

Holy Bible

Aionian Edition®

Hiikkaa Ammayyaa Banamaa Haaraa
New Oromo Contemporary Version

Holy Bible Aionian Edition ®
Hiikkaa Ammayyaa Banamaa Haaraa
New Oromo Contemporary Version
Language: Oromo, West Central
Ethiopia (Oromia), Kenya, Somalia

Creative Commons Attribution ShareAlike 4.0 International, 2018-2025

Source text: eBible.org

Source version: 9/10/2025

Source copyright: Creative Commons Attribution ShareAlike 4.0, International
Biblica, Inc., 2009, 2020, 2022

Original work available for free at www.biblica.com and open.bible

Formatted by Speedata Publisher 5.3.10 (Pro) on 12/3/2025
100% Free to Copy and Print
TOR Anonymously and <https://AionianBible.org>

Published by Nainoia Inc, <https://Nainoia-Inc.signedon.net>
All profits are given to <https://CoolCup.org>

We pray for a modern Creative Commons translation in every language
Translator resources at <https://AionianBible.org/Third-Party-Publisher-Resources>
Volunteer help and comments are welcome and appreciated!

Celebrate Jesus Christ's victory of grace!

Preface

Afaan Oromoo at AionianBible.org/Preface

The *Holy Bible Aionian Edition* ® is the world's first Bible *un-translation*! What is an *un-translation*? Bibles are translated into each of our languages from the original Hebrew, Aramaic, and Koine Greek. Occasionally, the best word translation cannot be found and these words are transliterated letter by letter. Four well known transliterations are *Christ*, *baptism*, *angel*, and *apostle*. The meaning is then preserved more accurately through context and a dictionary. The Aionian Bible un-translates and instead transliterates eleven additional Aionian Glossary words to help us better understand God's love for individuals and all mankind, and the nature of afterlife destinies.

The first three words are *aiōn*, *aiōnios*, and *aīdios*, typically translated as *eternal* and also *world* or *eon*. The Aionian Bible is named after an alternative spelling of *aiōnios*. Consider that researchers question if *aiōn* and *aiōnios* actually mean *eternal*. Translating *aiōn* as *eternal* in Matthew 28:20 makes no sense, as all agree. The Greek word for *eternal* is *aīdios*, used in Romans 1:20 about God and in Jude 6 about demon imprisonment. Yet what about *aiōnios* in John 3:16? Certainly we do not question whether salvation is *eternal*! However, *aiōnios* means something much more wonderful than infinite time! Ancient Greeks used *aiōn* to mean *eon* or *age*. They also used the adjective *aiōnios* to mean *entirety*, such as *complete* or even *consummate*, but never infinite time. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs. So *aiōnios* is the perfect description of God's Word which has *everything* we need for life and godliness! And the *aiōnios* life promised in John 3:16 is not simply a ticket to *eternal* life in the future, but the invitation through faith to the *consummate* life beginning now!

The next seven words are *Sheol*, *Hadēs*, *Geenna*, *Tartaroō*, *Abyssos*, and *Limnē Pyr*. These words are often translated as *Hell*, the place of *eternal punishment*. However, *Hell* is ill-defined when compared with the Hebrew and Greek. For example, *Sheol* is the abode of deceased believers and unbelievers and should never be translated as *Hell*. *Hadēs* is a temporary place of punishment, Revelation 20:13-14. *Geenna* is the Valley of Hinnom, Jerusalem's refuse dump, a temporal judgment for sin. *Tartaroō* is a prison for demons, mentioned once in 2 Peter 2:4. *Abyssos* is a temporary prison for the Beast and Satan. Translators are also inconsistent because *Hell* is used by the King James Version 54 times, the New International Version 14 times, and the World English Bible zero times. Finally, *Limnē Pyr* is the Lake of Fire, yet Matthew 25:41 explains that these fires are prepared for the Devil and his angels. So there is reason to review our conclusions about the destinies of redeemed mankind and fallen angels.

The eleventh word, *eleēsē*, reveals the grand conclusion of grace in Romans 11:32. Please understand these eleven words. The original translation is unaltered and a highlighted note is added to 64 Old Testament and 200 New Testament verses. To help parallel study and Strong's Concordance use, apocryphal text is removed and most variant verse numbering is mapped to the English standard. We thank our sources at eBible.org, Crosswire.org, unbound.Biola.edu, Bible4u.net, and NHEB.net. The Aionian Bible is copyrighted with creativecommons.org/licenses/by/4.0/, allowing 100% freedom to copy and print, if respecting source copyrights. Check the Reader's Guide and read at AionianBible.org, with Android, and with TOR network. Why purple? King Jesus' Word is royal and purple is the color of royalty! All profits are given to CoolCup.org.

History

Afaan Oromoo at AionianBible.org/History

- 06/21/75 - Two boys, P. and J., wonder if Jesus saves all and pray.
- 04/15/85 - Aionian Bible conceived as B. and J. pray.
- 12/18/13 - Aionian Bible announced as J. and J. pray.
- 06/21/15 - Aionian Bible birthed as G. and J. pray.
- 01/11/16 - AionianBible.org domain registered.
- 06/21/16 - 30 translations available in 12 languages.
- 12/07/16 - Nainoia Inc established as non-profit corporation.
- 01/01/17 - Creative Commons Attribution No Derivatives 4.0 license added.
- 01/16/17 - Aionian Bible Google Play Store App published.
- 07/01/17 - 'The Purple Bible' nickname begins.
- 07/30/17 - 42 translations now available in 22 languages.
- 02/01/18 - Holy Bible Aionian Edition® trademark registered.
- 03/06/18 - Aionian Bibles available in print at Amazon.com.
- 09/15/18 - Aionian Bible dedicated as J. and J. pray again.
- 10/20/18 - 70 translations now available in 33 languages.
- 11/17/18 - 104 translations now available in 57 languages.
- 03/24/19 - 135 translations now available in 67 languages.
- 10/28/19 - Aionian Bible nursed as another J. and J. pray.
- 10/31/19 - 174 translations now available in 74 languages.
- 02/22/20 - Aionian Bibles available in print at Lulu.com.
- 05/25/20 - Illustrations by Gustave Doré, La Grande Bible de Tours, Felix Just.
- 08/29/20 - Aionian Bibles now available in ePub format.
- 12/01/20 - Right to left and Hindic languages now available in PDF format.
- 03/31/21 - 214 translations now available in 99 languages.
- 11/17/21 - Aionian Bible Branded Leather Bible Covers now available.
- 12/20/21 - Social media presence on Facebook, Twitter, LinkedIn, YouTube, etc.
- 01/01/22 - 216 translations now available in 99 languages.
- 01/09/22 - StudyPack resources for Bible translation study.
- 01/23/22 - Volunteers celebrate with pie and prayer.
- 02/14/22 - Strong's Concordance from Open Scriptures and STEPBible.
- 02/14/23 - Aionian Bible published on the TOR Network.
- 12/04/23 - Eleēsē added to the Aionian Glossary.
- 02/04/24 - 352 translations now available in 142 languages.
- 05/01/24 - 370 translations now available in 164 languages.
- 08/05/24 - 378 translations now available in 165 languages.
- 08/18/24 - Creative Commons Attribution 4.0 International, if source allows.
- 10/20/24 - Gospel Primer handout format.
- 11/24/24 - Progressive Web Application off-line format.
- 01/28/25 - All profits are given to CoolCup.org.
- 03/12/25 - 382 translations now available in 166 languages.
- 06/21/25 - 468 translations now available in 230 languages.
- 09/01/25 - 538 translations now available in 291 languages.

Table of Contents

OLD TESTAMENT

Uumama	1
Ba'uu	35
Lewwota	63
Lakkoobsa	84
Keessa Deebii	113
Iyyaasuu	137
Abbootii Murtii	154
Ruut	171
1 Saamu'eel	174
2 Saamu'eel	196
1 Mootota	215
2 Mootota	238
1 Seenaa	260
2 Seenaa	280
Izraa	305
Nahimiyyaa	312
Asteer	322
Iyyoob	328
Faarfannaa	345
Fakkeenya	386
Lallaba	400
Weedduu	405
Isaayyaas	408
Ermiyaas	442
Faaruu	480
Hisqi'eel	484
Daani'el	519
Hoose'aa	530
Yoo'eel	535
Amoos	537
Obaadhiyyaa	541
Yoonaas	542
Miikiyyaa	544
Naahoom	547
Anbaaqoom	549
Sefaaniyyaa	551
Haagee	553
Zakkaariyyaa	555
Miilkiiyyaa	561

NEW TESTAMENT

Maatewos	565
Maarqos	588
Luqaas	603
Yohannis	628
Hojii	646
Roomaa	671
1 Qorontos	681
2 Qorontos	691
Galaatiyyaa	698
Efesoon	702
Fiiliphisiyuus	706
Qolosaayis	709
1 Tasaloniiqee	712
2 Tasaloniiqee	714
1 Xiimotewos	716
2 Xiimotewos	719
Tiitoo	721
Fiilmoonaa	723
Ibroota	724
Yaaqoob	731
1 Phexros	734
2 Phexros	737
1 Yohannis	739
2 Yohannis	742
3 Yohannis	743
Yihuudaa	744
Mul'ata	745

APPENDIX

Reader's Guide
Glossary
Maps
Destiny
Illustrations, Doré

OLD TESTAMENT

Erga nama achii baasee booddee karaa muka jirenyaatti geessuuuf jedhee
kiirubeelotaa fi goraadee boba'u kan asii fi achi gaggaragaluu tokko
Iddoo Biqiltuu Eedeniitiin gama ba'a biiftuu kaa'e.

Uumama 3:24

Uumama

1 Jalqabatti Waaqnis samiiwwanii fi lafa uume. **2** Lafti kan bifa hin qabnee fi duwwaa turte; dukkannis tuujuba irra ture; Hafuurri Waaqaas bishaan irra sosocho'a ture. **3** Waaqnis, "Ifni haa ta'u" jedhe, ifnis ni ta'e. **4** Waaqnis akka ifni sun gaarri ta'e arge; ifaa fi dukkanas gargar baase. **5** Waaqnis ifa sanaan "Guyyaa" jedhe; dukkana sanaan immoo "Halkan" jedhee moggaase. Galgalas ta'e; ganamas ta'e; guyyaa tokkoffaa. **6** Waaqnis, "Bishaanii fi bishaan gargar baasuuf bantiin bishaanota gidduu haa jiraatu" jedhe. **7** Kanaafuu Waaqnis bantiif tolchee bishaan bantii jalaatii fi kan bantiin olii gargar baase. Akkasumas ta'e. **8** Waaqnis bantii sana "samii" jedhee moggaase. Galgalas ta'e; ganamas ta'e; guyyaa lammaffaa. **9** Waaqnis, "Bishaan samiidhaa gad jiru iddo tokkotti walitti haa qabamu; lafti gogaanis haa mul'atu" jedhe. Akkasumas ta'e. **10** Waaqnis lafa gogaa sanaan "lafa" jedhe; bishaanicha walitti qabameen immoo "galaana" jedhee moggaase. Waaqnis wanni kun akka gaarri ta'e arge. **11** Ammas Waaqnis, "Lafti biqiltuuwan haa baastu; biqiltuuwan akkuma gosa gosa isaaniitti sanyii baasan, mukkeen ija kennanii iji isaanii immoo sanyii of keessaa qabu adduma addaan akkuma gosa gosa isaaniitti lafa irratti haa argaman" jedhe. Akkasumas ta'e. **12** Laftis biqiltuu akkuma gosa isaatti sanyii baasu, muka ija kennu, kan iji isaaas sanyii of keessaa qabu adduma addaan akkuma gosa isaatti baaste. Waaqnis wanni kun akka gaarri ta'e arge. **13** Galgalas ta'e; ganamas ta'e; guyyaa sadaffaa. **14** Waaqnisakkana jedhe; "Guyyaa fi halkan gargar baasuuf bantii samii irratti ifawwan haa ta'an; isaanis mallattoowwan waqtileen, guyyoonnii fi waggoonni ittiin beekaman haa ta'an; **15** isaanis ifawwan bantii samii irraa kan lafaaf ifa kennan haa ta'an." Akkasumas ta'e. **16** Waaqnis ifa gurguddaa lama uume; kunis akka ifni guddaa guyyaa, inni xinnaan immoo halkan mo'uff. Akkasuma urjiiwwan illee uume. **17** Waaqnis akka isaan lafaaf ifa kennanif bantii samii irra isaan kaa'e; **18** kunis akka isaan guyyaa fi halkan mo'annii fi akka ifa sana dukkanira gargar baasaniif. Waaqnis wanni kun akka gaarri ta'e arge. **19** Galgalas ta'e; ganamas ta'e; guyyaa afuraffaa. **20** Waaqnis, "Bishaan uumamawwan lubbu qabeeyyi munyuuqaniin haa guutamu; simbirroonnis lafaa olitti, bantii samii keessa haa barrisan" jedhe. **21** Kanaafuu Waaqnis uumamawwan galaanaa gurguddaa, lubbu qabeeyyi munyuuqan kanneen galaana keessa jiraatan hundaa fi simbirroota qoochoo qaban hunda akkuma gosa isaaniitti uume. Waaqnis wanni kun akka gaarri ta'e arge. **22** Waaqnis, "Horaa; baay'adhaa; bishaan galaanotaas guuttaa; simbirroonnis lafa irratti haa baay'atan" jedhee isaan eebbise. **23** Galgalas ta'e; ganamas ta'e; guyyaa shanaffaa. **24** Waaqnis, "Lafti akkuma gosa gosa isaaniitti uumamawwan lubbuu qabeeyyi jechuunis horii, uumamawwan lafa irra mumunuuqan, bineensota akkuma gosa gosa isaaniitti haa kennitu" jedhe. Akkasumas ta'e. **25** Waaqnis bineensota akkuma gosa gosa isaaniitti, horii

akkuma gosa gosa isaaniitti, uumamawwan lafa irra mumunuuqanis akkuma gosa gosa isaaniitti uume. Waaqnis wanni kun akka gaarri ta'e arge. **26** Waaqnis, "Kottaa akka bifa keenyaatti, akka fakkeena keenyaattis nama uumnaa; isaanis qurxummii galaanaa irratti, simbirroo samii irratti, horii irratti, lafa hundumaa fi uumamawwan lafa irra munyuuqan hundumaa irratti aangoohaa qabaatan" jedhe. **27** Kanaafuu Waaqnis akka bifa isaatti nama uume; akka bifa Waaqaatti isa uume; innis dhiiraa fi dubtii taasisee isaan uume. **28** Waaqnis isaan eebbisee, "Horaa, baay'adhaas; lafa guutataa harka keessan jalattis bulfadhaa. Qurxummii galaanaa irratti, simbirroota samii irratti, uumama lafa irra munyuuqu hunda irratti aangoohaa qabaadhaa" jedheen. **29** Ergasii Waaqnisakkana jedhe; "Kunoo anii akka isaan nyaata isiniit ta'aniif biqiltuu lafa hunda irratti sanyii kennu hundaa fi muka iji isaa sanyii of keessaa qabu gosa hunda isiniit kenneera. **30** Anis bineensa lafaa hundaaf, simbirroota samii hundaaf, uumama lafa irra munyuuqu hundaaf jechuunis waan hafuu jireenyaa of keessaa qabu hundaaf akka nyaata isaanii ta'uuf biqiltuu lalisa hunda nan kenna." Akkasumas ta'e. **31** Waaqnis waan hoijete hunda ilaae; wanni sunis dhugumaan gaarri ture. Galgalas ta'e; ganamas ta'e; guyyaa ja'affaa.

2 Uumamni samitii fi lafaa, kan waan isaan keessa jiru hundaas haala kanaan xumurame. **2** Waaqnis hojii hojjecha ture hunda guyyaa torbaffaatti fixe; kanaafuu inni guyyaa torbaffaatti hojii isaa hundumaa irraa boqote. **3** Waaqnis sababii gaafa sana hojii waa umuuu kan hojjecha ture hunda irraa boqoteef guyyaa torbaffaa eebbisee qulqulleesse. **4** Seenaan samiiwwaniitii fi lafaa kan yeroo isaan uumamanii, yeroo Waaqayyo Waaqnis lafaa fi samiiwwan umee kanaa dha. **5** Sababii Waaqayyo Waaqnis bokkaa hin roobsinii, namni lafa qotus waan hin jiraatiniiif margi tokko iyuu lafa irratti hin mul'anne; biqiltuuunis lafa qotisaa irratti hin biqille ture. **6** Garuu bishaan lafa keessa burqee lafa hunda obaasa ture. **7** Waaqayyo Waaqnis biyyoo lafaa irraa nama tolche; hafuu jireenyaa funyaan isaaati baafate; namnis uumama jiraataa ta'e. **8** Waaqayyo Waaqnis Eeden keessatti gama ba'a biiftuutti iddo biqiltuu qopheesse; nama tolche sanas achi keessa kaa'e. **9** Waaqayyo Waaqnis mukkeen gosa hundaa lafa keessa biqilche; inni mukkeen ija namaatti tolaniit fi nyaataafis gaarri ta'an biqilche. Iddoo biqiltuu sana keessas muka jireenyati fi muka waan gaarri fi waan hamaa nama beeksisutu ture. **10** Lagni iddo biqiltuu sana obaasu tokkos Eeden keessaa burqa ture; lagni sun Eedenii ka'ee gargar ba'ee laga afur ta'e. **11** Maqaan laga tokkoffaa Phiiishoon; innis guutummaa biyya Hawiilaa, iddo warqueen jirutti naanna'ee yaa'a. **12** Warqueen biyya sanaa gaarri dha; hapheen urgaa'uu fi sardoniksii achitti argamu. **13** Maqaan issa lammaffaa Gihooni; innis guutummaa lafa Itoophiyaatti naanna'ee yaa'a. **14** Maqaan laga sadaffaa Xegroosi; innis karaa ba'a biiftuutin Asoor cina yaa'a. Lagni afuraffaan immoo Efraaxis jedhama. **15** Waaqayyo Waaqnis akka inni isa misoomsuu fi akka inni isa eeguuf jedhee nama fuudhee

Iddoo Biqiltuu Eeden keessa kaa'e. **16** Waaqayyo Waqaqnis "Wanni ati hojette kun maali?" jedhe. Dubartittiin akkana jedhee nama ajaje; "Muka iddo biqiltuu kana immoo, "Bofti na gowwoomsinaanan nyaadhe" jette. **14** keessa jiru hunda irraa nyaachuu ni dandeessa; **17** garuu Kanaafuu Waaqayyo Waqaqni bofichaan akkana jedhe; muka waan gaarii fi waan hamaa nama beeksisu sana "Ati sababii waan kana gooteef, "Horii hundumaa irraa hin nyaatin; gaafa isa irraa nyaatte dhugumaan ni keessaa, bineensa hundumaa keessas kan abaaramte duutaatii." **18** Waaqayyo Waqaqni, "Namni kophaa issa ni taata! Bara jireenya keetii guutuu garaa keetti lafa ta'uun gaarii miti; gargaartuu isatti tolta nan tolchaaf" irra loota; biyyoo illee ni nyaatta. **15** Si'i fi dubartitti, jedhe. **19** Waaqayyo Waqaqnis bineensaa fi simbirroota sanyii keetii fi sanyii ishee gidduutti diinummamaa nan samii hundumaa lafa irraa tolche. Maqaq inni isaaniuum; inni mataa kee ni tuma; atis koomee isaa ni baasu ilaaluuf jedhees gara namichaatti isaan fide; iddiita." **16** Dubartittiidhaan akkana jedhe; "Yommuu wanni namichi sun tokkoo tokkoo uumamawwan lubbu ati mucaa deessutti ani dhiphina kee akka malee nan qabeeyyi ittiin waame kam iyyuu maqaa ta'ee. **20** baay'isa; ciniinsuudhaanis ijoollee ni deessa. Fedhiin kee Namichi sunis horii qe'ee hundaaaf, simbirroota samii garuma dhirsaa keetii ta'a; innis sirratti ol aantummaa hundaaaf, bineensa hundaaaf maqaa baase. Addaamiif qabaata." **17** Addaamiin immoo akkana jedhe; "Waan garuu gargaartuu isatti tolta hin argamne. **21** Kanaafis ati dubbi niiiti keetii dhageessee muka ani ija isaa Waaqayyo Waqaqni akka namichi hirribaan of wallaalu godhe; utuma inni rafaa jiruu lafee cinaacha isaa keessaa tokko fuudhee iddo sana fooniin duuche. **22** Waaqayyo Waqaqni lafee cinaachaa kan namicha keessaa fuudhe sana irraa dubartii tolchee gara namichaatti geesse. **23** Namichis akkana jedhe; "Egaa lafeen kun lafee lafee kootii ti; foon kuniis foon foon kootii ti; isheen waan dhiira irraa argamteef 'dubartii' jedhamti." **24** Kanaafuu namni abbaa fi haadha isaa ni dhiisa; niiiti isattii ni maxxana; isaanis foon tokko ta'u. **25** Namichii fi niiiti isaa qullaa isaanii turan; garuu wal hin qaana'an ture.

3 Bineensa Waaqayyo Waqaqni uume hunda keessaa bofti haxxee ture. Dubartittiidhaanis, "Dhuguma Waqaqni, 'Muka iddo biqiltuu keessa jiru kam irraa iyyuu hin nyaatinnaa' isiniin jedheeraa?" jedhe. **2** Dubartittiin deebiftee bofa sanaan akkana jette; "Ija mukkeen iddo biqiltuu keessa jiranii nyaachuu ni daneenya; **3** garuu Waqaqni, 'Muka walakkaa iddo biqiltuu sanaa keessa jiru irraa ija hin nyaatinnaa; ittis hin bu'inaa; yoo kanaan achii ni duutuu' jedheera." **4** Bofichis deebisee dubartittiidhaan akkana jedhe; "Isin dhugumaan hin duutan. **5** Waqaqni akka yommuu isin ija mukichaa nyaattan iji keessan banamu, akka isin waan gaarii fi waan hamaa beekuudhaan akka Waaqaa taatan ni beekaati." **6** Dubartittiis yommuu akka iji mukichaa nyaataaf gaarii, kan ija namaatti tolu, ogummaa argachuuuf akka nama gojomaasisu argitetti fudhattee nyaatte. Dhirsii ishees ishee wajjin ture; isaafis ni latte; innis ni nyaate. **7** Iji lachan isaaniis ni baname; qullaa hafuu isaaniis beekan; kanaafis baala harbuu hodhanii marxoo tolfsatan. **8** Akkuma aduun qabbanoofteenis namichii fi niiiti isaa utuu Waaqayyo Waqaqni iddo biqiltuu sana keessa deemuu sagalee isaa dhaga'an; isaanis mukkeen iddo biqiltuu keessa Waaqayyo Waqaq duraa dhokatan. **9** Waaqayyo Waqaqni garuu namicha waamee, "Ati eessa jirta?" jedheen. **10** Namichis deebisee, "Ani utuu ati iddo biqiltuu keessa deemtuu nan dhaga'e; waan qullaa koo tureefis nan sodaadhe; nan dhokadhes" jedheen. **11** Innis, "Eenyutu akka ati qullaa taate sitti hime? Muka ani ija isaa hin nyaatin jedheee si ajaje sana irraa nyaatte moo?" jedheen. **12** Namichis, "Dubartitti ati akka isheen na wajjin jiraattuuf naa kennite sanatu ija mukichaa irraa naa kenne; anis naa nyaadhe" jedhe. **13** Waaqayyo Waqaqnis dubartittiidhaan,

4 Addaam niiiti isaa Hewanee bira ga'e; isheen isulfoottee Qaayinin deesse. Isheen, "Ani gargaarsa Waqaqayyotiil ilma tokko argadheera" jette. **2** Itti aansites obboleessa isaa Abeelin deesse. Abeel tiksee hoolotaa ture; Qaayin immoo lafa qota ture. **3** Yeroo muraasa keessatti Qaayin waan lafti baafteef keessaa Waqaqayyo aarsaa dhi'eesse. **4** Abeel immoo hangafoota hoolota isaa keessaa cooma cooma isaa dhi'eesse. Waqaqayyo faara tolaadhaan gara Abeeli fi gara aarsaa inni dhi'eesse sanaan ilaale. **5** Gara Qaayinii fi gara aarsaa isaa garuu hin ilaalle. Kanaafuu Qaayin akka malee aaree fuulli isaa gurraacha'e. **6** Waaqayyos Qaayiniin akkana jedhe; "Ati maalif aarte? Fuulli kees maalif fudhatama argatta mitii? Garuu yoo waan qajeelaa hojjechuu baattee cubbuu balbal kee duratti riphee si eeggata; si qabachuu barbaadas; ati garuu isaa mo'achuu qabda." **8** Qaayinii ergasii obboleessa isaa Abeeliin, "Kottu mee dirreetti baanaa" jedhe. Utuma dirree irra jiranuu Qaayin obboleessa isaa Abeellitti ka'ee isaa ajjeese. **9** Waaqayyos, "Obboleessi kee Abeel eessa jira?" jedheee Qaayin gaafate. Qaayin immoo, "Ani hin nyaadhe" jedhe.

beeku; ani eegduu obboleessa kootitii?" jedhee deebise. **10** Waaqayyoakkana jedhe; "Ati maal goote? Dhiigni obboleessa keetii lafaa natti iyaya jira. **11** Ati amma abaaramaa dha; lafa dhiiga obboleessa keetii si harkaa fudhachuu afaan banatte irraas ni ari'amt. **12** Yeroo ati lafa qotattutti lafti deebitee midhaan siif hin kennitu. Ati lafa irratti joortuu boqonnaa hin qabne taata." **13** Qaayin immoo Waaqayyoonakkana jedhe; "Adabamuun koo waan ani baachuu danda'uun ol. **14** Kunoo ati har'a biyyaa na ari'aa jirta; anis fuula kee duraa nan dhokadha; lafa irratti joortuu boqonnaa hin qabne **20** nan ta'a; namni na argatu kam iyyuu na ajeesaa." **15** Waaqayyo garuu, "Akkanamiti; namni Qaayinin ajeesaa kam iyyuu dachaa torba haaloobaaafama" jedheen. Waqaayyos akka nammiisa argatu tokko iyyuu isa hin ajeefneef Qaayinitti mallattoogodhe. **16** Ergasiis Qaayin fuula Waaqayyo duraa ba'ee Eeden irraa karaa ba'a biiftuutiin biyya Noodi keessa jiraate. **17** Qaayin niittii isaa beeke; isheenilulfooftee Henookin deesse. Qaayinisa magaalaa tokko hundeesse; magaalaa sanas Henook jedhee maqaa ilma isatiini waame. **18** Henook liraadin dhalche; liraadi Me'eelin dhalche; Mehuyaa'eel Matusaa'elin dhalche; Matusaa'el immoo Laamehin dhalche. **19** Laameh dubartoota maqaanisaanii Aadaa fi Xiiлаа jedhamu lamaan fuudhe. **20** Aadaan Yaabaalin deesse; Yaabaalis abbaa warra dunkaana keessa jiraatanii horii horsiisanii ture. **21** Maqaan obboleessa isaa Yuubaal ture; inni immoo abbaa warra kiraara rukutanitti fi ulullee afuufanii ti. **22** Xiiilaan immoo ilma Tuubaal Qaayin jedhamu kan naasii fi sibiila tumee meeshawwan garaa garaa hoijetu deesse; obboleettiin Tuubaal Qaayinis Na'amaa turte. **23** Laameh niitota isatiiniakkana jedhe; "Aadaa fi Xiiilaan na dhaga'aa; yaa niitota Laamehii dubbii koo dhaggeeffadhaa. Nama tokko waan inni na madeesseef, dargaggeessa tokko waan inni na miidheef ani isa ajeeseera. **24** Yoo Qaayiniif dachaa torba haaloon baafame Laamehii immoo dachaa torbaatamii torba ni baafama." **25** Addaam ammas niittii isaa beeke; isheenilima deesse; maqaa isaa, "Erga Qaayin Abeelin ajeesee as Waqaani iddo Abeel daa'ima biraa naa kenneera" jettee "Seeti" jettee moggaafte. **26** Seetiifis ilmi ni dhalate; innis Enoosh jedhee isa moggaase. Bara sana namoonni maqaa Waaqayyo waammachuu jalqaban.

5 Kun gal mee sanyii Addaam. Waqaani yeroo nama uumetti akka fakkenya Waqaattisa tolche. **2** Innis dhiiraa fi dubartii taasisee isaanuum; isaan eebbies. Yeroo uumamanis "Nama" jedhee isaan waame. **3** Addaam waggaa 130 jiraate; innis akka falkkattii isatta, akka bifa isatta ilma dhalchee Seeti jedhee maqaa baaseef. **4** Addaam erga Seeti dhalatee booddee waggaa 800 jiraate; innis ilmaanii fi intallan biraa dhalche. **5** Walumatti Addaam waggaa 930 jiraatee du'e. **6** Seeti waggaa 105 jiraatee Enooshin dhalche. **7** Erga Enooshin dhalchee booddees Seeti waggaa 807 jiraate; innis ilmaanii fi intallan biraa dhalche. **8** Walumatti Seeti waggaa 912 jiraatee du'e. **9** Enoosh waggaa 90 jiraatee Qeenaanin dhalche. **10** Erga Qeenaanin dhalchee booddees Enoosh waggaa 815 jiraate; innis ilmaanii fi intallan biraa dhalche. **11** Walumatti Enoosh

waggaa 905 jiraatee du'e. **12** Qeenaan waggaa 70 jiraatee Mahalaleelin dhalche. **13** Erga Mahalaleeliin dhalchee booddee Qeenaan waggaa 840 jiraate; innis ilmaanii fi intallan biraa dhalche. **14** Walumatti Qeenaan waggaa 910 jiraatee du'e. **15** Mahalaleel waggaa 65 jiraatee Yaaredin dhalche. **16** Erga Yaaredin dhalchee booddee Mahalaleel waggaa 830 jiraate; innis ilmaanii fi intallan biraa dhalche. **17** Walumatti Mahalaleel waggaa 895 jiraatee du'e. **18** Yaared waggaa 162 jiraatee Henookin dhalche. **19** Erga Henookin dhalchee booddee Yaared waggaa 800 jiraate; innis ilmaanii fi intallan biraa qaba ture. **20** Walumatti Yaared waggaa 962 jiraatee du'e. **21** Henook waggaa 65 jiraatee Matuuselaan dhalche. **22** Henook erga Matuuselaan dhalchee booddee waggaa 300 Waqaajin deddeebi'e; innis ilmaanii fi intallan biraa dhalche. **23** Walumatti Henook waggaa 365 jiraate. **24** Henook Waqaajin deddeebi'e; waan Waqaaniisa fudhateef inni deebi'e hin argamne. **25** Matuuselaan waggaa 187 jiraatee Laamehin dhalche. **26** Erga Laamehin dhalchee booddee Matuuselaan waggaa 782 jiraate; innis ilmaanii fi intallan biraa dhalche. **27** Walumatti Matuuselaan waggaa 969 jiraatee du'e. **28** Laameh waggaa 182 jiraatee ilma dhalche. **29** Innis, "Hojii nu lafa Waaqayyoabaaree kana irratti hoijennuu fi dadhabbi harka keenyaa kana keessatti nu jajjabeessa" jechuudhaan maqaa isaa Nohi jedhee moggaase. **30** Laameh erga Nohin dhalchee booddee waggaa 595 jiraate; innis ilmaanii fi intallan biraa dhalche. **31** Walumatti Laameh 777 jiraatee du'e. **32** Nohi erga waggaa 500 jiraatee booddee Seem, Haamii fi Yaafetin dhalche.

6 Yeroo namoonni biyya lafaa irratti baay'achuu jalqabanii fi intallan dhalataniifitti, **2** Ilmaan Waqaayyo akka intallan namootaa babbareedoo ta'an argan; isaan keessaa abbuma filatan fuudhan. **3** Yommus Waaqayyo, "Namni waan foontaeef Hafuurri koo bara baraanisa keessa hin jiraatu; barri jireenyaa isaaas waggaa dhibba tokko fi digdama ta'a" jedhe. **4** Bara sanaa fi ergasiis Nefiliimoni lafa irra turan; ilmaan Waqaasayoommu gara intallan namma dhaqanitti ijoollee dhalchan. Isaanis gootto durii warra beekamoo turan. **5** Waaqayyos akka jal'inni namma lafa irratti baay'atee, wanmi namni yeroo hunda garaa isatta yaadu hundinuu jal'aa qofa ta'e arge. **6** Waaqayyos waan lafa irratti nama uumeef ni gaabbe; garaan isaaas ni gadde. **7** Kanaafuu Waaqayyo, "Ani sanyii namma kan ofti kootiin uume lafa irraa nan balleessa. Namma fi horii, uumama lafa irra munyuuqu, simbirroota samii nan balleessa; ani isaanuumu kootti gaabbeeraati" jedhe. **8** Nohi garuu fuula Waaqayyo duratti surraa argate. **9** Seenaan Nohii fi maatii isaan kanaa dha. Nohi namoota bara isaa turan giddutti nama qajeelaa, nama hir'ina hin qabne kan Waqaajin deddeebi'u ture. **10** Nohi ilmaan sadii dhalche; isaanis: Seem, Haamii fi Yaafet. **11** Lafti fuula Waaqayyo duratti faalamtee jeequmsaan guutamte turte. **12** Sababii namoonni lafa irraa hundinuu karaa isaanii faalaniif, Waqaani akka lafti faalamte arge. **13** Kanaafuu Waaqayni Nohii akkana jedhe; "Waan lafti sababii isaanittiu jeequmsaan guutamteef, ani nama hunda nan balleessa;

kunoo ani dhugumaan lafaa fi isaan nan barbadeessa. **14** of keessaa qaban hundinuu cimdiidhaan gara Ati muka Goofar irraa doonii tolfadhu; keessa isaattis Nohi dhufanii doonicha seenan. **16** Bineensonni akkuma kutaa garaa garaa qopheessi; keessa fi duuba isaas Waaqni Nohin ajajetti dooniitti galan kormaa fi dhalaan hapheedhaan duuchi. **15** Haalli ati ittiin doonicha tolchitu kanaa dha; dheerina isaa dhundhuma dhibbaa immoo Waaqayyo alaan itti cufe. **17** Bishaan badiisaas sadii, bal'ina isaa dhundhuma shantama, ol dheerina ittuma fufee guyyaa afurtamaaf lafa irra ture; bishaan isaa dhundhuma soddoma godhi. **16** Doonichaaf bantii sunis dabalaan deemeet doonii sana lafa irraa ol kaase. **18** dhundhuma tokko ol ka'u hojjedhu; cinaacha isaa irrattis Bishaanichis ol ka'ee lafa irratti akka malee baay'ate; balbalaa baasi; kanas abbaa darbiit sadii jechuuni kan doonii sunis bishaanicha irra deeme. **19** Bishaanichis gadii, kan giddutti fi kan gubbaa godhii hojjedhu. **17** akka malee ol ka'aa deemeet tulluuwan samii jala Kunoo, ani uumamawwan lubbu qabeeyyi hunda samii jiran hunda haguuge. **20** Bishaanichi dhundhuma jalaa balleessuuf bishaan badiisaas lattafi nan fida; wanni lafa irra jiraatu hundinuu ni bada. **18** Si wajjin garuu **21** Uumamawwan lubbu qabeeyyi lafa irra jiraatan kakuu nan gala; atis doonii seenta; atii fi ilmaan kee, hundi jechuuni, simbirroonni, horii, bineensonni, niitiin keetii fi niitonni ilmaan keetii ni seentu. **19** uumamawwan lafa irra munyuuqan hundii fi namoonni Uumamawwan lubbu qabeeyyi hundumaa keessaakka hundi ni barbadaa'an. **22** Wannii lafa gogaa irra jiraatu isaan si wajjin jiraataniif lama lama, kormaa fi dhalaan doonichatti galchi. **20** Simbirroota keessaakka gosa gosa gosa Isaaniitti, horii keessaakka gosa gosa Isaaniitti, uumamawwan lafa irra munyuuqan keessaas akkuma gosa gosa Isaaniitti, lama lama ta'anii jiraachuu gara kee dhufu. **21** Waan nyaatamu hunda keessaa waa fiuudhii of biratti walitti qabi! Kunis nyaata keetii fi nyaata Isaaniitii ni ta'a." **22** Nohi akkuma Waaqni isaa ajajetti waan hunda hojjete.

7 Waaqayyo Nohiin akkana jedhe; "Ani akka ati dhaloota kana keessa na durattti qajeelaa taate argeeraatiit maatii kee hundumaa wajjin doonicha seeni. **2** Bineensa qulqulluu gosa hunda keessaakka gosa hunda keessaa cimdiit tokko, **3** gosa simbirroota hunda keessaa illee akka sanyiin lafa hunda irratti hafee jiraatuuf kormaa fi dhalaan cimdiit torba fudhadhuu seeni. **4** Ani guyyaa torba booddee halkan afurtamaa fi guyyaa afurtamaa bokkaa nan roobsa; uumamaa jiraataan ari mataan koo uume hunda lafa irraa nan haxaa'a." **5** Nohis waan Waaqayyo isaa ajaje hunda ni hojjete. **6** Yeroo bishaan badiisaal dhufetti Nohi nama waggaan dhibba ja'a ture. **7** Nohii fi ilmaan isaa, niittii Isaattii fi niitonni ilmaan isaa bishaan badiisaal jalaa ba'uuf doonii seenan. **8** Bineensonni qulqulluu fi kan qulqulluu hin ta'in, simbirroonni fi uumamawwan lafa irra munyuuqan hundi, cimdiit cimdiidhaan, **9** kormaa fi dhalaan gara Nohi dhufanii akkuma Waaqni Nohiin ajajetti doonicha seenan. **10** Guyyaa torba booddee bishaan badiisaal lola'ee lafa guute. **11** Bara jireenya Nohi waggaan dhibba ja'affaa keessa, ji'a lammaffaatti, ji'a sana keessaas guyyaa kudha torbaffaatti burqaawwan tuujuba gurguddaa hundi ni dho'an; foddaawwan bishaan samiis ni banaman. **12** Bokkaanis guyyaa afurtamaa fi halkan afurtamaa lafatti roobe. **13** Guyyuma sana Nohi fi ilmaan isaa, Seem, Haamii fi Yaafet, niittii Isaattii fi niitota ilmaan isaa sadarii wajjin doonicha seenan. **14** Isaan bineensotaan hunda, akkuma gosa Isaaniitti, horii hunda akkuma gosa Isaaniitti, uumamawwan lafa irra munyuuqan hunda fi simbirroota hunda akkuma gosa Isaaniitti, waan qoochoo qabu hundas of faana fudhatanii seenan. **15** Uumamawwan hafuura jireenyaat

8 Waaqni garuu Nohin, bineensotaan fi horii isaa wajjin doonii keessa turan hunda yaadate. Innis bubblee lafatti erge; bishaanichis gad gale. **2** Burqaawwan tuujubawaniitii fi foddaawwan samiiwwanii ni cufaman; bokkaan samii keessaakka gad roobus ni caame. **3** Bishaan sunis suutuma suuta lafa irraa hir'achaa deemeet dhuma bultii dhibba tokko fi shantamaatti gad bu'e. **4** Dooniin sunis guyyaa kudha torbaffaaji'a torbaffaatti tuluu Araaraati gubbaa qubate. **5** Bishaanichi hamma ji'a kurnaffaatti gaduma galaa deeme. Guyyaa jalqaba ji'a kurnaffaattiit mataawwan tuluuwwanii mul'atan. **6** Guyyaa afurtamaa booddee Nohi foddaa dooniitti baasee ture sana bane; **7** innis arraagessa tokko gad dhiise; arraagessi sunis hamma bishaanichi lafa irraa gogutti asii fi achi deddeebi'aa ture. **8** Ergasii immoo akka bishaanichi lafa irraa hir'ate hubachuu gugee tokko erge. **9** Garuu sababii bishaan lafa hunda irra guutee jiruuf gugeen sun iddoq qabatu dhabdee gara Nohi dooniitti deebite. Innis harka isaa gad hiixatee gugee sana gara dooniitti iddoq ofii jirutti ol galche. **10** Ammas guyyaa torba turee gugee sana doonii keessaakka gad baasee erge. **11** Gugeen sunis galgala yommuu gara Isaattii deebitetti kunoo, baala ejersaa kan amma kutame afaanitti qabattee ture. Kanaanis Nohi akka bishaanichi gad hir'ate beeke. **12** Ammas guyyaa biraat torba turee gugee sana deebisee erge; gugeen sun garuu lammataa gara Isaattii hin deebine. **13** Umurii Nohi waggaan dhibba ja'aa fi tokkoffaatti, guyyaa tokkoffaatti ji'a jalqabaatti, bishaanichi lafa irraa goge. Nohis qadaada doonii sanaa irraa fuudhee ilaalee kunoo akka lafti gogde arge. **14** Guyyaa digdamii torbaffaaji'a lammaffaatti lafti guutummaan guutuutti gogde. **15** Waqqnis Nohiin akkana jedhe; **16** "Atii fi niitota ilmaan keetii fi niitonni ilmaan keetii kottaa doonii keessa ba'aa. **17** Akka isaan lafa irratti baay'ataniif, akka isaan horanii lafa irratti baay'ataniif,

gosa uumamawwan lubbu qabeeyii si wajjin jiran hunda jechuunis simbirroota, bineensotaa fi uumamawwan lafa irra munyuuqan hunda gad baasi.” **18** Kanaafuu Nohi ilmaan isaati fi niitii isaa, niitota ilmaan isaa wajjin gad ba'e. **19** Bineensooni hundii fi uumamawwan lafa irra munyuuqan hundinuu, simbirroonni hundi jechuunis wanni lafa irra jiraatu hundi gosuma gosaan doonii sana keessaa gad ba'an. **20** Nohis Waqaqayyoof iddo aarsaa ijaare; horii fi simbirroota qulqulluu hunda keessaa fuudhee iddo aarsaa sana irratti aarsaa gubamu dhi'eesse. **21** Waaqayyo poolii tolaa sana urgeeffatee garaa isaa keessattiakkana jedhe; “Yoo wanni namni ijollummaa isatiit jalqabee garaa isattaayadu hamminna ta'e illee ani sababii namaatiif jedhee lammata lafa hin abaru. Ani akkan kanaan dura godhe sana deebi'ee uumamawwan jiraatoo hunda hin balleessu. **22** “Hamma lafti jirttuti, midhaan facaasuu fi walitti qabuun, dhaamochii fi ho'i, bonnii fi ganni, halkanii fi guyyaan gonkumaa hin hafan.”

9 Waaqni akkana jedhee Nohii fi ilmaan isaa eebbise;

“Horaa, baay'adhaa, lafas guutaa. **2** Sodaachisuu fi naasisuun keessan bineensota lafaa hundumaa fi simbirroota samii hundumaa, uumamawwan lafa irra munyuuqan hundumaa fi qurxummiwwan galaanaa hundumaa irra haa bu'u; isaan harka keessanitti kennamaniiru. **3** Wanni jiraatuu fi wanni munyuuqu hundi nyaata isiniif ni ta'a. Aniakkuman biqila lalisaan isinii kenne sana ammas waan hunda isiniif nan kenna. **4** “Isin garuu foon lubbuu isaa wajjin jechuunis dhiiga isaa wajjin hin nyaatinaa. **5** Ani dhugumaan dhiiga keessan kan lubbuu keessan keessa jirtu nan barbaada. Bineensa hunda irraa nan barbaada. Obboleessa nama hundaa irras lubbuu namaa nan barbaada. **6** “Nama dhiiga namaa dhangalaasu, dhiigni isaa harka namaatiin dhangalaafama; Waaqni bifaa Waaqaatiin nama uumeetti. **7** Isinis horaa, baay'adhaa; lafa guutaa, irrattis baay'adhaa.” **8** Ergasii Waaqni Nohii fi ilmaan isaa warra isaa wajjin turaniin akkana jedhe; **9** “Kunoo ani isinii fi sanyii keessan warra isin booddee wajjin kakuu koo nan hundeessa. **10** Akkasumas uumamawwan lubbu qabeeyii isin wajjin turan hunda jechuunis simbirroota, horii fi bineensota lafaa hunda, waan isin wajjin doonii keessaa ba'e hunda, uumamawwan lafa irra jiraatan hunda wajjinis kakuu koo nan hundeessa. **11** Akka si'achi wanni lubbuu qabu hundi deebi'ee bishaan badiisaatiin hin badneef, si'achi bishaan badiisa lafa balleessuuf gonkumaa akka hin dhufneef ani isin wajjin kakuu koo nan hundeessa.” **12** Waaqni akkana jedhe; “Mallattoon kakuu kan ani ofii kootii fi isin gidduutti, uumamawwan lubbuu qabeeyii isin bira jiran hunda gidduutti, dhaloota dhufuu jiru hundaa galu kanaa dha. **13** Ani sabbata koo duumessa keessa dhaabeera; innis kakuu anaa fi lafa gidduu jiruuf mallattoo ta'a. **14** Yeroo ani lafa, irratti duumessa fidee sabbanni koo duumessa keessaan mul'atutti, **15** ani kakuu koo kan ofii kootii fi isin gidduu, uumamawwan lubbu qabeeyii gosa hundaa gidduu jiru sana nan yaadadha. Bishaanomnis deebi'anii

lubbuu hunda balleessuuf gonkumaa bishaan badiisaat hin ta'an. **16** Yeroo sabbanni koo duumessa keessaa mul'atutti, ani isa ilaae kakuu bara baraa kan Waaqni fi uumamawwan lubbu qabeeyii gosa hundaa kanneen lafa irra jiraatan gidduu jiru sana nan yaadadha.” **17** Kanaafuu Waaqni Nohi, “Kum mallattoo kakuu ani ofii kootii fi lubbuu lafa irra jiraatu hunda gidduu dhaabe sanaa ti” jedhe. **18** Ilmaan Nohi warri doonii keessaa ba'an Seem, Haamii fi Yaafet turan. Haam abbaa Kana'anii ti. **19** Ilmaan Nohi jara kana sadan turan; sanyiin namaa kan lafa hunda irra bittinneeffames isaanuma irraa argame. **20** Nohi qonnaan bulaa ta'ee wayinii dhaabutti nama jalqabaa ture. **21** Innis daadhiwayinii sanaa dhugee machaa'e; qullaa isaa dunkaana isaa keessa ciise. **22** Haam abbaan Kana'an qullaa abbaa isaa argee obboloota isaa lamaan ala turanitti hime. **23** Seemii fi Yaafeti garuu wayyaa fuudhanii gatiittii isaanii lamaan irra buufatanii dugda duubaan deemanii qullaa abbaa isaanitti uffisan. Waan fuulli isaanii achi garagalee tureef isaan qullaa abbaa isaanii hin argine. **24** Nohis yeroo machiin isaa irraa galetti waan ilmi isaa inni xiinnaan isatti hojjete beekee **25** akkana jedhe; “Kana'an abaaramaa haa ta'u! Innis obboloota isatiif garba garbootaa haa ta'u.” **26** Akkanas jedhe; “Waaqayyo Waaqni Seem haa eebifamu! Kana'an immoo garbicha Seem haa ta'u. **27** Waaqni biyya Yaafet haa bal'isu; Yaafet dunkaanotha Seem keessa haa jiraatu; Kana'an immoo garbicha isaa haa ta'u.” **28** Bishaan badiisa booddee Nohi wagga 350 jiraate. **29** Walumatti Nohi wagga 950 jiraatee du'e.

10 Seenaan ilmaan Nohi jechuunis kan Seem, kan

Haamii fi kan Yaafet kana; isaanis bishaan badiisaat booddee ilmaan dhalchan. **2** Ilmaan Yaafet: Goomer, Maagog, Meedee, Yaawaan, Tuubaal, Meshekii fi Tiiraas turan. **3** Ilmaan Goomer: Ashkenas, Riifaatii fi Toogarmaa turan. **4** Ilmaan Yaawaan: Eliishaa, Tarshiish, Kitiimii fi Roodaanota turan. **5** Uummamni qarqara galaanaas tokkoon tokkoon isaaniiakkuma afaan isaanitti fi akkuma saba isaanitti gara biyyoota isaanitti bibittinnaa'an. **6** Ilmaan Haam: Kuushi, Misrayim, Fuuxii fi Kana'an turan. **7** Ilmaan Kuushi: Saabaa, Hawiila, Sabtaa, Ra'ima fi Sabtekaa turan. Ilmaan Ra'ima: Shebaa fi Dedaan turan. **8** Kuushi abbaa Naamruud; Naamruudis lafa irratti lolttu jabaa ta'e. **9** Innis fuula Waaqayyoo duratti adamsaa jabaa ture; kanaafuu, “Fuula Waaqayyoo duratti adamsaa jabaa akka Naamruudi” jedhame. **10** Jalgabni mootummaa isaa Shine'aar keessatti Baabilon, Ereki, Akaadii fi Kaalnee ture. **11** Innis biyya sanaa ba'ee Asoor dhqe; achittis Nanawwee, Rehoobootii fi Kaalahi ijaare; **12** akkasumas Resen ishee Nanawwee fi Kaalah gidduutti argantu ni ijaare; Resen kunis magaalaa guddoo dha. **13** Misrayim immoo abbaa Luudiimootaa, Anaamiimootaa, Lehaabiimootaa, Naftahiiimootaa, **14** Fatrusiimootaa, Kaseluhiiimootaa, jechuunis warra Filisxeemonni irraa dhalatanii fi Kaftooriimootaa ti. **15** Kana'an abbaa Siidoon ilma isaa hangaftichaa, akkasumas kan Heetotaa, gidduu jiru sana nan yaadadha. **16** Yebuuusotaa, Amoorotaa, Girgaashotaa, **17** Hiiwotaa,

Arkaawotaa, Siinotaa, **18** Arwaadewotaa, Zemaarotaatii booddee waggaa 403 jiraatee ilmaanii fi intallan biraa fi Hamaatotaa ture. Ergasii gosooni Kana'aan ni dhalche. **16** Eeber waggaa 34 jiraatee Felegin dhalche. **17** bibittinnaa'an; **19** daariin Kana'aanis Siidoonii ka'ee Eeber erga Felegin dhalchee booddee waggaa 430 jiraatee karaa Geraaraatiin hamma Gaazaatti bal'ate; karaa ilmaanii fi intallan biraa dhalche. **18** Felegi waggaa 30 Sodom, Gomoraa, Adimaatii fi Zeboo'iimiitiinis hamma jiraatee Re'uu dhalche. **19** Felegi erga Re'uu dhalchee Lashaatti bal'ate. **20** Ilmaan Haam akkuma gosaa fi afaan booddee waggaa 209 jiraatee ilmaanii fi intallan biraas isaaniitti, akkuma biyyaa fi saba isaaniitti kanneenii dhalche. **20** Re'uun waggaa 32 jiraatee Seruugin dhalche. dha. **21** Seemiifis ilmaan ni dhalatan; obboleessa Seem **21** Re'uun erga Seruugin dhalchee booddee waggaa 207 hangafti Yaafet ture; Seemis abbaa ilmaan Eeber hundaa jiraatee ilmaanii fi intallan biraa dhalche. **22** Seruugi ture. **22** Ilmaan Seem Eelaam, Ashuur, Arfaakshad, waggaa 30 jiraatee Naahoorin dhalche. **23** Seruugi Luudii fi Arraam turan. **23** Ilmaan Arraam Uuzu, erga Naahoorin dhalchee booddee waggaa 200 jiraatee Huuli, Geterii fi Meshek turan. **24** Arfaakshad Sheelaa ilmaanii fi intallan biraa dhalche. **24** Naahoor waggaa dhalche; Sheelaan immoo Eeberin dhalche. **25** Eeberifis 29 jiraatee Taaraa dhalche. **25** Naahoor erga Taaraa ilmaan lamatu dhalat; sababii bara isaa keessa lafti dhalchee booddee waggaa 119 jiraatee ilmaanii fi intallan gargar goodamteef maqaan isa tokkoo Felegi jedhamee biraat dhalche. **26** Taaraan waggaa 70 jiraatee Abraam, moggaafame; maqaan obboleessa isaa immoo Yooqxaan Naahoorii fi Haaraanin dhalche. **27** Seenaan maatii jedhamee moggaafame. **26** Yooqxaan immoo Almoodaad, Taaraa kana. Taaraan Abraam, Naahoorii fi Haaraanin Sheleef, Hazarmaawet, Yaaraa, **27** Hadooraam, Uuzaal, dhalche. Haaraan immoo Looxin dhalche. **28** Haaraan Diqlaa, **28** Oobaal, Abiimaa'eel, Shebaa, **29** Oofir, utuma abbaan isaa Taaraan jiruu Uuri biyya Kaldoottaa Hawiliia fi Yoobaabin dhalche. Warri kunneen hundinuu keessatti lafuma itti dhalatetti du'e. **29** Abraamii fi ilmaan Yooqxaanii ti. **30** Lafti jireenya isaanii Meeshaa Naahoor niitii fuudhan. Maqaan niitii Abraam Saaraa, ka'ee karaa Sefaariitiin hamma gaarran ba'a biiftuutti maqaan niitii Naahoor immoo Miilkaa ture. Miilkaan bal'ata. **31** Ilmaan Seem akkuma gosaa fi afaan isaaniitti, intala Haaraan. Haaraan kun immoo abbaa Miikaatii akkuma biyyaa fi saba isaaniitti kanneenii dha. **32** fi Yiskaa ture. **30** Saaraan dhabduu turte; ijoollees Warri kun gosoota ilmaan Nohi kanneen akkuma hin deeny. **31** Taaraan ilma isaa Abraamin, ilma dhaloota isaaniitti saba isaanii keessa jiranii dha; bishaan ilma isaa jechuunis Loox ilma Haaraanii fi niitii ilma badiisaatiin booddee saboonni warruma kana irraa lafa isaa jechuunis Saaraa niitii Abraam fudhatee Kana'an dhaquuf, Uuri biyya Kaldoottaa walii wajjin ba'an; garuu yeroo Kaaraan ga'anitti achuma qubatan. **32** Taaraan waggaa 205 jiraatee Kaaraanitti du'e.

11 Bara sana addunyaan guutuu afaan tokkoo fi haasaa tokko qaba ture. **2** Namoonni akkuma gara ba'a biiftuutti godaanani, Shine'aar keessatti lafa diriira argatanii achi qubatan. **3** Isaanis, "Kottaa mee xuubii hojennee ibiddaan gubnaa" waliin jedhan. Isaanis qooda dhagaa, xuubiitti fayyadaman; hapheedaaf immoo leeleetti fayyadaman. **4** Ergasii, "Kottaa mee akka ofii keenyaa maqaan argannuu fi akka addunyaa guutuu irra hin bibittinnoofheef magaalaa gamoon isaa samii qaqqabu tokko ijaarranna" jedhan. **5** Waaqayyo garuu magaalaa fi gamoo isaan ijaaraa turan sana ilalaaluuf gad bu'e. **6** Waaqayyo akkana jedhe; "Erga isaan akka saba tokko kan afaanuma tokko dubbatuutti waan kana hojjechuu jalqabanii, yoos amma wanni isaan hojjechuuf karoorfatan kan isaaniif hin danda'amne tokko iyyuu hin jiraatu. **7** Kottaa mee gad buunee, akka isaan wal hin hubanneef afaan isaanii waliin dhoofnaal!" **8** Kanaafuu Waaqayyo achii isaan baasee lafa hunda irra isaan bittinneesse; isaanis magaalaa ijaaruu dhiisan. **9** Waan Waaqayyo achitti afaan addunyaa hunda waliin makeef iddoon sun Baabilon jedhamee; Waaqayyo iddo sanaa isaan baasee lafa hunda irra isaan bittinneesse. **10** Seenaan maatii Seem kana. Bishaan badiisaatiin booddee waggaa lamatti Seem yeroo umuriin isaa waggaa 100 giutetti Arfaakshadin dhalche. **11** Seem erga Arfaakshadin dhalchee booddee waggaa 500 jiraatee ilmaanii fi intallan biraa dhalche. **12** Arfaakshad waggaa 35 jiraatee Sheelaa dhalche. **13** Arfaakshad erga Sheelaa dhalchee booddee waggaa 403 jiraatee ilmaanii fi intallan biraa dhalche. **14** Sheelaan waggaa 30 jiraatee Eeberin dhalche. **15** Sheelaan erga Eeberin dhalchee

12 Waaqayyo Abraamiin akkana jedhe; "Biyya kee, saba keetii fi mana abbaa keetii dhiisitii gara biyya ani si argisiisu dhaqi. **2** "Ani saba guddaa sin taasisa; sin eebbisas; maqaan kee illee guddaa nan taasisa; atis eeba taataa. **3** Ani warra si eebbisnan eebbisa; warra si abaaran nan abaara; sabni lafa irraa hundinuu karaa keetiin eebbfama." **4** Kanaafuu Abraam akkuma Waaqayyo isatti himetti ka'ee deeme; Looxis isaa wajjin deeme. Abraam yeroo Kaaraanii ba'etti nama waggaa torbaatamii shan ture. **5** Innis niitii isaa Saaraa, ilma obboleessa isaa Loox, qabeenya walitti kuufatan hundumaa fi namoota Kaaraanitti argatan hundumaa qabatee Kana'an dhaquuf ka'e; isaanis achi ga'an. **6** Abraamis hamma qilxuu Mooree kan Sheekem keessatti argamuutti biyyattii keessa deeme. Yeroo sana warri Kana'an biyya sana keessa turan. **7** Waaqayyo Abraammitti mul'atee, "Ani biyya kana sanyii keetiif nan kenna" jedheen. Kanaafuu inni achitti Waaqayyo isatti mul'ate sanaaf iddo aarsaa ijaare. **8** Achii ka'ee gara gaarran Beet'eel irraa gara ba'a biiftuutti argamanii deemeet Beet'eelin gara lixa biiftuutti, Aayin immoo gara ba'a biiftuutti hambisee dunkaana isaa dhaabate. Achitti Waaqayyoof iddo aarsaa ijaaree maqaan Waaqayyoof waammate. **9** Abraam ergasii ka'ee gara Negeebitti karaa isaa itti fufe. **10** Bara sana beelli biyya sanatti bu'ee ture; beelli sun waan hammaateef Abraam achi jiraachuuf jedhee Gibixti gad bu'e. **11** Innis yeroo Gibxi seenuu ga'etti niitii isaa Saaraan

akkana jedhe; "Ani akka ati dubartii bareedduu taate godaanee booddee Waaqayyo Abraamiinakkana jedhe; nan beeka. **12** Warri Gibxi yommuu si argan, 'Kun "Iddoo amma jirtu kanaa ija kee ol fudhadhuutii gara niitii isaa ti' jedhanii na aijeesu; si'i immoo ni hambisu. **13** Akka isaanii siif jedhanii haala tolaan na ilaalani fi kaabaa fi kibbaa, gara ba'a biiftuutii fi lixa biiftuutii ilaali. **14** Akka lubbuun koos sababii keetiin du'a ooltuuf maaloo, 'Ani obboleettii isaa ti' jedhi." **14** Yeroo Abraam Gibxi seenettis warri Gibxi akka Sooraan dubartii baay ee bareedduu taate argan. **15** Qondaaltonni Fara'ooniis yommuu ishee organitti ishee jajanii Fara'ooniitti himan; isheenii masaravaa mootummaa Fara'ooniitti geeffamate. **16** Fara'oon sababii isheetiif jedhee Abraamin haala lakkaa'uudanda'e, sanyiin kee akkasuma lakkaa'amuu danda'a. **17** Ka'iittii dheerinaa fi bal'ina lafa kanaa keessa dedeemi; ani isa siifin kennaatti." **18** Kanaafuu Abraam dinkaana isaa buqqifatee qilxuuwwan Mamree kanneen Kebrorintti argaman bira jiraachuu dhaqe; achitis iddo aarsaa Waaqayyoof tolche.

14 Bara sana keessa Amraafel mootiin Shine'aar, Ariyook mootiin Elaasaar, Kedooraal'omer mootiin Eelaamii fi Tidi'aal mootiin Sabootaa ka'anii, **2** Beraa mooticha Sodom, Birishaa mooticha Gomoraa, Shinaab mooticha Adimaa, Shemehee mooticha Zeboo'iimii fi mooticha Belaa ishee Zo'aar jedhamtu sanaa loluu dhaqan. **3** Mootonni shanan kunneen hundi sulula Siidiim isa Galaana Soogiddaa jedhamu keessatti wal ga'anii humna tokkummaa uummatan. **4** Isaanis wagga kudha shan Kedooraal'omer jalatti bulan; wagga kudha sadaffaatti garuu ni fincilan. **5** Wagga kudha afurafaatti Kedooraal'omerii fi mootonni isa wajjin turan ba'anii warra Refaayim Ashteroot Qaarnaayimiitti, warra Zuuziim Haamitti, warra Eemiim Shaawii Kiriyataayimiitti, **6** warra Hoori immoo lafa gaara See'iirittii jalqabanii hamma Eel Phaaraan kan gammoojijiitii dhi'oo jiru sanaatti mo'atan. **7** Ergasii of irra deebi'anii Een Mishiphaati jechuunis Qaadesh dhaqanii biyya warra Amaaleq hundaa fi warra Amoor kanneen Hazezoon Taamaar keessa jiraatan humnaan qabatan. **8** Mootichi Sodom, mootichi Gomoraa, mootichi Adimaa, mootichi Zeboo'iimii fi mootichi Belaa jechuunis Zo'aar ba'anii Sulula Siidiim keessatti loluuf hiriiran. **9** Isaanis Kedooraal'omer mootiin Eelaam, Tidi'aal mootiin Sabootaa, Amraafel mootiin Shine'aariitii fi Ariyook mootiin Elaasaar lolan; mootonni afran kunneen mootota shananiin morman. **10** Sululli Siidiim boolla leeleetiin gutumatee ture; mootonni Sodomii fi mootonni Gomoraaas baqatanii namoonni tokko tokko boolla sana keessa bu'an; warri hafan immoo gara gaarraniitti baqatan. **11** Mootonni afran sun mi'aa fi nyaata warra Sodomii fi Gomoraa hunda saamanii sokkan. **12** Waan Loox ilmi obboleessa Abraam Sodom keessa jiraachaa tureef mootonni sun isa illee qabeenyuma isaa wajjin booji'anii deeman. **13** Namichi baqatee ba'e tokko dhufee oduu kana Abraam Ibrichatti hime. Abraamis qilxuuwwan Mamree kan namicha Amoortii sana bira jiraachaa ture; Mamreen kun obboleessa Eshkoolii fi Aaneer ture; isaan Abraam wajjin kakuu galanii turan. **14** Abraam akka firri isaa booji'ame dhageeyaan namoota mani isaaatii dhalatanii leenijifaman 318 walitti waammatee hidhachiisee hamma Daaniitti faana bu'e. **15** Abraamis isaan loluuf jedhee halkaniin namoota isaa gargari quode; hamma Hoobaa ishee kaaba Damaasqotti argamtu sanaattis faana bu'e isaan dha'e. **16** Innis mi'a hunda deebifate; fira ofii

13 Abraam niitii isaatii fi waan qabu hunda wajjin Gibxi ka'ee Negeebitti ol ba'e; Looxis isa wajjin deeme. **2** Abraamis horiin, meetii fi warqeethaan akka malee soorome. **3** Innis Negeebitti ka'ee hamma Beet'eel, iddo Beet'eeli fi Aayi gidduu, lafa dinkaanni isaa jalqabatti ture sana ga'utti iddo tokkoo gara iddo biraatti deemsaa isaa itti fufe; **4** iddoon sunis lafa inni yeroo jalqabaatiif iddo aarsaa itti ijaaaree dha. Abraamis achitti maqaa Waaqayyo waammate. **5** Loox namichi Abraam wajjin deemaa ture suni akkasuma bushaayee, saawwanii fi dukaanota qaba ture. **6** Yeroo isaan walii wajjin jiraatanitti lafti isaanitti dhiphatte; sababii qabeenyi isaanii akka malee guddateefis isaan wal bira jiraachuu hin dandeeny. **7** Kanaafuu tiksoota Abraamii fi tiksoota Loox gidduutti lollu uumame. Yeroo sanatti Kana'anonnii fi Feerzonnis biyya sana keessa jiraachaa turan. **8** Abraamis Looxiinakkana jedhe; "Nu waan obboloota taaneef, si'i fi ana gidduu yookaan tiksoota keetii fi tiksoota koo gidduu lollu hin jiraatin. **9** Lafti hundi fuula kee dura jirti mitti? Kottu gargari godaanna. Yoo ati gara bitaatti deemte, ani gara mirgaatti nan deema; yoo ati gara mirgaatti deemte immoo ani gara bitaatti nan deema." **10** Looxis ol jedhee ilaalee akka hurufni Yordaanos hundiakkuma iddo biqiltuu Waaqayyoakkuma biyya Gibxi kan karaa Zo'aar irra jiru sanaa bishaan baay'ee qabu arge. Kunis utuu Waaqayyo Sodomii fi Gomoraa hin balleessiniin dura ture. **11** Kanaafuu Loox hurufa Yordaanos guutummaatti ofii isaatii filatee gara ba'a biiftuutti godaane. Jarri lamaanis akkasitti gargariba'an. **12** Abraam biyya Kana'an keessa jiraate; Loox immoo magalaawwan dirree irra jiran gidduu jiraatee dukaana isaa Sodoon bira dhaabbate. **13** Warri Sodom jal'oota fuula Waaqayyo durattii akka malee cubbuu hoijetan turan. **14** Erga Loox isa biraa

isaa Looxii fi qabeenya isaa, dubartootaa fi namoota isaan akkuma garbootaatti tajaajilan sana nan adaba; kaanis deebifate. **17** Abraam Kedoorlaa'omeri fi mootota ergasii immoo isaan qabeenya guddaa fudhatanii achii isa wajjin turan mo'atee deebinaan mootiin Sodom ba'u. **15** Ati garuu nagaan gara abbootii keetii dhaqxaa; Sulula Shaawii kan Sulula Mootii jedhamu keessatti bara dheeraas jiraattee awwaalamta. **16** Sanyiin kee isa simachuu ba'e. **18** Malkiiseedeq mootiin Saleemis dhaloota afuraffaatti as deebi'a; cubbuun Amoorotaa buddeena fi daadhii wayinii fideef; innis luba Waaqayyo amma iyuu hin guunneetii." **17** Yommuu aduun lixhee Waaqa Waan Hundaa Olii ture; **19** innisakkana jedhee dukkankaattis kunoo barbadaan ibiddaa aaru guca tokko Abraamin eebbiise; "Abraam, Waaqayyo Waaqa Waan wajjin mul'atee foon kukutame sana gidduu darbe. **18** Hundaa Olii, isaa samii fi lafa uume sanaan haa eebbfam. Gaafa sanas Waaqayyo akkana jedhee Abraam wajjin **20** Waaqayyo Waaqni Waan Hundaa Olii, inni diinota kakuu gale; "Ani biyya laga Gibxi jalqabee hamma laga kee dabarsee harka keetti kenne sun haa eebbfamu." Efraaxiis guddichaatti jiru kana sanyii keetiif nan kenna; Ergasii Abraam waan hunda irraa kudhan keessaa tokko **19** kunis biyya Qeenotaa, Qeneezotaa, Qadmoontaa, **20** isaaft kenne. **21** Mootiin Sodoomis Abraamiin, "Namoota kan Heetotaa, Feerzotaa, Refaayimootaa, **21** Amoorotaa, naa kenniittii qabeenya immoo ofii keetii fudhadhu" Kana'anotaa Girmaashotaatiif fi kan Yebuuusotaa jechuu jedhe. **22** Abraam garuu mootiin Sodoomiitii akkana dha."

jedhe; "Ani harka koo gara Waaqayyo, Waaqa Waan Hundaa Olii, Uumaa samiittii fi lafaatti ol fudhadhee kakadheen jira; **23** akka ati, 'Anatu Abraamin sooromse' hin jenneef ani waan kan kee ta'e keessaa tokko iyuu, fo'aa yookaan teephä ittiin kophee hidhatan iyyuu hin fudhadhu. **24** Waan namoonni koo nyaatanii fi qooda namoota ana wajjin deemanii jechuunis qooda Aaneer, kan Eshkooliitii fi kan Mamree malee ani ofii koo homaa hin fudhadhu; isaan qooda isaanii haa fudhatan."

15 Kana booddee dubbiin Waaqayyo mul'ataan gara Abraam dhufee akkana jedhe; "Yaa Abraam hin sodaatin; ani gaachana keetii fi gatii kee guddicha." **2** Abraam garuu, "Yaa Waaqayyo Gooftaa, waan ani ijoollee hin qabneef namni qabeenya koo dhaaluuf jiru Elii'ezer namicha Damaasqoo kana; egaa ati maal naa kennita?" jedhe. **3** Abraam, "Kunoo ati ijoollee tokko illee naa hin kennine; hojjetaan mana koo jiraatu tokko kunoo na dhaaluuf jira" jedhe. **4** Kunoo dubbiin Waaqayyo gara isaa dhufee, "Ilma gudeeda keetitu dhaaltuu kee ta'a malee namichi kun dhaaltuu kee hin ta'u" jedhe. **5** Innis Abraamiin gad baasee, "Samiiwwan ol ilaalittii yoo urjiiwwan lakkaa'uu dandeesse lakkaa'i" jedhe. Itti fufees, "Sanyiin kees akkanuma baay'ata" jedheen. **6** Abraam Waaqayyotti amane; innis qajeelummaatti lakkaa'eef. **7** Innis, "Ani Waaqayyo isaa akka ati ishee dhaaltuuf biyya kana siif kennuuf jedhee Uuri biyya Kaldoottaa keessaa si baasee dha" jedheen. **8** Abraam garuu, "Yaa Waaqayyo Gooftaa, ani biyya kana dhaaluuf koo akkamittin beeka?" jedhe. **9** Kanaafuu Waaqayyo, "Goromsa tokko, re'ee tokkoo fi korbeessa hoolaa tokko kanneen tokkoon tokkoon isaanii waggaa sadii sadii guutan, akkasumas gugee tokkoo fi gugee sookkee tokko naa fidii" jedheen. **10** Abraamis warra kana hunda gara isatti fidee, qixxee lamaanitti kukkan; warra qixxee lamaanitti kukkanmanis gamaa gamana kaa'e; simbirroota garuu qixxee lamaanitti hin kukkunne. **11** Ergasii allaattiin foon sanatti gad buute; Abraam garuu irraa ari'e. **12** Utuma aduun dhi'aa jirtuu hirribni guddaa Abraamin qabe; kunoo dukkanni guddaanii fi sodaachisaan isaa irra bu'e. **13** Waaqayyos akkana isaan jedhe; "Akka sanyiin kee biyya kan isaa hin ta'in keessatti alaga ta'ee wagga dhibba afuris achitti garboomfamee cunqurfamu dhugumaan beeki. **14** Ani garuu saba

isaa Saaraan niitiin Abraam ijoollee isaaft hin deenyeturte. Garuu isheen garbitti Aggaar jedhamtu tokko qabdi turte; Aggaaris nama biyya Gibxi turte; **2** Saaraanis Abraamiin, "Kunoo Waaqayyo ijoollee na dhowwateera. Dhaqittii garbitti koo wajjin ciisi; tarii ani karaa isheetiin ijoollee nan argadhan ta'attii" jette. Abraamis waan Sooraan jette fudhate. **3** Erga Abraam waggaa kudhan Kana'an keessa jiraatee booddee niitiin isaa Saaraan garbitti ishee Aggaar kan nama biyya Gibxi turte sana fuutee akka isheen niitiin isaa taatuuf dhirsaa isheetiif kennite. **4** Abraamis Aggaar wajjin ciise; isheenii ni ulfoofte. Yommuu akka ulfoofte of irratti beektetti giiftii ishee tuffachuu jalqabde. **5** Saaraan immoo Abraamiin, "Miidhaa na mudate kanatti situ gaafatama. Garbitti koo anattu bobaa kee jala siif galche; amma garuu isheen akka ulfoofte of irratti beeknaan na tuffatte. Egaa Waaqayyo sii fi ana gidduutti murtii haa kennu" jette. **6** Abraamis, "Garbittiin kee keessa harkuma kee jirti; waanuma feete ishee godhi" jedheen. Saaraanis akka malee ishee cunqursite; kanaafuu Aggaar fuula ishee duraa sokkite. **7** Ergamaan Waaqayyo gammoojiji keessatti, burqaa bishaanii tokko biratti Aggaarin arge; burqaa bishaanii sunis karaa Shuuritti geessu irra ture. **8** Ergamaan sunis, "Yaa Aggaar, garbitti Saaraa, ati eessaa dhufute? Eessa dhaquutti jirta?" jedhe. Isheenii, "Giiftii koo Saaraa baqachuuttiin jira" jetteen. **9** Kana irratti ergamaan Waaqayyo sun, "Gara giiftii keettiitii deebi'i; gad of qabiitii isheef buli" jedheen. **10** Ergamaan Waaqayyo sunis itti dabalee, "Ani sanyii kee akka malee nan baay'isa; sababii baay'ina isaatiifis namni tokko iyyuu lakkaa'uu hin danda'u" jedhe. **11** Ergamaan Waaqayyo sun amma illee akkana isheen jedhe; "Kunoo ati ulfoofteerta; ilmas ni deessa. Maqaa isas Ishmaa'eel jedhii moggaasi; Waaqayyo dhiphachuu kee dhaga'eraatti. **12** Innis nama akka harree diidaa ta'a; harki isaa nama hunda irratti ka'a; harki nama hundaas isaa irratti ka'a; obboloota isaa hundaanis jibbamaa jiraata." **13** Isheenii maqaa Waaqayyo isheetti dubbate sanaa, "Elroo'ii" jettee waamte. Isheen, "Ani dhugumaan Isa na argu sana argeera" jetteertiiti. **14** Sababiin booli bishaanii sun, "Be'er Lahayiroo'ii" jedhameefis kanuma. Innis hamma har'aatti illee Qadeshii fi Bereed gidduu jira. **15** Aggaaris Abraamiif ilma deesse; Abraamis ilma isheen deesse sana Ishmaa'eel jedhee moggaase. **16**

Yeroo Aggaar Ishmaa'eelin isaaf deessetti Abraam nama waggaan saddeettamii ja'aa ture.

17 Yeroo Abraam nama waggaan sagaltamii sagalii turetti Waaqayyo isatti mul'ateeakkana jedheen; "Ani Waaqa Waan Hundumaa Danda'uun dha; ati fuula koo dura amanamummaan deddeeb'i; hir'inas hin qabaatin. **2** Ani kakuu koo anaa fi si gidduu nan dhaaba; guddaa sin baay'isa." **3** Abraamis adda isattaan lafatti gombifame; Waaqnis akkana isaan jedhe; **4** "Kunoo, kakuun ani si wajjin galu kana: ati abbaa saba baay'ee taata. **5** Ati si'achi Abraam jedhamtee hin waarmamtu; waan ani abbaa saboota baay'ee si taasisef maqaan kee Abrahaam ta'a. **6** Ani akka ati guddaa baay'attu nan godha; akka sabni hedduu si keessaa argamu nan godha; mootonnis si keessaa ni argamu. **7** Ani Waaqa keetii fi Waaqa sanyii kee kan si duubaan dhufuu ta'uuf jedhee kakuu koo anaa, sii fi sanyii kee kan si duubaa, dhaloota dhufuuf jiru gidduutti kakuu bara baraa godhee nan dhaaba. **8** Biyya Kana'an guutuu lafa ati amma ormaa taatee jiraattu kana ani dhaala bara baraa godhee si'i fi sanyiwwan kee warra si boodeetifiif nan kenna; anis Waaqa isaanii nan ta'a." **9** Waaqni Abrahaamiin akkana jedhe; "Ati immoo kakuu koo eeguu qabda; ati, sanyiin kee warri si duubaas dhaloota isaanii keessatti kakuu koo eeguu qabdu. **10** Kakuun koo kan isin anaa fi si'i gidduutti, sanyii kee kan si'i duubaan dhufu gidduuttiis eeguu qabdan kanaa dha; innis isin keessaa dhiirri hundinuu dhagna haa qabatu. **11** Qola keessan dhagna qabadhaa; kunis kakuu anaa fi isin gidduu jiruuf mallattoo ta'a. **12** Isin keessaa dhiirri guyyaa saddeet guute dhagna haa qabatu; dhaloota keessan hunda keessatti dhiirri mana keetti dhalate yookaan kan nama biyya ormaa irraa maallaqa keettiin bitame hundi kan sanyii kee hin ta'in dhagna haa qabatu. **13** Mana keetti dhalatanis yookaan maallaqa keettiin bitamanis isaan dhagna haa qabatan. Kakuun koo kan foon keessan irratte godhame kun kakuu bara baraa ta'a. **14** Dhiirri dhagna hin qabatin, kan qola foon isaa dhagna hin qabatin kam iyyuu saba ofii isaa keessaa balleffama; inni kakuu koo cabseeraati." **15** Waaqni ammas Abrahaamiin akkana jedhe; "Ati si'achi niittii kee Sooraadhaan, Sooraan hin jettu; maqaan ishee Saaraa ta'a. **16** Ani ishee nan eebbisa; ishee irraas ilma siif nan kenna. Akka isheen haadha sabootaa taatuufis ishee nan eebbisa; mootonni sabootaa ishee keessaa argamu." **17** Abrahaamis addaan gombifame; kolfees, "Nama waggaan dhibbaatiif ilmi ni dhalataa! Saaraanis of waggaan sagaltamatti mucaa deessii?" jedhee yaade. **18** Abrahaamis Waaqaan, "Maalo utuu Ishmaa'eel fuula kee dura naa jiraateel!" jedhe. **19** Waaqnis akkana jedhe; "Tole; garuu niitiin kee Saaraan ilma siif deessi; maqaan isaaas Yisihaaq jedhii moggaasi. Anis kakuu koo sanyii isaa kan isa duubaan dhufuu kakuu bara baraa godhee isa wajjin nan dhaaba. **20** Waa'e ee Ishmaa'eel immoo ani si dhaga'eera; kunoo ani, isa nan eebbisa; akka inni baay'atu nan godha; guddaa isa nan baay'isa. Inni abbaa bulchitoota kudha lamaa ta'a; anis saba guddaa isa nan godha. **21** Kakuu koo garuu Yisihaaq ba'e. **17** Ergasi Waaqayyo akkana jedhe; "Ani waanan isa Saaraan waggaan dhufu keessa yeroo kanatti siif gochuuf jiru Abrahaamis isaan geggeessuuif jedhee isaan wajjin ba'e. **18** Ergasi Waaqayyo akkana jedhe; "Ani waanan isa Saaraan waggaan dhufu keessa yeroo kanatti siif gochuuf jiru Abrahaamis nan dhoksaa?

deessu wajjin nan dhaaba." **22** Waaqni erga Abrahaam wajjin haasa'ee fixatee booddee isa biraa ol ba'e. **23** Abrahaamis guyyuma sana ilmaan isaa Ishmaa'eeli fi warra mana isatta dhalatan yookaan warra maallaqa isaitiin bitaman hunda, dhiira mana isaa hundumaas fuudhee akkuma Waaqni isatti himetti dhagna qabe. **24** Abrahaam yeroo dhagna qabatetti nama waggaan sagaltamii sagalii ture. **25** Ilmi isaa Ishmaa'eel immoo yeroo dhagna qabatetti nama waggaan kudha sadii ture. **26** Abrahaamii fi ilmi isaa Ishmaa'eel guyyuma sana dhagna qabatan. **27** Dhiirri mana Abrahaam hundinuu, warri mana isatta dhalatan yookaan warri orma irraa maallaqaan bitamanis isa wajjin dhagna qabatan.

18 Utuma Abrahaam guyyaa saafaadhaan qilxuu Mamree bira balbala dunkaana isaa dura taa'ee jiruu Waaqayyo isatti mul'ate. **2** Abrahaamis ol ilaalee namoota isa bira dhadhaabatan sadii arge. Innis akkuma isaan argeen balbala dunkaana isaa duraa ka'ee isaan simachuudhaaf itti fiigie; hamma lafa ga'uttis gad jedhee harka fuudhe. **3** Innis akkana jedheen; "Gooftaa ko, yoo ani si duratti fudhatama argadhe, garbicha kee bira hin darbin. **4** Bishaan xinnoo isiniif haa fidan; miilla dhiqadaatiif muka kana jala boqodhaa. **5** Erga isin gara garbicha keessanii dhuftanii, ani akka isin dadhabbi baatanii karaa keessan itti fuftaniif waan isin nyaattan isiniifin kenna." Isaanis, "Akkuuma jette sana godhi" jedhanii deebisan. **6** Kanaafuu Abrahaam dafee Saaraatti dunkaana seenee, "Dafii daakuu bullaa'aa safartuu sadii sukkuumiitii maxinoo tolchi" jedheen. **7** Innis gara saawwaniitti fiigee jabbii gabbatee itti tole tokko filatee hoijetaa tokkotti kenne; hoijetaan sunis qopheessuuf ariifate. **8** Abrahaamis itittuu fi aannan, foon jabbii qopheeffame sanas geessee isaanii dhi'esesse; yeroo isaan nyaachaa turanittis Abrahaam muka tokko jala isaan bira dhaabachaa ture. **9** Isaanis, "Niitiin kee Saaraan eessa jirti?" jedhanii isa gaafatan. Innis, "Kuunnoo dukaana keessa jirti" jedheen. **10** Isaaan keessaa tokko, "Ani dhugumaan bara dhufu keessa yeroo akkanattii deebi'ee gara kee nan dhufa; niitiin kee Saaraanis ilma ni deessi" jedhe. Yeroo sana Saaraan balbala dunkaanaa kan isa duubaan jiru keessan dhaggeeffachaa turte. **11** Abrahaamii fi Saaraan umuriin isaanii dheeratee dulloomanii turan; Saaraanis umurii itti mucaa da'uu dandeessu dabartee turt. **12** Kanaafuu Saaraan, "Ani erga jaaree bututee, gooftaan koos erga dulloomee booddee, gammachu kana qabaachuu nan danda'aa?" jettee of keessatti kolfite. **13** Kana irratte Waaqayyo Abrahaamiin akkana jedhe; "Saaraan maaliif, 'Ani ergan dulloomee booddee amma dhugumaan mucaa nan da'aa?' jettee kolfite? **14** Wanni Waaqayyoof hin danda'amne tokko Saaraanis waan sodaatteef sobdee, "Ani hin kolfine" jette. Inni garuu, "Lakkii kolfiteertaa" jedhe. **16** Namoonni sun yommuit deemuuf ka'anitti gara Sodoom gad ilaalan; Abrahaamis isaan geggeessuuif jedhee isaan wajjin ba'e. **17** Ergasi Waaqayyo akkana jedhe; "Ani waanan isa Saaraan waggaan dhufu keessa yeroo kanatti siif gochuuf jiru Abrahaamis nan dhoksaa?

dhugumaan saba guddaa fi jabaa ta'a; sabni lafa irraa isaan dirqisiise; kanaafuu goranii mana isaa seenan; innis hundinuu karaa isaatiin eebbfama. **19** Akka inni ijoollee maxinoor tolchee nyaata qopheeseeif; isaanis ni nyaatan. isaati fi sanyii isaa warra isa duubaan dhufan, akka **4** Utuu isaan hin rafin namoonni kutaalee magaalaa waan qajeelaa fi sirrii ta'e hojjechhuudhaan karaa Sodom hunda keessaa dhufan hundi dargaggoonni fi Waaqayyoo eegan ajajuuf ani isa filadheeraatii; kunis jaarsoliin mana sana marsan. **5** Isaanis Looxin waamanii, akka Waqaayyo waan Abrahaamii kakate sana isaaaf "Namoonni galgala kana gara kee dhufan eessa jiru? guutuu." **20** Waqaayyos akkana jedhe; "Iyyi Sodomii fi Akka nu isaan wajjin ciifnuuf gad nuu yaasi" jedhan. **6** Gomoraan irratti iyame guddaa dha; cubbuun isaanis Looxis jara sanatti gad ba'ee balbala of duubaan cufe; **7** waan akka malee hamaa ta'eef **21** ani gad bu'ee akka Akkanas jedhe; "Yaa obboloota ko, waan hamaa kana hin wanni isaan hojjetan akkuma iyya na qaqqabe sanaa hojjetinaa" **8** Kunoo an intallan lama kanneen takkumaa hamaa ta'e nan ilaala. Yoo akkas ta'u baate immoo dhiira wajjin hin ciisin qaba. Lamaanuu gad isinii nan natu beeka." **22** Namoonni sunis garagalani Sodoomitti baasa; isinii waan feetan isaan gochuu dandeessu. qajeelan; Abrahaam garuu Waqaayyo dura dhaabatee **9** Isaanis, "Badi sanaatiif jettee ishee hin oolchituu? **23** Abrahaamis isatti dhi'aatee akkana jedhe; "Ati jala jiranif homaa isaan hin godhinaa." **10** Isaanis, "Badi Yoo namoonni qajeeloa shantamni magaalattii keessa ormaa kan nu keessa jiraachuu dhufee dha; amma jiraatan hoo? Ati dhugumaan ishee ni balleessita?" **24** asii!" jedhaniin. Ittuma fufaniis, "Namichi kun nama Sababii qajeelota shantamman ishee keessa jiraatan immoo abbaa murtii nutti ta'u fedha! Nu waan hamaa haa fagaatu! Abbaan murtii lafa hundaa waan qajeelaa jara irratti hojennu caalaa srratti hojenna" jedhaniin. **25** Qajeelaa fi Isaanis Looxin humnaan dhiibani balbala sana cabsuu hamaa wal qixxee ilalauduhaan nama qajeelaa nama ga'an. **11** Ergasii hamaa wajjin balleessuu sirraa haa fagaatu. Kun sirraa manatti ol deebisan; balbalichas ni cufan. **12** Ergasii haa fagaatu! Abbaan murtii lafa hundaa waan qajeelaa immoo namoota balbala manaa dura turan sana akka **26** Waqaayyos, "Ani yoo magaalaa isaan balbalicha hin argineef xinnaa fi guddaa isaanis Sodom keessatti qajeeltota shantama argadhe, isaaifi dha'ichaan ija jaamsan. **13** Nu iddo kana balleessuuf jedhee iddo sana guutuu nan oolcha" jedhe. **27** akkana jedhan; "Ati nama biraak tokko illee jechuunis Abrahaam ammas akkana jedhe; "Kunoo an utuman soddoota, ilmaan yookaan intallan yookaan nama kan awwaaraa fi daaraa ta'e jiruu Gooftaatti dubbachuu kee ta'e tokko illee magaalaa kana keessaa qabdaa? Asi ija jabaadheera; **28** yoo baay'inni qajeeltota shantama keessa isaan baafadhu; **14** Kanaafuu Loox irraa shan hir'ate hoo? Ati sababii namoota shanan sanaatiif jettee magaalaa sana guutuu ni balleessita?" **29** Abrahaam amma illee, gad ba'ee soddoota isaa warra intallan isaa fuudhuuuf "Yoo qajeetonni afurtamni qofti achitti argaman hoo?" **30** Abrahaamis, "Ani warra afurtama sanaaf jedhee isatti dubbate. Gooftaanis, "Ani warra afurtama sanaaf jedhee nan dhiisa" jedhe. **31** Abrahaamis, "Mee sanaatiif jettee magaalaa sana guutuu ni balleessu" jedhe. **32** Abrahaamis, "Ani warra afurtama sanaaf jedhee ishee hin balleessu" jedhe. **33** Waqaayyos erga Abrahaam wajjin dubbatee fixee booddee achii deeme. Abrahaam immoo iddoofi isaaati deebi'e.

"**19** Ergamoonni Waqaayyoo sun lamaan galgala sana Sodom ga'an; Looxis karra Sodomii dura taa'at ure. Innis yeroo jara argetti, isaan simachuuuf ka'ee isaanitti deeme; gad jedhees adda isaaatiin lafatti gombifame. **2** Innis, "Yaa goofota ko, maaloo mana garbicha keessaniitti goraattii miilla dhiqadhaa bulaa; barii barraaqaan kaatanii karaa keessan itti fufuu dandeessu" jedhe. Isaan immoo, "Hin ta'u; nu waltajji karaa irra bullaa" jedhaniin. **3** Innis garuu akka malee harka qabanii magaalattii keessaa isaan baasan. **17** Akkuma gad isaan baasaniinis ergamoota sana keessaa inni tokko, "Lubbuu kee oolachuuf baqadhu! Of duuba hin mil'at! Dirree irra iddo tokko illee hin dhaabatin!" Tulluuwananitii ol baqadhu; yoo kanaa achii ni baddaa!" **18** Loox garuu akkana isaanin jedhe; "Yaa goofota ko, maaloo akkas miti! **19** Kunoo garbichi kee fuula kee duratti fudhatama argateera; ati lubbuu koo oolchitee gara laafina guddaa na argisiifteerta. Ani garuu gara tulluutti ol baqachuuf hin danda'u; balaan kun na argata; anis nan du'a. **20** Kunoo, magaalaan itti baqachuun danda'amu tokko as dhi'oo jirti; isheen xinnoo dha. Ani gara isheetti nan baqadha; isheen baay'ee xinnoo dha miti? Akkasitti lubbuu koo ni baraaramti." **21** Ergamaan sunis akkana jedheen; "Kunoo, ani kadhaa kana siif nan dhaga'a; magaalaa ati waa'ee ishee dubbattu kana ani hin balleessu. **22** Garuu sababii ani hamma ati achi geessutti homaa gochuu hin dandeenyef dafii achitti

baqadhu!" Wanni magaalaan sun Zo'ar jedhamteefis beeka; kanaafuu ani akka ati cubbuu natti hin hojenneef kanuma. **23** Yeroo Loox Zo'ar ga'etti aduu baatee si dhowween jira. Sababiin ani akka ati ishee bira geessu turte. **24** Waaqayyo samiiwwan keessa Waqaqayyo biraa, dinyii boba'u Sodoomii fi Gomoraa irratti roobse. **25** Innis akkasiin magaalaawwan kanneenii fi dirreewan sana giutuu, warra magaalaawwan sana keessa jiraatan hundaa fi bigiltuu biyya sanaa balleesee. **26** Niitiin Looxi garuu of duuba ilaaltii utubaa soogiddaa taatee ka'ee qondaaltota isaa hunda walitti waamee waan ta'e hafte. **27** Abrahaamis guyyaa itti aauu ganama obboroon ka'ee iddo duraan fuula Waaqayyo dura dhaabachaa hunda isaanitti him; isaanis akka malee sodatan. **9** ka'ee sanatti deeb'i. **28** Innis gara magaalaawwan Sodoomii fi Gomoraa, gara lafa dirree sanaa hundaas ilaalee aara akka aara boolla ibiddaa keessaa ba'u tokko isaa biyya sana keessaa ol ka'u arge. **29** Waaqni yeroo magaalaawwan dirree sanaa balleesetti Abrahaamin yaadate; kanaafuu yommuu magaalaawwan Loox keessa jiraachaa ture balleesetti Looxin balaa sana keessa baase. **30** Loox waan Zo'ar keessa jiraachuu sodaateef intallan isaa lamaan wajjin Zo'aarii ba'ee gaarran irra qubate. Innis intallan isaa lamaan wajjin holqa tokko keessa jiraate. **31** Gaaf tokko intalli isaa isheen hangafti ishee quxisuudhaan akkana jette; "Abbaan keenya dulloomeera; akka bartee lafa hunda irra jiruutti dhiiri nu wajjin ciisu tokko iyyuu naanmoo kan hin jiru. **32** Kottu mee abbaa keenya daadhii wayinii oobasnee isa wajjin ciifnaa; akkasiin sanyiin abbaa keenya lafa irratti akka hafu goona." **33** Isaanis halkan sana abbaa isaanii daadhii wayinii oobaasan; intalli isheen hangafti ol seentee isa wajjin ciifte. Inni yeroo isheen ciiste yookaan yeroo isheen kaate hin beekne. **34** Guyyaa itti yookaan yeroo isheen kaate hin beekne. **35** Isaan halkan sanas abbaa isaanii daadhii wayinii oobaasan; intalli quxisuun dhaqxee isa wajjin ciiste. Inni ammas yeroo isheen ciiste yookaan yeroo isheen kaate hin beekne. **36** Akkasiin intallan Loox lamaanuu abbaa isaanittii ulfaa'an. **37** Intalli isheen hangafti ilma deessee maqaa isaa Mo'aab jettee moggaafte. Inni abbaa Mo'aabota har'a ti. **38** Intalli isheen quxisuunii ilma deessee maqaa isaa Ben-Amii jettee moggaafte; inni immoo abbaa Amoonota har'a ti.

20 Abrahaam achii ka'ee Negeebitti godaanee Qaadeshii fi Shuuri gidduu jiraate. Innis yerooodhaaf Geraaraa keessa ture. **2** Achittis Abrahaam, "Isheen obboleetii koo ti" jedhee waa'ee niitiis isaa, waa'ee Saaraa dubbate. Abiimelek mootiin Geraaraas nama itti ergee Saaraa fudhate. **3** Waaqni immoo halkan abjuudhaan Abiimelekiti dhufee, "Kunoo sababii dubartii sana fuudhatteef ati nama du'ee dha; isheen dhirs qabdiiitii" jedheen. **4** Abiimelek garuu isheetti hin dhi'aanne ture; kanaafuu inni akkana jedhe; "Yaa Gooftaa ati saba qajeelaa balleessita? **5** Inni mataan isaa, 'Isheen obboleetii koo ti' naan hin jennee? Isheenii akkasuma, 'Inni obboleessa koo ti' hin jennee? Anis sammuu qulqulluu fi harka qulqulluudhaan waan kana hojjedee." **6** Waaqni abjuu sana keessa akkana isaan jedhe; "Eeyye! Ani akka ati sammuu qulqulluudhaan waan kana hojjette beeka; kanaafuu ani akka ati cubbuu natti hin hojenneef kanuma. **7** Egaa amma niitii namichaa deebisiif; inni waan raajii ta'eef, Waaqa siif kadhata; atis ni jiraatta. Garuu yoo ishee deebisuu baatte, ati akka duutu, warri kan kee ta'an hundis akka du'an dhugumaan beeki." **8** Abiimelek guyyaa itti aauu ganama obboroon ka'ee qondaaltota isaa hunda walitti waamee waan ta'e hunda isaanitti him; isaanis akka malee sodatan. **9** Abiimelekis Abrahaamin offiti waamee akkana jedheen; "Ati maalif akkana nu goote? Aini maal si goonaan ati cubbuu guddaa akkanaa anaa fi mootummaa kootti fidde? Ati waan namni hin hojenne anatti hojjette." **10** Abiimelekis "Ati maalif waan kana hojjette?" jedhee Abrahaamin gaafate. **11** Abrahaam immoo akkana jedhee deebise; "Aini, 'Biyya kana keessa dhugumaan Waaqa sodaachuu hin jiru; isaan sababii niitiis kootiif jedhanii na ajjeesu' jedhee yaadee ture. **12** Ta'us isheen intallan isaa lamaan wajjin Zo'aarii ba'ee gaarran irra dhalachuu baatte iyyuu isheen intaluma abbaa koo ti; isheenii niitiis koo taate. **13** Anis yeroo Waaqni mana abbaa kootii na baase sana isheedhaan, 'Haallti ati ittiin jaalala naaf qabdu mul'iftu kanaa dha; lafa nu dhaqnu hundumaatti, "Inni obboleessa koo ti" jedhiitti waa ee koo dubbadhus' jedhe." **14** Abiimelek ergasii hoolaa fi loon, garboota dhiiraa fi nadheenii fidee Abrahaamiif kenne; niitiis isaa Saaraas ni deebiseef. **15** Abiimelekis, "Kunoo biyyi koo fuula kee dura jira; idduum feete jiraadhu" jedheen. **16** Saaraadhaanis, "Kunoo ani meetii saqili kuma tokko obboleessa keetiifin kenna. Kunis akka dhugaa qabaachuu kee fuula warra si wajjin jiranii duratti beekamuuf; ati guutumaan guutuutti dhugaa argatteerta" jedhe. **17** Abrahaamis Waaqa kadhate; Waaqni immoo Abiimelek, niitiis isaatii fi garboota isaa dubartoota fayyise; isaanis ijoollee godhatan. **18** Waaqayyo sababii niitiis Abrahaam sababii Saaraatiif jedhee gadameessa dubartoota mana Abiimelek jiraataniif hunda cufee tureetii.

21 Waaqayyo akkuma dubbate sana Saaraa yaadate; Waaqayyo waan waadaa galeef sana ni raawwateef. **2** Saaraan ulfootfee bara dulluma isaa keessa yeruma Waaqni waadaa isaaaf seene sanatti Abrahaamiif ilma deesse. **3** Abrahaamis ilma Saaraan isaaaf deesse sana Yisihaaq jedhee moggaase. **4** Abrahaam akkuma Waaqni isaa ajaje sanatti Yisihaaq dhalatee guyyaa saddeetitti dhagna isa qabe. **5** Yeroo ilmi isaa Yisihaaq dhalateefitti Abrahaam nama wagga dhibbaa ture. **6** Saaraanis, "Waaqni kolfa naa kenneera; namni waan kana dhaga'u hundis na wajjin kolfa" jette. **7** Ittuma fuittees, "Silaa eenyetu Abrahaamiin, 'Saaraan daa'ima hoosisti' jedha ture? Garuu anि bara dulluma isaa keessa ilma nan da'eef" jette. **8** Mucichi guddatee harma guufame; Abrahaam gaafa Yisihaaq harma guufame sana cidha guddaa qopheesse. **9** Saaraan garuu yeroo ilmi Aggaar Gibixtiin Abrahaamiif deesse sun Yisihaaqitti qoosu argite; **10** isheenii Abrahaamiin, "Garbittii kanaa fi ilma ishee ari'i; ilmi garbittii kanaa kun ilma koo Yisihaaq wajjin hin dhaaluutii" jette. **11** Wanni kunis sababii ilma isaatifi Abrahaamin akka malee rakkise. **12** Waaqni

Yeroo muraasa booddee Waaqni Abrahaamin qore.

Innis, "Abrahaam!" jedhee isa waame. Abrahaamis,

garuu akkana jedheen; "Waa'ee garbittii keetiitii fi waa'ee mucichaa hin yaadda'in. Sababii sanyiin kee Yisihaaqiin siif waamamuuf waan Saaraan siin jettu

22 "Kunoo asan jira" jedhee deebise. 2 Waaqnis akkana hunda dhaga'i. 13 Inni sanyii kee waan ta'eef ani ilma jedheen; "Ilma kee Yisihaaq, ilma kee tokkicha isa

garbittii sanaa saba nan taasisa." 14 Abrahaamis guyyaa jaallattu sana fudhiitii biyya Mooriyaa dhaqi. Tulluu ani itti aanu ganama obboroon ka'ee nyaata muraasaa fi

sitti himu irratii qalma gubamu godhiitii isa dhi'eessi."

bishaan qalqala tokko fuudhee Aggaariif kenne. Waan kanas gatiitii ishee irra kaa'eefii mucaa wajjin ari'e; ka'ee harree isaa fe'ate. Innis hojjettoota isaa keessaa

isheenii achii baatee Gammoojiji Bersheebaa keessa nama lamaa fi ilma isaa Yisihaaqin fudhatee qoraan joorte. 15 Yommuu bishaan qalqala keessaa dhumetti, qalma gubamuuf ga'u cabsatee gara iddo Waaqni

isheen mucaa ishee daggala tokko jala keesse. 16 isatti hime sanaata qajeel. 4 Guyyaa saddaffaattis Isheenii, "Mucaa kana isaa du'u ani hin ilaalu" jettee

Abrahaam ol ilaalee iddo sana fagootti arge. 5 Innis garaa isheetti waan yaaddeef gara darba xiyyaa tokko hojjettoota isaaatiin, "Isin harree wajjin asuma turaa. Anii

xinnoo achi hiiqxee naannoo isaa teesse; achi teessees fi mucichi duuba sana dhaqnaa; achittis waaqeffannee sagalee ishee ol fudhattee boosse. 17 Waaqni boo'icha gara keessanitti deebinaa" jedhe. 6 Abrahaamis qoraan

mucichaa ni dhaga'e; ergamaan Waaqayyo samii keessaa aarsaa gubamuuf ta'u fuudhee ilma isaa Yisihaaqin

Aggaarin waamee akkana jedheen; "Yaa Aggaar ati maal taate? Hin sodaatin; Waaqni boo'icha mucichaa

baachise; ofii isaaati immoo ibiddaa fi billaa harkatti qabate. Isaan lamaan uttu walumaan deemaa jiranuu, 7

iddoo inni ciisee jiruu dhaga'eeraatii. 18 Sababii ani saba guddaa isa godhuuf ka'iiti harka keetiin mucicha

dubbate. Abrahaamis, "Asan jira ilma koo" jedhee ol fuudhi; jabeessiitii isa qabi." 19 Waaqni ija ishee

deebise. Yisihaaqis deebise, "Ibiddii fi qoraan kunoo ti; baneefii jennaan boolla bishaanii tokko argite. Kanaafuu

hoolaan qalma gubamuuf ta'u immoo eessa jira?" jedhe.

dhaqxee qalqala sana bishaanii guuttee, waan inni 8 Abrahaamis deebise, "Yaa ilma ko, Waaqni mataan dhugu mucichaaf kennite. 20 Waaqnis mucicha wajjin isaa hoolaa qalma gubamuuf ta'u ni kenna" jedhe. Isaan

ture; mucichis ni guddate. Innis gammoojiji keessa lamaanis walumaan karaa isaanii itti fufan. 9 Yeroo jiraate; xiyya darbachuudhaanis beekamaa ture. 21 iddo Waaqni isatti hime sana ga'anitti, Abrahaam iddo

Innis gammoojiji Phaaraan keessa jiraate; haati isaa aarsaa achitti ijaaree iddo aarsaa sana irra qoraan naqe;

biyya Gibxiitii niitti argatteef. 22 Yeroo sana Abiimelekii ilma isaa Yisihaaqin hidhees iddo aarsaa sana irra fi

Fiikool ajajaan loltoota isaa Abrahaamiinakkana qoraan gubbaa cibse. 10 Ergasiin inni ilma isaa qaluuf jedhan; "Waan ati hojjettoota hunda keessatti Waaqni jedhee harka isaa hiixatee billaa fudhate. 11 Ergamaan

si wajjin jira. 23 Ati akka ana yookaan ijomlee koo Waaqayyo garuu, "Abrahaam! Abrahaam!" jedhee samii

yookaan sanyii koo hin gowwoomsine amma as fuula keessaa isaa waame. Abrahaamis, "Kunoo asan jira"

Waaqaa duratti naa kakadhu. Akkuma ani garaa siif jedhee deebise. 12 Innis, "Ati harka keetiin gurbicha laafe sana atis anaa fi biyya amma orma taatee keessa hin tuqin; waan tokko illee isaa hin godhin. Waan ati

jiraattu kanaaf garaa laafi." 24 Abrahaamis, "Ani nan ilma kee, ilmuma tokkicha anaaf jettee hin marfatinii, kakadha" jedhe. 25 Ergasiin Abrahaam waa'ee boolla ani akka ati Waaqa sodaattu amma beekeera" jedhe.

bishaanii garboonni Abiimelek isa irraa fudhatan tokkoo 13 Abrahaamis ol ilaalee kunoo korbeessa hoolaa kan Abiimelekkitti himate. 26 Abiimelek immoo, "Ani nama gaanfi isaa daggala keessatti qabamee jiru tokko arge; waan kana hojjete hin beeku. Atis natti hin himme; innis dhaqee hoolaa sana fuudhee qooda ilma isaa

ani waa'ee isaa har'uman dhaga'e" jedhe. 27 Kanaafuu qalma gubamu godhee dhi'eesse. 14 Kanaafuu Abrahaam

Abrahaam hoolaa fi loon fidee Abiimelekiif kenne; iddo sana "Waaqayyo ni kenna" jedhee moggaase; jarri lamaanis walii galtee uummataan. 28 Abrahaam hamma har'aatti illee, "Tulluu Waaqayyo irratii, ni

gorommii hoolaa torba bushaayee keessaa kophatti kennama" jedhama. 15 Ergamaan Waaqayyo sunis baase; 29 Abiimelekit, "Hiikkaan gorommii hoolaa samii keessaa lammata Abrahaamin waamee 16akkana

torban ati kophaa isaanii baafte kanneenii maali?" jedheen; "Waaqayyo akkana jedha; sababii ati waan

jedhee Abrahaamin gaafate. 30 Abrahaamis, "Akka kana gootee fi ilma kee, ilmuma kee tokkicha illee na

ani boolla bishaanii kana qotadhe akka ragaa ta'uuf, hin dhownwatinii anii maqaat kootiin nan kakadha; 17

gorommii hoolaa torban kanneen na harkaa fudhadhu" ani dhugumaan eebba, sin eebbis; sanyii kees akkuma

jedhee deebise. 31 Sababii jarri lamaan sun achitti urjii samiitti fi akkuma cirracha qarqara galaanaa nan

walii kakataniif iddoon sun Bersheebaa jedhamee baay'isa. Sanyiwwan kees magaalaawwan diina isaanii

waamame. 32 Erga walii galteen sun Bersheebaatti ni dhuunfatu. 18 Waan ati naa ajajamteef sabni lafa irraa

ta'eet booddee Abiimelekii fi Fiikool ajajaan loltoota isaa hundinuu karaa sanyii keetiin eebbfama." 19 Ergasiin

gara biyya Filisxeemotaatti deebi'an. 33 Abrahaamis Abrahaam tajaajiltoota isatti deebi'e; isaanis walumaan

Bersheebaa keessa muka tamirii dhaabe; innis achitti Bersheebaatti qajeelan; Abrahaamis Bersheebaa keessa

maqaat Waaqayyo Waaqa Bara Baraa waammatae. 34 jiraate. 20 Yeroo muraasa booddee akkana jedhamee

Abrahaam biyya Filisxeemota keessa bara dheeraa Abrahaamitti himame; "Kunoo, Miilkaan obboleessa kee

jiraate. Naahooriif ilmaan deesseerti; 21 ilmaan isheen deesses inni hangafni Uuzi, obboleessi isaa Buuz, abbaan Arraam

immoo Qamu'eel, 22 Keseedi, Hazoo, Fiildaas, Yiidlaafii

fi Betuu'eel jedhamu." **23** Betuu'eel Ribqaa dhalche. **24** Naahor saajjatoo Re'uumaa jedhamtu tokko qaba ture; isheen ilmaan Xebaa, Gaham, Tahaashii fi Ma'akaa jedhaman deesseef.

23 Saaraan waggaa dhibba tokkoo fi digdamii torba jiraatte; barri jireenyaa Saaraas kanuma ture. **2** Isheenis Kiriyati Arbaaq jechuunis Kebroon biyya Kana'aan keessaa sanatti duute; Abrahaamis Saaraadhaaf gadduu fi boo'uudhaaf jedhee dhage. **3** Abrahaam reeffa niittii isaa biraa ka'ee Heetotaanakkana jedhe; **4** "Ani gidduu keessanitti ormaa fi keessummaa dha. Akka ani du'aa koo itti awwaalladhuuf lafa awwaalaaf ta'u natti gurguraa." **5** Heetonnisakkana jedhanii Abrahaamii fi deebii kennan; **6** "Gooftaa, nu dhaga'i. Ati nu gidduutti shuumii jabaa dha. Du'aa kee iddo awwalaal keenyaa keessaa kan akka malee filatamaa ta'etti awwaalladhu. Nu keessaa namni iddo awwalaalisaatti du'aa kee awwaallachuu si dhowwatu tokko iyyuu hin jiru." **7** Abrahaamis ol ka'ee fuula namoota biyya sanaa fuula Heetotaa duratti gad jedhee harka fudhie. **8** Akkanas isaanin jedhe; "Ani du'aa koo akkan awwaalladhu fedhii yoo qabaattan na dhaga'aatii Efroon ilma Zoohar sana naa kadhadhhaa. **9** Inni holqa Makfelaa jedhamu kan qarqara lafa qotiisaa isattaargamu sana natti ni gurgura. Inni iddo awwaalaa sana gatii guutuudhaan fuula keessan duratti akka natti gurguruuf naa gaafadhaa." **10** Efroon Heetichi saba isaa gidduu taa'aa ture; innis utuma Heetonni gara karra magaalaa isaa dhufan sun hundi dhaga'anuuakkana jedhee Abrahaamii deebii kenne; **11** "Gooftaa ko,akkana miti; mee na dhaggeeffadhu; ani lafa qotiisaa kana siif nan kenna; holqa achi jirus siif nan kenna; ani fuula saba koo duratti holqa kana siiffin kenna; du'aa kee itti awwaalladhu." **12** Abrahaam amma illee fuula saba biyya sanaa duratti gad jedhee harka fudhhee, **13** utuma isaan dhaga'anuu Efrooniin, "Yoo fedhii kee ta'e, na dhaga'i. Ani gatii lafa qotiisaa kanaan kaffala. Akka ani du'aa koo achitti awwaalladhuuf gatii kana na harkaa fudhadhu" jedhe. **14** Efroonisakkana jedhee Abrahaamii deebii kenne; **15** "Gooftaa ko, mee na dhaga'i; gatii lafa kanaa meetii saqiliidhibba afur ta'; garuu kun anaa fi si gidduutti maali? Du'aa kee itti awwaalladhu." **16** Abrahaamis waan Efroon dubbate sana fudhatee gatii inni utuma Heetonni dhaga'anuu himate sana madaaleef, gatii sunis akka madaalii daldaltoota yeroo sanaatti meetii saqiliidhibba afur ture. **17** Akkasitti lafti qotiisaa Efroon kan fuula Mamree dura, Makfelaa keessa jiru sun jechuunis lafti qotiisatii fi holqi isa keessa jiru, mukni daangaa lafa qotiisaa sana keessa jiru hundi, **18** fuula Heetota gara karra magaalaa dhufan hundaa duratti akka dhaalaatti Abrahaamitti dabarfame. **19** Ergasii Abrahaam biyya Kana'aan keessa, holqa Makfelaa kan Mamree bira jechuunis Kebroon bira jiru sanatti niittii isaa Saaraa Awwaallate. **20** Akkasitti lafa qotiisaa sunii fi holqi achi keessaa akka lafa awwalaalaa ta'uuf Heetota irraa akka dhaalaatti Abrahaamitti dabarfame.

24 Yeroo sana Abrahaam dulloomee, umuriin isaa akka malee dheeratee ture; Waaqayyo waan

hundumaan isa eebbise. **2** Innis tajaajilaan mana isaa hangafa kan waan inni qabu hunda irratti itti gaafatamaa ta'en akkana jedhe; "Mee harka kee gudeeda koo jala kaa'i. **3** Ani akka ati intallan warra Kana'aan kanneen ani gidduu isaanii jiraadhuu keessaa ilma kootiif niittii hin fidneef Waaqayyo Waaqa samiitii fi Waqa lafaatiin kakkattu nan barbaada; **4** garuu gara biyya kootii fi gara firooto koo dhaqiqiit ilma koo Yisihaaqiif niittii barbaadi." **5** Tajaajilaan sun immoo, "Yoo dubartii sun na wajjin gara biyya kanaa dhufuu fedhii qabaachuu baatthe hoo? Ani ilma kee gara biyya ati keessaa dhufute sanaataa deebisee geessuun qabaa?" jedhee isa gaafate. **6** Abrahaamisakkana isaan jedhe; "Ati akka ilma koo deebiftee biyya sanatti hin geessine of eeggadhu. **7** Waqaqayyo Waqni samii inni mana abbaa kootii fi biyya ani itti dhaladhe keessaa na fidee, 'Ani biyya kana sanyii keetiif nan kenna' jechuudhaan natti dubbathee kakatee waadaa naa seene sun akka ati achii ilma kootiif niittii fidduu ergamaa isaa fuula kee dura ni erga. **8** Yoo dubartii sun si wajjin dhufuu fedhii qabaachuu baatthe immoo ati kakuu koo kana irraa bilisa taata. Ilma koo garuu gonkumaa achi hin deebisin." **9** Kanaafuu tajaajilaan sun harka isaa gudeeda gooftaa isaa Abrahaam jala kaa'ee waa'ee waan kanaa kakateef. **10** Tajaajilaan sunis gaala gooftaa isaa keessaa kuudhan fudhatee gooftaa isaa biraa immoo kennaawwan filatamoo gosa hundaa fe'atee qajjele; innis magaalaa Naahoor ishee kaaba dhi'a Phaadaan Arraam keessatti argamtuu dhaqe. **11** Innis akka gaalawwan sun magaalattiin alatti boolla bishaanii cina jijilbeefnatan godhe; yeroon sun gara galgalaa yeroo itti dubartoonni bishaan waraabachuu ba'an ture. **12** Innisakkana jedhee kadhate; "Yaa Waaqayyo Waaqa gooftaa koo Abrahaam, har'a na milkeessiitii gooftaa koo Abrahaamii garaa laafi. **13** Kunoo, ani burqaa kana bira dhaabadeen jira; intallan warra magaalaa kanaas bishaan waraabachuu as ba'aa jiru. **14** Intalli ani, 'Maaloo akka ani bishaan dhuguuf okkotkee kee gad qabi' jedheenii isheenis, 'Dhugi; ani gaalawwan kees siifin obaasaa' naan jettu ishee ati garbicha kee Yisihaaqiif filattee haa taatu. Anis kanaan akka ati gooftaa kootiif garaa laafte beeka.' **15** Utuu inni kadhatee hin fixatin Ribqaaan okkotkee ishee gatiitti baadhattee dhufute. Isheenis intala ilma Miilkaa kan Betuu'eel jedhamu sanaa ture; Miilkaaan immoo niittii obboleessa Abrahaam kan Naahoor jedhamu sanaa ti. **16** Intalli sunis akka malee bareedduu fi durba turte; dhirri tokko iyyuu ishee wajjin hin ciifne. Isheenis gara burqaatti gad buutee okkotkee isheetti bishaan guuttattee ol deebite. **17** Tajaajilaan sunis ishee simachuuf itti fiigee, "Maaloo okkotkee kee keessaa bishaan xinnoo ishee naa kenni" jedheen. **18** Isheenis, "Yaa gooftaa ko, dhugi" jetteenii daftee okkotkee ishee harkatti gad buufattee bishaan dhugaatii kenniteef. **19** Isheenis erga bishaanisa oobaaftee booddee, "Ani gaalawwan keetifis hammaa isaan dhuganii dheebuu ba'anitti naan waraabaa" jette. **20** Daftees okkotkee ishee keessaa bidiruutti garagachitee ammas bishaan waraabuudhaaf gara boolla bishaaniitti fiigde; gaalawwan isaa hundaafis bishaan waraabde. **21** Namichi sunis akka Waaqayyo karaa isaaaf milkeesse

yookaan akka isaf hin milkeessin baruuf jedhee cal'isee jedheenii, **44** isheenis, "Dhugi; ani gaalawwan keetiifis xiyyeffatee ishee ilaala ture. **22** Erga gaalawwan nan waraaba" naan jette, isheen kan Waaqayyo ilma bishaan dhuganii booddee namichi amartii funyaanii gooftaa kootiif file haa taatu.' **45** "Utuu ani garaa koo kan warqee kan walakkaa saqilii ulfaatu fi bitawoo keessatti kadhadhee hin fixatin Ribqaan okkotee ishee warqee kan saqili kudhan ulfaatu lama gad baasee, **23** gatittiitti baadhattee gad dhufte. Isheen garaa burqaa "Ati intala eenyuu ti? Yoo mana abbaa keetii iddoon sanaatti gad buutee bishaan waraabbatte; anis, 'Maalo bulan jiraatte maalo mee natti him' jedhee gaafate. bishaan na obaasi' nan jedheen. **46** "Isheen daftee **24** Isheenis, "Ani intala Betuu'eel; Betuu'eel immoo okkotee ishee gatittiirraa gad buufattee, 'Dhugi; ani ilma Miilkaan Naahooriif deessee dha' isaan jette. **25** gaalawwan kees nan obaasaa' jette. Anis nan dhuge; Itti dabaltees, "Cidii fi okaa baay'ee qabna; kutaan isheen immoo gaalawwan obaafte. **47** "Anis, 'Ati intala isin bultanis jira' jetteen. **26** Namichis gad jedhee eenyuu ti?" jedhee ishee gaafadhe. "Ishee immoo, Waaqayyoof sagade; **27** akkanas jedhe; "Waaqayyo 'Ani intala Betuu'eel; Betuu'eel immoo ilma Miilkaan Waaqni gooftaa koo Abrahaam kan arjummaa isatiif fi Naahooriif deessee dha' jette. "Anis funyaan isheetti amanamummaa isaa gooftaa koo hin dhowwatini sun haamartii, harka isheetti immoo bitawoo nan kaa'e. **48** eebbfamu. Waaqayyo anas gara mana obbolota gooftaa Anis gad jedhee Waaqayyoof nan sagade; Waaqayyo kootti karaa irra na qajeelcheera." **28** Intalattiiniis Waaqa gooftaa koo Abrahaam isa akka ani intala fira fiigdee dhaqxee warra mana haadha ishee jiranitti isaa ilma isatiif geessu karaa qajeelaa irra na buuse waa'ee waan kanaa himte. **29** Ribqaan obboleessa sana nan eebbise. **49** Egaa isin yoo gooftaa kootti Laabaa jedhamu tokko qabdi turte; Laabaanis fiiggee garaa laafummaa fi amanamummaa argisiiftan natti namicha burqaa bishaanii bira jiru sana bira dhaqe. **30** himaa; yoo ta'u baate immoo akka ani gara bitaatti Innis yommuu obboleettiis isaa irratti amartii funyaanii yookaan gara mirgaatti goru natti himaa." **50** Laabaa warqeetii fi bitawoo argetti, yommuu utuu Ribqaan waan fi Betuu'eelisakkana jedhanii deebisan; "Wanni kun namichi sun isheedhaan jedhe dubbattuu dhaga'etti, gara Waaqayyo biraa dhuf; nu waan hamaa yookaan waan namichaatti gad ba'e; namichis burqaa bishaanii cina tolaa sitti dubbachuu hin daneenyu. **51** Kunoo, Ribqaan gaalawwan bira dhaabatee ture. **31** Namicha sanaanis, fuula kee dura jirti; ishee fudhadhuu deemi; isheenis "Yaa namicha Waaqayyo eebbise, kottu; ati maaliif ala akkuma Waaqayyo dubbatetti niitii ilma gooftaa keetii dhaabatta? Ani manicha qopheesseera; gaalawwaniifis haa taatu." **52** Tajaajilaan Abrahaamis yommuu waan iddo qopheesseera" jedhe. **32** Kanaafuu namichi isaan jedhan dhaga'etti lafatti gombifamee Waaqayyoof sun gara manaa dhaqe; Laabaanis gaalawwan irraa sagade. **53** Kana booddees tajaajilaan sun faaya meetii fi fe'iisa buusee cidiif fi okaa kenneef; akka miilla isaanii warqee, uffata adda addasaa baasee Ribqaadhaaf kenne; dhiqataniif immoo namicha fi warra isa wajjin turaniif obboleessa isheetti fi haadha isheettifis kennaa gatii bishaan kenne. **33** Ergasiis nyaanni dhi'aateef; namichi guddaa baasu kenne. **54** Innii fi namoonni isa wajjin sun garuu, "Ani hamman dhimma koo himadhutti hin turanis nyaatanii dhuganii achuma bulan. Yommuu isaan nyaadhu" jedhe. Laabaanis, "Himadhukaa" jedheen. guyyaa itti aanu ganamaan ka'anitti tajaajilaan sun, **34** Innisakkana jedhe; "Ani tajaajilaan Abrahaamii ti. "Akka ani gara gooftaa kootti deebi'uuf na geggeessaa" **35** Waaqayyo, gooftaa koo guddaa eebbiseera; innis jedhe. **55** Obboleessi isheetti fi haati ishee garuu, sooromeera. Hooltaa fi loowwan, meetii fi warqee, "Intalattiin guyyuma kudhan illee nu bira haa turtu; garboota dhiiraatti fi dubartii, gaalawwanii fi harroota ergasiis isheen deemuu dandeessi" jedhan. **56** Inni isaf kenneera. **36** Niitiin gooftaa kootii Saaraan bara garuu, "Erga Waaqayyo karaa koo naa milkeesssee isin na dulluma ishee keessa ilma isaf deesse; innis waan qabu hin tursinaa; akka ani gara gooftaa kootti deebi'uuf na hunda ilma isatiif kenneera. **37** Gooftaan kooakkana geggeessaa" isaanin jedhe. **57** Isaanis, "Mee intalattii jedhee na kachakiise; 'Ati intallan Kana'aan kanneen ani waamnee waan isheen jettu gaafanna" jedhan. **58** Kana biyya isaanii keessa jiraadhu keessaa ilma koof niitii hin irratti isaan Ribqaa waamanii, "Namicha kana wajjin fidin; **38** garuu gara mana abbaa kootii fi gara gosa koo deemuu feetaa?" jedhanii ishee gaafatan. Isheenis, dhaqittii ilma kootiif niitii fidi.' **39** "Anis, 'Yoo dubartii "Ani nan deema" jette. **59** Kanaafuu isaan obboleetti sun na wajjin dhufuuf fedhii qabaachuu baattee hoo?" isaanii Ribqaa fi guddiftuu ishee, tajaajilaan Abrahaamii jedhee gooftaa koo nan gaafadhe. **40** "Innisakkana fi namoota isaa wajjin geggeessan. **60** Isaanisakkana naan jedhe; 'Waaqayyo inni ani fuula isaa dura jiraadhu jedhanii Ribqaa eebbis; "Yaa obboleetti keenya, ergamaa isaa si wajjin ergee karaa kee siif milkeessa; atis kumaa kumaatama ta'i; sanyiin kee karra diinota isaa haa gosa koo fi mana abbaa koo keessa ilma kootiif niitii dhaala." **61** Ribqaan fi tajaajiltuuwan ishee qophaa'anii ni fidda. **41** Ati yommuu gara gosa koo dhaqxu kakuu gaalawwan isaanii yaabbatanii namicha faana bu'an; koo irraa bilisa taata; yoo isaan intala sana sitti kennuu namichis Ribqaa fudhatee deeme. **62** Yeroo sana Yisihaaq didani iyyuu ati kakuu koo irraa bilisa taata.' **42** "Ani boolla bishaanii Be'er Lahaayiroo'iittii dhufee Negeeb har'a yommuu gara burqaa kanaa dhufetti akkanan keessa jiraachaa ture. **63** Innis gaaf tokko gara galgalaa jedhe; "Yaa Waaqayyo, Waaqa gooftaa koo Abrahaam yoo utuu bakkeetti ba'e waa yaadaa jiruu oli ilaalee kunoo fedhii kee ta'e karaa ani deemu naa milkeessi. **43** Kunoo, gaalawwan dhufaa jiran arge. **64** Ribqaanis ol ilaltee ani burqaa kana bira dhaabadheera; yoo durbi tokko Yisihaaqin argite; gaala irraas buutee **65** tajaajilaan bishaan waraabbachuu dhuftee anii immoo, "Maalo sanaan, "Namichi nu simachuuf bakkee keessa as deemaa okkotee kee keessaa bishaan xinnoo ishee na obaasi" jettee gaafatte. Tajaajilaan sunis, "Inni

gooftaa koo ti" jedhee deebiseef. Kanaafuu haguuggii ishee fudhattee ofitti haguugde. **66** Tajaajilaan sunis waan hojjete hunda Yisihaaqitti hime. **67** Yisihaaqis dafkaana haadha isaa Saaraatti ol ishee galfate; Ribqaa fuudhes. Akkasiin isheen niittii isaa taate; innis ishee jaallate; Yisihaaqis du'a haadha isaa irraa ni jajjaabate.

25 Abrahaamis niittii biraan maqaan ishee Qexuuraan jedhamu fuudhe. **2** Isheen Zimraan, Yoqshaan, Medaan, Midyaan, Yishbaaqii fi Shuwaa isaaaf deesse. **3** Yoqshaan Shebaa fi Dedaan dhalche; ilmaan Dedaan immoo Ashuurim, Letuushimotaa fi Le'umoota turan. **4** Ilmaan Midyaan Eefaa, Eefer, Henook, Abiidaa fi Eldaa'aa turan. Warri kunneen hundi sanyiwwan Qexuuraan ti. **5** Abrahaam waan qabu hundumaa Yisihaaqif肯ne. **6** Ilmaan saajjatoowwan isaatifi garuu utuma lubbuun jiruu kennaa kenneefii ilma isaa Yisihaaq biraan gara biyya ba'a biiftuutti isaan erge. **7** Abrahaam wagga dhibba tokkoo fi torbaataamii shan jiraate. **8** Innis umurii dheeraa fi jirenya gaarri jiraatee dulloomee hafuura dhumaa baafatee du'e; saba isaattis dabalam. **9** Ilmaan isaa Yisihaaqii fi Ishmaa'eel lafa qotiisa Efroon ilma Zoohar namicha gosa Heeti sanaa keessatti holqa Makfelaan kan Mamree biratti argamutti isaa awwaalan. **10** Lafti qotiisaan sunis kan Abrahaam Heetota irraa bitatee dha; Abrahaamis achitti niittii isaa Saaraa biratti awwaalame. **11** Erga Abrahaam du'ee booddee Waaqni ilma isaa Yisihaaqin eebbise; Yisihaaqis Be'er Lahaayiroo'i bira jiraate. **12** Seenaan maatii Ishmaa'eel ilma Abrahaam kan Aggaar garbittiin Saaraa intalli biyya Gibxi sun Abrahaamif deesse sanaa kana. **13** Maqaan ilmaan Ishmaa'eel kan akkuma dhaloota isaaniihti tariibaan barreffame kana: Nabaayooti ilma Ishmaa'eel hangafticha, Qeedaar, Adbi'eel, Mibsaami, **14** Mishmaa, Duumaa, Maasaa, **15** Hadaad, Teemaa, Yexuur, Naafishii fi Qeedmaa. **16** Jarri kunneen ilmaan Ishmaa'eel; maqaawwan kunneneenakkuma gandootaa fi iddoq qubata isaaniihti maqaawwan bulchitoota gosoota kudha lamaanii ti. **17** Ishmaa'eel wagga dhibba tokkoo fi soddomii torba jiraate; innis hafuura dhumaa baafatee du'e; saba isaattis dabalam. **18** Sanyiin isaa immoo daangaa Gibxi bira, karaa Asooritti geessu irra, lafa Hawiilaa jalqabee hamma Shuuriitti jiru irra jiraatan. Isaanis obboloota isaanii hundatti diina ta'anii jiraatan. **19** Seenaan maatii Yisihaaq ilma Abrahaam kana. Abrahaam Yisihaaqin dhalche; **20** Yisihaaq yeroo Ribqaa fuudhetti nama wagga afurtamaa ture; Ribqaan kunis intala Betuu'eel namicha Arraam kan kaaba dhi'a Phaadaan Arraamiiiti fi obboleetti Laabaa namicha Arraam sanaa ti. **21** Yisihaaq sababii niittii isaa dhabduu turteef Waaqayyo isheef kadhate. Waaqayyo kadhannaa isatiifid eeblee kennee niittii isaa Ribqaani ulfoote. **22** Daa'immanis garaa ishee keessatti wal dhiibaa turan; isheen, "Wanni kun maarif natti dhufe?" jette; kanaafuu Waaqayyo gaafachuu dhaqxee. **23** Waaqayyo immoo akkana jedheen; "Saboota lamatu gadameessa kee keessa jira; uummanni lamaan ati deessus gargari ba'u; sabni tokko saba kaan irra ni jabaata; inni hangafni isaa quisuu tajaajila." **24** Yeroo da'umsi ishee ga'etti ilmaan lakkutu gadameessa ishee

keessa ture. **25** Muacaan jalqabatti dhalate diimaan dha; dhagni isaa guutuun uffata rifeensa qabu fakkaata ture; kanaafuu Esaawu jedhanii isa moggaasan. **26** Kana booddee obboleessi isaa koomee Esaawu harkaan qabatee gad ba'e; maqaan isaaas Yaaqoob jedhame. Yeroo Ribqaan isaan deessetti, Yisihaaq nama wagga jaatamaa ture. **27** Jjooleen kunis ni guiddattan; Esaawu adamsaa beekamaa fi nama bakkee ooluu ta'e; Yaaqoob garuu nama cal'isaa dafkaana keessa oolu ta'e. **28** Yisihaaq waan foon bineensa bosonaa mi'eeffateef Esaawun jaallate; Ribqaan garuu Yaqoobin jaallatte. **29** Gaaf tokko utuu Yaqoob ittoo qopheessa jiruu Esaawu akka malee beela'ee bakkeedhaa dhufe. **30** Innis Yaaqoobiin, "Ani akka malee beela'eeraati, mee ittoo diimaan sana irraa xinnoo naa kenni!" jedhe. Sababiin inni Edoom jedhameefis kanuma. **31** Yaqoob immoo deebisee, "Dura mirga hangafummaa keetii natti gurguri kaa" jedhe. **32** Esaawus, "Kunoo, ani du'u ga'eera; yoos mirgi hangafummaa maal na fayyada ree?" jedhe. **33** Yaaqoob garuu, "Duraan dursii naa kakadhu" jedheen; akkasiin inni kakatee mirga hangafummaa isaa Yaaqoobitti gurgurate. **34** Ergasiis Yaaqoob buddeena fi ittoo misiraa Esaawuuf kenn; innis nyaatee dhugee ka'ee achii deeme. Esaawus akkasiin mirga hangafummaa isaa tuttafe.

26 Beela isa bara Abrahaam biyyichatti bu'e sana malee beelli biraan tokko ammas biyya sanatti bu'e; Yisihaaqis gara Geraaraa gara Abiimelek mooticha Filisxeem dhaqe. **2** Waaqayyo Yisihaaqitti mul'atee akkana jedhe; "Biyya ani akka ati keessa jiraattuuf sitti himu keessa jiraadhu malee Gibxitti gad hin bu'in. **3** Biyyuma kana jiraadhu; ani si wajjin nan ta'a; sin eebbis; biyya kana hunda sii fi sanyii keetif nan kennaafti. Ani kakuun abbaa kee Abrahaamif kakadhe sana nan guuta. **4** Ani akkuma urjiwwan samii sanyii kee nan baay'isa; biyya kana hundas isaanii nan kenna; saboonni lafa irra jiran hundinuu karaa sanyii keetiiutiin eebbfiman. **5** Kunis waan Abrahaam dubbii koo dhaga'ee fedhii koo, ajaja koo, labsii kootii fi seera koo egeef." **6** Yisihaaqis Geraaraa keessa jiraate. **7** Innis yommuu namoonni biyya sanaa waa'ee niittii isaa isaa gaafatanitti waan Ribqaan bareedduu taateef, "Namoonni naannoo kanaa sababii isheetif na aijeesu ta'a" jedhe yaaduudhaan, "Isheen niittii koo ti" jechuu sodaatee, "Isheen obboleetti koo ti" jedhe. **8** Erga Yisihaaq yeroo dheeraa achi jiraatee booddee, Abiimelek mooticha Filisxeemii foddaa keessaan gad ilaale; utuu Yisihaaq niittii isaa Ribqaa hooqsuu arge. **9** Abiimelekis Yisihaaqin ofitti waamee, "Isheen dhugumaan niittii kee ti! Yoos ati maalif, 'Isheen obboleetti koo ti' jette ree?" jedheen. Yisihaaqis, "Waan ani sababii isheetif lubbuu koo nan dhaba ta'a jedhee yaadeef" jedhee deebiseef. **10** Abiimelek immoo, "Wanni ati nutti hojettee kun maali? Utuu namoota kanneen keessaa tokko niittii kee wajjin ciisee jiraatee silaa ati yakka nutti fiddee turte" jedheen. **11** Kana irratti Abiimelek, "Namni namicha kana yookaan niittii isaa tuqu kam iyyuu dhugumaan ajeefamuu qaba" jedhee nama hundaaf ajaja kenne.

12 Yisihaaqis biyya sanatti midhaan facaaafatee waan dhibba galfate. **13** Innis ni hore; hamma akka malee sooromuttis qabeenyi isaa ittuma fufee baay'ate. **14** Innis bushaayee, loowwanii fi hoijettoota hedduu qabture; Filisxeemonnis isatti hinaafan. **15** Kanaafuu Filisxeemonni boolla bishaanii hoijettooni abbaa isaa bara Abrahaam keessa qotan hundatti biyyoo naqanii duuchan. **16** Abiimeleks Yisihaaqin, "Ati baay'ee nu caalaa jabaatteertaatiin nurraa deemi" jedhe. **17** Yisihaaq achii ka'ee sulula Geraaraa keessa qubatee achi jiraate. **18** Yisihaaqis boollawwan bishaanii bara abbaa isaa bara Abrahaam keessa qotaman kanneen Filisxeemonni erga Abrahaam du'ee booddee duuchan sana deebisee bane; innis maquma abbaan isaa kenneefii ture sanaan isaan waame. **19** Tajaajiltoonni Yisihaaq sulula sana keessatti lafa qotanii boolla bishaan burquu argatan. **20** Tiksooni Geraaraa, "Bishaan kun kan keenya!" jedhanii tiksoota Yisihaaq wajjin wal lolan. Kanaafuu inni sababii wal falmaniif boolla bishaanii sana, "Eeseeq" jedhee moggaase. **21** Ergasiis boolla bishaanii biraa qotan; isaan garuu boolla bishaanii sana irrattis wal lolan; kana irratti Yisihaaq boolla bishaanii sana "Sixinaa" jedhee moggaase. **22** Innis achii ka'ee iddoo biraadhaa qotanii boolla bishaanii biraa achitti qote; nammi tokko iyyuu isaa irratti wal hin lolle. Innis, "Waaqayyo amma iddo bal'aa nuu kenneera; nu biyyattii keessatti ni baay'anna" jechiudhaan Rehooboot jedheen. **23** Innis achii ka'ee gara Bersheebaatti ol ba'e. **24** Waaqayyos halkanuma sana isatti mul'atee akkana jedheen; "Ani Waaqa abbaa kee Abrahaam; ani waan si wajjin jiruu hin sodaatin. Garbicha koo Abrahaamiif jedhees ani sin eebbis; sanyii kees nan baay'isa." **25** Yisihaaq achitti iddo aarsaa ijaaree maqaa Waaqayyoo waammate. Dunkaana isaaa achi dhaabbate; tajaajiltoonni isaaa iddo sanatti boolla bishaanii qotatan. **26** Ergasiis Abiimelek gorsaa isaa Ahuzaatii fi ajajaa loltoota isaa Fiikool wajjin Geraaraadhaa ka'ee gara Yisihaaq dhufe. **27** Yisihaaq immoo, "Isin erga na jibbitanii of biraa na ariitani maaliif gara koo dhuftan?" isaaantiin jedhe. **28** Isaanis akkana jedhanii deebisan, "Nu akka Waaqayyo si wajjin jiru ifaan ifatti argineerra; kanaafuu nu, 'Kakuun walii galtee gidduu keenya jechuunis nuu fi si gidduu jiraachuu qaba' jenne; mee kottu si wajjin walii galtee godhannaa. **29** Kunis akkuma nu utuu waan gaariif malee waan hamaa sirraan hin ga'in nagaan of irraa si geggeessine sana akka atis nu hin miineef. Ati amma illee nama Waaqayyo eebbisee dha." **30** Yisihaaqis nyaata isaaaniif qopheesse; isaanis ni nyaatan; ni dhuganis. **31** Namoonni sun guyyaa itti aanu ganama barraaqaa ka'anii walii kakatan. Yisihaaqis isaan geggesse; jarris nagumaan isaa biraa deeman. **32** Guyyuma sana hoijettooni Yisihaaq dhufanii waa'ee boolla bishaanii qotan sanaa isaaatti himan. Isaanis, "Nu bishaan arganneerral" jedhan. **33** Innis boolla bishaanii sana, "Shibe'aa" jedhee moggaase. Hamma har'aatti maqaan magaalaa sanaan Bersheeba jedhama. **34** Esaawu yeroo umuriin isaa waggaafurtama guuteetti Yoodiiti intala Bi'er namicha gosa Heeti akkasumas Baasmati intala Eeloon namicha gosa Heeti fuudhe. **35** Isaanis Yisihaaqii fi Ribqaa gaddisiisan.

27 Yisihaaq dulloomee yeroo jii isaa arguu dadhabetti ilma isaa hangafa Esaawun ofitti waamee, "Yaa ilma koo" jedheen. Innis, "Kunoos asan jira" jedhee deebise. **2** Yisihaaq akkana jedhe; "Kunoo, ani dulloomeera; guyyaa du'a koo hin beeku. **3** Kanaafuu maaloo mi'a adamoo keetii jechuunis korojoo xiyya keetii fi iddaa kee qabduutii gara dirreetti ba'ittii bineensa naa adamsi. **4** Akka ani utuun hin du'iniin dura si eebbisuu, nyaata mi'aawaa gosa ani jaalladhu naa qopheessiitii akka ani nyaadhuuf naa dhi'eessi." **5** Yommuu Yisihaaq ilma isaa Esaawutti dubbatetti Ribqaan ni dhaggeeffatti turt. Yeroo Esaawu bineensa adamsee fiduuf gara dirreetti gad ba'etti, **6** Ribqaan ilma ishee Yaaqoobiin akkana jette; "Kunoo, ani utuu abbaan kee obboleessa kee Esaawutti dubbatuu dhaga'eera; **7** innis, 'Akka ani utuun hin du'in fuula Waaqayyo duratti si eebbisuu bineensa adamsii fidii ti akka ani nyaadhuuf nyaata mi'aawu naa qopheessi' jedheen. **8** Egaa yaa ilma ko, akkuma ani si ajajutti dubbi koo dhaga'i. **9** Ani akkan abbaa keetiffi akkuma inni jaallatutti nyaata mi'aawaa qopheessuu gara bushaayee dhaqitii ilmoolee re'ee filatamoo lama naa fidi. **10** Akka inni nyaatee utuu hin du'in si eebbisuu abbaa keetiffi nyaata dhi'eessi." **11** Yaaqoobis haadha isaa Ribqaadhaan akkana jedhe; "Kunoo, obboleessi koo Esaawu dabbasaa aha; ani garuu rifeensa hin qabu. **12** Yoo abbaan koo na qaqqabatee waan ani isa gowwoomse se'e, ani qooda eebbaa abaarsa ofitti nan fida." **13** Haati isaa immoo, "Yaa ilma ko, abaarsi sun naaf haa ta'u; ati waanuma ani siin jedhe godhi; dhaqitii re'oota sana naa fidi" jetteen. **14** Innis dhaqee ilmoolee re'ootaa sana qabee haadha isaaatiif fide; isheen immoo akkuma abbaan isaa jaallatutti nyaata mi'aawu qopheessiteef. **15** Ergasiis Ribqaan uffataa Esaaw ilma ishee hangaftichaa kan ishee biraa ture keessaa kan hunda irra bareedu fuutee Yaaqoob ilma ishee isa quxisuu sanatti uffite. **16** Harka isaaatiif fi morma isaa iddo rifeensa hin qabnetti gogaa re'ootaa uffite. **17** Ergasiis nyaata mi'aawaa fi buddeena qopheessiitiee ture sana ilma ishee Yaaqoobitti kennite. **18** Innis gara abbaa isaa dhaqee, "Yaa abbaa koo" jedhe. Innis, "Yaa ilma ko, kunoos asan jira; ati eeyuu?" jedhee deebise. **19** Yaaqoobis abbaa isaaatiin akkana jedhe; "Ani Esaawu ilma kee isa hangafticha; akkuma ati natti himte sana godheera; akka na eebbiftuuf mee ol jedhiitii waan ani adamsee fide nyaadhu." **20** Yisihaaq ilma isaaatiin, "Yaa ilma ko, akkamitti akkana daftee argatte?" jedhe. Yaaqoob immoo, "Waaqayyo Waaqa keetu na milkoomse" jedhee deebise. **21** Yisihaaqis Yaaqoobiin, "Akka ani si qaqqabadee ilma koo Esaaw ta'u fi ta'u baachuu kee beekuuf mee as dhi'aadhu" jedhe. **22** Yaaqoobis abbaa isaa Yisihaaqitti dhi'aate; abbaan isaa isaa qaqqabatee, "Sagaleen kun sagalee Yaaqoob; harki kun garuu harka Esaawu" jedhe. **23** Waan harki isaa akkuma harka Esaawu rifeensa qabuuf Yisihaaq gargar baasee isaa beekuuf hin dandeenye; kanaafuu isaa eebbise. **24** Innis, "Ati dhugumaan ilma koo Esaawu?" jedhee gaafate. Inni immoo, "Eeyyee ani

isuma” jedhee deebise. **25** Yisihaaqis, “Yaa ilma ko, akka ani nyaadhee si eebbisuuf mee waan adamsitee fidde sana naa kenni” jedhe. Yaaqoob ni dhi’eessef; innis ni nyaate; daadhii wayiniis ni fideef; innis ni dhuge. **26** Abbaan isaa Yisihaaqis, “Yaa ilma koo as kottuu na dhungadhu” jedheen. **27** Innis itti dhi’ataee isa dhungate. Yisihaaqis foolii wayyaa issa suufee isa eebbise; akkanas jedhe; “ila, fooliin ilma koo, akkuma foolii lafa qotisaat; Waqaayyo eebbisee ti. **28** Waaqni fixeensa samii, lafa gabbataa, midhaanii fi wayinii akka malee baay’atu siif haa kenuu. **29** Saboonni si haa tajaajilan; uummannis siif haa sagadan. Obbooloote kee irratti gooftaa ta’i; ilmaan haadha keetii siif haa sagadan. Warri siabaaran haa abaaraman; warri si eebbisim immoo haa eebbfifaman.” **30** Akkuma Yisihaaq Yaaqoobin eebbisee fixee Yaaqoob immoo fuula abbaa isaa fuula Yisihaaq duraa gad ba’een, obboleessi isaa Esaawu adamoodhaa dhufee ol gale. **31** Innis nyaata mi’awaa qopheesee abbaa isaatifi fide; abbaa isatiiniis, “Yaa abbaa ko, ati akka na eebbiftuuf ol jedhiitii waan ani ilmi kee adamsee fide nyaadhu” jedhe. **32** Abbaan isaa Yisihaaqis, “Ati eenyu?” jedhee isa gaafate. Innis, “Ani ilma kee Esaawu hangafticha” jedhe. **33** Yommus Yisihaaq akka malee hollachaa, “Yoos namni waa adamsee naa fide eenyu ree? Ani utuu ati hin dhufin hunduma isaa nyaadheen isa eebbise; inni dhugumaan ni eebbfifamal” jedhe. **34** Esaawu yommuu waan abbaan isaa dubbate dhaga’etti, abbaa isatiini, “Yaa abbaa ko, anas eebbisil” jedhee sagalee ol fudhatee hiqqifatee boo’e. **35** Yisihaaq garuu, “Obboleessi kee haxxummaadaan dhufee eeba kee fudhateera” jedhe. **36** Esaawus, “Maqaan isaa iyuu dhugumaan Yaaqoob jedhamaa mitii? Inni kana wajjin yeroo lama na gowwoomsuu isaa ti; jalqabatti hangafummaa koo narraa fudhate; amma immoo eeba koo fudhateera” jedhe. Ergasiis inni, “Ati eeba tokko illee naa hin hambifnee ree?” jedhee gaafate. **37** Yisihaaq immoo akkana jedhee Esaawuuf deebise; “Kunoo ani akka inni sirratti gooftaa ta’uu fi akka firoonni isaa hundi tajaajiltoota isaa ta’an godheera; akka inni midhaanii fi daadhii wayini qabaatuufi isaa eebbiseera. Egaa yaa ilma koo ani maal siif gochuun danda?” **38** Esaawus abbaa isatiin, “Yaa abbaa ko, ati eebbuma tokko qofa qabdaa? Yaa abbaa ko, anas eebbisil” jedhe. Esaawus sagalee ol fudhatee boo’e. **39** Abbaan isaa Yisihaaqis akkana jedhee deebiseef; “Iddoon jireenyi keetii lafa gabbataa irraa ni fagaata; fixeensa samii gubbaa irraas ni fagaata. **40** Ati goraaeedhaan jiraattu; obboleessa kees ni tajaajilta. Yeroo isaan mormitutti garuu waanjoor isaa cabsitee morma kee irraa buufta.” **41** Esaawu sababii abbaan isaa Yaqaobin eebbiseef Yaqaobitti haaloo qabate. Innis garaa isatti, “Yeroon itti abbaa kootiif boo’an dhi’ateera; anis yeroo sana obboleessa koo Yaqaobin nan ajjeesa” jedhee yaade. **42** Yommuu wannii Esaawu ilmi ishee hangaftichi jedhe isheetti himametti Ribqaan Yaqaob ilma ishee quisiusu waamsiftee akkana jetteen; “Kunoo, obboleessi kee Esaawu si ajjeesee garaa isaa qabbanoeffachuu barbaada. **43** Kanaafuu yaa ilma koo na dhaga’i; ka’ittii gara obboleessa koo Laabaa kan Kaaraan keessa jiraatu sanaatti baqadhu. **44** Hamma aariin obboleessa keetii

qabbanaa’utti yeroo gabaabaaf isa bira turi. **45** Yommuu aariin obboleessa keetii qabbanaa’ee innis waan ati isa goote sana irraanfatutti ami dhaamsa sitti ergee achii sin fichisiisa. Ani maaliifan guyyaa tokkotti isin lachuu dhaba?” **46** Ribqaanis Yisihaaqin akkana jette; “Ani sababii dubartoota Heetotaa kanneeniif jiraachuu jibbeera. Yoo Yaqaob dubartoota biyya kanaa jechuunis dubartoota Heetotaa kanneen keessaa niiti fuudhe, jireenyi koo maal anaaf godha ree!” **28** Yisihaaqis Yaqaobin waamee eebbisee akkana jedhee isa ajaje: “Intallan warra Kana’aan keessaa hin fuudhin. **2** Ammuma ka’ittii gara kaaba dhi’a Phaadaan Arraam mana abbaa haadha keetii mana Betuu’el dhaqi. Achiis intallan obboleessa haadha keetii intallan Laabaa keessaa tokko fuudhi. **3** Waaqni Waan Hunda Danda’u sun si haa eebbisu; sanyii siif haa kenuu; akka ati saba bal’aa taatuufis si haa baay’isu. **4** Ati biyya amma alagummadaan keessa jiraattu, biyya Waaqni dhaala godhee Abrahaamiiif kenne sana akka dhaaltuuf inni eeba Abrahaamiiif kenne sii fi sanyii keetii haa kenuu.” **5** Yisihaaqis akkasitti Yaqaobin erge; Yaqaobis gara kaaba dhi’a Phaadaan Arraam gara Laabaa ilma Betuu’el namicha Arraam sanaa dhage; Laabaan kun immoo obboleessa Ribqa, haadha Yaqaobii fi Esaawu. **6** Esaawu akka Yisihaaq Yaqaobin eebbisee akka inni achii niitti fuudhuuf gara kaaba dhi’a Phaadaan Arraammitti isa ergee fi akka isa eebbisettis “Intallan warra Kana’aan hin fuudhin” jedhee isa ajaje yommuu beeketti; **7** Yaqaob abbaa fi haadha isatiif ajajamee gara kaaba dhi’a Phaadaan Arraam dhage. **8** Esaawus intallan warra Kana’aan fuula abbaa isaa Yisihaaq duratti hammam jibbamoo akka ta’an hubate. **9** Kanaafuu Esaaw gara Ishmaa’el ilma Abrahaam dhagee Maahalaatu intala Ishmaa’el obboleettii Nabaayoti niitota dur qabu irratti dabalee fuudhe. **10** Yaqaob Bersheebaa ba’ee Kaaraan dhage. **11** Innis iddo tokko ga’ee aduu dhiinaan achi bule; dhagoota achi turan keessaas tokko fudhatee mataa jala kaa’atee rafuuf ciise. **12** Innis achitti abjuu abjootie; kunoo yaabbannoo lafa dhaabatee fixeens isaa immoo samii ga’u tokko arge; kunoo ergamoorni Waaqayyo yaabbannoo sana irra ol ba’aa fi gad bu’aa turan. **13** Kunoo Waaqayyo yaabbannoo sana gara irraa dhaabatee akkana jedhe; “Ani Waaqayyo Waaqa abbaa kee Abrahaamii fi Waaqa Yisihaaq; ani lafa ati irra ciiftu kana siif fi sanyii keetii nan kenna. **14** Sanyiin kee akkuma biyyoo lafaa ni baay’ata; atis gara dhi’atti, gara ba’atti, gara kaabaattii fi kibbaatti ni babal’atta. Uummanni lafa irraa hundinuu karaa keetii fi karaa sanyii keetii ni eebbfifama. **15** Kunoo ani si wajjinan jira; lafa ati dhaqxu hundattis sin eega; gara biyya kanaattis deebisee sin fida. Ani hamman waananaa waadaa siif gale sana siif guututti si hin dhiisu.” **16** Yaqaobis yommuu hirribaa ka’etti, “Dhugumaan Waaqayyo iddo kana jira; ani waan kana hin hubanne” jedhe. **17** Innis sodaatee, “Iddoon kun akkam nama sodaachisa! Kun mana Waaqaa ti malee waan biraan miti; kun karra samiiti” jedhe. **18** Yaqaobis guyyaa itti aanu ganama obboroo ka’ee dhagaataa jala kaa’atee ture sana fuudhee akka utubaatti ol dhaabe;

fiixee isaa irrattis zayitii dhangalaase. **19** Innis maqaan argachuuf jedhee waggaa torba tajaajile. Inni waan iddo sanaa Beet'eel jedhee moggaase; duraan garuu ishee jaallateef waggoonni kumneen guyyoota muraasa magaalaan sun Luuзи jedhama ture. **20** Ergasiis Yaaqoob isatti fakkaatan. **21** Yaaqoobis Laabaadhaan, “Waan akkana jedhee wareege; “Yoo Waaqni na wajjin ta'e, yoo inni karaa ani deemu kana irratti na eege, yoo waan ani nyaadhuu fi waan ani uffadhuu naa kenne, **21** yoo ani koo ni ta'a; **22** dhagaan ani utubaa godhee ol dhaabe kunis mana Waaqaa ta'a; waan ati naa kennitu keessaa kudhan keessaa tokko siifin kenna.”

29 Yaaqoobis karaa isaa itti fufee gara warra biyya ba'aa dhufe. **2** Innis ilaalee kunoo boolla bishaanii tokko dirree irratti arge; kunoo karri hoolotaa sadii sababii achii bishaan dhuganiif boolla bishaanii sana bira ciciisa turan. Dhagaan afaan boolla bishaanii sanaa irra ture guddaa ture. **3** Yeroo karri hoolotaa hundi achitti walitti qabamanitti tiksooni afaan boolla bishaanii irraa dhagaa gangalchanii hoolota bishaan obaasuturan. Ergasiis immoo dhagaa sana iddo isatti deeabisanii afaan boolla bishaanii irra kaa'u turan. **4** Yaaqoobis tiksoota sanaan, “Yaa obboloota ko, isin warra eessaati?” jedhee gaafate. Isaanis, “Nu warra Kaaraaniiti” jedhani deeabisan. **5** Innis, “Laabaa ilma Naahoor beektuu?” jedheen. Jarris, “Eeyyee, beekna” jedhani deeabisan. **6** Yaaqoob immoo, “Inni fayyuma?” jedhee isaan gaafate. Isaanis, “Eeyyee, fayyuma; kunoo intalli isaa Raahel iyyuu hoolota fiddee dhufaa jirti” jedhaniin. **7** Innis, “Kunoo, amma lafti guyyaa dha; yeroo itti hoolonni walitti qabaman miti. Hoolota bishaan obaasaati dhaqaa dheechisaa” jedheen. **8** Isaanis, “Nu hamma karri hoolotaa hundinuu walitti qabamanii dhagaan sun afaan boolla bishaanii irraa gangalfamutti hin daneenyu; ergasiis hoolota bishaan obaafna” jedhani deeabisan. **9** Utuma inni jara wajjin haasa'aaijruu, Raahel waan tiksee turteef hoolota abbaa ishee ooftee dhufte. **10** Yaaqoob yommuu Raahel, intala obboleessa haadha isaa intala Laabaatti fi hoolota Laabaa argettii dhaqee dhagaa afaan boolla bishaanii irraa gangalchee hoolota eessuma isaa bishaan obaase. **11** Yaaqoobis Raaheliin dhungate; sagalee ol fudhatees boo'e. **12** Innis fira abbaa ishee akka ta'ee fi ilma Ribqaa akka ta'e Raahelitti hime; isheenii fiigaa dhaqxee abbaa isheetti himte. **13** Laabaan akkuma waa'ee ilma obboleettii isaa waa'ee Yaaqoob dhaga'een isa simachuuf ariifatee ba'e. Innis erga hammatae dhungatee booddee mana isatti fudhatee gale; Yaaqoobis waan kana hunda Laabaatti hime. **14** Laabaan immoo, “Ati dhugumaan foon kootii fi dhiiga koo ti” jedhee. Yaaqoob erga ji'a tokko guutuu Laabaa karaa isheetti ijoolee argadhuuf dhaqii ishee bira ga'i” jette. **4** Isheenii xomboree ishee Biliihaa akka wajjin turee booddee. **15** Laabaan akkana isaan jedhee; “Ati sababii fira koo taateef tola naa hoijechuu qabdaa? Mindaan kee akka hammam ta'u qabu natti himi.” **16** Laabaan intallan lama qaba ture; maqaan ishee hangafaa Liyaa ture; maqaan ishee quxisuu immoo Raahel jedhama ture. **17** Iji Liyaa dadhabaa ture; Raahel garuu bareedduu fi simbo qabeetii ture. **18** Yaaqoob Raahelin jaallatee, “Ani waa'ee intala kee ishee quxisuu, Raaheliif jedhee waggaa torba sin tajaajila” jedhee. **19** Laabaan immoo, “Nama biraaf ishee kennuu irra siif kennuu naa wayya; asuma na bira turi” jedhe. **20** Kanaafuu Yaaqoob Raahelin

argachuuf jedhee waggaa torba tajaajile. Inni waan ishee jaallateef waggoonni kumneen guyyoota muraasa namoota iddo sana jiran hunda walitti qabee cidha qopheesse. **23** Garuu yeroo lafti galgalaa'etti intala isaa Liyaa fidee Yaaqoobiif kenne; Yaaqoobis ishee bira ga'e. **24** Laabaanis akka ishee hoijettuu ishee taatuuf garbittii isaa Zilfaa, intala isaa Liyadhaaf kenne. **25** Yommuu lafti bari'etti kunoo Liyaa ta'uun ishee beekame! Yaaqoobis Laabaadhaan, “Wanni ati na goote kun maali? Ani Raaheliif jedhee si hin tajaajilee? Yoos ati maaliif na gowoomsite reet?” jedhe. **26** Laabaanis akkana jedhee deeblee; “Biyya keenya keessatti intala hangafa dura intala quxisuu heerumsiisuun duudhaa keenya miti. **27** Torban misirrummaa intala kanaa raawwadhu; ergasiis yoo ati waggaa biraa torba naaf hoijette quxisuu ishees siif kennina.” **28** Yaaqoobis akkasuma godhe. Torban sanas Liyaa wajjin dabarse; ergasiis Laabaan intala isaa Raahelin isatti heerumsiise. **29** Laabaan akka ishee hoijettuu ishee taatuuf xomboree isaa Bilihaa, intala isaa Raaheliif kenne. **30** Yaaqoobis Raahel bira ga'e; innis Liyaa caalaatti Raahelin jaallate. Waggoota birraa torbas Laabaaf hoijete. **31** Waaqayyo yommuu akka Liyaa hin jaallatamin argettii gadameessa ishee banoeff; Raahel garuu dhabduu turt. **32** Liyan ulfootfee ilma deesse. Isheenii waan, “Waaqayyo dhiphina koo argeeraattii dhugumaan si'achi dhirsi koo naa jaallata” jetteef maqaa isaa Rubbeen jettee moggaafte. **33** Isheen ammas yommuu ulfootfee ilma deessetti, “Waaqayyo sababii akka anii hin jaallatamin dhaga'eef ilma kanas naa kenne” jetteef maqaa isaa Sim'i'oontee moggaafte. **34** Ammas ulfootfee ilma deesse; isheenii, “Sababii anii ilmaan sadii isaaaf da'eef amma dhirsi koo natti maxxana” jette; kanaafuu mucaan sun Lewwii jedhamee moggaafte. **35** Ammas isheen ulfootfee ilma deesse; isheenii, “Amma Waaqayyo nan galateeffadha” jette. Kanaafuu maqaa isaa Yihuudaa jettee moggaafte. Ergasiis da'u ni dhiifte.

30 Raahel yommuu akka Yaaqoobiif ijoolee tokko iyyuu hin da'in argitetti obboleettii isheetti hinaafte. Yaaqoobiinis, “Ijoolee naa kenni, yoo kanaa achii nan du'al” jette. **2** Yaaqoobis isheetti aaree, “Anatu iddo Waaqaa isa ijoolee si dhowwate sanaa jira moo?” jedheen. **3** Isheenii, “Xomboreen koo Bilihaan kunoo ti; akka isheen qooda koo ijoolee naaf deessse anis karaa isheetti ijoolee argadhuuf dhaqii ishee bira ga'i” jette. **4** Isheenii xomboree ishee Biliihaa akka niitti isaa taatuuf kenniteef. Yaaqoobis ishee bira ga'e; **5** isheenii ulfootfee ilma isaaaf deesse. **6** Kana irratti Raahel, “Waaqni naa murteesseera; kadhanhaa koos dhaqee ilma naa kenneera” jette. Kanaafuu maqaa isaa Daan jettee moggaafte. **7** Xomboreen Raahel Bilihaan ammas ulfootfee Yaaqoobiif ilma lammaffaa deesse. **8** Raahelis, “Ani obboleettii koo wal'aansoo guddaa qabee mo'adheera” jette. Maqaa isaa Niftaalem jettee moggaafte. **9** Liyan akka ijoolee da'u dhiifte hubatte; xomboree ishee Zilfaa fuutee akka niitti isaa taatuuf Yaaqoobiif kenniteef. **10** Xomboreen Liyaa Zilfaanis

Yaaqoobiif ilma deesse. **11** Liyan immoo, "Maal milkiin iyyuu yoo argame akka waan hatameetti haa ilaalamu." akkanaa!" jettee maqaas isaa Gaad jettee moggaafte. **12** **34** Laabaanis, "Tole, akkuma ati jette haa ta'u" jedhe. Xomboreen Liyaa Zilfaan Yaaqoobiif ilma lammaffaa deesse. **13** Ergasiis Liyan, "Ani akkaman gammade! Dubartoornis, 'Eebbfamtuu' naan jedhu" jette. Kanaafuu maqaas isaa Aasheer jettee moggaafte. **14** Yeroo haamaa qamadiitti Ruubeen gar a bakkeetti ba'ee ija hudhaa argatee haadha isaa Liyaadhaaf fide. Raahelis Liyaadhaan, "Maalo ija hudhaa ilma keetii irraa waa naa kenni" jette. **15** Liyan immoo, "Dhirsa koo narraa fudhachuu kee sitti xinnaatee? Hudhaa ilma koos ni fudhataa?" jetteen. Raahelis, "Qooda hudhaa ilma keetii inni edana si wajjin haa bulu" jetteen. **16** Gaafa sana galgala yeroo Yaaqoob lafa qotisaati galetti Liyan isa simachuuf gad baatee, "Waan ani hudhaa ilma kootiin si kireeffadheef ati har'a na wajjin bulu qabda" jetteen. Yaaqoobis halkan sana ishee wajjin bule. **17** Waaqnis Liyaa dhaga'e; isheenis ulfooftee Yaaqoobiif ilma shanaffaa deesse. **18** Liyanis, "Waan ani xomboree koo dhirsa kootiif kenneef Waaqni gatii koo naa baaseera" jette. Kanaafuu Yisaakor jettee isa moggaafte. **19** Liyan ammas ulfooftee Yaaqoobiif ilma ja'affaa deesse. **20** Liyanis, "Waaqni kenniaa gaarii naaf kenneera; sababii ani ilmaan ja'a isaaq da'eef dhirsi koo si'achi ulfina naa kenna" jette. Kanaafuu maqaas isaa Zebuloon jettee moggaafte. **21** Ergasiis intala tokko deessee Diinaa jettee moggaafte. **22** Waaqnis Raahelin yaadate; kadhannaa ishees dhaga'ee gadameessa ishee baneef. **23** Isheenis ulfooftee ilma deessee, "Waaqni qaani koo narraa fudhheera" jette. **24** Isheenis maqaas isaa Yoosif jettee moggaaftee, "Waaqayyo ilma biraan naaf haa dabalu" jette. **25** Erga Raahel Yoosefin deessee booddee Yaaqoob Laabaadhaanakkana jedhe; "Akka ani biyya dhalootaa kootti deebi'uuf, gad na dhiisi. **26** Ani nan deemaatiit niiota koo fi ijoollee koo warra ani isaaniif jedhee siif tajaajile naa kenni. Akka ani hojii baay'ee siif hojjedhe ati iyyuu beekta." **27** Laabaan garuuakkana jedheen; "Maalo yoo ani fuula kee duratti fudhatama argadhee jiraadhe asuma turi; ani akka Waaqayyo sababii keetiin na eebbis mul'ataan beekeeraatii." **28** Itti fufees, "Mee mindaa ani siif kaffaluu qabu natti himi; ani siifin kaffalatiit" jedhe. **29** Yaaqoobisakkana jedheen; "Akka ani hammam siif hojjedhe, horiin kees hammam akka harka kootti baay'ate attu ni beekta. **30** Wanni xinnaan ati utuu ani hin dhufin dura qabdu sun amma akka malee siif baay'ateera; lafa ani ture kamitti iyyuu Waaqayyo si eebbisera. Garuu yeroon ani itti maatii kootiif yaadu yoomi ree?" **31** Innis, "Wanni ani siif kennu maali ree?" jedhee gaafate. Yaaqoob immooakkana jedhee deebise; "Homaa naaf hin kennin; garuu yoo ati waan kana naaf goote ani ittuma fufee bushaayee kee nan tiksa; nan eegas; **32** ani har'a bushaayee kee hunda keessa ba'ee hoolota cocorree fi buburree hunda, hoolaa magalaalaa fi re'oota cocorree yookaan buburree hunda addaan nan baasa; isaan kunneen mindaa koo ta'u. **33** Yeroo ati mindaa naa kennite sana to'achuu dhuftutti, amananummaan koo dhugaa naa ba'a. Hoolataa fi re'oota koo keessatti re'een cocorree yookaan buburree hin ta'in kam iyyuu, hoolaa keessaa immoo kan gurraacha hin ta'in kam iyyuu yoo argame akka waan hatameetti haa ilaalamu." **34** Guyyuma sana Laabaan korbeeeyyi re'ee halluu qaxxaamuroo qabanii fi buburree hunda, goromii re'ee cocorree fi buburree kanneen adaadii qaban hunda, akkasumas hoolota gugurraacha hunda fuudhee ilmaan isatti kenne. **35** Innis offi isattii fi Yaaqoob gidduutti lafa adeemsa guyyaa sadii hambise; Yaaqoob immoo bushaayee Laabaa kanneen hafan tiksii itti fufe. **36** Jidhhaa isaa darbee darbee naamnessee qoola isaa irraa quncisuudhaan dhagna mukichaa isa keessaa adii sana mul'ise. **37** Yaaqoobis yeroo bushaayeen sun bishaan dhuguuf dhufanitti damee qolli irraa quncifafe sana fuula isaanii dura bidiruu bishaan itti obaasan keessa kaa'e. Bushaayeen yeroo sun bishaan dhuguuf dhufanitti gojoma'anii **38** ulee sana duratti wal hobobsu turan; isaanis ilmoolee halluu qaxxaamuroo qaban, cocorree fi buburree dhalan. **39** Yaaqoobis ilmoolee bushaayee kophatti baase; bushaayee Laabaa kanneen hafan garuu warra halluu qaxxaamuroo qabanii fi gurraacha dura dhaabe. Akkasitti hoolota isaa addaan baase malee bushaayee Laabaatti hin makne. **40** Yeroo dhaluuuwani jaajaboon gojoma'an kam iyyuu, Yaaqoob akka isaan ulee sana biratti wal hobobsaniiif jedhee ulee sana fuula isaanii dura bidiruu keessa kaa'a ture; **41** dhaluuuwani dadhaboo dura garuu ulee sana hin keenye. Kanaafuu warri dadhaboon kan Laabaa, warri jaajaboon immoo kan Yaaqoob ta'an. **42** Namichi kun haala kanaana malee soorome; innis bushaayee baay'ee, garboota dubartootaatii fi dhiirotaa, gaalawwanii fi harroota qaba ture.

31 Yaaqoobis akka ilmaan Laabaa, "Yaaqoob waan abbaan keenya qabu hunda fudhateera; qabeenya kana hundas waanuma kan abbaa keenyya ture irraa argate" jedhan dhaga'e. **2** Yaaqoobis fuula Laabaa ilale; kunoo fuulli isaa akka duraatti isatti hin tolle. **3** Waaqayyo Yaaqoobiin, "Biyya abbaa keetii fi fira keetti deebi'i; anis si wajjin nan ta'a" jedhe. **4** Kanaafuu Yaaqoob akka isaan bakkeetti lafa bushaayeen isaa jiranitti gad ba'aniif gara Raaheli fi Liyaatti ergaa erge. **5** Innisakkana isaanii jedhe; "Ani akka abbaan keessanakkana duraa sana fuula natti hin tolle hubadheera; garuu Waaqni abbaa kootii na wajjin jira. **6** Akka ani humna koo guutuudhaan abbaa keessaniiif hojjedhe isinuu beektu; **7** ta'us abbaan keessan mindaa koo yeroo kudhan geeddaruudhaan na gowwoomse. Waaqni garuu akka inni na midhu hin eeyyamneef. **8** Yeroo inni, 'Bushaayeen cocorreen mindaa kee ta'u' jedhetti, bushaayeen hundi ilmaan cocorree dhalan; yeroo inni, 'warri halluu qaxxaamuroo qaban mindaa kee ta'u' jedhetti immoo bushaayeen hundi ilmaan qaxxaamuroo qaban dhalan. **9** Waaqni karaa kanaan horii abbaa keessaniiif fuudhee naa kenne. **10** "Anis tokko waqtii gaana bushaayeeetii abjuu keessa ol ilalee kunoo korbeeyyi re'ootatti hobobsan akka halluu qaxxaamuroo qaban, cocorree fi buburree ta'an nan arge. **11** Ergamaan Waaqayyoos abjuu keessa, 'Yaaqoob' naan jedhe. Ani, 'Kunoo asan jira' jedheen deebise.

12 Inni immoo akkana naan jedhe; 'Akka korbeeyyiin dafkaanicha keessa jiru hunda keessa barbaade; garuu re'ootaa kanneen bushayaayetti hobobsan hundinuu homaa hin arganne. **35** Raahelis abbaa isheetiin, "Yaa halluu qaxxaamuroo qaban, cocorree fi buburree ta'an gooftaa ko, sababii ani ka'ee fuula kee dura dhaabachuu ol jedhii ilaali. Ani waan Laabaan sitti hojjete hunda dadhabeef hin aarin; ani xuriin of irraa qabaa" jette. argeeraatii. **13** Ani Waaqa Beet'eel lafa ati itti utubaa Innis ni sakatta'e malee waaqota sana hin arganne. dibdee wareega naaf wareegde sanaa ti. Amma ka'ittii **36** Yaaqoobis Laabaatti aaree isatti dheekkame. Innis biyya kana keessaa ba'iittii gara biyya fira keetitii akkana jedhee gaafate; "Yakki koo maali? Wanni ati deebi'i." **14** Kana irratti Raahelii fi Liyan akkana akkana na adamsituuf ani cubbuu maalil hojjedheeti? **37** jedhanii deebisan; "Qoodni yookaan dhaalli mana abbaa Ati mi'a koo hunda sakattaateerta; egaa mi'a mana keetii keenyatti nu hafe jiraa?" **15** Inni akkuma ormaattu nu keessaa maal argatte? Yoo jiraate firoota keetii fi firoota ilaala mitii? Inni nu gurgurteeraati maallaqa sababii koo duratti dhi'eessitiisaanu n lamaan giddutti murtii keenyaaf kennname nyatae fixeera. **16** Qabeenyi Waaqni haa kennan. **38** "Ani waggoota digdaman kana si wajjin abbaa keenya irraa fuudhe hundi kan keenyaa fi kan jiraadheera. Hoolonnii fi re'oонни кее tokko iyyuu hin ijoollee keenyaa ti. Egaa waan Waaqni sitti hime hunda gatanne; ani bushaayee kee keessasaa korbeeyyi hin godhi." **17** Yaaqoobis ijoollee isaatii fi niitota isaa nyaanne. **39** Ani horii bineensi cabse gara keetii hin gaalawwan irra kaa'ate; **18** horii fi qabeenya kaaba dhi'a fidne; horii bades anatu kaffalaa ture. Waan guyyaas Phaadaan Arraamiitii horatte hunda of dura oofee gara ta'u halkan hatame hundaaf ati na kaffalchiifattu ture. biyya Kana'aan abbaa isaa Yisihaaq bira dhaquuf ka'e. **40** Haalli ani keessa jiraadhe kana ture; guyya ho'a, **19** Laabaan hoolota isaa irraa rifeensa murmuruu dhaqe; halkan immoo dhaamochatu na waxala ture; hirribnis Raahel immoo waaqota abbaa ishee hatte. **20** Yaaqoobis ija koo irraa bade. **41** Akkasiin ani waggoota digdamman akka isa dhiisee baqachuu yaade isa dhoksuudhaan kana mana kee ture. Ani waggaan kudha afur intallan Laabaan namicha Arraam sana gowwoomse. **21** Innis kee lamaaniif jedhee, waggaan ja'a immoo bushaayee waan qabu hunda fudhatee baqate; laga Efraaxiis ce'ee keetifiif jedhee siif hojjedheera; ati immoo yeroo kudhan biyya gaara Gili'aditti qajeel. **22** Akka Yaaqoob baqate mindaa koo geeddarte. **42** Waaqni abbaa ko, Waaqni guyya sadaffaatti Laabaatti himame. **23** Laabaanis Abrahaam, Sodaan Yisihaaq utuu na wajjin jiraachuu firoota isaa fudhatee guyyaa torba Yaaqoob duukaa baate ati silaa harka duuwaa na baasta ture. Waaqni bu'ee biyya gaara Gili'aditti isa qaqqabe. **24** Waaqnis garuu rakkina koo fi dadhabii koo argee eda sitti halkan abjuudhaan gara Laabaan namicha biyya Arraam dheekkame." **43** Laabaan akkana jedhee Yaaqoobiif sanaa dhufee, "Ati waan gaariis ta'u hamaa tokko iyyuu deebise; "Dubartooni kunneen intallan koo ti; ijoolleen Yaaqoobitti akka hin dubbanne of eeggadhu" isaan kunneenis ijoollumaan koo ti; bushaayeen kunneenis jedhe. **25** Yaaqoob yeroo Laabaan isa qaqqabeti, biyya bushaayee koo ti. Wanni ati argitu hundi kanuma koo gaaraa Gili'ad keessa dunkanaa isaa dhaabbatee ture; ti. Yoos ani waa'ee intallan koo kanneenii fi waa'ee Laabaa fi firoonni isaa achi qubatan. **26** Laabaanis ijoollee isaan da'anii har'a maal gochuun danda'a?" **44** Yaaqoobiin akkana jedhe; "Ati na gowwoomsitee intallan Kottu mee anii fi ati amma walii kakanmaa; kakuun kunis koo akka booji' amtoota waraanaatti fudhattee deemuun anaa fi si giddutti ragaa haa ta'u." **45** Yaaqoobis dhagaa kee maal gochuu keetii? **27** Ati maaliif dhoksaan baqatte? tokko fuudhee akka utubaatti dhaabe. **46** Innis firoota Maaliifis na gowwoomsite? Akka ani gammachuu fi isatiin, "Dhagaa walitti qabaa" jedhe. Isaanis dhagaa faarfannaadhaan, dibbee fi baganaadhaan si gegeessuu walitti qabanii tuulan; jarris tuullaa sana biratti nyaata maaliif natti himuu didde? **28** Ati akka ani ijoollee nyaatan. **47** Laabaan tuullaa sanaan "Yigaarsahaadutaa" ijoollee kootiitii fi intallan koo dhungadhee nagaatti jedhee moggaese; Yaaqoob immoo "Gili'ad" jedheen, jedhu naaf hin eeyyamne. Ati hojji gowwummaa hojjete. **48** Laabaanis, "Tuullaan kun anaa fi si giddutti ragaa **29** Ani isin miidhuuf humna qaba; garuu eda Waaqni dha" jedhe. Gaala'ad jedhamuun isaa kanumaaif. **49** abbaa keessanii, 'Ati waan gaariis ta'u hamaa tokko Akkasumas Miispahaa jedhamie; Laabaan akkana jedhee illee Yaaqoobitti akka hin dubbanne of eeggadhu' naan tureetii; "Yeroo nu gargar baanuttu Waaqayyo sii fi jedhe. **30** Ati sababii mana abbaa keetitii deebii'u akka ana giddutti eegduu haa ta'u. **50** Yoo ati intallan koo malee hawwiteef deemteerta; garuu maaliif waaqota rakkifte yookaan yoo ati intallan koo irratti niitota biraa koo hatte?" **31** Yaaqoobis akkana jedhee Laabaaf deebii fuute, yoo namni tokko iyyuu nu bira hin jirre kunoo kenne; "Ati intallan kee humnaan narraa fudhatta jedhee Waqaani anaa fi si'i giddutti ragaa dha." **51** Laabaan waanan sodaadheef naan deeme. **32** Namni ati waaqota ammas Yaaqoobiin akkana jedhe; "Tuullaan kanaa fi kee isa biratti argattu jiraachuu hin qabu. Akka wanni utubaa ani sii fi ana giddutti dhaabe kana ilaali. **52** Akka kan kee ta'e na bira jiruu fi akka hin jirre attuu fuula ani si miidhuuf jedhee tuullaa kana darbee gara keetti firoota keenyaa duratti sakatta'i; yoo jiraate immoo hin ceene, akka atis na miidhuuf jettee tuullaa kanaa fi fudhadhu." Yaaqoob Raahel waaqota sana hattuu ishee utubaa kana dabartee gara kootti hin ceene tuullaan Yaaqoob hin beeku ture. **33** Laabaanis dafkaana Yaaqoob, kun ragaa dha; utubaan kunis ragaa dha. **53** Waaqni dafkaana Liyatiif fi dafkaana xomboreewwan lamaanii Abrahaam, Waaqni Naahoor, Waaqni abbootii isaanii nu seenee homaa dhabe. Erga dafkaana Liyatiif ba'ee giddutti murtii haa kennu." Yaaqoobis akkasitti maqaab booddees dafkaana Raahel seene. **34** Raahel immoo Sodaabbaa isaa Yisihaaqiin kakate. **54** Innis biyya waaqota mana keessaa hatte sana kooraal gaalawwan gaaraa sanatti aarsaa dhi'eessi firoota isaa nyaatatti ishee jala keessee irra taa'aa ture. Laabaanis waan waame. Isaanis erga nyaataniibooddee achuma bulan.

55 Laabaanis guyyaa itti aanu ganama bariidhaan ka'ee ijoollee ijoolliee isaati fi intallan isaa dhungatee isaan eebbise. Ergasiis achii ka'ee gara iddoqo isattii deeb'i.

32 Yaaqoobis karaa isaa itti fufe; ergamoonni isaan argetti, "Kun buufata Waaqaa ti" jedhee; iddoqo sanas Mahanayiim jedhee moggaase. **3** Yaaqoobis gara obboleessa isaa Esaawu kan biyya Edoom lafa See'iir jedhamu keessa jiraatuutti ergamoota of dura erge. **4** Innis akkana jedhee isaan ajaje: "Isin gooftaa koo Esaawuun akkana jedhaa: 'Garbichi kee Yaaqoob akkana jedha; ani Laabaa bira jiraadhee hamma ammaattis isuma biran ture. **5** Ani loonii fi harroota, hoolotaa fi re'oota, hoijettoota dhiiraatii fi dubartootas qaba. Ammas ani fuula kee duratti surraa akkan argadhuuf ergaa kana gooftaa kootti nan erga." **6** Ergamoonni sunis gara Yaaqoobitti deeb'i anii, "Nu obboleessa kee Esaawu bira dhaqneerra; innis si simachuu dhuufaa jira; namoonni dhibba afur isa wajjin jiru" jedhanii. **7** Yaaqoobis akka malee sodaatee dhiphate; namoota isa wajjin turanis garee lamatti quode; bushaayee, loowwanii fi gaalawwan illee akkasuma garee lamatti quode. **8** Innis, "Yoo Esaawu dhufee garee tokko dha'e, gareen kaan jalaa ba'a" jedhee yaade. **9** Yaaqoob akkana jedhee kadhate; "Yaa Waaqa abbaa koo Abrahaam, Waaqa abbaa koo Yisihaaq, yaa Waaqayyo, isa 'Ati gara biyya keetii fi gara firoota keettiitti deeb'i, ani waan gaarii siifin godhha' naan jette sun, **10** ani gaarummaa fi amanamummaa ati ana garbicha kee argisiifte kana hundaaf hin malu. Ani yeroo Yordaanos kana ce'etti ulee koo qofa qaban ture; amma garuu garee lama ta'een jira. **11** Ani akka ati harka obboleessa koo Esaawu jalaa na baastu sin kadhadha. Ani, "Inni dhufee na ajeesa; haadhotas ijoolliee isaanii wajjin ni ajeesa" jedhee sodaadheeraatii. **12** Ati garuu, 'Ani dhugumaan waan gaarii siifin godha; sanyii kees akka cirracha galaanaa kan lakkaa'amuun hin daneenye sanaan nan godha' jetteerta." **13** Inni halkan sana achuma bule; waan of biraq qabu keessaa kennea obboleessa isaa Esaawuuf kenuu filate; **14** isaanis re'oota dhaltuu dhibba lama, korbeeeyii re'ee digdama, hoolota dhaltuu dhibba lama, korbeeeyii hoolaa digdama, **15** gaalawwan dhalaas soddoma ilmaan isaanii wajjin, saawwan afurtama, jiboota loonii kudhan, harroota dhaltuu digdama, wadala harrootaa kudhan turan. **16** Innis karra karraan addaan baasee tajaajiltoota isattii kennee, "Na dura darbaa deemaa; karrawwan horii gidduuttis lafa hambisa" jedhee tajaajiltoota isaa ajaje. **17** Namicha fuula duraan jiru sanaanis akkana jedhee: "Yoo Esaaw obboleessi koo sitti dhufe, Ati kan eenyuu ti? Eessa dhaqxaa? Horii fuula kee dura jiru kun kan eenyuu ti?" jedhee si gaafate, **18** ati, 'Kan garbicha kee Yaaqoob. Isaanis kennaa gooftaa koo Esaawuuf ergamanii dha; kunooy, Yaaqoobis nu duubaan dhuufaa jira' jechuu qabda.' **19** Namicha lammaffaa, sadaffaa fi warra karrawwan sana faanaa deeman hundas akkana jedhee ajaje; "Isinis yoo Esaawun argitan waanuma kana isattii himaa. **20** Akkasumas, 'Kunooy garbichi kee Yaaqoob nu duubaan dhuufaa jira' jedhaa." Innis, "Ani kennaa of dura ergeef kanaan isaa nan ararfadha; ergasiis immoo ani yommuu isaa argutti tarri inni na simata ta'a" jedhee yaadee tureeti. **21** Kennaan Yaaqoobiis isaa dura darbe; Yaaqoob garuu halkan sana qubata sana keessa bule. **22** Halkanuma sana Yaaqoob ka'ee niitota isaa lamaan, xomboreewwan isaa lamaanii fi ilmaan isaa kudha tokko fudhatee malkaa Yaaboq ce'e. **23** Innis erga laga isaan ceesisee booddee qabeenya isaa hunda erge. **24** Yaaqoob immoo kophaa isaa hafe; namichi tokkos hamma lafti bariittu wal'aansoo isaa qabe. **25** Namichis yommuu akka Yaaqoobin mo'achuu hin daneenye argetti, buusaa luqqeettuu Yaaqoob tuqe; yeroo inni namicha wajjin wal'aansoo qabettis luqqeettuu Yaaqoob ni adoode. **26** Namichis, "Waan bari'uun ga'eef gad na dhiisii" jedhee. Yaaqoob garuu, "Yoo ati na eebbifte malee ani gad si hin dhiisii" jedhee deebise. **27** Namichis, "Maqaan kee eenyu" jedhee isaa gaafate. Innis immoo, "Yaaqoob" jedhee deebise. **28** Namichis, "Ati sababii Waaqaa fi namoota wajjin wal'aansoo qabdee mo'atteef si'achi Israa'el jedhamta malee Yaaqoob hin jedhamtu" jedhee. **29** Yaaqoobis, "Maalo maqaa kee natti himi" jedheen. Innis garuu, "Ati maaliif maqaa koo gaafatta?" jedheen. Ergasisi inni achumatti isaa eebbise. **30** Yaaqoobis, "Ani ifaan ifatti Waaqa argeeraatii; lubbuu koo garuu oolfamteerti" jedhee iddoqo sana Phenii'eel jedhee moggaase. **31** Akkuma inni Phennu'eelin darbeen aduun isattii baate; innis sababii luqqeettuu isattif okkolaa ture. **32** Kanaafuu Israa'eloonni hamma har'atti ribuu tafaa hin nyaatan; inni buusaa luqqeettuu Yaaqoob kan tafaan wal qabatu tuqee tureeti.

33 Yaaqoobis ol jedhee ilaalee kunoo Esaawu namoota dhibba afur wajjin utuu dhufaa jiruu arge; innis Liyatti, Raahelii fi xomboreewwan lamaanitii ijoolleen gargari hire. **2** Xomboreewwanii fi ijoolliee isaanii dura anase; Liyaa fi ijoolliee ishee itti aansee, Raahelii fi Yoosiefin immoo dugda duuba buuse. **3** Ofii isattii immoo isaan dura darbee hamma obboleessa isaa bira ga'utti yeroor torba lafatti gad jedhee harka fuudhe. **4** Esaawu garuu Yaaqoobin simachuu itti fiigee isa hammate; morma isattis marmee isa dhungate. Isaan lachanuu walitti boo'an. **5** Esaawus ol jedhee ilaalee dubartootaa fi ijoolliee argee, "Warri si wajjin jiran kunneen eenyu?" jedhee gaafate. Yaaqoobis deebise, "Isaan ijoolliee Waaqni arjummaadhaan ana garbicha keetiif kennee diha" jedhee. **6** Xomboreewwanii fi ijoolleen isaanii dhi'aatanii gad jedhanii harka fuudhan. **7** Itti aansaniis Liyaa fi ijoolleen ishee dhufanii gad jedhanii harka fuudhan. Dhuma irratti immoo Yoosiefii fi Raahel dhufanii gad jedhani harka fuudhan. **8** Esaawu, "Bushaayee fi loon ani argu kun hundi maali?" jedhee gaafate. Yaaqoobis, "Ani fuula kee fuula gooftaa koo duratti fudhatama argachuuuf jedhee ti" jedhee. **9** Esaawu immoo, "Yaa obboleessa koo ani waan na ga'u qaba. Ati waan qabdu ofuma keetii hambifadhu" jedheen. **10** Yaaqoobis akkana jedhee; "Maalo akkas mitil! Yoo ani fuula kee duratti fudhatama argadheee jiraadhe, kennaa kana na harkaa fudhadhu. Egaa amma ati fuula tolaadhaan na simatteerta; fuula kee arguun anaaif akkuma fuula Waaqaa arguutii. **11** Sababii Waaqni natti arjoomee anis waan na barbaachisu hunda qabuuf

maaloo kennaa ani siif fide kana fudhadhu.” Esaawus waan Yaaqoob cimsee isa kadhateef kennaa sana ni fudhate. **12** Esaawus, “Kottu karaa keenya itti fufnee haa deemnu; ani si dura nan bu’aa” jedhe. **13** Yaaqoob garuuakkana isaan jedhe; “Akka ijooleen dadhaboo ta’ani fi akka anis hoolotaa fi saawwan hoosisaniif kunuunsa gochuu qabu ati gooftaan koo ni beekta. Horiin kunneeyo guyyuma tokkoon jarjarsuudhaan ofooman hundi isaanii ni dhumu. **14** Gooftaan koo garbicha isaa dura darbee haa deemu; ani immoo hamman See’iiritti gooftaa koo qaqqabutti akkuma humna bushaayee fuula koo dura jirutti fi akkuma humna ijolleetti suuta jedhee nan deema.” **15** Esaawus, “Yoos namoota koo keessaa muraasa si biratti nan dhiisa” jedhe. Yaaqoob immoo, “Kun maaliif barbaachisaa? Fuula gooftaan koo durattu fudhatama argachuun qofti na ga’” jedhe. **16** Esaawus guyyuma sana karaa isaa irra See’iiritti deebi’e. **17** Yaaqoob garuu Sukooti dhaqee achitti ofii isaatiff mana ijaarrate; horii isaatiff immoo daasii ijaare. Kanaafuu iddoon sun Suukooti jedhame. **18** Yaaqoob erga kaaba dhi'a Phaadaan Arraamiiittee deebi'ee booddee nagaan magaalaa Sheekem ishee biyya Kana'an keessaa sana ga'ee fuula magaalattii dura qubate. **19** Innis lafa dunkaana isaa irra dhaabate sana ilmaan Hamoor irraa meetii dhibbaan bitate; Hamoor immoo abbaa Sheekem. **20** Yaaqoobis achitti iddo aarsaa ijaaree El Elohee Israa'el jedhee moggaase.

34 Diinaan intalli Liyaan Yaaqobiif deesse sun dubartoota biyyattii ilaaluudhaaf gad baate. **2** Sheekem ilmi Hamoor namicha gosa Hiiwii kan bulchaa biyya sanaa ture ishee arge; innis qabee humnaan ishee gudeede. **3** Qalbiin isaaas Diinaa intala Yaaqobiif fudhatame; innis ishee jaallatee afaan tolaa itti dubbate. **4** Sheekemis abbaa isaa Hamooriin, “Intala kana na fuusisi” jedhe. **5** Yaaqoob yommuu intalli isaa Diinaan akka gudeedamte dhaga’etti, ilmaan isaa dirree irra horii tiksutur; kanaafuu Yaaqoob hamma isaan galanitti ni cal’ise. **6** Hamoor abbaan Sheekemis Yaaqoob wajjin dubbachuu dhaqe. **7** Ilmaan Yaaqoobis akkuma waan uumame sana dhaga’aniin dirreedhaa dhufan. Isaanis sababii Sheekem intala Yaaqoob wajjin ciisuudhaan Israa'el keessatti waan jibbisiisaa hoiijeteef ni gaddan; akka malees aaran. **8** Hamoor garuuakkana isaanii jedhe; “Qalbiin ilma koo Sheekem intala keessan irra bu'eera. Maaloo isatti ishee heerumsiisaa. **9** Fuudhaa fi heerumaan walitti firoommaa; intallan keessan nuu kennaa; intallan keenyas fuudhaa. **10** Nu wajjin jiraadhaa; biyyattii fuula keessan dura jirti; keessa jiraadhaatiitii daldalaat; qabeenyaas itti horadhaa.” **11** Sheekemis abbaa Diinaatiif obbolotoo isheettiin akkana jedhe; “Ani fuula keessan durattu fudhatama argannaan waanuma isin naan jettan isiniif nan kenna. **12** Isinis gabbaraa misirriittii fi kennaa ani fiduu qabu hamma feetan natti muraa; anis waan isin naan jettan nan baasa. Intalattii qofa natti heerumsiisaa.” **13** Ilmaan Yaaqoob immoo waan Sheekem obboleettii isaanii Diinaa gudeedif yeroo Sheekemii fi abbaa isaa Hamooriif deebei kermanitti haxxummaadhaan dubbatan. **14** Isaanis akkana isaanii jedhan; “Nu waan akkanaa gochuu hin dandeenyu;

nu nama dhagna hin qabatinii intala keenya kennuu hin dandeenyu. Kun nuuf salphina. **15** Nu waan tokko qofaan tole isiniin jenna; kunis yoo isin dhiira keessan hunda dhagna qabdanii akkuma keenya taatanii dha. **16** Ergasiis nu intallan keenya isinii kennina; intallan keessan immoo ni fuuna. Gidduu keessan ni jiraamna; isin wajjinis saba tokko ni taana. **17** Garuu yoo isin dhagna qabachuu diddan nu obboleettii keenya fudhannee deemna.” **18** Dubbiin isaanii Hamooriif fi Sheekem ilma Hamoor ni gammachiise. **19** Sheekem namoota mana abbaa isaa jiraatun hunda caalaa kabajamaa ture; inni sababii intala Yaqqobitti gammadeef waan kana lafa irra hin harkifne; **20** Hamooriif fi ilmi isaa Sheekem gara karra magaalaa isaanii dhufanii namoota magaalaa isaaniiitien akkana jedhan; **21** “Jarii kun nuuf warra nagaa ti; kanaafuu biyyattii keessa jiraatanii itti haa daldalatan. Biyyattiin guyyuma sana karaa isaa irra See’iiritti deebi’e. **22** Garuu namoonni kunneen akka saba tokkootti nu wajjin jiraachuuf tole kan jedhan yoo dhiironni keenya akkuma isaanii dhagna qabatan qofa. **23** Loon isaanii, qabeenyi isaaniiitii fi horii isaanii kaan hundinuu kanuma keenya hin ta anii? Kanaafuu kottaa tole isaaniiin jenna; isaanis nu wajjin ni jiraatu.” **24** Namoonni karra magaalaa sanaatiin gad ba'an hundinuu Hamooriif fi ilma isaa Sheekemiin walii galan; dhiironni karra magaalaa sanaatiin gad ba'an hundinuu dhagna qabatan. **25** Guyyaa sadiif booddee utuma isaan dhukkubsachaa jiranuu, ilmaan Yaaqobiis keessa namni lama Sim'i'oonii fi Lewwiin, obboloonii Diinaa, goraadee isaanii fudhatanii magaalaa homaa quba hin qabne sana dha'ani dhiira hunda ajjeesan. **26** Isaanis goraadeedhaan Hamooriif fi ilma isaa Sheekemin ajjeesanii Diinaa immoo mana Sheekemiitii fudhatanii qajeelan. **27** Ilmaan Yaaqoobis reeffawwan irra darbanii magaalaa obboleettii isaanii itti gudeedamte sana saaman. **28** Isaanis bushaayee isaanii, loon isaanii, harroota isaaniiitii fi waan isaan magaalaa keessa fi alaa qaban hunda fudhatan. **29** Qabeenya isaanii hunda, dubartootaa fi ijolleesi isaanii hunda fudhatanii deeman; waan mana keessa jiru hundas ni booji'an. **30** Yaaqoobis Sim'i'oonii fi Lewwiidhaan akkana jedhe; “Isin akka ani Kana'anotaa fi Feerzota biyya kana jiraatanitti xireeffatamu gochuudhaan rakko natti fiddan. Nu baay'inaan xinnoo dha; yoo isaan humma walitti dabalataniitii na lolan anii fi warri mana koo hundinuu ni dhumna.” **31** Isaan garuu, “Yoos inni akkuma sagaagaltuu tokkootti obboleettii keenyatti haa taphatuu ree?” jedhanii deebisan.

35 Waaqni Yaaqobiif, “Ka’iitii Beet’elitti ol ba’ii achi jiraadhu; achittis Waaqa yeroo ati obboleessa kee Esaawun baqatetti sitti mul’ate sanaaf iddo aarsaa tolchi” jedhe. **2** Yaaqoob warra mana isaa jiranii fi warra isaa wajjin turan hundaan akkana jedhe; “Waaqota ormaa kanneen isin of biraa qabdan irraa fagaadhaa; of qulqulleessaa; uffata keessanis geeddaradhaa. **3** Kottaa kaaneen Beet’elitti ol baanaa; anis achitti Waaqa gaafa rakkin kootii deebei naa kennee isaa iddo anii dhaqe hundumatti na wajjin ture sanaaf iddo aarsaa nan tolcha.” **4** Isaanis waaqota ormaa kanneen isaan of

biraa qaban hundaa fi lootii surraa isaanii Yaaqoobitti kennan; Yaaqoobis fuudhee qilxuu Sheekemii jalatti awwaale. **5** Isaanis ka'anii qajeelan; akka namni tokko iyyuu isaan duukaa hin buunee naasisuun Waqaal magaalaaawwan naannoo isaanii jiran irra bu'e. **6** Yaaqoobii fi namoonni isa wajjin turan hundi gara Luuzi kan Beet'eel jedhamtuu ishee biyya Kana'an keessatti argamtu sanaa dhufan. **7** Innis achitti iddo aarsaa tolchee sababii yeroo inni obboleessa isaa jalaa baqachaa turetti Waaqni achitti isatti of mul'iseef iddo sana El Beet'eel jedhee waame. **8** Debooraan guddiftuun Ribqaa duutee Beet'eelii gaditti qilxuu jalatti awwaalamte. Maqaan isaaas Aloonbaakut jedhamte. **9** Erga Yaaqoob kaaba dhi'a Phaadaan Arraamiitii deebei'ee booddee Waaqni ammas isatti mul'atee isa eebbiise. **10** Waaqni, "Maqaan kee Yaaqoob; si'achi garuu ati Yaaqoob hin jedhamtuu; maqaan kee Israa'el jedhamta" jedheen. Maqaan isaaas Israa'el jedhamte. **11** Waaqni akkana isaan jedhe; "Ani Waaqa Waan Hunda Danda'u dha; hori; baay'adhus. Sabnii fi waldaan sabootaa sirraa argamu; moottonnis mudhii kee keessaa ba'u. **12** Ani biyya Abrahaamii fi Yisihaaqiif kenne siifis nan kenna; ani biyya kana sanyii kee warra si boodeetifiis nan kenna." **13** Waaqnis iddo itti isa wajjin haasa'aa ture sanatti isa dhiisee ol ba'e. **14** Yaaqoob iddo itti Waaqni isa wajjin dubbate sana utubaa dhagaa tokko dhaabee kennaa dhugaatii irratti dhangalaase; zayitiis irratti dhangalaase. **15** Yaaqoobis iddo itti Waaqni isa wajjin dubbate sana Beet'eel jedhee moggaase. **16** Isaanis Beet'eelii ka'anii adeemsaa isaanii itti fufan. Akkuma isaan Efraataatti dhi'aataniis Raahel ciniinsuun qabamtee akka malee muddamatte. **17** Utuu isheen da'uuf ciniinsuu jabaa keessa jirtuus deessiftuun, "Ati waan ilma biraan deessuuf hin sodaatin" jetteen. **18** Raahel garuu waan du'u geesseef utuma lubbuun ishee ba'aa jirtuu Ben-Oonii jettee ilma ishee moggaafte. Abbaan isaa garuu Beniyaam jedhee isa moggaase. **19** Akkasiin Raahel duutee karaa Efraataatti geessu irratti awwaalamte; Efraataan kun immoo Beetylhem. **20** Yaaqoobis awwaala ishee irra soodduu dhaabe; soodduun sunis hamma har'aattuu awwaala Raahel argisiisa. **21** Israa'el ammas achii ka'ee Migdaal Edeeriin gamatti dunkaanaa isaa dhaabbate. **22** Utuu Israa'el biyya sana jiraatuun Ruubeen ol seeenee saajjatoo abbaa isaa Bilihaa wajjin ciise; Israa'elis waan kana dhaga'e. **23** Ilmaan Liyaa: Ruubeen jechuunis ilmaa Yaaqoob isaa hangafa, Sim'i'on, Lewwii, Yihuudaa, Yisaakorii fi Zebululoon. **24** Ilmaan Raahel: Yoosefii fi Beniyaam. **25** Ilmaan Bilihaa jechuunis xomboree Raahel: Daanii fi Niftaaalem. **26** Ilmaan Zilfaa jechuunis xomboree Liyaa: Gaadii fi Aasheer. **27** Yaaqoobis gara abbaa isaa, gara Yisihaaq, gara magaalaa Mamree ishee Kiriyati Arbaaq kan Kebroon jedhamtuu, iddo Abrahaamii fi Yisihaaq alagoota ta'anii jiraachaa turan sanaa dhufe. **28** Yisihaaq umurrii dhibba tokkoof si saddeettama jiraate. **29** Innis umurrii quufee, dulloomee hafuuu isaa kan dhumaa baafatee du'e; gara sabaa isaaatii dabalame. Ilmaan isaa Fsaawuu fi Yaaqoobis isa awwaalan.

36 Seenaan maatii Esaawu kan Edoom jedhamu sanaa kana. **2** Esaaw niitota isaa dubartootaa Kana'aan keessaa fuudhe; isaanis Aadaa intala Eeloon namicha gosa Heetii fi Oholiibaamaa intala Aannaa ilma Zibe'oona namicha gosa Hiiwii, **3** akkasumas Baasmati intala Ishmaa'eel obboleettii Nabaayoti. **4** Aadaan Elifaazin Esaawuuf deesse; Baasmati immoo Re'u'u eelin deesse. **5** Oholiibaamaanis Ye'uushi, Ya'ilaamii fi Qooraahi deesse. Isaan kуннеен ilmaan Esaawu kanneen Kana'aaniti isaa dhalatanii dha. **6** Esaawu niitota isaa, ilmaan isaa, intallan isatii fi warra mana isaa jiraantan hunda, akkasumas karra loon isaa, horii isaa kaan hundaa fi qabeenyi biyya Kana'aaniti horate hunda fudhatee obboleessa isaa Yaaqoob biraa ka'ee biyya biraa dhaqe. **7** Waan qabeenyi isaanii akka malee baay'ateef isaan wali wajjin jiraachuu dadhaban; lafti isaan jiraachaa turanis sababii baay'ina horii isaanitiif isaan ga'u hin dandeenye. **8** Esaawu biyya gaara See'iir keessa jiraatanii kana. **10** Maqaan ilmaan Esaawu: Elifaaz, ilma Aadaa niitti Esaawuutti fi Re'u'u el ilma Baasmati niitti Esaawu ti. **11** Ilmaan Elifaaz: Teemaan, Oomaar, Zefoo, Gaataamii fi Qenaz. **12** Elifaaz ilmi Esaawus saajjatoo Tiimnaa jedhamtu qaba ture; isheenis Amaaleqin Elifaazif deesse. Isaan kуннеен ilmaan ilmaan Aadaa niitti Esaawu. **13** Ilmaan Re'u'u el: Nahaati, Zeraa, Shamaa fi Miizaah. Isaan kуннеен ilmaan ilmaan Baasmati niitti Esaawu. **14** Oholiibaamaa niittiin Esaawu intall Aannaa ilma Zibe'oona Esaawuuf: Ye'uushi, Ya'ilaamii fi Qooraahi deesse. **15** Isaan kуннеен sanyiwwan Esaawu keessaa hangafoota turan: Ilmaan Elifaaz ilma Esaawu isa hangaafaa: Teemaan hangafticha, Oomaar hangafticha, Zefoo hangafticha, Qenaz hangafticha, **16** Qooraahi hangafticha, Gaataam hangafticha fi Amaaleq hangafticha. Isaan kуннеен hangafoota biyya Edoom keessatti Elifaaz irraa dhalatanii dha; isaanis ilmaan Aadaa ti. **17** Ilmaan Re'u'u el ilma Esaawu: Nahaati hangafticha, Zeraa hangafticha, Shamaa hangafticha fi Miizaah hangafticha. Isaan kуннеен hangafoota biyya Edoomitti Raqa'u el irraa dhalatanii dha; isaanis ilmaan Baasmati niitti Esaawu. **18** Ilmaan Oholiibaamaa niitti Esaawu: Ye'uushi hangafticha, Ya'ilaamaa hangafticha fi Qooraahi hangafticha. Isaan kуннеен hangafoota Ahiliibaamaa niitti Esaawu intala Aannaa irraa dhalatanii dha. **19** Isaan kуннеен ilmaan Esaawu Edoom jedhamu sanaa turan; isaan kуннеен hangafoota isaanii turan. **20** Isaan kуннеен ilmaan See'iir namicha gosa Hoorii kanneen biyya sana keessa jiraachaa turanii dha; isaanis: Looxaan, Sobaal, Zibe'oona, Aannaa, **21** Diishoon, Eezerii fi Diishaan. Ilmaan See'iir kуннеен biyya Edoom keessaa kуннеен hangafoota hoorotaa turan. **22** Ilmaan Looxaan: Hoorii fi Hoomaam. Tiimnaa obboleetti Looxaan. **23** Ilmaan Sobaal: Aliwaan, Maanahaat, Eebaal, Shefoo fi Oonaami. **24** Ilmaan Zibe'oona: Ayyaa fi Aannaa. Aannaa kуннеен namicha utuu harroota abbaa isaa Zibe'oona tiksuu gammoojiji keessatti burqaa bishaan danfaa argatee dha. **25** Ijlollee Aannaa: Diishoonii fi Oholiibaamaa intala Aannaa. **26** Ilmaan Diishoon: Hemdaan, Eshbaan

Yitraanii fi Keraan. **27** Ilmaan Eezeri: Bilhaan, Zaawaanii isaa bushaayee abbaa isaanii Sheekem bira dheechisuu fi Aqaan. **28** Ilmaan Diishaan: Uuzii fi Araan. **29** Isaan dhaqan; **13** Israa'elis Yooseefiin, "Akkuma ati beektu kunneen hangafootaa Hoorotaa ti: Looxaan, Sobaali, obboloonni kee Sheekem bira bushaayee dheechisaa jiru. Zibe'oon, Aannaa, **30** Diishoon, Eezeri fi Diishaan. Mee kottu ani gara isaaniitti si ergaa" jedhe. Yoosefis, **31** Mootonni utuu mootiin Israa'el tokko iyyuu hin "Kunoo asan jira" jedheen. **14** Israa'el immoo, "Mee mo'in dura Edoom keessatti mo'an kanneen turan: **32** dhaqitii akka obboloonni kee, bushaayeenis nagaa Belaa ilmi Be'oor mootii Edoom ta'e. Magaalaaan isaa ta'anii fi akka hin ta'in ilaaliitii deeb'i natti himi" Diinhaabaa jedhamee moggaafame. **33** Belaa duunaan jedheen. Innis akkasiin Sulula Kebrooniitii Sheekemmitti Yoobaab ilmi Zeraa namichi Bozraa iddoa isaa bu'ee isa erge. Yoosefis Sheekem ga'; **15** namichi tokko isa mootii ta'e. **34** Yoobaab duunaan Hushaam namichi arge; kunoo inni dirree irra jooraa ture; namichi sunis, biyya Teemaan iddoa isaa bu'ee mootii ta'e. **35** Hushaam "Ati maal barbaadda?" jedhee isa gaafate. **16** Yoosefis duunaan Hadaad ilmi Bedad inni biyya Mo'aabitti deebise, "Ani obboloota koon barbaada. Ati iddoo isaan Midyaanin mo'ate sun iddoa isaa bu'ee mootii ta'e. bushaayee isaanii dheechisan mee natti himi" jedheen. Maqaan magaalaa isaa Aawit jedhame. **36** Hadaad **17** Namichis deebisee, "Isaan assi deemanifru; ani 'Gara duunaan Samlaan namichi Masreeqaa iddoa isaa bu'ee Dootaan haa dhaqnu' jechuu isaanii dhaga'eera" jedhe. mootii ta'e. **37** Samlaan duunaan Shaawul namichi Yoosefis obboloota isaa duukaa bu'ee Dotaayin biratti biyya Rehoobooti ishee laga bira jirtu sanaa iddoa isaa isaan argate. **18** Isaan garuu fagootti isa arganii isa bu'ee mootii ta'e. **38** Shaawul duunaan Ba'aal-Haanaan ilmi Akboor iddoa isaa bu'ee mootii ta'e. **39** Ba'aal-Haanaan ilmi Akboor duunaan immoo Hadaad iddoa isaa bu'ee mootii ta'e. Magaalaa isaa Faau'uu jedhame. Maqaan niittii isaa immoo Maheexabi'eel jedhama ture. **40** Isheeti intala Maxreed intala Mee-Zaahaab ture. **41** Hangafoonni Esaawu irraa dhalatan akkuma gosa gosa isaaniiitti fi akkuma naannoo jireenyaa isaaniiitti maqaan maqaan kanneenii dha: Tiimnaa, Aalwaa, Yeteteeti, **42** Qenaz, Teemaan, Oholiibaamaa, Elaela, Phiinoon, **43** Magidii'elii fi Iiraam.

37 Yaaqoob biyya abbaan isaa ture, Kana'aan keessa jiraate. **2** Seenaan maatii Yaaqoob kana. Yoosef yeroo dargaggeeessa wagga kudha torba turetti obboloota isaa, ilmaan riitota abbaa isaa jechuunis ilmaan Bilihaati fi Zilfaa wajjin bushaayee tiksa ture; innis waa'ee obboloota isaa oduu hamaa abbaa isaatifi fide. **3** Israa'el waan bara dullumaa keessa isa dhalcheef ilmaan isaa hunda calaala Yoosefin jaallata ture; innis qolo faayeffame hojjetee. **4** Obboloonni isaa yommuu akka abbaan isaanii isaan hunda calaala isa jaallate hubatanitti Yoosefin jibban; afaan nagaas itti dubbachuu hin dandeenye. **5** Yoosef abjuu abjootee obboloota isattii hime; isaanis ittuma caalchisanii isa jibban. **6** Innis akkana isaanii jedhe; "Mee abjuu ani arge kana dhaga'a: **7** Nu lafa qotisa keessatti bissii midhaanii hidhaa ture; kunoo, bissiin koo ol jedhee dhaabate; bissiwwan keessan immoo bissii kootti naanna'anii gad jedhanii sagadaniif." **8** Obboloonni isaaas, "Ati nu irratti mootii ta'uun barbaaddaa? Dhugumaan situ nu bulchaa?" jedhanii. Isaanis sababii abjuu isattii fi sababii waan inni dubbateetii ittuma caalchisanii isa jibban. **9** Ergasiis abjuu biraa abjootee obboloota isattii hime. Akkanas jedheen; "Kunoo, ani abjuu biraa abjoodheera; aduu fi ji'i, urjiwwan kudha tokkos gad jedhanii naa sagadu." **10** Yommuu inni waan kana abbaa isattii fi obboloota isattii himetti abbaan isaa, "Abjuu ati abjootte kun maali? Ani, haati keetii fi obboloonni kee dhugumaan dhufnee fuula kee durattu gad jennee siif sagadnaa?" jedhee isattii dheekkame. **11** Obboloonni isaa isattii hinaafan; abbaan isaa garuu waan kana garaatti qabate. **12** Gaaf tokko obboloonni

isaa bushaayee abbaa isaanii Sheekem bira dheechisuu fi Aqaan. **28** Ilmaan Diishaan: Uuzii fi Araan. **29** Isaan dhaqan; **13** Israa'elis Yooseefiin, "Akkuma ati beektu kunneen hangafootaa Hoorotaa ti: Looxaan, Sobaali, obboloonni kee Sheekem bira bushaayee dheechisaa jiru. Zibe'oon, Aannaa, **30** Diishoon, Eezeri fi Diishaan. Mee kottu ani gara isaaniitti si ergaa" jedhe. Yoosefis, **31** Mootonni utuu mootiin Israa'el tokko iyyuu hin "Kunoo asan jira" jedheen. **14** Israa'el immoo, "Mee mo'in dura Edoom keessatti mo'an kanneen turan: **32** dhaqitii akka obboloonni kee, bushaayeenis nagaa Belaa ilmi Be'oor mootii Edoom ta'e. Magaalaaan isaa ta'anii fi akka hin ta'in ilaaliitii deeb'i natti himi" Diinhaabaa jedhamee moggaafame. **33** Belaa duunaan jedheen. Innis akkasiin Sulula Kebrooniitii Sheekemmitti Yoobaab ilmi Zeraa namichi Bozraa iddoa isaa bu'ee isa erge. Yoosefis Sheekem ga'; **15** namichi tokko isa mootii ta'e. **34** Yoobaab duunaan Hushaam namichi arge; kunoo inni dirree irra jooraa ture; namichi sunis, biyya Teemaan iddoa isaa bu'ee mootii ta'e. **35** Hushaam "Ati maal barbaadda?" jedhee isa gaafate. **16** Yoosefis duunaan Hadaad ilmi Bedad inni biyya Mo'aabitti deebise, "Ani obboloota koon barbaada. Ati iddoo isaan Midyaanin mo'ate sun iddoa isaa bu'ee mootii ta'e. bushaayee isaanii dheechisan mee natti himi" jedheen. Maqaan magaalaa isaa Aawit jedhame. **36** Hadaad **17** Namichis deebisee, "Isaan assi deemanifru; ani 'Gara duunaan Samlaan namichi Masreeqaa iddoa isaa bu'ee Dootaan haa dhaqnu' jechuu isaanii dhaga'eera" jedhe. Yoosefis obboloota isaa duukaa bu'ee Dotaayin biratti isaan argate. **18** Isaan garuu fagootti isa arganii isa aijeesuuf utuu inni isaan bira hin ga'in mari'atan. **19** Isaanis akkana waliiin jedhan; "Kunoo abbaan abjuu sun dhufaa jira! **20** Kottaa aijeefnée boollawwan as harkaa isa baase. Innis akkana jedhe; "Lakkii isa hin aijeefnu; **22** dhiiga hin dhangaalasinaa. Gammoojii keessatti boolla kana keessa isa buusaa malee harka isyaatae jenna. Ergasiis immoo abjuu isaa maal akka keessaniin isa hin tuqinaya." Ruubeen isaan harkaa isa baasee gara abbaa isattii isa deebisuufakkana jedhe. **23** Yeroo Yoosef obboloota isaa bira ga'etti isaan qoloo inni uffate, qoloo miidhagaa sana isa irraa baasanii, **24** isa fuudhanii boollatti gad darbatan. Boollii sunis duuwaa ture; bishaanis hin qabu ture. **25** Obboloonni isaa buddeena nyaachuu tataa'an; ol jedhanii kunoo, daldaltoota warra Ishmaa'eel kanneen Gili'aadii dhufaa jiran argan. Isaanis urgooftuu, haphee dibataati fi qumbii gaalawwan isaanii fe'atani Gibixti geessaa turan. **26** Yihuudaanis obboloota isatiin akkana jedhe; "Obboleessa keenya aijeefnée dhiiga isaa dhoksuun bu'a maalii nuu qaba? **27** Kottaa Ishmaa'eelootatti isa gurguraa malee harka keenyaan isa hin tuqnuu; inni obboleessa keenya fi foon keenya." Obboloonni isaanis yaada kana fudhatan. **28** Yommuu daldaltoonni Midyaan achiini darbuu dhufanittis obboloonni Yoosef boolla keessaa harkisanii ol isaa baasanii meetii saqiliigdiglamaatti Ishmaa'eelootatti isa gurguratan; jarris Gibixti isa geessan. **29** Ruubeen gara boolla sanaaatti deebi'e; Yoosef boolla sana keessa hin turre; innis uffata ofii isaa tarsaase. **30** Innis gara obboloota isaa dhagee, "Gurbichi achi hin jiru! Egaa ani eessan dhaqa?" jedheen. **31** Isaanis qoloo Yoosef fuudhanii re'ee tokko qalanii qoloo sana dhiiga keessa cuuphan. **32** Qoloo miidhagaa sanas abbaa isaaniiitti geessanii, "Nu qoloo kana arganneerra; mee qoloo ilma keetii ta'uun fi ta'uun baachuu isaa ilaali" jedhan. **33** Innis qoloo sana beekee, "Kun qoloo ilma kootii ti! Bineensa hamaatu isaa nyate. Dhugumaan Yoosef ciccirameera" jedhe. **34** Kana irratti Yaaqoob uffata ofii isaa tarsaase; wayyaa gaddaa mudhiitti hidhatee guyyaa baay'ee ilma isaatifi gadde. **35** Ilmaan isaatii fi intallan isaa hundinuu isa jajjabeessuuf

ka'an; inni garuu jajjabaachuu didee, "Lakkii ani gaddaa gara ilma koo sii'oolitti gad bu'a" jedhe. Akkasiin abbaan isaa ni boo'eef. (**Sheol h7585**) **36** Gidduu sana warri Midiyaan sun Gibxi keessatti Phoxiifaaraa namicha qondaaltota Fara'oona keessaa tokko ture kan ajajaa waardiyyaa ta'e tokkotti Yoosefin gurguratan.

38 Yeroo kanatti Yihuudaan obboloota isaa biraa deemee namicha Adulaam kan Hiiraam jedhamu tokko bira jiraachuu gad bu'e. **2** Achittis Yihuudaan intala namicha Kana'aan kan Shuuwaan jedhamu tokkoo arge; innis ishee fuudhee ishee bira ga'e; **3** isheenis ulfooftee ilma deesse; maqaan isaaas Eer jedhame. **4** Ammas ulfooftee ilma deesse; maqaan isaaas Oonaan jettee moggaafte. **5** Ammas ittuma dabaltee ulfooftee ilma biraa deesse maqaan isaa Sheelaa jettee moggaafte. Isheenis Kiziibitti isa deesse. **6** Yihuudaanis Eer ilma isaa hangafticha niitti fuusise; maqaan ishee Taamaar jedhama ture. **7** Garuu Eer ilmi Yihuudaan hangaftichi sun fuula Waaqayyoo duratti hamaa ture; kanaafuu Waaqayyo isa aijeeso. **8** Yihuudaanis Oonaaniin, "Obboleessa keetiif sanyii dhaabuuuf jedhiitii niitti obboleessa keetii bira ga'iitii dirqama waarsummaa keetii isheef guuti" jedhe. **9** Oonaan garuu akka ijoolleen dhalattu sun kan isaa hin taane beeke; kanaafuu akka obboleessa isaatifi sanyii hin dhaabneef jedhee yeroo niitti obboleessa isaa bira ga'u hunda afeetaa lafatti dhangalaasa ture. **10** Wanni inni hojjete sun fuula Waaqayyoo duratti hamaa ture; kanaafuu Waaqayyo isas ni aijeeso. **11** Ergasii Yihuudaan niitti ilma isaa Taamaariin, "Hamma ilmi koo Sheelaa guddatutti haadha hiyyeessaa ta'iitii mana abbaa keetii jiraadhu" jedhe. Inni, "Mucaan kunis akkuma obboloota isaa du'a laata" jedhee yaadee tureetii. Kanaafuu Taamaar mana abbaa ishee jiraachuu dhaqxe. **12** Bara dheeraa booddees intalli Shuuwaa niitti Yihuudaa duute. Yihuudaanis gadda isaa irraa bayyanananaan gara Tiimnaahitti lafa warra hoolota isaa irraa rifeensa murmuraniitti ol ba'e; michuun isaa Hiiraam namichi Adulaam isa wajjin deeme. **13** Taamaaris, "Kunoo abbaan dhirsaa keetii hoolota isaa irraa rifeensa murmuruuuf jedhee Tiimnaahitti ol ba'a jira" jedhanii yeroo itti himanitti, **14** wayyaa haadha hiyyeessaa of irraa baaftee of dhoksuuf haguuggii haguuggatte; ergasiis balbala Enaayimitti ol galchu kan daandii Tiimnaahitti geessu irra jiru dura teesse. Sheelaa guddatu iyuu isheen akka niitummaadhaan isaaaf hin kennamin beektee tureetii. **15** Yihuudaan yommuu ishee argettii sababii isheen fuula ishee haguuggattee turteef sagaagaltuu ishee se'e. **16** Innis uttu akka isheen niitti ilma isaa taate hin beekin karaa cina iddo ishee jirtu ishee bira dhaqee, "Mee kottu si wajjin nan ciisa" jedheen. Isheenis, "Ati na wajjin ciisuuf maal naa kennita?" jettee isa gaafat. **17** Inni immoo, "Ani bushaayee koo keessaa ilmoo re'ee tokko siifin erga" jedheen. Isheenis, "Hamma ilmoo sana naa ergitutti waan biraan qabsiisa naa kennita?" jettee. **18** Innis, "Ani qabsiisa maalin siif kenni?" jedheen. Isheenis deebiftee, "Chaappaa kee hidhaa isaa wajjin, ulee qabattee deemtuus naa kenni" jetteeen. Innis wantoota kanneen kenneefii ishee wajjin ciise; isheenis ni ulfoofte. **19** Erga achii deemtee booddee haguuggii ishee of irraa

baaftee wayyaa dhirsti ishee irraa duunaan uffattee turti sana deebiftee uffattee. **20** Yihuudaan waan qabsiisa kenne dubartii sana irraa deebifachuuuf jedhee karaa michuu isaa namicha Adulaam sanaatiin ilmoo re'ee ergeef; namichi garuu ishee hin argine. **21** Namichis, "Sagaagaltuu Enaayim bira, daandii irra taa'aa turti sun eessa jirti?" jedhee warra achi jiraatan gaafate. Jarri immoo deebisanii, "Sagaagaltuu tokko iyuu as hin turre" jedhan. **22** Innis gara Yihuudaati deeb'i ee, "Ani dubartittii arguu hin dandeene. Akkasumas warri iddo sana jiraatan, "Sagaagaltuu tokko iyuu as hin turre' jedhan" jedheen. **23** Yihuudaanis, "Isheen waan qabattee sana haa hambifattu; yoo kanaa achii nu waan kolfaa taanaa. Kunoo ani ilmoo re'ee kana isheef ergeera; ati garuu ishee dhabde" jedhe. **24** Gara ja'a sadii booddee, "Taamaar niitiin ilma keetii sagaagaltuu taateerti; kanaanis isheen amma ulfooferteeri" jedhanii Yihuudaatti himan. Yihuudaan immoo, "Gadi baasaatii ibiddaan gubaa ishee aijeesaal" jedhe. **25** Isheenis utuma gad baafamaa jirtuu, "Ani abbaa mi'a kanaa irraa ulfa'a'era" jettee abbaa dhirsaa isheetti ergaa ergite. Akkasumas, "Chaappaa fi kirrii isaa, uleen kunis kan eenyuu akka ta'e mee ilaali addaan baafadhu" jettee. **26** Yihuudaanis mi'a kanaa beekee, "Sababii ani ilma koo Sheelaatti ishee hin heerumsiisiiniif, isheen na caalaa qajeeltuu dha" jedhe. Innis deeb'i ee ishee bira hin geenye. **27** Yommuu yeroon da'umsa ishee ga'etti, kunoo, ilmaan lakkutuu gadameessa ishee keessa ture. **28** Utuu isheen da'umsa irra jirtuu inni tokko harka isaa gad baafate; deessiftunis qabdee, "Isa kanatu dura lafa ga'e" jettee kirrii diimaan harka isattii hiite. **29** Akkuma inni harka isaa ol deebifateen kunoo obboleessi isaa dhalate; deessiftunis, "Ati akkamiin ofuma keetii cabsitee baate?" jettee. Maqaan isaa Faares jedhame. **30** Obboleessi isaa kan kirrii diimaan harka irraa qabu sunis ni dhalate; innis Zaaraa jedhamee moggaafame.

39 Yeroo kanatti Yoosef Gibxitti geeffamee ture. Phoxiifaaraan namichi Gibxi qondaallii Fara'oona kan ajajaa waardiyyaa ture sun Ishmaa'eeloota achi isa geessan irraa isa bitate. **2** Yoosefis waan Waaqayyo isa wajjin tureef nama milkaa'aa ta'e; innis mana gooftaa isaa namicha biyya Gibxi sanaa jiraate. **3** Gooftaan isaa akka Waaqayyo isa wajjin jiruu fi akka Waaqayyo waan inni hojjetu hunda keessatti isa milkoome arge; **4** Yoosefis fuula gooftaa isaa duratti fudhatama argatee hojjetaa isaa amanamaa ta'e. Phoxiifaaraanis mana isaa irratti isa muude; waan qabu hundumas akka inni eeguuf imaanaa itti kenne. **5** Gaafa inni mana isattii fi waan inni qabu hunda irratti isa muudee jalqabee Waaqayyo sababii Yoosefif jedhee mana namicha Gibxi sanaa eebbise. Eebbi Waaqayyoos waan Phoxiifaaraan manaa fi alaa qabu hunda irra ture. **6** Kanaafuu Phoxiifaaraan waan qabu hunda harka Yoosef jala galche; innis waan nyaatu qofa malee qabeenya isaa tokko illee hin beeku ture. Yoosef dhaaba toleessaa fi miidhagaa ture; **7** niitti gooftaa isaaas waan kana booddee ija ishee Yoosef irra buufattee, "Kottuu na bira ga'il" jettee. **8** Inni garuu didee akkana isheen jedhe; "Kunoo, gooftaan koo waan

mana keessa jiru tokko illee hin beeku; inni waan qabu hiiku dhabne” jedhaniin. Kana irratti Yoosef, “Hiikkaan hunda natti kenneera. **9** Mana kana keessatti namni na kan Waqaqa ti mitii? Mee abjuu keessan natti himaa” caalu tokko iyyuu hin jiru. Sababii ati niitii isaa taateef jedheen. **9** Itti gaafatamaan dhugaatii sunakkana jedhee si’i malee wanni gooftaan koo natti hin kennin tokko abjuu isaa Yoosefitti himate; “Abjuu koo keessatti kunoo iyyuu hin jiru. Yoos ani akkamittan waan hamaa akkasii muka wayini tokkotu fuula koo dura ture; **10** mukti raawwachuuudhaan Waaqatti cubbuu hojjedha ree?” **10** wayini sunis damee sadii qaba ture. Innis akkuma lateen Isheen guyyuma guyyaan Yoosefitti dubbattu iyyuu, daraare; hurbuun ija isaa ni bilchaatte. **11** Xoofoon inni ishee bira ga’uu yookaan ishee biratti argamuul illee Fara’oon na harka ture; anis ija wayini fudhee xoofoo ni dide. **11** Gaaf tokko Yoosef hojji isaa hojjechuuf mana Fara’oonitti cuunfee xoofoo sana harka Fara’oonitti seene; tajaajiltoota warra mana sanaa keessas namni kenne.” **12** Yoosefisakkana jedheen; “Hiikkaan isaa tokko iyyuu achi hin turre. **12** Isheenis wayyaa isaa kana; dameewwan sadan sun guyyaa sadii. **13** Guyyaa qabattee, “Kottutuun na bira ga’!” jetteen. Innis garuu sadii keessatti Fara’oon mataa kee ol qaba; taayitaa wayyaa isaa isheetti gad lakkisee fiigee manaa ba’e. **13** keetitsi deebisa; akkuma yeroo dhugaatii dhi’eessaafii Isheenis yommuu akka inni wayyaa isaa isheetti gad turte sanaatis xoofoo Fara’oon harka isattini ni kennita. lakkisee fiigee manaa ba’e argitetti, **14** hojjetoota mana **14** Garuu yeroo sitti tolutti na yaadadhu; waan gaariis ishee waamteeakkana jetteen; “Kunoo, inni Ibricha naa godhi. Waa’ee koo Fara’oonitti himiittii mana hidhaa kana akka nutti taphatuuf fidel! Inni na bira ga’uuf kanaa na baasi. **15** Ana biyya Ibrootaatiit hatanii na natti ol seennaanani sagalee guddaan iyye. **15** Innis fidaniittii; biyya kana keessattisani waan boolla kana gargaarsa barbaachaaf iyyuu koo dhageeyaan wayyaa keessa na buusisu tokko illee hin hoijenne.” **16** Itti isaa na biratti dhiisee fiigee manaa ba’e.” **16** Isheen gaafatamaan buddeenaan sunis yommuu akka Yoosef hamma gooftaan isaa galutti wayyaa isaa of bira keesse. abjuu sanaaf hiikkaa gaarii kenne argetti Yoosefiin **17** Akkana jettees oduu kana isattini himte: “Garbichi akkana jedhe; “Anis abjuu tokkon abjoodhe; kunoo Ibrichi ati nuu fidde sun natti taphachuuuf natti ol seen. gundoowwan buddeenaan sadii mataa koo irra turan. **17** **18** Garuu akkuma ani gargaarsa barbaachaaf iyyeen Gundoool aanu irra buddeenaan gosa garaa garaa kan inni wayyaa isaa na biratti dhiisee fiigee manaa ba’e.” Fara’ooniif qopheeffametu ture; garuu simbirroonni **19** Gooftaan isaa yommuu oduu niitiin isaa, “Wanni matuma koo irratti gundoool sana keessaa nyaachaa garbichi kee na godhe kana” jettee itti himte sana turan.” **18** Yoosef immoo akkana jedhe; “Hiikkaan isaa dhaga’etti aaree gubate. **20** Gooftaan isaaas Yoosefin kana; gundoowwan sadan sun guyyaa sadii. **19** Guyyaa fuudhee mana hidhaa iddo hidhamtoonni mootichaa sadii keessatti Fara’oon mataa kee ol qaba; mukattiti eegaman keessa buuse. Ta’us yeroo Yoosef mana si rarraasa. Simbirroonnis foon kee ni nyaatu.” **20** hidhaa keessa turetti, **21** Waaqayyo isa wajjin ture; Guyyaan sadaffaan guyyaa itti Fara’oon dhalate ture; fuula ajajaa mana hidhaa sanaa durattis gaarummaa Fara’oonis qondaaltota isaatif cidha qopheesse. Innis isaa itti argisiise; akka fudhatamas argatu godhe. **22** Itti gaafatamaa dhugaatii fi itti gaafatamaa buddeenaan Ajajaan mana hidhaa sunis namoota mana hidhaa jiran sana fuula qondaaltota isaa duratti dhi’eesse: **21** Itti hunda irratti Yoosefin muude; waan achitti hojjetamu gaafatamaa dhugaatii sana hojji isattini deebise; namichi hunda irrattis itti gaafatamaa isa godhe. **23** Sababii 3 Ammas kunoo, saawwan fofokkisoo fi huluqqatoon iddo Yoosef itti hidhamee ture keessa isaan buuse. kanneen biraa torba laga Abbayyaa keessaa ol ba’ani **4** Ajajaan waardiyyaa Yoosefitti isaan kenne; Yoosefis saawwan ededa lagaa turan sana bira dhadhaabatan. isaan tajaajiltaa ture. Jarris guyyaa baay’ee mana hidhaa **4** Saawwan fofokkisoo fi huluqqatoon sunis saawwan turan; **5** isaan lachanuu jechuunis namichi mootii babbareedoo fi gagabbatoon torba laga Abbayyaa keessaa ol ba’ani. Gibixiitif dhugaatii dhi’eessuu fi namichi buddeena Fara’oonis hirribaa dammaqe. **5** Ammas deebi’ee rafee tolchu tokkoon tokkoon isaanii halkanuma tokko abjuu lammaffaa abjoote; kunoo mataan midhaanii keessatti abjuu abjootan; tokkoon tokkoon abjuu sanaas torba missee tolee somaa tokko irratti guddachaa ture. hiikkaa mataa isaa qaba ture. **6** Yoosef guyyaa itti aanu **6** Ergasii immoo kunoo mataan midhaan qaqancaroo ganama isaan bira dhaqe; kunoo utuu gaddanii jiranuu hobomboletti ba’aa biiftutiin gubatanii torba biraa isaan arge. **7** Innis, “Fuulli keessan har’aa maaliifakkana bibbiqilan. **7** Mataan midhaan qaqancaroo sanaas dukkanaa’aa?” jedhee qondaaltotta Fara’oon warra isaa mataa missee tole torban sana lilliqimse; Fara’oonis wajjin mana gooftaa isaa keessa mana hidhaa turan sana hirribaa dammaqe; kunoo wanni sunis abjuu ture. gaafate. **8** Isaanis, “Nu lachuu abjuu abjoonee nama nuu **8** Ganama sana yaadni isaa ni jeeqame; inni nama

40 Kana booddee namichi mootii Gibixiitif dhugaatii dhi’eessuu fi namichi buddeena tolchu gooftaa

41 Erga waggaan lama guutuun darbee booddee Fara’oon abjuu tokko abjoote. Kunoo inni qarqara

isaanii mootii Gibxi sana gaddisiisan. **2** Fara’oonis qondaaltota isaa lamaanitti jechuunis itti gaafatamaa

laga Abbayyaa dhaabachaa ture. **2** Kunoo, saawwan babbareedoo fi gagabbatoon torba laga Abbayyaa keessaa

dhugaatii fi itti gaafatamaa tolchaa buddeenaati aare; ol ba’an; isaanis shambaqqoo keessa dheedaa turan.

3 Innis mana ajajaa waardiyyaa keessa mana hidhaa **3** Ammas kunoo, saawwan fofokkisoo fi huluqqatoon iddo Yoosef itti hidhamee ture keessa isaan buuse. kanneen biraa torba laga Abbayyaa keessaa ol ba’ani

4 Ajajaan waardiyyaa Yoosefitti isaan kenne; Yoosefis saawwan ededa lagaa turan sana bira dhadhaabatan.

isanaii hikkefitti rarraase. **23** Ta’us itti gaafatamaan isaanii hikkefitti rarraase. **23** Ta’us itti gaafatamaan

ittia gaafatamaa Yoosef jala jiru hundaaf yaaddoo tokko dhugaatii sun Yoosefin ni irraanfate malee isa hin illee hin qabu ture.

dhugaatii sun Yoosefin ni irraanfate malee isa hin yaadanee.

ergee tolfatootaa fi beektota Gibxi hunda waamsifate. Fara'oonis abjuu isaa isaanitti hime; garuu namni abjuu sana isaaaf hiikuu danda'u tokko illee hin argamne. **9** Ergasii itti gaafatamaan dhugaati sun Fara'ooniin akkana jedhe, "Ani har'a balleessa koo yaadadheera. **10** Yeroo tokko Fara'oon tajaajiltoota isaatti aaree anaa fi itti gaafatamaa buddeenaan sana mana ajajaa waardiyyaa keessatti hidhe. **11** Tokkoon tokkoon keenya halkanuma tokkoon abjuu abjoonne; tokkoon tokkoon abjuu sanaas hiikkaa mataa isaa qaba ture. **12** Ibrichi dargageessi tokko nu wajjin achi ture; innis tajaajilaajajaa eegumsaa ture. Nu abjuu keenya itti himannaan inni tokkoon tokkoon keenyaafakkuma abjuu keenyaatti hiikkaa isaa nutti hime. **13** Akkuma inni nuu hiike sana ta'e; ani iddo kootti nan deebi'e; namichi kaanis ni fannifame." **14** Fara'oonis nama ergee Yoosefin waamsise; boolla hidhaa keessaa baasaniis dafanii isafidan. Innis haaddatee uffataa isaaas geeddarratee fuula Fara'oon duratti dhi'aate. **15** Fara'oonis Yoosefiin, "Ani abjuu abjoodheen ture; garuu namni tokko iyyuu naa hiikuu hin dandeenyee. Ani akka ati yeroo abjuu dhageessu hiikuu dandeessu dhaga'eera" jedhe. **16** "Erga Waaqni waan kana hunda sitti mul'ise, namni Yoosef immoo, "Ani hiikuu hin danda'u; Waaqni garuu Far'aonif deebii nagaan ni kenna" jedhee Fara'oonif deebise. **17** Fara'oonis Yoosefiin akkana jedhe; "Ani abjuu kootin qarqara laga Abbayaa irra dhaabachaanture; **18** Kunoo saawwan gagabbattoo fi babbareedontorba lagicha keessaa ol ba'anii shambaqqoo keessa dheedaa turan. **19** Isaan duubaan immoo saawwan huhuqqatoo, baay'ee fofokkiso fi qaqlagoon biraatorta ol ba'an; ani takkumaa saawwan fofokkiso akkanaa guutummaa biyya Gibxi keessatti hin argine. **20** Saawwan huhuqqatoo fi fofokkiso sun saawwan gagabbatoo duraan ol ba'an torban sana nyaatan. **21** Garuu erga isaan nyaatanii booddee namni tokko illee akka isaan saawwan sana nyaatan beekuu hin dandeenyee; isaan akkuma utuu hin nyaatinii dura turan sana fofokkiso turanitii. Anis hirribaa nan dammaqe. **22** "Akkasumas ani abjuu kootin mataa midhaanii torba kan missee fi gaggarii somaa tokko irratti guddachaa jiru nan arge. **23** Isaan duubaanis kunoo mataan midhaanii cocollagaan, qaqlallaan kan hobombolettii ba'a biiftuutiin gubate torba ol ba'e. **24** Mataawwan midhaanii qaql'aan sun mataa midhaanii gaggarii torban sana liqimsan; anis waan kana tolchitoottan hime; garuu namni tokko iyyuu naa ibsuu hin dandeenyee." **25** Yoosef immoo Fara'ooniin akkana jedhe; "Abjuun Fara'oon lamaanuu tokkuma. Waaqni waan hojjechuuf jiru Fara'ooniitmul'iseera. **26** Saawwan babbareedontorba waggaatorka; mataawwan midhaanii gaggarii torbas waggaatorka; abjuun sun tokkuma. **27** Saawwan qaqlagoon fofokkiso sun tokkoon abjuu ol ba'anis waggaatorka; mataawwan midhaanii qaqlancaroohobombolettii ba'a biiftuutiin gubatan torban immoo waggoota beelaa torba. **28** "Wanni kun akkuma ani Fara'ooniit himee dha. Waaqni waan hojjechuuf jiru Fara'ooniit argisiiseera. **29** Barri quufaa guddaan isaa torba biyya Gibxi guututti ni dhufa; **30** isaan booddeedhaan garuu waggooniimaa fi beektota Gibxi hunda waamsifate. **31** Waan Fara'ooniit beelli sunis biyya balleessa. **32** Abjuun kun bifa lamaan midhaan biyya Gibxiitii galfamu harka shan keessaa harka tokko walitti qabaniif qondaaltota biyya irratti haa muudu. **33** "Kanaafuu Fara'oon nama hubataa fi beekaa tokko filatee biyya Gibxi irratti haa muudu. **34** Fara'oon akka isaan waggoota quufaa torban keessa midhaan biyya Gibxiitii galfamu harka shan keessaa harka tokko walitti qabaniif qondaaltota biyya irratti haa muudu. **35** Isaanis waggoota gaarii dhufuuf jiran kana keessa midhaan hunda walitti haa qaban; akkanaaataaf ta'uufis midhaan kana taayitaa Fara'oonaaljatti magaalaawwan keessatti haa kuusan; haa eeganis. **36** Midhaan kunis akka biyyattiin beelaan hin badneef waggoota beelaan torban Gibxitti dhufuuf jiru keessa akka fayyaduuf biyyattiidhaaf ol haa kaa'amu." **37** Dubbichis Fara'ooniit fi qondaaltota isaa hunda biratti gaarii ture. **38** Fara'ooniis, "Nama akka namicha kanaa kan Hafuurri Waaqaa keessa jiru argachuu dandeenyaa ree?" jedhee isaan gaafate. **39** Fara'ooniis Yoosefiin akkana jedhe; akka kee hubataa fi beekaa ta'e tokko iyyuu hin jiru. **40** Ati masaraao koo irratti itti gaafatamaa taata; sabni koo hundinuu ajaja kee jalatti bulaa. Ani ulfina teessoo qofaan si caala." **41** Fara'ooniis Yoosefiin, "Ilaa, ani biyya Gibxi hunda irratti si muudeera" jedhe. **42** Ergasii Fara'oona qubeela chaappaas isaa quba isaa irraa baaseequba Yoosefitti ka'a'e. Uffata quncee talbaah phapii irraa hojjetamee isatti uffise; amartii warqee morma isaaatika'a'e. **43** Innis gaarii isaa isa lamaffaa irra isateessise; namoonnis, "Sagadaal" jechaa fuula isaa dura deemanii iyaya turan; akkanaan Fara'oon biyya Gibxi hunda irratti isaa muude. **44** Ergasiis Fara'oon Yoosefiin, "Ani Fara'ooniit dha; garuu ajaja kee malee namni guutummaa Gibxi harka isaa yookaan miilla isaa sochoosu tokko iyyuu hin jiru" jedhe. **45** Fara'oonis Yoosefiif maqaazzaafenaat-Phane'a jedhamu base; intala Phooxiiferaa lubicha magaalaa Ooni kan Aasenati jedhamtu illee itti heerumsiise. Yoosefis biyya Gibxi hunda keessa naarna'e. **46** Yoosef yeroo tajaajila Fara'oon mooticha Gibxi jalqabetti nama waggaasoddomaatire; innis fuula Fara'oon duraa ba'ee deemeey biyya Gibxi hunda keessa nanaanna'e. **47** Waggoota quufaa torban sana keessa lafti midhaan akka malee baay'at kennite. **48** Yoosefis midhaan waggoota torban sana keessa Gibxi galfame hunda walitti qabee magaalaawwan keessatti kuuse. Midhaan lafa qotisaan naannoo magaalas tokkoon magaalaa sanaa keessatti kuuse. **49** Yoosefis midhaan baay'inna isaa guddaa akka cirracha galaanaata'e kuuse. Waan midhaan sun safaramuu hin danda'aminii inni safaruudhiise. **50** Yoosef utuu waggooni beelaa sun hin dhufin dura Aasenati intala Phooxiiferaa lubicha magaalaa Ooni irraa ilmaan lama dhalche. **51** Yoosefis, "Waaqni rakkina koo hundaa fi mana abbaa koo hunda na irraanfachiiseera" jedhee maqaalaa ilma isaa hangaftichaa Minaasey jedhee moggaase. **52** "Waaqni biyya ani itti rakkadhe keessatti na baay'iseera" jedhee ilma isaa isabeelaa torba ni dhufu. Quufni biyya Gibxi hundi ni lammaffaa immoo Efrem jedhee moggaase. **53** Gibxi

keessatti waggooni quufaa torban sun darbee, **54** ani Waaqa nan sodaadhaati. **19** Isin yoo namoota akkuma Yoosef dubbate sana waggooni beelaa torba amanamoo taatan obboloota keessan keessa tokko as jalqabe. Biyyoota bira hunda keessa beelatu ture; biyya mana hidhaa haa turu; warri kaan garuu deemaa; maatii Gibxi guutuu keessa garuu midhaanitu ture. **55** Yeroo keessan kanneen beela'aniif midhaan geessaa. **20** Garuu Gibxi guutuu beela'uu jalqabetti namoonni midhaan barbaadanii Fara'oontti iyyatan; Fara'oон immoo warra keessan ni mirkaneeffama; isinis hin duutan." Isaanis Gibxi hundumaan, "Yoosef bira dhaqaatii waan inni akkasuma godhan. **21** Isaanis akkana walii jedhan; "Nu isinitti himu godhaa" jedhe. **56** Beelli guutuummaa dhugumaan sababii obboleessa keenyaatiif adabamaa biyyattii keessa babal'annaan Yoosef mankuusaalee jirra. Yeroo inni nu kadhatteri lubbuun isaa hammam hundumaa banee namoota Gibxitti midhaan gurgure; akka dhiphachaa turti argineerra; nu garuu isaa dhaga'uu beelli Gibxi hunda keessatti hammaateetureeti. **57** Waan dide; dhiphinni kun kanaaf nutti dhufe." **22** Ruubeen guutuu addunyaa irratti beelli hammaateef biyyoonni immoo, "Ani, "Gurbaa kana hin miidhinaa" jedhee isinitti hundinuu Yoosef irraa midhaan bitachuuf gara Gibxi hin himmee? Isin garuu na dhaga'uu diddan! Kunoo nu dhiiga isaatti ni gaafatamma" jedhe. **23** Sababii Yoosef karaa nama afaan hiikuutiisaanitti dubbachaa tureefisaan akka inni waan isaan dubbatten hubatu hin beekne. **24** Yoosef achi isaan irraa garagalee boo'uu jalqabe; ergasii immoo isaanitti garagalee isaanitti dubbate. Sim'i ooninis isaan keessaa baasisee fuuluma isaanii duratti hiisise. **25** Yoosef akka qalqalloo isaanii midhaan guutanifi, akka meetii tokkoo tokkoo isaanii deebisanii qalqalloo isaanii keessa isaanii kaa'anii fi akka karaa isaaniiif galaa isaanii kennar ajaje. Erga wanni kun isaanii godhamee booddee **26** jarri midhaan isaanii harroota isaanii fe'atanii qajeelan. **27** Isaan keessaa inni tokko iddo bulanitti harree isaatiif nyaata kennuuf jedhee qalqalloo isaa bane; kunoo afaan qalqalloo keessattis meetii isaa argate. **28** Innis obboloota isaatiin, "Meetiin koo naa deebi'eera; kunoo qalqalloo koo keessa jira" jedhe. Kana irratti isaan na'anii walitti garagalani hollachaa, "Wanni Waaqni nutti hojjete kun maali?" jedhan. **29** Isaanis gara biyya Kana'aan abbaa isaanii Yaqaob biru dhufanii waan isaan irra ga'e hunda isatti himan; akkanas jedhan; **30** "Namichi gooftaa biyya sanaa ta'e afaan hamaa nutti dubbatee akka waan nu biyyattii basaasuu dhuftanii dhal" jedheen. **10** Isaan immoo akkana jedhanii deebisan; "Yaa gooftaa akkas miti; nu garboonni kee midhaan bitachuuf dhufne. **11** Nu hundi ilman abbaa tokkoo ti; nu garboonni kee namoota amanamoo dha malee basaastota miti." **12** Innis, "Akkas miti; isin dadhabbi biyyattii basaasuu dhuftan" jedheen. **13** Isaan garuu akkana jedhanii deebisan; "Nu garboonni kee obboloota kudha lama, ilmaanuma abbaa tokkoo kan biyya Kana'aan jiraatuutti. Kunoo quxisuun hunda keenyaa amma abbaa keenya bira jira; inni tokko garuu hin jiru." **14** Yoosef garuu akkana jedheen; "Akkuma ani isiniin jedhe sana isin basaastotal **15** Akki isin ittiin qoramtan kana; ani maqaa Fara'oontti nan kakadha; yoo obboleessi keessan quxisuun sun as dhufe malee isin asii hin sochootan. **16** Akka inni dhaqee obboleessa keessan fiduu of keessaa nama tokko ergaa; isin warri haftan immoo mana hidhaatti galfamtii; akkasiinis dubbiin keessan qoramtanee akka dhugaa ta'e fi akka dhugaa hin ta'in ni ilaalam; yoo kanaan achii, ani maqaa Fara'oontti nan kakadha; isin dhugumaan basaastotal!" **17** Innis hunda isaanii guyyaa sadiaa tidaa mana hidhaa keessa turse. **18** Guyyaa sadaffaatti Yoosef akkana isaanii jedhe; "Isin waan kana godhaa; ni jiraattu;

42 Yaaqoob yommuu akka Gibxi keessa midhaan jiru dhaga'etti, ilmaanisaatiin, "Isin maaliif wal ilaaltu?" jedhe. **2** Itti fufees, "Kunoo ani akka Gibxi keessa midhaan jiru dhaga'eera. Akka nu du'a jalaa baanee jiraanmuuf gad bu'aatii achii midhaan nuu bitaa" jedhe. **3** Obboloota Yoosef keessaa kudhan Gibxi keessaa midhaan bituuf gad bu'an. **4** Yaaqoob garuu balaatu isa irra ga'a jedhee waan sodaateef obboleessa Yoosef Beniyaamin isaan wajjin hin ergine. **5** Beelli biyya Kana'aan keessa waan tureef ilmaan Isra'a'elis warra midhaan bitachuuf dhaqan wajjin deeman. **6** Yoosefis bulchaa biyyattii kan uummata biyyattii hundatti midhaan gurgurture. Obboloonni Yoosefis yommuu achi ga'anitti fuula isaaniiitiin lafatti gombifamanii sagadaniif. **7** Yoosef akkuma obboloota isaa argeen isaan beeke; garuu akkuma nama isaan hin beekneetti afaan hamaa isaanitti dubbatee, "Isin eessaa dhuftan?" jedhee isaan gaafate, Jarris, "Midhaan bitachuuf jenniee Kana'aanii dhufne" jedhaniid eeibisan. **8** Yoo Yoosef obboloota isaa beeke iyyuu jarri isa hin beekne. **9** Innis abjuu waa'ee isaanii abjoote sana yaadatee, "Isin basaastota dadhabbi biyyattii basaasuu dhuftanii dhal" jedheen. **10** Isaan immoo akkana jedhanii deebisan; "Yaa gooftaa akkas miti; nu garboonni kee midhaan bitachuuf dhufne. **11** Nu hundi ilman abbaa tokkoo ti; nu garboonni kee namoota amanamoo dha malee basaastota miti." **12** Innis, "Akkas miti; isin dadhabbi biyyattii basaasuu dhuftan" jedheen. **13** Isaan garuu akkana jedhanii deebisan; "Nu garboonni kee obboloota kudha lama, ilmaanuma abbaa tokkoo kan biyya Kana'aan jiraatuutti. Kunoo quxisuun hunda keenyaa amma abbaa keenya bira jira; inni tokko garuu hin jiru." **14** Yoosef garuu akkana jedheen; "Akkuma ani isiniin jedhe sana isin basaastotal **15** Akki isin ittiin qoramtan kana; ani maqaa Fara'oontti nan kakadha; yoo obboleessi keessan quxisuun sun as dhufe malee isin asii hin sochootan. **16** Akka inni dhaqee obboleessa keessan fiduu of keessaa nama tokko ergaa; isin warri haftan immoo mana hidhaatti galfamtii; akkasiinis dubbiin keessan qoramtanee akka dhugaa ta'e fi akka dhugaa hin ta'in ni ilaalam; yoo kanaan achii, ani maqaa Fara'oontti nan kakadha; isin dhugumaan basaastotal!" **17** Innis hunda isaanii guyyaa sadiaa tidaa mana hidhaa keessa turse. **18** Guyyaa sadaffaatti Yoosef akkana isaanii jedhe; "Isin waan kana godhaa; ni jiraattu;

natti kenni; ani deebisee isa nan fida” jedhe. **38** Yaaqoob garuuakkana jedhe; “Ilmi koo isin wajjin achi gad hin bu’u; obboleessiisa du’eera; isa qofatu hafe. Yoo karaa keessan irratti balaanisa irra ga’e, isin akka arriin koo gaddaan awwaala seenu gooto.” (**Sheol h7585**)

43 Amma illee beelli biyyattiiti baay’ee hammaatee ture. **2** Erga isaan midhaan biyya Gibxitti fidan sana nyaatanii fixanii booddee abbaanisaanii, “Ammas dhaqaatii midhaan xinnoo dabalaan nuu bitaa” jedheen. **3** Yihuudaan immooakkana isaan jedhe; “Namichi sun, ‘Yoo obboleessi keessan isin wajjin dhufe malee isin lammata ija koo hin argitan’ jedhee eeggannoo cimaa nuu kenne. **4** Yoo ati obboleessa keenya nu wajjin ergite nu dhaqnee midhaan siif binna. **5** Sababii namichi sun, ‘Yoo obboleessi keessan isin wajjin dhufe malee isin lammata ija koo hin argitan’ nuun jedheef, yoo ati isaa ergite malee nu gad hin buunu.’ **6** Israa’el immoo, “Isin maalifi akka obboleessa biraa qabdalanichatti himuudhaan rakkina natti fiddan?” jedhee gaafate. **7** Isaanisakkana jedhanii deebisan; “Namichi waa’ee mataa keenyaati fi waa’ee maatii keenya jabeessee nu gaafate. Innis, ‘Abbaanisaessan amma iyuu jiraa? Obboleessa biraa qabduu?’ jedhee nu gaafate; nu gaaffiidhuma isaa deebifneef. Yoos akka inni, ‘Obboleessa keessan as fidaa’ nuun jedhi akkamii beekuu dandeenyaree?’ **8** Yihuudaanis abbaanisaai Israa’eliinakkana jedhe; “Akka nu, atii fi ijoolleene keenya du’ajalaa baanee jiraannuuf gurbicha na wajjin ergi; nu kaanee deemnaati. **9** Ani wabiiisaafintaa’; waa’ee isaaas anuma mataa koo gaafachuu ni dandeessa. Yoo anideebiseeisa siif fidee fuula kee duraa dhaabuu baadhe, anibara jireenyakoo guittuufuula kee durattiballeessaakanatianangaaftama. **10** Utuu turuu baannee silaa yoona yeroo lama dhaqnee deebineerra ture.” **11** Kana irratti abbaanisaanii Israa’elakkana isaanin jedhe; “Erga akkas ta’ee waan kana godhaa; oomisha biyyakanaa filatamakaessaa kennaa tokko tokko jechuunis haphee dibatan xinnoo ishee, damma xinnaa isaa, urgoottu fi qumbii xinnoo ishee, ochlooonifi lawuzixinnoo ishee geessaatiin namichaaf kennaa. **12** Isin waan meetii afaan qalqallookeessaniikeessaaka’amee isinii deebi’esanaa deebisuu qabdaniif meetii sana harkalamafudhadhaatii deemaa; meetiisun dogoggoraandhufetaa’atii. **13** Obboleessa keessanis fudhadhaatii dafaa gara namichaatti deebi’aa. **14** Akka inni obboleessa keessankaanifi Beniyaam illee isin wajjin deebisee erguuf Waaqni Waan Hunda Danda’uakkanamichi garaa isinilaafuhaa godhu. Ani yoo ijoolleedhabee illee ijoolleenan dhaba.” **15** Namoonni sunis kennaaawwan sana, meetii sana harkalamaf Beniyaaminis fudhatanii ariitidhaan Gibxitti gad bu’aniif fuula Yoosufdura dhadhaabatan. **16** Yoosefis yommui Beniyaamin isaanbiratti argettihangafahoijettootamanisaatiin, “Namoota kana manakootti geessi; horii tokko qalii nyaata qopheessi; isaan sa’atii ja’atti na wajjin nyaatutuutii” jedhe. **17** Namichi sunisakkuma Yoosefisa ajaje godhe; jara sanas manayoosefitti geessse. **18** Namoonni sunyeroomanayoosefitti geeffamanitti sodaataniiakkana jedhan; “Nu sababii meetii yeroo jalqabaa deebi’ee afaan qalqalloo

keenyaa keessatti argame sanaatiif as fidamne; inni nrukutee, nu mo’atee, akka garbootaatti nu qabatee harroota keenya fudhachuu barbaada.” **19** Kanaafuu jarri gara hangafa hoijettoota Yoosefitti ol ba’aniibalbala manaa duratti itti dubbatan. **20** Akkanas jedhan; “Yaa gooftaa, nu yeroo jalqabaa midhaan bitachuuf as gad buuinee turre. **21** Nus yeroo iddoobullugeenyeqalqalloo keenya bannetti tokkoontokkoon keenya afaan qalqallookeenyaa keessatti meetii keenyaakkumajiruttitaranne. Kanaafuu meetii sana deebifreefidneedhufneerra. **22** Meetii biraasittinmidhaanbitachuuf fidneedhufneerra. Eenyu akka meetii keenya qalqallookeenyaa keessaanuukaa’eshinbeeknu.” **23** Innis deebisee, “Homaa miti; hin sodaatinaa. Waaqni keessan, Waaqni abbaakeessanii qalqallookeessanitbadhaadhummaaisinii naqeer;a; meetiis keessan na ga’eejira” jedheen. Ergasiis Simi’oonin gara isaanititgadbaase. **24** Hangafnihojjetootaa sunis jara sana mana Yoosefitti geesseetakkisaanimiilla isaanii dhiqataniif bishaankenneef; harroota isaanititfimmoo okaa kenne. **25** Isaanisachitti akka nyaatanwaandhaga’aniif dhufaatiYoosefkan sa’atii ja’atiiif kennaa isaanii qopheeffatan. **26** Yeroo Yoosefmanattigaletti isaan kennaa manattitol galchanii turan sana kennanii; fuula isaa durattislaftogombifamaniiharkafuudhan. **27** Innis nagaa isaan gaafatee, “Abbaanisaessan jaarsi isin waa’ee isaa nattihimtan sunakkam? Inni amma iyuu jiraa?” jedheen. **28** Jarris, “Tajajilaankee abbaanisaessan amma iyuu ni jira; nagumas” jedhanii deebisan. Ulfina isaaafkennuufis gad jedhan. **29** Innis olilaalee obboleessa isaa, ilma haadha isaa Beniyaamin argee, “Inni kunoobboleessa keessan quisiusu isin waa’ee isaa nattihimtansanaa?” jedhee gaafate. Itti fufees, “Ilma ko, Waaqni si haa eebbisu” jedheen. **30** Yoosef yommui obboleessa isaa argettigaraanraafameedafee gadba’e; boo’uu barbaadees kuttaamanaisaaseeneeachittiboo’ee. **31** Ergasiis fuula isaa dhiqateegadba’ef; ofajjabeesees, “Nyaanni haa dhi’atu” jedhe. **32** Jarris sababii warri Gibxi lbroota wajjin hin nyaaneef Yoosefiif kophatti, obboldoota isatiif kophatti, warra Gibxi kanneenisa wajjin nyaataniiifskophatti dhi’eesan; lbroota wajjin nyaachiunwarra Gibxi biratti jibbisiisaatireetii. **33** Namoonnisunisakkuma umurii isaanitihangafajalqabaniifhamma quisiusutifuula isaa dura tataa’aniindinifataniif walilaalan. **34** Maaddii Yoosef irraas nyaanni qoodameef; qoodni Beniyaamgaruu qoodatokkotokko isaanititf kennname dachashan ta’at ure. Jarrisakkasiinyoosef wajjin dhuganii itti ho’ee.

44 Yoosefisakkana jedhee hangafahoijettootamanisaajaje; “Qalqalloo jara kanaahamma baachuu danda’utti midhaanitti guuti; meetiitokkoontokkoosaaniiifaanqalqallooisaaanikiessakaa’i. **2** Xoofookoisa meetii irraahojjetameimmoo meetiitinniittinmidhaanbitachuudhufewajjin afaanqalqallooisqxuisiusu sanaakeessaaka’i.” Namichisakkuma Yoosefisaajaje godhe. **3** Namoonnisunisakkuma laftibariiteenharrootaisaanii wajjin geggeeffaman. **4** Utuma isaan magaalaa sana irraahinfagaatinyoosefhangafahoijettootaisatiinakkana jedhe; “Dafiijara kana duukaa

bu'i; yommuu qaqqabduutti immooakkana jedhiin; 'Isin keenya inni quxisuun nu wajjin dhaquu baate nu fuula maalif waan gaarii waan hamaadhaan deebiftu? 5 namichaa arguu hin dandeenyu' jenne. 27 "Abbaan koo Xoofoon kun xoofoo gooftaan koo ittiin dhuguu fi ittiin garbichi kee immooakkana nuun jedhe; 'Akka niitiin koo ilmaan lama naa deesse isin ni beektu. 28 Isaan keessaas inni tokko na biraabae; anis, "Inni dhugumaan cicirameera" nan jedhe. Ani ergasii isa hin argine. 29 Yoo isin isa kanas na duraa fuutani balaan isa irra ga'e, isin akka arriin koo gaddaan awwaala seenu gooto.' (**Sheol h7585**) 30 "Kanaafuu amma yeroo ani gara garbicha kee abbaa kootti deebi'utti, yoo mucichi nu wajjin jiraachuu baate abbaan koo jireenyi issaa jireenyia mucichaatiin walitti hidhame sun, 31 akka mucichi nu wajjin hin jirre argee du'a. Nu garboonni kees akka arriin abbaa keenya garbicha keetii gaddaan awwaala seenu goona. (**Sheol h7585**) 32 Ani garbichi kee akka mucaan kun nagaadhaan deebi'u abbaa koo duratti wabii ta'ee, 'Yaa abbaa ko, yoo ani deebisee isa siif fiduu baadhe, ani bara jirenyia koo guutuu fuula abbaa koo duratti balleessaa kanatti nan gaafatamaal' jedhe. 33 "Egaa amma ani garbichi kee iddo mucichaa garbicha gooftaa koo ta'ee asitti nan hafa; mucichi immoo obboloota isaa wajjin haa deebi'u. 34 Yoo mucichi na wajjin hin jiraatin ani akkamittin gara abbaa kootti deebi'u danda'a? Waawuu; akka ani gadda abbaa kootti dhufu argu na hin godhin."

45 Kana irratti Yoosef namoota hunda duratti of qabuu dadhabee, "Namoota hunda fuula koo duraagad yaasaal!" jedhee iyye. Kanaaf yommuu Yoosef obboloota isaatti of beeksisetti namni tokko iyyuu isa bira hin turre. 2 Sababii inni guddisee boo'eef warri Gibxi ni dhaga'an; warra masaraa Fara'ooneen birattis ni dhaga'ame. 3 Yoosefis obboloota isaatiin, "Ani Yoosef; abbaan koo amma iyyuu jiraa?" jedhee gaafate. Obboloonni isaa garuu sababii fuula isaa duratti na'anii turanifi deebii isaf kennuu hin dandeenyne. 4 Yoosefis obboloota isaatiin, "Mee as natti dhi'aadhaa" jedhe. Isaan isatti dhi'aannaan inniakkana jedhe; "Ani Yoosef obboleessa keessanisa isin Gibxitti gurgurtan sanaa dha! 5 Ammas sababii asitti na gurgurtaniif hin gaabbinaa; ofittis hin aarinna. Waaqni lubbuu bарааруuf jedhee isin dura na ergeeraatiit. 6 Waggoota lamaan kana beelataliyatti keessa ture; waggoota shanan dhufan keessas lafa otachuu fi midhaan galfachuu hin jiru. 7 Waaqni lafa irratti sanyiif isiniif hambisuu fi furii guddaaahaan lubbuu keessan oolchuuf jedhee isin dura na erge. 8 "Waaqatu as na erge malee isin miti. Inni Fara'ooniif abbaa na godhe; warra mana isaa jiran hunda irratti gooftaa, biyya Gibxi hunda irratti immoo bulchaa na godhe. 9 Ammas dafaa gara abbaa kootti deebi'atiiakkana isaan jedhaa; 'Ilmi kee Yoosef akkana jedha: Waaqni Gibxi hunda irratti gooftaa na godheera. Gara kootti gad bu'; hin turinis. 10 Ati biyya Gooshen keessa ni jiraatta; ati, ijooleen keetii fi ijooleen ijoolee keetii, bushayeen koo, loon keetii fi wanni ati qabdu hundi natti dhi'aattanii jiraatu. 11 Sababii amma iyyuu waggaan beelaa shan dhufaa jiruuf ani achitti sin soora; yoo kanaa achii atii fi warri mana kee jiraatan, wanni ati qabdu hundinius ni rakkattu.' 12 "Akka namni isinitti dubbachaa jiru kun anuma ta'e

kunoo, iji keessan, iji obboleessa koo Beniyaamis ni arga. **13** Ulfina Gibxi keessatti naa kennname hundaa fi waan argitan hunda abbaa kootti himaa. Abbaa koos dafaatii as fidaa.” **14** Ergasiis morma obboleessa isaa Beniyaamitti marmee boo’e; Beniyaamis boo’aa isaa hammate. **15** Yoosefis obboloota isaa hunda dhungatee itti boo’e. Ergasiis obboloonni isaa isa wajjin haasa’an. **16** Yommuu akka obboloonni Yoosef dhufan masaraa Fara’oonitti dhaga’ametti, Fara’oonii fi qondaaltonni isaa ni gammadan. **17** Fara’oonis Yoosefini akkana jedhe; “Obboloota keettii akkana jedhi; ‘Waan kana godhaa; Horii keessan fe’adhaa biyya Kana’aniitti deebi’atii” **18** abbaan keessanii fi maatiwwan keessan natti fidaa. Ani lafa biyya Gibxi keessaa lafa hunda caalu isiniif nan kenna. Isin cooma biyyattii ni nyattu.” **19** “Akkasumas akkana jedhii isaanitti himi; ‘Waan kana godhaa; Ijoollee keessanii, niitota keessanii biyya Gibxittii gaariwwan fudhadhaa; abbaa keessanis fidaatii kottaa. **20** Waa’ee qabeenya keessanii hin yaadda’inaa; wanni biyya Gibxi guutuu keessaa waan hunda caalu kan keessan ta’atii.” **21** Ilmaan Israa’elis akkasuma godhan. Yoosefis akkuma Fara’oon isaa jajetti gaariwwan kenneefi karaa isaanittif illee galaa galaaseef. **22** Tokkoo tokkoo isaanittif wayyaa kenne; Beniyaamii garuu meetii saqilii dhibba sadittif fi wayyaa irraa jalaa shan kenne. **23** Abbaa isaatiff immoo harrootta, wanni biyya Gibxi gagaariin itti fe’ame kudhan, akkasumas harrootta dhaltau midhaan, buddeenaal fi galana biraara kaa isaatiff itti fe’ame kudhan erge. **24** Innis akkasitti obboloota isaa erge; innis yeroo isaan qajeelanitti, “Karaatti wal hin lolinala!” jedheen. **25** Isaanis Gibxi keessaa ol ba’ani gara biyya Kana’aa abbaa isaanii Yaqoob bira dhaqan. **26** Isaanis, “Yoosef amma iyuu jira! Biyya Gibxi guutuu iyuu isumatu bulcha” jedhaniin. Yaqoob immoo naasuudhaan of wallaale; jara amanuu hin dandeenya. **27** Garuu yeroo jarri waan Yoosef isaanini jedhe hunda isatti himanii innis gaariwwan Yoosef isa fichiisiuf ergeef sana argettii lubbuun abbaa isaanii Yaqoob ni bayyanatte. **28** Israa’elis, “Na ga’al Ilmi koo Yoosef amma iyuu jira. Anis utuun hin du’iin dhaqee isa nan arga” jedhe.

46 Israa’el waan qabu hunda fudhatee ka’e; yeroo Bersheeba ga’ettis Waaqa abbaa isaa Waaqa Yisihaaqiifis aarsaa dhi’eeses. **2** Waaqnis halkan mul’ataan, “Yaqoob! Yaqoob!” jedhee Israa’elitti dubbate. Innis, “Kunoo ani as jira” jedhee deebise. **3** Waaqnis akkana jedhe; “Ani Waaqayyo, Waaqa abbaa keetii ti. Gibxitti gad bu’uu hin sodaatin; ani achitti saba guddaa sin taasisati. **4** Ani si wajjin Gibxitti gad bu’ee deebisee sin fida. Harkuma Yooseftu ija kee walitti siif qaba.” **5** Yaqoobis Bersheebaadhaa ka’ee qajeele; ilmaan Israa’elis abbaa isaanii Yaqoob, ijoollee isaanittii fi niitota isaanii gaariwwan Yaqoobin baachuuf Fara’oon erge sana irra teessisan. **6** Yaqoobii fi sanyiin isaa hundis horii isaanittii fi qabeenya Kana’aniitti horatan of faana fudhatanii Gibxitti godaan. **7** Innis sanyii isaa hunda jechuunis ilmaan isaa, ilmaan ilmaan isaa, intallan isaatii fi intallan ilmaan isaa fudhatee Gibxitti godaane.

8 Maqaawwan ilmaan Israa’el warra Gibxitti godaanan sanaa jechuunis Yaaqoobii fi sanyiwwan isaa kanneenii dha: Ruubeen jechuunis ilma Yaaqoob hangafticha. **9** Ilmaan Ruubeen: Henook, Falussoo, Hezroonii fi Karmii. **10** Ilmaan Simi’oon: Yemuu’el, Yaamiin, Oohad, Yaakiin, Zooharri fi Shaawul ilma dubartii Kana’aan sanaa. **11** Ilmaan Lewwii: Geershoon, Qohaattii fi Meraarii. **12** Ilmaan Yihuudaa: Eeri, Oonaan, Sheelaa, Faaresii fi Zaaraa. Eerii fi Oonaan garuu biyya Kana’aniitti du’an. Ilmaan Faares: Hezroonii fi Hamuul. **13** Ilmaan Yisaakor: Toolaa, Fuwaa, Yoobii fi Shimroon. **14** Ilmaan Zebulloon: Sered, Eeloonii fi Yahil’el. **15** Isaan kunneen intala isaa Diinaa dabalat ilmaan Liyaan kaaba dhi’a Haadaan Arraamitti Yaaqoobiif deessee dha. Ilmaanii fi intallan isaa kenneen walumaa galatti soddomii sadii turan. **16** Ilmaan Gaad: Ziifyon, Hagii, Shuunii, Esboon, Eerii, Aroodii fi Ari’el. **17** Ilmaan Aasheer: Yimnaa, Yishwaa, Yishwii fi Beriiyaa. Obboleettiin isaanis Seraa dha. Ilmaan Beriiyaa: Hebeerii fi Malkii’el. **18** Isaan kunneen ijoollee Ziifaan Yaaqoobiif deessee dha. Ziifaan ishee Laabaan intala isaa Liyaadhaaf kenne sanaa dha. Isaan walumaa galatti kudha ja’ turan. **19** Ilmaan Raahel niitti Yaaqoob: Yoosefii fi Beniyaam. **20** Minaasee fi Efrem, Aasenati intala Phooxiiferaa lubicha magalaan. Onni sanaa irraa Gibxi keessatti Yoosefif dhalatan. **21** Ilmaan Beniyaam: Belaa, Beker, Ashbeel, Geeraa, Na’amaan, Eehii, Roosh, Muufiim, Hufiimiif fi Ardi. **22** Isaan kunneen ilmaan Raahel Yaaqoobiif deessee dha; isaanis walumaa galatti nama kudha afur turan. **23** Ilmi Daan: Hushiiimii dha. **24** Ilmaan Niftaaalem: Yahizeel, Guunii, Yeexerii fi Shiileem. **25** Isaan kenneen ilmaan Bilihaan Yaaqoobiif deessee dha; Bilihaan ishee Laabaan intala isaa Raaheliif kenne sanaa dha; isaan walumaa galatti nama torba turan. **26** Namoonni Yaaqoob wajjin Gibxitti godaanan utuu niitota ilmaan isaa hin dabalatin sanyiin isaa walumaa galatti jaatamii ja’ turan. **27** Ilmaan Gibxitti Yoosefif dhalatan lamaan dabalatee miseesonni maatti Yaaqoob warri Gibxitti godaanan walumaa galatti torbaatama turan. **28** Yaaqoobis akka inni dhaqee karaa Gooshennitti nama geessu gaafatuuf Yihuudaa of dura gara Yoosefitti erge. Yommuu isaan Gooshen ga’anitti, **29** Yoosef garrii isaa qopheeffatee abbaa isaa Israa’el simachuuf Gooshennitti qajeele. Innis akkuma fulu isaa durattu mul’ateen morma isaatii marmee yeroo dheeraa boo’e. **30** Israa’elis Yoosefin, “Ani sababii akka ati amma iyuu lubbuun jirtu ofii kootiin argeef si’achi du’u illee hin gaabuu” jedhe. **31** Yoosefis obboloota isaatii fi warraa mana abbaa isaa jiraataniin akkana jedhe; “Ani ol ba’ee Fara’oonitti nan dubbadha; akkanas nan jedhaan; ‘Obboloonni koo fi warri mana abbaa koo jiraatan kanneen biyya Kana’aan jiraachaa turan natti dhufaniiru. **32** Namoonni kunneen tiksoota; isaan loon tikfatutuutii. Isaan bushaayee isaanii, loonii fi waan qabaa hunda fudhatanii dhufan.” **33** Yoo Fara’oon ofitti isin waamee, ‘Hoiji keessan maal?’ jedhee isin gaafate, **34** ‘Nu garboonni kee akkuma abbootii keenyaa ijollummaa keenyaa jalqbnee hamma ammaatti horii tikfachaa turre’ jedhaa deebisaa. Yoo inni sababii tiksooni hundinuu warra Gibxi biratti

jibbamaniif akka isin biyya Gooshen keessa jiraattan
isinii eeyyamaa."

47 Yoosefis gara Fara'oon dhaqee, "Abbaan kootii fi obboloonni koo bushaayee isaanii, loon isaanittii fi waan qaban hunda fudhatanii biyya Kana'aan dhufanii kunoo biyya Gooshen jiru" jedhee itti hime. **2** Innis obboloota isaa keessaa nama shan filatee Fara'oonitti dhi'eesse. **3** Fara'onnis, "Hojjin keessan maali?" jedhee obboloota Yoosef gaafate. Isaanis, "Nu garboonni kee akkuma abbootii keenyaa tiksoota" jedhanii deebisanifi. **4** Akkanas jedhaniir; "Sababii beelli biyya Kana'aanitti cimee bushaayeen garboota keetii waan dheedan dhabaniif nu yeroo gabaabaa as jiraachuu dhufine. Akka nu garboonni kee biyya Gooshen keessa jiraannuuf maalo nuu eeyyami." **5** Fara'oonis Yoosefiinakkana jedhe; "Abbaan keetii fi obboloonni kee siif dhufaniir; **6** lafti Gibxi fuuluma kee dura jira; abbaa keetii fi obboloota kee iddo lafa hundumaa caalu irra qubachiisi. Isaan biyya Gooshen keessa haa jiraatan. Ati yoo namoota isaan keessaa dandeetti qaban beekte loon koo irratti itti gaafatamtoota isaan godhi." **7** Ergasii Yoosef abbaa isaa Yaaqoobin fidee fuula Fara'oon duratti dhi'eesse. Erga Yaqaob Far'a'oonin eebbisee booddee, **8** Fara'oon, "Umuriin kee hammam?" jedhee isaa gaafate. **9** Yaqaobis Fara'ooninakkana jedhe; "Barri ani keessummummaan jiraadhe waggaa dhibbaa tokkoo fi soddoma. Barooni koos muraasa; hamaadhas; innis bara abbootiin koo keessummummaan jiraatan sanaan wal qixxee miti." **10** Kana booddee, Yaqaob Fara'oonin eebbisee fuula isaa duraa gad ba'e. **11** Yoosefis akkuma Fara'oonisa ajajetti abbaa isaatii fi obboloota isaa Gibxi keessa qubachiise; lafa lafa hunda caalu, aanaa Raamsee handhuuraa godhee isaanii kenne. **12** Akkasumas Yoosef abbaa isaatifi, obboloota isaatii fi warra mana abbaa isaa jiran hundaaf akkuma baay'ina ijoollee isaanittii midhaan kenne. **13** Waan beelli akka malee cimeef biyyatti guutuu keessa wanninyaatamu hin jiru ture; sababii beela sanaatiiniis Gibxii fi Kana'aan akka malee miidhaman. **14** Yoosefis kaffaltii midhaan namoonni bitachaa turan sanaa maallaqa biyya Gibxii fi Kana'aan keessatti argamu hunda walitti qabee masaraa Fara'oonitti galche. **15** Maallaqni warra Gibxii fi warra Kana'aan dhumnaan warri Gibxi hundi gara Yoosef dhufanii, "Midhaan nuu kenne. Nu maalifi fuula kee duratti duuna? Maallaqni keenya dhumeera" jedhan. **16** Yoosef immoo, "Erga maallaqni keessan dhumee horii keessan fidaa; qooda horii keessanii ani midhaan isiniif nan kenna" jedhe. **17** Isaanis horii isaanii Yoosefitti fidan; Yoosefis qooda fardeen isaanii, qooda bushaayee isaanii, qooda loowwan isaanittii fi qooda harroota isaanii midhaan kenneef. Innis bara sana geeddaara horii isaanii hundaa midhaan isaan soore. **18** Waggaan sun dhumnaan jarri waggaan itti aanutti gara isaa dhufanii akkana jedhan; "Erga maallaqni keenya dhumee horii keenya kan kee ta'e as, yaa gooftaa keenya akka dhagna keenyaa fi lafa keenya malee wanni tokko iyyuu nuuf hin hafin nu gooftaa keenya jalaa hin dhoksinu. **19** Nu maalifi fuula kee duratti duuna? Nuu fi lafti keenyas maaliif badna? Nuu fi lafa

keenyafudhadhuutii qooda isaa midhaan nuuf kenne. Nu lafa keenya wajjin Fara'oonifi ni garboomna. Akka nu du'a jalaa baanee jiraannuuf, akka laftis duwwaa hin hafneef sanyii nuuf kenne." **20** Yoosefis lafa biyya Gibxi hundumaa Fara'oonifi bite. Warri Gibxi hundi waan beelli isaanittii cimeef lafa isaanii gurguran; laftis kan Fara'oon ta'e; **21** Yoosefis daangaa biyya Gibxi tokko irraa hamma daangaa kaanittii saba garbummaa jala galche. **22** Lafti inni hin bitin lafa lubootaa qofa ture; kunis sababii isaan Fara'oon irraa qooda argatanii fi sababii qooda Fara'oon isaanifi kenne sanaan jiraatanifi. Kanaafuu isaan lafa isaanii hin gurgurre. **23** Yoosefis saba sanaan akkana jedhe; "Kunoo ani har'a isinii fi lafa keessan Fara'oonifi biteera. Kunoo lafatti sanyii facaafadhaa. **24** Yommuu midhaan galfamutti harka shan keessaa harka tokko Fara'oonifi ni kennitu. Harka afran hafe immoo sanyii facaafattan, nyaata ofii keessanii, nyaata warra mana keessan jiraatanifi fi nyaata ijoollee keessanii godhattu." **25** Jarris, "Ati du'a nu oolchiteerta; nu fuula gooftaa keenyaa duratti fudhatama haa argannuu malee Fara'oonifi garboota ni taana" jedhan. **26** Yoosefis akkasiin akka harka shan keessaa harki tokko kan Fara'oon ta'uuf Gibxi keessatti seera lafaa dhaabe; seerri sun hamma har'aatti illee ittiin hojetamaa jira. Lafta lubootaa qofattu utuu kan Fara'oon hin ta'in hafe. **27** Israa'eloonnis Gibxi keessa kutaa biyya Gooshen keessa qubatan. Achittis qabeenya argatan; horaniis guddaa baay'atan. **28** Yaqaob waggaa kudha torba biyya Gibxi keessa jiraate; barri jireenya isaa waggaan dhibbaa tokkoo afurtamii torba ture. **29** Israa'elis yeroon du'a isaa dhi'aannaan ilma isaa Yoosefin ofitti waamee akkana jedheen; "Yoo ani fuula kee duratti fudhatama argadhe, mee harka kee gudeeda koo jala kaa'ittii akka gaarummaa na argisiiftuu fi akka naaf amanamtuu waadaa naaf seeni. Gibxitii na hin awwaalin; **30** yeroo ani abbootii koo wajjin boqodhutti biyya Gibxii na baasii iddo isaan itti awwaalamanniti na awwaali." Innis, "Akkuma ati jette nan godha" jedhe. **31** Israa'elis, "Naa kakadhu" jedheen. Yoosefis ni kakateef. Israa'el immoo mataa ulee isaatti irkatee sagade.

48 Yeroo muraasa booddee, "Kunoo, abbaan kee dhukkubsateera" jedhanii Yoosefitti himan. Innis ilmaan isaa lamaan Minaasee fi Efreemin fudhatee dhaqe. **2** Yaqaob yeroo, "Ilmi kee Yoosef gara kee dhufeera" jedhanii itti himanitti, Israa'el of jajjabetesee ka'ee siree irra taa'e. **3** Yaqaobis Yoosefiinakkana jedhe; "Waaqni Waan Hunda Danda'u biyya Kana'aan keessatti Luuzitti nati mul'atee achitti na eebbise; **4** akkanas naan jedhe; 'Ani akka ati hortuu fi akka ati baay'attu nan godha. Tuuta sabaa sin godha; ani biyya kana dhaala bara baraa godhee sanyiwwan kee warra si boodeetifan nkena.' **5** "Egaa amma ilmaan kee lamaan warri utuu ani as gara kee hin dhufin dura Gibxitii siif dhalatan sun akkuma ilmaan koottiilaalamu; akkuma Ruubeenii fi Sim'i'oonekan koo ta'an sana Efreemii fi Minaaseenis kanuma koo ta'u. **6** Ijoolleen isaan booddeenee siif dhalatan kan kee ta'u. Dhaala qoodachuu keessatti immoo maqaa obboloota isaanii jalatti lakkaa'amu. **7** Yeroo ani kaaba dhi'a Phaadaaniitii deebi'aa turetti utuma Efraataa

ga'uuf xinnuma nuu hafee jiruu Raahel biyya Kana'aan keessatti na jalaa duunaan achumatti karaa Efraataa dhaqu biratti awwaalladde." Efraataan kunis Beetlihemii dha. **8** Israa'el yeroo ilmaan Yoosef argetti, "Isaan kuneen eenyu?" jedhee gaafate. **9** Yoosef immoo abbaa isaatiin, "Isaan kuneen ilmaan biyya kanatti Waaqni naaf kennee dha" jedhe. Kana irratti Israa'el, "Akka ani isaan eebbisuuf natti fid'i" jedhe. **10** Yeroo kanatti Israa'el dulloomee iji isaa dadhabee ture; innis waa hubachuu hin danda'u ture. Kanaafuu Yoosef ilmaan isaa Israa'elitti dhi'eesse; Israa'elis isaan dhungate; isaan hammates. **11** Israa'elis Yoosefin, "Ani fuuluma kee iyuu nan arga jedhee hin yaadne; Waaqni garuu akka ani ijoollee kee iyuu argu naa eeyyame" jedhe. **12** Yosefis jilba Israa'el irraa achi isaan butee fuula isaatiin lafatti gad gombifame. **13** Innis ergasii lamaan isaanii iyuu fuudhee Efreemin karaa mirga isaatiin gara harka Israa'el isa bitaatti, Minaasee immoo bitaa isaatiin gara harka Israa'el isa mirgaatti fidee isatti dhi'eesse. **14** Israa'el garuu utuma Efreem quxisuu ta'ee jiruu harka isaa mirgaa mataa Efreem irra kaa'e; Minaaseen immoo utuma hangafa ta'ee jiruu Israa'el harka isaa wal qaxxaamursee harka isaa bitaa mataa Minaasee irra kaa'e. **15** Innis akkana jedhee Yosefin eebbise; "Waaqni inni abbootiin koo Abrahaamii fi Yisihaaq fuula isaa dura jiraatana, Waaqni inni bara jirenya koo guutuu hamma har'aatti tiksee koo ture sun, **16** Ergamaan Waaqayyoo kan balaa hunda jalaa na baase sun ilmaan kanneen haa eebbisu. Isaan maqaa kootiin, maqaa abbooti koo Abrahaamii fi Yisihaaqiin haa waamaman; isaan lafa irratti guddaa haa baay'an." **17** Yoosef yommuu akka abbaan isaa harka isaa mirgaa mataa Efreem irra kaa'e argetti ni gadde; kanaafuu inni harka abbaa isaa mataa Efreem irraa fuudhee mataa Minaasee irra kaa'uuf jedhee kaase. **18** Yoosef abbaa isaatiin, "Yaa abbaa ko, akkas miti; inni kun hangafa; harka kee mirgaa mataa isaa irra kaa'i" jedhe. **19** Abbaan isaa garuu didee akkana jedheen; "Ani nan beeka; yaa ilma koo nan beeka. Innis saba ta'a; saba guddaa isaa ta'a. Ta'us obboleessi isaa inni quxisuun isa caalaa guddaa ta'a; sanyin issaas tuuta saba baay ee ni ta'a." **20** Innis gaafa sana akkana jedhee isaa eebbise; "Israa'el maqaa keettiin eebba kana kenna; 'Waaqni akka Efreemii fi akka Minaasee isin haa taasisu.'" Yosefis akkasiin Minaasee dura Efreemin dabarse. **21** Ergasiis Israa'el Yosefin akkana jedhe; "Kunoo ani du'u ga'eera; Waaqni garuu isin wajjin ta'ee biyya abbaa keessantiit isin deebisa. **22** Ani qooda obboloota keetii caalchisee qooda tokko siifin kenna; kunis lafa ol ka'aan Amoorota irraa goraadee koo fi iddaa kootiin fudhadhe sanaan dha."

49 Yaaqob ilmaan isaa ofitti waamee akkana jedhe: "Akka ani waan bara dhumaan keessa isinitti dhfu isinitti himuu mee walitti qabamaa. **2** "Yaa ilmaan Yaaqob mee walitti qabamaa dhaggeeffadhaa; abbaa keessan Israa'elin dhaggeeffadhaa. **3** "Yaa Ruubeen, ati ilma koo hangafa; humna koo, mallattoo jalqabaa kan jabina kootii ti; ati ulfinaan ni caalta; humnaan illee ni caalta. **4** Ati akka bishaanii asii fi achi raafamta; ol aantummaas hin qabaattu; ati siree abbaa keetiitti

ol baatee, afata kootti ol baatee xureessiteertaati. **5** "Sim'i'oonti fi Lewwiin obboloota; goraadeen isaanii mi'a fincilaat ti. **6** Lubbuun koo marii isaaniitti hin seenin; ulfinni koos yaa'iisaanii hin dabalamin; isaan dheekkamsa isaaniitti nama ajjeesaniiruutii; fedhii ofii isaaniittiis qotiyoo naafachiisaniru. **7** Aariin isaanii inni hamaan, dheekkamsi isaanii inni gara jabeessi abaaramaa haa ta'u! Ani Yaaqob keessa isaan nan bittinneessa; Israa'el keessas isaan nan facaasa. **8** "Yaa Yihuudaa obboloonni kkee si leellisu; harki kkee morma diina keetii qaba; ilmaan abbaa keetii siif sagadu. **9** Yaa Yihuudaa ati saafela leencaa ti; yaa ilma koo ati adamoodhaa deebita. Inni akka leencaa, akka leenca dhalaas, riphee ciisa; eenyutu ija jabaatee isa kaasa ree? **10** Hamma bulchaan dhufutti bokkuun harka Yihuudaa, ueen bulchiinsa miilla isaa gidduudhah hin dhabamu; saboornnis isaaaf ni ajajamu. **11** Inni harree isaa muka wayiniitti, ilmoo harree isaa immoo damee filatamaatti hidhata; wayyaa isaa daadhii wayiniittiin, wandaboo isaa immoo dhiiga gumaa wayiniittiin miicatta. **12** Iji isaa daadhii wayiniirra diimata; ilkaan isaa immoo aannan irra addaata. **13** "Zebulloon qarqara galaanaa jiraata; buufata dooniihwaniis ta'a; daangaan isaa hamma Sidoonaatti bal'ata. **14** "Yisaakor harree jabaat fe'iisa lama gidduu ciisuu dha. **15** Innis yeroo akka iddoon boqonnaa isaa hammam gaarii ta'ee fi akka lafti isaa tolaa ta'e argutti ba'aa baachhuuf gatiitti isaa gad qabata; hojii humnaa hojjechuuf of kenna. **16** "Daan gosoota Israa'el keessaa akka isaa tokkotti, saba isaatiif murtii qajeelaa ni kenna. **17** Daan bofa qarqara karaa ti; akka buutii daandii irraa, kan akka namichi farda yaabbatu gara duubaatti kufuu koottee fardaa idduu ni ta'a. **18** "Yaa Waaqayyo, ani fayyisu kee nan eeggadha. **19** "Gaad weerartootaan ni dha'ama; inni garuu faana bu'ee isaan dha'a. **20** "Aasheer buddeenni isaa furdaa dha; inni mootiidhaaf nyaata tolaa ni kenna. **21** "Niftaalem borofa hiikamtee dha; dubbi gaariis ni dubbata. **22** "Yosef muka wayiniirra qabeessa, muka wayiniirra qabeessa burqa bishaaniitti dhi'o jiruu dha; dameen isaa dallaa irra yaa'a. **23** Warri iddaa qabatan waraanaa isatti banan; isatti futtaasan; isa jibbanis. **24** Garuu iddaan isaa jabaatee hafe; irreen harka isaa, harka Waaqa Jabaa Yaaqobiin jaboeffame. Achis Tiksee sanaan, Kattaa Israa'eliin, **25** Waaqa abbaa keetii isaa si gargaaruun, Waaqa Wanu Hunda Danda'u isaa eebba samii gubbaatiin, eebba gadi fagoo isaa jalaatiin, eebba harmaatiif fi gadameessatiin si eebbisu sanaan ni eebbfamta. **26** Eebbi abbaa keetii, eebba tulluuwan durii, arjummaa gaarran durii caala. Kun hundi mataa Yosefis, gubbee mataa isaa obboloota isaa keessaa hoogganaa ta'eetti haa qabatu. **27** "Beniyaam yeeyyii baay ee beela'ee dha; ganama waan adamse itti gaggabee nyaata; galgala immoo boojuu hira." **28** Warri kunneen hundi gosoota Israa'el kudha lamaan; kunis waan abbaan isaanii yeroo eebba tokkoo tokkoo isaanii fi ta'uun isaan eebbisetti isaanii dubbatte dha. **29** Ergasiis Yaaqob akkana jedhee isaan ajaje; "Ani gara saba kootiitti walitti qabamuu ga'eera; holqa lafa qotisaa Efroon namicha gosa Heeti sanaatti abbooti koo biratti na awwaalaa. **30** Holqi kunis holqa biyya Kana'aan keessatti Mamree

biratti lafa qotisaas Makfeliaa keessatti argamu kan Abrahaam iddo awwaalaa godhachuu Efroon namicha gosa Heeti sana irraa lafa qotisaas wajjin bitatee dha. **31** fuula isaa duratti lafa dha'anii, “Kunoo nu garboota Abrahaamii fi niitiin isaa Saaraan achitti awwaalam; k ee ti” jedhan. **19** Yoosef garuuakkana isaaniin jedhe; Yisihaaqii fi niitiin isaa Ribqaan achitti awwaalam; “Hin sodaatinaa. Anatu iddo Waaqaa bu'a? **20** Isin anis achumattan Liyaa awwaale. **32** Lafti qotisaatii fi holqi isa keessa jiru Heetota irraa bitaman.” **33** Yaaqoob akkuma ilmaan isaa ajuuu raawwateen miilla isaa siree irratti ol deebifatee hafuura dhumaabaa fate; gara saba Isaattis walitti qabame.

50 Yoosef abbaa isaa irratti kufee boo'eef; isa dhungates. **2** Ergasii immoo Yoosef tajaajiltoota isaa kanneen ogeessota fayyaa ta'an akka isaan reeffa abbaa isaa qorichaan sukkuuman ajaje; jarris reeffa Israa'el qorichaan sukkuuman; **3** waan kana gochuun bultii afurtamaa guittuu isaanitti fudhate; yeroon qoricha reeffa dibuuu barbaachisu kana tureetii. Warri Gibxiis bultii torbaatamaa isaaq boo'an. **4** Guyyooniin gaddaa darbinan Yoosef warra mana Fara'oorn jiraataniiakkana jedhe; “Yoo ani fuula keessan durattti fudhatama argadheera ta'e,akkana jedhaatii Fara'onintti naa himaa: **5** 'Abbaan kooakkana jedhee na kakachiiseera; “Kunoo ani du'u ga'eera; awwaalaani biyya Kana'aan keessatti ofii kootiif qotadhetti na awwaalaa.” Kanaafuu maaloo ani amma dhaqee abbaa koo nan awwaalladha; ergasii immoo nan deebi'a.” **6** Fara'onis, “Dhaqitiiakkuma inni si kakachiise sanatti abbaa kee awwaalladhu” jedheen. **7** Yoosef abbaa isaa awwaallachuu dhaqe. Qondaaltonni Fara'oont hundinuu hangafoonni mana isaatii fi hangafoonni Gibxi hundi isa wajjin deeman. **8** Akkasumas warri mana Yoosef jiraatan, obboloota isaatii fi warri mana abbaa isaa jiraatan hundi isa wajjin deeman. Ijoollee isaanii, bushayee isaanittii fi loon isaanii qofattu, Gooshenitti hafe. **9** Gaariwwanii fi warri farda yaabbatanis isa wajjin deeman. Tuunni sunis akka malee guddaa ture. **10** Isaanis yommuu Yordaanos gama oobdii Axaad bira ga'anitti sagalee isaanii ol fudhatanii gadoodanii boo'an. Yoosef achitti abbaa isaatiff guyyaa torba boo'e. **11** Namoonni Kana'aan warri achi jiraachaturan boo'icha oobdii Axaad biratti boo'ame sana arganii, “Boo'ichi kun warra Gibxiitif boo'icha guddaa dha” jedhan. Kanaafuu iddoon sun Abeel Misraayim jedhamee moggaafame. Iddoon sunis Yordaanos gamatti argama. **12** Ilmaan Yaaqoobakkuma inni isaan ajaje sana godhan; **13** isaanis biyya Kana'aanitti isa geessanii holqa Mamree biratti lafa qotisaas Makfeliaa keessatti argamu kan Abrahaam iddo awwaalaa godhachuu haaf Efroon namicha gosa Heeti sana irraa lafa qotisaas wajjin bitate sanatti awwaalan. **14** Yoosef erga abbaa isaa awwaallatee booddee obboloota isaatii fi warra isa wajjin abbaa isaa awwaaluu dhaqan hunda wajjin Gibxitti deebi'e. **15** Obboloonni Yoosef erga abbaan isaanii du'ee booddee, “Yoo Yoosef hamaa nu isatti hojennee hundaaf haaloo qabatee haaloo nutti ba'e hoo?” jedhan. **16** Isaanis akkana jedhanii Yoosefitti dhaammataan; “Abbaan kee utuu hin du'in dura akkana jedhee ajaje; **17** 'Isin akkana jedhaa Yoosefitti himaa; anii akka ati cubbuu fi balleessaa obboloonni kee si miidhuuf jedhanii sitti hoijjetan sana isaanii dhiiftu sin kadhadha.’ Maaloo cubbuu tajaajiltoota

Waaqa abbaa keetii dhiisi.” Yoosefis yommuu ergaa isaanii dhaga'etti ni boo'e. **18** Obboloonni isaa dhufanii jiru kana lubbuu nama baay'ee baraaruuf jedhee waan gaariif yaade. **21** Egaa hin sodaatinaa. Ani isinii fi ijollees iaessonnan sooraati.” Innis waan garaa isaan ciibsu isaanitti dubbatee isaanajjabeesse. **22** Yoosef maatii abbaa isaa wajjin Gibxi keessa ture. Innis wagga dhibba tokko fi kudhan jiraate. **23** Dhaloota sadaffaa ijolleef Efrem arge. Akkasumas ilmaan Maakiir ilma Minaaseejilba Yoosef irratti dhalatan. **24** Yoosefis obboloota isatiinakkana jedhe; “Ani du'u ga'eera. Waaqni garuu dhugumaan dhufee isin gargaara; biyya kanaa isin baasees gara biyya Abrahaamii, Yisihaaqii fi Yaaqoobiif kakuun waadaa gale sanaatti isin geessa.” **25** Yoosefis ijollees Israa'el kakachiiseeakkana jedheen; “Waaqni dhugumaan dhufee isin gargaara; isinis lafee koo biyya kanaa ol baasuu qabdu.” **26** Yoosefis wagga dhibba tokko fi kudhanitti du'e. Jarris qorichaan sukkuumanii Gibxitte sanduuqa reeffaa keessa isa kaa'an.

Ba'uu

1 Maqaan ilmaan Israa'el kanneen maatii isaanii qabatanii Yaaqoob wajjin Gibxi dhaqanii kanaa dha: **2** Ruubeen, Sim'i'oон, Lewwii fi Yihuudaa; **3** Yisaakor, Zebuuloonii fi Benyaam; **4** Daanii fi Niftaalem; Gaadii fi Aasheer. **5** Namoonni sanyii Yaaqoob irraa dhalatan walumaa galatti torbaatama turan; Yoosef durumaanuu Gibxi ture. **6** Yoosefii fi obboloota isaa hundi, dhaloomni sun hundinuuus, ni du'an. **7** Israa'eloonni garuu horanii akka malee baay'atan; baay'ataniis akka malee jabaatan; biyyattii keessas ni guutan. **8** Ergasii mootiin waa'ee Yoosef hin beekin haaraan tokko bulchaa Gibxi ta'e. **9** Innis saba isaatiinakkana jedhe; "Kunoo, Israa'eloonni nu caalaa baay'ataniiru; nu caalaas jabaataniiru. **10** Kottaa akka isaan kana caalaa hin baay'annee, yoo waraanni ka'es diinota keenya gargaaranii akka nu hin waraannee fi akka biyyattii keessaa baqatanii hin baaneef haxxummaadhaan isaan qabna." **11** Kanaafuu itti gaafatamtoota isaan cunqursanii hooji humnnaa hojjechiisan isaanitti muudan; Israa'eloonnis Fiitoomii fi Raamsee magalaawwan waa itti kuusan godhanii Fara'oonifi ijaaran. **12** Isaan garuu hamma cunqursaan isaanitti jabaachaa deeme sana baay'atani lafa guutan; kana irratti warri Gibxi saba Israa'el sodaatan. **13** Warri Gibxis Israa'elootatti gara jabinaan isaan hojjechiifatan. **14** Isaanis suphee fi xuubii hojjechiisuudhaan, lafa qotiisa keessas hooji garaa garaa hunda hojjechiisuudhaan hooji itti cimsanii jireenyaa isaanitti hadheessan; warri Gibxi hooji jabaa jara hojjechiisan hunda keessatti garaa isaanif hin laafan ture. **15** Mootiin Gibxi deessistoota lbrootaa kanneen Siipaaraa fi Fuuhaa jedhamaniinakkana jedhe; **16** "Isin yommuu dubartoota lbrootaa da'umsa irratti gargartanii fi barcuma da'umsa irratti isaan argitan, yoo dhiraat ta'e ajeesaa; yoo durba taate immoo haa jiraattuu dhiisaa." **17** Deessistoonni sun garuu waan Waaqa sodaatanii, waan mootiin Gibxi isaanitti hime sana hin goone; ijoollee dhiiraas akka isaan jiraataniiif dhiisan. **18** Mootiin Gibxis deessistoota sana ofitti waamee, "Isin maaliif waan kana gootan? Maaliifis ijoollee dhiiraas akka isaan jiraataniiif dhiiftan?" jedhee isaan gaafate. **19** Deessistoonni sunis, "Dubartoonni lbrootaa akka dubartoota warra Gibxi miti; isaan waan jajjaboo ta'aniif utuu deessistoonni isaan bira hin ga'in da'aniif nama eegu" jedhanii Fara'oonifi deebisan. **20** Waaqnis deessistoota sanaaf waan gaarii godhe; Israa'eloonnis baay'atani akka malee jabaatan. **21** Sababii isaan Waaqa sodaataniiif Waaqni deessistoota sanaaf maatii ofii isaanii kenneef. **22** Kana irratti Fara'oon, "Ilma dhalatu hunda laga Abbayyaa keessa buusaa; durbi hundi garuu haa jiraattuu dhiisaa" jedhee saba isaa hunda ajaje.

2 Sanyii Lewwii keessaa namichi tokko intala Lewwii tokko fuudhe; **2** isheenii ulfooftee ilma deesse. Yommuu akka inni bareedaa ta'e argitetti ji'a sadii isa dhokssite. **3** Kana caalaa isa dhoksuu akka hin dandeenye yeroo beektetti garuu guuboo dhallaadduu

irraa hoijetame tokko fuutee haphee fi leelee itti dhoobde; mucaa sana guuboo keessa ciibsitee qarqara laga Abbayyaa shambaqqoo keessa keesse. **4** Obboleettiin isaa immoo waan mucicha irra ga'u ilaaluuf jettee fagoo dhaabachaa turt. **5** Yeroo sana intalli Fara'oon dhagna dhiqachuuf gara laga Abbayyaa tti gad buute; dubartoonni ishee tajaajilaniis qarqara laga sanaa irra asii fi achi dedeemaa turan. Isheenii guuboo sana shambaqqoo keessatti argitee akka dhaqxee fidduuf garbittii ishee ergite. **6** Isheenii guuboo bantee mucaa sana arigte; kunoo mucichis boo'aa ture. Isheenii garaa laafteefii, "Kun daa'imman Ibrootaa keessaa tokkoo dha" jette. **7** Obboleettiin muuchicas intala Fara'oonii, "Akka isheen hoosiftee siif guddiftuuf dhaqee dubartoota lbrootaa keessaa guddiftuuf tokko siif waamuun?" jette. **8** Isheenii, "Eeyee, dhaqi" jetteen. Intalli sunis dhaqxee haadha mucaa sanaa waamte. **9** Intalli Fara'oonis dubartittidhaan, "Mucaa kana fuudhii naa hoosisi; ani mindaa kee siifin kennaa" jette. Dubartiin sunis daa'ima sana fuutee hoosifte. **10** Muacaan sun guddannaan isheen intala Fara'oonitti fidde. Innis ilma ishee ta'e. Isheenii, "Ani bishaan keessaa isaa naa baase" jechuudhaan maqaa isaa Musee jettee moggaafte. **11** Museen erga guddatee booddee gaafa tokko lafa sabni isaa ture dhaqee utuu isaan hooji dadhabisiisa hoijetanuu arge; utuu namni Gibxi tokkos lbrootaa saba isaa keessaa nama tokko rukutuu arge. **12** Innis asii fi achi ilaalee akka namni tokko iyyuu hin jirre mirkaneeffate; namicha Gibxi sana ajjeesee cirracha keessa dhokse. **13** Guyyaa itti aanutti immoo gad ba'ee utuu lbroonni lama wal lolanuu arge, Ibricha balleessaa qabunis, "Ati maaliif Ibricha akka keetii rukutta?" jedhee gaafate. **14** Namichi sunis, "Eenyutu narratti bulchaa fi abbaa murtii si godhe? Akkuma namicha Gibxi ajjeefte sana ana illee ajjeesuu barbaaddaa?" jedheen. Kana irratti Museen, "Dhugumaan wanni ani hoijedhe sun beekameera jechuu dha" jedhee sodaate. **15** Fara'oon yommuu waan kana dhaga'etti Musee ajjeesuu yaale; Museen garuu Fara'oon jalaa gara Midyaanitti baqate; yommuu achi ga'ettis boolla tokko bira taa'e. **16** Lubni Midyaan tokko intallan torba qaba ture; isaanis dhufanii bushaayee abbaa isaanii oobaasuuf bishaan budduuqsanii bidiruutti guutta turan. **17** Tiksoonnis dhufanii isaan ari'an; Museen garuu ka'ee isaan gargaaree bushaayee isaanii oobaaseef. **18** Yeroo dubarri sun gara abbaa isaanii Re'u'eelitti deebi'anitti, inni, "Isin har'a akkamiin daftanii deebitan?" jedhee isaan gaafate. **19** Isaanis, "Namicha Gibxi tokkotu tiksoota jalaa nu baase; inni bishaan iyyuu nuu budduuqsee bushaayee nuuf oobaase" jedhanii deebisan. **20** Inni immoo intallan isaatiiin, "Inni eessa jira? Isin maaliif isa dhiiftanii dhuftan? Akka inni waa nyaatuufis dhaqaatii waamaa" jedhe. **21** Museenis namicha bira jiraachuu jaallate; namichis intala isaa Ziphooraa Museetti heerumiise. **22** Siipaaraa ilma deesse; Museenis, "Ani alagaan ta'e biyya ormaa jiraadheera" jechuudhaan maqaa isaa Geershoom jedhee moggaase. **23** Bara dheerahaa sana keessa mootiin Gibxi ni du'e. Namoonni Israa'elis sababii garbummaa keessa turaniif ni aadan; ni iyyanis; iyyi isaan sababii

garbummaa jala turaniif gargaarsa argachuuf iyyanis Amoorotaa, Feerzotaa, Hiiwotaatii fi biyya Yebuuotaatti Waaqa bira ga'e. **24** Waaqnis aaduu isaanii dhaga'ee isin geessuuf murteesseera.” **18** “Maanguddoontti Israa'el si dhaga'u. Atii fi maanguddoontti Israa'el mootii Gibxi bira dhaqxanii, ‘Waaqayyo Waaqni lbrootaa nutti mul'ateeera; egaa amma akka nu Waaqayyo Waaqa keenyaf aarsaa dhi'eessiuuf gara gammoojjiitti karaa guyyaa sadii nuu eeyyami’ jettuun. **19** Garuu akka mootiin Gibxi yoo irreen jabaan isa dirqisiise malee deemuuf isiniin hin eeyyamne anuu beeka. **20** Ani dinqixiisaan gidduutti hojjedhu hundaan irree koo hiixadhee namoota Gibxi nan dha'a. Ergasii inni akka deemtan isiniif eeyyama. **21** “Anis akka sabni kun fuula warra Gibxi durattu surraa argatu nan godha; isin yommuu Gibxi baatanitti harka duwwaa hin baatan. **22** Tokkoon tokkoon dubartii mi'a meetii, mi'a wargeetii fi uffata gaafattee ollaas isheetti fi dubartii mana ishee jiraattu irraa haa fudhattu; kanaanis ilmaanii fi intallan keessanitti uffiftu. Akkasiinis qabeenya warra Gibxi boojitanii baatu.”

3 Museen bushaayee abbaa niittii isaa Yetroo lubicha Midyaan sanaa tiksaa ture; innis gaaf tokko hamma dhi'a lafa gammoojjiitti bushaayee sana oofee gara tulluu Waaqaa gara Kooreeb dhufe. **2** Achittis Ergamaan Waaqayyoo daggala boba'u keessaa arraba ibiddaa keessaan isatti mul'ate. Museenis daggalli sun boba'u illee akka hin gubatin arge. **3** Museenis, “Daggalli kun maaliif hin gubatu laata? Ani itti goree waan dinqisiisaan kana ilaaluu qaba” jedhe. **4** Waaqayyos yommuu akka Museen ilaaluuf achi gore argetti, Waaqni daggala sana keessaa, “Musee! Museel!” jedhee isa waame. Museenis, “Kunooy ansi asan jira” jedhee deebise. **5** Waaqni immoo, “As hin dhi'aatin; Sababii iddoon ati dhaabatu kun qulqulluu ta'eef kopheec kee baafadhu” jedheen. **6** Itti fufees, “Ani Waaqa abbaa keetii, Waaqa Abrahaam, Waaqa Yisihaaqii fi Waaqa Yaaqoob” jedhe. Kana irratti Museen Waaqa ilaaluu waan sodaateef fuula isaa dhokfate. **7** Waaqayyo akkana jedhe; “Ani dhugumaan dhiphina saba koo warra Gibxi keessa jiraatan irra ga'u argeera. Iyya isaan warra humnaan isaan hojjechiiisan jalaa ba'uuf iyyanis dhaga'eera; ani rakkina isaaniis nan beeka. **8** Kanaafuu ani harka warra Gibxiitii isaan baasee gara biyya gaarii fi bal'aatti, biyya aannanii fi dammi keessaa burquutti jechuunis gara biyya Kana'anotaatti, Heetotaatti, Amoorotaatti, Feerzotaa, Hiiwotaatii fi Yebuuotaatti ol isaan baasuuf jedhee gad bu'eera. **9** Amma kunoo iyyi Israa'elootaa na bira ga'eera. Ani haala itti warri Gibxi isaan cunqursanis argeera. **10** Kanaafuu ati amma dhaqi. Ani akka ati saba koo Israa'eloota Gibxi keessaa baaftuuf Fara'onintti sin erga.” **11** Museen garuu Waaqaan, “Fara'oorn bira dhaqee Gibxi Israa'eloota baasuuf ani eenuy?” jedhe. **12** Waaqnis akkana jedhe; “Ani si wajjin nan ta'a. Ati saba sana Gibxi yommuu baaftutti isin tulluu kana irratti Waaqa waaqeffattu. Si erguu kootiifis kun mallattoo siif ta'a.” **13** Museen immoo Waaqaan, “Kunoo ani gara Israa'elootaa dhaqee, ‘Waaqni abbaa keessanii na ergeera' yommuun jedhutti yoo isaan, ‘Maqaan isaa eenuy?’ jedhanii na gaafatan, ani maal jedheen isaanitti hima?” jedhe. **14** Waaqnis Museedhaan, “ANI ANUMA; ati saba Israa'eliin, ‘Inni ANI ANUMA jedhu sun gara keessanitti na ergeera' jedhi’” jedheen. **15** Waaqni ammas Museedhaan akkana jedhe; “Israa'elootaan akkana jedhi; ‘Waaqayyo Waaqni abbootii keessanii, Waaqni Abrahaam, Waaqni Yisihaaq, Waaqni Yaaqoob isinitti na ergeera.’ Maqaan kun bara bараа maqaan koo ti; maqaan ani dhalootaa hamma dhaloottaati ittiin yaadatamuu dha. **16** “Dhaqii maanguddoota Israa'el walitti qabitiitii akkana jedhiin; ‘Waaqayyo Waaqni abbootii keessanii, Waaqni Abrahaam, kan Yisihaaqii fi kan Yaaqoob natti mul'atee akkana jedhe: “Ani isin ilaaleera; waan Gibxitii isin irra ga'es argeera. **17** Kanaafuu ani rakkina Gibxi keessaa isin baasee biyya aannanii fi dammi keessaa burqu jechuunis biyya Kana'anota, Heetotaa,

4 Museen, “Yoo isaan, ‘Waaqayyo sitti hin mul'anne’ jedhanii na amanuu yookaan na dhaga'uu didan hoo?” jedhee deebise. **2** Kana irratti Waaqayyo, “Wanti harka kee keessa jiru sun maali?” jedheen. Museen immoo, “Ulee dha” jedhee deebise. **3** Waaqayyos, “Lafa buusi” jedheen. Museen lafa buufnaan uleen sun bofa ta'e; innis irraa baqate. **4** Waaqayyo garuu Museedhaan, “Harka kee hiixadhuutii eegee isaa qabi” jedhe. Museenis hiixatee bofa sana qabe; bofti sunis harka isaa keessatti deebi'ee ulee ta'e. **5** Waaqayyos, “kun akka isaan Waaqayyo Waaqni abbootii isaanii, Waaqni Abrahaam, Waaqni Yisihaaq, Waaqni Yaaqoob sitti mul'ate akka amananiif” jedhe. **6** Waaqayyos Museedhaan, “Harka kee bobaa kee keessa kaa'adhu” jedhe. Museenis harka isaa bobaa isaa keessa kaa'ate; yommuu inni baafatettis, kunoo harki isaa lamxii akka cabbii ta'e. **7** Innis Museedhaan, “Harka kee deebisii bobaa kee keessa kaa'adhu” jedhe; Museenis deebisee harka isaa bobaa isaa keessa kaa'ate; yommuu inni baafatettis, kunoo harki isaa deebi'ee akkuma dhagna isaa iskaanii ta'e. **8** Waaqayyos akkana jedhe; “Isaan yoo si amanuu baatanii mallattoo isaa jalqabaa fudhachuu didan mallattoo lammaaffaa ni amanu ta'a. **9** Yoo isaan mallattoo kana lamaan amanuu baatanii si dhaga'uu didan bishaan laga Abbayyaa budduusqisittii lafa gogaa irratti dhangalaasi. Bishaan ati lagicha irraa budduusqsite sunis lafa gogaa irratti dhiiga ta'a.” **10** Museenis Waaqayyo, “Yaa Gooftaa, ani duris ta'u yookaan erga ati garbicha keetti dubbachuu jalqabdee as nama arraba qajeelu miti. Ani nama afaan isaa hidhamee arrabni isas ati ulfaatuuf dha” jedhe. **11** Waaqayyos akkana isaan jedhe; “Kan afaan namaa uuine eenuy? Kan akka namni arrab-didaa ta'u yookaan duudu godhu eenuy? Kan agartuu ijaa namaaf kennu yookaan jaamsu eenuy? Anuma Waaqayyos mitii? **12** Amma dhaqi; ani afaan kee wajjin nan ta'a; waan ati jettus sin barsiisa.” **13** Museen garuu, “Yaa Gooftaa, maaloo nama bira ergi” jedhe. **14** Dheekkamsi Waaqayyos Musee irratti boba'e; innis akkana jedhe; “Obboleessi kee Aroon Lewwichi jira mitii? Ani akka inni akka gaariitti dubbatu nan beeka.

Kunoo, inni gara kee dhufuutti jira. Inni yommuu si argutti ni gammada. **15** Ati isatti dubbatee afaan isaa keessa dubbi ni keessa; anis afaan keetii fi afaan isaa wajjin nan ta'a; waan isin hojjettanis isin nan barsiisa. **16** Inni uummatatti siif dubbata; inni afaan siif ta'a; ati immoo isaf akka Waaqaa ni taata. **17** Ati ulee ittiin mallatfoo argisiftu kana harkatti qabadhu." **18** Museen gara abbaa niittii isaa gara Yetrootti deebi'ee, "Akka ani gara saba koo warra Gibxi jiraatanitti deebi'ee hamma ammaatti lubbuun jiraachuu isaaniti arguuf maaloof naa eeyyami" jedheen. Yootoris, "Nagaan dhaqi" jedheen. **19** Waaqayyo Midyaanitti Museedhaan, "Namoonni si ajjeesuu barbaadan hundi duu aniiruutti Gibxitte deebi'" jedhee ture. **20** Kanaafuu Museen niittii saatiit fi ilmaan isaa fuudhatee harree irra kaa'ee Gibxitte deebi'e. Innis, ulee Waaqaa harkatti qabatee ture. **21** Waaqayyo Museedhaanakkana jedhe; "Ati yeroo Gibxitte deebitutti dinqiiwwan ani akka ati hojjetuuf humna siif kenne sana hunda fuula Fara'oonturatttu hojjedhu. Ani garuu akka inni saba sana gad hin lakkifne mata jabeessa isa nan godha. **22** Ati Fara'ooniinakkana jedhi; "Waaqayyoakkana jedha: Israa'el ilma koo hangafa; **23** anis, "Akka ilmi koo na tajaajiluu gad lakkisi" jedhee sitti himeera. Ati garuu isa gad lakkisuudidde; kanaafuu, kunoo anilma kee hanganaan ajjeesa." **24** Waaqayyo karaa irratti iddo bultiitti Museetti dhufee isaa ajjeesuu barbaade. **25** Ziphooraa garuu dhagaa qara qabu fudhattee qola dhagna ilma ishee kuttee ittiin miilla Musee tuqxe. Isheen, "Ati dhugumaan anaaf misirricha dhiiggaati" jette. **26** Waaqayyos isa dhiise. Yeroo sana isheen waa'ee dhagna qabaaifi, "Misirricha dhiigga ti" jette. **27** Waaqayyos Arooniin, "Ati Musee simachuuf gara gammoojiji dhaqi!" jedhe. Innis dhaqee Tulluu Waaqaa irratti Musee argatee isa dhungate. **28** Yeroo sana Museen dubbi Waaqayyo akka inni dubbatuuf isa erge hundaa fi mallatooowwan akka inni hojjetuuf isajaje hunda Aroonitti hime. **29** Musee fi Aroon maanguddoota Israa'el hunda walitti qaban; **30** Aroonis waan Waaqayyo Museetti hime hunda jaratti hime. Mallatooowwanis fuula namootaa durattu hojjete; **31** isaanis ni amanan. Jarris yommuu akka Waaqayyo saba Israa'el ilaafee fi akka inni rakkina isaanis arge dhaga'anitti gad jedhanii sagadan.

5 Ergasii Musee fi Aroon Fara'oonturatttu bira dhaqanii, "Waaqayyo Waaqni Israa'elakkana jedha; 'Akka inni gammoojiji ayyanaa naa ayyaanesuuf saba koo gad dhiisi.'" **2** Fara'oonturatttu, "Akka ani isaf ajajamee Israa'elin gad dhiisuuf Waaqayyo kun eenyu? Ani Waaqayyo sana hin beeku; Israa'elinis gad hin dhiisu" jedhe. **3** Isaanisakkana jedhan; "Waaqni lbroottaa nutti dhufeera. Akka nu Waaqayyo Waaqa keenyaaf aarsaa dhi'eessiuuf gara gammoojiji karaa guyyaa sadii nuu eeyyami; akkas ta'u baarneau inni dha'ichaan yookaan goraadeedhaan nu dha'a." **4** Mootiin Gibxi garuu, "Yaa Musee fi Aroon, isin maalif saba kana hojji dhowwitu? Hojji keessanitti deebi'aal!" isaanini jedhe. **5** Fara'oonturatttu fufee, "Kunoos sabni biyyattii amma baay'ateera; isin immoo hojji isaan dhowwaa jirtu" jedhe. **6** Guyyuma sana Fara'oonturatttu akkana jedhee

itti gaafatamtoota hojjiit fi qondaaltota sabaa ajaje; **7** "Si'achi xuubii hojjechuudhaaf saba kanaaf cidii hin kenninaa; isaan ofuma isaaniitii dhaqanii cidii haa barbaaddatan. **8** Garuu akka isaan lakoobsa xuubii kan duraan hojjechaa turan sana hojjetan godhaa; hamma isaanitti ramadame hin hir'isinaa. Isaan dhibaa'oo dha; kanaafuu, 'Nu dhaqnee Waaqaa keenyaaf aarsaa dhi'eessina' jedhanii iyaa jiru. **9** Akka isaan hojjiidhaan qabamanii dubbi sobaatif xiyyeffannoo hin kennineef hojji isaaniti cimsaa." **10** Itti gaafatamtoonni hojjiit fi qondaalttonni sabaa gad yaa'ani saba sanaanakkana jedhan; "Fara'oonturatttu akkana jedha: 'Ani si'achi cidii isinii hin kenuu. **11** Lafa itti argachuu dandeessan dhaqaatii ofii keessanii cidii barbaaddadhaa; hojjiin keessan garuu gonkumaa hin hir'atu.'" **12** Sabni sun qooda cidii, haafa walitti qabachuuuf jedhee biyya Gibxii guutuu keessa faffaca'e. **13** Itti gaafatamtoonni sunis, "Isin hojji keessan kan guyyaa guyyaa akkuma yeroo cidiin ture sanaatti hojjechaa raawwadhaa" jedhanii isaan jarjarsaa turan. **14** Israa'eloonni qondaaltota hojji ta'an kanneen itti gaafatamtoota garboota Fara'ooniin muudamanis reebamanii, "Isin kaleessaa fi har'a maalif qooda xuubii kan akka hojjetanifi isinii ramadame sana akkuma duriitti hin guuttanne?" jedhamanii gaafatamaa turan. **15** Israa'eloonni to'attoota hojji ta'anis dhaqaniiakkana jedhanii Fara'ooniitii iyatan; "Ati maalif tajaajiltoota kee akkas goota? **16** Cidiin tajaajiltoota keetifi hin kennamu; ta'us, 'Xuubii hojjechaa' nuun jedhan. Kunoo Isheen, "Ati dhugumaan anaaf misirricha dhiiggaati" tajaajiltoonni kee reebamaa jiru; balleessaan garuu jette. **17** Fara'onisakkana jedhe; "Isin dhibaa'oo dha; isin dhibaa'oo dha! Kanaafuu isin, **18** Waaqayyos Arooniin, "Ati Musee simachuuf gara 'Nu dhaqnee Waaqayyoof aarsaa dhi'eessina' jettaan. Amma dhaqaatii hojjechaa; cidiin isinii hin kennamu; garuu xuubii isinitti ramadame hojjetanii guutuu qabdu." **19** Israa'eloonni to'attoota hojji ta'an yommuu, "Isin lakoobsa xuubii kan guyyaa guyyatti akka hojjetanifi isin irraa eegamu sana hir'isuu hin qabdan" jedhamee isaanitti himametti akka rakkina keessa seenan hubatan. **20** Yeroo Fara'oonturatttu biraa gad ba'anitti uttu Musee fi Aroon isaan eeganuu argatan; **21** isaanis, "Waan isin akka Fara'ooniif qondaalttonni isaa nu xireeffatan gootanii akka isaan nu ajjeesaniif goraadee harka isaanii keessa keessanifi Waaqayyo isinitti haa ilaalu; isinitti haa murus!" jedhan. **22** Museen gara Waaqayyoottideebi'eeakkana jedhe; "Yaa Gootaa, ati maalif saba kanatti rakkina fidde? Ati kanafna ergitee?" **23** Gaafaaani maqaa keetiin dubbachuuuf Fara'oonturatttu bira dhaqee jalqabee inni saba keetti rakkinuma fidaa jira; ati garuu gonkumaa saba kee hin furre."

6 Waaqayyos Museedhaan, "Amma waan ani Fara'oonturatttu hojjechaa ati ni argita: sababii irree koo jabaa sanaatiif mootichi gad isaan dhiisa; sababii irree koo jabaa sanaatiifis mootichi biyya isaa keessaa isaan ari'a" jedhe. **2** Waaqni ammas Museedhaanakkana jedha; "Ani Waaqayyo. **3** Ani akka Waaqa Waan Hunda Danda'uuttan Abrahaamitti, Yisihaaqittii fi Yaaqobitti mul'adhe; garuu maqaa koo Waaqayyoona isaanitti of hin beeksifne. **4** Akkasumasani biyya Kana'aan lafa isaanakka alagaatti keessa jiraattan sana isaanii kennuuf jedhee isaan wajjin

kakuu galeera. **5** Kana irrattis, ani aaduu saba Israa'el ni hima. **3** Ani garuu Fara'oonin mata jabeessa nan kanneen warra Gibxiin garboomfaman sanaa dhaga'ee godha; yoo ani biyya Gibxi keessatti mallattoowwanii kakuu koo yaadadheera. **6** "Kanaafuu saba Israa'eliin fi dinqiiwwan koo baay'ise iyyuu, **4** inni isin hin akkana jedhi: 'Ani Waaqayyo; waanjoo warra Gibxi jalaa dhaggeeffatu. Ani harka koo Gibxi irratti ol nan kaasa; isin nan baasa; ani garbummaa isaanii jalaa isin nan murtii jabaadhaanis raayya koo, saba Israa'el biyya baasa; irree diriiraa fi murtii jabaadhaanis isin nan Gibxi keessaa nan baasa. **5** Warri Gibxi yommuu ani fura. **7** Ani akka saba ofii kootti isin fudhadha; Waqa harka koo Gibxi irratti ol kaafadhee saba Israa'el achi keessan nan ta'a. Yeroo sana isin akka ani Waaqayyo keessaa baasutti akka ani Waaqayyo ta'e ni beeku." Waqa keessan koo waanjoo warra Gibxi jalaa isin **6** Musee fi Aroonis akkuma Waaqayyo isaan ajaje baase ta'e ni beektu. **8** Ani biyya isan Abrahaamiiif, godhan. **7** Yeroo Fara'oonitti dubbatanitti Museen Yishaaqii fi Yaaqoobif kennuuf khalqa koo ol qabadeeha nama waggaa saddeettama ture; Aroon immoo nama kakahde sanatti isin nan galcha. Dhaala godhees isiniif waggaa saddeettamii sadii ture. **8** Waaqayyo Musee fi kenna. Ani Waaqayyo." **9** Museen waan kana saba Arooniinakkana jedhe; **9** "Yommuu Fara'oona, 'Dinqii Israa'elitti hime; isaan garuu waan abdi kutatanii fi hojjedhaa' isiniin jedhutti, ati immoo Arooniin, 'Ulee garbummaa hamaa keessa turanii ifa hin dhageeny. kee fuudhiiitii fuula Fara'oona duratti lafa buusi' jetta; **10** Waaqayyo Museedhaanakkana jedhe; **11** "Dhaqittii uleen sunis bofa ta'a." **10** Musee fi Aroon Fara'oona bira akka inni biyya isaa keessaa Israa'eloota gad lakkisuuf dhaqanii akkuma Waaqayyo isaan ajaje sana godhan. Fara'oona mooticha Gibxitte himi." **12** Museen garuu Aroon fuula Fara'oona fi qondaaltota isaa duratti ulee Waaqayyo, "Kunoo Israa'eloonni na hin dhageeny; isaa lafa buuse; uleen sunis bofa taate. **11** Fara'oonis yoos Fara'oona akkamitti na dhaga'a ree? Afaan koo beektotaa fi falftoota ofitti waame; tolfattooni Gibxi qajeelchee hin dubbatatuutii" jedhe. **13** Waaqayyo garuu ogummaa isaanii dhokataa sanaan akkasuma godhan. waa'ee Israa'elootaatii fi waa'ee Fara'oona mooticha **12** Tokkoon tokkoon isaanii ulee isaanii lafa buusan; Gibxi Musee fi Arooniitidubbatee akka isaan saba uleen isaanii bofa ta'e. Uleen Aroon garuu ulee isaanii Israa'el Gibxi baasan isaan ajaje. **14** Hangafoonni liqimsite. **13** Ta'us Fara'oona akkuma Waaqayyo dubbate balbalawwan isaanii kanneenii dha: Ilmaan Ruubenee sana mata jabeessa ta'e isaan dhaggeeffachuu dide. ilma Israa'el hangafitchaa: Henook, Faluu, Hezroonii fi **14** Kana irratti Waaqayyo Museedhaanakkana jedhe; Karmii. **15** Ilmaan Sim'i: Yemu'u el, Yaamiin, Oohad, "Fara'oona mata jabeessa ta'eera; saba sanas gad dhiisuu Yaakiin, Zoothar, Shaawul ilma dubartittii Kana'aan. dide. **15** Ganamaana gara Fara'oona dhaqi; kunoo inni **16** Maqaan ilmaan Lewwiis akkuma dhaloota isaanittii bishaanittii gad ba'a. Ulee bofatti geeddaramte sana kanaa dha: Geershooon, Qohaati fi Meraarii. **17** Ilmaan harkatti qabadhuutii qarqara laga Abbayyaaati isaa Geershooon akkuma maatti isaanittii: Loobeenii fi Shime'i. eegi. **16** Akkanas jedhiin; 'Waaqayyo Waaqani lrootaa **18** Ilmaan Qohaati: Amraam, Yizihaar, Kebroonii fi akkana jedhee sitti na ergeera: Akka sabni koo dhaqee Uzii'el. Qohaati waggaa 133 jiraate. **19** Ilmaan Meraarii: gammoojii keessatti naaf sagaduuf gad lakkisi. Ati garuu Mahiliif fi Muusii. **20** Amraam obboleettii abbaa isaa hamma ammaatti ajajamuu diddeerta. **17** Waaqayyo Yookebeedin fuudhe; isheenis Aroonii fi Musee deesseef. akkana jedha: Akka ani Waaqayyo ta'e ati kanaan **21** Ilmaan Yizihaar: Qooraahi, Naafegii fi Zikrii. **22** beekta: Kunoo ani ulee harka koo keessa jiru kanaan Ilmaan Uzii'el: Miishaa'el, Elzaafaanii fi Sitrii. **23** Aroon bishaan Abbayyaa nan dha'a; bishaan sunis dhiigatti intala Amiinaadaab obboleettii Nahishoon Elisheebaa geeddarama. **18** Qurxummiwwan laga Abbayyaa keessaa fuudhe; isheenis Naadaab, Abihuu, Ele'aaazar fi ni du'u; lagni sunis ni ajaa'a; warri Gibxis bishaan laga litaamaarin deesseef. **24** Ilmaan Qooraahi: Asiir, Elqaanaa sanaa dhuguu hin danda'an." **19** Waaqayyo immoo fi Abii aasaaf. **25** Ele'aaazar ilmi Aroon intallan Fuut'el Museedhaanakkana jedhe; "Arooniinakkana jedhi; keessaa tokko fuudhe; isheenis Fiinehaasin deesseef. 'Ulee kee qabadhuutii bishaanota Gibxi irratti, lageen **26** Aroonii fi Museen warri Waaqayyo, "Isin akkuma isaanii irratti, doloolloo isaanii irratti, haroo isaanittii kutaa kutaa isaanittii Gibxi keessaa Israa'eloota baasaa" fi kuusaa bishaanii hunda irratti harka kee diriirsi.' jedheen sun isaanuma kana. **27** Isaanis warra waa'ee Isaanis dhiigatti geeddaramu. Gibxi guutuun dhiigaan Gibxi keessaa Israa'eloota baasuu Fara'oona mooticha guutama; qodaan mukaatii fi okkoteen dhaga dhiigaan Gibxitte dubbatan sanaa dha. Musee fi Aroon isaanuma guutaman." **20** Musee fi Aroon akkuma Waaqayyo isaan kana. **28** Waaqayyo yeroo Gibxi keessatti Museetti ajaje sana godhan. Aroon ulee isaa ol fuudhee fuula dubbate sana **29** akkana jedheen; "Ani Waaqayyo dha. Fara'ooniitii fi qondaaltota isaa duratti bishaan Abbayyaa dha'e; bishaan sun hundis dhiigatti geeddarama. **21** Qurxummiwwan Abbayyaa duunaan lagichi ajaa'e; warri Gibxis bishaan isaa dhuguu hin dandeeny. Gibxi guutuun dhiigaan guutame. **22** Garuu tolfattooni Gibxi tolcha isaanittii akkasuma hojjetan; Fara'oonis mata jabeessa ta'e. Innis akkuma Waaqayyo jedhe sana Musee fi Aroon dhaga'u dide. **23** Fara'oonis deebi'ee masaraa isaa seene; innis waan kana yaadatti illee hin qabarne. **24** Warri Gibxi hundi waan bishaan laga sanaa dhuguu hin danda'inif bishaan dhugaatii baafachuuf

7 Waaqayyo Museedhaanakkana jedhe; "Ilaa, ani Fara'ooniif waqa si godheera; obboleessi kee Aroon immoo raajii siif ta'a. **2** Ati waan ani si ajaju hunda ni dubbat; obboleessi kee Aroon immoo akka inni Israa'eloota biyya isaa keessaa gad dhiisuu Fara'ooniif

jedhanii qarqara Abbayyaa qotatan. **25** Erga Waaqayyo Abbayaan dha'ee guyyaan torba darbe.

8 Waaqayyo Museedhaan akkana jedhe; "Fara'oone bira dhaqii akkana jedhiin; 'Waaqayyo akkana jedha: Akka sabni koo na tajaajiluuf gad dhiisi. **2** Yoo ati gad isa dhiisuudidde immoo kunoo ani biyya kee guutuutti dha'icha fattee nan erga. **3** Lagni Abbayyaa fatteedhaan guutuma; isaanis ol ba'anii mana keetti, dinqa keetti, siree keetti, mana hoijettoota keetiitti, saba keetti, iddo ibiddaa keetti, qodaa bukoo keetiittis nam'u. **4** Fatteewwan kunneen si'i fi saba kee, qondaaltota kee hundas ni yaabbatu." **5** Waaqayyo Museedhaan akkana jedhe; "Arooniin akkana jedhi; 'Ulee kee qabadhuutii harka kee burqaawwan irratti, lageenii fi kuusaa bishaanii irratti ol kaafadhuutii akka fatteewwan biyya Gibxitti dhufan godhi." **6** Aroon harka isaa bishaanota Gibxitti ol kaafate; fatteewwanis ol ba'anii biyya sana guutan. **7** Tolattoonis falfala isaaniitiin akkasuma godhan; biyya Gibxitti fatteewwan fidan. **8** Fara'oone Musee fi Aroonin ofitti waamee, "Akka inni anaa fi saba koo irraa fatteewwan fageessuu Waaqayyo kadhadhaa; anis akka sabni keessan dhaqee Waaqayyoof aarsaa dhi'eessuuf gadin dhiisa" jedhe. **9** Museenis Fara'ooniin, "Akka fatteewwan si'i fi manneen kee irraa badanii laga Abbayyaa qofa keessatti hafanii yeroo ani itti siif, qondaaltota keetii fi saba keetif illee Waaqa kadhadhu ati na beeksisi" jedhe. **10** Fara'oone immoo, "Bor" jedheen. Museenis akkana jedhee deebise; "Waaqayyo Waaqa keenyaa fakkaatu kan tokko iyyuu akka hin jirre akka beektuuf akkuma ati jettu ta'a. **11** Fatteewwan sun si'i fi manneen kee irraa, qondaaltota keetii fi saba kee irraa ni badu; laga Abbayyaa qofa keessatti ni hafu." **12** Musee fi Aroon erga Fara'oone biraa gad ba'anii booddee Museen waa'ee fatteewwan Waaqni Fara'oontti erge sanaa Waaqayyotti iyye. **13** Waaqayyosakkuma Museen kadhate godhe. Fatteewwan sunis mana keessatti, oobdiirrattti, dirree irrattis dhuman. **14** Fatteewwan sunis walitti qabamanii tuulaman; biyyattiinis ni ajoofte. **15** Fara'oone garuu yommuu akka dha'ichi sun qabbanaa'e argetti akkuma Waaqayyo dubbatee ture sana mata jabeessa ta'ee Musee fi Aroonin dhaga'uudide. **16** Ergasiis Waaqayyo Museedhaan, "Arooniin, 'Ulee kee ol kaasiitiit awwaara lafaa dha'i' jedhi; awwaarri sunis biyya Gibxi guutuu keessatti injiraan ta'a" jedhe. **17** Isaanis akkasuma godhan. Yommuu Aroon harka isaa isaa ullee qabate ol kaafatee awwaara lafaa dha'etti injiraan nammaa fi horiitti duudde. Awwaarri guutuu biyya Gibxi keessa jiru hundi injiraan ta'e. **18** Tolattooni garuu falfala isaaniitiin injiraan gad yaasuu yaalanii dadhaban. Injiraanis nammaa fi horiit irra ture. **19** Tolattoonis Fara'ooniin, "Kun quba Waaqaa ti" jedhan. Fara'oone garuu akkuma Waaqayyo dubbatee sana mata jabeessa ta'ee dhaga'uudide. **20** Waaqayyo Museedhaan akkana jedhe; "Ganama barii ka'iitii fuula Fara'oone duratti dhi'aadhu; kunoo inni gara bishaanitti gad ba'a; akkanas jedhiin; 'Waaqayyo akkana jedha: Akka inni na tajaajiluuf saba koo gad dhiisi. **21** Yoo ati saba koo gad dhiisuudidde immoo kunoo, ani tuuta tisiisa sitti, qondaaltota keetti,

saba keetti, manneen keetti nan erga. Manneen warra Gibxi, lafti isaan jiraatanis tisiisaan guutamu. **22** "Ani garuu guyyaan sana iddo sabni koo jiraatu Gooshenin haala addatiin nan ilaala; akka ati akka ani Waaqayyo biyya kana keessa jiru beektuuf tisiisni tokko iyyuu achi hin jiraatu. **23** Ani saba kootii fi saba kee gidduutti garaa garummaa nan uuma. Mallattonnun kuniis borii ta'a." **24** Waaqayyosakkuma godhe. Tisiisni baay'een mana Fara'ooniif fi manneen qondaaltota isattii duude; biyyi Gibxi guutuunis tisiisaan balleeffame. **25** Fara'oone Musee fi Aroonin ofitti waamee, "Dhaqaatii biyyuma kana keessatti Waaqa keessaniif aarsaa dhi'eessaa" jedheen. **26** Museen immoo deebisee akkana jedhe; "Akkas gochuun qajeelaa hin ta'u; aarsaan nu Waaqayyo Waaqa keenyaa dhi'eessinu warra Gibxi birattii jibbamaa dha. Kunoo, yoo nu aarsaa fuula isaanii duratti jibbamuu dhi'eessine isaan dhagaadhaanu nu hin tumanii ree? **27** Akkuma inni nu ajajetti nu Waaqayyo Waaqa keenyaa aarsaa dhi'eessuuf gara gammoojiji karaa guyyaa sadii deemuu qabna." **28** Fara'oone, "Ani akka isin gammoojiji keessatti Waaqayyo Waaqa keessaniif aarsaa dhi'eessitanii gadin isin dhiisa; garuu baay'e fagaattani hin deeminaa. Isiniis Waaqa naa kadhadhaa" jedhe. **29** Museenis akkana jedhee deebise; "Kuno, anii akkuman si biraad deemeen akka bor tisiisni Fara'oone irraa, qondaaltota isattii fi saba isaa irraa ka'u Waaqayyo nan kadhadha. Yaa Fara'oone ati garuu, akka sabni kun Waaqayyoof aarsaa dhi'eessuuf gad dhiisuudidde ammas nu hin gowoomsins." **30** Museenis ergasiis Fara'oone biraa ba'ee Waaqayyo kadhate; **31** Waaqayyosakkuma Museen isaa kadhate sana godhe; tisiisni sunis Fara'ooniin, qondaaltota isattii fi saba isaa gad dhiisee deeme; tisiisni tokko iyyuu hin hafne. **32** Fara'oone garuu ammas mata jabeessa ta'e; saba sanas gad dhiisuudide.

9 Waaqayyo Museedhaan akkana jedhe; "Fara'oone bira dhaqiiitii akkana jedhiin; 'Waaqayyo Waaqni lbroottaa akkana jedha; "Akka sabni koo na tajaajiluuf gad dhiisi." **2** Yoo ati gad dhiisuudidde isaan danqite, **3** kunoo harki Waaqayyoo horiit kee kanneen dirree irra oolan fardeen, harrootaa fi gaalawwan keetti, loon, hoolotaa fi re'oota keetti dha'ichi hamaa ni fida. **4** Waaqayyo garuu akka horiin saba Israa'el tokko iyyuu hin duuneef horiin Israa'elii fi horiit warra Gibxi gidduutti garaa garummaa ni uuma." **5** Waaqayyo yeroo murteessee, "Waaqayyo bor waan kana biyyattii keessatti ni hoijeta" jedhe. **6** Waaqayyos guyyaa itti aanutti waan kana hoijete: Horiin warra Gibxi hundi ni dhume; horiit warra Israa'el keessaa garuu tokko iyyuu hin duune. **7** Fara'oone namoota qoratan ergee, kunoo akka horiit saba Israa'el keessaa tokko illee hin du'in beeke. Ta'uus Fara'oone mata jabeessa ta'ee saba sana gad dhiisuudide. **8** Waaqayyo immoo Musee fi Aroonin akkana jedhe; "Daaraa harka guutuu iddo ibiddatii hammaaraa; Museenis daaraa sana fuula Fara'oone duratti samiitti ol haa facaausu. **9** Innis biyya Gibxi guutuu keessatti awwaara ta'a; dhullaan malaa yaasuu nammaa fi horiit guutuu biyyattii keessa jiranitti yaa'a." **10** Isaan boolla ibiddaa irraa daaraa hammaarratanii fuula Fara'oone duraa dhaababan. Museenis daaraa sana samiitti ol facaase; dhullaan malaa yaasus nammaa fi horiitti yaa'e. **11** Tolattoonis sababii

dhullaatiif Musee dura dhaabachuu hin daneeny; dhowwaman. Bokkaanis deebi'ee biyyattiitti hin roobne. dhullaan tolftootaa fi warra Gibxi hundatti yaa'ee **34** Fara'oonis yommuu akka bokkaan, cabbii fi bakakkaan tureetii. **12** Garuu Waaqayyoakkuma Museetti hime sana Waaqayyo Fara'ooneen mata jabeessa godhe; innis Musee fi Aroonin dhaga'uudide. **13** Waaqayyo Museedhaan akkana jedhe; "Ganama barii ka'iittii fula Fara'on dura dhaabadhū; akkanas jedhiin; 'Waaqayyo Waaqni ibrootaa akkana jedha; akka sabnii koo na tajaajiluuf gad dhiisi; **14** yoo kanaa achii ani amma dha'icha koo hunda sitti, qondaaltota keetii fi saba keetti nan erga; kunis akka ati akka Waaqni akkana koo lafa hunda irra hin jirre beektuu. **15** Silaa amma ani harka koo ol fudhadhee si'ii fi saba kee dhukkuba hamaan dha'uun nan danda'a ture; atis lafa irraa badda turt. **16** Ani garuu humna koo sirratti argisiisuu fi akka maqaan koo lafa hunda irratti labsamuuf jedheen kaayyo kanaaf si jiraachise. **17** Ati amma iyyuu saba koo irratti ol ol of qabda; jaras gad hin dhiiftu. **18** Kunoo ani bori yeroo akkanaatti cabbii hamaa erga Gibxi hundeeffamtee jalqabee hamma ammaatti takkumaa Gibxitte hin bu'in tokko nan buusa. **19** Egaa amma nama ergitii horii keetii fi waan alaa qabdu hunda manatti galchisisi; cabbii sunis namaa fi horii manatti hin galin kanneen alatti hafan hundatti ni bu'a; isaanis ni dhumu." **20** Qondaaltota Fara'oon keessaa warri dubbi Waaqayyo sodaatan garboota isaaniitii fi horii isaanii manatti galfachuuuf ariifatani sokkan. **21** Warri dubbi Waaqayyooti xiyyeffannoo hin kennin immoo garboota isaaniitii fi horii isaanii alatti dhiisan. **22** Waaqayyo Museedhaan, "Akka cabbini biyya Gibxi hundatti namatti, horii fi biqiltuu lafa qotisaan Gibxi hunda irratti bu'uuf harka kee gara samiitti diriirsii" jedhe. **23** Yommuu Museen ulee isaa gara samiitti diriirsetts Waaqayyo kakawhee fi cabbii erge; ibiddis gara lafaatti gad bu'e. Waaqayyo biyya Gibxitte cabbii roobse; **24** cabbii ni bu'e; ibiddis cabbii wajjin wal make. Cabbii hamaan akkanaa erga Gibxi saba taatee beekamtee as takkumaa guutuu biyyattiitti hin buune. **25** Cabbii sunis biyya Gibxi keessatti waan ala jiru hunda namas horis ni dha'e; biqiltuu lafa qotisaan hundas ni balleesse; muka hundas ni barbadeesse. **26** Lafti cabbii itti hin bu'in biyya Gooshen iddo Israa'eloonni jiraatan qofa ture. **27** Fara'oonis Musee fi Aroonin ofitti waamee akkana jedheen; "Ani amma cubbuu hojjedheera; Waaqayyo qajeelaa dha; anii fi sabnii koo garuu balleessaan hojjeenerra. **28** Sababii bakakkaa fi cabbii nutti baay'ateef isin Waaqayyoon nuuf kadhadhaa. Anis gad isin nan dhiisa; isin hammana caalaa as turuu hin qabdani." **29** Museenis akkana jedhee deebise; "Ani yommuu magaalaa kana keessaa ba'utti harka koo bal'isee Waaqayyo nan kadhadha. Bakakkaan ni dhowwama; cabbii ni si'achi hin jiraatu; kanaanis ati akka lafti kan Waaqayyo taate ni beekta. **30** Ani garuu akka atii fi qondaaltonni kee amma iyyuu Waaqayyo Waaqa hin sodaanne nan beeka." **31** Waan talbaan daraaree, garbuu immoo bilchaatee tureef talbaa fi garbuu ni badan. **32** Qamadii fi honboriin garuu waan turanii bilchaataniff hin badne. **33** Museenis Fara'oon biraan deemnee magaalaa keessaa gad ba'e; innis harka isaa gara Waaqayyooti bal'ise; bakakkaa fi cabbii ni

dhowwaman. Argetti ammas cubbuu hojjete; inni fi qondaaltonni isaa mata jabeeyyi ta'an. **35** Akkuma Waaqayyo karraa Museetiin dubbate sana, Fara'oon mata jabeessa ta'e; saba Israa'elis gad dhiisuudide.

10 Waaqayyos Museedhaan akkana jedhe;

"Fara'oonitti ol seeni; ani akka mallattoowwan koo kanneen isaan gidduutti hojjedhuuf jedhee Fara'oonii fi qondaaltota isaa mata jabeeyyi godheera; **2** kunis akka ati waan ani warra Gibxi godhe, mallattoo ani isaan gidduutti argisiisii ijoollee keetii fi ijoollee ijoollee keettiitti himtee akka ani Waaqayyo ta'e akka beektaniif ta'e." **3** Musee fi Aroonis Fara'oon bira dhaqanii akkana jedhanin; "Waaqayyo Waaqni ibrootaa akkana jedha; 'Ati hamma yoomiitti fuula koo duratti gad of qabuu didda? Akka isaan na tajaajilaniif saba koo gad dhiisi.

4 Yoo ati gad isaan dhiisuudide, kunoo ani bori biyya keetti hawaannisa nan fida. **5** Hawwaannisni kunis hamma namni tokko iyyuu arguu dadhabutti lafa haguuga. Innis waanuma cabbii irraa isinii hafe illee ni fixa; mukkeen alatti isinii guddachaa jiranis nyaatee fixa. **6** Inni mana kee, mana qondaaltota keetii hundaa fi mana warra Gibxi hundumaa guuta; kunis waan abbootiin keetii fi abbootiin abbooti keetii gaafa biyya kana qubtanii jalqabanii hamma har'aatti hin arginii dha." Kana booddee Museen garagalee Fara'oon bira ba'e. **7** Qondaaltonni Fara'oonis, "Namichi kun hamma yoomiitti kiyoo nutti ta'a? Namoonni kun akka Waaqayyo Waaqa isaanii tajaajilaniif gad dhiisi. Akka Gibxi badde ati amma illee hin hubannee?" jedhanin. **8** Musee fi Aroonin deebisanii Fara'oonitti geessan; Fara'oonis, "Dhaqaattii Waaqayyo Waaqa keessan waaqeffadha! Garuu eenuytu deema?" jedheen. **9** Museenis, "Nu sababii ayaana Waaqayyo ayaaneffannuuf dargaggoota keenya fi maanguddoota keenya, ilmaanii fi intallan keenya, bushayee fi loon keenya qabannee deemna" jedhee deebise. **10** Fara'oonis akkana jedhe; "Yoo ani dubartoota keessanii fi ijoollee keessan isin wajjin gad dhiise, mee Waaqayyo isin wajjin haa ta'u! Kunoo waan hamaatu isin dura jira. **11** Kun hin ta'u! Akka warri dhiiraa qofti dhaqanii Waaqayyo waaqeffatan godhaa; isin kanuma barbaaddaniitii." Isaanis fuula Fara'oon duraa gad baafaman. **12** Waaqayyos Museedhaan, "Akka hawaannisni biyya Gibxitte bu'ee biqiltuu lafa qotisaan hunda, waan cabbii irraa hafe hundas nyaatuuf harka kee Gibxi irraati diriirsinaan Waaqayyo guyyaa sana guutuu fi halkan sana guutuu akka bubbleen ba'a biiftuu biyyattii keessatti bubbisu godhe; ganama itti aanus bubbleen sun hawaannisa fidee dhufe; **14** hawaannisni sunis Gibxi guutuu weerare; biyya hunda keessas baay'inaan qubate. Dha'ichi hawaannisaan kan akkasii duraan takkumaa bu'ee hin beeku; ergasiis takkumaa deebi'ee hin buune. **15** Hawwaannisni sunis hamma lafti gurraacha'utti lafa hunda haguuge; innis waan cabbii irraa hafe hunda, waan alatti biqile hunda, ija mukka illee ni nyaate. Biyya Gibxi hunda keessatti

wanni lalisaan tokko iyyuu muka irratti yookaan biqiltuu irratti hin hafne. **16** Fara'oonee dafee Musee fi Aroonin waameeakkana jedheen; "Ani Waaqayyo Waqa keessanii fi isinitti cubbuu hojjedheera. **17** Ega mee cubbuu koo naa dhiisa; akka inni dha'icha nama ajjeesu kana narraa fuudhuufis Waaqayyo Waqa keessan naa kadhadhaa." **18** Museen Fara'oonee biraa gad ba'ee Waaqayyo kadhate. **19** Waaqayyo bubbbee sana gara bubblee lixa biiftuu jabaatti geedde; bubbleen sunis hawwaannisa sana fuudhee Galaana Diimaatti naqe. Gibxi keessatti hawaamnisni tokko iyyuu hin hafne. **20** Waaqayyo garuu Fara'oonee mata jabeessa godhe; Fara'oonee Israa'eloota gad hin dhiiifne. **21** Waaqayyo immoo Museedhaan, "Akka dukkanni Gibxi irra bu'uf harka kee gara samiitti diriisri" jedhe. **22** Museen harka isaa gara samiitti diriisre; dukkanni limixiin isaa guyyaa sadii Gibxi guutuu haguuge. **23** Guyyaa sadan sana nammi wal hin argu ture; lafa jiruus hin socho'u ture. Israa'eloonni hundi garuu iddo jiraatanitti ifa qabu turan. **24** Fara'oonee Musee ofitti waamee, "Dhaqaatii Waaqayyo waaqeffadhaa. Dubartoonni fi ijooleen keessanis isin wajjin haa deemanii; bushayee fi loon keessan qofa dhiisa deemaa" jedheen. **25** Museen garuu akkana jedhe; "Ati akka nu Waaqayyo Waqa keenyaaf aarsaa fi qalma gubamu dhi'eessiuuf nuu eeyyamuu qabda. **26** Horiin keenyas nu wajjin dhaquu qaba; kotteen tokko iyyuu hin hafu. Waaqayyo Waqa keenya waaqeffachuu isaan keessaa tokko tokkotti fayyadama; hamma achi geenyutti Waaqayyo waaqeffachuu maalitti akka fayyadamu hin beeknu." **27** Waaqayyo garuu Fara'oonee mata jabeessa godhe; innis gad isaan dhiisuus dide. **28** Fara'oonee Museedhaan, "Fuula koo duraa bad! Lammata fuula koo akka hin argine beekkadhu; ati gaafa fuula koo argite ni duutu!" jedhe. **29** Museen deebisee, "Akkuma ati jette, ani lammata fuula keetti hin mul'adhu" jedhe.

11 Waaqayyo Museedhaan akkana jedhe; "Ani amma illee dha'icha tokko Fara'oonee fi Gibxitti nan fida. Ergasii inni asii isin baasa; yeroo asii isin baasutti immoo inni guutumaan guutuutti isin ari'a. **2** Akka tokkoon tokkoon dhiiratattii fi tokkoon tokkoon dubartii ollaa isaanii irraa mi'a meetiittii fi mi'a warqee ergifatan saba kanatti himi." **3** Waaqayyo akka sabni Israa'el fuula warra Gibxi duratti surraa argatan godhe; kana malees Museen biyya Gibxi keessatti, fuula qondaaltota Fara'oonee itti fi fuula saba Gibxi duratti akka malee ulfina qabeessa ture. **4** Museen akkana jedhe; "Waaqayyo akkana jedhe; 'Ani gara halkan walakkaatti Gibxi hunda keessa nan darba. **5** Ilma Fara'oonee namicha teessoo irra taa'u sanaa hangafaa jalqabee hamma ilma xomboree ishee midhaan daaktu sanaa hangafaa ilmi hangafni biyya Gibxi keessaa hundi ni du'a; akkasumas hangafni horii hundi ni du'a. **6** Biyya Gibxi guutuu keessattis wawaachuu guddaan takkumaa dhaga'amme hin beekin yookaaan deebe'eens hin dhaga'amme tokko ni dhufa. **7** Garuu saba Israa'el keessaa nama tokkotti iyyuu yookaan horii tokkotti iyyuu sareen tokko iyyuu hin duttu.' Isinis waan kanaan akka Waaqayyo Gibxi fi Israa'el gidduutti garaa

garummaa fidu ni beektu. **8** Qondaaltonni kee kunneen hundinuu gara koo dhufanii naa sagadan; 'Atis, namoonni si duukaa bu'an hundinuu deemaal' jedhu; anis ergasii nan deema.' Museenis akka malee aaree Fara'oonee biraa ba'e. **9** Waaqayyo Museedhaan, "Akka dinqiin koo biyya Gibxitti baay'atuuf Fara'oonee isin dhaga'uu dida" jedhe. **10** Musee fi Aroonis dinqiiwwan kanneen hunda fuula Fara'oonee duratti hojjetan; Waaqayyo garuu Fara'oonee mata jabeessa godhe; innis akka Israa'eloonni biyya isaa keessaa hin baane dhowwe.

12 Waaqayyo biyya Gibxi keessatti Musee fi Arooniin akkana jedhe; **2** "Ji'ikun ji'a jalqabaa isinii haa ta'u; innis waggaa keessaa ji'a jalqabaa isinii haa ta'u. **3** Ji'a kana keessa bultii kurnaffaatti tokkoon tokkoon namaa xobbaalla hoolaa tokko akkuma manneen abbootii isaanitti tokkoon tokkoon manaati fi xobbaalla hoolaa tokko akka fudhatu guutummaa hawaasa Israa'elitti himaa. **4** Yoo warri mana tokko jiraatan muraasa ta'anii hoolaa tokko guutummaatti fixuu baatan, isaan akkuma baay'ina namoota achi jiraatanitti ollaa isaanitti aau wajjin haa qoodatan. Isinis akkuma waan tokkoon tokkoon namaa nyaachuu danda'utti xobbaalla hoolaa hammam akka barbaachisu murteeessu qabdu. **5** Xobbaallaan keessan ilmoo hoolaa waggaa tokkoon kan mudaa hin qabne ta'u qaba; xobbaallaan sanas hoolota keessaa yookaan re'ota keessaa fudhachuu dandeessu. **6** Xobbaallaan sanas hamma bultii kudha afuraffaa ji'a kanaatti eegaa; yaa'iin waldaa Israa'el guutuniis galgalaa sana xobbaallaan sana haa qalatu. **7** Ergasii immoo dhiiga sana irraa xinnoo fuudhanii michichila balbalaa lamaanii fi buusaa balbalaa isa ol aauu kan mana itti xobbaallaan sana nyaatanii haa diban. **8** Isaanis halkanuma sana foona ibiddaan waaddatani biqiltuu hadhoftuu fi maxinoon haa nyaatan. **9** Ibiddaan waaddadhaatii nyaadhaa malee foona dheedhii yookaan kan bishaaniin afeelame hin nyaatinnaa; mataa isaa, lukaa fi mi'a garaa wajjin waaddadhaatii nyaadhaa. **10** Hamma lafti bariutti homaa hin hambisinaa; waan hamma ganamaatti irraa hafu garuu gubaa. **11** Haallii isin itti nyaattanis kunoo ti; mudhii keessan hidhadhaa; kophee keessan miillatti kaa'adhaa; ulee keessan illee harkatti qabdhatti jarjarsuun nyaadhaa; inni Faasiikaa Waaqayyo ti. **12** "Anis halkanuma sana Gibxi keessa nan darba; hangafa Gibxis namaa fi horii nan dha'a; waaqota Gibxi hundattis nan mura; ani Waaqayyo. **13** Dhiigni sunis manneen isin keessa jiraattan irratti mallattoo isinii ta'a; ani yommuun dhiiga sana argutti isin irra nan darba. Yeroo ani biyya Gibxi dha'uttis dha'ichi badisaa tokko iyyuu isin hin tuqu. **14** "Guyyaan kun guyyaa yaadannoo isiniif haa ta'u; akka ayaanaaatti Waaqayyoof ni ayaanoeffattu; dhaloota keessan hunda keessattis sirna bara baraa godhantani ni eegdu. **15** Isin bultii torba maxinoon nyaachuu qabdu; guyyaa jalqabaatti mana keessanii raacitii baasaa gataa; namni kam iyyuu guyyaa jalqabaatti kaasee hamma guyyaa torbaffaatti yoo buddeena bukaa'e nyaate saba Israa'el keessaa haa balleeffamu. **16** Guyyaa jalqabaatti wal ga'ii qulqulluu qabaadhaa; wal ga'ii qulqulluu biraa immoo guyyaa torbaffaatti qabaadhaa. Waan namni hundi

nyaatu qopheessuu malee guyyoota kanneen hojii tokko iyyuu hin hojjetinaa; wanni isin hojjechuu dandeessan kanuma. **17** “Sababii guyyaan ani itti raayya keesson Gibxi keessa baase guyyuma kana ta’eef Ayyaana Maxinoo kana ayyaaneffadhaa; guyyaa kanas sirna bara baraa godhadhaatii dhaloota keesson hunda keessatti ayyaaneffadhaa. **18** Isin ji’ a jalqabaa keessa galgala bultii kudha afuraffaadhaa hamma galgala digdamii tokkoffatti maxinoo nyaattu. **19** Bultii torbaaf raacitiin tokko illee mana keessatti hin argamin; alagaas ta’u dhalataan biyyaa, namni waan raacitiin qabu nyaatu kam iyyuu waldaa Israa’el keessaah haa balleeffamu. **20** Waan raacitiin qabu tokko illee hin nyaatinaa; lafa jiraattan hundatti Maxinoo nyaadhaa.” **21** Museen maanguddoota Israa’el hunda ofitti waameer akkana jedheen; “Dhaqaatiit maatii keessaniif xobbaallaa filadhaatii Faasiikaan qalaa. **22** Hiisophii qabaa tokkoo fuudhaa; dhiiga wacitiit keessa jiru sana keessa cuuphaattii michichila balbalaa lamaanii fi buusaa balbalaa isa ol aanu dibaa. Isin keessaan namni tokko iyyuu hamma lafti bariittutti balbalaa mana ofii isatii gad hin ba’in. **23** Waaqayyo yeroo warra Gibxi dha’uuf biyyattii keessa darbutti michichila balbalaa lamaan irrattii fi buusaa balbalaa isa ol aanu irrattii dhiiga sana argee balbalaa sana biraa darba; akka inni waa balleessu sun mana keessan seenee isin ajjeesus hin eeyyamuuf. **24** “Isinis qajeelfama kana akka seera bara baraa kan isiniif fi sanyii keessaniif kennameetti kabaja. **25** Isinis yeroo biyya Waaqayyo akkuma waadaa gale sanatti isinii kenu seentanitti sirna kana eegaa. **26** Yommuu ijoolleen keessan, ‘Sirni kun isiniih hiikkaa maalii qaba?’ jedhanii isin gaafatanitti, **27**akkana jedhaa isaanitti himaa; ‘Kun qalma Faasiikaan Waaqayyo ti; inni yeroo warra Gibxi dha’etti manneen Israa’eloota Gibxi keessa turan sanaa irra darbee manneen keenya nuuf oolcheeraatii.’” Kana irratti namoonni gad jedhanii waaqeffatan. **28** Israa’eloonnis akkuma Waaqayyo Musee fi Aroonin ajaje sana godhan. **29** Halkan walakkaatti Waaqayyo ilma Fara’oon namicha teessoo irra taa’u hangafaa jalqabee hamma ilma namicha boolla mana hidhaa keessa jiru hangafaatti hangafoota Gibxi hunda dha’ e; hangafoota horii akkasuma dha’ e. **30** Fara’oonii fi qondaaltonni isaa hundi, warri Gibxi hundis halkanii ka’an; sababii manni namni keessaa hin du’in tokko iyyuu hin turiniif boo’icha guddatuu Gibxi keessa ture. **31** Fara’oonis halkan sanaan Musee fi Aroonin ofitti waameer akkana jedhe; “Ka’al! Isinin fi Israa’eloonni saba koo keessaa ba’al! Akkuma gaafattan sana dhaqaatiit Waaqayyoon waaqeffadhaa. **32** Akkuma jettan sana bushaayee fi loon keesson fudhadhaatii deemaa; anas eebbisaa.” **33** Warri Gibxis akka sabni sun dafee biyya sanaa ba’u jarjarsan; isaanis, “Yoo kanaa achii nu hundi ni dhumnaa” jedhan. **34** Kanaafuu sabni sun bukoo isaanii utuu hin bukaa’in fudhatanii, qodaa bukoo isaanii wayyaa isaanitti maranii gatiittii baadhatan. **35** Israa’eloonnis akkuma Museen isaanitti hime sana godhan; isaanis mi’ a meetiitii fi warqee, wayyaas warra Gibxi gaafatan. **36** Sababii Waaqayyo fula warra Gibxi durattii Israa’elootaaf surraa kenneef, warri Gibxi waan isaan gaafatan hunda kennaniif; isaanis akkasiin qabeenya warra Gibxi booji’ani ba’an. **37** Israa’eloonnis Raamseedhaa ka’ani Sukootitti qajeelan. Isaanis nadheenii fi ijoollee malee namoota lafou gara kuma dhibba ja’ a turan. **38** Uummanni walitti makame hedduun, akkasumas horiin jechuunis bushaayee fi loon baay’een isaan wajjin ba’an. **39** Isaanis bukoo Gibxi fudhatanii dhufan sana irraa Maxinoo tolftan. Sababii isaan jarjarsuudhaan Gibxi keessa baafamanii yeroo itti nyaata qopheeffatan illee dhabaniif bukoon sun raacitiin hin qabu ture. **40** Barri Israa’eloonni Gibxi keessa jiraatan waggaa 430 ture. **41** Dhuma waggaa 430 sanaatti guyyuma sana rayaayaan Waaqayyo hundi biyya Gibxiittii ba’e. **42** Waaqayyo Gibxi keessa isaan baasuudhaaf dammaqee halkan sana waan isaan egeef, halkan kun Israa’eloota hundumaaf halkan itti Waaqayyoof ulfina kennuudhaaf dammaqanii eeganii dha. **43** Waaqayyo Musee fi Arooniin akkana jedhe; “Seerri Faasiikaan kanaa dha: ‘Ormi tokko iyyuu isa irraa hin nyaatin. **44** Garbichi bitame kam iyyuu erga dhagna qabdaniif booddee haa nyaatu; **45** keessummaan yookaan namni hoijjetaan qacarame garuu hin nyaatin. **46** “Hoolaan sun manuma tokko keessatti haa nyaatamu; foon isaa tokko iyyuu manaa gad hin baasinaa. Lafee isaa keessas tokko iyyuu hin cabsinaa. **47** Waldaan Israa’el hundis ayyaana kana haa ayyaaneffatu. **48** “Ormi isin wajjin jiraatu yoo Faasiikaan Waaqayyo ayyaaneessuu barbaade inni dhiirota mana isaa jiraatum hunda dhagna haa qabu; ergasii akkuma dhalataa biyyaatti ayyaanicha haa ayyaaneessu. Dhirrii dhagna hin qabatin tokko iyyuu garuu hoolaa sana hin nyaatin. **49** Dhalataa biyyaatiifis ta’u orma isin gidduu jiraatuuf seerri tokkuma.” **50** Israa’eloonni hundis akkuma Waaqayyo Musee fi Aroonin ajaje sana godhan. **51** Waaqayyo gaafuma sana kutaa kutaa isaanittiin Israa’eloota biyya Gibxi keessa baase.

13 Waaqayyo Museedhaan akkana jedhe; **2** “Dhiira hangafa hunda addaan naa baasi; Israa’eloota keessaa namas ta’u horiin hangafni gadameessa banu kam iyyuu kan koo ti.” **3** Yommus Museen uummataan akkana jedhe; “Sababii Waaqayyo irree jabaadhaan achii isin baaseef guyyaa itti mana garbummaati Gibxi keessaa baatan kana yaadadhaa. Waan raacitiin qabu tokko illee hin nyaatinaa. **4** Isin ji’ a Abiibii keessa guyyaa har’aa baatan. **5** Yeroo Waaqayyo gara biyya Kana’anota, Heetotaa, Amoorotaa, biyya Hiwotaa fi Yebuusotaatti jechuunis biyya aannanii fi damma baasu kan inni akka siif kenu abbootii keetiif kakate sanatti si galchutti ati ji’ a kana keessa ayyaana kana ayyaaneffatta; **6** ati bultii torba Maxinoo nyaatta; guyyaa torbaffaatti immoo ayyaana Waaqayyo ta’ a. **7** Guyyaa torban sana Maxinoo nyaadhu; wanni raacitiin qabu tokko iyyuu si biratti hin argamin; daangaa kee hunda keessattis raacitiin hin argamin. **8** Gaafas, ‘Ani waan Waaqayyo yeroo ani Gibxi keessaa ba’etti naa godhe sanaaf jedhee waan kana godha’ jedhiittii ilma keetti himi. **9** Sirni kuniis akka seerri Waaqayyo arraba kee irra jiraatuuf harka kee irratti akka mallattoo, adda kee irratti immoo akka yaadannoo siif ta’ a. Waaqayyo harka isaa jabaa sanaan Gibxii si baaseetii. **10** Atis sirna kana wagguma waggaaan yeroo isaitti eeguu qabda. **11** “Yommuu Waaqayyo akkuma

si'i fi abbootii keetif kakuudhaan waadaa gale sanatti biyya Kana'aanotaatti si galchee biyyattii siif kennutti, **12** ati hangafa gadameessa banu hunda Waaqayyoof kennita. Kormi horii keetii hangafni hundinuus kan Waaqayyo ti. **13** Harree hangafa kam iyuu ilmoo hoolaatiin furi; yoo furuu baatte garuu morma isaa cabsi. Ilmaan kee keessaa hangafa kam iyuu furi. **14** "Bara dhufuu jiru keessa yoo ilmi kee, 'Kun maal jechuu dha?' jedhee si gaafat ati akkana jedhiin; 'Waaqayyo harka jabaadhaan Gibxii, mana garbummaa keessaa nu baase. **15** Yommuu Fara'oон mataa jabaatee gad nu dhiisuudidetti, Waaqayyo hangafa Gibxi hunda namaa fi horii ajeese. Sababiin ani korma hangafa gadameessa banu hunda Waaqayyoof aarsaa dhi'eessuu fi sababiin ani ilmaan koo keessaa hangafa hunda furuuf kanuma.' **16** Waaqayyo irree jabaadhaan Gibxii nu baasuu isaatiif wanni kun harka kee irratti mallattoo, adda kee irrattis mallattoo ta'a." **17** Yeroo Fara'oон saba sana gad dhiisetti karichi gabaabaa ta'u iyuu Waaqni karaa biyya Filisxeem irra isaan hin qajeelchne; sababiin isaaas Waaqni, "Isaan yoo waraanni isaan mudate yaada geeddarratanii Gibxitte deebi'uu danda'an" jedhee ti. **18** Kanaafuu Waaqni karaa naanno gammoojjiiin gara Galaana Diimaatti saba sana qajeelche. Israa'eloonnis waraanaaf qophaa anii biyya Gibxitii ba'an. **19** Sababii Yoosif, "Waaqni dhugumaan isin gargaara; isinis gaafas lafee koo asii fuudhaa ba'aa" jedhee Israa'eloonni kakachiisee tureef Museen lafee Yoosif fuudhee ba'e. **20** Isaanis Sukootii ka'anii Eetaam keessa qarqara gammoojjii qubatan. **21** Waaqayyo akka isaan halkanii guyyaa deemuu danda'anif guyyaa utubaa duumessatiin isaan dura deemeet karaa isaan argisiise; halkan immoo isaanif ibrusuu jedhee utubaa ibiddatiin isaan dura deemaat ture. **22** Utubaan duumessaa guyyaa guyyaa, utubaan ibiddaa immoo halkan halkan uummata duraa hin dhabamne ture.

14 Ergasiis Waaqayyo Museedhaan akkana jedhe; **2** "Akka isaan of irra garagalantii Phii Hahiroti bira, Migdoolii fi galaana gidduu qubatan Israa'eloottatti himi. Isaan fuullee Ba'al Zefoon, galaana cina qubachuu qabu. **3** Fara'oonis, 'Israa'eloonni burjaaja'anii biyya keessa jooraa jiru; gammoojjiin isaan marseera' jedhee yaade. **4** Anis garaa Fara'oон nan jabeessa; inni faana dha'ee isaan duukaa bu'a. Anis karaa Fara'ooniitii fi karaa loltoota isaa hundaatiin ofii kootif ulfina nan argadha; warri Gibxi akkana Waaqayyo ta'e ni beeku." Israa'eloonnis akkasuma godhan. **5** Mootiin Gibxi akka sabni sun baqatee ba'e yommuu itti himametti Fara'ooni fi qondaaltonni isaa yaada waa'ee saba sanaa qaban geeddarratanii, "Akka sabni Israa'el nu tajaajiluu dhiisee deemuuf gad dhiisuun keenya maal gochuu keenya?" jedhan. **6** Innis gaarii isaa qopheeffatee, loltoota isaaas fudhatee ka'e. **7** Gaariiwan filatamoo dhibba ja'a, gaariiwan Gibxi biraa hunda kanneen ajajjuuwan isaan hunda irra jiran fudhatee ka'e. **8** Waaqayyos Fara'oон mooticha Gibxi mata jabeessa godhe; Fara'oonis Israa'elootta warra sodaa malee ba'aa turan sana duukaa bu'ee ari'e. **9** Warri Gibxis fardeeni fi gaariiwan Fara'oон hundi, abbootiin fardaatiin fi

loltooni lafoon Israa'eloota duukaa bu'anii isaanii Phii Hahiroti bira fuullee Ba'al Zefoon qarqara galaanaa qubatanii jiran qaqqaban. **10** Yeroo Fara'oон itti dhi'aatettis Israa'eloonti ol ilalaanii kunoo warri Gibxi dugda duubaan isaan faana dhufan argan. Isaanis sodaatanii Waaqayyotti iyaytan. **11** Isaanis Museedhaan akkana jedhan; "Ati waan iddoon awwaalaas Gibxi hin jirref akka nu gammoojjii keessatti dhumnuuf as nu fiddee? Ati Gibxi nu baasuu kee maal nu gochuu kee ti? **12** Nu Gibxi keessatti, 'Akka warra Gibxi tajaajilluuf nu dhiis' siin hin jennee? Gammoojjii keessatti dhumuu irra warra Gibxi tajaajiluu nuu wayya ture!' **13** Museen akkana jedhee saba sanaaf deebise; "Hin sodaatinaa; jabaadhaa dhaabadhaa! Fayyisuu Waaqayyo inni har'a isini godhu ilalaal! Warra Gibxi kan har'a argitan kana lammataa deebitanii hin argitan. **14** Waaqayyo isiniif wanni lola; isin gab jedhaa." **15** Waaqayyos Museedhaan akkana jedhe; "Ati maaliif natti iyyita? Akka isaan adeemsa isaanii itti fufaniif Israa'eloottatti himi. **16** Ulee kee isaanii itti fufaniif Israa'eloottatti himi. **16** Ulee kee ol fuuhiti harka kee galaana irra diriirfadhu; akka Israa'eloonni lafa gogaa irra galaana gidduu darbaniiif bishaan gargari qoodi. **17** Ani immoo akka isaan dugda isaanii duubaan seenaniiif garaa warra Gibxi nan jabeessa. Anis Fara'ooni fi loltoota isaa hunda irratti, Israa'eloonni gaariiwan isatiif fi abbootii fardaa isaa irratti ulfina nan argadha. **18** Yeroo ani Fara'oон irratti, gaariiwan isatiif fi abbootii fardaa isaa irratti ulfina argadhattu warri Gibxi akkana Waaqayyo ta'e ni beeku." **19** Yommus ergamaan Waaqayyoo kan saba Israa'el dura deemaat ture sun ka'ee gara dugda isaanii duubaatii darbe. Utubaan duumessaa sunis fuula isaanii duraa ka'ee isaan duuba dhaabate; **20** utubaan sunis loltoota Gibxi fi loltoota Israa'el gidduu seene. Duumessi sun halkan sana gama tokkotti dukkana, gama kaanitti immoo ifa fide; kanaafuu halkan sana guutuu garee lamaan keessaa tokko illee garee kaanitti hin dhi'aanne. **21** Museenis harka isaa galaana irra diriirfate; Waaqayyo harka sana guutuu bubblee ba'a biiftuu jabaadhaan galaanicha gara duubaatti deebisee galaanicha lafa gogaa godhe. Bishaan sunis gargari qodame; **22** Israa'eloonnis galaanicha gidduu lafa gogaa irra darban; bishaanichis karaa mirgaa isaanitii fi karaa bitaa isaanii keenyan ta'eeif. **23** Warri Gibxi isaan duukaa bu'anii fardeen Fara'oон, gaariiwan isatiif fi abbootii fardaa isaa galaanicha. **24** Yommuu lafti bari'etti Waaqayyo utubaa ibiddatiin fi duumessaa keessaa loltoota Gibxi sana gad ilaalee gara itti goran isaan wallaachise. **25** Akka isaan rakkinaan oofaniiif gommaa gaariiwan isaanii irraa baase. Warri Gibxis, "Waan Waaqayyo gama Israa'eloota dhaabatee warra Gibxi lolaa jiruu kottaa isaan duraa baqannaa" jedhan. **26** Waaqayyos Museedhaan, "Akka bishaanonnii warra Gibxi irra, gaariiwanii fi abbootii fardaa isaanii irra garagalaniif harka kee galaana irratti diriirssi" jedhe. **27** Museenis harka isaa galaanicha irratti diriirse; yeroo lafti bari'ettis galaanii sun iddoo isatiif deebi'e. Warri Gibxis bishaan sana jalaa baqatan; Waaqayyos haxaa'ee galaanatti isaan naqe. **28** Bishaan sun iddoo isatiif deebi'e gaariiwanii fi abbootii fardaa jechuunis loltoota Fara'oон kanneen

Israa'eloota duukaa bu'anii galaana seenan sana hunda sirbaa ishee faana bu'an. **21** Miiriyaamis akkana liqimse. Isaan keessaas namni tokko iyyuu hin hafne. **29** jettee isaaniif faarfatte: "Waaqayyo faarfadhaa; inni Israa'eloonni garuu bishaanichi karaa mirga isaaniitii fi ulfinaan mo'ateeraatii. Inni fardaa fi namicha farda karaa bitaa isaaniitti keenyan ta'eefii galaanicha keessa yaabbate galaanatti gad arbateera." **22** Museenis saba Israa'el Galaana Diimaa biraa fuudhee qajeelche; isaanis Gibxi jalaa Israa'eloota baase; warri Israa'elis reeffa Gammoojjii Shuuri seenan. Israa'eloonnis utuu bishaan warra Gibxi qarqara galaanaatti argan. **31** Israa'eloonnis hin argatin guyyaa sadii gammoojjii keessa deeman. **23** yommuu humna guddaa kan Waaqayyo warra Gibxi Isaanis yommuu Maaraa ga'anitti bishaan isaa dhuguu irratti mul'ise sana arganitti, Waaqayyoon sodaatan; hin dandeene; bishaan sun hadhha'a'aa tureetii. Wanmi isaanis Waaqayyo fi tajaajilaa isaa Musee amanan. **24** Jarri sunis,

15 Yommus Musee fi Israa'eloonni Faarfanna kana Waaqayyoof faarfatan: "Ani Waaqayyoof nan faarfadha; inni ol ol jedheeraatii. Inni fardaa fi namicha farda yaabbate galaanatti gad arbateera. **2** "Waaqayyo jabina kootii fi faarfanna koo ti; inni fayyina koo ta'eera. Inni Waaqa koo ti; anis isa nan jajadha; inni Waqa abbaa kootii ti; anis isa ol ol nan qaba. **3** Waaqayyo goota waraanaa ti; maqaan isaa Waaqayyo. **4** Inni gaariiwwan Fara'onii fi loltoota isaa galaanatti gad arbateera. Qondaaltota Fara'oон keessaa filatamtooni, Galaana Diimaa keessa dhdhimaniiru. **5** Tuujubini isaan irra gara gale; isaanis akkuma dhagaa tuujubatti gad dhdhiman. **6** Yaa Waaqayyo, harki kee mirgaa humnaan ulfina qabeessa. Yaa Waaqayyo, harki kee mirgaa diina ni hurreessa. **7** "Ati guddina ulfina keettiitiin warra siin morman gad darbatte. Aarii kee boba'aa ni ergite; innis akkuma habaqiitti gubee isaan fixe. **8** Hafuura funyaan keettiitiin bishaanoni tuulaman. Bishaan yaa'u akkuma keenyanitti ol dhaabate; tuujuboornnis walakkaa galaanaatti ititan. **9** Diinni, 'Ani faana bu'ee isaan qaqqaba. Boojuu nan qoodadhah; anis isaan irratti fedhii koo nan guutadha. Goraadee koo nan luqqifadha; harki koo isaan barbadeessa' jedhee nan dhaadate. **10** Ati garuu bubblee kee itti bubbifte; galaanni immoo isaan irra gara gale. Isaanis akkuma sibilaah bishaanota jajjaboodhaan liqimfaman. **11** Yaa Waaqayyo, waqaota keessa eenyutu si fakkata? Qulqullinaan simbo qabeessi, ulfinaan sodaachisaan, hojii dinqii hojjechuitis kan akka keetti eenyu? **12** "Ati harka kee mirgaa diriifannaan, lafti isaan liqimsite. **13** Ati saba furte sana, jaalala kee hin geeddaramneen geggeessita. Jabina keettiis gara iddo jirenya keettii qulqulluutti isaan qajeelchita. **14** Saboonni dhaga'anii hollatu; muddamsunis saba Filisxeem qabate. **15** Hangafoonni Edoom ni rifatu; bulchitoota Mo'abis naasuutu qabata; warri Kana'anis bishaanuma ta'u; **16** sodaa fi abdi kutachuu isaan irra bu'a. Yaa Waaqayyo, hamma sabni kee darbutti, hamma sabni ati bitatte sun darbutti jabina harka keettiitiin isaan akkuma dhagaa cal'isu. **17** Yaa Waaqayyo, ati gara tulluu dhaala keettiitti, gara lafa iddo jirenya keettii godhachuuf tolfatteetti, yaa Gooftaa ati gara iddo qulqulluu harki kee hundeesseeti ol galchitee isaan dhaabda. **18** "Waaqayyo, bara baraa hamma bara bараатти mo'a." **19** Yommuu fardeen, gaariiwwanii fi abbootiin fardaa kan Fara'oон galaana seenanitti Waaqayyo bishaanota isaan irra garagalche; Israa'eloonni garuu lafa gogaa irra deemanii galaana keessa darban. **20** Miiriyaam obboleettiin Aroon raajitti sun dibbee harkatti qabattee kaate; dubartoonni hundinuuus dibbee isaanii fudhatanii

sirbaa ishee faana bu'an. **21** Miiriyaamis akkana liqimse. Isaan keessaas namni tokko iyyuu hin hafne. **29** jettee isaaniif faarfatte: "Waaqayyo faarfadhaa; inni Israa'el Galaana Diimaa biraa fuudhee qajeelche; isaanis Gammoojjii Shuuri seenan. Israa'eloonnis utuu bishaan warra Gibxi qarqara galaanaatti argan. **31** Israa'eloonnis hin argatin guyyaa sadii gammoojjii keessa deeman. **23** Isaanis yommuu Maaraa ga'anitti bishaan isaa dhuguu irratti mul'ise sana arganitti, Waaqayyoon sodaatan; hin dandeene; bishaan sun hadhha'a'aa tureetii. Wanmi iddoon sun Maaraa jedhameefis kanuma. **24** Jarri sunis, "Nu maal haa dhuguu?" jedhanii Museetti guunguman. **25** Yommus Museen Waaqayyotti iyynaan, Waaqayyo muka tokko isa argisiise. Innis muka sana bishaanittti gad arbate; bishaan sunis ni mi'aawe. Waaqayyo iddoon sanatti sirnaa fi seera isaaniif baase; achittis isaan qore. **26** Innis akkana jedhe; "Ati yoo sagalee Waaqayyo Waaqa keetti garaa tokkoon dhageesse, yoo waan fuula isaa duratti qajeelaa ta'e hojette, yoo ajaja isaa qalbeeffattee fi yoo seera isaa hunda eegde, ani dhukkuba warra Gibxitti fide sana keessaa tokko iyyuu sitti hin fidu; ani Waaqayyo si fayyiisudhaatii." **27** Isaanis gara Elim iddoon burqaan kudha lamaa fi mukkeen meexxii torbaatammi turan dhufanii achi bishaan bira qubatan.

16 Waldaan Israa'el hundi biyya Gibxiiti ba'anii ji'a lammaffaatti, ji'a sana keessaas guyyaa kudha shanaffaatti Eeliimii ka'anii gara gammoojjii Siin isaa Elimii fi Siinaa gidduu jiru sanaa dhaqan. **2** Gammoojjii keessattis hawaasni sun guutuun Musee fi Aroonitti guunguman. **3** Israa'eloonnis akkana isaaniif jedhan; "Nu biyya Gibxitti yeroo okkotee foonii bira teenyee hamma quifnuttu buddeena nyaachaa turre sana harka Waaqayyoottti utuu duuneerra ta'e! Isin garuu akka waldaan kuu guutuun beela'ee dhumu gochuuf achii nu baftanii gammoojjii kanatti nu fiddaniirtu." **4** Waaqayyo immoo Museedhaan akkana jedhe; "Kunoo, ani samii irraa buddeena gad isinii nan roobsa. Sabni sunis guyyuma guyyaan gad ba'ee waan guyyaa tokkoof isaa ga'u walitti haa qabatu. Anis karaa kanaan isaan qoree seera koo eeguu fi eeguu baachuu isaanii nan ilaala. **5** Isaanis guyyaa ja'affaatti waan walitti qabatan sana haa qopheffatan; wanni kunis waan isaan guyyaa biraa walitti qabatanitti harka lama haa ta'u." **6** Musee fi Aroon Israa'eloota hundaan akkana jedhan; "Kan biyya Gibxiiti isin baase Waaqayyo akka ta'e galgala kana ni beektu. **7** Ganama immoo ulfina Waaqayyo argitu; inni akka isin isatti guungumtan dhaga'eeraatii. Nu eenyu taanaan isin nutti guungumtu?" **8** Museenis akkana jedhe; "Yeroo inni akka isin nyaattanifi galgala foon, ganama immoo buddeena isin barbaaddan hunda isinii kennutti isin akka inni Waaqayyo ta'e ni beektu; inni guungummii isin isatti guungumtan dhaga'eeraatii. Nu eenyu dha? Isin Waaqayyotti guungumaa jirtu malee nutti hin guungumne." **9** Yommus Museen, "Waldaan Israa'el hundaan, 'Sababii inni akka isin guungumtan dhaga'eef isin fuula Waaqayyoo duratti dhi'aadhaa' jedhi" jedhee Aroonitti hime. **10** Yeroo Aroon guutummaa waldaa saba Israa'elitti dubbachaa turetti isaan gara gammoojjii ilala turan; kunoo, ulfinni Waaqayyo duumessa keessaan mul'ate. **11** Waaqayyos Museedhaan akkana

jedhe; **12** "Ani guungummii saba Israa'el dhaga'eera. Ati immoo, 'Isin yeroo lafti dimimmisoottutti foon nyaattu; ganama immoo buddeena nyaattanii quuftu. Isinis yeroo sana akka ani Waaqayyo Waaqa keessan ta'e ni beektu' jedhii isaanitti himi." **13** Galgaluma sana dimbirqueen dhuftee iddo qubanna sana guutte; guyyaa itti aaru ganama immoo fixeensi naannoo qubanna sanaa ture. **14** Yommuu fixeensi bu'ettis, kunoo wantonni haphiin akka qorraa lafa irraa addaanat dirree gammoojji irra bubbu'an. **15** Israa'eloonnis yommuu waan kana arganitti, "Wanni kun maali?" waliin jedhan. Isaa wanni sun maal akka ta'e hin beekne tureeti. Museenis akkana isaaniin jedhe; "Wanni kun buddeena akka isin nyaattanii Waaqayyo isiniif kennee dha. **16** Waaqayyo akkana jedhee ajajeera: 'Tokkoon tokkoon namaa hamma barbaadu walitti haa qabatu. Akkuma baay'ina nama dunkaana keessaa keessaatti tokkoo tokkoo namaatiif gomoorii tokko fudhadhaa.' **17** Israa'eloonni akkuma isaanitti himame godhan; garri tokko baay'ee, warri kaan immoo xinnoo walitti qabatan. **18** Yommuu isaan gomooriidhaan safaranitti isa baay'ee walitti qabate irraa hin hafne; isa xinnoo walitti qabatetti hin hir'anne. Tokkoon tokkoon namaa hammuma barbaadu walitti qabate. **19** Museenis, "Namni tokko iyuu waan walitti qabate keessaa tokko illee ganamaaf hin bulfatin" jedheen. **20** Ta'uus isaan keessaa namoonni tokko tokko Musee hin dhageeny; waan walitti qabatan keessaa gartokko ganamaaf bulfatan; innis raamma'ee ajaa'e. Kanaafuu Museen isaanitti aare. **21** Tokkoon tokkoon namaa ganama ganama hammuma barbaadu walitti qabate; innis yommuu aduuun ho'itetti baqee bade. **22** Guyyaa ja'affatti jarri harka lama jechuuni mataatti gomoorii lama walitti qabatan; hooggantoonni walldichaa hundis dhaqanii Museetti himan. **23** Innis akkana jedheen; "Waaqayyo akkana jedhee ajaje: 'Bor guyyaa sanbata boqonnaa ta'a; innis sanbata Waaqayyoof qulqulla'ee dha. Waan tolfsachuu barbaaddan tolfadhaa; waan affeelachu barbaaddanis affeelahdaa. Waan irraa hafu hunda immoo hamma ganamaatti turfadhaa.'" **24** Jarris akkuma Museen isaan ajajetti hamma ganamaatti turfatan; nyaamni sunis hin ajoofne yookaan hin raammofne. **25** Museenis akkana jedhe; "Waan guyyaan har'aan sanbata Waaqayyo ta'eef nyaata kana har'a nyaadhaa; isin har'a dirree irratti isa hin argattan. **26** Isinis nyaata sana guyyaa ja'a walitti qabdhaha; guyyaa torbaffaatti jechuuni guyyaa Sanbataatiin garuu tokko iyuu hin argamu." **27** Jara sana keessaa namoonni tokko tokko immoo guyyaa torbaffaatti walitti qabchuuf gad ba'an; garuu homaa hin arganne. **28** Kana irratti Waaqayyo Museedhaan akkana jedhe; "Isin hamma yoomiitti ajaja koo fi qajeelfama koo eeguu diddu? **29** Waaqayyo Sanbata akka isinii kenne hubadhaa. Sababiin inni guyyaa ja'affatti buddeena guyyaa lamaaf ta'u isinii kennuufis kanuma. Namni hundinuu guyyaa torbaffaatti idduma jiru haa turu. Namni tokko iyuu gad hin ba'in." **30** Sabni sunis guyyaa torbaffaatti ni boqote. **31** Sabni Israa'el buddeena sana "manna" jedhee moggaase. Mannaan kunis sanyii dinbilalaalaa fakkaata; adiidihas; mi'aan isaaS akka bixxilee dammaan tolfaamii ti. **32** Museen inni dhaloota dhufuuf turfamuuf Manna gomoorii tokko fuudhaa; kunis akka isaan buddeena ani yeroo biyya Gibxi keessaa isin baasetti akka isin gammoojji keessatti nyaattanii isinii kenne sana arganii." **33** Museen Arooniin, "Okkotee tokko fuudhiiti mannaa gomoorii tokko itti naqi; akka mannaan kun dhaloota dhufuuf turfamuuf fuula Waaqayyo dura kaa'i" jedhe. **34** Aroonis akkuma Waaqayyo Musee ajaje sanatti akka mannaan sun turfamuuf fuula Dhugaa Ba'uu dura kaa'e. **35** Sabni Israa'el hamma biyya keessa qubatamu sana ga'anitti wagga afurtama mannaa nyaatan; isaanis hamma daarii biyya Kana'aan ga'anitti mannaa nyaatan. **36** Gomooriin tokko harka kurnaffaa iifii tokko ti.

17 Waldaan ijoollee Israa'el hundi akkuma Waaqayyo ajajetti Gammoojji Siiniitii ka'anii iddo tokko irraa gara iddo biraatti darbaa dhaqanii Refitiim qubatan. Garuu sabni sun bishaan dhugaatti hin arganne. **2** Kanaafuu isaan, "Bishaan dhugnu nuu kenni" jedhanii Musee lolan. Museen immoo deebisee, "Isin maalif na loltu? Waaqayyo maaliif qortu?" jedheen. **3** Jarris bishaan dheebotanii Museetti guunguman; akkanas jedhan; "Ati maalif akka nu, ijoolleen keenyaa fi horiin keenya dheebuun dhumnuuf biyya Gibxiitii nu baafte?" **4** Kana irratti Museen gara Waaqayyootti iyeee, "Ani saba kana maal godha? Isaan dhagaan na tumuu xinnumatu hafe" jedhe. **5** Waaqayyo immoo akkana jedhee Museef deebii kenne; "Saba kana dura darbii deemi. Maanguddoota Israa'el keessaa tokko tokko of faana fudhadhuutii ulee ittiin laga Abbayaa dhoofte sana harkatti qabadhuu deemi. **6** Kunoo ani kattaa Kooreeb sana bira fuula kee dura achi nan dhaabdhah; akka namoonni bishaan dhuganii ati kattaa sana dha'i; bishaanis isa keessaa ni ba'a." Kanaafuu Museen fuula maanguddoota Israa'el duratti akkasuma godhe. **7** Sababii Israa'eloonni lola kaasanii fi sababii isaan, "Waaqayyo nu wajjin jira moo hin jiru?" jechuudhaan Waaqayyo qoranii Museen iddo sana Maasaahii fi Mariibaa jedhee moggaase. **8** Amaaleqoonni dhufanii Refidiimitti Israa'elota lolan. **9** Museenis Iyyasuuudhaan, "Namoota keenya keessaa muraasa filadhuutii dhaqii Amaaleqoota loli. Ani bor ulee Waaqaa harka kootti qabadhee fiixee gaara irra nan dhaabdhah" jedhe. **10** Yeroo Museen, Arooni fi Huuri fiixee gaaratti ol ba'anitti, Iyyasuun akkuma Museen ajajetti Amaaleqoota lola ture. **11** Yeroo Museen harka isaa ol qabatutti Israa'eloonni ni mo'atu turan; yeroo inni harka isaa gad buufatu immoo Amaaleqoonni ni mo'atu turan. **12** Isainis yeroo harki Musee dadhabaa deemetti dhagaa tokko fuudhanii isa jala kaa'an; innis irra taa'e. Arooni fi Huuri inni tokko garanaan inni kaan immoo garasiin goranii akka harki isaa hamma aduuun dhiihitte gad hin deebineef ol qabaniif. **13** Akkasiin Iyyasuun loltoota Amaaleqootaa goraadeedhaan mo'ate. **14** Ergasii Waaqayyo Museedhaan akkana jedhe; "Akka wanni kun yaadatamuuf kitaabatti barreessi; Iyyasuun waan kana dhaga'uu isaa mirkaneessi; ani guutumaan guutuutti yaadannoo Amaaleqootaa samii jalaa nan balleessaati."

15 Museenis iddoa aarsaa ijaaree, “Waaqayyo Faajjii keessaa namoota dandeetii qaban jechuunis, namoota koo ti” jedhee moggaase. **16** Innis, “Harki gara teessoo Waqaq sodaatan, namoota amanamoo kanneen matta’aa Waaqayyotti ol kaafameera. Waaqayyos dhaloota tokkoo jibban filadhuutii ajajjuuwan kumaa, ajajjuuwan gara dhaloota kaaniitti Amaaleqota ni lola” jedhe.

18 Yetroo lubichi Midyaaniitii fi abbaan niittii Musee sun waan Waaqni Musee fi saba isaa Israa’elif godhe hunda, akkasumas akka Waaqayyo itti Israa’elin Gibxii baase dhaga’e. **2** Erga Museen niittii isaa Ziphooraa ergee booddee Yetroo abbaan niittii Musee, ishee fi **3** ilmaan ishee lamaan simate. Maqaan ilma isaa tokkoo Geershoom jedhame; Museen, “Ani biyya ormaa keessatti alagaa ta’eer” jedheeraatii. **4** Kaan immoo, “Waaqni abbaa kootii gargaaraa kooti; inni goraadee Fara’oon jalaa na baaseera” jechuudhaan Elii’ezer jedhee moggaase. **5** Yetroon abbaan niittii Musees niittii Museetii fi ilmaan Musee wajjin gammoojji keessatti gara tulluu Waaqaa iddoa Museen qubatee jirutti isa bira dhufe. **6** Yetroonis, “Ani abbaan niittii keetii Yootoor niittii keetii fi ilmaan ishee lamaan wajjin gara kee dhufaa ‘jira” jedhee dhaamsa itti ergee ture. **7** Museenis abbaa niittii isaa simachuuf gad ba’e; gad jedhees harka fuudhee isa dhungeat. Isaanis nagaal wal gaafatani dukaana seenan.

8 Museen waan Waaqayyo sababii saba Israa’elif jedhee Fara’oonii fi warra Gibxi irratti hojjete, rakkina karaa irratti isaan mudate hundaa fi akka itti Waaqayyo isaan oolche abbaa niittii isattii hime. **9** Yetroonis waan gaarii Waaqayyo harka warra Gibxi keessaa isaan baasudhaan saba Israa’elif godhe hundaaf ni gammade. **10** Innis akkana jedhe; “Waaqayyo harka warra Gibxii fi harka Fara’oon keessaa isin baasee fi inni saba sana harka warra Gibxiitii baase sun haa eebbfamu. **11** Ani amma akka Waaqayyo waqota kaan hunda caala guiddaa ta’e nan beeka; inni warra of tuulummaadhaan Israa’elin rakkisan irratti waan kana raawwateeraatii.” **12** Yommus Yetroon abbaan niittii Musee sun aarsaa gubamuu fi aarsaa biraa Waaqaf fide; Aroonis fuula Waaqaa duratti Musee fi abbaa niittii Musee wajjin buddeena nyaachuuf maanguddoota Israa’el hunda wajjin dhufe.

13 Guyyaa itti aanutti Museen sabaaf murtii kennuuf taa’e; sabni sunis ganamaa hamma galgalaatti naannoo isaa dhaabate. **14** Abbaan niittii isaa yommuu waan Museen sabaaf hoijetu hunda argetti, “Wanni ati sabaaf hoijettu kun maali? Ati maalif kophaa kee teessee sabni kun immoo ganamaa hamma galgalaatti naannoo kee dhadhaabata?” jedhe. **15** Museen immoo akkana jedhee hoibiseef; “Sabni kun fedhii Waaqaa barbaacha gara koo dhufaati. **16** Isaaan yommuu falmii qabaatanitti gidduutti murtii nan kenna; sirnaa fi seera Waaqaas isaanittan hima.” **17** Abbaan niittii Musee akkana jedhee deebise; “Wanni ati gootu kun gaarii miti. **18** Atii fi sabni si bira dhufu kun akkasumaan of dadhabsiiftu. Hojin kunis akka malee sitti ulfaata; ati kophaa kee hoijechuu hin daneessu. **19** Ani gorsa siif kennaati amma na dhaga’i; Waaqni si wajjin haa ta’u. Ati fuula Waqaqaa duratti iddo bu’aa sabaa taatee dhimma isaanii Waaqattti fiduu qabda. **20** Sirnaa fi seera isaan barsiisi; qaban isaanitti argisiisi. **21** Kana malees ati saba hunda

keessaa namoota dandeetii qaban jechuunis, namoota Waqaq sodaatan, namoota amanamoo kanneen matta’aa jibban filadhuutii ajajjuuwan kumaa, ajajjuuwan dhibbaa, ajajjuuwan shantamaatti fi ajajjuuwan kudhanii godhii muudadhu. **22** Isaan yeroo hunda sabaaf murtii haa kennan; dubbii cimaa hunda garuu sitti haa fidan; dubbii laayyoo immoo ofumaan haa murteessan. Kun ba’aa kee siif salphisa; isaan si wajjin ba’aa ni baatuutii. **23** Yoo ati waan kana goote, yoo Waqaqis waanuma kana si ajaje ati jabaattee dhaabchuu dandeessa; sabni kun hundis nagaadhaan mana ofii isatti gala.” **24** Museenis abbaa niittii isaa dhaga’ee waan inni jedhe hunda godhe. **25** Innis Israa’el hunda keessaa namoota dandeetii qaban filatee hooggantoota sabaa, ajajjuuwan kumaa, ajajjuuwan dhibbaa, ajajjuuwan shantamaatti fi ajajjuuwan kudhanii isaan godhate. **26** Isaanis abbootii murtii ta’ani yeroo hunda saba sana tajaajilan; dubbii jabaa Museetti fidan; dubbii laayyoo ta’e hunda immoo ofumaan murteessan. **27** Ergasiis Museen abbaa niittii isaa geggeesse; Yootooris deebi’ee biyya isatti gale.

19 Israa’elonnii erga Gibxii ba’aniis as ji’sa daffaa keessa guyyuma itti Gibxii ba’an sana Gammoojji Siinaa ga’an. **2** Isaanis erga Refidiimii ka’aniis booddee Gammoojji Siinaa seenan; sabni Israa’elis Gammoojji sana keessa fuullee tulluu sanaa qubatan. **3** Museenis gara Waaqattti ol ba’e; Waaqayyos tulluu irraa isa waamee akkana jedheen; “Ati mana Yaaqobiin akkana jetta; saba Israa’elittis waan kana himi: **4** ‘Waan ani warra Gibxi godhee fi akka ani itti qoochoo risaa irratti isin baadhee gara kootti isin fide isin mataan keessan iyyu argitanirtu. **5** Ammas isin yoo naaf ajajmantan, yoo kakuu koo eegdan isin saboota hunda keessaa qabeeyna addaa naaf taatu. Yoo lafti hundinuu kan koo ta’e illee, **6** isin moottummaa lubootaatii fi saba qulqulluu naaf taatu.’ Dubbiin ati saba Israa’elitti himuu qabdus kanuma.” **7** Museen deebi’ee maanguddoota sabaa walitti waamee, dubbii akka inni dubbatuu Waaqayyo isa ajaje sana hunda fuula isaanii duratti dhi’eesse. **8** Jarri hundinuuus afaan tokkoon, “Nu waan Waaqayyo jedhe hundumaa ni goona” jedhanii deebisan; Museen immoo waan jarri jedhan deebisee Waaqayyotti fide. **9** Waaqayyo Museedhaan akkana jedhe; “Akka sabni kun anaa si wajjin dubbatu dhaga’ee yeroo hunda gulaqelleessi. Akka isaan wayyaa isaanii miiccatanii **11** isaanittan hima.” **17** Abbaan niittii Musee akkana guyyaa sadaffaaq qophaa’an godhi; gaafa sana utuma jedhee deebise; “Wanni ati gootu kun gaarii miti. **18** Atii sabni hundi ilaaluu Waaqayyo Tulluu Siinaa irratti gad ni bu’atii. **12** Naannoo tullichattti saba sanaafaa daangaa tolchiittii akkana jedhiin; ‘Isin akka tulluu sanatti ol hin baane yookaan akka qarqara isaa illee hin tuqne of eeggadhaa. Namni tulluu sana tuqu kam iyyuu haa ajjeefamu. **13** Inni dhagaadhaan haa tumamu yookaan tuqin; horiis ta’u namni akka jiraatu hin eeyyamamuuf.’ Isaan yeroo malakanni utuu gargar hin citin afuufamu

qofa tulluutti ol ba'uu danda'u." **14** Museen tulluu jiraattuuf abbaa keetii fi haadha keetiif ulfina kenni. **13** irraa gara sabaatti gad bu'ee saba sana qulqulleesse; Hin ajjeesin. **14** Hin ejjin. **15** Hin hatin. **16** Ollaa keettiisaanis uffata isaanii miiccatan. **15** Innis saba sanaan, sobaan dhugaa hin ba'in. **17** Mana namaa hin hawwin. "Guyyaa sadaffaaaf of qopheessa; dubartii biras hin Niittii nnamaa yookaan hojjetaa isaa yookaan xomboree ga'inaa" jedhe. **16** Ganama guyyaa sadaffaa sana tulluu isaa yookaan qotiyoo isaa yookaan harree isaa yookaan sana irra bakakkaa, balaqqeessaa fi duumessa yabbuu, waan nrama kam iyyuu hin hawwin." **18** Jarri hundinuus akkasumas sagalee malakataa guddaa tuu dhaga'ame. yommuu bakakkaa fi balaqqeessa, sagalee malakataatiif Warri iddo qubataa sana keessa jiraatan hundis ni fi tulluu aaru hubatanitti sodaadhaan hollatan. Isaan hollatan. **17** Museenis saba sana iddo qubannatiif fagoo dhaabatani **19** Museedhaan, "Ati mataan kee baasee gara Waaqaatti fide; jarris miilla tulluu sanaa nutti dubbadhu; nu ni dhaggeeffannaa. Garuu Waaqni jala dhadhaabat. **18** Tulluu Siinaa hundis sababii mutti hin dubbatin. Yoo kanaa achii nu ni dhunmaa" Waaqayyo ibiddaan irratti gad bu'ee aaraan haguugame. Aarri sunis akkuma aara boolla ibiddaatiif ba'uutti ol jehdan. **20** Museen immoo saba sanaan, "Hin sodaatinaa. Ba'e; tulluu sunis giutumanaa guutuutti akka malee Akka Waaqa sodaachuu isin wajjin jiraatee cubbuu raafame; **19** sagaleen malakataa ittuma guddachaa hojechuu irraa isin eeguuuf jedhee Waaqni isin qoruuf dhufeera" jedhe. **21** Yeroo Museen dukkana limixii iddo deeme. Museenis ni dubbate; sagaleen Waaqas debpii Waqni turetti dhi'aatetti, namoonni fagoo dhaabatan. kenneef. **20** Waaqayyo fiijee Tulluu Siinaa irratti gad bu'ee Musee gara fiijee tulluu sanaatti ol waame. Museenis ol ba'e; **21** Waaqayyo immoo akkana isaan jedhe; "Akka isaan Waaqayyo ilaaluu jedhanii daarii hin dabarree fi akka isaan keessaas namni baay'een hin diuneeef gad bu'iitii isaan akeekkachiisi. **22** Akka hin duuneeef gad bu'iitii isaan akeekkachiisi. **22** Akka Waqayyo isaan hin balleessineef luboonnii Waqayyotti dhi'aatam iyyuu of haa qulqulleessan." **23** Museen immoo Waaqayyoon, "Sababii ati mataan kee, 'Naanno Tullichaatti daangaa dhaabiitii isaa qulqulleessiitii addaan baasi' jettee akeekkachiisa nuu kenniteef sabni kun Tulluu Siinaatti ol ba'u hin danda'u" jedhe. **24** Waaqayyos, "Gadi bu'iitii Aroonin fidii kottu. Garuu luboonnii fi uummanni gara Waaqayyotti ol dhufuuf jedhanii daangaa hin darbin; yoo kanaa achii inni isaan balleessa" jedhee deebise. **25** Museenis gad bu'ee waan kanaa uummatatti hime.

20 Waaqni akkana jedhee dubbi kana hunda dubbate: **2** "Ani Waaqayyo Waaqa kee kan Gibxii, biyya garbummaati si baasee dha. **3** "Ati ana malee waqota biraa tokko illee hin qabaatin. **4** Ati bifaa waan ol samii gubbaa yookaan gad lafa irra yookaan bishaan lafa jalaa keessa jiru kamiihti iyyuu Waaqa tolfamaa ofii keettiif hin tolfatini. **5** Isaanif hin sagadin yookaan isaan hin waaqeffatin; ani Waaqayyo Waaqni kee Waaqa hinaafu kan sababii cubbuu abbootiitiif jedhee ijoollee warra na jibbanii hamma dhaloota sadii fi afuriitti adabee **6** warra na jaallatani ajajawwan koo eegan immoo hamma dhaloota kumaatti jaallatuudha. **7** Maqaa Waaqayyo Waaqa keetii akkasumaan hin dha'in; Waaqayyo warra akkuma argan maqaa isaa dha'an utuu hin adabin hin dhiisutti. **8** Guyyaa Sanbataa qulqulleessuudhaan yaadadhu. **9** Guyyota ja' a hojjedhu; hojji kee hundas hojjetadhu; **10** guyyaan torbaffaan garuu sanbata Waaqayyo Waaqa keetii ti. Gaafas hojji tokko illee hin hojjetin; ati yookaan ilmi kee yookaan intalli kee yookaan hojjetaan kee yookaan xomboreen kee yookaan horiini kee yookaan alagaan magaalaa kee keessa jiraatu tokko iyyuu hormaa hin hojjetin. **11** Waaqayyo guyyaa ja' a keessatti samii fi lafa, galaanaa fi waan isaan keessa jiru hunda uumnee guyyaa torbaffatti boqoteetii. Kanaafuu Waaqayyo Sanbataa ebbisee qulqulleesse. **12** Akka biyya Waaqayyo Waaqni kee siif kenuu keessa bara dheeraa

21 "Seerawan ati isaan dura keessu kanneenii dha: **2** "Ati yoo lbroota keessaa garbicha bitatte inni waggaajaa ja'siif haa hojjetu. Waggaajaa torbaffaatti garuu inni kaffaltii malee bilisa haa ba'u. **3** Inni yoo kophaa isaa dhufuufi jiraate kophaa isaa bilisoomee haa deemu; yeroo dhufuufi inni yoo niittii qabaate isheenii isaa wajjin haa deemtu. **4** Yoo gooftaan isaa niittii isaa fuusisee isheenii ilmaan yookaan intallan deesseeefi jiraatte, ishee fi ijoolleen ishee kan gooftaa ishee ta'u; namichi qofti bilisa ta'ee haa deemu. **5** "Garuu garbichi sun, 'Ani gooftaa koo fi niittii koo, ijoollee koos nan jaalladha; ani bilisa ba'ee deemuu hin barbaadu' yoo jedhe, **6** gooftaa isaa fula abbootii murtii duratti isaa haa dhi'eessu; gara balbalaatti yookaan gara michichila balbalaatti geessees mutaadhaan gurra isaa haa uru. Ergasii inni bara jireenyaa isaa guutuu isaa tajaajila. **7** "Namni yoo intala isaa akka garbittiiti gurgurate, ishee akka garbichi tokko itti bilisa ba'utti bilisa haa ba'in. **8** Yoo ishee goofticha ofii isaaatifi ishee filate sanatti toluu baatte inni akka ishee furamtuu haa godhu. Inni waan isheef amanamuu dhabeef dabarsee ormatti ishee gurguruuf mirga hin qabu. **9** Yoo ilma isaaatifi ishee filate immoo mirga intala ofii isaaatifi kenuu isheefis haa kenuu. **10** Yoo niittii biraa fuudhe immoo niittii isaa kan jalqabaa sana nyaataa, uffataa fi mirga niittif malu itti hin hir'isin. **11** Yoo inni wantoota sadan kanneen isheef gochuu dide garuu ishee kaffaltii maallaqaa tokko malee bilisa ba'uu qabdi. **12** "Namni nama rukutee aijeesu innis haa

ajjeefamu. **13** Inni riphee utuu hin eeggatin Waaqatu harka isaa buuse yoo ta'e garuu iddo an i ramadutti haa baqatu. **14** Garuu yoo namni tokko ittuma yaadee dabaan nama ajjeese iddo aarsaa koo biraa fuudhaatii ajjeesaa. **15** "Namni abbaa isaa yookaan haadha isaa rukutu haa ajjeefamu. **16** "Namni nama hatee yoo gurgurate yookaan namichi hatame sun harka isattii yoo argame hattichi haa ajjeefamu. **17** "Namni abbaa isaa yookaan haadha isaa arrabsu haa ajjeefamu. **18** "Yoo namoonni wal lolanii inni tokko isaa kan dhagaadhaan yookaan abootteedhaan rukutee namichi rukutame sun du'uu baatee garuu siree irratti hafe, **19** ergasii immoo yoo inni ka'ee ulee isaa dhadhaabachaa asii fi achi ala keessa deddeeme namichi isa dha'e sun itti hin gaafatamu; sababii yeroo namicha miidhame sanaa jalaa balleesef garuu gatii haa baasu; hamma inni guutumaan guutuutti fayyuttis isa haa wal'anuu. **20** "Yoo namni tokko uleedhaan garbicha isaa yookaan garbittii isaa dha'ee garbichi sunis harka isattii du'e namichi haa adabamu; **21** garuu sababii garbichi sun qabeenya isaa ta'eef yoo garbichi sun bultii tokko yookaan bultii lama booddee ka'e, namichi hin adabamu. **22** "Yoo namoonni wal lolaa jiran dubartii ulfoote tokkotti bu'anii ulfii garaadhaa ba'e garuu miidhamni hamaan ishee hin qaqqabin, namichi ishee miidhe sun waan dhirsi dubartittii isaa gaafatee fi waan abbootiin murtii murteesan baasuu qaba. **23** Yoo miidhamni hamaan jiraate garuu, qooda lubbuu, lubbuu; **24** qooda ijaa, ija; qooda ilkaanii, ilkaan; qooda harkaa, harka; qooda miilla, miilla; **25** qooda gubuu, gubuu; qooda madaa, madaa; qooda buruqsuu, buruqsuu baaftha. **26** "Namni tokko yoo ija garbicha isaa yookaan ija garbittii isaa rukutee jaamse, inni qooda ija sanaa garba sana bilisa haa baasu. **27** Inni yoo ilkaan garbicha isaa yookaan ilkaan garbittii isaa rukutee cabse, qooda ilkaan sanaa garba sana bilisa haa baasu. **28** "Qotiyoon tokko yoo dhiira yookaan dubartii waraanee ajjeese qotiyoon sun dhagaadhaan tumamee haa ajjeefamu; foon isaa hin nyaatamin. Garuu abbaan qotiyoo sanaa itti hin gaafatamu. **29** Yoo qotiyoon sun durumaanuu amala nama waraanuu qabaachuun isaa beekamee abbaan isaa akka isa eeggatu gorfamee garuu waan inni isaa eeggachuu dideef qotiyoon sun dhiira yookaan dubartii ajjeese, qotiyoon sun dhagaadhaan rukutamee haa ajjeefamu; abbaan qotiyoo sanaa haa ajjeefamu. **30** Ta'us inni yoo gumaa gaafatame waan gaafatame hunda kaffalee lubbuu isaa haa oolfatu. **31** Yoo qotiyoon sun ilma yookaan intala tokko waraanee illee seeruma kanatu hoijeta. **32** Yoo qotiyoon sun garbicha yookaan garbittii waraane abbaan qotiyoo sanaa gooftaa garba sanaatiif meetii saqilii soddoma haa kaffalu; qotiyoon sunis dhagaan rukutamee haa ajjeefamu. **33** "Namni tokko yoo boolla afaan banaa dhiise yookaan yoo boolla qotee utuu hin duuchin dhiisee sangaan yookaan harreenn boolla sana keessa bu'e, **34** abbaan boolla sanaa abbaa horii sanaatiif maallaqa haa baasu; horii du'e sun immoo kan isaa haa ta'u. **35** "Yoo qotiyoon nama tokko qotiyoo nama biraa miidhee du'aan ga'e jarri qotiyoo fayyaa sana haa gurgurani; gatii qotiyoo sanaatiif fi qotiyoo

du'e sana qixxeetti haa qooddatanii. **36** Yoo qotiyoon sun durumaanuu amala horii waraanuu qabaachuun isaa beekamee garuu waan abbaan isaa isa eeggachuu dideef abbaan qotiyoo sanaa qooda qotiyoo, qotiyoo haa baasu; qotiyoon du'e sun immoo kan isaa haa ta'u.

22 "Namni tokko yoo sangaa yookaan hoolaa hatee qalate yookaan gurgurate, qooda qotiyoo tokkoo sangaa shan, qooda hoolaa tokkoo immoo hoolaa afur haa baasu. **2** "Hattuun tokko utuu cabsee seenuu yoo qabamee tumamee kanumaan du'e, namichi isa ajjeese sun dhiiga isattii yakkaan hin gaafatamu; **3** garuu yoo wanni kun erga aduu baatee ta'e, namichi dhiiga sanatti yakkaan ni gaafatama. "Hattuun waan hate haa deebisu; homaa hin qabu yoo ta'e garuu hanna isattif gatii baasuuqhaaf haa gurguramu. **4** Horiin hatame sun sangaa yookaan harree yookaan hoolaa taanaan yoo utuu lubbuu jiruu harka isattii argame hattuun sun dachaa baasuu qaba. **5** "Namni tokko yoo utuu lafa qotisaa yookaan dhaabaa wayinii keessa horii tikfatuu horii isaa gad lakkisee horii sun dhaqee kaloo nama biraa dheedhe, inni lafa qotisaa ofii isaa irraa yookaan dhaabaa wayinii ofii isaa irraa kan waan hunda caulu iddo haa buusuuf. **6** "Yoo ibiddi ka'ee daggala seenee akkasiin midhaan tuulame yookaan midhaan dhaabatu yookaan lafa qotisaa gube, namichi ibidda qabsiise sun gatii baasuu qaba. **7** "Namni tokko yoo maallaqa yookaan mi'a imaanaan namatti kennatee, wanni sun mana namichaati hatamee hattuun sun qabame, hattichi dachaa kaffaluu qaba. **8** Yoo hattuun sun hin argamin garuu abbaan mana sanaa akka mi'a nama kaanii tuqee fi akka hin tuqin mirkaneessuuuf fuula abbootii murtii duratti haa dhi'eefamu. **9** Namni tokko yoo qotiyoo, harree, hoolaa, uffata yookaan mi'a bade tokko miliqsee namni tokko dhufee, 'Kun kan koo ti' jedhe, falmiin isaanii fuula abbootii murtii duratti haa dhi'eefamu. Namichi abbootiin murtii itti muran sunis ollaa isattif harka lama haa baasu. **10** "Yoo namni tokko ollaa isattif harree, qotiyoo, hoolaa yookaan horii biraanimaanaa kennatee horii suni utuu namni hin argin du'e yookaan miidhame yookaan hatame, **11** namichi sun akka qabeenya ollaa isaa hin tuqin mirkaneessuuuf fuula Waaqayyoo duratti haa kakatu; abbaan qabeenya sunis kakuu kana fudhachuu qaba; gatii hin gaafatu. **12** Yoo horii sun isa jalaa hatamee jiraate garuu namichi abbaa horii sanaatiif baasuu qaba. **13** Yoo horii sana bineensatu nyaate ta'e immoo akka ragaa ta'uuf waan bineensa irraa hafe haa dhi'eessu malee horii nyaatame sanaaf gatii hin baasin. **14** "Namni tokko yoo ollaa isaa irraa horii ergifatee horii sun iddo abbaan horii hin jirretti miidhame yookaan du'e, namichi ergifate sun gatii haa baasu. **15** Yoo abbaan horii sanaa achi jiraate garuu namichi ergifate sun gatii baasuu hin qabu. Yoo horii sun kireeffamee jiraate immoo maallaqni baafamee sun kiraa horii du'e sanaa haa ta'u. **16** "Namni tokko yoo durbaa hin kaadhimatiini gowwoomsee ishee wajjin ciise, inni gabbara misirrittiif malu baaseefii ishee haa fuudhu. **17** Yoo abbaan ishee intalattii namichaaf kennuu dide immoo namichi sun gabbara durbaaf malu baasuu qaba. **18** "Ati akka dubartiin falafaluu lubbuun

jiraattu hin eeyyamin. **19** "Namni horii wajjin ciisu kam iyuu ajjeefamuu qaba. **20** "Namni Waaqayyo tokkichaaf malee Waaqa biraatiif aarsaa dhi'eessu galaafatamuu qaba. **21** "Isinis waan biyya Gibxii keessatti alagoota turtaanif alagaatti daba hin hojjetinaa; hin cunqursinaas. **22** "Haadha hiyyeessaafti fi joollee abbaan irraa du'e hin hacuucinaa. **23** Yoo isin isaan miftanii isaan immoo natti boo'an ani dhugumaan boo'icha isaanii nan dhaga'a. **24** Aariin koo ni boba'a; anis goraadeedhaanan isin fixa; niitonni keessaan haadhota hiyyeessaa ta'u; ijooleen keessanii kanneen abbaan hin qabne ta'u. **25** "Ati yoo saba koo keessaa hiyyeessa si bira jiraatu tokkoof maallqa liqeessite, akka nama hiiqii argachuuf kennuu hin ta'in; dhalas hin gaafatin. **26** Ati yoo wayyaa nama biraa qabdii qabatte, utuu aduun hin dhi'in deebisiif; **27** wanni inni dhagna isaatti uffattu wayuma sanaatii. Wanni inni uffatee rafu biraa maali? Ani waanan gara laafessa ta'eef, yoo inni natti ol iyivate nan dhaga'a. **28** "Waaqa hin arrabsin; bulchaa saba keetiis hin abaarin. **29** "Mataa midhaan keetitii fi dhangala'aa wayinii keetii irraa aarsaa dhi'eessuu hin tursin. "Ilmaan kee keessas hangafa naa kennuu qabda. **30** Loon keetii fi hoolota kee akkanuma godhi. Isaanis bultii torba haadha isaanii bira haa turan; guyyaa saddeetaffaatti garuu naa kenni. **31** "Isin saba koo qulqulluu ni taatu. Kanaafuu foon horii bineensi alatti cabsee kam iyuu hin nyaatinaa; foon akkanaa saree dura buusaa.

23 "Oduu sobaa hin odeessin; dhuga ba'u jal'aa kennuudhaan nama balleessaa hojjete hin gargaarin. **2** "Waan hamaa hojjechuuf jettee nama baay'ee faana hin bu'in. Fuula seeraa duratti yommuu dhugaa baatu, gara nama baay'ee gortee murtii hin jal'isin; **3** murtii irratti hiyyeessaaaf hin loogin. **4** "Yoo sangaa yookhaar harree diina keetii kan baduutti jiru argite deebisii geessii. **5** Yoo harree nama si jibbu tokko utuu isheen ba'aa baattee kuftee jirtuu argite achitti hin dhiisin; isa gargaarii ol kaasi. **6** "Murtii irratti hiyyeessa saba keetii jalaa murtii hin dabsin. **7** Himata sobaa keessatti hin hirmaatin; waan ani nama balleessaa hojjete hin qulqulleessineef nama yakka hin qabne yookaan nama qajeelaa hin ajjeesin. **8** "Ati matta'aa hin fudhatin; matta'aan ogeeyyii ni jaamsaatii; dubbii qajeeltotaas jal'isa. **9** "Alagaa hin cunqursin; isin waan biyya Gibxiitti alagaa turtaanif alagaa ta'uun maal akka ta'e isin mataan keessan ni beektutti. **10** "Waggaa ja'a lafa qotisaa kee facafadhu; midhaanis galfadhu; **11** waggaa torbaffaatti garuu lafa sana boochiisi malee hin qotin. Akkasiin hiyyeeyiin saba keetii laficha irraa nyaata argatu; waan isaan irraa hafe immoo bineensi haa nyaatu. Muka wayinii keetitii fi muka ejersa keetiis akkasuma godhi. **12** "Guyyaa ja'a hojji kee hojjetadhu; akka sangaan keetii fi harreen kee boqotaniif, akka garbichi mana keetti dhalatee fi alagaan aara galfataniif guyyaa torbaffaatti hin hojjetin. **13** "Waan ani isinitti hime hunda eegaa; maqaa waaqota biraa hin waammatinaa; afaan keessanii iyuu hin ba'in. **14** "Ati waggaafti yeroo sadii ayaana naa ayaaneffadhu. **15** "Ayaana Maxinoo Ayaaneffadhu; akkuma ani si ajaje sana bultii torba Maxinoo nyaadhu. Waan kanas ji'a

Abibii keessa yeroo murtaa'etti godhi; ati ji'a sana keessa Gibxii baateetii. "Namni tokko iyuu harka duwwaa fuula koo duratti hin dhi'aatin. **16** "Mataa midhaan keetii kan lafa qotisaa keetti facaafatteen Ayaana Galchaa Midhaanii ayaaneffadhu. "Dhuma waggaatti yeroo midhaan kee lafa qotisaa irraa walitti qabattutti Ayaana Galchaa Midhaanii ayaaneffadhu. **17** "Dhiirri hundi waggaatti yeroo sadii fuula Waaqayyoo Gootaa duratti haa dhi'aatu. **18** "Dhiiga aarsaa waan raacitii qab wajjin naa hin dhi'eessin. "Coomni aarsaa ayaanaa koos hamma bariitti hin turin. **19** "Mataa midhaan lafa keetii keessaa filatamaa isaa gara mana Waaqayyo Waaqa keetii fidi. "Ilmoo re'ee aannan haadha isheetin hin affeelin. **20** "Akka inni karraa irratti si eegee iddo an qopheesseti si galchuuf kunoo ani fuula kee dura ergamaa koo tokko nan erga. **21** Xiyyeeffadhuutii waan inni jedhu dhaggeeffadhu. Isatti hin fincilin; inni waan Maqaa koo of irraa qabuuf fincila kee siif hin dhiisutti. **22** Yoo ati waan inni jedhu akka gaarrii dhaggeeffatee waan ani dubbadhu hunda goote, ani diinota keetti diina nan ta'a; warra siin mormaniiniis nan morma. **23** Ergamaa koos fuula kee dura deemei biyya Amoorotaatti, Heetotaatti, Feerzotaatti, Kana'aanotaatti, Hiiwotaattii fi Yebuuotaatti si galcha; anis jara nan balleessa. **24** Waaqota isaaniiif hin sagadin; hin waqqeffatin; hojji isaanii faanas hin bu'in. Ati isaan balleessite soodduu waqqeffanna isaanii illee caccabsuu qabda. **25** Waaqayyo Waqa kee waqqeffadhu; innis midhaan keetii fi bishaa kee ni eebbiisa. Dhukkubas isin gidduudhaan balleessa; **26** biyya kee keessatti dubartiu ulfi irraa ba'u yookaan dhabduun tokko iyuu hin argamtu. Jirenya guutuu siif nan kenna. **27** "Ani sodaachisuu koo si dura ergee saba ati itti dhufu hunda nan burjaajessa. Akka diinonni kee hundinuu dugda sitti galanii baqatanis nan godha. **28** Akka inni Hiiwota, Kana'aanota fi Heetota karaa kee irraa ari'uuf ani si duraan sonsa nan erga. **29** Akka lafti onee bineensi wal horee sitti hin baay'anneef ani wagga tokko keessatti saba kana si duraa ari'ee hin baasu. **30** Hamma ati baay'attee biyyattii dhaltutti ani xinnoo xinnoon fuula kee duraa isaan nan baasa. **31** "Anis daarii kee Galaana Diimaadhaa jalqabee hamma Galaana Filisxeemiitti, lafa alootii jalqabee hamma Laga Efraaxiisiitti siifin dhaaba. Namoota biyya sana jiraatanis dabarsee harka keetti nan kenna; ati immoo of duraa arriitee isaan baafka. **32** Ati isaan wajjin yookaan waaqota isaanii wajjin kakuu tokko illee hin galin. **33** Akka isaan biyya kee keessa jiraatan hin eeyyamanifi; yoo akkas ta'e isaan akka ati cubbuu natti hojjettu si godhu; ati waaqota isaanii waqqeffannaan kun dhugumaan kiyyoo sitti ta'atii."

24 Waaqayyo Museedhaan akkana jedhe; "Ati fi Aroon, Naadaabii fi Abiihoo, maanguddoota Israa'el keessas namoonni torbaatamni gara Waqqayyotti ol ba'aa; alaalti sagadaa; **2** garuu Museen qofti Waqqayyotti haa dhi'aatu; warri kaan immoo hin dhi'aatin. Sabni isa wajjin ol hin ba'in." **3** Museen dhagee dubbii fi seera Waaqayyoo hunda saba sanatti hime; sabni sunis, "Nu waan Waaqayyo jedhe hunda ni goona" jedhee afaan tokkoon deebise. **4** Ergasii Museen

waan Waaqayyo dubbatte hunda barreesse. Guyyaa itti afur tolchiitii miilla isaa afranitti jechuunis lama gama aanu ganamaanis ka'ee miilla tulluu jalatti iddo aarsaa tokkoon, lama immoo gama kaaniin itti kaa'i. **13** Muka ijaare; utubaa dhagaal kudha lama kanneen gosoota laaftoo irraa danqaraawwan tolchiitii warqee itti uffisi. Israa'e l kudha lamaan iddo bu'anis dhaabe. **5** Innis **14** Taaboticha itti baachuu duhaaf danqaraawwan sana dargaggoota Israa'e l erge; isaanis aarsaa gubamuu fi qubeelaawwan keessa loosi. **15** Danqaraawwan kunneen jiboota aarsaa nagaa godhanii Waaqayyoof dhi'eessan. qubeelaawwan taabotichaa keessa haa turan; keessaa **6** Museenis walakkaa dhiiga sanaa wacitiitii naqe; baafamuus hin qaban. **16** Atis dhuga ba'umsa anit sitti walakkaa hafe immoo iddo aarsaa irratti affacaase. kennu Taaboticha keessa kaa'i. **17** "Warqee qulqulluu **7** Innis kitaaba kakuu fuudhee saba sanaafubbis. irraa teessoo araaraa tolchi; dheerinni isaa dhundhuma Isaanis, "Nu waan Waaqayyo jedhe hunda ni goona; ni lamaa fi walakkaa, bal'inni isaa immoo dhundhuma ajajammas" jedhanii deebsian. **8** Yommus Museen dhiiga sanaa fuudhee sabatti affacaasee, "Kunoo kun dhiiga araaraa irratti warqee tumame irraa Kiirubeelii lama kakuu kan Waaqayyo akkuma dubbii kana hundaatti **18** Moggaa lamaan teessoo tokkoo fi walakkaa haa ta'u. **19** Kiirubii tokko moggaa tokko irratti, kiirubelii isinii dhaabee dha" jedhe. **9** Musee fi Aroon, Naadaabii fi Abiihuu, maanguddoorni Israa'e l torbaatamnis ol sanas teessoo araaraa wajjin kutaa warqee tokkicha ba'anii. **10** Waaqa Israa'e l argan. Miilla isaa jalattis irraa moggaa lamaan irratti tolchi. **20** Kiirubeeliin sun waan akka afaa dhagaal Sanpeer kan akkuma samiitti qoochoo isaanii ol bal'ifatanii teessoo araaraa ittiin qulqulla'e tokkotu afamee ture. **11** Waaqni garuu qondaaltota saba Israa'e l kanneenitti harka isaa ol itti hin kaafne; isaan Waaqa argan; ni nyaatan; ni dhuganis. **12** Waaqayyo Museedhaan, "Gara kootti tulluutti ol ba'i; asis turi; anis gabateewwan dhagaa kanneen ani akka qajeelfama isaanii ta'uuf seeraa fi ajajawan itti barreesse siif nan kenna" jedhe. **13** Ergasii Museen gargaaraa isaa lyyasuu wajjin ka'ee deeme; Museenis tulluu Waaqaatti ol ba'e. **14** Innis maanguddoorni sanaan akkana jedhe; "Hamma nu gara keessanitti deebinutti asitti ni eegaa. Kunoo Aroonii fi Huuri isin bira jiran; namni falmii qabu isaan bira dhaquu danda'a." **15** Yeroo Museen tulluutti ol ba'etti duumessi tulluu sana haguuge; **16** Ulfinni Waaqayyoos Tulluu Siinnaa irra bu'e. Duumessi sunis guyyaa ja' a tulluu sana haguuge; guyyaa torbaffaatti immoo Waaqayyo duumessicha keessa Musee waame. **17** Ulfinni Waaqayyoos ibidda waa gubu fakkaatee fiijee tulluu irraa saba Israa'e l elitti mul'achaa ture. **18** Museen tulluutti ol ba'ee duumessa keessa seen. Innis guyyaa afurtamaa fi halkan afurtama tulluu sana irra ture.

25 Waaqayyo Museedhaan akka jedhe; **2** "Akka isaan kennaa naa fidaniif saba Israa'e l elitti himi. Nama garaa isaa guutuudhaan kennuu fedhu hunda harkaa kennaa naa fuudhaa. **3** "Kennaan isaan harkaa fuutanis: "Warqee, meetii fi naasii; **4** kirrii bifa cuqliisa, dhiilgee, bildiimaa fi wayyaa haphii quncee talbaa irraa hoijetame; rifeensa re'ee; **5** gogaa korbeessa hoolaa kan halluu diimaa cuuphame, gogaa duugame, muka laaftoo, **6** ibsaadhaaf, zayittii ejersaa, urgoothuuwwan immoo zayittii dibatamuu fi ixaana urgaa'uuf; **7** dhagaaawwan sardooniiksi, dooga gati jabeessa, dirataa fi qomee irratti kaa'atamuu dha. **8** "Ergasii akka isaan iddo qulqulluu naa qopheessan godhi; anis gidduu isaanii nan jiraadha. **9** Dunkaana qulqulluu kanaa fi mi'a isaa hunda akkuma bifa anit sitti argisiisutti hoijedhaa. **10** "Isaan muka laaftoo irraa taabota haa tolchan; taabonni sunis dhundhuma lamaa fi walakkaa dheerata; dhundhuma tokkoo fi walakkaa bal'ata; dhundhuma tokkoo fi walakkaa ol dheerata ture. **11** Keessaa fi duuba isaaatti warqee qulqulluu uffisi; naannoo isaaatti marsaa faaya warqee naannessii tolchi. **12** Taabota sanaafis qubeelaawwan isaa

afur tolchiitii miilla isaa afranitti jechuunis lama gama aanu ganamaanis ka'ee miilla tulluu jalatti iddo aarsaa tokkoon, lama immoo gama kaaniin itti kaa'i. **13** Muka ijaare; utubaa dhagaal kudha lama kanneen gosoota laaftoo irraa danqaraawwan tolchiitii warqee itti uffisi. Israa'e l kudha lamaan iddo bu'anis dhaabe. **5** Innis **14** Taaboticha itti baachuu duhaaf danqaraawwan sana dargaggoota Israa'e l erge; isaanis aarsaa gubamuu fi qubeelaawwan keessa loosi. **15** Danqaraawwan kunneen jiboota aarsaa nagaa godhanii Waaqayyoof dhi'eessan. qubeelaawwan taabotichaa keessa haa turan; keessaa **6** Museenis walakkaa dhiiga sanaa wacitiitii naqe; baafamuus hin qaban. **16** Atis dhuga ba'umsa anit sitti walakkaa hafe immoo iddo aarsaa irratti affacaase. kennu Taaboticha keessa kaa'i. **17** "Warqee qulqulluu **7** Innis kitaaba kakuu fuudhee saba sanaafubbis. irraa teessoo araaraa tolchi; dheerinni isaa dhundhuma Isaanis, "Nu waan Waaqayyo jedhe hunda ni goona; ni lamaa fi walakkaa, bal'inni isaa immoo dhundhuma ajajammas" jedhanii deebsian. **8** Yommus Museen dhiiga sanaa fuudhee sabatti affacaasee, "Kunoo kun dhiiga araaraa irratti warqee tumame irraa Kiirubeelii lama kakuu kan Waaqayyo akkuma dubbii kana hundaatti **18** Moggaa lamaan teessoo tokkoo fi walakkaa haa ta'u. **19** Kiirubii tokko moggaa tokko irratti, kiirubelii lammaffaa immoo moggaa kaan irratti tolchi; kiirubelii sanas teessoo araaraa wajjin kutaa warqee tokkicha ba'anii. **20** Kiirubeeliin sun qoochoo isaanii ol bal'ifatanii teessoo araaraa ittiin haa gaaddiseessan; Kiirubeeliin kunneen fuula isaanii walitti garagalfatani teessoo araaraa haa ilaalan. **21** Teessoo araaraa sana taaboticha irra kaa'i; dhuga ba'uu ani sitti kennu immoo taaboticha keessa kaa'i. **22** Ani achitti si arga; teessoo araaraa irraa, kiirubelii lamaan taabota kakuu seeraa irra jiran gidduuudhaa waa'ee ajajawan ani saba Israa'e l elittiif sitti kennu hundaan sittin hima. **23** "Muka laaftoo irraa minjaala dhundhuma lama dalga dheerata, kan dhundhuma tokko bal'atee ol dheerinni isaa immoo dhundhuma tokkoo fi walakkaa ta'e tolchi. **24** Warqee qulqulluu itti uffisiitii naannoo isaaatti marsaa warqee tolchi. **25** Naannoo isaa irrattis hidhii hamma bal'inna harkaa ga'uu fi faaya warqee tolchi. **26** Minjaala kanaafis qubeelaawwan warqee afur hoijedhutti goleewwan afranitti iddo miilli afran jiranitti kaa'i. **27** Qubeelaawwan kunneenis akka danqaraa ittiin minjaala baatan qabataniif xiyyoo sanatti dhi'aachuu qabu. **28** Muka laaftoo irraa loosawwan tolchi; warqee itti uffisiitii minjaala sana ittiin baadhu. **29** Dhibaayyuu dhi'eessuufis caabiwwan isaa, waciitiiwwan isaa, okkotewwan isaa fi waciitiiwwan isaa warqee qulqulluu irraa tolchi. **30** Buddeena laalchaas yeroo hunda fuula koo dura minjaala kana irra kaa'i. **31** "Baattuu ibsaas warqee qulqulluu irraa tolchi; baattuu ibsaas kunis tumamee haa tolfaam; somaa isaa, damee isaa, waciitii isaa, hudhaa isaaatti fi daraaraa isaa warqeedhuma sana irraa tolchi. **32** Bitaa mirga baattuu ibsaas sana keessaas dameewwan ja' a jechuunis sadii gama tokkoon, sadii immoo gama kaaniin haa baafaman. **33** Xoofoowwan lawuzii fakkaatan kanneen tokkoon tokkoon isaanii hudhaa fi daraaraa qaban sadii damee tokko irratti, waciitiiwwan lawuzii fakkaatan kanneen tokkoon tokkoon isaanii hudhaa fi daraaraa qaban sadii immoo damee kaan irratti tolchi; dameewwan ja' aan baattuu ibsaas irraa babba'an hunda irrattis akkasuma tolchi. **34** Xoofoowwan hudhaa fi daraaraa qaban kanneen bifa lawuziitiin hoijetaman afur baattuu ibsaas sana irra haa jiraatan. **35** Hudhaan tokko cimdi jalqabaa kan dameewwan baattuu ibsaas irraa babba'an jala, hudhaan lammaffaa cimdi lammaffaa jala, hudhaan sadaffaan immoo cimdi sadaffaa jala ture. Walumaa galatti dameewwan ja' atu ture. **36** Hudhaawwanii fi dameewwan hundinuu baattuu ibsaas

sana wajjin warqeedhuma qulqulluu tumame tokko irraa haa ta'u; **17** tokkoon tokkoon tuggeewwan sanaas akka wal keessa galuu danda'uuf mucha lama lama haa qabaatu; tuggeewwan dunkaana qulqulluu sanaa hunda akkasitti tolchi. **18** Gama kibba dunkaana qulqulluu sanaatifiis tuggeewwan digdama hoijedhu; **19** tuggeewwan digdamman sana jalatti miilla meetii afurtama jechuuniis tuggee tokko jalatti miilla lama gurra isaa lamaaniif, tuggee kaan jalattis miilla lama gurra isaa lamaaniif tolchi. **20** Gama dunkaana qulqulluu sanaa kaanifiis karaa kaabaatiin tuggeewwan digdama tolchi; **21** miilla meetii afurtama jechuuniis tuggee tokko jalatti miilla lama, tuggee kaan jalattis miilla lama tolchi. **22** Karaa lixa biiftuutiin, dugda duuba dunkaana qulqulluu sanaatifiif tuggee ja'a tolchi; **23** karaa dugda duubaas golee dunkaana qulqulluu sanaatifiif utubaa lama tolchi. **24** Tuggeewwan golee kunneen jalaa hamma gubaatti walitti fayyifamanii bantii irratti qubeela tokkoon walitti haa qabsiifaman; tuggeewwan golee lamaaniis akkasuma ta'u qabu. **25** Kanaafuu tuggeewwan saddeeti kanneen miilla meetii kudha ja'a qabanitu jira; tokkoon tokkoon tuggee sanaas miilla lama lama qaba. **26** "Akkasumas muka laaftoo irraa dagaleewwan tolchi; tuggeewwan dunkaana qulqulluu sana irra gama tokkoon jiraniif dagaleewwan shan, **27** tuggeewwan gama kaaniin jiraniif dagaleewwan shan, shan tuggeewwan dugda duubaan karaa lixa biiftuutiin jiraniif immoo dagaleewwan shan tolchi. **28** Dagalee walakkaa jiru sana akka inni gidduu tuggeewwaniiin moggaa tokko hamma moggaa kaaniitti fulla'u godhi. **29** Tuggeewwan sana irras warqee itti uffisi. Akka dagaleewwan baatanifiif qubeelaawwan warqee itti tolchi; dagaleewwan sanaas akkasuma warqee itti uffisi. **30** "Dunkaana qulqulluu kana akkuma karoora tulluu irratti sitti argisiifame sanaatti dhaabi. **31** "Kirrii bifa cuqliisaa, dhiilgee, bildiimaa fi quncees talbaa haphii irraa golgaa tulchi; golgaa kana irratti ogeessi harka qajeelu tokko fakkii kiirubeelii haa tolchi. **32** Golgaa kana hokkoo warqeetiin utubaawwan muka laaftoo kanneen warqueen itti uffifamee miilla meetii afur irra dhadhaabatan afuritti rarraasi. **33** Golgaa sana hokkowwaniiit rarraasiitii taabota kakuu seeraa immoo dugda isaa duubaan kaa'i. Golgaan sunis Iddoo qulqulluu, Iddoo Iddoo Hunda Caalaa Qulqulluu ta'e sana irraa addaa baasa. **34** Teessoo araaraas Iddoo Iddoo Hunda Caalaa Qulqulluu ta'e sana keessa taabota kakuu seeraa irra kaa'i. **35** Minjaala sanas golgaadhaan ala, gama kaaba dunkaana qulqulluutiin dhaabi; baattuu ibsaa immoo fuullee minjaala sanaa gama kibba dunkaanicchatii dhaabi. **36** "Balbala dunkaanicchatifiif immoo golgaa kirrii bifa cuqliisaa, dhiilgee, bildiimaa fi quncees talbaa kan qal'ifamee fo'amme harkaan irratti hodhame tokko faayessii tolchi. **37** Golgaa kanaafis hokkoo warqeetiin utubaawwan muka laaftoo kan warqueen itti uffifamee shan tolchi. Naasii tumiitii miilla shan tolchiif.

26 "Golgaaawwan kudhan kanneen quncees talbaa gaarii fo'amme fi kan kirrii bifa cuqliisaa, dhiilgee fi bildiimaa irraa hoijetamaniin dunkaana qulqulluu hoijedhu; golgaaawwan sana irratti ogeessi harka qajeelu tokko kiirubeelii haa hoijetu. **2** Golgaaawwan hundinuu wal qixxee haa ta'an; dheerinni tokkoo tokkoo golgaaawwanii dhundhuma digdamii saddeeti, bal'inni isaa immoo dhundhuma afur haa ta'u. **3** Golgaaawwan shan walitti qabsiisi; golgaaawwan hafan shanan kaan illee akkasuma walitti qabsiisi. **4** Golgaaawwan walitti qabsiifaman kanneen jalqabaa keessaa handaara isa moggaa irratti huccuu bifa cuqliisaa irraa gurroowwan tolchi; golgaaawwan walitti qabsiifaman lammaffaa irratti akkasuma tolchi. **5** Gurroowwan shantama golgaa tokko irratti tolchi; gurroowwan shantama immoo golgaaawwan walitti qabsiifaman lammaffaa keessaa moggaa isa tokkotti tolchi. Gurroowwan sunis gamaa gamanatti haa tolfaman. **6** Akka dunkaanni qulqulluu sun tokko ta'uufis hokkowwan warqee shantama tolchiitii golgaaawwan sana ittiin walitti qabsiisi. **7** "Haguuggii gubbaa dunkaana qulqulluu irra jiru haguuguufis golgaaawwan rifeensa re'oottaa kudha tokko hoijedhu. **8** Golgaaawwan kudha tokkoon sun hundi wal qixxee haa ta'an; dheerinni isaanii dhundhuma soddoma, bal'inni isaanii immoo dhundhuma afur haa ta'u. **9** Golgaaawwan shan iddo tokkotti walitti qabsiisi; golgaaawwan ja'an kaan immoo iddo tokkotti walitti qabsiisi; golgaa ja'affaa sanas fuula dunkaniccha duraan iddo lamatti ol dachaasi. **10** Golgaaawwan gama tokkoon walitti qabsiifaman keessaa handaara isa moggaa irratti gurroowwan shantama tolchi; golgaaawwan gama kaan irratti walitti qabsiifaman keessas handaara isa moggaa irratti gurroowwan shantama tolchi. **11** Ergasiis qabduuwwan naasii shantama tolchi; qabduuwwan sanas akka inni tokko ta'uuf ittiin walitti qabsiisuf gurroowwan keessa galchi. **12** Wanni golgaaawwan dunkaniccha irraa hafe, walakkaan golgaa hafe sanaa dugda dunkaana qulqulluu irraan gad haa rarra'u. **13** Akka dunkaana qulqulluu sana haguuguufis dheerina golgaaawwan dunkaniccha irraa hafe keessaa dhundhumni tokko gama tokkoon, dhundhumni tokko immoo gama kaaniin bitaa fi mirgaan dunkaana qulqulluu irraan gad haa rarra'u. **14** Dunkaana sanaafis irra buusaa kaldihee korbeesa hoolaa kan halluu diimaa cuuphame, isa irraan immoo irra buusaa gogaa duugamee hoijedhu. **15** "Dunkaana qulqulluu sanaafis muka laaftoo irraa tuggeewwan qaqqajeeelo hoijedhu. **16** Dheerinni tokkoo tokkoo tuggeewwan sanaas dhundhuma kudhan, bal'inni isaa immoo dhundhuma tokkoo fi walakkaa

27 "Muka laaftoo irraa iddo aarsaa dhundhuma sadii ol dheeratu ijaari; iddoon aarsaa kunis dheerina dhundhuma shanii fi bal'ina dhundhuma shanii qabaatee gama afraniinuu wal qixxee haa ta'u. **2** Tokkoo tokkoo goleewwan afraniitii gaanfa tolchi;

gaanfaa fi iddoon aarsaa sun mukuma tokko irraa haa Isra'a'el keessaa ofitti dhi'eessi. **2** Akka inni ulfinaa fi ta'u; iddo aarsaa sana irrattis naasii uffisi. **3** Mi'a miidhagina argatuufis obboleessa kee Arooniif uffata isaa hunda jechuunis waan ittiin daaraa haran, waan qulqulluu hodhi. **3** Akka inni luba ta'ee na tajaajiluuf ittiin daaraa hammaaran, wacitii, hokkoo fooniitii namoota beekumsa qaban kanneen an i ogummaa fi baattuu ibiddaa naasii irraa tolchi. **4** Naasii wal akkanaa kenneef hunda akka isaan akka inni addaan keessa xaxameen gิงgilchaa hojjedhuutii tokkoo tokkoo baafamuuf jedhanii Arooniif uffata hodhan itti himi. **4** rogawwan ginggaalchaa sanaa afraniif qubeelaawwan naasii Uffanni isaan hojjetanis: kiisii qomaa, dirata, wandaboo, tolchi. **5** Gingilchaa sanas akka inni hamma walakkaa kittaa miidhagfamee dhawame, marata mataatiif iddo aarsaa ol ti ka'uuf qarqara iddo aarsaa jalaan sabbataa dha. Jarris akka isaan luboota ta'anii na kaa'i. **6** Iddo aarsaa sanaafis danqaraawwan muka tajaajilaniif obboleessa kee Arooniif fi ilmaan isaatiif laatoo tolchittii naasii itti uffisi. **7** Danqaraawwan sunis uffata qulqulluu kana haa hojjetan. **5** Ogeeyyi sunis akka yeroo iddoon aarsaa baatamutti gama lamaaniin warqee fi kirrii bifa cuquliisa, dhiilgee, bildiimaa fi oolanif qubeelaawwan keessa haa loofaman. **8** Akkuma quncee talbaa kan qal'ifamee fo'ametti haa fayyadaman. tulluu irratti sitti argisiifame sanatti iddo aarsaa kan **6** "Ogeessa harka tolu tokko warqee, kirrii bifa cuquliisa, keessi isaa duwwaat ta'e saanqaa irraa hojjedhu. **9** dhiilgee fi bildiimaa fi quncee talbaa kan qal'ifamee "Dunkaana qulqulluu sanaaf oobdii hojjedhu. Oobdichis fo'ameen dirata hojjechiisi. **7** Diranni kunis akka walitti gama kibbaatiin dhundhuma dhibba tokko haa dheeratu; guduunfamuu danda'uuf funyoo gatiittii lama kanneen innis golgaa quncee talbaa gaarii fo'ame irraa hojjetamee fiixee isaa lamaanittti rarrasfaman haa qabaatu. **8** **10** utubaawwan digdamaa fi miilla naasii digdama Sabbanni isaa kan ogummaadhaan dha'ames akkuma qaban haa qabaatu; hokkoowwanii fi somaawwan isaa dirata wajjin tokko ta'ee warqeethaan, kirrii bifa utubaawwan kanneenis meetii irraa haa hojjetaman. cuquliisa, dhiilgee, bildiimaa fi quncee talbaa kan **11** Gama kaabaatiin is akkasuma dhundhuma dhibba qal'ifamee fo'ameen haa hojjetamu. **9** "Dhagaawwan tokko dheeratee golgaawwan utubaawwan digdamaa fi sardooniiksii lama fuudhiitii maqa ilmaan Isra'a'el isaan miilla naasii digdama qaban haa qabaatu; hokkoowwanii irhatti soofii barreessi. **10** Akkuma toora dhaloota fi somaawwan utubaawwan kanaas meetii irraa haa isaaamiitti, maqaaj'a dhaagaa tokko irhatti, maqaaj'a an tolfaam. **12** "Oobdiin kun gama lixaatiin dhundhuma hafes dhagaa kaan irhatti soofii barreessi. **11** Akkuma shantama bal'atee golgaawwan, utubaas kudhanii fi miilla ogeessi faayaa tokko chaappaa soofee hojjetu sana atis kudhan qaban haa qabaatu. **13** Oobdiin kun fiixee dhagaa lamaan sana irhatti maqa ilmaan Isra'a'el soofii ba'attiin karaa ba'a biiftuutiin akkasuma dhundhuma barreessi; ergasiis faaya warqee itti naannessiitii **12** akka shantama haa bal'atu. **14** Golgaawwan dhundhuma kudha inni ilmaan Isra'a'eliif dhagaa yaadannoo ta'uuf funyoo shan dhedheeratanii utubaas sadii fi miilla sadii qabanis gatiittii dirata sanatti qabsiisi. Aroonis maqa sana karaa balbala tokkoo irra haa jiraatan. **15** Golgaawwan yaadannoo godhee fuula Waaqayyoo duratti gatiittii dhundhuma kudha shan dhedheeratanii utubaas sadii isaa lamaanittti haa baatu. **13** Ati immoo faaya warqee fi miilla sadii qabanis gama kaaniin haa jiraatan. **16** itti naannessiitii **14** foncaa warqee qulqulluu kan akka "Balbala oobdii sanaatiifis golgaa dhundhuma digdama funyootti fo'ame lama tolchi; foncaa fo'ame sana illee dheeratee utubaas afurii fi miilla afur qabu kan kirrii faaya sanatti qabsiisi. **15** "Ogeessa harka tolu tokko bifa cuquliisa, dhiilgee, bildiimaa fi quncee talbaa kiisii qomaa kan murtii hojjechiisi; isas akkuma dirata kan qal'ifamee fo'ameen dha'amee irhatti faayeffamee sanaatti warqeethaan, kirrii bifa cuquliisa, dhiilgee, hojjetame tokko tolchi. **17** Utuboorni naannoo oobdii bildiimaa fi quncee talbaa kan qal'ifamee fo'ameen sanaa hundinuu somaawwanii fi hokkoowwan meetiitii fi hojjedhu. **16** Kiisiin qomaa kun gama afraniinuu wal miillawwan naasii haa qabaatan. **18** Oobdiin sun dheerina qixxee fi dachaa ta'ee dheerina taakkoo tokkoo fi dhundhuma dhibba tokkoo fi bal'ina dhundhuma bal'ina taakkoo tokko haa qabaatu. **17** Dhagaawwan shantamaa haa qabaatu; golgaa quncee talbaa gaarii gati jabeeyyiis toora afuriin irhatti maxxansi. Toora fo'amee dhundhuma shan ol dheerattu fi miillawwan jalqabaa irhatti sardiyyon, topahaaziyonii fi biiralee; **18** naasii irraa hojjetame haa qabaatu. **19** Mi'i tajaajila toora lammaaffa irhatti baluur, sanpeerii fi almaaz; **19** dunkaanaa qulqulluu sanaatiif fayyadu biraahundi, toora sadaffaa irhatti yaakinti, kelqedoonii fi yaakinti, **20** tajaajila kam iyyuu taanaan, qofoo dunkaanicchaati fi toora afuraffaa irhatti biiralee, sardooniiksii fi yaasphiidi qofoo oobdii sanaa hunda dabalatee naasii irraa haa maxxansi. Dhagaawwan kanneenittis marsaa faaya hojjetamu. **20** "Akka ibsaan ittuma fufee boba'uuf akka warqee tolchi. **21** Dhagaawwan kudha lama kanneen isaan zaytii ejersa cuunfame taliila isaa ibsaadhaaf tokkoo tokkoo isaanii irhatti maqa gosoota kudha lama siif fidan saba Isra'a'el ajaji. **21** Arooniif fi ilmaan isaa keessaa maqaan tokko akkuma chaappaatti soofame dunkaana wal ga'ii keessatti golgaa fuula taabota kakuu haa jiraatan; tokkoon tokkoon dhagaawwan sanaas seeraa dura jiruun alatti akka ibsaan sun galgalaa maqa ilmaan Isra'a'el tokko tokkoof dhaabata. **22** "Kiisiin hamma ganamaatti fuula Waaqayyoo duratti boba'uuf qomaaatiifis foncaa warqee qulqulluu akka funyootti haa godhan. Wanni kunis saba Isra'a'el keessatti dhaloota fo'ame tolchi. **23** Kiisiin qomaa sanaafis qubeelaa warqee lama tolchittii qubeelaa warqee lamaan roga kiisii qomaa lamaanittti qabsiisi. **24** Foncaa warqee sana lamaanis qubeelaawwan rogawwan kiisii qomaa sanatti guduunfi. **25** Mataa lamaan foncaa lamaan sanaa kaan immoo

28 "Akka isaan luboota ta'anii na tajaajilaniif obboleessa kee Aroon, isaa wajjinis ilmaan isaa Naadaab, Abiihuu, Ele'aazaarii fi litaamaarin saba

marsaawwan faaya lamaanitti guduunfiitii karaa fuula duraatiin foncaa dirataa kan gatiitti qabsiisi. **26** Qubeelaawwan warqee lama tolchiitii rogawwan kiisii qomaa biraa kanneen karaa moggaa keessaatiin diratatti aananii jiran lamaanitti kaa'i. **27** Ammas qubeelaawwan warqee lama biraa tolchiitii sabbata dirataati olitti hodhaatti dhi'eessii funyoo gatittii lamaan fuula dirataa duraan jiru sana jalaan itti hidhi. **28** Akka kiisiin qomaa dirata irraa hin sosochoneef qubeelaawwan kiisii qomaa sun sabbata mudhiitiin walitti qabsifamanii funyoo bifa cuquliisaatiin qubeelaawwan dirattaa haa qabsiifaman. **29** "Aroon yeroo iddoq qulqulluu ol seenu hunda akka fuula Waaqayyoo duratti yaadannoobara baraa ta'uuf laphee issaa irratti kiisii qomaa kan murtiitiin maqaa ilmaan Israa'el ni baata. **30** Akka isaan yeroo Aroon fuula Waaqayyoo dura dhufu hunda laphee issaa irra jiraataniif Uriimii fi Tumiimii akkasuma kiisii qomaa keessa kaa'i. Akkasiiniis Aroon yeroo hunda mi'a ittiin Israa'elootaaf murtii kennu fuula Waaqayyoo duratti laphee issaa irratti baata. **31** "Huccuu bifti issaa guutumaan guutuutti cuquliisa ta'e irraa wandaboo dirataa tolchi; **32** walakkaa gubbaa isaattis afaan ittiin mataa seensifatan tolchi. Akka inni hin tarsaaneefis qarqara afaa issaa irra wanni faayeffamee qopheeffame haa jiraatu. **33** Naannoo xiyyoo wandaboo sanaatti immoo kirri bifa cuquliisaa, dhiilgee fi bildiimaadhan roomaanii hojjedhuutii gidduu issaatti immoo bilbila warqee tolchi. **34** Bilbilli warqeetii fi roomaanii sun wal jala dadarbanii naannoo xiyyoo wandaboo sanaatti haa hojjetaman. **35** Aroon yeroo tajaajilu wandaboo kana haa uffatu; akka inni hin duuneef yommuu inni fuula Waaqayyoo dura iddoq qulqulluu seenuu fi yommuu inni achii gad ba'utti sagaleen bilbila sanaa ni dhaga'ama. **36** "Warqee qulqulluu irraa faaya tolchii, Kan Waaqayyoof Qulqulleffame, jedhiitiiakkuma waan chaappaa irratti soofamuutti soofii barreessi. **37** Faaya sana marata mataatiin wal qabsiisuuf funyoo bifa cuquliisaa itti hidhi; innis marata mataa fuula duraan haa ta'u. **38** Faayi kunis adda Aroon irra taa'a; Aroonis yakka kennaawwan qulqulluu ilmaan Israa'el dhi'eessan keessatti argamu hunda ni baata. Kunis akka isaan fuula Waaqayyoo duratti fudhatama argataniif adda Aroon irra jiraata. **39** "Quncee talbaa kan qal'ifamee fo'ame dhoofsisiitii qomee hojjedhu; marata mataa illee quncee talbaa gaarif irraa tolchi. Sabbannis ogeessa harka qajeeluun haa tolfamu. **40** Akka ilmaan Aroonis ulfinaa fi miidhagina argataniif qomee, sabbataa fi marata mataa tolchiif. **41** Erga uffata kana obboleessa kee Aroonittii fi ilmaan issaatti uffiteed booddee dibii isaan muudi. Akka isaan luboota ta'anii na tajaajilaniifis isaan qulqulleessi. **42** "Qumxaa wayyaa jalaa kan mudhiidhaa jalqabee hamma gudeedaatti qullaa namaa dhoksu quncee talbaa irraa hojjedhuuf. **43** Aroonii fi ilmaan isaa akka balleessa hojjetaniin hin duuneef yeroo dukaana wal ga'ii seenan yookaan iddoq Qulqulluu sanatti tajaajila kennuuf iddoq aarsaatti dhi'aatan uffata kana uffachuu qabu. "Kunis Aroonii fi sanyii issaatiif sirnaa bara baraa haa ta'u.

29 "Akka isaan luboota ta'anii na tajaajilaniif wanni ati isaan qulqulleessuuf gootu kanaa dha; dibicha tokkoo fi korbeeeyyi hoolaa kanneen mudaan hin qabne lama fuudhi. **2** Daakuu qamadii filatamaa irraa Maxinoo, Maxinoo zayitiidhaan sukkuumamee fi biixxilee zayitiin irra dibame tolchi. **3** Isaan kanas gundoo keessa kaa'itii dibichaa fi korbeeeyyi hoolaa wajjin dhi'eessi. **4** Ergasii immoo Aroonii fi ilmaan isaa gara balbala dukaana wal ga'itii fidii bishaaniisaan dhiqi. **5** Uffatas fuudhiitii qomee, wandaboo dirataa, dirataa fi kiisii qomaa Aroonitti uffisi. Dirata sanas sabbata ogummaadhaan dha'ameen hidhi. **6** Mataa issaatti marata mari; marata sanatti immoo gonfoo qulqulluu qabsiisi. **7** Zayitiit ittiin dibdu fuudhiitii mataa isaa irratti dhangalaasudhaan isa dibi. **8** Ilmaan isaa fidii qomee isaanitti uffisi; **9** mataa isaanitti marata mari. Ergasii immoo Aroonii fi ilmaan isaa sabbata hidhi. Lubummaanis seera bara baraatiin kan isaanii ti. "Atis akkasiin Aroonii fi ilmaan isaa muudi. **10** "Dibicha sana gara fuula dukaana wal ga'itii fidii; Aroonii fi ilmaan isaa immoo harka isaanii mataa isaa irra haa kaa'an. **11** Atis fuula Waaqayyoo duratti, balbala dukaana wal ga'ii irratti isa qali. **12** Dhiiga dibicha sanaa irraa xinnoo fuudhiitii quba keetiin gaanfa iddoq aarsaa dibi; kan hafe immoo miilla iddoq aarsaa irratti dhangalaasi. **13** Moora mi'a garaatti haguugame hunda, haguuggii tiruutii fi moora kalee lamaanitti haguugame fuudhiitii iddoq aarsaa irratti gubi. **14** Foon dibicha sanaa, gogaa issaatti fi cumaa issaa garuu qubata keessaa gad basiif gubi. Inni aarsaa cubbuu ti. **15** "Korbeeeyyi hoolaa sana keessaa tokko fidii; Aroonii fi ilmaan isaa harka isaanii mataa isaa irra haa kaa'an. **16** Korbeessa hoolaa sana qalii dhiiga isaa fuudhiitii gama hundaan iddoq aarsaatti facaasi. **17** Korbeessa hoolaa sana gargar kukkutii mi'a garaatii fi luka isaa miiciitii mataa fi kutaaawan kaan wajjin kaa'i. **18** Korbeessa hoolaa sana guutumaan guutuutti iddoq aarsaa irratti gubi. Kunis qalma Waaqayyoof gubamu, aarsaa urgaa'aa ibiddaan Waaqayyoof dhi'eefamuu dha. **19** "Korbeessa hoolaa kaan illee fidii; Aroonii fi ilmaan isaa harka isaanii mataa isaa irra haa kaa'an. **20** Korbeessa hoolaa sana qali; dhiiga isaa irraas fuudhiitii fiixee surra Aroon mirgaatii fi fiixee surra ilmaan isaa mirgaa dibi; quba abbuudduu harka mirgaa isaanittii fi quba abbuudduu miilla mirgaa isaanii illee dibi. Dhiiga hafe immoo gama hundaan iddoq aarsaatti facaasi. **21** Dhiiga iddoq aarsaa irra jiru irraa, zayitiit ittiin diban irraas fuudhiitii Aroonii fi uffata issaatti, ilmaan issaatti fi uffata isaanittii facaasi. Akkasiin innii fi ilmaan isaa, uffanni isaanii ni qulqulla'u. **22** "Korbeessa hoolaa kana irraas cooma, duboo, moora mi'a garaa haguugu, haguuggii tiruu, kalee lamaanii fi moora isaanitti jiru, akkasumas tafa mirgaa fuudhi. Korbeessi hoolaa kunis hoolaa ittiin lubummaa kennanii dha. **23** Gundoo Maxinoo baatuu kan fuula Waaqayyoo dura jiru sana irraa maxinoo tokko, maxinoo zayitiidhaan tolfame tokkoo fi biixxilee tokko fuudhi. **24** Wantoota kanneen hunda harka Aroonii fi harka ilmaan isaa keessa kaa'itii aarsaa sochoofamu godhii fuula Waaqayyoo duratti sochoosi. **25** Ergasii immoo harka isaanittii fuudhi

akka urgaan Waaqayyotti tolu ta'uuf aarsaa gubamu Gibxiitii keessaa isaan baase ta'e ni beeku; ani Waaqayyo wajjin iddo aarsaa irratti gubi; kunis aarsaa ibiddaan Waaqa isaanii ti.

Waaqayyoof dhi'eeffamuu dha. **26** Erga handaraafa hoolaa Aroon ittiin luba ta'e sana fuutee booddee aarsaa sochofamu godhiitii fuula Waaqayyo duratti sochoosi; kunis qooda kee ti. **27** "Handaraafa aarsaa sochofamu, luka korbeessa hoolaa isa kan Aroonii fi ilmaan isaanisa isa yeroo isaan luba ta'an aarsaa ta'ee dhi'aate sana qulqulleessi. **28** Kunis qooda bara baraa kan sabni Israa'el yeroo hunda Aroonii fi ilmaan isaatiif kennuu dha. Innis gumaacha sabni Israa'el aarsaa nagaa irraa Waaqayyoof kennuu dha. **29** "Akka isaan ittiin dibamanii luba ta'anifi uffanni Aroon qulqulluun kan ilmaan isaahaa ta'u. **30** Ilmi iddo isaa bu'ee luba ta'uudhaan Iddoo Qulqulluut keessa tajaajiluuf gara dunkaana wal ga'ii dhufu bultii torba uffata kana haa uffatu. **31** "Korbeeessa hoolaa isa ittiin luba ta'an sana fuudhiiiti foon isaa Iddoo Qulqulluutti affeeli. **32** Aroonii fi ilmaan isaahaa foon hoolaa sanaatii fi buddeena gundoo irraa sana balbala dunkaana wal ga'ii duratti haa nyaatan. **33** Isaanis aarsaa isaan ittiin luba ta'anifi fi qulqulleeffamuu isaaniitii ittiin aaraarii bu'e haa nyaatan. Sababii aarsaan sun qulqulluutta'eef garuu namni kaan hin nyaatin. **34** Yoo foon korbeeessa hoolaa ittiin luba ta'an kam iyyuu yookaan buddeenni kam iyyuu hafee bule ibiddaan gubi; sababii qulqulluutta'eef nyaatamuun hin qabu. **35** "Waan ani si ajaje hunda Aroonii fi ilmaan isaatiif godhi. Bultii torba guttuu seera lubummaa isaaniif raawwadhu. **36** Akka aaraarii bu'uufis guyuma guyyaan dibicha qalii aarsaa cubbuu dhi'eessi. Iddoo aarsaa sanaaf aarsaa aaraaraa dhi'eessuudhaan qulqulleessi; addaan baasuuudhaafis isa dibi. **37** Iddoo aarsaa sanaafis bultii torba aaraaraa buusitii isa qulqulleessi. Yoos iddoon aarsaa sun waan hunda caalaa qulqulluutta'a; wanni isa tuqu hundinuu ni qulqulleeffama. **38** "Wanni ati yeroo hunda iddo aarsaa irratti guyyaa guyyaan dhi'eessitu kanaa dha: Xobbaallaawwan kanneen umuriin isaanii waggaa tokko tokko ta'e lama; **39** tokko ganama, kaan immoo galgala dhi'eessi. **40** Xobbaallaa jalqabaa sana wajjinis daakuu ba'eessa isaa ififti tokko irraa harka kudharr keessa harki tokko zayitti ejersaa kan cuunfamee iiniif tokko harka afur keessaa harka tokkoon sukkuumame dhi'eessi; akkasumas daadhii wayinii iiniif harka afur keessaa harka tokko dhibaayyu godhii dhi'eessi. **41** Xobbaallaa hoolaa kaan immoo kennaa midhaanittii fi kan dhibaayyu wajjin akkuma isa ganamaa sanaati galgala dhi'eessi; kunis aarsaa urgaa'aa ibiddaan Waaqayyoof dhi'eeffamuu dha. **42** "Qalmi gubamu kun dhaloota dhufu keessattis yeroo hunda balbala dunkaana wal ga'ii irratti fuula Waaqayyo duratti haa dhi'eeffamu. Anis gara keessan dhufee achitti isinitii nan dubbadha; **43** saba Israa'el wajjinis achumatti wal argina; iddoon sunis ulfina kootiin ni qulqulleeffama. **44** "Ani dunkaana wal ga'ii fi iddo aarsaa sana nan qulqulleessa; Aroonii fi ilmaanisaas akka isaan luboota ta'anii na tajaajilaniif nan qulqulleessa. **45** Anis saba Israa'el keessaan jiraadha; Waaqa isaanii nan ta'a. **46** Isaanis akka ani Waaqayyo Waaqa isaanii kan gidduu isaanii jiraachuuuf jedhee biyya

Gibxiitii keessaa isaan baase ta'e ni beeku; ani Waaqayyo Waaqa isaanii ti.

30 "Iddo aarsaa kanixaanni irratti aarfamu muka laaftoo irraa tolchi. **2** Iddoon aarsaa kunis dalga dheerina dhundhuma tokko, bal'ina dhundhuma tokkootii fi ol dheerina dhundhuma lamaa qabaatee gama afraniinuu wal qixxee haa ta'u; gaanfawwan isaas iddo aarsaa sanaan walitti waanumaa tokko irraa haatolfaman. **3** Gubbaa isaa irra, cinaacha isaa hundumaa fi gaanfawwan isaatti warqee qulqulluuffisitii naannoo isatti marsaa warqee naannessii tolchi. **4** Iddoo aarsaa sanaafis marsaawwan warqee isaatii gaditti qubeelaawwan warqee lama tolchi; qubeelaawwan kanas akka isaan danqaraawwan ittiin iddo aarsaa baatan qabataniif gamaa gamanaan cinaacha lamaanittii tolchi. **5** Danqaraawwan muka laaftoo tolchiitii warqee ittiuffisi. **6** Iddoo aarsaa sanas fuula golgaa taabota kakuu seeraa bira jiru sanaa dura, fuula teessoo araraa kan kakuu seeraatiin ol jiruu dura iddo anitii si argu sanaa dhaabi. **7** "Aroon yommuu ganama ganama ibsaqoqopheessutti iddo aarsaa irrattiixaana urgaa'aa haa aarsu. **8** Akka ixananni sun dhaloota dhufu keessatti illee yeroo hunda fuula Waaqayyo duratti aaruuf Aroon yommuu galgala galgala ibsaqoqpheessuttiixaana haa aarsu. **9** Iddoo aarsaa kana irrattiixaana gosa biraa yookaan qalma gubamu yookaan kennaa midhaanii hin dhi'eessi; dhibaayyuus irratti hin dhibaafatin. **10** Aroonis waggaatti yeroo tokko gaanfawwan iddo aarsaa irratti aarsaa araaraa buusu haa dhi'eessi; aarsaan waggaatti dhi'eeffamu kun dhiiga aarsaa cubbuu kan aaraarii ittiin argamu wajjin dhaloota dhufu keessatti haa dhi'eeffamu. Aarsaan kunis Waaqayyoof waan hundumaa caalaa qulqulluutti dha." **11** Ergasiis Waaqayyo Museedhaan akkana jedhe; **12** "Yommuu ati baay'ina saba Israa'el lakkoottutti tokkoon tokkoon nammayeroo lakkaa amutti furii lubbuu isaa Waaqayyoof haan kenuu. Yoos yeroo ati isaan lakkooftutti dha'ichi tokko iyyuu isaa hin argatu. **13** Namni warra lakkaa'amanittii dabalamu kam iyyuu akkuma saqiliiddu qulqulluutti kan geeraa digdamaa ulfaatu sanaatti walakkaa saqiliiddu haa kenuu. Walakkaa saqiliiddu kunis kennaa Waaqayyoof dhi'eeffamuu dha. **14** Warra lakkaa'aman keessaa kanneen umuriin isaanii waggaa digdama yookaan isaa oli ta'e hundinuu Waaqayyoof kennaa haa dhi'eessan. **15** Yommuu isin lubbuu keessan furuuf jettanii Waaqayyoof kennaa dhi'eessitanittii sooreyyiin walakkaa saqiliiddu oli hin kennin; hiyyeyyiinis walakkaa saqiliiddu gad hin kennis. **16** Maallaqa furii sanas Israa'eloota harkaa fudhiitii tajaajila dunkaana wal ga'ii sanaa irra oolchi; kunis lubbuu keessaniiif furii ta'uuf fuula Waaqayyoof duratti yaadanno saba Israa'el ta'a." **17** Ergasiis Waaqayyo Museedhaan akkana jedhe; **18** "Gabatee naasii kan miilla naasii qabu dhijannaadhaaf tolchi. Isas dunkaana wal ga'ii fi iddo aarsaa gidduu kaa'iittii bishaan itti naqi. **19** Aroonii fi ilmaan isaa bishaani sanaan harka isaanii fi miilla isaanii haa dhiqatan. **20** Isaanis akka hin duuneeferroo dunkaana wal ga'ii seenan bishaaniin dhiqatan; akkasumas yommuu aarsaa

ibiddaan Waaqayyoof dhi'eeffamu gubuudhaaf tajaajiluuf 9 iddo aarsaa qalma gubamuutii fi mi'a isaa hunda, iddo aarsaatti dhi'atanitti, 21 akka hin duuneef harka gabatee itti dhiqatanii fi miilla isaa, 10 wayyaawwan isaanitii fi miilla isaanii haa dhiqatan. Kunis dhaloota dhufu keessatti Aroonii fi sanyii isaatifi seera dhaabataa miidhagfamanii dha'aman, wayyaawwan Aroon lubichaaf ta'a." 22 Ergasisi Waaqayyo Museedhaanakkana jedhe; 23 "Urgooftuuwwan urgooftuu hunda caalan jechuunis qulqulleeffamanii fi wayyaawwan ilmaan isaa yeroo qumpii qulqulluu saqili 500, qarafaa urgaa'aa walakkaa lubummaadhaan tajaajilan uffatan, 11 Iddoo Qulqulluu isaa qopheessan. 12 Waaqayyo Museedhaanakkana jedhe; 24 burgudii saqili 500 fudhadhu; hundi isaa iyuu akkuma saqili iddo qulqulluut haa ta'u; akkasumas zayitii ejersaa iiniik toku fudhadhu. 25 Urgooftuuwwan sanaaf immoo zayitii dibataati fi ixaana urgaa'aa haa kanneeniiis zayitii ittiin diban qulqulluu isaa jechuunis qopheessan. 13 "Saba Israa'eliin akkana jedhi; 'Isin Sanbattoota koo makaa urgaa'aa akkuma ogeessa urgooftuu qopheessu eegaa. Ani Waaqayyo isa isin qulqulleessu akkan ta'e tokkotti tolchi. Kunis zayitii ittiin diban qulqulluu isaa akka beektaanii kun dhaloota dhufu keessatti anaa fi ta'a. 26 Zayitii kanaanis dunkaana wal ga'i, taabota isin gidduutti mallattoo ta'a. 14 "Waan Sanbanni isiniif kakuu seeraa, 27 minjaalaa fi mi'a isaa hunda, baattuu ibsaa fi mi'a isaa, iddo aarsaa ixaanaa, 28 iddo aarsaa qalma gubamuutii fi mi'a isaa hunda, gabatee itti dhiqatanii fi miilla isaa dibi. 29 Akka isaan waan hunda caalaa qulqulluu ta'aniif isaan qulqulleessi; wanni isaan tuqu kam iyuuus ni qulqullaa'. 30 "Akka isaan luboota ta'aniif na tajaajilaniif Aroonii fi ilmaan isaa dibi qulqulleessi. 31 Israa'elootaan akkana jedhi; 'Kun zayitiin qulqulluut ittiin dhaloota dhufuuuf jiru diban naaf haa ta'u. 32 Zayitii kana dhagna nama biraa irratti hin dhangalaasin yookaan zayitii kam iyuu karaa kanaan hin qopheessin. Zayitiin kun qulqulluu dha; innis isiniif qulqulluu haa ta'u. 33 Namni shittuo shittuo sana fakkaatu hojjetuut nama biraattis dibu saba isaa keessaa haa balleeffamu.'" 34 Waaqayyos Museedhaanakkana jedhe; "Urgooftuu jechuunis hampee urgaa'aa, eleellaan urgaa'aa, aannan muka urgaa'uu, ixaana makaa hin qabne kan hundi isaa iyuu baay'ina wal qixxee qabu fudhadhuutii, 35 akkuma namni urgooftuu qopheessu tokko hojjetutti ixaana makamaa urgaa'uu tolchi. Ixaana kanattis soogidda naqitiif qulqulleessi; akka qulqulluu ta'us godhi. 36 Isa keessas gartokko daakii bulleessiitii dunkaana wal ga'i keessa fuula taabota kakuu seeraa dura iddo anii itti si argu sana kaa'i. Innis kan waan hunda caalaa qulqullaau isiniif haa ta'u. 37 Haala kanaan ixaana ofii keessanif hin qopheeffatinaa; akka inni Waaqayyoof qulqulluu ta'es hubadhu. 38 Namni urgaa'aa isatti gammaduuf jedhee waan isa fakkaatu tokko illee hojjetuut saba ofii keessaa haa balleeffamu."

31 Waaqayyo Museedhaanakkana jedhe; 2 "Ilaa, ani gosa Yihuudaa keessaa Bezali'eel ilma Uuri, ilma Huuri filadheera; 3 ani Hafuura Waaqaatiin, ogummaadhaan, dandeetii fi beekumsa hojji harkaa gosa hundamaan isa guuteera; 4 Kunis akka inni warqeethaan, meetti fi naasiidhaan hojji ogummaa hojjetuuf; 5 akka inni dhagaawwan muree qopheessuuf, akka muka soofuu fi akka hojji ogummaa harkaa kan gosa hundaa keessatti hirmaatuuf. 6 Akkasumas anni kunoo akka inni isa gargaaruuf Oholiyaab ilma Ahisaamaak kan gosa Daan sana muudeera. 7 "Isaanis dunkaana wal ga'i, taabota kakuu seeraatti fi teessoo araaraa kan taabota sana irra jiru, mi'a dunkaana sanaa hunda jechuunis 8 minjaalaa fi mi'a isaa, baattuu ibsaa kan warqee qulqulluu 9 "Waaqayyo Museedhaanakkana jedhe; 'Kuno, anni sabni kun mata jabeessa ta'e argeera. 10 Kanaafuu akka aariin koo isaanitti boba'uu fi akka anni isaan balleessuuf na diisi. Yommus anni saba guddaa si taasisa." 11 Museen garuu fuula gargaarsa Waaqayyo 10 Kanaafuu akka aariin koo isaanitti boba'uu fi akka anni isaan balleessuuf na diisi. Yommus anni saba guddaa si taasisa." 11 Museen garuu fuula gargaarsa Waaqayyo 12 Waqa isaa barbaadate; akkanas jedhe; "Yaa Waaqayyo, dheekkamsi kee maaliif saba kee warra ati humna irraa tolfamee fi mi'a isaa hunda, iddo aarsaa ixaanaa, guddaa fi irree jabaadhaan biyya Gibxiitii baafte sanatti

boba'a? **12** Warri Gibxii maaliif, 'Inni duruma iyyuu yaada hamaadhaan tulluuwan irratti isaan fixuu fi lafa irraa isaan balleessuuf Gibxii isaan baasee?' jedhu. Aarii kee boba'aa sana irraa deeb'i; obsis; saba keettis badiisa hin fidin. **13** Garboota kee Abrahaam, Yisihaaqii fi Israa'elin warra, 'Ani sanyii kee akka urjiwwan samii irraa nan baay'isa; lafa anii waadaa isaaniif seene kana hundas sanyii keessaniiif nam kennaa; isaanis bara baran lafa sana ni dhaalu' jettee maqaa keetiin katakteef sana yaadadhu.' **14** Kana irratti Waaqayyo yaada geeddaratee badiisa saba isattti fiduuw ture sana dhiise. **15** Museenis gabateewwan kakuu lamaan sana harkatt qabatee deeb'i tulluu irraa gad bu'e. Gabatee sana irrattis karaa lachuu, duraa duubaan barreefamee ture. **16** Gabateewwan sanas Waaqatu hojjete; katabbi sunis katabbi Waaqaa kan gabateewwan sana irratti soofamee barreefamee dha. **17** Iyyasuunis yommuu waca namootaa dhaga'etti Museedhaan, "Iddoo buufataa keessa sagalee waraanaatu jira" jedhe. **18** Museen immoo akkana jedhee deebise: "Sagaleen ani dhaga'u kun sagalee sirbaati malee sagalee moo'uu, yookaan sagalee mo'atamuu miti." **19** Museenis akkuma iddo qubataatti dhi'aatee jabbii fi shuubbisa sana argeen aeree gubate; gabateewwan sana harka isaa irraa darbatee tulluu sana jalatti caccabse. **20** Innis jabbii jarri tolchan sana fuudhee ibiddaan gube; daakee bulleesees bishaanitti firfirsee Israa'eloota obaase. **21** Museenis Arooniin, "Sabni kun maal si goonaan ati cubbuu guddaaakkasi keessa isaan buutte?" jedhe. **22** Aroon immoo deebisee akkana jedhe; "Yaa gooftaa ko, aartee hin gubatin; akka sabni kun gara hamminaatti jal'atu atuu beekta. **23** Isaan, 'Musee namicha Gibxii baasee nu fide sana waan inni ta'e hin beeknuutii waaqota nu dura deeman nuu tolchi' naan jedhan. **24** Anis, 'Namni warqee qabu of irraa haa baasu' jedheen; isaanis warqee sana natti kennan; anis ibidda keessa nan buuse; inni immoo jabbii ta'e ba'e!' **25** Museen akka sabni sun gad dhiiisiitii jiraate, Aroonis akka isaan to'annaadhaan ala ta'an akka godhee fi akka isaan diinota isaanii birattis waan kolfaa ta'an arge. **26** Kanaafuu Museen karra qubataa dura dhaabatee, "Mee warri gara Waaqayyo gortan hundi gara koo kottaa" jedhe. Lewwonni hundis isa biratti walitti qabaman. **27** Ergasiis inni akkana isaanii jedhe; "Waaqayyo Waaqni Israa'el akkana jedha; 'Tokkoon tokkoon namaa mudhii isatti goraadee haa hidhatu; tokkoon tokkoon namaa qubata sana keessa karra tokko irraa gara karra kaaniitti asii fi achi deemeet obboloota isaa, michoota isattii fi ollaa isaa haa ajjeesu.'" **28** Lewwonnis akkuma Museen isaan ajaje godhan; guyyaa sana saba sana keessaa nama gara kuma sadii tu'de. **29** Museenis, 'Isin waan ilmaan keessanii fi obboloota keessanitti kaataniiif har'a Waaqayyoof addaan baafamtaniirtu; innis guyyaa har'a isin eebbisera" jedhe. **30** Museen guyyaa itti aanutti saba sanaan, "Isin cubbuu guddaa hojjettaniirtu. Garuu anii amma gara Waaqayyootti ol nan ba'a; tarii anii cubbuu keessaniiif araara naan buusa ta'a" jedhe. **31** Museenis deeb'i e gara Waaqayyo dhaqee akkana jedhe; "Wayyo! Sabni kun cubbuu akkam guddaa hojjet!" Isaan ofii isaaniitiif waaqota warqee tolfataniiru. **32**

Ta'uus maaloo amma cubbuu isaanii dhiisiif, yoo kanaa achi kitaaba barreessite sana keessaa maqaa koo haqi." **33** Waaqayyo immoo Museedhaan akkana jedhe; "Ani nama cubbuu natti hojjete kitaaba koo irraa nan haqa. **34** Amma ka'iittii gara lafa anii sitti hime sanaatti saba kana qajeelchi; kunoor ergamaan koos fuula kee dura ni deema. Garuu gaafa yeroon anii isaan adabu ga'utti anii cubbuu isaaniitiif isaan nan adaba." **35** Sababii balleessaa isaan jabbii Aroon tolche sanaan hojjetaniiftiif Waaqayyo balaadhaan saba sana dha'e.

33 Waaqayyo Museedhaan akkana jedhe; "Atii fi sabni ati biyya Gibxiitii baaftee fidde kun asii ba'attii gara biyya ani Abrahaamiif, Yisihaaqii fi Yaaoobiif, 'Ani sanyii keetifiif nan kenna' jedhee kakadhe sanaan dhaqaa. **2** Ani ergamaan koo fuula kee duraan ergee Kana'aanota, Amoorota, Heetota, Feerzota, Hiiwotaa fi Yebuuota ari'ee naan baasa. **3** Gara biyya aannanii fi dammi keessaa burquu dhaqi. Garuu waan ati saba mata jabeessa taateef anii akka karaatti si hin balleessineef si wajjin hin deemu." **4** Jarri yommuu oduu hamaa kana dhaga'anitti gadduu jalqaban; isaan keessas namni tokko iyyuu faaya tokko illee hin kaa'anne. **5** Waaqayyo Museedhaan akkana jedheeraati; "Saba Israa'eliin akkana jedhi; 'Isin saba mata jabeeyyi dha. Ani utuu yeruma muraasa illee isin wajjin deemee silaa isin balleessa ture; isin amma faayawwan keessan of irraa baasaa; anis waanan isin godhu nan murteessaa.'" **6** Kanaafuu Israa'eloonni Gaara Kooreeb biratti faayawwan isaanii of irraa baasan. **7** Museen dunkaanaa tokko fuudhee iddo qubataa sana keessaa baasee achi fageesee dhaaba ture; dunkaanaa sanas, "dunkaana wal ga'ii" jedhee moggaase. Namni Waaqayyoon barbaadatu hundinuu iddo qubataa sana keessaa ba'ee gara dunkaana wal ga'ii sanaa dhaqa ture. **8** Yeroo Museen ba'ee gara dunkaana sanaa dhaqu hunda sabni hundinuu ka'ee balbala dunkaana ofii isaa dura dhaabatee hamma inni dunkaanicha seenutti ilala ture. **9** Yeroo Museen dunkaana sana seenutti utubaan duumessaa gad bu'ee balbala dunkaanicha dura dhaabata ture; Waaqayyo Musee wajjin dubbata ture. **10** Sabni yeroo utubaa duumessaa kan balbala dunkaanaa dura dhaabatu argutti hundi isaa ol ka'ee tokkoon tokkoon namaa dunkaana ofii isaa duratti sagada ture. **11** Waaqayyo akkuma nama michuu isaa wajjin haasa'u tokkootti ifumaan ifatti Museetti dubbachaa ture. Ergasiis Museen iddo qubataatti deeb'i a ture; gargaaraan isaa, Iyyasuunil mi Nuuni dargaggeessi suni garuu dunkaana sana biraa hin deemu ture. **12** Museen Waaqayyoon akkana jedhe; "Ilaa, ati, 'saba kana dura bu'ii baasi' naan jetteerta; garuu ana wajjin eenyun akka ergutti na hin beeksifne. Ati, 'Ani maqaadhaan si beeka; ati na biratti fudhatama argateerta' jette. **13** Ammas anii fuula kee duratti surraa argadhee yoon jiraadhe, akka anii si beekuu fi akka anii fuula kee duratti surraa argadhuu karra kee na barsiisi; akka sabni kun saba kee ta'es yaadadhu." **14** Waaqayyo deebisee, "Ani si wajjin nan deema; boqonnaas siifin kenna" jedhe. **15** Museen immoo akkana jedheen; "Yoo ati nu wajjin deemuu baate, asii nu hin baasin. **16** Ati nu wajjin deemuu baannaan namni akkamiin akka ati anaa fi

saba keetti gammaddu beeka? Wanni anaa fi saba kee saboota lafa irraa kaan hunda irraa addaan baasus biraa maali ree?" 17 Waaqayyo immoo Museedhaan, "Ani waan ati amma kadhette kana nan godha; ati fuula koo duratti ayyaana argatteertaati; anis maqaadhaan si beeka" jedhe. 18 Museen, "Maalo ulfina kee na keessa jiraatan wajjin kakuu hin galleef of eeggadhu. argisisi" jedhe. 19 Waaqayyo immoo akkana jedhe; "Ani gaarummaa koo hundumaa fuula kee dura nan dabarsa; maqaas Waaqayyo fuula kee duratti nan labsa. Ani kanan maaru nan maara; kanan garaa laafuufiis garaa nan laafa. 20 Garuu waan nammi fuula koo argee jiraachuu hin daneenyef ati fuula koo arguu hin daneessu." 21 Ergasiis Waaqayyo akkana jedhe; "Kunoo as na bira iddoon ati kattaa irra dhaabachuu daneessu jira. 22 Ani yeroo ulfinni koo darbuutti jiru holqa kattaa keessa si kaa'ee hamma anि darbutti harka kootiin si da'eessa. 23 Ergasiis ani harka koo nan fudhadha; atis dugda koo ni argita; fuulli koo garuu argamuun hin qabu."

34 Waaqayyo Museedhaan akkana jedhe; "Gabateewwan dhagaa lama akkuma kanneen duraa sanaatti soofi; anis dubbiif gabateewwan ati caccabite sana irra turan isaan irratti nan barreessa. 2 Atis ganamaan qophayiitii Tulluu Siinaatti ol ba'i. Achitti, fiixee tulluu sanaa irratti fuula koo durattu of dhi'eessi. 3 Namni tokko iyuu si wajjin hin dhufin yookaan tulluu sana irratti eessumattuu hin mul'atin. Bushaayee fi loon iyuu fuula tulluu sanaa duratti hin bobba'in." 4 Museen gabateewwan dhagaa lama akkuma kanneen jalqabaatti soofe; innis gabateewwan lamaanis harkatti qabatee akkuma Waaqayyo isa ajajetti ganama bariin Tulluu Siinaatti ol ba'e. 5 Waaqayyo duumessaan gad bu'ee isa wajjin achi dhaabate; maqaas Waaqayyoos ni labse. 6 Waaqayyo fuula Musee dura darbee akkana jedhee labse; "Waaqayyo, Waaqayyo Waaqa gara laafessaa fi arjaa, kan dafee hin arre, kan jaalallii fi amanamummaan isaa guddaa, 7 kan araara isaa dhaloota kumaatamaaf tursu, kan hammina, fincilaa fi cubbuu namaaf dhiisuun dha. Ta'u illee inni nama yakka hoijetu adabu malee hin dhiisu; inni hamma dhaloota sadaffaa fi afuraffaati sababii cubbuu abbootii isaanitiit jedhee ijoollee isaanitiit fi ijoollee isaanii ni adaba." 8 Museen yommuu sumu lafatti gad jedhee sagade. 9 Innis, "Yaa Gooftaa, yoo ani fuula kee duratti ayyaana argadhee jiraadhe, Gooftaan nu wajjin haa deemu. Yoo sabni kun saba mata jabeessa ta'e illee hammina keenyaa fi cubbuu keenya nnu dhiisi; dhaala kees nu godhadhu" jedhe. 10 Kana irratti Waaqayyo akkana jedhe; "Kunoo ani si wajjin kakuu nan gala. Ani fuula saba kee hundaa duratti dinqiiwwan kanaan dura saba kam iyuu keessatti, addunyaa hunda keessatti takkumaa hin hoijetamin nan hoijedha. Sabni ati keessa jiraattus akka hojiin ani Waaqayyo siif hoijedhu hammam sodaachisaa ta'e ni arga. 11 Waan ani har'a si ajauuf ajaajami. Anis Amoorota, Kana'aanota, Heetota, Feerzota, Hiiwotaa fi Yebuuusota fuula kee duraa ari'ee nan baasa. 12 Akka warra biyya ati itti galuuf deemtuu sana keessa jiraatan wajjin kakuu hin galleef of eeggadhu; yoo kanaa achii isaan kiyyoo sitti ta'u. 13 Iddoowan aarsaa isaanii diigaa; siidaawwan waaqeffannaa isaanii caccabsaa; utubaawwan Aasheeraa Hinaafaa jedhamu sun Waaqa hinaafu ta'eef ati Waaqa biraa hin waqqeffatin. 15 "Ati akka warra biyya sana keessa jiraatan wajjin kakuu hin galleef of eeggadhu. Sababiis isaa isaan yommuu waqaota isaanii wajjin sagaagalani fi yommuu waqaota isaanitiif aarsaa dhi'eessanitti si waamu; atis aarsaa isaanii ni nyaatta. 16 Yeroo ati ilmaan kee intallan isaanii fuusiftee, intallan isaanii sun waqaota isaanii wajjin sagaagalani isaan akka ilmaan kees akkuma isaanii sagaagalani isaan "Waqaota tol famoo baqfamani hoijetaman hin tolafatin. 18 "Ayyaana Maxino ayyaaneffadhu. Ati sababii ji'a Abibii keessa Gibxii baateef akkuma ani si ajaje sanatti ji'a Abibii keessa yeroo murteeffametti bulpii torba Maxino nyaadhu. 19 "Kan jalqabatti gadameessa saaqee ba'u hundi kan koo ti; kormi horii keetii hangafni jechuunis kormi looniitii fi kormi hoolotaa hangafni koo ti. 20 Harree hangafa xobbaalla hoolaati furi; yoo furuu baatte immoo morma isaa cabsi. Ilmaan kee hangafa hundas furi. "Namni tokko iyuu harka duwwaa fuula koo duratti hin dhi'aatin. 21 "Guyyaa ja'a hojii hoijedhu; guyyaa torbaffaatti garuu boqodhu. Yeroo qonnaati fi yeroo midhaan galfarnutti boqodhu. 22 "Mataa qamadii jalqabaa irratti Ayyaana Torbanootaa ayyaaneffadhu; dhuma waggaan irratti immoo ayaaana galchaa midhaanii ayyaaneffadhu. 23 Dhiirri kee hundi waggaatti yeroo sadii fuula Waaqayyo Gooftaa, fuula Waaqa Israa'el duratu ha dhi'aatan. 24 Ani Namoota Ormaaii si duraa ari'ee nan baasa; daangaa kee nan bal'isa; yoo ati waggaatti yeroo sadii Waaqayyo Waaqa kee duratti dhi'aachuu dhaqxus namni tokko iyuu biyya kee fudhachuu hin hawwu. 25 "Dhiiga aarsaa waan raacitii qabu wajjin naa hin dhi'eessin; qalmi Ayyaana Faasiika irraa hafus hamma bariitti hin turin. 26 "Mataa midhaan lafa keetii keessaa filatamaa isaa gara mana Waaqayyo Waaqa keetii fidi. "Ilmo re'ee aannan haadha isheetiin hin affeelin." 27 Waaqayyo Museedhaan, "Dubbiif kana barreessi; ani akkuma dubbiif kanaatti si'i fi saba Israa'el wajjin kakuu galeeraati" jedhe. 28 Museenis utuu buddeena hin nyaatin yookaan utuu bishaan hin dhugin guyyaa afurtamaa fi halkan afurtamaa Waaqayyo bira achi ture. Innis dubbiif kakuu sana jechuunis Ajajawwan Kurnan gabateewwan sana irratti barreesse. 29 Museen gabateewwan Dhuga ba'umsaa lamaan sana harkatti qabatee Tulluu Siinaa irraa gad bu'e; innis sababii Waaqayyo wajjin dubbachaa tureef akka fuulli isaa calaqqisu hin beekeene ture. 30 Yommuu Aroonii fi sabni Israa'el hundi Musee arganitti kunoo, fuulli isaa calaqqisaa ture; isaanis isatti dhi'aachuu sodaatan. 31 Museen garuu isaan waame; Aroonii fi bulchitooni hawaasichaa hundinuu gara isaaatti deebi'an; innis isaanitti dubbate. 32 Sabni Israa'el hundi isatti dhi'aate; innis waan Waaqayyo Gaara Siinaa irratti isatti dubbate hunda isaan ajaje. 33 Museen yommuu isaanitti dubbatee fixatetti fuula isaa haguuggate. 34 Yommuu Waaqayyo wajjin dubbachuudhaaf fuula isaa duratti ol seenu garuu hamma achii ba'utti haguuggii

sana of irraa fuudha ture. Yommuu inni achii ba'ee waan ajajame sana saba Israa'elitti himutti, **35** isaan akka fuulli isaa calaqquisu argan. Ergasii Museen hamma Waaqayyo wajjin dubbachuuuf ol galutti fuula isaa deebisee haguuggata ture.

35 Museen waldaa Israa'el guutuu walitti qabee akkana jedheen; "Wanni Waaqayyo akka isin hoijettan isin ajaje kana: **2** Guyyaa ja'a hojiin haa hoijetamu; guyyaan torbaffaan garuu isiniif guyyaa qulqulluu dha; Waaqayyoof immoo sanbata boqonnaa ta'a. Namni guyyaa kana hojii hoijetu kam iyyuu haa ajeefamu. **3** Guyyaa Sanbataatiin lafa jiraattan kamitti iyyuu ibidda hin qabsisinaa." **4** Museenis waldaa Israa'el guutuudhaan akkana jedhe; "Wanni Waaqayyo ajaje kana: **5** Waan qabdan irraa Waaqayyoof kennaa dhi'eessaa. Namni fedhii qabu hundinuu: "kennaa warqee, meetii fi naasii Waaqayyoof haa fidu. **6** Kirrii bifa cuquliisa, dhiilgee, bildiimaa fi quncee talbaa gaarii, rifeensa re'ee, **7** gogaa korbeessa hoolaa kan halluu diimaa cuuphamlee fi fogaa duugame, muka laaftoo, **8** ibsaadhaaf zayittii ittiin dibanii fiixaana urgaa'uuf immoo urgoottuuwan, **9** dhagaawwan sardooniiksii, dooga gati jabeessa, dirataa fi qomee irratti kaa'atamu kan biraa haa fidu. **10** "Isin keessaa namoonni ogeeyyiin hundi dhufanii waan Waaqayyo ajaje hunda haa hoijetan: **11** "Kunis dunkaana qulqulluu dunkaana isaatii fi irra buusaa isaa wajjin, hokkoowwan isaa, tuggee isaa, dagalee isaa, utubaa isaa, miilla isaa, **12** taabota danqaraa isaa wajjin, teessoo araaraatii fi golgaa isa dhoksus, **13** minjaala danqaraa isaatii fi mi'a isaa hunda wajjin, buddeena ilaalchaa; **14** baattuu ibsaa kan ifafa ta'u mi'a isaa wajjin, ifa sanaafis ibsaa fi zayittii, **15** iddo aarsaaixaanaa danqaraa isaa wajjin, zayittii ittiin dibanii fiixaana urgaa'u, karra ittiin dunkaana qulqulluu seenaniifis golgaa balbalwa, **16** iddo aarsaa kan qalma gubamuu gingilchaa isaa kan naasii irraa hoijetam wajjin, danqaraawwan isaatii fi mi'a isaa hunda, caabii naasii miilla isaa wajjin, **17** golgaawwan oobdii utubaawwanii fi miillawwan isaanii wajjin, golgaa karra oobdii sanaa, **18** dunkaana qulqulluu fi qofooowwan oobdii dunkaana qulqulluutii fi funyoowwan isaanii, **19** wayyaawwan fo'amaniidha'aman kanneen isaan yeroo iddo qulqulluu keessa tajaajilan uffataman jechuunis wayyaawwan Aroon lubichaaf qulqulleeffamanii fi wayyaawwan ilmaan isaa yeroo lubummaadhaan tajaajilanitti uffatan haa hoijetan." **20** Ergasisi hawaasni Israa'el guutuun Musee biraa ba'anii deeman; **21** namni fedhii qabuu fi namni yaadni isaa isakaase hundi dhufee hojii dunkaana wal ga'ii sanaatiif, tajaajila isaa hundaa fi hojii wayyaawwan qulqulluu sanaatiif kennaa Waaqayyoof fide. **22** Dhiirrii fi dubartiin fedhii qabu hundi mi'a warqee irraa hoijetame kanneen gosa gosaa fidan; batwoo, lootii, quebelaa fi faaya fidan. Hundi isaanii iyyuu warqee isaanii aarsaa sochofamu godhanii Waaqayyoof dhi'eessan. **23** Namni kirrii bifa cuquliisa, dhiilgee yookaan bildiimaa yookaan quncee talbaa ba'eessa yookaan rifeensa re'ee, kaldhee korbeessa hoolaa kan halluu diimaa cuuphamlee fi gogaa duugame qabu hundi ni fide. **24** Warri kennaa

meetii yookaan naasii dhi'eessan kennaa Waaqayyoof dhi'eefamu godhanii fidan. Namni muka laaftoo kan qooda hojii sanaa kamiif iyyuu ta'u qabu hundas ni fide. **25** Dubartoonni ogeeyyiin hundis harkaan fo'anii kirrii bifa cuquliisa, dhiilgee, bildiimaa fi quncee talbaa ba'eessa fo'an sana fidan. **26** Dubartoonni fedhii fi ogummaa qaban hundinuu rifeensa re'ee fo'an. **27** Bulchitoonni dhagaawwan sardooniiksii fi dhagaawwan gati jabeeyyi biraa dirataa fi kiisii qomaatti akka kaa'atamuuf fidan. **28** Akkasumas urgoottuu fi zayittii ibsaadhaaf, zayittii ittiin dibanii fiixaana urgaa'uus fidan. **29** Dhiironnni fi dubartoonni Israa'el warri fedhii qaban hundi hojii akka isaan hoijetaniif Waaqayyo karaa Museetiin isaan ajaje sana hundaaf fedhii isaaniiitiin Waaqayyoof kennaa fidan. **30** Yommus Museen saba Israa'eliin akkana jedhe; "Ilaa Waaqayyo gosa Yihuudaa keessaa Bezali'eel ilma Uuri ilma Huuri filateera; **31** Hafuura Waaqaatiin, ogummaadhaan, dandeettii fi beekumsa hojii harkaa gosa hundumaan isa guuteera. **32** Kunis akka inni warqeedhaan, meetii fi naasiidhaan hojii ogummaa hoijetuuuf, **33** akka dhagaawwan muree qopheessuuf, akka muka soofuu fi akka hojii ogummaa harkaa kan gosa hunda keessatti hirmaatuuf. **34** Waqnis Bezali'eeli fi Oholiyaab ilma Ahisaamaak kan gosa Daan sanaaf dandeettii isaan ittiin warra kaan barsiisan kenne. **35** Akka isaan ogeeyyi hojii harkaa, bifa baastotaa fi warra kirrii bifa cuquliisaatiin, dhiilgeen, bildiimaa fi quncee talbaa ba'eessaan miidhagsanii fi wayyaa dhoftota hundi isaanii ogeeyyi hojii harkaatii fi bifa baastota ta'anif ogummaa hojii gosa hundaa hojechuutiin isaan guute.

36 Bezali'eel, Oholiyaabii fi namni Waaqayyo ogummaa fi dandeettii isaan ittiin hojii ijaarsa iddo qulqulluu sanaa hunda beekan kenneef hundi akkuma Waaqayyo ajajetti hojii kana haa hoijetan." **2** Museen Bezali'eel, Oholiyaabii fi ogeessa Waaqayyo dandeettii kenneef kan dhufee hojii sana hojechuuf fedhii qabu hunda waame. **3** Isaanis kennawwan Israa'eloonni ijaarsa iddo qulqulluu sanaatiif jedhanii fidan hunda Musee harkaa fuudhan, Namoonni Israa'elis fedhii isaaniiitiin ganama ganama kennaa isaanii fiduu itti fufan. **4** Ogeeyyiin hojii harkaa kanneen iddo qulqulluu sana hoijetan hundi hojii isaanii dhiisaniidhufanii **5** Museedhaan, "Sabni kun waan hojii Waaqayyo akka hoijetamuuf ajaje sanaaf barbaachisu caalaa fidaa jira" jedhan. **6** Museenis ajaja kenne; isaanis, "Dhiiri yookaan dubartiin tokko iyyuu waan biraa tokko illee kennaa godhee iddo qulqulluu sanaaf hin dhi'eessin" jedhanii iddo qubataa sana keessatti labsan. Kanaafuu namoonni itti fufanii waa fiduu dhowwaman. **7** Wanti isaan duraanuu qabu hojii hunda hojechuuf ga'aa fi irraa hafaa treetii. **8** Hoijettoota sana keessaas ogeeyyiin hundi golgaawwan kudhan kanneen quncee talbaa gaarrii fo'amee fi kan kirrii bifa cuquliisa, dhiilgee fi bildiimaa irraa hoijetamaniin dunkaana qulqulluu haa hoijetan; golgaawwan sana irrattis ogeeyyiin harka qajeelan kirubeelii hoijetan. **9** Golgaawwan sun hundinuu wal qixxee ta'anii tokkoon tokkoon isaanii dheerina dhundhuma digdamii saddeetiitii fi bal'ina

dhundhuma afur qabu ture. **10** Isaanis golgaawwan shan walitti qabsiisan; shanan kaan illee akkasuma walitti qabsiisan. **11** Isaanis golgaawwan walitti qabsiifaman kanneen jalqabaa keessaan handaara isa moggaa irratti huccuu bifa cuqlisiaa irraa gurroowwan tolchan; golgaawwan walitti qabsiifaman lammaffaa irrattis akkasuma tolfaman. **12** Isaanis golga tokko irratti gurroowwan shantama tolchan; gurroowwan shantama immoo golgaawwan walitti qabsiifaman lammaffaa keessaan isa moggaa irratti tolchan; gurroowwan sunis gamaa gamanaan turan. **13** Akka dunkaanni qulqulluu sun tokko ta'uufis hokkoowwan warqee shantama tolchanii golgaawwan sana ittiin walitti qabsiisan. **14** Isaanis haguuggii gubbaa dunkaana qulqulluu sanaa irra jiru haguuguu golgaawwan rifeensa re'ee kudha tokko hoijetan. **15** Golgaawwan kudha tokkoon sun hundi wal qixxee turan; dheerinni isaanii dhundhuma soddoma, bal'inni isaanii immoo dhundhuma afur ture. **16** Isaanis golgaawwan shan iddo tokkotti walitti qabsiisan; golgaawwan kaan ja'an immoo iddo tokkotti walitti qabsiisan. **17** Ergasiis golgaawwan gama tokkoon walitti qabsiifaman keessaan handaara isa moggaa irratti gurroowwan shantama tolchan; golgaawwan gama kaan irratti walitti qabsiifaman keessaas handaara isa moggaa irratti gurroowwan shantama tolchan. **18** Akka dunkaanni sun tokko ta'uuf ittiin walitti qabsiisuuf qabduuwwan naasii shantama tolchan. **19** Dunkaana sanaafis irra buusaa kaldhee korbeessa hoolaa kan halluu diimaa cuuphame, isa irraan immoo irra buusaa gogaa duugamee hoijetan. **20** Dunkaana qulqulluu sanaafis muka laaftoo irraa tuggeewwan qaqqajeloo hoijetan. **21** Dheerinni tokkoo tokkoo tuggeewwan sanaas dhundhuma kudhan, bal'inni isaa immoo dhundhuma tokkoo fi walakkaa ture. **22** Tokkoon tokkoon tuggeewwan sanaas akka wal keessa galuu danda'uuf mucha lama lama qaba ture. Tuggeewwan dunkaana qulqulluu sanaa hunda akkasitti tolchan. **23** Gama kibba dunkaana qulqulluu sanaatiifis tuggeewwan digdama hoijetan; **24** tuggeewwan digdamman sana jalatti miilla meetii afurtama jechuunis tuggee tokko jalatti miilla lama gurra isaa lamaaniif, tuggee kaan jalattis miilla lama gurra isaa lamaaniif tolchan. **25** Gama dunkaana qulqulluu sanaa kaaniifis karaa kaabaatiin tuggeewwan digdama tolchan. **26** Isaaniifis miilla meetii afurtama jechuunis tuggee tokko jalatti miilla lama, tuggee kaan jalattis miilla lama tolchan. **27** Karaa lixa biiftuutiin, dugda duuba dunkaana qulqulluu sanaatiif tuggee ja'a hoijetan. **28** Karaa dugda duubaas golee dunkaana qulqulluu sanaatiif utubaa lama tolchan. **29** Tuggeewwan golee kunneen jalaa hamma gubbaatti walitti fayyifamanii bantii irratti qubeelaa tokkoon walitti qabsiifaman; tuggeewwan golee lamaaniis akkanuma hoijetan. **30** Kanaafuu tuggeewwan saddeeti kanneen miilla meetii kudha ja'a qabanitu ture; tokkoon tokkoon tuggee sanaas miilla lama lama qaba ture. **31** Akkasumas muka laaftoo irraa dagaleewan tolchan; tuggeewwan dunkaana qulqulluu sana irra gama tokkoon jiraniif dagaleewan shan, **32** tuggeewwan gama kaaniin jiraniif shan, tuggeewwan

dugda duubaan karaa lixa biiftuutiin jiranif immoo dagaleewan shan tolchan. **33** Dagalee walakkaa jiru sana akka inni gidduu tuggeewwaniitiin moggaa tokkoo hamma moggaa kaaniitti fulla'u godhan. **34** Tuggeewwan sanaatis warqee dibanii akka dagaleewan baatanifi qubeelaawwan warqee itti tolchan. Dagaleewan sanaatis akkasuma warqee uffisan. **35** Isaanis kirrii bifa cuqlisiaa, dhiilgee, bildiimaa fi quncee talbaa haphii irraa gogaa tolchan; golga kana irrattis ogeessi harka qajeelu tokko fakkii kiirubeeli tolche. **36** Golga sanaafis utubaawwan muka laaftoo afur tolchanii warqee itti uffisan; utubaa sanaafis hokkoowwan warqee hoijetanii miilla meetii afur itti tolchan. **37** Isaanis balbala dunkaanichaatiif golga kirrii bifa cuqlisiaa, dhiilgee, bildiimaa fi quncee talbaa kan qal'ifamee fo'amee harkaan irratti hodhame tokko faayessanii tolchan. **38** Isaanis utuboota hokko qaban shan hoijetanii, fiixee fi somaawwan utubootaatti warqee uffisan; miilla isaanii shananis naasii irraa tolchan.

37 Bezali'eel muka laaftoo irraa taabota tolche; taabonni sunis dhundhuma lamaa fi walakkaa dheerata; dhundhuma tokkoo fi walakkaa bal'ata; dhundhuma tokkoo fi walakkaa ol dheerata ture. **2** Innis keessaan fi duuba isaatti warqee qulqulluu uffise; naannoo isaattis marsaa faaya warqee naannessee tolche. **3** Qubeelaa warqee afur tolcheefii miilla isaa afranitti qabsiise; qubeelaa lama gama tokkoon, qubeelaa kaan immoo gama kaaniin itti kaa'e. **4** Ergasiis muka laaftoo irraa danqaraawwan tolchee warqee itti uffise. **5** Innis taabota sana ittiin baachuudhaaf danqaraawwan sana qubeelaawwan keessa loose. **6** Innis warqee qulqulluu irraa teessoo araaraa tolche; teessoon sunis dheeria dhundhuma lamaa fi walakkaa fi bal'ina dhundhuma tokkoo fi walakkaa qaba ture. **7** Moggaa lamaan teessoo araaraa irratti warqee tumame irraa Kiirubeeli lama tolche. **8** Innis Kiirubii tokko moggaa tokko irratti, Kiirubii lammaffaa moggaa kaan irratti tolche; kiirubeeli lamaan sana moggaa teessoo araaraa lamaan irratti teessoo araaraa wajjin mukuma tokko irraa tolche. **9** Kiirubeeliin sun qoochoo isaanii ol bal'ifatanii teessoo araaraa sanati gaaddiseessu turan. Kiirubeeliin kunneen fuula isaanii walitti garagalfanii gara teessoo araaraa ilaalu turan. **10** Isaanis muka laaftoo irraa minjaala dalga dheerinni isaa dhundhuma lama, bal'inni isaa dhundhuma tokko, ol dheerinni isaa dhundhuma tokkoo fi walakkaa tolchan. **11** Isaanis warqee qulqulluu itti uffisanii naannoo isaatti marsaa warqee tolchan. **12** Naannoo isaa irrattis hidhii hamma bal'ina harkaa ga'uu fi faaya warqee tolchan. **13** Isaanis qubeelaa warqee afur minjaala sanaaf hoijetanii iddo miilli afran turetti goleewan afranitti qabsiisan. **14** Qubeelaawwan sunis akka danqaraa minjaalli sun ittiin baatamu qabaniif xiyyoo sanatti dhi'eeffamanii kaa'amani. **15** Danqaraawwan minjaalli ittiin baatamu sun muka laaftoo irraa hoijetanii warqeen itti uffifamee ture. **16** Mi'oota minjaala sana irra kaa'amani jechuunis caabiwwan isaa, wacitiwwan isaa, wacitiwwan isaatii fi okkoteewan isaa kanneen ittiin dhibaayyuu dhibaafatan warqee

qulqulluu irraa tolchan. **17** Baattuu ibsa, somaa isaatii danqaraawwan sana qubeelaawwan gamaa gamanaan fi damee isaa wajjin warqee qulqulluu irraa tumanii iddo aarsaa irra jiran keessa galchan. Iddoo aarsaa tolchan; waciitii isaa, hudhaa isaatii fi daraaraa isaa sanas keessa isaa duwwaa godhanii saanqaa irraa illee warqeethuma tokko irraa tolchan. **18** Bitaa mirga baattuu ibsa sana keessaas dameewwan ja'a jechuunis isaa kan naasii irraa hoijetame wajjin of ilaleewwan sadii gama tokkoon sadii immoo gama kaaniin baafaman. dubartoota balbala dunkaana wal ga'i dura tajaajilanii **19** Xoofowwan lawuzii fakkaatan kanneen tokkoon irraa tolchan. **9** Kanatti aansanii oobdii tolchan. tokkoon isaanii hudhaa fi daraaraa qaban sadii damee Oobdichis gama kibbaatiin dhundhuma dhingga tokko tokko irratti, wacitiwwan lawuzii fakkaatan kanneen dheeratee golgaa quncee talbaa kan qal'ifamee fo'ame tokkoon tokkoon isaanii hudhaa fi daraaraa qaban sadii irraa hoijetames qaba ture; **10** utubaawwan digdamaa fi immoo damee kaan irratti tolchan. Dameewwan ja'aan miilla naasii digdama qaba ture; utubaawwan kunneenis baattuu ibsa irraa babba'an hunda irrattis akkasuma hokkoowwanii fi somaawwan meetii irraa hoijetaman tolchan. **20** Xoofowwan hudhaa fi daraaraa qaban kanneen bifa lawuziitiin tolfaman afur baattuu ibsa dhibba tokko dheeratee utubaawwan digdamaa fi sana irra turan. **21** Hudhaan tokko cimdi jalqabaa miilla naasii digdama qaba ture; utubaawwan sunis kan dameewwan baattuu ibsa irraa babba'an jala, hokkoowwanii fi somaawwan meetii irraa tolfaman hudhaan lammafaan cimdi lammafaa jala, hudhaan qabu turan. **12** Gama lixaatiin dhundhuma shantama sadaffaan immoo cimdi sadaffaa jala ture; walumaa bal'atee golgaawwan utubaa kudhanii fi miilla kudhan galatti dameewwan ja'atu ture. **22** Hudhaawwanii qaba ture; hokkoowwanii fi somaawwan utuboota sanaas fi dameewwan hundinuu baattuu ibsa sana wajjin meetii irraa hoijetaman. **13** Fiixee ba'atiin, karaa warqeethuma qulqulluu tumame tokko irraa tolfaman. ba'a biiftuutiin dhundhuma shantama bal'ata ture. **14** **23** Ibsaa torban sana, waan ittiin daaraa isaa dhadha'anii Golgaawwan dhundhuma kudha shan dheedheeratanii fi baattuu daaraa sana baattu illee warqee qulqulluu irraa utubaa sadii fi miilla sadii qabanis karaa balbala tokko tolchan. **24** Baattuu ibsaati fi mi'a isaa hunda warqee irra turan. **15** Golgaawwan dhundhuma kudha shan qulqulluu taalaantii tokko irraa tolchan. **25** Isaanis dheedheeratanii utubaa sadii fi miilla sadii qabanis muka laaftoo irraa iddo aarsaa ixaaanaa tolchan; iddoon balbala oobdii sana irra gama kaaniin turan. **16** aarsaa kunis dalga dheerina dhundhuma tokko, bal'ina Golgaawwan naannoo oobdii sanaa hundi quncee dhundhuma tokko fi ol dheerina dhundhuma lamaa talbaa kan qaldhifamee fo'ame irraa tolfaman. **17** qabaatee gama afraniinuu wal qixxee ture. Gaanfawwan Isaanis gubbaa isaa irra, cinaacha isaa hundumaa fi irraa tolfamanii fiixee utubootaa immoo meetii gaanfawwan isatti warqee qulqulluu uffisanii naannoo Utuboonni oobdii sanaa hundinuu somaawwan meetii isatti marsaa warqee naannessanii tolchan. **27** Iddoo qabu turan. **18** Golgaan balbala oobdii sanaa kirrii aarsaa sanaafis marsaawwan warqee isatti gaditti bifa cuqliisa, dhiilgee, bildiimaa fi quncee talbaa qubeelaawwan warqee lama tolchan; qubeelaawwan kan qal'ifamee fo'ameen dha'amee irratti faayeffamee kanas akka isaan danqaraawwan ittiin iddo aarsaa baatan qabataniif gamaa gamanaan cinaacha lamaanitti tolchan. **28** Isaanis danqaraawwan muka laaftoo tolchanii warqee itti uffisan. **29** Akkasumasakkuma ogeessa urgooftuu qopheessu tokkootti zayitii ittiin diban qulqulluu fiixaana urgaa aa makaa hin qabne tolchan.

38 Isaanis muka laaftoo irraa iddo aarsaa qalma gubamuu kan dhundhuma sadii ol dheeratu ijaaran; iddo aarsaa kunis dheerina dhundhuma shanii fi bal'ina dhundhuma shanii qabaatee gama afraniinuu wal qixxee ture. **2** Tokko tokko goleewwan afraniitti gaanfa tolchan; gaanfaa fi iddo aarsaa sana mukuma tokko irraa tolchan; iddo aarsaa sana irrattis naasii uffisan. **3** Isaanis mi'a isaa hunda jechuunis waan ittiin daaraa haran, waan ittiin daaraa hammaaran, waciitii, hokko fooniitii fi baattuu ibdidaa naasii irraa tolchan. **4** Iddoo aarsaa sanaafis naasii wal keessa xaxameen gingilchaa hoijetanii akka inni hamma walakkaa iddo aarsaatti ol ba'ee marsaa isaa jaalan jiraatu godhan. **5** Akka isaan danqaraawwan qabataniifis goleewwan gingilchaa naasii sanaa afraniif qubeelaawwan naasii hoijetan. **6** Danqaraawwan muka laaftos tolchanii naasii itti uffisan. **7** Iddoo aarsaa sana ittiin baachuufis qofoon dafkaana qulqullutii fi qofoon naannoo oobdii sanaa hundi naasii irraa tolfaman. **21** Baay'inni m'a dafkaanni qulqulluum jechuunis dafkaanni dhuga ba'umsaa ittiin hoijetamee kan Lewronni ajaja Museetiin qajeelfama litaamaar ilma Aroon lubichaatiin galmeessan kanaa dha. **22** Bezali'eel ilmi Uuri jechuunis ilmi ilma Huur namichi gosa Yihuudaa sun waan Waaqayyo Musee ajaje hunda hoijete. **23** Oholiyyaab ilmi Ahiiasaamaak namichi gosa Daan sunis isa wajjin ture; innis ogeessa hojji harkaa, ogeessa bifa baasu fi kan kirrii bifa cuqliisa, dhiilgee, bildiimaa fi quncee talbaa kan qal'ifamee fo'ameen waa faayessu ture. **24** Baay'inni warqee aarsaa sochofamuun kan hojji iddo qulqulluu sanaa hunda irraa oole walumaa galatti akka madaalii saqiliidoo qulqullutti taalaantii 29 fi saqili 730 ture. **25** Meetiin namoota waldaa keessaa lakkaa'aman irraa argames akka madaalii saqiliidoo qulqullutti taalaantii 100 fi saqili 1,775 ture. **26** Namoonni warra duraan lakkaa'amanii jiranitti dabalaman kanneen

umuriin isaanii waggaa digdama yookaan hammanaa ol ta'e 603,550 turan. Isaan kunneneen akka madaaliidoo qulqulluutti matuma mataan beekaa tokko tokko jechuun walakkaa saqlili tokko tokkoo baasan. **27** Meetii taalaantii 100 sanaan miillawwan iddo qulqulluutti fi miillawwan golgaatu hoijetame; taalaantii 100 fi miilla 100 hoijetame; miilla tokkoof taalaantii tokkotu barbaachise jechuu dha. **28** Isaanis saqlili 1,775 sana hokkoo utubaawwanii tolchuuf, fixee utubaawwaniitti uffisuu fi somaawwan isaanii tolchuuf itti fayyadaman. **29** Naasiin aarsaa sochofamuus taalaantii 70 fi saqlili 2,400 ture. **30** Isas miilla balbala dunkaana wal ga'ii, iddo aarsaa kan naasii irraa hoijetame, gingilchaa isaa kan naasii irraa hoijetamee fi mi'a isaa hunda tolchuuf itti fayyadaman; **31** akkasumas miilli naannoo oobdii, miilli balbala oobdii, qofoowwan dunkaana qulqulluu hundii fi qofoowwan naannoo oobdii hundi naasii irraa hoijetaman.

39 Isaanis uffata kirrii bifa cuqliisaa, dhilgee fi bildiimaan dha'ame kan iddo qulqulluu keessa tajaajiluuf fayyadu hoijetan. Akkuma Waaqayyo Musee ajajettis uffata qulqulluu Aroonif hoijetan. **2** Isaanis warqee fi kirrii bifa cuqliisaa, dhilgee, bildiima fi quncee talbaa kan qal'ifamee fo'ameen dirata hoijetan. **3** Isaanis kirrii bifa cuqliisaa, dhilgee, bildiima fi quncee talbaa qal'aa isaa tolchuuf jedhanii warqee sana ogummaa harkaatiin tumanii akka baalaatti haphisanii fo'aa fo'aatti gargar kukkutan. **4** Isaanis akka inni walitti guduunfamuu danda'uuf funyoo gatiittii kan golee isaa lamaanitti hidhamee ture dirata sanaaf tolchan. **5** Sabbanni isaa kan ogummaadhaan dha'ames akkuma isaa dirata wajjin tokko ta'ee warqeendaan, kirrii bifa cuqliisaa, dhilgee, bildiima fi quncee talbaa kan qal'ifamee fo'ameen akkuma Waaqayyo Musee ajajetti hoijetame. **6** Isaanis dhagaawwan sardooniiksii qopheessanii marsaa faaya warqee naannoo isaatti tolchan; maqaal ilmaan Israa'elis akka chaappaatti isaan irratti soofan. **7** Ergasiis akka ilmaan Israa'elis dhagaa yaadannoo t'auf akkuma Waaqayyo Musee ajajetti dhagaawwan sana funyoo gatiittii dirata sanatti qabsiisan. **8** Isaanis akkuma dirata sanaatti warqeendaan, kirrii bifa cuqliisaa, dhilgee, bildiima fi quncee talbaa kan qal'ifamee fo'ameen ogummaadhaan kiisi qomaa tolchan. **9** Kiisi qomaa kun gama afraniinuu wal qixxee ture; innis walitti dachaa ta'ee dheerina taakkoo tokkoo fi bal'ina taakkoo tokkoo qaba ture. **10** Dhagaawwan gati jabeeyyiis toora afuriin irratti maxxansan. Toora jalqabaa irratti sardiyoon, topaa ziyyoonii fi biiralee, **11** toora lammaffaa irratti baluur, sanpeerii fi almaaz, **12** toora sadaffaa irratti yaakinti, kelqedoonii fi yaakinti, **13** toora afuraffaa irratti biiralee, sardooniiksii fi yaaspifiidai maxxansan. Dhagaawwan kanneenittis marsaa faaya warqee tolchan. **14** Dhagaawwan kudha lama kanneen tokkoo tokkoo isaanii irratti maqaal gosoota kudha lama keessaa maqaan tokko akkuma chaappaatti soofamee ni turan; tokkoon tokkoon dhagaawwan sanaas maqaal ilmaan Israa'el tokko tokkoof dhaabate. **15** Kiisi qomaatiifis foncaa warqee qulqulluu akka funyootti fo'anii tolchan. **16** Isaanis marsaa faaya warqee lamaa fi qubeela warqee lama tolchanii qubeelaawwan sana rogawwan kiisi qomaa keessaa lamatti guduunfan. **17** Foncaa warqee sana lamaanis qubeelaawwan rogawwan kiisi qomaa sanatti guduunfan. **18** Mataa lamaan foncaa lamaan sanaa kaan immoo marsaaawwan faaya lamaanitti guduunfanii karaa fuula duraatii foncaa dirataa kan gatiittii qabsiisan. **19** Qubeelaawwan warqee lama biraa tolchanii sabbata mudhiitti olitti garjalee funyoo gatiittii lamaan, fuula dirataa duraan jiru sanaati qabsiisan. **21** Isaanis akka kiisiin qomaa dirata irraa hin sosohooneef qubeelaawwan kiisi qomaa sana sabbata mudhiiti walitti qabsiisanii akkuma Waaqayyo Musee ajajetti funyoo bifa cuqliisaatiin qubeelaawwan diratatti qabsiisan. **22** Isaanis huuccu guutumaan guutuutti bifti isaa cuqliisa ta'e irraa wandaboo dirataa tolchan; **23** walakkaa gubbaa wandaboo sanaattis afaan ittiin matalaa seensifatan tolchan; akka inni hin tarasaaneefis qarqara afaan isaa irraa waa naannessanii hodhan. **24** Isaanis xiyyoo wandaboo sanaatti kirrii bifa cuqliisaa, dhilgee, bildiima fi quncee talbaa kan qal'ifamee fo'ameen roomaanii hoijetan. **25** Warqee qulqulluu irraas bilbila hoijetanii roomaanota gidduudhaan naannoo xiyyoo wandabootti qabsiisan. **26** Bilbillii fi roomaanii sun akkuma Waaqayyo Musee ajajetti tokko tokkoon wal keessa makamanii naannoo xiyyoo wandaboo tajaajilaaf uffatamu sanaatti qabsiifaman. **27** Aroonii fi ilmaan isaatiif immoo kittaa quncee talbaa kan qal'ifamee fo'ameen dhoofsianii hoijetan; **28** akkasumas quncee talbaa qal'aa isaatiin marata mataa, quncee talbaatiin gonfoo, quncee talbaa kan qal'ifamee fo'ameen immoo uffata wayyaa jalaa hoijetanii. **29** Sabbannis quncee talbaa kan qal'ifamee fo'amee fi kirrii bifa cuqliisaa, dhilgee fi bildiimaan faayeffame akkuma Waaqayyo Musee ajajetti hoijetame. **30** Isaanis warqee qulqulluu irraa faaya gonfoo qulqulluu tolchanii akkuma waan chaappaai irratti qirixamuutti: Kan Waaqayyoof Qulqulleeffame, jedhanii irratti barreesan. **31** Ergasiis faaya sana marata mataatiin wal qabsiisuf jedhanii akkuma Waaqayyo Musee ajajetti funyoo bifa cuqliisaa itti hidhan. **32** Akkasiin hojjiin dunkaana qulqulluu kan dunkaana wal ga'ii hundi xumurame. Israa'eloonnis akkuma Waaqayyo Musee ajajetti waan hunda hoijetan. **33** Isaanis dunkaana qulqulluu sana Museeti fidan: dunkaanaa fi mi'a isaa hunda, hokkoowwan isaa, tuggeewwan isaa, dagaleewwan isaa, utuboota isatii fi miillawwan isaa; **34** irra buusa kal'ee korbeessa hoolaa kan halluu diimaa cuuphame, irra buusa gogaa duugameetii fi golgaa da'eessu; **35** taabota kakuu seeraa, danqaraa isatii fi teessoo araaraa wajjin; **36** minjaala mi'a isaa hundaa fi buddeena ilaachaa wajjin; **37** baattuu ibsaa kan warqee qulqulluu irraa hoijetame, ibsaawwan tarree galanii fi mi'a isaa hunda wajjin, zayitii ibsaa; **38** iddo aarsaa kan warqee irraa hoijetame, zayitii ittiin diban, ixaana urgaa'u, golgaa balbala dunkaanaa; **39** iddo aarsaa kan naasii irraa

hojjetame, ginggaa isaa kan naasii irraa hojjetame wal ga'ii keessa golgaa sanaan ala kaa'e. **23** Akkuma wajjin, danqaraawwan isaatii fi mi'a isaa hunda, caabii Waaqayyo isa ajajettis fuula Waaqayyoo duratti buddeena miilla isaa wajjin; **40** golgaawwan oobdii utubaawwanii achi irra kaa'e. **24** Baattuu ibsaas immoo gama kibbaa fi miillawwan isaanii wajjin, golgaa karra oobdii sanaa, dunkaana qulqullutiin dunkaana wal ga'ii keessa fuullee funyoowwanii fi qofoowwan oobdii, mi'a dunkaana minjaalaatiin kaa'e. **25** Akkuma Waaqayyo isa ajajettis qulqullu kan dunkaana wal ga'ii hunda; **41** wayyaawwan ibsaawwan sana fuula Waaqayyoo dura dhadhaabe. **26** fo'amanii dha'aman kanneen yeroo iddo qulqullu Museenis iddo aarsaa kan warqee irraa hojjetame sana keessa tajaajilan uffataman, jechuunis wayyaawwan fuula golgaa duraan dunkaana wal ga'ii keessa dhaabe. **27** Aroon lubichaaf qulqulleeffamani fi wayyaawwan ilmaan isaa yeroo lubummaadhaan tajaajilannit uffatan fe'a. **42** Akkuma Waaqayyo isa ajajettis ixaana urgaa'aa isa irratti Israa'elooniis akkuma Waaqayyo Musee ajajetti hojji aarse. **28** Balbala dunkaana qulqullu irrattis golgaa hunda hoijetan. **43** Museenis hojji sana to'atee akkuma fanmisi. **29** Inni akkuma Waaqayyo isa ajajetti iddo Waaqayyo ajajetti hojjechuu isaanii arge. Museenis aarsaa qalma gubamuu sana balbala dunkaana qulqullu eebbise. kan dunkaana wal ga'ii bira dhaabee qalma gubamuu fi kennaa midhaanii isa irratti dhi'eesse. **30** Gabatee sanas dunkaana wal ga'ittii fi iddo aarsaa gidduu kaa'ee bishaan dhiqataa itti naqe; **31** Museen, Arooni fi ilmaan Arooniis harka isaamiitii fi miilla isaanii dhiqachuu ifti fayyadamu turan. **32** Isaanis akkuma Waaqayyo Musee ajajetti yeroo dunkaana wal ga'ii seenan yookaan yeroo iddo aarsaatti dhi'aatan hunda ni dhiqatu turan. **33** Museenis naannoo dunkaana qulqullutii fi iddo aarsaatti oobdii hojjeteet balbala waltajjichaa irra golgaa dhaabe;akkasiin Museen hojji sana hojjetee fixe. **34** Ergasisi duumessi dunkaana wal ga'ii haguuge; ulfinni Waaqayyoos dunkaana qulqullu sana guute. **35** Museenis sababii duumessi sun dunkaana wal ga'ii irra bu'ee fi sababii ulfinni Waaqayyoo dunkaana qulqullu guuteef dunkaana wal ga'ii seenuu hin dandeeny. **36** Israa'elooni karaa isaanii hunda keessatti yommuu duumessi dunkaana qulqullu irraa ka'u hunda ka'anii deemsaa isaanii itti fufu turan. **37** Yoo duumessi irraa ka'u baate garuu hamma gaafa duumessi sun irraa ka'uutti hin deeman ture. **38** Kanaafuu karaa isaanii hunda keessatti fuula saba Israa'el hundaa duratti guyyaa guyyaa duumessi Waaqayyoo dunkaana qulqullu irra ture; halkan halkan immoo ibiddi duumessa sana keessa ture.

40 Waaqayyo Museedhaan akkana jedhe: **2** "Guyyaa jalqaba ji'a jalqabaatti dunkaana qulqullu jechuunis dunkaana wal ga'ii dhaabi. **3** Taabota kakuu seeraa isa keessa kaa'ittii taaboticha golgaadhaan da eessi. **4** Minjaala ol galchiitii mi'a isaa tottolchi. Ergasiis baattuu ibsaal ol galchiitii ibsaal isaa irra dhaabi. **5** Iddoo aarsaa ixaaanaa kan warqee irraa hojjetame fuula taabota kakuu seeraa dura dhaabiitii balbala dunkaana qulqullutti immoo golgaa fanmisi. **6** Iddoo aarsaa qalma gubamuu sanas fuula balbala dunkaana qulqullu jechuunis dunkaana wal ga'ii dura dhaabi; **7** gabatee itti dhiqatanis dunkaana wal ga'ittii fi iddo aarsaa gidduu dhaabiitii bishaan itti naqi. **8** Naannoisaattis oobdii hojjedhuutii balbala isaatti golgaa kaa'i. **9** "Zayitii ittiin diban fuudhiitii dunkaana qulqullu fi waan isa keessa jiru hunda dibi; dunkaanicahaa fi mi'a isaa hunda qulqulleessi; innis ni qulqullaa'a. **10** Ergasisi iddo aarsaa qalma gubamuutii fi mi'a isaa hunda dibi; iddo aarsaa sana qulqulleessi; innis waan hunda caalaa qulqullaa'a ta'a. **11** Gabatee itti dhiqatanii fi miilla isaa dibiitii isaan qulqulleessi. **12** "Arooni fi ilmaan isaa gara balbala dunkaana wal ga'ittii fidiitii bishaamiini isaan dhiqi. **13** Ergasiis Aroonitti wayya qulqulluu uffisi; akka inni lubummaadhaan na tajaajiluufis dibiitii isaa qulqulleessi. **14** Ilmaan isaan fiditii kittaa itti uffisi. **15** Akka isaan lubummaadhaan na tajaajilaniifis akkuma abbaa isaanii dibde sanatti isaan dibi; dibamuun isaanii kunis dhaloota dhufu hunda keessatti lubummaa itti fufu ta'a." **16** Museenis akkuma Waaqayyo isa ajajetti waan hunda hojjete. **17** Kanaafuu dunkaanni qulqulluun sun wagga lamaffaa keessa guyyaa jalqabaa kan ji'a jalqabaatti dhaabame. **18** Museen yeroo dunkaana qulqullu sana dhaabetti miillawwan dunkaanicahaa itti kaa'e; tuggeewwan isaa dhadhaabe; dagaleewan isaa loose; utuboota isaa dhadhaabe. **19** Innis akkuma Waaqayyo isa ajajetti dunkaana qulqullu irraa dunkaana diriirsee dunkaana sanatti immoo irra buusa uffise. **20** Dhuga ba'umsa sana fuudhee taabota keessa kaa'e; danqaraawwanis taabottati hidhe; teessoo araaraa immoo taabota gubbaa kaa'e. **21** Museen akkuma Waaqayyo isa ajajetti taabota sana dunkaana qulqullutti ol galchee golgaa da'eessu fanniseef; taabota kakuu seeraa sanas da'eesse. **22** Museenis minjaala sana gama kaaba dunkaana qulqullutiin dunkaana

Lewwota

1 Waaqayyo Musee waamee dunkaana wal ga'ii keessaaakkana jedhee itti dubbate; **2** "Israa'elootatti dubbadhu; akkanas jedhiin: 'Isin keessaa namni kam iyyuu yommuu horii keessaa Waaqayyoof kennaa dhi'eessutti karra loonii yookaan bushayee keessaa haa dhi'eessu. **3** "Yoo kennaan sun qalma gubamu kan karra loonii ta'e, namichi sun korma hir'in hin qabne haa dhi'eessu. Akka aarsaan sun fuula Waaqayyoof duratti fudhatama argatuufis balbalu dunkaana wal ga'ii duratti haa dhi'eessu. **4** Namichis mataa horii aarsaa gubamuuf dhi'eeffamu sanaa irra harka isaa haa kaa'u; kunis araara isaa buusuuf qooda isaa fudhatama argata. **5** Innis fuula Waaqayyoof duratti korma haa qalu; ilmaan Aroon luboonni dhiiga sanaa fuudhanii iddo aarsaa kan balbalu dunkaana wal ga'ii dura jirutti gama hundaan haa facaasan. **6** Innis aarsaa gubamu sana irraa gogaa baasee kutaa kutaatti murmuraa. **7** Ilmaan Aroon lubichaa immoo iddo aarsaa irratti ibidda qabsiisanii qoraan irra haa naqan. **8** Ergasiis ilmaan Aroon luboonni kutaa murmurame, mataa fi cooma isaa qoraan iddo aarsaa irratti boba'u irra tarree haa naqan. **9** Innis mi'a garaatii fi miilla qalma sanaa bishaaniin haa dhiqu; lubichis hunda isaa iddo aarsaa irratti haa gubu. Kunis aarsaa gubamu kan ibiddaan dhi'aattuu fi kan urgaan isaa Waaqayyotti toluu dha. **10** "Yoo aarsaan sun qalma gubamu kan bushayee jechuunis hoolaa yookaan re'ee ta'e namichi dhi'eessu sun korma hir'in hin qabne haa dhi'eessu. **11** Innis gama kaaba iddo aarsaatiin fuula Waaqayyoof duratti haa qalu; ilmaan Aroon luboonni immoo gama hundaan dhiiga isaa iddo aarsaatti haa facaasan. **12** Namichi sunis kutaa kutaatti haa murmuru; lubichi immoo mataa fi cooma isaa qoraan iddo aarsaa irratti boba'aa jiru irra tarree haa naqu. **13** Innis mi'a garaatii fi miilla qalma sanaa bishaaniin haa dhiqu; lubichi immoo hunda isaa fidee iddo aarsaa irratti haa gubu. Kunis aarsaa gubamu kan ibiddaan dhi'aattuu fi kan urgaan isaa Waaqayyotti toluu dha. **14** "Yoo aarsaan Waaqayyoof dhi'aatu sun qalma gubamu kan simbirrootaa ta'e namichi sun gugee yookaan gugee sookkee haa dhi'eessu. **15** Lubichi sun gara iddo aarsaatti haa fidu; mataa isaaas micciiree irraa haa kutu; ergasiis immoo iddo aarsaa irratti haa gubu; dhiigni isaa immoo iddo aarsaa cinatti haa coccobu. **16** Mi'a garaa isaa baalliee isaa wajjin baasee karaa ba'a biiftuutiin iddo aarsaa cinatti lafa daaraan jirutti haa gatu. **17** Karaa qoochoo isaaatiin haa baqaqsu; garuu guutumaan guutuutti gargar hin baasin; ergasiis lubichi iddo aarsaa irratti qoraan boba'aa jiru irratti haa gubu. Kunis aarsaa gubamu kan ibiddaan dhi'aattuu fi kan urgaan isaa Waaqayyotti toluu dha.

2 "Namni tokko yommuu kennaa midhaanii Waaqayyoof dhi'eessutti, kennaan isaa daakuu bullaa'aa haa ta'u. Innis zayitiit haa naqu; ixaanas itti dabalee, **2** ilmaan Aroon luboota sanatti haa fidu. Lubichis daakuu bullaa'aa zayitiit haa naqame sana irraa konyee tokko ixaana hunda wajjin haa fuudhu; kanas kutaa

yaadannoo aarsaa gubamu kan ibiddaan dhi'eeffamu kan urgaan isaa Waaqayyotti toluu godhee iddo aarsaa irratti haa gubu. **3** Kennaan midhaanii hafe immo kan Aroonii fi ilmaan isaa ti; kunis kutaa aarsawwan hunda caalaal qulqullu kan ibiddaan Waaqayyoof dhi'eeffamu dha. **4** "Yeroo ati kennaa midhaanii barbadaa ibiddaa irratti tolfamee dhi'eessutti, kennaan sun daakuu bullaa'aa jechuunis maxinoo zayitiit haa makame yookaan bixxilee raaciti malee tolfamee zayitiit irra dibame haa ta'u. **5** Kennaan kee kennaa midhaanii kan eelee irratti qopheeffame taanaan kennaan sun daakuu bullaa'aa hin bukaa'in kan zayitiit haa makame irraa haa ta'u. **6** Isa caccabsiiti gubbaa isattii zayitiit naqi; inni kennaa midhaanii ti. **7** Kennaan midhaan keetii yoo eelee irratti qopheeffame, kennaan sun daakuu bullaa'aa fi zayitiit irraa haa qopheeffamu. **8** Kennaan midhaanii kan wantoota kanneen irraa qopheeffame Waaqayyoof fidi; kanas luba iddo aarsaatti geessutti kenni. **9** Innis Kennaa midhaanii sana irraa kutaa yaadannoo fuudhee kennaa ibiddaan dhi'eeffamu kan urgaan isaa Waaqayyotti toluu godhee iddo aarsaa irratti haa gubu. **10** Kennaan midhaanii hafe immo kan Aroonii fi ilmaan isaa ti; kunis kutaa aarsawwan hunda caalaal qulqullu kan ibiddaan Waaqayyoof dhi'eeffamu dha. **11** "Kennaan midhaanii kan isin Waaqayyoof dhi'eessit hundinutu uttu raacitiit haa makamin qopheeffamu qaba; inni kennaa ibiddaan Waaqayyoof dhi'eeffamu tokko keessatti raaciti yookaan dammaa tokko illee gubuu hin qabdaniitii. **12** Kennaa kanas akka mataa midhaanii Waaqayyoof dhi'eessu dandeessu; garuu akka kennaa urgaa'aa tokkootti iddo aarsaa irratti dhi'aachuu hin qabu. **13** Kennaa midhaan keetii hunda soogiddaan mi'eessi; soogidda kakuu Waaqa keetii kennaa midhaan keetii keessaa hin hambisin; kennaa kee hundatti soogidda dabali. **14** "Ati yoo mataa midhaanii keessaa kennaa midhaanii Waaqayyoof fidde, mataa midhaan asheetee ibiddaan waadamee sukkuumamee dhi'eessi. **15** Zayitiit haa naqitiit ixaanas itti dabali; kun kennaa midhaanii ti. **16** Lubni sunis kutaa yaadannoo midhaan sukkuumamee sanaatiit fi zayitiit sana ixaana hunda wajjin kennaa ibiddaan Waaqayyoof dhi'eeffamu godhee haa gubu.

3 "Kennaan nama tokkoo yoo aarsaa nagaa ta'e, namichi sunis karra loonii keessaa horii tokko, korma yookaan dhalaa yoo dhi'eesse, inni horii hir'in hin qabne fuula Waaqayyoof duratti haa dhi'eessu. **2** Namichi sun mataa kennaa isaa irra harka isaa haa kaa'u; balbalu dunkaana wal ga'ii durattis haa qalu. Ergasiis immoo ilmaan Aroon luboonni sun dhiiga horii sana iddo aarsaa sanatti gama hundaan haa facaasan. **3** Innis aarsaa nagaa irraa aarsaa ibiddaan Waaqayyoof dhi'eeffamu haa fidu; kunis moora mi'a garaa haguuguu fi kan itti maxxaru hunda, **4** kalee lamaanii fi moora isaan irra jiru kan mudhiitti dhi'aatu, haguuggii tiruu kan namichi kaleedhaan walitti qabee baasu fa'a. **5** Ergasiis ilmaan Aroon waan kana aarsaa ibiddaan dhi'eeffamu kan urgaan isaa Waaqayyotti toluu godhanii iddo aarsaa irratti aarsaa gubamu kan qoraan boba'u irra jiru irratti

haa guban. 6 “Inni yoo bushaayee keessaa horii tokko nagaatiif dhi’eeffamu irraa moorri baafamu sanatti akka aarsaa nagaatti Waaqayyoof dhi’eesse, korma haa baasu. Lubnis iddo aarsaa kan aarsaa gubamuu yookaan dhalaa hir’ina hin qabne haa dhi’eessu. 7 irratti haa gubu. 11 Garuu gogaa dibicha sanaatii fi Inni yoo xobbaalla hoolaa dhi’eesse, fuula Waaqayyoof foon isaa hunda, mataa fi miilla isaa, mi’a garaatii fi duratti haa dhi’eessu. 8 Namichi sunis mataa kennaa isaa cumaa isaa, 12 jechuunis waan dibicha sanaa kan hafe irra harka isaa kaa’ee balbala dunkaana wal ga’ii duratti hunda qubata keessaa gad baasee gara iddo seeraan haa qalu. Ergasii immoo ilmaan Aroon dhiiga horii sanaa qulqulluu ta’e kan daaraan itti gatamuutti haa geessu; iddo aarsaa irratti gama hundaan haa facaasan. 9 Innis daaraa tuulame irrattis ibidda qoraaniitiin haa gubu. 13 aarsaa nagaa sana irraa qalma ibiddaan Waaqayyoof “Yoo waldaan Israa’el hundi utuu hin beekin cubbamee dhi’eeffamu haa fidu; kunis cooma isaa, duboo isaa waan ajaja Waaqayyoof keessatti dhowwamee hojjete kan lafee dugdaatti dhi’eeffamee kutame hunda, moora waldaan sun waalee waan sanaa beekuu baatu illee mi’a garaa haguuguu fi kan itti maxxanu hunda, 10 yakka qabeessa ta’a. 14 Yommuu cubbuun isaan hojjetan kalee lamaanii fi moora isaan irra jiru kan mudhiitti beekamutti waldaan sun dibicha tokko aarsaa cubbuu dhi’atu, haguuggii tiruu kan namichi kaleedhaan walitti godhee dunkaana wal ga’ii duratti fidee haa dhi’eessu. 15 qabee baasu fa’i. 11 Lubni sunis waan kana nyaata Maanguddoorni waldaa fuula Waaqayyoof duratti mataa godhee iddo aarsaa irratti haa gubu; nyaanni kunis dibicha sanaa irra harka isanii haa kaa’an; dibichi sunis aarsaa ibiddaan Waaqayyoof dhi’eeffamu dha. 12 “Yoo fuula Waaqayyoof duratti haa qalamu. 16 Lubni dibame kennaan isaa re’ee ta’e, inni fuula Waaqayyoof duratti sun dhiiga dibicha sanaa irraa fuudhee gara dunkaana haa dhi’eessu. 13 Namichi sun mataa re’ee sanaa irra wal ga’iitt haa fidu. 17 Innis quba isaa dhiiga keessa harka isaa kaa’ee fuula dunkaana wal ga’ii duratti haa cuuphee golgaa duratti yeroo torba fuula Waaqayyoof qalu. Ergasii immoo ilmaan Aroon dhiiga horii sanaa duratti haa facaasan. 14 Innis gaanfawwan iddo aarsaa kan dunkaana wal ga’iitt haa naqu. Dhiiga Waaqayyoof dhi’eeffamu godhee haa dhi’eessu; kunis dibicha sanaa kan hafe hunda immoo balbala dunkaana moora mi’ a garaa haguuguu fi kan itti maxxanu hunda, wal ga’iitt miilla iddo aarsaa gubamuu jalatti haa 15 kalee lamaanii fi moora isaan irra jiru kan mudhiitti dhangalaasu. 19 Inni cooma hunda irraa baasee iddo dhi’atu, haguuggii tiruu kan namichi kaleedhaan walitti aarsaa irratti haa gubu; 20 dibicha kanas akkuma dibicha qabee baasu fa’i. 16 Lubni sunis waan kana nyaata fuula Waaqayyoof dura jiru sana irratti haa naqu. Dhiiga godhee iddo aarsaa irratti haa gubu; kunis aarsaa dhiifama argatu. 21 Innis ergasii dibicha sana qubata urgaa’aa ibiddaan dhi’eeffamu dha. Coomni hundinuu kan Waaqayyoof ti. 17 “Isin cooma tokko illee yookaan dhiiga tokko illee hin sooratinaa; wanni kun lafa isin jiraattan hundatti dhaloota dhufuuf jiru keessatti seera hin geeddaramnee dha.”

4 Waaqayyoakkana jedhee Museetti dubbate; 2 “Isra’elootaanakkana jedhi; ‘Yoo namni utuu hin beekin waan Waaqayyo dhowwe cabsuudhaan cubbuu hojjete. 3 “Lubichi dibame yoo cubbuu hojjeteet akkasiin sabatti cubbuu fide, inni cubbuu hojjeteet sanaaf dibicha hir’ina hin qabne tokko aarsaa cubbuu godhee Waaqayyoof haa dhi’eessu. 4 Innis dibicha sana balbala dunkaana wal ga’iitt fuula Waaqayyoof duratti haa dhi’eessu. Mataa dibicha sanaa irras harka isaa kaa’ee fuula Waaqayyoof duratti haa qalu. 5 Lubni dibame sun dhiiga dibicha sanaa irraa fuudhee dunkaana wal ga’iitt qabatee haa seenu. 6 Lubni sunis quba isaa dhiiga keessa cuphee dhiiga sana irraa golga iddo qulqulluu duratti yeroo torba fuula Waaqayyoof duratti haa facaasu. 7 Ergasii lubni sun dhiiga sana irraa gaanfawwan iddo aarsaa ixaana urgaa’u kan dunkaana wal ga’iitt keessa fuula Waaqayyoof dura jiru sana irratti haa naqu. Dhiiga dibicha sanaa kan hafe hunda immoo balbala dunkaana wal ga’iitt miilla iddo aarsaa gubamuu jalatti haa dhangalaasu. 8 Innis dibicha aarsaa cubbuutif dhi’eeffamee sana irraa cooma hunda haa baasu; kunis moora mi’ a garaa haguuguu fi kan itti maxxanu hunda, 9 kalee lamaanii fi moora isaan irra jiru kan mudhiitti dhi’atu, haguuggii tiruu kan inni kaleedhaan walitti qabee baasu fa’i; 10 waan kanas akkuma loon aarsaa nagaatiif dhi’eeffamu irraa moorri baafamu sanatti akka aarsaa nagaatti Waaqayyoof dhi’eesse, korma haa baasu. Lubnis iddo aarsaa kan aarsaa gubamuu yookaan dhalaa hir’ina hin qabne haa dhi’eessu. 7 irratti haa gubu. 11 Garuu gogaa dibicha sanaatii fi Inni yoo xobbaalla hoolaa dhi’eesse, fuula Waaqayyoof foon isaa hunda, mataa fi miilla isaa, mi’a garaatii fi duratti haa dhi’eessu. 8 Namichi sunis mataa kennaa isaa cumaa isaa, 12 jechuunis waan dibicha sanaa kan hafe irra harka isaa kaa’ee balbala dunkaana wal ga’ii duratti hunda qubata keessaa gad baasee gara iddo seeraan haa qalu. Ergasii immoo ilmaan Aroon dhiiga horii sanaa qulqulluu ta’e kan daaraan itti gatamuutti haa geessu; iddo aarsaa irratti gama hundaan haa facaasan. 9 Innis daaraa tuulame irrattis ibidda qoraaniitiin haa gubu. 13 aarsaa nagaa sana irraa qalma ibiddaan Waaqayyoof “Yoo waldaan Israa’el hundi utuu hin beekin cubbamee dhi’eeffamu haa fidu; kunis cooma isaa, duboo isaa waan ajaja Waaqayyoof keessatti dhowwamee hojjete kan lafee dugdaatti dhi’eeffamee kutame hunda, moora waldaan sun waalee waan sanaa beekuu baatu illee mi’a garaa haguuguu fi kan itti maxxanu hunda, 10 yakka qabeessa ta’a. 14 Yommuu cubbuun isaan hojjetan kalee lamaanii fi moora isaan irra jiru kan mudhiitti beekamutti waldaan sun dibicha tokko aarsaa cubbuu dhi’atu, haguuggii tiruu kan namichi kaleedhaan walitti godhee dunkaana wal ga’ii duratti fidee haa dhi’eessu. 15 qabee baasu fa’i. 11 Lubni sunis waan kana nyaata Maanguddoorni waldaa fuula Waaqayyoof duratti mataa godhee iddo aarsaa irratti haa gubu; nyaanni kunis dibicha sanaa irra harka isanii haa kaa’an; dibichi sunis aarsaa ibiddaan Waaqayyoof dhi’eesse, korma haa baasu. 12 “Yoo fuula Waaqayyoof duratti haa qalamu. 16 Lubni dibame kennaan isaa re’ee ta’e, inni fuula Waaqayyoof duratti sun dhiiga dibicha sanaa irraa fuudhee gara dunkaana haa dhi’eessu. 17 Innis quba isaa dhiiga keessa harka isaa kaa’ee fuula dunkaana wal ga’iitt haa naqu. Dhiiga Waaqayyoof dhi’eesse, korma haa baasu. 18 Lubni sunis dhiiga sana irraa gaanfawwan iddo aarsaa kan dunkaana wal ga’iitt haa naqu. Dhiiga Waaqayyoof duratti haa qalamu. 19 Inni cooma hunda irraa baasee iddo dhangalaasu. 20 Lubni sunis ergasii dhiiga aarsaa cubbuutif dhi’eeffamee sana godhe haa godhu; lubnis haaluma kanaan araara isaanii buusa; isaanis dhiifama argatu. 21 Innis ergasii dibicha sana qubata keessa gad baasee akkuma dibicha jalqabaa gube sana haa gubu; kunis aarsaa cubbuu waldaa ti. 22 “Bulchaan tokko yoo utuu hin beekin cubbuu hojjeteet waan ajaja Waaqayyo Waqa isaa keessatti dhowwamee hojjete inni yakka qabeessa ta’a. 23 Inni yommuu cubbuu hojjete sana beeketti korma re’ee kan hir’ina hin qabne tokko aarsaa ofii isaaifi haa fidu. 24 Mataa re’ee sanaa irra harka isaa kaa’ee iddo aarsaan gubamu itti qalamutti fuula Waaqayyoof duratti haa qalu; kunis aarsaa cubbuu ti. 25 Lubni sunis ergasii dhiiga aarsaa cubbuutif dhi’eeffamee irraa quba isaaifi fuudhee gaanfa iddo aarsaa kan aarsaan gubamu irratti dhi’eeffamutti haa naqu; dhiiga hafe hunda immoo miilla iddo aarsaa jalatti haa dhangalaasu. 26 Innis akkuma cooma aarsaa nagaatiif dhi’eeffamee gube sana moora hunda iddo aarsaa irratti haa gubu; lubichi haala kanaan namichaaf araara cubbuu buusa; innis dhiifama argata. 27 “Saba keessaa namni tokko yoo utuu hin beekin waan ajaja Waaqayyoof keessatti dhowwamee keessaa tokko illee cabsuudhaan cubbuu hojjete inni yakka qabeessa ta’a. 28 Inni yommuu akka cubbuu hojjete beeketti cubbuu hojjete sanaaf re’ee dhaltuu hir’ina hin qabne tokko aarsaa ofii isaaifi haa fidu. 29 Mataa re’ee aarsaa cubbuutif dhi’eeffamte sanaa irras harka isaa kaa’ee iddo aarsaa gubamutti haa qalu. 30 Lubni sunis ergasii dhiiga sana irraa quba isaaifi fuudhee gaanfa iddo aarsaa kan aarsaan gubamu irratti dhi’eeffamutti haa naqu; dhiiga hafe hunda immoo miilla iddo aarsaa jalatti haa dhangalaasu. 31 Akkuma moorri itti aarsaa nagaa irraa baafamutti inni moora

hunda haa baasu; lubni immoo aarsaa urgaan isaa **13** Lubichis haala kanaan cubbuu namichi hojjeteef Waaqayyotti tolu godhee iddo aarsaa irratti haa gubu. araara buusa; innis dhiifama argata. Aarsaan hafe Akkasiinis lubni araara buusaaf; innis dhiifama argata. **32** “Inni yoo hoolaa tokko aarsaa cubbuu ofii isataifi fide, dhaltuu hir’ina hin qabne haa fidu. **33** Mataa hoolaa sanaa irras harka isaa kaa’ee iddo aarsaan gubamu itti qalamutti aarsaa cubbuutiif haa qalu. **34** Lubni sunis ergasii dhiiga aarsaa cubbuutiif dhi’effame irraa quba isatain fuudhee gaanfa iddo aarsaa kan aarsaa gubamuutti haa naqu; dhiiga hafe hunda immoo miilla iddo aarsaa jalatti haa dhangalaasu. **35** Akkuma moorri itti hoolaa aarsaa nagaatiif dhi’effamu irraa baafamutti inni moora hunda haa baasu; lubni immoo aarsaa ibiddaan Waaqayyoof dhi’effamu gubbaatti iddo aarsaa irratti haa gubu. Lubnis akkasiin cubbuu namichi hojjeteef araara buusaaf; innis dhiifama argata.

5 “Namni tokko yoo waan nama kakachiisu dhaga’ ee waa’ee waan arge yookaan beeku sanaa dhugaa ba’uu diduudhaan cubbuu hojjete inni itti gaafatama. **2** “Yookaan namni tokko yoo waan akka seeraatti xuraa’aa ta’e jechuunis raqa bineensa xuraa’aa yookaan horii xuraa’aa yookaan uumamawwan xuraa’oo kannenee lafa irra munyuuqaniit utuu hin beekin tuqe inni xuraa’era; yakka qabeessas ta’a. **3** Yookaan inni yoo xuraa’ ummaa namaa jechuunis waan isa xureessu kam iyyuu utuu hin beekin tuqe, yommuu waan sana beeketti yakka qabeessa ta’a. **4** Yookaan namni yoo utuu itti hin yaadin waan gaarii yookaan hamaa gochuuf kakate, waa’ee waan utuu itti hin yaadin kakate sanaa beekuu baatu illee maalumaafuu yommuu waan sana beeketti inni yakka qabeessa ta’a. **5** Inni yoo karaa kanneen keessaa tokkoon iyyuu yakka qabeessa ta’e karaa kamin akka hojjete haa himatu; **6** adaba cubbuu hojjete sanaattifis akka aarsaa cubbuu isaaftaatauuf bushaayee keessaa hoolaa yookaan re’ee dhaltuu Waaqayyoof haa fidu; lubnis cubbuu namichaatiif aarsaa aaraaraa haa dhi’eessu. **7** “Namichi sun cubbuu hojjeteef hoolaa dhi’eessuutti harka qalleessa yoo ta’e adabbii cubbuu isataifi gugee lama yookaan gugee sosookkee lama, tokko aarsaa cubbuutiif tokko immoo aarsaa gubamuuf Waaqayyoof haa fidu. **8** Lubattis isaan haa fidu; lubni immoo kan aarsaa cubbuutiif taatu duraan dursee haa dhi’eessu. Innis mataa ishee micciiree morma ishee haa cabsu; garuu irraa hin kutin. **9** Dhiiga aarsaa cubbuu sana irraa fuudhee cinaacha iddo aarsaatti haa facaasu; dhiigni hafe immoo miilla iddo aarsaa jalatti haa dhangalaafamu; kun aarsaa cubbuu ti. **10** Ergasisi lubichi akkuma ajajametti kan lammaffaa sana aarsaa gubamu godhee cubbuu namichi hojjeteef aarsaa aaraaraa haa dhi’eessu; innis dhiifama argata. **11** “Namichi sun yoo gugee lama yookaan gugee sosookkee lama dhi’eessuutti harka qalleessa ta’e inni cubbuu hojjete sanaafaa daakkuu bullaa’aa ififi tokko keessaa harka kurnaffaa aarsaa cubbuutiif haa dhi’eessu. Sababii wanni kun aarsaa cubbuu ta’eef namichi zayiti yookaanixaana itti hin dabalin. **12** Innis lubatti haa fidu; lubichi immoo konyee tokko irraa fuudhee akka kutaa yaadannoo tokkootti aarsaa ibiddaan Waaqayyoof dhi’effame gubbaatti iddo aarsaa irratti haa gubu; kun aarsaa cubbuu ti.

13 Lubichis haala kanaan cubbuu namichi hojjeteef Waaqayyo Museedhaanakkana jedhe; **15** “Namni yoo seera cabsee utuu hin beekin waan Waaqayyoof qulqulleeffame kam iyyutti cubbuu hojjete inni adabbii cubbuu isataifi bushaayee keessaa korbeessa hoolaa kan hir’ina hin qabne kan gatiin isaa akka saqlili iddo qulqulluutti meetiidihaan tilmaamame tokko aarsaa yakka godhee Waaqayyoof haa fidu; kun aarsaa yakkaa ti. **16** Namichi sunis waan wantoota qulqulluutti hir’ise sana iddo haa buusu; gatii waan sanaa illee harka shan keessaa harka tokko itti dabalee hunda isaa lubatti haa kennu; lubni sunis korbeessa hoolaa aarsaa yakkaatiif dhi’effame sanaan araara buusaaf; innis dhiifama argata. **17** “Namni yoo cubbuu hojjeteef waan ajajawwan Waaqayyo keessatti dhowwame hojjete, inni yoo beekuu baate illee yakka qabeessa ta’eera; itti gaafatamas. **18** Innis akka tilmaama keetiitti bushaayee keessaa korbeessa hoolaa hir’ina hin qabne tokko aarsaa yakka godhee lubatti haa fidu. Lubichis haaluma kanaan yakka namichi utuu hin beekin hojjeteef araara buusa; innis dhiifama argata. **19** Kun aarsaa yakkaa ti; namichi sun Waaqayyotti yakka hojjeteera.”

6 Waaqayyo Museedhaanakkana jedhe; **2** “Namni yoo waa’ee waan imaanaa isatti kennamee yookaan waan isaa bira kaa’amee yookaan waan hatame tokkoo ollaa isaa gowwoomsuudhaan yookaan saamuuudhaan cubbuu hojjete Waaqayyoof amanamu baate, **3** yookaan yoo qabeenya bade argee waa’ee isaa soba dubbate yookaan yoo sobaan kakate yookaan yoo cubbuu akkasii kan namoonni hojjetan kam iyyuu hojjete, **4** yoo akkasiin cubbuu hojjete yakka qabeessa ta’e inni waan hate yookaan waan humnaan saame yookaan waan imaanaa isatti kennamee yookaan waan bade kan lafaa arge sana **5** yookaan waan sobaan itti kakate hunda haa deebisu. Inni waan sana guutummaatti iddo haa buusu; gatii waan sanaas harka shan keessaa harka tokko itti dabalee hunda isaa guyuma aarsaa yakka ofii isaa dhi’effatutti abbaa qabeenya sanaatiif haa kennu. **6** Ergasisi inni bushaayee keessaa korbeessa hoolaa hir’ina hin qabne kan gatiin isaa gatii adabbii yakka tokkootti tilmaamamu aarsaa yakka ofii isaa kan Waaqayyoof dhi’effamu godhee lubatti haa fidu. **7** Lubichi haaluma kanaan fuula Waaqayyo durattti araara isaafta buusa; innis wantoota kanneen keessaa waan hojjete kan yakka qabeessa isa godhe kamiif iyyuu dhiifama argata.” **8** Waaqayyo Museedhaanakkana jedhe; **9** “Aroonii fi ilmaanisaatiif ajaja kana kenni: ‘Seerri aarsaa gubamu kanaa dha; aarsaan gubamu hamma lafti bariittutti halkan guutuu ibidda iddo aarsaa irraa jiru gubbaa haa turu; ibiddis ittuma fufee iddo aarsaa irratti haa boba’u. **10** Lubni sunis uffata isaa kan quncee talbaa irraa hojjetamee fi uffata wayyaa jalaan dhagna isattiaanu kan quncee talbaa irraa hojjetamee haa uffatu; ergasisi daaraa aarsaa gubamu kan ibiddi iddo aarsaa irratti gubee fixe sana haree iddo aarsaa cina haa kaa’u. **11** Ergasisi uffata sana of irraa baasee kan biraahaa uffatu; daaraa sanas baatee

qubata keessaa gad baasee lafa akka seeraatti qulqulluu ta'etti haa geessu. **12** Ibbiddi iddo aarsaa irra jiru yeroo hunda boba'u qaba; yoom iyyuu hin dhaamin. Lubichi ganama ganama ibidda sanatti qoraan haa naqu; aarsaa gubamu ibidda irratti haa qopheessu; kana irrattis cooma aarsaa nagaa haa gubu. **13** Iddoo aarsaa irratti ibiddi yeroo hunda haa boba'; gonkumaas hin dhaamin.

14 "Seerri kennaa midhaanii kanaa dha: Ilmaan Aroon waan kana fuullee iddo aarsaatti fuula Waaqayyoo duratti haa dhi'eessan. **15** Lubnis daakuu bullaa'aa konyee tokkoo fi zayitti,ixaana kennaa midhaanii irra jiru hunda wajjin fuudhee urgaa Waaqayyotti tolu godhee akka kutaa yaadannootti iddo aarsaa irratti haa gubu. **16** Arooni fi ilmaan isaa immoo waan irraa hafe haayaan; kun maxinoo iddo qulqulluutti nyaatamuu qabuu dha; isaanis oobdii dunkaana wal ga'ii keessatti haa nyaatan. **17** Wanni kun raacitiidhaan tolfaamuu hin qabu; ani kennaa ibiddaan naa dhi'eefamu keessaa akka qooda isaaniitti waan kana isaaniif kenneera. Kunis akkuma aarsaa cubbuutii fi aarsaa yakkaatti waan hunda caalaa qulqulluu dha. **18** Sanyiin Aroon kan dhiira ta'e kam iyyuu waan kana nyaachuu danda'a. Kunis qooda kennaa ibiddaan Waaqayyoof dhi'eefamu keessaa dhaloota keessan kan dhufutti bara baraan Arooniif kennamee dha; namni isa tuqu hundiuun ni qulqulla'a." **19** Waaqayyo Museedhaan akkana jedhe; **20** "Kennaan Aroonii fi ilmaan isaa guyyaa inni dibamutti Waaqayyoof dhi'eessuu qaban kanaa dha: Daakuu bullaa'aa ififi kudhan keessaa tokkoo jechuuni walakkaa isaa ganama, walakkaa immoo galgalga yeroo hunda kennaa midhaanii godhanii haa dhi'eessan. **21** Kunis zayitiidhaan eelee irratti haa tolfaam; akka gaariitti walitti makiitii kennaa midhaan sanaa caccabsii urgaa Waaqayyotti tolu godhii dhi'eessi. **22** Ilmi isaa kan luba ta'ee dibamee iddo isaa bu'u waan kana haa qopheessu; kennaan kun sababii qooda Waaqayyoo kan bara baraa ta'eef guutummaatti haa gubamu. **23** Kennaan midhaanii kan lubichi dhi'eessu hundi guutummaatti haa gubamu; aarsaan sun nyaatamuu hin qabuutii." **24** Waaqayyo Museedhaan akkana jedhe; **25** "Aroonii fi ilmaan isaatiinakkana jedhi: 'Seerri aarsaan cubbuu ittiin dhi'eefamu kanaa dha: Aarsaan cubbuu iddo aarsaan gubamu itti qalamutti fuula Waaqayyoo duratti haa qalamu; aarsaan kun waan hunda caalaa qulqulluu dha. **26** Lubni isaa dhi'eessu aarsaa kana haa nyaatu; kunis oobdii dunkaana wal ga'ii keessatti iddo qulqulluutti nyaatamuu qaba. **27** Namni foon sana tuqu kam iyyuu ni qulqulla'a; yoo dhiigni isaa tokko iyyuu uffattati faca'e uffata sana iddo qulqulluutti miicuu qabda. **28** Okkoteen suphee kan foon sun itti affeelame haa cabsamu; yoo okkotee naasiitti affeelame garuu haqamee bishaaniin haa dhiqamu. **29** Dhiirri gosa lubootaa ta'e kam iyyuu foon kana nyaachuu ni danda'a; kun waan hunda caalaa qulqulluu dha. **30** Garuu aarsaan cubbuu kan araara buusudhaaf dhiigni isaa gara dunkaana wal ga'ii Iddoo Qulqulluutti fidamu kam iyyuu nyaatamuu hin qabu; inni gubamu qaba.

7 "Seerri aarsaa yakkaa kan waan hunda caala qulqulluu ta'e sanaa kana: **2** Aarsaan yakkaa iddo aarsaan gubamu itti qalamutti haa qalamu; dhiigni isaa immoo gama hundaan iddo aarsaatti facaafamu qaba. **3** Moorri isaa hundinius aarsaa ta'ee dhi'eefamu qaba; kunis duboo fi moora mi'a garaa haguugu, **4** kalee lamaanii fi moora isaan irra jiru kan mudhiitti dhi'aatu, haguuggiin tiruu kan kaleewwan wajjin ba'u wal faana haa dhi'aatu. **5** Lubichis aarsaa ibiddaan Waaqayyoof dhi'aatu godhee iddo aarsaa irratti haa gubu; kun aarsaa yakkaa ti. **6** Dhiirri gosa lubootaa ta'e kam iyyuu foon kana nyaachuu danda'a; kun garuu iddo qulqulluutti nyaatamuu qaba; aarsaan kun waan hunda caalaa qulqulluu dha. **7** "Seerri aarsaan cubbuutii fi aarsaan yakkaa ittiin dhi'eefamu tokkuma; aarsaawwan kuneenies kan luba ittiin araara buusuu ta'u. **8** Lubni namaaf jedhee aarsaa gubamu dhi'eessu tokko gogaa aarsaa gubamu sanaa ofii isaatiffi haa fudhatu. **9** Kennaan midhaanii kan barbadaa ibiddaa irratti yookaan eelee irratti yookaan beddee irratti bilchaate kam iyyuu luba isaa dhi'eessuuf haa kennamu; **10** kennaan midhaanii kam iyyuu jechuunis kan zayitiin itti makame yookaan goggogaan ilmaan Aroon hundaaf wal qixxee haa kennamu. **11** "Seerri aarsaa nagaa kan namni tokko ittiin Waaqayyoof dhi'eessuu qabu kana. **12** "Inni yoo galata galchuuf aarsaa dhi'eeffate, aarsaa galataa kana wajjin maxinoo zayitiin itti makame, bixxilee raacitii malee tolfamee zayitiin irra dibamee fi maxinoo daakuu bullaa'aa kan akka gaarii sukkuumamee zayitiin itti makame haa dhi'eessu. **13** Aarsaa nagaa kan galataaf dhi'eefatu wajjinis kennaa maxinoo raacitii qabu haa dhi'eessu. **14** Aarsaa hunda keessaa tokko tolko fuudhee akka kennaa Waaqayyoof dhi'eefamu tokkootti haa fidu; kunis luba dhiiga aarsaa nagaa facaasuu sanaaf haa kennamu. **15** Foon aarsaa nagaa kan galataaf dhi'eefamu gaafuma dhi'aate sana nyaatamee dhumuun qaba; wanni tokko iyyuu isa irraa hafee buluu hin qabu. **16** "Yoo aarsaan isaa wareega guuttachuu yookaan aarsaa fedhiidhaan dhi'aatu ta'e, aarsaan sun guyuma inni dhi'eesse nyaatamuu qaba; kan hafe garuu guyyaa itti anuu nyaatamuu danda'a. **17** Foon aarsaa sana irraa hamma guyyaa sadaffaatti hafe gubamu qaba. **18** Foon aarsaa nagaa sana irraa yoo wanni tokko iyyuu guyyaa sadaffaatti nyaatamee aarsaan sun hin fudhatamu. Kun sababii xuraa'aa ta'eef nama dhi'eesse sanaaf budhatama hin qabaatua. Namni foon sana irraa nyaatu itti gaafatama. **19** "Foon waan akka seeraatti xuraa'aa ta'e kam iyyuu tuqe hin nyaatamin; foon sun gubamu qaba. Foon kaan garuu namni akka seeraatti qulqulluu ta'e kam iyyuu nyaachuu danda'a. **20** Garuu namni xuraa'aa yoo foon aarsaa nagaa kan Waaqayyoof dhi'eefame nyaate, inni saba ofii keessaa haa balleeffamu. **21** Namni yoo waan xuraa'aa jechuuniis xuraa'ummaa namaa yookaan horii xuraa'aa yookaan waan xuraa'aa kam iyyuu, waan jibbisiiisa tuqee ergasii immoo foon aarsaa nagaa kan Waaqayyoof dhi'aate keessaa nyaate namni sun saba ofii keessaa haa balleeffamu." **22** Waaqayyo Museedhaan

iyuu hin nyaatininaa. **24** Coomni horii du'ee argamee yookaan bineensi aijeesee waan biraaf haa oolu; isin garuu isa nyaachuu hin qabdan. **25** Namni horii ibiddaan Waaqayyoof dhi'eeffame irraa cooma isaa nyaate kam iyyuu saba ofii isaa keessaa haa balleeffamu. **26** Isin lafa jiraattan hundatti dhiiga simbirroo yookaan horii gosa kamii iyyuu hin nyaatininaa. **27** Namni kam iyyuu yoo dhiiga nyaate saba ofii isaa keessaa haa balleeffamu.” **28** Waaqayyo Museedhaan akkana jedhe; **29** “Israa’elootaan akkana jedhi; ‘Namni aarsaa nagaa Waaqayyoof dhi’eessu kanuma irraa fuudhee aarsaa ofii isaa Waaqayyoof haa dhi’eessu. **30** Aarsaa ibiddaan Waaqayyoof dhi'eeffamus harkuma isaatii haa fidu; cooma sana handaraafa wajjin haa fidu; handaraafas aarsaa sochofame godhee fuula Waaqayyoo duratti haa sochoosu. **31** Lubichi cooma sana iddo aarsaa irratti haa gubu. Handaraafni isaa garuu Aroonii fi ilmaan isaatiffi haa kennamu. **32** Tafa mirgaa kan aarsaa nagaa keessanii kennaa godhaatiil lubaaf kennaa. **33** Ilmi Aroon kan dhiigga fi cooma aarsaa nagaa dhi’eessu sun tafa mirgaa qooda ofii isaa godhee haa fudhatu. **34** Ani aarsaa nagaa kan Israa’eloottaan irraa handaraafa sochofamee fi tafa dhi'aate sana fudhadheera; kanas akka qooda isaan bara baraan Israa’eloota irraa argataniitti Aroon lubichaa fi ilmaan isaatii kenneera.” **35** Gaafa isaan lubummaadhaan Waaqayyoon tajaajiliuf dhi'aatanitti aarsaa ibiddaan Waaqayyoof dhi'aate irraa qoodni Aroonii fi ilmaan isaatiffi ramadame kana. **36** Guyyaa isaan dibamanitti, akka Israa’eloonni qooda isaanii godhanii bara baraan dhaloota dhufutti waan kana isaanii kennan Waaqayyo ajajeera. **37** Egaa seerri dhi'eessuu aarsaa gubamuu, kennaa midhaanii, aarsaa cubbuu, aarsaa yakkaa, seerri dibamuu lubummaatiif fi aarsaa nagaa kanaa dha; **38** kunis ajaja Waaqayyo gaafa akka Israa’eloonni Gammoojii Siinaatti kennaa isaanii Waaqayyoof dhi'eessan Gaara Siinaa irratti Museedhaaf kennee dha.

akkasumas gabatee itti dhiqatan miilla isaa wajjin zayitti dibe. **12** Zayittii ittiin diban irraas fuudhee mataa Aroon irratti dhangalaase; isa qulqulleessuufiisa dibe. **13** Museenii akkuma Waaqayyo isa ajajetti ilmaan Aroon gara fuula duraatti baasee kittaa itti uffise; sabbata hidheefi gonfoo mataa isaaniitti kaa'e. **14** Ergasiimmoo aarsaa cubbuutif dibicha dhi'eesse; Aroonii fi ilmaan isas mataa dibicha sanaa irra harka isaanii kaa'an. **15** Museenii dibicha sana qalee dhiiga fuudhee iddo aarsaa qulqulleessuufi quba isaatiiin gaanfa iddo aarsaa hunda dibe; dhiiga hafe immoo miilla iddo aarsaa jalatti gad naqe. Araara isaaaf buusuuufs iddo aarsaa sana qulqulleesse. **16** Akkasumas moora naannoo mi'a garaajiru, haguuggi tiruu, kalee lamaanii fi moora isaanii fuudhee iddo aarsaa irratti gube. **17** Dibicha sana, gogaa isaa, foon isatii fi cumaa isaa garuu akkuma Waaqayyo isaa ajajetti qubata keessaa gad baasee gube. **18** Ergasiimmoo aarsaa gubamuuf korbeessa hoolaa dhi'eesse; Aroonii fi ilmaan isas mataa hoolaa sanaa irra harka isaanii kaa'an. **19** Museen immoo korbeessa hoolaa sana qalee dhiiga isaa iddo aarsaatti gama hundaan facaase. **20** Korbeessa hoolaa sana gargar kukkuteet mataa, bu'aa fi cooma isaa gube. **21** Innis mi'a garaattiif i luka bishaaniin dhiqee korbeessa hoolaa sana guutuu iddo aarsaa irratti gube. Kunis aarsaa gubamu, foolii namatti tolu, aarsaa nyaataa akkuma Waaqayyo Musee ajajetti Waaqayyoof dhi'eeffamee dha. **22** Innis ergasiim korbeessa hoolaa kaan jechunis hoolaa ittiin muudan sana dhi'eesse; Aroonii fi ilmaan isaa immoo mataa hoolaa sanaa irra harka isaanii kaa'an. **23** Museenii hoolaa sana qalee dhiiga isaa irraa fuudhee fiixee gurra Aroon mirgaa, quba abbuudduu harka isaa mirgaatti fi quba abbuudduu miilla isaa mirgaa dibe. **24** Ilmaan Aroonis gara fuula duraatti baasee dhiiga fuudhee fiixee gurra isaanii mirgaa, quba abbuudduu harka isaanii mirgaatti fi quba abbuudduu miilla isaanii mirgaa ittiin tuge. Ergasiim

8 Waaqayyo Museedhaan akkana jedhe; **2** "Aroonii fi

5 ilmaan isaa, uffata isaanii, zayitii ittiin diban, dibicha aarsaa cubbuutifi dhi'eefamu, korbeeyyi hoolaa lamaa fi gundoo maxinoo baatu fidi; **3** waldaa hundas balbala dukaana wal ga'ii duratti walitti qabi." **4** Museenis akkuma Waaqayyo isa ajaje sana godhe; waldaan hundis balbala dukaana wal ga'ii duratti walitti qabame. **5** Museenis waldaa sanaan, "Wanni Waaqayyo akka hoijetamu ajaje kana" jedhe. **6** Ergasiis Museen Aroonii fi ilmaan isaa gara fula duraatti fidee bishaaniin isaan dhique. **7** Innis Aroonitti kittaa uffisee sabbataan hidheef; wandaboos itti uffisee issa irratti dirata dabaleef; dirata sanas sabbata ogummaadhaan hoijetameen hidheef. **8** Kiisiis qomaa itti kaa'ee kiiysi sana keessa immoo Uriimii fi Tumiimii kaa'e. **9** Museenis akkuma Waaqayyo isa ajajetti mataa Aroonitti marata mare; marata sana irrattis karaa fula duraatiin faaya warqee kan gonfoo qulqulluu tolche. **10** Ergasiis Museen zayitii ittiin diban fuudhee dukaana qulqulluu fi waan achi keessa jiru hunda dibee qulqulleesse. **11** Zayitii sana irraas fuudhee iddo aarsaa irratti yeroo torba facaase; akka isaan qulqulleessuufis iddo aarsaatii fi mi'a isaa hunda

akkasumas gabatee itti dhiquatan miilla isaa wajjin zayitii dibe. **12** Zayitii ittiin diban irraas fuudhee mataa Aroon irratti dhangalaase; isa qulqulleessuufis isa dibe. **13** Museenis akkuma Waaqayyo isa ajajetti ilmaan Aroon gara fuula duraatti baasee kittaa itti uffise; sabbata hidheefii gonfoo mataa isaaniitti kaa'e. **14** Ergasii immoo aarsaa cubbuutif dibicha dhi'eesse; Aroonii fi ilmaan isaaas mataa dibicha sanaa irra harka isaanii kaa'an. **15** Museenis dibicha sana qalee dhiiga fuudhee iddo aarsaa qulqulleessuuf quba isaatini gaanfa iddo aarsaa hunda dibe; dhiiga hafe immoo miilla iddo aarsaa jalatti gad naqe. Araa isaaaf buusuuufis iddo aarsaa sana qulqulleesse. **16** Akkasumas moora naannoo mi'a garaa jiru, haguuggii tiruu, kalee lamaanii fi moora isaanii fuudhee iddo aarsaa irratti gube. **17** Dibicha sana, gogaa isaa, foon isaatii fi cumaa isaa garuu akkuma Waaqayyo isa ajajetti qubata keessaa gad baasee gube. **18** Ergasii immoo aarsaa gubamuuf korbeeessa hoolaa dhi'eesse; Aroonii fi ilmaan isaaas mataa hoolaa sanaa irra harka isaanii kaa'an. **19** Museen immoo korbeeessa hoolaa sana qalee dhiiga isaa iddo aarsaatti gama hundaan facaase. **20** Korbeeessa hoolaa sana gargar kukkutee mataa, bu'aa fi cooma isaa gube. **21** Innis mi'a garaatii fi luka bishaanii dhiquee korbeeessa hoolaa sana guutuu iddo aarsaa irratti gube. Kunis aarsaa gubamu, foolii namatti tolu, aarsaa nyaataa akkuma Waaqayyo Museen ajajetti Waaqayyoof dhi'eeffamee dha. **22** Innis ergasii korbeeessa hoolaa kaan jechuunis hoolaa ittiin muudan sanaa dhi'eesse; Aroonii fi ilmaan isaa immoo mataa hoolaa sanaa irra harka isaanii kaa'an. **23** Museenis hoolaa sana qalee dhiiga isaa irraa fuudhee fiixee gurra Aroon mirgaa, quba abbuudduu harka isaa mirgaatti fi quba abbuudduu miilla isaa mirgaa dibe. **24** Ilmaan Aroonis gara fuula duraatti baasee dhiiga fuudhee fiixee gurra isaanii mirgaa, quba abbuudduu harka isaanii mirgaatti fi quba abbuudduu miilla isaaanii mirgaa ittiin tuqe. Ergasii dhiiga sana iddo aarsaatti gama hundaan facaase. **25** Innis cooma, duboo, moora naannoo mi'a garaa jiru, haguuggii tiruu, kalee lamaanii fi moora isaanii, tafa mirgaa fuudhe. **26** Ergasiis gundoo maxinoob baatu kan fuula Waaqayyoof dura ture sana irraa maxinoob tokko, maxinooy zayitiidhaan tolfamee tokkoo fi bixxillee tokko fuudhe; waan kanas cooma sanaa fi tafa mirgaa irra kaa'e. **27** Innis wantoota kanneen hunda harka Aroonii fi harka ilmaan isaa keessa kaa'e aarsaa sochoofamu godhee fuula Waaqayyoof durattu sochoose. **28** Museenis wantoota kanneen harka isaaniitti fuudhee aarsaa ittiin luba ta'an kan ibiddaan Waaqayyoof dhi'eeffamu, foolii namatti tolu, aarsaa nyaataa godhee iddo aarsaa irratti aarsaa gubamu gubbaatti gube. **29** Museenis handaraafa fuudhee aarsaa sochoofamu godhee fuula Waaqayyoof durattu sochoose; kunis akkuma Waaqayyo isa ajajetti qooda Museen korbeeessa hoolaa ittiin luba ta'an irraa argatuut dha. **30** Ergasiis Museen zayitii ittiin dibanii fi dhiiga iddo aarsaa irra jiru irraa fuudhee Aroonii fi uffata isaaatti, ilmaan isaaatti fi uffata isaaniitti facaase; akkasiinis Aroonii fi uffata isaa, ilmaan isaaatti fi uffata isaanii qulqulleesse. **31** Museenis Aroonii fi ilmaan isaaatiin akkanaa iedhe: "Foon sana balbala dunkaana wal

ga'ii duratti affeellaa; akkuma ani 'Aroonii fi ilmaan isaa haa nyaatan' jedhee ajajetti foon sana buddeena gundoo aarsaan ittiin luboota ta'an keessa kaa'amu sana keessa jiru wajjin achumatti nyaadhaa. **32** Foonii fi buddeena hafu immoo ibiddaan gubaa. **33** Sababii luba ta'uun keessan bultii torba fudhatuuf hamma yeroon luba ta'uun keessanii raawwatuutti bultii torba balbala dinkaana wal ga'ii duraa hin deeminaa. **34** Waan har'a hojjetame kana Waaqayyotu araara isinii buusuuuf akka halkanii fi guyyaal balbala dinkaana wal ga'ii duraa turaatii waan Waaqayyo isin irraa barbaadu hojjedhaa; wanni ani ajajame kanaatiit." **36** Aroonii fi ilmaan isaa waan Waaqayyo karaa Museetiin ajaje hunda hojjetan.

9 Museen bultii saddeettaatti Aroon, ilmaan Arooni fi maanguddoota Israa'el waame; **2** Arooniis akkana jedhe; "Aarsaa cubbuutif dibicha tokko, aarsaa gubamuuf immoo korbeessa hoolaa tokko kanneen hir'ina hin qabne fuudhii fuula Waaqayyoo duratti dhi'eessi. **3** Ergasii Israa'elootaanakkana jedhi: "Aarsaa cubbuutif korbeessa re'ee tokko, aarsaa gubamuuf immoo dibicha tokko fi korbeessa hoolaa kanneen umuriin isaanii waggaal tokko ta'ee fi kanneen hir'ina hin qabne, **4** aarsaa nagaatiif immoo sangaa tokko fi korbeessa hoolaa tokko, kennaa midhaanii kan zayitiidhaan sukkuumame wajjin fuula Waaqayyoo duratti aarsaa gochuuf dhi'eessi. Har'a Waaqayyo isinitti mul'ataatiit." **5** Isaanis waan Museen isaan ajaje sana fuula dinkaana wal ga'ii duratti fidan; waldaan hundinius dhufee fuula Waaqayyoo duraa dhaabate. **6** Museenis, "Akka ulfinni Waaqayyoo isinitti mul'atuuf wanni Waaqayyo akka isin gootan isin ajaje kana" jedhe. **7** Ergasii Museen Arooniinakkana jedhe; "Gara iddo aarsaa kottutii aarsaa cubbuu keetitii fi aarsaa kee kan gubamu dhi'eefadhautii ofii keetii fi sabaaf araara buusi; akkuma Waaqayyo ajajettis aarsaa saba dhi'eessiitii arara isaanifi buusi." **8** Aroon gara iddo aarsaa dhufee dibicha aarsaa kan sababii cubbuu isatiif dhi'aate sana qale. **9** Ilmaan isaaas dhiiga isatti fidan; inni immoo dhiiga sana keessa quba isaa cuuphee gaanfawwan iddo aarsaa dibe; dhiiga hafe immoo miiloo iddo aarsaa jalatti dhangalaase. **10** Innis akkuma Waaqayyo Musee ajajetti aarsaa cubbuu sana irraa moora, kaleewwanii fi haguuggii tiruu iddo aarsaa irratti gube; **11** foonii fi gogaa isaa immoo qubata keessaa baasee gube. **12** Inni ergasii aarsaa gubamu qale. Ilmaan isaaas dhiiga fidanii itti kennan; inni iddo aarsaa irratti gama hundaan facaase. **13** Isaanis aarsaa gubamu bu'aa bu'aadhaan, mataa wajjin isatti kennan; inni iddo aarsaa irratti gube. **14** Mi'a garaatii fi luka qalma sanaas dhiqee iddo aarsaa irratti, aarsaa gubamu gubbaatti gube. **15** Itti ansees Aroon aarsaa sabaa dhi'eesse; re'ee aarsaa cubbuu sabaaftii dhi'eeffamu sana fuudhee qale; akkuma duraan hojjetettis aarsaa cubbuu godhee dhi'eesse. **16** Innis aarsaa gubamu fidee akkuma ajajametti dhi'eesse. **17** Kennaa midhaanii fidee konyee tokko irraa fuudhee aarsaa ganama ganama gubamu irratti dabalee iddo aarsaa irratti gube. **18** Aroonis sanga fi korbeessa hoolaa sana aarsaa nagaa

kan sabaaf jedhamee dhi'eeffamu godhee qale. Ilmaan isaa immoo dhiiga fidanii isatti kennan; inni dhiiga sana iddo aarsaa irratti gama hundaan facaase. **19** Cooma sangaatii fi korbeessa hoolaa sanaa jechuunis duboo, moora mi'a garaa haguugu, kaleewwanii fi haguuggii tiruu, **20** handaraafota irra kaa'an; Aroonis cooma sana iddo aarsaa irratti gube. **21** Aroonis akkuma Museen isaa ajajetti handaraafota fi tafa mirgaa aarsaa sochoofamu godhee fuula Waaqayyoo duratti sochoose. **22** Aroon hojjetamu ajaje. **35** Isin akka hin duunoeff bultii torba harka isaa sabatti bal'isee isaan eebbise. Erga aarsaa cubbuu, aarsaa gubamu fi aarsaa nagaa dhi'eesssee booddees gad bu'e. **23** Musee fi Aroonis dinkaana wal ga'ii seenan; yommuu achii ba'anittis saba eebbin; ulfinni Waaqayyo saba hundatti mul'ate. **24** Ibindis Waqayyo biraa ba'ee aarsaa gubamu fi cooma iddo aarsaa irra ture sana fixe; sabni hundis waan kana argee ililche; adda isatiiniis gombifamee sagade.

10 Ilmaan Aroon jechuunis Naadaabii fi Abiihuu girgiraa isaanii fudhatanii ibiddi itti naqanii ixaanaa irratti firfsan; isaanis ibidda hin eeyyamamne kan Inni hin ajajin fuula Waaqayyoo duratti dhi'eessan. **2** Kanaafuu ibiddi Waaqayyo biraa ba'ee gubee isaan fixe; isaanis fuula Waaqayyoo duratti dhuman. **3** Museenis Arooniinakkana jedhe; "Wanni Waaqayyo dubbate kanaa dha: "Ani warra natti dhi'aatan gidduutti, qulqullina koo nan argisiisa; saba hunda durattis ani nan ulfaadha.'" Aroon immoo ni cal'ise. **4** Museenis Miishaa'elii fi Elzaafaan ilmaan Uzii'el obboleessa abbaa Aroon sanaa offiti waamee, "Kottaatii durbiwwan keessan fuula iddo qulqulluu duraa fuudhaatii qubata keessaa gad baasaa" jedhe. **5** Jarris dhufanii akkuma Museen ajajetti akkuma isaan kittaa isaanii uffatanii jiranitti fuudhanii qubata keessaa gad isaan baasan. **6** Ergasii Museen Arooni fi ilmaan Aroon, Ele'aazaarii fi litaamaariinakkana jedhe; "Mataa keessan filachuu hin dhiisinaa; wayyaa keessanis hin tarasaasinaa; yoo kanaa achii isin ni duutu; Waaqayyo saba guituutti dheeekkama. Garuu firoonni keessan manni Israa'el hundi warra Waaqayyo ibiddaan balleesse sanaaf boo'uu danda'u. **7** Sababii zayitiin Waaqayyoo kan ittiin diban isin irra jiruuf isin balbala dinkaana wal ga'ii duraa hin deeminaa; yoo kanaa achii ni duutu." Isaanis akkuma Museen isaan ajaje godhan. **8** Waaqayyo Arooniinakkana jedhe; **9** "Atii fi ilmaan kee yommuu dinkaana wal ga'ii ol seentanitti daadhii wayinii yookaan dhugaatii nama macheessu hin dhuginaa. Yoo kanaa achii ni duutu. Wanni kun dhaloota dhufuuf seera bara baraa ta'a. **10** Isin waan qulqullu fi waan qulqulluu hin ta'in, waan xuraa'aa fi waan xuraa'aa hin ta'in addaan baftanii beekuu qabdu; **11** seera Waaqayyo karaa Museetiin isaanii kenne hundas saba Israa'el barsiisu qabdu." **12** Museenis Aroonii fi ilmaan Aroon warra hafan jechuunis Ele'aazaarii fi litaamaariinakkana jedhe; "Kennaa midhaanii kan aarsawwan ibiddaan Waaqayyoof dhi'eeffaman sana irraa hafe fuudhaatii utuu inni hin bukaa'in tolchaatii iddo aarsaa biratti nyaadhaa; aarsaan kun waan hunda caalaa qulqulluudhaatii. **13** Wanni kun aarsawwan ibiddaan Waaqayyoof dhi'eeffaman keessaa sababii qooda keetii fi qooda ilmaan keetii ta'eef lafa qulqulluutti

nyaadhaa; aniakkana ajajameeraatii. **14** Garuu ati, culullee gurraacha gosa garaa garaa, **15** arraagessa gosa ilmaan keetii fi intallan kee handaraafa sochoofamee fi garaa garaa, **16** guchii, urunguu, allaattii bishaanii, tafa dhi'eefame sana nyaachuu dandeessu. Waan kanas iddo seeraan qulqulluu ta'etti nyaadhaa. Wanni kun qooda keetii fi qooda ilmaan keetii ta'ee aarsaa nagaa kan saba Israa'el irraa isiniif kennamee dhaatii. **15** Tafni dhi'eefamee fi handaraafni sochofame sun akka aarsaa sochofamu tokkootti akka fuula Waaqayyoo duratti sochofamuuf cooma aarsaa ibiddaan dhi'eefame wajjin fidamuu qaba; kunis akkuma Waaqayyo ajajetti qooda keetii fi qooda ilmaan keetii kan bara baraa ti." **16** Museenis re'ee aarsaa cubbuu sana jabeessee barbaade; kunoo re'een sun gubamee ture; innis ilmaan Aroon warra hafanitti jechuunis Ele'aazaarrii fi Iitaamaaritti aareeakkana jedhee isaan gaafate; **17** "Isin maaliif aarsaa cubbuu sana iddo qulqulluutti hin nyaatin? Aarsaan sun waan hunda caalaa qulqullu dha; innis akka isin fuula Waaqayyoo duratti araara isaaniiif buusuudhaan yakka sabaa balleessitanifi isiniif kennname. **18** Kunoo, dhiigni isaa Iddoo Qulqulluutti ol hin galfamne; isin akkuma ani ajajetti re'ee sana naannoo Iddoo Qulqulluutti nyaachuu qabdu ture." **19** Aroonis Museedhaanakkana jedhe; "Kunoo, isaan har'a aarsaa isaanii kan cubbuutti fi aarsaa isaanii kan gubamu fuula Waaqayyoo duratti dhi'eessaniiru; garuu wanniakkasi kun na qaqqabeera. Utuu ani aarsaa cubbuu sana har'a nyaadhee jiraadhee silaa wanni sun fuula Waaqayyoo duratti ni fudhatama turee?" **20** Museenis yommuu waan kana dhaga'etti ni gammade.

11 Waaqayyos Musee fi Arooniinakkana jedhe; **2** "Israa'elootaanakkana jedhaa: 'Bineensota lafa irra jiraatan hunda keessaa kanneen isin nyaachuu dandeessanisaankanaa dha: **3** Bineensa kottee isaa guutumaan guutuutti baqaqaa ta'ekanalalaguuru kam iyyuu nyaachuu dandeessu. **4** "Kanneen alala qofa guuran yookaan kottee isaanii qofti baqaqaa ta'egaruu nyaachuu hin qabdan. Gaalli yoo alala guure iyyuu kottee baqaqaa hin qabu; inni isiniif qulqulluu miti. **5** Osoleen yoo alala guurte iyyuu kottee baqaqaa hin qabdu; isheen isiniif qulqulluu miti. **6** Illeettii yoo alala guurte iyyuu kottee baqaqaa hin qabdu; isheen isiniif qulqulluu miti. **7** Booyyeen yoo kottee baqaqaa qabaaite iyyuu alala hin guuru; inni isiniif qulqulluu miti. **8** Isin foona isaanii nyaachuu yookaan raqa isaanii tuquu hin qabdan; isaan isiniif qulqulluu miti. **9** "Uumamawwan bishaan galaanotaa fi bishaan lageenii keessa jiraatan hunda keessaa kanneen qoochoo fi qola qaban kam iyyuu nyaachuu dandeessu. **10** Garuu uumamawwan galaanotaa fi lageen keessa jiraatan kanneen qoochoo fi qola hin qabne hundi, uumamawwan bishaan keessa munyuuqan hundi yookaan kanneen bishaan keessa jiraatan hundi isiniif xuraa'oo haa ta'an. **11** Isaan isin duratti xuraa'oo waan ta'aniif foona isaanii hin nyaatinnaa; raqni isaanii nyaachuu haa ta'u. **12** Wanni bishaan keessa jiraatu kan qoochoo fi qola hin qabne kam iyyuu isiniif xuraa'aa haa ta'u. **13** "Isaan kuneen simbirroota isin jibbuu qabdanii dha; hin nyaataman; isaan xuraa'oo dha: risaa, rumicha, rumicha gurraacha, **14** culullee, coroffee gosa garaa garaa, **17** urunguu xinnaa, daakiyyee, urunguu guddaa, **18** urunguu addii, urunguu gammoojji, allaattii raqaa, **19** huummoo, huummoo gosa kamii iyyuu, haadha gayyee, simbira halkanii. **20** "Ilbiisonni barrisan kanneen miilla afraniinuu deeman hundi isiniif xuraa'oo haa ta'an. **21** Ta'us ilbiisonni barrisan kanneen miilla afraniinuu deeman keessaa tokko tokko nyaachuu ni dandeessu; isaanis warra ittiin lafa irra utaaluf miilla dadacha'u qabaniidha. **22** Isaan keessaa hawaannisa gosa garaa garaa, hawaannisa magariisa garaa garaa, farda waqaqa garaa garaa fi korophisigaaraa garaa nyaachuu dandeessu. **23** Garuu ilbiisota barrisan kanneen miilla afur qaban biraa hundi isiniif xuraa'oo haa ta'an. **24** "Isin wantoota kanneenii of xureessitu; namni raqa isaanii tuqu kam iyyuu hamma galgalaatti xuraa'aa dha. **25** Namni reefa isaanii tokko illee lafaa fuudhu kam iyyuu uffata isaa miiccachuu qaba; inni hamma galgalaatti xuraa'aa ta'a. **26** "Bineensi kottee baqaqaa qabu kan kotteen isaa guutumaan guutuutti gargar hin qoodamin yookaan alala hin guurre kam iyyuu isiniif xuraa'aa dha; namni raqa isaanii tuqu kam iyyuu xuraa'aa ta'a. **27** Bineensota miilla afuriin deeman hunda keessaa kanneen faanaan ejetan isiniif xuraa'oo dha; namni raqa isaanii tuqu kam iyyuu hamma galgalaatti xuraa'aa ta'a. **28** Namni raqa isaanii lafaa fuudhu kam iyyuu uffata isaa miiccachuu qaba; inni hamma galgalaatti xuraa'aa ta'a. Isaanis isiniif xuraa'oo dha. **29** "Uumamawwan lafa irra munyuuqan keessaa isaan kuneen isiniif xuraa'oo dha; isaanis: tuqua, hantuuta, loccua gurguddaa gosa gosaa, **30** loccua cirracha, naacha, qarcoo, qarcabboo fi gaararraa dha. **31** Uumamawwan lafa irra munyuuqan keessaa isaan kuneen isiniif xuraa'oo dha; namni raqa isaanii tuqus hamma galgalaatti xuraa'aa ta'a. **32** Uumamawwan sana keessaa tokko yoo du'ee mi'a wayii irra bu'e, mi'i sun faayidaan isaa waan fedhe iyyuu ta'u, inni muka irraa, huccuu irraa, gogaa irraa yookaan keeshaa irraa hoijetamu illee mi'i sun xuraa'aa ta'a; mi'a sana bishaan keessa buusaa. Innis hamma galgalaatti xuraa'aa ta'e ergasii immoo qulqulluu ta'a. **33** Isaan keessaa tokko okkotee keessa yoo bu'e, wanni okkotee sana keessa jiru hundi xuraa'aa ta'a; isinis okkotee sana cabsuu qabdu. **34** Nyaaani nyaatamuundanda'u kan garuu bishaan okkotee akkasii keessaa itti naqame kam iyyuu xuraa'aa dha; dhugaaatiin okkotee sana keessaa dhugamuundanda'u kam iyyuu xuraa'aa dha. **35** Wanni raqa uumamawwan kanaa keessaa tokko iyyuu irra bu'u kam iyyuu xuraa'aa ta'a; eeleen yookaan okkotee waa itti bilcheessan cabsamuu qaba. Isaan xuraa'oo dha; isinis akka mi'a xuraa'attii isaanilaalaa. **36** Burqaan yookaan boollibishaan itti kuufamu immoo qulqulluu ta'e tura; garuu namni raqa kana keessaa tokko illee tuqu xuraa'aa dha. **37** Raqni tokko sanyii facaafamuuf jiru irra yoo bu'e sanyii sun qulqulluu ta'e hafa. **38** Garuu sanyii sana irratti bishaan naqamee raqni wayii yoo irra bu'e sanyii sun isiniif xuraa'aa dha. **39** "Horiin akka isin nyaattanii isiniif eeyyamame tokko yoo du'e, namni raqa isaa tuqe

kam iyyuu hamma galgalaatti xuraa'aa ta'a. **40** Namni dhukkuba lamxii ti. Lubichis erga isa qoree booddee raqa sana irraa waa nyaatu wayyaa isaa miic cachuu akka inni akka seeraatti xuraa'aa ta'e haa labsu. **4** Yoo qaba; inni hamma galgalaatti xuraa'aa ta'a. Namni raqa sana lafaa fuudhe wayyaa isaa miic cadhuu qaba; innis gogaa keessa darbee foonitti gad hin seenin, yoo rifeensi hamma galgalaatti xuraa'aa ta'a. **41** "Uumamni lafa irra madaa sana irra jirus hin addaatin, lubichi namicha munyuuqu kam iyyuu xuraa'aa dha; nyaatamuus hin madaa'e sana bultii torba kophatti baasee haa tursu. qabu. **42** Uumama lafa irra loo'u kan garaadhaan lafa 5 Bultii torbaffaatti immoo lubichi isa haa qoru; lubni irra loo'u yookaan miilla afuriin yookaan miilla hedduun yoo akka madaan sun hin geeddaraminii fi akka inni deemu kam iyyuu hin nyaatinaa; inni xuraa'aa dha. **43** gogaa namicha irra hin affaca'in arge ammas bultii Uumamawwan kanneen keessaa tokkon iyyuu of hin xureessinaa. Isin akka xuraa'oo hin taaneen isaa niin torba kophatti baasee isa haa tursu. **6** Amma illee lubichi bultii torbaffaatti namicha haa qoru; kunoo, yoo of hin xureessinaa. **44** Ani Waaqayyo Waaqa keessanii dha; waan ani qulqulluu ta'eef isinis of qulqulleessaati qulqulloota ta'a. Uumama lafa irra munyuuqu kamiin 7 iyyuu of hin xureessinaa. **45** Ani Waaqayyo kan Waaqa Garuu inni erga qulqulluu ta'uun isaa akka labsamuuf keessan ta'uuf jedhee biyya Gibxiitti isin baasee dha; lubatti of argisiisee booddee yoo cittoon sun gogaa kanaafuu ani qulqulluudhaattii isinis qulqulluu ta'a. **46** "Seerri waa'ee horii, simbirroo, lubbuu qabeeeyii 8 Lubichis isa haa qoru; yoo cittoon sun gogaa bishaan keessa munyuuqan hundaa fi uumama lafa irra irra affaca'ee jiraate lubichi akka inni xuraa'aa ta'e munyuuqu hundaa kanaa dha. **47** Isin waan xuraa'aa fi waan qulqulluu, uumama nyaatamuu fi kan hin nyaatamne addaan baftanii beekuu qabdu."

12 Waaqayyo Museedhaanakkana jedhe; **2** "Israa'elootaanakkana jedhi: 'Dubartiin ulfoonfee ilma deessee jirtu akka seeraatti akkuma yeroo xurii of irraa qabdu sanaatti bultii torbaaf xurooftuu taati. **3** Ilmi sunis guyyaa saddeettaatti dhagna haa qabatu. **4** Ergasiis dubartiin sun dhiiga ishee irraa qulqulleeffamuuf bultii soddomii sadii eeggachuu qabdi. Ishee hamma yeroon qulqulleeffamuu ishee raawwatamutti waan qulqulluu hin tuqin yookaan gara iddo qulqulluu hin dhaqin. **5** Isheen yoo durba deessée jiraatte akkuma yeroo xurii of irraa qabdu sanaatti torban lamaaf xurooftuu taati; ergasiis immoo dhiiga ishee irraa qulqulleeffamuuf bultii jaatamii ja'a eeggachuu qabdi. **6** "Isheen gaafa yeroon qulqulleeffamuu ishee kan sababii ilmaa yookaan intalaa raawwatamutti, xobbaallaa hoolaa kan wagga tokkoo aarsaa gubamuuf, gugee sookkee tokko yookaan gugee tokko aarsaa cubbuutif balbala dunkaana wal ga'ii durattti gara lubaa haa fiddu. **7** Innis isheedhaaf araara buusuuf jedhee waan kana fuula Waaqayyo duratti aarsaa dhi'eessa; isheen ergasiis akka seeraatti dhangala'aa dhiiga ishee irraa qulqullofti. "Seerri dubartii ilma yookaan durba deessuu kanaa dha. **8** Isheen yoo xobbaallaa hoolaa fiduu hin daneenye, gugee lama yookaan gugee sosookkee lama, tokko aarsaa gubamuuf kaan immoo aarsaa cubbuutif haa fiddu. Haala kanaana lubichi isheedhaaf araara buusa; isheen ni qulqullofti."

13 Waaqayyo Musee fi Arooniinakkana jedhe; **2** "Namni yoo gogaa dhagna isaa irraa iitoo yookaan finniisa yookaan baarolee qabaatee wanni sun gogaa dhagna isaa irratti gara lamxiitti geeddaram, namichi sun gara Aroon lubichaatti yookaan ilmaan isaa luboota keessaa gara isa tokkootti haa geeffamu. **3** Lubni sun madaa gogaa dhagna namicha irra jiru haa qoru; yoo rifeensi madaa sana irra jiru addaatee madaan sun gogaa keessa darbee foonitti gad seeni, dhukkubni sun

foon diimaa iddo gubamaa sanaa irratti baaroleen sana haa qoru; kunoo yoo madaan iita'e kan mataa isaa diimaan adiin yookaan adiin mul'ate, **25** lubni baarolee irraa yookaan adda isaa irraa sun akkuma lamxii gogaa sana haa qoru; kunoo yoo rifeensi achi irra jiru addaatee baaroleen sunis gogaa keessa darbee foon seene wanni kun lamxii iddo gubate sana irratti ba'u dha. Lubichi akka namni sun xuraa'aa ta'e haa labsu; dhukkubni kun sana qoree rifeensi adiin baarolee sana irra hin jiraatinii fi yoo baaroleen sun utuu gogaa keessa darbee foon hin seenin qooree jiraate lubichi namicha sana kophaatti baasee bultii torba haa tursu. **27** Guyyaa torbaffaatti lubichi isa haa qoru; yoo baaroleen sun gogaa irra faffaca'ee jiraate lubni sun akka namichi xuraa'aa ta'e haa labsu; dhukkubni kun dhukkuba lamxii ti. **28** Ta'us yoo baaroleen sun hin geeddaraminii fi utuu gogaa irra hin faffaca'in bade wanni kun iitoo gubaa sana keessa ba'e dha. Lubichi akka namichi qulqulluu ta'e haa labsu; wanni kun godaannisa gubaa sanaa ti. **29** "Yoo dhiirri yookaan dubartiin mataa irraa yookaan areeda irraa madaa qabaatan, **30** lubni madaa sana haa qoru; kunoo yoo madaan sun gogaa keessa darbee foon seenee rifeensi achi irra jiru keeloo fakkaatee qaql'ate, lubichi akka namichi sun xuraa'aa ta'e haa labsu; kun hooqxoos madaa yookaan areedaa kan namatti darbuu dha. **31** Garuu yeroo lubni madaa akkanaa qorutti kunoo yoo madaan sun waan gogaa darbee foon seene hin fakkaatinii fi yoo rifeensi gurmaachi tokko iyuu madaa sana irra hin jiraatin lubni sun namicha hooqxoos qabe sana kophaatti baasee bultii torba haa tursu. **32** Guyyaa torbaffaatti lubni madaa sana haa qoru; kunoo yoo hooqxoos sun hin faffaca'in, yoo rifeensi keelloon achi irra hin jiraatinii fi hooqxoos sun waan gogaa keessa darbee foon seene hin fakkaatin, **33** namichi sun iddo madaa'e sana qofa dhiisee mataa isaa haa haadatu; lubni sunis ammas namicha sana kophaatti baasee bultii torba haa tursu. **34** Guyyaa torbaffaattis lubni sun hooqxoos sana haa qoru; kunoo yoo hooqxoos sun gogaa irra hin faffaca'ini fi waan gogaa keessa darbee foon seene hin fakkaatin lubichi akka namichi sun qulqulluu ta'e haa labsu; namichi wayyaa isaa haa miiccatu; innis ni qulqulla'a. **35** Garuu erga akka namichi qulqulluu ta'e labsamee booddee yoo hooqxoos sun gogaa irra faffaca'e, **36** lubni isa haa qoru; kunoo yoo hooqxoos sun gogaa irra faffaca'ee jiraate lubichi rifeensa keeloo sakattuu hin qabu; namichi sun xuraa'aa dha. **37** Garuu akka hubanna lubichaatti hooqxoos sun geeddaramuu baatee rifeensi gurmaachi irratti biqillaan hooqxoos sun fayyeera; namichis qulqulluu dha; lubnis akka inni qulqulluu ta'e haa labsu. **38** "Yommuu dhiirri yookaan dubartiin gogaa dhagna isaa irraa baarolee qabaatanitti, **39** lubni isaan haa qoru; kunoo yoo baaroleen sun adii daalacha ta'e kun cittoo gogaa irratti ba'e kan nama hin miinee dha; namichis qulqulluu dha. **40** "Namni yoo rifeensi mataa isaa dhumees molaa'e inni qulqulluu dha. **41** Yoo rifeensi mataa isaa fuula duraan irraa dhumees molaa'es inni qulqulluu dha. **42** Garuu inni yoo moluu mataa isaa irraa yookaan moluu adda isaa irraa madaa adii diimatuu qabaate wanni kun lamxii moluu mataa isaa yookaan moluu adda isaa keessaa ba'u dha. **43** Lubni isa haa qoru; kunoo yoo madaan iita'e kan mataa isaa diimaan adiin yookaan adiin mul'ate, **44** namichi dhukkubatasaa irratti ba'e adii diimatuu ta'e, **45** "Namni lamxii akkasii qabu uffata tatarsa'a haa uffatu; rifeensa mataa isattii waa hin maratin; afaan isaaqas haguuggatee, 'Ani xuraa'aa dha! Ani xuraa'aa dha!' jedhee haa iyuu. **46** Inni hamma dhukkubni sun irra jirutti xuraa'aa dha; kophaa isaa haa jiraatu; qubata keessaa ba'e ala haa jiraatu. **47** "Yoo uffanni suufii irraa yookaan quncee talbaa irraa yookaan suufii irraa yookaan wal keessa loofamee hoijetame kam iyuu, gogaa yookaan wanni gogaa irraa hoijetame kam iyuu lamxii qabaate, **49** yoo dhukkubni uffata irra yookaan gogaa irra yookaan uffata dha'ame irra yookaan wal keessa loofamee hoijetame irra yookaan mi'a gogaa irra jiru sun magariisa ta'e yookaan diimate wanni kun waan lamxii ta'eef lubatti haa argisisifamu. **50** Lubnis lamxii sana qoree mi'a dhukkubaan faalame sana kophaatti baasee bultii torba haa tursu. **51** Guyyaa torbaffaatti lubichi lamxii sana haa qoru; yoo lamxiin sun uffata irra yookaan wayyaa dha'ame irra yookaan uffata wal keessa loofamee hoijetame irra yookaan gogaa waan kumiif iyuu fayyadu irra faffaca'e wanni kun lamxiin hamaa dha; mi'i sunis xuraa'aa dha. **52** Sababii lamxiin sun hamaa ta'eef lubichi uffata yookaan wayyaa suufii irraa yookaan quncee talbaa irraa hoijetame yookaan mi'a gogaa irra hoijetame kan dhukkuba sanaan faalame kam iyuu haa gubu; mi'i sunis gubamu qaba. **53** "Garuu yeroo lubni lamxii sana qorutti kunoo yoo lamxiin sun uffata irra yookaan wayyaa dha'ame irra yookaan wal keessa loofamee hoijetame irra yookaan mi'a gogaa irra hoijetame irra faffaca'u baate, **54** lubichi akka mi'i lamxiidhaan faalame sun miiccamu haa ajaju. Ergasii immoo mi'a sana kophaatti baasee ammas bultii torba haa tursu. **55** Erga mi'i lamxiidhaan faalame sun miiccamee booddee lubichi mi'a sana haa qoru; lamxiin sun yoo faffaca'u baate illee bifti isaa geeddaramuu baarnaan uffanni sun xuraa'aa dha. Yoo lamxiin sun gama tokkoon yookaan gama kaaniin mi'a sana faalee jiraate, mi'i sun ibiddaan haa gubamu. **56** Erga mi'i sun miiccamee booddee yeroo lubni qorutti yoo lamxiin sun badee jiraate lubichi iddo lamxiidhaan faalame sana uffata yookaan gogaa yookaan wayyaa dha'ame yookaan wal keessa loofamee hoijetame irraa haa tarsaasu. **57** Garuu yoo lamxiin sun deebi'e uffata irratti yookaan wayyaa dha'ame irratti yookaan wal keessa loofamee hoijetame irratti yookaan mi'a gogaa irraa hoijetame kam iyuu irratti argame, lamxiin sun faffaca'a jira; wanni lamxii qabu ibiddaan haa gubamu. **58** Uffanni yookaan wayyaa dha'ame yookaan wal keessa loofamee hoijetame yookaan mi'i gogaa irraa hoijetame kan miiccamee lamxiin irraa bade kam iyuu ammas haa miiccamu; innis ni qulqulla'a." **59** Wanni kun seera akka uffanni suufii irraa yookaan quncee yookaan moluu adda isaa keessaa ba'u dha. **60** Lubni talbaa irraa hoijetame, wayyaa dha'ame yookaan wal

keessa loofamee hojjetamee yookaan mi'i gogaa irraa hojjetamee lamxiidhaan faalame kam iyuu xuraa'aa ta'ee fi akka hin ta'in labsuuf kennamee dha.

14 Waaqayyo Museedaan akkana jedhe; **2** "Kun seera nama lamxii qabu tokkoof guyyaa inni itti qulqulleeffamuuf kennamee dha; namichi lubatti haa fidamu. **3** Lubni sun iddo qubataa keessaa gad ba'ee namicha haa qoru. Kunoo, yoo namichi lamxii qabu sun fayyee jiraate, **4** lubichi akka sababii namicha qulqulleeffamu sanaatiif simbirroonni lubbuu qaban qulqulluun lamaa fi mukni birbirsa, kirrii bildiimaaf fi hiisophii fidaman haa ajaju. **5** Lubni sunis ergasii akka simbirroota sana keessaa isheen tokko bishaan yaa'u kan okkotee keessa jiru irratti qalantu haa ajaju. **6** Innis simbirroo lubbuu qabdu sana fuudhee muka birbirsa, kirrii bildiimaaf fi hiisophii wajjin dhiiga simbirroo bishaan yaa'u irratti qalamee sanaa keessa haa cuuphu. **7** Lubichi namicha lamxii irraa qulqulleeffamu sanatti yeroor torba faffacasee akka inni qulqulluun ta'e haa labsu; ergasii simbirroo lubbuu qabdu sana direetti gad haa dhiis. **8** "Namichi qulqulleeffamu sun uffata isaa miiccachuu, rifeensa isaa hunda haaddachuu fi dhagna isaa bishaaniin dhiqachuu qaba; akkasian inni akka seeraatti qulqulluun ta'a. Ergasii iddo qubataatti ol galuu danda'a; garuu bultii torba dunkaana isatiin ala turuu qaba. **9** Guyyaa torbaffaattis rifeensa isaa hunda haaddachuu qaba; mataa isaa, areeda isaa, nyaara isatiif fi rifeensa isaa bira haa haaddatu. Uffata isaa miiccatee dhagna isaa bishaaniin dhiqachuu qaba; innis ni qulqulla'a. **10** "Guyyaa saddeettaffaattis namichi sun korbeeeyii hoolaa kanneen hir'ina hin qabne lamaa fi hoolaa dhalaa wagga tokkoo kan hir'ina hin qabne tokko, daakuu bullaa'a iifii tokkoo kan zayitiidhaan sukuumame irraa harka kudhan keessaa harka sadii kan kennaa midhaaniitiif ta'u fi zayitii loogii tokkoo haa fidu. **11** Lubni akka namichi qulqulluun ta'e labsu sun namicha qulqulleefamu sanaa fi kennaawwan isaa balbala dunkaana wal ga'ii irratti fuula Waaqayyo duratti haa dhi'eessu. **12** "Ergasiis lubichi korbeeeyii hoolaa sana keessaa tokko fuudhee aarsaa yakkaa godhee loogii zayitii tokko wajjin haa dhi'eessu; innis aarsaa sochofamu godhee fuula Waaqayyo duratti haa sochoosu. **13** Xobbaallaa hoolaa sanas iddo aarsaan cubbuutii fi aarsaan gubamu itti qalamanitti haa qalu. Akkuma aarsaa cubbuu sana aarsaan yakkaa kan lubaa ti; aarsaan kun waan hunda caalaa qulqulluun dha. **14** Lubichis dhiiga aarsaa yakkaa sana irraa fuudhee fixee gurra mirgaa namicha qulqulleeffamu sanaa, quba abbuudduu harka isaa mirgaatii fi quba abbuudduu miilla isaa mirgaa haa dibu. **15** Lubni sun zayitii loogii sana irraa fuudhee barruu harka isaa bitaatti haa naqu; **16** quba harka isaa mirgaas zayitii barruu harka isaa irra jiru keessa cuuphee quba isatiin yeroor torba fuula Waaqayyo duratti haa facaasu. **17** Lubni sun zayitii barruu isaa irratti hafe irraa fuudhee fixee gurra mirgaa namicha qulqulleeffamuuf qabu sanaa, quba abbuudduu harka isaa mirgaatii fi quba abbuudduu miilla isaa mirgaa, dhiiga aarsaa yakkaa sana irratti dabalee haa dibu. **18** Lubichi zayitii barruu harka isaa irratti

hafe immoo mataa namicha qulqulleeffamuuf sanaatti naqee fuula Waaqayyo duratti araara haa buusuuf. **19** "Ergasiis lubichi aarsaa cubbuu dhi'eesssee namicha xuraa'ummaa ofii irraa qulqulleeffamu sanaaf araara haa buusu. Sana booddee lubni sun aarsaa gubamu haa qalu; **20** kanas kennaa midhaanii wajjin iddo aarsaa irratti dhi'eesssee araara isaf haa buusu; namichis qulqulluun ta'a. **21** "Ta'us namichi sun yoo hiyyeessa ta'ee waan kana dhi'eesssu hin dandeenyee, akka sochofamee aarriisa isaf buufamuuf inni xobbaallaa hoolaa tokko aarsaa yakkaa godhee daakuu bullaa'aazayitiidhaan sukuumame kan kennaa midhaaniitiif ta'u iifii tokko irraa harka kudhan keessaa harka tokko zayitii loogii tokko wajjin haa fidu; **22** akkasumas waan fiduu danda'u jechuunis gugee lama yookaan gugee sosookkee lama, tokko aarsaa cubbuutii kaan immoo aarsaa gubamuuf haa fidu. **23** "Guyyaa saddeettaffaattis inni qulqulla'aummaa isatiif balbala dunkaana wal ga'ii irratti fuula Waaqayyo duratti waan kana lubatti haa fidu. **24** Lubni sunis xobbaallaa hoolaa aarsaa yakkaa sana zayitii loogii tokko wajjin fuudhee aarsaa sochofamu godhee fuula Waaqayyo duratti haa sochoosu. **25** Xobbaallaa hoolaa sanas aarsaa yakkaatii qalee dhiiga isaa irraa fuudhee fixee gurra mirgaa namicha qulqulleeffamu sanaa, quba abbuudduu harka isaa mirgaatii fi quba abbuudduu miilla isaa mirgaa haa dibu. **26** Lubichis zayitii sana irraa fuudhee barruu harka isaa bitaai irratti haa naqu; **27** quba harka isaa mirgaatiinis zayitii barruu isaa irra jiru sana irraa yeroor torba fuula Waaqayyo duratti haa facaasu. **28** Zayitii barruu isaa irra jiru irraa fuudhee idduuma dhiiga aarsaa yakkaa ittiin tuje sana jechuunis fixee gurra namicha qulqulleeffamu sanaa mirgaa, quba abbuudduu harka isaa mirgaatii fi quba abbuudduu miilla isaa mirgaa haa dibu. **29** Lubichis fuula Waaqayyo duratti araara isaf buusuuf zayitii barruu isaa irratti hafe sana mataa namicha qulqulleeffamu sanaa irratti haa naqu. **30** Lubni sunis gugeewwan yookaan gugee sosookkee namichi dhi'eesssu danda'u haa dhi'eessu; **31** isaan kanneen keessaas tokko aarsaa cubbuutii, kaan immoo aarsaa gubamuuf, kennaa midhaanii wajjin haa dhi'eessu. Haala kanaanis lubichi namicha qulqulleeffamu sanaaf fuula Waaqayyo duratti araara ni buusa." **32** Kun seera nama lamxii qabaatee waan ittiin qulqulleeffamu baasuu hin dandeenyee kennamee dha. **33** Waaqayyo Musee fi Arooniin akkana jedhe; **34** "Yommuu isin biyya Kana'aan kan ani akka dhaalatti isiniif kennu sana seentanii anis mana biyya sanaa keessaa tokkotti dhukkuba lamxii facaasutti, **35** abbaan mana sanaa deemee, 'Ani mana koo keessatti waan lamxii fakkaatu tokko argeera' jedhee lubatti haa himu. **36** Lubichis akka wannu mana sana keessa jiru tokko iyuu xuraa'aa dha jedhamee hin labsamneef utuu lamxii sana qoruuf ol hin seenin dura akka mana sana keessaa mi'i gad baafamu haa ajaju. Ergasii lubichi ol seenee manicha haa qoru. **37** Innis lamxii keenyan manaa irra jiru haa qoru; yoo wannu sun dhooga magariisa yookaan diimat qabaatee keenyan manaa keessa gad seene, **38** lubichi mana sana keessaa balbalaa gad ba'ee bultii torbaaf mana sana haa cufu.

39 Guyyaa torbaffaatti lubichi mana sana qoruuf haa deebi'u. Kunoo yoo lamxiin sun keenyan manaa irratti babal'atee jiraate, **40** lubichi akka dhagaawwan faalaman achi keessaa baafamanii lafa xuraa'aa magaalaaan ala jirutti gataman haa ajaju. **41** Akka keenyan mana sanaa karaa keessaatiin guutummaatti soqamee wanni irraa hooqame sunis lafa xuraa'aa magaalaaan ala jirutti gad gatamu haa godhu. **42** Iddoo dhagaawwan sun hooqamanii ba'an sanas dhagaawwan haaraas fidanii iddo haa buusas; dhoqqee haaraadhaanis manicha haa maragan. **43** "Yoo lamxiin sun erga dhagaawwan ba'anii manichi hooqamee maragamee booddee deebi'eene mana keessatti mul'ate, **44** lubichi dhaaqee haa qoru; lamxiin sun kunoo yoo mana keessa babal'atee jiraate, kun lamxiin hamaa dha; manichis xuraa'aa dha. **45** Namni sun haa diigamu; dhagaan isaa, mukni isaa akkasumas maraggiin isaa hundinuu lafa xuraa'aa magaalaaan ala jirutti haa gatamu. **46** "Namni yoo utuu manichi cufamee jiruu ol seene, namni sun hamma galgalaatti xuraa'aa dha. **47** Namni mana sana seenee rafe yookaan keessatti waa nyaate uffata isaa haa miiccatu. **48** "Garuu yoo lubni lamxiin sun qoruudhaaf dhufee erga manichi maragamee booddee lamxiin sun babal'achuu baate waan lamxiin sun badeef lubni sun akka manni sun qulqulla'e haa labsu. **49** Innis manicha qulqulleessuuf simbirroo lama, muka birbirsaa, kirrii bildiimaa fi hiiisophii haa dhi'eessu. **50** Innis simbirroo sana keessaa tokko bishaan yaa'u kan okkotee keessa jiru irratti haa qalu. **51** Ergasiis birbirsaa, hiiisophii, kirrii bildiimaa fi simbirroo lubbuu qabdu sana fuudhee dhiiga simbirroo qalameetee fi bishaan yaa'u keessa cuuphee yeroor torba mana sanatti haa facaausu. **52** Innis dhiiga simbirrootiin, bishaan yaa'uun, simbirroo jirtuun, birbirsaa, hiiisophii fi kirrii bildiimaadhaan manicha haa qulqulleessu. **53** Simbirroo jirtuu immoo magaalaaan alatti baasee dirreetti gad haa dhiisu. Haala kanaanis manichaaf araara buusa; manichis ni qulqulla'a." **54** Kun seera dhukkuba lamxiitiif hooqloodhaaf, **55** lamxiin wayyaa irratti yookaan mana keessatti mul'atuuf, **56** iitoodhaaf, finniisaaf yookaan baaroleedhaaf, **57** akka wanni tokko qulqullu yookaan xuraa'aa ta'e addaaan baasuuif kennamee dha. Kun seera lamxiidhaaf kennamee dha.

15 Waaqayyo Musee fi Arooniinakkana jedhe; **2** "Akkana jedhaati Israa'elootatti himaa; 'Namni kam iyyuu dhangala'aa saala isaa keessaa ba'u yoo qabaate, inni sababii dhangala'aa sanaatiifuu xuraa'aa dha. **3** Dhangala'aaan sun ittuma fufee saala isaa keessaa ba'us dhaabatus namicha inuma xureessa. Akki itti dhangala'aaan saala isaa keessaa ba'u sun isa xureessus kanaa dha. **4** "Sireen namni dhangala'aaan saala isaa keessaa ba'u irra ciisu hundinuu xuraa'aa ta'a; wanni inni irra taa'u hundinuu xuraa'aa ta'a. **5** Namni siree namicha sanaa tuqu uffata isaa haa miiccatu; dhagna isaa bishaaniin haa dhiqatu; inni hamma galgalaatti xuraa'aa ta'a. **6** Namni waan namichi dhangala'aaan saala isaa keessaa ba'u sun irra taa'e irra taa'u kam iyyuu uffata isaa haa miiccatu; dhagna isaa bishaaniin haa dhiqatu; inni hamma galgalaatti xuraa'aa ta'a. **7** "Namni

nama dhangala'aaan saala isaa keessaa ba'u sana tuqu uffata isaa haa miiccatu; dhagna isaa bishaaniin haa dhiqatu; inni hamma galgalaatti xuraa'aa ta'a. **8** "Yoo namni dhangala'aaan saala isaa keessaa ba'u sun nama qulqulla'a kamitti iyyuu tufe, namichi itti tufame sun uffata isaa haa miiccatu; dhagna isaa bishaaniin haa dhiqatu; inni hamma galgalaatti xuraa'aa ta'a. **9** "Kooraan namni dhangala'aaan saala isaa keessaa ba'u sun irra taa'u hundinuu xuraa'aa ta'a. **10** Namni waan isla jala ture tuqu kam iyyuu hamma galgalaatti xuraa'aa ta'a. Namni isaan kanneen lafaha fuudhu uffata isaa haa miiccatu; dhagna isaa bishaaniin haa dhiqatu; inni hamma galgalaatti xuraa'aa ta'a. **11** "Namni namichi dhangala'aaan saala isaa keessaa ba'u sun utuu harka isaa bishaaniin hin dhiqatin tuqu kam iyyuu uffata isaa haa miiccatu; dhagna isaa bishaaniin haa dhiqatu; inni hamma galgalaatti xuraa'aa ta'a. **12** "Olkoteen suphee kan namni dhangala'aaan saala isaa keessaa ba'u sun tuqu haa caccabsamu; mi'i muka irraa hojjetame kam iyyuu bishaaniin haa dhiqamu. **13** "Namni yommuu dhangala'aaan saala isaa keessaa ba'u irraa qulqulleeffamutti akka seeraatti qulqulleeffamuu isatiif bultii torba haa lakkaa'atu; uffata isaa haa miiccatu; dhagna isaa bishaan yaa'uun haa dhiqatu; innis ni qulqulla'a. **14** Innis guyyaa saddeettaffaatti gugee lama yookaan gugee sosookkee lama qabatee fuula Waaqayyo dura dhufee balbala dunkaana wal dhi'eessu. Haala kanaanis lubni sun sababii dhangala'aa nama sanaatiif fuula Waaqayyo durattu araara buusa. **16** "Namni tokko yommuu afeetaa dhangalaasutti dhagna isaa guutuu bishaaniin haa dhiqatu; inni hamma galgalaatti xuraa'aa ta'a. **17** Uffanni yookaan itilleen afeetaan tuqu kam iyyuu bishaaniin haa miiccamu; mi'i sun hamma galgalaatti xuraa'aa ta'a. **18** Namni yoo niitii tokko wajjin ciisee afeetaa dhangalaase, lamaan isaanii iyyuu bishaaniin dhagna isaanii haa dhiqatan; isaan hamma galgalaatti xuraa'oo ta'a. **19** "Dubartiin yoo dhangala'aa dhiigaa kan yeroo isaa eeggatee dhagna ishee keessaa ba'u qabaatte, isheen xuraa'ummaa xurii ji'aa isheetiin bultii torba turti; namni ishee tuqu kam iyyuu hamma galgalaatti xuraa'aa ta'a. **20** "Wanni ishee yeroo xurii isheeti irra ciiftu xuraa'aa ta'a; wanni ishee irra teessu kam iyyuu xuraa'aa ta'a. **21** Namni siree ishee tuqu uffata isaa haa miiccatu; dhagna isaa bishaaniin haa dhiqatu; inni hamma galgalaatti xuraa'aa ta'a. **22** Namni waan isheen irra teessu tuqu uffata isaa haa miiccatu; dhagna isaa bishaaniin haa dhiqatu; inni hamma galgalaatti xuraa'aa ta'a. **23** Namni yoo sirees ta'u waan isheen irra taa'aa turte kam iyyuu tuqe inni hamma galgalaatti xuraa'aa ta'a. **24** "Namni yoo ishee wajjin ciisee xuraa'ummaan ishee isa tuqe, inni bultii torba xuraa'aa ta'a; sireen inni irra ciisu kam iyyuu xuraa'aa ta'a. **25** "Dubartiin tokko yoo yeroo xurii ji'aa ishee malee guyyaa baay'eedhaaf dhangala'aa dhiigaa qabaatte yookaan yoo dhangala'aa dhiigaa kan yeroo xurii ishee booddees ittuma fufu qabaatte isheen akkuma yeroo xurii ishee sanatti hamma dhangala'aaan sun jirutti

xurooftuu taati. **26** Sireen isheen yeroo dhangala'aan cubbuu ofii isaatif dibicha sana dhi'eessee ofii isaatii fi ishee ittuma fufee yaa'utti irra ciiftuakkuma siree warra mana isaa jiraniif araara haa buusu; dibicha sanas ishee kan yeroo xurii ji'aa ishee sanaatti xuraa'aa ta'a; wanni isheen irra teessu kam iyuu akkuma yeroo ibiddaa iddoa aarsaa kan fuula Waaqayyoo dura jiru irraa xurii isheetti xuraa'aa ta'a. **27** Namni isaan tuqu kam itti guutame tokko fuudhee ixanaa urgaa'aa daakamee iyuu ni xuraa'; inni uffata isaa haa miiccatu; dhagna bullaa'es konyee lama fuudhee golgaa sana keessa haa isaaS bishaaniin haa dhiqat; inni hamma galgalaatti seenuu. **13** Innis akka hin duuneef, akka aarii ixanaa sanaa xuraa'aa ta'a. **28** "Isheen erga dhangala'aan ishee irraa teessoo araaraan kan dhuga ba'umsaa gubbaa jiru sana qulqullooftee booddee guyyaa torba haa lakkaa'attu; haguuguuf ixanaa sana ibidda fuula Waaqayyoo dura ergasii immoo akka seeraatti ni qulqulloofti. **29** Isheen is jirutti haa naqu. **14** Dhiiga dibicha sanaa irraa fuudhee guyyaa saddeettafaatti gugee lama yookaan gugee karaa fuulduuratiin teessoo araaraatti quba isaatii haa sosookkee lama fuittee, balbala dunkaana wal ga'ii irratti facasu; ergasii immoo dhiiga isaa fuudhee fuula teessoo lubatti haa fiddu. **30** Lubichis isa tokko aarsaa cubbuutii, aaraaraa duratti yeroo torba quba isaatii haa facasu. kaan immoo aarsaa gubamuuf haa dhi'eessu. Haala **15** "Re'ee sanas aarsaa cubbuu sabaa godhee haa qalu; kanaanis sababii xuraa'ummaa dhangala'aan isheettiif dhiiga isaa fuudhee golgaa keessa seenuudhaan akkuma fuula Waaqayyoo duratti araara buusa. **31** "Isin akka dhiiga dibicha sanaa godhe sana haa godhu; dhiiga sanas Israa'eloonni iddo bultii koo kan gidduu isaanii jiru sana teessoo araaraa irrattii fi fuula teessoo araaraa duratti xureessuudhaan xuraa'ummaa isaaniiitiin hin duuneef haa facasu. **16** Cubbuu isaanii waanuma fedhe ta'u waan isaan xureessu irraa addaan isaan baasuu qabdu." **32** Wanni kun seera nama dhangala'aan saala isaa keessaa ba'uuf, nama afeetaan saala isaa keessaa ba'u xureessuuf, **33** dubartii xurii ji'aa qabdruuf, dhiira yookaan dubartii dhangala'aan saala keessaa ba'u fi nama dubartii akka seeraatti qulqulluu hin ta'in tokko wajjin ciisu kamiif iyuu kennamee dha.

16 Waaqayyos du'a ilmaan Aroon kanneen yeroo fuula Waaqayyoo duratti dhi'aatanitti du'an sana lamaanii booddee Museetti dubbate. **2** Waaqayyo Museedhaanakkana jedhe; "Sababii ani teessoo araaraa gararraatti duumessaan mul'adhuuf akka obboleessi kee Aroon yeruma fedhetti gara Iddoo Iddoo Hunda Caalaa Qulqulluu kan golgaa keessa fuula teessoo araaraa dura taabota irra jiru sanaa ol hin seenne itti himi; yoo kanaanachii inni ni du'a. **3** "Akki Aroon itti Iddoo Iddoo Hunda Caalaa qulqulluu sana seenu kanaan dha: Aarsaa cubbuutif dibicha tokko, aarsaa gubamuuf immoo korbeessa hoolaa tokko haa fidu. **4** Innis kittaa quincee talbaa irraa hojetame qulqulluu isaatii fi uffata dhagna isaatii aanaan kan quincee talbaa irraa hojetame haa kaa'atu. Sabbataa quincee talbaa irraa hojetame hidhatee marata matalaa kan quincee talbaa irraa hojetames haa maratu; kuneen uffata qulqulluu dha. Kanaafuu inni utuu uffata sana hin uffatin dhagna isaa bishaaniin haa dhiqat. **5** Waldaa saba Israa'el irraas aarsaa cubbuutif korommii re'ee lama, aarsaa gubamuuf immoo korbeessa hoolaa tokko haa fuudhu. **6** "Aroon aarsaa cubbuu ofii isaatif dibicha sana dhi'eessee ofii isaatii fi warra mana isaa jiraniif araara haa buusu. **7** Ergasis re'oota lamaan sana fuudhee balbala dunkaana wal ga'ii irratti fuula Waaqayyoo duratti haa dhi'eessu. **8** Aroonis re'oota sana lamaanitti ixaa haa buusu; ixaa tokko Waaqayyoof, kaan immoo re'ee gad lakkifamuuf haa buusu. **9** Aroonis re'ee ixaa Waaqayyoo irra bu'e sana fidee aarsaa cubbuu godhee haa dhi'eessu. **10** Garuu re'een akka re'ee gad lakkifamu ta'uuf ixadaahan filatame sun akka re'ee gad lakkifamu tokkotti gammoojiitti gad ari'amuudhaan akka araara buusuf utuu lubbuudhaan jiruu fuula Waaqayyo duratti haa dhi'eeffamu. **11** "Aroonis aarsaa

cubbuu ofii isaatif dibicha sana dhi'eessee ofii isaatii fi warra mana isaa jiraniif araara haa buusu; dibicha sanas isheen ittuma fufee yaa'utti irra ciiftuakkuma siree ibiddaa iddoa aarsaa kan fuula Waaqayyoo dura jiru irraa xurii isheetti xuraa'aa ta'a. **12** Innis girciraa barbadaa itti guutame tokko fuudhee ixanaa urgaa'aa daakamee bullaa'es konyee lama fuudhee golgaa sana keessa haa seenuu. **13** Innis akka hin duuneef, akka aarii ixanaa sanaa teessoo araaraan kan dhuga ba'umsaa gubbaa jiru sana haa lakkaa'attu; haguuguuf ixanaa sana ibidda fuula Waaqayyoo dura ergasii immoo akka seeraatti ni qulqulloofti. **14** Dhiiga dibicha sanaa irraa fuudhee guyyaa saddeettafaatti gugee lama yookaan gugee karaa fuulduuratiin teessoo araaraatti quba isaatii haa facasu; ergasii immoo dhiiga isaa fuudhee fuula teessoo lubatti haa fiddu. **15** "Re'ee sanas aarsaa cubbuu sabaa godhee haa qalu; dhiiga isaa fuudhee golgaa keessa seenuudhaan akkuma fuula Waaqayyoo duratti araara buusa. **16** Cubbuu isaanii waanuma fedhe ta'u illee inni sababii xuraa'ummaa fi fincila saba Israa'elilif Iddoo Iddoo Hunda Caalaa Qulqulluu sana haala kanaan araara haa buusu; dunkaana wal ga'ii kan xuraa'ummaa isaanii keessa isaan gidduu jiruufis akkasuma haa godhu. **17** Yeroo Aroon Iddoo Iddoo Hunda Caalaa Qulqulluu sana keessatti araara buusuf ol seenee jalqabee hamma inni ofii isaatif, warra mana isaa jiranii fi waldaa Israa'el hundaafaraara buusee gad ba'utti namni tokko iyuu dunkaana wal ga'ii keessatti hin argamin. **18** "Ergasisi iddo aarsaa kan fuula Waaqayyoo dura jiru sanatti gad ba'ee iddo aarsaa sanaaf araara haa buusu. Innis dhiiga dibicha sanaa irraa fuudhee, dhiiga re'ee sanaa irraas fuudhee gaanfa iddo aarsaa sanaa hunda irratti haa naqu. **19** Innis iddo aarsaa sana xuraa'ummaa saba Israa'el irraa qulqulleessee addaan baasuf dhiiga sana irraa quba isaatii yeroo torba iddo aarsaa irratti haa facasu. **20** "Aroon erga Iddoo Iddoo Hunda Caalaa Qulqulluu sana, dunkaana wal ga'iitii fi iddo aarsaatiif araara buusee raawwatee booddee re'ee lubbuudhaan jiru sana gara fuulduurati haa dhi'eessu. **21** Innis harka isaa lamaanuu mataa re'ee lubbuudhaan jiru sanaa irra kaa'ee achi irratti hamminaa fi fincila saba Israa'el jechuuniis cubbuu isaanii hunda hima. Yakka hundas mataa re'ee sanaa irra kaa'ee re'ee sana nama hojii kanaaf filatame tokkotti kennee gara gammoojiitti haa ari'u. **22** Re'een sunis cubbuu isaanii hunda of irratti baatee gara lafa namni hin dhaqneetti geessa; namichis gammoojiikkii keessatti isa gad dhiisa. **23** "Ergasis Aroon dukaana wal ga'ii seenee uffata quincee talbaa irraa hojetame kan utuu Iddoo Iddoo Hunda Caalaa Qulqulluu sana hin seenin uffata sana baafatee achumatti haa dhiisu. **24** Innis lafa qulqulluu tokkotti dhagna isaa bishaaniin dhiqatee uffata isa haa uffatu; ergasii immoo gad ba'ee ofii isaatii fi saba sanaaf araara buusuf, ofii isaatif aarsaa gubamu, saba sanaafis aarsaa gubamu haa dhi'eessu. **25** Cooma aarsaa cubbuu illee iddo aarsaa irratti haa gubu. **26** "Namichi re'ee sana akka re'ee gad lakkifamu tokkotti gad dhiisu sun wayyaa isaa miiccatee dhagna isaa bishaaniin haa dhiqat; ergasii gara qubataatti ol galuu danda'a. **27** Dibichii fi re'een aarsaa cubbuutif dhi'eeffaman kanneen dhiigni isaanii

araara buusuuf Iddoo Iddoo Hunda Caalaa Qulqulluutti nan jedha. 13 “Saba Israa’el keessaa namni kam iyyuu fidame sun qubata keessaa haa baafaman; gogaan isaanii, yookaan alagaan gidduu keessan jiraatu kan bineensa foonii fi mi’i garaa isaanii haa gubamu. 28 Namichi wantoota kanneen gubus uffata isaa miiccatee dhagna isaa bishaani haa dhiqatu; ergasii gara qubataatti ol galuu danda’a. 29 “Seerri bara baraaan isiniif kennname kanaa dha: Dhalataa biyyas ta’u alagaan isin gidduu jiraatu guyyaa kurnaffaa j’i torbaffaatti gad of haa qabu; hojji tokko iyyuu hin hojjetin. 30 Sababiin isaa isin qulqulleessuu guyyaan kun guyyaa itti araarri bu’u dha; ergasii isin fuula Waaqayyo duratt cubbuu keessan hunda irraa ni qulqulloftu. 31 Kun waan sanbata boqonnaa ta’eef isin gad of deebisuu qabdu; innis seera bara baraa ti. 32 Lubni iddo abbaa isaa bu’ee luba ol aanaa ta’uuf dibamee muudamu araara buusuuf qaba; innis wayyaa qulqulluu kan quncee talbaa irraa hojjetame uffatee, 33 Iddoo Iddoo Hunda Caalaa Qulqulluuf, dunkaana wal ga’iitiif, iddo aarsaatiif, lubootaa fi misesensota waldaa hundaafis araara haa buusu. 34 “Seerri bara baraaan isiniif kennname kanaa dha: Kunis akka cubbuu Israa’elootaa hundaaf waggaatti yeroo tokko ararri buufamuu.” Wanni sunis akkuma Waaqayyo Musee ajajetti hojjetame.

15 “Namni kam iyyuu dhalataa biyyas ta’u alagaan

waan du’ee argame yookaan bineensi cicciire nyaatu uffata isaa haa miiccatu; dhagna isaa bishaani haa dhiqatu; inni hamma galgalaatti akka seeraatti xuraa’aa dha; ergasii ni qulqulla’aa. 16 Yoo uffata isaa miiccacchuu fi dhagnaa isaa dhiqachuu baate garuu inni cubbuu sanatti ni gaafatama.”

18 Waaqayyo Museedhaan akkana jedhe; 2 “Akkana jedhii Israa’elootatti himi; ‘Ani Waaqayyo Waaqa keessan. 3 Isin waan isaan biyya Gibxi, biyya isin keessa jiraachaa turtaa sana keessatti hojjetan hin hojjetinaa; waan biyya Kana’aan, biyya ani itti isin galchuuif jiru keessatti hojjetamus hin hojjetinaa. Seera isanii duukaa hin bu’inaa. 4 Isin seera kootif ajajamaa; ajaja koos

sirriitti eegaa; ani Waaqayyo Waaqa keessanii dha. 5 Ajaja koo fi seera koo eegaa; namni isaanii ajajamu isanii jiraataati; ani Waaqayyo. 6 “Namni kam iyyuu fira dhiigaa kam iyyuu wajjin wal bira ga’uuf itti hin dhi’aatin; ani Waaqayyo. 7 “Haadha kee wajjin wal bira ga’udhaan abbaa kee hin salphisin; isheen haadha kee ti; ishee wajjin wal bira hin ga’in. 8 “Niittii abbaa keetii wajjin wal bira hin ga’in; wanni kun abbaa kee salphisa.

9 “Isheen manuma keettis ta’u yookaan alatti dhalattu illee obboleettii kee, intala abbaa keetii yookaan haadha keetii wajjin wal bira hin ga’in. 10 “Intala ilma keetii yookaan intala intala keetii wajjin wal bira hin ga’in; wanni kun si salphisa. 11 “Intala niittii abbaa keetii kan abbaa keetifi dhalatte wajjin wal bira hin ga’in; isheen obboleettii kee ti. 12 “Obboleettii abbaa keetii wajjin wal bira hin ga’in; isheen abbaa keetifi fira dhiigaa ti. 13 “Obboleettii haadha keetii wajjin wal bira hin ga’in; isheen haadha keetifi fira dhiigaa ti. 14 “Wal bira ga’uuf jettee niittii obboleessa abbaa keetitii dhi’aattee isa hin salphisin; isheen niittii obboleessa abbaa keetii ti.

15 “Niittii ilma keetii wajjin wal bira hin ga’in. Isheen niittii ilma keetii ti; ishee wajjin wal bira hin ga’in. 16 “Niittii obboleessa keetii wajjin wal bira hin ga’in; wanni sun obboleessa kee salphisa. 17 “Dubarpii tokko fi intala ishee wajjin wal bira hin ga’in. Intala ilma dubartii sanaa yookaan intala intala ishee wajjin wal bira hin ga’in; isaan isheedhaaf fira dhiigaa ti; wanni kun jal’ina. 18 “Utuu niittii kee lubbuudhaan jirtuu obboleettii ishee masaanuu ishee gootee hin fuudhin; ishee wajjinis wal bira hin ga’in. 19 “Yeroo dubartii tokko xuraa’ummaa xurii ji’aa of irraa qabdutti, bira ga’udhaaf jettee isheetti hin dhi’aatin. 20 “Niittii namaaj wajjin wal bira geessee isheedhaan of hin xureessim. 21 “Ijoollee kee keessaa tokko illee akka Moolekiif aarsaa ta’aniif hin kennin; ati maqaa Waaqa keetii hin xureessim. Ani Waaqayyo. 22 “Akka namni dubartii wajjin ciisuu

17 Waaqayyo Museedhaan akkana jedhe; 2 “Arooniif fi ilmaan isaatti, saba Israa’el hundattis akkana jedhii himi; ‘Wanni Waaqayyo ajaje kunoo kanaa: 3 Saba Israa’el keessaa namni kam iyyuu yoo qubata keessatti yookaan qubataan alatti sangaa yookaan hoolaa yookaan re’ee qalee 4 dunkaana qulqulluu Waaqayyo duratt aarsaa godhee Waaqayyoof dhi’eessuuf balbala dunkaana wal ga’iiti fiduu baate namichi sun dhiiga dhangalaase sanatti ni gaafatama; inni dhiiga dhangalaaseeraati saba isaa keessaa haa balleeffamu. 5 Kunis akka Israa’eloonni aarsawwan amma alatti dhi’eessaa jiran kana Waaqayyoof fidanii. Isaanis aarsawwan kanneen aarsaa nagaa godhanii Waaqayyoof dhi’eessuuf balbala dunkaana wal ga’ii irratti lubatti haa fidan. 6 Lubichis dhiiga sana iddo aarsaa Waaqayyo kan balbala dunkaana wal ga’ii irra jiru sanatti haa facaausu; cooma isaas urgaa Waaqayyotti tolu godhee haa gubu. 7 Isaanis si’achi waaqota tolfamoo bifa re’ee kanneen duukaa bu’ani sagaagalaa turan sanaaf aarsaa isaanii tokko illee dhi’eessuu hin qaban; kunis isaanii dhaloota dhufuuf seera bara baraa ta’aa. 8 “Akkanas isaanii jedhi; ‘Saba Israa’el keessaa namni kam iyyuu yookaan alagaan isaan gidduu jiraatu kam iyyuu yoo aarsaa gubamu yookaan qalma dhi’eesssee 9 balbala dunkaana wal ga’ii duratt Waaqayyoof aarsaa dhi’eessuuf fiduu baate namichi sun saba isaa keessaa haa balleeffamu. 10 “Saba Israa’el keessaa namni kam iyyuu yookaan alagaan gidduu isaanii jiraatu kam iyyuu dhiiga yoo nyaate, ani nama dhiiga nyaate sana fuula ittin hammaa dha; saba isaa keessasaa isa nan balleessa. 11 Sababii jireenyi waan lubbuu qabu tokko dhiiga keessa jiruuf ani ittiin araara lubbuu keessanii buusuudhaaf dhiiga sana iddo aarsaa irratti isinii kenneera; wanni jirenyaa namaatiif araara buusus dhiiga. 12 Kanaafuu ani Israa’elootaan, “Isin keessaa namni tokko iyyuu dhiiga hin nyaatin yookaan alagaan gidduu keessan jiraatu dhiiga hin nyaatin”

ati dhiira wajjin hin ciisin; wanni kun hojii jibbisiisa isaa keessatti qooda hin qabaanneef ollaa kee ifaati dha. **23** “Horii kam iyyuu wajjin wal bira geesee of itti dheekkami. **18** “Saba kee keessaan nama tokkotti hin xureessim; dubartiin horii wajjin wal bira ga’uuf ofii iyyuu haaloo hin ba’in yookaan haaloo itti hin qabatin; ishee itti hin kennis; kun waan karaa irraa goree dha. **24** “Sababii namoonni ani ari’ee isin duraa basaaf jiru ollaa kee garuu akkuma ofii keetiitti jaalladhu. Ani kunneen haala kanaan xuraa’anif isin karaa kanneen Waaqayyo. **19** “Sirna koo eegaa. “Horii gosa gosaa keessaan kamiin iyyuu of hin xureessinaa. **25** Lafti iyyuu walitti hin diqaalomsinaa. “Midhaan gosa lama lafa xuroofteerti; kanaafuu ani sababii cubbuu isheetiifan qotisaa keessanitti hin facaasinnaa. “Wayyaa waan lama ishee adabe; laftis jiraattota ishee ni tufti. **26** Isin garuu irraa hoijetame hin uffatinaa. **20** “Namni garbittii ajaja koo fi seera koo eegaa. Dhalataan biyyatiif nama biraaf kaadhimante kan hin furamin yookaan alagoonni isin gidduu jiraatanis waan jibbisiisaan bilisummaan ishee hin kennaminifiif wajjin yoo wal bira keessaan kam iyyuu hin hoijetin. **27** Namoonni isiniin ga’e isaan adabamuu qabu, ta’us waan dubartiin sun dura biyya sana keessa jiraatanis waan kana hunda hoijetanii akkasiin biyyatiin xuroofe. **28** Isinis lafa kana hin bilisoominifi isaan hin ajjeefamin. **21** Namichi sun yoo xureessitan, lafti akkuma saboota isin dura turan garuu korbeessa hoolaa tokko aarsaa yakkaatiif gara Lubichis korbeessa hoolaa aarsaa yakkaa sanaan cubbuu tufte sana isiniin illee ni tufti. **29** “Namni wantoota namichi hojjete sanaaf fuula Waaqayyo duratti araara jibbisiiso kanneen keessaan tokko illee hoijetu kam haa buusu; cubbuun namichaas ni dhiifamaaf. **23** “Isin iyyuu saba isaa keessaan haa balleeffamu. **30** Ajaja koo yommuu biyyattiitti galantii muka ija kenuu kan gosa eegaa; barteeawan jibbisiiso isin dura hoijetamia turan hundaa dhaabdaniitti, akka waan iji isaa dhowwameetti sana keessaan tokko illee duukaa buutaniit ittiin of hin xureessinaa; ani Waaqayyo Waqa keessan.” **22** fudhadhaa. Isin akka waan iji sun hamma waggaa saditti dhowwameetti ilaala; iji sun hin nyaatamin.

19 Waaqayyo Museedhaan akkana jedhe; **2** “Akkana jedhii waldaa saba Israa’el hundatti himi; ‘Ani Waaqayyo Waaqni keessan qulqulluudhaatti isinis qulqulloota ta’aa. **3** “Tokkoon tokkoon keessaan haadha keessanii fi abbaa keessanii ulfina kennaa; Sanbatoota koos eegaa. Ani Waaqayyo Waqa keessan. **4** “Gara waaqota tolfaamootti hin deebi’inaa yookaan sibiila baqfame irraa ofii keessanii waaqota hin tolfatinaa. Ani Waaqayyo Waqa keessan. **5** “Yommuu aarsaa nagaa Waaqayyoof dhi’eessitanitti akka aarsaan keessan fudhatama isinifiif argatu godhaatii dhi’eessaa. **6** Aarsaan isin dhi’eessitanis guyyuma sana yookaan guyyaa itti aanaa haa nyaatamu; garuu wanni hafee hamma guyyaa sadaffaatti ture haa gubamu. **7** Waan kana keessaan tokko iyyuu yoo guyyaa sadaffaatti nyaatame xuraa’aa dha; fudhatamas hin argatu. **8** Namni waan sana nyaatu sababii waan Waaqayyoon qulqulleeffame xuresseef itti gaafatama; namichi sun saba isaa keessaan haa balleeffamu. **9** “Yommuu oomisha lafa keessanii walitti qabattanitti hamma daariitti hin haaminaa; qarmii isaa illee hin funaannatinaa. **10** Qarmii iddo dhaabaa wayinii keetii hin funaanin yookaan ija wayinii keetii kan harca’e hin funaanin. Hiyyeyyii fi alagootaaf dhiisa. Ani Waaqayyo Waqa keessan. **11** “Hin hatinaa. “Hin sobinaa. “Wal isin gowwoomsinaa. **12** “Sobaan maqaq kootiin hin kakatinnaa; akkasiinlis maqaq Waaqa keessanii hin xureessinaa. Ani Waaqayyo. **13** “Ollaa kee gowwoomsitee waa irraa hin fudhatin yookaan hin saamin. “Mindaa nama qaxarame tokkoo hamma bari’utti of bira hin bulchin. **14** “Nama gurra duudaa hin abaarin yookaan nama jaamaa dura gufuu hin kaa’in; garuu Waqa kee sodaadhu. Ani Waaqayyo. **15** “Murtii hin jal’isinaa; nama wal caalchisuudhaan gara hiyyessaa hin gorinna; nama guddaaafis hin looginna; ollaa keetif garuu murtii qajeelaa kenni. **16** “Saba kee gidduutti hamii hin facaasin. “Waan jireenny ollaa keetii balaa irraa buusu hin hoijetin. Ani Waaqayyo. **17** “Garaa keetti obboleessa kee hin jibbin; akka cubbuu 20 Waaqayyo Museedhaan akkana jedhe; **2** “Israa’elootaan akkana jedhi; ‘Namni Israa’el yookaan alagaan Israa’el keessa jiraatu kan ilmaan isaa keessaa Moolekiif kenuu kam iyyuu haa ajjeefamu; sabni biyya sanaa dhagaadhaan isa haa tumu. **3** Sababii namichi sun ilmaan isaa Moolekiif kennuudhaan iddo qulqulluu koo xureessee maqaq koo qulqulluu sana salphiseef, ani fuula itti hammaadhee saba isaa keessaa

isa nan balleessa. **4** Sabni biyya sanaa yeroo namichi sun ilmaan isaa keessaa tokko Moolekiif kennutti yoo fuula irraa deebifatee isa aijeesuu dhiise, **5** ani namicha sanaa fi maatii isatti fuula hammaadhee isaa fi warra isa faana bu'anii sagaagaluuudhaan Moolekitti of kennan hunda saba isaanii keessaa nan balleessa. **6** “Nama isaan duukaa bu'uudhaan sagaagaluuuf jedhee gara laaltotaati fi warra ekeraa dubbisaniitti deebi’utti ani fuula ittan hammaadha; saba isaa keessaa isa nan balleessa. **7** “Of qulqulleessaa; qulqullootaa ta’aa; ani Waaqayyo Waaqa keessanii. **8** Sirna koo eega; duukaa bu'aas. Ani Waaqayyo isa isin qulqulleessuu dha. **9** “Namni abbaa isaa yookaan haadha isaa abarae kam iyuu haa ajjeefamu. Inni abbaa isaa yookaan haadha isaa abaraeeraatti dhiigni isaa matuma isatti deebi’aa. **10** “Yoo namni niittii nama biraa wajjin jechuunis niittii ollaa isaa wajjin sagaagale namichi sagaagalee fi niitiin sagaagalte sun haa ajjeefaman. **11** “Namni yoo niittii abbaa isaa wajjin ciise inni abbaa isaa salphiseera. Namichis, dubartiin sunis haa ajjeefaman; dhiigni isaanii matuma isaaniiitti deebi’aa. **12** “Yoo namni niittii ilma isaa wajjin ciise lamaan isaanii iyuu haa ajjeefaman. Isaan haraamuu dha; dhiigni isaanii matuma isaaniiitti deebi’aa. **13** “Yoo namni akkuma dubartii wajjin ciisutti dhiira wajjin ciise lamaan isaanii iyuu waan jibbisiisa hojjetaniru. Isaan haa ajjeefaman; dhiigni isaanii matuma isaaniiitti deebi’aa. **14** “Namni tokko yoo intalaa fi haadha ishee fuudhe, wanni kun xuraa’ummaa dha. Akka isin giddutti xuraa’ummaan akkasii hin argamneef namichii fi dubartoonni lamaan ibiddaan haa gubaman. **15** “Namni tokko yoo horii wajjin wal bira ga’e haa ajjeefamu; horii sana illee aijeesaa. **16** “Yoo dubartiin horii kamitti iyuu dhi’aattee horii sana wajjin wal bira geesse, dubartiin sunii fi horiin sun haa ajjeefaman; dhiigni isaanii matuma isaaniiitti deebi’aa. **17** “Namni tokko yoo obboleettii isaa jechuunis intala abbaa isaa yookaan intala haadha isaa fuudhee wal bira ga’an wanni kun salphina. Isaan utuma sabni isaanii arguu saba isaanii keessaa haa balleeffaman; namichi kun obboleettii isaa salphiseera; itti gaafatamas. **18** “Namni tokko yoo yeroo dubartiin tokko xurii ji’aa of irraa qabduuti ishee bira ga’e, inni madda dhangala’aa ishee ifatti baaseera; isheenis madda dhangala’aa ishee mul’iteerti. Lamaan isaanii iyuu saba isaanii keessaa haa balleeffaman. **19** “Obboleettii haadha keetti yookaan abbaa keetti wajjin wal bira hin ga’in; wanni sun fira dhiigaa salphisaatii; isin lamaantuus itti gaafatamu. **20** “Namni tokko yoo niittii eessuma isaa wajjin wal bira ga’e inni eessuma isaa salphiseera. Isaan itti gaafatamu; utuu ijoollee hin argatinis du’u. **21** “Namni tokko yoo niittii obboleessa isaa fuudhe, wanni kun hojji xuraa’ummaa ti; innis obboleessa isaa salphiseera. Isaan ijoollee malee hafu. **22** “Akka lafti ani akka isin keessa jiraattaniif itti isin fidu sun isin hin tufneef ajajaa fi seera koo hunda eegaa; duukaa bu'aas. **23** Isin bartee saboota ani fuula keessan duraa ari’ee baasuuf jiru kanneemii duukaa hin bu’inaa; sababii isaa wantoota kanneen hunda hojjetaniif ani isaan jibbeera. **24** Ani garuu, “Isin lafa isaanii ni dhaaltu; anis lafa aannanii fi damma baasu dhaala godhee isiniifin kenna” jedheera. Ani Waaqayyo Waaqa keessan kan saboota kaan irraa addaan isin baasee dha. **25** “Kanaafuu isin bineensa qulqullaa’aa fi xuraa’aa, simbirroo xuraa’aa fi qulqullaa’aa addaaan baasaa. Bineensa yookaan simbirroo yookaan waan lafa irra munyuuqu kanneen ani isinif xuraa’ota jedhee addaan baase kamiin iyuu of hin xureessinaa. **26** Sababii ani Waaqayyo qulqulluu ta’ee fi akka isin kan koo taataaniifis saboota kaan irraa addaan isin baaseef, isin qulqulloota naaf ta’aa. **27** “Dhiirri yookaan dubartiin ilaalan yookaan ekeraa dubbisian haa ajjeefaman. Isaan dhagaadhaan haa tumaman; dhiigni isaanii matuma isaaniiitti deebi’aa.”

21 Waaqayyo Museedhaanakkana jedhe; “Akkana jedhiitii ilmaan Aroon luboota sanatti dubbadhu: ‘Lubni tokko nama fira isaa keessaa du’eef jedhee of hin xureessin; **2** garuu firoota dhiigaatiif jechuunis haadha isaa, abbaa isaa, ilma isaa, intala isaa, obboleessa isaa, **3** yookaan obboleettii isaa kan sababii hin heeruminif isaa wajjin jiraattuuf jedhee of xureessuu danda’aa. **4** Garuu namoota karaa fuudhaa fi heerumaatin firoota isaa ta’aniif jedhee of hin xureessin; akkasiinis xuraa’aa hin ta’in. **5** “Lubooni mataa isaanii yookaan qarqara areeda isaanii hin haadatin yookaan dhagna isaanii hin madeessin. **6** Isaan Waaqa isaaniiiftiif qulqulloota haa ta’an; maqa Waaqa isaanis hin xureessin. Isaan waan aarsaa ibiddaan Waaqayyoof dhi’effamu, nyaata Waaqa isaanii sana dhi’eesanif qulqulloota ta’uu qabu. **7** “Lubooni sababii Waaqa isaaniiiftiif qulqulloota ta’aniif isaan dubartoota sagaagalummaadhaan xuraa’an yookaan kanneen dhirsoota isaanii hiikan fuudhuu hin qaban. **8** Ati isaa qulqulleessi; inni nyaata Waaqa keetii dhi’eesaatii. Inni siif haa qulqullaa’u; ani Waaqayyo inni isin qulqulleessu qulqulluuudhaatii. **9** “Intalli luba tokko yoo sagaagalummaadhaan of xureessite isheen abbaa ishee salphifti; isheen ibiddaan haa gubantu. **10** “Lubni obboloota isaa keessaa luba ol aanaa ta’ee zayitiin ittiin diban mataa isaa irratti naqame kan akka uffata lubummaa uffatuuf muudame tokko mataa isaa flachuu hin dhiisii yookaan uffata ofii hin tarsaasin. **11** Inni iddo reeffi jiru hin seenin. Abbaa isaaifiif yookaan haadha isatiif iyuu jedhee of hin xureessin; **12** yookaan sababii zayitiin ittiin diban kan Waaqa isaa isaa irra jiruuf inni iddo qulqulluu sana keessaa hin ba’in yookaan iddo qulqulluu Waaqa isaa hin xureessin. Ani Waaqayyo. **13** “Dubartiin inni fuudhu durba ta’uu qabdi. **14** Inni haadha hiyyeessaa, niittii dhirsi hooke yookaan niittii sagaagalummaadhaan xuroofte hin fuudhin; garuu gosa isaa keessaa durba haa fuudhu; **15** kunis akka inni gosa isaa keessatti sanyii isaa hin xureessineef. Ani Waaqayyo isaa qulqulleessuu dha.” **16** Waaqayyo Museedhaanakkana jedhe; **17** “Arooniinakkana jedhi: ‘Dhaloota itti aanu keessatti sanyii kee keessaa namni hir’ina qabu kam iyuu nyaata Waaqa isaa dhi’eesuuf hin dhi’aatin. **18** Namni hir’ina kam iyuu qabu tokko iyuu jechuunis namni jaamaan yookaan naafni, namni bifaa fi dhagna hin tolle, **19** namni miilla yookaan harka cabaa qabu, **20** yookaan namni dugda goophoo yookaan

oluun yookaan namni dhibee ijaa qabu yookaan namni madaa mala'u qabu, yookaan namni cittoo qabuu fi namni kolaafame hin dhi'aatin. **21** Sanyii Aroon lubichaa keessaa namni hir'ina qabu kam iyyuu aarsaa ibiddaan Waqaqayyoof dhi'eefamu dhi'eessuuf hin dhi'aatin. Inni waan hir'ina qabuuf nyaata Waqaq isaa dhi'eessuuf hin dhi'aatin. **22** Inni nyaata Waqaq isaa kan nyaata hunda caalaa qulqulluu ta'ee fi nyaata qulqulluu nyaachuu danda'a. **23** Garuu inni sababii hir'ina qabuuf akka iddo qulqulluu koo hin xureessineef golgaa keessa hin seenin yookaan iddo aarsaatti hin dhi'aatin. Ani Waqaqayyo isaa qulqulleessuu dha." **24** Museen Aroonitti, ilmaan Aroonittii fi Israa'eloota hundatti waan kana himi.

22 Waqaqayyo Museedhaan akkana jedhe; **2** "Akka isaan maqaa koo qulqullica hin xureessineef, akka isaan aarsaa qulqulluu Israa'eloonni addaan baasanii naa fidan sana akka gaariitti eeganiif Aroonii fi ilmaan isaatti himi. Ani Waqaqayyo. **3** "Akkanas Isaaniin jedhi: 'Dhaloota dhufu keessa yoo sanyii kee keessaa namni tokko illee utuu akka seeraatti hin qulqulla'in aarsaa Israa'eloonni Waqaqayyoof addaan baasanitti dhi'aate namni sun fulua koo duraa haa balleeffamu. Ani Waqaqayyo. **4** "Sanyii Aroon keessaa namni tokko yoo lamxii yookaan dhangala'aa saala isaa keessaa ba'u qabaate inni hamma qulqulla'utti aarsaa qulqulluu sana hin nyaatin. Akkasumas yoo waan reeffaan xura'e yookaan nama afetaat saala isaa keessaa dangala'u tuqe, **5** yookaan yoo waan lafa irra loo'u kan isa xureessu yookaan nama isa xureessu kam iyyuu tuqe, xuraa'ummaa kam iyyuu taanaan, **6** namni waan akkasii kam iyyuu tuqu hamma galgalaatti xuraa'aa ta'a. Inni yoo dhagna isaa bishaaniin dhiqate malee aarsaa qulqulluu sana keessaa tokko illee hin nyaatin. **7** Inni yeroo aduun lixxutti ni qulqulla'a; ergasii immoo sababii wanni sun nyaata isaa ta'eef aarsaa qulqulluu sana nyaachuu danda'a. **8** Inni waan du'ee argame yookaan waan bineensi cicire nyaachuudhaan of hin xureessim. Ani Waqaqayyo. **9** "Luboombi akka ajaja koo tuffachuudhaan cubbuu hojetanii hin duuneef ajaja koo haa eegan. Ani Waqaqayyo isaa qulqulleessuu dha. **10** "Namni maatiif lubaa hin ta'in yookaan keessummaan lubaa yookaan namni lubichaaf qaxarameej hojetu tokko illee aarsaa qulqulluu sana nyaachuu hin danda'u. **11** Garuu yoo lubni maallaqaan garbicha bitate, yookaan yoo garbichi mana isaatti dhalate, garbichi sun nyaata lubichaa nyaachuu danda'u. **12** Intalli lubaa yoo nama luba hin ta'initti heerumte, isheen aarsaa qulqulluu sana irraa nyaachuu hin dandeessu. **13** Ta'us intalli lubaa yoo haadha hiyyeesaa taate yookaan dhirsaan wal hiiktee utuu ijoollee hin qabaatin akkuma yeroo ijoollummaa isheetti mana abbaa ishee jiraachuuuf deebite, isheen nyaata abbaa ishee irraa nyaachuu ni dandeessi. Ormi garuu nyaachuu hin danda'u. **14** "Namni yoo utuu hin beekin aarsaa qulqulluu tokko nyaate, inni waan sana iddo buusee gatii waan sanaa harka shan keessaa harka tokko itti dabalee lubichaaf haa kennu. **15** Luboonnis aarsaa qulqulluu Israa'eloonni Waqaqayyoof dhi'eessan hin xureessim **16** yookaan akka sabni sun aarsaa qulqulluu sana nyaatu eeyyamuufidhaan yakka gatii baasisu isaanitti hin fidin. Ani Waqaqayyo isaa qulqulleessuu dha." **17** Waqaqayyo Museedhaan akkana jedhe; **18** "Aroonitti, ilmaan isaattii fi Israa'eloota hundatti akkana Waqaqayyoof dhi'eefamu dhi'eessuuf hin dhi'aatin. Inni jedhii himi; 'Yeroo saba Israa'el keessaa namni tokko yookaan alagaan Israa'el keessa jiraatu kam iyyuu aarsaa gubamu godhee wareega isaa yookaan aarsaa fedhiidhaan dhi'aatu Waqaqayyoof dhi'eessutti, **19** isin akka wanni sun fudhatama isiniif argatuuf loon, hoolota yookaan re'oota keessaa korma hir'ina hin qabne tokko dhi'eessuuf qabdu. **20** Sababii inni isiniif hin fudhatamneef waan hir'ina qabu kam iyyuu hin dhi'eessinaa **21** Yeroo namni loon yookaan bushaayee keessaa wareega guuttachuuuf aarsaa fedhiidhaan dhi'eefamu godhee aarsaa nagaa Waqaqayyoof dhi'eessutti akka wanni sun fudhatama argatuuf wanni sun waan fayyalessa yookaan waan hir'ina hin qabne haa ta'u. **22** Horii jaamaa yookaan cabaa yookaan dooluu yookaan kormommuu yookaan kan dhangala'aan dhagna isaa keessaa ba'u yookaan kan madaa mala'u qabu Waqaqayyoof hin dhi'eessinaa. Kanneen akkasii keessaa tokko iyyuu aarsaa ibiddaan Waqaqayyoof dhi'eefamu gootanii iddo aarsaa irra hin kaa'inaa. **23** Ta'us sangaa yookaan hoolaa gar malee dheeraay yookaan gar malee gababaa ta'e aarsaa fedhiidhaan dhi'aatu gootanii dhi'eessuu ni dandeessu; garuu wanni kun wareega keessan guutuuf fudhatama hin argatu. **24** Horii kolaafamee yookaan kan tumame, kan kolaan isaa baqaqfamee yookaan irraa murame tokko Waqaqayyoof hin dhi'eessinaa; isin waan akkasii biyya keessan keessatti hin godhinaa; **25** horii akkasii nama ormaa harkaa fuutanii nyaata Waqaq keessanii gootanii hin dhi'eessinaa. Horiin sun waan kolaafamee hir'ina qabuuf isiniif hin fudhatamu." **26** Waqaqayyo Museedhaan akkana jedhe; **27** "Dibichi yookaan hoolaan yookaan re'een yommuu dhalatutti hamma bultii torbaatti haadha isaa wajjin haa turu. Guyyaa saddeettaffaadhaa jalqabee immoo aarsaa ibiddaan Waqaqayyoof dhi'eefamu ta'ee fudhatama ni argata. **28** Guyyuma tokkotti, sa'a yookaan hoolaa ilmooy isaa wajjin hin qalinaa. **29** "Gaafa aarsaa galataa Waqaqayyoof dhi'eessitanitti akka isiniif fudhatamuuf halaa kanaan dhi'eessaa. **30** Aarsaan kunis gaafuma sana nyaatamuu qaba; waan tokko illee hin bulchinnaa. Ani Waqaqayyo. **31** "Ajajawwan koo eegaa; duukaa bu'aas. Ani Waqaqayyo. **32** Maqaa koo qulqullica hin xureessimaa. Akka ani qulqulluu ta'e Israa'eloonni haa beeksisan. Ani Waqaqayyo kan isin qulqulleessu **33** kanan Waqaq keessan ta'uudhaaf biyya Gibxii isin baasee dha. Ani Waqaqayyo."

23 Waqaqayyo Museedhaan akkana jedhe; **2** "Akkan jedhiitii Israa'elootatti dubbadhu; 'Kunneen ayyaanotha koo murtaa'oo, ayyaanotha Waqaqayyo kanneen isin guyyoota wal ga'iil qulqulluu jettanii labsitanii dha. **3** "Guyyoonni isin hojii itti hojettan ja'atu jira; guyyaan torbaffaan garuu sanbata boqonmaa, guyyaa wal ga'iil qulqulluu ti. Isin hojii tokko illee hin hojjetinaa; iddo isin jiraattan kamitti iyyuu kun sanbata Waqaqayyo ti. **4** "Isaan kunneen ayyaanotha Waqaqayyo murteeffamoo, waldaawwan qulqulluu isin

yeroo isaaniitti labsitanii dha; **5** Faaikiaan Waaqayyoof ibiddaan Waaqayyoof dhi'eefamu dhi'eessaa malee hojji galgala bultii kudha afuraffaa ji'a jalqabaatti jalqabama. idilee hin hojjetinaa.” **26** Waaqayyo Museedhaanakkana **6** Guyyaa kudha shanaffaa ji'a jalqabaatti Ayyaana jedhe; **27** “Guyyaan kurnaffaan ji'a torbaffaa guyyaa Waaqayyo kan maxinootu jalqabama; isinis guyyaa araarri bu'uu dha. Wal ga'ii qulqulluu qabaadhaa; gad torba buddeena raacitii hin qabne nyaadhaa. **7** Guyyaa ofi deebisaa; Waaqayyoofis aarsaa ibiddaan dhi'eefamu jalqabaatti wal ga'ii qulqulluu qabaadhaa; hojji idilees dhi'eessaa. **28** Sababii guyyaan sun Guyyaa Araarri hin hojjetinaa. **8** Bultii torba aarsaa ibiddaan Waaqayyoof Bu'u, yeroo itti fuula Waaqayyo Waaqa keessanii duratti dhi'eefamu dhi'eessaa. Bultii torbaffaatti wal ga'ii araarri isiniif bu'u ta'eef hojji tokko illee hin hojjetinaa. qulqulluu qabaadhaa; hojji idilees hin hojjetinaa.” **9** **29** Namni gaafuma sana gad of hin deebifne kam iyyuu Waaqayyo Museedhaanakkana jedhe; **10** “Akkana jedhii saba isaa keessaa baafamee ni balleeffama. **30** Nama Isra'a elootattu dubbadhu; ‘Yommuu biyya ani isiniif gaafa sana hojji tokko illee hojjetu kam iyyuu ani kennutti galtanii oomisha walitti qabdaniitii bissii mataa midhaan walitti qabdaniitii sanaa lubatti fidaa. **11** Innis akka bissiin sun fudhatama isiniif argatuuf fuula Waaqayyoof duratti haa sochoosu; lubichis guyyaa Sanbata booddee jirutti haa sochoosu. **12** Guyyaa bissiin sana sochooftanitti, xobbaalla hoolaa waggaa tokkoo kan hir'ina hin qabne aarsaa gubamu godhaati Waaqayyoof dhi'eessaa; **13** kana wajjinis aarsaa midhaanii daakuu bullaa'aa zayitiidhaan sukkuumame iifii tokko irraa harka kudhan keessaa harka lama aarsaa urga'a ibiddaan Waaqayyoof dhi'eefamu fi dhibaayyuu daadhii wayinii iiniif tokko irraa harka afur keessaa harka tokko dhi'eessaa. **14** Isin hamma gaafa kennaa kana Waaqayyoof dhi'eessitanitti buddeena yookaan akaayii yookaan asheetii hin nyaatinaa. Kunis iddo isin jiraattan hundatti dhaloota dhufuuf seera bara baraa haa ta'u. **15** “Guyyaa Sanbata booddee jiru, gaafa bissiin aarsaa sochoofamu fidannii jalqabaatti torbanoottaa torba guutuu lakkaa'aa. **16** Hamma guyyaa Sanbata, torbaffaa booddee jiruutti guyyaa shantama lakkaa'aa; ergasii immoo aarsaa midhaan haaraa. Waaqayyoof dhi'eessaa. **17** Iddoo jiraattan hundatti buddeena lama hoolaa torba kanneen hir'ina hin qabnee fi kanneen wagga tokkoo, dibicha tokkoo fi korbeeyyi hoolaa lama dhi'eessaa. Isaanis aarsaa midhaan isaaniitti fi aarsaa dhibaayyuu isaanii wajjin Waaqayyoof aarsaa gubamu ta'u; kunis aarsaa ibiddaan dhi'eefamu kan urgaan isaa Waaqayyotti toluu dha. **19** Ergasiis aarsaa cubbuutiiif korma re'ee tokko akkasumas xobbaalla hoolaa lama kanneen wagga tokko tokkoo aarsaa nagaatifi galaa. **20** Lubni immoo xobbaalla hoolaa sana lamaan aarsaa sochoofamu godhee buddeena jalqabaa wajjin fuula Waaqayyoof duratti haa sochoosu. Isaan kunneenis kan Waaqayyoof qulqulleeffamanii dha; qooda lubootaatis. **21** Isin gaafuma sana wal ga'ii qulqulluu qabdaniitii hamma qarqaraatti hin haaminaa yookaan qarmii isaa hin funaaninaa; waan kana hiyyeyyii fi alagootaaf hambisa. Ani Waaqayyo Waaqa keessan.” **23** Waaqayyo Museedhaanakkana jedhe; **24** “Isra'a elootaan akkana jedhi; ‘Isin guyyaa jalqaba ji'a torbaffaatti sanbata boqonaa qabaadhaa; yaa'ii qulqulluu sagalee malakataatiin ayyaaneffamus qabaadhaa. **25** Aarsaa ibidaan Waaqayyoof dhi'eefamu dhi'eessaa malee hojji galgala bultii kudha afuraffaa ji'a jalqabaatti jalqabama. idilee hin hojjetinaa.” **26** Waaqayyo Museedhaanakkana **6** Guyyaa kudha shanaffaa ji'a jalqabaatti Ayyaana jedhe; **27** “Guyyaan kurnaffaan ji'a torbaffaa guyyaa Waaqayyo kan maxinootu jalqabama; isinis guyyaa araarri bu'uu dha. Wal ga'ii qulqulluu qabaadhaa; gad torba buddeena raacitii hin qabne nyaadhaa. **7** Guyyaa ofi deebisaa; Waaqayyoofis aarsaa ibiddaan dhi'eefamu jalqabaatti wal ga'ii qulqulluu qabaadhaa; hojji idilees dhi'eessaa. **28** Sababii guyyaan sun Guyyaa Araarri hin hojjetinaa. **8** Bultii torba aarsaa ibiddaan Waaqayyoof Bu'u, yeroo itti fuula Waaqayyo Waaqa keessanii duratti dhi'eefamu dhi'eessaa. Bultii torbaffaatti wal ga'ii araarri isiniif bu'u ta'eef hojji tokko illee hin hojjetinaa. qulqulluu qabaadhaa; hojji idilees hin hojjetinaa.” **9** **29** Namni gaafuma sana gad of hin deebifne kam iyyuu Waaqayyo Museedhaanakkana jedhe; **30** “Akkana jedhii saba isaa keessaa baafamee ni balleeffama. **31** Isin hojji tokko iyyuu hin hojjetinaa. Kunis lafa isin jiraattan hundatti dhaloota dhufuuf seera bara bara haa ta'u. **32** Kun isiniif sanbata boqonaa ti; isinis gad of deebisuu qabdu. Galgala bultii saglaffaa ji'a sanaatii jalqabaatti hamma galgala itti aanutti sanbata keessan ayyaaneffadhaa.” **33** Waaqayyo Museedhaanakkana jedhe; **34** “Isra'a elootaan akkana jedhi; ‘Bultii kudha shanaffaa ji'a torbaffaatti Ayyaana Dunkaana Qulqulluu Waaqayyootu jalqabama; kunis bultii torba tura. **35** Guyyaan jalqabaa wal ga'ii qulqulluu dha; hojji idilees hin hojjetinaa. **36** Guyyaan torba aarsaa ibiddaan Waaqayyoof dhi'eefamu dhi'eessaa; guyyaa saddeettaffaatti immoo wal ga'ii qulqulluu godhadhaati aarsaa ibiddaan Waaqayyoof dhi'eefamu dhi'eessaa; kun guyyaa wal ga'iiin qulqulluu itti xumuramu dha; hojji idilees hin hojjetinaa. **37** “Kunneen ayyaanoontaa Waaqayyoo murtaa'oo isin aarsaa ibiddaan Waaqayyoof dhi'eefamu, aarsaa gubamu, aarsaa midhaanii, qalmaa fi dhibaayyuu guyyaa kamiif iyuu barbaachisu dhi'eessuuuf wal ga'iiwan qulqulluu dhi'eessaa. **38** Aarsaaawwan kunneen kennaawwan isin Sanbata Waaqayyootif dhi'eessitanii fi kennaawwan keessan, kennaawwan wareega keessanii fi kennaawwan isin fedhiidhaan kennitan hunda irratti dabaltanii Waaqayyoof fidannii dha. **39** “Erga oomisha lafa keessanii walitti qabdaniitii booddee bultii kudha shanaffaa jiru, gaafa ayyaana ayyaaneffadhaa; guyyaan jalqabaa sanbata boqonaa ti; guyyaan saddeettaffaanis akkasuma sanbata boqonaa ti. **40** Guyyaan jalqabaa ija muka gaarii, damee meexxi, damee muka baala qabuutii fi alaltuu qabdaatiif guyyaa torba fuula Waaqayyo Waaqa keessanii duratti gammadaa. **41** Wagguma waggaan ayyaana Waaqayyoof guyyaa torba ayyaaneffadhaa. Kunis dhaloota dhufuuf seera bara bara haa ta'u; ji'a torbaffaattiisa ayyaaneffadhaa. **42** Bultii torba daasii keessa turaa; dhalataan Isra'a el hundinuu daasii keessa haa turu; **43** ijoollene keessanis akkasiin akka ani yeroo biyya Gibixiti Isra'a eloota baasetti daasii keessa isaan turse ni beeku. Ani Waaqayyo Waaqa keessan.” **44** Museenis ayyaanoontaa Waaqayyoo murtaa'oo Isra'a elootatti labse.

24 Waaqayyo Museedhaanakkana jedhe; **2** “Akka ibsaanittuma fufue bobauuf akka isaan zayiti ejersaa kan cuunfamee talili ta'e siif fidanif ijoolee Isra'a el ajaji. **3** Aroonis ibsaawwan sana golgaa taabota kakuu seeraa kan dunkaana wal ga'ii keessa jiru

sanaan alatti fuula Waaqayyoo duratti galgalaa hamma wayinii kee irraa qori; ija isaas walitti qabadhu. **4** Waggaan ganamaatti ittuma fufee haa qopheessu. Kunis dhaloota torbaffaatti garuu lafti sanbata boqonnaa haa qabaatu; keessaniif seera bara baraa haa ta'u. **4** Ibsaawwan baattuu ibsaan kan warqee qulqulluu irraa hoijetaman kunis sanbata Waaqayyoo kabajamuun dha. Lafa qotisaan irra fuula Waaqayyoo dura jiran sun ittuma fufanii kee hin facaafatin yookaan wayinii kee irraa hin qorin. qopheeffamuu qabu. **5** "Daakuu bullaa'aa fuudhiitii **5** Waan ofiin biqile hin haammatin yookaan wayinii hin qoramin irraa ija walitti hin qabatin. Lafti boqonnaa buddeena kudha lama tolchi; tokkoon tokkoon buddeena waggaan tokkoo haa argattu. **6** Wanni lafti waggaan sanaas daakuu iifii tokkoo irraa harka kudhan keessaan sanbataatti kennitu nyaata kee haa ta'u jechuunis si'i harka lama lamaan haa tolfaam. **6** Buddeena kanas toora mataa keetiif, garboota kee dhiiraa fi dubartiidhaaf, tokko keessa ja'a ja'a godhiitii minjaala warqee qulqulluu warra qaxaramanii hoijetanii fi alagoota yeroodhaaf si irraa hoijetamee fuula Waaqayyoo dura jiru irra toora wajjin jiraataniif nyaata haa ta'u; **7** akkasumas horii lamaan kaa'i. **7** Akka inni qooda buddeena sanaa kutaa keetti fi bineensa daggalaa kanneen biyya kee keessa yaadannootii fi aarsaa ibiddaan Waaqayyoof dhi'eefhamu jiraataniif nyaata haa ta'u. Wanni lafti baatuu kam iyyuu ta'uuf tokkoo tokkoo toora sanaa irra ixaana qulqulluu haa nyaatamu. **8** "Waggoota sanbataa torba jechuunis kaa'i. **8** Buddeenni kunis akka kakuu bara baraa ta'ee waggoota torba yeroo torba lakkai'; waggooni sanbataa saba Israa'el iddo bu'uuf yeroo hunda Sanbatuma torban waggoota afurtamii sagal ta'u. **9** Guyyaa kurnaffaa Sanbataan fuula Waaqayyoo dura haa kaa'amu. **9** j'i a torbaffaatti immoo guutummaa biyya keessanii Buddeenni kun qooda Aroonitii fi ilmaan isaa ti; isaanis keessatti malakata dhageessisi; Guyyaa Araarri Bu'uttis sababii buddeenni kun qooda isaanii kan bara baraa kan aarsaa ibiddaan Waaqayyoof dhi'eefhamu keessattaa waan hunda caalaa qulqullaa'e ta'eef iddo qulqulluutti waan. **10** Waggaa shantamaffaa qulqulleessaati guutummaa Isa'el eloota gidduu ba'e; lollis qubata keessatti isaa ta'eef iddo qulqulluutti haa galu. **11** Waggaa shantamaffaan iyyoobeeliyyuu Israa'elicha tokko gidduutti ka'e. **11** Ilmi dubartii Israa'el isiniif haa ta'u; hin facaafatinaa; waan ofiin biqile sunis Maqaa Waaqaa arrabse; ni abaares; kanaafuu Kunis iyyoobeeliyyuu isiniif ta'a; tokkoon tokkoon namaa Museetti isa fidan. Maqaan haadha namicha sanaas walitti hin qabatinaa. **12** Kun sababii iyyoobeeliyyuu Sheloomiit jedhamaa; isheeem immoo intala namicha gosa Daanii kan Dibraayi jedhamuu ti. **12** Isaanis hamma irraa galfamu nyaadhaa. **13** "Waggaan iyyoobeeliyyuu fedhiin Waaqayyoo isaanii ifutu eegumsa jala isa tursan. Kana keessa tokkoon tokkoon namaa gara qabeenyaa **13** Waaqayyos Museedhaan akkana jedhe: **14** "Namicha isatti ha deebi'u. **14** "Yoo nama saba kee ta'etti lafa Waqaarrabse sana qubata keessaa gad baasi. Warri gurgurte yookaan waan tokko isa irraa bitte, wal hin isa dhaga'an hundinuu harka isaanii mataa isaa irraa gowwoomsinaa. **15** Ati waggoota waggaan iyyoobeeliyyuu haa kaa'an; waldaan hundi immoo dhagaadhaan isa booddee jiran irratti hundooftee nama saba keetii irraa haa tumu. **15** Israa'elootaan akkana jedhi; 'Namni kam bitadhu. Innis baay'ina waggoota galchaa midhaanii iyyuu yoo Waaqa isaa abaare inni cubbuu hoijeteef lakkai'e sitti haa gurguru. **16** Yoo waggaan baay'ee itti gaafatama; **16** namni Maqaa Waaqayyoo arrabsu ta'e gatii isaa dabaliif, yoo waggaan isaa gabaabaa ta'e haa ajjeefamu. Waldaan hundi dhagaadhaan isa haa immoo gatii isaa hir'isi; sababiin isaa wannii inni sitti tumu. Alagaas ta'u dhalataan biyyaa yoo Maqaa Waaqa gurguru baay'ina midhaanii ti. **17** Wal hin cunqrsinaa; arrabse haa ajjeefamu. **17** "Namni nama ajjeese kam garuu Waaqa sodaadhaa. Ani Waaqayyo Waqaq keessan. iyyuu haa ajjeefamu. **18** Namni horii nammaajjeese **18** "Ajaja koo duukaa bu'a; seera koo illee eegaa; horii sana iddo haa buusu. **19** Namni tokko yoo olla isinis biyyattii keessa nagaan ni jiraattu. **19** Lafti ija ni isaa miidhe, wanni inni nama sana godhe isa irrattis kenniti; isinis hamma quuftanitti nyaattu; nagaadhaanis haa godhamu; **20** kunnis qooda cabaa cabaa, qooda ijaa ni jiraattu. **20** Isinis, "Nu yoo facaafachuu yookaan ija, qooda ilkaanii ilkaan jechuu dha. Innis akkuma midhaan keenya walitti qabachuu baanne waggaan nama miidhe sana isa irrattis haa godhamu. **21** Namni torbaffaatti maal nyaanna?" jettanii gaafattu ta'a. **21** horii ajjeese horii sana iddo haa buusu; namni nama Akka lafti midhaan waggaan sadifiif ga'u isiniif kenneetuf ajjeese garuu haa ajjeefamu. **22** Alagaas ta'u dhalataan ani waggaan ja'affatti eebba koo isiniif nan erga. **22** biyyatiif seera tokkicha qabaadhaa. Ani Waaqayyo Yeroo waggaan saddeettaffatti facaafattanittis waanuma Waaqa keessan." **23** Museen waan kana Israa'elootatti duraan galfattan irraa nyaattu; hamma midhaan waggaan hime; isaanis namicha Waaqa arrabse sana qubata saglaffaa walitti qabattanitti midhaanuma kana nyaattu. keessaa gad baasanii dhagaadhaan tuman; Israa'eloonni **23** "Lafti sababii kanuma koo taateef bara bараан hin gurguramin; isin anaaf alagaa fi keessummoota. **24** Biyya akka dhaalaatti qabattan guutuu keessatti waan ittiin lafa furtan baasa. **25** "Obboleessi kee tokko hiyyomee lafa isaa yoo gurgure, namni fira isaa kan dhi'oo ta'e dhufue waan firri isaa gurgure sana haa furuuf. **26** Garuu yoo namichi sun fira lafa isaa furuuf dhabee inni mataan isaa waan ittiin lafa isaa furatu argate, **27** waggoota

25 Waaqayyo Gaara Siinaa irratti Museedhaan akkana jedhe; **2** "Akkana jedhii Israa'elootatti himi: 'Yommuu biyya ani isiniif kennutti galtaan, biyyattiin matalaan ishee sanbata Waaqayyoo haa kabajju. **3** Waggaan ja'a lafa qotisaan kee facaafadhu; waggaan ja'a immoo

yeroo inni lafa isaa gurgure sanaa as jiran lakkaa'ee namicha itti gurgure sanaaf maallaqa isaa haa deebisu; innis gara lafa ofiitti haa deebi'u. **28** Garuu yoo waan namicha sanaaf deebisu dhabee, wanni inni gurgure sun hamma wagga iyoobeeliyyutti harkuma namicha bite sanaa haa turu. Wagga iyoobeeliyyutti keessa ni deebi'aaf; innis gara qabeenya isattii ni deebi'a. **29** "Namni yoo magaalaa dallaa qabdu keessatti mana jireenyaa gurgurate, gaafa gurguratee jalqabee wagga tokko keessatti furachuu danda'a. Mirgi furachuu isaa hamma wagga tokkotti tura. **30** Yoo uttu waggaan tokko hin guutin furamu baate manni magaalaa dallaa qabdu keessatti argamu sun qabeenya namicha biteetii fi kan sanyii isaa ta'ee hafa. Wagga iyoobeeliyyutti hin deebi'u. **31** Manneen gandoota dallaantti hin ijaaramin keessa jiran garuu waan akka lafa baadiyyatti hedamaniif furamu danda'u. Bara iyoobeeliyyutti ni deebifamu. **32** "Lewwonni garuu manneen isaanii kanneen magaalaawwan isaanii keessatti argaman furachuuf yeroo kam iyyuu mirga qabu. **33** Qabeenyi Lewwotaa furamu ni danda'a; manneen magaalaa isaan qabatan keessatti gurguraman bara iyoobeeliyyutti ni deebifamu; manneen magaalaa Lewwotaa keessatti argaman Israa'eloota gidduutti qabeenya Lewwotaafti. **34** Lafti dheedaa kan naannoo magaalaa isaaniiitt argamu garuu sababii qabeenya isaanii kan baraa ta'eef hin gurguramin. **35** "Yoo obboleessi kee tokko hiyyoomee isin gidduutti of gargaaruud dadhabee, akka inni isin gidduu jiraachuu danda'uuf akkuma alagaa yookaan keessummaa tokko gargaartutti isa gargaar. **36** Akka namni sun si wajjin jiraachuu danda'uuf Waqa kee sodaadhu malee dhala tokko iyyuu isa irraa hin fudhatin. **37** Maallaqa kee dhalaan hin liqeessiniif yookaan nyaata kee bu'aa itti herregatee hin kenniniif. **38** Ani Waaqayyo Waqa keessan kan biyya Kana'aan isiniif kennuu fi Waaqa keessan ta'uuf biyya Gibxii isin baasee dha. **39** "Yoo obboleessi kee tokko hiyyoomee sitti of gurgure akka garbichaatti isa hin hojjechiifatin. **40** Innii akka hojjetaa qaxaramaa yookaan nama yeroodehaaf isin wajjin jiraatuu haa ta'u; inni hamma Wagga iyoobeeliyyutti siif haa hoijjetu. **41** Ergasii inni ijoollee isaa wajjin gad ha lakkifamu; inni gara maatii isattii fi qabeenya abbootii isattii haa deebi'u. **42** Israa'eloonni sababii garboota koo warra ani biyya Gibxiitii baasee fide ta'anif akka garbootaatti hin gurguramin. **43** Waqa kee sodaadhu malee gara jabinaan isaan hin bulchin. **44** "Garboonni kee dhiironnii fi dubartoornni saboota naannoo kee jiraatan gidduudhaa haa dhufan; isin isaan keessaa garboota bitachuu dandeessu. **45** Akkasumas keessummoota isin gidduu jiraatanii fi maatii isaanii warra biyya keessanittii dhalatan keessaa garboota bitachuu dandeessu; isaanis qabeenya keessan haa ta'an. **46** Akka qabeenya dhaalamuutti ijoollee keessanittii dabarsuu dandeessu; bara jirenyaa isaanii guutus isaan garboomfachuu dandeessu; Israa'eloota obboloota keessan ta'an garuu gara jabinaan hin bulchinalaa. **47** "Yoo alagaan yookaan keessummaan si wajjin jiraatu tokko sooromee obboleessi kee immoo hiyyoomee alagaa si wajjin jiraatutti yookaan maatii alagaa sanaatti of gurgure, **48** inni erga of gurguree booddee furamuuf mirga qaba. Firoota isaa keessaas namni tokko isaa furuu danda'a. **49** Obboleessi abbaa isaa yookaan ilmi obboleessa abbaa isaa yookaan aantee isaa keessaas firri dhiigaa isa furuu danda'a. Yookaan inni iyyuu yoo soorome of furuu danda'a. **50** Innii fi namichiisa bite sun wagga inni itti of gurguree jalqabee hamma wagga iyoobeeliyyutti haa lakkaa'an. Gatiin furii isaaas baay'ina waggoona sanaa irratti hundaa'; yeroon inni namicha isaa bitate sana bira ture immoo akka nama qacaramee hoijjeti tokkotti herregama. **51** Yoo akka herrega isaaaniiittii waggoonni baay'een hafan inni gatiitii bitame sana keessaa harka baay'ee namicha sanaaf deebisuu qaba. **52** Yoo waggoonni hamma Wagga iyoobeeliyyutti hafan muraasa ta'an inni waggoona hafan sana herregatee gatii furama isaa haa kaffalu. **53** Inni akkuma nama wagga waggaatti qaxaramu tokkotti isaa wajjin haa jiraatu; fuula kee durattis inni gara jabinaan isaa hin bulchin. **54** "Yoo inni karaa kanneenii furamu baates innii fi ijoolleen isaa Wagga iyoobeeliyyutti furamu qabu; **55** Israa'eloonni garboota kootii. Isaa garboota koo kanneen ani biyya Gibxii baasee fidee dha. Ani Waaqayyo Waqa keessan.

26 "Waaqota tolfamoo hin tolfatinaa; fakkii yookaan dhagaa waaqeffannaa hin dhaabbatinaa; fuula isaanii durattis sagaduuf jettaniis biyya keessan keessatti dhagaa soofame hin dhaabinaa. Ani Waaqayyo Waqa keessan. **2** "Sanbatoota koo eegaa; iddo qulqulluu koos kabajaa. Ani Waaqayyo. **3** "Yoo isin sirna koo duukaa buutanii ajajawwan koos eegdanii hojji irra oolchitan, **4** anii yeroo isattii bokkaa isintiifan kenna; lafti midhaan ishee, mukkeen dirrees ija isaanii ni kenuu. **5** Midhaan dha'achuuun keessan hamma yeroo ija wayinii cirattanittii itti fufa; ija wayinii cirachuuun keessan hamma yeroo facaasatii ittuma fufa; isinis nyaata keessan hamma quuffanittii nyaattanii lafa keessan irra nagaadhaan jiraattu. **6** "Ani biyyattii keessa nagaa nan buusa; isin ni raftu; wanni tokko iyyuu isin hin sodaachisu. Biyyattii keessa bineensota hamoo nan baasa; goraadeenis biyya keessan keessa hin darbu. **7** Isin diinota keessan ni ariitu; isaan immoo goraadeedhaan fuula keessan durattis dhumu. **8** Isin nama shan taatanii nama dhibba tokko ariitu; dhibba tokko taatanii immoo kuma kudhan ariitu; diinonni keessan goraadeedhaan fuula keessan durattis dhumu. **9** "Ani fuula tolaadhaan gara keessan ilalee akka isin hortanii baay'attan nan godha; kakuu isin wajjin qabus nan jabeessa. **10** Isin midhaan bara darbee nyaachaa utuu inni gombisaa keessaa hin dhumin, midhaan haraadhaaf iddo qopheessuuf jettanii midhaan bara darbee sana gad baafuu. **11** Iddoo jirenyaa kootii isin gidduu nan godhadha; lubbuun koos isin hin balfitu. **12** Ani isin gidduu jiraadhee Waaqayyo Waqa keessan nan ta'a; isinis saba koo ni taatu. **13** Ani Waaqayyo Waqa keessan kan akka isin lammataa garboota warra Gibxi hin taaneef biyya Gibxii baasee isin fidee dha; ani hidhaa waanjoo keessanii kutee akka isin mataa ol qabattanii deemtan godheera. **14** "Garuu yoo na dhaga'uudiddanii ajajawwan kanneen hunda eeguu baattan, **15** yoo sirna koo tuffattanii

seera koo balfitan, yoo ajajawwan kanneen hunda fuula diinota keessanii dura dhaabachuu hin dandeessan. eeguu baattanii kakuu koo cabsitan, **16** ani wantoota **38** Isin saboota ormaa gidduutti dhumtu; lafti diinota kanneen isinittin fida: Isaanis naasuu, dhukkuba nama keessaniis isin liqimsiti. **39** Warri isin keessaah hafan huqqisu, dhukkuba dhagna nama gubu kan agartuu immoo sababii cubbuu isaaniitiif lafa diinota isaanii namaa balleessee jirenya namaa gogsu isinitti nan fida. keessatti badu; sababii cubbuu abbootii isaaniitiis ni Isin akkasumaan midhaan facaaffatu; diinota keessantu badu. **40** “Garuu yoo isaan cubbuu isaaniitti fi cubbuu nyaataati. **17** Akka isin diinota keessaniin mo’amtaniif abbootii isaanii jechuunis gantummaa fi daba isaan natti ani fuula isinittan hammaadha; warri isin jibban isin hoijetan **41** kan akka ani isaanii mormuu fi akka ani bulchu; isin utuu eenuy iyyuu isin hin ari'in ni baqtatu. biyya diinota isaaniitti isaan ergu himatan, yoo garaan **18** “Yoo isin wantoota kanneen hunda boodeed naa isaanii kan dhagna hin qabatin sun gad of deebisee isaan ajajamuudid dan ari cubbuu keessaniif dachaa torba isin gati cubbuu isaaniittiif malu baasan, **42** ani kakuu koo adaba. **19** Of tuulummaa humna keessanii nan cabsa; kanan Yaaqoob wajjin gale, kakuu koo kanan Yisihaaq samii keessan akka sibiilaal, lafa keessan immoo akka wajjin gale, kakuu koo kanan Abrahaam wajjin gale sana naasii nan godha. **20** Humni keessan akkasumaan bada; nan yaadadha; biyyattiis nan yaadadha. **43** Lafti isaan lafti keessan midhaan isaa, mukkeenis ija isaanii hin malee hafttuttiis sanbatoota kennaniitti. **21** “Yoo isin naan mormitanii na dhaga’uu isheeeti ni gammaddi. Isaan sababii seera koo tuffatanii diddan, aniakkuma cubbuu keessaniitti dha’icha dachaa ajaja koos balfaniif gatii cubbuu isaanii ni baasu. **44** Ta’us torba isinittti nan fida. **22** Anis bineensota bosonaa utuu isaan biyya diinota isaanii keessa jiranuu ani kakuu isinittan erga; isaanis ijoollee keessan isin jalaa ni butatu; horii keessan ni barbadeessu; baay’inni keessan ni guutuutti isaan balleessuuf jedhee isaan hin tuffadhu xinnaata; daandiiwwan keessanis duwwaa hafu. **23** “Yoo yookaan isaan hin balfu. Ani Waaqayyo Waaqa isaanii ti. isin waan kanneeniin deebi’uu diddani naan mormuu **45** Garuu ani isaaniiif jedhee kakuu ani abbootii isaanii keessan itti fuftan garuu, **24** ani mataan koo isiniinan warra ani Waaqa isaanii ta’uuf utuu saboonni arganuu morma; sababii cubbuu keessaniittiif dachaa torba isin biyya Gibxitii baasee fide sana wajjin gale nan yaadadha. nan miidha. **25** Kakuu cabsuu keessaniifis goraadee isinittti fidee haaloo isin nan baafadha. Yommuu isin **Ani Waaqayyo.”** **46** Kunneen labsiwwan, seerawwanii fi gara magalaawwan keessaniitti baqattanitti ani gidduu qajeelcha Waaqayyo Gaara Siinaa irratti harka Museetiin keessanitii dha’icha nan erga; isinis dabarfamtaanii harka ofiisatisi fi Israa’eloota gidduutti baasee dha. diinotaatti kennantu. **26** Yommuu ani madda buddeena keessanii gogsutti, dubartoonni kudhan eelee tokkotti buddeena tolchu, isaanis buddeena sana madaalanii isinii kenuu; isin ni nyaattu; garuu hin quuftan. **27** “Yoo isin waan kanaanis na dhaga’uu diddani garuu naan mormuutti fuftan, **28** anis aaree isiniin nan morma; ani mataan koo sababii cubbuu keessaniittiif dachaa torba isiniinan adaba. **29** Isin foon ilmaan keessaniitti fi foon intallan keessanii ni nyaattu. **30** Iddoowwan sagadaa keessan barbadeesee iddoowwan aarsaaixaanaa keessan nan caccabsa; reeffa keessanis waaqota keessan warra lubbuu hin qabne sana irra nan tuula; isinis nan balfa. **31** Magalaawwan keessan nan diiga; iddoowwan qulqulluu keessan nan onsa; urgaa keessan gammachiisaas hinurgeeffadhu. **32** Ani akka diinonni keessan kanneen achi jiraatthan rifatanifi biyyattiis nan onsa; **33** anis saboota gidduu isin nan bittinneessa; goraadee koo luqqifadhees isin nan ari'a. Biyyi keessan ni ona; magalaawwan keessan immoo ni diigamu. **34** Biyyattiis yeroo ontee isin biyya diinota keessanii keessa jiraattanitti sanbata isheetti ni gammaddi; laftis boqottee sanbata isheetti gammaddi. **35** Biyyattiis yeroo onte kana hunda boqonaa sanbatootaa kan yeroo isin ishee irra jiraattanitti hin argatin ni argatti. **36** “Warra isin keessaah hafan, ani utuma isaan biyya diinota isaanii jiranuu garaa isaaniitti naasuu nan buusa. Sagaleen baala qilleensi raasuu isaan ari'a; utuma namni isaan ari'u tokko illee hin jiraatthan isaan akkuma waan goraadee jalaa baqattanitti fiigu; ni kukkufus. **37** Namni isaan ari'u jiraachuu baatu illee isaan akkuma waan goraadee jalaa baqattanitti wal gufachisu. Isin

27 Waaqayyo Museedhaan akkana jedhe; **2** “Akkana jedhii Israa’elootatti himi: ‘Namni yoo gatii wal madaalu kennuuudhaan Waaqayyoof nama kennuuuf wareega addaa godhe, **3** dhiira umuriin isaa waggaa digdamaa hamma jaatamaa ta’ef, akka safartuu saqiliidoo qulqulluutti herregnii isaa meetii saqili shantamaa haata’u. **4** Yoo dubartii taate immoo herregnii ishee meetii saqiliidoo soddoma haata’u. **5** Yoo nama umuriin isaa waggaa shanii fi digdama gidduu ta'e, herregnii dhiiraa meetii saqiliidoo soddoma, kan dubartii immoo meetii saqiliidoo kudhanitti haa herregamu. **6** Nama umuriin isaa ji'a tokkoo hamma waggaa shanii ta'e immoo herregnii isaa, dhiiraa meetii saqiliidoo shan, durbaaf immoo meetii saqiliidoo soddoma haata’u. **7** Namni umuriin isaa waggaa jaatama yookaan sanaa ol ta'e dhiiraa meetii saqiliidoo soddoma, kan dubartii immoo meetii saqiliidoo kudhanitti haa herregamu. **8** Namni wareega wareegu hiyyomee gatii murtaa'e sana yoo baasuu dadhabee, Museen nama sana lubatti haa fidu; lubni immoo akkuma dandeettii namichi wareega wareege sanaatti gatii isaa haa herreguuf. **9** “Wanni namichi sun wareege horii fuula Waaqayyoof kennname fudhatama qabu yoo ta'e horii Waaqayyoof kanakkasi hundi ni qulqulla'a. **10** Namichis horii sana geeddaruu yookaan horii gaarii horii jibbamanaa yookaan horii jibbamanaa horii gaarii iddoohin buusin; yoo inni horii tokko horii biraa iddoohin buuse horii lamaanuu qulqulluu ta'u. **11** Yoo horii inni wareege sun akka seeraatti xuraa'aa jechuunis kan Waaqayyoof aarsaa ta'e dhi'aachuu hin dandeeneye ta'e namichi sun horii sana gara lubatti haa fidu; **12** lubichis akka horii sun gaarii yookaan jibbamanaa ta'e haa madaalu. Gatiin lubni

madaale akkasuma haa ta'u. **13** Namichi sun yoo horii kudhan keessaa harka tokko ta'e jechuunis horiin ulee sana furachuu barbaade gatii herregame sanatti harka tiksee jala ba'ee darbu hunda keessaa harka kudhan shan keessaa harka tokko itti dabaluu qaba. **14** "Yoo keessaa harki tokko Waaqayyoof qulqullaa'a. **33** Inni namni tokko mana ofii Waaqayyoof qulqulleesse, akka horii jibbamaa keessaa horii gaarii hin filatin yookaan manni sun gaarii yookaan gadhee ta'e lubichi gatii isaa iddoo hin buusin; yoo inni iddoo buuse horiin lamaanuu haa herregama. Gatiin lubni madaale akkasuma haa ta'u. **15** qulqulluu ta'u; furamuus hin danda'u." **34** Kunneen Namichi mana isaa Waaqaaf qulqulleesse sun yoo mana ajajawwan Waaqayyo Gaara Siinaa irratti karaa Museetiin ofii furachuu barbaade, gatii herregame sanatti harka Israa'elootaaf kennee dha.

shan keessaa harka tokko itti dabaluu qaba; manni sunis deebi'ee kan isaa ta'a. **16** "Yoo namni lafa dhaalaan argate irraa Waaqayyoof qulqulleesse gatiin lafa sanaa akkuma baay'ina sanyii lafa sanaaf barbaachisuutti jechuunis garbuun safartuun homeerii tokko meetii saqili shantamatti herregama. **17** Yoo inni lafa qotisaas isaa Waggaalyyoobeeliyyuu keessa qulqulleesse gatiin duraan hedame sun hin geeddaramu. **18** Garuu yoo inni waggaa lyyoobeeliyyuu booddee lafa qotisaas isaa qulqulleesse lubichi akkuma baay'ina waggoota hamma waggaalyyoobeeliyyuu itti aanuutti jiraniitti herrega; gatiin shallagame gad bu'a. **19** Yoo namichi lafa qotisaas isaa Waaqaaf addaan baasu sun lafa qotisaas isaa furachuu barbaade, inni gatii hedametti harka shan keessaa harka tokko haa dabalu; lafti qotisaas sunis deebi'ee kan isaa ta'a. **20** Ta'us yoo inni lafa qotisaas sana furachuu baate, yookaan dabarsee nama biraatti gurgure, lafti qotisaas sun deebi'ee furamu hin danda'u. **21** Lafti qotisaas sun yommuu Waggaalyyoobeeliyyuu keessa gad dhiifamutti akkuma lafa qotisaas Waaqayyoof kennameetti addaan baafama; kunis qabeenya lubootaa ta'a. **22** "Yoo namni tokko lafa qotisaas dhaalaan hin argatin kan ofii isaatii bitate Waaqayyoof qulqulleesse, **23** lubni gatii lafa qotisaas sanaa hamma Waggaalyyoobeeliyyuutti herrega; namichis gatii herregame sana gaafuma sana kan Waaqayyoof qulqulleeffame godhee haa baasu. **24** Waggaalyyoobeeliyyuutti lafti qotisaas sun namichuma irraa bitame kan abbaa lafa qotisaas sanaa tureef ni deebi'a. **25** Gatiin hundinuu akka madaalii saqiliidoo qulqulluutti jechuunis geeraan digdamni saqiliitokkotti herregama. **26** "Ta'us namni tokko iyuu horii hangafa qulqulleessuu hin danda'u; hangafti duraanuu Waaqayyoof qulqulleeffameeraatii; sangaas ta'u hoolaan hangafri kan Waaqayyo ti. **27** Yoo horiin sun xuraa'aa ta'e inni gatii herregame irratti harka shan keessaa harka tokko dabalee deebisee bitachuu danda'a. Yoo inni furachuu baate immoo horiin sun gatii isaaferregametti gurgurama. **28** "Garuu wanni namni qabu kan inni Waaqayyoof qulqulleessu tokko illee jechuunis namas ta'u horiin yookaan lafti dhaalaan argame hin gurguramu yookaan hin furamu. Wanni akkasiin qulqulleeffame hundinuu akka malee Waaqayyoof qulqulluudhaatii. **29** "Namni akka aijeefamuuf murteeffame tokko illee hin furamu; inni aijeefamuuf qaba. **30** "Wanni lafti baafstu kam iyuu sanyis ta'u ija mukaa harka kudhan keessaa harki tokko kan Waaqayyo ti; kun waan Waaqayyoof qulqulleeffamee dha. **31** Namni yoo kennaa isaa kan harka kudhan keessaa harka tokko ta'e sana furachuu barbaade inni gatii kennaa sanaaf herregame irratti harka shan keessaa harka tokko dabalee haa baasu. **32** Kennaan karra loonii fi bushaayee guutuu keessaa harka

Lakkoobsa

1 Erga sabni Israa'el biyya Gibxiitii ba'ee booddee waggaa lammaffaa keessaa, guyyaa jalqaba ji'a lammafaatti Waaqayyo dukaana wal ga'ii keessatti, Gammoojji Siinaa keessatti Museetti dubbate. Innis akkana jedheen; **2** "Waldaa saba Israa'el hunda lakka'aatii balbalalbaanii fi maatii maatiidhaan maqaa dhiirotaa tokko tokkoon barreefaman. **3** Namoota Israa'el keessaa dhiirota umuriin isaanii waggaa digdamaatii fi hammasii olii kanneen lola dhaquu danda'an hunda atti fi Aroon kutaa kutaa isaanittiin lakka'a. **4** Tokko tokko gosaa keessaa namni hangafa maatii ofii isaa ta'e isin gargaaru qaba. **5** "Maqaan namoota isin gargaaru qabanii kanneenii dha: "Gosa Ruubeen keessaa Eliizuur ilma Shedee'uur; **6** gosa Simi'oон keessaa Shilumii'eel ilma Zuriishadaayi; **7** gosa Yihuudaa keessaa Nahishoon ilma Amiinaadaab; **8** gosa Yisaakor keessaa Naatnaa'el ilma Zuwaar; **9** gosa Zebuuloon keessaa Eliiyab ilma Heeloon; **10** ilmaan Yoosef keessaa: gosa Efrem keessaa Eliishaamaa ilma Amiihuud; gosa Minaasee keessaa Gamaali'eel ilma Phedaasuur; **11** gosa Beniyaam keessaa Abidaan ilma Gaadeyoon, **12** gosa Daan keessaa Ahii'ezer ilma Amiishadaay; **13** gosa Aasheer keessaa Fagi'eel ilma Okraan; **14** gosa Gaad keessaa Eliyaasaaf ilma De'u'u'eel; **15** gosa Niftaalem keessaa Ahiiraat ilma Eenaan." **16** Namoonni kunneen warra dura bu'oota gosoota abbootii isaanii ta'anii waldaa sana keessaa filatamanii dha. Isaanis hangafoota balbalawwan Israa'el turan. **17** Musee fi Aroon namoota maqaan isaanii eerame kanneen fudhatanii, **18** guyyaa jalqaba ji'a lammafaatti waldaa hunda walitti waaman. Namoonni sunis akkuma balbalaa fi maatii isaanitti hidda dhaloota isaanii himatan; dhiironni umuriin isaanii waggaa digdamaatii fi hammasii olii maqaan isaanii tokko tokkoon galmeeffame; **19** innis akkuma Waaqayyo Musee ajajetti Gammoojji Siinaa keessatti saba sana lakka'a. **20** Sanyii Ruubeen ilma Israa'el hangaftichaa keessaa: Dhiironni umuriin isaanii waggaa digdamaatii fi hammasii olii kanneen lola dhaquu danda'an hundinuu akkuma galmee balbalaa fi maatii isaanitti tokko tokkoon maqaa maqaadhaan barreefaman. **21** Baay'inni gosa Ruubeen nama 46,500 ture. **22** Sanyii Simi'oон keessaa: Dhiironni umuriin isaanii waggaa digdamaatii fi hammasii olii kanneen lola dhaquu danda'an hundinuu akkuma galmee balbalaa fi maatii isaanitti maqaa maqaadhaan barreefaman. **23** Baay'inni gosa Simi'oон nama 59,300 ture. **24** Sanyii Gaad keessaa: Dhiironni umuriin isaanii waggaa digdamaatii fi hammasii olii kanneen lola dhaquu danda'an hundinuu akkuma galmee balbalaa fi maatii isaanitti maqaa maqaadhaan barreefaman. **25** Baay'inni gosa Gaad nama 45,650 ture. **26** Sanyii Yihuudaa keessaa: Dhiironni umuriin isaanii waggaa digdamaatii fi hammasii olii kanneen lola dhaquu danda'an hundinuu akkuma galmee balbalaa fi maatii isaanitti maqaa maqaadhaan barreefaman. **27** Baay'inni gosa Yihuudaa nama 74,600

ture. **28** Sanyii Yisaakor keessaa: Dhiironni umuriin isaanii waggaa digdamaatii fi hammasii olii kanneen lola dhaquu danda'an hundinuu akkuma galmee balbalaa fi maatii isaanitti maqaa maqaadhaan barreefaman. **29** Baay'inni gosa Yisaakor nama 54,400 ture. **30** Sanyii Zebuuloon keessaa: Dhiironni umuriin isaanii waggaa digdamaatii fi hammasii olii kanneen lola dhaquu danda'an hundinuu akkuma galmee balbalaa fi maatii isaanitti maqaa maqaadhaan barreefaman. **31** Baay'inni gosa Zebuuloon nama 57,400 ture. **32** Ilmaan Yoosef keessaa: Sanyii Efrem keessaa: Dhiironni umuriin isaanii waggaa digdamaatii fi hammasii olii kanneen lola dhaquu danda'an hundinuu akkuma galmee balbalaa fi maatii isaanitti maqaa maqaadhaan barreefaman. **33** Baay'inni gosa Efrem nama 40,500 ture. **34** Sanyii Minaasee keessaa: Dhiironni umuriin isaanii waggaa digdamaatii fi hammasii olii kanneen lola dhaquu danda'an hundinuu akkuma galmee balbalaa fi maatii isaanitti maqaa maqaadhaan barreefaman. **35** Baay'inni gosa Minaasee nama 32,200 ture. **36** Sanyii Beniyaam keessaa: Dhiironni umuriin isaanii waggaa digdamaatii fi hammasii olii kanneen lola dhaquu danda'an hundinuu akkuma galmee balbalaa fi maatii isaanitti maqaa maqaadhaan barreefaman. **37** Baay'inni gosa Beniyaam nama 35,400 ture. **38** Sanyii Daan keessaa: Dhiironni umuriin isaanii waggaa digdamaatii fi hammasii olii kanneen lola dhaquu danda'an hundinuu akkuma galmee balbalaa fi maatii isaanitti maqaa maqaadhaan barreefaman. **39** Baay'inni gosa Daan nama 62,700 ture. **40** Sanyii Aasheer keessaa: Dhiironni umuriin isaanii waggaa digdamaatii fi hammasii olii kanneen lola dhaquu danda'an hundinuu akkuma galmee balbalaa fi maatii isaanitti maqaa maqaadhaan barreefaman. **41** Baay'inni gosa Aasheer nama 41,500 ture. **42** Sanyii Niftaalem keessaa: Dhiironni umuriin isaanii waggaa digdamaatii fi hammasii olii kanneen lola dhaquu danda'an hundinuu akkuma galmee balbalaa fi maatii isaanitti maqaa maqaadhaan barreefaman. **43** Baay'inni gosa Niftaalem nama 53,400 ture. **44** Dhiironni kunneen warra Musee fi Aroon hangafoota Israa'el kudha lamaaniil lakka'a aman turan; hangafooni kunneen tokkoon tokkoon isaanii iddoobu'oota maatii isaanii turan. **45** Israa'eloonni umuriin isaanii waggaa digdamaatii fi hammasii olii kanneen Israa'el keessatti lolaa'ba'uun danda'an hundinuu akkuma maatii isaanitti lakka'am. **46** Walumaa galatti baay'inni nama 603,550 ture. **47** Lewwonni garuu akka gosa abbootii isaanitti warra kaan wajjin hin lakka'amne. **48** Waaqayyo Museedhaan akkana jedhee ture: **49** "Ati gosa Lewwii hin lakka'in yookaan lakkooobsa saba Israa'eloota kaaniitti hin dabalin. **50** Qooda kanaa akka Lewwonni itti gaafatamtoota dukaana dhuga ba'umsaa, mi'a isaa hundaa fi waan inni qabu hundaa ta'anif isaan muudi. Isaanis dukaana qulquluu fi mi'a isaa hunda haa baatan; dukaanicha haa tajaajilan; naannoo isas haa qubatan. **51** Yeroo dukaanini qulqulluu deemuu qabutti Lewwonni dukaana sana haa buqqisan; yeroo dukaanichi dhaabamus Lewwonni haa dhaaban. Namni dukaanichatti dhi'aatu biraahaa

ajjeefamu. **52** Israa'eloonnis tokkoon tokkoon namaa qubata isaa keessaa fi faajjii isaa jalatti kutaa kutaadhaan dafkaanaa isaanii haa dhaabbatan. **53** Ta'us Lewwonni akka dheekkamsi Waaqayyoo waldaa Israa'elitti gad hin buuneef dafkaanota isaanii naannoo dafkaana dhuga ba'umsaa haa dhadhabaat. Lewwonni eegumsa dafkaana dhuga ba'umsaatti itti gaafatamtoota ta'uu qabu." **54** Israa'eloonni akkuma Waaqayyo Musee ajaje sanatti waan kana hunda hoijetan.

2 Waaqayyo Musee fi Arooniin akkana jedhe: **2** "Israa'eloonnis tokkoon tokkoon namaa faajjii ofii isaanii jalatti faajjii maatii isaa wajjin dafkaana irraa xinnuma fagaatee naannoo dafkaana wal ga'ii haa qubatu." **3** Gama ba'aatiin, karaa ba'a biiftutiini: kutaawwan qubata Yihuudaa faajjii isaanii jala haa qubatan. Hoogganaan ijoollee Yihuudaa Nahishoona ilma Amiinaadaabii ti. **4** Lakkobsi kutaa isaa namoota 74,600. **5** Gosti Yisaakor isaanitti aaneet haa qubatu. Hoogganaan ijoollee Yisaakor Naatnaa'el ilma Zuuwaarture. **6** Lakkobsi kutaa isaa namoota 54,400. **7** Gosti Zebuuloon kanatti haa aanu. Hoogganaan ijoollee Zebuuloon Eliyaab ilma Heeloonii ti. **8** Lakkobsi kutaa isaa namoota 57,400. **9** Namoonni qubata Yihuudaa lakkaa aman hundis akkuma kutaa kutaa isaanitti 186,400 turan. Isaanis duraan dursanii qajelu. **10** Gama kibbaatiin: kutaawwan qubata Ruubeen faajjii isaanii jalaan haa qubatan. Hoogganaan ijoollee Ruubeen Eliizuur ilma Shedee'uuri ti. **11** Lakkobsi kutaa isaa namoota 46,500. **12** Gosti Simi'oон isaanitti aaneet haa qubatu. Hoogganaan gosa Simi'oон Shilumii'eel ilma Zuriishadaayii ti. **13** Lakkobsi kutaa isaa namoota 59,300. **14** Gosti Gaad isaanitti haa aanu. Hoogganaan gosa Gaad Eliyaasaaf ilma De'u'u'eeli ti. **15** Lakkobsi kutaa isaa namoota 45,650. **16** Namoonni qubata Ruubeenitii lakkaa'aman hundis akkuma kutaa kutaa isaanitti 151,450 turan. Isaan kuneen warra durraati aananii deemu. **17** Ergasiis dafkaanni wal ga'iittii fi qubannii Lewwotaa qubataawan gidduu haa deeman. Isaanis akkuma toora qubata isaanitti tokkoon tokkoon isaanii iddo isaanii eeggatanii faajjii isaanii jala haa deeman. **18** Gama dhi'aatiin gareen qubata Efreet faajjii isaanii jalaan haa qubatan. Hoogganaan ilmaan Efreet Eliishaamaa ilma Amiihuudii ti. **19** Lakkobsi kutaa isaa namoota 40,500: **20** Gosti Minaasee isaanitti haa aanu. Hoogganaan ijoollee Minaasee Gamaali'eel ilma Phedaasurri ti. **21** Lakkobsi kutaa isaa namoota 32,200. **22** Gosti Beniyaam itti haa aanu. Hoogganaan ilmaan Beniyaam Abiidaan ilma Gaadeeyoonii ti. **23** Lakkobsi kutaa isaa namoota 35,400: **24** Namoonni qubata Efreetmitti lakkaa'aman hundis kutaa kutaa isaanitti 108,100 turan. Isaan kuneen immoo kutaa sadaffaa ta'anii deeman. **25** Gama kaabaatiin kutaawwan qubata Daan faajjii isaanii jalaan haa qubatan. Hoogganaan gosa Daan Ahii'ezer ilma Amiishadaayii ti. **26** Lakkobsi kutaa isaa namoota 62,700. **27** Gosti Aasheer isaanitti aaneet haa qubatu. Hoogganaan ijoollee Aseer Fagi'eel ilma Okraantii ti. **28** Lakkobsi kutaa isaa namoota 41,500: **29** Gosti Niftaleemitti haa aanu. Hoogganaan ijoollee Niftalem Ahiiraa ilma Eenaanii ti. **30** Lakkobsi kutaa

isaas namoota 53,400: **31** Namoonni qubata Daaniitti lakkaa'aman hundis 157,600 turan. Isaanis dhuma irratti faajjii isaanii jalaan haa deeman. **32** Namoonni kunneen saba Israa'el warra akkuma maatii isaanitti lakkaa'amanii dha. Lakkobsi warra qubata keessaa kannenee kutaa kutaa isaanitti lakkaa'aman hundaa 603,550. **33** Lewwonni garuu akkuma Waaqayyo Musee ajaje sanatti Israa'eloota kaan wajjin hin lakkaa'anne.

34 Akkiisiin Israa'eloonni waan Waaqayyo Musee ajaje hunda hoijetan; isaanis haaluma kanaan faajjii isaanii jala haa qubatan; haaluma kanaanis tokkoon tokkoon isaanii balbalaa fi maatii isaanii wajjin ba'anii haa deeman.

3 Yeroo Waaqayyo Tulluu Siinaa irratti Museetti dubbatetti seenaan sanyii Arooni fi Musee kanaa dha. **2** Maqaan ilmaan Aroon: Naadaab hangafticha, Abiihuu, Ele'aazaarii fi litaamaar. **3** Kunneen maqaawwan ilmaan Aroon jechuunis luboota muudaman kanneen akka luboota ta'anii tajaajilaniif dibaman sanaa ti. **4** Naadaabii fi Abiihuu garuu yeroo Gammoojjii Siinaa keessatti ibidda hin eeyyamamin fuula Waaqayyo duratti dhi'eessanitti fuuluma isaa duratti du'an. Isaan ilmaan tokko illeeh hin qaban ture. Kanaafuu Ele'aazaarii fi litaamaar bara abbaan isaanii Aroon lubbuun jiraatetti luboota ta'anii tajaajilan. **5** Waaqayyo Museedhaan akkana jedhe; **6** "Gosa Lewwii fidiitiif akka isaan Aroon lubicha gargaaranifiisa dura dhaabi. **7** Isaanis hojji dafkaana qulqullu hoijechuudhaan waan isa irraa barbaadamu fi waan waldaa hunda irraa barbaadamu fuula dafkaana wal ga'ii duratti haa raawwatan. **8** Isaan hojji dafkaana qulqullu hoijetanii dirqama Israa'elootaa guutuudhaan mi'a dafkaana wal ga'ii hunda haa eegan. **9** Lewwota sana Arooni fi ilmaan isaatti kenni; isaan warra saba Israa'el keessaa guutumaan guutuutti isatti kennamanii dha. **10** Ati akka isaan luboota ta'anii tajaajilaniif Arooni fi ilmaan isaa muudi; namni biraa kan iddo qulqullu sanatti dhi'aatu garuu ajjeefamuu qaba." **11** Waaqayyo Museedhaan akkana jedhe; **12** "Kunoo ani Israa'eloota keessaa qooda dhiira hangafa dubartoota Israa'el hundaa Lewwota fudhadheera. Lewwoni kan koo ti; **13** hangafti hundinuu kan kootii. Ani yeroo biyya Gibxi keessatti hangafa hunda ajjeesetti hangafa Israa'el hunda jechuunis namas ta'u horii ofii kootiif addaan baafadheera. Isaan kan koo ta'an. Ani Waaqayyo." **14** Waaqayyo Gammoojjii Siinaa keessatti Museedhaan akkana jedhe; **15** "Lewwota maatii isaanittii fi balbala isaanitti lakkaa'i. Dhiira ja'tokkoo yookaan hammasii olii hunda lakkaa'i." **16** Museen akkuma dubbiin Waaqayyo isa ajajetti isaan lakkaa'e. **17** Kunneen maqaawwan ilmaan Lewwii ti: Geershoon, Qohaatiif Meraarii. **18** Kunneen maqaawwan ilmaan Geershoonii ti: Loobeenii fi Shime'i. **19** Balbalawwan Qohaatotaa: Amaam, Yizihaar, Kebroonii fi Uzii'eel. **20** Balbalawwan Meraarotaa: Mahilii fi Muusii. **21** Balbalawwan Liibnii fi Shime'i ki Geershoon turan; isaanis balbalawwan Geershoonotaa ti. **22** Baay'inni dhiirota umuriini isaanii ja'tokkoo fi hammasii olii kanneen lakkaa'aman hundaa 7,500 ture. **23** Balbalawwan Geershoonotaa karaa lixa

biiftuutiin dinkaana qulqulluu dugda duubaan qubatan. **24** Hoogganaa balbalawwan Geershoonotaas Eliyaasaaf ilma Laa'el ture. **25** Itti gaafatamni Geershoononni dinkaana wal ga'ii keessatti qabanis dinkaana qulqulluu, dinkaanaa fi irra buusaa isaa, golgaa balbala dinkaana wal ga'ii irra jiru. **26** golgaawwan oobdii, golgaa balbala dalkaa kan dinkaana qulqulluu fi iddo aarsaatti naanma'ee jiru, funyo fi tajaajilaakkanaa kenu hunda eeguu ture. **27** Balbalawwan Amraamotaa, Yizihaarotaa, Kebroonotaa fi Uzii'elootaa balbalawwan Qohaattii ti; isaanis balbalawwan Qohaattotaa turan. **28** Baay'inni dhiirota ji'a tokkoo fi hammasii olii hundaa 8,600 ture. Qohaatonni iddo qulqulluu sanaa eeguutti itti gaafatamtoota turan. **29** Balbalawwan Qohaattotaa karaa kibba dinkaana qulqulluuttiin qubatan. **30** Hoogganaan maatiwwan balbalawwan Qohaattotaa Eliisaafaan ilma Uzii'eel ture. **31** Isaanis taabota, minjaala, baattuu ibsaa, iddoowwan aarsaa, mi'a iddo qulqulluu ittiin tajaajilan, golgaa fi wantoota tajaajilaakkanaa kennan hunda eeguutti itti gaafatamtoota turan. **32** Hoogganaan Lewwotaa hangafti Ele'aazaar ilma Aroon lubichaa ture. Innis warra itti gaafatamtoota eegumsaa iddo qulqulluu turan sana irratti dibame. **33** Balbalawwan Mahelootaa fi Muusotaa kan Meraarrii turan; isaanis balbalawwan Meraarotaa ti. **34** Baay'inni dhiirota umuriin isaanii ji'a tokkoo fi hammasii olii kanneen lakkaa'aman hundaa 6,200 ture. **35** Hoogganaan maatiwwan balbalawwan Meraarotaa Zurii'el ilma Abiihaayiliit; isaanis karaa kaaba dinkaana qulqullummaatiin qubatan. **36** Meraaronnis tuggeewwan dinkaana qulqulluu, dagaleewwan isaa, utubaawwan isaa, miillawwan isaa, mi'a isaa hundaa fi wantoota tajaajilaakkanaa kennan hunda, **37** akkasumas utubaawwan oobdii sanatti naanma'anii jiran, miillawwan isaanii, qofoo dinkaanaa fi funyoowwan isaa eeguuf muudaman. **38** Museen, Aroonii fi ilmaan Aroon dinkaana qulqulluu irraa karaa ba'aa, qixa ba'a biiftuutiin fuula dinkaana wal ga'ii dura qubatan. Isaanis iddo Israa'elootaa bu'anii iddo qulqulluu eeguutti itti gaafatamtoota turan. Namni biraa kan iddo qulqulluu sanatti dhi'atu haa ajoeffamu. **39** Lewwonni lakkaa'aman hundi kanneen Musee fi Aroon ajaja Waaqayyootiin akkuma balbala balbala isaaniitti lakkaa'an, dhiironni ji'a tokkoo fi hammasii olii hundi 22,000 turan. **40** Waaqayyo Museedhaan akkanaa jedhe; "Dhiirota Israa'el hangafoota kanneen ji'a tokkootii fi hammasii olii hunda lakkaa'ii maqaan isaanii barreessi. **41** Qooda ijoollee Israa'el kanneen hangafta ta'an hundaa Lewwota naa fudhadhu; qooda ilmaan hangafta horii Israa'elootaa hundaas horii Lewwotaa naa fudhadhu. Ani Waaqayyo." **42** Museen akkuma Waaqayyo isa ajajetti hangafoota Israa'el hunda lakkaa'e. **43** Dhiironni hangafoonni ji'a tokkoo fi hammasii olii kanneen maqaan barreffaman hundii 22,273 turan. **44** Waaqayyo Museedhaan akkanaa jedhe; **45** "Qooda ijoollee Israa'el kanneen hangafta ta'an hundaa Lewwota fudhadhu; qooda horii Israa'elootaa horii Lewwotaa fudhadhu. Lewwonni kan koo ti. Ani Waaqayyo. **46** Israa'eloota hangafoota 273 kanneen baay'ina Lewwotaa caalan furuuf, **47** tokkoo tokkoo isaaniiitiif akkuma madaalii saqiliidoo qulqulluutti saqiliishan shan shan fuudhi; saqiliin tokko geeraa digdama. **48** Maallaqa Israa'eloota dabalaman furuuf fuudhame sanas Aroonii fi ilmaan isaatti kenni." **49** Museen maallaqa sana Israa'eloota lakkobsaan warra Lewwotaa furamaniin ol ta'an sana irraa fuudhe. **50** Innis akka madaalii saqiliidoo qulqulluutti meetii saqili 1,365 ulfaattu Israa'eloota hangafta irraa fuudhe. **51** Museenis akkuma dubbiit Waqaqayyotti, akkuma Waqaqni Musee ajajetti maallaqa furii sana Aroonii fi ilmaan isaatti kennie.

4 Waaqayyo Musee fi Arooniin akkanaa jedhe: **2** "Lewwota keessaa gosa Qohaattotaa balbala balbalaa fi maatiit maatiitisaaniittiin lakkaa'i. **3** Dhiirota umuriin isaanii waggaasoddomaahamma shantamaakanneen hojji dinkaana wal ga'ii hojjechuuf dhufan hunda lakkaa'i. **4** "Hojjiin Qohaatonni wantootaa waan hunda caalaaqulqulluu ta'aniin wal qabatee dinkaana wal ga'ii keessatti hojjetan kanaa dha. **5** Yommuu qubanni deemuuf ka'utti Aroonii fi ilmaan isaaq galanii golgaa da'eessu sana gad haa buusan; golgaa sanaanis taabota kakuu seeraatti haa haguugan. **6** Waan kanattis gogaa duugame uffisanii huccuu bifiti isaa guutumaan guututti cuquiliisaat ta'e irraan haa afan. Danqaraawwanis iddo iddo isaanii keessa haa galchan. **7** "Isaanis huccuu bificaquiliisaat tokko minjaala Buddeena Ilaalchaatti uffisanii gabatee, caabii fi waciitii akkasumas okkotee ittiin dhibaayyuu dhi'eessanisa irra haa kaa'an; buddeenni yeroo hunda achii hin dhabamne sunisisa irra haa kaa'amu. **8** Huccuu bildiimaa isaanirra haa diriirsan; gogaa duugame itti haa uwvisan; danqaraawwanisaas iddo isaanii keessa haa galchan. **9** "Huccuu bifiti isaa cuquiliisaat fuudhanii baattuu ibsaa kan ibsuuf tolchame ibsaa isaa wajjin, waan ittiin fo'aa ibsaa kutanii fi baattuu daaraa, meeshawwan zayittii kanneen hojji kanaaf oolan hundas ittiin haa haguugan. **10** Ergasiis waan kanaa fi mi'a isaa hunda gogaa duugameen maranii wasaasaa ittiin waa baatan irra haa kaa'an. **11** "Huccuu bifiti isaa cuquiliisaat ta'es iddo aarsaa kan warqee irraa hojjetametti uffisanii gogaa duugame itti haa haguugan; danqaraawwanisaas iddo isaanii keessa haa galchan. **12** "Meeshawwan ittiin iddo qulqulluu keessa tajaajilan hundas fuudhanii huccuu bificaquiliisaat maranii gogaa duugameen haguuganii wasaasaa ittiin waa baatan irra haa kaa'an. **13** "Isaanis iddo aarsaa irraa daaraa haranii huccuu diimaa dhiilgee itti haa uffisan. **14** Ergasiis mi'a iddo aarsaa ittiin tajaajilan hunda, baattuu ibiddaa, qabduuwwan foonii, meeshaa ittiin daaraa hammaaranii fi waciitii isaa irra haa kaa'an. Gogaa duugamee isaa irraan haa afan; danqaraawwanisaas iddo isaanii keessa haa galchan. **15** "Erga Aroonii fi ilmaan isaa meeshawwan qulqulluu sanaa fi mi'a qulqulluu hunda haguuganii fixanii booddee yeroo qubanni sun godaanuuf ka'utti Qohaatonni mi'a kana baachuudhaaf haa dhufan. Isaan garuuu mi'a qulqulluu sanaa hin tuqin; yoo tuqan ni du'utii. Qohaatonni waan dinkaana wal ga'ii keessa jiru hunda haa baatan. **16** "Ele'aazaar ilma Aroon lubichaa itti gaafatamaazayittii ibsaa, ixaana urgaa'aa, kennaa midhaanii kan yeroo baay'ee dhi'eeffamuu fi zayittii ittiin dibanii haa ta'u. Inni dinkaana qulqulluu hundaa

fi waan isa keessa jiru hundatti, mi'aa fi meeshaawwan isaa qulqulluuttiit itti gaafatamaa haa ta'u." **17** Waaqayyo Musee fi Arooni akkana jedhe; **18** "Balbalawwan gosa Qohaatiit Lewwota keessaa hin balleessinaa. **19** Akka isaan yommuu wantoota waan hunda caalaa qulqulluu ta'anitti dhi'aatanitti, akka lubbuun jiraatan malee hin duuoneef waan kana isaanifi godhaa: Aroonii fi ilmaan isaa iddo qulqulluu seenanii waan tokkoon tokkoon namaa hoijetuu fi baatu haa qoqoodan. **20** Qohaatonni garuu akka hin duuoneef yeroo xinnaaf illee wantoota qulqulluu ilaaluudhaaf or seenuu hin qaban." **21** Waaqayyo Museen akkana jedhe; **22** "Geershoonotas maatii maatii isaanii fi balbal balbalaa isaanitiin lakkaa'i. **23** Dhiirota umuriin isaanii waggaa soddoma hamma shantamaa kanneen hojji dunkaana wal ga'ii hoijechuu dhufan hunda lakkaa'i. **24** "Tajaajilli balbalawwan Geershoonotas hojji hoijechuu fi ba'aa baachuudhaan tajaajilan kanaa dha: **25** Isaan golgaa dunkaana qulqulluu, dunkaana wal ga'ii, uffata isaa fi irra buusaa isaa kan gogaa duugame irraa hoijetame, golgaa balbal dunkaana wal ga'ii, **26** golgaawwan dallaa dunkaana qulqulluu fi iddo aarsaatti naanna'ee jiru sanaa, golgaa balbal isaa, funyoo fi mi'a tajaajila kanaaf fayyadu hunda baatu. Geershoononni waan wantoota kanaan hoijetamuu qabu hunda haa hoijetan. **27** Tajaajilli Geershoonota hundi ba'aa baachuu tu'a hojjiin biraa ajaja Aroonii fi ilmaan isaa kennaniin haa adeemsifamu. Waan isaan baachuu qaban hundas akkuma itti gaafatama isaanifi qoqoodaafii. **28** Tajaajilli balbalawwan Geershoonota dunkaana wal ga'itti kennan kanaa dha. Hojji isaanis litaamaar ilma Aroon lubichaatiin haa qajeelfamu. **29** "Meraaroتا balbal balbalaa fi maatii maatii isaanitiin lakkaa'i. **30** Dhiirota umuriin isaanii waggaa soddoma hamma shantamaa kanneen hojji dunkaana wal ga'ii hoijechuu dhufan hunda lakkaa'i. **31** Wanni isaan yeroo hojji dunkaana wal ga'ii hoijetanitti godhan kanaa dha: kunis tuggeewwan dunkaana qulqulluu, dagaleewwan isaa, utubootaa fi miillawwan isaanii, **32** utubootaa oobdiitti naanna'anii jiran miillawwan isaanii wajjin, qofooowan dunkaanaa, funyoowwan, mi'a isaanii hundaa fi wantoota hojji kanaaf fayyadan hunda baachuu dha. Isinis waan tokkoon tokkoon namaa baatu addaan baasaattii ramadaafii. **33** Tajaajilli balbalawwan Meraaroتا qajeelfama litaamaar ilma Aroon lubicha jala dunkaana wal ga'ii keessatti kennan kanaa dha." **34** Museen, Aroonii fi hooggantoonni waldaas Qohaatota balbal balbalaa fi maatii maatii isaanitiin lakkaa'an. **35** Dhiironni umuriin isaanii waggaa soddoma hamma shantamaa kanneen hojji dunkaana wal ga'ii keessa hoijechuu dhufan hundi **36** balbal balbalan lakkaa'amani 2,750 turan. **37** Kun lakkobsa balbalawwan Qohaatota warra dunkaana wal ga'ii keessa hoijechaa turanii ti. Musee fi Aroon akkuma ajaja Waaqayyo kan karaa Museetiin kennameetiin isaan lakkaa'an. **38** Geershoononni balbal balbalaa fi maatii maatii isaanitiin lakkaa'amani. **39** Dhiironni umuriin isaanii waggaa soddoma hamma shantamaa kanneen hojji dunkaana wal ga'ii keessa hoijechuu dhufan hundi **40** balbal balbalaa fi maatii maatii isaanitiin lakkaa'amani 2,630 turan. **41** Balbalawwan Geershoonotaa, warri hojji dunkaana wal ga'ii keessa hoijjetan kanneen Musee fi Aroon akkuma ajaja Waaqayyootti lakkaa'an hundi kanneenii dha. **42** Meraaronnis balbal balbalaa fi maatii maatii isaanitiin lakkaa'amani. **43** Dhiironni umuriin isaanii waggaa soddoma hamma shantamaa kanneen hojji dunkaana wal ga'ii keessa tajaajiluu dhufan hundi **44** balbal balbalaa isaanitiin lakkaa'amani 3,200 turan. **45** Warri balbalawwan Meraaroتا keessaa lakkaa'amani kanneen Musee fi Aroon akkuma ajaja Waaqayyo kan karaa Museetiin kennnameetiin isaan lakkaa'an. **46** Museen, Aroonii fi hooggantoonni Israa'el Lewwota hunda balbal balbalaa fi maatii maatii isaanitiin lakkaa'an. **47** Dhiironni umuriin isaanii waggaa soddoma hamma shantamaa kanneen hojji tajaajilaa hoijechuu fi dunkaana wal ga'ii baachuu dhufanii **48** lakkaa'amani hundi 8,580 turan. **49** Isaanis akkuma ajaja Waaqayyo kan karaa Museetiin kennameetiin tokkoon tokkoon isaanii waan hoijechuu qabanitti ramadaman; wanni isaan baachuu qabanis isaanitti himame. Akkasiin isaan akkuma Waaqayyo Musee ajajetti lakkaa'amani.

5 Waaqayyo Museedhaan akkana jedhe; **2** "Nama dhukkuba gogaa kan namatti darbu qabu yookaan nama dhangala'aa dhagnaa qabu yookaan nama sababii waan du'e tokkootiin xuraa'aa ta'e kam iyuu akka qubata keessaa baasaniif saba Israa'el ajaji. **3** Dhiiras dubartiis gad baasaa; akka isaan qubata isaanii iddo ani gidduu isaanii jiraadhu sana hin xureessineef qubata keessaa isaan baasaa." **4** Israa'eloonnis akkanuma godhanii qubata keessaa isaan baasan. Isaanis akkuma Waaqayyo Museetti hime sana godhan. **5** Waaqayyo Museedhaan akkana jedhe; **6** "Warras Israa'eliin akkana jedhi: 'Yoo dhiirri yookaan dubartii tokko karaa kamiin iyuu nama kaanitti balleessa hoijechuudhaan Waaqayyo duratti amanamummaa dhabe, namni sun yakkamaa dha; **7** cubbuu hoijetes himachuu qaba. Yakka isaatifis guutumaan guutuutti haa kiisu. Kiisii sana irrattis harka shan keessaa harka tokko dabalee namicha midhame sanaaf haa kenuu. **8** Namni yakki isa irratti hoijetame sun yoo fira aantee kan kiisii sana isaa fuudhu qabaachuu baatee garuu kiisiin sun kan Waaqayyo ti; korbeessa hoolaa ittiin araarri isaaaf buufamu wajjin lubaaf haa kennamu. **9** Buusiiwwan qulqulluun Israa'eloonni lubatti fidan hundi kan isaa ti. **10** Wantoonni qulqulluun kanuma abbootii isaanii ti; wanni isaan lubichaaf kennan garuu kanuma lubichaai ti.'" **11** Ergasii Waaqayyo Museedhaan akkana jedhe; **12** "Akkana jedhiitii saba Israa'elitti dubbadhu: 'Yoo niitiin nama kamii iyuu karaa irraa baduudhaan isaaaf amanamuu baatteet.' **13** dhiira bira wajjin ciifte, yoo dhirsii ishees waan kana beekuu baate, yoo xuraa'ummaan ishee akkuma dhokatetti hafe, yoo namni ishee irratti dhugaa ba'u hin argamii, isheen yoo waan kana irratti hin qabamin, **14** yoo dhirsa ishee hafuurri hinaaffaa qabatee inni niitii isaa shakke, yoo isheen xurooftuu taate yookaan yoo inni hinaafee ishee shakkee isheen xurooftuu hin ta'in, **15** inni niitii isaa lubatti haa geessu. Akkasumas inni kennaa daakuu garbuu iifii harka kudhan keessaa harka tokko

gooda ishee haa geessu. Kennaan midhaanii kan sababii asheetii yookaan goggogaa isaa nyaachuu hin qabu. hinaaffaatiif dhi'eefamu kun waan kennaayaa yaadannoo 4 Innis bara Naazirummaa isaa hunda keessa waan kan yakka yaadachiisu ta'eef, inni zayitii fi ixaana gumaa wayinii irraa argamu kam iyuu sanyii isaa itti naquu hin qabu. 16 “Lubichis ishee fidee fuula ta'u qola isaa nyaachuu hin qabu. 5 “Bara wareega Waaqayyoo dura ishee haa dhaabu. 17 Ergasii inni addaan baafamuu isaa hunda keessa qarabaan tokko bishaan qulqulluu okkotee supheetti haa naqu; lafa iyyuu mataa isaa hin tuqin. Hamma yeroon inni itti dunkaana qulqulluu irraa biyyoo fuudhee bishaan sana Waqaayyoof addaan baafame sun xumurammutti inni keessa haa buusu. 18 Lubichis erga dubartii sana fuula qulqulluu haa ta'u; akka rifeensi mataa isaa guddatuufis Waaqayyoo dura dhaabee booddee rifeensa mataa ishee gad haa dhiis. 6 “Naazirichi bara Waqaayyoof addaan hiikee kennaayaa yaadannoo jechuunis kennaayaa midhaanii kan hinaaffaaf dhi'eefamu sana harka ishee keessa kaa'; 7 Sababii mallattoon inni ittiin Waqaayyoof addaan bishaan hadhaa'aa abaarsa fidu sana harka ofiitti qabata. baafame mataa isaa irra jiruuf yoo abbaan isaa yookaan 19 Lubichis dubartii sana ni kakachiisa; akkanas jedhaan; “Yoo utuu ati dhirs qabduu namni bira si wajjin haati isaa, obboleessi isaa yookaan obboleettiin isaa hin ciisiniif fi yoo ati karaa irraa baddee hin xuraa'in du'an illee isaanif jedhee akka seeraatti of hin xureessin. 8 Innis bara itti addaan baafame sana hunda keessa bishaan hadhaa'aa abaarsa fidu kun si hin miidhin. 20 kan Waqaayyoof qulquloefffamee dha. 9 “Yoo namni Garuu ati yoo karaa irraa baddee utuu dhirs qabduu tokko iddo Naazirichi jirutti akka tasaa du'ee akkasiin nama dhirs kee hin ta'in wajjin ciiftee of xureessitee rifeensa inni addaan baase sana xureesse, inni guyyaa argamite;” 21 kana irratti lubichi kakaa abaarsaa ishee itti qulquloefffammutti jechuunis guyyaa torbaffaatti kakachiisa; akkanas jedhaan; “Waaqayyo gudeeda kee mataa isaa haa haaddatu. 10 Ergasiis inni guyyaa tortorsee garaa kee illee bokoksee saba kee gidduutti saddeettaffaatti gugee lama yookaan gugee sosookkee kakaa fi abaarsaaf si haa godhu. 22 Akka garaan kee lama balbala dunkaana wal ga'ii irratti lubatti haa bokokuu fi akka gudeedni kee tortoruuf bishaan abaarsa fidu kun dhagna kee haa seenu.” “Dubarti sunis, cubbuu hojjeteef lubichi isa tokko aarsaa cubbuu, isa “Ameen, ameen” haa jettu. 23 “Lubichis abaarsawan kaan immoo aarsaa gubamu godhee araara buusuf haa sana kitaaba maramaa irratti haa barreessu; ergasiis dhi'eessuuf. Guyuma sanas rifeensa mataa isaa addaan bishaan hadhaa'aa sanatti irraa haa dhiqiu. 24 Innis haa baasu. 12 Innis yeroo itti addaan baafame keessa akka dubarti sun bishaan hadhaa'aa abaarsa fidu sana ammas Waqaayyoof addaan of haa baasu; xobbaallaa dhugu haa godhu; bishaan abaarsaa fi dhiphina hamaa hoolaa kan umuriin isaa wagga tokko ta'es aarsaa fidu sunis ishee seena. 25 Lubichis kennaayaa midhaanii kan yakkaa godhee haa fidu. Garuu sababii inni yeroo addaan hinaaffa sana ishee harkaa fuudhee fuula Waqaayyoo ba'iisa isaa keessa xureeffameef guyyoonni darban hin duratti sochoosee gara iddo aarsaa fida. 26 Lubni lakkaa'amani. 13 “Ega yeroo addaan ba'umsi isaa sunis kennaayaa midhaanii sana irraa konyee tokko kennaayaa yaadannootiif fuudhee iddo aarsaa irratti haa gubu; ergasiis akka dubarti sun bishaan sana dhugu haa godhu. 27 Yoo isheen of xureessitee dhirs isheetiif wagga tokko ta'e aarsaa gubamuuf, xobbaallaa hoolaa taati. 28 Garuu yoo dubarti sun of xureessuu baatteef fi yoo qulqulluu taate ishee yakka irraa bilisa taati; da'uus ni dandeessi. 29 “Yoo dubarti utuma dhirs qabduu karaa irraa gortee of xureessitee 30 yookaan yoo dhiirri sababii niittii offi shakkuf hafuurri hinaaffaa isaa qabate, seerri hinaaffaaf kennname kanaa dha. Lubichi dubartii sana fuula Waqaayyoo dura dhaabee seera kana hunda ishee irratti haa raawwatu. 31 Dhirs sun balleessa irrataa bilisa ta'a; dubarti sun garuu gatii cubbuu ishee argatti.”

6 Waaqayyo Museedhaan akka jedhe; 2 “Akkan jedhii saba Israa'elitti dubbadhu: ‘Dhiirri yookaan dubartiin tokko yoo Waqaayyoof addaan of baasuu wareega addaa yookaan wareega Naazirummaa wareegan, 3 daadhii wayinii fi dhugaatii nama macheessu irraa of haa eeggatan; namni sun dhangaggaa'aa daadhii wayinii irraa hojjetame yookaan dhangaggaa'aa dhugaatii nama macheessuu biraa hin dhugun. Inni cuunfaa gumaa wayinii dhuguu yookaan ija wayinii

sana wajjin lubichaaf kan qulqulleeffamanii dha. Ergasii Naazirichi daadhii wayinii dhuguu ni danda'a. **21** "Seerri Naaziricha waan kennuu danda'u kaan dabalatee akkuma addaan ba'umsa isatti kennaa isaa Waaqayyoof wareegu tokkoo kanaa dha. Innis akkuma seera Naazirichaatti waan wareege sana raaawwachuu qaba." **22** Waaqayyo Museedhaan akkana jedhe; **23** "Aroonii fi ilmaan isatti akkana jedhii himi; 'Akki isin itti Israa'eloota eebbitan kanaa dha. Akkana jedhaanii: **24** ""Waaqayyo si haa eebbisu; si haa eegus; **25** Waaqayyo fuula isaa siif haa ibsu; garaa siif haa laafu. **26** Waaqayyo fuula isaa gara keetti haa deebisu; nagaas siif haa kennu." **27** "Akkasitti isaan maqaak koo saba Israa'el irr a ka'a; anis isaan nan eebbisa."

7 Museen erga dunkaana qulqulluu sana dhaabee fixatee booddee, dunkaancha fi mi'a isaa hunda dibe; ni qulqulleesses. Akkasumas iddo aarsaatii fi mi'a isaa hunda dibe qulqulleesse. **2** Ergasii hooggantoonni Israa'el, hangafoonni maatiwwanii kanneen hooggantoota gosoottaa ta'anii warra lakkaa'aman sana qajeelchanis kennaa dhi'eessan. **3** Isaanis gaariiwan haguugaman ja'aa fi sangoota kudha lama jechuunis tokkoo tokkoo hooggantoota irraa sangaa tokko, lama lama ta'anii immoo gaarii tokko kennaa ofii godhanii fiula Waaqayyoo duratti fidan. Kennaawwan kanneenis dunkaana qulqulluu sana duratti dhi'eessan. **4** Waaqayyo Museedhaan akkana jedhe; **5** "Akka isaan hojji dunkaana wal ga'i hoijechuu keessatti fayyadaniif kennaawwan kanneen isaan harkaa fuudhi. Waan kana akkuma hojin tokkoo tokkoo namaa barbaaddutti Lewwtotti kenni." **6** Museen gaariiwanii fi sangoota sana fiudhee Lewwtotti kenne. **7** Innis akkuma hojji isaanittif malutti gaariiwan lamaa fi sangoota afur ilmaan Geershoonitti kennie; **8** gaariiwan afurii fi sangoota saddeet akkuma hojji isaanittif malutti ilmaan Meraaritti kenne. Isaan hundinuu qajeelfama litaamaar ilma Aroon lubichaa jala turan. **9** Ilmaan Qoohati garuu sababii mi'a qulqulluu gatiitti baachuu hojji isaanii ta'ef Museen homaa isaanittii hin kennine. **10** Yeroo iddoon aarsaa dibametti hooggantoonni kennaawwan isaanii eebba iddo aarsaatiff fidanii iddo aarsaa duratti dhi'eessan. **11** Waaqayyo Museedhaan, "Dura bu'an tokko guyyuma tokko kennaa isaa sirna eebba iddo aarsaa sanaatiif haa dhi'eessu" jedhee tureetii. **12** Namni guyyaa jalqabaatti kennaa ofii fide Nahishoon ilma Amiinaadaab kan gosa Yihuudaa ture. **13** Kennaan isaaS gabatee meetii kan akka madaalii saqili iddo qulqulluutti saqili dhibba tokkoo fi soddoma ulfaatu tokko, wacitii meetii kan akka madaalii saqili iddo qulqulluutti saqili torbaatama ulfaatu tokko kan tokkoon tokkoon isaanii akkuma kennaa midhaaniitti daakuu bullaa'aa zayitiidhaan sukkuumameen guutaman, **14** cilfaa warqee kan saqili kudhan ulfaateeixaanaan guutame tokko, **15** aarsaa gubamuufis dibicha loonii tokko, korbeessa hoolaa tokkoo fi xobbaalla hoolaa kan umuriin isaa waggaa tokko ta'e tokko, **16** aarsaa cubbuutif immoo korbeessa re'ee tokko, **17** aarsaa nagaatiif qaluufis sangoota

lama, korbeeeyyi hoolaa shan, korbeeeyyi re'ee shanii fi xobbaallaawwan hoolaa shan kanneen umuriin isaanii wagga tokko tokko ta'e ture. **18** Guyyaa lammaffaattis Naatnaa'el ilma Zuuaar dura bu'aa Yisaakoritu kennaa isaa fide. **19** Kennaan inni fides gabatee meetii kan akka madaalii saqili iddo qulqulluutti saqili dhibba tokkoo fi soddoma ulfaatu tokko, wacitii meetii kan akka madaalii saqili iddo qulqulluutti saqili torbaatama ulfaatu tokko kan tokkoon tokkoon isaanii akkuma kennaa midhaaniitti daakuu bullaa'aa zayitiidhaan sukkuumameen guutaman, **20** caabii warqee kan saqili kudhan ulfaateeixaanaan guutame tokko, **21** aarsaa gubamuufis dibicha loonii tokko, korbeessa hoolaa tokkoo fi xobbaalla hoolaa kan umuriin isaa waggaa tokko ta'e tokko, **22** aarsaa cubbuutif immoo korbeessa re'ee tokko, **23** aarsaa nagaatiif qaluufis sangoota lama, korbeeeyyi hoolaa shan, korbeeeyyi re'ee shanii fi xobbaallaawwan hoolaa shan kanneen umuriin isaanii wagga tokko tokko ture. **24** Guyyaa sadaffaatti Eliyaab ilma Heeloon hangafa ijolle Zebululoonitu kennaa isaa fide. **25** Kennaan isaaS gabatee meetii kan akka madaalii saqili iddo qulqulluutti saqili dhibba tokkoo fi soddoma ulfaatu tokko, wacitii meetii kan akka madaalii saqili iddo qulqulluutti saqili torbaatama ulfaatu tokko kanneen tokkoon tokkoon isaanii akkuma kennaa midhaaniitti daakuu bullaa'aa zayitiidhaan sukkuumameen guutaman, **26** xuwwee warqee kan saqili kudhan ulfaateeixaanaan guutame tokko, **27** aarsaa gubamuufis dibicha loonii tokko, korbeessa hoolaa tokko, xobbaalla hoolaa umuriin isaa waggaa tokko ta'e tokko, **28** aarsaa cubbuutif immoo korbeessa re'ee tokko, **29** aarsaa nagaatiif qaluufis sangoota lama, korbeeeyyi hoolaa shan, korrommii re'ee shanii fi xobbaalla korbeeeyyi hoolaa shan kanneen umuriin isaanii wagga tokko tokko ture. **30** Guyyaa afuraffaatti Eliizuur ilma Shdedee'uur dura bu'aa ijolle Ruubeenitu kennaa isaa fide. **31** Kennaan isaaS gabatee meetii kan akka madaalii saqili iddo qulqulluutti saqili dhibba tokkoo fi soddoma ulfaatu tokko, wacitii meetii kan akka madaalii saqili iddo qulqulluutti saqili torbaatama ulfaatu tokko kan tokkoon tokkoon isaanii akkuma kennaa midhaaniitti daakuu bullaa'aa zayitiidhaan sukkuumameen guutaman, **32** xuwwee warqee kan saqili kudhan ulfaateeixaanaan guutame tokko, **33** aarsaa gubamuufis dibicha loonii tokko, korbeessa hoolaa tokko, xobbaalla hoolaa umuriin isaa waggaa tokko ta'e tokko, **34** aarsaa cubbuutif immoo korbeessa re'ee tokko, **35** aarsaa nagaatiif qaluufis sangoota lama, korbeeeyyi hoolaa shan, korbeeeyyi re'ee shanii fi xobbaalla korbeeeyyi hoolaa shan kanneen umuriin isaanii wagga tokko tokko ture. **36** Guyyaa shanaffaatti Shilumi'eel ilma Zuriishadaayi hoogganai ijolle Simi'oontu kennaa isaa fide. **37** Kennaan isaaS gabatee meetii kan akka madaalii saqili iddo qulqulluutti saqili dhibba tokkoo fi soddoma ulfaatu tokko, wacitii meetii kan akka madaalii saqili iddo qulqulluutti saqili torbaatama ulfaatu tokko, kanneen tokkoon tokkoon isaanii akkuma kennaa midhaaniitti daakuu bullaa'aa zayitiidhaan sukkuumameen guutaman, **38** xuwwee

warqee kan saqilii kudhan ulfaatee ixaanaan guutame fi soddoma ulfaatu tokko, waciitii meetii kan akka tokko, **39** aarsaa gubamuufis dibicha loonii tokko, madaalii saqilii iddo qulqulluutti saqilii torbaatama korbeeessa hoolaa tokko, xobbaallaa hoolaa kan umuriin ulfaatu tokko kanneen tokkoon tokkoon isaaniiakkuma isaa waggaa tokko ta'e tokko, **40** aarsaa cubbuutiif immoo kennaa midhaaniitti daakuu bullaa'aa zayitiidhaan korbeeessa re'ee tokko, **41** aarsaa nagaatiif qaluufis sukkuumameen guutaman, **62** xuwwee warqee kan sangoota lama, korbeeeyyi hoolaa shan, korbeeeyyi saqilii kudhan ulfaatee ixaanaan guutame, **63** aarsaa re'ee shanii fi xobbaallaawwan hoolaa shan kanneen gubamuufis dibicha loonii tokko, korbeeessa hoolaa umuriin isaanii waggaa tokko tokko ture. **42** Guyyaa tokko, xobbaallaa hoolaa kan umuriin isaa waggaa ja'affatti Eliyasaaf ilma De'u'eel dura bu'aa ijollee tokko ta'e tokko, **64** aarsaa cubbuutiif immoo korbeeessa Gaaditu kennaa isaa fide. **43** Kennaanisaas gabatee re'ee tokko, **65** aarsaa nagaatiif qaluufis sangoota meetii kan akka madaalii saqilii iddo qulqulluutti saqilii lama, korbeeeyyi hoolaa shan, korbeeeyyi re'ee shanii fi dhibba tokkoo fi soddoma ulfaatu tokko, waciitii meetii xobbaallaawwan hoolaa shan kanneen umuriin isaanii kana akka madaalii saqilii iddo qulqulluutti saqilii waggaatoktokkoture. **66** Guyyaa kudhannaffaatti torbaatama ulfaatu tokko kanneen tokkoon tokkoon Ahii'ezer ilma Amiishadaay dura bu'aa ijollee Daanitu isaaniiakkuma kennaa midhaaniitti daakuu bullaa'aa kennaa isaa fide. **67** Kennaanisaas gabatee meetii zayitiidhaan sukkuumameen guutaman, **44** xuwwee kan akka madaalii saqilii iddo qulqulluutti saqilii warqee kan saqilii kudhan ulfaatee ixaanaan guutame dhibba tokkoo fi soddoma ulfaatu tokko, waciitii meetii tokko, **45** aarsaa gubamuufis dibicha loonii tokko, kan akka madaalii saqilii iddo qulqulluutti saqilii korbeeessa hoolaa tokko, xobbaallaa hoolaa kan umuriin korbeeessa hoolaa tokko, xobbaallaa hoolaa kan umuriin isaa waggaa tokko ta'e tokko, **46** aarsaa cubbuutiif immoo isaaniiakkuma kennaa midhaaniitti daakuu bullaa'aa korbeeessa re'ee tokko, **47** aarsaa nagaatiif qaluufis zayitiidhaan sukkuumameen guutaman, **68** xuwwee sangoota lama, korbeeeyyi hoolaa shan, korommii re'ee warqee kan saqilii kudhan ulfaatee ixaanaan guutame, shanii fi xobbaallaawwan hoolaa shan kanneen umuriin **69** aarsaa gubamuufis dibicha loonii tokko, korbeeessa isaanii waggaa tokko tokkoo ture. **48** Guyyaa torbaffaatti hoolaa tokko, xobbaallaa hoolaa kan umuriin isaa waggaa Eliishaamaa ilma Amiihuud dura bu'aa ijollee Efreemitu tokko ta'e tokko, **70** aarsaa cubbuutiif immoo korbeeessa kennaa isaa fide. **49** Kennaanisaas gabatee meetii kan re'ee tokko, **71** aarsaa nagaatiif qaluufis sangoota akka madaalii saqilii iddo qulqulluutti saqilii dhibba lama, korbeeeyyi hoolaa shan, korbeeeyyi re'ee shanii tokkoo fi soddoma ulfaatu tokko, waciitii meetii kan akka fi korbeeeyyi hoolaa xixinnaa shan kanneen umuriin madaalii saqilii iddo qulqulluutti saqilii torbaatama isaanii waggaa tokko tokkoo ture. **72** Guyyaa kudha ulfaatu tokko kanneen tokkoon tokkoon isaaniiakkuma tokkoffaatti Fagi'eel ilma Okraanahoogganai ijollee kennaa midhaaniitti daakuu bullaa'aa zayitiidhaan Asheeritu kennaa isaa fide. **73** Kennaanisaas gabatee sukkuumameen guutaman, **50** xuwwee warqee kan saqilii meetii kan akka madaalii saqilii iddo qulqulluutti kudhan ulfaatee ixaanaan guutame tokko, **51** aarsaa saqilii dhibba tokkoo fi soddoma ulfaatu tokko, waciitii gubamuufis dibicha loonii tokko, korbeeessa hoolaa tokko, meetii kan akka madaalii saqilii iddo qulqulluutti saqilii xobbaallaa hoolaa kan umuriin isaa waggaa tokko ta'e torbaatama ulfaatu tokko kanneen tokkoon tokkoon tokko, **52** aarsaa cubbuutiif immoo korbeeessa re'ee tokko, isaaniiakkuma kennaa midhaaniitti daaku bullaa'aa **53** aarsaa nagaatiif qaluufis sangoota lama, korbeeeyyi re'ee shanii fi xobbaallaawwan warqee kan saqilii kudhan ulfaatee ixaanaan guutame, hoolaa shan kanneen umuriin isaanii waggaa tokko **75** aarsaa gubamuufis dibicha loonii tokko, korbeeessa tokko ture. **54** Guyyaa saddeettffaatti Gamaali'eel hoolaa tokko, xobbaallaa hoolaa kan umuriin isaa waggaa ilma Phedaasuur hoogganai ijollee Minaaseetu kennaa tokko ta'e tokko, **76** aarsaa cubbuutiif immoo korbeeessa isaa fide. **55** Kennaanisaas gabatee meetii kan akka re'ee tokko, **77** aarsaa nagaatiif qaluufis sangoota madaalii saqilii iddo qulqulluutti saqilii dhibba tokkoo lama, korbeeeyyi hoolaa shan, korbeeeyyi re'ee shanii fi fi soddoma ulfaatu tokko, waciitii meetii kan akka xobbaallaawwan hoolaa shan kanneen umuriin isaanii madaalii saqilii iddo qulqulluutti saqilii torbaatama waggaatoktokkoture. **78** Guyyaa kudha lammaffaatti ulfaatu tokko kanneen tokkoon tokkoon isaaniiakkuma Ahiiraa ilma Eenaan hoogganai ijollee Niftaaalemmitu kennaa midhaaniitti daakuu bullaa'aa zayitiidhaan kennaa isaa fide. **79** Kennaanisaas gabatee meetii kan sukkuumameen guutaman, **56** xuwwee warqee kan akka madaalii saqilii iddo qulqulluutti saqilii dhibba saqilii kudhan ulfaatee ixaanaan guutame, **57** aarsaa tokkoo fi soddoma ulfaatu tokko, waciitii meetii kan akka gubamuufis dibicha loonii tokko, korbeeessa hoolaa madaalii saqilii iddo qulqulluutti saqilii torbaatama tokko, xobbaallaa hoolaa kan umuriin isaa waggaa tokko, ulfaatu tokko kanneen tokkoon tokkoon isaaniiakkuma ta'e, **58** aarsaa cubbuutiif immoo korbeeessa re'ee tokko, kennaa midhaaniitti daakuu bullaa'aa zayitiidhaan **59** aarsaa nagaatiif qaluufis sangoota lama, korbeeeyyi hoolaa shan, korommiire'ee shanii fi hoolaa shan, korommii re'ee shanii fi xobbaallaawwan saqilii kudhan ulfaatee ixaanaan guutame tokko, **81** hoolaa shan kanneen umuriin isaanii waggaa tokko aarsaa gubamuufis dibicha loonii tokko, korbeeessa hoolaa tokko ture. **60** Guyyaa saglaffaatti Abiidaan ilma tokko, xobbaallaa hoolaa kan umuriin isaa waggaa Gaadeeyon dura bu'aa ijollee Beniyaamitu kennaa tokko ta'e tokko, **82** aarsaa cubbuutiif immoo korbeeessa isaa fide. **61** Kennaanisaas gabatee meetii kan akka re'ee tokko, **83** aarsaa nagaatiif qaluufis sangoota madaalii saqilii iddo qulqulluutti saqilii dhibba tokkoo lama, korbeeeyyi hoolaa shan, korbeeeyyi re'ee shanii fi

xobbaallaawan hoolaa shan kanneen umuriin isaanii wagga tokko tokkoo ture. **84** Kennaan hooggantoonni Israa'el gaafa iddoon aarsaa dibame sana sirna eebbaatiif dhi'eessan kana ture; isaanis gabatee meetii kudha lama, waciitii meetii kudha lamaa fi xuwee warqee kudha lama: **85** Tokkoon tokkoon isaanii meetii saqili dhibba tokko fi soddoma ulfaatu ture; tokkoon tokkoon waciitii saqili torbaatama ulfaata ture. Mi'i meetii kun akka madaali saqili iddo qulqulluutti walumaa galatti saqili kuma lamaa fi dhibba afur ulfaata ture. **86** Xuwwewwan warqee kudha lamaan kanneen ixanaan guutamanis tokkoon tokkoon isaanii akka madaali saqili iddo qulqulluutti saqili kudhan ulfaatu turan. **87** Xuwwewwan warqee walumaa galatti saqili dhibba tokko fi digdama ulfaatu turan. **88** Baay'inni horii aarsaa gubamuuf dhi'eeffamanii walumaa galatti jiboota loonii kudha lama, korbeeyyii hoolaa kudha lama, xobbaallaawan hoolaa kanneen umuriin isaanii wagga tokko ta'e kudha lama ture; kennaan midhaanis isaan wajjin dhi'eeffameera. Korbeeyyiin re'ee kudha lama aarsaa cubbuutiif dhi'eeffamanii turan. **89** Baay'inni horii aarsaa nagaatiif dhi'eeffamanii walumaa galatti sangoota digdamii afur, korbeeyyii hoolaa jaatama, korbeeyyii re'ee jaatamaa fi xobbaallaawan hoolaa kanneen umuriin isaanii wagga tokko ture. **90** Museen yommuu Waaqayyo wajjin dubbachuuf dinkaana wal ga'ii ol seenetti teessoo araraan taabota kakuu seeraa irra jiruu olitti kiirubeeli lamaan gidduudhaa sagalee isatti dubbatu dhaga'e. Waaqayyo isa wajjin dubbate.

8 Waaqayyo Museedhaan akkana jedhe; **2** "Aroonitti akkana jedhii dubbadhu; 'Yeroo ati ibsaawwan torban qabsiifttii isaan iddo baattuu ibsa fuula dura jiru haa ibsan.'" **3** Aroonis akkasuma godhe; innis akkuma Waaqayyo Musee ajajetti akka isaan fuula baattuu ibsa duraan ifa kennaniif ibsaawwan sana qabsiise. **4** Akki itti baattuu ibsa tolfame akkana: Millia isaa irraa jalqabee hamma daraaraa isatti warqee tumame irraa hoijetame. Baattuu ibsa sun akkuma fakkeenyia Waaqayyo Museetti argisiise sanaattii hoijetame. **5** Waaqayyo Museedhaan akkana jedhe: **6** "Saba Israa'el keessa Lewwota fuudhii qulqulleessi. **7** Isaan qulqulleessuufi waan kana godhi: bishaan qulqulla'u'mmaa isaanitti facaasi; akka isaan dhagna isaanii guutuu haaddatanii akkasiin uffata ofii miiccatanii of qulqulleessan godhi. **8** Isaanis dibicha loonii tokko kennaa midhaanii kan daakuu bullaa'aa zayitiidhaan sukkuumame wajjin haa fuudhan; atis dibicha loonii lammaffaa aarsaa cubbuutiif fuudhi. **9** Lewwota fuula dinkaana wal ga'ii duratti dhi'eessiittii waldaa Israa'elootaa guutuu walitti qabi. **10** Lewwotas fuula Waaqayyo duratti dhi'eessi; sabni Israa'el harka isaanii Lewwota irra haa kaa'an. **11** Aroonis akka Lewwonnii Waaqayyo tajaajilu danda'anii saba Israa'el keessaa aarsaa sochoofamu godhee fuula Waaqayyo duratti isaan haa dhi'eessi. **12** "Erga Lewwonnii harka isaanii mataa jiboota sanaa irra kaa'anii booddee ati Lewwotaaf araraan buusuuudhaaf dibicha tokko aarsaa cubbuu, kaan immoo aarsaa gubamu godhiittii Waaqayyoof dhi'eessi. **13** Akka Lewwonnii fuula

Aroonii fi fuula ilmaan isaa dura dhaabatan godhi; ergasiis aarsaa sochoofamu godhiittii Waaqayyotti isaan dhi'eessi. **14** Haala kanaan Israa'eloota kaan keessaa Lewwota addaan baasi; Lewwonnis kan koo haa ta'an. **15** "Erga ati Lewwota qulqulleessitee aarsaa sochoofamu gootee isaan dhi'eessitee booddees isaan hojii dinkaana wal ga'ii hoijechuuf haa dhufan. **16** Isaan Israa'eloota keessaa guutumaan guutuu naaf kennamuu qabu. Ani qooda hangafa saba Israa'el kan gadameessa Ani qooda hangafa saba Israa'el kan gadameessa **17** Israa'el keessaa dhiirri hangafii hundi namas ta'u horii kan koo ti. Ani yeroon biyya Gibxi keessaa hangafii hundi ajeese sana ofii kootiifan addaan isaan baafadhe. **18** Ani qooda ilmaan Israa'el hangafoota hundaa Lewwota fudhadheera. **19** Yommuu Israa'eloonni iddo qulqulluutti dhi'aatanitti akka dha'ichi isaan hin arganneef, akka isaan Israa'elootaaf araara buusunii fi akka isaan tajaajila Israa'elootaa dinkaana wal ga'ii keessatti raawwataniif ani Lewwota saba Israa'el hunda keessaa Aroonii fi ilmaan isattaif kennaa godhee kenneera." **20** Museen, Aroonii fi waldaan Israa'el guutuu akkuma Waaqayyo Musee ajaje sana Lewwotaa godhan. **21** Lewwonnis of qulqulleessanii wayyaa ofii miiccatan. Aroonis akkuma aarsaa sochoofamuutti fuula Waaqayyo duratti isaan dhi'eessi; isaan qulqulleessuufi araara isaaniiif buuse. **22** Ergasii Lewwonnii qajelechaa Aroonii fi ilmaan isattain hojii dinkaana wal ga'ii hoijechuudhaaf dhufan. Isaanis akkuma Waaqayyo Musee ajaje sana Lewwotaa godhan. **23** Waaqayyo Museedhaan akkana jedhe; **24** "Kun seera Lewwotaaf kennamee dha: Dhiironni umuriin isaanii wagga digdamii shanii fi hammasiif olii hojii dinkaana wal ga'ii keessatti hirmaachuuf haa dhufan; **25** umuriin wagga shantamaatti garuu tajaajila isaanii haa dhaaban; deeb'i'aniis hin tajaajilin. **26** Hojii dinkaana wal ga'ii irratti obboloota ofii gargaaru ni danda'u; ofii isaanitii garuu hojii sana hin hoijetin. Egaa kun haala itti ati itti gaafatama Lewwotaa ramadduu dha."

9 Waaqayyo erga isaan Gibxii ba'anii booddee ji'a jalqabaa kan wagga lammaffaatti Gammoojiji Siinaa keessatti akkana jedhee Museetti dubbate; **2** "Israa'eloonni yeroo murtaa'etti Faasiika haa ayyaaneffatan. **3** Isin akkuma seeraa fi dambii ayyaana kanaa hundaatti yeroo murtaa'etti ji'a sana keessa, dimimmisa galgala guyyaa kudha afuraffaatti ayyaaneffadhaa." **4** Museen akka isaan Faasiika ayyaaneffatan Israa'elootatti hime; **5** isaanis ji a jalqabaa keessa dimimmisa galgala guyyaa kudha afuraffaatti Gammoojiji Siinaa keessatti ayyaaneffatan. Sabni Israa'el akkuma Waaqayyo Musee ajajetti waan hunda godhe. **6** Isaan keessaa namoonni tokko tokko sababii reeffa tuqanii kuraa'aniiif guyyaa sana Faasiika ayyaaneffachuu hin daneenye. Isaan guyyuma sana gara Musee fi Arooniidhufanii, **7** Museedhaan akkana jedhan; "Nu sababii reeffa namaa tuqneef xuroofneerra; garuu maalif yeroo murtaa'ee sanatti Israa'eloota kaan wajjin aarsaa Waaqayyo dhi'eessuu dhowwamne?" **8** Museenis, "Hamma ani waan Waaqayyo waa'ee keessan ajajuu dhaga'utti turaa" jedheen. **9** Waaqayyo Museedhaan

akkana jedhe; **10** “Israa’elootaan akkana jedhi: ‘Isin gosoorni gama kibbaatiin qubatan ka’ani haa deeman. keessaa yookaan ilmaan keessan keessaa namni tokko Malakanni afuufamu sun mallattoo isaan ittiin qubata yoo reeffa tuqee xuraa’e yookaan karaa fagoo deeme, keessaa ba’ani dha. **7** Hawaasa walitti qabuudhaaf inni amma iyyuu Faasiikaa Waaqayyoo ayyaaneffachuu malakata afuufi; garuu mallattoo wal fakkaatuun hin ni danda’a. **11** Isaanis j’i a lammaaffa keessa guyyaa kudha afuufin. **8** “Ilmaan Aroon luboonni malakatawwan sana afuraffaa dimimmisa galgala Faasiikaa haa ayyaaneffatan. haa afiuufan. Kunis isinii fi dhaloota dhufuf seera Faasiikaa sanas Maxino fi baala hadhaa’aa wajjin haa bara baraa haa ta’u. **9** Isin yommuu biyya keessan nyaatan. **12** Isaanis wantoota kannenee keessaa tokko keessatti diina isin cunqursu tokkotti duuluuf baatanitti iyuu hamma ganamaatti hambisuu yookaan lafee isaa malakatawwan sana afuufaa. Yoos Waaqayyo Waaqni keessaa tokko iyyuu cabsuu hin qaban. Isaan yommuu keessan isin yaadattee diina keessan jalaa isin baasa. Faasiikaa ayyaaneffatanitti dambiiwan hunda duukaa **10** Akkasumas guyyaa gammachuu keessanii jechuunis bu’u qabu. **13** Garuu namni qulqulluu ta’ee karaa hin gaafa ayaana beekamaa fi Ayyaana Baatii Haaraattti deemin yoo Faasiikaa ayyaaneffachuu baatee inni sababii aarsaa keessan kan gubamuu fi aarsaa keessan kan nagaa yeroo murtaa’etti aarsaa Waaqayyoo hin dhi’eessiniif irratti malakatawwan afuufaa; wanni kunis fuula Waaqa saba isaa keessaa haa balleeffamu. Namichi sun gatii keessanii durattu yaadannoo isiniiif ta’aa. Ani Waaqayyo cubbuu isaa ni argata. **14** “Alagaan isin gidduu jiraatu Waqa keessan.” **11** J’i a lammaffaa waggaalammaffaa kan Faasiikaa Waaqayyoo ayyaaneffachuu fedhu tokko keessa guyyaa digdammaffaatti duumessi sun dunkaana akkuma seeraa fi dambii Faasiikaatti haa ayyaaneffatu. **12** Israa’eloonnis Gammoojjii Isinis alagaa fi dhalataa biyyaatiff seeruma tokkicha Siinaatii ka’ani hamma duumessi sun Gammoojjii qabaadhaa.” **15** Gaafa dunkaanni qulqulluun dhaabame Pharaanii keessa qubatutti iddo tokko irraa gara iddo sana duumessi dunkaana sana jechuunis dunkaana dhuga biraatti deeman. **13** Isaan yeroo jalqabaa kanatti ajaja ba’umsaa haguuge. Duumessi dunkaana qulqulluudhaan Waaqayyo karaa Museetiin kenneen ka’ani deeman. **14** olii sunis galgalaa hamma ganamaatti ibidda fakkaata Kutaan qubata ijoollee Yihuudaa faajjii isanii jalaan ture. **16** Wanni kunis yeroo hunda akkanuma ture; guyyaa jalqabatti deeman. Nahishoon ilmi Amiinaadaab ajajaa duumessi isa haguuga ture; halkan immoo duumessi isanii ture. **15** Naatnaa’el ilmi Zuwaar ajajaa kutaa sun ibidda fakkaata ture. **17** Yeroo duumessi sun gosa Yisaakor ture; **16** Eliyaab ilmi Heeloon ajajaa dunkaana irraa ka’u Israa’eloonni ka’ani deemu turan; kutaa gosa Zebuuloon ture. **17** Dunkaanni qulqulluun lafa duumessi bu’u immoo Israa’eloonni ni qubatu. **18** sunis achiib buqqifame; akkasiiin Geershoononnii fi Israa’eloonni ajaja Waaqayyootiin ka’ani deemu; ajajuma Meraaronni warri dunkaana baatan ka’ani deeman. isatiiniis qubatu. Yeroo duumessi dunkaana qulqulluun **18** Kutaan qubata Ruubeenis faajjii isanii jalaan itti ol jiru isaanis qubata keessa turan. **19** Yoo duumessi sun aananii deeman. Eliizuur ilmi Shedee’uur ajajaa isanii guyyaa hedduu dunkaana gubbaa tures Israa’eloonni seera Waaqayyootiif waan ajajamaniif iddo sanaa ka’ani Simi’oon ture; **20** Eliyasaaf ilmi De’uu’el ajajaa kutaa hin deeman ture. **20** Yeroo tokko tokko duumessi sun gosa Gaad ture. **21** Ergasii Qohaatonni mi’ a qulqulluu guyyaa xinnaadhaaf dunkaana qulqulluun gubbaa oolee baatanii ka’ani deeman. Dunkaanni qulqulluun sun bula ture; isaanis ajaja Waaqayyootiin qubatu; ajajuma Minaasee ture; **24** Abidaan ilmi Gaadeyoon ajajaa kutaa **22** Yeroo duumessi sun guyyaa lamas ta’u j’i a tokko yookaan waggaalammaffaa tokko dunkaana qulqulluun irra turutti Israa’eloonni qubatuma keessa turu malee ka’ani hin deeman ture; yeroo duumessi chi ka’utti garuu ka’ani deemu. Guyyas **25** Dhuma irratti kutaan qubata gosa Beniyaam ture. **26** Fagi’el ilmi ta’ani faajjii isanii jalaan ka’ani deeman. Ahii’ezel ilmi Amiishadaay ajajaa isanii ture. **27** Ahiraan Okraan ajajaa kutaa gosa Aasheer ture; **28** Egaa ilmi Eenaan ajajaa kutaa gosa Niftaalem ture. **29** Ergasii Museen Hoobaab ilma Re’uu’el, namicha Midyaan abbaa nitiit Musee sanaan akkana jedhe; “Nu biyya Waaqayyo, ‘Ani isinii kenna’ nuun jedhe sana dhaquuf deemaa jirra. Nu waan gaarrii siif goonaatii kottuu nu wajjin deemi; Waaqayyo waan gaarrii Israa’elootaaf kakateeraatii.” **30** Inni immoo, “Lakki ani hin deemuu; ani biyyuma kootti gara saba kootti nan deebi’aa” jedhee deebise. **31** Museen garuu akkana jedheen; “Maalo nu dhiistee hin deemin. Ati gammoojjii keessatti iddo nu qubannu ni beekta; ijas nuu ta’uu dandeessa. **32** Yoo ati nu wajjin deemte nu waan gaarrii Waaqayyo nuu kennu si wajjin

qoodanna.” **33** Isaan tulluu Waaqayyoo irraa ka’aniis sanaa si wajjin baatu. **18** “Saba kanaanakkana jedhi: guyyaa sadii deeman. Taabonni kakuu Waaqayyoos iddo isaan boqotan isaaniif barbaaduuf jedhee guyyaa sadanuu isaan duraa deeme. **34** Duumessi Waaqayyoo sun yeroo isaan qubata keessaabaa’an guyyaa guyyaa isaan irra ture. **35** Yeroo taabonni sun ka’ee deemu Museen akkana jedha ture; “Yaa Waaqayyo, ka’il Diinomni kee haa bittinneef famar; warri si jibbanis fuula kee duraa haa baqatan.” **36** Yeroo inni boqochuuf dhufu akkana jedha ture; “Yaa Waaqayyo, gara kumaatama Israael hedduuti deebi’i.”

11 Sabni sun utuma Waaqayyo isa dhaga’uu waa’ee rakkina isaa guungume; innis yommuu waan kana dhaga’etti ni aare. Kana irratti ibiddi Waaqayyo isaan giddutti bobaa’ee qarqara qubata isaanii gube. **2** Sabni Museetti iyye; Museen immoo Waaqayyoon kadhatee ibiddi sun dhaame. **3** Sababii ibiddi Waaqayyo biraa gad bu’ee gidduu isaanii bobaa’ee, iddoon sun “Tabeeraa” jedhamee waamame. **4** Sabni wal makaan isaan wajjin tures nyaata biraa dharra’ee; Israaeloonni ammas akkana jedhanii boo’uu jalqaban; “Nu utuu foon nyaannu arganee! **5** Nu biyya Gibxi keessatti qurxummii toluma nyaanne; akkasumas dabaqaula, habaabii, goodarree, qullubbii diimaa fi qullubbii adii nyaanne sana ni yaadanna. **6** Amma garuu fedhiin nyaataa nurraa badeera; mannaa kana malees waan tokko illee hin arginu!” **7** Mannaan sun akka sanyii dinbilaalaat ta’ee bifti isaa haphree fakkaata ture. **8** Namoonnis mannaa sana nanaanna’aniis walitti qabaniidhagaa daakuutti daakachaa yookaan mooyyeetti tumachaa turan. Isaanis mannaa sana okkoteetti affeelu yookaan maxinoo isaa tolftuu turan. Innis akka waan zayiti ejersatiin qophoeffameetti mi’awa ture. **9** Galgala yommuu fixeensi qubata irra bu’etti mannaan sunis gad bu’e. **10** Museen utuu namoonni maatii hundaa balbala dunkaanaa ofii isaa durattu boo’anuu dhaga’ee. Waaqayyoos akka malee aare; Museen immoo ni dhiphate. **11** Innis akkana jedhee Waaqayyoon gaafate; “Ati maalif dhiphina kana garbicha keetti fidde? Ati kan ba’aa saba kanaa hunda narrakeesse ani maal balleessee si gaddisiiseeti? **12** Saba kana hunda anatu ulfaa’ee? Anatu isaan da’ee? Ati maalif akka ani akkuma guddiftuun daa’ima baattutti gara biyya ati abbootii isaaniiif kakuudhaan waadaa galteetti irree kootti baadhee isaan geessuudhaaf na ajaja? **13** Ani saba kana hundaaf foon eessaan argadha? Isaan, ‘Foon nyaannu nuu kenni!’ jedhanii natti boo’u. **14** Ani kophaa koo saba kana hunda baachuu hin danda’u; ba’aaun kun akka malee natti ulfaata. **15** Ati yoo akkana naa goota ta’ee, yoo ani fuula kee durattu fudhatama argadhee jiraadhe, maalo ammuma na aijeesi; akka ani gidiraa natti dhufu argus na hin godhin.” **16** Waaqayyoos Museedhaan akkana jedhe; “Maanguddoota Israael keessaa nama torbaatama kannineen hooggantootaa fi qondaaltota sabaa ta’uu isaanii beektu naa fidi. Akka isaan gara dunkaanaa wal ga’ii dhufanii si wajjin achi dhadaabatan godhi. **17** Ani gad bu’ee achitti si wajjin nan dubbadha; Hafuura sirra jiru irraas fuudhee isaan irraa nan kaa’aa; Isaanis akka ati kophaa kee ba’aa sana hin baanneef ba’aa saba

‘Isin bori foon nyaattuutii of qulqulleessaa qophaa’aa. Waaqayyo yeroo isin, “Nu utuu foonuma nyaannu arganee! Yeroo nu biyya Gibxi keessa jirru nuu waytaa!” jettanii boossan dhaga’eeratii. Waaqayyo amma foon isinii kenna; isinis ni nyaattu. **19** Isin hamma guyyaa tokkoo, yookaan lamaa, yookaan shanii, kudhanii, yookaan digdamaa qofa hin nyaattan; **20** garuu ji’atokko guutuu hamma funyaaniin isin ba’utti, hamma nuffitanitts nyaattu; isin Waaqayyo gidduu keessan jiru sana diddani, “Nu maalif biyya Gibxi keessaa baane?” jettanii fuula isaa durattu boossanii turtaniitii.” **21** Museen garuu akkana jedhe; “Kunooni namoota lafoo kuma dhibba ja’aa gidduu jira; ati immoo, ‘Ani foon isaan ji’at guutuu nyaatan kennaaaf!’ jetta. **22** Utuma bushayee fi karri loonii isaanii qalamani iyuu ga’aa laata? Utuma qurxummii galaana keessaa hundi isaanii qabamee iyuu ga’aa laata?” **23** Waaqayyo Museedhaan akkana jedhe; “Harki Waaqayyo gabaabaadhaa? Ati akka wanni ani siin jedhu siif guutamu fi akka siif hin guutamne amma ni argita.” **24** Museen dhaqee waan Waaqayyo jedhe sana sabatti hime. Innis saba sana keessaa maanguddoota torbaatama walitti qabee akka isaan naanno dunkaanaa dhadaabatan godhe. **25** Ergasiis Waaqayyo duumessaan gad bu’ee isatti dubbate; Hafuura isa irra jirus fuudhee maanguddoota torbaatamman sana irra buuse. Isaanis yeroo Hafuuri sun isaan irra boqotteti raajii dubbatan; ergasiis immoo deebi’aniis raajii sana hin dubbanne. **26** Ta’u illee namoonni lama kanneen maqaan isaanii ElDaadii fi Meedaad jedhaman qubata keessatti hafanii turan. Isaanis maanguddoota sana keessatti galmeeffamanii turan malee gad ba’aniis gara dunkaanaa hin dhaqne ture. Hafuuri immoo isaan irra illee bu’ee; isaanis qubata keessatti raajii dubbatan. **27** Dargaggeessi tokko fiigee dhaqee, “ElDaadii fi Meedaad raajii dubbachuutti jiru” jedhee Museetti hime. **28** Ilyaaasun ilmi Nuuni kan ijoollummaa ofiiti jalqabee gargaartuu Musee ture sun ka’ee, “Yaa Musee, yaa gooftaa ko, isaan dhowwi!” jedhee dubbate. **29** Museen garuu akkana jedhee deebise; “Ati anaaf hinataaf? Ani utuu sabni Waaqayyo hundinuu raajota ta’aniis Waaqayyoos Hafuura isaa isaan irra kaa’ee naan hawwa!” **30** Ergasiis Musee fi maanguddoonti Israael’er gara qubataatti deebi’ani. **31** Bubbeen tokkos Waaqayyo biraa ba’ee galaana keessaa dimbiriqqe gara qubataatti oofe. Bubbeen sunis dimbiriqqe sana naanno qubata sanaatti gama hundaan hamma deemsaa guyyaa tokkoo fagaatu harcaasee hamma dhuundhuma lamaa oli tuule. **32** Guyyaa sana guutuu fi halkan sana guutuu, guyyaa itti aaru guutuu sabni sun gad ba’ee dimbiriqqe sana walitti qabate; isaan keessaa namni homeerii kudhanii gad walitti qabate hin turre. Ergasiis dimbiriqqe sana naanno qubata sanaaf atan. **33** Garuu utuma foon sun amma illee gidduu ilkaan isaanii jiruu, utuu hin alansatin Waaqayyo isaanii aaree dha’icha hamaadhaan isaan dha’ee. **34** Sababii isaan namoota nyaataa biraa dharra’an achitti awwaalaniif maqaan iddo sanaa, “Qibrooti Haataabaa” jedhame.

35 Sabni sunis Qiibrooti Haataa'abaadhaa ka'ee gara Haxerooti dhaqee achi jiraate.

12 Miiriyamii fi Aroon sababii Museen dubartii Itoophiyaa fuudheef isaan mormuudhaan dubbachuu jalqaban; inni dubartii Itoophiyaa fuudhee tureetii. **2** Isaanis, "Waaqayyo karaa Musee qofaan dubbatee? Inni karaa keenyaanis dubbatee ture mitii?" jedhan. Waaqayyos dubbii kana dhaga'e. **3** Museen namoota lafa irra jiraatan hunda caalaa nama akka malee gad of qabu ture. **4** Waaqayyos yommusuma Museen, Arooni fi Miiriyamii, "Isin sadanuu gara dunkaana wal ga'iitti gad ba'a" jedhe. Isaan sadanuu gad ba'an. **5** Ergasii Waaqayyo utubaa duumessaa keessaan gad bu'ee balbala dunkaanaa irra dhaabatee Arooni fi Miiriyamii waame. Jarri lachuu isatti dhi'aannaan, **6** inni akkana jedheen; "Dubbii koo dhaga'aa: "Yoo raajin Waaqayyoo gidduu keessaan jiraate, ani mul'ata keessa isatti of nan mul'isa; abjuudhaanis isatti nan dubbadha. **7** Garuu garbichi koo Museen akkana miti; inni mana koo hunda keessatti amanamaa dha. **8** Ani utuu dhoksaadhaan hin ta'in, ifaan ifatti isatti nan dubbadha; inni bifa Waaqayyo ni arga. Yoos isin maaliif garbicha koo Museedhaan mormuudhaan dubbachuu hin sodaannee ree?" **9** Aariin Waaqayyos isaan irratti boba'e; innis isaan dhiisee deeme. **10** Yommuu duumessi sun dunkaanaa gubbaadhaa ol ka'etti kunoo, Miiriyam lamxooftee akkuma cabbii addaateet turtur. Aroonis gara isheetti garagalee akka isheen lamxii qabdu arge; **11** innis Museedhaan akkana jedhe; "Maalo yaa gooftaa ko, cubbuu nu gowwummaadhaan hoijenne sana nutti hin lakkaa'in. **12** Akka gatata foon isaa gariin nyaatamee gadameessa haadha isaa keessaan ba'u tokkoo ishee hin godhin." **13** Museen Waaqayotti boo'ee, "Yaa Waaqayyo, maalo ishee fayisi!" jedhe. **14** Waaqayyo akkana jedhee Museedhaaf deebii kenne; "Utuu abbaan ishee fuula isheetti tufee silaa bultii torba salphina keessa torti mitii ree? Isheen bultii torba qubataan ala haa turtu; ergasii deebitee dhufuu dandeessi." **15** Miiriyam bultii torba qubataan ala turt; sabni sunis hamma isheen deebitutti deemsa itti hin fufne. **16** Ergasii sabni sun Haxeroottii ka'ee Gammoojiji Phaaraan keessa qubate.

13 Waaqayyo Museedhaan akkana jedhe; **2** "Akka isaan dhaqanii biyya Kana'aan ishee ari Israa'elootaaf kennuuf jiru sana basaasanii namoota ergi. Tokkoo tokkoo abbootii gosaas keessaan hoogganaa tokko ergi." **3** Museen ajaja Waaqayyooti Gammoojiji Phaaraan keessaan isaan erg. Hundu isaanii hooggantoota Israa'elootaa turan. **4** Maqaan isaanii kanneenii dha: Gosa Ruubeen keessaan Shamuu'aa ilma Zakuur; **5** gosa Simi'oон keessaan Shaafaaxi ilma Hoorii; **6** gosa Yihuudaa keessaan Kaaleb ilma Yefunee; **7** gosa Yisaakor keessaan Yigi'aal ilma Yoosef; **8** gosa Efreem keessaan Hooshee'aa ilma Nuuni; **9** gosa Beniyaam keessaan Phaaltii ilma Raaphuu; **10** gosa Zebulloon keessaan Gadi'eel ilma Soodii; **11** gosa Minaasee jechuunis gosa Yoosef keessaan Gadi'ilma Suus; **12** gosa Daan keessaan Amii'eel ilma Gemaal; **13** gosa Aasheer keessaan Sexuur ilma Miikaa'el; **14** gosa Niftaalem keessaan Naahibii ilma Wofsii; **15** gosa Gaad keessaan Ge'uu'eel ilma Maakii ti.

16 Egaa maqaawwan kunneen maqaawwan namoota akka isaan biyya sana basaasanii jedhee Museen ergee dha. Museenis Hooshee'aa ilma Nuuni sana, "Iyyasuu" jedhee moggaase. **17** Museen yommuu akka isaan biyya Kana'aanii basaasanii isaan ergettiakkana jedheen; "Karaa Negeeb darbaati gara biyya gaaraatti ol ba'a. **18** Biyyi sun maal akka fakkaattu, namoonni achi jiraatanis jajjaboo yookaan dadhaboo, muraasa yookaan hedduu ta'u isaanii ilaala. **19** Isaan biyya akkamii keessa jiraatu? Gaarii yookaan gadhee? Magaalaawwan akkamii keessa jiraatu? Dallaa dhagaa hin qaban moo da'oо jabaa qabu? **20** Lafti isaa gabbataa dha moo gabbataa miti? Muka qaba moo hin qabu. Jabaadhaatii ija biyyattii keessaan muraasa fidaa." Waqtin sun yeroo iji wayinii kan jalqabaa itti bilchaatu ture. **21** Isaan ol ba'anii Gammoojiji Siin irraa jalqabani hamma Rehoobitti gara Leeboo Hamaatitti biyyattii basaasan. **22** Isaanis karaa Negeeb ol ba'anii gara Kebroon lafa Ahiman, Sheeshaayii fi Talmaayi ilmaan Anaaq sun jiraataniitti dhufan. Kebroon kunis utuu Zoo'aan isheen biyya Gibxi sun hin ijaramin waggaan torbaan dura ijaramte. **23** Isaanis yommuu Sulula Eshkool ga'anitti hurbuu ija wayinii tokko kutan. Wayinii sanas roomaanii fi harbuu wajjin nama lama ta'anii danqaraadhaan baatan. **24** Idnoon sun sababii hurbuu ija wayinii kan warri Israa'el kutan sanaatiif Sulula Eshkool jedhame. **25** Jarris dhuma bultii afurtamaatti biyya sana basaasanii deebi'an. **26** Isaanis gara Qadesh ishee Gammoojiji Phaaraan keessaan gara Musee fi Aroon, gara waldaa Israa'el guutuu deebi'anii dhufan. Achittis gabaasa isaanii dhi'eessan; ija biyyattii isaan argisiisan. **27** Isaanis akkana jedhanii Museetti himan: "Nu gara biyya ati itti nu ergite sanaa dhaqneerra; biyyattiin aannanii fi damma baafit! Iji ishees kunoo kana. **28** Garuu namoonni achi jiraatan jajjaboo dha; magaalaawwan ishee dallaa jaba qabu; gurguddaa dhas. Nu sanyii Anaaq iyyuu achitti argineerra. **29** Amaaleqoonni Negeeb keessa jiraatu; Heetonni, Yebuusonii fi Amooronni biyya gaaraa keessa jiraatu; Kana'aanonnii immoo galaanaa biraaf fi qarqara Yordaanos jiraatu." **30** Kaalebis fuula Musee duratti saba cal'isiisee, "Nu dafnee ol baanee biyyattii haa dhalla; mo'achuu ni daneenyaati" jedhe. **31** Namoonni isa wajjin ol ba'anii turan garuu, "Nu warra sana dha'uu hin daneenyu; isaan nurra jajjaboo dha" jedhan. **32** Isaanis waa'ee biyya basaasan sanaa saba Israa'el gidduuutti odun gadhee tamasaasan. Akkanas jedhan; "Biyyi nu basaasne sun biyya warra ishee keessa jiraatu iyyuu nyaattuu dha. Namoonni nu achitti argine hundinuu dhedheero dha. **33** Achitti Nefiliimota argine; ilmaan Anaaq Nefiliimota irraa dhufan. Nu ofuma keenyatti iyyuu korophisa fakkaanne; fuula isaanii durattis akkasuma taane."

14 Halkan sana namoonni waldaa sanaa hundinuu sagalee isaanii ol fudhatanii boo'an. **2** Israa'eloonni hundinuu Musee fi Aroonitti guunguman; waldaan guutunis akkana isaanin jedhe; "Nu utuu biyyuma Gibixti dhumnee jiraannee! Yookaan utuu gammoojiji

kana keessatti dhummee jiraannee! **3** Waaqayyo maaliif Garbicha koo Kaaleb garuu sababii inni hafuura addaa akka nu goraadeedhaan dhummuuif jedhee biyya kanatti qabuu fi sababii garaa guutuudhaan na duukaa bu'aa nu fida? Niitonni keenyaa fi ijooleen keenya ni jiruuf, ani biyya inni dhaqe sanatti isa galcha; sanyiin booji'amu. Biyya Gibxitti deebi'uun nuu hin wayyuu?"isaas biyya sana ni dhaala. **25** Sababii Amaaleqoonnii **4** Isaanis, "Amma hoogganaa filannee biyya Gibxitti fi Kana'aanoni Sululoota keessa jiraatanii, isin bor haa deebinu" waliin jedhan. **5** Kana irratti Musee fi deebi'atii karaa Galaana Diimtaati gammoojiiitti Aroon fuula guutummaa yaa'ii Israa'el kanneen achitti qajeela." **26** Waaqayyo Musee fi Arooniin akkana walitti qabamanii duratti addaan lafatti gombifaman. jedhe: **27** "Waldaan hamaan kun hamma yoomiitti natti **6** Jarreen biyyattii keessa deemanii basaasan keessaa Iyyasuun ilmi Nuuniitii fi Kaaleb ilmi Yefunee uffata ofii guunguma? Ani guungummii Israa'eloota guungumtoota tarsaasanii, 7 guutummaa yaa'ii Israa'elootaatiin akkana jedhan; "Biyyi nu keessa deemnee basaasne sun akka sanaa dhaga'eera. **28** Akkana jedhii isaanitti himi; Reeffi keessan jechuunis reeffi warra umuriin isaanii 'Waaqayyo akkana jedha; ani jiraataadhaati,akkuma isin surra kootti dubbattan sana anis isinitti godha: **29** malee gaarii dha. **8** Waaqayyo yoo nutti gammade biyya wagaga digdamaa fi digdamaa olii kanneen laccoobsa sanatti nu galchee biyyattii aannanii fi damma baafuu sana nuu kenna. **9** Isin garuu Waaqayyotti hin fincilinaa. uummataa keessatti lakkaa'amani natti guunguman Waan nu isaan lilliqimsiuuf namoota biyya sanaa hin hundaa gammoojii kana keessatti harca'ee hafa. **30** sodaatinaa. Gaaddisini isaan irraa ka'eera; Waaqayyo nu Ijoolleent keessan wagga afurtama gammoojii kana wajjin jira. Isaan hin sodaatinaa." **10** Waldaan guutuun garuu dhagaan isaan tumuudhaaf mari'ate. Ulfinni Kaaleb ilma Yefuneefti fi Iyyasuun ilma Nuuni malee hundatti mul'ate. **11** Waaqayyos Museedhaan akkana tokkoon keessan iyuu biyya ani keessa isin qubachiisuuif jedhe; "Sabni kun hamma yoomiitti akkana na tuffata? kakadhe sanatti hin galtan. **31** Ani garuu ijoolee keessan Utuma ani mallattoowwan kannineen hunda gidduu ljooleen keessan wagga afurtama gammoojii kana isaanitti hojjedhuu isaan hamma yoomiitti na amanuu didu? **12** Ani golfaadhaan dha'ee isaan nan balleessa; si'i keessa ni jooru; hamma isin hundi gammoojii keessatti garuu saba isaan caalaa guddaa fi jabaa sin godha." **13** Museen Waaqayyoon akkana jedhe; "Warri Gibxi waa'ee dhumtanitti isaan sababii amanamummaa dhabuu waan kanaa ni dhaga'u! Ati humna keettiin saba kanaa gidduu isaanittii baaftee fiddeertaati. **14** Isaanis waa'ee keessaniitiif achitti rakkatu. **34** Isin akkuma bultii waan kanaa saba biyya sana keessa jiraattutti ni odeeessu. akka wagga tokkotti lakkaa'amee wagga afurtama Yaa Waaqayyo, isaan akka ati saba kanaa gidduu jirtu cubbuu keessaniif dhiphattu; yeroo sana isin akka ani dhaga'aniiru; yaa Waaqayyo isaan akka ati fuuluma isin mormu ni beektu." **35** Ani Waaqayyo waan kana isaanittii mul'atu, akka duumessi kee isaanini ol jiruu fi hamaa naan mormuu walitti gurmaa'e kana guutuutti akka waldaan Museetti guungumu godhan jechuunis **37** akka ati guyyaa utubaa duumessaatiin, halkan immoo namoonni waa'ee biyyattii gabaasa hamaa gabaasuutti utubaa ibiddaatiin isaan dura deemtu dhaga'anii jiru. **15** Yoo ati saba kanaa yeruma tokkotti barbadeessite, namoonni waa'ee biyyattii gabaasa hamaa gabaasuutti saboorni oduu waa'ee keetii dhaga'an, **16** 'Waaqayyo keessa ni du'u.' **36** Namoonni Museen akka isaan biyyattii basaasaniiif erge yommuu achii deebi'anitti keessatti isaan gogorra'e' jedhu. **17** "Egaa akkuma ati akkuma jettee dubbatte sanatti jibinni Goftaa haa Iyyasuun ilma Nuuniitii fi Kaaleb ilma Yefunee qofatu argisiifamu: **18** 'Waaqayyo dafeef hin aaru; jaallalli isaa immoo guddaa dha; inni cubbuu fi fincila namaaf dhiisa. gaafataman sun dha'ichaan fuula Waaqayyoo duratti jalqabdee hamma ammaatti dhiifama isaanifi goote sana dhuman. **38** Namoota biyyattii basaasuus dhaqan keessaa Ta'u illee inni nama yakka hoijetu adabu malee hin anau ganamaan fiixee biyya gaaraatti ol ba'anii, "Nu dhiisu; inni hamma dhaloata sadaffaa fi afuraffaatti cubbuu hoijenneera; nu amma gara lafa Waaqayyo sababii cubbuu abbootii isaanittif jedhee ijoolee ni waadaa nuu gale sanaa dhaqna" jedhan. **41** Museen adaba." **19** Akkuma yeroo isaan biyya Gibxii ba'anii garuu akkana jedhe; "Isin maaliif ajaja Waaqayyoo jalqabdee hamma ammaatti dhiifama isaanifi goote sana cabsitu? Wanni kun isiniif hin milkaa'u!" **42** Akka diinota akkuma jaalala kee guddaa sanaatti cubbuu saba kanaa keessaniin hin mo'atamneef ol hin ba'inaa; Waaqayyo dhiisiif." **20** Waaqayyo akkana jedhee deebiseef; "Ani isin wajjin hin jiruutii; **43** Amaaleqoonnii fi Kana'aanoni akkuma ati kadhatte sana isaanifi dhiiseera. **21** Ta'u garuu akkana jedhe; "Isin maaliif ajaja Waaqayyoo irraa illee akkuma ani dhugumaan jiraataa ta'ee fi akkuma garagaltaniif inni isin wajjin hin jiraatu; goraadeedhaan ulfinni Waaqayyoo dhugumaan lafa hunda guute sana, barbadeeffantu." **44** Isaan garuu utuu Musee fi taabonni **22** namoota ulfina koo organii, mallattoowwan ani biyya kakuu Waaqayyoo qubata keessaa gad hin ba'in yaaduma Gibxitti fi gammoojii keessatti hojjedhe organii garuu isaanittiin ka'anii fiixee biyya gaaraatti ol ba'an. **45** naa ajajamuu didanii yeroo kudhan na qoran sana Yommus Amaaleqoonnii fi Kana'aanoni gaara sana irra keessaa namni tokko iyuu, **23** tokkoon isaanifi biyya ani jiraatan gad bu'anii isaan dha'anii hamma Hormaatti kakuudhaan abbootii isaanittif waadaa gale sana hin isaan ari'an. argan. Namni na tuffate tokko biyya sana hin argu. **24**

15 Waaqayyo Museedhaan akkana jedhe; **2** "Saba iyyuu cabsitan, **24** yoo wanti kun dogoggoraan uttu Isra'a elitti akkana jedhii dubbadhu: 'Yommuu waldaan hin beekin hoijetamee jiraate waldaan sun biyya ani akka isin keessa jiraattaniif isiniif kenuu sana seentanii **3** aarsaa ibiddaan dhi'eeffamu kan urgaan isaa Waaqayyotti tolu, loon keessaa yookaan bushaayee keessaa fuitanii aarsaa gubamu yookaan yookaan aarsaa ayaana wagga Waaqayyoof dhi'eessitu, hundi dibicha loonii aarsaa gubamu kan urgaan isaa Waaqayyotti tolu, kennaa midhaanitii fi dhibaayyu ajajame wajjin, aarsaa cubbuutiif immoo korbeeessa re'ee haa dhi'eessan. **25** Lubnis waldaa saba Isra'a el hundaaf qalma wareega addatiif yookaan aarsaa fedhii keessanii aaraa haa buus; isaanis waan uttu hin beekin cubbuu yookaan aarsaa ayaana wagga Waaqayyoof dhi'eessitu, hoijetaniif, balleessaa isaanitiifis waan aarsaa ibiddaan **4** namni aarsaa dhi'eessu sun daakkuu bullaa'aa ififi dhi'eeffamu fi aarsaa cubbuu Waaqayyoof fidaniif harka kudhan keessaa harka tokko kan zayittii iniiii dhiifama ni argatu. **26** Sababii sabni hundi balleessaa harka afur keessa harka tokkootin sukkumame kennaa dogoggoraan hoijetamee sana keessatti hirmaateefis midhaanii godhee Waaqayyoof haa dhi'eessu. **5** Tokkoo waldaan saba Isra'a el hundii fi alagaawwan isaan gidduu tokkoo xobbaallaa hoolaa kan aarsaa gubamu yookaan jiraatan dhiifama ni argatu. **27** "Garuu yoo namni tokko qalmaaf dhi'eeffamu wajjinis daadhill wayinii iniiii harka qofti uttu hin beekin cubbuu hoijete inni goromtii re'ee afur keessaa harka tokko dhibaayyuudhaaf qopheessi. kan umuriin ishee wagga tokkoo aarsaa cubbuutiif **6** "Korbeeessa hoolaa tokko wajjinis daakkuu bullaa'aa haa fidu. **28** Lubni sunis namicha uttu itti hin yaadin iififi harka kudhan keessaa harka lama kan zayittii iniiii cubbuu hojjete sanaaf fula Waaqayyo duratti araara harka sadii keessaa harka tokkoon sukkumameen kennaa haa buus; erga aaraariisaaf bu'ee booddee immoo midhaanii qopheessi. **7** Daadhii wayinii iniiii harka sadii namichi sun dhiifama ni argata. **29** Dhalataa Isra'a eliifis keessaa harka tokko dhibaayyu urgaan isaa Waaqayyotti ta'u yookaan alagaa isin gidduu jiraatuuf, nama utuu tolu godhii dhi'eessi. **8** "Ati yommuu dibicha loonii itti hin yaadin cubbuu hojjete hundaaf seerri tokkuma tokko aarsaa gubamu yookaan qalma wareega addatiif harka qofti uttu hin beekin cubbuu hoijete Waaqayyoon **9** dibicha sana wajjin kennaa midhaanii fidi; kennaa arrabsuu isaa ti; namichi sun saba isaa keessaa haa sunis daakkuu bullaa'aa ififi harka kudhan keessaa harka balleeffamu. **31** Namichi sun sababii dubbii Waaqayyo sadii kan zayittii walakkaa iniiitiin sukkumame haa ta'u. tuffatee fi sababii ajaja isaa cabseef inni haa balleeffamu; **10** Akkasumas daadhii wayinii iniiii walakkaa dhibaayyu balleessaa isaattis isatu gaafatama." **32** Yeroo sabni godhii fidi. Wanni kunis aarsaa ibiddaan dhi'eeffamu Isra'a el gammoojii keessa turetti, namni tokko utuu kan urgaan isaa Waaqayyotti tolu ta'a. **11** Tokkoon guyya Sanbataatiin qoraan walitti qabatuu argame. **33** tokkoon dibicha loonii yookaan korbeeessa hoolaa, Warri utuu inni qoraan walitti qabatuu arganis Museetti, tokkoon tokkoon xobbaallaa hoolaa yookaan korbeeessa Arooniitii fi waldaa giutuutti isa geessan; **34** sababii re'ee xinnaa haaluma kanaan haa qopheeffaman. **12** wanni isa godhan hin beekaminiif hidhanii isa tursan. **35** Akkuma baay'ina waan qopheessitan sanaatti akkuma Waaqayyo Museedhaan, "Namichi du'uu qaba. Waldaan lakkobsa isaanitii, tokkoo tokkoo isaanitiif akkanuma sun guutuun qubataan alatti dhagaadhaan isa haa tumu" godhaa. **13** "Namni dhalataa biyya sanaa ta'e hundinuu jedhe. **36** Waldaan sun akkuma Waaqayyo Musee ajajetti yeroo aarsaa ibiddaan dhi'eeffamu kan urgaan isaa Waaqayyotti tolu namichi sana qubata keessaa gad baasee dhagaadhaan dhi'eessutti akkuma isin gootan kana haa godhu. **15** fo'aa bifaa cuqlisiisaas haa qabatu. **39** Isin handaara kana Yaa'in sun isinii fi alagaa isin gidduu jiraatuuf illee ilaaltanii ajaja Waaqayyo hunda yaadattu; kunis akka seeruma tokko haa qabatu; kunis dhaloota dhufuuf ajaja kana eegdaniif hawwi garaa keessanitii fi hawwi seera bara baraa ti. Atii fi alagaa sun fula Waaqayyo ija keessanii duukaa bu'uudhaan hin sagaagalfeef. **40** duratti wal qixxee dha. **16** Isiniifis alagaa isin gidduu fo'aa bifaa cuqlisiisaas haa qabatu. **39** Isin handaara kana jiraatuufis seerii fi dambiin tokkuma haa ta'u." **17** keessanitii qulqulloota ni taatu. **41** Ani Waaqayyo Waaqayyos Museedhaan akkana jedhe; **18** "Akkana jedhii Waqa keessan kan Waqa isinii ta'uuf jedhee biyya Isra'a elootatti dubbadhu: 'Isin yeroo biyya ani itti isin Gibxii isin baasee dha. Ani Waaqayyo Waqa keessan.' galchu sana seentanii **19** midhaan ishee nyaattanitti, nyaata sana irraa Waaqayyoof kennaa dhi'eessaa. **20** Bukoo keessan kan jalqabaa irraa maxinoo tokko kennaa dhi'eessaa; isas akka aarsaa oobdiirraa fuudhameetti dhi'eessaa. **21** Dhaloota dhufu hundumaa keessatti bukoo keessan kan jalqabaa irraa Waaqayyoof kennaa kennuu qabdu. **22** "Yoo isin uttu hin beekin ajajawwan Waaqayyo Museetti kenne kanneen keessaa tokko illee **23** jechuunis yoo isin ajaja Waaqayyo kan gaafa Waaqayyo ajaja kana kennee jalqabee dhaloota dhufu keessa illee ittuma fufuudhaan karaa Museetiin isin ajaje kam **16** Qoroahilmi Yizihaar, ilmi Qohaati, ilmi Lewwii, gosa Ruubeen keessaa immoo ilmaan Eliyaab, Daataanii fi Abiiraam akkasumas Ooni ilmi Phelet ka'anii **2** Museedhaan morman. Isaan wajjinis namoota Isra'a el jechuunis hooggantoota waldaa bebeekamoo kanneen misesena yaa'ii ta'anii muudamanii turan 250 ga'antu. **3** Isaanis Musee fi Arooniin mormuuf jedhanii tokkummaadhaan walitti qabamanii dhufanii akkana isainiin jedhan; "Isin dubbi baay'iftaniirtul Waldaan kun giutummaatti tokkoon tokkoon isaanii iyyuu qulqullu dha; Waaqayyos isaan wajjin jira. Yoo isin maalif

waldaa Waaqayyoo irratti of tuultu ree?" **4** Museen waan kan isaanii ta'e kam iyyuu hin tuqinaa" jedhe. dubbi kana dhageeyaan addaan lafatti gombifame. **5** **27** Isaan dafkaanota Qooraahi, kan Daataanii fi kan Ergasiis Qooraahii fi warra isa duukaa bu'an hundaan akkana jedhe: "Bori ganama Waaqayyo nama kan issa ta'ee fi nama qulqulluu ta'e ni argisiisa; akka namni sun gara isaatti dhi'aatu illee ni godha. Inni nama filate sana akka inni itti dhi'aatu godha. **6** Qooraahi, hunda akkan hojedhuuf Waaqayyo akka na erge, kunis atii fi warri si duukaa bu'an hundi waan kana godhaa: yaada koo akka hin ta'in isin kanaan ni beeaktu: **29** Girgiraawwan fudhaadhaa **7** bori fuula Waaqayyo Yoo namoonni kunneen du'uma uumamaan dhufu duratti ibiddaa fiixaana itti naqaa. Namni Waaqayyo filatu inni nama qulqulluu ta'a. Isin Lewwomni dubbiibbaa baay'iiftaniirtu!" **8** Museenis Qooraahii danakkana jedhe; "Isin Lewwomni mee dhaga'aal! **9** Waaqni Israa'el waldaa Israa'el kaan keessaa isin filatee akka isin hojii dafkaana qulqulluu Waaqayyo hojjettanii fi akka isin fuula waldaa dura dhaabatanii isaan tajaajiltanii jedhee ofitti isin dhi'eessuu isaa isin hin ga'u?" **10** Inni si'ii fi Lewwota si wajjin jiran hunda ofitti dhi'eesseera; isin garuu lubummaa illee fudhachuu barbaaddan. **11** Kanaafuu atii fi miiltonni kee hundinuu walitti qabamtanii Waaqayyo mormitan. Aroon isin itti guungumtan kun eenyuu dha?" **12** Museenis ergasiilmaan Eliyaab Daataanii fi Abiiraam waamsise. Isaan garuu akkana jedhan: "Nu hin dhufnul! **13** Ati gammoojji keessatti nu fixuuf jettee biyya aannanii fi damma baasu keessaa nu baasuun kee si hin ga'u? Amma immoo gooftaa nutti ta'u feetaa?" **14** Kana malee iyyuu ati biyya aannanii fi damma baasutti nu hin galchine yookaan dhaala lafa qotisaati fi iddo dhaabaa wayinii nūn hin kennine. Ati ija namoota kanaan ni baftaa? Lakki, nu hin dhufnul!" **15** Museen akka malee aeree Waaqayyoon, "Aarsaa isaanii hin fudhatin. Ani harree tokko illee isaan irraa hin fudhanne yookaan isaan keessaa nama tokko illee hin miine" jedhe. **16** Museen Qooraahii danakkana jedhe; "Atii fi miiltonni kee hundinuu akkasumas ati, isaanii fi Aroon bori fuula Waaqayyo duratti argamaa. **17** Tokkoon tokkoon namaa girgiraa isaa fudhatee, ixaana itti naqatee fuula Waaqayyo duratti haa dhi'eessu; girgiraawwan kenneen walumaa galatti 250 ta'u. Akkasumas atii fi Aroon girgiraa keessan dhi'eessuu qabdu." **18** Tokkoon tokkoon namaa girgiraa isaa fudhatee, ibiddaa fiixaana itti naqatee Musee fi Aroon wajjin balbala dafkaana wal ga'ii dura dhaabate. **19** Yeroo Qooraahi isaanii mormuuuf jedhee duukaa buutotta isaa hunda balbala dafkaana wal ga'ii duratti 21 "Akka ani yeruma tokkoon isaan fixuuf waldaa Arooniin mormuudhaaf walitti qabamee gara dafkaana kana irraa gargar ba'a." **22** Musee fi Aroon garuu wal ga'ii ilaaletti, kunoo duumessi dafkaana sana addaan lafatti gombifamanii akkana jedhanii iyyan; "Yaa Waaqayyo Waaqa hafuurota sanyii nama hundaa, ati yoo namni tokko yakke waldaa guutuutti dheekkamtaa?" **23** Waaqayyo Museedhaan akkana jedhe; **24** "Waldaa kanaan, 'Dafkaanota Qooraahi, kan Daataanii fi Abiiraam irraa fagaadhaa' jedhi." **25** Museenis ka'ee gara Daataanii fi Abiiraam dhaqe; maanguddoorni Israa'elis isu duukaa bu'an. **26** Innis waldaa sanaan, "Dafkaana namoota hamoo kanneenii irraa fagaadhaal! Isin akka namoota hamoo kanneenii irraa fagaadhaal! Isin akka fi Abiiraamiis irraa fagaatan. Daataanii fi Abiiraamiis gad ba'anii niitota, joollee fi daa'imman isaanii wajjin balbala dafkaanota isaanii dura dhadhaabachaa turan. **28** Ergasiis Museen akkana jedhe; "Ani wantoota kanneen filate sana akka inni itti dhi'aatu godha. **29** Yoo namoonni kunneen du'uma uumamaan dhufu du'anii fi wanни nama hundatti dhufu isaanitti dhufe Waaqayyo na hin ergine. **30** Garuu yoo Waaqayyo waan guutummaan guutuutti haaraa ta'e tokko isaanittidee lafti afaan bantee waan isaan qaban hunda wajjin isaan liqimsite, yoo isaanis utuma lubbuun jiranuu boolla bu'an, isin akka namoonni kunneen Waaqayyoon tuffatan ni beeaktu." (**Sheol h7585**) **31** Akkuma inni waan kana hunda dubbatee fixateen lafti isaan jalaa baqaqx; **32** lafti sunis afaan bantee warra mana isaanii, namoota Qooraahi hundaa fi qabeenya isaanii hunda wajjin isaan liqimsite. **33** Isaanis waan qaban hunda wajjin jiraatti boolla bu'an; laftis isaan irratti afaan walitti deebifatte; isaanis akkasiin waldaa keessaa balleffaman. (**Sheol h7585**) **34** Isaan iyyinaan Israa'eloonni naannoo isaanii turan hundinuu, "Lafti kun nuunis ni liqimsiti!" jedhanii iyyaa baqatan. **35** Ibibdi Waaqayyo biraa gad bu'ee namoota 250 kanneen aarsaa ixaanaa dhi'eessaa gooftaa nutti ta'u feetaa?" **36** Waaqayyo Museedhaan akkana turan sana fixe. **37** "Akka inni girgiraawwan sana lafa jarri jidhe; **38** Girgiraawwan kunneen girgiraawwan namoota lubbuu isaanitt muruudhaan cubbuu hojjetanii ti. Girgiraawwan sanas iddo aarsaatti uffisuudhaaf tumii haphisi; isaan fuula Waaqayyo duratti dhi'eeffamanii qulqulluu ta'aniirutti. Isaanis Israa'elootaaf mallattoo haa ta'an." **39** Ele'aazaar lubichi girgiraawwan sun qulqulluudhaati. **40** Kanas akkuma Waaqayyo karaa Museetiin isa ajajetti hojete. Kunis akka sanyii Aroon malee namni tokko iyyuu ixaanaa aarsuuf fuula Waaqayyo duratti hin dhi'aanne, yoo kanaan achii akka inni akkuma Qooraahiiitii fi miiltota isaa sanaa ta'u Israa'elootaaf yaadataniif. **41** Guyaa itti aarnutti waldaan Israa'el hundi, "Isin walitti qabetti, ulfinni Waaqayyo waldaa guutuutti saba Waaqayyo fixsan" jedhanii Musee fi Aroonniit mul'ate. **42** Waaqayyo Musee fi Arooniin akkana jedhe; **43** Musee fi Aroon gara fuuldura dafkaana wal ga'ii dhaqan; **44** Waaqayyo Museedhaan akkana jedhe; **45** "Akka ani yommusuma isaan balleessuuf, waldaa kana biraa fagaadhu." Isaanis addaan lafatti gombifaman. **46** Ergasiis Museen Arooniin akkana jedhe; "Girgiraa kee fudhadhuutti iddo aarsaa irraa ixaanaa ibidda wajjin itti naqadhuutti araara isaanii buufsudhaaf gara waldaatti fiigii. Dheekkamsi Waaqayyo biraa dhufeera; dha'ichi sababii cubbuu isaanii hundaan hin barbadeeffamneef jalqabeera." **47** Aroon akkuma Museen jedhe sana fiiggee

gidduu waldaa seene. Yeroo kanatti dha'ichi gidduu isinii kennaman godhee saba Israa'el keessaa filadheera; waldaatti jalqabee ture. Aroon garuuixaana dhi'eessesiisaanis akka hojjiidunkaana wal ga'ii keessaa hoijetanifiifaraara isaaniif buuse. **48** Innis warra jiruu fi warra du'e Waqaqayyoof kennamanii jiru. **7** Garuu hojji iddoaarasaatiif ihojjiidolgaa keessaa hunda si'ii fi ilmaankee qofatu hoijeta. Ani hojji lubummaa kennaa godhee 14,700 ga'antu dha'icha sanaan dhume. **50** Aroon sababidiha'ichi sun dhaabateef gara balbala dunkaana wal ga'ii dhi'aatu haa ajjeefamu." **8** Waqaqayyo Arooniinakkana jehde; "Ani mataan koo itti gaafatamaa aarsaawwan naa dhi'eeffamani si godheera; ani aarsaawwan qulqulluu Israa'eloonninaaf dhi'eessan hunda akka isaanbaraaraa qoodaa fi ga'ee keessan ta'anifiif si'ii fi ilmaankeetiiif kenneera. **9** Kunis aarsaawwan waan hunda caalaa qulqulluu ta'an kanneen ibiddi hin tuqin keessaa qoodakee ta'a. Kennaawwanisaan aarsaawwan waan hunda caalaa qulqulluu ta'an godhanii naaf fidan jechuunis aarsaawwan midhaanii yookaan aarsaawwan cubbuu yookaan aarsaawwan yakkaa hunda keessaa qoodni sunkan keetii fi kan ilmaan keetii ti. **10** Isas iddoohunda caalaa qulqulluu ta'etti nyaadhu; dhiri hundihaa nyaatu; innis qulqulluu siif haa ta'u. **11** "Wanni kunis kanuma kee ti; aarsaan sochofamu kan kennaa saba Israa'el hunda irraa addaan baafame kanuma kee ti. Anis waan kana si'ii fi ilmaan keetii fi intallan kee kanneen si wajjin jiraatanifiif qooda bara baraa godhee kenneera. Mana kee keessaa namni akka seeraatti qulqulluu ta'ekam iyyuu waan kana nyaachuu ni danda'a. **12** "Zayittiejersaa filatamaa hunda, daadhii wayinii filatamaahundaa fi waan galfatan keessaa mataa midhaanii kisan Waqaqayyoof dhi'eessan siif nan kenna. **13** Mataanmidhaanii kisan waan biyyattii irraa argatan hunda keessaa Waqaqayyoof fidan kan kee haa ta'u; mana kee keessaa namni akka seeraatti qulqulluu ta'ekam iyyuu waan kana nyaachuu ni danda'a. **14** "Israa'el keessatti wanni qulqulleffamee Waqaqayyoof kennname hundinuu kee ti. **15** Wanni gadameessa saaqu kam iyyuu namastau horiin Waqaqayyoof dhi'eeffamu hundi kan kee ti. Ati garuu ilma hangafa, horii qulqulluu hin ta'in keessaa immoo korma hangafa furuu qabda. **16** Yeroo umuriiniisaaniji'a tokko ta'utti akka saqili iddoohulqulluu kan geeraadigdama ulfaatu sanaatti gatii furii murtaa'e meetii saqili shaniisaan furi. **17** "Garuu sangaa hangafa, hoolaa hangafaa fi re'eehangafa hin furin; isaan qulqulluudha. Dhiga isaaniji iddoaa aarsaa irrattifacaasi; cooma isaaniji immoo aarsaa ibiddaan dhi'eeffamu kan urgean issa Waqaqayyotoli godhittigubi. **18** Akkuma handaraafni aarsaa sochofamuutii fi tafni mirgaa kan kee ta'e sana foon isaanis kan kee ta'a. **19** Ani waan aarsaa qulqulluu Israa'eloonnisaan Waaqayyoof dhi'eessan irraa addaan baafame hunda siif, ilmaan keetii fi intallankeetiiif qooda bara baraa godhee nan kenna. Innis fuula Waqaqayyoof duratti si'ii fi sanyii keetiiif kakuu soogiddaa kan bara baraa ti." **20** Waqaqayyo Arooniinakkana jehde; "Ati biyya isaaniji keessatti dhaala tokko illee yookaan qooda tokko illee isaan giddiudhaa hin qabaattu; ani saba Israa'el keessatti qooda keetii fi dhaala kee ti. **21** "Kunoano kennaanisaan Israa'el keessa jiru kudhan keessattokko hunda waan isaan tajaajila dunkaana wal ga'iti tajaajilariif dhaala godhee Lewwotaaf kenneera. **22** Si'achi Israa'eloonnikaakacubbuu hin baanneefi akka

17 Waqaqayyo Museedhaanakkana jehde; **2** "Israa'eloottattidubbahduutti hooggantoota gosa abbootiiisaaniiharkaauleetokkotokko, walumaa galattiuoleewwan kudhalama fuudhi. Maqaa tokkootokkoomamaasuleeisaaierrattibarreessi. **3** SababiotokkotoikkohoogganngosaabbootiitifuleentokkojiraachuuqabuufmaqaaAroonuleeLewwiierrattibarreessi. **4** Uleewwan kanneenidunkaana wal ga'ii keessafuulataabotakakuu seeraadura iddoaniitti isiniiwalargusanaaka'i. **5** Uleen namaani filadhuunilatala; anis guungummii Israa'eloonnineroo hunda isinittiguunguman of irraan kuta." **6** Museen Israa'eloottattidubbate; hooggantootniisaaniiusuleewwan kudhalama jechuunis hooggantootatokkotokkogosaabbootiiisaaniiifuleetokkotokkotisattikennan; uleen Aroonisuleewwan sana keessat ure. **7** Museenisuleewwan sana dunkaana dhuga ba'umsaakeessa fuula Waqaqayyoof duraaka'e. **8** Guyyaa itti aanuttii Museen dunkaana dhugaba'umsaaseeneeuleenAroon kan gosa Lewwiiiddoobu'sun isaa latu qofa uttu hin ta'inhudhee daraaree lawuziinnaqate arge. **9** Museenuleesana hunda fuula Waqaqayyoof duraalattigadbaasee Israa'elootahundattifide. Isaanisilaalanitottokkotokkonomaauleeofiiisaa fudhate. **10** Waqaqayyo Museedhaanakkana jehde; "Ulee Aroon fuudhiitii akka inni finciltoottaafmallattoota'uuf fuulataabotakakuu seeraadura deebisisiaka'i. Kun akka isaan hin dhumneefattiguungummuuisaanisana dhaabachisa." **11** Museenisakumawaqaqayyoisaajaje sana godhe. **12** Israa'eloonnii Museedhaanakkana jehdan; "Nu ni duuna! Nu badneerra; nu hundinuubadneera! **13** Namni dunkaana qulqulluu Waqaqayyotti dhi'aatu kam iyyuu ni du'a. Nu amma du'uufjirraa?"

18 Waqaqayyo Arooniinakkana jehde; "Ati, ilmaankeetii fi maatiinabbaakeetii si wajjin yakka iddoohulqulluutti hoijetamettini gaafatamtii. Yakkalubummaatti hoijetame si'ii fi ilmaankee qofatu itti gaafatama. **2** Akka isaan yeroo atti fi ilmaankee fuuladunkaana dhuga ba'umsaadurattitajaajiltanittisitti dabalamaniisi gargaaranaiif obbolootakewarragosa Lewwii, warragosaabbaakeetii sana fidi. **3** Isaanajakkee dhaga'uudhaan hojjiwwandunkaana keessaa hunda haahoijetan; garuu mi'a iddoohulqulluuttyookaan iddooaarsaatiidhi'aachuu hin qaban. Yooakkastae isaanis, atis ni duutu. **4** Isaanidunkaana wal ga'ii eeguudhaaf isinittidabalamuuqabu; hojjiidunkaanasanaahundashaa hoijetan. Namni biraa iddooisinjirtanitidhi'aachuu hin qabu. **5** "Isin akka dheekkamsiammas Israa'elootairrin hin buuneef eegumsa iddoohulqulluuttiieegumsaiddooaarsaatiini gaafatamtii. **6** Animataan koo obbolootakeessanLewwotaaferennaawwan

hin duuneeef dafkaana wal ga'iitti hin dhi'aatin. **23** Kan wajjin itti fayyadamuudhaaf ol kaa'ata; innis cubbuu hojii dafkaana wal ga'iit hoijetuu fi kan itti gaafatama irraa qulqulleeffamuuf fayyada. **10** Namni daaraa yakka achitti hoijetamuuf fudhatu Lewwotuma. Kunis goromsa sanaa walitti haru sunis wayyaa ofii isaa dhaloota dhufuuf seera bara baraa ti. Isaan saba Israa'el keessatti dhaala tokko illee hin argatan. **24** Qooda kanaa xuraa'aa ta'a. Kunis Israa'elootaa fi alagoota gidduu ani waan Israa'eloomni kudhan keessaa tokko aarsaa isaanii jiraatanii seera bara baraa ta'a. **11** "Namni reeffa godhamii Waaqayyoof dhi'eessan sana dhaala isaanii nama kamii iyuu tuqu bultii torba xuraa'aa ta'a. **12** godhee Lewwotaaf kenneera. Sababiin ani, 'Isaan saba Inni guyyaa sadaffaa fi guyyaa torbaffaatti bishaaniin Israa'el keessatti dhaala tokko illee hin qabaatan' jedhee of qulqulleessuu qaba; ergasii qulqulluu ta'a. Garuu waa'ee isaanii dubbadheefis kanuma." **25** Waaqayyo yoo guyyaa sadaffaa fi torbaffaatti of qulqulleessuu Museedhaan akkana jedhe; **26** "Akkanan jedhii Lewwotati baate inni hin qulqulla'u. **13** Namni reeffa nama dubbadih: 'Yommuu kennaa harka kudhan keessaa harka kamii iyuu tuqe of qulqulleessuu hundi dafkaana tokko kan ani dhaala keessan godhee isiniif kenne sana Waqaqayyo qulqulicha sana xureessa. Namni sun saba Israa'el keessaa ni balleffama. Sababii bishaan ittiin kudhan keessaa harka tokko aarsaa Waaqayyo godhaa qulqulleessan isatti hin facaaafaminiif inni xuraa'aa dhi'eessaa. **27** Aarsaan keessanisakkuma midhaan oobdii dha; xuraa'ummaanisaas isuma irratti hafa. **14** "Yeroo irraa yookaanakkuma cuunfaa iddo ija wayinii itti cuunfanii keessaa ba'eetti isiniif herregama. **28** Isinis namni tokko dafkaana keessatti du'utti seeri kana: haaluma kanaan kennaa harka kudhan keessaa harka Namni dafkaana sana seenu hundii fi namni dafkaana tokko kan Israa'eloota irraa argatan hunda keessaa keessa jiru hundi bultii torbaaf xuraa'aa ta'a; **15** Waaqayyoof aarsaa ni dhi'eessitu; kennaawwan kanneen qodaan afaan banaa kan qadaadni jaboeffamee itti hin keessasaa waan qooda Waaqayyo ta'e Aroon lubichaaf qadaadamin hundi xuraa'aa ta'a. **16** "Namni alatti nama goraadeedhaan ajjeefamee yookaan nama ofumaan du'e kennaa. **29** Waan isinii kennname hunda keessaa kutaa tuqu kam iyuu yookaan namni lafee namaa yookaan waan hunda caalaa gaarii fi qulqulluu ta'e qooda awwala tuqu kam iyuu bultii torbaaf xuraa'aa ta'a. **17** Waaqayyo godhaati dhi'eessaa." **30** "Lewwotaan akkana jedhi: 'Yommuu isin kutaa waan hunda caalaa gaarii ta'e sana irraa daaraa xinnaa isaa fuudhii okkotee tokkotti dhi'eessitanitti kutaan sun akka midhaan oobdiid irraa naqittii bishaan yaa'u itti dhangalaasi. **18** Ergasiis yookaan akka cuunfaa iddo ija wayinii itti cuunfan nomi akka seeraatti qulqulluu ta'e hiisophii xinnaa isaa keessaa ba'eetti isiniif herregama. **31** Sababii wanni kun mindaa hojii dafkaana wal ga'iit kan isin hoijettanii ta'eef isinii fi namoonni mana keessan jiraatan waan hafe sana iddo barbaadan kamitti iyuu nyaachuu dandeesu. **32** Qooda isaa kan waan hunda caalu sana dhi'eessuuudhaan isin waan kana keessatti yakka hin qabaattan; yoos isin aarsaa Israa'elootaa qulqulluu sana hin xureessitan; hin duutanis."

19 Waaqayyo Musee fi Arooniin akkana jedhe: **2** "Seerri Waaqayyo ajaje kana: Akka Israa'eloomni goromsa diimtuu hir'ina yookaan hanqina hin qabne kan takkumaa waanjoo morma ishee hin tuqin tokko siif fidan itti himi. **3** Goromsa sanas Ele'aazaar lubichatti kennaa; raaddi sunis qubata keessaa gad baafamtee fuula isaa duratti haa qalamtu. **4** Ele'aazaar lubichi quba isaatii dhiiga goromsa sanaa irraa xinnoo fuudhee dafkaana wal ga'iit duratti yeroo torba haa facaausu. **5** Utuma inni ilaalu gogaan, foon, dhiignii fi cumaan goromsa sanaa haa gubamu. **6** Lubni sun qoraan birbirsaai, hiisophii fi kirrii bildiimaa goromsa gubantu sanatti haa darbatu. **7** Lubni sun ergasii wayyaa ofii isaa miiccatee dhagna ofii isaa illee bishaaniin dhiqachuu qaba. Innis qubatatti galuu danda'a; garuu hamma galgalaatti akka seeraatti xuraa'aa ta'e tura. **8** Namchi goromsa sana gubus wayyaa isaa miiccatee dhagna isaa bishaamiin haa dhiqatu; innis hamma galgalaatti xuraa'ee tura. **9** "Namni qulqulluun tokko daaraa goromsa sanaa walitti haree qubata keessaa baasee iddo seeraan qulqulluu ta'e tokko haa kaa'u. Daaraa kanas waldaan Israa'el bishaan ittiin qulqulleessan wajjin itti fayyadamuudhaaf ol kaa'ata; innis cubbuu hojii dafkaana wal ga'iit hoijetuu fi kan itti gaafatama irraa qulqulleeffamuuf fayyada. **10** Namni daaraa yakka achitti hoijetamuuf fudhatu Lewwotuma. Kunis goromsa sanaa walitti haru sunis wayyaa ofii isaa dhaloota dhufuuf seera bara baraa ti. Isaan saba Israa'el keessatti dhaala tokko illee hin qabaatan' jedhee of qulqulleessuu qaba; ergasii qulqulluu ta'a. Garuu waa'ee isaanii dubbadheefis kanuma." **25** Waaqayyo yoo guyyaa sadaffaa fi torbaffaatti of qulqulleessuu Museedhaan akkana jedhe; **26** "Akkanan jedhii Lewwotati baate inni hin qulqulla'u. **13** Namni reeffa nama dubbadih: 'Yommuu kennaa harka kudhan keessaa harka kamii iyuu tuqe of qulqulleessuu hundi dafkaana tokko kan ani dhaala keessan godhee isiniif kenne sana Waqaqayyo qulqulicha sana xureessa. Namni sun saba Israa'el keessaa ni balleffama. Sababii bishaan ittiin kudhan keessaa harka tokko aarsaa Waaqayyo godhaa qulqulleessan isatti hin facaaafaminiif inni xuraa'aa dha; xuraa'ummaanisaas isuma irratti hafa. **14** "Yeroo namni tokko dafkaana keessatti du'utti seeri kana: Namni dafkaana sana seenu hundii fi namni dafkaana keessa jiru hundi bultii torbaaf xuraa'aa ta'a; **15** qodaan afaan banaa kan qadaadni jaboeffamee itti hin qadaadamin hundi xuraa'aa ta'a. **16** "Namni alatti nama goraadeedhaan ajjeefamee yookaan nama ofumaan du'e tuqu kam iyuu yookaan namni lafee namaa yookaan awwala tuqu kam iyuu bultii torbaaf xuraa'aa ta'a. **17** Waaqayyo godhaati dhi'eessaa." **30** "Lewwotaan akkana jedhi: 'Yommuu isin kutaa waan hunda caalaa gaarii ta'e sana irraa daaraa xinnaa isaa fuudhii okkotee tokkotti naqittii bishaan yaa'u itti dhangalaasi. **18** Ergasiis nomi akka seeraatti qulqulluu ta'e hiisophii xinnaa isaa fuudhee bishaan sana keessa cuuphee dafkaanaa fi mi'a isaa hundatti, namoota achi turanittis haa facaausu. Akkasumas nama lafee namaa yookaan awwala yookaan nomee ajjeefamee yookaan nama ofumaan du'e tuqu kam iyuu yookaan namni lafee namaa yookaan awwala tuqu kam iyuu bultii torbaaf xuraa'aa ta'a. **19** Namchi qulqulluun sun guyyaa sadaffaa fi torbaffaatti namicha xuraa'aa sanatti haa facaausu; guyyaa torbaffaatti immoo isaa qulqulleessuu qaba. Namchi qulqulleefamu sun wayyaa ofii isaa miiccatee, dhagna ofii isaa bishaaniin dhiqachuu qaba; innis galgala sana qulqulluu ta'a. **20** Garuu namni xuraa'aa sun yoo of qulqulleessuu baate, inni sababii iddo qulqulluu Waaqayyo xureessef waldaa keessaa ni balleffama. Bishaan ittiin qulqulleessan sun isatti hin facaaafamneetii inni xuraa'aa dha. **21** Kun isaanii seera bara baraa ti: "Namchi bishaan ittiin qulqulleessan facaausu sun wayyaa ofii isaa haa miiccatu; namni bishaan ittiin qulqulleessan tuqu hamma galgalaatti xuraa'aa ta'a. **22** Wanni namni xuraa'aa sun tokko tuqu kam iyuu xuraa'aa ta'a; namni waan sana tuqu hamma galgalaatti xuraa'aa ta'a."

20 Ji'a jalqabaatti waldaan Israa'elootaa guutuun Gammoojiji Siin ga'; isaanis Qaadesh keessa turan. Miiryamis achitti duutee awwaalamte. **2** Waldaan sun bishaan hin qabu ture; kanaafuu waldaan sun Musee fi Arooniin mormuuf walitti qabame. **3** Isaanis akkana jedhanii Musee fi Arooniin lolan; "Maalo utuu nus gaafuma obboloonni keenya fulu Waaqayyo duratti du'an sana duunee jiraannee! **4** Isin maaliif waldaa Waaqayyo gammoojiji kanatti fiddan? Akka nuu fi horiin keenya asitti dhumnuufi? **5** Maaliif biyya Gibxittii iddo hamaa kanatti gad nu baafthan? Iddoon

kun midhaan yookaan harbuu yookaan ija wayinii yookaan roomaanii hin qabu. Bishaan dhugaatiis hin dafkaana wal ga'iil deemanii addaan lafatti gombifaman; ulfinni Waaqayyoos isaanitti mul'ate. **7** Waaqayyoos Museedhaan akkana jedhe; **8** "Ulee sana fuudhiiti, atii fi obboleessi kee Aroonis waldaa walitti qabaa. Fuuluma isaanii durattis kattaa sanatti dubbadhaa; kattaa sunis bishaan baasa. Atis kattaa sana keessa waldaadhaaf bishaan baatfa; akkasiin isaanii fi horiin isaanii bishaan dhuguu danda'u." **9** Kanaafuu Museen akkuma inni isa ajaje sanatti ulee fuula Waaqayyo dura jiru sana fuudhe. **10** Musee fi Aroon kattaa sana durattis waldaa walitti qaban; Museen waldaa sanaan, "Finciltoota nana, mee dhaga'a; nu kattaa kana keessa bishaan isinii baasuu qabnaa?" jedhe. **11** Museen harka ol fudhatee ulee isaa sanaan yeroo lama kattaa sana dha'e. Bishaan achi keessaolaanaan waldaa fi horiin isaanii dhugan. **12** Waaqayyo garuu Musee fi Arooniin akkana jedhe; "Sababii isin fuula Israa'elootaa durattis akka qulqullummaa kootiiti na kabajjanii natti amanuu diddaniif, isin biyya anisaanii kenne sanatti waldaa kana hin galchitan." **13** Kun bishaan Mariibaa, lafa Israa'eloonni itti Waaqayyo wal dhabanii fi lafa inni itti akka qulqulluu ta'e gidduu isaanitti of argisiiseet. **14** Museen akkana jedhee Qaadesh irraa mooti Edoomiitti ergamoota erge: "Obboleessi kee Israa'el akkana jedha: Ati wa'a ee rakkina nutti dhufe hundaa ni beekta. **15** Abbootiin keenya Gibxitii gad bu'an; nus waggaahedduu achi jiraanne. Warri Gibxis nuu fi abbootiin keenya cunqursan; **16** garuu nuu Waaqayyotti iyyaannaan, inni nu dhaga'ee ergamaa isaa ergee biyya Gibxii nu baase. "Nu amma as Qaadeshitti jechuunis magaalaa daarii biyya keetii irra jiru tokko keessa jirra. **17** Maaloo mee akka biyya kee keessa baanee dabarru nuu eeyyami. Nu lafa qotisaay yookaan iddo dhaabaa wayinii tokko keessa iyuu hin yaanu yookaan bishaan boolla bishaanii tokkoo iyuu si duraa hin dhugnu. Nu karaa mootichaan irra godaanna malee hamma daarii kee keessaan baanutti bitaa mirgatti hin gorru." **18** Edoom immoo akkana jedhee deebii kenne: "Isin asiin darbuu hin dandeessan; yoo darbuu yaaltan immoo nu isinitti kaanee goraadeedhaan isin dhoofna." **19** Israa'eloonnis akkana jedhanii deebii kennan: "Nu karuma guiddicha irra yaana; yoo nu yookaan horiin keenya bishaan keessan kam iyuu dhuge, nu gatii isinii kaffalla. Nu miilla qofaan yaanee darbuu feena; kana malee waan biraa hin feenu." **20** Isaa amma illee akkana jedhanii deebisan: "Isin asiin hin dabartan." Edoomis loltoota baay'ee fi jajjaboo fudhatee isaanitti gad ba'e. **21** Sababii Edoom biyya ofii isaa keessaan darbuu isaan dhowweef Israa'eloonni isaan irraa deebii'an. **22** Sabni Israa'el hundinuu Qaadeshii ka'ee Tulluu Hoori ga'e. **23** Waaqayyoos Tulluu Hoori ciinatti daangaa Edoom biratti Musee fi Arooniin akkana jedhe; **24** "Aroon gara abbootiisisaatti walitti qabama. Sababii isin lachuu bishaan Mariibaa biratti ajaja kootti finciltanii, inni biyya anisa Israa'elootaaf kennutti hin galu. **25** Arooniif ilmaa isaa Ele'aazaar fuudhiiti Tulluu Hooritti ol baasi.

26 Aroon irraa uffata isaa baasiitii ilmaa isaa Ele'aazaaritti uffisi; Aroon gara abbootiisisaatti walitti qabamaatii. Inni jiru!" **6** Musee fi Aroon waldaa biraa gara balbala achitti du'a." **27** Museen akkuma Waaqayyo isajaje sana godhe: Isaanis utuma waldaan Israa'el guutuunilaalu Tulluu Hooritti ol ba'an. **28** Museen uffata Aroon irraa baasee ilmaa isaa Ele'aazaaritti uffise. Aroonis achuma tulluu sana gubbaatti du'e. Musee fi Ele'aazaaritisulluu sana irraa gad bu'an; **29** yommuu waldaan Israa'el hundi akka Aroon du'e dhaga'etti manni Israa'el guutuun bultii soddoma boo'eef.

21 Mootiin Aaraad namichi Kana'aan kan Negeeb keessa jiraatu sun akka Israa'el karaa Ataariim irra dhufaa jiru dhageenyaan Israa'eloota loolee isaan keessaan nama tokko tokko booji'e. **2** Israa'eloonnis, "Yoo ati saba kana dabarsitee harka keenyatti kennite, nu guutumaan guutuutti magaalaa isaanii barbadeessina" jedhanii Waaqayyoof wareegan. **3** Waaqayyo isyya Israa'el dhaga'ee warra Kana'aan dabarsee harka isaanittikenne. Israa'eloonnis isaanii fi magaalaaawan isaanii illee guutumaan guutuutti barbadeessan; kanaafuu iddon sun Hormaa jedhamnee waamame. **4** Isaanis Edoom duubaan darbanii deemuuf jedhanii Gaara Hoorii ka'anii karaa Galaana Diimaatti geessu irra qajeelan. Sabni sun garuu karumatti obsa fixate; **5** isaanis Waqaqa fi Museedhaan mormanii akkana jechuudhaan dubbatan; "Isin maaliif akka gammoojiji keessatti dhumnuu biyya Gibxii nu baافتan? Buddeenni hin jiru! Bishaan hin jiru! Nus nyaata balfamaa kana jibbineerra!" **6** Waaqayyo bofawwan hadhaa qaban gidduu isaanitti erge; bofawwan sunis isaan iddanii Israa'eloonni baay'een dhuman. **7** Sabni sunis gara Musee dhufee akkana jedhe; "Nu yeroo Waaqayyo fi sitti afaan dabarre sana cubbuu hojenne. Akka Waaqayyo bofawwan kanneen nurraa pageessuu nuuf kadhadhu." Museen saba sanaaf kadhate. **8** Waaqayyo Museedhaan akkana jedhe; "Bofa tokko tolchiitti utubaatti fannisi; namni bofnii idde kam iyuu bofa ati tolchite sana ilaalee jiraachuu danda'a." **9** Museen bofa naasii tokko tolchee utubaatti fannise. Ergasisiis namni bofti idde kam iyuu yeroo bofa naasii sana ilaalu ni jiraata ture. **10** Israa'eloonni fuula durattis qajeelanii Oobooti keessa qubatan. **11** Ergasisiis Oobooti ka'anii Iyyee Abaariim lafa karaa ba'a biiftuutiin fuullee Mo'aabitti gammoojiji keessatti argamu qubatan. **12** Achii ka'anii Sulula Zered keessa qubatan. **13** Achii ka'anii daarii Arnoon lafa gammoojiji keessaa kan bulchiinsa Amoorotaa keessa seentu sana irra qubatan. Arnoon lafa daarii Mo'aab irraa kan Mo'aabii fi Amoor gidduu jirtuu dha. **14** Sababiin Kitabni Waraana Waaqayyo akkana jedhuuf kana: "Waahab Suufaa keessaa fi lageen, Arnoonii fi **15** irraangadee sululaa kan gara Aaritti geessuu fi daarii Mo'aab irratti argamu." **16** Achii ka'anii gara Bi'er boolla bishaanii kan Waaqayyo Museedhaan, "Saba walitti qabi; an bishaan kennaaifi" jedhe sanaa karaa isaanii itti fufan. **17** Israa'elis faarfannaa kana faarfate: "Yaa boolla bishaanii nana, burqi! Isinis waa'ee isaa faarfadhaa; **18** Boolla bishaanii ilmaan mootii qotan, kan kabajmooni sabaa, qajeelcha warra seera kennuutiin ulee isaaniiitii qotan faarfadhaa." Isaan ergasiis gammoojiji sana keessaa

ba'anii Mataanaa dhaqan; **19** Mataanaadhaa ka'anii Mo'aab ture sun, **5** akka isaan Bala'aam ilma Be'oor kan Nahaali'eel dhaqan; Nahaali'eeli ka'anii Baamooti biyyuma itti dhalate keessa laga Efraaxiis bira Phetoori dhaqan; **20** Baamootii immoo ka'anii sulula Mo'aab, iddo Baalaaqis akkana jedhe: "Kunoo, sabni tokko biyya Gibxii itti fiixeen Phisgaa gammoojiitti garagaltu qubatan. **21** Israa'elis Sihoon mooticha Amoorotaatiinakkana jechuuf ergamoota ergate: **22** "Akka nu biyya kee keessaan darbinu nuuf eeyyami. Nu lafa qotisaa yookaan qubataniiru. **6** Sababii isaan na caalaa humna qabaniif iddo dhaabaa wayinii tokkotti iyuu hin gorru yookaan amma kottuutii isaan abaari. Yoos ani isaan mo'adhee bishaan boolla bishaanii tokkoo illee hin dhugnu. Nu biyya keessaa baanuttu karaa mootichaa biyya keessaa ar'i ee isaan baasuu nan danda'a ta'a. Ani hamma biyya kee keessaan baanuttu karaa mootichaa akka warri ati eebbiftu eebbfaman, warri ati abaartus irra yaana." **23** Sihoon garuu akka Israa'el biyya isaan abaraan nan beeataiti." **7** Maanguddooni Mo'aabii keessa ba'ee darbu hin eeyyamne. Innis loltoota ofii fi Midiyaan sun ka'anii kaffaltii mortuu sanaa fudhatanii guutuu walitti qabatee Israa'elin loluuf gammoojiitti deeman. Isaanis yommuu Bala'aam bira ga'anitti Baalaaq jedheen sana itti himan. **8** Bala'aamis, "Walkan gad ba'e. Yommuu Yaahazi ga'ettis Israa'elin wal lole. kana asuma bulaa; anis deebii Waaqayyo naaf kennu **24** Israa'el garuu goraadeedhaan isa ajjeesee Arnoonii isintti nan hima" jedheen. Qondaaltonni Mo'aab sun jalqabee hamma Yaabooq ga'utti biyya isaa qabate; garuu isuma bira turan. **9** Waaqni gara Bala'aam dhufee, sababii dallaan daangaa Amoorotaa jabaa tureef inni "Namoonni si wajjin jiran kuneen eenyu?" jedhee hamma daangaa Amoonotaa qofatti deemuu danda'e. **25** gaafate. **10** Bala'aamis akkana jedheen Waaqaaf deebii Israa'elis magalaawwan Amoorotaa hunda, Heshboonii fi qubatawan naannoo ishee jiran hunda qabatee jedhee ergaa kana natti erge: **11** 'Kunoo, sabni biyya Gibxii keessa qubate. **26** Heshboon kun magalaalaa Sihoon ba'ee dhufe tokko lafa guuteera; ati amma kottuutii isaan mootii Amoorotaa isa mooticha Mo'aab kan duraa loolee naaf abaari. Yoos ani isaan lolee ar'i ee biyyaa baasuu nan biyya isaa hunda hamma Arnoonitti irraa fudhate sanaa danda'a ta'atii." **12** Waaqayyo garuu Bala'aamii, "Isaan ture. **27** Sababiin weelistooni akkana jedhanifi kana: "Gara Heshboon kottaa; ishee deebitee haa jjaaramtu; Magalaalan Sihoonis haa haaromfamu. **28** "Heshboon keessaa ibiddi, magalaalaa Sihoon keessaa arrabni ibiddaa ba'e. Ibddi sun Aari magalaalaa Mo'aab, jiraattotta gaara ba'e. Ibddi sun Aari magalaalaa Mo'aab, jiraattotta gaara Arnoonii gubee barbadeesse. **29** Yaa Mo'aab, siif wayyoo! Yaa warra Kemoosh, isin barbadooftaniirtu! Inni ilmaan isaa akka baqattootaatti, intallan isaa immoo sana caalaa baay'ee fi caalaa bebeekamoo kan biraa erge. akka booji'amtootaatti, Sihoon mootii Amoorotaatti **16** Isaanis dhufanii Bala'aamiin akkana jedhan: "Wanni dabarsee kenneera. **30** "Nu garuu isaan garagalchineerra; Baalaaq ilmi Ziphoori jedhu kunoo kana: 'Maaloo wanni Heshboon hamma Diiboonitti barbadoofteerti. Nus hamma Noofaa ishee gara Meedebaatti diriirtu sanaatti ulfina guddaa siif nan kennaatii; waan ati jettu hundas isaan barbadeessineerra." **31** Akkasiin Israa'el biyya **17** an iaja Waaqayyo Waaqa koottin alatti waan xinnaa **32** Museen Ya'izeeritti basaastota isaa kan meetii fi warqeent guutame sana naaf kenne illee, Amoorota achi keessa jiraachaa turan ari'anii baasan. **33** Isaanis ergasii deebi'anii karaa Baashaan qabataniif yookaan guddaa tokko illee hojjechuun hin danda'u. **19** ol ba'an; Oogi mootichi Baashaanii fi loltooni isaa guutuun Edreyiitti isaanini wal loluuf itti gad ba'an. Akka an i waan Waaqayyo natti himu kan biraan beekuu **34** Waaqayyo Museedhaan akkana jedhe; "Sababii anii danda'uuf isinis akkuma warra kaanii as bulaa." **20** guutuu loltoota isaatii fi biyya isaa illee dabarsee Halkan sana Waaqayyo gara Bala'aam dhufee, "Sababii harkatti qabatee karaa irra dhaabatu arginaan of irra gara harkattie karree gortee lafa qotisaa seente. Bala'aamis moomoni kuneen si waamuu dhufanii, isaan wajjin deemi; garuu waanraa anii sitti himu qofa hojjedhu" **21** Bala'aam ganamaan ka'ee harree isaa irra moomoni kuneen si waamuu dhufanii, isaan wajjin deemei; garuu waanraa anii sitti himu qofa hojjedhu" **22** Waaqni garuu inni deemnaan itti aare; ergamaan Waaqayyo tokkos isaan mormuu jedhee karaa irra dhaabate. Bala'aamis harree isaa yaabbatee deemaa ture; tajaajiltooni isaa lamaan isa wajjin turan. **23** Harreen sun immoo ergamaa Waaqayyo kan goraadee luqqifatee harkatti qabatee karaa irra dhaabatu arginaan of irra gara galtee karree gortee lafa qotisaa seente. Bala'aamis karaatti ishee deebisudhaaf harree sana rukute. **24** Ergamaan Waaqayyo sun garuu daandii dhifhoo, iddo dhaabaa wayinii lama kanneen gama lamaan dallaa qaban gidduu baatu irra dhaabate. **25** Harreen sun ergamaa Waaqayyo arginaan, dallatti maxxantee

22 Israa'eloonni gara dirree Mo'aabitti qajeelanii Yerikoon gama qarqara Yordaanos qubatan. **2** Baalaaq ilmi Ziphoori waan Israa'el Amoorotati hojjeete hunda arge; **3** Mo'aabis waan sabni sun akka malee baay'ee ta'eef ni sodaate. Mo'aabis sababii Israa'elootaatiif raaafame. **4** Warri Mo'aabis maanguddoona Midyaaniin, "Namoonni baay'een kunneen akkuma qotiyoon marga bakkee dheedee fixu sana waan naannoo keenya jiru dheedee fixa" jedhan. Kana irratti Baalaaq ilmi Ziphoori kan yeroo sana mootii

miilla Bala'aam dallaatti buufte. Inni ammas harree sana isaan wal arginaan Bala'aam, "Ani iddo aarsaa torba rukute. **26** Ergamaan Waaqayyoos fuula duratti hiiqee qopheessee tokkoo tokkoo isaa irratti korma loonii daandii dhiphaa iddo ittiin mirgatti yookaan bitaatti tokkoo fi korbeessa hoolaa tokko qopheesseera" jedhe. goran hin qabne tokko irra dhaabate. **27** Harreen sun **5** Waaqayyo ergaa tokko afaan Bala'aam keessa kaa'ee, ergamaa Waaqayyo arginaan Bala'aam jalaa gad ciifte; "Baalaaqitti deebi'iittii ergaa kana itti himi" jedheen. **6** innis aaree ulee ofitiin harree sana rukute. **28** Kana Bala'aam Baalaaqitti deebi'ee isaa qondaaltota Mo'aab irratti Waaqayyo afaan harree sanaa banee harreen sun wajjin aarsaa isaa bira dhaabatu arge. **7** Bala'aam ergaa Bala'aamiin, "Ani maal si yakkinaan ati akkas yeroo sadii isaaakkanaa jedhee dubbate: "Baalaq Arraam irraa, na rukutte?" jette. **29** Bala'aamis harree sanaan, "Ati na mootichi Mo'aab gaarran ba'aa irraa na fide. Innis, gowwoomsite; ani utuu goraadee of harkaa qabaadhee 'Kottutui Yaaqoobin naa abaari; kottutui Israa'elin naa silaa ammuman si ajjeesa" jedhe. **30** Harreen sun amma illee Bala'aamiin akkana jette; "Ani harree kee kan ati hamma har'aati guyyaa hunda yaabbattu mitii? Ani takkumaa waan akkasiit sitti hojjedhee beekaa?" Innis, "Ati maaliif yeroo sadan kana harree kee rukutte? Kunoo ta'u!" **11** Baalaaqis Bala'aamiin, "Wanni ati na goote kun ani waan karaan kee fuula koo duratti jal'aa ta'eef siin maali? Ani akka ati diina koo naa abaartuuf si fide; ati mormuudhaafan dhufe. **33** Harreen kun na argitee kunoo isaan eebbitfe malee waan tokko iyuu isaan hin yeroo kana sadanuu narraa gorte. Utuu isheen narraa goone!" jedhe. **12** Innis, "Ani waan Waaqayyo afaan koo goruu baattee silaa anii yoona si ajjeesee ishee immoo keessa kaa'u hin dubbadhui?" jedhee deebii kenneef. **13** hambisa ture." **34** Bala'aamis ergamaa Waaqayyootiin, Baalaaq, "Mee gara lafa itti isaan arguu dandeessu biraa "Ani cubbuu hojjedheera. Ani akka ati naan mormuuf na wajjin kottu; ati gara tokko qofa malee hunduma jettee karaa irra dhaabattein hubanne. Ammas yoo isaanii arguu hin daneessu. Achiis isaan naa abaari" sitti hin tolin ani naan deebi'a" jedhe. **35** Ergamaan Waaqayyoo sunis Bala'aamiin, "Namoota kana wajjin iratti argamuttiisa geesse; achittis iddo aarsaa torba deemi; garuu waanuma ani sitti himu qofa dubbadhu" ijaaree tokkoo tokkoo iddo aarsaa sanaa iratti korma jedhe. Akkasiin Bala'aam qondaaltota Baalaq sana wajjin deeme. **36** Baalaaqis akka Bala'aam dhufaa jiru loonii tokkoo fi korbeessa hoolaa tokko aarsaa dhi'eesse. **14** Inni gara dirree Xoofium kan fiixe Phisgaa dhageenyaan, magaalaa Mo'aab kan daarii Arnoon iratti Waqa wajjin wal argutti asuma aarsaa kee bira turi" argamuttiisa simachuudhaaf ka'ee deeme. **37** Baalaqis jedhe. **15** Bala'aamis Baalaaqiin, "Ati hamma ani achi siqee dhugumaan ulfina siif kennuu hin danda'u?" **38** Bala'aamis, "Kunoo ani si bira dhufere. Garuu ani waanumarge dubbachuu nan danda'a? Ani waanuma aarsaa dhi'eesssee gara tokko Bala'aamii fi qondaaltota Waaqayyo Bala'aam wajjin wal argee ergaa jedhe. **39** Bala'aamis ka'ee Baalaq wajjin yaa ilma Ziphoori naa dhaga'i. **19** Waaqni nama miti; Qiiriyaati Haxoti dhaqe. **40** Baalaq loonii fi hoolaa inni hin sobu; yookaan gaabbuudhaaf inni ilma namaa aarsaa dhi'eesssee gara tokko Bala'aamii fi qondaaltota miti. Inni waa dubbatee ergasii hin hojjetu? Inni isawaajjin turanifiif kenne. **41** Ganama itti anaus Baalaq, waa abdachiisee ergasii hin raawwatu? **20** Kunoo ani Bala'aamin Baamooti Ba'aalitti ol baase; innis achi dhaabattee saba Israa'el warra daangaa gamaa irra jiran arge.

23 Bala'aamis Baalaaqiin, "Iddo aarsaa torba asitti naaf ijaari; amma illee korommii loonii torbaa fi korbeeeyii hoolaa torba naa qopheessi" jedhe. **2** Baalaqis akkuma Bala'aam jedhee sana godhie; isaan lamaan tokkoo iddo aarsaa irratti korma loonii fi korbeessa hoolaa tokko aarsaa dhi'eessan. **3** Ergasii Bala'aam Baalaqqiin akkanaa jedhe; "Ani xinnoo achi sirraa nani siqa; ati immoo asuma aarsaa kee bira turi. Tarii Waaqayyo anaa wajjin wal arguuf ni dhufa ta'a. Wan inni natti mul'isu kam iyuu ani sittin hima." Innis gara gaara tokkoo dhaqe. **4** Waaqayyo

isaan wal arginaan Bala'aam, "Ani iddo aarsaa torba rukute. **26** Ergamaan Waaqayyo ergaa tokko afaan Bala'aam keessa kaa'ee, "Baalaqqitti deebi'iittii ergaa kana itti himi" jedheen. **6** innis aaree ulee ofitiin harree sana rukute. **28** Kana Bala'aam Baalaqqitti deebi'ee isaa qondaaltota Mo'aab irratti Waaqayyo afaan harree sanaa banee harreen sun wajjin aarsaa isaa bira dhaabatu arge. **7** Bala'aam ergaa Bala'aamiin, "Ani maal si yakkinaan ati akkas yeroo sadii isaaakkanaa jedhee dubbate: "Baalaq Arraam irraa, na rukutte?" jette. **29** Bala'aamis harree sanaan, "Ati na mootichi Mo'aab gaarran ba'aa irraa na fide. Innis, gowwoomsite; ani utuu goraadee of harkaa qabaadhee 'Kottutui Yaaqoobin naa abaari; kottutui Israa'elin naa silaa ammuman si ajjeesa" jedhe. **30** Harreen sun amma illee Bala'aamiin akkana jette; "Ani harree kee kan ati hamma har'aati guyyaa hunda yaabbattu mitii? Ani takkumaa waan akkasiit sitti hojjedhee beekaa?" Innis, "Ati maaliif yeroo sadan kana harree kee rukutte? Kunoo ta'u!" **11** Baalaqqis Bala'aamiin, "Wanni ati na goote kun ani waan karaan kee fuula koo duratti jal'aa ta'eef siin maali? Ani akka ati diina koo naa abaartuuf si fide; ati mormuudhaafan dhufe. **33** Harreen kun na argitee kunoo isaan eebbitfe malee waan tokko iyuu isaan hin yeroo kana sadanuu narraa gorte. Utuu isheen narraa goone!" jedhe. **12** Innis, "Ani waan Waaqayyo afaan koo goruu baattee silaa anii yoona si ajjeesee ishee immoo keessa kaa'u hin dubbadhui?" jedhee deebii kenneef. **13** hambisa ture." **34** Bala'aamis ergamaa Waaqayyootiin, Baalaqq, "Mee gara lafa itti isaan arguu dandeessu biraa "Ani cubbuu hojjedheera. Ani akka ati naan mormuuf na wajjin kottu; ati gara tokko qofa malee hunduma jettee karaa irra dhaabattein hubanne. Ammas yoo isaanii arguu hin daneessu. Achiis isaan naa abaari" sitti hin tolin ani naan deebi'a" jedhe. **35** Ergamaan Waaqayyoo sunis Bala'aamiin, "Namoota kana wajjin iratti argamuttiisa geesse; achittis iddo aarsaa torba deemi; garuu waanuma ani sitti himu qofa dubbadhu" ijaaree tokkoo tokkoo iddo aarsaa sanaa iratti korma jedhe. Akkasiin Bala'aam qondaaltota Baalaq sana wajjin deeme. **36** Baalaqqis akka Bala'aam dhufaa jiru loonii tokkoo fi korbeessa hoolaa tokko aarsaa dhi'eesse. **14** Inni gara dirree Xoofium kan fiixe Phisgaa dhageenyaan, magaalaa Mo'aab kan daarii Arnoon iratti Waqa wajjin wal argutti asuma aarsaa kee bira turi" argamuttiisa simachuudhaaf ka'ee deeme. **37** Baalaqqis jedhe. **15** Bala'aamis Baalaqqiin, "Ati hamma ani achi siqee dhugumaan ulfina siif kennuu hin danda'u?" **38** Bala'aamis, "Kunoo ani si bira dhufere. Garuu ani waanumarge dubbachuu nan danda'a? Ani waanuma aarsaa dhi'eesssee gara tokko Bala'aamii fi qondaaltota Waaqayyo Bala'aam wajjin wal argee ergaa jedhe. **39** Bala'aamis ka'ee Baalaq wajjin yaa ilma Ziphoori naa dhaga'i. **19** Waaqni nama miti; Qiiriyaati Haxoti dhaqe. **40** Baalaq loonii fi hoolaa inni hin sobu; yookaan gaabbuudhaaf inni ilma namaa aarsaa dhi'eesssee gara tokko Bala'aamii fi qondaaltota miti. Inni waa dubbatee ergasii hin hojjetu? Inni isawaajjin turanifiif kenne. **41** Ganama itti anaus Baalaq, waa abdachiisee ergasii hin raawwatu? **20** Kunoo ani Bala'aamin Baamooti Ba'aalitti ol baase; innis achi dhaabattee saba Israa'el warra daangaa gamaa irra jiran arge.

kam iyyuu hojjedhu sitti hin himnee?" jedhee Baalaaqiif mataa ilmaan Seet hundaas ni caccabsa. **18** Edoom ni deebise. **27** Ergasiis Baalaaq Bala'aamiin, "Mee kottu mo'atama; See'iir, diinni isaa ni mo'atama; Israa'el garuu amma illee ani iddoor biraa sin geessaa. Tarii achii jara naaf abaaruun kee Waaqa gammachiisa ta'atii" jedhe. **28** Baalaaqis Bala'aamin fiixee tulluu Phe'oor kan irra dhaabatanii gammoojiji sana gad ilaalanitti ol baase. **29** Bala'aamis Baalaqiqiin, "Iddoor aarsaa torba asitti naaf ijاري; ammas korommii loonii torbaa fi korbeeeyii hoolaa torba naaf qopheessi" jedhe. **30** Baalaaqis akkuma Bala'aam jedheen sana godhe; tokkoo tokkoo iddoor aarsaa irrattis korma loonii tokkoo fi korbeessa hoolaa tokko aarsaa dhi'eesse.

24 Bala'aam yeroo akka Israa'elin eebbisuun Waaqayyoon gammachiise argetti akka yeroo kaanii falfala barbaacha hin dhaqne; garuu fuula isaa gara gammoojijiitti deebifate. **2** Yommuu Bala'aam ol mil'atee akka Israa'el gosa gosaan qubate argetti Hafuurri Waaqaa isaa irra bu'e; **3** innisakkana jedhee ergaa isaa dubbate: "Ergaa Bala'aam ilma Be'oor, ergaa nama jii isaa sirriitti arguu, **4** ergaa nama dubbii Waaqaa dhaga'uu isaa Waaqa Waan Hunda Danda'u irraa mul'ata argu kan kufee jii isaa banamu sanaa: **5** "Yaa Yaaqoob, durkaanomni kee, Yaa Israa'el, iddoon ati jiraattu akkam miidhagal! **6** "Isaan akkuma sulula diriiraa, akkuma iddoobiqiltuu kan afagaan lagaa, akkuma argeessa Waaqayyo dhaabee, akkuma birbirsaar qarqara bishaanii ti. **7** Okolee isaa keessaa bishaantu lola'; sanyiin isaa bishaan baay'ee argata. "Mootiin isaa Agaag caala; mootummaan isaa ni kabajama. **8** "Waaqayyo Gibxii isaa baase; inni jabina akka jabina gafarsaa qaba. Inni saba diinota isaa ta'e nyaata; lafee isaanii ni caccabsa; xiyya ofii isaaatiin isaan waraana. **9** Inni akkuma leencaa ciiseera; akkuma leenca dhalaas ciiseera; eenyutu isaa dammaqsa? "Warri si eebbisan haa eebbfaman; warri si abaaranis haa abaaraman!" **10** Baalaq Bala'aamitti aare, Innis harka ofii isaa walitti rurrukutee Bala'aamiinakkana jedhe; "Ani akka ati diina koo abaartuufan si waammadhe; ati kunoo yeroo sadan kana isaan eebbitfe. **11** Amma dafii asii deemii mana keetti gal! Ani ulfina guddaa siif nan kenna jedheen ture; amma garuu Waaqayyo akka ati ulfina hin arganne si godheera." **12** Bala'aamis Baalaqiqiinakkana jedhe; "Ani ergamoota ati natti ergite sanattiakkana jedheen hime mitii? **13** "Utuu Baalaaq masaraa meetii fi warqeent guttame sana naaf kennee iyyuu, ani waanuma Waaqayyo jedhe qofan dubbadha malee ajaya Waaqayyootiin alatti waan yaada koo gaarii yookaan hamaa tokko iyyuu hojjechuu hin danda'u." **14** Kunoo ani amma saba kootti nan deebi'a; garuu mee kottu ani waan sabni kun bara dhufu keessaa saba keetiif godhu sin beeksisaa." **15** Inniakkana jedhee ergaa isaa dubbate: Ergaa Bala'aam ilma Be'oor, ergaa nama jii isaa sirriitti arguu, **16** ergaa nama dubbii Waaqaa dhaga'uu kan beekumsa Waaqa Waan Hundaa Olli qabu kan Waaqa Waan Hunda Danda'u irraa mul'ata argu kan kufee diriiruu, jii isaaas kan banamu sanaa: **17** "Ani isaa nargaa; garuu amma miti; ani isaa nan ilaala; garuu dhi'ootti miti. Yaaqoob keessaa urjiin tokko ni ba'a; Israa'el keessaa bokkuun tokko ol ka'a. Inni adda warra Mo'aab, buqqee

jabaachaa deema. **19** Yaaqoob keessaa bulchaan tokko ni ka'a; warra magaalaa sana keessatti lubbuudhaan hafanis ni barbadeessa." **20** Ergasiis Bala'aam Amaaleeq argeeakkana jedhee ergaa ofii isaa dubbate: "Amaaleeq sabotua keessaa kan jalqabaa ture; dhumni isaa garuu barbadaa'u dha." **21** Ergasiis Qeenota argeeakkana jedhee ergaa ofii isaa itti dubbate: "Iddoon ati jiraattu jabaa dha; manni kees kattaa keessatti ijaarame; **22** ta'u isin warri Qeenotaa, gaafa Asoor isin booji'u ni baddu." **23** Innisakkana jedhee ergaa isaa itti dubbate: "Wayyool Yeroo Waaqayyo waan kana hojjetu eenyutu jiraachuu danda'a? **24** Dooniwwan qarqara Kitiim irraa ni dhufu; isaanii Asoorii fi Eeberin ni qabatu; garuu isaanis ni barbadeeffamu." **25** Ergasiis Bala'aam ka'ee mana ofii issaati deebi'e; Baalaq immoo karaa ofii isaa qajjele.

25 Israa'eloonni yeroo Shixiim keessa turanitti dhiironni isaanii dubartoota Mo'aab wajjin sagaagaluu jalqaban. **2** Dubartoonni kunneenis gara qalma waaqota isaaniiitti saba sanaafeeran, sabni sun qalma sana nyaataee waaqota sanaaf sagade. **3** Israa'el Ba'al Phe'oor duukaa bu'e. Dheekkamsi Waaqayyoos isaaniiitti boba'e. **4** Waaqayyo Museedhaanakkana jedhe; "Akka dheekkamsi Waaqayyo jabaan sun saba Israa'el irraa deebi'uuf, hangafoota saba sanaa hunda fuuhdiitti guyyaa adiidhaan fula Waaqayyoos duratti isaan fannisi." **5** Museen abbootii murtii Israa'eliin, "Tokkoon tokkoon keessan namoota keessan kanneen Ba'al Phe'oor duukaa bu'an fixaa" jedhe. **6** Kunoo namichi Israa'el tokko utuma isaan balbalda dunkaana wal ga'iiduratti boo'aa jiranuu fula Museetti fi fula waldaa Israa'el guttuu duratti dubartii Midyaan tokko gara maatii ofii issaati fidate. **7** Fiinehaas ilmi Ele'aazaar ilma Aroon lubichaa waan kana arginaan waldaa sana keessaa ba'ee eebooharkatt qabatee **8** namicha Israa'el sana duukaa bu'e dunkaana seene; namicha Israa'eliifidate walitti waraanee dhagna isheetti fullaase. Akkasiin dha'ichi Israa'elitti dhufe sun ni dhowwame. **9** Garuu baay'inni namoota dha'icha sanaan dhumanii 24,000 ga'ee ture. **10** Waaqayyoos Museedhaanakkana jedhe; **11** "Fiinehaas ilmi Ele'aazaar ilma Aroon lubichaa sanaa dheekkamsa koo Israa'elootta irraa deebiseera; inni akka ani hinaaffaa kootiin isaan hin balleessineef, akkuma ani ulfina kootiif isaan gidduutti hinaafu sana innis hinaafeeraati. **12** Kanaafuu kunoo akka ani kakku koon kan nagaa isaa wajjin godhadhu itti naaf himi. **13** Sababii inni ulfina Waaqa isaatiffi hinaafee Israa'elootta araraa buuseef, innii fi sanyiin isaa kakuu lubummaa kan bara baraa qabatu." **14** Maqaan namicha Israa'el kan dubartii Midyaan wajjin aijefame sanaa Zimrii ilma Saluu ti; innis hoogganaa maatii Simi'oonti. **15** Maqaan dubartii Midyaan kan aijefamte sanaa Kozbii intala Zuuri hangafa maatii Midyaan tokkoo ti. **16** Waaqayyo Museedhaanakkana jedhe; **17** "Midyaanota akka diinaatti ilalaatti aijeesi; **18** kunis waan isaan sababii Phe'ooriitii fi obboleettii isaanii Kozbii intala hoogganaa warra Midyaan, dubartii guyyaa sababii

Phe'ooriitiin dha'ichi dhufe sana aijeefarmate sanaa irratti isin gowwoomsan sana akka diinaatti isin ilaalanifiif."

26 Dha'icha sana booddee Waaqayyo Musee fi Ele'aazaar ilma Aroon lubichaatiinakkana jedhe; **2** "Waldaa saba Israa'el warra umuriin isaanii waggaa digdamaa fi hammarsi ol te kaanneen loltoota Israa'el keessa tajaajiluu danda'an hunda maatiihdaan lakkaa'aa." **3** Musee fi Ele'aazaar lubichi dirreewwan Mo'aab irratti, Yordaanos biratti, Yerikoo gamatti akkana jedhanii isaan wajjin dubbatan; **4** Akkuma Waaqayyo Musee ajajetti namoota umuriin isaanii waggaa digdamaati fi hammarsi olii lakkaa'aa." **5** Ilmaan Ruubeen ilma Israa'el hangaftichaa: karaa Henookiitiin, balbala Hanookotaa; karaa Faluutiin, balbala Faluuwotaa; **6** karaa Hezrooniitiin, balbala Asroonotaa; karaa Karmiitiin, balbala Karmootaa. **7** Jarri kuneen balbalawwan Ruubeen; baay'inni isaanis 43,730 ture. **8** Ilmi Faluus Eliyyaab; **9** ilmaan Eliyyaabis Nemuu'eel, Daataanii fi Aberoon. Daataanii fi Abiiraam kuneen qondaaltota waldaa kanneen Musee fi Aroonitti fincilanii dha; isaan yeroo Qooraahii fi duukaa buutonni isaa Waaqayyotti fincilan sanas achi keessa turan. **10** Laftis afaan banatteet Qooraahii fi isaan illee liqimsite; warri garee Qooraahii immoo yeroo ibiddii namoota 250 fixe sana dhuman. Isaanis mallattoo namoonni ittiin of eeggatan ta'an. **11** Ilmaan Qooraahi garuu hin duune. **12** Ilmaan Simi'oon akkuma balbala balbala isaanitti kanneenii dha: karaa Nemuu'eel, balbala Nemuu'eelotaa; karaa Yaamiin, balbala Yaamiinotaa; karaa Yaakiin, balbala Yaakiinotaa; **13** karaa Zeraan, balbala Zeroottaa; karaa Shaawul, balbala Shaawulotaa ti. **14** Jarri kuneen balbalawwan Simi'oonii ti; isaanis namoota 22,200 turan. **15** Ilmaan Gaad akkuma balbala balbala isaanitti kanneenii dha: karaa Zefoon, balbala Zefoonotaa; karaa Hagii, balbala Hagootaa; karaa Shuunii, balbala Shuunotaa; **16** karaa Oznii, balbala Oznootaa; karaa Eerii, balbala Eerotaa; **17** karaa Arood, balbala Aroodotaa; karaa Ari'eel, balbala Ari'eelotaa ti. **18** Jarri kuneen balbalawwan Gaadii ti; baay'inni isaanis 40,500 ture. **19** Eerii fi Oonaan ilmaan Yihuudaa ti; isaan garuu Kana'aan keessatti du'an. **20** Ilmaan Yihuudaa akkuma balbala balbala isaanitti kanneenii dha: karaa Sheela, balbala Sheelaanotaa; karaa Faares, balbala Faaresotaa; karaa Zaaraa, balbala Zaarotaa ti. **21** Ilmaan Faaresis kanneenii dha: karaa Hezroon, balbala Hezroonotaa; karaa Hamuul, balbala Hamuulotaa ti. **22** Jarri kuneen balbalawwan Yihuudaa ti; baay'inni isaanis 76,500 ture. **23** Ilmaan Yisaakor akkuma balbala balbala isaanitti kanneenii dha: karaa Toolaa, balbala Toolotaa; karaa Fuwaa, balbala Fuuwotaa; **24** karaa Yaashhub, balbala Yaashhubotaa; karaa Shimroon, balbala Shimroonotaa ti. **25** Jarri kuneen balbalawwan Yisaakor; baay'inni isaanis 64,300 ture. **26** Ilmaan Zebuuloon akkuma balbala balbala isaanitti kanneenii dha: karaa Sered, balbala Seredotaa; karaa Eeloon, balbala Eeloonotaa; karaa Yahili'eel, balbala Yahili'eelotaa ti. **27** Jarri kuneen balbalawwan Zebuuloon; baay'inni isaanis 60,500 ture. **28** Ilmaan Yoosef akkuma balbala balbala isaanitti:

Minaasee fi Efrem. **29** Ilmaan Minaasee: karaa Maakiir, balbala Maakirotaa; Maakiir kun abbaa Gili'aad; karaa Gili'aad, balbala Gili'aadotaa ti. **30** Ilmaan Gili'aad isaan kanneenii dha: karaa li'ezer, balbala li'ezerotaa; karaa Heeq, balbala Heleqotaa; **31** karaa Asri'eel, balbala Asri'eelotaa, karaa Sheekem, balbala Sheekemotaa; **32** karaa Shemiidaa, balbala Shemiidaa; karaa Heefer, balbala Heeferotaa ti. **33** Zelofehaad ilmi Heefer ilmaan hin qabu ture; inni intallan qofa qaba ture; maqaan isaanis Mahilaa, Nohii, Hoglaa, Miilkaa fi Tiirzaa dha. **34** Jarri kuneen balbalawwan Minaasee ti; baay'inni isaanis 52,700 ture. **35** Ilmaan Efrem akkuma balbala balbala isaanitti kanneenii dha: karaa Shuutelaa, balbala Shuutelootaa; karaa Beker, balbala Bekerotaa; karaa Taahan, balbala Taahanotaa ti. **36** Ilmaan Shuutelaa isaan kanneenii dha: karaa Eeraan, balbala Eeraanotaa ti. **37** Jarri kuneen balbalawwan Efrem; baay'inni isaanis 32,500 ture. **38** Ilmaan Beniyaam akkuma balbala balbala isaanitti kanneenii dha: karaa Belaa, balbala Belaa'otaa; karaa Ashbeel, balbala Asbeelotaa; karaa Ahiiraam, balbala Ahiiramotaa; **39** karaa Shefuufaami, balbala Shefuufaamotaa; karaa Huufaam, balbala Huufamotaa ti. **40** Ilmaan Belaa, karaa Ardi fi Na'amaan: karaa Ardi, balbala Ardotaa; karaa Na'amaan, balbala Na'amaanotaa ti. **41** Jarri kuneen balbalawwan Beniyaam; baay'inni isaanis 45,600 ture. **42** Ilmaan Daan akkuma balbala balbala isaanitti kanneenii dha: karaa Shuuham, balbala Shuuhamotaa ti. **43** Isaan hundinuu balbalawwan Shuuhamotaa ti; baay'inni isaanis 64,400 ture. **44** Ilmaan Aasheer akkuma balbala balbala isaanitti kanneenii dha: karaa Yimnaa, balbala Yuumnootaa; karaa Yishwi, balbala Yishwiyyotaa; karaa Berriyyaa, balbala Berriyyotaa; **45** karaa ilmaan Berriyyaa immoo: karaa Hebeer, balbala Hebeerotaa; karaa Malkii'eel, balbala Malkii'eelotaa ti. **46** Aasheer intala Seraa jedhamtu tokko qaba ture. **47** Jarri kuneen balbalawwan Aasheer; baay'inni isaanis 53,400 ture. **48** Ilmaan Niftaalem akkuma balbala balbala isaanitti kanneenii dha: karaa Yahizeel, balbala Yahizeelotaa, karaa Guunii, balbala Guunotaa; **49** karaa Yeexer, balbala Yeexirootaa; karaa Shileem, balbala Shileemotaa ti. **50** Jarri kuneen balbalawwan Niftaalem; baay'inni isaanis 45,400 ture. **51** Walumaa galattii baay'inni dhiira Israa'el 601,730 ture. **52** Waaqayyo Museedhaan akkana jedhe; **53** "Biyyi sun akkuma baay'ina maqa namaatti dhaala ta'ee isaan kanneenii haa qoodamu. **54** Balbala guddaadhaaf dhaala guddaa, balbala xinnaadhaaf immoo dhaala xinnaa kenni; tokkoon tokkoon balbalaa akkuma baay'ina namoota galmeeffamaniitti dhaala isaa haa argatu. **55** Garuu biyyi sun ixaadhaan haa qoqoodamtuu. Isaanis akkuma maqaawwan gosoota abbootii isaanitti ni dhaalu. **56** Tokkoon tokkoon dhaala sanaa garee guddaa fi garee xinnaa gidduutti ixaadhaan haa qoodamu." **57** Lewwonni balbala balbalaan lakkaa'aman kanneenii dha: karaa Geershoon, balbala Geershoonotaa; karaa Qohaati, balbala Qohaatotaa; karaa Meraarii, balbala Meraarotaa ti. **58** Jarri kuneenis balbalawwan Lewwotaa ti: balbala Liibnotaa, balbala Kebroonotaa, balbala Mahelootaa, balbala Muusotaa, balbala Qooraahotaa. Qohaati abbaa

Amraam; **59** maqaan niitii Amraam Yookebeed. Isheen intala Lewwii kan biyya Gibixti Lewwiif dhalattee dha. Amraamiifis Aroon, Musee fi obboleettti isaanii Miiriyaa deesse. **60** Aroon abbaa Naadaab, Abiihuu Ele'aazaarii fi litaamaar. **61** Naadaabii fi Abiihuu garuu yeroo ibidda hin eeyayamin fuula Waaqayyoo duratti dhi'eessan sana du'an. **62** Dhifironni umuriin isaanii ji'a tokkoo fi hammasii ol ta'e kanneen lakka'aman hundi 23,000 turan. Isaanis sababii gidduu isaaniitti dhaala hin argatinif Israa'eloota kaan wajjin hin lakka'amme. **63** Isaan kunneen warra yeroo Musee fi Ele'aazaar lubichii dirreewan Mo'aab irratti, Yordaanos biratti, Yerikoo gamatti Israa'eloota lakka'an sana lakka'amanii dha. **64** Namoota karaa Museetii fi Aroon lubichaan Gammoojji Siinaa keessatti lakka'aman keessaa namni tokko iyuu isaan gidduu hin turre. **65** Sababii Waaqayyoo waa'ee isaanii, "Isaan Gammoojji keessatti ni dhumu" jedhee dubbatee tureef, Kaaaleb ilma Yefunee fi Iyyasuu ilma Nuuni malee isaan keessaa namni tokko iyuu hin hafne.

27 Balbala Minaasee ilma Yoosef keessaas intallan Zelofehaad ilma Heefer, ilma Gili'aad, ilma Maakirii fi ilma Minaaseetu dhi'aate. Maqaan intallan sanaas Mahilaa, Nohii, Hoglaa, Miilkaa fi Tiirzaa dha. **2** Isaanis balbala dunkaana wal ga'i dura, fuula Musee fi Ele'aazaar lubichaa dura, fuula hooggantootaati fi waldaa hundaa dura dhaabataniiakkana jedhan; **3** "Abbaan keenya Gammoojji keessatti du'e. Inni hooggantota Qooraahi kanneen Waaqayyotti fincilan sana keessa hin turre. Garuu inni cubbudhuma ofii isaatiin du'e. Ilmaanis hin qabu ture. **4** Maaliif maqaan abbaa keenyaa sababii inni ilma hin qabneef balbala isaa keessaa bada? Firoota abbaa keenyaa gidduutti dhaala nuu kenni." **5** Museen dubbii isaanii sana fuula Waaqayyoo duratti dhi'eesse; **6** Waaqayyosakkana jedheen; **7** "Wanni intallan Zelofehaad jedhan kun sirrii dha. Atis firoota abbaa isaanii gidduutti dhaala kenniif; dhaala abbaa isaaniiisaanii dabarsi. **8** "Israa'elootaanakkana jedhi; 'Yoo namni utuu ilma hin dhalchin du'e, dhaala isaa intala isaatiif dabarsaa. **9** Yoo inni intalas qabaachuu baate dhaala isaa obboloota isaatiif kennaa. **10** Yoo inni obboloota qabaachuu baate dhaala isaa obboloota abbaa isaatiif kennaa. **11** Yoo abbaan isaa obboloota qabaachuu baate immoo dhaala isaa balbala isaa keessaa fira aanteef kennaa; firri sun haa dhaalu. Kunis akkuma Waaqayyoo Musee ajaje sanatti saba Israa'eliffirri seera qabeessa haa ta'u." **12** Waaqayyoo Museedhaanakkana jedhe; "Tulluu Abaariim kanatti ol ba'iittii biyya ani saba Israa'eliffkenne ilaali. **13** Erga biyya sana argiteebooddee atis akkuma obboleessa kee Aroon gara saba keeitiitti walitti qabamta; **14** yeroo waldaan Gammoojji Siin keessatti natti finciletti isin lachanuu ajaja kootti finciltanii turtaniitii. Isin bishaanota sana biratti fuula isaanii duratti qulqulina koo hin mul'ifne." Bishaanonneeun bishaanota Mariibaa Qaadesh kan Gammoojji Siin keessa jiranii dha. **15** Museen Waaqayyoonakkana jedhe; **16** "Waaqayyoo Waaqni hafuurota nama hundaa waldaa kana irratti nama tokko haa muudu; **17** namichi kunis akka sabni Waaqayyoo

akkuma hoolota tiksee hin qabnee hin taaneef kan isaan dura gad ba'u fi ol galu, kan gad isaan baasu fi ol isaan galchuu dha." **18** Waaqayyoo Museedhaanakkana jedhe; "Iyyasuu ilma Nuuni, namicha hafuurri keessa jiru sana fuudhii harka kee isa irra kaa'i. **19** Akka inni fuula Ele'aazaar lubichaati fi fuula waldaa Israa'el hundaa dura dhaabatu godhi; fuuluma isaanii durattisa muudi. **20** Akka sabni Israa'el hundi isaaajamuu aangoo kee irraa kenniif. **21** Innis fuula Ele'aazaar lubichaaka fuula Waaqayyoo duratti Uriimiidhaan gaafattee murtii isaaaf kennu dura dhaabachuu qaba. Innii fi waldaa Israa'elootaa hundi ajaja isatiin ba'u; ajajuma isatiinis galu." **22** Museen akkuma Waaqayyooisa ajaje sana godhe. Innis Iyyasuu geessee akka inni fuula Ele'aazaar lubichaati fi fuula waldaa Israa'el hundaa dura dhaabatu godhe. **23** Ergasiis akkuma Waaqayyokaraa Museetiin ajaje sana harka ofii isaa isa irra kaa'ee isa muude.

28 Waaqayyoo Museedhaanakkana jedhe; **2** "Ajaja kana Israa'elootaa kenni; akkanas jedhiin: 'Aarsaa

nyaataa kan ibiddaan anaaf dhi'eefamu kan fooliin isaa natti tolusana yeroo murtaa'etti naa dhi'eessuu keessan mirkaneeffadhaa.' **3** Akkanisaanii jedhi; 'Aarsaan isin ibiddaan Waaqayyof dhi'eessitanisa kana: xobbaallaawwan hoolaa lama kanneen umuriin isaanii waggaatokkooti fi kanneen hir'inahin qabne aarsaa gubamu kan yeroo hunda guyyuma guyyaan dhi'eefamu godhaa dhi'eessaa. **4** Xobbaallaa hoolaa tokko ganama, kaan immoo galgala dhi'eessi. **5** Kana wajjinis kennaa midhaanii kan daakuubulla'aa iifitokko irraa harka kudhankeessaa harkitokko zayitiiejersaa kan cuunfarnee iiniitokko harka afurkeessaa harkatokkoon sukkuumame dhi'eessi. **6** Kunis aarsaa yeroo hunda gubamu kan fooliin isaa toluu fi kan ibiddaan Waaqayyof dhi'eefamu kan Tulluu Siinaa irratti ajajamee dha. **7** Dhibaayyuun tokkoo xobbaallaa hoolaa wajjin dhi'eefamus dhuggaati cimaaiiniitokko irraa harka afurkeessaa harkatokko haata'u; dhibaayyuun sanas iddoqulqullu keessatti Waaqayyof dhangalaasi. **8** Xobbaallaa hoolaa kaan immoo akkuma kennaa midhaanitii fi kan dhibaayyuun wajjin ganama dhi'eessite sanaa galgalas dhi'eessi. Kunis aarsaa ibiddaan dhi'eefamu kan fooliin isaa Waaqayyotti toluu dha. **9** "Guyyaa Sanbataa xobbaallaawwan hoolaa lama kanneen umuriin isaanii waggaatokko ta'ee fi hir'inahin qabne aarsaa dhibaayyuutii fi kennaa midhaanii akkusmas kennaa midhaanii kan daakuubulla'aa iifitokko irraa harka kudhankeessaa harkilama zayitiidhaansukkuumame wajjin dhi'eessi. **10** Kunis aarsaa gubamu kan aarsaa yeroo hunda gubamu fi dhibaayyuun isaaatidabalamee Sanbataa Sanbataa dhi'eefamuu dha. **11** "Jalqaba ji'ootta keessaniihundattijiboota loonii lama, korbeessa hoolaa tokko, xobbaallaawwan hoolaa torba kanneen umuriin isaanii waggaatokko ta'ee fi kanneen hir'inahin qabne aarsaa gubamu godhaati Waaqayyof dhi'eessaa. **12** Tokkoo tokkoo jiboota loonii wajjin kennaa midhaanii kan daakuubulla'aa iifitokko irraa harkakudhankeessaa harkisadiizayitiidhaansukkuumame, korbeessa hoolaa sana wajjinis kennaa midhaanii kan daakuubulla'aa iifitokko irraa harkakudhankeessaa

harki lama zayitiidhaan sukkuumame dhi'eefamuu qaba; **13** tokkoo tokkoo xobbaalla hoolaa wajjinis kennaan midhaanii kan daakuu bullaa'aa iifii tokkoo irraa harka kudhan keessaa harki tokko zayitiidhaan sukkuumame dhi'eefamuu qaba. Kunis aarsaa gubamu kan ibiddaan Waaqayyoof dhi'eefamuu fi fooliin isaa toluu dha. **14** Tokkoo tokkoo dibicha loonii wajjin dhibaayyuu daadhii wayinii iini tokkoo irraa walakkaa isaa, tokkoo tokkoo xobbaalla hoolaa wajjin iini tokko irraa harka sadii keessaa harka tokko, korbeeessa hoolaa sana wajjinis iini tokko irraa harka afur keessaa harki tokko haa dhi'eefamu. Kunis aarsaa gubamu kan wagga keessatti baatti haaraatti dhi'eefamuu dha. **15** Akkasumas aarsaa cubbuutif korbeeessa re'ee tokko Waaqayyoof dhi'eessaa; innis aarsaa yeroo hunda gubamuu fi dhibaayyuu isaatti dabalamee dhi'eefamaa. **16** "Bultii kudha afuraffaa ji'a jalqabaatti Faasiikaan Waaqayyoof ayyaaneffamuu qaba. **17** Bultii kudha shanaffaa ji'a kanaatti ayaanatu jira; isinis guyyaa torba Maxinoo nyaattu. **18** Guyyaa jalqabaatti wal ga'ii qulqulluu qabaadhaa; hojii idilees hin hoijetinaa. **19** Jiboota loonii lama, korbeeessa hoolaa tokko, xobbaallaawwan hoolaa torba kanneen umuriin isaanii wagga tokko tokko ta'ee fi kanneen hundi isaanii hir'ina hin qabne aarsaa gubamu godhaatii ibiddaan Waaqayyoof dhi'eessaa. **20** Tokkoo tokkoo dibicha loonii wajjinis kennaan midhaanii kan daakuu bullaa'aa iifii tokkoo irraa harka kudhan keessaa harki sadii zayitiidhaan sukkuumame, korbeeessa hoolaa wajjin iifii tokko irraa harka kudhan keessaa harka lama, **21** xobbaallaawwan hoolaa torban wajjin tokkoo tokkoo xobbaalla hoolaatiif iifii tokko irraa harka kudhan keessaa harka tokko dhi'eessi. **22** Akkasumas akka araari isinii bu'uuf korbeeessa re'ee tokko aarsaa cubbuutif dhi'eessi. **23** Kanas aarsaa gubamu kan yeroo hunda ganama ganama dhi'eefamutti dabalaatii dhi'eessaa. **24** Haaluma kanaan nyaata aarsaa ibiddaan dhi'eefamuu kan fooliin isaa Waaqayyotti tolu sana bultii torbaaf guyyuma guyyaan dhi'eessaa; innis aarsaa gubamuu fi dhibaayyuu isaa kan yeroo hunda dhi'eefamutti dabalamee haa dhi'eefamu. **25** Bultii torbaffaatti wal ga'ii qulqulluu qabaadhaa; hojii idilees hin hoijetinaa. **26** "Ayyana Torbanootaa keessa guyyaa ayyaana mataa midhaanii yeroo kennaan midhaan haraaraa Waaqayyoof dhi'eessitan sana wal ga'ii qulqulluu godhadhaa; hojii idilees hin hoijetinaa. **27** Jiboota loonii lama, korbeeessa hoolaa tokkoo fi xobbaallaawwan hoolaa torba kanneen umuriin isaanii wagga tokko tokko ta'e aarsaa gubamu kan fooliin isaa Waaqayyotti tolu dhi'eessaa. **28** Tokkoo tokkoo dibicha loonii wajjinis kennaan midhaanii kan daakuu bullaa'aa iifii tokkoo irraa harka kudhan keessaa harki sadii zayitiidhaan sukkuumame haa dhi'eefamu. Korbeeessa hoolaa wajjin iifii tokko irraa harka kudhan keessaa harki lama, **29** Xobbaallaawwan hoolaa torban sana wajjinis iifii tokko irraa harka kudhan keessaa harki tokko haa dhi'eefamu. **30** Akkasumas akka araari isinii bu'uuf korbeeessa re'ee tokko itti dabalaatii dhi'eessaa. **31** Aarsaawwan kanneen dhibaayyuu isaanii wajjin, aarsaa gubamu kan yeroo hunda dhi'eefamuu fi kennaan midhaan isaatti dabalaatii dhi'eessaa; horiin sunis kan hir'ina hin qabne ta'uu isaanii mirkanoeffadhaa.

29 "Guyyaa jalqaba ji'a torbaffaatti wal ga'ii qulqulluu godhadhaa; gaafas hojii idilee hin hoijetinaa. Guyyaan kun guyyaa isin itti malakata afuuttanii dha. **2** Dibicha loonii tokko, korbeeessa hoolaa tokkoo fi xobbaallaawwan hoolaa torba kanneen umuriin isaanii wagga tokko tokko ta'ee fi kanneen hundi isaanii hir'ina hin qabne aarsaa gubamu kan fooliin isaa Waaqayyotti tolu dhi'eessaa. **3** Dibicha sana wajjinis kennaan midhaanii kan daakuu bullaa'aa iifii tokkoo irraa harka kudhan keessaa harka sadii zayitiidhaan sukkuumame dhi'eessaa. Korbeeessa hoolaa wajjinis iifii tokko irraa harka kudhan keessaa harka lama, **4** xobbaallaawwan hoolaa torban sana wajjinis iifii tokko harka kudhan keessaa harka tokko dhi'eessaa. **5** Akkasumas akka araari isinii buufamuuf korbeeessa re'ee tokko itti dabalaatii aarsaa cubbuutif dhi'eessaa. **6** Aarsaawwan kanneen akkuma amala isaanitti aarsaawwan gubaman kanneen ji'a ji'atti fi guyyaa guyyaatti dhi'eefamanii fi kennaawwan midhaanittii fi dhibaayyuu isaanittii dabalamannii dhi'eefamanii dha. Isaanis aarsaawwan ibiddaan Waaqayyoof dhi'eefaman kanneen fooliin isaanii toluu dha. **7** "Bultii kurnaffaa ji'a torbaffaa kanaatti wal ga'ii qulqulluu godhadhaa; isinis gad of deebisa; hojii tokko illees hin hoijetinaa. **8** Dibicha loonii tokko, korbeeessa hoolaa tokkoo fi xobbaallaawwan hoolaa torba kanneen umuriin isaanii wagga tokko tokko ta'e kanneen hundi isaanii hir'ina hin qabne aarsaa gubamu kan fooliin isaa Waaqayyotti tolu godhaa dhi'eessaa. **9** Dibicha sana wajjinis kennaan midhaanii kan daakuu bullaa'aa iifii tokko irraa harka kudhan keessaa harki sadii zayitiidhaan sukkuumame dhi'eessaa; korbeeessa hoolaa wajjinis iifii tokko irraa harka kudhan keessaa harka lama, **10** xobbaallaawwan hoolaa torban sana wajjinis iifii tokko irraa harka kudhan keessaa harka tokko dhi'eessaa. **11** Akkasumas aarsaa cubbuu kan araaraa buusuuuf dhi'eefamuu fi aarsaa gubamu kan yeroo hunda dhi'eefamu, kennaan midhaan isaatii fi dhibaayyuu isaatti dabalaatii korbeeessa re'ee tokko aarsaa cubbuutif dhi'eessaa. **12** "Bultii kudha shanaffaa ji'a torbaffaatti wal ga'ii qulqulluu godhadhaa; hojii idilee hin hoijetinaa. Waaqayyoofis bultii torba ayyaana ayyaaneffadhaa. **13** Jiboota loonii kudha sadii, korbeeyyi hoolaa lamaa fi xobbaallaawwan hoolaa kudha afur kanneen umuriin isaanii wagga tokko tokko ta'ee fi kanneen hundi isaanii hir'ina hin qabne aarsaa gubamu kan fooliin isaa Waaqayyotti tolu fi kan ibiddaan dhi'eefamu dhi'eessaa. **14** Tokkoo tokkoo jiboota kudha sadanii wajjinis kennaan midhaanii kan daakuu bullaa'aa iifii tokkoo irraa harka kudhan keessaa harki sadii zayitiidhaan sukkuumame dhi'eessaa; tokkoo tokkoo korbeeyyi hoolaa lamaan sanaa wajjinis iifii tokko irraa harka kudhan keessaa harka lama, **15** tokkoo tokkoo xobbaallaawwan hoolaa kudha afraan sanaa wajjinis iifii tokko irraa harka kudhan keessaa harka tokko dhi'eessaa. **16** Akkasumas aarsaa gubamu kan yeroo hunda dhi'eefamu kennaan midhaan isaattii fi dhibaayyuu

isatti dabalaatii korbeessa re'ee tokko aarsaa cubbuutiif murtaa'eettii fi akkuma amala isaaniitti jiboota loonii, dhi'eessaa. **17** "Bultii lammafaatti jiboota loonii kudha korbeeeyii hoolaa sanaa fi xobbaallaawwan hoolaa lama, korbeeeyii hoolaa lamaa fi xobbaallaawwan hoolaa kudha afur kanneen umuriin isaanii waggaa tokko tokko ta'ee fi kanneen hundi isaanii hir'in a hin qabne dhi'eessaa. **18** Akka lakkobsa murtaa'eettii fi akkuma amala isaaniitti jiboota loonii, korbeeeyii hoolatiif fi xobbaallaawwan hoolaa sana wajjin kennaa midhaan isaaniitti fi dhibaayyuu isaanii dhi'eessaa. **19** Akkasumas aarsaa gubamu kan yeroo hunda dhi'eeffamu, kennaa midhaan isaatti fi dhibaayyuu isaanii dhi'eessaa. **20** "Bultii sadaffaatti jiboota loonii kudha tokko, korbeeeyii hoolaa lamaa fi xobbaallaawwan hoolaa kudha afur kanneen umuriin isaanii waggaa tokko tokko ta'ee fi kanneen hundi isaanii hir'in a hin qabne dhi'eessaa. **21** Akka lakkobsa murtaa'eettii fi akkuma amala isaaniitti jiboota loonii, korbeeeyii hoolaa sanaa fi xobbaallaawwan hoolaa sana wajjinis kennaa midhaan isaaniitti fi dhibaayyuu isaanii dhi'eessaa. **22** Akkasumas aarsaa gubamu kan yeroo hunda dhi'eeffamu, kennaa midhaan isaatti fi dhibaayyuu isaatti dabalaatii korbeessa re'ee tokko aarsaa cubbuutiif dhi'eessaa. **23** "Bultii afuraffaatti jiboota loonii kudhan, korbeeeyii hoolaa lamaa fi xobbaallaawwan hoolaa kudha afur kanneen umuriin isaanii waggaa tokko tokko ta'ee fi kanneen hundi isaanii hir'in a hin qabne dhi'eessaa. **24** Akka lakkobsa murtaa'eettii fi akkuma amala isaaniitti jiboota loonii, korbeeeyii hoolaa sanaa fi xobbaallaawwan hoolaa sana wajjin kennaa midhaan isaaniitti fi dhibaayyuu isaanii dhi'eessaa. **25** Akkasumas aarsaa gubamu kan yeroo hunda dhi'eeffamu, kennaa midhaan isaatti fi dhibaayyuu isaatti dabalaatii korbeessa re'ee tokko aarsaa cubbuutiif dhi'eessaa. **26** "Bultii shanaffaatti jiboota loonii sagal, korbeeeyii hoolaa lamaa fi xobbaallaawwan hoolaa kudha afur kanneen umuriin isaanii waggaa tokko tokko ta'ee fi kanneen hundi isaanii hir'in a hin qabne dhi'eessaa. **27** Akka lakkobsa murtaa'eettii fi akkuma amala isaaniitti jiboota loonii, korbeeeyii hoolaa sanaa fi xobbaallaawwan hoolaa sana wajjin kennaa midhaan isaaniitti fi dhibaayyuu isaanii dhi'eessaa. **28** Akkasumas aarsaa gubamu kan yeroo hunda dhi'eeffamu, kennaa midhaan isaatti fi dhibaayyuu isaanii dhi'eessaa. **29** "Bultii ja'affaatti jiboota loonii saddeeti, korbeeeyii hoolaa lamaa fi xobbaallaawwan hoolaa kudha afur kanneen umuriin isaanii waggaa tokko tokko ta'ee fi kanneen hundi isaanii hir'in a hin qabne dhi'eessaa. **30** Akka lakkobsa murtaa'eettii fi akkuma amala isaaniitti jiboota loonii, korbeeeyii hoolaa sanaa fi xobbaallaawwan hoolaa sana wajjin kennaa midhaan isaaniitti fi dhibaayyuu isaanii dhi'eessaa. **31** Akkasumas aarsaa gubamu kan yeroo hunda dhi'eeffamu, kennaa midhaan isaatti fi dhibaayyuu isaatti dabalaatii korbeessa re'ee tokko aarsaa cubbuutiif dhi'eessaa. **32** "Bultii torbaffaatti jiboota loonii torba, korbeeeyii hoolaa lamaa fi xobbaallaawwan hoolaa kudha afur kanneen umuriin isaanii waggaa tokko tokko ta'ee fi kanneen hundi isaanii hir'in a hin qabne dhi'eessaa. **33** Akka lakkobsa

murtaa'eettii fi akkuma amala isaaniitti jiboota loonii, dhi'eessaa. **34** Akkasumas aarsaa gubamu kan yeroo hunda dhi'eeffamu, kennaa midhaan isaatti fi dhibaayyuu isaatti dabalaatii korbeessa re'ee tokko aarsaa cubbuutiif dhi'eessaa. **35** "Bultii saddeettaffaatti wal ga'ii qulqulluu godhadha; hojii idilee hin hojjetinaa. **36** Dibicha loonii tokko, korbeessa hoolaa tokko fi xobbaallaawwan hoolaa torba kanneen umuriin isaanii waggaa tokko tokko ta'ee fi kanneen hundi isaanii hir'in a hin qabne aarsaa gubamu kan ibiddaan dhi'eeffamu fi kan foolini isaa Waaqayyotti tolu dhi'eessaa. **37** Akka lakkobsa murtaa'eettii fi akkuma amala isaaniitti dibicha loonii, korbeessa hoolaa sanaa fi xobbaallaawwan hoolaa sana wajjin kennaa midhaan isaaniitti fi dhibaayyuu isaanii dhi'eessaa. **38** Akkasumas aarsaa gubamu kan yeroo hunda dhi'eeffamu, kennaa midhaan isaatti fi dhibaayyuu isaatti dabalaatii korbeessa re'ee tokko aarsaa cubbuutiif dhi'eessaa. **39** "Aarsaa keessan kan gubamu, kennaa midhaan keessanii, dhibaayyuu keessanii fi aarsaa keessan kan nagaa, kan wareega keessanii fi aarsaa fedhii keessanii dhi'eessitanitti dabalaatii ayyana keessan beekamaa sana irratti Waqaqayyo dhi'eessaa." **40** Museenis waan Waqaqayyo isa ajaje hunda Israa'elootatti hime.

30 Museen abbootii gosoota Israa'eliin akkana jedhe: "Wanni Waqaqayyo ajaje kanaa dha: **2** Namni tokko yoo Waqaqayyo waa wareege yookaan akka waan tokko hojjetu ofumaa isatiin yoo kakate, inni kakuu ofii sana hin cabsin; qooda kanaa waan dubbate hunda guutuu qaba. **3** "Yoo intalli tokko utuma mana abbaa ishee jirtuu Waqaqayyo wareega wareegde yookaan waan tokko gochuudhaaf dirqama keessa seente, **4** yoo abbaan ishees waa'ee wareega ishee yookaan dirqama keessa seenuu ishee dhaga'ee homaa isheen jechuu baate wareegni isheetti fi dirqamni isheen seente sun hundi hin geeddaramu. **5** Yoo abbaan ishee waan kana dhaga'ee ishee dhowwe garuu wareega ishee yookaan kakuu isheen ittiin dirqama seente keessa tokko iyyuu hin guutamu; sababii abbaan ishee ishee dhowweef Waqaqayyo ishee ni bilisoomsa. **6** "Yoo isheen erga wareega seentee booddee yookaan erga dubbiit utuu itti hin yaadin dubbatteen dirqama seentee booddee heerunte, **7** dhirsi ishees yoo waan kana dhaga'ee homaa isheen jechuu baate wareegni ishee yookaan dirqamni isheen seente sun hin geeddaramu. **8** Garuu dhirsi ishee yoo yeroo waan kana dhaga'utti ishee dhowwe, wareega ishee kan dirqama keessa ishee galchu yookaan waadaa isheen utuu itti hin yaadin dirqama keessa of galchite sana ishee jalaa diiga; Waqaqayyo ishee bilisoomsa. **9** "Wareegni haadha hiyyeesaa yookaan dubartii dhirsa jalaa baatee, dirqamni isheen seente kam iyyuu ishee qabata. **10** "Yoo dubartiin dhirsa ishee wajjin jiraattu tokko wareega tokko wareegde yookaan waan tokko gochuudhaaf kakuudhaan dirqama keessa of galchite, **11** dhirsi ishees yoo waan kana dhaga'ee homaa isheedaan jechuu baate yookaan yoo ishee dhowwuu baate wareegni ishee yookaan waadaan isheen ittiin

dirqama keessa of galchite sun hundi hin geeddaramu. **12** ajjeesaa. **18** Garuu dubara takkumaa dhiira wajjin hin Garuu yoo dhirsi ishee yeroo waan kana dhaga'utti ishee ciisin ofii keessanii hambifadhaa. **19** “Isin keessa namni jalaa diige, wareega ishee yookaan waadaa afaan isheetii nama ajjeese kam iyyuu yookaan namni nama ajjeefame ba'e keessaa tokko iyyuu hojii irra hin oolu; sababii dhirsi tuqe kam iyyuu bultii torba qubataan ala haa turu. Bultii ishee ishee jalaa diigef, Waaqayyo ishee bilisoomsa. **13** sadaffaa fi bultii torbaffaattis ofii keessanii fi boojuu Dhirsi ishee wareega isheen wareegdu yookaan waadaa keessan qulqulleessa. **20** Uffata hunda akkasumas isheen gad of qabuuf kakuudhaan seentu kam iyyuu waan gogaa irraa, rifeensa re'ee irraa yookaan muka fudhachuu yookaan diiguu ni danda'a. **14** Garuu yoo irraa hoijetame hunda qulqulleessa.” **21** Ergasiis dhirsi ishee guyyuma guyyaan homaa isheen jechuu baate, inni wareega ishee yookaan dirqama ishee irra Ele'aazaar lubichi loltoota duula dhaqanii turan sanaa jiru hunda fudhateera jechuu dha. Inni sababii gaafa akkana jedhe; “Qajeelfamni seeraa kan Waaqayyo Museef waa'ee waan kanaa dhaga'e sana homaa isheedhaan qororroo, dilaallii fi **23** wanni ibidda irraa hafuu danda'u hin jedhiniif waan sanaa fudhateera. **15** Ta'u inni yoo erga waa'ee waan kanaa dhaga'ee booddee waadaa sana diige yakka isheetti ni gaafatama.” **16** Isaan kuneen diiqaalaa qulqulleeffamuu qaba. Wannu ibidda irra hafuu hin seerawan dhirsaa fi niitti gidduu akkasumas abbaa fi intala isaa kan yeroo ijoollummaa isheetti mana isaa jirtu gidduu jiraachuu qabu kan Waaqayyo Musee ajajee dha.

31 Waaqayyo Museedhaan akkana jedhe; **2** “Saba Israa'eliiif jedhiitii warra Midyaan irratti haaloo ba'i. Ergasiis ati gara saba keetiitti walitti qabamta.” **3** Kana irratti Museen saba sanaan akkana jedhe; “Akka isaan warra Midyaanittii duulaniii haaloo Waaqayyoo isaan irratti ba'anif namoota keessan muraasa hidhachiisa. **4** Tokkoo tokkoo gosa Israa'el keessaa nama kuma tokko tokkoo duulatti ergaa.” **5** Akkasitti tokkoo tokkoo gosa Israa'el keessaa namoonni kumni tokko tokko walitti buufamanii namni kumni kudha lama lolaaf hidhate. **6** Museenis tokkoo tokkoo gosaa keessaa nama kuma tokko tokkoo Fiinehaas ilma Ele'aazaar lubrichaa isa mi'a iddo qulqulluutii fi malakata afuufamu harkatti qabate sana wajjin gara waraanaatti erge. **7** Isaanis akkuma Waaqayyo Musee ajaje sanatti warra Midyaan lolaniii dhiira hunda ajjeesan. **8** Mootonni Midyaan shanan jechuunis Eewii, Reqem, Zuuri, Huirii fi Rebaanis warra ajjeefaman keessa turan. Akkasumas Bal'aam ilma Be'oor goraadeedhaan ajjeesan. **9** Israa'eloonni dubartoota fi joollee warra Midyaan booji'an; loon, bushayee fi qabeenyaa isaanii hundas ni saaman. **10** Magaalawwan Midyaanonnii keessa jiraatan hundaa fi qubatawwan isaanii hunda ibiddaan guban. **11** Isaanis waan booji'anii fi waan saaman hunda nammaa fi horii illee fuudhanii **12** warra booji'an, waan qabatanii fi waan saaman gara iddo qubata isaanii kan fuula Yerkoo dura, Yordaanos cina, dirreewan Mo'aab keessa jiruutti gara Museetti, gara Ele'aazaar lubrichaatii fi gara waldaa Israa'elitti fidan. **13** Museen, Ele'aazaar lubricii fi hooggantoonni waldaa hundi qubataan alatti isaan simachuuf gad ba'an. **14** Museenis ajajjuuwwan loltoota jechuunis ajajjuuwwan kumaatii fi ajajjuuwwan dhibbaa kanneen lolaa galanitti aare. **15** Innis akkana jedhee isaan gaafate; “Isin maaalif dubartoota hunda hambiftan? **16** Kunoo warri waan Phe'ooritti ta'e sana keessatt gorsa Bal'aam fudhachudhaan akka dha'ichi saba Waaqayyo irra uuf Israa'eloota Waaqayyo irraa deebisan isaan turan. **17** Ammas ilmaan dhiira hunda fixaa; akkasumas dubartii dhiira wajjin ciifte hunda

ciisin ofii keessanii hambifadhaa. **19** “Isin keessa namni jalaa diige, wareega ishee yookaan waadaa afaan isheetii nama ajjeese kam iyyuu yookaan namni nama ajjeefame ba'e keessaa tokko iyyuu bultii torba qubataan ala haa turu. Bultii ishee ishee jalaa diigef, Waaqayyo ishee bilisoomsa. **13** sadaffaa fi bultii torbaffaattis ofii keessanii fi boojuu keessan qulqulleessa. **20** Uffata hunda akkasumas waan gogaa irraa, rifeensa re'ee irraa yookaan muka irraa hoijetame hunda qulqulleessa.” **21** Ergasiis Ele'aazaar lubichi loltoota duula dhaqanii turan sanaa akkana jedhe; “Qajeelfamni seeraa kan Waaqayyo Museef kenne kanaa dha: **22** Warkee, meetii, naasii, sibila, qororroo, dilaallii fi **23** wanni ibidda irraa hafuu danda'u kam iyyuu ibidda keessa dabarfamee qulqulla'u qaba. Garuu wanni sun bishaan qulqulla'ummaatiinis qulqulleeffamuu qaba. Wannu ibidda irra hafuu hin dandeenyee kam iyyuu bishaan sanaan qulqulleeffama. **24** Guyyaa torbaffaatti uffata keessa miiccadhaa; isinis ni qulqulleeffamtu. Ergasiis qubatatti galuu dandeessu.” **25** Waaqayyo Museedhaan akkana jedhe; **26** “Ati, Ele'aazaar lubricii fi abbootiin maatii waldaa sanaa namootaa fi horii booji'amman lakkaa'a. **27** Boojuu sanas loltoota duula dhaqanii turanii fi waldaa hunda gidduutti iddo lamatti qoodi. **28** Loltoota duulan irraa namas ta'u loon, harroota, hoolota yookaan re'oota dhibba shan keessa tokko Waaqayyoof gibira fuudhi. **29** Gibira sanas walakkaa qooda isaanii irraa fuudhii qooda Waaqayyo godhiitii Ele'aazaar lubrichatti kenni. **30** Walakkaa qooda saba Israa'el irraa immoo namas ta'u loon, harroota, hoolota, re'oota yookaan horii biraa shantama keessa tokko fuudhiitii Lewwota warra itti gaafatamtoota dinkaana Waaqayyo ta'anitti kenni.” **31** Musee fi Ele'aazaar lubricii akkuma Waaqayyo Musee ajaje sana godhan. **32** Wanti boojuu loltooni fudhatan irraa hafe hoolota 675,000, **33** loon 72,000, **34** harroota 61,000, **35** dubartoonni takkumaa dhiira wajjin hin ciisin 32,000 turan. **36** Qoodni walakkaa kan warra duulaniif qoodame: Hoolota 337,500 **37** keessa gibiri Waaqayyo 675 ture; **38** loon 36,000 keessa gibiri Waaqayyo 72 ture; **39** harroota 30,500 keessa gibiri Waaqayyo 61 ture; **40** nama 16,000 keessa gibiri Waaqayyo 32 ture. **41** Museen akkuma Waaqayyo isa ajaje sanatti gibira sana qooda Waaqayyo godhee Ele'aazaar lubrichatti kenni. **42** Qooda walakkaa kan Museen warra duulan irraa Israa'elootaaf qode: **43** Walakkaan boojuu kan waldaa sanaa hoolota 337,500, **44** loon 36,000, **45** harroota 30,500, **46** nama 16,000 ture. **47** Museen akkuma Waaqayyo isa ajaje sanatti walakkaa saba Israa'el irraa nama fi horii shantama keessa tokko fuudhee Lewwota warra itti gaafatamtoota dinkaana Waaqayyo ta'anitti kenni. **48** Ergasiis ajajjuuwwan loltoota kumaatama irratti aangoo qaban jechuunis ajajjuuwwan kumaatii fi ajajjuuwwan dhibbaa gara Musee dhaqanii **49** akkana jedhaniin; “Nu garboonni kee loltoota ajaja keenya jala jiran lakkofneerra; namni tokko iyyuu hin hir'anee. **50** Kanaafuu nu waan tokkoon tokkoon keenya arganne jechuunis mi'a warkee, arboora, bitawoo, qubeelaa chaappaa, lootii fi amartii mormaa akka fuula Waaqayyo duratu aarsaa araara nuu buusuf kennaa Waaqayyoof dhi'eeffamu goonee fidneerra.”

51 Musee fi Ele'aazaar lubichis warqee fi faayawwan harkaan tolfaman hunda isaan harkaa fuudhan. **52** laga Yordaanos irraa gara ba'aatti nuuf kennameef Warqeentajuuwwan kumaatii fi ajajjuuwwan dhibbaa kenneen Musee fi Ele'aazaar akka kennaatti Waaqayyoof dhi'eessan hundi saqili 16,750 ulfaatu ture. **53** Tokkoon tokkoon loltootaa ofii isaanittif boojuu fudhatanii turan. **54** Musee fi Ele'aazaar lubichis warqee sana ajajjuuwwan kumaatii fi ajajjuuwwan dhibbaa harkaa fuudhanii akka Israa'eloonni fuula Waaqayyo durattii ittiin yaadatamaniiif dunkaana wal ga'iitti ol galchan.

32 Ilmaan Ruubeenii fi ilmaan Gaad warri loonii fi bushayee hedduu qaban akka biyyi Ya'izeerii fi biyyi Gili'aad horii isaanittif tolu argan. **2** Isaan gara Musee, gara Ele'aazaar lubichaati fi gara hoogantoota waldaa dhufaniiakkana jedhan; **3** "Axaaroti, Diiboon, Ya'izeer, Niimraa, Heshboon, Ele'aalee, Sebaamaa, Neboo fi Be'oone, **4** biyyi Waaqayyo fuula waldaa Israa'el durattii rukute sun horiffi tolaa dha; nu tajaajiltoomi kees horii qabna. **5** Yoo nu fuula kee durattii fudhatama argannee jiraanne biyyi kun nu tajaajiltoota keetiif handhuuraa ta'ee haa kennamu. Akka nu Yordaanos gama ceenus hin godhin." **6** Museenis ilmaan Gaadii fi ilmaan Ruubeenii akkana jedhe; "Obbolonni keessan duula dhaqanii isin immoo as teessuu? **7** Isin maalif akka Israa'eloonni biyya Waaqayyo isaanii kenne sanatti ce'anii hin galleef abdii isaan kutachiiftuu? **8** Kun waanuma abbootiin keessan gaafa ani akka isaan biyyattii ilaalaniiif jedhee Qaadesh Barnee irraa isaan erge sana hoijetanii dha. **9** Isaanis erga gara Sulula Eshkool dhaqanii biyya sana arganii booddee akka Israa'eloonni biyya Waaqayyo isaaniiif kennetti hin galleef abdii isaan kutachiisan. **10** Dheekkamsi Waaqayyoos guyyuma sana boba'e; innis akkana jedhee kakate; **11** "Waan isaan garaa guutuudhaan na faana deemuuf didaniif, namoota wagga wagdamtaati fi hammasii olii kanneen biyya Gibxiiti ba'anii dhufan keessaa namni tokko iyyuu biyya ani Abrahaamii, Yisihaaqii fi Yaqoobif waadaa gale sana hin argu. **12** Kaaleb ilma Yefunee kan gosa Qeneezii fi Iyyasuu ilma Nuuni malee namni tokko iyyuu hin argu; isaan lamaan garaa guutuudhaan Waaqayyo duukaa bu'aniiruutii." **13** Dheekkamsi Waaqayyo Israa'el irratti boba'e; innis hamma dhaloonni fuula isaa durattii waan hamaa hoijete sun hundi dhumutti akka isaan wagga afurtama gammoojiji keessa jooran godhe. **14** "Yaa sanyii cubbamootaa nana, isin kunoo dheekkamsa Waaqayyo kan Israa'el irratti boba'e sana ittuma caalchisuuf iddo abbooti keessanii buutaniirtu. **15** Yoo isin isa duukaa bu'uu irraa garagaltan inni ammas gammoojiji kana keessatti saba kana hunda ni dhiisa; isinis uummataa kana ni balleessitu." **16** Isaan gara isaa dhufaniiakkana jedhaniini; "Nu asitti horii keenyaaf dallaa, dubartootaa fi ijoollee keenyaaf immoo magalaawwan ijaarra. **17** Nu garuu hamma lafa isaanittii isaan geenyutti hidhannee Israa'el dura deemuuf qophaa'oo dha. Yeroo kanatti akka jiraattooni biyyattii isaan hin tuqneef dubartoonnii fi ijoolleen keenya magalaawwan dallaa jabaa qaban keessa haa jiraatan. **18** Hamma tokkoon tokkoon Israa'elootaa dhaala ofii isaanii argatanitti nu mana keenyatti hin deebinu. **19** Sababii dhaalli keenya nu Yordaanos irraa gama kaaniin isaan wajjin waan dhaallu hin qabnu." **20** Museenis akkana isaaniin jedhe; "Yoo isin waan kana gootan, yoo isin fuula Waaqayyo durattii hidhattanii duulaaf kaatan, **21** yoo isin hundinuu hamma inni diinota ofii isaa fuula ofii isaa duraa ari'ee baasutti hidhattanii fuula Waaqayyo dura Yordaanosin ceetan, **22** yeroo biyyattiin fuula Waaqayyo durattii mo'atamtutti isin itti gaafatama Waaqayyo fi saba Israa'elif qabdan irraa ni bilisoomi. Biyyi sunis fuula Waaqayyo durattii dhaala keessan ta'a. **23** "Garuu isin yoo waan kana gochuu baattan, kunoo Waaqayotti cubbuu hoijechuu keessan; akka cubbuun keessan isin argatu illee beekkadhaa. **24** Dubartootaa fi ijoollee keessaniiif magalaawwan, bushayee keessaniiif immoo dallaa ijaaraa; isin garuu waan waadaa galtan sana guutaa." **25** Ilmaan Gaadii fi ilmaan Ruubeen Museedhaan akkana jedhan; "Nu garboonni kee akkuma gooftaan keenya nu ajaju goona. **26** Ijoolleen keenya fi niitonni keenya, bushaayeen keenya fi loon keenya, asuma magalaawwan Gili'aaditti haa hafan. **27** Nu garboonni kee garuu tokkoon tokkoon keenya akkuma gooftaan keenya jedhe sana duulaaf qophoofree fuula Waaqayyo durattii duuluu ni ceena." **28** Ergasiis Museen waa'ee isaanii Ele'aazaar lubichaaf, lyyasuul ilma Nuunitii fi abbootii maatii gosooto Israa'elif ajaja kenne. **29** Innis akkana isaanii jedhe; "Yoo ilmaan Gaadii fi ilmaan Ruubeen, namni waraanaaf hidhate hundi fuula Waaqayyo durattii isin wajjin Yordaanos ce'e, yommuu biyyattii isin harka galtutti biyya Gili'aad sana kennafii. **30** Garuu isaan yoo duulaaf hidhatanii isin wajjin ce'u baatan, Kana'aan keessatti isin wajjin lafa haa argatan." **31** Ilmaan Gaadii fi ilmaan Ruubeenii akkana jedhanii debpii kenne; "Nu garboonni kee waan Waaqayyo jedhe ni goona. **32** Nu mi'a lolaa hidhannee fuula Waaqayyo dura ceenee Kana'aan seenna; garuu qabeenyi nu dhaallu Yordaanoosiin gamatti nuuf haa hafu." **33** Museenis mootummaa Sihoon mootii Amoorotaa fi mootummaa Oogi mootii Baashaan jechuunis biyya sana guutuu magalaawwan isaaniiif fi bulchiinsa naannoch Isaanii jiru sana ilmaan Gaadiitif, ilmaan Ruubeenii fi walakkaa gosa Minaasee ilma Yoosefif kenne. **34** Ilmaan Gaadis magalaawwan Diiboon, Axaaroti, Aro'eer, **35** Atroot Shoofaan, Ya'izeer, Yoghbihaa, **36** Beet Niimraa fi Beet haaraan magalaawwan jajjaboo godhanii ijaaran. Bushayee isaanittifis dallaa ijaarratan. **37** Ilmaan Ruubeenii magalaawwan Heshboon, Ele'aaleenii fi Kiriyataayim, **38** akkasumas Neboo fi Ba'al Me'oon jechuunis magalaawwan maqaan isaanii geeddaramee fi Sibimaa deebisanii ijaaran. Isaanis magalaawwan deebisanii ijaaran sanaaf maqaan baasan. **39** Ijoolleen Maakiir ilma Minaasees gara Gili'aad dhaqanii biyyattii qabatanii Amoorota achi turan ari'anii baasan. **40** Museenis Gili'aadin ijoollee Maakiir sanyii Minaaseetiif kenne; isaanis achi qubatan. **41** Yaa'ir ilmi Minaasees dhaqee gandoota isaanii fudhatee gandoota Yaa'irootaa jedhee moggaase. **42** Noobaan immoo Qeenaatii fi

gandoota naannoo isaa jiran qabatee Noobaa jedhee maqaa ofii isaatiin waame.

33 Sadarkaaleen adeemsa saba Israa'el kan yeroo isaan kutaa kutaadhaan qajeelfama Museetii fi Aroon jalatti biyya Gibxii ba'anii kana. **2** Museen ajaja Waaqayyootiin sadarkaalee adeemsa isaanii galmeesse. Adeemsi isaanis sadarkaa sadarkaadhaan kunoos ti: **3** Israa'eloonni ji'a jalqabaa keessa guyyaa kudha shanaffaatti guyyaa Faasiikaatti aau Raamseedhaa ka'anii qajeelan. Isaanis utuma warri Gibxii hundi isaan arganuu irree jabaadhaan deeman; **4** yeroo kana warri Gibxi ilmaan hangafa isaanii kanneen Waaqayyo isaan gidduudhaa fixe hunda awwaallachaa turan; waaqota warra Gibxitti Waaqayyo muree tureeti. **5** Israa'eloonnis Raamseedhaa ka'anii Sukooti qubatan. **6** Sukootii ka'anii Eetaam ishee qarqara gammoojiitti argamuutti keessa qubatan. **7** Eetaamii ka'anii gara Phii Hahiiroti kan gama ba'a Ba'al Zefooniitti argamuutti garagalaniig Migdool bira qubatan. **8** Fiilahiiroottii ka'anii galaanaa keessa darbanii gammoojii seenan; isaanis Gammoojii Eetaamii keessa bultii sadii deemanii Maaraa qubatan. **9** Maaraadhaa ka'anii Eelim lafa burqaa kudha lamaa fi muka meexii torbaatama qabu sana dhaqanii achi qubatan. **10** Eelimiim ka'anii Galaana Diimaa cina qubatan. **11** Galaana Diimadhaa ka'anii Gammoojii Siin keessa qubatan. **12** Gammoojii Siinittii ka'anii Dofqa qubatan. **13** Dofqaadhaa ka'anii Aaluush qubatan. **14** Aaluushii ka'anii Refiidim lafa bishaan namni dhugu hin jirre qubatan. **15** Reftidiimii ka'anii Gammoojii Siinaa keessa qubatan. **16** Gammoojii Siinaatii ka'anii Qiibrooti Hataabaa qubatan. **17** Qibrooti Hataabaadhaa ka'anii Haxeroottii qubatan. **18** Haxeroottii ka'anii Riitmaa qubatan. **19** Riitmaadhaa ka'anii Rimoon Phereez qubatan. **20** Rimoon Phereezii ka'anii Libnaa qubatan. **21** Libnaadhaa ka'anii Riisa qubatan. **22** Riisaadhaa ka'anii Qehelaataa qubatan. **23** Qehelaataadhaa ka'anii Gaara Shaafer bira qubatan. **24** Gaara Shaafer biraa ka'anii Haraadaa qubatan. **25** Haraadaa ka'anii Maqjheelooti qubatan. **26** Maqjheelootii ka'anii Tahaati qubatan. **27** Tahaattii ka'anii Taaraa qubatan. **28** Taaraadhaa ka'anii Miitiqaa qubatan. **29** Miitiqadhaa ka'anii Hashmoonaadhaa qubatan. **30** Hashmoonaadhaa ka'anii Mooserooti qubatan. **31** Mooseroottii ka'anii Benee Yaa'akaan qubatan. **32** Benee Yaa'akaanii ka'anii Hoori Hagidgaad qubatan. **33** Hoori Hagidgaadii ka'anii Yoxbaataa qubatan. **34** Yoxbaataadhaa ka'anii Abroonaad qubatan. **35** Abroonaadhaa ka'anii Eziyon Geber qubatan. **36** Eziyon Geberii ka'anii Gammoojii Siin keessa Qaadesh qubatan. **37** Qaadeshii ka'anii daarii biyya Edoom irra Tulluu Hoori bira qubatan. **38** Aroon lubichis ajaja Waqqayyootiin Tulluu Hooriittti ol ba'e; innis erga Israa'eloonni biyya Gibxitti ba'anii booddee waggaafurtamaffaatti guyyaa jalqaba ji'a shanaffaatti achitti du'e. **39** Aroon yommuu Tulluu Hoori irratti du'e sana umuriin isaa waggaaf dhibba tokko fi digdamii sadii ture. **40** Mootiin Aaraad namichi Kana'aan kan Negeeb keessa jiraachaa ture sun akka sabni Israa'el dhufaa jiru dhaga'e. **41** Isaanis Tulluu Hooriittti ka'anii

Zalmoonaa qubatan. **42** Zalmonaadhaa ka'anii Phuunon qubatan. **43** Phuunoniidhaa ka'anii Oobooti qubatan. **44** Oobooti ka'anii daarii Mo'aab irra Iyyee Abaariim qubatan. **45** Iyyiimii ka'anii Diiboongaad qubatan. **46** Diiboongaadii ka'anii Almoon Diiblaatayim qubatan. **47** Almoon Diiblaatayimii ka'anii Neboo tulluuwwan Abaariim bira qubatan. **48** Tulluuwwan Abaariimittii ka'anii dirreewan Mo'aab irra, Yordaanos bira, Yerikoo gama qubatan. **49** Isaanis dirreewan Mo'aab kan Yordaanos cina Beet Yashiimootii jalqabee hamma Abel Shixiimitti jiru sana irra qubatan. **50** Waaqayyos dirreewan Mo'aab irratti, Yordaanos biratti, Yerikoo gamatti Museedhaan akkana jedhe; **51** "Akkana jedhii saba Israa'elitti dubbadhu; 'Isin yommuu Yordaanos ceetanii Kana'aanittii galtaanitti, **52** jiraattotta biyya sanaa of duraa ari'a baasaa. Fakkiwwan isaanii kanneen soofamanii hoijetamanii fi waaqota isaanii kanneen baqfamanii tolfaman hunda barbadeessaa; gaarran sagadaa isaanii hundas diigaa. **53** Sababii ani biyyattii handhuuraa godhee isinii kenneef, biyyattii dhuunfadhaa keessa jiraadhaa. **54** Biyya sanas maatiwwan keessaniif dhaala godhaatii ixaadhaan gargari qoodaa; maatii baay'eedhaaf dhaala guddaa, maatii muraasaaf immoo dhaala xinnaa kenna. Iddoon ixaadhaan isaanii ba'e kan isaanii ta'a. Isinis akkuma gosoota abbootii keessaniitti dhaala. **55** "Garuu yoo isin warra biyya sana jiraatan achi baasuu baattan, warri isin akka isaan achi jiraatanii dhifttan sun akka huuba ija keessaatii fi akka qoraattii cinaacha keessaa isinittii ta'u. Biyya isin keessa jiraattan keessattis isin rakkisu. **56** Anis waanan isaan gochuu yaade sana isinittii nan fida."

34 Waaqayyo Museedhaan akkana jedhe; **2** "Akkana jedhii Israa'eloota ajaji: 'Yeroo isin Kana'aan seentanitti biyyi akka dhaalatti isinii kennamtu sun daangaawwan kanneen qabaatti: **3** "Daangan keessan kan gama kibbaa Gammoojii Siin kan qarqara Edoom irra jirtu irraa jalqaba; karaa ba'aatiin daangaan keessan kan kibbaa dhuma Galaana Soogiddaa irraa jalqaba; **4** daangaan keessan kibba irraa gara tabba Agrabiimitti deebee'e, gara Siinittii ce'e hamma kibba Qaadesh Barneetti deema. Ergasisiis gara Hazar Adaarittit ittuma fufee gara Azimooniitti darba. **5** Daangan sunis Azimoon irraa gara laga Gibxitti deebee'e galaana ga'ee dhuma. **6** Daangan keessan kan gama dhi'aa immoo qarqara Galaana guddichaa ti. Kunis gama dhi'atiin daangaan keessan ta'a. **7** Daarii keessan kan kaabaatiif galaana guddadhaa hamma Tulluu Huuritti, **8** Tulluu Huuritii hamma Leeboo Hamaatiitti mallattoo tolchaa. Daariin sunis hamma Zedaaditti deemee **9** hamma Ziifroniitti itti fufee Hazar Eenaan irratti dhuma. Kunis daarii keessan kan kaabaa ta'a. **10** Daarii keessan kan ba'atiifis Hazar Eenaanii jalqabaatiif hamma Shefaamaatti mallattoo tolchaa. **11** Daariin sunis Shefaamaajjalqabee karaa ba'a Aayiniitiin hamma Riibilaatti gad bu'a; itti fufees hamma ededa gama ba'a Galaaana Kinereetti argamuutti deema. **12** Daariin kunis Yordaanoositti gad bu'ee Galaana Soogiddaa ga'ee dhaabataa. **13** Museen akkana jedhee Israa'eloota ajaje: "Biyya kana dhaala godhadhaatii ixaadhaan qoodadhaa;

Waaqayyo akka biyyi kun gosa sagalii fi walakkaadhaaf kenneenis akka namni nama ajeesuuudhaan himatame kennamu ajajeera; **14** maatiwwan gosa Ruubeen, kan utuu murtii argachuuf waldaa duratti hin dhi'aatin gosa Gaadii fi walakkaan gosa Minaasee dhaala ofii hin duuneef iddooy inni itti nama haaloo isa ba'u jalala fudhataniiruutii. **15** Gosooni lamaanii fi walakkaan baqatu ta'u. **13** Magaalaawwan isin kennitan ja'an gosa tokkoo Yordaanos gamaa, fuullee Yerikootii gara kunneenis magaalaawwan itti baqattan isinii ta'u. **14** ba'a biiftuutti karaa ba' aatiin dhaala isaanii argataniiru." Yordaanos gamanaan magaalaawwan sadii, Kana'an **16** Waaqayyo Museedhaan akkana jedhe; **17** "Magaan keessa immoo magaalaawwan sadii, magaalaawwan namoota akka dhaalaatti lafa kana isinii qoodaniis itti baqatan godhaa kennaa. **15** Magaalaawwan ja'an Ele'aazaar lubichaa fi Iyyasuu ilma Nuunii ti. **18** kuneen akka namni tasa nama ajeese kam iyuu itti Isinis akka isaan lafa dhaalaal qoodaniif tokkoo tokkoo baqatuuf Israa'elootaaf, alagoottaa fi saba isaan gidduu gosaa keessaa hoogganaa tokko filadhaa. **19** "Magaan jiraatuuf iddooy itti baqatan ta'u. **16** "Namni tokko yoo isaanii kanneenii dha: "Gosa Yihuudaa keessaa, Kaaleb, ilma Yefunee; **20** gosa Sim'ioon keessaa, Shemuu'eel ilma Amiihuud; **21** gosa Beniyaam keessaa, Elidaad ilma Kisloon; **22** gosa Daan keessaa hoogganaan, Bukii ilma Yoogili; **23** gosa Minaasee ilma Yoosef keessaa hoogganaan, Hanii'eel ilma Eefoodi; **24** gosa Efrem ilma Yoosef keessaa hoogganaan, Qamu'eel ilma Shiiifxaan; **25** gosa Zebululoon keessaa hoogganaan, Eliisaafaan ilma Phaarnaak; **26** gosa Yisaakor keessaa hoogganaan, Phaalti'eel ilma Azaan; **27** gosa Aasheer keessaa hoogganaan, Ahiihuud ilma Sheloombi; **28** gosa Niftaalem keessaa hoogganaan, Phedaa'eel ilma Amiihuud." **29** Namoonni kenneen warra Waaqayyo akka isaan biyya Kana'an keessatti Israa'elootaaf dhaala hiranifi isaan ajjee dha.

35 Waaqayyos dirreewan Mo'aab irratti, Yordaanos biratti, Yerikoo gamatti Museedhaan akkana jedhe; **2** "Israa'eloonni dhaala ofii isaaniiitii argachuuf jiran keessaa magaalaawwan Lewwonni keessa jiraatan akka isaanii kennan Israa'eloota aaji. Lafa horii itti bobbaafatanis naannoo magaalaawwaniitti haa kennaniif. **3** Isaanis magaalaawwan keessa jiraatanii fi lafa itti loon isaaniiitii fi horii isaanii kaan hunda bobbaafatan ni qabaatu. **4** "Lafti horii itti bobba'u kan isin naannoo magaalaawwaniitti Lewwotaaf kennitan sun dallaa magaalaa irraa jalqabee gama hundaa dhundhuma kuma tokko achi bal'ata. **5** Magaalaal sana gidduutti hambisuudhaan karaa alatiin gama ba'aatiin dhundhuma kuma lama, gama kibbaatiin dhundhuma kuma lama, gama dhi'aatiin dhundhuma kuma lama, gama kaabaatiin immoo dhundhuma kuma lama safaraa. Iddoowwan kenneen magaalaawwan sanaaf iddoowwan itti horii bobbaafatan ta'u. **6** "Magaalaawwan ja'an isin Lewwotaaf kennitan magaalaawwan itti baqatan kenneen namni nama ajeese itti baqatu ta'u. Magaalaawwan afurtamii lamas kanatti dabalaatti isaanii kennaa. **7** Walumaa galatti magaalaawwan afurtamii saddeet kenneen lafa tika ofii isaanii qaban Lewwotaaf kennaa. **8** Magaalaawwan isin lafa Israa'eloonni dhaalan irraa Lewwotaaf kennitan, akkuma qooda dhaala tokkoo tokkoo gosaatti haa ta'u; gosa dhaala baay'ee qabu irraa magaalaawwan baay'ee, gosa dhaala muraasa qabu irraa immoo magaalaawwan xinnoo fuudhaa." **9** Waaqayyos Museedhaan akkana jedhe; **10** "Israa'elootatti dubbadhu; akkanas jedhiin: 'isin yommuu Yordaanosin ceetanii Kana'anitti galtanitti, **11** akka isin magaalaawwan itti baqatan kenneen namni tasa nama ajeese itti baqatu isinii ta'aniif magaalaawwan filadhaa. **12** Magaalaawwan

eyyamuuf jettanii nama gara magaalaa itti baqataniitti baqate kamiif iyyuu gumaa hin fudhatinaa. **33** “Sababii dhangalaafamuun dhiigaa biyya xureessuuf, isin biyya keessa jiraattan sana hin xureessinaa; dhiiguma namicha dhiiga dhangalaase sanaatiin malees biyya dhiigni itti dhangalaafame sanaaf aarri hin buufamu. **34** Biyya isin keessa jirtan iddo anjiraadhu sana hin xureessinaa. Ani Waaqayyo Israa’eloota gidduu nan jiraadhaatii.”

36 Abbootiin maatii ilmaan Gili’aad ilma Maakiir, ilma Minaasee kanneen maatiwwan ilmaan Yoosef keessaa dhufan sun fuula Museetii fi fuula hooggantoota abbootii maatiwwan saba Israa’el duratti dhi’aataniit dubbatan; **2** akkanas jedhan; “Akka ati biyyattii dhaala gootee ixaadhaan saba Israa’eliiif kennituuf Waaqayyo Gooftaa koo ajajeera; akkasumas akka ati dhaala obboleessi keenya Zelofehaad intallan isaatifi kennitu inni si ajajeera. **3** Garuu yoo isaan ilmaan gosoota saba Israa’el kaanitti heeruman dhaalli isaanii dhaala abbootii keenyaa keessaa fuudhamee dhaala gosa isaan itti heerumaniitti dabalam. Yoos dhaala ixaadhaan nuu qoodame irraa gariin isaa ni fuudhama. **4** Yommuu Waggaan Iyyoobeeliyyuu kan saba Israa’el dhufutti dhaalli isaanii sun dhaala gosa isaan itti heerumaniitti dabalam; dhaalli isaaniis dhaala gosa abbootii keenyaa irraa fudhatama.” **5** Kana irratti Museen akkuma Waaqayyo dubbate sana akkana jedhee saba Israa’el ajaje: “Wanni gosti ilmaan Yoosef jedhu sirrii dha. **6** Wanni Waaqayyo waa’ee intallan Zelofehaad ajaje kanaa dha: Isaan gosa abbaa isaanii qofa keessaa haa ta’u malee nama jaallatanitti haa heeruman. **7** Sababii tokkoon tokkoon ilmaan Israa’el dhaala gosa abbaa isaa irraa argatu jabeessee qabatuuf, dhaalli ilmaan Israa’el gosa tokko irraa gosa kaanitti hin darbin. **8** Akka tokkoon tokkoon ilmaan Israa’el dhaala abbootii isaa argatuuf, gosa ilmaan Israa’el keessaa intalli dhaala argattu kam iyyuu gosa abbaa ishee keessaa nama tokkotti heerumuu qabdi. **9** Sababii tokkoon tokkoon gosa ilmaan Israa’el dhaala ofii isaa jabeessee qabatuuf, dhaalli tokko iyyuu gosa tokko irraa gosa kaanitti hin darbin.” **10** Intallan Zelofehaad akkuma Waaqayyo Musee ajaje sana godhan. **11** Intallan Zelofehaad Mahilaan, Tiirzaan, Hoglaan, Miilkaa fi Nohi ilmaan obboloota abbaa isaaniitti heeruman. **12** Isaanis maatiwwan ilmaan Minaasee ilma Yoosef keessatti waan heerumaniif dhaalli isaanii gosa maatii abbaa isaanii harkatti hafe. **13** Ajajawwanii fi murtiwwan Waaqayyo dirreewan Mo’aab irratti, Yordaanos biratti, Yerikoo gamatti karaa Museetiin ilmaan Israa’eliiif kenne kanneenii dha.

Keessa Deebii

1 Dubbiin kun dubbi Museen yeroo isaan gammoojji gama ba'a Yordaanositti, Arabbaa fuullee Suufitti argamu sana keessa, Phaaraanii fi Toofel, Laabaan, Haxeroottii fi Diizaahaab gidduu turanitti Israa'eloota hundatti dubbatee dha. **2** Kooreebii karaa Tulluu See'iiriin Qaades Barnee ga'uuf guyoota kudha tokko fudhata. **3** Museenis waggaa afurtamaffaa keessa guyyaa tokkoffaa j'a kudha tokkoffaatti waan Waaqayyo waa'ee isaanii isa ajaje hunda Israa'eloottati hime. **4** Kunis erga inni Sihoon mootii Amoorotaa kan Heshboon bulchaa ture mo'atee Oogi mootii Baashaan kan Ashtaaroottii bulchaa ture illee Edreyiitti mo'atee booddee dha. **5** Ba'a Yordaanositti biyya Mo'aab keessatti Museen akkana jedhee seera kana ibsuu jalqabe: **6** Waaqayyo Waaqni keenya Kooreebitti akkana nuun jedhee; "Isin tulluu kana bira yeroo dheeraa turtaniirtu. **7** Qubata buqqisaa ka'atti gara biyya gaaraa Amoorotaatti deemsaa keessan itti fufaa; ergasisi saboota naannoon Arabbaatti argaman hunda keessa, biyya tulluuwwanii keessa, biyyoota gama dhi'attiin cina tulluuwwanii argaman keessa, Negeebii fi qarqara galanaa, biyya Kana'aanotattii fi Libaanoon keessa hamma laga Efraaxiis guddichaatti argaman keessa deema. **8** Kunoo, ani biyya kana isiniif kenneera. Biyya Waaqayyo abbootii keessaniif jechuunis Abrahaamii, Yisihaaqif, Yaqaobii fi sanyii isaanii warra isaanii duubaatiif kennuuuf kakate sanatti galaatiif dhaalaa." **9** Ani yeroo sanatti akkanan isiniif jedhee; "Ani kophaa koo isin baachuu hin danda'u. **10** Waaqayyo Waaqni keessan isin baay'iseera; kunoo, isin har'a akkuma urjiwwan samii baay'attaniirtu. **11** Waaqayyo Waaqni abbootii keessanii yeroo kuma isin haa baay'isu; akkuma abdii kenne sanattis isin haa eebbisu! **12** Ani garuu akkamitti kophaa koo rakkina keessan, ba'aa keessanii fi wal mormii keessan baachuu danda'aa? **13** Tokko tokkoo gosoota keessanii keessa namoota ogeeyyi, hubattootaa fi kabajamoo filadhaa; anis isin irratti bulchitoota nanaan taasista." **14** Isinis, "Wanni ati dhi'eessite gaarii dha" jettanii naaf deebiftan. **15** Ani hangafoota gosoota keessanii jechuunis namoota ogeeyyi fi kabajamoo fudhadhee akka isaan ajajjuuwwan kumaa, ajajjuuwwan dhibbaa, ajajjuuwwan shantamaatti fi ajajjuuwwan kudhanii ta'anii isin irratti aangoo qabaatanan muude. **16** Anis yeroo sanatti akkana jedhee abbootii murtii keessan nan ajaje; "Mormii obboloota keessan gidduutti ka'u dhaga'aa; yoo wal mormiin ka'u sun Israa'eloota obboloota gidduutti yookaan nama Israa'el tokko fi alagaa tokko gidduutti ta'e murtii qajeelaa kennaa. **17** Murtii kennuu keessatti nama wal hin caalchisinaa; guddaa xinnaas wal qixxee dhaga'aa. Sababii murtiin kan Waaqaa ta'eef eenyuun iyyuu hin sodaatinaa. Waan humna keessanii ol ta'e natti fidaa; anis nan ilaala." **18** Ani yeroo sanatti waan isin gochuu qabdan hunda isin ajajeera. **19** Nus ergasiif akkuma Waaqayyo Waaqni keenya nu ajajetti Kooreebii kaanee gammoojji guddaa fi sodaachisaa isin argitan sana keessa dabarree gara biyya gaaraa Amoorotaa dhaqne;

akkasiinis Qaadesh Barnee geeny. **20** Anis akkana isiniif jedhee; "Isin biyya gaaraa Amoorotaa kan Waaqayyo Waaqni keenya nuu kenuu geessaniirtu. **21** Kunoo, Waaqayyo Waaqni keessan biyyattii isiniif kenneera. Dhaqaatii akkuma Waaqayyo Waaqni abbootii keessanii isiniitii hime sanatti ishee dhaalaa; hin sodaatinaa; abdis hin kutatinaa." **22** Ergasiif hundi keessan na bira dhuftanii, "Akka isaan biyyattii nuu basaasaniiif duraan dursinee namoota erganna; isaanis waa'ee karaa achi nu geessuutti fi magalaawwan nu itti dhufnuu oduu nuu fidu" jettan. **23** Yaadni sunis gaarii natti fakkaate; ani kudha lamaan keessan jechuunis tokko tokkoo gosaa keessaan nama tokko nan filadhe. **24** Isaanis ka'ani biyya gaaraatti ol ba'anii Sulula Eshkool ga'anii biyyattii basaasan. **25** Ija biyyattii keessaas waa fidanii dhufanii, "Biyyi Waaqayyo Waaqni keenya nuu kenuu kun gaarii dha" jedhanii nutti himan. **26** Isin garuu dhaquu diddanii ajaja Waaqayyo Waaqa keessaniitti finciltan. **27** Dunkaana keessan keessattis akkana jettanii guungumtan; "Waaqayyo nu jibba; kanaafuu biyya Gibxiittii nu baasuun isaatuu akka isaan nu balleessaniif harka Amoorotaatti dabarsee nu kenuuuf. **28** Egaa nu eessa dhaquu dandeeny? Obboloonni keenya, 'Jari nu caalaa jajjaboo fi hojaan isaanii dheedheraa dha; magalaawwan isaanii gurguddaa fi dallaawwan samii ga'anii marfamaniiru; kana biratti immoo ilmaan Anaaq argineerra' jedhanii nu sodaachisan." **29** Anis akkanan isiniif jedhee; "Hin rifatinaa; isaan hin sodaatinaa. **30** Waaqayyo Waaqni keessan kan fula keessan dura deemuun akkuma ija keessan duratti biyya Gibxi keessatti isiniif godhe sana isiniif ni lola; **31** gammoojji keessattis akkasuma. Hamma as geessanittis karaa deemtan hundatti akkamitti akka Waaqayyo Waaqni keessan akkuma abbaan ilma isaa baatutti isin baate argitaniirtu." **32** Ta'us isin Waaqayyo Waaqa keessan **33** issa iddoo isin qubattan barbaaduu fi daandii isin deemuu qabdan isin argisiisuudhaaf jedhee halkan ibidaan, guyyaa immoo duumessaan isin dura deemeet isin qajeelchaa ture hin amananne. **34** Waaqayyos yommuu waan isin jettan dhaga'etti dheekkamee akkana jedhee kakate: **35** "Dhaloota hamaa kana keessaan namni tokko iyyuu biyya gaarii ani akka abbootii keessaniif kenuu kakuu gale sana hin argu; **36** Kaaleb ilma Yefunee sana malee kan argu hin jiru. Inni biyya sana ni arga; Sababii inni garaa guutuudhaan Waaqayyo duukaa bu'eef ani lafa inni miilla isaa irra dhaabbatee sana isaa fi sanyii isaaatiif nan kenna." **37** Sababii keessaniif Waaqayyo natti illee dheekkarnee akkana jedhee; "Ati iyyuu itti hin galtu. **38** Gargaaraan kee Iyyaasun ilmi Nuuni garuu itti gala. Inni waan Israa'eloota biyyattii dhaalchisuuuf isa jajjabeessi. **39** Daa'imman isin ni booji'amman jettan, ilmaan keessan kanneen waan tolaa fi hamaa gargar baasanii hin beekne biyya sanatti ni galu. Ani isaanifan kenna; isaanis ni dhaalu. **40** Isin garuu duubatti deebi'attii daandii gara Galaana Diimaatti geessu qabadhaatii gammoojjiitti qajeelaa." **41** Isinis, "Nu Waaqayyotti cubbuu hojenneerra. Dhaqnee akkuma Waaqayyo Waaqni keenya nu ajajetti lolla" jettanii deebiftan. Biyya gaaraa dhaquu waan salphaa

isintti fakkaatee akkasiin tokkoon tokkoon keessan mi'a akkana naan jedhe; **18** "Ati har'a daarii Mo'aab, Aari lolaa qabattanii kaatan. **42** Waaqayyo garuu, "Waan keessa dabarta. **19** Yommuu Amoonotatti dhuftanitti ani isin wajjin hin jirreef lolaaf hin ba'inaa. Isin diinota akkasumaanisaan hin rakkisinaa yookaan waraanaaf keessani ni mo'atamu' jedhii isaanitti himi" naan isaan hin kakaasinaa; ani biyya isaanii keessa tokko illee jedhe. **43** Anis akkasuman isintti hime; isin garuu na hin dhaala godhee isiniif hin kennutti. Ani biyya isaanii dhageenye. Ajaja Waaqayyootti finciltanii of tuulummaa sanyii Looxiif handhuuraa godhee kenneera." **20** Kunis keessani biyya gaaraatti duultan. **44** Amooroni biyya Refayimoota achi jiraachaa turaniti jedhamee gaarran irra jiraatan isintti dhufan; isaanis akkuma hedama; Amoononni garuu Zamzumoota jedhanii isaan tuuta kanniisaatti ba'anii isin gugsan; See'iiri hamma waamu ture. **21** Isaanis namoota jajjaboo fi baay'ee dha; Hormaatti isin dha'an. **45** Isin deebitani dhufanii fuula Akkuma Anaaqotaa dhedheeroo turan. Waaqayyos fula Waqaqayyo duratti boosan; inni garuu boo'icha keessan Amoonota achiisaan baasanii iddoq isaanii qubatan hin dhageenye; gurra isaa isiniif hin kennine. **46** Akka sanaa duraa isaan barbadeesse. **22** Waaqayyos yommuu yeroo isin achi jiraattaniitti, guyyoonni isin Qaadesh keessa jiraattan baay'ee dha.

2 Ergasi akkuma Waaqayyo natti himetti, duubatti deebinee karaa Galaana Diiamaatiin gara gammoojjiitti qajeelle; yeroo dheeraadhaafis naannoo biyya gaaraa See'iir keessa joorre. **2** Waaqayyos akkana naan jedhe; **3** "Biyya gaaraa kana naannaa uun isin ga'a; gara kaabaatti garagalaa. **4** Saba kana akkana jedhii ajaji: 'Isin biyya obboloota keessan sanyiwwan Esaawu kanneen See'iir keessa jiraatanii keessa darbitu. Isaan isin sodaatu; isin garuu jabeessaa of eeggadhaa.' **5** Lolaaf isaan hin kakaasinaa; ani lafa isaanii irraa iddoq isin miilla keessan irra dhaabbattan illee isiniif hin kennutti. Ani biyya gaaraa See'iir dhaala godhee Esaawuuf kenneera. **6** Nyaata achi nyattanii fi bishaan dhugdaniif maallaqa baaftuuf." **7** Waaqayyo Waaqni keessan waan isin hoijettan hundaan isin ebbiseera. Inni deemsaa dheeraa isin gammoojji bal'aa kana keessa deemtan irratti isin eegeera. Waaqayyo Waaqni keessan waggoota afurtamman kanneen isin wajjin ture; isinis waan tokko illee hin dhabne. **8** Obboloota keenya ilmaan Esaawu warra See'iir keessa jiraatan bira dabarree deemeen. Nus daandii Arabbaan kan Eelaatii fi Ezioon Geberii dhufu irraa garagallee karaa daandii gammoojji Mo'aab deemne. **9** Ergasiis Waaqayyo akkana naan jedhe; "Waan ani lafa Mo'aab irraa isiniif hin kennineef akkasumaanisaan hin rakkisinaa; waraanaafis isaan hin kakaasinaa. Ani Aarin dhaala godhee sanyii Looxiif kenneeraatii." **10** Eemiimoonni achi jiraachaa turan; isaanis namoota jajjaboo fi baay'ee dha; akkuma Anaaqotaa dhedheeroo turan. **11** Isaan kuneen is akkuma Anaaqotaa, Refayimoota jedhamanii hedamu turan; Mo'aabonni garuu Eemiimoota jedhuun. **12** Huuronni kuneen See'iir keessa jiraachaa turan; ilmaan Esaawu garuu ari'anii achiisaan baasan. Isaanis akkuma Israaelonni biyya Waaqayyo dhaala isaanifi kenne sana keessatti godhan sana Hoorota achi balleessanii ofii isaanittii biyya jaraa keessa qubatan. **13** Waaqayyo, "Ammuna ka'atii Laga Zered ce'aa" nuun jedhe. Nu laga sana ceene. **14** Yeroo nu Qaadesh Barnee kaanee jalqabee hamma laga Zered ceenutti wagga soddomii saddeet fudhate. Akkuma Waaqayyo isaanitti kakatteti dhaloonni dhiira waraanaa hundi yeroo sanatti qubata keessaa dhume. **15** Harki Waaqayyos qubata keessaa isaan balleessuudhaaf isaan irra ture. **16** Yeroo loltoonni hundi saba keessaa dhumanitti, **17** Waaqayyo

akkana naan jedhe; **18** "Ati har'a daarii Mo'aab, Aari keessa dabarta. **19** Yommuu Amoonotatti dhuftanitti akkasumaanisaan hin rakkisinaa yookaan waraanaaf isaan hin kakaasinaa; ani biyya isaanii keessa tokko illee dhaala godhee isiniif hin kennutti. Ani biyya isaanii sanyii Looxiif handhuuraa godhee kenneera." **20** Kunis biyya Refayimoota achi jiraachaa turaniti jedhamee hedama; Amoononni garuu Zamzumoota jedhanii isaan waamu ture. **21** Isaanis namoota jajjaboo fi baay'ee dha; Akkuma Anaaqotaa dhedheeroo turan. Waaqayyos fula Amoonota achiisaan baasanii iddoq isaanii qubatan sanaa duraa isaan barbadeesse. **22** Waaqayyos yommuu Hoorota fuula isaanii duraa balleessetti ilmaan Esaawu kannene See'iir keessa jiraachaa turanis akkasuma godhe. Isaanis jara achiisaanii hamma har'aatti biyya isaanii keessa jiraatan. **23** Awoota gandoota hamma Gaazaatti jiran keessa jiraatan immoo Kaftooronni Kaftoorii ba'anii dhufan sun balleessanii iddoq isaanii qubatan. **24** "Ka'atii Laga Arnoon ce'aa; ani kunoo, Sihoon Amooricha mootii Heshbooniitii fi biyya isaa illee dabarsee harka keessanitti isinii kenneeraatii. Waraana itti banaatii biyya sana qabachuu jalqabaa." **25** Anis naasisuu fi sodaachisu keessan saboota samii gad jiran hundatti buusu hardhuma nan jalqaba. Isaanis illee waa'ee keessanii dhaga'anii sababii keessaniiif hollatu; naasunis isaan qabata." **26** Anis akkana jedhee gammoojji Qidemooti keessaa Sihoon mooticha Heshbooniitii ergamoota nagaan erge; **27** "Akka nu biyya keessan darbinu nuu eeyyami. Nu karaa guddicha irraa hin gorru; mргattis gara bitaattis hin gorru. **28** Waan nyaannuu fi bishaan dhugnu maallaqaan nutti gurguri. Akka miila qofaa achi keessa dabarru nuu eeyyami; **29** akkuma ilmaan Esaawu kanneen See'iir keessa jiraatanii fi Mo'aabonni Aari keessa jiraatan nuu godhan sana atis hamma nu gara biyya Waaqayyo Waaqni keenya nuu kennutti galuuf laga Yordaanos ceenutti akkasuma nuuf godhi." **30** Sihoon mootiin Heshboon garuu akka nu dabarru nuu eeyyamu dide. Waaqayyo Waaqni keessan akkuma amma godhe kana dabarsee harka keessanitti isa kennutti mataaf fi garaa isaa jabeessee tureetii. **31** Waaqayyos, "Kuno, ani Sihoonii fi biyya isaa dabarsee siif kennuu jalqabeera. Ati biyya isaa dhaaluuq qabachuu jalqabi" naan jedhe. **32** Yommuu Sihoonii fi guutummaan loltoota isaa nu waraaniuf Yaahazitti ba'anitti, **33** Waaqayyo Waaqni keenya dabarsee harka keenyatti isa nuuf kenne; nus Isa, ilmaan isaatii fi loltoota isaa hunda dhoofne. **34** Yeroo sanattis magalaawwan isaa hunda qabannee dhiirota, dubartootaa fi ijoollee, tokkoo tokkoo magalaawwanii guutumaan guutuutti barbadeessine. Nama tokko illee hin hambifne. **35** Garuu horii fi boojuu magalaawwan qabanne sana keessaa boojine ofii keenyaaf fudhanne. **36** Magaalaa Aro'eer kan qarqara Sulula Arnoonitti argamuu fi magaalaa sululicha keessatti argamuu jalqabee magaalaa hamma Gili'aaditti argamuu keessaa tokko iyyuu nu ittisu hin dandeenyne. Waaqayyo Waaqni keenya hunda isaanii dabarsee nuuf kenne. **37** Garuu akkuma ajaja Waaqayyo Waaqni keenya nuuf kenne sanaatti isin gara biyyoota Amoonotaa tokkotti illee

yookaan gara biyya qarqara laga Yaaboq irratti argamuu "Waaqayyo Waaqni keessan akka dhaaltaniif lafa kana yookaan biyyoota naannoo magalaawwan gaarran isiniif kenneera. Ta'us namoonni jajjaboон keessan hundi waraanaaf hidhatanii obboloota keessan Israa'eloota dura gamatti ce'u qabdu. **19** Garuu niitonni keessan, ijooleen keessanii fi horin keessan magalaawwan ani isiniif kenne keessa haa turan; ani akka isin horii baay'ee qabdhan beekaati. **20** Kunis hamma Waaqayyo akkuma isin boqochiise sana obboloota keessan boqochiisee isaaniniis lafa Waaqayyo Waaqni keessan Yordaanosin gamatti isaaniif kennu sana dhaalanitti. Sana booddee tokkoon tokkoon keessan gara biyya ani dhaala isiniif kenneetti ni deebitu." **21** Anis yeroo sanattiakkana jedhee liyaasuu ajaje: "Ati waan Waaqayyo Waaqni kee mootota kanneene lamaan godhe hunda ija keetiin argiteerta. Waaqayyo, mootummoota isin itti yaaten hundas akkasuma ni godha. **22** Isin isaan hin sodaatinaa; Waaqayyo Waaqni keessan mataan isaa isiniif lolaatiit." **23** Yeroo sanatti aniakkana jedhee Waaqayyoon nan kadhadhe; **24** "Yaa Waaqayyoo Gooftaa, ati guddina keetii fi harka kee jabaa sana garbicha keetti argisiisuu jalqabdeerta. Silaa kan hojii jabaa akkasii kan ati hojettu hojjechuu danda'u Waaqa kamtu samii irra yookaan lafa irra jira? **25** Akka ani ce'e biyyattii gaarii Yordaanos gama jirtu jechuunis biyya gaaraa gaarii sanaa fi Libaanoon argu naa eeyyami." **26** Waaqayyo garuu waan sababii keessaniif natti dheekameef, na dhaga'uu dide. Waaqayyoakkana naan jedhee; "Kun ni ga'a; lammata waa'ee waan kanaa natti hin dubbatin. **27** Fixee Phisgaatti ol ba'ittii gara liixa fi kaabaa, gara kibbaa fi ba'aa ilaali. Ati waan Yordaanos hin ceeneef biyyattii ijuma keetiin ilaali. **28** Garuu akka inni saba kana qajeelchee ceesise akka isaan biyya ati ilaaltu kana dhaalan godhuuf liyaasuu ajaji; isa jajjabeessi; cimsis." **29** Nu sulula Beet Phe'oor biraa jiru keessa turre.

3 Ergasiis deebinee karaa Baashaan qabannee ol baane; Oogi mootichi Baashaan immoo loltoota isaa guttuo wajjin Edreyiitti nuun wal loluuf gad ba'e. **2** Waaqayyos, "Waan ani isa, guutummaa loltoota isaatii fi biyya isaa illee dabarsee harka keetti kennetee isaa hin sodaatin. Akkuma Sihoon mootii Amoorotaa kan Heshboon bulchaa ture sana goote isaa illee godhi" naan jedhe. **3** Waaqayyo Waaqni keenya Oogi mootii Baashaanii fi guutummaa loltoota isaa dabarsee harka keenyatti kenne. Nus utuu homaa hin hambisin isaan balleessine. **4** Yeroo sanatti magalaawwan isaa hunda qabanne. Magalaawwan jaatama mootummaa Oogi mooticha Baashaan kanneen kutaa biyya Argobbi jala turan keessaa kan nu hin qabatin tokko iyuu hin jiru. **5** Magalaawwan kunneen hundi dallaa dhagaa dhadheeroo, karraa fi danqaraa qabu turan; akkasumas magalaawwan dallaa hin qabne baay'eetu ture. **6** Nus akkuma Sihoon mootii Heshboon goone sana dhiirota, dubartootaa fi joollee tokkoon tokko magalaawwanii guutummaa guttuo barbadeessine. **7** Horii fi boojuu magalaawwan isaanii keessaa saamne hunda garuu ofii keenyaaf fudhannee galle. **8** Yeroo sanatti mootota Amoorotaa lamaan kana irraa karaa ba'a Yordaanos biyya Sulula Arnooniitti jalqabee hamma Tulluu Hermooniitti jiruu fudhanne. **9** Siidoononis Hermoon kana Siiriyoon jedhanii waamu; Amooronni immoo Seniiri jedhanii waamu. **10** Nus magalaawwan dirree irratti argaman hunda, Gili'aad hunda, Baashaanii hamma Salkaa fi Edreyiitti jiru hunda, magalaawwan mootummaa Oogi kanneen Baashaan keessatti argaman hunda qabanne. **11** Gosa Refaayimootaa keessaa Oogi mootii Baashaan qofatu hafe. Kunoo sireen isaa sibila irraa hojjetamee dalga dheerinnee isaa dhundhuma sagal bal'inni isaa immoo dhundhuma afur ture. Sireen kunis amma iyuu Rabbaa Amoonataa keessatti argama. **12** Ani biyya yeroo sanatti qabanne keessaa biyya karaa Kaaba Aro'eerittiin qarqara Sulula Arnoon jirutti dabalee walakkaa biyya gaaraa Gili'aad magalaawwan isaa wajjin gosa Ruubeenii fi Gaadiif kenne. **13** Biyya Gili'aad kan hafee fi guutummaa Baashaan jechuunis mootummaa Oogi walakkaa gosa Minaaseetiifan kenne. Guutummaan kutaa Argobbi kan Baashaan keessaa sun biyya Refaayimootaa jedhamee beekama ture. **14** Yaa'iir ilmi Minaasee immoo guutummaa kutaa Argobbi kan hamma daarii Geshuurotaatti fi Ma'akaatotaatti jiru fudhate; biyyi sunis maqaa isaaatiin moggaafame; kanaafuu Baashaan hamma har'aatti Haaboot Yaa'iir jedhama. **15** Gili'aad immoo Maakiirifan kenne. **16** Walakkaa sulula isaa garuu daangaa gochuudhaan Gili'aadii jalqabee hamma Sulula Arnoonitti, achii immoo bulchiinsa daangaa Amoonataa kan hamma laga Yaaboqitti jiru gosa Ruubeenii fi Gaadiifan kenne. **17** Daangaan isaa karaa lixaatiin Yordaanos isaa Arabbaa keessatti argamu sanaa dha; kunis Kinereetii jalqabee hamma Galaana Arabbaa kan Galaana soogiddaa jedhamuutti diriiree tabba Phisgaatti gaditti argama. **18** Anis yeroo sanattiakkana jedheen isin ajaje:

badneef ofuma eeggadhu; jabaadhuu of eeggadhu. Waan Isinis achitti waaqota harka namaatiin mukaa fi dhagaa kanas ijoolle keetii fi ijoolle ijoolle keetii irraa hoijjetaman kannineen arguu yookaan dhaga'uu barsiisi. **10** Gaafa isin Kooreebitti fuula Waaqayyo yookaan nyaachuu yookaan fuunfachuu hin dandeenye Waaqa keessanii dura dhaabattan, yeroo inni, "Akka waqaeffattu. **29** Garuu yoo achittis Waaqayyo Waaqa isaan hamma lubbuudhaan lafa irra jiraatan hundatti keessan barbaaddan ni argattu; isin yoo garaa fi yaada na sodaachuu baratanii ijoollees isaanii illee keessan guutuudhaan isa barbaaddan ni argattu. **30** na sodaachuu barsiisanif dubbi koo haa dhaga'aniitti Yommuu dhiphattiee wanni kun hundi sitti dhufutti, namoota walitti qabi" naan jedhe sana yaadadhaa. **11** Isin utumaa tulluun sun boba'aa ibidda hamma baroota dhufuuf jiran keessa gara Waaqayyo Waaqa wiirtuu samiitti ol ba'ee duumessa gurraachaa fi dukkana keetti ni deebita; isafis ni ajajamta. **31** Waaqayyo limixiidaan haguugamee jiruu itti dhi'aattanii miilla Waaqni kee Waaqa araraa ti; inni si hin gutu yookaan si tulluu sanaa jala dhadhaabattan. **12** Ergasisi Waaqayyo ibidda keessaa isinttii dubbatee. Isinis sagalee dubbiin Waaqni hin balleessu yookaan kakuu abbootii keetiff kakkate sana tulluu sanaa malee bifa tokko illee hin argine; sagalee tokko jalqabee ture sana iyyafadhaa; daarii samii tokko irraa qofatu ture. **13** Innis kakuu isaa jechuunis Ajajawwan hamma daarii kaaniitti iyyafadhaa. Wanni guddaan Kurnan akka isin isaan duukaa buutaniif isin ajaje akkanaa takkumaa umamee yookaan wanni akkanaa sana isiniif labse. Ergasii immoo gabatee dhagaa lama takkumaa dhaga'amee beekaa? **33** Sabni akka keessan irratti isaan barreesse. **14** Waaqayyos yeroo sanatti sagalee Waaqaa kan ibidda keessaa dubbatu dhaga'ee akka ani ajajawwanii fi seerawan biyya isin Yordaanos lubbuudhaan jiraate kan bira takkumaa argameeraa? ceetanii dhaaltan sana keessatti duukaa bu'u qabdan **34** Waaqni kam iyyuu takkumaa akka Waaqayyo Waaqni isin barsiisu na ajaje. **15** Gaafa Waaqayyo Kooreeb keessan utuma iji keessan arguu biyya Gibxitii isinii irratti ibidda keessaa isinttii dubbatetti isin bifa tokko godhe sana saba tokko saba bira keessaa qorumsaan, illee hin argine. Kanaafuu jabeessaa of eeggadhaa; **16** mallattoo fi dinqiidaan, waraanaan, harka jabaa fi irree kunis akka isin hin xuroofne, akka Waaqa tolfaamaa bifa diriirfameen, yookaan hojii guddaa fi sodaachisaadhaan dhiiraatiin yookaan dubartiiti soofame kam iyyuu baasee kan ofti isaa godhachuu yaale jira? **35** Isinis ofii keessanii hin tolfannee **17** yookaan horii lafa irra Waaqayyo Waaqa ta'uus isaa akka beektaniiif wantoonni jiraatu yookaan simbira samii keessa barrisu kam iyyuu kunneen isinttii argisiifaman; isa malees kan biraahin **18** yookaan uumama lafa irra munyuuqu kam iyyuu jiru. **36** Inni si adabachuuuf jedhee samiidhaa sagalee yookaan qurxummii lafa jala bishaan keessa jiraatu kam isaa si dhageessise. Lafa irratti ibidda isaa guddicha iyyuu hin tolfannee. **19** Ati yommuu samii ol ilaaltee sitti argisiisee atis ibidda keessaa dubbii isaa dhageesse. aduu, ji'a, urjiiwaniif fi raayyaa samii hunda argitutti **37** Inni waan abbootii kee jaallatee isaan booddees gowwoomfamtee fuula waan Waaqayyo Waaqni kee sanyiwwan isaanii filateef ofii isatiin humna isaa saboota samiidhaa gadii hundaaf qodee kennee duratti guddadhaan biyya Gibxitii baasee isin fide; **38** kanas gad jettee hin sagadin. **20** Waaqayyo garuu akka isin akka har'a ta'ee jiru kana saboota si caalaa gurguddaa akkuma amma jirtan kana dhaala isaa taataniiif badaa fi jajjaboo si duraa ari'ee biyya isaanii dhaala godhee sibiila itti baqsan jechuunis biyya Gibxitii baasee isin siif kennutti sii fi ijoollees kee warra si'iin duubaatiif toluu fi akka seenne kakate. **22** Ani biyyuma kanatti nan du'a; biyya Waaqayyo Waaqni kee bara bараan siif kennutti ani Yordaanosin hin ce'u; isin garuu ceetanii biyya umuriin kee dhereratuuf qajeelchawwanii fi ajajawwan gaarrii sana dhaaluuf jirtu. **23** Akka kakuu Waaqayyo isaa kanneen ani har'a siif kennu eegi. **41** Yeroo sanatti Waaqni keessan isin wajjin gale sana hin daganne Museen magalaawwan ba'a Yordaanos sadii addaan of eeggadhaa; waqaota tolfaamoo Waaqayyo Waaqni baafate; **42** kunis lafa namni nama aijeesee yoo utuu keessan isin dhowwe bifa kamiin iyyuu ofii keessanii ifti hin yaadin nama aijeesee itti baqatuu dha. Innis hin tolfatinaa. **24** Waaqayyo Waaqni keessan ibidda magalaawwan kanneen keessaa tokkotti baqatee lubbuu gubee balleessuudhaatii; Waaqa hinaafudhas. **25** Isin isaa oolfachuu danda'a. **43** Magalaawwan sunis kanneen erga ijoolle ijoolle keessanii hortanii biyya turan: Bezer kan gammoojiji keessa tabba irra jirtu sana keessa bara dhereraa jiraattanii booddee, yoo gosa Ruubeenif, Raamooti kan Gili'aaditti argamtu gosa xurooftanii fakkii waqaota tolfaamoo bifa kamii iyyuu Gaadiif, Goolaan kan Baashaanitti argamtu immoo gosa tolchitanii fuula Waaqayyo Waaqa keessanii duratti Minaaseef. **44** Kun Seera Museen Israa'eloota dura kaa'ee waan hamaa hoijettanii dheekkamsaaf isa kakaافتان, dha. **45** Qajeelchi, ajajnii fi seerri Museen yommuu **26** akka isin biyya Yordaanos ceetanii dhaaltan irraa isaan biyya Gibxii ba'anitti Israa'elootaaf kenne kanaa aritiidihaan dhabamtan ani guyya har'aa samii fi dha; **46** kunis yeroo isaan Sululu Beet Phe'oor biyya lafa dhugaa baatota godhee isinttii nan waama. Iddoo ba'a Yordaanositti argamtu keessa turanitti ta'e; biyyi sana yeroo dhereraa hin jiraattan; isin guutuumaan kunis biyya Sihoon mootii Amoorotaa kan Heshboon guutuutti barbadooftu. **27** Waaqayyos saboota keessa keessa jiraachaa turee Musee fi Israa'eloonti yeroo biyya isin faffacaasa; saboota warra Waaqayyo isaan gidduutti Gibxii ba'anitti isa mo'atanii ti. **47** Isaanis biyya isatii isin faffacaase keessattis muraasa taatanii haftu. **28** fi biyya Oogi mooticha Baashaan jechuunis biyyoota

mootota Amoorii lamaan ba'a Yordaanositti argaman dhaala godhanii fudhatan. **48** Biyyi kunis Aro'eer kan daarii Sulula Arnoonii jalqabee hamma Gaara Sihoonitti jechuunis hamma Hermoonniitti bal'ata; **49** innis Arabbaa ba'a Yordaanosiosi hamma galaana Arabbaatti jiru kan tabba Phisgaatii gaditti argamu hunda dabalata.

5 Museen Israa'eloota hunda walitti qabee akkana isaaniin jedhe: Yaa Israa'el ajajawwanii fi seerawwan ani har'a utuma isin dhageessanuu labsu kana dhaga'aa. Baradhaati jabeessaa isaan duukaa bu'aa. **2** Waaqayyo Waaqni keenya Kooreebitti nu wajjin kakuu gale. **3** Waaqayyo kakuu kana nu wajjin, nu warra har'a lubbuudhaan as jiraannu hunda wajjin gale malee abbootii keenya wajjin hin galle. **4** Waaqayyo tulluu irratti ibidda keessaa ifaan ifattii isinitti dubbate. **5** Yeroo sanatti waan isin ibidda sodaattanii tulluutti ol hin ba'inif ani dubbii Waaqayyo isinitti himuu isinii fi Waaqayyo gidduu dhaabatde. Innis akkana jedhe: **6** "Ani Waaqayyo Waaqa kee kan Gibxii, biyya garbummaatti si baasee dha. **7** "Ati ana malee waaqota biraa tokko illee hin qabaatin. **8** Ati bifa waan ol samii gubbaa yookaan gad lafa irra yookaan bishaan lafa jalaa keessa jiru waaqa tolfamaa kamiiiti iyuu ofii keetif hin tolfin. **9** Isaaanif hin sagadin yookaan isaan hin waaqeffatin; ani Waaqayyo Waaqni kee, Waaqa hinaafu kan ijoollee warra na jibbanii sababii cubbuu abbootiitiif jedhee hamma dhaloota sadii fi afuriitti adabee **10** warra na jaalltanii ajajawwan koo eegan immoo hamma dhaloota kumaatti jaallatuu dha. **11** Maqaan Waaqayyo Waaqa keetii akkasumaan hin dha'in; Waaqayyo warra akkuma argan maqaan isaa dha'an utuu hin adabin hin dhiisutii. **12** Akkuma Waaqayyo Waaqni kee si ajajetti guyyaa Sanbataa qulqulleessuudhaan eegi. **13** Guyyoo ja'a hojjedu; hojji kee hundas hojjetadhu; **14** guyyaa torbaffaan garuu sanbata Waaqayyo Waaqa keetii ti. Gaafas hojji tokko illee hin hojjetin; ati yookaan ilmi kee yookaan intalli kee yookaan hojjetaan kee yookaan xomboreen kee yookaan qotiyoon kee yookaan harreen kee yookaan horiin kee kam iyuu yookaan alagaan magaalaa kee keessa jiraatu tokko iyuu homaa hin hojjetin. Hojjetaan keetii fi hojjettuu kee akkuma kee haa boqutan. **15** Akka atis biyya Gibxitti garba turtree fi ergasii immoo Waaqayyo Waaqni kee harka jabaa fi irree diriirfameen achii si baase yaadadhu. Kanaafuu Waaqayyo Waaqni kee akka ati Sanbata eegdu si ajaje. **16** Akka biyya Waaqayyo Waaqni kee siif kennu keessa bara dheeraa jiraattuu fi akka sitti toluu akkuma Waaqayyo Waaqni kee si ajajetti abbaa keetii fi haadha keetii ulfina kenni. **17** Hin ajeesin. **18** Hin ejjin. **19** Hin hatin. **20** Ollaa keetti sobaan dhugaa hin ba'in. **21** Niitii namaa hin hawwin. Mana namaa yookaan lafa qotisiisa yookaan hojjetaa yookaan xomboree isaa, qotiyoo isaa yookaan harree isaa, yookaan waan namaa kam iyuu hin hawwin." **22** Ajajawwan Waaqayyo tulluu gubbaatti, ibidda, duumessaa fi dukkana limixii keessa waldaa keessan guutuutti sagalee guddaadhaan labse kanneenii dha; wanni inni itti dabales hin jiru. Ergasiis inni ajajawwan sana gabateewwan dhagaa lama irratti barreesee natti kenne. **23** Yeroo isin utuu tulluu

sun ibiddaan boba'uuk dukkana keessaa sagalee sana dhageessanitti, hooggantoonni gosoota keessanii fi maanguddoonni keessan hundi gara koo dhufan. **24** Isinis akkana jettan; "Kunoo Waaqayyo Waaqni keenya ulfinaa fi guddina isaa nu argisiiseera; ibidda keessaa sagalee isaa nu dhageessiseera. Nu har'a akka namni yoo Waaqni isatti dubbate illee jiraachuu danda'u argineerra. **25** Amma garuu nu maalif duuna? Nu yoo sagalee Waaqayyo Waaqa keenya deebinee dhageenyne ni duuna; ibiddii gudduna kunis nu barbadeessa. **26** Nama du'aan hin oolle hunda keessaa eenyutu takkumaa sagalee Waaqa jiraataa ibidda keessaa dubbatuu dhaga'ee akka nu dhageenye jiraanne kana utuu hin du'in hafe? **27** Itti dhi'aadhuutii waan Waaqayyo Waaqni keenya jedhu hunda dhaga'i. Ergasiis immoo waan Waaqayyo Waaqni keenya sitti himu hunda nutti himi. Nu ni dhaggeeffanna; ni ajajamnas." **28** Waaqayyo yommuu isin natti dubbattanitti isin dhaga'eera; Waaqayyos akkana naan jedhe; "Ani waan namoonni kunneen siin jedhan dhaga'eera. Wanni isaan jedhan hundinuu gaarii dha. **29** Akka hamma bara baraatti isaanii fi ijoollee isaaniitti toluu isaan utuu yeroo hunda garaa na sodaateen ajaja koo hunda eegu qabaatani akkam gaarii ture! **30** "Dhaaqiiti, 'Dunkaana keessanitti deebi'aa' jedhiin. **31** Ati garuu asuma na bira turi. Ani ajajawwan, qajeelfamawwanii fi seerawwan ati akka isaan biyya ani dhaala godhee isaaanif kennu keessatti eeganifiisaan barsiiftu hunda sitti nan hima." **32** Kanaafuu waan Waaqayyo Waaqni keessan isin ajaje of eeggannaadhaan eegaa; mirgatti yookaan biattaan hin gorinna. **33** Akka biyya dhaaltan keessa jiraachuu dandeessan, akka isinitti tolee umurii dheeraa illee qabaataniif karaa Waaqayyo Waaqni keessan isin ajaje hunda irra deemaa.

6 Ajajawwan, qajeelfamawwanii fi seeri isin yeroo biyya Yordaanos ceetanii dhaaltanitti eegdan kanneen akka ani isin barsiisuu Waaqayyo Waaqni keessan na ajaje kanneenii dha; **2** kunis akka bara jireenya keessanii guutuu isin, ijoolleen keessanii fi ijoolleen keessanii qajeelfamawwanii fi ajajawwan ani isinif kennu hunda eeguudhaan Waaqayyo Waaqa keessan sodaattanii umuriin keessan dheeratuuf. **3** Yaa Israa'el dhaga'i; akka biyya aannanii fi dammi keessaa burqu sana keessatti akkuma Waaqayyo Waaqni abbootii keetii si abdachiise sanatti sitti tolee guddaa baay'attuu ajajami. **4** Yaa Israa'el dhaga'i; Waaqayyo Waaqni keenya Waaqayyo tokkicha. **5** Garaa kee guutuudhaan, yaada kee guutuudhaan, humna kee guutuudhaan Waaqayyo Waaqa kee jaalladhu. **6** Ajajawwan anि har'a siif kennu kunneen garaa kee keessa haa jiraatan. **7** Ijoollee kees cimsii barsiisi. Yeroo mana teessu, yeroo karaa deemtu, yeroo ciiftuu fi yeroo dammaqxutti waa'ee isaaanii odeeessi. **8** Akka mallaattootti harkatti hidhadhu; adda kee irrattis maxxfadhu. **9** Michichilawwan balbalaa mana keetitii fi karrawwan kee irrattis isaan barreessi. **10** Yeroo Waaqayyo Waaqni kee biyya magaalaawwan gurguddaa fi babbareedoo kanneen ati hin ijaarin siif kennuuf gara biyya abbootii kee jechuunis Abrahaamii, Yisihaaqii fi Yaqqobiif kakate sanatti si galchutti, **11** yeroo manneen mi'a gosa hundaa kan ati hin guutatiniin guutame,

boolla bishaanii kan ati hin qotin, mukkeen wayiniitii isin saboota hunda caalaa xinnoo turtan. **8** Garuu fi ejersaa kannineen ati hin dhaabin siif kennamanii wanni Waaqayyo harka jabaadhaan isin baasee biyya atis nyaattee quuftutti, **12** ati akka Waaqayyo biyya garbummaati fi irree Fara'oон mooticha Gibxi jalaa isin Gibxi, biyya garbummaati si baase sana hin daganne fureef sababii isin jaallatee kakuu abbootii keessan wajjin of eeggadhu. **13** Waaqayyoon Waaqa kee sodaadhu; gale sana egeeef. **9** Kanaafuu akka Waaqayyo Waaqni isuma qofa tajaajili; maqaa isataanis kakadhu. **14** kee Waaqa ta'e beeiki; inni Waaqa amanamaa warra isa Waaqota biraa jechuunis waaqota saboota naannoo jaallatanii ajaja isasas eeganiff kakuu fi araara isaa hamma keetii duukaa hin bu'in; **15** sababii Waaqayyo Waaqni dhaloota kumaatti eeguu dha. **10** Warra isa jibban garuu, kee inni gidduu k ee jiraatu sun Waaqa hinafaa' ta'eef, balleessuuf gatii isaanii mataa isaanii deeabis; nama isa aarii isaa srrattt boba'ee lafa irraa si balleessa. **16** jibbus gatii isaa mataa isattt deebrisuudhaaf lafa irra hin Akka Maasaah keessatti gootan sana Waaqayyo Waaqa harkifatu. **11** Kanaafuu ati ajajawwan, qajeelchawwanii keessan hin qorinaa. **17** Ajajawwan Waaqayyo Waaqa fi seerawwan ani har'a siif kennu kanneen eegi. **12** Yoo keessanii, qajeelfamawwanii fi seerawwan inni isiniif ati seerawwan kanneenii xiyeeffanna kennitee of kenne akka gaariitti eegaa. **18** Akka sitti toluu fi akka eggannaadhaan duukaa buute, Waaqayyo Waaqni kee biyya gaarii Waaqayyo abbootii keetiif kennuuf kakate akkuma abbootii keetiif kakate sana kakuu fi araara sana seentee dhaaltuuf waan fuula Waaqayyoo durattt isaa siifis ni eega. **13** Inni si jaallata; si eebbis; si qajeelaa fi gaarii ta'e hojjedhu. **19** Ati akkuma Waaqayyo baay'isas. Biyya siif kennuuf abbootii keetiif kakuu gale jedhe sanatti diinota kee hunda fuula kee duraa ni keessatti ija garaa keetii, oomisha lafa keetii jechuunis baafta. **20** Gara fuul-duraatti yoo ilmi kee, "Hiiikaan midhaan, wayinii haaraa fi zayitii, jabbiiwwan loon qajeelchawwanii, ajajawwaniitii fi seerawwan Waaqayyo keetii, xobbaallaawwan bushaayee keetii siif eebbis. Waaqni keena isin ajaje kanaa maali?" jedhee si gaafate, **14** Ati saboota kam iyyuu caalaa ni eebbfamta; dhiira 21akkana jedhii itti himi; "Nu Gibxitti garboota Fara'oон yookaan dubartii kee keessaa tokko illee ijoollee hin turre; Waaqayyo garuu harka jabaadhaan Gibxii baasee dhabu yookaan loon kee keessaa tokko illee hin maseenu. nu fide. **22** Waaqayyo fuuluma keenya durattt biyya **15** Waaqayyo dhukkuba hunda sirraa fuudha. Inni Gibxitti, Fara'oон fi namoota mana isaa keessa jiraatan hunda irratti mallattoo fi dinqiiwwan sodaachisaa fi gurguddaa hojjet. **23** Inni garuu biyya abbootii sana warra si jibbanitti fida malee sitti hin fidu. **16** Ati keenyaakakuudhaan waadaa gale sanatti nu galchee nu dhaalchisuuf jedhee achii baasee nu fide. **24** Waaqayyo saboota Waaqayyo Waaqni kee dabarsee sitti kennu akkuu amma jirru kanatti yeroo hunda nutti **17** Ati, "Saboonni kunneen nu caalaa jajjaboo dha; nu tolee jiraannuuf akka nu ajajawwan kanneen hunda **18** Garuu eegnuu fi akka Waaqayyo Waaqa keenya sodaannu **19** Ati qormaatawwan gurguddaa, mallattoowwanii kana hunda fuula Waaqayyo Waaqa keenya durattt of **20** Kana caalaa iyyuu Waaqayyo Waqni kee nu ajaje. **25** Nu yoo akkuma inni nu ajajetti seera Fara'oон fi guutummaa Gibxitti hojjet sana yaadadhu. **21** Sababii Waaqayyo Waaqni kee kanaa isaan baafna?" jettee yaadda ta'a. **22** Waaqayyo Waaqni kee isaan isaaan hin sodaatin; waan Waaqayyo Waaqni kee **23** Waaqayyo Waaqni kee intallan kee hin kennin yookaan intallan isaanii ilmaan keetiif hin fidin; **4** sababiin isaa isaan ilmaan kee na duukaa bu'u irraa gurguddaa fi jajjaboo torba fuula kee duraa ari'ee baasutti, **2** yommuu Waaqayyo Waaqni kee dabarsee isaan siif kennee atis isaan mo'attutti, guutumaa gurttuutti isaan barbadeessi. Isaan wajjin kakuu tokko illee hin seenin; garaas isaanii hin laafin. **3** Isaanitti hin soddoomin; ilmaan isaanitiif intallan kee hin kennin yookaan intallan isaanii ilmaan keetiif hin fidin; **4** sababiin isaa isaan ilmaan kee na duukaa bu'u irraa deebisanii akka isaan waaqota biraa tajaajilan godhu; dheekkamsi Waaqayyo sitti boba'ee dafee si balleessa. **5** Wanni isin isaan gochuu qabdan kanaa iddoowwan aarsaa isaanii diigaa; siidaawwan waqaeffanna isaanii caccabsaa; utubaawwan Aasheeraa isaanis jijigsaa; waqaota isaanii ibiddaan gubbaa. **6** Ati saba Waaqayyo Waaqa keetiif qulqulluu taatee dha. Waaqayyo Waaqni kee akka ati saba isattt fi qabeenya isaa jaallatamaa taatuuf jedhee saboota lafa irra jiraatan hunda keessaa si filate. **7** Wanni Waaqayyo isin jaallatee isin filateef waan isin saboota kaan caalaa baay'ee taataniif miti;

addaan baafameef ati guutumaan guutuutti isa jibbi; balfis.

8 Isin akka lubbuun jiraattan, akka baay'attanii fi akka biyya Waaqayyo kakuudhaan abbootii keessan abdachiise sanatti galtanii dhaaltaniif ajaja ani har'a siif kennu hunda of eeggammaadhaan duukaa bu'aa. **2** Waaqayyo Waaqni kee gad si qabeesi qoruudhaan waan garaa kee keessa jiru jechuunis akka ati ajajawwan isaa eegduu fi hin eegne beekuuuf karaa inni waggoota afurtamman kanneen guutuu gammoojiji keessa si qajeelche yaadadhu. **3** Innis gad si deebisee si beellessee "manna" ati yookaan abbootiin kee hin beekin si soore; kunis akka namni dubbii afaan Waaqayyooti ba'u hundaan malee buddeena qofaan hin jiraanne si barsiisuu. **4** Waggoota afurtamman kanneen keessa uffanni kee hin dhummene; miilli kees hin iitofne. **5** Akka Waaqayyo Waaqni kee akkuma abbaan ilma isaa adabatu akka si adabu beeki. **6** Daandiiwwan isaa irra deemuu fi isa sodaachuudhaan ajajawwan Waaqayyo Waaqa keetii eegi. **7** Waaqayyo Waaqni kee biyya gaarii kan lageen, haroowwanit fi burqaawwan sululootaa fi gaarran keessaa yaa'aniitti si galchaatii. **8** Biyya qamadii fi garbuu, wayinii fi harbuu, roomaanii, zayiti ejersaati fi damma basutti, **9** biyya ati hir'in malee buddeena nyaattuu fi biyya ati keessaa homaa hin dhabne, biyya kattaan sibiila ta'e, biyya ati gaarran keessaa sibiila diimaa baasuu dandeessuu dha. **10** Yeroo nyaatteee quuフトti, sababii Waaqayyo Waaqni kee biyya gaarii akkasii siif kennetisa jaadahu. **11** Ati akka ajajawwan, qajeelfamawwanii fi seerawwan isaa kanneen ani har'a siif kennu eeguu baachuudhaan Waaqayyo Waaqa kee hin daganne of eeggadhu. **12** Yoo kanaa achii yommuu nyaatteee quuフトti, yommuu mana gaarii ijaarrattee keessa jiraattutti, **13** yommuu loonii fi bushaayeen kee wal horanii meetii fi warqueen kee dabaluu fi yommuu wanini ati qabdu hundi baay'atutti, **14** ati of tuultee Waaqayyo Waaqa kee isa biyya Gibxi, biyya garbummaatii baasee si fide sana ni dagattaa. **15** Inni gammoojiji bal'aa fi sondaachisa, biyya dheebeutii fi kan bishaan hin qabne, biyya bofa hadhaa qabuu fi torbaanqabaan keessa guutee sana keessa si deemsise. Kattaa jabaan keessaa bishaan siif burqisiise. **16** Akka dhuma irratti sitti tolouf jedhee gad si qabuu fi si qoruudhaaf, waan takkumaa abbootiin kee hin beekin gammoojiji keessatti "manna" ati nyaattu siif kennetisa. **17** Ati, "Humna kootii fi jabina harka kootu qabeenyaa kana naaf argamsiise jettee" yaadda ta'a. **18** Garuu Waaqayyo Waaqa kee yaadadhu; kan akkuma har'a jiru kanattt akka ati qabeenya horattuuf dandeettii siif kennetisa waadaa kakuudhaan abbootiif keetif gale sana siif eegne isaa. **19** Yoo ati Waaqayyo Waaqa kee irraanfattee waaqota biraa duukaa buute, yoo isaan waaqeffattee fi isaanii sagadde akka isin dhugumaan baddan ani har'a dhugaa isinittii nan ba'a. **20** Akkuma Saboota Waaqayyo fuula keessan duraa balleesse sanaa Waaqayyo Waaqa keessanii waan ajajamuu didaniif akkasuma isinii ni balleeffamtu.

9 Yaa Israa'el dhaga'i. Ati Saboota si caalaa gurguddaa fi humna qabeeyyi, magalaawwan dallaa samii ga'uun

marfaman qaban achii baaftee dhaaluuf Yordaanos ce'uuf jirta. **2** Namoonni sun ilmaan Aanaaq warra jajaboo fi dhedheeroo dha! Atis waa'ee isaanii ni beekta; akka, "Eenyutu Aanaaqota dura dhaabachuu danda'a?" jedhamu illee dhageesseerta. **3** Ta'us kan akkuma ibidda waa gubee fixuu si dura ce'u Waaqayyo Waaqa kee ta'uu isaa har'a beeki. Inni isaan balleessa; fuula kee durattis gad isaan deebisa. Atis akkuma Waaqayyo si abdachiise sanan ariitee isaan bafta; daftees isaan fixxa. **4** Erga Waaqayyo Waaqni kee fuula kee duraa ari'ee isaan baasee booddee ati garaa keetti, "Waaqayyo sababii qajeelummaa kootifi akka ani biyya kana dhaalaas na fide" hin jedhin. Waaqayyo sababii hammina isaaniiif sabotaa kanneen fuula kee duraa ari'ee baasa. **5** Ati biyya isaaniiitti galtee kan dhaaltu qajeelummaa keettiin yookaan gaarummaa garaa keetiitiin utuu hin ta'in Waaqayyo kakuu abbootii kee Abrahaamiif, Yisihaaqii fi Yaqaobiif gale sana guutuudhaaf jedhee Waaqayyo Waaqni kee sabootaa kanneen sababii hammina isaaniiif fuula kee duraa ari'ee baasa. **6** Egaa Waaqayyo Waaqni kee kan biyya gaarii kana akka dhaaltuuf siif kennu sababii qajeelummaa keetiitiif akka hin ta'in hubadhu; ati saba mata jabeessaatii. **7** Ati akkamitti akka gammoojiji keessatti Waaqayyo Waaqa kee dheekkamsaaf kakafta yaadadhu; hin dagatinis. Ati gaafa biyya Gibxi baatee jalqabdeeh hamma as geessutti Waaqayyotti fincilaat turt. **8** Isin Kooreebitti iyyuu Waaqayyoon dheekkamsaaf kakaasnaa Waaqayyo isin barbadeessuuf isinitti aare. **9** Ani yeroo gabateewwan dhagaa jechuunis gabateewwan kakuu Waaqayyo isin wajjin gale sanaa fuudhuuful tulluutti ol ba'etti guyyaa afurtamaa fi halkan afurtamaa tulluu sana irran ture; ani buddeena tokko illee hin nyaanne; bishaan illee hin dhugne. **10** Waaqayyos gabateewwan dhagaa lama kanneen quba Waaqayyootiin irratti barreeffame natti kennetisa. Ajajawwan Waaqayyo yeroo isin walitti qabamtanitii tulluu irratti ibidda keessaa isinitti labse hundi gabateewwan sana irra turan. **11** Dhuma guyyaa afurtamaatii fi halkan afurtamaatii Waaqayyo gabateewwan dhagaa lama jechuunis gabateewwan kakuu natti kennetisa. **12** Gaafas Waaqayyo akkana naan jedhe; "Ka'ii dafii gad bu'i; sabni kee kan ati biyya Gibxiitii baaftee fidde sun xuraa'eraatii. Isaan waan ani isaan ajaye irraa dafanii garagalaniif ofii isaaniiif Waaqa baqfamee hoijetame tolfataniiruutii." **13** Waaqayyo ammas akkana naan jedhe; "Ani saba kana argeera; kunoo inni saba mata jabeessa! **14** Akka ani isaan balleesse maqaa isaanii illee samii gadii haquuf na dhiisi; si'i immoo isaan caalaa saba guddaa fi jabaa nan godha." **15** Anis of irra garagalee utuma tulluun sun boba'aa jiruu tulluu irraa gad nan bu'e. Gabateewwan kakuu lamaan sunis na harka turan. **16** Anis nan argeera; kunoo isin Waaqayyo Waaqa keessanitt cubbuu hoijettanii turtan; isin bifaa jabbiiin Waaqa baqfamee hoijetame ofii keessaniiif tol fattanii turtan. Isin daftanii karaa Waaqayyo isin ajaye irraa jal'attan. **17** Kanaafuu ani gabateewwan lamaan sana harka koo irraa darbadhee ijuma keessan durattis nan caccabse. **18** Sababii cubbuu isin hoijettan hundaa kan isin fuula Waaqayyo durattis waan hamaa hoijechuudhaan dheekkamsaaf isaa kakaftan sanaatiif

ani ammas fuula Waaqayyo duratti gombifamee utuun akka obboloota isaa gidduutti qooda yookaan dhaala hin buddeena hin nyaatinii fi bishaan hin dhugin guyyaa qabaanne godhameefis kanuma. Akkuman Waaqayyo afurtamaa fi halkan afurtaman ture. **19** Sababii inni isin balleessuuf aaree tureef, ani aarii fi dheeckamsa 10 Ammas ani akkuma yeroo jalqabaa godhe sana guyyaa Waaqayyo nan sodaadhe. Waaqayyo garuu amma illee Waqaqayyo ammas na dhaga'e. Inni si balleessuudhaaf malee itti aaree ture; ani garuu yeroo sana Arooniifis fedhii hin qabu. **11** Waaqayyo, "Deemi; akka isaan nan kadhadhe. **21** Akkasumas anii cubbuu keessan biyya anii abbootii isaaniitif kennuudhaaf kakadhe sana bifa jabbii isin tol fattan sanaa fuudhee ibiddaanan seenanii dhaalanifi sabi kana dura bu'ii deemi" naan gube. Caccabees hamma inni bullaa'aakka awwaaraa jedhe. **12** Yaa Israa'el, wanni Waaqayyo Waqaq kee sirraa ta'utti bulleesee burqaa tulluu irraa gad yaa'uttan barbaadu maali? Akka ati Waaqayyo Waqaq kee sodaattu, firfirse. **22** Isinis Tabbeeraatti, Maasaahii fi Qibrooti Hataawaatti Waaqayyo dheekkamsiit. **23** Waaqayyo akka Waqaqayyo Waqaq kee garaa kee guutuu fi lubbuu yommuu Qaadesh Barneetii isin baasetti, "Ol ba'atii kee guutuudhaan tajaajiltu, **13** akka siif toluf, akka biyya anii isiniif kenne sana dhaala" isiniin jedhe. Isin ati ajajawwanii fi qajeelchawwan Waaqayyo kanneen garuu ajaya Waaqayyo Waqaq keessaniitti finciltan. Isas 14 Kunoosamii, hin amananne; hin ajajamneefis. **24** Isin erga anii isin samii samiiwwanii oli, laftii fi wanni ishee keessa beekee jalqabdani Waaqayyotti finciltaniirtu. **25** Sababii jiru hundinuu kan Waaqayyo Waqaq keetii ti. **15** Ta'us Waaqayyo akka isin balleessuuf dubbatee tureef anii guyyaa akkuma har'a te'ee jiru kana, Waaqayyo jaalalaan qalbii afurtamaa fi halkan afurtaman sana fuula Waaqayyo isaa abbootii keessan irra buufate; isin warra sanyii duratti lafatti nan gombifame. **26** Anisakkana jedheen isaanii taatanis saboota hunda caalchisee filate. **16** Waaqayyoon kadhadhe; "Yaa Waaqayyo Gooftaa, ati Kanaafuu qalbii keessan dhagna qabaa; si'achis mataa saba kee, dhaala kee kan humna kee guddicha fi harka jabeeyyi hin ta'inaa. **17** Waaqayyo Waqaq keessan kee jabaadhaan furtee biyya Gibxii baafte kana hin Waqaq waaqotaa, Gooftaa gooftotaa, Waqaq guddaa, balleessin. **27** Garboota kee Abrahaam, Yisihaaqii fi jabaa fi sodaachisaa, kan nama wal hin caalchifneefi kan Yaqqobin yaadadhu. Mata jabina saba kanaa, hammina matta'aa hin fudhanneedhaati. **18** Inni ijoollee abbootii isatii fi cubbuu isaa hin ilaalin. **28** Yoo kanaa achi biyyi hin qabnee fi niitota dhirsoonni isaanii irraa du'anifi ni ati keessaa nu baafte sun, "Waaqayyo waan biyya waadaa falma; alagoatas nyaataa fi uffata isaanii kennuudhaan isaanif gale sanatti isaan galchuu hin daneenye fi waan isaan jibbeef gammoojiji keessatti isaan fixuu biyya Gibxitti alagoota turtaniitii. **20** Waaqayyo Waqaq isaan baase' jedha. **29** Isaan garuu saba keetii fi dhaala kee kan ati humna jabaa fi irree diriirfameen baaftee jaallata. **19** Alagoota jaalladhaa; isin mataan keessan isatiinik kakadhu. **21** Inni ulfina kee ti; inni Waqaq kee kan dinqiiwwan gurguddaa fi sodaachisaa ati ija keettiin argite sana siif hojjeteet dha. **22** Abbootiin kee warri Gibxitti gad bu'an nama torbaatama turan; amma garuu Waaqayyo Waqaq kee akka urjii samii keessaa si baay'iseera.

10 Yeroo sanas Waaqayyoakkana naan jedhe; "Gabateewwan dhagaa kanneen gabateewwan jalqabaa fakkataan lama soofitiit tulluutti ol ba'ii na bira kottu. Taabota mukaas hojjedhu. **2** Anis dubbiigabateewwan jalqabaa kanneen ati caccabsite sana irratuun gabateewwan kanneen irratti nan barreessa. Atis taabota keessaa isaan keessa." **3** Ani muka laaftoo irraa taabota tolchee gabateewwan dhagaa lama akkuma kanneen jalqabaatti nan soofe; gabateewwan lamaanis harkatti qabadhee tulluu sanatti ol nan ba'e. **4** Waaqayyo guyyaa wal ga'ii sana tulluu irraa Ajajawwan Kurnan ibidda keessaa isinittu dubbate sana akkuma barreeffama duraatti gabateewwan kanneen irratti barreesse; Waaqayyos gabateewwan kanneen natti kenne. **5** Anis tulluu sana irraa gad bu'ee akkuma Waaqayyo na ajajetti gabateewwan sana taabota isaa anii hojjedhure ture keessa nan kaa'e; isaanis amma achi jiru. **6** Israa'eloonnis Bi'erooti Benee Yaa'akaanii ka'anii gara Mooseraatti qajeelan. Aroonis achitti du'ee awwaalam; ilmi isaa Ele'aazaar iddoos isaa bu'ee luba ta'e. **7** Achii ka'anii Gudgodaa dhaqan; ergasiis gara Yoxbaataa biyya bishanota yaa'an qabduutti darban. **8** Yeroo sanatti Waaqayyo gosa Lewwii akka inni taabota kakuu Waaqayyo baatuuf, akka fuula Waaqayyo dura dhaabatee isaa tajaajiluu fi akka maqaas isatiin eebbisuuf hamma har'aatti addaan baase. **9** Sababiin gosti Lewwii

akka obboloota isaa gidduutti qooda yookaan dhaala hin qabaanne godhameefis kanuma. Akkuman Waaqayyo afurtamaa fi halkan afurtama tulluu sana irran ture; Waqaqayyo ammas na dhaga'e. Inni si balleessuudhaaf fedhii hin qabu. **11** Waaqayyo, "Deemi; akka isaan nan kadhadhe. **21** Akkasumas anii cubbuu keessan biyya anii abbootii isaaniitif kennuudhaaf kakadhe sana bifa jabbii isin tol fattan sanaa fuudhee ibiddaanan seenanii dhaalanifi sabi kana dura bu'ii deemi" naan gube. Caccabees hamma inni bullaa'aakka awwaaraa jedhe. **12** Yaa Israa'el, wanni Waaqayyo Waqaq kee sirraa ta'utti bulleesee burqaa tulluu irraa gad yaa'uttan barbaadu maali? Akka ati Waaqayyo Waqaq kee sodaattu, firfirse. **22** Isinis Tabbeeraatti, Maasaahii fi Qibrooti Hataawaatti Waaqayyo dheekkamsiit. **23** Waaqayyo akka Waqaqayyo Waqaq kee garaa kee guutuu fi lubbuu yommuu Qaadesh Barneetii isin baasetti, "Ol ba'atii kee guutuudhaan tajaajiltu, **13** akka siif toluf, akka biyya anii isiniif kenne sana dhaala" isiniin jedhe. Isin ati ajajawwanii fi qajeelchawwan Waaqayyo kanneen garuu ajaya Waaqayyo Waqaq keessaniitti finciltan. Isas 14 Kunoosamii, hin amananne; hin ajajamneefis. **24** Isin erga anii isin samii samiiwwanii oli, laftii fi wanni ishee keessa beekee jalqabdani Waaqayyotti finciltaniirtu. **25** Sababii jiru hundinuu kan Waaqayyo Waqaq keetii ti. **15** Ta'us Waaqayyo akka isin balleessuuf dubbatee tureef anii guyyaa akkuma har'a te'ee jiru kana, Waaqayyo jaalalaan qalbii afurtamaa fi halkan afurtaman sana fuula Waaqayyo isaa abbootii keessan irra buufate; isin warra sanyii duratti lafatti nan gombifame. **26** Anisakkana jedheen isaanii taatanis saboota hunda caalchisee filate. **16** Waaqayyoon kadhadhe; "Yaa Waaqayyo Gooftaa, ati Kanaafuu qalbii keessan dhagna qabaa; si'achis mataa saba kee, dhaala kee kan humna kee guddicha fi harka jabeeyyi hin ta'inaa. **17** Waaqayyo Waqaq keessan kee jabaadhaan furtee biyya Gibxii baafte kana hin Waqaq waaqotaa, Gooftaa gooftotaa, Waqaq guddaa, balleessin. **27** Garboota kee Abrahaam, Yisihaaqii fi jabaa fi sodaachisaa, kan nama wal hin caalchifneefi kan Yaqqobin yaadadhu. Mata jabina saba kanaa, hammina matta'aa hin fudhanneedhaati. **18** Inni ijoollee abbootii isatii fi cubbuu isaa hin ilaalin. **28** Yoo kanaa achi biyyi hin qabnee fi niitota dhirsoonni isaanii irraa du'anifi ni ati keessaa nu baafte sun, "Waaqayyo waan biyya waadaa falma; alagoatas nyaataa fi uffata isaanii kennuudhaan isaanif gale sanatti isaan galchuu hin daneenye fi waan isaan jibbeef gammoojiji keessatti isaan fixuu biyya Gibxitti alagoota turtaniitii. **20** Waaqayyo Waqaq isaan baase' jedha. **29** Isaan garuu saba keetii fi dhaala kee kan ati humna jabaa fi irree diriirfameen baaftee jaallata. **19** Alagoota jaalladhaa; isin mataan keessan isatiinik kakadhu. **21** Inni ulfina kee ti; inni Waqaq kee kan dinqiiwwan gurguddaa fi sodaachisaa ati ija keettiin argite sana siif hojjeteet dha. **22** Abbootiin kee warri Gibxitti gad bu'an nama torbaatama turan; amma garuu Waaqayyo Waqaq kee akka urjii samii keessaa si baay'iseera.

kenu hunda eegaa; **9** kunis akka isin biyya Waaqayyo abbootii keessanii fi sanyii issaaniitif kenuuf kakate kan aannanii fi damma baasu sana keessatti bara dheeraa jiraattaniif. **10** Biyyi ati dhaaluuf itti galaa jirtu kun akka biyya Gibxi kan ati keessaa baatee dhufte kan ati akkuma lafa biqiltuutti sanyii kee facaaftee miilla keetti bishaan obaaftee sanaa miti. **11** Biyyi ati Yordaanos ceetee dhaaltu kun garuu biyya tulluuwwanii fi sululawwanii kan samiidhaa bokkaa argatuu dha. **12** Biyyi kun biyya Waaqayyo Waaqni kee kunuunsuu dha; jalqaba waggaafti hamma dhuma waggaaftis iji Waaqayyo Waqa keetti ishee irraa hin buqqa'. **13** Yoo ajajawwan ani har'a isiniif kenu amanamummaadhaan eegdan jechuunis yoo isin Waaqayyo Waqa keessan jaallattanii garaa keessan guutuu fi lubbuu keessan guutuudhaan isa tajaajiltan, **14** akka ati midhaan kee, wayinii keetti fi zayiti kee galfattuu an ieroo isaatti bokkaa birraati fi bokkaa arfaasaa lafa keetti nan roobsa. **15** Loon keetiif marga bakkee nan kenna; atis nyaatteet quuuta. **16** Of eeggadhaa! Yoo kanaa achii isin akka garagaltanii waaqota biraan waqaaffattanii fi isaaniifis sagaddan gowwoomfamtii. **17** Ergasii dheekkamsi Waaqayyo isinitti boba'a; innis akka bokkaan hin roobne, laftis oomisha hin kennineef samiiwwan ni cufa; isinis biyya gaarii Waaqayyo isiniif kenu irraa daftanii ni baddu. **18** Dubbiwwan koo kanneen garaa fi qalbii keessanitt qabadaahaa; akka mallattooti harkatti hidhadhaa; adda keessan irrattis maxxanfadhaa. **19** Ijoollee keessanis barsiisa; yeroo mana teessu, yeroo karaa deemtu, yeroo ciiftuu fi yeroo dammaqxttii waa'ee isaanii oodeessi. **20** Michichilawwan balbala mana keetitii fi karrawwan kee irrattis isaan barreessi; **21** kunis akka umuriin keessanii fi umuriin ijoollee keessanii biyya Waaqayyo abbootii keessaniiif kenuuf kakate keessatti akkuma umurii samiiwwan lafaa oli jiraniitti dheeratuuf. **22** Yoo isin ajajawwan ani isiniif kenu kanneen hunda of eeggannoofhaan duukaa buutan jechuunis yoo isin Waaqayyo Waqa keessan jaallattan, karaa isaa hunda irra deermanii fi isatti maxxanttan, **23** Waaqayyo saboota hunda fuula keessan duraa ari'e ne baasa; isinis saboota isin caalaa gurguddaa fi jajjaboo ni dhaaltu. **24** Lafti miilli keessan irra dhaabate hundinuu keessan ta'a; daariin keessanis gammoojjidhaa hamma Libaanoonitti, laga Efraaxiisi hamma galaana lixaatti ni bal'ata. **25** Namni kam iyuu fuula keessan dura dhaabachuu hin danda'u. Waaqayyo Waaqni keessan akkuma isin abdachiisetti rifachisuu fi sodaachisuu keessan lafa isin dhaqsan hunda irra ni buusa. **26** Kunoo, ani har'a eebbaa fi abaarsa fuula keessan dura nan kaa'a; **27** eebbi kunis yoo isin ajajawwan Waaqayyo Waqa keessanii kanneen ani har'a isiniif kenu eegdanii dha. **28** Abaarsi immoo yoo isin ajajawwan Waaqayyo Waqa keessanii dhaga'uu diddanii karaa ani har'a isin ajaje irraa garagaltanii waqaota biraan kanneen isin duraan hin beekne duukaa buutaniif dha. **29** Yommuu Waaqayyo Waaqni kee biyya ati dhaaluuf itti galuu kanatti si fidutti Tulluu Gerziim irratti eeba, Tulluu Eebaal irratti immoo abaarsa labsita. **30** Tulluuwwan kurneen Yordaanos gamatti, karaa gara lixa biiftuutti geessuun gama lixaatti, muka Mooree

guddicha biratti, biyya Kana'aanota Arabbaa keessa jiraatan keessatti fuullee Gilgalitii argamu miti? **31** Isin biyya Waaqayyo Waaqni keessan isiniif kenu seentanii dhaaluuf Yordaanosin ce'uudhaaf jirtu; yommuu lafa sana dhaaltanii irra jiraattanitti, **32** ajajawwanii fi seerawwan ani har'a fuula keessan dura ka'a hunda eegaa.

12 Sirnawwanii fi seerawwan isin bara lafa irra jiraattan guutuu biyya Waaqayyo Waaqni abbootii keessanii akka isin dhaaltanii isiniif kenne keessatti of eggannaadhaan eegdan kanneenii dha. **2** Iddoowwan saboonni isin irraa fudhattan waaqota isaanii itti waqaaffetan kanneen tulluuwwan ol dhedheero fi gaarran irraa, akkasumas kanneen muka lalisa kam iyyuu jalaa hunda guutumaan guutuutti balleessaa; **3** iddoowwan aarsaa isaanii diigaa; utubaawwan isaanii kanneen sagadaa caccabsaa; Aasheeraa isaanii ibiddaan gubaa; fakkii waqaota isaanii kukkutaa gataa; maqaa isaanii illee iddoo sanaa balleessaa. **4** Isin haala isaan waqaeffataniin Waaqayyo Waqa keessan hin waqaeffatin. **5** Garuu iddo Waaqayyo Waaqni keessan Maqaa isaa achi dhaabuuf jedhee iddo jireenya isatiif gosoota keessan hunda keessaa filatu barbaadaa. Achis dhaqaa; **6** achittis aarsaa gubamuu fi qalma keessan, kennaa keessan kudhan keessaa tokko, kennaa addaa, waan kenuuf wareegdanii fi kennaa fedhiidhaan kennitan, loonii fi bushayee keessan keessaa hangafa dhi'eessaa. **7** Achittis atii fi warri mana kee jiraatan fuula Waaqayyo Waqa keessanii duratti ni nyaattu; sababii Waaqayyo Waaqni keessan hojii harka keessanii hundaan isin eebbisefis ni gammaddu. **8** Akka nu har'a godhaa jirru kana, akka tokkoon tokkoon nاما waanuma tolaa itti fakkaate godhu kana hin godhinaa; **9** isin amma iyyuu boqonnaa fi dhaala Waaqayyo Waaqni keessan isiniif kenu hin geenyetii. **10** Garuu Yordaanos ceetanii biyya Waaqayyo Waaqni keessan dhaala godhee isiniif kenu keessa ni qubattu; innis akka isin nagaan jiraattanii diinota naanmoo keessanii hunda jalaa boqonnaa isiniif kenna. **11** Ergasii gara Waaqayyo Waaqni keessan iddo jirenya Maqaa isatiif filatuutti waan ani isin ajaje hunda fiduu qabdu; kunis aarsaa gubamuu fi qalma keessan, kennaa keessan kudhan keessaa tokko, kennaa addaa, akkasumas wareega filatamaa Waaqayyoof kenuuf wareegdan hundaa dha. **12** Achittis isin, ilmaanii fi intallan keessan, hoijetaa fi xomboreen keessan, akkasumas Lewwonni magalaawwan keessan keessa jiraatan kanneen qooda yookaan dhaala mataa isaanii hin qabnes fuula Waaqayyo Waqa keessanii duratti gammadaa. **13** Akka aarsaa keessan kan gubamu idduma argitan hundatti hin dhi'eessine of eeggadhaa. **14** Iddo Waaqayyo gosoota kee keessaa filatu tokko qofatti aarsawwan gubaman dhi'eessi; achittis waan ani si ajaju hunda eegi. **15** Ta us akkuma eebba Waaqayyo Waaqni kee siif kenuutti, magalaawwan kee kam iyyuu keessatti kuruphee yookaan gadamsa qaladhuutii hamma feete nyaadhu; warri akka seeratta hin qulqulla'anii fi warri qulqulla'anis foon kana nyaachuu ni danda'u. **16** Isin garuu dhiiga sana hin nyaatinaa; akkuma bishaaniitti

lafatti dhangalaasa. **17** Ati midhaan kee yookaan daadhii wayinii keetii yookaan zaytii kee harka kudhan keessaa harka tokko yookaan kennaa hangafa loon keetii yookaan kan bushaayee keetii yookaan waan kennuuf wareega gootu kam iyuu yookaan kennaa fedhii keetiin kennitu yookaan kennaa addaa magalaawwan kee keessatti hin nyaatin. **18** Qooda kanaa iddo Waqaqayyo Waqaqni kee filatuutti ati, ilmaan kee, intallan kee, hojjettoonni kee dhiiraa dubartii, Lewwonnii magalaawwan kee keessa jiraatan fuula Waqaqayyo Waqaq keetii durattti nyaadhaa; atis waan harki kee hojjeti hundaan fuula Waqaqayyo Waqaq keetii durattti gammadi. **19** Bara biyya kee keessa jiraattu guutuu akka Lewwota hin daganne of eeggadhu. **20** Yommuu Waqaqayyo Waqaqni kee akkuma si abdachii setti biyya kee siif bal'isutti, ati yoo foon dharraatee, "Ani foon nyaachuu fedha" jette, hamma feete nyaachuu dandeessa. **21** Yoo iddoon Waqaqayyo Waqaqni kee Maqaa isaa achi dhaabbachuuf filatu akka malee sirraa fagoo ta'e, akkuma ansi si ajajetti loonii fi bushaayee Waqaqayyo Waqaqni kee siif kenne keessaa qalachuu, magalaawwan kee keessattis hamma feete nyaachuu dandeessa. **22** Akkuma kurupheen yookaan gadamsi nyaatamu sana isaan nyaadhu; warri akka seeraatti hin qulqulla'anii fi warri qulqulla'an hundi nyaachuu ni danda'u. **23** Garuu akka dhiiga hin nyaanne of eeggadhu; sababiin isaa dhiigii waan lubbuu ta'eef ati foon wajjin lubbuu hin nyaatin. **24** Ati dhiiga hin nyaatin; akkuma bishaanii lafatti dhangalaasi. **25** Akka si'ii fi ijoollee kee kanneen si duubaan dhalatantii toluuuf ati dhiiga hin nyaatin; ati fuula Waqaqayyo durattti waan qajeelaa hojjechaa jirtaatii. **26** Garuu wantoota kee qulqulluu fi waan kennuuf wareegde fudhadhuu iddo Waqaqayyo filatu dhaqi. **27** Foonii fi dhiiga aarsaa kee kan gubamuu iddo aarsaa Waqaqayyo Waqaq keetii irratti dhi'eessi. Dhiigni aarsaa keetii iddo aarsaa Waqaqayyo Waqaq keetii biratti dhangalaafamuu qaba; foon isaa garuu nyaachuu dandeessa. **28** Akka si'ii fi ijoollee kee kanneen si duuba dhalatantii yeroo hunda toluu qajeelchawan anii siif kenne kanneen hunda of eeggannaadhaan eegi; sababiin isaa ati ija Waqaqayyo Waqaq keetii durattti waan gaarii fi qajeelaa hojjechaa jirtaatii. **29** Waqaqayyo Waqaqni kee saboota ati weerartee biyyaa baasuuif jirtu fuula kee duraa ni balleessa. Ati garuu yommuu ariitee isaan baafteef lafa isaanii irra qubattutti, **30** erga isaan fuula kee duraa balleeffamaniib booddees, "Saboonni kunneen akkamitti waqaqota isaanii tajaajilu? Anis akkasuman godha" jettee waa'ee waqaqota isaanii gaafachuuudhaan kiyyoo keessa akka hin galle of eeggadhu. **31** Isaan sababii waqaqota isaanii waqaqeffachuuudhaan hojji jibbiisisa Waqaqayyo jibbi hedduu hojjetanii, ati haala isaanitiin Waqaqayyo Waqaq kee hin waqaqeffati. Isaan ilmaan isaanittii fi intallan isaanii illee waqaqota isaanittii aarsaa godhanii ibiddaan gubu. **32** Ati waan ansi si ajaju hunda eegi; itti hijabalin; irraas hin hir'isini.

raawwatamee innis, "Kottu waqaqota biraa kanneen ati duraan hin beekne duukaa buunee haa waqaqeffannu" siin jedhe, **3** ati dubbiif raajii yookaan nama abjootu sanaa hin dhaggeeffatin; Waqaqayyo Waqaqni kee akka isin garaa keessan guutuu fi yaada keessan guutuudhaan isa jaallattan qoruuf waan kana godhaati. **4** Waqaqayyo Waqaq keessan duukaa bu'aa; isa sodaadhaa. Ajajawwan isaa eegaa; isaaajamaa; isaa tajaajila; isattis maxxanaa. **5** Raajaari yookaan namichi abjuu abjootu sun, sababii akka isin Waqaqayyo Waqaq keessan kan biyya Gibxiitii isin baasee biyya garbummaa jalaa isin fure sanatti finciltan dubbateef aijeeefamuu qaba; inni karaa Waqaqayyo Waqaqni keessan akka duukaa buutan isin ajaje irraa isin jal'isuuf yaaleera; hamaa of keessaa balleesi. **6** Yoo obboleessi kee yookaan ilmi kee yookaan intalli kee yookaan niitiin kee kan ati jaallattu yookaan michuun kee, "Kottu waqaqota biraa kanneen atis taatu abbootiin kee hin beekin waqaqeffannaa" jedhee dhoksaadhaan si dogoggorsuu barbaade, **7** yoo inni waqaqota saboota naannoo keetii, kanneen dhi'oo yookaan fagoo jiran, warra daarii lafaa tokkoo hamma daarii lafaa kaaniitti jirani waaqeffanna, siin jedhe, **8** tole hin jedhiniif yookaan isa hin dhaga'in. Hin na'iniif. Isaaif hin hilin yookaan harka irra hin qabin. **9** Ati isa aijeesuu qabda. Isa aijeesuufis jalqabatti harki kee, itti aansees harki saa hundaa haa ka'u. **10** Waan inni akka ati Waqaqayyo Waqaq kee kan Gibxi, biyya garbummaati si baase sana irraa garagaltu godheef dhagaadhaan tumii isaa aijeesi. **11** Ergasii Israa'elooni hundi dhaga'anii ni sodaatu; si gidduuudhaas eenyu iyuu deebi'ee waan hamaaakkasiin hin hojjetu. **12** Yoo ati magalaawwan akka ati keessa jiraattuu Waaqayyo Waqaqni kee siif kenne keessaa tokkotti iyuu utuu akkas jedhamuu dhageesse, **13** yoo namoonni hamoon isin gidduuudhaa ka'anii, "Kottaa waqaqota biraa kanneen isin hin beekne waqaqeffannaa" jedhaniif saba magalaalaa isaanii dogoggorsu ta'e, **14** dubbiif sana iyyafadhu; qoradhu; sirriitti gaafadhu. Kunoo, yoo dubbiin sun dhugaa ta'e wanni jibbiisisaan kun gidduu keetti hojjetamuun isaa mirkana'a'e, **15** ati namootaa magalaalaa sana keessa jiraatan hunda goraadeedhaan fixi; magalaalaa sana illee namoota isheetii fi horii ishee wajjin guutumaan guutuutti barbadeessi. **16** Mi'a boojuu kan magalaalaa sanaa argame hunda walakkaa oobdiis isheetti walitti qabiitii magalaalaa sana guutuu boojuu ishee wajjin Waqaqayyo Waqaq keetif aarsaa guutummaan gubamu godhiitii gubi. Isheen bara bараan barbadooftee haa haftu; deebitees hin ijaaramin. **17** Akka Waqaqayyo dheekkamsa isaa sodaachisaa irraa deebi'uuf wanni abaarame tokko harka keetti hin argamin; inni siif araarama; garaa siif laafa; akkuma abbootii keetifi kkatetii si baay'isa; **18** kunis waan ati ajajawwan isaa kanneen anii har'a siif kenne hunda eegdee fuula isaa durattti waan qajeelaa hojjechuuudhaan Waqaqayyo Waqaq keetif ajajamtuu.

13 Yoo rajaan yookaan namni abjuudhaan waan dhufaa jiru himu tokko gidduu keessanitti argamee mallaattoowwan yookaan dinqii isinitti hime, **2** yoo mallaattoon yookaan dinqii inni isinitti hime sun

14 Isin ijoollee Waaqayyo Waaqa keessanii ti. Nama du'eef jettanii of hin murmurinaa yookaan rifeensa adda keessanii oli jiru hin haaddatinaa; **2** ati Waaqayyo Waaqa keetiif saba qulqulluudhaati. Waaqayyo akka ati qabeenva isaa jaallatamaa taatuuf jedhee saboota

lafa irra jiraatan hunda keessaa si filateera. **3** Ati waan jibbisiisa tokko illee hin nyaatin. **4** Horiin isin nyaachuu dandeessan kanneenii dha; sangaa, hoolaa, re'ee, **5** gadamsa, kuruphee, borofa, re'ee diidaa, waaliyya, saalaa fi hoolaa tulluu. **6** Horii kotteen isaa baqaqee iddo lamatti gargar qoodame kam halala guuru nyaachuu ni dandeessu. **7** Garuu warra halala guuran yookaan warra kottee baqaqaa qaban keessaa gaala, illeetii, yookaan osolee hin nyaatinaa; isaan kunneen halala guuran iyyuu waan kotteen isaanii duudaa ta'eef isaan akka seeraatti isiniif qulqulluu miti. **8** Booyeenis qulqulluu miti; kotteen isaa baqaqaa ta'uus booyeen halala hin guuru. Isin foon isaanii hin nyaatinaa yookaan raqa isaanii hin tuqinaa. **9** Uumamawwan bishaan keessa jiraatan hunda keessaa warra qoochoo fi qola qaban kam iyyuu nyaachuu dandeessu. **10** Garuu warra qoochoo fi qola hin qabne kam iyyuu hin nyaatinaa; isaan isiniif qulqulluu miti. **11** Isin simbira qulqulluu kam iyyuu nyaachuu dandeessu. **12** Isaan kanneen garuu hin nyaatinaa; isaanis risaa, rumicha, rumicha gurraacha, **13** culullee, culullee gurraacha, culullee gosa garaa garaa, **14** arraagessa gosa garaa garaa, **15** guchii, urunguu, allaattii bishaanii, coroffee gosa garaa garaa, **16** urunguu xinnaa, urunguu guddaa, urunguu adii, **17** urunguu gammoojii, abbaa koddaa, urunguu guddaa, **18** huummoo, allaattii gosa kamii iyyuu, haadha gaayyeetii fi simbira halkanii ti. **19** Ilbiisonni barrisan hundinuu isiniif qulqulluu miti; isaan hin nyaatinaa. **20** Uumamawwan qoochoo qaban kanneen qulqulluu ta'an kam iyyuu garuu nyaachuu dandeessu. **21** Waan ofii isaaatiin du'e tokko illee hin nyaatin. Akka inni nyaatuuf alagaa magaalaa kee keessa jiraatuuf kenni yookaan nama ormaa tokkotti gurguradhu. Ati garuu saba Waaqayyo Waaqa keetiif qulqulleeffamtee dha. Ilmoo re'ee tokko aannan haadhaa isheetiin hin affelin. **22** Waan lafti qotiisa kee waggaaatti kenni hunda keessaa kudhan keessaa tokko kophatti baasii kaa'i. **23** Akka Waaqayyo Waaqa kee sodaachuu barattuu iddo inni akka Maqaan isaa achi jiraatuuf filatutti midhaan kee, wayinii kee haaraa fi zaytii kee akkasumaas hangafa loonii fi bushaayee kee fuula Waaqayyo Waaqa keetiif duratti nyaadhu. **24** Garuu yoo iddoon sun akka malee fagaatee, atis Waaqayyo Waaqa keetiif eebbfamatee sababii iddoon Waaqayyo akka Maqaan isaa achi jiraatuuf filatu sun fagoo ta'eef kennaa kee kudhan keessaa tokko baachuu dadhabde, **25** kennaa kee kan kudhan keessaa tokko sana meetiiti geeddiriittii, meetii sana qabadhutti iddoon Waaqayyo Waaqni kee filatu dhagi. **26** Meetii sanaanis waanuma feete jechuunis, loon, hoolota, daadhii wayinii yookaan dhugaatti jabaa, yookaan waan barbaadde kam iyyuu biti. Ergassi atii fi warri mana keetii fuula Waaqayyo Waaqa keetiif duratti nyaadhaa gammadaa. **27** Lewwoni magaalaa kee keessa jiraatan qooda yookaan dhaala ofii isaanii waan hin qabneef ati isaan hin dagatin. **28** Yeroo hunda dhuma waggaadappaatti waan waggaan sana keessa galfatte kudhan keessaa tokko fuudhiittii magalaawwan keessatti kuusi. **29** Kunis akka Lewwoni qooda yookaan dhaala ofii isaanii hin qabne, alagoonni, ijoolleen abbaa hin

qabnee fi niitomni dhirsoonni isaanii irraa du'an warri magalaawwan keessa jiraatan nyaatanii quufanii fi akka Waaqayyo Waaqni kee hojii harka keetii hundaan si eebbisuuf.

15 Ati yeroo hunda dhuma wagga torbaffaatti gatii namaaf dhiisuuf qabda. **2** Kunis akkanatti ta'a: namni liiqi kenuu hundii liqii ollaa isaa nama Israa'elif liqeesse dhiisuufi qaba. Sababii yeroon Waaqayyoo kan itti gatiin namaaf dhiifamu labsameef inni ollaa isaa yookaan obboleessa isaa Israa'elicha irraa waan isaaaf liqeesse hin gaafatin. **3** Ati waan alagaaf liqeesse gaafachuu ni dandeessa; garuu waan obboleessi kee sirraa liqeefafe dhiisuufi qabda. **4** Ta'uus waan Waaqayyo Waaqni kee biyya akka ati dhaaltuuf siif kenuu irratti akka malee si eebbisuuf hiyyeessi gidduu keetti hin argamu; **5** kunis yoo ati gututumaan gututuutti Waaqayyo Waaqa keetiif ajamattee fi yoo ati ajajawwan ani har'a siif kenuu kanneen hunda eegde qofa ta'a. **6** Waan Waaqayyo Waaqni kee akkuma si abdachiisetti si eebbisuuf ati saboota baay'eedhaaf liqeessita malee tokko irraa iyyuu hin liqeeffattu. Ati saboota baay'ee bulchita malee isaan si hin bulchan. **7** Magalaawwan Waaqayyo Waaqni kee siif kenuu keessatti yoo obboloota kee gidduu hiyyeessi jirrate obboleessa kee sana irratti garaan kee hin jabaatin yookaan isa gargaaru irraa harka kee hin deebifatin. **8** Qooda kanaa harka kee isaaaf diriirsiitti waan isa ga'u liqeessiif. **9** Akka yaadni hamaan, "Waggaan torbaffaan, waggaan itti gatiin namaaf dhiifamu sun dhi'aateera" jedhu si keessatti kuufamee ati akkasiin obboleessa kee rakkataa ija hamaadhaan ilaaltree gargaaru hin dhiifne of eeggadhu. Inni Waaqayyotti ol iyiyata; kunis cubbuu sitti ta'a. **10** Ati arjummaadhaan isaaaf kenni; yommuu kennituufis garaan kee hin gaabbin; sababii kanaaaf Waaqayyo Waaqni kee hojii kee hundaa fi waan harki kee qabatee hundaan si eebbisa. **11** Yoom iyyuu taanaa hiyyeyyiin lafa irra ni jiraatu. Kanaafuu ani akka ati harka kee obboloota keetiif, hiyyeyyi fi rakkattoota biyya keetiitif diriirfattu sin ajaja. **12** Yoo namni gosa lbrootaa, dhiirri yookaan dubartii sitti gurguramtee wagga ja'sa siif hoijette, wagga torbaffaatti bilisa baasii gad dhiisi. **13** Yommuu gad dhiiftuttis harka duwwaa hin geggeessin. **14** Bushayee kee keessaa, oobdii fi iddoon cuunfaa wayinii keetii irraa arjummaadhaan kenniif. Akkuma Waaqayyo Waaqni kee si eebbisetti isaaaf kenni. **15** Akka atis biyya Gibixtti garba turtee fi akka Waaqayyo Waaqni kee si fure yaadadhu. Wanni ani har'a ajaja kana siif kennuuufis kanuma. **16** Garuu yoo garbichi kee sun sababii si'i fi maatii kee jaallatuuf si wajjin jiraachuu itti tolee, "Ani si dhiisee hin deemu" siin jedhe, **17** mutaa fuudhii balbala irratti gurra isaa uri; innis barabaraan garbicha kee ta'a. Garbittii kees akkasuma godhi. **18** Garbicha kee bilisoomsuun waan ulfaataa sitti hin fakkaatin; tajajilli isaa kan wagga ja'a sun gatiin nama qaxaramee hoijetu tokkotti harka lama tureetii. Waaqayyo Waaqni kee waan ati hoijetu hundaan si eebbisa. **19** Loooni fi bushayee kee keessaa korma hangafa hunda Waaqayyo Waaqa keetiif addaa baasi; qotiyoo kee keessaa hangafaan hin hoijettin; hangafa hoolaa keetii irraa rifeensa hin murin. **20**

Waggaa waggaadhaan atii fi maatiin kee iddo Waaqayyo dhi'aachuu qabu; kunis yeroo Ayyaana Maxinoo, yeroo Waaqni kee filatutti fuula isaa duratti isaan nyaattu. Ayyaana Torbanootaatii fi yeroo Ayyaana Daasii ti. Namni 21 Yoo horiin sun hir'ina qabaate jechuunis yoo inni naafa yookaan jaamaa yookaan mudaa hamaa kam iyyuu qabaate, ati horii sana aarsaa gootee Waaqayyo Waaqa keetiff hin dhi'eessin. 22 Ati magaalaa kee keessatti nyaadhu. Akkuma waan horiin sun kuruphee yookaan gadamsa ta'eetti namni akka seeraatti qulqulluu hin ta'inii fi kan qulqulluu ta'e nyaachuu danda'a. 23 Ati garuu dhiiga sana hin nyaatin; akkuma bishaaniitti lafatti dhangalaasi.

16 Sababii Waaqayyo Waaqni kee ji'a Abibii keessa halkaniin Gibxii si baaseef ji'a Abibii kabaji;

Faasiikaa Waaqayyo Waaqa keetis ayyaneffadhu. 2

Iddoo Waaqayyo Waaqni kee akka Maqaan isaa achi jiraatuuf filatutti bushayee kee yookaan loon kee

keessaa Faasiikaa godhii Waaqayyo Waaqa keetif qali. 3

Ati akka baraa jireenya keetit guutuu guyyaa itti Gibxii baate sana yaadtattuuf Faasiikaa sana buddeena raacitii

qabu wajjin hin nyaatin; garuu ati sababii ariitidhaan biyya Gibxitii baateef bultii torba maxinoo jechuunis buddeena rakkinaa nyaadhu. 4 Guutummaa biyya keetii

keessatti bultii torbaaf raacitiin hin argamin. Foon ati galgala guyyaa jalqabaatti aarsaa gootu hamma

bariitti hin turin. 5 Ati magaalaa Waaqayyo Waaqni kee siif kenu kamittii iyyuu Faasiikaa hin dhi'eessin; 6

garuu lafa inni iddo jireenya Maqaa isaaatiif filatutti galgala yeroo biiftuu gad buututti yaadannoo guyyaa itti biyya Gibxitii baateetiif aarsaa Faasiikaa dhi'eessi.

7 Aarsaa Faasiikaa sana waaditii iddo Waaqayyo Waaqni kee filatutti nyaadhu. Ergasis ganama gara

dunkaana keetitti deebi'i. 8 Bultii ja'a maxinoo nyaadhu; bultii torbaffaatti immoo Waaqayyo Waaqa keetif wal

ga'ii qulqulluu godhi; hojji illee hin hojjetin. 9 Gaafa midhaan kee haamuu jalqabdee kaasii torbanoota torba lakkai'. 10 Ergasis akkuma baay'ina eebba Waaqayyo

Waaqni kee siif kenneetti kennaa fedhiidhaan kennitu dhi'eessuudhaan Ayyaana Torbanootaa Waaqayyo Waaqa

keetif ayyaneffadhu. 11 Ati, ilmaanii fi intallan kee, hojjettooni kee dhiironnii fi dubartiin, Lewwoni

magaalaawwan kee keessa jiraatan, alagoonni, ijooleen abbaa hin qabnee fi niitonni dhirsoonni isaanii irraa

du'an kanneen isin gidduu jiraatan achitti, iddo Waaqayyo Waaqni kee iddo jireenya Maqaa isaaatiif

filatutti fuula isaa duratti ni gammaddu. 12 Ati akka Gibxitii garba turte yaadadhu; seera kanas akka gaaritti eegi. 13 Erga oobdii fi iddo cuunfaa wayinii keetii irraa oomisha kee galfatte booddee guyyaa torbaaf

Ayyaana Daasii ayyaneffadhu. 14 Ati, ilmaanii fi intallan kee, tajaajiltooni kee dhiironnii fi dubartooni,

Lewwoni, alagoonni, ijooleen abbootii hin qabnee fi dubartooni dhirsoonni isaanii irraa du'an kanneen

magaalaawwan kee keessa jiraatan ayyaana kee irratti gammadaa. 15 Ayyaana kanas iddo Waaqayyo filatutti

bultii torbaaf Waaqayyo Waaqa keetif ayyaneffadhu. Sababii Waaqayyo Waaqni kee oomisha keetii fi hojji

harka keetii hundaan si eebbisuuf gammachuun kee guutuu ta'a. 16 Dhiirri kee hundi waggaatti yeroo sadii iddo inni filatutti fuula Waaqayyo Waaqa keetii duratt

tokko iyyuu harka duwwaa fuula Waaqayyo duratti hin dhi'aatin: 17 Tokkoon tokkoon keessan akkuma baay'ina eebba Waaqayyo Waaqni keessan isiniif kenneetti kennaa fidaa. 18 Magaalaawwan Waaqayyo Waaqni kee siif kenuu hundattuu gosoota kee hundaaf abbootii seeraatiif fi qondaaltota muudi; isaanis dhugaadhaan namootaa murtii kenuu. 19 Ati murtii hin jal'isin yookaan nama wal hin caalchisin. Matt'aan hin fudhatin; matt'aan ija ogeeyii jaamsee dubbi qajeeltotas jal'isa. 20 Ati akka lubbuudhaan jiraatteef lafa Waaqayyo Waaqni kee siif kenuu dhaaltuuf murtii qajeelaa qofa duukaa bu'i. 21 Iddoo aarsaa kan Waaqayyo Waaqa keetif dhaabde bira siidaa Asheeraa hin dhaabin. 22 Sooddoo dhagaa kan Waaqayyo Waaqni kee jibbu ofti keetif hin dhaabbatin.

17 Sangaa yookaan hoolaa fafa yookaan hir'ina kam iyyuu qabu Waaqayyo Waaqa keetif aarsaa hin

dhi'eessin; wanni akkasii isa biratti jibbisiiisa dhaati. 2

Yoo dhiirri yookaan dubartiin magaalaawwan Waaqayyo Waaqni kee siif kenuu keessaa tokko keessa gidduu kee

jiraatto tokko kakuu isaa cabsuudhaan fuula Waaqayyo Waqa keetii duratti waan hamaa hojjeteet argame,

3 yoo ajaja koo darbee waaqota ormaa waaqeffate, gad jedhee biiftuu yookaan ji'aaf yookaan urjiwwan

samiitif sagadde, 4 yoo wanni kun sitti himamee atis dhageesse, dubbicha gad qabii akka gaariitti qoradhu;

yoo wanni jedhame sun dhugaa ta'ee wanni jibbisiiisaan akkasii Israa'el keessatti hojjetamuun isaa mirkanaa'e, 5

namicha yookaan dubartii waan hamaa kana hojjette gara balbala magaala sanaatti geessiitii dhagaadhaan tumii ajjeesi. 6 Namni duuti isaaaf malu tokko dhuga

ba'umsa nama lamaa yookaan sadiitii haa ajjeefamu; garuu dhuga ba'umsa nama tokko qofaan namni kam iyyuu ajjeefamuun hin qabu. 7 Yommuu ajjeefamus jalqabatti harki dhuga baatotaa, itti aansee immoo kan sabaa isa irra haan bu'u; ati waan hamaa of keessaa baasuu qabda. 8 Yoo dubbiwwan murteessuu rakxisaa

ta'an mana murtii keetti dhi'aatan jechuunis kan akka dhiiga dhangalaasu, wal mormii seera tokkootii fi kan

biraa, yookaan miidhaa dhagna irra ga'u kan garaa garaa gidduutti wannu murtii kenuuuf rakkisu yoo

ka'e, ati lafa Waaqayyo Waaqni kee filatutti geessi. 9 Gara Lewwota warra luboota ta'aniitii fi qondaaltota

yroo sana hojji irra turanii dhaqi. Waa'ee dubbi sanaa isaanii mari'adhu; isaanis murtii isaa sitti himu. 10 Atis

akkuma yaada isaan siif kennan sanaatti iddo Waaqayyo filatutti murtii kenuu qabda. Waan hunda qajeelfama

Ayyaana Daasii ayyaneffadhu. 11 Akka seera isaan si isaan siif kennanii hojgedhu. 12 Namni abbaa seeraa yookaan barsiisaniitii fi akka qajeelfama isaan siif kennanii hojgedhu. Waan isaan sitti himan irraa mrigatti yookaan bitaatti hin gorin. 13 Sabni hundis waan kana dhaga'ee ni

sodaata; itti deebi'es hin tuffatu. 14 Ati yommuu biyya Waaqayyo Waaqni kee siif kennutti galtee dhaaltuuf fi

biyya sana keessa qubattee, "Akkuma saboota naannoo koo jiraataniitti anis mootii of irrattan moosisa" jettutti,

15 mootii Waaqayyo Waaqni kee filatu of irratti moosisi. Nama obboleessa kee Israa'el ta'e keessa malee nama biyya alaa of irratti hin moosisin. **16** Sababii Waaqayyo, "Lammata garas hin deebitan" jedhee sitti himeef, mootichi ofii isatati fardeen hin baay'ifatin yookaan lakkobsa fardeenii baay'ifachuuuf jedhee gara Gibixti saba hin deebisin. **17** Akka yaadni isaa hin badneef inni niitota baay'ee fuudhuu hin qabu; meetii fi warqee baay'isees walitti qabachuu hin qabu. **18** Inni yommuu teessoo mootummaa isaa irraa taa'utti garagalchaa seera kanaa luboota Lewwota ta'an irraa fudhatee kitaaba maramaa irratti ofii isatati haa barreeffatu. **19** Inni akka Waaqayyo Waaqa isaa sodaachuu baratuuf dubbii seera kanaa hundaa fi ajawwan kanneen of eeggannaadhaan duukaa bu'uf kitaabichi isa wajjin haa turu; innis bara jireenya isaa gutuu haa dubbisu; **20** kunis akka inni akka waan obboloota isaa caaluutti of ilalee seericha irraa gara mirgaatti yookaan bitaatti hin gorreef. Akkasiinis innii fi sanyiin isaa mootummaa isaa irratti Israa'el keessatti bara dheeraadhaaf ni moo'u.

18 Luboonni warri Lewwota ta'an jechuunis gosti Lewwii hundi Israa'el wajjin qooda lafaa yookaan dhaala hin argatan. Isaa aarsaa ibiddaan Waaqayyoof dhi'aatu irraa haa nyaatan; kun qooda isaanii. **2** Isaa obboloota isaanii gidduutti dhaala tokko iyuu hin qabaatin; akkuma inni isaan abdachii setti Waaqayyo dhaala isaanii. **3** Qoodni luboonni saba aarsaa kormaa yookaan hoolaa dhi'eessu irraa argachuu malan foon harkaa, kan mangaagaatii fi mi'a garaa ti. **4** Mataa midhaan keetii, daadhii wayinii haaraa fi zaytii kee kan jalqabaa akkasumas suufii jalqabaa kan hoolaa kee irraa haaddu isaanii kennuu qabda; **5** kunis sababii Waaqayyo Waaqni kee akka isaan yeroo hunda dhaabatanii maqaa Waaqayyootiin tajaajilaniif gosoota kee hunda keessaa sanyiin isaanii filateef. **6** Lewwichi tokko yoo magaalaawwan kee kanneen guutummaa Israa'el keessatti argaman kam iyuu keessaa iddo jiraatuu ba'ee garaa guutuudhaan iddo Waaqayyo Waaqni filatu dhufe, **7** innis akkuma Lewwota fuula Waaqayyo dura dhaabatanii tajaajilaniitti achitti maqaa Waaqayyo Waaqa isatiin haa tajaajilu. **8** Inni qabeenyaa maatii isaa kan gurguramu irraa maallaqa argatu illee Lewwota michoota isaa wajjin faayidaa argamu wal qixxee hirmaachuu qaba. **9** Ati yommuu biyya Waaqayyo Waaqni kee siif kennutti galtutti, hojji balfamaa saboonni achi jiraatan hojjetan sana hojjechuu hin baratin. **10** Namni ilma isaa yookaan intala isaa ibiddatti aarsaa godhu, namni waa himu yookaan falfala hojjetu, namni milkiil ilaluu, tolftattuu, **11** yookaan xibaartuu, ilaaluu yookaan eker dubbistuu yookaan namni nama du'e wajjin dubbatu tokko iyuu gidduu keetti hin argamin. **12** Namni waan akkasii hojjetu kam iyuu fuula Waaqayyo duratti balfamaa dha; sababii hojji jibbisiiisaan kanaatiifis Waaqayyo Waaqni fuula kee duraa saboota ari'ee ni baasa. **13** Ati fuula Waaqayyo Waaqa keetii duratti hir'ina malee jiraachuu qabda. **14** Saboonni ati lafa isaanii irraa buqqifuu warra falfala hojjetan yookaan warra ilaalaniidha. Garuu akka ati waan akkasii hojjetu Waaqayyo Waaqni kee siif hin eeyyamamne. **15** Waaqayyo Waaqni

kee obboloota kee keessa raajii akka kootii tokko siif kaasa. Atis isa dhaga'u qabda. **16** Wanni ati gaafa waldaan Kooreebitti walitti qabame, "Ani akka hin duuneef lammata sagalee Waaqayyo Waaqa kootii hin dhaga'u yookaan ibidda guddaa kana si'achi hin argu" jettee Waaqayyoon Waaqa kee kadhatte kanaatii. **17** Waaqayyo akkana naan jedhe: "Wanni isaan jedhan gaarii dha. **18** Ani raajii akka keetii obboloota isaanii gidduudhaa isaanif nan kaasa; dubbi koo afan isaa keessa nan kaa'; innis waan ani isa ajaju hunda isaanitti hima. **19** Nama dubbii koo kan raajjin maqaa kootiin dubbatu dhaga'u didu kam iyyuu, ani mataan koo isaa nan gaafadha. **20** Garuu raajjin waan maqaa kootiin dubbatu fakkeessee waan ani akka inni dubbatu isa hin ajajin kam iyyuu dubbatu yookaan kan maqaa waaqota biraatiin dubbatu haa ajjeefamu." **21** Ati garaa keetti, "Nu dubbii Waaqayyo nutti hin dubbatin akkamitti beekuu dandeenyaa?" jette ta'a. **22** Yoo wanni raajjin tokko maqaa Waaqayyootiin dubbate utuu hin guutamin hafe, dubbiin sun dubbii Waaqayyo hin dubbatin dha. Raajiin sun itti fakkeessee dubbateeraatii isaa hin sodaatin.

19 Yommuu Waaqayyo Waaqni kee saboota biyya isaanii siif kennu balleessutti, yommuu ati ariitee isaan baaftee magaalaawwanii fi manneen isaanii keessa quabatttu, **2** walakkaa biyya Waaqayyo Waaqni kee akka ati dhaaltuuf siif kennutti ofii keetiif magaalaawwan sadii addaan baafadhu. **3** Akka namni nama ajjeese kam iyyuu itti baqatuuf daandiiwwan hojjedhuutii biyya Waaqayyo Waaqni kee akka dhaalaatti siif kennu iddo sadiitti qoodi. **4** Seerri waa'ee nama nama ajjeesee lubbuu isaa baafachuuf achitti baqattu jechuunis kan utuu hammina itti hin yaadin akka tasaa nama ollaa isaa ajjeesuu tokko ilaalu kanaa dha. **5** Namni tokko yoo muka murachuu namicha ollaa isaa wajjin bosona seenee utuu muka muruuf qottuo isaa ol fudhatuu akkuma tasaa sibiliirraa buqqa'ee namicha ollaa isaa sana dha'ee ajjeese, namni sun magaalaawwan kanneen keessaa isa tokkotti baqatee lubbuu ofii isaa oolfachuud danda'a. **6** Yoo kanaa achii namni haaloo dhiigaa baasu tokko waan namichi nama ajjeese sun utuu duraan dursee hammina itti hin yaadin ollaa isaa ajjeesee yoo ajjeefamuu hin qabaatin illee fagoo ta'u iyyuu inni aariidaan duukaa bu'ee qaqqabee isa ajjeesuu danda'a. **7** Sababiin ani akka ati magaalaas sadii ofii keetiif addaan baafattu si ajajefis kanuma. **8** Yoo Waaqayyo Waaqni kee akkuma abbootii keetiif kakuudhaan waadaa gale sanatti biyya kee siif bal'isee biyya waadaa isaanif gale sana guutummaatti siif kenn, **9** ati Waaqayyoon Waaqa kee akka jaallachuu fi yeroo hunda karaa isaa irra akka deemtuuf ajajawwan ani har'a siif kennu hunda akka gaariitti yoo eegde, magaalaawwan kanneen irratti magaalaawwan sadii ni dabatala. **10** Akka lafa kee kan Waaqayyo Waaqni kee dhaala godhee siif kennu keessatti dhiigni nama qulqulluu hin dhangalaanee fi atis yakka dhiiga dhangalaasuuutti akka hin gaafatamneef waan kana godhi. **11** Garuu yoo namni tokko nama ollaa isaa jibbee riphee eeggachuuudhaan miidhaa irraa ga'ee isa ajjeesee ergasii immoo magaalaawwan kanneen

keessaa tokkotti baqate, **12** maanguddooni magaalaa siif haa bulu; hojjetaa kees haa ta'u. **12** Yoo isaan inni keessa jiraachaa turee nama itti erganii magaalaa waamicha nagaa fudhachuu didanii waraanaaf sitti ba'an inni itti baqate sanaa isa haa fichiisiisan; akka inni ati magaalattii marsi. **13** Yommuu Waaqayyo Waaqni ajjeesuufis nama haaloo dhiigaa ba'utti dabarsanii isa kee dabarsee isaan sitti kennutti dhiirota magaalattii haa kennan. **13** Garaa hin laafiniif; akka siif toluuf keessa jiraatan hunda goraadeedhaan fixi. **14** Garuu yakka dhangalaafama dhiiga nama qulqulluu Israa'el nadheenii fi ijoollee, horii fi waan magaalattii keessatti keessa balleessi. **14** Biyya Waaqayyo Waaqni kee akka argamu hunda booji'itii ofii keetii fudhadhu; ati boojuu dhaaltuuf siif kenu keessatti dhaala dabarfamee siif Waqaqayyo Waaqni kee diinota kee irattii siif kennetti kennamu irratti dhagaa mallattoor daangaa olla keetii fayyadamu ni dandeessa. **15** Akki ati magalaawwan kan namoonni durii dhaaban hin hiiqsin. **15** Nama saboota naannoo keetii hin ta'in kanneen akka malee yakka yookaan seera cabsuu kamii iyyuu himatame fagoog ta'an gootus kanuma. **16** Ta'us magalaawwan tokkotti muruuf dhuga ba'umsi nama tokkoog ga'a saboota Waaqayyo Waaqni kee akka dhaalaatti siif kenu miti. Dubbiin sun dhuga baatota lamaan yookaan sadiin keessatti waan hafuura baafatu tokko illee hin hambisin. mirkanoeffamuu qaba. **16** Yoo dhuga baatuun jal'aan **17** Akkuma Waaqayyo Waaqni kee si ajajetti guttumana tokko sobaan nama tokkotti dhugaa ba'e, **17** namoonni guttutti isaan barbadeessi; isaanis Heetota, Amoorota, wal dhaban lamaan fuula Waaqayyo duratti lubootaa fi Kana'aanota, Feerzota, Hiiwotaa fi Yebuusota. **18** Yoo abbootii murtii kanneen yeroo sanatti hojji irra jiran kanaa achii akka ati waan jibbisiisa isaan waaqota dura haa dhaabatan. **18** Abbootiin murtiis dubbicha gad isaanii waaqeffachuudhaan hojjetan sana duukaa buutu fageessanii haa qoran; yoo dhuga baatuun sun sobduu si barsiisu; atis Waaqayyo Waqaq keetti cubbuu hojjetta. ta'uun isaa mirkanaa'ee obboleessa isaa irratti sobaan **19** Ati yommuu yeroo dheeraadhaaf magaalaa sana dhugaa ba'e, **19** waanuma inni obboleessa isaa gochuu marsitee qabachuudhaaf ishee waraantutti, mukkeen yaade sana isa godhaa. Ati hamaa of keessaa baasuu ishee qottoodhaan cirtee hin balleessin; ati midhaan qabda. **20** Namoonni hafan waan kana dhaga'anii ni isaanii nyaachuu dandeessaatii isaan hin cirin. Ati kan sodaatii; wanni hamaa akkasius lammataa gidduu keetti isaan marsitu mukkeen bosonaat ta'aniiti? **20** hin hojjetamu. **21** Ati gara laafina tokko iyyuu hin Garuu hamma magalaan si wajjin wal loltu sun kuftutti argisiisin; qooda lubbuu lubbuun, qooda ijaa iiji, qooda mukkeen akka isaan gumaa hin naqannee beektu murtee ilkaanii ilkaan, qooda harkaa harki, qooda miillaas miilli hojji ijaarsa marsuutii ifti fayyadamu ni dandeessa. baafamuu qaba.

20 Sababii Waaqayyo Waaqni kee inni biyya Gibxiitii si baase sun si wajjin jiruuf yommuu diinota kee loluuf baatutti fardeenii fi gaariiwwan akkasumas humna waraanaa kan humna waraanaa kee caalu argitutti hin sodaatin. **2** Yommuu ati waraanatti dhi'aattutti lubni fuula duratti ba'eel loltoottatti haa dubbatu. **3** Innis akkana haa jedhu; "Yaa Israa'el, isin har'a diinota keessan loluuf waraanatti seenuuf jirtu. Garaan keessan hin raafamin yookaan hin sodaatinaa; hin na'inaa yookaan fuula diinota keessanii duratti hin hollatinaa. **4** Kan mo'anna isiniif kenuuf jedhee diinota keessan isiniif loluuf isin wajjin ba'u Waaqayyo Waqaq keessanii." **5** Ajajjoonni loltootaa immoo loltootaanakkana haa jedhan: "Namni mana haaraa ijaree hin eebbisiiin tokko iyyuu jiraa? Inni gara mana isaatti haa deebi'u; yoo kanaa achii inni waraana irratti du'ee namni biraa mana isaa eebbisa. **6** Namni wayinii dhaabee irraa hin nyaatin jiraa? Inni gara mana isaa haa deemu; yoo kanaa achii inni lola keessatti du'ee namni biraa ishee fuudha." **8** Ajajjoonni loltootaa ammas, "Namni sodoataa yookaan kan garaan isaa raafamu jiraa? Akka garaan obboloota isasaa hin raaframneef inni gara mana isaatti haa deebi'u" haa jedhan. **9** Ajajjoonni yommuu loltoottatti dubbatanii raawwatanitti loltoota irratti ajajjoota haa muudan. **10** Ati yommuu magaalaa tokko dha'uuf baatutti, duraan dursii namoota magaalaa sana keessa jiraatanaiif waamicha nagaa godhi. **11** Yoo isaan tole jedhanii balbala siif banan, namni hundi

kee dhaaltuuf siif kenu keessatti du'ee argamee namni isa ajjeese hin beekamin, **2** maanguddooni keetii fi abbootiin murtii kee dhaqanii fageenya iddo inni itti du'ee fi magalaawwan itti dhi'aatan gidduu jiru haa safaran. **3** Ergasiis maanguddooni magaalaa reeffichatti aantu keessa jiraatan goromsa takkumaa hin hojjetin kan waanjoon hin baatin fuudhanii **4** goromsa sana gara sulula hin qotamin yookaan wanni tokko iyyuu irra hin facafamin kan bishaan yaa'u qabuutti haa geessan. Sulula sana keessattis morma goromsa sanaa haa cabsan. **5** Luboonti jechuunis ilmaan Lewwwi sababii akka tajaajilaniif fi akka maqa Qaaqayyootiin eebbisaniif akka dubbi wal dhabiisaatiif fi miidhaha dhagnaa kami irratti iyyuu murtii kennaniif Waaqayyo Waqaq keetiin filatamaniif isaan fulduraatti haa dhi'aatan. **6** Ergasiis maanguddooni magaalaa reeffichatti baay'ee dhi'aatuu hundi goromsa sulula keessatti mormi cabsame sana irratti harka isaanii haa dhiqatan. **7** Isaanisakkana haa jedhan: "Harki keenya dhiiga kana hin dhangalaafne yookaan yommuu wanni kun hojjetame iji keenya hin argine. **8** Yaa Waaqayyo, aarsaa araaraa kana saba kee Israa'el kan furte sanaaf fudhadhu; dhiiga nama qulqulluu kanaas saba keetii hin herregin. Yakkii dhiiga dhangalaafamees isaanii haa dhiifamu. **9** Atis sababii waan fuula Waaqayyo duratti qajeelaa ta'e hojjetteef yakka dhangalaafamuu dhiiga nama qajeelaa akkasiin gidduu keetii ni balleessita." **10** Ati yommuu diinota kee loluuf dulultee Waaqayyo Waaqni kee dabarsee harka keetti isaan siif kennetee boojuu fudhattutti, **11** yoo warra booji'amani keessatti dubartii bareedduu tokko argitee ishee jaallatte niittii ofii keetii godhattee ishee fuudhhuu

dandeessa. **12** Mana keetti ishee galchi; isheenis mataa ishee haa haaddattu; qeensa ishees haa qorattu; **13** uffata isheen yeroo booji'amtetti uffachaa turtes irraa baasi. Erga isheen mana kee keessa jiraattee ji'a tokko guutuu abbaa fi haadha isheetif boossee booddee ati ishee wajjin ciiftee dhirsaa ishee ta'uun dandeessa; isheenis niittii kee ni taati. **14** Ati yoo isheetti gammaduu baatte akka isheen gara feete deemtu gad dhiisi. Ati waan ishee salphifteef ishee gurguruu yookaan akka garbittiiti ishee ilaaluun hin qabdu. **15** Namni tokko yoo niittoi lama qabaatee ishee tokko jaallatee garuu lamaan isaanii iyuu ilmaan da'anif, yoo ilmi hangafni niittii inni hin jaallanne sana irraa dhalate, **16** namichi yommuu qabeenya isaa ilmaan isaaatiffi goodutti mirga hangafummaa ilma niittii jibbe sanaa ilma niittii jaallatuuttiif dabarsee kennuu hin qabu. **17** Garuu ilma hangafticha niittii hin jaallanne sana irraa dhalcheef qooda dhaala isaa keessaa harka lama kenuuifiidhaan isa beeksisuu qaba. Ilmi sun mallattoo jalqabaa kan jabina abbaa isaa ti. Mirgi hangafummaa kan isaa ti. **18** Namni tokko yoo ilma mata jabeessaa fi fincilaa abbaa fi haadha isaaatiffi hin ajajamnee fi kan yommuu isa adaban hin dhageenyne qabaate, **19** abbaa fi haati isaa qabanii balbala magaalaa isaa duratti maanguddoottii isaa haa fidan. **20** Isaaanis, "Gurbaan keenya kun mata jabeessaa fi fincilaa dha; nuuf hin ajamu; inni albaadhesaad fi machooftuu dha" jehanii maanguddoottii haa himan. **21** Ergasiis namoonni magaalaa isaa hundi dhagaadhaan tumanii isaa ajeesu. Ati hamaa of giddiuudhaan baasuu qabda. Israa'eloonni hundi waan kana dhaga'anii ni sodaatu. **22** Yoo namni tokko cubbuu adabbii du'a isatti mursiisu hojjetee ajjeefamee reefii isaa mukatti fannifame, **23** atti reefaa isaa muka irra bulchuu hin qabdu. Waan namni muka irratti fannifamu abaarsa Waaqaa jala jiruuf isaa gaafuma sana awwaali. Ati biyya Waaqayyo Waaqni kee akka dhaalaatti siif kennu hin xureessim.

22 Utuu sangaan yookaan hoolaan obboleessa keetii baddaa jiruu yoo argite, deebisii isatti fidi malee cal'iftee bira hin darbin. **2** Yoo obboleessi sun sirraa fagoo jiraatte yookaan yoo isaa beekuu baatte sangaa yookaan hoolaa sana fuudhii galiitti hamma inni barbaacha dhufutti of bira tursi. Ergasiis deebisii isaaft kenni. **3** Yoo harreen yookaan wayyaan yookaan wanni fedhe iyuu obboleessa kee jalaa badee argite akkasuma godhi malee dhiiiftee bira hin darbin. **4** Yoo harreen yookaan sangaan obboleessa keetii karaa irratti kufee argite akka inni ol kaasee miilla isaaatiin dhaabu gargaari malee bira hin darbin. **5** Dubartiin uffata dhiiraa uffachuu hin qabdu yookaan dhiirri uffata dubartii uffachuu hin qabu; Waaqayyo Waaqni kee nama waan akkasii hojjetu kam iyuu ni jibbaatii. **6** Ati yoo mana simbiraa kan muka irra yookaan lafa jiru utuu haati cuucii ishee yookaan anqaqaqu ishee hammattee jirtuu karaa cinatti argite haadha sana cuucii ishee wajjin hin fudhatin; **7** ati cuucii ishee fudchuu ni dandeessa; garuu akka siif tolee bar a dheeraa jiraattuuf akka haadha gad dhiifte mirkaneeffadhu. **8** Yommuu mana haaraa ijaarttu akka namni bantii manaa irraa kufee mana keetti yakka

dhangala'uun dhiigaa hin fidneef qarqara bantii isaatti sanyii gosa lamaa hin facaasin; yoo ati akkas goote sanyii ati facaafte sana qofa utuu hin ta'in iji iddo dhaabaa wayinii keetiis ni bada. **10** Qotiyoo fi harree walitti camaddee ittiin hin qotin. **11** Uffata suufii fi quncee talbaa kan walitti fo'amee dha'ame hin uffatin. **12** Roga wayyaa uffattuu afran irratti handara tolchi. **13** Yoo namni tokko niittii fuudhee erga ishee wajjin ciisee booddees ishee jibbee, **14** ishees qaanessee maaqaa balleessuudhaan, "Ani niittii tana fuudheera; garuu yommuu anii ishee wajjin ciisetii waan durbummaa ishee mirkaneessu hin arganne" jedhee, **15** abbaa fi haati intalatti ragaa durbummaa ishee mirkaneessu balbala irratti maanguddoota magaalattiiti haa dhi'eessan. **16** Abbaan intalattiis maanguddootaanakkana haa jedhu; "Ani intala koo nama kanatti heerumiiseera; inni garuu ishee jibbe. **17** Maqaa ishees balleessee, 'Ani intala kee durbummaa isheetiin hin arganne' jedhe. Garuu ragaan durbummaa intala kootii mirkaneessu kunoo ti." Kana irratti abbaa fi haati ishee fuula maanguddoota magaalattii duratti wayyaa sana haa diriisan; **18** maanguddoonti sunis namicha sana qabanii haa adaban. **19** Isaaanis sababii namichi kun maqaa durba Israa'el tokku xureesseef meetii saqili dhibba tokko baasisanii abbaa intalattiitif haa kennan; ishee niittii isaa taatee haa jiraattu; innis hamma lubbuudhaan jiruttii ishee hiikuu hin danda'u. **20** Ta'us yoo himannaan dhi'aate sun dhugaa ta'ee ragaan durbummaa intalatti mirkaneessu hin argamin, **21** isheen balbala mana abbaa ishee duratti fidamtee namoonni magaalaa ishee hamma isheen duututti dhagaadhaan ishee haa tuman; isheen utuma mana abbaa ishee jirtuu sagaagaluuudhaan gocha Israa'el keessatti qaaniit ta'e hojjetteerti. Ati gidduu keetii waan hamaa baasuu qabda. **22** Yoo namni tokko utuu niittii nama biraa wajjin ciisuus argame lamaan isaanii iyuu, namichi ishee wajjin ciisee fi dubartiin sun ajjeefamu qabu. Ati Israa'el keessaa waan hamaa baasuu qabda. **23** Yoo namni tokko durba kaadhimamte magaalaaatti argee ishee wajjin ciise, **24** waan isheen utuu magaalaa keessa jirtuu na oolchaa jettee hin iyiniif, namichi immoo waan niittii nama biraa salphiseef, lamaan isaanii iyuu gara balbala magaalaaatti geessatii hamma isaan du'anitti dhagaadhaan tumaa. Waan hamaa gidduu keessanii balleessaa. **25** Garuu yoo namni tokko durba kadhamatte tokko baadiyyaatti argee ishee gudeede, namichi waan kana godhe qofti haa ajjeefamu. **26** Intalattiin hin tuqinnaa; isheen cubbuu du'an ishee ga'u tokko iyuu hin hoijjenneetii. Dubbiin akkasii nama balaa buusee namicha ollaa isaa ajjeesuu wal fakkaata; **27** kunis waan namichi durba kaadhimamte sana baadiyyaatti argatee yoo iyiyite illee namni isheef birmatu hin argamneef. **28** Namni tokko yoo durba hin kaadhimamin tokko argee humaan ishee gudeedee wanni kun beekame, **29** inni abbaa isheetii fi meetii saqili shantama haa baasuu. Inni waan gudeedee durbummaa ishee balleessee ifshee fuudhuu qaba. Hamma lubbuun jiruttii ishee hiikuu hin danda'u. **30** Namni tokko niittii abbaa isaa fuudhuu hin qabu; inni siree abbaa isaa hin xureessim.

23 Namni kolaafame yookaan dhagni saala isaa irraa murame kam iyuu waldaa Waaqayyoo hin seenin.

2 Namni haraamuudhaan dhalate yookaan sanyiin isaa kam iyuu hamma dhaloota kurnaffaatti waldaa Waaqayyoo hin seenin. **3** Namni gosa Amoon yookaan gosa Mo'aab yookaan sanyiin isaa kam iyuu hamma dhaloota kurnaffaatti waldaa Waaqayyoo hin seenin. **4** Isaan yeroo ati Gibxii baatetti karraa irratti buddeenaan yookaan bisaaniin si hin simanne; qooda kanaa akka inni si abaaruuf Bal'aam ilma Be'or namicha biyya Phetoor ishee Phaadhaan Arraamitti argamtu sana keessa jiraatu sitti bitan. **5** Ta'uus Waaqayyo Waaqni kee abaarsa sana eebbatti siif geed dare malee Bal'aamin hin dhageenyne; Waaqayyo Waaqni kee si jaallataati. **6** Ati hamma lubbuudhaan jirttutti akka isaan nageenya fi badhaadhummaa qabaatan hin barbaadin. **7** Waan inni obboleessa kee ta'eef nama gosa Edoom hin tuffatin. Ati sababii akka alagaatti biyya isaa keessa jiraatteef nama Gibxi hin tuffatin. **8** Ijoolleen dhaloota sadaffaa kanneen isaaniif dhalatan waldaa Waaqayyoo seenuu ni danda'u. **9** Yommuu diinota kee loluuf baatutti xuraa'ummaa hunda irraa of eegi. **10** Namni tokko yoo halkan afeetaa dhangalaasuudhaan of xureesse inni qubata keessaa gad ba'e ala haa turu. **11** Gara galgalaa garuu dhiqatee yeroo aduu dhiiutti gara qubataatti haa deeb'i'u. **12** Ati qubataan alatti lafa itti gad baatu qopheeffadhu. **13** Meeshaa kee keessaa waan ittiin lafa qottu qabaadhu; ati yommuu gad teessee kaattutti boolla qotiitii biyyoo itti deebisi. **14** Waaqayyo Waaqni kee si eeguu fi diinota kee dabarsee sitti kennuudhaaf qubata kee keessa deddeeb'i'atii; akka inni gidduu keetti waan xuraa'aa argee sirraa hin deebineef qubanni kee qulqulluu ta'u qaba. **15** Yoo garbichi tokko kooluu sitti gale, ati dabarsitee gooftaa isatti isa hin kennis. **16** Inni gidduu kee lafa jaallatee fi magaalaa filate keessa haa jiraatu. Atis isa hin cunqursin. **17** Dhiirri yookaan dubartiin Israa'el kam iyuu sagaagaltuu mana waaqa tolfamaa hin ta'in. **18** Dubartii yookaan dhiira sagaagalu tokko irraa akka galchaatti kennaa fuutee mana Waaqayyo Waaqa keetittii hin fidin; lachan isaanii iyuu fuula Waaqayyo Waaqa keetii duratti jibbisiisoo dhaatii. **19** Ati maallaqa yookaan nyaata yookaan waan dhala argamsiisu kam iyuu dhalaan obboleessa keetiff hin liqeessin. **20** Ati nama ormaa irraa dhala gaafachuu ni dandeessa; garuu akka Waaqayyo Waaqni kee biyya ati dhaalaufttii galttutti waan harki kee tuqe hundaan si eebbisuu obboleessa kee irraa dhala hin fudhatin. **21** Ati yoo Waaqayyo Waaqa keetiff wareega tokko wareegde, sababii Waaqayyo Waaqni kee cimsee waan sana sirraa barbaaduuf akka cubbuu sitti hin taaneef dafsiitii of irraa baasi malee lafa irra hin harkisin. **22** Yoo wareeguu baatte garuu ati cubbamaa hin taatu. **23** Waan arrabni kee dubbate gochuuf of eeggadhu; afaanuma keetti jaallattee Waaqayyo Waaqa keetiff wareegdeertaati. **24** Ati yoo iddo dhaabaa wayinii ollaa keetii keessa seente, ija feete hunda nyaadhu; garuu tokko illee giuboob kee keessa hin kaa'atin. **25** Yoo lafa qotisa midhaan ollaa keetii keessa seente, asheetii cirachuu ni dandeessa;

garuu midhaan isaa kan dhaabatutti haamtuu kee hin buusin.

24 Namni tokko erga niitii fuudhee booddee yoo waan fafaa ishee irratti argee ishee jibbe, inni waraqa ragaa hiikkaa barreesee itti kennuudhaan mana isaatii baasee ishee haa geggeessu. **2** Isheen erga mana isaatii baatee booddee yoo niitii nama biraa taate, **3** yoo dhiri ishee lammaffaan ishee jibbee waraqa hiikkaa barreesee kennefii mana isaatii ishee baasee yookaan yoo inni du'e, **4** dhiri inni jalqabaa kan ishee hiike sun erga isheen xurooftee booddee deebei'ee ishee fuudhuun isaf hin eeyyamamu. Wanni kun fuula Waaqayyoo duratti balfamaa dha. Ati biyya Waaqayyo Waaqni kee akka dhaalaatti siif kennutti cubbuu hin fidin. **5** Namni dhi'eneyatti niitii fuudhe tokko lafa waraanaatti hin ergamin yookaan akka hojii biraa hojjetu hin dirqamin; inni wagga tokkoof mana ofii isaa haa turu; niitii isas haa gammachiisu. **6** Ati dhagaa daakuutti fi majii isaa yookaan majii isaa qofa illee taanaan akka qabdiitti hin fudhatin; kun lubbuu namaa qabdii godhanii fudhachuu ta'atii. **7** Namni tokko yoo obboleessa isaa kan gosa Israa'el tokko hatee garbicha godhate yookaan gurgurate inni ajjeefamu qaba. Ati waan hamaa gidduu keetii baasi. **8** Waa'ee nama lamxaa'ee garuuakkuma Lewwonni luboota ta'an qajeelcha siif kennan sanatti hojjechu kee qalbeeffadhu. Ati waan ani isaan ajaje of eeggannaadhaan duukaa bu'u qabda. **9** Waan Waaqayyo Waaqni kee erga isin biyya Gibxiitii baatanii booddee karaa irratti Miiriyamitti fide sana yaadadhu. **10** Yommuu ollaa keetiff liqii gosa kamii iyuu kennitutti waan inni akka qabdiitti siif kennu fudhachuudhaaf mana isaa hin seenin. **11** Ati ala turiitti namichi ati waa liqeessituuf sun qabdii siif kennu sana siif haa fidu. **12** Yoo namni sun hiyyeessa ta'e qabdii isaa of bira hin bulchin. **13** Akka inni kootii isaa uffatee buluuf utuu aduu hin dhi'in deebisii. Innis si eebbis; wanni kun immoo fuula Waaqayyo Waaqa keetii duratti akka hojii qajeelummaatti siif hedama. **14** Obboleessa kee nama gosa Israa'el yookaan alagaa magalaawwan kee tokko keessa jiraatu illee taanaan hiyyeessa yookaan rakkataa qaxarame tokko hin saamin. **15** Gatii inni ittiin hojjetee gaafuma sana utuu aduu hin lixin kennif; waan hiyyeessa ta'eef inni abdiidhaan eegataati. Yoo kanaa achii inni Waaqayyo sitti waammatee wanni kun cubbuu sitti ta'a. **16** Abbootiin sababii ijoollee isaaniitiif ajjeefamu hin qaban yookaan ijoolleen sababii abbootii isaaniitiif ajjeefamu hin qaban; tokkoon tokkoon namaa sababii cubbuu ofii isaatifi du'a. **17** Ati murtii alagaa yookaan ijoollee abbaa hin qabnee hin jal'isin yookaan uffata haadha hiyyeessa qabdii hin fudhatin. **18** Ati akka biyya Gibxitti garbicha turtee fi akka Waaqayyo Waaqni kee achii si fure yaadadhu. Wanni ani akka ati waan kana hojettuuf si ajajuufis kanuma. **19** Yommuu midhaan lafa qotisa keetii walitti qabduuti yoo bissiin hafe jiraate isaf jettee duubatti hin deeb'i'in; akka Waaqayyo Waaqni kee hojii harka keetii hundaan si eebbisuuuf alagootta, ijoollee abbaa hin qabnee fi haadha hiyyeessatiif dhiisi. **20** Yommuu ija muka ejersa keetii harcaftuttis kan

hafe funaannachuu jettee hin deebi'in; waan hafe sana alagaaf, ijoolle abbaa hin qabnee fi haadha hiyyeessaatiif siif kennutti, yaadannoo Amaaleq samii jalaa balleessi.

dhiisi. **21** Yommuu ija iddo dhaabaa wayinii keetii walitti qabduttis waan hafe funaannachuudhaaf hin deebi'in. Waan hafe sana alagaadhaaf, ijoolle abbaa hin qabnee fi haadha hiyyeessaatiif dhiisi. **22** Ati akka Gibixti garbicha turtur yaadadhu. Wanni ani akka ati waan kana gootu si ajajuufis kanuma.

Waan kana hin dagatin!

26 Ati yommuu biyya Waaqayyo Waaqni kee dhaala godhee siif kennutti galtee dhaaltee keessa qubattuti, **2** midhaan lafa biyya Waaqayyo Waaqni kee siif kennu irraa argattu hunda irraa mataa isaa fuudhiiti guuboo keessa kaa'i. Ergasiis iddo Waaqayyo Waaqni kee iddo jireenya Maqaas isaatifi filatu dhaqi; **3** luba

eroo sanatti hojji irra jiruu, "Ani biyya Waaqayyo akka nuu kennu abbootii keenyaaf waadaa galette dhufuu koo har'a fuula Waaqayyo Waaqa keetii duratti nan labsa" jedhi. **4** Lubni sunis guuboo sana si harkaa fuudhee iddo aarsaa Waaqayyo Waaqa keetii dura ni kaa'a. **5** Atis Waaqayyo Waaqa kee duratti akkana jettee ni taus inni afurtama caalaa isa hin garafsiisin. Inni kana caalaa yoo garafame obboleessi kee fuula kee duratti ni qaana'a. **4** Qotiyoo midhaan siribsiisuutti jiru afaan hin hidhin. **5** Yoo obboloomni wajjin jiraataniisaan keessaa tokko utuu ilma hin dhalchin du'e, niittiisa maatiidhaa alatti heerumuun hin qabdu. Waarsaan ishee ishee fuudhee niittii haa godhatu; waan waarsaan tokko guutuufii qabus isheedhaaf haa guutu. **6** Akka maqaan isaa Israa'el gidduudhaa hin badneef ilmi isheen deessu hangafni maqaas obboleessa du'e sanaatiin haa waamamu. **7** Taus yoo namichi sun niittii obboleessa isaa fuudhui hin barbaarne isheen gara balbala magaalaatti maanguddoota bira dhaqxee, "Waarsaan koo maqaas obboleessa isaa Israa'el keessatti waamsisuudideera. Inni waan waarsaan tokko guutuu qabu naaf hin guutu" haa jettuu. **8** Ergasiis maanguddoonni magaalaa isaatii waamaniiisa haa haasofsiisan. Yoo inni yaada isaa geeddarachuu didee, "Ani ishee fuudhui hin fedhu" jedhe, **9** niittiisa obboleessa isaa sun fuula maanguddootaa duratti gara isaa dhaqxee kophee miilla isaa tokko irraa bafti; fuula isattis tuftee, "Nama obboleessa isaatifi mana hin dhaabne irratti waan sakaanaatu raawwtama" haa jettu. **10** Sanyiin nama sanaas Israa'el keessatti, "Maatiif kopheen irraa baafame" jedhamene waamamu. **11** Yoo utuu namoonni lama wal lolanii, niittiisa tokko dhuftee dhirsaa ishee harka namicha isaa tumaa jiru sanaatiisa baasuu harka ishee hiiyattee saala namicha qabde, **12** ati harka ishee irraa muri. Garaa hin laafiniif. **13** Korojoo kee keessaa madaaliwwan wal caalan lama jechuun tokko ulfaataa tokko immoo kan hin ulfaanne hin qabaatin. **14** Mana kee keessaa safartuuwwan garaa garaa lama jechuunis tokko guddaa tokko immoo xinnaa hin qabaatin. **15** Ati akka biyya Waaqayyo Waaqni kee siif kennu keessa bara dheeraa jiraattuuf madaaliif fi safartuu qajeelaa fi amanamaa ta'e qabaadhu. **16** Waaqayyo Waaqni kee nama waan akkasii hoijetu kam iyuu, nama jal'ina hoijetu kam iyuu ni balfaafti. **17** Waan Amaaleqoonni yeroo ati Gibxi baatu karaa irratti si godhan sana yaadadhu. **18** Isaan yeroo ati dadhabdee buttuee turtetti karaa irratti si argatanii warra duubaan tirachaa turan hunda ajeesaa; Waqas hin sodaaneen. **19** Yommuu Waaqayyo Waaqni kee biyya dhaala godhee siif kennu keessatti diinota naannoo keetii irraa boqonnan

sanatti akka ati saba isaatii fi qabeenya isaa taatee "Ameen!" haa jedhu. **24** "Namni dhoksaadhaan ollaa isaa ajajawwan isaa hunda eegdu har'a dubbateera. **19** Inni ajjeesu haa abaaramu." Ergasiis sabni hundi, "Ameen!" akka saboota uume hundaan olitti galataan, maqaa fi ulfinaa ol si kaasuu fiakkuma waadaa gale sanaatti akka ati Waaqayyo Waaqa keetif saba qulqulluu taatu dubbateera.

27 Musee fi maanguddooni Israa'elakkana jedhanii saba ajajan; "Ajajawwan ani har'a isiniif kennu kanneen hunda eegaa. **2** Erga biyya Waaqayyo Waaqni kee siif kennutti galuu Yordaanos ceetanii booddee dhagoota gurguddaa dhaabiitii nooraa dibi. **3** Yommuuakkuma Waaqayyo Waaqni abbootii keetii si abdachiisetti biyya aannanii fi dammi keessaa burqu kan Waaqayyo Waaqni kee siif kennutti galuu ceettutti dubbiwwan seera kanaa hunda dhagoota irratti barreessi. **4** Ati erga Yordaanos ceetee booddee akkuma ani har'a si ajajutti dhagoota kanneen Tulluu Eebaal irra dhaabii nooraa dibi. **5** Achittis Waaqayyo Waaqa keetifi iddo aarsaa kan dhagaa irraa hoijetame dhaabi; mi'sibilaad tokko iyuu hin fayyadamin. **6** Idloo aarsaa Waaqayyo Waaqa keetii dhagaa hin soofaminiin hoijedhu; achi irrattis Waaqayyo Waaqa keetifi aarsaa gubamu dhi'eessi. **7** Achittis aarsaa nagaal qallii nyaadhuutii fuula Waaqayyo Waaqa keetii duratti gammadi. **8** Dhagoota irratti dubbiwwan seera kanaa hunda ibsii barreessi." **9** Musee fi Lewwonni luboota ta'an Israa'eloota hundaanakkana jedhan; "Yaa Israa'el, cal'isii dhaga'i! Ati har'a saba Waaqayyo Waaqa keetii taateerta. **10** Waaqayyo Waaqa keetifi ajajamiitii ajajawwan isaatii fi qajeelchawwan ani har'a siif kennu dhaga'i." **11** Museenis gaafasumaakkana jedhee saba ajaje: **12** Yommuu isin Yordaanosin ceetanitti gosoorni Sim'oorn, Lewwii, Yihuudaa, Yisaakor, Yooseefi fi kan Beniyaam saba eebbisuu gaara Gerziim irra haa dhaabatan. **13** Gosoorni Ruubeen, Gaad, Aasheer, Zebululon, Daanii fi Niftaalem immoo abaaruuf Tulluu Eebaal irra haa dhaabatan. **14** Lewwonni sagalee isaanii ol fudhataniiakkana jedhanii saba Israa'el hundatti haa labsan: **15** "Namni fakkii soofu yookaan baqsee Waaqa tolfamaa jechuunis waan fuula Waaqayyo duratti balfamaa ta'e hoijetu kan waan ogummaa harkatiin hoijetame dhoksee ol dhaabu haa abaaramu." Ergasiis sabni hundi, "Ameen!" haa jedhu. **16** "Namni abbaa isaa yookaan haadha isaa qaanessu haa abaaramu." Ergasiis sabni hundi, "Ameen!" haa jedhu. **17** "Namni dhagaa daarii ollaa isaa dhiibuu haa abaaramu." Ergasiis sabni hundi, "Ameen!" haa jedhu. **18** "Namni nama jaamaa karaa irraa jal'isu haa abaaramu." Ergasiis sabni hundi, "Ameen!" haa jedhu. **19** "Namni murtii alagaa, ijlolle abbaa hiin qabneetti fi niitoto dhirsoorni isaanii irraa du'anii jal'isu haa abaaramu." Ergasiis sabni hundi, "Ameen!" haa jedhu. **20** "Namni niittii abbaa isaa wajjin ciisu haa abaaramu; inni siree abbaa isaa xureesseeraati." Ergasiis sabni hundi, "Ameen!" haa jedhu. **21** "Namni horii kam iyuu wajjin wal bira ga'u haa abaaramu." Ergasiis sabni hundi, "Ameen!" haa jedhu. **22** "Namni obboleetti isaa intala abbaa isaa yookaan intala haadha isaa wajjin ciisu haa abaaramu." Ergasiis sabni hundi, "Ameen!" haa jedhu. **23** "Namni haadha niittii isaa wajjin ciisu haa abaaramu." Ergasiis sabni hundi,

"Ameen!" haa jedhu. **24** "Namni nama qulqulluu ajjeesuuf jedhee matta'a fudhatu haa abaaramu." Ergasiis sabni hundi, "Ameen!" haa jedhu. **25** "Namni nama qulqulluu ajjeesuuf jedhee matta'a fudhatu haa abaaramu." Ergasiis sabni hundi, "Ameen!" haa jedhu. **26** "Namni dubbiwwan seera kanaa eeguudhaan jabaatee hin dhaabanne haa abaaramu." Ergasiis sabni hundi, "Ameen!" haa jedhu.

28 Yoo ati guutumaan guutuutti Waaqayyo Waaqa keetifi ajajamtee ajajawwan isaa kanneen ani har'a siif kennu of eeggannaadhaan duukaa buute, Waaqayyo Waaqni kee saboota lafa irra jiraatan hundaa olitti ol si qaba. **2** Yoo ati Waaqayyo Waaqa keetifi ajajamte eebbi kun hundi siif ta'a; si faana deemas: **3** Ati magalaatti ni eebbfamta; baadiyyaattis ni eebbfamta. **4** Iji gadameessa keetii, iji lafa keetii, iji horii keetii, jabbiin loon keetiitii fi korbeeeyyiin bushayee keetii ni eebbfamtu. **5** Guubooneetii fi mi'i bukoo keetii ni eebbfamtu. **6** Ati yommuu galtu ni eebbfamta; yommuu baatus ni eebbfamta. **7** Waaqayyo akka diinonni kee kanneen sitti ka'an fiuula kee duratti mo'ataman ni godha. Isaan karaa tokkoon sitti dhufu, garuu karaa torbaan si baqatu. **8** Waaqayyo gombisaa keetii fi waan harki kee qabate hundatti eebba isaa ni erga. Waaqayyo Waaqni kee biyya siif kennu keessatti si eebbisa. **9** Yoo ati ajaja Waaqayyo Waaqa keetii eegdee karaa isaa irra deddeebite, Waaqayyoakkuma kakuudhaan si abdachiisetti saba isaa qulqulluu godhee si dhaaba. **10** Ergasiis saboonni lafa irra jiraatan hundi akka ati maqaa Waaqayyoonti waamantu arganii si sodaatu. **11** Waaqayyo biyya siif kennuuf abbootii keetifi kakate keessatti ijlolleedhaan, jabbootaa fi midhaan lafaatiin sooruma irra dhangala'a siif kenna. **12** Waaqayyo yeroodhaan lafa keetti bokkaa ergee hojii harka keetii hunda eebbisuuuf gombisaa badhaadhummaa isaa jechuunis samiiwwan ni bana. Ati saboota hedduudhaaf ni ligeessita malee tokkoosaanii irraa iyuu hin ligeeffattu. **13** Waaqayyo mataa si godha malee eegee si hin godhu. Ati yoo ajajawwan Waaqayyo Waaqa keetii kanneen ani har'a siif kennu of eeggannaadhaan eegdee duukaa buute, yeroo hunda irra aanta malee jala hin aantu. **14** Ati waqaato biraa duukkaa bu'uu fi tajaajiluudhaan ajajawwan ani har'a siif kennu kanneen irraa mirgattis bitaattis hin gorin. **15** Garuu yoo ati Waaqayyo Waaqa keetifi ajajamu baattee ajajawwan isaatii fi qajeelchawwan isaa kanneen ani har'a siif kennu hunda of eeggannaadhaan eeguu didde, abaarsawwan kunneen hundi si qaqqabu; si liqimsus: **16** Ati magalaatti ni abaaramta; baadiyyaattis ni abaaramta. **17** Guuboonee ni abaarama; mi'i bukoo keetis ni abaarama. **18** Iji gadameessa keetii, iji lafa keetii, jabbiin loon keetiitii fi korbeeeyyiin bushayee keetii ni abaaramu. **19** Ati yommuu galtu ni abaaramta; yommuu baatu illee ni abaaramta. **20** Ati sababii isaa dhiiftee waan hamaa hoijetteef Waaqayyo hamma ati bardadooftee daftees lafa irraa dhabamtutti waan harki kee hoijetu hundaan abarsa, joonja'u fi dheekkamsa sitti erga. **21** Waaqayyo hamma biyya ati dhaaluuf itti galtu irraa si balleessutti dhukkubaan si dha'a. **22** Waaqayyo hamma ati lafa irraa dhabamtutti, dhukkubaan

nama huqqisuun, dhagna gubaa fi dhullaadhaan, ho'a mallattoo fi dinqii ta'u. **47** Ati waan yeroo sooromaatti aduutii fi bona hamaadhaan, coolaguu fi waagiidhaan galataa fi gammachuudhaan Waaqayyo Waaqa kee si dha'a. **23** Samiin mataa keetii olii naasii, lafti miilla hin tajaajiliniif, **48** beelaa fi dheebuudhaan, daaraa fi kkee jalaal sibiila ta'a. **24** Waaqayyo bokkaa lafa keetii hiyyummaa hamaadhaan diinota Waaqayyo sitti kaasu awwaaraa fi daaraatti geeddara; kunis hamma ati ni tajaajilta. Inni hamma si balleessutti waanjoo sibiila baddutti samiidhaa sitti gad harca'a. **25** Waaqayyo morma keetti kaa'a. **49** Waaqayyo biyya akka malee akka ati diina kee duratti mo'atamu godha. Ati karaa fagoo irraa, daarii lafaatiis saba akka risaa dafee gad tokkoon isaanittti dhufta; garuu karaa torbaan isaan bu'u kan ati afaan issaa hin beekne sitti kaasa; **50** innis duraa baqatta; mootummoota lafa irra jiran hundaaf saba jaarsaaf ulfina hin kenniine, kan daa'immanifi garaa waan kolfaa taata. **26** Reeffi ksee simbirroota samii hundaa hin laafnee fi kan akka malee sodaachisuu dha. **51** fi bineensota lafaatiif nyaata ta'a; namni sodaachisee Isaanis hamma ati baddutti ija loon keetitii fi ija lafa isaan ari'us hin jiraatu. **27** Waaqayyos dhukkuba keetii ni nyaatu. Hamma ati barbadooftutti midhaan ati hin fayyine jechuunis dhullaa biyya Gibiitiin, tokko iyyuu, daadhii wayinii haaraa yookaan zayitti, iitaan, madaa mala'uu fi cittoodhaan si dhiphisia. jabboota loon keetitii fi korbeeyyi bushayee keetii **28** Waaqayyo maraatummaadhaan, jaamummaa fi tokko illee siif hin dhiisan. **52** Isaan magaalaa biyya burjaajaa'uu sammutiin si dhiphisia. **29** Ati guyyaa keetii hunda hamma dallaawwan ittisaan kanneen ati saafaa akka jaamaa dukkana keessa waa qaqqabatuutti amanattu jijjiganitti ni marsu; magaalaa biyya Waaqayyo deemta; wanni ati hojjettu hundinuu siif hin milkaa'u; Waaqni kee siif kennu keessa jiran hunda iyyuu ni guyyuma guyyaan cunqurfarmtee saamamta; kan si marsu. **53** Ati sababii dhiphina diinonni kee yeroo oolchus hin jiru. **30** Ati niittii kaadhimatta; garuu nama si marsanitti sitti fidaniifti ija gudeeda keetii, foon biraatu ishee wajjin ciisa. Mana ijaarratta; garuu keessa ilmaanii fi intallan keetii kanneen Waaqayyo Waaqni hin jiraattu. Wayinii dhaabbatta, garuu ija isaa hin kee siif kennee ni nyaatta. **54** Namni giddiuu keetii akka nyaattu. **31** Sangaan kee fuula kee duratti qalama; malee gara laafessaa fi garraamii ta'e iyyuu obboleessa garuu ati foon issaa irraa homaa hin nyaattu. Harreen kee humnaan sirraa fudhatama; siif hin deebifamus. isaa warra hafaniif garaa hin laaf; **55** inni foon ijoolee Hoolonni kee diinota keetif kennamu; namni isaan isaa kan nyaachaa jiru irraa xinnoo ishee illee tokkoo harkaa buusus hin jiru. **32** Ilmaanii fi intallan kee isaaanittif iyyuu hin kennu. Sababii dhiphina diinonni namoota ormaatiif kennamu; jii kees guyyuma guyyaan kee yeroo magalaawwan kee hunda marsanitti sirraan isaan eeguudhaan fajaja; ati harka o fudhachuu humna ga'aniiifti wanni isaaaf hafe kanumaa qofaati. **56** Niittii hin qabaattu. **33** Oomisha lafa keetitii fi humna keetii arjaa fi boontuu giddiuu kee jiraattu kan sababii akka hunda namoonni ati hin beekne ni nyaatu; ati bara malee arjaa fi boontuu taateef miilla isheetiin lafa hin jireenyi keetii guutuu cunqurfarmtee jiraachuu malee tuqne iyyuu dhirsaa ishee kan jaallattutti, ilma isheeti fi homaa hin qabaattu. **34** Wanni ati argitu hundi si intala isheetti illee ni hammaatti; **57** isheen hobbaatii maraacha. **35** Waaqayyo faana miilla keetitii jalqabee garaa isheetti ba'u fi ijoolee deessu illee ni jibbiti. hamma gubbaa mataa keetii ga'utti madaa hin fayyine Sababiin isheen waan kana gootuufis yeroo marfamaa fi kan nama dhiphisuu jilbaa fi miilla kee ni dha'a. **36** rakkinaatti, yommuu diinonni kee magaalaa kee keessatti Waaqayyo si'ii fi mootii ati of irratti moosifte saboota si dhiphisanitti dhoksitem nyaachuu jettee ti. **58** Yoo ati ati yookaan abbootiin kee hin beekinitti ni kenna. of eeggannaadhaan dubbiiwwan seera kanaa kanneen Atis achitti waaqota biraa, waaqota mukaatii fi kan kitaaba kana keessatti barreeffaman hunda duukaa dhagaa ni waaqeffatta. **37** Saboota Waaqayyo itti si bu'u dhiiftee maqaa Waaqayyo Waaqa keetii kabajamaa geessu hunda keessatti waan qaanii, kan kolfaatii fi kan fi sodaachisaa sana sodaachuu baatte, **59** Waaqayyo si'ii quba itti qaban ni taata. **38** Lafa qotisaat kee keessa fi sanyii keetti dha'icha sodaachisaa, balaa dhiphisaa fi sanyii baay'ee facaaafatta; garuu sababii hawaannisni kan yeroo dheeraa turu, dhukkuba akka malee hamaa nyaatee fixuuf xinnoo walitti qabatta. **39** Atis wayinii fi dafee hin fayyine ni erga. **60** Dhukkuboota Gibxi dhaabdee kunuunsita; garuu waan raammoon nyaatuuf kanneen ati sodaattus sitti fida; isaanis ciiniianii sitti daadhii isaa hin dhugu yookaan ija isaa hin cirattu. qabatu. **61** Akkasumas hamma ati dhabamtutti Waaqayyo **40** Biyya kee guutuu keessaa muka ejersaa qabaat; dhukkubootaa fi rakkinnoota biraa kanneen Kitaaba garuu waan iji isaa lafatti harca'uuf ati zayittii isatti Seeraa kana keessatti hin barreeffamin sitti fida. **62** Isin hin fayyadantu. **41** Ati ilmaanii fi intallan qabaat; sababii Waaqayyo Waaqa keessaniif ajajamuu diddaniif garuu isaan waan booji'amanifi kan kee hin ta'an. isin warra akka urjiwwan samii baay'attanii turtan **42** Mukaa fi oomisha lafa qotisaat keetii hunda tuuta keessaa xinnootu hafa. **63** Akkuma isin sooromsuu fi isin hawaannisaatu fixa. **43** Alagaan giddiuu kee jiraatu baay'isuun Waaqayyo gammachiisu sana isin balleessuu si caalaa guddata; ati garuu gad deemta. **44** Isatu siif fi isin barbadeessunis isa gammachiisa. Isin biyya liqeessa malee ati isaaftiin liqeessitu. Inni mataa ta'a; ati dhaaluuf itti galtaan keessaa ni buqqaatu. **64** Ergasiis garuu eeg eegeetaa. **45** Abaarsi kun hundinuu si qaqqaba. Waaqayyo daarii lafaa tokko irraa hamma daarii lafaa Ati waan Waaqayyo Waaqa keetif hin ajajamnee fi waan kaanittii saboota hunda gidduutti si bittinneessa. Ati ajajawwanifi fi qajeelchawwan inni siif kenne hin eeginiif achitti waaqota biraa, waaqota mukaatii fi kan dhagaa hamma ati baddutti abaarsi kun si biraa hin hafu; si kanneen atii fi abbootiin kee hin beekin ni waaqeffatta. fudhatas. **46** Isaan bara baraan si'ii fi sanyii keetti **65** Ati saboota sana gidduutti boqonaa hin argattu; lafa

kophees miilla keetii irra keeyyattu illee hin argattu. irraa hoijjetaman argitaniirtu. **18** Akka dhiirri yookaan Achittis Waaqayyo sammuu dhiphatu, ija hawwiidhaan dubartiin balballi yookaan gosti garaan isaa Waaqayyo fajajuu fi garaa abdii kutatu siif kenna. **66** Ati halkanii Waqaq keenya irraa garagalee waaqota saboota sanaa guyyaa sodaadhaan qabamtee utuu lubbuu kee wabii faana bu'e isin gidduu hin jiraanne mirkaneeffadhaa; hin argatin, yeroo hunda yaaddoodhaan jiraatta. **67** akka hiddi summii hadhha'aakkaasii baasu tokko iyuu Sababii sodaa garaa kee giutuu sanaatii fi waan ija isin gidduu hin jiraanne qulqulleeffadhaa. **19** Namni keetiin argitu sanaatiff ganama, "Utuu bari'uu baatee!" akkasii yommuu dubbi kakuu kanaa dhaga'utti, garaa galgala immoo, "Utuu dhi'uu baatee!" jetta. **68** Karaa isatti of eebbisee, "Ani yoon akka fedhii kootti deeme ani ati lammata as hin deebiti siin jedheen Waaqayyo illee nagaa qaba" jedhee yaada. Kun immoo lafa jiidhaa dooniidhaan Gibxitti si deebisa. Achittis akka garboota irratti ta'u lafa goggogaa irratti badiisa fida. **20** dhiiraa dubartii tiinota keessanitti gurguramuuf of Waaqayyo nama sanaaf gonkumaah dhiifama hin godhu; dheekkamsi isatiif fi hinaaffaan isaa namicha sana irratti boba'a. Abaraasi kitaaba kana keessatti barreeffame hundi isa qaqqaba; Waaqayyo samii jalaa maqaa isaa ni dhabamsiisa. **21** Akkuma kakuu abaarsa Kitaaba Seeraa kana keessatti barreeffame hundaatti, Waaqayyo gosoota Israa'el hunda keessa badiisaaf kophaatti isa baasa. **22** Dhaloonni itti aanu jechuunis ijooleen keessan warri isiniin duuba dhufan akkasumas keessummoonni biyyoota fagoottii dhufan dha'icha guddaa biyyattii irra ga'ee fi dhukkuba Waaqayyo ittiin ishee dha'e ni argu. **23** Guutummaan biyyattii gammoojjiib gubduu kan soogiddaa fi dinyaan guutamte kan wanni tokko iyuu irra hin dhaabamine, kan wanni tokko iyuu irratti hin biqille, kan biqiltuun tokko iyuu irratti hin guddenne taati. Badiisni ishee irra ga'us akka badiisa Sodoomiitii fi Gomoraa, Adimaatiif fi Zeboo'iim kanneen Waaqayyo dheekkamsa guddaadhaan isaan barbaadeesse sanaa ni ta'a. **24** Sabni hundinuu, "Waaqayyo maaliif waan akkasii biyya kanatti fide? Dheekkamsi sodaachisaan boba'u kunis maaliif dhufe?" jedhanii gaafatu. **25** Deebiin isaa kana ta'a; "Kun sababii sabni kun kakuu Waaqayyo Waaqni abbootii isaanii yeroo Gibxii isaan baasetti isaan wajjin gale sana dhiisaniif. **26** Isaanis dhaqanii waaqota biraa, kanneen hin beekinif waaqota inni isaanif hin kennin waaqeffatan; gad jedhaniis sagadaniif. **27** Kanaafuu dheekkamsi Waaqayyo biyya kanatti boba'ee akka inni abaarsa kitaaba kana keessatti barreeffame hunda itti fidu godhe. **28** Waaqayyo aarii sodaachisaan fi dheekkamsa guddaadhaan biyya isaanittii isaan buqqise; akkuma amma jiru kanattis biyya biraatti isaan darbate." **29** Wanti dhoksaan kan Waaqayyo Waaqa keenyaa ti; kan mul'ifame garuu akka nu dubbi seera kanaa hunda eegnuuf bara baraan kan keenyaa fi kaa joollee keenyaa ti.

29 Dubbiin kakuu kan Waaqayyo kakuu Kooreebitti isaan wajjin gale sana irratti dabalee akka inni Mo'aab keessatti Israa'eloota wajjin galuuuf Musee ajaje kanaa dha. **2** Museen Israa'eloota hunda walitti waameeakkana jedheen: Waan Waaqayyo Gibxi keessatti Fara'oont irratti, qondaaltota isaa hundaa fi guutummaa biyya isaa irratti hojjete hunda iji keessan argeera. **3** Isin qorumsawan gurguddaa sana, mallattoowwanii fi dinqiiwwan gurguddaa sana ijuma keessanii argitaniirtu. **4** Waaqayyo garuu hamma har'aatti qalbii hubatu yookaan ija argitu yookaan gurra dhaga'u isinii hin kennine. **5** Yeroo waggoonti afurtamman ani gammoojji keessa isin geggesse sanatti uffanni keessan isin irratti hin dhunne yookaan kopheen miilla keessan irratti hin ciccinne. **6** Isin buddeena hin nyaanne; daadhii wayinii yookaan dhugaatti nama macheessu hin dhugne. Ani akka isin akka ani Waaqayyo Waaqa keessan ta'e beektaniifan waan kana godhe. **7** Yommuu isin as geessanitti Sihoon mootiin Heshboonii fi Oogi mootiin Baashaan nu loluu nutti ba'an; nu garuu isaan mo'anne. **8** Biyya isaanis fudhannee gosa Ruubeeniif, gosa Gaadii fi walakkaa gosa Minaaseetiif dhaala goonee kennine. **9** Isin akka waan hoijettan hundaan milkoftaaniif dubbiowan kakuu kanaa of eeggannaadhaan duukaa bu'aa. **10** Hundi keessan jechuunis qajeelchitoonni fi hooggantoonni keessan, maanguddoonni fi qondaaltonni keessan akkasumas namooni Israa'el kanneen biraahundinuu har'a fuula Waaqayyo Waaqa keessanii dura dhaabattaniirtu; **11** ijooleen keessanii fi niitonni keessan akkasumas alagoonni muka kee cira, bishaan kees waraabaa qubata kee keessa jiraatan si wajjin dhaabataniirtu. **12** Atis kakuu Waaqayyo har'a si wajjin galee kakaadhaan siif mirkaneessu kana Waaqayyo Waqaq kee wajjin galuuuf as dhaabatteerta; **13** innis akkuma si abdachiisee abbootii kee Abrahaamiif, Yisihaaqii fi Yaaoqobiif waadaa gale sanatti akka ati saba isaa taatee innis Waqaq kee ta'uuf jabeessee si dhaabuuf waan kana godhe. **14** Anis kakuu kakaadhaan mirkanaa'e kana isin qofa wajjin utuu hin ta'in, **15** warra nu wajjin as fuula Waaqayyo Waqaq keenyaa dura dhaabatan warra har'a as hin jirre wajjinis nan gala. **16** Akka nu itti Gibxi keessa jiraannee fi yommuu as dhufnus akka nu itti biyyoota keessa dabarre isin mataan keessanuu ni beektu. **17** Isinis gidduu isaanittii fakkiiwwan isaanii jibbisiso, waaqota isaanii tolfamoo kanneen muka, dhagaa, meetii fi warqee

30 Yommuu eebbiif fi abaarsi ani fuula kee dura kaa'e kun hundi si argatee ati saboota Waaqayyo Waaqni kee keessatti si bittinneessu hunda gidduu jiraattutti yoo ati waan sana yaadattu, **2** yommuu atti fi ijooleen kee gara Waaqayyo Waqaq keettiid debitanii akkuma waan ani har'a isin ajaju hundaatti garaa keessanii fi lubbuu keessan guutuudhaan isaaaf ajajamtan, **3** Waaqayyo Waaqni kee boojuu kee siif deebisee garaa siif laafuudhaan saboota gidduu isaanittii si bittinneesse hunda keessaa deebisee walitti si qaba. **4** Yoo ati samii jalatt lafa akka malee fagootti geefjamtee jiraatte illee Waaqayyo Waaqni kee walitti si qaba; deebisees si fida. **5** Inni biyya abbootii keettiid si galcha; atis ni dhaalta. Inni abbootii kee caalaa si sooromsa; akka malee si

baay'isas. **6** Akka ati garaa kee guutuudhaan, lubbuu kee guutuudhaan isa jaallattee jiraattuuf Waaqayyo Waaqni kee garaa keetii fi garaa sanyiwwan keetii dhagna ni qaba. **7** Waaqayyo Waaqni kee abaarsa kana hunda warra si jibbanii si rakkisan irra ni kaa'a. **8** Atis deebitee Waaqayyoof ni ajajamta; ajaja isaa kanneen ani har'a si ajaju hundas ni eegda. **9** Ergasisi Waaqayyo Waaqni kee hojii harka keetii hundaa fi ijoollee gudeeda keetii ba'aniin, jabboota keetii fi midhaan lafa qotisaat keetiitiin si soormsa. Waaqayyo akkuma abbootii keetti gammade sana sittis gammadee si soormsa; **10** kunis yoo ati Waaqayyo Waaqa keetifi ajajamtee ajajawwanii fi qajeelchawwan isaa kanneen Kitaaba Seeraa kana keessatti barreffaman eegiuudhaan garaa kee guutuu fi lubbuu kee guutuudhaan gara Waaqayyo Waaqa keetitii deebitee ta'a. **11** Wanni ani har'a si ajaju kun rakkisaa yookaan kan sirraa fagaate miti. **12** Akka ati, "Akka nu dhageenyee isa eegnuu eenyutu gara samiitti ol ba'ee fidee nutti hima?" jettee hin gaafanneef inni ol samii gubbaa hin jiru. **13** Yookaan akka ati, "Akka nu dhageenyee isa eegnuu eenyutu galaana ce'ee fidee nutti hima?" jettee hin gaafanneef inni galaana gama hin jiru. **14** Dubbiin sun garuu baay'ee sitti dhi'oo keeessa jiraattan guutuu ijoolleen isaanii kanneen seera jira; akka ati isa eegduufis inni afaan keetii fi garaa keeessa jira. **15** Kunoo ani har'a jireenyaa fi eebba, du'aa fi badisa fuula kee dura kaa'eera. **16** Ani akka ati Waaqayyo Waaqa kee jaallattu, akka karaa issaa irras deemtuu fi akka ati ajajawwan isaa, qajeelchawwan isaatii fi seerawan isaa eegdu si ajaja; ergasisi ati lubbuu jiraattiee ni baay'atta; Waaqayyo Waaqni kees biyya ati dhaaluuf itti galtutti si eebbisa. **17** Garuu yoo yaadni kee karaa irraa jal'atee ati ajajamuu batte, yoo ati waaqota kaan waqaeffachuu fi isaan tajaajiluuf jettee fudhatamte, **18** ani akka isin dhugumaan baddan har'a isinittin hima. Isin Yordaanosin ceetanii biyya itti galtanii dhaaltan keessataa bara dheeraa hin jiraattan. **19** Ani akkan jirenyaa fi du'a, eebbaa fi abaarsa fuula kee dura kaa'e jiru har'a samii fi lafa ragaan godhee sitti waama. Egaa ati fi ijoollein kee akka jiraattanii jirenyaa filadhu; **20** kunis akka ati Waaqayyo Waaqa kee jaallatuuf, akka dubbiis isaa dhageesssee isatti maxxante jiraattuuf. Waaqayyo sababii jirenyaa kee ta'eef, biyya abbootii kee Abrahaamiiif, Yisihaaqii fi Yaaqoobiif kennuuf kakateef sana keessatti bara dheeraa siif kenna.

31 Ergasisi Museen dhaqee dubbi kana Israa'el hundatti dubbate: **2** "Ani amma nama wagga dhibbaa fi digdamaa ti; si'achis isin hoogganuu hin danda'u. Waaqayyo, 'Ati Yordaanos hin ceetu' naan jedheera. **3** Waaqayyo Waaqni kee mataan isaa si dura ni ce'a. Inni saboota kanneen fuula kee duraa ni barbadeessa; atis biyya isaanii ni dhaalta. Akkuma Waaqayyo jedhetti, lyyaasunis si dura ni ce'a. **4** Waaqayyo akkuma Sihoonii fi Oogi mootoota Amoorotaa sana biyya isaanii wajjin balleesse sana isaan kanneenis ni balleessa. **5** Waaqayyo dabarsee harka keessanittii isaan kenna; isinis waan ani isin ajaje hunda isaan gochuu qabdu. **6** Cimaa; jabaadhaa. Waaqayyo Waaqni keessan isin wajjin deemaati isin sababii isaaniiif jettanii hin sodaatinaa yookaan hin rifatinaa; inni

gonkumaa isin hin dhiisu yookaan isin hin gatu." **7** Kana irratti Museen Iyyasuu ofitti waamee fuula Israa'el hundaa durattiakkana jedheen; "Ati sababii biyya Waaqayyo isaaniiif kennuuf abbootii isaaniiif kakaatetii galuuf saba kana wajjin deemtuuf cimi; jabaadhus; biyyattiis akka dhaalan godhi. **8** Waaqayyo mataan isaa si dura ni deema; si wajjinis ni jiraata; inni si hin dhiisu yookaan si hin gatu. Hin sodaatin; abdiis hin kutatin." **9** Museen seera kana barreessee ilmaan Lewwii kanneen luboota ta'ani taabota kakuu Waaqayyo baatanii fi maanguddoota Israa'el hundatti kenne. **10** Ergasisi Museen akkana jedhee isaan ajaje; "Dhuma wagga turbaffaatti, yeroo itti gatiin dhifamutti, yeroo itti Ayyaanni Daasii ayyaaneffamutti, **11** yommuu Israa'el hundi fuula Waaqayyo Waaqa keetii duratti mul'achuuu lafa inni filatu dhufanitti akka isaan dhaga'anif fuula isaanii duratti seera kana isaanii dubbifta. **12** Akka isaan dubbiis seera kanaa hunda dhaga'anii Waaqayyo Waaqa kee sodaachuu baratanii fi of eeggannaadhaan faana bu'aniif namoota jechuunis dhiirota, dubartoota, ijoollee fi alagoota magalaawwan kee keessa jiraatan walitti qabi. **13** Bara isin biyya Yordaanos ceetanii dhaaltan keessa jiraattan guutuu ijoolleen isaanii kanneen seera kana hin beeknes dhaga'uu fi Waaqayyo Waaqa isaanii sodaachuu barachuu qabu." **14** Waaqayyo Museedhaan, "Yeroon ati duutu dhi'ateera. Akka ani waan inni hojjechuu malu itti himuuf lyyaasuu waamiitii dunkaana wal ga'ii biratti dhi'aadhaa" jedhe. Musee fi lyyaasunis dhufanii dukaana wal ga'ii duratti dhi'atan. **15** Waaqayyo utubaa duumessaaatin dhufee dunkaaniccha keessatti mul'ate; duumessi sunis balbala dukaaniccha dura dhaabate. **16** Waaqayyos Museedhaan akkana jedhe; "Ati abbootii kee wajjin ni boqotta; sabni kun immoo yommuu suma biyya dhaaluuf itti galutti waaqota Namoota Ormaa duukaa bu'ee sagaagaluu jalqaba. Isaan na dhiisani kakuu ani isaan wajjin gale ni cabsu. **17** Gaafas ani isaanittii aaree isaan nan dhiisa; fuula koos isaan duraa nan dhoksa; isaanis ni barbadeeffamu. Badiisa fi rakkoo baay'etu isaanittii dhufa; isaanis gaafasi, "Badiisni kun waan Waaqni keenya nu wajjin hin jirref nutti dhufe mitti?" jedhanii gaafatu. **18** Waan isaan gara waaqota biraatti garagalaniif ani sababii hammina isaanii hundattiif guutumaan guututti fuula koo isaan duraa nan dhokfadha. **19** "Akka isaanittii ragaa naa ta'uuf, faarfannaa kana baroeffadhuutii akka isaan faarfataniiif Israa'eloota barsiisi. **20** Yommuu ani biyya aannanii fi dammi keessaa burqu kan ani abbootii isaanittii kakuudhaan waadaa galetti isaan fidutti isaan nyaatanii quufanii narraa garagaluuudhaan waaqota biraaa waaqeffatu; na dhiisaniis kakuu koo ni cabsu. **21** Faarfannaan kunis yommuu badiisniif fi rakkinni isaanittii dhufuti ragaa isaanittii ta'a; kun sanyii isaanii keessatti hin irranfatamuutti. Ani utuu biyya kakuudhaan waadaa isaanii galetti isaan hin fidin iyyuu waan isaan gochuu yaadan nan beekaati." **22** Kanaafuu Museen gaafas faarfannaa kana barreessee Israa'eloota barsiise. **23** Waaqayyos lyyaasuu ilma Nuunitif ajaja, "Ati sababii biyya ari kakuudhaan waadaa isaanii galetti Israa'eloota galchituuf cimi, jabaadhu; ani mataan koo si wajjin

jiraa" jedhu kenne. **24** Museen erga dubbii seera kanaa jalqabaa hamma dhumaatti kitaaba irratti barreesee fixee booddee, **25** Lewwota taabota kakuu Waaqayyoo baataniif ajaja kana kenne: **26** "Kitaaba Seeraa kana fudhutti taabota kakuu Waaqayyo Waaqa keetii bira kaa'i. Kunis akka inni achuma taa'ee ragaa isinitti ta'uuf. **27** Ani akka isin fincitoottaa fi mata jabeeyyi taatan nan beekaati. Isin yoo utuma ani jiruu Waaqayyotti finciltan, erga ani du'e booddee immoo hammam caalaa haa finciltan reel! **28** Akka ani akka isaan dhaga'anif dubbii kana isaanitti hime akka isaanitti ragaa ta'uuf samii lafa waammachuu danda'uuf manguddoota gosoota keessanii hundaa fi qondaaltota keessan hunda fuula koo duratt walitti qabaa. **29** Ani akka isin erga ani du'e booddee guutumaaan guutuumi xurooftanii ajaja ani isinii kenne irraa garagaltan nan beekaati. Baroota dhufuuf jiran keessa rakkinni isinitti dhufa; isin fuula Waaqayyoo duratti waan hamaa hoijettanii hojiihuma harka keessanii dheekkamsaaf isa kakaftutuui." **30** Museenis jalqabaa hamma dhumaatti dubbii faarfannaa kanaa guutummaa waldaa Israa'elitti akkana jedhee dhageessise:

32 Yaa samiiwwan, dhaga'aa; ani nan dubbadha; yaa lafa, atis dubbii afaan kootii dhaga'i. **2** Barsiisi koo akka bokkaa haa roobu; dubbiin koos akka fixeensaa gad haa coccophu; marga irratti akka tiifuu, biqiltuu corqaa irrattis akka bokkaa guddaa haa roobu. **3** Ani maqaa Waaqayyoo nan labsa. Guiddina Waaqa keenyaa jajadha! **4** Inni Kattaa dha; hojiin isaa mudaan hin qabu; daandiiwwan isaa hundinuuq qajeelaan dha. Inni Waaqa aramanamaa hin dogoggorre, tolaa fi qajeelaan dha. **5** Isaan hammina isatti hoijettanii; si'achi isaan sababii qaaniitif ijoolee isaa miti; isaan dhaloota jal'aa fi micciiramaa dha. **6** Yaa saba gowwaa, kan ogummaa hin qabne, ati akkasitti Waaqayyoof deebii kennittaai? Inni Abbaa kee, Uumaa kee, kan si hojjetee fi si tolche mitii? **7** Baroota durii yaadadhu; dhaloota darbe illee qalbeeffadhu. Inni siif ibsaati abbaa kee gaafadhu; maanguddoota kees gaafadhu; isaan sitti himuutii. **8** Waqaani Waan Hundaa Olii yommuu sabootaa dhaala isaaniiif kennetti, yommuu sanyii namaas gargar qoqoodetti, akkuma baay'ina ilmaan Israa'elitti namootaa dhaarrii dhaabe. **9** Qoodni Waaqayyoo saba isaa ti; Yaaqoob immoo dhaala dhuunfaa isaa ti. **10** Inni lafa gammoojii, lafa onaatii fi gammoojii nama gubu keessatti isa argate. Inni gaachana ta'eefii isa eeg; akka qaroo ija isattaatiiisa eeg; **11** akkuma risaan mana ishee diigdee ilmaan ishee irra qoochoo qabdu, akkuma qoochoo ishee bal'ifttee ol isaan fudhattu, akkuma qoochoo isheettiinis isaan battu sana, **12** Waaqayyo qofatu Isa iseggesse; waqaani ormaa tokko iyyuu isaa wajjin hin turre. **13** Inni lafa ol ka'a irra isaa burraaqsiise; midhaan lafa qotisa isaa soore. Kattaa keessaa damma isa nyaachise; dhagaa gurraacha keessaa immoo zaytii kenneef; **14** dhadhaa fi aannan saawaanii fi bushaayee, xobbaallaawwanii fi re'oota cooman, korbeeeyyi hoolaa filatamoo Baashaan, ija qamadii gaariis isaa soore. Ati cuunfaa dhiiga wayinii qulqulluus ni dhugde. **15** Yishuruun ni gabbate; ni dhiite; nyaatee

quufe; ni ulfaate; ni cululuqe. Waaqa isaa uume ni dhiise; Kattaa Fayyisaa isaa ta'es ni tuffate. **16** Isaan waaqota ormaatiin isa hinaafsian; waaqota jibbiisoo isaaaniitiinis isa dheekkamsiisan. **17** Isaan hafuurota hamoo Waaqa hin ta'inii, waaqota hin beekiniif, waaqota reefuu dhufanii, waaqota abbootiin keessan hin sodaatiiniif aarsaa dhi'eessan. **18** Ati Kattaa si dhalche gante; Waaqa si uume irraanfatte. **19** Waaqayyo waan kana argee isaan tuffate; inni ilmaanii fi intallan ofii isaaatti aareeraatii. **20** Innis, "Ani fuula koo isaan duraan dhokfadha; dhuma isaaniiis nan arga" jedhe; isaan dhaloota jal'aa, ijoolee hin amanamneedhaati. **21** Isaan waan Waaqa hin ta'inii na hinaafsian; waaqota tolfamoo isaanii kanneen faayidaa hin qabneenis na aarsan. Anis warra saba hin ta'inii akka isaan hinaafan nan godha; saba hubannaah hin qabneenis isaan nan aarsa. **22** Dheekkamsa kootiin ibiddi qabsiifameeraatti; innis hamma sii'oolitti gad dhidhimee ni boba'a. Lafaa fi waan isheen baantu ni nyaata; hundee tulluuwwaniitti illee ibidda qabsiisa. (**Sheol h7585**) **23** "Ani waan hamaa isaan irra nan tuula; xiyya koos isaanitti nan fixadha. **24** Beela hamaa, golfaa nyaatee nama fixuu fi dha'icha isaanitti nan erga; ilkaan bineensaa qaramaa isaa, hadhaa buutii lafa irra lootuus isaanitti nan erga. **25** Karaa guddaa irratti goraadeen warra ijoolee hin qabne isaan godha; mana isaanittii sodaatu mo'a. Dargaggoonni fi dargaggeettiwwan, daa'immanii fi maanguddoonni ni dhumu. **26** Anis isaan natiinneeza; yaadanno isaaniiis sanyii namaa keessaa nan balleessa. **27** Garuu akka diinonni isaanii of tuulanii, 'Harka keenyatu mo'ate malee, Waaqayyo waan kana hunda hin goone' hin jenne, ani dhaadanno diinaa sodaadheera." **28** Isaan saba qalbii hin qabne, kan hubannaah tokko illee hin qabnee dha. **29** Isaan utuu ogeeyyi ta'anii waan kana hubatanii silaa dhuma isaanii ni beeku turan! **30** Yoo Kattaan isaanii isaan gurgure malee, yoo Waaqayyo dabarsee isaan kenne malee, akkamitti namni tokko nama kuma tokko yookaan namni lama nama kuma kudhan gugs? **31** Kattaan isaanii akka kattaa keenyaa miti; kana immoo diinonni keenya iyyuu hin ganan. **32** Wayiniin isaanii wayinii Sodoomiitii fi lafa qotisa Gomoraa irraa dhufa. Iji wayinii isaanii summiidihaan, hurbuun isaaniiis waan hadhaa'uun guutameera. **33** Wayiniin isaanii hadhaa bofaa, summii bofa hadhaan isaa nama ajjeesuu ti. **34** "Kun waan na biratti eegame, kan galmee koo keessatis chaappaadhaan cufame mitii? **35** Haaloo baasuun koon koo ti; ani gatii nan deebisa. Yeroo isattii miilli isaanii ni mucucaata; guyyaan badiisa isaanii dhi'ateera; badiisni isaanii isaanitti ariifateera." **36** Waaqayyo yommuu akka isaan humna dhaban, akka garbichis ta'u namni birmaduu tokko iyyuu hin hafne argutti, saba isattaif ni murteessa; tajaajiltotta isattaifis garaa laafa. **37** Innis akkana jedha: "Kattaan isaan itti da'atan, waaqonni tolfamoon isaanii amma eessa jiru? **38** Waaqonni cooma qalma isaanii nyaatan, kanneen dhibaayyuu daadhii wayinii isaanii dhuganis eessa jiru? Mee ka'anii isaan haa gargaaran! Mee da'annoohaa kennanii! **39** "Akka ani mataan koo Isa ta'e beekaa! Ana malee Waqaani biraa hin jiru. Ani nan ajjeesa; nan jiraachisas; nan madeessa; nan

fayyis; namni harka kootii baasuu danda'u tokko iyyuu hin jiru. **40** Ani dhugumaan bara bарааn jiraataadhaati harka koo samiitti ol qabee nan kakadha; **41** ani yommuu goraadee koo calaqqisaa qaradhee harki koo murtiidihaaf isa qabatutti, ani diinota koo haaloo nan ba'a; warra na jibbanifi illee waan isaaniif malu nan kenna. **42** Yommuu goraadeen koo foon nyaattutti, ani akka xiyyi koo dhiigaan machaa' u nan godha; dhiigni sunis dhiiga warra qalamaniiit fi booji' amanii kan mataa hooggantoota diinaa ti." **43** Sababii inni haaloo dhiiga tajaajiltoota isaa ba'uuf, yaa sabootaa, namoota isaa wajjin gammaddaa. Inni diinota isaa haaloo ba'a; biyyaa fi saba isaatiffi arara ni buusa. **44** Museenis lyyaasutu ilma Nuuni wajjin dhufee dubbiwwan faarfannaa kana hunda namoota dhageessise. **45** Innis yommuu dubbiwwan kanneen hunda Israa'eloota hundatti dubbatee fixetti, **46**akkana isaanin jedhe; "Akka isaan dubbiwwan seera kanaa hunda of eeggannaadhaan eeganiif akka isin ijoollee keessan ajajjan, dubbiwwan ani har'a ifa baasee isinitti himu hunda qalbiiti qabadhaa. **47** Isaan isiniif jirenya malee dubbia fayidaa hin qabne miti. Dubbiwwan kanaan biyya laga Yordaanos ceetanii dhaaltan keessa bara dheeraa ni jiraatu." **48** Gaafasuma Waqaqayyo akkana jedhee Museetti hime; **49** "Biyya Mo'aab kan fuullee Yerikoo jiru, tulluuwan Abariim keessa tulluu Nebooti ol ba'iittii biyya Kana'aan, biyya ani Israa'elootaaf dhaala godhee kennu fuulleeti ilaa. **50** Akkuma obboleessi kee Aroon tulluu Hoori irattidu'ee gara abbootii isatti walitti qabame sana, atis tulluu yaabbattu sana irattti ni duuta; gara abbootii keetiittis walitti qabamta. **51** Kunis waan isin lamaanuu Gammoojiji Siin, Qaadesh keessatti bishaan Mariibaa biratti fuula Israa'elootaa duratti na amanuu diddaniif fi sababii Israa'eloota gidduutti qulqullummaa koo hin eeginiif. **52** Kanaafuu ati fagootti argita malee biyya ani Israa'elootaaf kennu sanatti hin galtu."

addaan hin baafanne; ijoollee isaa hin beekne; isaan dubbi keetiif ajajamanii kakuu kee eeganiiruut. **10** Inni ajaja kee Yaqaqobin, seera kee immoo Israa'elin ni barsiisa. Fuula kee duratti ixaana, iddoa aarsaa keetii irratti illee aarsaa gubamu guutuu ni dhi'eessa. **11** Yaa Waqaqayyo, ogummaa isaa hunda eebbisif; waan harki isaa hojetuttis gammadi. Mo'oo warra isatti ka'anii cabsi; akka isaan lammataa hin kaane godhiittii diinota isaa dha'i." **12** Waa'ee Beniyaam akkana jedhe: "Namni Waqaqayyo isaa jaallatu eegumaa isaatini nagaan haa jiraatu; inni guyyaa guutuu isaa eegaatti; namni Waqaqayyo isaa jaallatu gatiittii isaa gidduu boqota." **13** Waa'ee Yoosef akkana jedhe: "Waaqayyo biyya isaa haa eebbisu; fixeensa filatamaa samiiddhaa buusudhaan bishaan boolla gad fagoo keessaatiin, **14** midhaan filatamaa aduuu bigilchituun, waan akka malee gaarii kan ji'i kennuun, **15** kennaawwan filatamoo tulluuwan duriitiin, badhaadhummaa gaarran bara bарааatiin, **16** kenna filatamaa lafaatii fi guutummaa isaatini, surraa isa daggala boba'u keessa ture sanaatiin haa eebbisu. Isaan kunneen hundi mataa Yoosef kan obboloota isaa gidduutti bulchaa ta'e sanaa irra haa bu'an. **17** Zebululoon akkana jedhe: "Zebululoon ati gad ba'u keetini, Yisaakor atis dunkaanota kee keessatti gammadi. **18** Waa'ee Efrem, akkasumas kumaatama Minaasee ti." **19** Isaan saboota gara tulluutti ni waamu; achittis aarsaa qajeelummaa ni dhi'eessu; isaan sooroma irra dhangala'aa galaana keessaatiin, qabeenya cirracha keessa dhokfameenis ni gammadu." **20** Waa'ee Gaad immoo akkana jedhe: "Namni bulchiinsa Gaad bal'isu eebbfamaa dha! Gaad irree fi mataa caccabsaa akka leencaatti achi jiraata. **21** Inni ofii isatiif lafa gabbataa filate; qoodni hooggantootaa isaafturfare. Yommuu hooggantoonni sabaa walitti qabamanitti, inni fedhii qajeelummaa Waqaqayyootii fi murtii Israa'elitti mure sana fiixaan baase." **22** Waa'ee Daanis inni akkana jedhe: "Daan akka ilmoolie leencaa kan Baashaan keessaa utaalee ba'u ti." **23** Waa'ee Niftaalemis akkana jedhe: "Niftaalem surraa gonfateera; eeba Waqaqayyootiinis guutameera; inni biyya karaa lixaatii fi kibbaatiin jiru ni dhaala." **24** Waa'ee Aasheer immoo akkana jedhe: "Aasheer ilmaan hunda caalaa eebbfamaa dha; inni obboloota isaa duratti fudhatama haa argatu; miilla isaaas zayiti keessa haa cuuphatu. **25** Danqaraan balbal keetii sibilaa fi naasii ta'a; jabinni kees akkuma baroota jirenya keetii ni ta'a. **26** "Waqaqi akka Waqaq Yishuruun, kan si gargaaruuf jedhee samiwwan irra, surraa isatiiniis duumessoota irra gulufu tokko illee hin jiru. **27** Waqaqi bara baraa iddojirenyaa keetii ti; irreen bara bарааas si jalaan jira. Inni, 'Isaan balleessi!' jedhee diinota kee fuula kee duraa ni ari'a. **28** Kanaafuu Israa'el kophaa isaa nagaadhaan jiraata; lafa fixeensi samii itti coccophutti, biyya midhaanii fi wayinii haaraatti namni burqaa Yaqaqob tuqu hin jiru. **29** Yaa Israa'el, ati eebbfamaa dha! Sabrii Waqaqayyo isaa fayyise, kan akka keetii eenyu? Inni gaachana keetii fi gargaaraa kee

33 Eebbi Museen namni Waqaqaa sun utuu hin du'in dura ittiin Israa'eloota eebbise kana; **2** innis akkana jedhe: "Waqaqayyo tulluu Siinnaa irraah dhufe; isaan irattis See'iir irraa akka aduuu ganamaatti ba'e; Tulluu Phaaraaan irraa isaan eebbise. Inni qulqulloota isaa kumaatama wajjin dhufe; karaa harka isaa mirgaatiin ibidda boba'utu ba'e. **3** Dhugumaan situ saba jaallata; qulqullooni hundinuu harka kee keessa jiru. Hundi isaanii miilla kee jalatti kufu; qajeelfamas sirraa argatu; **4** Museen seera nuu kenneera; kunis dhaala waldaa Yaqaqob. **5** Yeroo hooggantoonni sabaa gosoota Israa'el wajjin walitti qabamanitti inni Yishuruun irattti mootii ture. **6** "Ruubeen haa jiraatu malee hin du'in; yookaan baay'inni namoota isaa hin xinnaatin." **7** Waa'ee Yihuudaas akkana jedhe: "Yaa Waqaqayyo, iyya Yihuudaas dhaga'i; gara saba isaatissi isa fidi. Inni harka ofii isaatii of haa eegu. Yommuu inni diinota isaatii wal lolutti gargaaraa isaa ta'i!" **8** Inni waa'ee Lewwiis akkana jedhe: "Tumiimiif i Uriimiin kee tajaajilaa kee amanamaadhaaf haa ta'u. Ati lafa Maasaah jedhamutti isaa sorte; bishaan Mariibaa irattti isa lolte. **9** Waa'ee abbaa fi haadha isaaS, 'Ani isaa hin argine' jedhe. Inni obboloota isaa

ti; goraadee ulfina keetiitis. Diinonni kee sodaadhaan fuula kee duraa duubatti deebi'u; ati immoo iddoowwan waaqeffannaa isaanii irra ejjetta."

34 Museenis dirree Mo'aabii ka'ee fuullee fiikee Phisgaa kan Yerikotti argamutti, gaara Nebootti ol ba'e. Achittis Waaqayyo guutummaa biyyattii isatti argisiise; kunis Gili'adii hamma Daanitti, **2** guutummaa Niftaalem, biyya Efremiittii fi Minaasee, guutummaa biyya Yihuudaa kan hamma galaana lixaatti bal'atee jiru, **3** Negeebii fi Magaalaa Meexxii kan sulula Yerikootii jalqabee hamma Zo'aariitti argamu dha. **4** Ergasii Waaqayyo, "Kun biyya ani yeroo, 'Sanyii keetiif nan kenna' jedhetti kakuudhaan Abrahaamiif, Yisihaaqii fi Yaaqobiif waadaa galee dha. Ani akka ati ija keetiin argitu godheera; ati garuu achi hin ceetu" jedheen. **5** Museen garbichi Waaqayyoos akkuma Waaqayyo isaan jedhetti achuma Mo'aab keessatti du'e. **6** Innis biyya Mo'aabitti sulula fuullee Beet Phe'ooritti argamu keessatti isa awwaale; garuu hamma har'aatti awwaalli isaan eessa akka jiru namni tokko iyuu hin beeku. **7** Museen yeroo du'etti nama waggaan dhibba tokkoo fi digdama ture; ta'us iji isaa hin dadhabne; humni isaa hin laafne. **8** Israa'eloonni hamma yeroon gaddaa raawwatutti dirree Mo'aab irratti bultii soddoma Museedhaaf boo'an. **9** Waan Museen harka isaa isa irra kaa'ee tureef lyyasuun ilmi Nuuni hafuura ogummaatiin guutame. Kanaafuu Israa'eloonni isa dhaga'amii waan Waaqayyo Musee ajaje godhan. **10** Ergasii raajiiin akka Musee kan ifaan ifatti Waaqayyoon beeku tokko iyuu Israa'el keessatti hin kaane; **11** kan Waaqayyo akka inni Fara'oona irratti, qondaaltota isaatii fi guutuu biyya isaa irratti mallattoowwanii fi dinqiiwan sana hoijetuf Gibitti ergee waan sana hoijete tokko iyuu hin jiru. **12** Namni tokko iyuu takkumaa humna guddaa yookaan hojii akka malee sodaachisaa Museen fuula Israa'eloota hundaa duratti argisiise sana hin argisiifneetii.

Iyyasuu

1 Erga Museen garbichi Waaqayyoo sun du'ee booddee Waaqayyo akkana jedhee Iyyasuu ilma Nuuni gargaaraa Musee sanatti dubbate: **2** "Garbichi koo Museen du'era. Egaam amma atii fi sabni kun hundinuu gara biyya ani isaaniif, Israa'elootaaf kennuuf jiruutti galuuuf Laga Yordaanos ce'uuf qophaa'aa. **3** Anis akkuma Museef waadaa gale sanatti iddo miilli keessan ga'e hunda isiniifan kenna. **4** Daangaan keessanis gammoojiiidhaa jalqabdee hamma Libaanoonitti, lagicha guddaa Efraaxiisi jalqabdee biyya Heetotaa hunda keessa baatee karaa dhi'attiin hamma Galaana Guddaatti bal'atti. **5** Bara jirenya keetti guutuu namni si dura dhaabachuu danda'u tokko iyuu hin jiru. Aniakkuman Musee wajjin ture sana si wajjinis nan ta'a; ani gonkumaa si hin gutu yookaan si hin dhiisu. **6** Ati sababi akka isaan biyya ani abbootii isaanittif kennuuf kakadhe sana dhaalanifi saba kana hoogganuuf cimi; ija jabaadhus. **7** "Cimi; ija jabaadhus. Seera garbichi koo Museen siif kenne hundumaa if eeggannaadhaan ajamai; akka gara deemu hundumatti siif milkaa'uufi mirgatti yookaan bitaatti hin gorin. **8** Kitabni Seeraa kun afaan keetti hin bu'in. Waanisa keessatti barreefame hunda gochuuf akka of eeggattuuufi halkanii guyyaa itti yaadi. Akkasiinis ati ni badhaata; ni milkooftas. **9** Aniakkana jedhee si hin ajajnee? Cimi; ija jabaadhus. Waan Waaqayyo Waaqni kee iddo ati deemu hundumatti si wajjin ta'uuf, hin sodaatin; abdiis hin kutatin." **10** Kanaafuu Iyyasuuun akkana jedhee qondaaltota sabaa ajaje: **11** "Qubata keessa dedeemaatii namootaan, 'Galaa keessan qopheeffadhaa. Isin biyya Waaqayyo Waaqni keessan isinii kennuuf jiru sana dhaala offi keessanii gootanii fudhachuuuf bultii sadii keessatti Yordaanos ni ceetu.'" **12** Iyyasuuun garuu gosa Ruubeeniin, gosa Gaadiitii fi walakkaa gosa Minaaseetiin akkana jedhe: **13** "Ajaa garbichi Waaqayyo Museen isinii kenne sana yaadadhaa; 'Waaqayyo Waaqni keessan boqonaa isinii kenna; biyya kanas isinii kenneera.' **14** Niitonni keessan, ijooleen keessanii fi horiin keessan biyya Museen gama ba'a Yordaanos isinii kenne keessa haa turan; garuu namoonni keessan warri lolaf qophaa'an hundi obboloota keessan dura gamatti haa ce'an. Isin obboloota keessan gargaaruuf qabdu; **15** hamma Waaqayyo akkuma isinii godhe sana isaaniifis boqonmaa kennee isaanis biyya Waaqayyo Waaqni keessan isanii kennu dhaalanitti isaan gargaaruuf qabdu. Ergasii deebitanii biyya keessan kan Museen garbichi Waaqayyo sun gama ba'a Yordaanositti karaa ba'a biiftuu isinii kenne sana ni dhaaltu." **16** Isaanis akkana jedhanii Iyyasuuuf deebii kennan; "Nu waan ati nu ajajje kam iyuu ni hoijenna; gara ati nu ergitu kam iyuuus ni deemna. **17** Nu akkuma Museedhaaf guutumaan guutuutti ajajamne sana siifis akkasuma ni ajajamna. Waaqayyo Waaqni kee garuu akkuma Musee wajjin ture sana si wajjinis haa ta'u. **18** Namni ajaja keetti finciluu fi dubbi ati karaa kamin iyuu isaa jajjeef hin ajajamne hundi haa ajjeefamu. Ati qofti cimi; ija jabaadhus!"

2 Ergasii Iyyasuuun ilmi Nuuni, "Dhaqaatii biyya sana, keessumattuu Yerikoo basaasaa" jedhee dhoksaan basaastota lama biyya Shixiimitii erge. Isaanis deemanii mana sagaagalttii Rahaab jedhamtu tokkoo seenanii achuma turan. **2** Mooticha Yerikottis, "Kuno! Israa'eloota keessaan namoonni tokko tokko biyyattii basaasuuuf galgalaa kana as dhufaniiru" jedhamee himame. **3** Kanaafuu mootichi Yerikoo, "Sababii isaan guutummaa biyyattii basaasuuuf dhufanii namoota gara kee dhufanii mana kee seenan sana gad baasi" jedhee dhaamsa kana Rahaabitti erge. **4** Dubarttiin garuu namoota lamaan fuuteed dhoksite. Isheenis akkana jette; "Dhuguma namoonni gara koo dhufaniiru; ani garuu akka isaan eessaan dhufan hin beekne. **5** Isaanis galgalayommuu yeroon karri magaalattii cufamu ga'etti ba'anii deeman. Karaa isaan deemanis ani hin beeku. Isaan qaqqabdu ta'atii dafaa isaan duukaa bu'aa." **6** Isheen garuu gara bantii manaatti ol isaan baaftee cidii talbaa kan bantii manaa irratti tuultee turtel jala isaan dhoksite. **7** Kanaafuu namoonni basaastota sana duukaa bu'uddhaaf karaa gara malkaa Yordaanos geessu irra bu'anii qajeelan; karri sunis akkuma duukaa buutonni sun ba'anii cufame. **8** Isheenis utuu basaastonni sun buluuuf hin ciciisiin gara bantii manaatti ol baatee **9** akkana isaaniif jette; "Ani akka Waaqayyo biyya kana isinii kennee fi akka isin sodaachuuun nurra bu'es nan beeka; namni biyya kana keessa jiraatu hundinius sababii keessaniiif fuula keessan duratti sodaadhaan hollachaa jira. **10** Yommuu isin Gibxii baatanitti akka itti Waaqayyo Galaana Diimaa fulua keessan duratti gogse, waan isinii Sihoonii fi Oogi mootota Amooroata kanneen gama ba'a Yordaanositti guutumaan guutuutti balleessitan sana lamaan gootan dhageenyerra. **11** Nu yommuu waa'ee waan kanaa dhageenyetti sababii keessaniiif onneen keenya baqxee abdi kutanne. Waaqayyo Waaqni keessan ol samii gubaatti, gad lafa irrattis Waaqaatii. **12** "Egaam amma sababii ani garaa isinii laafeef isinis akkasuma akka maatii kootiif garaa laافتان maqaas Waaqayyootiin naa kakadhaa. Mallattoo dhugaas naa kennaa; **13** kunis akka isin lubbuu abbaa kootii, haadha kootii, obbolootaa fi obboleettota kootii, waan kan isaanii te'e hundaa fi lubbuu keenya du'a oolchitaniif." **14** Namoonnis, "Lubbuun keenya sababii lubbuu keessaniiif haa badduu! Yoo isin waan nu hojjennu kana namatti himuu baattan nu yommuu Waaqayyo biyya kana nnu kennuttii gara laafinaa fi amanamummaadhaan si simanna" jedhanii ishee abdachiisan. **15** Kanaafuu isheen sababii manni isheen keessa jiraattu sun dallaa magaalattii wal qabatuuf foddaa keessaan funyoodhaan gad isaan buufte. **16** Isheenis akkana isaaniiin jette; "Akka warri isin duukaa bu'an sun isin hin argineef gara gaarraniitti baqadhaa. Hamma isaan deebi'anitti guyyoota sadii achitti dhokadhaa; ergasii immoo karaa keessan deemaa." **17** Namoonni sunis akkana jedhanii; "Kakuun ati nu kakachiifte kun kan nu qabachuu danda'u, **18** yoo ati yommuu nu biyyattii seennutti funyoo bildiimaa kana foddaa ittiin gad nu buufte kanatti hiitee abbaa keetti fi haadha kee, obboloota keetti fi maatii kee hunda mana keetti galchite

qofa. **19** Namni tokko iyyuu yoo mana kee keessa galfamu hunda lagni Yordaanos guuttee irra dhangala'a. gara daandii alaatti gad ba'e, dhiigni isaa matuma Ta'uus akkuma luboonni taaboticha baatan Yordaanos isaatti deebi'a; nu itti hin gaafatamu. Nama si wajjin gaa'ni miilli isaanii qarqara bishaanii tuqeen, **16** bishaan mana kee keessa jiru immoo yoo harki tokko iyyuu isa burqaa oliitii dhufu yaa'uu dhiise. Iddoo magaalaa tuqe, dhiigni isaa mataa keenyatti deebi'a. **20** Garuu Addaam jedhamu kan Zaareetaan biraa sana irraa fagaatee yoo ati waan nu hojjennu kana namatti himte, nu tuulamee dhaabate; bishaan gara Galaana Arabbaatti kakuu ati nu kakachiffee sana jalaa bilisa baana." **21** yookaan Galaana soogiddaatti gad yaa'us guutumaan Isheen, "Fudhadheera; akkuma isin jettan haa ta'u" guutuutti cite. Kanaafuu namoonni fuullee Yerikootiin jettee deebifte. Kanaafuu isheen isaan ergite; isaanis gara gamaatti ce'an. **17** Yeroo Israa'eloonni hundi darbaa ka'anii deeman. Isheen funyoo bildiimaa sana foddaa turanitti luboonni taabota kakuu Waaqayyo baatan sanatti hiite. **22** Isaanis yommuu ba'anitti gara gaarran sun hamma sabni guutumaan guutuutti lafa goggogaa deemanii hamma duukaa buutonni sun karaa irra irra ce'utti walakkaa Yordaanos keessa qajeelanii lafa barbaadaniii isaan dhabanii deebi'anitti guyyaa sadii achi goggogaa irra dhaabatan.

3 Iyyasuu fi Israa'eloonni hundinuu ganama barii Shixiim keessaan ba'anii gara Laga Yordaanos dhufan. Utuu gamatti hin ce'in duras achi qubatan. **2** Bultii sadii booddee ajajoomni loltootaa qubata keessa dedeemanii, **3** akkana jedhanii namoota ajajan: "Isin yommuu taabota kakuu Waaqayyo Waaqa keessanii fi Lewwota luboota ta'an isaanii taaboticha baatan argitanitti iddo keessanii kaatanii taaboticha faana bu'uu qabdu. **4** Isin sababii duraan karaa kanaan hin darbiniif, karaa deemuu isinii malu ni beektu. Garuu isinii fi taaboticha gidduutti gargari fageenya gara dhundhuma kuma lama hambisiaa; ittis hin dhi'aatinaa." **5** Iyyasuuunis uummataan, "Of qulqulleessa; Waaqayyo bor gidduu keessanitt wantoota dinqisiisaa ni hoijetaati" jedhe. **6** Iyyasuuunis lubootaan, "Taabota kakuu fuudhaatii uummata dura darbaa" jedhe. Kanaafuu isaan taaboticha fuudhanii uummata dura darban. **7** Waaqayyo Iyyasuuudhaan akkana jedhe; "Akka isaan akka anii akkuman Musee wajjin ture sana si wajjin jiru beekaniif, anii har'a fuula Israa'eloota hundaa durattu nama guddaa si gochuu nan jalqaba. **8** Atis luboota taabota kakuu baataniin, 'Isin yommuu qarqara bishaan Yordaanos geessanitti, dhaqaatiit laga keessa dhadhaabadhaa' jedhi." **9** Iyyasuuunis Israa'elootaan akkana jedhe; "As kottaati dubbi Waaqayyo Waaqa keessanii dhaga'aa. **10** Akki isin itti akka Waaqni jiraataan gidduu keessan jiruu fi akka inni dhugumaan Kana'anota, Heetota, Hiiwota, Feerzota, Girgaashota, Amoorota fi Yebuuosota fuula keessan duraa ari ee baasu beektan kanaa dha. **11** Kunoo, taaboroni kakuu Gooftaa lafa hundumaa isin duraan Yordaanos ni seena. **12** Kanaafuu amma gosoota Israa'el keessaan nama kudha lama jechuuni tokkoo tokkoo gosoaa keessaan nama tokko tokko filadhaa. **13** Akkuma luboonni taabota Waaqayyo Gooftaa lafa hundaa baatan miilla isaanii Yordaanos keessa seensisanii, bishaan isaa kan gubbaadhaa gad yaa'uu ni cita; tuulamees ol dhaabataa." **14** Kanaaf yommuu namoonni laga Yordaanos ce'uuf qubata isanii keessaan ba'anitti, luboonni taabota kakuu baataniii isaan dura darbanii deeman. **15** Yeroo midhaan

galfamu hunda lagni Yordaanos guutee irra dhangala'a. Ta'uus akkuma luboonni taaboticha baatan Yordaanos ga'anii miilli isaanii qarqara bishaanii tuqeen, **16** bishaan burqaa oliitii dhufu yaa'uu dhiise. Iddoo magaalaa Addaam jedhamu kan Zaareetaan biraa sana irraa fagaatee tuulamee dhaabate; bishaan gara Galaana Arabbaatti yookaan Galaana soogiddaatti gad yaa'us guutumaan Isheen, "Fudhadheera; akkuma isin jettan haa ta'u" guutuutti cite. Kanaafuu namoonni fuullee Yerikootiin jettee deebifte. Kanaafuu isheen isaan ergite; isaanis gara gamaatti ce'an. **17** Yeroo Israa'eloonni hundi darbaa turanitti luboonni taabota kakuu Waaqayyo baatan sun hamma sabni guutumaan guutuutti lafa goggogaa irra ce'utti walakkaa Yordaanos keessa qajeelanii lafa goggogaa irra dhaabatan.

4 Waaqayyo erga sabni guutuun Yordaanosin ce'ee booddee, Iyyasuuudhaan akkana jedhe; **2** "Saba keessaan nama kudha lama, tokkoo tokkoo gosoaa keessaan nama tokko tokko filadhuutii **3** akka isaan walakkaa Yordaanos keessaan iddo luboonni dhadhaabatan sanaa dhagoota kudha lama fuudhanii, baatanii isin wajjin deemanii iddo isin edana bultanitti lafa kakaa'an itti himi." **4** Kanaafis Iyyasuuun, namoota kudha lamaan Israa'eloota keessaan, tokkoo tokkoo gosoaa keessaan tokko tokko filate sana walitti waamee **5** akkana jedheen; "Taabota Waaqayyo Waaqa keessanii kana dura darbaatii walakkaa Yordaanos seenaan. Tokkoon tokkoon keessanis akkuma baay'ina gosoota Israa'elootaatti dhagaa tokko tokko fudhattenii gatiittii keessanitti baachuu qabdu. **6** Kunis akka wanni kun gidduu keessanitti mallattoo ta'uuf. Yommuu ijoolleen keessan gara fuulduraatti, 'Dhagoonni kunneen maal argisiisu?' jedhanii isin gaafatanitti, **7** akka bishaan laga Yordaanos fuula taabota kakuu Waaqayyo durattu gargar cite itti himaa. Yommuu taabonni kun laga Yordaanos ce'etti bishaan Yordaanos gargar cite. Dhagaawwan kunneen saba Israa'eliff yaadannoo bara baraa ta'u." **8** Kanaafuu Israa'eloonni akkuma Iyyasuuun isaan ajaje godhan. Isaanis akkuma Waaqayyo Iyyasuuutti hime sana, akkuma baay'ina gosoota Israa'elootaatti dhagoota kudha lama walakkaa Yordaanos keessaan fuudhan; hamma iddo qubata isanittis baataniii achitti lafa kaa'atan. **9** Iyyasuuunis dhagoota kudha lamaan walakkaa Yordaanos keessa iddo luboonni taabota kakuu baatan sun ijaajja turan sana ol dhadhaabe. Isaanis hamma har'aatti achuma jiru. **10** Luboonni taabota kakuu baatan sunis hamma wanni Waaqayyo akka inni namootatti himuuf Iyyasuu ajaje hundi akkuma Museen Iyyasuu ajajetti raawwatamutti walakkaa Yordaanos keessa dhadhaabachaa turan. Namoonnis dafanii ce'an; **11** akkuma hundi isaanii ce'aninis utuma namoonni arganuu taabonni Waaqayyootii fi luboonni gara gama kaanitti ce'an. **12** Ilmaan Ruubeen, ilmaan Gaadii fi walakkaan gosa Minaasee akkuma Museen isaan ajajetti mi'a lolaa hidhatanii Israa'eloota dura gara gamaatti ce'an. **13** Namni gara kuma afurtamaa ta'u warraanaaf hidhatee fuula Waaqayyo dura gara dirree Yerikooti lolaaf ce'e. **14** Waaqayyo guyyaa sana fuula Israa'eloota hundaa durattu Iyyasuu nama guddaa godhe; isaanis akkuma Museef ulfina kennaa turan sana bara jireenyaa

isaa guutuu Iyyaasuufis ulfina kennan. **15** Ergasiis Faasiikaa ayyaaneffate. **11** Isaanis guyyaa Faasiikaatti Waaqayyo Iyyaasuudhaan akkana jedhe; **16** "Akka isaan aanee dhufu, gaafuma sana midhaan biyyattii keessaa Yordaanos keessaa ol ba'aniif luboota taabota kakuu waa nyaatan; kunis Maxinoo fi asheetii waadamee dha. seeraa baatan sana ajaji." **17** Kanaafuu Iyyaasuun, **12** Mannaanis guyyuma isaan midhaan biyya sanaa "Yordaanos keessaa ol ba'aa" jedhee luboota ajaje. nyaatanitti aaru gad bu'u dhiise; ergasiis mannaan **18** Luboonnis taabota kakuu Waaqayyoo baatanii laga tokko iyyuu warra Israa'eliif gad hin buune; garuu keessaa ol ba'an. Akkuma isaan milla isaanii lafa gogaa isaan wagga sana keessa midhaan biyya Kana'an irra dhaabbataniin bishaan Yordaanos iddoofiitti nyaatan. **13** Iyyaasuun yommuu Yerikotti dhi'aatetti, deebi'ee akkuma duraanii guutee irra dhangala'e. **19** ol mil'atee nama goraadee luqqifame harkatti qabatee Guyyaa kurnaffaa ji'a jalqabaatti namoonni Yordaanos isa dura dhaabatu tokko arge. Iyyaasuun gara isaa keessaa ol ba'aniif Gilgaal isa ba'a daarii Yerikoo keessa dhagee, "Ati gara keenya moo gara diinota keenya qubatan. **20** Iyyaasuunis dhagoota kudha lamaan ti?" jedhee isa gaafate. **14** Innis deebisee, "Ani gara isaa Yordaanos keessaa fuudhan sana Gilgaal keessa dhadhaabe. **21** Innis Israa'elootaan akkana jedhe; "Gara fulduraatti yoo sanyiin keessan, 'Dhagaawwan kunneen lafatti gombifamee sagadee, "Ergaan Gooftaan koo maal argisiisu?" jedhanii abbootii isaanii gaafatan, **22** 'Israa'el lafa gogaa irra Yordaanos ce'e' jedhaa itti himaa. Ajajaan loltoota Waaqayyoos Iyyaasuudhaan, "Sababii **23** Waaqayyo Waaqni keessan hamma isin gamatti iddoon ati dhaabattu kun qulqulluu ta'eef kophee kee of ceetanitti fuuluma keessan duratti Yordaanos gogsee irraa baasi" jedhe. Iyyaasuunis addaan tureetii. Waaqayyo Waaqni keessan akkuma hamma nu ceenutti Galaana Diimaa fuula keenya duratti gogse sana Yordaanosiniis gogse. **24** Innis akka sabni lafaa hundinuu akka harki Waaqayyoo jabaa ta'e argisiisu fi akka isinis yeroo hunda Waaqayyo Waaqa keessan sodaattaniif waan kana hojete."

5 Moottonni Amoorataa kanneen gama dhi'a Yordaanos jiraatanii fi moottonni Kana'anotaa kanneen qarqara galaanaa jiraatan hundi akka Waaqayyo hamma nu ceenutti fuula saba Israa'el duratti Yordaanos gogse yommuu dhaga'anitti onneen isaanii ni baqxee; deebi'aniis fuula Israa'eloota dura dhaabachuu sodaatan. **2** Waaqayyo yeroo sana Iyyaasuudhaan, "Haaduu qara qabu tolchiitti ammas Israa'eloota dhagna qabi" jedhe. **3** Kanaafuu Iyyaasuun haaduu qara qabu tolchee Gibe'at Aaraloottti Israa'eloota dhagna qabe. **4** Sababiin Iyyaasuun waan kana hojeteef kana: Warri biyya Gibxii ba'aniif dhufan hundinuu jechuunis dhifironni lolan hundinuu erga Gibxii ba'aniif booddee gammoojjii keessatti karaatti dhuman. **5** Namoonni Gibxii ba'an hundi dhagna qabatanii turan; warri yeroo Gibxii ba'aniif gammoojjii keessa deemaa turanitti karaatti dhalatan garuu dhagna hin qabamme. **6** Israa'eloonni sababii Waaqayyoof ajajamuu didaniif hamma namoonni yeroo Gibxii ba'aniit lollu danda'an hundi dhumanitti wagga afurtama gammoojjii keessa jooran. Waaqayyo akka isaan biyya inni nuu kennuuf abbootii isaanii abdachiisee ture, biyya aannanii fi damma baafuu sana hin argine isaanitti kakatee tureetii. **7** Kanaafuu inni qoodaa isaanii ilmaan isaanii kaase; isaanis warra Iyyaasuun dhagna qabee dha. Isaan sababii karaatti dhagna hin qabaminif hamma har'aatti utuu dhagna hin qabamin jiraatan. **8** Isaanis erga sabni guutuu dhagna qabamee booddee hamma fayyanitti lafuma jiran sana qubata keessa turan. **9** Waaqayyoos Iyyaasuudhaan, "Ani har'a arrabsoo Gibxi sana isin irraa gangalcheera" jedhe. Kanaafuu iddoon sun hamma har'aatti Gilgaal jedhamee waamama. **10** Galgala bultii kudha afuraffaa ji'a sanaatti sabni Israa'el utuma dirree Yerikoo irra Gilgaal keessa qubatee jiruu

6 Yeroo sanatti Yerikoon sababii Israa'elootaatiif jabeeffamtee cufamtee turtte. Namni tokko iyyuu gad hin ba'u; namni tokko iyyuu ol hin seenu ture. **2** Waaqayyoos Iyyaasuudhaan akkana jedhe; "Kunoo ani mootti isheetii fi loltoota ishee wajjin Yerikoo dabarsee harka keetti kenneera. **3** Hidhattoota hunda wajjin yeroo tokko magaalattii irra naanna'a; kanas bultii ja'a hojedhaha. **4** Luboonnis torbas malakata torba kanneen gaanfa hoolaa irraa hoijetaman qabatanii taabota dura haa deeman. Isinis guyyaa torbafkaatti yeroo torba magaalattii irra nanaanna'a; luboonnis malakata haa afuufan. **5** Yommuu isaan sagalee malakataa dhereesa isaa dhageessisanitti namni hundinuu sagalee guddadhaan haa iyyu; dallaan magaalaa sanaa yommuusuma jiga; namoonnis ol ba'u; namni hundinuu qajeelee itti seena." **6** Kanaafuu Iyyaasuun ilmi Nuuni luboota ofitti waamee, "Taabota kakuu Waaqayyo fuudhaatti luboonnis torba malakata batantanii isa dura haa deeman" jedheen. **7** Namootaanis, "Fuula duratti deemaati magaalaa sana irra naanna'a; loltooni hidhatanis taabota Waaqayyo dura haa deeman" jedhe. **8** Erga Iyyaasuun namootatti dubbatee boodee, luboonnis torban fuula Waaqayyo duratti malakata torba baatan sun malakata isaanii afuufaa dura darban; taabonni kakuu Waaqayyoos isaan duukaa bu'e. **9** Loltooni mi'a lolaa hidhatanis luboota malakata afuufaa turan dura deeman; loltooni dugda duubaad immoo taaboticha duukaa bu'an. Yeroo kana hundas malakkanni afuufamaa ture. **10** Iyyaasuun garuu namootaan, "Iyya lolaa hin iyyinai; sagalee keessan ol hin fudhatinaa; hamma guyyaa ani iyyaa isiniin jedhuutti dubbii tokko illee hin dubbatinaa. Gaafas iyya!" jedhe. **11** Kanaafuu inni akka taabonni Waaqayyo baatamee magaalaa sana irra yeroo tokko naanna'u godhe. Ergasiis namoonni gara qubataatti deebi'aniif achi bulan. **12** Iyyaasuun guyyaa itti aaru ganama barii ka'e; luboonnis taabota Waaqayyo oo fuudhan. **13** Lubooni torban malakata torba baatanis taabota Waaqayyo dura deemaa malakatas afuufaa fuula duratti qajeeelan. Loltooni mi'a lolaa hidhatanis isaan dura bu'an; loltooni dugda duubaad

immoo taabota Waaqayyoo duukaa bu'an; malakkani basaasaa" jedhe. Kanaafuu namoonni ol ba'anii Aayin ittuma fufee afuufamaa ture. **14** Kanaafuu guyyaa basaasan. **3** Iyaanis gara Iyyaasutti deebi'anii, "Namni lammaffaatti yeroo tokko magaalattii irra naanna'anii hundinuu Aayitti ol ba'uu hin qabu. Sababii namni gara qubataatti deebi'an. Kanas bultii ja'a hoijetan. muraasni qofti achi jiruuf akka isaan dhaqanii biyyattii **15** Guyyaa torbaffaatti ganama barii ka'anii haaluma fudhataniif nama kuma lama yookaan kuma sadii duraa sanaan yeroo torba magaalattii irra naanna'an; ta'u ergi malee namoota hundumaa hin dadhabsiisii" isaan gaafuma sana qofa yeroo torba magaalattii jedhanii. **4** Kanaafuu namoonni gara kuma sadii irra naanna'an. **16** Marsaa torbaffaatti yommuu ta'an ka'anii ol ba'an; isaan garuu namoota Aayi duraa luboonti malakata afuufanitti Iyyaasuunakkana jehhee baqatan; **5** namoonni Aayis gara nama soddomii ja'a namoota ajaye; "Iyya! Waaqayyo magaalattii isinii isaan jalaa fixan. Iyaanis karra magaalattitii jalqabani kenneeraatiil! **17** Magaalattii fi wanni ishee keessa jiru hamma Shabaariimitti Israa'eloota ari'anii ededa irratti hundinuu Waaqayyoof addaan haa baafaman. Sababii isaan fixan; kanaanis onneen namootaa baqxee akka isheen basastota nu erganne sana dhoksiteef, Rahaab bishaanii taate. **6** Iyyaasunis uffata isaa tarasaasee fuula sagaagaltiiti qofti warra mana ishee keessa jiran hunda taabota Waaqayyoo durattu addaan lafatti gombifamee wajjin haa baraaramtu. **18** Isin garuu akka isaan keessaa hamma galgalaatti achuma ture. Maanguddooni saba tokko illee fudhattanii akkasiin badiisa ofitti hin fidneef Israa'elis akkasuma godhanii mataa ofii isaanii irratti waan laguu ta'e irraa fagaadhaa. Yoo kanaa achii isin awwara firfirsan. **7** Iyyaasunisakkana jedhe; "Yaa qubata Israa'eliitti iyyuu badiisa fiddanii rakkina irraan Waaqayyo Gooftaa, ati maaliif akka isaan nu fixaniif geessu. **19** Meetii fi warqeent hundi, mi'i naasiitii fi sibiilaat harka Amoorotaatti nu kennuuf jettee saba kana hundi sababii Waaqayyoof qulqulleeffamaniif mankuusa Yordaanosiin ceesifte? Silaa utuu Yordaanos gamatti isaatti galuu qabu." **20** Yommuu malakkani afuufametti hafree nuuf wayya ture! **8** Yaa Gooftaa, erga sabni namoonni ni iyyan; yommuu sagaleen malakata sanaa Israa'el diinota isaa baqatee ani amma maal jechuu dhaga'amme namoonnis sagalee guddaadhaan iyanitti danda'a? **9** Kana'aanonnii fi saboonni biyya kanaa kan dallaan magaalaa sanaa ni kufe. Kanaafuu namni hundi biraa waan kana dhaga'anii nu marsanii maqaa keenya fuul duratti girttise seenuudhaan magaalaa sana qabate. lafa irraa ni balleessu. Yoos ati maqaa kee guddaa sanaaf **21** Iyaanis waan magaalaa sana Waaqayyoof addaan maal goota?" **10** Waaqayyos Iyyaasuuudhaanakkana baasaniif waan isha keessa jiru hunda jechuuni dhiiraa jedhe; "Ol ka'il! Ati maaliif addaan gombifamite? **11** dubartii, xiinnaa guddaa, loon, hoolotaa fi harroota Israa'el cubbuu hojjeteara; isaan kakuu koo kan angoraadeedhaan fixan. **22** Iyyaasuunis namoota lamaan akka isaan eeganiif isaan ajaje sana cabsanii. Isaan biyya sana basasani turaniin, "Mana sagaagaltuu sanaa waan addaan naa baafame keessaa waan tokko tokko ol seenaatii akkuma isin isheef kakattanitti ishee fi fudhatanii; hatanii; sobanii; waan sanas qabeenya warra kan ishee ta'an hunda gad baasaa fidaa" jedhe. isaanii wajjin ol kaa'ataniiru. **12** Wanni Israa'eloonni **23** Kanaafuu dargaggooni basaasuu dhaqanii turan diinota isaanii dura dhaabachuu hin daneenyefis sun ol seenanii Rahaab, abbaa isheetii fi haadha ishee, kanuma; isaan sababii badiisaaf ramadamaniiif dugda obboloota isheetii fi waan kan ishee ta'e hundumaa duubatti garagalaniidii diinota isaanii baqatan. Ani hamma gad baasan. Maatii ishee hundas alatti baasani qubata ati waan badiisaaf ajajame kam iyyuu gidduu keessanii Israa'eliitiin ala isaan tursan. **24** Ergasii guutummaa balleessittu si'achi isin wajjin hin jiraadhu. **13** "Ka'iitti magaalaa sanaatii fi waan ishee keessa jiru hunda guban; saba qulqulleessi. Akkanas isaaniin jedhi; "Boriffi ofi garuu meetii fi warqee, mi'a naasitiif fi sibiilaamankuusa qulqulleessa; wanni Waaqayyo Waaqni Israa'el jedhu mana Waaqayyotti galchan. **25** Iyyaasuunis garuu sababii isa kanaatii; yaa Israa'el, wanni hirmii ta'e tokko gidduu isheen namoota inni akka basasaniif gara Yerikotti keessan jira. Isin hamma waan sana of keessaa baftanitti ergee ture sana dhoksiteef Rahaab sagaagaltuu sana diinota keessan of irraa ittisuun hin dandeessan. **14** maatii isheetii fi waan kan ishee ta'e hunda wajjin ni "Kanaafuu ganama gosa gosaan ofi dhi'eessaa. Gosti Waaqayyo filatu balbala balbalaan gara fuula duraatti barare; isheen hamma ammaatiit Israa'eloota gidduu haa ba'; balballi Waaqayyo filatu maatii maatidhaan jiraatti. **26** Iyyaasuunis yeroo sanatti akkana jedhee gara fuula duraatti haa ba'; maatiin Waaqayyo filatu kakate; "Namni magaalaa Yerikoo kana deebisee ijhaar fuula Waaqayyoo durattu abaaramaa haa ta'u: "Inni hundee ishee buusnaan, ilmi isaa hangafti haa du'u; Namni waan balleeffamuu qabu wajjin qabame, waan karra ishee ijhaaruu jalqabnaan, ilmi isaa quxisiun haa qabu hundumaa wajjin ibiddaan haa gubamu. Inni kakuu du'u." **27** Kanaafuu Waaqayyo Iyyaasuu wajjin ture; Waaqayyoo cabseera; waan Israa'el keessatti qaanii ta'es maqaan isaas guutummaa biyyati keessatti beekame. haa ba'; Zabdiinis ni filatame. **17** Balballi Yihuudaa gara **7** Israa'eloonni garuu waan Waaqayyoof addaan baafame irratti amanamummaa dhaban; Aakaan ilmi Karmii, ilmi Zabdii, ilmi Zaaraa kan gosa Yihuudaa waan Waaqayyoof addaan baafame sana keessaa waan tokko tokko fudhate. Kanaafis dheekkamsi Waaqayyoo Israa'el irratti boba'e. **2** Kana irratti Iyyaasuun Yerikoodhaa gara Aayi kan Beet Aawwen bira gama ba'a Beet'eelitti argamtu sanaatti nama ergee, "Dhaqatii naannoo sana ka'ee saba Israa'el gosa gosaan gara fuula duraatti baase; gasti Yihuudaa ni filatame. **18** Iyyaasunis maatii isaa nama tokko tokkoon gara fuula duraatti baase; Aakaan ilmi Karmii, ilmi Zabdii, ilmi Zaaraa kan gosa Yihuudaa ni filatame. **19** Kana irratti Iyyaasuun Aakaanii akkana

jedhe; "Yaa ilma ko, Waaqayyo Waaqa Israa'eliif ulfina kennis; cubbuu kees isatti himadhu; mee waan hoijette natti himi; na hin dhoksin." **20** Aakaanisakkana jedhee deebise; "Wanni kun dhugaa dha! Ani Waaqayyo Waaqa Israa'elitti cubbuu hojjedheera. Wanni ani hojjedhes kunoo kana: **21** Ani waan Baabilonii booj'i ame keessaa jala lafa keessatti dhokfameera." **22** Kanaafuu lyaasuun ergamoota erge; isaanis gara dinkaana sanaatti fiigan; mi'i sunis dinkaanicha keessatti, meetii jala dhokfamee ture. **23** Isaan mi'a sana dinkaanicha keessaa guuranii gara lyaasuuutii fi Israa'eloota hundaatti fidanii fuula Waqaqyyoo durattidiriirsan. **24** Ergasiis lyaasuun fi Israa'eloonni hundi Aakaan ilma Zaaraa, meetii, waaro, muraa warqee, ilmaanisaatii fi intallan isaa, loon isaa, harroota isaa, hoolota isaa, dinkaana isaatii fi waan inni qabu hunda guuranii Sulula Aakooritti geessan. **25** Ilyyaasuunis, "Ati maaliif rakkina kana hunda nutti fidde? Waaqayyo har'a rakkina sitti fida" jedheen. Israa'eloonni hundinuuus dhagaadhaanisa tuman; jara kaan illee erga dhagaadhaan tumanii booddee ibiddaanisa guban. **26** Aakaan irattiuulaa dhagaa guddaa hamma har'aatti illee jiru tokko tuulan. Waaqayyos dheekkamsa isaa guddaa sana irraa deebi'e. Kanaafis iddoon sun hamma har'aatti Sulula Aakoor jedhamee waamama.

8 Ergasiis Waaqayyo lyaasuuudhaanakkana jedhe; "Hin sodaatin yookaan abdii hin kutatin. Loltoota hunda fudhadhuutii ol ba'ii magaalaa Aayi loli. Ani kunoo mootii Aayi, nama isaa, magaalaa isaatii fi biyya isaa harka keetti dabarsee kenneeraati. **2** Akkuma Yerikoo fi mootii ishee goote sana, Aayii fi mootii ishee illee goota; yeroo kana garuu booojuu fi horii ishee ofii keessanii fudhachuu dandeessu. Nama riphee magaalattii eegu karaa duubaatiin kaa'i." **3** Ilyyaasuun fi loltooniinhundinuuus ka'anii Aayin loluuf ba'an. Innis loltoota isaa warra jajjaboo keessaa nama kuma soddoma filatee halkaniin erge; **4** akkanas jedhee isaan ajaje: "Mee qalbiidhaan na dhaga'aa. Isin boroo magaalaa riphxu. Guddiftanii irraa hin fagaatinaa. Hundi keessan qophaa'aa. **5** Anii fi warri na wajjin jiran hundi magaalaa sanatti dhi'aanna; yommuu namoonni akkuma duraa sana fuula duraan nutti dhufan nu isaan duraa baqanna. **6** Isaanis sababii, 'Jari kun akkuma duraa sana nu baqachaa jiru' nuun jedhaniif, hamma nu magaalaa sana irraa isaan fageessinutti nu duukaa bu'u. Kanaafu yommuu nu isaan baqannutti, **7** isin immoo iddo itti riphxanii kaatanii magaalaa sana qabattu. Waaqayyo Waaqni keessanis magaalaa sana harka keessanittidabarsee ni kenna. **8** Isin yommuu magaalaa sana qabattanittibidda itti qabsiisa. Waan kanas akkuma Waaqayyo ajajetti hojjedhaa. Kunoo ani isin ajajeera." **9** Ergasiis lyaasuuun isaan erge; isaanis gara iddo itti riphon kan gama ba'a Aayiti Beet'elii fi Aayi gidduu jiru sanaa dhaqan; lyaasuuun garuu halkan sana uummata wajjin bule. **10** Guyyaa itti aanu ganama barii lyaasuuun namoota ofii isaa walitti qabatee innii fi maanguddoonni Israa'el namoota dura Aayitti ol qajeelan. **11** Loltooniisa wajjin turan hundinuu ol ba'anii fuula duraan magaalattiitii dhi'aatanii karaa kaaba Aayitiin qubatan. Sululltokkos isaanii fi magaalattii giddutti argama ture. **12** Ilyyaasuun nama gara kuma shan fudhatee gama lixa magaalattiitii Beet'elii fi Aayi giddutti riphsise. **13** Isaanis namoota, jechuuunis loltoota gama kaaba magaalattiitii turan hundaa fi warra dugda duubaan gama lixaatiin riphanii turan iddo iddo isaanii qabsiisan. Ilyyaasuun garuu gara suluallati gad bu'ee halkan sana achi bule. **14** Mootiin jala Aayi yommuu waan kana argettii, innii fi namoonni ergaaloottaa sanaa hundinuu iddo Arabbaan olli tokkotti Israa'elootaan wal waraaanuuf ganama bariin ariifataniibii ba'an. Inni garuu akka waaraanni riphee dugda magaalaa sanaa duubaan isa eeggatu hin beekne. **15** Ilyyaasuun fi Israa'eloonni hundi waan ari'aman of fakkeessanii dugda duubatti deeb'i anii fuula isaanii dura gara gammoojjiitti baqatan. **16** Namoonni Aayi hundinuuus akka Israa'eloota ari'aniif walitti waamaman; isaanis Ilyyaasuu faana bu'anii akkasiin magaalattii irraa fageeffaman. **17** Namni Israa'eloota faana bu'ee ari'uuf hin ba'in tokko iyyu Ayi yookaan Beet'el keessatti hin hafne. Magaalattiis eegumsa malee hambisanii Israa'eloota ari'uuf ba'an. **18** Waaqayyos lyaasuuudhaan, "Sababii anii magaalattii harka keetti dabarsee kennuuf, eeboo harkaa qabdu gara Aayitti deebifadhu" jedhe. Kanaafuu lyaasuuun eeboo isaa gara Aayitti deebifat. **19** Akkuma inni waan kana godheen warri riphanii eeggachaa turan sun dafanii iddo isaanittii ka'anii fuul duratti fiigan. Isaanis magaalattii seenanii qabatan; dafanii isibidda itti qabsiisan. **20** Namoonni Aayi yommuu garagalaniif ofi duuba ilaalanitti aara magaalattii kan samiitti ol ka'u argan; garuu sababii Israa'eloonni duraan gara gammoojjiitti baqatan sun amma warra isaan ari'aa jiranitti garagalaniif, jarri eessimattuu baqachuu carraa tokko illee hin arganne. **21** Ilyyaasuun fi Israa'eloonni hundinuu yommuu akka warri riphee eeggachaa ture sun magaalattii qabatee fi akka arri magaalattii irraa ka'u organitti of irra garagalaniif namoota Aayi dha'an. **22** Namoonni riphanii turanis magaalaaadhaa ba'anii isaanitti dhufan; kanaafuu Israa'eloonni gamanaa gamsaani isaan marsanii jarri Israa'eloota giddutti qabaman. Israa'eloonnis akka namni tokko iyyu hin hafneef yookaan baqatee hin miliqneef isaan fixan. **23** Mooti Aayi garuu lubbuudhumaa qabanii lyaasuuutti fidan. **24** Israa'eloonni yommuu dhiiro Aayi hunda dirree fi gammoojji jarri itti Israa'eloota ari'an sanatti qalanii isaan fixanitti, Israa'eloonni hundinuu gara Aayitti dacha'anii warra achitti hafes goraadeedhaan barbadeessan. **25** Namoonni Aayi kanneen gaafasi dhuman dhiiraa dubartiin kuma kudha lama turan. **26** Ilyyaasuun hamma namoota Aayi keessa jiraatan hunda fixutti harka isaa kan diriirfatee ittiin eeboo qabatee sana hin dachaafanne tureetii. **27** Israa'el garuu akkuma Waaqayyo Ilyyaasuun ajajetti horii fi booojuu magaalattii qofa fudhate. **28** Akkasitti lyaasuuun Aayin gubeeytuulaa daaraa godhe hambise; hamma har'aattis isheen akkuma barbadooftetti jirti. **29** Innis mooti Aayi muka irattifannisee hamma biiftuu lixxutti achumatti isa dhiise. Ilyyaasuun yommuu aduun dhiitteti

akka isaan reefa isaa muka irraa gad buusanii karra keenyaa fi jiraattonni biyya keenyaa hundinuu, ‘Karaa magaalattii duratti darbatan isaan ajaje. Isaanis tuulaa keessaniif waan nyaattan harkatti qabadhaatiisaan dhagaa guddaa hamma har’attis jiru reefa sana irratti arguu dhaqaa, “Nu garboota keessanii dha; kanaafuu tuulan. **30** Ergasii Iyyasuun Tulluu Eebaal irratti kottaa walii galtee godhannaa” jedhaanii’ nuun jedhan. Waaqayyo Waaqa Israa’eliif iddoa aarsaa ijaare. **31** **12** Buddeenni keenya kun gaafa nu hidhannee gara Iddoo aarsaa kanas akkuma Museen garbichi Waaqayyoof keessan dhufuuf manaa baane ho’aa ture. Amma garuu Israa’eloota ajaje sanatti hojjete. Innis akkuma Kitaaba akka inni goggogee arraa’e argaa. **13** Qalqalloon nu Seera Musee keessatti barreeffametti dhagaa hin daadhii wayinii itti guutanne kuniis haaraa ture; amma soofamin kan sibiili hin tuqiniin hojjete; isa irrattis garuu akka inni tatarsa’ eilaalaa. Uffanni keenyaa fi aarsaa gubamu dhi’eessanii aarsaa nagaas Waaqayyoof kopehien keenyas deemsaa karaa dheeraaa kanaan nu jalaa qalan. **32** Iyyasuunis achumatti fuula Israa’elootaa dhumeera.” **14** Namoonni Israa’el galaa isaanii irraa duratti, seera Museen barreessee ture sana dhagaa waa fudhatan malee Waaqayyoon gorsa hin gaafanne. irrattis garagalche. **33** Israa’eloonni hundinuu, alagaa fi **15** Iyyasuunis akka isaan jiraataniif isaan wajjin walii dhalataan biyyaa, maanguddoota isaanii wajjin, ajajjoota galtee nagaa godhe; hooggantoonni waldaas waan loltootaatii fi abbootii seeraa wajjin, Lewwota luboota kana kakuudhaan mirkaneesson. **16** Warri Israa’el ta’an kanneen taabota kakuu Waaqayyo baatan sanatti immoo erga Gibe’oonota wajjin walii galtee godhatan fuula deebifatanii bitaa mirgaan dhadhaabatan. Akkuma guyyaa sadii bodddee akka jarri warra naanmoo isaanii Museen garbichi Waaqayyo akka isaan saba Israa’el eebbisaniif jalqabatti isaan ajaje sanatti walakkaan kanneen isaanitti dhi’oo jiraatan ta’ an dhaga’ an. **17** Kanaafuu Israa’eloonni ka’ani guyyaa sadaffaatti gara isaanii Tulluu Gerziim dura dhadhaabatanii walakkaan magaalaa isaanii jechuunis gara Gibe’oon, Kefiira, gara isaanii immoo Tulluu Eebaal dura dhadhaabatan. **34** Bi’eerootii fi Kiriyaati Ye’ariim dhufan. **18** Israa’eloonni Ergasisi Iyyasuun akkuma Kitaaba Seeraa keessatti garuu sababii hooggantoonni waldaa maqaa Waaqayyo barreeffametti dubbii seeraa hunda kan eebbaati fi Waqa Israa’elitiin isaanif kakatanii turanitiiif isaan kan abarsaa ni dubbise. **35** Dubbii Museen isa ajaje hin tuqne. Waldaan sun guutunis hooggantootatti hunda keessa wanni Iyyasuun waldaa Israa’el hundaaf guungume; **19** hooggantoonni hundi garuuakkana akkasumas dubartootaaf, daa’immanii fi alagoota gidduu jedhanii deebisan; “Nu Waaqayyo Waqa Israa’eliin isaanii jiraataniif utuu hin dubbisin bira darbe tokko isaanii kakanneerra; kanaafuu nu amma isaan tuquu hiin daneenyu. **20** Wanni nu isaan goonu kana: Akka iyuu hin ture.

9 Mootonni Heetotaa, Amoorotaa, Kana’aanotaa, Feerzotaa, Hiwotaatii fi Yebusotaa kanneen gama lixa Yordaanos biyya gaaraa, lafa gammoojjiitii fi qarqara Galaana Guddichaa kan hamma Libaanooniitii jiru keessa jiraatan yommuu waan kana dhaga’ anitti, **2** Iyyasuun fi Israa’elitti waraana banuuf walitti qabaman. **3** Namoonni Gibe’oon garuu yommuu waan Iyyasuun Yerkoo fi Aayi godhe dhaga’ anitti, **4** isaanis gama isaanittii daba hojechuuuf mari’atan; isaanis nama karaa deemu fakkaatanii keeshaa moofa’ ee fi qlqalloo daadhii wayinii kan dulloomee tarsa’ ee erbame harree isaanittii fe’atanii qajeelan. **5** Kophee moofa’ ee erbame miillatti kaa’atanii wayyaa moofa’ euffatan. Buddeenni isaan fudhatanii deeman hundis goggogaa fi kan arraa’ ee ture. **6** Isaanis qubata Gilgaalitti Iyyasuun bira dhaqanii isaa fi namoota Israa’eliin, “Nu biyya fagoodhaa dhufne; kanaafuu kottaa walii galtee godhannaa” jedhan. **7** Namoonni Israa’el immoo Hiwotaan, “Tarii isin asuma nutti dhi’oo jiraattu ta’ a; yoos nu akkamiin isin wajjin walii galtee godhachuu dandeenya ree?” jedhan. **8** Isaan garuu Iyyasuudhaan, “Nu garboota kee ti” jedhan. Iyyasuunis, “Isin eneyuu dha? Eessaa dhuftani?” jedhee isaan gaafate. **9** Isaanis akkana jedhanii deebisaniff; “Nu garboonii kee sababii maqaa Waaqayyo Waqa keetii dhageenyef biyya akka malee fagootii dhufne. Nu oduu waa’ee isaatii fi waan inni biyya Gibxii keessatti hojjete hundumaa dhageenyerraatii; **10** waan inni mootota Amoorotaa lamaan warra gama ba’ a Yordaanos jiraatan jechuunis Sihoon mootii Heshboonii fi Oogi mootii Baashaan kan Ashtaaro bulchaa ture sana godhe hundumaa dhageenyerra. **11** Maanguddooni

keessaniif waan nyaattan harkatti qabadhaatiisaan dhagaa guddaa hamma har’attis jiru irrattis garuu akka inni tatarsa’ eilaalaa. Uffanni keenyaa fi aarsaa gubamu dhi’eessanii aarsaa nagaas Waaqayyoof kopehien keenyas deemsaa karaa dheeraaa kanaan nu jalaa qalan. **32** Iyyasuunis achumatti fuula Israa’elootaa dhumeera.” **14** Namoonni Israa’el galaa isaanii irraa duratti, seera Museen barreessee ture sana dhagaa waa fudhatan malee Waaqayyoon gorsa hin gaafanne. irrattis garagalche. **33** Israa’eloonni hundinuu, alagaa fi **15** Iyyasuunis akka isaan jiraataniif isaan wajjin walii dhalataan biyyaa, maanguddoota isaanii wajjin, ajajjoota galtee nagaa godhe; hooggantoonni waldaas waan loltootaatii fi abbootii seeraa wajjin, Lewwota luboota kana kakuudhaan mirkaneesson. **16** Warri Israa’el ta’an kanneen taabota kakuu Waaqayyo baatan sanatti immoo erga Gibe’oonota wajjin walii galtee godhatan fuula deebifatanii bitaa mirgaan dhadhaabatan. Akkuma guyyaa sadii bodddee akka jarri warra naanmoo isaanii Museen garbichi Waaqayyo akka isaan saba Israa’el eebbisaniif jalqabatti isaan ajaje sanatti walakkaan magaalaa isaanii jechuunis gara Gibe’oon, Kefiira, gara isaanii immoo Tulluu Eebaal dura dhadhaabatan. **34** Bi’eerootii fi Kiriyaati Ye’ariim dhufan. **18** Israa’eloonni Ergasisi Iyyasuun akkuma Kitaaba Seeraa keessatti garuu sababii hooggantoonni waldaa maqaa Waaqayyo barreeffametti dubbii seeraa hunda kan eebbaati fi Waqa Israa’elitiin isaanif kakatanii turanitiiif isaan kan abarsaa ni dubbise. **35** Dubbii Museen isa ajaje hin tuqne. Waldaan sun guutunis hooggantootatti hunda keessa wanni Iyyasuun waldaa Israa’el hundaaf guungume; **19** hooggantoonni hundi garuuakkana akkasumas dubartootaaf, daa’immanii fi alagoota gidduu jedhanii deebisan; “Nu Waaqayyo Waqa Israa’eliin isaanii kakanneerra; kanaafuu nu amma isaan tuquu hiin daneenyu. **20** Wanni nu isaan goonu kana: Akka kakuu isaanii kakanne sana cabsinee dheekkamsi nurra hin buuuef akka isaan jiraataniif ittuma dhiifna.” **21** Hooggantoonni sunis ittuma fufanii, “Jarri haa jiraatan; garuu guutummaa sabaatiif warra muka muranii fi warra bishaan waraabaa haa ta’ an” jedhan. Akkasiinis kakuun hooggantoonni isaanif galan sun ni eegame. **22** Iyyasuunis Gibe’oonota ofitti waamee akkana jedheen; “Isin maaliif utuma nutti dhi’oo jiraattanuu, ‘Nu biyya isin irraa fagoo ta’ e keessa jiraanna’ jettanii nu gowwoomsitan? **23** Isin amma abaarsa jala jirtu; tokkoon keessan iyuu mana Waqa kootif muka muruu fi bishaan waraabuu jalaa hin baatan.” **24** Isaanis akkana jedhanii Iyyasuuf deebii kennan; “Akka Waaqayyo Waqa ni kee akka Museen biyyaattii guutuu isinii kennuu fi akka inni warra achi jiraatan hunda fuula keessan duraa balleesuu garbicha isaa Musee ajaje nu garboota keetti dhugumaan himameera. Kanaafuu nu sababii keessaniif jennee lubbuu keenyaaf sodaanne; wanni nu waan kana gooneefis kanuma. **25** Nu kuno amma harka kee keessa jirra. Atis waan gaarii fi qajeelaa seete hundumaa narratti raawwadhu.” **26** Kanaafuu Iyyasuun Israa’eloota duraa isaan baase; Israa’eloonnis isaan hin ajieefne. **27** Innis guyyuma sana Gibe’oonota sana saba hundaaf, akkasumas iddoa Waaqayyo filatutti iddoa aarsaa Waaqayyoottif warra muka muranii fi warra bishaan waraabaa isaan godhe. Isaanis hamma har’atti kanuma hojjetu.

10 Adoonii-Zedeq Mootiin Yerusaalem akka Iyyasuun Aayin qabatee guutumaan guutuutti barbadeesse, akka inni akkuma Yerkoo fi mootii ishee godhe sana Aayii fi Mootii ishee godhe, akkasumas

akka namoonni Gibe'oон Israa'eloota wajjin walii Waaqayyo Waaqni keessan dabarsee harka keessanitt galtee nagaa godhatanii isaan bira jiraatan dhaga'e. **2** isaan kenneef akka isaan magalaawwan isaanii seenan Sababii magalaalan Gibe'oон akkuma magalaalaa moototaa hin godhinaa." **20** Kanaafuu Iyyasuu fi Israa'eloonni tokkootti magalaalaa hangafa taateef innii fi namoonni hamma namni muraasni hafutti guutumaan guutuutti isaa akka malee rifatan; magalaalan Gibe'oон magalaalaa isaan barbadeessan. Warri hafan immoo magalaawwan Aayi caalaa guddoo turt; namoonni ishees loltota isaanii kanneen jajjaabeeffamannii ijaramanitii galan. jajjaboo turan. **3** Kanaafuu Adoonii-Zedeq mootichi **21** Loltontoonii hundi nagumaan gara qibata Maqeedaa Yerusaalem sun Hoohaam mooticha Kebroonitti, gara Iyyasuuutti deebi'an; namni tokko iyuu afaan isaa Phiraam mooticha Yarmuutitti, Yaafiyaa mooticha Israa'elootatti hin bananne. **22** Iyyasuuunis, "Mee afaan Laakkishii fi Debiir mooticha Egloonitti ergee, **4** holqa sanaa banaatii mootota shanan sana gad naa "Sababii isheen Iyyasuu fi Israa'el wajjin walii galtee baasaas" jedhe. **23** Isaanis mootota shanan sana jechuunis nagaa godhatteef ol kottaati Gibe'oонin waraanuu na mootii Yerusaalem, mootii Kebroon, mootii Yarmuut, gargaaraa" jedheen. **5** Kanaafuu mootonni Amoorotaa mootii Laakkishii fi mootii Egloon holqa keessaa shananuu jechuunis mootiin Yerusaalem, mootiin baasanii fidan. **24** Yommuu isaan mootota kana shanan Kebroon, mootiin Yarmuut, mootiin Laakkishii fi Iyyasuuutti fidan, inni namoota Israa'el hunda walitti mootiin Egloon humna waraanaa walitti dabalatan. waamee ajajjoota loltootaa kanneen isa wajjin dhufaniin. Isaanis loltota isaanii hunda fudhatanii ol ba'anii "Kottaati miilla keessanii morma mootota kanneenii Gibe'oонin marsanii waraan. **6** Namoonni Gibe'oонis irra ejjadhaa" jedhe. Isaanis gara fuula duraatti ba'anii qubata Gilgaal gara Iyyasuuutti ergaa erganiiakkana miilla isaamiitiin morma mootota sanaa irra ejjetan. jedhaniin; "Ati garboota kee hin dhiisin. Dafii nu **25** Iyyasuuun, "Hin sodaatinaa; abdiis hin kutatinaa. qaqqabiitii nu oolchi; sababii moomtonni Amoorotaa Jabaadhaa; cimaas. Wanni Waaqayyo diinota isin loluuf kanneen biyya gaaraa keessa jiraatan hundi nu deemant hunda irratti godhuuf jiru kanuma" jedheen. waraanuf loltota walitti dabalatanif nu gargaari." **7** **26** Iyyasuuun ergasii mootota sana dha'ee ajeesee Kanaafuu Iyyasuuun loltota isaa hunda wajjin, namoota mukkeen shan irratti isaan fannise; isaanis hamma waraanaa jajjabeeeyii hundas dabalatee Gilgaalii ol lafti galgalooftutti akkuma muka irratti fannifamanitii ba'e. **8** Waaqayyos Iyyasuuudhaan, "Isaan hin sodaatin; turan. **27** Yeroo aduuun dhiiteti Iyyasuuun ajaja kenne; ani harka keetti dabarsee isaan kenneera. Tokkoon jarris mukkeen irraa gad isaan buusunii holqa isaan isaanii iyuu fuula kee dura dhaabachuu hin danda'an" keessa dhokatanii turan sanatti isaan daddarbatan. jedhe. **9** Kanaafuu Iyyasuuun Gilgaalii ba'e halkan Afaan holqa sanaa irras dhagaa gurguddaa hamma guutuu deemaa bullee tasuma isaanattii dhufe. **10** guyyaa har'aatti illee achuma jiru naqan. **28** Iyyasuuunis Waaqayyos fuula Israa'elootaa durattisaan burjaajesse; guyyuma sana Maqeedaa qabate. Innis magalaalaa sanaa Israa'eloonnis Gibe'oонitti mo'annaas guddaadhaan isaan fi mootii ishee goraadeedhaan dha'ee nama achi keessa mo'atan. Karaa Beet Horoonitti geessu irra isaan ari'aa jiru hunda fixe. Nama tokko iyuu hin hambifne. hamma Azeeqaa fi Maqeedaatti isaan gogorra'an. **11** Mootii Maqeedaas akkuma mootii Yerikoo godhe sana Utuma isaan Israa'eloota duraa karaa Beet Horooniin godhe. **29** Iyyasuu fi Israa'eloonni isa wajjin turan gara Azeeqaatti gad baqachaa jiranuu Waaqayyo hundi Maqeedaadhaa ba'anii dhaqanii Libnaa lolan. **30** samiidhaa cabbii gurguddaa itti roobse; warra goraadee Waaqayyos magalaalaa sanaa fi mootii ishee dabarsee Israa'elootatiin dhuman caalaa kanneen cabbii kanaan harka Israa'elootaatti kenne. Iyyasuuun magaalattii fi dhumanitu baay'ata. **12** Gaafa Waaqayyo Amoorota nama ishee keessa jiru hunda goraadeedhaan fixe. Inni dabarsee Israa'elootatti kenne sana Iyyasuuun fuula nama tokko illee achitti hin hambifne. Mootii ishee illee Israa'elootaa durattisaan Waaqayyoon akkana jedhe: "Yaa akkuma mootii Yerikoo godhe sana godhe. **31** Iyyasuu aduu, Gibe'oон gubbaa dhaabadhu; yaa ji'a, atis Sulula fi Israa'eloonni hundi isa wajjin Libnaadhaa ka'anii Ayaalon gubbaa dhaabadhu." **13** Kanaafuu hamma Laakkish dhaqan; isaanis magalaalaa sana marsanii sabni diinota isaa halao baafatutti aduuun idduuma jirtu waraan. **32** Waaqayyos Laakkish dabarsee harka dhaabatte; ji's ni dhaabate; wanni kun Kitaba Yaashhaar Israa'elootaatti kenne; Iyyasuuunis guyyaa lammaffaatti keessatti barreffameera mitii? Aduun walakkaa samii ishee qabate. Akkuma Libnaa godhe sana magalaalaa sanaa keessa dhaabattee guyyaa tokko guutuut utuu hin fi warra ishee keessa jiraatan hunda goraadeedhaan fixe. dhi'in turte. **14** Guyyaan Waaqayyo nama dhaga'e **33** Yeroo sanatti Hooraam mootichi Geezir, Laakkish kanakkasi gaafasiin dura yookaan ergasii takkumaa gargaaruudhaaf dhufee ture; Iyyasuuun garuu isaa fi ta'ee hin beeku. Waaqayyo dhugumaan Israa'el lif lolaa fi Israa'eloonni hundi waajjin Libnaadhaa ka'anii Ayaalon gubbaa dhaabadhu." **15** Ergasii Iyyasuuun Israa'eloota hunda wajjin hundis isa wajjin Egloonii ka'anii gara Kebroonitti ol qubata Gilgaal jiru sanatti deebi'e. **16** Mootonni shanan sun baqatanii holqa Maqeedaa keessatti dhokatanii godhan sana ishee fi nama ishee keessa jiru hunda keessatti dhokatan Iyyasuuutti himame; **18** innis goraadeedhaan fixan. **36** Iyyasuu fi Israa'eloonni akkana jedhe; "Dhagaa guddaa isaa afaan holqa sanaatti hundis isa wajjin Egloonii ka'anii gara Kebroonitti ol gangalchaatii akka isaan eeganif namoota achitti ba'anii ishee waraan. **37** Isaanis magaalattii qabatanii ramadaa. **19** Isin diinota keessan ari'attii karaa dugda mootii ishee, gandoota isheetii fi nama ishee keessa duubaatiin rukutaa malee hin dhaabatina! Sababii jiru hunda goraadeedhaan fixan. Nama tokko iyuu

hin hambifne. Akkuma Egloon godhan sana ishee fi fi mootota isaanii illee qabatee goraadeedhaan fixe. Innis nama ishee keessa jiru hunda guutumaan guutuutti akkuma garbichi Waaqayyoo Museen ajajetti guutumaan barbadeessan. **38** Ergasiis Iyyasuun fi Israa'eloonni hundi isha wajjin of irra deebi'anii Debiirin dha'an. **39** Isaanis magaalattii, mootii isheetii fi gandoota ishee qabatanii goraadeedhaan fixan. Namoota ishee keessa jiraatan hundas guutumaan guutuutti fixan. Nama tokko iyyuu hin hambifne. Akkuma Libnaa, mootii isheetii fi Kebroon godhan sana Debiirii fi mootii ishee godhan. **40** Iyyasuunis akkasiin guutummaa biyya sanaa, biyya gaaraa, Negeebi, biyya gammoojiji, tabbawwan tulluutii fi mootota isaanii hundas mo'ate. Inni akkuma Waaqayyo Waaqni Israa'el ajajetti waan hafuura baafatu hunda guutumaan guutuutti balleesse inni waan Waaqayyo Musee ajaje sana Museenis akkasiin guutummaa biyya sanaa qabate; kunis biyya malee nama tokko illee hin hambifne. **41** Iyyasuunis akkasiin guutummaa biyya sanaa qabate; kunis biyya Qaadesh Barnee irraa jalqabee hamma Gaazaatti, gama lixa aduu, Arabbaa fi gaarran Israa'el gammoojiji Guutummaa biyya Gooshen hamma Gibe'oonitti qabate. **42** Sababii Waaqayyo Waaqni Israa'el Israa'eliff loleef tokkoon mo'ate. **43** Ergasiis Iyyasuun Israa'eloota hunda wajjin gara qubata Gilgaalitti deebi'e.

11 Yaabiin mootichi Haazoor waan kana dhageeyaan Yoobaab mooticha Maadooniitti, mootota Shimroonii fi Akshaafitti ergaa ergate; **2** akkasumas mootota kaabaa kanneen tulluuwan irra jiraatanitti, kanneen gama kibba Kinereetiin Arabbaa keessa jiraatanitti, kanneen gama dhi'a biiftuutiin lafa gammoojijiit fi Door keessa jiraatanitti ergaa ergate; **3** Kana'anota gama ba'a biiftuutii fi lixa biiftuutiin jiraatanitti, Amoorotatti, Heetotatti, Feerzotaatti Yebuuosa biyya gaaraa keessa jiraatanitti fi mootota Hiiwotaa kanneen Gaara Hermoon jala biyya Miisphaa keessa jiraatanitti ergaa ergate. **4** Isaanis tuuta loltoota isaanii hunda, fardeenii fi gaariiwan lolaa baay'ee jechuunis humna waraanaa guddaa kan akka cirracha qarqara galaanaa baay'ok qabatanii dhufan. **5** Mootonni kunneen hundi loltoota isaanii walitti makataniii Israa'eloota waraanoon Bishaanota Meeroon cina qubatan. **6** Waaqayyo Iyyasuudhaanakkana jedhe; "Sababii ani bor yeroo kanatti reefa isaanii hunda dabarsee Israa'elootatti kenuuf hin sodaatin. Ati hidda kottee fardeen isaanii kukkutee gaariiwan isaanii gubuu qabda." **7** Kanaafuu Iyyasuun fi loltonni isaa hundi tasuma bishaan Meeroon biratti isaanitti dhufanii isaan dha'an; **8** Waaqayyos dabarsee harka Israa'elootaatti isaan kenne. Isaanis jara mo'atanii hamma Siidoona Guddootti, hamma Misrefooti Maayimiitti, hamma Sulula Miisphaa kan gama ba'a biiftuutti isaan ari'an; hamma namni hundi dhummittis isaan dha'an. **9** Iyyasuunis akkuma Waaqayyo ajaje sana isaan godhe; innis hidda kottee fardeen isaanii kukkutee gaariiwan isaanii kan lolaa gube. **10** Yeroo sanatti Iyyasuun of irra deebi'ee Asoor qabatee mootii ishee goraadeedhaan ajjeese. Haazooris magaalaa guddittii mootummoota kanneen hundumaa turt. **11** Isaanis nama ishee keessa jiru hunda goraadeedhaan fixan. Waan hafuura baafatu tokko illee utuu hin hambisin guutumaan guutuutti balleessan; Iyyasuun Haazoorinis ni gube. **12** Iyyasuun magaalaawwan mootota hundaa

fi mootota isaanii illee qabatee goraadeedhaan fixe. Innis sanaa hunda ofii isaaniiif fudhatan; namoota hunda tokko iyyuu hin hambifne. Akkuma garbichi Waaqayyoo Museen ajajetti guutumaan guutuutti isaan balleesse. **13** Ta'us Israa'eloonni magaalaa Haazoor ishee Iyyasuun gube sana malee magaalaawwan tabba irratti ijaraman tokko illee hin gubne. **14** Israa'eloonni boojuu fi horii magaalaawwan tabba irratti ijaraman tokko illee hin gubne. **15** Akkuma sanaa hunda ofii isaaniiif fudhatan; namoota hunda tokko iyyuu hin hambifne. Akkuma garbichi isaa Musee ajaje sana Museenis hafuura baafatu tokko illee hin hambifne. **16** Akkuma ishee godhan. **17** Iyyasuunis akkasiin guutummaa Waqaqayyo garbicha isaa Musee ajaje sana Museenis hafuura baafatu hunda guutumaan guutuutti balleesse inni waan Waaqayyo Musee ajaje keessaa waan tokko illee utuu hin hoijetin hin hambifne. **18** Iyyasuunis akkasiin guutummaa biyya sanaa qabate; kunis biyya malee tokko illee hin hambifne. **19** Iyyasuunis akkasiin guutummaa biyya sanaa qabate; kunis biyya gaaraa, Negeebi hunda, guutummaa Gooshen, gammoojiji Qaadesh Barnee irraa jalqabee hamma Gaazaatti, gama lixa aduu, Arabbaa fi gaarran Israa'el gammoojiji Guutummaa biyya Gooshen hamma Gibe'oonitti qabate. **20** Akkuma Waaqayyo Musee ajaje sanatti gara laafina tokko malee isaan barbadeessudhaan guutumaan guutuutti isaan balleessuudhaaf jedhee akka isaan Israa'elootatti waraana bananiif kan garaa isaanii jabeesse Waaqayyo mataa issa ti. **21** Iyyasuun yeroo sanatti dhaqee biyya gaaraa keessa jechuunis Kebroon, Debiirii fi Aanaab, akkasumas biyya gaaraa Yihuudatii fi biyya gaaraa Israa'el hunda keessa Anaaqota barbadeesse. Iyyasuun isaanii fi magaalaawwan isaanii guutumaan guutuutti barbadeesse. **22** Gaazaa, Gaatii fi Ashdoodi malee kutaan biyya Israa'el kan Anaaqonni keessatti hafan tokko iyyuu hin turre. **23** Kanaafuu Iyyasuun akkuma Waaqayyo Musee ajaje sanatti biyya guutuutti qabatee akkuma mana gosa gosa isaanii dhaala godhee Israa'elootaaf kenne. Biyyattiinis akkasiin waraana irraa boqonmaa argatte.

12 Warri Kunneen mootota Israa'eloonni mo'atanii biyyoota isaanii jechuunis gama ba'a Arabbaa hunda dabalatee, ba'a Yordaanos, Sulula Arnooniiitti hamma Tulluu Hermoonitti irraa fudhatanii dha: **2** Sihoon mootiin Amoorotaa, Heshboon keessa taa'ee Aro'eer ishee qarqara sulula Arnooniiitti argamtu sanaa jalqabee hamma Laga Yaaboq kana daarii Amoonotaatti bulchaa ture; kunis walakkaa Gili'aad balata. **3** Akkasumas ba'a Arabbaa Galaana Kinereetiitti jalqabee hamma Galaana Arabbaa yookaan Galaana Soogiddaatti, hamma Beet Yashimootitti, achii immoo karaa Kibbaatiin hamma tabba Phisgaatti bulchaa ture. **4** Oogi mootichi Baashaan kan sanyii Refaayim keessaa isa dhumaa ta'e sun Ashtaerotii fi Edreyii bulchaa ture. **5** Innis Tulluu Hermoon, Salkaa, guutummaa Baashaan hamma Geshuurotaatti fi Ma'akaataatti, walakkaa Gili'aad immoo hamma daangaa Sihoon mooticha Heshboonitti bulchaa ture. **6** Museen garbichi Waaqayyootii fi Israa'eloonni isaan mo'atan. Museen

garbichi Waaqayyoo biyya isaanii Ruubeenotaaf, gosa biyya Geshuurotaatii fi Ma'akaatotaa, guutummaa Gaadiitii fi walakkaa gosa Minaaseetiif dhaala godhee Tulluu Hermoonii fi guutummaa Baashaan hamma kenne. **7** Mootonni biyya Iyyasuun fi Israa'eloonni Yordaanosin gama lixa biiftuutti mo'atanii kanneenii dha: biyyi isaanii Ba'aal Gaad Sulula Libaanoon keessa jirtu sanaa jalqabee hamma Tulluu Halaaq kan gara See'iir lafa Iyyasuun akkuma gosa gosa isaaniitti dhaala godhee Israa'elootaaf kenne sanaatti ol ka'u dha. **8** Biyyoonni kunneenii biyya gaaraa, biyya karaa lixaa, Arabbaa, tabba tulluu, lafa alootii fi Negeebi jechuuniis biyyoota Heetotaa, Amoortaa, Kana'anotaa, Feerzotaa, Hiiwatuutii fi Yebuuosataa ti. **9** Mootii Yerikoo, tokko mootii Aayi kan Beet'eel bira, tokko **10** mootii Yerusalem, tokko mootii Kebroon, tokko **11** mootii Yarmuut, tokko mootii Laakkish, tokko **12** mootii Egloon, tokko mootii Geezir, tokko **13** mooticha Debiir, tokko mootii Gaadeer, tokko **14** mootii Hormaa, tokko mootii Aaraad, tokko **15** mootii Libnaa, tokko mootii Adulaam, tokko **16** mootii Maqueedaa, tokko mootii Beet'eel, tokko **17** mootii Tafuu'a, tokko mootii Heefer, tokko **18** mootii Afeeq, tokko mooticha Lashaaroon, tokko **19** mootii Maadoon, tokko mootii Haazoor, tokko **20** mootii Shimroon Meroon, tokko mootii Akshaaf, tokko **21** mootii Ta'anaak, tokko mootii Megidoo, tokko **22** mootii Qadesh, tokko mootii Yoqeni'aam kan Qarmeloos jiraatu, tokko **23** mootii Door kan tabba Door irra jiraatu, tokko mootii Gooyim kan Gilgaal keessaa jiraatu, tokko **24** mootii Tiirzaa, tokko.

13 Waaqayyos yeroo Iyyasuun bara dheeraa jiraatee dulloomettiakkana jedheen; "Ati amma akka malee dulloomteera; garuu amma iyuu lafti dhaalamuu qabu baay eetu jira. **2** "Lafti hafe sunis kanaa dha: "guutummaa biyya Filisxeemotaatii fi Geshuurotaa, **3** karaa ba'a Gibxiitiin laga Shihorrii hamma kaaba daarii Ashqalonitti jiru hundi akka biyya Kana'anotaa hedama. Kunis biyya Awootaa kan kutaa biyyoota bulchitoota Filisxeemota shanan jechuunis Gaazaa, Ashdood, Eqroon, Gitii fi Eqroon; **4** karaa kibbaatiin immoo guutummaa biyya Kana'anotaa, Me'aaraa Siidoonaatii hamma Afeeqiitti biyya Amoorotaa **5** kan biyya Gebaalotaa ti; akkasumas karaa ba'atiin guutummaa Libaanoon, Ba'aal Gaad kan Tulluu Hermoon jalaa hamma Leeboo Hamaatitti. **6** "Ani mataan koo jiraattota biyya gaaraa kanneen Libaanoonii hamma Misrefooti Maayimiitti jiraatan jechuunis Siidoonota hunda fuula Israa'eloota duraa ari'ee nan baasa. Ati akkumaani si ajajetti biyya kana akka dhaalaatti Israa'elootaaf hiri; **7** kanas gosoottu sagallanii fi walakkaa gosa Minaaseetiif dhaala godhii hiri." **8** Walakkaan gosa Minaasee kaan, gosti Ruubeenii fi gosti Gaad biyya Yordaanosin gama ba'aa kan Museen garbichi Waaqayyoo isaanii kennee ture sana akkuma inni isaanii qoodetti fudhatan. **9** Biyyi sunis Aro'er kan qarqara Sulula Arnooniitti, argamtuu fi magaalaal walakkaa sulula sanaa keessaatii jalqabee dirree Meedebaan dabalatee hamma Diibooniitti diriira; **10** akkasumas magaalaawwan Sihoon mootii Amoorotaa kan Heshboon bulchaa ture sanaa hunda dabalatee hamma daarii Amoonotaatti diriira ture. **11** Kana malees Gili'aad,

Tulluu Hermoonii fi guutummaa Baashaan hamma Salkaatti **12** jechuuniis guutummaa mootummaa Oogi kan Baashaan keessaa isa Ashtaartii fi Edreyii bulchaa ture kan sanyii Refaayimootaa keessaa isa dhumaat ta'e sanaatti diriira. Museenis isaan mo'atee biyya isaanii fudhate. **13** Garuu sababii Israa'eloonni ari'anii isaanii hin baasiniif Geshuuronii fi Ma'akaatonni hamma ammaatti Israa'eloota gidduu jiraatu. **14** Gosa Lewwiitiif garuu inni dhaala tokko illee hin kennine; akkuma inni waadaa isaaniiif gale sanatti aarsaan ibiddaan Waqaqayyo Waaqa Israa'eliiif dhi'effamu dhaala isaanii. **15** Wanni Museen gosa Ruubeeniif, balbala balbalaan kenne kanaa dha: **16** Biyya Aro'er kan qarqara Sulula Arnoon, magaalaattii walakkaa sululaatii jalqabee dirree Arnoon, Meedebaan biri jiru hunda **17** hamma Heshboonii fi magaalaawwan ishee kanneen dirree irra jiran hunda jechuuniis Diiboon, Baamooti Ba'aal, Beet Ba'aal Me'oone, **18** Yaahizaa, Qidemoot, Meefi'aat, **19** Kiriyaataayim, Sibimaa, Zeret Shahari ishee gaara sululaa irratti argamtu, **20** Beet Phe'oor, tabba Phisgaatiif fi Beet Yashiihamot **21** jechuuniis magaalaawwan dirree irraa hundumaa fi guutummaa mootummaa Sihoon mooticha Amoortaa kan Heshboon keessa jiraatee bulchaa ture hundaa ti. Museenis Sihoonii fi bulchitoota Midyaanotaa kanneen Eewii, Reqem, Zuuri, Huurii fi Rebaa mo'ate; isaanii Sihoonii walii galanii biyya sana keessa jiraachaa turan. **22** Israa'eloonni warra lola keessatti ajjeefaman irratti dabalanii Bal'aam ilma Be'oor falfalticha sanas goraadeedhan ajiiesen. **23** Daangaan Ruubeenotaar qarqara laga Yordaanos ture. Magaalaawwan kanneenii fi gandoonniisaanii akkuma balbala balbala isaanii dhaala gosa Ruubeen. **24** Wanni Museen gosa Gaadiitif balbala balbalaan kenne kanaa dha: **25** Daangaan Isaaniis Ya'izeer, magaalaawwan Gili'aad hundumaa fi walakkaa biyya Amoonota kan hamma Aro'eritidi diriiree gara ba'a Rabbaatti argamuu dha; **26** akkasuma Heshboonii jalqabee hamma Raamaatitti Miisphaa fi Betoomiitti, Mahanyiimi jalqabee hamma daangaa Debiiritti diriiruu dha; **27** amma illee sulula keessa, Beet Haaraam, Beet Niimraa, Sukooti, Zaafoonii fi biyya Sihoon mootichi Heshboon bulchu kan gara ba'a Yordaanos kan hamma dhuma Galaana Kinereetti diriiree jiru sanaa dha. **28** Magaalaawwan kunneenii fi gandoonniisaanii akkuma balbala balbala isaanii dhaala gosa Gaad. **29** Wanni Museen walakkaa gosa Minaaseetiif jechuunis walakkaa maatti sanyii Minaaseetiif balbala balbalaan kenne kanaa dha: **30** Daangaa biyya Mahanyiimi jilqabee biyya Baashaan guutuu dabalatee naannoo bulchiinsa Oogi mooticha Baashaan jechuunis qubata Yaa'iir kan Baashaan keessaa magaalaal jaatama, **31** walakkaa biyya Gili'aad, Ashtaartii fi Edreyii, magaalaal Oogi mootichi Baashaan jiraatuutti diriira. **32** Kun dhaala Museen yeroo Yordaanos gama jechuunis gama ba'a Yerikoo dirree Mo'aab keessa ture sanatti qoodee dha. **33** Gosa Lewwiitiif garuu Museen waan tokko illee hin kennine; akkuma inni waadaa isaaniiif gale sanatti Waqaqayyo Waaqni Israa'el dhaala isaanii ti.

14 Lafti Isra'a'eloonni biyya Kana'aan keessatti ka'ee karaa Azimooniin darbee hamma lafa goggogaa akka dhaalaatti argatan kan Ele'aazaar lubichi, Gibxiitti dhufee galaana ga'ee dhaabata. Daariin isaanii Iyyasuu ilmi Nuunitii fi hangafoonni balbala gosoota kan gara kibbaa kanaa dha. **5** Daariin gara ba'aas Isra'a'l esaaniif qoodan kanaa dha. **2** Dhaallii isaanii Galaana Soogiddaa ture; innis hamma dhuma laga kunis akkuma Waaqayyo Musee ajajettiixaadhaan gosa Yordaanositti deema. Daariin gara kaabaa immoo galoo sagalii fi walakkaa gosa tokkootiif kennname. **3** Museen galaanaa kan qarqara Yordaanosii jalqabee **6** gara karaa ba'a Yordaanosii gosoota lamaanii fi walakkaaf Beet Hoglaatti ol ba'ee ergasii immoo karaa kaaba dhaala godhee kennue ture; gosa Lewwiitiif garuu warra Beet Arabbaatiin gara Dhagaa Boohan ilma Ruubeenitti kaan gidduutti dhaala tokko illee hin kennine; **4** ilmaan deema. **7** Daariin sunis ergasii Sulula Aakoor keessaa Yoosef gosa lama ta'anii turaniitii; isaanis Minaasee fi Debiritti ol ba'ee gara Gilgaal gama kibba laga sanaatiin Efreem. Lewwomni garuu magaalawwan keessa jiraatan, fuullee Malkaa Adumiim sanaa kaabatti gora. Daariin bushayee fi loon isaanii bobbaafatan malee qooda kun ittuma fufee gara bishaanota Een Shemeshi darbee lafaa tokko illee hin arganne. **5** Kanaafuu Isra'a'eloonni Een Roogeelitti gad ba'a. **8** Ergasiis karaa kibba tabba akkuma Waaqayyo Musee ajajetti biyya sana hiratan. **6** magaalaa Yebuuusotaatiin jechuunis Yerusaalemittiin Ergasiis namoomni Yihuudaa Gilgalittti gara Iyyasuu ba'ee Sulula Ben Hinoom irraan darba. Achiis ba'ee dhufan; Kaaleb ilmi Yefunee namichi gosa Qeneez sun qarqara kaaba Sulula Refaayimitti fiihee tulluu gama akkana jedheen; 'Ati waan Waaqayyo Qaadash Barnee lixa Sulula Hinoom jirutti ol ba'e. **9** Daariin sun keessatti waa'ee keetii fi waa'ee koo Musee nama Waaqaa ammas fiihee gaaraa irraa ka'ee gara burqaa bishaanota sanatti dubbate ni beekta. **7** Yeroo Museen garbichi Neftoo'atti qajeel ee magaalawwan Tulluu Efrooniin Waaqayyoo sun akka ani biyyattii basaaasuf Qaadash ba'ee gara Ba'aalaatti jechuunis Kiriyaati Ye'aariimitti Barneetii na erge umuriin koo waggaafurtaa ture. gad bu'e. **10** Ergasiis Ba'aalaas irraa Tulluu See'iiriitti gara Anis gabaasa waan mirkaneeffadhe sanaa nan fideef; **8** lixaatti garagalee tabba kaaba Tulluu Yi'aariim jechuunis obboloonni koo warri na wajjin achi dhaqan garuu akka Kesaaloon irra ba'ee itti fufuudhaan Beet Shemeshitti onneen sabaa sodaadhaan baqxu godhan. Ta'us ani garaa gad bu'ee Tiimnaahitti darba. **11** Gara kaaba tabba koo guutuudhaan Waaqayyo Waqa koo duukaa bu'e. Eqroonitti darbee Shikeroonitti goree Tulluu Ba'aalaas **9** Kanaafuu Museen gaafas akkana jedhee naa kakate. irra qaxxaamuruudhaan hamma Yabni'eelitti deema. 'Sababii ati garaa kee guutuudhaan Waaqayyo Waqa Daariin sunis galaana ga'ee dhaabate. **12** Daariin gara koo duukaa buuteef, lafti miilli kee tuqe sun hamma lixaat immoo qarqara Galaana Guddaa ti. **13** Iyyasuu bara baaatti dhaala keetii fi dhaala ilmaan keetii ta'a.' akkuma Waaqayyo isa ajajetti, qooda Yihuudaa irraa **10** "Egaa Waaqayyo akkuma waadaa gale sanatti, gaafa kuteey Kebroon biyya Kiriyaati Arbaaq jedhamtu sana Museedhaan akkas jedhe kan yeroo Isra'a'l gammoojii Kaaleb ilma Yefuneetiif kenne. Arbaaq kunis abbaa keessa asii fi achi jooraa turee jalqabee waggaafurtaa Akaaq. **14** Kaalebis ilmaan Akaaq sadan jechuunis shan na jiraachiseera. Kanaafuu ani har'a kunoo waggaaf Sheeshaayiin, Ahimaniif fi Talmayi sanyii Akaaq ari'ee saddeettamii shan guuteera! **11** Ani har'as akkuma gaafa achii baase. **15** Achiis namoota biyya Debiir ishee dur Museen na erge sanaa jabaa dha; ani akkuman dur ture Kiriyaati Seefer jedhamaa turte sana keessa jiraatanitti sana amma iyyuu duula dhaquuuf jabaa dha. **12** Egaa duule. **16** Kaalebis, "Ani nama Kiriyaati Seefer lolee amma biyya gaaraa kan Waaqayyo gaafa sana waadaa qabatutti intala koo Aaksaa nan heerumsiisa" jedhe. naa gale kana naa kenni. Ati mataan kee iyyuu akka **17** Obboleessi Kaaleb, Otnii'eel ilmi Qenaz magaalatii Anaqaonni achi keessa jiraatan, akka magaalawwan qabate; Kaalebis intala isaa Aaksaa isatti heerumsiise. isaanii gurguddaa ta'anii fi dallaa jabaan marfaman **18** Isheenii yeroo gara Otnii'eel dhuftetti akka inni gaafas dhageesseerta; yoo Waaqayyo na gargaare garuu abbaa ishee lafa qotiisaakadhatu isa kakaafte. Kaalebis ani akkuma Waaqayyo jedhe sanatti ari'ee isaan baasa." yommuu isheen harreee irraa buuttetti, "Ani maal **13** Iyyasuuunis Kaaleb ilma Yefunee eebbissee Kebroon, siif godhu?" jedhee ishee gaafate. **19** Isheenii deebiftee, dhaala godhee kenneef. **14** Kanaafuu sababii inni garaa "Waan addaa tokko naga godhi. Akkuma Negeeb keessatti isaa giutuudhaan Waaqayyo Waqa Isra'a'l duukaa lafa naa kennite sana burqaawwan bishaanii naa kenni" bu'eef Kebroon hamma har'aatti iyyuu dhaala Kaaleb jetteen. Kaalebis burqaawwan olitii fi gadii kenneef. ilma Yefunee namicha gosa Qeneez sanaa taatee hafte. **20** Dhaallii gasti Yihuudaa balbala balbala argate **15** Kebrroon duraan maqaa namicha Arbaaq jedhamtu kan Kunoo kana: **21** Negeeb keessaa magaalawwan gosa Anaaqota hunda keessaa nama guddaa ture tokkootiin Yihuudaa kanneen qarqara kibbaatti daarii Edoom irratti Kiriyaati Arbaaq jedhamtee waamamaa turte. Ergasiis argaman kanneenii dha: Qabzi'eel, Eederi, Yaaguur, **22** Qiinaa, Diimona, Adi'aada, **23** Qaadash, Haazoor, Yitinaan, **24** Ziif, Telem, Ba'aalooti, **25** Haazoor Hadaataa, Keriyooti kan Hezroon jedhamtu sana, **26** Amaam, Shemaa, Molaadaa, **27** Hazar Gadaa, Heshmoon, Beet Phelexi, **28** Hazar Shuu'aal, Bersheebaa, Biziyyotiyaa, **29** Ba'aalaas, Iyyiim, Ezem, **30** Eltolaa, Kisiiil, Hormaa, **31** Siiglaag, Madmaanaa, Saansaanaa, **32** Lebaa'oot, Shilihiim, Aayiniif fi Rimoornii dha; magaalawwarii fi gandoonni isaanii walumaa galatti digdamii sagal

15 Qoodni gosa Yihuudatiif balbala balbalan ramadame hamma daarii Edoomitti, qarqara kibbaatiin immoo hamma Gammojjii Siinnitti bal'ata. **2** Daariin isaanii karaa kibbaa galoo galaanaa qarqara kibba Galaana soogiddaattii jalqabee **3** kibba Malkaa Aqrabiim qaxxaamuree gara Siin itti fufee hamma kibba Qaadesh Barneetii deema. Ergasiis Hezroon darbee Adaaritti ol ba'ee gara Qarqaatti gora. **4** Ergasiis immoo achiis

turan. **33** Karaa sulula lixa biiftuutiin immoo; Eshitaal ol, gama Lixaatiin Laga Qaanaatti gad bu'ee galaana ga'ee Zoraa, Ashinaa, **34** Zaano'aa, Een Ganiim, Tafuu'aa, dhaabata. Dhaalli gosti Efrem balbala balbalaan argatte Eenaami, **35** Yarmuti, Adulaam, Sookoo, Azeeqaa, **36** Sha'arayiim, Adaitaayim, Gedeeraa fi Gedeeroootaayimii dha; magalaawwanii fi gandoonni isaanii kudha afur turan. **37** Zenaan, Hadaashaa, Migdaal Gaad, **38** Dili'aan, **40** Kaboon, Lahimaas, Kiitiliish, **41** Gedeeroooti, Beet Daagon, Na'amaa fi Maqeeda dha; magalaawwanii fi gandoonni isaanii kudha ja'a turan. **42** Libnaa, Eeteeri, Ashaan, **43** Yiftaa, Ashinaa, Nezibi, **44** Qeyillaa, Akzibii fi Maareeshaa dha; magalaawwanii fi gandoonni isaanii sagal turan. **45** Eqroon, qubatawwanii fi gandoota naannoo ishee jiran wajjin, **46** akkasumas karaa lixa Eqrooniiti qubatawwanii fi gandoota isaanii kanneen naannoo Ashdood jiran hunda, **47** Ashdood, magaalaa isheetti fi gandoota ishee, Gaazaa, magaalaa isheetti fi gandoota ishee kanneen hamma Laga Gibxii fi hamma qarqara Galaana Guddichaatti jiranii dha. **48** Biyya gaaraa keessatti immoo: Shaamir, Yatiir, Sookoo, **49** Danaa, Kiriyaati Sanaa jechuunis Debiir, **50** Aanaab, Eshitmo'aa, Aaniim, **51** Gooshen, hooloonii fi Giiloo dha; magalaawwanii fi gandoonni isaanii kudha tokko turan. **52** Araab, Duumaa, Eshi'aa, **53** Yaanuum, Beet Tafuu'aa, Afeeqa, **54** Humtaa, Kebroon ishee Kiriyaati Arbaaq jedhamtuu fi Zi'oorig dha; magalaawwanii fi gandoonni isaanii sagal turan. **55** Maa'on, Qarmeloos, Ziif, Yutaa, **56** Yizir'eel, Yooqid'aam, Zaano'aa, **57** Qaayin, Gibe'aa fi Tiimnaahii dha; magalaawwanii fi gandoonni isaanii kudhan turan. **58** Halhuul, Beet Zuuri, Gedoor, **59** Ma'aaraati, Beet Anootii fi Elteeqoonii dha; magalaawwanii fi gandoonni isaanii ja'a turan. **60** Kiriyaati Ba'al kan Kiriyaati Ye'aariim jedhamtuu fi Raabbaa dha; magalaawwanii fi gandoonni ishee lama turan. **61** Gammoojjii keessatti immoo: Beet Arabbaa, Midiin, Sekaakaa, **62** Niibishaan, Magaalaa Soogiddaatti fi Een Gaadii dha; magalaawwanii fi gandoonni isaanii ja'a turan. **63** Sabni Yihuudaa garuu Yebuusota Yerusaalem keessa jiraachaa turan sana ari'anii baasuu hin daneeny; Yebuusonis hamma har'atti saba Yihuudaa wajjin Yerusaalem keessa jiraatu.

gama Lixaatiin Laga Qaanaatti gad bu'ee galaana ga'ee kanaa dha. **9** Daariin kun magalaawwanii fi olloota isaanii kanneen dhaala gosa Minaasee keessatti gosa Efremiif hambifaman hundas ni dabalata. **10** Isaan Kana'aonta Geezir keessa jiraachaa turan sana ari'anii Miispaa, Yoqt'i eel, **39** Laakkiiish, Boozqaati, Egloon, achii hin baafne ture; hamma har'atti Kana'aanonni saba Efrem gidduu jiraatu; garuu akka hojji humnaa hoijetan dirqamu.

17 Gosti Minaasees qooda argatte; inni ilma Yoosef hangafa tureetii. Maakiir ilmi Minaasee hangaftichi abbaan Gili'aadotaa sun sababii lolttu jabaa ta'eef Gili'aadii fi Baashaan isaaq kennaman. **2** Kanaafuu qoodni kun saba Minaasee warra hafaniif jechuunis balbala Abii'ezer, Heleq, Asri'eel, Sheekem, Heeferii fi Shemiidaaf kennname. Kunneenis balbala balbala isaanitiin ilmaan Minaasee ilma Yoosef kanneen biraati. **3** Zelofehaad ilmi Heefer, ilmi Gili'aad, ilma Maakiir, ilmi Minaasee sun intallan malee ilmaan hin qabu ture. Maqaan intallan isaaas Mahilaa, Nohii, Hoglaa, Miilkaa fi Tiirzaa. **4** Isaanis gara Ele'aazaar lubichaa, gara Iyyasuu ilma Nuunitii fi gara hooggantootaa dhaqanii "Waaqayyo akka inni obboloota keenya gidduutti dhaala nuu kennuuf Musee ajajeera" jedhan. Kanaafuu Iyyasuu akkuma ajaja Waqqayyotti obboloota abbaa isaanii wajjin dhaala kennuef. **5** Minaaseen Gili'aadii fi Baashaan keessaa gama ba'a Yordaanositti lafa iddo kudhanitti hiramtu qaba ture. **6** Kunis sababii intallan gosa Minaasee sun ilmaan dhiiraa gidduutti qooda argatanii. Lafti Gili'aad ilmaan Minaasee kanneen hafaniif kennamate. **7** Daangaan gosa Minaasee Aasheerii ka'ee hamma Mikmetaati kan karaa ba'a Sheekem jirtu sanaatti bal'ata. Daangaan sunis achii ka'ee kibbaan gad bu'ee saba Een Tafuu'aa keessa jiraatus dabalata. **8** Biyyi Tafuu'aa kan Minaasee ture; Tafuu'aa mataan ishee garuu karaa daangaa Minaaseetiin kan ilmaan Efremiif ture. **9** Daangaan sun karaa kibbaatiin ittuma fufee Laga Qaanaa bira ga'a. Magalaawwan Efrem kanneen magalaawwan Minaasee gidduutti argamanitu ture; daangaan Minaasee garuu Kaaba lagichaa irra darbee galaana bira ga'ee dhaabata. **10** Biyyi sun karaa kibbaatiin kan gosa Efremiit; karaa kibbaatiin immoo kan gosa Minaasee ti. Biyyi Minaasee hamma galaanaatti deemee karaa kaabaatiin Aasheerin, karaa ba'atiin immoo Yisaakorin daangeessa. **11** Minaaseen Yisaakorii fi Aasheer keessaa Beet She'aa, Yible'aamii fi saba Door, Eendoor, Ta'anaakii fi Megidoo qubatawwan naannoo isaanii jiran wajjin qaba ture; sadaffaan immoo Naafootii dha. **12** Ta'us sababii Kana'aanonni biyya sana jiraachuuf kutatanii turaniif gosti Minaasee magalaawwan kanneen qabachuu hin daneeny. **13** Garuu Isra'eelooni yommuu jabina argachaa dhufanitti akka isaan hojji humnaa hoijetan godhan malee Kana'aonta achii hin baafne. **14** Namoonni Yoosefis Iyyasuuudhaan, "Ati maalif ixaa tokkoo fi qooda tokko qofa dhaala nuu kennite? Nu saba akka malee baay'ee fi saba Waaqayyo guddisee eebbisee dha" jedhan. **15** Iyyasuuunis, "Yoo isin akka malee baay'attanii biyyi gaaraa Efrem kun isinitti dhiphattie bosona seenaatii biyyi Feerzotaati fi Refaayimootaa keessatti iddo

jireenyaa qopheeffadhaa” jedhee deebiseef. **16** Namoonni lafa diriiraa irra jiraatan hundi, warri Beet She’aanii fi qubatawwan ishee akkasumas warri Sulula Yizri’el keessa jiraatan hundi gaariiwwan sibiliilaa qaban” jedhanii deebisan. **17** Iyyasuuun garuu mana Yoosefiin jechuunis Efreesiim fi Minaaseedhaan akkana jedhe; “Isin saba akka malee baay’ee kan humma guddaa qabuu dha. Ixaa tokko qofa hin qabaattan. **18** Biyya gaaraa kan bosonaa garuu ni qabaattu; bosona cira; biyyattiini hamma qarqara daangaa isheetti kanuma keessan taati; Kana’anonni yoo gaariiwwan sibiliilaa qabaatani jajjaboo ta’aniis isin ariitaniis isaan baasuu dandeessu.”

18 Guutummaan waldaa Israa’el Shiilootti walitti qabamee dafkaana wal ga’ii achitti dhaabate.

Biyyattiin harka isaanii jala galte; **2** ta’us amma illee gosoонни Israa’el torba dhaala isaanii hin fudhanne ture. **3** Kanaafuu Iyyasuuun Israa’elootaan akkana jedhe; “Isin utuu biyya Waaqayyo Waqaani abbootii keessanii isinii kenne kana hin fudhatin hamma yoomiitti turtu? **4** Tokkoo tokkoo gosaa keessaa nama sadii sadii kennadhaa. Anis akka isaan biyya sana ilaalani akkuma dhaala gosa hundaatti waa’ee ishee barreessanii isaan nan erga. Isaanis ergasii gara kootti deebi’u. **5** Isin biyya sana iddo torbatti qoodu qabdu. Yihuudaan biyya karaa Kibbaa keessatti hafee manni Yoosef immoo biyya karaa kaabaatti hafuu qaba. **6** Isin erga waa’ee biyya iddo torbatti qoodamte sanaa barreessitanii booddee gabaasa natti fidaa; anis fuula Waaqayyo Waqa keenyaa duratti ixaa isinii buusa. **7** Gosti Lewwii garuu gidduu keessanitti qooda lafaa hin argatu; sababiin isaaas tajaajilli lubummaa kan isaan Waaqayyoof kennan sun dhaala isaanii ti. Gosti Gaad, kan Ruubeenii fi walakkaan gosa Minaasee duraanuu karaa ba’a Yordaanosii qooda isaanii argatanii jiru. Museen garbichi Waaqayyoo sun isaanii kennee ture.” **8** Kanaafuu jarri karaa isaanii qabatanii qajeelan; Iyyasuuun warra haala biyyattiin barreessuu dhaqaniin akkana jedhe; “Dhaqatii biyya sana sakatta’attii waa’ee ishee galmeessaa. Ergasiis immoo gara koo kottaa; anis asuma Shiilootti fuula Waaqayyoo duratti ixaa isinii nan buusa.” **9** Kanaafuu namoonni sun ka’aniis biyya sana keessa dedeemanii waa’ee haala ishees magaalaadhaan iddo torbatti qoodanii kitaaba maramaa irratti barreessanii qubata Shiilootti gara Iyyasuuutti deebi’an. **10** Iyyasuuun ergasiis Shiiloo keessatti fuula Waaqayyoo duratti ixaa buuseef; akkuma qooda gosa isaaniiits Israa’elootaaf biyyattii hire. **11** Ixaan jalqabaa akkuma balbala balbala isaanii gosa Beniyaamiif ba’e. Biyyi isaan ixaadhaan argatanis gosa Yihuudaatiif gosa Yoosef gidduutti argama. **12** Karaa kaabaatiin daariin isaanii Yordaanosii ka’ee kaaba tabba Yerikoo irra darbuudhaan karaa lixaatiin biyya gaaraatti gad bu’ ee gammoojji Beet Aawweniitiin ba’ a. **13** Achii ka’ee kibba tabba Luuzitti jechuunis Beet’eelitti darbee gara Axaaroti Adaa kan gaara kibba Beet Horoon isaa gadii sanaatti gad bu’ a. **14** Daariin sunis karaa kibbaatiin gaara Beet Horooniitt garagalee jiru sanaa ka’ee karaa lixaatiin gara kibbaatti goree magaalaalaa ilmaan Yihuudaan kan

Kiryaati Ba’al jechuunis Kiryaati Ye’aaruum ga’ a. Kunis Yoosefis, “Biyyi gaaraa kun nu hin ga’ u; Kana’anonni daangaa lixaa ti. **15** Daangaan kibbaa karaa lixaatiin qarqara Kiryaati Ye’aarumiiti jalqaba; daangaan isaa immoo gara bishaan Neftoo’atti gad bu’ a. **16** Daangaan sunis karaa kaaba Sulula Refaayimiitiin gara gaara Sulula Ben Hinoomitti garagalutti gad bu’ a. Innis tabba kibba magaalaa Yebuuosataa biraan gara Sulula Hinoomitti itti fufee gara Eeri Roogeelitti gad bu’ a. **17** Ergasii gara kaabaatti goree Eeni Shemeshi dhaqa; achii ka’ees gara Geliloot kan Malkaa Adumiimitti gara galtee jirtu sanaa itti fufee hamma Dhagaa Boohan ilma Ruubeen sanaatti gad bu’ a. **18** Ammas gara tabba kaaba Arabbaatti itti fufee gara Arabbaatti gad bu’ a. **19** Ergasii tabba kaaba Beet Hoglaatti qajelee karaa kaaba galoo Galaana Soogiddaa kan karaa kibbaatiin afaan Yordaanositti argamtutiin ba’ a. Kun daarii karaa kibbaa ti. **20** Lagni Yordaanos karaa ba’attiin daarii ta’ a. **21** Magaalaawwan gosti Beniyaam akkuma maatii maatii isaaniiits argatan kanneenii dha: Yerikoo, Beet Hoglaa, Eemeqi Qaziizi, **22** Beet Arabbaa, Zemaaraayim, Beet’eel, **23** Aawiim, Faaraa, Ofraa, **24** Kefar Aamonaay, Ofnii fi Gebaa dha; magaalaawwanii fi gandooniisaanii kudha lama turan. **25** Gibe’oon, Raamaa, Bi’eerooti, **26** Miispsha, Kefiraa, Mozaa, **27** Reqem, Yirphi’el, Taraalaa, **28** Zeela, Haa’elef, magaalaa Yebuuosataa jechuunis Yerusalem,

19 Ixaan lammaffaan gosa Simi’ooniif balbala balbalaan ba’ e. Dhaalli isaanii dhaala gosa

Yihuudaan keessatti argama. **2** Kunis: Bersheebaa yookaan Shebaa, Molaadaa, **3** Hazar Shuu’aal, Baalaa, Ezem, **4** Eltolaad, Betuul, Hormaa, **5** Siqlaag, Beet Markaabot, Hazar Suusaa, **6** Beet Lebaa’otii fi Shaaruheen; magaalaawwanii fi gandooniisaanii kudha sadii turan;

7 Ayin, Rimoon, Eeteerii fi Ashaan, magaalaawwanii fi gandoota isaanii afran, **8** akkasumas gandoota naannoo magaalaawwan kanneenii jiran kanneen hamma. **9** Sababii qoodni gosa Yihuudaan hamma isaan barbaadanii ol ta’eef dhaallii gosa Simi’ooni kun qooda gosa Yihuudaan irraa fudhatame. Kanaafuu gosti Simi’ooni Yihuudaan keessatti dhaala argate. **10** Ixaan sadaffaan gosa Zebuulooniif balbala balbalaan ba’ e; kunis: Daariin dhaala isaanii hamma Saariiditti deema.

11 Achiis karaa lixaatiin gara Mare’alaatti gad bu’ ee Dabesheetitti riiqatee hamma laga Yoqeni’am dura jiru sanaatti deema. **12** Ergasiis Saariid irraa gara Kisloti Taaboor biyya ba’ a biiftuutti argamu sanaatti gara ba’atti goree Daaberaatitti qajelee hamma Yaafifiyaatti deema. **13** Achiis karaa ba’attiin itti fufee Gat Heeferii fi Eetqaaxin dhaqa; Rimooniin gad ba’ ee gara Ne’ahitti gora. **14** Daariin sunis karaa kaabaatiin gara Hanaatoonitti goree Sulula Yiftaa Eelitti dhuma.

15 Kanneen irrattis Qaataat, Naahaalal, Shimroon, Yidalaa fi Beeltilhem dabalamaniiru. Isaaniiis gandoota isaanii wajjin magaalaawwan kudha lama turan. **16** Magaalaawwan kunneenii fi gandooniisaanii dhaala gosti Zebuuloon balbala balbalaargatee dha. **17** Ixaan afuraffaan gosa Yisaakoriif balbala balbalaan ba’ e. **18** Biyyi isaanii: Yizri’el, Kesuloot, Siunam, **19** Hafaarayim, Shii’oon, Anaaharat, **20** Rabiit, Kishoon,

Ebezi, 21 Remeet, Een Ganiim, Een Hadaa fi Beet Phaxeex. 22 Daariin isaanii Taaboor, Shahazumaa fi Beet Shemeshi tuqee Yordaanos ga'ee dhaabata. Isaanis gandoota isaanii wajjin magalaawwan kudha ja'a turan. 23 Magalaawwan kunneenii fi gandoonni isaanii dhaala gosti Yisaakor balbala balbalaan argatee dha. 24 Ixaan shanaffaan gosa Aasheeriif balbala balbalaan ba'e. 25 Biyyi isaanii: Helqaat, Halii, Beten, Akshaaf, 26 Alaamelek, Amaadii fi Mishi'aal. Daangaan sunis karaa lixaatiin Qarmelosoo fi Shiihoor Libnaat tuqa. 27 Ergasii karaa ba'e biiftuutiin gara Beet Daagonitti goree Zebuuloonii fi Sulula Yiftaa Eelitti qabatee Kaabuulin gara bitaatti dhiisee karaa kaabaatiin Beet Emeeqii fi Ne'iif eelitti qajeela. 28 Achiis ka'ee gara Ebloon, Rehoob, gara Hamoornii fi Qaanaatti ol ba'ee hamma Siidoona Guddichaatti deema. 29 Daangaan sunis ergasii gara Raamaatti goree magaalaa Xiiroos kan dallaa jabaa qabu sanaa dhaqee gara Hoosaatti goree karaa Akzibitiin galaana ga'ee dhaabata; 30 kunis biyya Umaa, biyya Afneeqitii fi Rehoob dabalaat. Isaanis gandoota isaanii wajjin magalaawwan digdamii lama turan. 31 Magalaawwan kunneenii fi gandoonni isaanii dhaala gosti Asheer balbala balbalaan argatee dha. 32 Ixaan ja'affaan gosa Niftaaleemiif balbala balbalaan ba'e; kunis: 33 Daariin isaanii Heelefii fi muka guddaa Za'aanaaniim keessa jiru sanaa ka'ee Adaamii Neqeебii fi Yabni'eel irraan gara Laquumiitti qajelee Yordaanos ga'ee dhaabata. 34 Daariin sun Aznoot Taaborotti qajelee gara lixaatti goruudhan Huuqooqi ga'ee dhaabata. Innis karaa kibbaatiin Zebuuloon, karaa lixaatiin Asheer, karaa ba'atini immoo Yordaanos tuqa. 35 Magalaawwan dallaa jabaa qaban kanneenii dha: Zidiimi, Zeeri, Hamaati, Raqaati; Kinereeti, 36 Adaamaa, Raamaa, Haazoor, 37 Qaadesh, Edreyii, Een Haxoor, 38 Yiroon, Migdaal Eel, Horeem, Beet Anaatii fi Beet Shemesh. Isaanis gandoota isaanii wajjin magalaawwan kudha sagal turan. 39 Magalaawwan kunneenii fi gandoonni isaanii dhaala gosti Niftaalem balbala balbalaan argatee dha. 40 Ixaan torbaffaan gosa Daanif balbala balbalaan ba'e. 41 Biyyi isaan Dhaalanis: Zoraa, Eshitaa'ol, Iir Shemeshi, 42 Sha'alabiin, Ayaaloon, Yitlaa, 43 Eeloon, Tiimnaahi, Eqroon, 44 Elteqee, Gibetoon, Baa'ilati, 45 Yihuud, Benee Beraaq, Gat Rimoon, 46 Meyhaarqoonii fi Raqoon Yoopheetti garagalee argamu sanaa dha. 47 Ijoolleen Daan garuu sababii lafti dhaalan sun isaanitti dhiphatteef ol ba'anii Lesheemin waraananii qabatan; erga goraadeedhaan dha'anii booddee ishee dhuufutan. Isaanis Lesheem keessa qubatanii Daan jedhanii maqaa abbaa isaanitiin ishee moggaasan. 48 Magalaawwan kunneenii fi gandoonni isaanii dhaala gosti Daan balbala balbalaan argatee dha. 49 Israa'eloonnis erga biyyattii ixaadhaan qoodamte sana hiranii fixanii booddee gidduu isaaniti lyyasuu ilma Nuunitiif dhaala kennan; 50 dhaala kanas akkuma Waaqayyo ajajetti kennan. Isaanis magaalaa inni gaafatee kennanif; magaalaa sunis Timnaat Seeraa kan biyya gaaraa Efremmitti argamtuu dha. Innis magaalaa sana ijaaaree keessa jiraate. 51 Kunneen biyyoota Ele'aazaar lubichi, lyyasuu ilma Nuunitiif fi hangafoonni gosoota Israa'el Shilootti fuula Waaqayyoo duratti balbala dinkaana wal ga'ii irratti Israa'eloonni magalaawwan itti kooluu galan filatan itti himi; 3 kunis akka namni tasuma yookaan uttu itti hin yaadin nama ajjeese kam iyyuu itti kooluu galee nama haaloo dhiigaa baasu duraa ba'uuf. 4 Inni yommuu magalaawwan sana keessaa tokkotti kooluu galutti karra magaalattii irra dhaabatee fuula maanguddoota magaalaa sanaa duratti dhimma isaa himachuu qaba. Isaanis ergasii magaalaa isaanittii isa simatanii akka inni isaan wajjin jiraatuuf iddo kennuufi qabu. 5 Yoo namni haaloo dhiigaa baasu isa duukaa bu'e illee, sababii inni uttu itti hin yaadiniif fi uttu duraan jibba wal irraa hin qabaatin nama ollaa isaa ajjeesef, isaan namicha sana dabarsanii kennuu hin qaban. 6 Inni hamma fuula waldaa dura qorumsaaf dhaabatuttii fi hamma lubni ol aanaan yeroo sanatti tajaajilaat ture du'utti magalaadhumaa sana keessa jiraachuu qaba. Ergasii inni mana isaatti, gara magaalaa keessaa baqate sanaati deebi'uun danda'a." 7 Kanaafuu isaan biyya gaaraa Niftaalem keessa Qaadesh ishee Galilaa keessaa sana, biyya gaaraa Efrem keessa Sheekem, biyya gaaraa Yihuudaa keessa immoo Kiriyaati Arbaaq kan Kebroon jedhamtu sana filatan. 8 Yordaanos gamaa karaa lixa Yerikootiin, biyya gosa Ruubeen keessaa Bezer ishee gammoojji diriira keessa sana, biyya gosa Gaad keessa Raamooti ishee Gili'aad keessatti argantu, biyya gosa Minaasee keessa immoo Goolaan ishee Baashaan keessatti argantu sana filatan. 9 Magalaawwan akka namni tasa nama ajjeese kam iyyuu itti baqtatuuf Israa'eloota hundaa fi alagoota gidduu isaanii jiraatanii filataman kanneenii dha; kunis akka inni hamma harka waldaa jirutti namicha haaloo dhiigaa baasu sanaan hin ajjeefamneef.

21 Hangafoonni maatii Lewwotaa Ele'aazaar lubichatti, lyyasuu ilma Nuunitiif fi hangafoota maatiifwan gosoota Israa'el kaanitti dhi'aatanii 2 Shiloo Kana'an keessatti argantu sana keessatti, "Waaqayyo akka isin magaalaa nu keessa jiraannu lafa tikaan kan horii keenyaaf ta'u wajjin nuu kennitan karaa Museetiin ajajee ture" jedhanii. 3 Kanaafuu Israa'eloonni akkuma Waaqayyo ajajetti dhaala ofii isaanii keessa magalaawwan kanneenii fi lafa tikaan Lewwotaaf kennan. 4 Ixaan jalqabaa gosa Qohaatiif balbala balbalaan ba'e. Lewwota sanyii Aroon lubichaatiifis gosa Yihuudaa, gosa Sim'oonii fi gosa Beniyam keessa magalaawwan kudha sadii ixaadhaan argatan. 5 Sanyii Qohaati warra hafaniif immoo balbala gosa Efrem, gosa Daanii fi walakkaa gosa Minaasee keessa magalaawwan kudhan ixaadhaan argatan. 6 Sanyiwwan Geershooniif balbala gosa Yisaakor, gosa Asheer, gosa Niftaaleemiif fi walakkaa gosa Minaasee kan Baashaan keessa sana irraa magalaawwan kudha sadii ixaadhaan argatan. 7 Sanyiwwan Meraaris balbala balbala gosa Ruubeen, gosa Gaadii fi gosa Zebuuloon

keessaa magalaawwan kudha lama ixaadhaan argatan. **8** Kanaafuu Israa'eloони akkuma Waaqayyo karaa Museetiin ajaje sanatti magalaawwan kanneenii fi lafa tikaas ixaadhaan Lewwotaaf kennan. **9** Gosa Yihuudaa fi gosa Simi'oон irraa magalaawwan kanneen maqaan maqaadhaan qoodan; **10** sababii ixaan jalqabaa isaaniif ba'eef magalaawwan kunneen sanyiwwan Aroon warra Lewwotaa keessaa balbala Qohaati ta'aniif kennaman: **11** Isaanis Kiriyaati Arbaaq jechuunis Kebroon ishee biyya gaaraa Yihuudaa keessaa sana lafa tikaas naannoo ishee wajjin kennanii. Arbaaq abbaa Anaaq ture. **12** Lafa qotiisa fi gandoota naannoo magaalatii jiran garuu Kaaleb ilma Yefuneetii handhuuraa godhanii kennan. **13** Kanaafuu sanyiwwan Aroon lubichaatiif Kebroon jechuunis magaalaa namni nama ajjeesee himatamu tokko itti baqatu fi Libnaa, **14** Yatiir, Eshtimo'aa, **15** Hooloon, Debiir, **16** Aayin, Yutaanii fi Beet Shemeshi lafa tikaas wajjin kennameef; isaan kunneen magalaawwan sagallan gosoota lamaan irraa qoodamaniif dha. **17** Gosa Beniyaam irraas Gibe'oon, Gebaa'i, **18** Anaatootii fi Almoon lafa tikaas wajjin kennanii; isaanis magalaawwan afurii dha. **19** Magalaawwan lafa tikaas wajjin sanyiwwan Aroon kanneen luboota ta'aniif kennaman hundi kudha sadii turan. **20** Qohaatota balbala Lewwii warra hafaniif gosa Efrem irraa magalaawwan kanneentu ixaadhaan argatan: **21** Isaanis biyya gaaraa Efrem keessaa Sheekem jechuunis magaalaa namni nama ajjeesee himatamu itti baqatu sanaa fi Geezir, **22** Qibxaayimii fi Beet Horoon, walumatti magalaawwan afur lafa tikaas wajjin fudhatan. **23** Akkasumas gosa Daan keessaa Eltegee, Gibetoon, **24** Ayaloonii fi Gat Rimoon, walumaa galatti magalaawwan afur lafa tikaas wajjin fudhatan. **25** Walakkaa gosa Minaasee keessaa immoo Ta'anaakii fi Gat Rimoon, magalaawwan lama lafa tikaas wajjin fudhatan. **26** Magalaawwan kurnan kunneen hundii fi lafti tikaas isaanii balbala gosa Qohaati warra hafaniif kennaman. **27** Geershoonota balbala Lewwiitiif immoo: Walakkaa gosa Minaasee keessaa, Goolaan ishee Baashaan keessaa jechuunis magaalaa namni nama ajjeesee himatamu tokko itti baqatu sanaa fi Be'eshitira, magalaawwan lamaa fi lafa tikaas isaaniitii kennameef; **28** gosa Yisaakor keessaa Kishoon, Daaberaati, **29** Yarmutii fi Een Ganiim, magalaawwan afurii fi lafa tikaas isaaniitii kennameef; **30** gosa Aasheer keessaa Mish'aal, Abdoon, **31** Helqatiif fi Reehoob, magalaawwan afurii fi lafa tikaas isaaniitii kennameef; **32** gosa Niftaalem keessaa Qaadesh ishee Galilaa keessaa, magalaalan namni nama ajjeesee himatamu tokko itti kooluu galuu akkasumas Hamoot Doorii fi Qartaan, magalaawwan sadii lafa tikaas isaanii wajjin kennameef. **33** Gosoota Geershoonotaatiif immoo magalaawwan kudha sadiitu lafa tikaas wajjin kennameef; **34** Lewwota hafan warra balbala Meraarii ta'aniif: gosa Zebuuloon keessaa, Yoqeni'aam, Qartaa, **35** Dimnaa fi Naahaalal, magalaawwan afurtu lafa tikaas wajjin kennamef; **36** gosa Ruubeen keessaa Bezer, Yaahizaa, **37** Qidemootii fi Meefi'aat, magalaawwan afur lafa tikaas wajjin kennameef; **38** gosa Gaad keessaa immoo, Raamooti ishee Gili'aad keessaa jechuunis magaalaa namni nama ajjeesee himatamu tokko itti kooluu galu, **39** Heshboonii fi Ya'izeer, walumaa galatti magalaawwan afurtu lafa tikaas wajjin kennameef. **40** Lewwota hafan warra balbala Meraarii ta'aniif walumaa galatti magalaawwan kudha lamatu ixaadhaan kenname. **41** Magalaawwan Lewwotaa kanneen biyya Israa'eloони dhuunfat an keessattu argaman lafa tikaas wajjin walumaa galatti afurtamii saddeet turan. **42** Tokkoon tokkoon magalaawwan kanneenii naannoo isaaniitii lafa tikaas qabu turan; magalaawwan hundinuu ishee wajjin kennanii. Arbaaq abbaa Anaaq ture. **43** Kanaafuu Waqqayyo biyya abbootii akkuma abbootii isaaniitii kakate sana karaa hundaa boqonnaa isaanii kenne. Diinni isaanii tokko iyyuu fuula diinota isaanii hunda dabarsee harka isaaniitti kenne. **44** Waqqayyo diinota isaanii hunda dabarsee harka isaaniitti kenne. **45** Waadaa gaarii Waqqayyo mana Israa'eliif gale keessaa tokko iyyuu hin hafne; hundinuu guutameera.

22 Ergasiis Iyyaasuu gosa Ruubeen, gosa Gaadii fi walakkaa gosa Minaasee walitti waamee **2** akkana jedheen; "Isin waan Museen garbichi Waqqayyo ajaje hundumaa hoijettaniirtu; waan ani isin ajaje hundas naa ajajamtaniirtu. **3** Isin bara dheeraaf, hamma har'aatti illee obboloota keessan hin daganne; ajaja Waqqayyo Waqqni keessan isinii kennes eegdaniirtu. **4** Waqqayyo Waqqni keessan akkuma waadaa gale sanatti obboloota keessan boqochiiseera; isin biyya Museen garbichi Waqqayyo Yordaanos gamaa isinii kenne sanatti gara mana keessaniitti deebi'aa. **5** Garuu akka Waqqayyo Waqa keessan jaallattaniif, akka karaa isaa hunda irra deemtaniif, akka ajajawwan isaa eegdaniif, akka isatti maxxantaniif fi akka garaa keessan guutuu fi lubbuu keessan guutuudhaan isa tajaajiltaniif ajaja fi seera Museen garbichi Waqqayyo isinii kenne sana jabeessaa eega." **6** Ergasis Iyyaasuu eebbis ee gad isaan dhiese; isaanis gara mana isaaniitti deebi'an. **7** Museen walakkaa gosa Minaaseetiif Baashaan keessaa lafa kernee ture; Iyyaasuu immoo walakkaa kaaniif Yordaanosin gama liixaatti obboloota isaanii cinatti lafa kenne. Iyyaasuu yommuu gara mana isaaniitti isaan ergetti isaan eebbis; **8** akkanas jedheen; "Qabeenya keessan guddaa jechuunis horii baay'ee, meetii, warqee, naasii fi sibiila akkasumas uffata baay'ee fudhadhaa galaatii boojuu diinota keessan irraa boojitan sana obboloota keessan wajjin qooddadhaa." **9** Kanaafuu gasti Ruubeen, gasti Gaadii fi walakkaan gosa Minaasee gara biyya ofii isaanii gara Gili'aad ishee akkuma Waqqayyo karaa Museetiin ajajetti argatan sanaatti deebi'uuf jedhanii Shiilo ishee Kana'aan keessaa sanatti Israa'eloota dhiisanii deeman. **10** Gosti Ruubeen, gostii Gaadii fi walakkaan gosa Minaasee yommuu Galilooti biyya Kana'aan keessaa kan Yordaanos biraa sana ga'anitti, iddo aarsaa guddaa isaa Yordaanos biratti tolchan. **11** Israa'eloони yommuu akka isaan gama Israa'elootaatiin daarii Kana'aan irratti Galilooti ishee Yordaanos cinaa sanatti iddo aarsaa tolchan dhaga'anitti, **12** guutummaan waldaa Israa'el isaanittti duuluu Shiloottti walitti qabaman.

13 Kanaafuu Israa'eloonni Fiinehaas ilma Ele'aazaar lubichaa sana gara gosa Ruubeen, gosa Gaadii fi gara walakkaa gosa Minaasee warra Gili'aad keessa jiraatanitti ergan. **14** Isa wajjinis hangafoota kudhan, tokkoo tokkoo gosa Israa'eliiif nama tokko ergan; tokkoon tokkoon isaaniis hangafa balbala maatii Israa'el. **15** Isaanis Gili'aaditti gosa Ruubeen, gosa Gaadii fi walakkaa gosa Minaasee bira dhufaniiakkana isaaniin jedhan: **16** qajeelchitooni sabaattii fi hangafoonni maatiwwan "Guutummaan waldaa Waaqayyooakkana jedha: 'Isin Israa'el yommuu waan gosti Ruubeen, gosti Gaadii fi akkamitti akkanaan amanamummaa Waaqa Israa'el wajjin qabdan sana cabsitu? Isin akkamitti Waaqayyo, irraa garagaltanii isatti finciluudhaan ofii keessaniif iddoa aarsaa tolftattu? **17** Cubbuun Phe'oor keessatti hoijetame sun nu hin ga'uu? Dha'ichi saba Waaqayyoo irra bu'u iyuu, nu hamma har'aatti cubbuu sana irraa of hin qulqulleessine. **18** Isin ammas Waaqayyo irraa garagaluu keessanii? "Yoo isin har'a Waaqayyotti finciltan inni immoo borii hawaasa Israa'el hundatti ni dheekkama. **19** Yoo lafti isin qabattan sun xuroofte, gara lafa Waaqayyo iddoa dunkaanni Waaqayyo dhaabatuukottaatti ni wajjin lafa qoodadhaa. Garuu iddoa aarsaa Waaqayyo Waaqa keenyya malee iddoa aarsaa biraa ofii keessanii tolftattanii Waaqayyotti yookaan nutti hin fincilinaa. **20** Yeroo Aakaan ilmi Zaaraa waan dhowwamaa ta'e fudhachuudhaan cubbuu hoijetetti waldaa Israa'el hundatti dheekkamsi hin dhufnee? Namni sababii cubbuu isaatiin du'e isa qofa miti." **21** Kana irratti gosti Ruubeen, gosti Gaadii fi walakkaa gosa Minaasee akkana jedhaniihangafouta maatiwwan Israa'eliiif deebisan; **22** "Waaqayyo Waaqni waaqotaa, Waaqayyo Waaqni waqqotaa ni beeka! Israa'elis haa beeku! Yoo wanni kun Waaqayyotti finciluuf yookaan isaa ajajamuudiduuuf ta'e har'a nu hin hambisin. **23** Yoo nu Waaqayyo irraa deebi'uuf jennee, aarsaa gubamu fi kennaan midhaanii, yookaan aarsaa nagaa achi irratti dhi'eessuuf iddoa aarsaa ofii keenyya tolfannee jiraanne, Waaqayyo mataan isaa itti nu haa gaafatu. **24** "Sababiin nu waan kana gooneef ijlolleen keessan gara fuula duraati ijlolleen keenyan akkana jedhu ta'a jennee sodaannee ti; 'Isin Waaqayyo Waaqa Israa'el irraa maali qabdu?' **25** Waaqayyo nuu fi isin jechuunis isin gosa Ruubeenii fi gosa Gaad gidduu Yordaanos daariif godhee dhaabeera! Isin Waaqayyo irraa qooda tokko illee hin qabdan.' Kanaafuu ijlolleen keessan akka ijlolleen keenya Waaqayyo sondaachuu dhisiangodhu ta'a. **26** "Sababiin nu, 'Kottaa qophoofnee iddoa aarsaa tokko tolfannaa; garuu iddoon aarsaa kun kan aarsaan gubamu yookaan qalmi irratti dhi'eeffamuu miti' jenneefis kanuma. **27** Karaa biraa immoo akka iddoon aarsaa kun akka nu aarsaa keenya kan gubamu, qalma keenyya fi aarsaa nagaatiin iddoa qulqulluu isatti Waaqayyoon waaqeffannuuf nu, isinii fi dhaloota dhufu gidduutti dhugaa baattu ta'uuf. Kana booddee ijlolleen keessan ijlolleen keenyan, 'Isin Waaqayyo irraa qooda tokko illee hin qabdan' jechuu hin danda'an. **28** "Nus akkana jennee; 'Yoo isaan baroota dhufuuf jiran keessa nuun yookaan dhaloota keenyan akkas jedhan, mee fakkii iddoa aarsaa Waaqayyoo kan abbootiin keenya aarsaa gubamu yookaan qalma irratti dhi'eessuuf utuu hin ta'in akka inni nuu fi isin gidduutti dhuga baattu ta'uuf tolchan kana ilalaajennaan.' **29** 'Iddoa aarsaa Waaqayyo Waaqa keenyya kan dunkaana isaa qulqulluu dura dhaabatu sana malee har'a iddoa aarsaa kan aarsaan gubamu, kennaan midhaanitii fi qalmi irratti dhi'eeffamuu kan biraa tolchuudhaan Waaqayyotti fincilee isa irraa Gili'aaditti gosa Ruubeen, gosa Gaadii fi garagaluun nurraa haa fagaatu.' **30** Fiinehaas lubichi, Minaasee ilmi Ele'aazaar lubichaa jiollee Ruubeenii, Israa'el yommuu waan gosti Ruubeen, gosti Gaadii fi gnosti Minaasee jedhan dhaga'anitti ni gammadan. **31** Fiinehaas ilmi Ele'aazaar lubichaa jiollee Ruubeenii, ijlollee Gaadii fi ilmaan Minaaseetiin, "Nu har'a sababii isin waan kana keessatti Waaqayyoof amanamummaa hin dhiisiniif akka Waaqayyo nu wajjin jiru beekneerra. Isin amma Israa'eloota harka Waaqayyoo jalaa baftantiirtu" jedhe. **32** Ergasiis Fiinehaas ilmi Ele'aazaar lubichaa fi qajeelchitooni sun ijlollee Ruubeenii fi ijlollee Gaad wajjin Gili'aaditti wal ga'ii godhatanii gara Kana'aanitti deebi'anii oduu achii fidan Israa'elootatti himan. **33** Isaanis oduu kana dhaga'anii gammadanii Waaqa galateeffatan. Lammatas itti deebi'anii waa'ee isaanittiduulii fi biyya gosti Ruubeenii fi gosti Gaad keesssa jiraatu sana balleessuu hin dubbanne. **34** Gosti Ruubeenii fi gosti Gaadis maqaan kanaan iddoa aarsaa sana moggaasan: Iddoon Aarsaa kun akka Waaqayyo Waaqa ta'e Nu Gidduutti Dhugaa Baatuu dha.

23 Erga barri dheeraan darbee Waaqayyos diinota isaan marsan hunda irraa Israa'eloota boqochiisee booddee Iyyasuun bara dheeraa jiraatee dulloome; **2** innis Israa'eloota hunda jechuunis maanguddoota isaanii, hooggantoota isaanii, abbootii murtii isaanitii fi qondaaltota isaanii ofitti waamee akkana jedheen: "Kuno an bar dheeraa jiraadhee dulloomeera. **3** Isin mataan keessanuu waan Waaqayyo Waaqni keessan isiniiif jedhee saboota kana godhe hundumaa argitaniiirtu; Waaqayyo Waaqa keessantu isiniiif lole. **4** Akka ari itti biyya saboota hafanii jechuunis biyya saboota ani Yordaanosii jalqabee hamma lixa Galaana Guddichaatti mo'adhe sanaa hunda gosoota keessaniiif dhaala godhee kennee mee yaadadhaa. **5** Waaqayyo Waaqni keessan mataan isaa iyuu fuula keessan duraa ari'ee isaan baasa. Inni fuula keessan duraa dhiibee isaan baasa; isin immoo akkuma Waaqayyo Waaqni keessan isin abdachiise sanatti biyya isaanii qabattu. **6** 'Jabaadhaa dhaabadhaa; akka waan Kitaaba Seera Musee keessatti barreefamee hunda, utuu gara mirgaatti yookaan bitaatti hin jal'atin jabeessaa eegaa. **7** Saboota gidduu keessanitii hafan kanneenitii hin makaminaa; maqaan waaqota isaanii hin dha'inaay yookaan ittiin hin kakatinnaa. Waaqota sana hin tajaajilinaa yookaan isaanif hin sagadinaa. **8** Garuu akkuma hamma har'aatti gochaa turtaan sana jabaadhaa Waaqayyo Waaqa keessanitii maxxanaa. **9** "Waaqayyo saboota gurguddaa fi humna qabeeyyii fuula keessan duraa ari'ee baaseera; hamma ammaatiit namni tokko iyuu isin dura dhaabachuu hin dandeenyee. **10** Sababii Waaqayyo Waaqni keessan akkuma waadaa gale sana isinii loluuf namni keessan tokkichi nama kuma tokko ari'a. **11** Kanaafuu Waaqayyo Waaqa keessan cimsaa jaalladhaa. **12** "Garuu yoo isin karaa irraa

jal'attanii hambaa saboota gidduu keessan jiraatan lolan; ani garuu dabarseen harka keessanitti isaan kenne. kanneeniitti maxxantan, yoo isin isaaniin walfutuanii 12 Ani sonsa isaanii fi mootota Amoorotaa lamaan fuula isaanitti makamtan, 13 akka Waaqayyo Waaqni keessan keessan duraa ari'ee baasu isin dura nan erge. Isin si'achi saboota kanneen isin duraa ari'ee hin baafne goraadee keessanii fi iddaa keessanii isaan hin ariine. beekkadhaa. Qooda kanaa isaan hamma isin biyya 13 Ani akkasii biyya isin itti hin dadhabinii fi magaalaa gaarii Waaqayyo Waaqni keessan isiniif kenne kana keessa dhumtanitti iddaa fi kiyooo isinitti ta'u; dugda jiraataniif iddo dhaabaa wayiniitii fi muka ejersaa kan keessanitti qaccee, ija keessanittis qoraattii ta'u. 14 ofii keessanii hin dhaabin irraa nyaattan.' 14 "Egaa "Kunoo ani karaa lafa hundaa deemuufin jira. Akka Waqqayyo sodaadhaati amanumummaa guutuudhaan waadaa gaarii Waaqayyo Waaqni keessan isiniif gale is tajaajilaa. Waaqota abbootiin keessan Laga gamaa fi hunda keessaa tokko iyyuu utuu hin guttamiin hafeef biyya Gibxitti waqaaffatan sana gataatii Waqqayyoon hin jirre isin garaa keessan guutuu fi lubbuu keessan tajaajilaa. 15 Isin garuu yoo Waqqayyoon tajaajiluu hin guutuudhaan ni beektu. Waaadaan hundi guttameera; barbaanne, waaqota abbootiin keessan Laga gamatti tokko iyyuu hin hir'anne. 15 Garuu akkuma waadaan tajaajilaa turan sana yookaan waaqota Amoorotaa biyya gaarii Waaqayyo Waaqa keessanii hundi guttame sana, isanii keessa jiraattai kanneenii keessaa har'a filadhaa. Waqqayyo akkasuma waan hamaa ittiin isin sodaachise sana hunda hamma biyya gaarii isiniif kenne kana irraa isin fixutti isinitti fida. 16 Yoo isin kakuu Waaqayyo Waaqni keessan isin ajaje cabsitanii dhaqxanii waqqota biraa tajaajiltanii fi isaanifi sagaddan dheekkamsi Waqqayyo isinitti boba'a; isinis biyya gaarii inni isiniif kenne sana irraa daftanii ni baddu."

24 Iyyasuuunis ergasii gosoota Israa'el hunda Sheekemitti walitti qabe. Innis maanguddoota, hooggantoota, abbootii murtii fi qondaaltota Israa'el walitti waame; isaanis fuula Waaqaa durattii dhi'aatan. 2 Iyyasuuun saba hundaanakkana jedhe; "Waaqayyo Waaqni Israa'el akkana jedha: 'Abbootiin keessan bara durii, Taaraa abbaa Abrahaamii fi Naahoor dabalatanii Laga gama jiraatanii waqqota biraa waqaaffatan. 3 Ani garuu abbaa keessan Abrahaam biyya Laga gamaatiit fuudhee biyya Kana'aan keessa isaa dabarsee sanyii baay'ee kenneef. Ani Yisihaaqin isaafan kenne; 4 Yisihaaqif immoo Yaaqoobii fi Esaawun kenne. Biyyaa gaaraa See'iir Esaawufin kenne; Yaaqoobii fi ilmaan isaa garuu Gibxitti gad bu'an. 5 "Anis Musee fi Aroon ergee waanan achitti hojjedheen namoota Gibxi dha'ichaan dha'ee achii isin baase. 6 Yeroo ani abbootii keessan biyya Gibxi keessaa baasetti, isin gara galaanaa dhuftan; warri Gibxi immoo gaariiwan lolaatti fi warra fardeen yaabbataniin hamma Galaanaa Diimatta isaan hordofan. 7 Isaan gargaarsa barbaaduuf Waaqayyotti iyyatan; innis isaanii fi warra Gibxi gidduu dukkanaa buuse; warra Gibxitti galaanaa fidee isaan ukkaamse. Isin waan ani warra Gibxi godhe ijuma keessanii argitan. Ergasiis isin bara dheeraa gammoojiji keessa jiraattan. 8 "Anis biyya Amoorota gama ba'a Yordaanos jiraachaa turan sanaatti isin nan fide. Isaanis isin lolan; ani garuu dabarsee harka keessanitti isaan kenne. Ani fuula keessan duraa isaan nan barbadeesse; isinis biyya isaanii qabattan. 9 Baalaaq ilmi Ziphoori mootki Mo'aab sun yeroo Israa'elitti duuluuf qophaa'etti akka inni isin abaaruuf Bala'aam ilma Be'oortti dhaamsa ergate. 10 Ani garuu Bala'aamin hin dhaggeeffanne; kanaafuu inni irra deddeebii'ee isin eebbise; anis harka isaa keessaa isin nan baase. 11 "Isinis ergasii laga Yordaanos ceetanii Yerikoo dhuftan. Jiraattonni Yerikoos akkuma Amooronni, Feerzonni, Kana'aanonni, Heetonni, Girgaashonni, Hiiwonnnii fi Yebuusonni godhan sana isin

lolan; ani garuu dabarseen harka keessanitti isaan kenne. keessan duraa ari'ee baasu isin dura nan erge. Isin goraadee keessanii fi iddaa keessanii isaan hin ariine. 13 Ani akkasii biyya isin itti hin dadhabinii fi magaalaa isin hin ijaarin isiniifan kenne; isinis isaan keessa jiraataniif iddo dhaabaa wayiniitii fi muka ejersaa kan jiraataniif iddo dhaabaa wayiniitii fi muka ejersaa kan ofii keessanii hin dhaabin irraa nyaattan.' 14 "Egaa Waqqayyoon sodaadhaati amanumummaa guutuudhaan is tajaajilaa. Waqqota abbootiin keessan Laga gamaa fi biyya Gibxitti waqaaffatan sana gataatii Waqqayyoon tajaajilaa. 15 Isin garuu yoo Waqqayyoon tajaajiluu hin barbaanne, waqqota abbootiin keessan Laga gamatti tajaajilaa turan sana yookaan waqqota Amoorotaa biyya isanii keessa jiraattai kanneenii keessaa har'a filadhaa. Anii fi manni koo garuu Waqqayyoon waqqeffanna." 16 Sabnis akkana jedhee deebiseef, "Waaqota biraa tajaajiluudhaaf jennee Waqqayyoon dhiisuun nurraa haa fagaatu! 17 Kan biyya Gibxi, biyya garbummaa sana keessaa nuu fi abbootii keenya baasee waan mallattoowwan gurguddaa sana ija keenya duratti hojjete Waqqayyo Waaqa keenya dha. Inni karaa keenya hunda irratti fi saboota nu gidduu isaanii tarre sana hunda gidduutti nu eege. 18 Waqqayyo saboota hunda, Amoorota biyya sana keessa jiraachaa turanis fuula keenya duraa ari'ee baase. Sababii inni Waaqa keenya ta'eef nu Waqqayyoon tajaajilla." 19 Iyyasuuunis sabaan akkana jedhe, "Isin Waqqayyoon tajaajiluu hin dandeessan. Inni Waaqa qulqulluu dha. Inni Waaqa hinaafuu dha. Inni fincila keessanii fi cubbuu keessan isiniif hin dhiisu. 20 Yoo isin Waqqayyoon dhiiftanii waqqota ormaa tajaajiltan, inni erguma waan gaarii isiniif godhee booddee garagalee balaa isinitti buusee isin balleessa." 21 Namoonni garuu Iyyasuuudhaan, "Lakki! Nu Waqqayyoon tajaajilla" jedhan. 22 Iyyasuuunis deebiseef, "Isin akka Waaqayyoon tajaajiluu filattan ofii keessanitti dhugaa baatota taataniirtu" jedheen. Isaanis deebisanii, "Eeyye, nu dhugaa baatota" jedhan. 23 Kana irratti Iyyasuuun, "Yoos amma waqqota ormaa kanneen isin gidduu jiran sana baasaa gataatii garaa keessan Waaqayyo Waaqa Israa'elitti kennaa" jedheen. 24 Sabnis Iyyasuuudhaan, "Nu Waqqayyo Waaqa keenya tajaajilla; ni ajajamnaafis" jedhe. 25 Iyyasuuun guyyaa sana sabaaaf kakuu galee Sheekemitti ajajaa fi seera baase. 26 Innis waan kana Kitaaba Seera Waaqaa keessatti barreesse. Dhagaa guddaa tokkos fuudhee iddo qulqulluu Waqqayyoo biratti qilxuu tokko jala dhaabe. 27 Inni nama hundaanakkana jedhe; "Kunooh! Dhagaan kun dhugaa nutti ba'a. Inni dubbii Waaqayyo nutti dubbate hunda dhaga'eera. Yoo isin Waaqa keessaniiif hin amanamin dhagaan kun dhugaa isinitti ba'a." 28 Kanaafuu Iyyasuuun tokkoo tokkoo nammaa gara dhaala mataa mataa isattii erge. 29 Sana booddee Iyyasuuun ilmi Nuuni, garbichi Waaqayyoo sun, wagga dhibba tokkoo fi kudhanitti du'e. 30 Isaanis lafa dhaala isaa, Timmaat Seeraa kan biyya gaaraa Efrem keessatti karaa kaaba Tulluu Ga'aashitti argamtu sanatti isa awwaalan. 31 Sabni Israa'el bara jireenyaa Iyyasuuun guutuu fi bara maanguddoota erga inni du'ee as hafanii

jiraatani waan Waaqayyo Israa'eliif godhe hunda arganii keessa Waaqayyoon tajaajileera. **32** Lafeen Yoosef kan Israa'eloonni biyya Gibxii baasanii fidanis Sheekemitti lafa Yaaqoob meetii dhibba tokkoon ilmaan Hamoor, abbaa Sheekem irraa bitee sanatti awwalame. Lafti kunis dhaala sanyii Yoosef ta'e. **33** Ele'aazaar ilmi Aroonis du'ee Gibe'aa lafa biyya gaaraa Efream kan ilma isaa Fiinehaasiif ixaadhaan kenname keessatti awwalame.

Abbootii Murtii

1 Erga Iyyasuu du'ee booddee Israa'eloonni, "Kana'aanota loluudhaaf eeynu dursee nuuf haa ba'u?" jedhanii Waaqayyoon gaafatan. **2** Waaqayyos, "Yihuudaan dursee haa ba'u, kunoo, ani biyyatti dabarsee harka isaatii kenneera" jedhee deebiseef. **3** Namoonni Yihuudaas obboloota isaanii ilmaan Simi'ooniin, "Kottaa gara lafa qooda keenyaatti Kana'aanota loluuf wajjin baanaa; nus gama keenyaan gara lafa qooda keessanittii isin wajjin ni baanaa" jedhan. Kanaafuu namoonni Sim'i'oontaa wajjin ba'an. **4** Yommuu Yihuudaan ba'ettis Waaqayyo Kana'aanotaa fi Feerzota dabarsee harka isaamiitti kenne; isaanis iddoor Bezeq jedhamutti nama kuma kudhan fixan. **5** Achittis Adoonii-Bezeq arganii isa lolan; Kana'aanotaa fi Feerzotas mo'atan. **6** Adoonii-Bezeq achii baqate; isaan garuu ari'anii isa qaban; quba abbuudduu harkaatii fi quba abbuudduu miilla isaa irraa kutan. **7** Ergasiis Adoonii-Bezeq, "Mootonni qubni abbuudduu harka isaaniitii fi qubni abbuudduu miilla isaanii irraa cirame torbaatamii waan maaddii koo jalatti harca's funaannachaa turan. Amma garuu Waaqni waanuma ani isaanittii hojjedhe naa deebise" jedhee. Isaanis Yerusaalemitti issa fidan; innis achitti du'e. **8** Namoonni Yihuudaa Yerusaaleminnis akkasuma dha'anii qabatan. Magaalattiis goraadeedhaan dha'anii ibidda itti qabsiisan. **9** Ergasiis namoonni Yihuudaa Kana'aanota biyya gaaraa, Negeebii fi gammoojiji karaa lixa biiftuu keessa jiraatan loluudhaaf gad bu'an. **10** Namoota Kana'aan kanneen Kebron ishee dur Kiriyaati Arbaaq jedhamtu keessa jiraatanittis duulanii Sheeshaayiin, Ahiimaniif fi Talmaayin mo'atan. **11** Achiis namoota biyya Debiir ishee dur Kiriyaati Seefir jedhamaa turte sana keessa jiraatanittii duulan. **12** Kaalebis, "Ani nama Kiriyaati Seefir loolee qabatutti intala koo Aaksaa nan heerumsiisa" jedhee. **13** Obboleessi Kaaleb quisiuun, Otnii'eel ilmi Qenaz magaalattii qabate; Kaalebis intala isaa Aaksaa isatti heerumsiise. **14** Isheenis yeroo gara Otnii'eel dhufutteti, akka inni abbaa ishee lafa qotisaak kadhatu isa kakaafte. Kaalebis yommuu isheen harree ishee irraa buutetti, "Ani maal siif godhu?" jedhee ishee gaafate. **15** Isheenis deebiftee, "Waan addaa tokko naa godhi. Akkuma Negeeb keessatti lafa naa kennite sana burqaawwan bishaaniis naa kennii" jetteen. Kaalebis burqaawwan oliitii fi gadii kenneef. **16** Sanyiwwan Qeenii namicha abbaa niitii Musee sanaa namoota gammoojiji Yihuudaa keessa Negeeb ishee Aaraad biratti argamtu keessa jiraatan gidduu jiraachuu jedhanii namoota Yihuudaa wajjin Magaalaa Meexxitiil ol ba'an. **17** Namoonni Yihuudaa obboloota isaanii ilmaan Simi'oontaa wajjin dhaqanii Kana'aanota Zefaati keessa jiraatan waraaan; magaalattiis guutumaan guutuutti barbadeessan. Kanaafuu magaalattii Hormaa jedhamtee waamamte. **18** Akkasumas namoonni Yihuudaa Gaazaa gandoota naannoos ishee wajjin, Ashqaloon gandoota naannoos ishee wajjin, Eqroon naannoos ishee wajjin qabatan. **19** Waaqayyo namoota Yihuudaa wajjin ture.

Kanaafuu isaan biyya gaaraa sana qabatan; garuu sababii namoonni dirree irra jiraatan gaariiwwan sibilaas qabaniif achii isaan baasuu hin daneeny. **20** Akkuma Museen abdachiisee turetti Kebron Kaalebiif kennamte; innis ilmaan Anaaq sadan achii ari'ee baase. **21** Ijoolleen Beniyaam garuu Yebusota Yerusaalem keessa jiraachaa turan sana achii baasuu hin daneeny; hamma ammaatti Yebusonni Beniyaamota wajjin iddoor sana jiraatan. **22** Gosti Yoosef immoo Beet'eel waraanan; Waaqayyos isaan wajjin ture. **23** Yommuu isaan gara Beet'eel ishee dur Luuji jedhamtutti basaastota erganitti, **24** basaastomni sun namicha magaaladhaa ba'ee dhufu tokko organii, "Karaa ittiin magaalaa seenan nu argisiisi; nus waan gaarii siif goona" jedhanii. **25** Innis itti argisiise; isaanis namicha sanaa fi maatti isaa guutuu dhiisani magaalaa sana goraadeedhaan dha'an. **26** Namichis gara Heetotaa deernee magaalaa Loozaa jedhamtu hundeesse; isheenis hamma ammaatti Luuji jedhamtee waamamti. **27** Minaaseen garuu namoota Beet She'aaniitii fi gandoota naannoos ishee yookaan Ta'anaakii fi gandoota naannoos ishee yookaan Doorii fi gandoota naannoos ishee yookaan Yible'aamii fi gandoota naannoos ishee yookaan Megidoo fi gandoota naannoos ishee jiraatan achii hin baafne; kanaafuu Kana'aanoni ittuma fufanii achi jiraachuu murteeffatan. **28** Israa'eloonni yommuu jabaachaa dhufanitti akka isaan hojii humnaa hojjetan isaan dirqisiisan malee Kana'aanota guutumaan guutuutti achii hin baafne. **29** Efremis Kana'aanota Geezir keessa jiraatan achii hin baafne; Kana'aanoni garuu ittuma fufanii achuma isaan gidduu jiraatan. **30** Zebululoonis Kana'aanota Qixroon yookaan Nahalol keessa jiraatan kanneen gidduu isaaniitii hafan hin baafne; garuu akka isaan hojii humnaa hojjetan godhan. **31** Aasheeris warra Akoo yookaan Siidoon yookaan Ahilaab yookaan Akziib yookaan Helbaa yookaan Afriiqii fi Rehoob keessa jiraatan hin baafne; **32** namoonni Aasheer sababii isaan jara ari'anii hin baasinif Kana'aanota biyya sana jiran gidduu jiraatan. **33** Niftaalem warra Beet Shemeshii fi Beet Anaati keessa jiraatan hin baafne; namoonni Niftaalem garuu Kana'aanota biyya sana turan gidduu jiraatan; warri Beet Shemeshii fi Beet Anaati dirqamsifamanii hojii humnaa hojjechaaifi turan. **34** Amooronni immoo warra Daan gara biyya gaaraatti dhiiban malee akka isaan sululatii gad bu'an hin eeyyamneef ture. **35** Amooronnis itti fufanii Tulluu Herees irra, Ayalooniif fi Sha'albiim keessa jiraatan; garuu yommuu humni mana Yoosef jabaachaa dhufetti isaanis hojii humnaa isaanii hojjechuu dirqisiifaman. **36** Daariin Amoorotaa Aqrabiimii jalqabee karaa Seelaatiin ol ba'a ture.

2 Ergamaan Waaqayyoo Gilgalii Bookiimitti ol ba'eeakkanaan jedhe; "Ani Gibxii isin baasee biyya ani abbootii keessaniiif kenuuf kakadhe sanatti isin fideera. Akkanas nan jedhe; 'Ani kakuu isin wajjin gale sana gonkumaa hin diigu; **2** isinis warra lafa kana irra jiraatan wajjin kakuu hin galinaa; iddoor aarsaa isaanii garuu caccabsaa.' Ta'us isin naaf hin ajajamne. Isin maaliif waan kana gootan? **3** Kanaafuu ani amma akka fuula keessan duraa ari'ee isaan hin baafne isinitti nan hima; isaan iddaa isinitti ta'u; waaqonni isaanii immoo

kiyyoo isinitti ta'u." **4** Yeroo ergamaan Waaqayyoo waan kana Israa'eloota hundatti dubbatetti namoonni sagalee isaanii ol fudhatanii boo'an; **5** isaanis iddo sana Bookiim jedhanii waaman. Achittis Waaqayyoof aarsaa dhi'eessan. **6** Erga Iyyasuun Israa'eloota gad dhiiisee booddee tokkoon tokkoon isaanii biyyattii dhaaluuf gara dhaala ofii isaanii deeman. **7** Uummanni bara jirenya Iyyasuun guutuu fi bara maanguddoota erga inni du'ee as hafanii jiraatanii waan guddaa Waaqayyo Israa'eliff godhe argan sunis Waaqayyoon tajaajilan. **8** Iyyasuun ilmi Nuuni garbichi Waaqayyoo wagga dhibba tokkoo fi kudhanitti du'e. **9** Isaanis lafa dhaala isaa Timmaat Herees kan biyya gaaraa Efremitti karaa kaaba Tulluu Ga'aashitti argamtu sanatti isa awwaalan. **10** Erga dhaloonni sun guutuu gara abbootii isaaniitti walitti qabamanii booddee dhaloonni Waaqayyoon hin beekin yookaan waan inni saba Israa'eliff godhe hin beekin kan biraa ka'e. **11** Israa'eloonnis fuula Waaqayyoo duratti waan hamaa hoijetan; Ba'aaliinis ni tajaajilan. **12** Isaan Waaqayyo Waaqa abbootii isaanii kan Gibxii isaan baase sana ni dhiisan. Waaqota adda addaa kanneen saboota naannoo isaanii jiraatanii duukaa bu'an; ni waaqeffatanis. Waaqayyonis dheekkamsaaf kakaasan; **13** isaan isa dhiisaniii Ba'aaliif fi Ashfooretin waaqeffataniruutii. **14** Waaqayyos Israa'elootatti dheekkamee saamtota isaan saamanitti dabarsee isaan kenne. Diinota naannoo isaananii kanneen isaan of irraa ittisuun hin dandeneeye hundatti isaan gurgure. **15** Yommuu Israa'eloonni lolaaf ba'anitti akkuma inni duraan kakate sanatti harki Waaqayyoo isaanitti hammaatee akka isaan mo'ataman godha ture. Isaanis rakkina guddaa keessa bu'an. **16** Waaqayyos abbootii murtii kanneen saamtota jalaa isaan baasan isaaniiif kaase. **17** Isaan garuu waaqota biraa wajjin sagaagalaniii isaan waaqeffatan malee abbootii murtii sana hin dhaggeeffanne. Karaa abbootiin isaanii Waaqayyoof ajajamuudhaan irra deemaa turan sana irraa dafanii jal'atan; isaan waan abbootiin isaanii godhan hin goone. **18** Waaqayyo yeroo abbaan murtii tokko isaanii kaasetti hamma abbaan murtii sun jirutti isaa wajjin jiraatee harka diinota isaanii jalaa isaan baasa ture; Waaqayyo yeroo isaan sababii warra isaan cunqursanii fi warra isaan miidhaniitiin wawwaatanitti garaa laafaaf tureeti. **19** Yommuu abbaan murtii sun du'u garuu isaan waaqota biraa duukaa bu'uudhaan, tajaajiluu fi isaan waaqeffachuuudhaan abbootii isaanii iyuu caalaa gara hamminaatti deebei'an. Hojji hamminaatti fi mataa jabina isaanii irraas hin deebei'an ture. **20** Kanaafuu Waaqayyo Israa'elitti akka malee dheekkamee akkana jedhe; "Waan sabni kun kakuu ani abbootii isaatif gale sana cabsee anas dhaga'uud dideef, **21** ani si'achi saboota Iyyasuun yeroo du'etti isaan gidduutti dhiise sana isaan duraa ari'ee hin baasu. **22** Karaa saboota kanaatiiniis akka isaan akkuma abbootii isaanii karaa Waaqayyoo eeganii irra deddeebi'anii fi akka isaan hin eegne ilaaaluu jedhee Israa'elin nan qora." **23** Kanaafuu Waaqayyo akka saboonni kuneen achumatti hafan eeyyame; harka Iyyasuutts dabarsee isaan kennuudhaan dafee achii isaan hin baafnie.

3 Saboonti Waaqayyo Israa'eloota waraana Kana'aan keessatti deemsifame kam iyuu irratti hirmaatanii hin beekin hunda qoruuf jedhee idduma isaan turanitti hambise kanneenii dha; **2** innis akka Israa'eloonni kanaan dura waraana keessatti hirmaatanii hin beekin muuxannoo argatanif waan kana godhe; **3** kanneen utuu hin ba'in achumatti hafanis; bulchitoota Filixxeemotaa shanan, Kana'aanota hunda, Siidoonotaa fi Hiiwota Tulluu Ba'al Hermoonii jalqabanii hamma balbalaa Hamaatitti gaarran Libaanoon gubbaa jiraatanii dha. **4** Isaan kunneen warra Israa'eloomni ajaja Waaqayyoo kan inni karaa Museetiin abbootii isaaniiif kennee ture sana eeguu fi eeguu baachuu isaanii ittiin qoramaniii ilaalamaniif hambifamanii dha. **5** Kanaafuu Israa'eloonni Kana'aanota, Heetota, Amoorota, Feerzota, Hiifwotaa fi Yebusota gidduu jiraatan. **6** Isaanis intallan jaraa fuudhan; intallan ofii isaanii immoo ilmaan isaaniitti heerumsiisan; waaqota isaanii ni waaqeffatan. **7** Israa'eloonni fuula Waaqayyoo duratti waan hamaa hoijetan; Waaqayyo Waaqa isaanii irraanfatanii Ba'aaliif fi Asheeraa waaqeffatan. **8** Aariin Waaqayyo Israa'elootatti boba'e; kanaafuu mootii Phaadaan Arraam Kuushan-Rishaataayimitti dabarsee isaan gurgure; Israa'eloonnis waggaa saddeeti isaa jalatti bulan. **9** Waaqayyo garuu yeroo isaan gara isattii iyyatanitti nama isaan furu tokko jechuunis obboleessa Kaaleb quisuu, Otnii'el ilma Qenaz sana akka inni isaan furuuf kaaseef. **10** Hafurri Waaqayyo isaa irra bu'e; kanaafuu inni abbaa murtii Rishaataayim mooticha Phaadaan Arraam sana dabarsee godha ture. Isaanis rakkina guddaa keessa bu'an. **11** Kanaafuu Israa'elootaa ta'ee duulaaf ba'e. Waaqayyos Kuushan-Rishaataayim biyyi sun hamma Otnii'el ilmi Qenaz du'utti waggaa afurtama nagaa argate. **12** Ammas Israa'eloonni fuula qabatee Israa'eloota waraane; isaanis Magaalaa Meexxii Waaqayyo duratti waan hamaa hoijetan; sababii isaan waan hamaa kana hoijetaniif Waaqayyo akka Egloon moottii Mo'aab harka isaa isaanitti cimsuuf dabarsee isaan kenne. **13** Innis Amoonotaa fi Amaaleqota walitti qabatan. **14** Israa'eloonni waggaa kudha saddeet Egloon moottii Mo'aab jalatti bulan. **15** Israa'eloonni ammas Waaqayyo gara Waqaayyotti iyyatan; innis nama isaan furu tokko jechuunis Eehuud nama harka bitaachaa, ilma Geeraa sana gosa Beniyaam keessaa isaanii kaase. Israa'eloonnis akka inni Egloon moottii Mo'aab sanaaf gibira geessu Naa'od organ. **16** Eehuudis garaadee gama lamaan qara qabu kan meetira walakkaa dheeratu tolfaatee qabat. **17** Gibira uffataa isaa jalaan tafa mirgaatti hidhate. **18** Naa'od erga gibira sana Egloon mootticha Mo'aab namicha akka malee furdaa ture sanaaf dhi'eesse. **19** Naa'od erga gibira sana dhi'eessee booddee namoota baatanifiif dhufan geggeesse. **20** Utuu moottichi kutaa hundinuus isaa dhiisaniii ba'an. **21** Mootichis, "Cal'isaal!" jedhe; warri isaa birra turan Gilgalaa biratti argamu bira ga'ee duubatti deebi'uudhaan, "Yaa moottii ani waan dhoksaatti sitti himu tokko qaba" jedhe. Mootichis, "Cal'isaal!" jedhe; warri isaa birra turan mana isaa iddo qabbanaa'aa tokko kophaa isaa taa'ee jiruu Eehuud itti dhi'aatee, "Ani ergaa Waaqa biraa siif ergame qaba" jedheen. Eglooniis teessoo isaa irraa ol ka'e; **22** Eehuud harka isaa bitaa diriirsee tafa mirga isaa irraa

goraadee luqqifatee garaa mootichaa keessa fullaase. **22** namoota gosa Zebuuloonii fi gosa Niftaalem walitti Qabannoona isasaa utuu hin hafin garaa seenee sibiilli waame. Namoonni kuma kudhan isa duukaa bu'an; isaa duubaan ba'e. Naa'od goraadicha garaa mootichaa Debooraanis Isa faana deemte. **11** Yeroo sanatti Hebeer keessaa hin buqqifne; moorris goraadee sana haguuge namichi gosa Qeen abbaan niitii Musee sun Qeenota ture. **23** Ergasisi Eehuud Egloonitti balbala cufee karaa ilmaan Hoobaab kaan irraa citee Qaadesh biratti lafa borootiin ba'e qajeele. **24** Erga Eehuud deemee booddee Za'anaanii jedhamutti qilxuu guddaa jala dinkaana tajaajiltoonni mootichaa dhufan; balbala kutaa mana isaa dhaabbatee ture. **12** Siisaaraan yommuu akka ol aanus akkuma inni cufamee jirutti argan. Isaanis, Baaraaqi ilmi Abiinoo'am sun gara Tulluu Taaboortti "Tarii inni mana boolii gad taa'ee jira ta'a" jedhan. **25** ol ba'e dhaga'etti, **13** gaariiwwan sibiilaah dhibba Hamma dadhabanittis eegan; garuu waan inni utuu sagalii fi loltoota isaa kanneen Harooshet Hagooyimii balbala hin banin tureef furtuu fudhatanii balbala hamma Laga Qiishoonitti argaman hundumaa walitti banan. Kunoo goofantaan isaanii du'ee lafa irra diriiree qabate. **14** Kana irratti Debooraan Baaraaqiin, "Ka'i! ture. **26** Utuma isaan dhaabatanii eegaa jiranu Eehuud Guyyaan Waaqayyo Siisaaraa dabarsee harka keetti fagaatee deeme. Kaa lafa dhagaan itti soofamutiin kenne har'a. Kunoo Waaqayyo si dura ba'eera" jette. darbee gara Se'iiraatti baqate. **27** Innis yommuu achi Kanaafuu Baaraaqi namoota kuma kudhan fudhatee ga'etti biyya gaaraa Efrem keessatti malakata afuu; Tulluu Taaboorttirraa gad bu'e. **15** Waaqayyo akka Israa'eloonnis hooggantummaa isaatii biyya gaaraa sana irraa isa wajjin gad bu'an. **28** Eehuudis, "Diina keessan Mo'aabin Waaqayyo dabarsee harka keessanittti isinii kenneeraatii na duukaa bu'aa!" jedheen. Isaanis bu'ee miillaan baqate. **16** Baaraaqi garuu gaariiwwanii fi malkaa Yordaanos kan gara Mo'aabitti geessu sana qabatanii nama tokko illee achiin darbuu dhownwan. Tulluu Taaboorttirraa gaariiwwanii fi loltoota Siisaaraa hamma Harooshet Hagooyimitti ari'e; Siisaaraan gaarii isaa irraa duubatti deebi'an godhe; Siisaaraan gaarii isaa irraa bu'ee miillaan baqate. **17** Siisaaraan garuu sababii humna qabeeyii ta'an kuma kudhan fixan; namni tokko iyuu isaan jalaan hin baane. **30** Gaafa sana Mo'aab harka Israa'elitti galfamte; biyyattiiniis waggaad saddeettamaaf nagaag argatte. **31** Eehuuditti aane Shamaar ilmi Anaat ka'e; innis ulee ittiin qotiyoo tuttuqaniin Filixseemota dhibba ja'a fixe. Akkasiinis Israa'eloota baraare.

4 Erga Eehuud du'ee booddee Israa'eloonni ammas fuula Waaqayyoo duratti waan hamaa hoijjetan.

2 Kanaafuu Waaqayyo Yaabiin mootii Kana'aan kan Haazoor taa'ee bulchaa turetti dabarsee isaan gurgure. Ajajaan loltoota isaa Siisaaraa jedhamat ture; innis Harooshet Hagooyim keessa jiraata ture. **3** Innis sababii gaariiwwan sibilaa dhibba sagal qabuuf waggaad digdama akka malee Israa'eloota hacuuce; isaanis gargaarsa barbaacha Waaqayyotti iyyatan. **4** Yeroo sanatti niitiin Lafidoot Debooraan rajjaittin Israa'elin bulchaa ture. **5** Isheenii biyya gaaraa Efremmitti Muka Meexxi Debooraan kan Raamaa fi Beet'eel gidduutti argamu sana jala teessee murtii kennaa ture. Sabni Israa'elis murtii argachuuf gara ishee dhufaa ture. **6** Isheenii Baaraaqi ilma Abiinoo'am biyya Niftaalem magaalaa Qaadeshiitii waamsifateeakkana jetteen; "Waaqayyo Waqaani Israa'el akkana jedhee si ajaja; 'Ka'i; gosa Niftaaleemi fi gosa Zebuuloon keessaa nama kuma kudhan fudhadhuutii Tulluu Taaboortti ol ba'i. **7** Anis Siisaaraa, ajajaa loltoota Yaabiin sana gaariiwwan lolaati fi loltoota isaa wajjin akka inni gara Laga Qiishoonitti ba'u nan kakaasa; isas harka keetti dabarsee nan kennaa." **8** Baaraaqis, "Yoo ati na wajjin deemte, ani nan deema; yoo ati na wajjin hin deemmin garuu anis hin deemu" jedheen. **9** Debooraanis, "Ani dhugumaan si faana nan deema. Yoo ati haala kanaan deemte garuu ulfinni si'iif hin ta'u; Waaqayyo dabarsee Siisaaraa harka dubarttii kennaatii" jetteen. Kanaafuu Debooraan Baaraaqi faana gara Qaadesh deemte; **10** Baaraaqis achitti

namoota gosa Zebuuloonii fi gosa Niftaalem walitti Debooraanis Isa faana deemte. **11** Yeroo sanatti Hebeer namichi gosa Qeen abbaan niitii Musee sun Qeenota ture. **12** Siisaaraan yommuu akka ol aanus akkuma inni cufamee jirutti argan. Isaanis, Baaraaqi ilmi Abiinoo'am sun gara Tulluu Taaboortti "Tarii inni mana boolii gad taa'ee jira ta'a" jedhan. **13** ol ba'e dhaga'etti, **14** gaariiwwan sibiilaah dhibba Hamma dadhabanittis eegan; garuu waan inni utuu sagalii fi loltoota isaa kanneen Harooshet Hagooyimii balbala hin banin tureef furtuu fudhatanii balbala hamma Laga Qiishoonitti argaman hundumaa walitti banan. Kunoo goofantaan isaanii du'ee lafa irra diriiree qabate. **15** Kana irratti Debooraan Baaraaqiin, "Ka'i! Guyyaan Waaqayyo Siisaaraa dabarsee harka keetti fagaatee deeme. Kaa lafa dhagaan itti soofamutiin kenne har'a. Kunoo Waaqayyo si dura ba'eera" jette. darbee gara Se'iiraatti baqate. **16** Baaraaqi garuu gaariiwwanii fi loltoota Siisaaraa hamma Harooshet Hagooyimitti ari'e; Siisaaraan gaarii isaa irraa duubatti deebi'an godhe; Siisaaraan gaarii isaa irraa bu'ee miillaan baqate. **17** Siisaaraan garuu sababii humna qabeeyii ta'an kuma kudhan fixan; namni tokko iyuu isaan jalaan hin baane. **18** Yaa'eel niitiin Hebeer sanaatti miillaan baqate, "Kottu yaa goofataa koo; kottu ol seeni; hin sodaatin" isaan jette. Innis dinkaana ishee seene; isheenii wayyaa isaa irra buuftee dhoksite.

19 Innis, "Ani dheebedheera; maalo bishaan naa kenni" jedheen. Isheenii qabee aannanii bantee waan inni dhugu kemniteeffi Isa dhoksite. **20** Innis, "Balbala dinkaanaa dura dhaabdhuh; yoo eenu iyuu dhufree, 'Namni as jiraat' siin jedhe, 'hin jiru' jedhi" isheen jedhe. **21** Yaa'eel niitiin Hebeer garuu utuu Siisaaraan hirriba cimaa keessa jiruu qofoo dinkaanaa fi burruusa fudhattee suuta jetteen bira geesse. Qofoo sanaanis Isa waraantee lafatti hodhit; innis ni du'e. **22** Yommuu Baaraaqi Siisaaraa duukaa bu'ee dhufettis, Yaa'eel Isa simachuudhaaf gad baatee, "Kottu nama ati barbaaddu sittan argisiisaa" jetteen. Kanaafuu inni ishee wajjin gara dinkaanchaatti ol seenee Siisaaraa akkuma illeen isaa qofoodhaan waraanametti reffa isaa arge. **23** Waaqnis gaafa sana akka Yaabiin mootiin Kana'aanotaa fuula Israa'elootaa duratti mo'atamu godhe. **24** Harki Israa'elootaa hamma isaan Yaabiin mooticha Kana'aanotaa galaafatanitti jajjabacha deeme.

5 Gaafas Debooraan fi Baaraaqi ilmi Abiinoo'am akkana jedhanii faarfatan: **2** "Yommuu ilmaan moototaa Israa'elin hoogganan, yommuu sabni Israa'elis jaallatee of kennutti Waqaayyo galateeffadha! **3** "Yaa mootota, waan kana dhaga'aa! Bulchitoonis dhaggeeffadha! Waqaayyo nan faarfadha; amma illee nan faarfadha; Waqaayyo Waqaq Israa'eliiq nan weeddisa. **4** "Yaa Waqaayyo, yeroo ati biyya See'iirii baate, yeroo ati biyya Edoomii kaate, lafti ni sochoote; samiiwwanis bokkaa, duumessoonnis bishaan gad roobsan. **5** Tulluuwwan fuula Waaqayyo Waaqa Siinaa duratti, fuula Waaqayyo

Waaqa Israa'el duratti ni raafaman. **6** "Bara Ilma Anaat, jette. **29** Dubartoota ishee keessa isheen ogeettiin jabana Shamaagar, bara Yaa'el keessa daandiiwwan ni deebii kenniteef; ta'uus isheen ofuma isheetiin deebiftee, onan; karaa deemtonnis daandii jajal'aa irra deeman. **7** Hamma ani Debooraan, haadha ta'ee Israa'eliif ka'utti, mitii? Tokkoon tokkoon namaa dubartii tokko gandoonni Israa'el duuwaa hafu. **8** Yommuu isaan yookaan lama lama argata mitii? Siisaaraadhaa uffanni waaqota haaraa filatanitti, waraanni hamma karra bojuu kan halluudhaan faayeffame, uffanni halluudhaan magaalatti dhufe; gaachamni yookaan eeboon tokko, miidhagfamee hodhame, morma kootif immoo uffata Israa'eloota kuma afurtama gidduutti hin argamne. **9** akka malee miidhagfamee hodhame quodu mitii? Kun Garaan koo bulchitoota Israa'el kanneen fedhiidhaan saba gidduutti argaman wajjin jira. Waaqayyo leelisa! **10** "Isin warri harroota adaadii yaabbatan, warri koora baladii qabu irra teessan, warri karaa irra deemtan hubadhaa; **11** sagalee farfattootaa dhaga'a. Isaan hojji qajeelummaa Waaqayyo, hojji qajeelummaa lottooni isaa Israa'el keessatti godhan odeessu. "Ergasii saboomni Waaqayyo, gara karra magaalattiit gad bu'an. **12** 'Yaa Deboora! Dammaqi; dammaqi; dammaqi; dammaqi; faarfannaas faarfadhu! Yaa Baaraaqi! Dammaqi; yaa ilma Abiino'o am booji'amtotoo kee booji'i fudhadhu.' **13** "Namoonni hafanis, gara warra gurguddaatti gad bu'an; sabni Waaqayyoos, akka loltuu jabaatti gara koo dhufe. **14** Warri hiddi isaanii Amaaleq keessa jiru tokko tokkos Efreem dhufan; Beniyaamis namoota si duukaa bu'an wajjin ture. Ajajjooni loltoota Maakiir, warri bokkuu ajajjuu qabatanis Zebuulloonii gad bu'an. **15** Hangafoonni Yisaakor Debooraa wajjin turan; Yisaakoris Baaraaqi wajjin ture; innis Baaraaqi wajjin gara sululaatti gad bu'e. Gosa Ruubeen gidduu, qorannoo yaadaa guddatta ture. **16** Ati maalif mar'achuu isaanii dhaga'uuf jettee gola bushaayee keessa turte? Gosa Ruubeen gidduu, qorannoo yaadaa guddaa isaatu ture. **17** Gili'aad Yordaanos gama taa'e; Daan maalif dooniiwwan keessatti hafe? Aasheen qarqara galaanaatti hafe; buufata isaa keessas ture. **18** Sabni Zebuulloon du'aaf of saaxile; Niftaalemis gaarran biyya isaa irratti akkasuma godhe. **19** "Mootonni dhufanii lolan; mootonni Kana'aanis Ta'anaakitti bishaanota Megidoo biratti lolan; boojuu meetii tokko illee hin fudhanne. **20** Samii keessa urjiwwan ni lolan; adeemsaa isaanii irrattis Siisaaraadhaan lolan. **21** Lagni durii, lagni Qiishoon, lagni Qiishoon sun haxaa'e isaa fudhate. Yaa lubbuu ko, jabaadhuu fuul duratti deemil! **22** Kotteen fardeeni guddise didiche; ni gulufan; jabeessaniis gulufan. **23** Ergamaan Waaqayyoos, 'Meerozin abaraa. Saba ishees jabeessati abaaraa; akka Waaqayyo warra jajjabotti ka'u gargaaruudhaaf, isaan Waaqayyo gargaaruudhaaf hin dhufneeti' jedhe. **24** "Yaa'el niitiin Hebeer Qeenichaa sun dubartoota hunda keessa haa eebbifamu; isheen dubartoota dinkaana keessa jiraatan hunda keessa haa eebbifantu. **25** Inni bishaan kadhate; isheen immoo aannan kenniteef; qabee ulfinaatti itittuu dhi'eessiteef. **26** Harka ishee gara qofoo dinkaanaatti hiixatte; harka ishee mirgaatiin burruusa fudhatte; isheenii Siisaaraa dhooftee mataa isaa buruqsite; waraantees illee isaa keessa fullaafte. **27** Innis miilla ishee jalatti gombifame; kufee diriires. Miilla ishee jalatti gombifame; ni kufe; iddo gombifamettis kufee du'e. **28** "Haati Siisaaraa foddaa keessaan gad ilalte; qaawwa keessaanis iyyitee, 'Gaariin isaa maalif dhufuuf lafa irra harkifate? Didichuun gaariiwwan isaa maalif ture?'"

6 Israa'eloonni fuula Waaqayyo duratti waan hamaa hojjetan; innis dabarsee wagga torbaaf harka Midyaanotaatti isaan kenne. **2** Israa'eloonni sababii harki Midyaanotaa isaanitti jabaateef tulluuwwan irratti, holqaa fi da'anno jabaa keessatti ofii isaanitiif iddo jiraatanii fi iddo itti da'atan qopheeffatan. **3** Yeroo Israa'eloonni midhaan facaafatan hunda Midyaanonni, Amaaleqoonni fi namoonni ba'a biiftuu kaan dhufanii isaan weeraru turan. **4** Achis qubatanii midhaan hamma Gaazaatti jiru hundumaa balleessan; isaan waan lubbuu qabu hoolota, loon yookaan harroota tokko illee Israa'elootaaf hin hambifne. **5** Akkuma tuuta hawaannisaattis horii fi dunkaana isaanii fudhatanii isaan irra yaa'an. Namootaa fi gaalawwan isaanii lakkaa'uun hin danda'amu ture; isaanis biyya sana barbadeessuudhaaf weeraran. **6** Sababii Midyaanonni akka malee isaan hiyyomsanii Israa'eloonni gargaarsa barbaacha gara Waaqayyootti iyyatan. **7** Yeroo Israa'eloonni sababii Midyaanotaatiif gara Waaqayyootti iyyatanitti, **8** inni raajiiakkana jedhee dubbatu tokko isaanii erge; "Waaqayyo Waaqni Israa'elakkana jedha: Ani biyya Gibxi, biyya garbummaati baaseen isin fide. **9** Ani humna warra Gibxii fi harka cunqursitootaa jalaa isin furee fuula keessan duraas ari'ee isaan baasee biyya isaanii isinii kenneera. **10** Isiniinis, 'Ani Waaqayyo Waaqa keessan; waaqota Amoorotaa kanneen isin biyya isaanii keessa jiraattan sanaa hin waqeffatinaa' jedheera. Isin garuu sagalee koo hin dhageeny." **11** Ergamaan Waaqayyoos ganda Ofraa jedhamu dhufee qilxuu Yoo'aash namicha sanyii Abii'ezer sanaa jala taa'e; Gidewoon ilmi Yoo'aash immoo akka Midyaanonni hin argineef iddo wayiniin itti cuunfamutti dhoksee qamadii dha'ata ture. **12** Ergamaan Waaqayyoos isatti mul'atee, "Yaa loltuu goota nana, Waaqayyo si wajjin jira" jedheen. **13** Gidewoon garuuakkana jedhee deebise; "Garuu yaa gooftaa, utuu Waaqayyo nu wajjin jiraatee wanni kun hundi maalif nurra ga'a? Dinqiiwwan isaa kanneen abbootiin keenya, 'Waaqayyo biyya Gibxitii nu baaseera' jedhanii nutti himan sun hundi eessa jiru ree? Amma garuu Waaqayyo nu dhiisee harka Midyaanotaatti dabarsee nu kenneera." **14** Waaqayyo gara Gidewooniit garagalee, "Humna qabdu kanaan dhqaqitii harka Midyaanotaa jalaa Israa'eloota bilisa baasi. Anatu si ergaa jira mitii?" jedheen. **15** Gidewoon garuu, "Yaa Goftaa, gosti koo sanyii Minaasee keessa baay'ee dadhabaa dha; anis maatii koo keessaan nama gad

aanaa dha. Egaa ani akkamittin saba Israa'el bilisoomsuu Ba'aal" jedhanii waaman. **33** Ergasiis Midyaanoni danda'a ree?" jedhee gaafate. **16** Waaqayyos, "Ani hundi, Amaaleqoonnii fi namoonni karaa ba'a biiftuu si wajjin jira; atis Midyaanota hunda walitti qabdee humna isaanii walitti dabalatanii Yordaanos ce'uudhaan dhoofta" jedhee deebiseef. **17** Gidewoonis akkana jedhee Sulula Yizri'eel keessa qubatan. **34** Hafuurri Waaqayyoos deebise; "Yoo ani fuula kee duratti surraa argadhee dhufee Gidewoon irrha bu'e; innis akka Abii'ezeroonni jiraadhe, kan natti dubbachaa jiru dhugumaan si'i ta'uua isa duukaa bu'anif waamuuf malakata afuufe. **35** mallattoo na argisiisi. **18** Maaloohamma ani deebi'ee Guutummaa Minaasee keessas ergamoota ergate; isaanis aarsaa koo fidee fuula kee duratti dhi'eessutti hin isa duukaa bu'uf walitti qabaman; akkasumas gara deemin." Waaqayyos, "Ani hamma ati deebitutti sin Aasheer, Zebulloonii fi Niftalemitti ergate; isaanis eega" jedheen. **19** Gidewoon gara mana isaa deemee jara simachuuf gad yaa'an. **36** Gidewoonis Waaqaan ilmoo re'e tokko qalee qopheessee daakuu ififi tokkoo akkana jedhe; "Yoo atiakkuma waadaa galteetti harka fuudhee buddeenee raacitetii hin qabne tolche. Foon kootiin Israa'el furte, **37** kunoo, ani wayyaa rifeensa sanas gundoo irra ka'eetee bishaan foon sanaa immoo hoolaa irraa hoijetame tokko oobdii irra nan diriisa. okkoteetti naqee fiduudhaan qilxuu jalatti aarsaa isaaaf Yoo rifeensa hoolaa sana qofa irra fixeensi bu'ee lafti dhi'eesse. **20** Ergamaan Waaqaas, "Foonii fi Maxinoo immoo goggogaa ta'e, ani akka atiakkuma jette sana kana fuudhiitii kattaa kana irra kaa'i; bishaan isaa harka kootiin Israa'el furtuun beeka." **38** Wanni sunis immoo dhangalaasi" jedhe. Gidewoonis akkasuma godhe. akkasuma ta'e. Gidewoonis guyyaa itti aaruun ganamaan **21** Ergamaan Waaqayyo sunis fiixee ulee harka isaa tureetiin foonii fi Maxinoo sana tuqe. Ibddi kattaa keessaa ba'ee foonii fi Maxinoo sana nyaate. Ergamaan Waaqayyo sunis fiixee ulee harka isaa ka'e; yeroo inni wayyaa rifeensa hoolaa irraa hoijetame cuunfame. **39** Kana irratti Gidewoon Waaqaan, "Natti yommuu akka ergamaa Waaqayyo arge beeketti, "Wayyoo, yaa Waaqayyo Gooftaa! Ani ifaan ifatti ergamaa naa eeyyami. Amma immoo rifeensa sana goggogsiitii Waaqayyo argeeraati!" jedhe. **23** Waaqayyo garuu "Nagaan siif haa ta'u! Hin sodaatin, ati hin duutuutii" fixeensi lafatti uffisi." **40** Waaqnis halkan sana akkasuma jedheen. **24** Kanaafuu Gidewoon Waaqayyoof achitti godhe. Rifeensa hoolaa sana qofatu goggogaa ture; lafti iddo aarsaa ijaaaree, "Waaqayyo Nagaa dha" jedhee guutuun fixeensa haguugamee ture.

7 Yerub-Ba'aal namichi Gidewoon jedhamu sunii fi namoonni isaa hundi ganama ka'anii burqaa Harood bira qubatan. Qubanni Midyaanotaa iddoon namoonni Gidewoon qubatan sanaan karaa kaabaatiin gaara Mooree bira sulula keessa ture. **2** Waaqayyos Gidewooniin akkana jedhe; "Akka ani Midyaanota dabarsee harka isaaniiiti hin kennineef Israa'eloorni si wajjin jiran akka male baay'e dha. Akka sabni Israa'el, 'Jabina kootu na oolche' jedhee natti hin koorreef, **3** 'Namni sodaatee hollate kam iyyuu Tulluu Gili'aad dhiisee gara mana isattii haa deebi'u' jedhiitii amma sabatti himi.' Kanaafuu namoonni kuma digdamii lama deebi'anii kuma kudhan achitti hafan. **4** Waaqayyo garuu Gidewooniin akkana jedhe; "Amma iyyuu namoota baay'etuu jira. Isaan fudhadhuutii gara bishaaniitti gad bu'; ani achitti isaan gargari siif fo'a. Yoo ani, 'Inni kun si wajjin ni deema' jedhe, inni ni deema; yoo ani, 'Inni kun si wajjin hin deemu' jedhe garuu inni hin deemu.'" **5** Kanaafuu Gidewoon namoota gara bishaaniitti gad buuse. Waaqayyos achitti, "Warra akkuma sareetti arrabaan bishaan dhugan, warra jilbeenfatani dhugan irraa targari baasi" isaan jedhe. **6** Namoonni dhibba sadii konyee isaaniiitiin waraabbatanii dhugan. Warri hafan hundi garuu dhuguf jilbeenfatan. **7** Waaqayyo Gidewooniin, "Ani namoota harka isaaniiitiin dhugan dhibba sadan kanaan si furee Midyaanota dabarsee harka keetti nan kenna. Warri kaan hundi gara qe'ee isaaniiiti haa deebi'an" jedheen. **8** Kanaafuu Gidewoon akka Israa'eloorni hafan hundi gara dinkaana isaaniiitti deebi'an godhee namoota dhibba sadan garuu turfate; isaanis warra kaan irraa galaa fi malakata fudhatan. Qubanni Midyaanotaas Gidewooniin gad sulula keessa ture. **9** Halkanuma sana Waaqayyo Gidewooniin akkana

qedhe; "Ka'iitii qubata sanatti gad bu'i; ani dabarsee harka keetti siifin kennaatii. **10** Ati yoo gad bu'uu sodaatte garuu tajaajilaa kee Fuuraa wajjin gara qubata sanaatti gad bu'iitii **11** waan isaan dubbachaa jiran dhaga'i. Sana booddee qubata sana ruktuudhaaf jabina ni argatta." Kanaafuu innii fi tajaajilaan isaa Fuuraan gara moggaa qubata sanaatti gad bu'an. **12** Midyaanoni, Amaaleqoonnii fi namoonni ba'a biiftutti dhufan hundi akkuma hoomaah hawwaaniisa walitti gobbatanii sululicha keessa qubatanii turan. Baay'inni gaalawwan Isaaniis akkuma cirracha qarqara galaanaa lakkobsa hin qabu ture. **13** Gidewoonis utuu namichi tokko waa'ee abjuu isaa michuu ofii isatta hiimu achii ga'e. Namichi sunis akkana jedhe; "Ani abjuu tokko nan abjoodhe; kunoo maxinoon garbuu tokko gangalachaa dhufee qubata Midyaanota irra bu'e. Innis dhufee akka dunkaanni jiguu humnaan dha'e; dunkaanni sunis ni kufe." **14** Michuuun isaaas deebisee, "Kun goraadee Gidewoon ilma Yoo'aash Israa'elichaati malee waan biraan miti. Waaqnis Midyaanotaa fi guutummaa qubata sanaa dabarsee harka Gidewoonitti kenneera" jedhe. **15** Gidewoon yommuu abjuu sanaa fi hiikkaa isaa dhaga'etti Waqaaf sagade. Gara qubata Israa'elootaattis deebi'ee, "Ka'aa! Waaqayyo qubata Midyaanotaa dabarsee harka keessanitti kenneeraa" jedhe. **16** Innis namoota dhibba sadan garee sadiitti qooduudhaan, harka hunda isaaniiiti malakataa fi okkotee guci keessa jiru qabachiise. **17** Gidewoonis akkana isaanii jedhe; "Na ilaala; waan ani hojjedhus hojjedhaa; yommuu ani qarqara qubatichaati dhi'aadhatti qalbeeffadhaati waanuma ani godhu godhaa. **18** Yeroo anii fi warri na wajjin jiran hundii malakata keenya afuufnutti, isinis naannoo qubatichaa hundatti afuufatii, "Waaqayyoof, Gidewoonifis" jedhaa iyaya." **19** Gidewoonii fi namoonni isa wajjin turan dhibbi sun akkuma waardiyoyonni wal geeddaraniin jalqaba eegumsa walakkaa halkaniitti qarqara qubata sanaa bira ga'an. Isaanis malakata isaanii afuufanii okkotee harka isaanii jiru caccabsan. **20** Gareen sadanuu malakata isaanii afuufanii okkotee harka isaanii jiru caccabsan. Harka bitaatti guca, harka mirgaatti immoo malakata afuufan qabatani, "Goraadee Waaqayyooti fi Gidewoon!" jedhanii iyyan. **21** Tokkoon tokkoon namaas naannoo qubatichaatti iddoon kennameef qabate; Midyaanoni hundis iyaya baqatan. **22** Yeroo malakanni dhibbi sadan sun afuufametti Waaqayyo akka namni qubata sana keessa ture tokko tokkoon goraadee isaa walitti luqqifatu godhe; raayyaan waraanaas karaa Zereeraatiin gara Beet Shiixaatti, isa biras darbanii hamma daarii Abeel Mehoolaa ishee Xabaati bira jirtu sanaatti baqatanii deeman. **23** Israa'eloonnis Niftalem, Aasheerii fi Minaasee hundumaa keessaa waamanii Midyaanota of dura ari'an. **24** Gidewoonis guutummaa biyya gaaraa Efremitti ergamoota ergee, "Kottaa Midyaanotatti duulaatti bishaanota hamma Beet Baaraatti jiranii fi laga Yordaanos isaan dursaati qabadhaa" jedhe. Kanaafuu namoonni Efrem hundi ba'anii bishaanota hamma Beet Baaraatti jiranii fi laga Yordaanos qabatan. **25** Akkasumas hooggantoota Midyaanotaa lamaan jechuunis Hereebii fi Ze'eebin

qabatan. Hereeb kattaa Hereeb biratti Ze'eeb immoo iddooy wayinii itti cuunfan kan Ze'eebii ajjeesan. Isaanis Midyaanota ari'anii mataa Hereebii fi mataa Ze'eeb gara gama laga Yordaanos Gidewoonitti fidan.

8 Namoonni Efrem, "Ati maaliif akkana nu goote? Yeroo Midyaanin dha'uuf duultetti maaliif nu hin waamin?" jedhanii Gidewoon gaafatan. Akka malees isatti dheekkaman. **2** Inni immoo akkana jedhee deebiseef; "Wanni ani hojjedhe yoo waan isin hojjettani wal bira qabame gatii maalii qaba? Qarmiin wayinii Efrem oomisha wayinii Abii'ezer sana hunda hin caaluu? **3** Waaqni hooggantoota Midyaanota jechuunis Hereebii fi Ze'eebin dabarsee harka keessanitti kenneera. Egaa ani waan isin hojjettani wajjin kan wal qixxatu maal hojjechuun danda'a ture?" Yommuu inni waan kana jedhetis aariin isaan isatti aaran ni qabbanaa'e. **4** Gidewoonii fi namoonni isa wajjin turan dhibbi sadan dhufanii Yordaanos ce'an; isaan akka malee dadhaban iyyu ittuma fufanii jara ari'an. **5** Innis namoota Sukootiitiin, "Loltoota kootti buddeena kennaa; isaan baay'ee na duraa dadhabaniiruutii; ani amma iyyu moottaa Midyaanotaa jechuunis Zebaa fi Zalmunaa ari'aa jira" jedhe. **6** Qondaaltonni Sukoot garuu, "Loltoota keetiff nu buddeena kan kenniu ati Zebaa fi Zalmunaa harka keetti galftteertaa?" jedhanii. **7** Gidewoonis deebisee, "Tole kaa, yommuu Waaqayyo dabarsee Zebaa fi Zalmunaa harka kootti kennutti ani qoraattii gammoojiitii fi arangamaadhaan foon keessan ciccira" jedheen. **8** Achiis gara namoota Phenuu'eel dhagee akkuma warra duraa sana kadhatetti isaanis gaafate; isaan garuu akkuma warri Sukoot deebisanitti deebii kennan. **9** Kanaafuu inni namoota Phenuu'eeliin, "Ani yeroo mo'adhee deebi'utti gamoo kana nan jigsaa" jedhe. **10** Yeroo sanatti Zebaa fi Zalmunaan loltoota isaanii kanneen kuma kudha shanitti hedaman wajjin iddooy Qarqari jedhamu turan; isaan kunneneen loltoota namoota ba'a biiftutti walitti qabaman keessa hafan hundaa dha; warri goraadee hidhatan kumni kudha lama dhumanii turaniiti. **11** Gidewoonis karaa warra ba'a Noobaahiitii fi Yoghbaatiin dinkaana keessa jiraataniibba'ee loltoota hornaa hin bir'atin dha'e; raayyaan waraanaa sun of dagatee tureetii. **12** Mootonni Midyaan lamaan jechuunis Zebaa fi Zalmunaan ni baqatan; Gidewoon garuu ari'ee isaan qabate; loltoota isaanis gargari bittinnees. **13** Ergasiis Gidewoon ilmi Yoo'aash karaa Malkaa Herees ba'ee duulaa gale. **14** Innis dargaggeessa Sukoot tokko qabee qorate; dargaggeessi sunis maqaa qondalatota Sukooti fi maanguddoota magaalatii walumatti maqaa nama torbaatamii torba barreessee kenneef. **15** Gidewoonis dhufee namoota Sukootiin, "Zebaa fi Zalmunaan isin, 'Nu namoota kee warra dadhabaniiruutii buddeena kan kenniu ati Zaabiheeli fi Zalmunaa harka keetti galftteertaa?' jettanii waa'ee isaanii natti qoostan sun kunoo ti" jedhe. **16** Innis maanguddoota magaalaa sanaa fuudhee qoraattii fi arangamaa gammoojiitii adabuudhaan namoota Sukootiitiif barumsa kenne. **17** Gamoo Phenuu'eeliis jigsee namoota magaalatii fixe. **18** Ergasiis inni, "Namoonni isin Taabooritti fixxan warra akkamiiitii?"

jedhee Zebaa fi Zalmunaa gaafate. Isaanis, "Namootuma Abiimelek goruu kajeele; isaan, "Inni obboleessa keenya" akka keessanii kanneen hundi isaanii ilmaan mootii jedhaniiruutii. **4** Isaanis mana sagadaa Ba'al Berit fakkaatanii dha" jedhaniin. **19** Gidewoonis deebisee, keessaa meetii gara giraamii dhibba saddeet ulfaatu "Isaan obboloota koo ilmaanuma haadha kootii turan. kennaniif; Abiimelekis meetii sanaan kashlabboota Dhugaa Waaqayyo jiraataa, utuu isin isaan ajjeesuu isa faana bu'an qaxarate. **5** Gara mana abbaa isaa baattanii ani isin hin ajjees ture" jedhe. **20** Innis kan Ofraatti argamuu dhaqee obboloota isaa ilmaan gara Yeteer ilma isaa hangaffichaatti garagalee, "Ka'iti Yerub-Ba'al torbaatama dhagaa tokko irratti qale. isaan fixil!" jedheen. Yeeteer garuu sababii ijoollee Yootaam ilmi Yiruba'al quxisuun garuu dhokatee ta'eef sodaatee goraadee isaa hin luqqifanne. **21** isaa jalaa miliqe. **6** Namoonni Sheekemii fi Beet Miilo Ergasiis Zebaa fi Zalmunaan, "Ka'iti atumti nu ajjeesi; hundi Abiimelein moosisuuf jedhanii Sheekemitti 'Jabinni' namaa akkuma dhagna isaatii" jedhaniin. utubaa mukaa guddaa tokko biratti walitti qabaman. Gidewoonis ka'ee isaan ajjeese; faaya morma galawwan **7** Yootaam yommuu wanni kun itti himametti fiixee isaanis fudhate. **22** Namoonni Israa'elis Gidewooniin, Gaara Gerziimitti ol ba'ee sagalee guddaadhaanakkana "Ati waan harka Midyaanotaa jalaa nu baafteef ati, isaanii jedhe; "Yaa jiraattota Sheekem, akka Waaqni ilmi keetii fi ilmi ilma keetii nu bulchaa" jedhan. isin dhaga'uuf na dhaggeeffadhaa. **8** Gaaf tokko mukkeen **23** Gidewoon garuu, "Ani isin hin bulchu; ilmi koos isin hin bulchu. Waaqayyotu isin bulcha" isaanii 'Mootii nuu ta'i' jedhan. **9** "Mukni ejersaa garuu, 'Ani jedhe. **24** Innis, "Ani waa tokko isin kadhadha; kunis akka tokkoon tokkoon keessan qooda boojuu keessanii irraa lootii naa kennitanii dha" jedhe. Lootii warqee ree?" jedhee deebise. **10** "Itti aansaniis mukkeen muka kaa'achuu bartee Ishmaa'eelootaa tureeti. **25** Isaanis, harbuutiin, 'Kottutuuii moolii nuu ta'i' jedhan. **11** "Mukni "Nu gammachuudhaan kennina" jedhanii deebisan. harbuu garuu deebisee, 'Ani mukkeen hundaa olitti Kanaafuu wayyaa lafa irra diriirsanii tokkoon tokkoon ba'ee raafamuuf jedhee ija koo mi'aawaa fi gaarii sana namaa boojuu isaa irraa lootii itti darbate. **26** Amartiin kennuu dhiisuu ree?" jedhe. **12** "Mukkeen muka warqee kan inni kadhate saqili kuma tokko fi dhibba wayiniitiin, 'Kottutuuii moolii nuu ta'i' jedhan. **13** "Mukni torba yookaan kiloo giraamii kudha sagalii fi walakkaa wayini garuu deebisee, 'Ani mukkeen hundaa olitti ba'ee ulfaata ture; kunis waan mormatti hidhatan, uffata raafamuuf jedhe daadhhii wayinii kootii kan Waqaqa fi diimaa dhiilgee kan moomtonni Midyaan uffatani fi nama gammachiisu sana kennuu dhiisuu?" jedhe. **14** foncaa morma galawwan isaanii irra ture hin dabalatu. **27** Gidewoonis warqee sanaan dirata tolchee magalaalaa itti dhalate Ofraa keessa kaa'e. Israa'eloonni hundis achitti efuudicha waaqeffachuudhaan sagaagalani. Kunis Gidewooniif maatii isatti kiyoo ta'e. **28** Midyaanonnisi akkas ta'u baate garuu ibiddi muka qoraattii keessaa akkasiin fuula Israa'elootaa duratti mo'ataman; lammatas ba'ee birbirsa Libaanoon haa barbadeessu" jedhe. **15** "Mukni qoraattis mukkeeni, 'Isin yoo dhugumaan na moosifachuu feetan, kottaati gaaddisa koo jalatti da'eefadhaha; yoo Gidewooniif maatii isatti kiyoo ta'e. **29** Yerub-Ba'alii fi maatii isatiif waan gaarii gochuuf ta'e, yoo waan isatti deebi'e. **30** Innis sababii niitota baay'ee fiuudheef isaf malu isaf gochuuf ta'e, **17** abbaan koo lubbuu isaa ilmaan torbaatama qaba ture. **31** Saajjatoon isaa kan du'aaf saaxilee harka Midyaanotaa jalaa isin baasuuuf Sheekem keessa jiraachaa turtes ilma deesseefii ture; isinii looleeraati; **18** isin garuu har'a maatii abbaa innis Abiimelek jedhee isa moggaase. **32** Gidewoon kootti kaatanii ilmaan isaa jechuunis nama torbaatama ilmi Yoo'aash bara dhereera jiraatee du'e. Innis Ofraa dhagaa tokko irratti qaltan; sababii inni fira keessan biyya Abii'ezeroottaa keessatti, lafa awwaala abbaa isaa ta'eef Abiimelek ilma garbittii sana namoota Sheekem Yoo'aashitti awwaalame. **33** Akkuma Gidewoon du'enee Israa'eloonni amma illee Ba'al wajjin sagaagalani. Ba'al Beriitinis Waaqa isaanii godhatanii **34** Waaqayyo Waaqa isaanii kan harka diinota isaanii hundumaa jalaa isaan baase sana dagatan. **35** Isaanis maatii Yerub-Ba'alii ifechuunis Gidewooniif waan gaarii inni isaanii godhe hunda yaadatanii arjummaa hin gooneef.

9 Abiimelek ilmi Yerub-Ba'al gara obboloota haadha isaa kanneen Sheekem keessa jiraatanii dhaqee isaanii fi gosa haadha isaa hundaan akkana jedhe; **2** "Jiraattota Sheekem hundumaan, 'Kam isinii wayya? Yoo ilmaan Yerub-Ba'al torbaatamni isin bulchan moo yoo namni tokko isin bulche wayya?" jedhaa gaafadhaa. Akka ani foonii fi dhiiga keessan ta'e immoo yaadadhaa." **3** Obboloonni haadha isaaas dubbii kana gurra Sheekemotaatiin ga'an; garaan isaanis gara

waan gaarii gootan, isin Abiimelekitti gammadaa; innis isinitti haa gammadu! **20** Akkas ta'u baannaan garuu ibiddi mana Abiimelekii ba'ee namoota Sheekemii fi Beet Miilo haa fixu; akkasumas ibiddi namoota Sheekemii fi Beet Miilo biraaj ba'ee Abiimelek haa balleessu!" **21** Yootaamis Bi'eritti baqatee sababii obboleessa isaa Abiimelek sodaateef achuma jiraate. **22** Erga Abiimelek waggaas sadii Israa'el bulche booddee, **23** Waaqnis Abiimelekii fi namoota Sheekem gidduutti hafuura hamaa erge; Sheekemonnis Abiimelekitti daba hoijetan. **24** Waaqniis yakka ilmaan Yerub-Ba'al torbaataman sanatti hoijetamee fi dhiiga isaanii kan dhangalaafame sanaaf, Abiimelek obboleessa isaanii kan isaan qale sanaa fi namoota Sheekem kanneen akka inni obboloota

isaan fixuu isaa gargaaran sana haaloo ba'uuf waan kana godhe. **25** Namoonni Sheekemis akka isaan riphanii isaa eegataniif fixee gaaraa irra namoota kaa'atan; isaanis nama achiin darbu hunda saamaan; wanni kunis Abiimelekitti odeeoffame. **26** Yeroo kanatti Ga'aal ilmi Ebeed obboloota isaa wajjin gara Sheekem dhufe; Sheekemonnis isaa abdatan. **27** Isaanis erga gara lafa qotisaa wayiniitti ba'anii wayini walitti qabatanii booddee cuunfamii galma waqaq tolfamaa isaanintti ayaana ayaaneeffan. Nyataanii dhuganiis Abiimelekin abaaran. **28** Ga'aal ilmi Ebedisakkana jedhe; "Akka nu isaaaf bulluuf Abiimelekkii fi Sheekem eneyu? Abiimelek ilma Yerub-Ba'aal mitii? Zebulis itti aanaa isaa mitii? Isin namoota Hamoor abbaa Sheekem tajaajila! Nu maaliif Abiimelekin tajaajilla?" **29** Utu sabni kun ajaya koo jala jiraatee silaa ani Abiimelekin lafa irraa nan balleessa ture; "Waraana kee dabaladhuutii gad ba'i!" isaan nan jedhas ture." **30** Zebul bulchaan magaalattii yeroo waan Ga'aal ilmi Ebeed jedhe dhaga'etti akka malee aare. **31** Akkana jedhees dhoksaaadhaan gara Abiimelekitti ergamoota erge; "Ga'aal ilmi Ebedii fi obboloonni isaa gara Sheekem dhufanii saba magaalaa sitti kakaasaa jiru. **32** Kanaafuu atii fi namoonni kee halkaniin baatanii lafa qotisaa keessa riphuu qabdu. **33** Ganama akkuma aduun baateen magaalaa sana cabsaa seenaa. Yommuu Gal'aali fi namoonni isaa sitti dhufanitis waan harki kee hoijechuu malu kam iyyuu hoijedhu." **34** Abiimelekis namoota isaa wajjin turan hunda wajjin halkaniin ka'ee garee afuritti qoodamuudhaan Sheekemitti dhi'aatee riphe. **35** Akkuma Ga'aal ilmi Ebeed ba'ee karra magaalaa sanaa irra dhaabateen, Abiimelek namoota isaa wajjin iddooriphee ture sanaa itti gad ba'e. **36** Ga'aal yommuu isaan argetti Zebuliin, "Kunoongamoonni fixee gaarranii irraa gad dhufaa jiru!" jedhe. Zebulis deebisee, "Gaaddisa tulluuwaniitu namoota sitti fakkate" jedheen. **37** Ga'aal garuu ammas deebisee, "Ilaali; namoonni handhuura lafaatii dhufaa jiru; gareen tokkos karra muka abdaariitiin dhufaa jira" jedhe. **38** Zebulis, "Ati kan, 'Akka nu isaaaf bulluuf Abiimelek kyunen?' jette, oduun kee sun ammaa meer? Namoonni ati tuffatee isaan kana mitii? Mee ba'ittii jara loli kaa!" jedheen. **39** Kanaafuu Ga'aal namoota Sheekem hoogganee Abiimelekin loluuf ba'e. **40** Abiimelekis isaa ari'e; innis duraa baqate; namoonni baay'eenis madaanii hamma karra magaalattiit harca'an. **41** Abiimelek Aruumaa keessa ture; Zebul immoo Ga'aaliif fi obboloota isaa ari'e Sheekem keessaa baase. **42** Guyyaa itti anuu namoonni Sheekem dirreetti ba'an; wanni kunis Abiimelekitti himame. **43** Innis namoota isaa fudhatee garee sadiitti qoodee dirree irratti riphee eeggate. Yeroo namoota magaalaa ka'anii dhufaa jiran argettis isaan loluudhaaf ka'e. **44** Abiimelekkii fi gareen isaa wajjin turan gara karra magaalattiit gugatan. Gareen hafan lamaan immoo gara warra dirree irratti ba'anii turaniitti fiiganiis isaan fixan. **45** Abiimelek gaafas guyyaa guutuul loolee magaalatti qabate; jiraattota ishees fixee magaalatti illee barbadeessee soogidda itti facaa. **46** Namoonni gamoo Sheekem keessa jiraatan yommuu waan kana dhaga'anitti gara da'anno manaa sagadaa Elbiriittit ol galan. **47** Abiimelekis yoommuu akka namoonni Sheekem achitti walitti qabaman dhaga'etti, **48** namoota isaa hundumaa wajjin Tulluu Zalmoonitti ol ba'e. Abiimelekis qottoo harkatti qabatee dameewwan mukaa mummuree ol fuudhee gatiittii isatti baate. Namoota isaa wajjin jiraniinis, "Dafaal! Waanuma anaa godhu argitaan sana godhaa!" jedhe. **49** Namoonni hundinuu dameewwan mukaa mummuratani Abiimelekin duukaa bu'an. Dameewwan sanas da'anno Sheekemonni itti baqatan sanatti irkisanii ibidda itti qabsiisan. Kanaafuu namoonni gamoo Sheekem keessa turan hundinuu dhiironniif fi dubartoonni gara kuma tokko ta'an dhuman. **50** Ergasiis Abiimelek gara Tebez dhagee magaalaa sana marsree qabate. **51** Ta'us waan gamoon jabaan tokko magaalaa sana keessa tureef jiraattonni magaalaa sanaa dhiiraa dubartiin uttuu hin hafin itti baqatan. Keessaanis ofitti cufanii bantii isatti ol ba'an. **52** Abiimelekis dhufee gamoo sana dha'e; yommuu inni ibiddaan gubiudhaaf balbal gamoo sanaatti dhi'aatetti garuu, **53** dubartiin tokko gubbaadhaa majii dhagaa itti gad dhiffee buqqee mataa isaa cabsite. **54** Innis dafee targaggeessa mi'a lolaa baatuuf tokko waamee, "Akka isaan, 'dubartiiisa aijjeese' jechuu hin dandeeneeyef goraadee kee luqqifadhuu na aijjeesi" jedheen. Kanaafuu dargaggeessi sun isaa waraane; innis ni du'e. **55** Israa'eloonnis yommuu akka Abiimelek du'e organitti gara mana isaanintti deebi'an. **56** Akkasiiin Waaqni hammina Abiimelek obboloota isaa torbaatamaa qaluudhaan abbaa ofiitti hoijeteef gatii hojii isaa kenneef. **57** Akkasumas Waaqni hammina namoonni Sheekem hoijjetan hunda matuma isaanintti deebise. Abaarsi Yootaam ilma Yerub-Ba'aalis isaan irra ga'e.

deebiseef; "Yeroo warri Gibxi, Amooronni, Amoononni, achii immoo gara Qaadesh dhufan. **17** Israa'elis gara Filisxeemonni, **12** Siidoononni, Amaaleqoonnii fi mootii Edoomitti, 'Akka ani biyya kee keessaan darbu Maa'oononni isin cunqursinaan isin natti iyaytannitti naa eeyyami' jedhee ergamoota erge; mootiin Edoom garuu hin dhageenye. Gara mootii Mo'aabittis akkasuma ani harka isaanii jalaa isin hin baafnee? **13** Isin garuu ergan; inni illee ni dide. Kanaafuu Israa'el Qaadesh na dhiftanii waaqota biraa waqaeffattan; kanaafuu ani si'achi isin hin baas. **14** Deemaatii waaqota filattan keessa ture. **18** "Itti aansees gammoojjii keessa darbee sanatti iyadhaa. Yommuu isin rakkattan isaanumti biyya Edoomii fi biyya Mo'aab irra naanna'ee karaa isin haa oolchan!" **15** Israa'eloonnis Waaqayyoon, "Nu ba'a biyya Mo'aabiin darbee gama kaaniin Arnoon cina cubbuu hojjenneera. Ati waan feete nu godhi; amma qubate. Garuu sababii Arnoon daarii Mo'aab turteef garuu maalo nu baasi" jedhan. **16** Isaanis waaqota ormaa isaan biyya Mo'aab hin seenne ture. **19** "Ergasiis Israa'el gidduu isaanittii balleessanii Waaqayyoon waqaeffattan. Sihoon mooticha Amoorotaa kan Heshboon bulchaa Innis ergasii dhiphina Israa'el cal'isee ilaluu hin dandeeny. **17** Yeroo Amoononni Gili'aaditt wal ga'anitti Israa'eloonnis wal ga'anii Miispahaa qubatan. **18** **20** Sihoon garuu akka inni karaa biyya isaaftin darbu Hooggantoonni namoota Gili'aadis, "Namni jalqabatti Israa'elin hin amanne. Kanaafuu inni namoota isaa Amoonotatti waraanaa banu inni jiraattota Gili'aad hundaaf hoogganaa ta'a" waliin jedhan.

11 Yiftaan namichi gosa Gili'aad sun goota ture.

Abbaan isaa Gili'aad jedham; haati isaa immoo sagaagaltuu terte. **2** Niitiin Gili'aadis Gili'aadiif ilmaan deesse; isaanis yommuu guddatanitti Yiftaadaan, "Ati waan dubartii biraa irraa dhalatteef dhaala tokko illee maatii keenya irraa hin argattu" jedhaniitisa ari'an. **3** Kanaafuu Yiftaan obboloota isaa duraa baqatee biyya Xoob jedhamu keessa jiraate; gareen kashlabbootaa naanwoo isaafti walitti qabamanii isa duukaa bu'an. **4** Yeroo xinnoo booddee, yommuu Amoononni saba Israa'elitti waraanaa kaasanitti, **5** Maanguddooni Gili'aad Yiftaa barbaacha gara Xoob deeman. **6** Isaanis, "Akka nu Amoonota waraantuun dandeenyuuf kottuu ajajaa nuu ta'" jedhaniin. **7** Yiftaanis, "Isin na jibbitanii mana abbaa kootii na hin ariine? Amma yommuu rakkattaa maalifi na bira dhuftu?" isaanini jedhe. **8** Maanguddooni Gili'aadis, "Nu sababii kanaaf gara kee dhufneerra; Amoonota waraantuudhaaf nu faana kottu; nu warra Gili'aad keessa jiraannu hunda irrattis hoogganaa ni taataa" jedhaniin. **9** Yiftaanis, "Yoo isin akka ani Amoonota waraantuuf biyya kootti na deebiftanii Waaqayyos dabarsee harka kootti isaan kenne, dhugumaan ani hoogganaa keessan nan ta'a?" jedheen. **10** Maanguddooni Gili'aadis deebisanii, "Waaqayyo dhuga ba'aa keenya; dhugumaan nu akkuma ati jette goona" jedhaniin. **11** Kanaafuu Yiftaan maanguddoota Gili'aad wajjin qajjele; sabni Gili'aadis hoogganaa fi abbaa duulaa isa godhate. Innis iddo Miispahaa jedhamutti waan duraan dubbate hundumaa irra deebi'ee fuula Waaqayyoo duratti dubbate. **12** Yiftaan gara mootii Amoonotaatti ergamoota ergee, "Ati kan biyya keenya waraantuuf rakkina maalii nurraa qabda?" jedheen. **13** Mootiin Amoonotaats ergamoota Yiftaatiin, "Sababii Israa'eloonni yeroo Gibxii ba'anitti biyya koo kan Arnoonii fi Yaaboq gidduu jiruu fi biyya koo kan hamma Yordaanositti jiru fudhataniffi an waan kana godheera; kanaafuu amma karaa nagaan naa deebisaa" jedhe. **14** Yiftaanis gara mootii Amoonotaatti deebisee ergamoota isaa erge; **15** akkanas jedhe: "Yiftaan akkana jedha: Israa'el biyya Mo'aab yookaan biyya Amoonota hin fudhanne. **16** Garuu yeroo Gibxii ba'anitti Israa'eloonni gammoojjii keessa gara Galaana Diimaa,

achii immoo gara Qaadesh dhufan. **17** Israa'elis gara Filisxeemonni, **12** Siidoononni, Amaaleqoonnii fi mootii Edoomitti, 'Akka ani biyya kee keessaan darbu Maa'oononni isin cunqursinaan isin natti iyaytannitti naa eeyyami' jedhee ergamoota erge; mootiin Edoom garuu hin dhageenye. Gara mootii Mo'aabittis akkasuma ani harka isaanii jalaa isin hin baafnee? **13** Isin garuu ergan; inni illee ni dide. Kanaafuu Israa'el Qaadesh na dhiftanii waaqota biraa waqaeffattan; kanaafuu ani si'achi isin hin baas. **14** Deemaatii waaqota filattan keessa ture. **18** "Itti aansees gammoojjii keessa darbee sanatti iyadhaa. Yommuu isin rakkattan isaanumti biyya Edoomii fi biyya Mo'aab irra naanna'ee karaa isin haa oolchan!" **15** Israa'eloonnis Waaqayyoon, "Nu ba'a biyya Mo'aabiin darbee gama kaaniin Arnoon cina cubbuu hojjenneera. Ati waan feete nu godhi; amma qubate. Garuu sababii Arnoon daarii Mo'aab turteef gidduu isaanittii balleessanii Waaqayyoon waqaeffattan. Sihoon mooticha Amoorotaa kan Heshboon bulchaa Innis ergasii dhiphina Israa'el cal'isee ilaluu hin dandeeny. **17** Yeroo Amoononni Gili'aaditt wal ga'anitti Israa'eloonnis wal ga'anii Miispahaa qubatan. **18** **20** Sihoon garuu akka inni karaa biyya isaaftin darbu Israa'elin hin amanne. Kanaafuu inni namoota isaa walitti qabatee Yaahizaa keessa qubatee Israa'elin lole. **21** "Waaqayyo Waaqni Israa'elis Sihoonii fi namoota isaa hunda dabarsee harka Israa'elitti kenne; Israa'eloonnis jara mo'atan; kanaafuu Israa'eloonni biyya Amoorota achi jiraatan hundaa fudhatan; **22** qabeenya biyya Amoor kan Arnoonii hamma Yaaboqitti akkasumas kan gammoojjii hamma Yordaanositti jiru hunda fudhatan. **23** "Yos erga Waaqayyo Waaqni Israa'el fuula saba Israa'el duraa Amoroota ari'ee baasee ati fudhachuudhaaf mirla maalii qabdaa? **24** Ati waan Kemoosh Waaqni kee siif kenuu hin fudhattuu? Nus akkasuma waan Waaqayyo Waaqni keenya nuu kenne kam iyyuu ni fudhanna. **25** Ati Baalaq mootii Mo'aab ilma Ziphoori sana ni caaltaa? Inni takkumaa Israa'el waraaneeraa? Yookaanoleeraa? **26** Israa'eloonni wagga dhibba sadii Heshboon, Aro'eer, qubatawwan naanwoo sanaattii fi magalaawwan naanwoo Arnoon qabatanii turaniiru. Ati yeroo sanatti maaliif deebiftee hin fudhatin? **27** Ani yakka sitti hin hojjenne; ati garuu waraana natti kaasudhaan na miiteerta. Kanas Waaqayyo, abbaan murtii ammuma kana ka'ee Israa'elootaa fi Amoonota gidduutti murtii haa kenuu." **28** Mootiin Amoonotaa garuu ergaa Yiftaan isatti ergeef gurra hin kennine. **29** Kana irratti Hafuurri Waaqayyoo Yiftaa irra bu'e. Innis Gili'aadii fi Minaasee keessa darbee Miispahaa ishee Gili'aad keessa jirtu sana keessa qaxxaamuree Amoonotatti duule. **30** Yiftaan akkana jedhee Waaqayyoof wareege; "Yoo ati Amoonota dabarsatee harka kootti kennite, **31** yommuu ani mo'adhee deebi'utti wanni mana kootti na simachuudhaaf jalqabatti ba'uun kam iyyuu kan Waaqayyoo ti; anis qalma gubamu godhee isa nan dhi'eessa." **32** Ergasiis Yiftaan Amoonota waraantuuf ba'; Waaqayyos isaa dabarsee harka isaafti kenne. **33** Innis Aro'eeri jalqabee magalaawwan digdama hamma naanwoo Miiniittti akkasumas hamma Abeel Keraamiimitti argaman guutumaan guutuutti barbadeesse. Amoononis akkasiin Israa'elootaaf bulan. **34** Yeroo Yiftaan gara Miispahatti mana isaafti deebi'etti, intalli isaa dibbee rukutaa sirbaa isa simachuuf baate! Isheen intala tokkittii inni qabu ture. Innis ishee malee ilmas ta'u intala biraa hin qabu ture. **35** Innis yommuu ishee argetti wayyaa isaa tarasaasee, "Wayyoo! Yaa mucattii kool! Na balleessite; dhiphina keessa na galchite; ani wareega cabsuu hin dandeeny Waaqayyoof

wareegeeraatii” jedhee boo’ e. 36 Isheenis akkana jette; “Yaa abbaa ko, ati Waaqayyoof kakatteerta; sababii Waaqayyo diinota kee Amoonota haaloo siif ba’eef, ati waan waadaa galte sana anaan guutadhu. 37 Garuu waan tokko naa eeyyami; sababii ani si’achi hin heerumneef akka ani michoota koo wajjin gaarran irra naannaa’ee durbummaa kootif boo’uf j’i a lama naa kenne.” 38 Innis, “Dhaquu dandeessa” jedheen. Akka isheen ji’ a lamaaf deemtus eeyyameef. Isheenis waan si’achi heerumuun hin dandeenyef dubarran michoota ishee wajjin gaarranitti ol baatee boosse. 39 Ji’ a lamaa booddees gara abbaa isheetti deebleet; innis akkuma wareege sana godhe. Isheen durba ture. Yeroo sanaa jalqabee wanni kun Israa’eloota biratti bartee ta’ee 40 durboonni Israa’el wagguna waggaaan ba’ani guyyaa afur intala Yiftaa namicha Gili’aad sanaa gaddaan yaadatu.

12 Namoonni Efrem walitti qabamanii Daafoon ce’uudhaan Yiftaan, “Ati yeroo Amoonota loluuf baatetti maaliif akka nu si faana deemnuuf nu hin waamne? Nu mana kee sIRRATTI gubna” jedhaniin. 2 Yiftaanis akkana jedhee deebleeef; “Anii fi namoonni koo Amoonota loluuf waraana guddaa keessa gallee turre; yommuu ani isin waametti isin harka issaaniiti na hin baafne. 3 Ani yeroo akka isin na hin baafne argetti lubbuu kootti muree Amoonota waraanuuf nan ce’e; Waaqayyos isaan irratti mo’anna naa kenne. Yoos isin har’a maaliif na loluuf dhuftan ree?” 4 Yiftaanis ergasii namoota Gili’aad walitti waammatee Efremmitti lola kaase. Sababii namoonni Efrem warra Gili’adiin, “Isin Gili’adonni warra Efremii fi Minaasee gantanii dha” jedhaniif Gili’adonni isaan dha’an. 5 Gili’adonni malkaawwan Yordaanos kanneen gara Efraataatti geessan qabatan; yeroo baqataan Efraataa tokko, “Ani gamattin ce’ a” jedhutti, namoonni Gili’aad, “Ati nama Efrem mitii?” jedhanii isa gaafatu. Yoo inni, “Waawuu” jedhee deeblee, 6 isaan, “Gaarii dha; ati, ‘Shiboleeti’ jedhi” jedhaniin. Yoo inni, “Siboleeti” jedhe, sababii inni qajeelatti “Shiboleeti” jechuu hin dandeenyef qabanii malkaawwan Yordaanos irratti isa ajjeesu. Yeroo sanatti namoota Efrem kuma afurtamii lamatu ajjeefame. 7 Yiftaan waggaa ja’ a Israa’elin bulche. Ergasii Yiftaan namni Gili’aad sun du’ee magaalaa Gili’aad keessaa tokkotti awwaalame. 8 Isaan duubas Ibzaan namichi Beetlihem sun Israa’elin bulche. 9 Innis ilmaan soddomaa fi intallan soddoma qaba ture; intallan isaaS warra gosa isaa hin ta’initti heerumsiise; ilmaan isaatifiis akka isaan niitota ta’aniif gosa biraa keessaa dumboota soddoma fide. Ibxaan waggaa torba Israa’el bulche. 10 Ibzaanis du’ ee Beetlihem keessatti awwaalame. 11 Isa booddee Eeloon namichi gosa Zebululoon sun waggaa kudhan Israa’elin bulche. 12 Eeloonis du’ee biyya Zebululoon keessatti Ayalloonitti awwaalame. 13 Isatti aanee immoo Abdoon ilmi Hileel namichi Phiraatoon sun Israa’elin bulche. 14 Innis ilmaan afurtamaa fi ilmaan ilmaanii soddoma kanneen harroota torbaatama yaabbataan qaba ture. Inni waggaa saddeeti Israa’elin bulche. 15 Ergasiiis Abdoon ilmi Hileel du’ee biyya gaaraa Amaaleqootaatti Efrem keessatti Phiraatoonitti awwaalame.

13 Israa’eloonni ammas fuula Waaqayyoo duratti waan hamaa hoijetan; kanaafuu Waaqayyo waggaa afurtamaa dabarsee harka Filisxeemotaatti isaan kenne. 2 Namicha gosa Daan keessaa dhalatee Zoraa jiraatu kan Maano’aa jedhamu tokkotu ture; niitiin isaaS dhabduu ijoollee tokko illee hin qabne ture. 3 Ergamaan Waaqayyoos isheetti mul’atee akkana jedheen; “Kunoo ati dhabduu ijoollee hin qabnee dha; garuu ulfooftee ilma deessa. 4 Egaan ati akka daadhii wayinii yookaan dhugaatiin nama macheessu hin dhugne yookaan waan xuraa’aa tokko illee hin nyaanne of eeggadhu; 5 ati ulfoofte ilma da’uuf jirtaati. Qarabaan tokko iyyu matabaa isaa hin tuqin; inni gaafaa dhalatee jalqabee Naaziricha ta’uudhaan kan Waaqaaf addaan baafame ta’atii; inni harka Filisxeemotaatti Israa’eloota furuu jalqaba.” 6 Dubartiin sunis gara dhirsaa ishee dhaqxee akkana jettee itti himite; “Nama Waaqaa tokkotu gara koo dhufe. Innis ergamaan Waaqayyoo fakkaatee akka malee nama sodaachisa. Ani akka inni eessaa dhufe isa hin gaafanne; innis maqaa isaa natti hin himne. 7 Garuu inni, ‘Ati ulfooftee ilma deessa. Egaan si’achi daadhii wayinii yookaan dhugaatiin nama macheessu hin dhugin; waan xuraa’as hin nyaatin; sababiin isaaS inni gaafaa dhalatee jalqabee hamma du’utti Naaziricha Waaqaa ta’atii’ naan jedhe.” 8 Maano’aanis, “Yaa Gootfaa, akka namichi Waaqaa kan ati gara keenyatti ergite sun ammas dhufee akka nu itti mucaa dhalatu sana guddisuu qabnu nu barsisiuuf akka nuuf ergitu sin kadhada” jedhee Waaqayyoon kadhate. 9 Waaqnis Maano’aa dhaga’e; ergamaan Waaqayyoo sunis utuu isheen lafa qotiisa keessa teessuu gara dubartii sanaa deebee’ee dhufe; dhirsaa ishee Maano’aan garuu ishee wajjin hin turre. 10 Dubartittiuus dhirsaa isheetti himuu arifattee, “Kuno! Namichi guyyaa kaan natti mul’ate sun as jiral” jette. 11 Maano’aanis ka’ee niitiin isaa duukaa bu’e. Innis yommuu namicha bira ga’etti, “Namni niitiin kootti dubbate si’ii?” jedheen. Innis, “Anuma” jedhe. 12 Kanaafuu Maano’aan, “Yeroo dubbiin kee raawwatamutti seerrti mucichi ittiin jiraatuu fi hojiin inni hoijetu maali?” jedhee isa gaafate. 13 Ergamaan Waaqayyoos akkana jedhee deeblee; “Niitiin kee waan ani itti hime hunda gochuu qabdi. 14 Isheen waan muka wayinii irraa argamu tokko illee nyaachuu hin qabdu; daadhii wayinii yookaan dhugaatiin nama macheessu dhugnu yookaan waan xuraa’aa kam iyyu nyaachuu hin qabdu. Isheen waan ani ishee ajaje hunda gochuu qabdi.” 15 Maano’aanis ergamaan Waaqayyootiin, “Hamma nu korbeessa re’ee xiinnaa isaa siif qopheessinutti nuu turi” jedhe. 16 Ergamaan Waaqayyoo, “Ati na tursitu illee, ani nyaata kee kam iyyuu hin nyaadhu. Garuu yoo aarsaa gubamu qopheessuu feete, isa Waaqayyoof dhi’eessi” jedheen. Maano’aan akka inni ergamaan Waaqayyoo ta’ee hin beekne ture. 17 Sana booddee Maano’aan ergamaan Waaqayyootiin, “Akka nu yeroo dubbiin ati dubbatte fiixaan ba’utti ulfina siif kenniuuf maqaan kee eenyu?” jedhee gaafate. 18 Innis, “Ati maaliif maqaa koo gaafatta? Inni akka malee dinqii dha” jedheen. 19 Maano’aanis korbeessa re’ee xiinnaa isaa kennaa midhaanii wajjin geessee kattaa irratti Waaqayyoof aarsaa godhe. Utuma

Maano'aa fi niitiin isaa ilaalanus Waaqayyo waan soddomaa fi uffata kittii soddoma naa kennitu." Isaanis, dinqii godhe. **20** Yeroo arrabni ibiddaa iddoa aarsaa "Hibboo kee ni dhageenyaa nutti hima" jedhan. **14** irraa samiitti ol ba'etti ergamaan Waaqayyoo arraba Innis deebisee, "Kan nyaatu keessaa wanni nyaatamu, ibiddaa keessaan ol ba'e. Maano'aa fi niitiin isaa waan jabaa keessaa immoo wanni mi'aawu ba'e" isaaniin kana arganii adda isaaniitii lafatti gombifaman. **21** jedhe. Isaanis hamma guyyaa saditti hibboo sana hiikuu Ergamaan Waaqayyoo garuu deebi'ee Maano'aa fi niitti hin dandeeneyle ture. **15** Isaanis guyyaa afuraffaatti isaatti hin mul'anne. Maano'aanis akka inni ergamaa niitti Saamsoonii, "Akka dhirsí kee hiikkaa hibboo Waaqayyoo ta'e bekee. **22** Innis niitti isaatin, "Nu kanaa nutti himuu mee nuu kadhadhu; yoo kanaa Waqa argineerraati dhugumaan ni duuna!" jedhe. **23** achiin nu si'i fi mana abbaa keetii ibiddaan gubnaa. Niitiin isaa garuu deebifteeakkana jetteen; "Waaqayyo Ati nu saamuuf asitti nu waamtee?" jedhaniin. **16** utuu nu ajjeesuu barbaadee silaa aarsaa gubamuu fi Niitiin Saamsoonii fuula isaa duratti boo'aa "Ati na kenna midhaanii nu harkaa hin fudhatu ture; waan jibbiteerta! Ati dhugumaan na hin jaallattu. Ati saba koo kana hundumas nutti hin argisisu yookaan waan kana hibboo gaafatteerta; garuu hiikkaa isaa natti hin himme" amma nutti hin himu ture." **24** Dubartiin sun ilma jetteen. Innis deebisee, "Ani abbaa koottii fi haadha deesse; Saamsoon jetteesisa moggaaft. Innis ni guddate; kootti iyuu hin himne; egaa ani sitti himuu qabaa?" Waaqayyosisa eebbise. **25** Hafuurri Waaqayyos yeroo jedheen. **17** Isheenius guyyaa cidha sanaa torbanuu inni Zoraa fi Eshitaal ol gidduu qubata Daan keessa turetti boottee isa rakkifte; innis sababii isheen ittuma fuftee boqonnaa isa dhowwiteef guyyaa torbaffaatti hiikkaa isaa isheetti hime. Isheen immoo hiikkaa hibboo sanaa saba isheetti himte. **18** Namoonni magaalaa sanaas guyyaa torbaffaatti utuu biiftun hin lixin, "Wanni damma caalaa mi'aawu maal? Jabaan leenca caalu maali?" jedhaniin. Saamsoonis, "Utuu raada kootiin qotachuu baattanii, isin silaa hibboo koo hin hiikntan ture" jedheen. **19** Kana irratti Hafuurri Waaqayyoo jabinaan isa irra bu'e. Innis gara Ashqaloontti gad bu'ee namoota magaalaa keessaa soddoma ajeese; waan isaan qabanis irraa fudhatee namoota hibboo sana hiikaniff uffata kittii kenne. Aariidhaanis gubachaa gara mana abbaa isattideebi'e. **20** Niitiin Saamsoonis miinjee isattieerumsiisan.

14 Saamsoon gara Tiimnaahitti gad bu'ee durba Filisxeem tokko achitti arge. **2** Yommuu achihi deebi'ettis abbaa fi haadha isaatin, "Ani Tiimnaahitti intala Filisxeem tokko argeeraatiin na fuusisa" jedhe. **3** Abbaa fi haatti isaa deebisani, "Wanni akka ati Filisxeemota dhagna hin qabanne keessaa niitti fuutu si godhu firoota kee keessaa yookaan saba keenya hunda keessaa dubartii dhabamatetii?" jedhaniin. Saamsoon garuu abbaa isaatin, "Isheettu naa ta'atii ishuma naa fidi" jedhe. **4** Abbaa fi haatti isaa akka wanni kun Waqaqayyo biraahdufue hin beekne; Waqaqayyo karaa ittiin Filisxeemota dha'u barbaadaa tureetii. Yeroo sanatti Filisxeemonni Israaeloota gad qabanii bulchaa turan.

5 Saamsoon abbaa isaatii fi haadha isaa wajjin gara Tiimnaahitti gad bu'e. Akkuma isaan iddoa dhaabaa wayini Tiiimnaahi bira ga'aniinis leenci saafelli tokko ittanaa isattidhufe. **6** Hafuurri Waaqayyos jabinaan Saamsoon irra bu'e; innis homaa of harkaa qabaachuu baatu illee akkuma nama ilmoo re'e tokko cicciruutti leenca saafela sana ciccire. Garuu waan hojjetee sana abbaa fi haadha isattihin himne. **7** Ergasiigad bu'ee dubartittii wajjin haasa'e; isheeniesija isattitolt. **8** Innis yeroo gabaabaa booddee yommuu ishee fudhuhu achi deebi'etti raqa leenca sanaa ilaaluuf of irra gara gale. Raqa leencichaa keessas tuunni kanniisaa guutee damma dammeessee ture; **9** dammichas harka isattifudhatee nyaachaa karaa isaa itti fufe. Yommuu gara abbaa fi haadha isaa dhufettis damma sana irraa isaaniif kenne; isaanis ni nyaatan. Inni garuu akka damma sana raqa leenca keessaa fuudhe isaanitti hin himne. **10** Ergasiigad bu'ee intalattiilaaluuf gad bu'e; Saamsoon akkuma dargaggooni yeroo fuudhanitti cidha godhatan sana achitti cidha qopheesse. **11** Yommuu inni achi dhi'aattettsisa arganii amaanota soddoma isaaft kennan.

12 Saamsoonis akkanaa isaaniin jedhe; "Ani hibboo tokko isinttan hima; yoo isin guyyoota cidhichaa torban keessatti hiikkaa isaa argattan, ani wayyaa quncee talbaa irraa hoijetame soddomaa fi uffata kittii soddoma isiniifin kenna. **13** Isin yoo hiikkaa isaa natti himuu dadhabdan wayyaa quncee talbaa irraa hoijetame jiraate. **9** Filisxeemonnis ol ba'anii naannoo Lehiitti faffaca'anii Yihuudaa keessa qubatan. **10** Namoonni

Ergasiigad yeroo qamadiin walitti qabamutti Saamsoon korma re'e xinnaa isaa fudhatee niitti isaa ilaaluuf dhaqe. Innis, "Ani daree niitti koo nan seena" jedhe. Abbaan niitti isaa garuu eeyamuufi dide. **2** Innis, "Ani waan atti ishee jibbiteerta jedhee dhugumaan amaneef miinjee keetti ishee heerumsiiseera; obboleettiin ishee quxisuun, ishee caalaa bareedduu mitii? Qooda sanaa ishee fudhadhu" jedheen. **3** Saamsoon deebisee, "Ani yeroo kanatti yoo miidhaa kam iyuu Filisxeemota irraan ga'e itti hin gaafatamu" isaaniin jedhe. **4** Kanaafuu inni achihi ba'ee waangota dhibba sadii qabee lama lamaan eegee isaanii walitti hidhe. Eegee lamaan lamaan isaanii irattis guca guduunfe; **5** ibiddas itti qabsiisee qamadii Filisxeemota keessatti waangota sana gad lakkise. Midhaan haamamee fi kan hin haamaminitti akkasumas iddoa dhaabaa wayiniit fi ejersaa guggube. **6** Yeroo Filisxeemonni, "Eenyutu waan kana godhe?" jedhaniigaaftanitti, "Saamsoon dhirsí intala namicha Tiiimnaahi sanaatu sababii niitti isaa miinjee isattjalaa heerumsiifamteef waan kana godhe" jedhamee isaanitti himame. Kanaafuu Filisxeemonni ol ba'anii niitti Saamsoonii fi abbaa ishee gubanii ajeesan. **7** Saamsoonis, "Erga isin akkas gootanii ani hamma haaloal koo baafadhattu isin hin dhiisi" isaniin jedhe. **8** Akka maleesisaan dha'ee hedduu isaanii galaafate. Ergasiigad bu'ee holqa kattaa Eexaam keessa jiraate. **9** Filisxeemonnis ol ba'anii naannoo Lehiitti faffaca'anii Yihuudaa keessa qubatan. **10** Namoonni

Yihuudaas, "Isin maaliif nu waraanuuf dhuftan?" jedhanii natti himi" jette. 7 Saamsoon immoo deebisee, "Yoo isaan gaafatan. Isaanis deebisanii, "Nu Saamsoon hiinee namni kam iyyuu teepha haaraa hin gogin torbaan na waan inni nu godhe sana isa godhuuf dhufne" jedhan. hidhe, ani akkuma nama biraakam iyyuu dadhabaa nan ta'a" jedheen. 8 Bulchitoonni Filisxeemotaas ergasii 11 Ergasiis namoonni kuma sadii Yihuudaadhaa gara holqa Eexaamitti gad bu'anii Saamsoonni, "Ati maali nu goote? Akka Filisxeemonni nu bulchan hin beektuu?" teepha haaraa hin gogin torba fidanii isheetti kennan; isheetti ittiisa ihiite. 9 Isheen gola keessatti namoota jedhan. Innis, "Ani waanuma isaan na godhan sana isaan dhoksitee, "Saamsoon, Filisxeemonni sitti dhufan!" irratti naan godhe" jedhee deebisee. 12 Isaanis, "Nu si hiinee dabarsinee Filisxeemotati si kennuuf dhufne" jetteen. Inni garuu teephawwan sana akkuma ribuun jedhaniin. Saamsoon immoo, "Isin matalaa keessan akka yommuu ibidda bira ga'ub baqtut rakkina malee of irraa na hin ajjeefnaa naa kakadhaa" jedhe. 13 Isaanis, "Tole, nu si hiinee dabarsinee harka isaanittsi kennina malee ofii keenyaan si'i hin ajjeefnu" jedhaniin. Kanaafuu funyoo haaraa lamaan isa hidhanii holqa keessaa isa baasan. 14 kukkute. Kanaafuu icciitiin jabina isaa hin beekamne. 10 Daliilaan Saamsoonni, "Ati na gowwoomsite; na Yeroo inni Lehiitti dhi'aatettii Filisxeemonni iyyaa gara sobdes. Amma kottuu akka itti hidhamuu dandeessu isaa dhufan. Hafurrii Waaqayyoos jabinaisa irra bu'e. natti himi" jette. 11 Innis, "Yoo namni kam iyyuu Funyoo harki isaa ittiin hidhamee ture sun akka quincee talbaa kan ibidda keessa bu'ea ta'e; hidhaan isaa harka isaa irraa ciccite. 15 Innis lafee ha'oo harree haaraa isaa argatee hiixatee fudhate; ittiinis dha'ee nama kuma tokko fixe. 16 Kana irrattis Saamsoon, "Ani lafee ha'oo hidhamuu dandeessu natti himi" jette. Innis, "Yoo ati harree tokkoon, wal irra isaan nan tuule; lafee ha'oo hidhamee ture sun akka quincee talbaa kan ibidda keessa bu'ea ta'e; hidhaan isaa harka isaa argatee hiixatee fudhate; ittiinis dha'ee nama kuma tokko fixe. 16 Kana irrattis Saamsoon, "Ani lafee ha'oo hidhamuu dandeessu natti himi" jette. Innis, "Yoo ati harree tokkootiin, namoota kuma tokko nan ajjeese" jedhe. 17 Innis erga waan kana dubbatee fixatee booddee lafee ha'oo harree sana achi darbate; iddoon sunis Raamaat Leehii jedhame. 18 Innis sababii akka malee dheeboteef, "Ati mo'annaa guddaa akkanaa garbicha keetifiif kennireeta. Egaa ani amma dheebuudhaan du'e harka warra dhagna hin qabatinii keessan bu'aa?" isheetti isheen jedhe. Daliilaanis utuu inni rafuu guduruu mataa isaa wajjin buqqise. 15 Isheen, "Ati utuu na hin jechuudhaan Waaqayyoon waammate. 19 Waaqnis boolla Lehii keessa jiru dhoosee bishaan baase. Saamsoonis yommuu bishaan sana dhugettii humnii isaa deebi'eeifi jabaate. Kanaafuu burqaan suni Een Haqoree jedhamee moggaafame. Innis hamma har'aatti achuma Lehiitti argama. 20 Saamsoon bara Filisxeemotaas keessa wagga digdama Israa'eloota bulche.

16 Gaaf tokko Saamsoon gara Gaazaa iddoo itti sagaagaltuu tokko arge dhaqe. Ishee wajjin buluufis ol seene. 2 Namoota Gaazaattis, "Saamsoon as jira!" jedhamee himame. Kanaafuu isaan naannoo sana marsanii halkan guutuu riphannii karra magaalattii irratti isa eeggatan. Isaanis, "Ganama barii isa ajjeefna" jedhanii halkan sana utuu hin socho'in bulan. 3 Saamsoon garuu hamma walakkaa halkaniitti achi rafe. Ergasiis ka'ee cufaawan karra magaalattii michichila lama wajjin, danqaraa isattii fi waan hunda buqqise. Ol fuudhees gatiittii isattii baachuudhaan gara fiixee gaara fuullee Kebroonitti ol ba'e. 4 Yeroo muraasa booddee Saamsoon jaalala dubartii sulula Sooreeq keessa jiraattu tokkootiin qabame; maqaan ishees Daliilaan jedhama ture. 5 Bulchitoonni Filisxeemotaas gara ishee dhaqanii, "Akka nu hiinee isa miidhuu daneenyuuf, akka inni icciitiin jabina isaa guddaa kanaatii fi akka nu itti isa mo'achuu daneenyuuf sitti himuuf isa sossobi. Tokkoon tokkoon keenyas meetii kuma tokkoo fi dhibba tokko siif kenninaa" jedhanii. 6 Daliilaanis Saamsoonni, "Iccitiin jabina kee guddaa sanaatii fi akka ati itti qabamtee hidhamuu dandeessu

natti himi" jette. 7 Saamsoon immoo deebisee, "Yoo namni kam iyyuu teepha haaraa hin gogin torbaan na hidhe, ani akkuma nama biraakam iyyuu dadhabaa nan ta'a" jedheen. 8 Bulchitoonni Filisxeemotaas ergasii 11 Ergasiis namoonni kuma sadii Yihuudaadhaa gara holqa Eexaamitti gad bu'anii Saamsoonni, "Ati maali nu goote? Akka Filisxeemonni nu bulchan hin beektuu?" teepha haaraa hin gogin torba fidanii isheetti kennan; isheetti ittiisa ihiite. 9 Isheen gola keessatti namoota dhoksitee, "Saamsoon, Filisxeemonni sitti dhufan!" jetteen. Inni garuu teephawwan sana akkuma ribuun yommuu ibidda bira ga'ub baqtut rakkina malee of irraa kukkute. Kanaafuu icciitiin jabina isaa hin beekamne. 10 Daliilaan Saamsoonni, "Ati na gowwoomsite; na sobdes. Amma kottuu akka itti hidhamuu dandeessu natti himi" jette. 11 Innis, "Yoo namni kam iyyuu funyoo haaraa namni itti hin fayyadaminii na hidhe, ani akkuma nama biraakam iyyuu dadhabaa nan ta'a" jedheen. 12 Kanaafuu Daliilaan funyoo haaraa fuutte ittiisa ihiite. Namootas golla keessatti dhoksitee, "Saamsoon, Filisxeemonni sitti dhufan!" jetteen. Inni garuu funyooowwan sana akkuma kirriitti harka ofii irraa kukkute. 13 Daliilaanis Saamsoonni, "Ati hamma ammaatti na gowwoomsiteerta; na sobdeertas. Akka itti hidhamuu dandeessu natti himi" jette. Innis, "Yoo ati guduruu mataa koo torban walitti footee qofootti na hiite, ari akkuma nama biraakam iyyuu dadhabaa nan ta'a" ishee jedhe. Daliilaanis utuu inni rafuu guduruu mataa isaa torban walitti footee, 14 qofootti isa ihiite. Ammas isaa waamtee, "Saamsoon, Filisxeemonni sitti dhufan!" jette. Inni garuu hirribaa ka'ee qofoo sana guduruu mataa isaa wajjin buqqise. 15 Isheen, "Ati utuu na hin amanii akkamitti, "Ani si jaalladha' naan jette? Utuu icciitiin jabina kee guddaa sanaa natti hin himin, ati na sobuun kee kun yeroo sadaffaa dha" jetteen. 16 Guyyuma guyyaanis hamma lubbuun isaa jireenya jibbitutti dubbi isheetti afaan isa gogsite. 17 Kanaafuu inni waan hunda isheetti hime. Akkanas jedheen; "Sababii ani gaafuma dhaladhee jalqabee Naaziricha ta'ee Waaqaaf addaan baafameef qarabaan takkumaa mataa koo tuqee hin beeku. Yoo mataan koo haadame garuu jabinni koo narraa badee anis akkuma nama biraakam iyyuu dadhabaa nan ta'a." 18 Daliilaanis yommuu akka inni waan hunda isheetti hime hubatteti, "Inni waan hunda natti himeeraatti mee deebi'aa kottaa" jettee bulchitoota Filisxeemotaatti ergaa ergite. Kanaafuu bulchitoonti Filisxeemotaas harka isaanittsi meetii qabatani gara ishee dhufan. 19 Akka inni gudeeda ishee irra ciisu gootee nama tokko waamtee guduruu mataa isaa torban irraa haadchisiifte. Isheen, akka malee isa rakkisuul jalqabde. Jabinni isaa isaa irraa bade. 20 Isheen, "Saamsoon, Filisxeemonni sitti dhufan!" jetteen. Innis hirribaa ka'ee, "Ani akkuma yeroo kaanii gad ba'ee of irraa harcaasa" jette. Garuu akka Waaqayyoisa dhiisee deeme hin beekne ture. 21 Ergasiis Filisxeemonni isaa qabanii ija isaa keessaa baasanii gara Gaazaattis isaa geessan. Foncaa naasitiin isaa hidhaniais mana hidhaa keessatti daaktuu midhaniais isaa godhan. 22 Rifeensi mataa isaa garuu erga haadamee booddee deebi'ee guddachuu jalqabe. 23 Bulchitoonni Filisxeemotaas, "Waaqni keenya, Saamsoon diina keenya sana dabarsee harka keenyatti nuu kenneera" jedhanii gammaduudhaan Daagon Waqaq

isaaniitiif aarsaa guddaa dhi'eessuuf walitti qabamanii turan. **24** Namoonnis yeroo isa arganitti Waaqa isaanii galateeffachaa, "Waaqni keenya, diina keenya kan biyya keenya balleesse, kan nama baay'ee nu duraa ajjeese sana dabarsee nuu kenneera" jedhan. **25** Miakanis utuma garaan isaanii gammadaa jiruu, "Akka ta'i; anis waggatti meetii kudhan siif kenna; uffata inni nu bashannansiisuu mee Saamsoonin waarmaa" keetii fi nyaata kees nan danda'a" isaan jedhe. **11** jedhan. Kanaafuu Saamsoonin mana hidhaatiit waamanii Kanaafuu Lewwichi sun isa wajjin jiraachuu walii gale; fidan; innis isaan bashannansiise. Yommuu isaan utubaawwan gurguddaa gidduu isa dhaabachiiisanitt, **26** Saamsoon tajaajilaa harka isaa qabee ture sanaan, "Akka ani itti irkadhuf gura utubaawwan mana sagadaa Lewwii sana muudate; innis luba isaa ta'ee mana isaa "Akka ani itti irkadhuf gura utubaawwan mana sagadaa kana qabanii dhaabaniitti na dhi'eessi" jedhe. **27** Manni sagadaa sun dhiiraa dubarttiin gutamee ture; bulchitoonni Filisxeemota hundinuu achi turan; Saamsoonii tapha argisiisu ilaaluuf jedhanii namoonni kuma sadii bantii manichaa irra turan. **28** Saamsoonis akkana jedhee Waaqayyoon kadhate; "Yaa Waaqayyo Goftaa, na yaadadhu. Yaa Waaqi, akka ani ija koo lamaaniif Filisxeemota haaloo baafadhuuf yeroo tokko jabina naa kenni." **29** Saamsoonis ergasii utubaawwan gurguddaa lamaan kanneen walakkaa mana sagadaa sanaa dhaabatanii mana sana baatanitti hiixatee tokko harka isaa miirgaattiin, kaan immoo harka isaa bittaatiin qabatee, **30** "Ani Filisxeemota wajjin du'a!" jedhee humna qabu hundaan dhiibbe; manichi sagadadaa bulchitootaa fi namoota achi keessa turan hunda irratti jige. Kanaafuu namoonni inni yeroo du'a isattii ajjeese kanneen inni yeroo jirenya isattii ajjeese caalaa baay'ee turan. **31** Obbloonni isattii fi maatiin abbaa isaa hundinuu reeffa isaa fuudhuu gad bu'an. Isaanis isa fidanii Zoraa fi Eshitaa'ol gidduutti iddo qabattanii. Inni wagga digdama Israa'elin bulche.

17 Namicha biyya gaara Efrem keessa jiraatu kan maqaan isaa Miikaayaad jedhamu tokkotu ture; **2** innis haadha isattii, "Meetiin kuma tokkoo fi dhibba tokko ulfaatu kan si duraa badee ani utuu ati nama si jalaa fudhate abaartuu dhaga'e sun na bira jira; kan fudhates anuma" jedhe. Haati isaas, "Yaa ilma ko, Waaqayyo si haa eebbisu" jetteen. **3** Yommuu inni meetii kuma tokkoo fi dhibba tokko sana deebisee haadha isattii kennettis, haati isaa, "Akka ilmi koo fakkii meetiin itti uffifame ittiin hojjetuuf ani meetii koo Waaqayyoof addaan baaseera. Ani ammas deebisee sittin kenna" jetteen. **4** Kanaafuu inni meetii sana deebisee haadha isattif kenne; isheenis meetii dhibba lama futeetumtuu meetiitti kennite; tumtuun sunis fakkii fi Waaqa tolfamaa ittiin hojjete. Fakkii fi Waaqni tolfamaan sunis mana Miikaayaad keessa kaa'am. **5** Namichi Miikaad jedhamu kunis galma Waaqa tolfamaa qaba ture; innis dirataa fi waaqota tolfamoo tokko tolchee ilmaan isaa keessaa nama tokko luba godhate. **6** Bara sana Israa'el keessa mootiin hin jiru ture; tokkoon tokkoon nammaa waanuma isattii tole hojjeta ture. **7** Yeroo sanatti biyya Yihuudaa keessa dargaggeessa gosa Lewwii kan Beetlihem keessa gosa Yihuudaa gidduu jiraatu tokkotu ture. **8** Innis iddo jirenyaa kan biraa barbaaduuf jedhee magalaalaa sana dhiisee deeme. Utuma

deemuus gara biyya gaaraa Efrem mana Miikaad dhufe. **9** Miakaanis, "Ati eessaa dhufte?" jedhee isa gaafate. Innis, "Ani nama Lewwii kan Beetlihem biyya Yihuudaa dhufee iddo jirenyaa barbaaduuf dha" jedheen. **10** Miakaanis, "Na wajjin jiraadhuutii abbaa fi luba naa akkuma nama tokko ta'e. **12** Miakaanis dargaggeessa Lewwii sana muudate; innis luba isaa ta'ee mana isaa jiraate. **13** Miakaanis, "Erga Lewwichi kun luba koo ta'e, ani akka Waaqayyo waan gaarii naa godhu naan beeka" jedhe.

18 Yeroo sanatti Israa'el keessa mootiin hin jiru ture. Sababii hamma yeroo sanaatti gosoota Israa'el gidduutti dhaallii isaanii hin kennaminifiif gosti Daan iddo qubatan barbaaddachaa turan. **2** Kanaafuu warri Daan akka isaa biyya sana basaasanii fi magaalaa Zoraatii fi Eshitaa'ol keessaa namoota jajjaboo shan ergan. Namoonni kunneenii gosoota isaanii hunda iddo bu'an. Warra organii, "Dhaqaatti biyyatti sakatta'a" jedhan. Ergamooni sunis biyya gaaraa Efremiitti ol ba'anii mana Miikaad dhufan; halkan sanas achi bulan. **3** Isaanis yommuu mana Miikaad bira ga'anitti sagalee dargaggeessa Lewwicha sanaa hubatan; kanaafuu itti goranii, "Eenyutu as si fide? Ati maal asii goota? Maaliifis as dhufte?" jedhanii isaa gaafatan. **4** Innis, "Miakaatu na qaxarate; anis luba isaa ti" jedhee waan inni isaa godhe isaanitti hime. **5** Isaanis, "Maaloo mee akka karaan keenya milkaa'u fi akka hin milkoofne Waaqa nuu gaafadhu" jedhaniin. **6** Lubichis, "Nagaan deemaa; Waaqayyo karaa keessan isinii mijeesseera" isaaniin jedhe. **7** Kanaafuu namoonni shanan sun ka'anii Laayish dhaqan; akka namoonni achi jiraatan, akkuma warra Siidoonaas sodaa tokko malee nagaadhaan jiraatanis argan. Isaanis sababii lafti isaanii waan hunda qabduuf jirenya badhaadhaa jiraatan. Akkasumas sababii warra Siidoonaas irraa fagaatanii jiraachaa turanii isaan eenyuma wajjiinu walitti dhufeeyna tokko illee hin qabun ture. **8** Yommuu isaan Zoraa fi Eshitaa'olitti deebi'anitti obbloonni isaanii, "Oduu maalii qabattanii deebitan?" jedhanii isaa gaafatan. **9** Isaanis deebisanii akkana jedhaniin; "Ka'aa dhaqnee isaan lollaa! Nu akka biyyattiin gabbattuu taate argineerra. Isin waan kana ittuma dhiiftuu? Dhaqxanii qabachuu hin maminaa. **10** Isin yommuu achi geessanitti saba yaaddoo tokko malee jiraatu fi biyya bal'aa Waaqni dabarsee harka keessanitti isinii kenuu kan wanni tokko iyyuu itti hin hir'atin argattu." **11** Kana irratti gosa Daan keessa namoonni dhibba ja'a mi'a lolaa hidhatanii Zoraa fi Eshitaa'olii ka'an. **12** Ol ba'anii Yihuudaa keessa iddo Kiriyati Ye'aariim jedhamu bira qubatan. Sababii kanaaf iddoon sun hamma har'aatti qubata Daan jedhamee waamama; qubanii sunis gama lixa Kiriyati Ye'aariimitti argama. **13** Isaanis achii itti fufanii gara biyya gaaraa Efremiitti ol ba'anii mana Miikaad dhufan. **14** Namoonni Shanan biyya Laayish basaasanii turan sunis, obboloota isaaniitiin,

"Isin akka manneen kana keessaa tokko dirata, fakkii tokko saajjatoo godhatee fudhate. **2** Isheen garuu isaaf waaqota tolfaamoo mana keessaa, fakkii soofamee fi amanamtuu hin taane. Isa dhifitees gara mana abbaa fakkii meetiin itti uffifame qabu beektuu? Amma waan ishee Beetlihem Yihuudaatti deebite. Erga ja' a afur achi gochuu qabdan beekaa" jedhan. **15** Kanaafuu isaan turtee booddee, **3** dhirsii ishee araarfatee deebisee achi goranii mana Miikaa iddo Lewwichi dargaggeessi galfachuudhaaf gara ishee dhaqe. Innis hoijetaa isaatii fi sun jiraatu dhufanii nagaa isa gaafatan. **16** Namoonni harroota lama fudhatee deeme. Isheenis mana abbaa Daan warri mi'a lolaa hidhatan dhibbi ja'an balbala isheetti ol isa galchite; abbaan ishees yommuu isa ittiin karra seenan irra dhaabatani turan. **17** Namoonni argetti gammachuudhaan isa simate. **4** Abbaan niittii biyyattii basaasan shanan ol galanii fakkii soofame, isaa jechuunis, abbaan intalattii akka inni achi turuu dirata, waaqota tolfaamoo mana keessaati fi Waaqa jabeesee isa kadhate; kanaafuu isaan nyaachaa, dhugaas tolfaamaa baqfamee hoijetame fudhatan. Yeroo kanatti bultii sadii isa bira bubbulan. **5** Guyyaa uraffaatti lubini sunii fi namoonni mi'a lolaa hidhatan dhibbi ja'an ganamaan ka'anii deemuuf qophaa'an; abbaan intalattii balbala ittiin karra seenan irra dhaabachaa turan. **18** garuu dhirsii intala isaatiiin, "Akka jabaatuuf waa Yommuu namoonni kunneen mana Miikaa seenanii nyaadhu; ergasii ni deemtaa" jedhe. **6** Kanaafuu lachan fakkii soofame, dirata, waaqota tolfaamoo mana keessaan isaanii wajjin nyaatanii dhuguuf tataa'an. Ergasiis abbaan biraatti fi Waaqa baqfamee hoijetame fudhatanitti intalattii, "Maalo har'a asuma buliitii aara galfadhu" lubichi, "Isin maal hoijechaa jirtu?" Isaaniin jedhe. **19** jedheen. **7** Yommuu inni deemuuf ka'ettis abbaan niittii Isaanis, "Cal'isi! Afaan kee qabadhu; nu faana kottutuutii isaa jabeesee isa kadhate; kanaafuu inni halkan sana abbaa fi luba nuu ta'i. Mana nama tokkoo keessa tajaajiluu achi bule. **8** Guyyaa shanaffaatti yommuu inni ganamaan irra sanyii fi gosa Israa'eliif luba tajaajiluu siif hin deemuuf ka'etti abbaan intalattii, "Aara galfadhu. wayyuu?" jedhaniin. **20** Lubni sun ni gammade. Innis Hamma waaree boodeettis asuma turi" isaan jedhe. dirata, waaqota tolfaamoo mana keessaan biraatti fi fakkii Kanaafuu lachan isaanii iyuu wajjin nyaatan. **9** Yeroo soofame sana fudhatee isaan wajjin deeme. **21** Isaanis, namichi saajjatoo isaatii fi tajaajilaa isaa wajjin deemuuf ijoollee isaanii xixinnoo, horii isaanittii fi qabeenya ka etti abbaan intalattii, "Ilaali! Aduu dhi'uutti jirti. isaanii of dura buusantii of irra garagalani qajeelan. Asuma bulaa; guyyaan galgalaa'eera. Asuma bulaatii aara **22** Yeroo isaan mana Miikaa irraa xinnoo fagaatanii galfadhaa. Bori ganamaan kaatanii karaa keessan deemuu deemanittis, namoonni ollaa mana Miikaa wal waamanii dandeessu" jedheen. **10** Namichi garuu gaafa sana achi namoota Daan duukaa bu'anii qaqqaban. **23** Isaan itti buluu didee harroota isaa lamaan fe'atee saajjatoo isaa iyyinaan warri Daan of irra garagalani Miikaadhaan, fudhatee qajeelo. Gara fulleee Yerusaalem ishee Yebuuus "Ati maal barbaaddee namoota kee waammattie nu jedhamtu sanaa dhufe. **11** Yommuu isaan Yebuuus bira loluuf dhufte?" jedhan. **24** Innis deebisee, "Isin waaqota ga'anitti sababii aduu dhiiteef tajaajilaan sun gooftaa ani tolfadhee fi luba koo fudhatteniirtu. Wannii naa hafe isaatii, "Maalo kottaa magaalaa Yebuuusotaa kanatti maaltu jira? Yoos isin akkamitti, 'Maali taate?' naan jettu gorree haa bullu" jedhe. **12** Gooftaan isaaas deebisee, ree?" **25** Namoonni Daanis, "Afaan kee nutti hin banin; "Lakkii. Nu magaalaa Namoota Ormaa warra Israa'eloota yoo kanaa achii namoonni obsa hin qabne tokko tokko hin ta'inii hin seennu. Gara Gibe'aatti dabarra" isaan si dha'u; atii fi maatiin kees lubbuu keessan dhabdu" jedhe. **13** Itti fufees, "Kottu Gibe'aa yookaan Raamaa jedhaniin. **26** Ergasiis namoonni Daan karaa isaanii itti fufan; Miikaan akka isaan humna isaatii ol ta'an hubatee Kanaafuu deemsaa isaanii itti fufanii yeroo isaan Gibe'aa of irra garagalee gara mana ofii isaatii qajeelo. **27** Isaan waan Miikaan tolftatee fi luba isaa fudhattenii Laayishitti ishee Beniyaam keessatti argamtutti dhi'aantanitti aduun qajeelanii saba yaadtoo tokko malee nagaan jiraattutti duulan. Goraadeedhaan isaan fixanii magaalaa isaanii dhiite. **15** Isaanis achi buluuf itti goran. Oobdii magaalaa qabeenii jaarsii biyya gaaraa Efreetiitii dhufee Gibe'a ja jiraatu fi eenyuma wajjin walitti dhufeeyna hin qabneef kan tokko hojji qonnaatii gale. Namoonni biyyattii garuu isaan bararu tokko iyuu hin jiru ture. Magaalaa gosa Beniyaam turan. **17** Jaarsi sun yommuu ol jedhee sun sulula keessa Beet Rehooboot biratti argamtii ture. Namoonni Daan magaalaa sana deebisanii ijhaarudhaan achi jiraatan. **29** Magaalaa sun duraan Laayish jedhamti turte; isaan garuu Daan jedhanii maqaa abbaa isaanii Daan namicha Israa'eliif dhalate sanaatiin moggaasan. **30** Achittis namoonni Daan ofii isaanitiif waaqota tolfaamoo dhaabbatan; Yoonaataan ilmi Geershoom, ilmi Musee sunii fi ilmaan isaa hamma biyyattiin booji'amtetti luboota gosa Daan turan. **31** Kanaafuu isaan ittuma fufanii bara manni Waaqaa Shiiilo ture guutuu waaqota Miikaan tolfatetti fayyadamaa turan.

19 Yeroo sanatti Israa'el mootii hin qabdu ture. Lewwichi lafa gammoojiji biyya gaaraa Efreetiis keessa jiraatu tokko Beetlihem Yihuuda keessaa dubartii

isaatiif waan nyaatan kenne. Isaanis erga miilla isaanii nama kuma tokko keessaa nama dhibba tokko, nama dhiqatanii booddee nyaatanii dhugan. **22** Utuu isaan kuma kudhan keessaa nama kuma tokko ni fudhanna. gammadaa jiranuu kashlabboonni magaalaa sanaa tokko tokko mana jaarsichaa marsan. Balbalas dhadha'anii Duulli kunis yeroo Gibe'aa ishee Beniyaam keessa jirtu sanaa qaqqabutti waan isaan Israa'el irratti hoijetan iyyuudhaan, "Akka nu isatti sagaagalluuf namicha mana sanaaf adabbii barbaachisaa ni kenna." **11** Kanaafuu kee seene sana gad nuu baasi" jedhanii. **23** Abbaan namoonni Israa'el hundi walitti qabamanii akkuma nama manichaas gad ba'ee akkana isaanii jedhe; "Lakkisa tokkootti magaalattiit duulan. **12** Gosoonni Israa'el yaa firoota ko, hammina akkasii hin hoijetinaa; namichi gara gosa Beniyaam hundaatti akkana jedhanii nama kun waan keessummaa koo ta'eef waan jibbiisaan kana ergan; "Yakki hamaan gidduu keessanitti hoijetame hin hoijetinaa. **24** Kunoo intalli koo durbi qulqullunii kun maali? **13** Ammas akka nu isaan barbadeessinee fi saajjatoon namichaas ja jiru. Ani isaan gad isinii Israa'el keessaa hammina balleessinuuf namoota Gibe'aa baasaatii waan feetan isaan godhaan. Namicha kanatti garuu waan jibbiisaan akkasii hin hoijetinaa." **25** Ta'us garuu Israa'eloota firoota isaanii dhaga'uudidan. **14** isaanisa hin dhageenye. Kanaafuu Lewwichi saajjatoon Isaanis Israa'eloota waraanuudhaaf magalaawwan isaa gad isaanii baase; isaanis halkan guutuu isheetti isaanittii tokkummaadhaan gara Gibe'aa dhufan. **15** taphatanii ganama barii gad ishee dhiisan. **26** Akkuma Beniyaamonni yeruma tokkotti loltoota filatamoo lafti bariiteenis dubartiin sun gara mana gooftaan ishee ture sanaa dhaqxee balbala duratti kuftee hamma biiftuu baatutti achumatti diriirtee hafte. **27** Yommuu gooftaan ishee ganama barii ka'ee deemuuf balbala banee gad ba'etti, kunoo saajjatoon isaa kuftee harka ishee gulantaal balbalaa irratti diriirsilee arge. **28** Innis, **17** Israa'eloonni Beniyaamota malee iyuu namoota "Ka'i ni deemnaa" isheen jedhe. Garuu deeibiin tokko kaa'e gara mana isaatti qajjeeli. **29** Innis yommuu mana buusaatti iddo kudha lamatti kukkanee guutummaa biyya Israa'elitti erge. **30** Namni waan kana arge hundi, "Erga Israa'eloonni Gibxii ba'anii jalqabee wanni akkasii takkumaa argamee yookaan hoijetamee hin beeku. Waa'ee isaa yaadaal Hubadhaas! Waan gochuu qabnus nutti himaal!" jedhe.

20 Israa'eloonni Daanii hamma Bersheebaatti argaman akkasumas kanneen biyya Gil'aad keessa jiraatan hundi akka nama tokkootti ba'anii iddo Miisphaa jedhamutti fuula Waqaayyoo duratti walitti qabaman. **2** Hooggantoonni namoota gosoota Israa'el hundi wal ga'ii saba Waqaara irratti argaman; loltooni kuma dhibba afur goraadee hidhatanii turan. **3** Namoonni gosa Beniyaam akka Israa'eloonni gara Miisphatti ol ba'an dhaga'an. Namoonni Israa'elis, "Mee akka wanni hamaan kun itti hoijetame nutti himaa" jedhan. **4** Lewwichi dhirsi dubartii ajjeefamte sanaas akkana jedhee deebise; "Anii fi saajjatoon koo achi buluuf biyya Beniyaam Gibe'aa dhufne. **5** Namoonni Gibe'aas na ajjeesuuf halkan mana ani bule sana marsan. Isaanis saajjatoon koo humnaan gudeedan; isheenii ni duute. **6** Anis reeffa saajjatoon koo fuudhee gargari kukkanee gara biyyoota dhaala gosoota Israa'el hundaatti erge; isaan Israa'el keessatti waan jibbiisaas fi salphisaa akkasii hoijetaniiruutii. **7** Ammas isin Israa'eloonni hundinuu irratti mari'adhaatii murtii keessan kennaa." **8** Namoonni hundi akkuma nama tokkootti ka'anii akkana jedhan; "Nu keessaa namni tokko iyyuu gara mana isaatti hin galu. Nu keessaa namni tokko iyyuu mana isaatti hin deebi'u. **9** Wanni nu Gibe'aa goonu garuu kana: Akkuma ixaan nuu ba'etti itti duuluu dha. **10** Akka isaan warra duulaniif waan nyaatan fidaniif, gosoota Israa'el hunda keessaa nama dhibba tokko keessaa nama kudhan,

kuma kudhan keessaa nama kuma tokko ni fudhanna. Duulli kunis yeroo Gibe'aa ishee Beniyaam keessa jirtu sanaa qaqqabutti waan isaan Israa'el irratti hoijetame sanaaf adabbii barbaachisaa ni kenna." **11** Kanaafuu namoonni Israa'el hundi walitti qabamanii akkuma nama tokkootti magaalattiit duulan. **12** Gosoonni Israa'el gara gosa Beniyaam hundaatti akkana jedhanii nama ergan; "Yakki hamaan gidduu keessanitti hoijetame kun maali? **13** Ammas akka nu isaan barbadeessinee Israa'el keessaa hammina balleessinuuf namoota Gibe'aa hamoo sana dabarsaa nutti kennaa." Beniyaamonni garuu Israa'eloota firoota isaanii dhaga'uudidan. **14** Isaanis Israa'eloota waraanuudhaaf magalaawwan isaanittii tokkummaadhaan gara Gibe'aa dhufan. **15** Beniyaamonni yeruma tokkotti loltoota filatamoo Gibe'aa keessa jiraatan dhibba torba irratti namoota goraadee hidhatan kuma digdamii ja'a magalaawwan isaanittii hiriirsan. **16** Loltoota filatamoo kanneen hunda keessaa dhibba torba bitaacchota tokkoon tokkoon isaanii rifeensatti dhagaa furrisanii hin dhabne turan. **17** Israa'eloonni Beniyaamota malee iyuu namoota "Kuunneen hundinuu gootota turan. **18** Israa'eloonni Beet'eelitti ol ba'anii, "Beniyaamota waraanuudhaaf nu keessaa jalqabatti eenyu haa ba'uu?" jedhanii Waaqa gaafatan. Waaqayyos, "Yihuudaan jalqabatti haa ba'u" jedhee deebise. **19** Ijoolleen Israa'elis ganamaan ka'anii Gibe'aa marsan. **20** Namoonni Israa'el Beniyaamota waraanuuf ba'anii Gibe'aatti iddo iddo isaanii qabatan. **21** Beniyaamonnis Gibe'aadhaa ba'anii gaafuma sana dirree waraanaa irratti Israa'eloota kuma digdamii lama fixan. **22** Namoonni Israa'el garuu wal jajjabeessanii iddoodhuma gaafa duraa itti hiriiran sanatti iddo iddo isaanii qabatan. **23** Israa'eloonni ol ba'anii hamma galgalaatti fuula Waqaayyoo duratti boo'an. Isaanis, "Nu obboloota keenya Beniyaamota waraanuuf amma illee ol baanuu?" jedhanii Waaqayyoon gaafatan. Waaqayyos, "Itti ol ba'aa" jedhee deebise. **24** Israa'eloonni guyyaa lammaffaatti gara Beniyaamotaatti dhi'aatan. **25** Yeroo kanatti, Beniyaamonni Gibe'aadhaa itti ba'anii Israa'eloota goraadee hidhatan kuma kudha saddeet galafafatan. **26** Ergasii ijoolleen Israa'el, sabni hundinuu Beet'eelitti ol ba'anii achitti boo'aa fuula Waqaayyoo duraata'an. Hamma galgalaattis soomanii aarsaa gubamu fi aarsaa nagaa fuula Waqaayyoo duratti dhi'eessan. **27** Israa'eloonnis gorsa Waqaayyoo gaafatan. Bara sana taabonni kakuu Waqaara achuma ture; **28** Fiinehaas ilmi Ele'aazaar, ilmi Aroon fuula isaa dura tajaajila ture. Isaanis, "Nu amma illee obboloota keenya Beniyaamota waraanuuf haa baanu moo haa dhiifnu?" jedhanii gaafatan. Waaqayyos, "Ba'aa; ani bori isaan dabarsee harka keessanitti kennaa" jedheen. **29** Kanaafuu Israa'eloonni naanloo Gibe'aatti riphan. **30** Isaanis guyyaa sadaffaatti Beniyaamotatti duulaniif akkuma duraa godhan sana Gibe'aa waraanuudhaaf iddo iddo isaanii qabatan. **31** Beniyaamonnis isaan waraanuuf ba'anii magaalaa sana irraa fagaatan. Akkuma kanaan duraas Israa'eloota dha'uul jalqaban; daandiiwwan

Beet'eeliitii fi Gibe'aa irrattis namoota Israa'el gara Namoonnis guyyaa itti aanutti ganamaan iddo aarsaa soddoma aijeesan. **32** Beniyaamonnis, "Kunoo nuakkuma tolchanii aarsaa gubamuu fi aarsaa nagaa dhi'eessan. kanaan duraa isaan mo'achaa jirra" jedhan; Israa'eloonni **5** Ergasiis Israa'eloonni, "Gosoota Israa'el hundumaa immoo, "Kottaa nu gara dugda duubaatti deebinee keessa gosti fuula Waaqayyoo duratti wal ga'ii irratt akka isaan magaalaa keessaa ba'an goonaa" jedhan. **33** Namoonni Israa'el hundinuu iddo turanii ka'anii Ba'aal Taamaaritti iddo iddoosaanii qabatan; waraamni Israa'el kan riphee eegaa tures karaa lixa Gibe'attiin itti ba'e. **34** Sana booddees namoonni Israa'el filatamoon kuma kudhan Gibe'aa irratti waraana banan. Waraanni sunis akka malee cimaa ture; Beniyaamonnis garuu akka badiin isaanittii dhi'aatee jiru hin beekne ture. **35** Waaqayyo fuula Israa'elootaa duratti Beniyaamota wal dha'e; Israa'eloonni gaafas Beniyaamota 25,100 kanneen ga'ii irratti hin argamin kami?" jedhan. Isaanis akka hundi isaanii goraadee hidhatan fixan. **36** Kanaafuu Beniyaamonnis akka mo'ataman hubatan. Yeroo kanatti Israa'eloonni waraana isaanii kan naannoo Gibe'atti riphee jiru sana abdatanii waan mo'ataman fakkeessanii ergree akka isaan warra achi jiraatan, dubartootaa Gibe'aa seenee magaalattii goraadeedhaan dha'e. **38** fi daa'imman dabalanii goraadeedhaan fixan ajaje. Namoonni Israa'elis akka waraamni riphee ture sun **11** Isaanis, "Wanni isin gochuu qabdan kanaa dha; magaalaa keessaa mallattoo duumessa aaraa guddaa issa argisiitu walii galanii turan; **39** akkasiinis namoonni Israa'el gara lolaatti dacha'an. Beniyaamonnis waraana jalqabani Israa'eloota soddoma aijeesan; kanaafuu, "Nuakkuma yeroo jalqabaa sanaa isaan mo'achaa jirra" dhiira hundaa fi dubartoota durbummaa hin qabne hunda aijeesaa" jedhan. **12** Isaanis namoota Yaabeesh Gili'aad keessa jiraatan keessaa dubarran takkumaa dhiirri bira hin ga'in dhibba afur argatan; gara biyya Kana'an kan qubata Shilootti argamu sanaatisaan fidan. **13** Ergasiis waldaan guutuun Beniyaamota kattaa Rimoon bira jiraatanitti waamicha nagaa ergan. **14** Beniyaamonnis yeroo sanatti ni dacha'an; dubartoonni Yaabeesh Gili'aad kanneen du'a jalaa baraaraman akka niitota isaanif ta'anif kennamaniif; garuu hunda isaanii wal hin geeny. **15** Namoonnis sababii Waaqayyo gosoota Israa'el giddutti gargari ba'umsa uumeef Beniyaamoniif gaddan. **16** Maanguddooni waldaasakkana jedhan; "Dubartoonni Beniyaam dhumaniiru; egaa dhiirota hafaniif akkamitti niitota argachuu dandeenyu? **17** Akka gosti tokko Israa'el keessaa hin badneef Beniyaamonnis hafan dhaaltota argachuu qabu. **18** Nu Israa'eloonni sababii, 'Namni intala isaa Beniyaamotatti heerumsiisu haabaaaramu' jennee kakanneef, intallan keenya niitummaadhaan isaanii kennuu hin dandeenyu. **19** Kunoo ayyaanni Waaqayyoo tokko wagguma waggaan Shiolootti ni ayyaaneffama; Shiiloon kunis Beet'eel irraa gara kaabaatti, karaa Beet'eel ba'ee Sheekemitti geessu irraa gara ba'aatti akkasumas Leboonaa irraa gara kibbaatti argamtii." **20** Kanaafuu isaanakkana jedhanii Beniyaamota gorsan; "Dhaqaas iddo dhaabaa wayinii keessa riphaa eeggadhaa. **21** Ilaala; yommuu dubarri Shiiloo sirbaaf ba'anitti iddo dhaabaa wayinii keessa ba'atii tokkoo tokkoo keessanii niitii tokko tokko qabaadhaati gara Beniyaamitti deebi'aa. **22** Yommuu abbootiisaanii yookaan obboloonni isaanii nutti himatanitti, 'Sababii nu yeroo waraanaatti tokkoo tokkoo isaanii if niitti arguu hin danda'iniif isin isaan gargaaruudhaan dhiifama nuu godhaa; isin isababii jaallattanii dubara keessan hin kenniinif balleessa hin qabdani' jennaan.' **23** Beniyaamonnis akkuma isaanittii himame sana godhan; utuma dubarran sirbaa jiranuu

21 Israa'eloonni, "Nu keessaa namni tokko illee Beniyaamotatti intala isaa heerumsiisu hin qabu" jedhanii Miisphaatti wal kakachiisaniif turan. **2** Sabnis gara Beet'eel dhaqanii hamma galgalatti fuula Waaqaa dura taa'uudhaan sagalee isaanii ol fuudhanii hiqjifatanii boo'an. **3** Isaanis, "Yaa Waaqayyo, Waaqa Israa'el, wannu kun maaliif Israa'el irra ga'e? Har'a gosti tokko maaliif Israa'el keessaa dhabamaa?" jedhanii iyyan. **4**

tokkoon tokkoon namaa tokko tokko butee akka niitii isaa taatuuf fudhatee qajeele. Ergasiis gara dhaala isaaniitti deebi'anii magaalaa isaanii haaromfatanii achi jiraatan. **24** Yeroo sanattis ijooleen Israa'el iddoor sanaa ka'anii gara mana isaanii, gara gosa isaanii, gara lammii isaaniitti fi gara dhaala isaaniitti deebi'an. **25** Bara sana Israa'el keessa mootiin hin jiru ture; tokkoon tokkoon namaa waanuma isatti tole hoijeta ture.

Ruut

1 Bara abbootiin murtii bulchaa turanitti beelli biyyatti bu'e; namichi Beetlihem Yihuudaa keessa jiraatu tokko niitii isatii fi ilmaan isaa lamaan fudhatee biyya Mo'aab jiraachuu dhaqe. **2** Maqaan namichaa Eliimelek, maqaan niitii isaa Naa'omiin, maqaan ilmaan isaa lamaanii immoo Mahiloonii fi Kiliyoon jedhamatu. Isaanis namoota Efraataa kan biyya Yihuudaa Beetlihem keessa jiraatan turan. Jarris biyya Mo'aab dhaqanii achi jiraatan. **3** Eliimelek dhirsii Naa'omiini ni du'e; isheenii ilmaan ishee lamaan wajjin hafte. **4** Isaanis dubartoota Mo'aab fuudhan; isheenii tokko Orphaa kaan immoo Ruut jedhamiti. Erga isaan waggaan kudhan achi jiraatanii booddee, **5** Mahiloonii fi Kiliyoon ni du'an. Naa'omiiniis ilmaan ishee lamaanii fi dhirsii ishee dhabdee kophaa hafte. **6** Isheenii utuu Mo'aab jirtuu akka Waaqayyo saba isaa yaadatee nyaata kenneef dhageesse; Naa'omiini fi Niitonni ilmaan ishees gara biyya isheetti deebi'uuf qophaa'an. **7** Isheenii iddo jiraachaa turtree kaatee niitota ilmaan ishee wajjin gara biyya Yihuudaa turtree deebi'uuf karaa qabatte. **8** Ergasiis Naa'omiin niitota ilmaan ishee lamaanii akkana jette; "Tokkoon tokkoon keessan gara mana haadhota keessaniitti deebi'aa. Akkuma dhirsoota keessan kanneen du'anii fi anaafis arjoontan sana Waaqayyo isinii haa arjoomu. **9** Waaqayyo tokkoo tokkoo keessaniifis mana dhirsii itti heerumtaniitti boqonnan isinii haa kenuu." Isheenii ergasiis isaan dhungate; isaanis sagalee ol fudhatanii boo'anii **10** "Waawuu, nu si wajjin gara saba keetiitti deebina" jedhaniin. **11** Naa'omiin garuu akkana jette; "Yaa intallan ko, gara mana keessaniitti deebi'aa. Maaliif na wajjin deemtu? Ani si'achi ilmaan dhirsii isinii ta'uun danda'an da'aa? **12** Yaa intallan koo gara mana keessaniitti deebi'aa; ani dhirsii biraatti heerumuudhaaf dulloomeera. Yoo ani abdii qaba jedhee halkanuma kana heerumee ilmaan da'e illee, **13** isin hamma isaan guddatanitti ni eeggattuu? Isaan eeggachuuuf jettanii utuu hin heerumin haftuu ree? Lakkii yaa intallan koo. Kun isin caalaa natti ulfaata; harki Waaqayyo natti garagaleeraatiil!" **14** Isaan amma illee sagalee isanii ol fudhatanii boo'an. Kana irratti Orphaan haadha dhirsii ishee dhungattee nagaatti jetteen; Ruut garuu isheetti marmite. **15** Naa'omiiniis, "Kunoo, waarsaan kee gara saba isheetti fi waaqota isheetti deebi'aa jirti. Atis ishee wajjin deebi'i" jetteen. **16** Ruut garuu akkana jettee deebifte; "Akka ani si dhiisu yookaan si biraad deebi'u na hin dirqisiisin. Iddoo ati deemtu nan deema; iddo ati jiraattus nan jiraadha. Sabni kee saba koo ni ta'a; Waaqni kees Waaqa koo ni ta'a. **17** Iddoo ati itti duututti anis nan du'a; achittis nan awwaalam. Si'achi yoo duuti targari nu baase malee yoo ani si dhiisee deeme Waaqayyo na haa adabu; adabbiin sunis akka malee haa cimu." **18** Naa'omiiniis yeroo akka Ruut ishee wajjin deemuuf murteesite hubattetti ishee dirqisiisuu dhiifte. **19** Kanaafuu dubartoonni lachuu hamma Beetlihemmitti deeman. Yommuu isaan Beetlihem ga'anittis sababii isaaniitiif guutummaan magaalatii

raafamte; dubartoonnis, "Isheen kun Naa'omiini?" jedhan. **20** Isheenii akkana isaanii jette; "Naa'omiin jettanii na hin waaminaal! Sababii Waaqni Waan Hunda Danda'u jirenya koo hadheesee Maaraa jedhaatii na waamaa. **21** Ani harka guutuudhaan ba'e; Waaqayyo garuu harka duwwaa na deebise. Isin maaliif Naa'omiin naan jettu? Waaqayyo na dhiphiseera; Waaqni Waan Hunda Danda'u rakkina natti fideeraatii." **22** Kanaafuu Naa'omiin, niitii ilma ishee Ruut Mo'aabittii wajjin yeroo garbuun haamamu jalqabutti Mo'aabii gara Beetlihemmitti deebite.

2 Naa'omiin balbala Eliimelek keessaa fira dhirsii ishee namicha sooreesa Bo'eez jedhamu tokko qabdi terte. **2** Ruut Mo'aabittiiis Naa'omiiniin, "Ani nama fuula isaa duratti fudhatama argadhu duubaan qarmii funaannachuuuf gara lafa qotisaatti achi nan ba'a" jette. Naa'omiiniis, "Yaa intala koo dhaqi" jetteen. **3** Kanaafuu isheeen gara lafa qotisa dhaqxee warra midhaan haaman duubaan qarmii funaannachuu jalqabde. Isheen utuma qarmii funaannachaa jirtuu akka lafti qotisaas isheen keessa jirtuu sun kan Bo'eez ta'e hubatte; Bo'eez kunis sanyii Eliimelek ture. **4** Yeruma sanattii Bo'eez Beetlihemii dhufee warra midhaan haamaniin, "Waaqayyo isin wajjin haa ta'u!" jedhee nagaa isaan gaafate. Isaanis deebisanii, "Waaqayyo si haa eebbisu!" jedhaniin. **5** Bo'eezis dura bu'a hoijettoota isatiin, "Intalli kun kan eenyuu ti?" jedhee gaafate. **6** Dura bu'aan sunis akkana jedhee deebise; "Isheen nama Mo'aab; Naa'omiin wajjin biyya Mo'aabii dhufte. **7** Isheenii, 'Maaloo akka ani hoijettoota duubaan bissii gidduudhaan qarmii funaannadhu naa eeyami' jette. Isheen yeroo xinnoof gaaddisa jala boqotte malee ganamaa jalqabdee hamma ammaatti jabaatteet hoijechaa terte." **8** Kana irratti Bo'eez Ruutiin akkana jedhe; "Yaa intala koo na dhaga'i. Gara lafa qotisaas biraa dhaqxee qarmii hin funaanin; iddo kanaas hin deemini. Asuma hoijettoota koo dubarran wajjin turi. **9** Lafa qotisaas warri dhiiraa keessaa haaman ilaalitii dubarran duukaa bu'i. Akka isaan si'i hin tuqne ani warra dhiiraa tti himeera. Yeroo dheebottus qodaa bishaanii dhiironni guutan keessaa budduugqsii dhugi." **10** Kana irrattis ishee addaan lafatti gombifamtee, "Ani utuu nama biyya ormaa ta'ee jiruu fuula kee duratti surraa argadhee ati na arguu kee kun maaliifi?" jettee isa gaafatte. **11** Bo'eez immoo akkana jedhee deebiseef; "Waan ati erga dhirsii kee du'ee jalqabee haadha dhirsii keetitiif goote hundumaa, akka ati itti abbaa kee, haadha keetii fi biyya kee dhiifte saba kanaan dura hin beekin wajjin jiraachuuuf dhufes dhaga'eera. **12** Waaqayyo waan ati goote hundaaf gatii kee siif haa deebisu. Waaqayyo Waaqni Israa'el kan ati qoochoo isaa jalatti baqachuuuf dhufte sun baay'isee siif haa deebisu." **13** Isheenii akkana jette; "Yaa gooftaa ko, ani yoo aka hoijettoota kee dubarran keessaa akka ishee tokkootti madaalamuu baadhe illee sababii ati na jajabeessitee gara laafinaan ana garbittii keetti dubbatteef ani fuula kee duratti surraa argadheera." **14** Bo'eezis yeroo laaqanaatti, "As kottu. Buddeenas fudhadhuutii wayinii dhangaggaa'aatti cuuphadhu" jedheen. Yeroo isheen hoijettoota wajjin teessettis asheetii waadame kenneef.

Isheenis nyaattee quutfee xinnoon irraa hafeef. **15** kanaan dura goote sana caala; ati dargaggeessa yookaan Akkuma isheen qarmii funaannachuu ol kaateenis sooreessa yookaan hiyyeessa faana hin deemeetii. **11** Bo'eez akkana jedhee hoijettoota isaa ajaye; "Yoo isheen bissii gidduudhaa illee qarmii funaannatte ishee hin rifachiisinaa. **16** Qooda kanaa bissii keessaa tokko tokko luqqisaatii akka isheen funaannatuuf lafa bubuusaafii malee isheetti hin dheekkaminaa." **17** Kanaafuu Ruut hamma galgalatti lafa qotisaa keessaa funaannatte. **18** Isheen garbuu sana safartuu ififi tokkoo ta'e. **19** Isheen garbuu sana baadhatte magalaatti deebite; haati dhirsa ishees wanni isheen funaannatte hammam akka ta'e argite. **20** Isheen garbuu sana Akkasumas Ruut waan guyyaa nyaattee quutfee ishee irraa hafe sana gad baaftee kenniteef. **19** Haati dhirsa ishees, "Ati har'a eessaa funaannatte? Eessa hoijechaa oolte? Namni xiyyeffannoo kana siif kenne sun haa eebbfamu!" jette. Ergasiis Ruut waa'ee namicha lafa qotisaa isaa keessaa funaannachaa oolte sanaa haadha dhirsa isheetti himte. Isheenis, "Maqaan namicha ani har'a bira hoijechaa oole sanaa Bo'eez jedhamaa" jette. **21** Ergasiis Ruut Mo'aabittiin, "Inni, 'Hamma isaan midhaan koo hunda walitti qabani fixanitti iyyuu hoijettoota koo wajjin turi' naan jedheera" jetteen. **22** Naa'omiinis niittii ilma ishee Ruutiin, "Yaa intala ko, dubarran isaa wajjin ooluun siif gaarii dha; ati yoo gara lafa qotisaa nama biraan deemte, miidhaan sirra ga'uu danda'atii" jette. **23** Kanaafuu Ruut hamma garbuu fi qamadiin haamamee dhumuttii tajaajiltoota Bo'eez dubarran wajjin turte. Haadha dhirsa ishee wajjinis jiraatte.

3 Gaaf tokko Naa'omiini haati dhirsa ishee akkana isheedhaan jette; "Yaa intala ko, anii akka ati itti boqottuuf mana mijaa'aa siif barbaaduu hin qabuu? **2** Bo'eez namichi ati tajaajiltoota isaa dubarran sana wajjin turte sun fira keenya mitii? Inni edana oobdiitti garbuu qulleeffata. **3** Kanaafuu dhidhiqadhuutii shittoo dibadhu; uffata kee isa bareedaa illee uffadhu. Ergasiis gara oobdichaan dhaqi; inni garuu hamma nyaatee dhugee raawwatutti akka ati achi jirtu hin beekin. **4** Yeroo inni rafutti iddo inni rafe hubadhu. Ergasiis dhaqitiit wayyaa miilla isaa irraa saaqii ciisi. Innis waan ati gochuu qabdu sitti hima." **5** Ruutis, "Ani waan ati jettu hunda nan godha" jettee deebifte. **6** Kanaafuu Ruut gara oobdii sanaattii gad buutee waan haati dhirsa ishee godhi jetteen hundumaa goote. **7** Bo'eezis erga nyaatee dhugee gammadee booddee achi fagaatee tuulaa midhaanii bira rafuu dhaqe. Ruutis suuta jettee dhaqxee miilla isaa irraa wayyaa saaqxee rafte. **8** Halkan walakkaati wanni tokko namicha rifachiise; innis yommuu of irra garagalee ilaaletti dubartii miilla isaa jala ciiftu tokko arge. **9** Innis, "Ati eenyu?" jedhee gaafate. Isheenis, "Ana Ruut tajaajiltuu kee ti. Ati sababii na dhaaluuf fira dhi'oo taateef handaara wayyaa keetii narra buusi" jetteen. **10** Innis deebisee akkana jedheen; "Yaa intala too, Waaqayyo si haa eebbisu; arjummaan kun arjummaa ati

Ammas yaa intala koo hin sodaatin. Ani waan ati gaafattu hunda siif nan godha. Sabni magaalaa koo keessa jiraatu hundi akka ati dubartii amala gaarii qabdu taate ni beeka. **12** Akka ani fira dhi'oo ta'e beekamaa dha; ta'u namni dhaaluudhaaf ana caalaa fira dhi'oo ta'e jira. **13** Asuma buli; bori ganama namichi yoo si dhaaluu barbaade gaarii dha; inni si haa dhaalu. Yoo inni si dhaaluu hin barbaanne garuu dhugaa Waaqayyo jiraataa, ani sin dhaala. Hamma lafti bariittu asuma ciisi." **14** Kanaafuu isheen hamma lafti bariittu miilla isaa jala ciifte; garuu utuu namni tokko iyyuu hin beekin dursittee kaate; Bo'eez, "Durbartiin gara oobdii kanaa dhufuun ishee beekamuu hin qabu" jedheeraatii. **15** Akkasumas, "Wayyaa irraan uffatte ofi irraa fuudhii diriirsii qabi" jedheen. Isheenis ni diriirsite; inni garbuu safartuu ja'a safaree ishee baachise. Ergasiis gara magalaatti deeble. **16** Yommuu Ruut gara haadha dhirsa isheetti deebitetti Naa'omiin, "Yaa intala ko, wanni sun akkam ta'e?" jettee ishee gaafattee. Isheenis waan Bo'eez isheef godhe hunda itti himte; **17** itti dabaltees, "Gara haadha dhirsa keetti harka duwwaa hin deebi'in' jedhee garbuu safartuu ja'a kana naa kenne" jetteen. **18** Naa'omiin immoo, "Yaa intala ko, hamma waan dhufu argitutti obsi. Namichi hamma dubbiin kun har'a fala argatutti hin boqotu" isheedhaan jette.

4 Bo'eez gara karra magalaatti ba'ee achi taa'e. Innis yommuu namichi dhaaluuf isa caalaa fira dhi'oo ta'e sun dhufetti, "Yaa michuu ko, as kottuutii na bira taa'i" jedheen. Kanaafuu inni dhaqee taa'e. **2** Bo'eezis maanguddootaa magaalaa keessaa kudhan waamee, "As taa'aa" jedheen; isaanis ni tataa'an. **3** Kana irratti namicha dhaaluuf aantummaa qabu sanaan akkana jedhe; "Naa'omiini isheen Mo'aabii deeblee sun lafa obboleessa keenya Eliimelek gurgurufi jirti. **4** Kanaafuu akka ati fuula warra as tataa'anitii fi fuula maanguddoota saba kootii durattu lafa kana bittuuuf ani waan kana sitti himuu yaade. Yoo ofi keetif dhaaluu barbaadde dhaali. Yoo dhaaluu baatte garuu akka ani beekuuuf natti himi. Waan kana gochuuf si malee namni mirga qabu tokko iyyuu hin jiruutii; namni sitti aanee aantummaa qabu ana." Namichis, "Ani nan dhaala" jedhe. **5** Bo'eezis, "Egaa gaafa Naa'omiini fi Ruuti Mo'aabittiirraa lafa bittutti ati maqaa namicha du'e sanaa qabeenya isaatiin waamsisuudhaaf niittii isaa illee fudhachuu qabda" jedheen. **6** Kana irratti firri dhi'oo sun, "Yoos ani qabeenya mataa kootti rakkina fiduu danda'atii dhaaluu hin danda'u. Ati mataan kee mirga dhaaluu kootii fudhadhuutii dhaali. Ani waan kana gochuuf hin danda'u" jedheen. **7** Bara durii biyya Israa'eliitti dhaalaa fi qabeenya walitti dabarsuun gareen tokko kophee isaa of irraa baasee garee kaanifi kennuudhaan mirkaneeffama ture. Israa'el keessatti bituu fi gurgurun haaluma kanaan mirkaneeffama ture. **8** Kanaafuu namichi dhaaluuf fira dhi'oo ture sun Bo'eeziin, "Ati mataan kee bidadhu" jedhee kophee of irraa baase. **9** Bo'eezis maanguddootaa fi saba hundaan akkana jedhe; "Akka ani qabeenya Eliimelek, qabeenya

Kiliyooniitii fi qabeenya Mahiloon hunda Naa'omiin irraa bite isin har'a dhugaa baatota. **10** Akkasumas akka maqaan isaa maatii isaa keessaa yookaan biyya isaa keessaa hin badneef ani qabeenya isaatiin maqaa isaa waamsisuudhaaf Ruuti Mo'aabittii niitti Mahiloon kana niitti godhadhee fiuudhuu kootiif isin har'a dhugaa baatota!" **11** Maanguddoonni fi namoonni karra sana dura turan hundinuuakkana jedhan; "Nu dhugaa baatota. Waaqayyo dubartii mana kee dhufaa jirtu kana akka Raahelii fi Liyaa warra tokkummaadhaan mana Israa'el ijaaran sanaa haa godhu. Ati Efraataa keessatti nama jaba, Beetlihem keessatti immoo beekamaa ta'i. **12** Karaa sanyii Waaqayyo dubartii dargaggeettii kana irraa siif kennuuttiin maatiin kee akkuma maati Faares isa Taamaar Yihuudaadhaaf deesse sanaa haa ta'u." **13** Kanaafuu Bo'eez Ruutin fudhatee niitti godhate. Ishee wajjinis ciise; Waaqayyoos akka isheen ulfooftee ilma deessu ishee gargaare. **14** Dubartoornis Naa'omiiniinakkana jedhan; "Waaqayyo inni nama si dhaalu si hin dhabsiisin sun haa eebbfamu. Guutummaa Israa'el keessattis inni maqaa haa qabaatu! **15** Innis jirenyaa kee ni haaromsa; bara dulluma keetittis si soora. Niitiin ilma keetii isheen si jaallattu kan ilmaan torba siif caaltu sun isa deesseeertiiti." **16** Naa'omiinis mucicha fuutee hammatte; guddiftuu isaa illee taate. **17** Dubartoorniollaas, "Naa'omiin mucaa argatte" jedhan. Maqaaisaas Oobeedi jedhan. Inni akaakayyuu Daawit, abbaa Isseey. **18** Egaa hiddi dhaloota Faares kanaa dha: Faares abbaa Hezroon; **19** Hezroon immoo abbaa Raam; Raam abbaa Amiinaadaab; **20** Amiinaadaab immoo abbaa Nahishoon; Nahishoon abbaa Salmoon; **21** Salmoon immoo abbaa Bo'eez; Bo'eez immoo abbaa Oobeedi; **22** Oobeedi immoo abbaa Isseey; Isseey immoo abbaa Daawit.

1 Saamu'eel

1 Namicha biyya gaara Efreem keessa Raamaatayiim Zoofiim jiraatu kan maqaan isaa Elqaanaan jedhamu tokkotu ture; innis ilma Yeroohaam, ilma Eliihuul, ilma Toohuu, ilma Zuufi, ilma Naasiib ture. **2** Innis niitii lama qaba ture; maqaan ishee tokko Haannaa, kaan immoo Pheniinaa jedhama ture. Pheniinaan ijoollee qabdi; Haannaa garuu ijoollee tokko illeel hin qabdu ture. **3** Elqaanaan wagguma waggaadhaan Waaqayyoo Waan Hunda Danda'uuf aarsaa dhi'eessuu fi sagaduudhaaf magaalaa jiraatuu ka'ee gara Shii lootti ol ba'a ture. Achittis ilmaan Eelii lamaan Hofniini fi Fiinehaas luboota Waaqayyoo turan. **4** Yommuu guyyaan itti Elqaanaan aarsaa dhi'eessu ga'utti inni niitii isaa Pheniinaa, ilmaan isaati fi intallan isaa hundaaf foon sana irraa qooda isaanii ni kenna ture. **5** Inni sababii Haannaa jaallatuuf qooda harka lama isheedhaaf kenna ture; Waaqayyo garuu gadameessa ishee cufee ture. **6** Sababii Waaqayyo gadameessa Haannaa cufeef masaanuu ishee akka isheen aartuuf ishee tuttuqaat ture. **7** Kunis wagguma waggaadhaan itti fufe. Yeroo Haannaa gara mana Waaqayyotti ol baatutti masaanuu ishee, ishee tuttuqaat ture; kanaafuu Haannaa ni boossi, nyaatas hin nyaattu ture. **8** Dhirsii ishee Elqaanaanis, "Haannaa ati maalif boossa? Maalif hin nyaattu? Garaan kee maalif gaddaa? Ani ilmaan kudhan siif hin caaluu?" Isheen jedha ture. **9** Gaafa tokko isaan Shii lootti erga nyaatanii dhuganii booddee Haannaa ol kaatee dhaabate. Eeliin lubichi dhaaba balbala mana qulqullummaa Waaqayyoo bira barcuma irra taa'aa ture. **10** Haannaaan guddaa gadditee hiqqifatee boo'uudhaan Waaqayyoon kadhatte. **11** Akkanas jettee wareegde; "Yaa Waaqayyoo Waan Hunda Dandeessu, yoo ati dhiphina garbitti keetii ilaalteet na yaadatte, yoo ati garbitti kee dagachuu baattee ilma naa kennite anii bara jireenyaa isaa guutuu isaa Waaqayyoof nan kenna; qarabaan tokko iyyuu mataa isaa hin tuqu." **12** Yeroo Haannaa ittuma futeef fuula Waaqayyoo duratti kadhachaa turttets Eeliin afaan ishee ilaalaat ture. **13** Haannaaan garaa isheetti kadhachaa ture; hidhii isheettu socho'a malees sagaleen ishee hin dhaga'amu ture. Kanaafuu Eeliin waan isheen machoofta se'ee, **14** "Ati hamma yoomiitti machoofta? Daadhhii wayinii kee of irraa fageessi" jedheen. **15** Haannaaanis akkana jettee deebifte; "Lakkii akkas miti; yaa gooftaa ko, anii dubartii akka malee dhiphatee dha. Ani lubbuu koo fuula Waaqayyoo duratti dhangalaase malee daadhhii wayinii yookaan dhugaatii nama macheessu hin dhugne. **16** Ati garbitti kee akka dubartii faayidaa hin qabne tokkoottu hin ilaalin. Ani sababii dhiphinaa fi gadda koo guddaa sanaatiif hamma ammaatti kadhachaara." **17** Eeliinis, "Nagaan deemi; Waaqni Israa'el waan ati kadhatte siif haa kennu" jedhee deebiseef. **18** Isheenii, "Garbittiin kee fuula kee duratti surraa haa argattu" jette. Ergasiis deemsaa ishee itti fute; nyaata ni nyaattu; gaddis fuula ishee irratti hin mul'anne. **19** Isaanis guyyaa itti aanu ganama barii ka'anii fuula Waaqayyoo duratti sagadanii gara mana isaanii Raamaatti deebi'an.

Elqaanaan niitii isaa Haannaa bira ga'e; Waaqayyos ishee yaadate. **20** Haannaaan ulfooftee yeroon isaa geenyaan ilma deesse. Maqaa isaaas, "Ani Waaqayyo irraa isa kadhadheeraati" jettee Saamu'eel jettee moggaafte. **21** Elqaanaan warra mana isaa jiraatan hunda wajjin Waaqayyoof aarsaa waggaa dhi'eessuu fi wareega isaa galchuuf ol ba'e; **22** Haannaaan garuu hin dhaqne. Isheenii dhirsaa isheetti, "Erga mucaa kun harma gu'ee booddee aniiisa geesseen fuula Waaqayyoo duratti isaa dhi'eessa; innis jirenyaa isaa guutuu achuma jiraata" jette. **23** Dhirsii ishee Elqaanaanis, "Waanuma jaallatte godhi; ati hamma harma isa guusiftutti asuma turi; Waaqayyo garuu dubbiis isaa fiixaan haa baasuu" jedheen. Kanaafuu dubartittiin mana turtree hamma harma isa guusiftutti ilma ishee hoosifte. **24** Ishee erga mucicha harma guusiftee booddee mucichaa fi dibicha loonii kan umuriin isaa waggaa sadii ta'e, daakuu ififi tokkoo fi daadhhii wayinii qalqalloo tokko fudhattee gara Shii loo gara mana Waaqayyotti fidde. Mucichis daa'ima ture. **25** Isaanis dibicha sana qalanii mucicha gara Eeliitti fidan; **26** isheenii akkana jetteen; "Yaa gooftaa ko, du'a lubbuu keetti ti; dubartii as si bira dhaabattee Waaqayyoon kadhadchaa ture sun anuma. **27** Ani mucaa kana argachuuuf kadhadheera; Waaqayyos waan aniiisa kadhadhe naaf kenneera. **28** Kanaafuu anii amma Waaqayyoofan isaa kenna. Bara jirenyaa isaa guutuu Waaqayyoof ni kennama." Isaanis achitti Waaqayyoof sagadan.

2 Haannaaanis akkana jettee kadhatte: "Garaan koo Waaqayyotti ni gammada; gaanfi koos Waaqayyoon ol kaafama. Afaan koos diinota koo irratti of jaja; anii fayisuun keetti naan gammadaatii. **2** "Qulqulluu akka Waaqayyo tokko iyyuu hin jiru; si malees eenyu iyyuu hin jiru; kattaan akka Waaqa keenyaa tokko iyyuu hin jiru. **3** "Of jajuudhaan hin dubbatinaa; yookaan dubbiin of tuulummaa akkasiis afaan keessanii hin ba'in; Waaqayyo Waqa beekaadhatii; hojiwwanis isaan madaalamu. **4** "Iddaawan namoota jajjaboo caccabaniiru; namoonni dadhaboon garuu humna hidhataniiru. **5** Warri quifanii turan buddeenatti of gurguraniiru; warri beela'anii turan garuu si'achi hin beela'an. Isheen dhabduu ture ijoollee torba deesse; isheen ijoollee baay'ee qabdu immoo ni dhabde. **6** "Waaqayyo ni ajjeesa; ni fayyisaa; sii'oolliti gad ni buusa; olis ni baasa. (**Sheol h7585**) **7** Waaqayyo ni hiyyoomsa; ni sooromsa; ni salphisa; ni ulfeessas. **8** Inni hiyyeyyii awwaara keessaa ni kaas; rakkattootaa tuulaa daaraa keessaa ol fuudha; inni ilmaan mootii wajjin isaanii teessisa; barcuma ulfinaas isaan dhaalchisa. "Hundeewwan lafaa kan Waaqayyoo ti; inni hundeewwan sana irra addunyaa kaa'era. **9** Inni miilla qulqulloota isaa ni eega; namoonni hamoon garuu dukkana keessatti cal'isu. "Namni jabina isaatii hin mo'atu; **10** warri Waaqayyoon morman ni caccabsamu. Inni samiidhaa isaanitti qaqawweessa'a. Waaqayyo daarii lafaatti ni murteesaa. "Inni mootii isaatiff jabina ni kenna; gaanfa dibamaa isaa illeel ol ni kaasa." **11** Ergasiis Elqaanaan gara mana isaa Raamaatti gale; mucichi garuu Eeliin lubichi jalatti fuula Waaqayyoo dura tajaajilaab ture. **12** Ilmaan Eeliin namoota hamoo turan; Waaqayyonis hin

sodaatan ture. **13** Akka bartee luboonti saba wajjin qabaniitti yeroo namni kam iyyuu aarsaa dhi'eessutti utuma foon affeelamaa jiruu tajaajilaan lubichaa hokkoo quba sadii qabu tokko harkatti qabatee dhufee **14** beddee yookaan huuroo yookaan okkotee yookaan xuwwee keessa galcha ture; lubichis waanuma qabduun sun ol baase ofii isaati fudhata ture. Isra'a'eloota gara Shiloo dhufan hundas haaluma kanaan keessumsiis turan. **15** Garuu utuma coomni isaa hin gubamin dura tajaajilaan lubichaa dhufee nama aarsaa qalmaa dhi'eessuun, "Waan lubichi foon dheedhii malee affeelamaa si harkaa hin fudhanneef waan isaaf waadamu naa kenni" jedha ture. **16** Yoo namichi sun, "Jalqaba coomni isaa haa gubamu; ergasii kan barbaadde fudhadhu" jedheen, tajaajilaan sun deebisee, "Hin ta'u ammuma naa kenni; yoo ati didde immoo ani humnaan nan fudhadhu" isaan jedha ture. **17** Cubbuun dargaggootaa kun fuula Waaqayyoo duratti akka malee guddaa ture; isaan aarsaa Waaqayyoof dhi'eeffamu ni tuffatu tureetii. **18** Saamu'el garuu dirata quncee talbaa irraa hoijetame uffatee fuula Waaqayyoo dura ni tajaajila ture. **19** Haati isaa yommuu wagguma waggaan aarsaa wagga dhi'eessuuf dhirsaa ishee wajjin ol baatutti wandaboo xinnoo ishee hoijettee ni geessitiif ture. **20** Eeliinis, "Dubartaa kana irraa qooda ilma isheen Waaqayyoof kennite sanaa Waaqayyo ijoollees isheef haa kennuu" jedhee Elqaanaa fi niittii isaa eebbise. Isaanis deeb'i'anii mana isamiitti galan. **21** Waaqayyos Haannaa ni yaadate; isheenii ulfootee ilmaan sadii fi intallan lama ni desse. Saamu'el mucichis fuula Waaqayyoo duratti ni guddate. **22** Yeroo kanattti Eeliin akka malee dulloomee ture; innis waan ilmaan isaa saba Isra'a'el hundattti hoijetan hunda akkasumas akka isaan dubartoota balbala dunkaana wal ga'ii irra tajaajilan wajjin ciisan dhaga'e. **23** Kanaafuu inniakkana isamiini jedhe; "Hamminna isin gootan ani saba hundumaa irraa dhaga'eera; isin maaliif waan akkasii gootu? **24** Lakkisaa yaa ilmaan koo; oduun saba Waaqayyoo keessa faca'ee ani dhaga'u kun gaarii miti. **25** Namni tokko yoo nama birraatti cubbuu hoijete Waaqayyotu gidduu galaaf; garuu yoo namni tokko Waaqayyotti cubbuu hoijete eenyutyu gidduu galaaf?" Ta'u sababii Waaqayyo isaan aijeesuu barbaadeef ilmaan Eeliin gorsa abbaa isamiini hin dhageenye. **26** Saamu'el mucichis guddachaa deemeet fuula Waaqayyotii fi fuula namaa duratti surraa argate. **27** Namni Waaqaa tokko gara Eeliin dhufeeakkana jedheen; "Waaqayyo akkana jedha: 'Yeroo manni abbaa keetii biyya Gibxi keessa garbummaa Fara'oona jala turetti ani isatti of mul'ifine?' **28** Akka inni luba koo ta'uuf, akka inni gara iddo aarsaa kootti ol ba'uuf, akka inniixaana aarsuu fi akka fuula koo duratti dirata uffatuuf, ani gosoota Isra'a'el hunda keessa abbaa kee filadheera; akkasumas aarsaa Isra'a'eloonni ibiddaan dhi'eessan hunda maatii abbaa keetiitiif kenneera. **29** Egaa isin maaliif qalmaa fi aarsaa ani ajaje sana tuffatu? Ati maaliif aarsaa saba koo Isra'a'eliiin dhi'eeffamu keessa filatamaa isaa nyaatanii of gabbisudhaan ana caalaatti ijoollees keetiif ulfina kennita?" **30** "Kanaafuu Waaqayyo Waaqni Isra'a'el akkana jedha: 'Manni keetii fi manni abbaa keetii bara baaan fuula koo dura akka tajaajilaani ani waadaa galee ture.' Amma garuu Waaqayyoakkana jedha: 'Kun ana irraa haa fagaatu! Warra ulfina naa kennan nan ulfeessa; warri na tuffatan immoo ni tuffatamu. **31** Akka maatii kee keessatti jaarsi hin argamneef, yeroon ani itti jabina keetii fi jabina maatii abbaa keetii cabsu tokko ni dhufa; **32** iddo jireenya koo keessattis rakkina argita. Isra'a'elif wanни gaariin yoo godhamu iyyuu, toora maatii keetii keessatti jaarsi hin argamu. **33** Namni ani iddo aarsaa koo biraa hin balleessin hundi ija kee imimmaaniin jaamsuu fi garaa kee gaddisiisuu hambifama; ijooleen kee hundiniis umurii ijoollummaatti du'u. **34** "Wanni ilmaan kee lamaan Hofniinii fi Fiinehaasitii dhufu siif mallattoo ta'a; isaan lachanuu guyuma tokkotti dhumu. **35** Ani luba amanamaan kan akka waan garaa koo keessa jiruu fi akka waan yaada koo keessa jiruutti hoijetu tokko ofii kootiif nan kaafdhah; ani isaaf mana bara baraa nan ijaara; innis fuula dibamaa kootii dura barabaraan tajaajila. **36** Namni sanyii kee keessaa hafe hundis, "Akka ani muraa buddeena tokkoo illee nyaadhuu hojii lubummaa keessaa tokko irratti na ramadi" jedhe dhufee meetti tokkoo fi buddeena tokkoof fuula isaa duratti kufee sagadaaf."

3 Saamu'el mucichi fuula Eeliin duratti Waaqayyoof tajaajilaan ture. Bara sana keessa dubbiin Waaqayyoo yeroo tokko tokko malee hin dhufu ture; mul'anni baay'eenis hin jiru ture. **2** Eeliin inni iji isaa arguu dadhabee sun halkan tokko idduma isaa kan durii rafaa ture. **3** Saamu'elis mana qulqullummaa Waaqayyoo keessa iddo taabonni Waaqaa ture sana ture; ibsaan Waaqaa amma illee hin dhaameen ture. **4** Waaqayyos Saamu'elin ni waame. Saamu'elis, "Ami asin jira" jedhee deebise. **5** Fiigees gara Eeliin dhaqee, "Ati waan na waamteef ani kunoo dhufeera" jedheen. Eeliin garuu, "Ani si hin waamne; deebi'ii ciisi" jedheen; innis deebi'ee ciise. **6** Ammas Waaqayyo, "Saamu'el!" jedhee waame; Saamu'elis ka'ee Eeliin bira dhaqee, "Ati waan na waamteef ani kunoo dhufeera" jedhe. Eeliin, "Yaa ilma koo ani si hin waamne; dhaqii ciisi" jedheen. **7** Yeroo sana Saamu'el Waaqayyoon hin beeku ture; dubbiin Waaqayyos isaa hin ibsamme ture. **8** Waaqayyo yeroo sadaffaadhaaf Saamu'elin ni waame; Saamu'elis ka'ee gara Eeliin dhaqee, "Ati waan na waamteef ani kunoo dhufeera" jedhe. Eeliin yeroo kana akka Waaqayyo mucicha waamaa ture hubate. **9** Kanaafuu Eeliin Saamu'eliin, "Dhaqii ciisi; yoo inni si waame, 'Garbichi kee dhaga'aa jiraatii yaa Waaqayyo dubbadhu' jedhi" jedheen. Kanaafuu Saamu'el dhaqee iddo ofii isaa ciise. **10** Waaqayyos dhufee achi dhaabatee akkuma duraan waametti, "Saamu'el! Saamu'el!" jedhee waame. Saamu'elis, "Garbichi kee dhaga'aa jiraatii dubbadhu" jedhe. **11** Waaqayyos Saamu'eliin akkana jedha: "Kunoo ani waan gurra namaatti hin tolle tokko Isra'a'elitti fiduufin jira. **12** Gaafas ani waanan maatti Eeliin irratti dubbadhe hundumaa jalqabaa hamma dhumaatti Eeliitti nan fida. **13** Sababii waa'ee cubbuu inni iyyuu beeku tokkootiif ani maatii isaa akkan adabu isatti himeeraatii. Ilmaan isaa waan jibbisisaahojjetan; inni garuu isaan hin dhowwine. **14** Kanaaf an, 'Cubbuu

mana Eelii aarsaadhaan yookaan qalmaan hin haqamu' jedhee kakadheera." **15** Saamu'eel hamma bari'utti mul'ata sana Eeliitti himuu sodaatee ture. **16** Eeliin garuu ofitti isa waamee, "Saamu'eel, yaa ilma koo" jedhe. Saamu'eelis deebisee, "Ani asin jira" jedheen. **17** "Kun iyya maaliti?" jedhee gaafate. Namichi sunis dafee Eeliinis, "Inni maal jedhee sitti dubbate? Na hin dhoksin; yoo ati waan inni sitti hime tokko illee na dhoksite Waqaqyoo dha; waan isatti tole haa godhu" jedhe. **19** Saamu'eel guddachaa deeme; Waqaqyos isa wajjin ture; dubbii isaa keessaas tokko iyyuu lafa hin bu'u ture. **20** Israa'eloонни Daanii hamma Bersheebaatti argaman hundi akka Saamu'eel raajii Waqaqyoo ta'ee fudhatame beekan. **21** Waqaqyoy ammas Shiilotti mul'ate; inni karaa dubbii isaaatiin Saamu'eelitti of mul'iseeraatii.

4 Dubbiin Saamu'eel Israa'el hunda bira ga'e. Israa'eloонни Filisxeemota waraanuudhaaf ba'an. Israa'eloонnis Ebeenezer bira, Filisxeemonni immoo Afeeq keessa qubatan. **2** Filisxeemonni Israa'eloota waraanuudhaaf loltoota isaanii hiriirsan; akkuma waraanni ho'eenis Israa'eloонни Filisxeemota mo'atamanii namoonni kumni afur dirree waraanaa irratti ajjeefaman. **3** Yommuu loltooni Israa'el qubattati deebi'anitti maanguddoонни Israa'el, "Har'a Waqaqyoo maaliif fuula Filisxeemota duratti akka nu mo'atamu godhe? Akka inni nu wajjin deemee harka diinota keenyaa jalaa nu baasuuf taabota kakuu Waqaqyoo Shiilodhaa haa fidnu" jedhan. **4** Kanaafuu sabni sun gara Shiilotti namoota erguudhaan taabota kakuu Waqaqyoo Waan Hunda Danda'u isa kiirubel gidduu taa'u sanaa fidan. Ilmaan Eelii lamaan Hofniinii fi Fiinehaasis taabota kakuu Waqaqa wajjin achi turan. **5** Yommuu taabonni kakuu Waqaqyoo gara qubataatti galetti Israa'eloонни hundinuu iyya gammachu guddaa isaa iyyanii lafa sochoosan. **6** Filisxeemonnis yommuu iyya guddaa sana dhaga'anitti, "Iyyi guddaan qubata lbrootaa keessaa dhaga'amu kun maali?" jedhanii gaafatan. Yommuu akka taabonni kakuu Waqaqyoo achi gale hubatanittis. **7** Filisxeemonni sodaataniiakkana jedhan; "Waqaqni tokko gara qubata lbrootaa dhufereera; nuuf wayyoo! Wannni akkasii ta'ee hin beeku. **8** Nuuf wayyoo! Enyutu waaqota jajjaboo kanneen harkaa nu baasa? Isaan waaqota gammoojiji keessatti dha'icha garaa garaatiin warra Gibxi dha'anii dha. **9** Yaa Filisxeemota jabaadhaa! Dhiirummaa keessanis argisiisa. Yoo kanaa achii akkuma isin jara garboomfattan sana lbroonni garba isin godhatu. Dhiirummaa keessanis argisiisaatii lolaal!" **10** Kanaafuu Filisxeemonni ni lolan; Israa'eloонnis mo'atamanii tokkoon tokkoon namaa gara dunkaana ofii isaaati baqate. Nama baay eetu dhume; Israa'elis loltoota lafoo kuma soddoma dhabde. **11** Taabonni Waqaqa ni booji'ame; ilmaan Eelii lamaanu Hofniinii fi Fiinehaas ni du'an. **12** Gaafuma sana namichi Beniyaam tokko wayyaa isaa tarasaasee, mataa isaaati daaraa firfirsee fiigaa gara Shiiloo dhaqe. **13** Eeliinis yeroo namichi achi

ga'etti sababii waa'ee taabota Waqaatiif garaan isaa raaafameef waa dhaga'uuf jedhee karaa cina barcuma irra taa'ee eegaa ture. Yeroo namichi sun magaalaa seenee waan ta'e hundumaa odeesetti warri magaalaa sanaa hundi ni iyyan. **14** Eeliinis yommuu iyya sana dhaga'etti, jedhee Eeliitti hime; **15** yeroo kana Eeliin nama waggaa sagaltamii saddeet waan tureef iji isaa arguu dadhabee ture. **16** Namichis, "Ani ammuma adda waraanaatii dhufuu koo ti; waraana keessaas miliqee ba'uun koos har'uma" jedhee Eeliitti hime. Eeliinis, "Yaa ilma ko, maalta ta'ree?" jedhee gaafate. **17** Namichi oduu fide sun deebisee, "Israa'eloонни Filisxeemota duraa baqatan; loltoota irras dhumisa guddaatu ga'e; ilmaan kee lamaanis Hofniinii fi Fiinehaas ajjeefamaniiru; taabonni Waqaqa booji'ameera" jedheen. **18** Yommuu inni waa'ee taabota Waqaqa dubbatettis, Eeliin barcuma isaa kan balbala cina ture sana irraa dugda duubatti kufe. Nama dulloomaah dhagni isaa ulfaatu waan tureefis mormi isaa cabee du'e. Innis waggaa afurtamaaf bulchaa Israa'el ture. **19** Niitiin ilma isaa Fiinehaas ulfa da'a geesse ture. Isheenis yommuu akka taabonni Waqaqa booji'amee fi akka abbaan dhirsaa isheetti fi dhirsaa ishee du'an dhageesetti ciniinsuun itti hammaatee jilbeenfattee deesse. **20** Yeroo isheen du'uu geesettis dubartoonni ishee gargaaraa turan, "Dhiira deesseertaa jabaadhu" jedhanii. Isheen garuu homaa hin deebifne yookaan yaadatti hin qabanne. **21** Sababii taabonni Waqaqa booji'amee fi sababii abbaan dhirsaa isheetti fi dhirsaa ishee du'anif, "Ulfinni Israa'el irraa fagaateera" jechuudhaan maqaa mucaa ishee likaabood jettee moggaafte. **22** Isheenis, "Taabonni Waqaqa waan booji'ameef ulfinni Israa'el irraa fagaateera" jette.

5 Filisxeemonni erga taabota Waqaqa booji'anii booddee Ebeenezerii fuudhanii Ashdooditti geessanii. **2** Ergasisi taabota sana gara galma Daagonitti geessanii Daagon bira kaa'an. **3** Namoonni Ashdood yommuu guyyaa itti aaru ganamaana ka'anitti Daagon taabota Waqaqyoo duratti addaan lafatti gombifamee argan! Isaanis lafaa kaasanii iddo isaaati isa deebisan. **4** Garuu yommuu isaan guyyaa itti aaru ganama ka'anitti Daagon taabota Waqaqyoo duratti addaan lafatti gombifamee ture! Mataa fi harki isaas irraa caccabee gulantaa balbalaa irra bubbuee ture; dhagna isaa qofatu hafe. **5** Wannni luboonni Daagon yookaan namni galma Daagon kan Ashdood jiru sana ol seenu kam iyyuu hamma har'aatti gulantaa balbalaa irra hin ejjenneef kanuma. **6** Harki Waqaqyoo saba Ashdoodii fi naannoo ishee irattti jabaate; badisa isaaanti fide; iitoos isaaanti naqe. **7** Namoonni Ashdoodis yeroo waan ta'aa ture arganitti, "Sababii harki isaa nuu fi Waqaq keenya Daagon irattti jabaateef taabonni Waqaq Israa'el as turuu hin qabu" jedhan. **8** Kanaaf bulchitoota Filisxeem hunda walitti waamanii, "Taabota Waqaq Israa'el maal gochuu qabna?" jedhanii isaan gaafatan. Isaanis, "Taabota Waqaq Israa'el gara Gaati geessaa!" jedhanii deebisan. Kanaaf taabota Waqaq Israa'el achii baasan. **9** Erga taabota sana achii baasanii booddee harki Waqaqyoo magaalaa sanatti jabaatee badiisa guddaa fide. Namoota magaalaa sana

jiraatanis xinnaadhaa hamma guddaatti dha'e; akka muka gaarii sanaa falaxanii saawwan sana aarsaa gubamu dhiitoon isaanitti yaa'us godhe. **10** Kanaafuu taabota godhanii Waaqayyoof dhi'eessan. **15** Warri Lewwotaas Waaqaa gara Eqroonitti ergan. Akkuma taabonni Waaqaa taabota Waaqayyoo sanduuqicha mi'a warjee baatu Eqroon seeneenis namoonni Eqroon, "Isin nuu fi namoota sana wajjin gad buusanii kattaa guddaa irra kaa'an; keenya fixiudhaaf taabota Waaqaa nutti fiddan" jedhanii gaafuma sanas namoonni Beet Shemeshi aarsaa gubamuu iyyan. **11** Kanaafuu bulchitoota Filisxeem hunda walitti fi qalma Waaqayyoof dhi'eessan. **16** Bulchitoomni waamanii, "Taabota Waaqa Israa'el asiif fageessa; iddoa booddee gaafuma sana Eqroonitti deebi'an. **17** Ilti warjee keenya fixa" jedhanii. Sodaa du'aan magaalaa sana guutee tureetii; harki Waaqaa akka malee itti jabaatee ergan kanaa dha; isaanis tokko Ashdoodiif, tokko Gaazaaf, tokko Eqrooniif, tokko Gaatifi, tokko immoo Ashqalooniif ergan. **18** Baay'inni hantuutota warqeessakkuuma baay'ina magalaawwan Filisxeemotaa kanneen bulchitoota shananiif kennamanitti ture. Magalaawwan dallaa jajjaboo qaban kunneenis gandoota of jalaa qabu ture. Kattaan guddichi isaan taabota Waaqayyoo isa irra kaa'an sunis lafa qotiisaay lyaasuu namicha Beet Shemeshi keessatti hamma har'aatti dhugaa baatuu dha. **19** Waaqnis sababii isaan taabota Waaqayyoo keessaalaanifi namoota Beet Shemeshi dha'ee isaan keessaa nama torbaatama ajjeese. Sababii Waaqayyo akka malee isaan dha'eef namoonni sun ni boo'an; **20** namoonni Beet Shemeshis, "Eenyutu fuula Waaqayyoo, fuula Waqa qulqlulluu kanaa dura dhaabachuu danda'a? Taabonni kun asiif ba'ee enyuu bira haa dhaqu?" jedhanii gaafatan. **21** Ergasiis gara Kiriyaati Ye'aariimitti ergamoottaa organii, "Filisxeemonni taabota Waaqayyoo deebisaniru; gad kottaati taabota sana gara keessanitti fudhadhaa" jedhanii.

6 Taabonni Waaqayyoos Filisxeem keessa ji'a torbare. **2** Filisxeemonnis lubootaa fi ilaaltota waamanii, "Taabota Waaqayyoo maal haa goonu? Iddoo isaatti haalaakkamiiitiin akka deebifnu nutti himaa" jedhanii. **3** Isaanis deebisanii, "Yoo taabota Waaqa Israa'el deebiftan, kennaayakkaa wajjin malee duwwaa issa hin deebisinaa; ergasii isin ni fayyitu; harki isaaas maaliif akka isin irraa hin kaafamin ni beektu" jedhanii. **4** Filisxeemonnis, "Kennaan yakkaa kan nu erginiufu maal ta'u qaba?" jedhanii gaafatan. Isaanis akkana jedhanii deebisan; "Sababii dha'ichi isinii fi bulchitoota keessan rukkise tokkuma ta'eef akkuma baay'ina bulchitoota Filisxeemotaa dhiitoowarjee shananiif hantuuta warjee shan ergaa. **5** Fakkii dhiito fi fakkii hantuuta kanneen biyya balleessa jiranii hojjedhaa; Waaqa Israa'el if immoo ulfina kennaan. Yoos inni harka isaa isin irraa, waaqota keessanii fi biyya keessan irraa ni kaasa ta'a. **6** Isin maaliif akka namoota Gibxiittii fi akka Fara'oontataa jabeeyyti taatu? Yeroo Waaqayyo abada cimaadhaanisaan adabetti, isaan akka Israa'eloonni gara barbaadan deemanif hin eeyyamneefii? **7** "Kanaafuu gaarii haaraa fi saawwan hoosisan kan waanjoon takkumaa irra hin kaa'amin lama qopheessa. Saawwan sanas gaarii sanatti camadaa; jabbootaa isaanii garuu gara manaatti biraa deebisaa itti cufaa. **8** Taabota Waaqayyo sanas fuudhaatii gaarii irra kaa'aa; mi'a warjee aarsaa yakkaatiif ergitan sanas sanduuqa taabota Waaqayyo bira jiru keessa kaa'aa. Akka inni karaa barbaadee muufis gad dhiisa; **9** garuu ija isa irraa hin buqqifatinaa. Yoo inni gara biyya isaa gara Beet Shemeshitti qajeeli rakkina guddaa kana Waaqayyotu nutti fide. Yoo gara sanatti qajeelu baatee garuu dha'ichi kun akkuma tasaa nutti dhufe malee Waaqayyo nutti hin fidne." **10** Isaanis akkasuma godhan. Saawwan lamaan fuudhanii gaariitti camadan; jabbootaa isaanii manatti deebisanii itti cufan. **11** Isaanis taabota Waaqayyo sana gaariitti fe'an. Sanduuqa hantuuta warqeetii fi fakkii iito baatu sanas isa wajjin fe'an. **12** Saawwan sunis karaa qabatanii utuu bitaa mirgatti hin gorin mar'achaa gara Beet Shemeshitti qajeelan. Bulchitoomni Filisxeemotaa hamma daarii Beet Shemeshitti isaan faana bu'an. **13** Filisxeem isaan waraaanuudhaaf ol ba'an. Ijoolleen Yeroo sanattis namoonni Beet Shemeshi sulula keessaa qamadii haamaa turan; isaanis yommuu ol jedhanii taabota sana organitti akka malee gammadan. **14** Gaarii sunis lafa qotiisaay lyaasuu nama Beet Shemeshi bira Waaqa keenyaatti nuu iyyuu hin dhiisiin" jedhan. **9** ga'ee kattaa guddaa tokko cina dhaabate. Namoonnis

mana Abiinaadaab kan gaara irra jiruutti geessan; akka inni taabota Waaqayyoo eeguufis ilma isaa Ele'aazarin qulqlleessan. **2** Taabonni sun erga gara Kiriyaati Ye'aariim geeffamee yeroo dheeraa dha; walumaa galatti wagga digdama taa'e. Sabni Israa'el hundinuu boo'ichaan Waaqayyotti deebi'e. **3** Saamu'eelis guutummaa mana Israa'eliin akkana jedhe; "Yoo isin garaa keessan guutuudhaan Waaqayyotti deebitanii, waqaato ormaati fi Ashtooretin waaqeffachuu dhiisuudhaan Waaqayyotti of kennitanii isaa qofaaf tajaajilan, inni harka Filisxeemotaa jalaa isin ni baasa." **4** Kanaaf Israa'eloonni Ba'alii fi Ashtooretin calaasanii Waaqayyoona qofa tajaajilan. **5** Kana irrattis Saamu'eel, "Isin Israa'eloota hundumaa Miisphaatti walitti qabaa; anis Waaqayyoona isiniif nan kadhadhaa" jedhe. **6** Isaanis yommuu Miisphaatti walitti qabamanitti bishaan waraabaniif fuula Waaqayyo duratti dhangalaasan. Gaafas soomanii, "Nu Waaqayyotti cubbuu hojenneerra" jedhan. Saamu'eelis Miisphaatti saba Israa'el irratti murtii kenna ture. **7** Yommuu Filisxeemonni aka Israa'el Miisphaatti walitti qabame dhaga'anitti bulchitoomni Filisxeem isaan waraaanuudhaaf ol ba'an. Ijoolleen Israa'elis yommuu waan kana dhaga'anitti Filisxeemotaa ni sodaatan. **8** Isaanis Saamu'eeliin, "Akka inni harka Filisxeemotaa jalaa nu baasuuf gara Waaqayyo Waaqa keenyaatti nuu iyyuu hin dhiisiin" jedhan. **9** Saamu'eelis ilmoo hoolaa kan hodhu tokko fuudhee

jiraasisaarsaa gubamu godhee Waaqayyoof dhi'eesse. isaa hoijjetan godha. **13** Intallan keessan fudhatee Qooda Israa'elis gara Waaqayyootti iyye; Waaqayyos qopheessitoota dibata urgaa'aa, qopheessitoota itto fi deebii kenneef. **10** Utuu Saamu'eel aarsaa gubamu dhi'eessaa jiruu Filisxeemonni Israa'elin loluuf dhi'aatan. tolchitoota buddeenaagodhata. **14** Lafa qotisaak keessan Gaafas garuu Waaqayyo sagalee qaqaawwee guddaa isaa cuunfan isin irraa fudhatee hoijjetoota isaatiff kenna. **15** isaan irratti qaqaawweessa'ee waan isaan joonjesseef Midhaanii fi ija wayinii keessanii harka kudhan keessaa Filisxeemonni fuula Israa'eloottaa durattini mo'ataman. harka tokko fuudhee qondaaltota isaatii fi hoijjetoota **11** Israa'eloonnisi Miisphaadhaa ba'anii Filisxeemota isaatiff kenna. **16** Garboota dhiiraatii fi garboota dubartii, karaa irratti gorra'aa hamma Beet Kaari jalaatii horii gagaarrii fi harroota keessan fudhatee hojji oftii isaan ari'an. **12** Ergasiis Saamu'eel dhagaa tokko fuudhee Miisphaa fi Sheen gidduu dhaabe. Maqaan kudhan keessaa harka tokko ni fudhata; isin matalan isasas, "Waaqayyo hamma har'aatti nu gargaareera" keessanuu garboota isaa taatu. **18** Gaafas isin mootii jedhee, "Ebeenezer" jedhee moggaase. **13** Kanaafuu keessan isofi keessanii filattan sana jalaa furamuuf ni Filisxeemonni waan mo'atamanifii lammattaadeebi'anii iyiytu; garuu guyyaa sana Waaqayyo deebii isinii hin biyya Israa'eloottaa hin weerarre. Bara jireenyaa Saamu'eel kenneu." **19** Namoonni sun garuu Saamu'elin dhaga'uun guutuu harki Waaqayyoo Filisxeemota irratti ni jabaate. didaniiakkana jedhan; "Hin ta'u! Nu mootii nu bulchu **14** Magalaawwan Filisxeemonni Israa'el irraa fudhatanii feena. **20** Ergasiis akkuma saboota kaanii taana; mootiin turan kannineeqrooni jalqabani hamma Gaatitti jiran keenyas nu hooggana; nu dura ba'es lola keenya nuu hundinuu Israa'eloottaa ni deebi'an. Israa'elis daangaa lola." **21** Saamu'elin yeroo waan namoonni sun jedhan ishee Filisxeemota harkaa baafate. Israa'elii fi Amoorota hunda dhaga'etti fuula Waaqayyoo durattinaa sana deebisee dubbate. **22** Waaqayyos Saamu'eliin, jireenyaa isaa guutuu abbaa murtii saba Israa'el ture. **16** "Waan isaan jedhan dhaga'iiti mootii moosisiif" jedhe. Innis wagguma waggaan Beet'eel, Gilgalii fi Miisphaa Saamu'elis namoota Israa'eliin, "Tokkoon tokkoon keessa naannea'ee iddo hundatti abbaa murtii saba Israa'el ture. **17** Ergasiis gara Raamaa iddo jirenyaa isatti deebi'ee achittis saba Israa'el irratti murtii kenna ture. Achittis Waaqayyoof iddo aarsaa ijaare.

8 Saamu'elin yeroo dulloometti ilmaan isaa abbootii murtti godhee Israa'eliif muude. **2** Maqaan ilma isaa hangaftichaa Yoo'eel, kan isaa lammaffaa immoo Abiyaa jedhamaa; isaanis Bersheeba keessattibooti murtti turan. **3** Ilmaan isaa garuu fakkeenyaa abbaa isaanii duukaa hin buune. Bu'aa hin malle argachuu jedhanii matta'aa fudhatee; murtii jal'isan. **4** Kanaafuu maanguddoorni Israa'el wal ga'anii Saamu'el bira gara Raamaa dhufan; **5** isaanis, "Ati dulloomiteerta; ilmaan kee immoo fakkeenyaa kee duukaa hin buune; akkuma saboonni kaan hundi mootii qaban sana mootii nu bulchu nuu muudi" jedhanii. **6** Garuu, "Mootii nu bulchu nuuf muudi" jechuun isaanii waan Saamu'elin hin gammachiisiif inni Waaqayyoon kadhate. **7** Waaqayyos akkana isaan jedhe; "Waan sabni sun siin jedhu hunda dhaga'i; isaan akka ani mootii isaanii hin taaneef na tuffatan malee si hin tuffanee. **8** Isaan waanuma gaafaani Gibxii isaan baaseejalqabee hamma har'aatti na dhiisani waaqota gara biraa tajaajiluudhaan natti hoijjetan sana sittis hoijjechaa jiru. **9** Egaa amma waan isaan jedhan dhaga'i; garuu sirriitti isaan akeekkachiiisitti haala mootii isaan irratti moo' sanaa isaanitti himi." **10** Saamu'elis dubbiit Waaqayyoo hunda namoota akka mootiin isaanii moosifamuuf gaafatan sanatti hime. **11** Akkanas isaanii jedhe; "Wannimootiin isin irratti moo'u sun godhukana: Inni ilmaan keessan fudhatee akka isaan gaariiwwan isaa irra tajaajilan godha; abbootii fardaas isaan godhata; isaanis gaariiwwan isaa dura fiigu. **12** Gariin isaanii ajajjuuwwan kumaa, gariin isaan immoo ajajjuuwwan shantamaa, kaan immoo akka isaan lafa isaa qotanii midhaan isaa walitti qaban godha; warra hafanis akka isaan mi'a lolaatii fi mi'a gaariiwwan

9 Gosa Beniyaam keessaa namicha jabaa maqaan isaa Qiish jedhamu tokkotu ture; innis ilma Abii'eel, ilma Xiroor, ilma Bekooraat, ilma namicha gosa Beniyaam sanaa ilma Afiiyaa ture. **2** Innis dargaggeessa miidhagaa Saa'ol jedhamu tokko qaba ture; namoota Israa'el keessaa namni isaa caalaa miidhagu tokko iyuu hin turre; inni gatiitti isaatii olitti nama hunda caalaa dheeraa ture. **3** Yeroo sanas Qiish abbaa Saa'ol jalaa harroonni badnaan, Qiish ilma isaa Saa'oliin, "Tajajiltoota keessaa nama tokko fudhadhuutii dhaqii harroota sana barbaadi" jedhe. **4** Kanaafuu inni biyya gaaraa Efremii fi naanno Shaaalitshaajedhamu keessa naannea'e; garuu harroota hin arganne. Isaanis biyya Sha'alim keessa darban; ta'uus harroonni sun achi hin turre. Ergasiis biyya Beniyaamotaa keessa naanana'an; garuu harroota sana hin arganne. **5** Yommuu biyya Zuufi ga'anitis Saa'ol tajaajila isa wajjin ture sanaan, "Sababii abbaan koo yoonaa waa'ee harrootaa yaaduu dhiisee waa'ee keenya yaadda'uuf kottu ni deebinal!" jedhe. **6** Tajajilaan sun garuu deebisee, "Kuno! Magaalaa kana keessa namni Waaqaa tokko jira; innis guddaa kabajamaa dha; wanni inni jedhu tokko iyuuus lafa hin bu'u. Inni karaa deemuu qabnu nutti hima ta'atii kottu isaa bira dhaqnaa" jedhe. **7** Saa'olis tajaajila isaatiiin, "Nu yoo dhaqne namichaaf maal kennina? Nyaanni korojoo keenya keessaa dhumeera. Kennaa nama Waaqaatiif geessinu tokko illee hin qabnu. Egaa maal qabna ree?" jedhe. **8** Tajajilaan sun ammas deebisee, "Kuno! ani meetii saqiliit tokko irraa harka afur keessaa harka tokko qaba. Akka inni karaa deemuu qabnu nutti himuuf waan kana nama Waaqaatiif nan kenna" jedheen. **9** Bara durii Israa'el keessatti namni Waaqa kadhachuu dhaqu tokko, "Kottaa gara nama mul'ata arguu dhaqnaa" jedha ture; sababiin isaa namni har'a raajii jedhamu bara durii nama

mul'ata argu jedhama tureetii. **10** Saa'olis tajaajilaa jedhe. Tajaajilaan sunis akkuma itti himame godhe; isatiin, "Gaarii dha; kottu ni deemnaa" jedhe. Kanaafuu ergasii Saamu'el, "Akka ani ergaa Waqaqa sitti himuuf ka'anii gara magalaalaa namni Waqaqa sun turee dhaqan.

11 Utuu isaan gara magalaatti gaara ol ba'aa jiranuu dubarran bishaan waraabuuf deeman arganii, "Namichi mul'ata argu sun as jiraa?" jedhanii gaafatan. **12** Isaanis deebisaniiakkana jedhan; "Eeyye ni jira; inni fuula keessan dura jira. Namoonni waan gaara sagadaa irratti aarsaa dhi'eessaniif inni amma gara magalaalaa keenyaa dhufeeraatti dafaa. **13** Akkuma magalaalaa seentaniit utuu inni nyaataaf gaaratti ol hin ba'in isa ni argattu. Inni waan qalma sana eebbisuu qabuuf utuu inni hin dhufin namoonni nyaachuu hin jalqaban; sana booddee warri waamaman ni nyaatu. Ammuma ol ba'aa; daftaniiisa ni argattu." **14** Isaanis gara magalaatti ol ba'an; utuma isaan magalaalaa sana seenaa jiranuu Saamu'el gaara sagadaatti ol ba'uuf jedhee karaatti isaanitti dhufe. **15** Utuu Saa'ol hin dhufin guyyaa tokko dura Waqaayyo waan kana Saamu'elitti mul'isee ture: **16** "Bori yeroo kanatti biyya Beniyaam irraa nama tokko sitti nan erga. Saba koo Israa'el irratti bulchaa godhiittiisa dibi; innis saba koo harka Filisxeemotaa jalaa ni baasa. Sababii iyyi isaa na bira ga'eef, ani saba koo ilaaerattii." **17** Saamu'el yommuu Saa'olin argettii, Waqaayyo, "Namichi ani waa'ee isaa sitti dubbadhe sun isa kana; inni saba koo ni bulcha" jedheen. **18** Saa'ol karaa irratti Saamu'elitti dhi'aatee, "Maaloo manni namicha mul'ata argu sanaa eessa akka ta'e natti himtaa?" jedhee gaafate. **19** Saamu'eelisakkana jedhee deebise; "Namichi mul'ata argu sun anuma. Isin har'a waan na wajjin nyaata nyaachuu qabdaniif na dura gaara sagadaatti ol ba'aa. Ani immoo bori ganama sin geggeessa; waan garaa kee jiru hundas sitti nan hima. **20** Waa'ee harroota guyyaa sadiin dura badan sanaa hin yaadda'in; isaan argamaniiru. Hawwiin Israa'el hundi eenyuufii? Si'ii fi mana abbaa keettiitif mitii?" **21** Saa'olis deebisee, "Ani nama gosa Beniyaam kan gosoota Israa'el hunda keessaa gad aanaa ta'e sana mitii? Maatiin koo immoo maatiwwan gosa Beniyaam hunda keessaa gad aana mitii? Yoos ati maalif waan akkanaa natti dubbatta ree?" jedhe. **22** Saamu'eelis Saa'oliif tajaajilaa Saa'ol galmmatti ol galchee warra nyaataaf waamaman kanneen soddoma ta'aniin gara olli isaan teessise. **23** Saamu'el namicha nyaata qopheessuun, "Gumaa foonii isa ani kophaa kaa'i siin jedhe sana fidi" jedhe. **24** Namichi nyaata qopheessuunis foon lukaagutummaatti fuudhee fuula Saa'ol dura kaa'e. Saamu'eelis, "Kun waan siif kaa'amee dha. Kunis yeroo ani, 'Ani keessummoota waameera' jedhee jalqabee yeroo murtaa'aa kanaaf kophatti siif kaa'ameeraatti nyaadhu" jedheen. Saa'olis gaafa sana Saamu'el wajjin nyaate. **25** Erga gaara sagadaa irraa gara magalaatti gad bu'anii booddee Saamu'el bantii mana isaa irratti Saa'ol wajjin haasa'e. **26** Isaanis ganama barii ka'an; Saamu'eelis bantii manaa irraa Saa'olin waamee, "Qophaa'i ani sin geggeessa" jedheen. Yeroo Saa'ol qophaa'ettis innii fi Saamu'el walii wajjin gad ba'an. **27** Utuu gara daarii magalaatti gad bu'aa jiranuu Saamu'el Saa'oliin, "Akka tajaajilaan kee nu dursee deemuuf itti himi"

jedhe. Tajaajilaan sunis akkuma itti himame godhe; ergasii Saamu'el, "Akka ani ergaa Waqaqa sitti himuuf ati xinnoo as turi" jedhe.

10 Ergasii Saamu'el zayiti bilillee tokko fuudhee mataa Saa'ol irratti dhngalaasee isa dhungateeakkana jedhe; "Akka ati dhaala issa irratti mootuuf Waqaayyo si hin dibnee?" **2** Har'a ati yeroo na biraadeemtutti biyya Beniyaam keessatti awwaalaa Raahelbiratti iddo Zelzaa jedhamutti namoota lama ni argita. Isaanis, "Harroonni ati barbaadaa turte sun argamaniiru. Amma abbaan kee waa'ee harrootaa yaaduu dhiiseewaa'ee kee, "Waa'ee ilma koo ani maal godhu laata?" jedhee yaadda'aa jira' siin jedhu. **3** "Ergasiis achii kaateehamma qilxuu Taaboor guddichaatti ni deemta. Achittis namoonni sadii kanneen gara Waqaqa, gara Beet'eelitti ol ba'aa jiran, inni tokko ilmolee re'ee sadii, tokko immoo daabboo sadii, inni kaanis daadhii wayinii qalqallootokko baatanii sitti dhufu. **4** Isaanis nagaa si gaafatanii daabboo lama siif kennu; atis isaan harkaa ni fudhatta. **5** "Sana booddees iddo hoomaan waraana Filisxeem jiru gara Gibe'aa gara tulluu Waqaqa ni dhaqxaa. Atis akkuma magalaatti dhi'aatteen gareen raajotaa tokko masinqoo, dibbee, ulullee fi baganaa qabatee gaara gubbadhaa gad sitti dhufu; isaanis raajii ni dubbatu. **6** Hafurri Waqaayyoo humnaan sirra ni bu'a; atis isaan wajjin raajii dubbatta; geeddaramtees nama biraa taata. **7** Yeroo mallattoowwan kunneen fiixaan ba'anitti waanharka keetti dhufe hunda hojgedhu; Waqaqni si wajjin jiraatii. **8** "Ati na dura gara Gilgaalitti gad bu'i. Anis aarsaa gubamuu fi qalma nagaa dhi'eessuuf gara kee nan dhufa; ati garuu hamma ani dhufee waan ati gootu sitti himutti guyyaa torba turuu qabda." **9** Yeroo Saa'ol Saamu'eelin dhiisee deemuuf fuula isaa garagalfatetti, Waqaqni Saa'oliif qalbii haaraa kenne. Mallattoowwan kunneen hundinuu gaafas raawwataaman. **10** Yeroo isaan Gibe'aa ga'anittis gareen raajotaa tokko isatti dhufu; Hafurri Waqaqa isira bu'e; innis isaan wajjin raajii dubbate. **11** Warri duraan isaa beekan hundi yerooraajotaa wajjin raajii dubbachuu isaa arganitti, "Ilma Qiishiiit maaluu dhufu? Saa'olis garee raajotaa keessaa tokkoo?" jedhanii wal gagaafatan. **12** Namichi achi jirauutokkos, "Abbaan isaanii eenyu?" jedhee gaafate. Kanaafuu jechi, "Saa'olis garee raajotaa keessaa tokkoo?" jedhu sun mammaaksa ta'e. **13** Saa'olis erga raajii dubbachuu raawwatee booddee gaara sagadaatti ol ba'e. **14** Obboleessi abbaa Saa'olis tajaajilaa isatiin, "Isin eessa dhaqsan?" jedhee gaafate. Saa'olis, "Harroota barbaacha deemne; garuu yommuu deebinetti Saamu'el bira dhaqne" jedhee deebise. **15** Obboleessi abbaa Saa'ol immoo, "Waan Saamu'el siin jedhe natti himi" jedhe. **16** Saa'olis deebisee, "Inni akka harroonni argaman nutti himeera" jedhe; garuu waan akka inni mootii ta'u Saamu'el itti hime sana obboleessa abbaa isatti hin himme. **17** Saamu'eelis namoota Israa'el gara Miiphaatti fuula Waqaayyoo duratti walitti waamee **18**akkana isaa niin jedhe; "Waqaayyo Waqaqni Israa'el akkana jeda: 'Ani Israa'elin biyya Gibixiitii baaseera; harka warra Gibixii fi harka mootummoota isaan cunqursaa turan hundaa jalaas isin fureera.' **19** Isin garuu amma Waqaqa

keessan isa dhiphina keessanii fi rakkina keessan hunda jalaa isin baase sana dhiiftaniirtu. Isin, ‘waawuu; mootii nu bulchu nuu muudi’ jettaniirtu. Kanaafuu gosa gosaa fi balbala balbala keessaniin fuula Waaqayyoo duratti of dhi’eessaa.” **20** Yommuu Saamu’eel gosoota Israa’el hunda fidettis gosti Beniyaam ni filatame. **21** Ergasiis inni gosa Beniyaam balbala balbalaan fuula duratti dhi’eessaa balball Maxriit filatame. Dhuma irrattis Saa’ol ilmi Qiish ni filatame. Inni garuu yommuu Isa barbaadanitti hin argamne. **22** Kanaaf namoonni, “Namichi dhufee jira?” jedhami ammas Waaqayyoon gaafatan. Waaqayyos, “Eeyye; garuu inni mi’ a keessa dhokatee jira” jedhe. **23** Isaanis fiiganiih achii isa fidan. Innis yeroo dhufee jedhami iyyan. **25** Saamu’elis seera mootummaan sun ittiin bulu namootaaf ibse. Kitaaba keessattis barreessee fuula Waaqayyoo dura kaa’e. Ergasiis Saamu’el namoota hunda gara mana isaaniitti of irraa geggesse. **26** Saa’ol garuu Gibe’atti deebi’ee mana ofii isatti gale; namoonni jajjaboona Waqqni yaada isaanii kakaases isa wajjin deeman. **27** Garuu namoonni kashlabboonni tokko tokko, “Namni kun akkamitti nu oolchuu danda’a?” jedhan. Isas ni tuffatan. Kennea tokko illes hin fidneef. Saa’ol garuu ni cal’ise.

11 Naahaash namichi Amoon sun ol ba’ee Yaabeesh Gili’adiin marse. Namoonni Yaabeesh hundinuu Naa’ashiin, “Kottu walii galtee godhannah; nus siif hojennaa” jedhan. **2** Naahaash namichi Amoon garuu, “Ani kanan isin wajjin walii galtee godhadhu yoo ija mirgaa tokkoo tokkoo keessanii isin keessaabaa see akkasiin Israa’el hunda salphise qofa” jedhee deebiseef. **3** Maanguddoorni Yaabeesh immoo, “Akka nu guutummaa Israa’el keessa ergamoota erganniuu guyyaa torba nuuf obsi; yoo namni nu oolchu tokko iyyuu jiraachuu baate nu siif bulla” isaan jedhan. **4** Ergamoonni kurneenis yommuu gara Gibe’aa iddo Saa’ol jiraatu dhufanii waan kana namootatti himanitti, namoonni hundi sagalee ol fudhatanii ni boo’an. **5** Yeroo sanatti Saa’ol sangoota isaa oofaa iddo qonnaatiil gala ture; innis, “Sabni kun maal ta’ee boo’a?” jedhee gaafate. Isaanis waan namoonni Yaabeesh jedhan sana isatti himan. **6** Yeroo Saa’ol dubbi kana dhaga’ettis Hafuurri Waqaah humnaan isaa irra bu’e; innis aaree boba’e. **7** Innis sangoota cimdiit tokko fuudhee kukkuteen foonaanii harka ergamootaatti erguudhaan, “Sangoorni nama Saa’ollii fi Saamu’elin duukaa hin buune kamii iyyuu akkas ta’u” jedhee guutummaa Israa’el keessa labse. Sodaachifni Waaqayyoos waan nama hunda qabateef namni hundinuu akkuma nama tokkooti ba’e. **8** Saa’ol iddo Bezeq jedhamutti walitti isaan qabe; baay’inni Israa’elootaa kuma dhibba sadii, kan warra Yihuudaa immoo kuma soddoma ture. **9** Isaanis ergamoota dhufan sanaan, “Namoota Yaabeesh Gili’adiin, ‘Bor yeroo aduun ho’utti bilisa baatu’ jedhaatii itti himaa” jedhamiin. Yommuu ergamoonni sun dhaqanii waan

kana isaanitti odeessanitti warri Yaabeesh akka malee gammadan. **10** Isaanis namoota Amooniin, “Nu bor harka keenya isiniti kennanna; isin waan isinitti gaarii fakkaate hunda nu gochuu ni dandeessu” jedhan. **11** Guyyaa itti aanutti Saa’ol namoota isaa garee sadiiitti quode; gara barii halkaniitts dallaa Amoonotaa cabsanii seenuudhaan hamma lafti ho’utti isaan qalan. Kanneen hafan immoo gargar faffaca’an; isaan keessaa namni lama iyyuu wal biratti hin hafne. **12** Ergasiis namoonni Saamu’eliin, “Warri, ‘Saa’ol narratti mootii ta’uu hin qabu’ jedhan eenyu fa’i? Namoota kanneen nuu fidii ni ajjeefnaatii” jedhan. **13** Saa’ol garuu, “Guyyaan kun gaafa itti Waaqayyo Israa’elinaa baraare waan ta’eef namni tokko iyyuu har’aa hin ajjeefamu” jedhe. **14** Saamu’el immoo namootaan, “Kottaa Gilgaal dhaqneet mootii ta’uu isaa achitti mirkaneessinaa” jedhe. **15** Kanaafuu namoonni hundinuu gara Gilgaal dhaqanii Saa’ol mootii ta’uu isaa fuula Waaqayyoo duratti mirkaneessan. Aarsaa nagaas fuula Waaqayyoo duratti dhi’eessan; Saa’ollii fi sabni Israa’el hundis guddaa gammadan.

12 Saamu’el Israa’eloota hundaan akkana jedhe; “Kunoo ani waan isin naan jettan hunda dhaga’eara; mootii isin irratti moosiseera. **2** Nama mootii ta’ee isin hoogganuu argattaniirtu. Ani dulloomee arrii baaseera; ilmaan koo kunoo isin wajjin jiru. Ani ijomullummaa kootii jalqabee hamma har’atti isin hoogganeera. **3** Ani asan jira; isinis fuula Waaqayyootii fi fuula mooticha inni dibee duratti dhugaa natti ba’aa. Ani sangaa eenyuu fudhadhe? Ani harree eenyuu fudhadhe? Ani eenyuu gowwoomse? Ani eenyuu cunqurse? Ittiin ija koo jaamsuuf ani eenyu harkaan matta’aa fudhadhe? Ani yoon fudhadhee jiraadhe isiniif nan deebisa.” **4** Isaanis deebisanii, “Ati nu hin gowwoomsine yookaan nu hin cunqursine. Nama tokko harkaa iyyuu waan tokko illee hin fudhanne” jedhan. **5** Saamu’el immoo, “Akka isin waan tokko illee harka kootti hin argatin Waaqayyo isinitti dhugaa ba’aa; dibamaan isaa har’aa dhugaa ba’aa” isaanin jedhe. Isaanis, “Inni dhuga ba’aa dha” jedhan. **6** Ergasiis Saamu’el namootaan akkana jedhe; “Kan Musee fi Aroonin dibee abbootii keessan biyya Gibxii baase Waaqayyoo dha. **7** Egaa waa’ee hojii qajeeelaan kan Waaqayyo isinii fi abbootii keessaniiif hujjeti hunda akka ani fuula Waaqayyoo duratti isinitti falmuuf as dhaabadhaa. **8** Yeroo Yaaqoob biyya Gibxi seenetti abbootiin keessan Waaqayyootti iyyatan; Waaqayyos Musee fi Aroon warra abbootiin keessan biyya Gibxii baasanii iddo kana qubachiisan erge. **9** “Isaan garuu Waaqayyo Waqaq isaanii irraanfatan; kanaaf inni dabarsee harka Siisaaraajaja waraana Haazooriitti, Filisxeemotaa fi moottii Mo’abitti isaan gurgure; jarris waraana itti banan. **10** Isaanis Waaqayyotti iyyatanii, ‘Nu cubbuu hojjenneerra; Waaqayyoon dhiiifree Ba’alii fi Ashtooretin tajaajilleerra. Amma garuu harka diinota keenyaati nu baasi; nus si tajaajilla’ jedhan. **11** Waaqayyo Yerub-Ba’alin, Bedaanin, Yiftaa fi Saamu’elin ergee akka isin nagaan jiraattaniiif karaa hundaan harka diinota keessaniiit isin baase. **12** “Yommuu akka Naahaash mootiin Amoonotaa isinitti dhufe argitanitti garuu,

Waaqayyo Waaqni keessan mootii keessan ta'u iyyuu Mikmaas jedhamu qubatan. **6** Namoonni Israa'el isin, 'Lakki; nu mootii nu bulchu barbaannaa' jettan. yommuu akka haallii isaan keessa jiran sodaachisaa ta'ee **13** Ammas mootiin isin gaafattanii fi filattan kunoo ti! fi akka toltooniisaanii sardamaajiran arganitti holqa Waaqayyo mootii isin irratti moosiseera. **14** Yoo isin keessa, qoraattii keessa, kattaa keessa, bowwaa keessaa Waaqayyoon sodaattan, yoo isa tajaajiltan, yoo isaaaf fi boolla keessa dhokatan. **7** Ibroonni tokko tokko ajajamtanii fi yoo ajaja isaaati finciluu baattan, yoo hundi immo Yordaanos ce'anii biyya Gaadii fi Gili'aad dhaqan. keessanii fi mootiin isin irratti moosifame sun Waaqayyo Saa'ol garuu Gilgalalitti hafe; toltooniisa wajjin turan Waaqa keessan faaraa buutan gaarii dha! **15** Yoo isin hundiuus sodaadhaan hollachaa turan. **8** Innisakkuma Waqaayyoof ajajamuu baattanii ajaja isaaati finciltan yeroo Saamu'el murteesse sanaatti bultii torba egee; akkuma abbootii keessanitii ka'e sana harki isaa isintittis Saamu'el garuu gara Gilgaal hin dhufne; namoonni ni ka'a. **16** "Egaa jabadaahha dhaabadaati waan guddaa Saa'olis bibittimaa'uu jalqaban." **9** Saa'olis, "Aarsaa Waqaayyo fuula keessan durattu godhu kana ilalaal!" **17** gubamu fi aarsaa nagaa as naa fidaa" jedhe. Innis aarsaa Amma yeroo itti qamadiin haamamuu mitii? Ani akka gubamu ni dhi'eesse. **10** Akkuma Saa'ol aarsaa dhi'eesse inni qaqawweessaa fi bokkaa ergiwoo Waaqayyoon nan xumureen Saamu'el dhufne. Saa'olis isaa simachuuf gad kadhadha. Isin yeroo mootii isin bulchu gaafattanitti ba'e. **11** Saamu'el, "Ati maal gochuu kee ti?" jedhee akka waan hamaa fuula Waaqayyo durattu hoijettan gaafate. Saa'olis deebisee akkana jedhe; "Ami yeroo ni hubattu." **18** Kana irratti Saamu'el Waaqayyoon akka sabni bibittinnaa'e, akka ati yeroo murteeffametti waammate; Waaqayyo yeruma sana qaqawweessaa hin dhufinii fi akka Filisxeemonni Mikmaasitti walitti fi bokkaa erge. Namoonni hundiuus Waaqayyo qabaman argetti, **12** "Filisxeemonni Gilgalalitti nati fi Saamu'elin akka malee sodaatan. **19** Namoonni dhufan; anis surraa Waaqayyo hin kadhanne" jedheen hundiuus Saamu'elin, "Akka nu tajaajiltionni kee hin yaade. Kanaafuu aarsaa gubamu dhi'eessun dirqama dhumneef Waaqayyoon Waaqa kee nuuf kadhadhu; nu cubbuu keenya hunda irratti dabalee mootiin narratti natti ta'e." **13** Saamu'elis akkana jedhe; "Ati waan cubbuu keenya hunda irratti dabalee mootiin narratti siif hin malle hoijette; ajaja Waaqayyo Waaqni kee siif akka mo'u gaafachuudhaan daba hoijenneerraatii" keennee hin eegene; utuu ajaja isaa eegdee jiraattee inni jedhan. **20** Saamu'elis deebisee akkana jedhe; "Hin moomtummaa kee Israa'el irratti jabeessee bara bараан ni sodaatinaa; isin hammina kana hunda raawwattaniirtu; dhaaba ture. **14** Amma garuu moomtummaa kee jabaatee ta'us garaa guutuudhaan Waaqayyoon tajaajila malee hin dhaabatu; Waaqayyo nama akka fedhii garaa isaa ta'e Waaqayyo irraa hin deebi'inaa. **21** Garagaltanii wantoota argateera; sababii ati ajaja Waaqayyo hin eeginiif inni faayidaa hin qabne kanneen isin fayyaduu yooakan dura deemaa saba isaa godhatee isa muudateera." **15** isin oolchuu hin dandeenye duukaa hin bu'inaa; Ergasiis Saamu'el Gilgaal dhiisee gara Gibe'aa ishee biyya isaan faayidaa hin qabaniitii. **22** Waaqayyo sababii Beniyaam keessatti argamtuuuti ol ba'e; Saa'olis namoota maqaa isaa guddaa sanaatiif jedhee saba isaa hin gatu; Waaqayyo kan oftii isaa isin godhachuu jaallateeraati. **23** Akka yaada kootti ani isinii kadhachuu dhiisee keessa qubatanii turanitti Saa'ol, ilmi isaa Yoonaataanii Waaqayyotti yakka hojjechuun narraa haa fagaatu. fi namoonni isaa wajjin turan biyya Beniyaam Gibe'aa Ani karaa gaarii fi qajeelaa ta'e isin nan barsiisa. **24** keessa turan. **17** Gareen weerartootaa iddoosadiitti Garuu Waaqayyoon sodaadhaa; garaa keessan guutuunis qoodamanii qubata Filisxeemotatii ba'an. Gareen tokko amanamuudhaan isaaaf hojjedhaa; waan guddaa inni gara Ofraa kan biyya Shuu'aali keessa jiru sanaatti isinii godhes yaadadhaa. **25** Yoo hammina hojjechuun itti qajelee; **18** gareen lammaffaan karaa Beet Horoonitti, fuitan garuu, isinis mootiin keessanis ni baddu."

13 Saa'ol yeroo mootii ta'etti umuriin isaa wagga soddoma ture; innis wagga afurtamii lama Israa'elin bulche. **2** Saa'ol namoota kuma sadii Israa'el keessaa filate; kummi lama Mikmaasitti fi biyya gaaraa Beet'eelitti Saa'ol wajjin, kummi tokko immooy biyya Beniyaam keessatti Gibe'atti Yoonaataan wajjin turan. Namoota kaan garuu gara mana mana isaanii deebise. **3** Yoonaataan qubata waraanaa Filisxeemotaan kan Gibe'aa keessa ture sana dha'e; Filisxeemotan waa'ee kanaa dhaga'an. Kana irratti Saa'ol, "Ibroonni hundiuu haa dhaga'an!" jedhee biyyattii guutuu keessatti malakata afuufsise. **4** Israa'el hundiuus oduu, "Saa'ol qubata waraanaa Filisxeemotaan dha'eera; Israa'elis Filisxeemota biratti balfameera" jedhu dhaga'an. Namoonnis Saa'ol duukaa bu'uuf Gilgalalitti walitti qabaman. **5** Filisxeemonnis Israa'elota waraantuuf gaariiwan kuma soddoma, namoota gaarii ofaan kuma ja'a fi loltoota akka cirracha galaanaa baay'ataniin hiriiran. Ol ba'aniis karaa ba'a Beet Aawwen iddo

14 Gaafa tokko Yoonaataan ilmi Saa'ol dargaggeessa mi'a lolaa isaaft baatuun, "Kottu gara qubata Filisxeemotaan kan gama kaaniin jiru sanaatti ceenaa" jedhe. Inni garuu abbaa isaaati hin himne. **2** Saa'olis

Migroon keessa daarii Gibe'aa muka Roomaanii jala Isaanis utuu Filisxeemonni burjaaja'anii goraadee ofii taa'aa ture. Namoonni isa wajjin turanis gara dhibba Isaaniitiin wal cicciranuu argan. **21** Ibroonni duraan ja'aa ti; **3** Ahiiyaan inni dirata uffatus isaan keessaa tokko Filisxeemota wajjin turanii fi isaan wajjin gara qubata ture. Innis ilma Ahiiyuub obboleessa likaabood, ilma Isaaniiti ol ba'an sun gara Israa'eloota warra Saa'olii fi Fiinehaas ilma Eelii kan Shiiloo keessatti luba Waaqayyo Yoonataan wajjin turanii deebi'an. **22** Israa'eloonni ture sanaa ti. Akka Yoonataan deemes namni tokko biyya gaaraa Efrem keessatti dhokatanii turan yommuu iyuu quba hin qabu ture. **4** Malkaan ittiin Yoonataan akka Filisxeemonni baqachaa jiran dhaga'anitti, lolatti gara qubata waraanaa Filisxeemotaatti ce'uu barbaade makamanii isaan ari'an. **23** Gaafas Waaqayyo Israa'elin sun bitaa fi mirgaan kattaawwan qara qaban lama qaba ni baraare; lolli sunis Beet Aawwen darbee itti fufe. ture; inni tokko Bozeezi, kaan immoo Seenee jedhama. **24** Saa'ol, "Hamma galgalaatti, hamma anii diinota **5** Kattaan tokko karaa kaabaa fuullee Mikmaasiin, kaan koo haaloo baafadhattu namni waa nyaatu kam iyuu immoo karaa kibbaa fuullee Gibe'aa dhaabata ture. **6** abaaramaa haa ta'u" jedhee waan saba kakachiisee Yoonataanis dargaggeessa mi'a lolaa isaaft baatuun, tureef gaafas namoonni Israa'el akka malee dhiphatanii "Kottu gara qubata warra dhagna hin qabatin sanaatti turan. Kanaafuu loltoota keessaa namni tokko iyuu ceenaa. Maaltu beeka Waaqayyo nu gargaara ta'atii. waa afaaniin hin qabne. **25** Hoomaan waraanaa hundi Baay'eedhaanis ta'u xinnoodhaan wanni fayyisuut irraa bosona seene; dammis lafa ture. **26** Isaanis yeroo Waaqayyoon dhowwu tokko iyuu hin jiru" jedhe. **7** bosona seenanitti damma yaa'u argan; ta'us isaan waan Dargaggeessichi mi'a lolaa isaaft baatu sunis, "Waan kakaa sana sodaataniif namni tokko iyuu harka isaa qalbiitti yaadde hunda godhi; duubattis hin deebi'in; afaanitti hin geeffanne. **27** Yoonataan garuu akka anis akkuma yaada keettiit si wajjinan jira" jedhe. **8** abbaan isaa namoota kakaadhaan qabe hin dhageeny'e Yoonataanisakkana jedhe; "Egaa kottu gara isaaniitti ture; kanaafuu inni fixee ulee qabatee ture sanaatiin ceenaa; isaan nu hin argan. **9** Yoo isaan, 'Hamma nu dhaaba dammaa waraanee afaniin muuxate; iji isaas gara keessan dhufnuttu nu eegaa' jedhan, asumatti isaan ni ifeef. **28** Ergasiis loltoota keessaa tokko, "Abbaan eegna; garuu isaanitti ol hin baanu. **10** Yoo isaan, 'Gara kee, 'Namni har'a waa nyaatu kam iyuu abaaramaa keenyatti ol kottaa' jedhan garuu kun akka Waaqayyo haa ta'u' jedhee cimsee hoomaa waraanaa kakaadhaan dabarsee harka keenyatti isaan kenne mallattoo waan qabeera; namoonnis kanaaf gaggaban" jedhee isatti nuu ta'uuf itti ol baana. **11** Lاماan isaanii iyuu qubata hime. **29** Yoonataan immoo akkana jedhe; "Abbaan koo loltoota Filisxeemotaatti of argisiisan. Filisxeemonnis, biyyatti rakkina uumeera. Yommuu ani damma kana "Kuno! Ibroonni boolla itti dhokatan keessaa ba'aa jiru" irraa xinnoo afaniin qabetti iji koo akkamitti akka naaf jedhan. **12** Namoonni qubata Filisxeemota keessa jiranis, ifee baname mee ilaala. **30** Namoonni utuu boojuu "Ol kottaa; waan tokko isinitti argisiisnaal!" jedhanii diinota isaanii irraa fudhatan keessaa waa nyaatanii Yoonataanii fi dargaggeessa mi'a lolaa isaaft baatu akkam gaarii ture. Silaa Filisxeemonni ajjeefaman kana sanatti iyyan. Kanaaf Yoonataan dargaggeessa mi'a calaal baay'atu ture mitii?" **31** Israa'eloonni gaafa lolaa isaaft baatuun, "Waaqayyo harka Israa'elootaatti sana erga Mikmaasiin hamma Ayaaloonitti Filisxeemota dabarsee isaan kenneeraatti na faana kottu" jedhe. **13** dha'anii booddee akka malee dadhabanii turan. **32** Yoonataan harkaa fi miilla isaaftiin daa'imee ol ba'e; Isaanis itti gaggabani waan booji'an irratti lafa dha'anii dargaggeessi mi'a lolaa isaaft baatusa faana ol ba'e. hoolota, sangootaa fi jabboota lafatti qalatan; dhiiguma Filisxeemonnis harka Yoonataanii barbadeeffaman; wajjinis nyaatan. **33** Isaan keessaas namichi tokko, dargaggeessichi Yoonataan wajjin tures isa duukaa "Kuno! namoonni foon dhiiga wajjin nyaachuudhaan bu'ee isaan fixe. **14** Yoonataanii fi namichi mi'a lolaa Waaqayyotti cubbuu hojjechaa jiru" jedhee Saa'olitti isaaft baatu sun rukuttaja jalqabaa sana keessatti lafa hime. Innis, "Isin seera cabsitanirtul Dhagaag guddaa qotiyyo cimdi tokko oolchuu irratti Filisxeemota isaa gangalchaatti as naa fidaa" jedhe. **34** Ergasiis, "Isin gara digdamaa ta'an aijeesan. **15** Qubata keessatti, namoota gidduu faffaca'atii, 'Tokkoon tokkoon keessan lafa qotisaa keessatti fi saba gidduutti naasantu ta'e; sangaa fi hoolaa keessan fidaati qalaa nyaadhaha; isin loltooni qubata keessa turanii fi warri balaa buusan foon dhiiga isaa wajjin nyaachuudhaan Waaqayyotti ni hollatan; laftis ni raafamte. Naasuun sunis naasuu cubbuu hin hojjetinaa' isaaniin jedhaa" jedhe. Kanaafuu Waqa bira ergame ture. **16** Yeroo sana waardiyyoonni namni hundi halkan gaafasii sangaa isaa fidee achitti Saa'ol kanneen biyya Beniyaam keessa Gibe'aa turan qale. **35** Saa'ol isiddo aarsaa Waaqayyoof ijaare; waan utuu loltooni sun karaa hundaan bittinnaa'anii ni kanas yeroo jalqabaatiif godhe. **36** Saa'ol, "Kottaa argan. **17** Saa'ol namoota isa wajjin turanii, "Mee Filisxeemota duukaa buunee hamma lafti bari'utti isaan loltoota lakkaa'atii nama nu keessaa deeme ilaala" saamnaa; nama tokko illee lubbuun hin hambifnu" jedhe. Yommuu lakkaa'anittis Yoonataanii fi namichi Isaanis, "Waan gaarii sitti fakkaate hunda godhi" jedhanii mi'a lolaa isaaft baatu sun achi hin turre. **18** Saa'ol isebisan. Lubichi garuu, "Asumatti Waaqa gaafanna" Ahiiyaadhaan, "Mee taabota Waaqaa as fidi" jedhe. **37** Saa'olis, "Ani Filisxeemota duukaa bu'uu" Yeroo sana taabonni sun Israa'eloota harka ture. **19** Utuu Ati dabarsitee harka Israa'elitti isaan ni kennitaai?" Saa'ol lubatti dubbachaa jiruu qubata Filisxeemota jedhee Waaqa gaafate. Waaqni garuu gaafa sana deebii keessatti wacni guddachaa dhufe. Kanaafuu Saa'ol hin kennineef. **38** Kanaafuu Saa'ol akkana jedhe; lubichaan, "Harka kee gad deebifadhu" jedhe. **20** Saa'olii "Hooggantoonni loltootaa hundi as kottaa; cubbuu fi namoonni isaa wal ga'anii gara waraanaa deeman. har'a hojjetame ifatti baafnaa. **39** Dhugaa Waaqayyo

jiraataa isa Israa'elin baaaru sanaa, yoo namni cubbuu kana hojjete ilma koo Yoolaataan illee ta'e inni du'u qaba." Garuu isaan keessaa namni tokko iyuu deeblee isaaaf hin kennine. **40** Saa'olis Israa'eloota hundaan, "Isin achi dhaabaddhaa; anii fi ilmi koo Yoolaataan immoo as dhaabanna" jedhe. Namoonnis, "Waan gaarii sitti fakkate godhi" jedhaniin. **41** Ergasii Saa'ol, "Deebii qajelaa naa kenni" jedhee Waaqayyoon Waqa Israa'el kadihate. Ixaanis Yoolaataanii fi Saa'olitti ba'e; namoonnis bilisa ba'an. **42** Saa'olis, "Aanaa fi ilma koo Yoolaataan gidduutti immoo ixaa buusaa" jedhee. Ixaan sunis Yoolaataanii ba'e. **43** Saa'olis Yoolaataanii, "Ati waan goote natti himi" jedhee. Yoolaataanis, "Ani dhugumaan fiixee ulee koottiin damma xinnoo ishee muuxadheera. Egaa ani du'uun qabaa?" jedhee isatti hime. **44** Saa'olis Yoolaataanii, "Yoolaataan, yoo ati dhugumaan du'u baatte Waaqni waan kanaa fi kan caalu iyuu natti haa fidu" jedhe. **45** Namoonni garuu Saa'oliin akkana jedhan; "Yoolaataan namni mo'anno guddaa kana Israa'eliffide du'uun qabaa? Kun gonkumaa hin ta'ul Dhugaa Waaqayyo jiraataa, rifeensi mataa isaa tokko illee lafa hin bu u; inni gargaarsa Waaqatii har'a waan kana godheeraati." Namoonni akkasiin Yoolaataanin baraaaran; innis hin ajjeefamne. **46** Saa'olis Filisxeemota ari'uun ni dhiise; isaanis gara biyya isaaniiitti dacha'an. **47** Saa'ol erga Israa'el irratti mootii ta'ee booddee diinota isaanii kanneen gama hundaan turan hunda jechuunis Mo'aabota, Amnoonota, Edoomota, Mootota Zoobaa fi Filisxeemota lole. Lafa dhaqu hundattis isaan barbadeessa ture. **48** Gootummaadhaanis Amaaleqoota loolee mo'ate; Israa'elootas harka warra isaan saamanii jalaa baase. **49** Ilmaan Saa'ol Yoolaataan, Yishwii fi Malkii-Shuwaa turan. Maqaan intallan issaa immoo isheen hangafni Meerab, quxisiun immoo Miikaal jedhamatu. **50** Maqaan niittii issaa Ahiiinoo'am jedhamatu; isheenintalata Ahiiima'az turte. Maqaan ajajaa waraana Saa'ol Abneer ilma Neeriti; Neer immoo abboleessa abbaa Saa'ol. **51** Qiish abbaan Saa'olii fi Neer abbaan Abneer ilmaan Abii'eel. **52** Bara jireenyaa Saa'ol guttuu waraana cimaatu Filisxeemota irratti adeemsifamata ture; Saa'olis yommuu nama jabaa yookaan goota tokko argutti ofitti fudhatee akka isa tajaajilu godhata ture.

Amaaleqoota wajjin isin hin balleessineef achi hiiqqa; isaan irraas fagaadhaa; isin yeroo Israa'eloonni hundi Gibxii ba'anitti waan gaarii isaaniif gootaniirtuutii" jedhe. Kanaafuu Qeenonni Amaaleqoota irraa fagaatan. **7** Ergasi Saa'ol Hawiliia hamma Shuuri kan ba'a Gibxiitti argamuutti Amaaleqoota dha'e. **8** Innis Agaag mooticha Amaaleqootaa utuma lubbuun jiruu booji'; namoota isaa hundas guutumaan guutuutti goraadeen fixe. **9** Saa'oli fi loltooni isaa garuu Agaagin, hoolotaa fi loon, jabboota coccomoom fi xobbaallaawwan hoolaa, waan gaarii hundas ni hambisan. Isaan kana guutumaan guutuutti fixiun fedhii isaanii hin turre; garuu waan tuffatamaa fi dadhabaa hunda guutumaan guutuutti barbadeessan. **10** Kana irattti dubbiin Waaqayyoo akkana jedhee gara Saamu'eel dhuf; **11** "Ani Saa'olin mootii gochuu kootti gaabbeera; inni sababii narraa garagaleef ajaja koo hin eegne." Saamu'eelis akka malee dhiphatee halkan sana guutuu Waaqayyotti boo'aa bule. **12** Saamu'eelis ganama bariin ka'ee Saa'olin arguu deeme; ta'us, "Saa'ol gara Qarmeloos deemeera. Achittis erga soodduu yaadannoo isaa dhaabbatee booddee gara Gilgalitti gad bu'eera" jedhamee itti himame. **13** Yeroo Saamu'eel Saa'ol bira dhaqettis Saa'ol, "Waaqayyo si haa eebbisu! Ani ajaja Waaqayyoo eegeera" jedhe. **14** Saamu'eel garuu, "Yoos mar'achuun hoolotati fi barooduun sangootaa kan ani dhaga'u kun maali ree?" jedhe. **15** Saa'olis, "Loltootatu Amaaleqoota irraa booji'ee isaan fide; hoolotaa fi loon keessaa kanneen filatamo ta'an Waaqayyo Waaqa keetiif aarsaa gochuuf hambisaniiru; nu garuu kanneen hafan guutumaan guutuutti barbadeessineerra" jedhee deebise. **16** Saamu'eelis Saa'oliin, "Afachu! Ani waan Waaqayyo eda halkan natti hime sittin himaa" jedhe. Saa'olis deebisee, "Natti himi" jedhe. **17** Saamu'eelis akkana isaan jedhe; "Ati ija ofii keetii duratti xinnaa kan taatu iyyuu bulcha gosa Israa'el hin taanee? Waaqayyos Israa'el irattti mootii godhee si dibeera. **18** Inni, 'Dhaqitiit Amaaleqoota cubbamoota sana guutumaan guutuutti barbadeessi; hamma isaan fixxuttis isaan waraani" jedhee si ergee ture. **19** Ati malailif Waaqayyoof hin ajajamne ree? Maaliif gaggabdee boojuu irattti lafa dhooftee fuula Waaqayyoo duratti waan hamaa hojjette?" **20** Saa'olis akkana jedhee deebise; "Ani Waaqayyoof ajajameera; gara Waaqayyo itti na erges dhaqeera. Ani Amaaleqoota guutumaan guutuutti barbadeessee mootii isaanii Agaagin fideera. **21** Loltooni garuu Gilgalitti Waaqayyo Waaqa keetiif aarsaa dhi'eessuuf jedhanii boojuu sana keessaa waan filatamaa Waqaaf qulqulleeffame keessaa hoolotaa fi loon fudhatan." **22** Saamu'eelis deebisee akkana jedhe: "Waaqayyo akka yeroo sagalee isaatifi ajajamanitti gammadu sana, aarsaa gubamuu fi qalmatti ni gammadaa? Ajajamuutti aarsaa caala; dhaga'uunis cooma korbeeessa hoolaa caala. **23** Fincilli akka cubbuu falalfa hojjechuu ti; mata jabinnis akka hamminna Waaqa tolfamaa waqaeffachuu ti. Waan ati dubbiif Waaqayyoo tuffateneef, anis akka ati mootii hin taane si tuffadheera." **24** Saa'olis Saamu'eeliin akkana jedhe; "Ani cubbuu hojjechuu. Ani ajaja Waaqayyootii fi dubbiif kee fudhachuu dideera. Ani waanan namoota sodaadheef isaanii ajajameera. **25** Ammas cubbuu koo

naa dhiisitii akka ani Waaqayyoof sagaduuuf na wajjin filanne” jedhe. **10** Isseey akka ilmaan isaa torbanuu deebi’i.” **26** Saamu’el immoo, “Ani si wajjin hin deebi’u. fuula Saamu’el dura darban godhe; Saamu’el garuu, Ati dubbi Waaqayyo tuffateerta; Waaqayyo saba “Waaqayyo isaan kanneen hin filanne” jedhe. **11** Innis, Israa’el irratti mootii ta’uu kee tuffateera!” jedheen. “Ilmaan kee hundi kanneenumaa?” jedhee Isseeyin **27** Akkuma Saamu’el deemuuf of irra garagaleenis gaafate, Isseeyis, “Quxxisuun hunda isaanii tokko jira; Saa’ol handaara uffata isaa qabe; uffanni isasa ni tarsa’e. inni garuu hoolota tiksa jira” jedhe. Saamu’elis, “Nama **28** Saamu’elis akkana isaan jedhe; “Waaqayyo har’a moootummaa Israa’el sirraa tarasaasee ollaa kee kan si itti ergiftiisa; nu hamma inni dhufutti hin caalu tokkoof kenneera. **29** Innis ulfina Israa’el ta’e sun teenyuytii” jedhe. **12** Kanaaf Isseeyi nama itti ergee takkumaa hin sobu yookaan yaada isaa hin geeddar; inni garuu hoolota tiksa jira” jedhe. Saamu’elis, “Nama **29** Innis ulfina Israa’el ta’e sun itti ergiftiisa; nu hamma inni dhufutti hin teenyuytii” jedhe. **12** Kanaaf Isseeyi nama itti ergee tikkumaa hin sobu yookaan yaada isaa hin geeddar; inni garuu hoolota tiksa jira” jedhe. Saamu’elis, “Nama **30** inni garuu hoolota tiksa jira” jedhe. Saamu’elis, “Nama **30** inni garuu hoolota tiksa jira” jedhe. **13** Kanaafuu Saamu’el Saa’ol immoo deebisee, “Ani cubbuu hojjedheera. Garuu fuula maanguddoota saba kootiitii fi fuula Israa’el durattu ulfina naa kenni; akka ani Waaqayyo Waaqa keetifi akka yaada isaa hin geeddarreef inni nama miti.” **30** inni garuu hoolota tiksa jira” jedhe. **13** Kanaafuu Saamu’el Saa’ol immoo deebisee, “Ani cubbuu hojjedheera. Garuu fuula maanguddoota saba kootiitii fi fuula Israa’el durattu ulfina naa kenni; akka ani Waaqayyo Waaqa keetifi sagaduufis kottuu na wajjin deebi’i” jedhe. **31** Saamu’el akkasim Saa’ol wajjin deebi’i; Saa’olis Waaqayyoof sagade. **32** Saamu’elis, “Agaag mootii Amaaleeqootaa sana as naa fidaa” jedhe. Agaagis, “Hadhaan du’aa dhugumaan narraa fagaateera” jedhee gammadaa gara isaa dhufe. **33** Saamu’el garuu, “Akkuma goraadeen kee dubartoota ilmoo malee hambise sana, haati kees dubartoota keessaa ilmoo malee hafti” jedhe. Saamu’elis Gilgalitti fuula Waaqayyo durattu Agaagin ciccire. **34** Ergasisi Saamu’el gara Raamaan deeme; Saa’ol garuu gara mana ofti isaa, gara Gibe’aa Saa’olitti qajeeli. **35** Saamu’el hamma gaafa du’eetti deebi’ee Saa’olin hin argine; Saamu’el garuu Saa’olif boo’aa ture. Waaqayyo Israa’el irratti Saa’olin mootii gochuu isatti ni gaabbe.

16 Waaqayyoos Saamu’eliin akkana jedhe; “Saa’ol isaa ani akka inni Israa’el irratti mootii hin taaneef tuffadhe sanaaf hamma yoomiitti boossa? Gaanfa keetti zayittii guuittadhuutii deemi; ani gara Isseeyi nama Beetlihemmitti sin erga. Ani ilmaan isaa keessaa isaa tokko akka mootii ta’uf filadheeraatii.” **2** Saamu’el garuu, “Ani akkamitin deemuu danda’aa? Saa’ol yoo waan kana dhaga’e na ajjeesa” jedhe. Waaqayyo immoo akkana jedhe; “Goromsa tokko fudhadhuu dhaqiti, “Ani Waaqayyoof aarsaa dhi’eessuufin dhufe” jedhi. **3** Isseeyinis gara aarsaatti waami; ani waan ati gootu sitti argisiisa. Atis nama ani sitti argisiisu sana naa dibda.” **4** Saamu’elis waan Waaqayyo isa ajaje godhe. Yommuu inni Beetlihem ga’etti maanguddooni magaalaa sanaa hollachaa isa simachuu dhufanii, “Ati naguma dhuftee?” jedhanii isaa gaafatan. **5** Saamu’elis deebisee, “Eeyyee naguma; ani Waaqayyoof aarsaa dhi’eessuun dhufe. Isinis of qulqulleessaati na wajjin gara aarsaa kottaa” jedhe. Ergasisi inni Isseeyii fi ilmaan isaa qulqulleessee gara aarsaatti isaan waame. **6** Yeroo isaan achi ga’aniitis Saamu’el Eiliyaabin argee, “Dhugumaan namni Waaqayyo dibe as fuula Waaqayyo dura dhaabateera” jedhee garaatti yaade. **7** Waaqayyo garuu Saamu’eliin, “Ani isa tuffadheeraatii bifaa isaa yookaan hojja isaa hin ilaalin. Waaqayyo waan namni ilaalu hin ilaalu. Namni bifaa ilaala; Waaqayyo garuu waan garaa keessa jiru ilaala” jedhe. **8** Isseeyis ergasisi Abiinaadaabin waamee akka inni fuula Saamu’el dura darbu godhe. Saamu’el garuu, “Waaqayyo isa kana hin filanne” jedhe. **9** Isseey akka Shamaan darbu godhe; Saamu’el garuu, “Waaqayyo isa kanas hin

filanne” jedhe. **10** Isseey akka ilmaan isaa torbanuu deebi’i.” **26** Saamu’el immoo, “Ani si wajjin hin deebi’u. fuula Saamu’el dura darban godhe; Saamu’el garuu, Ati dubbi Waaqayyo tuffateerta; Waaqayyo saba “Waaqayyo isaan kanneen hin filanne” jedhe. **11** Innis, Israa’el irratti mootii ta’uu kee tuffateera!” jedheen. “Ilmaan kee hundi kanneenumaa?” jedhee Isseeyin **27** Akkuma Saamu’el deemuuf of irra garagaleenis gaafate, Isseeyis, “Quxxisuun hunda isaanii tokko jira; Saa’ol handaara uffata isaa qabe; uffanni isasa ni tarsa’e. inni garuu hoolota tiksa jira” jedhe. Saamu’elis, “Nama **28** Saamu’elis akkana isaan jedhe; “Waaqayyo har’a moootummaa Israa’el sirraa tarasaasee ollaa kee kan si itti ergiftiisa; nu hamma inni dhufutti hin teenyuytii” jedhe. **12** Kanaaf Isseeyi nama itti ergee tikkumaa hin sobu yookaan yaada isaa hin geeddar; inni garuu hoolota tiksa jira” jedhe. Saamu’elis, “Nama **29** Innis ulfina Israa’el ta’e sun itti ergiftiisa; nu hamma inni dhufutti hin teenyuytii” jedhe. **12** Kanaaf Isseeyi nama itti ergee tikkumaa hin sobu yookaan yaada isaa hin geeddar; inni garuu hoolota tiksa jira” jedhe. Saamu’elis, “Nama **30** inni garuu hoolota tiksa jira” jedhe. **13** Kanaafuu Saamu’el Saa’ol immoo deebisee, “Ani cubbuu hojjedheera. Garuu fuula maanguddoota saba kootiitii fi fuula Israa’el durattu ulfina naa kenni; akka ani Waaqayyo Waaqa keetifi humnaan Daawit irra bu’e. Saamu’elis gara Raamaan deeme. **14** Hafuurri Waaqayyoos Saa’ol irraa fagaate; hafuurri hamaan Waaqayyo biraa ergame immoo Saa’olin sagade. **32** Saamu’elis, “Agaag mootii Amaaleeqootaa sana as naa fidaa” jedhe. Agaagis, “Hadhaan du’aa dhugumaan narraa fagaateera” jedhee gammadaa gara isaa dhufe. **33** Saamu’el garuu, “Akkuma goraadeen kee dubartoota ilmoo malee hambise sana, haati kees dubartoota keessaa ilmoo malee hafti” jedhe. Saamu’elis Gilgalitti fuula Waaqayyo durattu Agaagin ciccire. **34** Ergasisi Saamu’el gara Raamaan deeme; Saa’ol garuu gara mana ofti isaa, gara Gibe’aa Saa’olitti qajeeli. **35** Saamu’el hamma gaafa du’eetti deebi’ee Saa’olin hin argine; Saamu’el garuu Saa’olif boo’aa ture. Waaqayyo Israa’el irratti Saa’olin mootii gochuu isatti ni gaabbe. **15** Tajajaalitoonni Saa’ol akkana isaan jedhan; “Kunoo hafuurri hamaan Waaqa biraa ergamee si dhiphisaa jira. **16** Egaa gooftaan keenya akka isaan nama baganaa taphachuu danda’u barbaadaniif tajaajiltoota isaa warra fuula isaa dura jiran haa ajaju. Innis yommuu hafuurri hamaan sun Waaqa biraa sitti dhufu baganaa siif taphata; sittis ni wayyaa’a.” **17** Kanaafuu Saa’ol tajaajiltoota isaaatii, “Nama akka gaariitti baganaa taphachuu danda’u tokko barbaadaattii naa fidaa” jedhe. **18** Tajajaalitoota sana keessaa tokko, “Kunoo ilma Isseeyi nama Beetlihem kan baganaa taphachuu beeku tokko anि argeera. Innis jagnaa fi loltuu dha. Nama dubbii beekuu fi miidhagaa dha. Waaqayyo isaa wajjin jira” jedhee deebisee. **19** Saa’olis Isseeyitti ergamoota ergee, “Ilma kee Daawit isa hoolota bira jiru sana naa ergi” jedhe. **20** Isseeyis harree tokko fidee buddeenaaf fi daadhii wayinii qalqalloo tokko itti fe’ee, ilmoo re’ee tokko wajjin ilma isaa Daawit Saa’olif erge. **21** Daawit gara Saa’ol dhufee tajaajila isaa jalqabe. Saa’ol akka malee isa jaallate; Daawitis nama mi’alola isaaaf baatu ta’e. **22** Saa’olis, “Akka inni na wajjin turee na tajaajiluuf Daawitiif eeyyami; ani isatti gammadeeraatii” jedhee Isseeyitti dhaame. **23** Yommuu hafuurri hamaan Waaqa biraa Saa’olitti dhufu hunda, Daawit baganaa isaa fudhatee taphata ture; Saa’olis boqonnaa argata; itti wayyaa’as ture. Hafuurri hamaan sunis isa dhiisee deema ture.

17 Yeroo sana Filisxeemonni lolaaf humna isaanii walitti qabatanii Yihuudaa keessatti Sookootitti wal ga’an. Isaanis Sakootii fi Azeeqaa gidduu Efes Damiiim keessa qubatan. **2** Saa’olii fi namoonni Israa’el immoo wal ga’anii Sulula Elaa keessa qubatan; Filisxeemota waraaunuufi hiriiran. **3** Filisxeemonni gaara tokko qabatan; Israa’eloonni immoo tulluu kaan qabatan; gidduu isaanii immoo sululatu ture. **4** Namichi beekamaan Gaatii dhufe kan maqaan isaa Gooliyaad jedhamu tokko qubata Filisxeemota keessaa gad ba’e. Hojjaan isaaas dhurdhuma ja’aa fi taakkuu tokko ture. **5** Innis gonfoo naasii mataatti kaa’atee qomee naasii kan saqili kuma shan ulfaatu uffata ture; **6** miilla isattsit gambaalle naasii hidhatee gatiittii isatta eeboobaa baadhata ture. **7** Somaan eeboobaa isaa furdaa akka muka wayya dhooftuun wayyaa itti martuu ture; sibiilli eeboobaa

isas saqilii dhibba ja'a ulfaata ture. Baattuu gaachana isas fuula isaa dura deema ture. **8** Gooliyaadis loloota Israa'el kanneen waraanaaf hiriiranitti iyhee akkana jedhe; "Isin waraanaaf hiriirtanii ba'uun keessan maaliif? mitii? Ofii keessanii nama tokko filadhaatiin inni gara kootti gad haa bu'u. **9** Yoo inni na loolee na ajeesuu amma maalin godhe? Ani dubbachuu illee hin danda'uu?" danda'e, nu isin jalatti bulla; yoo aniiisa mo'adhee isajeeese garuu isin nu jalatti bultanii tajaajiltoota keenya taatu." **10** Filisxeemichis, "Ani har'a Israa'eliin nan morkadhal! Akka wal lolluuf nama tokko naa kennaa" Saa'ol qaqqabe; Saa'olis isa waamsise. **32** Daawitis jedhe. **11** Saa'oli fi Israa'elonni hundi yommuu dubbii kana dhaga'anitti akka malee raafaman; ni sodaatanis. **12** Daawit ilma Isseeyi namicha Efrrataan kan Beetlihem, Yihuudaa sanaat ti. Isseeyis ilmaan saddeeti qaba ture; innis bara Saa'ol keessa nama dulloomee jaare ture. **13** Ilmaan Isseey hangafoonni sadan Saa'olin duukaa ture" jedhe. **34** Daawit garuu Saa'olin akkana jedhe; bu'anii lafa waraanaa dhaqanii turan; maqaan isaanis "Garbichi kee hoolota abbaa isaa tiksaa ture. Yeroo inni hangafni Eiliyaab, inni lammafaan Abiinaadaab, leenci yookaan amaakenni dhufee bushaayee keessaa inni sadaffaan immoo Shamaa jedhama ture. **14** Daawit tokko fudhatutti, **35** ani isa faana fiigee dha'ee hoolaa quxisuu hunda isaanii ture. Isaan hangafoonni sadan Saa'olin duukaa bu'anii deeman; **15** Daawit garuu hoolota abbaa isaa tiksuf jedhee Saa'ol bira Beetlihemmitti deddee'i'aa ture. **16** Namichi Filisxeem sunis guyyaa afurtama ganamaa fi galgala galgala dhufee isaanittii of mul'isa ture. **17** Isseey immoo ilma isaa Daawitiin akkana jedhe; "Akaayii kana irraa iifii tokkoo fi buddeena kurnan kana fuudhiitti aritiidhaan obboloota keetifi iddoq qubata isaaniitti geessi. **18** Baaduu kurnan kana immoo ajajaa cumaa isaanittif geessi. Haala obboloonni kee keessa jiran ilaaliitti oduu isaanii fidii kottu. **19** Isaa Saa'oli fi namoota Israa'el wajjin Sulula Elaa keessatti Filisxeemota lolaa jiru." **20** Daawitis tiksee biratti bushaayee dhiissee ganama barii ka'ee nyaata sana qabatee akkuma Isseey isa ajajetti ka'ee qajeele. Innis utuu loltoonni dhaadachaa hiriiraan adda waraanaatti yaa'aa jiranuu lafa qubataa ga'e. **21** walitti garagalfatan. **22** Daawitis mi'a isaa eegduu mi'a jiruu, Gooliyad jagnichi Filisxeem namichi Gaati sun hiriira Filisxeemota keessaa dubbiidhuma kanaan dura dubbachaa ture sana dubbate; Daawitis isa dhaga'e. **23** Utuma inni isaan wajjin haasa'aa isaa nagaa gaafate. **24** Israa'eloonni hundinuu yommuu namicha arganitti sodaa guddadhaan isa bira qaataan. **25** Israa'eloonnis, "Isin akka namichi kun as deddee'i'aa jiru argituu? jedhe; "Ati kunoo goraadee, eeboo fi bodee qabatee keessatti gibira hin gabbarre godha" waliin jechaa lalaae akka inni mucaa diimaa miidhagaa ta'e hubatee jiru. **26** Daawit namoota isa bira dhadhaabachaa ilaae akka inni mucaa diimaa miidhagaa ta'e hubatee natti dhuftu ani sareedhaa?" jedhee waaqota ofii isaaatini turan. **27** Daawit abaare. **28** Akkasumas, "As kottu; ani foonee allaatti samiitti fi bineensota bosonaattiif nan kennaa!" **29** Daawit isaa qabatee dhagaa soofamaa shan harkatti qabatee gara Filisxeemichaatti dhi'aate. **30** Ergasiis gara nama biraatti garagalee waanuma duraa sana gaafate; namoonnis akkuma jalqabaatti tuulummaa keetii fi hammina garaa keetii nan beeka; ati waraana ilaaluu dhufeteetii." **31** Wanni Daawit jechaa tures dhaga'amee morkadhal! Akka wal lolluuf nama tokko naa kennaa" Saa'ol qaqqabe; Saa'olis isa waamsise. **32** Daawitis jedhe. **33** Saa'olis Daawitiin, "Ati dhaxqee Filisxeemicha kana waraanaa" jedhe. **34** Daawit isaa qabatin kunis akkuma tokkoo sana afaan isaatii nan buusisan ture. Yoo inni natti gara gale immoo kokkee isaa qabee dha'ee isaa ajeesaa ture. **35** Ani garbichi kee leencaa fi amaaketaa ajeeseseera; deddee'i'aa ture. **36** Ani garbichi kee leencaa fi amaaketaa Filisxeemicha dhagna hin qabatin kunis akkuma tokkoo isaanittii ta'a; inni loltoota Waqaq jiraataa doorsiseeraati. **37** Waaqayyo inni irree leencaatii fi irree amaaketaa Daawitiin akkana jedhe; "Saa'oliin, "Dhaqi, Waaqayyo si wajjin jalaa na baase sun harka Filisxeemicha kanaa jalaas na baasa." Saa'olis Daawitiin, "Dhaqi, Waaqayyo si wajjin haa'ta'u" jedhe. **38** Ergasiis Saa'ol uffata lolaa kan ofii isaa Daawittiti uffise. Qomee sibilaa itti uffisee gonfo naasii mataa isattii kaa'eeef. **39** Daawitis sababii duraan itti fayyadamee hin beekneef uffata Saa'ol irratti goraadee hidhatee asii fi achi deemuu yaale. Innis Saa'oliin, "Ani waanan duraan itti fayyadamee hin beekneef hidhadhee deemuu hin danda'u" jedhe. Kanaafuu of irraa baase. **40** Ergasiis ulee isaa harkatti qabatee dhagaa soofamaa shan harkatti qabatee gara Filisxeemichaatti dhi'aate. **41** Namichi Filisxeem sunis namicha mi'a lolaa isaaaf baatu of dura qajeelchee Daawittiti dhi'aate. **42** Innis Daawitin isaa tuffate. **43** Filisxeemichis, "Kan ati ulee qabattee natti dhuftu ani sareedhaa?" jedhee waaqota ofii isaaatini turan. **44** Akkasumas, "As kottu; ani foonee allaatti samiitti fi bineensota bosonaattiif nan kennaa!" **45** Kana irratti Daawit Filisxeemichaatti akkana sanaatiin sittin dhufa. **46** Har'a Waaqayyo dabarsee keessatti gibira hin gabbarre godha" waliin jechaa harka kootti si kenna; anis si ajeesee mataa kee sirraan turan. **47** Namoonni Filisxeemicha dhagna hin qabatin kun akka loltoota asitti walitti qabaman hundi akka Waaqayyo goraadee fi Waaqaq jiraataa doorsisuuf inni eenyuu?" jedhee gaafate. **48** Yommuu Filisxeemichi isa dha'uuf dhufettis sana irra deebi'anii itti himan. **49** Harka Daawit isaa loluuf fiigee adda waraanaa seene.

isaas korojoo issa keessa kaa'ee dhagaa tokko fudhatee taphachaa ture. Saa'olis eeboo harkatti qabatee ture; **11** furrisaan darbatee adda Filisxeemichaa dha'e. Dhagaan innis, "Ani Daawitin keenyanittan hodha" jedhee waan sunis adda issa keessa bade; Filisxeemichis addaan lafatti yaadeef eeboo itti durbate. Daawit garuu yeroo lama isa gombifame. **50** Daawit akkasiin furrisaa fi dhagaadhaan duraa miliqe. **12** Saa'olis Daawitin sodaate; Waaqayyo Filisxeemicha mo'ate; Daawit utuma goraadee of harkaa Saa'olin dhiisee Daawit wajjin tureetii. **13** Kanaafuu hin qabaatin Filisxeemicha dha'ee ajeese. **51** Daawit Saa'ol Daawitin fuula ofii issa duraa fageessee ajaja figee Filisxeemicha irra ejete. Goraadee Filisxeemichaas kumaa isa godhe; Daawitis loltoota hoogganee ni ba'a; ni man'ee keessa luqqisee baafate. Erga isa ajeesee galas ture. **14** Sababii Waaqayyo isa wajjin tureef inni booddees goraadee sanaan mataa issa irraa kute. waan hojjetu hundumaan ni milkaa'e ture. **15** Saa'olis Filisxeemonni yommuu akka goonni isaanii du'e arganitti yeroo akka inni milkaa'e argetti isa ni sodaate. **16** of irra garagalani baqatan. **52** Ergasii namoonni Israa'elii fi Yihuuddaa hundi garuu Daawitin ni jaallatan; Israa'elii fi namoonni Yihuuddaa ka'anii dhaadachaa inni fuula isaanii dura ni ba'a; ni galas tureetii. **17** hamma balbala Gaatii fi karra Eqroonitti Filisxeemota ari'an. Reeffi Filisxeemotaas karaa Sha'arayiimitti ati jagnummaan lola Waaqayyoo loli malee ani ishee sitti geessu irratti hamma Gaatii fi Eqroonitti harca'e. nan heerumsiisa" jedhe. Saa'ol, "Harki Filisxeemota **53** Israa'eloonni yommuu Filisxeemota ari'uu irraa isa irratti haakau malee ani harka koo isa irratti deebi'anitti qubata isaanii saaman. **54** Daawitis mataa hin kaasu" jedhee yaadaa tureetii. **18** Daawit garuu Filisxeemichaa fudhatee gara Yerusaalemitti fide; mi'a Saa'oliin, "Soddaa mootii ta'uuf ani eenyu? Maatiin lolaa Filisxeemichaas dunkanaa ofii isaatti galfate. **55** koo yookaan gosti abbaa koo Israa'el keessatti maali?" Saa'ol yommuu akka Daawit Filisxeemicha loluuf deemu jedhe. **19** Kanaafuu yommuu yeroon itti Meerab intalli argetti, Abneer ajaja waraanaa Israa'eliin, "Abneer, Saa'ol Daawitittee heerumtu dhi'aatetti isheen Adrii'eel gurbaan kun ilma eenyuu ti?" jedhe. Abneeris, "Yaa nama biyya Meholaatitti heerumte. **20** Miikaal intalli Mootii, du'a kee ti ani hin beeku" jedhee deebise. **56** Saa'olis Daawitin jaallattee turt; Saa'olis yeroo waa'ee Mootichis, "Egaa akka gurbaan kun ilma eenyuu ta'e kanaa dhaga etti ni gammade. **21** Innis, "Akka isheen iyyafadhuutti bira ga'i" jedheen. **57** Akkuma Daawit kiyooo isatti taatuu fi akka harki Filisxeemota is ajeesee deebi'en, Abneer Daawitii mataa Filisxeemicha harkatt qabatee jiru fuula Saa'ol durattti dhi'esee. **58** Saa'olis, "Gurbayyoo ati ilma eenyuu ti?" jedhee gaafate. Daawit immoo, "Ani ilma garbicha keetii ilma Isseeyi namicha Beetlihem sanaa ti" jedhee deebise.

18 Erga Daawit Saa'ol wajjin haasa'ee fixatee booddee, lubbuun Yoonataan lubbuu Daawitittee maxxante; Yoonataanis akkuma lubbuu ofii isaatti isa jaallate. **2** Saa'olis gaafa sanaa jalqabee Daawitii ofitti fudhate; akka inni garaa mana abbaa isaatti deebi'us hin eeyyamneef. **3** Yoonataan sababii akka mataa isaatti isa jaallateef Daawit wajjin kakuu scene. **4** Yoonataanis qoloo uffatee ture of irraa baasee kittaa isaa, goraadee isaa, iddaa isaatti fi sabbata isaa dabalee Daawitif kenne. **5** Daawit iddo Saa'ol itti isa erge hunda dhaqee ni milkaa'a ture. Saa'olis namoota waraanaa irratti isa sadarkaa ol aanaa kenneef. Wanmi kuniis saba hundaa fi tajaajiltoota Saa'ol hunda gammachiise. **6** Dubartoonnis erga Daawit Filisxeemicha ajeesee booddee yommuu namoonni gara mana ofii isaaniitti deebi'anitti magalaawwan Israa'el hunda keessa masiinqoo fi dibbee qabatani faarfanna gammachutiin faarfachaa fi shuubbisaa Saa'ol mooticha simachuuf ba'an. **7** Dubartoonni sunis wal jalaa qabani: "Saa'ol kumaatama ajeese; Daawit immoo kuma kumaatama ajeese" jedhanii faarfatan. **8** Saa'ol akka malee aare; jechi kuniis isa hin gammachiifne. Innis, "Isaan Daawitif kuma kumaatama kennan; anaaf garuu kumaatama qofa kennan. Mootummaa fudhachuu malee maaltu isha fafe?" jedhee yaade. **9** Gaafasii jalqabee Saa'ol ija hinaaffaaatiin Daawit in laala ture. **10** Guyya itti aanutti hafuurri hamaan Waaqa biraa humnaan Saa'olitti dhufe. Innis mana issa keessatti raajii dubbachaa ture; Daawit immoo akkuma duraan godhu sana baganaa

taphachaa ture. Saa'olis eeboo harkatti qabatee ture; **11** yaaadeef eeboo itti durbate. Daawit garuu yeroo lama isa duraa miliqe. **12** Saa'olis Daawitin sodaate; Waaqayyo Saa'olin dhiisee Daawit wajjin tureetii. **13** Kanaafuu Saa'ol Daawitin fuula ofii issa duraa fageessee ajaja figee Filisxeemicha irra ejete. Goraadee Filisxeemichaas kumaa isa godhe; Daawitis loltoota hoogganee ni ba'a; ni man'ee keessa luqqisee baafate. Erga isa ajeesee galas ture. **14** Sababii Waaqayyo isa wajjin tureef inni booddees goraadee sanaan mataa issa irraa kute. waan hojjetu hundumaan ni milkaa'e ture. **15** Saa'olis Filisxeemonni yommuu akka goonni isaanii du'e arganitti yeroo akka inni milkaa'e argetti isa ni sodaate. **16** of irra garagalani baqatan. **52** Ergasii namoonni Israa'elii fi Yihuuddaa hundi garuu Daawitin ni jaallatan; Israa'elii fi namoonni Yihuuddaa ka'anii dhaadachaa inni fuula isaanii dura ni ba'a; ni galas tureetii. **17** hamma balbala Gaatii fi karra Eqroonitti Filisxeemota ari'an. Reeffi Filisxeemotaas karaa Sha'arayiimitti ati jagnummaan lola Waaqayyoo loli malee ani ishee sitti geessu irratti hamma Gaatii fi Eqroonitti harca'e. nan heerumsiisa" jedhe. Saa'ol, "Harki Filisxeemota **53** Israa'eloonni yommuu Filisxeemota ari'uu irraa isa irratti haakau malee ani harka koo isa irratti deebi'anitti qubata isaanii saaman. **54** Daawitis mataa hin kaasu" jedhee yaadaa tureetii. **18** Daawit garuu Filisxeemichaa fudhatee gara Yerusaalemitti fide; mi'a Saa'oliin, "Soddaa mootii ta'uuf ani eenyu? Maatiin lolaa Filisxeemichaas dunkanaa ofii isaatti galfate. **55** koo yookaan gosti abbaa koo Israa'el keessatti maali?" Saa'ol yommuu akka Daawit Filisxeemicha loluuf deemu jedhe. **19** Kanaafuu yommuu yeroon itti Meerab intalli argetti, Abneer ajaja waraanaa Israa'eliin, "Abneer, Saa'ol Daawitittee heerumtu dhi'aatetti isheen Adrii'eel gurbaan kun ilma eenyuu ti?" jedhe. Abneeris, "Yaa nama biyya Meholaatitti heerumte. **20** Miikaal intalli Mootii, du'a kee ti ani hin beeku" jedhee deebise. **56** Saa'olis Daawitin jaallattee turt; Saa'olis yeroo waa'ee Mootichis, "Egaa akka gurbaan kun ilma eenyuu ta'e kanaa dhaga etti ni gammade. **21** Innis, "Akka isheen iyyafadhuutti bira ga'i" jedheen. **57** Akkuma Daawit kiyooo isatti taatuu fi akka harki Filisxeemota is ajeesee deebi'en, Abneer Daawitii mataa Filisxeemicha harkatt qabatee jiru fuula Saa'ol durattti dhi'esee. **58** Saa'olis, "Gurbayyoo ati ilma eenyuu ti?" jedhee gaafate. Daawit immoo, "Ani ilma garbicha keetii ilma Isseeyi namicha Beetlihem sanaa ti" jedhee deebise.

19 Saa'ol ilma issa Yoonataanii fi tajaajiltoota hunda akka isaan Daawitittee ajeesan ajaje. Yoonataan garuu akka malee Daawitittee jaallata ture; **2**akkana jedhees isa akekkachiise; "Saa'ol abbaa koo karaa ittiin si ajeesuu barbaadachaa jira. Bori ganama of eeggadhu;

dhokadhuutii achuma turi. **3** Anis gad ba'ee abbaa Kanaafuu Saa'ol gara Naayot ishee Raamaa keessa jirtu koo wajjin dirree ati jirtu irra nan dhaabadha. Waa'ee sanaa dhaqe. Garuu Hafuurri Waaqaa isaa irra bu'e; kees isa wajjin haasa'ee waan inni jedhe sitti hima." **4** innis hamma Nawaat ga'utti rajji dubbachaa deeme. **24** Yoonaataanisakkana jedhee abbaa isaa Saa'olitti waa'ee Wayyaa isaaas of irraa baasee fuula Saamu'eel duratti Daawit waan gaarii dubbate; "Mootichi tajaajilaa isaa rajji dubbate. Innis halkanii fi guyyaa sana guutuu Daawititii yakka hin hojjetin; inni homaa si hin goone; qullaa isaa ciise. Sababiin namoonni, "Saa'olis raajota wannit inni hojjetes faayidaa guddaa siif argamsiiseera. **5** keessaa tokkoodhaa?" jedhaniif kanuma. Daawit lubbuu ofii isaatifi yaaduu dhiisee Filisxeemicha ajeese. Waaqayyo Israa'el hundaaf mo'annaa guddaa kenne; atis waan kana argitee gammaddeerta. Yoos ati maaliif sababii malee isa ajeesuuudhaan nama yakka hin qabne kan akka Daawititii yakka hojjettaa ree?" **6** Saa'olis Yoonaataanin dhaggeefatee, "Dhugaa Waaqayyo jiraataa, Daawit hin ajjeefamu" jedhee kakate. **7** Kanaafuu Yoonaataan Daawitin waamee waan kana hunda itti hime. Saa'olittis isa fide; Daawitis akkuma duriitti Saa'ol dura dhaabate. **8** Ammas lolli ni ka'e; Daawitis dhaqee Filisxeemota lole. Innis humnaa guddaan isaan dha'e; isaanis isa duraa baqatan. **9** Garuu utuu Saa'ol eeboo harkatti qabatee mana isaa taa'u hafuuri hamaan Waaqayyo biraa isatti dhufa. Utuu Daawit baganaa taphachaa jiruu, **10** Saa'ol eeboodhaan Daawitin keenyanitti hodhuu yaale; Daawit garuu duraa miliqe; Saa'olis eeboo sana keenyanitti fixe. Daawitis halkan sana baqatee jalaa ba'e. **11** Saa'ol akka isaan eeganiif ganamaanisa ajeesaniif mana Daawititii namoota ergee. Miikaal niitiin Daawit garuu, "Ati yoo halkan kana baqachuu baatte bori ni ajjeefamta" jettee akeekkachiifte. **12** Kanaafuu Miikaal foddaa keessaan Daawitin gad buutte; innis baqatee miliqe. **13** Ergasii Miikaal fakkii Waaqa tolfaamaa tokko futee wayyaa itti uffiftee siree irra ciibsite; boraattii rifeensaa re'ees mataa jala keesseef. **14** Yeroo Saa'ol Daawitin qabsiisuuf namoota ergetti Miikaal, "Inni dhukkubsateera" jettee. **15** Saa'ol akka isaan Daawitin ilaalanifii deebisee namoota ergee, "Akka ani isaa ajeesuuif siree isatiin naa fidaa" isaaniiin jedhe. **16** Yeroo namoonni sun ol seenanitti fakkii Waaqa tolfaamaa sun siree irra ciibsamee, rifeensi re'ees mataa jala kaa'ammeefii argame. **17** Saa'olis Miikaaliin, "Ati maaliif akka diinni koo miliquuif akkas na gowwoomsites?" jedhe. Miikaaliin, "Isatu, Jalaan na miliqsi; yoo kanaa achiin anis sin ajeesaa' naan jedhe" jetteen. **18** Daawitis yeroo baqatee miliqetti Saamu'eel bira Raamaa dhaqee waan Saa'ol isaa godhe hunda itti hime. Ergasiis innii fi Saamu'eel gara Naayot dhaqanii achuma turan. **19** Saa'olittis, "Kunoo Daawit Naayot ishee Raamaa keessatti argamtu keessa jira" jedhanii himan. **20** Kanaafuu inni akka isaa qabaniif namoota itti ergee. Isaan garuu yeroo garee raajota rajji dubbatanii kan Saamu'eel hoogganaa isaanii ta'ee achi dhaabachaa ture tokko organitti Hafuurri Waaqaa namoota Saa'ol irra bu'ee isaanis akkasuma rajji dubbatan. **21** Saa'ol yommuu waan kana dhaga'etti namoota bira ergee; isaanis akkasuma rajji dubbatan. Saa'ol ammas yeroo sadaffaaf namoota ergee; isaanis akkasuma rajji dubbatan. **22** Dhuma irratti inni ofuma isaatifi ka'ee Raamaa dhaqe; boolla bishaanii guddaa Seekuutti argamu bira ga'ee, "Saamu'eeli fi Daawit eessa jiru?" jedhee gaafate. Namni tokkos, "Isaan Naayot ishee Raamaa keessa jirtu keessa jiru" jedheen. **23**

20 Daawitis Naayot ishee Raamaa keessatti argamtu baqatee Yoonaataan bira deeme, "Ani maalin godhe? Yakkii koos maali? Cubbuun ani fuula abbaa keetti duratti hojjedhee inni na ajeesuu barbaaduuf kami?" jedhee gaafate. **2** Yoonaataanis deebisee, "Kun gonkumaa hin ta'u; ati hin ajjeefamtu! Abbaan koo waan xinnaas ta'u waan guddaa utuu na wajjin hin mari'atin hin hojjetu. Yoos abbaan koo akkam waan kana na dhoksa ree? Wannii kun akkas miti!" jedhe. **3** Daawit garuuakkana jedhee kakate; "Akka ani fuula kee duratti fudhatama argadhe abbaan kee sirriitti beeka; kanaafuu inni, 'Yoonaataan waan gadduuf akka waan kana beeku hin godhinaa' jedheera. Garuu dhugaa Waaqayyo jiraataati; du'a kee ti; anaa fi du'a giddu tarkaanfii tokko qofatu jira." **4** Yoonaataanis Daawitiin, "Waan ati akka ani siif godhuu barbaadu hunda siifin godha" jedhe. **5** Kanaafuu Daawitakkana jedhe; "Bor Ayyaana Baatii ti; anis mottiit wajjin maaddiitti dhi'aachuuun qaba; garuu akka ani dhaqee hamma galgala iftaaniitti ala dhokadhu naa eeyyami. **6** Yoo abbaan kee na barbaadee na dhabe, 'Daawit waan aarsaan wagga sababii maatii isaa guutuutiif achitti dhi'eeffamaa jiruuf akka ariitiidhaan gara Beetlihem magaalaa ofii isaa dhaquuf cimsee eeyyama na gaafatee jira' jedhiin. **7** Yoo inni, 'Haa ta'u' jedhe, garbichi kee ooleera; yoo inni aare garuu akka inni hammina natti yaade hubachuu dandeessa. **8** Ati garuu garbicha keetif garaa laafi. Atii fi garbichi kee fuula Waaqayyo duratti kakuu galtanifirtuutii. Yoo ani yakka qabaadhe atuu na ajeesi! Maaliif dabarsitee abbaa keetti na kennita?" **9** Yoonaataanis, "Wannii kun sirraa haa fagaatu! Ani utuu akka abbaan koo si miidhuu barbaadee beekee silaa sitti hin himun turee?" jedhe. **10** Daawitis, "Yoo abbaan kee dheekkamsaan siif deebisee eenyutu natti hima?" jedhee gaafate. **11** Yoonaataan, "Kottu alatti baanaa" jedhe. Kanaafuu isaan lamaanuu walii wajjin deeman. **12** Kana irratti Yoonaataan Daawitiinakkana jedhe; "Ani Waaqayyo Waaqa Israa'eliin nan kakahda; dhugumaan iftaan yoona yaada abbaa koo nan ilala! Yoo inni yaada tolaa siif qabaatee ani dhaamsa sitti ergeen si beeksisa. **13** Garuu yoo abbaan koo si miidhuu barbaadee ani immoo si beeksisee nagaadhaan si erguu baadhe, Waaqayyo Yoonaataanin haa adabu; waan caalus itti haa fidu. Waaqayyo akkuma abbaa koo wajjin ta'e sana si wajjinis haa ta'u. **14** Akka ani hin ajjeefamneef ati gara laafina hin geeddaramne kan akka gara laafina Waaqayyo sana bara jirenya kootii keessa na argisiisi. **15** Yeroo Waaqayyo diinota Daawit lafa irraa barbadeessutti illee gara laafinnee kaa maatii koo irraa hin citin." **16** Kanaafuu Yoonaataan, "Waaqayyo diinota Daawit itti gaafatamtoota haa godhu" jedhee mana Daawit wajjin kakuu seene. **17** Yoonaataan sababii

akkuma lubbuu ofii isaatti Daawitin jaallateef akka deebi'e. **39** Gurbaan sun waa'ee waan kana hundaa waan inni amma illee isaaf kakatu godhe. **18** Yoonaataanis tokko illee hin beekne; Yoonaataanii fi Daawit qofatu Daawitiinakkana jedhe: "Bori Guyyaa Ayyaana Baatii ti. Sababii iddoon ati teessu sun duwwaa ta'uuf akka ati hin jirre ni beekama. **19** Iftaan galgalat iddoon yeroo rakkinni kun jalqabetti itti dhokatte sana dhaqitii dhagaa Ezeel bira turi. **20** Ani akka nama waan tokkotti xiyyeefatee darbatuutti xiyya sadii naannoo dhagaa sanaatti nan darbadha. **21** Ergasisiis gurbaa tokko ergee, "Dhaqitii xiyya barbaadi' nan jedha. Yoo ani, 'Ilaa, xiyyi siin garana jira; as fid'i' jedheen, dhugaa Waaqayyo jiraataa, ati homaa hin taatuutti kottu; balaan tokko iyuu hin jiru. **22** Yoo ani gurbichaan, 'Ilaa, xiyyi siin garas jira' jedhe garuu waan Waaqayyo akka ati deemtu barbaadeef deemuu qabda. **23** Waa'ee waan anaa fi ati mari'anne sanaa akka Waaqayyo bara baaan anaa fi si gidduutti dhuga ba'a ta'e yaadadhu." **24** Kanaafuu Daawit ala dhokate; yeroo Guyyaan Ayyaana Baatii ga'ettis mootichi waa nyaachuu taa'e. **25** Innis akkuma amala isaa keenyan manaa bira taa'e; Yoonaataan fullees isaa, Abneer immoo Saa'ol cina taa'e; iddoon Daawit garuu duwwaa ture. **26** Saa'ol gaafas homaa hin dubbanne; inni, "Wanni akka seeraatti isa xureessu tokko Daawittii dhufuu hin oolu; inni dhugumaanu xuraa aa dha" jedheen yaadaa tureetii. **27** Garuu guyyaa itti aanu jechuunis ji'a sana keessaa guyyaa lammaffaatti iddoon Daawit ammas duwwaa ture. Kana irratti Saa'ol ilma isaa Yoonaataaniin, "Ilmi Isseey sun maaliif kaleessas har'as nyaataaf hin dhufin?" jedhe. **28** Yoonaataanisakkana jedhee deebise; "Daawit gara Beetlihem deemuuf jedhee jabeessee eeyyama na gaafate. **29** Innis, 'Sababii maatiin keenya magaalaa sana keessatti aarsaa dhi'eessaa jiruu fi sababii obboleessi koo akka ani achitti argamuuf na ajajeef nan dhaqa. Yoo ani fuula kee duratti fudhatama argadhee jiraadhe akka ani obboloota koo ilaaluu dhaquuf naa eeyyami' jedhe. Wanni inni utuu maaddii mootichaatti hin dhi'aatin hafeefis kanuma." **30** Saa'olis akka malee Yoonaataanit aareeakkana jedheen; "Ati yaa ilma dubartii micciiramtuu fi finciltuu sanaa! Akka ati ilma Isseey kan si'ii fi haadha si deeseeq qaanii ta'e sanaaf tumsite ani hin beekuu?" **31** Hamma ilmi Isseey lafa irra jirutti atis moontummaan kees jabaattanii hin dhaabattan. Kanaafuu amma nama itti ergitii gara koo fichisiisi; inni du'u qabaati!" **32** Yoonaataanis, "Inni maaliif ajjeefama? Maali godhe?" jedhee abbaa isaa Saa'olin gaafate. **33** Saa'ol garuu isaa ajjeesuuhaaf eeboob itti darbate. Kanaafuu Yoonaataan akka abbaan isaa Daawitin ajjeesuuuf kutate beeke. **34** Yoonaataanis akka malee aaree maaddii irraa ka'e; innis sababii hojii qaanii kan abbaan isaa Daawittii hojjete sanaan gaddeef bultii lammaffaa ji'a sanaatti homaa hin nyaanne. **35** Yoonaataan ganama barii Daawitin wal arguuf gad ba'e. Gurbaa xinnaan tokkos isaa wajjin ture. **36** Innis gurbaa sanaan, "Fiigiti xiyya ani darbadhu sana barbaadi" jedhe. Akkuma gurbaa sun fiigieen Yoonaataanisa duubaan xiyya darbate. **37** Yeroo gurbichi iddoon xiyyi Yoonaataan bu'e sana ga'etti, Yoonaataanisa waamee, "Xiyyi siin achi jira mitii?" jedhe. **38** Ergasisiis, "Ariifadhu! Dafitii deemi! Hin dhaabatin!" jedhee itti iyye; gurbichis xiyya sana fuudhee gara gooftaa isaaatii beeka ture. **40** Ergasiis Yoonaataan mi'a isaa kan lolaa gurbichatti kennee, "Fuudhiitii gara magalaatti deebi'i" jedheen. **41** Erga gurbichi deemee booddee Daawit karaa kibba dhagaa sanaatti ka'ee yeroo sadii gad jedhee fuula Yoonaataan durattu addaan lafatti gombifame. Ergasisiis isaan wal dhungatanii walitti boo'an; Daawit garuu caalaa boo'e. **42** Yoonaataanis Daawitiin, "Anaa fi si gidduutti, sanyii koo fi sanyii kee gidduutti Waaqayyo bara baaan dhugaa baatuu dha' walii jemnee akka firummaan keenyajabaatee dhaabatuuf maqaa Waaqayyoointi walii kakanneerraati nagaan deemi" jedhe. Ergasisiis Daawit ka'ee qajele. Yoonaataanis gara magalaatti deebi'e.

21 Daawit gara magaalaa Noob Abiimelek lubicha bira dhaqe. Ahiiimelekis yeroo isa argetti hollatee, "Ati maaliif kophaa kee deemta? Maaliif namni tokko illee si wajjin hin jirru?" jedhee gaafate. **2** Daawitis Ahiiimelek lubichaanakkana jedhe; "Mootichi, 'Namni tokko iyuu waa'ee ergama keetiitii fi qajeelfama keetii beekuu hin qabu' jedheen na ajajeera. Namoota koo immoo akka isaan iddoon tokkotti na eegan itti himeera. **3** Egaa isin maal of harkaa qabdu? Buddeena shan yookaan waanuma argachuu dandeessan naa kennaa." **4** Lubichi garuu Daawitiin, "Ani buddeena namni kam iyuu nyaachuu danda'u asii hin qabu; ta'us buddeenni qulqullaa'an namoonni dubartii bira hin ga'in qofti nyaachuu danda'an as jira" jedhe. **5** Daawitis, "Dhugumaanakkuma yeroo ani ba'u hunda ta'aa ture sana dubartoonni nurraa dhowwamaniiru. Ergama qulqulluu hin ta'in irratti iyuu mi'dargaggoataa qulqulluu dha. Har'a immoo hamman caalaatti haa qulqullaa'uu reel" jedhee deebise. **6** Kanaafuu lubichi buddeena qulqulleeffame sana isaaftkenne; buddeena ilaalchaa kan gaafas buddeena ho'aadhaan iddoobuufamuu fuula Waaqayyo duraa fuudhame sana malee buddeenni biraa achi hin tureetii. **7** Gaafasis tajaajltoota Saa'ol keessaa tokko akka fuula Waaqayyo dura turu dirqisiifamee ture; innis Doo'eeg namicha Edoom, itti gaafatamaa tiksee Saa'ol ture. **8** Daawitis, "Ati eeboo yookaan goraadee asii hin qabdu? Ani sababii hojiin mootichaarifiachiisaa ta'eef goraadee yookaan mi'a lolaa tokko illee hin fidannee?" jedhee Ahiiimelekis gaafate. **9** Lubichis deebisseeakkana jedhe; "Goraadeen Gooliyaad Filisxeemichaa kan ati Sulula Elaela keessatti ajjeefte sanaa as jira; innis huuccuudhaan maramee dirataan duuba jira. Yoo barbaadde fudhadhu; isaa malee goraadeen biraa as hin jiru" jedheen. Daawitis, "Kan akka isaa hin jiruutii naa kenni" jedhe. **10** Daawit gaafas Saa'ol duraa baqatee gara Aakiish mooticha Gaati dhaqe. **11** Tajaajltooni Aakiish garuu, "Daawit kun mooticha biyyattii mitii?" Inni kan isaan: "Saa'ol kumaatama ajjeese; Daawit immoo kuma kumaatama ajjeese' jedhanii faarfatanii sirbaniff sana mitii?" **12** Daawitis waan kana garaatti qabatee Aakiish mooticha Gaati akka malee sodaate. **13** Kanaafuu fuula isaanii durattu akka waan maraateet'a'e; utuma harka isaanii keessa jiruu cufaa karraa hooqee areeda isaa irra gorora yaasee akka nama maraatee of godhe. **14** Aakiishis

tajaajiltoota isaatiin akkana jedhe; "Mee namicha kana ilaalaal! Inni maraatuu dha! Maaliif gara koo isa fiddan? **15** Akka inni fuula koo duratti akkana ta'uf isa as fiduum keessan anि nama maraate dhabeetii? Namichi kun mana koo dhufuu qabaa?"

22 Daawit Gaatii ka'ee gara holqa Adulaamitti baqate. Obblouonni isaatiif fi maatin abbaa isaa hundi yeroo waan kana dhaga'anitti gara isaa dhqaan. **2** Namoonni rakkatan hundi yookaan kanneen gatiin irra jiru hundii fi warri of jibban hundi isa biratti wal ga'an; innis hoogganaa isaanii ta'e. Namoonni isa wajjin turanis gara dhibba afurii ti. **3** Daawit achii ka'ee Miisphaa ishee biyya Mo'aabitti argamtuu dhaqee mooticha Mo'aabiin, "Hamma anि waan Waaqni naaf godhu beekutti akka abbaan koo fi haati koo dhufanii si bira jiraatan ni eeyyamtaa?" jedhe. **4** Innis mooti Mo'aab biratti isaan dhiise; isaanis yeroo Daawit iddo da'anno keessa turetti mooticha bira jiraatan. **5** Ta'us Gaad raajichi Daawitiin, "Da'anno keessa hin turin. Biyya Yihuudatti galii" jedhe. Kanaafuu Daawit achii ba'ee bosona Hereeti seene. **6** Saa'ol akka Daawiti fi namoonni isaa argaman dhaga'e. Saa'olis eeboo harkatti qabatee gaara Gibe'a irra muka tamirii jala taa'aa ture. Qondaaltonni isaa hundinuu isaa bira dhaabachaa turan. **7** Saa'olis akkana isaaniin jedhe; "Yaa namoota Beniyaam dhaga'aa! Dhugumaan ilmi Isseey lafa qotiisaatii fi iddo dhaabaa wayinii hunda keessanif ni kennaa? Hunda keessanis ajajjuwwan kumaatii fi ajajjuwwan dhibbaa ni godhaa? **8** Sababiin isin hundi natti malattaniif kanaa? Yeroo ilmi koo ilma Isseey wajjin kakuu galutti namni tokko iyyuu natti hin himu. Isin keessaa namni tokko iyyuu dhimma koo hin qabu yookaan akka ilmi koo akka inni akkuma har'a gochaa jiru kana akka tajaajilaan koo riphee na eeggatuuf isa natti kakaasuu isin keessaa namni tokko iyyuu natti hin himu." **9** Garuu Doo'eeg Edoomichi kan qondaaltota Saa'ol wajjin dhaabachaa ture sun akkana jedhee deebise; "Ani ilma Isseey isaa gara Noob Ahiimelek ilma Ahii Xuub bira dhufuu nan arge. **10** Abiimeleks Waaqayyoon isaaaf kadhate; akkasumas galaa fi goraadee Gooliyaad Filisxeemichaan kenneef." **11** Kana irratti mooticha Ahiimelek lubicha ilma Ahii Xuubittu nama ergee isaa fi maatti abbaa isaa kanneen Noobitti luboota turan hunda waamsise; isaanis gara mootichaah dhufan. **12** Saa'olis, "Yaa ilma Ahii Xuub dhaga'i" jedhe. Innis, "Yaa goftaa, ani kunoo ti" jedhee deebise. **13** Saa'olis akkana isaan jedhe; "Ati maaliif buddeena fi goraadee kenniteeffi Waaqa kadhachuuqidhaan akka inni natti fincilee akkuma har'a gochaa jiru kana riphee na eeggatuuf isaa gootee ilma Isseey wajjin natti malatte?" **14** Ahiimeleks deebisee mootichaan akkana jedhe; "Dhirsii intala mootichaah, ajajaa loltoota si eeganiiitii fi namni mana kee keessaa akka malee kabajamu tajaajiltoota kee hunda keessaa amanamaan akka Daawit eenyu." **15** Waaqa isaaaf kadhachuu koo har'a guyyaa jalqabaatiif? Miti! Mootichi garbicha kee yookaan maatti abbaa isaa keessaa nama tokko illee yakkamaa hin godhin; garbichi kee waa'ee waan kana hundaa homaa hin beekuuutti."

16 Mootichi garuu, "Yaa Ahiimelek, dhugumaan ati kenuu" jedhe. **13** Kanaafuu Daawitii fi namoonni isaa ni duuta; atis, maatiin abbaa keetii hundinuu ni kanneen gara dhibba ja'a ta'an Qeyiilaadhaa ka'anii

duutu" jedhe. **17** Ergasiis mootichi waardiyoyo isaa bira turaniin, "Sababii lubooni Waaqayyoo kunneen Daawitiif tumsanii, itti garagalaatii isaan fixaa. Isaa akka inni baqachaa ture ni beeku; ta'us natti hin himne" jedhe. Qondaaltonni mooticha garuu luboota Waaqayyoo dha'uudhaaf harka isaanii ol fudhachuu hin feene. **18** Mootichis, "Itti garagaliitii luboota fixi" jedhee Doo'eeg Edoomichi ajaje. Kanaafuu Doo'eeg Edoomichi itti garagalee isaan dha'e. Inni gaafas luboota dirata quincee talbaa irraa hoijetame uffatan saddeettamii shan fixe. **19** Nood magalaal lubootaa, dhiirotaa fi dubartoota ishee, ijoollee fi daa'imman ishee, loon, harroota fi hoolota ishee goraadeedhaan barbadeesse. **20** Garuu Abiyaataar ilmi Ahiimelek ilma Ahii Xuub sun miliqee gara Daawititti baqate. **21** Innis akka Saa'ol luboota Waaqayyoo fixe Daawititti hime. **22** Daawitis Abiyaataariin akkana jedhe; "Ani gaafas yeroo Doo'eeg Edoomichi achi turetti akka inni dhugumaan Saa'olitti odeessu beekeera. Badiisa maatti abbaa keetii hundaaf anatu gaafatama. **23** Ana wajjin turi; hin sodaatin; namni lubbuu kee barbaadu, lubbuu koos ni barbaada. Ati na wajjin nagumaan jiraatta."

23 Daawit yommuu, "Kunoo, Filisxeemonni Qeyiilaatti waraana bananii oobdii saamaa jiru" jedhanii itti himanitti, **2** "Ani dhaqee Filisxeemota kanneen waraanuu?" jedhee Waaqayyoon gaafate. Waaqayyo, "Dhaqii Filisxeemota waraaniitii Qeyiila baraarr" jedhee deebiseef. **3** Namoonni Daawit garuu, "Nu as Yihuudaa keessatti iyyuu sodaachaa jirra. Yoo loltoota Filisxeemotaa waraanuu Qeyiila dhaqne immoo hammam haa sodaannu!" jedhaniin. **4** Daawit ammas deebi ee Waaqayyoon gaafate; Waaqayyo, "Qeyiilaatti gad bu'i; ani Filisxeemota dabarsee harka keetti nan kennaaatii" jedhee deebiseef. **5** Kanaafuu Daawitii fi namoonni isaa Qeyiila dhaqanii Filisxeemota waraananii horii isaanii boojii'an. Daawitis miidhaa guddaa Filisxeemotatti fidee akkasiin saba Qeyiila baraare. **6** Abiyaataar ilmi Ahiimelek sunis yeroo gara Qeyiila gara Daawititti baqatetti dirata fudhatee dhufe. **7** Akka Daawit Qeyiila dhaqe Saa'olitti himan; innis, "Waan Daawit magalaal karraa fi danqaraa qabdu keessa seenuudhaan ofitti cufuef Waaqni isaa dabarsee natti kenneera" jedhe. **8** Saa'olis akka isaan Qeyiilaatti gad bu'anii Daawitii fi namoota isaa marsaniif jedhee loltoota isaa hunda duulaaf walitti waammate. **9** Daawitis yeroo akka Saa'ol hammina isatti yaade beeketti Abiyaataar lubichaan, "Dirata sana as fidi" jedhe. **10** Ergasiis Daawit akkana jedhe; "Yaa Waaqayyo, Waaqa Israa'el akka Saa'ol gara Qeyiila dhufee sababii kootiif jedhee magaalattii barbadeessuuf koorofte garbichi kee dhugumaan dhaga'eera. **11** Jiraattonni Qeyiila isatti dabarsanii na kennuu? Akkuma garbichi kee dhaga'e sana Saa'ol ni dhufaa? Yaa Waaqayyo Waaqa Israa'el mee garbicha keetti himi." Waaqayyo, "Eeyyee inni ni dhufa" jedhe. **12** Daawit ammas, "Jiraattonni Qeyiila anaaf fi namoota koo dabarsanii Saa'olitti ni kennuu?" jedhee gaafate. Waaqayyo, "Eeyyee isin 13 Kanaafuu Daawitii fi namoonni isaa ni duuta; atis, maatiin abbaa keetii hundinuu ni kanneen gara dhibba ja'a ta'an Qeyiilaadhaa ka'anii

gara dhaquu danda'an hunda dhaqan. Saa'olis yommuu jedhee waa'ee isaa sitti hime sun har'a" isaan jedhan. akka Daawit Qeyilaa keessaa baqate dhaga'etti achi Daawitis lafa irra loo'ee utuu hin beekamin fiixee wayyaa hin dhaqne. **14** Daawitis da'annoowwan gammoojii Saa'ol irraa kute. **5** Kana booddee Daawit waan fiixee keessaati fi gaarran Gammoojii Ziif keessa ture. Saa'olis wayyaa Saa'ol kuteef ni gaabbe. **6** Namoota isatiiniis, guyyuma guyyaan isa barbaadaa ture; Waaqni garuu yookaan harka koo isatti ol kaafachuu irraa Waaqayyo dabarsee harka isattii Daawitin hin kennine. **15** Daawit na haa oolchu; inni dibamaa Waaqayyootii" jedhe. **7** utuu Gammojii Ziif keessa iddo Hooreshaa jedhamu tokko jiruu akka Saa'ol isa ajjeesuf dhufe beeke. **16** Daawitis dubbi kanaan namoota isaa ifateed akka isaan Yoonataan ilmi Saa'olis Daawit bira Hooreshaa dhaqe; Saa'olin hin tuqne godhe. Saa'olis holqa sana keessaa maqaa Waaqatiiniis isa jajjabeesse. **17** Innis, "Hin ba'ee qajeele. **8** Ergasii Daawit holqa sana keessaa ba'ee, sodaatin; abbaan koo Saa'ol harkumaanuu si hin tuq. "Yaa gooftaa koo mootii!" jedhee Saa'olin waame. Yeroo Ati mootii Israa'el taata; ani immoo itti aanaa kee nan Saa'ol of irra garagalee ilaaletti Daawit gad jedhee, ta'a. Abbaan koo Saa'ol iyyuu waan kana ni beeka" addaan lafatti gombifamee sagade. **9** Innis Saa'oliin jedheen. **18** Isaan lamaanuu fuula Waaqayyoo durattii akkana jedhe; "Ati maalif dubbii namoonni, 'Daawit si kakuu walii galan. Ergasii Yoonataan mana ofii isattii miidhuu barbaada' jedhan dhageessa? **10** Akka Waaqayyo gale; Daawit immoo Hooreshaatti hafe. **19** Namoonni Ziif holqa kana keessatti dabarsee harka kootti si kenne gara Gibe'aa gara Saa'ol dhaqaniiakkana jedhan; "Daawit har'a juma keeti argiteerta. Namoonni tokko tokko kibba Yasemooniin gaara Hakiilaan irra da'annoowwan akka ani si ajjeesu na gorsan; ani garuu si ajjeesuu Hooreshaa keessa dhokatee gidduu keenya jira mitii? **20** Yaa mootii, ati gaafa dhufuu feete kottu; nu isaa dabarsinee ani gooftaa kootti harka koo ol hin fudhadhun' jedhe. sitti ni kennina." **21** Saa'olis deeblee akkana jedhe; **11** Yaa abbaa ko, kunoo fiixee wayyaa keetii harka "Waan isin naa yaaddaniif Waaqayyo isin haa eebbisu. koo keessatti laalil! Ani fiixee wayyaa keetii nan kute; **22** Dhaqaatii ittuma fufaa qophaa'aa. Iddoo Daawit yeroo garuu si hin ajjeefne. Egaa akka ani yakka hin qabnee baay ee dhaquu fi nama achitti isa argu illee hubadhaa. fi fincilaan hin ta'in hubadhu. Ani homaa si hin goone; Akka inni nama daba hoijetu ta'e natti himaniru. **23** ati garuu na ajjeesuu na adamsaa jirta. **12** Waaqayyo Iddoo inni itti dhokatu hundumaa barbaadaatii oduu si'i fi ana gidduutti murtii haa kenuu. Yakka ati natti mirkanaa'aa fidaa kottaa. Ergasii ani isin wajjin nan deema; yoo inni naanloo sana jiraatee ari kumaatamaa kottiinuu si hin tuq. **13** Akkuma mammaaki diiri, Yihuudaa hunda keessaa barbaadee isa nan arga." **24** 'Namoota hamoo irraa waan hamaatu dhufa' jedhu Kanaafuu isaan ka'anii Saa'ol dursanii Ziif dhaqan. sana harki koo si hin tuq. **14** "Mootiin Israa'el eenyun Daawitiif fi namoonni isaa gama kibba Yasemooniin adamsuuf gad ba'ee? Ati eenyuun ari'aa jirta? Saree Gammoojii Maa'oon kan Arabbaatti argamtu keessa duutee? Tafkiidhaa? **15** Waaqayyo abbaa murtii nuuf turan. **25** Saa'oli fi namoonni isaa Daawitin barbaaduu ta'ee gidduu keenyatti haa murteessu. Inni dubbi koo jalqaban; Daawitis yommuu waan kana itti himanitti ilaalee naaf haa falmu; harka kee jalaas na haa baasuu." gara kattaatti gad bu'ee Gammoojii Maa'oon keessa ture. **16** Yeroo Daawit waan kana dubbatee xumuretti Saa'ol, Saa'olis yeroo waan kana dhaga'etti Daawitin ari'uuf "Daawit yaa ilma ko, kun sagalee keetii?" jedhee gaafat; Gammoojii Maa'oon seene. **26** Saa'ol gaara gubbaa karaa sagalee ol fudhatees boo'e. **17** Innis akkana jedhe; "Ati tokkoon deemaa ture; Daawitiif fi namoonni isaa immoo na caalaa nama qajeelaa dha; yeroo ani waan hamaa Saa'ol duraa baqachuu jedhanii ariifachaa tulluu sana sitti yaadetti ati immoo waan gaarii naa goote. **18** Ati irra karaa kaantiin deeman. Yeroo Saa'oli fi namoonni waan gaarii naaf goote amma natti himteerta; Waaqayyo isaa itti dhi'aatanii Daawitiif fi namoota isaa qabachuu dabarsee harka keetti na kennee ture; ati garuu na hin ga'anitti, **27** ergamaan tokko gara Saa'ol dhufee, "Dafitii ajeefne. **19** Namni tokko yeroo diina isaa argutti utuu kottu! Filisxeemonni biyyattii weeraranii jiruutii" jedhe. hin miidhin gad dhiisa? Waan ati har'a naa goote kanaaf **28** Saa'olis Daawitin ari'uu dhiisee Filisxeemotati gara Waaqayyo gatii sif haa kenuu. **20** Akka ati dhugumaan gale. Kanaafuu iddoon sun, "Kattaa gargar ba'umsaa" moottiu taatuu fi akka moomummaan Israa'el harka keetti jedhame. **29** Daawitis achii deemee da'annoowwan Een jabataee dhaabatu anuu beeka. **21** Ati akka sanyii koo Gaadii keessa jiraate. hin balleessine yookaan akka maqaa koos maatii abbaa koo keessaa hin balleessine amma maqaa Waaqayyootiin naaf kakadhu." **22** Kana irratti Daawit Saa'olif kakate. Ergasii Saa'ol manatti gale; Daawitiif fi namoonni isaa garuu da'annootti deebi'an.

24 Erga Saa'ol Filisxeemota ari'uu irraa deebi'ee booddee, "Daawit Gammoojii En Gaad keessa jira" jedhaniis isatti himan. **2** Kana irratti Saa'ol guutummaa Israa'el keessaa namoota filatamoo kuma sadii fudhatee Daawitiif fi namoota isaa barbaacha gara Kattaa Re'oota diidaa dhaqe. **3** Saa'olis gara dallaa hoolataa kan karaa cinaa sanaa dhufe; holqa tokkotu achi ture; Saa'olis gad taa'uuf achi seene. Daawitiif fi namoonni isaaq holquma sana keessa achi fagaatanii turan. **4** Namoonni Daawitis, "Guyyaan Waaqayyo, 'Ani akka ati akkuma feete isaa gootuuf diina kee dabarsee harka keetti nan kenna"

25 Saamu'eel ni du'e; sabni Israa'el hundi wal ga'ee isaaq boo'e; mana isaa kan Raamaa jirutti isa awwaalan. Kana irratti Daawit achii ka'ee gara Gammoojii Phaaraanitti gad bu'e. **2** Namni Maa'oon kan Qarmeloos keessaa qabeenya qabu tokko akka malee sooreesa ture. Innis re'oota kuma tokkoo fi hoolota kuma sadii kanneen Qarmeloosittti rifeensa irraa haadatu qaba ture. **3** Maqaan isaa Naabaal, kan niitii isaa immoo

Abiigayiili dha. Isheen dubartii beekeetuu fi bareedduu tute; dhirsii ishee garuu addaggee fi hamaa ture; gosti isaa gosa Kaaleb. **5** Daawit akka Naabaal Gammoojiji keessatti hoolota isaa irraa rifeensa haaddachaa jiruu ni dhaga'e. **5** Kanaafuuakkana jedhee dargaggoota kudhan erge; "Naabaal bira gara Qarmeloos dhaqaati maqaa kootiin nagaa isa gaafadhaa. **6** Akkanas jedhaanii: "Bara dheeraa jiraadhu! Nagaan siif haa ta'u; nagaan maatti keetifis haa ta'u! Waan ati qabdu hundaafis haa ta'u! **7** "Ani amma akka yeroon kun yeroo itti hoolota irraa rifeensa haadan ta'e dhaga'eera. Yeroo tiksooni kree nu wajjin turanitti nu isaan hin miine; yeroo isaan Qarmeloos keessa turan guutiis wannu isaan qaban tokko iyyuu jalaa hin badne. **8** Hujjettoota kee gaafadhu; isaan sitti himuutii. Kanaafuu waan nu yeroo gaarii dhufneef dargaggoota kootiif arjoomi. Maaloo tajaajiltoota keetii fi ilma kee Daawitiif waanuma amma harkaa qabdu kenni." **9** Namoonni Daawitis yeroo achi ga'anitti maqaa Daawitiin dhaamsa kana Naabaalitti himanii deebii isaa eeggatan. **10** Naabaalis tajaajiltoota Daawitiifakkana jedhee deebise; "Daawit kun eenyu? Ilmi Isseey kuu eenyu? Yeroo ammaa tajaajiltooni hedduun gooftota isaanii jalaa badaa jiru. **11** Egaa ani maaliifan buddeena koo, bishaan koo fi foon namoota hoolota koo irraa rifeensa haadaniif qale namoota eessaa akka dhufan hin beekamneef kennaa?" **12** Namoonni Daawitis of irra garagalaniiddee' an. Yeroo deeb'i'anittis waan hunda isatti himan. **13** Daawitis namoota isaaatiin, "Goraadee keessan hidhadhaa!" jedhe. Kanaafuu isaan goraadee isaanii hidhatan; Daawitis goraadee isaa hidhate. Namoonni gara dhibba afur ta'an Daawit wajjin deeman; namoonni dhibbi lama immoo mi'a biratti hafan. **14** Tajaajiltoota keessaa inni tokkoakkana jedhee Abiigayiil niiti Naabaalitti hime: "Daawit akka isaan gooftaa keenyaaf nagaag dhi'eessanii gammoojijiidhaa ergamoota ergee ture; inni garuu akka malee isaan arrabse. **15** Ta'us namoonni kunneen nuuf baay'ee gaarrii turan. Isaan nu hin miine; yeroo isaan wajjin bosona turre hundas wanti tokko iyyuu nu jalaa hin badne. **16** Yeroo nu hoolota keenya isaan biraa tiksaa turre hunda isaan halkanii fi guyyaa dallaa niu ta'anii turan. **17** Sababii gooftaa keenyaaf fi guutummaa mana isaa balaan marseef ati amma waan gochuu dandeessu yaadi. Sababii inni nama hamaaakkanaa ta'eef namni tokko iyyuu isatti dubbachuu hin danda'u." **18** Abiigayiil yeroo hin balleessine. Isheen buddeena dhibba lama, daadhii wayinii qalqalloo lama; hoolota qalmaaf qopheeffaman shan, akaayii safartuu shan, maxinoo ija wayinii dhibba tokkoo fi maxinoo ija harbuu dhibba lama fudhattee harreetti fe'atte. **19** Ergasiitajaajiltoota isheetiin, "Na dursaatii deemaa; ani isinan qaqqaba" jette. Garuu dhirsa ishee Naabaalitti hin himme. **20** Utuma isheen harree yaabbattee tulluudhaan da'atteegad bu'aa jirtuu Daawitiif fi namoonni isaa isheetti dhufan; isheenii isaan simatte. **21** Daawitakkanaa jedhee ture; "Ani akka wanni inni qabu tokko illee jalaa hin badneef gammoojijiit qabeenya namicha kanaa eeguun koo gatii dhabeera. Inni waan gaarrii ani isaaaf godheef waan hamaa naaf deebiseera. **22** Yoo ani bori ganama waan kan isaa ta'e keessaa dhiiri tokko illee lubbuun hambise, Waaqni Daawitin haa adabu; adabiin sunis akka malee haa cimu!" **23** Abiigayiil yeroo Daawitin argitetti daftee harree ishee irraa buutee adda isheetiin fuula Daawit duratti lafatti gombifamtee sagadde. **24** Isheenii miilla isaa irratti kufteeakkana jette: "Yaa gooftaa ko, balleessaan hundi ana qofa irra haajiraatu. Maaloo akka garbittiin kee sitti dubbattu eeyyamiif; waan garbittiin kee dubbachuu barbaaddus dhaga'i. **25** Gooftaan koo waa'ee namicha hamaa sanaa waa'ee Naabaal homaataan hin hedin. Inni akkuma maqaa isaa ti; hiikkaan maqaa isaaas gowwaa jechuu dha. Gowwummaanis isa wajjin jira. Ani garbittiin kee garuu namoota gooftaan koo erge sana hin argine. **26** Akka ati dhiiga hin dhangalaafnee fi akka harka keetiin haaloo hin baafne Waaqayyo si eegeera; dhugaa Waaqayyo jiraataa; du'a kee ti; diinonni keetii fi warri gooftaa koo miidhuu barbaadan hundi akkuma Naabaal haa ta'an. **27** Kennaan garbittiin kee gooftaa kootiif fidde kunis namoota si duukaa bu'aniif haa kennamu. **28** "Waan gooftaa koo lola Waaqayyo loluu Waaqayyo gooftaa kootiif dhugumaan moontummaa bara baraa ni dhaabaatii. Maaloo balleessaa garbitti keetii dhiisiif. Bara jireenyaa keetii keessas yakki tokko iyyuu srrattihin argamini. **29** Eenyu iyyuu lubbuu kee balleessuu jedhee si ari'u illee, lubbuun gooftaa koo waldaa jiraattotaa keessatti Waaqayyo Waaqa keetii ni eegamtii. Inni garuu akkuma waan wiirtuu furrisa keessaa furrifamuutti lubbuu diina keetii furrisee ni darbata. **30** Yeroo Waaqayyo akkuma gooftaa kootiif waadaa gale sanatti waan gaarii hunda godheefii Israa'el irratti hoogganaa godhee isa muudutti, **31** gooftaan koo sababii yakka malee dhiiga dhangalaasuttiin yookaan sababii haaloo baafachuutii waan isa gaabbisisu yookaan waan qalbii isaa tuqu tokko illee hin qabaatin. Yeroo Waaqayyo Waaqni kee gooftaa kootiif waan gaarii godhutti garbitti koo yaadadhu." **32** Daawitis Abiigayiiliinakkanaa jedhe; "Waaqayyo Waaqni Israa'el inni akka ati har'a na argituuf natti si erge haa eebbfamu. **33** Ati sababii har'a gorsa gaarii naa kennitee dhiiga dhangalaasuu fi harkuma kootiin haaloo baafchuu irraa na deebifteef eebbfami. **34** Dhugaa Waaqayyo Waaqa Israa'el kan isin miidhuu na dhowwe jiraataa sanaa, utuu ati daftee na arguuuf dhufuubaattee silaa ilmaan Naabaal keessaa dhiiri tokko iyyuu hamma lafti bariitutti hin hambifamu ture." **35** Daawitis ergasii waan isheen isaaaf fidde sana harka ishee irraa fuudhatee, "Nagaan galii. Ani waan ati jette dhaga'eera; gaaffii kees fudhadheera" jedhe. **36** Yeroo Abiigayiil gara Naabaal dhaqxeeti, inni mana isaaati cidha akkuma cidha mootii tokkoo qopheessee ture. Innis gammachuuudhaan guutamee akka malee machaa'e ture. Kanaafuu isheen hamma lafti bariitutti waan tokko illee isatti hin himme. **37** Ganama sanas yeroo machiin Naabaal irraa galetti niitiin isaa waan kana hunda itti himte; onneen isaaas ni dhaabattee; innis akkuma dhagaa ta'e. **38** Bultuu kudhan booddee Waaqayyo Naabaalin dha'e; innis ni du'e. **39** Daawitis yeroo akka Naabaal du'e dhaga'etti, "Waaqayyo isaa arrabsoo Naabaal haaloo naaf baaseef galanii haa ga'u. Inni garbicha isaa yakka hojechuu dhowwee yakka

Naabaal matuma isaatti deebiseeraatii” jedhe. Daawitis “Abneer, ati jagna mitii? Israa’el keessatti namni siin akka isheen niittii isaaftaatu gaafachuu Abiigayiilitti qixxaatu eenyu? Ati maaliif gooftaa kee mooticha sirriitti ergaa erge. **40** Tajaajiltoonni isaaas Qarmeloos dhaqanii hin eegne? Kunoo namni tokko gooftaa kee mooticha Abiigayiiliin, “Daawit akka ati isaaftiitaa tuu akka nu ajjeesuu dhufee tureetii. **16** Wanni ati goote gaarii miti. isatti si geessiinuu sitti nu erge” jedhan. **41** Isheen adda Dhugaa Waaqayyo jiraataa, atii fi namoonni kee du’u isheettiin lafatti gombifamtee, “Garbittiin kee kunoo qabdu; isin gooftaa keessan dibamaa Waaqayyo sana ti; ani si tajaajiluu fi miilla tajaajiltoota gooftaa koo hin eegneetii. Mee naannoo kee ilaali. Eeboo fi cuggeen dhiiquqop qophaa’era” jette. **42** Abiigayiilis daftee harree bishaanii kan mataa mootichaa bira ture sun meerre?” yaabbattee tajaajiltoota ishee dubara shan qabattee 17 Saa’ol sagalee Daawit beekee, “Yaa ilma koo Daawit, ergamotoo Daawit wajjin deebitee dhaqxee Daawitiif kun sagalee keetii?” jedhe. Daawitis, “Eeyyete; sagalee niittii taate. **43** Akkasumas Daawit biyya Yizri’el keessaa koo ti; yaa gooftaa koo motti” jedhee deebise. **18** Itti Ahiinoo’amin fuudhe; lamaan isaanii iyyuu niitota fufees akkana jedhe; “Goothaan koo maaliif tajaajilaa ta’aniif. **44** Saa’ol garuu Miikaal intala isaa kan niitti isaa ari’? Ani maalin godhe? Ani yakka maalin qaba? Daawit ture sana Phalti’eel ilma Laayish kan lammii **19** Egaa mee gooftaan koo motti dubbii tajaajila isaa Galiim ture sanatti heerumsiisi.

26 Namoonni Ziif gara Gibe’aa Saa’ol bira dhaqanii, “Kunoo Daawit gaara Hakiilaan kan Yasemoonitti garagaltu irra dhokatee jira mitii?” jedhan. **2** Kanaafuu Saa’ol namoota Israa’el keessaa filataman kuma sadii wajjin Daawitin barbaacha Gammoojiji Ziifitti gad bu’e. **3** Saa’ol qubata isaa daandii gaara Hakiilaan kan Yasemoonitti garagalu sana cina dhaabbate; Daawit garuu gammoojiji keessa ture. Innis yeroo akka Saa’ol isaa duukaa bu’aa jiru beeketti, **4** basaastota ergee akka Saa’ol dhugumaan achi ga’e mirkanoeffate. **5** Daawitis achii ba’ee iddo Saa’ol qubate dhaqe. Innis iddo Saa’olii fi Abneer ilmi Neer ajajaan loltootaa ciciisan arge. Saa’ol qubata keessa rafe; loltooniisa marsanii turan. **6** Daawitis Ahiimelek namicha Heetii fi Abiishaayi ilma Zeruyaa obboleessa Yoo’abiin, “Eenyutu na wajjin gara qubata kanaa Saa’olitti seena?” jedhee gaafate. Abiishaayis, “Anatu si wajjin seena” jedhe. **7** Kanaafuu Daawitti fi Abiishaayi halkaniin gara loltootaa dhaqan; Saa’ol eebo isaa mataa isaa bira lafatti dhaabee qubata keessa rafaa ture. Abneerii fi loltooniimmoo isaa marsanii ciciisa turan. **8** Abiishaayis Daawitiin, “Har’aa Waaqni diinota kee dabarsee harka keetti kenneera. Mee akka ani utuu itti hin deebi’in yeruma tokkon eebo kootiin waraanee lafatti isaa hodhu naa eeyyami; irra deebi’ee dha’uu na hin barbaachisu” jedhe. **9** Daawit garuu Abiishaayiin akkana jedhe; “Isa hin aijeesin! Namni nama Waaqayyo dibetti harka ol fudhatee yakka malee hafu jiraa? **10** Dhugaa Waaqayyo jiraataa, Waaqayyo mataan isaa iyyuu isaa ni galaafata yookaan inni yeroon isaa ga’ee ni du’a yookaan duula dhaqee achitti ni du’a. **11** Garuu akka ani dibamaa Waaqayyootti harka koo ol hin kaafanne Waaqayyo na haa eegu; amma garuu eebo fi cuggee bishaanii kan mataa isaa bira jiru fuudhiitti haa deemnu.” **12** Kanaafuu Daawit eebo fi cuggee bishaanii kan mataa Saa’ol bira ture sana fudhatee ka’aniid deeman. Namni waan kana arge yookaan beeke tokko iyyuu hin turre yookaan namni tokko iyyuu hin dammaaqne. Sababii Waaqayyo hirriba cimaa isaanitti gad dhiiseef hundi isaanii rafanii turan. **13** Ergasisi Daawit gamatti ce’ee fagaatee fiixee gaara irra dhaabate; gidduu isaanii lafa bal’aa ture. **14** Daawitis loltootaa fi Abneer ilmi Neeriitii, “Yaa Abneer, ati deebii naaf hin kennituu?” jedhee lallabe. Abneeris deebisee, “Ati kan mootiitti iyyitu eenyu?” jedhe. **15** Daawit akkana jedhe;

“Abneer, ati jagna mitii? Israa’el keessatti namni siin hin eegne? Kunoo namni tokko gooftaa kee mooticha sirriitti ajjeesuu dhufee tureetii. **16** Wanni ati goote gaarii miti. Dhugaa Waaqayyo jiraataa, atii fi namoonni kee du’u qabdu; isin gooftaa keessan dibamaa Waaqayyo sana bishaanii kan mataa mootichaa bira ture sun meerre?” **17** Saa’ol sagalee Daawit beekee, “Yaa ilma koo Daawit, kun sagalee keetii?” jedhe. Daawitis, “Eeyyete; sagalee koo ti; yaa gooftaa koo motti” jedhee deebise. **18** Itti fufees akkana jedhe; “Goothaan koo maaliif tajaajilaa isaa ari’? Ani maalin godhe? Ani yakka maalin qaba? **19** Egaa mee gooftaan koo motti dubbii tajaajila isaa haa dhaga’u. Yoo Waaqayyo natti si kakaasee jiraate inni aarsaa haa fudhatu. Garuu namoonni yoo waan kana godhanii jiraatan fuula Waaqayyo duratti haa abaaraman! Isaan akka ani dhaala Waaqayyo keessaa qooda hin qabaannef na ari’ani, ‘Dhaqitiit waaqota bira tajaajili’ jedhan. **20** Dhiigni koo fuula Waaqayyo duraa fagaatee akka lafatti dhangala’u hin godhin. Akkuma namni tokko gaara gubaatti gogorii adamsu sana mottiin Israa’el tafkii barbaaduu ba’era.” **21** Saa’ol, “Ani yakka hojjedheera. Yaa ilma koo Daawit kottuu deebi’i. Sababii har’aa lubbuun koo fuula kee duratti ulfina argatteef ani lammata si midhoo hin yaalu. Ani dhugumaan hojji gowwummaa hojjedheera; guddaa doggoreera jedhe.” **22** Daawitis akkana jedhee deebise, “Eeboon mootichaa kunoo ti; dargaggoota kee keessaa namni tokko dhufee haa fuudhu. **23** Waaqayyo nama hundaaf qajeelummaa isaatii fi amanamummaa isaatii gatii ni kenna. Waaqayyo har’aa dabarsee harka kootti si kennee ture; ani garuu dibamaa Waaqayyootti harka ol hin fudhadhu. **24** Akkuma ani har’aa lubbuu kee ulfeesse kana, Waaqayyo lubbuu koo ulfeesse rakkina hunda jalaa na haa baasu.” **25** Kana irratti Saa’ol Daawitiin, “Yaa ilma koo Daawit eebifami; ati waan guddaa hojjetta; dhugumaanis ni mo’atta” jedhe. Kanaafuu Daawit karaa isaa itti fufe; Saa’ol isara manaatti deebi’e.

27 Daawit garuu akkana jedhee yaade; “Guyyoota kanneen keessaa gaafa tokko ani harka Saa’oliin nan ajeefama. Wanni ani gochuu qabu guddaa gara biyya Filisxeemotaatti baqachuu dha. Ergasisi Saa’ol guutummaa biyya Israa’el keessa na barbaaduu ni dhiisa; anis harka isaa jalaa nan ba’aa.” **2** Kanaafuu Daawit namoota dhibba ja’aan isaa wajjin turan wajjin ka’ee Aakiish mooticha Gaati, ilma Maa’ooki bira dhaqe. **3** Daawitiif ni namoonni isaa Gaati keessa Aakiish bira turan. Tokkoon tokkoon namaas maatii isaa wajjin ture; Daawitis niitota isaa lamaan jechuuniis Ahiinoo’am kan lammii Yizri’elii fi Abiigayiil lammii Qarmeloos kan niittii Naabaal ture sana wajjin ture. **4** Saa’ol isommuu akka Daawit gara Gaatitti baqate dhaga’etti isaa barbaaduu dhiise. **5** Daawitis Akiishiin, “Yoo ani fuula kee duratti surraa argadhee jiraadhe, akka ani achi jiraadhuuf magaalaawwan biyyattii keessaa magaalaawtan tokko keessatti iddoon naaf haa kennamu. Garbichi kee maaliif si wajjin magaalaawtan mootii keessa

jiraata?" jedhe. **6** Akkasiin Aakiish gaafuma sana fakkaata?" jedhee gaafate. Isheenis, "Jaarsi wayyaa Siqlaagin isaaaf kenne; magaaltiiniis gaafasii jalqabdee dheeraa uffate tokko ol ba'aa jira" jette. Saa'olis akka kan mootota Yihuudaa taate. **7** Daawitis waggaan tokkoo fi ji'a afur biyya Filisxeemotaa jiraate. **8** Yeroo sanattis Daawitii fi namoonni isaa ka'anii Geshuurota, Girzootaa fi Amaaleqoota weeraran. Namoonni kunneen bara duriiti jalqabani biyya Shuuuri kan hamma Gibxitti bal'atu keessa jiraachaa turan. **9** Daawit yeroo biyya sana lole hunda dhiira yookaan dubartii tokko illee lubbuun hin hambifne; garuu hoolotaa fi loon, harrootaa fi gaalawwan akkasumus uffata fudhatee gara Aakiishitti deebi'e. **10** Yeroo Aakiish, "Har'a eeyun weerartan?" jedhee gaafatetti, Daawit, "Negeeb Yihuudaa" yookaan "Negeeb Yerami'eelotaa" yookaan "Negeeb Qeenotaa" jedhe. **11** Daawitis, "Waan isaan, 'Wanni Daawit godhe kana dha' jedhanii narratti odeessan" jedhee yaadeef akka dhiiri yookaan dubartii tokko iyyuu Gaatitti geeffamaniif lubbuun hin hambifne. Wanmi inni yeroo biyya Filisxeem keessa jiraate hunda hojjetessan kana muture. **12** Aakiishis waan, "Inni saba isaa Israa'el biratti jibbamaa of godheera; kanaafuu bara baraan garbicha koo ta'a" jedhee yaadeef Daawitin ni amane.

28 Bara sana keessa Filisxeemonni Israa'eloota loluuuf humna isaanii walitti qabatan. Aakiishis Daawitiin, "Akka atii fi namoonni kee na wajjin duuluu qabdan beeki" jedhe. **2** Daawitis, "Waan garbichi kee hojjechuu danda'u ati iyyuu yeroo sana ni argita" jedhe. Aakiish deebisee, "Baay'ee gaarrii dha; ani bara jireenyaa koo guutuu waardiyyaa koo sin godhadha" jedhe. **3** Bara sana Saamu'eel du'e Israa'eloonni hundi boo'aniifi magaalaas isaa Raamaatti isa awwaalan. Saa'olis ilaaltotaa fi eker dubbiftoota biyyaa baasee ture. **4** Filisxeemonni wal ga'anii Suunamin qubatan; Saa'ol immoo Israa'eloota hunda walitti qabee Gilbo'aa keessa qubate. **5** Saa'ol yeroo qubata Filisxeemotaa argettii ni na'e; garaan isaaa sodaan raafame. **6** Innis Waaqayyoon gaafate; Waaqayyo garuu abjuudhaan yookaan Uriimidaan yookaan rajotaan deebii hin kennineef. **7** Kana irratti Saa'ol tajaajiltoota isatiini, "Akka ani dhaqee ishee gaafadhuu dubartii eker dubbiftuu naaf barbaadaa" jedhe. Isaanis, "Kunoo dubartiin ekeraa dubbiftu tokko Eendoor jirti" jedhan. **8** Kanaafuu Saa'ol wayyaa biraa uffatee bifa geeddarachuudhaan tajaajiltoota isaa lama wajjin halkaniin gara dubartii ekeraa dubbiftuu sanaa dhaqe. Innis, "Ekeraa naaf dubbisiiitii nama ani maqaa isaa sitti himu ol naaf baasi" jedhe. **9** Dubartiin sun garuu, "Ati waan Saa'ol hojjete dhugumaan beekta. Inni ilaaltotaa fi eker dubbiftoota lafa irraa fixeera. Egaa maaliif lubbuu koo kiyyoo du'a keessa galchita ree?" jettee gaafatte. Innis, "Saamu'eelin ol naaf baasi" jedhe. **12** Dubartiin sunis yommuu Saamu'eelin argitetti guddiftee iyyite. Saa'oliin, "Maaliif na gowwoomsite? Ati Saa'olii dha!" jette. **13** Mootichis, "Hin sodaatin. Ati maal argaa jirta?" isheen jedhe. Dubartiin sunis, "Ani hafuura lafa keessaa ol ba'aa jiru tokko nan arga" jette. **14** Saa'olis, "Inni maal

namni sun Saamu'eel ta'e beeke; gad jedhees addaan lafatti gombifamee sagade. **15** Saamu'eelis Saa'oliin, "Ati maaliif ol na baasuudhaan na jeeqxaa?" jedhe. Saa'olis akkana jedheen, "Ani baay'ee dhiphadheera; Filisxeemonni laolaajaa jiru; Waaqnis narraa garagaleera.

Inni rajotaan yookaan abjuudhaan deebii nää hin kennu. Kanaafuu akka ati waan ani gochuu qabu natti himtuufan si waammadhe." **16** Saamu'eelis akkana jedhe; "Ati erga Waaqayyo sirraa garagalee diina sitti ta' ee maaliif na waamta? **17** Waaqayyo waanuma duraan duseere karaa kootiin dubbatte sana fiixaan baase. Waaqayyo moomtummaa harka kee keessaa butee olla kee keessaa nama tokkoof jechuuniis Daawitif kenneera. **18** Sababii ati Waaqayyoof hin ajajaminiif yookaan dheekkamsa isaa sodaachisaa sana Amaaleqoota irratti hin raawwatiniiif Waaqayyo har'a waan kana sitti fideera. **19** Israa'elii fi si'i illee Waaqayyo dabarsee harka Filisxeemotatti ni kenna; atii fi ilmaan kee bori gara koo dhuftu. Waaqayyo oltoota Israa'el dabarsee Filisxeemotatti ni kenna." **20** Saa'ol waan dubbiis Saa'meeliin akka malee sodaateef yeruma sana hojjaa isaa guutuudhaan kufe. Inni waan halkanii fi guyyaa sana guutuu homaa hin nyaatiniif humna dhabee ture. **21** Dubartittiiis yommuu gara Saa'ol dhuftee akka inni akka malee sodaate argitetti akkana jette; "Kunoo tajaajiltuu kee siif ajajamteerti. Ani lubbuu kootti murteesse waan ati jette godheera.

22 Ammas maaloo tajaajiltuu kee dhaga'i; ani nyaata xinnoo siifan kenna; atis nyaatteet jabaatteet karaa kee qajeelta." **23** Inni immoo, "Hin nyaadhu" jedhee dide. Ta'us namoonni isaa dubartittii wajjin isa jajjabeessinaan inni isaan dhaga'e. Lafaa ka'eet siree irra taa'e. **24** Dubartiin sunis dibicha gabbifame tokko manaa qabdi turte; isheenis yeroodhuma sana qalte. Daakuu xinnoo futeet sukkuumtee buddeena raacitii hin qabne tolchite. **25** Isheenis Saa'olii fi namoota isaatifi dhi'eessite; isaanis ni nyaatan. Halkanuma sanas achii ka'anii deeman.

29 Filisxeemonni oltoota isaanii hunda Afeeqitti walitti qabatan; Israa'eloonni immoo burqaan Yizri'eel keessa jiru bira qubatan. **2** Yommuu bulchiitooni Filisxeem dhibbaa dhibbaa fi kuma kumaan qoodamanii duulanitti Daawitii fi namoonni isaa Aakiish wajjin dugda duuba deemaa turan. **3** Ajajoonni oltoota Filisxeemis, "Ibroonni kunneen maali asii hojjetu?" jedhanii gaafatan. Aakiishis deebisee, "Kun Daawit qondaalticha Saa'ol mooticha Israa'el sanaan mitii? Inni waggaan tokko caalaa na wajjin ture; gaafa inni Saa'olin dhiisee jalqabee hamma ammaatti ani yakka tokko illee isa irratti hin argine" jedhe. **4** Ajajoonni oltoota Filisxeem garuu isatti aaranii akkana jedhan; "Akka inni iddo ati isa itti ramadatee sanatti deebi'uuf namicha kana deebisii ergi. Inni nu wajjin duuluu hin qabu; yoo kanaa achii inni lola keessatti nutti garagala. Inni yoo mataa namoota keenya kukkanutuudhaan ta'e malee akkamitti gooftaa isattaaraaramuu danda'a? **5** Daawit kun namichuma isaan, "Saa'ol kumaatama aijees; Daawit immoo kuma kumaatama aijees' jedhanii sirbanii shubbisaniif sana mitii?" **6** Kanaafuu Aakiish

Daawitin waamee akkana jedheen; "Dhugaa Waaqayyo na gatee deeme. **14** Nus Negeeb kan Kereetotaa, kutaa jiraataa, ati nama amanamaa turt; ani utuu ati na Yihuudaatii fi Negeeb Kaaleb weerarree Siiqlaagin wajjin loltoota keessa tajaajiltee nan gammada. Gaafa ibiddaan gubne." **15** Daawitis, "Iddoo gareen weerartuu ati na bira dhuftee jalqabee hamma har'aatti ani yakka kanaa jirutti na geessuu ni dandeessaa?" jedheen. Innis tokko illee sIRRATTI hin argine; garuu bulchitooni si hin deebisee, "Akka na hin ajjeefne yookaan akka dabarsitee fudhanne. **7** Deeb'i'ii nagaan deemi; waan bulchitoota gooftaa kootti na hin kennine fuula Waqaqaa durattu naa Filisxeemota gaddisiisu tokko illee hin hojjetin." **8** kakadhu; anis iddoa isaan jiranitti sin geessaa" jedhe. Daawit, "Garuu ani maalin godhe? Erga ani gara kee dhufee jalqabee hamma ammaati yakki ati tajaajilaa kee irratti argite maali? Ani maaliifin dhaqee diinnota gooftaa koo mootichaha waraanuu hin danda'u?" jedhee gaafate. **9** Aakiish akkana jedhee deebiseef; "Ani akka naa fuula koo duratu akkuma ergamaa Waaqayyoo namatti toltu beeka; ta'us ajajoonni Filisxeemota, 'Inni nu wajjin duuluu hin qabu' jedhaniiru. **10** Egaa amma ka'iittii tajaajiltoota gooftaa keetii kanneen si wajjin dhufan wajjin ganamaan akkuma lafti ifeen deemaa."

11 Kanaafuu Daawitii fi namoonni isaa ganama bariin ka'anii gara biyya Filisxeemota dhaquuf qajeelan; Filisxeemonni immoo gara Yizri'eelitti ol ba'an.

30 Daawitii fi namoonni isaa guyyaa sadaffaatti Xiiqlaag ga'an. Yeroo sanattis Amaaleqoonnii Negeebii fi Siiqlaagin weeraranii turan. Isaanis Xiiqlaagin dha'anii ibiddaan guban; **2** dubartootaa fi warra achi keessa turan hunda, dargaggeeyyi fi jaarsoli booji'an. Hunda isaanii fudhatanii deeman malee nama tokko illee hin ajjeefne. **3** Yommuu Daawitii fi namoonni isaa Siiqlaag dhufanitti magaalatti ibiddaan gubamtee niitonni isaanii, ilmaan isaanitii fi intallan isaanii hundinuu booji'amani turan. **4** Kana irratti Daawitii fi namoonni isa wajjin turan hamma boo'uu dadhabanitti iyyani boo'an. **5** Nitonni Daawit lamaanuu jechunis Ahiinoon' am Yizri'eelittiini fi Abiigayiil niitiin Naabaal namichi Qarmeloos sun irraa du'e qabamanii turan. **6** Daawit waan namoonni dhagaadhaan isa tumuu mari'achaa turanif akka malee yaadda'e; tokkoon tokkoon namaa sababii ilmaanii fi intallan isaatiff garaan isaa gubatee ture. Daawit garuu Waaqayyo Waqaq isaatii jabina argate. **7** Daawitis Abiyaataar lubicha ilma Ahiimelekiin, "Dirata sana naa fidi" jedhe. Abiyaataaris ni fideef; **8** Daawitis, "Ani garee weerartootaa kana duukaa bu'uu? Ani isaan qaqqabuu nan danda'aa?" jedhee Waaqayyoon gaafate. Innis deebisee, "Isaan duukaa bu'aa; ni qaqqabdaati; boojuu illee dhugumaan irraa buufatta" jedheen. **9** Daawitii fi namoonni isa wajjin turan dhibbi ja'an gara Laga Besoor dhufan; gartokkeen isaanis achitti hafan. **10** Namoonni dhibba lama waan akka malee dadhabaaniif laga Besoor ce'uu hin dandeene. Daawitii fi namoonni dhibba afur garuu ittuma fufanii duukaa bu'an. **11** Isaanis namicha Gibxi tokko dirree irratti arganii Daawitii fidanii bishaan inni dhuguu fi waan inni nyaatu kennaniif. **12** Akkasumas bixxillee harbuu cabaa tokkoo fi bixxillee jja wayinii lama kennaniif. Innis nyaatee lubbuu itti deebite; inni guyyaa sadii fi halkan sadii homaa hin nyaanne, bishanis hin dhugne tureeti. **13** Daawitis, "Ati kan eenyuu ti? Eessaan dhufte?" jedhee isa gaafate. Namichis akkana jedhe; "Ani nama biyya Gibxi; garbicha Amaaleqicha tokkoo ti. Gooftaan koo guyyaa sadin dura ani fayyaa dhabnaan

na gatee deeme. **14** Nus Negeeb kan Kereetotaa, kutaa jiraataa, ati nama amanamaa turt; ani utuu ati na Yihuudaatii fi Negeeb Kaaleb weerarree Siiqlaagin wajjin loltoota keessa tajaajiltee nan gammada. Gaafa ibiddaan gubne." **15** Daawitis, "Iddoo gareen weerartuu ati na bira dhuftee jalqabee hamma har'aatti ani yakka kanaa jirutti na geessuu ni dandeessaa?" jedheen. Innis tokko illee sIRRATTI hin argine; garuu bulchitooni si hin deebisee, "Akka na hin ajjeefne yookaan akka dabarsitee fudhanne. **7** Deeb'i'ii nagaan deemi; waan bulchitoota gooftaa kootti na hin kennine fuula Waqaqaa durattu naa Filisxeemota gaddisiisu tokko illee hin hojjetin." **8** kakadhu; anis iddoa isaan jiranitti sin geessaa" jedhe. Daawit, "Garuu ani maalin godhe? Erga ani gara kee dhufee jalqabee hamma ammaati yakki ati tajaajilaa kee irratti argite maali? Ani maaliifin dhaqee diinnota gooftaa koo mootichaha waraanuu hin danda'u?" jedhee gaafate. **9** Aakiish akkana jedhee deebiseef; "Ani akka naa fuula koo duratu akkuma ergamaa Waaqayyoo namatti toltu beeka; ta'us ajajoonni Filisxeemota, 'Inni nu wajjin duuluu hin qabu' jedhaniiru. **10** Egaa amma ka'iittii tajaajiltoota gooftaa keetii kanneen si wajjin dhufan wajjin ganamaan akkuma lafti ifeen deemaa."

11 Kanaafuu Daawitii fi namoonni isaa ganama bariin ka'anii gara biyya Filisxeemota dhaquuf qajeelan; Filisxeemonni immoo gara Yizri'eelitti ol ba'an.

16 Yommuu namichi sun iddoa isaan jiranitti Daawitin geessetti, Amaaleqoonnii sababii boojuu guddaa biyya Filisxeemii fi Yihuudaatii fudhatan sanaatiif baadiyyaa keessa faffac'aani nyaachaa, dhugaa, sirbaas turan. **17** Daawitis galgala sanaa jalqabee hamma galgala guyyaa itti aauuutti isaan waraane; dargaggeeyyi dhibba afur kanneen gaalawwan yaabbatani baqatan malee isaan fudhatan tokko iyuu hin hir'anne. Daawit waan hunda harkaa buufatee fide. **20** Innis bushaayee fi loon isaanii hunda fudhate; namoonni isaaas, "Kun boojuu Daawit" jechaa fuula horii kaanii dura isaan oofan. **21** Daawit gara namoota dhibba lamaan akka malee dadhabanii isa duukaa bu'uu hin danda'in kanneen Laga Besoor biratti duubatti hafan sanaa dhufe. Isaanis Daawitii fi namoota isaa simachuu gad bu'an. Daawitis yeroo namoota satanni dhi'aatetti nagaa isaan gaafate. **22** Garuu namoonni hamoonii fi warri rakkina uuman kanneen duukaa buutota Daawit wajjin turan hundi, "Waan isaan nu wajjin hin duulinif nu boojuu deebifanne kana isaan wajjin hin qoddannu. Ta'us tokkoon tokkoon isaanii niitiif fi joollee isaanii fudhatanii haa deeman" jedhan. **23** Daawit immoo akkana jedhee deebise; "Lakkisaa, yaa obboloota ko, isin waan Waaqayyo nuuf kenne irratti waan akkanaa gochuu hin qabdan. Inni nu eegee waraana nutti dhufe illee dabarsee harka keenyatti kenneera. **24** Enyetu waan isin jettan kana dhaga'a? Qoodni namicha mi'a eeguu, qooda namicha duula dhaqeqeetiin tokkuma. Isaan hundi haaluma tokkoon qooddatu."

25 Daawitis gaafasii jalqabee hamma har'aatti waan kana seeraa fi sirna godhee saba Israa'eliif dhaabe. **26** Daawit yommuu Siiqlaag ga'etti, "Kun kennaa boojuu diinotta Waaqayyoo keessa isinii kennamee dha" jedhee maanguddoota Yihuudaan kanneen michoota isaa turanif boojuu sana irraa erge. **27** Boojuu sanas warra Beet'eelitti argamaniiif, warra Raamoot Negeebii fi Yatiir turaniiif, **28** warra Aro'er, warra Siifmoot, Eshtimo'aa, **29** warra Raakaal akkasumas warra magaalaa Yerami'eelotaatiif fi magaalaa Qeenotaa keessa jiraataniif, **30** warra Hormaa, warra Boor Aashaan, warra Ataak, **31** warra Kebroon akkasumas iddoowwan Daawitii fi namoonni isaa keessa nanaanna'an hunda jiraataniif erge.

31 Filisxeemonni yeroo kanatti Israa'elitti waraana kaasan; Israa'eloonnis isaan duraa baqatan; hedduun isaanis Tulluu Gilbo'aa irratti dhuman. **2** Filisxeemonni ittuma jabeessanii Saa'oli fi ilmaan isaa ari'an; isaanis ilmaan isaa jechunis Yoonaataan,

Abiinaadaabii fi Malkii-Shuwaa ajjeesan. **3** Lollis naannoo Saa'olitti baay'ee cime; warri xiyyaan lolanis isa qaqqabani akka malee isa madeessan. **4** Saa'olis namicha mi'a lolaa isaa baatuun, "Goraadee kee luqqifadhuutii na waraani; yoo kanaa achii namoonni dhagna hin qabamin kunneen dhufanii na waraanani natti taphatuu" jedhe. Namichi mi'a lolaa baatuuf sun garuu waan akka malee sodaateef isa hin waraanne; kanaafuu Saa'ol goraadee ofii isaa luqqifatee irratti kufe. **5** Namichi mi'a lolaa baatu sun yommuu akka Saa'ol du'e argetti innis goraadee ofii isaa irratti kufee Saa'ol wajjin du'e. **6** Kanaafuu Saa'olii fi ilmaan isaa sadan, namichi mi'a lolaa baatuu fi namoonni isaa hundinuu gaafasuma walumaan dhuman. **7** Israa'eloonni qarqara sululaatii fi gama Yordaanos jiran yommuu akka loltoonni Israa'el baqatanii fi akka Saa'olii fi ilmaan isaaas dhuman arganitti magaalaawwan isaanii dhiisani baqatan. Filisxeemonni immoo dhufanii keessa qubatan. **8** Filisxeemonnis guyyaa itti aanutti yommuu warra dhuman irraa hidhannahaa hiikkachuu dhufanitti, akka Saa'olii fi ilmaan isaa sadan Tulluu Gilbo'aa irratti kukkufanii jiran argan. **9** Isaanis mataa Saa'ol irraa kutanii, mi'a lolaa isa irraa fudhatanii akka isaan mana waaqota tolfamoo isaanii keessattii fi saba isaaniitiif oduu kana labsaniif guutummaa biyya Filisxeemotaa keessa ergamoota ergan. **10** Isaanis mi'a lolaa isaa mana Ashtooreti waaqicha tolfamaa keessa kaa'an; reeffa isaa immoo dallaa Beet Shaaanitti godhan. **11** Namoonni Yaabeesh Gili'aad yommuu waan Filisxeemonni Saa'olin godhan dhaga'anitti, **12** namoonni jajjaboon isaanii hundi halkaniin ka'anii dhaqanii reeffa Saa'olii fi reeffa ilmaan isaa dallaa Beet Shaaan irraa buusnii gara Yaabeeshitti fidanii achitti guban. **13** Ergasii lafee isaanii fuudhanii Yaabeeshitti muka tamirii jalatti awwaalan; bultii torbas ni sooman.

2 Saamu'eel

1 Saa'ol erga du'ee booddee, Daawit Amaaleqoota rukutuu irraa deebi'ee Siqlaag keessa guyyaa lama ture. **2** Guyyaa sadaffaati namichi tokko qubata Saa'olii dhuf; innis wayyaa isaa tarasaasee mataa isattii awwaara firfirfatee ture. Yommuu Daawit bira ga'ettis ulfina isaaaf kennuuf jedhee addaan lafatt gombifame. **3** Daawitis, "Ati eessaa dhufte?" jedhee isa gaafate. Namichi immoo, "Ani qubata Israa'elootaa keessaan baqadhee dhufe" jedhe. **4** Daawitis, "Maaltu dhalate? Mee natti himi" jedhee gaafate. Innis, "Namooni adda waraanaatii ni baqatan. Baay'een isaanii harca'aniiru; du'aniirus. Saa'olii fi ilmi isaa Yoonaataanis du'aniiru" jedheen. **5** Kana irratti Daawit dargaggeessa oduu kana fideen, "Akka Saa'olii fi ilmi isaa Yoonaataanu du'an ati akkamitti beekte?" jedhe. **6** Dargaggeessi sunisakkana jedhee deebise; "Akkuma tasaa ani Tulluu Gilbo'aatti ol ba'een ture; Saa'olii eeboo isaaatti irkafet achi ture; gaariiwan lolatii fi abbootiin fardaa sisira bira ga'an. **7** Innis yommuu garagalee na argettii na waame; anis, "Maal siif ajajamu?" jedhee isa gaafadhe. **8** "Innis, 'Ati eenyu?' jedhee na gaafate. "Ani immoo, 'Ani nama Amaaleq' jedheen deebise. **9** "Ergasiis inni, 'Narra dhaabahduu na ajeesi! Waan lubbuun na keessaa hin ba'iniif ani akka malee dhiphachaan jiraatti' naan jedhe. **10** "Kanaafuu ani sababiin akka inni erga kufee hin fayyine beekeef isa irra dhaabahdeehisa ajeese. Gonfoo matalaa isaatii fi bitawo harka isaa fuudhee gooftaa kootiif fideera." **11** Daawitii fi namoonniisa wajjin turan hundi wayyaa of irraa baasanii tatarsaasan. **12** Isaanis Saa'olii fi Yoonaataaniif, loltoota Waaqayyotii fi mana Israa'el hundaaf gaddanii ni boo'an; hamma galgalatti ni sooman; isaan goraadeedhaan dhumaniirutti. **13** Daawitis, "Ati eessaa dhufte?" jedhee dargaggeessicha oduu fide sana gaafate. Innis, "Ani ilma Amaaleq, namicha galtuu ta'e tokkoo ti" jedhee deebise. **14** Daawit immoo, "Yoos ati dibamaa Waaqayyo tokko galaafachuu harka kee ol fudhachuu maaliif hin sodaatin ree?" jedhee gaafate. **15** Ergasiis Daawit namootaa isaa keessaa tokko waamee, "Dhaqittii dha'ii isaa ajeesi!" jedhe. Innis isaa dha'e; namichis ni du'e. **16** Daawitis, "Sababii afaanumtti kee, 'Ani nama Waaqayyo isaa dibe ajeeseera' jedhee dhugaa sitti ba'eef dhiigni kee matuma keetti deebi'a" jedheen. **17** Daawit faaruu kanaan Saa'olii fi ilma Saa'ol Yoonaataaniif boo'e; **18** akkasumas faaruu iddaa jedhamu kana akka namoonni Yihuudaa barsiisfaman ajaje; kunis kitaaba Yaashaar keessatti barreeffameera. Innis: **19** "Yaa Israa'el, ulfinni kee gaarran kee irratti ajeefameera. Namoonni jajjaboon akkamitti akkas kukkufan! **20** "Waan kana Gaati keessatti hin dubbatinaa; daandiiwan Ashqaloon irrattis hin labsinaa; yoo kanaan achii intallan Filisxeemotaa ni gammadu; intallan warra dhagna hin qabatiniis ni ililchu. **21** "Yaa tulluuwan Gilbo'aa, fixeensi isin irra hin bu'in yookaan bokkaan isinitti hin roobin; yookaan lafti qotiisa midhaan aarsaaf dhi'eefamu biqilchu isin keessatti hin argamin. Gaachanni nama jabaa achitti xuraa'eeraati; gaachanni Saa'ol si'achi zayitiin hin

dibamu. **22** "Dhiiga namoota dhumanii keessaa, foon namoota jajjaboo irraa, iddaan Yoonaataan duubatti hin deebine; goraadeen Saa'olii akkasumaan hin deebine. **23** Saa'olii fi Yoonaataan yeroo lubbuun jiraachaa turanitti, jaallatamoo namni isaanitti gammadu turan; isaan yeroo du'aattis gargari hin baane. Isaan risaa caalaar ariifatu, leenca caalaas jaabatu turan. **24** "Yaa intallan Israa'el, Saa'ol isaa wayyaa bildiimaa fi uffata haphii isinitti uffise, kan wayyaa keessan warqeedaan miidhagse, sanaaf boo'aa. **25** "Namooni jajjaboon akkamitti waraana keessatti kufu! Yoonaataan gaarran keessan irratti ajeefameera. **26** Yaa Yoonaataan obboleessa ko, ani siif gaddeera; ati anaaf nama akka malee jaallatamaa turte. Jaalallati ati naaf qabdu dinqisiisaa ture; jaalala dubartii caalaa dinqisiisaa ture. **27** "Namooni jajjaboon akkamitti kufan! Mi'oонни lolaa balleeffamaniiru!"

2 Kana booddee Daawit, "Magaalaawwan Yihuudaa keessaa gara isa tokkotti ol ba'u?" jedhee Waaqayyo gaafate. Waaqayyos, "Ba'i" jedheen. Daawit immoo, "Gara isa kamiiittin ol ba'a?" jedhee gaafate. Waaqayyos, "Gara Kebroonitti" jedhee deebiseef. **2** Kanaafuu Daawit niitota isaa lamaan jechuunis Ahiinoo'am Yizri'eelittii sanaa fi Abiigayil kan Naabaal namichi Qarmeloos sun irraa du'e wajjin ol ba'e. **3** Daawit namootaa isaa wajjin turan tokkoo tokkoo isaanii maatii isaanii wajjin fudhate; isaanis magaalaawwan Kebroon keessa qubatan. **4** Ergasiis namoonni Yihuudaa gara Kebroon dhufanii mana Yihuudaa irratti Daawitin mootii godhanii diban. Yeroo akka namoonni Yaabeesh Gili'aad Saa'olin awwaalan Daawititti himametti, **5** inniakkana jedhee gara namootaa Yaabeesh Gili'aaditti ergamoota erge; "Sababii isin isaa awwaaluudhaan Saa'ol gooftaa keessanii arjummaa akkasiigootanii Waaqayyo isin haa eebbisu. **6** Ammas Waaqayyo jaalala isaa kan hin geeddamarnnee fi amanamummaa isaa isiniif haa kennu; ani waan isin akkas gootanii akkasuma waan gaarii isiniif nan godha. **7** Egaa amma jabaadhaa; cimaa; Saa'ol gooftaan keessan du'eeraati; namoonni Yihuudaa immoo mootii godhatanii of irratti na dibaniiru." **8** Yeroo sanatti Abneer ilma Neer ajajaan waraanaa Saa'ol lish-Booshet ilma Saa'ol fuudhee gara Mahanayiimitti dabarse. **9** Innis Gili'aad, Ashuur, Yizri'eel, Efreemii fi Beniyaam, akkasumas guutummaa Israa'el irratti isaa moosise. **10** lish-Booshet ilmi Saa'ol yeroo Israa'el irratti mootii ta'etti umuriin isaa waggaafurta ture; innis waggaafurta lama mo'e. Ta'us manni Yihuudaa Daawit duukaa bu'e. **11** Daawitis Kebroonitti mana Yihuudaa irratti waggaafurta torbaa fi ji'a ja'a mootii ta'e. **12** Abneer ilmi Neer namootaa lish-Booshet ilma Saa'ol sana wajjin Mahanayiimii ka'anii gara Gibe'oont dhaqan. **13** Yoo'aab ilmi Zeruuyaa fi namoonni Daawit isaan simachuuuf ba'anii haroo Gibe'oont biratti itti dhufan. Gareen tokko gama tokkoon, gareen kaan immoo gama kaaniin haroo sana bira tataa'an. **14** Abneeris Yoo'aabiin, "Mee dargaggooni ka'anii fuula keenya duratt wal haa tuman" jedhe. Yoo'aabis, "Haa ta'u; wal haa tuman" jedhe. **15** Kanaafuu Beniyaam irraa namoonni kudha lama lish-Booshet ilma Saa'olii, namoonni kudha lama immoo ka'anii Daawitif lakkaa'aman. **16** Tokkoon

tokkoon namaas mormituu isaa mataa qabee cinaacha Adooniyaa ilma Hagiit; shanaffaan Shefaaxiyaa ilma isaatti goraadee diree wal qabatani kukkufan. Kanaafuu Abiixaal; **5** ja'ffaana Yitre'aam ilma Eglaa niitiin Daawit iddoon sun Gibe'oон keessatti lafa goraadee jedhamee deessee dha. **6** Yeroo mana Saa'olii fi mana Daawit waamame. **17** Lolli gaafa sanaa akka malee jabbaa ture; gidduu waraanni turetti Abneer mana Saa'ol irratti Abneerii fi namoonni Israa'elis namoota Daawitiin humna isaa jabeefchaa ture. **7** Saa'olisi intala Ayyaa mo'ataman. **18** Ilmaan Zeruuyaa sadan jechuunis kan Riixiphaa jedhamtu saajjatoo godhatee ture. Iish-Yoo'aab, Abiishaayii fi Asaaheel achi turan. Asaaheel Booshetis Abneeririn, "Ati maalif saajjatoo abbaa kootii akkuma kuruphee bosonaa fiigichatti nama jabaa ture. wajjin rafte?" jedhe. **8** Abneer immoo waan lish-Booshet **19** Innis utuu mirgatti yookaan bitaatti hin gorin faana akkas jedheef akka malee aareeakkana jedhe; "Ani bu'ee Abneerin ari'e. **20** Abneeris of irra garagalee, mataa sareet Yihuudati? Ani hamma har'aatti mana "Ati Asaaheeli?" jedhee gaafate. Innis, "Eeyyee anuma" yookaan bitaatti garagallitii dargaggeessa tokko qabii abbaa kee Saa'olii, mana maatti isaaati fi mana firoota jedhee deebise. **21** Ergasisi Abneer, "Gara mirgaatti isaaatiif amanamaa dha. Si'i illee dabarsee Daawititti yookaan bitaatti garagallitii dargaggeessa tokko qabii hin kennine. Ati garuu amma waa'ee dubartii kanaatiif mi'a lolaa isaa irraa fudhadhu" jedheen. Asaaheel garuu na himatt! **9** Yoo ani akka abdiin Waaqni Daawitiif isa ari'uun hin dhiifne. **22** Abneer ammas Asaaheelin, "Na kenne sun raawwataamu gochuu baadhe Waaqayyo hin ari'in! Ani maaliifan si galaafadha? Ani akkamittin Abneer irratti waan hamaa haa godhu; sana caala fuula koo ol fudhadhee obboleessa kee Yoo'aabin ilala?" iyuu isatti haa fidu; **10** wanni Waaqni kakuudhaan jedhe. **23** Asaaheel garuu isaa ari'uun hin dhiifne; kanaafuu Isaabneer qara eeboo isaaatiin garaa isaa waraane; eeboon sunis keessa fulla'ee dugda isaaatiin ba'e. Asaaheelis achitti kufee yommuu suma du'e. Namni hundis iddo Asaaheel itti kufee du'e sana ga'ee dhaabata ture. **24** Abneer, "Biyyattiin kan eenyuu ti? Na wajjin walii galtee Yoo'aabii fi Abiishaayi garuu Abneerin ari'an; isaanis yeroo aduun dhi'etti gaara Amaa kan karaa gammoojji godhadhu; anis akka Israa'el guutumaan guutuutti gara Gibe'oontti geessu irra Giyaatti garagalee argamu sana kee goru sin gargaaraa" jedhee Daawititti ergamoota ga'an. **25** Namoonni Beniyaamis Abneer biratti walitti erge. **13** Daawitis, "Gaarii dha; ani si wajjin walii galtee qabaman. Isaanis gareedhaan walgurmeessanii gaara nan godhadha. Garuu waan tokko sin gaafadha; kunis ati Amaa gubbaati hiriran. **26** Abneeris iyeye Yoo'aabin yommuu gara koo dhuftutti jalqabatti Miikaal intala waamee, "Goraadeen kunbaraaraan waa galaafachuu Saa'ol naa fidi; yoo kanaa achihi gara koo hin dhufin" qabaa? Akka dhumini waan kanaa hadhhaa aa ta'e ati jedhe. **14** Ergasisi Daawit, "Niiiti koo ishee ani misaa wallaalteetii? Ati hamma yoomiitti akka namoonni kee Filisxeemota dhibba tokkootiin kaadhimidhe Miikaalin obboloota isaanii ari'uun dhiisan itti hin himtu?" jedhe. naa ergi" jedhee lish-Booshet ilma Saa'olitti ergamoota **27** Yoo'aab immoo deebisee, "Dhugaa Waaqa jiraataa, erge. **15** Kanaafuu lish-Booshet nama ergee dhirsaa ishee utuu ati waan kanaa jechuun baattee silaa namoonni Phaltti'eel ilma Laayish irraa ishee fudhate. **16** Dhirsaa hamma lafti bari'utti obboloota isaanii ari'uun irraa hin ishees hamma magaala Bahuuriimitti boc'aa ishee deebi'an ture" jedhe. **28** Kanaafuu Yoo'aab malakata duukaa bu'e. Abneeris, "Mana keetti deebi'il" jedheen. afuufe; namoonni hundis Israa'eloota ari'uun dhiisan; Kanaafuu inni ni deebi'e. **17** Abneer maanguddoota lammatas waraanni isaan gidduutti hin kaane. **29** Israa'el wajjin mari'ateeakkana jedhe; "Isin kanaan Abneerii fi namoonni isaa halkan sana guutuu Arabbaa keessa yaa'anii darban. Isaanis Laga Yordaanos ce'anii guutummaa Biitroon keessa darbanii gara Mahanayiim dhufan. **30** Ergasisi Yoo'aab Abneerin ari'uun dhiisee harka Filisxeemotaatii akkasumsa harka diinota isaanii namoota isaa hunda walitti qabe. Yeroo sanattis akka hundaa keessaa nan baasa' jedhee abdachiiseeraatii namoota Daawit keessaa Asaaheelin malee namoonni isin waan kana galmaan ga'aa! **19** Abneer namoota kudha sagal badan beekame. **31** Namoonni Daawit harka Beniyaam birattis ni dubbate. Ergasisi Kebroon dhaqee gariu namoota Beniyaam keessaa warra Abneer wajjin waan Israa'eloonnii fi manni Beniyaam hundi gochuu turan dhibba sadii fi jaatama ajjeesan. **32** Isaanis reeffa barbaadan Daawititti hime. **20** Yommuu Abneer namoota Asaaheel fudhatanii Beetlihemitti iddo awwaala abbaa isaa digdama wajjin Kebroon dhufetti, Daawit isaa fi isaaatiif cidha qopheesse. **21** Abneeris Daawitiin, "Ani ka'ee deemeekka isaan gooftaa koo mootii wajjin kakku galanii fi akka ati warra garaan kee fedhe hunda irratti mootii taatuuf Israa'eloota hunda walitti nan qaba" jedhe. Kanaaf Daawit isaa geggesse; innis nagaadhaan deeme. **22** Namoonni Daawitiif fi Yoo'aab yommuu suma boojuu hedduu fudhatanii duulaa galan. Abneer garuu Daawit wajjin Kebroon hin turre; Daawit isaa geggesse inni nagaan deemeeraati. **23** Yoo'aabii fi toltooni isaa wajjin turan hundi yommuu achi ga'anitti akka Abneer ilmi Neer mooticha bira dhufee mootichi nagaan isaa geggesse isatti himame. **24** Kanaafuu

3 Mana Saa'olii fi mana Daawit gidduu waraana bara dheeraatu ture. Yeroo Daawit jabaachaa deemetti manni Saa'ol immoo dadhabaa deeme. **2** Daawit Kebroonintti ijoollee dhalche; isaanis: Inni hangafni Amnoonisa Ahifnoo'am Yizri'eelittiin deessee dha; **3** inni lammafaan Kili'aab ilma Abiigayiil isheen Naabaal namichi biyya Qarmeloos irraa du'e sun deessee dha; sadaffaan Abesaaloom ilma Ma'akaa kan intalli Talmaayi mooticha Geshuur sun deessee dha; **4** afuraffaan

Yoo'aab gara mootichaa dhaqee akkana jedhe; "Maali achi jiraatuutii. **4** Yoonaataan ilmi Saa'ol mucaa miilli gochuu kee ti? Kunoo Abneer gara kee dhufee ture. Ati isaa lachuu naafate tokko qaba ture. Yeroo oduun waa'ee Maalif isa geggeessite? Inni amma deemeera! **25** Ati Saa'olii fi Yoonaataan Yizri'eel irraa dhufetti inni nama Abneer ilma Neer ni beekta; inni si gowoomsee sochii keetii fi waan ati gochaa jirtu hunda basaaasudhaaf dhufee." **26** Yoo'aabis Daawit biraa ba'ee Abneer duubaan ergamoota erge; issaanis boolla bishaanii kan Siiraa jedhama ture. **5** Rekaabii fi Ba'anaan ilmaan Rimoon biraa isa deebisan. Daawit garuu waan kana hin beekne. namicha gosa Bi'eeroot ka'anii gara mana lish-Boosheti **27** Yeroo Abneer Kebroonitti deebi'ettis Yoo'aab waan qajeelean; yeroon isaan itti achi ga'anis guyyaa saafaa kophatti isa wajjin haasa'uun barbaade fakkeesee gara yeroo inni itti aara galfatu ture. **6** Isaanis akka nama karraatiisa baase. Achittis haalo dhiiga obboleessa qamadii barbaadutti kutaa manaa isa gara keessaatti isaa Asaaheel baasuuf garaa keessa isa waraane; innis ni ol seenanii garaa isaa waraan. Ergasiis Rekaabii fi du'e. **28** Ergasiis Daawit yommuu waan kana dhaga'etti obboleessiisa Ba'anaan miliqanii ba'an. **7** Isaanis utuu akkana jedhe; "Anii fi mootummaan koo baraaraan inni kutaa ciisicha keessa siree isaa irra rafee jiruu dhiiga Abneer ilma Neer irraa fuula Waqaqayyo durattiu obseenan. Erga garaa isaa waraananiisa aijeesanii qulqulluu dha. **29** Cubbuun dhiiga isaa mataa Yoo'aabii booddees mataa isaa irraa kutan. Mataa sanas fuudhanii fi mana abbaa isaa hundaa irra haa ga'ul! Namni madaa halkan guutuu daandii Arabbaa irra deemaa bulan. **8** malaa yaasu yookaan lamxii qabu yookaan namni uleetti rarra'ee deemu yookaan namni goraadeen aijeesamu yookaan namni waan nyaatu dhabu mana Yoo'aabii diina kee Saa'ol kan ilma namicha si aijeesuu barbaadu hin dhabamin." **30** Sababii inni lola Gibe'oone irratti sanaa. Har'a Waqaqayyo Saa'olii fi sanyii isaa illee gooftaa obboleessa isaanii Asaheelin aijeeseef Yoo'aabii fi koo mootichaaf haaloo baaseera" jedhaniin. **9** Daawit obboleessiisa Abiishayyi Abneerin aijeesan. **31** Daawitis immoo Rekaabii fi obboleessa isaa Ba'anaa, ilmaan Yoo'aabii fi namoota isa wajjin turan hundaan, "Uffata Rimoonii namicha gosa Bi'eeroottaa sanaan akkana jedhe; keessan tarasaasati uffata gaddaa uffadhaa; fuula Abneer "Dhugaa Waqaqayyo jiraataa isaa rakkina hunda jalaa na durattis boo'aa" jedhe. Daawit mootichis reeffa Abneer baase sanaa, **10** kunoo ani namicha waan oduu gaarii geggesse. **32** Isaanis Abneerin Kebroonitti awwaalan; naa fide se'ee, 'Saa'ol du'eera' jedhee natti hime sana mootichis awwaala Abneer irratti iyjee bo'e; namoonni qabee Siiqlaagitti aijeesera. Egaa wanni ani namicha hundinuu ni boo'an. **33** Mootichis faaruu gaddaa kana hundinuu amma illee ni boo'aniif. **35** Gara saafaattis namoonni hundi dhufanii akka inni waa nyaatuuf Daawitin kadhatan; inni garuu, "Yoo ani hamma biiftuun lixxutti buddeena yookaan waan biraa afaan kootiin qabe Waqaqayyo waan hamaa natti haa fidu; kana caalaa iyyuu natti haa fidu!" jedhee kakate. **36** Namoonni hundinuu waan kana arganii gammadan; dhugumaan wanni mootichi godhe hundi isaan gammachiise. **37** Kanaafuu gaafaa sana namoonni hundii fi Israa'el hundi akka aijefamuu Abneer ilma Neer keessatti mootichi qooda hin qabne beekan. **38** Mootichis namoota isaatiin akkana jedhe; "Isin akka guyyaa har'aa ilmi mootiiti fi namni guddaan tokko Israa'el keessaa kufe hin beeknee? **39** Ani mootii dibame ta'u illee har'a nama dadhabaa dha; ilmaan Zeruyaya kuneen natti jabaataniiru. Waqaqayyo nama waan hamaa hoijetuuf akkuma hammina hojji isaatii isaaaf haa kennu!"

4 lish-Booshet ilmi Saa'ol yommuu akka Abneer Kebroonitti aijefame dhaga'etti humni isaa ni bu'e; Israa'el hundis sodoaan guutame. **2** Yeroo sanatti lish-Booshet ilmi Saa'ol dura buutota garee duultotaa lama qaba ture. Inni tokko Ba'anaa, kaan immoo Rekaab jedhama ture; issaanis ilmaan Rimoon namicha Bi'eeroot kan gosa Beniyaam sanaa ti; Bi'eeroot kun akka kutaa Beniyaamittilakkaa'ama; **3** namoonni Bi'eeroot kuneen gara Gitayimitti baqatanii hamma har'aatti alagummaan

5 Gosoonni Israa'el hundi Kebroonitti Daawit bira dhufanii akkana jedhan; "Nu foonii fi dhiiga kee ti. **2** Duraan yeroo Saa'ol mootii keenya turetti, namni duula loltoota Israa'el hoogganu si'i ture. Waqaqayyo, 'situ saba koo Israa'elin tiksa; bulchaa isaanis ni taata' siin jedhee ture.' **3** Yommuu maanguddoonni Israa'el hundi Kebroonitti Daawit mooticha bira dhufanitti mootichi Kebroonitti fuula Waqaqayyo durattu isaan wajjin kakuu gale; issaanis Daawitin dibanii Israa'el irratti mootii isaa godhan. **4** Daawit yeroo mootii ta'etti umuriin isaa waggaasoddoma ture; innis waggaafurtama bulche. **5** Kebroon keessatti waggaafurtama bulche. **6** Keessatti waggaafurtama bulche. **7** Ta'us Daawit irattimootii ture; Yerusaalem keessatti immoo waggaafurtama bulche. **8** Daawit yeroo mootii ta'etti umuriin isaa godhan. **9** Daawit yeroo mootii ta'etti umuriin isaa godhan. **10** Kunoo mataa lish-Booshet garuu fuudhanii Kebroonitti awwaala Abneer biratti awwaalan.

ga'uf karaa bo'oo bisaaniitiin darbuu qaba" jedhe. fuula Waaqayyoo duratti gammadanii shuubbisaa turan. Sababiin isaan, "Jaamonnii fi naafonni" masaraa mootii 6 Yommuu isaan oobdii Naakoon bira ga'anitti waan hin seenan" jedhaniif kanuma. 9 Daawitis iddoj jirenya sangoonni gufatanifi Uzaan harka isaa hiixatee taabota isaa da'anno sana godhatee Magaalaa Daawit jedhee Waaqaa qabe. 7 Sababii hojji isaa kan ulfina hin qabneetiiif moggaaase. Inni Miilloodhaa jalqabee naannoo ishee dheekkamsi Waaqayyoo Uzaatti boba'e; kanaafuu Waaqni marsee ijaare. 10 Innis sababii Waaqayyo Waaqni isa rukute; innis achumatti taabota Waaqaa biratti Waan Hunda Danda'u isa wajjin tureef yeruma yeroon du'e. 8 Daawitis sababii Waaqayyo akka malee Uzaatti jabaachaa dhufe. 11 Yeroo kanati Hiiram mootiin dheekkameef ni aare; iddoon sun hamma har'aatti Xiroos ergamoto wajjin muka birbirsa, namoota muka soofanii fi warra dhaga soofan gara Daawit erge; isaanis Phereez Uzaa jedhamee waamama. 9 Daawitis gaafa Daawitiif masaraa jjaaran. 12 Daawitis akka Waaqayyo sana Waaqayyoon sodaatee, "Taabonni Waaqayyoo saba Israa'el irratti mootii godhee jabeesee isa dhaabee fi akka saba Israa'eliif jedhee mootummaa isaa guddiseef akkamitti gara koo dhufa?" jedhe. 10 Innis akka taabonni Waaqayyoo isa wajjin Magaalaa Daawit keessa jiraatifi fudhachuu hin barbaanne. Qooda kanaa gara ni beeke. 13 Daawitis erga Keerbonii ba'ee booddee mana Oobeed Edoom namicha Gitii sanaatti geesse. 11 saajjatoowwanii fi niitota biraa Yerusaalem keessatti Taabonni Waaqayyoos ja'sadii mana namicha Gitii kan fuudhe; ilmaanii fi intallan dabalataa dhalataniif. 14 Oobeed Edoom jedhamu sanaa ture; Waaqayyos isaa fi Maqaan ijoollee isaa kanneen achitti isaf dhalataniis warra mana isaa jiraatan hunda ni eebbise. 12 Yeroo Shamuu'aa, Shobaab, Naataan, Solomoon, 15 Yibehaar, kanatti, "Waaqayyo sababii taabota Waaqatiif jedhee Eliishuuwa, Nefeg, Yaafiyaa, 16 Eliishaamaa, Eliyaadaa warra mana Oobeed Edoom jiraataniif fi waan inni qabu fi Eliiphelexi jedhamu. 17 Filisxeemonni yommuu akka hunda ni eebbise" jedhanii Daawit Mootichatti himan. Daawit dibamee Israa'el irratti mootii ta'e dhaga'anitti, Kanaafuu Daawit gad bu'ee taabota Waaqaa sana mana humna guutuudhaan isa barbaacha ol ba'an; Daawit Abiidaaraatiif gammachuudhaan gara Magaalaa Daawititti garuu waan kana dhaga'ee gara da'anno jabaatti fide. 13 Innis akkuma namoonni taabota Waaqayyoo gad bu'e. 18 Yeroo kanatti Filisxeemonni dhufanii baatan sun tarkaanfi ja'sachi hijiqaniin sangaa tokkoo fi Sulula Refaayim keessa affaca'an; 19 kanaafuu Daawit, jabbii cooma tokko aarsaa dhi'esee. 14 Daawitis Dirata "Ani ba'ee Filisxeemota dha'uu? Ati dabarsitee harka quincee talbaa irraa hojjetame uffatee qondaaltota isaa kootti isaan kennita?" jedhee Waaqayyoon gaafate. wajjin fuula Waaqayyoo duratti humna isaa guutuun Waaqayyos, "Ba'i; ani dhugumaan Filisxeemota dabarsee shuubbisa ture; 15 innii fi Israa'el hundi "hoo" jechaa harka keetti nan kennita?" jedhee deebiseef. 20 sagalee malakataatiin taabota Waaqayyoo fidan. 16 Yeroo Kanaafuu Daawit gara Ba'aal Pheraaziim dhaqe; achittis taabonni Waaqayyoo Magaalaa Daawit seenuttu Miikaal isaan mo'ate. Innis, "Akkuma bishaan mana isaa cabsee intalli Saa'ol foddaa keessaan ilaala turte. Isheenis yaa'u sana Waaqayyo fuula koo duratti diinota koo cabsee akka Daawit Mootichi fuula Waaqayyoo duratti utaalee ba'eera" jedhe. Kanaafuu iddoon sun Ba'aal Pheraaziim shuubbisu yommuu argitetti garaa ishee keessatti isa jedhamee waamame. 21 Filisxeemonni waaqota isaanii tuffatte. 17 Isaanis taabota Waaqayyoo fidanii dukaana tolfaamoo achitti dhiisani baqatan; Daawitiif fi namoonni Daawit dhaabeef keessa ni kaa'an; Daawitis aarsaa isaa immoo isaan fuudhanii deeman. 22 Filisxeemonni gubamuu fi aarsaa nagaa fuula Waaqayyoo duratti amma illee dhufanii Sulula Refaayim keessa affaca'an; 23 kanaafuu Daawit Waaqayyoon gaafate; Waaqayyos dhi'esee booddee maqaa Waaqayyoo Waan Hunda akkana jedheen; "Kallattiidhaan itti hin ba'in; garuu duubaani isaan marsiitii muka qilxuu duratti isaan Danda'uutii namoota ni eebbise. 19 Ergasisi inni tokkoo waraani. 24 Akkuma fiixee muka qilxuu irraan sagalee tokko, gumaa foonii tokko tokkoo fi bixxillee ija wayinii duulaa dhageesseen dafitii ba'; Waaqayyo loltoota Filisxeem dha'uudhaaf si dura ba'eera jechuudhaati." tokko tokko ni kenne. Namoonni hundinuu gara mana 25 Kanaafuu Daawit akkuma Waaqayyo isaa ajaje sana mana isaanii deeman. 20 Yommuu Daawit maatti ofii isaa Gibe'on jalqabee hamma Geeziritti Filisxeemota dha'e. eebbisuu deebi'ettis Miikaal intalli Saa'ol isaa simachuuf baatee, "Har'a mootiin Israa'el akka nama gatii hin qabne tokkootti fuula xomboreewwan hojjetoota isaa duratti qullaa argamuun isaa ulfina ta'eeti mool!" jette.

6 Daawit ammas namoota Israa'el keessa filataman kuma soddoma walitti qabate. 2 Innii fi namoonni isaa wajjin turan hundi taabota Waaqaa kan Maqaa, maqaa Waaqayyoo Waan Hunda Danda'uun kan taabota gubbaa, kiirubeelii teessoo irra jiran gidduu jiru sanaatiin waamamu sana achii fiduuf gara Ba'alaa ishee Yihuudaa keessaa sanaa ni dhaqan. 3 Isaanis taabota Waaqaa gaarii haaraa irra ka'anii mana Abiinaadaabii kan gaara irra jiru sanaa baasanii fidan. Ilmaan Abiinaadaabii, Uzaa fi Ahiiyoon gaarii haaraa sana oofaa turan; 4 taabonni Waaqaaas gaarii irra ka'amee Ahiiyoon dura dura deema ture. 5 Daawitiif fi Israa'el hundinuu humna isaanii guutuudhaan faarfannaadhaan, masiinqoodhaan, baganaadhaan, dibbeedhaan, bilbilaa, Kililleedhaanis 7 Mootichi erga masaraa isaa keessa jiraachuu jalqabees Waaqayyo diinota isaa kanneen naannoo isaa jiran hunda jalaa isa boqochiisee booddee,

2 Naataan ijoollee hin argatin duute.

raajichaan, "Ani kunoo mana birbirsaan jaaaram keessaa jiraadha; taabonni Waaqaa garuu dinkaana keessa jiraata" jedhe. **3** Naataan immoo mootichaan, "Waaqayyo si wajjin jiraatii waan garaa keetti yaadde kam iyyuu godhi" jedhe. **4** Halkan sana garuu dubbiin Waaqayyo akkana jedhee gara Naataan dhufe: **5** "Dhaqittii akkana jedhii garbicha koo Daawititti himi; 'Waaqayyo akkana jedha: Kan mana ani keessa jiraadhu naaf ijaaru si'iif' **6** Ammaan gaafan Israa'eloota Gibxii baasee jalqabeen hamma har'aatti mana keessa hin jiraanne. Ani iddooy jireenya koo dukaanaa godhadhee iddooy tokkoogara iddooy biraan naannaa'an ture. **7** Ani iddooy Israa'eloota hunda wajjin naannaa'an ture kamitti iyyuu bulchitoota akka isaan saba koo Israa'elin eeganifi ajaje keessaa nama tokkooy iyyuu, "Isin maaliif mana birbirsaan naaf hin ijaarre?" jedhee beekaa? **8** "Egaa amma akkana jedhii garbicha koo Daawititti himi; 'Waaqayyoon Waan Hunda Danda'u akkana jedha: Ani akka ati bulchaa saba koo Israa'el taatuuf lafa tikaati fi bushayee faana deemuu keessaa si fudhadhe. **9** Ani lafa ati dhaqxee hundatti si wajjinin ture; diinota kee hundas fuula kee duraa balleesseera. Ammas ani maqaan kee akkuma maqaan namoota addunyaa irratti akka malee gurguddaa ta'anii guddaa nan godha. **10** Ani akka isaan mana ofii isaanii qabaatanii fi si'achi hin raafameenf sabo koo Israa'elilif lafa kennee isaan nan dhaaba. Namoonni hamoon akka jalqabbati godhan sana deebi'anii isaan hin cunqursan; **11** isaan si'achi waan gaafa ani saba koo Israa'el irratti abbootii murtii muudee as godhan sana illee hin godhan. Ani diinota kee hunda jalaas sin boqochiisa. "Akka Waaqayyo mataan isaa mana siif ijaaru Waaqayyo sittin hima; **12** yommuu barri jireenya keetti dhumeey ati abbootii kee wajjin boqottutti ani akka inni iddooy kee bu'uuf sanyii kee kan gudeeda keetti ba'u nan kaasa; mootummaa isaa illee jabeessee nan dhaaba. **13** Kan maqaan kootiif mana ijaaru isa; anis teessoo mootummaa isaa bara bareaan jabeessee nan dhaaba. **14** Ani isaaaf abbaan ta'a; innis ilma naa ta'a. Yommuu inni balleessaa hojjetuttiis ulee namootaatiin isaa nan adaba; alangee ilmaan namaa ittiin garafamaniinis nan garafa. **15** Jaalall koo garuu akka jaalala ani Saao'l isaa anii fuula kee duraa balleesse sana irraa fudhadhe isaa irraa hin fudhatamu. **16** Mannii fi mootummaan kee bara bareaan fuula koo dura ni jiraata; teessoo kees bara bareaan jabaatee ni dhaabataa." **17** Naataanis dubbiib mul'ata kanaa hunda Daawititti hime. **18** Ergasiis Daawit mootichi ol seenee fuula Waaqayyo dura taa'ee akkana jedhe: "Yaa Waaqayyo Gooftaa, kan ati asiin na geesse ani eenyu? Maatiin koos maali? **19** Yaa Waaqayyo Gooftaa, akka waan wanni kun fuula kee duratti ga'a hin ta'iniitti ati waa'ee mana garbicha keetti kan fuul duratti ta'us dubbatte. Yaa Waaqayyo Gooftaa, edaa walitti dhufeenyi ati namoota wajjin qabdu kanaa? **20** "Daawit kana caalaa maal jechuu danda'a? Yaa Waaqayyo Gooftaa, ati garbicha kee ni beektaati. **21** Ati sababii dubbiif keetitii fi akkuma fedhii keetitii waan guddaa kana hojjetee akka garbicha kee beeku goote. **22** "Yaa Waaqayyo Gooftaa, ati akkam guddaa dha! Kan akka keetti tokko iyyuu hin jiru; akka nu gurruma keenyan dhageenyetti si malee Waaqni biraan hin jiru. **23** Sabni akka saba kee Israa'el, kan Waaqni akka inni saba isaa ta'uuf maqaa ofii isaa dhaabbachuuuf jedhee issa furuuf saboota ormaatii fi waaqota isaanii illee fuula isaa duraa ari'uudhaan dinqiiwwan gurguddaa fi sodaachisaa argisiisuudhaan ba'ee biyya Gibxii furee baase kan biraa lafa irraa kamii dha? **24** Ati saba kee Israa'elin kan ofii keetii gootee bara bareaan dhaabdeerta; jedha: Kan mana ani keessa jiraadhu naaf ijaaru si'iif' **6** yaa Waaqayyo ati Waaqa isaanii taateerta. **25** "Ammas yaa Waaqayyo, yaa Waaqi, ati waadaa garbicha keetti fi mana isaatiff galte sana bara bareaan eegi. Kanas akkuma waadaa galte sana raawwadhu; **26** kunis akka maqaan kee bara bareaan guddaa ta'uuf. Kana irratti namoonni, 'Waaqayyoon Waan Hunda Danda'u Israa'el irratti Waaqa!' ni jedhu. Manni garbicha kee Daawitis fuula kee duratti jabaatee ni dhaabata. **27** "Yaa Waaqayyo Waan Hunda Dandeessu, Waaqa Israa'el ati, 'Ani mana siif nan ijaara' jettee garbicha keetti waan kana mul'ifteerta; kanaafuu garbichi kee kadhanna kana sitti dhi'eessuuf ija jabina argateera. **28** Yaa Waaqayyo Gooftaa, ati Waaqa! Dubbiin kee amanamaa dha; atis waan gaarii kana garbicha keetiff waadaa galteerta. **29** Akka manni isaa bara bareaan jabaattee fuula kee dura dhaabatuuf ammas mana garbicha keetii eebbisuun fedhii kee haa ta'u; yaa Waaqayyo Gooftaa, ati dubbatteertaati; eeba keetiin manni garbicha keetii bara bareaan ni eebbfama."

8 Ergasiis Daawit Filisxeemota mo'atee of jala isaan galfate; magaalaa Meeteg Amaa jedhamtus harka Filisxeemotaati baasee fudhate. **2** Daawit Mo'aabotaa ni mo'ate. Lafa irra tarree ciibsees funyoon isaan safare. Kanneen tarree galan keessaa funyoo lama lama safaree ajeese; kanneen funyoo tokko tokko safare immoo akka isaan jiraatan eeyyameef. Kanaafuu Mo'aabonni Daawit jalatti bulanii gibira fidaniif. **3** Kana irrattis Daawit yeroo Laga Efraaxiis bira yaadannoo ofii deebisee dhaabbachuu dhaqetti mooticha Zoobaa, Hadaadezer ilma Rehoo mo'ate. **4** Daawitis gaariiwan waraanaa isaa kuma tokko, abbooti fardaa kuma torbaa fi loltoota lafoof kuma digdama isa irraa fudhate. Innis fardeen gaariiwanii dhibba tokko qofa hambisee kanneen hafan hunda mogolee kukkute. **5** Yeroo warri Sooriyya kanneen Damaasqoo jiraatan Hadaadezer mooticha Zoobaa gargaaruuf dhufanittis Daawit isaan keessaa nama kuma digdamii lama fixe. **6** Ergasiis kutaa bulchiinsa Damaasqoo kan biyya Sooriyya keessa qubata loltootaa dhaabbate. Warri Sooriyya isaa jalatti bulanii gibira fidaniif. Waaqayyo Daawitiif lafa inni dhaqe hundatti moo'icha kenne. **7** Daawitis gaachana warqee kan ajajjoonni loltoota Hadaadezer qabatan fudhatee gara Yerusalem fide. **8** Daawit Mootichi magaalawwan Hadaadezer jechuuni Bexaati fi Beeroottaa keessaa sibiila naasii akka malee baay'ee fudhate. **9** Too'in moottiin Hamaati yommuu akka Daawit guutummaa loltoota Hadaadezer mo'ate dhaga'etti, **10** akka inni sababii mo'annaa Daawit Mootichi Too'in wal lolaa ture sun waraana keessatti Hadaadezer irratti argateetiif harka isa fuudhee dhaamsa gammachuu isaaaf dabarsuuf ilma ofii isaa Yooraamin gara isaatti erge. Yooraamis kennawwan meetii irraa, warqee

fi naasii irraa hoijetaman fide. **11** Daawit Mootichis hundi hoijettoota Mefiiboochtee turan. **13** Mefiiboochetsi akkuma meetii fi warqee saboota biraan kanneen of sababii yeroo hunda maaddii mootii irraa nyaachaa jala galfatu hunda irraa booji'ee ture godhe sana mi'ootta kanneen illee Waaqayyoof addaan baase. **12** Warri inni of jala galfates Edoom, Mo'aab, Amnoonota, Filisxeemotaa fi Amaleq turan. Boojuu Hadaadezer ilma Rehoob mooticha Zoobaan irraa booji'ees akkasuma addaan baase. **13** Daawitis erga Sulula Soogiddaa keessatti Edoomota kuma kudha saddeet fixee deebi'ee booddee beekamaa ta'e. **14** Innis guutummaa Edoom keessa qubata loltootaa dhaabbate; Edoomonni hundunnaa Daawitiif ni garbooman. Waaqayyos lafa inni dhaqe hundatti Daawitiif mo'annaa ni kenne. **15** Daawit guutummaa Israa'el irratti mootii ta'e saba isaa hundaa murtii qajeelaa fi qajeelummaadhaan hoijete. **16** Yoo'aab ilmi Zeruyyaa hoogganaa loltootaa ture; Yehooshafaax ilmi Ahiiluud immoo galmeessaa ture. **17** Akkasumas Zaadoq ilmi Ahiixuibii fi Abiimelek ilmi Abiyaataar luboota turan; Seraayaan immoo barreessaa ture. **18** Benaayaa ilmi Yehooyaadaa hoogganaa Kereetotaa fi Pheletotaa ture; ilmaan Daawit immoo luboota turan.

9 Daawitis, "Akka ani Yoonaataaniif jedhee arjummaa isaaaf godhu namni maatii Saa'ol keessaa hafe amma jiraa?" jedhee gaafate. **2** Yeroo sanatti namicha Ziibaa jedhamu tajaajilaa mana Saa'ol tokkotu ture. Innis akka fuula Daawit duratti dhi'aatuuf waamame; mootichis, "Ati Ziibaadhaa?" jedheen. Innis, "Eeyyee, ana garbicha kee ti" jedhe. **3** Mootichis, "Akka ani arjummaa Waqaasa isaaaf godhuuf namni maatii Saa'ol keessaa hafe tokko iyyuu hin jiruu?" jedhee gaafate. Ziibaa, "Ilmi Yoonaataan tokko jira; milli isaa lachuuus naafa" jedhee mootichaaf deebise. **4** Mootichis, "Inni eessa jira?" jedhee gaafate. Ziibaan deebisee, "Inni iddo Lodebaar jedhamu mana Maakiir ilma Amii'eel jira" jedhe. **5** Kanaafuu Daawit mootichi nama ergee Lodebaar mana Maakiir ilma Amii'eeliitti isaa fichisiise. **6** Mefiiboochetsi ilmi Yoonaataan, ilmi Saa'ol yeroo Daawit bira dhufetti ulfina isaaaf kennuuf gad jedhe sagadeef. Daawit immoo, "Mefiiboochtee!" jedheen. Innis, "Garbichi kee kunoo ti" jedhee deebiseef. **7** Daawitis, "Ani abbaa kee Yoonaataaniif jedhee arjummaa siifin godhaatiin hin sodaatin. Ani lafa akaakayyuu keetii, lafa Saa'ol hunda siifin deebisa; atis yeroo hunda maaddii koo irraa nyaatta" jedheen. **8** Mefiiboochetsi harka fuudhee, "Ana garbicha kee nama akka saree du'eetti ilaalamuuwaan kana gochuun kee maalif?" jedheen. **9** Mootichis Ziibaa garbicha Saa'ol offiti waameeakkana jedheen; "Ani ilma ilma gooftaa keetiittif, waan kan Saa'oli fi kan maatii isaa ta'e hunda kennera. **10** Ati, Ilmaan keetii fi tajaajiltuumiin kee akka ilmi ilma gooftaa keetii waan nyaatu argatuuf lafa isaaaf qotuu qabdu. Mefiiboochetsi ilmi ilma gooftaa keetiis yeroo hunda maaddii koo irraa nyaata." Ziibaan ilmaan kudha shanii fi tajaajiltoota digdama qaba ture. **11** Ziibaanis mootichaan, "Ani garbichi kee waan gooftaan koo mootichi akka ani hoijedhuuf na ajuu hunda nan godha" jedhe. Kanaafuu Mefiiboochetsi akkuma ilmaan mootii keessaa nama tokkootti maaddii Daawit irraa nyaata ture. **12** Mefiiboochetsi ilmi dargaggeessa Miikaa jedhamu tokko qaba ture; warri mana Ziibaa jiraatan hundi hoijettoota Mefiiboochtee turan. **13** Mefiiboochetsi Haanuunis iddo isaa bu'ee mootii ta'e. **2** Daawitis, "Akkuma abbaan isaa naa arjoome sana anis Haanuun ilma Naahaashiif nan arjooma" jedhee yaade. Kanaafuu Daawit gadda waa'ee abbaa isaaatiif itti dhaga'ame isaa ibsuu Haanuunitti ergamootaa ni erge. Yommuu namoonni Daawit gara biyya Amnoonota dhaqanitti, **3** qondaaltonni Amnoonota Haanuun gooftaa isaaantiin, "Ati sababii Daawit akka isaan dhaamsa gaddaa sitti himaniif namoota sitti ergeef inni waan abbaa keetiif ulfina kenne seetaa? Daawit akka isaan magaalattii qoratanii, basaaanii fi qabatanii gara kee isaan erge mitii?" jedhan. **4** Kanaafuu Haanuun namoota Daawit sana qaqqabee tokkoo tokkoo isaanii irraa hareeda gama tokkoo haadee wayyaa isaanii illee teessuma irratti cicciree of irraa isaan erge. **5** Daawit yommuu wanni kun isatti himametti sababii isaan akka malee qaana'aniif namoota sanatti ergamootaa erge. Mootichis, "Isin hamma areedni keessan isinii guddattuti Yerikoo turaatii ergasii deebi'aa kottaa" jedheen. **6** Amnoononi yommuu akka Daawit isaan xireeffate hubatanitti, Beet Rehoobii fi Suubaadhaa loltoota lafoo kan Sooriyaa kuma digdama, mootii Ma'akaa namoota kuma tokko wajjin akkasumas Xoob irraa namoota kuma kudha lama qaxaratan. **7** Daawit yommuu waan kana dhaga'etti Yoo'aabii fi guutummaa loltootaa ni erge. **8** Amnoononi immoo ba'anii karra magaalaa sanaa irratti waraanaaf hiriiran; namoonni Sooriyaa warri Suubaaf fi Rehoob, akkasumas namoonni Xoobiitii fi Ma'akaa immoo kophaa isaanii dirree irra turan. **9** Yoo'aabis akka fuula isaa duraa fi dugga isaa duubaan waraanni jiru ni arge; kanaafuu loltoota Israa'el keessaa namoota bebeekamoo filatee adda loltooni Sooriyaa jiranitti bobbaase. **10** Namoota hafan immoo ajaja obboleessa isaa Abiishaayi jalatti hiriise Amoonottaa isaan duulchise. **11** Yoo'aabis akkana jedhe; "Yoo warri Sooriyaa natti jabaatan ati dhuftee na gargaarta; yoo Amnoononi sitti jabaatan immoo ani dhufee sin gargaara. **12** Jabaadhu; saba keenyaa fi magaalaawwan Waaqa keenyatiif garaa kutannaadhaan haa lollu. Waaqayyos waan fuula isaa duratti gaarii ta'e ni godha." **13** Ergasii Yoo'aabii fi loltooni isaa wajjin turan warra Sooriyaa waraanuu fuul duratti ni qajeelan; jarris fuula isaa duraa baqatan. **14** Amnoononi yommuu akka namoonni Sooriyaa baqatan organitti isaanis Abiishaayi duraa baqatanii magaalaa seenan. Akkasiin Yoo'aab Amnoonota waraanuu dhiisee Yerusaalemitti deebi'e. **15** Namoonni Sooriyaa yommuu akka Israa'eloonni isaan mo'atan organitti lammata walitti qabaman. **16** Hadaadezeris ergamootaa ergee namoota Sooriyaa kanneen Laga Efraaxiisitiin gamaa fichisiise; isaanis hoogganummaa ajajaa waraanaa Hadaadezer kan Shoobak jedhamuun gara Heelaam deeman. **17** Daawitis yommuu wanni kun isatti himametti, Israa'eloota hunda walitti qabatee Yordaanos ce'ee Heelaam dhaqe. Warri Sooriyaa

waraanaaf Daawititti hiriiranii isa lolan. **18** Isaan loltoota Daawit keessaan namoonni tokko tokko du'an; garuu Israa'eloota duraa baqatan; Daawitis namoota Uuriyaan namichi gosa Heet sunis ni ajjeefame. **18** gaarii waraanaa oofan dhingga torbaa fi loltoota lafoo kuma afurtama fixe. Ajajaa loltoota isaanii Shoobak illee madeesse; innis achumatti du'e. **19** Mootonni Hadaadezerin tajaajilila turan hundi yommuu akka Israa'elootaan mo'ataman arganifti, Israa'eloota wajjin nagaa uumanii isa jalatti bulan. Kanaafuu namoonni Sooriyya ergasii Amoonota gargaaruu sodaatan.

11 Birraa keessa yeroo mootonni waraanaaf ba'anitti, Daawit tajaajiltoota isaatii fi loltoota Israa'el hunda wajjin Yoo'aabin erge. Isaanis Amoonota barbadeessanii magaalaa Rabbaa jedhamtu marsan. Daawit garuu Yerusaalemitti hafe. **2** Gaaf tokko galgala Daawit siree isaa irraa ka'ee bantii masaraa mootummaa irra asii fi achi deddeeb'i'aa ture. Innis bantii gubbaa dhaabatee dubartii dhagna ishee dhiqattu tokko arge. Dubartiin sun baay'ee bareedduu turtur; **3** Daawitis waa'ee ishee beekuuu nama itti erge. Namichi sunis, "Isheen Batisheeba intala Eli'aam, niittii Uuriyya namicha gosa Heet sanaatii mitii?" jedhe. **4** Daawitis nama itti ergee ishee fichtisiise. Isheenis gara isaa dhufute; innis ishee wajjin ciise. Isheen xuraa'ummaa ishee irraa qulqulloofee turtur. Ergasii gara mana isheetti deeblee. **5** Dubartiin sun ulfoofee, "Ani ulfa'a'era" jettee Daawititti ergaa ergite. **6** Kanaafuu Daawit, "Uuriyya namicha gosa Heet sana naa ergi" jedhee Yoo'aabitti dhaamsa erge. Yoo'aabis gara Daawititti isa erge. **7** Daawitis yommuu Uuriyaan gara isaa dhufetti waa'ee Yoo'aab, waa'ee loltootaati fi haala waraanni keessa jiru isa gaafate. **8** Ergasii immoo Daawit Uuriyaan, "Gara mana keetiitti gad bu'iittii miilla kee dhiqadhu" jedhe. Kanaafuu Uuriyaan masaraa mootitii ba'ee deeme; kennaan mootichaas isa faana ergame. **9** Uuriyaan garuu tajaajiltoota gooftaa isaa hunda wajjin karra masaraa mootii duraa ciise malee gara mana ofii isattii gad hin buune. **10** Daawitis yommuu akka Uuriyaan gara mana isaa hin deemin itti himametti, "Ati reefuu karaadhaa dhufute mitii? Maalif gara mana keetii hin deemene?" jedhee isa gaafate. **11** Uuriyaan immoo Daawititti, "Taabonnii fi Israa'el, Yihuudaaanis dinkaana keessa jiru; gooftaan koo Yoo'aabii fi namoonni gooftaa koo dirree irra bulu. Egaa ani akkamitti nyaachuu fi dhuguuf, niittii koo wajjinis rafuuuf jedhee gara mana koo deema? Du'a kee ti; ani waan akkasii hin godhu!" **12** Daawit, "Ati har'as as buliitti ani bor sin geggeessaa" jedheen. Kanaafuu Uuriyaan gaafa sanaa fi guyyaa itti aanu Yerusaalem keessa ture. **13** Daawitis isa affeere; innis fuula isaa duratti nyaatee dhuge; Daawitis isa macheesse. Uuriyaan garuu halkan sana afata isaa irra tajaajiltoota gooftaa isaa gidduu ciisuuf gad ba'e malee gara mana ofii isaa hin deemne. **14** Daawitis lafti bariinaan xalayaa barreessee harkuma Uuriyaatiin Yoo'aabitti erge. **15** Xalayicha keessattis, "Iddoo waraanni itti cimetti Uuriyya ramadi. Akka inni achitti dha'amee du'uufis isa dhiisa duubatti deebi'aa" jedhee barreesse. **16** Kanaafuu Yoo'aab utuu

loltoota Daawit keessa namoonni tokko tokko du'an; Yoo'aabis guutummaa oduu waa'ee lola sanaa Daawitif erge. **19** Akkana jedhees ergamaa sana ajaje; "Yommuu ati waa'ee waraana kanaa mootichatti himtee fixxutti, **20** aariin mootichaas ni boba'a; innis akkana jedhee si gaafachuu danda'a; 'Isin maalif loluuf akkas magaalaa sanatti dhi'aattan? Isin akka isaan dallaa irraa xiyya isiniti darbatan hin beeknee? **21** Eenyutu Abiimelek ilma Yirubeshet sana ajjeese? Dubartiin tokko dallaa irraa majji dhagaa daakuu itti gad dhifte Tebeesitti isaa hin ajjeefnee? Isin maalif akkas dallaa sanatti dhi'aattan?" Yoo inni waan kana si gaafate, 'Tajaajilaan kee Uuriyaan namichi gosa Heet sunis du'eera' jedhii itti himi." **22** Ergamaan sunis ka'ee deemeey yommuu achi ga'etti waan Yoo'aab akka inni itti himu isaa ajaje hunda Daawititti hime. **23** Ergamaan sun Daawititiin akkana jedhe; "Namoonni nutti jabaatanii dirreetti gad nutti ba'an; nus ariinnee gara karra magaalattiitii isaan deebifne. **24** Ergasii warri xiyya darbatan dallaa irraa tajaajiltoota keetti darbatan; namoonni mootii tokko tokkos ni du'an. Tajaajilaan kee Uuriyaan namichi Heet sunis ni du'e." **25** Daawitis ergamaa sanaan, "Egaa akkana jedhii Yoo'aabitti himi; 'Wanni kuu abdii si hin kutachiisin; goraadeen yeroo tokko isa tokko, yeroo kaan immoo kan biraa nyaata. Cimsii magaalattiitii dha'iittii balleessi.' Waan kanas Yoo'aabin jajjabeessuuf jedhi" jedhe. **26** Niittii Uuriyya yommuu akka dhirsii ishee du'e dhageessetti ni boosseef. **27** Erga yeroon boo'ichaa darbee booddee Daawit mana ofii isattii ishee fudhate; isheenis niittii isaa taatee ilma deesseeef. Garuu wanni Daawit hojjete sun Waaqayyo hin gammachiisne.

12 Waaqayyos Naataanin gara Daawititti erge. Innis gara Daawit dhufee akkana jedhe; "Namoota lamatu magaalaa tokko keessa jiraata ture; inni tokko soressa, kaan immoo hiyyeessa ture. **2** Namichi soressi sun hoolotaa fi loon akka malee baay'ee qaba ture; **3** namichi hiyyeessi sun garuu goromtii hoolaa kan bitate xinnoo tokko malee homaa hin qabu ture; innis goromtii hoolaa sana ni kunuunse; hoolaan sunis isaa fi joollee isaa biratti guddatte. Isheen nyaata isaa irraa nyaachaa, dhugattii isaa irraa dhugaa, bobaa isaa jala ciisa ture. Goromtii hoolaa kun isaaaf akkuma intala isaa ture. **4** "Gaaf tokko keessummaan tokko mana namicha soressa sanaa dhufe; namichi soressi sunis hoolota yookaan loon ofii isaa keessaa tokko fuudhee keessummaaf nyaata qopheessuu mararsiifate. Qooda kanaa ilmoo hoolaa namicha hiyyeessa sanaa fuudhee keessummaa mana isaa dhufe sanaaf qopheesse." **5** Daawitis namicha sanatti akka malee aaree Naataanii akkana jedhe; "Dhugaa Waaqayyo jiraataa, namichi waan kana godhe sun du'uu qaba! **6** Namichi sun qooda hoolaa sanaa harka afur baasuu qaba; inni gara laafina malee waan kana godheeraati." **7** Naataanis Daawititiin akkana jedhe; "Namichi sun sumaa! Waaqayyo Waaqni Israa'el akkana Saa'ol jalaasi si baaseera. **8** Ani mana gooftaa keetii jiran beeketti Uuriyya ramade. **17** Yommuu namoonni siif kenneera; niitota gooftaa keetii illee bobaa keetti magaalaa sanaa itti gad ba'anii Yoo'aabin lolanitti, siif kenneera. Ani mana Israa'elii fi mana Yihuudaa

siif kenneera. Utuu kunneen hundi sitti xinnaatanii silaa kana caalaa iyyuu siifin kenna ture. **9** Ati maaliif waan ija isaa duratti hamaa ta'e hojjechuudhaan dubbi Waaqayyo tuffatte? Ati Uuriyaa namicha Heet sana goraadeen ajjeeftee niittii isaa fudhatteerta. Ati goraadee Amoonataatiisa ajeefte. **10** Kanaafuu amma sababii ati na tuffattee niittii Uuriyaa namicha Heet sana ofii keetiif fudhatteef goraadeen mana kee irraa hin fagaatu.' **11** "Waaqayyo akkana jedha: 'Kunoo, ani manuma kee keessaa waan hamaa sitti nan kaasa; utuma iji kee arguu niitota kee fudhhee fira sitti aaniuf nan kenna; innis guyyuma saafaadhaan isaan wajjin ni ciisa. **12** Ati dhoksaatti akkas goote; ani garuu Israa'eloota hunda duratti guyyuma saafaadhaan waan kana nan godha.'"

13 Kana irratti Daawit Naataaniin, "Ani Waaqayotti cubbuu hojjedheera" jedhe. Naataan immoo deebisee akkana jedhe; "Waaqayyo cubbuu kee sirraa haqera; atis hin duutu. **14** Ta'u sababii ati waan kana gochuudhaan Waaqayyo tuffatteef daa'imni siif dhalate sun ni du'a."

15 Erga Naataan gara mana ofii isaa deemee booddee Waaqayyo daa'ima niitiin Uuriyaa Daawitiif deesse ni dha'e; mucichis ni dhibame. **16** Daawitis daa'ima sanaaf Waaqa kadhate. Innis soomee mana isaatti galee halkan hunda lafa rafaa ture. **17** Maanguddoorni mana isas lafaa isa kaasuuf isa bira dhadhaabatan; inni garuu ni dide; isaan wajjinis homaa hin nyaanne. **18** Daa'imni sunis guyyaa torbaffaatti ni du'e. Tajaajiltoonni Daawit akka daa'imni sun du'e isatti himuu sodaatan; isaan, "Nu yeroo daa'imni sun lubbuun jirutti Daawittii dubbannee ture; inni garuu nu dhaga'uun dide. Amma akkamiin daa'imni sun du'eera jennee itti himna? Yoo nu itti himne inni of miidha ta'a" jedhanii yaadanii turaniitii. **19** Daawit akka tajaajiltoonni isaa walitti asaasaa jiran hubatee daa'imni sun du'uun isaa beeke. Innis, "Mucichi ni du'e?" jedhee gaafate. Isaanis, "Eeyyee du'eera" jedhanii deebisan. **20** Daawitis lafaa ka'e. Erga dhagna isaa dhiqatee dibatee booddees uffata isaa geeddaratee mana Waaqayyo seenee waaqeffate. Ergasiim immoo gara mana ofii isaatti galee nyaata gaafannaan dhi'eessaniif; innis ni nyaate. **21** Tajaajiltoonni isas, "Ati maaliif akkana goota? Yeroo mucichi lubbuun jirutti ni soomte; ni boosse. Amma garuu mucichi du'eera; ati immoo kaataa nyaattal!" jedhanii isaa gaafatan. **22** Innis akkana jedhee deebise; "Ani yeroo mucichi lubbuun turetti nan soome; nan boo'es. Ani, 'Eenyutu beeke? Waaqayyo garaa naa laafee mucichi ni fayya' jedhee yaadeen ture. **23** Amma garuu inni du'eera; yoos ani maaliifin sooma? Ani isaa deebisuun nan danda'a? Anatu gara isaa dhaqa malee inni gara koo hin dhufu!" **24** Ergasiis Daawit niittii isaa Batisheebaa ni jajjabeesse; dhaqees ishee wajjin ciise. Isheenilma deesseef; maqaa isaaas Soloomoon jedhanii moggaasan. Waaqayyo isaa ni jaallate; **25** Waaqayyo waan isaa jaallateef akka inni Yidiidiyyaa jedhamee waamamuuf karaa Naataan raajichaatiin dubbi erge. **26** Yeroo sanattis Yoo'aab magaalaa Amoonata kan Rabbaa jedhamu waraaanee da'anno masaraa mootummaa qabate. **27** Yoo'aabis akkana jedhee Daawittii ergamoota erge; "Ani magaalaa Rabbaa waraaanee madda bishaan ishee qabadheera. **28** Egaa ati loltoota hafan walitti qabahduutti magaalattii marsii qabadhu. Yoo kanaa achii ani magaalattii nan fudhadha; isheenis maqaa kootiin moggaafamti." **29** Kanaafuu Daawit loltoota hunda walitti qabatee dhaqee Rabbaa waraaanee qabate. **30** Daawitis matalaa mootii isaanii irraa gonfoo fudhate; Gonfichis matalaa Daawit irraa kaa'ame. Gonfoon sun hamma warqeet taalaantii tokko ulfaatee dhagaawwan gati jabbeeyiis of irraa qaba ture. Daawitis magaalaa sana keessaa boojuu akka malee baay' ee fudhatee **31** namoota achi keessa turanis gad yaasee akka isaan magaa ziidhaan, gasoo sibiliatii fi qottoodhaan hojji hojjetan godhe; suphees isaan dhoofsise. Daawit magalaawwan Amoonata hunda keessattis akkasuma godhe. Ergasiis Daawitii fi loltoonni isaa hundinuu Yerusaalemitti ni deebi'an.

13 Yeroo tokko Amnoon ilmi Daawit Taamaarin jaallate; isheen akka malee bareedduu, obboleettii Abesaloolum ilma Daawit sanaa turte. **2** Amnoon sababii jaalala obboleettii isaa Taamaariitif akka malee dhiphatee dhibame; sababii isheen durba turtree Amnoon waan waanumma tokko illee ishee gochuu danda'u hin seene. **3** Amnoon michuu akka malee jal'aa kan Yoonaadaab jedhamu tokko qaba ture; Yoonaadaab ilma Shime'aa obboleessa Daawit. **4** Yoonadaabis Amnooniin, "Yaa ilma mootii, dhagni kee maaliif guyyuma guyyaan huqqachaa deema? Ati natti hin himtii?" jedhee gaafate. Amnoon immoo, "Ani Taamaar obboleettii Abesaloolum obboleessa kootii jaalladheera" isaan jedhe. **5** Yehoonaadaabis, "Sobiitii akka nama dhukkubsateetti siree irra ciisi; yommuu abbaan kee si gaafachuu dhufutti, 'Akka ani harka isheetti nyaadhuuf akka obboleettii koo Taamaar dhuftee fuula koo duratti nyaata naaf qopheessitee nyaadhuuf barbaada" jedhiin" jedhe. **6** Kanaafuu Amnoon sobee akka nama dhukkubsatee tokkootti ciise. Yommuu mootichi isa gaafachuu dhufettis Amnoon, "Akka obboleettii koo Taamaar dhuftee fuula koo duratti nyaata addaa naaf qopheessitee nyaadhuuf barbaada" jedheen. **7** Daawitis gara manaatti Taamaaritti nama ergee, "Gara mana obboleessa kee Amnoon dhaqitii waan inni nyaatu qopheessiif" jedhe. **8** Kanaafuu Taamaar kaatee gara mana obboleessa ishee Amnoon kan ciisee ture sanaa dhaqxee. Daakuu xinnoo ishee fuutee bukeessitee fuula isaa duratti tolchite. **9** Ergasiis buddeena tolchite sana eelee irraa fuutee dhi'eessiteef; inni garuu nyaachuu dide. Amnoon, "Nama hunda narraa baasaa" jedhe. Kanaafuu namni hundi isaa biraa ba'e. **10** Ergasiis Amnoon Taamaariin, "Akka ani harka kee irraa nyaadhuuf buddeenicha kutaa ani ciisutti naa fidii" jedhe. Taamaaris buddeena qopheessitee sana fuutee Amnoon obboleessa isheetiif lafa inni ciisutti geessite. **11** Innis garuu yommuu ishee nyaata dhi'eessiteefitti humnaan ishee qabatee, "Yaa obboleettii ko, kottuu na wajjin ciisi" jedheen. **12** Isheen immoo deebiftee akkana jetteen; "Yaa obboleessa ko, waan kana hin godhin! Na hin dirqisiisin. Wanni fokkisaan akkasis Israa'el keessatti hojjetamuu hin qabul! Ati waan hamaa kana hin godhin. **13** Ani maalan ta'a? Salphina koos baadhee eessan dhaqa? Ati hoo? Atis Israa'el keessatti akka gowwaa hamaa tokkottti ilaalamuu kee ti

mitii? Maaloo mootichatti himadhu; inni sitti heerumuun erga Amnoon obboleettii isaa Taamaarin humnaan na hin dhowwuttiit." **14** Inni garuu ishee dhaga'uu gudeedee jalqabee itti yaadaa turee dha. **33** Gootaan dide; waan ishee caalaa jabaa ta'eefis humnaan ishee koo mootichi waa'ee oduu ilmaan mootichaa hundi gudeede. **15** Ergasii Amnoon jibba guddaa ishee jibbe; ajjeefamaniiru jedhu sanaa hin yaadda'in; Amnoon dhugumaan hamma dur ishee jaallate caalaa ishee jibbe. qofatu du'e." **34** Yeroo kanatti Abesaaloom baqateera. Amnoonis, "Ka'iittii ba'ii deemil" isheen jedhe. **16** Isheen Namichi eegumsaaf dhaabatee tures ol jedhee ilaaee immoo, "Hin ta'u! Na ari'uun kee yakka ati duraan natti namoota baay' ee daandii Horonaayim kan gaara cina ba'u hojjette caalaa hammaata" jetteen. Inni garuu ishee irra dhufaa jiran arge. Namichi sunis dhaqee, "Ani karaa dhaga'uu dide. **17** Tajaajilaan ofii isaaas waamee, "Dubartii Horonaayim, cina gaaraatti namoota nan arga" jedhee kana narraa baasiti balbala itti cufi" jedheen. **18** Mootichatti hime. **35** Yoonaadaabis mootichaan, "Kunoo, Tajaajilaan isaa sunis gad ishee baasee balbala itti cufe. ilmaan mootichaa dhufanii jiru; wanmi kun akkuma Isheen uffata faaya addaatiin miidhagfame uffattee garbichi kee jedhe ta'e" jedhe. **36** Akkuma inni dubbatte tute; intallan mootii kanneen dubarran qulqulluu fixateen ilmaan mootichaa sagalee guddadhaan boo'aa ta'an uffata akkasiif uffatu tureetii. **19** Taamaaris mataba ol galan. Mootichii fi tajaajilttooni isaa hundinuuus isheetti daaraa firfirfattee wandaboo ishee dheeraa hiqqifatanii boo'an. **37** Abesaaloom garuu baqatee gara faayawwaniin miidhagfame sana tarasaafte. Harka ishees ilma Amiilhuud, gara Talmaay mooticha Geshuur sanaa mataa irra kaa'attee sagalee ol fudhattee boo'aa deemte. **20** Abesaaloom obboleessi ishee, "Amnoon obboleessi dhaqe. Daawit immoo guyyaa hunda ilma isaatifi ni kee si wajjin turee? Yaa obboleettii ko, cal'isi; inni booddee waggaa sadii achi ture. **39** Mootichis du'a obboleessuma kee ti. Waan kana garaatti hin qabatin" jedheen. Taamaaris kophaa ishee mana obboleessa ishee garaan isaa kaka'e.

14 Yoo'aab ilmi Zeruyaa akka garaan mootichaa Abesaaloom itti deebi'e beeke. **2** Kanaafuu Yoo'aab gara Teqoo'aatti nama ergee dubartii ogeettii tokko fichiisi. Innisakkana isheedaan jedhe; "Sobiitti akka nama gadda keessa jiruu ta'i. Wayyaa gaddaa uffadhu; dibata kam iyyuu hin dibatin. Akka dubartii nama du'e tokkoof guyyaa hedduu gaddite tokkoos ta'i." **3** Mooticha bira dhaqitiif waan kana itti himi." Yoo'aabis waan dhaqaniif ilmaan mootii hunda waame. **24** Abesaaloomis isheen dubbattu isheetti hime. **4** Dubartiin sun yommuu Teqoo'aadhaa gara mootichaa dhuffetti ulfina isaaaf kenuuuf addaan lafkaan gombifamtee, "Yaa mootii, na gargaari!" jette. **5** Mootichis, "Ati maal rakkatte?" jedhee ishee gaafate. Isheenisakkana jette; "Sababii dhirsii koo du'eef ani dhugumaan niittii dhirsa hin qabnee dha. **6** Ani garbittiin kee ilmaan lama qaban ture. Isaanis alatti wal lolan; sababii namni wal irraa isaan dhowwu tokko iyyuu achi hin turiniif inni tokko isa kaan dha'ee aijeeso. **7** Kunoo, gosti hundi ana garbitti keetti ka eera; isaanis, "Waai inni obboleessa ofii isaa aijeesef akka nu sababii lubbuu obboleessa isaa kan inni aijeesee sanaa isa aijeefnuuuf dabarsii nutti kenni; ergasii dhaaltuu isaa illee ni galaafanna' jedhu. Isaanisakkasiin akka dhirsii koo maqaa yookaan sanyii lafa irraa hin qabaanneef ibsaa koo tokkicha hafe kana dhaamsu." **8** Mootichis dubartii sanaan, "Ani wa'aee keetiif ajaja nan dabarsaati ati mana keetti gali" jedhe. **9** Dubartiin Teqoo'a sun garuu, "Yaa gooftaa ko, yaa mooticha, yakki sun anaa fi maatii abbaa koo irra haabu; mootichii fi teessoon isaa yakka irraa haa qulqulla'an" jette. **10** Mootichis deebisee, "Yoo namni kam iyyuu waan tokko illee sitti dubbate isaa natti fidii; innis deebi'ee si hin rakkisu" jedhe. **11** Ishee immoo, "Kanaafuu akka namni haaloo dhiigaa baasuu sun ittuma fufee nama biraa aijeeseeakkasiin ilmi koo hin aijeefamneef mootichi Waaqayyoon Waaqaa isaa haa waammatu" jette. Innis, "Dhugaa Waaqayyo jiraataa, rifeensi tokkittiin mataba ilma keetti irraa lafa hin bu'u" jedhe. **12** Ergasii dubartittiin, "Akka ani garbittiin kee gooftaa koo mootichatti dubbii tokkittii dubbadhu naa

eeeyami” jette. Innis, “Dubbadhu” jedhee deebise. **13** yeroo lammaffaa nama itti erge; inni garuu dhufuu Dubartittiin immooakkana jette; “Yoos ati maalif waan dide. **30** Ergasiis Abesaaloom hoijettoota isatiin, “Ilaa, akkasii saba Waqaatii yaadde? Mootichi ilma isaa kan lafti qotiisaa Yoo’aab lafa qotiisaa kootti aana; inni biyyaa baqate sana hin deebifneetii; akkana jechuun isaa garbuu achii qaba. Dhaqaatii ibidda itti qabsiisan” jedhe. ofitti muruu isaa mitii? **14** Nusakkuma bishaan lafatti Kanaafuu hoijettoonni Abesaaloom dhaqanii lafa qotiisaa dhangala’ee deebi’ee hin waraabamneetti ni duuna. sanatti ibidda qabsiisan. **31** Kana irratti Yoo’aab gara Waqaani garuu karaa nammi biyyaa baqate sun ittiin mana Abesaaloom dhaqee, “Hoijettoonni kee maalif deebi’u barbaada malee akka inni isa irraa fagaatee lafa qotiisaa kootti ibidda qabsiisan?” jedheen. **32** hafu hin fedhu. **15** “Kanaafuu sababii namoonni na Abesaaloomis deebisee Yoo’abiin akkana jedhe; “Kunoo sodaachisaniif ani dubbii kana gooftaa koo mootichatti ani akka ati, ‘Inni, ‘Ani maalifin Geshuurii dhufe? Utuu himuuf dhufeera. Garbittiin kees waan kana yaadde; hamma ammaati achuma jiraadhee naaf waya ture!” ‘Ani mooticha nan gaafadha; innis waan garbittiin isaa gaafatte tole jedha ta’aa. **16** Mootichi waan kana dhaga’ee jedha’ jettee mootichatti naaf himtuuf gara mootichaati harka namicha anaa fi ilma koo dhaala Waqaani nuu kenne si ergachuuuf, na bira kottu jedhee sitti dhaamadheen nu dhabsiisuu yaaluu jalaa garbittiis isaa ni baasaatii.” **17** ture. Ani amma illee fuula mootichaa arguu fedha; yoo “Ammas garbittiin kee akkana jetti; ‘Sababii gooftaan koo ani yakka tokko illee hojjedhee jiraadhe inni na haa mootichi waan gaarii fi hamaa gargari baasee beekuutti ajeesu.” **33** Kanaafuu Yoo’aab gara mootichaa dhaqee akkuma ergamaa Waaqayyoo ta’eef dubbiin gooftaa waan kana itti hime. Mootichis Abesaaloomin waamsise; koo mootichaa boqonaa naaf haa kennu. Waaqayyo innis dhufee fuula mootichaa duratti addaan laffati gombifame. Mootichis Abesaaloomin dhungate.

18 Kana irratti mootichi dubartittiidhaan, “Ati waan ani si gaafadhu kam iyyuu na hin dhoksin” jedhe. Dubartittiis, “Gooftaan koo mootichi haa dubbatu” jette. **19** Mootichi, “Waan kana hunda keessatti harki Yoo’aab si wajjin jiraa?” jedhee gaafate. Dubartiin sun immooakkana jettee deebifte; “Yaa gooftaa koo mooticha, du’a kee ti; dubbii gooftaan koo mootichi dubbatu irraa namni gara mirgaatti yookaan gara bitaatti goruu danda’u tokko illee hin jiru. Dhuguma namni akka ani waan kana dubbadhu na ajaje fi kan dubbii kana hundaa afaan garbitti keetii keessa kaa’e Yoo’abuma garbicha kee ti. **20** Yoo’ab garbichi kee waan kana gochuun isaa haala yeroo ammaa jiru geeddaruuf. Gooftaan koo ogummaa akkuma ogummaa ergamaa Waaqayyo qaba; inni waan lafa irratti ta’u hunda ni beeka.” **21** Mootichis Yoo’abiin, “Tole; ani waan kana nan godha. Ati dhaqii Abesaaloom dargaggeessicha fidil” jedhe. **22** Yoo’abis ulfina isaaaf kenuuf addaan gombifamee mooticha eebbise. Yoo’ab, “Sababii mootichi kadhannee garbicha isaa dhaga’ee inni akka fuula gooftaa isaa mootichaa duratti fudhatama argate har’ a ni beeka” jedhe. **23** Ergasiis Yoo’ab Geshuur dhaqee Abesaaloomin deebisee Yerusaalemitti fide. **24** Mootichi garuu, “Inni gara mana isaa deemuu qaba; inni fuula koo arguu hin qabu” jedhe. Kanaafuu Abesaaloom gara mana isattii gale; fuula mootichaas hin argine. **25** Guutummaa Israa’el keessa namni akka Abesaaloom miidhaguma isatiin baay’ee jajame tokko iyyuu hin turre. Inni mataa isattii jalqabee hamma faana miilla isattii hir’ina tokko iyyuu hin qabu ture. **26** Yommuu rifeensi mataa isaa itti ulfaatutti waggatti yeroo tokko of irraa mura ture; yeroo inni rifeensa mataa isaa kana madaallii mootitiin madaaluttis rifeensi isaa saqiliidhibba lama ulfaata ture. **27** Abesaaloom ilmaan sadii fi intala tokko dhalche. Maqaan intala sanaa Taamaar jedhamaa; isheenii dubartii akka malee bareeddu ture. **28** Abesaaloom utuu fuula mootichaas hin argin waggaalama Yerusaaleem keessa jiraate. **29** Ergasiis Abesaaloom Yoo’abin gara mootichaatti erguuf jedhee nama itti erge; Yoo’ab garuu isa bira dhufuu dide. Kanaafuu

15 Kana irratti Abesaaloom gaarii lolaatii fi fardeen akkasumas namoota fuula isaa dura fiigan shantama ofii isatiif qopheeffate. **2** Innis ganamaan ka’ee daandii gara karra magaalatti nama geessu irra dhaabata ture. Yeroo namni kam iyyuu iyata isaa mootii duratti dhi’eefataa murtii argachuuuf dhufutti, Abesaaloom ofitti isa waamee, “Ati magaalaa kamii dhufute?” jedhee gaafata. Namni sunis, “Garbichi kee gosoota Israa’el keessa gosa tokko keessa dhufa” jedhee deebisaaf. **3** Ergasiis Abesaaloom, “Kunoo iyyanni kee dhugaa fi qajeelaa dha; garuu akka inni si dhaga’uuf namni mootiin iddo buufate tokko iyyuu hin jiru” jedhaan. **4** Abesaaloomis itti dabalee, “Maal qaba, utuu ani biyya kanatti abbaa murtii ta’ee! Silaa namni iyyata yookaan himata qabu kam iyyuu na bira dhufee anis murtii qajeelaa isaaaf nan kennan ture” jedha. **5** Akkasumas yeroo namni tokko fuula isaa duratti jilbeenfachuuf gara isaa dhufutti Abesaaloom harka diriirfatee ol isa qabudhaan isa dhungata. **6** Abesaaloom akkasiin Israa’eloota murtii qajeelaa argachuuuf gara mootii dhufan hunda simachuudhaan garaa namoota Israa’el hate. **7** Abesaaloomis gara dhuma waggaafuraffatti mootichaan akkana jedhe; “Akka ani Kebroon dhagee wareega Waaqayyoof wareeggee ture tokko dhi’eessuuf naaf eeyyami. **8** Ani garbichi kee yeroon biyya Sooriyaa keessa Geshuur jiraachaa turetti, “Yoo Waaqayyo gara Yerusaalemitti na deebise, ani Kebronittii Waaqayyoof nan sagada’ jedhee wareega kana wareegeen ture.” **9** Mootichis, “Nagaan deemi” jedheen. Kanaafuu Abesaaloom gara Kebron deeme. **10** Abesaaloom garuu akka isaan, “Isin akkuma sagalee malakataa dhageessaniin, ‘Abesaaloom Kebronittii mootii ta’era’ jedhaa” jedhaniif guutummaa gosoota Israa’el keessa dhoksaaadhaan ergamoota bobbaase. **11** Namoonni dhibbi lama Yerusaaleemii ba’ani Abesaaloom faana bu’an. Isaan akka keessummaati affeeramanii cal’isaniituma deeman malee waa’ee dhimma sanaa waan tokko illee quba hin qaban ture. **12** Abesaaloom yeroo aarsaa dhi’eessutti namichi gosa Giloo kan Ahiitofel

jedhamu, gorsaan Daawit akka magaalaa isaa Gilloodhaa dhufuu waamsise. Kanaafuu fincilli sun jabaatee duukaa tokkos Daawit bira dhufee, "Garaan namoota Isra'a'l gara Abesaaloom itti deebi'ee jira" jedhee itti hime. **14** Ergasiis Daawit qondaaltota isaa warra isa wajjin Yerusaalem keessa turanin akkana jedhe; "Ka'aa ni baqannaa! Yoo kanaa achii tokkoon keenya iyuu Abesaaloom jalaa hin baanu. Dafnee asii deemuu qabna; yoo kanaa achii inni ariitiidhaan dhufee nu qaqqabee nu balleessaati; magaallatti illee goraadeedhaan dha'a." **15** Qondaaltonni mootichaas, "Nu tajaajiltoonni kee waan gooftaan keenya mootichi murtesse kam iyuu gochuuq qophaa'oo dha" isaan jedhan. **16** Kanaafuu mootichi warra mana isaa jiraatan hunda of faana fudhatee qajeеле; sajjatoowwan isaa kudha garuu akka isaan masaraa mootii eeganiif achumatti dhiise. **17** Mootichis akkasiin namoota hunda of faana fudhatee ba'e; isaanis xinnoo achi fagaatanii iddo tokko dhadhaabatan. **18** Namoonni isaa hundinuu Kereetotaa fi Pheletota hunda wajjin mooticha dura qajeelan; akkasumas Gaatonni dhibba ja'a kanneen Gitii isaa faana ba'anis fuula mootichaa dura darban. **19** Mootichis Itaayi namicha Gitii sanaan akkana jedhe; "Ati maaliif nu faana dhufuu? Deebi'iitii Abesaaloom mooticha wajjin turi. Ati keessummaa biyya keetii boojii amtee dhuftee dha. **20** Ati kaleessuma dhufute. Egaa ani utuu ofii kootiifuu garan dhaqu hin beekin akka ati nu faana joortun si godhaa? Amma beenuu namoota biyya keetii fudhadhuutii deebi'i. Gara laafinnii fi amanamummaan si wajjin haa ta'an." **21** Itaayi garuu deebisee mootichaan, "Dhugaa Waaqayyo jiraataati fi du'a gooftaa koo mootichaa, jireenyas ta'u du'a taanaan ani tajaajilaan kee gara gooftaan koo mootichi deemu kam iyuu nan deema" jedhe. **22** Daawit immoo Itaayiin, "Yooz darbi fuula duratti deemi" jedhe. Kanaafuu Itaayi namichi Gitii sun namoota isaatii fi maatii isaa kanneen isaa wajjin turan hunda fudhatee deeme. **23** Yeroo namoonni sun hundi darbanittis warri baadiyyaa jiraatan hundi sagalee ol fudhatanii boo'an. Mootichis Sulula Qeedroon ce'ee deeme; namoonni hundinuu ce'anii gara gammoojijiit qajeelan. **24** Zaadoqis achi ture; Lewwomni isaa wajjin turan hundinuu taabota kakuu Waqaqa batanii turan; isaanis taabota Waqaqa lafa kaa'an; Abiyaataar immoo hamma namoonni hundi magaalaa keessaa ba'anitti aarsaa dhi'eesse. **25** Ergasiis mootichi Zaadoqii akkana jedhe; "Ati taabota Waqaqa fuudhiitii gara magaalaatti deebi'i. Yoo ani fuula Waaqayyo duratti surraa argadhee jiraadhe, inni deebisee na fidee taabota sanaa fi lafa ofii jiraatu na argisiisa. **26** Garuu yoo inni, 'Ani sitti hin gammanne' naan jedhe, ani qophaa'aa dha; inni waan fedhe na haa godhu." **27** Mootichis Zaadoq lubichaan, "Ati nama mul'ataan waa argu mitii? Egaa ilma kee Ahiima'azin akkasumas Yoonaataan ilma Abiyaataar fudhadhuutii nagaan gara magaalaatti deebi'i. Ati fi Abiyaataar ilmaan keessan lamaan fudhadhaati deemaa. **28** Ani immoo hamman dhaamsa kee dhaga'utti malkaa gammoojiji keessaa bira nan tura." **29** Kanaafuu Zaadoqii fi Abiyaataar taabota Waqaqa sana fuudhanii Yerusaalemitti deebi'anii achuma turan. **30** Daawit garuu

Gaara Ejersaatti ol ba'e; yeroo ol ba'uttis boo'aa deemaa ture; innis mataa isaa haguuggatee kophee malee deemature. Namoonni isaa wajjin turan hundinuu mataa isaanii haguuggatanii boo'aa deemu turan. **31** Yeroo kanatti, "Ahiitofelis warra Abesaaloom wajjin fincilan keessaa tokko dha" jedhamee Daawitittee himame. Kanaafuu Daawit, "Yaa Waaqayyo, gorsa Ahiitofel sana jalaa busheessi" jedhee Waaqa kadhate. **32** Yeroo Daawit iddo wal ga'ii iddo itti namoonni Waaqa waaqeffatan; ga'ettis Huushayi namichi gosa Arkii sun wandaboo ofii tarasaasee daaraa mataatti firfirfatee isa simachuuf ba'e. **33** Daawitis akkana jedheen, "Ati yoo na wajjin deemete ba'a natti taata. **34** Garuu yoo gara magaalaatti deebitee Abesaaloomiin, "Yaa mootii, ani duraan garbicha abbaa keetii ture; amma garuu garbicha kee nan ta'a' jettee gorsa Ahiitofel busheessite na gargaaruu dandeessa. **35** Zaadoqii fi Abiyaataar luboonni suma wajjin achi jiraatu mitii? Ati waan masaraa mootiitii dhageessu hunda isaanitti himi. **36** Ilmaan isaanii lamaan Ahiima'az ilmi Zaadoqii fi Yoonaataan ilmi Abiyaataar isaanuma wajjin achi jiraatan. Ati waan dhageessu hunda harka isaanitti naa ergi." **37** Kanaafuu Huushayi michuu Daawit utuma Abesaaloom Yerusaalem seenaa jiruu achi ga'e.

16 Daawit fiixe gaarichaa darbee xinnoo erga deemeet booddee Ziibaan tajaajilaan Mefiboooshet harroota lamatti buddeena dhibba lama, bixxilee ija wayinii dhibba tokko, bixxilee ija harbuu dhibba tokko fi daadhii wayinii qalqalloo tokko fe'ee isa simachuuf itti dhufe. **2** Mootichis, "Kana hunda maaliif fidde?" jedhee Siibaan gaafate. Ziibaan immoo, "Harroota akka maatiin mootichaa Yaabbataniif, buddeena fi bixxilee ija wayinii akka namoonni nyataaniif, daadhii wayinii immoo akka warri gammoojiji keessatti dadhaban ittiin bayyanataniif" jedhee deebise. **3** Mootichis, "Ilmi ilma gooftaa keetii eessa jira?" jedhee gaafate. Ziibaan immoo deebisee, "Inni waan, 'Manni Isra'a'l har'a mootummaa akaakayyu kootii naa deebisa' jedhee yaaduuf Yerusaalem keessa jiraata" jedhe. **4** Mootichis Ziibaadhaan, "Wanni kan Mefiboooshet ta'e hundinuu amma kan kee ti" jedhe. Ziibaanis, "Ani akkan fuula gooftaa kootii, fuula mootichaa duratti surraa argadhuuf ofi qabeen si kadhadha" jedhe. **5** Akkuma Daawit mootichi Bahuuruum ga'en namichi balbala maatii Saa'ol tokko itti dhufe. Maqaan isaa Shime'ii ilma Geeraa ti; namichi kunis Daawitin abaaraa gad ba'e. **6** Innis utuma qondaaltonni fi waardiyyoonni Daawit hundinuu mirgaa fi bitaan Daawitin marsanii jiranuu hunda isaanitti dhagaa darbachaa ture. **7** Shime'iniis akkana jedhee isaa abaaraa ture; "Asii ba'i; asii ba'i; ati nama dhiigaa ti; namicha hamaa nana!" **8** Waaqayyo dhiiga mana Saa'ol kan ati iddo isaa buutee moote sanaa hundaaf gatii kee siif kerneera. Waaqayyo mootummaa kee sirraa fuudhee ilma kee Abesaaloomiif kerneera. Ati sababii nama dhiigaa taateef ni baddal!" **9** Abiishaayi ilmi Zeruyaa mootichaan, "Sareen du'aan kun maaliif gooftaa koo mooticha abaara? Ani dhaqueen mataa isaa irraa kuta" jedhe. **10** Mootichi garuu akkana jedhe;

"Yaa ilmaan Zeruuuya, anii fi isin maal wal irraa qabna? Yoo inni sababii Waaqayyo, 'Ati Daawitbin abaari' isaan jedheef na abaare eenyutu, 'Ati maaliif waan kana goota?' jedhee isa gaafachuu danda'a?" 11 Ergasii Daawit Abiishaayii fi qondaaltota isaa hundaan akkana jedhe; "Ilmi koo kan gudeeda kootii ba'e iyuu lubbuu koo balleessuu barbaada. Yoos namichi gosa Beniyaaam kun hammam kana caalaa hin goone ree! Isa dhiisa; waan Waaqayyo isa ajajeef inni na haa abaaru. 12 Tarii Waaqayyo dhiphina koo argee abaarsa ani har'a abaraamaa jiru kana waan gaariitti naa geeddaar ta'a." 13 Kanaafuu Daawitii fi namoonni isaa karaa isaanii itti fufan; Shime'iin immoo isa abaaraa, dhagaa itti darbachaa, awwaaras itti bittinneessaa fuullee isaatiin gaara cina deemaa ture. 14 Mootichii fi namoonni isa wajjin turan hundi dadhabbi guddaadhaan dhufanii achitti aara galfatan. 15 Yeroo kanattis Abesaaloomii fi namoonni Israa'el hundi gara Yerusaalem dhufan; Ahiitofelis isa wajjin ture. 16 Huushaayi namichi gosa Arkii michuun Daawit sun Abesaaloom bira dhaqee, "Yaa mootii bara baaaran jiraadhu! Yaa mootii bara baaaran jiraadhu!" jedheen. 17 Abesaaloomis, "Jaallali ati michuu keetiif qabdu kanaa? Ati maaliif michuu kee wajjin hin deemene?" jedhee Huushaayin gaafate. 18 Huushaayi immoo Abesaaloomiin akkana jedhe; "Lakki; ani kan nama Waqaqyo, sabni kuumii fi namoonni Israa'el hundi filatanii nan ta;a; isa wajjinis nan jiraadhu. 19 Kanaa achi ani eenyun tajaajila? Ani Ilma tajaajilu hin qabuu? Ani akkuman abbaa kee tajaajile sana si'i illee nan tajaajila." 20 Abesaaloomis Ahiitofeliin, "Mee nu gorsi. Nu maal gochuu qabna?" jedhe. 21 Ahiitofelis deebisee, "Ol seeniitiif saajjatoowwan abbaa keetii kanneen inni akka isaan masaraa mootii eeganiif dhiisee biraa deeme wajjin ciisi. Ergasii Israa'eloonni hundi akka ati abbaa kee jibbite dhaga'anii, harki warra si wajjin jiran hundaas ni jabaataa" jedheen. 22 Kanaafuu bantii manaa irra Abesaaloomiiif dunkaan dhaaban; innis Israa'eloota hunda duratti saajjatoowwan abbaa isaa wajjin ciise. 23 Bara sanatti gorsi Ahiitofel kennaa ture akkuma waan namni tokko Waaqa gaafatutti ilaalamta ture. Akki itti Daawitis ta'u Abesaaloom gorsa Ahiitofel hunda dhaga'aa turan kanaa dha.

17 Ahiitofelis Abesaaloomiin akkana jedhe; "Ani

akkana jedhe; "Gorsi Ahiitofel kenne yeroo kanatti gaarii miti. 8 Ati abbaa keetii fi namoota isaa ni beekta; isaan loltootaa fi warra akkuma amakaeta ilmaan ishee jalaa fudhatamteetti nama sodaachisani dha. Kana irratti abbaan kee muuxannoo waraanaa guddaa qab; inni halkan halkan loltoota bira hin bulu. 9 Amma illee inni holqa keessa yookaan lafa biraa dhokatee jira ta'a. Yoo inni duraan dursee loltoota kee dha'e, namni waa'ee kanaa dhaga'u kam iyuu, 'Loltoonni Abesaaloom duuka bu'an ni dhuman' jedhee odeessa. 10 Ergasii immoo sababii Israa'eloonni hundinuu akka abbaan kee nama waraanaa ta'e ee fi akka warri isa wajjin jiranis jajjaboo ta'an beekanii loltoonni ciccimoon warri onneen isaanii akka onnee leencaa ta'e sodaadhaan dhuman. 11 "Egaa wanni ani si gorsu kana: Israa'eloonni lakkobksi isaanii akka cirracha qarqara galaanaa baay'atu kanneen Daanii hamma Bersheebaatti argaman hundi si biratti walitti haa qabamaniitii ati isaan dura bu'ii lolatti seeni. 12 Akkasii lafa inni jirutti isa dhoofina; akkuma Fiveensi ganamaa lafa irra bu'uttis isa irra buuna. Innis ta'u namoonni isaa tokko iyuu lubbuu hin hafan. 13 Yoo inni gara magaalaa sanaatti baqates, Israa'eloonni hundinuu funyoo fidanii hamma dhagaan xinnaan tokko hin hafnetti magaalaa sana gara sululaatti harkifna." 14 Abesaaloomii fi Israa'eloonni hundinuu, "Gorsa Ahiitofel caalaa gorsa Huushaayi namicha gosa Arkii sanaatu wayya" jedhan. Waqaqayyo Abesaaloomitti badiisa fiduu jedhee gorsa Ahiitofel gaarii sana faayidaa dhabsiiseeraatti. 15 Huushaayiis akkana jedhee Zaadoqii fi Abiyaataar lubootatti hiime; "Ahiitofel, Akkasii fi akkas godhaa' jedhee Abesaaloomii fi maanguddoota Israa'el gorsee ture; ani garuu, 'Akkanaa fi akkana godhaa' jedheen isaan gorse. 16 Amma gara Daawititti ergamoota ergaattii, 'Ati halkan kana holqawwan gammoojiji keessa hin bulin; utuu hin turin ce'i deemi; yoo kanaa achii mootichii fi namoonni isa wajjin jiran hundinuu ni liqimfamtu' jedhaa itti himaa." 17 Yeroo sanattis Yoonaataanii fi Ahiima'az iddo Eeen Roogeel jedhamu turan. Intalli xomboreen tokko dhaqkee isaanitti himti turtie; isaan immoo dhaqanii Daawit mootichatti himu turan; isaan akka yeroo magaalaa seenanitti hin argamneef of eeggachaa turanii. 18 Garuu dargaggeessi tokko isaan argee Abesaaloom itti hime. Kanaafuu lamaan isaanii iyuu

17 Ahiihofelis Abesaloombiin akkana jedhe; "Ani namoota kuma kudha lama filadhee halkanuma kana Daawitin nan ari'a. **2** Anis yeroo inni dadhabee laafutti isa nan dha'a. Sodaat itti buusee akka namoonni isa wajjin jiran hundis baqatan nan godha. Ani mooticha qofa dha'ee **3** namoota issaa hundas deebisee sittin fida. Duuti namicha ati barbaaddu sanaa deebi'uun nama hundaa ti jechuu dha; ergasii namoonni hundinu nagaan jiraatu." **4** Karoorri kunis Abesaloombii fi maanguddoota Israa'el hundatti waan gaarii fakkate. **5** Abesaloombi garuu, "Mee Huushaayi namicha gosa Arkii sanas waamaatiit waan inni jedhu haa dhageenyu" jedhe. **6** Abesaloombi yeroo Huushaayi isla bira dhufetti, "Ahiihofel gorsa kana niuu kenneera. Waan inni jedhe kana haa goonuu? Yoo ta'uun baate immoo yaada kee niuu kenni" jedheen. **7** Huushaayis deebisee Abesaloombiin

akkana jedhe; "Gorsi Ahiitofel kenne yeroo kanat gaarii miti. **8** Ati abbaa keetii fi namoota isaa ni beekta; isaan loltootaa fi warra akkuma amaaaketa ilmaan ishee jalaa fudhatamteetti nama sodaachisani dha. Kana irratti abbaan kee muuxannoo waraanaa guddaa qaba; inni halkan halkan loltoota bira hin bulu. **9** Amma illee inni holqa keessa yookaan lafa biraa dhokatee jira ta'a. Yoo inni duraan dursee loltoota kee dha'e, namni waa'ee kanaa dhaga'u kam iyyuu, 'Loltoonni Abesaaloom duuka bu'an ni dhuman' jedhee odeeessa. **10** Ergasii immoo sababii Israa'eloonni hundinuu akka abbaan kee nama waraanaa ta'ee fi akka warri isaa wajjin jiranis jajjaboo ta'an beekaniif loltooni ciccimoon warri onneen isaanii akka onnee leencaa ta'e sodaadhaan dhuman. **11** "Egaa wanni ani si gorus kana: Israa'eloonni lakkobosi isaanii akka cirracha qarqara galaanaa baay'atu kannene Daanii hamma Bersheebaatti argaman hundi si biratti walitti haa qabamanii tii ati isaan dura bu'ii lolatti seeni. **12** Akkasiin lafa inni jirutti isaa dhoofna; akkuma Fiveensi ganamaa lafa irra bu'utti isaa irra buuna. Innis ta'u namoonni isaa tokko iyyuu lubbuun hin hafan. **13** Yoo inni gara magaalaa sanaatti baqates, Israa'eloonni hundinuu funyoo fidanii hamma dhagaan xinnaan tokko hin hafnetti magaalaa sana gara sululaatti harkifna." **14** Abesaaloomii fi Israa'eloonni hundinuu, "Gorsa Ahiitofel caala gorsa Huushayi namicha gosa Arkii sanaatu wayya" jedhan. Waaqayyo Abesaaloomitti badiisa fiduuf jedhee gorsa Ahiitofel gaarii sana faayidaah dhabsiiseerattii. **15** Huushayiis akkana jedhee Zaadoqii fi Abiyaataar lubootatti hime; "Ahiitofel, 'Akkasi fi akkas godhaa' jedhee Abesaaloomii fi maanguddoota Israa'el gorsee ture; ani garuu, 'Akkanaa fi akkana godhaa' jedheen isaan gorse." **16** Amma gara Daawititti ergamoota ergaattii, 'Ati halkan kana holqawwan gammoojiji keessa hin bulin; utuu hin turin ce'ii deemi; yoo kanaa achii mootichatti fi namoonni isaa wajjin jiran hundinuu ni liqimfamtu' jedhaa itti himaa.' **17** Yeroo sanattis Yoonaataanii fi Ahiima'az iddoo Een Roogeel jedhamu turan. Intalli xomboreen tokko dhaqxee isaanitti himti turt; isaan immoo dhaqanii Daawit mootichatti himu turan; isaan akka yeroo magaalaa seenanittii hin argamneef eeggachaa turanittii. **18** Garuu dargaggeessi tokko isaan argee Abesaaloom itti hime. Kanaafuu lamaan isaanii iyyuu dafanii achii ba'anii mana namicha Bahuuriim keessa jiraatu tokkoo seenan. Namichi kunis dallaa isaa keessaa boolla qaba ture; isaanis boolla sana keessa lixan. **19** Niitiin namicha sanaas afaan boollichaa gubbaa waa diriirsitee midhaan achi irra afte. Namni tokko iyyuu waan kana hin beekne. **20** Namoonni Abesaaloom yommuu dubartittii bira mana dhufanitti, "Ahiima'azii fi Yoonaataan meerre?" jedhanii gaafatan. Dubartittiiinis, "Isaan laga ce'anii deemanii" jettee isaanifiid debifite. Jarris barbaadanii isaan dhaban; kanaafuu Yerusaalemitti deeb'i'an. **21** Erga namoonni Abesaaloom deemanii booddeed Ahiima'azii fi Yoonaataan boolla keessaa ol ba'anii Daawit mootichatti himuu dhaqan. Isaanis, "Ammuna kana ka'iittii laga ce'i; Ahiitofel, 'Akkasi fi akkas godhaa' jedhee srrattii isaan gorseeraa," jedhanii

22 Kanaafuu Daawitii fi namoonni isaa hundi ka'anii garuu deemsaa ishee ittuma fufte. **10** Namichi tokko Yordaanosin ce'an. Yeroo lafti bariitteti namni utuu yommuu waan kana argetti, "Ani akka Abesaaloom Yordaanosin hin ce'in hafe tokko iyuu hin turre. **23** muka qilxuutti rarra'ee jiru ammuma argeera" jedhee Ahiitofelis yommuu akka gorsi isaa fudhatama dhabe Yoo'aabitti hime. **11** Yoo'aabis namicha waan kana beeketti harree isaa fe'atee gara magaalaa iddoon mana isatti himeen, "Maal jetta! Ati isa argiteertaa? Maaliif jireeyna isattti qajeeli. Innis erga mana isaa tottolfatee achumatti rukuttee lafaan isa dha'uu dhiifite? Silaa booddee of fannise. Akkasinis di'e awwaala abbaa ani meetii saqili kudhanii fi sabbata jagnummaa sin isaa keessatti awwaalam. **24** Daawit gara Mahanayiim badhaasa turee" jedhe. **12** Namichi sun garuu,akkana deeme; Abesaaloom immoo namoota Israa'el hunda jedhee deebise; "Utuu saqiliin kuma tokko harka kootti wajjin Yordaanosin ce'e. **25** Abesaaloomis Amaasaa naaf safaramee iyuu ani ilma mootiitti harka koo ol hin quoda Yoo'aab ajajaa loltootaa godhee muude; Amaasaan fudhadhu. Mootichi utuu nu dhageenyuu si'i, Abiishaayii kun ilma namicha gosa Israa'el kan Yitraa jedhamu fi Itaayiin, "Aanaf jedhaati Abesaaloom dargaggeessicha isaa Abiigayil haadha Yoo'aab, obboleettii Zeruyaya, eegaa' jedhee ajajeera. **13** Karaa biraa immoo utuu ani intala Naa'aash sana fuudhee ture. **26** Israa'eloonnii fi kutadhee lubbuu isaa balleessee, sababii wanti mooticha Abesaaloom biyya Gili'aad keessa qubatan. **27** Yommuu duraa dhokatu tokko iyuu hin jirreef ati mataan kee Daawit Mahanayiim ga'ettis, Shoobiin ilmi Naahaash iyyuu natti hin dhi'aattu ture." **14** Yoo'aabis, "Kana namichi gosa Amoon kan Rabbaadhaa dhufe, Maakiir ilmi Amii'eel kan Lodebaarii dhufee fi Barzilaayiin namichi gosa Gili'aad kan Rogeliimiidhufee **28** afata, waciitii fi mi'oota suphee irraa hoijetaman fidan. Akkasumas akka isaan nyaataniif qamadii fi garbuu, daakuu fi akaayii, baaqelaa fi misira, **29** dammaa fi itittuu, hoolotaa fi baaduu aannan loon Daawitii fi namoota isaatif fidan. Isaanis, "Namoonni lafa gammoojjiitti beela'aniiru, dadhabanii, dheebotanii" jedhanii turaniitii.

18 Daawit namoota isa wajjin turan lakkaa'ee ajajjuuwwan kumaatii fi ajajjuuwwan dhibbaa muudeef. **2** Daawitis harka sadii keessaa harka tokko ajaja Yoo'aab jalatti, harka tokko ajaja Abiishaayi obboleessa Yoo'aab ilma Zeruyaya jalatti, harka tokko immoo ajaja Itaayii namicha Gitii jalatti hiriirsee bobbaase. Mootichis loltootaan, "Ani mataan koo dhugumaan isin wajjin nan ba'a" jedhe. **3** Namoonni garuuakkana jedhaniin; "Ati deemuu hin qabdu; yoo nu baqachuu dirqamne isaan waa'ee keenya dhimma hin qaban; yoo walakkaan keenyas dhumne isaanif homaa miti; ati garuu nama akka keenyaa kuma kudhan caalta. Kanaafuu ati yoo magaalaa keessa turtree nu gargarre wayya." **4** Mootichis, "Ani waan gaarii isinitti fakkate kam iyyuu nan godha" jedhee deebise. Kanaafuu mootichi yeroo loltooni hundi garee dhibbaati fi garee kumaatiin qajeelanitti karra bira dhaabachaa ture. **5** Mootichis Yoo'aab, Abiishaayii fi Itaayiin, "Aanaf jedhaati Abesaaloom dargaggeessichaaf garaa laafaa" jedhee ajaje. Loltooni hundinuu ajaja Daawit waa'ee Abesaaloom ajajjootaaf kenne dhaga'an. **6** Loltooni Israa'elin waraanooru dirree waraanaatti ba'an; lollis bosona Efrem keessatti ka'e. **7** Achittis loltooni Israa'el loltoota Daawitiin dha'aman; hubaatiin gaafasiis akka malee guddaa ture; namoota kuma digdamatu dhume. **8** Lolli sunis guutummaa baadiyyaatti babal'ate; namoota goraadeen fixe caalaa kan bosonni liqimsee hambisetu baay'ata. **9** Abesaaloom yeroo kanatti akka tasaa namoota Daawitittii dhufe. Innis gaangoo isaa yaabbatee deemaa ture; utuma gaangoon isaa dameelee gobbuu qilxuu guddaa tokkoo jala darbaa jirtuu matalaan Abesaaloom muka keessatti qabame. Innis qilleensa irratti rarra'ee hafe; gaangoon inni yaabbatee ture sun

iyyuu natti hin dhi'aattu ture." **14** Yoo'aabis, "Kana booddee ani haala kanaan si wajjin yeroo balleessuu hin qabu" jedhe. Kanaafuu akaasee sadii harkatti qabatee utuma Abesaaloom muka qilxuutti rarra'ee lubbuun jiruu garaa isattti dire. **15** Warri Yoo'aabiif mi'a lolaa baatan kurnanis itti naanna'anii Abesaaloomin dha'anii ajeesan. **16** Kana irratti Yoo'aab malakata afuufe; loltooniis sababii inni isaan dhowweef Israa'elin ari'u ni dhiisan. **17** Isaanis reeffa Abesaaloom fuudhanii bosona keessatti boolla guddaa tokkotti darbatanii dhagaa gurguddaa isa irra tuulan. Yeroo kanatti Israa'eloonni hundi gara mana isaanitti baqatan. **18** Abesaaloom yeroo lubbuun turetti, "Ani ilma maqaa koo waamsisu hin qabu" jedhee iddoon Sulula Mootii jedhamutti yaadannoo ofiitiif soodduu dhaabbate. Soodduu sanas maqaa ofii isatiin moggaase. Hamma har'aatti illee soodduun sun Soodduu Abesaaloom jedhamee waamama. **19** Ahima'az ilmi Zaadoq, "Ani dhaqee akka Waaqayyo harka diinota isaa jalaa isa baasee mootichatti nan hima" jedhe. **20** Yoo'aab immoo, "Namni har'a dhaqee himu si'ii miti; sababii ilmi mootichaa du'eef ati yeroo biraa dhaqxee itti himta; garuu har'a waan kana gochuu hin qabdu" jedheen. **21** Ergasis Yoo'aab Kuushiidhaan, "Dhaqittii waan argita mootichatti himi" jedhe. Kuushiiis fuula Yoo'aab duratti gad jedhee harka fuudhee fiigga qajeeli. **22** Ahima'az ilmi Zaadoq ammas Yoo'aabiin, "Wanni fedhe haadhu; maaloo anis Kuushii faana nan fiiga" jedhe. Yoo'aab garuu, "Yaa ilma ko, ati maaliif dhaquu barbaadda? Ati oduu badhaasa siif kennisiisu tokko iyyuu hin qabdu" jedheen. **23** Inni immoo, "Wanni fedhe haadhu; ani fiiguu nan barbaada" jedhe. Kanaafuu Yoo'aab, "Fiig!" jedheen. Ergasis Ahima'az karraa dirreetiin fiigge Kuushii bira darbe. **24** Adoo Daawit karra alaati fi kan keessaa gidduu taa'ee jiruu eegduun karaa dhaaba gubbaa manaatiin karaatti ol ba'e. Innis achi ilaaalee nama kophaa isaa fiigu tokko arge. **25** Eegduun sunis mooticha waamee waan kana itti hime. Mootichis, "Inni yoo kophaa isaa ta'e, oduu gaarii fiduu qaba" jedhe. Namichi sunis dhi'aachaa dhufe. **26** Ergasis eegduun sun utuu namni biraai fiigu argee eegduun karraa waamee, "Kunoo namni biraai tokko kophaa isaa fiigga jira!" jedheen. Mootichis, "Innis oduu gaarii fiduu qaba" jedhe. **27** Eegduun sunis, "Inni jalqabaa waan akka Ahima'az ilma Zaadoqitti fiigu natti fakkata" jedhe.

Mootichi immoo, "Inni nama gaarii dha; oduu gaarii waa'ee mooticha as deebisuu irratti isin maaliif waan fidee dhufa" jedhe. **28** Ahiima'az mooticha waamee, tokko hin mari'anne?" **11** Daawit mootichis akkana "Wanni hundinuu gaarii dha" jedhe; fuula mootichaa jedhee ergaa kana Zaadoqii fi Abiyaataar lubootatti erge; durattis addaan lafatti gombifamee, "Waaqayyo Waaqni "Akkana jedhaati maanguddoota Yihuudaa gaafadhaa; kee galata haa argatu; inni warra gooftaa koo mootichatti 'Wanni guutummaa Israa'el keessatti odeeefamaa jiru harka isaanii ol fudhatan dabarsee kenneeraati'" jedhe. **29** Mootichi immoo, "Abesaloom dargaggeessichi jalaa mana mootummaa isaatti deebisuu irratti duubatti ba'eeraa?" jedhee gaafate. Ahiima'azis, "Yeroo Yoo'aab haftani? **12** Isin obboloota koo, foon kootii fi dhiiga garbicha mootichaati fi ana garbicha kee erguu ka'etti koo ti; yoos mooticha fiduu irratti maaliif duubatti raafama guddatu ture. Garuu wanni sun maal akka harkifattan ree?" **13** Amaasaanis, 'Ati foonii fi dhiiga ta'e ani hin beeku' jedhee deebise. **30** Mootichis, "As koo mitii? Yoo ani ammaa jalqabee iddooy Yoo'aab hiiqii dhaabadhu" jedhe. Kanaafuu inni achi hiiqee ajajaa loltoota koo si gochuu baadhe, Waaqni waan dhaabate. **31** Ergasiis Kuushiin dhufee, "Gooftaa koo yaa mootii, oduu gammachiisaah dhaga'il! Waaqayyo har'a 14 Mootichis akkuma garaa nama tokkootti garaa warra sitti ka'an hunda jalaa si baaseera" jedhe. **32** namoota Yihuudaa hundaa booji'e. Isaanis, "Namoota Mootichis Kuushiidhaan, "Abesaloom dargaggeessichi kee hunda wajjin deebi'" jedhanii mootichatti ergan. **15** jalaa ba'eeraa?" jedhee gaafate. Kuushiiniis, "Diinonni gooftaa koo mootichaati fi warri si miidhuuf sitti ka'an hundi akkuma dargaggeessa sanaa haa ta'an" jedhee Mootichis biyyatti deebi'ee hamma Yordaanositti dhufe. Namoonni Yihuudaas mooticha simatanii Yordaanosin gooftaa koo balleessa natti hin herregin. Ceesianii fiduu hamma Gilgalitti dhufan. **16** Shime'in deebise. **33** Mootichi ni hollate. Kutaa manaa kan karra duraa gubbaatis ol ba'ee boo'e. Yommuu ol ba'uttis, "Yaa sunis mooticha simachuuf namoota Yihuudaa wajjin ilma koo Abesaloom! Ilma ko, ilma koo Abesaloom! Utuu quooda kee ani du'ee jiraadhee; yaa Abesaloom dafee gad bu'e. **17** Isa wajjinis Beniyaamota kuma ilma ko, yaa ilma ko!" jedhe.

19 Yoo'aabittis, "Daawit mootichi Abesaloolumiif boo'uu fi gadduutti jira" jedhamee himame. **2** Sababii guutummaan loltoota oduu, "Mootichi ilma isaatifi gaddaa jira" jedhu dhaga'eef mo'ichi gaafa sanaa gaddatti geeddarame. **3** Gaafa sana sabni hundis akkuma loltoota mo'atamanii qaana'uudhaan baqatanii magaalaa seenaniitti qaana'ee magaalaa seene. **4** Mootichis fuula isaa haguuggatee, "Yaa ilma koo Abesaloom! Yaa Abesaloom ilma ko, yaa ilma koo!" jedhee sagalee ol fudhatee boo'e. **5** Yoo'aab gara mootichaa mana ol seenee akkana jedhe; "Ati har'a fuula namoota kee kanneen lubbuu kee, lubbuu ilmaan keetitii fi intallan keetii, lubbuu niitota keetitii fi saajjatoowan keetii olchan sana hundaa qaaniidhaan haguugdeerta. **6** Ati warra si jibban jaallattee warra si jaallatan immoo jibbiteerta. Ati akka ajajoota loltoota keetitii fi namoota isaanii wayittuu hin hedne har'a mirkaneesseerta. Har'a utuu hundi keenyaa duunnee Abesaloom jiraatee ati akka gammaddu ani nan arga. **7** Amma gad ba'ittii namoota kee jajjabeessi. Yoo ati gad ba'uu baatte akka edana namni tokko iyyuu si biratti hin hafne ani maqaas Waaqayyootiin nan kakadha. Kun immoo rakkina ati ijoollummaa keetii jalqabdee hamma ammaatti keessa dabarte hunda caalaa hammaata." **8** Kanaafuu mootichi ka'ee karra dura taa'e. Namoonni hundinuu yommuu, "Mootichi karra dura taa'ee jira" jedhamee itti himametti isa bira dhufan. Yeroo sanatti Israa'eloonni hundi gara mana issaaniitti baqatanii turan. **9** Guutummaa gosoota Israa'el keessatti namoonni hundinuuakkana jedhanii wal falmaa turan; "Mootichi harka diinota keenyaa jalaa nu baaseera; namni harka Filisxeemotaa jalaa nu baases isuma. Amma garuu inni sababii Abesaloolumiitiif biyyaa baqateera; **10** Abesaloom inni nu akka inni bulchaa keenya ta'uuf jennee dibne sun immoo lola irratti du'eera. Kanaafuu

wanni maatiin abbaa kootii hundinuu mooticha irraa jedhee iyye; "Nu Daawit irraa qooda hin qabnu; ilma argachuu malan du'a qofa ture. Ati garuu ana garbicha Isseye irraa dhaala tokko illee hin qabnu! Yaa Israa'el, kee warra maaddii kee irraa nyaatan wajjin teessifte. tokkoon tokkoon namaa gara dinkaana isaatti!" 2 Kana caalaa wanni ani akka naa godhamuuf mooticha Kanaafuu namoonni Israa'el hundinuu Shebaa ilma gaafachuuf mirga qabu maalii?" 29 Mootichis, "Maaliif Biikrii sana duukaa bu'uuf jedhanii Daawit irraa dubbi dheeressita? Ani akka atii fi Ziibaan lafa hunda garagalan. Namoonni Yihuudaa garuu Yordaanosii garner qooddattan ajajeera" jedheen. 30 Mefibooshot hamma Yerusaalemitti mootii isaanii wajjin deeman. immoo mootichaan, "Amma erga gooftaan koo mootichi 3 Daawitis yommuu masaraa isaa kan Yerusaalem nagaan deebi'ee inni waan hunda haa fudhatu" jedhe. keessaatti deebi'etti, saajatoowwan isaa kurnan akka 31 Namichi gosa Gili'aad kan Barzilaay jedhamu tokkos isaa masaraa eeganiif dhiisee biraa deeme sana fuudhee Rogelimiif gad bu'e; innis mootticha geggeessuuf isa mana tokkotti galchee akka isaan eegaman godhe. wajjin Yordaanos ce'e. 32 Barzilaayiin jaarsa dulloomaa Inni waan isaan nyaatan kenneef malee isaan wajjin waggaas saddeettama ture. Innis waan nama sooreesa hin ciifne. Isaanis hamma gaafa du'aniitti akka niitota tureef yeroo mootichi Mahanayiim jiraatteti waan inni dhirsooni irraa du'aniitti kophaa jiraatan. 4 Ergasisi nyaatu dhi'eessaafi ture. 33 Mootichis Barzilaayiin, mootichi Amaasaadhaan, "Namoota Yihuudaa guyyaa "Gamatti na wajjin ce'iittii na wajjin Yerusaalem jiraadhu; sadii keessaatti walitti naa qabi; atis asitti argami" anis sin sooraa" jedhe. 34 Barzilaayiin garuu mootichaan jedhe. 5 Amaasaan garuu yommuu namoota Yihuudaa akkana jedhe; "Ani si'achi waggaas hammam jiraachuuf waamuu deemetti yeroo mootichi isaaif kenne calaa mooticha wajjin Yerusaalem dhaqa? 35 Ani yeroo ammaa ture. 6 Daawitis Abiishaayidhaan, "Sheebaan ilmi Biikrii waggaas saddeettama guuteera. Ani waan gaarii fi waan miidhaa Abesaaloom nu miidhe sana calaa nu miidha. hamaa addaan baasuu nan danda'aa? Garbichi kee mi'aa Ati namoota gooftaa keetii fulhadhuutii isaa ari'i; yoo nyaataa fi dhugaatii beekaa? Ammas sagalee dhirotaati kanaa achii inni magaalaa da'annoo qabu argatee nu fi dubartoota sirbanii dhaga'uun danda'aa? Yoos garbichi jalaal miliqa" jedhe. 7 Kanaafuu namoonni Yoo'aabii fi kee maaliif gooftaa koo mootichatti ba'aa dabalamaa Kereetonni, Pheletonni fi namoonni waraanaa jajjaboon ta'a ree? 36 Garbichi kee mooticha wajjin Yordaanos ce'ee xinnoo ishee ni deema; mootichi garuu maaliif hundi ajaja Abiishaayi jalatti hirtirianii qajeelan. Isaanis Yerusaaleemi ka'anii Shebaa ilma Biikrii sana ari'uuf haala kanaan galata naaf deebisa? 37 Akka ani yoon qajelen. 8 Utuma isaan Gibe'oone keessa kattaa guddaa du'e magaaluma kootti awwaala abbaa fi haadha koo biratti awwalaamuuf garbicha kee dhiisi haa deebi'u. uffata isaa kan waraanaa uffate; qalqalli goraadeen Garbichi kee Kimhaam garuu kunoo ti. Inni gooftaa isaa keessa jirus sabbataan mudhii isaaatti hidhamee koo mooticha wajjin haa ce'u. Atis waan jaallattu kam ture. Akkuma inni gara fula duraatti tarkaanfateenis iyyuu isaaaf godhi." 38 Mootichis, "Kimhaam na wajjin ni goraadichi qalqala isaa keessa lafa bu'e. 9 Yoo'aabis ce'a; anis waan ati jaallattu kam iyyuu isaaaf nan godha; Amaasaan, "Yaa obboleessoo, akkam jirta?" jedhe. Kana waan ati narraa barbaaddu kam iyyuus siif nan godha" irratte Yoo'aab isaa dhungachuuf harka isaa mirgaatiin jedhe. 39 Akkasiin namoonni hundinuu Yordaanosin hareeda Amesaay qabate. 10 Amesaay akka Yoo'aab ce'an; mootichis ni ce'e. Mootichis Barzilaayiin dhungatee goraadee harkaa qabu hin hubanne ture; kanaafuu eebbise; Barzilaayiinis gara mana isaaatti deebi'e. 40 Yoo'aab goraadee sana garaa isaaatti dire; mar'umaan isaaas Yommuu mootichi gara Gilgalitti darbettii Kimhaam isaa lafatti jige. Amaasaanis utuu lammata hin waraanamin wajjin deeme. Loltoonni Yihuudaa hundinuu fi walakkaan du'e. Ergasisi immoo Yoo'aabii fi obboleessi isaa Abiishaayi loltoota Israa'el mooticha ceesisan. 41 Yommuu suma Shebaa ilma Biikrii sana ari'an. 11 Namoota Yoo'aab namoonni Israa'el hundinuu gara mootichaa dhufanii, keessaa inni tokko Amesaay bira dhaabatee, "Namni "Obboloonni keenya warri Yihuudaa maaliif nu dhoksanii Yoo'aabin jaallatu, kan garee Daawit ta'e hundi Yoo'aabin mootichaa fi maatiit isaa, duukaa buutota isaa wajjin duukaa haa bu'u!" jedhe. 12 Yeroo kanatti reefii Yordaanosin ceesisanii fidani?" jedhaniin. 42 Namoonni Amaasaah diigaan faalamee karaa irra ciisa ture; namichi Yihuudaa hundis deebisanii namoota Israa'eliin, "Nu tokkos akka loltoonni hundi achi dhadhabaatn arge. waan mootichi fira dhiigaa nuuf ta'eef waan kana Innis yommuu akka warri gara Amesaay dhufan hundi goone. Isin waa'ee waan kanaa maaliif aartu? Nu waan dhadhaabatan argetti karaa irraa gara lafa qotisaatti mootichaa keessa tokko illee nyaanneerraa? Waan isaa harkisee wayyaa irra buuse. 13 Erga reefii Amesaay tokko illees ofi keenyaaf fudhanneerraa?" jedhan. 43 karaa irraa kaafamee booddee namoonni hundinuu Kana irratte namoonni Israa'el namoota Yihuudaa tii, Shebaa ilma Biikrii sana ari'uuf Yoo'aab faana qajeelan. "Nu mooticha irraa qooda harka kudhan qabna; kana 14 Saabe'enis gosoota Israa'el hunda keessa darbee malees nu isin caalaa Daawit irraa mirga qabna. Yoos gara Abeel Beet Ma'aakaatti fi gara biyya Beeriit hundaa isin maaliif akkas nu tuffattu ree? Akka mottiin keenya dhaqe; namoonni Beeriit walitti qabamanii isaa duukaa nuuf deebi'uuf kan duraan dursinee gaafanne nu mitii?" bu'an. 15 Loltoonni Yoo'aab wajjin turan hundinuu jedhanii deebisan. Garuu deebiin namoonni Yihuudaa dhufanii Abeel Beet Ma'aakaatti Saabe'ee marsan. Isaanis deebisan kan Israa'elootaa irra jabaa ture. hamma karra magaalaa sanaatti naannessanii biyyoo tuulan; yommuu dallaa magaalaa sanaa jigsuuf tumaa turanittis, 16 dubartiin ogeettiin tokko magaalattiidhaa isaan waamtee, "Dhaga'a! Dhaga'a! Akka ani waa isatti

20 Yeroo kanatti namichi dabaan Shebaa jedhamu, ilmi Biikrii namicha gosa Beniyaam tokko achi ture. Innis malakata afuufee sagalee guddaanakkana

himuu danda'uuf Yoo'aab as haa dhufu itti himaa" Yoonataan ilma Saa'ol du'a jalaa baase. **8** Mootichis jette. **17** Inni gara ishee dhaqe; isheenis, "Ati Yoo'aabii?" Armooni fi Mefiiboshet ilmaan Riixiphaan intalli Ayyaa jettee gaafatte. Innis, "Ani isuma" jedhee deebise. Isheen immoo, "Waan tajaajiltuun kee dubbattu dhaga'i" jette. Innis, "Ani dhaga'aan jira." **18** Isheenis itti futteeakkana jette; "Bara durii namoonni, 'Gara Abeel dhaqaa gorsa gaafadhaa' jedhu ture; akkasiis dubbiin ni dhuma ture. **19** Ani warra Israa'el keessa nagaa fi amanamummaan jiraatan keessaa tokko dha. Ati magaalaa Israa'el keessatti haadha taate tokko balleessuuf yaadaa jirta. Ati maaliif dhaala Waaqayyoo liqimsuu barbaadda?" **20** Yoo'aab immooakkana jedhee deebise; "Wanni kun narraa haa fagaatu! Magaalattii balleessuun yookaan liqimsuun narraa haa fagaatu! **21** Wanni kunakkana miti. Namichi Sheebaa jedhamu ilmi Biikrii kan biyya gaaraa Efrem sun mootiitti, Daawitittiharka isaa ol fudhateera. Namicha tokkicha kana dabarsaa kennaa; anis magaalaa kana gad dhiisee nan ba'a." Dubartiin sunis Yoo'aabiin, "Mataan namicha sanaa dallaa irraan gad siif darbatama" jette. **22** Ergasii dubartiin sun gorsa ishee kan ogummaan guutame sanaan namoota hunda bira dhaqxee; isaanis matalaa Sheebaa ilma Biikrii sanaa kutanii Yoo'aabiif gad darbatan. Kanaafuu inni malakata afuufe; namoonni isaa magaalattii dhiisanii tokkoon tokkoon nammaa mana ofii isatta gale. Yoo'aab immoo gara Yerusaalem mooticha biratti deebi'e. **23** Yoo'aab loltoota Israa'el hunda irratti, Benayaayaa ilmi Yehooyaadaa immoo Kereetotaa fi Pheletota irratti ajajaa ta'e; **24** Adooraam namoota hojii humnaa hojettan irratti muudame; Yehooshaafaax ilmi Abiiluud immoo galmeessaa ta'e; **25** Shewwaan barreessaa, Zaadoqii fi Abiyaataar immoo luboota turan; **26** akkasumas liraas namichi gosa Yaa'iri sun luba Daawit ture.

21 Jabana Daawit keessa beelli waggaa sadii walitti aansee bu'e; kanaafuu Daawit fuula Waaqayyoo barbaade. Waaqayyos, "Sababii Saa'ol Gibe'oona aijeesef isaa fi mana isaa irra yakka dhiigaatu jira" jedhe. **2** Mootichis Gibe'oona walitti qabee isaan wajjin haasa'e. Gibe'oona hambaa Amoorotaa turan malee ilmaan Israa'elootaa miti; Israa'eloomni akka isaan eegan kakuu seenaniif; Saa'ol garuu hinaaffaa Israa'elii fi Yihuudaaf qabuun Gibe'oona balleessuun barbaadee ture. **3** Daawitis, "Ani maalin isiniif godha? Akka isin dhaala Waaqayyoo eebbitaaniif ani akkamittin araara buusuu danda'a?" jedhee Gibe'oona gafate. **4** Gibe'oona immoo, "Nu Saa'ol irraa meetii yookaan warqee gaafachuuuf mirga hin qabnu; yookaan akka namni tokko iyyuu Israa'el keessatti du'u gochuuf nu mirga qabnaa?" jedhanii deebisanii. Daawitis, "Akka ani maal isiniif godhu barbaaddu?" jedhee gaafate. **5** Isaanisakkana jedhanii mootichaaf deebii kennan; "Nama akka nu diigamnuu fi akka nu Israa'el keessatti iddo tokko illee hin arganne nu godhe sana, **6** sanyii isaa keessaa dhiiiri torba nuuf haa kennaman; nus dhaqnee biyya Saa'ol namicha Waaqayyo filate sanaa, Gibe'aatti fuula Waaqayyoo duratti isaan fannifnaa." Kanaafuu mootichis, "Tole isiniifin kenna" jedhe. **7** Mootichis garuu sababii kakuu Waaqayyoo kan Daawitii fi Yoonataan ilma Saa'ol gidduutti godhame sanaatiif jedhee Mefiiboshet ilma

fuula Waaqayyoo duratti isaan fannisan. Torbaan isaanii iyuu walumaan dhuman; isaanis akkuma garbuun haamamu jalqabeen yeroo midhaan haamamuti guyyoota jalqabaati ajeefaman. **10** Riixiphaan intalli Ayyaa sun wayyaa gaddaa fudhatte kattaa irra afattee. Isheenis yeroo midhaan itti haamamu jalqabdee hamma bokkaan reeffa jara ajeefamanii sanatti samiidhaa roobuttii akka guyyaa guyyaa allaattiu samii halkan immoo bineensornni bosonaa reeffa sana tuqan hin eeyyamne. **11** Wanni Riixiphaan intalli Ayyaa saajjatoon Saa'ol sun hojette Daawitittihimame; **12** innis dhaqee lafee Saa'olii fi lafee ilma isaa Yoonataan namoota Yaabeesh Gil'aad biraa fide. Isaan oobdii Beet Shaan iddo Filisxeemonni gaafa Gilbo'aatti Saa'olin aijeesan itti jara fannisan sanaa isaan hatanii turaniitii. **13** Daawitisa lafee Saa'olii fi lafee Yoonataan ilma Saa'ol achii fide; lafeen warra ajeefamanii fannifamanii walitti qabame. **14** Isaanis lafee Saa'olii fi lafee ilma isaa Yoonataan biyya Beniyaam keessatti, iddo Zeelaa jedhamutti awwaala Qiish abbaa Saa'ol keessatti awwaalanii waan mootichi ajaje hunda godhan. Sana booddee Waaqni kadhanna waa'e biyyattif dhi'aate ni dhaqnu. **15** Ammas Filisxeemota fi Israa'el gidduutti waraanni ni ka'e. Daawitis namoota isaa wajjin Filisxeemota waraanuuf duule; innis akka malee dadhabee. **16** Namichi gosa Raafaa kan Yishbii-Benoob jedhamu tokko eeboonaasii kan kiiloo giraamii sadii fi walakkaa ulfaatuu fi goraadee haaraa hidhatee ture; innis Daawitintai aijeesuu barbaade. **17** Abiishaayi ilmi Zeruyaya garuu Daawitintibaraaru dhufe; namicha Filisxeem sanas dha'ee aijeesee. Namoonni Daawitis, "Akka ibsaan Israa'el hin dhaamneef ati si'achi nu wajjin waraana hin dhaqxu" jedhanii kakanatiif. **18** Ergasii immoo lafa Goob jedhamutti Filisxeemota wajjin waraanni biraa ka'e. Yeroo sanattis Sibekaay namichi biyya Hushaa namicha Saaf jedhamu tokko sanyii Raafaa keessaa aijeesee. **19** Waraana biraa kan Filisxeemota wajjin Goobitti godhame keessatti immoo Elhaanaan ilmi Ya'iree Oregiium namichi biyya Beethiim Gooliyad namicha Gitii kan somaan eeboo isaa loosaa wayya dhoofuu ga'u sana ni aijeesee. **20** Ammas waraana Gaatitti godhame kan biraa keessatti namicha hamma wayyi ga'u kan tokko tokkoo harka isaa irraa quboota ja'a ja'a akkasumas tokkoo tokkoo miilla isaa irraa quboota ja'a ja'a walumatti quboota digdamii afur qabu tokkotu ture; innis sanyii Raafaa keessaa dhalate. **21** Yommuu inni Israa'elin tuttuqettis, Yoonataan ilmi Shime'i obboleessi Daawit isaa aijeesee. **22** Jarri afran kunneen sanyiilwan Raafaa warra Gaati keessa turanii dha. Isaanis harka Daawitii fi harka namoota isaatii dhuman.

22 Daawit yommuu Waaqayyo harka diinota isaa hundaa fi harka Saa'ol jalaa isa baasetti dubbii Faarfannaa kana Waaqayyoof faarfate. **2** Innisakkana

jedhe: "Waaqayyo kattaa koo ti; da'anno kootii fi leenjisa; irreen koos iddaa naasii dabsuu ni danda'a. oolchaa koo ti; **3** Waaqni koo kattaa koo kan anii kooluu **36** Ati gargaarsa kee kan nama fayyisu gaachana naaf itti galuu dha; inni gaachana kootii fi gaanfa fayyina koo goota; gargaarsi kees nama guddaa na godhe. **37** Akka ti. Inni da'anno koo cimaa, kooluu kootii fi fayyisaa koomeen koo hin mucuaanneef, miilla kootiif daandii koo ti; ati namoota humnaan namatti ka'an jalaas bal'ifeerta. **38** "Ani diinota koo ari'ee nan balleesse; na baasta. **4** "Ani Waaqayyo galanni isaaaf malu sana hamma isaan barbadaa'anittis ani duubatti hin deebine. nan waammadha; diinota koo jalaas nan baraarama. **39** Ani guutumaan guutuutti isaan nan barbadeesse; isaan **5** Dambaliin du'a na marseera; lolaan badiisaas na deebi'anii ka'u hin danda'an; isaanis miilla koo jalatti ni liqimseera. **6** Funyoon sii'ool natti marame; kiyoon kufan. **40** Ati lolaf humna na hidhachifte; amajaajota du'aas natti dhufe. (**Sheol h7585**) **7** "Ani dhiphina koo koos fuula koo durati gad deebifte. **41** Akka diinonni keessatti Waaqayyoon nan waammadhe; Waaqa kootti koo dugda duubatti deebi'anii baqatan gooteeta; anis nan iyaydhe. Innis mana qulqullummaa isaatii sagalee amajaajota koo barbadeesseera. **42** Isaan gargaarsaaf koo dhaga'e; iyyi koos surra issaa seene. **8** Lafti ni iyyan; garuu kan isaan oolchu tokko iyyuu hin turre; hollatte; ni sochootes; hundeeawan samiiwwanii gara Waaqayyoottis ni iyyatan; inni garuu deebii hin raaafaman; sababii inni dheekkameefis isaa ni hollatan. **9** Anni akkuma awwaara lafaatti isaan nan kenniineef. **43** Anis akkuma awwaara lafaatti isaan nan **9** Arri funyaan isaatii ol ba'e; ibiddi waa barbadeessu daake; bulleesees akkuma dhoqqee daandii irraatti afaan isaatii ba'e; cileen boba'us afaan isaatii ba'e. **10** Isaan dhidihiite. **44** "Ati lola namoota jalaa na baafteera; Inni samiiwwan tarasaasee gad bu'e; duumessoonni mataa sabootaa gootee na jiraachifteera. Sabni ani hin gurraachis miilla isaa jala turan. **11** Inni kiirubeelin beekne na tajaajila; **45** namooni ormaa na sossobatan; yaabbatee barrise; qoochoo qilleensatiinis ol ba'e. **12** Inni dukkana, duumessa samii kan bokkaadhaan Isaan hundi abdi kutatar; hollachaas da'anno isaanii dukkanaa'e immoo godoo isaa godhate. **13** Ifa fuula jabaa keessaa ba'an. **46** **12** Inni dukkana, duumessa samii kan bokkaadhaan Isaan hundi abdi kutatar; hollachaas da'anno isaanii dukkanaa'e immoo godoo isaa godhate. **13** Ifa fuula jabaa keessaa ba'an. **47** "Waaqayyo jiraataa dhal! Kattaan isaa keessas bakakaan balaqqisee ba'e. **14** Waaqayyo koo haaloo naa baasu, **15** Inni xiyya isaa darbatee koo ol ol haa jedhu! **48** Inni Waaqa haaloo naa baasu, Hundaa Oliis ni dhaga'ame. **16** Dheekkamsa, Waaqayyootiin humna hafuura funyaan, **17** "Inni ol gubaadhaa koo dhaga'ame. **18** Inni diina koo isaa jabaa jalaas, amajaajota koo warra akka malee natti ciman jalaas na baase. **19** Isaan guyyaa rakkina kootti natti dhufan; Waaqayyo garuu gargaarsa koo ture. **20** Inni iddo bal'aatti na baase; waan natti gammadeefis na oolche. **21** "Waaqayyo akkuma qajeelummaa kootiittaa kenneera; akkuma qulqullina harka koottis na badhaase. **22** Ani karaa Waaqayyo isatii ba'uttiinis sululawwan galaanfa ifatti baafaman; **23** Seerri isaa hundinuu fuula koo dura jira; hundeeawan lafaas qullaa hafan. **24** Ani fuula isaa durattu mudaa hin qabu ture; cubbuu irraas of eeggadheera. **25** Waaqayyo akkuma qajeelummaa kooti, akkuma ani fuula isaa durattu qulqulluu ta'ettis na badhaaseera. **26** "Ati nama amanamaatti amanamummaa kee argisiifta; nama mudaa hin qabnettis kan mudaa hin qabne taata; **27** nama qulqulluutti qulqulluu taata; nama jal'aatti immoo ja'aa taata. **28** Ati warra gad of qaban ni olchita; warra of tuulan immoo gad deebisuu jii kee isaan ilaala. **29** Yaa Waaqayyo, ati ibsaan koo ti; Waaqayyo dukkan koo ifatti ni geeddara. **30** Ani gargaarsa keetti loltoota dhiibbadhee nan deema; Waaqa kootiinis dallaa utaaluu nan danda'a. **31** "Waaqa kana, karaan isaa mudaa hin qabu; dubbiin Waaqayyo hir'ina hin qabu. Warra isatti kooluu galan hundaaf inni gaachana ta'a. **32** Waaqayyo malee Waaqni eenyu? Waaqa keenya malees Kattaan eenyu? **33** Kan humna na hidhachifte, kan akka karaan koos nagaa ta'u godhu Waaqa. **34** Inni miilla koo akka miilla borofaa godha; iddo ol dheeraa irrasiis na dhaabachiisa. **35** Inni harka koo waraanaaf **36** Ati gargaarsa kee kan nama fayyisu gaachana naaf goota; gargaarsi kees nama guddaa na godhe. **37** Akka koomeen koo hin mucuaanneef, miilla kootiif daandii bal'ifeerta. **38** "Ani diinota koo ari'ee nan balleesse; hamma isaan barbadaa'anittis ani duubatti hin deebine. **39** Ani guutumaan guutuutti isaan nan barbadeesse; isaan deebi'anii ka'u hin danda'an; isaanis miilla koo jalatti ni kufan. **40** Ati lolaf humna na hidhachifte; amajaajota koos fuula koo durati gad deebifte. **41** Akka diinonni koo dugda duubatti deebi'anii baqatan gooteeta; anis amajaajota koo barbadeesseera. **42** Isaan gargaarsaaf iyyan; garuu kan isaan oolchu tokko iyyuu hin turre; gara Waaqayyoottis ni iyyatan; inni garuu deebii hin raaafaman; sababii inni dheekkameefis isaa ni hollatan. **43** Anis akkuma awwaara lafaatti isaan nan **44** "Ati lola namoota jalaa na baafteera; mataa sabootaa gootee na jiraachifteera. Sabni ani hin beekne na tajaajila; **45** namooni ormaa na sossobatan; yaabbatee barrise; qoochoo qilleensatiinis ol ba'e. **46** Isaan akkuma waa'ee koo dhaga'aniin naaf ajajaman. **47** "Waaqayyo jiraataa dhal! Kattaan beekne na tajaajila; **48** Inni Waaqa haaloo naa baasu, **49** kan diinota koo jalaas kan sabootas na jala galchu, **50** Kanaafuu yaa Waaqayyo, bilisa na baasuu dha. Ati amajaajota kootii ol na goota; gooltota jalaas na baafte. **51** "Inni mo'annaawwan maqa keetifi nan faarfadha. **52** "Inni mo'annaawwan gurguddaa mootii isatiif ni kenna; dibamaa isaa Daawitii fi sanyii isatiif, araara bara bara ni argisiisa."

23 Dubbiin Daawit dhuma irratti dubbate kanaa dha: "Himanni Daawit ilmi Isseey, himanni nama Waaqni Waan Hundaa Olii, ol ol isa qabe, nama Waaqni Yaaqoob isa dice faarfataan Israa'el jaallatamaan sun akkana jedhe: **2** "Hafuurri Waaqayyoo karaa kootiin dubbateera; dubbiin isaa arraba koo irra ture. **3** Waaqni Israa'el dubbateera; Kattaan Israa'el akkana naan jedhe: 'Namni qajeelummaan saba bulchu, kan sodaa Waaqatiini bulchu, **4** inni akka ifa biiftuu ganamaa kan iddo duumessi hin jirretti ba'uu, akkuma ifa aduu kan erga bokkaan caamee booddee marga biqilchuu ti.' **5** "Manni koo Waaqa duratt qajeelaa mitii? Inni kakuu bara bara na wajjin seenee isas qajeelchee karaa hundaan ni eega mitii? Isatu fayyina koo fiixaan baasee fedhii koo hundas naaf guuta mitii? **6** Namooni hamoon hundinuu garuu akkuma qoraattii harkaan walitti hin qabanneetti gatamu. **7** Namni qoraattii tuqu kam iyyuu mi'a sibiilaayookaan somaa eeboo qabata; qoraattii sunis lafuma jirutti gubama." **8** Maqaan namoota Daawit warra jajjaboo kanaa dha: Yosheeb-Bashebet namichi Tahikmooni hoogganaa sadanii ture; innis lola tokko irratti eeboo mirmirsee namoota dhibba saddeet fixe. **9** Kan isatti aanu immoo Ele'aazaar ilma Doodoo namicha gosa Ahoo'aa ture; innis yeroo Filisxeemota lolafachitti walitti qabamanii turan sana waraanuuf kutatanitti, namoota jajjaboo Daawit wajjin turan sadan keessaa tokko ture. Ergasii namoonni Israa'el boodeetti deebi'an; **10** inni garuu utuu lafa dhaabatee turee

hin socho'in hamma harki isaa dadhabee goraadee isaatti gogutti Filisxeemota ni rukute. Waaqayyo gaafas mo'annoo guddaa kenne. Loltoonis warra du'an irraa hiikachuu qofaaf gara Ele'aazaaritti deebi'an. **11** Isatti aanees Saamaa ilma Aagee namicha gosa Haraaraatu ture. Yommuu Filisxeemonni iddoor Leehi jedhamutti lafa qotisaa kan misiraan guutame tokko biratti walitti qabamanitti loltooni Israa'el isaan duraa baqatan. **12** Saamaan garuu lafa qotisaa walakkaati iddoor qabatene ture. Innis irraa ittisuudhaan Filisxeemota fixe; Waqaayos mo'annaa guddaa kenne. **13** Yeroo midhaan haammamutti utuu loltooni Filisxeemota Sulula Refaayim keessatti walali qabamanii jiranuu, hangafoota soddomman sana keessaa namoonni sadii gara holqa Adulaamitti gara Daawit gad bu'an. **14** Yeroo sanatti Daawit da'anno cimaa keessa ture; loltooni Filisxeem immoo Beetlihem turan. **15** Daawitis Dheebotee, "Utuu namni tokko boolla bishaanii kan karra Beetlihem bira jiru keessaa bishaan dhugaatii naa fidee hool" jedhe. **16** Kanaafuu namoonni jajjaboon sadan sun qubata Filisxeemota keessaan darbanii boolla bishaanii kan karra Beetlihem bira jiru keessaa bishaan waraabani Daawitiif fidan. Inni garuu dhuguu ni dide; qooda kanaa bishaan sana fuula Waaqayyoo duratti dhangalaase. **17** Innis, "Yaa Waaqayyoo, waan kana gochuun narraa haa fagaatu! Bishaan kun dhiiga namoota lubbuu ofii isaaniitti kutatanii deemanii mitii?" jedhe. Kanaafuu Daawit bishaan sana hin dhugne. Egaa wanni namoonni jajjaboon sadan sun hoijetan kana ture. **18** Abiishaayi ilmi Zeruuya obboleessi Yoo'aab hoogganaa sadan isaanii ture, Innis namoota dhibba sadiitti eeboo isaa ol kaafatee isaan fixe; akkasiin innis akkuma namoota sadan sanaa beekamaa ta'e. **19** Abiishaayi warra sadan caalaa ulfina hin argannee ree? Inni yoo isaan keessaa tokko ta'u baate iyyuu ajajaa isaanii ta'e. **20** Benaayaa ilmi Yehooyaadaa loltuun cimaan biyya Qabzi'eel sunis loltuu mo'annaa gurguddaa argamsiise ture. Innis loltoota Mo'aab kanneen akka malee jajjaboo ta'an lama aijeesee. Gaafa cabbiin roobe tokkos boolla keessa seenee leenca aijeesee. **21** Inni namicha biyya Gibxi guddicha tokko illee ni aijeesee. Namichi Gibxi sun eeboo harkaa qabaatu iyyuu Benaayaa bokkuudhaan isatti ba'e; innis harka namicha Gibxi sanaatii eeboo butatee eeboodhuma isatiini isa aijeesee. **22** Hojiiwwan gootummaa kanneen Benaayaa ilmi Yehooyaadaa hoijete kana fa'i; innis akkuma namoota jajjaboo sadan sanaa nama beekamaa ture. **23** Inni namoota soddomman sana keessaa nama kam iyyuu caalaa ulfina guddaa argate; garuu namoota Sadan sanatti hin dabalamne. Daawitis ajajaa eegdota ofii isaa isa godhate. **24** Jara soddomman sana keessattis: Asaaheel obboleessa Yoo'aab, Elhaanaan ilma Doodoo namicha Beetlihem, **25** Shamaa namicha gosa Haroodaa, Eliiqaa namicha gosa Haroodaa, **26** Heeleez namicha Phaaltii, Iiraa ilma Iqeesh nama Teqoo'aa, **27** Abii'ezer nama Anaatoot, Mebunaay nama biyya Hushaa, **28** Zalmoon nama Ahoo'aa, Maharaayi nama Netoofaa, **29** Heeled ilma Ba'anaa nama Netoofaa, gosa Beniyaam keessaa Iitaayi ilma Riibaay namicha Gibe'aa, **30** Benaayaa nama Phiraatoon Hidaay namicha

sululoota Ga'aash, **31** Abii-Alboon namicha biyya Arbaa, Azmaawet nama Barhuum, **32** Eeliyaabaa namicha Sha'alboon, ilmaan Yaasheen, Yoonaataan, **33** ilma Shamaa namicha Haraaraa sanaa, Ahii'aam ilma Shaaraa namicha Aroodaa sanaa, **34** Eliiphelexi ilma Ahasbaayi nama Ma'akaat, Eli'aam ilma Ahiiotel nama Gilloon, **35** Hezroo nama Qarmeloos, Fa'araay nama biyya Arbi, **36** Yigi'aal ilma Naataan namicha Zooba, Baanii gosa Gaad, **37** Zeleq namicha gosa Amoon, Nahaaraay namicha gosa Bi'eeroot kan Yoo'aab ilma Zeruuyaatiif mi'a lolaa baatu sana ture; **38** liraas namicha gosa Yitraa, Gaareeb namicha gosa Yitraa, **39** akkasumas Uuriyaa namicha Heet.

24 Aariin Waaqayyoo ammas Israa'elitti ka'ee Daawitiin, "Dhaqittii Israa'elii fi Yihuudaa lakkai'i" jedhee isaanitti kakaase. **2** Kanaafuu mootichi Yoo'aabii fi ajajjoota waraanaa kanneen isa bira turaniin, "Akka ani akka isaan hammam akka baay'atan beekuu danda'uuf gosoota Israa'el kanneen Daanii hamma Bersheebaatti jiraatan hunda keessa deemaatii namoota loluu danda'an galmeessaa" jedhe. **3** Yoo'aab garuu deebisee, "Waaqayyoo Waaqni kee loltoota kee dachaa dhibba caalaa haa baay'isu; iji gooftaa koo mootichaas waan kana haa argu. Garuu gooftaan koo mootichi maaliif waan kana gochuun barbaade" jedhe. **4** Ta'uus dubbiin mootichaas Yoo'aabii fi ajajjoota loltootaa yaada geeddarachiise; kanaafuu isaan fuula mootichaas duraa ba'anii namoota Israa'el kanneen loluu danda'an galmeessuu deeman. **5** Isaanis erga Yordaanos ce'anii booddee gara kibba magaalaa sulula keessatti argamuutiin Aro'er bira qubatan; achii immoo Gaad keessa darbanii Ya'izeeritti qajeelan. **6** Isaanis gara Gili'aadii fi Tabaason Adasaay, itti aansanii gara Daan yaa'anii achii immoo naanna'anii Siidoonaa dhaqan. **7** Ergasii immoo gara Da'anno Xiiroos, gara magalaawwan Hiiwotaati fi Kana'anotaa hundaa dhaqan. Dhuma irratti immoo gara Bersheebaakan kibba Yihuudatta argamtu sanaa dhaqan. **8** Isaanis erga guutummaa biyyattii keessa naanna'anii booddee ji'a sagallii fi bultii digdamaatti Yerusaalemitti deebi'an. **9** Yoo'aabis lakkooobsa namoota loluu danda'anii mootichatti hime; Israa'el keessa namoota lolafaa ga'umsa qaban kanneen goraadee qabachuu danda'an kuma dhibba saddeeti, Yihuudaa keessa immoo namoota kuma dhibba shanitu ture. **10** Daawit waan erga loltoota lakkai'ee booddee balleessaan itti dhaga'ameef Waaqayyoon, "Ani waan hojjedhe keessatti cubbuu guddaa hojjedheera. Yaa Waaqayyo, ani akka ati balleessaan garbicha keetii dhiiftuuf sin kadhadha. Ani hojji gowwummaa guddaa hojjedheeraa" jedhe. **11** Guyyaa itti aanutti utuu Daawit hirribaa hin ka'in ergaan Waaqayyoo gara waa himaa Daawit gara Gaad rajichaa dhufe; ergaan sunis, **12** "Dhaqittii Daawitiin, "Waaqayyo akkana siin jedha: Ani filannoo sadii siifin kenn; akka anii isa sitti fiduu isaan keessaa tokko filadhu' jedhi" jedha. **13** Kanaafuu Gaad gara Daawit dhaqee, "Waggaa torba biyya kee irra beelli haa bu'u? Yookaan dha'ichi guyyaa kee ji'a sadif si haa ari'anii? Yookaan dha'ichi guyyaa sadii biyya kee haa dha'u? Egaam amma itti yaadiitii waan

ani isa na erge sanaaf deebisu murteessi” jedheen. **14** Daawit immoo Gaadiin, “Ani akka malee dhiphadheera. Waan araarri isaa guddaa ta’ef nu harka Waaqayyoo haa seennu; garuu akka ani harka namaa seenu hin godhin” jedhe. **15** Kanaafuu Waaqayyo guyyaa itti aanu ganamaajalqabee hamma guyyaan murtaa’e raawwatutti Israa’elitti dha’icha fide; Daanii hamma Bersheebaatti namoonni kummi torbaatamni ni dhuman. **16** Yeroo ergamaan Waaqayyoo Yerusaalemin balleessuuf harka isaa diriirfatetti Waaqayyo sababii hubaatiin sun isa gaddisiiseef ergamaa isaa kan saba balleessuuf ture sanaan, “Ni ga’al Harka kee deebifadhu” jedhe. Yeroo sana ergamaan Waaqayyoo oobdii Arawunaa namicha gosa Yebuus sanaa bira ture. **17** Daawit yommuu ergamaa Waaqayyoo kan namoota ajjeesaat ture sana argetti, Waaqayyoon, “Namni cubbuu fi balleessaa hojjete anuma. Isaan kunneen garuu hoolotaa dha. Isaan maal godhan? Harki kee anaa fi maatii koo irra haa bu’u” jedhe. **18** Gaafas Gaad gara Daawit dhaqee, “Ol ba’iitii oobdii Arawunaa namicha gosa Yebuus sanaa keessatti iddo aarsaa Waaqayyoof ijaari” jedheen. **19** Kanaafuu Daawit akkuma Waaqayyo karaa Gaadiin isa ajajetti ol ba’e. **20** Arawunaan yommuu mil’atee mootichaa fi namoota isaa kanneen gara isaa dhufaa jiran argetti, gad ba’ee fuula mootichaa duratti addaan lafatti gombifamee sagade. **21** Arawunaanis, “Gooftaan koo mootichi maaliif gara garbicha isaa dhufe?” jedhe. Daawit immoo, “Ani akka dha’ichi saba irra bu’e kun dhaabatuuf, oobdii kee bitee isa irratti iddo aarsaa Waaqayyoof tolchuufin dhufe” jedhee deebise. **22** Arawunaanis Daawitiin akkana jedhe; “Gooftaan koo mootichi waan issatti tolu kam iyuu fudhatee haa dhi’eessu. Aarsaa gubamuuf sangoonni kunoo ti; qoraaniif immoo mi’i ittiin midhaan dha’amuu fi waanjoon sangaa as jira. **23** Yaa mootii, Arawunaan waan kana hunda mootichaaf ni kenna.” Akkasumas Arawunaan, “Waaqayyo Waaqni kee siif haa fudhatu” isaan jedhe. **24** Mootichi garuu, “Akkas miti; ani gatiidhaan sirraa bituu na barbaachisa. Ani waan gattii itti hin baasin Waaqayyo Waaqa kootiif aarsaa gubamu godhee hin dhi’eessu” jedhee Arawunaaf deebise. Kanaafuu Daawit oobdichaaf fi sangoota sana meetii saqlili shantamaan bite. **25** Daawitis achitti iddo aarsaa Waaqayyoof tolchee aarsaa gubamuu fi aarsaa nagaa dhi’eesse. Waaqayyoos kadhanna waa’ee biyyattif dhi’ateef deebii kenne; dha’ichis Israa’el irraa ni deebi’e.

1 Mootota

1 Daawit Mootichi yeroo jaaree dulloometti yoo uffata itti tuulan illee dhagni isaa hin ho'uf ture. **2** Kanaafuu tajaajiltooni isaaakkana jedhaniin; "Durba qulqulluu mooticha tajaajiltuu fi kunuunsitu haa barbaannu. Isheenis gooftaa keenya mootichatti bira ciiftee isa haa ho'iftu." **3** Isaanis biyya Israa'el guutuu keessa durba miidhagduu barbaadaniil intala Abiishagi jedhamtu kan gosa Suunam tokko argatanii mootichatti fidan. **4** Intalattiin akka malee miidhagduu turte; isheenis mooticha kunuunsite; ni tajaajiltes; mootichi garuu ishee bira hin ga'u ture. **5** Yeroo sanatti Adooniyaan ilmi Hagiit kan isheen Daawitiif deesse, "Ani mootii nan ta'a" jedhee ol ol of qabe. Kanaafuu inni gaariiwanii fi fardeen akkasumas namoota fuula isaa dura fiigan shantama qopheeffate. **6** Abbaan isaa immoo, "Ati maaliif waan akkanaa goota?" jedhee gonkumaa isa ifatee hin beeku. Inni gurbaa akka malee miidhagaan kan Abesaaloomiitii aaneed dhalateed dha. **7** Adooniyaanis Yoo'aab ilimur Yuuuyaatii fi Abiyaataar lubichaan mari'ate; isaanis isa deeggaran. **8** Garuu Zaadoq lubicha, Benaayaa ilmi Yehooyaadaa, Naataan rajichi, Shime'iin, Ree'i fi eegdonni Daawit filatamoon Adooniyaa wajjin hin turre. **9** Adooniyaanis dhagaa Zoohelet isa naannoo Een Roogelitti argamu biratti hoolaa, korma looniitii fi jabboota cocomooy aarsaa dhi'eesse. Innis obboloota isaa ilmaan mootichaa hunda, namoota Yihuudaa kanneen qondaaltota mootichaa ta'an hunda ni waame; **10** garuu Naataan rajicha yookaan Benaayaa yookaan eegdota filatamooy yookaan obboleessa isaa Soloomoonin hin waamne. **11** Ergasii Naataanakkana jedhee Batisheebaa haadha Soloomoon gaafate; "Ati akka Adooniyaan ilmi Hagiitii, utuu gooftaan keenya Daawit quba hin qabaatin mootii ta'e hin dhageenye?" **12** Mee amma kottu akka ati itti lubbuu keetii fi lubbuu ilma kee Soloomoon oolchuu dandeessu si gorsaa. **13** Amma gara Daawit mootichaa dhaqitiit, "Yaa gooftaa koo mootii, ati, 'Ilmi kee Soloomoon anatti aaneed dhugumaan mootii ni ta'a; teessoo koo irras ni taa'a'" jettee ana garbittii keetiif hin kakannee? Yoos Adooniyaan maaliif mootii ta'e?" jedhiin. **14** Anis utuma ati achitti mooticha wajjin dubbachaa jirtuu dhufee waan ati jettee sana siif mirkaneessa." **15** Kanaafuu Batisheebaan kaatee mootii dulloome sana arguuf gara kutaa Abiishagi intalli gosa Suunam sun itti isaa kunuunsaa terteetti ol seente. **16** Batisheebaan gad jettee fuula mootichaa duratti jilbeenfatte. Mootichis, "Ati maal barbaadda?" jedhee gaafate. **17** Isheenisakkana jettee deebifteef; "Yaa gooftaa ko, ati mataan kee, 'Ilmi kee Soloomoon natti aaneed mootii ni ta'a; teessoo koo irras ni taa'a' jettee maqaa Waaqayyo Waqa keetitii ana garbittii keetiif kakatteet ture." **18** Amma garuu Adooniyaan mootii ta'eera; ati gooftaan koo mootichis waan kana quba hin qabdu. **19** Inni kunoo sangoota, jabboota cocomooy fi hoolota baay'ee aarsaa dhi'eesse ilmaan mootii hunda, Abiyaataar lubicha fi Yoo'aab ajajaa loltootaa waameera; garuu lubicha

kee Soloomoonin hin waamne. **20** Yaa gooftaa koo mooticha, si booddeedhaan eenu teessoo gooftaa koo mootichaa irra akka taa'u sirraa beekuudhaaf iji Israa'el hundi sirra jira. **21** Yoo kanaaachii yeroo gooftaan koo mootichi abbootii isaa wajjin boqotutti anii fi ilmi koo Soloomoon akka nama balleessaa qabutti ilaalamanna." **22** Utuma isheen amma illee mooticha wajjin dubbachaa jirtuu Naataan rajichi ni dhufe. **23** Isaanis, "Naataan rajichi as jira" jedhanii mootichatti himan. Kanaafuu Naataan dhufee fuula mootichaa duratti gad jedhee harka fuudhe. **24** Naataanis akkana jedhe; "Yaa gooftaa koo mootii, ati, 'Adooniyaan natti aaneed mootii ta'a; teessoo koo irras ni taa'a' jetteetaa?" **25** Inni har'a gad bu'ee sangoota, jabboota cocomooy fi hoolota baay'ee aarsaa dhi'eesseera. Ilmaan mootichaa hunda, ajajoota loltootaa fi Abiyaataar lubicha waameera. Isaan amma iyyuu isa wajjin nyaachaa dhugaa, 'Adooniyaan mootichi bara dheeraa haa jiraatul' jechaa jiru. **26** Garuu ana garbicha kee, Zaadoq lubicha, Benaayaa ilma Yehooyaadaatii fi garbicha kee Soloomoonin hin waamne. **27** Egaa kun waan gooftaan koo mootichi utuu isa booddeedhaan eenu akka teessoo gooftaa koo mootichaa irra taa'u garbicha isaa hin beeksisin hojjeteedhaa?" **28** Daawit mootichi, "Mee Batisheebaa ol waamaa" jedhe. Kanaafuu isheen gara mootichaatti ol seenteen fuula isaa dura dhaabatte. **29** Mootichis akkana jedhee kakateef, "Dhugaa Waaqayyo jiraataa isaa rakkina hundumaa keessaa na baase sanaa, **30** ani waan duraan maqaa Waaqayyo Waqa Israa'eliin siif kakadhe sana har'a dhugumaan siif giuta. Ilmi kee Soloomoon na booddeedhaan mootii ta'a; iddo koos teessoo koo irra ni taa'a." **31** Batisheebaanis addaan gad jettee harka fuitue fuula mootichaa duratti jilbeenfatte, "Goothaan ko, Daawit mootichi bara baraan haa jiraatu!" jette. **32** Daawit mootichis, "Mee Zaadoq lubicha, Naataan rajichaa fi Benaayaa ilma Yehooyaadaa as waamaa" jedhe. Yommuu isaan fuula mootichaa duratti dhi'aatanitti, **33** inniakkana isaanii jedhe: "Garboota gooftaa keessanii of faana fudhadhaatti ilma koo Soloomoonin gaangooy koo irra teessisatiit Giihoonitti gad buusaa. **34** Achittis Zaadoq lubichii fi Naataan rajichi Israa'eloota irratti mootii godhanii isaa haa diban. Malakata auufuatii, 'Soloomoon mootichi bara dheeraa haa jiraatul' jedhaa iyyaa. **35** Isinis ergasii isaa wajjin ol ba'uu qabdu; innis dhufee teessoo koo irra taa'e iddo koo bu'ee mootii ta'u qaba. Ani akka inni bulchaa ta'uuf Israa'eliin fi Yihuudaa irratti isaa muudeera." **36** Benaayaa ilmi Yehooyaadaa akkana jedhee mootichaaf deebise; "Ameen! Waaqayyo Waqni gooftaa koo mootichaa akkasuma haa jedhu. **37** Waaqayyo akkuma gooftaa koo mooticha wajjin ture Soloomoon wajjin haa ta'u; teessoo isaa teessoo gooftaa koo Daawit mootichaa caalaa haa jabeessu." **38** Kanaafuu Zaadoq lubichi, Naataan rajichi, Benaayaa ilmi Yehooyaadaa, Kereetonni fi Pheletonni gad bu'anii gaangooy Daawit mootichaa irra Soloomoon teessisanii Giihoonitti geessan. **39** Zaadoq lubichi dunkaana qulqulluu keessaa gaanfa zayitti fiuudhee Soloomooniin dibe. Isaanis malakata auufanii namoonni hundi, "Soloomoon mootichi bara

dheeraa haa jiraatu!" jedhanii iyyan. **40** Namoonni godhe ni beekta. Inni bara nagaa keessa akka waan hundi hamma sagalee sanaan lafti sochootutti faaggaa waraana keessatti ta'eetti isaan aijeesee dhiiga isaanii afuufaa gammachuu guddaadhaan isa faana ol ba'an. **41** Adooniyaa fi keessummoonni isa wajjin turan akkuma nyaata isaanii fixataniin waan kana dhaga'an. Yoo'aabis sagalee malakataa dhageeyaan, "Iyi magaalaa keessaa godhe ni beekta. Inni bara nagaa keessa akka waan dubbachuutti jiruu, Yonaataan ilmi Abiyaataar lubichaa dhangalaase; dhiiga sanas sabbata mudhii isaatiif kophhee faana isaatti faale. **6** Ogummaa keetiin isa adabi malee akka inni arrii isaatiin nagaan awwaalamu hin godhin. (**Sheol h7585**) **7** "Garuu sababiiisaan yeroo kun hundi maalit?" jedhee gaafate. **42** Utuma inni ani obboleessa kee Abesaaloom duraa baqadhetti na dubbachuutti jiruu, Yonaataan ilmi Abiyaataar lubichaa gargaaranifi ilmaan Barzilaayii namicha gosa Gili'aad ni dhufe. Adooniyaaanis, "Ol seeni. Jabaan akka keetii sanaatiif arjoomi; isaanis warra maaddii kee irraa kun oduu gaarri fiduu qabaa" jedhee. **43** Yonaataanis nyaatan gidduu haa jiraatan. **8** "Shime'in ilmi Geeraa akkana jedhee deebisee; "Akkas mitil! Gooftaan keenya namichi gosa Beniyaaam kan biyya Bahuuruum inni gaafa Daawit mootichi, Soloomoonin mootii godheera. **44** ani Mahanayiim dhaqetti akka malee na abaaare sun Mootichis Zaadoq lubicha, Naataan raajicha, Benaayaa ilma Yehooyaadaa, Kereetotaa fi Pheletota isa wajjin kunoos si wajjin jira. Ani garuu yeroo inni na simachuuf erge; isaanis gaangoo mootichaa irra isa teessisan; **45** Yordaanos dhufetti, 'Ani goraadeedhaan si hin aijeesu' jedhee maqaa Waaqayyootiin nan kakadheef. **9** Ati Zaadoq lubichii fi Naataan raajichi Giihoonitti mootii godhanii isa dibaniiru. Isaan gammachuudhaan achii ol ba'an; magaalattiiniis iyya isaaniiitiin sochoofamte; wacni isin dhageessan kunis kanaa dha. **46** Kana caalaa iyyuu Soloomoon teessoo mootummaa irra taa'eera. **47** Qondaaltonni mootisi, 'Waaqni kee maqaa kee caalaa maqaa Soloomoon beekamaa godhee teessoo Israa'el irratti jechuunis wagga torba Kebroonitti, isaa illee teessoo kee caalaa haa guddisu!' jedhanii wagga sodomii sadii immoo Yerusaalemitti mootii goftaa keenya Daawit mooticha eebbisuuf dhufaniiru. **10** Mootichis siree isaa irratti gad jedhee sagade; **48** Daawitis ergasii abbootii isaa wajjin boqotee Magaalaa innis, 'Waaqayyo, Waaqni Israa'el kan akka iji koo har'a nama iddo koo bu'ee teessoo koo irra taa'u argitu nidaa eeyyame sun haa eebifamu' jedhe. **49** Kana irrati keessummoonni Adooniyaa hundi rifatani ka'anii bibittinnaa'an. **50** Adooniyaaan garuu Soloomoonin sodaatee dhaqee gaanfa iddo aarsaa qabate. **51** Soloomoonitts akkana jedhamee himame; "Adooniyaaan Soloomoon mooticha sodaatee gaanfa iddo aarsaa qabatee itti cicheera. Innis, 'Soloomoon mootichi akka goraadeedhaan garbicha isaa hin aijeefnie har'a naaf haa kakatu' jedhe." **52** Soloomoonis, "Yoo inni amanamaa ta'uu isaa mirkaneesse rifeensa mataa isaa keessaa tokko iyyuu lafa hin bu'u; garuu yoo hammiinni isaa keessatti argame inni ni du'a" jedhee deebisee. **53** Soloomoon mootichis nama itti erge; isaanis iddo aarsaa biraa gad isaa fidan. Adooniyaaanis dhufee fuula Soloomoon mootichaa durattu gad jedhee harka fuudhe; Soloomoonis, "Deemi, mana keetti gali" jedheen.

2 Daawit Yeroon du'a isaa dhi'aannaan ilma isaa Soloomoonin ajaje. **2** Innis akkana jedhe; "Ani karaa lafa hundumaa deemuufan jira. Kanaafuu ati jabaadhu; namas ta'i; **3** waan Waaqayyo Waaqni kee barbaadu eegi; akka waan hojjettu hundaa fi lafa deemtu hundatti milkooftuuf akkuma seera Musee keessatti barreeffametti karaa isaa irra deemii; sirnaa fi ajaja isaa, seeraa fi dambii isaa eegi; **4** yoo ati akkas goote, Waaqayyo waan, "Yoo ilmaan kee karaa isaanii eeggatan, yoo isaan garaa isaanii giutuut fi lubbuu isaanii giutuudhaan amanamummaadhaan fuula koo dura jiraatan, ati teessoo Israa'el irraa nama hin dhabdu' jedhee na abdachiise sana fiixaan naa baasa. **5** "Ati mataan kee iyyuu waan Yoo'aab ilma Zeruuuyaattif natti hojjete, waan inni ajajjoota loltoota Israa'el lamaan jechuunis Abneer ilma Neerii fi Amaasaa ilma Yeteer

godhe ni beekta. Inni bara nagaa keessa akka waan dhangalaase; dhiiga sanas sabbata mudhii isaatiif kophhee faana isaatti faale. **6** Ogummaa keetiin isa adabi malee akka inni arrii isaatiin nagaan awwaalamu hin godhin. (**Sheol h7585**) **7** "Garuu sababiiisaan yeroo kun hundi maalit?" jedhee gaafate. **42** Utuma inni ani obboleessa kee Abesaaloom duraa baqadhetti na dubbachuutti jiruu, Yonaataan ilmi Abiyaataar lubichaa gargaaranifi ilmaan Barzilaayii namicha gosa Gili'aad ni dhufe. Adooniyaaanis, "Ol seeni. Jabaan akka keetii sanaatiif arjoomi; isaanis warra maaddii kee irraa kun oduu gaarri fiduu qabaa" jedhee. **43** Yonaataanis nyaatan gidduu haa jiraatan. **8** "Shime'in ilmi Geeraa akkana jedhee deebisee; "Akkas mitil! Gooftaan keenya namichi gosa Beniyaaam kan biyya Bahuuruum inni gaafa Daawit mootichi, Soloomoonin mootii godheera. **44** ani Mahanayiim dhaqetti akka malee na abaaare sun Mootichis Zaadoq lubicha, Naataan raajicha, Benaayaa ilma Yehooyaadaa, Kereetotaa fi Pheletota isa wajjin kunoos si wajjin jira. Ani garuu yeroo inni na simachuuf Yordaanos dhufetti, 'Ani goraadeedhaan si hin aijeesu' jedhee maqaa Waaqayyootiin nan kakadheef. **9** Ati garuu sababii nama ogeessa taateef amma akka waan inni balleessaa hin qabaatinitti isa hin ilaalin. Atuu waan isa gotoot ni beekta. Ati mataa isaa kan arraa'e sana dhiigaan awwala keessa buusi." (**Sheol h7585**) **10** Daawitis ergasii abbootii isaa wajjin boqotee Magaalaa **11** Innis wagga afurtama Daawit keessatti awwalame. **12** Kanaafuu Soloomoon teessoo abbaa isaa Daawit ta'e. **13** Kanaafuu Soloomoon teessoo abbaa isaa Daawit irra ni taa'e; mootummaan isaa jabaatee dhaabate. **14** innis, 'Waaqayyo, Waaqni Israa'el kan akka iji koo Yeroo kanati Adooniyaaan ilmi Hagiit gara Batisheebaa gara haadha Soloomoon dhaqe. Batisheebaanis, "Ati argitu nidaa eeyyame sun haa eebifamu' jedhe. **15** Kana irrati keessummoonni Adooniyaa hundi rifatani ka'anii bibittinnaa'an. **16** Ani amma ta'e. **12** Kanaafuu Soloomoon teessoo abbaa isaa Daawit kan koo ture. Warri Israa'el hundiuus akka ani mootii isaanii ta'u na abdatan. Garuu wanni sun geeddaramiee **17** Isheenis, "Kadhadhu" jetteen. Innis, "Eeyyee Yeroo kanati Adooniyaaan ilmi Hagiit gara Batisheebaa gara haadha Soloomoon dhaqe. Batisheebaanis, "Ati nagumaaf dhuftee" jettee isa gaafatte. Innis, "Eeyyee ani nagumaafan dhufe" jedhee deebiseef; **18** itti dabalees, "Ani waanan siin jechuu fedhu tokkon qaba" **19** jedheen. Isheenis, "Mee jedhi" jettee deebifteef. **20** Innis akkana jedheen; "Akkuma ati beekta mootummaan kan koo ture. Warri Israa'el hundiuus akka ani mootii isaanii ta'u na abdatan. Garuu wanni sun geeddaramiee **21** Isheenis, "Kadhadhu" jetteen. Innis itti fufee, "Akka inni Abishagi intala gosa Suunam sana akka niitiitti naaf kenuuf maalo Soloomoon mooticha naa kadhadhu; inni si hin diduutii" jedheen. **22** Batisheebaanis, "Kun waan gaarii dha! Ani dhaqeen mootichatti siif dubbadha" jettee deebifteef. **19** Kanaafuu Batisheebaan Adooniyaaaf jettee isatti dubbachuuf gara Soloomoon Mootichaa dhaqx; Mootichis ishee simachuuf ol ka'ee harka ishee fuudhee teessoo isaa irra taa'e. Inni teessoo haadha mootiitiif fidame tokko of biraa qaba ture; isheenis gama mirga isaatiin teesse. **20** Isheenis, "Ani waanan si kadhadhu xinnoo tokko qaba; maalo na hin didin" jetteen. Mootichis, "Yaa haadha koo kadhadhu; ani si hin diduutii" jedhee deebiseef. **21** Isheenis, "Obboleessi kee Adooniyaaan intala gosa Suunam kan Abishagi jedhamtu sana haa fuudhu" jetteen. **22** Soloomoon mootichis akkana jedhee haadha isatiif deebii kenne; "Ati maalif Abishagi intala gosa Suunam kana Adooniyaaaf kadhatta? Ati mootummaa illee akkasuma isaf kadhadhu; inni obboleessa koo hangafaatii; Abiyaataar lubichaa fi Yoo'aab ilma Zeruuuyaatiif illee gaafadhu!" **23** Soloomoon mootichis akkana jedhee

maqaa Waaqayyootiin kakate; "Yoo Adooniyaan gati himame. **40** Innis waan kana dhageeyaan ka'ee harree kadhaa kanaa lubbuu ofii issatiin baasuu baate, Waaqni isaa irra kooraat aata garboota isaa barbaadachuu natti haa muru; waan caalu iyyuu natti haa fidu! **24** Aakiish bira Gaati dhaqe. Kanaafuu Shime'iin dhaqee Kanaafuu dhugaa Waaqayyo jiraataa isaa jabeessee na Gaatii garboota isaa fidate. **41** Yommuu akka Shime'iin dhaabee teessoo abbaa koo teessoo Daawit irra na Yerusaaleemii ba'ee Gaati dhaqee deebi'e Soloomooniit himametti, **42** mootichi Shime'iin waamsisee akkana kaa'ee fi isaa akkuma waadaa gale sanatti mootummaa jedheen; "Ani maqaa Waaqayyootiin si kakachiisee, Ati naaf hundeesse sanaa Adooniyaan dhugumaan har'a ni ajjeefama!" **25** Soloomoon mootichi Benaaaya ilma guyyaa kaatee iddo biraa dhaquu baate akka duut Yehooyaadaa ajaje; innis dhaqee Adooniyaan dha'ee beekkadhu' jedhee si hin seerree? Atis gaafas, 'Wanni ajeese. **26** Mootichis Abiyaataar lubichaan akkana jedhe; 'Ati gara lafa qotisa kee kan Anaatoot jirtu sanaa deemi. Ati silaa du'u qabda turte; ani garuu sababii ati fuula abbaa koo Daawit durattu taabota Waaqayyo Gooftaa 44 Mootichi amma ille Shime'iidhaan akkana jedhe; baattee rakkina abbaa kootii hunda illee qooddatteef "Ati cubbuu abbaa koo Daawititi hojjette hunda garaa amma si hin ajjeesu." **27** Kanaafuu Soloomoon dubbi kee keessatti ni beekta. Waaqayyo amma jal'ina kee Waaqayyo Shiilootti waa'ee mana Eelii dubbate sana sana matuma keetti deebisa. **45** Soloomoon mootichi guutuudhaan Abiyaataarin lubummaa mana Waaqayyo garuu ni eebbfama; teessoon Daawitis bara bараан irraa buuse. **28** Yommuu oduun kun Yoo'aab namicha jabaatee fuula Waaqayyo dura ni jiraata." **46** Mootichis Abesaaloomiif tumsuu dhiisee Adooniyaaf tumse sana Benaaya ilma Yehooyaadaa ni ajaje; innis dhaqee Saamii bira ga'etti, inni gara dunkaana Waaqayyooti baqatee dha'ee. Mootummaanis yeroo kanatti harka gaanfa iddo aarsaa sana qabate. **29** Akka Yoo'aab gara Soloomoon Mootichatti ni himame. Soloomoonis, "Dhaqiittii jidhee Benaaaya ilma Yehooyaadaa sana ajaje. **30** Kanaafuu Benaaaya dunkaana Waaqayyo ol seenee Yoo'aabiin, "Mootichi, 'Kottu ba'il' siin jedha" jedhe. Inni garuu, "Ani asumattin du'a malee hin ba'u" jedhee deebise. Benaaaya immoo, "Yoo'aab akkana jedhee naaf deebise" jidhee Mootichatti hime. **31** Mootichi akkana jedhee Benaaaya ajaje; "Akkuma inni jedhee sana godhi; ajjeesiitii isaa awwaali; kanaanis yakka dhiiga nama qulqulluu kan Yoo'aab dhangalaase sanaa irraa anaaf fi mana abbaa koo qulqulleessi. **32** Sababii inni utuu abbaan koo Daawit hin beekin namoota lama goraadeen ajeesef Waaqayyo gati dhiiga inni dhangalaase sanaa isaa baasisa. Namoonni inni ajjeese sun lamaan jechuunis Abneer ilmi Neer ajajaan loltoota Israa'elii fi Amaasaan ilmi Yeteer ajajaan loltoota Yihuuddaa namoota isaa caalaa jajjaboo fi qajeeltota turan. **33** Yakki dhiiga isaanii mataa Yoo'aabii fi sanyii isaa irra bara bараан haa jiraatu. Garuu Daawitii fi sanyii isaa irra, mana issatiif teessoo isaa irra nagaan Waaqayyo bara bараан haa jiraatu." **34** Kanaafuu Benaaaya ilmi Yehooyaadaa achi dhaqee Yoo'aabin ajjeese; innis biyya ofii issatiif gammoojji keessatti awwaalame. **35** Mootichis Benaaaya ilma Yehooyaadaa sana ajajaa loltoota godhee iddo Yoo'aab buuse; Zaadoq lubicha immoo iddo Abiyaataar buuse. **36** Ergasiis mootichi gara Shime'iitii nama ergee akkana jedheen; "Ati Yerusaalem keessatti mana ijaarradhuutii achuma jiraadhu; achii baatee gara tokko illee hin deemin. **37** Gaafa achii baatee Sululu Qeedroon ceetutti akka duutu dhugumaan beeki; dhiigni kees matuma keetti deebi'a." **38** Shime'iinis, "Wanni ati jette gaarii dha. Garbichi kee akkuma goofaan koo mootichi jedhe sana ni godha" jedhee mootichaaf deebise. Shime'iinis bara dheeraa Yerusaalem keessa jiraate. **39** Garuu waggoota sadii booddee garboota Saamii keessaa namoonni lama gara Aakiish ilma Ma'akaa mooticha Gaatitti baqatan; Shime'iittis, "Garboonni kee Gaati keessa jiru" jedhamee

kadhatte kana siifin kenna. Qalbii ogeessa waa hubatu kan namoonni si dura turan hin qabaatin, kan warri si duubaan dhufanis hin qabaanne siifin kenna. **13** Kana malee iyuu akka bara jirenya keetii keessa mootota gidduuudhaa tokko illee siin hin qixxaanneef ani waan ati hin kadhatin sooromaa fi ulfina siifin kenna. **14** Yoo ati karaa koo irra deemtee akkuma abbaan kee Daawit hojjete sana seeraa fi ajaja koo eegde, ani umurii kee nan dheeressa.” **15** Soloomoon ergasiidamnaaqee akka wanni sun abjuu ta’ ee hubate. Innis gara Yerusaleemitti deebee’ee taabatkaa kuu Gootfaa dura dhaabatee aarsaa gubamuu fi aarsaa nagaa dhi’eesse. Ergasiidamnaaqee garboota isaa hundaaaf cidha qopheesse. **16** Yeroo kanatti sagaagalttooni lama dhufanii fuuila mootichaa dura dhaabatan. **17** Isheen tokko akkana jette; “Yaa Gootfaa ko, anii fi dubartii kun manuma tokko keessa jiraanna. Utuma isheen na wajjin jirtuu ani muacaan da’e. **18** Erga ani da’ee guyyaa sadii booddee dubartii kunis mucaa deesse. Nu kophaa keenya turre; nu lamaan malee namni tokko iyuu mana sana keessa hin turre. **19** “Ilmi dubartii kanaa sababii isheen halkan irra ciifteef jalaa du’e. **20** Kanaafuu isheen utuu ani garbitti kee rafuu halkan walakkaa kaatee mucaa koo na biraad fudhatte. Isheen laphee ishee jala isa kaa’attee ilma ishee kan du’e sana laphee hoosifachuufan ka’e; kunoon inni du’e jira! Ani garuu yommuun ifa ganamaatiin itti dhi’aadhee ilaletti akka inni ilma ani da’ee sana hin ta’in nan hubadhe.” **22** Dubartii kaanis, “Akkas miti! Inni jiru kun ilma koo ti; kan du’e sun immoo kan kee ti” jette. Isheen jalqabaa sun garuu ittuma cimsitee, “Akkas miti! Kan du’e sun kan kee ti; kan jiru kun immoo koo ti” jette. Isaanis akkasiin fuula mootichaa duratti wal falman. **23** Mootichis, “Isheen kun, ‘Ilmi koo ni jira; kan kee immoo du’eera’ jetti; isheen kaanis, ‘Akkas miti! Ilmi kee du’eera; kan koo immoo ni jira’ jetti” jedhee. **24** Kana irratti mootichis, “Goraadee naa fidaa” jedhee. Isaanis mootichaaf goraadee fidan. **25** Mootichis, “Mucaa jiru kana iddo lamatti wal qixxeetti kuttaati walakkaa isaa ishee tokkoof kennaa; walakkaa immoo ishee kaaniif kennaa” jedhee ajaje. **26** Dubartii ilmi ishee lubbuun jiru sun mucaa isheettiif akka malee garaa laaftee mootichaan, “Maalo yaa Gootfaa ko, mucaa lubbuun jiru kana isheef kenni malee hin aijeesin” jette. Isheen kaan immoo, “Inni iddo lamatti haa muramuun malee anaafis siifis hin ta’u!” jette. **27** Kana irratti mootichi, “Mucaa lubbuun jiru kana dubartii duraa sanaaf kennaa malee hin aijeesin”; haati isaa isheedhaati” jedhee ajaje. **28** Israa’el hundi murtii mootichi kenne ni dhaga’an; isaanis sababii akka inni murtii qajeelaa kennuu Waaqa irraa ogummaa argate hubataniif mooticha ni sodaatan.

4 Soloomoon Mootichis akkasiin Israa’el hunda bulche. **2** Jarri kuneen qondaaltota isao al aantota turan: Azaariyya ilmi Zaadoq luba ture; **3** Elithioorefti fi Ahiyaan, ilmaan Shiishaa’aa barreessitoota turan; Yehooshaafaax ilmi Ahiiluud galmeessaa ture; **4** Benaaya ilmi Yehooyaadaa ajajaa loltootaa ol aanaa ture; Zaadoqii fi Abiyaataar immoo luboota turan; **5** Azaariyya ilmi Naataan itti gaafatamaa bulchitoota aanaalee biyyaa ture; Zaabuud ilmi Naataan lubaa fi gorsituu mootichaa kan dhuunfaa ture; **6** Ahiishaar, itti gaafatamaa masaraa mootummaa ture; Adooniraam ilmi Abdaa itti gaafatamaa warra hojji humnaa hojetanii ture. **7** Soloomoon Israa’el hunda irratti bulchitoota aanaalee kudha lama kanneen mootichaa fi warra mana mootichaa jiraatanaiif nyaata dhi’eessan qaba ture. Tokkoon tokkoon isaanis wagga keessatti ji’atokko tokko nyaata dhi’eessu ture. **8** Maqaan isaanis kanaa dha: Ben-Huur, biyya gaaraa Efremmitti; **9** Ben-Deqeer Maqaazitti, Sha’albiimitti, Beet Shemeshittii fi Eeloon Beet Haanaanitti; **10** Ben-Heseed Aruboot keessaa, Sookooti fi biyyi Hefer guutuun kan isaa ture; **11** Ben-Abiinaadaab, Naafoot Dooritti Xaafati intala Soloomoon fuudhee ture; **12** Ba’anaan ilma Ahiiluud, biyya Ta’anaakii fi Megidootti akkasumas Beet She’aan Zaareetaanitti aanee Yizri’el gad jiru guutuutti, Beet She’aanii jalqabee hamma Yoqemi’am ishee Abeel Mehoolaa gamatti; **13** Ben-Geeber Raamoot Gili’aad keessatti qubatawwan Yaa’ir ilma Minaasee kanneen Gili’aad keessaa, akkasumas biyyi Argobbi kan Baashaan keessatti argamuu fi magaalaawwan gurguddaan dalaan itti ijaaramee danqaraawwan balbalaa kanneen naasii irraa hojjetaman qaban jaatamini kan isaa turan. **14** Ahiinaadaab ilma Iddoo, Mahanayiim keessatti; **15** Ahiima’az, Niftaalementti; innis Baasmati intala Soloomoon fuudhee ture; **16** Ba’anaan ilmi Huushayyi, Aasheerii fi Ba’alooti keessatti; **17** Yehooshaafaax ilmi Faaruuwaa, Yisaakor keessatti; **18** Shime’iin ilmi Eelaa, Beniyaam keessatti, **19** Geber ilmi Uuri biyya Gili’aad jechuunis biyya Sihoon mooticha Amoortaatii fi biyya Oogi mooticha Baashaan keessatti; isa qofatu biyya sana bulchaa ture. **20** Namoonni Yihuudaati fi Israa’el akkuma cirracha qarqara galaanaa baay’ee turan; isaanis nyaatanii dhuganii gammadan. **21** Soloomoon mootummoota Laga Efraaxiisi hamma biyya Filisxeemotaatti, hamma daarii Gibxitti jiran hunda bulchaa ture. Biyyoonni kuneen gibrira isaaaf fidanii bara jirenya isaa guutuut Soloomooniif bulan. **22** Nyaanni guyuma guyyaatti Soloomooniif galu daakuu qulqulluu Koorii soddoma, midhaan koorii jaatama, **23** sangoota coccoomooy kudhan, loon kaloo dheedan digdama, hoolataa fi re’otta dhibba tokko, akkasumas borofa, kuruphee, gadamsaa fi indaanqoo dha. **24** Inni mootummoota Laga Efraaxiisi gama dhi’abifftu jiran hunda, Tifsaadha hamma Gaazaatti bulchaa tureeti; karaa hundaanis nagaa qaba ture. **25** Bara Soloomoon keessa Yihuuda fi Israa’el Daanii jalqabani hamma Bersheebaatti nagaan jiraatan; tokkoon tokkoon namaas muka wayiniiti fi muka harbuu ofii isaa jala boqote. **26** Soloomoon gola fardeen gaarii harkisan keessa bulan kuma afurii fi fardeen kuma kudha lama qaba ture. **27** Bulchitooni aanaalee sunis yeroo ji’i isaanii ga’utti tokkoon tokkoon isaanis mootichaa fi warra maaddii Soloomoon mootichaa irraa nyaatan hundaaf nyaata dhi’eessu ture. Akka wannu tokko iyuu hin hanqanneefis ni to’atu turan. **28** Akkasumas fardeen gaarii harkisanii fi fardeen kaaniif iddo barbaadameefitti garbuu fi sidii dhi’eessu turan. **29** Waqaqnis ogummaa fi hubannaa

guddaa akkasumas garaa bal'aa akka cirracha qarqara galtee godhatan. **13** Solomoon mootichis Israa'el hunda galaanaa Solomooniif kenne. **30** Ogummaan Solomoon keessaa namoota dirqiidhaan hojji humnaa hoijjetan ogummaa namoota ba'a biiftuu jiraatanii hunda caala; kuma soddoma walitti qabe. **14** Innis akka isaan ji'a tokko ogummaa Gibxi hundas ni caala. **31** Inni nama kam Libaanoon keessa, ji'a lamaa immoo mana isaanii turaniif iyyuu caalaa ogeessa; Eetaan namicha gosa Izraahi sana jedhee, ji'a tokko tokkoof nama kuma kudhan qoodee caalaa, Heemaan, Kalqoolii fi Dardaa ilmaan Maahool Libaanooniitti erge. Adooniraam immoo itti gaafatamaa caalaa ogeessa. Maqaan isaas saboota naannoo sana namoota dirqiidhaan hojji humnaa hoijjetanii ture. **15** jiraatan hunda biratti beekame. **32** Inni fakkeenyi Solomoon namoota ba'aa baatan kuma torbaatamaa fi kuma sadii dubbate; baay'inni faarfannaa isaas kurna warra dhagaag cabsan kuma saddeettama gaarran keessaa tokkoo fi shan ture. **33** Inni birbirsaa Libaanoon jalqabee qaba ture; **16** akkasumas namoota hojji hojechiiisanii hamma hiisophii dallaa irratti guddattuutii jireenyi hoijettoota illee to'at kuma sadii fi dhibba sadii qaba biqiltuuwanii ibse. Waa'ee bineensotaatiif fi waa'ee ture. **17** Isaanis mootichi ajaja kenninaan dhagoota simbirroo, waa'ee uumamawwan lafa irra loo aniiitiif soofamaniin hundee mana qulqullummaa buusuuinhaaf fi waa'ee qurxummiil illee dubbateera. **34** Namoonni dhagoota gurguddaa fi dhagoota gatii guddaa fidan. **18** biyyoota hundaa ogummaa Solomoon dhaga'uuf mooota Ogeeyiin hojji harkaa Solomoonii fi Hiroom akkasumas addunyaa kanneen, waa'ee ogummaa isaa dhaga'an namoonni Gebaal mana qulqullummaa ijaaruuf mukaa fi hunda biraas dhufaa turan.

5 Hiiraam mootichi Xiiroos yommuu akka Soloomoon

5 Hiiraam Isheetoch Aknees yemmuu akka abbaa issaa Daawitin iddoobu'uuf dibame dhaga'etti ergamoota isaa garu Soloomoontti erge; Hiiraam yeroo kam iyyuu michuu Daawit tureetii. **2** Soloomoonis akkana jedhee Hiiraamii ergaa kana deebisee erge: **3** "Akka Abbaan koo Daawit sababii waraana karaa hundaan isa marsee ture sanaatiif hamma Waaqayyo diinota isaa miilla isaa jala galchuufitti Maqaa Waaqayyo Waaqa isaatifiif mana qulqullummaa ijaaruun hin danda'in atuu beekta. **4** Amma garuu Waaqayyo Waaqni koo karaa hundaan boqonnaa naa kenneera; diimni yookaan balaan tokko iyyuu hin jiru. **5** Kanaafuu ani amma akkuma Waaqayyo abbaa koo Daawitiin, "Ilmi kee kan ani iddoob kee teessoo kee irra teessisu Maqaa kootiif mana qulqullummaa ni ijaara' jedhe sanatti Maqaa Waaqayyo Waaqa kootiif mana qulqullummaa ijaaruun yaadeera. **6** "Kanaafuu akka birbirsi Libaanoon naaf muramuu ajaji. Namoonni koo namoota kee wajjin hojjetu; anis mindaa ati hojjettoota keetiif mireessitu kam iyyuu siifin kaffala. Akka nu muka baqaqsuu irratti akka Siidoonotaa ogeeyyi hin ta'in atuu beekta." **7** Hiiraamis yommuu dhaamsa Soloomoon sana dhaga'etti akka malee gammadree, "Har'a Waaqayyo haa eebbfamu; inni akka Soloomoon saba guddaa kana bulchuuf ilma ogeessa kana Daawitif kenneeraati" jedhe. **8** Kanaafuu Hiiraam akkana jedhee Soloomoontti ergaa erge: "Ani ergaa ati naa ergite argadheera; birbirsa fi jirma birbirsa dhi'eessuudhaan waan ati barbaadu hunda siifan godha. **9** Namoonni koo Libaanoon irraa gara galaanaatti gad fidu; anis walitti hidhee lafa ati filattutti galaanaa irra siifan erga; achittis gargari nan hiika. Atis muka sana ni fudhatta; warra mana koo jiraatanifi immoo nyaata dhi'eessuudhaan fedhii koo guutta." **10** Hiironnis akkasiini birbirsa fi jirma birbirsaan kan Soloomoontti barbaachisu dhi'eessaaifi ture. **11** Soloomoonis akka warra mana Hiiraam jiraatanifi nyaata ta'uuf qamadii safartuu qoroosii kuma digdamaa fi zayitiif ejersaa kan cuunfame koorii kuma digdamaa kerne. Soloomoon ittuma fufee wagguna waggaan waan kana Hiiraamii kennaa ture. **12** Waaqayyos akkuma isa abdachiiisetti Soloomoontti ogummaa ni kenne. Hiiraamii fi Soloomoon gidduu walitti dhufeeyna nagaatu ture; isaan lamaanuu walii

galtee godhatan. **13** Solomoon mootichis Israa'el hunda keessaa namoota dirqiidhaan hojii humnaa hoijetan kuma soddoma walitti qabe. **14** Innis akka isaan ji'a tokko Libaanoon keessa, ji'a lamaa immoo mana isaanii turanif jedhee, ji'a tokko tokkoof nama kuma kudhan qoodee Libaanoonitti erge. Adooniraam immoo itti gaafatamaa namoota dirqiidhaan hojii humnaa hoijetanii ture. **15** Solomoon namoota ba'aa baatan kuma torbaatamaa fi warra dhagaa cabsan kuma saddeettama gaarran keessaa qaba ture; **16** akkasumas namoota hojii hojjechiisani hoijettotoot illie to'atan kuma sadii fi dhibba sadii qaba ture. **17** Isaanis mootichi ajaja kenninaan dhagoota soofamaniin hundee mana qulqullummaa buusuuudhaaf dhagoota gurguddaa fi dhagoota gatii guddaa fidan. **18** Ogeeyyiin hojii harkaa Solomoonii fi Hiirnoon akkasumas namoonni Gebaal mana qulqullummaa ijaaruuf mukaa fi dhagaa cabsanii qopheessan.

6 Innis erga Israa'eloonni Gibxi keessaan ba'anii waggaa dhibba afurii fi saddeettammaffaatti, erga Soloomoon Israa'el irratti mootii ta'ee immoo waggaa afuraffaa keessa ji'a Ziif jechuunis ji'a lammaffaa keessa mana qulqullummaa Waaqayyoo ijaaruu jalqabe. **2** Manni qulqullummaa kan Soloomoon mootichi Waaqayyoof ijaare sun dhundhuma jaatama lafa irra dheerata ture; dhundhuma digdama bal'atee dhundhuma soddoma ol dheerata ture. **3** Gardaafoon fuula galma mana qulqullummaa sanaa dura jiru akkuma mana qulqullummaa sanaa dhundhuma digdama lafa irra dheerata fuula manichaa duraan dhundhuma kudhan achi ba'a ture. **4** Innis akka manichi ifa argatuuf foddaawwan faayeffaman itti tolche. **5** Naannoo keenyan mana guddichaatiit fi naannoo keenyan iddo qulqullu manicha keessaattis bifa itti baasee kutaaalee ni tolche. **6** Kutaan manichaa kan jalaa dhundhuma shan, kan gidduu dhundhuma ja'a, sadaffaan immoo dhundhuma torba bal'ata ture. Innis akka wannu tokko iyuu keenyan mana qulqullummaa keessa hin suuqamneef alaan manichatti naannesseet ittisa hojjete. **7** Yeroo mana qulqullummaa sana ijaaranitti dhagaa boolla itti dhagaa cabsanitti soofame qofatti fayyadaman; yeroo manni qulqullummaa sun ijaaramaa turetti iyyi burruusaa, kan qottootii fi kan mi'a sibilaa kamii iyuu achitti hin dhaga'amne. **8** Balballi kutaan manichaa kan jalaa karaa kibba mana qulqullummaatiin ture; gulantaan tokkos gara kutaan manichaa giddutti fi gara kutaan manichaa sadaffaatti ol baasa. **9** Inni askasiin mana qulqullummaa sana ijaaree saanqaa birbirsaitti fi dareeraadhaan gubbaa issa duuchee fixe. **10** Innis kutaaalee alaa sana naannoo mana qulqullummaatti marsee ijaare. Ol dheerinni tokko tokko isaanisi dhundhuma shan shan ture. Isaanis muka birbirsaittin mana qulqullummaatti qabsifaman. **11** Dubbiin Waaqayyoos akkana jedhee gara Soloomoon dhufe: **12** "Waa'ee mana qulqullummaa ati ijaaraa jirtu kanaa, ati sirna koo duukaa buutee seera koottii fi ajaja koo hundas yoo eegde, ani waadaan abbaa kee Daawitiif gale sana karaa keetiin nan raawwadha. **13** Anis Israa'eloota gidduu nan jiraadha; saba koo Israa'elinis hin gatu." **14** Akkasiin Soloomoon mana qulqullummaa sana ijaaree fixe. **15** Innis hundee mana qulqullummaatiil jalqabee hamma

gubbaa isaatti mamaxxansuudhaan keenyan manichaas karaa keessaatiin saanqaa birbirsaatiin uffise; lafa tokkoon tokkoon isaanii saanqaa walitti deeb'i'ee cufamu manichaas saanqaa birbirsaatiin uffise. **16** Karaa boroo mana qulqullummaatiinis iddoq qulqulluu kan keessaa jechuunis Iddoo Iddoo Hunda Caalaa Qulqulluu ta'e hojjechuu hundee manichaati jalqabee hamma gubbaa isaatti saanqaa birbirsaatiin kutaan dhundhuma digdama bal'atu tokko qoode. **17** Galmi guddichi fuula kutaa kanaa duraan jirus dhundhuma afurtama dheerata ture. **18** Keessi mana qulqullummaa sanaas birbirsa fakkiin buqeeftii fi daraaraa irratti soofamee faayeffamee ture. Wanni hundinuu birbirsaan hojjetame; dhagaan tokko iyyuu hin mul'atu ture. **19** Inni taabota kakuu Waaqayyo achi keessa kaa'uuf jedhee mana qulqullummaa keessatti iddoq qulqulluu qopheesse. **20** Iddooin qulqulluun manicha keessaa sun dhundhuma digdama lafa irra dheeratee, dhundhuma digdama bal'atee dhundhuma digdama immoo ol dheerata ture. Innis keessa manichaas warqee qulqulluu itti uffise; iddoa aarsaa kan birbirsaan irraa hojjetame sana illee warqee qulqulluu itti uffise. **21** Soloomoonis keessa mana qulqullummaa sanaa warqee qulqulluu itti uffisee fuula iddoq qulqulluu manicha keessaa kan warqeent itti uffifame sana duraan foncaa warqee diriirse. **22** Innis akkasiin keessa manichaas hunda warqee itti uffise. Iddoo aarsaa kan iddoq qulqulluu gara keessaa cina jiru sana illee warqee itti uffise. **23** Innis iddoq qulqulluu gara keessaa jiru sana keessatti kiirubeeli muka ejersaa irraa hojjetaman kanneen tokkoon tokkoon isaanii dhundhuma kudhan kudhan ol dheeratan tolche. **24** Qoochoon kiirubeeli jalqabaa tokkichi dhundhuma shan dalga dheerata; qoochoon kaanis dhundhuma shan dalga dheerata; walumatti fiixee qoochoo tokkooti hamma fiixee qoochoo kaaniitti dhundhuma kudhan dalga dheerata ture. **25** Sababii kiirubeeliin lachuu guddinaan wal qixxee ta'anii bifa tokko qabaataniif kiirubiin lammafaanis dhundhuma kudhan dalga dheerata ture. **26** Ol dheerinimi tokkoo tokkoo kiirubeeliis dhundhuma kudhan kudhan ture. **27** Soloomoon kiirubeeli sana mana qulqullummaa keessa kutaan Iddoo Iddoo Hunda Caalaa Qulqulluu ta'e keessa kaa'e; qoochoon isaanis babal'ifamee ture. Qoochoon kiirubeeli tokkoo keenyan manaa tokko tuqee qoochoon kiirubeeli kaanii immoo keenyan manaa kan tuqe; qoochoon isaanis dhufee walakkaa kutaan manichaatti wal tuqa ture. **28** Inni kiirubeeli sanas warqee itti uffise. **29** Soloomoonis keenyan mana qulqullummaa sanaa hunda irratti, keessa fi duubaan itti naannesee fakkiiwwan kiirubeeli, mukkeen meexxiitii fi daraarawwanii miidhagse. **30** Lafa kutaalee mana qulqullummaa sanaa lachuutts keessa fi alaan warqee uffise. **31** Balbalaa iddoq qulqulluu kan gara keessaatiifis muka ejersatiin cufaaawan tolche; cufaaawan sunis bal'ina keenyan iitti harka shan keessa harka tokko ture. **32** Cufaa muka ejersaa sana lamaan irrattis fakkiiwwan kiirubeeli, kan muka meexxiitii fi daraarawwanii miidhagsee fakkiiwwan kiirubeeli fi kan muka meexxiitii sanatti warqee uffise. **33** Haaluma kanaanis michichila balbalaa kan muka ejersaa irraa hojjetamee roga afur qabu tokko balbalaa galma guddichaatiif tolche. **34** Akkasumas balbala muka birbirsa lama kanneen lama lama qaban tolche. **35** Achi irrattis kiirubeeli, mukkeen meexxiitii fi daraarawwan miidhagsee warqee tumame wal qixxesee itti uffise. **36** Innis dhagaa soofamaa toora sadii fi dareeraa birbirsa, toora tokkoon oobdi manicha keessa ijaare. **37** Hundeen mana qulqullummaa Waaqayyoos waggaa afuraffaati ji'a Ziif jedhamu keessa buufame. **38** Manni qulqullummaa sunis waggaa kudha tokkoffaatti, ji'a Buul jechuunis ji'a saddeettafaa keessa akkuma karoorfametti guutumaan guutuutti hojjetamee dhume. Soloomoonis mana sana ijaaree fixuuf waggaa torba itti fudhate.

7 Soloomoon masaraa mootummaa isaa ijaaree fixachuuf waggaa kudha sadii itti fudhate. **2** Innis Masaraa Bosona Libaanoon jedhamu ijaarrate; masaraan sunis dhundhuma dhibba tokko dalga dheeratee ba'lina dhundhuma shantamaa fi ol dheerina dhundhuma soddoma qaba ture; innis toora afuriin utubaawwan birbirsa kanneen dareeraawwan birbirsa baatan qaba ture. **3** Manni sunis dareeraawwan utubaawwan irra naqaman sanaan olitti bantii birbirs hojjetame qaba ture; innis toorawwan tokkoon tokkoon isaanii utubaawwan kudha shan qabatan walumaa galatti utubaawwan afurtamii shan qaba ture. **4** Foddaawwan isaaas ol kaafamanii toora sadii sadiin walitti garagalfamanii hojjetaman. **5** Balballii fi michichilli balbalaa hundinuu roga afur afur qabu turan; isaanis karaa fuula duraatiin sadii sadiin walitti garagalfamanii turan. **6** Innis galma utubaawwan hedduu qabu kan dhundhuma shantama lafa irra dheeratee dhundhuma soddoma bal'atu ijaare. Fuula galma sanaa duraanis gardaafuu tokkotu ture; gardaafuu sana duraan immoo utubaawwanii fi bantii utubaawwan sana irratti diriirfamee tokkotu ture. **7** Innis galma teessoo, iddoq itti murtii kennu galma laaftoo ijaaree lafa isaatti jalqabee hamma bantii isaatti muka birbirsa itti uffise. **8** Masaraan mootummaa kan akka inni keessa jiraatuuf ijaarame sunis gara dugda duubaatti hiiqee karoorma wal fakkaatuun hojjetame. Soloomoon intala Far'a'on kan fuudhe sanaaf illee masaraa mootummaa kan akkuma galma kanaa ijaare. **9** Ijaarsi sun hundinuu alaa jalqabee hamma oobdi guddichaatti, hundee irraa jalqabee hamma mataa keenyan manaatti dhagaan gatii guddaa kan safaramee muramee fi kan keessii fi duubni isaa magaaziidhaan miidhagfameen hojjetame. **10** Hundeen isaaas dhagoota gurguddaa gatii guddaa qaban kanneen gariin isaanii dhundhuma kudhan gariin isaanii immoo dhundhuma saddeeti ta'aniin buufame. **11** Hundeen kana irraanis dhagoota gatii guddaa kanneen safaramanii murmuramanii fi birbirsatu ture. **12** Oobdiin guddichis akkuma oobdi mana qulqullummaa Waaqayyo kan keessaatiif fi gardaafuu isaa sanaa keenyan manaa kan toora dhagaan soofamee ijaarame sadii fi toora saanqaa birbirsa kan miidhagfamee hojjetamee tokkoon marfame. **13** Soloomoon mootichi Xiiroositti nama ergee Huuraamin ficheisise; **14** haati Huuraam haadha hiyyeessaa kan gosa Niftaalem turt; abbaan isaa immoo

nama gosa Xiiroos kan ogummaa hojji naasii qabu ture. Huuraam kun nama ogummaa guddaa qabu kan hojji naasii hunda keessatti muuxannoo qabu ture. Innis gara Soloomoon mootichaa dhufee hojji isatti kennname hunda hojjete. **15** Hiiraam utubaa naasii lama kannene tokkoon tokkoon isaanii dhundhuma kudha saddeet ol dheeratanii dhundhuma kudha lama furdatan hojjete. **16** Fiixee utubaawwan sanaa irra kaa' uudhaafis naasii baqfame irraa guutuu lama tolche; tokkoon tokkoon guutuu sanaa dhundhuma shan shan ol dheerata ture. **17** Ergasiis guutuuwwan fiixee utubaawwan irraa sanaaf fonsaa wal keessa loofame akka gิงilchaatti hojjetame lama tolche; tokkoo tokkoo guutuu sanaatiifis gิงilchaa torba torbatu goodame. **18** Innis guutuuwwan fiixee utubaawwanii irra jiran sana miidhagsuu jedhee tokkoo tokkoo ginggaalchaa sanaatti naarnessee toora lamaan roomaanota tolche. Tokkoo tokkoo guutuwaniitifis dhundhuma afur afur ol dheeratu ture. **19** Guutuuwwan fiixee utubaawwan lamaanii irra kutaa waciitii fakkaatu kan ginggaalchaa waniitii aaruun gara irraa roomaanoota dhibba lamatu tooraan itti naannee e ture. **21** Innis utubaawwan sana gardaafuu mana qulqullummaa dura dhadaabe. Utubaa karaa kibbaatiin "Yaakiin" kan karaa kaabaatiin immoo "Bo'eaz" jedhe. **22** Guutuuwwan fiixee sana irra jiran daraaraa fakkaatu turan. Hojji utubaawwan irraas akkasiin dhume. **23** Innis sibila baqfame irraa Gaanii geengoo afaan isaa qarqara tokkoo hamma qarqara kaaniitti dhundhuma kudhan bal'atee dhundhuma shan ol dheeratu tolche. Naannoona isaa funyoodhaan safaramee dhundhuma soddoma ta'e. **24** Hidhii isaa jalaanis dhundhuma tokko tokko irratti willee kudhan kudhanitu naanneffamee ture. Willeewwan sunis Gaanii sana wajjin tarree lamaan walumatti baqfamanii hojjetaman. **25** Gaanichis korommii kudha lama kannene isaa keessa sadii gara kaabaatti, sadii gara dhi'aatti, sadii gara kibbaatti, sadii immoo gara ba'aatti garagalan irra dhababate. Gaanii sun dugda isaanii irra dhababate eegeen hunda isaanii gara walakaatti garagalee ture. **26** Gaanii sun hamma barruu harkaa yabbata ture; hidhii wantoota akka ginggaalchaa wal keessa loofaman lamaan isaa akkuma hidhii kubbaayaa yookaan daraaraa hadaa fakkaatu ture. Innis baadoosii kuma lama qabata ture. **27** Akkasumas baattuuwwan naasii kanneen iddo tokkoo socho'uun danda'an kudhan tolche; tokkoon tokkoon isaanii dhundhuma afur afur lafa irra dheeratanii bal'ina dhundhuma afur afuriitii fi ol dheerina dhundhuma sadii qabu turan. **28** Haalli itti baattuuwwan kenneen hojjetamanis kana: Isaanis sibila babal'aa michichilaan marfame qabu ture. **29** Sibiliawwan michichilaan marfaman sana irras fakkii leencawwanii, kan jibootaati fi kan kiirubeeliitii ture; michichilawwan sana irras akkasuma ture. Fakkii leencawwaniiitii fi jibootaana jalaa fi gubbaanis fakkii daraaraa fo'amaa kan sibila tumameen tolfame tokkotu ture. **30** Tokkoon tokkoon baattuu sanaa goommaa naasii afur afuri fi somaa naasii qabu ture; goleewwan afraniinis utubaawwanitu ture; utubaawwan kuneenis baqfamanii daraaraa fo'amaadhaan miidhagfamanii tolfaman. **31** Gara keessa baattuu sanaatiitii uraa geengoo kan dhundhuma tokko gad fagaatutu ture. Uraan kunis geengoo ta'ee jalli isaa dhundhuma tokkoo fi walakkaa bal'ata ture. Naanwoo uraa isatti waan soofamee faayeffame tokkotu ture. Sibilli baattuu sanaa bal'aan roga afuriin wal qixxee ture malee geengoo hin ture. **32** Goommaawwan afran sun sibila babal'aa jala turan; somaan goommaawwanis baattuu sanaan walitti qabsiifamee ture. Bal'inni tokkoo tokkoo goommaa sanaas dhundhuma tokkoo fi walakkaa ture. **33** Goommaawwan sunis akkuma goommaawwan gaariitti hojjetaman. Somaan isaanii, hidhii isaanii, hokkoon isaaaniiitii fi handhuurri isaaanii hundinuu sibila baqfame irraa hojjetame. **34** Tokkoo tokkoo goleewwan baattuu sanaa afran irra michichilawwan afurtu ture; michichilawwan isaa baattuu dhundhuma sanaan walitti hojjetaman. **35** Fiixee baattuu sanaa irra geengoo maramaa dhundhuma walakkaa dheeratu tokkotu ture. Michichilawwanii fi sibili babal'aa sun fiixee baattuu sanaatti qabsiifamanii turan. **36** Innis michichilawwanii fi sibila babal'aa irratti iddo hundattii fakkii kiirubeelii, kan leencotaati fi kan mulkeen meexxiis soofee fakkii daraaraa fo'amees naannoaa isaanii guutuutti marse. **37** Haalli inni ittiin baattuuwwan kurnan sana hojjetes kanaa dha. Isaa hundinuu haluma tokkoon baqfamanii hojjetaman; wal qixxaatanii bifa tokko qabataan. **38** Ergasisi caabiwwan naasii kudhan kannene tokkoon tokkoon isaanii safartuu baadoos sana keessa shan karaa kibba mana qulqullummaatiin, shan immoo karaa kaaba mana qulqullummaatiin dhaabe. Gaanii sana immoo karaa kibbaatiin, kibba ba'a golee mana qulqullummaatiin dhaabe. **40** Inni okkoteewwan, waan daaraan ittiin hammaaranuu fi caabiwwan ittiin dhiiga facaasanis ni tolche. Hiroomis akkasiin hojji mana qulqullummaa Waqaayyoo keessatti Soloomoon mootichaaf hojjechaa ture hunda fixe; hojjiun kuniis: **41** Utubaawwan lamaan; guutuuwwan waciitii fakkaatan kanneen fiixee utubaawwanii irra jiran lamaan; Gaanii sun hamma barruu harkaa yabbata ture; hidhii wantoota akka ginggaalchaa wal keessa loofaman lamaan guutuuwwanii kanneen fiixee utubaawwanii irraa sana ni miidhagsan; **42** wantoota akka ginggaalchaa wal keessa loofaman lamaan sanaafis roomaanota dhibba afur, tokkoo tokkoo wantoota sanaatiif roomaanota tarree lamaa waciitiiwwan lamaan guutuuwwanii kanneen fiixee utubaawwanii irraa sana ni miidhagsan; **43** baattuuwwan kurnan, caabii isaanii kurnan wajjin; **44** gaanii fi korommii loonii kudha lamaan isa jalaan jiru; **45** okkoteewwan, waan ittiin daaraa hammaaranii fi caabiwwan. Mi'i Huuraam mana qulqullummaa Waqaayyootiif jedhee Soloomoon mootichaaf hojje sun hundinuu naasii cululuaqaa irraa tolfame. **46** Mootichis mi'ootta kanneen dirree Yordaanoositti iddo suphee kan Sukootii fi Zaareetaan giddiuu jirutu baqsiise hojjechiise. **47** Soloomoon waan isaan akka malee baay'ee ta'anif mi'ootta kanneen hunda hin madaalle; ulfinni naasiihammam akka ta'e hin beekamne. **48** Akkasumas Soloomoon mi'ootta

mana qulqullummaa Waaqayyoo keessa jiran hunda guddaa, iddo ati bara baraan jiraattu siif ijaareera.” ni hojjechiise: Isaanis iddo aarsaa kan warqee irraa 14 Utuma waldaan Israa’el guutuun achi dhaabatuu hojjetame; minjaala warqee kan buddeenni ilaachaa irra mootichi of irra garagalee isaan eebbise. 15 Akkanas ture; 49 baattuuwan ibsaan kanneen warqee qulqullu jedhe: “Waaqayyo Waaqni Israa’el inni waan afaan ofii irraa hojjetaman shan karaa mirgaatiin, shan immoo ofii isaatiin guute sun haa eebbfamu. Innisakkana karaa bitaatin fuula iddo qulqullu manicha keessa fi jedhee tureetii; 16 Ani gaafan saba koo Israa’el Gibxii dura dhaabaman sana, daraarawwan, ibsaawwanii fi qodaaixaanaa kam iyyuu keessatti magaalaa tokko illee hin filanne; qabduwwan warqee irraa hojjetaman; 50 caabiwwan, baasee jalqabee akka Maqaan koo achi jiraatuuf jedhee waan ittiin ibsaan irraa daaraa dhadha’an, waciitiiwan mana qulqullummaa itti ijaarsifachuuf gosoota Israa’el ittiin dhiiga facasaan, caabiwwanii fi qodaaixaanaa garuu akka inni saba koo Israa’el bulchuuf Daawitin kutaa manichaa kanneen gara keessaatiif jechuunis filadheera.’ 17 Daawit abbaan koo Maqaan Waaqayyo Iddoo Iddoo Hunda Caalaa Qulqullu ta’e sanaaf, Waqa Israa’elif mana qulqullummaa ijaaruuf garaa akkasumas cufaawwan galma guddichaa kanneen mana isatiit yaada qaba ture. 18 Waaqayyo garuu abbaa koo qulqullummaatiif aguurawwan warqee. 51 Soloomoon Daawitiinakkana jedhe; ‘Waan mana qulqullummaa mootichi yommuu hojiin inni mana qulqullummaa Maqaan kootiif ijaaruun yaada kee keessa jiruuf, ati yaada Waaqayyootiif hojjetehundi raawwatametti mi’oota kana garaadhaa qabaachuu kee gaarii dha. 19 Ta’us abbaan isaa Daawit Waaqaaf addaan baasee jechuunis meetii, warqee fi mi’oota fidee mankuusa mana ilma kee isuma foon keetii fi dhiiga kee ta’etu ijaara; qulqullummaa Waaqayyoo keessa kaa’e. namni mana qulqullummaa Maqaan kootiif ijaaru is.’ 20

“Waaqayyo waadaa gale sana eegeera; akkuma Waaqayyo waadaa gale sana ani amma iddo abbaa koo Daawit bu’ee teessoo Israa’el irra taa’een jira; Maqaan Waaqayyo Waqa Israa’elifis mana qulqullummaa ijaareera. 21 Anis achi keessatti taabotaa iddo qopheesseera; taabota sana keessa immoo kakuu Waaqayyoo kan inni yeroo Gibxii isaa baasetti abbootii keenya wajjin gale sanatu jira.’ 22 Soloomoon iddo aarsaa Waaqayyoo durattu fuula guutuunmaa waldaan Israa’el dura dhaabatee harka isaa gara samiitti ol bal’isee 23 akkanas jedhe: “Yaa Waaqayyo Waqa Israa’el, Waaqni akka keetii ol samii keessa yookaan gad lafa irra hin jiru; ati garboota kee warra garaa guutuudhaan karaa kee irra deemanifi kakuu fi jaalala kee kan hin geeddaramne sana ni eegda. 24 Ati waadaa garbicha kee abbaa koo Daawitiif galte sana eegdeerta; ati afanuma keetiin waadaa galtee akkuma har’at’ee jiru kana harka keetiin fiixaan baafteerta. 25 “Ammas yaa Waaqayyo Waqa Israa’el, ati waan garbicha kee abbaa koo Daawitiin, ‘Yoo ilmaan kee akkuma ati goote sana waan hojjetan hunda keessatti of eeggachaa, amanamummaan fuula koo dura deddeebi’an, ati nama fuula koo dura teessoo Israa’el irra taa’u gonkumaa hin dhabdu’ jettee abdachiipte sana eegiif. 26 Kanaafuu amma yaa Waqa Israa’el dubbiin ati garbicha kee abbaa koo Daawitiif waadaa galte sun haa mirkanaa’u. 27 “Garuu dhugumaan Waaqni lafa irra ni jiraataa? Samiiwwan, samiiwwan samii olii iyyuu si baachuu hin danda’an. Yoos manni qulqullummaa kaaani ijaare kun hammam haa xiinnaatu ree! 28 Ta’us yaa Waaqayyo Waqa ko, kadhannaa fi waammata garbichi kee araara barbaaduuf dhi’eessuuf gurra kenni. Iyyaa fi kadhannaa garbichi kee har’aa fuula kee durattidhi’eessuuf illee dhaga’i. 29 Akka ati kadhannaa garbichi kee fuula isaa garanatti deebifatee kadhatuuf iji kee halkanii fi guyyaa gara mana qulqullummaa kanaa, gara iddo ati, ‘Maqaan koo achi jiraata’ jettee kanaa haa ilaalu. 30 Yommuu isaaan gara iddo kanaatti fuula deebifatanii kadhatarintti waammata garbichi keetii fi kan saba kee Israa’el dhaga’i. Samii keessaa, iddo jireenyaa keetiitii

dhaga'; yommuu dhageessutis dhiifama godhi. 31 "Yoo namni tokko ollaa ofii isaatti daba hojjetee akka kakatu gaafatamee, innis dhufee mana qulqullummaa kana keessatti fuula iddo aarsaa keetii duratti kakate, 32 ati samii irraa dhaga'iittii tarkaanfii fudhadhu. Nama yakka qabu, yakka isaa matuma isaatti deebistee gatti isaa kennuufiidaan, nama qajeelaa immoo akkuma qajeelummaa isaatti isaf falmuudhaan garboota kee gidduutti murtii kenni. 33 "Yoo sabni kee Israa'el sababi cubbuu sitti hojjeteef diinaan mo'atamuut, yoo inni gara keetti deebi'ee maqaat keetiif ulfina kennee mana qulqullummaa kana keessatti kadhatee si waammattutti, 34 samii irraa dhaga'iittii cubbuu saba kee Israa'el dhiisiif, biyya abbootii isaanitif kennite sanattis deebisii isaan galchi. 35 "Yoo sababii sabni kee cubbuu sitti hojjeteef samiwwan cufamanii bokkaan dhabame, yoo isaan sababii ati isaan adabdeef iddo kanatti fuula deebifatanii maqaat kee ulfeessanii cubbuu isaanirraa deebi'an, 36 ati samii irraa dhaga'iittii cubbuu garboota kee saba kee Israa'el dhiisiif. Karaa qajeelaa isaan jiraachuu qaban isaan barsiisi; biyya dhaala gootee saba keetiif kennite irrattis bokkaa roobsi. 37 "Yommuu beelli yookaan dha'ichi yookaan waagiin yookaan awwaaron yookaan hawwaannisni yookaan korophisni biyyatti dhufutti, yookaan yommuu magaalawwan biyya isaanii kam iyuu keessatti diinni isaan marsutti, yookaan yommuu balaan yookaan dhukkubni kam iyuu dhufutti, 38 yoo sabni kee Israa'el rakkina garaa ofii isaa beekee isaan keessaa enyu iyuu gara mana qulqullummaa kanaatti harka isaa bal'isee kadhannee yookaan waammata dhi'eesse, 39 ati samii irraa, iddo jirenya keetiitii dhaga'i. Dhiifama godhiif; gargaaris. Si qofatu garaa namaa beekaati, ati sababii garaa isaa beektuuf tokkoo tokkoo namaatiif akkuma hojji isaa hundatti waan isaaaf malu kenni; 40 yoo akkasii isaan bara biyya ati abbootii keenyaaf kennite keessa jiraatan hunda si sodaatanifi. 41 "Akkasumas nama ormaa kan saba kee Israa'el hin ta'in kan maqaat keetiif jedhee, 42 sababii isaan waa'ee maqaat kee gidduchha, harka kee jabaai fi irree kee kan diriifame sanaa dhaga'anifi biyya fagootii dhufe, yoo inni dhufee fuula isaa gara mana qulqullummaa kanaatti deebifatee kadhate, 43 ati samii irraa, iddo jirenya keetiitii dhaga'i. Akka saboonni addunyaa hundinuu akkuma saba kee Israa'el sana maqaat kee beekanii si sodaatanii fi akka isaan akka manni ani ijaare kun maqaat keetiin waamamu illee beekaniiif jedhii waan namni ormaa sun si kadhatu hunda godhiif. 44 "Yommuu sabni kee diinota isaa loluuf jedhee gara ati itti isa ergitu kam iyuu duulutti, yoo inni gara magaalaa ati filattee fi gara mana qulqullummaa kan anii Maqaa keetiif ijaare kanaatti fuula deebifatee Waaqayyoon kadhate, 45 ati samii irraa kadhannee isatiif fi waammata isaa dhaga'iittii dhimma isaa isaf raawwadhu. 46 "Sababii namni cubbuu hin hojjenne tokko iyuu hin jirref, yommuu isaan cubbuu sitti hojjetanitti ati isaanitti aartee diina isaan booji'ee biyya isaa kan fagoo yookaan dhi'ootti isaan geessutti dabarsitee isaan kennita; 47 yoo isaan biyya boojudhaan iti geeffamanitti gaabbanii qalbii geeddaratanii, 'Nu cubbuu hojjenneerra; balleessineerra; waan hamaas hojjenneerra' jedhanii biyya boojitooda isaanii keessatti si kadhatan, 48 yoo isaan biyya diinota isaanii kanneen booji'anii isaan fudhatan sanaa keessatti garaa fi lubbuu isaanii guutuudhaan gara keetti deebi'anii gara biyya ati abbootii isaanitif kenniteetti, gara magaalaa ati filattee fi gara mana qulqullummaa kan anii Maqaa keetiif ijaare sanaatti fuula deebifatanii si kadhatan, 49 ati samii irraa, iddo jirenya keetiitii kadhanna fi waammata isaanii dhaga'iittii dhimma isaanii isaanif raawwadhu. 50 Sabe kee kan cubbuu sitti hojjeteeef dhiifama godhi; yakka isaan sitti hojjetan hundas isaanif dhiisiitii akka boojitoonni isaanii garaa isaanif laafan godhi; 51 isaan saba keetti fi dhaala kee kan ati Gibxii boolla ibiddaa kan sibila itti baqsan keessaa baafteedhaati. 52 "Iji kee waammata garbicha keetiitii fi waammata saba kee Israa'el haa argu; atis yeroo isaan sitti iyyatan hunda isaan dhaga'i. 53 Yaa Waaqayyo Gooftaa, ati akkuma gaafa Gibxi keessaa abbootii keenya baafte sana karaa garbicha kee Museetiin dubbatteetti, akka isaan dhaala kee ta'anif jettee saboota addunyaa kanaa hunda keessaa isaan filatteetii." 54 Soloomonis kadhanna fi waammata Waaqayyotti dhi'eefachaa ture sana hunda fixannaan fuula iddo aarsaa Waaqayyo duraa, iddo itti harka isaa samiitti ol bal'ifatee jilbeenfatee ture sanaa ka'e. 55 Innis dhaabateeakkana jedhee sagalee guddadaan waldaa Israa'el hunda eebbise: 56 "Waaqayyo akkuma abdachii see ture sanatti saba isaa Israa'elifi boqonnaa kenne sanaaf galanni haa ta'u. Abdii gaarii inni karaa garbicha isaa Museetiin kenne sana hunda keessaa jechi tokko iyuu lafa hin buune. 57 Waaqayyo Waaqni keenya akkuma abbootii keenya wajjin ture sana nu wajjin haa jiraatu; inni yoom iyuu nu hin dhiisin yookaan nu hin gatin. 58 Akka nu karaa isaa hunda irra deemnee ajajawwan, seerawwanii fi qajeelchawwan inni abbootii keenyaaf kennee ture sana eegnuuf inni garaa keenya gara ofii isaatti haa deebisu. 59 Akka Waaqayyo akkuma guyyaa guyyaan barbaachisaa ta'etti garbicha isaatii fi saba isaa Israa'el hunda gargaaruuf kadhannaan koo kan anii fuula Waaqayyo duratti dhi'eessu kun halkanii fi guyyaa Waaqayyo Waaqa keenya bira haa ga'u; 60 kunis akka sabni lafa irra jiraatu hundi akka Waaqayyo Waaqa ta'ee fi akka isa malee Waaqni biraa hin jirre beekuuf. 61 Kanaafuu isin akkuma har'aa kana seerawwan isatiin buluu fi ajajawwan isaa eeguudhaaf guutumaan guutuutti Waaqayyo Waaqa keenyaaf of kennuu qabdu." 62 Ergasii mootichii fi sabni Israa'el kanneen isa wajjin turan hundi fuula Waaqayyo duratti aarsaa dhi'eessan. 63 Soloomonis aarsaa nagaa Waaqayyoof dhi'eesse; aarsaan dhi'eeffames loon kuma digdamii lama, hoolotaa fi re'oota kuma dhibba tokkoo fi digdama ture. Akkasiin mootichii fi sabni Israa'el hundi mana qulqullummaa Waaqayyo eebbisani. 64 Mootichis guyyuma sana iddo walakkaa oobdi fi fuula mana qulqullummaa Waaqayyo dura jiru sanaa Waaqaaf addaan ni baasee aarsaa gubamu, kennaa midhaanii fi aarsaa nagaa achitti dhi'eesse; kunis sababii iddoon aarsaa kan naasii irraa hojjetamee fuula Waaqayyo dura jiru sun aarsaa gubamu, kennaa midhaanii fi cooma aarsaa nagaa baachuu hin dandeenyef. 65

Kanaafuu Soloomoon yeroo sanatti Israa'eloota isa wajjin ofii isaa Miiloo, dallaa Yerusaalem, Haazoor, Megidoo fi turan hunda wajjin jechuunis waldaa guddicha Malkaa Geezirin ijaaruuf hoijettoota dirqamanii hojji humnaa Leeboo Hamaatii jalqabee hamma laga Gibxitti walitti hoijetanitti fayyadame kanaa dha. **16** Fara'oон mootichi qabame wajjin ayyaana ayyaneffate. Isaanis ayyaana Gibxi Geezirin lolee qabatee ture. Innis ibidda itti kana bultii torbaa fi bultii biraa torba walumaa galatti qabsiise; Kana'aanota achi keessa jiraatan fixee intala bultii kudha afur fuula Waaqayyo Waqa keenyaa duratti ofii isaa, niitti Soloomoon sanaaf magaalattii gabbara ayyaneffatan. **16** Innis guyya itti aanutti namoota of godhee kenne. **17** Soloomoonis deebisee Geezirin ijaare. irraa gegessees. Isaanis waan gaarii Waaqayyo garbicha ofii isaa Daawitii fi sabi ofii isaa Israa'elif hoijete hundaaaf mooticha eebbisaniil ilchaa garaa isaanii keessatti gammadaa mana isaanii galan.

9 Yommuu Soloomoon mana qulqullummaa Waaqayyooti fi masaraa mootummaa ijaaree waan hoijechuu barbaade hunda fixetti, **2** Waaqayyo akkuma Gibe'oontiit isatti mul'ate sana ammas yeroo lammaffaa isatti mul'ate. **3** Waaqayyo akkanaa isaan jedhe: "Ani kadhannaa fi waammatu ati fuula koo duratti dhi'eessite dhaga'era; ani mana qulqullummaa kan ati ijaarte kana maqaan koo bara baraan achi keessa kaa'uudhaan eebbieera. Iji koo fi garaan koo yeroo hunda achuma jira. **4** "Yoo ati akkuma Daawit abbaan kee godhe sana garaa qulqullu fi qajeelummaa fuula koo dura deemtee waan ani ajaje hunda hoijette, yoo qajeelchawwanii fi seerawan koo eegde, **5** ani akkuman yeroo, 'Ati nama teessoo Israa'el irra taa'u hin dhabdu' jedhee abbaa kee Daawitiif waadaa gale sana teessoo mootummaa keetii Israa'el irratti jabeesee bara baraan nan dhaaba. **6** "Garuu yoo ati yookaan ilmaan kee narraa gortanii ajajawwanii fi qajeelchawwan ani isinii kenne sana irraa gara waaqota biraa tajaajiluu fi isaan waaqeffachuu dhaqxan, **7** ani biyya isaanii kenne keessaa Israa'elin nan ari'; mana qulqullummaa kan Maqaan kootif qulqulleesse kana illee nan balfa. Ergasiis Israa'el saboota hunda biratti waan kolfaatiif fi waan qosaa taati. **8** Manni qulqullummaa kunis tuullaa waan diigamee ta'; namni achiin darbu hundis dinqisiifatee, 'Waaqayyo maalif biyya kanaa fi mana qulqullummaa kanatti waan akkasii hoijete?' jedhee itti qoosa. **9** Namoonnis, 'Sababiin inni balaa kana hunda isaanitti fideef waan isaan Waaqayyo Waqa isaanii kan abbootii isaanii Gibxii isaan baase sana dhiisani, waaqota biraa hammatanii, isaanin waaqeffatanii tajaajiliif' jedhanii ni deebisu." **10** Dhuma wagga digdamaatti, yeroo itti Soloomoon manneen lamaan jechuunis mana qulqullummaa Waaqayyooti fi masaraa mootummaa ijaaree sanatti, **11** Hiiraam mootichi Xiiroos akkuma Soloomoon Mootichi barbaadetti muka birbirsatii fi gaattiraa akkasuma warqee kenneef; Soloomoon immoo magaalawwan Galilaa keessa jiran digdama Hiiraam mooticha Xiiroosiif kenne. **12** Hiiraam garuu yommuu Xiiroos irraa ka'ee magaalawwan Soloomoon isaaaf kennee ilaluu dhaqetti magaalawwan sanatti hin gammanne. **13** Innis, "Yaa obboleesso, magaalawwan ati naa kennite kuneen magaalawwan akkamii ti?" jedhee isa gaafate. Kanaafuu biyya Kaabuul jedhee maqaan hamma har'aatti ittiin waarmaman tokko baaseef. **14** Hiiraamis warqee taalaantii 120 mootichaaf ergee ture. **15** Seenaan itti Soloomoon Mootichi mana qulqullummaa Waaqayyoo, masaraa mootummaa kan

ofii isaa Miiloo, dallaa Yerusaalem, Haazoor, Megidoo fi turan hunda wajjin jechuunis waldaa guddicha Malkaa Geezirin ijaaruuf hoijettoota dirqamanii hojji humnaa Leeboo Hamaatii jalqabee hamma laga Gibxitti walitti hoijetanitti fayyadame kanaa dha. **16** Fara'oон mootichi qabame wajjin ayyaana ayyaneffate. Isaanis ayyaana Gibxi Geezirin lolee qabatee ture. Innis ibidda itti qabsiise; Kana'aanota achi keessa jiraatan fixee intala ofii isaa, niitti Soloomoon sanaaf magaalattii gabbara godhee kenne. **17** Soloomoonis deebisee Geezirin ijaare. Innis Beet Horoon gad aanu, **18** Baa'ilaaati, Tadmor kan gammoojjii biyya Yihuudaa keessatti argamtu sana, **19** akkasumas magaalawwan kuusaawwan isaa hunda, magaalawwan gaariiwaniif fi kan fardeen isaa, waanuma Yerusaalemitti, Libaanoonittii fi biyya bulchu hunda keessatti ijaaruu barbaade hundumas ni ijaare. **20** Ammas namoota Israa'eloota hin ta'in kanneen Amoorota, Heetota, Feerzota, Hiwitota fi Yebusota jalaa hafanitu jira. **21** Soloomoonis sanyiwwan namoota kanneen hundaa warra biyyattii keessatti hafan kanneen Israa'eloonni balleessuu hin danda'in sana akkuma hamma har'aatti illee jiru kana akka isaan hojji garbummaa hoijetaniiif dirqisiise. **22** Soloomoon garuu Israa'eloota keessaa nama tokko illee hin garboomsine; isaan loltoota isaa, qondaaltota mootummaa isaa, ajajjuuwan loltoota isaa, abbootii duulaa, ajajjuuwan gaariiwaniif fi ajajjuuwan abbootii fardaa isaa turan. **23** Isaan akkasumas hojji Soloomoon hoijechiisaa ture keessatti qondaaltota hangafoota turan; qondaalonni 550 hoijettoota hojji hoijetan kana to'achaa turan. **24** Soloomoonis erga intalli Fara'oон sun Magaalaa Daawit keessaa gara masaraa mootummaa kan Soloomoon ishee ijaare sana dhuftee booddee Miiloo ijaare. **25** Soloomoon waggaatti yeroo sadii aarsaa gubamuu fi aarsaa nagaa iddo aarsaa kan Waaqayyoof ijaare sana irratti dhi'eessa ni ture; sana wajjinis, fuula Waaqayyoo duratti ixaana aarsee akkasiin hojji ijaarsa mana qulqullummaa fixe. **26** Soloomoon mootichi amma illee Eziyon Geber ishee biyya Edoom keessa, Eelooti bira jirtu keessatti qarqara Galaana Diimaatti dooniwwan hoijete. **27** Hiiraamis akka isaan namoota Soloomoon wajjin dooniwwan irra hoijetaniiif namoota isaa warra doonii oofan kanneen galaanicha beekan erge. **28** Isaanis dooniidhaan Oofir dhaqanii warqee taalaantii 420 fidanii Soloomoon mootichatti kennan.

10 Mootittiin Shebaa waa'ee maqaa Soloomoniitii fi ulfina inni maqaa Waaqayyootiif qabuu dhageenyaa gaaffiwwan jajjaboodhaan qortee isa ilalauf gara Soloomoon dhufte. **2** Isheenis miiltoo akka malee baay'ee wajjin gaalawwan urgoottuu, warqee hedduu fi dhagaawwan gati jabeeyyi baatan fudhatte Yerusaalem dhufte; Soloomoon bira geenyaanis waan garaa ishee jiru hunda isa wajjin haasofte. **3** Soloomoonis gaaffi ishee hundaaaf deebii kenne; wanni mootichi ishee ibrusu dadhabe tokko iyuu hin turre. **4** Mootittiin Shebaa yommuu ogummaa Soloomoon, masaraa mootummaa kan inni ijaare, **5** nyaata maaddii isaa irratti dhi'aatu, haala itti qondaalonni isaa tataa'an, hoijettoota uffata hojji uffatanii hoijetan, warra daadhibii isaaaf dhi'eessanii fi aarsaa gubamuu kan inni mana qulqullummaa Waaqayyoo keessatti dhi'eesse argitetti

akka malee dinqisiifatte. **6** Isheenis mootichaanakkana jette; "Oduun ani waa'ee waan ati hoijetteetii fi waa'ee ogummaa keetii biyyuma kootti dhaga'e sun dhugaa dha. **7** Ani garuu hamman dhufee ijuma kootiin argutti wantoota kanneen hin amanne. Dhugumaan walakkaan isaa iyuu natti hin himanne; ati ogummaa fi badhaadhummaadhaan oodu an i dhaga'e sana akka malee caalta. **8** Namoonni kee hammam haa gammadan! Qondaaltonni kee warri yeroo hunda fuula kee dura dhadhaabtanii ogummaa kee dhaga'an hammam haa gammadan! **9** Waaqayyo Waqaani k ee inni sitti gammadee teessoo Israa'el irra si teessise sun haa galateeffamu. Waaqayyo sababii Israa'eliif jaalalaanbara qabuuf akka ati murtii qajeelaa fi qajeelummaa eegduuf mootii si godheera." **10** Isheenis warqee taalaantii 120, urgoftuu akka malee baay'ee fi dhagaawwan gati jabeeyyii mootichaaf kennite. Urgoftuun akka urgoftuu mootittiin Shebaa Soloomoon Mootichaaf kennite sanaa baay'atu gonkumaa ergasii hin fidamne. **11** Dooniwwan Hiiraam biyya Oofir irraa warqee fidan; isaanis fe'iisa muka sandaliitii fi dhagaawwan gati jabeeyyii baay'ee achii ni fidan. **12** Mootichiis muka sandali sana utubaan mana qulqullummaa Waaqayyooti fi kan masaraan mootummaa akkasumas baganaa fi kiraara faarfattootaa tolchuu itti fayyadame. Mukni sandaliikan akkas baay'atu ergasii hamma har'aatti takkumaa alaa hin fidamne yookaan hin argamne. **13** Soloomoon Mootichiis waan qabeenyaa mootummaa ofii isaa keessaa kenneef irratti dabalee waan isheen barbaaddee fi waan isheen kadhate hunda mootitti Shebaatiif ni kenne. Isheenis ergasii kaatee miiltota ishee wajjin biyya ofii isheetti deebite. **14** Ulfinni warqee kan wagguna waggaan Soloomooniif galu taalaantii 666 ture; **15** kunis gibira daldaloota qabeenyaa gurguddaatii fi xixinnaa irraa argamuu fi galii inni mootota biyya Arabaa hundaa fi bulchitoota biyya keessaa irraa argatu hin dabalatu. **16** Soloomoon Mootichiis warqee tumame irraa gaachanawwan gurguddaa dhibba lama ni tolche; tokkoon tokkoon gaachanawwan sanaas warqee saqili dhibba ja'a fixe. **17** Akkasumas warqee tumame irraa gaachana xixinnaa dhibba sadii ni tolche; tokkoon tokkoon gaachana sanaas warqee minnaanii dhibba sadii fixe. Mootichiis gaachanawwan kanneen masaraan mootummaa kan Bosona Libaanoon keessa ni kaa'e. **18** Mootichiis teessoo guddaa tokko ilka arbaa irraa hoijetee warqee qulqulluu itti uffise. **19** Teessoo sun gulantaawwan ja'a qaba ture; karaa dugda duubaatiin fiixee geengoo tokko qaba. Karaa teessoo sanaa lamaaniiniis waan harka irra kaa'atanitu ture; tokko tokkoo waan harka irra kaa'atan sanaa biras fakkii leencaa tokko tokkotu dhaabatee ture. **20** Gulantaawwan ja'aan sanaa irras leenconni kudha lama tokko fiixee tokkoon, fakkiin kaan immoo fiixee kaaniin dhadhaabachaa turan. Wanni akkasii takkumaa mootummaa biraa kamii iyuu hin tolfaamne. **21** Mi'i Soloomoon Mootichi ittiin dhugu hundinuu warqee irraa hoijetame; mi'i masaraan mootummaa kan Bosona Libaanoon jedhamu sanaa hundi immoo warqee qulqulluu irraa hoijetame. Sababii bara Soloomoon keessa meetiin akka waan gatii hin qabne tokkoottilaalamaa jettee; "Dureef wanni tokko iyuu meetii irraa hin hoijetame. **22** Mootichiis dooniwwan Hiiraam gidduudhaa dooniwwan daldalaan galaana irraa qaba ture. Isaanis waggaasadii yeroo tokko warqee, meetii fi ilka arbaa, qamalee fi jaldeessa fidanii ni dhufu ture. **23** Soloomoon Mootichi badhaadhummaa fi ogummaadhaan mootota addunyaa hunda ni caala ture. **24** Addunyaan hundinuu ogummaa Waqaani garaa isaa keessa kaa'e dhaga'uuf Soloomoon bira dhufuu barbaada ture. **25** Namni waggaagattiisa bira dhufu hundinuu kennaa mi' meetii fi kan warqee, uffata, mi'a lolaa, urgoftuun, fardeenni fi gaangolii fidaafii ture. **26** Soloomoonis gaariiwwanii fi fardeen walitti ni kuufate; innis gaariiwwan kuma tokkoo fi dhibba afurii fi fardeen kuma kudha lama qaba ture; isaan kanneenis magalaawwan gaariiwwanii keessaa fi Yerusaalem keessa bira ni kaa'ate. **27** Mootichi akka meetiin Yerusaalem keessatti akkuma dhagaa baay'atu, akka mukni birbirsaas akkuma mukkeen harbuu kanneen gaarran jalaatti baay'atu godhe. **28** Fardeen Soloomoon Gibxii fi Qaweedhaa fidaman; daldaloota mootummaatu Qaweedhaa gatti yeroottaa isaan bite. **29** Isaanis gaarii tokko meetii saqili dhibba ja'aan, farda immoo meetii saqili dhibba tokkoo fi shantamaan Gibxii bitanii fidan. Akkasumas gaariiwwanii fi fardeen kanneen erganii mootota Heetotaatii fi mootota Sooriyyaa hundatti gurguru turan.

11 Soloomoon Mootichi garuu intala Fara'oone irratti dubartoota biyya ormaa hedduu jaallate; isaanis Mo'aabota, Amoonota, Edoomota, Siidoonotaa fi Heetota turan. **2** Jarri kunneen saboota Waaqayyo, "Sababii isaan dhugumaan garaa keessan gara waqaota ofii isaaanittigaragalchaniif isin fuudhaa fi heerumaan jaratti hin makaminaa" jedhee waa'ee isaanii Israa'elootatti dubbatee turee dha. Ta'us Soloomoon jaalalaan isaanitti hidhame. **3** Innis niitota maatii moototaa keessaa dhalatn dhibba torbaa fi saajjatoowwan dhibba sadii qaba ture; niitonni isaa kunneenis karaa irraa isa balleessan. **4** Akkuma Soloomoon umuriidhaan dulloomaa deemseen niitonni garaa isaa gara waqaota biraatti garagalchan; garaan isaaas akka garaan abbaa isaa Daawit ture sana guutumaan guutuutti Waaqayyo Waqaqaa isatiif hin kennamne. **5** Innis Ashtooreti waqqittii Siidoonotatii fi Moolek waqqicha Amoonotaa jibbisisaasana duukaa bu'e. **6** Soloomoonis akkasiin fuula Waaqayyoo duratti waan hamaa hoijete; inni akka Daawit abbaan isaa hoijete sana guutumaan guutuutti Waaqayyo duukaa hin buune. **7** Soloomoonis gaara Yerusaalemiin gara ba'a biiftu jirtu tokko irratti Kemoosh Waqaq Mo'aab jibbisisaas fi Moolek Waqaq Amoon jibbisisaasanaa fiddoo sagadaa ijaare. **8** Inni akka isaanixaana aarsanii waqaota isaaanitiif aarsaa dhi'eessanifiis niitota isaa kanneen biyya ormaatiif fuudhe hundumaaf iyuu akkasuma godhe. **9** Waaqayyos sababii garaan Soloomoon Waaqayyo Waqaq Israa'el kan yeroo lama isatti mul'ate sana irraa goreef isatti aare. **10** Waaqani akka Soloomoon waqaota biraa duukaa hin buune isa dhowwu iyuu, Soloomoon ajaja Waaqayyoo hin eegne. **11** Kanaafuu Waaqayyo Soloomooniinakkana jedhe; "Sababii yaadni keeakkana ta'ee, atis kakuu fi

seera ani siif kenne sana hin eeginiif, ani dhugumaan mootummaa sirraa baqaqsee tajaajilaa keetiif nan kenna. **12** Ta'us ani sababii abbaa kee Daawitiiif jedhee waan kana bara jireenyaa keetti keessa hin godhu. Harka ilma keetti keessaa mootummaa kana nan baqaqsa. **13** Ta'us ani mootummaa sana giutumaan giutuutti isa irraa hin baqaqsu; garuu ani sababii garbicha koo Daawitiiif sababii Yerusaalem ishee ani filadhe sanaatiif jedhee gosa tokko ilma keetiif nan kenna.” **14** Waaqayyo diina tokko namicha Hadaad jedhamu kan gosa Edoom namicha sanyii moototaa tokko Solomooniitti kaase.

15 Duraan yeroo Daawit Edoomiin wal lolaa turetti, Yoo'aab ajajaan loltootaa kan warra du'e awwaaluu dhaqe sun namoota Edoom hunda barbadeesse. **16** Yoo'aabii fi Israa'eloonni hundinuu hamma namoota Edoom keessa jiraatan hunda fixanitti ji'a ja'a achi turan. **17** Hadaad garuu yeroo sana mucaa xinnaa ture; innis qondaaltota Edoom kannineen abbaa isaa tajaajilaa turan wajjin Gibxitti baqate. **18** Isaaanis Midiyaanii ka'anii Phaaraan dhaqan. Phaaraan keessaa namoota fudhatanii gara mooticha Gibxi, gara Fara'oон dhaqan; Fara'onis mana, lafa inni qubatuu fi nyaata Hadaadiif kenne. **19** Fara'oон akka malee Hadaaditti gammadee obboleetii niitti isaa, obboleetii Tahifenees Mootittii isatti heerumusiise. **20** Obboleetii Tahifenees sunis ilma Geenbaat jedhamu tokko deessee; Taahfenee mucaa sana fuuteed masararaa mootummaa keessatti guddifte. Genubatis ijoollee Fara'oон wajjin achi jiraate. **21** Hadaad utuu biyya Gibxi keessa jiruu akka Daawit abbootii ofii isaa wajjin boqotee fi akka Yoo'aab ajajaan loltootaa sunis du'e ni dhaga'e. Hadaadis Fara'ooniin, “Akka ani biyya kootti deebi'uuf naa eeyyami” jedhee. **22** Fara'oон immoo, “Ati maal asii dhabdee biyya keetti deebi'uuf feeta?” jedhee isa gaafate. Hadaadis deebisee, “Homaa hin dhabne; garuu akka ani dhaqu naa eeyyami!” jedheen. **23** Waaqni amma illee diina bira Reezoon ilma Eliyaadaa namicha gooftaa isaa Hadaadezer mootichaa Zoobaa jalaa baqate sana Solomooniitti kaase. **24** Innis yeroo Daawit loltootaa Suubaa barbadeesseti namoota of biratti walitti qabatee hoogganaa tuuta finciltootaa ta'e; finciltoonni sunis Damaasqoo dhaqanii achi jiraatan; isas achitti moottii godhatan. **25** Reezoon rakkina Hadaad fide sanatti dabalee bara jireenyaa Solomoon hunda diina Israa'el ture. Reezoon bulchaa Sooriyyaa ture; Israa'elinis akka malee jibbaa ture. **26** Yerobi'aam ilmi Nebaat mootichatti fincile. Innis qondaaltota Solomoon keessaa nama tokko ture; inni nama gosa Efraataan ka Zereedaadhaa dhufe ture; haati isaa immoo niitti dhirsaa hin qabne kan Zeruuwa jedhamtu turtie. **27** Sababiin inni ittiin mootichatti ka'es kanaa dha: Solomoonis Miiloo ijaaree dallaa magaalaa abbaa isaa Daawit deebisee haaromse. **28** Yerobi'aam goota cimaatue; Solomoonis akka dargaggeessi sun jabaatee hojji isaa hojjetu arginaan itti gaafatamaa hojjettoota hojji humnaa kan mana Yoosif hundaa isa godhe. **29** Gaaf tokko utuu Yerobi'aam Yerusaalem keessaa ba'a jiruu Ahiiyaan rajjichi Shiloo kaabbaa haaraa uffatee isatti dhufe. Isaan lachuu kophuma isaanii ala turan; **30** Ahiiyaan kaabbaa haaraa uffatee sana fuudhee iddo kudha lamatti gargari tarsaase. **31** Ergasiis Yerobi'aamn akkana jedhe; “Qooda kudhan ofii keetii fudhadhu; Waaqayyo Waaqni Israa'el akkana jedhaati; ‘Kunoani harka Solomooniitti mootummaa baqaqsee gosa kudhan siifin kenna. **32** Garuu sababii garbicha koo Daawitiiif sababii magaalaa Yerusaalem kan ani gosa Israa'el hunda keessaa filadhe sanaatiif inni gosa tokko ni argata. **33** Ani sababii isaan na dhiisani Ashtooreti gosa tokko ilma keetiif nan kenna.” **14** Waaqayyo waaqittii Siidoonotaa, Kemoosh waaqicha Mo'aabotati fi Moosek waaqicha Amnoonotaa waqaaffatanii fi sababii isaan karaa koo irra hin deeminiif yookaan sababii waan fuula koo duratti qajeelaa ta'e hin hojjetiniif yookaan sababii isaan akka Daawit abbaan Solomoon hojjete sana sriina fi seera koo hin eeginiif waan kana hojjedhe. **34** “Ani garuu mootummaa sana giutumaan guutuutti harka Solomoonii hin fuudhu; ani sababii hojjete sana sriina fi seera koo hin eeginiif waan kana hojjedhe. **35** Ani harka ilma isaatii moottummaa sana fuudhee gosa kudhan siifin kenna. **36** Ani akka garbichi koo Daawit yeroo hunda Yerusaalem magaalaa ani Maqaa koo achi kaa'achiif filadhe sana keessatti fuula koo duratti ibsa qabaatuuf jedhee gosa tokko ilma isaatifi nan kenna. **37** Si'i garuu ani nan fudhadha; atis waan garaan kee fedhu hunda ni bulchita; Israa'el irritti moottii ni taata. **38** Yoo ati akkuma garbichi koo Daawit hojjete sana, waan ani si ajau hunda hojjettee karaa koo irra deemte, yoo ati sriinaa fi ajau koo eeguudhaan waan fuula koo duratti qajeelaa ta'e hojjete, ani si wajjin nan ta'a. Anis moottummaa bulu kan akkan Daawitiif dhaabe sanaa siifis nan dhaaba; akkasumas Israa'elin sitti nan kenna. **39** Ani waan kanaaf jedhee sanyii Daawit nan dhiphisa; garuu bara bараанни miti.” **40** Solomoonis Yerobi'aamn ajjeesuu yaale; Yerobi'aam garuu gara Shiishaq mooticha Gibxitti baqatee hamma Solomoon du'utti achuma ture. **41** Wanni bara moottummaa Solomoon keessa hojjetaman kan bira, wanni inni hojjetee fi ogummaan isaa hundi kitaaba seenaa Solomoon keessatti barreffamanii jiru miti? **42** Solomoon Yerusaalem keessatti moottii ta'ee waggaafurtama saba Israa'el hunda ni bulche. **43** Innis ergasiis abbootii isaa wajjin boqotee magaalaa abbaa isaa, magaalaa Daawit keessatti ni awwaalame. Rehoobo'aam ilmi isaa iddo isaa bu'ee moottii ni ta'e.

isaa Soloomoonin tajaajilaniin mari'ate. Innis, "Isin akka obboloota keessan Israa'eloota loluudhaaf jettanii ol hin ani namoota kanaaf maal deebisu na gorsitu?" jedhee ba'inaa. Sababii wanni kun ana biraa dhufeef tokkoon gaafate. **7** Isaamis, "Yoo ati har'a tajaajila saba kanaaf taatee isaan tajaajiltree deebii gaarii kenniteef, isaan yeroo hunda tajaajiltota kee ni ta'u" jedhanii deebisanii. **8** Rehooboo'aam garuu gorsa maanguddooni kennanii didee targaggoota isa wajjin guddatan kanneen isa jabeesee ijaaree achi jiraate. Achiis ba'ee Phenuu'eelin tajaajilan wajjin mari'ate. **9** Innis, "Gorsi keessan maal? ijaare. **26** Yerobi'aam akkana jedhee garaa isatti yaade; Namoota, 'Waanjoo abbaan kee nurra kaa'e kana nuuf salphis' naan jedhan kanaaf akkamitti haa deebisnuu' jedhee isaan gaafate. **10** Dargaggooniisa wajjin guddatan sunis akkana jedhanii deebisanii; 'Namoonni kunneen, 'Abbaan kee waanjoo ulfaataa nurra kaa'e; ati garuu waanjoo keenya nuu salphis' siin jedhan; ati amma akkana jedhiin; 'Qubni koo xinnaan mudhii abbaan kootii irra furdan dha. **11** Abbaan koo waanjoo ulfaataa isin irra kaa'e; ani immoo hammas caalaa iyuu isinittan ulfaachisa. Abbaan koo qacceedhaan isin garafe; ani immoo torbaanqabaadhaanan isin garafa.'" **12** Bultii sadii booddee Yerobi'aamii fi namoonni hundi akkuma mootichi, "Guyyaa sadii keessatti deebi'aa gara koo kottaa" jedhe sana gara Rehooboo'aamitti deebi'an. **13** Mootichi immoo afaan hamaadhaan namoota sanaaf deebii kenne. Gorsa maanguddooni kennanii sana didee **14** gorsa targaggootaa fudhatee, "Abbaan koo waanjoo keessan isinitt ulfaachise; ani immoo hammas iyuu caalaa isinitt ulfaachisa. Abbaan koo qaccedhaan isin garafe; ani immoo torbaanqabaadhaanan isin garafa" jedhe. **15** Kanaafuu mootichi namoota sana hin dhaggeeffanne; wanni kun akka dubbiin Waqaayyo karaa Ahiiyaa namicha biyya Shiloo sanaatiin Yerobi'aam ilma Nebaatitti dubbate sun raawwatamuuf Waqaayyo biraa dhufeetii. **16** Israa'el hundi yommuu akka mootichi isaan dhaggeeffachuu dide arganittiakkana jedhanii mootichaaf deebii kennan: "Nu Daawit irraa qooda maalii qabna? Ilma Isseey irraas maal qabna? Yaa Israa'el gara dinkaana keeti! Yaa Daawit mana kee eeggadhu!" Kanaafuu Israa'eloonni gara mana ofii isaanittideebi'an. **17** Israa'eloota magalaawwan Yihuudaa keessa jiraatan garuu Rehooboo'aamtu bulchaa ture. **18** Rehooboo'aam Mootichis, Adooraaam itti gaafatamaa hoijettotoa hojii humnaa ni erge; Israa'el hundi immoo dhagaadhaan tumanii isa ajeese. Rehooboo'aam Mootichi garuu ariitiidhaan gaarii ofii isaa yaabbatee jalaa miliqee Yerusaalemiittibaqate. **19** Kanaafuu Israa'eloonni hamma har'aatti mana Daawitittifincilaniiru. **20** Israa'eloonni hundinuu akka Yerobi'aam deebi'e dhageeyaan nama itti erganii gara waldaatti isa waamanii Israa'el hunda irratti mootii isa godhan. Gosa Yihuudaa qofatu mana Daawitif amanamaa ta'ee hafe. **21** Rehooboo'aam yommuu Yerusaalem ga'etti akka isaan Israa'elitti duulanii Rehooboo'aam ilma Solomooniif mootummaa deebisanii jedhee mana Yihuudaa hundaa fi gosa Beniyaam keessaa namoota loluu danda'an kuma dhibba tokko fi saddeettama walitti qabe. **22** Garuu dubbiin Waqaayyo kunakkana jedhee gara nama Waqaayyo, gara Shemaa'iyaa ni dhufe; **23** "Rehooboo'aam ilma Solomoon mooticha Yihuudaatiin, Yihuudaa fi Beniyaam hundaan, saba hafeenisakkana jedhi; **24** 'Waqaayyoakkana jedha; isaan dubbiin Waqaayyo dhaga'anii akkuma Waqaayyo ajaje sanatti mana ofii isaanittidacha'an. **25** Yerobi'aamis ergasii biyya gaaraa Efrem keessatti Sheekemin jaare. **26** Yerobi'aam akkana jedhee garaa isatti yaade; Namoonni kunneen yoo mana qulqullummaa Waqaayyo kan Yerusaalem jiru sanatti aarsaa dhi'eessuut ol ba'an amma illee gara gooftaa isaanitt Rehooboo'aam moothicha Yihuudattigagaluu. Isaan na ajeesani gara Rehooboo'aam Mootichaatti deebi'u." **28** Kanaafuu mootichi mar'iatee jabbiiwana lama warqee irraa tolche. Namoota sanaanis, "Yerusaalemitti ol ba'uun akka malee isinitt ulfaata. Yaa Israa'el waqaonni keessan kanneen Gibxii baasanii isin fidan kunoo ti" jedhe. **29** Innis jabbii tokko Beet'eel keessa, kaan immoo Daan keessa dhaabe. **30** Wanni kunis cubbuu itti ta'e; namoonnis jabbii achi jiru sana waqaeffachuu hamma Daanitti deeman. **31** Yerobi'aamis gaara irratti iddo sagadaa ijaaree saboota Lewwota hin ta'in keessaa luboota muude. **32** Innis bultii kudha shanaffaa ji'a saddeettaffaa keessa ayaanaa akkuma ayaanaa Yihuudaa keessatti ayaaneffame sanaa tokko hundeesee iddo aarsaa irratti qalma dhi'eesse. Kanas fakkiiwana jabbii kanneen tolchee ture sanaatiif aarsaa dhi'eessuudhaan Beet'eelitti hojjete. Akkasumas Beet'eelitti iddo sagadaa kan gaara irratti ijaaree ture sanatti luboota ramade. **33** Innis bultii kudha shanaffaa ji'a saddeettaffaa ji'uma ofii filate keessa gara iddo aarsaa kan Beet'eelitti ijaaree sanaatti ol ba'e. Saba Israa'elifiis guyyaa ayaanaa hundeeseeixaanaa aarsuuf gara iddo aarsatti ol ba'e.

13 Utuma Yerobi'aam aarsaa dhi'eessuuf iddo aarsaa bira dhaabachaa jiruu namni Waqaqa tokko ajaja Waqaayyootiin Yihuudadhaa ba'ee Beet'eel dhufe. **2** Innis ajaja Waqaayyootiin iddo aarsaa sanaan mormuudhaan iyeeakkana jedhe; "Yaa iddo aarsaa, yaa iddo aarsaa! Waqaayyo akkana jedha; 'Kuno ilmi Yosiyas jedhamu tokko mana Daawit keessaa ni dhalata. Innis luboota iddo sagadaa kan gaarran irraa warra amma asitti aarsaa dhi'eessaa jiran kanneen aarsaa godhee srratti ni dhi'eessa; lafeen namaas srratti ni gubama." **3** Namni Waqaqa sunis gaafasuma akkana jedhee mallattoo kenan; "Mallattoon Waqaayyo dubbate kanaa dha; kunoo iddo aarsaa gargar baqaqa; daaraan isa irra jirus gad jiga." **4** Yerobi'aam mootichi yommuu waan namni Waqaqa sun iyee iddo aarsaa kan Beet'eel sanaan mormuudhaan dubbate dhaga'etti iddo aarsaa biraa namichatti harka qabee, "Isa qabaal" jedhe. Harki inni namichatti qabe sun garuu gogee hafe; innis harka isaa deebifachuu hin dandeenye. **5** Iddoon aarsaa sunis akkuma mallattoo namni Waqaqa sun dubbiin Waqaayyootiin kenne sanaatti gargari baqaqeearaanaa isa irra tures lafatti gad jige. **6** Mootichi nama Waqaayaa sanaan, "Maaloo akka harki koo deebi'ee naa fayyuuf Waqaayyo Waqaq kee jabeessii naa kadhadhu." Kanaafuu namni Waqaqa sun Waqaayyoon jabeesee kadhateef;

harki mootichaas fayjee akkuma duraatti deebi'eef. 7 kan dubbi Waaqayyootiif ajajamuu dide sanaa dha. Mootichi nama Waaqaa sanaan, "Kottu na wajjin mana Akkuma dubbiin Waaqayyoo isatti dubbatee ture sanatti kootti galiitii waa nyaadhu; anis kennaa siifin kennaa" Waaqayyo leenca cicciree isa ajjeesutti dabarsee isa jedhe. 8 Namni Waaqaa sun garuuakkana jedhee kenne." 27 Raajiin sunis ilmaan ofii isatiin, "Harree irra mootichaaf deebii kenne; "Yoo ati walakkaa qabeenya kooraa naaf kaa'aa" jedhe; isaanis akkasuma godhan. 28 keetii illee naa kennite ani si wajjin hin deemu yookaan Innis ka'ee deemeey reeffa namichaa kan karaa irratti asitti buddeena hin nyaadhu yookaan bishaan hin dhugu. 29 Ani, "Buddeena hin nyaatin yookaan bishaan hin dhugin Leenci sun immoo reeffa sana hin nyaanne yookaan yookaan karaa dhufte kanaan hin deebi'in' jedhamee harree sana hin ciccirre. 30 Kanaafuu raajjiin sun dubbi Waaqayyootiif ajajameeraatii." 10 Kanaafuu inni karaa biraa qabatee deeme malee karaa gara Beet'eel harree irra kaa'ee fudhatee magaalaa ofii isatiin gale. 30 dhufe sanaan hin deebine. 11 Jaarsa raajji tokkotu Beet'eel keessa jiraachaa ture; ilmaan isasa gara isaa "Wayooo, yaa obboleessa koo!" jedhanii boo'aniif. 31 dhufanii waan namni Waaqaa sun guyyaa sana achitti hojjete hunda isatti himan. Isaan waan inni mootichaan Innis reeffa sana awwaala ofii isaa keessa ciibse; isaanis akkana jedhe; "Yoo ani du'e awwaala namni Waaqaa jedhes abbaa isaa niittti himan. 12 Abbaan isaa ni, "Inni karaa kamii deeme?" jedhee isaan gaafate. Ilmaan isaa immoo karaa namni Waaqaa kan Yihuudaadhaa kun itti awwaalame keessatti na awwaalaa; lafee koos lafee isaa bira kaa'aa. 32 Ergaan inni iddoor aarsaa dhufe sun qabatee deeme isatti argisiisan. 13 Kana harree sana yaabbatee 14 gulufee nama Waaqaa sana Yerobi'aam karaa isaa hamaa sana irraa hin deebine; duukaa bu'e. Utuu inni muka qilxuu tokko jala taa'uus garuu amma illee iddoowwan sagadaa kanneen gaarran argee, "Namni Waaqaa kan Yihuudaadhaa dhufe sun sii'i?" jedhee isaa gaafate. Namichis, "Eeyeye ana" jedhee labse sun dhugumaan ni guutamaatii." 33 Kana booddees deebise. 15 Raajiin sunis, "Kottu na wajjin mana kootti Yerobi'aam karaa isaa hamaa sana irraa hin deebine; galiitii waa nyaadhu" jedheen. 16 Namni Waaqaa sun garuu akkana jedhee deebiseef, "Ani deebi'eet si wajjin akkana jedhe; "Ati niittii Yerobi'aam ta'uun kee akka hin deemuu yookaan asitti si wajjin buddeena nyaachuu beekneef eenyummaa kee dhoksittii ka'ii Shiloo dhaqi. yookaan bishaan dhuguu hin danda'u. 17 Ani, Ati achitti Ahiiyaan raajichi akka arii saba kana irratti moottii buddeena hin nyaatin yookaan bishaan hin dhugin ta'u natti hime sun achi jiraatii. 3 Buddeena kudhan, yookaan karaa dhufte sanaan hin deebi'in' jedhamee maxino muraasaa fi damma okkotee tokko harkatti Waaqayyootiif akkana naan jedhe; 'Akka inni buddeena qabadhoo gara isaa dhaqi. Inni waan gurbaan kun nyaatee bishaan dhuguuf deebisii gara mana keetii isaa ta'u sitti hima.' 4 Kanaafuu niittii Yerobi'aam waan fidi." Jaarsi sun garuu isa sobe. 19 Kanaafuu namni inni jedheen sana gootee gara mana Ahiiyaan Shiloo Waaqaa sun isa wajjin deebi'eet mana isaa ti nyaatee dhuge. 20 Utuma isaan maaddiitti dhi'aatanii jiranuu dhaqxe. Yeroo sana Ahiiyaan homaa hin argu ture; inni dubbiin Waaqayyoo jaarsa raajjiisa deebisee fide sanatti waan dulloomeef agarttuun isaa dadhabee tureetii. 5 dhuf. 21 Innis nama Waaqaa kan Yihuudaadhaa dhufe Waaqayyo garuu Ahiiyaadhaan akkana jedhe; "Niittii sanatti iyeee akkana jedhe; "Waaqayyo akkana jedha, 'Ati dubbi Waaqayyoo xureessiteerta; ajaja Waaqayyo Yerobi'aam sababii ilmi ishee dhibameef waa'ee isaa Waqni kee siif kenes hin eegne. 22 Ati dugda duuba si gaafachuu dhufuutti jirti; ati akkanaa fi akkana deebisii. Isheen yommuu dhuftu nama biraa of keetii keessatti hin awwaalamu." 23 Yommuu namni Waaqaa akkana jedhii Yerobi'aamittii himi: 'Ani saba sun nyaatee dhugee raawwatetti, raajji deebisee isaa fide sun harree isaa irra kooraa kaa'eef. 24 Akkuma inni keessaa si kaafadheen bulchaa saba koo Israa'el si godhe. 8 Ani mana Daawit irraa mootummaa tarsaaseen karaa ofii qabateen leenci tokko karaa irratti itti dhufee siif kenne; ati garuu akka garbicha koo Daawit kan isafee; reeffi isas karaa irratti gatamee harree akkana jedhii Yerobi'aamittii himi: 'Ani saba fi leenci sun reeffa sana bira dhadhaabatani turan. 25 Namoonni achiin darban tokko reeffa karaa irratti gatamee leenci bira dhaabate sana arganii gara magaalaa jaarsi raajjiin sun jiraatuun dhaqanii odeeessan. 26 Raajichi karaadhaa deebisee isaa fide sun yommuu waan kana dhaga'etti akkana jedhe; "Inni nama Waaqaa

14 Yeroo sana Abiyaan ilmi Yerobi'aam dhukkubsannaan 2 Yerobi'aam niittii ofii isatiin akkana jedhe; "Ati niittii Yerobi'aam ta'uun kee akka hin beekneef eenyummaa kee dhoksittii ka'ii Shiloo dhaqi. Ahiiyaan raajichi akka arii saba kana irratti moottii ta'u natti hime sun achi jiraatii. 3 Buddeena kudhan, maxino muraasaa fi damma okkotee tokko harkatti qabadhoo gara isaa dhaqi. Inni waan gurbaan kun ta'u sitti hima." 4 Kanaafuu niittii Yerobi'aam waan dhaqxe. Yeroo sana Ahiiyaan homaa hin argu ture; inni waan dulloomeef agarttuun isaa dadhabee tureetii. 5 Waaqayyo garuu Ahiiyaadhaan akkana jedhe; "Niittii Yerobi'aam sababii ilmi ishee dhibameef waa'ee isaa si gaafachuu dhufuutti jirti; ati akkanaa fi akkana deebisii. Isheen yommuu dhuftu nama biraa of kekkesitee dhufti." 6 Ahiiyaan sagalee faana ishee dhageenyaan balbala irratti akkana jedheen; "Yaa niittii Yerobi'aam ol seeni. Dubartii biraa of fakkeessuu yaalun kee kun maalif? Ani ergaa hamaa sitti himuuf ergameera. 7 Dhaqitiit Waaqayyo Waqni Israa'el akkana jedha jedhii Yerobi'aamittii himi: 'Ani saba keessaa si kaafadheen bulchaa saba koo Israa'el si godhe. 8 Ani mana Daawit irraa mootummaa tarsaaseen siif kenne; ati garuu akka garbicha koo Daawit kan ajajawwan koo eegee garaa isaa guutuun na duukaa bu'ee waan fuula koo durattti qajeelaa ta'e qofa hojjete sanaa hin taane. 9 Ati warra siin dura jiraatan hunda caalaa waan hamaa hojjetteerta. Ati ofii keetif waqaota biraa fakkiiwwan baqfamanii hoijjetaman tolfattee dheekkamsaaf na kakaafte; dugda kee duubattis na gatte. 10 "Sababii kanaaf ani amma mana Yerobi'aam

irratti badiisa nan fida. Ani mana Yerobi'aamii dhiira hunda, garbicha yookaan birmaduu Israa'el keessaa nan balleessa. Aniakkuma namni tokko kosii gubee barbadeessutti mana Yerobi'aam gubeen barbadeessa. **11** Nama maatii Yerobi'aam ta'e kam iyuu kan magaalaa keessatti du'e sareetu nyaata; kan baadiyyaatti du'e kam iyuu immoo allaattii samiiftu nyaata. Waaqayyo waan kana dubbateeraatiil! **12** "Ati garuu mana keetti gali. Yeroo miilli kee magaalaa seenutti mucaan sun ni du'a. **13** Warri Israa'el hundinuu boo'anifii isa ni awwaaluu. Waan Waaqayyo Waaqni Israa'el mana Yerobi'aam keessaa isa qofa irratti waan gaarii argeef, mana Yerobi'aam keessaa namni awwaala argatu isa qofa ta'a. **14** "Waaqayyo Israa'el irratti mootii tokko ofii isaatiffi ni kaafata; mootiin sunis maatii Yerobi'aam kutee balleessa. Guyyaan isas har'a! Kunis ammuma ta'a. **15** Waaqayyo Israa'elin dha'ee akkuma shambaqqo bishaan keessatti ni raasa. Sababii isaan utubaawwan Aasheeraa dhadhaabani Waaqayyoon dheekkamisiisaniif inni biyya abbootii isaanitiif kenne gaarii sana keessaa Israa'elin buqqisee Laga Efraaxiisiin gamatti isaan ni bittinneessa. **16** Innis sababii cubbuu Yerobi'aam hojjeteet akka Israa'elis hojjetu godhe sanaatiif saba Israa'el ni gata." **17** Niitiin Yerobi'aam kaatee Tiirzaa dhaqxee. Akkuma isheen gulantaa balbalaa geesseen mucaan sun ni du'e. **18** Jarris isa awwaalan; Israa'el hundinuu akkuma Waaqayyo karaa garbicha isaa Ahiiyaa rajaajatiin dubbate sana ni boo'anif. **19** Wanni Yerobi'aam hojjete kan bira, akki inni itti lolaa turee fi akki inni itti biyya bulchaa ture kitaaba seenaa mootota Israa'el keessatti barreeffameera. **20** Innis wagga digdamii lama bulchee ergasii abbootii isaa wajjin boqote. Ilmi isaa Naadaab mootii ta'ee iddo isaa bu'e. **21** Rehoobo'aam ilmi Solomoon biyya Yihuudaa keessatti mootii ture. Yeroo inni mootii ta'etti umuriin isaa wagga afurtamii tokko ture; innis wagga kudha torba Yerusaalem magaalaa Waaqayyo Maqaan ofii isaa achi kaa'achuuf jedhee gosoota Israa'el hunda keessaa filate sana keessatti mootii ta'ee bulche. Maqaan haadha isaa Na'amaa ture; isheen gosa Amoon ture. **22** Yihuudaa fuula Waaqayyo duratti hammina hojjete. Isaanis cubbuu hojjetaniin hamma abbootiin isaanii hojjetan sana caalaa dheekkamsa isaa kakaasan. **23** Akkasumas iddo ol ka'aa hunda irrattii fi mukkeen babal'aa hunda jalatti iddoowwan sagadaa kanneen gaarran irraa, soodduuwwan dhagaatti fi siidaawwan Aasheeraa ofii isaanitiif tolftatan. **24** Manni sagadaa dhiirota sagaagalaniis biyya sana keessa ture; namoomni sun gochawwan jibbisisoor kan saboota Waaqayyo fuula Israa'elootaa duraa ari'ee baase sanaa hunda keessatti hirmaatan. **25** Wagga shanaffaa Rehoobo'aam mootii ta'etti Shiishaaq mootiin Gibxi Yerusaalemin waraaane. **26** Innis qabeenya mana qulqullummaa Waaqayyotii fi qabeenya masaraa mootummaa guurratee deeme. Gaachanawwan warqee kanneen Solomoon hojjete dabalatee waan hunda guurratee gale. **27** Kanaafuu Rehoobo'aam mootichi iddo isaanii buusuuf jedhee gaachana naasii hojjeteet ajajjuuwwan eegdota dabaree eegumsa balbalaa masaraa mootummaatti kenne. **28**

Yeroo mootichi gara mana qulqullummaa Waaqayyoo dhaqu hunda eegdonni sun gaachana sana baatanii ergasii immoo kutaa eegdotaatti deebisu ture. **29** Wantoonni Rehoobo'aam bara mootummaa keessa ta'anii fi wanni inni hojjete hundinuu kitaaba seenaa mootota Yihuudaa keessatti barreeffamaniiru mitii? **30** Rehoobo'aamii fi Yerobi'aam gidduu waraanaa gargin hin cinneti ture. **31** Rehoobo'aamis abbootii ofii wajjin boqotee Magaalaa Daawit keessatti isaan biratti awwaalame. Maqaan haadha isaa Na'amaa ture; isheen gosa Amoon ture. Ilmi isaa Abiyaan iddo isaa bu'e mootii ta'e.

15 Bara mootummaa Yerobi'aam ilma Nebaat keessa, wagga kudha saddeettaffaatti Abiyaan mootii Yihuudaa ta'e; **2** innis Yerusaalem keessa jiraatee wagga sadii ni bulche. Maqaan haadha isaa Ma'akaa ture; isheen intala Abiishaaloom ture. **3** Innis cubbuu abbaan isaa isaan dura hojjete hunda hojjete; garaan isaa akka garaan abbaa isaa Daawit ture sana guutumaan guututti Waaqayyo Waaqa isaatiffi hin kennamme. **4** Ta'u illee Waaqayyo Waaqni isaa Daawitif jedhee akka inni isa dhaaluuf ilma isaaq kaasuu fi Yerusaalem jaajabeessuudhaan Yerusaalem keessatti ibsaan kenneef. **5** Daawit yakka Uuriyaa namicha Heet sana hojjete malee fuula Waaqayyo duratti waan qajeela hojjechuudhaan bara jirenya isaa guutuu ajjawwan Waaqayyo eeg. **6** Bara jirenya Abiyaan hunda keessa Rehoobo'aamii fi Yerobi'aam gidduu waraanatu ture. **7** Wanni bara bulchiinsa Abiyaan keessa ta'e kan bira fi wanni inni hojjete hundi kitaaba seenaa mootota Yihuudaa keessatti barreeffamee jira mitii? Abiyaan fi Yerobi'aam gidduu waraanatu ture. **8** Abiyaanis Abbootii ofii isaa wajjin boqotee Magaalaa Daawit keessatti awwaalame. Ilmi isaa Aasaan iddo isaa bu'e mootii ta'e. **9** Bara mootummaa Yerobi'aam mooticha Israa'el keessa wagga digdammaffaatti Aasaan mootii Yihuudaa ta'e; **10** innis wagga afurtamii tokko Yerusaalemin bulche. Maqaan akko isaa Ma'akaa ture; isheen intala Abiishaaloom ture. **11** Aasaanakkuma Daawit Abbaan isaa hojjete sana waan fuula Waaqayyo duratti qajeela ta'e hojjete. **12** Inni mana sagadaa kan dhiirota sagaagalaniis biyya sanaa balleessee waaqota tolfamoo abbootiin isaa hojjetan hundas barbadeesse. **13** Akko isaa Ma'akaa iyuu waan isheen fakkii Asheeraa jibbiisisa tokko tolfatteef iddo ulfinaa kan isheen akka haadha mootiitti qabaatte sana irra ishee buuse. Aasaan fakkii sana diigee Sulula Qeedroon keessatti ni gube. **14** Yoo inni iddoowwan sagadaa kanneen gaarran irraa guutumaan guututti balleessuu baate iyuu bara jirenya isaa guutuu garaan Aasaan Waaqayyoof kennamme ture. **15** Innis meetii fi warqee akkasumas mi'ota inni fi abbaan isaa Waqaaf addaan baasan gara mana qulqullummaa Waaqayyotti ni galche. **16** Aasaan fi Ba'ishaan mooticha Israa'el gidduu bara mootummaa isaanii guutuu waraanatu ture. **17** Ba'ishaan mootichi Israa'el biyya Yihuudatti duulee akka namni tokko iyuu daangga biyya Aasaan mooticha Yihuudaa keessaa hin baane yookaan akka achi hin seenne gochuudhaaf

jedhee Raamaa jabeesee ijaare. **18** Aasaanis meetii fi warqee mankuusa mana qulqullummaa Waaqayyootii fi masaraa mootummaa ofti isaa keessatti hafe hunda fudhate. Innis waan kana qondaaltota isaatti imaanaa kennee gara Ben-Hadaad ilma Xabrimoon ilma Heziyon mooticha Sooriyaa kan Damaasqoo taa'ee bulchaa ture sanaatti isaan erge. **19** Innis, "Akkuma walii galtee kanaan dura abbaa koo fi abbaa kee gidduu ture sanaatti ammas anaa fi si gidduu walii galtee haa jiraatu. Kunoo ani kennaa meetii fi warqee siif ergeera. Akka inni narraa deebi'uf dhaqittii walii galtee Ba'ishaan mooticha Israa'el wajjin qabdu sana diigii" jedheen. **20** Ben-Hadaadis yaada Aasaa Mootichaa fudhatee ajajiuwwan loltoota isaa magalaawwan Israa'elitti duulchise. Innis liyoon, Daan, Abeel Beet Ma'aakaan fi Kinereeti hunda Niftalemin dabalee of jala galfate. **21** Ba'ishaanis yommuu waan kana dhaga'etti Raamaa ijaaruu dhiisee Tiirzaatti gale. **22** Aasaan mootichis guutummaa Yihuudatti ajaja baase; namni tokkos hin hambifamne; isaanis dhagaawwanii fi muka Ba'ishaan achitti ittiin hojjechaa ture Raamaadhaa fudhatanii deeman. Aasaa mootichis Beniyaam keessatti Gebaa, akkasumas Miisphaa ittiin ijaarrate. **23** Wantoonni bara mootummaa Aasaa keessa hojjetaman kanneen biraa hundi, jabinni isaa hundi, wanni inni hojjete hundii fi magalaawwan inni ijaare kitaaba seenaa mootota Yihuudaa keessatti barreffamaniiru mitii? Bara dulluma isaa keessa garuu miilli isaa ni dhukkubrate. **24** Ergasiis Aasaan abbootii ofii wajjin boqotee magaalaa abbaa isaa magaalaa Daawit keessatti abbootii isaa biratti awwaalam. Yehooshaafax ilmi isasas iddo isaa bu'ee mootii ta'e. **25** Naadaab ilmi Yerobi'aamis bara Aasaan mootichi Yihuudaa mootii ta'e keessa waggaa lammaffaatti mootii Israa'el ta'ee waggaa lama Israa'elin bulche. **26** Innis karuma abbaa isaa irra deemee cubbuu abbaan isaa hojjetee saba Israa'elinis hojjechise sana hojjechuudhaan fuula Waaqayyoo duratti waan hamaa hojjete. **27** Utuma Naadaabii fi sabni Israa'el hundi magaalaa Filisxeemotaa kan Gibetoon jedhamtu marsaa jiranuu Ba'ishaan ilmi Ahiiyaa namichi biyya Yisaakor sun Naadaabitii fincilee Gibetoon keessatti dha'ee isaa ajjeese. **28** Ba'ishaanis bara Aasaan mootichi Yihuudaa mootii ta'e keessa waggaa sadaffaatti Naadaabin ajjeesee iddo isaa bu'ee mootii ta'e. **29** Inni akkuma mootii ta'een maatii Yerobi'aam hunda fixe. Akkuma dubbi Waaqayyo karaa garbicha isaa Ahiiyaa namicha Shiloontiin dubbatee ture sanaatti hunda isaanii fixe malee nama hafuura baafatu tokko illee Yerobi'aamif hin hambifrae. **30** Kunis sababii cubbuu Yerobi'aam hojjetee saba Israa'elis cubbuu hojjechiisuudhaan Waaqayyo Waaqa Israa'el dheekkamsaaf kakaaseefii dha. **31** Wantoonni biraan kanneen bara mootummaa Naadaab keessa hojjetamanii fi wanni inni hojjete hundi kitaaba seenaa mootota Israa'el keessatti barreffamaniiru mitii? **32** Aasaa fi Ba'ishaan mooticha Israa'el gidduu bara mootummaa isaanii guutuu waraanatu ture. **33** Bara Aasaa mooticha Yihuudaa keessa waggaa sadaffaatti Ba'ishaan ilmi Ahiiyaa Tiirzaa keessatti Israa'el hunda irratti mootii ta'ee waggaa digdamii afur bulche. **34** Innis karuma

Yerobi'aam irra deemee cubbuu Yerobi'aam hojjetee saba Israa'elis hojjechiise sana hojjechuudhaan fuula Waaqayyoo duratti waan hamaa hojjete.

16 Ergasiis dubbiin Waaqayyoo Ba'ishaaniiin mormuudhaan akkana jedhee gara Yehuu gara ilma Hanaanii dhufe: 2 "Ani awwaara keessa si kaaseen bulchaa saba koo Israa'el si godhe; ati garuu karaa Yerobi'aam deemtee saba koo Israa'elin cubbuu hojjechifte akka isaan cubbuu isaanitiin dheekkamsaaf na kakaasan goote. **3** Kanaafuu ani Ba'ishaantii fi mana isaa nan barbadeessa; mana kee illeeakkuma mana Yerobi'aam ilma Nebaat sanaa nan godha. **4** Namoota Ba'ishaan kanneen magaalaa keessatti dhuman sareetu nyaata; kanneen baadiyyaatti dhuman immoo allaattii samiitu nyaata." **5** Wantoonni biraan kanneen bara mootummaa Ba'ishaan keessa hojjetaman, wanni inni hojjetee fi jabinni isaa kitaaba seenaa mootota Israa'el keessatti barreffamaniiru mitii? **6** Ba'ishaan abbootii ofii wajjin boqotee Tiirzaa keessatti awwaalam. Ilmi isaa Eelaan iddo isaa bu'ee mootii ta'e. **7** Sababii inni akkuma mana Yerobi'aam ta'uudhaan hojji harka isatiin Waaqa dheekkamsaaf kakaasee Yerobi'aaminis ajjeesuudhaan hammina fuula Waaqayyoo duratti hojjete hundaa dubbiin Waaqayyoo karaa Yehuu raa jichaa ilma Hanaanii gara Ba'ishaanii fi mana isaa dhufe. **8** Bara Aasaan mootichi Yihuudaa mootii ta'e keessa waggaa digdamii ja'affaatti Eelaan ilmi Ba'ishaan Tiirzaa keessatti mootii Israa'el ta'ee waggaa lama bulche. **9** Garuu qondaaltota isaa keessaan namichi Zimrii jedhamu kan gaariiwwan isaa keessaan walakkaa ajaju tokko isatti malate. Yeroo sanatti Eelaan Tiirzaa keessatti mana Arzaa namicha bulchaa masaraa mootummaa kan Tiirzaa keessaan sanaatti dhugee machaa'aa ture. **10** Zimriiniis bara mootummaa Aasaa mooticha Yihuudaa keessaan waggaa digdamii torbaffaatti ol seenee Eelaan dha'ee ajjeese. Idoo isasas bu'ee mootii ta'e. **11** Innis akkuma mootii ta'ee teessoo irra taa'een maatii Ba'ishaan hunda fixe. Fira isaa yookaan michuu isaa keessaan dhiira tokko illee hin hambifneef. **12** Akkasiin Zimrii akkuma dubbi Waaqayyoo kan Ba'ishaaniiin mormuudhaan karaa Yehuu raa jichaatiin dubbatame sanaatti maatii Ba'ishaan hunda barbadeesse; **13** kunis sababii cubbuu Ba'ishaanii fi ilmi isaa Eelaan hojjetanii akka Israa'eloonnis hojjetan gochuudhaan waaqota isaanii tolfamoo kanneen faayidaa hin qabneen Waaqayyo Waaqa Israa'el dheekkamsaaf kakaasaniiif ta'e. **14** Wantoonni bara mootummaa Eelaa keessa hojjetaman kanneen biraatii fi wanni inni hojjete hundi kitaaba seenaa mootota Israa'el keessatti barreffamaniiru mitii? **15** Zimriiin bara mootummaa Aasaa mooticha Yihuudaa keessa waggaa digdamii torbaffaatti Tiirzaa keessatti mootii ta'ee bultii torba bulche. Loltoonnis Gibetoon magaalaa Filisxeemotaa bira qubatan. **16** Israa'eloonni qubata keessa turanis yommuu akka Zimriiin mootichatti ka'ee isaa ajjeese dhaga'anitti gaafasuma qubata sana keessatti Omrii ajajaa loltootaa sana mootii Israa'el taasisan. **17** Omrii fi Israa'eloonni isaa wajjin turan hundi Gibetoon keessaa ba'anii Tiirzaa marsan. **18** Zimriiniis yommuu akka magaalaan sun

qabame argetti dallaa masaraa mootummaa seenee waggoota muraasa dhufan keessa fixeensi yookaan masaraa mootummaa of irratti gubee du'e. **19** Wanni bokkaan hin jiraatu." **2** Dubbiin Waaqayyoosakkana kunis sababii inni fuula Waaqayyo duratti hammina jedhee gara Eeliyaas dhufe; **3** "Asii deemiitii gara ba'a hojjechuu fi karaa Yerobi'aam irra deemuudhaan cubbuu biiftutti qajeelii Laga Keriit kan gama ba'a Yordaanositti Yerobi'aam hojjeteet Israa'elootas hojjechiise sana argamu keessa dhokadhu. **4** Ati Laga sana keessaa hojjeteet ta'e. **20** Wantoonni Zimriin bara mootummaa bishaan ni dhugda; anis akka isaan achitti si sooranif isaa keessa hojjeteet biraatii fi fincilli inni kaase kitaaba arrageeyyi ajajeera." **5** Kanaafuu inni dhaqee waan seenaa mootota Israa'el keessatti barreeffamaniiru Waaqayyo isa ajaje sana godhe. Gara Laga Keriit kan mitii? **21** Ergasii sabni Israa'el garee lamatti qoodame; gara ba'a Yordaanositti argamu sanaas deemeet achi gareen tokko Tiibnii ilma Giinat mootii godhachuuuf jiraate. **6** Arrageeyyiinis ganama ganama buddeenaas isa duukaa bu'e; gareen kaan immoo Omrii duukaa fi foon, galgalal galgalas buddeenaas fi foon fidaafii bu'e. **22** Garuu duukaa buutonni Omrii duuka buutota turan; innis bishaan Laga sanaa dhuga ture. **7** Yeroo Tiibnii ilma Giinat sana caalaa jabaatan. Kanaafuu gababaa booddee sababii biyya sana keessa roobnin Taamniin du'e Omriin mootii ta'e. **23** Omriiniis bara mootummaa Aasaa mooticha Yihuudaa keessa waggaa soddomii tokkoffaatti mootii Israa'el ta'ee waggaa kudha lama bulche; waggoota kanneen keessaa waggaa ja'a Tiirzaa keessa taa'ee bulche. **24** Innis namicha Shemeer jedhamu irraa meetii taalaantii lamaan gaara Saramaariyaa bitee magaalaa tokko gaara sana irratti ijaare; magaalaa sanas Saramaariyaa jedhee maqaa Saamir abbaa gaara sanaa kan duriitiin moggaase. **25** Omriin garuu fuula Waaqayyo duratti hammina hojjeteet jedheen. **11** Akkuma isheen bishaan fiduuf deemuu namoota isa duraan turan hunda caalaa cubbame. **26** jalqabdeenis ishee waamee, "Maaloobuddeena xinnaa Innis karaa Yerobi'aam ilma Nebaat hunda irra deemeet cubbuu Yerobi'aam hojjeteet saba Israa'elis hojjechiisee akka isaan waaqota isaanii tolfamoo kanneen faayidaa hin qabneen Waaqayyoon Waaqa Israa'el aariif kakaasan godhe. **27** Wantoonniis bara mootummaa Omrii keessa hojjetaman kaan, wanni inni hojjeteet fi jabinni inni argisiise kitaaba seenaa mootota Israa'el keessatti barreeffamaniiru mitii? **28** Omriin abbootii ofii isaa wajjin boqotee Saramaariyaaatti awwaalame. Ahaab ilmi isaa iddo isaa bu'e mootii ta'e. **29** Ahaab ilmi Omrii bara mootummaa Aasaa mooticha Yihuudaa keessa waggaa soddomii saddeettafaatti mootii Israa'el ta'ee Ahaab ilmi Omrii warra isa duraan turan kam iyuu caalaa fuula Waaqayyo duratti hammina hojjete. **31** Innis cubbuu Yerobi'aam ilmi Nebaat hojjeteet sana hojjechuu akka waan salphaa tokkootti ilaaluu biraa darbee Iizaabel intala Eteba'aal mooticha Siidoonotaa fuudhe; dhaqeess Ba'aalin tajaajiluu fi waaqeffachuu jalqabe. **32** Innis mana Ba'aal itti waaqeffatamu tokko Saramaariyaaatti jaaaree iddo aarsaa tokko achi keessa dhaabe. **33** Ahaab ammas siidaa Aasheeraa dhaabee waan mootonni Israa'el kanneen isa duraan turan hundi hojjetan caalaa hojjeteet Waaqayyoon Waaqa Israa'el aariif kakaase. **34** Bara Ahaab keessa Hii'eel namichi Beet'eel tokko Yerikoo deebiseet ijaare. Akkuma dubbiin Waaqayyo kan karraa Iyyaasuu ilma Nuunitiin dubbatame sanaatti gaafa inni hundeeawan Yerikoo buusetti Abiiraam ilma isaa hangafatu du'e; gaafa inni karrawwan isaa dhaabetti immoo Seguub ilma isaa quxisuu hundaatu du'e.

17 Eeliyas namichi Tishbii kan biyya Gili'aad keessaa magaalaa Tishbiiitii dhufe tokko Ahaabiin akkana jedhee; "Dhugaa Waaqa Israa'el, Waaqayyo jiraataa ani isaa tajaajilu sanaa! Yoo ani dubbadhe malee

ni dhaga'e; lubbuun mucaa sanaas itti deebite; innis "Si'ii fi mana abbaa keetiit jeeqe malee ani Israa'elin ni jiraate. **23** Eeliyaasis mucaa sana baatee kutaa ol hin jeeqne. Isin ajaja Waaqayyoo diddaniirtu; atis Ba'aal aanu sana keessaad gad buusee gara manaatti isa geesse. Haadha isaattis isa kennee, "Kunoo mucaan kee jira!" jedheen. **24** Kana irratti dubartiin sun Eeliyaasiin, "Ani amma akka ati nama Waaqaa taatee fi akka dubbiin Waqaayyoo kan afaan keetii ba'u dhugaa ta'e beekeera" jetta.

18 Yeroo dheeraa booddee, wagga sadaffaatti dubbiin Waqaayyoo, "Dhaqittii Ahaabitti of mul'isi; anis lafa irratti bokkaa nan roobsaa" jedhee gara Eeliyas dhufe. **2** Kanaafuu Eeliyas Ahaabitti of mul'isuu dhaqe. Yeroo kanatti Samaariyya keessatti beelli hammaateture. **3** Ahaabis Obaadiyya itti gaafatama masaraa mootummaa isaa waamee ture. Obaadiyaan nama akka malee Waqaayyoon sodaatu ture. **4** Yeroo lizaabel rajaota Waqaayyoo aijeesaa turtetti Obaadiyaan rajaota dhibba tokko fuudhee shantamaa holqa lama keessaad dhoksee nyaataa fi bishaan dhi'eessaafii ture. **5** Ahaabis Obaadiyaadhaanakkana jedhe; "Biyattii keessa deemittii gara burqaawwanii fi sululawwan hundaa dhaqi. Akka horii keenya keessaad tokko iyyuu nu jalaa hin duueneef fardeennii fi gaangolii keenya jiraachifachuu marga muraasa arganna ta'aati." **6** Kanaafuu isaan biyya keessa deemanii waliin ga'uun barbaadan sana gargari qooddatan; Ahaab karaa tokko, Obaadiyaan immoo karaa kaan qajeele. **7** Utuma Obaadiyaan karaa deemuu Eeliyas isatti dhufe. Obaadiyaan isa beekee gad jedhee harka fuudhee, "Eeliyas gooftaan koo dhugumaan si'ii?" jedheen. **8** Innis deebisee, "Eeyye, anuma. Dhaqittii, 'Eeliyas as jira' jedhii gooftaa keetti himi" jedheen. **9** Obaadiyaanisakkana jedhee gaafate; "Ati akka inni na aijeesuuf garbicha kee dabarsitee Ahaabitti kennuu kee ani maal balleesseeti? **10** Dhugaa Waqaayyoo Waaqa kee jiraataa sanaa, sabni yookaan mootummaan gooftaan koo si barbaaduuf jedhee nama itti hin ergin tokko iyyuu hin jiru. Yeroo sabni yookaan mootummaan tokko, 'Nu isin hin argine' jedhutti, inni akka isaan akka si hin argin kakatan godha ture. **11** Amma garuu ati, 'Dhaqittii, "Kunoo Eeliyas as jira" jedhii gooftaa keetti himi' naan jetta. **12** Ani gara Hafuurri Waqaayyoo erga ani si biraa deeme itti si geessu hin beeku. Yoo ani dhaqee Ahaabitti himee inni immoo si arguu baatee inni na aijeesa. Garuu ani garbichi kee dargaggummaa kootii jalqabee Waqaayyoon waaqeffachaan jira. **13** Yaa gooftaa ko, ati waan ani yeroo lizaabel rajaota Waqaayyoo aijeesaa turtetti hojjedhe hin dhageenyee? Ani rajaota Waqaayyoo dhibba tokko shantamaa holqa lama keessaad dhokseen nyaataa fi bishaan dhi'eesseef. **14** Amma immoo ati, 'Dhaqittii, "Kunoo Eeliyas as jira" jedhii gooftaa keetti himi' naan jetta. Inni dhugumaan na aijeesa!" **15** Eeliyaasis deebisee, "Dhugaa Waqaayyoo Waan Hunda Danda'u kan ani isa tajaajilu sanaa, ani har'a Ahaabitti ofan mul'isa" jedhe. **16** Kanaafuu Obaadiyaan gara Ahaab dhaqee itti hime; Ahaabis Eeliyaasin Simachuu dhaqe. **17** Innis Eeliyaasin argee, "Kan Israa'elin jeequ sun si'ii?" jedheen. **18** Eeliyas immoo deebiseeakkana jedheen; "Si'ii fi mana abbaa keetiit jeeqe malee ani Israa'elin ni jiraate. **19** Egaa amma akka isaan Tulluu Qarmeloos irratti naaf waami. Raajota Ba'aal dhibba afurii fi shantamaa fi raajota Asheeraa dhibba afran maaddii tizaabel irraa nyaataan sanas naaf fidii." **20** Kanaafis Ahaab guutuu Israa'el keessa ergaa ergree Tulluu Qarmeloos irratti rajaota sana walitti qabe. **21** Eeliyaasis fuula sabaa duratti gad ba'ee, "Isin hamma yoomiitti yaada lama gidduu deddeebitii? Yoo Waqaayyo Waqa ta'e, isa faana deema; yoo Ba'aal Waqa ta'e immoo isa faana deema" jedhe. Sabni garuu waan tokko illee hin jenne. **22** Eeliyaasis akkana isaaniin jedhe; "Raajota Waqaayyoo keessaa ana qofatu hafe; Ba'aal garuu rajaota dhibba afurii fi shantamaa qaba. **23** Mee jiboota lama nuuuf fidaa. Isaan dibicha tokko ofii isaaniitii filatani qalanii gargar ciranii qoraan irra haa naqan; garuu ibidda itti hin qabsiisin. Anis dibicha isa kaan qopheesee qoraan irra nan kaa'a; garuu ibidda itti hin qabsiisu. **24** Ergasii isin maqaa Waqa keessanii waamaa; anis maqaa Waqaayyo nan waama. Kan ibiddaan deebii kennu inni Waqa dhugaa ti." Kana irratti namoonni hundinuu, "Wanni ati jettu kun gaarii dha" jedhan. **25** Eeliyaasis rajaota Ba'aalin akkana jedhe; "Jiboota keessaa isa tokko filadhaati sababii isin nama hedduu taataaniif jalqabatti qala qopheessaa. Maqaa Waqa keessanii waammadhaa; garuu ibidda hin bobeessinaa." **26** Kanaafuu isaan dibicha isaaniif kenname fudhatanii qalanii qopheessan. Ergasii immoo ganamaa jalqabani hamma saafaatti maqaa Ba'aal waammachaa oolan. "Yaa Ba'aal deebii nuuf kennii" jedhanii iyyaa oolan. Garuu deebiin tokko illee hin argamne; kan deebii kennuuf tokko iyyuu hin turre. Iddoo aarsaa kan tolchan sanattis naanna'anii shubbisan. **27** Gara saafaattis Eeliyas, "Mee sagalee ol fudhadhaatti iyyaa! Inni dhugumaan Waaqal Yaadni itti baay'ateera ta'a yookaan hojiin qabamee yookaan karaa deeme jira ta'aati. Inni rafuutti jira ta'aati dammaa qaba" jedhee isaaniitti qoosuu jalqabe. **28** Kanaafuu isaan akkuma amala isaanii sagalee ol fudhatanii iyyaa, goraadee fi eeboodhaan of ciranii dhiiga ofi isaanii dhangalaasan. **29** Erga saafaan darbees isaan hamma yeroon aarsaa galgalaa ga'utti raajii dubbachaa turan. Garuu sagaleen tokko iyyuu hin dhaga'amne; kan deebii kennuef tokko iyyuu hin turre; kan wayittuu isaan hedes hin jiru. **30** Eeliyas immoo ergasii saba hundaan, "Mee as gara koo kottaa" jedhe. Isaan gara isaa dhufnaan inni iddo aarsaa Waqaayyoo kan caccabee ture sana deebisee tolche. **31** Eeliyaasis akkuma baay'ina gosoota ilmaan Yaaqoob namicha dubbiin Waqaayyoo gara isaa dhufee, "Maqaan kee Israa'el ni ta'a" jedheen sanaatti dhagaa kudha lama walitti qabe. **32** Dhaagawwan sanaanis maqaa Waqaayyootiin iddo aarsaa tolche; naannoonoisaattis bo'oo bishaan gara liitira kudha shan qabatu baqaqse. **33** Innis qoraan qopheesee, dibicha kaan qalee gargar ciree qoraan sana irra foon naqe. Ergasii immoo, "Mee okkotee gurguddaa afur fidaa bishaanii guutaatii aarsaa fi qoraan irratti naqaa" jedheen. **34** Innis, "Amma illee akkasuma godhaa"

qedheen; isaanis amma illee akkasuma godhan. Innis, ati deemtu dheeraadhaati" jedheen. **8** Kanaafuu inni "Yeroo sadaffaa godhhaa" jedhee ajaje; isaanis yeroo ka'ee nyaatee dhuge. Innis nyaata sanaan jabaatee sadaffaa illee akkasuma godhan. **35** Bishaan sunis hamma tulluu Waaqaa kan Kooreeb jedhamu ga'utti naannoo iddo aarsaa sanaa lola'ee bo'oo guute. **36** Yeroo halkan afurtamaa fi guyyaa afurtama miillaan deeme. aarsaan dhi'aatutti, Eeliyas raajichi gad ba'eeakkana jedhee kadhate; "Yaa Waaqayyo, yaa Waaqa Abrahaam, **9** Achittis holqa tokko seenee keessa bule. Dubbiin Waaqayyoos gara isaa dhufee, "Eeliyas, ati maal asii Waaqa Yisihaaq, Waaqa Israa'el, akka ati Israa'el keessatti Waaqa taatee fi akka anis garbicha kee ta'ee amma Waaqayyo Waqa Waan Hunda Danda'u sanaaf ani illee waan kana hunda ajajuma keetii akkan hojjedhe har'a haa beekamu. **37** Yaa Waaqayyo deebii naa kenni; akka malee hinaaffaa qaba. Sabni Israa'el immoo kakuu yaa Waaqayyo alka sabni kun akka ati Waaqa taatee fi kee didee iddoowan aarsaa keetii diigee rajaota kees goraadeedhaan fixe. Ana qofatu hafe; isaan amma anas akka ati garaa isaa illee gara keetti deebiftu beekuuf deebii naaf kenni." **38** Kana irratti ibiddi Waaqayyo gad bu'ee aarsaa, qoraan, dhagaa fi biyyoo gubee bishaan bo'oo keessaa sanas xuuxee fixe. **39** Namoonni hundinuu yommuu waan kana arganitti addaan lafatti gombifamanii, "Waaqayyo inni Waaqal! Waaqayyo inni Waaqal" jedhanii iyyan. **40** Eeliyaasis, "Raajota Ba'aal kanneen qabaa. Tokkoon isaanii iyuu hin miliqin!" jedhee isaan ajaje. Isaanis jara ni qaban; Eeliyaasis gara Sulula Qiishoontti geessee achitti isaan gogoraa'e. **41** Eeliyaasis Ahaabiin, "Deemi; nyaadhuu dhugi; huursaa bokkaa guddaa isatuu dhaga'amaa jiraati" jedhe. **42** Kanaafuu Ahaab nyaachuu fi dhuguuf deeme; Eeliyas garuu fixee Qarmeloos ol ba'ee gad jedhee fuula isaa jilba isaa gidduu kaa'ate. **43** Innis hojjetaa isatiin, "Dhaqitiit gara galaanaa ilaali" jedhe. Hojjetaan sunis ol ba'ee ilaale. Innis, "Wanni tokko iyuu achi hin jiru" jedhe. Eeliyaasis, "Yero torba, deddeebii ilaali" jedheen. **44** Hojjetaan sun yeroo torbafkaatti, "Duumessa xinnaa hamma konyee namaa ga'u tokkotu galaana irraa ol ka'aa jira" jedhee itti hime. Kanaafuu Eeliyas, "Dhaqitiit Ahaabiin, 'Gaarii kee yaabbadhuutii utuu bokkaan si hin qabatin gad bu'i' jedhii itti himi" jedheen. **45** Yeruma sana samiin duumessaan gurraacha'ee bubbene bokkaan guddaan isaa dhufnaan Ahaab gulufee Yizri'elitti baqate. **46** Humni Waaqayyoos Eeliyas irra bu'e; innis mudhii isaa hidhatee hamma karra Yizri'elitti Ahaab dura darbee fiige.

19 Ahaab waan Eeliyas hojjete hundaa fi akka inni itti raajota sana hunda goraadeedhaan fixe Iizaabelitti hime. **2** Kanaafuu Iizaabel nama tokko Eeliyaasittti ergitee, "Yoo ani borii yoona lubbuu keeakkuma lubbuu jara sanaa keessaa akka isa tokkoo gochuu baadhe waaqonni na haa adaban; adabbii sunis akka malee natti haa cimu" jetteen. **3** Eeliyas sodaatee lubbuu ofii isaa oolfachuu ka'ee baqate. Innis yommuu Bersheebaa Yihuudaa keessaa sana ga'etti hojjetaa ofii achitti dhiisee **4** ofii isatiit immoo karaa guyyaa tokkoo gammoojji keessa deeme. Innis muka ittachaa tokkotti dhufee jala taa'ee akka du'uuf, "Yaa Waaqayyo na dhaga'i; lubbuu koo fudhadhu; ani abbootii koo hin caaluutii" jedhe. **5** Ergasisi muka sana jala ciisee hirribni isa fudhate. Kunoo ergamaan Waaqayyo tokko isa tuqee, "Ka'ii waa nyaadhuu" jedheen. **6** Innis of irra mil'atee Maxinoo cilee irratti bilcheeffame tokkoo fi okkotee bishaanii mataa ofii biratti arge. Nyaatee dhugees amma illee deebii'ee ciise. **7** Ergamaan Waaqayyo amma illee yeroo lammaffaa dhufee isa tuqee, "Ka'ii nyaadhu; karaan

ati deemtu dheeraadhaati" jedheen. **8** Kanaafuu inni "Waaqayyo Waqa Waan Hunda Danda'u sanaaf ani Waaqayyo dura tulluu irra dhaabdh; Waaqayyo achiin darbuuf jiraati" jedheen. Bubbeen guddaa fi jabaan tokko fuula Waaqayyo durattu tulluuwwan gargari dayyaasee kattaawwanis hurreesse; Waaqayyo garuu bubbee sana keessa hin turre. Bubbee sana booddee sochii lafaa guddaa isatuu ture; Waaqayyo garuu sochii lafaa sana keessa hin turre. **12** Sochii lafaa booddee ibiddi ni dhufe; Waaqayyo garuu ibidda sana keessa hin turre. Ibidda sana booddee immoo hasaasa xinnaa tokkotu ture. **13** Eeliyas yommuu waan kana dhaga'etti uffata ofii isaa fuulatti haguuggatee gara afaan holqa sanaatti hiiqee dhaabate. Sagaleen tokkos, "Eeliyas ati maal asii hojjetta?" jedheen. **14** Innis akkana jedhee deebise; "Waaqayyo Waqa Waan Hunda Danda'u sanaaf ani akka malee hinaaffaa qaba. Sabni Israa'el immoo kakuu kee didee, iddoowan aarsaa keetii diigee rajaota kees goraadeedhaan fixe. Ana qofatu hafe; isaan amma anas ajeesuu barbaadu." **15** Waaqayyo garuu akkana jedhee deebiseef; "Karuma dhufte sanaan deebi'iitii Gammoojji Damaasqoo dhaqi. Yommuu achi geessutti Hazaa'eelin dibiitii Sooriyaa irratti mootii godhi. **16** Yehuu ilma Nimshiis akkasuma dibiitii mootii Israa'el godhi; Elsa'a'i ilma Shaafaaxi kan warra Abeel Mehoolaa sana immoo akka inni rajii ta'ee iddo kee bu'uuf muudi. **17** Yehuu nama baqatee goraadee Hazaa'eel jalaa ba'u hunda ni ajeesa; Elsa'a'is nama baqatee goraadee Yehuu jalaa ba'u hunda ni ajeesa. **18** Ta'us ani nama kuma torba kanneen Israa'el keessatti hambifadhe, warra jilbi isaanii Ba'aaliif hin jilbeenfatin, warra afaan isaanii isaa hin dhugatin qaba." **19** Kanaafuu Eeliyas achii ba'ee Elsa'a'i ilma Shaafaaxi argate. Elsa'a'i yeroo sanatti qotiyoo cimdiid kudha lamaatiin lafa qotisaa qotaa ture; inni mataan isaa immoo cimdiid kudha lammaffaa qabatee ture. Eeliyas gara isaa dhaqee kaabbaa ofii isaa isa irra buuse. **20** Elsa'a'is qotiyoo ofii isaa dhiisee Eeliyas duukaa fiigee, "Mee takkaa dhaqee abbaa koo fi haadha koo dhungadhee, 'Nagaatti' jedheen si duukaa bu'aa" jedhe. Eeliyas immoo, "Deebi'i; ani maalin si godhee jira?" jedhee deebiseef. **21** Kanaafuu Elsa'a'is iisa dhiisee deebi'e. Qotiyoo cimdiid tokkoo fuudhee qale. Mi'a ittiin lafa qotisaa qotu sanas bobeesee foon sana bilchesesee namootaaf kenne; isaanis ni nyaatan. Ergasisi ka'ee Eeliyas duukaa bu'e; tajaajilaas isaa ta'e.

20 Yeroo kanatti Ben-Hadaad mootichi Sooriyaa loltoota ofii isaa guutuu walitti qabate. Mootonni soddomii lama kanneen fardeenii fi gaariiwwan qabanis isa wajjin turan. Innis dhaqee Samaariyaa marsee lole.

2 Innis akkana jedhee gara magaalaa Ahaab mooticha “Yoo isaan nagaaf dhufan utuma isaan lubbuun jiranuu Israa’elitti ergamoota erge; “Wanni Ben-Hadaad jedhu isaan qabaa; yoo isaan lolaaf dhufanis akkasuma utuma kanaa dha; **3** ‘Meetiin keetii fi warqeen kee kanuma koo isaan lubbuun jiranuu qabaa” jedhe. **19** Tajaajiltoonni ti; niitonni keetii fi ijoolleene kee babbareedoonis kanuma bulchitoota kutaalee biyyaa kanneen dargaggoo ta’an koo ti.” **4** Mootiin Israa’el immoo, “Yaa gooftaa koo sunis loltoota dura bu’ani magaalaa sanaa ba’an; **20** mooticha, akkuma ati jette sana anii fi wanni ani qabu tokkoon tokkoon isaanii diina isaanii dha’aniijeesan. hundi keetuma” jedhee deebiseef. **5** Ergamoonni sun Kana irratti warri Sooriyaa ni baqatan; Israa’eloonni ammas dhufanii akkana jedhaniin; “Wanni Ben-Hadaad immoo isaan ari’an. Ben-Hadaad mootichi Sooriyaa garuu jedhu kanaa dha; ‘Ani akka ati meetii fi warqee kee, farda yaabatee abbootii fardaa wajjin baqatee jalaa niitotaa fi ijoollee kee naaf kennituuf ergaa sitti ergeera. ba’e. **21** Mootiin Israa’el ittuma fufee abbootii fardaatiif **6** Garuu anii bor yoona masarara mootummaa keetitii fi gaariiwanii lolee mo’achuudhaan warra Sooriyaa manneen qondaaltota keetii soquuf qondaaltoto koo akka malee miidhe. **22** Ergasii raajiin sun gara mooticha nan erga. Isaanis waan ati jaallattu hunda fudhatanii Israa’el dhufee, “Of jabeessi; waan gochuu qabduus sirriitti deemu.” **7** Mootichi Israa’el immoo maanguddoota hubadh; mootiin Sooriyaa bara dhufu keessa deebi’ee biyya sanaa hunda walitti waamee akkana jedheen; si lolaatii” jedhe. **23** Yeroo kanatti qondaaltonni mootii “Akka namichi kun rakkina uumuu barbaadu mee isinuu Sooriyaa akkana jedhanii isa gorsan; “Waaqonni isaanii ilaalaal! Yeroo inni niitotaa fi ijoollee koo, meetii fi warqee waqaqota gaarranii ti. Sababiin isaan akka malee nutti koo fudhachuuuf nama ergetti ani hin dhowwanne.” **8** Maanguddoonni fi namoonni hundinuu, “Ati dubbi Maanguddoonni fi namoonni hundinuu, “Ati dubbi jabaataniif kana. Nu yoo lafa diriiraa irratti isaan lolle isaa hin dhaga’in yookaan waan inni barbaadu tole hin garuu dhugumaan isaan caalaa jabaanna. **24** Ati amma isaa hin dhaga’in yookaan waan inni barbaadu tole hin waan kana godhi: Mootota hunda aangoo isaanii irraa jedhin” jedhaniin. **9** Kanaafuu inni, “GARBICHI KEE WAAN qopheessi. Akkasiin nu dirree irratti Israa’el in loluu Ben-Hadaadiif deebii kenne. Isaanis ka’aniib deebii sana fuudhanii Ben-Hadaadiit geessan. **10** Ben-Hadaad waan kana godhi: Mootota hunda aangoo isaanii irraa isaanii fudhatee akkuma isaan jedhan sana godhe. **26** immoo, “Yoo biyyoon Samaariyaa namoota koo warra na duukaa bu’an konyee tokko illee wal ga’, walitti qabatee Israa’el in loluuf Afeeqitti ol ba’e. **27** waaqonni na haa adaban; adabbiin sunis akka malee Israa’eloonnis walitti qabamanii waan nyaatan qabatanii natti haa cimu” jedhee ergaa birraa Ahaabitti erge. **11** jaratti duulan. Israa’elooni akkuma bushayee karra Mootiin Israa’elis, “Namni mi’ a lolaa hidhachaa jiru xixinnaa lamaatti fullee isaanii qubatan; warri Sooriyaa tokko akka nama mi’ a lolaa of irraa hiikaa jiru tokkotti garuu baadiyyaa keessa guutan. **28** Namni Waaqaa of jajuu hin qabu’ jedhaatii itti hima” jedhee deebise. **12** sunis dhufee mootii Israa’el in akkana jedhe; “Waaqayyo Ben-Hadaadis utuma mootota wajjin dukaana keessatti akkana jedha; ‘Ati loltoota akka bultii torbaffatti waraanni jalqabame. Israa’eloonnis malee baay’atan kana argitaat? Ani har’ a dabarsee harka guyyuma tokkotti warra Sooriyaa keessaa loltoota keetti isaan nan kenna; atis ergasii akka ani Waaqayyo lafou kuma dhibba tokko ajjeesan. **30** Warri hafan ta’e ni beekta” jedhe. **14** Ahaab garuu, “Eenyutu kaan magaalaa Afeeqitti baqatanii achittis nama kuma waan kana hojjeta?” jedhee gaafate. Raajiin sunis, “Situ jalqaba” Israa’el mootota nama maaran ta’an dhageenyerra. Mee jedhee deebiseef. **15** Kanaafuu Ahaab tajaajiltoota kottaa nu mudhii keenyatti uffata gaddaa hidhannee, bulchitoota kutaalee biyyaa kanneen dargaggoo ta’an matala keenyatti immoo funyoo maranee mootii Israa’el dhibba lamaa fi soddomii lama walitti waame. Ergasii isas akkana jedhaniin; “Ilaa, nu akka mootonni mana jalqaba?” jedhee gaafate. Raajiin sunis, “Situ jalqaba” Israa’el mootota nama maaran ta’an dhageenyerra. Mee jedhee deebiseef. **17** Tajaajiltoonni bulchitoota immo, “Inni hamma ammaattuu lubbuun jiraa? Inni kutaaalee biyyaa kanneen dargaggoo ta’anis jalqabatti obboleessa koo ti” jedhee deebise. **33** Namoonni sunis gad ba’an. Ben-Hadaadis gaaddota ergee ture; isaanis waan kana akka mallattoo gaariitti fudhatanii dubbib deebi’ani, “Namoonni muraasni Samaariyaadhaa ba’ani isaa dafanii qabatanii “Eeyyee, Ben-Hadaad obboleessa dhufuutti jiru” jedhanii isatti himan. **18** Inni immoo, kee til!” jedhan. Mootichis, “Dhaqaatii isa fidaa” jedhe.

Yommuu Ben-Hadaad dhufettis Ahaab akka inni ol Israa'elii? Ka'iibuddeena nyaadhu! Gammadis. Ani iddoobaa'ee gaarri isaa keessa seenu godhe. **34** Ben-Hadaadis dhaabaa wayinii Naabot namicha Yizri'el sanaa siifin akkana jedheen; "Ani magalaawwan abbaan koo abbaa keneeaa" jetteen. **8** Kanaafuu isheen maqaa Ahaabiin xalayoota barreessitee chaappaa isatiin chaappeessitee maanguddootaa fi namoota bebeekamoo magaalaa Naabot keessa isa wajjin jiraatanitti ergite. **9** Xalayoota sana keessatii akkana jettee barreessitee: "Guyyaa sooma tokko labsaati akka Naabot waldaa keessa iddoobaa'ee sun garuu isaa dha'u dide. **35** Ilmaan rajotaa keessaa tokko ol aanu taa'u godhaa. **10** Namoota kashlabboota lama ajaja Waaqayyootiin michuu isaa tokkoon, "Maaloona dha'i" jedhe. Namichi sun garuu isaa dha'u dide. **36** fi mooticha abaaree itti rageessan godhaa. Ergasiis gad Kanaafuu raajiin sun, "Waani ati dubbiin Waaqayyootiif baasaatiit dhagaadhaan tumaa isaa ajeesaa." **11** Kanaafuu hin ajamanniifakkuma ati na biraan deemtuun leenci si maanguddoonii fi namoonni bebbeekamoon magaalaa ajeesaa" jedheen. Erga namichi ka'ee deemeet boodde Naabot keessa jiraatan akkuma lizaabel xalayoota leenci dhufee isaa argate isaa ajeese. **37** Raajiin sun barreessiteef keessatti isaan ajajie sana godhan. **12** nama biraan argee, "Maaloona dha'i" jedheen. Kanaafuu namichi sun dha'ee isaa madeesse. **38** Ergasiis raajiin sun ija haguuggatee eenyummaa isaa dhokfatee dhaqee qarqara karaa dhaabatee mooticha eegaa ture. **39** Utuma fi mooticha abaareera" jedhanii namoota duratti itti lubbuu isaa baafamti yookaan meetii taalaantii tokkoo dhaabaa wayinii Naabot namichi Yizri'el sitti gurgurru baafatii" jedhe. **40** Namichi sunis utuu garbichi kee hojni qabameesiifachi fi achi fiiqaa jiruu bade." Mootichi Israa'elis deebisee, "Wanni sitti murtaa'u sanuma; ati mataan kee iyuu murteerta" jedheen. **41** Raajiin sunis daafee ija isaa irraa haguuggiit gadi buufate; mootichi Israa'elis akkana inni rajota keessaa isaa tokko ta'e hubate. **42** Innis mootichaan akkana jedhe; "Waaqayyo akkana jedha: 'Ati namicha ani akka inni du'u itti mure gad lakkifteerta. Kanaafuu lubbuun kee qooda lubbuu isaa, sabni kees qooda saba isaa galaafatama.'" **43** Mootichi Israa'el sunis akka malee aaree dheekkamaa gara masaraa mootummaa isaa kan Samaariyyaa keessa jiru sanaa dhaqe.

21 Naabot namichi Yizri'el tokko Yizri'el keessaa, masaraa mootummaa Ahaab mooticha Samaariyyaa biraa iddoobaa wayinii qaba ture. **2** Ahaabis Naabotin akkana jedhe; "Sababii inni masaraa mootummaa kootti dhi'aatuuf akka ani achi irra biqiltuu dhaabbadhuu iddoobaa wayinii keetii naaf kenni. Qooda isaa ani iddoobaa wayinii kan isaa caalu yookaan yoo ati feete gatii isaa maallaqa siifin kennaa." **3** Naabot garuu, "Dhaala abbootii koo siif kennuu irraa Waaqayyo na haa eegu" jedhee deebisee. **4** Kanaafuu sababii Naabot namichi Yizri'el sun "Ani dhaala abbootii koo siif hin kennu" jedheen Ahaab akka malee aaree dheekkamaa gara mana isaatti gale. Innis fuula isaa garagalfatee siree isaa irra ciise; waa nyachuu ni dide. **5** Iizaabel niitiin isaaas ol seentee, "Ati maaliif akkana aarta? Maaliif waa hin nyaamne?" jettee isaa gaafatte. **6** Innis akkana jedhee deebiseef; "Sababii Naabot namichi Yizri'el sun, ani, 'Iddoobaa wayinii keetii natti gurguri, yookaan yoo ati feete qooda isaa iddoobaa wayinii biraa siifin kennaa' jennaanii inni immoo, 'Ani iddoobaa wayinii koo siif hin kennu' naan jedheef." **7** Niitiin isaa Iizaabelis, "Ati amma mootii Isaaanis sooma labsanii akka Naabot waldaa keessa iddoobaa'ee sun garuu isaa dha'u godhan. **13** Ergasiis Kashlabbooni lama dhufanii fuula isaa dura tataa'anii, "Naabot Waaqaa fi mooticha abaareera" jedhanii namoota duratti itti rageessan. Kanaafis magaalaa keessaa gad baasanii dhagaadhaan tumanii isaa ajeesan. **14** Ergasiis isaan, "Naabot dhagaan tumamee du'eera" jedhanii lizaabelitii ergaa ergan. **15** lizaabelis akkuma akka Naabot dhagaan tumamee du'e dhageesseen Ahaabiin, "Ka'iittii iddoobaa'ee sun garuu isaa dha'u godhan. **16** Ahaabis akka Naabot du'e dhageenyaan iddoobaa wayinii Naabot sana dhaaluuf ka'ee gad bu'e. **17** Dubbiin Waaqayyoo akkana jedhee gara Eeliyas namicha Tishbii sanaa dhuf; **18** "Ahaab mooticha Israa'el kan Samaariyyaa keessa taa'ee bulchu sana arguuf gad bu'i. Inni amma lafa qotiisa sana dhaaluuf gad bu'e iddoobaa wayinii Naabot keessa jira. **19** Atis akkana jedhiin: 'Waaqayyo akkana jedha; ati nama tokko ajeeftee qabeenya isaa hin dhaalleee?' Ergasiis akkana jedhiin; 'Waaqayyo akkana jedha: Iddoo sareen dhiiga Naabot arraabde sanatti sareen dhiiga kees ni arraabdi; eeyye dhugumaan dhiiga kees ni arraabdi!'" **20** Ahaabis Eeliyasiiin, "Yaa diina ko, ati na argatteerta!" jedhe. Innis deebisee akkana jedheen; "Sababii ati fuula Waaqayyoo duratti waan hamaa hojjechuuif gurgurteef ani si argadheera. **21** 'Ani badiisa sitti nan fida. Sanyii kee illee nan balleessa; dhiira mana Ahaab, garbas ta'u birmaduu hunda Israa'el keessaa nan balleessa. **22** Sababii ati aariif naakaftee fi akka Israa'el cubbuu hojjetu gooteef ani mana kee akkuma mana Yerobi'aam ilma Nebataa sanaatii fi akkuma mana Ba'ishaan ilma Ahiiyyaa sanaa nan godha.' **23** "Waa'ee Iizaabelis Waaqayyo akkana jedha: 'Dallaa dhagaan Yizri'el biratti saroonni Iizaabelin ni nyaatu.' **24** "Nama Ahaab kan magaalaa keessatti du'u kam iyyuu sareetu nyaata; kan baadiyyaatti du'u immoo allaatti samiitu nyaata." **25** Namni akka Ahaab isaa niitiif ofii isaa lizaabeliin kakaafamee fuula Waaqayyoo duratti waan hamaa hojjechuuif gurgure sanaa gonkumaa hin jiru. **26** Inni akkuma Amoorota kanneen Waaqayyo saba Israa'el duraa ari'ee baase sanaa waaqota tol famoo duukaa bu'uudhaan waan akka malee jibbisaa ta'e hojjetee. **27** Ahaab yommuu dubbiin kana dhaga'etti uffataa isaa tarasaasee, wayyaa gaddaa uffatee soome. Innis

wayyaa gaddaatiin ciisaa, mataa buusees deemaat ture. **28** Dubbiin Waaqayyoos akkana jedhee gara Eeliyas namicha Tishbbi sanaa dhufe: **29** “Ati akka Ahaab fuula koo duratti gad of qabe argitee? Sababii inni gad of qabeef ani balaa kana bara isaa keessa hin fidu; garuu bara ilma isaa keessa mana isaatti nan fida.”

22 Waggaadadiif Sooriya fi Israa’el gidduu waraanni tokko iyyuu hin turre. **2** Waggaadadiif keessa garuu Yehooshaafaaxx mootiin Yihuudaa mooticha Israa’el arguuf gad bu’e. **3** Mootiin Israa’el qondaaltota isatiini, “Isin akka Raamooti Gili’aad biyya keenya taatee nu garuu mootii Sooriya irraa ishee deebifachuuwaan tokko illee hojjechuuhi hin jirre hin beektanii?” jedhe. **4** Kanaafuu inni, “Ati Raamooti Gili’adin loluuuf na wajjin ni baataa?” jedhee Yehooshaafaaxin gaafate. Yehooshaafaaxis, “Ani akkuma kee ti; sabni koo akkuma saba keetii ti; fardeen koos akkuma fardeen keetii ti” jedhee mooticha Israa’elif deebise. **5** Yehooshaafaaxx garuu mootii Israa’eliin, “Duraan dursii gorsa Waaqayyoo gaafadhu” jedhe. **6** Kanaafuu Mootichi Israa’el raajota gara dhibba afur walitti qabee, “Ani Raamooti Gili’adin loluudhaaf ba’u moo dhiisu?” jedhee ni gaafate. Isaanis, “Dhaqi; Gooftaan dabarsee harka mootichaatti ishee kennaatii” jedhanii deebisanii. **7** Yehooshaafaaxx immoo, “Akka nu waa isa gaafannuuuf raajniin Waaqayyoo tokko iyyuu as hin jiruu?” jedhee gaafate. **8** Mootiin Israa’el immoo Yehooshaafaaxiin, “Amma illee namichi nu karaa isatiini Waaqayyoon waa gaafachuu dandeenyu tokko jira; garuu sababii inni yeroo hunda waa’ee koo waan hamaa malee waan gaarii raajni hin dubbanneef ani isa nan jibba. Innis Miikaayaal ilma Yimlaa ti” jedhe. Yehooshaafaaxx immoo deebisee, “Mootichi akkas jechuu hin qabu” jedheen. **9** Kanaafuu mootiin Israa’el qondaaltota isaa keessaa nama tokko waamee, “Dhaqittii Miikaayaal ilma Yimlaa sana dafii fidii” jedheen. **10** Mootichi Israa’elii fi Yehooshaafaaxx mootiin Yihuudaa uffataa isaniin kan mootummaa uffatanii balbala Samaariyaa seensisu bira oobdi keessi teessoo isaniin irra tataa’ anii raajonni hundi immoo fuula isaniin duratti raajni dubbachaa turan. **11** Kana irratti Zedeqiyaaan ilmi Keni’aaanaa gaanfawwan sibiilaa tolchee, “Waaqayyo, ‘Ati hammaa isaan dhumanitti gaanfawwan kanneeniin warra Sooriya ni wawwaraanta’ jedha” jedhee labse. **12** Raajonni kaan hundinuu waanuma kana raajan. Isaanis, “Waaqayyo dabarsee harka mootichaatti ishee kennaatii, Raamooti Gili’adin lolii mo’adhu” jedhan. **13** Ergamaan Miikaayaal waamuuf dhage sunis, “Kunoo raajonni kaan utuu gargar hin gorin milkaa’uu mootichaaf himaa jiru. Maaloob dubbiin kees dubbiis isaniitiin tokko akka ta’uuf atis waan tolaa dubbadhu” jedheen. **14** Miikaayaan garuu deebisee, “Dhugaa Waaqayyo jiraataa, ani waanuma Waaqayyo natti himu qofan isatti hima” jedhe. **15** Yommuu inni achi ga’ettis mootichi, “Yaa Miikaayaal, nu Raamooti Gili’aditti duullu moo dhiisnu?” jedhee isa gaafate. Miikiyaasis, “Waaqayyo dabarsee harka mootichaatti ishee ni kennaatii waraaniin mo’adhu” jedhee deebise. **16** Mootichi immoo, “Ani yeroo hammamin akka ati dhugaa malee waan tokko illee natti hin himne maqaan Waaqayyootiin si kakachiisa?” jedheen. **17** Kana irratti

Miikaayaan akkana jedhee deebise; “Ani Israa’eloota hunda akkuma hoolota tiksee hin qabneetti gaara irratti bittinnaa’an nan arge. Waaqayyoos, ‘Sabni kun gooftaa hin qabu. Tokkoon tokkoon isaanii nagaadhaan mana isaanittti haa deebi’an.’” **18** Mootiin Israa’elis Yehooshaafaaxiin, “Ani akka inni waa’ee koo waan hamaa malee waan gaarii tokko iyyuu hin raajine sitti hin himnee?” jedhe. **19** Miikiyaas ittuma fufee akkana jedhe; “Kanaafuu ati dubbiis Waaqayyoo dhaga’i: Ani utuu Waaqayyo teessoo isaa irra taa’ee ergamoonni samii hundis mirgaa fi bitaa isatiini naannoo isaa dhadhaabatanuu nan arge. **20** Waaqayyoos, ‘Eenyutu akka inni dhaqee Raamooti Gili’adin loolee achitti duuuf Ahaabin gowwoomsa?’ jedhe. “Inni tokko waan tokko jedha; inni kaan immoo waan biraajedha. **21** Dhuma irratti hafuurri tokko dhufee fuula Waaqayyoo dura dhaabatee, ‘Anatu isa gowwoomsa’ jedhe. **22** “Waaqayyoos, ‘Karaa kamiin isa gowwoomsita?’ jedhee gaafate. “Innis, ‘Ani dhaqee afaan raajota isaa hunda keessatti hafuura sobaa nan ta’ a’ jedhe. “Waaqayyoos, ‘Dhaqittii isa dogoggorsi; ni milkoottatii’ isaan jedheen. **23** Kanaafuu Waaqayyo amma afaan raajota kee kanneen hundaa keessa hafuura sobaa kaa’eeraa. Waaqayyo badiisa sitti ajajeera.” **24** Kana irratti Zedeqiyaaan ilmi Keni’aaanaa ol ba’ee Miikaayaal fuula keessa kabalee, “Hafuurri Waaqayyoo yommuu sitti dubbachuuuf na biraaj ba’etti karaaj kam deeme?” jedhee gaafate. **25** Miikaayaanis, “Ati gaafa dhokachuuuf jettee gara kutaa manaa kan gara keessatti ol galttuu argita” jedhee deebiseef. **26** Kana irratti mootiin Israa’el akkana jedhee ajaje; “Miikaayaal fuudhaatii gara Aamoon bulchaa magalaal fi gara Yoo’ash ilma mootichaatti geessaatii, **27** ‘Mootichi akkana jedha: Hamma ani nagaan deebi’utti namicha kana mana hidhaa keessa buusaa; buddeenaaf bi shaaan malees homaa hin kenninaafii’ jedhaan.’” **28** Miikaayaan immoo, “Yoo ati nagaan deebite, Waaqayyo karaa kootiin hin dubbanne” jedheen. Ittuma fufees, “Yaa saboota, isin hundi dubbiis koo akeekkadhaal!” jedhe. **29** Kanaafuu mootiin Israa’elii fi Yehooshaafaaxx mootiin Yihuudaa Raamooti Gili’aditti ol ba’an. **30** Mootiin Israa’el Yehooshaafaaxiin, “Ani eenyummaa koo dhokfadheen lola seena; ati garuu uffataa mootummaa uffadhu” jedhe. Kanaafuu mootiin Israa’el eenyummaa ofii isaa dhokfatee lola seene. **31** Yeroo kanatti mootiin Sooriyaajajoota gaariiwwan isaa soddomii lamaaniin, “Mootii Israa’elitti malee xinnaas ta’u guddaatti, nama tokkottuu lola hin kaasinaa” jedhee ajaje. **32** Ajajjooni gaariiwwanii yommuu Yehooshaafaaxin arganitti, “Dhugumaan kun mootii Israa’el” jedhanii yaadan. Kanaafuu isaa rukutuuf itti garagal; garuu yommuu Yehooshaafaaxx guddisee iyyetti, **33** ajajjooni gaariiwwanii akka inni mootii Israa’el hin ta’in arganii isaa ari’uu dhiisan. **34** Garuu namichi tokko xiyya ofii isaa darbatee akkuma tasaa uffataa isaa kan sibiilaa giddiuudhaan mooticha Israa’el ni waraane. Mootichiis ooftuu gaarii isatiini, “Gaarii naannessiitii lola keessa na baasi; ani madaa’eeratii” jedhe. **35** Lolli sunis guyyaa gutuu ittuma cimee oole; mootichis ol qabamee fuula isaa gara warra Sooriyaatti deebifatee gaarii isaa keessa oole. Madaa isaa keessaas

dhiigni yaa'ee gaarii keessa lola'e; innis galgaluma sana du'e. **36** Akkuma aduun dhiiteen iyyi, "Tokkoon tokkoon namaa gara magaalaa ofii isaatti; tokkoon tokkoon namaa gara biyya ofii isaatti!" jedhu tokko dhaga'ame. **37** Kanaafuu mootichi duunaan Samaariyaatti geeffame; isaanis achitti isa aawaalan. **38** Isaanis haroo Samaariyaa keessaa kan sagaagaltoonni itti dhiqachaa turan tokko keessatti gaarii sana dhiqan;akkuma dubbiin Waaqayyoo jedhee ture sana saroonni dhiiga isaa arraabban. **39** Wantoonni bara mootummaa Ahaab keessa hoijetaman biraa, wantoota inni hojjete hunda dabalatee, masaraa mootummaa inni ijaree ilka arbaatiin bareeche sun, magaalaawwan inni dallaa dhagaa itti ijaree kitaaba seenaa mootota Isra'a el keessatti barreffamaniiru mitii? **40** Ahababis abbootii isaa wajjin boqote. Ilmi isaa Ahaaziyya iddoa isaa bu'ee mootii ta'e. **41** Yehooshaafaax ilmi Aasaa, bara mootummaa Ahaab mooticha Isra'a el keessa waggaa afuraffaatti mootii Yihuudaa ta'e. **42** Yehooshaafaax yeroo mootii ta'etti nama umuriin isaa waggaa soddomii shan ture; innis Yerusaalem keessa taa'ee waggaa digdamii shan ni bulche. Maqaan haadha isaa Azuubaan ture; isheenis intala Shilhii turt. **43** Innis waan hundumaan karuma abbaa isaa Aasaa irra deeme malee isa irraa hin jal'anne; fuula Waaqayyoo durattis waan qajeelaa hojjete. Ta'us iddoowan sagadaa kanneen gaarran irraa hin diigamne ture; namoonnis ittuma fufanii achitti aarsaa dhi'eessaa,ixaanas aarsaa turan. **44** Yehooshaafaaxis mootii Isra'a el wajjin nagaan jiraata ture. **45** Wantoonni bara mootummaa Yehooshaafaax keessa hoijetaman kaan, jabinni inni argisiisee fi haalli inni itti lolaa ture kitaaba seenaa mootota Yihuudaa keessatti barreffamaniiru mitii? **46** Inni manneen sagadaa dhiirota sagaagalani kanneen bara mootummaa abbaa isaa Aasaa keessa turan iyyuu biyyattii keessaa ni balleesse. **47** Yeroo sanatti Edoom keessa mootiin tokko iyyuu hin jiru ture; itti aanaa mootiit u biyya bulchaa ture. **48** Yehooshaafaaxis warqee barbaacha Oofir dhaquuf jedhee dooniiwwan tol fate; dooniiwwan sun garuu sababii Ezioon Geberitti caccabaniif achi dhaquu hin dandeenye. **49** Yeroo sana Ahaaziyya ilmi Ahaab Yehooshaafaixin, "Mee namoonni koo namoota kee wajjin dooniin haa deeman" jedhe; Yehooshaafaax garuu ni dide. **50** Ergasii Yehooshaafaax abbootii isaa wajjin boqotee isaanuma biratti magaalaa abbaa isaa magaalaa Daawit keessatti aawaalame. Yehooraam ilmi isaaas iddoa isaa bu'ee mootii ta'e. **51** Ahaaziyaan ilmi Ahaab bara Yehooshaafaax mooticha Yihuudaa keessa waggaa kudha torbaffaatti Samaariyaa keessatti mootii Isra'a el ta'e; innis waggaa lama Isra'a elin bulche. **52** Inni karaa abbaa isaatii fi haadha isaa irra akkasumas karaa Yerobi'aam ilma Nebaat kan Isra'a elin cubbuu hojjechii se sanaa irra deemuudhaan fuula Waaqayyoo durattis waan hamaa hojjete. **53** Innis akkuma abbaan isaa godhe sana Ba'aalin tajaajiluu fi waaqeffachuudhaan Waaqayyo Waaqa Isra'a el dheekkamsaaf kakaase.

2 Mootota

1 Erga Ahaab du'ee booddee Mo'aab Israa'elitti fincile.

2 Ahaaziyaanis qaawwa darbii mana isaa kan Samaariyaa keessaan kufee miidhamee ture. Kanaafuu inni, "Akka ani miidhhaa kana irraa fayyuu fi fayyuu baachuu koo beekuuf dhaqaatii Ba'aal Zebuul waaqicha Eqroon sana naaf gaafadhaa" jedhee ergamoota erge.

3 Ergamaan Waaqayyo garuu Eeliyas namicha gosa Tishbii sanaanakkana jedhe; "Ka'iittii gara ergamoota mooticha Samaariyaa sanaatti ol ba'iittiiakkana jedhii isaan gaafadhu; 'Wanni isin Ba'aal Zebuul waaqicha Eqroon sana gorsa gaafachuu dhqaqxaniif Israa'el keessaa Waaqni dhabameetii?"

4 Kanaafuu Waaqayyo, 'Ati siree amma irraa ciiftu kana irraa hin kaatu. Ati dhugumaan ni duutu' jedha." Kana irratti Eeliyas ka'ee deeme. **5** Mootichis yommuu ergamoonni gara isaatti deebi'anitti, "Isin maaliif deebitan?" jedhee isaan gaafate. **6** Isaanis akkana jedhanii deebisan; "Namicha tokkotu karaatti nutti dhufee, 'Gara mooticha isin erge sanaatti deebi'attii akkana jedhaanii' nuun jedhe; 'Waaqayyo akkana jedha: Wanni ati Ba'aal Zebuul waaqicha Eqroon sana gorsa gaafachuuuf namoota ergituuf Israa'el keessaa Waaqni dhabameetii? Kanaafuu ati siree irraa ciiftu kana irraa hin kaatu. Ati dhugumaan ni duutu!'"

7 Mootichi, "Namichi karaatti isinitti dhufee waan kana isinitti hime sun nama akkamii ti?" jedhee isaan gaafate. **8** Isaanis, "Inni nama uffata rifeensa irraa hoijetame uffatee sabbata gogaa mudhii isatti hidhatu tokkoo dha" jedhanii deebisanifi. Mootichis, "Inni Eeliyas namicha Tishbii sanaa dha" jedhe.

9 Kana irratti mootichi ajajaa waraanaa tokko namoota shantama wajjin Eeliyasitti erge. Ajajaan sunis fiixee gaara inni irraa taa'aa ture tokkoottti Eeliyasitti ol ba'ee, "Yaa nama Waaqaa, mootichi 'Gad kottu!' siin jedha" jedheen.

10 Eeliyas immoo ajajaa sanaan, "Yoo fi namoota kee shantamman haa fixu!" jedhe. Ergasii ibiddi samii irraa gad bu'ee ajajaa sanaa fi namoota isaa hunda fixe.

11 Kana irratti mootichi amma illee ajajaa biraa namoota shantama wajjin Eeliyasitti erge. Ajajaan sunis, "Yaa nama Waaqaa, mootichi, 'Dafii gad bu'iittii kottu!' siin jedha" jedheen.

12 Eeliyas garuu, "Yoo ani nama Waaqaa ta'e, ibiddi samii irraa gad bu'ee si'ii fi namoota kee shantammanuu haa fixu!" jedhee

jedha: Wanni ati Ba'aal Zebuul waaqicha Eqroon gorsa gaafachuuuf ergamoota ergiteef Israa'el keessaa Waaqni gorsa gaafatamu dhabameetii? Ati sababii waan kana hoijetteef siree irra ciiftu kana irraa hin kaatu. Ati dhugumaan ni duutu!" **17** Kanaafuu inni akkuma dubbii Waaqayyo kan Eeliyas dubbate sanaatti du'e. Sababii Ahaaziyaan ilma hin qabneef obboleessi isaa Yehooraam iddoa isaa bu'ee mootii ta'e; kunis bara Yehooraam ilmi Yehooshaafaax mootii Yihuudaa ture keessa waggaalammaffaatti ta'e.

18 Wantoonni bara mootummaa Ahaaziyyaa keessa hoijetaman kan biraa hundii fi wanti inni hoijete kitaaba seenaan mootota Israa'el keessatti barreeffamaniiru mitii?

2 Yeroo Waaqayyo bubbidealhaan Eeliyaasin gara Samiitti ol fudhachuu ga'etti Eeliyaasiif Elsaai' Gilgalii ka'anii karaa deemaa turan.

2 Eeliyaasis Elsaai' in, "Ati asuma turi; Waaqayyo Beet'eelitti na ergeeraatii" jedhe. Elsaai' garuu, "Dhugaa Waaqayyo jiraataa, ani lubbuu keettiin nan kakadha; ani gad si hin dhiisu" jedheen. Kanaafuu isaan Beet'eelitti gad bu'an.

3 Ergasiis waldaan raajotaa kanneen Beet'eel turan gara Elsaai' dhufanii, "Ati akka Waaqayyo har'a gooftaa kee si biraa fudhachuuuf jiru beektaa?" jedhanii ni gaafatan.

Elsaai' immoo, "Eeyyee, ani nan beeka; garuu isin waa'ee isaa hin dubbatinaa" jedheen.

4 Eeliyaasis "Yaa Elsaai', ati asuma turi; Waaqayyo gara Yerikotti na ergeeraati"

jedheen. Innis, "Dhugaa Waaqayyo jiraataa, ani lubbuu keettiin nan kakadha; ani gad si hin dhiisu" jedheen. Kanaafuu isaan gara Yerikoo deeman.

5 Waldaan raajotaa kanneen Yerikoo turan sun gara Elsaai' dhufanii, "Ati akka Waaqayyo har'a gooftaa kee si biraa fudhachuuuf jiru beektaa?" jedhanii gaafatan. Innis, "Eeyyee nan beeka; isin garuu waa'ee isaa hin dubbatinaa" jedheen.

6 Eeliyaasis, "Ati asuma turi; Waaqayyo Yordaanosittti na jedheen. Kanaafuu isaan lamaanuu ka'anii deeman.

7 Isaanis Yordaanos bira dhaabatan; waldaan raajotaa keessaa namoonni shantamni dhaqanii irraa fagaatanii fula isaanii dura dhadhaabatan.

8 Eeliyaasis kaabbaa isaa of irraa baasee dadachaasee ittiin bishaan dha'e. Bishaan sunis mirgaa fi bitaatti gargar qoodame; isaan lamaanuu lafa gogaa irra ce'an.

9 Eeliyaasis erga ce'aniibooddee Elsaai' in, "Mee waan ani utuu si biraa hin fudhatamin siif gochuu danda'u natti himi" jedhe. Elsaai' immoo, "Hafurri kee dachaadhaan narra haa bu'u"

jedhee deebiseef.

10 Eeliyas immoo, "Ati waan rakkisaakadhatte; ta'us yoo ati yeroo ani si biraa fudhatamutti na argite, hafurri kun kan kee ta'a; yoo kanaa achi kan kee ni kadhate;

"Yaa nama Waaqaa, maalo lubbuun koo hin ta'u" jedheen.

11 Utuma isaan haasa'aa deemanuu gaariin ibidda tokkoo fi fardeen ibiddaa akkuma tasaa mul'atanii isaan lamaan gargari baasan; Eeliyaasis bubbeedhaan samiitti ol fudhatame.

12 Elsaai' i waan kana argee, "Yaa abbaa koo! Yaa abbaa koo! Gaariwwanii fi abbootii farda Israa'el!" jedhee sagalee ol fudhatee iyye.

Elsaai' ergasii deebi'ee isaa hin argine.

Innis uffata isaa qabee iddoa lamatti gargar tarasaase.

13 Innis kaabbaa Eeliyas irraa bu'e sana fuudhee deebi'ee qarqara laga

Yordaanos dhaabate. **14** Ergasii kaabbaa Eeliyaas irraa nan ba'a; ani akkuma kee ti; sabni koos akkuma saba bu'e sana fudhatee ittiin bishaan dha'ee, "Waaqayyo keetii ti; fardeen koos akkuma fardeen keetii ti" jedhee Waaqni Eeliyaas sun amma eessa jira?" jedhee gaafate. **15** Waldaan raajotaa deebiseef. **8** Innis, "Karaa kamin yaana?" jedhee gaafate. Yommuu inni dha'etti bishaan sun mirgaa fi bitaatti Yehooraam immoo, "Karaa Gammoojiji Edoomiitiin" gargari qoodame; Elsaa's ni ce'e. **16** Akkanas jedhaniin; "Kunoo, Yihuudaati fi mootiin Israa'el mootii kanneneen Yerikoodhaa dhufanii waan kana ilala turan, Yihuudaati fi mootiin Edoom wajjin ka'ee qajjele. Erga "Hafurri Eeliyaas Elsaa'i irra bu'uutti jira" jedhan. Isaanis isa simachuudhaaf dhaqanii fuula isaa duratti guyyaa torba irra nanaanna' anii booddee loltooni sun lafatti gombifaman. **17** Akkanas jedhaniin; "Kunoo, ofii isaanitiif yookaan horii isaanitiif bishaan tokko illee nu tajaajiltoonni kee namoota ciccimoo shantama of hin qaban ture. **10** Kana irratti mootiin Israa'el, "Wayyoo biraa qabna. Isaan dhaqanii gooftaa kee haa barbaadan kaa! Waaqayyo nu mootota sadanuu dabarsse mootii Mo'aabitti kennuudhaaf walitti nu waamee?" jedhee Hafurri Waaqayyo ol isaa fuudhee tulluu wayyi irra iyye. **11** Yehooshaafaax garuu, "Raajiin Waaqayyo yookaan sulula wayyi keessa isa buuse ta'aati." Elsaa'i kan nu karaa isaatiin Waaqayyoon waa gaafannu tokko immo, "Akkas miti; isaan hin erginää" jedhee deebise. **12** Akkanas jedhaniin; "Kunoo, yaa gooftaa keenya, akkuma Mo'aabitti kennuudhaaf walitti nu waamee?" jedhee deebise. **13** Elsaa'i isaan garuu hamma inni isaan jalaa diiduu qaana'utti isaa Israa'el tokkos, "Elsaa'i ilmi Shaafaax as jira. Inni dirqisiisan. Kana irratti inni, "Isaan ergaa" jedhe. Isaanis Eeliyaasiif bishaan harkaa buusa ture" jedhee deebise. **14** Elsaa'i nama shantama ni ergan; namoonni sunis bultii sadii barbaadaniisa dhaban. **18** Isaanis utuma inni Yerikoo jiruu deebi'anii gara isaa dhufan; innis, "Ani hin deeminaa mootti Israa'eliin, "Nu maal wal irraa qabna? Ati gara sanaa Elsaa'iin, "Kunoo yaa gooftaa keenya, akkuma ati argitu kana haalli magaalaa kanaa namatti tola; raajota abbaa keetiitii fi gara raajota haadha keetii garuu bishaan ishee faalamaa dha; lafti ishees midhaan hin baafuu" jedhan. **20** Innis, "Mee waciitii haaraa naa dhaqi" jedhe. Mootiin Israa'el, "Akkas miti; Waaqayyo fidaatii soogidda itti naqaa" jedheen. Kanaafuu isaan mootti Edoom gara Elsaa'itti gad bu'an. **15** Elsaa'i waciitii sana itti fidan. **21** Innis gara burqaatti gad bu'ee, soogidda sana itti naqeeakkana jedhe; "Waaqayyo akkana jedha; 'Ani bishaan kana fayiseera. Bishaan kun lammata du'a hin fidu yookaan maseenummaa biyyatti hin baafuu" jedhan. **22** Bishaan sunis akkuma dubbii Elsaa'i dubbate sanaatti hamma ammaatti fayyeera. **23** Ergasii Elsaa'i ka'ee Beet'eel dhaqe. Utuma inni karaa deemuu ijooleen tokko magaalaa keessaa yaatee, "Namicha mataa moluu nana deemi asii! Namicha mataa moluu nana deemi asii!" jedhanii itti qoosan. **24** Inni of irra garagalee isaan mil'atee maqaa Waaqayyoonti isaan abaare. Yommus amaakenni lama bosona keessaa ba'anii ijoolee sana keessaa afurtamii lama cicciranii fixan. **25** Elsaa'is ittuma fufee gara Tulluu Qarmeloos dhaqe; achii ka'ees Samaariyaatti deebi'e.

3 Yehooraam ilmi Ahaab bara Yehooshaafaax mooticha Yihuudaati keessa wagga kudha saddeettaffaatti Samaariya keessatti mootiin Israa'el ta'ee wagga kudha lama bulche. **2** Yehooraam fuula Waaqayyo duratti waan hamaa hojjete; garuu akka abbaa fi haati isaa hojjetan sana miti. Inni siidaa Ba'aal kan abbaan isaa hojjechii sana balleesseeraati. **3** Ta'us cubbuu Yerobi'aam ilma Nebaat kan inni saba Israa'el hojjechii sana cimsee qabate malec irraa hin deebine. **4** Yeroo kanatti Meeshaan mootichi Mo'aab hoolota horsiisa ture; inni wagga waggatti xobbaalla hoolaa kuma dhibba tokko fi rifeensa korbeeyyi hoolaa kuma dhibba tokko mootiin Israa'el if gibira kenna ture. **5** Erga Ahaab du'ee garuu mootichi Mo'aab mootiin Israa'elitti ni fincile. **6** Kanaafuu yeroo sanatti Yehooraam mootichi Samaariyaadhaa ka'ee saba Israa'el hunda duulaaf hiriirse. **7** Innis, "Mootiin Mo'aab natti fincileera; Mo'aabin loluudhaaf ati na wajjin ni baataa?" jedhee Yehooshaafaax mooticha Yihuudaati ergaa ergate. Yehooshaafaaxis, "Ani si wajjin Guyyaa itti aanu ganama gara sa'atii aarsaan itti dhi'eefamuutti kunoos karaa Edoomiin bishaan gad ni dhngala'e! Biyyi sunis bishaaniin guutamte. **21** Yeroo kanatti Mo'aabonni hundi akka mootonni sun isaan loluu dhufan dhaga'an; kanaafuu dargaggeessas ta'u jaarsi mi'a lolaa baachuu danda'u hundi walitti waamamee daangaa irratti walitti qabame. **22** Yommuu isaan ganama barii ka'anitti biiftuun bishaan sana irratti ba'aa turt. Bishaan sunis Mo'aabota gama jiranitti akkuma dhiigaa diimatee mul'ate. **23** Isaanis, "Wanni sun dhiiga! Mootonni sun wal lolanii wal fixuun isaanii hin oolu. Kanaafuu yaa Mo'aab boojuudhaaf ka'il!" jedhan. **24** Garuu yeroo Mo'aabonni qubata Israa'el ga'anitti, Israa'eloonni itti ka'anii lolan; jarri sunis ni baqatan. Israa'eloonnis biyya sana weeraranii Mo'aabota gogorra'an. **25** Isaanis kasiisin magaalawwan balleesson; tokkoon tokkoon namaas lafa qotisaa gaggaarii hunda irratti dhagaadhaan guutame. Isaan

burqaawwan hunda gogsanii muka gaggaarii hunda immoo, "Akkas miti yaa gooftaa koo; yaa nama Waaqaa, ciran. Qiir Hareesheti qofatu dhagaa ishee wajjin hafe; ati garbittii kee hin gowwoomsin!" jette. **17** Dubartiin ta'us namoonni furrisaa qaban marsanii ishee dha'an. **26** sun garuu ni ulfoote; akkuma Elsa'i isheetti hime sanatti waggaat itti aanu keessa yeruma sanatti ilma deesse. **18** Muacaan sunis ni guddate; innis gaaf tokko gara warra midhaan haamanii abbaa isaa bira dhaqe. **19** Innis abbaa isaaati, "Mataa koo! Mataa koo!" jedhe. Abbaan isaa immoo hojjetaa tokkoon, "Baadhutti gara haadha isaaati isa geessi" jedhe. **20** Erga hojjetaa sun fuudhee gara haadha isaaati isa geessee booddee muacaan sun hamma saafaatti gudeeda haadha isaa irra taa'ee ergasii immoo ni du'e. **21** Isheen ol baatee siree nama Waaqaa sanaa irra isa ciibsite; mana itti cuftees kaatee bira deemte. **22** Isheen dhirsaa ishee waamtee, "Mee akka ani dafee gara nama Waaqaa dhaqee deebi'uuf hojjetaa tokko fi harree tokko naaf ergi" jetteen. **23** Inni immoo, "Har'a ayyanaa baatii miti yookaan Sanbata miti. Ati maalif har'a gara isaa dhaqxaa ree?" jedheen. Isheen, "Nagumaafin dhaqa" jette. **24** Isheenis harree ishee irra koora kaa'attee hojjetaa isheettiin, "Karaa qabduhu; yoo ani sitti hime malee anaaf jettee suuta hin deemsisin" jette. **25** Kanaafuu isheen kaatee gara Tulluu Qarmeloos nama Waaqaa sana bira dhaqxee. Namni Waaqaa sun fagootti ishee arginaan tajaajilaa isaa Gehaaziinakkana jedhe; "Ilaa! Dubartiin Suunam sun kuunnoo til! **26** Fiigii ishee simadhuutii, 'Ati fayyumaa? Dhirsii kee fayyumaa? Muacaan kee fayyumaa?' jedhii gaafadhu." Isheenis, "Wanni hundinuu naguma" jettee deebifte. **27** Isheen yommuu tulluu sana irratti nama Waaqaa sana bira geessetti, jabeessitee miilla isaa qabatte. Gehaaaz immoo gad dhiisisuuf dhuf; namni Waaqaa sun garuu, "Ishee hin tuqin! Isheen gadda guddaa keessa jirti; Waaqayyo garuu waan kana na dhokse; nattis hin himne" jedhe. **28** Isheenis, "Yaa gooftaa koo ani ilma si kadhadheeraa? Ani, 'Na hin gowwoomsin' siin hin jennee?" jetteen. **29** Kana irratti Elsa'i Gehaaziinakkana jedhe; "Sabbataan mudhii kee hidhadhuutii, ulee koo harkatti qabadhuutii fiigi. Nama karaatti argite tokko illee hin dubbisin; yoo namni kam iyuu si dubbisee deebii hin kenniniif; ulee koos fuula mucaa sanaa irra kaa'i." **30** Haati daa'ima sanaa garuu, "Dhugaa Waaqayyo jiraataa, ani lubbuu keettiin nan kakada; ani si dhiisee hin deemu" jette. Kanaafuu inni ka'ee ishee duukaa bu'e. **31** Gehaaaz isaan dura darbee ulee sana fuula mucaa irra kaa'e; garuu sagaleen yookaan mallattoon tokko iyuu hin turre. Kanaaf Gehaaaz gara Elsa'itti deebi'e, "Muacaan hin dammaqne" jedhee itti hime. **32** Yommuu Elsa'i mana ga'etti muacaan sun du'ee siree isaa irra ciisaatire. **33** Elsa'i is ol seenee, ofii fi mucaatti balbala cufee Waaqayyo kadhate. **34** Ergasiis siree yaabbatee, afaan isaa afaan mucaa irra, ija isaa ija mucaa irra, harka isaa harka mucaa irra kaa'ee mucicha irra ciise. Akkuma inni mucaa sana irratti diriireen dhagni mucaa ho'uu jalqabe. **35** Elsa'i achi garagalee mana keessa asii fi achi nanaanna'ee amma illee siree yaabbatee mucaa irratti diriire. Muacaan sunis yeroor torba haxxifatee ija banate. **36** Elsa'i Gehaazin waamee, "Dubartii Suunam sana as waami" jedhe. Innis ishee waame. Elsa'i yommuu isheen gara isaa dhuftetti, "Kunoo mucaa kee

4 Niitiin namicha ilmaan raajotaa keessaa tokko ta'e tokkoo sagalee ol fudhattee Elsa'iinakkana jette; "Dhirsii koo garbichi kee du'eara; akka inni Waaqayyo sodaachaa ture attuu ni beeekta. Namichi liqii isaa irraa qabu tokko garuu amma ilmaan koo lamaan fudhatee garboomfachuuuf dhufaa jira." **2** Elsa'i, "Ani akkamittin si gargaaruu danda'a?" Mee natti himi; mana kee keessaa maal qabdaa?" jedheen. Isheenis, "Garbittiin kee zayittii xinnoo tokko malee homaa manaa hin qabdu" jettee deebifte. **3** Elsa'iakkana jedheen; "Dhaqittii warra ollaa keetti hunda okkotee duuwaa hedduu kadhadhu. Muraasa hin kadhatin. **4** Ergasiis ol galiiitii ofii keetti fi ilmaan keetti balbala cufi. Okkotee hundatti zayittii naqittii yommuu tokkoon tokkoon isaa guutamutti jalaa hiiqsi." **5** Isheenis isaa biraan deemtee ofii isheetti fi ilmaan isheetti balbala cuftee. Ilmaan ishee okkotee gara isheetti fidan; isheen immoo zayittii itti naqaa ture. **6** Okkoteen hundi guutamnaan isheen ilma isheettiin, "kan biraa naaf fidii" jette. Inni immoo, "Okkoteen tokko iyuu hin hafne" jedhee deebiseef. Kana irratti zayittii sun yaa'uu dhiise. **7** Isheen dhaqxee nama Waaqaa sanatti himte; innis, "Dhaqii zayittii sana gurguriitii liqii kee baafadhu. Atii fi ilmaan kee waan hafeen jiraachuu ni dandeessu" jedhe. **8** Gaaf tokko Elsa'i ka'ee Suunam dhaqe. Dubartiin soorettiin tokko achi jiraatti ture; isheenis akka inni goree waa nyaatuuf Elsa'i kadhate. Kanaafuu inni yeroor karaa sanaan darbu hunda goree waa nyaata ture. **9** Isheenis dhirsaa isheettiinakkana jette; "Ani namichi yeroor hunda karaa keenyaan darbu kun qulqulluu nama Waaqaa akka ta'e nan beeka. **10** Kottume bantii manaa irratti kutaa xinnaa tokko ijaaallee siree fi minjaala, barcumaa fi ibsa achi keessa haa keenyuuuf. Ergasiis inni yeroor nu bira dhufu hunda achi jiraachuu danda'a." **11** Elsa'i gaaf tokko dhufee ol ba'ee kutaa isaa sana keessa ciise. **12** Innis tajaajilaa isaa Gehaaziin, "Mee dubartii Suunam sana as waami" jedhe. Gehaaaz ishee waamnaan isheen dhuftee fuula Elsa'i dura dhaabattee. **13** Elsa'i immoo akkana isaan jedhe; "Ati nuuf jettee baay'ee dadhabdeerta. Amma maal siif haa godhu? Iddoo kee buunee mootchattii yookaan ajajaa loltootaatti siif dubbannuu?" jedhii isheetti himi." Ishee immoo, "Ani saba koo giddiuun jiraadha" jettee deebifte. **14** Elsa'i, "Maaltu isheef godhamuu danda'a?" jedhee gaafate. Gehaaaz immoo, "Isheen ilma hin qabdu; dhirsii ishees dulloomee jira" jedheen. **15** Elsa'i, "Isheen waami" jedheen. Kanaafuu inni ishee waame; isheenis balbala dura dhaabattee. **16** Elsa'i, "Ati waggaat dhufu keessa yeroor kanatti ilma ni hammatta" jedheen. Isheen

fudhadhu" jedheen. **37** Isheen ol seentee, miilla isaa irratti kuftee addaan lafatti gombifamte. Ergasiis mucaa ishee fudhattee gad baate. **38** Elsaa'is ka'ee Gilgalitti deebi'e; yeroo sanatti biyya sana keessa beelatu ture. Innis utuu waldaan raajotaa fuula isaa dura taa'aa jiranii tajaajilaa isaatiin, "Okkotee guddicha ibiddaa irra kaa'iittii namoota kanaaf ittoor bilcheessi" jedhe. **39** Isaan keessaa namni tokko raaafuu funaannachuu fad ba'ee wayinii bosonaa tokko arge. Wayinii bosonaa sana irraa wiilee ciree dachaa uffata isaa guuttette. Yeroo deebi'ettis buqqee sana murmuree okkotee ittoor sanatti naqe. Namni tokko iyyuu waan sana hin beeku tureetii. **40** Ittoon sunis jaraaf dhi'eefame; isaan garuu akkuma nyaachuu jalqabaniin, "Yaa nama Waaqaa, okkotee kana keessa du'atu jiral!" jedhanii iyyan. Isaanis ittoor sana nyaachuu hin dandeenye. **41** Elsaa'i, "Daakuu wayii naa fidaa" jedhe. Daakuu sanas okkoteetti naqee, "Akka nyaataniif namootaaf dhi'eessaa" jedhe. Ergasii wanni nama miidhu tokko iyyuu okkotee sana keessatti hin argamne. **42** Namichi tokko buddeena garbuu kan matala midhaan bilchaatee irraa tolfame digdamaa fi asheetii midhaanii nama Waaqaa sanaaf fidee Ba'aal Shaaliishaadhaa dhufe. Elsaa'is, "Akka isaan nyaataniif namootaaf kenni" jedhe. **43** Tajaajilaan isaa immoo, "Ani akkamiinan waan kana nama dhibba tokko durattu dhi'eessuu danda'a?" jedhee gaafate. Elsaa'i garuu, "Akka isaan nyaataniif namootaaf kenni. Waaqayyo akkana jedhaati; 'Isaan nyaataniif hambaa illee ni qabaatu'" jedhee deebise. **44** Innis fudhhee isaan durattu dhi'eess; isaanis akkuma dubbi Waaqayyoo sanaatti nyaataniif hambaa hambisan.

fi gaariiwwan isaa fudhatee dhaqee balbala mana Elsaasi dura dhaabate. **10** Elsaasi's immoo, "Dhaqii Yordaanos keessatti yeroo torba dhiqadhu; foon kee fayyee akka duraatti siif deebi'a; atis ni qulqulloftaa" jedhee nama itti erge. **11** Na'amaan garuu aariidhaan ka'ee biraa deemee akkana jedhe; "Ani waan inni dhugumaan gara koo dhufee dhaabatee maqaa Waaqayyo Waaqa isaa waamee iddo sana irra harka isaa qabee lamxii koo fayyisun se'e. **12** Abaanfaa fi Faarfaan lageen Damaasqoo sun bishaanota Israa'el keessaa kam iyyuu hin caalanii? Ani isaan keessatti dhiqadhee fayyuu hin danda'u ture?" Kanaafuu inni akka malee aaree of irra garagalee deeme. **13** Tajaajiltooni Na'amaanis gara isaa dhaqanii, "Yaa abbaa ko, ati utuu raajin kun waan guddaa tokko hojedhu siin jedhee ni hoijetta mitii? Yoo inni, 'Dhiqadhuutii qulqullaa'i' siin jedhe immoo hammam caalchiftee hin hoijettu ree?" jedhanii. **14** Kanaafuu inni dhaqee akkuma namni Waaqaa sun jedheenitti yeroo torba Yordaanos keessa seenee ba'e; dhagni isaa fayyee akkuma duraatti deebi'eefii akkuma dhagna mucaa xinnaa tokkootti qulqullaa'eef. **15** Ergasii Na'amaanii fi tajaajiltooni isaa hundi gara nama Waaqaa sanaatti deebi'an. Ni'imaanis fuula isaa dura dhaabatee, "Ani akka Israa'el keessa malee addunyaa guutuu keessa Waaqni hin jirre amma beekeera. Kanaafuu maaloo garbicha kee irraa kennaa tokko fudhadhu" jedhe. **16** Raajin sun immoo, "Dhugaa Waaqayyo jiraataa ani isa tajaajiluu sanaa, ani waan tokko illee sirraa hin fudhadhu" jedhee deebise. Yoo Na'amaan cimsee isa khadhate iyyuu inni fudhachuu dide. **17** Kana irratti Na'amaan akkana jedheen; "Yoo fudhachuu baatte immoo, maaloo akka

5 Na'amaan ajajaa loltoota mooticha Sooriyaa ture.

Sababii Waaqayyo karaa issatiin warra Sooriyaatiif moo'icha kenneef inni fuula gooftaa isaa duratti nama guddaa akka malee ulfina qabu ture. Inni loltuu jagnia; garuu lamxii qaba ture. **2** Bara sana keessa tuunni loltoota Sooriyaa dhaqee intala dargaggeettii gosa Israa'el tokko booji'e; isheenis niitti Na'amaan tajaajila turte. **3** Isheenis giiftti isheettin, "Gooftaan koo uttu raajicha Samaariyya jiru sana bira dhaqee silaa inni lamxii sana irraa isa fayyisa ture!" jette. **4** Na'amaan dhaqee waan intalli Israa'el jetteen sana gooftaa isatta ni hime. **5** Mootiin Sooriyas, "Waan fedhe illee taanaan ati dhaqi; ani mootiin Israa'elitti xalayaa nan barreesaaati" jedhee deebiseef. Kanaafuu Na'amaan meetii talaantii kudhan, warqee saqili kuma ja'aa fi uffata irraa jalaa kudhan fudhatee qajeele. **6** Xalayaan inni mootiin Israa'elitti geesse sun akkana jedha; "Ani akka ati lamxii irraa isa fayyiftuuf xalayaa kana wajjin tajaajila koo Na'amaanin sitti ergeera." **7** Mootiin Israa'elis akkuma xalayaa sana dubbiseen uffata ofii tarasaasee akkana jedhe; "Ani Waaqaa? Ani nama ajjeesuu fi deebisee jiraachisuun nan danda'a? Namichi kuu maaliif akka lamxiin isaa fayyuuf nama natti erga? Mee akka inni lola natti kaasuu barbaadu ilaalaai!" **8** Elsa'si namni Waaqaa sun akka mootiin Israa'el uffata isaa tarasaase dhageenyaa ergaa itti ergee, "Ati maaliif uffata kee tarasaafte? Namicha sana natti ergi; innis akka Israa'el keessa raajiiin jiru ni beekaatii" jedheen. **9** Kanaafuu Na'amaan fardeen isatta

fi gaariiwwan isaa fudhatee dhaqee balbala mana Elsa'i dura dhaabate. **10** Elsa'i immoo, "Dhaqii Yordaanos keessatti yeroo torba dhiqadhu; foon kee fayyee akka duraatti siif deebi'a; atis ni qulqulloftaa" jedhee nama itti erge. **11** Na'amaan garuu aariidhaan ka'ee biraademeekkana jedhe; "Ani waan inni dhugumaan gara koo dhufee dhaabatee maqaa Waaqayyo Waaqa isaa waamee iddo sana irra harka isaa qabee lamxii koo fayyisun se'e. **12** Abaanfa fi Faafraan lageen Damaasqoo sun bishaanota Israa'el keessaa kam iyyuu hin caalanii? Ani isaa keessatti dhiqadhee fayyuu hin danda'u turee?" Kanaafuu inni akka malee aaree of irra garagalee deeme. **13** Tajaajiltoonni Na'amaanis gara isaa dhaqanii, "Yaa abbaa ko, ati utuu raajiin kun waan guddaa tokko hojjedhu siin jedhee ni hojjetta mitii? Yoo inni, 'Dhiqadhuutii qulqulla'i siin jedhee immoo hammam caalchiftee hin hojjettu ree?" jedhaani. **14** Kanaafuu inni dhaaqee akkuma namni Waaqaa sun jedheenitti yeroo torba Yordaanos keessa seenee ba'e; dhagni isaa fayyee akkuma duraatti deebi'eefii akkuma dhagna mucaa xinnaa tokkootti qulqulla'eef. **15** Ergasiis Na'amaanii fi tajaajiltoonni isaa hundi gara nama Waaqaa sanaatti deebi'an. Ni'imaanis fuula isaa dura dhaabatee, "Ani akka Israa'el keessa malee addunyaa guutuu keessa Waqani hin jirre amma beekeera. Kanaafuu maaloo garbicha kee irraa kennaa tokko fudhadhu" jedhe. **16** Raajjin sun immoo, "Dhugaa Waaqayyo jiraataan ani isa tajaajiluu sanaa, ani waan tokko illee sirraa hin fudhadhu" jedhee deebise. Yoo Na'amaan cimsee isa kadhatte iyyuu inni fudhachuu dide. **17** Kana irratti Na'amaan akkana jedheen; "Yoo fudhachuu baatte immoo, maaloo akka biyyoon gaangoo lamaa ana garbicha keetiif kennamu ajaji; garbichi kee si'achi deebi'ee Waaqayyoof malee waaqota tolfamoo biraatiif aarsaa gubamuu fi qalma hin dhi'eessuutii. **18** Garuu Waaqayyo waan tokkicha kana garbicha keetiif haa dhiisu: Gooftaan koo yommuu achitti sagaduuf mana qulqullummaa Rimoon seenuttii natti irkata; anis yommuu inni sagadutti nan sagada; Waaqayyo waan kana ana garbicha keetiif haa dhiisu." **19** Eelisa'i, "Nagaan deemi" jedheen. Erga Na'amaan xinnoo achi fagaatee booddee, **20** Gehaaz tajaajilaan Elsa'i nama Waaqaa sanaaakkana ofini jedhe; "Gooftaan koo utuu kernaa inni fide sana irraa hin fudhatin Na'amaan namicha warra Arraam kana akkasumattu gad lakkise. Dhugaa Waaqayyo jiraataan, ani isa faana fingeen waa irraa fudhadha." **21** Kanaafuu Gehaaz dafee Ni'imaan duukaa bu'e. Na'amaanis yommuu akka inni gara isaatti fiigaa jiru argettii isa simachuudhaaf gaarii irraa bu'e, "Wanni hundi nagumaa?" jedhee isa gaafate. **22** Gehaazis akkana jedhee deebiseef, "Wanni hundinu naguma. Gooftaan koo, 'Kunoo ammuma waldaa raajotaa keessaa dargaggooni lama biyya gaaraa Efrem irraa natti dhufanii. Maaloo meetii taalaantii tokkoo fi uffata irraa jalaa lama kenniif' akkan siin jedhuuf na erge." **23** Na'amaan immoo Gehaaziin, "Akkuma fedhe illee ta'u taalaantii lama fudhadhu" jedhe. Innis akka Gehaaz waan sana fudhatuuif cimsee isa kadhatte; ergasiis meetii taalaantii lama borsaa lamatti hidhee uffata irraa jalaa lama wajjin tajaajiltoota isaatti kenne.

Isaanis baatanii Gehaaz dura qajeelan. **24** Gehaazis bariin gad ba'etti humni waraanaa tokko fardeenii fi yommuu gaara bira ga'etti waan sana hoijettoota sana gaariiwaniin magaalaa sana marsee ture. Tajaajilaan harkaa fuudhee mana keessa ol kaa'e. Namoota sanas sunis, "Wayyoo kaa, yaa gooftaa ko, maal goonu?" jedhee of irraa geggesse; isaanis ka'anii deeman. **25** Innis gaafate. **16** Raajiin sun immoo, "Hin sodaatin; warri nu ergasii dhaqee fuula gooftaa isaa Elsa'a'i dura dhaabate. wajjin jiran warra isaan wajjin jiran caalanii?" jedhee Elsa'a'is, "Gehaaz, ati eessa turte?" jedhee gaafate. Gehaaz deebise. **17** Elsa'a'is, "Yaa Waaqayyo, akka inni arguu immoo, "Ani garbichi kee eessa iyyuu hin deemme" danda'uuf ija isaa baniif" jedhee kadhate. Waaqayyo ija jedhee deebise. **26** Elsa'a'i garuuakkana jedheen; "Yeroo tajaajilaan sanaa ni bane; innis mil'atee akka gaarran sun namichi sun si'i simachuu gaarii isaa irraa bu'e sanatti naannoo Elsa'a'itti fardeenii fi gaariiwwan ibiddatiin hafuurri koo si wajjin hin turree? Yeroon kun yeroo guutamanii jiran ni arge. **18** Diinni sun gara isaatti gad itti maallaqa yookaan wayyaa, lafa qotisaaj ejersaa, buunaan Elsa'a'i, "Jara kana jaamsi" jedhee Waaqayyoon iddo dhaabaa wayinii, bushayee, karra loonii yookaan kadhate. Kanaafuu Waaqni akkuma Elsa'a'isa kadhate garboota dhiiraa fi garboota nadheenii fudhataniidhaa? sanaa isaan jaamse. **19** Elsa'a'is, "Karaan sun kana miti; **27** Lamxiin Na'amaan sun hamma barabaraatti si'i fi magaalaa sunis kana miti. Amma na duukaa bu'aa; anis sanyii keeitti qabatee hafa." Innis lamxaa'ee akkuma nama isin barbaaddanitti isinan geessa" jedheen. Innis cabbii addaatee fuula Elsa'a'i duraa ba'ee deeme.

6 Ilmaan raajotaa sun Elsa'a'ini akkana jedhan; "Kunoos, iddoon nu si wajjin wal geenyu nutti dhiphateera. **2** Akka nu Yordaanos dhaqneec tokkoon tokkoon keenya muka cirannee iddo jiraannu achitti ijaarrannuuf nuu eeyami." Innis, "Dhaqaa" jedheen. **3** Isaan keessaa namni tokko, "Maalo ati nu garboota kee wajjin hin deemtuu?" jedhee gaafate. Elsa'a'immoo, "Nan deema" jedhee deebise. **4** Innis isaan wajjin deeme. Isaan Yordaanos dhaqanii muka cirachuu jalqaban. **5** Isaan keessaa tokko utuu muka muruutti jiruu qottoon muka isaa irraa buqqa'ee bishaan keessa bu'e. Namichi sunis, "Wayyoo kaa, yaa gooftaa koo; wanni kun waan ergifatamee dhal" jedhee iyye. **6** Namni Waaqaa sunis "Qottoon eessa bu'e?" jedhee gaafate. Yommuu inni iddo qottoon sun bu'e isaa argisiisetti Elsa'a'i muka xinnaa tokko kutee achi keessa buuusee akka sibilli sun bishaan gubbaa deemu godhe. **7** Innis, "Ol fudhadhu" jedheen. Namichi sunis harka diriirfatee qottoo isaa fudhate. **8** Yeroo sanatti mootiin Sooriyaa Isra'a'eliin wal lolaa ture. Innis erga ajajoota loltoota isaaatiin mari'atee booddee, "Ani lafa akkasiitii fi lafa akkasi keessa qubata koo nan dhaabbadha" jedhe. **9** Namni Waaqaa sunis, "Sababii namoonni Sooriyaa achitti gad bu'aa jiraniif ati akka karaa sanaan hin dabarre of eeggadhu" jedhee mootiin Isra'a'elli ergaa erge. **10** Kanaafuu mootiin Isra'a'el gara iddo namni Waaqaa sun waa'ee isaa dubbate sanaatti nama ergee ni to'ate. Elsa'a'is akka mootichi iddoowwan akkasii irraa of eeggatu ammumaa amma isa akeekkachiise. **11** Wanni kun akka malee mootiin Sooriyaa aarse. Innis ajajoota loltoota isaa walitti waamee, "Isin amma nama nu keessa mootiin Isra'a'eliif hoijechaa jiru natti hin himtanii?" jedhee gaafate. **12** Ajajoota sana keessaan namni tokko akkana jedhe; "Yaa gooftaa koo mooticha, nu keessaan namni akkasii hin jiru; garuu Elsa'a'raajicha Isra'a'el keessa jiru sanatu dubbi ati diinqa kee keessatti dubbattu hunda mootii Isra'a'elli hima." **13** Mootichi Sooriyaa, "Akka ani nama itti ergee isa qabsiisuu danda'uuf dhaqaatii lafa inni jiru ilaala" jedhee ajaje. Oduun, "Inni Dootaan keessa jira" jedhu tokkos isatti himame. **14** Innis ergasii fardeen, gaariiwwanii fi waraana jabaa achitti ni erge. Isaanis halkaniin dhaqanii magaalaa sana marsan. **15** Yommuu tajaajilaan nama Waaqaa sanaa guyya itti aanu ganama barrii gad ba'etti humni waraanaa tokko fardeenii fi gaariiwaniin magaalaa sana marsee ture. Tajaajilaan sunis, "Wayyoo kaa, yaa gooftaa ko, maal goonu?" jedhee of irraa geggesse; isaanis ka'anii deeman. **16** Raajiin sun immoo, "Hin sodaatin; warri nu ergasii dhaqee fuula gooftaa isaa Elsa'a'i dura dhaabate. wajjin jiran warra isaan wajjin jiran caalanii?" jedhee Elsa'a'is, "Gehaaz, ati eessa turte?" jedhee gaafate. Gehaaz deebise. **17** Elsa'a'is, "Yaa Waaqayyo, akka inni arguu immoo, "Ani garbichi kee eessa iyyuu hin deemme" danda'uuf ija isaa baniif" jedhee kadhate. Waaqayyo ija tajaajilaan sanaa ni bane; innis mil'atee akka gaarran sun naannoo Elsa'a'itti fardeenii fi gaariiwwan ibiddatiin hafuurri koo si wajjin hin turree? Yeroon kun yeroo guutamanii jiran ni arge. **18** Diinni sun gara isaatti gad itti maallaqa yookaan wayyaa, lafa qotisaaj ejersaa, buunaan Elsa'a'i, "Jara kana jaamsi" jedhee Waaqayyoon kadhate. Kanaafuu Waaqni akkuma Elsa'a'isa kadhate sanaa isaan jaamse. **19** Elsa'a'is, "Karaan sun kana miti; magaalaa sunis kana miti. Amma na duukaa bu'aa; anis nama isin barbaaddanitti isinan geessa" jedheen. Innis akkasiin Samaariyaatti isaan ni geesse. **20** Erga isaan magaalaa sana seenanii booddee Elsa'a'i, "Yaa Waaqayyo akka isaan arguu danda'aniif ija jara kanaa baniif" jedhe. Waaqayyo ija isaanii ni baneef; isaanis akka Samaariya keessa jiran ni argan. **21** Mootiin Isra'a'elis isaan arginaan, "Yaa abbaa ko, ani isaan fixuu? Ani isaan fixuu?" jedhee Elsa'a'in ni gaafate. **22** Innis akkana jedhee deebise; "Isaan hin fixin; ati namoota boojite goraadee keetti yookaan xiyya keettiin ni aijeettaa? Akka isaan nyaatanii dhuganii gara gooftaa isaanittideebi'aniif nyaataa fi dhugaatii dhi'eessiif." **23** Kanaafuu inni cidha guddaa qopheeseeffii erga isaan nyaatanii dhuganii booddee of irraa isaan geggesse; isaanis gara gooftaa isaanittideebi'an. Namoonni Sooriyaa ergasii deebi'aniif biyya Isra'a'el hin weerarre. **24** Yeroo gabaabaa booddee, Ben-Hadaad mootichi Sooriyaa loltoota isaa hunda walitti qabatee dhaqee Samaariyaa marse. **25** Beela akka malee hamaatu magaalaa sana keessa ture; waan magaalaan sun yeroo dheraadhaaf marfarmateef, mataan harree tokko meetii saqilii saddeettamatti, udaan gugee kiloon tokko harka afur keessa harki tokko meetii saqilii shanitti gurgurame. **26** Utuu mootiin Isra'a'el dallaa dhagaa irraan darbuu dubartiin tokko, "Yaa gooftaa koo mooticha, na gargaari" jettee itti iyiyite. **27** Mootichi immoo akkana jedhee deebiseef; "Yoo Waaqayyo si hin gargaarin ari eessaan gargaarsa siif arga? Oobdii midhaanii irraa moo? Iddoo wayinii itti cuunfan irraa?" **28** Ergasii, "Rakkoon kee maal?" jedhee ishee gaafate. Isheen isakan jettee deebifteef; "Dubartiin kun, 'Akka nu har'a isa nyaannuuf mucaa kee nuu kenni; bor immoo mucaa koo nyaannaati' naan jettee. **29** Kanaafuu mucaa koo bilcheeffannee nyaanne. Guyyaa itti aanutti immoo ani, 'Akka nu isa nyaannuuf mucaa kee nuu kenni' jedheen. Isheen garuu mucaa ishee ni dhokfatte." **30** Mootichi yommuu dubbii dubartii sanaah dhaga'etti uffata isaa tarsaase. Utuu inni dallaa dhagaa irraan darbaa jiruu namoonni akka inni dhagna isatti aansee wayyaa gaddaa uffatee jiru argan. **31** Innis, "Yoo mataan Elsa'a' ilma Shaafaax, edana isa irra bule, Waaqni na haa adabu; adabbiin sunis akka malee natti haa cimuu!" jedhe. **32** Yeroo kanatti Elsa'a'imaana isaa keessa taa'aa ture; maanguddoonnisa wajjin taaa'aa turan. Mootichi ergamaa tokko of dura erge; garuu utuu ergamaan sun hin dhufinuu Elsa'a'maanguddootaan

akkana jedhe; "Isin akka namichi nama ajeesu kun mataa narraa kutuuf nama erge argituu? Kunoo yoo ergamaan sun dhufe balbala cufaa ti ol seenuu dhowwaa. Kotteen gooftaa isaa isa duubaan dhaga'amaa jira mitii?" **33** Utuma inni amma iyyuu isaan wajjin haasa'aa jiruu, ergamaan sun gara isaa dhufe. Mootichis, "Balaan kun Waqaayyo biraa dhufe. Ani si'achi maaliifin Waqaayyo eega?" jedhe.

7 Elsa'a'i, "Dubbii Waqaayyo dhaga'aa. Waqaayyo akkana jedha: Bor yoona karra Samaariyaa duratti daakuun safartuun tokko saqili tokkotti, garbuun safartuun lama immoo saqili tokkotti gurgurama" jedhe. **2** Ajajaan loltootaa kan mootichi irree isaatti irkate sun nama Waqaqa sanaan, "Utuma Waqaayyo karra burqaa Samiwwanii banee iyyuu wanni kun ta'u danda'aa?" jedhe. Elsa'a'i immoo, "Ati ijuma keetiin argita; garuu tokkoo isaa illee hin nyaattu!" jedhe. **3** Yeroo kanatti namoota lamxii qaban afurtu balbala ittiin magaalatii seenan dura ture. Isaanis akkana waliin jedhan; "Nu maalif hamma duunutti as teenya?" **4** Yoo nu, 'Kottaa magaalaa seennaa' jenne, beelli achi jira; nus ni duuna. Yoo as turre ni duuna. Kanaafuu kottaa gara qubata warra Sooriyaa dhaqnaa. Yoo isaan nu maaran ni jiraanna; yoo isaan nu fixan immoo ni dhumna." **5** Isaan galgalla dimimmisaan ka'anii gara qubata warra Sooriyaa ni dhaqan. Yommuu isaan qubata sana bira ga'anitti namni tokko iyyuu achi hin turre; **6** Kunis sababii Gooftaan akka warri Sooriyaa didichuu gaariiwwanii, fardeeniitii fi kan waraana guddaa dhaga'anii, "Kunoo, mootiin Israa'el nu dha'uuf jedhee mootii Heetotaati fi mootii warra Gibxi nutti bitateera!" waliin jedhan godheef. **7** Kanaafuu isaan dinkaana isaanii, fardeenii fi harroota isaanii dhiisani dimimmisaan baqatan. Qubata isaanis akkuma jirutti dhiisani lubbuu isaanii oolfachuudhaaf ni baqatan. **8** Namoonni lamxii qaban sun daarii qubata sanaa bira ga'anii dinkaana tokko seenan. Isaanis was nyaatanii dhuganii meetii, warqee fi wayyaa guurratanii dhaqanii dhokfatan. Amma illee deebi'anii dinkaana bira seenanii waa keessaa guurratanii akkasuma dhokfatan. **9** Kana irratti isaan akkana waliin jedhan; "Nu waan qajeela hojjechutti hin jirru; guyyaan kun guyyaa oduu gaarii ti; nu garuu inuma cal'ifne. Yoo nu hamma bari'utti cal'ifne adabbiitu nu eeggata. Kanaafuu kottaa dafnee dhaqnee oduu kana mana mootummaati himnaa." **10** Isaanis dhaqanii namoota karra magaalaa eegan waamanii, "Nu gara qubata warra Sooriyaa ni dhaqne; namni tokko illee achi hin turre; sagaleen nama tokkoo iyyuu hin dhaga'amne. Fardeenii fi harroota hidhamanii fi dinkaana akkuma dhaabametti dhiifame qofatu ture" jedhan. **11** Warri karra eegan sunis oduu kana ni labsan; oduun sunis masaraa mootummaa keessatti ni dhaga'ame. **12** Mootichis halkaniin ka'ee ajajoota loltoota isaatiin akkana jedhe; "Ani waan warri Sooriyaa nutti hojjetan isinittin hima; isaan akka nu beelaan miidhamaa jirru beeku; kanaafuu isaan, 'Dhugumaan isaan gad ni ba'u; ergasiis nu utuma lubbuun jiranuu isaan qabnee magaalatii seenna' jedhanii yaaduudhaan baadiyyaa

keessa dhokachuudhaaf qubata dhiisanii ba'an." **13** Ajajoota loltoota isaa keessaa tokko akkana jedhee deebise; "Namoonni tokko tokko fardeen magaalaa keessatti hafan keessaa shan fudhatanii haa deeman. Rakkinni isaanii akkuma Israa'eloota asitti hafan hundaa ti; dhugumaan isaan akkuma Israa'eloota dhuman sana hundaa ni ta'u. Kanaafuu kottaa waan ta'e beekeuduhaaf isaan erginaa." **14** Kanaafuu isaan gaariiwwan lama fardeen isaanii wajjin ni filan; mootichis, "Dhaqaatii ilalaalaa" jedhee loltoota Sooriyaa duubaan isaan erge. **15** Isaanis hamma Yordaanositti isaan duukkaa bu'an; kunoo karaan hundi uffataa fi mi'a warri Sooriyaa yeroo ariitidhaan baqatanitti daddarbataniin guutameen ture. Ergamooni sunis deebi'anii mootichatti himan. **16** Ergasiis namoonni gad yaa'anii qubata warra Sooriyaa ni saaman. Kanaafuu akkuma Waqaayyo dubbate sana daakuun safartuun tokko saqili tokkotti, garbuun safartuun lama immoo saqili tokkotti gurgurame. **17** Mootichis yeroo kanatti ajajaa loltootaa kan irree isaatti irkatee ture sana itti gaafatamaa karraa godhee muude; namoonnis karra duratti isa irra yaa'an; innis akkuma namni Waqaqa yeroo mootichi mana isaa dhufetti dubbate sana ni du'e. **18** Kunis akkuma namni Waqaqa sun, "Bori yoona karra Samaariyaa duratti daakuun safartuun tokko saqili tokkotti, garbuun safartuun lama immoo saqili tokkotti ni gurgurama" jedhee mootichatti hime sana ta'e. **19** Ajajaan loltootaa sunis nama Waqaqa sanaan "Utuma Waqaayyo karra burqaa samiwwanii bane illee wanni kun ta'u danda'aa?" jedhe. Namni Waqaqa sun immoo, "Ati ijuma keetiin argita; garuu tokkicha isaa illee hin nyaattu!" jedhe. **20** Wanni isa irra ga'es dhugumaan kanaa dha; inni waan namoonni karra duratti isa irra yaa'anif du'eetii.

8 Yeroo kanatti Elsa'a'i dubartii ilma ishee du'a kaaseef sanaan, "Sababii Waqaayyo beela wagga torba turu tokko biyya kanatti ajajeef, maati kee wajjin asii deemiitii iddoon jiraachuu dandeessu kam iyyuu jiraadhu" jedhe. **2** Dubartiin sunis kaatee akkuma namni Waqaqa sun jedheen goote. Ishee fi maatiin ishee dhaqanii biyya Filisxeemota keessa wagga torba jiraatan. **3** Isheenii dhuma wagga torbaatti biyya Filisxeemotaati deebitee manaa fi lafa ishee kadhachuu gara mootichaa ni dhaqxee. **4** Mootichis, "Mee waan Elsa'a'i hojjete gurguddaa natti himi" jedhee Gehaaz tajaajilaa nama Waqaqa sana wajjin haasa'aa ture. **5** Utuma Gehaaz akka Elsa'a'i nama du'e illee du'a kaase isatti himuutti jiruu dubartiiin Elsa'a'i ilma ishee du'a kaaseef sun manaa fi lafa ishee kadhachuudhaaf gara mootichaa dhufte. Gehaazis, "Yaa gooftaa ko mooticha, dubartii Elsa'a'i mucaa ishee du'a kaaseef sun kunoo ti" jedhe. **6** Mootichi waa'ee waan sanaa dubartittii gaafate; isheenii itti himte. Innis ergasiis qondaala tokko dubbii isheetti ramadee, "Galii guyyaa isheen biyyaa baatee jalqabee lafa qotisaa ishee irraa argame hunda itti dabaliitii waan kan ishee ture hunda deebisiif" jedheen. **7** Elsa'a'i Damaasqoo dhaqe; Ben-Hadaad mootichi Sooriyaa immoo dhukkubsatee ture. Mootiin sunis yommuu, "Namni Waqaqa sun as dhufee jira" jedhanii itti himanitti, **8** Hazaa'eeliin akkana jedhe; "Kennaaj wayyi

fudhadhuutii dhaqii nama Waaqaa sana simadhu. Karaa isatiiniis, "Ani dhukkuba kana irraa nan hafaa?" jedhii dha; isheenis intala ilma Omrii mooticha Israa'el sanaa Waaqayyoon gaafaduh." **9** Hazaa'eelis waan Damaasqoo keessaa akka malee gaggaaarii ta'e fudhatee kennaa fe'iisa gaala afurtamaatiin Elsa'a'in simachuu dhaqe. Ol seenees fuula isaa dura dhaabatee, "Ilma kee Ben-Hadaad mooticha Sooriyaatu, 'Ani dhukkuba kana irraa hafaa?' jedhee sitti na erge" jedheen. **10** Elsa'i immoo, "Dhaqiiit, 'Ati dhugumaan irraa hafta' jedhiin; garuu Waqaqayyo akka inni dhugumaan du'u na argisiiseera" jedhee deebiseef. **11** Elsa'i hamma Hazaa'eel qaana'utti utuu ija irraa hin buqqifin isa ilaale. Ergasii namni Waqaqayyo sun boo'uu jalqabe. **12** Hazaa'eelis, "Gooftaan koo maalif boo'a?" jedhee gaafate. Inni immoo akkana jedhee deebise; "Sababii ani miidhaa ati Israa'elitti fiddu beekuuf; ati da'annoos isaaniitti ibidda naqxa; dargaggoota isaanii goraadeedhaan fixxa; daa'imman isaanii lafaan dhooftee mimmiciriqsita; dubartoota isaanii kanneen ulfaa'an garaa baqaqsita." **13** Hazaa'eel, "Ani garbichi kee sareen kunakkamiin waan hamtuu akkanaa hojjedha?" jedhe. Elsa'i immoo, "Waqaqayyo akka ati mootii Sooriyya taatu na argisiiseera" jedhee deebiseef. **14** Hazaa'eel ergasii Elsa'i biraa ba'ee gara gooftaa isaatti deebi'e. Yommuu Ben-Hadaad, "Elsa'i maal siin jedhe?" jedhee gaafatettis, Hazaa'eel, "Inni akka ati dhugumaan irraa haftu natti hime" jedhee deebise. **15** Inni garuu guyyaa itti aanu wayyaa furdaa tokko fuudhee bishaan keessa cuuphee fuula mootichaa haguuge; akkasiin mooticti du'e. Ergasii Hazaa'eel iddo isaa bu'ee mootii ta'e. **16** Bara Yehooraam ilma Ahaab mooticha Israa'el keessa wagga shanaffaatti Yehooraam ilmi Yehooshaafaax mooticha Yihuudaa sun mootii ta'ee bulchuu jalqabe. **17** Yeroo sanatti umuriin isaa wagga soddomii lama ture; innis Yerusaalem keessa taa'ee wagga saddeet ni bulche. **18** Innis akkuma manni Ahaab godhee ture sana karaa mootota Israa'el duukaa bu'e; intala Ahaab fuudhee tureetii. Fuula Waqaqayyo durattis waan hamaa hojjete. **19** Ta'us Waqaqayyo sababii garbicha isaa Daawitifi jedhee Yihuudaa balleessuun fedhii Waqaqayyo hin ture. Inni Daawitifi fi sanyii isatiifi ibras baraa dhaabuuf kakuu galee ture. **20** Bara Yehooraam keessa Edoom Yihuudaa finticce mootii ofii isaa moosifate. **21** Kanaafuu Yehooraam gaariiwan isaa hunda wajjin Zaa'iiri dhaqe. Warri Edoomis isaa fi ajajjoota gaariiwan isaa marsan; inni garuu halkaniin ka'ee isaan ni dha'e; toltooni isaa garuu gara biyya isaanitti baqatan. **22** Edoom hamma har'aatti illee akkuma Yihuudaa finticletti jira. Libnaanis yeruma sanatti fintile. **23** Wantoonni bara mootummaa Yehooraam keessa hojjetaman kan biraatii fi wanni inni hojjete hundi kitaaba seenaa mootota Yihuudaa keessatti barreffamaniiru mitii? **24** Yehooraam abbootii ofii wajjin boqotee Magaalaa Daawit keessatti isaan biratti ni awwaalam. Ahaaziyan ilmi isaa iddo isaa bu'ee mootii ta'e. **25** Bara Yehooraam ilma Ahaab mooticha Israa'el keessa wagga kudha lammaffaatti Ahaaziyan ilmi Yehooraam mootii Yihuudaa ta'ee bulchuu jalqabe. **26** Ahaaziyan yeroo mootii ta'etti umuriin isaa wagga digdamii lama ture; innis Yerusaalem keessa taa'ee wagga tokko ni bulche. Maqaan haadha isaa Ataaliyaa turte. **27** Innis karaa mana Ahaab duukaa bu'ee, akkuma manni Ahaab godhee sana fuula Waqaqayyo durattis waan hamaa hojjete; inni karaa fuudhaatiin maatii Ahaabitti firoomee tureetii. **28** Ahaaziyan Yehooraam ilma Ahaab wajjin Hazaa'eel mooticha Arraam loluudhaaf Raamoot Gil'i'aditti duule. Warri Arraamis Yehooraamin ni madeessan; **29** kanaafuu Yehooraam mootichi madaa warri Arraam yeroo inni Raamaat keessatti Hazaa'eel mooticha Arraam wajjin wal loletti isa madeessan sana fayyuuf jedhee Yizri'eelitti deebi'e. Kana irratti Ahaaziyan ilmi Yehooraam mootichi Yihuudaa sababii inni madaa'ee tureef Yehooraam ilma Ahaab arguuf gara Yizri'eelitti gad bu'e.

9 Elsa'i rajichi ilmaan raajotaa keessaa nama tokko waamee akkana jedheen; "Mudhii kee hidhadhuutii bilqaaxxi zayitti kana fuudhii Raamooti Gil'i'ad dhaqi. **2** Yeroo achi geessutti Yehuun ilma Yehooshaafaax ilma Nimshii sana barbaadi. Gara isaa dhaqiiitii miiltota isaa biraa isa fuudhiitii diinqatti isa galchi. **3** Ergasii bilqaaxxi sana fuudhii zayitti sana mataa isatti naqiti, "Waqaqayyo akkana jedha: Ani Israa'el irratti mootii godhee si dibeera." Ergasii balbala banadhuutii fiig malee hin turin!" **4** Kanaafuu rajichi dargaggeessi sun ka'e Reamooti Gil'i'ad dhaqe. **5** Yommuu achi ga'ettis ajajjoota loltootaa kanneen walitti qabamanii tataa'an arge. Innis, "Yaa ajajaa, ani ergaa siif qaba" jedhe. Yehuun immoo, "Nu keessaa, ati eenyuuf ergaa qabda?" jedhee gaafate. Innis, "Yaa ajajaa, si'iif" jedhee deebise. **6** Yehuun ka'ee mana ol seene. Rajichi sun mataa Yehuutti zayitti naqee akkana jedheen; "Waqaqayyo Waqaqni Israa'el akkana jedha; 'Ani saba Waqaqayyo, Israa'el irratti mootii godhee sin diba. **7** Ati mana gooftaa keetii mana Ahaab balleessuu qabda; anis dhiiga garboota koo rajootaati fi dhiiga garboota Waqaqayyo kanneen lizaabel dhangalaafte hunda haaloon baasa. **8** Manni Ahaab guutumaan guutuutti ni bada. Ani dhiira maatii Ahaab kanneen Israa'el keessatti hafan hunda garbas ta'u birmaduu nan balleessa. **9** Ani mana Ahaab akkuma mana Yerobi'aam ilma Nebaati fi akkuma mana Ba'ishaan ilma Ahiiyaa sanaa nan godha. **10** Iizaabelin immoo sarootatu biyya Yizri'eel keessatti nyaata; namni tokko iyuu ishee hin awwaalu." Innis ergasii balbala banatee fiig. **11** Yehuun gara ajajjuuwan isaa wajjin turan sanaatti gad baanaan isaan keessa namni tokko, "Wanni hundi nagumaaf? Namichi maraatuun kun maalif si bira dhufe?" jedhee isaa gaafate. Yehuunis, "Ati namichaa fi waan inni dubbate ni beekta" jedhee deebiseef. **12** Isaaanis, "Kun dhugaa miti! Nutti himi" jedhaniin. Yehuun, "Wanni inni natti hime kanaa dha; Waqaqayyo akkana jedha: Ani Israa'el irratti mootii godhee si dibeera" jedhee deebiseef. **13** Isaaan dafanii wayyaa isaanii of irraa fuudhanii gulantaawwan duwwaa irra isaa jala afan. Ergasii immoo malakata afuufanii, "Yehuun mootii dhal" jedhan. **14** Kanaafuu Yehuun ilmi Yehooshaafaax ilmi Nimshii Yehooraamitt malate. Yeroo sanatti Yehooraamii fi Israa'el hundi Raamooti Gil'i'ad irraa Hazaa'eel mooticha Sooriyya eegaa turan; **15** Yehooraam

mootichi garuu madaa warri Arraam yeroo inni Haza'a'el abbootii isaa biratti isa awwaalan. **29** Bara Yooraam ilma mooticha Arraamiitiin wal loletti isa madeessan sanaaf Ahaab keessa waggaa kudha tokkoffaatti Ahaaziyaan wal'aansa argachuu jedhee Yizri'eelitti deebi'ee ture. **30** Ergasii Yehuu ka'ee Yizri'eel mootii Yihuudaa ta'e. **31** Dhaqee. Iizaabel yommuu waan kana dhageessetti ija ishee kuulattee mataa dha'attee foddaa keessaan ala ilaalte.

Innis ergasii gaarii isaa seenee sababii Yooraam achitti boqochaa jiruu fi sababii Ahaaziyaan mootichi Yihuudaa isaa arguuf gad bu'eef Yizri'eelitti qajeele. **17** Eegduun gamoo eegumsaa kan Yizri'eel keessaan irra dhaabachaa ture sun yommuu loltoota Yehuu kanneen dhufaa jiran argetti, "Ani loltoota dhufaa jiran tokkon arga" jedhee iyye. Yehooraamis, "Abbaa fardaa tokko waamiiiti akka inni isaanittti gad ba'ee, 'Isin naguma dhuftanii?' jedhee isaan gaafatuut itti ergi" jedhee ajaje. **18** Abbaan fardaa sunis Yehuu arguuf gulufee dhaqee, "Mootichi, 'Isin naguma dhuftanii?' jedha" jedheen. Yehuu immoo, "Ati nagaa irraa maal qabda? Garagaliitii na duukaa bu'" jedhee deebise. Eegduun sunis, "Ergamaan isaan bira ga'eera; garuu as bin deebine. Oofichi isaa akkuma ooficha Yehuu ilma Nimshii sanaa ti; inni akkuma nama maraate tokkotti oofaatti" jedhee hime. **21** Kana irratii Yehooraam, "Gaarii koo naa qopheessaa" jedhee ajaje. Erga gaariin qopheeffamee booddee Yehooraam mootichi Israa'eli'i fi Ahaaziyaan mootichi Yihuudaa, tokkoon tokkoon isaanii gaarii isaanii yaabbatanii Yehuu simachuu dhaqan. Isaanis lafa qotisaan Naabot namicha Yizri'eel sanaa keessatti isa argatan. **22** Yehooraam yommuu Yehuu argetti, "Iyyuu, ati naguma dhuftee?" jedhee gaafate. Yehuu immoo, "Hamma sagaagalummaa fi falfalli haadha kee lizaabel biyya guutee jirutti nagaa maaltu jiraachuu danda'a?" jedhee deebise. **23** Yehooraam of irra garagalee Ahaaziyaadhaan, "Yaa Ahaaziyya, wanni kun maltummaa dhal!" jedhee baqate. **24** Yehuu xiyya isaa darbatee gatiittii Yehooraam gidduu waraaane; xiyyi sunis onnee isaa keessa fulla'e; innis gaarii isaa keessatti kufe. **25** Yehuunis ajajaa gaarii isaa Bidqaariinakkana jedhe; "Isa fuudhiitti lafa qotisaan Naabot namicha Yizri'eel sanaa keessatti gati. Akka Waaqayyo gaafa anii fi ati gaariidhaan Ahaab abbaa isaa duubaan gulufaa turre sanaakkana jedhee waa'ee isaa raajii dubbate yaadadhu: **26** 'Ani kaleessa dhiiga Naabotiitii fi dhiiga ilmaan isaa argeera, jedha Waaqayyo; ani dhugumaan akka ati gatti dhiiga sanaa lafa qotisaan sana irratti baafuu nan godha' jedha Waaqayyo. Egaa amma isa fuudhiitti akkuma dubbi Waaqayyootti lafa qotisaan sana keessatti isa gati." **27** Ahaaziyya mootichi Yihuudaa yommuu waan kana argetti karaa Beet Hagaanitti geessuun baqate. Yehuu, "Isas ajjeesaal" jedhee iyaya isa ari'e. Isaanis karaa Guuritti geessi irratti Yible'aam biratti isa madeessan; inni garuu Megidoottti baqatee achitti du'e. **28** Tajaajilttooni isaa gaariidhaan Yerusaalemitti isaa geessanii awwala isaa kan Magaalaa Daawit keessaatti abbootii isaa biratti isa awwaalan. **29** Bara Yooraam ilma mootii Yihuudaa ta'e. **30** Ergasii Yehuu ka'ee Yizri'eel dhaqee. Iizaabel yommuu waan kana dhageessetti ija ishee kuulattee mataa dha'attee foddaa keessaan ala ilaalte.

Akkuma Yehuu karraan ol seeneen lizaabel, "Zimrii, ati namichi gooftaa kee ajjeete naguma dhuftee?" jetteen. **32** Innis foddaa sana keessaan ol ilaalee, "Eenyutu na bira jira? Eenyu dha?" jedhe. Xu'aashiiwan lama yookaan sadii ta'an garaa isaa gad ilaalan. **33** Yehuu, "Ishee gad darbadhaal!" jedheen. Kanaafuu isaan gad ishee darbatan; akkasiin dhiigni ishee keenyan manaatii fi fardeen kottedhaan ishee irra yaa'an sanatti faffaca'e. **34** Yehuu ol seenee waa nyaatee dhuge. Innis, "Dubartii abaaramtuu kana fuudhaatii awwaalaa; isheen intala mootii turteetii" jedhe. **35** Isaan garuu yeroo ishee awwaluuf gad ba'anitti buqqee mataa ishee, harkaa fi miilla ishee malee waan tokko illee hin argine. **36** Isaanis deebi'anii Yehuutti himan; innis akkana jedhe; "Kun dubbi Waaqayyo karaa garbicha isaa Eeliyaas namicha Tishbii sanaatiinakkana jedhee dubbatee dha: Lafaa qotisaan Yizri'eel keessaan tokko irratti saroonni foon lizaabel ni nyaatu. **37** Reeffi lizaabelis akka namni tokko iyuu, "Kun lizaabel" jechuu hin dandeenyef lafa qotisaan Yizri'eel keessaan tokko irratti akkuma kosii ta'a."

10 Yeroo sanatti Ahaab ilmaan torbaatamaa Samaariyaa keessaan qaba ture. Kanaafuu Yehuu xalayoota barreessee qondaaltota Yizri'eelitti, maanguddootattii fi guddifoota ilmaan Ahaabitti gara Samaariyaatti erge. Inni akkana jedhe; **2** "Akkuma xalayaan kun isin ga'en, waan ilmaan gooftaa keessanii isin bira jiranii fi waan isinis gaariiwanii fi fardeen, magaalaa jabeeffamee ijaaramee fi mi'a lolaa qabdaniif, **3** ilmaan gooftaa keessanii keessaan kan warra kaan cauluu fi kan ni malaa jettanii yaaddan filadhaatii teessoo abbaa isaa irra teessisa. Ergasiis mana abbaa keessaniitif lolaa." **4** Isaan garuu akka malee sodaatani, "Yoo moottonni lama isha hin danda'in nu akkamiiin isaa dandeneeyaa?" waliin jedhan. **5** Kanaafuu bulchaan masaraa mootummaati fi shuumiin magaalattii, maanguddoornii fi guddifootoni, "Nu garboota kee ti; waan ati jettu hunda ni hojenna. Nu nama tokko illee mootii goonee hin filannu; ati mataan kee waanuma jaallatte godhi" jedhanii ergaa kana Yehuutti ergan. **6** Yehuu immoo, "Isin yoo garee koo taatanii fi yoo naa ajajamtan, mataa ilmaan gooftaa keessanii kukkanatii bori yeroo kanatti Yizri'eelitti naa fidaa" jedhee xalayaa lammaffaa barreesse. Yeroo kanatti ilmaan mootii torbaatamanuu namoota magaalaa sanaa bebeekamoo kanneen isaan guddisan bira turan. **7** Yommuu xalayaan sun isaan ga'etti namoonni kunneen ilmaan mootii torbaataman sana hundumaa ni gogorra'an. Mataa isaanis guubootii naqanii gara Yizri'eelitti Yehuudhaaf ni ergan. **8** Ergamichi yommuu deebi'etti, "Isaan mataa ilmaan mootii fidanirru" jedhee Yehuutti hime. Yehuu immoo, "Mee balbalaa ittiin magaalattii seenan duratti iddo lamatti tuulaatii hamma lafti bariitutti tursaa" jedhee ajaje. **9** Yehuu guyyaa itti aauu ganamaan ka'ee gad ba'e. Fuula namoota

hundaa dura dhaabateesakkana jedhe; "Isin yakka
 hin qabdan. Namni gooftaa kootti malateeisa aijjeese
 anuma; garuu warra kana hunda eenyutufixe? **10**
 Kanaafuu akka dubbiin Waaqayyo mana Ahaab irratti
 dubbate tokko iyuu lafa hin buune beekaa. Waaqayyo
 waan karaa garbiccha isaa Eeliyaaasiin dubbate sana
 guuteera." **11** Yehuunis akkasiin nama mana Ahaab
 keessaa Yizri'eel keessatti hafe kam iyuu, namoota
 isaa gurguddaa, michoota isaa kanneen itti dhi'aatanii
 fi luboota isaa, utuu nama tokko illee hin hambisin
 hunda isaanii fixe. **12** Yehuun ergasii ka'ee Samaariya
 dhaqe. Innis yommuu Beet Eekad ga'etti, **13** firoota
 Ahaaziyyaa mootii Yihuudaa keessaa namoota tokko tokko
 argee, "Isin eenyu?" jedhee gaafate. Isaanis, "Nu firoota
 Ahaaziyya; nu maatii mootichaatiifil ilmaan haadha
 mootichaaii dubbisuudhufne" jedhanii deebisan. **14** Innis,
 "Utuma lubbuudhaan jiranuu isaan qabaal!" jedhee ajaje.
 Kanaafuu utuma isaan lubbuun jiranuu qabaniiboola
 bishaanii Beet Eekad biratti afurtamii lamaan isaanii
 gogoraa'an. Inni isaan keessaa nama tokko illee hin
 hambifne. **15** Erga achii deemee immoo Yehoonaadaab
 ilma Rekaab utuu inni gara isaa dhufuutti jiruu arge.
 Yehuunis isa dubbisee, "Akkuma ani gara kee jiru ati
 gara koo jirta moo?" jedhee isa gaafate. Yehoonaadaabis,
 "Ani gara kee jira" jedhee deebise. Yehuunis, "Yoo
 akkas ta'e harka kee natti kenni" jedheen. Innis harka
 isaa itti kenne. Yehuunis isaa gargaaree gaariitti olisa
 baase. **16** Yehuun, "Na wajjin kottutii hinaaffaa an
 Waaqayyoof qabu ilaali" jedheen. Ergasiis gaarii isaa
 isa fudhatee deeme. **17** Yehuun yommuu Samaariyya
 ga'etti maatii Ahaab keessaa kanneen achitti hafan
 hunda fixe; innis akkuma dubbii Waaqayyo Eeliyaaasitti
 dubbate sanaatti isaan balleesse. **18** Ergasiis Yehuun saba
 hunda walitti waameeakkana jedheen; "Ahaab xinnuma
 Ba'aalin tajaajile. Yehuun garuu guddisee isa tajaajila.
19 Kanaafuu amma raajota Ba'aal hunda, tajaajiltoota
 isaa hundaa fi luboota isaa hunda walitti waamoa. Waan
 ani qalma guddaa isaa Ba'aalif dhi'eessuuf tokkoon
 isaanii iyuu hin hafin. Namni hafu kam iyuu si'achi
 lubbuudhaan hin jiraatu." Yehuun garuu tajaajiltoota
 Ba'aal barbadeesuudhaaf sobee akkas jedhe. **20** Yehuun,
 "Ulfina Ba'aaliif jedhaati yaa'ii waamaa" jedhe. Kanaafuu
 isaan ni labsan. **21** Kana irratti inni Israa'el guutuukessa
 ergaa ergee akkasiin tajaajiltooni Ba'aal hundinuu
 ni dhufan; tokkoon isaanii iyuu hin hafne. Isaanis
 mana waaqeffannaa Ba'aalittil galan; manni sunis
 gama tokko hamma gama kaaniitti guutame. **22**
 Yehuunis namicha uffata eeguu, "Tajaajiltoota Ba'aal
 hundaaf uffata fidii" jedhe. Kanaafuu namichi sun wayyaa
 fideef. **23** Yehuu fi Yehoonaadaab ilmi Rekaab sun mana
 waaqeffannaa Ba'aal ol seenan. Yehuunis tajaajiltoota
 Ba'aaliin, "Mee asii fi achi ilaalaati akka tajaajiltoota
 Ba'aal malee tajaajiltooni Waaqayyo tokko iyuu isin
 wajjin as hin jirre hubadhaa" jedhe. **24** Kanaafuu isaan
 qalmaa fi aarsaa gubamu dhi'eessuuf ol galan. Yehuun
 yeroo sanatti nama saddeettama ala dhaabee, "Namni
 warra ani harka keessanittikennu kanneen keessaa akka
 tokko iyuu miliqu godhu kam iyuu qooda lubbuu
 namicha sanaa lubbuu isaa dhaba" jedhee akeekkachiiisee

ture. **25** Yehuun akkuma aarsaa gubamu sana dhi'eessee
 rawwateen, "Ol seenaatii isaan fixaa; akka namni
 tokko iyuu miliqu hin godhinaa" jedhee eegdota fi
 ajajjoota sana ajaje. Kanaafuu isaan goraadeedhaan
 warra sana cicciran. Eegdota fi ajajjoonni sun reefa
 isaanii alatti gad dadarbatanii kutaa mana waaqeffannaa
 Ba'aal kan gara keessaatti ol galan. **26** Isaanis mana
 Ba'aal keessaa fakkiiwwan gad baasanii guban. **27**
 Israa'el fakkii Ba'aal caccabsanii mana Ba'alisi diigan.
 Namoonnis hamma guyyaa har'aatti lafa itti bobbaa
 ba'an godhatanii itti fayyadamu. **28** Akkasiin Yehuun
 Israa'el keessaa waaqeffannaa Ba'aal balleesse. **29**
 Ta'uus inni iyuu cubbuu Yerobi'aam ilma Nebaan
 inni akka sabni Israa'el hoijetu godhe sana irraa hin
 deebine; cubbuun kunis fakkii jabbii warqee irraa
 hoijetamee Beet'eelii fi Daanitti waaqeffachuu isaanii
 ti. **30** Waaqayyos Yehuudhaan akkana jedhe; "Sababii
 ati waan fuula koo durattiqajeeelaat'e fiixaan baasuu
 keessatti waan gaarii hoijettee fi waan ani mana Ahaab
 irratti hoijechuu garaadhaa qabu hunda hoijetteef
 sanyiwwan kee hamma dhaloota afuraffaati teessoo
 Israa'el irra ni taa'u." **31** Ta'uus Yehuun seera Waaqayyo
 Waaqa Israa'el garaa guutuudhaan eeguuif of eegganno
 hin goone. Inni cubbuu Yerobi'aam kan inni akka
 sabni Israa'el hoijetu godhe sana irraa hin deebine. **32**
 Bara sana keessa Waaqayyo lafa Israa'el irraa kukkutee
 xinneessuu jalqabe. Haza'a'elis guutummaa bulchiinsa
 isaanii keessatti Israa'eloota mo'ate; **33** kunis gama ba'a
 Yordaanosin biyya Gili'aad hunda jechuunis biyya Gaad,
 biyya Ruubeenii fi biyya Minaasee kan Aro'eer laga
 Arnoon biratti argamtusanaa jalqabee Gili'aadii hamma
 Baashaanii jiruu dha. **34** Wantoonni bara mootummaa
 Yehuu keessa hoijetaman bira, wanmi inni hoijete
 hundii fi jabinni isaa hundi kitaaba seenaa mootota
 Israa'el keessatti barreffamaniiru mitii? **35** Yehuun
 abbootii isaa wajjin boqotee Samaariyya keessatti ni
 awwaalam. Ilmi isaa Yehoo'ahaaz iddo isaa bu'ee
 mootii ta'e. **36** Yehuun Samaariyya keessa taa'ee waggaa
 digdamii saddeet Israa'elin bulche.

11 Ataaliyan haati Ahaaziyya yommuu akka ilmi ishee
 du'e argitetti kaatee maatii mootii guutumaan
 guutuutti balleessite. **2** Yehooshebaati intalli Yooraam
 mootichaa obboleettiin Ahaaziyya sun garuu ilmaan
 moototaa kanneen aijefamuuf turan keessaa Yoo'aash
 ilma Ahaaziyya hattee fudhatte. Isheenis Ataaliyan
 jalaa isa dhoksuu jettee isaa fi guddiftuu isaa kutaa
 hirribaa keessa teessifte. Kanaafuu inni hin aijefamne.
3 Innis bara Ataaliyan biyya bulchaa turte hunda
 guddiftuu isaa wajjin mana qulqullummaa Waaqayyo
 keessatti dhokfamee waggaa ja'a jiraate. **4** Yehooyaadaan
 waggaat orbaffaati ajajjuuwwan dhibbaa, namoota
 Kaariitti fi eegdotatti nama ergee akka isaan mana
 qulqullummaa Waaqayyootii gara isaa dhufan godhe.
 Innis mana qulqullummaa Waaqayyo keessatti isaan
 wajjin kakuu seeene. Ergasiis ilmi mootii isaanitti
 argisiise. **5** Akkana jedhees isaanajaje; "Wanni isin
 gochuu qabdan isa kana: Isin warri garee sadii keessa
 jirtan kanneen guyyaa Sanbataatiin hoijiitti bobbaatan
 harka sadii keessaa harki tokko mana mootii, **6**

harka sadii keessaan harkii tokko Karra Suur, harka sadii keessaan harkii tokko immoo karra eegdota dabaree dabareedhaan mana qulqullummaa eegan dugda duubaan jiru haa eegu; **7** isin warri garee lamaan kaan keessa jirtan kanneen guyyaa Sanbataatiin hojii irraa boqottan hundinuu immoo mana qulqullummaa mootiidaaf eegguu qabdu. **8** Tokkoon tokkoon keessan mi'a lolaa harkatti qabadhaati mootichatti naanna'aa dhadhaabdhaa. Namni naanoo isin jirtanitti dhi'attu kam iyyuu haa ajjeefamu. Lafa inni dhaqu hundatti mootichatti dhi'oo jiraadhaa." **9** Ajajjuuwan dhibbaa sunis akkuma Yehooyaadaan lubichi ajaje sana ni godhan. Tokkoon tokkoon isaaniis namoota isaanii warra guyyaa Sanbataatiin hojitti bobba'anii fi warra hojii irraa boqotan fudhatanii Yehooyaadaan lubicha bira dhufan. **10** Innis eeboowwanii fi gaachanawwan Daawit Mootichaan kanneen mana qulqullummaa Waqaqayyo keessa turan ajajjoota sanaaf ni kenne. **11** Eegdonni sunis, tokkoon tokkoon isaanii mi'a lolaa harkatti qabatani karraa kibbaatii fi karraa kaaba mana qulqullummaati iddo aarsaati fi mana qulqullummaa biratti mootichatti naanna'anii ni dhadhaabatan. **12** Yehooyaadaanis ilma mootichaa fidee mataa isaa irra gonfoo kaa'e; inni garagalcha kakuu itti kennee, "Inni mootii dha" jedhee labse. Isaanis isa diban; harka dha'aniis, "Mootichi bara baraan haa jiraatu!" jedhanii iyyan. **13** Ataaliyaan yommuu waca eegdotaati fi namootaa dhageesettii gara namoota sanaa mana qulqullummaa Waqaqayyo dhaqxe. **14** Yeroo isheen ilaaltetti mootichi akkuma baratame sanatti utubaa bira dhaabatee ture. Qondaaltonnii fi warri malakata afuufan mooticha bira turan; namoonni biyya sanaa hundinuu gammadanii malakata afuufan turan. Kana irratti Ataaliyaan uffata ishee tarasaaftee, "Kun maltummaa dha! Kun maltummaa dha!" jettee iyrite. **15** Yehooyaadaan lubichis, "Hiriira gidduudhhaa baasaatii ishee fidaa; nama ishee irra dhufu kam iyyuu goraadeedhaan ajjeesaa" jedhee ajajjuuwan dhibbaa kanneen kutaawwan loltootaa sana irratti ramadaman ajaje. Lubichi, "Isheen mana qulqullummaa Waqaqayyo keessatti ajjeefamuu hin qabdu" jedhee tureetii. **16** Kanaafuu isaan akkuma isheen balbala fardeen ittiin masarao mootii seenan geesseen ishee qabani achumatti ishee ni ajjeesan. **17** Ergasiis Yehooyaadaan akka isaan saba Waqaqayyo ta'aniif jedhee Waqaqayyo fi mootii fi saba giddutti kakuu dhaabe. Akkasumas mootichaa fi saba giddutti kakuu ni dhaabe. **18** Sabni biyyattii hundinuu gara galma Ba'al dhaqee diige. Isaanis iddoowan aarsaati fi waaqota tolfamoo caccabsanii hurreessanii Mataan lubicha Ba'al sana illee iddoowan aarsaa duratti ni ajjeesan. Ergasiis Yehooyaadaan lubichi mana qulqullummaa Waqaqayotti eegdota ni ramade. **19** Innis ajajjuuwan dhibbaa, warra Kaarii, eegdota fi namoota biyyattii hunda fudhatee dhaqee isaan wajjinis mana qulqullummaa Waqaqayotti mooticha gad baasaniif fidanii karra eegdotaatiin masarao mootummaa seenan. Mootichis teessoo mootii irra taa'e. **20** Saboonni biyyattii hundi ni ililchan. Sababii Ataaliyaan masarao mootummaa keessatti goraadeedhaan ajjeefamteef magalaan sun nagaa argatte. **21** Yoo'aash yeroo mootii ta'ee bulchuu jalqbetti nama umuriin isaa waggaa torbaa ture.

12 Bara mootummaa Yehuu keessa waggaa torbaffaatti Yoo'aash mootii ta'e; inni Yerusaalem keessa taa'ee waggaa afurtama bulche. Maqaan haadha isaa Saabiyyaa ture; isheenis nama Bersheebaa ture. **2** Yoo'aashis bara Yehooyaadaan lubichi isa gorsaa ture hunda waan fuula Waqaqayyo duratti qajeelaa tae' hojjechaa ture. **3** Ta'us iddoowan sagadaa kanneen gaarran irraa hin diigamne ture; namoonnis ittuma fufanii aarsaa dhi'eessaa, ixaanas achitti aarsaa turan. **4** Yoo'aashis lubootaan akkana jedhe; "Maallaqa kennaa qulqulluu godhamee mana qulqullummaa Waqaqayotti fidame hunda jechuunis maallaqa yeroo uummanni lakkaa'ametti walitti qabame, maallaqa wareega namootaa irraa walitti qabamee fi maallaqa namoonni fedhiidhaan mana qulqullummaati fidan walitti qabaa. **5** Tokkoon tokkoon lubaa qabduu horii irraa maallaqa haa fuudhu; maallaqni kunis waan mana qulqullummaa keessaan caccabe kam iyyuu deebisanii haaromsuudhaaf hojii irra haa oolu." **6** Garuu bara Yoo'aash Mootichaan keessa waggaa digdamii sadafkaatti luboonni sun amma illee mana qulqullummaa sana hin haaromsine ture. **7** Kanaafuu Yoo'aash mootichi Yehooyaadaan lubichaa fi luboota kaan walitti waamee, "Isin maaliif kutaa mana qulqullummaa kan diigamaa jiru sana deebiftanii hin haaromsine? Isin si'achi maallaqa namoota irraa guurtan of harka hin tursinaa; garuu akka manni qulqullummaa ittiin haaromfamuuf dabarsaa kennaa." **8** Luboonni sunis akka lammata maallaqa waldaa irraa walitti hin qabnee fi akka mana qulqullummaa sana illee ofii isaaantiin hin haaromsine walii galan. **9** Yehooyaadaan lubichi sanduuqa tokko fuudhee qadaada isaa ure. Sanduuqa sanas karra namni ittiin mana qulqullummaa Waqaqayyo seenuun karaa mirgaatiin iddo aarsaa bira kaa'e. Luboonni balbala sana eeganis maallaqa mana qulqullummaa Waqaqayootiif fidamu hunda sanduuqa sana keessa buusu ture. **10** Yommuu sanduuqni sun guututtis barreessaan mootitii fi lubni ol aanaan dhufanii maallaqa mana qulqullummaa Waqaqayotti galfame sana lakkaa'anii korojootti naqan. **11** Erga baay'inni maallaqa sana beekamee booddee isaan warra hojii mana qulqullummaa sana to'achuuf filatamanitti kennan. Jarris namoota hojii mana qulqullummaa Waqaqayyo irratti bobba'an jechuunis warra muka soofanii fi warra mana ijaaranifi, **12** warra dhagaadhaan ijaaranii fi warra dhagaa cabsanii kaffalan. Akkasumas mana qulqullummaa Waqaqayyo haaromsuudhaaf jedhanii mukaa fi dhagaa soofame bitanii baasii ittiin mana qulqullummaa haaromsan hunda baasan. **13** Maallaqni mana qulqullummaati fidame sun mi'a meetii irraa hojjetame kan akka caabii, waan ittiin ibsaan irraa daaraa dhadha'an, wacitiit ittiin waa faffacaasan, malakata yookaan mi'a warqee yookaan meetii irraa mana qulqullummaa Waqaqayootiif hojjetaman biraa kamiin iyyuu tolchuuuf hojii irra hin oolle; **14** maallaqni sunis namoota mana qulqullummaa sana haaromsaniif baafame. **15**

Isaan sababii jarri amanamummaa guutuudhaan waan kana hoijetaniif namoota akka isaan warra mana qulqullummaa haaromsaniif kaffalaniif maallaqni itti kennname sana irraa herrega to'achuu hin barbaanne. **16** Maallaqni aarsaa yakkaati fi aarsaa cubbuutiif galfame tokko iyuu mana qulqullummaa Waaqayyootti hin fidamme; kun qooda lubootaati. **17** Yeruma kana keessa Haza'a'eel mootiin Sooriyya Gaatitti ol ba'ee loolee ishee qabate. Ergasii immoo Yerusaaleminis loluuf itti gara gale. **18** Yoo'aash mootichi Yihuudaa garuu mi'oota abbootiin isaa mootonni Yihuudaa Yehooshafaax, Yehooraamii fi Ahaaziyaan Waqaaf addaan baasanii fi kan inni mataan isaa Waqaaf addaan baase, warqee kuusaa qabeenya mana qulqullummaa Waaqayyootti fi kan masaraa mootummaa hunda walitti qabee Haza'a'eel mooticha Sooriyaatiif kenne; Haza'a'eel ergasii Yerusaalemii ba'ee deeme. **19** Wantoonni bara mootummaa Yoo'aash keessa hoijetaman kanneen biraatiit fi wanni inni hoijete hundinuu kitaaba seenaa mootota Yihuudaa keessatti barreffamaniiru mitii? **20** Qondaaltonni isaa isatti malatanii karaa Siilaatti gad bu'u irattti Beet Miiolotti isa ajjeesan. **21** Qondaaltonni isa ajjeesani Yozaakaar ilma Shime'aatiit fi Yehoozaabaad ilma Shoomeer turan. Innis du'ee abbootii isaa biratti Magaalaa Daawit keessatti awwaalame. Amasiyya ilmi isaa iddo isaa bu'ee mootii ta'e.

13 Bara mootummaa Yoo'aash ilma Ahaaziyaan mooticha Yihuudaa keessa wagga digdamii sadaffaatti Yehoo'ahaahaz ilmi Yehuu Samaariyya keessatti mootii Israa'eel ta'ee wagga kudha torba bulche. **2** Inni cubbuu Yerobi'aam ilma Nebaat kan inni akka sabni Israa'eel hoijetu godhe sana duukaa bu'uudhaan fuula Waaqayyoo duratti waan hamaa hoijete; cubbuu sana irraas hin deebine. **3** Kanaafuu dheekkamsi Waaqayyoo Waqaqa Israa'eelitti ni noba'e; innis yeroo dheeraadhaaf dabarsee harka Haza'a'eel mooticha Sooriyaattiif harka ilma isaa Ben-Hadaadiitti isaan kenne. **4** Yehoo'ahaahaz fuula Waaqayyoo barbaaddate; Waqaayyos akka mootiin Sooriyya sun akka malee Israa'elin cunqurse argee kadhaa isaa dhaga'eef. **5** Waqaayyos nama isaan bараару tokko Israa'eliff kenne; akkasiin isaan harka warra Sooriyya jalaa ni ba'an. Kanaafuu Israa'eloonni akkuma duraatti dinkaana isaanii keessa jiraatan. **6** Isaan garuu cubbuu mana Yerobi'aam kan inni akka Israa'eel hoijetu godhe sana irraa hin deebine; ittuma fufanii keessa jiraatan. Siidaan Aasheeraas Samaariyya keessa dhaabatee hafe. **7** Loltoota Yehoo'ahaahaz keessaa loltoota fardaa shantama, gaariiwyan kudhanii fi loltoota lafoo kuma kudhan malee tokko iyuu hin hafne; mootiin Sooriyya warra kaan hunda balleessee akkuma awwaara yeroo midhaan dha'anii isaan godhee tureetii. **8** Wanni bara mootummaa Yehoo'ahaahaz keessa hoijetame biraa, wanni inni hoijete hundii fi jabinni isaa kitaaba seenaa mootota Israa'eel keessatti barreffameera mitii? **9** Yehoo'ahaahaz abbootiis isaa wajjin boqotee Samaariyya keessatti ni awwaalame. Yoo'aash ilmi isaa iddo isaa bu'ee mootii ta'e. **10** Bara Yoo'aash mooticha Yihuudaa keessa wagga sodomii torbaffaatti Yoo'aash ilmi Yehoo'ahaahaz Samaariyya keessatti mootii Israa'eel ta'e

wagga kudha ja'a isaan bulche. **11** Inni fuula Waaqayyoo duratti cubbuu hoijetee cubbuu Yerobi'aam ilma Nebaat kan inni akka sabni Israa'eel hoijetu godhe sana keessaa tokko irraa iyuu hin deebine; innis ittuma fufee cubbuu keessa jiraate. **12** Wantoonni bara mootummaa Yoo'aash keessa hoijetaman biraa, wanni inni hoijete fidamme; hundii fi jabinni isaa, waraannii inni Amasiyya mooticha Yihuudaa irratti deemsises kitaaba seenaa mootota Israa'eel keessatti barreffamaniiru mitii? **13** Yoo'aash abbootiis isaa wajjin boqotee Yerobi'aam iddo isaa bu'ee teessoo irra taa'e. Yoo'aash Samaariyya keessatti mootota Israa'eel birattti ni awwaalame. **14** Yeroo kanatti Elsa'i dhukkuba du'an isa ga'uun dhiphachaa ture. Yoo'aash mootichi Israa'eisla ilaluu gad bu'ee isatti boo'e. Innis, "Yaa abbaa koo! Yaa abbaa koo! Yaa gaariiwwanii fi yaa abbootiis fardaa Israa'e'll" jedhee iyeye. **15** Elsa'i, "Iddaa fi xiyya wayii fudhadhu" jedheen; innis ni fudhate. **16** Elsa'i immoo mooticha Israa'eliin, "Iddaa harkatti qabdhru" jedhe; inni fuunaan Elsa'i harka ofii isaa fuudhee harka mootichaa irra kaa'e. **17** Elsa'i, "Foddaa karraa ba'a biiftuu bani" jedheen; innis ni bane. Elsa'i, "Xiyya darbadhu" jedhe; mootichis ni darbate. Elsa'i, "Xiyya mo'anno Waaqayyoo, xiyya warra Sooriyya mo'atul" jedhe. Elsa'i, "Ati Afteeqitti warra Sooriyya guutumaan guutuutti ni barbadeessita" jedhee labse. **18** Innis ergasii, "Xiyya fudhadhu" jedheen; mootichis ni fudhate. Elsa'i, "Lafa rukuti" jedheen; mootichis yeroo sadii lafa rukute. **19** Namni Waaqaa sunis isatti aareeakkana jedhe; "Ati yeroo shan yookaan ja'a lafa rukutuu qabda; silaa warra Sooriyya mo'attee guutumaan guutuutti isaan balleessita ture. Amma garuu yeroo sadii qofa isaan mo'atua." **20** Elsa'i du'ee awwaalame. Yeroo sana Mo'aabonni saamttonni birraa birraa dhufanii biyyattii saamu ture. **21** Gaaf tokko warri Israa'eel utuu namicha du'e tokko awwaaluutti jiranuu garee saamtotaa tokko argan; kanaafuu reeffa namichaa awwala Elsa'i itti darbatan. Reeffi sun lafee Elsa'i tuqnaan namichi sun du'a ka'ee miiluma ofii isaaatiin dhaabate. **22** Haza'a'eel mootichi Sooriyya bara mootummaa Yehoo'ahaahaz guutuu Israa'elin cunqurse. **23** Waaqayyo garuu sababii kakuu Abrahaam, Yisihaqqi fi Yaqaob wajjin galee ture sanaatiif jedhee isaanii arjoome; garaas isaanii laafee fuula isaa gara isaaniiiti deebifate. Hamma har'aattis fuula ofii isaa duraas isaan barbadeessuu yookaan gatuu hin feene. **24** Haza'a'eel mootichi Sooriyya du'e Ben-Hadaad ilmi isaa iddo isaa bu'ee mootii ta'e. **25** Yoo'aash ilmi Yehoo'ahaahaz magaalawwan inni waraana keessatti abbaa isaa Yehoo'ahaahaz irraa fudhatee ture hunda Ben-Hadaad ilma Haza'a'eel irraa deebisee fudhate. Yahoo'asis yeroo sadii isa mo'attee akkasiin magaalawwan Israa'eel deebise.

14 Bara mootummaa Yoo'aash ilma Yoo'ahaahaz mooticha Israa'eel keessa wagga lammiffaatti Amasiyya ilmi lyoo'as mootii Yihuudaa ta'ee bulchuu jalqabe. **2** Inni yeroo mootii ta'etti nama wagga digdamii shan ture; innis Yerusaalem keessa taa'eew wagga digdamii sagal ni bulche. Maqaan haadha isaa Yo'aadaan ture; isheenis nama Yerusaalem ture. **3** Innis waan fuula Waaqayyoo duratti qajeelaa ta'e ni

hojjete. Garuu akka abbaa isaa Daawititti miti. Inni waan hunda keessatti fakkeenyaa abbaa isaa Yoo'aash duukaa bu'e. **4** Ta'us iddoowan sagadaa kanneen gaarran irraa hin diigamne ture; namoonni ittuma fufanii aarsaa dhi'eessaa, ixaanas achitti aarsaa turan. **5** Inni erga jabeesee harka isaatti mootummaa qabatee booddee qondaaltota abbaa isaa mooticha ajjeesaa sana fixe. **6** Ta'us inni akka waan Kitaaba Seera Musee keessatti barreeffame kan Waaqayyo, "Abbootiin sababii ijoollee isaaniiitiif ajjeefamuun hin qaban yookaan ijoolle sababii abbootiisaaniiitiif ajjeefamuun hin qaban, tokkoon tokkoon namaa sababii cubbuu ofii issatiif du'a" jedhee ajaje sanaatti ilmaan warra nama ajjeesaa sanaa hin fixne. **7** Namni Sulula Soogiddaa keessatti Edoomota kuma kudhan mo'atee waraanaan Seelaa qabate kan, maqaa isheen hamma har'aatti ittiin waamantu, Yoqt'i'el jedhee moggaases isuma. **8** Amasiyanis, "Kottu mee waraana keessatti wal illaalla" jedhee qoosee gara Yoo'aash ilma Yehoo'aahaaz, ilma Yehuu, mooticha Israa'elitti ergamoota erge. **9** Yoo'aash mootichi Israa'el garuuakkana jedhee Amasiyya mooticha Yihuudatifiif deebii kenne; "Sokoruun Libaanoon keessaa tokko ergaa ergee birbirsaa Libaanooniin, 'Intala kee ilma kootti heerumsiisi' jedhe. Ergasii bineensi bosona Libaanoon keessaa tokko dhufee sokorruu sana irra miilaan deeme. **10** Ati dhugumaan Edoomin mo'attee amma of tuulaa jirta. Mo'annoo keetti gammadi; amma garuu mana kee taa'il! Ati maalif rakkina barbaaddee ofi keetti fi Yihuudattis kuftaati fidda?" **11** Amasiyya garuu dhaga'uudide; kanaafuu Yoo'aash mootichi Israa'el ka'ee lola bane. Innii fi Amasiyya mootichi Yihuudaa keessatti Beet Shemeshitti walitti ba'an. **12** Warri Yihuudaa warra Israa'eliin mo'atamanii tokkoon tokkoon namaas gara mana ofii issatti baqate. **13** Yoo'aash mootichi Israa'el, Amasiyya mooticha Yihuudaa ilma Iyoo'as ilma Ahaaziyya sana Beet Shemeshitti qabe. Iyoo'asis gara Yerusaalem dhaqee Karra Efremiittii jalqabee hamma Karra Goleetti dallaa Yerusaalem kan dhagaa sana diige; kutaan diigame kun dhundhuma dhibba afur lafa irra dheerata ture. **14** Innis warqee fi meetii hunda akkasumas mi'a mana qulqullummaa Waqaayyoo keessatti argamuu fi kan kuusaa qabeenya masaraa mootummaa keessaa jiru hunda fudhate; namoota booji'e illee fudhatee gara Samaariyatti deebi'e. **15** Wantoonni bara mootummaa Yoo'aash keessa hojjetaman kanneen bira, wanni inni hojjetee fi jabinni isaa, waraana inni Amasiyya mooticha Yihuudatiin loles dabalatee kitaaba seenaa mootota Israa'el keessatti barreffamaniiru mitii? **16** Yoo'aashis abbootii isaa wajjin boqotee mootota Israa'el biratti Samaariyaa keessatti awwaalam. Ilmi isaa Yerobi'aam iddo isaa bu'ee mootii ta'e. **17** Amasiyya ilmi Yoo'aash mootichi Yihuudaa erga Yoo'aash ilmi Yehoo'aahaaz mootichi Israa'el du'ee booddee wagga kudha shan jiraate. **18** Wantoonni bara mootummaa Amasiyya keessa hojjetaman kanneen bira, kitaaba seenaa mootota Yihuudaa keessatti barreffamaniiru mitii? **19** Isaan Yerusaalem keessatti isatti malatan; innis gara Laakkishitti baqate; isaan immo faanuuma isaa Laakkishitti namoota erganii achitti isa ajjeesaa. **20** Reeffi isaaas fardatti fe'amme dhufee abbootii isaa biratti Yerusaalem keessatti Magaalaa Daawititti awwaalam. **21** Ergasii warri Yihuudaa hundinuu Azaariyaa mucaa wagga kudha ja'aa fuudhanii iddo abbaa Amasiyya sana mootii godhatan. **22** Namni erga Amasiyya abbootii isaa wajjin boqotee booddee Eelaatin deebee ijaaree warra Yihuudatii kenne isaa. **23** Bara Amasiyya ilma Yoo'aash mooticha Yihuudaa keessa wagga kudha shanaffaatti Yerobi'aam ilmi Iyoo'as mooticha Israa'el Samaariyaa keessatti mootii ta'e; innis waggaafur tamii tokko bulche. **24** Innii fuula Waaqayyoo duratti waan hamaa hojjete; cubbuu Yerobi'aam ilma Nebaat kan inni akka warri Israa'el hojjetan godhe sana irraas hin deebine. **25** Namni akkuma dubbii Waaqayyoo Waqa Israa'el kan inni karaa garbicha isaa Yoonaas ilma Amitaayi, raajicha Gat Heeferii dhufee sanaatiin dubbateetti daarii biyya Israa'el Leebo Hamaatti jalqabee hamma Galaana Arabbaatti iddootti deebee isat ure. **26** Waaqayyos tokkoon tokkoon nama Israa'el keessa jiraatu, garbas ta'u birmaduun akka malee rakkachaa jiru arge; namni isaan gargaaru tokko iyyuu hin turre. **27** Waaqayyos waan maqaa Israa'el samii jalaa nan balleessa hin jedhiniif harka Yerobi'aam ilma Yoo'aashiiftiin isaan baase. **28** Wantoonni bara mootummaa Yerobi'aam keessa hojjetaman bira, wanni inni hojjete hundi, jabinni loltummaa isaa, akka inni itti Damaasqoo fi Hamaati kanneen duraan Yihuudaa jala turan sana Israa'eliffi deebeesee dabalatee kitaaba seenaa mootota Israa'el keessatti barreffamaniiru mitii? **29** Yerobi'aam abbootii isaa mootota Israa'el wajjin boqote; ilmi isaa Zakkaariyas iddo isaa bu'ee mootii ta'e.

15 Bara mootummaa Yerobi'aam mooticha Israa'el keessa wagga digdamii torbaffaatti, Azaariyaa ilmi Amasiyya mooticha Yihuudaa sanaa mootii ta'e. **2** Inni yeroo mootii ta'etti nama wagga kudha ja'at ure; innis Yerusaalem keessa taa'ee wagga shantamii lama ni bulche. Maqaan haadha isaa Yekooliyaa ture; isheenis nama Yerusaalem ture. **3** Innis akkuma abbaa isaa Amasiyya sana fuula Waaqayyoo duratti waan qajeelaa hojjete. **4** Ta'us iddoowan sagadaa kanneen gaarran irraa hin diigamne ture; namoonni ittuma fufanii aarsaa dhi'eessaa, ixaanas achitti aarsaa turan. **5** Waaqayyos hamma gaafa inni du'eetti mooticha lamxiidhaan dha'e; innis mana kophaa keessa ni jiraate. Yootaam ilmi mootichaa itti gaafatama masaraoa mootummaa fudhatee saba biyyattii bulche. **6** Wantoonni bara mootummaa Azaariyaa keessa hojjetaman kan biraatii fi wanni inni hojjete hundi kitaaba seenaa mootota Yihuudaa keessatti barreffamaniiru mitii? **7** Azaariyaa abbootii isaa wajjin boqotee isaanuma biratti Magaalaa Daawit keessatti ni awwaalam. Ilmi isaa Yootaam iddo isaa bu'ee mootii ta'e. **8** Bara mootummaa Azaariyaa mooticha Yihuudaa keessa wagga soddomii saddeetaffaatti Zakkaariyas ilmi Yerobi'aam Samaariyaa keessatti mootii Israa'el ta'ee ji'a ja'a bulche. **9** Innis akkuma abbaan isaa hojjete sana fuula Waaqayyoo duratti waan hamaa hojjete. Inni cubbuu Yerobi'aam ilma Nebaat kan inni akka warri Israa'el hojjetan godhe sana irraa hin deebine. **10** Shaluum ilmi Yaabees sun Zakkaariyasitti

ka'ee fuuluma sabaa duratti isa ajjeesee iddoa isaa qabatee mootii ta'e. **11** Wantoonni bara mootummaa Zakkariyas keessa hoijetaman kannen biraa kitaaba seenaa mootota Israa'el keessatti barreffamaniiru mitii? **12** Akkasiinis dubbiin Waaqayyoo kan inni "Sanyiwwan kee hamma dhaloota Afuraffatti teessoo Israa'el irra ni taa'u" jedhee Yehuutti dubbate sun ni raawwatame. **13** Shaluum ilmi Yaabeesh bara mootummaa Uziyaan mooticha Yihuudaa keessa waggaa soddomii saglaffaatti Samaariyya keessatti mootii Israa'el ta'e ji'a tokko bulche. **14** Menaahem ilmi Gaadiis Tiirzaadhaa kaa'ee Samaariyya dhaqe. Innis Shaluum ilma Yaabeesh sana lolee Samaariyya keessatti ajjeesee iddoa isaa bu'ee mootii ta'e. **15** Wantonni bara mootummaa Shaluum keessa hoijetaman biraatii fi fincilli inni hoijete kitaaba seenaa mootota Israa'el keessatti barreffamaniiru. **16** Yeroo sanatti, Menaahem Tiirzaa ka'ee Tiifsa fi warra magaalaa sana keessa fi naannoo ishee jiraatu hunda dha'e; kunis sababii isaan karra banuufi didaniif. Innis Tiifsa saamee dubartoota ulfa qaban hunda garaa baqaqse. **17** Bara Azaariyya mooticha Yihuudaa keessa waggaa soddomii saglaffaatti Menaahem ilmi Gaadii mootii Israa'el ta'e; innis Samaariyya keessa jiraatee waggaa kudhan bulche. **18** Innis fuula Waaqayyoo duratti waan hamaa hoijete. Bara biyya bulchaa ture guutuu cubbuu Yerobi'aam ilma Nebaat kan inni akka Israa'el hoijetu godhe sana irraa hin deebine. **19** Ergasiis Phuuli mootichi Asoor biyyattiitti ni duule; Menaahem immoo akka gargaarsa isaa argate aangoo ofii isaa jalatti mootummaa turfattuf meetii taalaantii kuma tokko kenneef. **20** Menaahem maallaqa kana warruma Israa'el baasise. Akka mootii Asooriif kennamuuf namni sooressi kam iyyuu meetii saqilii shantama baasuu qaba. Kanaafuu mootiin Asoor duubatti deebi'ee malee ergasiis biyyatti keessa hin turre. **21** Wanni bara mootummaa Menaahem keessa hoijetame kan biraa, wanni inni hoijete hundis kitaaba seenaa mootota Israa'el keessatti barreffameera mitii? **22** Menaahemis abbootii isaa wajjin boqote. Ilmi isaa Pheqaayaan iddoa isaa bu'ee mootii ta'e. **23** Bara Azaariyya mooticha Yihuudaa keessa waggaa shantamnaffaatti Pheqaayaan ilmi Menaahem Samaariyya keessatti mootii Israa'el ta'ee waggaa lama bulche. **24** Pheqaayaan fuula Waaqayyoo duratti waan hamaa hoijete. Inni cubbuu Yerobi'aam ilma Nebaat kan inni akka Israa'el hoijetu godhe sana irraa hin deebine. **25** Ajajoota isaa ol aantota keessa Pheqaan ilmi Remaliyyaa isatti malate. Innis namoota Gili'ad keessa nama shantama fudhatee fixee masaraa mootummaa kan Samaariyya keessaa irratti Pheqaaya, Argobbi fi Ariyyee ajjeese. Pheqaanis akkasiin Pheqaaya aijjeesee iddoa isaa mootii ta'e. **26** Wanni bara mootummaa Pheqaaya keessa hoijetame kan biraatii fi wanni inni hoijete hundi kitaaba seenaa mootota Israa'el keessatti barreffameera mitii? **27** Bara Azaariyya mooticha Yihuudaa keessa waggaa shantamii lammaffaatti, Pheqaan ilmi Remaliyyaa Samaariyya keessatti mootii Israa'el ta'ee waggaa digdama bulche. **28** Innis fuula Waaqayyoo duratti waan hamaa hoijete. Cubbuu Yerobi'aam ilma Nebaat kan inni akka Israa'el hoijetu godhe sana irraa hin deebine. **29** Bara Pheqaai mooticha Israa'el keessa Tiiglaat Phileeser mootichi Asoor dhufee liyoon, Abeel Beet Ma'aakaa, Yaano'aa, Qaadeshii fi Haazoor, Gili'adii fi Galilaa, biyya Niftaaalem hundas walumatti qabatee namootas guuree Asooritti geesse. **30** Ergasiis Hooshee'aa ilmi Eelaa, Pheqaai ilma Remaliyyaatti malate. Innis lolee isa ajjeesee bara mootummaa Yootaam ilma Uziyaan keessaa waggaa digdammaffaatti iddoa isaa mootii ta'e. **31** Wanni bara mootummaa Pheqaai keessa hoijetame biraa fi wanni inni hoijete hundi kitaaba seenaa mootota Israa'el keessatti barreffameera mitii? **32** Bara Pheqaai ilma Remaliyyaa mooticha Israa'el keessa waggaa lammaffaatti Yootaam ilmi Uziyaan mooticha Yihuudaa mootii ta'ee bulchuu jalqabe. **33** Inni yeroo mootii ta'etti nama waggaa digdamii shan ture; Yerusaalem keessa taa'ee waggaa kudha ja'a ni bulche. Maqaan haadha isaa Yaruusaa ture; isheenis intala Zaadoq ture. **34** Innis akkuma abbaan isaa Uziyaan godhe sana fuula Waaqayyoo duratti waan qajeelaa ni hoijete. **35** Ta'us iddoowwan sagadaa kannen gaarran irraa hin diigamne ture. Namoonnis ittuma fufanii aarsaa dhi'eessaa ixaanas achitti aarsaa turan. Yootaam Karra mana qulqullummaa Waaqayyoo kan Ol aanu deebisee ijaa're. **36** Wantoonni bara mootummaa Yootaam keessaa hoijetaman kannen biraatii fi wantoonni inni hoijete kitaaba seenaa mootota Yihuudaa keessatti barreffameera mitii? **37** Bara sana keessa Waaqayyo Reziin mooticha Sooriyatii fi Pheqaai ilma Remaliyyaa Yihuudatti kakaasuu jalqabe. **38** Yootaam abbootii isaa wajjin boqotee Magaalaa Daawit, magaalaa abbaa isaa keessatti isaanuma biratti ni awwaalame. Ilmi isaa Aahaaz iddoa isaa bu'ee mootii ta'e.

16 Bara mootummaa Pheqaai ilma Remaliyyaa keessa waggaa kudha torbaffaatti Aahaaz ilmi Yootaam mooticha Yihuudaa mootii ta'ee bulchuu jalqabe. **2** Aahaaz yeroo mootii ta'etti nama waggaa digdamaa ture; innis Yerusaalem keessa taa'ee waggaa kudha ja'a ni bulche. Inni akka abbaa isaa akka Daawit fuula Waaqayyoo Waqa isaa duratti waan qajeelaa hin hoijenne. **3** Inni karaa mootota Israa'el diukkaa bu'ee gochawwan jibbisiios saboota Waaqayyo fuula Israa'elootaa duraa ari'ee baase sanaa hoijechuudhaan ilma isaa illee aarsaa godhee ibiddaan gube. **4** Innis iddoowwan sagadaa kannen gaarran irraatti, fiixee gaarranii irratti fi muka lalisaa hunda jalatti qalma dhi'eessaa, ixaanas aarse. **5** Reziin mootichi Sooriyatii fi Pheqaan ilmi Remaliyyaa mootichi Israa'el Yerusaalemin loluuf ol ba'anii Aahaazin marsan; garuu isa mo'achuu hin daneenye. **6** Yeroo sanatti Reziin mootichi Sooriyyaa namoota Yihuudaa ari'ee baasuidhaan Eelaatin warra Sooriyatii deebise. Ergasiis Eedoomonni Eelaatittii godaanamii hamma har'aatti achuma jiraatu. **7** Aahaazis akkana jedhee gara Tiiglaat Phileeser mooticha Asooritti nama erge; "Ani garbichaa fi ilma kee ti. Kottutii harka mootii Sooriyatii fi harka mootii Israa'el kannene natti duulanittii na baasi." **8** Kana irratti Aahaaz meetii fi warqee mana qulqullummaa Waaqayyoo keessa jiruu fi kan mankuusaa qabeenya masaraa

mootummaa keessatti argamu baasee kennaan godhee mootii Asooritiif ni erge. **9** Mootiin Asoor sunis kadhaa isaa tole jedhee Damaasqoo lolee qabate. Jiraattota ishees booji'ee Qiiritti geesse; Reziiniin immoo ni ajeese. **10** Aahaaz mootichi Tiiglaat Phileeser mooticha Asoor arguuf Damaasqoo dhaqe. Innis iddo aarsaa tokko Damaasqoo keessatti argee fakkeenya isaatii fi karoora ittiin ijaaran hunda barreesee Uuriyaa lubichatti erge. **11** Kanaafuu Uuriyaa lubichi akkuma karoora Aahaaz mootichi Damaasqoodhaa ergeef sana hundaatti utuu Aahaaz mootichi Damaasqoodhaa hin deebi'in dura iddo aarsaa sana ijaaree fixe. **12** Mootichis yommuu Damaasqoodhaa deebi'ee iddo aarsaa sana argettii itti dhi'aatee irratti aarsaa dhi'eesse. **13** Innis aarsaa gubamuu fi kennaan midhaanii dhi'eesse dhibaayyu illee dhibaafatee dhiiga aarsaa nagaa kan ofii isaa iddo aarsaa sana irratti ni facaase. **14** Iddoo aarsaa naasii irraa hoijetamee fuula Waaqayyo dura dhaabatee ture sanas mana qulqullummaa duraa iddo aarsaa haaraa fi mana qulqullummaa Waaqayyo gidduudhaa fidee gama kaabaatiin iddo aarsaa haaraa bira kaa'e. **15** Ergasiis Aahaaz mootichi akkana jedhee Uuriyaa lubichaa ajaje; "Iddo aarsaa guddicha irratti aarsaa gubamu kan ganamaatiif fi kennaan midhaanii kan galgalaa, aarsaa mootichaan kan gubamuu fi kennaan midhaanii, aarsaa namoota biyyattii hundaa kan gubamu, kennaan isaanii kan midhaanii fi dhibaayyu isaanii dhi'eessi. Iddoo aarsaa irratti dhiiga aarsaa gubamuutii fi dhiiga qalmaa hunda facaasi. Iddoo aarsaa kan naasii irraa hoijetamee garuu anatu ittiin gorsa gaafata." **16** Uuriyaan lubichis akkuma Aahaaz mootichi ajaje sana godhe. **17** Aahaaz mootichi baattuuwwan asii fi achi sochoofaman sana irraa marsaawwan buqqisee caabiiwwan dhiqanna illee irraa baase. Gaanii sana baattuuwwan fakkii jibootaa kanneen naasii irraa hoijetaman irraa fuudhee dhagaa afamaa irra kaa'e. **18** Innis mootii Asooriif jedhee oobdiif guyyaa Sanbataatiif hoijetamee iddo isaatii fuudhee karra alaa kan mootonni ittiin mana qulqullummaa Waaqayyo seenanis ni buqqise. **19** Wanni bara mootummaa Aahaaz keessa hoijetamee biraatii fi wanni inni hoijete kitaaba seennaan mootota Yihuuddaa keessatti barreffameera mitii? **20** Aahaazis abbootii isaa wajjin boqtee isaanuma biratti Magaalaa Daawit keessatti ni awwaalame. Ilmi isaa Hisqiyas iddo isaa bu'ee mootii ta'ee.

17 **B**ara Aahaaz mooticha Yihuuddaa keessa wagga kudha lammaffaatti Hooshee'aa ilmi Eelaa Samaariyaa keessatti mootii Israa'el ta'ee wagga sagal bulche. **2** Innis fuula Waaqayyo durattii waan hamaa hoijete; garuu akka mootota Israa'el kanneen isaan dura turan sanaa miti. **3** Shalmaneseer mootichi Asoor Hooshee'aa loluu ol ba'e; Hoose'aas garboomeeffi gibira baaseef. **4** Mootiin Asoor garuu akka Hooshee'aa gantuu ta'e hubate; Hoose'aas Siigoor mooticha Gibixtti jaarsa araaraa ergatee ergasiis akka duraan wagguna waggaan baasaa ture sana mootii Asooriif gibira baasuu dhiise. Kanaafuu Silminaasoor isaa qabee manaa hidhaa keessa buuse. **5** Ergasiis mootichi Asoor guutummaa biyyattii weerare; Samaariyaattis duulee wagga sadii marsee ishee qabate. **6** Bара mootummaa Hooshee'aa keessa wagga saglaffaatti mootiin Asoor Samaariyaa qabatee Israa'eloota booji'ee Asooritti geesse. Innis Halaa keessa, Goozaan keessa, cina Laga Haaboorti fi magalaawwan Midyaan keessa isaan qubachiise. **7** Wanni kun hundinuu sababii Israa'eloonti Waqaqayyo Waqa isaanii isa Gibxii humna Fara'oonti mooticha Gibix jalaa isaan baase sanatii cubbuu hoijetaniif ta'e; isaan waqaota biraas waqaqeffatanii **8** waan saboonni Waaqayyo isaan duraa ari'ee baase sun hoijetan duukaa bu'anii barteeewwan hamaa mootonni Israa'el fidanii isaan barsiisan illee fudhatan. **9** Israa'eloonti dhoksaadhaan waan qajeeleelaa hin ta'in Waaqayyo Waqa isaaniihojjetan. Isaan magalaawwan isaanii hunda keessatti gamoo eegumsaatiif jalqabaniif hamma magalaawwan dallaa jabaa qabaniitti iddoowwan sagadaa kanneen gaarran irraa ijaarratan. **10** Gaarran ol dhedheeroo hunda gubbaattii fi muka lalisaa hunda jalatti fakkiiwanii fi siidaa Aasheeraa dhaabbatan. **11** Isaan akkuma saboonni Waaqayyo fuula isaanii duraa ari'ee baase godhan sana iddoowwan sagadaa kanneen gaarran irraa hunda irratti ixaana aarsan. Waan hamaa aariidhaaf Waaqayyoon kakaasu illee ni hoijetan. **12** Waaqayyo, "Isin waan kana hin hoijetinaa" jedhu illee isaan waqaota tolfaamoo waqaqeffatan. **13** Waaqayyo akkana jedhee karaa rajotaati fi ilaaltota isaa hundaatiin Israa'elii fi Yihuuddaa akeekkachiise; "Karaa keessan hamaa kana irraa deebi'aa. Akkuma ajajawwan ani abbootii keessan ajaje hundaatti fi akkuma seera ani karaa garboota koo rajotaatiin isinif erge sanaatti ajaja fi seera koo eegga." **14** Isaan immoo dhaggeeffachuu didanii akkuma abbootii isaanii kanneen Waaqayyo Waqa isaanii amanuu didan sanaa mataa jabaatan. **15** Isaan seeraa fi kakuu inni abbootii isaanii wajjin gale akkasumas akeekkachiisa inni isaanii kenne illee fudhachuu didan. Isaan waqaota tolfaamoo faayidaa hin qbne duukaa bu'anii isaanis faayidaa dhaban. Isaan utuma Waaqayyo, "Waan jarri hoijetan hin hoijetinaa" jedhee isaan ajaju saboota olla isaanii duukaa bu'anii waan Waaqayyo hoijechuu isaan dhowwe ni hoijetan. **16** Isaan ajaja Waaqayyo Waqa isaanii hunda dhiiisanii waqaota tolfaamoo baqfamanii bifaa jabbitiin hoijetaman lamaa fi siidaa Asheeraa tolftan. Raayyaawwan samii hundaaf sagadanii Ba'alalin illee waqaqeffatan. **17** Ilmaan isaanii fi intallan isaanii aarsaa godhanii ibiddaan guban. Warra waa himu gorsa gaafatan; falafal hoijetanii fuula Waaqayyo durattii waan hamaa hoijechuuutti dabarsanii of kennanii dheekkamsaaf isa kakaasan. **18** Kanaafuu Waaqayyo akka malee Israa'elitti dheekkamee fuula isaa duraa isaan buqqise. Gosa Yihuuddaa qofatu hafe; **19** Yihuuddaan iyyuu ajaja Waaqayyo Waqa isaanii hin eegne. Isaanis bartee Israa'eloonti itti fidan duukaa bu'an; **20** kanaafuu Waaqayyo saba Israa'el hunda ni gate; inni isaan midhee hamma fuula isaa duraa isaan dhabamsiisutti dabarsee harka saamtotaatti isaan kenne. **21** Gaafa inni mana Daawit irraa Israa'el baqaqsetti isaan Yerobi'aam ilma Nebaat sana mootii godhatan. Yerobi'aamis akka Israa'eloonti Waaqayyo irraa garagalaniif cubbuu guddaa hoijetan

godhe. **22** Israa'eloonni cubbuu Yerobi'aam hunda keessa kanaa Waaqayyo Waaqa keessan waaqeffadhaa; kan jiraatan malee **23** hamma Waaqayyo akkuma karaa harka diina keessan hundaa keessaa isin baasu isumaa." garboota isaa raajotatiin akeekkachiise sanatti fuula **40** Ta'us isaan ittuma cichanii waanuma qaraa sana isaa duraa isaan buqqisutti irraa hin deebine. Kanaafuu hujjetan malee isa hin dhageeny. **41** Yeroo namoonni sabni Israa'el biyya isatii boojuudhaan fudhatamee kunneen Waaqayyoon waaqeffachaa jiranitti illee isaan Asooritti geeffame; hamma har'aattis achuma jiraata. **24** waaqota tolfaamoo isaanii tajaajila turan. Hamma guyyaa Mootiin Asoor biyya Baabilioni, Kuutaadhaa, Awaadhaa, biyya Hamaatii fi Seefarwaayimii namoota fidee iddo biyya qubachiise. Isaanis Samaariyaa fudhatanii magaalawwan ishee keessa ni jiraatan. **25** Isaan yeroo achi jiraachuu jalqabanitti Waaqayyoon hin waaqeffanne; kanaafuu inni gidduu isaanittii leencota erge; leenconnis isaan keessaa namoota muraasa galaafatan. **26** Mooticha Asoorittis akkana jedhanii himan; "Namoonni ati boojitee magaalawwan Samaariyaa keessa qubachiifte sun waan Waaqni biyya sanaa fedhu hin beekan. Inni gidduu isaanittii leencota erge; leenconnis sababii namoonni waan Waaqni sun fedhu hin beekiniif isaan fixan." **27** Kana irratti mootiin Asoor, "Luboota boojitanii Samaariyaadhaa fiddan keessaa tokko akka inni deebi'ee achi jiraatee waan Waaqni biyya sanaa fedhu namoota barsiisuu achi deebisaa" jedhee ajaja kenne. **28** Kanaafuu luboota Samaariyaadhaa booji'aman keessaa tokko Beet'eel keessa jiraatee akka isaan itti Waaqayyoon waaqeffatan barsiisuu dhufe. **29** Ta'us tokkoon tokkoon gosaa magaalaa keessa jiraattutti waaqota ofii isaa tolfaatee iddoowan sagadaa kanneen warri Samaariyaa gaarran irratti hoijetanii turan sana irra dhaabe. **30** Warri Baabilioni dhufan Waaqa tolfaamaa Sukooti Banooti, warri Kuutaadhaa dhufan Waaqa tolfaamaa Nergaal, warri Hamaatii dhufan immoo Waaqa tolfaamaa Ashiimaa jedhamu ni tolfatani. **31** Awwiimonni waqqota tolfaamoo Nibhaazii fi Tartaaq jedhaman tolfatani; Seefarwaayimoonni immoo waqqota tolfaamoo Seefarwaayim kanneen Adramelekii fi Anaamelek jedhamaniif ijoollie isaanii aarsaa godhanii ibiddaan guban. **32** Isaan Waaqayyoon waaqeffatan; garuu akka isaan iddoowan sagadaa kanneen gaarran irraatti luboota ta'anii tajaajilaniif ofuma giddiuudhaan namoota ni filatan. **33** Isaan Waaqayyoon waaqeffatan; garuu akkuma bartee saboota keessaa fidaman sanaatti waqqota ofii isaanii tajaajilan. **34** Isaan hamma har'aatti illee ittuma cichanii bartee isaanii kan qaraa sana keessa jiraatu. Isaan Waaqayyoon hin waaqeffatan yookaan labsii fi qajeelfama, seeraa fi ajaja Waaqayyo sanyiwwan Yaqoob kan Israa'el jedhee moggaase sanaaf kennes duukaa hin bu'an. **35** Waaqayyo gaafa Israa'eloota wajjin kakuu galetti akkana jedhee isaan ajaje: "Isin Waaqa biraa tokko illee hin waaqeffatinaa yookaan hin sagadinaafii; isaan hin tajaajilinaa yookaan aarsaa isaanii hin dhi'eessinaa. **36** Garuu Waaqayyo isin waaqeffachuu qabdan, isa humna jabaa fi irree diriirfameen Gibxii baasee isin fide sanaa dha. Isin isaaf sagaddanii aarsaa dhi'eessuufii qabdu. **37** Isin yeroo hunda labsii fi qajeelfama, seeraa fi ajaja inni isinii barreesse sana of eeggannaadhaan eeguu qabdu. Waqqota biraa hin waqqeffatinaa. **38** Kakuu ari isin wajjin gale sana hin irraanfatinaa; waqqota biraa hin waqqeffatinaa. **39** Qooda

18 Bara Hooshee'aa ilma Eelaa mooticha Israa'el keessa wagga sadaffaatti Hisqiyaas ilmi Aahaaz mooticha Yihuudaa mootii ta'ee bulchuu jalqabe. **2** Inni Yeroo mootii ta'etti nama wagga digdamii shan ture; innis Yerusaalem keessa taa'ee wagga digdamii sagal bulche. Maqaan haadha isaa Abiiyaa ture; isheenist intala Zakkariyas. **3** Innis akkuma Daawit abbaan isaa godhe sana fuula Waaqayyo duratti waan qajeela hoijete. **4** Inni iddoowan sagadaa kanneen gaarran irraa diige; dhagaawwan waaqeffannaa caccabsee siidaawwan Aasheeraa illee burkutesse. Sababii Israa'eloonni hamma bara sanaattiixaana aarsaafii turanifi inni fakkii bofaa kan Museen naasii irraa hoijete sana illee ni caccabse. Fakkii bofaa sun Nehushtaan jedhamee waamama ture. **5** Hisqiyaas Waaqayyo Waaqa Israa'el amanate. Mootota Yihuudaa hunda keessaa namni akka isaa tokko iyyuu isa duraan yookaan isa duubaan hin turre. **6** Inni jabaatee Waaqayyotti hiiqe malee isa duukaa bu'u hin dhiisne; seera Waaqayyo Museef kenne sanas ni eege. **7** Waaqayyos isa wajjin ture; inni waan hoijete hunda keessatti ni milka'e. Inni mootii Asooritti fincile malee isa hin tajaajille. **8** Inni gamoo eegumsaattii jalqabee hamma magaalaallaa dallaa jabaa qabuutti, hamma Gaazattii fi daangaa isheetti Filisxeemota ni mo'ate. **9** Wagga afuraffaa bara Hisqiyaas mooticha keessa jechunis wagga torbaffaa bara Hooshee'aa ilma Eelaa mooticha Israa'el keessa Shalmaneseer mootichi Asoor Samaariyatta duilee marsee ishee qabate. **10** Dhuma wagga sadaffaatti Asooroni ishee fudhatan. Akkasiinis Samaariyan wagga ja'affaa bara mootummaa Hisqiyaas keessa, wagga saglaffaa bara Hooshee'aa mooticha Israa'el keessa ni fudhatamte. **11** Mootiin Asooris Israa'eloota booji'ee Asooritti geessee Halaa keessa, Goozaan keessa, Laga Haaboor biraa fi magaalawwan Midyaan keessa ni qubachiise. **12** Wanni kun sababii isaan Waaqayyo Waaqa isaanittif ajajamu didanii kakuu isaa, ajaja Museen garbichi Waaqayyo isaaniiif kenne hunda cabsaniif isaanittii dhufe. Isaan ajaja sana hin dhaggeeffanne yookaan hojjii irra hin oolchine. **13** Bara mootummaa Hisqiyaas mooticha keessa wagga kudha afuraffaatti, Senaaheriib mootichi Asoor magaalawwan Yihuudaa kanneen dallaa jabaa qaban hunda loolee ni qabate. **14** Kanaafuu Hisqiyaas mootichi Yihuudaa, "Ani balleessa hojjedheera. Biyya koo keessaa naa ba'i; ani waan ati na gaafattu kam iyyuu siifin kennaa" jedhee gara Laakkishitti mooticha Asooritti ergaa ergate. Mootichi Asooris, "Meetii taalaantii dhibba sadii fi warqee taalaantii soddoma naa kenni" jedhee Hisqiyaas mooticha Yihuudaa ni gaafate. **15** Kanaafuu Hisqiyaas meetii mana qulqullummaa Waaqayyo keessattii fi

kan mankuusaa masaraa mootummaa keessatti argamu hunda guuree kenneef. **16** Yeroo kanatti Hisqiyas mootichi Yihuudaa warqee balbalaa fi dhaaba balbalaa mana qulqullummaa Waaqayyootti uffisee ture irraa baasee mootii Asoorif kenne. **17** Ergasii Mootichi Asoor ajajaa waraanaa isaa ol aanaa, ajajaa hangafaa fi ajajaa waraanaa isaa lottoota hedduu wajjin Laakkiiishii gara Yerusaalemitti Hisqiyas mootichatti ni erge. Isaanis Yerusaalem dhufanii bo'oo haroo ol aanuu bira karaa lafa qotisaan namicha wayyaa miicuutti geessu irra dhadhaabatan. **18** Isaan mooticha ni waamisifatan; Eeliyaqaam ilmi Hilqiyaa bulchaan masaraa mootummaa, Shebnaa barreessaanii fi Yoo'aa ilmi Asaaf galmeessaan isaanitti gad ba'an. **19** Ajajaan waraanaa sunis akkana isaaniin jedhe; "Akkana jedhaa Hisqiyasitti himaa: "Mootiin guddaaan, mootichi Asoor akkana jedha: Of amanachuu kee kana maal irratti hundeffatte? **20** Ati, "Ani tooftaa fi jabina waraanaa qaba" jetta; garuu dubbi faayidaan hin qabne dubbatta. Ati eenyun abdattee natti fincilta? **21** Kunoo ati Gibxin jechuunis ulee shambaqqo caccabaa harka nama isatti irkatu kamii iyuu waraanee madeessu sana abdatteert! Fara'oон mootichi Gibxis nama isa abdatu hundaaf akkasuma. **22** Yoo isin, "Nu Waaqayyo Waqa keenya abdanna" naan jettan, inni isuma Hisqiyas iddoowwan sagadaa isatii fi iddoowwan aarsaa isaa diigee Yihuudaa fi Yerusaalemiin, "Isin fulua iddo aarsaa kan Yerusaalem keessaa kana duratt waaqeffachuu qabdoo" jedhe sana mitii? **23** "Ammma kottutti gooftaa koo mooticha Asoor wajjin dubbadhu; anis yoo ati namoota farda yaabbatan qopheeffachuu dandeesse fardeen kuma lama siifin kenna! **24** Ati yoo gaariiwanii fi abbootii fardaatiif jettee Gibxin abdatte iyuu akkamiin qondaaltota gooftaa kootii keessaa ajajaa gad aanaa isaa illee of irraa deebisuu dandeessa? **25** Ati waan ani dubbi Waaqayyo malee iddo kana lolee barbadeessuuf dhufe seetaa? Waaqayyo mataan isaa akka ani biyya kanatti duulee ishee barbadeessu natti dubbateera." **26** Kana irratti Eeliyaqaam ilmi Hilqiyaa, Shebnaa fi Yoo'aa ajajaa waraanaa sanaan, "Maalo waan nu dhageenyuuuf afaan warra Araamaayikiitin garboota keetti dubbadhu. Utuma namoonni dallaa irra jiran dhaga'anii afaan Ibrootaatiin nutti hin dubbatin" jedhan. **27** Ajajaan waraanaa sun garuu akkana jedhee deebise; "Namni gooftaan koo akka ani waan kana itti himuuf itti na erge gooftaa keessanii fi isin qofaa? Namoota dallaa irra tataa'an warra akkuma keessan udaan ofii isaanii nyaatanii fincaan ofii isaanii dhuguu qabaniifis mitii?" **28** Ergasii ajajaan waraanaa sun ol ka'ee afaan Ibrootaatiin akkana jedhe; "Dubbii mooticha guddaa, dubbi mootii Asoor dhaga'aal! **29** Mootichi akkana jedha: Hisqiyas isin hin gowwoomsin. Inni harka kootii isin baasuu hin danda'u. **30** Hisqiyas, 'Waaqayyo dhugumaan nu baasa; magaalaan kunis dabarfamtee harka mooticha Asooritti hin kennamt' jechuudhaan akka isin Waaqayyoamanattanii isin hin sossobin. **31** "Hisqiyasinhin dhaggeeffatinna. Mootiin Asoor akkana jedha: Ana wajjin walii galtee nagaa dhaabbadhaatiit natti gad ba'aa. Ergasii tokkoon tokkoon keessan muka wayiniitti fi muka harbuu keessan irraa ni nyaattu; boolla

bishaan keessanii keessaas ni dhugdu; **32** kunis hamma ani dhufee gara biyya akkuma biyya keessanii jirtuu, gara biyya midhaanii fi daadhii wayinii haaraatti, gara biyya buddeenaan fi iddo dhaabaa wayiniitti, gara biyya muka ejersaatii fi dammaatti isin geessutti ta'a. Isin jireenya filadhaa malee du'a hin filatinaa! "Waan inni, 'Waaqayyo nu baraara' jedhee isin dogogorsuuf Hisqiyasinhin dhaga'inaa. **33** Waaqni saboota kamii iyuu takkumaa harka mooticha Asoor keessaa biyya ofii baafatee beekaa? **34** Waaqonni Hamaatii fi waqqonni Arfaad eessa dhaqanii waan ajajaan waraanaa sun jedhe itti ni himan. Iwaa eessa jiru? Isaan harka koo keessaa Samaariyaan baasanriiru? **35** Waaqota biyyoota kanneenii hunda keessaa kamtu harka koo keessaa biyya isaa baasuu danda'e? Yoos Waaqayyo akkamiin harka koo keessaa Yerusaalemin baasuu danda'a ree?" **36** Namoonni garuu sababii mootichi, "Deebii hin kenninaafii" jedhee ajajeef inuma cal'isan malee deebii tokko iyuu hin kennine. **37** Kana irratti Eeliyaqaam ilmi Hilqiyaa bulchaan masaraa mootummaa, Shebnaa barreessaanii fi Yoo'aa ilmi Asaaf galmeessaan uffata isaanii tatarsaasani gara Hisqiyas dhaqanii waan ajajaan waraanaa sun jedhe itti ni himan. **19** Hisqiyas mootichi yommuu waan kana dhaga'etti uffataa isaa tarasaasee wayyaa gaddaas uffatee mana qulqullummaa Waaqayyo seene. **2** Innis Eeliyaqaam ilmi bulchaan masaraa mootummaa, Shebnaa barreessaanii fi luboota dura bu'oota hundi isaanii wayyaa gaddaas uffataan Isaayaas raajicha ilma Amoos sanatti erge. **3** Isaanis akkana jedhanii isatti himan; "Hisqiyas akkana jedha; Guyyaan kun akkuma yeroo daa'imni tokko dhalachuu ga'ee garuu dubartii humna ittiin ciiniinsfattee deessu dhabduutti guyyaa lubbamuu, kan dheekkamsaatiif kan salphinaat. **4** Waaqayyo Waaqni kee dubbi ajajaa waraanaa kan gooftaan isaa mootichi Asoor akka inni Waaqa jiraattaaqoosuuf erge sanaa hunda dhaga'ee dubbi Waaqayyo Waaqni kee dhaga'ee sanaaf jedhee isatti dheekkama ta'a. Kanaafuu ati hambaawwan hamma ammaatti jiraniif kadhadhu." **5** Yommuu qondaaltonni Hisqiyas mootichaas gara Isaayaas dhufanii, **6** Isaayaas akkana isaanii jedhe; "Akkana jedhaa gooftaa keessanittihima; 'Waaqayyo akkana jedha: Ati waan dhageesse jechuunis dubbi garboonni mootii Asoor ittiin na arrabsan sana hin sodaatin. **7** Dhaggeeffadhaal Ani akka inni oduu wayii dhaga'ee gara biyya ofii isaatti deebi'uuf hafuuura tokko isa keessa nan kaa'a; achittis akka inni goraadeedhaan ajjeefamu nan godha.'" **8** Ajajaan waraanaas yommuu akka mootii Asoor Laakkiiishii ba'ee deeme dhaga'etti, duubatti deebi'ee utuu mootichi Libnaa lolaa jiruu argate. **9** Senaaheribis akka Tiirhaaq mootichi Itoophiyaa sun isa loluuf dhufaa jiru dhaga'ee. Kanaafuu inni akkana jedhee amma illee Hisqiyasitti ergamootaa erge; **10** "Hisqiyas mooticha Yihuudaatiin akkana jedhaa: Waaqni ati abdattu sun, 'Yerusaalem dabarfamtee harka mootii Asooritti hin kennamt' jedhee si hin gowwoomsin. **11** Ati waan mootoni Asoor guutumaan guutuutti isaan balleessuudhaan biyyoota hunda godhan dhageesseerta. Ati imimoo ni haftaa ree? **12** Waaqonni saboota abbootiin koo barbadeessan sanaa jechuunis waaqonni Goozaan, waaqonni Kaaraan,

waqaonni Rezefti fi waqaonni namoota Eden kanneen Telaasaar keessa turan sanaa isaan oolchaniiruu? **13** Mootiin Hamaati, mootiin Arfaad, mootiin magaalaa Seefarwaayim yookaan mootiin Heenaa yookaan mootiin Iwaa eessa jira?" **14** Hisqiyas ergamoota sana harkaa xalayaan fuudhee dubbifate. Ergasiis gara mana qulqullummaa Waaqayyootti ol ba'ee xalayaan sana fuula Waaqayyo durattu diriirse. **15** Hisqiyas akkana jedhee Waaqayyoon kadhate; "Yaa Waaqayyo, Waaqa Israa'eel, kan kiirubeed gidduu teessoo irra jirtu, si qofatu mootummoota laafaa hunda irratti Waaqa. Ati samii fi lafa uumteerta. **16** Yaa Waaqayyo, gurra kee qabitti dhaga'i; yaa Waaqayyo ija kees banadhuu ialali; dubbi Senaaheriib kan inni Waaqa jiraataa arrabsuuf erge kana dhaggeeffadhu. **17** "Yaa Waaqayyo moomoni Asoor saboota kanaa fi biyyoota isaanii balleessuu dhugaa dha. **18** Isaan waaqota jaraa ibiddatti naqanii barbadeessaniiru; waaqonni sun mukaa fi dhagaa harka namaatiin soofaman turan malee waaqota hin turreetii. **19** Kanaafuu yaa Waaqayyo Waaqa keenya, akka mootummoonni laafa hundinuu yaa Waaqayyo, akka ati qofti Waaqa taate beekaniif harka isaatii nu baasi." **20** Sana booddee Isaaayaas ilmi Amoos akkana jedhee Hisqiyasitt ergaa erge: "Waaqayyo Waaqni Israa'eel akkana jedha: Ani kadhaa kee kan ati waa'eeneeraa. Ani kadhathe sana dhaga'eera.

21 Dubbiin Waaqayyo isaan mormuudhaan dubbate kunoo kanaa dha: "Intalli Xiyoon Durbi Qulqullittiisi tuffattee sitti qoosti. Intalli Yerusalem yeroo ati baqattutti mataa ishee sitti raafti. **22** Kan ati itti qoostee arrabsite sun eenyu? Ati eenyutti sagalee kee ol fudhattee of tuulummaadhaan ija ol qabatte? Qulqullichuma Israa'eel sanatti mitii! **23** Ati karaa ergamoota keetiiti Gooftaatti qoosteerta. Ati akkanas jettereeta; "Ani gaariiwan koo hedduudhaan fiijeee tuluuuwaniitti, fiijeee Libaanoon kan akka malee ol dheeratutis ol ba'eera. Ani birbirsawan isaa kanneen akka malee dhadheero, gaattiraawwan isaa filatamoos sanas ciccireera. Ani iddoowan isaa kanneen akka malee ol fagooy, bosonoota isaa keessaa, mimmiidhagoo qaqqabeera. **24** Ani biyya ormaatti boolla bishaanii qotadhee achitti bishaan dhugeera. Ani faana miilla kootiin lageen biyya Gibxi hunda gogseera." **25** "Ati waan kana hin dhageenye? Bara dheeraan dura anatu waan kana hojjete. Ani bara durii keessa waan kana nan karoorfadhe; amma immoo hojji irra oolfadheera; kunis akka ati magaalaaawan dallaa jabaa qaban diigdee tuullaah dhagaa geedgartuu dha. **26** Namoonni isaanii humna dhabanii abdi kutatanis qaana'an. Isaan akkuma biqiltuu diida, akkuma biqiltuu kichuu tokkoo, akkuma marga mana gubbaati biqilu kan utuu hin guddatin gubatee ti. **27** "Ani garuu lafa ati jirtu, yoom akka dhuftuu fi yoom akka deemtu, akka ati akka malee natti aartu illee nan beeka. **28** Waan ati akka malee natti aartee guggubatee of tuulummaan kee gurra koo ga'eef, ani hokkoo koo funyaa kee keessa, luugama koo afaan kee keessa kaa'een akka ati karuma dhufte sana deebitu sin godha." **29** "Yaa Hisqiyas kun mallattoo siif ta'a: "Isin waggaa kana waan ofumaan biqilu, waggaa lammafaatti immoo waanuma isaa irraa latu nyaattu. Waggaa sadaffaatti garuu facafadhaa galfadhaa; muka wayiniis dhaabbadhaati ija isaa nyaadhaa. **30** Ammas hambaan mootummaa Yihuudaa tokko jalaan hidda baafatee gubbaan immoo ija naqata. **31** Yerusalem keessaa hambaan tokko, Tulluu Xiyooniitii immoo gareen warra badiisa jalaab a'e tokkoo ni dhufa. Hinaaffaan Waaqayyo Waan Hunda Danda'u waan kana ni raawwata: **32** "Kanaafuu Waaqayyo waa'ee mooticha Asoorakkana jedha: "Inni magaalaa kana hin seenu yookaan xiyya tokko illee asitti hin darbatu. Inni gaachana qabatee fuula isaa durattu hin dhi'aatu yookaan tuullaa biyoyo itti hin marsu. **33** Inni karuma dhufa sanaan ni deebi'a; magaalaa kanas hin seenu, jedha Waaqayyo. **34** Anis sababii oftii kootii fi sababii garbicha koo Daawitiif jedhee, magaalaa kana nan eega; nan oolchas." **35** Halkanuma sana ergamaan Waaqayyo gad ba'ee qubata warra Asoor keessatti nama kuma dhibba tokkoo fi saddeettamii shan fixe. Yommuu namoonni guyyaa itti aanu ganama bariin ka'anitti kunoo reeffi nاما lafa guutee ture! **36** Kanaafuu Senaaheriib mootichi Asoor qubata sana keessaa ba'ee baqate; Nanawweetti deebee's achi jiraate. **37** Gaaf tokko utuu inni mana sagadagaan waaqa isaa Niisrook jedhamuu keessatti waqaeffachaa jiruu ilmaan isaa Adramelekii fi Sharezer goraadeedhaan isaa ajjeesamii biyya Araaraattiti baqatan. Ilmi isaa Eesarhadoonis iddo isaa bu'ee mootii ta'e.

20 Bara sana keessa Hisqiyas dhukkubsatee du'u ga'ee ture. Isaaayaas ilmi Amoos rajichi gara isaa dhaqee, "Waaqayyoakkana jedha; 'Mana kee tottolfadhu, ati ni duuta malee hin fayyitutii'" jedheen. **2** Hisqiyasitt fuula isaa gar keenyan manaatti garagalfatee akkana jedhee Waaqayyoon kadhate; **3** "Yaa Waaqayyo, akka ani amanamummaa fi garaa tokkoon fuula kee dura jiraadhee waan fuula kee durattu gaarri ta'es hojjedhe yaadadhu." Hisqiyasit hiqqifatee ni boo'e. **4** Utuu Isaaayaas oobdii gara gidduu jiru sana keessaa hin ba'in dubbiin Waaqayyoakkana jedhee gara isaa dhufa; **5** "Deebi'iidhaqiqitiiakkana jedhii Hisqiyas hoogganaa saba kootiitti himi; 'Waaqayyo Waaqni abbaa kee Daawit akkana jedha: Ani kadhanas kee dhaga'eera; imimmaan kees argeera; ani sin fayysi. Ati ammaa jalqbadee guyyaa sadaffaatti gara mana qulqullummaa Waaqayyootti ol baata. **6** Ani umurii kee irratti waggaa kudha shan siifan dabala. Ani si'ii fi magaalaa kana harka mooticha Asoorittii nan baasa. Ani sababii kootii fi sababii garbicha koo Daawitiif jedhee magaalaa kana nan eega." **7** Kana irratti Isaaayaas, "Maxino harbuu tolchaa" jedhe. Isaanis qopheessanii dhullaa isaa irra kaa'anifi; innis ni fayye. **8** Hisqiyasit, "Akka Waaqayyo na fayyisu fi akka ani guyyaa sadaffaatti gara mana qulqullummaa Waaqayyootti ol ba'uuf maaltu mallattoo ta'a" jedhee Isaaayaasin gaafate. **9** Isaaayaasis akkana jedhee deebise; "Akka Waaqayyo waan waadaa gale sana hojjetuuf mallattoon Waaqayyo siif kennu kunoo kanaa dha; gaaddidduun tokko tarkaanfii kudhan gara fuula duraatii haa deemuu moo yookaan tarkaanfii kudhan gara duuda duuhactti bac doochi'uu?" **10** Hisqiyasit

20 Bara sana keessa Hisqiyas dhukkubsatee du'u ga'ee ture. Isaayaas ilmi Amoos raajichi gara isaa dhaqee, "Waaqayyoakkana jedha; 'Manakeetottolfadhu; atini duutamaleehinfayyitutii'" jedhee. **2** Hisqiyas is fuula isaa gara keenyan manaatti garagalfateeakkana jedhee Waaqayyoon kadhat; **3** "Yaa Waaqayyo, akka aniamanamummaa fi garaa tokkoon fuula kee durajiraadhee waan fuula kee durattigaariita'eshojjedhe yaadadhu." Hisqiyas hiqqifateeniboo'e. **4** Utuu Isaayaas oobdii gara gidduu jiru sana keessaa hin ba'in dubbiin Waaqayyooakkana jedhee gara isaa dhufe; **5** "Deeb'iitiidhaqittiaakkana jedhii Hisqiyas hoogganasaabakoottihiimi; 'WaaqayyoWaaqniabbakee Daawitakkana jedha: Ani kadhannakhee dhaga'eera; imimmaankeesargeera; anisinfayysi. Atiammaajalqabdeeguyyasadaffaattigara manaqulqullummaa Waaqayyoottilobaata. **6** Ani umuriikee irratteggaa kudha shansifandabala. Ani si'ifi magaalaka kana harkamooticha Asooriitiinanbaasa. Ani sababii koottifi sababigarbichakoo Daawitif jedheemagaalaka kana nan eega." **7** Kana irratteisaayaas, "Maxinoharbuutolchaa" jedhe. Isaanis qopheessanidhullaa isaa irra kaaniiif, innisnifayye. **8** Hisqiyas, "Akka Waaqayyonafayyisuu fi akka aniguyyasadaffaattigara manaqulqullummaa Waaqayyoottiloba'uufmaaltumallattootata?" jedhee Isaayaasin gaafate. **9** Isaayaasisakkana jedheedeebise, "Akka Waaqayyo waanwaadaagale sana hoijjetuufmallattoonWaqaqayyosiifkennukunoo kanaadha; gaaddidduuntokkotarkaanfikudhan gara fuula durattihaa deemmuumoo yookaantarkaanfikudhan gareduzduwyaheettihaadeebiis?" **10** Hisqiyas

immoo, "Tarkaanfii kudhan gara fuula duraatti deemuun keessatti iddoowan aarsaa tolche. **5** Oobdiwwan gaaddidduu tokkoof waan salphaa dha; qooda kanaa mana qulqullummaa Waaqayyoo lamaanuu keessattis akka gaaddidduu sun tarkaanfii kudhan gara dugda duubaatti deebi'u godhi" jedhe. **11** Kana irratti Isaayaas raayyaawwan samii hundaaf iddoowan aarsaa ni tolche. **6** Inni ilma ofii isaa ibiddaan aarsaa godhee dhi'eesse; raajichi iyee Waaqayyoon ni kadhate; Waaqayyos tolcha hojjete, milkii ilaallatee, ilaaltotaa fi eker akka gaaddidduu sun tarkaanfii kudhan gulantaa dubbistoota gorsa gaafate. Inni fuula Waaqayyoo duratti Aahaaz irra gara fuula duraatti deemee ture sana irraa hamminna guddaa ni hojjetee akkasii dhiekkamsaaf isa tarkaanfii kudhan gara dugda duubaatti deebi'u godhe. **7** Innis fakkii Asheeraa kan soofee hojjete sana **12** Yeroo sanatti Meroodak Baladaan ilmi Baladaan fuudhee mana qulqullummaa kan Waaqayyoakkana mootiin Baabilon sababii akka Hisqiyas dhukkubsate dhaga'eef xalayootaa fi kennaa ergeef. **13** Hisqiyasis jedhee waa'ee isaa Daawitii fi ilma isaa Soloomoni ergamoota sana simatee waan mankuusa isaa keessa dubbathee ture sana keessa kaa'; "Mana qulqullummaa ture hunda jechuunis meetii, warqee, urgoottuu fi zayiti kana keessaa fi Yerusaalem ishee ani gosoota Israa'el qulqulluu akkasumas kuusaa mi'a lolaa isaa fi waan hunda keessaa filadhe sana keessa Maqaa koo bara baaaran nan dhaaba. **8** Yoo isaan waan ani isaan ajaje mankuusa isaa keessatti argamu hunda isaanitti argisiise. Wanni Hisqiyas masaraa mootummaa isaa keessaa kenne guutuu eegan, ani si'achi akka miilli Israa'elootaa yookaan mootummaa isaa hunda keessaa isaanitti biyya ani abbootii isaanittif kenne keessaa ba'ee jooru hin argisiisin tokko iyyuu hin turre. **14** Kana irratti hin godhu." **9** Namoonni garuu hin dhaggeeffanne. Isaayaas raajichi gara Hisqiyas mootichaa dhqaee, Minaaseen karaa irraa isaan jal'ise; kanaafuu isaan "Namoonni sun maal jedhan? Isaan eessaa dhufan?" saboota Waaqayyo fuula Israa'elootaa duraa balleesse jedhee gaafate. Hisqiyasis immoo, "Isaan waan masaraa sana caalaa hamminna hojjetan. **10** Waaqayyo karaa mootummaa koo keessa jiru hunda argan. Wanni ani fagoodhaa dhufan" jedhee deebise. **15** Raajichi, "Jari masaraa mootummaa keetii keessatti maal argan?" **11** "Minaaseen mootichi Yihuudaa cubbuu jibbiisaak jedhee gaafate. Hisqiyas immoo, "Isaan waan masaraa kanineen hojjeteera. Innis Amoorota isaan dura jiraatan mootummaa koo keessa jiru hunda argan. Wanni ani caalaan waan hamaa hojjete; waaqota tolfaamoo isaatiniis mankuusa koo keessaa isaanitti hin argisiisin tokko iyyuu Yihuudaa cubbuu hojjechiise. **12** Kanaafuu Waaqayyo hin jiru" jedheen. **16** Isaayaasis kana irratti Hisqiyasiis akkana jedhe: "Dubbi Waaqayyo dhaga'i: **17** Yeron itti Waaqni Israa'el akkana jedha: Ani waan hamaa nama wanni masaraa mootummaa keetii keessa jiru hundii fi isha dhaga'u hunda suukaneessu tokko Yerusaalemii fi wanni abbootiin kee hamma har'aatti kuusaa hundinuu Yihuudatti nan fida. **13** Ani funyoo Samaariyatii fi saamamee gara Baabilonitti geeffamu tokko dhugumaan tumbi manna Ahaab sana Yerusaalem irratti nan dirirsa. ni dhufa. Wanni tokko iyyuu hin hafu, jedha Waaqayyo. Akkuma namni caabii haxaa'ee gad gombisutti ani **18** Sanyii kee keessaa namoonni tokko tokko, foonii fi Yerusaalemin haxaa'ee nan gombisa. **14** Ani hambaa dhiigni kee kanneen siif dhalatan booji'amanii masaraa dhaala koo dhiisee harka diinota isaanittidabsee nan kenna. Isaanis diinota isaanii hundaan ni saamamu; ni mootummaa mooticha Baabilon keessatti xu'aashiiwan booji'amus. **15** Isaan gaafa abbootiin isaanii Gibxii ba'anii ta'u." **19** Hisqiyasis, "Dubbiin Waaqayyoo kan ati jalqabee hamma har'aatti fuula koo duratti waan hamaa dubbate kun gaarii dha" jedhee deebise, Inni, "Bara harkisanii gara magalaatti fidan hojjetes kitaaba seenaa moottoto Yihuudaa keessatti barreffamaniiru mitii? **20** Hisqiyasis abbootiis isaa wajjin boqote. Ilmi isaa Minaaseen iddo isaa bu'ee mootii ta'e. **21** Hisqiyasis abbootiis isaa wajjin boqote iddo biqiltuu masaraa mootummaa isaa keessatti, iddo biqiltuu Uzaa keessatti ni awwaalame. Ilmi isaa Aamoonis iddo isaa bu'ee mootii ta'e. **19** Aamoon yeroo mootii ta'etti umuriin isaa wagga digdamii lama ture; innis Yerusaalem keessa taa'ee wagga lama bulche. Maqaan haadha isaa Meshulemet ture; isheenis intala Haaruus nama biyya Yoxbaa ture. **20** Innis akkuma abbaan isaa Minaaseen hojjete ture sana fuula Waaqayyoo duratti waan hamaa hojjeti. **21** Innis karaa abbaa isaa hunda irra deeme; waqqota tolfaamoo abbaan isaa waqqeffate illee waqqeffatee isaanifiis sagade. **22** Innis Waaqayyo Waqa abbootiis isaa dhiise; karaa Waaqayyoo irras hin

21 Minaaseen yeroo mootii ta'etti nama wagga kudha lama ture; innis Yerusaalem keessa taa'ee wagga shantamii shan bulche. Maqaan haadha isaa Hefziiba ture. **2** Innis waan jibbiisaabu saboota Waaqayyo fuula Israa'elootaa duraa ari'ee baase sanaa duukaa bu'uudhaan fuula Waaqayyoo duratti waan hamaa hojjeti. **3** Innis iddoowan sagadaan kanneen abbaan isaa Hisqiyas diigee ture sana illee deebisee ni ijaare; akkasumas akkuma Ahaab mootichi Israa'el godhe sana Ba'aaliif iddoowan aarsaa tolchee siidaa Aasheeraas ni dhaabe. Raayyaawwan samii hundaafis ni sagade; isaan waqqeffates. **4** Innis mana qulqullummaa Waaqayyoo kan Waaqayyo, "Ani Maqaa koo Yerusaalem keessa nan dhaaba" jedhee waa'ee isaa dubbate sana

deemne. **23** Qondaaltonni Aamoon isatti mari'atanii masaruma mootummaa isaa keessatti mooticha ni aijeesan. **24** Kana irratti namooni biyya sanaa warra Aamoon mootichatti malatan hunda fixanii ilma isaa Yosiyasin immoo iddo isaa mootii godhatan. **25** Wanni bara mootummaa Aamoon keessa hojjetame kan biraa, wanni inni hojjetes kitaaba seenaa mootota Yihuudaa keessatti barreeffameera mitii? **26** Innis awwaala isaa kan iddo biqiltuu Uzaa keessatti ni awwaalam. Ilmi isaa Yosiyasis iddo isaa bu'ee mootii ta'e.

22 Yosiyas yeroo mootii ta'etti nama wagga saddeetii ture; Yerusaalem keessa taa'ees wagga soddomii tokko bulche. Maqaan haadha isaa Yediidaa dha; isheenis intala Adaayaa nama biyya Boozqaati ti. **2** Innis fuula Waaqayyoo duratti waan qajeeela ni hojjete; utuu mirgatti yookaan bitaatti hin gorinis karaa abbaa isaa Daawit irra deeme. **3** Yosiyas mootichi bara mootummaa isaa keessa waggaan kudhaa saddeettaffaatti akkana jedhee Shaafaan ilma Azaliyya ilma Meshulaam barreessaa sana gara mana qulqullummaa Waaqayyootti erge: **4** "Gara Hilqiyya lubicha ol aanaatti ol ba'iittii akka inni maallaqa gara mana qulqullummaa Waaqayyootti fidame kan warri balbala eegan namoota irraa walitti qaban sana lakka'u godhi. **5** Maallaqni kunis namoota akka hojji man qulqullummaa to'ataniif muudamanitti imaanaa haa kennamu. Namoonni kunneen immoo warra mana qulqullummaa Waaqayyoo haaromsanii jechuunis, **6** warra muka soofaniif, warra mana ijaaranii fi warra dhagaa soofaniif haa kaffalan. Akkasumas mana qulqullummaa haaromsuuf mukaa fi dhagaa soofame ittiin haa bitan. **7** Isaan garuu sababii amanamummaadhaan hojjetaniif, maallaqa imaanaa isaaantiit kennname sana to'achuun hin barbaachis." **8** Hilqiyya lubichi ol aanaan sunis, Shaafaan barreessaa sanaan, "Ani mana qulqullummaa Waaqayyoo keessatti Kitaaba Seeraa argeen jira" jedhe. Kitaabichas Shaafaanitti kenne; Shaafaan immoo kitaaba sana ni dubbise. **9** Ergasiis Shaafaan gara mootichaa dhagee, "Qondaaltonni kee maallaqa mana qulqullummaa Waaqayyoo keessa ture baasanii hojjettootaa fi namoota hojji mana qulqullummaa to'atanitti imaanaa kennaniiru" jedhee hime. **10** Shaafaan barreessaa sun, "Hilqiyya lubichi kitaaba tokko natti kenneera" jedhee mootichatti hime. Shaafaanis fuula mootichaa duratti kitaaba sana dubbise. **11** Mootichis dubbii Kitaaba Seeraa sana dhageenyaan uffata isaa ni tarasaase. **12** Innis ajaja kana Hilqiyya lubichatti, Ahiiqaam ilma Shaafaanitti, Akboor ilma Miikaayaatti, Shaafaan barreessichaas fi Asaayaata tajaajilaan mootichaatti ni kenne; **13** "Dhaqaatii waa'ee waan kitaaba argame kana keessatti barreeffamee anaaf, sabaa fi Yihuudaa hundaaf Waaqayyoon gaafadhaa. Sababii warri nuun duraa dubbii kitaabaa kanaatiif hin ajayaminif dheekkamsi Waaqayyoo guddaan nutti boba'eera; isaan akka waan waa'ee keeyna barreeffame sana hundaatti hin jiraanneetii." **14** Hilqiyya lubichi, Ahiiqaam, Akboor, Shaafaanii fi Asaayaan Huldaanaan raajitti gaafachuu dhaqan. Huldaanaan kun niittii Shaluum ilma Tiqwaa, ilma Harhaas kan eegduu uffataa ture sanaa ti. Isheenis Yerusaalem keessa Aanaa

Lammaffaa keessa jiraatti turt. **15** Isheenis akkana isaaniin jette; "Waaqayyo Waaqni Israa'el akkana jedha: Namicha natti isin erge sanatti akkana jedhaa himaa. **16** 'Waaqayyo akkana jedha: Aniakkuma waan kitaaba mootichi Yihuudaa dubbise sana keessatti barreeffame hundaatti iddo kanaa fi saba isaatti badiisa nan fida. **17** Sababii isaa na dhiisanii waaqota biraatifiixaana aarsuudhaan waaqota tolfaamoo harki isaanii tolche hundaan dheekkamsaaf na kakaasanii, dheekkamsi koo iddo kana irratti ni boba'a; hin dhaamus.' **18** Mootii Yihuudaa kan akka isin Waaqayyoon gaafattanii isin erge sanatti akkana jedhaatii himaa; 'Waa'ee dubbii ati dhageesse sanaa, Waaqayyo Waaqni Israa'el akkana jedha; **19** "Sababii ati yeroo waan ani waa'ee iddo kanaatiif fi waa'ee saba isaa akka isaan abaaramanii barbadeeffaman waan hamaa dubbadhe dhageessetti garaan kee tuqamee fuula Waaqayyoo duratti gad of qabdeef, sababii uffata kee tarssaftee fuula koo duratti boosseef, ani si dhaga'eera" jedha Waaqayyo. **20** Kanaafuu ani abbootii kee biratti walittin si qaba; atis nagumaan awwaalamta. Waan hamaa ani iddo kana irratti fiduuf jiru hunda jji kee hin argu.'" Isaanis deebib ishee fudhatanii gara mootichaatti deebi'an.

23 Ergasiis mootichi maanguddoota Yihuudaa fi Yerusaalem hunda walitti ni waame. **2** Innis namoota Yihuudaa, jiraattota Yerusaalem, lubootaa fi rajjota wajjin jechuunis nama xinnaa fi guddaa hunda wajjin gara mana qulqullummaa Waaqayyootti ol ba'e. Dubbii Kitaaba Kakuu kan mana qulqullummaa Waaqayyoo keessatti argame sanaa hundas akka isaan dhaga'anitti dubbiseef. **3** Mootichis utubaa bira dhaabatee akka Waaqayyoon duukaa bu'u, akka garaa isaa guutuu fi lubbuu isaa guutuudhaan ajaja isaa, dambiiwwan isaaatiif li labsiwwan isaa eegee akkasiin dubbiwwan kakuu kanneen kitaaba kana keessatti barreeffaman hojji irra oolchu fuula Waaqayyoo duratti kakuu ni haaromse; ergasiis sabni hundi kakuu ni haaromse. **4** Mootichis akka isaan mi'oota Ba'aaliif, Asheeraadhaa fi raayyaawwan samiitiif hojjetaman hunda mana qulqullummaa Waaqayyoo keessaa baasanii Hilqiyya lubicha ol aanaa, luboota sadarkaan isatti aanaanii fi eegdota balbalaa ajaje. Innis mi'oota sana Yerusaalem keessaa baasee dirree Sulula Qeedroon irratti gube; daaraa isaaas fuudhee Beet'eelitti geesse. **5** Luboota waaqota tolfaamoo kanneen akka isaan iddoowwan sagadaa kanneen magaalaawwan Yihuudatii fi naannoo Yerusaalem kanneen gaarran irraatiifixaana aarsaniiif mootonni Yihuudaa muudan sana jechuunis warra Ba'aaliif, aduu fi ji'aaf, tuuta urjittii fi raayyaawwan samii hundaafixaana aarsaa turanis ni barbadeesse. **6** Siidaa Aasheeraas mana qulqullummaa Waaqayyootti fuudhee Yerusaalem keessaa baasee Sulula Qeedroonitti geesse achitti ni gube. Isas daakee bulleesse daaraa isaa awwaala namootaa irratti firfirse. **7** Innis mana dhiirota mana sagadaa keessatti sagaagalani kana mana qulqullummaa Waaqayyoo keessa jiru, iddo itti dubartooni Asheeraadhaaf golga hojjetan sana ni diige. **8** Yosiyasis luboota hunda magaalaawwan Yihuudatii ni fide; innis iddoowwan sagadaa kanneen Gebaadhaa

hamma Bersheebaatti turan kanneen luboonniixaana itti aarsaa turan sana ni xureesse. Akkasumas galmaawwan waaqeffannaa karrawwan cinaa kanneen balbal Karra lyaasuu bulchaa magaalaa sanaa dura karaa gama bitaa magaalattiin turan sana ni diige. **9** Luboonni iddoowan sagadaa kenneen yoo iddo aarsaa Waaqayyoo kan Yerusaalem keessa irra tajaajilu baatan illee isaan luboota akka isaanii wajjin Maxino nyataan ture. **10** Innis akka nammi tokko iyuu ilma isaa yookaan intala isaa aarsaa godhee ibiddaan Mooleekiif hin dhi'eessineef Toofeti kan Sulula Ben Hinoon keessatti argamu sana ni xureesse. **11** Akkasumas fardeen moottonni Yihuudaa aduudhaaf kennan sana balbala mana qulqullummaa Waaqayyootti geessu irraa fuudhee ni balleesse. Fardeen sun oobdii kutaa mana Naataan-Meelek qondaalticha biraa keessa turan. Ergasiis Yosiyaas gaariwwan aduu sana ibiddaan ni gube. **12** Mootichis iddoowan aarsaa moottonni Yihuudaa bantii manaa irra, kutaa mana Aahaaz kan ol aanu bira dhaabaniif fi iddoowan aarsaa Minaaseen mana qulqullummaa Waaqayyoo keessa oobdiwwan lamaan keessa dhaabe sana ni buqqise. Iddoowan aarsaa sanas achii fuudhee ni caccabsee, caccabaa isaanii Sulula Qeedroon keessatti ni gate. **13** Akkasumas mootichi iddoowan sagadaa kanneen gama ba'a Yerusaalemitti karaa kibba Gaara Faalamuutini turan kanneen Solomon mootichi Israa'el Ashtooreti waaqittii xurooftuu Siidoonataa, Kemoosh waaqicha xuraa'aa Mo'aabii fi Mooleek waaqicha xuraa'aa ijoollee Amooniitiif hojjete sana ni xureesse. **14** Yosiyaas soodduuwwan dhagaa caccabsee siidaawwan Aasheeraas diigee iddo sana lafee namaatiin guute. **15** Akkasumas iddo aarsaa Beet'eel keessa ture sanaa fi iddo sagadaa kan Yerobi'aam ilmi Nebaat inni Israa'elin cubbuu hojjechiise sun ijaare iddo aarsaa sanaa fi iddo sagadaa ni diige. Iddo sagadaa sanas caccabsee, daakee bulleesse; siidaa Aasheeraas ni gube. **16** Yosiyaasis of irra garagalee awwaalawwan tulluu irra jiran achitti arge; nama ergees awwaalawwan sana keessaa lafeewwan ficheisiisee akkuma dubbi Waqaqayyo kan namni Waqaqaa inni duuran durseee waan kana dubbate sun labsetti iddo aarsaa irratti gubee sia xureesse. **17** Mootichi, "Dhaagaan awwaalaan kan ani arguttu jiru kun maal?" jedhee ni gaafate. Namoonni magaalaa sanaa immoo, "Inni awwaala nama Waqaqaa kan Yihuudadhaa dhufee waanuma ati iddo aarsaa Beet'eel goote kana duraan durseee labse sanaa ti" jedhan. **18** Innis, "Isa dhiisa; namni tokko iyuu lafee isaa hin tuqin" jedhe. Kanaafuu isaan lafee isaaftii fi lafee raajicha Samaariyaadhaa dhufe sanaa illee ni dhiisan. **19** Yosiyaas akkuma Beet'eelitti godhe sana iddoowan sagadaa kanneen gaarran irraa kanneen moottonni Israa'el magaalaa wan Samaariya keessatti ijaaranii Waqaqayyoon dheekkamsaaf kakaasan sana hunda ni diige. **20** Innis luboota iddoowan sagadaa kanneen gaarran irraa hunda iddoowan aarsaa irratti qalee lafee namaas achuma irratti ni gube. Ergasiis gara Yerusaalemitti ni deebi'e. **21** Mootichis, "Akkuma Kitaaba Kakuu kana keessatti barreffamee sanatti Waqaqayyo Waqaq keessaniif Faasiikaa ayyaneffadhaa" jedhee saba hunda ajaje. **22** Bara abbootii murtii kanneen Israa'elin bulchaa turaniitii jalqabee yookaan bara mootota Israa'el hunda keessa yookaan Yihuudaa keessa Faasiikaan akkasii takkumaa ayyaneffamee hin beeku. **23** Garuu bara Yosiyaas mootichaa keessa wagga kudha saddeettafaatti Faasiikaan kun Yerusaalemitti Waaqayyoof ayyaneffamaa ture. **24** Kana malees Yosiyaas ilaaltotaa fi eker dubbistoota, taraafimii, waaqota tolfamoo fi wantoota jibbisiiso kanneen Yihuudaa fi Yerusaalem keessatti argaman biraa hunda balleesse. Innis seera kitaaba Hilqiyaa lubichi mana qulqullummaa Waaqayyoo keessatti arge sana irratti barreffamee hojji irra olchuudhaaf waan kana godhe. **25** Mootiin akka Yosiyaas kan akka Seera Musee hundaatti garaa isaa guutuudhaan, lubbuu isaa guutuu fi humna isaa guutuudhaan gara Waaqayyootti deebi'e tokko iyuu isaan duras isaan duubas hin argamne. **26** Ta'us sababii Minaaseen waan hojjete hundaan dheekkamsaaf isaa kakaaseef Waaqayyo dheekkamsa isaa guddaa fi sodaachisaa Yihuudaa irratti boba'e sana irraa hin deebine. **27** Kanaafuu Waaqayyo, "Aniakkuma Israa'elin balleesse sana Yihuudas fuula koo duraa nan balleessa; Yerusaalem magaalaa ani filadheef mana qulqullummaa kan ani, 'Maqaan koo achi jiraata' jedhee waa'ee isaa dubbade kana nan dhiisa" jedhe. **28** Wanii bara mootummaa Yosiyaas keessa hojjetamee kan biraatii fi wanii inni hojjete hundi kitaaba seenaa mootota Yihuudaa keessatti barreffameera mitii? **29** Bara Yosiyaas mootii turetti, Fara'oona Nekkoon mootichi Gibxi mootii Asoor gargaaruuf jedhee gara Laga Efraaxiisitti ol ba'e. Yosiyaas mootichis of irraa isaa ittisuudhaaf itti gad ba'e. Nekkoon garuu isatti dhufee Megidootti isaa ajjeese. **30** Garbooni Yosiyaasis gaariidhaan Megidoodhaa gara Yerusaalemitti reeffa isaa fidanii awwaala isaa keessatti isaa awwaalan. Ergasiis sabni biyya sanaa Yehoo'ahaaz ilma Yosiyaas fuudhanii dibanii iddo abbaa isaa buusaniif mootii isaa godhan. **31** Yehoo'ahaazis yeroo mootii ta'etti umuriin isaa wagga digdamii sadii ture; innis Yerusaalem keessa taa'ee ji'a sadii bulche. Maqaan haadha isaa Hamuutaal ture; isheenintala Ermiyaas kan Libnaadhaa dhuftee ture. **32** Innis akkuma abbootii isaa hojjete sana fuula Waqaqayyo durattu waan hamaa hojje. **33** Akka inni Yerusaalem keessa taa'ee hin bulchineef Fara'oona Nekkoon Hamaati keessatti Riiblaati foncaan isaa hidhee Yihuudaa irrattis gibira meetii taalaantii dhibba tokkoo fi warqee taalaantii tokko mure. **34** Fara'oona Nekkoon Eliyaqaqim ilma Yosiyaas mootichaa iddo Yosiyaas iddo abbaa isaa buusee mootii godhe; maqaan Eliyaqaqimis geeddarree Yehooqaqim jedheen. Yehoo'ahaazin garuu fuudhee Gibitti geesse; innis achitti du'e. **35** Yehooqaqimis meetii fi warqee Fara'oona Nekkoon gaafate sana ni baase. Waan kana baasuufis gibira biyyatty muree namoota biyyattii irraa akkuma galii isaaftii meetii fi warqee walitti qabe. **36** Yehooqaqim yeroo mootii ta'etti umuriin isaa wagga digdamii shan ture; innis Yerusaalem keessa taa'ee wagga kudha tokko bulche. Maqaan haadha isaa Zebuudaa ture; isheenintala Phedayaan kan magaalaa Ruumatiit dhufte ture. **37** Innis akkuma abbootii isaa

hoijjetan sana fuula Waaqayyoo duratti waan hamaa isaan kуннеен hundi jajjaboo fi warra lola danda'an hoijjete.

24 Bara mootummaa Yehooyaqaam keessa Nebukadnezar mootichi Baabilon biyya sana ni weerare; Yehooyaqaamimis waggaa sadii isaaf garboome. Ergasii garuu yaada geeddaratee Nebukadnezarit fincile. **2** Waaqayyos saamtota Baabilon, saamtota Sooriyaa, saamtota Mo'aabii fi saamtota Amoon isatti erge. Innis akkuma dubbii Waaqayyoo kan garbooni isaa raaajonni dubbatan sanaatti Yihuudaa balleessuudhaaf isaan erge. **3** Dhugumaan wanni kun sababii cubbuu Minaaseetii fi waan inni hoijjete hundaatiif fuula isaa duraa isaan balleessuudhaaf akkuma ajaa Waaqayyootti Yihuudaaattii dhufe; **4** akkasumas sababii inni dhiiga namoota yakka hin qabnee dhangalaasee fi sababii inni dhiiga namoota yakka hin qabneetiin Yerusaalemin guuteef Waaqayyo dhiisufii hin barbaanne. **5** Guutummaa loottoota isaa wajjin Yerusaalemitti duule. Wantoonni bara mootummaa Yehooyaqaam keessa hoijjeteran kanneen biraati fi wanni inni hoijjete hundi kitaaba seenaa mootota Yihuudaa keessatti barreeffamaniiru mitii? **6** Yehooyaqaamib abbooti isaa wajjin ni boqote. Ilmi isaa Yehooyaakiin iddo isaa bu'ee mootii ta'e. **7** Sababii mootichi Baabilon biyya isaa hunda, Malkaa Gibxii jalqabee hamma Laga Efraaxiisitti qabateef mootini Gibxi lammata duulaaf biyya isatii hin baane. **8** Yehooyaakiin yeroo mootii ta'etti umuriin isaa waggaa kudha saddeet ture; innis Yerusaalemin keessa taa'ee ji'a sadii bulche. Maqaan haadha isaa Nehushtaa ture; isheenis intala Elhaataan namicha Yerusaalemin sanaa ti. **9** Innis akkuma abbaan isaa hoijjete sana fuula Waaqayyoo duratti waan hamaa hoijjete. **10** Yeruma sanatti loottooni Nebukadnezar mooticha Baabilon Yerusaalemitti duulanii ishee ni marsan; **11** utuma ajajjoonni loottoota isaa ishee marsaa jiranuu Nebukadnezar mataan isaa gara magaalattii ni dhufe. **12** Yehooyaakiin mootichi Yihuudaa, haati isaa, garbooni isaa, namoonni isaa bebeekamoonii fi qondaaltonni isaa hundinuu mootii Baabilonittii harka kennataan. Mootiin Baabilon moo'ee waggaa saddeettafaatti Yehooyaakiin booji'ee ni fudhate. **13** Nebukadnezaris akkuma Waaqayyo dubbatee ture sanatti qabeenya mana qulqullummaa Waaqayyootti fi kan masaraa mootummaa keessa ture hunda ni fudhate; mi'a warqee kan Solomoon mootichi Israa'el mana qulqullummaa Waaqayyootti tolche hunda isaa immoo caccabse. **14** Inni warra Yerusaalemin keessa jiraatan hunda ajajjoota waraanaatiif fi loottoota hunda, warra ogummaa hojji harkaa qabanii fi warra sibiila tuman hunda walumatti nama kuma kudhan booji'ee ni fudhate. Namoota akka malee hiyyeyyii qofatu biyya sanatti hafe. **15** Nebukadnezar Yehooyaakiin booji'ee Baabilonittii ne gesse. Akkasumas haadha mootichaa, niitota isaa, qondaaltota isaatii fi namoota biyya sanaa bebeekamoo booji'ee Yerusaalemin gara Baabilonittii ni gesse. **16** Kana malees mootichi Baabilon humna waraanaa guutuu kan nama kuma torba of keessaa qabu, warra ogummaa hojji harkaa qabanii fi warra sibiila tuman kuma tokko booji'ee Baabilonittii ni gesse;

isaan kunneen hundi jajjaboo fi warra lola danda'an turan. **17** Innis Mataaniyya eessuma Yehooyaakiin sana iddo isaa mootii godhe; maqaan isaa Zedeqiyatti ni geedhare. **18** Zedeqiyaa yeroo mootii ta'etti umuriin isaa waggaa digdamii tokko ture; innis Yerusaalemin keessa taa'ee waggaa kudha tokko bulche. Maqaan haadha isaa Hamuutaal ture; isheenis intala Ermiyaas kan magaalaa Libnaati dhufte ture. **19** Innis akkuma Yehooyaqaam hoijjete sana fuula Waaqayyoo duratti waan hamaa ni hoijjete. **20** Wanni kun hundi sababii dheekkamaa Waaqayyootiif Yerusaalemin fi Yihuudaa irra ga'e; dhuma irrattis inni fuula isaa duraa isaan balleesse. Zedeqiyaa mooticha Baabilonittii fincile.

25 Kanaafuu bara mootummaa Zedeqiyaa keessa waggaa saglaffaatti, bultii kurnaffa ji'a kurnaffaatti, Nebukadnezar mootiin Baabilon guutummaa loottoota isaa wajjin Yerusaalemitti duule. Innis magaalatti ala qubatee naannoo ishee hundatti tuulla biyyoo marse. **2** Magaalaa sunis hamma waggaa kudha tokhoffaa bara Zedeqiyaa Mootichaatti akkuma marfamettii ture. **3** Bultii saglaffa ji'a afuraffaatti, magaalatti keessatti beelli akka malee hammaatee namni waan nyatuu tokko illee dhabe. **4** Ergasii dallaan magaalatti cabsamee loltoonni hundinuu utuma Baabilonnni magaalaa sana marsanii jiranuu karaa karra dallaa iddo biqiltuu mootichaa bira jiru lamaan gidduu baasu sanaatiin halkaniin ba'anii baqatan. Isaanis Arabbaatti baqatan; **5** loltoonni Baabilon garuu mooticha ar'i anii dirree Yerikoo irratti isa qaqqaban. Loltoonni isaa hundis isa irraa gargar ba'anii bibittinnaa'anii turan; **6** innis ni qabame. Gara mootii Baabilonittii Riiblaatti geeffamee achittis itti murame. **7** Isaanis ijuma isaa duratti ilmaan Zedeqiyaa fixan; isaanis ija isaa keessaa baasanii foncaa naasiitiin hidhanii Baabilonittii isaa geessan. **8** Bara mootummaa Nebukadnezar mooticha Baabilon keessa waggaa kudha saglaffaatti, bultii torbaffa ji'a shanaffaatti, Nebuzaradaan ajajaan eegumsa mootummaa, qondaallii mootii Baabilon sun gara Yerusaalemin dhufe. **9** Innis mana qulqullummaa Waaqayyootti, masaraa mootummaatti fi manneen Yerusaalemin hundatti ibidda qabsiise. Manneen gurguddaa hundas ni gube. **10** Loltoonni Baabilon kanneen ajajaa eegumsa mootummaa jala turan hundi dallaawwan naannoo Yerusaalemin turan diigan. **11** Nebuzaradaan ajajaan eegumsaa sun namoota magaalaa keessatti hafanii fi warra baqatanii mootii Baabilonittii kooluu galan booji'ee fudhate. **12** Ajajaan sun garuu hiyyeyyii biyyattii keessaa gariin akka wayinii kunuunsanii fi lafa qotaniif achitti dhiise. **13** Baabilonnni sun utubaawwan naasii, baattuuwwan iddoohhaa socho'anii fi Gaanii naasii irraa hoijetamee mana qulqullummaa Waaqayyoo keessa ture caccabsanii naasii sana immoo Baabilonittii geessan. **14** Akkasumas okkoteewwan, waan ittiin daaraa hammaaran, waan ittiin ibsaar irraa daaraa dhadha'an, caabiwwanii fi mi'oota naasii irraa hoijetaman kanneen tajajila mana qulqullummaatiif oolan hunda fudhatan. **15** Ajajaan sibiila tuman kuma tokko booji'ee Baabilonittii ni gesse; eegumsaa sunis girtiraawwanii fi waciitiwwan ittiin

dhiiga facaaan kanneen hundi isaanii warqee qulqulluu irraa yookaan meetii irraa hojjetaman fudhatee deeme.

16 Ulfinni naasii kan Soloomoon ittiin utubaawwan lamaan, Gaanii fi baattuuwwan iddoodhaa socho'aniin mana qulqullummaa Waqaqayootif hojjetee ture waan madaallii madaaluu danda'uu oli turan. **17** Tokkoon tokkoon utubaa sanaa dhundhuma kudha sadheet ol dheerata ture. Guutuun naasii kan utubaa tokko irraas dhundhuma sadii ol dheeratee naannoos isaa guutuun sibiila wal keessa loafamee tolfamee fi roomaanii naasitiin miidhagfamee ture. Utubaan kaanis sibiila isaa kan wal keessa loafamee tolfamee wajjin kanuma fakkaata ture. **18** Ajajaan eegumsaa sun, Seraayaa lubicha hangafa, Sefaanijaa lubicha Sadarkaan isatti aanuu fi eegdota balbalaa sadan hidhee fuudhee deeme.

19 Warra amma illee magaalaa keessatti hafan keessaa ajajaa loltootaatii fi gorsitoota mootii shan fudhate. Akkasumas barreessaa qondaala ol aanaa ture kan saba keessaa loltummaaf namoota filatu sanaa fi namoota isaa kanneen magaalaa keessatti argaman jaatama fudhate. **20** Nebuzaradaan ajajaan sun hunda isaanii guuree Riiblaatti gara mooticha Baabilonitti geesse.

21 Mootichis achuma Riiblaat biyya Hamaati keessatti isaan ni fixe. Yihuudaanis akkasiin booji'amtee biyya isheetii baate. **22** Nebukadnezar mootichi Baabilon akka inni namoota Yihuudaatti hambise sana bulchuuf Gedaaliyaas ilma Ahiiqaam ilma Shaafaan sana muude.

23 Ajajoomni loltootaa hundii fi namoonni isaanii yeroo akka mootichi Baabilon Gedaaliyaasin bulchaa kutaa biyyaa godhee muude dhaga'anitti Gedaaliyaas bira Miispaa dhufan; isaanis Ishmaa'eel ilma Naataaniya, Yoohaanaan ilma Qaareyaa, Seraayaa ilma Tanhumeeti namicha Netoof sanaa, Yaazaniya ilma namicha Ma'akaatii fi namoota isaanii turan. **24** Gedaaliyaasis, "Qondaaltota Baabilon hin sodaatinaa; biyyattii keessa qubadhaatii mooticha Baabilon tajaajilaa; waan gaariitu isinii ta'atii" jedhee isaanii fi namoota isaaniitiif kakate. **25** Garuu ji'a torbaffaa keessa Ishmaa'eel ilmi Naataaniya ilma Eliishaamaa kan sanyii moototaa irraa dhalate sun namoota kudhan wajjin dhufee Gedaaliyaas, namoota Yihuudaatii fi namoota Baabilon kanneen isa wajjin Miispaa turan fixe. **26** Kana irratti namni hundi xinnaa fi guddaan, Baabilonota sodaatee ajajoota waraanaa wajjin gara Gibxitti baqate. **27** Yehooyaakiin mootiin Yihuudaa booji'amee waggaas oddomii torbaffaa isaatti, Eewiil Marodaak mootii Baabilon ta'e; innis wagguna sana keessa bultii digdamii torbaffaa ji'a kudha lammaffaatti Yehooyaakiin mootii Yihuudaa sana mana hidhaatii gad dhiise. **28** Afaan tolaadhaanis isatti dubbatee barcuma ulfinaa kan barcuma mootota isa wajjin Baabilon keessa turan kaanii caulu kenneef. **29** Kanaafuu Yehooyaakiin uffata isaa kan mana hidhaatii uffachaa ture sana of irraa baasee bara jirenya isaa guutuu yeroo hunda maaddii mooticha irraa nyaate. **30** Mootichis hamma inni lubbuudhaan jiraatetti guyyuma guyyaadhaan waan isaaaf barbaachisu Yehooyaakiiniif kennaa ture.

1 Seenaa

1 Addaam, Seeti, Enoosh, **2** Qeenaan, Mahalaleel, Yaared, **3** Henook, Matuuvelaa, Laameh, Noh. **4** Ilmaan Noh: Seem, Haam, Yaafet: **5** Ilmaan Yaafet: Goomer, Maagoog, Meedee, Yaawaan, Tuubaal, Meshkeii fi Tiiraas turan. **6** Ilmaan Goomer: Ashkenas, Rifaatiif fi Toogarmaa turan. **7** Ilmaan Yaawaan: Eliishaa, Tarshiish, Kitiimii fi Roodaanota turan. **8** Ilmaan Haam: Kuushi, Misrayim, Fuuxii fi Kana'aan turan. **9** Ilmaan Kuushi: Saabaa, Hawiilaal, Sabtaa, Ra'imaaf fi Sabtekaa turan. Ilmaan Ra'imaaf: Shebaa fi Dedaan turan. **10** Kuushi abbaa Naamruud; Naamruudis lafa irratti loltuu jabaa ta'e. **11** Misrayim immoo abbaa Luudiimootaa, Anaamiimotaa, Lehaabiimotaa, Naftahiiimootaa, **12** Fatrusimotaa, Kaseluhiimotaa jechuunis warra Filisxeemonni irraa dhalatanii fi Kaftooriimotaa ti. **13** Kana'aan abbaa Siidoon ilmaa isaa hangaftichaa akkasumas kan Heetotaa, **14** Yebuuosofaa, Amoorotaa, Girgaashotaa, **15** Hiiwotaa, Arkaawotaa, Siinotaa, **16** Arwaadewotaa, Zemaarotaatii fi Hamaatotaa ture. **17** Ilmaan Seem: Eelaam, Ashuur, Arfaakshad, Luudii fi Arraam turan. Ilmaan Arraam: Uuu, Huuli, Geterii fi Meshek turan. **18** Arfaakshad Sheelaan immoo Eeberin dhalche; Sheelaan dhalche; Sheelaan immoo Eeberin dhalche.

19 Eeberiifis ilmaan lamatu dhalate: Sababii bara isaa keessa lafti gargar qoodamteef, maqaan isa tokkoo Felegi jedhamee moggaafame; maqaan obboleessa isaa immo Yooqxaan jedhamee moggaafame. **20** Yooqxaan immo Almoodaad, Sheleef, Hazarmaawet, Yaaraa, **21** Hadooraam, Uuzaal, Diqlaa, **22** Eebaal, Abiimaa'eel, Shebaa, **23** Oofir, Hawiilaal fi Yoobaabin dhalche. Warri kunneen hundinuu ilmaan Yooqxaanii ti. **24** Seem, Arfaakshadi, Sheelaan, **25** Eeberi, Felegi, Re'u, **26** Seruugi, Naahoor, Taaraa, **27** akkasumas Abraam kan Abrahaam jedhamee sanaa dha. **28** Ilmaan Abrahaam: Yisihaaqii dha: Nabaayooti ilma Ishmaa'eel hangafticha, Qeedaa, Adbi'eel, Mibsaami, **30** Mishmaa, Duumaa, Maasaa, Hadaad, Teemaa, **31** Yexuu, Naafiishii fi Qeedama. **32** Eeliyaab, lammaffashii Abiinaadaab, sadaffaan Shime'aa, Ilmaan Qexuuraan saajjatoon Abrahaam sun deesse: **14** Afuraffaan Naatnaa'eel, shanaffaan Raadaayi, Zimraan, Yeqshaan, Medaan, Midyaan, Yishbaaqii fi Shuwaan. Ilmaan Yokshaan: Shebaa fi Dedaan. **33** Ilmaan Midyaan: Eefaa, Eefer, Henook, Abiidaa fi Eldaa'a. **34** Abrahaam abbaa Yisihaaq. Ilmaan Yisihaaq: Esaawuu fi Hoojam, Tiiimaa obboleettti Looxaan. **40** umuriin isaa wagga jaatama guutetti intala abbaa Ilmaan Sobaal: Aliwaan, Maanahaat, Eebaal, Shefoo fi Oonaami. Ilmaan Zibe'oorn: Ayyaa fi Aannaa. **41** Ilmi deesse. **22** Segub immoo abbaa Yaa'iir ture; innis Aannaa: Diishoon. Ilmaan Diishoon: Hemdaan, Eshbaan, Yitraanii fi Keraan. **42** Ilmaan Eezeri: Bilhaan, Zaawanii fi Aqaa. Ilmaan Diishaan: Uuzii fi Araan. **43** Moottonii utuu moottiin Israa'eel tokko iyuu hin mo'in dura Edoom keessatti mo'an kanneen turan: Belaa ilma Be'oor kan

magaalaan isaa Diinhaabaa jedhamee moggaafame sana. **44** Belaa duunaan Yoobaab ilmi Zeraa namichi Bozraa iddoosaa bu'ee mootii ta'e. **45** Yoobaab duunaan Hushaam namichi biyya Teemaan iddoosaa bu'ee mootii ta'e. **46** Hushaam duunaan Hadaad ilmi Bedad inni biyya Mo'aabitti Midiyaanin mo'ate sun iddoosaa bu'ee mootii ta'e. Maqaan magaalaa isaa Aawiit jedhame. **47** Hadaad duunaan Samlaan namichi Masreeeqaa iddoosaa bu'ee mootii ta'e. **48** Samlaan duunaan Shaawul namichi biyya Rehoobooti ishee laga bira jirtu sanaa iddoosaa bu'ee mootii ta'e. **49** Shaawul duunaan Ba'aal-Haanaan ilmi Akboor iddoosaa bu'ee mootii ta'e. **50** Ba'aal-Haanaan duunaan immoo Hadaad iddoosaa bu'ee mootii ta'e. Magaalaan isaaas Faa'uu jedhame. Maqaan niitiisaa immoo Maheexabi'eel jedhama ture; isheenii intala Maxreed, intala Mee-Zaahaab ture. **51** Hadaadis ni du'e. Hangafoota saba Edoom: Tiiimaa, Aalwaa, Yeteeti, **52** Oholiibaamaa, Eelaa, Phiinoon, **53** Qenaz, Teemaan, Mibzaar, **54** Magidii'eelii fi Iiraam.

2 Ilmaan Israa'eel warra kanneenii dha: Ruubeen, Simi'oorn, Lewwii, Yihuudaa, Yisaakor, Zebuuloon, **2** Arfaakshad, Luudii fi Arraam turan. Ilmaan Arraam: Daan, Yoosef, Beniyaam, Niftaalem, Gaadii fi Aasheer. Uuu, Huuli, Geterii fi Meshek turan. **18** Arfaakshad Sheelaan immoo Eeberin dhalche. **3** Ilmaan Yihuudaa: Eeri, Oonaanii fi Sheelaan. Isaaan kanneen sadanuu intala Shuuwaa, dubartii Kana'aan sanatuu isaa dha'e. Eer ilmi Yihuudaa hangaftichi fuula Waqaayyoo duratti hamaa ture. Kanaafuu Waqaayyo isaa ajjeese. **4** Taamaar niitiisaa ilma Yihuudaa Faaresii fi Zaaraa Yihuudaaf deesse. **5** Ilmaan Faares: Hezrooni immoo Almoodaad, Sheleef, Hazarmaawet, Yaaraa, **6** Ilmaan Zaaraa: Zimrii, Eetaan, Heemaan, Kalkoolii fi Daardaa. Isaaan walumaa galatti dhiirota shan turan. **7** Ilmaan Karmii: Aakaar isaa waan balleeffamuu qabu turan. **11** Nahishoorn abbaa Salmaan; Salmaan immoo abbaa Nahishoorn hoogganaa saba Yihuudaa fi Ishmaa'eel. **29** Sanyiwwan isaaanii warra kanneenii ture. **12** Bo'eez abbaa Oobeedi; Yoobeed immoo abbaa Bo'eez; **13** Ilmaan Issey: Ilmi isaa hangafni Adbi'eel, Mibsaami, **30** Mishmaa, Duumaa, Maasaa, Hadaad, Teemaa, **31** Yexuu, Naafiishii fi Qeedama. **32** Eeliyaab, lammaffashii Abiinaadaab, sadaffaan Shime'aa, **15** Ilmaan Qexuuraan saajjatoon Abrahaam sun deesse: **14** Afuraffaan Naatnaa'eel, shanaffaan Raadaayi, **16** Obboleettonni Zimraan, Yeqshaan, Medaan, Midyaan, Yishbaaqii fi ja'affaan Oozem, torbaffaan Daawit. **17** Abiigayil hadha Amaasaa kan abbaan isaa Yeteer Shuwaan. Ilmaan Yokshaan: Shebaa fi Dedaan. **33** Ilmaan isaaanii immoo Zeruuyaa fi Abiigayil turan. Ilmaan Zeruuyaa sadan Abiishaayi, Yoc'aabii fi Asaaheel turan. **17** Abiigayil haadha Amaasaa kan abbaan isaa Yeteer Israa'eel. **35** Ilmaan Esaawu: Eliifaaz, Re'u'eel, Ye'uushi, nama gosa Ishmaa'eel sanaa ti. **18** Kaaleb ilmi Hezroon Ya'ilaaamii fi Quoraahi. **36** Ilmaan Eliifaaz: Teemaan, niitiisaa Azuubaa fi Yeri'ooti irraa jjoolee dhalche. Oomaar, Zefoo, Gaataamii fi Qenaz; karaa Tiiimaa: Ilmaan Aazubaa kanneen turan: Yeeser, Sobaabii fi Amaaleq. **37** Ilmaan Re'u'eel: Nahaati, Zeraa, Shamaa fi Ardoon. **19** Kaaleb iszuubaan duunaan Efraataa fudhe. Miizaah. **38** Ilmaan See'iir: Looxaan, Sobaal, Zibe'oorn, Isheenii Huurin isaaaf deesse. **20** Huuri abbaa Uuri; Uuri Aannaa, Diishoon, Eezeri fi Diishaan. **39** Ilmaan Looxaan: immoo abbaa Bezali'eel. **21** Ergasii Hezroon yommuu Hoorii fi Hoomaam, Tiiimaa obboleettti Looxaan. **40** umuriin isaa wagga jaatama guutetti intala abbaa Ilmaan Sobaal: Aliwaan, Maanahaat, Eebaal, Shefoo fi Gili'aad intala Maakiir fudhe; isheenii Seguubin isaaaf Oonaami. Ilmaan Zibe'oorn: Ayyaa fi Aannaa. **41** Ilmi deesse. **22** Segub immoo abbaa Yaa'iir ture; innis Aannaa: Diishoon. Ilmaan Diishoon: Hemdaan, Eshbaan, biyya Gili'aad keessaa magaalaaawwan digdamii sadii Yitraanii fi Keraan. **42** Ilmaan Eezeri: Bilhaan, Zaawanii qaba ture. **23** Geshuurii fi Arraam, magaalaa Yaa'iir fi Aqaa. Ilmaan Diishaan: Uuzii fi Araan. **43** Moottonii akkasumas Qeenatii fi gandoota naannoo ishee jiraniin walitti magaalaaawwan jaatama irraa fudhatan. **24** keessatti mo'an kanneen turan: Belaa ilma Be'oor kan Hezroon erga Kaaleb Efraataatti du'ee booddee, niitiisaa

isaa Abiyaan Ashihuur abbaa Teqoo'a deesseef. **25** Talmaay mooticha Geshuur deessee dha; afuraffaan Ilmaan Yerami'eel ilma Hezroon hangafticha sanaa: Adooniyaa ilma Hagiit; **3** shanaffaan Shefaaxiyaa ilma Raam ilma isaa hangafticha, Buunaah, Ooren, Oozemii Abiixaal; ja'affaan Yitre'aam kan inni niitiis isaa Eglaa fi Ahiiyaa. **26** Yerami'eel niitiis biraan kan Aaxaaraa irraa dhalchee dha. **4** Isaan ja'aan kunneen warra yeroo jedhamtu qaba ture; isheenis haadha Oonaam turte. **27** Daawit Kebroonitti waggaa torbaa fi walakkaa mootii Ilmaan Raam ilma Yerami'eel hangafticha sanaa: Ma'az, turetti isaaaf dhalatanii dha. **5** ijooleen achitti isaaaf Yaamiiniif fi Eeqeer. **28** Ilmaan Oonaam: Shamaayii fi dhalatanii kanneenii dha: Shim'e'aa, Shobaab, Naataanii Yaadaa. Ilmaan Shamaayi: Naadaabii fi Abiishur. **29** fi Solomoon. Ilmaan afran kuneen Batisheebaa intala Niittiin Abiishur Abihiayil jedhamti; isheenis Ahibaanii Amii'eel irraa dhalatan. **6** Akkasumas ilmaan biraan fi Mooliid isaaaf deesse. **30** Ilmaan Naadaab: Seleedii fi qaba ture; isaanis: Yibhaar, Eliishuuwaa, Eliiphelexi, Afayiim. Seleed utuu ijoollee hin dhalchin du'e. **31** Ilmaa Afayiim: Yishe'ii; Yishe'iin abbaa Sheeshaan. Sheeshaan immoo abbaa Ahilayi. **32** Ilmaan Yaadaa kan obboleessa Shamaayi: Yeteeeri fi Yoonaataan. Yeteer utuu ijoollee 7 Nooga, Nefeg, Yaafiyaa, **8** Eliishaamaa, Eliyadaa fi Eliiphelexi; isaanis walumatti ilmaan sagal turan. **9** Ilmaan saajjatoowwan isaa irraa dhalatanii allati Shamaayi: Yeteeeri fi Yoonaataan. Yeteer utuu ijoollee isaan kunneen ilmaan Daawit turan. Taamaar immoo hin dhalchin du'e. **33** Ilmaan Yoonaataan: Pheletti obboleetti isaanii ture. **10** Ilmi Solomoon Rehoobo'aam; fi Zaaza. **34** Sheeshaan intallan malee ilmaan hin ilmi Rehoobo'aam Abiyaa dha; ilmi Abiyaa Aasaa dha; ilmi qabu ture. Innis tajaajilaam lammii Gibxi kan Yarihaa jedhamu tokko qaba ture. **35** Sheeshaan tajaajilaam isaa Yarihaatti intala isaa ni heerumsiise; isheenis Ataayin deesseef. **36** Ataayi abbaa Naataan; Naataan immoo abbaa Zaabaadin; **37** Zaabaad abbaa Efelaal; Hisqiyas; ilmi Hisqiyas Minaasee dha; **14** ilmi Minaasee Efelaal immoo abbaa Oobeedi; **38** Oobeedi abbaa Yehuu; Amoon; ilmi isaa immoo Yosiyaas. **15** Ilmaan Yosiyaas: Yehuu abbaa Azaariyya; **39** Azaariyya abbaa Heleez; Inni hangafni Yoohaanaan, lammaffaan Yehooyaqqiim, Helees immoo abbaa Ele aasaan ti; **40** Ele aasaan abbaa Sismaayi; Sismaayi abbaa Shaluum; **41** Shaluum abbaa ilmaan Yehooyaqqiim: Ilma isaa Yehooyaqqiinii fi ilma Yeqameyya ti; Yeqameyyaan immoo abbaa Eliishaamaa ti. **42** Ilmaan Kaaleb obboleessa Yerami'eel: Meeshaan ilmi isaa hangaftichi abbaa Ziif; Ziif abbaa Maareeshaa ti; Maareeshaaan immoo abbaa Kebroon. **43** Ilmaan Kebroon: **19** Ilmaan Phedaaya: Zarubaabeli fi Shime'ii. Ilmaan Quoraahi, Tafuu'aa, Reqemii fi Shemaa. **44** Shemaan abbaa Raham; Raham immoo abbaa Yorqe'aam. Reqem abbaa Shamaayi. **45** Shamaayi abbaa Maa'oon; Maa'oon immoo abbaa Beet Zuuri. **46** Eefaan saajjatoon Kaaleb sun haadha Haaraan, Moozaa fi Gaazeez. Haaraan immoo abbaa Gaazer. **47** Ilmaan Yaahidaay: Reegeem, Yootaam, Geeshaan, Phelet, Eefaa fi Sha'aaf. **48** Ma'akaan saajjatoon Kaaleb sun haadha Shebeerii fi Tirhaanaa ti. **49** Isheen ilmaan isaa: Haxuush, Yigi'aal, Baariiyah, Na'aariyya akkasumas Sha'aaf abbaa Madmaanaa, Shewwaabbaa fi Shaafaax; isaan walumatti ja'a turan. **23** Ilmaan Makbeenaa fi abbaa Gibe'a deesse. Kaaleb intala Aaksaa Na'aariyya: Eliyoo'eenayi, Hisqiyasii fi Azriiqaa; jedhamtu qaba ture. **50** Isaan kunneen sanyiwwan isaan walumatti sadii turan. **24** Ilmaan Eliyoo'eenayi: Kaaleb turan. Ilmaan Huuri ilma Efraataa hangafticha: Sobaal abbaa Kiriyati Ye'aariim, **51** Salmaan abbaa Beetlihem, Haareef abbaa Beet Gaadeer. **52** Sanyiwwan Sobaal kan abbaa Kiriyati Ye'aariim: Walakkaan Menuhootaa, Haroo'ee, **53** akkasumas gosti Kiriyati Ye'aariim, Yitraawonni, Fuutonni, Shumaatonni, Mishiraawonni, Zoraatotaa fi Eshitaa'oloonni gosoota isaan kanneen keessaa dhalatanii dha. **54** Sanyiwwan Salmaan: Beetlihem, Netoofota, Atroot Beet Yoo'aab, walakkaa Maanaheetotaa, Zoraatota fa'i; **55** balbala barreessitootaa kanneen Yaabeeex keessaa jiraatan: Tiraatota, Shime'aatotaa fi Sukaatota. Isaan kunneen Qeenota mana abbaa Rekaab Hamaati keessaa dhalatanii dha.

3 Isaan kunneen ilmaan Daawit Kebroonitti dhalchee dha: Ilmi isaa hangafni Amnoon kan Ahiiyoo'am dubartiin Yizri'eel deessee dha; inni lammaffaan immoo Daani'el kan Abiigayil dubartiin Qarmeloos deessee dha; **2** sadaffaan Abesaaloom isa Ma'akaan intalli

Abiixaal; ja'affaan Yitre'aam kan inni niitiis isaa Eglaa fi Solomoon. Ilmaan afran kuneen Batisheebaa intala Niittiin Abiishur Abihiayil jedhamti; isheenis Ahibaanii Amii'eel irraa dhalatan. **6** Akkasumas ilmaan biraan fi Yohoshaafaax Yehooraam; ilmi Yooraam Ahaaziyya; ilmi Ahaaziyya Yoo'aash; **12** ilmi Yoo'aash Amasiyya; ilmi Amasiyya Azaariyya; ilmi Azaariyya Yootaam; **13** ilmi Yootaam Aahaaz; ilmi Aahaaz Hisqiyas; ilmi Hisqiyas Minaasee dha; **14** ilmi Minaasee Amoon; ilmi isaa immoo Yosiyaas. **15** Ilmaan Yosiyaas: Yehuu abbaa Azaariyya; **39** Azaariyya abbaa Heleez; Inni hangafni Yoohaanaan, lammaffaan Yehooyaqqiim, Helees immoo abbaa Ele aasaan ti; **40** Ele aasaan abbaa Sismaayi; Sismaayi abbaa Shaluum; **41** Shaluum abbaa ilmaan Yehooyaqqiim: Ilma isaa Yehooyaqqiinii fi ilma Yeqameyya ti; Yeqameyyaan immoo abbaa Eliishaamaa ti. **42** Ilmaan Kaaleb obboleessa Yerami'eel: Meeshaan ilmi isaa Zedeqiyaa. **17** Ilmaan Yehooyaakiin isa booji'ame sanaa: Ilma isaa She'altii'eel, **18** Malkiiraam, Phedaaya, Shenaaixer, Yeqameyya, Hooshaamaa fi Nedaaibiyya. **19** Ilmaan Phedaaya: Zarubaabeli fi Shime'ii. Ilmaan Zarubaabel: Meshulaamii fi Hanaaniyya. Obboleettiin isaanii immoo Sheloomiit jedhamti. **20** Akkasumas ijoollee gara biraan shanitu ture; isaanis: Hashubaa, Oohel, Berekiyaa, Hasadiyya fi Yooshab-Heseed. **21** Ilmaan Hanaaniyya: Phelaatiyya fi Yeshaaya; akkasumas ilmaan Refaaya, ilmaan Arnaan, ilmaan Obaadiyatii fi ilmaan Shekaaniyya. **22** Ilmaan Shekaaniyya: Shemaa'iyaa fi Kaaleb sun haadha Shebeerii fi Tirhaanaa ti. **49** Isheen ilmaan isaa: Haxuush, Yigi'aal, Baariiyah, Na'aariyya akkasumas Sha'aaf abbaa Madmaanaa, Shewwaabbaa fi Shaafaax; isaan walumatti ja'a turan. **23** Ilmaan Makbeenaa fi abbaa Gibe'a deesse. Kaaleb intala Aaksaa Na'aariyya: Eliyoo'eenayi, Hisqiyasii fi Azriiqaa; jedhamtu qaba ture. **50** Isaan kunneen sanyiwwan isaan walumatti sadii turan. **24** Ilmaan Eliyoo'eenayi: Kaaleb turan. Ilmaan Huuri ilma Efraataa hangafticha: Sobaal abbaa Kiriyati Ye'aariim, **51** Salmaan abbaa Beetlihem, Haareef abbaa Beet Gaadeer. **52** Sanyiwwan Sobaal kan abbaa Kiriyati Ye'aariim: Walakkaan Menuhootaa, Haroo'ee, **53** akkasumas gosti Kiriyati Ye'aariim, Yitraawonni, Fuutonni, Shumaatonni, Mishiraawonni, Zoraatotaa fi Eshitaa'oloonni gosoota isaan kanneen keessaa dhalatanii dha. **54** Sanyiwwan Salmaan: Beetlihem, Netoofota, Atroot Beet Yoo'aab, walakkaa Maanaheetotaa, Zoraatota fa'i; **55** balbala barreessitootaa kanneen Yaabeeex keessaa jiraatan: Tiraatota, Shime'aatotaa fi Sukaatota. Isaan kunneen Qeenota mana abbaa Rekaab Hamaati keessaa dhalatanii dha.

4 Ilmaan Yihuudaa: Faares, Hezroon, Karmii, Huurii fi Sobaal. **2** Re'aayaan ilmi Sobaal abbaa Yahaatiiti; Yahaati immoo abbaa Ahuumayii fi Laahadii ti. Isaan kunneen balbalawwan Zoraatotaa ti. **3** Ilmaan Eexam kanneenii dha: Yizri'eel, Yishmaa fi Yidbaashi. Obboleettiin isaanii immoo Hazelelphoonii jedhamti. **4** Phenu'eel abbaa Gedoor; Eezer immoo abbaa Huushaam. Isaan kunneen sanyii Huuri ilma Efraataa hangaftichaati fi abbaa Beetlihem sanaa ti. **5** Ashihuur abbaan Teqoo'a aa niitota lama kanneen Heelaa fi Na'araa jedhaman qaba ture. **6** Na'araan ilmaan Ahuzaam, Heefer, Teemenii fi Haa'hashitaar jedhaman deeseeef. Ilmaan Na'araa isaan kanneen turan. **7** Ilmaan Heelaa: Zeret, Zootharii fi Etnaan; **8** Qoosi abbaa Anuub, abbaa Hazobeebaa fi abbaa balbalawwan Ahariheel ilma Haaruumiti. **9** Yaabeeex nama obboloota isaa caalaa

ulfina qabu ture; haatii isaa, "Ani dhiphinaanan isa da'e" olitti himame kunnenee hooggantoota balbala isaanii jettee Yaabeex jettee isa moggaafte. **10** Yaabeex immoo turan. Baay'inni maatii isaanii akka malee dabalaa akkana jedhee Waaqa Israa'elitti iyyate; "Ati na eebbi; dhufe; **39** isaanis bushaayee isaaniitiif lafa dheedaa biyya koos naaf bal'isi! Akka ani hin miidhamnee fi barbaacha hamma moggaa Gedoor kan gama ba'a sululaa akka ani dhiphina jalaa ba'uuf harki kee na wajjin haa jiru sanaatti deeman. **40** Isaanis naannoo sanatti lafa jiraatu." Waqaqnis waan inni kadhathe sana ni kenneef. dheedaa gabbataa fi gaarii argatan; lafn sunis bal'aa, **11** Kiluub obboleessi Shuhaa abbaa Mihiiriit; Mehiri kan nagaa fi tasgabbii qabu ture. Bara durii gosoornni immoo abbaa Eshitoonit. **12** Eshitoonis abbaa Beet Haamii naannoo sana jiraachaa turan. **41** Namoonni Raafaan, abbaa Faaseehaa fi Tehiinaa ti; Tahiinaan immoo maqaan isaanii dha'ame kunnenee bara Hisqiyaas mootii abbaa Iir Naahaashii ti. Isaan kunnenee namoota Reekaa Yihuudaa ture keessa dhufan. Isaan akkuma hamma ti. **13** Ilmaan Qenaz: Otnii'elii fi Seraaya. Ilmaan har'aatti illee mul'atu qubata Kaamotoati fi Me'uunota Otnii'el: Hataatii fi Ma'oonaotaayi. **14** Me'oonaotaayi abbaa Ofraa ti. Seraayaan abbaa Yoo'aabii ti; Yoo'aab isaan ogummaa hojji harkaa qabaniif kennameef. **15** **42** Sim'i oonota kanneen keessaa namoonni dhibba shan Ilmaan Kaaleb ilma Yefunee: Iiruu, Eelaa fi Na'aam. ilmaan Yishi'ii Phelaatiyya, Na'aariyya, Refaaya fi Ilmi Eelaa: Qenaz. **16** Ilmaan Yehalel'el: Ziifi, Ziifaa, Uzii'el hoogganamanii biyya gaaraa See'iir weeraran. Tiiriyya fi Asareel. **17** Ilmaan Izraa: Yeteer, Mered, **43** Isaanis Amaaleqoota miliqanii hafan balleessanii Eeferii fi Yaaloon. Niitota Mered keessaa isheen tokko hamma har'aatti achuma jiraatan.

Miiriyaam, Shamaayyi fi Yishibaa abbaa Eshtimo'aa sana deesse. **18** Niitiin isaa dubartiin Yihuudaa sunis Yaared abbaa Gedoor, Hebeer abbaa Sookooniittii fi Yequutii'el abbaa Zaano'aa deesse. Isaan kunnenee ijoollee Bitiyaa intala Fara oon kan Mered fuudhe sanaa ti. **19** Ilmaan niitiin Hoodiyaa obboleettiin Naham sun deesse: Abbaa Qeyiilaan namicha Garmii sanaatiit fi Eshtimo'aa namicha Ma'aakaa ti. **20** Ilmaan Simi'oont: Amnoon, Riinaa, Ben-Haanaanii fi Tiiloon. Ilmaan Yishi'ii: Zoheetti fi Ben-Zoheetti ti. **21** Ilmaan Sheelaa ilma Yihuudaa: Eer abbaa Leekaa, La'adaa abbaa Maareeshatiit fi balbalawwan Beet Ashibee'aatti warra wayyaa quncee talbaa haphii hoijetanii. **22** Yooqim, namoota Koozeebaa, Yoo'aashii fi Saaraaf isa Mo'aabii fi Yaashubiileheem bulchu. Barreefamni kunneneen kan bara durii ti. **23** Isaanis suphee dhooftuu Nexasayiimi fi Gedearaa keessa jiraatan turan; jarri kun mootichaaf hoijechaa achi jiraatu ture. **24** Ilmaan Simi'oont: Nemuu'el, Yaamiin, Yaariib, Zeraa fi Shaawul; **25** Shaluum ilma Saa'uul ture; Mibaam ilma Shaluumiit; Mishmaa immoo ilma Mabsaamiti. **26** Ilmaan Mishmaa: Ilma isaa Hamuu'el, ilma isaa Zakuuri fi ilma isaa Shime'ii. **27** Shime'iin ilmaan kudha ja'a fi intallan ja'a qaba ture; obboloonni isaa garuu ijoollee hedduu hin qaban ture; sababii kanaaf balbalawwan isaanii hundinuu akka gosa Yihuudaa baay'ee hin ture. **28** Isaanis Bersheeba, Molaadaa, Hazar Shuu'aal, **29** Bilihaa, Ezem, Toolaad, **30** Betuu'el, Hormaa, Siilqaag, **31** Beet Markaabot, Hazar Susiim, Beet Biirii fi Sha'arayiim keessa jiraatan. Magaalaawwan kunnenee hamma bara mootummaa Daawitiitti magaalaawwan isaanii turan. **32** Akkasumas gandoota Eexaam, Ayin, Reemoon, Tookkenii fi Aashaan jechuunis magaalaa shanani fi **33** gandoota naannoo isaanitti argaman hunda keessa hamma Ba'aliitti jiraatu ture. **34** Meshoobaab, Yamleek, Yooshaa ilma Amasiyya, **35** Yoo'el, Yehuu ilma Yooshibiyaa, ilma Seraaya, ilma Asi'el, **36** akkasumas Eliiyoo'eenayi, Yaa'iqooba, Yashooohayaa, Asaaya, Aadii'el, Yesiimi'el, Benaayaa, **37** Ziizaa ilma Shififi, ilma Aloon, ilma Yedaayaa, ilma Shimrii, ilma Shemaa'iyaa. **38** Namoonni maqaan isaanii kanaa

5 Ruubeen Israa'elii ilma hangafa ture; ta'us sababii inni siree abbaa isaa xureesseeif mirgi hangafummaa isaa ilmaan Yoosef ilma Israa'el sanaatiif kenname. Kanaafuu inni akka mirga isaa kan dhalootaan argamuutti hidda dhalootaa keessatti hin galmeeffamne;

2 Yihuudaa obboloota isaa keessa nama jabaa fi kan mootummaa isaa keessaa ba'e ta'u illee mirgi hangafummaa kan Yoosefti ti. **3** Ilmaan Ruubeen ilma Israa'el hangafticha: Henooki, Falusoo, Hezrooni fi Karmii. **4** Ilmaan Yoo'el: Shemaa'iyaa ilma isaa, Googi ilma isaa, Shime'ii ilma isaa, **5** Miikaa ilma isaa, Re'ayaa ilma isaa, Ba'aal ilma isaatii fi **6** Bi'eeraa ilma isaa kan mootiin Asoor Tiiglaat-Philneeser booji'ee fudhatee dha. Be'eeraan hoogganaa gosa Ruubeen ture. **7** Firoonni isaanii warri akkuma hidda dhalootaa isaanitti balbala balbalan galmeeffaman kanneenii dha: Ye'ii'el hangafticha, Zakaariyas, **8** Beelaa ilma Aazaazi, ilma Shemaa, ilma Yoo'el. Isaanis naannoo Aro'eeri jalqabee hamma Neboo fi Ba'aal Me'ooniitti jiru keessa qubatan. **9** Isaanis sababii horrii isaanii Gili'aadi keessatti baay'ateef karaa ba'a biiftuitiin hamma daarii gammoojiji kan gara laga Efraaxiisitti bal'atu sanaatti biyyattii qabatan. **10** Isaan jabana Saa'ol keessa Aggaaritti waraana kaasan; jarris harka isaanitti mo'ataman; isaanis iddo jireenyaa warra Aggaar kan Gili'aadiin gama ba'a biiftuu jiru guutumaan guutuutti qabatan. **11** Gosoornni Gaad isaanitti aananii Baashaan keessa lafa hamma Salkaatti argamu irra jiraatan; isaanis: **12** Yoo'el hangaftichi, Shaafaam itti aanaan isaa, Ya'inayii fi Shaafaax Baashaan keessa jiraatan. **13** Firoonni isaanii maatii maatiidhaan kanneenii dha: Miikaa'el, Meshulaam, Shebaa, Yooraay, Yaakaan, Zii'aa fi Ebber; walumaal galatti torba turan. **14** Isaan kunnenee immoo ilmaan Abiihaayil ilma Huuri, ilma Yaarokaa, ilma Gili'aad, ilma Miikaa'el, ilma Yesiishaayi, ilma Yakedoo, ilma Buuzii ti. **15** Ahiiin ilmi Abdi'el, hangafa maatti isaanii ture; Abdi'el immoo ilma Guunii ti. **16** Warri Gaad Gili'aad keessa, Baashaanii fi gandoota daarii isheetti argaman, akkasumas lafa tikaa kan Shaaroon keessatti argaman hundaa fi qarqara isaa

jiraatan. **17** Isaan kunnene hundi jabana Yootaam kanaa dha: Loobeenii fi Shime'ii. **18** Ilmaan Qohaati: mootii Yihuudaa turee fi jabana Yerobi'aam mootii Amraam, Yizihaar, Kebroonii fi Uzii'eel. **19** Ilmaan Israa'el ture keessa galmee hidda dhalootaa keessatti Meraarii: Mahili fi Muusii. **20** Balbala Geershoom galmeeffaman. **18** Ruubeenonni, Gaadonnii fi walakkaan keessa: Ilma isaa Loobeen, ilma isaa Yahaati, ilma isaa gosa Minaasee namoota dandeetti lolaa qaban 44,760 Zimaati, **21** ilma isaa Yoo'aa, ilma isaa Iddoo, ilma isaa qaban ture; isaanis namoota jajjaboo warra gaachanaa fi Zeraa fi ilma isaa Ye'aateraayi. **22** Ilmaan Qohaati: Ilma goraadee qabachuu danda'an, warra xiyya darbachuu isaa Amiinaadaab, Ilma isaa Qooraahi, Ilma isaa Asiir, danda'anii fi warra waraanaafleenjifaman turan. **19** Jarri **23** ilma isaa Elqanaan, ilma isaa Ebiyaasaaf, ilma isaa kunis warra Aggaariitti, warra Yexuuritti, Naafishiittii isaa Uziyaa fi ilma isaa Shaawul. **25** Ilmaan Elqanaan: fi Noodabiitti waraana ni banan. **20** Sababii isaan isaa Amaasaayi, Ahimooti, **26** ilma isaa Elqanaan, ilma isaa Waaqni isaan gargaaree warra Aggaariitti fi garee isaanii Zoofayi, ilma isaa Naahat, **27** ilma isaa Eliyaab, ilma isaa hunda dabarsee harka isaanii tikenne. Innis sababii Yeroohaam, ilma isaa Elqanaan fi ilma isaa Saamu'eel. isaan isaa amanatanifi kadhnahaanisaanii tifreebii kenne. **28** Ilmaan Saamu'eel: Ilma isaa Yoo'eel hangaftichaan **21** Isaanis horii warra Aggaar gaala kuma shan, hoolaa fi ilma isaa lammafaa Abiyaa. **29** Ilmaan Meraarii: kuma dhibba lamaa fi shantamaa fi harree kuma lama Mahili, ilma isaa Loobeen, ilma isaa Shime'ii, ilma isaa saaman. Akkasumas nama kuma dhibba tokkoo booji'an; **22** sababii lolli sun kan Waqaatii turanifi Uzaa, **30** ilma isaa Shime'aa, ilma isaa Hagiyyaa fi ilma hamma Ba'al Hermoonittii, hamma Seniir Tulluu mana qulqullummaa Waqaayyoo ijaaretti dunkaana Hermoonitti biyya sana keessa qubatan. **24** Isaan qulqulluu, dukaana wal ga'ii duratti faarfannaadhaan kunneen hangafoota maatii isaanii ti: Eefei, Yish'i, tajaajilaa turan. Isaanis akkuma seera isaanifi kennname Elii'eel, Azrii'eel, Ermiyas, Hoodayiwa fi Yadii'eel. sanaatti hojii isaanii hojjechaa turan. **33** Maqaan Isaan kunnene loltoota gootota, namoota bebbekamoo namoota ilmaan isaanii wajjin tajaajilani kanneenii fi hangafoota maatii isaanii ti. **25** Isaan garuu Waqaq dha: Ilmaan Qohaatotaa keessa: Heemaan Faarfataa, abbootii isaanii tif amanamuudidani waaqota saboota ilma Yoo'eel, ilma Saamu'eel, **34** ilma Elqanaan, ilma biyyattii wajjin sagaagalani; saboonni kunneneis warra Waaqni fuula isaanii duraa balleessee dha. **26** Kanaafuu Yeroohaam, ilma Elii'eel, ilma Too'aa, **35** ilma Zuufi, ilma Waaqni Israa'el hafuura Fahaa mooticha Asoor jechuunis ilma Yoo'eel, ilma Amaasaayi, **36** ilma Elqanaan, ilma hafuura Phuuli kakaaseekka akka inni gosoota Ruubeen, Tahaat, ilma Asiir, ilma Ebiyaasaaf, ilma Qooraahi, **38** kan Gaadiitii fi walakkaa gosa Minaasee booji'u godhe. Innis warra kanneen gara Halaa, Haabor, Haaraatii fi gara qarqara laga Goozaaniitti geesse; isaanis hamma har'aatti achuma jiraatan.

6 Ilmaan Lewwii: Geershoon, Qohaati fi Meraar. **2** Ilmaan Qohaati: Amraam, Yizihaar, Kebroonii fi Uzii'eel. **3** Ijoolleen Amraam: Aroon, Musee fi Miiraaam. Ilmaan Aroon: Naadaab, Abiihuu, Ele'aazaar fi litaamaar. **4** Ele'aazaar abbaa Fiinehaas; Fiinehaas immoo abbaa Abiishuuwaa ti; **5** Abiishuuwaan abbaa Buukii ti; Bukiin immoo abbaa Uzii ti; **6** Uzii abbaa Zeraayaa ti; Zaraa'yaan abbaa Meraayooti ti; **7** Meraayoot abbaa Amariyaa ti; Amariyan abbaa Ahiixuibii ti; **8** Ahiixub abbaa Zaadoqii ti; Zaadoq abbaa Ahiima'azii ti; **9** Ahiima'az abbaa Azaariyaa ti; Azaariyaa abbaa Yoohaanaanii ti; **10** Yoohaanaan abbaa Azaariyaa ti; inni luba ta'ee mana qulqullummaa kan Soloomoon Yerusaalemitti ijaare keessa tajaajilaa ture. **11** Azaariyaa abbaa Amariyaa ti; Amariyan abbaa Ahiixuibii ti; **12** Ahiixub abbaa Zaadoqii ti; Zaadoq abbaa Shaluumii ti; **13** Shaluum abbaa Hilqiyyaa ti; Hilqiyyaa abbaa Azaariyaa ti; **14** Azaariyaa abbaa Seraayaa ti; Seraayaa abbaa Yehoozaadaaqii ti. **15** Yeroo Waqaayyo akka sabni Yihuudatu fi Yerusaalem Nebukadnezariin booji'amu godhetti Yehoozaadaaqis booji'amee fudhatame. **16** Ilmaan Lewwii: Geershoon, Qohaati fi Meraarii. **17** Maqaan Ilmaan Geershoon, Meraarii: Mahili fi Muusii. **20** Balbala Geershoom keessa: Ilma isaa Loobeen, ilma isaa Yahaati, ilma isaa Zimaati, **21** ilma isaa Yoo'aa, ilma isaa Iddoo, ilma isaa qaban ture; isaanis namoota jajjaboo warra gaachanaa fi Zeraa fi ilma isaa Ye'aateraayi. **22** Ilmaan Qohaati: Ilma goraadee qabachuu danda'an, warra xiyya darbachuu isaa Amiinaadaab, Ilma isaa Qooraahi, Ilma isaa Asiir, danda'anii fi warra waraanaafleenjifaman turan. **19** Jarri **23** ilma isaa Elqanaan, ilma isaa Ebiyaasaaf, ilma isaa kunis warra Aggaariitti, warra Yexuuritti, Naafishiittii isaa Uziyaa fi ilma isaa Shaawul. **25** Ilmaan Elqanaan: fi Noodabiitti waraana ni banan. **20** Sababii isaan isaa Amaasaayi, Ahimooti, **26** ilma isaa Elqanaan, ilma isaa Waaqni isaan gargaaree warra Aggaariitti fi garee isaanii Zoofayi, ilma isaa Naahat, **27** ilma isaa Eliyaab, ilma isaa hunda dabarsee harka isaanii tikenne. Innis sababii Yeroohaam, ilma isaa Elqanaan fi ilma isaa Saamu'eel. isaan isaa amanatanifi kadhnahaanisaanii tifreebii kenne. **28** Ilmaan Saamu'eel: Ilma isaa Yoo'eel hangaftichaan **21** Isaanis horii warra Aggaar gaala kuma shan, hoolaa fi ilma isaa lammafaa Abiyaa. **29** Ilmaan Meraarii: kuma dhibba lamaa fi shantamaa fi harree kuma lama Mahili, ilma isaa Loobeen, ilma isaa Shime'ii, ilma isaa saaman. Akkasumas nama kuma dhibba tokkoo booji'an; **22** sababii lolli sun kan Waqaatii turanifi Uzaa, **30** ilma isaa Shime'aa, ilma isaa Hagiyyaa fi ilma hamma Ba'al Hermoonittii, hamma Seniir Tulluu mana qulqullummaa Waqaayyoo ijaaretti dunkaana Hermoonitti biyya sana keessa qubatan. **24** Isaan qulqulluu, dukaana wal ga'ii duratti faarfannaadhaan kunneen hangafoota maatii isaanii ti: Eefei, Yish'i, tajaajilaa turan. Isaanis akkuma seera isaanifi kennname Elii'eel, Azrii'eel, Ermiyas, Hoodayiwa fi Yadii'eel. sanaatti hojii isaanii hojjechaa turan. **33** Maqaan Isaan kunnene loltoota gootota, namoota bebbekamoo namoota ilmaan isaanii wajjin tajaajilani kanneenii fi hangafoota maatii isaanii ti. **25** Isaan garuu Waqaq dha: Ilmaan Qohaatotaa keessa: Heemaan Faarfataa, abbootii isaanii tif amanamuudidani waaqota saboota ilma Yoo'eel, ilma Saamu'eel, **34** ilma Elqanaan, ilma biyyattii wajjin sagaagalani; saboonni kunneneis warra Waaqni fuula isaanii duraa balleessee dha. **26** Kanaafuu Yeroohaam, ilma Elii'eel, ilma Too'aa, **35** ilma Zuufi, ilma Waaqni Israa'el hafuura Fahaa mooticha Asoor jechuunis ilma Yoo'eel, ilma Amaasaayi, **36** ilma Elqanaan, ilma hafuura Phuuli kakaaseekka akka inni gosoota Ruubeen, Tahaat, ilma Asiir, ilma Ebiyaasaaf, ilma Qooraahi, **38** kan Gaadiitii fi walakkaa gosa Minaasee booji'u godhe. Innis warra kanneen gara Halaa, Haabor, Haaraatii fi gara qarqara laga Goozaaniitti geesse; isaanis hamma har'aatti achuma jiraatan.

7 Ilmaan Yisaakor: Toolaa, Phuwaa, Yaashuubii fi Shimroon; walumatti nama afur turan. **2** Ilmaan Toolaa: Uzii, Refaaya, Yirii'el, Yaahimaayi, Yibsaamii fi Shemuu'el; isaan kunneen hangafoota maatii isaaniti. Bara mootummaa Daawit keessa ilmaan Toolaa warri hidda dhaloota isaaniitiin akka loltoota jajabotti

1 Seenaa

fi gandoota ishee kanneen hamma Ayyaa fi gandoota ture. **29** Ye'ii'eel abbaan Gibe'oonis Gibe'oon keessa isheetti jiran qabata ture. **29** Daariwwan Minaasee irra jiraata ture; maqaan niitii isaa Ma'akaa dha. **30** Ilmi Beet She'aan, Ta'anaak, Megidoo fi Dooritu gandoota isaa hangafni Abdoon jedhamat; kanneen isa booddee isaanii wajjin ture. Sanyiwwan Yoosef ilma Israa'el dhalatan immoo Zuuri, Qiish, Ba'al, Neer, Naadaab, **31** sanaas magalaawwan kanneen keessa jiraatan. **30** Gedoor, Ahiiyoo, Zekeerii fi **32** Miilqloot abbaa Shime'aa Ilmaan Aasheer: Yimnaa, Yishwaa, Yishwii fi Beriiyaa. turan; isaanis firoota isaanii wajjin Yerusaalem keessa Obboleettiin isaanii immoo Seraa jedhamti. **31** Ilmaan jiraatan. **33** Neer abbaa Qiishii ti; Qiish abbaa Saa'olii Beriiyaa: Hebeerii fi Malkii'eel abbaa Birzaawitii. **32** ti; Saa'ol immoo abbaa Yoonataan, Malkii-Shuwaa, Hebeer immoo abbaa Yaafleexii, Shomeerii, Hootaamii Abiinaadaabiitii fi Eshba'alii ti. **34** Ilmi Yoolaataan: fi obboleettiin isaanii Shuu'aa ti. **33** Ilmaan Yaafleex: Meriba'aal abbaa Miikaa ti. **35** Ilmaan Miikaa: Phiitoon, Phaasaak, Biimihailii fi Ashwaati. **34** Ilmaan Shemeer: Meleek, Taare'aa fi Aahaaz. **36** Aahaaz abbaa Yih'o'adaa Ahii, Rohigaa, Yehubaa fi Arraam. **35** Ilmaan obboleessa ti; Yihoo'adaa abbaa Aalemeti, Azmaawetiitii fi Zimrii isaa Heelem: Zoofaa, Yimnaa, Sheleeshii fi Aamaal. ti; Zimrii immoo abbaa Moozaa ti. **37** Moozaan abbaa **36** Ilmaan Zoofaa: Suuwaa, Harnefer, Shuu'aali, Beerii, Biine'aa ti; Raafaan ilma isaa ti; Ele'asaan ilma isaa Yimraa, **37** Bezer, Hoodi, Shamaa, Shilshaa, Yitraanii ti; Aazeelis ilma isaa ti. **38** Aazeel ilmaan ja'qaba fi Bi'eeraa. **38** Ilmaan Yeteer: Yefunee, Fiisiphaa fi ture; maqaan isaaniis: Azriiqaan, Bookeruu, Ishmaa'eel, Eraa. **39** Ilmaan Ulaa: Araa, Hanii'eeli fi Riiziyaa. She'ariyya, Obaadiyya fi Haanaan. Isaan kunnenee hundi **40** Isaan kunnenee hundi gosoota Aasheerii turan; ilmaan Aazeelii ti. **39** Ilmaan obboleessa isaa Esseqii: Ilmi isaanis hangafoota maatiwwanii, namoota filatamoo, isaa hangafni Uulaam, ilmi isaa lammaffaan Ye'uushi, loltoota jajjaboo fi bulchitoota bebbekamoo turan. Akka ilmi isaa sadaffaan Eliiphelexi. **40** Ilmaan Uulaam loltoota galmeed hidda dhaloota isaanii keessatti galmeeffametti jajjaboo xiyyaan loluu danda'an turan. Isaanis ilmaanii namoonni isaanii kanneen dandeetii waraanaa qaban fi ilmaan ilmaanii hedduu walumatti nama 150 qabu turan. Isaan kunnenee hundi ilmaan Beniyaam turan.

8 Beniyaam ilma isaa hangafa Belaa, ilma isaa lammaffaa Ashbeel, ilma isaa sadaffaa Aharaa, **2** lammaffaa Ashbeel, ilma isaa sadaffaa Aharaa, **2** isaaanii kitalaaba mootota Israa'el keessatti ilma isaa afuraffaa Noohaa fi ilma isaa shanaffaa Raafaa dhalche. **3** Ilmaan Belaa: Adaar, Geeraa, Abiihuud, **4** Abiihuud, **4** booji'amee Baabilonitti geeffame. **2** Warri jalqabatti Abiishuuwa, Na'amaan, Ahoo'aa, **5** Geeraa, Shefuufaanii fi Huuraam. **6** Isaan kun ilmaan Eehuudii kanneen qubatan Israa'eloota tokko tokko, luboota, Lewwotaa hangafoota maatiwwan warra Gebaa keessa jiraatanii fi tajaajltoota mana qulqullummaa ti. **3** Saboonni boojuudhaan Maanahatitti geeffamaniiti: **7** Na'amaan, Yihuudaa, kan Beniyaamii, kan Efreetii fi kan Minaasee Ahiiyaa fi Geeraa; Geeraan kun abbaa Uzaa fi Ahiihud warri Yerusaalem keessa jiraachaa turan: **4** Uttaayi ilma ti; namni boojuudhaan fuudhee isaan geesses isa Amiihuud, ilma Omrii, ilma Imrii, ilma Baanii ilmaan ture. **5** Shaharaayim erga niitota isaa Hushiihii fi Faares ilma Yihuudaa. **5** Shelaanota keessaa: Asayaay Ba'araa of jalaa ar'i'ee boodde Mo'aab keessatti ilmaan ilma isaa hangafticha fi ilmaan isaa. **6** Zaaraahota dhalche. **9** Niitii isaa Hoodesh irraa Yoobaab, Zibiyaa, keessaa: Ye'u'eel. **7** Beniyaamota keessaa: Sa'aaluu Meeshaa, Maalkaam, **10** Ye'uuxi, Saakiyya fi Miirmaa dhalche; isaan kunnenee ilmaan isaa warra hangafoota maati turanii dha. **11** Niitii isaa Hushiihii irraa immoo Bineeyaa ilma Yirooham; Eelaa ilma Uzii, ilma Mikrii; maati turanii dha. **12** Ilmaan Elpha'alii: Yibniyyaa. **9** Sabni Beniyaam akka galmeed hidda dhaloota Eeber, Mishaa, shemedi isa magalaawwan Oonooniitii dhalche; isaan kunnenee ilmaan isaa warra hangafoota maati turanii dha. **13** Ahiiyoon, Zaadoq, ilma Meraayoot, ilma Ahiixiub qondaalifticha itti Shaashaq, Yereemooti, **15** Zebaadiyaan, Aaraad, Ederi, gaafatamaa mana Waaqaa ta'e sanaa. **12** Adaaya ilma **16** Miikaa'el, Yishiphaa fi Yoohaan ilmaan Beriiyaa Yerooham, ilma Phaashihuur, ilma Malkiyaa; Ma'asaayi turan. **17** Zebaadiyaan, Meshulaam, Hizqii, Hebeer, ilma Aadii'eel, ilma Yahizeerahaa, ilma Meshulaam, ilma **18** Yishimraay, Yizliyaa fi Yoobaab ilmaan Elpha'alii Meshileemii, ilma Imree. **13** Baay'inni luboota abbootii turan. **19** Yaaqim, Zikrii, Zabdiin, **20** Elii'eenaya, maati turanii 1,760 ture. Isaan kunnenee namoota Zileetaay, Elii'eel, **21** Adaayaay, Beraayaa fi Shiumraat dandeetii qaban kanneen tajaajila mana Waqaan ilmaan Shime'ii turan. **22** Yishiphaan, Eeber, Elii'eel, keessatti itti gaafatamtoota ta'anii dha. **14** Lewwota **23** Abdoon, Zikrii Haanaan, **24** Hanaanjyaa, Eelaam, keessaa: Shemaa'yaa ilma Hashuubii, ilma Azriiqamii, Antootiyya, **25** Yifdeeyaa fi Phenuu'eel ilmaan Shaashaq turan. **26** Shamisheraayi, Shehaariyya, Ataaliyya, **27** Baqbaqr, Hereesh, Gaalaalii fi Mataaniyya ilma Miikaa, Ya'ireshiyaa, Eeliyaasi fi Zikrii ilmaan Yiroohamii turan. **28** Isaan kunnenee hundi akkuma hidda dhaloota **29** Zileetaay, Elii'eel, **21** Adaayaay, Beraayaa fi Shiumraat dandeetii qaban kanneen tajaajila mana Waqaan ilmaan Shime'ii turan. **22** Yishiphaan, Eeber, Elii'eel, keessatti itti gaafatamtoota ta'anii dha. **14** Lewwota **23** Abdoon, Zikrii Haanaan, **24** Hanaanjyaa, Eelaam, keessaa: Shemaa'yaa ilma Hashuubii, ilma Azriiqamii, Antootiyya, **25** Yifdeeyaa fi Phenuu'eel ilmaan Shaashaq turan. **26** Shamisheraayi, Shehaariyya, Ataaliyya, **27** Baqbaqr, Hereesh, Gaalaalii fi Mataaniyya ilma Miikaa, Ya'ireshiyaa, Eeliyaasi fi Zikrii ilmaan Yiroohamii turan. **28** Isaan kunnenee hundi akkuma hidda dhaloota **29** Zileetaay, Elii'eel, **21** Adaayaay, Beraayaa fi Shiumraat dandeetii qaban kanneen tajaajila mana Waqaan ilmaan Shime'ii turan. **22** Yishiphaan, Eeber, Elii'eel, keessatti itti gaafatamtoota ta'anii dha. **14** Lewwota **23** Abdoon, Zikrii Haanaan, **24** Hanaanjyaa, Eelaam, keessaa: Shemaa'yaa ilma Hashuubii, ilma Azriiqamii, Antootiyya, **25** Yifdeeyaa fi Phenuu'eel ilmaan Shaashaq turan. **26** Shamisheraayi, Shehaariyya, Ataaliyya, **27** Baqbaqr, Hereesh, Gaalaalii fi Mataaniyya ilma Miikaa, Ya'ireshiyaa, Eeliyaasi fi Zikrii ilmaan Yiroohamii turan. **28** Isaan kunnenee hundi akkuma hidda dhaloota **29** Zileetaay, Elii'eel, **21** Adaayaay, Beraayaa fi Shiumraat dandeetii qaban kanneen tajaajila mana Waqaan ilmaan Shime'ii turan. **22** Yishiphaan, Eeber, Elii'eel, keessatti itti gaafatamtoota ta'anii dha. **14** Lewwota **23** Abdoon, Zikrii Haanaan, **24** Hanaanjyaa, Eelaam, keessaa: Shemaa'yaa ilma Hashuubii, ilma Azriiqamii, Antootiyya, **25** Yifdeeyaa fi Phenuu'eel ilmaan Shaashaq turan. **26** Shamisheraayi, Shehaariyya, Ataaliyya, **27** Baqbaqr, Hereesh, Gaalaalii fi Mataaniyya ilma Miikaa, Ya'ireshiyaa, Eeliyaasi fi Zikrii ilmaan Yiroohamii turan. **28** Isaan kunnenee hundi akkuma hidda dhaloota **29** Zileetaay, Elii'eel, **21** Adaayaay, Beraayaa fi Shiumraat dandeetii qaban kanneen tajaajila mana Waqaan ilmaan Shime'ii turan. **22** Yishiphaan, Eeber, Elii'eel, keessatti itti gaafatamtoota ta'anii dha. **14** Lewwota **23** Abdoon, Zikrii Haanaan, **24** Hanaanjyaa, Eelaam, keessaa: Shemaa'yaa ilma Hashuubii, ilma Azriiqamii, Antootiyya, **25** Yifdeeyaa fi Phenuu'eel ilmaan Shaashaq turan. **26** Shamisheraayi, Shehaariyya, Ataaliyya, **27** Baqbaqr, Hereesh, Gaalaalii fi Mataaniyya ilma Miikaa, Ya'ireshiyaa, Eeliyaasi fi Zikrii ilmaan Yiroohamii turan. **28** Isaan kunnenee hundi akkuma hidda dhaloota **29** Zileetaay, Elii'eel, **21** Adaayaay, Beraayaa fi Shiumraat dandeetii qaban kanneen tajaajila mana Waqaan ilmaan Shime'ii turan. **22** Yishiphaan, Eeber, Elii'eel, keessatti itti gaafatamtoota ta'anii dha. **14** Lewwota **23** Abdoon, Zikrii Haanaan, **24** Hanaanjyaa, Eelaam, keessaa: Shemaa'yaa ilma Hashuubii, ilma Azriiqamii, Antootiyya, **25** Yifdeeyaa fi Phenuu'eel ilmaan Shaashaq turan. **26** Shamisheraayi, Shehaariyya, Ataaliyya, **27** Baqbaqr, Hereesh, Gaalaalii fi Mataaniyya ilma Miikaa, Ya'ireshiyaa, Eeliyaasi fi Zikrii ilmaan Yiroohamii turan. **28** Isaan kunnenee hundi akkuma hidda dhaloota **29** Zileetaay, Elii'eel, **21** Adaayaay, Beraayaa fi Shiumraat dandeetii qaban kanneen tajaajila mana Waqaan ilmaan Shime'ii turan. **22** Yishiphaan, Eeber, Elii'eel, keessatti itti gaafatamtoota ta'anii dha. **14** Lewwota **23** Abdoon, Zikrii Haanaan, **24** Hanaanjyaa, Eelaam, keessaa: Shemaa'yaa ilma Hashuubii, ilma Azriiqamii, Antootiyya, **25** Yifdeeyaa fi Phenuu'eel ilmaan Shaashaq turan. **26** Shamisheraayi, Shehaariyya, Ataaliyya, **27** Baqbaqr, Hereesh, Gaalaalii fi Mataaniyya ilma Miikaa, Ya'ireshiyaa, Eeliyaasi fi Zikrii ilmaan Yiroohamii turan. **28** Isaan kunnenee hundi akkuma hidda dhaloota **29** Zileetaay, Elii'eel, **21** Adaayaay, Beraayaa fi Shiumraat dandeetii qaban kanneen tajaajila mana Waqaan ilmaan Shime'ii turan. **22** Yishiphaan, Eeber, Elii'eel, keessatti itti gaafatamtoota ta'anii dha. **14** Lewwota **23** Abdoon, Zikrii Haanaan, **24** Hanaanjyaa, Eelaam, keessaa: Shemaa'yaa ilma Hashuubii, ilma Azriiqamii, Antootiyya, **25** Yifdeeyaa fi Phenuu'eel ilmaan Shaashaq turan. **26** Shamisheraayi, Shehaariyya, Ataaliyya, **27** Baqbaqr, Hereesh, Gaalaalii fi Mataaniyya ilma Miikaa, Ya'ireshiyaa, Eeliyaasi fi Zikrii ilmaan Yiroohamii turan. **28** Isaan kunnenee hundi akkuma hidda dhaloota **29** Zileetaay, Elii'eel, **21** Adaayaay, Beraayaa fi Shiumraat dandeetii qaban kanneen tajaajila mana Waqaan ilmaan Shime'ii turan. **22** Yishiphaan, Eeber, Elii'eel, keessatti itti gaafatamtoota ta'anii dha. **14** Lewwota **23** Abdoon, Zikrii Haanaan, **24** Hanaanjyaa, Eelaam, keessaa: Shemaa'yaa ilma Hashuubii, ilma Azriiqamii, Antootiyya, **25** Yifdeeyaa fi Phenuu'eel ilmaan Shaashaq turan. **26** Shamisheraayi, Shehaariyya, Ataaliyya, **27** Baqbaqr, Hereesh, Gaalaalii fi Mataaniyya ilma Miikaa, Ya'ireshiyaa, Eeliyaasi fi Zikrii ilmaan Yiroohamii turan. **28** Isaan kunnenee hundi akkuma hidda dhaloota **29** Zileetaay, Elii'eel, **21** Adaayaay, Beraayaa fi Shiumraat dandeetii qaban kanneen tajaajila mana Waqaan ilmaan Shime'ii turan. **22** Yishiphaan, Eeber, Elii'eel, keessatti itti gaafatamtoota ta'anii dha. **14** Lewwota **23** Abdoon, Zikrii Haanaan, **24** Hanaanjyaa, Eelaam, keessaa: Shemaa'yaa ilma Hashuubii, ilma Azriiqamii, Antootiyya, **25** Yifdeeyaa fi Phenuu'eel ilmaan Shaashaq turan. **26** Shamisheraayi, Shehaariyya, Ataaliyya, **27** Baqbaqr, Hereesh, Gaalaalii fi Mataaniyya ilma Miikaa, Ya'ireshiyaa, Eeliyaasi fi Zikrii ilmaan Yiroohamii turan. **28** Isaan kunnenee hundi akkuma hidda dhaloota **29** Zileetaay, Elii'eel, **21** Adaayaay, Beraayaa fi Shiumraat dandeetii qaban kanneen tajaajila mana Waqaan ilmaan Shime'ii turan. **22** Yishiphaan, Eeber, Elii'eel, keessatti itti gaafatamtoota ta'anii dha. **14** Lewwota **23** Abdoon, Zikrii Haanaan, **24** Hanaanjyaa, Eelaam, keessaa: Shemaa'yaa ilma Hashuubii, ilma Azriiqamii, Antootiyya, **25** Yifdeeyaa fi Phenuu'eel ilmaan Shaashaq turan. **26** Shamisheraayi, Shehaariyya, Ataaliyya, **27** Baqbaqr, Hereesh, Gaalaalii fi Mataaniyya ilma Miikaa, Ya'ireshiyaa, Eeliyaasi fi Zikrii ilmaan Yiroohamii turan. **28** Isaan kunnenee hundi akkuma hidda dhaloota **29** Zileetaay, Elii'eel, **21** Adaayaay, Beraayaa fi Shiumraat dandeetii qaban kanneen tajaajila mana Waqaan ilmaan Shime'ii turan. **22** Yishiphaan, Eeber, Elii'eel, keessatti itti gaafatamtoota ta'anii dha. **14** Lewwota **23** Abdoon, Zikrii Haanaan, **24** Hanaanjyaa, Eelaam, keessaa: Shemaa'yaa ilma Hashuubii, ilma Azriiqamii, Antootiyya, **25** Yifdeeyaa fi Phenuu'eel ilmaan Shaashaq turan. **26** Shamisheraayi, Shehaariyya, Ataaliyya, **27** Baqbaqr, Hereesh, Gaalaalii fi Mataaniyya ilma Miikaa, Ya'ireshiyaa, Eeliyaasi fi Zikrii ilmaan Yiroohamii turan. **28** Isaan kunnenee hundi akkuma hidda dhaloota **29** Zileetaay, Elii'eel, **21** Adaayaay, Beraayaa fi Shiumraat dandeetii qaban kanneen tajaajila mana Waqaan ilmaan Shime'ii turan. **22** Yishiphaan, Eeber, Elii'eel, keessatti itti gaafatamtoota ta'anii dha. **14** Lewwota **23** Abdoon, Zikrii Haanaan, **24** Hanaanjyaa, Eelaam, keessaa: Shemaa'yaa ilma Hashuubii, ilma Azriiqamii, Antootiyya, **25** Yifdeeyaa fi Phenuu'eel ilmaan Shaashaq turan. **26** Shamisheraayi, Shehaariyya, Ataaliyya, **27** Baqbaqr, Hereesh, Gaalaalii fi Mataaniyya ilma Miikaa, Ya'ireshiyaa, Eeliyaasi fi Zikrii ilmaan Yiroohamii turan. **28** Isaan kunnenee hundi akkuma hidda dhaloota **29** Zileetaay, Elii'eel, **21** Adaayaay, Beraayaa fi Shiumraat dandeetii qaban kanneen tajaajila mana Waqaan ilmaan Shime'ii turan. **22** Yishiphaan, Eeber, Elii'eel, keessatti itti gaafatamtoota ta'anii dha. **14** Lewwota **23** Abdoon, Zikrii Haanaan, **24** Hanaanjyaa, Eelaam, keessaa: Shemaa'yaa ilma Hashuubii, ilma Azriiqamii, Antootiyya, **25** Yifdeeyaa fi Phenuu'eel ilmaan Shaashaq turan. **26** Shamisheraayi, Shehaariyya, Ataaliyya, **27** Baqbaqr, Hereesh, Gaalaalii fi Mataaniyya ilma Miikaa, Ya'ireshiyaa, Eeliyaasi fi Zikrii ilmaan Yiroohamii turan. **28** Isaan kunnenee hundi akkuma hidda dhaloota **29** Zileetaay, Elii'eel, **21** Adaayaay, Beraayaa fi Shiumraat dandeetii qaban kanneen tajaajila mana Waqaan ilmaan Shime'ii turan. **22** Yishiphaan, Eeber, Elii'eel, keessatti itti gaafatamtoota ta'anii dha. **14** Lewwota **23** Abdoon, Zikrii Haanaan, **24** Hanaanjyaa, Eelaam, keessaa: Shemaa'yaa ilma Hashuubii, ilma Azriiqamii, Antootiyya, **25** Yifdeeyaa fi Phenuu'eel ilmaan Shaashaq turan. **26** Shamisheraayi, Shehaariyya, Ataaliyya, **27** Baqbaqr, Hereesh, Gaalaalii fi Mataaniyya ilma Miikaa, Ya'ireshiyaa, Eeliyaasi fi Zikrii ilmaan Yiroohamii turan. **28** Isaan kunnenee hundi akkuma hidda dhaloota **29** Zileetaay, Elii'eel, **21** Adaayaay, Beraayaa fi Shiumraat dandeetii qaban kanneen tajaajila mana Waqaan ilmaan Shime'ii turan. **22** Yishiphaan, Eeber, Elii'eel, keessatti itti gaafatamtoota ta'anii dha. **14** Lewwota **23** Abdoon, Zikrii Haanaan, **24** Hanaanjyaa, Eelaam, keessaa: Shemaa'yaa ilma Hashuubii, ilma Azriiqamii, Antootiyya, **25** Yifdeeyaa fi Phenuu'eel ilmaan Shaashaq turan. **26** Shamisheraayi, Shehaariyya, Ataaliyya, **27** Baqbaqr, Hereesh, Gaalaalii fi Mataaniyya ilma Miikaa, Ya'ireshiyaa, Eeliyaasi fi Zikrii ilmaan Yiroohamii turan. **28** Isaan kunnenee hundi akkuma hidda dhaloota **29** Zileetaay, Elii'eel, **21** Adaayaay, Beraayaa fi Shiumraat dandeetii qaban kanneen tajaajila mana Waqaan ilmaan Shime'ii turan. **22** Yishiphaan, Eeber, Elii'eel, keessatti itti gaafatamtoota ta'anii dha. **14** Lewwota **23** Abdoon, Zikrii Haanaan, **24** Hanaanjyaa, Eelaam, keessaa: Shemaa'yaa ilma Hashuubii, ilma Azriiqamii, Antootiyya, **25** Yifdeeyaa fi Phenuu'eel ilmaan Shaashaq turan. **26** Shamisheraayi, Shehaariyya, Ataaliyya, **27** Baqbaqr, Hereesh, Gaalaalii fi Mataaniyya ilma Miikaa, Ya'ireshiyaa, Eeliyaasi fi Zikrii ilmaan Yiroohamii turan. **28** Isaan kunnenee hundi akkuma hidda dhaloota **29** Zileetaay, Elii'eel, **21** Adaayaay, Beraayaa fi Shiumraat dandeetii qaban kanneen tajaajila mana Waqaan ilmaan Shime'ii turan. **22** Yishiphaan, Eeber, Elii'eel, keessatti itti gaafatamtoota ta'anii dha. **14** Lewwota **23** Abdoon, Zikrii Haanaan, **24** Hanaanjyaa, Eelaam, keessaa: Shemaa'yaa ilma Hashuubii, ilma Azriiqamii, Antootiyya, **25** Yifdeeyaa fi Phenuu'eel ilmaan Shaashaq turan. **26** Shamisheraayi, Shehaariyya, Ataaliyya, **27** Baqbaqr, Hereesh, Gaalaalii fi Mataaniyya ilma Miikaa, Ya'ireshiyaa, Eeliyaasi fi Zikrii ilmaan Yiroohamii turan. **28** Isaan kunnenee hundi akkuma hidda dhaloota **29** Zileetaay, Elii'eel, **21** Adaayaay, Beraayaa fi Shiumraat dandeetii qaban kanneen tajaajila mana Waqaan ilmaan Shime'ii turan. **22** Yishiphaan, Eeber, Elii'eel, keessatti itti gaafatamtoota ta'anii dha. **14** Lewwota **23** Abdoon, Zikrii Haanaan, **24** Hanaanjyaa, Eelaam, keessaa: Shemaa'yaa ilma Hashuubii, ilma Azriiqamii, Antootiyya, **25** Yifdeeyaa fi Phenuu'eel ilmaan Shaashaq turan. **26** Shamisheraayi, Shehaariyya, Ataaliyya, **27** Baqbaqr, Hereesh, Gaalaalii fi Mataaniyya ilma Miikaa, Ya'ireshiyaa, Eeliyaasi fi Zikrii ilmaan Yiroohamii turan. **28** Isaan kunnenee hundi akkuma hidda dhaloota **29** Zileetaay, Elii'eel, **21** Adaayaay, Beraayaa fi Shiumraat dandeetii qaban kanneen tajaajila mana Waqaan ilmaan Shime'ii turan. **22** Yishiphaan, Eeber, Elii'eel, keessatti itti gaafatamtoota ta'anii dha. **14** Lewwota **23** Abdoon, Zikrii Haanaan, **24** Hanaanjyaa, Eelaam, keessaa: Shemaa'yaa ilma Hashuubii, ilma Azriiqamii, Antootiyya, **25** Yifdeeyaa fi Phenuu'eel ilmaan Shaashaq turan. **26** Shamisheraayi, Shehaariyya, Ataaliyya, **27** Baqbaqr, Hereesh, Gaalaalii fi Mataaniyya ilma Miikaa, Ya'ireshiyaa, Eeliyaasi fi Zikrii ilmaan Yiroohamii turan. **28** Isaan kunnenee hundi akkuma hidda dhaloota **29** Zileetaay, Elii'eel, **21** Adaayaay, Beraayaa fi Shiumraat dandeetii qaban kanneen tajaajila mana Waqaan ilmaan Shime'ii turan. **22** Yishiphaan, Eeber, Elii'eel, keessatti itti gaafatamtoota ta'anii dha. **14** Lewwota **23** Abdoon, Zikrii Haanaan, **24** Hanaanjyaa, Eelaam, keessaa: Shemaa'yaa ilma Hashuubii, ilma Azriiqamii, Antootiyya, **25** Yifdeeyaa fi Phenuu'eel ilmaan Shaashaq turan. **26** Shamisheraayi, Shehaariyya, Ataaliyya, **27** Baqbaqr, Hereesh, Gaalaalii fi Mataaniyya ilma Miikaa, Ya'ireshiyaa, Eeliyaasi fi Zikrii ilmaan Yiroohamii turan. **28** Isaan kunnenee hundi akkuma hidda dhaloota **29** Zileetaay, Elii'eel, **21** Adaayaay, Beraayaa fi Shiumraat dandeetii qaban kanneen tajaajila mana Waqaan ilmaan Shime'ii turan. **22** Yishiphaan, Eeber, Elii'eel, keessatti itti gaafatamtoota ta'anii dha. **14** Lewwota **23** Abdoon, Zikrii Haanaan, **24** Hanaanjyaa, Eelaam, keessaa: Shemaa'yaa ilma Hashuubii, ilma Azriiqamii, Antootiyya, **25** Yifdeeyaa fi Phenuu'eel ilmaan Shaashaq turan. **26** Shamisheraayi, Shehaariyya, Ataaliyya, **27** Baqbaqr, Hereesh, Gaalaalii fi Mataaniyya ilma Miikaa, Ya'ireshiyaa, Eeliyaasi fi Zikrii ilmaan Yiroohamii turan. **28** Isaan kunnenee hundi akkuma hidda dhaloota **29** Zileetaay, Elii'eel, **21** Adaayaay, Beraayaa fi Shiumraat dandeetii qaban kanneen tajaajila mana Waqaan ilmaan Shime'ii turan. **22** Yishiphaan, Eeber, Elii'eel, keessatti itti gaafatamtoota ta'anii dha. **14** Lewwota **23** Abdoon, Zikrii Haanaan, **24** Hanaanjyaa, Eelaam, keessaa: Shemaa'yaa ilma Hashuubii, ilma Azriiqamii, Antootiyya, **25** Yifdeeyaa fi Phenuu'eel ilmaan Shaashaq turan. **26** Shamisheraayi, Shehaariyya, Ataaliyya, **27** Baqbaqr, Hereesh, Gaalaalii fi Mataaniyya ilma Miikaa, Ya'ireshiyaa, Eeliyaasi fi Zikrii ilmaan Yiroohamii turan. **28** Isaan kunnenee hundi akkuma hidda dhaloota **29** Zileetaay, Elii'eel, **21** Adaayaay, Beraayaa fi Shiumraat dandeetii qaban kanneen tajaajila mana Waqaan ilmaan Shime'ii turan. **22** Yishiphaan, Eeber, Elii'eel, keessatti itti gaafatamtoota ta'anii dha. **14** Lewwota **23** Abdoon, Zikrii Haanaan, **24** Hanaanjyaa, Eelaam, keessaa: Shemaa'yaa ilma Hashuubii, ilma Azriiqamii, Antootiyya, **25** Yifdeeyaa fi Phenuu'eel ilmaan Shaashaq turan. **26** Shamisheraayi, Shehaariyya, Ataaliyya, **27** Baqbaqr, Hereesh, Gaalaalii fi Mataaniyya ilma Miikaa, Ya'ireshiyaa, Eeliyaasi fi Zikrii ilmaan Yiroohamii turan. **28** Isaan kunnenee hundi akkuma hidda dhaloota **29** Zileetaay, Elii'eel, **21** Adaayaay, Beraayaa fi Shiumraat dandeetii qaban kanneen tajaajila mana Waqaan ilmaan Shime'ii turan. **22** Yishiphaan, Eeber, Elii'eel, keessatti itti gaafatamtoota ta'anii dha. **14** Lewwota **23** Abdoon, Zikrii Haanaan, **24** Hanaanjyaa, Eelaam, keessaa: Shemaa'yaa ilma Hashuubii, ilma Azriiqamii, Antootiyya, **25** Yifdeeyaa fi Phenuu'eel ilmaan Shaashaq turan. **26** Shamisheraayi, Shehaariyya, Ataaliyya, **27** Baqbaqr, Hereesh, Gaalaalii fi Mataaniyya ilma Miikaa, Ya'ireshiyaa, Eeliyaasi fi Zikrii ilmaan Yiroohamii turan. **28** Isaan kunnenee hundi akkuma hidda dhaloota **29** Zileetaay, Elii'eel, **21** Adaayaay, Beraayaa fi Shiumraat dandeetii qaban kanneen tajaajila mana Waqaan ilmaan Shime'ii turan. **22** Yishiphaan, Eeber, Elii'eel, keessatti itti gaafatamtoota ta'anii dha. **14** Lewwota **23** Abdoon, Zikrii Haanaan, **24** Hanaanjyaa, Eelaam, keessaa: Shemaa'yaa ilma Hashuubii, ilma Azriiqamii, Antootiyya, **25** Yifdeeyaa fi Phenuu'eel ilmaan Shaashaq turan. **26** Shamisheraayi, Shehaariyya, Ataaliyya, **27** Baqbaqr, Hereesh, Gaalaalii fi Mataaniyya ilma Miikaa, Ya'ireshiyaa, Eeliyaasi fi Zikrii ilmaan Yiroohamii turan. **28** Isaan kunnenee hundi akkuma hidda dhaloota **29** Zileetaay, Elii'eel, **21** Adaayaay, Beraayaa fi Shiumraat dandeetii qaban kanneen tajaajila mana Waqaan ilmaan Shime'ii turan. **22** Yishiphaan, Eeber, Elii'eel, keessatti itti gaafatamtoota ta'anii dha. **14** Lewwota **23** Abdoon, Zikrii Haanaan, **24** Hanaanjyaa, Eelaam, keessaa: Shemaa'yaa ilma Hashuubii, ilma Azriiqamii, Antootiyya, **25** Yifdeeyaa fi Phenuu'eel ilmaan Shaashaq turan. **26** Shamisheraayi, Shehaariyya, Ataaliyya, **27** Baqbaqr, Hereesh, Gaalaalii fi Mataaniyya ilma Miikaa, Ya'ireshiyaa, Eeliyaasi fi Zikrii ilmaan Yiroohamii turan. **28** Isaan kunnenee hundi akkuma hidda dhaloota **29** Zileetaay, Elii'eel, **21** Adaayaay, Beraayaa fi Shiumraat dandeetii qaban kanneen tajaajila mana Waqaan ilmaan Shime'ii turan. **22** Yishiphaan, Eeber, Elii'eel, keessatti itti gaafatamtoota ta'anii dha. **14** Lewwota **23** Abdoon, Zikrii Haanaan, **24** Hanaanjyaa, Eelaam, keessaa: Shemaa'yaa ilma Hashuubii, ilma Azriiqamii, Antootiyya, **25** Yifdeeyaa fi Phenuu'eel ilmaan Shaashaq turan. **26** Shamisheraayi, Shehaariyya, Ataaliyya, **27** Baqbaqr, Hereesh, Gaalaalii fi Mataaniyya ilma Miikaa, Ya'ireshiyaa, Eeliyaasi fi Zikrii ilmaan Yiroohamii turan. **28** Isaan kunnenee hundi akkuma hidda dhaloota **29** Zileetaay, Elii'eel, **21** Adaayaay, Beraayaa fi Shiumraat dandeetii qaban kanneen tajaajila mana Waqaan ilmaan Shime'ii turan. **22** Yishiphaan, Eeber, Elii'eel, keessatti itti gaafatamtoota ta'anii dha. **14** Lewwota **23** Abdoon, Zikrii Haanaan, **24** Hanaanjyaa, Eelaam, keessaa: Shemaa'yaa ilma Hashuubii, ilma Azriiqamii, Antootiyya, **25** Yifdeeyaa fi Phenuu'eel ilmaan Shaashaq turan. **26** Shamisheraayi, Shehaariyya, Ataaliyya, **27** Baqbaqr, Hereesh, Gaalaalii fi Mataaniyya ilma Miikaa, Ya'ireshiyaa, Eeliyaasi fi Zikrii ilmaan Yiroohamii turan. **28** Isaan kunnenee hundi akkuma hidda dhaloota **29** Zileetaay, Elii'eel, **21** Adaayaay, Beraayaa fi Shiumraat dandeetii qaban kanneen tajaajila mana Waqaan ilmaan Shime'ii turan. **22** Yishiphaan, Eeber, Elii'eel, keessatti itti gaafatamtoota ta'anii dha. **14** Lewwota **23** Abdoon, Zikrii Haanaan, **24** Hanaanjyaa, Eelaam, keessaa: Shemaa'yaa ilma Hashuubii, ilma Azriiqamii, Antootiyya, **25** Yifdeeyaa fi Phenuu'eel ilmaan Shaashaq turan. **26** Shamisheraayi, Shehaariyya, Ataaliyya, **27** Baqbaqr, Hereesh, Gaalaalii fi Mataaniyya ilma Miikaa, Ya'ireshiyaa, Eeliyaasi fi Zikrii ilmaan Yiroohamii turan. **28** Isaan kunnenee hundi akkuma hidda dhaloota **29** Zileetaay, Elii'eel, **21** Adaayaay, Beraayaa fi Shiumraat dandeetii qaban kanneen tajaajila mana Waqaan ilmaan Shime'ii turan. **22** Yishiphaan, Eeber, Elii'eel, keessatti itti gaafatamtoota ta'anii dha. **14** Lewwota **23** Abdoon, Zikrii Haanaan, **24** Hanaanjyaa, Eelaam, keessaa: Shemaa'yaa ilma Hashuubii, ilma Azriiqamii, Antootiyya, **25** Yifdeeyaa fi Phenuu'eel ilmaan Shaashaq turan. **26** Shamisheraayi, Shehaariyya, Ataaliyya, **27** Baqbaqr, Hereesh, Gaalaalii fi Mataaniyya ilma Miikaa, Ya'ireshiyaa, Eeliyaasi fi Zikrii ilmaan Yiroohamii turan. **28** Isaan kunnenee hundi akkuma hidda dhaloota **29** Zileetaay, Elii'eel, **21** Adaayaay, Beraayaa fi Shiumraat dandeetii qaban kanneen tajaajila mana

Ahiimanii fi obboloota isaanii; Shaluum hangafa gosa isaanii ture; **18** innis hamma ammaatti Karra Mootii kan gama ba'aa biiftuutti ramadameera. Isaan kunneen eegdota balbala qubata Lewwotaa turan. **19** Shaluum ilmi, Qooraahi ilma Ebiiyaasaaf, ilma Qoraahii fi maatiin isaa jechuunis gosti Qoraahii kanneen isa wajjin karra eegan sun akkuma abbootii isaanii dur itti gaafatamtoota balbala mana bultii Waaqayyoo turan sana isaanis itti gaafatamtoota balbala dunkaanaa ta'an. **20** Bara durii keessa Fiinehaas ilmi Ele'azaar sun dura bu'aa eegdota balbalaa ture; Waaqayyo isa wajjin ture. **21** Zakkariyas ilmi Mesheleemiyaa immoo eegduu balbala dunkaan wal ga'ii ture. **22** Namoonni akka balbala eeganiif filataman walumatti 212 turan. Isaanis akkuma hidda dhaloota isaaniitti gandoota isaanii keessatti galmeeffaman. Eegdota balbalaa kanneenis Daawitii fi Saamu'eel raajichatu hojii isaaniitti isaan ramade. **23** Isaanii fi sanyiwwan isaanii itti gaafatamtoota eegumsa karra mana Waaqayyoo jechuunis manicha Dunkaana jedhamu sanaa turan. **24** Eegdonni balbalaa kunneen qixa afraniin jechuunis karaa ba'a biiftuu, karaa lixa biiftuu, karaa kaabaatti fi kibbaatiin turan. **25** Obboloonni isaanii yeroo yerootti gandoota isaanii keessa dhufanii bultii torba torba hojii isaan gargaaraa turan. **26** Dura buutota eegdota balbalaa kanneen Lewwota turan afran garuu itti gaafatamummaa kutaalee fi qabeenyaa mana Waqaqa keessaatu itti kennname. **27** Isaanis sababii manicha eeguu qabaniif halkan halkan naanno man Waqaqa dhaabatanii bulu turan; ganama ganamas manicha banuuf itti gaafatamummaa qabu turan. **28** Isaaan keessa namoonni tokko tokko to'attoota mi'a mana qulqullummaa keessatti fayyaduu turan; isaanis mi'a kana yeroo inni gad baafamuu fi yeroo inni ol galfamu ni lakka'u ture. **29** Warri kaan immoo akka mi'oota mana qulqullummaa, daakuu isaa, daadhii wayinii isaa, zaytii isaa, ixaana isaattii fi urgoftuuwan eeganiif ramadaman. **30** Luboota keessaatokko tokko immoo urgoftuuwan walitti makanii qopheessu ture. **31** Lewwicha Matiitiyyaa jedhamu, ilma Shaluum namicha gosa Qooraahi hangafitchatti immoo itti gaafatamummaa buddeena aarsaa tolchuuut kennname. **32** Obboloota isaanii Qohaatota tokko tokkotti immoo itti gaafatamummaa buddeena guyyaa Sanbataa hunda minjaala irra kaa'amu qopheessuut kennname. **33** Faarfattooni abbootii maatiwwani Lewwotaa turan immoo waan halkanii fi guyyaa itti gaafatamummaa hojii qabaniif kutaa mana qulqullummaa keessa hin ba'an; hojii biraattis hin waamaman ture. **34** Isaaan kunneen hundinuu abbootii maatiwwan Lewwotaa hangafoota gosaa kanneen akkuma hidda dhaloota isaaniitti galmeeffamanii dha; isaanis Yerusaalem keessa jiraatan. **35** Ye'i'eel abbaan Gibe'oonis Gibe'oone keessa jiraata ture. Maqaan niitii isaa Ma'akaa dha; **36** ilmi isaa hangafni Abdoon jedhama; kanneen isa booddee dhalatan immoo Zuuri, Qiish, Ba'aal, Neer, Naadaab, **37** Gedoor, Ahiiyoy, Zakkariyas fi Miilqlooti. **38** Miilqlooti abbaa Shime'aam. Isaanis firoota isaanii wajjin Yerusaalem keessa jiraatan. **39** Neer abbaa Qiishii ti; Qiish abbaa Saa'olii ti; Saa'ol immoo abbaa Yoonaataan,

Malkii-Shuwaa, Abiinaadaabiitii fi Eshba'alii ti. **40** Ilmi Yoonaataan: Meriiba'al abbaa Miikaa ti. **41** Ilmaan Miikaa: Phiitoon, Meleek, Tahiree'aa fi Aahaaz. **42** Aahaaz abbaa Ya'iraa ti; Ya'iraa immoo abbaa Aalemeti, Azmaawetiitii fi Zimrii ti; Zimrii immoo abbaa Moozaa ti. **43** Moozaan abbaa Biine'aa ti; Refaayaan ilma isaa ti; Ele'asaan ilma isaa ti; Aazeelis ilma isaa ti. **44** Aazeel ilmaan ja'a qaba ture; maqaan isaanii: Azriiqaaam, Bookeruu, Ishmaa'eel, She'ariyya, Obaadiyya fi Haanaan. Isaan kunneen ilmaan Aazeelii ti.

10 Filisxeemonni yeroo kanatti Israa'elitti waraana kaasan; Israa'eloonnis isaan duraa baqatan; hedduun isaanii Tulluu Gilbo'aa irratti dhuman. **2** Filisxeemonni ittuma jabeessanii Saa'olii fi ilmaan isaa ari'an; isaanis ilmaan isaa jechuunis Yoonaataan, Abiinaadaabii fi Malkii-Shuwaa ajjeesan. **3** Lollis naarnoo Saa'olitti baay ee cime; warri xiyyaan lolanis isaa qaqqabanii isaa madeessan. **4** Saa'olis namicha mi'a lolaa isaa baatuun, "Goraadee kee luqqifadhuutii na waraani; yoo kanaa achii namoonni dhagna hin qabamin kunneen dhufanii natti taphatuu" jedhe. Namichi mi'a lolaa baatuuf sun garuu waan akka malee sodaateef isaa hin waraanne; kanaafuu Saa'ol goraadee ofii isaa luqqifatee irratti kufe. **5** Namichi mi'a lolaa baatu sun yommuu akka Saa'ol du'e argetti innis goraadee ofii isaa irratti kufee du'e. **6** Kanaafuu Saa'olii fi ilmaan isaa sadan ni du'an; warri mana isaa hundinuu walumaan dhuman. **7** Israa'eloonni sulula keessa turan hundi yommuu akka loltooni baqatan, akka Saa'olii fi ilmaan isaaas dhuman organitti magaalaawwan isaanii dhiisanii baqatan. Filisxeemonni immoo dhufanii keessa qubatan. **8** Filisxeemonnis guyyaa itti aanutti yommuu warra dhuman irraa hidhannaah hiikkachuu dhufanitti akka Saa'olii fi ilmaan isaa Tulluu Gilbo'aa irratti kukufanii jiran argan. **9** Isaanis erga hidhata Saa'olii hiikkatanii mataa isaa irraa kutanii booddee akka isaan waqaota tolfamoo fi namoota isaaniitti oduu gaarrii labsaniiif guutummaa Filisxeemiitti ergamotoa ni ergan. **10** Ergasii immoo mi'a lolaa isaa mana waqaota tolfamoo isaanii keessa, mataa isaa immoo mana Daagon waaqicha tolfamaa sanaa keessatti ni fannisan. **11** Jiraattonni Yaabeeesh Gill'aad hundi yommuu waan Filisxeemonni Saa'olin godhan dhaga'anitti, **12** namoonni jajjaboon isaanii hundi dhaqanii reeffa Saa'olii fi reeffa ilmaan isaa guuranii gara Yaabeeeshitti ni fidan. Ergasii immoo reeffa isaanii muka guddaa Yaabeeesh keessaatokko jalatti awwaalan; guyyaa torbas ni sooman. **13** Saa'ol sababii Waqaqayyoof amanamaa hin ta'inif du'e; inni dubbi Waqaqayootif hin ajajenne; qooda kanaa ilaaltuu gorsa gaafate; **14** Waqaqayoon gorsa hin gaafanne. Kanaaf Waqaqayyo isaa ajjeese; mootummaa isaaas dabarsee Daawit ilma Isseeyiitiif kenne.

11 Israa'eloonni hundinuu Kebroonitti Daawit biratti walitti dhufaniiakkana jedhan; "Nu foonii fi dhiiga kee ti. **2** Duraan, yeroo Saa'ol mootii turetti iyyuu namni duula loltoota Israa'el hoogganu si'ture. Waqaqayyo Waqaqni kees, 'Situ saba koo Israa'elin tiksa; bulchaa isaanii ni taata' siin jedhee ture." **3**

Yommuu maanguddooneesi Israa'el hundi Kebroonitti Daawit Mooticha bira dhufanitti, inni Kebroonitti fuula Waaqayyoo duratti isaan wajjin kakuu gale. Isaanis akkuma Waaqayyo karaa Saamu'eeliin abdachiise sanatti dibanii Israa'el irratti mootii isa godhan. **4** Daawitiif fi Israa'elooni hundinuu gara Yerusaalemitti jechuunis Yebuuusiihti ni qajeelan. Yebuuusoni achi jiraatan garuu **5** Daawitiini, "Ati as hin seentu" jedhan. Ta'us Daawit da'annooy Xiyoon jechuunis Magaalaa Daawit ni qabate. **6** Daawitis, "Namni duraan durseeh dhaqee Yebuuusot lolu ajajaa loltoota ta'a" jedhee ture. Yoo'aab ilmi Zeruuyaajjalqabatti ba'e; kanaafuu inni ajajaa waraanaa ta'e. **7** Daawitis iddoojireenyaa isaa da'annooy sana keessa godhate; kanaafuu da'annooy sun Magaalaa Daawit jedhamee waamame. **8** Innis Miilloodhaa jalqabees naannoo isheetti dallaa dhagaa ni ijaare; Yoo'aab immoo kutaa Magaalaa sanaa kan hafe deebisee ijaare. **9** Daawitis sababii Waaqayyoon Waan Hunda Danda'u isa wajjin tureef yeruma yeroon jabaachaa dhufe. **10** Namoota Daawit warra jajjaboo keessaa hangafoonni kanneenii dha; Isaanis akkuma Waaqayyo waa'ee Israa'el dubbate sanatti mootii isa gochuuf jedharrii saba Israa'el hundi wajjin mootummaa isaa keessatti gargaarsa guddaa godhaniif. **11** Maqaan namoota Daawit warra jajjaboo kanaa dha: Yaashobi'aam namicha gosa Hakmooni hangafa ajajoota sanaa ture; innis lola tokko irratte eboo mirmirsee namoota dhibba sadii fixe. **12** Kan isatti aaru immoo Ele'aazaar namicha gosa Ahoo'aa, ilma Doodoo ture; innis namoota jajjaboo sadan sana keessaa tokko ture. **13** Ele'aazaar yeroo Filisxeemonni waraanaaf walitti qabamanii turanitti Daawit wajjin Phaas Damiiim ture. Loltoonnis lafa qotisaan kan garbuudhaan guttame tokko biratti Filisxeemota duraa baqatan. **14** Innii fi Daawit lafa qotisaan walakkaatti iddo qabatan. Isaanis irraa ittiisuudhaan Filisxeemota fixan; Waaqayyo mo'annaas guddaa isaanifi kenne. **15** Utuma gareen Filisxeemotaas Sululu Refaayim keessa qubatee jiruu hangafoota soddomman sana keessaa namoonni sadii gara kattaa holqa Adulaamitti gara Daawit gad bu'an. **16** Yeroo sanatti Daawit da'annooy cimaa keessa ture; loltoonni Filisxeem immoo Beetlihem turan. **17** Daawitis, dheebotee, "Utuu namni tokko boolla bishaanii kan karra Beetlihem bira jiru keessaa bishaan dhugaatiin naa fidee hool" jedhe. **18** Kanaafuu namoonni Sadan sun qubata Filisxeemota keessaa darbanii boolla bishaanii kan karra Beetlihem bira jiru keessaa bishaan waraabaniid Daawitiif fidan. Inni garuu dhuguu ni dide; qooda kanaa bishaan sana fuula Waaqayyoo duratti dhangalaase. **19** Innis, "Akka ani waan kana hin goone Waqni narraa haa fageessu! Ani dhiiga namoota lubbuu ofii isaanifti muranii dhaqan kanaan dhugaa?" jedhe. Sababii isaan lubbuu ofii isaanifti muranii dhaqanii fidanifi Daawit bishaan sana hin dhugne. Egaa wanni namoonni jajjaboo sadan sun hoijetan kana ture. **20** Abiishaayi obboleessi Yoo'aab hoogganaa Sadan isaanii ture. Innis namoota dhibba saditti eboo isaa ol kaafatee isaan fixe; akkasiin innis akkuma namoota Sadan sanaa beekamaa ta'e. **21** Inni yoo isaan keessaa tokko ta'u baate iyuu warra Sadan caalaa ulfina argatee ajajaa isaanii ta'e. **22** Benaayaayi ilmi Yehooyaadaa loltuu cimaan biyya Qabzi'eel sunis loltuu mo'annaas gurguddaa argamsiise ture. Innis loltoota Mo'aab kanneen akka malee jajjaboo ta'an lama ajeese. Gaafa cabbiin roobe tokkos boolla keessa seenee leenca ajeese. **23** Namicha biyya Gibxi kan dhundhumaa shan dheeratu tokko illee ni ajeese. Namichi Gibxi sun eeboor akka danqaraa wayya dhoofuu harkaa qabaatu iyuu Benaayaayi bokkuudhaan isatti ba'e. Innis harka namicha Gibxi sanaatii eeboobutatee eebodhuma isatiini isa ajeese. **24** Hojiwwan gootummaa kanneen Benaayaayi ilmi Yehooyaadaa hujjete kana fa'i; innis akkuma namoota jajjaboo sadan sanaa nama beekamaa ture. **25** Inni namoota Sodomman sana keessaa nama kam iyuu caalaa ulfina guddaa argate; garuu namoota Sadan sanatti hin dabalamne. Daawitis ajajaa eegdota ofii isaa isa godhate. **26** Namoonni jajjaboon sunis kanneenii dha: Asaaheel obboleessa Yoo'aab, Elhaanaan namicha Beetlihem ilma Doodoo, **27** Shamoot namicha gosa Haroor, Heleez namicha gosa Pheloona, **28** liraa ilma Iqeesh nama Teqoo'aa, Abii'ezer nama Aanatooot, **29** Siibekaay nama biyya Hushaa, Iilaayi nama Ahoo'aa, **30** Maharaayi nama Netoofaa, Heeled ilma Ba'anaa nama Netoofaa, **31** gosa Beniyaam keessaa litaayi ilma Riibaay, namicha Gibe'aa, Benaayaayi nama Phiraatoon, **32** Huuraayi namicha sululoota Ga'ash, Abii'eel namicha biyya Arbaa, **33** Azmaawet namicha Baharuum, Elijyabaa namicha Sha'alboon, **34** ilmaan Haasheem namicha Gizoon, Yoonaataan ilma Shaagee namicha Haraaraa, **35** Ahii'aam ilma Saakaar namicha Haraaraa, Eliifaal ilma Uuri, **36** Heefer namicha Mekeeraataa, Ahiiyaa namicha Pheloona, **37** Hezroo nama Qarmeloos, Na'araayi ilma Ezbayi, **38** Yoo'eel obboleessa Naataanii, Mibhaar ilma Hagrii, **39** Zeleq namicha gosa Amoon, Nahaaraay namicha Bi'eeroot kan Yoo'aab ilma Zeruuyaatiif mi'lolaab baatu sana, **40** liraa namicha gosa Yitraa, Gaareeb namicha gosa Yitraa, **41** Uuriyaa namicha Heet, Zaabaad ilma Ahiliyai, **42** Aadiinaa ilma Shiizaaz namicha gosa Ruubeen, inni hoogganaa Ruubeenotaatiif fi kan namoota Sodomman isa wajjin turanii ti; **43** Haanaan ilma Ma'akaa, Yooshaafaxaii namicha Miittinaa, **44** Uziyaa namicha Ashterati, Shaamaa'ii fi Ye'i'eel ilmaan Hootaam namicha Aro'eer, **45** Yedi'ya'eel ilma Shimrii, obboleessa isaa Yoohaa namicha Tiizii, **46** Eli'eel namicha Mahawaa, Yeriibayyi fi Yooshabyaya ilmaan Elna'am, Yitmaa namicha Mo'aab, **47** Eli'eel, Oobeedii fi Ya'isii'eel namicha Mezoobaa.

12 Namoonni kunneen warra yeroo inni sababii Saa'ol ilma Qiish sanaatifi asii fi achi socho'uu dadhabetti Siiqlaagitti gara Daawit dhufanii dha. Isaanis loltoota jajjaboo kanneen lola irratte isa gargaaran keessaa tokko dha; **2** isaan warra iddaa qabatani harka mirgaatiin yookaan harka bitaatii xiyya darbachuu yookaan dhagaa furrisuu danda'anii dha; Isaanis gosa Beniyaam keessaa warra Saa'olif firootaa dhiigaa ta'anii dha. **3** Ahii'ezer hangafa isaanii ture; sana booddee immoo Yoo'aashitu ture; lamaan isaanii iyuu ilmaan Shemaa'aa namicha Gibe'aa sanaa turan. Ilmaan Azmaawet Yizi'eeli fi Phelet, Beraakiyya, Yehuu namicha Aanatooot, **4**

Yishma'iyyaa namichi Gibe'oonii sun jara Soddomman jedhanii Daawit bira gara Kebroonii dhufanii kanneenii keessaa nama jabaa fi hoogganaa Soddomman isaanii dha: **24** Namoonni Yihuudaa kanneen gaachanaa fi ture; Ermiyaas, Yahizii'eel, Yoohaanaan, Yoozaabaad eeboo qabatanii lolaf qophaa'an 6,800; **25** namoonni namicha Gedeeraa, **5** El'uuzay, Yeriimooti, Be'aaliyya, Sim'i'oonii loltooni waraanaaf qophaa'an 7,100; **26** Shemaariyaa, Shefaaxiyaa namicha Haruufaa, **6** Elqaanaa, namoonni Lewwii 4,600; **27** Yehooyaadaan hoogganaa Yishiyyaa, Azari'eel, Yoozerii fi Yaashobi'aam jarreen gosa maatti Aroon ture; namoonni 3,700 isa wajjin turan; **28** Qooraahi, **7** Yoo'ela fi Zebaadiyyaa ilmaan Yeroohaam Zaadoq dargaggeessa loltuu jagnaa sanaa fi maatti isaa namicha Gedoor. **8** Yeroo Daawit gammoojjiitti da'oo keessaa ajajjoota waraanaa 22; **29** namoonni Beniyaam keessa turetti namoonni gosa Gaad tokko tokko dhufanii kanneen firoota Saa'olii ta'an 3,000; isaan keessaa isatti ni dabalamen. Isaanis loltoota ciccimoo gaachanaa hedduun isaanii hamma yeroo sanaatti mana Saa'olitiif fi eeboo qabachuu danda'an kanneen waraanaaf amanamoo turan; **30** namoonni Efrem warri olattti qophaa'an turan. Fuulli isaanii fuula leencaa fakkaata ciccimoo fi balbalisaanii keessatti bebeekamoo ta'an ture; isaan akkuma kuruphee tulluu gubbaa saffistoota 20,800; **31** walakkaa gosa Minaasee keessaa namoonni turan. **9** Eezer hoogganaa isaanii ture; Obaadiyaan Daawitin mootii gochuudhaaf maqaan isaanii galmaa'ee lamaffaa, Eliyyaab sadaffaa, **10** Mishmamaan afuraffaa, dhufan 18,000; **32** namoota Yisaakor keessaa warra Ermiyaas shanaffaa, **11** Ataayi ja'affaa, Elii'eel torbaffaa, haala yeroo hubatanii waan Israa'eloomni gochuu qaban **12** Yoohaanaan saddeettaffaa, Elzaabaad saglaffaa, **13** beekan hangafoota 200, firoota isaanii kanneen isaan Ermiyaas kurnaffaa, Makibanaayi kudha tokkoffaa ture. jalatti bulan hunda wajjin; **33** namoota Zebuulloon **14** Jarreen gosa Gaad kunneen ajajjoota loltootaa turan; keessaa loltooni muuxannoo qaban warri meeshaa isaan keessaa inni xinnaan akka ajajaa nama dhibbaatti, lolaa kamiin iyyuu loluuf qophaa'an kanneen Daawitin inni guddaaan immoo akka ajajaa nama kumaatti hedama gargaaruuf garaan isaanii tokko ta'e 50,000; **34** namoota ture. **15** Warri ji'a jalqabaatti yeroo lagni Yordaanos Niftaalem keessaa ajajjoota 1,000; namoota gaachanaa guuttee ededa isaa hunda irra dhangala'utti ce'anii fi eeboo qabatan 37,000 wajjin; **35** namoota Daan akka namoonni sululicha keessa jiraachaa turan gara keessaa loltooni muuxannoo qaban kanneen lolaaf ba'a biiftutti fi gara lixa biiftutti baqatan godhan namootuma kanneen turan. **16** Namoonni Beniyaamii fi Yihuudaa tokko tokkos Daawit bira gara da'anno qophaa'an 40,000; **36** namoota Aasheer isaa ni dhufan. **17** Daawitis isaan simachuudhaaf gad keessaa loltooni muuxannoo qaban kanneen lolaaf ba'eeakkana jedheen; "Isin yoo na gargaaruudhaaf Ruubeen, namoota Gaadiitii fi walakkaa gosa Minaasee jettanii nagaadhaan dhuftanii jiraattan, ani ofitti isin keessa tajaajiluudhaaf of kennanii dha. Isaanis Israa'el dabalachuudhaaf qophaa'aa dha. Garuu yoo isin uttu harki koo yakka hin hojjetin diinota kootti dabarsitanii Kebroon ni dhufan. Israa'eloomni hafan hundinuu na kenuudhaaf dhuftanii jiraattan, Waaqni abbootii 120,000. **37** Isaan kunneen hundinuu loltoota waraana keenyaa ilaalee murtii haa kennu." **18** Ergasiis Hafurri Qulqulluun Amaasaayi hoogganaa namoota Soddomman sanaa irra bu'e; innis akkana jedhe: "Yaa Daawit, nu kan kee ti! Yaa ilma Isseey, nu suma wajjin jirral Milkaa'i, milkaa'i; warri si gargaaranis haa milkaa'an; Waaqni kee si gargaaraatii." Kanaafuu Daawit isaan simatee dura deemtota loltoota isaa isaan godhate. **19** Yeroo Daawit Saa'olin loluu jedhee Filisxeemota wajjin duuletti namoonni Minaasee tokko fotoqqanii gara Daawittiti ni goran. Inni garuu sababii bulchitoonni Filisxeem mari'ataniif of irraa isa ari'aniif innii fi namoonni isaa Filisxeemota hin gargaarre. Isaanis, "Yoo inni nu dhiisee gara gooftaa isaa gara Saa'ol deebee' wanni kun nu ficciisaa" jedhanii turanii. **20** Yeroo Daawit gara Siiqlaqg deemetti namoonni Minaasee warri fotoqqanii gara isaa goran kanneenii dha: Adinaahi, Yoozaabaad, Yedii'eel, Miikaa'el, Yoozaabaad, Eliihuu fi Zileetaayi; isaan kunneen gosa Minaasee keessatti ajajjuuwan kumaa turan. **21** Isaanis balaa buuftota dha'uu irratti Daawitin ni gargaaran; hundi isaanii loltoota jajjaboo fi ajajjoota loltoota isaa turanii. **22** Hamma inni loltoota guddaa akka loltoota Waaqqa qabaatutti, namoonni Daawitin gargaaruudhaaf guyyaa guyyaadhaan gara isaa dhufaa ture. **23** Baay'inni namoota lolooaf hidhatanii akkuma Waaqayyo dubbatee turetti mootummaa Saa'ol gara Daawittiti dabarsuudhaaf **13** Daawit ajajjoota isaa hunda ajajjoota kumaatii fi ajajjoota dhibbaa wajjin ni mari'ate. **2** Ergasiis inni yaa'ii Israa'el guutuudhaan akkana jedhe; "Yoo wanni kun waan gaarii isinitti fakkaatee fi yoo fedhii Waaqayyo Waaqa keenyaa ta'e, kottaa mee akka isaan dhufanii nutti dabalamaniif obbloota keenya kanneen guutummaa biyya Israa'el keessatti hafanitti akkasumas lubootaa fi Lewwota isaan wajjin magalaawwanii fi lafa dheeda isaanii keessa jiraatanitti ergaa haa erginu. **3** Taabota Waaqa keenyaa deebinfnee haa fidanuu; nu bara mootummaa Saa'ol keessa isa hin barbaaneetii." **4** Sababii wanni kun saba hundatti waan qajeelaa fakkaateef guutummaan yaa'ii sanaa waan kana gochuudhaaf walii gale. **5** Kanaafuu Daawit taabota Waaqqa Kiriyati Ye'aariimii fiduudhaaf Israa'eloota Laga Shihorii kan biyya Gibxiitti argamuu jalqabee

hamma karra Hamaatiitti jiran hunda walitti qabe. **6** Daawitii fi Israa'eloonni isa wajjin turan hundi taabota Waaqa kiirubelii gidduu teessoo irra jiru sanaa jechuunis taabota Maqaa Waaqayyootiin waamamu sana achii fiduuf jedhanii gara Ba'aalaa jechuunis gara Kiriyaati Ye'aariim ishee Yihuudaa keessaa sanaa ni dhaqan. **7** Isaanis taabota Waaqaa sana gaarii haaraatti fe'anii mana Abiinaadaabitii ni baasan; Uzaa fi Ahiiyoon gaarii sana oofaa turan. **8** Daawitii fi Israa'eloonni hundinuu humna isaanii guutuudhaan faarfanna fi baganaadhaan, kiraaraa fi dibbeedhaan, kililaa fi malakataan fuula Waaqaa durattu gammadanii shuubbisaa. **9** Yommuu isaan oobdii Kiidoon bira ga'anitti waan sangooni gufatanii Uzaan taabota sana qabuuf harka isaa hixate. **10** Sababii Uzaan taabota irra harka isaa kaa'eef dheekkamsi Waaqayyoo Uzaatti boba'e; innis isa rukute; kanaafuu inni achumatti fuula Waaqaa durattu ni du'e. **11** Daawitis sababii Waaqayyoo akka malee Uzaatti dheekkameef ni aare; iddoon sun hamma har'aatti Pherez Uzaa jedhamee waamama. **12** Daawitis gaafa sana Waaqaa sodaatee, "Ani akkamittan taabota Waaqaa gara mana kootti fiduu danda'a?" jedhee gaafate. **13** Innis akka taabonni isa wajjin Magaalaa Daawit keessa jiraatuuf ofitti hin fudhanne. Qooda kanaa gara mana Oobeed Edoom namicha Gitii sanaatti geesse. **14** Taabonni Waaqas ja'sadii maatii Oobeed Edoom wajjin mana isaa keessa ture; Waaqayyos warra mana isaa jiraatanii fi waan inni qabu hunda ni eebbise.

14 Yeroo kanatti Huuraam mootiin Xiroos akka isaan Daawitiif masaraa mootummaa ijaaranii ergamotoo wajjin muka birbirsa, warra dhagaa soofanii fi warra ogummaa hojji mukkaa qaban gara Daawittti erge. **2** Daawitis akka Waaqayyo saba Israa'el irratti mootii godhee jabeesee isa dhaabee fi akka mootummaan isaa sababii saba Israa'eliif akka malee guddatee ni beeke. **3** Daawitis Yerusaalem keessatti niitota dabalee fuudhee ilmaanii fi intallan dabalaataa dhalche. **4** Maqan ijoollie isaa kanneen achitti isaaaf dhalatanii: Shamuu'a, Shobaab, Naataan, Solomon, **5** Yibehaar, Eliishuwaa, Eliiphelexi, **6** Noogaa, Nefeg, Yaafiyaa, **7** Eliishaamaa, Beeliyaadaa fi Eliiphelexi jedhamu. **8** Filisxeemonni yommuu akka Daawit dibamee guutummaa Israa'el irratti mootii ta'e dhaga'anitti humna guutuudhaan isa barbaacha ol ba'an; Daawit garuu waan kana dhaga'ee isaanitti ba'e. **9** Yeroo kanatti Filisxeemonni dhufanii Sulula Refayim weeraran; **10** kanaafuu Daawit, "Ani ba'ee Filisxeemota dha'uu? Ati dabarsitee harka kootti isaan kennita?" jedhee deebiseef. **11** Kanaafuu Daawitii fi namoonni isaa gara Ba'al Pheraaziim ol ba'an; achittis isaan mo'ate. Innis, "Akkuma bishaan mana isaa cabsee yaa'u sana Waaqni harka kootiin diinota koo cabsee ba'eera" jedhe. Kanaafuu iddoon sun Ba'al Pheraaziim jedhamee waamame. **12** Filisxeemonni waaqota isaanii tolfamoo achitti ni dhiisan; Daawit immoo akka waaqonni sun ibiddaan gubaman ni ajaje. **13** Filisxeemonni amma illee deeb'i'anii sulula sana weeraran; **14** kanaafuu Daawit ammas Waaqa gaafate; Waaqnis akkana jedhee deebiseef; "Qajeelumatti itti ol hin ba'in; garuu isaan marsiittii muka qilxuu duratti isaan waraani. **15** Akkuma fiixee muka qilxuu irraa sagalee duulaa dhageesseen loluuf ba'i; Waaqni loltoota Filisxeem dha'uudhaaf si dura ba'eera jechuudhaati." **16** Kanaafuu Daawit akkuma Waaqni isa ajaje sana ni godhe; isaanis Gibe'oonee jalqabani hamma Geeziritti loltoota Filisxeem ni dha'an. **17** Akkasiin maqaan Daawit biyya hunda keessatti beekame; Waaqayyos akka saboonni hundinuu isa sodaatan godhe.

15 Daawit erga ofii isaatifi Magaalaa Daawit keessatti mana ijaarratee booddee taabota Waaqatiif lafa qopheesee dafkaana dhaabe. **2** Ergasiis Daawit, "Waan Waaqayyo akka isaan taabota Waaqaa baatanii bara baaaran fuula isaa dura tajaajilanii isaan filateef, Lewwota malee namni bira taabota Waaqayyoo hin baatin" jedhee ajaje. **3** Daawitis taabota Waaqayyoo iddo qopheesee sanatii fiduuf Israa'eloota hunda Yerusaalemitti walitti qabe. **4** Innis sanyiwwan Aroonii fi Lewwota walitti waame; isaanis: **5** Ilmaan Qohaati keessaa, Uuri'eel hoogganaa sanaa fi firoota isaa nama 120; **6** ilmaan Meraarii keessaa, Asaaya hoogganaa sanaa fi firoota isaa 220; **7** ilmaan Geershoom keessaa, Yoo'eel hoogganaa sanaa fi firoota isaa 130; **8** ilmaan Eliisaafaan keessaa, Shemaa'iyaa hoogganaa sanaa fi firoota isaa 200; **9** ilmaan Kebroon keessaa, Elib'eel hoogganaa sanaa fi firoota isaa 80; **10** ilmaan Uzii'eel keessaa, Amiinaadaab hoogganaa sanaa fi firoota isaa nama 112. **11** Ergasiis Daawit luboota jechuunis Saadoqii fi Abiyaataar akkasumas Lewwota jechuunis Uuri'eel, Asaaya, Yoo'eel, Shemaa'iyaa, Elib'eelii fi Amiinaadaabin ni waame; **12** akkanas isaanin jedhe; "Isin hangafoota maattiwwan Lewwotaa ti; isinii fi Lewwonni akka keessanii of qulqulleessaa; ergasiis taabota Waaqayyo Waaqa Israa'el gara iddo ani qopheeseefti fidaa. **13** Sababii isin Lewwonni yeroo jalqabatti taabota sana hin fidiniif Waaqayyo Waaqni keenya nutti dheekkame. Nu akka seerri ajajitti isin hin barbaaddanneetii." **14** Kanaafuu luboonnii fi Lewwonni taabota Waaqayyo Waaqa Israa'el sana fiduu of qulqulleessan. **15** Lewwonni akkuma kan Museen dubbii Waaqayyooti ajajetti taabota Waaqaa sana danqaraadhaan gatiitti isaanitti ni baatan. **16** Daawitis akka isaan meeshaa muuziqaatiin jechuunis kiraaraan, baganaa fi kililleedhaan faarfanna gammachuu faarfatanii akka isaan obboloota isaanii muudaniif Lewwota dura deemtotatti ni hime. **17** Kanaafuu Lewwonni Heemaan ilma Yoo'eel muudatan; obboloota isaa keessaa immoo Asaaf ilma Berekiyya, obboloota isaanii gosa Meraarii keessaa Eetaan ilma Qushaayaa ni muudatan; **18** isaan wajjinis obboloota isaanii kanneen isaanitti aannan: Zakkariaas, Ya'azii'eel, Shemiraamoot, Yehii'eel, Unnii, Eliyyaab, Benayaas, Ma'aseyyaa, Matiiyya, Eliipheleehuu, Miqneyaa, Oobeed Edoomii fi Ye'ii'eel eegdota balbalaa turan. **19** Faarfattooni Heemaan, Asaafii fi Eetaan jedhaman akka kilillee naasiitti sagalee isaanii ol fudhatanii faarfanna dhageessianiif ni muudaman; **20** Zakkaariyas, Azii'eel Shemiraamoot, Yehii'eel, Unnii, Eliyyaab, Ma'aseyyanii fi Benayaas immoo akka seera alamootiitti kiraaraan

faarfatu ture; **21** akkasumas Matiitiyaan, Eliipheleehuu, inni labse yaadadhaa; **13** isin tajaajiltoonni isaa, warri Miinqneyaan, Oobeed Edoom, Ye'i'eel, Azaaziyaan sanyii Israa'el taatan, isin filatamtoonni isaa, ilmaan akka seera shiimiiniitiitti baganaa taphatu ture. **22** Yaaqoobis kana yaadadhaa. **14** Inni Waaqayyo Waaqa Kenaaniyaan hangaftichi Lewwotaa itti gaafatamaa keenya; murtiin isas lafa hunda irra jira. **15** Inni kakuu faarfanna ture; innis itti gaafatummaa kana sababii isaa bara baraan, waadaa gale sanas dhaloota kumaaf ni ogummaa isaa qabuuf fudhate. **23** Berekiyaa fi Elqaanaan yaadata; **16** inni kakuu Abrahaam wajjin gale, kakuu eegdota balbala taabotaa turan. **24** Luboomni jechuunis, Yisihaaqif kakates ni yaadata. **17** Kanas Yaaqoobif Shebaniyaan, Yooshaafaaxi, Naatnaa'el, Amaasaayi, seera, Israa'eliif immoo kakuu bara baraa godheeakkana Zakkariyas, Benayaanii fi Eeli'ezer fuula taabota jedhee mirkaneesseera; innis: **18** "Ani biyya Kana'aan Waaqa durati malakata afuuufi ture. Oobeed Edoomii fi qooda ati dhaaltu godhee, siif nan kenna" jedhe. **19** Yehiyaan immoo eegdota balbala taabotaa turan. **25** Isaan yeroo lakkobsaan xinnoo turanitti, dhugumaanuu Kanaafuu Daawitii fi maanguddooni Israa'el akkasumas xinnoo fi biyyattii keessattis keessummoota turanitti, ajajjuuwan cumaa gammachuudhaan taabota kakuu **20** sabaa gara sabaatti, mootummaa tokkoo gara Waaqayyo sana mana Oobeed Edoomiitii fiduu dhaqan. mootummaa biraatti jooran. **21** Inni akka namni **26** Isaanis sababii Waaqni Lewwota taabota kakuu tokko iyyuu isaan cunqursu hin eeyyamne; sababii Waaqayyo baatan gargaareef korommii loonii torbaa isamiitifis akkana jedhee mootota ifate: **22** "Dibamtoota fi korbeeyii hoolaa torba aarsaa godhan. **27** Daawitis koo hin tuqinaa; raajota koos hin miidhinaa." **23** wandaboo haphii quncee talbaa irraa hoijetame kan Lafti hundinuu Waaqayyo faarfadhaa; fayyisuusisaas akka uffata Lewwomni taabota sana baatan, kan akka guyyuma guyyaan labsaa. **24** Ulfina isaa saboota faarfattooni fi Kenaaniyaan qajeelchaan faarfanna gidduutti, hojii isaa dinqisiisa sana immoo namoota faarfattoota uffatan sanaa uffatee ture. Daawitis dirata hunda keessatti labsaa. **25** Waaqayyo guddaadhaati quncee talbaa irraa hoijetames uffatee ture. **28** Akkasiinis galanni baay'een isaaaf ni mala; inni waaqota hundaa Israa'el hundi gaanfa korbeessa hoolaati fi malakata olittis sodaatamuu qaba. **26** Waaqonni saboota ormaa afuuufa, kilillee dhageessisa, kiraaraa fi baganaadhaan hundinuu waaqota tolfamoodhaati; Waaqayyo garuu sirbaa taabota kakuu Waaqayyo sana ni fidan. **29** Yeroo samiiwwan uume. **27** Miidhaginnii fi surraan fuula taabonni kakuu Waaqayyo Magaalaa Daawit seenutti isaa dura jiru; jabinnii fi gammachuunis iddo jireenya Miikaal intalli Saa'ol foddaa keessaan ilaala turte. isaa jiru. **28** Yaa maatiwwan sabootaa, Waaqayyoof Isheenis akka Daawit Mootichi shuubbisee gammadu kennaa; ulfinaa fi jabina Waaqayyoof kennaa. **29** Ulfina maqaa isaatiif malu Waaqayyoof kennaa. Aarsaa fidaatiif fuula isaa duratti dhi'aadhaa. bareedina qulqullummaa isatiin Waaqayyo waaqeffadhaa. **30** Isin lafti hundinuu fuula isaa duratti holladhaa! Addunyaan jabaattee dhaabatteeerti; sochofamuus hin dandeessu. **31** Samiiwwan haa ililchan; laftis haa gammaddu; isaan saboota gidduutti, "Waaqayyo mo'eera!" haa jedhan. **32** Galaannii fi wanni isa keessa jiru hundinuu haa huursu; dirreewanii fi wanni isaan irra jiran hundinuu haa gammadan! **33** Mukkeen bosonaa haa faarfatan; isaan gammachuudhaan fuula Waaqayyo duratti haa faarfatan; inni lafatti muruudhaaf ni dhufaatii. **34** Waaqayyoof galata galchaa; inni gaariidhaati; jaallali isaa bara baraan jiraata. **35** Akkana jedhaati iyyaa; "Yaa Waaqayyo, Fayyisa keenya, ati nu baasi; akka nu maqaa kee qulqulluu sana galateeffannuuf, akka galata keetiin of jaajnuufis, walitti nu qabittii saboota ormaa jalaa nu oolchi." **36** Waaqayyo Waaqa Israa'eliitiif bara baraa hamma bara baraaatti galanni haa ga'u. Kana irratti namni hundinuu, "Ameen; Waaqayyo haa galatoomu" jedhe. **37** Daawitis akka isaan fuula taabotaa dura yeroo hunda tajaajilaniif, Asaafii fi obboloota isaa achuma fuula taabota kakuu Waaqayyo duratti isaan dhiise. **38** Akkasumas Oobeed Edoomii fi warra isaan wajjin hoijetan jaatamii saddeettan akka isaan wajjin tajaajilaniif achitti dhiise. Oobeed Edoom ilmi Yeduutuuniitiif fi Hoosaan eegdota balbala turan. **39** Daawit Zaadoq lubichaa fi luboota isaa wajjin hoijetan kaan dukaana Waaqayyo qulqulluu kan Gibe'ooneesatti gaara sagadaa irratti argamu biratti dhiise; **40** kunis isaan akkuma waan Seera Waaqayyo kan inni

16 Isaanis taabota Waaqaa fidanii dunkaana Daawit dhaabeef keessa ni kaa'an; aarsaa gubamuu fi aarsaa nagaa fuula Waaqaa duratti ni dhi'eessan. **2** Daawitis erga aarsaa gubamuu fi aarsaa nagaa dhi'eessesi booddee maqaa Waaqayyoonti namoota ni eebbise. **3** Ergasisi inni tokkoo tokkoo nama Israa'eliitiif, dhiiraa fi dubartiif buddeena tokko tokko, gumaa foonii tokko tokkoo fi bixxilee ija wayinii tokko tokko ni kenne. **4** Innis akka isaan fuula taabota Waaqayyo duratti tajaajilaniif, akka isaan Waaqayyo Waaqa Israa'el waammatanifi, akka isa galateeffatanii fi akka isa jajataniif Lewwota tokko tokko ni muuddate; **5** isaan Asaaf hangafticha, Zakkariyas itti aanaa isaa, itti fufees Ye'i'eel, Shemiiraamoot, Yehii'eel, Matiitiya, Eeliyaab, Benayaayaa, Oobeed Edoomii fi Ye'i'eel fa'i turan. Jarri kunneen kiraaraa fi baganaa taphatu ture; Asaaf immoo kilillee dhageessisa ture; **6** Benayaayaa fi Yahizii'eel luboonni yeroo hunda fuula taabota kakuu Waaqaa duratti malakata afuuufi turan. **7** Daawitis gaafa sana akka Asaafii fi michoota isaa faarfanna galataa kana Waaqayyoof faarfatanifi jalqabatti ajaja kenne: **8** Waaqayyoof galata galchaa; maqaa isaaas waammadhaa; waan inni hoijettes saboota gidduutti beeksisa. **9** Isaa faarfadhaa; faarfannaadhaan isa galateeffadhaa; waa'ee hojii isaa isaa dinqisiisa hundaaodeessa. **10** Maqaa isaa qulqulluu sanaan boona; garaan warra Waaqayyoon barbaadani haa gammadu. **11** Waaqayyo fi humna isaa barbaaddadhaa; yeroo hunda fuula isaa barbaadaa. **12** Dinqii inni hoijete, hojii isaa dinqii sanaa fi murtii

Israa'eliif kenne hunda keessatti barreeffame sanaatti yeroo hunda galgalaa fi ganama iddoa aarsaa gubamuu irratti aarsaa gubamu Waaqayyoof akka dhi'eessaniif. **41** Isaan wajjinis Heemaanii fi Yeduutuun akkasumas warra akka, "Jaallalli isaa bara bараan jiraata" jedhanii, Waaqayyoof galata galchaniif filatamanii maqaan isaanii beekame biraatu ture. **42** Heemaanii fi Yeduutuun sagalee malakataatiif kilillee dhageessisuu fi akkasumas meeshaa muuziqaan kan Waaqaa irratti itti gaafatamtoota turan. Ilmaan Yeduutuun immoo karra eegan. **43** Ergasii namoomi hundinuu achii ka'anii tokkoon tokkoon isaanii gara mana ofii isaatti galan; Daawit immoo maatii ofii eebbisuuf gara manaatti ni deebi'e.

17 Daawit erga masaraa isaa keessa jiraachuu jalqabee booddee Naataan raajichaan, "Ani kunoo mana birbirsaan ijaarame keessan jiraadha; taabonni kakuu Waaqayyo garuu dunksana keessa jiraata" jedhe. **2** Naataan immoo deebisee Daawitiin, "Waaqni si wajjin jiraattii waan garaa keetti yaadde kam iyuu godhi" jedhe. **3** Halkan sana garuu dubbiin Waaqayyo akkana jedhee gara Naataan dhufe: **4** "Dhaqittii akkana jedhii garbicha koo Daawittii himi; 'Waaqayyo akkana jedha: Kan mana ani keessa jiraadhu naaf ijaaru si'i miti. **5** Ani gaafan Israa'elin Gibxii baasee jalqabee hamma har'aatti mana keessa hin jiraanne. Ani dunksana tokkoon irraa gara isa kaaniitti, iddo bultii tokkoon irraa gara iddo bultii isa kaaniitti darbaant ture. **6** Ani iddoon Israa'eloota hunda wajjin naanna'a ture kamitti iyuu hooggantoota akka isaan saba koo eeganiif ajaje keessaa nama tokkoon iyuu, "Isin maaliif mana birbirsaan naaf hin ijaarre?" jedhee beekaa? **7** "Egaa amma akkana jedhii garbicha koo Daawittii himi; 'Waaqayyo Waan Hunda Danda'u akkana jedha: Ani akka ati bulchaa saba koo Israa'el taatuuf, lafa tikaatti fi bushaayee faana deemuu keessaan si fudhadhe. **8** Ani lafa ati dhaqxee hundatti si wajjiini ture; diinota kee hundas fuula kee duraa balleesseera. Ammas ani maqaa keeakkuma maqaa namoota addunyaa irratti akka malee gurguddaa ta'anii nan godha. **9** Ani akka isaan mana ofii isaanii qabaataniif fi akka isaan si'achi hin raaftameef saba koo Israa'eliif lafa kennee isaan nan dhaaba. Namoonni hamoon akka jalqabatti godhan sana deebi'anii isaan hin cunqursan; **10** akka yeroo ani saba koo Israa'el irratti abbootii murtii muudee as godhan sana illee hin godhan; ani diinota kee hundas siifin garboomsa. "Ani akka Waaqayyo mana siif ijaaru sittin hima: **11** Yommuu barri jireenya keetti dhumeey ati abbootii keetti dabalamuuf dhaqxutti ani akka inni iddo kee bu'uuf sanyii kee keessaa, ilmaan kee keessaa tokko nan kaasa; mootummaa isaa illee jabeessee nan dhaaba. **12** Kan mana naaf ijaaru isa; anis teessoo isaa bara bараan jabeessee nan dhaaba. **13** Ani isaaab abbaan nan ta'a; innis ilma naa ta'a. Ani akka namicha si dura ture sana irraa fudhadhe, jaalala koo gonkumaa isa irraa hin fudhadhu. **14** Ani mana koo fi mootummaa koo irratti bara bараan isa nan muuda; teessoon isaaas bara bараan jabaatee ni dhaabata. **15** Naataanis dubbii mul'ata kanaa hunda Daawittii hime. **16** Ergasii Daawit mootichi ol seenee fuula Waaqayyo

dura taa'ee akkana jedhe: "Yaa Waaqayyo, yaa Waaqi, kan ati asiin na geesse, ani eenyu? Maatiin koos maali? **17** Yaa Waaqi, ati akka waan wanni kun fuula kee duratti quubsaa hin ta'iinitti ilaalte waa'ee mana garbicha keetti kan fuul duraa illee dubbatte. Yaa Waaqayyo, yaa Waaqi, ati akka waan ani nama hunda caalaa kabajamaa ta'eetti na ilaalte. **18** "Waan ati garbicha kee ulfeessiteef Daawit kana caalaa maal jechuu danda'a? Ati garbicha kee ni beekataati. **19** Yaa Waaqayyo, ati sababii garbicha keetti fi akkuma fedhii keetti waan guddaa kana goote; akka waadaawwan gurguddaa kunneen beekaman gooteerta. **20** "Yaa Waaqayyo, kan aka keetti tokko iyuu hin jiru; akka nu gurruma keenyaan dhageenyetti si malee Waaqni biraan hin jiru. **21** Sabni akka saba kee Israa'el kan Waaqni saba lafa irra jiraatu keessa saba tokkicha ofii isaatif furachuu fi ofii keettiifis maqaa tolfachuu jettee fuula saba keetii duraa saboota ari'uudhaan dinqiwwan gurguddaa fi sodaachisaas hojjechuudhaaf ba'e, kan ati Gibxii baafte sanaa tokko iyuu jiraa? **22** Ati saba kee Israa'elin bara bараan kan ofii keetti goote; Yaa Waaqayyo, ati Waaqa isaanii taateerta. **23** "Ammas yaa Waaqayyo, waadaan ati garbicha keetti fi mana isaatif galte sun bara bараan jabaatee haa dhaabatu. Ati akkuma waadaa galte sana raawwadhu; **24** kunis akka maqaan kee jabaatee dhaabatee, bara bараanis guddaa ta'uuf. Kana irratti namoonni, "Waaqayyo Waan Hunda Danda'u, Israa'el irratti Waaqa; inni Waaqa Israa'el!" ni jedhu. Manni garbicha kee Daawitis fuula kee duratti jabaatee ni dhaabata. **25** "Yaa Waaqa ko, ati akka mana isaaab ijaarta garbicha keetti mul'ifteerta. Kanaafuu garbichi kee si kadchahuudhaaf ija jabina argateera. **26** Yaa Waaqayyo, ati Waaqa! Ati waan gaarii kana garbicha keetif waadaa galteerta. **27** Akka manni isaa bara bараan jabaattee fuula kee dura dhaabatuuf ammas mana garbicha keetti eebbisuun fedhii kee ta'eera; yaa Waaqayyo sababii ati isa ebbifteef, inni bara bараan ni eebbfima."

18 Ergasii Daawit Filisxeemota mo'atee of jala isaan galfate; Gaatti fi gandoota naannoo ishee jiranis harka Filisxeemotatii baase. **2** Daawit Mo'abotabs ni mo'ate; isaanis isa jalatti bulanii gibira fidaniif. **3** Kana irrattis Daawit yeroo Laga Efraaxiis bira yaadannoo ofii dhaabbachuu dhaqetti, hamma Hamaatiitti deeme Hadaadezer mooticha Zoobaa mo'ate. **4** Daawitis gaariwwan waraanaa isaa kuma tokko, abbootii fardaa kuma torbaa fi loltoota lafou kuma digdama isa irraa fudhate. Innis fardeen gaariwwanii dhibba tokko qofa hambisee kanneen hafan hunda mogolee kukkan. **5** Yeroo warri Sooriyyaa kanneen Damaasqoo jiraatan Hadaadezer mooticha Zoobaa gargaaruuf dhusanittis, Daawit isaan keessaa nama kuma digdamii lama fixe. **6** Ergasii kutaa bulchiinsa Damaasqoo kan biyya Sooriyyaa keessa qubata loltootaa dhaabate; warri Sooriyyaa isaa jalatti bulanii gibira fidaniif. Waaqayyos Daawit isaa lafa inni dhaqe hundatti moo'icha kenne. **7** Daawitis gaachana warqee kan ajajnoonni loltoota Hadaadezer harkatti qabatan fudhatee gara Yerusaalem fide. **8** Daawit magalaawwan Hadaadezer jechuunis Xibiahiatti fi Kuuni naasii akka malee baay'ee fudhate; Soloomon

immoo Gaanii naasii, utubaawwanii fi mi'oota naasii irratti waraanaaf hiriiran; moottoni dhufan sun immoo garaa garaa naasii sana irraa hojjete. **9** Too'uun moottiin kophaa isaanii dirree irra turan. **10** Yoo'aabis akka Hamaati yommuu akka Daawit guutummaa loltoota fuula isaa duraa fi dugda isaa duubaan waraanni jiru Hadaadezer mooticha Zoobaa mo'ate dhaga'etti, **10** ni arge; kanaafuu loltoota Israa'el keessaa namoota akka inni sababii ol aantummaa Daawit Mootichi bebeekamoo filatee adda loltooni Sooriyya jiranitti waraana keessatti Hadaadezer irratti argateetif harka bobbaase. **11** Namoota hafan immoo ajaja obboleessa isaa isa fuudhee dhaamsa gammachuu isaaq dabarsuuf ilma Abiishaayi jalatti ni hirirse; isaanis Amoonottati duulan. ofii Hadooraamin gara isaatti erge; Hadaadezer Too'uun **12** Yoo'aabisakkana jedhe; "Yoo warri Sooriyya natti wajjin wal waraanaa tureetii. Adooraamis kennaa gosa jabaatan ati na gargaarta; yoo Amoononni sitti jabaatan hundaa warqee irraa, meetii fi naasii irraa hojjetaman immoo ani sin gargaara. **13** Jabaadhaa saba keenyaa fi fideef. **11** Daawit Mootichis akkuma meetii fi warqee magaalawwan Waaqa keenyatiif garaa kutannaadhaan saboota Edoom, Mo'aab, Amoonota, Filisxeemotaa fi haa lollu. Waaqayyos waan fuula isaa durattti gaarri ta'e Amaaleq hunda irraa booji'ee ture godhe sana mi'oota ni godha." **14** Ergasiis Yoo'aabii fi loltooni isa wajjin kanneen illee Waaqayyoof addaan baase. **12** Abiishaayi turan warra Sooriyya waraanauf fuul durattti ni qajeelan; ilmi Zeruuyaa Sulula Soogiddaa keessatti Edoomota jarris fuula isaa duraa baqatan. **15** Amoononni yommuu kuma kudha saddeet fixe. **13** Innis Edoom keessa qubata akka namoonni Sooriyya baqatan arganitti isaanis fuula loltootaa dhaabbate; Edoomonni hundinuu Daawitiif obboleessa isaa Abiishaayi duraa baqatanii magaalaa ni garbooman. Waaqayyos lafa inni dhaqe hundatti seenan. Akkasiin Yoo'aab Yerusaalemitti deebi'e. **16** Daawitiif mo'annaa ni kenne. **14** Daawit guutummaa Namoonni Sooriyya yommuu akka Israa'eloonni isaan Israa'el irratti mootii ta'ee saba isaa hundaa murtii mo'atan arganitti ergamoota erganii namoota Sooriyya qajeelaa fi qajeelummaadhaan hojjete. **15** Yoo'aab ilmi kanneen Laga Efraaxiisiitii gamaa fichisiisan; Shoofaki Zeruuyaa hoogganaa loltootaa ture; Yehooshahaax ajajaan loltoota Hadaadezer sun isaan hoogganaa ture. ilmi Ahiliud immoo galmeessaa ture; **16** Zaadoq ilmi **17** Daawitis yommuu wanni kun isatti himametti, Ahiiuxuibii fi Abiimelk ilmi Abiyaataar luboota turan; Israa'eloota hunda walitti qabee Yordaanos ce'e; innis Shaafisaan immoo barreessaa ture; **17** Benaayaay ilmi dusee dhaqe fuula isaanii duraan toora lolaa ni Yehooyaadaa hoogganaa Kereetotaa fi Pheletotaa ture; qabate. Daawitis warra Sooriyya waraanauf loltoota isaa ilmaan Daawit immoo mootichatti aananii qondaaltota hiriirse; namoonni Sooriyaas ni lolaniin. **18** Isaan garuu Israa'eloota duraa baqatan; Daawitis namoota gaarii waraanaa oofan kuma torbaa fi loltoota lafoo kuma afurtama fixe. Ajajaa loltoota isaanii Shoofaki illee ni ajeese. **19** Tajaajiltooni Hadaadezeriis yommuu akka Israa'elootaan mo'ataman arganitti Daawit wajjin nagaa uumanii isa jalatti bulan. Kanaafuu namoonni Sooriyya ergasiis Amoonota gargaaruu hin feene.

19 Ergasiis Naahaash mootiin Amoonotaa ni du'e; ilmi isaa iddoa isaa bu'ee mootii ta'e. **2** Daawitis, "Sababii abbaan isaa naa arjoomeef anis Haanuuun ilma Naahaashiif nan arjoomaa" jedhee yaade. Kanaafuu Daawit gadda waa'ee abbaa isataifi itti dhaga'ame isaa ibsuuf Haanuuunitti ergamoota ni erge. Yommuu namoonni Daawit dhaamsa gaddaa itti himuuf Haanuuun bira biyya Amoonotaa dhaqanitti, **3** qondaaltonni Amoonotaa Haanuuuniin, "Ati sababii Daawit akka isaan dhaamsa gaddaa sitti himaniff namoota sitti ergeef inni waan abbaa keetiif ulfina kenne seetaa? Ergamoonee isaa biyyattii qorachuu, basaasanii qabachuuf gara kee dhufan mitii?" jedhan. **4** Kanaafuu Haanuuun namoota Daawit sana qaqqabee rifeensa irraa haadee wayyaa isaanii illee teessuma irratti cicciree of irraa isaan erge. **5** Daawit yommuu namni tokko dhufee waa'ee namoota sanaa isatti himetti, sababii isaan akka malee qaana'anii ergamoota gara isaaniiitti erge. Mootichis "Isin hamma areedni keessan isinii guddatutti Yerikoo turaatii ergasiis deebi'aa kottaa" jedheen. **6** Amoononni yommuu akka Daawit isaan xireeffate hubatanitti Haanuuuniin fi Amoononni Phadaan Arraamii, Araama'akaa fi Zoobaadhaa gaariiwwan kireeffachuuf meetii taalaantii kuma tokko ni ergan. **7** Isaanis gaariiwwan kuma soddomii lamaa fi ooftota gaariiwwanii, akkasumas mootii Ma'akaatii fi loltoota isaa kanneen dhufanii Meedebaabira qubatan sana kireeffatan; Amoononni immoo magaalaawwan isaaniiitti walitti qabamanii kireeffachuuf meetii taalaantii kuma tokko ni ergan. **8** Daawit yommuu waan kana

Birraa keessa yeroo moottoni waraanaaf ba'anitti Yoo'aab humnoota waraanaa qajeelchee biyya Amoonotaa barbadeesse; ergasiis dhaqee Rabbaa marse; Daawit garuu Yerusaalemitti hafe. Yoo'aabis Raabbaa waraanee daaraa ishee godhe. **2** Daawitis mataa mootii isaanii irraa gonfoo fudhate; gonfoon sun hamma warqee taalaantii tokkoo ulfaatee dhagaawwan gati jabeeyyiis of irraa qaba ture; gonfichis mataa Daawit irra kaa'ame. Innis magaalaa sana keessaa boojuu akka malee baay'ee fudhatee **3** namoota achi keessa turanis gad yaasee akka isaan magaaziidhaan, gasoo sibilaatii fi qottoodhaan hojji hoijetan godhe. Daawit magaalaawwan Amoonotaa hunda keessattis akkasuma godhe. Ergasiis Daawitiif fi loltooni isaa hundinuu Yerusaalemitti ni deebi'an. **4** Ergasiis immoo lafa Geezir jedhamutti Filisxeemota wajjin waraanni baname. Yeroo sanattis Siibekaay namichi biyya Hushaa sun Siifaay namicha gosa tokko Refaayin ajeese; Filisxeemonnis ni bulaniif. **5** Waraana biraa kan Filisxeemota wajjin godhame keessatti immoo Elhaanaan ilmi Yaa'lir sun Lahemii obboleessa Gooliyaad namicha Gitii kan somaan eeboo isaa loosaa wayya dhoftuu ga'u qabu sanaa ni ajeese. **6** Ammas waraana Gaatitti godhame kan biraa keessatti namicha hamma dhaga'etti Yoo'aabii fi guutummaa loltootaa ni erge. wayii ga'u kan tokkoo tokkoo harka isaa irraa quboota ja'a ja'a akkasumas tokkoo miilla isaa irraa

quboota ja'a ja'a walumatti quboota digdamii fur qabu tokkotu ture. Innis sanyii Raafaa keessaa dhalate. **7** tokko ni arge. Daawitii fi maanguddooni wayyaa gaddaa uffatanii fuula isaa duratti addaan lafatti ni gombifaman. **17** Daawit immoo Waaqaan, "Namni akka loltoonni lakkaa'aman godhe ana mitii? Namni cubbuu fi balleessa hojete anuma. Isaan kunneen garuu hoolotaa dha. Isaan maal godhan? Yaa Waaqayyo Waaqa koo harki kee anaa fi maatii koo irra haa bu'u; garuu akka dha'ichi kun saba kee irra turu hin godhin" jedhe.

21 Seexanni Israa'elitti ka'ee akka Daawit saba Israa'el lakkaa'uuf isa kakaase. **2** Kanaafuu Daawit Yoo'aabii fi ajajjoota loltootaatiin, "Dhaqaatii Bersheebaadha hamma Daaniitti Israa'eloota lakkaa'aa. Ergasii immoo akka anii isaan hammam akka baay'atan beekuu danda'uuf deebi'attii natti himaa" jedhe. **3** Yoo'aab garuu deebisee, "Waaqayyo loltoota isaa dachaa dhibba caalaa haa baay'isu. Yaa gooftaa koo mooticha, isaan hundi garboota gooftaa kootif bulan mitii? Gooftaan koo maaifi waan kana gochuu barbaade? Inni maaifi Israa'elitti yakka fida?" jedhe. **4** Ta'us dubbiin mootichaa Yoo'aabin yaada geeddarachiise; kanaafuu Yoo'aab achii ba'ee guutummaa Israa'el keessa naanna'ee Yerusaalemitti deebi'e. **5** Yoo'aabis lakkobsa namoota loluu danda'anii Daawittii hime; namoota Yihuudaa keessa jiraatan kuma dhibba afuri fi torbaatama dabalatee namoota goraadee qabachuu danda'an miliyoona tokkoo fi kuma dhibba tokkootu guutummaa Israa'el keessa ture. **6** Sababii ajajni mootichaa Yoo'aabin jibbisiiseef inni gosoota Lewwiiti fi Beniyaam itti dabalee hin lakkofne. **7** Ajajni kun fuula Waaqaa durattis waan hamaa ture; kanaafuu inni Israa'elin rukute. **8** Kana irratti Daawit Waaqaan, "Ani waan kana gochuudhaan akka malee cubbuu hojedheera. Amma garuu akka ati balleessa garbicha keetii dhiftuu sin kadhadha. Ani hojji gowwummaa guddaa hojedheeraa" jedhe. **9** Waaqayyos Gaad raajii Daawit sanaanakkana jedhe; **10** "Dhaqitii Daawitiin, 'Waaqayyoakkana siin jedha: Ani filannoo sadii siifin kenna. Akka anii isaa sitti fiduuf, isaan keessaa tokko filadhu' jedhi." **11** Kanaafuu Gaad gara Daawit dhaqee akkana jedheen; "Waaqayyoakkana jedha: 'Filanno kee addaan baafadhu: **12** Beela waggaan sadii yookaan ji'a sadii fuula diinota keetii dura ari'amuu fi goraadee isaanitiin balleeffamuu yookaan guyyaa goraadee Waaqayyoo sadii jechuunis guyyoota dha'ichi biyyattiitti bu'ee ergamaan Waaqayyoo kutaa Israa'el hunda balleessu. Egaa amma waan anii isaa na erge sanaaf deebisu murteeffadhu." **13** Daawit immoo Gaadiin, "Ani akka malee dhiphadheera. Waan araarri isaa akka malee guddaa ta'eef anii harka Waaqayyoo seenuu naaf wayya; garuu akka anii harka namaa seenuu na hin godhin" jedhe. **14** Kanaafuu Waaqayyo Israa'elitti dha'icha ergee namoonni Israa'el kuma torbaatama ni dhuman. **15** Waaqni akka inni Yerusaalemin balleessuuf ergamaan isaa tokko erge. Garuu utuma ergamaan Waaqayyoo sun Yerusaalemin balleessuuf qophaa'aa jiruu Waaqayyo balaa sana argee gaabbee ergamaan isaa kan saba balleessuuf ture sanaan, "Ni ga'al Harka kee deebifadhu" jedhe. Yeroo sana ergamaan Waaqayyoo sun oobdii Ornaa namicha gosa Yebuuus sanaa bira dhaabachaa ture. **16** Daawitis ol ilaalee ergamaan Waaqayyoo kan goraadee luqqifamee Yerusaalemitti diriirfame harka

isaatti qabatee samii fi lafa gidduu dhaabachaa jiru tokkotu ture. Innis sanyii Raafaa keessaa dhalate. **7** tokko ni arge. Daawitii fi maanguddooni wayyaa gaddaa uffatanii fuula isaa duratti addaan lafatti ni gombifaman. **17** Daawit immoo Waaqaan, "Namni akka loltoonni lakkaa'aman godhe ana mitii? Namni cubbuu fi balleessa hojete anuma. Isaan kunneen garuu hoolotaa dha. Isaan maal godhan? Yaa Waaqayyo Waaqa koo harki kee anaa fi maatii koo irra haa bu'u; garuu akka dha'ichi kun saba kee irra turu hin godhin" jedhe. **18** Ergasii ergamaan Waaqayyoo akka Daawit ol ba'ee oobdii Ornaa namicha gosa Yebuuus sanaa keessatti iddo aarsaa Waaqayyoof ijaaru akka inni Daawittii himu Gaadin ajaje. **19** Kanaafuu Daawit dubbiin Gaad maqaa Waaqayyootiin isatti hime sanaaf ajajamee ol ba'e. **20** Ornaan utuu qamadii dha'uutti jiruu ol jedhee ergamaa Waaqayyoo sana arge; ilmaan isaa warri isaa wajjin turan afranis ni dhokatan. **21** Ergasii Daawit achi ga'e; Ornaanis yommuu mil'atee isa argetti oobdii sana keessaa ba'ee fuula Daawit duratti addaan lafatti gombifamee sagade. **22** Daawitis, "Ani akka isaa irratti iddo aarsaa Waaqayyoof tolchee akkasiin dha'ichi saba irra bu'e kun dhaabatuuf oobdii kee naaf kenni. Gatii isaa guutuutti natti gurguri" jedheen. **23** Ornaanis Daawitiin, "Fudhadhu! Gooftaan koo mootichi waan isatti tolu kam iyyuu haa godhu. Kunoo anii aarsaa gubamuuf sangoota, qoraaniif ulee ittiin midhaan dha'an, kennaa midhaan dhi'eefamuufis qamadii nan kenna; anii waan kana hunda nan kenna" jedhe. **24** Daawit Mootichi garuu Ornaadhaan, "Kun hin ta'u; anii gatii isaa guutuutti siifin kenna. Ani waan kan kee ta'e Waaqayyoof hin fudhadhu yookaan waan gatii na hin baasisin aarsaa gubamuuf hin dhi'eessu" jedhe. **25** Kanaafuu Daawit gatii lafa sanaa Ornaadhaaf warqee saqilii dhibbaa ja'a kafale. **26** Daawitis achitti iddo aarsaa Waaqayyoof tolchee aarsaa gubamuu fi aarsaa nagaa dhi'eesse. Innis Waaqayyoon ni waammate; Waaqayyos samiidhaa ibiddaan iddo aarsaa gubamuu irratti isaaaf deebii kenne. **27** Sana booddee Waaqayyo ergamaa isaa sanatti dubbat; innis goraadee isaa man'ee isaafti ni deebise. **28** Daawit yeroo sanatti akka Waaqayyo oobdii Ornaa namicha gosa Yebuuus sanaa irratti deebii isaa kenne ni hubate; achittis aarsaa ni dhi'eesse. **29** Dunkaanni Waaqayyoo kan Museen gammoojiitti hojjetee fi iddoon aarsaa gubamuu Gibe'oont keessa gaara sagadagaan irra ture. **30** Daawit garuu sababii goraadee ergamaa Waaqayyoo sodateef achi dhaqee fuula iddoon aarsaa sanaa duratti Waaqa kadhachuu hin dandeeny.

22 Ergasii Daawit, "Kun mana Waaqayyo Waaqaa ti; kun immoo iddoon aarsaa, aarsaan gubamu Israa'eliif itti dhi'eefamuuf dha" jedhe. **2** Kanaafuu Daawit akka alagoonni Israa'el keessa jiraatan walitti qabaman ajaje; isaan keessas akka isaan ijaarsa mana qulqullummaa Waaqaatiff dhagaa soofame qopheessaniif warra dhagaa cabans ni filate. **3** Inni mismaara ittiin hundaa balbalaa hojjetanii fi mi'a ittiin walitti qabsiisan hojjechudhaaf sibiila akka malee baay'ee fi naasii madaallii isaa hamma hin qabne ni kenne. **4** Daawitis sababii warri Siidoonaatiif fi warri Xiiroos birbirsa akka

malee baay'ee isaaf fidaniif birbirsa baay'inni isaa lakkaa'muu hin dandeenyen ni kenne. **5** Daawit akkana jedhe; "Ilmi koo Solomoon ijoollee dha; muuxannoo illee qabu. Manni Waaqayyoof ijaaramu kun immoo ulfina qabeessa, kan gurra qabuu fi kan fuula saboota hundaa duratti akka malee miidhagu ta'uun qaba. Kanaafuu akkana jedhe: "Yaa ilma ko, ani Maqaan Waaqayyo Waqaat kooftiif mana ijaaruun yaadee ture. **8** Garuu dubbiin Waaqayyo akkana jedhee gara koo dhufe: 'Ati dhiiga baay'ee dhangalaafeerta; lola hedduus lolteerta. Ati sababii fuula koo duratti dhiiga baay'ee lafa irratti kootiif mana ijaaruun yaadee ture. **9** Kunoo ilmi tokko siif ni dhalata; innis nama boqonnaa ni ta'a; anis diinota isaa kanneen naannoo isaa jiran hunda irraa boqonnaa nan kennaaf. Maqaan isas Solomoon jahamta; ani bara mootummaa isaa keessa Israa'elifi jabeessse nan dhaabaa." **11** "Egaa yaa ilma ko, akkuma inni waa'ee kee dubbate sanatti akka mana Waaqayyo keetii ijaaruun siif milkaa'uuf Waaqayyo si wajjin haa ta'u. **12** Akka ati yommuu inni Israa'eliratti aangoo siif kennutti seera Waaqayyo Waqaati eegduu Waaqayyo ogummaa fi hubannaasiif haa kenuu. **13** Akkasiin ati yoo ajajaa fi seera Waaqayyo karaa Museetiin Israa'eliif kenne sana akka gaariitti keetii eegduu Waaqayyo ogummaa fi hubannaasiif haa kenuu. **14** "Kunoo, ani ijaarsa mana Waaqayyootiif warqee taalaantii kuma dhibba tokko, meetii taalaantii miliyoona tokko, naasii fi sibiila akka malee baay'ee kan madaalamuu hin dandeenyen, mukaa fi dhagaa illee qopheessuu irratti akka malee hojjettoota hedduu qabda; isaanis: warra dhagaa cabsan, warra mana dhagaa ijaaranii fi warra ogummaa hojji mukaa qaban, akkasumas namoota ogummaa hojji gosa gosaa, **16** kan hojji warqeetii fi meetii, kan naasiitii fi sibiila, ogeeyyi hojji harkaa warra lakkobsi isaanin hin beekamne qabda. Egaa amma hojji jalqabi; Waaqayyo si wajjin haa ta'u." **17** Ergasii Daawit akka isaan Solomoon gargaaranaiif dura buutota Israa'el hunda ni ajaje. **18** Akkanas isaanin jedhe; "Waaqayyo fi saba isaatiffi garboomerteeti. **19** Amma Waaqayyo Waaqa keessan barbaaduuf garaa fi lubbuu keessan guutuudhaan kutadhaa ka'aa. Akka taabota fiddanii mana qulqullummaa kan Maqaan Waaqayyootiif Gooftaa ijaaruun jalqabaa."

23 Daawit erga waggaa hedduu jiraatee dulloomee booddee ilma isaa Solomoonin Israa'el irratti mootii godhe. **2** Akkasumas Daawit dura buutota Israa'el hunda, lubootaa fi Lewwota illee walitti qabe. **3** Lewwonni umuriin isaanii waggaa soddomaa fi hammasii olii ni lakkaa'amman; baay'inni dhiirotaa kuma soddomii saddeet ta'e. **4** Daawitis akkana jedhe; "Isaan kanneen keessa kuma digdamii afur hojji mana qulqullummaa Waaqayyo haa to'atan; namoonni Israa'eliif mana ijaaru isaa ajaje. **7** Daawitis Solomooni kuma ja' a qondaaltotaa fi abbootii murtii haa ta'an. akkana jedhe: "Yaa ilma ko, ani Maqaan Waaqayyo Waqaat 5 Kumni afur eegdota balbalaa haa ta'an; kumni afur kenneen Waaqayyo haa galateeffatan." **6** Daawitis Lewwota akkuma gosoota Lewwiitti garee gareen gargar sababii fuula koo duratti dhiiga baay'ee lafa irratti ni quode; isaanis: Geershoon, Qohaatiif Meraarii, dhangalaafeerta; lola hedduus lolteerta. Ati Lewwota akkuma gosoota Lewwiitti garee gareen gargar turan. Isaan kunneen hangafoota Maatii La'adaan turan. nagaan fi tasgabbii nan kenna. **10** Namni Maqaan kootiif 7 Gosa Geershoon keessaa: La'adaanii fi Shime'i. **8** Ilmaan La'adaanii: Yehii'eel hangafticha, Zeetaamii fi anis diinota isaa kanneen naannoo isaa jiran hunda Yoo'eel; walumatti nama sadii turan. **9** Ilmaan Shime'i: irraa boqonaa nan kennaaf. Maqaan isas Solomoon Sheloomot, Hazii'eelii fi Haaraan; walumatti nama sadii jedhamta; ani bara mootummaa isaa keessa Israa'elifi turan. Isaan kunneen hangafoota Maatii La'adaan turan. nagaan fi tasgabbii nan kenna. **10** Namni Maqaan kootiif 10 Ilmaan Shime'i: Yahaati, Ziinaa, Ye'uushii fi Berriyaa. mana ijaaru isaa. Inni ilma naaf ta'a; anis abbaa nan ta'aaf. Isaan kunneen Ilmaan Shime'i ti; walumatti nama Teessoo mootummaa isaa Israa'eliratti bara baaaran afur turan. **11** Yahaati hangafa; Ziinaan lammaffaa; jabeessse nan dhaabaa." **11** "Egaa yaa ilma ko, akkuma 11 Yahaati hangafa; Ziinaan lammaffaa; jabeessse nan dhaabaa." **11** "Egaa yaa ilma ko, akkuma Ye'uushii fi Berriyaa garuu Ilmaan baay'ee hin qaban; inni waa'ee kee dubbate sanatti akka mana Waaqayyo kanaafuu isaan akkuma maatti tokkootti lakkaa'amman. **12** Waaqa keetii ijaaruun siif milkaa'uuf Waaqayyo si Ilmaan Qohaatiif: Amraam, Yizihaar, Kebrooniif Uzii'eel; wajjin haa ta'u. **12** Akka ati yommuu inni Israa'eliratti aangoo siif kennutti seera Waaqayyo Waqaati fi Musee. Aroon akka innii fi sanyii isaa wantootta waan keetii eegduu Waaqayyo ogummaa fi hubannaasiif haa kenuu. **13** Akkasiin ati yoo ajajaa fi seera Waaqayyo karaa Museetiin Israa'eliif kenne sana akka gaariitti fulu isaa dura tajaajilaniif fi akka maqaan isaatiiin eebba eegde ni milkoofta. Jabaadhu; onnoomis. Hin sodaatin labsaniif bara baaaran addaan baafaman. **14** Ilmaan yookaan abdiin hin kutatin. **14** "Kunoo, ani ijaarsa 14 Ilmaan yookaan abdiin hin kutatin. **14** "Kunoo, ani ijaarsa Musee nama Waaqaa immoo gosa Lewwiitti dabalamaniif mana Waaqayyootiif warqee taalaantii kuma dhibba lakkaa'amman. **15** Ilmaan Musee: Geershoomii fi Elii'ezer. tokko, meetii taalaantii miliyoona tokko, naasii fi sibiila 15 Ilmaan Musee: Geershoomii fi Elii'ezer. tokko, meetii taalaantii miliyoona tokko, naasii fi sibiila 16 Ilmaan Geershoomii: Shebuu'eel hangafa. **17** Ilmaan akka malee baay'ee kan madaalamuu hin dandeenyen, Elii'ezerii keessaa: Rehaabiyaa hangafa. Ele'aazaar ilmaan mukaa fi dhagaa illee qopheessuu irratti akka malee biraa hin qabu ture; ilmaan Rehaabiyaa garuu akka dadhabbeera. Atis itti dabaluu ni dandeessa. **15** Ati malee hedduu turan. **18** Ilmaan Yizihaar keessaa: hojjettoota hedduu qabda; isaanis: warra dhagaa cabsan, Sheloomiif hangafticha. **19** Ilmaan Kebroon; hangaftichi warra mana dhagaa ijaaranii fi warra ogummaa hojji Yeriyya, lammaffaa Amariyya, sadaffaan Yahizii'eel, mukaa qaban, akkasumas namoota ogummaa hojji gosa afuraffaan Yeqame'eem. **20** Ilmaan Uzii'eel: hangaftichi gosaa, **16** kan hojji warqeetii fi meetii, kan naasiitii fi Miikaa, lammaffaa Yishiyyaa. **21** Ilmaan Meraarii: sibiila, ogeeyyi hojji harkaa warra lakkobsi isaanin hin Mahiliif fi Muusii. Ilmaan Mahiliif: Ele'aazaar fi Qiish. **22** beekamne qabda. Egaa amma hojji jalqabi; Waaqayyo Ele'aazaar uttu ilmaan hin dhalchin du'e; inni intallan si wajjin haa ta'u." **17** Ergasii Daawit akka isaan qofa qaba ture. Durbiwwan isaanii ilmaan Qiishitu ilma isaa Solomoon gargaaranaiif dura buutota Israa'el isaan fuudhe. **23** Ilmaan Muusii: Mahelii, Eederii fi hunda ni ajaje. **18** Akkanas isaanin jedhe; "Waaqayyo Yereemooti; walumatti nama sadii turan. **24** Isaan Waaqni keessan isin wajjin jira mitii? Inni gama kunneen Ilmaan Lewwii kanneen akkuma mana abbootii hundaan boqonaa isiniif kenneera mitii? Inni jiraattota isaaniihangafoonni abbootii warri maqaa maqaadhaan biyya kanaa dabarsee natti kenneeraatiif; biyyattiiniif galmeeffamanii tokko tokkoon lakkaa'amman, hojjettoota Waaqayyo fi saba isaatiffi garboomerteeti. **19** Amma umuriin isaanii waggaa digdamaa fi sanaa ol ta'e warra Waaqayyo Waaqa keessan barbaaduuf garaa fi lubbuu mana qulqullummaa Waaqayyo keessa tajaajilaniif dha. keessan guutuudhaan kutadhaa ka'aa. Akka taabota 25 Daawit akkana jedhee tureetiif; "Waaqayyo Waaqni kakuu Waaqayyootiif mi'oota qulqulluu kan Waaqaa Israa'el saba isaatiffi boqonaa kenneera; bara baaaranis fiddanii mana qulqullummaa kan Maqaan Waaqayyootiif Yerusaalem keessa ni jiraata; **26** si'achi Lewwonni ijaaramuu jiru sanatti galchitaniiif mana Waaqayyo dunkaana yookaan mi'oota achi keessatti itti fayyadaman hin baatan." **27** Akkuma qajeelcha Daawit dhuma irratti kenneetti, Lewwonni waggaa digdamaa fi sanaa olii hedamaniiruutii. **28** Hojiin Lewwotaas tajaajila mana

qulqullummaa Waaqaa keessatti sanyiwwan Aroonii gargaaruu dha; kunis oobdiwwanii fi kutaawwan mana qulqullummaa eeguu, mi'ota qulqulluu qulqulleessuu fi hojiiwwan biraas mana Waaqayyo keessatti hojjechuu dha. **29** Akkasumas buddeena minjaala irra kaa'uu, daakuu kennaa midhaanii, buddeena utuu hin bukaa'in tolfame, tolchuu fi waliin makuu, safartuu fi madaalii hunda irratti itti gaafatamoota turan. **30** Isaan guyyaa guyyaadhaan Waaqayyoon galateeffachuu fi jajachuuf ganama ganama fuula isaa dura ni dhaabatu; galgalal galgalas akkasuma ni godhu; **31** yeroo aarsaa gubamu guyyaa Sanbataa Waaqayyoof dhi'eefhamutti yeroo Ayyaana Baatii Haaraa fi gaafa ayyaana yeroos isaa murtaa'e kamii iyyuu akkanuma ni godhu. Isaan yeroo hunda akkuma lakkobsaa fi qajeelfama isaanii kennameetti fuula Waaqayyo dura tajaajilu ture. **32** Lewwonni akkasiin itti gaafatama dunkaana wal ga'ii fi Iddoo Qulqulluu eeguuf qaban raawwatan; akkasumas ajaja obboloota isaanii sanyiwwan Aroon jalattit gaafatamummaa mana qulqullummaa Waaqayyo keessatti qaban raawwachaa turan.

Waaqayyo Waaqni Israa'el isa ajajetti isaaniif kenne. **20** Ilmaan Lewwii warra hafan: Ilmaan Amraamii keessaa: Shuuba'a'eel; ilmaan Shuuba'a'eel keessaa: Yehideyaa. **21** Ilmaan Rehaabiyyaa keessaa: Yishiyaa hangafticha. **22** Yizihaarota keessaa: Sheloomiit; ilmaan Sheloomiit keessaa immoo: Yahaati. **23** Ilmaan Kebroon: Inni jalqabaa Yeriyya, lammaffaan Amariyya, sadaffaan Yahizii'eel, afuraffaan Yeqame'aam. **24** Ilma Uzii'eel: Miikaa. Ilmaan Miikaa keessaa: Shaamii. **25** Obboleessa Miikaa: Yishiyaa; Ilmaan Yishiyaa keessaa: Zakkaariyas. **26** Ilmaan Meraarii: Mahili fi Muusii. Ilma Ya'aziyaa: Banoo. **27** Ilmaan Meraarii: Ya'aziyaa irraa: Banoo, Shohaam, Zakuuriif fi Ibrii. **28** Mahili irra: Ele'azaar; namichi kun ilmaan hin qabu ture. **29** Qiish irraa: Yerami'eel ilma Qiish. **30** Ilmaan Muusii: Mahelii, Eederii fi Yeriimooti. **31** Isaanis akkuma obboloota isaanii ilmaan Aroon sana fuula Daawit Mootichaa duratt, fuula Zaadoq, Ahimelek, fuula hangafoota maatti lubootaati fi Lewwotaa duratt ixaa buufatan. Maatii obboleessa hangaftichaatiifis akkuma maatii obboleessa quxisuutti ixaan bu'e.

24 Ilmaan Aroon akka armaan gadiitti ramadaman:
Ilmaan Aroon Naadaab, Abiihuu, Ele'aazaar
fi Iitaamaar turan. **2** Naadaabii fi Abiihuu garuu
utuu ijoollee hin dhalchin abbaa isaanii dursanii
du'an; kanaafuu Ele'aazaarrii fi Iitaamaar luboota
ta'anii tajaajilan. **3** Daawitis gargaarsa Zaadoq sanyii
Ele'aazaar sanaatii fi Ahimelek sanyii Iitaamaariin
akkuma tajaajila isaanatti garee gareen isaan ramade. **4**
Sanyiwwan Iitaamaarii caalaa sanyiwwan Ele'aazaar
keessaa hooggantoonni hedduu ni argaman; isaanis
akkanatti ramadaman: sanyiwwan Ele'aazaar keessaa
abbootii maatti kudha ja'a, sanyiwwan Iitaamaar
keessaa immoo abbootii maatti saddeet. **5** Isaan sababii
sanyiwwan Ele'aazaarrii fi sanyiwwan Iitaamaar keessa
qondaaltonni mana qulqullummaati fi qondaaltonni
Waaqaa turanii looggi malee ixaadhaan isaan ramadan.
6 Shemaa'yaaan ilmi Naatnna'eel namicha gosa Lewwii
barreessaan sun fuula mootichaatii fi qondaaltottaa
duratti maqaa isaanii Zaadoq lubicha, Ahimelek ilma
Abiyaataar, abbootii maattiwwan lubootaattii fi Lewwotaa,
innis gosa Ele'aazaar keessaa maatti tokko, gosa Iitaamaar
keessaa immoo maatti tokko fuudhee barreesse. **7**
Ixaan jalqabaa Yehooyaaribii, lammafaan Yedaa'iyafa,
8 sadaffaan Haariimiif, afuraffaan Se'ooriimiif, **9**
shanaffaan Malkiyaaf, ja'affaan Miyaamiiniif, **10**
torbaffaan Haqoosiiif, saddeettaffaan Abiyaaf, **11**
saglaffaan Yeeshuu'aaf, kurnaffaan Shekaaniyaaf, **12**
kudhan tokkoffaan Eliyaashiibiif, kudha lammafaan
Yaaqiimiif, **13** kudha sadaffaan Huphaaf, kudha
afuraffaan Yesheba'abiif, **14** kudhan shanaffaan Bilgaaf,
kudha ja'affaan Imeeraiif, **15** kudha torbaffaan Heeziiriif,
kudha saddeettaffaan Haphizzeefi, **16** kudha saglaffaan
Phetaayaaf, digdammafaan Hisqi'eelif, **17** digdamii
tokkoffaan Yaakiiniif, digdamii lammafaan Gaamuuliif,
18 digdamii sadaffaan Delaayaaf, digdamii afuraffaan
Ma'aaziyaaf ba'e. **19** Kun seera isaan yeroo mana
qulqullummaa Waaqayyoo seenanitti ittiin tajaajilanii
dha; seera kanas abbaa isaanii Aroonitu akkuma

25 Daawit ajajjoota loltoota wajjin akka isaan kiraaraan, baganaa fi kililleetti fayyadamanii raajii dubbataniif maatii Asaaf, Heemaanii fi Yeduutuun keessaa namoota addaan baafate. Maqaan namoota tajaajila kana kennaa turaniis: **2** Ilmaan Asaaf keessaa: Zakuur, Yoosef, Naataaniyyaa fi Asareelaa. Ilmaan Asaaf qajeelcha Asaaf jala turan. Asaaf immoo qajeelchaa mootichaahal jalaatii raajii dubbachaa ture. **3** Ilmaan Yeduutuun keessaa: GedaaLiyaas, Zerii, Isaayyaas, Samee'i, Hashabiyyaa fi Matiitiyyaa. Isaan kunneneen jaan qajeelchaa abbaa isaanii Yeduutuunisa kiraaraan Waaqayyo galateeffachaa fi jajachaa raajii dubbachaa ture sanaa jala turan. **4** Ilmaan Heemaan keessaa: Bukiyya, Mataaniyya, Uzii'eel, Shebuu'eelii fi Yeriimooti; Hanaaniyya, Hanaanii, Elii'aataa, Gidaltii fi Roomaamiti-Ezer; Yoshibqaashaa, Malootii, Hootiirii fi Mahaaziyyoo ti. **5** Isaan kunneneen hundi ilmaan Heemaan namicha mootichaaf mul'ata argu sanaa turan. Isaan akka isa kabajaniif akkuma Waaqni abdachiise sanatti isaa ni kennaman. Waqaqnis ilmaan kudha afurii fi intallan sadii Heemaanif ni kenne. **6** Namoonni kunneneen hundi tajaajila mana Waaqaa keessatti faarfannaa kililleedhaan, kiraaraa fi baganaadhaan mana qulqullummaa Waaqayyoo keessatti faarfatamu sanaaf qajeelcha abbootii isaanii jala turan. Asaaf, Yeduutuunii fi Heemaan immoo qajeelcha mootichaahal jala turan. **7** Isaanii fi firoonni isaanii kanneen hundi isaanii faarfannaa Waaqayyoo faarfatamuun leenjifamanii ogummaa qaban walumaa galatti 288 turan. **8** Jarris ramaddii isaanii beerukudhaaf xinmaa fi guddaa, barsiisa fi barataanahaaluma wal fakkatuun ixaa buufatan. **9** Ixaan jalqabtaa Asaafif bu'e sun Yoosefiif, ilmaan Yoosefiiftii fi firoota isaatifiif ba'e; baay'inni isaanii kudha lama turan lammaffaan GedaaLiyaasif, isaaaf, firoota isaatifiif ilmaan isaatifiif ba'e; baay'inni isaanii kudha lama turan **10** sadaffaan Zakuuriif, ilmaan isaatifiif fi firoota isaatifiif ba'e; baay'inni isaanii kudha lama turan **11** afuraffaan Izriif, ilmaan isaatifiif fi firoota isaatifiif ba'e; baay'inni

isaanii kudha lama turan **12** shanaffaan Naataaniyaaf, Edoom; walumatti nama 62 turan. **9** Mesheleemiyaal ilmaan isaatii fi firoota isaatiif ba'e; baay'inni isaanii fi firoota dandeettii guddaa qaban qaba ture; isaanis kudha lama turan **13** ja'affaan Bukiyaaf, ilmaan isaatii walumatti nama 18 turan. **10** Hoosaan inni gosa Meraarii fi firoota isaatiif ba'e; baay'inni isaanii kudha lama turan **14** torbaffaan Yishiri'eeliif, ilmaan isaatii fi firoota sun ilmaan qaba ture; isaanis: Shimriin dura bu'aa ture; turan **15** isa godhee ture; **11** inni lammaffaan Hilqiyaa, inni saddeettaffaan Yashaayaaf, ilmaan isaatii fi firoota inni hangafa ta'u baatu iyyuu abbaan isaa dura bu'aa isaatiif ba'e; baay'inni isaanii kudha lama turan **16** Garee eegdota karraa kana keessaa hangafoota isaaniitiif saglaffaan Mataaniyaaf, ilmaan isaatii fi firoota isaatiif hojinakkuma firoonni isaanii hoijetan sanaa mana ba'e; baay'inni isaanii kudha lama turan **17** kurnaffaan Waqayyoo keessa tajaajiluu ni kennameef. **13** Tokko Shime'iif, ilmaan isaatii fi firoota isaatiif ba'e; baay'inni tokko balbalatiif akkuma maatii maatii isaaniitti isaanii kudha lama turan **18** kudha tokkoffaan Azari'eeliif, xinnaa guddaa ifxaan bu'e. **14** Ixaan Karra Ba'a Biiftuu ilmaan isaatii fi firoota isaatiif ba'e; baay'inni isaanii Shelemeiyaaf ba'e. Ergasii immoo Zakkaariyas ilma kudha lama turan **19** kudha lammaffaan Hashabiyaaf, isaa gorsituu ogeessa sanaaf ifxaan bu'e; ifxaan balbala ilmaan isaatii fi firoota isaatiif ba'e; baay'inni isaanii kaabaa isaaaf ba'e. **15** Ixaan Karra gama kibbaa Oobeed kudha lama turan **20** kudha sadaffaan Shuuba'eeliif, Edoomiif, kan mankuusaa immoo ilmaan isaatiif ba'e. ilmaan isaatii fi firoota isaatiif ba'e; baay'inni isaanii **16** Ixaan Karra Lixa biiftutti fi Karra Shaleekeet kan kudha lama turan **21** kudha afuraffaan Matiitiyaaf, daandii olii irratti argamu Shuftimii fi Hoosaaf ba'e. ilmaan isaatii fi firoota isaatiif ba'e; baay'inni isaanii **17** Karaa ba'a biiftutiin guyyaa guyyaatti Lewwota kudha lama turan **22** kudha shanaffaan Yereemootiif, ja'a, karaa kaabaatiin guyyaa guyyaatti afur, karaa ilmaan isaatii fi firoota isaatiif ba'e; baay'inni isaanii kibbaatiin guyyaa guyyaatti afur karaa mankuusaa nama kudha lama turan **23** kudha ja'affaan Hanaaniyaaf, immoo yeroo tokkotti lamatu ture. **18** Oobdi gama ilmaan isaatii fi firoota isaatiif ba'e; baay'inni isaanii **19** lixa biiftutiin jiruuf daandii irra afur, waltajjicha kudha lama turan **24** kudha torbaffaan Yoshiqbashaaf, gubbaa immoo lamatu ture. **19** Isaan kуннеен garee ilmaan isaatii fi firoota isaatiif ba'e; baay'inni isaanii eegdota karraa kanneen ilmaan Qooraahiiiti fi Meraarii kudha lama turan **25** kudha saddeettaffaan Hanaaniif, keessa dhufanii dha. **20** Lewwota keessaah Ahiyyaan itti ilmaan isaatii fi firoota isaatiif ba'e; baay'inni isaanii gaafatamaa qabeenya mana Waaqaatii fi itti gaafatamaa nama kudha lama turan **26** kudha saglaffaan Malootiif, mi'oota qulqulleeffamani ture. **21** Sanyiwwan La'adaan ilmaan isaatii fi firoota isaatiif ba'e; baay'inni isaanii kanneen karaa La'adaaniitiin Geershoonota ta'an warri kudha lama turan **27** digdammaffaan Eliyataaf, ilmaan hangafoota maatii La'adaan namicha gosa Geershoon isaatii fi firoota isaatiif ba'e; baay'inni isaanii kudha sanaa turan: Yehii'eelii, **22** ilmaan Yehii'eelii, Zeetaamii lama turan **28** digdamii tokkoffaan Hootiiriif, ilmaan qabeenya mana qulqullummaa Waqayyoo turan. **23** Amraamota keessaah, Yizihaarota keessaah, Kebroonota ilmaan isaatii fi firoota isaatiif ba'e; baay'inni isaanii keessaah, Uzii'eel keessaah: **24** Shebuu'eel ilmi Geershoon turan **29** digdamii lammaffaan Gidaltiif, ilmaan ilma Musee sanaa itti gaafatamaa qabeenyahangafa ture. **25** Namoonni karaa Elii'ezeriitiin firoota isaa ta'an immoo: ilma isaa Rehaabiyaa, ilma isaa Isaayyas, ilma isaa Yooraam, ilma isaa Zikrii fi ilma isaa Sheloomiit. kudha lama turan. **26** Sheloomiitii fi firoonni isaa mankuusaa mi'oota daawit mootichi, hangafoonni maatiwwanii kanneen ajajjuuwwan kumaatii fi ajajjuuwwan dhibba turan, akkasumas ajajjooni loltootaa biraat Waqqaaf addaan baasan irratti itti gaafatamtoota turan. **27** Isaa boojuu waraanaan argame keessaah gara tokko haaromsuu mana qulqullummaa Waqayyootiif addaan baasanii kenneen. **28** Waan Saamu'eel namichi mul'ata argu sun, Saa'ol ilmi Qiish, Abneer ilmi Neerii fi Yoo'aab ilmi Zeruyuua dhi'eessanii fi waan Waqqaaf addaan baafame hunda Sheloomiitii fi firoota isatu eega ture. **29** Yizihaarota keessaah: Kenaaniyya fi ilmaan isaa hojii mana qulqullummaatiin ala ta'etti Israa'eloota irratti qondaaltotaa fi abbootii murtii ta'anii ramadaman. **30** Kebroonota keessaah: Hashabiyaaf fi firoonni isaa kanneen dandeettii qaban kuma tokkoo fi dhibba torba biyya Israa'el kan Yordaanosii gama lixa biiftuu jirutti hojii Waqayyoo hundaa fi tajaajila mooticha irratti itti gaafatamtoota turan. **31** Kebroonota keessaah akkuma galmee hiddaa dhaloota maatii isaaniitti Yeriyan

26 Akka itti eegdonni karraa qoodaman: Gosa qoree keessaah: Ilmaan Asaaf keessaah Mesheleemiyaal ilma Qooraahi. **2** Mesheleemiyaal ilmaan qaba ture; isaanis: Inni hangafti Zakkaariyas, lammaffaan Yedii'eel, sadaffaan Zabaadiyaa, Afuraffaan Yatnii'eel, **3** inni shanaffaan Eelaam, ja'affaan Yehohaanaan, torbaffaan Elihoo'eenayi. **4** Oobdeed Edoomis akkasuma ilmaan qaba ture; isaanis: Inni hangafti Shemaa'iyaa, lammaffaan Yehoozaabaa, sadaffaan Yoo'a, afuraffaan Saakaar, shanaffaan Naatnaa'el, **5** ja'affaan Amii'eel, torbaffaan Yisaakor, saddeettaffaan Phe'uletti; Waaqni Oobeed Edoomin eebbiseraati. **6** Shemaa'iyaaan ilmi isaaas ilmaan qaba ture; isaanis waan dandeettii guddaa qabaniif qajeelchitoota maatii abbaa isaanii turan. **7** Ilmaan Shemaa'iyaa: Otnii, Raafaa'eel, Oobeedii fi Elzaabaad; firoonni isaa Eliihuu fi Samaakiyanis dandeettii guddaa qabu ture. **8** Isaan kуннеен hundi ilmaan Oobeed Edoom; isaan, ilmaan isaaniitiif fi firoonni isaaanii namoota jajjaboo dandeettii hojii qaban turan; ilmaan Oobeed

hangafa isaanii ture. Bara mootummaa Daawit keessa waggaafurtamaffaatti galmeewwan ilaalamanii gosa Kebroon keessaa namoonni dandeettii qaban Ya'izeer biyya Gili'aadi keessaa sanatti argaman. **32** Yiriyaan firoota dandeettii qaban kanneen hangafoota maatii turan kuma lamaa fi dhibba torba qaba ture; Daawit mootichis waan kan Waqaqa ta'eef dhimma mootichaa hunda irratti gosa Ruubeen gosa Gaadii fi walakkaa gosa Minaasee to'attoota godhe.

27 Lakkobsi jjoollee Israa'el hangafoonni maatii isaanii, ajajjuuwwan kumaa, ajajjuuwwan dhibbaati fi qondaaltonni isaanii warri waan kutaawwan loltootaa kanneen wagga guutuu ji'a ji'an hojiji ramadaman sanaa ilaalu hunda irratti mooticha tajaajilan kanaa dha. Tokkoon tokkoon kutaawwan loltootaa kunis nama 24,000 of keessaa qaba ture. **2** Ji'a jalqabaatiif ajajaan kutaa loltootaa kan duraa Yaashobi'aam ilma Zabdi'eel ture. Kutaa loltoota isa keessas loltoota 24,000 ture. **3** Innis sanyii Faaresii fi hangafa ajajjoota kutaaa loltoota hundaa kan ji'a jalqabaa ture. **4** Doodayi namichi Ahoo'aa ajaja kutaa waraanaa kan ji'a lammaffaaif ture; Miqlooti hoogganaa kutaa waraanaa issa ture. Kutan waraanaa isaa namoota 24,000 of keessaa qaba ture. **5** Ajajaan kutaa waraanaa sadaffaan kan ji'a sadaffaa immoo Benaayaah ilma Yehooyaadaa lubichaa ture. Innis hangafa; kutaan waraanaa isaa namoota 24,000 of keessaa qaba ture. **6** Benaayaah kun isuma warra soddoma keessaa nama jabaa fi ajajaa warra soddoma sanaa ture sanaa dha. Amiizaabaa ilmi isaa immoo ajajaa kutaa waraanaa isaa ture. **7** Ji'a afuraffaaf ajajaan kuta afuraffaa Asaahheel obboleessa Yoo'aab ture; kan iddoosaa bu'e immoo ilma isaa Zebaadiyya dha. Kutaa isaa keessa namoota 24,000 turan. **8** Ji'a shanaffaaf ajajaan kutaa shanaffaa Shamhuuti namicha Yizraa ture. Kutaa isaa keessa namoota 24,000 turan. **9** Ji'a ja'ffaaf liraa ilmi Iqeesh namicha Teqoo'aa sanaa ajajaa ja'ffaaf ture. Kutaa isaa keessa namoota 24,000 turan. **10** Ji'a torbaffaaf Heleez namichi Pheloonaa kan gosa Efrem sun ajajaa torbaffaa ture. Kutaa isaa keessa namoota 24,000 turan. **11** Ji'a saddeettaffaaf Siibekay namicha biyya Hushaa kan gosa Zaarotaa ajajaa saddeettaffaaf ture; kutaa isaa keessa namoota 24,000 turan. **12** Ji'a saglaffaaf Abii'ezer namicha Anaatootii kan gosa Beniyaam sanattu ajajaa saglaffaa ture; kutaa isaa keessa namoota 24,000 turan. **13** Ji'a kurnaffaaf Maharaayi namicha Netoof kan gosa Zaaraa sanatu ajajaa kurnaffaa ture. Kutaa isaa keessa namoota 24,000 turan. **14** Ji'a kudha tokkoffaaf ajajaan kudha tokkoffaan Benaayaah namicha Phiraatoon kan gosa Efrem sana ture. Kutaa isaa keessa namoota 24,000 turan. **15** Ji'a kudha lammaffaaif ajajaan kudha lammaffaan Heldaayi namicha Netoof kan gosa Otnii'eel sana ture. Kutaa isaa keessa namoota 24,000 turan. **16** Hangafoonni gosoottaa Israa'el: Gosa Ruubeen irratti: Elii'ezer ilma Zikrii; gosa Simi'oontirratti: Shefaaxiyaa ilma Ma'akaa; **17** gosa Lewwii irratti: Hashabiyya ilma Qemuu'eel; gosa Aroon irratti: Zaadoq; **18** gosa Yihuudaa irratti: Eliihuu obboleessa Daawit; gosa Yisaakor irratti: Omrii ilma Miikaa'el; **19** gosa Zebuuloon irratti: Yishma'iyaa'uu ilma Obaadiyyaa; gosa Niftaalem irratti: Yeriimooti ilma Azrii'eel; **20** gosa Efrem irratti: Hooshee'aa ilma Phedaaya; **21** walakkaa gosa Minaasee kan Gili'aad keessa jiraattu irratti: Idoo ilma Zakkaariyas; gosa Beniyaam irratti: Ya'isii'eel ilma Abneer; **22** gosa Daan irratti: Azari'eel ilma Yirooham. **23** Daawit sababii Waaqayyo saba Israa'el akkuma urjiwwan samiitti baay'isuuf waadaa galeef dhiira wagga digdamaatii fi digdamaa gad ta'e hin lakkofne. **24** Yoo'aab ilmi Zeruyaa dhiirota lakkaa'uu jalqabe malee lakkaa'ee hin fixne; sababii lakkobsa kanaatiifis heekkamsi Waqaq Israa'elitti dhufe; kanaafuu warri hedeman iyyuu galme Daawit mootichaa keessatti hin galmeffamne. **25** Aznaawet ilmi Aadi'eel shuumii mankuusaa qabeenya mootii ture. Yoonataan ilmi Uziyya immoo shuumii mi'oota aanaalee, magalaawwan, kan gandootaatiif gamoowwan eegumsaa ture. **26** Ezeriin ilmi Kiliub shuumii qonnaan bultootaa ture. **27** Shime'iin namichi Raamaatii sun itti gaafatamaa iddo dhaabaa wayinii ture. Zabdiin namichi Shifaamii sun itti gaafatamaa mana cuunfaa wayinii iddo dhaabaa wayinii keessaa ture. **28** Ba'al-Haanaan namichi Gedeeraa sun shuumii mukkeen ejersaatiif harbuu tabbawwan gaarran gama lixa biiftutti argamanii ture. Yoo'aash immoo shuumii mana zayitiif ejersaa ture. **29** Shitraayi namichi Shaaroon shuumii karra loonii kan Shaaroonitti bobba'uu ture. Shaafax ilmi Aadilaay shuumii karra loowwan sulula keessa jiranii ture. **30** Oobiil namichi gosa Ishmaa'eel sun shuumii gaalawwanii ture. Yehideeyan namichi gosa Meerootaa shuumii harrootaa ture. **31** Yaaziiz namichi gosa Aggaar itti gaafatamaa bushaayee ture. **32** Yoonataan eessummi Daawit namichi beekaan barreessaan sun gorsituu ture; Yehii'eel ilmi Hakmoonii immoo eegduu ilmaan mootichaa ture. **33** Ahitofel gorsaa mootichaa ture. Huushaayi namichi gosa Arki immoo michuu mootichaa ture. **34** Yehooyaadaan ilmi Benaayaatii fi Abiyaataar iddo Ahitofel bu'an. Yoo'aab immoo ajajaa eegdota mootummaa ture.

naa kenneera; ilmaan koo hunda keessaa immoo akka jabeesee nan dhaaba.’ **8** ‘Kanaafuu akka isin lafa gaarii kana dhaaltanii ilmaan keessaniif dhaala bara baraa dabarsitanii, akka isin ajaja Waaqayyo Waqa keessanii hunda eegdanii fi isa duukaa buutaniif ani amma fuula Israa’eloota hundaa duratti, waldaa Waaqayyo duratti, akkasumas utuu Waaqni keenna dhaga’uu isinii ajaja. **9** “Yaa ilma koo Solomoon atis Waaqayyo Waqa abbaa keetii beekii garaa tokkoo fi qalbii fedhii qabuun isa tajaajili; Waaqayyo waan garaa namaa keessa jiru hunda qoree karoora fi yaada hunda hubataati. Yoo ati isa barbaadde inni siif argama; yoo ati isa dhiifte garuu inni bara baraan si dhiisa. **10** Amma qalbeeffadhu; Waaqayyo akka ati mana iddo qulqulluu ta’u tokko ijaartuuf si filateeratai. Jajjabaadhuu hojjedhu.” **11** Ergasii Daawit karoora gardaafuu mana qulqullummaa, kan ijaarsa isaa, kutaaawan mi’i keessa kaa’amu, kan kutaaawan ol aananiitii fi kutaaawan keessaa, akkasumas karoora iddo teessoo araaraa ilma isaa Solomoonitti kenne. **12** Akkasumas karoora waan Hafuurri qulqulluu isaa yaachisee kan oobdii mana qulqullummaa Waaqayyo, kan kutaaawan naannoo isaa jiranii, kutaaawan mana mi’ama mana qulqullummaa Waaqatii fi kan mankuusaa mi’oota Waaqatiiif addaan baafamanii hunda itti kenne. **13** Karoora ramaddii hojjii lubootaati fi Lewwotaa, tajaajila mana qulqullummaa Waaqayyo keessatti kennamuu maluu hunda, mi’oota mana qulqullummaa keessatti tajaajilaaf oolan irrattis qajeelfama ni kenneef. **14** Ulfina warqee mi’oota warqee irraa hojjetamani tajaajila garaa garaatiif oolan hundaati fi ulfina meetii mi’oota meetii irraa hojjetamani tajaajila garaa garaatiif oolan hundaas isa beeksise: **15** Kunis ulfina baattuuwan ibsaan kanneen warqee irraa hojjetamaniitii fi ibsaawan isaanii, ulfina warqee tokkoo baattuu ibsaati fi ibsaan isaanii wajjin, akkasumas akkuma hojjii tokkoo tokkoo baattuu ibsaan sanaatti ulfina meetii tokkoo tokkoo baattuu ibsaati fi ibsaawan isaa, **16** ulfina warqee tokkoo tokkoo minjaala buddeenni qulqulluu irra ka’amuu, ulfina meetii minjaalli irraa hojjetame, **17** ulfina warqee qulqulluu fal’aana, wacittii fi kubbaayyaa, ulfina warqee tokkoo tokkoo caabii warqee irraa hojjetame; ulfina meetii tokkoo tokkoo caabii meetii irraa hojjetame; **18** akkasumas ulfina warqee qulqulleeffame kan iddo aarsaaixaanaatiif qopheeffame. Karoora gaarii jechuunis kirubeelii warqee irraa hojjetaman kanneen qoochoo isaanii babal’isanii taabota kakuu Waaqayyo haguugan itti kenne. **19** Daawitis, “Ani waan kana hunda harka Waaqayyo kan narru jiru sanaan barreeffamaan argadhe; innis karoora hojjii kanaa hunda irratti hubanna naaf kenne” jedhe. **20** Daawit ilma isaa Solomooniin akkana jedhe; “Cimi; jajjabaadhus; hojjii sanas hojjedhu. Hin sodaatin; abdiis hin kutatin;

Waaqayyo Gooftaan Waaqni koo si wajjin jiraatii. Inni inni teessoo mootummaa Waaqayyo irra taa’ee saba hamma hojiin tajaajila mana qulqullummaa Waaqayyo dhumutti si hin dhiisu yookaan si hin gatu. **21** Gareen lubootaati fi Lewwotaa ijaarsa mana qulqullummaa Waaqaatiif qophaa’oo dha. Namni fedhii qabu kan ogummaa hojjii gosa kamii iyyuu qabu hundii hojjii hunda si gargaara. Qondaaltonnii fi namoonni hundii ajaja kee hunda ni fudhatu.”

29 Ergasii Daawit mootichi yaa’ii guutuudhaanakkana jedhe; “Ilmi koo Solomoon inni Waaqni filate ijoolliee fi nama muuxannoo hin qabnee dha. Manni qulqullummaa kun kan Waaqayyo Gooftati malee waan kan namaa hin ta’iniif hojjin isaa guddaa dha. **2** Anis waanan kennuu danda’u hunda mana qulqullummaa Waqa kootiif, hojjii warqeetiif warqee, kan meetiitiif meetii, kan naasitiif naasii, kan sibilaatiif sibila, kan mukaatiif muka akkasumas waan bareedina duuba isatiif oolo sardooniiksii, keelqedoon, dhagaawwan babbareedo fi dhagaa adii baay’inaan qopheesseera. **3** Kana malees ani jaalalan mana Waqa kootif qabuun waanan duraan kennee turetti dabalee qabeenya ofii koo irraa warqee fi meetii mana qulqullummaa Waqa kootiif nan kenna; **4** kunis keenyen manichaatti uffisuu warqee qulqulluu warqee, Oofirri taalaantii kuma sadii fi meetii qulqulleeffame taalaantii kuma torba, **5** akka hojjin hundi ogeeyyii hojjii harkaatiin hojjetamuuf warqee hojjii warqeetiif, meetii illee hojjii meetiif kenneera. Egaa har’aa eenyutu fedhii isatiin Waaqayyoof addaan of baasa?” **6** Ergasii qajeelchitooni maattii, ajajjoonni gosoota Israa’el, ajajjuuwwan kumaa, ajajjuuwwan dhibbaatii fi qondaaltonni hojjii mootii to’atan kennaa isaanii fedhiidhaan kenne. **7** Isaanis hojjii ijaarsa mana qulqullummaa Waaqaatiif warqee taalaantii kuma shan, warqee daariikii kuma kudhan, meetii taalaantii kuma kudhan, naasii taalaantii kuma kudha saddeetii fi sibila taalaantii kuma dhibba tokko ni kenne. **8** Namni dhagaawwan gati jabeeyyii qabu hundinuu harka Yehi’el namicha gosa Geershoonitti mankuusaa mana qulqullummaa Waaqayyotti ni galche. **9** Kana irratti waan dura deemtonni isaa fedhii fi garaa guutuudhaan Waaqayyoof kennaniif sabni sun ni gammade. Daawit mootichis akka malee ni gammade. **10** Daawit yaa’ii guutuu duratti akkana jedhee Waaqayyo galateeffate; “Yaa Waaqayyo, Waqa abbaa keenna Israa’el bara baraa hamma barabaraatti galanni siif haa ta’u. **11** Yaa Waaqayyo sababii wanni samii fi lafa irra jiru hundi kan kee ta’eef guddinnii fi humni, ulfinni, surraa fi simboon kan kee ti. Yaa Waaqayyo mootummaan kan kee ti; ati waan hunda irratti mataa ol ol jettee dha. **12** Badhaadhummaa fi kabajamuun si biraa argama; ati bulchaa waan hundaa ti. Ol ol guddisu fi waan hundaaf jabina kenuuf, jabinnii fi humni si harka jira. **13** Ammas yaa Waqa keenya, si galateeffanna; maqaan kee ulfina qabeessa sanas ni jajanna. **14** “Garuu arjummaa akkasii gochuuf ani eenyu? Sabni koos eenyu? Wannii hundi si biraa dhufe; nu waanuma harka keetii dhufe sana qofa siif kenne. **15** Nu akkuma abbootiin keenya hundi turan sana fuula kee duratti alagootaa fi keessummoota;

barri jirenya keenyaas lafa irratti akkuma gaaddidduu ti; abdii illee hin qabnu. **16** Yaa Waaqayyo Waaqa keenya, wanni nu Maqaa kee Qulqullichaaf mana qulqullummaa siif ijaaruuf kennine kun hundinuu harka keetii dhufe; hundi isaas keetuma. **17** Yaa Waaqa koo akka ati garaa qortuu fi qajeelummaa jaallattu ani beeka. Anis waan kana hunda amanamummaa fi fedhiidhaanan kenne. Ammas akka sabni kee kan as jiru kun fedhiidhaan siif kenne ani argee gammadeera. **18** Yaa Waaqayyo Waaqa abbootii keenya, Waaqa Abrahaam, Waaqa Yisihaaq, Waaqa Isra'a'l fedhii kana bara baraan garaa saba keetii keessa tursi; akka garaan isaaniis amanamaa siif ta'u godhi. **19** Ilma koo Solomooniifis akka inni ajaja kee, qajeelchaa fi labsii kee eegu, akka inni waan kana hunda hoijetee mana qulqullummaa kan ani gumaata godheef kana illee ijaaruuf fedhii garaa guutuu kenniif." **20** Sana booddees Daawit yaa'ii guutuudhaan, "Waaqayyo Waaqa keessan galateeffadhaa" jedhe. Kanaafuu hundi isaanii Waaqayyo Waaqa abbootii isaanii ni galateeffatan; fuula Waaqayyootii fi fuula mootichaa duratti addaan gombifamanii ni sagadan. **21** Isaanis guyyaa itti aanutti Waaqayyoof qalma qalanii aarsaa gubamu dhi'eessan; aarsaan maqaa Isra'a'elootaatiin dhi'aates: korommii loonii kuma tokko, korbeeyyii hoolaa kuma tokko, korbeeyyii hoolaa xixinnaa kuma tokko, dhibaayyuu fi aarsaawan biraa baay'ee dha. **22** Isaanis gaafa sana fuula Waaqayyoo duratti gammachuu guddaadhaan nyaatanii dhugan. Ergasii immoo Solomoon ilma Daawit mootii godhanii akka inni bulchaa ta'uuf fuula Waaqayyoo duratti yeroo lammaffaa diban; Zaadoqjin immoo luba godhan. **23** Kanaafuu Solomoon iddo abbaa isaa Daawit mootii ta'ee teessoo Waaqayyoo irra taa'e. Ni milkaa'es; Isra'a'eloonni hundis isaaф ajajaman. **24** Ajajjoonni waraanaatii fi namoonni jajjaboon hundi akkasumas ilmaan Daawit mootichaa hundi amanamummaa isaanii Solomoon Mootichaaf mirkaneessan. **25** Waaqayyos Isra'a'eloota duratti Solomoonin ol ol kaase; ulfina mootummaa kan mootonni isa dura turan tokko iyuu Isra'a'l keessatti hin qabaatin ni kenneef. **26** Daawit ilmi Isseey guutummaa Isra'a'l irratti mootii ture. **27** Innis waggaafurtama Isra'a'elin bulche; waggaafurta Kebroon taa'e, waggaafurta sadii immoo Yerusaalem taa'e ni bulche. **28** Daawit bara dheeraa jiraatee, badhaadhummaa fi ulfina argatee dulloomee du'e. Ilmi isaa Solomoon mootii ta'ee iddo isaa bu'e. **29** Hojiin bara mootummaa Daawit Mootichaah keessa jalqabaa hamma dhumaatti hojjetame kitaaba Seenaan Saamu'el namicha mul'ata argu sanaa keessatti, kitaaba seenaa Naataan raajichaa keessatti fi kitaaba seenaa Gaad namicha mul'ata argu sanaa keessatti, **30** bulchiinsi isaa hundii fi humni isaa, barri inni, Isra'a'elii fi mootummoonni biyyoota hundaa keessa darban barreeffameera.

2 Seenaa

mootota Heetotaatii fi mootota Sooriyaa hundatti
gurguru turan.

1 Sababii Waaqayyo Waaqni isaa isa wajjin tureefi sababii inni akka malee guddaa isa godheef Soloomoon ilmi Daawit jabaatee mootummaa isaa irra bule. **2** Ergasiis Soloomoon Israa'eloota hundatti, ajajjoota kumaatti, ajajjoota dhibbaatti, abbootii murtiitti, hooggantoota Israa'el hundattifi hangafoota abbootiitti dubbate; **3** sababii dunkaanni wal ga'ii kan Waaqaa inni Museen garbichi Waaqayyoo sun gammoojji keessatti hojjete achi tureef Soloomoonii fi yaa'iin guutuun gara iddo sagadada kan gaara irraa kan Gibe'on jiru sanaa ni dhaqan. **4** Daawitis taabota Waaqaa Kiriyati Ye'aariimii gara iddo qopheeseef sanaatti ni fide; inni Yerusaalem keessatti dinkaana dhaabeefii tureetti. **5** Garuu iddoon aarsaa kan Bezali'eel ilmi Uuri, ilmi Huuri naasii irraa hojjete sun fuula dinkaana qulqulluu Waaqayyoo sanaa dura ture; kanaafuu Soloomoonii fi yaa'iin sun achitti Waaqa kadhatan. **6** Soloomoonis gara iddoon aarsaa kan naasii irraa hojjetamee dinkaana wal ga'ii keessa fuula Waaqayyoo dura jiru sanaatti ol ba'ee aarsaa gubamu 1,000 achi irratni dhi'eesse. **7** Waaqnis halkan sana Soloomoonitti mul'atee, "Waan akka anii siif kennu feetu kam iyuu na kadhadhu" jedheen. **8** Soloomoon immoo akkana jedhee Waaqaaf deebise; "Ati abbaa koo Daawitiff arjummaa guddaa goote; anas iddoon isaa buufteemooti gooteerta. **9** Egaa yaa Waaqayyo, yaa Waaqi, abdiin ati abbaa koo Daawitiif kennite sun fiixaan haan ba'u; ati sabaa akka biyyo lafaa baay'atu irratni moottii na gooteertaatii. **10** Akka anii saba kana hoogganuuf ogummaa fi beekumsa naaf kenni. Yoo akkas ta'u baate eenyutu saba kee guddaa kana bulchuu danda'a?" **11** Waaqnis Soloomoonii akkana jedhee; "Sababii wannii kun fedhii garaa keetii ta'ee atis qabeenya, badhaadhummamaa yookaan ulfina yookaan akka diinonni kee dhuman hin kadhatiini fi sababii ati bara dheeraa jiraachuuuf utuu hin ta'in saba koo kan anii irratni moottii si godhe bulchuuf jettee ogummaa fi beekumsa kadhatteef, **12** ogummaa fi beekumsi siif ni kennama. Ani qabeenya, badhaadhummamaa fi ulfina mootonni si duraan turan tokko iyuu takkumaa hin qabaatin yookaan kan mootonni siin duubaab tokko iyuu hin qabaanne siifin kenna." **13** Soloomoon ergasiis iddoon sagadada kan Gibe'on keessaa sanaa, fuula dinkaana wal ga'ii duraa ka'ee Yerusaalem dhaqe. Innis Israa'el irratti mootti ta'e. **14** Soloomoonis gaariiwaniif fi fardeen walitti ni kuufate; innis gaariiwaniif kuma tokkoo fi dhibba afurii fi fardeen kuma kudha lama qaba ture; isaan kanneenis magalaawwan gaariiwaniif keessaa fi Yerusaalem keessa of bira ni kaa'ate. **15** Mootichi akka meetii fi warqeent Yerusaalem keessatti akkuma dhagaa baay'atu, akka muknii birbirsaas akkuma mukkeen harbuu kanneen gaarran jalaatti baay'atu ni godhe. **16** Fardeen Soloomoon Gibxii fi Qaweedhaa fidaman; daldaltoota mootummaatu Qaweedhaa gatii yeroottiin isaan bite. **17** Isaanis gaarif tokko meetii saqiliid hibba ja'an, farda immoo meetii saqiliid hibba tokkoo fi shantamaan Gibxii bitanii fidan. Akkasumas gaariiwaniif fi fardeen kanneen erganiif

2 Soloomoonis akka Maqaa Waaqayyootiif manni qulqullummaa ofii isaaaf immoo masaraan mootummaa ijaaramu ni ajaje. **2** Innis namoota ba'aa baatan 70,000 warra gaarran irratni dhagaa cabsan 80,000 fi warra isaan to'atan 3,600 gurmeesse. **3** Soloomoon akkana jedhee Huuraam mooticha Xiiroositt ergaa kana erge: "Akkuuma yeroo akka Daawit abbaan koo mana keessa jiraatu itti ijaarratuuf muka birbirsaar ergifeet sana anaafis muka birbirsaar ergi. **4** Kunoo ani Maqaa Waaqayyo Waaqqa kootiif manna qulqullummaa ijaaree akka isaa keessattiixaanni urgaa'an fuula isaa duratti aarfamuuf, akka buddeenni qulqulleeffame yeroo yerootti dhi'eeffamuuf fi akka ganama hundaa fi galgala hunda, guyyoota Sanbataa, guyyaa Baatii Haaraatii fi guyyaa ayyaana Waaqayyo Waaqa keenyaa kan murtaa'etti aarsaan gubamu dhi'eeffamuuf addaan baasee isaa kennuuf yaadeera. Kunis Israa'eliiif seera bara baraa ti. **5** "Sababii Waaqni keenya waaqota kaan hunda irra guddaa ta'eef, manni qulqullummaa kan ani ijaaruuf jiru guddaa ni ta'a. **6** Garuu waan samiiwaniif fi samiiwaniif samii oli iyuu isaa baachuu hin daneenyeef eenyutu mana qulqullummaa isaaif ijaaruuf danda'a? **7** Yoos iddoon aarsaan itti fuula isaa duratti gubamu malee mana qulqullummaa isaaif ijaaruuf ani eenyu? **7** "Kanaafuu akka inni ogeeyyi koo kanneen dandeettii hojji harkaa qaban warra abbaan koo Daawit qopheesee wajjin. Yihuudaa fi Yerusaalem keessa hojjetuuf nama hojji warqeetii fi meetiitti, hojji naasiiitti fi hojji sibiilaatti hojji kirrii diimaadhiilgeetiin, diimaadhiilgeetiin fi cuquliisaatti ogummaa qabaatee ogummaa waa soofuutiin leenijfame tokko naaf ergi. **8** "Akkasumas muka gaattira, muka birbirsaatii fi muka sandaliif Libaanoon keessa naaf ergi; ani akka namoonni kee ogummaa muka muruu qaban beekaati. Namoonni koos namoota kee wajjin ni hojjetuuf. **9** Sababii manni qulqullummaa kan ani ijaaruuf jiru guddaa fi akka malee miidhagaa ta'u qabuuf isaan muka hedduu naa qopheessutu. **10** Anis garboota kee warra muka muranif daakuu qamadii qoroosii kuma digdama, garbuu qoroosii kuma digdama, daadhii wayinii baadoosii kuma digdamaa fi zayitiif ejersaa baadoosii kuma digdama nan kenna." **11** Huuraam mootichi Xiiroos akkana jedhee xalayaadhaan Soloomooniif deebise: "Waaqayyo waan saba isaa jaallatuuf mootii isaanii si godhe." **12** Huuraamis ittuma fufee akkana jedhee: "Waaqayyo Waaqni Israa'el inni samii fi lafa uume sun haa eebbfam! Inni Daawit mootichaaf ilma beekaa ogummaa fi hubannaan guutame kan Waaqayyoo manna qulqullummaa, ofii isaatifi immoo masaraan mootummaa ijaaruuf tokko kennieera. **13** "Ani kunoo Huuraamabii namicha ogummaa guddaa qabu tokko siif ergeera; **14** haati isaa nama biyya Daanii ti; abbaan isaa immoo nama biyya Xiiroosii ti. Innis ogummaa hojji warqeetii fi meetii, kan naasiiitti fi sibiila, kan dhagaatii fi mukaa, akkasumas kirrii diimaadhiilge, cuquliisaatii, diimaadhiilge, cuquliisaatii fi quincee

talbaa haphiitiin leenjifameera. Inni nama hojii waa kanneenii dhundhuma digdamii shan diriifaman. soofuu gosa hundaatiin ogummaa kuufate kan karoora itti kennname kam iyyuu raawwachuu danda'uu dha. **15** "Kanaafuu amma gooftaan koo qamadii fi garbuu, zayitii ejersaati fi daadhii wayinii kan abdachiise sana garboota isaatiif haa ergu; **16** nus muka si barbaachisu hunda Libaanooni murree walitti hiinee hamma Yoopheetti galaana irra gad siif ergina. Ati immoo Yerusaalemitti ni geeffattaa." **17** qabu turan. **18** Innis isaan keessaa nama 70,000 ba'aa baachuutti, nama 80,000 gaarran irratti dhagaa cabsuutti ramade; nama 3,600 immoo akka isaan namoota hojii hojjechiisanif isaan irratti muude.

3 Soloomoonis Yerusaalem keessatti iddo Waaqayyo abbaa isaa Daawittii mul'atetti Tulluu Mooriyaa irratti mana qulqullummaa Waaqayyoo ijaaruu jalqabe. **4** Iddoon kunis iddo Daawit oobdii Ornaa namicha gosa Yebuu sanaa irratti qopheesee dha. **5** Innis bara mootummaa isaa keessa waggaa afuraffaatti, bultii lammaffaa ji'a lammaffaatti ijaaruu jalqabe. **6** Mana qulqullummaa dura tures lafa irra dheerinni isa akkuma bal'inna mana qulqullummaatti dhundhuma digdama, ol dheerinni isaa immoo dhundhuma dhibba tokko fi digdama ture. Innis keessa manichaatti warqee qulqulluu uffise. **7** Innis dareeraawwan, michichilawwan balbalaa, dhaaba manaatti fi cufaawwan mana qulqullummaatti warqee uffise; keenyan manaa sana irrattis fakkii Kiirubeeli soofe. **8** Innis Iddoo Hunda Caalaa Qulqulluu ta'e ijaare; lafa irra dheerinni iddo sanaas bal'inna mana qulqullummaatiin wal qixxee ta'e dheerinni isaa dhundhuma digdama, bal'inni isaa immoo dhundhuma digdama ture. Keessa isaa illee warqee qulqulluu taalaantii dhibba ja'a itti uffise. **9** Mismaaronni warqees saqili shantama ulfaatu ture. Kutaawwan ol aananittis akkasumus warqee uffise. **10** Iddoo Hunda Caalaa Qulqulluu ta'e keessatti kiirubeeli lama hojjechiisee warqee itti uffise. **11** Qoochoon kiirubeeli lamaanii walumatti dhundhuma digdama ture. Qoochoon kiirubii jalqabaa tokkichi dhundhuma shan dheeratee keenyan mana qulqullummaa tuqa; qoochoon isaa kaan immoo dhundhuma shan dheeratee Qoochoon kiirubii lammaffaa tuqa. **12** Akkasumus qoochoon kiirubii lammaffaa inni tokko dhundhuma shan dheeratee gama kaaniin keenyan mana qulqullummaa tuqa; qoochoon isaa kaan immoo dhundhuma shan dheeratee qoochoon kiirubii jalqabaa sanaa tuqa. **13** Qoochoowwan kiirubeeli

Kiirubeeliin kumneen fuula isaanii gara galma guddichaatti deebifatanii miilla isaaantiin dhaabatan. **14** Innis kirri bifa cuqliisaas, dhiilgee, bildiimaa fi qunce talbaa haphii irraa golgaa hojjetee fakkii kiirubeeliisa irratti tolche. **15** Innis fuula mana qulqullummaa duratti utubaawwan lama kanneen walumatti dhundhuma soddomii shan dheeratan tolche; tokkoon tokkoon isaanii guutuu dhundhuma shan dheerataataa irraa ergina. Ati immoo Yerusaalemitti ni geeffattaa." **16** Foncaa wal keessa loofames hojjetee Soloomoon erga Daawit abbaan isaa saba lakkaa'een duubatti alagoota Isra'eel keessa jiraatan hunda ni lakkaa'e; baay'inni isaanii 153,600 ta'e. **17** Innis isaan keessaa nama 70,000 ba'aa baachuutti, nama 80,000 gaarran irratti dhagaa cabsuutti ramade; nama 3,600 immoo karaa kaabaatiin fuula mana qulqullummaa dura dhadhaabe. Utubaa karaa kibbaatiin Yaakiin kan karaa kaabaatiin immoo Bo'eez jedhee moggaase.

4 Iddo aarsaa kan naasii irraa hojjetamee dheerinni isaa dhundhuma digdama, bal'inni isaa dhundhuma digdama, ol dheerinni isaa immoo dhundhuma kudhan ta'e ni tolche. **2** Innis sibiila baqfame irraa Gaanii kaaniitti dhundhuma kudhan bal'atee dhundhuma safaramee dhundhuma soddoma ta'e. **3** Hidhii isaa Soloomoonis mana qulqullummaa Waqaqa ijaaruudhaaf jedhee hundee dheerinni isaa akka safartuu duriitti dhundhuma jaatama ta'ee dhundhuma digdama bal'atu ni buuse. **4** Gardaafoon fuula mana qulqullummaa maxxansee warqee qulqulluu itti uffise; fakkii meexxiiti fi foncaatiini ni miidhagse. **5** Mana qulqullummaa sanas dhagaawwan gati jabeeyiitiin ni bareeche. Warqueen inni itti fayyadames warqee Farawayim ture. **6** Innis qabataa qabataa qabataa ture. **7** Innis akkuma seerri ajajutti baattuuwwan ibsaan kanneen warqee irraa hojjetaman kudhan tolchee shan karaa kibbaatiin, shan immoo karaa kaabaatiin mana qulqullummaa keessa ni kaa'e. **8** Minjaala kudhan hojjetee shan karaa kibbaatiin, shan immoo karaa kaabaatiin mana qulqullummaa keessa ni kaa'e. Akkasumus waciitii warqee kan ittiin dhiiga facaasan dhibba tokko ni tolche. **9** Innis oobdii lubootaa, oobdii guddichaaf fi cufaawwan oobdii ni hojjetee; cufaawwan sanas naasii itti uffise. **10** Gaanicas karaa kibbaatiin golee kibba ba'aa keessa ni kaa'e. **11** Huuraam okkotewwan, waan daaraan ittiin hammaaramuu fi caabiwwan ittiin dhiiga facaasanis ni tolche. Huuraamis akkiisiin hojii mana qulqullummaa Waaqayyoo keessatti Soloomoon Mootichaaf hojjechaa ture fixe; hojiin kunis: **12** Utubaawwan lamaan; guutuuwwan waciitii fakkaatan kanneen fiijee utubaawwanii irra jiran lamaan; wantoota akka gิงilchaa wal keessa loofaman lamaan; guutuuwwan waciitii fakkaatanii fiijee utubaawwanii

irra jiran sana lamaan miidhagsan; **13** wantoota taaboticha biraan dhedheerattee fuula Iddoo Qulqulluu akka gิงgilchaa wal keessa loofaman lamaan sanaafis gara keessa jiru sanaa duraa ni mul'atu ture; garuu iddo roomaanota dhibba afur, tokkoo tokkoo wantoota sanaatiif roomaanota tarree lamaa waciitiiwan lamaan guutuuwwanii kanneen fiijee utubaawwanii irraa sana ni miidhagsan; **14** baattuuwwan caabii isaanii wajjin; **15** gaanicchii fi korommiin loonii kudha lamaan isa jalaan jiru; **16** okkotee, waan ittiin daaraa hammaaran, qabduu fooniitti fi mi'oota akkanaa hunda. Mi'i Huuraan-Abiin mana qulqullummaa Waaqayyootif jedhee Soloomoon Mootichaaf hojjete hundinuu naasii cululufame irraa hojjetame. **17** Mootichis mi'oota kanneen dirree Yordaanositti iddo suphee kan Sukootii fi Zaareetaan gidduu jirruu baqsisee hojjechiise. **18** Soloomonis talbaa irraa hojjetame uffatanii iddo aarsaa bira mi'oota kanneen hunda baay'inaan hojjechiise; ulfinni karaa ba'a biiftuutiin dhaabatanii kililee kilchaa, naasiis hammam akka ta'e hin beekamne. **19** Akkasumas Soloomoon mi'oota mana qulqullummaa Waaqayyoo keessa jiran hunda ni hojjechiise; isaanis: iddo aarsaa kan warqee irraa hojjetame; minjaala buddeenni ilaachaa irra ture; **20** baattuuwwan ibsaa kanneen warqee qulqulluu irraa hojjetamii fi ibsaawwan isaanii; ibsaawwan kenneen akka akkuma seeraatti fuula iddo qulqulluu duratti ibsanii tolfaman; **21** daraarawwan, ibsaawwanii fi qabduuwwan warqee qulqulluu irraa hojjetaman; **22** waan ittiin ibsaa irraa daaraa dhadha'an, waciitiiwan ittiin dhiiga facaasan, caabiwwanii fi qodaa ixaanana warqee qulqulluu irraa hojjetaman; akkasumas cufaawwan mana qulqullummaa cufaawwan gara keessa kanneen Iddoo Iddoo Hunda Caalaa Qulqulluutii fi cufaawwan galma guddichaa kanneen warqee irraa hojjetaman.

5 Soloomoon yommuu hojiin inni mana qulqullummaa Waaqayyootif hojjete hundi raawwataametti mi'oota abbaan isaa Daawit Waqaaf addaan baase jechuunis meetii, warqee fi mi'oota hunda fidee mankuusa mana qulqullummaa Waaqayyoo keessa kaa'e. **2** Ergasi Soloomoon Xiyoon magaalaa Daawit irraa taabota kakuu Waaqayyoo ol fichisiisuudhaaf jedhee maanguddoota Israa'el, abbootii gosoottaa hundaa fi hangafoota maatiwwan Israa'el Yerusaalemitti walitti waame. **3** Israa'elooni hundinuu ji'a torbaffaa keessa yeroo ayaanaatti mooticha biratti walitti qabaman. **4** Yommuu maanguddoonti Israa'el hundi achi ga'anitti Lewwonni taaboticha ol fuudhan; **5** isaanis taabota sana, dinkaana wal ga'iiti fi mi'oota qulqulleeffaman kanneen dinkaanicha keessa turan hunda ni fidan. Lewwonni luboota ta'anis baatanii ol isaan fidan; **6** Soloomoon Mootichii fi waldaan Israa'el kan isa biratti walitti qabaman guutuu hoolotaa fi loon akka malee baay'atanii galmeessuu fi lakkaa'uun hin danda'amne aarsaa dhi'eessaa isa wajjin fuula taabotaa dura turan. **7** Luboonnis ergasiis taabota kakuu Waaqayyoo sana iddo isaa gara kutaa qulqulicha mana qulqullummaa keessa jechuunis Iddoo Iddoo Hunda Caalaa Qulqulluu ta'e sanatti ol galchanii qoochoo kiirubeelii jala kaa'an. **8** Kiirubeeliis iddo taaboticha irratti qoochoowwan isaanii babal'isanii taaboticha fi dangaraawwan ittiin taabota baatan ni haguugan. **9** Danqaraawwan kenneen waan akka malee dhedheeratanifiif fiixeen isaanii

taaboticha biraan dhedheerattee fuula Iddoo Qulqulluu qulqulluu sanaa alatti hin mul'atan ture; danqaraawwan kunneen hamma har'aatti illee achuma jiru. **10** Taabota sana keessa gabateewwan kanneen Museen Kooreebitti, iddo Waaqayyo erga Israa'elooni Gibxii ba'anii booddee itti isaan wajjin kakuu seene sanatti isa keessa kaa'e lamaan malee wanni tokko iyyuu hin turre. **11** Luboonnis Iddoo Qulqulluu sanaa ni ba'an. Luboonni achi turan hundinuu yoo dabareen kan isaanii ta'u baate iyyuu of qulqulleessanii turan. **12** Lewwonni faarfattoota turan jechuunis Asaaf, Heemaan, Yeduutuun, ilmaan isaanittii fi firoonni isaanii wayyaa haphii quncee Warri malakata afuufanii fi faarfattooni Waaqayyoon leellisuu fi galateeffachuudhaaf jedhanii akkuma nama tokkotti walii galanii sagalee isaanii tokko godhatan. Isaanis malakatatti, kililee fi mi'oota faarfanna biraatti fayyadamanii sagalee isaanii ol fudhatanii Waaqayyoon galateeffachuudhaan: "Inni gaarii dha; jaallali isaa barabaraan ni jiraata" jedhanii faarfatan. Ergasiis manni qulqullummaa Waaqayyoo duumessaan ni guutame; **14** luboonnis sababii duumessa sanaatiif hojii isaanii hojjechuu hin daneenye; ulfinni Waaqayyoo mana qulqullummaa Waaqaa guutee tureeti.

6 Ergasiis Soloomoon akkana jedhe; "Waaqayyo akka duumessa dukkanaa'aa keessa jiraatu dubbateera; **2** ani mana qulqullummaa guddaa, iddo ati bara baraan jiraattu siif jjaareer." **3** Utuma waldaan Israa'el guutuu achi dhaabatuu mootichi of irra garagalee isaan eebbise. **4** Innis akkana jedhe: "Waaqayyo Waqaani Israa'el inni waan afaan ofii isaaatiin abbaa koo Daawitif waadaa gale sana harkuma ofii isaaatiin guute sun haa eebifamu. Innis akkana jedhee tureeti; **5** 'Ani gaafan saba koo Gibxii baasee jalqabee akka Maqaan koo achi jiraatuuf jedhee mana qulqullummaa itti ijaarsifachuuf gosoota Israa'el kam iyyuu keessatti magaalaa tokko illee hin filanne, yookaan akka inni bulchaa saba koo Israa'el ta'uuf nama tokko illee hin filanne. **6** Amma garuu akka maqaan koo achi jiraatuuf Yerusaalemin filadheera; akka inni saba koo Israa'elin bulchuufis Daawitin filadheera.' **7** 'Daawit abbaan koo Maqaan Waaqayyo Waaqa Israa'eliif mana qulqullummaa ijaaruuf garaa isaaatiin yaada qaba ture. **8** Waaqayyo garuu abbaa koo Daawitin akkana jedhe; 'Waan mana qulqullummaa maqaan kootiff ijaaruun yaada kee keessa jiruuf, ati yaada kana garaadhaa qabaachuu kee gaarii dha. **9** Ta'uus namni mana qulqullummaa naaf ijaaru si'i miti; garuu ilma kee, isuma foon keetii fi dhiiga kee ta'etu ijaara; namni mana qulqullummaa Maqaan kootiff ijaaru isa.' **10** "Waaqayyo waadaa gale sana eegeera; akkuma Waaqayyo waadaa gale sana amma iddo abbaa koo Daawit bu'ee teessoo Israa'el irra taa'en jira; Maqaan Waaqayyo Waaqa Israa'eliifs mana qulqullummaa ijaareera. **11** Anis achi keessa taabota kaa'eera; taabota sana keessa immoo kakuu Waaqayyoo kan inni saba Israa'el wajjin galetu jira."

12 Soloomoon iddo aarsaa Waaqayyoo duratti fuula guutummaa waldaa Israa'el dura dhaabatee harka isaa ni bal'ise. **13** Waltajji dhundhuma shan lafa irra dheeratu, kan dhundhuma shan bal'atee dhundhuma sadii ol dheeratu tokkos naasii irraa hojjeteet walakkaa oobdi ni dhaabe; innis waltajji sana irra dhaabatee fuula guutummaa waldaa Israa'el duratti jilbeefatee harka isaa gara samiitti ol ni bal'ise. **14** Akkanas jedhe: "Yaa Waqaqayyo Waaqa Israa'el, Waaqni akka keetii ol samii keessa yookaan gad lafa irra hin jiru; ati garboota kee warra garaa guutuudhaan karaa kee irra deemanii kakuu fi jaalaal kee kan hin geeddamrane sana ni eegda. **15** Ati waadaa garbicha kee abbaa koo Daawitiif galte sana eegdeerta; ati afaanuma keettiin waadaa galtee akkuma har'a ta'ee jiru kana harka keettiin fiixaan baafeerta. **16** "Ammas yaa Waqaqayyo Waaqa Israa'el, ati waan garbicha kee abbaa koo Daawitiin, 'Yoo ilmaan kee akkuma ati goote sana waan hoijetan hunda keessatti of eeggachaa, akkuma seera kootti fuula koo dura deddeebi'an, ati nama fuula koo dura teessoo Israa'el irra taa'u gonkumaa hin dhabdu' jettee abdachiihete sana eegiif. **17** Kanaafuu amma yaa Waqaqayyo Waaqa Israa'el, dubbiin ati garbicha kee Daawitiif waadaa galte sun haa mirkanaa'u. **18** "Garuu dhugumaan Waaqni nama wajjin lafa irra ni jiraataa? Samiiwwan, samiiwwan samii olii iyuu si baachuu hin danda'an. Yoos manni qulqullummaan kan ani ijaare kun hammam haa xinnaatuu reel! **19** Ta'us yaa Waqaqayyo Waaqa ko, kadhannaa fi waammata garbichi kee araara barbaaduuf dhi'eessuuf gurra kenni. Iyyaa fi kadhannaa garbichi kee fuula kee duratti dhi'eessu illee dhaga'i. **20** Iji kees halkanii fi guyya gara mana qulqullummaa kanaa gara iddo ati akka Maqaa kee achi kaa'attu dubbatte sanaa haa ilaalu. Kadhanne garbichi kee gara iddo kanaatti fuula deebifatee kadhatu illee dhaga'i. **21** Yommuu isaan gara iddo kanaatti fuula deebifatanii kadhatanitti waammata garbicha keetii fi kan saba kee Israa'el dhaga'i. Samii keessaa, iddo jirenya keetiitii dhaga'i; yommuu dhageessuttis dhifama godhi. **22** "Yoo nammi tokko ollea ofii isaaati daba hojjeteet akka kakatu gaafatamee, innis dhufee mana qulqullummaa kana keessatti, fuula iddo aarsaa keetii duratti kakate, **23** ati samii irraa dhaga'itii garboota kee gidduutti tarkaanfii fudhadhu. Nama yakka qabu, yakka isaa matuma isaatti deebistee gatii isaa kennuufiidaan, nama qajeelaa immoo akkuma qajeelummaa isaatti isaaaf falmuudhaan garboota kee gidduutti murtii kenni. **24** "Yoo sabni kee Israa'el sabpii cubbuu sitti hojjeteef diinaan mo'atamutti, yoo inni deebi'ee maqaa keetii ulfina kennee mana qulqullummaa kana keessatti si duratti kadhatee si waammatutti, **25** samii irraa dhaga'itii cubbuu saba kee Israa'el dhiisiif, biyya isaanii fi abbootii isaanittif kennite sanatii deebisisi isaan galchi. **26** "Yoo sababii sabni kee cubbuu sitti hojjeteet samiiwwan cufamanii bokkaan dhabame, yoo isaan sababii ati isaan adabdeef iddoon kanatti fuula deebifatanii maqaa kee ulfessanii cubbuu isaanii irraa deebi'an, **27** ati samii irraa dhaga'itii cubbuu garboota kee, saba kee Israa'el dhiisiif. Karaa qajeelaa isaan jiraachuu qaban isaan barsiisi; biyya dhaala gootee saba keetifi kennite irrattis bokkaa robsi. **28** "Yommuu beelli yookaan dha'ichi yookaan waagiin yookaan awwaaroon yookaan hawaannisni yookaan korophisni biyyatti dhufutti, yookaan yommuu magalaawwan biyya isaanii kam iyyuu keessatti diinonni isaan marsanitti, yookaan yommuu balaan yookaan dhukkubni kam iyyuu dhufutti, **29** yoo sabni kee Israa'el rakkinaa fi dhukkubbii ofii isaa gara samiitti ol ni bal'ise. **30** Ati samii irraa, iddo yookaan waammata dhi'eesse, **31** ati samii irraa, iddo jirenya keetiitii dhaga'i. Dhifama godhiif; si qofatu garaa namaa beekaati, ati sababii garaa isaa beektuuf tokkoo tokkoo namaatiif akkuma hojji isaa hundaatti waan isaaaf malu kenni; **32** yoo akkasiis isaan bara biyya ati abbootii keenyaaf kennite keessa jiraatan hunda si sodaatanii karaa kee irra ni deemu. **33** "Akkasumas nama ormaa kan saba kee Israa'el hin ta'in kan maqaa kee guddichaaf, harka kee jabaa fi irree kee kan diriifame sanaatiif jedhee biyya fagootii dhufe, yoo inni dhufee fuula isaa gara mana qulqullummaa kanaatti deebifatee kadhat, **34** ati samii irraa, iddo jirenya keetiitii dhaga'i. Akka saboonni addunyaa hundinuu akkuma saba kee Israa'el sana maqaa kee beekanii si sodaatanii fi akka isaan akka manni ani ijaare kun maqaa keetiin waamamu illee beekaniiif jedhii waan namni ormaa sun si kadhatu hunda godhiif. **35** "Yommuu sabni kee diinota isaa lulouf jedhee gara ati itti isa ergitu kam iyyuu duulutti, yoo inni gara magaalaat ati filattee fi gara mana qulqullummaa kan ani Maqaa keetifi ijaare kanaatti fuula deebifatee si kadhat, **36** ati samii irraa kadhannaa isaatti fi waammata isaa dhaga'itii dhimma isaa isaaaf raawwadhu. **37** "Waan namni cubbuu hin hojenne tokko iyyuu hin jirreef yommuu isaan cubbuu sitti hojjetanitti ati isaanitti aartee diina isaan booji'ee biyya fagootii yookaan dhi'ootti isaan geessutti dabarsitee isaan kennit; **38** yoo isaan biyya bojuudhaan itti geeffamanitti gaabbanii qalbii geeddaratanii, 'Nu cubbuu hojenneerra; balleessineerra; waan hamaa hojenneerra' jedhanii biyya bojuuu isaanii keessatti si kadhatan, **39** yoo isaan biyya bojuudhaan itti geeffaman sana keessatti garaa fi lubbuu isaanii guutuudhaan gara keetti deebi'anii, gara biyya ati abbootii isaanittif kenniteetti, gara magaalaat ati filattee fi gara mana qulqullummaa kan ani Maqaa keetifi ijaare sanaatti fuula deebifatanii si kadhatan, **40** ati samii irraa, iddo jirenya keetiitii kadhannaa fi waammata isaanii dhaga'itii dhimma isaanii isaanii raawwadhu. Saba kee kan cubbuu sitti hojjeteefis dhifama godhi. **41** "Ammas yaa Waaqa koo kadhannaa iddo kanatti dhi'auu iji kee haa argu; surri kees haa dhaga'u. **42** "Kanaafuu yaa Waqaqayyo, yaa Waaqi, **43** Yaa Waqaqayyo, Goothaa, ati dibamaa kee hin gatin;

yommuu ibidda samiidhaa gad bu'uu fi ulfina Waaqayyoo mana qulqullummaa irratti arganitti qarqara karaa irratti jilbeenfatani addaan lafatti gombifamuudhaan sagadan;akkana jedhaniis Waaqayyo galateeffatan: "Inni gaarii dha; jaalalli isaas bara bараан jiraata." **4** Ergasii mootichii fi sabni hundi fuula Waaqayyoo durattti aarsaa dhi'eessan. **5** Soloomoon Mootichis loon kuma digdamii lama, hoolotaa fi re'oota kuma dhibba tokkoo fi digdama aarsaa dhi'eesse; akkasii mootichii fi namoonni hundi mana qulqullummaa Waaqaa eebbisan. **6** Luboonni akkuma Lewwoni mi'oota faarfannaa Waaqayyo kanneen Daawit Mootichi ittiin Waaqayyoon jajachuudhaaf tolche kanneen yeroo inni, "jaalalli isaa bara bараан ni jiraata" jedhee galateeffatutti fayyadan sana harkatti qabatanii dhaaban. Luboonnis fuullee Lewwotaa dhaabatanii malakata isaanii afuuwan; Israa'eloonni hundis dhadhaabachaa turan. **7** Soloomoonis iddo walakkaa oobdii fuula mana qulqullummaa Waaqayyoo dura jiru sanaa Waqaaf addaan ni baase; inni sababii iddoon aarsaa kan inni naasii irraa hoijetee ture sun aarsaa gubamu, kennaa midhaanii fi cooma baachuu hin danda'inif aarsaa gubamuu fi cooma aarsaa nagaa sana achumatti ni dhi'eesse. **8** Kanaafuu Soloomoon yeroo sanatti bultii torbaaf Israa'eloota isa wajjin turan hunda wajjin jechuunis waldaa guddicha Malkaa Leeboo Hamaatii jalqabee hamma laga Gibixtti walitti qabame wajjin ayyaana ayyaaneffate. **9** Isaaan sababii bultii torba ayyaana eebba iddoon aarsaa ayyaaneffatanii bultii torba immoo ittuma fufanii ayyaana daasii ayyaaneffatanii bultii saddeettaffaatti wal ga'ii guddaa tokko ni godhatan. **10** Soloomoonis guyyaa digdamii sadaffaa j'a torbaffaatti akka isaan mana isaanittii galaniif namoota gad dhiise; isaanis sababii Waaqayyo Daawitiiif, Soloomoonii fi saba isaa Israa'eliiif waan gaarii godheef garaa isaanittii gammadanii ni ililchan. **11** Yommuu Soloomoon mana qulqullummaa Waaqayyootii fi masaraa mootummaa fixee waan mana qulqullummaa Waaqayyootii fi masaraa ofii isaa keessatti hoijechuu barbaade hunda raawwatetti, **12** Waaqayyos halkaniin isatti mul'ateeakkana jedheen: "Ani kadhancaa kee dhaga'eera; iddoon kana illee mana qulqullummaa kan aarsaan itti dhi'eefamu godhee ofii kootiif filadheera. **13** "Ani yommuu akka bokkaan hin roobneef samii cufuttii yookaan akka inni lafa balleessuu hawaanmisaa ergutti yookaan ani yommuu saba kootti dha'icha ergutti, **14** yoo sabni koo kan maqaa koottiin waamamu gad of qabee na kadhate, yoo inni fuula koo barbaadee karaa isaa hamaa sana irraa deebi'e, ani samii irraa dhaga'ee cubbuu isaa dhiiseefii biyya isaa nan fayyisa. **15** Ammas kadhancaa iddoon kanatti dhi'aatuuf iji koo ni banana; gurri koos ni dhaga'a. **16** Ani akka Maqaan koo bara bараан achi jiraatuuf mana qulqullummaa kana filadhee eebbeisa. Iji koo fi garaan koo yeroo hunda achuma jira. **17** "Yoo ati akkuma Daawit abbaan kee godhe sana fuula koo dura deemtee waan ani ajaje hunda hoijette, yoo qajeelchawwanii fi seerawwan koo eegde, **18** ani akkuman yeroo, 'Ati nama Israa'elin bulchu hin dhabdu' jedhee abbaa kee Daawit wajjin kakuu gale sana teessoo mootummaa keetii jabeessee nan dhaaba. **19** "Garuu yoo isin duubatti garagaltanii seeraa fi ajaja ani isinii kenne sana irraa gara waaqota biraa tajaajiluu fi isaan waaqeffachuu dhaqsan, **20** ani biyya koo kanan isaaniiif kenne keessaa Israa'elin nan buqqisa; mana qulqullummaa kanaan Maqaa kootiif qulqulleesse kana illee nan balfa; saboota hunda birattis waan kolfaati fi waan qoosaa isa nan godha. **21** Manni qulqullummaa kunis tuullaan waan diigamee ta'a. Namni achiin darbu hundis, 'Waaqayyo maaliif biyya kanaa fi mana qulqullummaa kanatti waan akkasii hoijete?' jedhee itti qoosa. **22** Namoonnis, 'Sababiin inni balaa kana hunda isaanittii fideef waan isaan Waaqayyo Waaqa abbootii isaanii kan Gibxii isaan baase sana dhiisani, waaqota biraa hammatanii, isaanin waaqeffatanii tajaajilaniif' jedhanii ni deebisu."

8 Dhuma wagga digdamaatti yeroo itti Soloomoon mana qulqullummaa Waaqayyootii fi mana ofii isaa ijaretti, **2** Soloomoon gandoota Huuraam isaaaf kennee ture sana haaromsee ijaree Israa'eloota achi keessi ni qubachiise. **3** Ergasii immoo Soloomoon Hamaati Zoobaatti duulee ishee ni qabate. **4** Akkasumas gammoojii keessatti Tadmoorii fi magaalaawwan waa itti kuusan kanneen duraan Hamaatittii ijaree ture hunda ni ijaare. **5** Beet Horoon olitii fi Beet Horoon gadii magaalaawwan da'annoogodhee dallaa dhagaa, balbalawwanii fi danqaraawwan ittiin cufan itti tolche; **6** kana malees Baa'ilatii fi magaalaawwan isaa kanneen waa itti kuusan hunda, magaalaawwan gaariwwan isatiif fi magaalaawwan fardeen isaa hunda, waanuma Yerusaalemitti, Libaanoontii fi biyya bulchu hunda keessatti ijaaruu barbaade hundumaa ni ijaare. **7** Ammas namoota Israa'eloota hin ta'in jechuunis Heetota, Amoorota, Feerzota, Hiiwotaa fi Yebuuota jalaa hafanitu jira. **8** Soloomoonis sanyiwwan namoota kanneen hundaa warra biyyattii keessatti hafan kanneen Israa'eloonni hin barbadeessin sana akkuma hamma har'aatti illee jiru kana akka isaan hojji garbummaa hoijetaniif dirqisiise. **9** Soloomoon garuu hojji isatiif jedhee Israa'eloota hin garboomsine; isaan loltoota isaa, abbootii duulaa, ajajjuuwan gaariwwanii fi abbootii fardaa isaa turan. **10** Isaan akkasumas qondaaltota Soloomoon Mootichaa kanneen nama hoijechiisan dhibba lamaa fi shantaman keessaa qondaaltota hangafoota turan. **11** Soloomoonis, "Sababii iddoon taabonni Waaqayyoo seene hundi qulqulluu ta'eef, niitiin koo masaraa mootummaa Daawit Mooticha Israa'el keessa jiraachuu hin qabdu" jedhee intala Fara'o on sana magaala Daawit keessaa baasee gara mana isheef ijaare sanaatti ni fide. **12** Soloomoon iddoon aarsaa kan gardaafaa mana qulqullummaa Waaqayyoo durattti ijaare sana irratti aarsaa gubamu Waaqayyoof ni dhi'eesse; **13** kanas akkuma seeraa waa'ee aarsaa kan guyyaa guyyaa kan Museen Sanbataaf, Ayyaana Baatii Haaraa fi ayyaantaa wagga keessaa sadaniiif jechuunis Ayyaana Maxinoo, Ayyaana Torbanootaa fi Ayyaana Daasiif kenne sanaatti ni dhi'eesse. **14** Innis akkuma seera abbaa isaa Daawitii gareewwan lubootaa hojji isaanii, Lewwota immoo akka isaan akkuma seera guyyaa guyyatti tajaajila galataa kennanii fi akka isaan hojji lubootaa gargaaranii filate. Akkasumas tokkoo tokkoo

karraatti garee eegdota karraa ni ramade; Daawit namni Waaqaa sun waan kana ajajeetii. **15** Isaanis waan mootichi waa'ee mankuusaa fi waa'ee waan biraa irratti lubootaa fi Lewwota ajaje irraa hin jal'anee. **16** Hojiin Soloomoon hundi gaafa hundeen mana qulqullummaa Waqaayyoo buufamee jalqabee hamma dhuma manichaatti haala tolaadhaan hoijetame. Akkasiinis manni qulqullummaa Waqaayyoo ni xumurame. **17** Ergasii Soloomoon gara magaalawwan Eziyoon Geberii fi Elooto kanneen biyya Edoom keessa qarqara galaanaatti argaman sanaa dhaqe. **18** Huuraamis dooniwwan ajajoonni ofii issa kanneen galaanicha beekan ajajan ergeef. Isaanis namoota Soloomoon wajjin dooniidhaan Oofir dhaqanii warqee taalaantii dhibba afurii fi shantama fidanii Soloomoon Mootichatti kennan.

9 Mootittiin Shebaa waa'ee maqaa Soloomoon dhageeyaan gaaffiiwwan jajjaboutaan qortee isa ilaaluuf gara Yerusaalem dhufte. Isheenii miiltuo akka malee baay'ee wajjin gaalawwan urgoftuu, warqee hedduu fi dhagaawwan gati jabeeyyi baatan fudhatte dhufte; Soloomoon bira geenyaniis waan garaa ishee jiru hunda isa wajjin haasofte. **2** Soloomonis gaaffii ishee hundaaf deebf kenne; wanni inni isheef ibsuu dadhabee tokko iyuu hin turre. **3** Mootittiin Shebaa yommuu ogummaa Soloomoon, masaraa mootummaa kan inni ijaare, **4** nyaata maaddii isaa irratti dhi'atu, haala itti qondaaltonni isaa tataa'an, hoijettoota uffata hojii uffatanii hoijetan, warra daadhii isaaaf dhi'eessanii fi aarsaa gubamu kan inni mana qulqullummaa Waqaayyoo keessatti dhi'eesse argitetti akka malee dinqisiifatte. **5** Isheenii mootichaan akkana jette; "Oduun ani waa'ee waan ati hoijetteeti fi waa'ee ogummaa keetii biyyuma kootti dhaga'e sun dhugaa dha. **6** Ani garuu hamman dhufee ijuma kootti argutti waan isaan jedhan sana hin amanne. Dhugumaan guddina ogummaa keetii keessaa walakkaan isaa iyuu natti hin himamme; ati oduu ani dhaga'e sana akka malee caalta. **7** Namoonni kee hammam haa gammadan! Qondaaltonni kee warri yeroo hunda fuula kee dura dhadhaabatani ogummaa kee dhaga'an hammam haa gammadan! **8** Waaqayyo Waaqni kee inni sitti gammadee akka ati mootii taatee Waaqayyo Waaqa keetif bulchituuf teessoo isaa irra si teessise sun haa galateeffamu. Waaqni kee sababii Israa'eliif jaalala qabuu fi sababii bara baraan jabetesee isaan dhaabuuf fedhii qabuuf akka ati murtii qajeelaa fi qajeelummaa eegduu isaan irratti mootii si godheera." **9** Isheenii warqee taalaantii 120, urgoftuu akka malee baay'ee fi dhagaawwan gati jabeeyyi mootichaaf kennite. Urgoftuu akka urgoftuu mootittiin Shebaa Soloomoon Mootichaaf kennite sanaa gonkumaa hin argamne. **10** Namoonni Hiiraamii fi namoonni Soloomoon biyya Oofir irraa warqee fidan; akkasumas muka sandaliitii fi dhagaawwan gati jabeeyyi ni fidan. **11** Mootichis muka sandaliitii sana gulantaawwan mana qulqullummaa Waaqayyootii fi kan masaraa mootummaa, akkasumas baganaa fi kiraara faarfattootaa tolchuuf itti fayyadame. Wanni akkasius takkumaan Yihuudaa keessatti hin argamne. **12** Soloomoon Mootichis waan isheen barbaaddee fi waan isheen kadhatte hunda mootitti Shebaatiif ni kenne; inni waan isheen isaaaf geessite caalaa kenneef. Isheenii ergasii kaatee miiltota ishee wajjin biyya ofii isheetti deebite. **13** Ulfinni warqee kan wagguma waggaan Soloomooniif galu taalaantii 666 ture; **14** kunis gibira daldaltoota qabeenya gurguddaatii fi kan warra qabeenya xixinnaa irraa argamuu hin dabalatu. Akkasumas mootonni Arabaa fi bulchitoonni biyyaa hundi Soloomooniif warqee fi meetii ni fidan. **15** Soloomoon Mootichis warqee tumame irraa gaachanawwan gurguddaa dhibba lama ni tolche; tokkoon tokkoon gaachanawwan sanaas warqee saqili dhibba ja'a fixe. **16** Akkasumas warqee tumame irraa gaachana xixinnaa dhibba sadii ni tolche. Tokkoon tokkoon gaachana sanaas warqee saqili dhibba sadii fixe. Mootichis gaachanawwan kanneen Masaraa mootummaa kan Bosona Libaanoon keessa ni kaa'e. **17** Mootichis teessoo guddaa tokko ilka arbaa irraa hoijetee warqee qulqullu itti uffise. **18** Teessoon sun gulantaawwan ja'a qaba ture; ejjeni miillaa kan warqee irraa hoijetame tokkos itti qabsiifamee ture. Karaa teessoo sanaa lamaaniis waan harka irra kaa'atanituu ture; tokkoo tokkoo waan harka irra kaa'atan sanaa biras fakkii leencaa tokko tokkotu dhaabatee ture. **19** Gulantaawwan ja'aan sana irrasleenconni kudha lama tokko fiixee tokkoon, fakkiin kaan immoo fiixee kaaniin dhadhaabachaa turan. Wanni akkasii takkumaan mootummaa biraan kamiif iyuu hin tolfaamne. **20** Mi'i Soloomoon Mootichi ittiin dhugu hundinuu warqee irraa hoijetame; mi'i Masaraa mootummaa kan Bosona Libaanoon jedhamu sanaa hundi immoo warqee qulqullu irraa hoijetame. Sababii bara Soloomoon keessa meetiin akka waan gatii hin qabne tokkoottilaalamaa tureef wanni tokko iyuu meetii irraa hin hoijetamne. **21** Mootichis dooniwwan daldalaan kanneen namoonni Huuraam oofan qaba ture. Isaanis waggaa sadii sadiitti yeroo tokko warqee, meetii fi ilka arbaa, qamalee fi jaldeessa fidanii ni dhufu ture. **22** Soloomoon Mootichi badhaadhummaa fi ogummaadhaan mootota addunyaa hundi ni caala ture. **23** Mootonni addunyaa hundi ogummaa Waaqni garaa isaa keessa kaa'e dhaga'uuf Soloomoon bira dhufuu barbaadu ture. **24** Namni waggaa waggaaati isaa bira dhufu hundinuu kennaa mi'a meetii fi kan warqee, uffata, mi'a lolaa, urgoftuu, fardeenii fi gaangolii fidaafii ture. **25** Soloomoon gola fardeenii fi gaariiwwani kuma afur akkasumas fardeen kuma kudha lama kanneen magaalawwan gaariiwwani keessaa fi of bira Yerusaalem keessa kaa'ate qaba ture. **26** Innis mootota Laga Efraaxiisiitii hamma biyya Filisxeemotaattii fi hamma daarii Gibxitti jiran hunda ni bulche. **27** Mootichi akka meetiin Yerusaalem keessatti akkuma dhagaabaa baay'atu, akka mukni birbirsaas akkuma mukkeen harbuu kanneen gaarran jalaatti baay'atu ni godhe. **28** Fardeen Soloomoon Gibxii fi biyyoota biraa hunda irraa bitamanii dhufan. **29** Wanni bara mootummaa Soloomoon keessa hoijetaman kan biraa, jalqabaa hamma dhumaatti kitaabaa seenaa Naataan raajichaa keessatti, raajii Ahiiyaa namicha Shiloo sanaa keessattii fi mul'ata Iddoon namichi waa himuu sun waa'ee Yerobi'aam ilma Nebaat arge keessatti barreffamanii

jiru mitii? **30** Soloomoon Yerusaalem keessatti mootii ta'ee waggaa afurtama saba Israa'el hunda ni bulche. **31** Innis ergasii abbootii isaa wajjin boqotee magaalaa abbaa isaa, magaalaa Daawit keessatti ni awwaalame. Rehoobo'aam ilmi isaa iddo isaa bu'ee mootii ni ta'e.

10 Rehoobo'aamis sababii Israa'eloonni hundinuu mootii isaa gochuudhaaf achi yaa'anifi ka'ee Sheekem dhaqe. **2** Yerobi'aam ilmi Nebaat yommuu oduu kana dhaga'etti deebi'ee dhufe; inni Soloomoon Mooticha jalaa baqatee Gibxi jiraachaa tureetii. **3** Kanaafuu Yerobi'aamitti nama erganii waamanii, innii fi Israa'el hundinuu gara Rehoobo'aam dhaqaniiakkana jedhaniin: **4** "Abbaan kee waanjoo ulfaatu nurra kaa'ee ture; ati immoo amma hojji inni humnaan nu hojjechii se sanaa fi waanjoo ulfaataa inni nurra kaa'ee sana nuuf salphisi; nus si tajaajillaa." **5** Rehoobo'aam immoo deebisee, "Bultii sadii keessatti deebi'aa gara koo kottaa" jedheen. Kanaafuu namoonni sun ba'anii deeman. **6** Ergasii Rehoobo'aam Mootichi maanguddoota bara jireenyaa isaa keessa abbaa isaa Soloomoonin tajaajilaniin mari'ate. Innis, "Isin akka ani namoota kanaaf maal deebisu na gorsitu?" jedhee gaafate. **7** Isaanis, "Yoo ati saba kanaaf garaa laaftee isaan gammachiifee deebii gaarrii kennieef, isaan yeroo hunda tajaajiltoota kee ni ta'u" jedhanii deebisanii. **8** Rehoobo'aam garuu gorsa maanguddoonni kennanii didee dargaggoota isa wajjin guddatan kanneen isa tajaajilan wajjin mari'ate. **9** Innis, "Gorsi keessan maal? Namoota, 'Waanjoo abbaan kee nurra kaa'ee kana nuuf salphisi' naan jedhan kanaaf akkamitti haa deebisnu?" jedhee isaan gaafate. **10** Dargaggooniisa wajjin guddatan sunisakkana jedhanii deebisanii; "Namoonni, 'Abbaan kee waanjoo ulfaataa nurra kaa'; ati garuu waanjoo keenya nuu salphisi' siin jedhan; ati ammaakkana jedhiin; 'Qubni koo xinnaan mudhii abbaa kootii irra furdaa dha. **11** Abbaan koo waanjoo ulfaataa isin irra kaa'e; ani immoo hammas caalaa iyuu isinittaa ulfaachisa. Abbaan koo qacceedhaan isin garafe; ani immoo torbaanqabaadhaan isin garafa." **12** Bultii sadii booddee akkuma mootichi, "Guyyaa sadii keessatti deebi'aa gara koo kottaa" jedhe sana Yerobi'aamii fi namoonni hundi gara Rehoobo'aamitti deebi'an. **13** Mootichi immoo afaan hamaadhaan deebii kennieef. Gorsa maanguddootaas didee, **14** gorsa dargaggoota fudhatee, "Abbaan koo waanjoo keessan isinittaa ulfaachise; ani immoo hammas iyuu caalaa isinittaa ulfaachisa. Abbaan koo qacceedhaan isin garafe; ani immoo torbaanqabaadhaan isin garafa" jedhe. **15** Kanaafuu mootichi namoota sana hin dhaggeeffanne; wanii kun akka dubbiin Waaqayyo karaa Ahiiyaa namicha biyya Shiiiloosanaatiin Yerobi'aam ilma Nebaatitti dubbate sun raawwatamuuf Waaqayyo biraa dhufeeti. **16** Israa'el hundi yommuu akka mootichi isaan dhaggeeffachuu dide arganitti,akkana jedhanii mootichaaf deebii kennan: "Nu Daawit irraa qooda maalii qabna? Ilma Isseey irraas maal qabna? Yaa Israa'el gara dunkaana keeti! Yaa Daawit atis mana kee eeggadhu!" Kanaafuu Israa'eloonni hundi gara mana ofii isaaniiitti deebi'an. **17** Israa'eloota magalaawwan Yihuudaa keessa jiraatan

garuu Rehoobo'aamtu bulchaa ture. **18** Rehoobo'aam mootichis Hadooraam itti gaafatamaa hojjettoota hojji humnaa ni erge; Israa'eloonni immoo dhagaadhaan tumaniiisa ajjeesan. Rehoobo'aam mootichi garuu ariitiidhaan gaarrii ofii isaa yaabbatee jalaa miliqee Yerusaalemitti baqate. **19** Kanaafuu Israa'eloonni hamma har'aatti mana Daawititti fincilaniiru.

20 Rehoobo'aam yommuu Yerusaalem ga'etti akka isaan Israa'elitti duulanii Rehoobo'aamiif mootummaa deebisaniiif jedhee mana Yihuudaa fi Beniyaam keessa namoota loluu danda'an kuma dhibba tokkoo fi saddeettama walitti qabe. **2** Garuu dubbiin Waaqayyoo kunakkana jedhee gara nama Waqaqa gara Shemaa'iyaa ni dhufe; **3** "Rehoobo'aam ilma Soloomoon mooticha Yihuudattii fi Israa'eloota Yihuudaa fi Beniyaam keessa jiraatan hundaanakkana jedhi; **4** Waaqayyoakkana jedha: Obboloota keessan Israa'eloota loluudhaaf jettanii ol hin ba'inaa. Sababii wanni kun ana biraa dhufife tokkoon tokkoon keessan gara mana keessaniitti galaa." Kanaafuu isaan dubbiin Waaqayyootif ajamanii Yerobi'aamitti duuluu dhiisaniif deebi'an. **5** Rehoobo'aam Yerusaalem keessa jiraatee Yihuudaa keessatti immoo magalaawwan ittisaa ni ijaarrate; isaanis: **6** Beetlihem, Eexaam, Teqoo'aa, **7** Beet Zuuri, Sookoo, Adulaam, **8** Gaati, Maareeshaa, Ziif, **9** Adoorayim, Laakkiish, Azeeqaa, **10** Zoraa, Ayaloonii fi Kebrooni. Isaan kuneen magalaawwan Yihuudaa fi Beniyaam keessatti jabeeffamanii ijaaramanii dha. **11** Innis ittisaa isaanii jajjabeessee ajajjoota itti galche; nyaata, zayiti ejersaatiif fi daadhii wayiniis achitti ni kuuse. **12** Magalaawwan hunda keessas gaachanaa fi eebooka'ee akka isaan jabaatan ni godhe. Akkasiinis Yihuudaa fi Beniyaamin kan ofii isaa godhate. **13** Luboonnii fi Lewwonni aanaalee Israa'el hunda keessa jiraatan gara isaa goran. **14** Sababii Yerobi'aamii fi ilmaan isaa akka luboota Waaqayyotti isaan ilalaaluu didaniif, Lewwonni lafa dheeda isaanii fi qabeenya isaanii dhiisaniif gara Yihuudaa fi Yerusaalem dhufan. **15** Innis iddoowan sagadaa kanneen gaarran irraatii fi fakkii waaqota tolfamoo bifa re'ee fi bifa jabbittiin hojjeet sanaaf luboota ofii isaa ni muuddate. **16** Warri gosoota Israa'el hunda keessaa garaan isaanii Waaqayyo Waaqa Israa'el bira jiru Waaqayyo Waaqa abbootii isaaniiiftiif aarsaa dhi'eessuudhaaf Lewwota duukaa bu'anii Yerusaalem dhaqan. **17** Isaanis mootummaa Yihuudaa jajjabeessaa wagga sadii Rehoobo'aam ilma Soloomoon ni gargaaran; isaan waggoota sadan kana keessa karaa Daawitii fi Soloomoon duukaa bu'aa turaniitii. **18** Rehoobo'aamis Maahalaati intala Yeriimooti ilma Daawitii fi Abiihaayil fuudhe; Abiihaayil kun immoo intala Eliyaab ilma Isseey. **19** Isheenis: Ye'uushi, Shemaariyaa fi Zahaa deesseef. **20** Ergasii immoo Ma'akaa intala Abesaaloom ni fuudhe; isheenis Abiyaa, Ataayi, Ziizaa fi Sheloombiit deesseef. **21** Rehoobo'aamis niitotaa isaa kaanii fi saajjatoowwan isaa caalaa Ma'akaa intala Abesaaloom ni jaallate. Innis walumatti niitotaa kudha saddeet, saajjatoowwan jaatama, ilmaan digdamiif saddeetii fi intallan jaatama qaba ture. **22** Rehoobo'aamis mootii isaa gochuuf jedhee

Abiyaa ilma Ma'akaa sana obboloota isaa ilmaan mootii keessaa hoogganaa godhee muude. **23** Innis ogummaan ilmaan isaa keessaa tokko tokko aanaalee Yihuudaa fi Beniyaam keessa, gara magalaawwan jabeeffamanii ijaaraman hundaatti ni erge. Ilmaan isaaaf nyaata isaan ga'u kennee niitota baay'ee illee isaan ni fuusise.

12 Rehoobo'aam erga mootii ta'ee mootummaa isaa cimsatee booddee innii fi Israa'eloonni isa wajjin jiraatan hundi seera Waaqayyoo eeguu didan. **2** Sababii isaan Waaqayyoof amanamuu didaniif wagga shanaffaa Rehoobo'aam mootii ta'etti Shiishaq mootiin Gibxi Yerusaalemmin waraane. **3** Innis gaariwwan kuma tokko fi dhibba lama, abbootii fardaa kuma jaatamaa fi loltoota Liibiyaa, kan Sukkiimiittii fi kan Itoophiyaa warra baay'inni isaanii hin beekamne kanneen isa wajjin Gibxii dhufan fudhatee, **4** magalaawwan Yihuudaa kanneen jajabeffamanii ijaaraman qabatee hamma Yerusaalemiitti ni dhufe. **5** Ergasii Shemaa'iyaan rajaichi gara Rehoobo'aamii fi bulchitoota Yihuudaa kanneen Shiishaq sodaatanii Yerusaalem keessatti walitti qabamanii dhufee, "Waaqayyoakkana jedha; 'Isin na dhiftan; anis harka Shiishaqitti isin kenneara'" jedhe. **6** Bulchitooni Israa'elii fi Rehoobo'aam mootichi gad of deebisanii, "Waaqayyo qajeelaa dha" jedhan. **7** Yommuu Waaqayyo akka isaan gad of deebisan argetti, dubbiin Waaqayyooakkana jedhee gara Shemaa'iyaan dhufe; "Waan isaan gad of deebisanii, ani dafeen isaan fura malee isaan hin balleessu. Dheekkamsi koos karaa Shiishaqiqin Yerusaalemitti hin dhangalaasu. **8** Ta'us isaan akka garaa garummaa ana tajaajiluu fi mootota biyya biraa tajaajiluu gidduu jiru beekanii isaaaf ni garboomu." **9** Shiishaq mootiin Gibxi yeroo Yerusaalem qabatetti qabeenyaa mana qulqullummaa Waaqayyootii fi qabeenyaa masaraa mootummaa guurratee deeme. Gaachanawwan warqee kanneen Soloomon hojjetee dabalatee waan guurratee gale. **10** Kanaafuu Rehoobo'aam mootichi iddo isaanii buusuu jedhee gaachana naasii hojjetee ajajjuuwwan eegdota dabaree eegumsa balbala masaraa mootummaatti kenne. **11** Yeroo mootichi gara mana qulqullummaa Waaqayyoo dhaqu hunda eegdonni sun gaachana sana baachaa isa wajjin deemanii ergasii immoo kutaa eegdotaatti deebisu ture. **12** Sababii Rehoobo'aam gad of deebiseef dheekkamsi Waaqayyooisa irraa ni deebi'e; kanaafuu inni gutummaatti hin balleffamme; dhugumaan Yihuudaa keessa haala gaariitu ture. **13** Rehoobo'aam mootichis Yerusaalem keessatti of cimsee mootii ta'ee ni jiraate. Yeroo inni mootii ta'etti umuriin isaa wagga afurtamii tokko ture. Innis wagga kudha torba Yerusaalem magaalaa Waaqayyo Maqaa ofii isaa achi kaa'achuu jedhee gosoota Israa'el hunda keessaa filate sana keessatti mootii ta'ee bulche. Maqaan haadha isaa Na'amaa ture; isheenis gosa Amoon ture. **14** Inni sababii Waaqayyoon barbaaduuf garaa isaa hin qopheessiniif waan hamaa hojjete. **15** Wantoonni bara mootummaa Rehoobo'aam keessa jalqabaa hamma dhumaatti hojjetaman galmee seenaa kan Shemaa'iyaan rajaichaa fi seenaa dhalootaa kan Iddoon namichi ilalaan sun barreesse keessatti barreeffamanii mitii?

Rehoobo'aamii fi Yerobi'aam gidduu waraana gargari hin cinnetu ture. **16** Rehoobo'aam abbootii ofii wajjin boqotee Magaalaa Daawit keessatti ni awwalame. Ilmi isaa Abiyaan iddo isaa bu'ee mootii ta'e.

13 Bara mootummaa Yerobi'aam keessa waggaa kudha saddeettaffaatti Abiyaan mootii Yihuudaa ta'e; **2** innis Yerusalem keessa jiraatee waggaa sadii ni bulche. Maqaan haadha isaa Miikaayaa ture; isheen intala Uurii'eel namicha Gibe'aa sanaa turtre. Abiyaa fi Yerobi'aam gidduu waraanatu ture. **3** Abiyaan humna waraanaa kan namoota lola danda'an kuma dhibba afur of keessaa qabuun duule; Yerobi'aam immoo loltoota ciccimo kuma dhibba saddeetiin ba'ee isa eegate. **4** Abiyaan Gaara Zemaaraayim kan biyya gaaraa Efream irra dhaabatee akkana jedhe; "Yerobi'aamii fi Israa'el hundi mee na dhaggeeffadhaal. **5** Isin akka Waaqayyo Waqaani Israa'el sun mootummaa Israa'el Daawitii fi sanyiwwan isatiif kakuu soogiddaan bara baraan kenne hin beektanii? **6** Ta'us Yerobi'aam ilmi Nebaat tajaajilaan Soloomon ilma Daawit sun gooftaa isattii ni fincile. **7** Yeroo Rehoobo'aam ilmi Soloomon ijoollee waa murteeffachuu fi isaanii mormuufis dandeetii hin qabneetti kashlabboonii faayidaa hin qabne tokko tokko naanloo isattii walitti qabamanii isaan morman. **8** "Isin amma mootummaa Waaqayyoo kan sanyii Daawit harka jiruun mormuuf yaadaa jirtan. Isin dhugumaan tuuta guddaa dha; fakkiiwwan jabbiwwan warqee kanneen akka isaan waaqota keessan isinii ta'aniif Yerobi'aam isinii tolche sanas of biraa qabdu. **9** Isin garuu luboota Waaqayyoo, ilmaan Arooniitii fi Lewwota of keessaa baafanii akkuma namoota biyyoota kaanii luboota ofii keessanii hin muudannee? Namni dibicha loonii tokkoo fi korbeeeyyi hoolaa torba qabatee of qulqulleessuu dhufu kam iyyuu waan waaqota hin ta'in sanaaf luba ta'a. **10** "Nuuf garuu Waaqayyo Waaquma keenya; nu isaa hin dhifine. Luboonni Waaqayyoon tajaajilaris ilmaan Aroon; Lewwonnii immoo isaan ni gargaaru. **11** Isaa ganamaa fi galgala hunda aarsaa gubamuu fiixaana urgaa'u Waaqayyoof ni dhi'eessu. Minjaala akka seeraatti qulqulla'e irra buddeena kaa'aniif galgala galgala immoo ibsa baattuu ibsaan kan warqee irraa hojjetamee irra jiru ni qabsiis. Nu ajaja Waaqayyo Waaqa keenya ni eegna; isin garuu isa dhiftaniiirtu. **12** Waqaani nu wajjin jira; inni qajeelchaa keenya. Luboonni isaaas malakata isaanii afuufanii waraana isinitti ni waamu. Yaa namoota Israa'el isin hin milkootaniitii, Waaqayyo Waaqa abbootii keessanii hin lolinaa." **13** Yerobi'aam yeroo kanatti akka isaan utuma inni fula Yihuudaa duraaan jiruu karaa dugda duubaatiin isaan marsaniif loltoota isaa jaratti ni erge. **14** Namoonni Yihuudaa garagalaniif akka duraa fi duubaan marfaman ni argan. Isaanis gara Waaqayyootii ni iyaytan; luboonni immoo malakata isaanii ni afuufan; **15** namoonni Yihuudaa iyya waraanaa ni dhageessisan. Waqaanis iyya isaaniiitii Yerobi'aamii fi Israa'eloota hunda fuula Abiyaan fi Yihuudaa duraa ni barbadeesse. **16** Israa'eloonni fuula Yihuudaa duraa ni baqatan; Waqaanis dabarsee harka Yihuudootaatti isaan kenne. **17** Abiyaa fi namoonni isaa akka malee isaan miidhan; kanaafuu loltoota Israa'el ciccimo keessaa

namni kuma dhibba shan ni dhume. **18** Lola sana Geraaraatti isaan ari'an. Waan Baay'een isaanii dhumiinif irrattis namoonni Israa'el akka malee ni dha'aman; namoonni Itoophiyaa deebi'anii bayyanachuu hin namoonni Yihuudaa garuu sababii Waaqayyo Waaqa dandeenye; isaan fuula Waaqayyoo fi fuula loltoota isaa abbootii isaanii abdataniif ni mo'atan. **19** Abiyaanis duratti barbadeeffamaniiruutii. Namoonni Yihuudaas Yerobi'aamin ari'ee magalaawwan Beet'eel, Yishaanaa boojuu baay'ee fudhatanii deebi'an. **14** Isaan sababii fi Efroon, gandoota naannoo isaanii jiran wajjin irraa sodaachisni guddaan Waaqayyo biraa jaratti dhufef ni fudhate. **20** Yerobi'aam bara mootummaa Abiyaanis gandoota naannoo Geraaraa jiran hunda barbadeessan. keessa deebi'ee bayyanachuu hin dandeenye. Waaqayyo Isaanis sababii wantoonni booji'aman hedduun achi isa dha'e; innis ni du'e. **21** Abiyaan garuu jabaachaa ni deeme. Innis niitota kudha afur fuidheee ilmaan turaniiif gandoota kanneen ni saaman. **15** Akkasumas digdamii lamaa fi dubara kudha ja'a ni dhalche. **22** qubataawan tiksootaa dha'anii karra hoolotaa fi re'oota akka malee hedduu fi gaalawwan illee booji'anii fudhataan. Wanni Abiyaan bara mootummaa isaa keessa hojjetee Ergasiis Yerusaalemitti dacha'an.

14 Abiyaanis abbootii ofii isaa wajjin boqotee Magaalaa Daawit keessatti awwaalam. Ilmi isaa Aasaan iddo keessatti awwaalam. Ilmi isaa Aasaan iddoowwan aarsaa waqaota ormaa fi iddoowwan sagadaa kanneen gaarran irraa ni diige; soodduuwwan dhagaa fi siidaawwan Aasheeraa ni caccabe. **4** Akka sabni Yihuudaa Waaqayyo Waqa abbootii isaa barbaadu, akka seera isaa fi ajaja isaafulu ni ajaje. **5** Magalaawwan Yihuudaa hunda keessas iddoowwan sagadaa kanneen gaarran irraa fi iddoowwan aarsaa ixaanaa balleesse; mootummaanis isaa jalatti nagaadhaan ni jiraate. **6** Innis waan biyyattiin nagaa argatteef Yihuudaa keessatti magalaawwan dallaa jabaa qaban ni ijaare. Sababii Waaqayyo boqonnaa isaaaf kenneef waggoota sana keessa namni tokko iyyuu lola isatti hin kaafne. **7** Innis namoota Yihuudaan akkana jedhe; "Kottaa nu magalaawwan kanneen haa ijaarru; dallaa gamoo, cufaa fi danqaraawwan qabu itti naannessinee haa ijaarru; sababii nu Waaqayyo Waqa keenya barbaanneef lafti kun ammas keenyuma; nu isaa barbaanne; innis karaa hundaan boqonnaa nuuf kenne." Isaaan ni ijaaran; hojni isaanii ni milkaa'ee. **8** Aasaan namoota Yihuudaa kanneen gaachana gurguddaa fi eeboob qabatan kuma dhibba sadii, namoota Beniyaam kanneen gaachana xixinnaa fi xiyyawwan qabatan kuma dhibba lamaa fi saddeettama qaba ture. Isaaan kunneen hundi loltoota ciccimoo turan. **9** Zeraan namichi Itoophiyaa tokko immoo loltoota miliyoona tokkoo fi gaariiwan dhibba sadii fudhatee hamma Maareeshaatti isaanitti ni duule. **10** Aasaanis isatti ba'e; isaanis Sulul Zefaataa keessatti Maareeshaa iddo lolaa qabatan. **11** Kana irratti Aasaan Waaqayyo Waqa isaa waammatee akkana jedhe; "Yaa Waaqayyo, kan akka kee namoota humna hin qabne gargaaree namoota jajjaboo jalaa baasu tokko iyyuu hin jiru. Yaa Waaqayyo Waqa keenya, nu sitti of kennineerraati mu gargaari; maqaa keetiinis waraana akka malee guddaa kanatti duulleerra. Yaa Waaqayyo ati Waaqa keenya; akka namni sitti ciimuf ofitti hin dhiisii." **12** Waaqayyo fuula Aasatiit fi Yihuudaa duraa namoota Itoophiyoota ni dha'e; namoonni Itoophiyas ni baqatan. **13** Aasaa fi loltooniisaas hamma

15 Hafuurri Waaqaa Azaariya ilma Oodeed irra ni bu'e. **2** Innis Asaatti gad ba'eeakkana jedheen; "Aasaa fi Yihuudaan hundi, Beniyaamis na dhaga'aa. Yoo isin isa wajjin jiraattan Waaqayyo isin wajjin ni jiraata. Yoo isin isa barbaaddan inni isiniif ni argama; yoo isin isa dhiiftan immoo innis isin dhiisa. **3** Yeroo dheeraadhaaf Israa'eloonni Waqa dhugaa malee luba isaan barsiisuu fi seera malee jiraachaa turan. **4** Yeroo rakkina isaaniitti garuu gara Waaqayyo Waqa Israa'elitti deebi'anii isaa barbaadan; innis isaaifi ni argame. **5** Sababii bara sana keessa jiraattonni biyyattii hundi raafama keessa turaniiif ba'u fi deebi'anii galuu amansiisa hin turre. **6** Sababii Waaqni rakkina gosa hundaatiin isaan dhiphisaa tureef sabni tokko saba biraatiin, magalaalan tokko magalaalaan biraatiin barbadeeffamaa ture. **7** Isin garuu jabaadhaa; harki keessanis hin laafin; hojni keessan badhaasa argataati." **8** Aasaan yommuu dubbii kanaa fi raajii Azaariya ilma Oodeed dhaga'etti ni jajjabaate. Innis waqaota jibbisisooharka namaatiin hojjetaman biyya Yihuudaa, Beniyaamii fi magalaawwan biyya gaaraa Efreet keessatti qabate hunda keessa balleesse. Iddoo aarsaa Waaqayyoo kan gardaafuu mana qulqullummaa Waaqayyoo dura jiru illee ni haaromse. **9** Innis Yihuudaa fi Beniyaam akkasumas warra biyya Efreet, Minaasee fi Sim'oonii dhufanii alagummaadhaan isaan gidduu jiraachaa turan hunda walitti qabe; namoonni akka malee baay'een akka Waaqayyo Waaqni isaa isaa wajjin jiru organii Israa'el keessaa gara isaa dhufanii. **10** Isaaanis wagga kudha shanaffaa Aasaan mootii ta'etii ji'a sadaffaa keessa Yerusaalemitti walitti qabaman. **11** Yeroo sanattis waan booji'anii fidan keessaa sangoota dhibba torbaa fi hoolota kuma torba Waaqayyoof aarsaa godhan. **12** Isaanis garaa fi lubbuu isaanii giutuudhaan Waaqayyo Waqa abbootii isaanii barbaaduudhaaf kakuu ni galan. **13** Namni Waaqayyo Waqa Israa'el hin barbaanne hundi xinnaas ta'u guddaan, dhiiras ta'u dubartiin ni ajjeefama ture. **14** Isaanis sagalee guddaa fi iyyaan, malakataa fi gaanfa afuu fuudhaan Waaqayyoof ni kakatan. **15** Yihuudoonni hundinuu waan garaa giutuudhaan kakataniif kakuu kanatti akka malee gammadan. Isaaan fedhiidhaan Waaqa ni barbaadan; innis isaaifi argame. Kanaafuu Waaqayyo karraa hundaan boqonnaa isaanii ni kenne. **16** Aasaan Mootichi akkoo isaa Ma'akaa iyyuu waan isheen fakkii Asheeraa jibbisisa tokko tolfatteef iddo ulfinaa kan isheen akka haadha mootiitti qabaatte sana irra ishee

buuse. Aasaan fakkii sana caccabsee Sulula Qeedroon keessatti ni gube. **17** Yoo inni iddoowwan sagadaa kanneen gaarran irraa guutumaan guutuutti Israa'el keessa balleessuu baate iyyuu garaan Aasaa bara jireenyis isaa guutuu Waaqayyoof kennamee ture. **18** Innis meetii fi wargee akkasumas mi'ota innii fi abbaan isaa Waqaaf addaan baasan gara mana qulqullummaa Waaqayyootti ni galche. **19** Hamma bara mootummaa Aasaa waggaa soddomii shanaffaatti lolli tokko iyyuu hin kaane.

16 Bara mootummaa Aasaa keessa waggaa soddomii ja'ffaatti Ba'ishaan mooticha Israa'el biyya Yihuudaa duulee akka namni tokko iyyuu daangaa biyya Aasaa mooticha Yihuudaa keessa hin baane yookaan akka achi hin seenne gochuudhaaf jedhee Raamaa jabeessee ijjaare. **2** Aasaanis meetii fi wargee mankuusa mana qulqullummaa Waaqayyootti fi masaraha mootummaa isaa keessa baasee Ben-Hadaad mooticha Sooriyaan kan Damaqsquo taa'ee bulchaa ture sanaaf ni erge. **3** Innis, "Akkuma walii galtee kanaan dura abbaa koo fi abbaa kee gidduu ture sanaatti ammas anaa fi si gidduu walii galteen haa jiraatu. Kunoo ani meetii fi wargee siif ergeera. Akka inni narraa deebi'uuf dhaqiti walii galtee Ba'ishaan mooticha Israa'el wajjin qabdu sana diigii" jedheen. **4** Ben-Hadaadis yaada Aasaa mootichaa fudhatee ajajjuuwwan loltoota isaa magalaawwan Israa'elitti duulchise. Isaanis magalaawwan liyoon, Daan, Abeel Maayimii fi magalaawwan mankuusa Niftaalem hunda rukutan. **5** Ba'ishaanis yommuu waan kana dhaga'etti Raamaa ijaaruu dhiisee hojii ofii isaa dhaabe. **6** Aasaan Mootichis namoota Yihuudaa hunda ni fide; isaanis dhagaawwanii fi muka Ba'ishaan ittiin hojjechaa ture Raamaadhaa fudhatanii deeman. Aasaanis Gebaa fi Miisphaa ittiin ijaarrate. **7** Yeroo sanattis Hanaaniila ilalaan sun Aasaa mooticha Yihuudaa bira dhufeeakkana jedheen; "Waan ati Waaqayyo Waaqa kee dhifteet mootii Sooriyaa amanatoeff loltooni Sooriyaa si harkaa ba'aniiru. **8** Namoonni Itoophiyaa fi Liibiyaa gaariwwanii fi abbootii fardaa kanneen akka malee baay'ee qaban sun loltoota jajjaboo hin turree? Ta'us waan ati Waaqayyo abdatteef inni dabarsee harka keetti isaan siif kenne. **9** Iji Waaqayyoo warra garaa guutuunisa amanatan jajjabeesuuf guutummaa addunyaa ni ilalaatii. Sababii ati hojii gowwummaa hojjetteef kana booddee waraanni sirraa hin caamu." **10** Aasaan sababii kanaaf ilaaltuu sanatti ni aare; akka malee dheekkamees mana hidhaa keessa isaa buuse. Yeruma sanatti Aasaan namoota tokko tokko gara jabinnaan ni cunqurse. **11** Wanni bara mootummaa Aasaa keessa jalqabaa hamma dhumaattit hojjetame kitaaba mootota Yihuudaa fi Israa'el keessatti barreefameera. **12** Aasaanis bara mootummaa isaa keessa waggaa soddomii saglaffaatti dhukkuba miillaatiin akka malee ni dhiphate. Ta'us inni dhukkuba akka malee hamaa kana keessatti illee ogeeyyi fayyaa malee gargaarsa Waaqayyoo hin barbaanne. **13** Ergasii Aasaan bara mootummaa isaa keessa waggaa afurtamii tokkoffaatti du'ee abbootii ofii isaa wajjin boqote. **14** Isaanis awwala inni Magaalaa Daawit keessatti dhagaa cabsee

ofii isaatii qopheeffatetti isa ni awwaalan. Wasaasaa urgooftuuwanii fi shittoodhaan guutame irra isaa ni ciibsan; ulfina isaatifiis ibidda guddaa bobeessan.

17 Yehooshaafaax ilmi Aasaa iddo abbaa isaa mootiit ta'e; Israa'elittis ni cime. **2** Innis magalaawwan Yihuudaa kanneen jabeffamanii ijaaaraman hunda keessa loltoota ni qubachiise; Yihuudaa fi magalaawwan Efreem kanneen abbaan isaa Aasaan qabatee ture keessas loltoota magaalaa eegan ni kaa'e. **3** Sababii Yehooshaafaax bara dargaggummaa isaa keessa karaa abbaan isaa Daawit jiraachaa ture irra deddeebi'eef Waaqayyo isaa wajjin ture. Inni Ba'aal duukaa hin buune; **4** waan Israa'eloonni hojjetan duukaa bu'u dhiisee Waaqa abbootii isaa duukaa bu'uudhaan ajaja isaa ni eege. **5** Waaqayyos harka isaa jalatti mootummaa cimsee ni dhaabe; akka inni qabeenya fi ulfina guddaa qabaatuufis Yihuudoonni hundi Yehooshaafaaxif kennaa fidaa turan. **6** Garaan isasas karaa Waaqayyootiif banamaa ture; kana malees iddoowwan sagadaan kanneen gaarran irraatiif fi siidaawwan Aasheeraa Yihuudaa keessaa ni balleesse. **7** Bara mootummaa isaa keessa waggaa sadaffaatti akka isaan magalaawwan Yihuudaa keessatti barsiisanif qondaaltota isaa jechuunis Ben-Haayil, Obaadiyya, Zakkariyas, Naatnaa'elii fi Miikaayaasin ni erge. **8** Lewwonni tokko tokko isaan wajjin turan; jarris: Shemaa'iyaa, Netaaniyya, Zebaadiyya, Asaaheel, Shemiiraamoot, Yoonaataan, Adooniyaa, Xoobbiyyahuu fi Xoob-Adooniyaa fe'a. Lubooni immoo Eliishaamaa fi Yehooraam turan. **9** Isaanis Kitaaba Seera Waaqayyoo fuudhanii deemanii guutummaa Yihuudaa keessatti ni barsiisan; magalaawwan Yihuudaa hunda keessas deemanii saba ni barsiisan. **10** Sababii sodaachisni Waaqayyoo mootummoota biyyoota naannoo Yihuudaa jiran irra bu'eef isaan Yehooshaafaax wajjin wal hin lolle. **11** Filisxeemonni tokko tokko kennaawwanii fi mettii akka gibiraatti fidanii Yehooshaafaaxif fi kennan; Arabooni immoo bushaayee jechuunis korbeeyyi hoolaa kuma torbaa fi dhibba torbaa fi korbeeyyi re'ee kuma torbaa fi dhibba torbaa fidanii. **12** Yehooshaafaaxis ittuma caalchisee jabaachaa ni deeme; Yihuudaa keessattis da'annoowwanii fi magalaawwan mi'a itti kuusan ni ijaare; **13** inni mankuusaalee baay'ee magalaawwan Yihuudaa keessa qaba ture. Loltoota muuxannoo qabanis Yerusalem keessa turse. **14** Haallii isaan itti maatii maatiidhaan hiriiranis kana; Yihuudaa keessa ajajjoota gareewwanii 1,000: Adinaahi ajajjichi loltoota 300,000 wajjin; **15** isatti aaneey Yehoohaanaan ajajjichi loltoota 280,000 wajjin; **16** isatti aaneey immoo Amaasiyya ilma Zikrii kan tajaajila Waaqayyootiif jedhee of keenne loltoota 200,000 wajjin. **17** Gosa Beniyaam keessaa: Eliyaadaan loltuun jabaan sun loltoota xiyyaa fi gaachana qabatan 200,000 wajjin; **18** isatti aaneey immoo Yehoozaabaaad namoota lolaf qophaa'an 180,000 wajjin hiriire. **19** Isaan kunneen namoota inni magalaawwan guutummaa Yihuudaa keessatti jabeffamanii ijaaaraman keessa qubachiiseen alatti warra mooticha tajaajila turanii dha.

18 Yehooshaafaax yeroo kanatti qabeenya fi ulfina hin himnee?" jedhe. **18** Miikiyas ittuma fufee akkana guddaa qaba ture; innis karaa fuudhaatiin Ahaabitti jedhe; "Kanaafuu ati dubbii Waaqayyoo dhaga'i; ani utuu ni firoome. **2** Innis waggoota muraasa booddee Ahaabin Waaqayyo teessoo isaa irra taa'ee, ergamooni samii arguuf gara Samaariyaatti gad bu'e. Ahaabis isaa fi hundis mirgaa fi bitaa isataati dhadhabatanuu nan arge. namoota isa wajjin turanii hoolotaa fi sangoota baay'ee **19** Waaqayyos, 'Eenyutu akka inni dhaqee Raamooti qalee akka inni Raamooti Gili'aad lolu isa sossobate. **3** Gili'aadin lolee achitti du'uuf Ahaab mooticha Israa'el Ahaab mooticha Israa'el, "Ati Raamooti Gili'aadini loluuf gowwoomsa?" jedhe. "Inni tokko waan tokko jedha; na wajjin ni baataa?" jedhee Yehooshaafaax mooticha inni kaan immoo waan biraa jedha. **20** Dhuma irratti Yihuudaa gaafate. Yehooshaafaaxis, "Ani akkuma kee hafurri tokko dhufee fuula Waaqayyoo dura dhaabatee, ti; sabni koos akkuma saba keetii ti; nu waraana 'Anatu isa gowwoomsa?' jedhe. "Waaqayyos, 'Ati maaliin kana irratti isin wajjin dhaabanna' isaa dogoggorsita?" jedhee isa gaafate. **21** Innis, "Ani **4** Yehooshaafaax garuu mootiin Israa'eliin, "Duraan dhqaage afaan raajota isaa hunda keessatti hafutura sobaa dursii gorsa Waaqayyoo gaafadhu" jedhe. **5** Kanaafuu nan ta'a'ed jedhe. "Waaqayyos, 'Dhaqittii isaa dogoggorsi; ni mooticha Israa'el raajota dhibba afur walitti qabee, "Nu milkooftaati" isaan jedheen. **22** "Kanaafuu Waaqayyo Raamooti Gili'aadini loluudhaaf baanu moo dhiisnu?" amma afaan raajota kee kanneenii keessa hafuura sobaa jedhee ni gaafate. Isaanis, "Dhaqi; Waaqni dabarsee kaa'eera. Waaqayyo badiisa sitti ajajeera." **23** Kana harka mootichaatti ishee kennaatii" jedhanii deebisanifi. irratti Zedeqiyaaan ilmi Keni'aanaa ol ba'ee Miikaayaay **6** Yehooshaafaax immoo, "Akka nu waa isa gaafannuu fuula keessa kabalee, "Hafurri Waaqayyoo yommuu raajiin Waaqayyoo tokko iyuu as hin jiruu?" jedhee sitti dubbachuu na biraa ba'etti karaa kam deeme?" gaafate. **7** Mootiin Israa'el immoo Yehooshaafaaxiin, jedhee gaafate. **24** Miikaayaanis, "Ati gaafa dhokachuuf "Amma illee namichi nu karaa isataati Waaqayyoon jettee gara kutaa manaa kan gara keessaatti ol galtutti waa gaafachuu dandeenyu tokko jira; garuu sababii inni argita" jedhee deebiseef. **25** Kana irratti mootiin Israa'el yeroo hunda waa'ee koo waan hamaa malee waan gaarii akkana jedhee ajaje; "Miikaaya fuudhaatii gara Aamoon rajjiin hin dubbanneef anii isa nan jibba. Innis Miikaaya bulchaan magaalaa fi gara Yoo'aash ilma mootichaatti ilma Yimlaa ti" jedhe. Yehooshaafaax immoo deebisee, geessaatii, **26** "Mootichi akkana jedha: Hamma ani nagaan "Mootichi akkas jechuun hin qabu" jedheen. **8** Kanaafuu deebi'utti namicha kana mana hidhaa keessa buusaa; mootiin Israa'el qondaaltota isaa keessa nama tokko buddeenaan fi bishaan malees homaa hin kennaafii' waamee, "Dhaqittii Miikaaya ilma Yimlaa sana dafii fidii" jedhaan." **27** Miikaayaan immoo, "Yoo ati nagaan jedheen. **9** Mootichi Israa'eli fi Yehooshaafaax mootiin deebite, Waaqayyo karaa kootiin hin dubbanne" jedheen. Yihuudaa uffata isaanii kan mootummaa uffatani balbal Ittuma fufees, "Yaa saboota, isin hundi dubbii koo Samaariya seensisu bir aobdi keessa teessoo isaanii akeekkadhaa!" jedhe. **28** Kanaafuu mootiin Israa'eli fi irra tataa'anii raajonni hundi immoo fuula isaanii duratti Yehooshaafaax mootiin Yihuudaa Raamooti Gili'aaditti rajjiin dubbachaa turan. **10** Kana irratti Zedeqiyaaan ilmi ol ba'an. **29** Mootiin Israa'el Yehooshaafaaxiin, "Ani Keni'aanaa gaanfawwan sibilaa tolchee, "Waaqayyo, eenyummaa koo dhokfadheen lola seena; ati garuu uffata 'Ati hamma isaan dhumanitti gaanfawwan kanneeniin mootummaa uffadhu" jedhe. Kanaafuu mootiin Israa'el warra Sooriyya ni wawwaraanta' jedha" jedhee labse. **11** eenyummaa ofii isaa dhokfatee lola seene. **30** Yeroo Raajonni kaan hundiuu waanuma kana raajan. Isaanis, kanatti mootiin Sooriyya ajajjoota gaariiwwan isatiin, "Waaqayyo dabarsee harka mootichaatti ishee kennaatii, "Mootiin Israa'elitti malee xinnas ta'u guddatti, nama Raamooti Gili'aadini lolii mo'adhu" jedhan. **12** Ergamaan tokkottuu lola hin kaasinaa" jedhee ajaje. **31** Ajajjooni Miikaaya waamuu dhaq sunis, "Kunoo raajonni kaan gaariiwwani yommuu Yehooshaafaixin organitti, "Kun utuu gargar hin gorin milkaa'uu mootichaaf himaa mootiin Israa'el" jedhanii yaadan. Kanaafuu isa rukutuuf jiru. Maaloo dubbiin kees dubbii isaanitiin tokko itti garagalan; Yehooshaafaax garuu guddisee iyye; akka ta'uuf atis waan tolaa dubbadhu" jedheen. **13** Waaqayyos isa gargaare. Waaqnis isa irraa isaan deebise; Miikaayaan garuu deebisee, "Dhugaa Waaqayyo jiraataa, **32** ajajjooni gaariiwwaniis yommuu akka inni mootiin ani waanu Waaqni koo jedhu qofan isatti hima" jedhe. Israa'el hin ta'in organitti isa ari'uu dhiisan. **33** **14** Yommuu inni achi ga'ettis mootichi, "Yaa Miikaaya, Garuu namichi tokko xiyya ofii isaa darbatee akkuma nu Raamooti Gili'aaditti duullu moo ani dhiisu?" jedhee tasaasi qomee sibilaa giddudhaan mooticha Israa'el isa gaafate. Miikaayaanis, "Isaan dabarfamanii harka ni waraane. Mootichis ooftuu gaarii isatiin, "Gaarii keetti kennamuuutii waraanii mo'adhu" jedhee deebise. naarnessiitii lola keessa na baasi. Ani madaa'eeraati" **15** Mootichi immoo, "Ani yeroo hammamin akka ati jedhe. **34** Lolli sunis guyyaa guutuu ittuma cimee oole; dhugaa malee waan tokko illee natti hin himne maqaa Waaqayyootiin si kakachiisa?" jedheen. **16** Kana irratti miikaayaan akkana jedhee deebise; "Ani Israa'eloota hunda akkuma hoolota tiksee hin qabneetti gaara irratti bittinnaa'an nan arge. Waaqayyos, "Sabni kun gooftaa hin qabu. Tokkoon tokkoon isaanii nagaadhaan mana isaaniti haa deebi'an." **17** Mootiin Israa'elis Yehooshaafaaxiin, "Ani akka inni waa'ee koo waan hamaa malee waan gaarii tokko iyuu hin rajne sitti

19 Yeroo Yehooshaafaax mootiin Yihuudaa nagaadhaan gara masaraa isaa Yerusaalemitti deebi'etti, **2** Yehuun raajichi ilmi Hanaanii sun isa simachuu ba'ee akkana isaan jedhe; "Ati nama hamaa gargaaruu fi warra Waaqayyoon jibban jaallachuu

qabdaa? Kanaafuu dheekkamsi Waaqayyo sitti dhufeera. Israa'el duraa baaftee biyyattii bara bараan sanyiwwan 3 Ta'u waan ati siidaawwan Aasheeraa barbadeessitee fi Abrahaam michuu kee sanaaf hin kenninee? 8 Isaaanis sababii garaan kee Waaqa barbaaduudhaaf qophaa'aa biyya sana keessa jiraatanii Maqaa keetifi mana ta'eef wanni gaariin si biratti argameera." 4 qulqullummaa ni ijaaran; akkanas jedhan: 9 "Yoo wanni Yehooshaafaax Yerusaalem keessa jiraate; innis Bersheebaadhaa hamma biyya gaaraa Efremmitti saba gidduu deemeek akka isaan gara Waaqayyo Waaqa abbootii isaanitti deebi'an godhe. 5 Innis biyya sana keessatti magalaawwan Yihuudaa kanneen dallaa jabaan qaban hundatti abbootii murtii muude. 6 Akkanas jedheen; "Waan hoijettan qalbeeffadhaa; Waaqayyo isaa yeroo isin murtii kennitanitti isin wajjin jiru sanaaf jettaniiti malee namaaf jettanii murtii hin kennitanitti. 7 Waaqayyo sondaachuu isin keessa haa jiraatu. Sababii Waaqayyo Waaqa keenya bira dabni yookaan wal caalchisuun yookaan matta'aa fudhachuun hin jirreef of eeggannaadhaan murtii kenna." 8 Yehooshaafaax akkasumas Yerusaalem keessatti akka isaan seera Waaqayyo eegsisanii dubbi wal dhabisiatiif illee aaraa buusaniif Lewwota, lubootaa fi hangafoota maatiwwan Israa'el tokko tokko muude, Isaanis Yerusaalem keessa jiraatan. 9 Innisakkana jedhee isaan ajaje; "Isin amanamummaa fi garaa guutuun Waaqayyo sondaachaa tajaajilu qabdu. 10 Himataawwan namoota biyya keessanii kanneen magaalaa keessa jiraatan irraa waa'ee dhiiga dhangalaasuu yookaan waa'ee seeraa, waa'ee ajjawwanii, waa'ee labsii yookaan qajeelcha diduu irratti gara keessan dhufan, akka isaan Waaqayyotti cubbuu hin hoijenneef akeekkachiiisa. Yoo kanaa achii dheekkamsi isaa isinii fi obboloota keessanitti ni dhufaa. Waan kana godhaa; isinis cubbuu hin hoijettan. 11 "Waan kan Waaqayyo ta'e kam irratti iyuu Amariyan lubichi hangafti, waan kan mootii ta'e kam irratti iyuu Zebaadiyaan ilmi Ishmaa'eel Hoogganaan gosa Yihuudaa isin irratti muudamaniiru; Lewwoni immoo qondaaltota ta'anii fuula keessan dura ni tajaajilu. Jabaadhaa hoijedhaa; Waaqayyo warra waan gaari hoijettan wajjin haa jiraatu."

Israa'el duraa baaftee biyyattii bara bараan sanyiwwan mana qulqullummaa kan Maqaa keetiin waamamu kana dura dhaabannee dhiphina keenya keessatti sitti iyanna; atis nu dhageessee nu oolchitta.' 10 "Amma garuu namoonni Amoon, kan Mo'aabii fi kan Gaara Se'eir kanneen ati akka Israa'eloono yeroo Glibxiidhufanitti isaan hin tuqne gootee akkasiin badiisa oolan sun as jiru. 11 Kunoo akka isaan biyya ati dhaala gootee nuu kennite keessaa nu baasuuudhaan galata keenya nuu deebisuuf dhufan ilaali. 12 Yaa Waaqa keenya ati isaanitti hin murtuu? Nu waraana guddaa nutti dhufe kana of irraa deebisuudhaaf humna hin qabnu. Nu waan goonu hin beeknu; iji keenya garuu sirra jira." 13 Namoonni Yihuudaa hundinuu niitota isaanii, ijoolleel fi daa'imman isaanii wajjin fuula Waaqayyo dura dhadhabatanii turan. 14 Yahizii'el ilma Zakkaariyas ilma Benayaah, ilma Ye'i'el ilma Mataan Lewwicha sanyii Assaaf sana utuma inni waldaa keessa dhabatuu Hafurri Waaqayyo isa irra bu'e. 15 Innisakkana jedhe; "Yehooshaafaax yaa mootii, warri Yihuudaa fi Yerusaalem keessa jiraattan hundinuu dhaga'a! Waaqayyo akkana isiniin jedha: 'Isin sababii waraana guddaa kanaatiif jettanii hin sodaatinaa yookaan abdiin hin kutatinaa. Lolli kun kan Waqaqa ti malee kan keessan miti. 16 Bor isaanitti gad bu'a. Isaan karaa malkaa Ziizi ol ba'u; isin immoo gammoojiji Yiruu'el keessatti qarqara sululichaa irratti isaan argattu. 17 Lola kana loluu isin hin barbaachisu. Isin iddooy keessan qabdhaa; yaa Yihuudaa fi Yerusaalem jabaadhaa dhaabdatiif mo'anno Waaqayyo isiniif kennu ilalaalaa. Hin sodaatinaa; abdiis hin kutatinaa. Bor isaanitti ba'a; Waaqayyo isin wajjin dhabataa.'" 18 Yehooshaafaax adda isaaantiin lafati gombifame; namoonni Yihuudaa fi Yerusaalem hundinuu fuula Waaqayyo durattu addaan

20 Kana booddee Mo'aabonni fi Amoononni
-tih-oo-tuh-bood-dee-moh-ah-bon-nee-fee-ah-moo-nuh-nee

20 Mi'uunota tokko tokko wajjin Yehooshaafaaxin loluuf dhufan. **2** Namoonni tokko tokkos dhufanii, "Waraanni akka malee guddaa isaa Edoom gama Galaanaati sitti dhufaa jira. Duulli kunis kunoo Een Gaadii lafa Hazezoon Taamaar jedhamu ga'ee jira" jedhanii Yehooshaafaaxitti himan. **3** Yehooshaafaaxis waan akka malee sodaateef Waaqayyoon waammachuuuf murteeffate; guutummaa Yihuudaa keessattis sooma labse. **4** Namoonni Yihuudaa gargaarsa Waaqayyoo barbaacha walitti ni qabaman; isaan dhugumaan isa barbaacha magaalaaawwan Yihuudaa hunda keessaa ni dhufan. **5** Yehooshaafaaxis mana qulqullummaa Waaqayyo keessa oobdii haaraa dura waldaa Yihuudaa fi Yerusaalem gidduu dhaabatee **6**akkana jedhe: "Yaa Waaqayyo, Waaqa abbootii keenyaa, ati Waqaam samii keessa jiraattu mitii? Ati mootumoota sabootaa hunda bulchita; hummii fi jabinni si harka jiru; namni siin mormuu danda'u tokko iyyuu hin jiru. **7** Yaa Waaqa keenya, ati jiraattotta biyya kanaa fuula saba kee

Israa'el duraa baaftee biyyattii bara baaaran sanyiwwan Abrahaam michuu kee sanaaf hin kenninee? **8** Isaanis biyya sana keessa jiraatanii Maqaa keetif mana qulqullummaa ni ijaaran; akkanas jedhan: **9** "Yoo wanni hamaan nutti dhufe, yoo goraadeen, murtiin yookaan dha'ichi yookaan beelli nutti dhufe, nu fuula kee dura mana qulqullummaa kan Maqaa keetiin waamamu kana dura dhaabannee dhiphina keenya keessatti sitti iyanna; atis nu dhageesee nu oolchitta." **10** "Amma garuu namoonni Amoon, kan Mo'aabii fi kan Gaara See'iir kanneen ati akka Israa'eloon yeroo Gibxii dhufanitisaan hin tuqne gootee akkasiin badiisa oolan sun as jiru. **11** Kunoo akka isaan biyya ati dhaala gootee nuu kennite keessaa nu baasuuudhaan galata keenya nuu deebisuuf dhufan ilala. **12** Yaa Waaqa keenya ati isaanitti hin murtuu? Nu waraana guddaa nutti dhufe kana of irraa deebisuudhaaf humna hin qabnu. Nu waan goonu hin beeknu; jji keenya garuu sirra jira." **13** Namoonni Yihuudaa hundinuu niitota isaanii, ijomlee fi daa'imman isaanii wajjin fuula Waaqayyoo dura dhadhaabatanii turan. **14** Yahizii'eel ilma Zakkariyaas ilma Benaayaa, ilma Ye'i'eel ilma Mataan Lewwicha sanyii Asaaf sana utuma inni waldaa keessa dhabattuu Hafuirri Waaqayyoo isa irra bu'e. **15** Innis akkanas jedhe; "Yehooshaafaax yaa mootii, warri Yihuudaa fi Yerusaalem keessa jiraattan hundinuu dhaga'a! Waaqayyo akkana isiniin jedha: 'Isin sababii waraana guddaa kanaatiif jettanii hin sodaatinaa yookaan abdi hin kutatinaa. Lolli kun kan Waaqaa ti malee kan keessan miti. **16** Bor isaanitti gad bu'a'a. Isaan karaa malkaa Ziizi ol ba'u; isin immoo gammoojiji Yiruu'eel keessatti qarqara sululichaa irratti isaan argattu. **17** Lola kana loluul isin hin barbaachisu. Isin iddo iddo keessan qabadhaa; yaa Yihuudaa fi Yerusaalem jabaadhaa dhaabdhaiti mo'annoo Waaqayyo isiniif kennu ilaala. Hin sodaatinaa; abdiis hin kutatinaa. Bor isaanitti ba'a'a; Waaqayyo isin wajjin dhaabata." **18** Yehooshaafaax adda isaatiin lafatti gombifame; namoonni Yihuudaa fi Yerusaalem hundinuu fuula Waaqayyoo duratti addaan lafatti gombifamanii ni sagadan. **19** Ergasii immoo garee Qohaati fi Qooraahi keessaa Lewwonni tokko tokko dhaabatanii, sagalee guddaadhahaan Waaqayyo Waaqa Israa'el ni galateeffatan. **20** Isaanis guyyaa itti aauu ganamaan ka'anii gammoojiji Teqoo'aatti ni qajeelan. Yehooshaafaaxis akkuma isaan ba'aniiin dhaabatee, "Namoonni Yihuudaa fi Yerusaalem na dhaggeeffadha! Isin ni jabaattutii Waaqayyo Waqa keessan amanadhaa; raajota isaa illee amanaa isin ni milkoofututi" jedhe. **21** Yehooshaafaax erga namoota wajjin mari'atee booddee akka isaan loltoota dura deemanii, "Waaqayyoon galateeffadhaa; jaalalli isaa bara baaaran jiraataati" jechaa Waaqayyoon faarfatanii sababii ulfina qulqullummaa isaatiif isa leellisanii faarfattoota muude. **22** Akkuma isaan faarfachuu fi galateeffachuu jalqabaniinis Waaqayyo namoota Amoon kan Mo'aabii fi kan Gaara See'iir kanneen Yihuudaatti duulan sana dura waraana riphee eeggatu tokko ni kaa'e; isaanis ni mo'ataman. **23** Namoonni Amoonii fi Mo'aab namoota Tulluu See'iir irraa dhufan

guutumaan guutuutti barbadeessuudhaaf itti ka'an. Isaanis erga namoota See'iir dhufan sana fixanii qaban isaanii kenne; garuu sababii inni hangafa ta'eef booddee deebi'anii wal fixan. **24** Namoonni Yihuudaa mootummaa isaa Yehooraamif kenne. **4** Yehooraam yommuu iddoor gara gammoojiiitti garagalee jiru ga'anii erga mootummaa abbaa isaa irratti jabaatee dhaabatee waraana guddaa sana ilaalanitti reefa lafatti kufe booddee obboloota isaa hundaa fi qondaaltota Israa'el qofa argan; namni tokko iyyuu hin miliqne. **25** tokko tokko goraadeedhaan ni fixe. **5** Yehooraam Kanaafuu Yehooshaafaaxii fi namoonni isaa boojuu yeroo mootii ta'etti umuriin isaa waggaa soddomii lama isaanii guurrachuu dhaqan; isaanis mi'a lolaa hedduu ture; innis Yerusaalem keessa taa'ee waggaa saddeet fi uffata akkasumas mi'oota gatii guddaa baasan kan ni bulche. **6** Innis akkuma manni Ahaab godhee ture guurrtanii fixuu hin dandeeneyi achitti ni argatan. sana karaa mootota Israa'el duukaa bu'e; intala Ahaab Boojuu argames waan akka malee baay'ee tureef walitti fuudhee tureeti. Fuula Waaqayyo durattis waan hamaa qabuuf bultii sadii fudhate. **26** Bultii afuraffata lafa hojjete. **7** Ta'us Waaqayyo sababii Daawit wajjin kakuu itti Waaqayyo galata dhi'eessan sana Sulula Beraakaa galeef mana Daawit balleessuu fedhii Waaqayyo keessatti walitti qabaman. Kanaafuu iddoon suni hamma hin turre. Inni issa fi sanyii isatiif ibsaar bara baraa har'aatti Sulula Beraakaa jedhamree waamama. **27** dhaabuuf kakuu galee ture. **8** Bara Yehooraam keessa Namoonni Yihuudaa fi Yerusaalem sababii Waaqayyo Edoom Yihuudaatti fincilee mootii oftii isaa moosifate. **9** waan isaan ittiin diinota isaanii irratti gammadan Kanaafuu Yehooraam qondaaltota isatii fi gaariwwan isaanii kenneef Yehooshaafaaxiin hoogganamanii isaa hunda wajjin achi dhaqe. Warri Edoomis isaa fi gammachuudhaan Yerusaalemitti deebi'an. **28** Isaanis ajajjoota gaariwwan isaa marsan; inni garuu halkaniin Yerusaalem seenanii baganaa, kiraaraa fi malakata ka'ee isaan ni dha'e. **10** Edoom hamma har'aatti illee qabatani gara mana qulqullummaa Waaqayyo ni dhaqan. **29** Mootummooni biyyoota hundaas yommuu Waaqa abbootii isaa dhiiseef akka itti Waaqayyo diinota Israa'el lole dhaga'anitti yeruma sanatti fincile. **11** Tulluuwan Yihuudaa irrattis Waaqa sodaachuun isaan qabate. **30** Mootummaan iddoowwan sagadaa ijaree akka namoonni Yerusaalem Yehooshaafaaxis waan Waaqni isaa karaa hundaan sagaagal gochuudhaan Yihuudaa karaa irraa jal'ise. boqonnaa isaaaf kenneef nagaadhaan ni jiraate. **31** **12** Yehooraamis salayaa Eeliyas raajicha biraax ergame Akkasiin Yehooshaafaax mootii ta'ee Yihuudaa ni bulche. tokko ni argate; xalayaan sunisakkana jedha: "Waaqayyo Inni yeroo mootii Yihuudaa ta'etti nama umuriin isaa Waaqa abbaa kee Daawitakkana jedha: 'Ati karaa abbaa waggaa soddomii shan ture; innis Yerusaalem keessa kee Yehooshaafaax irra yookaan karaa Aasaa mooticha taa'ee waggaa digdamii shan ni bulche. Maqaan haadha Yihuudaatti hin adeemne. **13** Ati garuu karaa mootota isaa Azubaa ture; isheenintala Shilhii ture. **32** Innis Israa'el irra deemuudhaan akkuma manni Ahaab godhe karuma abbaa isaa Aasaa irra deeme malee isa irraa hin sana Yihuudaa fi saba Yerusaalem sagaagalchifte. jal'anne; fuula Waaqayyo durattis waan qajeelaa hojjete. Obboloota kee misensota mana abbaa keetii kanneen **33** Ta'uus iddoowwan sagadaa kanneen gaarran irraa hin sirra wayyan sana illee ni fixxe. **14** Kanaafuu Waaqayyo diigamne ture; namoonnis qalbii isaanii gara Waaqa amma saba kee, ilmaan kee, niitota kee fi waan ati abbootii isaniitti hin deebine ture. **34** Wantoonni bara qabdu hunda dha'icha hamaadhaan dha'uuf jira. **15** Ati mootummaa Yehooshaafaax keessa jalqabaa hamma mataan kee iyyuu dhukkuba mar'umaanii kan guyyaa dhumaatti hoijetaman kanneen biraa seenaa Yehuu guyyaadhaan hammaacha deemuun qabamta; dhuma ilma Hanaanii kan kitaaba mootota Israa'el keessatti irattis dhukkubichi mar'umaan kee alatti yaasa." **16** galmeeffame sana keessatti barreffamaniiru. **35** Ergasii Waaqayyos Filisxeemotaa fi Araboota saba Itoophiyatti Yehooshaafaax mootichi Yihuudaa, Ahaaziyaa mootii dhi'oo jiraatan Yehooraamitti ni kaaase. **17** Isaanis Israa'el kan hojni isaa jibbisisaas ta'e sana wajjin walii Yihuudaa dha'anii qabatan; mi'a masaraa mootii keessatti galtee godhate. **36** Innis dooniwwan daldalaal hojjechuu argamu hunda, ilmaanii fi niitota isaa wajjin booji'anii isaan walii gale; isaanis Ezioon Geberitti dooniwwan ni hojjechiisan. **37** Eli'ezer rajjichi ilmi Doodaawaahuu ni fudhatan. Ilma isaa Ahaaziyaa isa quxisuu sana namichi Maareeshaa sun, "Sababii ati Ahaaziyaa wajjin malee ilmi tokko iyyuu hin hafneef. **18** Waan kana walii galtee godhatteef Waaqayyo hojji kee ni diiga" jedhee Yehooshaafaaxiin mormee rajji ni dubbate. Dooniwwanis ni caccaban; gara Tarshiishis dhaquu hin dandeeneye.

21 Ergasii Yehooshaafaax abbootii isaa wajjin boqotee isaanuma biratti magaalaa abbaa isaa magaalaa Daawit keessatti awwaalame. Yehooraam ilmi isaan iddoor isaa bu'ee mootii ta'e. **2** Obboloomni Yehooraam ilmaan Yehooshaafaax Azaariyya, Yehii'eel, Zakaariyyas, Ezaariyyas, Miikaa'elii fi Shefaaxiyaa jedhamran ture. Isaan kunneen hundi ilmaan Yehooshaafaax mooticha Israa'el sanaa turan. **3** Abbaan isaanis kennaa meetii, kan warqeetii fi mi'oota gatii guddaa baasanii akkasumas

magaalaawwan Yihuudaa keessaan kanneen dallaa jabaa mootummaa isaa Yehooraamif kenne. **4** Yehooraam yommuu iddoor gara gammoojiiitti garagalee jiru ga'anii erga mootummaa abbaa isaa irratti jabaatee dhaabatee waraana guddaa sana ilaalanitti reefa lafatti kufe booddee obboloota isaa hundaa fi qondaaltota Israa'el qofa argan; namni tokko iyyuu hin miliqne. **5** Yehooraam Kanaafuu Yehooshaafaaxii fi namoonni isaa boojuu yeroo mootii ta'etti umuriin isaa waggaa soddomii lama isaanii guurrachuu dhaqan; isaanis mi'a lolaa hedduu ture; innis Yerusaalem keessa taa'ee waggaa saddeet fi uffata akkasumas mi'oota gatii guddaa baasan kan ni bulche. **6** Innis akkuma manni Ahaab godhee ture guurrtanii fixuu hin dandeeneyi achitti ni argatan. sana karaa mootota Israa'el duukaa bu'e; intala Ahaab Boojuu argames waan akka malee baay'ee tureef walitti fuudhee tureeti. Fuula Waaqayyo durattis waan hamaa qabuuf bultii sadii fudhate. **26** Bultii afuraffata lafa hojjete. **7** Ta'us Waaqayyo sababii Daawit wajjin kakuu itti Waaqayyo galata dhi'eessan sana Sulula Beraakaa galeef mana Daawit balleessuu fedhii Waaqayyo keessatti walitti qabaman. Kanaafuu iddoon suni hamma hin turre. Inni issa fi sanyii isatiif ibsaar bara baraa har'aatti Sulula Beraakaa jedhamree waamama. **27** dhaabuuf kakuu galee ture. **8** Bara Yehooraam keessa Namoonni Yihuudaa fi Yerusaalem sababii Waaqayyo Edoom Yihuudaatti fincilee mootii oftii isaa moosifate. **9** waan isaan ittiin diinota isaanii irratti gammadan Kanaafuu Yehooraam qondaaltota isatii fi gaariwwan isaanii kenneef Yehooshaafaaxiin hoogganamanii isaa hunda wajjin achi dhaqe. Warri Edoomis isaa fi gammachuudhaan Yerusaalemitti deebi'an. **28** Isaanis ajajjoota gaariwwan isaa marsan; inni garuu halkaniin Yerusaalem seenanii baganaa, kiraaraa fi malakata ka'ee isaan ni dha'e. **10** Edoom hamma har'aatti illee qabatani gara mana qulqullummaa Waaqayyo ni dhaqan. **29** Mootummooni biyyoota hundaas yommuu Waaqa abbootii isaa dhiiseef akka itti Waaqayyo diinota Israa'el lole dhaga'anitti yeruma sanatti fincile. **11** Tulluuwan Yihuudaa irrattis Waaqa sodaachuun isaan qabate. **30** Mootummaan iddoowwan sagadaa ijaree akka namoonni Yerusaalem Yehooshaafaaxis waan Waaqni isaa karaa hundaan sagaagal gochuudhaan Yihuudaa karaa irraa jal'ise. boqonnaa isaaaf kenneef nagaadhaan ni jiraate. **31** **12** Yehooraamis salayaa Eeliyas raajicha biraax ergame Akkasiin Yehooshaafaax mootii ta'ee Yihuudaa ni bulche. tokko ni argate; xalayaan sunisakkana jedha: "Waaqayyo Inni yeroo mootii Yihuudaa ta'etti nama umuriin isaa Waaqa abbaa kee Daawitakkana jedha: 'Ati karaa abbaa waggaa soddomii shan ture; innis Yerusaalem keessa kee Yehooshaafaax irra yookaan karaa Aasaa mooticha taa'ee waggaa digdamii shan ni bulche. Maqaan haadha Yihuudaatti hin adeemne. **13** Ati garuu karaa mootota isaa Azubaa ture; isheenintala Shilhii ture. **32** Innis Israa'el irra deemuudhaan akkuma manni Ahaab godhe karuma abbaa isaa Aasaa irra deeme malee isa irraa hin sana Yihuudaa fi saba Yerusaalem sagaagalchifte. jal'anne; fuula Waaqayyo durattis waan qajeelaa hojjete. Obboloota kee misensota mana abbaa keetii kanneen **33** Ta'uus iddoowwan sagadaa kanneen gaarran irraa hin sirra wayyan sana illee ni fixxe. **14** Kanaafuu Waaqayyo diigamne ture; namoonnis qalbii isaanii gara Waaqa amma saba kee, ilmaan kee, niitota kee fi waan ati abbootii isaniitti hin deebine ture. **34** Wantoonni bara qabdu hunda dha'icha hamaadhaan dha'uuf jira. **15** Ati mootummaa Yehooshaafaax keessa jalqabaa hamma mataan kee iyyuu dhukkuba mar'umaanii kan guyyaa dhumaatti hoijetaman kanneen biraa seenaa Yehuu guyyaadhaan hammaacha deemuun qabamta; dhuma ilma Hanaanii kan kitaaba mootota Israa'el keessatti irattis dhukkubichi mar'umaan kee alatti yaasa." **16** galmeeffame sana keessatti barreffamaniiru. **35** Ergasii Waaqayyos Filisxeemotaa fi Araboota saba Itoophiyatti Yehooshaafaax mootichi Yihuudaa, Ahaaziyaa mootii dhi'oo jiraatan Yehooraamitti ni kaaase. **17** Isaanis Israa'el kan hojni isaa jibbisisaas ta'e sana wajjin walii Yihuudaa dha'anii qabatan; mi'a masaraa mootii keessatti galtee godhate. **36** Innis dooniwwan daldalaal hojjechuu argamu hunda, ilmaanii fi niitota isaa wajjin booji'anii ni fudhatan. Ilma isaa Ahaaziyaa isa quxisuu sana namichi Maareeshaa sun, "Sababii ati Ahaaziyaa wajjin malee ilmi tokko iyyuu hin hafneef. **18** Waan kana walii galtee godhatteef Waaqayyo hojji kee ni diiga" jedhee Yehooshaafaaxiin mormee rajji ni dubbate. Dooniwwanis ni caccaban; gara Tarshiishis dhaquu hin dandeeneye.

22 Sababii Saamtonni Arabouta wajjin qubata magalaawwan hunda keessaa Lewwotaa fi hangafoota loltootaa seenan sun ilmaan isaa hangafoota maatiwwan Israa'el walitti ni qaban. Yommuu isaan hunda fixaniif namoonni Yerusaalem Ahaaziyyaa ilma Yehooraam sana iddo isaa buusaniif mootii godhan. Kanaafuu Ahaaziyyaa ilmi Yehooraam mooticha Yihuudaa sun mootii ta'ee bulchuu ni jalqabe. **2** Ahaaziyyaa Waaqayyo waa'ee sanyii Daawit waadaa gale sanatti, yeroo mootii ta'etti umuriin isaa wagga digdamii lama tur; innis Yerusaalem keessa taa'ee wagga tokko ni bulche. Maqaan haadha isaa Ataaliyyaa dha; isheenii intala ilma Omrii turt. **3** Innis sababii haati isaa akka inni doggorga hojjetu isaa jajabeesaa turteef karaa mana Ahaab duukaa bu'e. **4** Sababii manni Ahaab erga abbaan isaa du'e booddee gorsitoota isaa ta'uudhaan gara yakka hojjechutti isaa oofaniif, innis akkuma manni Ahaab godhe sana fuula Waaqayyoo duratt waan hamaa hojjete. **5** Innis yeroo Yehooraam ilma Ahaab mooticha Israa'el wajjin Raamooti Gili'aaditti Haza'a-el mooticha Arraam loluudhaaf duuletti gorsuma isaanii duukaa bu'e. Warri Arraamis Yooraamin ni madeesson; **6** kanaafuu inni madaa isaan yeroo inni Raamaat keessatti Haza'a-el mooticha Arraam wajjin wal loletti isaa madeesson sana fayyuuf jedhee Yizri'eelitti deebi'e. Kana irratti Ahaaziyan ilmi Yooraam mootichi Yihuudaa sababii inni madaa ee tureef Yehooraam ilma Ahaab arguuf gara Yizri'eelitti gad bu'e. **7** Sababii inni Yehooraamin gaafachuu dhaqeef Waaqni Ahaaziyaatti badiisa fide. Ahaaziyan yommuu achi ga'etti Yehuu ilma Niimshii sana simachuu Yooraam wajjin gad ba'e. Yehuu immoo nama Waaqayyo akka inni mana Ahaab balleessuuf dibee dha. **8** Yehuu utuu mana Ahaabittii muraa jiruu qondaaltot Yihuudaa fi ilmaan firoota Ahaaziyyaa kanneen Ahaaziyyaa tajaajilaa turan argee isaan ni galaafate. **9** Ergasii immoo inni Ahaaziyyaa barbaacha ni deeme; namoonni Yehuu Samaariyaadhaa iddo inni itti dhokatee turee qabaniif Yehuutti fidanii isaa ni ajjeesan. Isaanis, "Inni ilma Yehooshaafaax namicha garaa guutuudhaan Waaqayyon barbaade sanaa ti" jedhanii isaa ni awwaalan. Kanaafuu mana Ahaaziyyaa keessaa namni aango mootummaa qabachuu danda'u tokko illee hin turre. **10** Ataaliyaan haati Ahaaziyyaa yommuu akka ilmi ishee du'e argitetti kaatee maatiif, mana mootii Yihuudaa guutumaan guutuutti balleessite. **11** Yehooshebaati intalli Yehooraam Mootichaa garuu ilmaan moototaa kanneen ajjeefamuuf turan keessaa Yoo'aash ilma Ahaaziyyaa hattee fudhachuduudhaan guddiftuu isaa wajjin dinqatti ni dhoksite. Yoshabeti intalli Iyooraam Mootichaa, niitiin Yehooyaadaa lubichaa sun obboleettii Ahaaziyyaa turte; isheenii akka Ataaliyaan isaa hin ajjeefneef mucaa sana dhoksite. **12** Innis bara Ataaliyaan biyya bulchaa turte hunda isaan wajjin mana qulqullummaa Waaqaa keessatti dhokfamee wagga ja'a jiraate.

23 Yehooyaadaan wagga torbaffaatti jabina ofi isaa ni argisiise. Innis ajajjuuwwan dhibbaa jechuunis Azaariyyaa ilma Yirooham, Ishmaa'eel ilma Yehoahaanaan, Azaariyyaa ilma Oobeed, Ma'aseyyaa ilma Adaayaan fi Elishaafaax ilma Zikrii wajjin kakuu seene. **2** Isaanis guutummaa Yihuudaa keessa deemanii

ni dhaabe. **17** Sabni hundinuu gara galma Ba'aal isaatti deebisu ture. Isaanis guyyuma guyyaan akkas dhaqee diige. Isaanis iddoowwan aarsaattii fi waaqota godhanii maallaqa akka malee baay'ee walitti ni qaban. tolfamoo caccabsanii Mataan lubicha Ba'aal sana illee **18** Ergasiit Yehooyaadaan luboota Lewwota turan kanneen Daawit mana qulqullummaa Waaqayyo keessatti ramadee ture sanatti itti gaafatamummaa mana qulqullummaa ni sanaanis qulqullummaa haaromsuudhaaf namoota sanatti itti gaafatamummaa mana qulqullummaa ni dhagaa cabsanii fi ogeeyyi hojii mukaa, akkasumas kenne; isaan akkuma Seera Musee keessatti barreeffame sanatti aarsaa gubamu Waaqayyoof dhi'eessu qabu; sibila fi naasii ittiin ni qaxaran. **19** Akkasumas inni Daawit akka isaan gammachuu fi faarfannaadhaan aarsaa qaxaraman waan jabaatanii hojjetaniif hojni sun kana dhi'eessan ajajee tureeti. **20** Innis ajajjuuwwan dhibbaa, fidanii mootichaa fi Yehooyaadaatti ni kennan; maallaqa namoota bebeekamoo, bulchitoota sabaa fi namoota sanaanis mi'oota mana qulqullummaa Waaqayyo biyyattii hunda fudhatee dhaqee mana qulqullummaa jechuunis mi'oota tajaajilaa fi kan aarsaan gubamu Waaqayyooti mooticha gad baasee fide. Isaanis karaa, "Karra Ol aanu" jedhamuutiin masaraa mootummaa ittiin dhi'eeffamu akkasumas caabiiwwan, mi'oota seenanii mooticha teessoo mootummaa irra teessisan. **21** Saboonni biyyattii hundi ni ililchan; sababii Ataaliyan goraadeedhaan ajjeefamteef magalaan sun nagaa warqee fi meetii ittiin ni hojjetan. Isaanis bara Yehooyaadaa keessa utuu gargar hin kutin mana qulqullummaa Waaqayyo keessatti aarsaa gubamu dhaabe. **22** Innis sababii Israa'el keessatti Waaqaa dhi'eessaa turan. **23** Yehooyaadaan bara dheeraa jiraatee dulloomee waggaa dhibba tokkoo fi sodomatti ni du'e. **24** Innis sababii Israa'el keessatti Waaqaa fi mana qulqullummaa isaatiif waan gaarii hojjeteef Magaalaa Daawit keessatti mootota biratti ni awwaalame. **25** Erga Yehooyaadaan du'ee booddee qondaalconni Yihuudaa dhufanii amanamummaa mootichaaf qaban ni ibsan; innis isaan dhaggeeffate. **26** Isaanis mana qulqullummaa Waaqayyo Waaqa abbootii isaanii dhiisianii siidaawwan Aasheeraa fi waaqota tolfamoo ni waqeffatan. Sababii balleessa isaanifiis dheekkamsi Waaqaa Yihuudaa fi Yerusaalemitti ni dhufe. **27** Akka isaan gara isaatti saba deebisaniiif Waaqayyo raajota isaanitti erge; raajonnis isaanitti rageesson; isaan garuu dhaga'uun hin barbaanne. **28** Ergasiis Hafuurri Waaqaa Zakkariyaas ilma Yehooyaadaa lubichaa irra ni bu'e. Innis ka'ee fuula uummataa dura dhaabatee, "Waaqni akkana jedha: 'Isin maaliif ajaja Waaqayyo eeguu diddani?' Isin hin milkoftan. Sababii isin Waaqayyoon dhiftaniif innis isin dhiiseera'" jedheen. **29** Isaan garuu isatti mari'ataniif ajaja mootichaatiin oobdiin mana qulqullummaa Waaqayyo keessatti dhagaadhaan tumanii isai aijeesan. **30** Yoo'aash mootichi arjummaa Yehooyaadaan abbaan Zakkariyaas isaaaf godhe sana hin yaadanne; pooda kanaa inni ilma isaa ni aijeese; innis yeroo du'utti, "Waaqayyo waan kana haa argu; haaloos haa ba'u" jedhe. **31** Dhuma waggaa sanaattis loltoonni Sooriyya Yoo'aashitti ni duulan; Yihuudaa fi Yerusaalem qabatanii hooggantoota sabaa hunda ni fixan. Isaanis waan booji'an hunda gara Damaasqotti mootiisaanitti ni ergan. **32** Loltoonni Sooriyya namoota xinnoo qabatanii dhufan illee Waaqayyo loltoota akka malee baay'ee harka isaanitti dabarsee ni kenne. Sababii Yihuudoonni Waaqayyo Waaqa abbootii isaanii dhiisianiiif Yoo'aashitti murtiin murame. **33** Warri Sooriyya yommuu ba'anitti Yoo'aashin akka malee madeessanii ni deeman. Qondaalconni isaaas sababii inni ilma Yehooyaadaa lubichaa aijeeseef isatti mari'ataniif siree isaa irratti isa aijeesan. Kanaafuu inni du'ee Magaalaa Daawit keessatti

24 Yoo'aash yeroo mootii ta'etti nama umuriin isaa wagga torbaa ture; innis Yerusaalem keessa taa'ee wagga afurtama ni bulche. Maqaan haadha isaa Ziibiyaa ture; isheenis nama Bersheebaa ture. **25** Yoo'aash bara Yehooyaadaa lubichaa hunda keessa waan fuula Waaqayyo duratti qajeelaa ta'e hojjete. **26** Yehooyaadaan niitota lama isaa file; innis ilmaanii fi intallan ni dhalche. **27** Yeroo xinnoo booddees Yoo'aash mana qulqullummaa Waaqayyo haaromsuuf murteesse. **28** Innis lubootaa fi Lewwota walitti waamee, "Gara magalaawwan Yihuudaa dhaqaatii maallaqa wagga waggadhaan mana qulqullummaa Waaqa keessanii haaromsuuf oolu Israa'eloota hunda irraa walitti qabaa. Kanas ammuma godhaa" isaanii jedhe. Lewwonni garuu dafanii hin goone. **29** Kanaafuu mootichi Yehooyaadaa lubicha hangafitcha waamee, "Ati maaliif akka Lewwonni gibira Museen garbichi Waaqayyo fi yaa'iin Israa'el akka dunkaana dhuga ba'umsaatiif baafamu murteessan sana Yihuudaa fi Yerusaalem irraa walitti qaban hin godhin?" jedheen. **30** Yeroo sana ilmaan Ataaliyaan dubartittii hamtuu sanaa mana qulqullummaa Waaqaa cabsanii seenanii mi'oota qulqulleeffaman illee Ba'aalin tajaajiluut itti ni fayyadaman. **31** Kanaafuu mootichi akka isaan sanduuqa maallaqni itti walitti qabamu hojjetanii karaa alatiin balbala mana qulqullummaa Waaqayyo bira kaa'an ni ajaje. **32** Akka isaan qaraxa Museen garbichi Waaqaa sun yeroo gammoojii keessa turanitti Israa'eloota ajaje sana Waaqayyoof fidaniiif Yihuudaa fi Yerusaalem keessatti labsiin tokko ni ba'e. **33** Qondaalconni hundii fi sabni hundi buusii isaanii gammachuudhaan fidanii hamma inni guututti sanduuqicha keessa ni buusan. **34** Yommuu sanduuqichi Lewwotaan gara qondaaltota mootiitti fidamee qondaalconni sun akka maallaqni baay'een isa keessa jiru arganitti barreessaan mootichaa fi ajajaan lubicha hangafaa dhufanii maallaqa sana sanduuqa keessaa garagalchanii sanduuqicha iddo

ni awwaalam; garuu iddoor awwala moototaatti hin
awwaalamne. **26** Warri isatti mari'atanis Zaabaad ilma
Shime'aati dubartii Amoon sanaa fi Yehoozaabaad ilma
Shimriiti dubartii Mo'aab sanaa turan. **27** Seenaan ilmaan
isaa, raajiwwan waa'ee isaa dubbataman hedduunii fi
seenaan haaromfamuu mana qulqullummaa Waqaqa
kitaaba seenaa moototaa keessatti barreeffameera.
Amasiyya ilmi isaa iddoor isaa bu'ee mootii ta'e.

25 Amasiyya yeroo mootii ta'etti nama wagga digdamii shan ture; innis Yerusaalem keessa taa'ee wagga digdamii sagal ni bulche. Maqaan haadha isaa, Yo'aadaan ture; isheenis nama Yerusaalem turte. **2** Innis waan fuula Waaqayyoo duratti qajeelaa ta'e ni hojjete; garuu garaa guituudhaan miti. **3** Inni erga jabeessee to'annaas isaa jalatti mootummaa qabatee booddee qondaaltota abbaa isaa mooticha ajjeesan sana fixe. **4** Ta'us inni akka waan Seera keessatti, Kitaaba Musee keessatti kan Waaqayyo, "Abbootiin sababii ijoollee isaaniitiif ajjeefamuun hin qaban yookaan ijoolleenn sababii abbootiisaaniitiif ajjeefamuun hin qaban; tokkoon namaa sababii cubbuu ofii isaatifi du'a" jedhee ajaje sanaatti tarkaanfii fudhate malee ilmaan warra abbaa isaa ajjeesan sanaa hin fixne. **5** Amasiyya saba Yihuudaa walitti waamee akkuma maatii isaaniitti ajajjuuwwan kumaati fi ajajjuuwwan dhibbaa guutummaa Yihuudaa fi Beniyaam keessatti ramade. Sana booddees warra umuriin isaanii wagga digdamaa fi sanaa ol ta'e walitti qabee akka namoorni duulaaf qophaa'an kanneen eeboo fi gaachana qabachuu danda'an kuma dhibba sadii ta'an argate. **6** Akkasumas Israa'el keessaa loltoota jajjaboo kuma dhibba tokko meetii taalaantii dhibba tokkoon ni qaxarate. **7** Garuu namni Waqaqaa tokko isa bira dhufeeakkana jedheen; "Yaa mootii, sababii Waaqayyo Israa'el wajjinis ta'u namoota Efrem kam iyyuu wajjin hin jirreef loltoonni Israa'el kunneen si wajjin hin duulin. **8** Yoo ati sodaa malee lola dhaqxee illee Waaqni fuula diinotin keetii duratti si kuffisa; Waaqni gargaaruufis kuffisuufis humna qabaatti." **9** Amasiyya immoo, "Garuu taalaantiin dhibbi ani loltoota Israa'elif baase sun maal haa ta'u ree?" jedhee nama Waqaqaa sana ni gaafate. Namni Waqaqaa sun immoo deebisee, "Waaqayyo waan sana caalu iyyuu siif kennuu ni danda'a" jedheen. **10** Kanaafuu Amasiyya loltoota biyya Efremii isa bira dhufan sana akka isaan biyya isaaaniitti deebi'anifi gad dhiise. Isaanis Yihuudaatti aaranii akka malee dheekkamaa gara biyya isaaaniitti deebi'an. **11** Amasiyya humna isaa jabeffatee loltoota isaa gara Sululu Soogiddaatti erge; achittis namoota See'iir kuma kudhan ni fixe. **12** Loltoonni Yihuudaa namoota kuma kudhan biraa booji'an; fiixee kattaa tokkoottis ol baasanii achi irraa gad isaan dadarbatan; hundi isaanis caccabani hurraa'an. **13** Loltoonni Amasiyya akka isaan isaa wajjin hin duulleef gara biyya isaaaniitti deebisee erge sun garuu magaalawwan Yihuudaa kanneen Samariyaadhaa hamma Beet Horoonitti jiran ni dha'an. Isaanis namoota kuma sadii ajjeesani boojuu baay'ee fudhatanii deeman. **14** Amasiyya yommuu namoota Edoom fixee deebi'etti

waqaota saba See'iir fudhatee gale. Innis akkuma waqaota isaatti dhaabbatee sagadeefii aarsaa gubamu isaaniif ni dhi'eesse. **15** Waaqayyos akka malee Amasiyaatti aaree raajii tokko itti erge; raajin sunis, "Ati maaliif waqaota saba kanaa kanneen saba ofii issa iyuu harka keetii baasuu hin dandeenyeye gorsa gaafatta?" jedheen. **16** Mootichis utuma inni dubbachaa jiruu, "Nu akka ati mootii gorsituuf si muudneerraa? Cal'isi! Maaliif rukutamta?" jedheen. Raajin sunis ni cal'ise; garuu, "Sababii ati gorsa koo dhaga'uudidee waan kana gooteef, ani akka Waaqni si balleessuuf murteesse nan beeka" jedheen. **17** Amasiya mootichi Yihuudaa erga gorsitoota isaatiin mari'ateed booddee, "Kottu mee waraana keessatti wal ilallaalaa" jedhee qoosaa kana gara Yoo'aash ilma Yehoo'ahaaz, ilma Yehuu, mooticha Israa'elitti ni erge. **18** Yoo'aash mootichi Israa'el garuu akkana jedhee Amasiya mooticha Yihuudatiif deebii kenne; "Sokorruun Libaanoon keessaa tokko ergaa ergee birbirsaa Libaanooni, 'Intala kee ilma kootti heerumusiisii' jedhe. Ergasii bineensi bosona Libaanoon keessaa tokko dhufue sokorruu sana irra miilaan deeme. **19** Ati, "Kunoo ati dhugumaan Edoomin mo'atteerta' ofiin jettee amma of tuulaa jirta. Amma garuu mana kee taa'il Ati maaliif rakkina barbaadbee ofii keetii fi Yihuudattis kufaatii fidda?" **20** Amasiya garuu dhaga'uudide; sababii isaati waqaota Edoom duukaa bu'anif Waaqni harka Yoo'aashitti dabarsee isaan kenmuuf murteesseeraati. **21** Kanaafuu Yoo'aash mootichi Israa'el ka'ee lola bane. Innii fi Amasiya mootichi Yihuudaa biyya Yihuudaa keessatti Beet Shemeshitti walitti ba'an. **22** Warri Yihuudaa warra Israa'eliin mo'atamanii tokkoon tokkoon namaas gara mana ofii isaatti baqate. **23** Yoo'aash mootichi Israa'el, Amasiya mooticha Yihuudaa ilma Iyo'o as ilma Ahaaziyya sana Beet Shemeshitti qabe. Iyo'o asis gara Yerusalemitti isa fidee Karra Efremiittii jalqabee hamma Karra Goleetti dallaa Yerusaleem kan dhagaa sana diige; kutaan diigame koon dhundhumaan dhibba afur lafa irrada dheerata ture. **24** Innis warqee fi meetii hunda, akkasumas mi'a mana qulqullummaa Waqaqa keessatti argamu kan Oobeed Edoom eegaa ture hunda, qabeenya masaraa mootummaa fi namoota booji'e illee fudhatee gara Samaariyaatti deebi'e. **25** Amasiya ilmi Yoo'aash mootichi Yihuudaa erga Yoo'aash ilmi Yehoo'ahaaz mootichi Israa'el du'ee booddee waggaa kudha shan jiraate. **26** Wantoonni bara mootummaa Amasiya keessa jalqabaa hamma dhumaatti hoijetaman kanneen biraa kitaaba mootota Yihuudaa fi Israa'el keessatti barreeffamaniiru mitii? **27** Yeroo Amasiya Waaqayyoon duukaa bu'u irraa garagalee jalqabee isaan Yerusaleem keessatti isatti malatan; innis gara Laakkishitti baqate; isaan immoo faanuma isaa Laakkishitti namoota erganii achitti isa ajjeesan. **28** Isaanis fardaan isa fidanii Magaalaa Yihuudattis abbootii isaa biratti isa ni awwaalan.

26 Ergasii namoonni Yihuudaa hundi Uziyaan nama waggaan kudha ja'a sana fuudhanii iddo abbaa isaa iddo Amasiyaabuusani mootii ni godhan. **2** Erga Amasiyaabbootii isaa wajjin boogotee booddee namni Eelootin deebisee ijaaree gara Yihuudatti

deebisee Uziyan ture. **3** Uziyan yeroo mootii ta'etti jiruu ijuma isaanii duratti lamxiin adda isaatti ni ba'e. **20** nama waggaa kudha ja'a ture; innis Yerusaalem keessa Azaariya lubichi hangafnii fi luboonni biraa hundinuu taa'ee waggaa shantamii lama ni bulche; maqaan yeroo isa ilaalanitti akka lamxiin adda isaa irra jiru ni haadha isaa Yekooliyaa ture; isheenis nama Yerusaalem argan; kanaafuu isaan dafanii gad isa baasan. Sababii turturte. **4** Innis akkuma abbaa isaa Amasiyyaa sana fuula dheekkamsi Waqaqayyo isaa dha'eef dhugumaan inni Waqaqayyo duratti waan qajeelaa ni hojjete. **5** Inni bara iyuu ba'uuf arifiatee ture. **21** Uziyan mootichi hamma Zakkariyas isa akka inni Waqaq sodaatu isa barsiise gaafa du'uutti lamxa'ee ture. Innis waan lamxa'ee sanaa keessa Waqaq barbaade. Yeroo inni Waqaqayyoon tureef mana qulqullummaa Waqaqayyo irraa citee mana barbaade hundas Waaqni isaa ni milkoomse. **6** Innis kophaa keessa ni jiraate. Ilmi isaa Yootaam ilmi isaa itti Filisxeemotatti duulee dallawaan Gaati, kan Yabinee gaafatamaa masaraoa mootummaa fudhatee saba biyyattii fi kan Ashdood ni diige. Ergasii Ashdood birattii fi bulche. **22** Wantoonni bara mootummaa Uziyan keessa bulchiinsota Filisxeemotataa kaan keessatti magalaawwan jalqabaa hamma dhumaatti hojjetaman biraan Isaayaas deebisee ni ijaare. **7** Yeroo inni Filisxiyaatti, Araboota raajicha ilma Amooisiin galmeeffamaniiru. **23** Uziyanis Guur Ba'alittii fi Me'uunootatti ka'etti Waaqni isaa abbootii isaa wajjin boqotee sababii namoonni, "Inni gargaare. **8** Warri Amoonis Uziyanaiif gibra ni fidan; lamxii qaba" jedhaniif inni lafa awwaala moototaa sababii inni baay'ee jabaateef surri isaa hamma daangaa keessatti isaanuma biratti ni awwaalame. Ilmi isaa Gibixti beekame. **9** Uziyanis Yerusaalem keessatti Yootaam iddo isaa bu'ee mootii ta'e.

Karra Golee irratti, Karra sululaa irrattii fi golee dallaa irratti gamoowwan eegumsaa ni ijaare. **10** Akkasumas inni sababii gaarran jalaa fi dirree irraa horii akka malee baay'ee qabuuq gammoojji keessatti gamoowwan eegumsaa ijaaree boolla bishaanii hedduus ni qote; inni waan hojii qotiisa jaallatuut qottoota gaarranii fi lafa gabbataa qotanii wayiniis dhaaban qaba ture. **11** Kana malees Uziyan hoomaa waraanaa kan akka gaarrii leenjifamee waraanaaf qophaa'e qaba ture; hoomaan waraanaa kunis dura bu'ummaa Hanaaniyya isaa qondaaltota mootichaah keessaa tokko ta'e sanaan akkuma baay'ina isaaniitti garee gareedhaan Ye'i'eel barreessa sanaa fi Ma'aseyaa ajajjichaan gurmeeffame. **12** Baay'inni hooggantota maatti kanneen loltoota irratti muudamanii walumatti 2,600 ture. **13** Ajaya isaanii jalattis hoomaa waraanaa kan namoota lolaaf leenjifaman 307,500 of keessaa qabu tokkotu ture; hoomaan kunis humna guddaa kan yeroo mootichi diinota isaatti duulutti isa gargaaruu dha. **14** Uziyan loltoota hundaaf gaachana, eeboo, gonfoo sibiilaa, qomee sibiilaa, xiyyaa fi furrisa dhagaa kenne. **15** Innis Yerusaalem keessatti meeshawwan namoota ogeeyyiidhaan hojjetaman kanneen gamoowwan eegumsaati fi goleewwan ittisaa gubbaatti xiyya darbachuu fi dhagaa furuursuuf fayyadan ijaare. Innis hamma jabaatutti waan gargaarsa argateef maqaan isaa fagootti illee bal'inaan ni beekame. **16** Garuu Uziyan erga jabaatee booddee, of tuulummaan isaa kufaattii isatti fide. Innis iddo aarsaaixaanaatiixaanaa aarsuuf mana qulqullummaa

Waqaqayyo seenuuudhaan amanamummaa Waqaqayyo Waqaq isatiif qabu irraa duubatti ni deebi'e. **17** Azaariya lubichis luboota Waqaqayyo warra waa hin sodaarne kan biraa saddeettamaa wajjin isaa duukaa ni seene. **18** Isaanis Uziyan mootichaan mormanii, "Yaa Uziyan Waqaqayyoofixaanaa aarsuun luboota sanyii Aroon warraixaanaa aarsuuf filataman sanaaf malee siif hin malu. Ati sababii amanamaa hin ta'iniif Waqaqayyo Waqaq biraa ulfina hin argattuutti iddo qulqulluu kanaa ba'i" jedhaniin. **19** Uziyanis utuu ixanaa aarsuuf girgiraa harkatti qabatee qophaa'e jiruu ni aare. Innis utuma mana qulqullummaa Waqaqayyo keessatti iddo aarsaaixaanaa duratti lubootatti aaraa

jiruu ijuma isaanii duratti lamxiin adda isaatti ni ba'e. **20** Azaariya lubichi hangafnii fi luboonni biraa hundinuu yeroo isa ilaalanitti akka lamxiin adda isaa irra jiru ni argan; kanaafuu isaan dafanii gad isa baasan. Sababii turturte. **21** Uziyan mootichi hamma gaafa du'uutti lamxa'ee ture. Innis waan lamxa'ee tureef mana qulqullummaa Waqaqayyo irraa citee mana kophaa keessa ni jiraate. Ilmi isaa Yootaam ilmi isaa itti Filisxeemotatti duulee dallawaan Gaati, kan Yabinee gaafatamaa masaraoa mootummaa fudhatee saba biyyattii fi bulche. **22** Wantoonni bara mootummaa Uziyan keessa jalqabaa hamma dhumaatti hojjetaman biraan Isaayaas raajicha ilma Amooisiin galmeeffamaniiru. **23** Uziyanis Guur Ba'alittii fi Me'uunootatti ka'etti Waaqni isaa abbootii isaa wajjin boqotee sababii namoonni, "Inni gargaare. **8** Warri Amoonis Uziyanaiif gibra ni fidan; lamxii qaba" jedhaniif inni lafa awwaala moototaa keessatti isaanuma biratti ni awwaalame. Ilmi isaa Yootaam iddo isaa bu'ee mootii ta'e.

27 Yootaam yeroo mootii ta'etti nama waggaa digdamii shan ture; innis Yerusaalem keessa taa'ee waggaa kudha ja'a ni bulche. Maqaan haadha isaa Yaruuusaa ture; isheenis intala Zaadoq ture. **2** Innis akkuma abbaa isaa Uziyan godhe sana fuula Waqaqayyo duratti waan qajeelaa ni hojjete; inni garuu akka abbaa isaa mana qulqullummaa Waqaqayyo hin seenne. Ta'us namoonni cubuu hojjechuu ittuma fufan. **3** Yootaam Karra mana qulqullummaa Waqaqayyo kan Ol aanu deebisee ijaare; dallaa dhagaa kan gaara Oofeel irrattis hojjiwwan ijaarsaa baay'ee ni hojjete. **4** Gaarran Yihuudaa irratti magalaawwan, bosona keessatti immoo da'annoowwanii fi gamoowwan ni ijaare. **5** Yootaamis mootii Amoonotaa waraanee isaan ni mo'ate. Wagga sana keessa Amoononni meetii taalaantii dhibba tokko, qamadii qoroosii kuma kudhanii fi garbuu safartuu qoroosii kuma kudhan ni kennaniif. Amoononni wagga lammaaffaa fi wagga sadaffaattis hammasuma ni kaffalaniif. **6** Yootaam sababii fuula Waqaqayyo Waqaq isaa dura amanamummaan deddeebi'eef jabaachaa deeme. **7** Wantoonni bara Yootaam keessa hojjetaman bira, lola inni lolee fi wantoonni inni hojjete bira kitaaba mootota Israa'elii fi Yihuudaa keessatti barreeffamaniiru. **8** Inni yeroo mootii ta'etti nama waggaa digdamii shan ture. Innis Yerusaalem keessa taa'ee waggaa kudha ja'a ni bulche. **9** Yootaam abbootii isaa wajjin boqotee Magaalaa Daawit keessatti ni awwaalame. Ilmi isaa Aahaaz iddo isaa bu'ee mootii ta'e.

28 Aahaaz yeroo mootii ta'etti nama waggaa digdama ture; innis Yerusaalem keessa taa'ee waggaa kudha ja'a ni bulche. Inni akka abbaa isaa akka Daawit fuula Waqaqayyo duratti waan qajeelaa hin hojjenne. **2** Inni karaa mootota Israa'el duukaa bu'ee Ba'alalin waqaqeffachuu jedhees waqaqota tol famoo baqsee ni tolche. **3** Inni gochawwan jibbisiso saboota Waqaqayyo fuula Israa'elootaa duraa ari'ee baase sanaa hojjechuuhaan Sulula Ben Hinoom keessattiixaanaa ni aarse; ilmaan isaa illee aarsaa godhee ibiddaan gube. **4** Innis iddoowwan sagadaa kanneen gaarran irraatti, fiixee gaarranii irrattii fi muka lalisaa humda jalatti qalma dhi'eessee,ixaanas aarse. **5** Kanaafuu Waqaqayyo

Waaqni isaa dabarsee harka mootii Sooriyaatti isa fi mana ilmaan mootiitii waan tokko tokko fuudhee kenne. Warri Sooriyas isa mo'atanii namoota isaa mootii Asooriif kennaa godhee ni dhi'eesse; ta'uus kunis hedduu booji'anii Damaasqootti geessan. Achii immoo isaa hin gargaarre. **22** Aahaaz Mootichi yeroo rakkina isaa inni harka mootii Israa'elitti dabarfamee ni kennname; keessa illee ittuma caalchisee Waaqayyoof amanamuu mootichis miidhaa guddaa isa irraan ni ga'e. **6** Sababii ni dide. **23** Innis waaqota Damaasqoo kanneen isa sabni Yihuudaa Waaqayyo Waqa abbootii isaa dhiiseef mo'atanifi aarsaa ni dhi'eesse; "Waaqonni mootota Pheeqaan ilmi Remaaliiyaa guyyaa tokkotti loltontoa Sooriya sababii isaan gargaaranifi akka isaan ana Yihuudaa kuma dhingga tokkoo fi digdama ni fixe. **7** illee gargaaranifi ani aarsaa nan dhi'eessaaf" jedhee Zikrii loltuun jabaan gosa Efrem sun immoo Ma'aseyyaa yaadee tureetii. Isaan garuu kufaatiis isaa fi kufaatiil ilma mootichaa, Azriiqam aajaa masaraa mootummaa fi Israa'el hundaa ni fidan. **24** Aahaaz mi'ota mana Elqaanaa itti aanaa mootichaa ni ajjeese. **8** Israa'eloonni firootuma isaanii irraa niitota, ilmaanii fi intallan kuma dhingga lama ni booji'an. Akkasumas boojuu akka malee golee daandiiwwan Yerusaalem hunda irratti iddoowwan baay'ee fudhatanii Samaariyaatti ni deebi'an. **9** Garuu aarsaa ni dhaabe. **25** Magaalaa Yihuudaa hunda keessattis rajaan Waaqayyo kan Oodeed jedhamu tokko achi waaqota biraaf ixaanaa aarsuu iddoowwan sagadaa ture; innis yeroo loltontooni Samaariyaadhaa deebi'anitti isaan simachuu ni ba'e. Innis akkana isaanii jedhe; "Waaqayyo Waaqni abbootii keessanii waan Yihuudaaatti aareef dabarsee harka keessanitti isaan kenne. Isin garuu dheekkamsa hamma samiittti ol fagaatuun isaan ni fixxan. **10** Ammas dhiirataa fi dubartoota Yihuudaa fi Yerusaalem garboota keessan gochuun ni yaaddan. Isin mataan keessan iyyuu fuula Waaqayyo Waqa keessanii duratti cubbuu hin hojjennree? **11** Mee na dhaga'a! Sababii dheekkamsi Waaqayyo isinitti boba'eef namoota biyya keessanii kanneen boojitani fiddan sana deebisaa." **12** Ergasiis hangafoota namoota Efrem keessaa tokko tokko jechuunis Azaariya ilmi Yehohaaranaan, Berekiyan ilmi Meshileemoot, Yehiizqiyya ilmi Shaluumii fi Amaasaayi ilmi Hadilaay warra duulaa galaa jiran mormuudhaan **13** akkana jedhan; "Isin booji'amtoota kanneen as fiduu hin qabdan; yoo kanaa achii nu fuula Waaqayyo duratti cubbamoota ni taana. Isin amma illee cubbuu fi balleessaa keenya ittuma dabaluu feetuu? Yakki keenya duraanuu baay'ateera; dheekkamsi isaa Israa'elitti boba'eeraatii." **14** Kanaafuu loltontooni fuula qondaaltotaati fi yaa'i guutuu duratti booji'amtoota fi boojuu gad dhiisan. **15** Namoonni maqaan isaanii eeremes loltoota harka booji'amtoota ni fuudhan; waan booji'ame irraas warra qullaa jiran hundatti wayyaa ni uffisan. Isaanis uffataa fi kophee, waan nyaatamuu fi waan dhugamu illee ni kennaniif; dibatas isaan diban. Warra dadhaban hunda immoo harreee irra teessanii biyya firoonni isaanii jiran Magaalaa Meexxii sanatti gara Yerikootti isaan deebisanii ofii immoo Samaariyaatti ni dacha'an. **16** Yeroo sanatti Aahaaz Mootichi gargaaraa argachuu gara mootii Asooriitti nama ergate. **17** Edoomonni ammas dhufanii Yihuudaa balaa buusaniibooji'amtoota fudhatanii deemanii turianiiti; **18** Filisxeemonni immoo magalaawwan gaarran jalaa fi kanneen gama kibba Yihuudaa argaman weeraranii Beet Shemeshi, Ayalloon, Gedeerooti, Sookoo, Tiimnaahi, Gimzoo fi gandoota naannoo isaanittig argaman qabatani keessa ni qubatan. **19** Sababii Aahaaz mootichi Israa'el saba Yihuudaa cubbuu kakaasee ofii immoo Waaqayyoof amanamuu dideef Waaqayyo Yihuudaa ni salphise. **20** Tiiglaat-Philneeser mootichi Asoor gara isaa dhufuree ture; ta'uus inni qooda isa gargaaru rakkina isatti fide. **21** Aahaaz mana qulqullummaa Waaqayyo keessa, masaraa mootii

29 Hisqiyas yeroo mootii ta'etti nama waggaan digdamii shan ture; innis Yerusaalem keessa taa'ee waggaan digdamii sagal bulche. Maqaan haadha isaa Abiyaat ture; isheenis intala Zakkaariyas. **2** Innis akkuma Daawit abbaan isaa godhe sana fuula Waaqayyo duratti waan qajeelaa hojjete. **3** Inni bara mootummaa isaa keessa ji'a jalqaba waggaan tokkoffaatti balbalawwan mana qulqullummaa Waaqayyo ni bane; ni haarmoses. **4** Lubootaa fi Lewwota waamsisee oobdii karaa ba'a biiftutiin jiru irratti walitti isaan qabee **5** akkana jedheen; "Yaa Lewwota, mee na dhaga'a! Amma of qulqulleessaati mana qulqullummaa Waaqayyo Waqa abbootii keessanii illee qulqulleessa. Waan xuraa'aa hunda iddo qulqulluu keessaa baasaa. **6** Abbootiin keenya sababii amanamoo hin turiniif fuula Waaqayyo Waqa keenya duratti waan hamaa hojetanii isaa irraa garagalan. Isaanis iddo jireenya Waaqayyo irraa fuula isaanii deebifatanii duggeda isaanii isatti garagalchan. **7** Akkasumas balbala gardaafao cufanii ibsaawwan ni dhaamsan. Isaan Waaqa Israa'elii iddo qulqulluutti ixaana hin aarsine yookaan aarsaa gubamu hin dhi'eessine. **8** Kanaafuu dheekkamsi Waaqayyo Yihuudaa fi Yerusaalem irra bu'e; inni akkuma isin ija keessaniin arguu dandeessan kana nama qaani, nama qoosaa fi nama kolfaa isaan godhe. **9** Sababiin abbootiin keenya goraadeedhaan dhumanifi, sababiin ilmaan keenya, intallanii fi niitonni keenya illee booji'amaniif kanuna. **10** Ari amma akka dheekkamsi isaa inni sodaachisaan sun nurraa deebi'uuf Waaqayyo Waaqa Israa'el wajjin kakuu galuu yaadeera. **11** Yaa ilmaan ko, egaa hin dagatinaa; Waaqayyo akka isin fuula isaa dura dhaabattaniif, akka isa tajaajiltaniif, akka fuula isaa duratti hojjetoota isaa taataniif ixaana aarsitaniif

isin filateeraatii." **12** Ergasii Lewwonni kunneen hojitti aarsaan dhi'eeffamuu jalgabeen faarfannaan malakataa bobba'an; isaanis: Ilmaan Qohaatotaa keessaa, Mahat fi mi'a faarfannaan kan Daawit mooticha Israa'eliin ilma Amaasaayii fi Yoo'eel ilma Azaariyaa; ilmaan Waaqayyoof faarfattamus ni jalqabame. **28** Waldaan Meraarotaa keessaa, Qiish ilma Abdii fi Azaariyaa ilma guutuun gad jedhee sagade; faarfattooni ni faarfatan; Yehaleeli'eel; ilmaan Geershoonotaa keessaa, Yoo'ak ilma warri malakata afuufanis ni afuufan. Wanni kun hundi Zimaa fi Eeden ilma Yoo'aa; **13** ilmaan Elisaafaanotaa hamma aarsaan gubamu dhi'eeffamee xumuramutti keessaa, Shimrii fi Ye'i'eel; ilmaan Asaaf keessaa, itti fufe. **29** Yommuu aarsaa dhi'eessuun xumurametti Zakkaariyasii fi Mataaniyya; **14** ilmaan Heemaan mootichii fi warri isa wajjin turan hundinuu jilbeenfatanii keessaa, Yehii'elii fi Shime'iil; ilmaan Yeduutuun keessaa, sagadan. **30** Hisqiyaas Mootichii fi qondaaltonni isaa Shemaya'iyaa fi Uzi'eel. **15** Isaan erga obboloota isaanii akka Lewwonni dubbii Daawitii fi dubbii Asaaf ilaaltuu walitti qabaniif qulqulleessanii booddee akkuma sanaatiin Waaqayyoon galateeffatan ajajan. Kanaafuu mootichii akka dubbii Waaqayyootti isaan ajajetti mana isaan gammachuudhaan faarfannaan galataa faarfatanii qulqullummaa Waaqayyo qulqulleessuuf ol ni seenan. gad jedhanii sagadan. **31** Ergasis Hisqiyaas, "Isin amma **16** Lubonnis mana Waaqayyo qulqulleessuuf ol ni Waaqayyoof qulqulleessitaniiirtu. Kottaati qalmaa seenan. Isaanis waan mana qulqullummaa Waaqayyo fi aarsaa galataa mana qulqullummaa Waaqayyootti keessatti argan kan qulqulluu hin ta'in hunda gara galchaa" jedhe. Kanaafuu waldaan sun qalmaa fi aarsaa oobdii mana qulqullummaa Waaqayyootti gad baasan. galataa dhi'eesse; warri garaan isaanii jaallate hundis Lewwonnis achii guuranii Sulula Qeedrooniitti geessan. aarsaa gubamu dhi'eessan. **32** Aarsaan gubamu kan **17** Isaanis hojii qulqulleessuu kana guyyaa jalqaba ji'a waldaan sun dhi'eesses korommii loonii torbaatama, duraatii jalqabaniif bultii saddeettafaatti gardaafaa korbeeyyi hoolaa dhibba tokkoo fi xobbaallaawwan Waaqayyo bira ni ga'an. Guyyaa saddeet itti dabalanii hoolaa dhibba lama ture; kunneen hundi aarsaa mana qulqullummaa Waaqayyo qulqulleessanii ji'a gubamu ta'anii Waaqayyoof dhi'eeffaman. **33** Horiin tokkoffaa guyyaa kudha ja'affaatti fixan. **18** Isaanis qulqulleeffamee qalmaaf dhi'eeffamee walumaa galatti gara Hisqiyaas Mooticha dhaqanii akkana jedhanii; korommii loonii dhibba ja'aa fi hoolaa fi re'ee kuma "Nu guutummaa mana qulqullummaa Waaqayyo, sadii ture. **34** Haa ta'u malee horii aarsaaf dhi'eeffaman iddo aarsaan gubamu itti dhi'eeffamu mi'a isaa irraa gogaa baasuuf lakkoobsi lubootaa ga'aa hin turre; hunda wajjin, minjaala buddeenni qulqulleeffamee irra kanaafuu firoonni isaanii Lewwonni hamma hojii sun kaa'amu mi'a isaa hunda wajjin qulqulleessineerra. dhumutti fi hamma luboonni biraa qulqulleeffamanitti **19** Mi'oota Aahaaz mootichi yeroo mootii turetti isaan gargaaran; Lewwonni ofii isaanii qulqulleessuutti amanamummaa dhabee iddo isaanittii fuudhe hunda qulqulleessineerra; mi'oonti sunis fuula iddo aarsaa luboota caalaa gara toloota turaniiti. **35** Cooma aarsaa qulqulleessineerra; iddo aarsaa irraa gubamu wajjin dhi'eeffamu Waaqayyo dura jiru." **20** Hisqiyaas Mootichi guyyaa nagaag fi dhibaayyuu aarsaa gubamu wajjin dhi'eeffamu Akkasiin tajaajilli mana qulqullummaa Waaqayyo akka duriitti deebi'e. **36** Hisqiyaasii fi namoonni hundi sababii ol ba'e. **21** Isaanis mootummaaf, mana qulqullummaa waan Waaqni saba isaaaf godheef ni gammadan; wanni fi Yihuudaaf korommii loonii torba, korbeeyyi hoolaa kun dafee ta'etii.

30 Hisqiyaas akka isaan Waaqayyo Waaqa Israa'eliif Faasiikaa ayyaaneffachuuf jedhanii gara Yerusaalem, gara mana qulqullummaa Waaqayyo dhufaniif Israa'eliif fi Yihuudaa hundatti ergaa erge; Efremii fi Minaaseetti immoo xalayaa barreesse. **2** Mootichii fi qondaaltonni isaa akkasumas waldaan Yerusaalem keessa jiru hundi ji'a lammafaatti Faasiikaa ayyaaneffachuuf murteessan. **3** Isaan sababii luboonni of qulqulleessan lakkobsaana ga'oo hin ta'inii fi sababii namoonni Yerusaalemietti walitti hin qabaminif yeroo barbaachisaa ta'etti Faasiikaa ayyaaneffachuuf hin dandeeny. **4** Karoorri sunis mootichaa fi waldaa sana guutuu ni gammachiise. **5** Isaanis akka namoonni Waaqayyo Waaqa Israa'eliif Faasiikaa ayyaaneffachuuf jedhanii gara Yerusaalem dhufaniif Bersheebaa hamma Daanitti Israa'el hunda keessa labsii labsuuf murteessan. Ayyaamni Faasiikaa akka barreffametti iddo namoonni hedduun jiranitti ayyaaneffamee hin beekuitii. **6** Ergamoornis ajaja mootichaatiin xalayaa mootichaa fi qondaaltota isaa biraa ergame fuudhanii guutummaa Israa'eliif fi Yihuudaa keessa qajeelan; xalayaan sunis akkana jedha: "Yaa saba Israa'el, akka inni gara keessan

gara warra haftanii harka mootota Asoor jalaa baatan sanaatti deebi'uuf gara Waaqayyo Waaqa Abrahaam, Waaqa Yisihaaqii fi Waaqa Israa'elitti deebi'aa. **7** Akka abbootii keessanii fi akka obboloota keessan kanneen inni sababii isaan Waaqayyo Waaqa abbootii isaaniif amanamu didaniifakkuma isin argitan kana waan fafaa isaan godhe sanaa hin ta'inaa. **8** Isin akka abbootii keessanii mata jabeeyyi hin ta'inaa; Waaqayyootti harka kennadhaa. Gara iddoqlqullummaa isaa kan inni bara baaan qulqulleesse sanaa kottaa. Akka dheeckamsi isaa sodaachisaan sun isin irraa deebi'uuf Waaqayyo Waaqa keessan tajaajilaa. **9** Sababii Waaqayyo Waaqni keessan arjaa fi gara laafessa ta'eef isin yoo gara Waaqayyootti deebitan obboloonni keessanii fi joolleen keessan warra isaan booji'an biratti gara laafina ni argatu; biyya kanattis ni deebi'u. Isin yoo gara isaatti deebitan inni fuula isaa isin irraa hin garagalfatu." **10** Ergamoonnis Efremii fi Minaasee keessa magaalaa tokkoo gara magaalaa kaaniitti naanna'aa hamma Zebuuloonitti deeman; namoonni garuu isaan tuffatan; itti qoosanis. **11** Namoonni Aasheer, kan Minaasee fi kan Zebuuloon tokko garuu gad of qabani Yerusaalem dhaqan. **12** Akka isaan waan mootichii fi qondaltonni isaa akkuma dubbii Waaqayyootti ajajaniif turan sana hoijetaniif harki Waaqaa yaada tokko isaanii kennuuf akkasuma Yihuudaa irra ture. **13** Tuunni akka malee gudduna tokko ji'a lammaffaatti Ayyaana Maxino ayaanessuuf Yerusaalem keessatti walitti qabame. **14** Isaanis iddoowwan aarsaa kanneen Yerusaalem keessa turan bubuqqisani, iddoowwan aarsaaixaanaas diiganii geessanii Sulula Qeedroonitti ni gatan. **15** Guyyaa kudha afuraffaa ji'a lammaffaattis hoolaa Faasiikaa qalan. Luboonnii fi Lewwonnis qaana'anii of qulqulleessuudhaan aarsaa gubamu gara mana qulqullummaa Waaqayyo fidan. **16** Ergasiis akkuma Seera Musee nama Waaqaa sanaa keessatti ajajametti iddo isaaniiif ramadame ni qabatan. Luboonniss dhiiga Lewwoni isaanitti kennan sana ni faffacaasan. **17** Sababii waldaa sana keessa namoonni hedduun of hin qulqulleessintiif Lewwoni namoota akka seeratta hin qulqullaanii fi namoota hoolota isaanii Waaqayyoof qulqulleessu hin danda'in hundaaf jedhaniif hoolota Faasiikaa ni qalu turan. **18** Namoota biyya Efrem, Minaasee, Yisaakorii fi Zebuuloonii dhufan hedduu keesssaar gaari caulu of qulqulleessu baatan iyyuu isaan waan barreefameen alatti Faasiikaa nyaatan; Hisqiyaas garuuakkana jedhee Waaqa kadhateef; "Yaa Waaqayyo tolaa, **19** nama garaa isatiini si'i Waaqayyo Waaqa abbootii isaa barbaaduuf kutate hunda yoo inni akka seera iddoqlqulluutti qulqulla'aa ta'u baate illee ati araaramiif." **20** Waaqayyo kadhanna Hisqiyaas dhaga'ee saba sana ni fayyise. **21** Israa'eloonni Yerusaalem keessatti argamanii turan gammachuu guddadhaan bultii torba Ayyaana Maxino ayaaneffatan; Lewwoni fi luboonnii immoo meeshalee faarfannaa Waaqayyoottin guyyaa guyyaadhaan Waaqayyo galateeffacha turan. **22** Hisqiyaasis Lewwota waa'ee tajaajila Waaqayyo irratti hubannaa gaarii qaban jajjabeessuudhaan

itti dubbate. Isaanis bultii torbanuu waan isaaniif qoodame nyaachaa, aarsaa nagaas dhi'eessaa Waaqayyo Waaqa abbootii isaaniitiif galata galchan. **23** Waldaan sun guutuun bultii torba itti dabalee ayyaana sana ayyaaneffachuuf walii gale; kanaafuu isaan bultii torba itti dabalanii gammachuudhaan ayyaaneffatan. **24** Hisqiyaas mootichi Yihuudaa korommii loonii kuma tokko, hoolotaa fi re'oota kuma torba waldaa sanaaf ni kenne; qondaaltonni isaa immoo korommii loonii kuma tokko, hoolotaa fi re'oota kuma kudhan ni kennan. Lubooni akka malee baay'eenis of qulqulleessen. **25** Waaqa keessan tajaajilaa. **9** Sababii Waaqayyo Waaqni keessan arjaa fi gara laafessa ta'eef isin yoo gara Israa'el keessa walitti qabaman hunda, akkasumas alagootta Israa'el keessa dhufanii fi kanneen Yihuudaa keessa jiraatan hunda wajjin ni gammadan. **26** Bara Soloomoon ilma Daawit mooticha Israa'el jalqabee waan wanni akkasi Yerusaalem keessatti takkuma hin ta'iniif Yerusaalem keessatti gammachuu guddatu ta'e. **27** Ergasiis luboonnii fi Lewwonni ka'anii saba eebbis; Waaqnis isaan dhaga'e; kadhannaan isaanii gara samii, iddoq inni jiraatu qulqulluu sana ga'eeraatii.

31 Yommuu wanni kun hundi xumurametti Israa'eloonni achi turan gara magalaawwan Yihuudaa dhaqanii dhagaawwan waqaqeffannaa caccabsan; siidaawwan Aasheeraa ni kukkutan. Iddoowwan sagadaa kanneen gaarran irraa fi iddoowwan aarsaa kanneen Yihuudaa, Beniyaam, Efremii fi Minaasee keessa turan hunda ni balleessan. Israa'eloonnis erga waan kana hunda balleessanii booddee gara magalaawwanii fi qabeenya isaanittideebi'an. **2** Hisqiyaasis tokkoo tokkoo isaanii akka isaan akkuma hojji lubummaa isaanittiookaan akkuma hojji Lewwummaa isaanittiaarsaa gubamu fi aarsaa nagaah dhi'eessanii, akka isaan karra iddo Waaqayyo jiraatu durattu tajaajilaniif, akka isaan galata galchanii fi akka isaan faarfannaa galataa faarfataniiif lubootaa fi Lewwota garee gareedhaan ramade. **3** Mootichis akkuma Seera Waaqayyo keessatti barreefamee sanatti, aarsaa gubamu kan ganamaa fi galgalaa akkasumas aarsaa gubamu kan Sanbatootaa, Ayyaana Baatiiwwan Haaraa fi guyyaa ayaana murteeffameetiif qabeenya oftii isaa irraa ni kenne. **4** Innis akka luboonnii fi Lewwonni Seera Waaqayyoottif of kennuudanda'aniiif namoota Yerusaalem keessa jiraatan akka isaan qooda jaraaf malu kennaniif ni ajaje. **5** Akkuma ajajni sun ba'eenis Israa'eloonni mataa midhaan isaanii kan jalqabaa irraa, daadhiif wayinii haaraa irraa, zayitiif damma irraa akkasumas waan lafa qotisaa irraa argamu hunda irraa arjummaadhaan kennan. Waan hunda irraa harka kudhan keessa harka tokko guddisanii ni fidan. **6** Namoonni Israa'elii fi Yihuudaa warri magalaawwan Yihuudaa keessa jiraatanis loonii fi bushaayee isaanii irraa harka kudhan keessa harka tokko, akkasumas waan Waaqayyo Waaqa isaanittif qulqulleeffamee irraa harka kudhan keessa harka tokko ni fidan; ni tuulanis. **7** Isaanis hojji kana ji'a sadaffaatti jalqabaniif ji'a torbaffaatti fixan. **8** Hisqiyaasii fi qondaaltonni isaa yommuu dhufanii tuullaawwan sana arganitti Waaqayyoon ni galateeffatan; saba isaa Israa'elinis

ni eebbisani. **9** Hisqiyas wa'ee tuullaa sanaa Mo'atee isaan qabachuudhaafis magalaawwan dallaa lubootaa fi Lewwota gaafate; **10** maatii Zaadoq keessaa dhagaan qaban marse. **2** Hisqiyas yommuu akka Azaariya lubichi hangafniakkana jedhee deebise; "Erga Senaaheriib dhufee Yerusaalemin loluu barbaade namoonni kennaanisaanii gara mana qulqullummaa argetti, **3** burqaan bishaanii kan magaalaan ala jiru cufuuf Waaqayyootti fidduu jalqabanii as nu nyaata ga'aa qondaaltota isaa fi loltoota isaa wajjin mari'ate; isaanis fi irraa hafaa arganneerra; sababii Waaqayyo saba isa gargaaran. **4** Namoonni akka malee hedduun walitti isaa eebbisef hambaan akka malee guddaan kun qabamanii, "Mootonni Asoor maalif dhufanii bishaan hafeera." **11** Hisqiyas akka isaan mana qulqullummaa baay'ee argatan?" jedhanii burqaawwanii fi lageen biyya Waaqayyo keessatti markuusalee qopheessan ajaje; sana keessa yaa'an hunda ni cufan. **5** Ergasiis mootichi isaanis ni qopheessan. **12** Isaanis ergasiis buusii, kennaa jabaatee hojjechuudhaan dallaawwan dhagaan kanneen harka kudhan keessaa harka tokkoo fi kennaawwan jijigan hunda dhaabuudhaan gamoowwan eegumsaa qulqulleeffaman amanamummaadhaan fidan. Wantoota achi irratti ijaare. Isaan alatti immoo dallaawwan biraa kanneen irrattis Konaneyaa Lewwichi itti gaafatamaa ijaare daangaa Magaalaa Daawit cimse. Akkasumas ture; obboleessi isaa Shime'iin immoo sadarkaadaan mi'oota lolaa fi gaachanawwan baay'ee hojjete. **6** Innis itti aanaa isaa ture. **13** Yehii'eel, Azaziyaa, Nahaati, ajajoota loltootaa uummataa irratti muudee oobdi Asaheel, Yeriimooti, Yoozaabaad, Elii'eel, Yismakiyya, karra magaalaal irratti fuula isaa duratti walitti qabee Mahattii fi Benaaya, Konaneyaa fi obboleessa isaa akkana jedhee isaan jajjabeesse; **7** "Jabaadhaa; cimaa. Shime'i jalatii to'attoota ta'anii Hisqiyas mooticha Isin sababii mooticha Asoorii fi sababii loltoota akka fi Azaariya itti gaafatamaa mana qulqullummaa malee baay'ee kanneen isa wajjin jiran sanaatiif jettanii Waaqaatiin muudaman. **14** Qooraahi ilmi Yimnaa hin sodaatinaa; humni nu wajjin jiru kan isa wajjin Lewwichi, eegduun Karra Ba'a sun kennaad fedhiidhaan jiru caalaatii. **8** Kan isa wajjin jiru humna foonii qofaa Waaqaf kennname irratti, akkasumas buusii Waaqayyoof dha; kan nu wajjin jiru garuu Waaqayyo Waqa keenya godhamee fi kennaawwan qulqulleeffaman qooduu isa nu gargaaruu fi isa lola keenya nuuf loluu dha." irratti itti gaafatamummaa qaba ture. **15** Eeden, Uummanni dubbi Hisqiyas mooticha Yihuudaatiin Miiniyaamiin, Yeeshuu'an, Shemaa'iyan, Amariyya jajjabaate. **9** Kana booddees Senaaheriib mootichi fi Shekaaniyaan magaalaawwan lubootaa keessatti Asoor utuma loltoota isaa hunda wajjin Laakkiish luboota michoota isaanitiif guddaa fi xinnaa akkuma marsee jiruu, harka ajajoota loltoota isattt akkaanatokkotti garee garee isaanitiit isaanifi qooduudhaan jedhee gara Yerusaalemitti Hisqiyasii fi namoota amanamummaadhaan isa gargaaran. **16** Kana malees Yihuudaa kanneen achi jiran hundatl ergaa kana dhiirota umuriin isaanii waggaa sadii fi sanaa ol ta'e erge: **10** "Senaaheriib mootichi Asoor akkana jedha: kanneen maqaan isaanii galmee hidda dhalootaa Yerusaalem ishee marfamte kana keessa turuun keessan keessa jiru warra akkuma itti gaafatamummaa isaanii of amanachuu kee maal irratti hundeffatte? **11** fi ramaddii isaanitiit qooda hojji isaanii kan guyyaa Hisqiyas, 'Waaqayyo Waaqni keenya harka mootii guyyaa hojjetamu hojjechuuf mana qulqullummaa Asoor jalaa nu baasa' jechuun isaa akka isin beelaa fi Waaqayyo seenuu danda'an hundaaf akkasuma dheebuudhaan dhumtaniif mitii? **12** Namni Yihuudaa fi ni qoodan. **17** Luboota maatii isaanitiin galmee Yerusaalemiin, 'Isin iddo aarsaa tokko duratti sagaduu hidda dhalootaa keessatti galmeeffamanii fi Lewwota fi isuma irratti aarsaa gubamu dhi'eessuu qabdu' jedhee umuriin isaanii wagga digdamaa fi sanaa ol ta'eefis iddoowwan sagadaa fi iddoowwan aarsaa Waqa kanaa akkuma itti gaafatamummaa fi qooda hojji isaanitiit balleesse Hisqiyasuma matala isaa mitii? **13** "Isin waan ni ramadaniif. **18** Luboonni kurneen ijoollee isaanii anii fi abbootiin koo saboota biyyoota biraa hunda xixinno, nijitota isaanii, ilmaan isaanitiit fi intallan goone hin beektanii? Waaqoni saboota sanaa biyya isaanii kanneen waldaa guutuu keessa jiran hunda isaanii harka koo jalaa takkumaa baasuu danda'aniiruu? wajjin ni galmeeffaman; isaan of qulqulleessuudhaan **14** Waaqota abbootiin koo balleessan kanneen hunda amanamoo turaniif. **19** Luboota sanyiwwan Aroon keessaa isa kamtu saba isaa harka koo keessaa baasuu kanneen lafa qotisaan naanloo magalaawwan isaanii danda'e? Yoos Waaqni keessan akkamitti harka koo yookaan magalaawwan biraa keessa jiraataniif, dhiirota keessaa isin baasuu danda'a ree? **15** Ammas Hisqiyas garee isaanii kanneen galmee hidda dhaloota Lewwotaa akkasitti isin gowwoomsee karaa isin hin jal'isn. keessatti galmeeffaman hundaaf akka qoodaniif Waaqni saba yookaan mootummaa kamii iyuu saba namoonni filatamanii turan. **20** Hisqiyas waan kana isaa harka koo yookaan harka abbooti koo jalaa baasuu guutummaa Yihuudaa keessatti ni hojjete; innis waan hin dandeenyeetti isaa hin amaninaa. Waaqni keessan fuula Waaqayyo Waqa isaa duratti gaarii, qajeelaa fi immoo harka kootii isin baasuu hammam haa yaratu amanamoo ta'e ni hojjete. **21** Innis mana qulqullummaa ree!" **16** Qondaaltonni Senaaheriibis waan kana caalaa Waaqaa keessa hojjechuunis ta'u, seeraa fi ajajawwanii hedduu Waaqayyo Waaqaa fi Hisqiyas garbicha isaa ajajamudhaan waan hojjete hunda keessatti Waaqaa irratti ni dubbatan. **17** Mootichis akkasuma Waaqayyo isaa barbauduudhaaf garaa isaa guutuudhaan ni hojjete; Waaqa Israa'el arrabsuudhaan, waan hamaa illee isatti dubbachuudhaan, "Akkuma waaqonni biyyoota biraa saba isaanii harka koo jalaa baasuu hin danda'in sana Waaqni Hisqiyas isaba isaa harka koo jalaa oolchuu hin danda'u" jedhee xalayaa barreesse. **18** Kana irratti Senaaheriib mootichi Asoor dhufee Yihuudaa weerare.

32 Erga Hisqiyas waan kana hunda amanamummaadhaan hojjete booddee Senaaheriib mootichi Asoor dhufee Yihuudaa weerare.

isaan naasisuu fi sodaachisuudhaan magaalaa sana qabachuudhaaf saba Yerusaalem kan dallaa dhgaa irra tureetti afaan Ibraayixiitiin sagalee isaanii ol fudhatanii iyyan. **19** Isaan akkuma waa'ee waqaqta saboota addunyaa biraa kanneen harka namaatiin hojjetaman sanaa dubbatan sana waa'ee Waaqa Yerusaalem dubbatan. **20** Hisqiyas Mootichii fi Isaayyaas rajichi ilmi Amoos waa'ee waan kanaatiif kadhannaadhaan gara samiitti ol iyyan. **21** Waaqayyo ergamaa isaa tokko itti erge; ergamaan sunis qubata loltoota mooticha gara biyya isaatti deebi'e. Yeroo inni galma Waaqa isaa seenettis ilmaan isaa achumatti goraadeedhaan isa cicciran. **22** Waaqayyo akkasii Hisqiyasii fi namoota Yerusaalem harka Senaaherib mooticha Asoorii fi harka diinota isaa hundaaf jalaa ni baase. Inni karaa hundaan isaan eege. **23** Namoonni baay'eenis gara Yerusaalemmitti Waaqayyoof aarsaa fidan; Hisqiyas mooticha Yihuudaatiif immoo kennaa gatii guddaa fidan. Innis yeroo sanaa jalqabee fuula saboota hundaa durattii ulfina argate. **24** Bara sana keessa Hisqiyas dhukkubsatee du'u ga'e. Innis Waaqayyoon ni kadhate; geessee mana qulqullummaa Waqqaa kan Waqni akkana Waaqayyos deebee kennee fi mallattoo dinqisiisa isaa argisiise. **25** Hisqiyas garuu garaa isaatti of tuule malee waan gaarrii isaaaf godhameef deebee malu hin kennine; kanaafuu dheekkamsi Waaqayyo isatti, Yihuudaa fi Yerusaalemmitti dhufe. **26** Kana irratti Hisqiyas nan dhaaba. **8** Yoo isaan waan ani waa'ee seera, akkuma namoota Yerusaalem sanaa of tuulummaa garaa isaa irraa ni deebi'e; kanaafuu bara Hisqiyas gatii guddaa qaban hundaaf mankuusa ni ijaa. **28** Akkasumas midhaaniif gombisaa ijare; daadhii wayinii loon gosa hundaaf dallaa, bushaayeef immoo gola ni jaa. **29** Innis sababii Waaqni badhaadhummaa guddaa isaaaf kenneef bushaaye baay'ee, karra loonii hedduus horatee magalaawwanis ni ijaarrate. **30** Namni afaan burqaa Giihoon kan olii cibee bishaan isaa gara lixa Magaalaa Daawititti jal'ise Hisqiyasuma kana. Hojiin isaa hundis ni milkaa'eef. **31** Garuu yeroo bulchitooni sanyiwwan Daawititti gaara irratti awwaalame. Yeroo inni du'ettis Yihuudaa fi sabni Yerusaalem hundinuu isaa kabajan. Ilmi isaa Minaaseen iddo isaa bu'ee mootii ta'e.

33 Minaaseen yeroo mootii ta'etti nama wagga wagga shantamii shan bulche. **2** Innis waan jibbisiiwa saboota Waaqayyo fuula Israa'elootaa duraa ari'ee baase sanaa duukaa bu'uudhaan fuula Waaqayyo duratti waan hamaa hojjete. **3** Inni iddoowwan sagadaa kanneen abbaan isaa Hisqiyas barbadeesee ture sana illee deebisee ni ijare; akkasumas Ba'aaliif iddoowwan aarsaa tolchee siidaawwan Aasheeraas ni dhaabe. Raayyaawwan samii hundaafis ni sagade; isaan Asoor keessatti loltoota, hooggantootaa fi ajajjoota loltoota ni balleesse. Kanaafuu mootichi salphinaan gara biyya isaatti deebi'e. Yeroo inni galma Waaqa isaa keessatti iddoowwan aarsaa tolche. **5** Oobdiiwwan mana qulqullummaa Waaqayyo lamaanuu keessatts raayyaawwan samii hundaaf iddoowwan aarsaa ni tolche. **6** Sulula Ben Hinoomittis ilmaan isaa ibiddaan aarsaa godhee dhi'eesse; tolchaa fi falfala hojjetee, milkii ilaallatee, ilaaltotaa fi eker dubbistoota gorsa gaafate. Inni fuula Waaqayyo duratti hammina guddaa jedhee waa'ee isaa Daawitii fi ilma isaa Soloomoonitti argisiise. **7** Durattii ulfina argate. **24** Bara sana keessa Hisqiyas innis fakkii Waaqa tolfaamaa kan hojjetee ture sana dhuukkubsatee du'u ga'e. Innis Waaqayyoon ni kadhate; geessee mana qulqullummaa Waqqaa kan Waqni akkana Waaqayyos deebee kennee fi mallattoo dinqisiisa isaa argisiise. **25** Hisqiyas garuu garaa isaatti of tuule malee waan gaarrii isaaaf godhameef deebee malu hin kennine; kanaafuu dheekkamsi Waaqayyo isatti, Yihuudaa fi Yerusaalemmitti dhufe. **26** Kana irratti Hisqiyas nan dhaaba. **8** Yoo isaan waan ani waa'ee seera, akkuma namoota Yerusaalem sanaa of tuulummaa garaa isaa irraa ni deebi'e; kanaafuu bara Hisqiyas gatii guddaa qaban hundaaf mankuusa ni ijaa. **28** Akkasumas midhaaniif gombisaa ijare; daadhii wayinii loon gosa hundaaf dallaa, bushaayeef immoo gola ni jaa. **29** Innis sababii Waaqni badhaadhummaa guddaa isaaaf kenneef bushaaye baay'ee, karra loonii hedduus horatee magalaawwanis ni ijaarrate. **30** Namni afaan burqaa Giihoon kan olii cibee bishaan isaa gara lixa Magaalaa Daawititti jal'ise Hisqiyasuma kana. Hojiin isaa hundis ni milkaa'eef. **31** Garuu yeroo bulchitooni sanyiwwan Daawititti gaara irratti awwaalame. Yeroo inni du'ettis Yihuudaa fi sabni Yerusaalem hundinuu isaa kabajan. Ilmi isaa Minaaseen iddo isaa bu'ee mootii ta'e.

12 Innis lubbamee Waaqayyo Waaqa isaa barbaadee fuula Waaqa abbootii isaa duratti akka malee gad of qabe. **13** Waaqayyo yeroo inni isa kadhatteet na'eefi waammataa isaa dhaga'eef; deebisees gara Yerusaalem moottummaa isattii sia fide. Minaaseen ergasiikka Waaqayyo Waaqa ta'e ni beek. **14** Ergasiikka dallasaa Baabilon waa'ee hojii dinqii kan biyya sanatti hojjetamee isa gaafachuu ergamoota erganitti Waaqni isaa qoruu fi waan garaa isaa keessa jiru ilalauduhaaf isaa dhiise. **32** Wantoonni bara mootummaa Hisqiyas keessa hojjetaman kanneen biraaf fi gaarummaan isaa mul'ata Isaaayyaas rajicha ilma Amoos, kitaaba mootota Yihuudaa fi Israa'el keessatti barreeffamaniiru. **33** Hisqiyasii abbootii isaa wajjin boqtee lafa awwaala sanyiwwan Daawititti gaara irratti awwaalame. Yeroo inni du'ettis Yihuudaa fi sabni Yerusaalem hundinuu isaa kabajan. Ilmi isaa Minaaseen iddo isaa bu'ee mootii ta'e.

15 Innis waqaqta ormaa fi fakkiiwan mana qulqullummaa Waaqayyo keessaa ni balleesse; akkasumas iddoowwan aarsaa kanneen inni gaarran aarsaa nagaa fi aarsaa galataa irratti ni dhi'eesse; akka isaan Waaqayyo Waaqa Israa'el tajaajilaniif namoota Yihuudaa ni ajaje. **17** Ta'us sabni ittuma fufee iddoowwan

sagadaa kanneen gaarran irraa keessatti aarsaa dhi'eesse; Waaqayyo Waaqa isaa haaromsuuf Shaafaan ilma garuu uummanni sun Waaqayyo Waaqa isaa qofaaf Azaliyya, Ma'aseyya bulchaa magaalaa fi Yoo'aa ilma aarsaa dhi'eessa ture. **18** Wantoonni bara mootummaa Minaasee keessa hoijetaman kanneen biraa, kadhannaan inni Waaqa isaa kadhatee fi dubbii inni namoota waa arganii himan maqaa Waaqayyo Waaqa Israa'eliin isatti himan dabalatee seenaa mootota Israa'el keessatti barreefameera. **19** Kadhannaan isaa fi akki Waaqni Yihuudaa fi kan Beniyaam hunda irraa akkasumas itti garaa laafeefii kadhannaan isaa dhaga'eef, cubbuun jiraattota Yerusaalem irraa walitti qabe. **10** Isaanis inni hoijete hundii fi amanamummaa dhabuun isaa, maallaqa sana namoota akka hojii mana qulqullummaa akkasumas uttu gad of hin qabn dura iddoowan Waaqayyo to'ataniif muudamanitti imaanaa kennan. sagadaa kanneen gaarran irraa ijaaruun isaa, siidaawwan Aasheeraa fi waaqota tolfamoo dhaabuun isaa hundi galmeewwan namoota waa arganii himanii keessatti barreeffamaniiru. **20** Minaaseenis abbootii isaa wajjin boqotee masaraa mootummaa isaa keessatti awwaalame. Ilmi isaa Aamoonis iddo isaa bu'ee mootii ta'e. **21** fi ijartotatti maallaqa kennan. **12** Namoonni sunis Aamoon yeroo mootii ta'etti umuriin isaa wagga digdamii lama ture. Innis Yerusaalem keessa taa'ee wagga lama bulche. **22** Innis akkuma abbaan isaa Minaaseen hoijetee ture sana fuula Waaqayyoo duratti waan hamaa hoijete. Aamoon waaqota Minaaseen tolche waaqeefate; hunda isaanitifis aarsaa dhi'eesse. **23** Inni garuu akka abbaa isaa Minaasee fuula Waaqayyoo duratti gad of hin qabne; Aamoon ittuma caalchisee yakka hoijete. **24** Qondaaltonni Amoon isatti mari'ataniif masaruma mootummaa isaa keessatti isa ajjeesan. **25** Kana irratti namoonni biyya sanaa warra Aamoon Mootichatti malatan hunda fixanii ilma isaa Yosiyaa immoo iddo isaa mootii godhatan.

34 Yosiyas yeroo mootii ta'etti nama wagga saddeetii ture; Yerusaalem keessa taa'es wagga soddomii tokko bulche. **2** Inni fuula Waaqayyoo duratti waan qajeelaan hoijete; uttu mirgatti yookaan bitaatti hin gorinis karaa abbaa isaa Daawit irra deeme. **3** Inni mootii ta'ee wagga saddeetaffaatti uttuma umurii dargaggummaa keessa jiruu Waaqa abbaa isaa Daawit barbaaduu jalqabe. Waggaan kudha lammaffaatti immoo Yihuudaa fi Yerusaalem keessaa iddoowan sagadaa kanneen gaarran irraa, siidaawwan Aasheeraa, waqqota tolfaamoo fi fakkiiwan baqfamanii tolfaamani ni balleesse. **4** Qajeelfama isatiiniis iddoowan aarsaa Ba'aal diigaman; iddoowan aarsaa ixaaanaa kanneen achi irra turan caccabsee siidaawwan Aasheeraa, waqqota tolfaamoo fi fakkiiwan hurreesse. Wantoota kanneen daakee bulleessee awwaala warra isaaniif aarsaa dhi'eessa turanii irratti bittinnesse. **5** Lafee lubootaas iddoowan aarsaa isaanii irratti guggube. Haala kanaanis Yihuudaa fi Yerusaalemin qulqulleesse. **6** Magaalaawwan Minaasee, kan Efreetii fi Simi'oон kanneen hamma Niftaalemitti jiranii fi akkasumas diigamaa naannoowwan isaanii keessatti **7** iddoowan aarsaa fi siidaawwan Aasheeraa ni jijigse; waqqota tolfaamoo daaraa godhe; iddoowan aarsaa ixaaanaa kanneen guutummaa Israa'el keessa jiran hundas ni caccabse. Ergasiis Yerusaalemitti deebi'e. **8** Yosiyas mootii ta'ee wagga kudha saddeetaffaatti erga biyyatti fi mana qulqullummaa qulqulleessee booddee mana

Waaqayyo Waaqa isaa haaromsuuf Shaafaan ilma Yoo'ahaaz galmeessaa sana erge. **9** Isaanis gara Hilqiyya lubicha ol aanaa dhaqanii maallaqa mana qulqullummaa Waqaatiif fidame sana itti kennan; maallaqa kanas Lewwota balbala eegantu saboota Minaasee irraa, kan Efreeti irraa, hambaawwan Israa'el hunda irraa, saba barreefameera. **10** Isaanis inni hoijete hundii fi amanamummaa dhabuun isaa, maallaqa sana namoota akka hojii mana qulqullummaa akkasumas uttu gad of hin qabn dura iddoowan Waaqayyo to'ataniif muudamanitti imaanaa kennan. Namoonni kunneenis hoijettoota mana qulqullummaa haaromsanii akka duriiti deebisaniiif ni kaffalu. **11** Akkasumas akka isaan ijaarsa mootonni Yihuudaa akka diigamu godhan sanaaf dhaga soofame, laaxaawwan, mukkeen sutaa fi dareeraawwan bitaniif ogeeyyi mukaa fi ijartotatti maallaqa kennan. **12** Namoonni sunis amanamummaadhaan hojicha hoijetan. Lewwota sanyii Meraarii keessa Yahaatii fi Obaadiyaan akkasumas sanyii Qohaati keessa Zakkaariyaasii fi Meshulaam akka jara sana hojjechiisaniiif isaan irratti muudaman. Lewwonni meeshaa faarfannaa taphachuu beekan hundis **13** itti gaafatamtotta hoijettoota hojii humnaa ta'anii hoijettoota hojii garaa garaa illee to'achaa turan. Lewwonni tokko tokkos barreessitoota, qondaaltotaa fi eegdota balbalaa turan. **14** Utuma isaan maallaqa mana qulqullummaa Waaqayyootti galfame sana baasaa jiranuu Hilqiyya lubichi Kitaaba Seera Waaqayyoo kan karaa Museetiin kenname sana arge. **15** Hilqiyanis Shaafaan barreessaa sanaan, "Ani mana qulqullummaa Waaqayyoo keessatti Kitaaba Seeraa argeen jira" jedhe; kitaabichas Shaafaanitti kenne. **16** Shaafaanis kitaabicha fuudhee mootichatti geeseeakkana jedhe; "Qondaaltonni kee waan ajajaman hunda hojjechaa jiru. **17** Maallaqa mana qulqullummaa Waaqayyoo keessa tures baasaniif namoota hojii to'ataniif fi hoijettootatti imaanaa kennaniiru." **18** Kana irrattis Shaafaan barreessaan sun, "Hilqiyya lubichi kitaaba tokko natti kenneera" jedhee mootichatti hime. Shaafaanis fuula mootichaa duratti kitaaba sana dubbise. **19** Mootichis yommuu dubbii Seeraa sana dhaga'etti uffata isaa tarsaase. **20** Innis ajaya kana Hilqiyaatti, Ahiiqaam ilma Shaafaanitti, Abdoon ilma Miikaatti, Shaafaan barreessichaa fi Asaayaat tajaajilaan mootichaatti ni kenne: **21** "Dhaqatii waa'ee waan kitaabaa argame kana keessatti barreefamee anaaf, hambaawwan Israa'el keessaati fi Yihuudaatiif Waaqayyoon gaafadhaa. Sababii warri nuun duraa dubbii Waaqayyoo hin eeginiif dheekkamsi Waaqayyoo guddaa nutti dhangala'eera; isaan akka waan kitaaba kana keessatti barreefamee sana hundaatti hin jiraanneetii." **22** Hilqiyya fi warri mootichi isaa wajjin erge sun gara Huldaanaa raajittii jechuunis niitii Shaluum ilma Toqe'aati, ilma Hasraat kan eegduu mana uffataa turte sanatti himuu dhaqan. Isheenis Yerusaalem keessa aanaa lammaffaa keessa jiraatti turte. **23** Isheenisakkana isaaniif jette; "Waaqayyo Waqqni Israa'elakkana jedha: Namicha natti isin erge sanattiakkana jedha himaa; **24** 'Waaqayyoakkana jedha: Ani iddo kanaa fi sabaa isatti badiisa jechuunis abaarsa kitaaba fuula mootii Yihuudaa duratti dubbifame

sana keessatti barreffame hunda nan fida. **25** Sababii karaa Museetiin ajaje sanatti godhaa.” **7** Yosyaasis isaan na dhiisani waaqota biraatiif ixaana aarsuudhaan hoolotaa fi re’oota kuma soddomaaf fi loon kuma waan harki isaanii tolche hundaan dheekkamsaaf na sadii akka aarsaa Faasiika ta’aniif namoota achi kakaasaniif dheekkamsi koo iddo kana irratti ni turan hundaaf qabeenyuma isaa irraa ni kenne. **8** dhangala’; hin dhaamus.’ **26** Mootii Yihuudaa kan akka Qondaaltonni isaaas uummataaf, lubootaa fi Lewwotaaf isin Waaqayyoon gaafattaniif isin erge sanattiakkana fedhiidhaan buuusi kenne. Hilqiyaa, Zakkaariyaasiif fi jedhaati himaa; ‘Waaqayyo Waaqni Israa’el waa’ee Yehi’eel bulchitooni mana qulqullummaa Waaqaa dubbii ati dhageesse sanaaakkana jedha: **27** Sababii aarsaa Faasiikaatiif hoolotaa fi re’oota kuma lamaa ati yeroo waan inni waa’ee iddo kanaatii fi waa’ee dhibba ja’aa fi loon dhibba sadii lubootatti kenne. **9** saba isaa waan hamaa dubbate dhageessetti garaan Kee tuqamee fuula Waaqaa duratti gad of qabdee, sababii ati fuula koo duratti gad of qabdee, uffataa koo tarraaftee boosseef ani si dhaga’eera, jedha Waaqayyo. **28** Ani amma abbootii klee biratti walittin si qaba; atis nagumaan awwaalamta. Waan hamaa ani iddo kanaa fi warra as jiraatanitti fiduu jiru hunda jji kee hin argu.” Isaanis deebii ishee fudhatanii gara mootichaatti deebi’an. **29** Ergasiis mootichi maanguddoota Yihuudaa fi Yerusaalem hunda walitti ni waame. **30** Innis namoota Yihuudaa, jiraattota Yerusaalem, lubootaa fi Lewwota wajjin jechuunis nama xinnaa fi guddaa hunda wajjin gara mana qulqullummaa Waaqayyootti ol ba’e. Dubbii Kitaaba Kakuu kan mana qulqullummaa Waaqayyo keessatti argame sanaa hundas akka isaan dhaga’aniitidubbiseef. **31** Mootichis utubaa isaa bira dhaabatee akka Waaqayyoon duukaa bu’u, akka garaa isaa guutuu fi lubbuu isaa guutuudhaan ajaja isaa, dambiiwwan isaatii fi labsiwwan isaa eegee, dubbiwwan kakuu kanneen kitaaba kana keessatti barreffamaniifis akka ajajamu fuula Waaqayyo duratti kakuu ni haaromse. **32** Ergasiis akka namni Yerusaalemii fi Beniyaam keessa jiraatu hundi kakuu galu ni godhe; namoonni Yerusaalemis akkuma kakuu Waaqaa jechuunis Waaqa abbootii isaanittii waan kana ni godhan. **33** Yosyaasis guutummaa biyya Israa’el keessa waaqota jibbisii no balleesse; akka warri Israa’el keessa jiran hundinuu Waaqayyo Waaqa isaanii waaqeffatan ni godhe. Isaan hamma inni lubbuun jiraatetti Waaqayyo Waaqa abbootii isaanii duukaa bu’uu irraa duubatti hin deebine.

35 Yosyaas Yerusaalemitti Waaqayyoof Faasiikaayaanesses; hoolaan Faasiikaas guyyaa kudha afuraffaa ji’jalqabaatti qalame. **2** Innis luboota hojii isaanii irratti muudeekkaa isaan mana qulqullummaa Waaqayyo keessa tajaajilan isaan jajjabeesse. **3** Lewwota Israa’eloota hunda barsiisanii fi Waaqayyoof qulqullaaniisakkana jedhe; “Taabota qulqulla’aa sana mana qulqullummaa kan Soloomoon ilmi Daawit mooticha Israa’el ijare keessa kaa’aa. Taabonni kungatiittii keessanittii hin baatamin. Isin amma Waaqayyo Waaqa keessanii fi saba isaa Israa’elin tajaajilaa. **4** Akkuma qajeelfama Daawit mooticha Israa’eliif ilma isaa Soloomooniin barreffame sanaatti isin akkuma maatiwwan keessanittii garee gareedhaan of qopheessaa. **5** “Kutaa maatiwwan obboloota keessanii kanneen Lewwota hin ta’iniitif gareen Lewwota tokko kutaa maatii tokko iddo bu’attii iddo qulqulluu dhaabadhaa. **6** Hoolaa Faasiika qalaa; of qulqulleesaatii obboloota keessanifis xobbaallaawwan hoolaa qopheessaa; waan kanas akkuma Waaqayyo

hoolotaa fi re’oota kuma soddomaaf fi loon kuma waan harki isaanii tolche hundaan dheekkamsaaf na sadii akka aarsaa Faasiika ta’aniif namoota achi kakaasaniif dheekkamsi koo iddo kana irratti ni turan hundaaf qabeenyuma isaa irraa ni kenne. **8** Qondaaltonni isaaas uummataaf, lubootaa fi Lewwotaaf fedhiidhaan buuusi kenne. Hilqiyaa, Zakkaariyaasiif fi jedhaati himaa; ‘Waaqayyo Waaqni Israa’el waa’ee Yehi’eel bulchitooni mana qulqullummaa Waaqaa aarsaa Faasiikaatiif hoolotaa fi re’oota kuma lamaa dhibba ja’aa fi loon dhibba sadii lubootatti kenne. **9** Konaneyaaniis obboloota isaa Shemaa’iyaa fi Naatnaa’el wajjin, akkasumas Hashabiyaan, Ye’ii’elii fi Yoogaabaaad dura buutonni Lewwotaa sun hoolotaa fi re’oota kuma shanii fi loon dhibba shan akka isaan aarsaa Faasiika ta’aniif Lewwotatti ni kenne. **10** Wanni hundinuu qopheeffamnaa akkuma mootichi ajaje sanatti luboonni iddo isaanii ijajjan; Lewwonnis toora isaanittii ijajjan. **11** Hoolonni Faasiika ni qalaman; luboonnis dhiiga itti kennname ni faffacaasan; Lewwonnim immoo hoolota irraa gogaa ni baasan. **12** Isaanis akka jarri akkuma Kitaaba Musee keessatti barreffame sanatti Waaqayyoof dhi’eessaniif kutaa maatiwwan sabaatiif kenuudhaaf aarsaa gubamu kophatti baasan. Loon illee akkasuma godhan. **13** Akkuma ajajame sanattis hoolaa Faasiika ibidaan waadan; aarsaa qulqulleeffame immoo okkoteetti, hubboo fi xuweetti affeelanii yoosuma namoota hundaaf qoqoodan. **14** Isaanis ergasiis sababii lubooni sanyiin Aroon hamma halkan walakkaati aarsaa gubamu fi cooma aarsaa dhi’eessaa turanifi ofii isaanittii fi lubootaaqophii godhan. Akkasiin Lewwonniofii isaanittii fi lubootaa sanyii Aroon ta’aniif qopheessan. **15** Ilmaan Asaaf faarfattooni akkuma Daawit, Asaaf, Heemaanii fi Yeduutuu waa himaan mootichaa ajajan sana iddodhuma isaanif ramadame turan. Eegdonni karraa kanneen tokkoo tokkoo karraa irra turan immoo waan obboloota isaanii Lewwonniofii qophii isaanif godhaniif iddo isaanittii deemuun hin barbaachifne. **16** Kanaafuu tajaajilli Waaqayyo hundinuu akkuma Yosyaas Mootichi ajajetti ayyanaa Faasiika ayyaanesuu fi iddo aarsaa Waaqayyo irratti aarsaa gubamu dhi’eessuu guyyuma sana fixaan ba’e. **17** Israa’eloonni achi turanis yeruma sana Ayyaana Faasiikaayaanesses; Ayyaana Maxinooy guyyaa torba ayyaaneffatan. **18** Bara Saamu’el rajichaatiif as Israa’el keessatti Faasiikaan takkumaa akkanatti hin ayyaaneffamme; mootota Israa’el keessas namni tokko iyyuu takkumaa akka Yosyaas namicha luboota, Lewwotaa fi namoota Yihuudaa fi Israa’el kanneen saba Yerusaalem wajjin turan sana hunda wajjin godhe sanaatti Faasiika akkasiin hin ayyaaneffanne. **19** Faasiikaan kun bara mootummaa Yosyaas keessaa wagga kudha saddeetaffaatti ayyaaneffame. **20** Waan kana hunda booddee yeroo Yosyaas mana qulqullummaa qopheessetti Nekkoon mootichi Gibxi Karkemiishi ishee Efraaxiis biraa sanatti lolaaf ol ba’e; Yosyaasis of irraa isaa deebisudhaaf itti gad ba’e. **21** Nekkoon garuu, “Yaa mootii Yihuudaa, wanni anaaf fi si’ wal lolchiisu maali? Ani yeroo kanatti mana na lolu sana loluufin dhufe malee si loluuf hin dhufne. Waaqni akka ariifadhu na ajajeera; kanaafuu ati Waaqa na wajjin jiru kanaan

mormuu dhiisi; yoo kanaa achii inni si balleessaatii” hoijete; fuula Ermiyaas raajicha dubbii Waaqayyoo jedhee namoota itti erge. **22** Ta’us Yosiyas eenyumaa isatti dubbate sanaa durattis gad of hin qabne. **13** ofii isaa wallaachifatee lola keessa seene malee isa irraa hin deebine. Inni waan Nekkoon Waaqaan ajajamee isatti hime sana dhaga’uu didee dirree Megidoo irratti isa waraanuudhaaf ba’e. **23** Warri xiyya darbatan Yosiyas Mootichatti ni darbatan; innis ajajoota loltoota isaatiin, wantoota jibbisiiioso saboota kaanii hunda duukaa bu’uu “Na fuudhaatii deemaa; ani akka malee madaa’eraatii” fi mana qulqullummaa Waaqayyoo kan inni Yerusalem jedhe. **24** Kanaafuu isaan gaarii isaa keessaa isa fuudhanii gaarri biraa irra kaa’ani gara Yerusaalemitti issa geessan; calchisanii amanamummaa dhaban. **15** Waaqayyo innis achitti du’e. Innis awwaala abbootii isaa keessatti awwaalam; Yihuudaa fi Yerusalem hundi isaaaf ni boo’an. **25** Ermiyaasis faaruu boo’ichaa Yosiyasif baase; hamma har’attis dhiiroonii fi dubartoonni faarfattoonni hundi faaruu boo’ichaa kanaan Yosiyasin yaadatu. Kunis Israa’el keessatti bartee ta’ee Faaruu Boo’ichaa keessatti barreffame. **26** Wanni bara mootummaa Yosiyas keessa hoijetame biraa fi gaarummaan isaa akkuma waan Seera Waaqayyoo keessatti barreffame sanaatti, **27** seenaan isaa hundi jalqabaa hamma dhumaatti kitaaba mootota Israa’elii fi Yihuudaa keessatti barreffameera.

36 Ergasiis sabni biyya sanaa Yehoo’ahaaz ilma Yosiyas fuudhanii Yerusalem keessatti iddo abbaa isaa buusanii mootii isa godhan. **2** Yehoo’ahaaz yeroo mootii ta’etti umuriin isaa wagga digdamii sadii ture; innis Yerusalem keessa taa’ee ji’ a sadii bulche. **3** Mootiin Gibxi immoo Yerusalem keessatti teessoo isaa irraa isa buuse; Yihuudaa irrattis gibira meetii taalaantii dhibba tokkoo fi warqee taalaantii tokko mure. **4** Mootiin Gibxis Eiliyaaqiim obboleessa Yehoo’ahaaz Yihuudaa fi Yerusalem irratti mootii godhe; innis maqaa Eiliyaaqiim geeddaree Yehoo’ahaaz jedheen. Nekkoonis Yo’ahaz obboleessa Eiliyaaqiim fuudhee Gibitti geesse. **5** Yehoo’ahaaz yeroo mootii ta’etti umuriin isaa wagga digdamii shan ture; innis Yerusalem keessa taa’ee wagga kudha tokko bulche. Inni fuula Waaqayyo Waaqa isaa duratti waan hamaa hoijete. **6** Nebukadnezar mootichi Baabilon isatti duule; gara Baabilonittis isa geessuuudhaaf foncaa naasiitiin isa hidhe. **7** Nebukadnezar mi’oota mana qulqullummaa Waaqayyoo guuree Baabilonitti geessee mana waaqeefannaa isaa keessa ni kaa’e. **8** Wantoonni bara mootummaa Yehoo’ahaaz keessa hoijetaman kanneen biraa, wanni jibbiisaan inni hoijetee fi balleessaan isa irratti argame hundi kitaaba seenaa mootota Israa’elii fi Yihuudaa keessatti barreffamaniiru. Ilmi isaa Yehoo’akiin iddo isaa bu’ee mootii ta’e. **9** Yehoo’akiin yeroo mootii ta’etti umuriin isaa wagga kudha saddeet ture; innis Yerusalem keessa taa’ee ji’ a sadii fi bultii kudhan bulche. Fuula Waaqayyoo durattis waan hamaa hoijete. **10** Birraa keessas Nebukadnezar Mootichi nama itti ergee mi’oota mana qulqullummaa Waaqayyoo kanneen gatii guddaa qaban wajjin gara Baabilon isaa fichisiise; Zedeqiyaa obboleessa abbaa Yehoo’akiin sana immoo Yihuudaa fi Yerusalem irratti mootii godhe. **11** Zedeqiyaa yeroo mootii ta’etti nama wagga digdamii tokkoo ture; innis Yerusalem keessa taa’ee wagga kudha tokko bulche. **12** Inni fuula Waaqayyo Waaqa isaa duratti waan hamaa ni

Akkasumas Nebukadnezar Mooticha maqaa Waaqaatiin isaa kakachiisee turetti illee ni fincile. Inni mataa jabaatee gara Waaqayyo Waaqa Israa’elitti deebi’uu ni dide. **14** Kana malees dura buutonni lubootaa hundii fi uuemannni Waaqayyo Waaqa Israa’elitti deebi’uu ni dide. **15** Waaqayyo Waaqayyoo isaanii waan saba isaa fi iddo jireenya isaaaf garaa laafeef karaa ergamoota isatiin ammumaa amma ergaa itti erge. **16** Isaan garuu ergamoota Waaqaatti qoosan; dubbii isaaas tuffatanii rajaota isaa xinneessan. Kanaanis dheekkamsi Waaqayyoo saba isatti ni bu’e; wanni isa qabbaneessus hin argamne. **17** Kanaafuu inni mootii warra Baabilon isaanitti fide; mootichis mana qulqullummaa keessatti dargaggoota isaanii goraadeedhaan fixe; dargaggoota yookaan dubara, jaarsoli yookaan warra dullooman tokko illee hin hambifne. Waaqni hunda isaanii dabarsee harka Nebukadnezaritti kenne. **18** Innis mana qulqullummaa Waaqaati mi’oota hunda xinnaa fi guddaa, qabeenya mana qulqullummaa Waaqayyoo, qabeenya mootichaa fi kan qondaaltota isaa saamee Baabilonitti geesse. **19** Isaan mana qulqullummaa Waaqaatti ibidda qabiisaniit dallaa Yerusalem diigan; masaraawwan mootummaa hunda gubanii waan gatii qabu hundas barbadeessan. **20** Innis hambaa goraadee irraa hafe booji’ee Baabilonitti geesse; isaanis hamma mootummaan Faares aangoo qabatetti tajaajiltoota isaa fi tajaajiltoota ilmaan isaa ta’an. **21** Biyyattiin boqonnaa sanbata ishee ni argatte; akka dubbiin Waaqayyoo kan afaan Ermiyaasiin dubbatame raawwatamuuf hamma waggaan torbaatamni dhumutti biyyattiin yeroo ontee turte guutuu ni boqotte. **22** Waaqayyo akka dubbiin Waaqayyoo kan afaan Ermiyaasiin dubbatame sun raawwatamuuf jedhee bara Qiros mooticha Faares keessa wagga jalqabatti akka inni mootummaa isaa hunda keessa labsii tokko dabarsuu fi akka labsiin sunis barreffamuuuf hafuura Qiros mooticha Faares ni kakaase; labsiin sunis akkana jedha: **23** “Qiros mootichi Faares akkana jedha: “Waaqayyo Waaqni samii mootummoota lafa irraa hunda naaf kenneera; akka ani Yihuudaa keessatti Yerusaalemitti mana qulqullummaa isaaf ijaaruufis na muudeera. Saba isaa keessaa nama gidduu keessanitti argamu kam iyyuu Waaqayyo Waaqni isaa isa wajjin haa ta’u; innis ol haa ba’u.”

Izraa

1 Waaqayyo akka dubbiin Waaqayyoo kan afaan Ermiyaasiin dubbatame sun raawwatumuuif jedhee bara Qiiros mooticha Faares keessa waggaa jalqabaatti akka inni mootummaa isaa hunda keessa labsii tokko dabarsuu fi akka labsiin sunis barreeffamuuf hafuura Qiiros mooticha Faares ni kakaase; labsiin sunis akkana jedha: **2** “Qiiros mootichi Faares akkana jedha: “Waaqayyo Waaqni samii mootummoota lafa irraa hunda naaf kenneera; akka ani Yihuudaa keessatti Yerusaalemitti mana qulqullummaa isaaif ijaaruufis na muudeera. **3** Saba isaa keessaa nama gidduu keessanitti argamu kam iyyuu Waaqni isaa isa wajjin haa ta’u; innis gara Yerusaalem ishee Yihuudaa keessaa sanaa ol ba’ee mana qulqullummaa Waaqayyo Waaqa Israa’el, Waaqa Yerusaalem keessa jiraatu sanaa haa ijhaar. **4** Warra hafanii iddo kam iyyuu jiraatan hundaaf sabni biyya isaan keessa jiraatan sanaa kennaa fedhiidhaan mana qulqullummaa Waaqaa kan Yerusaalem keessa jiru sanaaf kennuu irratti dabalee meetii fi warqee, mi’aa fi horii gumaachuudhaan isa haa gargaaran.” **5** Ergasiis hangafoonni maatii Yihuudaa fi Beniyaam, luboomnii fi Lewwonnii jechuunis namoonni Waaqni garaa isaanii kakaase hundi dhaqanii mana Waaqayyoo kan Yerusaalem keessaa sana ijaaruuf qophaa’an. **6** Olloomni isaanii hundinuu kennaa fedhiidhaan kennan irratti dabalanii mi’aa meetii fi warqee, qodaa fi horii akkasumas kennaaawan gatii guddaa baasan gumaachuudhaan isaan gargaaran. **7** Kana malees Qiiros Mootichi mi’oota mana qulqullummaa Waaqayyoo kanneen Nebukadnezar Yerusaalemii guurratee mana Waaqa isaa keessa kaa’atee ture sana gad ni baase. **8** Qiiros mootichi Faares akka Mitredaat itti gaafatamaan qabeenyaa sun mi’aa sana fidee Sheeshbazaar bulchaa Yihuudaatiif lakkaa’u godhe. **9** Mi’ooni sunis: saanii warjee 30, saanii meetii 1,000, distii meetii 29, **10** waciitii warjee 30, waciitii meetii kan qadaada qabu 410, mi’aa gosa bira 1,000. **11** Walumaa galatti mi’aa warqeetii fi kan meetii 5,400 ture. Sheeshbazaaris mi’oota kanneen hunda yeroo booji’amtotta Baabilonii baasee Yerusaalemitti geessetti guuree deeme.

2 Egaa isaan kenneen namoota kutaa biyya sanaa warra boojuu Nebukadnezar mootichi Baabilon sun booji’ee Baabilonitti isaan geessee ture sanaa deebi’aniidha; isaanis Yerusaalemii fi Yihuudaaatii deebi’aniit tokkoon tokkoon isaanii magaala ofii isaaniitti galan; **2** isaanis: Zarubaabel, Yeeshuu’aa, Nahimiyaa, Seraaya, Re’elaaya, Mordekaayi, Bilshaan, Misphaar, Baguwaayi, Rehuumii fi Ba’anaa wajjin dhufan. **3** sanyiin Phaarosh 2,172, **4** sanyiin Shefaaxiyaa 372, **5** sanyiin Aaraa 775, **6** sanyiin Fahat Mo’ab warri karaa Yeeshuu’aa fi Yoo’ab dhalatan 2,812, **7** sanyiin Eelaam 1,254, **8** sanyiin Zaattu 945, **9** sanyiin Zakaayi 760, **10** sanyiin Baanii 642, **11** sanyiin Beebay 623, **12** sanyiin Azgaad 1,222, **13** sanyiin Adooniqaam 666, **14** sanyiin Baguwaay 2,056, **15** sanyiin Aadiin 454, **16** sanyiin Ateer warri karaa Hisqiyaas 98, **17** sanyiin Beesaay 323, **18** sanyiin

Yoora 112, **19** sanyiin Haashum 223, **20** sanyiin Gibaar 95, **21** namoonni Beetlihem 123, **22** namoonni Netoofaa 56, **23** namoonni Anaatoot 128, **24** namoonni Azmaawet 42, **25** namoonni Kiriyaati Ye’ariim, kan Kefiraatii fi Bi’eeroot 743, **26** namoonni Raamaa fi Gebaa 621, **27** namoonni Mikmaas 122, **28** Namoonni Beet’elii fi Aayi 223, **29** namoonni Nebbo 52, **30** namoonni Magbiish 156, **31** namoonni Eelaam kaan 1,254, **32** namoonni Haariim 320, **33** namoonni Lood, kan Haadiidii fi Oonom 725, **34** namoonni Yerikoo 345, **35** namoonni Senaa’aa 3,630. **36** Luboota: Sanyiin Yedaa’iyaa warri karaa maatii Yeeshuu’aan dhufan 973, **37** sanyiin Imeer 1,052, **38** sanyiin Phaashihuur 1,247, **39** sanyiin Haariim 1,017. **40** Lewwota: Sanyiin Yeeshuu’aa fi Qadmii’el, karaa Hoodayiwaa dhufan 74. **41** Faarfattoota: sanyiin Asaaf 128. **42** Eegdota karra mana qulqullummaa: sanyiin Shaluum, sanyiin Ateer, sanyiin Talmoon, sanyiin Aquub, sanyiin Haxiixa fi sanyiin Soobaay 139. **43** Tajaajiltoota mana qulqullummaa: sanyiin Ziihaa, sanyiin Hasuufaa fi sanyiin Xabaa’oot, **44** sanyiin Keeroos, sanyiin Si’aa, sanyiin Faadon; **45** sanyiin Lebaanaa, sanyiin Hagaabaa fi sanyiin Aquub; **46** sanyiin Haagaab, sanyiin Shalmaayi, sanyiin Haanaan; **47** sanyiin Gideel, sanyiin Gahar, sanyiin Re’ayaa; **48** sanyiin Reziin, sanyiin Neqoodaa, sanyiin Gazaam; **49** sanyiin Uzaa, sanyiin Faaseehaa, sanyiin Beesaay; **50** sanyiin Asinaa, sanyiin Me’uunimii fi sanyiin Nefusuum; **51** sanyiin Baqbuuq, sanyiin Haquufaa, sanyiin Harhuur, **52** sanyiin Bazluit, sanyiin Mihiidaa fi sanyiin Harshaa; **53** sanyiin Barquoos, sanyiin Siisaaraa fi sanyiin Teemah; **54** sanyiin Neziiyaa fi sanyiin Haxiifa. **55** Sanyiin tajaajiltoota Soloomoon: Sanyiin Soxaayi, sanyiin Sofereetii fi sanyiin Firuudaa; **56** sanyiin Ya’ila, sanyiin Darqoonii fi sanyiin Gideel; **57** sanyiin Shefaaxiyaa, sanyiin Haxiil, sanyiin Fookeret-Hazbaayimii fi sanyiin Aamii; **58** tajaajiltoota mana qulqullummaati fi sanyiin tajaajiltoota Soloomoon 392. **59** Warri armaan gadiis magalaawwan Teel Melaa, Teel Hareshaa, Kiruuub, Adaanii fi Imeerittii dhufan; isaan garuu akka maatiin isaanii sanyiin Israa’el ta’an mirkanessuu hin dandeenyee; isaanis: **60** sanyiin Delaayaa, sanyiin Xoobbiyaa fi sanyiin Neqoodaa 652. **61** Luboota keessaa immoo: Sanyiin Habayaa, sanyiin Haqoosii fi kan Barzilaay; Barzilaayiin kun sababii intala Barzilaay namicha Gili’aad sanaa fuudheef maqaa kanaan waame. **62** Isaan kenneen sababii galmee hidda dhalootaa keessaa maqaa maatiis isaanii barbaadanii dhabaniif akka xuraa’otaati ilaalamanii tajaajila lubummaa dhowwaman. **63** Bulchaan biyyattiis hamma lubni Uriimii fi Tumiimiidhaan tajaajilu tokko argamutti akka isaan nyaata nyaata hunda caalaa qulqulluu ta’e kam iyyuu hin nyaaneef isaan ajaje. **64** Warri boojiudhaa deebi’an walumaa galatti namoota 42,360 turan; **65** kana malees tajaajiltoonni isaanii dhiiraa fi dubartiin 7,337 turan; akkasumas isaan faarfattoota dhiiraa fi dubartii 200 qabu ture. **66** Isaan farda 736, gaangolii 245, **67** gaala 435 fi harree 6,720 qabu ture. **68** Yommuu isaan mana Waaqayyoo kan Yerusaalem keessa jiru sana ga’anitti hangafoonni maatiwwanii tokko tokko akka manni Waaqaa iddo isatti deebi’ee ijaaramuuf kennaa fedhiidhaan kennamu ni gumaachan.

69 Isaanis akkuma dandeettii isaaniitti warqee daariikii luboонни, Lewwonnii fi hangafoonni maatii warri durii 61,000, meetii minnaanii 5,000 fi uffata lubootaa 100 kanneen mana qulqullummaa isa duraa sana argan horii hojii kanaaf walitti qabametti ni dabalan. **70** hedduun yeroo hundeen mana qulqullummaa kanaa Luboonni, Lewwonni, faarfattoonni, eegdonni karraa buufamu arganitti sagalee ol fudhatanii boo'an; warri fi tajaajilttooni mana qulqullummaa namoota tokko kaan hedduun immoo gammachuudhaan iyyan. **13** tokko wajjin magalaawwan ofii isaanii keessa qubatan; Sababii namoonni akka malee wacaniiif namni tokko Israa'eloonni kaan magalaawwan ofii isaanii keessa iyyuu iyya gammachuu fi iyya boo'ichaa gargar baasuu qubatan. hin dandeneye; sagaleen sunis fagootti dhaga'ama ture.

3 Yeroo ji'i torbaffaan dhufee Israa'eloonni **4** Diinonni Yihuudaa fi Beniyaam yeroo akka warri boojiudhaa deebi'an sun Waaqayyo Waqa Israa'eliif mana qulqullummaa ijaaraa jiran dhaga'anitti, **2** gara qabame. **2** Ergasiis Yeeshuu'aan ilmi Yoozadaaq firoota Zarubaabelii fi gara hangafoonni maatiwwanii dhufanii isaa luboota wajjin, Zarubaabel ilmi She'altii'eel firoota akkana jedhaniin; "Sababii nus akkuma keessan Waaqa isaa wajjin akkuma Seera Musee nama Waaqaa sanaa keessan barbaannee bara Eesarhadoon mooticha Asoor keessatti barreffametti aarsaa gubamu achi irratti kan as nu fide sanaatii jalqabnee aarsaa dhi'eessafii dhi'eessuudhaaf iddo aarsaa Waaqa Israa'el ijaaran. **3** turreef nus isin wajjin haa ijaarru." **3** Zarubaabel, Isaanis sababii namoota naannoo isaanii sodaataniif Yeeshuu'a fi hangafoonni maatii Israa'el kaan garuu, iddo aarsaa sana hundee isaa irratti ijaaranii achi "Isin mana Waaqa keenyaa nu wajjin ijaaruuf qooda irratti aarsaa gubamu Waaqayyoof dhi'eessan; aarsaa hin qabdan. Numu qofatu akkuma Qiros Mootichi kanas ganamaa fi galgala dhi'eessan. **4** Ergasiis akkuma Faares nu ajaje sanatti Waaqayyo Waqa Israa'eliif mana barreffametti Ayyanaa Daasii ni ayyaaneffatan; qulqullummaa ijaara" jedhanii deebisan. **4** Namoonni akkuma baay'ina aarsaa guyyaa guyyaaf ramadameetts naannoo isaanii akka isaan itti fufanii ijaaruuf sodaataniif aarsaa gubamu ni dhi'eessan. **5** Kana booddees isaan naamota Yihuudaa abdiib kutachiisuuf ka'an. **5** Isaanis aarsaa gubamu kan yeroo yerootti dhi'eeffamu, aarsaa bara Qiros mooticha Faaresiittii jalqabee hamma bara Baatii Haaraa fi aarsaawwan ayyaanotha Waaqayyoof Daariyoos mooticha Faaresitti jiru hunda kaayyoo isaanii qulqulleffaman hundaaf, akkasumas kanneen gufachiisuudhaaf qondaaltota isaanii morman itti bitan. fedhiidhaan Waaqayyoof dhi'eeffaman ni kennan. **6** Isaanis jalqaba bara mootummaa Ahashwerositti **6** Guyyaa jalqaba ji'a torbaffaattis aarsaa gubamu saba Yihuudaa fi kan Yerusaalem himatan. **7** Waaqayyoof dhi'eessuu jalqaban; garuu hundeen mana Bara Arxeksis mooticha Faares keessa Biishlaam, qulqullummaa Waaqayyo amma illee hin buufamne Mitredaat, Xaabi'eelii fi michoota isaa biraax xalayaa ture. **7** Ergasiis isaan warra dhagaa cabsanii fi ogeeyyi tokko Arxeksisitti barreessan. Xalayaan sunis qubee hojii mukaatiif maallaqa kennan; warra Siidoona fi Araamaayikii fi afaan Araamaayikiin barreffame. **8** Xiiroosif immoo akka isaan akkuma Qiros mootichi Rehuum ajajaan qondaaltichii fi Shiiimshaayi barreessaan Faares ajaje sanatti Libaanoonii gara Yoopheetti galaana sun Yerusaaleemiin mormuudhaan akkana jedhanii irra birbirsa gad erganiif nyaata, dhugaatii fi zayitii xalayaan tokko Arxeksis mootichatti barreessan: **9** kennan. **8** Isaanis erga mana Waaqaa kan Yerusaalem Rehuum ajajaan qondaaltichi, Shiiimshaayi barreessaan fi keessaa sana ga'anii booddee ji'a lammaffaa waggaan michoota isaanii kaan wajjin jechuunis abbootii murtii lammaffaatti Zarubaabel ilmi She'altii'eel, Yeeshuu'aan fi qondaaltota namoota Tiripooliis, Faaresi, Arkii fi ilmi Yoozadaaqii fi obboloonni isaanii kaan jechuunis Baabilon dhufan, akkasumas warra Elaamota Suusaa luboонни, Lewwonnii fi warri boojuhdaa Yerusaalemitti dhufan bulchanii fi **10** namoota Osnaapher guddichii fi deebi'an hundinuu akka isaan ijaarsa mana Waaqayyo kabajamaan sun biyyaa baasee magaalaas Samaariyaa to'ataniif Lewwota umuriin isaanii Wagga digdamaa keessaa fi Laga Efraaxiis gama qubachiise kaan wajjin fi hammasii olii muudanii hojii sana jalqaban. **9** barreessan. **11** Kun garagalcha xalayaan jarri isaaferganii Yeeshuu'aan ilmaan isaa fi obboloota isaa wajjin, ti. Gara Arxeksis Mootichaa, tajaajiltoota kee warra Laga Qadmii'eelii fi ilmaan isaa, ilmaan Yihuudaa, ilmaan Efraaxiisiin Gamaa irraa: **12** Mootichi akka Yihuudoonni Heenaadaadii fi Lewwota, ilmaan isaanii fi firoota si biraa gara keenya dhufan sun Yerusaalem dhaqanii isaanii wajjin warra mana Waaqaa ijaaran to'achuuuf magaalaa finciltuu fi hamtuu sana deebisanii ijaaraa tokko ta'an. **10** Yommuu ijaarttonni sun hundee mana jiran beekuu qaba. Isaan dallaa dhagaa deebisanii qulqullummaa Waaqayyoobuusaniit luboонни uffata ijaaruudhaan hundeeawan ishee jajjabeessaa jiru. **13** isaanii uffatanii malakata qabatan; Lewwonnii immoo Kana malee iyyuu mootichi akka yoo magalaan kun jechuunis ilmaan Asaaf kililee qabatanii akkuma ijaaramtee dallaan ishee jajjabeeffame akka si'achi Daawit Mootichi Israa'el ajajetti Waaqayyoon jajachuuuf qaraxni, gibiri yookaan ashuuraan hin argamnee fi iddo ofii isaanii qabatan. **11** Isaanis, "Inni gaarii akka galiiin mootummaas gad bu'beekuu qaba. **14** Nu dha; jaalallii inni Israa'eliif qabu barabaraan jiraata" amma waan itti gaafatamummaa masaraoa mootummaa jedhanii leellisu fi galateeffachuudhaan Waaqayyoon qabnuu fi waan akka mootichi ulfina dhabu arguu hin faarfatan. Sabni hundinuu sababii hundeen mana feeneef akka mootichi beekuuf jennee ergaa kana itti qulqullummaa Waaqayyoobuufameef iyeee sagalee ergineerr; **15** kuniis akka manneen galmee abbootii keetii guddadhaan Waaqayyoon galateeffate. **12** Garuu sakatta'amaniif. Atis galmeewwan kana keessatti akka

magaalaan kun durumaa jalqabdee magaalaa finciltuu, kan moototaa fi kutalee biyyaa rakkiftu, iddo finciltuu taate ni argita. Wanni magaalaan kun barbadeeffamteefis kanuma. **16** Yaa mooticha, yoo magaalaan kun ijaaramee dallaan isaas jajjabeeffame, akka ati Laga Efraaxiis Gamaa waan tokko illee hin qabaanne nu sitti himna. **17** Mootichis akkana jedhee deebii kana erge: Gara Rehuum ajajaa qondaaltichaa, Shiiimshaayi barreessaa fi michoota isaanii kanneen Samaariyya keessaa fi Efraaxiisi gama jiraatan kaaniitti: Nagaan keenya isin haa ga'u. **18** Xalayaan isin nuuf ergitan sun dubbifamee fuliuuma koo duratti hiikameera. **19** Anis ajaja kennee galmeen qoratameera; magaalaan kunis akka durumaa jalqabee mootottatti fincila turte, akka isheen holqa finciltootaa fi mormitootaa taates beekameera. **20** Yerusaalem mootota ciccimoo guutummaa Gama Laga Efraaxiis bulchan qabdi turte; qaraxni, gibirrii fi ashauraan isaaniif kennama ture. **21** Akka magaalaan kun deebifamtee hin ijaaramne hamma ani labsii baasutti akka isaan hojii dhaabaniif isin amma namoota kanneenitti ajaja dabarsaa. **22** Akka waan kana hin tuffanneef of eeggadhaa. Maaliif hamma rakkoon kun guddatee fedhii mootummaatti gufuu ta'utti ittuma dhiiftuu? **23** Akkuma garagalchi xalayaar Arxeksis Mootichaa sun fuula Rehuum, Shiiimshaayi barreessaa fi michoota isaanii duratti dubbifameen isaan yoosuma gara Yihuudoota Yerusaalem keessa jiraatanii dhaqanii humnaan hojii isaan dhaabsisan. **24** Akkasiin hojiin mana Waqaqaan Yerusaalem keessaan sun hamma waggaalammaffaa bara Daariyoos mooticha Faaresitti ni dhaabatte.

5 Yeroo kanatti Haageen raajichii fi Zakkaariyas ilmi Iddoo raajichi, maqaa Waqaqa Israa'el kan isaan wajjin jiraatu sanaan Yihuudoota warra Yihuudaa fi Yerusaalem keessa jiranitti raajii dubbatan. **2** Kana irratti Zarubaabel ilmi She'altii'eelii fi Iyyaasun ilmi Yoosaadaaq Yerusaalem keessatti mana Waqaqaan deebisanii ijaaruu jalqaban. Raajonni Waqaqaan isaan gargaaruuf isaanuma wajjin turan. **3** Yeroo sanatti Taatenaayi bulchaan Gama Laga Efraaxiis, Satarbzunaayii fi deeggartoonni isaanii gara isaanii dhaqanii, "Akka isin mana qulqullummaa kana deebiftanii ijaartanii fi akka isin dallaa dhagaa kanas akka duriitti deebiftan eenyutu isiniif eeyyame?" jedhanii gaafatan. **4** Akkasumas, "Maqaan warra mana kana ijaaruu eenyu fa'i?" jedhanii gaafatan. **5** Garuu iji Waqaqa isaanii maanguddoota Yihuudaa irra turte; isaanis hamma gabaasnii sun Daariyoos bira ga'ee deebiin isaa barreeffamaan dhufutti hojii hin dhaabne. **6** Kunis garagalchaa xalayaar Taatenaayi bulchaan Gama Laga Efraaxiis, Satarbzunaayii, deeggartoonni isaanii fi qondaaltonni Gama Laga Efraaxiis jiraatan Daariyoos Mootichatti organii ti. **7** Gabaasnii isaan erganaiif sunis akkana jedha: Gara Daariyoos Mooticha! Nagaa ulfinaan guutame siif ergina. **8** Mootichi akka nu gara aanaa Yihuudaa gara mana qulqullummaa Waqaqa guddichaa dhaqnee turre haa beeku. Namoonni dhagaa gurguddaadhaan mana sana ijaaraa, laaxaas keenyan manaa keessa kaa'aa jiru. Hojiiin kunis ciminaan hojetamaa harka isaanii jalatti guddina

argisiisaa jira. **9** Nu maanguddoota sana dubbifnee, ijaartanii fi akka isin ijaarsa isaa akka duriitti deebiftanii isiniif eeyyame?" jennee isaan gaafanne. **10** Akkasumas akka maqaa hooggantoota isaanii barreessinee si beeksifnuuf maqaa isaanii illee gaafannee ture. **11** Isaanis deebii kana nuu kennan: "Nu garboota Waqaqa samii fi lafaa ti; nu mana qulqullummaa kan bara dheeraan dura ijaarame, kan mootiin Israa'el guddichi ijaaree fixe sana deebifnee ijaaraa jirra. **12** Garuu sababii abbootiin keenya Waqaqa samii aarsaaniif inni dabarsee harka Nebukadnezar namicha biyya Kaldoottaa, mootii Baabilonitti isaan kenne; innis mana qulqullummaa kana barbadesesee uummatas biyyaa baasee Baabilonitti geesse. **13** "Ta'u illee waggaalammaffaa bara mootummaa Qiros mooticha Baabilon keessa Qiros Mootichi akka manni Waqaqaan kun deebifame ijaaramuuf labsii tokko labse. **14** Innis mi'a warqee fi meetii mana Waqaqaan kan Nebukadnezar mana qulqullummaa Yerusaalem keessa guuree Baabilonitti geesse sana masaraa mootummaa Baabilon keessaan ni baase. Qiros Mootichi namicha Sheeshbasaar jedhamu kan inni bulcha godhee muude sanatti mi'a kana kennee **15** akkana jedheen; 'Mi'a kana fuudhii dhaqitii mana qulqullummaan Yerusaalem keessa jiru sanatti galchi. Mana Waqaqaas iddo isattti deebisii ijaari.' **16** "Ergasiis Sheeshbasaar kun dhufee hundee mana Waqaqaan kan Yerusaalem keessaan buuse. Yeroo sanaa jalqabee hamma ammaatti manni sun ijaaramaa jira; garuu amma illee hin dhumne." **17** Egaa amma yoo fedhii mooticha ta'e, Qiros Mootichi dhugumaan akka manni Waqaqaan kun Yerusaalem keessatti deebifamee ijaaramuuf labsii baasuu fi baasuu baachuu isaa beekuuf galmeen masaraa mootummaa Baabilon haa qoratamu. Ergasiis mootichi yaada waan kana irratti qabu nuuf haa ergu.

6 Kana irratti Daariyoos Mootichi ajaja kenne; isaanis galmeewwan mana galmee Baabilon keessatti kuufaman sana ni sakatta'an. **2** Kitaabni maramaan tokkos Ahimetaa magaalaan guddaa kutaa biyyaa Meedee keessatti argame; kitaaba sana irrattis akkana jedhamee barreeffamee ture: Yaadachiisa: **3** Waggaalammaffaa bara mootummaa Qiros Mootichaa keessa mootichi waa'ee mana qulqullummaa Waqaqaan kan Yerusaalem keessa jiru sanaa akkana jedhee labsii baase: Manni qulqullummaa kun iddo aarsaan itti dhi'eefamu ta'ee deebifamee haa ijaaramu; hundeen isaa haa buufamu. Manni kunis ol dheeriaa dhundhuma jaatamaa fi bal'ina dhundhuma jaatama qabaatee **4** dhagaa gurguddaa toora sadii sadii fi muka toora tokko tokkoon haa ijaaramu. Baasiin hundiinus qabeenya mootummaa keessa baafamu qaba. **5** Akkasumas mi'i warqee fi meetii mana Waqaqaan kan Nebukadnezar mana qulqullummaan Yerusaalem keessattii Baabilonitti fide sun iddo isaanitti jechuuniis mana qulqullummaa kan Yerusaalemitti deebifamaniif mana Waqaqa keessa kuufamu qabu. **6** Egaa ati Taatenaayi bulchaan Gama Laga Efraaxiis, Satarbzunaayii fi isin michoota isaanii qondaaltonni kutaa biyya sanaa achii fagaadhaa. **7** Isin hojii mana qulqullummaa Waqaqa kana keessa hin seeninnaa. Bulchaan Yihuudootaa fi maanguddoonni

Yihuudootaa mana Waaqaa kana iddoa isaatti deebisanii haa ijaaran. **8** Kana irratti ani waan isin ijaarsa mana Waaqaa kana keessatti maanguddoota Yihuudootaa kanneeniif gochuu qabdan kunoo nan labsa: Akka hojiin hin dhaabanneef baasiin namoota kanaan guutumaan guutuutti qabeenya mootummaa irraa jechuunis gibira Gama Laga Efraaxiis walitti qabamu keessaa haa baafamu. **9** Wanni barbaachisu kam iyuu jechuunis jiboonni, korbeeeyyiini fi xobbaallaawwan hoolaa Waqa samiitiif aarsaa gubamu ta'anii dhi'eeffaman, akkasumas qamadiin, soogiddi, daadhiin wayinii fi zaytin akkuma luboontti Yerusaalem keessa jiraatan barbaadanitti utuu gargar hin citin guyyaa guyyaadhaan isaanifi kennamuu qabu; **10** kunis akka isaan aarsaa Waaqa samiitti tolu dhi'eessanii fi akka isaan jireenya mootichaa fi ilmaan isatiif Waaqa kadhatanifi dha. **11** Kana caalaa iyuu yoo namni kam iyuu ajaja kana dide, ani akka utubaan mana isaa keessaa buqqifamee inni irratti fannifamu labsii kana labseera. Sababii yakka kanaatiif manni isaa tuulaa kosii ni ta'a. **12** Waaqni inni akka Maqaan isaa achi jiraatu godhe sun mootii yookaan saba labsii kana geedduruuf yookaan mana qulqullummaa kan Yerusaalem keessaa barbadeessuuf harka ol fudhatu kam iyuu haa balleessu. Ani Daariyoos labsii kana labseera. Wanni kunis ariitidhaan hojii irra haa oolu. **13** Ergasii Taateneayi bulchaan biyya Gama Laga Efraaxiis, Satarbuzaayii fi michoonni isaanii akkuma Daariyoos Mootichi labstabi labsii sana ariitidhaan hojii irra ni oolchan. **14** Kanaafuu maanguddoonti Yihuudootaa lallaba Haagee raajichaati fi Zakkaariyas ilma Iddootiin ijaarsa itti fufan; hojinis ni milkaa'eef. Isaanis akkuma ajaja Waaqa Israa'elii fi akkuma labsiwwan Qiros, Daariyoosii fi Arxeksis mootota Faaresitti ijaarsa mana qulqullummaa sana ni xumuran. **15** Manni qulqullummaa sunis waggaa ja'affaa bara Daariyoos Mootichaa keessa, bultii sadaffaa ji'a Adaaritti ijaaramee dhume. **16** Ergasii sabni Israa'el jechuunis luboontti, Lewwonnii fi booji'amttonni hafan ayyaana eeba manna Waaqaa gammachuudhaan ayyaaneffatan. **17** Eeba mana Waaqaa kanaafis jiboota dhibba tokko, korbeeeyyi hoolaa dhibba lamaa fi xobbaallaa hoolaa dhibba afur kennan; sababii cubbuu Israa'el hundaaf immoo korbeeeyyi re'ee kudha lama jechuuni tokkoo gosa Israa'eliiif re'ee tokko dhibba dhi'eessan. **18** Ergasii immoo akkuma Kitaaba Musee keessatti barreefametti tajaajila mana Waaqaa kan Yerusaalem keessaa sanaaf luboota kutaa kutaa isaanitti, Lewwota immoo garee garee isaanitti ramadan. **19** Booji'amttonnis guyyaa kudha afuraffaa ji'a jalqabaatti Faasiikaa ni ayyaaneffatan. **20** Luboontti fi Lewwonnii of qulqulleessanii hundi isaanii akka seeraatti ni qulqullaan. Lewwonnii warra booji'aman hundaaf, obboloota isaanii lubootaa fi ofii isaanifi hoolaa Faasiikaa qalan. **21** Kanaafuu Israa'eloonni boojuudhaa deebi'an namoota Waaqayyo Waaqa Israa'el barbaaduudhaa hojii xuraa'ummaa kan Namoota Ormaa kanneen ollaa isaanii jiraatan sanaa lagatan hunda wajjin Faasiikaa sana ni nyaatan. **22** Sababii Waaqayyo akka inni hojii ijaarsa mana Waaqayyo Waaqa Israa'el keessatti isaan gargaaruudhaaf yaada mootii Asoor geedduruudhaan

gammachuudhaan isaan guuteef isaan bultii torba guutuu Ayyaana Maxino Buddeena gammachuudhaan ayyaaneffatan.

7 Wantoota kanneen booddee bara Arxeksis mooticha Faares keessa Izraan ilmi Seraayaa, ilmi Azaariyya, ilmi Hilqiyaa, 2 ilmi Shaluum, ilmi Zaadoq, ilmi Ahiiyuub, **3** ilmi Amariyya, ilmi Azaariyya, ilmi Meraayoot, **4** ilmi Zeraayaa, ilmi Uzii, ilmi Bukii, **5** ilmi Abishuuwa, ilmi Fiinehaas, ilmi Ele'aazaar, ilmi Aroon lubicha ol aanaa **6** Izraan kun Baabilonii dhufe. Innis barsiisa Seera Musee kan Waaqayyo Waaqni Israa'el kenne sana sirriitti beekuu dha. Sababii harki Waaqayyo Waaqa isaa isaa irra tureef mootichi waan inni kadhate hunda ni kenneef. **7** Akkasumas waggaa torbaffaa bara Arxeksis Mootichaa keessa Israa'eloonni tokko tokko jechuunis luboontti, Lewwonnii, faarfattoonni, eegdonni karraa fi tajaajiltooni mana qulqullummaa gara Yerusaalemitti ol ba'an. **8** Izraanis wagga torbaffaa bara mootii sanaa keessa ji'a shanaffaati Yerusaalem ga'e. **9** Innis bultii tokkoffaa ji'a jalqabaatti karaa isaa Baabilonii jalqabee bultii tokkoffaa ji'a shanaffaati Yerusaalem ga'e; harki Waaqa isaa tolaan sun isaa irra tureetii. **10** Izraan Seera Waaqayyo qu'achuu fi eeguudhaaf akkasumas labsii fi ajaja seerichaa Israa'el keessatti barsiisudhaaf of kennee tureetii. **11** Kun garagalcha xalayaa Arxeksis Mootichi Izraa lubichaa fi barsiisa, namicha waa'ee ajajaa fi labsiwwan Waaqayyo Israa'eliif kenne sanaa baratetti ergee ti: **12** Arxeksis mootii moototaa irraa; Gara Izraa lubicha, barsiisa Seera Waaqa samiitti: Nagaan siif haa ta'u. **13** Ani amma akka namni Israa'el kan mootummaa koo keessa jiraatu kam iyuu luboontti fi Lewwonnii illee abbaan si wajjin Yerusaalem dhaquu barbaadu dhaquu danda'u labseera. **14** Ati akka akkuma Seera Waaqa keetii kan harka kee jiru sanaatti waa'ee Yihuudaa fi Yerusaalem qorattuuf mootichaa fi gorsitoota isaa torbaan ergamteerta. **15** Kana irrattis meetii fi warqee mootichii fi gorsitoonni isaa Waaqa Israa'el kan Yerusaalem keessa jiraatuuf toluma kennan sana fuuhii deemi; **16** waan kanas meetii fi warqee kutaa biyya Baabilonii walitti qabde hundaa fi kennaa sabnii fi luboontti mana qulqullummaa Waaqa isaanii kan Yerusaalem keessaaaf fedhiidhaan kennan wajjin fuuhii dhaqi. **17** Maallaqa kanaanis jiboota, korbeeeyyi hoolaa fi xobbaallaa hoolaa, kennaa midhaanii fi dhibaayyu isaanii wajjin bitaatii iddoa aarsaa mana qulqullummaa Waaqa keessanii kan Yerusaalem sana irratti dhi'eessaa. **18** Ergasii atii fi obboloonni kee Yihuudoonni meetii fi warqee hafe akkuma fedhii Waaqa keessanii waanuma gaarii isinitti fakkaate irra oolchaa. **19** Mi'a waaqeffannaa mana qulqullummaa Waaqa keetii keessaaf imaanaas sitti kennname hunda Waaqa Yerusaalem duratti dhi'eessi. **20** Waan mana qulqullummaa Waaqa keetif barbaadamu kan kennuu feetu hunda mankuusa mootii keessaa fuuhii kenni. **21** Egaa ani Arxeksis Mootichi akka qabdoonni maallaqa keesseen Gama Laga Efraaxiis jiran waan Izraan lubicha, barsiisaan Seera Waaqa samii kun isin gaafatu hunda arjummaadhaan isaaf kennan ajajeera; **22** kunis hamma meetii taalaantii dhibba tokko, qamadii qoroosii dhibba

tokko, daadhii wayinii baadoosii dhibba tokko, zayitii ejersaa baadoosii dhibba tokkoo fi soogidda hamma hin qabne haa ta'u. **23** Wanni Waqaani samii ajaje kam iyyuu mana qulqullummaa Waqa samiitiif of eeggannaadhaan haa godhamu. Maaliif dheekkamsi mootichaai fi ilmaan mootichaatti dhufa? **24** Amma illee isin akka luboota Lewwota, faarfattoota, eegdota karraa, tajaajiltoota mana qulqullummaa yookaan hoijettoota mana Waqaan kana keessa hoijjetan kamitti iyyuu gibira, qaraxaa fi ashuuraa mурteessuuf aangoo hin qabne beekaa. **25** Egaa Izraa, atiakkuma ogummaa Waqa keetii kan harka kee jiru sanaatii akka isaan warra Gama Laga Efraaxiis jiraatan bulchanii abbootii seeraa fi abbootii murtti kanneen hundi isaanii seera Waqa keetii beekan muudi. Nama seera Waqaan hin beekne kam iyyuu barsiisi. **26** Namni seera Waqa keetiitif yookaan seera mootichaatiif hin ajajamne kam iyyuu dhugumaan ajjeechaadhaan, biyya keessa ari'amuudhaan, qabeenyi isaa irraa dhaalamuudhaan yookaan hidhaadhaan adabamuu qaba. **27** Waaqayyo Waqaani abbootii keenyaa kan akka inni karaa kanaan mana Waaqayyoo kan Yerusaalem keessa jiruuf ulfina kemnuuf garaa mooticha keessa yaada kana kaa'e sun haa galateeffamu; **28** Waqa fuula mootichaai, fuula gorsitoota mootichaai fi fuula qondaaltoa mootichaai ciccimoo hundaa durattii gaarummaa ofii isaa na argisiiseef galanni haa ga'u. Sababii harki Waaqayyo Waqa koo anarra tureef ani jajjabaadheen akka isaan na wajjin deemanifi Israa'el keessaan namoota bebeekamoo walitti nan qabadhe.

biratti walitti isaan nan qabe; nus guyyaa sadii achi turre. Anis yeroon uummataa fi luboota to'adhetti Lewwota tokko illee isaan keessaa nan dhabe. **16** Kanaafuu ani Elii'ezer, ARI'eel, Shemaa'iyaa, Elnaataan, Yaariib, Elnaataan, Naataan, Zakkariyaasii fi Meshulaam warra hooggantoota turanii fi Yooyaariibii fi Elnaataan warra hayyoota ta'an sana nan waamsise; **17** ergasiis gara Iddoo namicha Kaasiifiyya bulchutti isaan nan erge. Aris akka isaan namoota mana Waqa keenyaa keessa tajaajilan nuuf fidaniiif waan isaan Iddoo fi firoota isaa kanneen mana qulqullummaa Kaasifiyyaa keessa tajaajilanii jechuu qaban isaanitti nan hime. **18** Isaanis sababii harki Waaqaa tolaan sun nurra tureef sanyii Mahiliik keessa Sheereebiyya ilma Lewwii, ilma Israa'el, namicha hubataa tokko ilmaan isaa fi obboloota isaa wajjin walumatti nama 18 nuuf fidan; **19** akkasumas Hashabiyya fi ilmaan Meraarii keessaan immoo Yeshaayaa, obboloota isaatii fi ilmaan obboloota isaa walumatti nama 20 nuuf fidan. **20** Amma illee tajaajiltoota mana qulqullummaa kanneen Daawitii fi qondaaltonni isaa akka isaan Lewwota gargaaranifi ramadan keessaa nama 220 nuuf fidan. Isaan kurnineen hundi maqaa maqaadhaan ni galmeefaman. **21** Anis akka nu, ijoolleen keenyaa fi qabeenyi keenyaa hundi karaa nagaa deemnuuf akka fuula Waqa keenyaa durattii gad of qabnee kadhannuuf achuma Laga Ahawaa biratti sooman nan labse. **22** Ani sababii nu, "Harki Waqa keenyaa inni tolaan nama isaa abdatu hunda irra jira; warra isaa dhiisu hunda irra garuu dheekkamsi isaa ni bu'a" jennee mootichatti

8 Warri kunneen hangafoota maatii fi warra isaan waijin galmaa'an kanneen hara mootummaa Arxeksis

Wajjin gammal ari kameenee bara mootuummaa Arxessis Mootichaa keessa na wajjin Babilonii dhufanii dha; **2** Sanyii Fiinehaas keessa Geershoom; sanyii litaamaara keessaa Daani'el; sanyii Daawit keessaa Haxiuush **3** sanyii Shekaaniyya; sanyii Phaarosh keessaa Zakkariyaas; warri isa wajjin galmeeffamanis namoota 150 turan; **4** sanyii Fahat Mo'aab keessa Eliihoo'eenayi ilma Zaraaya; warri isa wajjin turanis namoota 200 turan; **5** sanyii Zaatu'i keessaa Shekaaniyya ilma Yahizii'eel; warri isa wajjin turanis namoota 300 turan; **6** sanyii Aadiin keessaa Ebeed ilma Yoonataan; warri isa wajjin turanis namoota 50 turan; **7** sanyii Eelaam keessaa Yeshaaya ilma Ataaliya; warri isa wajjin turanis namoota 70 turan; **8** sanyii Shefaaxiyya keessa Zebaadiyya ilma Miikaa'el; warri isa wajjin turanis namoota 80 turan; **9** sanyii Yoo'aab keessa Obaadiyya ilma Yehii'eel; warri isa wajjin turanis namoota 218 turan; **10** sanyii Baanii keessaa Sheloomiit ilma Yoosifyya; warri isa wajjin turanis namoota 160 turan; **11** sanyii Beebay keessaa Zakkariyaas ilma Beebay; warri isa wajjin turanis namoota 28 turan; **12** sanyii Azgadaal keessaa Yoohanaan ilma Haqaaxaan; warri isa wajjin turanis namoota 110 turan; **13** sanyii Adooniqaam keessaa warra gara dhumaan kannenee maqaan isaanii Eliphelex, Ye'ii'eeli fi Shemaa'iyaa jedhamuu dha; warri isaan wajjin turanis namoota 60 turan; **14** sanyii Baguwaay keessaa Uuttaayii fi Zakuur; warri isaan wajjin turanis namoota 70 turan. **15** Anis laga gara Ahawaatti yaa'u kadachuuhan qaana e. **23** Kanaatauu nu soomnee waan kana irattti Waaqa kadhanne; innis kadhaa keenyaaf deebii kenne. **24** Anis luboota hangafoota keessaa kudha lama jechuunis Sheereebiya, Hashabiyya fi obboloota isaanii keessaa nama kudhan kophaatti nan baase; **25** anis kennaa meetii, warqee fi mi'aan kana mootichi, gorsitooni isaa, qondaaltonni isaa fi Israaelonni achi turan hundi mana Waaqa keenyaatiif kennan irraa madaalee isaanif nan qoode. **26** Ani meetii taalaantii 650, mi'a meetii kana taalaantii 100 ulfaatu, warqee taalaantii 100, **27** wacitii warqee 20 kan daariikii 1,000 baasu fi mi'a naasii cululuqaa akkuma warqee gatiin isaa guddaa ta'e lama madaaleen qoodeef. **28** Anis akkanan isaanii jedhe; "Isinii fi mi'i kun Waaqayyoof qulqulleeffamtaniirtu. Meetii fi warqeent kun kennaa fedhiidhaan Waaqayyo Waaqa abbootii keessanii if kennamanii dha. **29** Hamma kutaalee mana Waaqayyo kan Yerusaalem keessaa sana keessatti fuula luboota hangafootaa, fuula Lewwotaa fi hangafoota maati Israael duratti madaaltanii qoddanitti mi'a kana jabeessaa eegaa." **30** Kanaafuu luboonnii fi Lewwonni meetii, warqee fi mi'a qulqulluu madaalame sana mana Waaqa keenyaa kan Yerusaalem keessaatti geessuuf ni fuudhan. **31** Nus bultii kudha lammaffaa ji'a tokkoffaatti Yerusaalem dhaquudhaaf Laga Ahawaa biraa kaane. Harki Waaqa keenyaa nurra ture; innis diinotaa fi namoota riphaniif karaa irattti nama eegatan jalaa nu baase. **32** Akkasiinis Yerusaalem geenyee bultii sadii achi boqonne.

33 Nus bultii afuraffaatti mana Waaqa keenya keessatti maal jechuu dandeenyaa? Nu ajaja **11** ati karaa garboota meetii, warqee fi mi'a qulqulluu sana madaallee harka kee raajotaan kennite sanaaf hin ajajamneetii; innis Mereemooti lubicha ilma Uuriyya sanaatti ni kennine. akkana jedha: 'Biyyi isin dhaaluudhaaf seenuutti jirtan Ele'aazaar ilmi Fiinehaas akkasumas Lewwonni jechuunis xuraa'ummaa saba biyya sanaan xuroofteerti. Isaan Yoozaabaad ilmi Yeeshuu'aa fi Noo'adiyaan ilmi Binuuyii hojji jibbiisisa isaaniitiin handaara tokkoo hamma isa wajjin turan. **34** Wanni hundinius lakkaa'amee handaara kaanitti xuraa'ummaa isaaniitiin biyyattii madaalamale; ulfinni waan madaalam hundaas yeruma guutanirru. **12** Kanaafuu intallan keessan ilmaan isaanitti sana ni galmeeffame. **35** Ergasiis booji'amttonni hin heerumsiisinaa yookaan ilmaan keessan intallan boojuudhaa deebi'an sun Israa'el hundaaf jiboota kudha isaanii hin fuusisinaa. Akka jabaattaniif, akka waan gaarii lama, korbeeeyyi holaa sagaltamii ja'aa fi xobbaallaab biyya sanaa nyaattanii biyyattii illee dhaala bara baraa torbaatamii torban aarsaa gubamu, korbeeeyyi re'ee gootanii jijollee keessanitti dabarsitanii yoom iyyuu kudha lama aarsaa cubbuu godhanii Waaqa Israa'elii isaan wajjin walii galtee michummaa hin barbaadinaa.' dhi'eessun; kun hundi aarsaa gubamu kan Waaqayyoof **13** "Wanni nurra ga'e kun gatiif gochawwan hamminna dhi'eeffamee dha. **36** Isaan ajaja mootichaa illee ajajjoota keenya fi yakka keenya guddaa sanaa ti; haa ta'uutii ati mootummaa fi bulchitoota Gama Laga Efraaxiisitti Waaqni keenya adaba cubbuu keenyaaf maluuu gad nu dabarsan. Jarris sabaa fi mana Waaqa gargaaran.

9 Erga wanni kun hoijetamee booddee hooggantoonni gara koo dhufanii akkana jedhan; "Sabni Israa'el lubootaa fi Lewwota illee dabalatee saboota ollaan isaanii kanneen hojji jibbiisisa hoijetan jechuunis Kana'aanota, Heetota, Feerzota, Yebuusota, Amnoonota, Mo'aabota, warra Gibxii fi Amoorota irraa addaan ba'anii hin jiraanne. **2** Isaanis intallan jaraa ofii isaaniitiif fuudhanii ilmaan isaaniis fuusisanii sanyii qulqulluu sana saboota naannoo isaaniitti makan. Hooggantoonni fi qondaaltonnis balleessaa kana hoijechuu keessatti dura aantota turan." **3** Ani yeroon waan kana dhaga'etti qomee koo fi uffata koo nan tarsaasee, rifeensa mataa koo fi areeda koo of irraa buqqisee akka malee rifadheen taa'e. **4** Kana irratti namoonni dubbii Waaqa Israa'eliin hollatan hundi sababii balleessaa warra boojuudhaa deebi'an kanaaf naannoo kootti walitti qabaman. Anis akka malee rifadhee hamma aarsaa galgalaatti achuman taa'e. **5** Anis yeroo aarsaa galgalaattiakkuma qomee fi uffanni koo tarsa'ee jirutti lafan gaddee taa'a turee ka'ee jilbeenfadhee harka koo gara Waaqayyo Waaqa kootti bal'isee **6** akkana jedheen kadhadhe: "Yaa Waaqa ko, sababii cubbuu keenya mataa keenya bira ol darbee yakki keenyas samii ga'eef, yaa Waaqa koo ani fuula koo gara keetti deebiffachuu akka malee qaana'eera; saalfadheeras. **7** Bara abbootii keenyaati jalqabee hamma ammaatti balleessaan keenya guddaa dha. Sababii cubbuu keenyaaf nu, mootonni keenyaaf fi luboonni keenyaakkuma har'aan kana harka mootota ormaa jalatti goraadee fi boajuutti, saamichaa fi salphinatti dabarfamnee kennamneerra. **8** "Amma garuu Waaqayyo Waqaani keenya hambaa nuu hambisee iddoosaa qulqulluu sana keessatti iddoos amansiisaan nuuq kennuuudhaan yeroo gabaabaadhaaf garaa nuuf laafeera; akkasiinis Waqaani keenya ija keenyaaf ifa kenneera; garbummaa keenya keessattis xinnoo nu boqochiiseera. **9** Nu garboota taanu illee Waqaani keenya garbummaa keessatti nu hin ganne, Inni fuula mootota Faares duratti jaalala isaa kan hin geeddaramne sana nu argisiiseera. Inni akka nu mana Waaqa keenyaaf deebifreee ijaarruu fi akka diigamaa isaa illee iddoottu deebifnuu jirenya haaraa nuuf kenneera; Yihuudaa fi Yerusaalem keessattis dallaa da'annoo nuu kenneera. **10** "Amma garuu yaa Waaqa keenya nu kana booddee

kee raajotaan kennite sanaaf hin ajajamneetii; innis Mereemooti lubicha ilma Uuriyya sanaatti ni kennine. akkana jedha: 'Biyyi isin dhaaluudhaaf seenuutti jirtan Ele'aazaar ilmi Fiinehaas akkasumas Lewwonni jechuunis xuraa'ummaa saba biyya sanaan xuroofteerti. Isaan Yoozaabaad ilmi Yeeshuu'aa fi Noo'adiyaan ilmi Binuuyii hojji jibbiisisa isaaniitiin handaara tokkoo hamma isaanittii biyyattii madaalamale; ulfinni waan madaalam hundaas yeruma guutanirru. **12** Kanaafuu intallan keessan ilmaan isaanitti sana ni galmeeffame. **35** Ergasiis booji'amttonni hin heerumsiisinaa yookaan ilmaan keessan intallan boojuudhaa deebi'an sun Israa'el hundaaf jiboota kudha isaanii hin fuusisinaa. Akka jabaattaniif, akka waan gaarii lama, korbeeeyyi holaa sagaltamii ja'aa fi xobbaallaab biyya sanaa nyaattanii biyyattii illee dhaala bara baraa torbaatamii torban aarsaa gubamu, korbeeeyyi re'ee gootanii jijollee keessanitti dabarsitanii yoom iyyuu kudha lama aarsaa cubbuu godhanii Waaqa Israa'elii isaan wajjin walii galtee michummaa hin barbaadinaa.' dhi'eessun; kun hundi aarsaa gubamu kan Waaqayyoof **13** "Wanni nurra ga'e kun gatiif gochawwan hamminna dhi'eeffamee dha. **36** Isaan ajaja mootichaa illee ajajjoota keenya fi yakka keenya guddaa sanaa ti; haa ta'uutii ati mootummaa fi bulchitoota Gama Laga Efraaxiisitti Waqaani keenya adaba cubbuu keenyaaf maluuu gad nu adabdee hambaa akkanaa nuu kenniteerta. **14** Nu amma illee ajaja kee cabsinee saba hojiwwan jibbiisiso hoijetu kanaan wal haa fuunu? Yoos ati akka malee nutti dheekkamtee hamma hambaan tokko iyyuu hin hafnetti nu hin balleessitu ree? **15** Yaa Waaqayyo Waaqa Israa'el, ati qajeelaah dha! Nu har'a hambaa taanee jiraanneerra. Tokkoon keenya iyyuu sababii yakka keenyaaf fuula kee dura dhaabachuu dadhabnu illee nu kunoo yakkuma keenya wajjin fuula kee dura jirra."

10 Utuma Izraan mana Waaqaa duratti lafaan of dha'ee boo'aa, cubbuu himachaa, kadchachaa jiruu Israa'eloonni akka malee hedduun dhiironni, dubartoonni fi jijolleen naannoo isaatti walitti ni qabaman. Isaanis hiqqifataniif boo'an. **2** Ergasiis sanyii Eelaam keessaa Shekaaniyaan ilmi Yehii'eel Izraadhaan akkana jedha; "Nu waan saboota naannoo keenya jiraatan keessaa dubartoota ormaa fuunee Waaqa keenyaaf hin amanamne. Wanni kun ta'u illee amma iyyuu Israa'elii abdiin jira. **3** Kanaafuu kottaaakkuma gorsa gooftaa koo fi kan warra ajaja Waaqa keenyaaf sodaatanitti dubartoota kanneenii fi jijollee isaanii hunda of irraa gegeessuuu fuula Waaqa keenyaaf duratti kakuu ni galla. Kunis akkuma Seeraatti haa raawwamatuu. **4** Ka'i; wanni kun suma harka jira. Nu si deeggarra; egaa jabaadhuu hojjedhuu." **5** Kanaafuu Izraan ka'ee akka malee waan jedhame sana raawwatanaiif luboota hangafoota, Lewwotaa fi Israa'el hunda ni kakachiise; isaanis ni kakanan. **6** Ergasiis Izraan fuula mana Waaqaa duraa ka'ee kutaa manaa kan Yehohaanaan ilma Eliyashaabi seene. Inni yeroo achi turetti nyaata tokko illee hin nyaanne; bishaaanis hin dhugne; sababii amanamummaa dhabiisa warra boojuudhaa deebi'aniif gaddaa tureetii. **7** Ergasiis akka warri boojuudhaa deebi'an hundi Yerusaalem keessatti walitti qabamanifi Yihuudaa fi Yerusaalem guutuu keessatti labsiin ni labsame. **8** Namni kam iyyuu bultii sadii keessatti yoo dhi'aachuu baateeakkuma murtii qondaaltotaa fi maanguddootaatti qabeenyi isaa hundi irraa ni fudhatama; inni mataan isaa waldaa warra boojuudhaa deebi'ee keessaa ni ari'ama. **9** Bultii sedan sana keessatti namoonni Yihuudaa fi Beniyaam hundi Yerusaalem keessatti walitti qabaman. Bultii digdammaffaa ji'a saglaffaatti namoonni hundi sababii waan kanaa fi sababii rooba guddatiif akka malee

raafamanii oobdii mana Waaqaa dura jiru irra ni fi Shemaariyaa. **33** Sanyii Haashum keessaa: Matenaayi, tataa'an. **10** Izraan lubichi ol ka'eeakkana isaaniin Matataa, Zaabaadii, Eliiphelexi, Yereemaayi, Minaasee fi jedhe; "Isin amanamoo hin turre; dubartoota ormaa fuudhuudhaanis Israa'el irratti yakka dabaltaniirtu. **11** Uu'eel, **35** Benaaya, Beediyya, Keluuhi, **36** Waaneyaa, Egaa amma cubbuu keessan Waaqayyo Waaqa abbootii Mereemooti, Eliyaashiib, **37** Mataaniyaa, Matenaayii fi keessanitii himadhaatii fedhii isaa guutaa. Saboota Ya'asaawuu, **38** Baanii, Binuuyii, Shime'ii, **39** Shelemyaa, naanloo keessan jiraatanii fi niitota warra ormaa keessaa Naataan, Adaaya, **40** Maknaadebaayi, Shaashaayi, fuutaniin gargar ba'aa." **12** Guutummaan waldaa sanaa Shaaraayi, **41** Azari'eel, Shelemyaa, Shemaariyaa, **42** akkana jedhee sagalee guddaadhaan deebise: "Ati siriidha! Nu akkuma atti jette gochuu qabna. **13** Garuu Shaluum, Amariyaa fi Yoosef. **43** Sanyii Neboo keessaa: nama hedduutu as jira; yeroon kuniis yero roobaati; **14** Qondaaltonni keenya iddo waldaa guutuu haa bu'an. Ergasii namni magalaawwan keenya kan dubartii ormaa fuudhe kam iyuu hamma dheekkamsi Waaqa keenya sodaachisaan sababii waan kanaatiif dhufe sun nurraa deeb'i utti maanguddootaa fi abbootii murtii tokkoo tokkoo magaalaa wajjin yeroo murteeffametti haa dhufu." **15** Yoonaataan ilma Asaaheeli fi Yahizeyaa ilma Tiqwaa qofatu waan kana morme; Meshulaamii fi Shaabetaayi Lewwichi immoo isaan deeggaran. **16** Warri boojuudhaa deeb'i an sunis akkasuma godhan. Izraan lubichis namoota hangafoota maatii ta'an tokkoo tokkoo garee maatii keessaa nama tokko filatee hunduma isaanii maqaan maqaan ramade. Isaanis bultii tokkoffaa ji'a kurnaffaatti dhimma sana qorachuudhaaf tataa'anii **17** guyaa tokkoffaa ji'a jalqabaatti waa'ee namoota dubartoota ormaa fuudhan hundaa qoratanii fixan. **18** Sanyii lubootaa keessaa namoonni dubartoonni ormaa fuudhan kanneenii dha: Sanyii Iyyasuu ilma Yoozaadaaqii fi obboloota isaa keessaa: Ma'aseyaa, Eli'ezer, Yaariibii fi Gedaaliyas. **19** Isaan hundinuu niitota isaanii hiikuudhaaf waadaa ni galan; tokkoon tokkoon isaanii balleessa ofii isaanittif bushaayee keessaa korbeessa hoolaa tokko aarsaa yakkaatif ni dhi'eessan. **20** Sanyii Imeer keessaa: Hanaanii fi Zebaadiyaa. **21** Sanyii Haariim keessaa: Ma'aseyaa, Eeliyas, Shemaaiyaa, Yehii'eelii fi Uziyaa. **22** Sanyii Phaashihuur keessaa: Eliyoo'eenayi, Ma'aseyaa, Ishmaa'eel, Naatna'eel, Yoozaabaad fi Ele'aasaa. **23** Lewwota keessaa immoo: Yoozaabaad, Shime'ii, Qelaayaa isaa Qeliixa jedhamu sana, Phetaayaa, Yihuudaa fi Eli'ezer. **24** Faarfattoota keessaa: Eliyaashiib. Warra karra eegan keessaa: Shaluum, Telemii fi Uuri. **25** Israa'eloota kaan keessaa: Sanyii Phaarosh keessaa: Raamiyaa, Yeziyaa, Malkiyaa, Miyaamiin, Ele'aazaar, Malkiyaa fi Benaaya. **26** Sanyii Eelaam keessaa: Mataaniyaa, Zakkaariyaa, Yehii'eel, Abdii, Yireemootii fi Eeliyas. **27** Sanyii Zaattuu keessaa: Eliyoo'eenayi, Eliyaashiib, Mataaniyaa, Yireemooti, Zaabaadii fi Aziiza. **28** Sanyii Beebay keessaa: Yehohaanaan, Hanaaniyaa, Zaabayii fi Aatilaayi. **29** Sanyii Baanii keessaa: Meshulaam, Maluuk, Adaaya, Yaasuub, She'aalii fi Raamoot. **30** Sanyii Fahat Mo'aab keessaa: Adinaa, Kelaal, Benaaya, Ma'aseyaa, Mataaniyaa, Bezali'eel, Binuuyii fi Minaasee. **31** Sanyii Haariim keessaa: Eli'ezer, Yishiyaa, Malkiyaa, Shemaaiyaa, Simi'oon, **32** Beniyaam, Maluukii

Nahimiyyaa

1 Dubbii Nahimiyyaa ilma Hakaaliyaa: Wagga digdammaffaati ji'a Kaaseluu jedhamu keessa uttu ani gamoo Suusaa keessa jiruu, **2** obboloota koo keessaa Hanaaniin namoota biraaj wajjin Yihuudaadhaa dhufse; anis waa'ee hambaa Yihuudoota boojuu jalaa ba'anii fi waa'ee Yerusaalem isaan nan gaafadhe. **3** Isaanis akkana naan jedhan; "Warri boojudhaa deeb'i'anii kutaa biyyaa kana keessa jiraatan rakkinaa fi salphina guddaa keessa jiru. Dallaan Yerusaalem diigamee karraawwan ishees ibidaan gubamaniiru." **4** Anis waan kana dhageenyaa gad taa'ee boo'ee guyyoota muraasaaf nan gadde; soomees fuula Waaqa samii durattin kadhadhe. **5** Akkanas nan jedhe: "Yaa Waaqayyo Waaqa samii, Waaqa guddichaa fi sodaachisaa, kan warra si jaallataniij aaja kee eeganiif kakuu jaalala keetii eegdu, **6** akka kadhanhnaa ahi garbicha kee halkanii fi guyyaa fuula kee duratti waa'ee garboota kee saba Israa'el kadhadhu dhageessuuf gurri kee haa banamu; iji kees haa ilaalu. Ani cubbuu nu Israa'eloonni, ani mataan koo fi manni abbaa koo sitti hojenneen hima. **7** Nu akka malee hamminna sitti hojenneerra. Nu ajaja, labsii fi seera ati garbicha kee Museetti kennite sana hin eegne. **8** "Qajeelfama garbicha kee Museetti kennite sana yaadadhу; innis akkana jedha; 'Yoo isin amanamu baattan ahi saboota keessa isin nan bittinneessa; **9** garuu yoo isin gara kootti deebitanii ajaja koo eegdan, yoo namoonni keessan kanneen booji'aman daarii lafaa jiraatan illee ani achii walitti isaanin qabee gara iddo anis akka Maqaan koo achi jiraatuuf filadhe sanaatti isaan nan fida.' **10** "Isaan garboota kee fi saba kee warra ati humnaa kee guddaa fi harka kee jabaa sanaan furtee dha. **11** Yaa Gootaa, gurri kee kadhanhnaa garbicha kee kanaa fi kadhanhnaa garboota kee warra maqaa kee sodaachuutti gammadanii sirriiti haa dhaga'u. Fuula namicha kanaa duratti surraa isaaaf kenmuudhaan har'a garbicha kee milkeessi." Ani nama mootichaaf daadhii buusun ture.

2 Wagga digdammaffaa bara Arxeksiis Mootichaatti ji'a Niisaan keessa yeroo daadhiin wayinii isaaaf dhi'eefametti ani daadhii wayinii sana fuudhee mootichaaf nan kenne. Ani fuula isaa duratti gaddee hin beeku; **2** kanaafuu mootichi, "Ati utuu hin dhukkubsatin fuulli kee maaliif waan biraa miti" naan jedhe. Anis akka maleen sodaadhe; **3** mootichaanis, "Yaa mootii bara baraan jiraadhу! Utuu magalaalan abbootiin koo keessatti awwaalaman barbadooftee jirtuu, utuu karrawwan ishees ibiddaan barbadeeffamani jiranuu fuulli koo maaliif hin gaddu?" naan jedhe. **4** Mootichis, "Akka ani maal siif godhu barbaadda?" naan jedhe. Kanaafuu ani Waaqa samii kadhadheen **5** akkana jedhee mootichaaf nan deebise; "Yoo wanni kun mooticha gammachiise garbicha kee fuula kee duratti surraa argate, akka ani magaalattii deebisee ijaaruuf gara Yihuudaa, gara magaalaa abbootiin koo itti awwaalamanitti na ergi." **6** Kana irratti mootichi utuma mootittiin isaa bira teessuu, "Karaan kee yeroo hammamii fudhata? Atis yoomi

deebita?" jedhee na gaafate. Na erguun fedhii mootichaaf ta'e; anis yeroo nan murteeffadhe. **7** Ammas anis akkana isaan jedhe; "Yoo wanni kun mooticha gammachiise, akka isaan hamma ani Yihuudaa ga'utti nagaadhaan na dabarsanii bulchitoota Laga Efraaxiis Gamaatiif xalayaan anaaf haa kennamu. **8** Akkasumas akka inni laaxaa ani itti dareeraa karra da'anno mana qulqullummaa, dallaa magaalaan sanaa fi kan mana ani itti galuuu jiruu tolfdhu naaf kennuu Aasaaf eegduu bosona mootichaaf xalayaan naaf haa barreeffamu." Sababii harki Waaqa koo tolaan sun narra tureef mootichi waan ani kadhadhe naa kenne. **9** Kanaafuu ani gara bulchitoota Gama Laga Efraaxiis dhaqee xalayoota mootichaaf isaanitii nan kenne. Mootichi ajajoota waraanaa fi abbooti fardeenii na wajjin ergee ture. **10** Sanbalaax Hooroonichii fi Xoobbiyaan qondaaltichi Amoon sun yeroo waan kana dhaga'anitti sababii namni Israa'eliif waan tolaa yaadu tokko dhufsef akka malee ni raafaman. **11** Ani ergan Yerusaalem dhaqee bultii sadii achi bubbulee booddee **12** halkaniin ka'ee namoota muraasa wajjin nan ba'e. Ani waan Waaqni koo akka ani Yerusaalemiif godhu garaa koo keessa ka'a' nama tokkotti iyuu hin himne. Horii tokkicha ani yaabbadhe sana malee horiin tokko illee na bira hin turre. **13** Ani halkaniin Karra Sululaatiin gad ba'e gara Boolla Bishaan Jawweetii fi gara Karra Dikee dhaqee dallaa Yerusaalem kan diigamee fi karrawwan ishee kanneen ibiddaan barbadeeffaman sana irra naanna'een ilaale. **14** Ergasiis anis ittuma fufee gara Karra Burqaa fi gara Haroo mootichaan dhaqe; garuu karaan horii ani yaabbadhe dabarsu tokko illee hin turre; **15** kanaafuu ani halkaniin karaa sululaatiin ol ba'e dallaa sana nan ilaale. Dhuma irrattis dugda duubatti deebi'ee Karra Sululaatiin ol nani seene. **16** Sababii ani hamma gaafasitti Yihuudootatti yookaan lubootatti yookaan namoota bebeekamootti yookaan qondaaltotatti yookaan namoota hojii sana hojjechuuf jiran biraam kamitti iyuu homaa hin himiniif qondaaltonni sun gara ani dhaqe yookaan waan ani hojjechaat ture hin beekne. **17** Anis akkana isaanin nan jedhe; "Isin rakkoo nu keessa jirru ni argitu; Yerusaalem diigamteerti; karrawwan ishees ibiddaan gubamaniiru. Kottaa nu akka si achi nama kolfaa hin taaneef dallaa Yerusaalem deebifnee ni ijaarraa." **18** Ani waa'ee harka Waaqa koo kan narru jiru tolaa sanaa fi waan mootichi naan jedhe illee isaanitii nan hima. Isaanis, "Kottaa kaanee deebisnee haa ijaarru" jehdanii deebisan. Kanaafuu isaan hojii gaarrii kana jalqaban. **19** Garuu Sanbalaaxi Hooroonichi, Xoobbiyaan qondaaltichi Amoonii fi Gesheem namni Arabaa sun waan kana dhageenyaa nutti quoosanii nutti kolfan. Isaanis, "Wanni isin hojjeettan kun maali? Isin mootichatti fincilaajirtu moo?" jehdanii gaafatan. **20** Ani immoo akkana jedheen deebii kenneef; "Waaqni samii fiixaan nuuf baasa. Nu garbooni isaa immoo kaanee ni ijaarra; isin garuu Yerusaalem keessaa qooda yookaan mirga yookaan yaadannoo tokko illee hin qabdan."

3 Eliyashiib lubichi ol aanaanii fi luboonni akka isaa ka'anii Karra Hoolotaa ijaaran. Isaan karra sana qulquelleessanii cufaawwan isaa iddootti deebisan; dallaa

sanas hamma Gamoo Dhibbaa kan isaan qulqulleessan sanaa jalqabee hamma balbala mana Eliyaashiib lubicha sanaattii fi hamma Gamoo Hanaani'eelitti ijaaran. **2** ol aanaatti kutaa biraa hinaaffaadhaan haaromse. **21** Namoonni Yerikoo kutaa itti aalu ijaaran; Zakuur ilmi Imrii immoo isaanitti aansee ijaare. **3** Ilmaan Hasenaa'aa Karra Qurxummii deebisanii ijaaran. Isaan demdemoo kaa'anii cufaawwan, loosaa fi danqaraawwan isaa iddootti deebisan. **4** Mereemooti ilmi Uuriyaa, ilmi Haqoosi kutaa itti aalu haaromse. Isatti aane Meshulaam ilma Berekiyaa ilma Meseezebelitu haaromse; isaanitti aane immoo Zaadoq ilma Ba'anaatu haaromse. **5** Kutaa itti aalu namoota Teqoo'atu haaromse; namoonni isaanii bebeekamoont garuu hojji Gooftaa isaanitiif boquu gad hin qabanne. **6** Yooyaadaan ilmi Faasehatii fi Meshulaam ilmi Besoodeeyaa Karra Moofaa haaromsan. Isaanis demdemoo kaa'anii cufaawwan, loosaa fi haaromse. Isatti aanees Phedaayaan ilmi Phaaroshii fi danqaraawwan isaa iddootti deebisan. **7** Isaanitti aansnee immoo Melaaxiyaan namichi Gibe'oone, Yaadon namichi Meeroot akkasumas namoonni Gibe'ooniitii fi Miisphaa kutaawwan bulchiinsa bulchaa Gama Laga Efraaxiis jala jiran sana haaromsan. **8** Tumtuu warqee keessaa Uzii'eel ilmi Harhayaa kutaa itti aalu haaromse. Warra Shittoo hojjetan keessaa Hanaaniyaan kutaa sanattii aalu haaromse. Isaanis hamma Dallaa Bal'aatti Yerusaalemin akka duriitti deebisanii ijaaran. **9** Refaayaan ilmi Huuri, bulchaan gartokkee aanaa Yerusaalem kutaa itti aalu haaromse. **10** Isaanitti aansnee Yedaaya ilmi Haruumaa kutaa fuullee mana ofii isaa haaromse; Haxuuil ilmi Hashabiniyya isatti Hashuub ilmi Fahat Mo'aab kutaa biraatii fi Gamoo Badaa Ibiddaa haaromsan. **12** Shaluum ilmi Haloheesh bulchaan gartokkee aanaa Yerusaalemiitii fi intallan isaa kutaa itti aalu haaromsan. **13** Haanunii fi jiraattonni Zaano'aa Karra Sululaa haaromsan. Isaanis karra sana deebisanii ijaaranii cufaawwan, loosaa fi danqaraawwan isaa iddootti deebisan. Akkasumas hamma Karra Dikeetti dallaa dhundhuma kuma tokko lafa irra dheeratu haaromsan. **14** Malkiyaan ilmi Rekaab bulchaan aanaa Beet Hakerem Karra Dikee haaromse. Innis karra sana deebisee ijaaree cufaawwan, loosaa fi danqaraawwan isaa iddootti deebise. **15** Shelaa ilmi Kol-Hoozee bulchaan aanaa Miisphaa sun Karra Burqaa haaromse. Innis karra sana haaromsee gubbaa isaa haguugee cufaawwan isaa, loosaa fi danqaraawwan isaa iddootti deebise. Dallaa Haroo Sheelaanii kan Idloo Biqiltuu Mootichaan biraa sanas hamma waltajji Magaalaa Daawit irraa gad bu'uutti haaromse. **16** Isa duubaan Nahimiyaan ilmi Azbuuq bulchaan gartokkee aanaa Beet Zuuri sun hamma iddo fuullee awwaala Daawititt, hamma haroo kuufamee fi hamma Mana Goototaatti haaromse. **17** Isatti aane Lewwonni Rehuum ilma Baamiitiin qajeelfaman ni haaromsan. Isatti aansnee immoo Hashabiyaan bulchaan gartokkee aanaa Qeyilaa sun aanaa ofii isatiif haaromse. **18** Isatti aansnee namoonni biyya isaanii qajeelcha Bawaayi ilma Heenaadaad bulchaan gartokkee aanaa Qeyilaa jala turan ni haaromsan. **19** Isatti aansnee Eezer ilmi Yeeshu'aan bulchaan Miisphaa iddo karaa mankuusa ma'solaatti geessu fuul duraa sana hamma roga isatti kutaa biraa haaromse. **20** Isatti aansnee Baaruk ilmi Zabaayi roga sanaa jalqabee hamma balbala mana Eliyaashiib lubicha sanaattii fi hamma Gamoo Hanaani'eelitti ijaaran. **21** Isatti aansnee Mereemooti ilmi Uuriyaa, ilmi Haqoosi balbala mana Eliyaashiibitii jalqabee hamma dhuma isatti kutaa biraa haaromse. **22** Isatti aansnee immoo luboota naannoo sana jiranittu haaromse. **23** Isaaniin achiftis Beniyaamii fi Hashuubituu fuula mana isaanii dura haaromse; isaanitti aansnee immoo Azaariyya ilma Ma'aseyyaa ilma Anaaniyaatu mana isaa bira haaromse. **24** Isatti aansnee Binuuyiilmi Heenaadaad mana Azaariyatii jalqabee hamma rogaa fi golee isatti bebeekamoont garuu hojji Gooftaa isaanitiif boquu gad hin qabanne. **25** Phaalal ilmi Uuzaay immoo kutaa biraa haaromse; **26** tajaajiltooni mana qulqullummaa kanneen tulluu Oofeel irra jiraatan hamma iddo Karra Bishaanii kan gama ba'atii fi gamoo ol ka'aa sana duraatti haaromsan. **27** Isaanitti aansanii immoo namoonni Teqoo'aa gamoo ol ka'aa guddichaa jalqabani hamma dallaa Oofeelitt kutaa biraa haaromsan. **28** Karra Fardaatiin olitti tokkoon tokkoon lubootaa fuula mana ofii isanii dura haaromsan. **29** Isaanitti aansnee Zaadoq ilmi Imeer fuullee mana isaa haaromse. Isatti aansnee Shema'iyan ilmi Shekaaniyya eegduun Karra gama Ba'aa sun akkasuma ni haaromse. **30** Isatti aansanii Hanaaniyaan ilmi Shelemyiaati fi Haanuu ilmi Zaalaaf ja'affaan sun kutaa biraa haaromsan. Isaanitti aansnee immo Meshulaam ilmi Berekiyaa fuullee mana ofii isaa keessa jiraatuu haaromse. **31** Isatti aansnee immoo tumtuu warqee keessaa Malkiyaan hamma mana tajaajiltoota mana qulqullummaati fi daldaltootaa kan fuullee Karra To'annaatti, hamma kutaa manaa kan golee irraattis haaromse; **32** tumtuu warqetii fi daldaltonni immoo kutaa manaa kan golee irraa sanaa fi Karra Hoolotaa gidduu jiru haaromsan.

4 Sambalaaxi akka nu dallaa kana deebifnii ijaaraa jirru dhageeyaan aariin gubatee dheekkame. Innis Yihuudootatti qoos ee 2 fuula obboloota isaa fi fuula lottoota Samaariyya durattiakkana jedhe; "Yihuudoonni dadhaboonni kunneen maal hojjechaa jiru? Isaan dallaa isaanii deebisanii ijaaru? Aarsaa illee ni dhi'eessuu? Guyyaa tokko keessatti ni fixiu? Isaan waan akkas gubamee tuulame keessaa dhagaa fuudhanii akka duriitti deebisuu danda'u?" **3** Xoobbiyaan namichi Amoon kan isa bira dhaabate sunis, "Waan isaan ijaaraa jiran kana, dallaa isaanii kan dhagaa kana waangoon iyuu yoo yaabde ni jigsiti!" jedhe. **4** Yaa Waaqa keenya nu dhaga'i; nu tuffatamneerraati. Arraba isaan nu arrabsan matuma isaanitti deebisi. Boojudhaaf dabarsii biyya ormaatti isaan kenni. **5** Sababii isaan fuula ijaartotaa duratti dheekkamsaaf si kakaasanii yakka isaanii hin dhoksiniif yookaan cubbuu isaanii fuula kee duraa hin haqiniif. **6** Nu akkasiin dallaa sana hamma inni walakkaa dheerina isaa ga'utti deebifnii ijaare; namoonni garaa tokkoon hojjechaa turaniitii. **7** Garuu Sanbalaaxi, Xoobbiyaan, Araboonni, Amoonnnii fi namoonni Ashdood yommuu akka haaromfamuun

5 Yeroo kanatti namoonnii fi niitonni isaanii obboloota
isaanii Yihuudootatti guddisanii iyyan. **2** Isaan
keessaa namoonni tokko tokko, "Nu, ilmaan keenyaa
fi intallan keenya baay'ee hedduu dha; nu akka
nyaannee jiraamnuuf midhaan argachuu qabna" jechaa
turan. **3** Warri kaan immoo, "Nu yeroo beelaatti

midhaan argachuuudhaaf jennee lafa qotiisa keenya, iddoor dhaabaa wayinii keenyaa fi manneen keenya qabsiisa jirra” jechaa turan. **4** Ammas namoonni biraa akkana jedhan; “Nu lafa qotiisa keenyaa fi iddoor dhaabaa wayinii keenyaatiif gibira mootichaa baasuudhaaf maallaqa ligueeffachuu qabna turre. **5** Nu namoota biyya keenyaatiif foonii fi dhiiga tokko taanee ilmaan keenyas akkuma ilmaan isaanii gaaritaan illee, nu ilmaan keenyaa fi intallan keenya dabarsinee garbummaaf kennineerra. Intallan keenya keessaa tokko tokko amma iyuu garboomfamanii jiru; garuu lafti qotiisa keenyaa fi iddoon dhaabaa wayinii keenyaa kan namoota biraa waan ta'anif nu humna hin qabnu.” **6** Anis yommun iyaa isaaniittii fi dubbi kana dhaga’etti baay’ee nan aare. **7** Anis ofiin mari’adhee namoota bebeekamoo fi qondaaltota sana nan ifadhe; akkanas nan jedheen; “Isin hiiqidhaan ligueessuudhaan namootuma biyya keessanii saamaa jirtu!” Kanaafuu ani yaa’ii guddaa isaanitti waameen **8** akkana isaaniin jedhe; “Nu hamma nuu danda’ametti obboloota keenya Yihuuudoota saba ormaatti gurguramanii turan sana deebifnee bitanneerra. Isin amma illee akka isaan deebifamanii nutti gurguramaniiif jettanii obboloota keessaan gurguraa jirtu!” Isan immoo waan jedhan dhabanii cal’isan. **9** Kanaafuu ani ittuma fufenee akkana jedheen; “Wanni isin hojechuutti jirtan kun sirrii miti. Isin tuffii diinotta keenya Namoota Ormaa jalaa ba’uuf. Waqa keeyna sodaachuudhaan jiraachuu hin qabdani?” **10** Ani, obboloota koo fi namoonni koos maallaqaa fi midhaan saba kanaaf ligueessaa jirra. Garuu hiiqidhaan ligueessuudhaan nama saamuu dhiisaa! **11** Amma dafaatii lafa qotiisa isaanii, iddoor dhaabaa wayinii isaanii, mukkeen ejersaatii fi manneen isaanii akkasumas waan hiiqidhaan ligueessitanii dhibbantaan saamtan kanneen akka maallaqaa, midhaanii, daadhii wayinii haaraatii fi zayitii sana deebisaafii.” **12** Isaanis, “Nu waan sana deebifnee ni kennina; deebinee waan tokko illee isaan irraa hin barbaannu. Akkuma ati jette goona” jedhan. Kana irratti ani luboota ofitti waamee akka namoonni bebeekamoonii fi qondaaltonni waan waadaa galan sana raawwatanan nakachii. **13** Ammas ani dachaa tuttaa koo hurgufeen akkana jedhe; “Waaqayyo nama waadaa kana hin eegne kamiin iyuu mana isaatti fi qabeenya isaa irraa akkana haa hurgufu. Namni akkanas kun akkasuma hurgufamee harka duwwaa haa hafu!” Kana irratti waldaan hundi, “Ameen” jedhee Waaqayyoon galateeffate. Uummannis akkuma waadaa gale sana godhe. **14** Kana caalaas yeroo ani bara Arxeksis mootichaa keessa wagga digdammaffaatti bulchaa biyya Yihuudaa ta’ee muudamee jalqabee hamma wagga soddomii laminaffaa mootummaa isaatti jechuunis wagga kudha lamaaf, anis obboloonni koos nyaata bulchaaf ramadame hin nyaanne. **15** Garuu bulchitoonni durii kanneen anaan dura turan ba’aa guddaa saba baachisianii nyaataa fi daadhii wayinii malee iyuu meetii saqlili afurtama isaan irraa fudhachaa turan. Gargaarttonni isaanii akkasuma saba cunqursan. Ani garuu waanan Waaqa sodaadhuuf akkas hin goone. **16** Ooda kanaa ani hojji dallaa jiaaruu kanaaf of nan

kenne. Namoonni koo hundinuu achitti hojiidhaaf hojjechuudhaan cubbuu hojjedhuuf, akka isaanis akkasiin walitti qabaman; nu lafa tokko illee hin arganne. **17** maqaa hamaa naa kennanii maqaa na balleessaniif Amma illee namoota saba naannoo keenya jiraatan keessaa dhufan malee Yihuudoonni dhibba tokkoo shantamnii fi qondaaltonni maaddii koo irraa nyaachaa turan. **18** Guyyaa guyyaadhaan sangaan tokko, hoolonni gagabatatoon ja aas fi indaanqoowwan muraasni, guyyaa kudhan kudhamiin immoo daadhiin wayinii kan gosa hundaa baay'inaan naa qopheefama ture. Kana hunda malees ani takkumaa nyaata bulchaaf ramadamuu qabu hin gaafanne; gaaffin kun saboota kanneenitti ba'aa guddaa tureetii. **19** Yaa Waaqa koo waan ani saba kanaaf godhe hunda tolaatti naa lakkaa'i.

6 Ani hamma yeroo sanaatti cuftuu balbalaa itti galchuu baadhu illee Sanbalaax, Xoobbiyaan, Gesheem namicha Arabaa sanaa fi diinonni keenya biraan akka ani dallaa sana deebisee ijaaree iddoon hin ijaaramin tokko iyuu hin hafin dhageenyaa. **2** Sanbalaaxii fi Gesheem, "Kottu mee gandoota dirree Oonoo irra jiran keessaa isa tokko keessatti wal arginaa" jedhanii ergaa kana natti ergan. Isaan garuu na miidhuuf malachaa turan; **3** kanaafuu aniakkana jedhee ergamoota isaanittit erge; "Ani waan hojji guddaa hojjechaa jiruuf gad bu'uun hin danda'u. Yeroo ani hojji dhiisee gara keessanittit gad bu'uutti hojji maaliif dhaabata?" **4** Isaan ergaadhumaa tokko si'a afur natti ergan; anis si'a afranuu deebiadhuma tokkon kerneef. **5** Sanbalaaxis ergaadhumaa sana garbicha isaa tokkoon yeroo shanaffaa natti erge; garbichi sunis xalayaa hin cufamin tokko harkaa qaba ture. **6** Xalayichis akkana jedha: "Akka atii fi Yihuudoonni finciliu barbaaddan uummata keessatti odeeoffameera; Gesheemis kanuma mirkaneessa. Wanni isin dallaa ijaartanifis kanuma; akka oduu kanaatti ati mootii isaanii ta'uun barbaadda; **7** ati akka isaan, "Yihuuda keessa mootii tokkotu jiral" jedhanii waa'ee kee Yerusaalem keessatti labsaniiif rajjota muudatteerta. Oduun kun gara mootichaatti ni deebi'; kanaafuu kottu wajjin ni mari'anna." **8** Kana irratti ani, "Wanni akka waan ati dubbattu kanaa tokko illee hin hojjetamne; ati matmuu kee keessaa futeetee dubbattaa" jedheen deebiseef. **9** Isaan hundi, "Harki jara kanaa hojji hojjechuu ni dadhaba; hojji kunis hin dhumu" jedhanii yaaduudhaan nu sodaachisuu yaalaa turan. Ani garuu, "Amma harka koo naa jajjabeessi" jedheen Waaqa kadhadhe. **10** Anis gaaf tokko mana Shemaa'iyaa ilma Delaayaa, ilma Maheexabi'eel kan manuma ofii isaa keessatti itti cufame sanaa nan dhaqe. Innis akkana jedhe; "Sababii namoonni si ajjeesuuf dhufaa jiranifi, sababii isaan si ajjeesuuf halkaniin dhufaa jiranifi kottu mana Waaqaatti, mana qulqullummaa keessatti wal argineebalbalawwan mana qulqullummaa haa cufannu." **11** Ani immoo, "Namni akka kootii kun baqachuu qabaa? Yookaan namni na fakkaatu tokko lubbuu ofii isaa oolfachuudhaaf jedhee mana qulqullummaa seenuu qabaa? Ani hin deemu!" jedheen. **12** Ani akka Waaqni isaa natti hin ergin beekkadheera; inni garuu sababii Xoobbiyaan fi Sanbalaaxiisa bitatanifi waa'ee koo waan hamaa raaje. **13** Inni na sodaachisee akka ani waan kana

bitame. **14** Yaa Waaqa ko, sababii waan isaan hojjetaan sanaaf jedhiiti Xoobbiyaan fi Sanbalaaxin yaadadhu; raajjuu Noo'adiyya jedhamtuu fi raajota na sodaachisuu yaalan kaanis yaadadhu. **15** Akkasiinis dallaan sun bultii shantamii lamatti, ji'a Eeluuli jedhamu keessa bultii digdamii shanaffaatti ijaaramee dhume. **16** Yommuu diinonni keenya hundi oduu kana dhaga'anitti, saboonni naannoo keenya hundi sodaatanii abdi kutatan; isaan akka hojjiin kun gargaarsa Waaqa keenyaan hojjetaan hubataniiruutii. **17** Bara sana keessa namoonni Yihuuda bebeekamoon xalayoota hedduu gara Xoobbiyaan ergaa turan; Xoobbiyaanis deebii isaanifi ni erga ture. **18** Sababii inni soddaa Shekaaniyya ilma Aaraa tureef namoonni Yihuuda keessa jiraatan hedduun isaafakatan; akkasumas ilmi isaa Yehohaanaan intala Meshulaam ilma Berekiyya fuudhee ture. **19** Kana malees isaan hojji isaa gaarii natti odeessaa, waan ani jedhe illee isatti himaa turan. Xoobbiyaan immoo na sodaachisuuf jedhee xalayoota natti ergaa ture.

7 Erga dallaan sun ijaaramee anis cufaaawan iddootti deebisee booddee karra eegdonni, faarfattoonni fi Lewwonni ni ramadaman. **2** Anis Yerusaalem irratti Anaanii obboleessa koo fi Hanaaniyya ajajaa masaraa mootummaa sana nan muude; Hanaaniyya kun nama hunda caalaa amanamaa fi kan Waaqa sodaatu tureetii. **3** Ani akkanan isaaniihan jedhe; "Karrawwan Yerusaalem hamma aduu ho'itutti banamuu hin qaban. Yeroo karra eegdonni hojji irra jiranittis cufaaawan cufamanii danqaraan keessa haa loofamu. Akkasumas jiraattota Yerusaalem keessa eegdota tokko tokko iddo Isaaniitti, kaan immoo mana Isaaniibiratti ramadaa." **4** Magaalattiin guddoo fi bal'oo ture; garuu saba muraasatu ishee keessa jiraata ture. Manneenis amma iyuu deebifamanii hin ijaaramne. **5** Waqni koos akka isaan maati maatiidhaan galmeeffamanifi akka ani namoota bebeekamoo, qondaaltotta fi uummata walitti qabuuf garaa koo keessa kaa'e. Anis galmeeffamanii hiddu dhalootaa kan warra jalqabatti deebi'anii nan argadhe. Wanni barreffameera ami achitti argadhe kanaa dha: **6** Isaan kuneen namoota kutaa biyya sanaa warra boojuu Nebukadnezar mootochi Baabilon sun booji'ee isaan geessee ture sanaa deebi'anii dha; isaanis Yerusaalemfi fi Yihuudaatti deebi'anii tokkoon tokkoon Isaaniif magaalaas offii Isaaniitti galan; **7** Isaanis Zarubaabel, Iyyaasuu, Nahimiyya, Azaariyya, Ra'aamiyya, Nahamaan, Mordekaayi, Bilshaan, Misiphereti, Baguwaayi, Nehuumii fi Ba'anaa wajjin dhufan. **8** Sanyiin Pharaoh 2,172 **9** sanyiin Shefaaxiyya 372 **10** sanyiin Aaraa 652 **11** sanyiin Fahat Mo'aab warri karaa Yeeshu'aa fi Yoo'aab dhalatan 2,818 **12** sanyiin Eelaam 1,254 **13** sanyiin Zaattuu 845 **14** sanyiin Zakaayi 760 **15** sanyiin Binuyiil 648 **16** sanyiin Beeby 628 **17** sanyiin Azgaad 2,322 **18** sanyiin Adooniqaam 667 **19** sanyiin Baguwaay 2,067 **20** sanyiin Aadiin 655 **21** sanyiin Ateer warri karaa Hisqiyas 98 **22** sanyiin Haashum 328 **23** sanyiin Beesaay 324 **24** sanyiin Haariif 112 **25** sanyiin Gibe'oone 95 **26** namoonni Beetlihemii fi namoonni Netoofaa 188 **27**

namoonni Anaatoot 128 **28** namoonni Beet Azmaawet 42 **29** namoonni Kiriyaati Ye'aariim, kan Kefiraatii fi Bi'eeroot 743 **30** namoonni Raamaa fi Gebaa 621 **31** namoonni Mikmaas 122 **32** namoonni Beet'elii fi Aayi 123 **33** namoonni Neboo kaan 52 **34** namoonni Eelaam kaan 1,254 **35** namoonni Haariim 320 **36** namoonni Yeriko 345 **37** namoonni Lood, kan Haadiidii fi Oonoom 721 **38** namoonni Senaa'aa 3,930. **39** Luboota: Sanyiin Yedaa'iyya warri karraa maatti Yeeshuu'aa dhufan 973 **40** sanyiin Imeer 1,052 **41** sanyiin Phaashihuur 1,247 **42** sanyiin Haariim 1,017. **43** Lewwota: Sanyiin Yeeshuu'aa warri karraa Qadmii'eel, karraa Hoodiyawiyea dhufan 74. **44** Faarfattoota: Sanyiin Asaaf 148. **45** Eggedota karra mana qulqullummaa: Sanyiin Shaluum, sanyiin Ateer, sanyiin Talmoon, sanyiin Aquub, sanyiin Haxiixaan fi sanyiin Soobaay 138. **46** Tajaajiltoota mana qulqullummaa: Sanyiin Ziihaa, sanyiin Hasuufaa, sanyiin Xabaa'oot, **47** sanyiin Keeroos, sanyiin Sii'aa, sanyiin Faadon, **48** sanyiin Lebaanaa, sanyiin Hagaabaa, sanyiin Shalmaayi, **49** sanyiin Haanaan, sanyiin Gideel, sanyiin Gahar, **50** sanyiin Re'aaya, sanyiin Reziin, sanyiin Neqoodaa, **51** sanyiin Gazaam, sanyiin Uzaa, sanyiin Faasehaha, **52** sanyiin Beesaay, sanyiin Me'uuniim, sanyiin Nefuushesiim, **53** sanyiin Baqbuuq, sanyiin Haquufaa, sanyiin Harhuur, **54** sanyiin Bazliit, sanyiin Mihiidaa, sanyiin Harshaa, **55** sanyiin Barqoos, sanyiin Siisaaraa, sanyiin Teemahi, **56** sanyiin Neziyyaa fi sanyiin Haxifaa. **57** Sanyiin Tajaajiltoota Soloomoon: Sanyiin Soxaayi, sanyiin Sofereeti, sanyiin Feriidaa, **58** sanyiin Ya'ilaa, sanyiin Darqoon, sanyiin Gideel, **59** sanyiin Shefaaxiyya, sanyiin Haxiil, sanyiin Fookeret-Hazbaayimii fi sanyiin Aamoon. **60** Tajaajiltoota mana qulqullummaati fi sanyiin tajaajiltoota Soloomoon 392. **61** Warri armaan gadiis magalaawwan Teel Melaa, Teel Hareshaa, Kiruub, Adoomii fi Imreeertii dhufan; isaan garuu akka maatiin isaanii sanyiin Israa'el ta'an mirkaneessuu hin dandeenye; isaanis: **62** Sanyiin Delaayaa, sanyiin Xoobbiyaa fi sanyiin Neqoodaa 642. **63** Luboota keessaa immoo: Sanyiin Habayaa, sanyiin Haqoosii fi kan Barzilaay; Barzilaayin kun sababii intala Barzilaay namicha Gili'aad sanaa fuudheef maqaan kanaan waamame. **64** Isaan kuneen sababii galmee hidda dhalootaa keessaa maqaan maatti isaanii barbaadanii dhabanii akka xuraa'otaatti ilaalamanii tajaajila lubummaa dhowwaman. **65** Bulchaan biyyattis hamma lubni Uriimii fi Tumiimiidhaan tajaajil tocko ka'utti akka isaan nyaata naaya hunda caalaal qulqulluu ta'e kam iyyuu hin nyaanneef isaan ajaye. **66** Warri boojuudhaa deebi'an walumaa galatti namoota 42,360 turan; **67** kana malees tajaajiltooni isaanii dhiiraa fi dubartii 7,337 turan; akkasumas isaan faarfattoota dhiiraa fi dubartii 245 qabu ture. **68** Isaan farda 736, gaangolii 245, **69** gaala 435 fi harree 6,720 qaban ture. **70** Hangafoonni maatiwwanii tokko tokko hojji sanaaf buusii buusan. Bulchaan biyyaa immoo warqee daariikii 1,000, waciitii 50 fi uffata lubootaa 530 mankuusaatti galii godhe. **71** Abbootiin maatiwwanii tokko tokko immoo hojji sanaaf warqee daariikii 20,000 fi meetii minnaanii 2,200 mankuusatti galii godhan. **72** Uummanni kaan immoo walumaa galatti warqee daariikii 20,000, meetii minnaanii 2,000 fi uffata lubootaa 67 kennan. **73** Luboonni, Lewwonni, eegdonni karraa, faarfattoonni fi tajaajiltooni mana qulqullummaa namoota tokko tokkoo fi Israa'eloota kaan wajjin magalaawwan ofii isaanii keessa qubatan.

8 Yeroo ji'i torbaffaan ga'ee Israa'eloonni magalaawwan ofii isaanii keessa qubatanitti, uummanni hundinuuakkuma nama tokkoottii oobdii Karra Bishaanii duratti walitti qabame. Isaanis akka inni Kitaaba Seera Musee kan Waaqayyo Israa'elii ajaje sana fiduuf Izraa barsiisa seeraa sanatti himan. **2** Kanaafuu Izraan lubichi guyyaa jalqaba ji'a torbaffaatti fuula waldaa dhiiraa fi dubartii warra waa hubachuu danda'an hundaa duratti Seera sana fide. **3** Innis barrii ganamaa jalqabee hamma saafaatti gara oobdii Karra Bishaaniin duratti garagalee fuula dhiirotaa, dubartootaa fi namoota waa hubachuu danda'an kaanii duratti sagalee isaa ol fudhatee seera sana dubbise. Uummanni hundis kitaaba Seeraa sana qalbeeffatee dhaggeeffate. **4** Izraan barsiisaan seeraa sun waltajiji mukkaa kan kaayyo kanaaf hojetame irra dhaabate. Isa biras karaa mirga isaa Matiitiyaa, Shemaa, Anaayaa, Uriyya, Hilqiyya fi Ma'aseyaatu dhaabate; karra bitaa isaa immoo Phedaya, Miishaa'eel, Malkiyya, Haashum, Hashbadaanaa, Zakkaariyaasii fi Meshulaamitu dhaabatee ture. **5** Izraan Kitaabicha bane. Sababii inni isaanii ol dhaabachaa tureef namoonni hundi isa arguu danda'an; akkuma inni kitaabicha banneenis sabnii hundi ka'ee dhaabate. **6** Izraanis Waaqayyo Waaqa guddicha galateeffate; namoonni hundinuu harka ol qabatani, "Ameen! Ameen!" jedhanii jalaq qaban. Ergasiis gad jedhanii addaan lafatti gombifamanii Waaqayyoof sagadan. **7** Lewwoni jechuunis Yeeshuu'aan, Baaniin, Sheereebiyaan, Yaamiin, Aquub, Shaabetaayi, Hoodiyaa, Ma'aseyaan, Qeliixaa, Azaariyaa, Yoozaabaad, Haanaanii fi Phelaayaan utuma waldaan achi dhaabatee jiruu seera sana ibsaniff. **8** Isaanis akka sabnii waan dubbifame sana hubatuuf Kitaaba Seera Waqaqa keessaa dubbisanii ibsuudhaan hiikkaa isaa kennaa turan. **9** Achii immoo Nahimiyaan bulchaan biyyaa, Izraan lubichi barsiisaan seeraa sunii fi Lewwoni uummataaf ibsa kennaa turan sun hunda isaaniitiin, "Guyyaan kun guyyaa Waaqayyo Waaqa keessaniif qulqulleeffamee dha. Hin gaddinaa yookaan hin boo'inaa" jedhan. Sabnii hundi yeroo dubbii seera sanaa dhaga'etti boo'aa tureetii. **10** Kana irratti Nahimiyaanakkana jedhe; "Dhaqaatii nyaata filatamaa nyaadhaa; dhugaatii mi'aawaas dhugaa; warra waan qophaa'e tokko illee hin qabneefis waa ergaa. Guyyaan kun guyyaa Gooftaa keenyaaf qulqulleeffamee dha. Sababii gammachuun Waaqayyo jabina keessan ta'eef hin gaddinaa." **11** Lewwonnis, "Cal'isaa; guyyaan kun guyyaa qulqulluudhaati hin gaddinaa" jedhanii uummata hunda ni tasgabbeessan. **12** Ergasiis sabnii hundi sababii dubbii itti himame sana hubateef nyaatee dhuguuf, nyaata isaa irraa quodee warra kaanii illee erguu fi gammachuun guddaan ayaaneffachuudhaaf ka'ee deeme. **13** Bultii lammaffaa ji'a sanaatti abbootiin maatiwwanii hundinuu dubbii Seera sanaa qalbeeffachuuf lubootaa fi Lewwota wajjin Izraa barsiisa sana biratti walitti qabaman. **14**

Isaanis akka ajajni Waaqayyo karaa Museen kenne jiru ofii keetiif baafatte. **11** Ati akka isaan lafa gogaa kan, Israa'eloonni yeroo ayyanaa ji'a torbaffaatti irra darbanifi fululuma isaanii duratti galaana gargar daasii keessa turuu qabu jedhu sun seera keessatti barreeffamee jiru argatan; **15** akkasumas akka isaan akkuma barreeffamee jirutti, "Daasii ijaaruudhaaf biyya gaaraatti ol ba'aatti damee ejersaa fi damee ejersa bosonaa, damee kusaayee, damee meeexxi fi damee mukkeen baala qabanii fidaa" jedhanii magaalawwan isaanii fi Yerusaalem keessatti labsuu qaban ni argatan. **16** Kanaafuu uummanni sun gad ba'eé dameelee fidee tokkoon tokkoon isaanii bantii mana ofii isaanii irratti, oobdii ofii isaanii irratti, oobdii mana Waqaqa irratti, oobdii Karra Bishaanii fi oobdii Karra Efrem birra jiru irratti daasii ijaarratan. **17** Waldaan boojuudhaa deeble'e hundi daasii ijaarratee keessa jiraate. Bara lyyasuu ilma Nuuniitii jalqabee hamma gaafasitti Israa'eloonni akkasitti hin ayaaneffanne. Gammachuun isaanis akka malee guddaa ture. **18** Izraanis guyyaa jalqabaati hamma guyyaa dhumaatti guyyuma guyyaan Kitaaba Seera Waaqaa keessaa dubbise. Isaanis guyyaa torba ayyanaa sana ayaaneffatanii guyyaa saddeetffaatti immoo akkuma seeraatti yaa'ii guddaa godhatan.

9 Bultii digdamii afuraffaa ji'a sanaatti Israa'eloonni wayyaa gaddaa uffatanii, daaraa mataatti firfirfatanii soomaaf walitti qabaman. **2** Warri sanyii Israa'el ta'anis namoota ormaa hunda irraa kophaa of baasan. Isaanis ka'anii cubbuu ofii isaanitii fi hammina abbootii isaanii himatan. **3** Isaanis idduma turan sana dhaabatanii kurmaana guyyaatiif Kitaaba Seera Waaqayyo Waaqa isaanii keessaa dubbifatan; kurmaana biraa immoo cubbuu isaanii himachaa Waaqayyo Waaqa isaanii waqeffatan. **4** Lewwonni jechuunis Yeeshuu'aan, Baaniin, Qadmii'eel, Shebaniyaan, Buniin, Sheereebyaan, Baanii fi Kenaan waltajjiwwan irra dhaabatanii sagalee ol fudhatanii Waaqayyo isaanii waammatan. **5** Lewwonni jechuunis Yeeshuu'aan, Qadmii'eel, Baaniin, Hashabniyaan, Sheereebyaan, Hoodiyaa, Shebaniyaanii fi Phetaayaadhaan, "Ka'aatti Waaqayyo Waaqa keessan isa bara baraa hamma bara baraatti jiraatu sana galateeffadhaa" jedhan. "Maqaan kee inni ulfina qabeessi haa eebbfamu; eebbaa fi galata hundaa olittis ol ol haa jedhu. **6** Suma qofatu Waaqayyo. Ati samiiwwan, samiiwwan oliitii fi tuuta urjiwwan isaanii hunda, lafaa fi waan lafa irra jiru hunda, galaanaa fi waan isaan keessa jiru hunda uuunte. Ati waan hundaaf lubbuu kennite; raayyaawwan samiis si waaqeffatu. **7** "Ati Waaqayyo Waaqa Abraamin filattee biyya Kaldoottaa Uuri keessa isa baaftee Abraaham jettee isa moggaaftee dha. **8** Ati akka ati yaadni issa amanamaa siif ta'e argitee biyya Kana'anootaa, Heetotaa, Amoorotaa, Feerzotaa, Yebuuotaatii fi biyya Girgaashotaa sanyiiwwan isaatiff kennuuf kakuu isaaq galte. Ati waan qajeelaatataeef waadaa kee eegdeef. **9** "Ati rakkina abbootiin keenya biyya Gibxi keessatti rakkatan argitee; boo'icha isaan Galaana Diiimaa biratti boo'an illee ni dhageesse. **10** Ati sababii warri Gibxi fi tuulummadhaan hammam akka isaan dhiphisan beekteef Fara'oontti, qondaaltota isaa hundattii fi saba biyya isaa hundattii mallattoo fi dinqiwwan argisiifte. Ati maqaa hamma har'aatti illee jiru ofii keetiif baafatte. **11** Ati akka isaan lafa gogaa kan, Israa'eloonni yeroo ari'u garuu akkuma dhagaag bishaan qoodde; warra isaan ari'u garuu akkuma dhagaag bishaan guddatti gad darbatamuu tokkotti tuujubatti gad isaan darbatte. **12** Guyyaa guyyaa utuba duumessaatiisaan qajeelchite; halkan halkan immoo karaa isaan deeman irratti ifa isaanif kennuuf jettee utuba ibiddatiisaan qajeelchite. **13** "Ati Tullun Siinaa irratti gad buute; samii irraas isaanittt dubbate. Ajajawwanii fi seerawan dhugaa fi qajeelaa, labsiwwanii fi ajajawwan gaariis isaanif kennite. **14** Sanbata kee qulqulluu sana isaan beeksifte karaa garbicha kee Museetiin ajajawwan, labsiwwanii fi seerawan isaanif kennite. **15** Yeroo isaan beela'anitti samiidhaa buddeena kenniteeffi yeroo isaan dheebotanitti immoo kattaa keessaa bishaan baafteef; akka isaan biyya ati isaanif kennuuf kakatte sanatti galanii dhaalanis isaanittt himte. **16** "Abbootiin keenya garuu of tuulan; mataa jabaatanii ajaja kee eeguu didan. **17** Jarris ajajamu didan; dinqii ati isaan gidduutti hoijette hin yaadanne. Garbummaa isaanittt deebi'uuf jedhanii mataa jabaatanii fincila isaanitii hoogganaa muuddatan. Ati garuu Waaqa namaaf araaramu, arjaa fi gara laafessa, kan dafee hin arree fi kan jaalalli isaa dhuma hin qabnee dha. Kanaafuu ati isaan hin ganne; **18** yeroo isaan ofii isaanitiiif faktii jabbii tolftanii, "Kun Waaqa keessan kan biyya Gibxii isin baasee dha' jedhanii Waaqa arrabsanittt illee ati isaan hin ganne. **19** "Sababii gara laafina kee guddaa sanaatiif ati gammoojii keessatti isaan hin ganne. Utubaan duumessa guyyaa guyyaa karaa isaanii irratti isaan geggeessu hin dhiifne; utubaan ibiddaa immoo halkan halkan karaa isaanii irratti isaanif ibsuu hin dhiifne. **20** Isaan barsiisuuf jettee Hafuura kee gaarrii sana kennite. Ati mannaa afaan isaanitii hin dhabamsiifne; dheebeu isaanitiiif bishaan kenniteef. **21** Wagga afurtama gammoojii keessatti isaan soorte; isaan waan tokko illee hin dhabne; wayyaan isaanii hin dhumne; miilli isaanii hin iitofne. **22** "Ati daangaa hunda qooddeefii mootummoottaa fi saboota isaanif kennite. Isaanis akkasiin biyya Sihoon mooticha Heshboonii fi biyya Oogi mooticha Baashaanii fudhatan. **23** Ati ilmaan isaanii akkuma urjiwwan samii baay ifte; biyya akka isaan seenanii dhaalanifi abbootii isaanitii himte sanatti isaan galchite. **24** Ilmaan isaanii itti galanii biyya sana dhaalan. Atis Kana'anota biyya sana turan isaan jala galchite; akka jarri waanuma fedhan isaan godhaniif Kana'anota mootota isaanitii fi saba biyya sanaatiin walitti qabdee dabarsitee harka isaanitii kennite. **25** Isaanis magaalaawwan da'annoq qabanii fi lafa gabbataa qabatan; manneen mi'a gaggaarif gosa hundaatiin guutaman, boollawwan bishaanii qotaman, iddo dhaabaa wayinii, lafa qotisaa mukkeen ejersaatiif fi mukkeen ija baasan hedduu dhaalan. Isaan nyaatanii quufanii gabbatan; arjummaa kee guddaa sanaanis ni gammadan. **26** "Isaan garuu ajajamu didanii sitti fincilan; seera kees of duubatti gatan. Raajota kee kanneen gara keetti isaan deebisuuif jedhanii isaan seeran illee ni fixan; Waaqas ni arrabsan. **27** Kanaafuu ati diinota isaanii warra isaan cunqursanittt dabarsitee isaan kennite. Isaan garuu yeroo cunqurfamananittt sitti

iyiyatan. Atis samiidhaa isaan dhageessee gara laafina kee guddaa sanaan namoota harka diinota isaanii jalaa isaan baasan kenniteef. **28** “Isaan garuu akkuma boqonnnaa argataniin amma illee fuula kee durattii waan hamaa hoijjetan. Kana irratti ati akka warri sun isaan bulchanii jettiee harka diinota isaaniitti dabarsitee isaan kennite. Yommuu issaan amma illee gara keetti ol iyiyatanitti ati samii irraa dhageessee gara laafina keetiin yeroo hedduu isaan furte. **29** “Ati akka isaan gara seera keetitii deebei’aniif isaan akeekkachiife; isaan immoo of tuulanii ajaja kee eeguu didan. Ajajawwan khee kanneen ‘namni tokko yoo ajajameef ittiin jireeyna argachuu danda’utti illee’ cubbuu hoijjetan. Finciluudhaan dugda issaanii sitti garagalchan; mataa jabaataaniis si dhaga’u didan. **30** Ati bara hedduu issaaniiif obsite. Karaa rajjota keetiitiin Hafuura keetiin isaan akeekkachiife. Ta’us issaan gurra hin kennine; kanaafuu ati dabarsitee saba biyya sanaatti issaan kennite. **31** Ati garuu sababii Waaqa arjaa fi araara qabeessa taateef, araara kee guddicha sanaaf jettiee issaan hin balleessine yookaan issaan hin ganne. **32** “Kanaafuu amma yaa Waaqa keenya, Waaqa guddicha, jaba fi sodaachisaa, kan kakuu jaalala keetii eegdu, abaarsaa fi kakuudhaan waadaa galan. **30** “Nu akka ati rakkina nutti dhufe kana hunda jechuunis rakkina bara mootota Asoorii jalqabee hamma har’atti nutti, mootota keenyaa fi hooggantoota keenyatti, luboota keenyaa fi rajjota keenyatti, abbootii keenyaa fi saba kee hundatti dhufe kana akka waan salphaatti hin laalin. **33** Waan nurra ga’e hunda keessatti ati qajeelaa dha; nu yoo hamaa hoijjenne iyyuu ati waan qajeelaa hoijette. **34** Mootonni keenya, hooggantoonni keenya, luboonni keenyaa fi abbootii keenya seera kee duukaa hin buune; issaan ajaja keetiif yookaan akeekkachiiisa ati issaaniiif kenniteef xiyyeffannoo hin kennine. **35** Isaan yeroo ati biyya bal’aa fi lafa gabbataa keessatti waan gaarii issaaniiif kennite sana keessatti gammadaa, mootummaa ofii issaanii keessa turanitti illee si hin tajaajille yookaan karaa issaanii hamaa sana irraa hin deebine. **36** “Kunooyi har’aa garboota; biyyuma ati akka issaan midhaan isheetti fi waan gaggaarii isheen baafuu nyaataaniiif jettee abbootii keenyaaf kennite keessatti garboomneerra. **37** Sababii cubbuu keenyaatiif midhaan ishee baay’een sun gara mootota ati nutti muudde sanaa dhaqa. Isaan nuu fi loon keenya illee akkuma fedhan godhu. Nu rakkina guddaa keessa jirra. **38** “Sababii waan kana hundaatiif nu walii galtee walitti nu hidhu tokko barreffamaan qopheessine. Hooggantoonni keenya, Lewwonnii keenya fi luboonni keenya chaappaawwan issaanii ittirukutan.” Reehoob, Hashabiyyaa, **12** Zakuur, Sheereebiyaa, Shebaniyyaa, **13** Hoodiyaa, Baanii fi Beniinuu. **14** Bulchitoota sabaa: Phaarosh, Fahat Mo’ab, Eelaam, Zaatuu, Baanii, **15** Bunii, Azgaad, Beebay, **16** Adooniyaa, Baguwaay, Aadiin, **17** Ateer, Hisqiyas, Azuri, **18** Hoodiyaa, Haashum, Beesaay, **19** Haariif, Anaatoot, Nebaayi, **20** Magiphii’aa, Meshulaam, Heezir, **21** Mesheezabeel, Zaadoq, Yaadu’aa, **22** Phelaatiyyaa, Haanaan, Anaayaay, **23** Hooshee’aa, Hanaaniyyaa, Hashuub, **24** Haloheesh, Philihaa, Soobeq, **25** Rehuum, Hashabnaa, Ma’aseyyaa, **26** Ahiiyyaa, Haanaan, Aanaan, **27** Maluuk, Haariimii fi Ba’anaa. **28** “Namoonni hafan kaan jechuunis luboonni, Lewwonnii, eegdonni karraa, faarfattooni, tajaajilttooni mana qulqullummaati fi warri Seera Waqaatifi jedhanii saboota olla irraa kophaa of baasan hundinuu niitota issaanii, ilmaanii fi intallan issaanii kanneen waa hubachuu danda’an hunda wajjin **29** obboloota issaanii bebeekamootti dabalamaniif akka Seera Waqaqa kan karaa Musee garbicha Waqaqa sanaatiini kennname sana eeganifi ajaja, seeraa fi labsii Waaqayyo Gooftaa keenyaa hundaaf ajajamanifi warra naannoo keenya jiraatanitti intallan keenya hin heerumsiifne yookaan akka ilmaan keenya illee intallan issaanii hin fuusifne waadaa galla. **31** “Yoo saboonni olla keenya jiraatan mi’ a daldalaa yookaan midhaan gurguraa guyyaa Sanbataatiin fidan nu guyyaa Sanbataatiin yookaan guyyaa qulqulluu kumiin iyyuu isaan irraa hin bitannu. Wagga torbaffaa kam iyyuu lafa gotiisaa boqochiifne idaa hunda namaaf ni dhiifna. **32** “Akka wagga hunda tajaajila mana Waqaqa keenyaatiif jennee saqlili argannu harka sadii keessaa harka tokko kenninu itti gaafatamummaa ni fudhanna; **33** kunis buddeena minjaala irratti dhi’eefhamuuf, kennaan midhaaniitti fi aarsaa gubamu kan yeroo yerootti dhi’eefhamuuf, aarsaa guyyaa Sanbataatiif, kan ayyana Baatti Haaraatiif fi kan ayyaanotha bebeekamoo, aarsaawwan qulqullaa’oodhaaf, aarsaawwan cubbuu kanneen Israa’eliif aaraa buusuuf dhi’eefhamaniif, akkasumas hojiiwwan mana Waaqa keenyaa keessaa hundaafii dha. **34** “Nu, luboonni, Lewwonnii fi sabni yeroo itti tokkoon tokkoon maatiwwan keenyaa akkuma Seera keessatti barreffametti wagga hunda keessaa yeroo murtieffametti iddo aarsaa Waaqayyo Waaqa keenyaa irratti bobeessuu kennaan qoraanii gara mana Waaqa keenyaa fiduu qabnu beekuuf ixaan buifanneerra. **35** “Akkasumas nu mataa midhaan keenyaatiif fi mataa

10 Warri chaappaan rukutanis kanneenii dha: Bulchaa bijvee jochuunis Nehimijvee ilme. Hakaclijvee

biyyaa jechuuunis Nahimiyya ilma Hakaaliyaa.
Zedeqiyaa, 2 Seraayaa, Azaariyya, Ermiiyas, 3
Phaashihuur, Amariyya, Malkiyaa, 4 Haxuush,
Shebaniyyaa, Maluuk, 5 Haariim, Mereemooti, Obaadiyaa,
6 Daani'el, Ginetoon, Baaruk, 7 Meshulaam, Abiyaal,
Miyaamiin, 8 Ma'aaziyaa, Bilgaayii fi Shemaa'iyyaa.
Warri kunnene luboota turan. 9 Lewwonni: Yeeshuu'aa
ilma Azaniyyaa, ilmaan Heenaadaad keessaa Binuyii,
Qadmii'eeli fi 10 obboloota isaanii: Shebaniyyaa,
Hoodiyyaa, Qeliixaa, Phelaayaa, Haanaan, 11 Miikaa,

Rehoob, Hashabiyyaa, **12** Zakuur, Sheereebiyaa, Shebaniyaa, **13** Hoodiyyaa, Baanii fi Beniinuu. **14** Bulchitoota sabaa: Phaarosh, Fahat Mo'aab, Eelaam, Zaattu, Baanii, **15** Bunii, Azgaad, Beebay, **16** Adooniyyaa, Baguwaay, Aadiin, **17** Ateer, Hisqiyyas, Azuri, **18** Hoodiyyaa, Haashum, Beesaay, **19** Haariif, Anaatoot, Nebaayi, **20** Magiphii'aash, Meshulaam, Heezir, **21** Mesheezabeel, Zaadoq, Yaadu'aa, **22** Phelaatiyyaa, Haanaan, Anaayaas, **23** Hooshee'aa, Hanaaniyya, Hashuub, **24** Haloheesh, Philihaa, Soobeq, **25** Rehuum, Hashabnaa, Ma'aseyyaa, **26** Ahiiyyaa, Haanaan, Aanaan, **27** Maluuk, Haariimii fi Ba'anaa. **28** "Namooni hafan kaan jechuunis luboonni, Lewwonnee, eegdonni karraa, faarfattooni, tajaajiltoonni mana qulqullummaati fi warri Seera Waaqatifi jedhanii saboota ollaa irraa kophaa of baasan hundinuu niitota isaanii, ilmaanii fi intallan isaanii kanneen waa hubachuu danda'an hunda wajjin **29** obboloota isaanii bebeekamootti dabalamaniif akka Seera Waaqaa kan karaa Musee garbicha Waaqaa sanaatiin kennname sana eeganiif ajaja, seeraa fi labsii Waqaayyo Gooftaa keenya hundaaf ajajamaniiif abaarsaa fi kakuudhaan waadaa galan. **30** "Nu akka warra naannoo keenya jiraatanitti intallan keenya hin heerumsiifne yookaan akka ilmaan keenya illee intallan isaanii hin fuusifne waadaa galla. **31** "Yoo saboonni olla keenya jiraatan mi'a daldalaay yookaan midhaan gurguraa guyyaa Sanbataatiin fidan nu guyyaa Sanbataatiin yookaan guyyaa qulqulluu kamiin iyuuu isaan irraa hin bitannu. Waggaar torbaffaa kam iyuuu lafa qotiisaab qoqchiifne idaa hunda namaaf ni dhiifina. **32** "Akka waggaar hunda tajaajila mana Waaqa keenyaatiif jennee saqilii argannu harka sadii keessaa harka tokko kenninu itti gaafatamummaa ni fudhanna; **33** kunis buddeena minjaala irratti dhi'eefdamuuf, kennaa midhaaniittii fi aarsaa gubamu kan yeroo yerootti dhi'eefdamuuf, aarsaa guyyaa Sanbataatiif, kan ayaana Baatii Haaraatiif fi kan ayaanota bebeekamo, aarsaawwan qulqullaa'oodhaaf, aarsaawwan cubbuu kanneen Israa'eliif araara buusuuf dhi'eefdamaniif, akkasumas hojjiwwan mana Waaqa keenya keessaa hundaafii dha. **34** "Nu, luboonni, Lewwonnee fi sabni yeroo itti tokkoon tokkoon maattiwwan keenya akkuma Seera keessatti barreffametti waggaar hunda keessaa yeroo murteeffametti iddoa aarsaa Waaqayyo Waaqa keenya irratti bobeessuuif kennaa qoraanii gara mana Waaqa keenya fiduu qabnu beekuuif ixaa buufanneerra. **35** "Akkumas nu mataa midhaan keenyaatiif fi mataa muka ija kennuu hunda waggaar waggaadhaan gara mana Waaqayyo fiduut itti gaafatama fudhanneerra. **36** "Akkuma Seera keessatti barreffametti hangafa ilmaan keenyaatiif fi hangafa loon keenya, hangafa horii keenyaatiif fi hangafa bushaayee keenya gara mana Waaqa keenya, luboota achi keessa tajaajilaniitii ni geessina. **37** "Kana malees nu daakuu keenya kan bukeeffame irraa, kennaaawwan midhaan keenya irraa, ija mukkeen keenya hunda irraa, daadhii wayiniif keenya haaraa fi zayitiif irraa mataa fuunee gara mankuusaalee mana Waaqa keenya lubootatti geessina. Amma illee sababii warri harka kudhan keessaa harka

tokko walitti qaban Lewwota ta'aniif magaalaawwan ilma Zabdii, ilma Asaaf, namicha yeroo galataati fi keessa hojjennu hunda keessaa oomisha midhaan kadhannaatti sagantaa qajeelchu sana; Baqbuqiyaa isa geessina. **38** Yeroo Lewwonni kennaa harka kudhan keessaa tokko Lewwotattu obboloota ofii isaa keessaa lammaffaa ture sana; Abdaa ilma Shamuu'aa, ilma Gaalaal, ilma Yeduutuun. **18** Lewwonni magaalaal qulquillittii walumatti 284 turan. **19** Eegdota karraa: Aquub, Talmoonii fi obboloota isaanii kanneen karra eegan; isaanis walumatti dhiira 172 harka kudhan keessaa tokko gara mana Waaqa keenyaa, turan. **20** Israa'eloonni kaan immoo lubootaa fi Lewwota gara mankuusaa qabeenyaaatti fiduu qabu. **39** Sabni wajjin magaalaawwan Yihuudaa keessa tokkoon tokkoon Israa'elli fi ilmaan Lewwii kennaa midhaanii, kan daadhibii isaanii dhaali ofii isaaniiitiin jiraatan. **21** Tajajiltooni wayinii haaraa fi kan zayitti gara mankuusaalee mi'i mana qulqullummaa kaa'amu, iddo luboonti tajaajilan, mana qulqullummaa garuu tuluu Oofeel irra jiraatan; eegdotti karraa fi faarfattoonni taa'anitti fiduu qabu. **22** Ziihha fi Gishiphaan immoo ajajoota isaanii turan. Uuzini ilmi Baanii, ilmi Hashabiyaa, ilmi Mataaniyaa, "Nus mana Waaqa keenyaa hin dagannu."

11 Yeroo sanatti hooggantooni sabaa Yerusaalem keessa qubatan; warri kaan immoo akka inni Yerusaalem magaalaal qulquluu sana keessa jiraatuuf nama kudhan keessaa tokko fidachuuf ixa buufatan; warri hafan sagallan immoo magaalaadhuma ofii isaanii keessatti hafan. **2** Sabnis namoota Yerusaalem keessa jiraachuuf fedhiin of kennan hunda eebbise. **3** Warri kunneen hooggantoota kutaa biyyaa kanneen Yerusaalem keessa qubatani dha; magaalaawwan Yihuudaa keessa garuu tokkoon tokkoon isaanii qabeenyaa ofii isaaniiitiin magaalaawwan ofii isaanii keessa jiraatan; isaanis: Israa'eloota, luboota, Lewwota, tajaajiltotta mana qulqullummaa fi sanyiwwan tajaajiltotta Soloomoon; **4** ilmaan Yihuudaa fi ilmaan Beniyaam tokko tokko immoo Yerusaalem keessa jiraatan. Sanyii Yihuudaa Keessa: Atayaay ilma Uziyaa, ilma Zakkaariyas, ilma Amariyaa, ilma Shefaaxiyaa, ilma Mahalaleel, sanyii Faares; akkasumas **5** Ma'aseyyaa ilma Baaruk, ilma Kol-Hoozee, ilma Hazaayaa, ilma Adaayaa, ilma Yooyaariib, ilma Zakkariyas, sanyii Shelia. **6** Sanyiin Faares warri Yerusaalem keessa jiraatan walumaa galatti namoota jajjaboo 468 turan. **7** Sanyii Beniyaam keessa: Sa'aluu ilma Meshulaam, ilma Yoo'eed, ilma Phedaayaa, ilma Qolaayaa, ilma Ma'aseyyaa, ilma Liti'eel, ilma Yeshaayaa, **8** duukkaa buutota isaa Gabayyi fi Salaayyi; isaan walumatti nama 928 turan. **9** Yoo'eel ilmi Zikrii to'ataa isaanii ture; Yihuudaa ilmi Hasenuu'aa bulchaa itti aanaa ture. **10** Luboota keessa: Yedaa'iyaa, ilma Yooyaariib, Yaakiin; **11** Seraayaa ilma Hilqiyyaa, ilma Meshulaam, ilma Zaadoq, ilma Meraayoot, ilma Ahiixuub, bulchaa mana Waaqaa, **12** obboloota isaanii kanneen mana qulqullummaa keessa hojjetan; walumatti dhiira 822 turan. Adaayaa ilma Yerooham, ilma Phelaaliyaa, ilma Amzii, ilma Zakkariyas, ilma Phaashihuur, ilma Malkiyaati fi **13** obboloota isaa warra abbootii maatii turan; walumatti dhiira 242 turan. Amashisaay ilma Azari'eel, ilma Ahazaayi, ilma Mashileemoot, ilma Imeeritii fi **14** obboloota isaa namoota jajjaboo; walumatti dhiira 128 turan. To'ataan isaanii Zabdii'eel ilma Haggoolim ture. **15** Lewwota Keessa: Shemaa'iyaa ilma Hashuub, ilma Azriqaam, ilma Hashabiyaa, ilma Buunii; **16** hangafoota Lewwota keessaa Shaabetaayii fi Yoozaabaad warra hojji mana Waaqatiin alaatti itti gaafatamoo turan. **17** Mataaniyaa ilma Miikaa,

ilma Zabdii, ilma Asaaf, namicha yeroo galataati fi keessa hojjennu hunda keessaa oomisha midhaan kadhannaatti sagantaa qajeelchu sana; Baqbuqiyaa isa obboloota ofii isaa keessaa lammaffaa ture sana; Abdaa ilma Shamuu'aa, ilma Gaalaal, ilma Yeduutuun. **18** Lewwonni magaalaal qulquillittii walumatti 284 turan. **19** Eegdota karraa: Aquub, Talmoonii fi obboloota isaanii kanneen karra eegan; isaanis walumatti dhiira 172 turan. **20** Israa'eloonni kaan immoo lubootaa fi Lewwota wajjin magaalaawwan Yihuudaa keessa tokkoon tokkoon isaanii dhaali ofii isaaniiitiin jiraatan. **21** Tajajiltooni mana qulqullummaa garuu tuluu Oofeel irra jiraatan; Ziihha fi Gishiphaan immoo ajajoota isaanii turan. **22** Uuzini ilmi Baanii, ilmi Hashabiyaa, ilmi Mataaniyaa, ilmi Miikaa sun Lewwota Yerusaalem keessa jiraatan irratti qondaala hangafa ture. Uuziin kun sanyiwwan Asaaf warra faarfattoota itti gaafatamoota hojji mana Waaqaa turan keessaa tokko ture. **23** Faarfattoonni sun ajaya mootichaa kan guyyaay guyyaan hojji isaanii qajeelchu jala turan. **24** Phetaayaan ilmi Mesheezabee inni sanyiwwan Zaaraa ilma Yihuudaa keessaa tokko ta'e sun dhimma saba ilaalu hunda keessatti iddo bu'aa mootichaa ture. **25** Gama gandoota lafa qotiisaab qabaniitiin immoo sabni Yihuudaa tokko tokko Kiriyaati Arbaaqii fi gandoota ishee keessa, Diiboonii fi gandoota ishee keessa, Yeqabz'i'eelii fi gandoota ishee keessa, **26** Yeeshu'a keessa, Molaadaa keessa, Beet Phelexi keessa, **27** Hazar Shuu'aal keessa, Bersheebaa fi gandoota ishee keessa, **28** Siilaaglii keessa, Mekoona fi gandoota ishee keessa, **29** Een Rimoon keessa, Zoraa keessa, Yarmuut keessa, **30** Zaano'a keessa, Adulaamii fi gandoota ishee keessa, Laakkiishii fi lafa qotiisaawwan ishee keessa, Azeeqaa fi gandoota ishee keessa qubatan. Kanaafuu isaan Bersheebaa jalqabani hamma Sulula Hinoomitti jiraatan. **31** Sanyiwwan Beniyaam Gebaadhaa jalqabani Mikmaas keessa, Ayyaa keessa, Beet'eelii fi gandoota ishee keessa, **32** Anaatoot keessa, Noobii fi Hanaaniyaa keessa, **33** Haazoor keessa, Raamaa fi Gitayim keessa, **34** Haadiid keessa, Zeboo'iimii fi Nebalaax keessa, **35** Lood, Oonoo fi Gehhaarashim keessa jiraatan. **36** Garee Lewwota Yihuudaa keessaa tokko tokko immoo gosoota Beniyaam gidduu qubatan.

12 Isaan kunneen lubootaa fi Lewwota warra Zarubaabel ilma She'altii'eelii fi Iyyasuu wajjin deebi'antii dha: Seraayaa, Ermiyas, Izraa, **2** Amariyaa, Maluuk, Haxuush, **3** Shekaaniyaa, Rehuum, Mereemooti, **4** iddo, Ginetoon, Abiyaa, **5** Miyaamiin, Ma'aadiyaa, Bilgaa, **6** Shemaa'iyaa, Yooyaariib, Yedaa'iyaa, **7** Sa'aluu, Aamoq, Hilqiyyaa fi Yedaa'iyaa. **8** Lewwonni immoo Yeeshu'a, Binuyii, Qadmii'eel, Sheereebiyaa, Yihuudaa akkasumas Mataaniyaa isa obboloota isaa wajjin faarfannaa galataatti itti gaafatamaa ture sana turan. **9** Obboleeyyan isaantii Baqbuqiyaa fi Unniin yeroo tajajilaatti fuullee isaanii dhadhabachaa turan. **10** Iyyasuu abbaa Yooyaaciim; Yooyaaciim abbaa Eliyaashiib; Eliyaashiib abbaa Yooyaadada ti; **11** Yooyaadada abbaa Yoonaataan; Yoonaataan abbaa Yaadu'a ti. **12** Isaan kunneen bar Yooyaaciim keessa abbootii maatiwwan lubootaa turan: Maatii Seraayaa

keessaa Meraaya; maatii Ermiyas keessaa Hanaaniyaa; qajeelanii gara Karra Bishaanii kan gama ba'a biiftuutti
13 maatii Izraa keessaa Meshulaam; maatii Amariyaa ol ba'an. **38** Tuunni faarfattootaa lammaffaan immoo
 keessaa Yehohaanaan; **14** maatii Maliikii keessaa gara bitaatti qajeеле. Anis gartokkee sabaa wajjin dallaa
 Yoonaataan; maatii Shebaniyaa keessaa Yoosef; **15** maatii gubaadhaan gara Gamoo ol dheeraa Iddoo Ibiddaatii
 Haariim keessaa Adinaa; maatii Meraayoot keessaa fi Dallaa Bal'aatti isaan duukaa bu'e; **39** akkasumas
 Helqaayi; **16** maatii Iddoo keessaa Zakkaariyas; maatii ani Karra Efrem irraan, karaa Karra Moofaa, karaa
 Ginetoon keessaa Meshulaam; **17** maatii Abiyaa keessaa Karra Qurxummi, karaa Gamoo ol dheeraa Hanaani'eeli
 Zikrii; maatii Miniyaamiiniif fi kan Mo'aadiya keessaa fi Karra Gamoo ol dheeraa Dhinggaati hamma Karra
 Philxaayi; **18** maatii Bilgaa keessaa Shamuu'a; maatii Hoolotaatti isaan duukaa nan bu'e. Isaanis Karra Eegdotaa
 Shemaa'iyyaa keessaa Yoonaataan; **19** maatii Yooyaariib bira ga'anii dhaabatan. **40** Tuunni faarfattootaa kan
 keessaa Matenaayi; maatii Yeda'iyyaa keessaa Uzii; **20** galata dhi'eesse sun lachuu mana Waqaqaa keessatti
 maatii Sheelaay keessaa Qaalaayi; maatii Aamoq keessaa iddoa isaa qabate; anis qondaaltota gartokko wajjin
 Eeber; **21** maatii Hilqiyya keessaa Hashabiyya; maatii iddoa nan qabadhe; **41** amma illee lubooni jechuunis
 Yedaa'iyyaa keessaa Naatnaael. **22** Abbootiin maatii Eliyaqiqiim, Ma'aseyan, Miinyaamiin, Miikaayun,
 Lewwotaa bara Eliyaashiib, Yooyaadaa, Yoohaanaanii Eliyo'eenayin, Zakkaariyasii fi Hanaaniyan malakata
 fi bara Yaadu'aa keessa akkasumas abbootiin maatii isaanii qabatanii **42** Ma'aseyan, Shemaa'iyan,
 lubootaa bara mootummaa Daariyoos namicha Faares sanaa keessa galmeeffaman. **23** Lewwonni warri abbootiin Ele'aazar, Oozin, Yehohaanaani, Malkiyan, Eelaamii
 maatii turan hamma bara Yoohaanaan ilma Eliyaashiibitti galata gammachuu Yerusaalem keessas fagootti dhaga'ame.
 dhi'eessuudhaaf fuullee isaanii dhaabatanii gareen tokko **44** Yeroo sanatti namoonni mankuusaalee guamaachi,
 garee kaan jalaa qabu sana turan. **25** Mataaniyan, mataan midhaanitii fi kennaan harka kudhan Baqbuqiyaaan,
 Obaadiyan, Meshulaam, Talmoonii fi keessaa tokkoo itti galfamu irratti itti gaafatamtoota Aquub mankuusaalee karrawwan bira jiran eegu ta'anii muudaman. Isaanis lafa qotiisa naannoo turan. **26** Isaanis bara Yoozaaqim ilma Iyyasu, magalaawwanitti argaman irraa qooda Seerri lubootaa
 ilma Yoozaadaaq keessa, bara Nahimiyyaa bulchaa fi Lewwotaf ajatu sana fidanii mankuusaaleetti galchan;
 biyyatiit fi bara Izraa lubicha barreessaan sanaa keessa Yihuudaa lubootaa fi Lewwota tajaajilanitti gammadee
 tajaajila turan. **27** Yeroo eeba dallaan Yerusaalemitti tureetii. **45** Isaanis tajaajila Waqaqaa isaanitii fi tajaajila
 Lewwonni akka faarfanna galataatiin, kililleedhaan, sirna qulqullessuu sanaakkuma faarfattoonni fi kan
29 Beet Gilgalii, naannoo Gebaati fi Azmaawetitti baganaa fi kiraaraan ayyana eebbaa sana gammachuu eegdonni karraa godhan sanaakkuma Daawitii fi
 ayyaneffataniif iddoa jiraatan hundaa barbaadamanii ilmi isaa Soloomoon ajajanitti raawwatan. **46** Jabana
 gandoota ofii isaanii ijaarrataniif turaniitii. **30** Luboonni gandoota ofii isaanii ijaarrataniif turaniitii. **47** Kanaafuu bara
 fi Lewwonnis erga akka seeraatti of qulqulleessan booddee saba, karrawwanii fi dallaan sana qulqulleessan. Zarubaabelii fi bara Nahimiyyaa keessa Israa'eloonni
31 Anis akka hooggantoonni Yihuudaa dallaatti ol ba'an nan godhe. Akkasumas akka isaan galata dhi'eessanii
 tuuta faarfattootaa lama nan ramade. Tuunni tokko hundi qooda guyuma, guyyaadhaan faarfattootaa
 karaa mirgaatiin dallaan irraan gara Karra Dikee dhage. **32** Hoosha'iyyaa fi hooggantootaa Yihuudaa keessaa fi karra eegdotaaq barbaachisu kennan. Akkasumas
 walakkaan, **33** Azaariyaa, Izraa, Meshulaam, **34** Yihuudaa, Beniyaam, Shemaa'iyyaa fi Ermiyas wajjin isaan duukaa
 bu'an; **35** akkasumas luboonni malakata qabatan ormaa hunda Israa'el keessaa kophatti baase. **4** Kanaan
 tokko tokkoo fi Zakkaariyas ilmi Yoonaataan, ilmi dura Eliyaashiib lubichi itti gaafatamoa mankuusaalee
 Shemaa'iyyaa, ilmi Mataaniyyaa, Miikaayaa, ilmi Zakuur, ilmi Asaaf isaan duukaa bu'an; **36** amma illee obboloota
 isaa jechuunis Shemaa'iyan, Azari'eel, Miilaalaayi, qaxaratan malee midhaanii fi bishaaniin Israa'eloota hin
 Gilaalayi, Maa'ayi, Naatnaa'eel, Yihuudaa fi Hanaaniim simanne. Ta'u's Waqaqaa keenya abaarsa sana eebbatti
 akkuma Daawit namni Waqaqaa sun ajajetti meeshaa geeddare. **3** Sabnisi seera kana dhageeyaan nama sanyii
 faarfanna fedhatanii dhaqan. Izraa barreessaan sun ormaa hunda Israa'el keessaa kophatti baase. **4** Kanaan
 immoo isaan hoogganee ture. Innis Xoobbiyyaa wajjin walitti
 dura Eliyaashiib lubichi itti gaafatamoa mankuusaalee dhufeenyaa cimaa qaba ture; **5** innis kutaa manaa
 mana qulqullummaa, akkasumas kennaa midhaanii, ixaana mi'a
 bira ka'arii gulantaawwan Magaalaa Daawit iddoa
 dalaan ittiin ol ka'u sanaan mana Daawit irraan daadhii wayinii haaraa fi zayiti Lewwotaf, faarfattootaa
 fi eegdota karraatiif ajajame harka kudhan keessaa

13 Guyyaa sana Kitaabni Musee fuuluma sabaa duratti
 dubbifame; achi keessattis akka namni Amoon
 yookaan namni Mo'aab tokko yoom iyyuu waldaa
 Waqaqattii dabalamuu hin qabne barreeffamee argame;
2 isaan akka inni saba Israa'el abaaruuf Bal'aamin
 qaxaratan malee midhaanii fi bishaaniin Israa'eloota hin
 simanne. Ta'u's Waqaqaa keenya abaarsa sana eebbatti
 geeddare. **3** Sabnisi seera kana dhageeyaan nama sanyii
 ormaa hunda Israa'el keessaa kophatti baase. **4** Kanaan
 dura Eliyaashiib lubichi itti gaafatamoa mankuusaalee
 mana Waqaqaa ture. Innis Xoobbiyyaa wajjin walitti
 dhufeenyaa cimaa qaba ture; **5** innis kutaa manaa
 bal'aa isaan duraan kennaa midhaanii, ixaana mi'a
 mana qulqullummaa, akkasumas kennaa midhaanii, kan
 daadhii wayinii haaraa fi zayiti Lewwotaf, faarfattootaa
 fi eegdota karraatiif ajajame harka kudhan keessaa

tokkoo fi buusii lubootaaif kennamu itti kuusan tokko Xoobbiyaadhaaf kennee ture. **6** Ani garuu sababii bara Akka Lewwonni of qulqulleessanii qulqullummaa guyyaa lammaffaatti gara mootichaa dhaqee tureef yeroo wanni kun hundi ta'etti Yerusaalem keessa hin turre. Anis yeroo gabaabaa booddee isa irraa eeyyama fudhadhee jaalala kee guddaa sanaattis naa araarami. **23** Kana caalaa 7 Yerusaalemitti nan deebi'e. Akka Eliyaashiib oobdii mana Waaqaa keessatti Xoobbiyaadhaaf kutaa tokko kenuun waan hamaa hojjete nan beeke. **8** Anis akka malee aareen mi'a manaa kan Xoobbiyaa hunda kutaa sana keessaa gad nan dadarbadhe. **9** Ani ergasiis akka kutaawwan sun qulqulleeffaman nan ajaje; isaanis ni qulqulleessan; ani immoo mi'a mana Waaqaa, kennaa midhaaniitii fiixaana wajjin deebisee itti galche. **10** Ani akka goodni Lewwotaaf ramadame sun isaanifi hin kennaminis nan hubadhe; akkasumas akka Lewwonni fi faarfattoonni tajaajila sanatti itti gaafatamtoota turan hundi gara lafa qotisaa ofii isaanitti deebi'an nan beeke. **11** Kanaafuu ani qondaaltota ifadheen, "Manni Waaqaa maaliif dagatama?" jedheen isaan gaafadhe. Ergasiis ani walitti isaan qabee iddoosaa isaan nan deebise. **12** Yihuudaan hundi midhaan, daadhii wayini haaraa fi zaytii harka kudhan keessaa tokko fidanii markuusaaleetti galchan. **13** Anis Shelemiyaa lubicha, Zaadoq barreessichaa fi Lewwicha Phedaaya jedhamu tokko itti gaafatamtoota markuusaale godheen muude; akkasumas sababii isaan amanamoo ta'anif Haanaan ilma Zakuur, ilma Mataaniyya sana gargaaraa isaanii nan godhe. Hojiin isaanis obbolootaa isaanittif nyaata riiru ture. **14** Yaa Waaqa ko, waan kanaaf jedhii na yaadadhu; hojji gaarif anii mana Waaqa kootii fi tajaajila isaatii hoijedhes na duraa hin balleessin. **15** Ani bara sana Yihuudaan keessatti namoota guyyaa Sanbataatiin iddoosaa wayiniitii cuunfamutti wayiniidhiihan midhaan fidanii, daadhii wayini, ija wayini, ija harbuutii fe'iisa gosa biraa hunda wajjin harrootatti fe'an nan arge. Isaanis waan kana hunda guyyaa Sanbataatiin Yerusaalemitti fidan. Kanaafuu ani akka isaan guyyaa sana nyaata hin gurgurre isaan nan seere. **16** Namoonni Xiiroos warri Yerusaalem keessa jiraatan qurxummiif mi'a daldaalaan kanneen gosa hundaa itti fidanii guyyaa Sanbataatiin Yerusaalem keessatti warra Yihuudaatti gurgurra turan. **17** Ani immooakkana jedheen namoota Yihuudaan bebeekamoo nan ifadhe; "Wanni hamaan isin guyyaa Sanbataa xureessuudhaan hoijettan kun maal? **18** Abbootiin keessan iyuu waanuma kana hoijetaniiakkasiin Waaqni badiisa kana hunda nuttii fi magaalaa kanatti fide mitii? Isin amma kunoo Sanbataa xureessuudhaan dheekkamsa hammas iyuu caalu Israa'elitti fidaa jirtu." **19** Anis yeroo gaaddisni galgalaa Sanbataan dura karrawwan Yerusaalem irra bu'etti akka balbalawwan cufamanii hamma Sanbanni darbutti hin banamne nan ajaje. Akka fe'iisni tokko illee guyyaa Sanbataatiin ol hin galfamneefis namoota koo tokko tokko karrawwan irraa nan dhaabe. **20** Daldaltonnii fi gurgurtoonni mi'ootta gosa hundaa yeroo tokko yookaan yeroo lama Yerusaalemiin ala bulaniiru. **21** Ani garuu, "Isin maaliif dallaa jala bultu? Yoo isin itti deebitanii akkas gootan ani humnaan isinitti nan dhufa" jedheen isaan nan seere. Gaafasii jalqabanii isaan lammata guyyaa Sanbataatiin hin dhufme. **22** Ani akka Lewwonni of qulqulleessanii qulqullummaa guyyaa Sanbataa eeguuf dhaqanii karrawwan eegan nan ajaje. Yaa Waaqa koo waan kanaaf jedhii na yaadadhu;akkuma jaalala kee guddaa sanaattis naa araarami. **23** Kana caalaa iyuu anii bara sana keessa namoota Yihuudaan kanneen dubartoonni Ashdood, kan Amooniitii fi kan Mo'aab fuudhan nan arge. **24** Ilmaan isaanii keessaa walakkaan afaan Ashdood yookaan afaan saboota biraa dubbatan malee afaan Yihuudaan dubbachuu hin daneenye. **25** Ani isaan ifadheen isaan nan abaare. Ani namoota tokko tokko rukutee rifeesaan isaanii irraa nabubuqqise. Ani midhaaniitii fiixaana wajjin deebisee itti galche. **10** Akkanaa jedheen maqa Waqaatiin isaan nan kakachiise: "Isin intallan keessan ilmaan isaanitti heerumsiisuu yookaan intallan isaanii ilmaan keessan fuusisuuyookaan ofii keessaniis fuudhuu hin qabdan. **26** Soloomoon mootichi Israa'el fuudha akkasiitiin cubbuu hojjete mitii? Saboota baay'ee keessa mooltin akka isaa tokko iyuu hin turre. Waaqni isa jaallatee Israa'el hunda irratti mootii isa godhe; ta'us dubartoonni ormaa cubbuu isa hojjechisan. **27** Nu amma akka isinis dubartoota ormaa fuudhuudhaan waan akka malee hamaa kana hunda hojjetanii Waaqa keenyaaf amanamuiddidhan dhaga'u qabnaa?" **28** Ilmaan Yooyaadaa ilma Eliyaashiib lubicha ol aanaa sanaa keessaa tokko dhirsa intala Sanbalaax namicha Hooroon ture. Anis of biraa isaa nan ari'e. **29** Yaa Waqa koo ati isaan yaadadhu; isaan lubummaa, kakuu lubummaatiif Lewwota xureessaniiruutii. **30** Kanaafuu ani waan alaa dhufe hunda irraa lubootaa fi Lewwota qulqulleessee akka tokkoon tokkoon namaa hojji ofii isaa hoijetuuf hojjiitti isaan nan ramade. **31** Akkasumas kennaa qoraaniiitii fi kennaa mataa midhaanii kan yeroo murtaa'etti dhi'eefamuu haala nan mijeesse. Yaa Waaqa koo ati arjummaadhaan na yaadadhu.

Asteer

1 Wanni bara mootummaa Ahashweroos keessa ta'e kanaa dha: Ahashweroos kun Hindiidhaa jalqabee hamma Itoophiyaatti kutaalee biyyaa 127 bulchaa ture; 2 yeroo sanatti Ahashweroos Mootichi, Suusaa magaalaa guddoo sana keessa teessoo mootummaa isaa irra taa'ee bulchaa ture; 3 innis bara mootummaa isaa keessa waggaa sadaffaatti namoota isaa bebeekamoo fi qondaaltota isaa hundumaaaf cidha guddaa tokko qopheesse. Hooggartoonni waraana Faaresii fi Meedee, ilmaan moototaa fi namoonni bebeekamoon kutaa biyyaa achi turan. 4 Innis bultii 180 guutuu qabeenya mootummaa isaa guddaa, miidhagummaa fi ulfina jabina isaa gad baasee argisiisa ture. 5 Yeroo guyyooni kunneen darbanitti mootichi saba gamoo Suusaa keessa jiraatu xinnaa fi guddaa hundaaf oobdii iddo biqiltuu masaraa mootii keessatti cidha guyyaa torba turu qopheesse. 6 Iddoon biqiltuu sunis golgaa quncee talbaa irraa hoijetame adii fi cuqlisia, kirrii adii fi diimaa dhilgeedhaan qubeelaa meetii kan utubaawwan dhagaa akka cabbitti hidhame tokko qaba ture. Sireewan dinkin kanneen warqee fi meetii irraa hoijetamanis lafa dhagaa diimaadhaan, dhagaa akka cabbittiin, lula bifa adda addaa qabuu fi dhagaawwan gati jabeeyyiidaan miidhagfamee hafame irra ture. 7 Dhugattaanis xoofoo warqeettiin namaaf dhi'eefame. Tokkoon tokkoon xoofoo sanaas gosa adda addaa ture; daadhiin wayiniis akkuma arjummaa mootichaatti akka malee baay'ee ture. 8 Akka tokkoon tokkoon keessummaa akkuma fedhetti dhuguuf mootichi eeyyamee ture; akka tokkoo tokkoo namaatiif waan inni barbaade dhi'eessaniifis mootichi warra daadhii wayini dhi'eessan hunda ajjee tureetii. 9 Waashtiin Mootittiiniis masaraa mootummaa Ahashweroos Mootichaa keessatti dubartoonaaf cidha qopheesite. 10 Guyyaa torbaffaatti Ahashweroos Mootichi yeroo daadhii wayini dhugee gammadetti xu'aashiiwwan isa tajaajilan torban jechuunis Mihuumaan, Biztaa'aa, Harboonaa, Bigtaa'a, Abagaat, Zeetaarinii fi Karkas 11 akka isaan Waashtiin mootittii akka isheen namootaa fi qondaaltottati bareedina ishee argisiiftuf gonfoo mootummaa isheetti kaa'anii fuula isaa duratti dhi'eessan ajjee; isheen akka malee bareedduu tureetii. 12 Garuu yeroo ergamooni sun ergaa mootichaatti himanitti Waashtiin Mootittiin dhufuu didde. Kana irratti mootichi akka malee dheekamee aariidhaan gubate. 13 Sababii waan seeraatiif fi murtii qajeelaa irratti hayyootaan mari'achuun bartee mootichaatti ta'eef inni namoota ogeeyyi waan baraa beekan 14 kanneen mootichatti aaaniini mari'ate; isaanis Karshenaa, Sheetaar, Adimaataa, Tarshiish, Meres, Marseenaa fi Memuukaa qondaaltota Faaresii fi Meedee torban mootichaan walitti dhi'eenyaa qaban kanneen mootummaa sana keessatti iddo ol aanaa qabani dha. 15 Innis, "Akka seeraatiif wanti nu Waashtiin mootittii gochuu qabnu maali? Isheen ajaja Ahashweroos Mootichaa kan xu'aashiiwwan isheetti geessan sanaaf hin ajajamneetii" jedhee isaan gaafate. 16 Memuukaan akkana jedhee fuula mootichaatti fi fuula namoota bebeekamoo duratti deebii kenne; "Waashtiin mootittiin Mooticha qofatti utuu hin ta'in qondaaltota hundattii fi namoota kutaalee biyyaa Ahashweroos Mootichaa hundatti balleessaa hoijette. 17 Wanni mootittiin goote kun dubartii hunda biratti beekamee isaan, "Ahashweroos Mootichi akka Waashtiin Mootittiin fuula isaa duratti dhi'eefamtuu ajjee ture; isheen garuu dhaquu didde' jedhanii dhirsoota isaanii tuffatutuui. 18 Guyyuma har'aa kana iyyuu dubartoonni Faaresii fi Meedee bebeekamoon warri gocha mootittii kana dhaga'an qondaaltota mootichaa hundaaf waanuma akkasii deebisu. Tuffii fi lola dhuma hin qabnetu uumama. 19 "Kanaafuu yoo wanni kun mooticha gammachiisie akka Waashtiin lammata fuula Ahashweroos Mootichaa duratti hin dhi'eefamneef inni labsii mootummaa haa labsu; labsiin sunis seera Faaresii fi Meedee kan diigamuun hin dandeenye sana keessatti haa barreeffamu. Mootichi amma illee sadarkaa ulfinaa kan isheen mootummaa keessatti qabdu dubartii biraan kan ishee caaltuuf haa kennu. 20 Yoos yommuu labsiin mootichaa guutummaa mootummaa isaa keessatti labsamuti dubartoonni hundinuu xinnoo fi guddoon dhirsoota isaanitiif ulfina kennu." 21 Mootichii fi qondaalttonni isaa gorsa kanatti ni gammadan; kanaafuu mootichi yaada Memuukaan dhi'eesse sana hojjii irra oolche. 22 Innis biyyoota mootummaa hundatti, tokkoo tokkoo kutaalee biyyatiif qubeedhuma isaanitiin, akkasumas tokkoo tokkoo sabaatiif afaanuma isaanitiin xalayoota ergee akka dhirri hundi bulchaa mana ofii isaa ta'u afaan gosa hundatiin labse.

2 Ahashweroos Mootichi erga aariin isaa qabbanaa'ee booddee waan Waashtiin gootee fi labsii inni waa'ee ishee labse ni yaadate. 2 Kana irrattis tajaajilttoonni mootichaakana jedhanii yaada dhi'eessan; "Dubarran babbareedoon mootichaaf haa barbaadaman. 3 Akka isaan kutaalee biyyaa mootichaa hunda keessaa dubarran babbareedo hunda gara Suusaa magaalaa guddoo iddo dubartoonni jiraatanitti fidaniif mootichi itti gaafatamtoota haa muudu; isaanis Heegaayi xu'aashii mootichaatti gaafatamtaa dubartoonaaf sana jalatti haa ajajaman; dubarran sanaafis kunuuni miidhaginaa haa godhamu. 4 Ergasiis durbi mooticha gammachiiftu iddo Waashtiin buutee niitii mootii haa taatu." Gorsi kunis mooticha ni gammachiise; innis akkuma jedhame sana godhe. 5 Yeroo sanatti gosa Beniyaam keessaa namichi Yihuudaa ilmi Yaa'iir, ilmi Shime'i, ilmi Qiish kan Mordekaayi jedhamu tokko Suusaa magaalaa muummittii keessajaataa ture; 6 innis warra Yehooyaakiin mooticha Yihuudaa wajjin Yerusalemii Nebukadnezar mooticha Baabiloniin booji'amani fudhataman keessaa tokko ture. 7 Mordekaayis, durbi Hadasaa jedhamtu kan sababii isheen abbaa fi haadha hin qabneef ofitti fudhate tokko qaba ture. Durbi Asteer jedhamtee beekamtu kun dhaabaa fi bifaan jaallatantu ture; yeroo abbaa fi haati ishee du'anitti Mordekaayi ofitti fudhatee akkuma intala ofii isaatii guddifate. 8 Yeroo ajajinii fi labsiin mootichaah dhaaga'ametti dubarran hedduun gara Suusaa magaalaa gudditiitti fidamanii harka Hegeetti kennaman. Asteeris

gara masaraa mootichaatti geeffamtee Heegaayi itti gaafatamaa dubartoottaa sanatti imaanaa kennamte. **9** Durbi sunis isa gammachiiftee fuula isaa duratti fudhatama argatte. Innis yommusuma dibata miidhagina isheetif ta'uu fi nyaata addaa kenneef. Dubartoota ishee tajaajilan kanneen masaraa mootichaa keessaa filatamaan torbas isheedhaaf ramade; ishee fi tajaajiltoota ishee sana gara mana dubartoottaa kan mana hunda caalaa filatamaa ta'eetti geesse. **10** Waan Mordekaayi akka isheen hin himne ishee dhownweef Asteer saba isheetii fi maalummaa maatii ishee hin himne. **11** Mordekaayis haala Asteer keessa jirtuu waan ishee irra ga'e beekuudhaaf guyyuma guyyaadhaan fuula oobdii mana dubartoottaa dura jiru sana irra deddeebi'aa ture. **12** Durbi tokko utuu dabareen isheen itti fuula Ahashweroos Mootichaa duratti dhi'eeffamu hin ga'in dura akkuma seera dubartootaaf kaa'ame sanaatti kunuunsa miidhaginaa kan ji'a kudha lamaa fixuu qabdi ture; isheenis ji'a ja'ayitii qumbiitti, ji'a ja'ayimmo shittoo fi dibata garaa garaatiin miidhagfamu qabdi ture. **13** Haalli itti durbi tokko mooticha bira dhaqxuakkana ture: Wanni isheen mana dubartoottaa fudhathee gara masaraa mootichaa dhaquu feetu kam iyyuu ni kennamaaf ture. **14** Isheenis galgal achi dhaqxee ganama immoo gara kutaa mana dubartoottaa kan harka Sha'asgaazi xu'aashii itti gaafatamaa saajjatoowwan sana jala jiru kaaniitti deebiti ture; yoo mootichi itti gammadee maqaadhaan waame malee isheen gara mootichaatti hin deebitu ture. **15** Yommuu dabareen Asteer intalli Abiihaayil obboleessa abbaa Mordekaayi kan Mordekaayi akkuma intala ofii isatta guddifate sun itti mooticha bira dhaqxu ga'etti isheen waan Heegaayi xu'aashiin mootichaa inni itti gaafatamaa mana dubartoottaa ture sun gorse malee waan tokko illee hin gaafanne. Asteeris fuula nama ishee argu hundaa duratti fudhatama argatte. **16** Isheenis bara mootichaa keessa wagga torbaffaa ji'a kurnaffaa Teebeeti jedhamu keessa gara mana jireenyaa Ahashweroos Mootichaatti dhi'eeffamte. **17** Mootichis dubartoota kaan hunda caalaa Asteerin jaallate; isheenis dubarran qulqulloon sun yeroo lammaffaa walitti qabamanitti Mordekaayi karra mootichaa dura taa'aa ture. **18** Asteer garuu akkuma Mordekaayi ishee gorse sanatti maalummaa maatii isheetii fi saba ishee hin himne; Asteer akkuma yeroo inni ishee guddise sanaatti ajaja Mordekaayi eegaa tureetii. **19** Yeroo Mordekaayi karra mootichaa dura taa'aa turetti qondaaltonni mootichaa warri balbala eegaa turan lamaan jechuunis Bigtaanaa fi Tereshi aaranii Ahashweroos Mooticha ajeessuuf malatan. **20** Mordekaayi garuu waa'ee mala kanaa beekee Asteer Mootittihiimne; Asteer immoo maqaa Mordekaayiin waan kanaa mootichatti hiimte. **23**

Yeroo wanni sun qoratamee dhugaa ta'ee argametti qondaaltonni sun lamaanuu muka irratti fannifaman. Wanni kun hundinuu fuula mootichaa duratti kitaaba seenaa keessatti barreeffame.

3 Waan kanneen booddee Ahashweroos Mootichi Haamaan ilma Hamedaataa namicha biyya Agaag ol qabuudhaan teessoo qondaaltota kaanii hunda caalu kenneefiisa kabaje. **2** Qondaaltonni mootichaa warri karra eegan hundi jilbeenfatantii Haamaaniif ulfina kennan; mootichi waa'ee isaa waan kana ajajee tureetii. Mordekaayi garuu hin jilbeenfanne yookaan ulfina isaaaf hin kennine. **3** Qondaaltonni mootichaa warri karra mootichaa dura turan, "Ati maaliif ajaja mootichaa eeguu didda?" jedhanii Mordekaayiin gaafatan. **4** Isaan guyyuma guyyaadhaan isatti himaa turan; inni garuu isaan dhaga'uudide. Kanaafuu isaan sababii Mordekaayi akka nama gosa Yihuudaa ta'e isaanitti hime tureef dubbiin isaa kun akka maal ta'uu qabu beekuudhaaf waan kana Haamaanitti himan. **5** Haamaan akka Mordekaayi isaaaf hin jilbeenfatin yookaan ulfina hin kenniniif arginaan akka malee aare. **6** Haamaanis eeyummaa saba Mordekaayi beeknaan Mordekaayiin qofa aijeesuu ni tuffate. Qooda kanaa Haamaan saba Mordekaayi hunda jechuunis Yihuudoota mootummaa Ahashweroos guutuu keessa jiraatan fixuuuf karaa barbaadaa ture. **7** Isaanis wagga kudha lammaffaa bara Ahashweroos Mootichaa keessa ji'a jalqabaa ji'a Niisaan jedhamu keessa guyyaa fi ji'a filachuudhaaf fuula Haamaan duratti Fuur jechuunis ixaa buusan. Ixaan sun ji'a kudha lammaffaa jechuunis ji'a Adaar irra bu'e. **8** Haamaanis Ahashweroos Mootichaan akkana jedhe; "Uummanni tokko saba kutaalee biyyaa mootummaa keetii keessa jiran hunda gidduu faffaca'eera; duudhaan uummataa kanaa duudhaa saba kaanii hundaan adda; isaan seera mootichaa hin kabajan; kanaafuu mootichi uummataa kanaaf obsa qabaachuun hin malu. **9** Yoo wanni kun mooticha gammachiise saba kana balleessuudhaaf labsiin tokko haa ba'u; anis warra waan kana hojetanii metti taalaantii kuma kudhan mankuusa qabeenya mootichatti nan galcha." **10** Kanaafuu mootichi qubeelaa chaappaa isaa quba ofii irraa baasee Haamaan ilma Hamedaataa namicha biyya Agaag, diina Yihuudootaa sanatti kenne. **11** Mootichis Haamaaniin, "Maallaqnis, sabni sunis sitti kennameeraati akkuma feete godhi" jedhe. **12** Guyyaa kudha sadaffaa ji'a jalqabatti barreessitonni mootichaa walitti waamaman. Isaanis waan Haamaan ajaaje sana hunda arfii tokkoo tokkoo kutaa biyyaatiin, afaan saba hundaatiinis gara biyya bulchitoota mootichaatti, bulchitoota tokkoo tokkoo kutaa biyyaatiif fi gara gurguddoota saba adda addaatti barreessan. Wanni kuniis maqaa Ahashweroos Mootichaatiin barreeffamee, qubeelaa chaappaa isaaatiin mallatteeffame. **13** Kalayoonni akka Yihuudoonni hundi dargaggoonni fi maanguddooni, dubartoonnii fi ijooleen xixinnoon guyyuma tokkotti jechuunis guyyaa kudha sadaffaa ji'a kudha lammaffaatti, ji'a Adaar jedhamu keessa ajeefaman, akka barbadeeffamanii fi lafa irraa balleeffaman, akka qabeenya isaanis saamamu gara kutaa biyya mootichaa hundaatti ajajaan

ergamootaan ergaman. **14** Akka sabni hundi beekee Mordekaayiitti ergite: **16** “Dhaqitii Yihuudoota Suusaa guyyaa sanaaf qophaa’uufis garagalchi barreeffama keessa jiran hunda walitti qabiitti naa soomaa. Bultii sanaas akka seeraatti kutaalee biyyaa hunda keessatti sadii, guyyaa yookaan halkan illee homaa hin nyaatinaa saba hundatti labsamuu qaba ture. **15** Ergamooni sun yookaan homaa hin dhuginaa. Anii fi dubartoonni ajaja mootichaatiin arriitiidhaan deeman; labsiin sunis tajaajilttooni koo iyuu akkuma keessan ni soomaa. Suusaa magaalaa guddittii keessatti labsame. Mootichi fi Yoo akkas ta’e wanni kun seeraan ala ta’u illee ani gara Haamaan waa dhugudhaaf taa’an; magaalaa Suusaa mootichaa nan dhaqa. Ani yoon bades nan bada.” **17** Kanaafuu Mordekaayi deemeet waan Asteer isa ajajje hunda hojji irra oolche.

4 Mordekaayi yeroo waan hoijetame sana hunda beeketti uffata isaa tarasaasee, wayyaa gaddaa uffatee, daaraa ofitti firfirsee, sagalee guddadhaan wawwaachaa hiqqifatees boo’aa gara walakkaa magalaatti gad ba’ee. **2** Inni garuu sababii namni uffata gaddaa uffate tokko iyuu akka ol seenu hin eeyyamamneef hamma karra mootichaa qofatti deeme. **3** Kutaalee biyyaa hunda iddo ajajnii fi labsiin mootichaa ga’etti gaddi guddaan, soomni boo’ichii fi wawwaannaan Yihuudoota gidduu ture; baay’een isaanii uffata gaddaa uffatanii daaraa keessa ciisan. **4** Yeroo dubartoonni tajaajilttooni sanaa tuqx. **5** Mootichi, “Yaa Asteer Mootitti maal Asteerii fi xu’ashiiwwan dhufanii waa’ee Mordekaayi siif godhu? Maal barbaadda? Walakkaa mootummaa isheetti himanitti Asteer akka malee gaddite. Isheenis koo illee taanaan siif ni kennama” jedheen. **4** Asteeris, qooda uffata gaddaa wayyaa inni uffatu ergiteef; “Yoo wanni kun mooticha gammachiise, mootichi gara inni garuu isaan harkaa fudhachuu dide. **5** Kanacidha ani isaaq qopheesse sanaa Haamaan wajjin har’a irratti Asteer xu’ashiiwwan mootichaa keessaa Hataak Asteer jette sana goonuu dafaatii Hamaa fidaa” jedhe. inni Mordekaayi bira deemeet, rakkoo uumamee fi Kanaafuu mootichii fi Haamaan gara cidha Asteer rakkoon sun maaliif akka uumame beekuu ajajje. **6** 7 gaafate; “Mee wanni ati kadhattu maal? Wanni sun siif Mordekaayi waan isa irra ga’ee hunda, maallaqa Haamaan Kanaafuu Hataak gara oobdii magalaattii kan karra dhuiganuu mootichi amma illeeakkana jedhee Asteerin mootichaa duraa sanaatti Mordekaayiitti ba’ee. **7** Kanaafuu mootichii fi Haamaan cidha ani isaaq qopheesse sanaa dhaqan. **6** Utuma daadhii wayinii Kanaafuu Hataak gara oobdii magalaattii kan karra dhuiganuu mootichi amma illeeakkana jedhee Asteerin mootichaa duraa sanaatti Mordekaayiitti ba’ee. **7** Asteeris akkana mootichaatti galchuuf waadaa gale isatti hima. **8** jettee deebifteef; “Wanni ani kadhadhuu fi gaaffiin Akkasumas Mordekaayi akka inni Asteeritti argisiise koo kanaa dha: **8** Yoo ani fuula mootichaa duratti isheedhaaf ibsuuf garagalcha barreeffama labsii kan surraat argadhee mootichis kadhannaa koo fudhatee isaan balleessuudhaaf Suusaa keessatti labsame sana waan ani isa gaafadhe naaf guutuun isa gammachiise, isatti kenne; akka inni akka isheen mooticha biraa moottichii fi Haamaan cidha ani isaaq qopheessu irratti dhaqxee itti boossee saba isheetiif aaraara kadhattu itti himuuufsisa ajaje. **9** Hataaka debbi’ee waan Mordekaayi bor haa argaman. Ani ergasiis gaaffii mootichaa nan jedhe Asteeritti hime. **10** Asteer immoo akka inni akkana deebisa.” **9** Gaafas Haamaan gammadee itti toolee gad ba’ee. Inni garuu karra mootichaa durattti Mordekaayiin jettee deebifteef; “Wanni ani kadhadhuu fi gaaffiin Akkasumas Mordekaayi akka malee aare. **10** Ta’u illee Haamaan of qabee mana isaatti gale. Ergasiis michoota isaatti fi niitiisaa Zeresh walitti qabe; **11** Haamaanis qabeenya isaa guddaa sanaan, ilmaan isaa hedduu sanaan akkasumas ulfina mootichi isaaq kenne hundaa fi akkaataa itti mootichi qondaaltota isaatti fi tajaajilttoota isaa kaanii olitti isaa guddiseen isaanitti of jaje. **12** Haamaan itti fufee akkana jedhe; “Kana qofa miti; namni Asteer Mootittiin akka mooticha wajjin gara cidha qopheessite sanaa dhufu waamte anuma qofa. Boris akkasuma mooticha wajjin na affeerteerti. **13** Ta’us wanni kun hundinuu uttu ani Mordekaayi Yihuudicha isaa karra mootichaa dura taa’u arguu na hin gammachiisi.” **14** Niitiisaa Zeresh fi michoonni isaa fi furamni Yihuudootaa iddoobiraa ni dhufa; atii fi hundinuu. “Muka itti nama fannisan kan dhundhuma shantama ol dheeratu dhaabiitti akka Mordekaayi bor ganama irratti fannifamu mooticha gaafadhu. Ergasiis ta’atti.” **15** Kana irratti Asteer akkana jettee deebii kana mooticha wajjin gara cidha sanaa dhaqii gammadi”

jedhaniin. Yaadni kun Haamaanin gammachiise; innis muka sana dhaabe.

6 Halkan sana mootichi rafuu hin dandeeny; kanaafuu inni akka isaan kitaaba seenaa kan waa'ee mootummaa isaa barreeffame isaaaf dubbisian ni ajaje. **2** Kitaaba sana keessatti Mordekaayi akka Bigtaanaa fi Tereshi xu'aashiiwwan balbalaa eegan kanneen Ahashweroos Mooticha ajjeesuuuf mari'atan sana lamaan saaxilee ture barreeffamee argame. **3** Mootichis, "Yeos Mordekaayi sababii waan kanaatiif ulfina yookaan kabaja maalii argate ree?" jedhee gaafate. Tajaajiltonni isaa immoo, "Wanni tokko iyuu hin godhamneef" jedhaniin deebisan. **4** Mootichis, "Eenyutu oobdii kana keessa jira?" jedhee gaafate. Yeroo sana Haamaan waa'ee Mordekaayiin muka dhaabe sana irratti fannisuu mootichatti himuuf jedhee oobdii masaraa mootummaa isa gara alaa seenee ture. **5** Tajaajiltonni mootichaa, "Haamaanitu oobdii keessa dhaabatee jira" jedhaniin deebisan. Mootichis, "Isa ol galchaa" jedhee ajaje. **6** Mootichis yeroo Haamaan ol galetti, "Nama mootichi kabajuu barbaaduuf maaltu godhamuufii qaba?" jedhee isa gaafate. Haamaanis, "Namni mootichi na caalchisee kabaju eenyu?" jedhee ofi keessatti yaade. **7** Kanaafuu Haamaan akkana jedhee mootichaaf deebise; "Nama mootichi kabajuu jaallatuuf, **8** uffata mootummaa kan mootichi uffatuu fi farda mootummaa kan mootichi yaabbatu haa fidan; fardi gonfoon mootii mataatti kaa'ameef haa dhufuuf. **9** Ergasii uffannii fi fardi sun qondaaltota mootichaa kanneen qondaaltota hunda caalaa beekamoo ta'an keessaa isa tokkotti imaanaan haa kennamuuf; isaan immoo nama mootichi ulfina kennuufii barbaadu sanatti uffata sana haa uffisan; farda yaabbachiisaniis, "Wanni nama mootichi ulfina kennuufii barbaaduuf godhamu kanaa dhal" jedhaniin labsaa daandiiwwan magaalattii irra fuula isaa dura haa deeman." **10** Mootichis akkana jedhee Haamaanin ajaje; "Dafii dhaqii uffataa fi farda sana fuudhiitti akkuma jette sana Mordekaayi Yihuudicha karra mootii dura taa'u sanaaf godhi. Waan jette sana keessaa tokko illee hin hambisin." **11** Kanaafuu Haamaan dhagee uffataa fi farda sana fuudhe. Innis uffataa sana Mordekaayiitti usfisee fardas yaabbachiisee, "Wanni nama mootichi ulfina kennuufii barbaaduuf godhamu kanaa dhal" jedhee labsaa daandii magaalala irra fuula isaa dura deeme. **12** Ergasii Mordekaayi gara karra mootichaatti deebi'e. Haamaan garuu gaddaan mataa haguuggatee ariitidhaan manatti gale; **13** waan isa irra ga'e hundas niittii isaa Zeresh fi michoota isaa hundatti hime. Gorsitoonni isaatii fi niittin isaa Zosaaraan, "Sababii Mordekaayi inni kufaatiin kee fuula isaa duratti jalqabe sun sanyii Yihuudaa ta'eef ati isaa mormuu hin daneessu; ati dhugumaan ni baddal" jedhaniin. **14** Utuma isaanisa wajjin dubbachaa jiranuu xu'aashiiwwan mootichaa dhufanii gara cidha Asteer qopheessitee ture sanaatti Haamaan ariifachiisan.

7 Mootichii fi Haamaan gara cidha Asteer Mootittii qopheessitee sanaa dhaqan; **2** utuma guyyaa lammaffaa sanatti daadhii wayinii dhugaa jiranuu,

mootichi akkana jedhee gaafate; "Yaa Asteer Mootittii wanni ati kadhattu maal? Wanni sun siif kennama. Gaaffiin kee maal? Walakkaa mootummaa koo illee taanaan wanni ati gaafattu siif kennama." **3** Asteer Mootittii akkana jettee deebifte; "Yaa mooticha, yoo ani fula kee duratti fudhatama argadhee jiraadhe, yoo wanni kuniis mooticha gammachiise, lubbuu koo naaf olchi; kadhaan koo kanuma. Saba koo illee naaf bараа; gaaffiin koos kanuma. **4** Anii fi sabni koo ajjeefamuutti, barbadoeffamuu fi lafa irraa balleeffamuutti gurguramneeraati. Nu uttu dhiiraa fi dubartii garbуммаа qofatti gurguramne ta'ee, ani silaa nan cal'sun ture; rakkinni akkasiis mooticha jeequuf sababii ga'a mitiiti." **5** Ahashweroos Mootichis, "Inni eenyuu? Namni waan akkasii gochuuf ija jabaate sun essa jira?" jedhee Asteer Mootittii gaafate. **6** Asteer immoo, "Amajajii fi diinni sun Haamaan namichuma jal'aa kanaa dha" jette. Kana irratti Hamaan fuula mootichaatiif fi mootittii duratti akka malee rifate. **7** Mootichis aaree ka'ee daadhii wayinii isaa dhiisee gad ba'ee iddo biqiltuu masaraa mootummaa seene. Haamaan garuu akka mootichi isa balleessuudhaaf kutate beekkatee lubbuu ofii oolfachuudhaaf Asteer Mootittii kadhachuuudhaaf duubatti hafe. **8** Yeroo mootichi iddo biqiltuu masaraa mootummaatiif gara galma cidhaatti deebi'etti Haamaan siree Asteer itti irkattee turte irratti gombifamee ture. Mootichis, "Inni inumaa iyuu manuma koo keessatti utuma ishee na wajjin jirtuu ishee qabataa?" jedhee dibbate. Akkuma dubbiini kun afaan mootichaatiif ba'een isaan fuula Haamaan haguugan. **9** Ergasisi xu'aashiiwwan mooticha tajaajilan keessaa Harboonaan akkana jedhe; "Mukni dhundhumma shantama ol dheeratu tokko mana Haamaa bira dhaabameera. Muka kanas Haamaanitu Mordekaayi isa mooticha gargaaruudhaaf dubbate sana itti fannisuudhaaf dhaabe." Mootichis, "Achi irratti isa fannisa!" jedhe. **10** Kanaafuu isaan muka inni Mordekaayiif qopheesse sana irratti Haamaanin fannisan. Ergasiis aariin mootichaa ni qabbanaa'e.

8 Gaafuma sana Ahashweroos Mootichi qabeenya Haamaan isa diina Yihuudootaa ture sanaa Asteer Mootittiiif kenne. Asteer akka inni fira ishee ta'e waan mootichatti himtee turteef Mordekaayi fuula mootichaa duratti dhi'aate. **2** Mootichis qubelaa chaappaa isaa kan Haamaan irraa deebisee fudhate sana ofi irraa baasee Mordekaayiif kenne. Asteeris qabeenya Haamaan irratti Mordekaayiin muudde. **3** Asteer miilla isaa irratti kuftee boo'aa ammas mooticha kadhatte. Isheenis akka inni karoora jal'aa kan Haamaan namichi biyya Agaag sun Yihuudootatti baase sana fashaleessuuf isa kadhatte. **4** Mootichis bokkuu warqee Asteeriif diriirsinaan isheen kaatee fuula isaa dura dhaabattee. **5** Isheen akkana jette; "Yoo wanni kun mooticha gammachiise, yoo ani fuula mootichaa duratti surraa argadhee jiraadhe, yoo wanni kun qajeevlaa isatti fakkaatee fi yoo inni natti gammade, xalayaa Haamaan ilmi Hamedataataa namichi biyya Agaag sun Yihuudoota kutaaalee biyyaa mootichaa hunda keessa jiraatan balleessuudhaaf barreesse sana fashaleessuuf ajajni haa barreeffamu. **6** Ani utuun balaa

saba koo irra ga'u arguu akkamittin obsuu danda'a? badiisa isaanii hawwaa turan sana balleessuudhaaf Akkamittis badiisa maatii koo argee obsuu danda'a?" 7 magalaawwan ofii isaanii kanneen kutaa biyyaa Ahashweros Mootichis akkana jedhee Asteer Mootittii Ahashweros Mootichaa hunda keessatti argamanitti fi Mordekaayi Yihuudichaaf deebee kenne; "Sababii walitti qabaman. Sababii namoonni saba kaanii hundinuu Haamaan Yihuudoota miidheef ani qabeenyaa isaa Yihuudoota sodaatanifiif namni tokko iyyuu fuula Asteerifiif kenneera; isaanis muka irratti isa fannisaniiru. isaanii dura dhaabachuu hin dandeenyee. 3 Namoonni 8 Sababii labsiin maqaa mootichaatiin barreffamee bebeekamoon kutaalee biyyaa hundi, ergamoornni, chaappaan qubeelaa mootichaatiin godhame diigamu bulchitoonni fi qondaaltonni mootichaatiin sababii hin dandeenyeef isin akkuma jaallattanii waan Mordekaayiin sodaatanifiif Yihuudoota gargaaran. 4 Yihuudoota ilalu maqaa mootichaatiin barreessaatiit Mordekaayi masaraa mootummaa keessatti beekamoa chaappa qubeelaa mootichaatiin itti chaappessa." 9 ture; waa'een isaa kutaalee biyyaa guttuu ga'e; innis Barreessitoonni mootichaas yommusuma bultii digdamii akka malee jabaachaa deeme. 5 Yihuudoonni diinota sadaffaa ji'a sadaffaati ji'a Siiwaan jedhamu keessa isaanii hunda goraadeedhaan cicciranii ajeesuudhaan walitti waamaman. Isaanis ajaja Mordekaayi hunda barbadeessanii warra isaan jibbanis akkuma barbaadan gara Yihuudoota, ergamotoo, bulchitoottaa fi namoota godhan. 6 Gamoo Suusaa keessattis Yihuudoonni nama bebeekamoo kutaalee biyyaa 127 kanneen biyya Hindiiit dhibba shan qalanii fixan. 7 Amma illee Paarshandaataa, hamma Itoophiyaatti jiraatanitti barreessanii ergan. Dalfoon, Asfaataa, 8 Phooraataa, Adaliya, Ariidaataa, 9 Ajajni kunis arfii tokkoo tokkoo kutaalee biyyaatiin, afaan Paarmaashitaa, Ariisayi, Ariidayii fi Wayizaataa ajeesan; tokkoo tokkoo sabaatiin akkasumas Yihuudootattif arfii 10 isaan kenneen ilmaan Haamaan ilma Hamedaataa fi afaanuma ofii isaaniiit barreffame. 10 Mordekaayis namicha diina Yihuudootaa ture sanaa kurnanii dha. maqaa Ahashweros Mootichaatiin xalayoota barreessee Yihuudoonni garuu boojuu tokko illee hin tuqne. 11 chaappa qubeelaa mootichaatiin chaappesse; xalayoota Baay'inni namoota gamoo Suusaa keessatti ajjeefamanis sanas abbootii fardaa kanneen fardeen mootichaaf guyyuma sana mootichatti himame. 12 Mootichis leenjifaman keessaa collee ta'an yaabbatanitti erge. 11 Asteer Mootittiihaan akkana jedhe; "Yihuudoonni Labsiin mootichaas akka Yihuudoonni magalaawwan namoota dhibba shanii fi ilmaan Haamaan kurnan gamoo hunda keessa jiraatan walitti qabaman, akka of eeganii Suusaa keessatti ajjeesanii balleessaniiru. Kutaalee fi akka isaan humna waraana saba kamii iyyuu yookaan biyyaa mootichaatiin hafan keessatti maal godhan biyya kamii iyyuu kan isaan, dubartoota isaaniiit fi laata? Amma wanni ati kadhattu maali? Wanni sun ijoollie isaanii miidhu akka ajeesan, akka barbadeessanii siif kennama. Gaaffiin kee maali? Wanni sunis siif fi lafa irraa balleessan akkasumas akka qabeenyaa guutama." 13 Asteeris akkana jettee deebite; "Yoo diinota isaanii saaman mirga kenneef. 12 Guyyaan akka wanni kun mooticha gammachiise akka Yihuudoonni Yihuudoonni kutaalee biyya Ahashweros Mootichaa Suusaa keessa jiran labsii har'aa kana bori illee hojji hunda keessatti waan kana godhan murtaa'eefis bultii irra oolchanifiif eeyyama kennaniif; ilmaan Haamaan kudha sadaffaa ji'a kudha lammaffaa, ji'a Adaar jedhamu kurnanis muka irratti haa fannifaman." 14 Kanaafuu keessa ture. 13 Garagalchi labsii sanaas kutaalee mootichi akka wanni kun raawwatatu ajaje. Labsiin biyyaa hunda keessatti akka seeraatti raabsamee sabni tokko Suusaa keessatti labsame; isaanis ilmaan Haamaan hundi beekuu qaba ture; kunis akka Yihuudoonnis kurnan fannisan. 15 Yihuudoonni Suusaa keessa jiraatan diinota isaanii haaloo ba'uuf gaafasitti qopphaa'aniif. bultii kudha afuraffaa ji'a Adaaritti walitti qabamanii 14 Ergamoornni fardeen mootichaatiin ariifataniif gulufaa deeman. Labsiin tokko illee hin tuqne. 16 Yeroo kanatti Yihuudoonni sunis gamoo Suusaa keessatti labsame. 15 Mordekaayis kutaalee biyya mootichaatiin hafan kaanis mataa uffataa mootiki kan bifa cuqlisiaatiif fi adii uffatee, gonfoo isaanii eeguu fi diinota isaanii irraa boqochuu jedhanii warqee guddaa isaa kaa'atee wayyaa quncee talbaa walitti qabaman. Isaanis jara keessaa nama kuma irraa hojjetamee dhilgjee irraan uffatee fuula mootichaat torbaatamii shan fixan; garuu boojuu tokko illee hin duraa ba'e. Magalaan Suusaa gammaddee illichite. 16 tuqne. 17 Wanni kunis bultii kudha sadaffaa ji'a Yeroon sun Yihuudoontaf ifa, gammachuu, ililee fi yeroo Adaar keessa ta'e; guyyaa kudha afuraffaatti immoo ulfinaa ture. 17 Kutaalee biyyaatiif fi magalaawwan boqotanii guyyaa sana guyyaa cidhaa fi gammachuu hunda keessatti, lafa labsiin mootichaatiin ga'e hundatti godhatan. 18 Ta'uus Yihuudoonni Suusaa keessa jiraatan Yihuudoonni ililee fi gammachuu dhaan, nyaataa fi guyyaa kudha sadaffaa fi kudha afuraffaatti walitti dhugaatiidhaan ni ayyaaneffatan. Namoonni gosa kaanii qabaman; ergasii immoo guyyaa kudha shanaffaatti hedduun sababii Yihuudoota sodaatanifiif Yihuudoota boqotanii guyyaa sana guyyaa cidhaa fi gammachuu godhatan. 19 Sababiin Yihuudoonni baadiiyaa kanneen gandoota keessa jiraatan guyyaa kudha afuraffaa ji'a Adaar akka guyyaa cidhaa fi gammachuu, akka guyyaa itti kennaa waliff kennaniittis ayyaaneffatanifiif kanuma. 20 Mordekaayis wantoota kanneen galmeessee Yihuudoota kutaalee biyya Ahashweros Mootichaa keessa dhi'o fi fagoo jiraatan hundatti xalayoota erge; 21 kunis akka isaan waggaadhaan guyyaa

9 Bultii kudha sadaffaa ji'a kudha lammaffatti, ji'a Adaar keessa labsiin mootichi ajaje sun hojji irra ooluu qaba ture. Guyyaa kanatti diinonni Yihuudootaa isaan mo'achuu abdatanii turan; amma garuu dubbiis garagalee Yihuudoonni warra isaan jibban sana irratti ol aantummaa argatan. 2 Yihuudoonnis warra

kudha afuraffaa fi kudha shanaffaa ji'a Adaar **22**
akkuma yeroo itti Yihuudoonni diinota isaanii irraa
boqonmaa argataniittii fi akka ji'a itti gaddi isaanii gara
gammachuutti, boo'ichi isaanii immoo gara kolfaatti
geeddarameetti ayaaneffatanifi. Innis akka isaan
guyyoota sana akka guyyoota cidhaa fi gammachuutti,
akka guyyoota itti nyaata walif kennanii hiyyeyyiifis
kennaa kennaniitti ayaaneffatanitti isaanifi barreesse.
23 Akkasiin Yihuudoonni akkuma Mordekaayi isaanifi
barreessetti ayaana ayaaneffachuu jalqaban sana
itti fufuf walii galan. **24** Haamaan ilmi Hamedaataa
namichi biyya Agaag diinni Yihuudoota hundaa sun
Yihuudoota balleessuudhaaf isaanitti yaadee akka isaan
badanii fi barbadeeffamaniif ixaa Fuur jedhamu buusee
tureetii. **25** Yeroo yaadni sun gurra mootichaa bu'etti
mootichi akka yaadni jal'aan kan Hamaan Yihuudootatti
yaade sun matuma isaatti deebi'ee innii fi ilmaan
isaa muka irratti fannifamaniif barreeffamaan ajaja
dabarse. **26** Kanaafuu guyyooni sun jecha Fuur jedhamu
irraa Furiim jedhamanii moggaafaman. Sababii waan
xalayaa kana keessatti barreeffame hundaatii fi sababii
waan arganiitii fi waan isaan irra ga'ee tureetiif,
27 Yihuudoonni akka guyyooni lamaan kunneen
akkuma barreeffamettii fi yeroo murteeffametti utuu
addaan hin citin wagga waggaadhaan ayaaneffamaniif
bartee ofii isaanii, kan sanyiwwan isaanitiif fi warra
isaanitti dabalamen hundaa godhanii dhaabbatan. **28**
Guyyooni kunneen dhaloota hunda keessatti, maati
hundaa, kutaalee biyyaa hundaa fi magaalaa hunda
keessatti yaadatamuu fi kabajamuu qabu; guyyooni
Furiim kunneen Yihuudootaan kabajamuunis hafuu hin
qabu; yaadannoong guyyoota kanneeniis sanyii isaanii
keessaad baduu hin qabu. **29** Kanaafuu Asteer Mootittiin
intalli Abiihaayil sun Mordekaayi Yihuudicha wajjin
ta'anii xalayaa lammaffaa waa'ee Furiim dubbatu kana
mirkaneessuudhaaf aangoo guutuudhaan barreesan.
30 Mordekaayis Yihuudoota kutaalee biyyaa **127**
kanneen mootummaa Ahashweroos keessa jiraatan
hundatti dubbii hawwi nagaatii fi qabbanaa barreessee
erge. **31** Kunis akka guyyooni Furiim kunneen
akkuma Mordekaayi Yihuudichii fi Asteer Mootittiin
isaanifi labsanitti, akkuma isaanis ofii isaanitiif
fi sanyiwwan isaanitiif waa'ee soomaatii fi yeroo boo'icha
isaanii ilaalcissee dhaabbanitti yeroo murtaa'etti
ayaaneffamuuf. **32** Labsiin Asteeris seera waa'ee
Furiim kana mirkaneesse; wanni kunis galmees keessatti
barreeffame.

10 Ahashweroos Mootichi hamma qarqara galaanaatti
bulchiinsa isaa guutuu irratti gibira buuse. **2**
Hojii humnaa fi jabina isaa hundinuu, seenaa guddina
Mordekaayi kan mootichi itti ol isa guddise guutuu
wajjin kitaaba seenaa mootota Meedee fi Faares
keessatti barreeffameera mitii? **3** Mordekaayi Yihuudichi
sadarkaadhaan nama Ahashweroos Mootichatti aanu
ture; inni sababii uummataa isaatifiif waan gaarii hojjetee
fi sababii nageenya Yihuudoota hundaatiif falmeef
obboldoota isaa Yihuudoota hedduu biratti ulfina guddaa
qaba ture.

Iyyoob

1 Biyya Uuzi jedhamu keessa nama Iyyoob jedhamu tokkotu ture. Namichi kunis nama hir'ina hin qabnee fi qajeelaa, nama Waaqa sodaatuu fi hammina irraa fagaate ture. **2** Inni ilmaan torbaa fi intallan sadii qaba ture; **3** akkasumas hoolota kuma torba, gaala kuma sadii, qotiyoo cimdi dhibba shanii fi harroota dhibba shan, tajaajiltoota hedduus qaba ture; innis namoota biyya Ba'a Biiftuu jiraatan hunda keessaa nama guddaa ture. **4** Ilmaan isaaas mana isaaniitti dabaree dabareedhaan cidha qopheessanii akka isaan wajjin nyaatanii dhuganiif obboleettota isaanii sedan affeero ture. **5** Erga yeroon cidha sanaa raawwatamee booddee Iyyoob itti ergee ijoollee isaa waamsisuudhaan, "Tarii ijoolleen koo cubbuu hoijetanii garaa isaanittis Waaqa abaaraniru ta'a" jedhee ganama barii waa'ee tokkoo tokkoo isaanittif aarsaa gubamu dhi'eessuudhaan isaan qulqulleessa ture. Iyyoob yeroo hunda waan kana godha ture. **6** Gaaf tokko yeroo ergamoornni Waaqayyo fuula Waaqayyo durattti dhi'aachuuuf dhufanitti Seexannis isaan wajjin dhufe. **7** Waaqayyos Seexanaan, "Ati Eessaa dhufte?" jedhee. Seexannis, "Ani lafa hunda irra jooraa, asii fi achis deddeebi'aa tureen dhufe" jedhee Waaqayyoof deebise. **8** Waaqayyos Seexanaan, "Ati tajaajila koo Iyyoobin qalbeeffatteertaa? Namni isaa fakkaatu tokko illee lafa irra hin jiru; inni nama hir'ina hin qabnee fi qajeelaa, nama Waaqa sodaatuu fi hammina irraa fagaatee dha" jedhee. **9** Seexanni immoo deebisee akkana jedhee, "Iyyoob akkasumaan Waaqa sodaataa? **10** Ati naannoo isattii, warra mana isaa jiraatanii fi waan kan isaa ta'e hundatti dallas ijaarteerta mitii? Ati akka bushaayee fi loon isaa biyyicha guutaniif hojii harka isaa eebbiffeertaaf. **11** Garuu ati mee harka kee diriirsitti waan inni qabu hunda dha'; inni dhugumaan ifaan ifatti si abaara." **12** Waaqayyos Seexanaan, "Kunoo, wanti inni qabu hundi si harka jira; isa garuu qubaanuu hin tuqin" jedhee. Sana booddee Seexanni fuula Waaqayyo duraa ba'ee deeme. **13** Gaaf tokko uttu ilmaanii fi intallan Iyyoob mana obboleessa isaanii isaa hangafaatti nyaachaa, daadhii wayinii dhugaa jiranuu, **14** ergamaan tokko gara Iyyoob dhufee akkana jedhee; "Utuu qotiyoon qotaa, harrooni immoo naannumaan sana dheedaa jiranuu, **15** namoonni Shebaa balaa buusani isaan fudhatanii deeman. Tajaajiltootas goraadeedhaan fixan; ana qofatu miliqee sitti himuuf dhufe!" **16** Utuma inni dubbachaa jiruu ergamaan biraa dhufee, "Ibiddi Waaqaa samiidhaa bu'ee hoolotaa fi tajaajiltoota gubee fixe; ana qofatu miliqee sitti himuuf dhufe!" jedhee. **17** Utuu inni dubbachaa jiruu ammas ergamaan biraa dhufee, "Kaldoonni garee sadiitti qoodamanii gaalawwan kee irra yaa'anii isaan ofataniid deeman; tajaajiltootas goraadeedhaan fixan; ana qofatu miliqee sitti himuuf dhufe!" jedhee. **18** Utuma inni dubbachaa jiruu ergamaan biraa dhufee akkana jedheen; "Ilmaanii fi intallan kee mana obboleessa isaanii isaa hangafaatti nyaachaa, daadhii wayinii dhugaa turan; **19** yeroo kanattis bubblee hamaan akka tasaa gammoojiidhaa ka'ee golee mana

sanaa afran dha'e; manni sunis isaa irratti jigeedhuman; ana qofatu miliqee sitti himuuf dhufel!" **20** Kana irratti Iyyoob uffata isaa tarsaasee mataa isaa haaddate. Lafatti gombifamee sagadee **21** akkana jedhe: "Ani qullaa koon gadameessa haadha kootiitii ba'e; qullaa koos nan deema. Waaqayyotu kennie; Waaqayyotu fudhate; maqaan Waaqayyoo haa eebbfamuu." **22** Wantoota kannineen hunda keessatti Iyyoob hojii dogoggoraatiin Waaqa himachuudhaan cubbuu hin hojenne.

2 Guyyaa biraas ergamoornni Waaqayyoo fuula Waaqayyoo durattti dhi'aachuuuf dhufan; Seexannis isaan wajjin fuula Waaqayyoo durattti dhi'aachuuuf dhufe. **2** Waaqayyos Seexanaan, "Ati eessaa dhufte?" jedhee. Seexannis, "Ani lafa hunda irra jooree asii fi achis deddeebi'aa tureen dhufe" jedhee Waaqayyoof deebise. **3** Waaqayyos Seexanaan akkana jedhee; "Tajaajila koo Iyyoobin qalbeeffatteertaa? Namni isaa fakkaatu tokko illee lafa irra hin jiru; inni nama hir'ina hin qabnee fi qajeelaa, nama Waaqa sodaatuu fi hammina irraa fagaate dha. Ati akka anii sababii tokko malee isaa balleessuuf naakaftu iyyuu inni hamma ammaatti qajeelummaa isaa cichee qabateera." **4** Seexannis deebisee akkana jedhee; "Gogaan gogaadhaaf! Namni lubbuu isaa oolfachuuuf jedhee waan qabu hunda ni kenna. **5** Garuu ati mee harka kee diriirfadhuutii foonii fi lafee isaa rukuti; inni dhugumaan ifumaan ifatti si abaara." **6** Waaqayyos Seexanaan, "Kunoo inni si harka jira; lubbuu isaa garuu hin tuqin" jedhee. **7** Kanaafuu Seexanni fuula Waaqayyoo duraa ba'ee Iyyoobin faana miilla isattii jalqabee hamma gubbee mataa isattii madaa hamaadhaan rukute. **8** Iyyoobis ittiin of hooquuf jedhee qiracii fudhatee daaraa keessa taa'e. **9** Niitiin isaa, "Ati amma illee qajeelummaa kee cichitee qabatteertaa? Waaqa abaariitii du'il" isaan jette. **10** Inni immoo deebisee, "Ati akka dubartii gowwaa tokkooti dubbatte. Nu harka Waaqaatii waan gaarii fudharneerra; waan hamaa immoo fudhachuu hin qabnuu?" jedhee. Wantoota kanneen hunda keessatti Iyyoob waan dubbateen cubbuu hin hojenne. **11** Michoonni Iyyoob sadan jechuunis Elifaaz namni Teemaan, Bildaad namni Shuhaiti fi Zoofaari namni Naa'imaataa yommuu waan Iyyoob irra ga'e hunda dhaga'anitti rakkina isaa qoodachuu fi isaa jajjabeessuudhaaf tokkummaan walii galanii mana isaanittii ba'an. **12** Yommuu fagootti isaa arganitti isaa beekuu hin dandeenyee; isaanis sagalee ol fudhatanii boo'an; uffata isaanis tarsaasanii mataa isaanittii daaraa firfirfatan. **13** Ergasiis guyyaa torbaa fi halkan torba isaa wajjin lafa tataa'an. Isaan sababii dhiphiinni isaa akka malee cimaa ta'uua isaa arganifi, namni tokko iyyuu homaa isatti hin dubbanne.

3 Kana irratti Iyyoob afaan isaa banatee guyyaa itti dhalatee abaare. **2** Inni akkana jedhee: **3** "Guyyaan ani itti dhaladhe haa badu; halkan, 'Ilmi dhalatel!' jedhame sunis haa badu. **4** Guyyaan sun haa dukkanaa'u; Waaqni ol gubbaadhaa isaa hin ilaalin; ifnis itti hin ifin. **5** Dukkannii fi gaaddidduun guddaan isaa haa dhaalan; duumessi isaa irra haa bu'u; ifa isaa dukkanni haa liqimsu. **6** Halkan sana dukkanni limixiin haa qabatu; guyyoota wagga

keessa jiranittis hin dabalamin yookaan ji' oota kam iyyuu keessatti hin lakkaa'amin. **7** Halkan sun haa maseenu; ililleenis keessatti hin dhaga'amin. **8** Warri Lewaataanin kakaasuuf qophaa'an, kanneen guyyoota abaaran guyyaa sanaa haa abaaran. **9** Bakkalchi barri kan guyyaa sanaa haa dukkanaa'u; ifa eeggatee haa dhabu; boruu baqaqus hin argin. **10** Inni ija koo duraa rakkina dhoksuu, balbala gadameessa haadha kootii natti hin cufneetii. **11** "Ani maaliif gadameessa haadha kootii keessatti hin badin? Maaliifis yeruman garaa keessaa ba'etti hin du'in? **12** Jilbwawan na simatan, harmawwan ani hodhus maaliif achitti argaman? **13** Ani silaa yoona nagaan nan ciisa; rafees nan boqodhan tureeti; **14** moototta fi gorsitoota addunyyaa warra iddoowwan amma diigamanii jiran ofii isaaniitiif qopheeffatan wajjin, **15** bulchitoota warkee qaban, kanneen manneen isaanii meetiidaan guutatan wajjin nan boqodhan ture. **16** Yookaan ani maaliifin akkuma mucaa du'ee garaa ba'ee, akkuma daa'ima ifa guyyaa hin arginiitti hin awwaalamin? **17** Achittis namoonni hamoonni jeequu ni dhiisu; dadhaboonnis achitti ni boqotu. **18** Booji' amtoonni nagaadhaan walii wajjin jiraatu; waca cunqursitoota isaanii hin dhaga'an. **19** Xinnaa fi guddaan achi jira; garbichis gooftaa issa jalaa bilisoomeera. **20** "Maaliif warra gadadoo keessa jiraniif ifni warra lubbuun isaanii gadditeef immoo jireenyi kennama? **21** Warra du'a hawwanii dhabaniiif warra qabeenya dhokfame caalaa du'a barbaadaniiif **22** warra yommuu awwaalamuu ga'anitti gammachuun guutamaniif ililchaniiif jireenyi maaliif kennama? **23** Nama karaan issa duraa dhokateef nama Waaqni dallaa itti marse jireenyi maaliif kennama? **24** Gaddi buddeena naa ta'eera; aaduun koos akka bishaanii dhangala'a. **25** Wanni ani sodoadhe natti dhufeera; wanni naaasisus narr a ga'eera. **26** Ani nagaa hin qabu; tasgabbis hin qabu; iequmisa malee boqonaa hin qabu."

4 Eliifaaf namichi Teemaan sunakkana jedhee deebise:
2 "Yoo namni tokko sitti dubbachuu yaale, ati ni komattaa? Garuu eenyutu dubbachuu dhisa? **3** Ati akka nama baay'ee barsiifte, akka harka dadhabaa illee jajjabeessite yaadadhu. **4** Dubbiin kee warra gatantaran gargaaree dhaabeera; atis jilba laafee jabeessiteerta. **5** Amma garuu rakkinni sirra ga'e; atis abdiit kutatteerta; rakkinni si miidheera; atis rifatteerta; **6** Waaqa sodaachuun kee irkoo kee, qajeelinni karaa keetiis abdiit kee mitii? **7** "Ammas yaadadhu; namni qulqulluun takkumaa badee beekaa? Qajeelonni eessatti badanii beeku? **8** Akka anihubadhetti warri waan hamaa qotatan, kanneen waan hamaa facaasanis isuma haammatu. **9** Isaanis hafuuura Waaqni isaanitti baafatuun badu; hafuuuraa dheekkamsa isaanitiiniis ni barbadeeffamu. **10** Leenci ni aada; ni gururi'as; ilkaan leenca saafelaa garuu ni caccaba. **11** Leenci jabaan waan adamsu dhabee ni du'a; ilmaan leenca dhaltuus ni bittinnua'u. **12** "Dubbiin tokko ciittiidhaan naa fidame; gurri koos asaasa issaa dhaga'e. **13** Abjuu halkanii sodaachisaa keessa, yommuu hirribni cimaan nama qabatutti, **14** sodaa fi holлаchuun na qabatee lafee koo hunda raase. **15** Hafuurri luffi jedhee fuula koo dura darbe; rifeensi dhagna koos ka'ee

dhaabate. **16** Innis ni dhaabate; ani garuu inni maal akka ta'e hubachuu hin daneenyee. Fakkiin tokko ija koo dura dhaabate; anis sagalee tasgabbii kanakkana jedhu tokkon dhaga'e: **17** 'Namni du'a hin oolle, Waaqa caalaqajeelelaa ta'uu danda'aa? Namni Uumaa isaa caalaqulqulluu ta'uu danda'aa? **18** Waaqni tajaajiltoota isaa hin amanatu; ergamoota isaaas balleessaa isaanitiini ni gaafata; **19** yoos warri manneen suphee keessa jiraatan, warri hundeendisaanii biyyoo ta'e, warri bilii caalaaburkutaa'an immoo akkam haa ta'an ree? **20** Isaa ganamaha fi galgala gidduutti burkutaa'u; tasumas barabaraan ni badu. **21** Akka isaan ogummaa malee du'aniif funyoon dunkaana isaanii hin luqqifamnee?

5 "Mee waami, namni deebii siif kenuu jiraa?
Qulqulloota keessaas ati gara isa kamiihti gorta?
2 Nama gowwa aariitu ajjeesa; raatuus hinaaffatau
galaafata. 3 Namni gowwaan hidda isaa gad fageeffatee
nan arge; manni isaa garuu yoosuma abaarame. 4
Ijoolleen isaa nagaa hin qaban; isaan karra duratti
burkutaa'an; namni isaan oolchus hin jiru. 5 Namni
beela'e midhaan isaa qoraattii keessaa iyuu fuudhee
nyaata; inni dheebotes qabeenyaa isaa hawwa. 6 Rakkiini
biyyoo keessaa hin burquutii; dhipiinnis laa keessaa
hin biqilu. 7 Akkuma qaانقىن ibiddaa ol fac'u namni
rakkinaaf dhalata. 8 "Garuu utuu ana ta'ee Waaqa nan
barbaaddaha; dhimma koos fuula isaa duratti nan
dhi'eefadhan ture. 9 Inni dinqiiwwan qoranii bira ga'u
hin dandeeny, hojiwwan dinqisiisoo lakkaa'amuu hin
dandeeny hojjeta. 10 Inni bokkaadhaan lafa ni quubsa;
lafa qotiisaas bishaan ni obaasa. 11 Warra gad qabaman
ol baasa; warra gaddanis iddo nagaatti ol kaasa. 12
Akka hojiin harka isaanii hin milkoonfeef, inni karoora
jal'oottaa ni fashaleessa. 13 Inni ogeeyyii haxxummaa
isaaniitiin qaba; malli jal'oottaa immoo dafee ni bada.
14 Guywaa duktana isaanitti t'a'; guywaa safaas akka

14 Guyyaan dukkana isaanitti ta a; guyyaan saaraas akka nama dukkana keessa jiruu qaqqabannaaadhaan deemu. **15** Inni nama rakkataa goraadee afaan isaanii jalaa, harka nama jabaa jalaa ni baasa. **16** Kanaafuu hiyyeesi abdii qaba; jal'innis afaan isaa ni cufata. **17** "Nammii Waaqni adabu eebibfamaa dha; kanaafuu ati adabbi Waaqa Waan Hunda Danda'uun hin tuffatin. **18** Inni ni madeessa; ni fayyisaa; inni ni cabsa; harka isaatiiinis deebisee ni fayyisa. **19** Balaa ja'a jalaa si baasa; torba keessattis hin miidhamtu. **20** Bara beelaa du'a jalaa, lola keessattis rukuttaa goraadee jalaa si baasa. **21** Ati garaffii arrabaa jalaa ni dhokfamta; yommuu badiisni dhufuttiis hin sodaattu. **22** Badiisaa fi beelatti ni kolfita; bineensota lafaas hin sodaattu. **23** Dhagoota bakkee wajjin kakuu galta; bineensonni bosonaas nagaadhaan si wajjin jiraatu. **24** Dunkaanni kee nagaan akka jiru ni beekta; qabeenyaa kee ni to'atta; wanni tokko illee si jalaa hin badu. **25** Joolleen kee akka baay'atan, sanyiwwan kees akkuma marga lafaa akka ta'an ni beekta. **26** Akkuma bissiin midhaanii yeroo isaatti walitti qabamu sana, atis bara dheeraa jiraatteet awwaala seenta. **27** "Nu waan kana qoranneerra; innis dhugaa dha. Kanaafuu galbeeffadhu; ofii keetiifis beeki."

6 Iyyoobis akkana jedhee deebise: **2** “Utuu gaddi innis abdii malee dhuma. **7** Egaa yaa Waaqayyo, akka koo safaramee dhiphinni koo hundis madaalii irra jireenyi koo akkuma qilleensa ta'e yaadadhu; iji koo kaa'amee jiraatee! **3** Waan inni cirracha galaanaa caalaa lammata waan gaarii hin argu. **8** Iji amma na argu ulfaatuuf, ariitiin dubbachuu koo nama hin dinqisiisu si'achi na hin argu; ati na barbaadda; garuu ani hin ture. **4** Xiyyawwan Waaqa Waan Hunda Danda'u jiru. **9** Akkuma duumessi bittinnaa'ee badus namni na keessa jiru; hafuurri koo summii isaanii dhuga; aawaalame hin deebi'u. (**Sheol h7585**) **10** Inni lammata sodaachisuu Waaqaa natti hiriireera. **5** Harreen diidaa mana isaatti hin deebi'u; iddoon isaas si'achi isa hin utuu marga qabuu halaakaa? Yookaan qotiyyoon utuu beeku. **11** “Kanaafuu ani cal hin jedhu; ani hafuura koo okaa qabuu baroodaa? **6** Nyaamni hin mi'oofne soogidda diphate sanaan nan dubbadha; hadhaa'ummaa lubbuu malee nyaatamaa? Yookaan bishaan hanqaakuu ni kootiini nan guunguma. **12** Ati eegduu natti ramaduun mi'aawa? **7** Ani isa tuquu hin fedhu; nyaamni akkasii na kee, ani galaana moo yookaan bineensa galaaanaa ti? **13** dhukkubsa. **8** “Utuu kadhannaan koo debpii argatee, Yommuu ani, ‘Sireen koo na jajjabeessa; wanni ani irra Waaqnis waan ani hawwu naa kennee jiraatee, **9** utuu naa ciisu guungummii koo naa xinneessa’ jedhutti, **14** ati caccabsuu fedhii Waaqaa ta'ee, utuu harki isaa hiikamee abjuu keessa na sodaachifta; mul'ataanis na rifachifta. na galaafatee! **10** Silaa kun jajjabina naa ta'a ture; **15** Kanaafuu ani akkasitti jiraachuu irra of hudhee du'u dhukkuba hamaa keessatti iyuu nan gammada ture; nan filadha. **16** Jirenya koo nan jibba; ani bara baraan ani dubbi Qulqullicha sanaa hin ganneetii. **11** “Ammas hin jiraadhu. Na dhiisi; jiraachuun koo faayidaa hin akkan abdadahuu jabinni koo maali? Akkan obsuufis qabuutii. **17** “Akka ati isa leelliftuuf, akka qalbii kee isa humni koo maali? **12** Ani jabina dhagaa qabaa? Foon irra keessuufis namni maali? **18** Ati ganama ganama koos naasiidhaa? **13** Ani of gargaaruuf humna tokko illee isa xiinxaltee yeroo yerootti isa qorta. **19** Ati ija kee qabaa? Ogummaan na keessaa badeera mitii? **14** “Namni narraa hin buqqiftuu? Hamma ani hancufa liqimsutti michuu isaatiif garaa hin laafne Waaqa Waan Hunda kophaa koo na hin dhiiftuu? **20** Yaa isa nama eegdu, Danda'u iyuu sodaachuu dhiiseera. **15** Obboloonni yoon cubbuu hojedhe iyuu ani maalan si godha? Ati koo garuu akka dooloolloo, akkuma laga yeroof guutee darbuu gowwoomisitoota; **16** isaan laga cabbiiidhaan boora'ee yommuu cabbii sun baqutti immoo guutee irra yaa'uu ti. **17** Lageen yeroo bonni cimutti ni goggogu; maalif waan itti akeekkattu na godhatte? Ani ba'aa sitti ta'eeraa? **21** Ati maalif balleessaa koo irra dabartee cubbuu koo illee naaf hin dhiifne? Yeroon ani itti biyoo keessa ciisu ga'eeraati; ati na barbaadda; garuu ani hin argamu.”

gaalaan daldalan karaa isaanii irraa jal'atu; gammoojiitti nam'anii dhumu. **19** Daldaltonni Teemaa kanneen gaalaan daldalan bishaan barbaadu; karaa adeemtonni Shebaa immoo isaan abdatu. **20** Isaan waan abdatanii turaniif ni qaana'an; achi ga'aniis waan jedhan wallaan. **21** Ammas isin akka waan faayidaa hin qabnee taatan; gidiraa koo argitanii sodaattan. **22** Ani takkumaa, ‘Waa naaf kennaa’ yookaan ‘Qabeenya keessan furii naaf godhaa’ jedheeraa? **23** Yookaan, ‘Harka diinaa jalaa na baasaan’ yookaan, ‘Harka cunqrsitootaa jalaa na furaa’ jedheeraa? **24** “Na barsiisa; ani nan cal'isa; iddo anitii dogoggores na argisiisa. **25** Dubbiin qajeelaan akkam ulfaataa dhal Falmiin keessan garuu maaal mirkaneessa? **26** Isin waan anitii jedhu qajeelchuu, dubbiin nama abdii kutatees akka bubbleetti heduu barbaadduu? **27** Isin ijoollee abbaa hin qabnetti ixaa buufattu; michoota keessanifiis boolla qottu. **28** “Amma garuu yoo fedhii keessan ta'e na ilaalaan. Ani fiula keessan durattii nan sobaa? **29** Deeb'i'aa; mortiis hin jal'isinaa; hubadhaa; ani nama qajeelaadhaati. **30** Jal'inni arraba koo irra jiraa? Afaan koo daba addaan baasuu hin danda'u?

7 “Jirenyi namaa lafa irratti qabsoo cimaa mitii? Barri isaa akkuma bara nama qacaramaa tokkootii mitii? **2** Akkuma garbicha gaaddisa galgalah hawwuu, yookaan akkuma hoijetaa mindaa isaa eegatu tokkoo, **3** ji'oonni faayidaa hin qabne naa qoodaman; halkanoonni dhiphinaas naa ramadaman. **4** Yommuu ciisutti, ‘Ani yoomin ka'a?’ jedheen yaada. Halkan natti dheerata; anis hamma bari'utti nan gaggaragalaa. **5** Nafni koo raammoofi qonyanyaa uffateera; gogaan koo babbaqaqee mala'aa jira. **6** “Barri koo kolloo wayya dhooftuu caalaa ariifata;

8 Bildaad Shuhahichi akkana jedhee deebise: **2** “Ati hamma yoomiitti waan akkasii dubbatta? Dubbiin kee bubblee jabaa dha. **3** Waaqni murtti qajeela jal'isaa ree? Waaqni Waan Hunda Danda'u waan qajeela jal'isaa? **4** Yommuu ijoolleene kee cubbuu isatti hojjetanitti, inni adabbii cubbuu isaaniitti dabarsee isaan kenne. **5** Ati garuu yoo Waaqa barbaadatte, Waaqa Waan Hunda Danda'u yoo waammatte, **6** yoo ati qulqulluu fi qajeela taate, inni waa'ee keetiff ammuma ka'a; jirenya qajeelummaa kees siif deebisa. **7** Jalqabni kee xinnaa ta'u illee, dhumni kee baay'ee guddaa ta'a. **8** “Dhaloota darbe gaafadhu; waan abbootiin isaanii qoratanii bira ga'anis hubadhu; **9** nu waan kaleessa dhalanneef waa tokko illee hin beeknuutii; barooni keenyas lafa irratti akkuma gaaddidduu ti. **10** Isaan si hin barsiisanii? Sittis hin himanii? Dubbii garaa isaanii keessa jirus hin dubbatanii? **11** Dhallaadduun lafa coffeee hin ta'initti guddataa? Shambaqqoonis bishaan malee laisaa? **12** Isaan utuma guddachaa jiranuu, utuu hin muramin, bigiltuuvwan kaan dura dafanii gogu. **13** Dhumni warra Waaqa irraanfataro akkasuma ta'; abdiin warra Waaqa hin beeknees ni bada. **14** Abdiin isaa akkuma salphaatti citaa; ofitti amanachuuun isaaas man'ee sariitii ti. **15** Inni man'ee isaaatii irkata; man'een sun garuu hin dhaabatu; itti maxxanas; man'een sun garuu danda'ee isa hin baatu. **16** Inni akka bigiltuu aduu keessatti bishaan obaafamee lalisuutti, dameewwan isaa lafa bigiltuu irra diriifatuu ti. **17** Hidda isaa tuullaa dhagaatti marata; kattaa giddius iddoojiraatu ni barbaaddata. **18** Yommuu inni iddo isaatii badutti garuu, iddoon sun, ‘Ani si argee hin beeku’ jedhee isa gana. **19** Kunis dhuma jirenya isaa

ti; biqiltuuwan biraas lafaa ni biqilu. **20** "Waaqni nama hir'ina hin qabne hin gatu; yookaan harka jal'oottaa hin jabeessu. **21** Inni afaan kee kolfaan, arraba kee immoo ililleedhaan ni guuta. **22** Warri si jibban salphina uffatu. Dunkaanni jal'oottaa si'achi hin jiraatu."

9 Iyyoob akkana jedhee deebise: **2** "Ani akka wanni kun dhugaa ta'e beeka. Namni garuu akkamitti fuula Waaqaa duratti qajelaa ta'u danda'a? **3** Namni tokko yoo isa wajjin falmuu barbaade kuma keessa si'a tokko illee isaaf deebisuu hin danda'u. **4** Ogummaan isaa gad fagoo dha; humni isaaq guddaa dha. Namni isaan mormee utuu hin miidhamin hafu jiraa? **5** Inni utuu isaan hin beekin tulluuwan iddo Isaaniitii buqqisa; dheekkamsa Isaaatiinis isaan gaggaragalcha. **6** Lafa iddo isheetti ni sochoosa; utubaawwan ishees ni raasa. **7** Inni biiftuu ni ajaja; isheenis hin baatu; urjiwwanis chaappaadhaan ni cufa. **8** Isa qofatu samiwwan diriirsaa; dambalii galaanaa irras ni deema. **9** Urjiwwan Aamaaketaa fi urjii sadee, Urjii torbii fi tuuta 'Urjiwwan Kibbaa' jedhaman isatu uuame. **10** Inni wantoota gurguddaa qoratanii bira ga'uun hin danda'amne, dinqiwwan hin lakkaa'amne hojjeta. **11** Yommuu inni na bira darbu ani isa arguu hin danda'u; yommuu inni na cina deemus ani isa hubachuu hin danda'u. **12** Yoo inni butee deeme eenyutu isa dhowwuu danda'a? Eenyutus, 'Ati maal hojjettaa?' isaan jechuu danda'a? **13** Waaqni dheekkamsa isaa hin deebisu; warri Ra'aabin gargaaran iyyuu gad deebi'u. **14** "Yoos ani akkamittan isatti falmuu danda'a? Isatti falmuufis akkamittan dubbi filachuu danda'a? **15** Ani nama balleessaa hin qabne utuu ta'e iyyuu, isaaq deebisuu hin danda'u; abbaa Murtii koo araara kadhachuu qofa nan danda'a. **16** Yoo ani isa waammadhee inni naa deebise illee, akka inni na dhaga'u ani hin amanu. **17** Inni bubblee hamaadhaan na caccabsa; madaa koos sababii malee natti baay'isa. **18** Inni waan hadhha'aadhaan na guute malee akka ani hafuu fudhadhuuf illee yeroo naaf hin kennine. **19** Waa'ee jabinaa taanaan inni jabaat dha! Waa'ee murtii qajelaa taanaan eenyutu isa waamuun danda'a? **20** Utuu ani nama balleessaa hin qabne ta'e iyyuu afaan koo natti mura; utuma ani hir'ina hin qabaannes yakkamaa ta'u koo hima. **21** "Ani hir'ina qabaachuu baadhu iyyuu, waa'ee ofii kootii hin yaadda'u; jireenya koos nan tuffadha. **22** Wannni hundinuu tokkuma; kanaafuu ani, 'Inni isa hir'ina hin qabnes, isa hamaas ni balleessa' nan jedha. **23** Yommuu dha'ichi bu'ee du'a tasaa fidutti, inni badisa warra yakka hin qabneetti ni qoosa. **24** Yommuu lafti harka hamootaa jala galtutti, inni ija abbootii murtii ishee ni jaamsa; kun yoo isa ta'u baate, egaa eenyu ree? **25** "Barri jireenya koo nama fiigu caalaa ariifata; utuu gammachuu tokko illee hin argin darba. **26** Inni akkuma bidiruu dhallaadduu irraa hojjetamee, akkuma risaa waa butachuuf gad barrisuu ariifata. **27** Yoo ani, 'Guungummii koo nan dhiisa; nyaara guuruus dhiisee nan seeqa' jedhe, **28** ani amma iyyuu dhiphina koo hunda nan sodaadha; akka ati akka nama balleessaa hin qabneetti na hin hedne nan beekaatti. **29** Erga yakkamaa ta'uun koo beekamee, ani maaliifin akkasumaan dadhaba ree? **30** Utuma ani saamunaadhaan dhiqadhee handoodeedhaanis harka

koo qulqulleeffadhe iyyuu, **31** ati hamma uffanni koos na balfutti, boolla keessa na dhidhimsita. **32** "Akka ani isaa deebisuu fi mana murtiittis wal falminuuf, inni akka koo nama foonii miti. **33** Utuu namni nu lamaan irra harka kaa'u, kan gidduu keenyattis araara buusu tokko jiraatee, **34** utuu Waaqni ulee isaa narraa kaasee silaa naasisuun isaa na hin sodaachisu ture. **35** Silaa ani utuu isa hin sodaatin nan dubbadhan ture; haalan amma keessa jiruu garuu hin danda'u.

10 "Ani jireenya koo akka malee jibbeera; kanaafuu caalchisee nan guunguma; hadhaa' ummaa lubbuu kootiinis nan dubbadha. **2** Waaqaanis akkana nan jedha: Ati maaliin akka na himattu natti himi malee natti hin murin. **3** Hojii jal'oottaa gammachuudhaan fudhattee ana immoo yommuu cunqrsitu, hojii harka keetiis yommuu tuffattu sitti tolaa? **4** Ati ija foonii qabdaa? Akka namni ilaalttis ni ilaaltaa? **5** Barri kee akka bara namaatii? Yookaan waggooni kee akka waggoota namaatii? **6** Yoos ati maaliif balleessaa koo barbaadde cubbuu koo qoratta? **7** Ta'us ati akka ani yakka hin qabne fi akka namni harka keetti na baasu tokko iyyuu hin jirre ni beekta. **8** "Harki kee tolchee na uume. Ati amma deebitee na balleessita? **9** Akka supheetti na tolchuu kee yaadadhu. Ati amma gara biyyootti na deebiftaa? **10** Ati akka aannanii na hin dhangalaafnee? Akka baaduus na hin itichinee? **11** Ati gogaa fi foon natti uffifte; lafee fi ribuudhaanis walitti hodhitee na tolchite. **12** Ati jireenya naa kennitee gaarummaa natti argisifte; kunuuni kees hafuu koo naa eegi. **13** "Ati garuu waan kana hunda garaatti qabatte; anis akka wanni kun yaada kee keessa jiru nan beeka. **14** Ati yoo ani cubbuu hojjedhe na argita; balleessaa koos utuu hin adabin bira hin dabartu. **15** Yoo ani yakka hojjedhe, anaaf wayyo! Ani yoo nama balleessaa hin qabne ta'e illee, mataa koo ol qabachuu hin danda'u; ani salphina uffadhee dhiphina keessa seeneratii. **16** Yoo ani mataa ol qabadhe ati akka leenca waa adamsuu na adamsita; humna kee sodaachisaan sanas ammuu amma natti argisifte. **17** Ati dhuga baatota haaraa natti fiddee dheekkamsa kee natti dabalta; loltuu natti fidda. **18** "Egaa ati maaliif gadameessa keessa na baafte? Utuu iji tokko iyyuu na hin argin utuu du'e. **19** Ani utuu dhalachuu baadhee yookaan utuu akkuman dhaladheen awwaalamee jiraadhee! **20** Barri koo gabaabaan dhumaajira mitii? Akka ani yeroo xinnoof gammaduu narraa deebi'i; **21** utuu ani lafa dhaqanii hin deebine, biyya dimimmisa fi dukkana limixii hin dhaqin dura, **22** gara biyya dimimmisa'a'akka dukkanaa, biyya gaaddidduu du'aatiin gutame, kan ifni iyyuu akkuma dukkanaa ta'e hin dhaqin, narraa deebi'i."

11 Zoofaari Naa'imaatichi akkana jedhee deebise: **2** "Dubbiwwan kunneen hundi deebii argachuu hin qabanii? Dubbi baay'isuun qajelaa nama godhaa? **3** Of jajuun kee afaan nama qabachisa? Yommuu ati quoostu namni si ifatu hin jiruu? **4** Ati Waaqaan, 'Barsiisni koo qulqullu dha; ani fuula kee duratti hir'ina hin qabu' jetta. **5** Maaloo utuu Waaqni sitti dubbatee, utuu afaan isaaas sitti saaqqatee **6** icciitii ogummaa siif ibsee

ani akkamin hawwal Ogummaan dhugaan bifa lama qabaatii. Kanaafuu Waaqni cubbuu kee muraasa akka siif irraanfate beeki. 7 “Icciitii Waqaqaa qoratee bira ga’uu yookaan yaada Waaqa Waan Hunda Danda’uu qoratee bira ga’uu dandeessa? 8 Isaan samiiwwan caalaa ol fagaatu; ati maal gochuu dandeessa? Qilee awwaalaal caalaas gad fagaatu; ati maal beekeeuu dandeessa? (**Sheol h7585**) 9 Safari isaa lafa caalaa dheerata; galaana caalaa bal’ata. 10 “Yoo inni dhufee mana hidhaatti si galche, yoo waldaa murtiis walitti qabe eenyutu isa dhowwuu danda’? 11 Dhugumaan inni soboota ni beeka; inni yommuu jal’ina arguttu hin qalbeeffattu? 12 Yoo harreenn diidaa nama ta’ee dhalate malee gowwaan ogeessa ta’uu hin danda’u. 13 “Ta’us yoo ati yaada kee gara isaatti deebiftee harka kees gara isaatti diriirsite, 14 cubbuu harka kee keessa jiru yoo of irraa fageessite, akka wanmi hamaanis dunkaana kee keessa hin jiraanne yoo goote, 15 ati qaanii tokko malee fuula kee ol qabachuu dandeessa; sodaa tokko malees jabaattee dhaabatta. 16 Ati dhugumaan rakkina kee ni irraanfatta; akkuma lolaa darbeettis ni lakkoofta. 17 Jireenyi kee aduu saafaa caalaa ifa; dukkanni isaas akkuma barii ganamaa ta’aa. 18 Waan abdiin jiruut ati hin sodaattu; naannoo kee ni ilaaltu; nagaadhaanis ni boqotta. 19 Ati ni rafta; namni tokko iyyuu si hin sodaachisu; namoonni baay’eenis fuula kee barbaadu. 20 Iji hamootaa ni dadhaba; karaan ittiin baqatanis isaan jalaa bada; abdiin isaanii du’a qofa.”

12 Iyyoob akkana jedhee deebise: 2 “Nama jechuun dhugumaan isin; ogummaanis isin wajjin duuti! 3 Garuu anis akkuma keessan sammuuq qaba; anis inisii gad miti. Namni waan akkanaa hin beekne eenuy? 4 “Ani nama Waaqa waammatee deebii argate ta’u illee, michoota koo birattti nama kolfaa ta’era. Ani utuu nama qajeelaa hir’ina hin qabne ta’ee jiruu nama kolfaa ta’era. 5 Warri itti tolle rakkinnati qoosu; nama kulfuu miilli isaa mucucaateenis kun hiree isati jedhu. 6 Dunkaanni saamtotaan hin jeequam; warri Waaqa isaanii harkatti baatanii jooran, warri Waaqa dheekkamsiisan nagaan jiraatu. 7 “Mee horii gaafadhu; isaan si barsiis; yookaan simbirroota samii gaafadhu; isaan sitti himu; 8 yookaan lafatti dubbadhu; inni si barsiisa; yookaan qurxummiwwan galaanaa sitti haa himan. 9 Akka harki Waaqayyoo waan kana hojjete, isaan kanneen hunda keessaa eenyutu hin beekne? 10 Lubbuun uumama hundaa, hafuurri nama hundaas harka isaa keessa jira. 11 Akkuma arrabni nyaata afaaniini qabu, gurris dubbiit dhaga’ee addaan hin baasuu? 12 Ogummaan jaarsoliit hubannaanis warra umuriin dheerata biratti argama mitiit? 13 “Ogummaa fi humni kan Waaqaati; gorsii fi hubannaanis kan isaa ti. 14 Waan inni diigu eenuy iyyuu deebisee ijaaruut hin danda’u; nama inni hidhe eenuy iyyuu hiikuu hin danda’u. 15 Yoo inni bishaan dhowwate, hongeetu bu’aa; yoo inni gad dhiise immoo biyya balleessa. 16 Jabinnii fi ogummaan kan isaa ti; namni gowwoomfamuu fi inni gowwoomsus kanuma isaa ti. 17 Inni gorsitoota qullaa deemsisa; abbootii murtiis gowwoota godha. 18 Inni mootota irraa hidhaa hiikee, mudhii isaaniitti sabbata hidha. 19

Luboota qullaa deemsisa; jajjabeeyyiis ni gaggaragalcha. 20 Gorsitoota amananmoo afaan qabachiisa; hubannaa jaarsoliis irraa fuudha. 21 Warra kabajamootti salphina fida; warra jajjaboo immoo hidhata hiikachiisa. 22 Inni icciitii dukkanaa keessaa ifatti baasa; dukkanaa limixiis ifatti geedara. 23 Inni saboota ni guddisa; ni balleessas; saboota ni baay’isa; ni bittinneessas. 24 Bulchitoota addunyaa hubannaa malee hambisa; gammoojiji daandii hin qabne keessas isaan joorsa. 25 Isaan dukkanaa ifa hin qabne keessa qaqqabannaadhaan deemu; inni akka isaan akkuma nama machaa’etti gatantarans ni godha.

13 “Waan kana hunda iji koo argeera; gurri koos dhaga’ee hubateera. 2 Waan isin beektan anis beeka; anis inisii gad miti. 3 Ani garuu Waaqa Waan Hunda Danda’utti nan dubbadha; waa’ee dhimma koos Waaqatti falmuu nan barbaada. 4 Isin garuu sobaan nama faaltu; hundi keessan abbootii qorichaa kanneen faayidaa hin qabnee dha! 5 Isin yoo cal jettan maal qaba! Wanni sun ogummaa isinii ta’aa. 6 Amma falmii koo dhaga’aa; kadhannaan afaan kootiis dhaggeeffadhaa. 7 Isin jal’inaan Waaqaaf dubbattuu? Gowwoomsaadhaanis isaaaf odeessituu? 8 Isaaaf ni loogduu? Waaqaafis ni falmittuu? 9 Yoo inni isin qore wanni gaariin isin irraa argamaa? Isin akka nama gowwoomsitan, isaa gowwoomsuu dandeessuu? 10 Yoo isin dhoksaadhaan loogii hojjettan, inni dhugumaan isinitti dheekkama. 11 Surraan isaa isin hin sodaachisuun isaa isinitti hin dhaga’amuu? 12 Fakkeenyi keessan fakkeenya daaraa ti; da’oon keessanis da’oo suphee ti. 13 “Akka anis dubbadhuu isin cal jedhaa; ergasii wanni barbaade natti haa dhufu. 14 Ani maaliifin foon koo ilkaan kootiin, lubbuu koos harka kootiin qabdh? 15 Yoo inni na ajeese iyyuu anisna abdadh; waa’ee dhimma kootii illeelu fuula isaa durattu nan falmadha. 16 Kun fayyina koo ni ta’aa; warri Waaqatti hin bulle fuula isaa durattu dhi’achuu hin danda’aniitii! 17 Dubbiit koo qalbeeffadhaa dhaggeeffadhaa; waan anis jedhus gurri keessan haa dhaga’u. 18 Kunoo anis himata koo qopheeffadheera; akka inni murtii qajeelaa naa kennus nan beeka. 19 Namni na himata jiraa? Yoo jiraate, anis nan cal’isa; nan du’as. 20 “Yaa Waaqayyo, ati wantoota kanneen lamaan naa kenni malee anis fuula kee duraa hin dhokadhu. 21 Harka kee narraa fageessi; sodaachisni kees na hin rifachiisin. 22 Ergasii na waami; anis nan owwadha; yookaan nan dubbadha; ati immoodeebii naa kennita. 23 Ani balleessaa fi cubbuu hammamin hojjedhe? Yakkakootii fi cubbuu koo na beeksisi. 24 Ati maaliif fuula kee dhokfattee akka diinaatti na ilaalt? 25 Baala qilleensi harcaase ni ciccirtaa? Habaqii gogaa ni ariitaa? 26 Ati waan ittiin na hadheessitu natti barreesitaati; cubbuu dargaggummaa kootiis na dhaalchifta. 27 Miilla koo jirma gidduu galchita; faana miilla kootiiti mallatto gootee karaa koo hunda xiyeeffattee duukaa buuta. 28 “Nammis akkuma waan bososeetti, akkuma wayyaa biliin nyaateetti ni dhuma. 14 “Nama dubartoota irraa dhalate, barri isaa gabaabaa fi kan rakkinaan guutamee dha. 2 Inni akkuma daraaraa ni biqila; ni coolargas; akkuma

gaaddidduu ariifatee darba malee hin turu. **3** Iji kee qulqulloota isaa illee amanuu baatee samiiwwan iyyuu nama akkasii xiyeefatee ilaala? Ati murtiif fuula kee fuula isaa duratti qulqullu ta'u baatan, **16** yoos sanyiin duratti isa fiddaa? **4** Eenyetu waan xuraa'aa keessaan namaa inni hamaa fi xuraa'an, kan akkuma bishaaniitii waan qulqullaa'aa baasuu danda'a? Namni tokko iyyuu cubbuu dhugu sun hammam hammasii gad haa ta'u hin danda'a! **5** Barri jirenya namaa murtaa'aa dha; baay'inni ji'oota isaa si bira jira; daangaa inni darbuu arges sitti nan hima; **18** waan namoonni ogeeyyiin hin dandeenye daangessiteefii jirta. **6** Hamma inni akka abbootii isaanii irraa dhaga'an keessaan tokko illee utuu hojjetaa tokkootti bara isaa raawwatutti, fuula kee isaa irraa deebifadhu; isas dhiisi. **7** "Mukni illee abdi qaba: Yoo murame deebi'ee ni lata; dameen isaa haaraanis hin isaan gidduu hin jiraanne. **20** Namni dabaan bara gogu. **8** Yoo gufuun isaa lafa keessatti dulloomee gufuun jirenya isaa giututu, gara jabeessis bara isaaq goodamee isaa biyoyo keessatti tortore iyyuu, **9** foolii bishaaniitiin lata; akka biqiltuuttiis damee ni baafata. **10** Namni garuu du'ee awwaalama; lubbuun isaa keessaas baati; innis hin jiraatu. **11** Akkuma bishaan galaanaa gogu yookaan ba'u hin amanu; goraadeetu isa eeggata. **23** Inni waan lagnis dhumee gogu sana, **12** naminis akkasuma ni ciisa; hin ka'us; hamma samiiwwan darbanittis hin dammaqu yookaan hirribaa hin ka'u. **13** "Maalo utuu awwaala keessa na dhoksitemma hamma dheekkamsi kee darbutti na haguugdee! Maalo utuu beellama naa kennitee ergasii immoo na yaadatteel! (**Sheol h7585**) **14** Namni tokko yoo du'e deebi'ee ni jiraataa? Ani hamma haaromfamni koo dhufutti, bara rakkoo koo hunda obsaan nan eeggadha. **15** Ati na waamta; anis si jalaa nan owwaadha; hoojii harka keetiis ni hawwita. **16** Yeroo sana ati tarkaanfii koo ni lakkoofta; cubbuu koo garuu hin to'attu. **17** Yakkii koo koroojotti naqamee chaappeffama; ati cubbuu koo ni haguugda. **18** "Garuu akkuma tulluun loladaan dhiqamee jigu, kattaanis iddoos isaatii buqq'u sana, **19** akkuma bishaan dhagaa nyaattee haphisu, akkuma lolaan biyoyo dhiqu sana, atis akkasuma abdiil namaa ni balleessita. **20** Ati bara baraan isa ni moota; innis ni bada; bifaa isaa ni geedarta; of irraas isa fageessita. **21** Yoo ilmaan isaa ulfina argatan inni hin beeku; yoo isaan salphatanis hin argu. **22** Dhukkuba dhagna isaa qofatu isatti dhaga'ama; inni mataa isaa qofaaf boo'a."

15 Eliifaaz Teemaanichi akkana jedhee deebise:

"Namni ogeessi tokko dubbi faayidaa hin qabneen deebii kennaa? Yookaan bubblee ba'a biiftuutiin garaa isaa giutataa? **3** Inni dubbi faayidaa hin qabneen, haasaa bu'aa hin qabneenis ni falmaa? **4** Ati garuu Waqaq sodaachuu ni tuffatta; Waqaq kadhachuu illee nama dhowwita. **5** Cubbuun kee afaan kee ni barsiifti; atis afaan jal'oottaa filatta. **6** Afaanuma keetu sitti mura malee afaan koo miti; arrabuma keetu ragaa sitti ta'a. **7** "Situ nama hunda dura dhalatee? Yookaan situ tulluuwwan dura argamee? **8** Ati dhoksa Waqaqa dhageesseertaa? Ogummaas ofuma keetiif dhuunfattaa? **9** Wanni ati beektu kan nu hin beekne maali? Hubannaan ati qabdu kan nu hin qabne maali? **10** Namoonni arrii baasanii fi kanneen jaaran, warri abbaa kee iyyuu caalaa dullooman nu gidduu jiru. **11** Gorsii Waqaqa kan nama jajjabeessu, dubbiin suutaan sitti himame sun si hanqatee? **12** Yaadini kee maaliif si fudhatee bada? Ijas maaliif babaafa? **13** Wanni akka ati Waqaatti aarto, akka dubbiin akkasiis afaan keetti ba'u godhe maali? **14** "Akka qulqulluu ta'uuf namni maali? Yookaan akka qajeeltota ta'anii warri dubartoota irraa dhalatan maali? **15** Yoo Waqaqi

qulqulloota isaa illee amanuu baatee samiiwwan iyyuu nama inni hamaa fi xuraa'an, kan akkuma bishaaniitii cubbuu dhugu sun hammam hammasii gad haa ta'u ree! **17** "Na dhaggeeffadhu; ani siifan ibsa; waanan abbootii isaanii irraa dhaga'an keessaan tokko illee utuu hin dhoksin odeessan sana nan dubbadha; **19** biyyattiin abbootii isaanii qofaaf kennamate; alagaan tokko iyyuu isaan gidduu hin jiraanne. **20** Namni dabaan bara jirenya isaa giututu, gara jabeessis bara isaaq goodamee guutuu ni rakkata. **21** Sagaleen sodaachisaan gurra isatti ni iyya; utuma inni nagaan jiraatuus saamtonni tasumu itti dhufu. **22** Inni akka deebi'ee dukkana keessaan baasee iita'e iyyuu, **23** Inni waan nyaatamu barbaacha asii fi achi joora; akka guyyaan dukkanaa dhi'aates ni beeka. **24** Dhiphinaa fi gaddi isa sodaachisu; akkuma mootii lolaaf qophaa'eettis isatti cimu; **25** inni harka isaa Waqaatti ol fudhatee Waqaq Waan Hunda Danda'us tuffateera; **26** gaachana yabbuu fi jabaa qabatee isaa mormuuf mata jabinaan ba'eera. **27** "Yoo fuulli isaa coomaan haguugamee mudhiin isaa foon keessa, manneen namni tokko iyyuu keessa hin jiraanne, kanneen diigamanii tuulamuu ga'an keessa jiraata. **29** Inni si'achi hin sooromu; qabeenyi isaa hin jiraatu; yookaan qabeenyi isaa lafa irra hin turu. **30** Inni dukkana jalaa hin ba'u; arrabni ibiddaa damee isaa ni gogsaa; hafurri afaan Waqaatii ba'uus isu fudhata. **31** Inni sababii beenyaa tokko illee hin arganfeef, waan faayidaa hin qabne amanachuudhaan of hin gowwoomsin. **32** Inni utuu yeroon isaa hin ga'in ni collaga; dameen isaa hin lalisu. **33** Inni akka muka wayinii iji isaa utuu hin bilchaatin irraa funaanamee, akka ejersa daraaraa isaa of irraa harcaasee ni ta'a. **34** Gareen warra Waqaqaaf hin bullee ni maseena; ibiddis dunkaana warra matta'aa jaallatani ni guba. **35** Isaan rakkina ulfaa'anii hammina dhalan; garaan isaanis jal'ina yaada."

16 Iyyoobis akkana jedhee deebise: **2** "Ani waan akkanaa baay'ee dhaga'eera; hundi keessan jajjabeessitoota nama dhiphistanii dha! **3** Haasaan faayidaa hin qabne kun hin dhumu? Wanni akka ati oduu dheeressituuf si tuttuqu maali? **4** Utuu isin iddo koo jiraattanii silaa anि akkuma keessan kana nan dubbadha ture; dubbi mi'oofuu dubbachuudhaanis matalaa koo isinitti nan raasan ture. **5** Ani afaan kootiin isin jajjabeesssee gorsi arraba kootiis qabbana isinii kenna ture. **6** "Yoo ani dubbadhe dhukkubni koo natti hin wayyaa'u; cal jedhus na hin dhiis. **7** Yaa Waqaq, ati dhugumaan na dadhabsiifteerta; warra mana koo jiru hundas balleessiteerta. **8** Ati na kokotteessite; kunis ragaa natti ta'e; akka malee huqqachuu koos ifatti ba'e nee saaxile. **9** Waqaqi dheekkamsa isatiin rukutee na ciccire; ilkaan isaa natti qarate; diinni koo ija isaa natti babaase. **10** Namoonni natti quoosuuf afaan banatan; tuffiidihaan maddii koo kabalan; tokko ta'anii natti ka'an. **11** Waqaqnis dabarsee hamootatti na kenne; harka jal'oottaa keessas na buuse. **12** Ani nagaan jiraachaan ture; inni garuu na burkuteesse; morma na

qabee na caccabse. Xiyyeeffannaa isaa na godhate; isaa qaba; futtaasaanis jabeessee isa qaba. **10** Lafa irra **13** loltoonni isaa warri xiyyaan lolan na marsu. Inni funyoon isaaaf dhokfameera; karaa isaa irrashiyoon gara laafina malee kalee koo waraahee hadhooftuu koo illee lafatti gad jigse. **14** Inni ammumaa amma na caccabsa; akkuma loltuu tokkootti natti fiiga. **15** “Ani gogaa kootti uffata gaddaa hodhadheera; gaanfa koos biyoyo keessatti awwaaleera. **16** Fuulli koo boochaa harkaa fi miilla isaa nyaata. **14** Inni dunkaana abdate diimateera; dukkanni limixiinis ija koo irra bu'eera. **15** keessaa buqqifamee gara mootii sodaatti geeffama. **17** Ta’us harki koo yakka tokko illee hin hojenne; **18** “Yaa lafa, ati dhiiga koo hin dhoksin; akka iyyi koo iddo boqonnaha argatus hiin godhin! **19** Amma iyuu dhuga ba’an koo samii irra jira; abukaattoon koos ol gubbaa jira. **20** Michoonni koo na tuffatu; iji koos imimmaan gara Waqaatii facaasa; **21** akkuma namni michuu isaatifi kadhatu sana utuu namni Waqaatii kadhatu namaaf jiraatee! **22** “Waggoota xinnoo booddee, ani gara deemanii deebi’uun hin jirre nan deema.

17 Hafuurri koo dadhabeera; barri koo gabaabbateera; awwallis naa qopheeffameera. **2** Dhugumaan qoostonni na marsaniiru; iji koos hojii isaanii isaa hamaa sana hubatee ilaala. **3** “Yaa Waqaatii, qabsiisa naa ta’i; si malee eenyutu wabbi naa ta’? **4** Akka isaan waa hin hubanneefati sammuu isaanii cufteerta; kanaafuu ati akka isaan mo’atan hin gootu. **5** Yoo namni tokko faayidaa argachuu michuu isaa maqaa balleesse, iji ijoollee isaa ni jaama. **6** “Waaqni nama hunda biratti nama kolfaa, nama namni fuula isatta tuvu na godheera. **7** Iji koo sababii gaddatiif arguu dhabe; dhagni koo guutuunis akkuma gaaddidduu ti. **8** Qajeeltonni waan kanaan ni rifatu; namni balleessa hin qabnes warra Waqaatii hin bulle irratte ka’aa. **9** Qajeelaan garuu karaa isatta cima; warri harki isaanii qulqulluu ta’ees jabaachaa deemu. **10** “Hundi keessan garuu mee deebi’aa yaalaa! Ani isin keessaa nama ogeessa tokko illee hin argadhu. **11** Barri koo darbeera; karoori koo fashalaa’era; hawwiin garaa koos akkasuma ta’eera. **12** Namoonni kunneen halkan guyyaatti geeddaraniiru; utuma dukkana arganuu, ‘Ifni dhi’ateera’ jedhu. **13** Yoo manni ani abdadhu awwaala qofa ta’e, yoo ani dukkana keessatti siree koo afadhe, (**Sheol h7585**) **14** yoo ani boolla qileetiin, ‘Ati abbaa koo ti,’ raammooodhaan immoo, ‘Ati haadha koo ti,’ yookaan ‘Obboleetti koo ti’ jedhe, **15** egaa abdiin koo eessa jira? Eenyutus abdii tokko illee naa arga? **16** Inni na wajjin awwaala bu’aa? Nus walumaan biyoyo seennaa?” (**Sheol h7585**)

18 Bildaad Shuhahichi akkana jedhee deebise: **2** “Isin haasaa kana yoom fixxi? Mee qalbeeffadhaa; ergasiis dubbachuu dandeenya. **3** Nu maalif akka looniitti hedamma? Maalifis fuula kee durattti akka gowwaatti ilaalamna? **4** Ati kan aariidhaan of ciccirtti, lafti sababii keetiif duwwaatti haftii? Yookaan kattaan iddo isatta ni buqqifamaa? **5** “Ibsaan nama hamaa ni dhaama; arrabni ibidda isaa ifa hin kennu. **6** Ifni dunkaana isaa keessaa ni dukkanaa’; ibsaan isa bira jirus ni dhaama. **7** Jabinni tarkaanfii isaa ni dadhaba; malli isaa isuma kuffisa. **8** Miilli isaa kiyyoo keessa isaa buusa; inni boolla xiyyeeffamee irra ni joora. **9** Kiyyoon kottee

kaa’ameera. **11** Naasun karaa hundaan isaa sodaachisa; faana isaa bu’ees isaa ari’aa. **12** Badiisni afaan itti banateera; balaanis qophaa’ee jiguu isaa eeggata. **13** Gogaan isaa dhukkubaan nyaatamee dhuma; ilmi du’aa hangaftichi harkaa fi miilla isaa nyaata. **14** Inni dunkaana abdate diimateera; dukkanni limixiinis ija koo irra bu’eera. **15** keessaa buqqifamee gara mootii sodaatti geeffama. **16** Waan kan isaa hin ta’inis dankaana isaa keessa jiraata; dinyiin boba’us iddoon inni jiraatu irra faffaca’aa. **17** Jalaan hiddi isaa ni goga; irraan immoo dameen isaa ni coolлага. **18** Yaadannoos isaa lafa irraa ni bada; maqaan isaa lafa irraa ni dhabama. **19** Inni ifa keessaa gara dukkanaatti darbatama; addunyaa irraas ni dhabama. **20** Inni saba isaa giiddutti ijoollee yookaan sanyii, biyya duraan jiraate keessatti hambaa hin qabaatu. **21** Namoonni dhi’aa waa’ee isaa dhaga’aniif rifatu; warri ba’as sodaadhaan guutamu. **22** Iddoon jirenya nama hamaa, dhugumaan akkana ta’aa; iddoon nama Waqaatii beeknees kanuma ta’aa.”

19 Iyyobis akkana jedhee deebise: **2** “Isin hamma yoomiitti na dhiphistanii dubbiin na cabsitu? **3** Amma si’aa kudhan na arrabstaniirtu; qaani malees na miitaniirtu. **4** Yoo ani dhugumaan karaa irraa goree jiraadhe, dogogorri koo anuma wajjin jiraata. **5** Yoo isin dhugumaan anaa olitti of guddiftanii na miidhuf salphina kootti fayyadamtan, **6** akka Waqaatii na miidhee kiyoo isaa illee natti xaxe beekaa. **7** “Ani miidhameera!” jedhee iyyadhu illee deebii hin argadhu; sagalee ol fudhadhee gargaarsaaf iyyus murtiin qajelaan hin jiru. **8** Akka ani hin dabarreef inni karaa koo cufeera; daandii koottis dukkana hagiugeera. **9** Ulfina koo narraa mulqueera; mataa koo irraas gonfoo fuudheera. **10** Inni hamma ani badutti gama hundaan na diiga; abdi koo illee akkuma mukaa buqqisa. **11** Dheekkamsi isaa natti boba’aa; akkuma diina isattis na hedaa. **12** Loltoonni isaa humnaan dhufanii naannoo kootti da’annaas ijaarratan; dukaana koos ni marsan. **13** “Inni obboloota koo narraa fageesseera; michoonni koos keessummaan natti ta’an. **14** Firoonni koo na dhiisaniiru; michuuwan koos na dagataniru. **15** Keessumoonni mana koo jiranii fi xomboreewwan koo akka alagaatti na ilaalan; akka nama ormaattis na hedan. **16** Hojjetaa koo nan waama; afaan kootiinis isa nan kadhadhia; inni garuu na jalaa hin owwatu. **17** Hafuurri koo niittii kootti illee jibbisisa dha; ani obboloota koottis xiraa’aa dha. **18** Ijoolleen xixnoon iyuu na tuffatu; yommuu ani ka’us natti qoosu. **19** Michoonni koo kanneen walitti dhi’annu hundi na balfan; warri ani jaalladhus natti garagal. **20** Ani gogaa fi lafeedha malee homaa miti; gogaan ilkaanii qofti naaf hafeen jalaa ba’e. **21** “Garaa naa laafaa, yaa michoota koo garaa naa laafaa; harki Waqaatii na dha’eraati. **22** Isin maalif akkuma Waqaatii na ari’aa sana na ariit? Amma illee foon koo isin hin geenyee? **23** “Maaloottuu dubbiin koo barreeffamee jiraatee! Utuu kitaaba keessatti barreeffamee! **24** Utuu sibilaa kattaa irratti barreeffamee yookaan bara baraa dhagaa irratti qirixamee jiraatee! **25** Ani akka furii koo jiraataa ta’e, akka inni dhuma irratti lafa irra dhaabatus nan beeka.

26 Erga gogaan koo badee booddee, ani amma iyyuu foon kootiin Waaqa nan arga; **27** ani mataan koo isa nan arga; utuu nama biraat ta'in anuu ija kootiin isa nan arga. Onneen koo akkam na keessatti gaggabdi! **28** "Yoo isin, 'Sababii hiddi rakkina sanaa isa keessa jiruuf nu akkamitti isa ariina?' jettan, **29** sababii dheekkamsi goraadeedhaan adabamu fiduuf isin mataan keessan goraadee sodaachuu qabdu; kunis akka isin akka murtiin jiru beektanif."

20 Zoofari Naa'imaatichi akkana jedhee deebise: **2** "Waan ani akka malee jeeqameef, yaadni koo akka ani deebii kennu na kakaasa. **3** Ani dheekkamsa na qaanessu dhaga'aan jira; qalbiin koos akka ani deebii kennu na kakaasa. **4** 'Ati erga namni lafa irra kaa'amee bara duriitii jalqabee wanni kun akkam akka ture ni beekta mitii? **5** Burraaqun jal'oottaa yeroo gabaabaaf tura; gammachuun warra Waaqaaf hin bullees akkuma liphsuu ijaa ti. **6** Of tuulummaan isaa samiiwwan ga'ee mataan isaa duumessawan tuqus, **7** inni akkuma awwaaraa barabaraan bada; warri duraan isa arganis, 'Inni eessa jira?' jedhu. **8** Inni akkuma abjuu fiigee bada; deebi'eess hin argamu; akkuma mul'ata halkaniis dafee dhabama. **9** Iji isaa argee ture deebi'e isaa hin argu; iddoon isas si'achi isaa hin ilaalu. **10** Ijoolleene isaa hiyyeyyiif beenyaa baasu; harki isas qabeenyaa inni saame deebisee kennuu qaba. **11** Jabinni dargaggummaa kan lafee isaa keessa guute sun, isaa wajjin biyyoo keessa ciisa. **12** "Hammimni afaan isaa keessatti mi'aawee inni arraba isaa jala dhokfatu iyyuu, **13** inni afaanii baafatee gatuu jibbee afaanuma ofii isaa keessa turfatu iyyuu, **14** nyaanni isaa garaa isaa keessatti dhagggaa'a; isaa keessattis hadhaa bofaa ta'a. **15** Inni qabeenyaa liqimse sana ni tufa; Waaqnis akka garaan isaa waan sana diddigu ni godha. **16** Inni summii bofaa xuuxa; arrabni buutiis isa ajjeesa. **17** Inni laga yaa'u, burqaa dammaati fi dhadhaa hin argu. **18** Inni waan itti dadhabutuutu hin nyaatin deebisa; bu'a daldala isaa irraa argatettsi hin gammadu. **19** Inni hiyyeyyiif hacuucee harka duwuaahambiseeraati; mana ofii hin ijaarinis humnaan fudhateera. **20** "Hawwiis isaa hamaa sana irraa boqonnaa hin argatu; inni qabeenyaa isaaftiin of oolchuu hin danda'u. **21** Wanni inni nyaatu tokko iyyuu hin hafuuuf; badhaadhummaan isas itti fufee hin jiraatu. **22** Utuma inni waan hunda qabuu rakkinni isatti dhufa; dhiphinni cimaanis isaa qabata. **23** Yeroo inni garaa isaa guutatutti, Waaqni dheekkamsa isaa sodaachisaa sana itti erga; dha'icha isaa illee itti roobsa. **24** Inni mi'a lolaa sibilaa baqatu illee, xiyya naasiitu isaa waraana. **25** Dugda isaa keessaa xiyya, tiruu isaa keessaa immoo fiixee calaqqisu buqqisa. Sodaan guddaan isaa qabata; **26** dukkanni limixiinis riphee qabeenyaa isaa eeggata. Ibiddi namni tokko iyyuu hin afarsin gubee isaa fixa; waan dunkaana isaa keessatti hafes ni barbadeessa. **27** Samiiwwan balleessaa isaa saaxilu; laftis isatti kaati. **28** Guyyaa dheekkamsa Waaqqaati lolaa mana isaa, bishaan yaa'us mi'a isaa fudhatee deema. **29** Carraan Waaqni cubbamootaaaf kennu, dhaallli Waaqni isaanifiif qoodes kanuma."

21 Iyyoob akkana jedhee deebise: **2** "Dubbii koo qalbeeffadhaa dhaggeeffadhaa; kun waan isin ittiin na jajjabeessitan haa ta'u. **3** Yeroo ani dubbadhu naa obsaa; erga ani dubbadhee booddee isin natti qosuu dandeessu. **4** "Dhugumaan kan ani komadhu namaa? Ani maalif obsa hin dhabne ree? **5** Na ilaalaatiin dinqisiifadhaa; harka keessanis afaan keessan irra kaa'adhaa. **6** Ani yommuu waan kana yaadu nan sodaadha; hollannaanis na qabata. **7** Hamoonni maalif itti fufanii lubbuun jiraatu? Maalif dulloomanii humnas argachaa deemu? **8** Ijoolleene isaanii naannoo isaanifti, sanyiin isaanii fuula isaanii durrati jabaatanii dhaabatu. **9** Manni isaanii nagaa dha; waan sodaatu illee hin qabu; uleen Waaqaas isaan hin tuqxu. **10** Kormi isaanii dhalchuu hin dadhabu; saawwan isaanii ni dhalu; hin gataatanis. **11** Isaan ijoolleene isaanii akkuma bushaayeetti bobbaas; daa'imman isaanii immoo ni burraaqu. **12** Dibbee fi kiraaraan sirbu; sagalee ululleetiinis ni gammadu. **13** Isaan bara isaanii badhaadhummaadhaan fixatu; nagaadhaanis ni awwaalamu. (**Sheol h7585**) **14** Ta'u illee isaan Waaqaan akkana jedhu; 'Nu dhiisi! Nu karaa kee beekuu fedhii hin qabnu. **15** Akka nu isaa tajaajilluuf Waaqni waan Hunda Danda'u eenu? Nu isaa kadhannee maal arganna?" **16** Badhaadhummaan isaanii garuu isaan harka hin jiru; kanaafuu ani gorsa hamootaa irraa nan fagaadha. **17** "Garuu ibsaan hamootaa yoom iyyuu ni dhaamaa? Balaan yoom iyyuu isaanitti dhufaa? Waaqnis dheekkamsa isaaftiin badiisa isaanitti fidaa? **18** Isaan akkuma cidiif fuula qilleensaa duraa ti; akkuma habaqiif bubbenee hamaan fudhatee deemuu ti. **19** Isin, 'Waaqni balleessaa nama tokkoo ilmaan isaaftiif kuusa' jettu. Akka inni waan kana beekuuuf Waaqni namichuma matalaa isaaftiif gatti isaa haa kennu! **20** Iji isaa badiisa isaa haa argu; inni xoofoo dheekkamsa Waaqa Waan Hunda Danda'u haa dhugu. **21** Inni yeroo jii' isaaftiif qoodamee dhumutti, waa'ee maatti isaa kan dhiisee biraaddeemuu sanaa dhimma maalii qabata? **22** "Namni tokko iyyuu Waaqni beekumsa barsiisuu danda'a? Waaqni ol aantotatti iyyuu ni muraati. **23** Namni tokko utuma itti tolee nagaan jiraatu, utuma humna guutuu qabuu, **24** utuma dhagni isaa gabbatee jiruu, utuma lafeen isaa dhukaan guutamee jiruu ni du'a. **25** Namni biraaddeemuu sanaa dhimma maalii qabata? **26** Isaan biyyoo keessa wal bira ciciisu; lachan isaaniftu raammoon ni tuuta'a. **27** "Ani yaada keessanii fi mala isin ittiin na miidhuu barbaaddan nan beeka. **28** Isin, 'Manni namicha guddaa, dukaanii namoonni hamoon keessa jiraatan amma eessa jira?' jettu. **29** Isin namoota karaa deeman hin gaafannee? Waan isaan jedhanis hin qalbeeffannee? **30** Akka namni hamaan guyyaa balaa oolfamu, akka inni guyyaa dheekkamsa illee baraaramu hin qalbeeffannee? **31** Namni fuuluma isaa dura dhaabatee hojji isaa itti himu eenu? Namni gatii waan inni hojjeteet baasuuuf eenu? **32** Inni gara awwaalaatti geeffama; awwaallli isaa ni eegama. **33** Biyyoon sulula keessaa isatti mi'aawa; namoonni hundi isaa duukaa bu'u; namoonni akka malee baay'eenis fuula isaa dura deemu. **34** "Yoos isin akkamiin

waan faayidaa hin qabneen na jajjabeessuu dandeessu
ree? Deebiin keessanis soba qofa!"

22 Eliifaaz Teemaanichiakkana jedhee deebise: **2** "Namni Waaqa fayyaduu danda'aa? Namni ogeessi
iyuu maalisa fayyada? **3** Yoo ati nama qajeelaa taate
wanni kun Waaqa Waan Hunda Danda'uuf gammachuu
maalii kenna? Yoo karaan kee hir'ina qabaachuu
baates inni bu'aa maalii argata? **4** "Wanni Waaqni
sitti dheekkameemurtiitii si dhi'eessuif waan ati
isa sodaattuufi? **5** Hammimni kee guddaa dha mitii?
Cubbuun kees dhuma hin qabu mitii? **6** Ati sababii
malee obboloota kee irraa qabdii fudhatteerta; namoota
irraa uffata baaftee qullaa isaan hambifteerta. **7** Warra
dadhaban bishaan hin obaafne; kanneen beela'anis
nyaata dhowwatteerta; **8** namni humna qabu biyya
qabaata; kan ulfina qabus keessa jiraata. **9** Ati dubartoota
dhirsooni irraa du'an harka duwcaa gad dhiifte; irree
ijoollee abbaa hin qabnees ni cabsite. **10** Kanaafuu
kiyyoon si marseera; sodaan tasaasi qabateera. **11**
Akka ati hin argineef ifni kee dukkanaa'eera; lolaan
bishaanisirra garagala. **12** "Waaqni samii keessa ol
fagoo jiraata mitii? Inni urjiwwan ol fagoo jiran illee
hamman akka ol fagaatan of jalatti gad ilaalat. **13** Ati
garuuakkana jetta; 'Waaqni maal beeka? Inni dukkan
akkasii keessatti murtii kenna? **14** Yommuu inni bantii
samii irra deemu, akka inni nu hin argineef duumessi
gobbuun isa haguuga.' **15** Ati daandii durii kan namoonni
hamoon irra deeman duukaa buutaa? **16** Isaan utuu
yeroon isaanii hin ga'in fudhataman; hundeen isaanis
lolaadhaan haxaa'ame. **17** Isaanis Waaqaan, 'Nu dhiisi!
Waaqni Waan Hunda Danda'u maal nu gochuun danda'a?'
jedhan. **18** Garuu kan mana isaanii waan gaariin guute
isuma; kanaafuu ani gorsa hamootaa irraa nan fagaadha.
19 Qajeelonnis badiisa isaanii arganii ni gammadu; warri
balleessaa hin qabnesakkana jedhanii isaanittiquosu;
20 Dhugumaan amajaajonni keenya balleeffamaniiru;
qabeeyra isaanii ibiddi barbadeesseera.' **21** "Waaqaan
walii galii; isa wajjinis nagaan jiraadhu; haala kanaanis
wanni gaariin siif dhufa. **22** Afaanisaatiit qajeelfama
fudhadhu; dubbii isaa illee garaatti qabdhu. **23** Yoo
gara Waaqa Waan Hunda Danda'uutti deebite, ati ni
haaromfamta; yoo dunkaana kee keessaa hammina
balleessitee. **24** warqee kee biyyoo keessa buutfe, yoo
warqee Oofirri immoo dhagaa keessatti gatte, **25** yoose
Waaqni Waan Hunda Danda'u warqee, meetii filatamaas
siif ta'a. **26** Ati yeroo sanatti Waaqa Waan Hunda
Danda'utti ni gammadda; fuula kees gara Waaqaatti ol
qabatta. **27** Ati isa kadhatta; inni si dhaga'a; ati immoo
wareega kee ni baafatta. **28** Wanni ati murteessitee ni
ta'a; ifris karraa kee irratti ni ifa. **29** Yeroo namoonni
gad qabamanitti ati immoo, 'Ol isaan qabil' jetta; innis
warra gad qabaman ni baraara. **30** Inni nama balleessaa
qabu illee ni oolcha; ati qulqullummaa harka keetitiin
furamta."

23 Iyyoobakkana jedhee deebise: **2** "Har'a iyyuu
guungummiin koo hadhaa'aa dha; yoo ani akkam
aade iyyuu harki isaa natti ulfaateera. **3** Ani utuu
iddoo itti isa argadhu beekee, utuu iddooinni jiraatu

illee dhaquu danda'ee! **4** Silaa dhimma koo fuula isaa
duratti dhi'eeffadhee afaan koo falmiin guuttadha ture.

5 Waan inni naa deebisu nan beekan ture; waan inni
naan jedhus nan hubadhan ture. **6** Inni humna isaa
guddaa sanaan anaan mormaa? Lakki, na dhaggeeffata
malee. **7** Namni qajeelaan achuma fuula isaa duratti
dhimma isaa ni dhi'eeffata; anisisa nattimuru jalaa
bara baraan nan ba'a. **8** "Garuu yoo ani gara ba'a biiftuu
deeme, inni achi hin jiru; ani yoo gara dhi'aa dhaqes
achittiisa hin argadhu. **9** Yommuu inni kaabatti hojii
irra jirutti ani isa hin argu; yommuu inni gara kibbaatti
deebiuttiisani hamma libsuu ijaa isa arguu hin danda'u.
10 Inni garuu karaa ani ba'u ni beeka; yommuu inni
na qoruttiisani akka warqee ta'ee nan mul'adha. **11**
Miilli koo tarkaanifiisaatti dhi'atee duukaa bu'eera; ani
utuu irraa hin gorin karraa isaa eegeera. **12** Ani ajaja
afaan isaa irraa hin fagaanne; nyaata guyyaa guyyaa
caalaas dubbiisaa isaa nan jaalladha. **13** "Inni garuu
of danda'ee kophaa isaa dhaabata; kanisaan mormuu
danda'u eenyu? Inni waanuma jaallatu hojjeta. **14**
Inni waan nattimure ni raawwata; amma illee karoora
akkanaa hedduu yaada isaa keessaa qaba. **15** Wannani
ani fuula isaa duratti na'uufis kanuma; ani yommuu
wanan kana hunda yaaduttiisa nan sodaadha. **16** Waaqni
garaa koo ni raase; Waaqni Waan Hunda Danda'u na
sodaachise. **17** Haa ta'u malee dukkanni, dukkanni
limixiin fuula koo haguugu iyyuu na hin barbadeessine.

24 "Waaqni Waan Hunda Danda'u sun maaliif yeroo
murtii hin murteessine? Warriisa beekan maaliif
akkasumaan guyyootaa isaa hin argine? **2** Namoonni
dhagaa daarii ni dhiibuu; bushayee hataniis ni bobbaasu.
3 Isaan harree ijoollee abbaa hin qabnee ooffatani
deemu; sangaa haadha hiyyessaa qabdii fudhatu. **4**
Rakkatakarra irraa balleessu; hiyyeyyiin biyyaa hundis
isan jalaa dhokatu. **5** Hiyyeyyiinakkuma harree diidaa
kan gammoojiji keessaa nyaata barbaacha asii fi achi
joru; gammoojiji sana keessaa ijoollee isaanittif nyaata
kenna. **6** Isaan dirree irratti okaa walitti qabatu; iddo
dhaabaa wayinii nama hamaa irraas qarmii funaannatu.
7 Uffata dhabanii halkan qullaa bulu; waan dhaamocha
keessatti uffatan tokko illee hin qaban. **8** Isaan bokkaa
tulluutiintortoraniiru; waan itti da'atan illee dhabanii
kattaa hammatu. **9** Mucaan abbaa hin qabne harma irraa
butameera; daa'imni hiyyessaa qabdii kennameera. **10**
Isaan uffata dhabanii qullaa deemu; bissii baatu; garuu
ni beela'u. **11** Isaan dhagaa gidduutti zayittiejersaa
baasu; wayinii cuunfu; garuu ni dheebotu. **12** Aaduun
warra du'utti jiranii magaalaa keessaa ni dhaga'ama;
lubbuun warra madaaniiis gargaarsa barbaacha iyyiti.
Waaqni garuu balleessaa tokko iyyuu isaanittihin
lakkaa'u. **13** "Warri ifati fincilankanneendaandii isaa
hin beekne yookaandaandii ifaa irra hin jiraanne jiru.
14 Yommuu aduun dhiitu, namni nama aijeesu ni ka'a;
innis, 'iji na argu hin jiru' jedha; fuula isaa ni dhokfata.
16 Namoonni dukkanna keessa manacabsanii seenu;
guyyaa garuu ofitti cufanii oolu; isaan ifa hin beekan.
17 Hunda isaanittif, dukkanni guddaanabarriisaanii ti;

isaan sodaa dukkana guddaatti michoomu. **18** “Ta’us jirutti, **4** afaan koo hammina hin dubbatu; arrabni isaan hoomacha bishaan gubbaa ti; akka namni tokko koos nama hin gowwoomsu. **5** Isin qajeeltota jechuu, iyyuu gara iddo dhaabaa wayinii hin dhaqneef, qoodni Waaqni ana irraa haa fagaatu; ani hamman du’utti lafa isaanii abaarameera. **19** Akkuma ho’ii fi hoongeen amanamummaa koo hin dhiisu. **6** Qajeelummaa koo cabbii baqee xuuxee fixu, awwaalli namoota cubbuu jabeessee nan qabdhad; gadis hin dhiisu; bara jireenya hoijetan ni butata. (**Sheol h7585**) **20** Gadameessi isaan kootii giutuu qalbiin koo na hin komattu. **7** “Diinni koo irraanfata; raammoonis itti duuddee isaan nyaatti; akka nama hamaa, mormituun koo akka nama jal’aa haa namoonni hamoonakkuma mukaa ni caccabu; si’achis ta’ul! **8** Yommuu Waaqni lubbuu isaa isa irraa fudhatee hin yaadataman. **21** Isaan dubartii dhabduu ni saamu; haadha hiyyeessatiif illee garaa hin laafan. **22** Waaqni isaa balleessutti, namni Waaqaf hin bulle abdii maalii garuu humna isaatii jajjabouta alatti harkisa; isaan ol qaba? **9** Yeroo rakinni isatti dhufutti, Waaqni iyya isaa ka’u; garuu wabii jireenya hin qaban. **23** Inni akka isaan ni dhaga’aa? **10** Inni Waaqa Waan Hunda Danda’utti ni waan nagaan jiraatan se’aniif ittuma dhiisuun danda’; iji isaa garuu karaa isaanii ni to’ata. **24** Isaan yeroo xinnoof mataa ol qabatu; ergasii immoo ni badu; gad deebifamaniisakkuma warra kaanii walitti qabamu; akkuma mataa midhaaniis ni muramu. **25** “Yoo kun akkas ta’uu baate eenyutu sobduu na godhee dubbii koo busheessa?”

25 Bildaad Shuhahichi akkana jedhee deebise:

2 “Mootummaa fi sodaatamuun kan Waaqaa ti; inni samiwwan ol fagoo keessatti nagaa buusa. **3** Loltoonni isaa lakkaa’amuu danda’uu? Ifni isaa eenyu irratti utuu hin ba’in hafa? **4** Yoos namni akkamitti fuula Waaqaa duratti qajeelaa ta’uu danda’ree? Namni dubartii irraa dhalate akkamitti qulqulluu ta’uu danda’aa? **5** Yoo ji’i illee fuula isaa duratti hin ifne, yoo urjiiwwanis ija isaa duratti qulqulluu ta’uu baatan, **6** namni raammoofoonii ta’e, ilmi namaa kan raammoofoonii ta’e sun hammam kanaa gad haa ta’ree!”

26 Iyyoob akkana jedhee deebise:

2 “Ati nama humna hin qabne hammam gargaarte! Irree laafes hammam jajjabeeesse! **3** Nama ogummaa hin qabneef gorsa akkamii kennite! Beekumsa guddaa akkamiiis argisiifte! **4** Akka ati dubbii kana dubbattuu eenyutu si gargaare? Hafuura eenyuutu afaan kee keessaa dubbate? **5** “Warri du’an, warri bishaanii gadiitii fi kanneen bishaan keessa jiraatan hundii ni hollatu. **6** Duuti fuula Waaqaa duratti qullaa jira; badiisnis waan isa dhoksu hin qabu. (**Sheol h7585**) **7** Waaqni iddo duwwaa irra samii kaabaa dirirsa; lafas iddo duwwaa irratti rarraasa. **8** Inni duumessa isaatii bishaanota hidhee qaba; duumessi sunis bishaanota jalatti hin dho’u. **9** Inni duumessoota isaa itti uffisuidhaan fuula ji’aa ni haguuga. **10** Inni fuula bishaanotaa irratti, ifaa fi dukkana gidduu daarii dhaabe. **11** Utubaawwan samii ni hollatu; dheekkamsa isaatiniis ni rifatu. **12** Inni humna isaatii galanaa ni raasa; ogummaa isaatiniis Ra’abbin ni ciccira. **13** Hafuura baafatuun samiwwan qulqulleesse; harki isaa bofa shawwisaan waraaane. **14** Wantoonni kunneen hojjii isaa keessa qarqaruma qofa; hasaasni nu waa’ee isaa dhageenyu hammam xinnaa dhal Yoos kakawwee humna isaa eenyutu hubachuu danda’ree?”

27 Iyyoob haasaa isaa itti fufee akkana jedhe:

2 “Dhugaa Waaqa jiraataa murtii qajeelaa na dhowwate, Waaqa Waan Hunda Danda’u kan lubbuu koo hadheesee sanaa, **3** hamma lubbuun na keessa jirtutti, hamma hafuurri Waaqaa funyaan koo keessa

jirutti, **4** afaan koo hammina hin dubbatu; arrabni koos nama hin gowwoomsu. **5** Isin qajeeltota jechuu, Waaqni ana irraa haa fagaatu; ani hamman du’utti amanamummaa koo hin dhiisu. **6** Qajeelummaa koo jabeessee nan qabdhad; gadis hin dhiisu; bara jireenya kootii giutuu qalbiin koo na hin komattu. **7** “Diinni koo akka nama hamaa, mormituun koo akka nama jal’aa haa ta’ul! **8** Yommuu Waaqni lubbuu isaa isa irraa fudhatee isaa balleessutti, namni Waaqaf hin bulle abdii maalii qaba? **9** Yeroo rakinni isatti dhufutti, Waaqni iyya isaa ni dhaga’aa? **10** Inni Waaqa Waan Hunda Danda’utti ni gammadaa? Yeroo hundas Waaqa waammataa? **11** “Ani waa’ee harka Waaqaa isin nan barsiisa; waan Waaqa Waan Hunda Danda’u biraa jirus isin hin dhoksu. **12** Hundi keessan waan kana argitaniirtu; yoos haasaan faayidaan hin qabne kun maali? **13** “Carraan Waaqni nama hamaaf qoode, dhaallii namni jal’aa Waaqa Waan Hunda Danda’u irraa argatu kana: **14** Ijoolleen isaa akka malee baay’atan iyuu goraadeetu isaan eeggata; sanyiin isaa waan nyaatee quufu hin qabaatu. **15** Hambaa isaa dha’ichatu awwala; niitonni issaaniis hin boo’aniif. **16** Inni meetii akkuma biyyootti tuullatee uffata immoo akkuma supheetti kuufatu illee, **17** waan inni kuufate nama qajeelaatu uffata; meetii isaa illee nama balleessaa hin qabnetu qoodata. **18** Manni inni ijaaru akkuma mana dholdholee ti; akkuma daasiis eegduun ijaaruutti. **19** Inni utuma qabeenya qabuu dhaqee ciisa; garuu itti hin deebi’u; yeroo inni ija banatutti, qabeenya isaa hundi hin jiru. **20** Sodaan akkuma lolaa isa irra garagala; bubbleen hamaan immoo halkaniin isa fudhatee sokka. **21** Bubbleen ba’abiftuu isa fudhata; innis hin argamu; bubbleen sunis lafa inni jiru irraa isa haxaa’aa. **22** Inni humna bubbleen jalaa ba’uuf jedhee baqata; bubbleen sunis gara laafina tokko malee itti of darbata. **23** Harka isaa dhadha’ee itti qoosa; afuufees iddo isaatii isa balleessa.”

28 Dhugumaan iddoon meetiin keessaa qotamu, lafti warqeentti itti baafamee qulqulleeffamu jira.

2 Sibilli lafa keessa baafama; sibilli diimaan immoo dhagaal albuddaa irraa baafama. **3** Namni hamma dhuma dukkanaatti deema; moggaa akka malee fagoo dhaquees, dukkana hamaa keessa dhagaal albuddaa barbaada. **4** Inni lafa namoonni jiraatan irraa fagaatee iddo miilli namaa ejjetee hin beeknetti boolla qota; namoota irraa fagaatee ni rarra’aa; asii fi achis ni raafama. **5** Lafa irraa garuu nyaatatu argama; jala isheettiin immoo akka waan ibidda taateetti geeddaramti; **6** dhagaan isaa burqaa sanpeerie ti; biyyoon isaa warqee qaba. **7** Allaattiin tokko iyuu karaa dhokfamee sana hin beeku; jii culullees karaa sana hin argine. **8** Bineensonni sodaachisoon irra hin ejjenne; leencis karaa sana hin arbaine. **9** Harki namaa dhagaal jabaa cabsa; hundee tulluuwanii immoo ni gaggargagalcha. **10** Inni kattaa keessaa karaa baasa; jii isaa waan gatii guddaa hunda arga. **11** Madda lageenii ni sakatta’aa; waan dhokfames ifatti ni baasa. **12** Ogummaan garuu eessaa argamtii? Hubannaanis eessa jiraataa? **13** Namni gatii isaa hin beeku; inni biyya jiraattotaa keessatti hin argamu. **14** Tujobnii, “Inni na

keessa hin jiru” jedha; galaannis, “Inni na bira hin jiru” gurra isaanii seena ture. **23** Isaan akkuma nama bokcaa jedha. **15** Warqeen qulqulluun isa bituu hin danda’u; eeggatuutti na eeggatan; dubbii koos akkuma bokcaa gatiin isaas meetiidaan hin madaalamu. **16** Warqee arfaasaa dhugan. **24** Yeroo ani isaaniif seequitti isaan Oofiiriitti, dhagaa gatii guddaa sardooniiksitti yookaan sanpeeriitti hin tilmaamamu. **17** Warqee fi dhagaan akka bilillee calaqqisu ittiin hin qixxaatu; inni faaya warqee qulqulluutin hin geeddaramu. **18** Elellaanii fi dooqni akka waan gatii qabaniitti hin hedaman; gatiin ogummaa lula diimaa caala. **19** Tophaa ziyooniin Itoophiyaa itti qixxaatu; warqee qulqulluudhaanis bitamuu hin danda’u. **20** Yoos ogummaan eessaah dhufuti ree? Hubannaanis eessa jiraatti? **21** Isheen ija uumama hundaa jalaa dhokatteerti; simbirroota samii jalaas baddeerti. **22** Badiisnii fi Duuti, “Nu ooduu ishee qofa gurra keenyaan dhageenyeye” jedhu. **23** Waqa qofatu daandii gara ishee geessu hubatee, lafa inni jiraatus beeka; **24** inni handaara lafaa ni ilaala; waan samii jala jiru hunda ni argaati. **25** Inni yommuu bubbeedhaaf humna kennee bishaanota safaretti, **26** yommuu bokkaadhaaf seera dhaabee bakakkaaf immoo daandii baasetti, **27** inni ogummaa ilaalee madaale; jabeessee dhaabee ishee qorate. **28** Ergasii ilmaan namaatiin, “Gooftaa sodaachuuu ogummaa; waan hamaa irraa fagaachuunis hubanna dha” jedhe.

29 Iyyoob haasaa isaa itti fufee akkana jedhe: **2** “Ani ji’oota darban, bara Waqaani na eege sana akkamin hawwa ture, **3** yeroo ibsaan isaa mataa koo irratti ife, anis ifa isaatii dukkana keessa darbee yeroon deeme, **4** yeroo ani nama jabaa ture, yeroo michummaan Waqaqa mana koo eebbise, **5** yeroo Waqaani Waan Hunda Danda’u na wajjin ture, yeroo ijoolleen koo naannoo koo turan, **6** yeroo daandiin koo dhadhaadhaan jiifame, yeroo kattaanis laga zayitti ejersaa naaf yaase. **7** Yeroo ani gara karra magalaatti gad ba’ee ooobdi sabaa keessa barcumu koo irra ta’e, **8** dargaggeeyyiin na arganii karaa irraa goru; maanguddoornis ka’aniii dhaabatu ture; **9** hangafoonni sabaa dubbii afaanittii qabatani harka isaanii afaan irra kaa’atu ture; **10** sagaleen namoota bebeekamoo hin dhaga’amu ture; arrabni isaanii laagaa isaaniitti ni maxxana ture. **11** Namni na dhaga’u kam iyyuu na jaja; kanneen na arganii na galateeffatu ture; **12** ani hiyyeessa gargaarsa barbaachaaf boo’u, nama abbaa hin qabne kan namni isa gargaaru tokko iyyuu hin jirre fureeraatti. **13** Namni du’uu ga’ee na eebbiseera; ani akka garaan haadha hiyyeessa gammachuun ilichus godheera. **14** Qajeelummaa akka uffata kootti uffadheera; murtiin qajeelaan immoo uffata koo fi marata mataa koo ture. **15** Ani nama jaameef ija, okkolaafl immoo miilla ta’een ture. **16** Ani rakkataadhaaf abbaan ture; nama ormaatiif illee nan falman ture. **17** Qarriiffaa nama hamaa nan cabse; waan inni qabates afaan isaatii buuseera. **18** “Ani akkana jedheen yaadee ture; ‘Manuma koo keessattin du’a; barri jireenyaa kootiis akkuma cirrachaa baay’ata. **19** Hiddi koo gad fagaatee bishaan qaqqaba; fixeensis halkan guutuu dameewwan koo irra bulaa. **20** Ulfinni koo na keessatti haaraa ta’e jiraata; iddaanis harka koo keessatti haaromfama.” **21** “Namoonni cal’isaniii gorsa koo eggachaa abdiidhaan na dhaggeeffatu. **22** Erga ani dubbadhee booddee isaan deebi’anii hin dubbanne; dubbiin koos akka gaariitti 30 “Amma garuu warri umuriidhaan naa gadii, kanneen ani abbootii isaanii saroota hoolota koo tiksitu wajjin iyyuu madaaluu tuffadhe, kunoo natti qoosu. **2** Warra humna dhaban, jabinni irree isaanii mal na fayyada? **3** Isaan rakkinaa fi beelaan laafan; lafa gogaa keessa, gammoojiji namni keessa hin jiraanne keessa halkaniin jooran. **4** Daggala keessaa biqiltuu soogiddaa funaannatan; nyaanni isaanii hidda mukaa kan hin mi’oofne ture. **5** Isaan namoota gidduudhaa ari’aman; namoonnis akkuma waan hattuutti iyyaniitti itti iyyan. **6** Isaan akka laga gogaa keessa, kattaa giddiu fi boolla lafaa keessa jiraatanifi dirqamaman. **7** Bosona keessatti ni halaaku; daggala keessattis walitti tuuta’u. **8** Isaan gowwoota maqaa hin qabne, kanneen biyyaa ari’aman turan. **9** “Amma ilmaan isaanii sirba natti baafatan; ani isaan gidduutti waan kolfaa ta’eera. **10** Isaan xireeffatanii narraa fagaatan; fula kootti tufuu irraas duubatti hin deebi’an. **11** Sababii Waqaani iddaa koo laafisee gad na deebiseef, isaan fula koo duratti luugama baafatan. **12** Karaa mirga kootiin addaggeewwan ka’aniiru; miilla kootiif kiyoyo kaa’aniiru; biyyoos akka dallaa natti naannessan. **13** Isaan karaa koo natti cufu; na galaafachuufis ni milkaa’u; namni isaan dhowwu tokko iyyuu hin jiru. **14** Akkuma nama qaawwa bal’aan dhufuutti, ona diigamaa keessa gangalachaa natti dhufu. **15** Sodaan na liqimseera; ulfinni koo akkuma waan bubbeedhaan fudhatamuutti narraa fudhatameera; badhaadhummaan koos akkuma duumessaa bada. **16** “Amma lubbuun koo na keessatti dhumteerti; barri rakkinaas na qabateera. **17** Halkan keessa lafeen koo ni waraanama; dhukkubbii na nyaatus natti hin furu. **18** Waqaani humna jabaadhaan uffata koo qabeera; akkuma morma wayyaa kootti hudhee na qabeera. **19** Inni darbatee dhoqqee keessa na buusa; anis akkuma biyyoo fi daaraa ta’eera. **20** “Yaa Waaqi, ani sitti nan iyyadha; ati garuu deebii naa hin kennitii; ani nan dhaabadha; ati garuu cal’istee na ilalta. **21** Ati gara jabinaan natti garagalta; irree kee jabaadhaanis na dhoofta. **22** Ol na buttee fuula bubblee dura na oofta; bubblee hamaa keessas asii fi achi na aata. **23** Ani akka ati gara du’atti, gara mana warra lubbuun jiraatan hundaaf ramadameetti na geessitu nan beeka. **24** “Dhuguma iyyuu yeroo inni rakkatee gargaarsa barbaachaaf iyyutti, namni harka isaa isa irra kaa’u tokko iyyuu hin jiru. **25** Ani warra rakkina keessa jiranifi hin boonyee? Lubbuun koos hiyyeeyyiif hin gaddine? **26** Garuu utuu ani waan gaarii abdadhuu, wanni hamaan natti dhufe; utuu ani ifa eeggadhus, duktannii natti dhufe. **27** Keessi koo jeeqamaa jira; gonkumaa hin qabbanoofne; barri gidiraas natti dhufeera. **28** Ani jajjabina dhabee asii fi achi deemee nan boo’aa; waldaa keessa dhaabdhhees

gargaarsaaf nan iyya. **29** Ani obboleessa waangoo, hojjetu hin eeyyamne. **31** Yoo namoonni mana koo michuu urunguu ta'eera. **30** Gogaan koo gurraacha'ee jiraatan, takkumaa, 'Eenyutu buddeena mana Iyyoob qolli irraa ka'eera; dhagni koos ho'aan boba'eera. **31** Baganaan koo boo'ichaaf, ululleen koo immoo sagalee iyyaatifi qopheeffameera.

31 "Ani ija koo wajjin kakuu galeera; yoos ani akkamiin hawwiidhaan gara durbaa laala ree? **2** Carraan namni Waaqa samii biraa qabu, dhaalli inni Waaqa Waan Hunda Danda'u irraa argatu maali? **3** Hamootaaf badiisa, warra jal'ina hojjetaaniif immoo dha'icha mitii? **4** Inni karaa koo hin arguu? Tarkaanfii koo hundas hin lakkaa'u? **5** "Yoo ani karaa sobaa irra deemeeyookaan miilli koo gara gowwoomsaatti ariifatee jiraate, **6** Waaqni madaalii dhugaatiin na haa madaalu; akka ani hir'ina hin qabne illee haa beekeu; **7** yoo tarkaanfin koo karaa irraa goree, garaan koo waan iji koo argu duukaa bu'ee jiraate yookaan yoo harki koo xuraa'ee jiraate, **8** waan ani facafadhe namni biraahaa nyaatu; midhaan koos haa buqqifamu. **9** "Yoo garaan koo dubartiidhaan gowwoomfamee jiraate, yookaan yoo ani balbala ollaa koo jalatti riphee eeggadhe, **10** niittiin koo midhaan nama biraahaa daakku; namoonni biraas ishee wajjin haa ciisan. **11** Kun hammina; kan abbaa murtiitiis adabamu qabuu dha. **12** Kun ibidda hamma Barbadeessutti waa gubuu dha; midhaan ani qabu hundas gubee balleessa ture. **13** "Yoo ani yeroo isaan na himatanitti, tajaajiltoota koo dhiiraa fi dubartii murtii qajeelaa dhowwadhee jiraadhe, **14** yeroo Waaqni ka'utti ani maalan godha? Yoo inni na gaafates ani maalan deebisa? **15** Isuma gadameessa keessatti na uume sanatu isaan uume mitii? Kan hunda keenya gadameessa keessatti tolches isuma mitii? **16** "Yoo ani waan hiyyeessaaaf barbaachisu dhowwadhee jiraadhe, yookaan yoo ani akka iji haadha hiyyeessaa dadhabuu godhee jiraadhe, **17** yoo ani budeenea koo utuu ilma abbaa hin qabneef hin qoodin kophaa koo nyaadhee jiraadhe, **18** ani garuu dargaggummaa kootii jalqabee akkuma abbaattinisa guddise; dhaloota kootii jalqabees haadha hiyyeessaa karaa argisiise. **19** Ani yoon utuu namni tokko wayyaa dhabee akka malee miidhamuu, yookaan rakkataa uffataa of irraa hin qabne tokko argee **20** sababii ani rifeensa hoolota kootiisa ho'iseef, yoo garaan isaa na hin ebbisin, **21** yoo ani mana murtiiti fudhatama qaba jedhee ijoollee abbaa hin qabnetti harka koo ol kaasee jiraadhe, **22** irreen koo gatiitti koo irraa haa buqqa'u; irreen koo buusaa isattihaa cabu. **23** Ani sababiin dha'icha Waaqaa sodaadhee fi sababiin surraa isaa kabajeef waan akkanaa hojjechuu hin daneenye. **24** "Yoo ani warqee abdadhee yookaan warqee qlqulluudhaan, 'Ati irkoo koo ti' jedhee jiraadhe, **25** yoo ani qabeenya koo guddaatti, milkaa'ina harki koo argatetti gammadee jiraadhe, **26** yoo ani aduu iftu argee yookaan ji'a midhaginaan deemu ilaalee kabajee, **27** akkasiinis garaan koo dhoksaan gowwoomfamee afaan koo harka koo dhungatee jiraate, **28** wanni kun cubbuu adabamu qabuu dha; ani Waaqa samiitiif hin amanamne tureetii. **29** "Yoo ani badiisa diina kootiitti gammadee yookaan rakkina isaa irra ga'eef lilchee jiraadhe, **30** keessa jirus na kakaasa; **19** garaan koo akkuma daadhii ani jireenya isaa abaaruudhaan akka afaan koo cubbuu

hojjetu hin eeyyamne. **31** Yoo namoonni mana koo karaa deemtuuf banaa tureef, keessummaan kam iyyu ala hin bulu ture. **33** Yoo ani akkuma namoonni godhan sana balleessa koo garaatti qabadhee cubbuu koos dhokfadhee jiraadhe, **34** ani waldaa guddaa sodaadhee yookaan tuffiin gosaa na naasissee, cal'isee gad ba'uu dhiiseeraa? **35** "Maalooyani utuu nama na dhaga'u argadhee! Ani mallattoo falmii koo nan mallatteessa; Waaqni Waan Hunda Danda'u deebii naaf haa kennu; himataan koo dubbiis isaa barreefamaan haa dhi'effatu. **36** Dhugumaanani gatiitti koo irratti waan kanaan baadha; akka gonfoottis mataa irra nan kaa'adhan ture. **37** Tokkoo tokkoo tarkaanfii koo isatti nan hima; akkuma ilma mootiitti isatti nan dhi'aadhan ture. **38** "Yoo lafti koo natti iyiyitee bo'oonee ishee hundinuu imimmaaniin jiidhe, **39** yoo ani kaffaltii malee midhaan ishee nyaadhe, yookaan akka hojjettooniisa lubbuu isaaanii dhaban godhee jiraadhe, **40** qooda qamadii qoraattiin, qooda garbuus aramaan itti haa biqilu." Dubbiin Iyyoob xumurame.

32 Sababii Iyyoob nama qajeelaa of se'eef namoonni sadan kunneen deebii kennuufi dhiisan. **2** Eeliuhun ilmi Barakeel Buuzichii maatiin Raamii sun garuu sababii Iyyoob qooda Waaqaa qajeelaa of godheef akka malee itti aare. **3** Akkasumas sababii isaan Iyyoobitti muruu malee deebii hin qabaatiniif Eeliuhun michoota Iyyoob sadanitti akka malee aare. **4** Eeliuhun waan namoonni sun umuriidhaan isa caalaniif utuu dursee Iyyoobitti hin dubbatin ture. **5** Garuu yeroo akka namoonni sun sadan waan dubbattan dhaban argetti aariin isaa ittuma caale. **6** Kanaafuu Eeliuhun ilmi Barakeel Buuzichaa sunakkana jedhe: "Ani umuriidhaan xinnaa dha; isin garuu jaarsolii dha; kanaafuu ani yaada koo isinitti himuu naa saafadhe; nan sodaadhes. **7** Ani, 'Umurini ni dubbata; barri dheeraanis ogummaa barsiisa' jedhee yaadeen ture. **8** Garuu hafuuu nama keessa jiru, hafuuu Waaqni Waan Hunda Danda'u itti baafatutu hubannaa kennaaf. **9** Ogeessi jaarsa qofa miti; kan waan qajeelaa hubatus, nama umurii dheeraa qofa miti. **10** "Kanaafuu ani akkana nan jedhaa na dhaggeeffadhaa; anis waanan beeku isinitti naan hima. **11** Ani yeroo isin dubbattan nan obse; yeroo isin jechoota filattanitti illee ani dubbii ogummaa kan isin dubbattan nan dhaggeeffadhe; **12** ani qalbeeffadheen isin dhaga'e. Garuu isin keessaa namni tokko iyyuu akka inni dogogore Iyyoobin hin amansiifine; namni tokko iyyuu falmii isaatifi deebii hin kennine. **13** Isin, 'Nu ogummaa arganneerra; nama utuu hin ta'in, Waaqni isaa irra haa anau' hin jedhinaa. **14** Iyyoob garuu dubbii isattihaa na hin tuqne; anis falmii keessanii deebii isaafti haa kennu. **15** "Isaan abdiit kutatunii waan jedhan dhaban; dubbiinis isaan harkaa badde. **16** Erga isaan cal'isani, erga isaan deebii kennan tokko illee dhabanii achi dhadhaabatani, ani eeguun qabaa? **17** Ani deebii koo nan kenna; waanan beeku nan hima. **18** Dubbiin na keessa guuteeraatti; hafuurri na yookaan rakkina isaa ga'eef lilchee jiraadhe, **19** garaan koo akkuma daadhii wayinii kan qadaadamee, akkuma qalqalloo daadhii

wayinii haaraa dho'uun ga'eetii. **20** Ani dubbadhee qabbaneeffachuun qaba; afaan koo banadhees deebii kennuu qaba. **21** Ani nama wal hin caalchisu; yookaan nama tokko iyyuu hin saadu. **22** Utuu ani nama saaduu beekee, Uumaan koo silaa dafee lafa irraa na balleessa ture.

33 "Yaa Iyyoob amma garuu ati dubbii koo dhaggeeffadhu; waan ani jedhu hundas dhaga'i. **2** Kunoo ani afaan koo nan banadha; dubbiin koos fiixee arraba kootii irra jira. **3** Dubbiin koo garaa qajeelaa keessaa ba'a; hidhiin koos waan ani beeku ifatti baasee dubbata. **4** Hafuura Waqaatu na uume; hafuurri Waaqni Waan Hunda Danda'u baafatus jireenyaa naa kenna. **5** Egaa yoo dandeesse deebii naa kenni; qophaa'iitti fuula koo dura dhaabahadhu. **6** Ani fuula Waqaqa durattu namuma akka keetii ti; anis biyyoo irraan hoijetame. **7** Ati na sodaattee hin raafamin; harki koos sitti hin ulfaatin. **8** "Dhugumaan ati utuma ani dhaga'uu dubbatteerta; anis dubbii kee dhaga'eera. **9** Ati akkana jetta: 'Ani qulqulluu dha; cubbuu illee hin qabu; ani balleessaa hin qabu; yakka illee hin hoijenne. **10** Waqaani garuu balleessaa narratti argeera; akka diina isaattis na ilaaleera. **11** Miilla koo gudeelcha gidduu galchee hidha; karaa koo hundas ni eega.' **12** "Garuu ani sitti nan hima; kana irratti ati qajeelaa miti; Waqaani nama caalaa guddaadaati. **13** Ati maaliif akka waan inni dubbii namaatiif deebii hin kennineetti isatti guungumta? **14** Namni hubachuu baattu iyyuu, Waqaani karaa tokkoonis, karaa biraatiinis ni dubbata. **15** Inni utuma isaan siree isaanii irra ciisanuu, yeroo hirribni cimaan isaan qabutti, abjuudhaan, mul'ata halkaniiiniis, **16** gurra isaanittii ni dubbata; of eeggachiisaanis isaan rifachisa; **17** jal'ina irraa nama deebisuu, of jajuu irraas Isa dhowwuuf, **18** lubbuu isaa boolla irraa, jireenyaa isaaas goraadeedhaan baduu irraa oolchuudhaaf. **19** "Namni tokko dhiphina lafee isaa keessaa kan gargar hin cinneen, siree dhiphinaa irratti ni adabama ta'a; **20** kanaafuu jireenyi isaa nyata jibba; lubbuu isaaas nyaata filatamaa balfiti. **21** Foon isaa nyaatamee dhuma; lafeen isaa kan duraan dhokatee ture sun alatti yaa'a. **22** Lubbuu isaa gara boollaatti, jireenyi isaaas ergamoota du'aatti dhi'aata. **23** Ta'us yoo kuma keessaa ergamaan Waqaqayoo tokko akka itti qajeelaa ta'an isaanitti himuu, ergamaan Waqaqa isaanii dhaabatee jiraate, **24** yoo namichaaf garaa laafee 'Boolla bu'uu irraa Isa ooche; anis furii isaaaf argeen jira' jedhe, **25** dhagni isaa akkuma dhagna daa'imaatti haaronfama; akka bara dargaggummaa isaatii ni deebi'a. **26** Inni Waqaqa ni kadhataa; Isa birattis fudhatama argata; fuula Waqaqa ni arga; ni ililchaa; Waqaani gara qajeelummaa isaa kan duriitti isaa ni deebisa. **27** Ergasiis gara namootaa dhufee akkana jedha; 'Ani cubbuu hoijedheera; waan qajeelaas jal'iseera; garuu waan naa malu hin arganne. **28** Inni akka isheen boolla hin buuneef lubbuu koo fureera; anis jiraadhee ifa nan arga.' **29** "Waaqni waan kana hunda yeroo lama, yeroo sadii iyyuu namaaf ni godha. **30** Kanas akka ifni jireenyaa isaa ifuu, lubbuu isaaas boolla irraa deebisuu godha. **31** "Yaa Iyyoob qalbeeffadhuutii na dhaggeeffadhu; ati cal'isi; anis ogummaa sin barsiisaa."

Yoo waan jettu tokko illee qabaatte deebii naa kenni; dubbadhu, ani akka ati qajeelaa taate mirkaneessuu nan barbaadaati. **33** Yoo akkas ta'u baate garuu na dhaggeeffadhu; cal'isi, anis ogummaa sin barsiisaa."

34 Eliihuun akkana jedhe: **2** "Yaa ogeeyyii, dubbii koo dhaga'a; beektonnis na dhaggeeffadhaa. **3** Akkuma arrabni nyaata afaaniin qabu, gurris dubbii calalaati. **4** Waan qajeelaa ta'e ofii keenyaaf haa filannu; waan gaariis tokkummaadhan haa barannu. **5** "Iyyoob akkana jedha; 'Ani qajeelaa dha; Waqaani garuu murtii qajeelaa narraa fudhate. **6** Ani utuman nama dhugaa ta'e jiruu, akka sobduuttin herregame; anis yakka qabaachuu baadhu illee xiyyi issaa madaa hin fayyineen na madeesseera.' **7** Namni akka bishaaniitti tuffii dhugu, kan akka Iyyoob eenuy? **8** Inni warra hamminna hoijetu wajjin walii gala; jal'oota wajjinis tokkummaa qabaata. **9** Inni, 'Waqaqa gammachiisu yaaluun, namaaf faayidaa tokko iyyuu hin qabu' jedhaati. **10** "Kanaafuu isin yaa hubattoota, na dhaga'a. Waan hamaa hoijechuun Waqaqa irraa, dogoggoruuniis Waqaqa Waan Hunda Danda'u irraa haa fagaatu. **11** Inni namaaf akkuma hojii isattaati gatii ni kenna; waan karaa isattaati malus itti fida. **12** Dhugumaan Waqaani hammina hin hoijetu; Waqaani Waan Hunda Danda'u murtii qajeelaa hin jal'isu. **13** Eenyutu lafa irratti isaa muude? Eenyutus addunyaa guutuu isatti kenne? **14** Utuu inni hafuura isaa deebisuu fudhatee, hafuura baafatu illee gara ofii isattaati deebifatee, **15** silaa sanyiin namaa hundi walumaan bada; namnis biyyootti deebi'a ture. **16** "Ati yoo hubannaa qabaatte waan kana dhaga'i; waan ani jedhus dhaggeeffadhu. **17** Namni murtii qajeelaa jibbu bulchuu danda'aa? Atis isaa qajeelaa fi humna qabeessa sanatti murtaa? **18** Kan moototaan, 'Isin faayidaa hin qabdan;' jedhee qondalotaanis, 'Isin hamoo dha' jedhu isaa miti?' **19** Inni ilmaan moototaatiif illee hin looguu; sooreyyii fi hiyyeyyii wal hin caalchisu; hundi isaanii hojii harka isatta. **20** Isaan halkan walakkaa tasa du'u; namoonni hollatanii dhumu; jajjaboonnis utuma harki namaa isaan hin tuqin ni badu. **21** "Iji isaa karaa namootaa irra jira; inni tarkaanfii isaanii hunda ni arga. **22** Iddeen warri waan hamaa hoijetan itti dhokatan, dukkanni yookaan gaaddisni guddaan hin jiru. **23** Akka inni murtiidhaaf fuula isaa durattu dhi'aatuuf, Waqaani nama kam iyyuu hin beellamu. **24** Inni gaaffii tokko malee namoota jajjaboo ni burkuteessa; warra biraa immoo iddo isaanii ni kaa'a. **25** Inni sababii hojii isaanii beekuuf, halkan keessa isaan garagalchaa; isaanis ni barbadaa'u. **26** Sababii jal'ina isaanittifis inni iddo namni hundi argutti isaan adaba; **27** kunis waan isaa duukaa bu'uu irraa garagalani karaa isaa hunda dhiisanif. **28** Isaan akka inni iyya rakkattootaa dhaga'uuf, akka iyyi hiyyeyyii fuula isaa durattu dhaga'amu godhaniiru. **29** Yoo inni cal'ise garuu, eenyutu isatti muruu danda'a? Yoo inni fuula isaa dhokfates eenyutu isaa arguu danda'a? Ta'us inni namaa fi saba illee ni to'ata; **30** kunis akka namni Waqaafin bulle mootii hin taanee fi akka isaan sabaaf kiyyoo hin keenyeefii dha. **31** "Namni tokko Waqaan akkana jedha haa jennu; 'Ani yakka hoijedheera; garuu itti hin deebi'u. **32** Waan ani arguu hin dandeenye

na barsiisi; ani yoon dogoggora hojjedhee jiraadhe, lammata itti hin deebi'u.' **33** Waaqni sababii ati qalbii jijiirrachuu didduuf akkuma yaada keetiitti gatii siif baasaa? Situ murtessuu qaba malee ana miti; kanaafuu ati waan beektu natti himi. **34** "Namoonni hubannaa qaban ni dubbatu; namoonni ogeeyyiin na dhaga'anis akkana jedhu; **35** 'Iyyoob beekumsa malee dubbatu; dubbiinisaas hubannaa cimaa hin qabu.' **36** Iyyoob sababii akka nama hamaatti deebii kenneef maalo uttu hamma dhumaatti qoramee jiraateel! **37** Inni cubbuu isaa irratti fincila dabala; tuffiidihaan gidduu keenyatti harka dha'a; Waaqa irrattis waan baay'ee dubbatu."

35 Elihuunis itti fufee akkana jedhe: 2 "Ati waan kana qajeelaa seetaa? Ati, 'Ani fuula Waaqaa duratti qajeelaa dha' jetta. **3** Ati, 'Wanni kun faayidaa maalii naa qaba? Ani cubbuu hojjechuu dhiisuudhaan maalin argadha?' jettee gaafatta. **4** "Ani si'i fi michoota kee kanneen si wajjin jiraniif deebii kennuu nan barbaada. **5** Ol jedhiitti samiiwwan ilaali; duumessoota siin ol jiranis argi. **6** Ati yoo cubbuu hoijette maal isa miita? Cubbuun kees yoo baay'ate maal isa godha? **7** Ati yoo qajeelaa taate, maal isaaft kennita? Yookaan inni harka kee irraa maal argata? **8** Hammimini kee nama akka keetti qofa miidha; qajeelummaan kees ilmaan namaa qofa fayyada. **9** "Waan cunqursaan itti hammaatteef namoonni ni iyyu; irree humna qabeessaa jalaa ba'uufs gargaarsaaf wawaatu. **10** Garuu namni tokko iyyuuakkana hin jedhu; 'Waaqni Uumaan koo, inni halkaniin faarfannaan nammaa kennu, **11** kan bineensota lafa irraa caalaa beektota, simbirroo samii caalaas ogeeyyi nu godhu eessa jira?' **12** Inni sababii of tuulummaa jal'ootaatiif yommuu namoonni iyyanitti deebii hin kennu. **13** Dhugumaan Waaqni iyya isaanii kan gatii hin qabne sana hin dhaggeeffatu; Waaqni Waan Hunda Danda'u iyya sanaaf gurra hin kennu. **14** Yoo ati, 'Dubbii koo fuula isaa dura jira; ani isa eeggachaan jira; garuu isa arguu hin danda'u' jetta, inni hammam kanaa gad iyyuu xinnessee haa dhaga'u ree! **15** Amma illee sababii dheekkamsi isaa nama hin adabneef, sababii inni balleessaa namma akka waan guddaa tokkoottihin fudhanneef, **16** Iyyoob oduu faayidaa hin qabneen afaan bana; beekumsa malees dubbi baay'isa."

36 Elihuun ittuma fufee akkana jedhe: 2 "Ani akka qooda Waaqaa wanni jedhamu hedduun jiru sitti nan argisiisaatii mee xinnoo naa obsi. **3** Ani beekumsa koo fagoodhaa nan fida; qajeelummaa Uumaa kootiis nan labsa. **4** Akka dubbiin koo soba hin ta'in mirkaneeffadhu; kan beekumsaan hir'ina hin qabne tokko si wajjin jira. **5** "Waaqni jabaa dha; garuu eenyun iyyuu hin tuffatu; inni jabaa dha; kaayyoo isaaftis cimee dhaabata. **6** Inni hamoota hin jiraachisu; warra rakkataniif garuu murtii qajeelaa ni kenna. **7** Ija isaa qajeeltotta irraa hin buqqifatu; mootota wajjin teessoo irra isaan tessisa; bara baraanis ol isaan guddisa. **8** Garuu yoo namoonni foncaadhaan hidhaman, yoo funyoo rakkinaatiinis hidhaman, **9** inni hojjii isaanii, daba isaan of tuulummaan hojjetanis isaanitti ni hima. **10** Inni gurra isaanii sirreffamaa dhaggeeffachuuf ni bana; akka

isaan waan hamaa irraa qalbii jijiirratanis ni ajaja. **11** Isaan yoo ajajamanii isa tajaajilan, bara jireenyisaanii badhaadhummaan, umurii isaanii gammachuudhaan fixatu. **12** Yoo ajajamu baatan garuu, goraadeedhaan badu; beekumsa malees ni du'u. **13** "Warri garaan isaanii Waaqa irraa fagaate, aarii of keessatti kuufatu; yommuu inni foncaan isaan hidhutti illee gargaarsa barbaachaaf hin iyyan. **14** Isaan dargaggummaa isaanii keessa du'u; jireenyi isaanii xuraa'ota gidduutti boda. **15** Inni garuu warra dhiphataan dhiphinaa isaanii keessaas baasa; rakko isaanii keessattis isaanitti dubbatu. **16** "Inni dhiphina keessaas si baasee gara lafa bal'aa dhiphina hin qabneetti, maaddii coomaan guitametti si geessa. **17** Amma garuu murtiin hamootaaf malu sirra tuulameera; murtiif ihaqni si qabataniiru. **18** Akka badhaadhummaan si hin gowwoomsine of eeggadhu; akka baay'inni matta'as aakara irraa si jal'isu hin godhin. **19** Badhaadhummaan kee yookaan tattaaaffiin kee guddaa sun hundi rakko irraa si eeguu danda'a? **20** Halkan itti namoonni mana isaanittib buqqifaman hin hawwin. **21** Ati akka hamminatti hin deebine of eeggadhu; qooda rakkinaa waan kana filateertaati. **22** "Kunoo Waaqni humna isaatii ol ol jedheera; barsiisaan akka isaa eenyu? **23** Namni karaa isatti himu, yookaan kan, 'Ati dogoggorteeta' isaan jedhu eenyu? **24** Hojji isaa kan namoonni faarfannaadhaan jajan sana, leellisu hin dagatin. **25** Namni hundinuu argeera; tokkoon tokkoon namaas fagootti xiyeefatee ilaala. **26** Dhugumaan Waaqni guddaa dha; nus isa hin beeknu; baay'ina bara isaa namni beekuu hin danda'u. **27** "Inni copha bishaanii ol baasa; hurrii isaa walitti qabee bokkaatti geeddara. **28** Duumessis jiidha isaa gad coccobsa; bokkaan guddaanis namatti rooba. **29** Eenyutu akka inni itti duumessoota diriirsu, akka inni itti dunkaana isaa keessaas qaqqawweessa'us hubachuu danda'a? **30** Akka inni itti bakakkaa naanwoo isatiittibbinneessu, akka inni itti tuujuba galaanaa illee haguugu ilaali. **31** Kun haala inni ittiin saboota bulchuu fi nyaata baay'inaanisaanii kennuu dha. **32** Inni harka isaa bakakkaadhaan ni guuta; akka bakakkaan sun iddo akeekaa isaa dha'us ni ajaja. **33** Kakawween isaa akka bakakkaan dhufu labsa; looni iyyuu akka inni dhi'aate beeksisu.

37 "Kana irratti onneen koo ni dhikkifata; iddoosaatii ni u'taalaa. **2** Dhaggeeffadhaal! Iyya sagalee isaa, guungummii afaan isaatii ba'u illee dhaga'a. **3** Inni bakakkaa isaa samii hunda jalatti gad dhiisa; gara handaara lafaattis ni erga. **4** Ergasii sagaleen guungummii isaa ni dhufa; inni sagalee isaa ulfina qabeessa sanaan ni qaqqawweessa'a. Yommuu sagaleen isaa dhaga'amutti, inni waan tokko illee hin quasatu. **5** Sagaleen Waaqaa haala dinqisiisaadhaan ni qaqqawweessa'a; inni waan guddaa hubannaa keenyaa ol ta'e godha. **6** Inni cabbiidhaan, 'Lafa irra bu'i; tiifuudhaanis, 'Bokkaajabaa ta'i' jedha. **7** Akka namni inni uume hundi hojjii isaa beekuuf, inni harka tokko tokkoon nammaa chaappessa. **8** Bineenonni holqa isaanittigalu; da'annoosisaanii keessas ni turu. **9** Bubbeen hamaan iddoosaatii ni ba'a; dhaamochis bubbee

bittinneessu keessa ni ba'a. **10** Hafuurri Waqaani baafatu cabbii uuma; bishaanoni babal'aanis ni ititu. **11** Inni duumessoota bishaan baachisa; bakakkaa isaas isaan keessa facaasa. **12** Isaan waan inni ajaju hunda hojjechuuf, qajeelfama inni kennuu addunyaa hunda irra naanna'u. **13** Inni namoota adabuuf, yookaan lafa isaa obaasee jaalala isaa argisiisuuf jedhee duumessa fida. **14** "Yaa lyyoob waan kana dhaggeeffadhu; mee of qabitii hojji Waaqaa isa dinqisiisa sana hubadhu. **15** Waqaani akkamitti duumessoota akka ajajuu fi akkamitti akka balaqeessisu ati ni beektaa? **16** Akka itti duumessoon wal qixxaatanii rarra'an, hojji dinqisiisa Waaqaa isa beekumsaan mudaa hin qabne sanaa beektaa? **17** Ati kan yeroo lafti bubblee kibbaatiin cal'istutti ho'a wayyaa keetiitiin waxalamtu, **18** samiiakkuma of ilaaalee naasii baqfamee jabaatu sana diriirsuu keessatti isa gargaaruu ni dandeessa? **19** "Waan nu isaan jennu nutti himi; nu sababii dukkana keenyaatiifuu dubbiik keenya qajeelfachuu hin dandeenyu. **20** Akka ani dubbachuu fedhu isatti himamuu qabaa? Namni kam iyyuu liqimfamuuf ni gaafataa? **21** Erga qilleensi samiiwwan qulqillessee booddee, namni aduu humnaa guutuun iftu ilaaluu danda'u tokko iyyuu hin jiru. **22** Waaqni bareedina warqeettiin kaabaa ni dhufa; inni ulfina isaa isa sodaachisaa sanaan ni dhufa. **23** Waaqni Huuna Danda'u hubannaa keenyaa oli; inni humnaa fi murtii qajeelaadhaan guddaa dha; qajeelummaan isaa baay'ee dha; inni nama hin cunqursu. **24** Kanaafuu, namoonni isa sodaatu; inni warra oegeyyii of se'an hunda wa'ittuu hin hedu."

Karra gaaddidduu du'aas argiteertaa? **18** Bal'ina lafaa guddaa sana hubatteertaa? Yoo kana hunda beekte dubbadhu. **19** "Karaan iddoof ifni jirutti nama geessu kami? Dukkannis eessa jiraata?" **20** Iddoofisaaniitti isaan geessuu dandeessa? Daandii lafa jireenya isaaniti geessuu beektaa? **21** Ati dhugumaan ni beekta; yeroo sana dhalatteertaati! Ati bara hedduu jiraatteerta! **22** "Mankuusa cabbii seentee yookaan mankuusa dhagaa cabbii argiteertaa?" **23** Kan aani yeroo rakkinaatiif, guyyaa waraanaa fi lolatiif ol kaa'adhe argiteertaa? **24** Karaan iddoof ifni itti bittinnaa'utti yookaan gara iddoobubbeen ba'a itti lafa irra faffaca'utti nama geessu kami? **25** Eenyutu lolaadhaf bo'oo, bakakkaadhaaf immoo daandii baasee, **26** lafa namni tokko iyyuu keessa hin jiraanne, gammoojjii namni tokko iyyuu keessa hin jirre bishaan obaasuuf, **27** lafa namni keessa hin jiraannee fi lafa onaa quubsee margas itti biqilchu eenyu? **28** Roobni abbaa qabaa? Copha fixeensa eenyutu dhalche? **29** Cabbii garaa eenyutti ba'a? Qorra samii eenyutu dhala? **30** Bishaanoni akka dhagaa jabaatu, fuulli tuujubaas akka cabbii ta'a. **31** "Urjiwwan babbareedoo Torpii jedhaman hidhuu ni dandeessa? Yookaan hidhaa Urji Sadee jedhamuu hiikuu ni dandeessa? **32** Tuuta urjiwwanii waqtiilee isaaniti fiduu yookaan urjii Aamaekaet jedhamu ilmaan isaa wajjin bobbaasuu ni dandeessa? **33** Seera samiiwwanii beektaa? Bulchiinsa isaanii lafa irratti hundeessuu ni dandeessa? **34** "Ati sagalee kera gara duumessaatti ol fudhattee, lolaa bishaanitiin of haguuguu ni dandeessa? **35** Ati bakakkaa daandii isaa irra erguu ni dandeessa? Innis, 'Kunoo

38 Kana irattti Waaqayyo bubbee jabaa keessaan
Iyyoobitti dubbate. Akkana jedhes: **2** "Namni
dubbii beekumsa malee dubbatamuun karoora koo
dukkanneessu kun eenyu? **3** Mee akka gootaa mudhii
kee hidhadhu; ani sin gaafadha; ati immoo deebii naa
kenni. **4** "Yeroo ani hundee lafaa kaa'etti ati eessa turté?
Yoo hubatte mee natti himi. **5** Eenyutu bal'ina ishee
murteesse? Dhugumaan ni beektaa? Eenyutu ulee safaraa
ishee irra harkise? **6** Hundeen ishee maal irra dhaabame?
Yookaan eenyutu dhagaa goleel ishee dhaabe? **7** Kunis
yeroo bakkalchoonni barii walii wajjin faarfatanitti,
yeroo ilmaan Waaqayyoos ililchanitti ture. **8** "Yeroo
galaamni cabsee garaa lafaa keessaa ba'etti eenyutu
balbala itti cufee ittise? **9** Yeroo ani duumessoota uffataa
isaa godhee dukkana guddaan maretti, **10** yeroo ani
daangaa isaa dhaabee balbalaa fi danqaraa hojjedheefitti,
11 anis, 'Ati hamma asiitti dhufta; garuu darbuu hin
dandeessu; dampaliin of jajuu keetii illee asumatti
dhaabatal' jedheen. **12** "Ati bara jireenya keetii barraaqaa
ajajjee yookaan barii obborootti iddoa isaa argisiiftee
beektaa? **13** Akka inni handaara lafaa qabatee namoota
hamoo achi keessaa hurgufu gooteertaa? **14** Lafti akka
suphee chaappaa jala jiruutti bifaa geeddarratti; bifiti
ishees akka bifaa uffataati mul'ata. **15** Hamoonni ifaa
isaanii dhownwatamaniiru; irreen isaanii inni ol ka'es
cabeera. **16** "Ati gara burqaa galaanaa gad buutee
yookaan tuujuba bishaanii seentee hundee isaa irra
deemtee beektaa? **17** Karri du'aa sitti mul'ifameeraa?

39 “Yeroo itti qellejjeen dhaltu beektaa? Yeroo itti borofni ilmoo ishee dhaltu argiteertaa? **2** Jia isaan garaatti ilmaan baatan ni lakkooftaa? Yeroo isaan itti dhalan ni beektaa? **3** Isaan jilbeenfatanii ilmaan isaanii dhalu; foolachuu isaanii ni hobbaafatu. **4** Ilmaan isaanii jabaatu; alattis ni guddatu; ba’ani ni deemu; hin deebi’anis. **5** “Eenyutu harree diidaa gad dhiise? Funyoo isaan eenyutu hiike? **6** Ani gammoojjii mana isaa, lafa soogiddaas iddo jireeyna isaa godheen kenneef. **7** Inni waca magaalaa keessaatti ni kolfa; iyya konkolaachisaas hin dhaga’u. **8** Waan sheeduu argachuuq tulluuwwan irra laba; waan lalisaa hundas ni barbaada. **9** “Gafarsi si tajaajiluu siif ajajamaa? Dallaa kee keessas ni bulaa? **10** Akka inni lafa siif qotuuf funyoodhaan isa hidhuu ni dandeessaa? Yookaan inni si duubaan bo’oo ni baasaa? **11** Ati waan inni humna

guddaa qabuuf isa ni amanattaa? Hojii kee jabaa illee isatti ni dhiiftaa? **12** Akka inni midhaan kee walitti qabee oobdii kee irratti siif tuuluf isa ni abdattaa? **13** "Guchiin gammachuudhaan qoochoo ishee afarsiti; garuu qoochoo fi baallee huummootiin wal bira hin qabamu. **14** Hanqaakuu ishee lafa irratti buufti; akka itti ho'ufis cirracha keessatti dhifti; **15** garuu akka miilli wayii caccabsu, akka bineensi irra ejjetu hin yaadattu. **16** Cuucii isheettis akka waan isaan kan ishee hin ta'iniitti garaa jabaatti; yoo dadhabbiin ishee akkasumaa bade illee ishee homaa miti; **17** Waaqni ogummaadhaan ishee hin badhaafnetti; yookaan hubannaa isheef hin goodne. **18** Yeroo figuuf qoochoo ishee bal'iftattuti, isheen fardaa fi namicha gulufutti kofalti. **19** "Ati fardaaf jabina ni kennita? Yookaan morma isatti gama uffisuu dandeessaa? **20** Akka inniakkuma hawwaanisaatti utaaluu ni gootaa? Ulfinni korrisa isasas sodaachisaa dha. **21** Inni humna isatti gammadee akka malee guulee lafa dhidhiita; ba'eis mi'a lolaatti qajeela. **22** Inni sodaatti ni kolfa; waan tokko illee hin sodaatu; goraadee irraas duubatti hin deebi'u. **23** Man'een xiyyaa, eeboo fi ankaaseen calaqqisus cinaacha isatta bubbuee kililcha. **24** Si'aee rommuudhaan lafa haadha; yeroo malakanni afuuufamtti illee obsee dhaabachuu hin danda'u. **25** Inni yommuu malakanni afuuufamtti 'Uffee' jedhee imimsa; waca ajajootaatii fi iyya waraanaa, foolii waraanaa illee fagoottu suufa. **26** "Cululleen ogummaa keetiin barriftee qoochoo ishees gar a kibbaatti bal'ifti? **27** Risaan ajaya keetiin ol ba'ee ol fagootti mana isaa ijarrataa? **28** Inni qarqara hallayyaa irra jiraata; halkanis achuma bulu; kattaan fofottoqaanis da'oo isaa ti. **29** Achi taa'ees waan nyaatu adamsa; jii isaaas fagootti waan sana arga. **30** Cuucoliin isaa dhiiga dhugu; innis lafa raqni jiruu hin dhabamu."

40 Waaqayyo Iyyobiin akkana jedhe: **2** "Namni Waaqa Waan Hunda Danda'uun falmu tokko isaa ni qajeelchaa? Namni Waaqa himatu deebii haa kennuu!" **3** Iyyoobis akkana jedhee Waaqayyo deebise: **4** "Ani nama faayidaa hin qabnee dha; akkamittin deebii siif kenna? Harka koo afaaan koo irra nan kaa'adha. **5** Ani yeroo tokko dubbadheera; garuu ani waanan deebisu hin qabu; si'a lama dubbadheera; kana caalaa garuu homaa hin jedhu." **6** Kana irratti Waaqayyo bubblee jabaa keessaa Iyyoobitti dubbate: **7** "Akka dhiiraatti mudhii kee hidhadhu; ani sin gaafadha; ati immoo deebii naa kennita. **8** "Ati murtii koo qajeelaa sana gatii dhabsiistaa? Ofii keetti qajeelaa ta'uuf na himattaa? **9** Irree akka irree Waaqaa qabdaa? Sagaleen kees akka sagalee isaa qaqawweessa'uun danda'a? **10** Ulfinaa fi guddinaan of miidhagsi; kabajaa fi barreedinga uffadhu. **11** Dheekkamsa kee kan guuteey irra yaa'u sana dhangalaasi; nama of tuulu kam iyyuu ilaali qaanessi. **12** Nama of tuulu hunda ilaali gad deebisi; hamoota illee iddoodhuma isaan dhaabatanitti caccabsi. **13** Isaan hunda walitti qabii biyyoo keessatti awwaali; fuula isaanii awwaala keessa dhoksi. **14** Yoos ani mataan koo, akka harki kee mirgaa si oolchuu danda'u siifin mirkaneessa. **15** "Bihemootin ani akkuman si uugettii uume, kanakkuma qotiyoo marga dheedu sana mee ilaali. **16** Jabinni isaa dugda isaa keessa,

humni isaa immoo ribuu garaa isaa keessa jira! **17** Eegeen isaa akkuma muka birbirsaa raafama; ribuu tafa isaa wal keessa xaxamaa dha. **18** Lafeen isaa akka ujummo naasii ti; harkii fi miilli isaa immoo akka ulee sibiilaat. **19** Inni uumamawwan Waaqaa keessaa hangafa; garuu inni isaa uume goraadee isattaan isatti dhi'aachuu danda'a. **20** Gaarran marga ni kennuu; bineesonni hundi naannoo isaa ni burraaq. **21** Inni huuxxii qoraattii qabu jala ciisa; shambaqqoo lafa dhadqaqii keessa dhokata. **22** Gaadisni huuxxii qoraattii qabu isaa haguuga; alaltuun lagaas isaa marxa. **23** Yommuu lagni cabsee yaa'utti iyuu kunoo, inni hin rifatu. Lagni Yordaanos afaan isaa irra garagalu iyuu inni hin shishu. **24** Namni utuma inni arguu isaa qabu yookaan kiyyoodhaan isaa qabee funyaan isaa uruu danda'u tokko iyuu jiraa?

41 "Ati hokkoo qurxummiitiin Lewaataan harkiftee baasuu yookaan arraba isaa funyoodhaan hidhuu ni dandeessaa? **2** Funyaan isaa keessa funyoo baasuu yookaan lafee mangaagaas isaa hokkoodhaan uruu ni dandeessaa? **3** Inni akka ati isaaaf araaramtuuf guddisee si kadhataa? Afaan nagaatiinis sitti ni dubbataa? **4** Akka ati baraaraan garbicha godhattuuf inni si wajjin kakuu ni galaa? **5** Ati akka simbirroota wajjin taphattu isaa wajjin ni taphattaa? Yookaan shamarran keetiff isaa ni hiitaa? **6** Daldaltonni isaa irratti gatii wal dubbatuu? Warra bitee gurgurruufis isaa ni qooduu? **7** Ati gogaa isaa xiyyaan, yookaan mataa isaa hokkoo ittiin qurxummi qabaniin wawwaraanuu ni dandeessaa? **8** Yoo harka keetiin isaa tuqx, wal'aansoo sana ni yaadatta; deebitees waan sana hin gootu! **9** Isaa mo'anna jedhanii abdachuuun soba; ijumaan isaa ilaaluunuu nama hollachiisa. **10** Namni isaa dammaqsuuf garaa qabaatu tokko iyuu hin jiru. Egaa namni na dura dhaabachuu danda'u eenyu? **11** Namni waa natti kennatee ani deebisuufi qabu eenyu? Wannni samii jala jiru hundinuu kanumu koo ti. **12** "Ani waa'ee harkaa fi miilla isaa, waa'ee jabinnaa fi dhaabaa toluu isaa dubbachuu hin dhiisu. **13** Eenyetu uffata inni irraan uffatu irraa baasa? Eenyetu luugama qabatee isatti dhi'aata? **14** Eenyetu balbalaa afaan isaa isaa ilkaan isaa sodaachisaa sanaan marfame banuu danda'a? **15** Dugdi isaa gaachanawwan tarree galan, kanneen akka malee walitti maxxfaman qaba; **16** tokkoon tokkoon gaachanawwan sanaa akka qilleensi gidduu isaanii hin baaneef baay'ee walitti maxxfanu. **17** Isaan jabeeffamanii walitti qabsiifaman; waan walitti fayyanifi gargar hin baafaman. **18** Haxxissoon isaa balaqqeessa ifaa baasa; jii isaa immoo akkuma ifa biiftuu reefuu baatuu ti. **19** Afaan isaa keessaa arraba ibiddatu ba'a; qaanqeenis afaan isaa keessaa ni faffaca'a. **20** Akkuma aara xuwwee ibidda shambaqqoo irratti dafqu keessaa ba'uun funyaan isattaai aarii ni ba'a. **21** Hafuurri afaan isattaai ba'u cilee ibiddaa qabsiisa; afaan isaa keessaa arrabni ibiddaa ni ba'a. **22** Morma isaa keessa jabinnta jira; sodaachisuuun fuula isaa dura ni utaala. **23** Dachaan foon isaa wal qabateera; dachaan sunis walitti fayyeera; hin socho'us. **24** Lapheen isaa akka kattaa jabaata; akka dhagaa daakuus jabaata dha. **25** Yeroo inni ol ka'utti, jajjaboomni ni sodaatu; yommuu inni lafa sochoosaa dhufutti isaan of irra garagalani baqatu. **26** Goraadeen itti bu'u illee homaa isaa hin godhu;

eeboon yookaan xiyyi yookaan ankaaseenis homaa isa hamma dhaloota afuriitti ijoollees ijoollees isaa hin godhu. **27** Inni sibiila akka cidiitti, naasii immoo arge. **17** Innis akkasiin bara dheeraa jiraatee dulloomee akka muka tortoreetti heda. **28** Xiyyi isa hin baqachiis; du'e.

dhagaan furrisaat isaaakkuma habaqii ti. **29** Bokkuun isaaakkuma cidii ti; inni mirmirfamuu eebotti ni kolfa. **30** Garaan isaa jalli akka cabaa okkotee kan qara qabuu ti; akka muka ittiin midhaan dha'aniittis dhoqree baqaqsaa. **31** Inni tuijuba akka okkotee dafquutti koqsiisa; galaanas akkuma bilqaaxxi dibataa raasa. **32** Inni duuba isatiin akka karaan ifu ni godha; namni waan tuujubni sun rifeensa adii qabu se'a. **33** Uumamni homaa hin sodaanne, kan isaan qixxaatu tokko iyuu lafa irra hin jiru. **34** Inni warra of tuulu ni tuffata; warra of jaju hunda irratti mootii dha."

42 Iyyoobis akkana jedhee Waaqayyoof deebii kenne:
2 "Ani akka ati waan hunda hojjechuu dandeessu nan beeka; karoorri kee tokko iyuu karaatti hin hafu.
3 Ati, 'Namni beekumsa malee gorsa koo dhoksu kun eenyu?' jettee gaafatte. Ani dhugumaan waan naaf hin galin, waan dinqii natti ta'e kan ani hin beekin dubbadheera. **4** "Ati akkana jetteerta; 'Ani nan dubbadhaa mee dhaggeeffadhu; ani sin gaafadhaa, ati immoo naaf deebisi.' **5** Gurri koo waa'ee kee dhaga'ee ture; amma garuu iji koo si argeera. **6** Kanaafuu ani of tuffadhee biyoo fi daaraa keessa taa'ee qalbii nan jijjirradha." **7** Waqqayyo erga waan kana Iyyoobitti dubbatee booddee Eliifaaz Teemaanichaan akkana jedhe; "Sababii isin akka Iyyoob garbichi koo dubbate sana waa'ee koo waan qajeelaa hin dubbatiniif dheekkamsi koo si'ii fi michoota kee lamaanitti boba'eera. **8** Kanaafuu isin amma jiboota torbaa fi korbeeyyi hoolaa torba fuudhaatii gara garbichi koo Iyyoob dhaqaatii waa'ee offi keessanitif aarsaa gubamu dhi'eessaa. Iyyoob garbichi koo isinii kadhata; ani kadhannaa isaa nan dhaga'a; akka balleessaa keessanitits isinitti hin muru. Isin akka Iyyoob garbichi koo dubbate sana waa'ee koo waan qajeelaa hin dubbanneetii." **9** Kanaafuu Eliifaaz Teemaanichi, Bildaad Shuhahichii fi Zoofaari Naa'imaatichi waan Waaqayyo isaanitti hime sana godhan; Waaqayyos kadhannaa Iyyoob dhaga'e. **10** Erga Iyyoob michoota isaatif kadhathee booddee Waaqayyo deebisee isa sooromsee qabeenya inni duraan qabu sana harka lama kenneef. **11** Obboleonni isaa, obboleetonni isaa hundinuu fi warri dur isa beekan hundi dhufanii mana isaaatti isa wajjin nyaatan. Isaanis sababii rakkina Waaqayyo isatti fide hundaatiif isaaft gaddanii isa jajjabeessan; tokkoon tokkoon isaaniis meetii fi qubeelaa warqee kennaniif. **12** Waaqayyos kan duraa caalaa jireenya Iyyoob kan fuul duraa eebbise. Iyyoobis hoolaa kuma kudha afur, gaala kuma ja'a, qotiyoo kuma lamaa fi harree dhaltuu kuma tokko qaba ture. **13** Akkasumas ilmaan torbaa fi intallan sadii qaba ture. **14** Intala isaa jalqabaa Yemiiimaa, ishee lammaffaa Keziiyaa, ishee sadaffaa immoo Qeren-Haphnuuk jedhee moggaase. **15** Biyya sana hunda keessatti dubartoonni akka intallan Iyyoob babbareedan eessattuu hin argamne. Abbaan isaanis obboleota isaanii giidduutti dhaala kenneef. **16** Iyyoobis ergasii wagga dhibba tokkoo fi afurtama jiraate; innis

Faarfannaa

1 Namni gorsa hamootaatiin hin deddeebine, yookaan karaa cubbamootaa irra hin dhaabanne, yookaan barcumu qostotaa irra hin teenye, eebbfamaa dha. **2** Garuu inni seera Waaqayyootti gammada; seera isaaas halkanii guyyaa irra deddeebi'ee itti yaada. **3** Inni akkuma muka qarqara bishaan yaa'uun dhaabamee yeroo isaatti ija isaa kennu, kan baalli isaa hin coollagne ti; wanni inni hoijetu hundinuu ni tolaaf. **4** Hamoonni garuuakkana miti; isaan akka habaqii qilleensi fudhatee balleessuu ti. **5** Kanaafuu hamoonni murtii dura, yookaan cubbamoonni waldaa qajeeltotaa keessa hin dhaabatan. **6** Waaqayyo karaa qajeeltotaa ni beekaati; karaan hamootaa garuu gara badiitti geessa.

2 Namoonni maaliif akkanumaan malatu? Saboornis maaliif waan akkanumaan mari'atu? **2** Mootonni lafaa ka'anii, bulchitoornis Waaqayyoo fi Masiihii isaaatiin mormuuf walitti qabaman; **3** isaanis, "Kottaa foncaa isaanii of irraa kukkunnaa; hidhaa isaanii of irraa hiiknee gannaan" jedhu. **4** Inni samii keessa, teessoo irra taa'ee jiru ni kolfa; Gooftaanis isaanitti qoosa. **5** Innis aarii isaaatiin isaan ifata; dheekkamsa isaaatiinis isaan naasisa; **6** innis, "Ani tulluu koo qulqulluu irra, Xiyoon irra, mootii koo teessifadheera" jedha. **7** Ani seera Waaqayyoo nan labsa: innisakkana anaan jedhe; "Ati ilma koo ti; ani har'a si dhalcheera. **8** Na kadhadh; ani saboota dhaala kee, handaara lafaas qabeenyaa kee godhee siifan kenna. **9** Ati ulee sibilaatiin isaan cabsita; akka qodaa supheettis isaan hurreessita." **10** Kanaafuu yaa mootota, qalbeeffadhaa; bulchitoorni lafaas of eeggadhaa. **11** Sodaadhaan Waaqayyoon tajaajilaa; hollachaas gammadaa. **12** Akka inni hin aarreef, isinis akka karaa irratti hin badneef ilma isaa dhungadhaa; dheekkamsi isaa dafee boba'atii. Warri isatti kooluu galan hundi eebbfamoo dha.

3 Faarfannaa Daawit yeroo ilma isaa Abesaaloom jalaa baqatetti faarfate. Yaa Waaqayyo, diinomni koo akkam baay'atu! Namoonni baay'een natti ka'anirru! **2** Namoonni baay'een, "Waaqni isaa hin baraaru" jedhanii waa'ee koo dubbatu. **3** Yaa Waaqayyo, ati garuu naannoo kootti gaachana koo ti; ulfina kootis; mataa koos kan ol qabdu sumaa. **4** Ani guddisee Waaqayyotti nan iyaydhaa; innis tulluu isaa qulqulluu irraa deebii naa kenna. **5** Ani nan ciisa; nan rafas; waan Waaqayyo ol na qabuuf nan dammaqa. **6** Saba kumaatama qixa hundaan ka'ee na marse ani hin sodaadhu. **7** Yaa Waaqayyo ka'il! Yaa Waaqa koo na baraari! Mangaagaa diinota kootii hundumaa rukuti; ilkaan hamootaa illee caccabsi. **8** Fayyinni kan Waaqayyoo ti. Eebbi kee saba kee irra haa jiraatu.

4 Dura bu'aa Faarfattootaatiif. Faarfannaa Daawit kan Baganaadhaan Faarfatamu. Yaa Waaqa qajeelumma kootii, yommuu ani si waammadhutti deebii naa kenni. Ati yeroo rakkina kootti na boqochisi; arara kee naa buusi; kadhaa koos dhaga'i. **2** Yaa ilmaan namootaa, isin hamma yoomiitti ulfina koo gara salphinaatti

deebiftu? Isin hamma yoomiitti waan faayidaa hin qabne jaallattanii soba barbaaddu? **3** Isin akka Waaqayyo warra isaaaf bulan ofii isaatiif addaan baafate beekaa; Waaqayyo yommuu ani isa waammadhutti na dhaga'a. **4** Yeroo aartanitti cubbuu hin hoijetinaa; yommuu siree keessan irra jirtanitti, garaa keessan keessatti yaadaa; cal'isaas. **5** Aarsaa qajeelummaa dhi'eessaa; Waaqayyonis amanadhaa. **6** Namoonni, "Eenyutu waan gaarii nu argi argisiisa?" jedhan baay'ee dha; yaa Waaqayyo, ifni fuula keetii nurratti haa ifu. **7** Gammachuu isaan yeroo midhaanii fi daadhiin wayinii isaanii baay'atutti argatan caalaa, ati garaa koo gammachuu guddaadhaan guuteerta. **8** Ani nagaadhaan nan ciisa; nan rafas; yaa Waaqayyo si qofatu, sodaa malee na jiraachisaati.

5 Faarfannaa Daawitii kan ululleedhaan faarfatamu. Yaa Waaqayyo, gurra kee dubbi kootti qabi; aaduu koo illee naa hubadhu. **2** Yaa mootii koo fi Waaqa ko, iyya ani gargaarsaaf iyyadhu dhaggeeffadhu; ani sin kadhahaati. **3** Yaa Waaqayyo, ganamaan sagalee koo ni dhageessa; anis ganamaan kadhata koo fuula kee duratti nan dhi'eessaa; abdiidhaanis nan eeggadha. **4** Ati Waaqa hamminatti gammadu miti; hamaanis si wajjin hin jiraatu. **5** Of tuultonni fuula kee dura dhaabachuu hin danda'an. Atis warra jal'ina hoijetan hunda ni jibbita; **6** Ati warra soba dubbatan ni balleessita. Waaqayyo warra dhiiga dheeobotanii fi warra nama gowwoomsan ni xireeffata. **7** Ani garuu araara kee baay'ee sanaan mana keetti ol nan gala; si sodaachuudhaanis gad jedhee gara mana qulqullummaa kee qulqulluu sanaatti garagalee nan sagada. **8** Yaa Waaqayyo, sababii diinota kootiif jedhiitti qajeelummaa keetiin na dura bu'i; karaa kees fuula koo duratti naa qajeelchi. **9** Dubbiin afaan isaanittii ba'u tokko iyyuu hin amanamu; garaan isaanii badiisaan guutameera. Laagaan isaanii awwaala banamaa dha; arraba isaanittii ni sobu. **10** Yaa Waaqayyo, yakkitoota ta'u isaanii isaanitti beeksisi! Daba isaanittii haan kufan. Baay'ina cubbuu isaanittii isaan balleessi; isaan sitti fincilaniiruutii. **11** Warri kooluu sitti galan hundinuu garuu haa gammadan; barabaraanis gammachuudhaan haa faarfatan. Akka warri maqaa kee jaalltan sitti gammadaniif ati eegumsa kee isaan irra dirirsi. **12** Yaa Waaqayyo, ati qajeeltota ni eebiftaati; akka gaachanaattis surraa keetiin isaan marsita.

6 Dura bu'aa faarfattootaatiif. Faarfannaa Baganaadhaan faarfatamu. Faarfannaa Daawit kan akka sirna Shamiiniittti faarfatamu. Yaa Waaqayyo aarii keetiin na hin hifatin; yookaan dheekkamsa keetiin na hin adabin. **2** Naa gameeraatiif yaa Waaqayyo naafaraarami; lafeen koos jeeqameeraatiif yaa Waaqayyo na fayysi. **3** Lubbuun koo akka malee jeeqameera; kun hamma yoomiitti? Yaa Waaqayyo, hamma yoomiitti? **4** Yaa Waaqayyo, deebi'itii lubbuu koo oolchi; arara keetif jedhiitti na fayysi. **5** Namni du'e si hin yaadatu. Si'i'ol keessatti eenyutu si galateeffata? (*Sheol h7585*) **6** Ani aaduu kootiin bututeera. Halkan hunda boo'ichaan siree koo naan dhiga; imimmaaniinis iddo ciisichaa koo naan tortorsa. **7** Iji koo gaddaan fajajeera; sababii diinota koo hundaatiifis dadhabeera. **8** Warri hamaa

hojettan hundinuu narraa fagaadhaa; Waaqayyo sagalee boo'icha koo dhaga'eeraatii. **9** Waaqayyo waammata koo dhaga'eera; Waaqayyo kadhannaa koo ni fudhata. **10** Diinonni koo hundinuu haa qaana'an; akka malees haa rifatan; qaaniit tasaatiiniis of irra haa garagal.

7 Shiigaayoonti Daawit kan inni waa'ee Kuushinamicha gosa Beniyaamiiif jedhee Waaqayyoof faarfate. Yaa Waaqayyo Waaqa ko, ani kooluu sitti nan gala; warra na ari'atan hunda jalaa na baasi; na oolchis; **2** yoo kanaa achii isaan yeroo namni na oolchu hin jirretti, akka leencaa na cicciratu; na kukkutatus. **3** Yaa Waaqayyo Waaqa ko, yoo ani waan kana godhee jiraadhe yoo harka koo keessa yakki jiraate, **4** yoo ani nama nagaadhaan na wajjin jiraattutti hamaa hojjedhee jiraadhe, yookaan yoo ani sababii malee diina koo saamee jiraadhe, **5** diinni koo ari'ee na haa qabatu; jirenya koo lafatti haa dhidhiitu; ulfina koos awwaara keessa haa buusu. **6** Yaa Waaqayyo aarii keetiin ka'i; dheekkamsa diinota kootti ka'i. Yaa Waaqa koo anaaf dammaqi; murtii qajeelaa labsi. **7** Yaa'in namootaa naannoo keetti walitti haa qabamu; atis ol gubbaadhaa isaan bulchi. **8** Waaqayyo sabootaaf murtii haa kennu. Yaa Waaqayyo, akka qajeelummaa kootiitti, akka amanamummaa kootiittiis naa murtteesi. **9** Yaa Waaqa qajeelaa, kan yaadaa fi garaa namaa qortu, fincila hamootaa balleessi; qajeeltota immoo jabeessii dhaabi. **10** Gaachanni koo Waaqa; inni gara toleeyyi ni oolcha. **11** Waaqni abbaa murtii qajeelaa dha; inni Waaqa guyyaa hunda dheekkamsa isaa mul'isuu dha. **12** Yoo namni qalbii jijiirrachuu baate, inni goraadee isaa ni qarata; iddaa isaaas dabsee qopheeffata. **13** Innimeeshaa nama ajeesu qopheeffateera; xiyya boba'uus ni qopheeffata. **14** Kunoo, namni hamaan hammiina ulfaa'a; jal'ina garaatti baata; soba dhala. **15** Innigad fageessee boolla qota; boolla qopheesse sana keessas ni bu'a. **16** Dabni isaa matuma isaaati deebi'; jal'inni isaaas gubbee mataa isaa irra bu'a. **17** Qajeelummaa isaaati Waaqayyoon nan galateeffadha; maqaa Waaqayyo Waaqa Waan Hundaa Olii faarfannaadhaan nan jajadha.

8 Dura bu'aa faarfattootaatiif. Faarfanna Daawit kan Gititiidhaan faarfatamu. Yaa Waaqayyo Gooftaa keenya, maqaan kee lafa hundatti akkam ulfina qabeessa! Ati ulfina kee samiilwan irratti diriirsiteerta. **2** Sababii diinota keetiitiif, amajaajii fi nama halao baafatu afaan qabachisuuf jettee, afaan daa'immaniitii fi mucoolii harma hodhanii irraa galata qopheessiteerta. **3** Yommuu ani hojii quba keetii, samiilwan khee, ji'aa fi urjiilwan ati hundeesstee ilaalutti, **4** akka ati isaaaf yaadduuu namni maali? Akka isaaaf dhimmituu ilmi namaa maali? **5** Ati xinnoo ishee oftii keetii gad isa goote; ulfinaa fi kabajaanisa gonfite. **6** Hojii harka keetii irratti bulchaa isa goote; waan hundas miilla isaa jala galchite; **7** bushaayee fi loon hunda, bineensota bosonaas, **8** simbirroota samii irraa, qurxummii galaanaa, waan daandii galaanaatiin darbu hundas miilla isaa jala galchite. **9** Yaa Waaqayyo Gooftaa keenya, maqaan kee lafa hundumaa irratti akkam ulfina qabeessa!

9 Dura bu'aa faarfattootaatiif; Yeedaloo, "Du'a ilmaa" jedhamu. Faarfanna Daawit. Yaa Waaqayyo, ani garaa koo guutuudhaan sin galateeffadha; waa'ee dinqii kee hundumaas nan odeessa. **2** Ani sittin gammada; nan ililchas; yaa Waaqa Waan Hundaa Olii, faarfannaadhaan maqaa kee nan jajadha. **3** Diinonni koo dugda duubatti ni deebi'u; ni gufatu; fuula kee duraas ni badu. **4** Mirga koo fi dhimma koo qabatteerta; atis murtii qajeelaa kennaa teessoo koo irra teesseerta. **5** Saboota ifattee hamootas balleessiteerta; maqaa isaanis baraa hamma baraa baraaqta haqxeerta. **6** Diinonni badiisa bara baraaatin balleeffamu; ati magaalaawwan isaanii bubuqqifteerta; seenaan isaanis barbadeeffameera. **7** Waaqayyo garuu bara baaan ni mo'a; teessoo isaaas murtidhaaf dhaabbateera. **8** Inni qajeelummaadhaan addunyaaadhaaf murtii ni kenna; sabootas murtii qajeelaadhaan bulcha. **9** Waaqayyo warra cunqurfamaniif irko dha; yeroo rakkinaattis da'oo dha. **10** Warri maqaa kee beekan si amanatu; yaa Waaqayyo, ati warra si barbaadan gattee hin beektuutii. **11** Waaqayyo isa Xiyoon irra jiraatu faarfannaadhaan jajadhaa; hojii isaa illee saboota keessatti labsaa. **12** Inni haaloo dhiigaa baasu sunis isaan yaadataati; iyya warra dhiphataniis hin irraanfatuu. **13** Yaa Waaqayyo, hammam akka diinonni koo na ari'atan ilaali! Naaf araaramiitii afaan boolla du'a keessaa na baasi; **14** kunis ani karra Intala Xiyoon irratti akka galata kee labsuu fi fayyisuu keettis baay'isee gammadiuuf. **15** Saboonni boolla qotan keessa bu'an; miilli isaanis kiyyoodhuma isaan dhoksaniin qabame. **16** Waaqayyo murtii qajeelaa kennuudhaan beekama; hamoonni garuu hojii harka isaanitiin kiyyoo seenu. **17** Namoonni hamoon, warri Waaqa irraanfatuu hundinuu sii'oolitti gad bu'u. (**Sheol h7585**) **18** Rakkattooni garuu yoom iyyuu hin irraanfataman; abdiin hiyyeyyiis bara baaan hin badu. **19** Yaa Waaqayyo ka'i; jabinni namaa hin mul'atin; fuula kee duratti sabootatti haa muramu. **20** Yaa Waaqayyo, sodaa isaanitti buusi; saboonnis akka namuma ta'an haa beekan.

10 Yaa Waaqayyo, ati maaliif achi fagaattee dhaabatta? Yeroo rakkinaattis maaliif of dhoksita? **2** Namni hamaan of tuulummaa isaaatiin hiyyeessa adamsa; inni maluma malatuun haa qabamu. **3** Namni hamaan hawwii isaaatiin of jaja; ofittoo ni eebbisa; Waaqayyoon immoo ni arrabsa. **4** Namni hamaan sababii of tuuluuf Waaqa hin barbaadu; yaada isaa hundumaa keessas Waaqni hin jiru. **5** Karaan isaa yeroo hunda ni milka'aaf; inni of tuula; seerri keesisa irraa fagoo dha; diinota isaa hundattis tuffiidaan qummaada. **6** Innis, "Wanni na sochoosu hin jiru; rakkinnis gonkumaa na hin argatu" ofiin jedha. **7** Afaan isaa abaarsaan, sobaa fi doorschisaan guutameera; dabaa fi hamminni arraba isaa jala jiru. **8** Inni gandoota keessatti riphee eeggata; iddo dhokataattiis warra yakka hin qabne ajjeesa. Ija isaaatiinis hiyyeyyi gaada. **9** Akka leenaa daggala isaa keessaatti riphee eeggata. Hiyyeessa qabachuudhaaf dhokatee eeggata; hiyyeessas qabatee kiyyoo isaaatiin harkifata. **10** Hiyyeessi sunis ni caccaba; gad of qabas; humna nama hamaa jalattis ni kufa. **11** Innis, "Waaqa irraanfateera; fuula isaaas dhokfateera; gonkumaa hin

argu" ofiin jedha. **12** Yaa Waaqayyo ka'i! Yaa Waaqi harka kee ol kaafadhu. Rakkataas hin dagatin. **13** Namni isaa hamaan maaliif Waaqa arrabsa? Maaliifis garaa isaatti, "Inni waan kanatti na hin gaafatu" jedha? **14** Yaa Waaqi, ati garuu rakkinaa fi gadda warra miidhamanii ni argita; harka keetiis gatii baasifta. Deegaan dabarsee sitti of kenna; ati ijoollee abbaa hin qabneef gargaaraa dha. **15** Irree nama hamaatiif fi jal'aa cabsi; hamma hamminni isaa dhumeedhabamutti, hammina isaa gaafadhu. **16** Waaqayyo bara baraa hamma bara baraatti Mootii dha; ormoorni lafa isaa irraa ni barbadaa'u. **17** Yaa Waaqayyo, ati hawwii rakkattootaa ni dhageessa; isaan jajjabeessita; iyya isaanii illee ni dhaggeeffatta; **18** kunis akka namni biyyoo irraa uuameen si'achi isaan hin cunqursineef ati ijoollee abbaa hin qabnee fi cunqurfamtootaaf akka dhaabattuuf.

11 Dura bu'aa Faarfattootaatiif. Faarfannaa Daawit. Ani Waaqayyotti kooluu galeera. Yoos isin akkamitti lubbuu kootiinakkana jechuu dandeessu: "Atiakkuma simbirroo tulluu keetti barrisi. **2** Kunoo namoonni hamoon iddaa isaanii dabsataniiru; isaan warra toloota ta'an, dukkana keessa waraanuuuf jedhanii, xiyya isaanii ribuutti dhabbataniiru. **3** Yoo hundeeewan diigaman, namni qajeelaan maal gochuudanda'a?" **4** Waaqayyo mana qulqullummaa isaa qulqulluu sana keessa jira; teessoon Waaqayyoo samii irra jira. Inni ilmaan namootaa ni ilaala; iji isaa namoota ni qora. **5** Waaqayyo qajeeltotaa fi jal'oota ni qora; lubbuun isaa garuu nama goolii jaallatu ni jibbiti. **6** Inni hamoota irratti, barbadaa ibiddaatii fi dinyii boba'u ni roobsa; qoodni isaanii bubblee finiinaa dha. **7** Waaqayyo waan qajeelaat a'eef, murtii qajeelaat jaallata; tollooniis fuula isaa ni argu.

12 Dura bu'aa Faarfattootaatiif. Faarfannaa Daawit. kan akka sirna Shamiiniitiif faarfatamu. Yaa Waaqayyo, namni Waaqa sodaatu hin jiruutii ati na gargaar; ilmaan nاما keessas namni amanamu dhabameeraatiif. **2** Namni hundinuu olla isattia soba dubbatu; isaan nama saadanii garaa lamaan dubbatu. **3** Waaqayyo afaan nama saadu hunda, arraba of tuulu hundas haa kukkutu; **4** isaanis, "Nu arraba keenyaan ni moona; hidhiin keenyas keenyuma; eenyutu narrati gooftummaa qaba?" jedhu. **5** Waaqayyo, "Ani sababii hacuwacamuu hiyyeyyitiif, sababii adauu rakkattootaatiifis amma nan ka'a. Nagaa isaan hawwan keessas isaan nan jiraachisa" jedha. **6** Dubbiin Waaqayyoo hir'inu hin qabu; innis akka meetii boolla ibiddaa keessatti baqfamee yeroo torba qulqulleeffamee ti. **7** Yaa Waaqayyo ati nu eegda; dhaloota akkanaa irraas bara baaan nu oolchita. **8** Yeroo wanni faayidaa hin qabne ilmaan nاما gidduutti kabajamutti hamoonni of dhiibuuudhaan kallattii hundaan asii fi achi naanna'u.

13 Dura bu'aa faarfattootaatiif. Faarfannaa Daawit. Yaa Waaqayyo, hamma yoomiitti? Ati hamma bara baraatti na irraanfattaa? Hamma yoomiittis fuula kee na duraas dhoksita? **2** Ani hamma yoomiittin rakkina obsee guyyaa guutuu garaa koo keessatti gadda? Hamma

yoomiitti diinni koo narra aana? **3** Yaa Waaqayyo Waaqa ko, na ilaali; deebii illee naa kenni. Akka anि hirriba du'a hin rafneefis ija kootiif ifa kenni; **4** diinni koo, "Ani isaa mo'adheera" jedha; amajaajiiwwan koos kufaati koottti gammadu. **5** Ani garuu araara kee nan amanadha; garaan koos fayyisuu keetti ni gammada. **6** Ani Waaqayyoof nan faarfadha; arjummaan isaa naa baay'ateeraatiif.

14 Dura bu'aa faarfattootaatiif. Faarfannaa Daawit. Gowwaan garaa isattia, "Waaqni hin jiru" jedha. Isaan xuraa'aniiru; hojiin isaanii jibbisisa dha; namni waan gaarii hojjetu tokko iyuu hin jiru. **2** Waaqayyo yoo namni waa hubatu, kan Waaqas barbaadu, tokko iyuu jiraate arguuf jedhee, samii irraa ilmaan namootaa gad ilaala. **3** Hundinuu dogoggoraniiru; hundi isaanii xuraa'aniiru; namni waan gaarii hojjetu tokko hin jiru; tokkumi iyuu hin jiru. **4** Warri hammina hojjetan kanneenakkuma waan buddeena nyaataniitti saba koo nyaatan, warri Waaqayyoon hin waammanne hundinuu homaa hin beekeenii? **5** Isaan sodaadhaan liqimfamaniiru; Waaqni dhaloota qajeeltotaa wajjin jiraatii. **6** Isin jal'oonni karoora hiyyeyyii jalaa fashaleessitu; Waaqayyo garuu da'oo isaanii ti. **7** Maaloo uttu Xiyoon keessaa fayyinnee Israa'elii dhufee! Yommuu Waaqayyo saba isaa warra booji'aman debisutti, Yaaqob haa ililch; Israa'elis haa gammadu!

15 Faarfannaa Daawit. Yaa Waaqayyo, eenyutu dukaana kee keessa jiraata? Eenyutu tulluu kee qulqulluu sana irra jiraachuu danda'a? **2** Nama adeemsi isaa mudaa hin qabnee fi nama waan qajeelaat hojjetu, nama garaa isattia dhugaa dubbatu fi **3** kan arraba isattin nama hin hamanne, nama ollaa isattti waan hamaa hin hojennee fi nama ollaa isaa maqaah hin balleessine, **4** kan nama hamaa tuffate warra Waaqayyoon sodaatan garuu kabaju, yoo waan isaa miidhuu ta'e illee nama kakuu isaa eegu, **5** nama maallaqa isaa hiiqidihaan hin liqeessinee fi kan nama yakka hin qabne miidhuuuf jedhee matta'a hin fudhannee dha. Namni wantoota kanneen hojjetu, gonkumaa hin raafamu.

16 Miiktaamii Daawit. Yaa Waaqi, ani kooluu sitti galeeraatiif, ati na eegi. **2** Anis Waaqayyoon, "Ati Gootfaa koo ti; ani si malee gaarummaa hin qabu" nan jedha. **3** Qulqullooni lafa irraa garuu ulfina qabeeyyii dha; anis isaanitti baay'ee nan gammada. **4** Warra waqaota tulfamoo duukaa bu'an, gaddi isaanii ni guddata. Dhibaayyuu dhiggaan isaanin hin dhibafadhu; yookaan afaan kootiin maqaa isaanii hin dha'u. **5** Waaqayyo qooda dhaala kootiif fi qooda xoofoo koo ti; ixaa koos situ naa jiraachisa. **6** Funyoon daangaa iddo gaarii naa bu'eera; dhugumaan ani dhaala nama gammachiisu qaba. **7** Waaqayyo isaa na gorsu sana ani naa jajadha; halkanis yaadni koo na qajeelcha. **8** Ani yeroo hunda fuula koo duraa Waaqayyoon qaba. Waan inni mirga koo jiruuf ani hin raafamu. **9** Kanaaf garaan koo ni gammada; arrabni koos ni ililch; foon koos nagaadhaan jiraata; **10** ati si'i'ool keessatti na hin

dhiiftuutii, yookaan amanamaan kee akka tortoru hin gootu. (**Sheol h7585**) 11 Ati karaa jireenyaa na barsiifta; fuula kee durattis gammachuudhaan na guutta; gara mirga keetii gammachuu barabaraatu jira.

17 Kadhnnaa Daawit. Yaa Waaqayyo, iyyata ani murtii qajeelaaf iyadhu dhaga'i; boo'icha koos dhageeffadhu. Kadhnnaa koo kan afaan nama hin gowwoomsine keessaa ba'uufis surra kenni. 2 Murtiin koo si biraa haa dhufu; jii kees waan qajeelaahaa argu. 3 Ati yoo garaa koo qorte, halkaniinis yoo na ilaalte, yoo na sakattaates, homaa narratti hin argattu; ani akka afaan koo cubbuu hin hojenneef kutadheeraati. 4 Waa'ee hojji namootaa immoo ani dubbi afaan keetiitiin karaa gooltotaa irraa of eeggadheera. 5 Tarkaanfin koo karaa kee irratti cimeera; miilli koos hin mucuacanne. 6 Yaa Waqqi, waan ati deebii naa kennituuf ani sin waammadha; surra kee gara kootti qabiitii kadhnnaa koo dhaga'i. 7 Yaa isa warra diinota isaanii jalaa sitti baqatan harka kee mirgaatiin oolchitu, ati jaalala kee isa hin geeddamrne sana haala dinqisiisaadhaan argisiisi. 8 Akka agartuu ija keetiitti na eegi; gaaddidduu qoochoo keetiitiinis na dhoksi; 9 hamoota na dhiphisan jalaa, diinota na ajjeesuuf na marsan jalaa na baasi. 10 Isaan garaa isaanii kan namaa hin naane sana ni guduunfu; afaan isaanis of tuulummaadhaan dubbata. 11 Isaan faana na dha'u; ammas na marsanii; lafaan na dha'uudhaafis ija babaasu. 12 Isaan akka leenca waa kukkutachuu kajeeluu ti; akka leenca guddaa riphee waa gaaduu ti. 13 Yaa Waaqayyo ka'i; itti ba'iitii isaan kuffisi; goraadee keetiini hamoota jalaa na baasi. 14 Yaa Waaqayyo, namoota akkanaa jalaa, namoota addunyaa kanaa warra qoodni isaanii jireenyuma ammaa ta'e jalaa harka keetiin na baraaari. Garaan isaanii waan ati isaanii kuufte haa quufu; joolleen isaanis akka malee haa quufan; isaanis waan isaan irraa hafe daa'imman isaanittif haa kaa'an. 15 Ani garuu qajeelummaadhaan fuula kee nan arga; yommuun dammaquttis ami ulfina kee arguudhaan nan quufa.

18 Dura Bu'aa Faarfattoataatif. Faarfannaa Daawit garbicha Waaqayyo; innis yommuu Waaqayyo harka diinota isaa hundaa fi harka Saa'ol jalaa isaa baasetti dubbi faarfannaa kana Waaqayyoof faarfate. Innisakkana jedhe: Yaa Waaqayyo jabina ko, ani sin jaalladha. 2 Waaqayyo kattaa koo, da'anno kootii fi oolchaa koo ti; Waaqni koo kattaa koo kan anikooluu itti galuu dha; inni gaachana kootii fi gaanfa fayyina koo ti; da'anno koo cimaa dha. 3 Ani Waaqayyo galanni isaf malu sana nan waammadha; diinota koo jalaasnan baraaarama. 4 Funyoon du'aa na xaxe; lolaan badiisaas na liqimseera. 5 Funyoon sii'ool natti marame; kiyyoon du'aas natti dhufe. (**Sheol h7585**) 6 Ani dhiphina koo keessatti Waaqayyoon nan waammadhe; qulqullummaa isaatii sagalee koo dhaga'e; iyyi koos surra isaa seene. 7 Lafti ni hollatte; ni sochootes; hundeeawan tulluuwaniis ni raafaman; sababii inni dheekameefis isaan ni hollatan. 8 Aarri funyaa isaatii ol ba'e; ibiddi waa barbadeessu afaan isaatii ba'e; cileen

boba'us afaan isaatii ba'e. 9 Inni samiiwwan tarsaasee gad bu'e; duumessoonni surraachis miilla isaa jala turan. 10 Inni kiirubeelin yaabbatee barrise; qoochoo qilleensaatiinis ol ba'e. 11 Inni dukkana haguuggii isaa, duumessa samii kan bokkaadhaan dukkanaa'e immoo godoo isaa godhate. 12 Ifa fuula isaa keessaas duumessi dhagaag cabbiitii fi bakakkaadhaan tarsaasee ba'e. 13 Waaqayyo samiidhaa ni qaqawweessa'e; sagaleen Waaqa Hundaa Oliis ni dhaga'am. 14 Inni xiyya isaa darbatee diinota bittinnees; bakakkaas gad dhiisee isaan fixe. 15 Yaa Waaqayyo, dheekkamsa keetiin, humna hafuura funyaan keetii ba'uutiini, sululawwan galaanaa ifatti baafaman; hundeeawan lafaas qullaa hafan. 16 Inni ol gubbaadhaa gad hiixtree na qabe; bishaanota gad fagoo keessaas na baase. 17 Inni diina koo isa jabaa jalaa, amajaajota koo warra akka malee natti ciman jalaas na baase. 18 Isaan guyyaa rakkina kootti natti dhufan; Waaqayyo garuu gargaarsa koo ture. 19 Inni iddo bal'aatti na baase; waan natti gammadeefis na oolche. 20 Waaqayyo akkuma qajeelummaa kootiitti naa kenneera; akkuma qulqullina harka koottis na badhaase. 21 Ani karaa Waaqayyo egeeraati; Waaqa koo irraa garagalee hammina hin hojenne. 22 Seerri isaa hundinuu fuula koo dura jira; anis labsii isaa irraa hin gorre. 23 Ani fuula isaa duratti mudaa hin qabu ture; cubbuu irraas of eeggadheera. 24 Waaqayyo akkuma qajeelummaa kootti, akkuma harki koo fuula isaa duratti qulqulluu ta'ettis na badhaaseera. 25 Ati nama amanamaatti amanamummaa kee argisiifta; nama mudaa hin qabnettis kan mudaa hin qabne taata. 26 Nama qulqulluutti qulqulluu taata; nama jal'aatti immoo jal'a taata. 27 Ati warra gad of qaban ni oolchita; ija of tuulu garuu gad deebifta. 28 Yaa Waaqayyo ati ibsa koo jabeessitee ni ibsita; Waaqni koo dukkana koo ifatti ni geeddara. 29 Ani gargaarsa keetiin loltoota dhiibbadhee nan deema; Waaqa kootiinis dallaa utaaluu nan danda'a. 30 Waaqa kana karaan isaa mudaa hin qabu; dubbiin Waaqayyo hir'ina hin qabu; warra isatti kooluu galan hundaaf Waaqayyo gaachana ta'a. 31 Waaqayyo malee Waaqni eenyu? Waaqa keenya malees kattaan eenyu? 32 Kan humna na hidhachii, kan akka karaan koos nagaa ta'u godhu Waaqa. 33 Inni miilla koo akka miilla borofaa godha; iddo ool dhereea irras na dhaabachiisa. 34 Inni harka koo waraanaaf leenjisa; irreen koos iddaa naasii dabsuu ni danda'a. 35 Ati gargaarsa kee kan nama fayyisu gaachana naaf goota; harki kee mirgaa ol na qabeera; gargaarsi kees nama guddaa na godhe. 36 Akka koomeen koo hin mucuacanneef, miilla kootiif galatti ni kufan. 37 Ati lolaaf humna na hidhachii; amajaajota koos fuula koo duratti gad deebifta. 40 Akka diinonni koo dugda duubatti deebi'anii baqatan gooteerta; anis amajaajota koo barbadeesseera. 41 Isaan gargaarsaaf iyyan; garuu kan isaan oolchu tokko iyyuu hin turre; gara Waaqayyoottis ni iyyatan; inni garuu deebii hin kennineef. 42 Anis akkuma awwaara bubbeen

fudhatuutti isaan nan daake; akkuma dhoqhee daandii irraatti isaan nan dhidhiite. **43** Ati lola namootaa jalaa na baafteerta; mataa sabootaa na gooteerta; sabni ani hin beekne na tajaajila. **44** Namoonni ormaa na sossobatan; isaan akkuma waa'ee koo dhaga'anin naaf ajajaman. **45** Isaan hundi abdii kutatan; hollachas da'annoosisaanii jabaa keessaa ba'an. **46** Waaqayyo jiraataa dha! Kattaan koo haa eebbfamul Waaqni Fayyisaan koo ol ol haa jedhu! **47** Inni Waaqa haaloo naa baasu, kan sabootas na jalatti bulchuu dha; **48** diinota koo jalaas na baasa. Ati amajaajota koottii ol na goota; gooltota jalaas na baafte. **49** Kanaafuu yaa Waaqayyo, ani saboota gidduutti sin leelissa; faarfannaa galataa illee maqaa keetti nan faarfadha. **50** Inni mo'annaawwan gurguddaa mootii isaatiif ni kenna; dibamaa isaa Daawitii fi sanyii isaatiif, jaalala bara baraa ni argisiisa.

19

Dura Bu'aa Faarfattootaatiif. Faarfannaa Daawit. Samiwwan ulfina Waaqaa odeessu; bantiin samiis hojii harka isaa labsa. **2** Guyaan tokko guyyaa kaanitti odeessa, halkan tokkos halkan kaanitti beekumsa mul'isa. **3** Haasaan yookaan dubbiin hin jiru; sagaleen isaniis hin dhaga'amu. **4** Ta'us sagaleen isaniis lafa hundumaa, dubbiin isaniis handaara addunyyaa ga'e. Inni samiwwan keessatti biiftuudhaaf dunkaana dhaabe; **5** biiftuunis akkuma misirricha dinqa isaatiif ba'utii fi akkuma mo'ataa fiigicha dorgomutti gammadu tokkoo ti. **6** Isheenis handaara samiwwanii tokkoo baatee gara handaara kaaniitti naannofti; wann ho'a ishee jalaa dhokatu tokko iyyuu hin jiru. **7** Seerri Waaqayyo mudaa hin qabu; lubbuu namatti deebisa. Ajajni Waaqayyo amanamaa dha; nama wallaalaab beekaa godha. **8** Seerri Waaqayyo qajeela dha; garaadhaaf gammachuun kenna. Ajajni Waaqayyo qulqullu dha; ijaaifi ifa kenna. **9** Waaqayyo sondaachuuun qulqullu dha; bara bарааа jiraata. Murtiin Waaqayyo dhugaa dha; walumaa galattis qajeela dha. **10** Inni warqee caalaa, warqee akka malee qulqulleeffame caalaa iyyuu gatii qabeessa; inni damma caalaa, nadhii dammaa caalaa mi'awaa dha. **11** Murti kanaanis tajaajilaan kee ni gorfama; isa eeguunis gatii guddaa qaba. **12** Eenyutu dogoggora isaa hubachuu danda'a? Yakka koo isa dhokfamaa irraa na qulqulleessi. **13** Tajaajilaan kee cubbuu ija jabinaan hoijetamu irraa eegi; cubbuun kunis na hin mo'atin. Yoos ani hir'ina malee nan jiraadh; dogoggora guddaa irraas qulqullu nan ta'a. **14** Yaa Waaqayyo, Kattaa koo fi Furii ko, dubbiin afaan kootii fi yaadni garaa koo fuula kee duratti fudhatamaa haa ta'u.

20

Dura Bu'aa Faarfattootaatiif. Faarfannaa Daawit. Guyyaa rakkinaatti Waaqayyo deebii siif haa kenuu; maqaan Waaqa Yaaqobis si haa eegu. **2** Inni iddo qulqulluudhaa gargaarsa siif haa ergu; Xiyoon irraas jabina siif haa kenuu. **3** Aarsaa kee hunda siif haa yaadatu; qalma kee kan gubamus siif haa fudhatu. **4** Hawwi garaa keetii siif haa kenuu; karoora kee hundas fiixaan siif haa baasu. **5** Yommuu ati mo'attutti ililchinee maqaa Waaqa keenyaatiin faajji keenya ol fudhanna. Waaqayyo waan ati kadhattu hundumaa siif haa kenuu. **6** Ani akka Waaqayyo dibamaa isaa fayyisu

amma beeka; Waaqayyo humna nama fayyisu kan harka isaa mirgaa keessa jiru sanaan samii isaa qulqulluu keessaa deebii ni kennaaf. **7** Namoonni tokko tokko gaariiwan amanatu; kaan immoo fardeen amanatu; nu garuu maqaa Waaqayyo Waaqa keenya amananna. **8** Isaan guftanii kufu; nu garuu ol kaana; jabaannees ni dhaabanna. **9** Yaa Waaqayyo, ati mootiidihaaf mo'anna kenni! Yommuu nu si waammanuttis deebii nuu kenni!

21

Dura Bu'aa Faarfattootaatiif. Faarfannaa Daawit. Yaa Waaqayyo, mootiin jabina keetti baay'ee gammada. Gargaarsa keettis gammachuun isaa hammam guddaa dha! **2** Ati hawwi garaa isaa kenniteefi jirta; kadhannee afaan isaa isaa hin dhowwanne. **3** Ati eebba guddadhaan isa simatte; gonfoo warqee qulqulluus matak isaa irra keesse. **4** Inni jirenya si kadhate; atis ni kenniteef; bara dheeraas bara baraa hamma bara baraatti kenniteef. **5** Ulfinni isaa mo'anna ati isaaaf kenniteen guddaa ta'e; atis ulfinnaa fi surraa isatti uwifite. **6** Ati eebba bara baraa kenniteef; akka inni gammachuun argama keettiin gammadus goote. **7** Mootichi Waaqayyo amanataati; sababii jaalala Waaqa Waan Hundaa Olii kan hin geeddaramne sanaatiifis inni hin raafamu. **8** Harki kee diinota kee hunda ni qabata; harki kee mirgaas warra si jibban ni qaba. **9** Yeroo mul'achuu keetti, akka boolla ibiddi keessaa boba'uua isaa goota. Waaqayyo dheekkamsa isaaatiin isaaan liqimsa; ibiddis isaa fixa. **10** Ati sanyii isaaanii lafa irraa, ijomlee isaaanii ilmaan namaa gidduudhaa ni balleessita. **11** Isaan yoo waan hamaa sitti yaadan, yoo daba sitti mari'atanis hin milkaa'an. **12** Ati yommuu iddaa kee isaanitti qabduuti, akka isaa baqatan gootaati. **13** Yaa Waaqayyo, jabina keetiin ol ol jedhi; nu humna kee ni najanna; ni faarfannas.

22

Dura Bu'aa Faarfattootaatiif. Yeedaloo "Borofa Ganamaa" jedhu. Faarfannaa Daawit. Yaa Waaqa ko, yaa Waaqa ko, ati maaliif na dhiipte? Ati na gargaaruu irraa, iyya koo irraas maaliif akkas fagaatta? **2** Yaa Waaqa ko, ani guyyaa guyyaa sittin iyyadha; ati garuu deebii naaf hin deebiftu; halkan halkanis afaan hin qabdu. **3** Ati garuu Qulqullichaa teessoo irra taa'uun dha; ati galata Israa'el. **4** Abbootiin keenya si amanatan; isaaan si amanatan; atis isaaan oolchite. **5** Isaaan sitti iyyatan; ni fayyifamanis; si amanatan; hin qaanoofnes. **6** Ani garuu raammoedha malee nama miti; ani nama namni itti quoosii fi sabnis tuffatuun dha. **7** Warri na argan hundinuu natti kolfu; mataa isaanii raasanii na arrabsu. **8** Akkanas jedhu; "Inni Waaqayyo amanata; mee Waaqayyo isaa oolchu kaa. Inni waan isatti gammaduuf, isaa haa oolchu." **9** Ati garuu gadameessa keessaa na baafte; harma haadha koo irrattis, situ nagaan na eegi. **10** Ani gaafan dhaladhee jalqabee sirrattan nati; erga haati koo na deessees jalqabee ati Waaqa koo ti. **11** Ati narraa hin fagaatin; rakkini dhi'aateeraati; namni na gargaarus hin jiru. **12** Korommiin baashaan jajjaboonis karaa hundumaan na marsu. **13** Isaanis akka leenca beela'ee aaduu afaan isaanii bal'isaniit natti banatu. **14** Ani akkuma bishaaniitti nan dhangalaafame; lafeen koo hundinuu wal gad dhiise.

Onneen koo gara gagaatti geeddaram; na keessattis dhaloota warra fuula Waaqa Yaaqoob barbaadanii ti. 7 baqe. **15** Jabinni koo akka qiraaci goge; arrabni koo Yaa karroota nana, mataa keessan ol qabadhaa; isinis laagaatti na maxxane; awwaara du'a keessas na ciibsite. **16** Seroonni na marsaniiru; gareen namoota hamoo na marseera; isaanis harkaa fi miilla koo waraanani fullaasaniiru. **17** Ani lafee koo hunda lakkaa'uun nan danda'a; isaanis ija babaasanii na ilaalu; akkas ta'uu koottis ni gammadu. **18** Isaan wayyaa koo hiratan; uffata koottis ixaa buufatan. **19** Yaa Waaqayyo, ati garuu narraa hin fagaatin; yaa Jabina koo na gargaaruuf arifadhu. **20** Lubbuu koo goraadee jalaa, jireenyaa koo immoo humna saroota jalaa baasi. **21** Afaan leencaa jalaa na miliqi; gaanfa gafarsaa jalaas na baasi. **22** Maqaa koo obboloota koottiin labsa; waldaa keessattis sin jajadha. **23** Isin warri Waaqayyoon sodaattanisa jajadhaal! Isin sanyiin Yaaqoob hundinuu isa ulfeessaal! Sanyiin Israa'el hundinuuus isa sodaadhaa! **24** Inni dhiphina nama dhiphatee hin tuffanne yookaan hin balfineetii; yommuu inni gargaarsaaf isatti iyyatettis, ni dhaga'eef malee fuula isaa hin dhokfanne. **25** Galanni ani yaa'i guddaa irratti siif galchu si biraan dhufa; warra si sodaatan durattis wareega koo of irraa nan baasa. **26** Hiyyeyyiin nyaatanii quufu; warri Waaqayyoon barbaaddatanis isa ni jajatu; garaan keessan bara bareaan haa jiraatu! **27** Handaarril lafaa hundinuu ni yaadata; gara Waaqayyoottis ni deebi'a; maatiwwan sabootaa hundinuu fuula isaa duratti ni sagadu; **28** moootummaan kan Waaqayyooti; innis saboota hunda ni bulcha. **29** Sooreyyiin lafaa hundinuu ni nyaatu; ni waaqeffatus; warri of jiraachisuu hin daneenye kanneen biyyoo seenan hundi fuula isaa duratti ni jilbeenfatu. **30** Dhaloonni dhufu isaa tajaajila; dhaloota boriittis waa'en Gooftaa ni himama. **31** Sababii inni waan kana hojjeteef, isaan saba dhalachuuf jirutti qajeelummaa isaa ni labsu.

23 Faarfannaa Daawit. Waaqayyo tiksee koo ti; ani homaa hin dhabu. **2** Inni marga lalisa keessa na boqchiisa; gara bishaan tasgabbaa'aattis na geessa; **3** inni lubbuu natti deebisa. Maqaa isaatiff jedhees karaa qajeelaa irra na deemsisa. **4** Ani yoon sulula gaaddisa du'a keessa deeme illee ati waan na wajjin jirtuuf, homaa hin sodaadhu; uleen keetti fi bokkuun kee na jajjabeessu. **5** Ati utuma diinonni koo ilaalanuu fuula koo duratti maaddii naa qopheessita. Mataa koo zayitiidibda; xoofoon koos guutuu irraan dhangala'a dha. **6** Dhugumaan gaarummaan keetti fi araarii kree, bara jireenyaa kootii hunda na duukaa bu'u; anis bara bareaan, mana Waaqayyo keessa nan jiraadha.

24 Faarfannaa Daawit. Laftii fi wanni lafa irra jiru hundinuu, addunyaa fi wanni ishee keessa jiraatu hundinuu kan Waaqayyo ti; **2** inni galaanota irratti ishee hundeesseeraati; bishaan irras ishee dhaabeera. **3** Eenyutu tulluu Waaqayyotti ol ba'a? Iddoo isaa qulqulluu sanas eenyutu dhaabata? **4** Nama harka qulqulluu fi garaa qulqulluu qabu, nama lubbuu isaa gara waaqa tolfamaatti ol hin kaafne yookaan nama sobaan hin kakannee dha. **5** Inni Waaqayyo biraa eebba, Waaqa Fayyisaa isaa biraa immoo qajeelummaa ni argata. **6** **6** Yaa Waaqayyo, ani harka koo qulqullummaadhaan Dhaloonni kun dhaloota warra isaa barbaadanii ti; kan

Yaa karroota nana, mataa keessan ol qabadhaa; isinis balbalawwan durii, akka moottiin ulfinaa ol galuuf ol qabamaa. **8** Mootiin ulfinaa kun eenyu? Waaqayyo jabaa fi humna qabeessa, Waaqayyo isaa waraana keessattis humna qabu sanaa dha. **9** Yaa karroota nana, mataa keessan ol qabadhaa; isinis balbalawwan durii akka moottiin ulfinaa ol galuuf mataa keessan ol qabadhaa. **10** Mootiin ulfinaa kun eenyu? Waaqayyoon Waan Hunda Danda'u sun, inni Mootii ulfinaa ti.

25 Faarfannaa Daawit. Yaa Waaqayyo, ani lubbuu koo gara keetti ol nan qaba. **2** Yaa Waaqa koo ani sin amanadha. Ati na hin qaannessin; akka diinonni koo na mo'atanis hin godhin. **3** Namni si eeggatu tokko iyuu yoom iyuu hin qaaneffamu; warri sababii malee yakka hoijetan garuu ni qaaneffamu. **4** Yaa Waaqayyo, karaa kee na argisiisi; daandii kees na barsiisi; **5** ati Waaqa Fayyisaa koo waan taateef, dhugaa keettiin na dura bu'; na barsiisi; anis guyyaa guutuu sin eeggadhu. **6** Yaa Waaqayyo, araara keetti fi jaalala kee yaadadhu; isaan durumaa jalqabanii jirutti. **7** Cubbuu afaan kootii yookaan dogoggora koo hin yaadatin; yaa Waaqayyo, gaarummaa keetiff jedhiitti akkuma araara keettiiti na yaadadhu. **8** Waaqayyo gaarii dha; tolaadhas; kanaafuu inni daandii isaa cubbamootatti argisiisa. **9** Warra gad of qaban waan qajeelaa ta'en geggeessa; karaa isaaa isaan barsiisa. **10** Karaan Waaqayyo hundinuu warra kakuu isatiif fi seera isaa eeganiif aaraaraa fi dhugaa dha. **11** Yaa Waaqayyo, cubbuu koo guddaa ta'u iyuu maqaa keetiff jedhiitti dhiifama naa godhi. **12** Namni Waaqayyoon sodaatu eenyu? Waaqayyo karaa inni filachuu qabu isaa argisiisa. **13** Lubbuu isaa badhaadhummaadhaan jiraatti; sanyiin isaa lafa dhaala. **14** Waaqayyo icciitti isaa warra isaa sodaatan duraa hin dhoksu; kakuu isaa illee isaan beeksisa. **15** Iji koo yeroo hunda gara Waaqayyo ilala; inni miilla koo kiyyoo keessaa ni baasati. **16** Gara kootti garagali; garaas naa laafi; ani kophaa koon jiraatii; rakkataadhus. **17** Yaaddoon garaa kootii bay'ateera; dhiphina koo keessas na baasi. **18** Dhiphina kootii fi rakkina koo ilali; cubbuu koo hunda naa dhiisi. **19** Akka diinonni koo baay'atan, hammam akka cimsanii na jibban argi! **20** Lubbuu koo eegi; na oolchis; sababii ani kooluu sitti galeef, akka ani qaana'u na hin godhin. **21** Waan ani si eeggadhuuf, amanamummaa fi qajeelummaan ana haan eegan. **22** Yaa Waaqayyo, rakkina isaa hundumaa keessaa Israa'elin furi!

26 Faarfannaa Daawit. Yaa Waaqayyo, sababii ani jireenyaa hin'ina hin qabne jiraadheef, ati naa murteessi; anis utuu asii fi achi hin raafamin, Waaqayyoon amanadheera. **2** Yaa Waaqayyo, qoriitti na ilali; garaa koo fi qalbii koo qori; **3** jaallalli kee kan hin geeddaramne sun ija koo dura jiraatii; anis dhugaa keettiin nan deddeebi'a. **4** Ani warra nama gowwoomsan wajjin hin taa'u, yookaan fakkeessitoota wajjin tokkummaa hin qabaadhu; **5** ani waldaa warra hammina hoijetanii nan jibba; hamoota wajjinis hin taa'u. **7** nan dhiqadha; iddo aarsaa keetti irras nan naanna'a.

Faarfanna galataa guddisee nan faarfadha; dinqii hojii keetii hunda nan odeessa. **8** Yaa Waaqayyo, mana ati keessa jiraattu, iddo ulfinni koo jirus nan jaalladha. **9** Lubbuu koo cubbamoota wajjin, jirenya koos warra dhiiga dhangalaasan wajjin hin balleessin; **10** warra harka isaanii keessa karoori jal'innaa jiru kanneen harki isaanii mirgaa matta'aadhaan guutame wajjin na hin balleessin. **11** Ani garuu jirenya hir'ina hin qabne nan jiraadha; ati na furi; araaras naa buusi. **12** Milli koo lafa wal qixxee irra dhaabata; waldaa guddaa keessattis Waaqayyoon nan jajadha.

27 Faarfanna Daawit. Waaqayyo ibsaa kootii fi fayyina koo ti; ani eenyunan sodaadha? Waaqayyo da'oo jirenya kootii ti; eenyutu na sodaachisa? **2** Namoonni hamoon yommuufoon koo nyaachuudhaaf natti dhufan, diinonni koo fi amajaajonni koo yommuu na miidhuu natti ka'an, gufatanii kufu. **3** Yoo duulli na marse illee, garaan koo hin sodaatu; yoo waraanni natti baname illee ani hin raaafamu. **4** Ani waan tokko Waaqayyoon nan kadhadha; waan kanas nan barbaada: Kunis bara jirenya kootii guutuu mana Waaqayyo keessa jiraachuu, miidhagina Waaqayyo ilaluu fi mana qulqullummaa isaa keessatti isa kadhachuu dha. **5** Inni guyyaa rakkinaa iddoofi jiraatu na kaa'ataati; da'oo dunkaana isaa jala na dhoksa; kattaa gubbaattis ol na baasa. **6** Yommus diinota na marsanii olitti mataan koo ol jedha; dunkaana isaa keessatti illee ililleedhaan aarsaa nan dhi'eessa; Waaqayyoof nan faarfadha; nan weeddisas. **7** Yaa Waaqayyo, yommuu ani si waammadhu, sagalee koo dhaga'i; naaf araarmi; deebiis naaf kenni. **8** Yommuu ati, "Fuula koo barbaadaal" jettetti, garaan koo, "Yaa Waaqayyo, ani fuula kee naan barbaada" siin jedha. **9** Fuula kee na duraa hin dhoksin; aartee tajaajilaa kee of irraa hin deebisin; ati gargaaraa koo taateerta. Yaa Waaqayyo, Fayyisaa ko, na hin gatin; na hin dhiisins. **10** Yoo abbaan kootii fi haati koo na dhiisan illee, Waaqayyo na simata. **11** Yaa Waaqayyo, karaa kee na barsiisi; sababii ani diinota baay'ee qabuuf daandii qajeelaa irra na buusi. **12** Fedhii diinota kootiittidabarsitee na hin kennis; dhuga baatonni sobduun narratti ka'aniiruutti; isaanis hafuu jal'innaa baafatu. **13** Anis biyya jiraattotaa keessatti gaarummaa Waaqayyo akkan argu amma iyyuu nan amana. **14** Waaqayyoon eeggadhu; cimi; jabaadhus; Waaqayyoon eeggadhu.

28 Faarfanna Daawit. Yaa Waaqayyo, Kattaa ko, ani sin waammadha; ati na jalaa hin didin. Yoo ati na jalaa didde, ani akka warra boolla bu'anii nan ta'a. **2** Yommuu ani gargaarsaaf si waammadhee harka koo illee gara Iddoo Qulqullummaa kee kan Waan Hundumaa Caalaa Qulqulluu ta'e sanaatti ol kaafadhu, sagalee kadhannaa koo naa dhaga'i. **3** Namoota hamoo warra jal'ina hoijetan wajjin, warra garaa isaaniitti hammina qabatanii olloota isaanii wajjin garuu nagaa dubbatan wajjin na hin balleessin. **4** Akka hojii isaaniitti, akkuma hojii isaanii hamaa sanaattis deebisif; akkuma hojii harka isaaniitti kenniif; gatii isaanif malu isaanumatti deebisi. **5** Sababii isaan hojii Waaqayyo, yookaan waan harki isaa hojjete hin kabajneef inni isaan diiga; deebisees

isaan hin ijaaru. **6** Waaqayyo haa eebbifamu! Inni iyya kadhannaa kootii naa dhaga'eeraatii. **7** Waaqayyo jabina koo fi gaachana koo ti; garaan koo isa amanata; anis gargaarsa argadheera. Garaan koo baay'ee gammada; anis faarfannaadhaan isa nan galateeffadha. **8** Waaqayyo jabina saba isaa ti; dibamaa isaatifiis da'oo fayyinaa ti. **9** Saba kee fayysi; dhaala kees eebbis; tiksee isaanii ta'ii bara baraan isaan baadhu.

29 Faarfanna Daawit. Isin jajjabeeeyyiin, Waaqayyoof fidaa; ulfinaa fi jabina Waaqayyoof fidaa. **2** Ulfinaa maqaa isaatifi malu Waaqayyoof kennaa; iddo qulqullummaa isattia Waaqayyoon waaqeffadha. **3** Sagaleen Waaqayyo bishaanota irra jira; Waaqni ulfinaa ni qaqawweessa'a; Waaqayyo bishaanota baay'ee irratti ni qaqawweessa'a. **4** Sagaleen Waaqayyo humna qaba; sagaleen Waaqayyo surra qabeessa. **5** Sagaleen Waaqayyo birbirsa ni cabsa; Waaqayyo birbirsa Libaanoon ni caccabsa. **6** Inni Libaanoonin akka jabbitti, Siiriyooni immoo akka dibicha gafarsaattti ni uitaalchisa. **7** Sagaleen Waaqayyo balaqqeessaakkaatini rukuta. **8** Sagaleen Waaqayyo gammoojiji sochoosa; Waaqayyo Gammoojiji Qaadehs sochoosa. **9** Sagaleen Waaqayyo qilxuu micciira; bosonas qullaatti hambisa. Hundinuus mana qulqullummaa isaa keessatti, "Ulfinal!" jedhee iyya. **10** Waaqayyo lolaa badiisaatii olli teessoo isaa irra taa'a; Waaqayyo Mootii ta'ee bara bareaan teessoo isaa irra taa'a. **11** Waaqayyo saba isaatifi jabina kenna; Waaqayyo saba isaa nagaadhaan eebbisa.

30 Faarfanna eeba mana qulqullummaatiif Faarfatame. Faarfanna Daawit. Yaa Waaqayyo, sababii ati ol na fuittee akka diinonni koo natti hin gammanne gooteef, ani sin jajadha. **2** Yaa Waaqayyo Waaqa ko, ani gargaarsaaf sin waammadhe; atis na fayyiffe. **3** Yaa Waaqayyo, ati lubbuu koo sii'oolii baafte; akka ani boolla hin buuune gootees na jiraachifte. (*Sheol h7585*) **4** Isin qulqullooni isaa, faarfannaadhaan Waaqayyoon jajadhaa; maqaa isaa qulqulluu sanaafis galata galchaa. **5** Dheekkamsi isaa hamma liphsuu ijaa ti; gaarummaan isaa immoo bara jirenyaa guutuudhaaf tura; boo'ichi galgala tokko qofaaf tura; ganama garuu ililleetu ta'a. **6** Anis yommuun nagaa argadheti, "Ani gonkumaa hin raaafamu" nan jedhe. **7** Yaa Waaqayyo, ati jaalaal keetiin akka tulluu jabaatti na dhaabde; yeroo ati fuula kee na duraa dhoksiteti garuu naasuuutu na qabate. **8** Yaa Waaqayyo, ani sin waammadha; ani gara Gooftaattiakkana jedhee araaraafan iyyadha: **9** "Du'u koo keessaa, boolla bu'uu koo keessaa faayidaa maalitu argama? Biyyooin si galateeffataa? Amanandummaa kees ni odeessa? **10** Yaa Waaqayyo na dhaga'i; na maaris; Yaa Waaqayyo, gargaarsa naa taa'i." **11** Ati boo'icha koo shuubbisuutti geeddarte; wayyaa gaddaa narraa baaftee gammachuu natti uwuwifte; **12** kunis akka lubbuu koo faarfannaadhaan si jajattuu fi akka isheen hin cal'isneefii dha. Yaa Waaqayyo Waaqa ko, ani bara bareaan sin galateeffadha.

31 Dura bu'aa faarfattootaatiif. Faarfanna Daawit. Yaa Waaqayyo, ani kooluu sitti galeera; ati

gonkumaa na hin qaanessin; qajeelummaa keetiin na koo ni bosose. **4** Harki kee halkanii fi guyyaa natti oolchi. **2** Gurra kee gara kootti qabi; dafiitii na oolchi; ulfaateeraatii; jabinni koos akkuma waan ho'a bonaatiin kattaa ani itti kooluu galu naa ta'; na oolchuudhaafis ta'uutti xuuxame. **5** Ergasiis cubbuu koo sitti nan da'oo jabaa naa ta'i. **3** Ati waan kattaa koo fi da'oo koo himadhe; balleessaa koos si hin dhokfanne. Anis, "Irra taateef, maqaa keetiif jedhiitii na qajeelchi; karaa irras na buusi. **4** Ati iddo anit kattaa baqadhu waan taateef, kiyoo atis yakka cubbuu kootii, naa dhiifteerta. **6** Kanaafuu diinonni koo naa kaa'an keessa na baasi. **5** Ani hafuura namni amanamaan kam iyuu, yeroo ati itti argamtutti koo dabarsee harka keettin kennadha; yaa Waaqayyo si haa kadhut; lolaan bishaan guddas isa bira hin ga'u. Waqa dhugaa, ati na furi. **6** Ani warra waaqota faayidaa 7 Ati iddo anit kattaa dhokadhuu dha; rakkina irraa na hin qabnie abdatan nan jibba; Waaqayyoon garuu nan eegda; faarfannaa mo'annaatiini na marsita. **8** Ani karaa amanadha. **7** Ani jalala kee kan hin geeddarame ati irra deemtu irratti sin qajeelcha; sin barsiisas; an ija sanatti nan gammada; nan ililchaa; ati dhiphina koo koo jalalaatiin sin ilala; sin gorsa. **9** Isin akka farda argiteeraatii; rakkina lubbuu kootii illee beeketeerta. **8** yookaan gaangoo hubannahin qabnee hin ta'inaa; isaan Ati dabarsitee diinatti na hin kennine; miilla koos iddo yoo luugamoodhaan qabaman malee gara kee bal'aa irra dhaabdeerta. **9** Yaa Waaqayyo, anidhiphina hin dhufan. **10** Dhiphinni namoota hamoo baay'ee dha; keessan jiraatii na baasi; iji koo gaddaan, lubbuun koo fi dhagni koo gaddaan dadhabaniiru. **10** Jireenyi koo gaddaan, umuriin koo aaduudhaan dhumeera; jabinni koo sababii dhiphina kootitiif laafeera; lafeen koos xuuxameera. **11** Sababii diinota koo hundaatiif, anidolloota koo biratti waan sodaachisaa, michoota koo biratti immoo waan jibbiisaat ta'eera; warri karaa irratti na arganis na baqatu. **12** Ani akkuma nama du'eetti irraanfatameera; akkuma qodaa cabaaan naa tae. **13** Asaasa namoota baay'ee naan dhaga'atii; kallattii hundaan sodaatu jiral Isaan natti malatan Lubbuu koo balleessuuuf mari'atan. **14** Yaa Waaqayyo, anidgaruu sin amanadha; "Ati Waaqa koo ti" naan jedha. **15** Barri koo si harka jira; diinota koo jalaa, warra na ari'atan harkaas na baasi. **16** Fuulli kee tajaajilaa kee irratti haa ifu; jaalala kee kan hin geeddarame sanaanis na baraari. **17** Yaa Waaqayyo, anidhin qaneffamin; anid si waammadheeraatii; warri hamoon garuu haa qaneffaman; cal'isaniis sii'ol keessa haa bu'an. (**Sheol h7585**) **18** Afaan soba dubbatu, kan of tuulummaa fi tuffiidhaan, nama qajeelaatti kooree dubbatu haa duudu. **19** Gaarummaan kee kan ati warra si sodaatanifi ol keesse, kan ati fuula namootaa duratti warra kooluu sitti galanifi kennite akkam guddaa dha! **20** Da'oo fuula keetiitiin, waan namoonni isaanitti malatan jalaa isaan dhoksita; dunkaana kee keessattis dubbiin tuttuuq jalaa isaan da'eessita. **21** Waaqayyo haa eebbfamuu; inni yeroo anid magaalaa marfamte keessa turetti, jaalala isaa dinqisiisaan sana na argisiiseeraatii. **22** Ani yeroon akka malee dhiphadhetti, "Ani fuula kee duraa badeeral" jedheen ture. Ati garuu yeroo anidgargaarsaaf sitti iyadhetti, kadhannaa koo naa dhageesse. **23** Qulolloonni isaa hundinuu, Waaqayyoon jaalladhaa! Waaqayyo amanamoota ni eega; of tuultoataf garuu akkuma hojii isaanitti irra dabarsee deebisaaf. **24** Warri Waaqayyoon abdattan hundinuu jabaadhaa; garaan keessan hin sodaatin.

33 Yaa qajeeltota, isin Waaqayyotti gammadaa; isajajuun tolootaaf ni mala. **2** Kiraaraan Waaqayyoon galateeffadhaa; baganaa ribuu kudhan qabun isaaaf faarfadhaa. **3** Faarfannaa haaraa isaaaf faarfadhaa; ribuu haalan rukuttaa; sirriitti rukuttaa; gammachuudhaanis ililchaa. **4** Dubbiin Waaqayyo qajeelaadhaati; inni waan hoijetu hundumaati amanamaa dha. **5** Waaqayyo qajeelummaa fi murtii qajeelaa jaallata; laftis jaalala isaa kan hin geeddarameen guutamteerti. **6** Samiiwwan dubbi Waaqayyoti hoijetaman; tuunni urjiiwwanii hundinuu hafuura afaan isaatii ba'uun uumaman. **7** Inni bishaan galaanaa akka tuullaatti walitti qaba; bishaan tuuhibaas kuusaa keessa kaa'a. **8** Lafti hundi Waaqayyoon haa sodaatu; sabni addunyaa irra jiraatu hundinuu, guddisee isaa haa sodaatu. **9** Inni dubbateeraatii, wanni inni dubbate ni ta'e; inni ni ajaje; wanni inni ajajes ni raawwate. **10** Waaqayyo marii sabootaa ni fashaleessa; akka karoorri namootaa hojii irra hin oolles ni godha. **11** Karoorri Waaqayyo garuu bara baraan, yaadni garaa isaa dhaloota hundumaa keessatti cimee ni dhaabata. **12** Sabni Waaqayyo Waaqa isaafta'e, namoonni inni akka dhaala offi isaatii filate eebbfamoo dha. **13** Waaqayyo samii irraa gad ni ilala; ilmaan namootaa hundas ni arga; **14** inni teessoo isaa irra taa'ee, warra lafa irra jiraatan hunda gad ilala; **15** inni garaa nama hundumaa umu sun, hojii isaanii hunda ni hubata. **16** Mootiin baay'ina loltoota isatiin du'a hin oolu; jagnis guddina humna isatiin du'a jalaa hin ba'u. **17** Fardi mo'annaadhaaf abdi gatii hin qabnee dha; guddinni humna isaa nama hin oolchu. **18** Garuu iji Waaqayyo warra isaa sodaatan irra, warra araara isaa abdatan irras jira; **19** inni lubbuu isaanii du'a jalaa ni baasa; bara beelaas isaan ni jiraachisa. **20** Lubbuun keenya abdiidhaan Waaqayyoon eeggatti; innis gargaarsa keenya fi gaachana keenya. **21** Garaan keenya isatti ni gammadaati; nu maqaa isaa qulqulluu ni amanannaati. **22** Yaa Waaqayyo, akkuma nu abdi keenya sirra kaa'annutti, ararri kee nurra haa bu'u.

34 Faarfannaa Daawit. Innis fuula Abiimelek duratti maraatuu of fakkeeseeif Abiimelek isaa ariinaan yeroo achii deemetti faarfate. Ani yeroo hunda

32 Faarfannaa Daawit. Maskiil. Namni yakki isaa dhiifameef, kan cubbuu isaa haguugameef, eebbfamoo dha. **2** Namni Waaqayyo cubbuu itti hin lakkoofne, kan hafuura isaa keessas gowwoomsaan hin jirre, eebbfamoo dha. **3** Yeroo anid cubbuu koo himachuu dhiiseti, guyyaa guutuu aaduu kootiin, lafeen

Waaqayyoon nan eebbisa; galanni isaas yeroo hunda gaarii waan hamaa naa deebisu; lubbuu koos kophaatti afaanii na hin bu'u. **2** Lubbuun koo Waaqayyoon boonti; hambisu. **13** Ani garuu yeroo isaan dhibamanitti, wayyaa cunqurfamtooni dhaga'anii haa gammadan. **3** Na wajjin gaddaa nan uffadhe; lubbuu koos soomaan nan miidhe. Waaqayyoof ulfina kennaa; kottaa walii wajjin maqaa Yeroo kadhannaan koo deebii malee hafettsi **14** ani isaa ol kaafnaa. **4** Waaqayyoon nan barbaaddadhe; innis akkuma waan michuu kootif yookaan obboleessa kootiif deebii naa kenne; sodaa koo hunda keessaas na baase. **5** gaddiutti, gaddaan asii fi achi deddeebi'e. Akkuma waan Warri gara isaa ilaalan ni ifu; fuulli isaanis yoom iyyuu haadha kootif boo'uuttis, gaddaan mataa koo naa buuse. hin qaana'u. **6** Hiyyeessi kun ni iyee; Waaqayyo isaa 15 Isaan garuu yeroo ani gufadhetti gammadanii walitti dhaga'e; rakkina isaa hundumaa keessaas isa baase. **7** qabaman; utuu ani hin beekin na marsan; utuu wal Ergamaan Waaqayyo naannoo warra Waaqa sodaatanii irraa hin kutinis na cicciratan. **16** Isaan akkuma warra ni qubata; isaan ni oolchas. **8** Akka Waaqayyo gaarii Waqqati hin bulleetti hamminaan natti qoosan; ilkaan ta'mee m'effadhaa ilaala; namni isatti kooluu galu eebbitfamaa dha. **9** Isin qulqulloonni isaa Waaqayyo yoomiitti cal'istee ilaalta? Lubbuu koo badiisa isaan sodaadhaa; warri isa sodaatan homaa hin dhabanii. **10** fidan jalaa, jireenyaa koos leenca jalaa baasi. **18** Ani wal Leenci saafelli iyyuu waa ni dhaba; ni beela'as; namni ga'ii guddaa keessatti sin galateeffadha; tuuta guddaa Waaqayyoon barbaaddatu garuu waan gaarii tokko illee keessatti sin jajadha. **19** Warri akkasumaan diina natti hin dhabu. **11** Yaa ijoollee ko, kottaa na dhaga'a; ta'an natti hin gammadin; warri sababii malee na jibban anis Waaqayyoon sodaachuu isinan barsiisa. **12** Namni sunis ija natti hin qisin. **20** Isaan nagaa hin dubbatan; jireenyaa jaallatu, kan bara gaarii arguudhaafis bara warra qabbanaan biyya keessa jiraatanittis, mala sobaa baay'ee hawwu eenyu? **13** Arraba kee waan hamaa irraa, malatu. **21** Isaanis, "Baga! Baga! Ijuma keenyaan isaafaan kees soba dubbachuu irraa eeggadhu. **14** Hamminna irraa deebi'i; gaarii hojjedhu; nagaa barbaadi; duukaa bu'is. **15** Iji Waaqayyo qajeeltota irra jira; gurri isaan mirga kootif, dhimma kootifis dammaqi; ka'i! **24** Yaa irraa balleessuudhaaf, fuulli Waaqayyo warra hamaa hojjetanitti ni hammaata. **17** Qajeeltonni gargaarsaaf Waqqayyo Waaqa ko, akkuma qajeelummaa keettiitii naa murteessi; akka isaan natti gammadanis hin godhin. iyyatu; Waaqayyo isaan dhaga'a. Rakkina isaanii hunda **25** Akka isaan, "Baga! Akkuma nu barbaanne ta'eera!" keessaas isaan baasa. **18** Waaqayyo warra garaan isaanii jedhan, yookaan akka isaan, "Nu isaa liqimseerra" cabetti dhi'oo dha; warra abdii kutatanis ni fayyisa. **19** jedhan hin godhin. **26** Warri dhiphina kootti gammadan Rakkinni nama qajeelaa baay'ee dha; Waaqayyo garuu hundinuu haa qaana'an; haa burjaaja'anis; warri natti hunda isaa jalaa isa baasa; **20** lafee isaa hunda ni kooran hundinuu, qaaniif fi salphina haa uffatan. **27** eega; isaan keessaas tokko illee hin cabu. **21** Hamoota Warri qajeelummaa koo jaallatan, sagalee guddadhaan hamminatu ajeesa; warra nama qajeelaa jibbanitti ni murteeffama. **22** Waaqayyo lubbuu tajaajiltoota isaa ni "Waaqayyo inni nagaa garbicha isaatti gammadu guddaa fura; warra isatti kooluu galan keessaas tokkotti illee hin dha" haa jedhan. **28** Arrabni koo qajeelummaa kee, murteeffamu.

- 35** Faarfanna Daawit. Yaa Waaqayyo, warra anaan mormaniin mormi; warra na lolanis loli. **2** Gaachanaa fi mi'a lolaa qabadhu; na gargaaruudhaafis ka'i. **3** Warra na ari'anitti eebbo fi bodee luqqifadhu. Lubbuu kootiini, "Fayyinni kee ana" jedhi. **4** Warri Lubbuu koo barbaadan, haa qaana'an; haa salphatanis; warri na balleessuuf mari'atanis, abdii kutatanii duubatti haa deebi'an. **5** Akka habaqii qilleensaan fudhatamee Lubbuu kootiini, "Fayyinni kee ana" jedhi. **6** Warri Lubbuu koo barbaadan, haa qaana'an; haa salphatanis; warri na balleessuuf mari'atanis, abdii kutatanii duubatti haa deebi'an. **5** Akka habaqii qilleensaan fudhatamee Lubbuu koo barbaadan, haa qaana'an; haa salphatanis; warri na balleessuuf mari'atanis, abdii kutatanii duubatti haa deebi'an. **6** Sababii malees boolla naa qotaniiru; **8** utuu inni hin beekin badiisni isatti haa dhufu; kiyyoon inni dhokse sunis isuma haa qabu; boolluma qote sanattis haa kufu. **9** Yoos lubbuun ko, Waaqayyotti gammaddi; fayyisuutti, qabeessa! isaaatii ni ililchiti. **10** Lafeen koo hundi akkana siin jedha: "Yaa Waaqayyo, kan akka keetii eenyu? Ati Ilmaan namootaa, gaaddisa qoochoo keetii jalatti kooluu galu. **8** Isaan badhaadhummaa mana keetii nyaatanii dadhabdoota warra isaan caalaa jabaatan jalaa baaftha; quufu; atis laga gammachuu keetii irraa isaan oobafta." **9** hiyyeyiyii fi rakkattoola illee saamtota jalaa baaftha." Burqaan jireenyaa si bira jiraati; nifa keetiin ifa argina. **11** Dhuga baatonni sobaa natti ka'an; waan ani waa'ee **10** Jaalala kee warra si beekanii, qajeelummaa kees gara isaa hin beeknes na gaafatu. **12** Isaan qooda waan toleeyiidhaaf ittuma fufi. **11** Milli of tuultotaa natti hin

dhufin; harki hamootaa dhiibee na hin fageessin. **12** Warri waan hamaa hoijetan kunoo kufanii diriiraniiru; gad darbatamaniiru; ka'uus hin danda'an!

37 Faarfanna Daawit. Ati sababii namoota hamootiif jettee hin aarin yookaan warra jal'ina hoijetanitti hin hinaafin. **2** Isaan akkuma margaa dafanii collagu; akkuma biqiltuu mises dafanii gogu. **3** Waaqayyoon amanadhu; waan gaariis hoijedhu; biyyattii keessa jiraadhu; nagaas qabaadhu. **4** Waaqayyotti gammadi; innis hawwi garaa keetii siif guuta. **5** Karaa kee Waaqayyotti kennadhu; isa amanadhu; inni siif milkeessa. **6** Inni qajeelummaa kee akka aduu ganamaatti, murtii kee immoo akka aduu saafaatti ibsa. **7** Waaqayyo duratti cal'isi; obsaanis isa eeggadhu; nama karaan isaa qajeelefitti, kan hammina hoijettutis hin hinaafin. **8** Aarii irraa of eegi; dheekkamsa irraas deebi'i; hin aarin; aarii hammina qofatti nama geessaatii. **9**

Namoonni hamoon ni balleeffamuutii; warri Waaqayyoon abdatan garuu lafa dhaalu. **10** Namoonni hamoon yeroo xinnoodhaaf malee si'achi hin jiraatan; yoo ati isaan barbaadde illee hin argaman. **11** Garraamonni garuu lafa ni dhaalu; nagaag guddaadhaanii ni gammadi. **12** Namoonni hamoon nama qajeelaatti mari'atu; ilkaan isaanis isatti qaratu; **13** Gooftaan hamootatti ni kolfa; inni akka guyyaan isaanii dhi'aate ni beekatii. **14** Namoonni hamoon hiyyeeyyi fi rakkattoota lafaan dha'uudhaaf, warra karaan isaanii qajeelaat ta'e immoo gorra'uudhaaf, goraadee isaanii luqqifatu; iddaa isaanis ni dabsatu. **15** Goraadeen isaanii garuu garaadhuma isaanii waraana; iddaan isaanis ni caccaba. **16** Badhaadhummaa hamoonni baay'een qaban irra, waan xinnoo namni qajeelaan qabu wayya; **17** humni hamootaa ni cabatii; Waaqayyo garuu qajeeltota jabeessee ni dhaabaa. **18** Waaqayyo bara tolootaa ni beeka; dhaallii isaanis bara bараан jiraata. **19** Isaan bara hamaa keessa hin qaana'an; bara beelaa keessas ni quufu. **20** Namoonni hamoon garuu ni barbadaa'u; diinonni Waaqayyoos akkuma miidhagina daraaraa dirree ti; isaan ni badu; akkuma aaraa ni badu. **21** Namoonni hamoon ni liqeefatu; garuu deeabisanii of irraa hin baasan; qajeelonni garuu arjummaadhaan kennu; **22** warri Waaqayyo eebbisu lafa ni dhaalu; warri inni abaaru garuu ni balleeffamu. **23** Adeemsi nama Waaqayyo biraa ajajama; inni karaa namicha sanaatti ni gammada. **24** Inni yoo gufate illee lafa hin ga'u; Waaqayyo harka isatiin qabee isa dhaabaa'tii. **25** Ani dargaggeessan ture; amma immoo dulloomeera; garuu qajeelonni gatamuu isaanii yookaan ijlolleen isaanis buddeena kadchachuu isaanii hin argine. **26** Qajeelonni yeroo hundumaa ni arjoomu; ni liqeessus; ijoolleen isaanis ni eebbfamu. **27** Waan hamaa irraa deebi'iitii waan gaarii hoijedhu; yoos ati bara bараан ni jiraatta. **28** Waaqayyo murtii qajeelaajallataati; warra isaaq amanamanis hin gatu. Isaanis bara bараан ni eegamu; sanyiin hamootaa garuu ni balleeffama. **29** Qajeelonni lafa ni dhaalu; bara bараан ishee irra ni jiraatu. **30** Afaan nama qajeelaao ogummaa dubbata; arrabni isaaq murtii qajeela labsa. **31** Seerri Waaqa isaa garaa isaa keessa jira; miilli isaaq hin mucuaatu. **32** Namoonni hamoon qajeeltota

gaadu; isaan ajjeesuu ni barbaadu; **33** Waaqayyo garuu harka isamiittti jara hin dhiisu yookaan yommuu isaan murtiitti dhi'eeffamanitti, akka isaanitti murteeffamu hin eeyyamu. **34** Waaqayyoon eeggadhu; karaa isaa eegi. Inni akka ati lafa dhaaltuuf ulfina siif kenna; atis badiisa hamootaa ni argita. **35** Nama hamaa fi gara jabeessa, isaa akkuma muka iddoon isaa itti tolee jiru nan arge. **36** Ergasiis achiin nan darbe; inni garuu achi hin turre; ani cimsee isa nan barbaade; inni garuu hin argamne. **37** Nama mudaa hin qabne yaadatti qabadhu; tolootas ilali; sanyiin nama nagaan hin baduutii. **38** Cubbamoomni hundinuu garuu ni barbadeeffamu; galgalli nama hamaas hin tolu. **39** Fayyinnee qajeeltotaa Waaqayyo biraa dhufu; inni yeroo rakkinaitti da'oo isaanii ti. **40** Waaqayyo isaan gargaara; isaan oolchas; harka namoota hamoo jalaa isaan baasa; isaan baraaras; isaan isatti kooluu galaniiruutii.

38 Faarfanna Daawit. Yaadannoodhaaf. Yaa Waaqayyo, aarii keetiin na hin ifatin yookaan dheekkamsa keetiin na hin adabin. **2** Xiyyooliin kee na waraananiiru; harki kees akka malee natti ulfaateera. **3** Sababii dheekkamsa keetiitiif dhagni koo fayyaa dhabeera; sababii cubbuu kootiifis lafeen koo nagaa dhabeera. **4** Cubbuun koo na liqimseeraati; akkuma ba'aa baatamuu hin danda'amne tokkoottis natti ulfaateera. **5** Sababii gowwummaa kootiitiif, madaan koo malaa naqate; ni ajaa'es. **6** Ani gad nan qabame; gadis nan cabe; guyyaa guutus gaddaan oola. **7** Dugdi koo na boba'a; dhagni koos fayyaa hin qabu. **8** Ani laafeera; akka malees bututeera; garaan koo dhiphatee ani aadaan jira. **9** Yaa Gooftaa, hawwiin koo hundinuu fuula kee durati beekamaa dha; argansuun koo si duraa hin dhokatu. **10** Lapheen koo ni dha'atti; jilbis na laafeera; ifni ija kootiis badeera. **11** Michoonni koo fi miilttoon koo sababii madaa kootiitiif narraa hijqan; firoonni koos narraa fagaatanii dhadhaabatu. **12** Warri lubbuu koo galaafachuu barbaadan kiyoo naa kaa'aniiru; warri na miidhuu barbaadanis waa'ee badiisa kootti dubbatu; guyyaa guutus hammina natti yaadu. **13** Ani garuu akkuma duudaa dhaga'u hin dandeenyee, akkuma arrab-didaa dubbachuu hin dandeenyetii. **14** Ani akka nama dhaga'u hin dandeenyee, akkuma nama afaan isaa deebii kennuu hin dandeenyees ta'eera. **15** Yaa Waaqayyo, ani sin eeggadha; yaa Waaqayyo Gooftaa ko, ati deebii naa kennita. **16** Ani, "Akka diinonni koo natti gammadan yookaan akka isaan yeroo miilli koo mucuaatuutti natti of jajan hin eeyyamin" jedheeraatii. **17** Ani kufuu ga'eeraati; dhukkubbiin koos takkumaa na hin driifne. **18** Ani balleessaa koo nan himadha; sababii cubbuu kootiitiifis nan gadda. **19** Warri akkasumaan diinota koo ta'an jajjaboo dha; warri sababii malee na jibbanis hedduu dha. **20** Warri qooda waan gaarii waan hamaa naa deebsan diinota koo ti; anि waan gaarii duukaa nan bu'atii. **21** Yaa Waaqayyo, ati na hin gatin; yaa Waaqa ko, narraa hin fagaatin. **22** Yaa Gooftaa, yaa fayyisaa ko, na gargaaruudhaaf arifadhu!

39 Dura bu'aa faarfattootaatiif. Yeduutuuniif. Faarfanna Daawit. Ani akkana nan jedhe; "Ani

karaa koo nan eeggadha; arraba koos cubbuu irraa nan ittisa; hamma namni hamaan na bira jiruttis, afaan kootti luugama nan kaa'adha.” **2** Ani cal'isee akkuma duudaa nan ta'e; waan gaarii dubbachuu irraas of nan quasadhe; dhiphinni koo garuu ittuma caale; **3** onneen koo na keessatti bulluqa deeme; yeroo ani irra deddeebi'ee yaadettis ibiddi sun ni boba'e; anis arraba kootin akkana jedheen dubbade: **4** Yaa Waaqayyo, ati dhuma jireenya kootii na argisiisi; dheeria umurii kootiis na barsiisi; jireenyi koo akkam dafee akka darbus na beeksisi. **5** Kunoo, ati bara koo taakkuu tokkittii gooteerta; umuriin koos fuula kee duratti homaattuu hin hedamu; jireenyi nama hundumaas akkuma qilleensa shuf jedhee darbuu ti. **6** Dhuguma iyuu namni akkuma gaaddidduu deddeebi'a; dhugumaan inni akkasumaan goolama; namni qabeenya ni kuusa; garuu eenyuuuf akka walitti qabu hin beeku. **7** “Egaa amma yaa Gooftaa, ani maalin eeggadha? Abdiin koo suma irra jira. **8** Dogoggora koo hunda irraa na oolchi; nama gowwoonni itti kolfan na hin godhin. **9** Ani duudaa dha; afaan koos hin saaqqadhu; kan waan kana godhe sumaatii. **10** Ani rukuttaa harka keetiitiin dhumeraatii; dha'icha kee narraa fuudhi. **11** Ati sababii cubbuu isaaniitif namoota ifatta; ni adabdas; akkuma biliis qabeenya isaanii ni balleessita; dhugumaan namni hundinuu qilleensuma shuf jedhee darbuu dha. **12** “Yaa Waaqayyo, kadhannaa koo naa dhaga'i; iyya ani gargaarsa barbaachaaf iyyus dhaggeeffadhu; boo'icha koos cal'istee hin ilaalin. Ani akka alagaatti si bira nan jiraadhati; akkuma abbootii koo hundumaaatii ani nama biyya ormaa ti. **13** Utuun godaanee lafa irraa hin dhabamin dura akkan deebi'ee gammaduuf, ija kee narraa deebifadhu.”

40 Dura bu'aa faarfattootaatiif. Faarfanna Daawit.

Ani obsaan Waaqayyoon nan eeggadhe; innis gara kootti garagalee iyya koo naa dhaga'e. **2** Inni boolla sodaachisaa keessaa, dhoqgee nama liqimsu keessaa na baase; miilla koo kattaa irra dhaabe; ejjeta koos naa jabeesse. **3** Innis faarfannaah haaraa, faarfannaah galataas afaan koo keessa Waaqa keenyaaf kaa'e. Namoonni baay'en arganii Waaqayyo sodaatu; isas ni amanatu. **4** Namni Waaqayyoon abdatu, kan gara of tuultotaa hin ilaalle, namni warra karaa irraa jal'atanii waaqota sobaa duukaa bu'initti hin gara galle eebbfamaa dha. **5** Yaa Waaqayyo Waaqa ko, dinqiin ati hoijette baay'ee dha; waan ati nuuf yaadde, namni tokko tokkoon sitti himuu danda'u tokko iyuu hin jiru; yoo ani waa'ee isaanii labsee dubbade illee, baay'inni isaanii hamma hin qabu. **6** Ati aarsaa fi kennaa hin feene; gurra koo garuu naa banteerta; aarsaa gubamuu fi aarsaa cubbuu ati hin barbaanne. **7** Yeroo sana ani akkana nan jedhe; “Ani kunoo ti; ani dhufeera; waa'een koo kitaaba maramaa keessatti barreeffameera. **8** Yaa Waaqa ko, ani fedhii kee raawwachuutti nan gammada; seerri kee garaa koo keessa jira.” **9** Ani yaa'ii guddaa keessatti qajeelummaa nan labsa; Yaa Waaqayyo, akkuma ati beektu, ani afaan koo hin qabadhu. **10** Ani qajeelummaa kee garaa koo keessa hin dhoksu; waa'ee amanamummaa keettiit fi waa'ee fayyisuu keetii nan odeessa; jaalala keetii fi dhugaa kees yaa'ii guddaa duraa hin dhoksu. **11**

Yaa Waaqayyo araara kee na hin dhowwatin; jaalalli keetii fi dhugaan kee yeroo hunda ana haa eegan. **12** Rakkinni hamma hin qabne na marseeraati; cubbuu koos na liqimseera; arguus dadhabeera; cubbuu koo keessatti laafteerti. **13** Yaa Waaqayyo, na fayyisuutti gammadi; yaa Waaqayyo, na gargaaruudhaaf dafii kottu. **14** Warri lubbuu koo galaafachuu barbaadan hundinuu, haa qaana'an; haa buraja'aanis. Warri badii koo hawwan hundi, qaana'anii duubbattu haa deebi'an. **15** Warri, “Bagal!” anaan jedhan, qaanii isaaniitii haa rifatan. **16** Warri si barbaadan hundinuu garuu sitti gammadanii haa ililchan. Warri fayyisuu kee jaallatan yeroo hunda, “Waaqayyo guddaa dhal” haa jedhan. **17** Ani garuu hiyyeessaa fi rakkataa dha; ta'uus Gooftaan naaf yaada. Ati gargaarsa koo fi fayyisaa koo ti; yaa Waaqa ko, hin turin.

41 Dura bu'aa faarfattootaatiif. Faarfanna Daawit.

Namni hiyyeessaaaf yaadu eebbfamaa dha; guyyaa rakkinaatti Waaqayyo isa ni oolcha. **2** Waaqayyo isa ni eega; bara jireenya isaas ni dheeressa; lafa irratti isa eebbis; hawwi diinota isaattis dabarsee isa hin kennu. **3** Waaqayyo siree inni dhukkubsatee irra ciisu irratti isa kunuunsa; fayyisees siree dhukkubaad irraa isa ni kaasa. **4** Anis, “Yaa Waaqayyo na maari; ani cubbuu sitti hojjedheeraatii na fayyisi” nan jedhe. **5** Diinonni koo hamminaan, “Inni yoom du'ee maqaan isaa lafa irraa bada?” jedhanii waa'ee koo dubbatu. **6** Namni tokko yeroo na gaafachuu dhufutti, utuma garaa isaatti hamminaa kuufatee qabuu, sobee dubbata; gad ba'ees iddo hundumatti odeessa. **7** Warri na jibban hundinuu waa'ee koo walitti hasaasu; waan akka malee hamaa ta'es natti mari'atu. **8** Isaaniis, “Dhukkubni hamaan isa qabateera; inni si'achi iddo ciisu sanaa hin ka'u” jedhu. **9** Michuun koo inni natti dhi'aatu, inni ani amanadhe, inni buddeena koo nyaate koomee isaa natti ol fudhate. **10** Ati garuu yaa Waaqayyo na baasi; akka ani haaloo baafadhuufis ol na kaasi. **11** Akka ati natti gammaddu ani beeka; diinni koo narra hin aanutti. **12** Ati sababii amanamummaa kootiitiif utubdee na qabda; baruma bарааanis fuula kee dura na dhaabda. **13** Waaqayyo Waaqni Israa'e, bara bараа hamma barabaraatti haa eebbfamu.

42 Dura bu'aa faarfattootaatiif. Maskiilii Ilmaan

Qooraahi. Akkuma gadamsi bishaan yaa'uti gaggabu sana, yaa Waaqa ko, lubbuu koo sitti gaggabdi. **2** Lubbuun koo Waaqayyoon Waaqa jiraataa dheebotti. Ani yoomin dhagee fuula Waqaqa arga? **3** Imimmaan koo halkanii guyyaa soora naa ta'eera; namoonni guyyaa guutuu “Waaqni kee eessa jira?” anaan jedhuutii. **4** Ani yommuun waan kana yaadadhatti, lubbuu koo of keessatti nan dhangalaasa: ililee fi faarfannaah galataatiin tuuta ayyaana ayyaaneffatu tokko, hiriiraan gara mana Waqaqaatti geggeessaa tuuticha wajjin akkamitti akka ani deemaa ture yaadadh. **5** Yaa lubbuu ko, ati maaliif gaddita? Na keessattis maaliif raaafamta? Abdi kee Waaqa irra keeyyadhu; ani amma iyuu isaa nan jajadha. Fayyisaa koo fi Waaqa koo nan jajadha. **6** Lubbuun koo na keessatti

gadditeerti; kanaafuu ani biyya Yordaanos irraa, fiixee qaanidhaan haguugameera. **16** Kunis sababii dubbii Hermoonii fi Gaara Miizaarii irraa si yaadadha. **7** Huursaa warra na tuffataniitii fi warra na arrabsaniitiif, sababii fincaa'aa keetiitiin, tuujubuu tuujuba waama; dambalii diinaati fi sababii nama haaloo baafatuutii ta'e. **17** Kun fi dha'aan kee hundinuu, narra yaa'an. **8** Waaqayyo hundi nutti dhufereera; ta'us nu si hin daganne; yookaan guyyaadhaan jaalala isaa kan hin geeddaramne ni ajaja; halkan immoo faarfannaan isaa na wajjin jira; kunis kakuu kee keessatti amanamummaa hin dhabne. **18** Garaan keenya dugda duubatti hin deebine; tarkaanfiin kadhanaa ani Waaqa jirenya kootii kadhadhuu dha. keenyas karaa kee irraa hin jal'anne. **19** Ati garuu **9** Anis Waaqa Kattaa kootiin akkana nan jedha; "Ati iddoa waangoonni jiraatanitti nu caccabsite; dukkana maaliif na dagattee? Maaliif ani diinaan cunqurfamee hamaadhaan nu haguugde. **20** Utuu nu maqaa Waaqa gaddaan jiraadha?" **10** Amajaajonni koo guyyaa guutuu, keenya irraanfannee, yookaan utuu harka keenya gara "Waaqni koo eessa jira?" jedhami natti qosudhaan, waqa ormaatti bal ifannee jiraannee, **21** silaa Waaqni akkuma goraadee lafee koo keessatti na dhifhisu. **11** Yaa lubbuu ko, ati maaliif gaddita? Na keessattis maaliif waan kana bira hin ga'u turee? Inni icciitii garaa namaa beekaa ti. **22** Nu siif jennee guyyaa guutuu ni ajeefamna; raafamta? Abdii kee Waaqa irra kaa'adhu; ani amma akka hoolota qalamuuf jiraniittis lakkaa' amneerra. **23** iyuu isa nan galateeffadha; Fayyisaa koo fi Waaqa koo Yaa Goftaa dammaaqi! Ati maaliif rafta? Ka'il! Bara nan jajadha.

43 Yaa Waaqi, naa murtessi; saba hin amanametti dubbii koo naa falmi; gowwoomsitootaa fi jal'oota jalaas na baasi. **2** Ati Waaqa jabina kootii ti. Maaliif na gatte? Ani maaliifin diinaan cunqrfamee gaddaan jiraadha? **3** Ifa keetti fi dhugaa kee ergi; isaan na haa qajeelchan; gara tulluu kee qulqulluutti, gara iddoa ati jiraattu sanaatti ana haa fiddan. **4** Yoos ani gara iddoa aarsaa Waaqaa, gara Waaqa gammachuu fi ililree koo nan dhaqa. Yaa Waaqayyo, Waaqa ko, ani baganaadhaan sin galateeffadha. **5** Yaa lubbuu ko, ati maaliif gaddita? Na keessattis maaliif raafamta? Abdii kee Waaqa irra kaa'adhu; ani amma iyuu isa nan galateeffadha; Fayyisaa koo fi Waaqa koo nan jajadha.

44 Dura bu'aa faarfattootaatiif. Maskiili Ilmaan Qooraahi. Yaa Waaqi, waan ati bara durii, jabana isaanii keessa hojette sana, abbootiin keenya nutti himaniiru; nuus gurra keenyaan dhageenyeyerra. **2** Ati harka keetiin saboota ariitee baafte; abbootiin keenya immoo ni dhaabde; namoota ni balleessite; abbootiin keenya garuu bilisa baafte. **3** Harka kee mirgaatiin, irree keetii fi ifa fuula keetiitiin dhaalan malee isaan goraadee isaaniihti lafa sana hin dhaalle; yookaan irreen isaanii mo'anno isaanii hin fidne; ati isaan jaallatteertaati. **4** Ati Mootii koo fi Waaqa koo kan Yaaqoobiif mo'icha ajajuu dha. **5** Nu siin diinota keenya duubatti deebifna; maqaa keetiiniis amajaajota keenya gad dhidhiinna. **6** Ani iddaa koo hin amanadhu; goraadeen koos mo'annaa naa hin fidu; **7** ati garuu diinota keenya jalaa nu oolchita; warra nu jibban immoo ni qaanessita. **8** Nu yeroo hundumaa Waaqaan dhaadanna; maqaa kees bara baraan ni galateeffanna. **9** Amma garuu ati nu gatteerta; gadis nu deebifteerta; ati loltoota keenya wajjin hin baane. **10** Akku nu diinota keenya baqannu nu gooteerta; warri nu jibbanis nu saamaniiru. **11** Ati akka hoolota qalamuuf qopheeffamanii nu gooteerta; ormoota keessas nu bittinneessiteerta. **12** Saba kee gatti xinnaatti gurgurteerta; gurgurtaa isaanii irraas bu'aa hin arganne. **13** Ollaa keenya duratti nama kolfaa, warra naanwoo keenya birattis waan qoosaatii fi nama tuffii nu gooteerta. **14** Ormoota keessatti waan mammaaksaa nu goote; namoonnis mataa nutti raasan. **15** Salphinni koo guyyaa guutuu fuula koo dura jira; fuulli koos

qaaniidhaan haguugameera. **16** Kunis sababii dubbii warra na tuffataniitii fi warra na arrabsaniitiif, sababii fincaa'aa keetiitiin, tuujubuu tuujuba waama; dambalii diinaati fi sababii nama haaloo baafatuutii ta'e. **17** Kun hundi nutti dhufereera; ta'us nu si hin daganne; yookaan guyyaadhaan jaalala isaa kan hin geeddaramne ni ajaja; halkan immoo faarfannaan isaa na wajjin jira; kunis kakuu kee keessatti amanamummaa hin dhabne. **18** Garaan keenya dugda duubatti hin deebine; tarkaanfiin kadhanaa ani Waaqa jirenya kootii kadhadhuu dha. keenyas karaa kee irraa hin jal'anne. **19** Ati garuu **9** Anis Waaqa Kattaa kootiin akkana nan jedha; "Ati iddoa waangoonni jiraatanitti nu caccabsite; dukkana maaliif na dagattee? Maaliif ani diinaan cunqrfamee hamaadhaan nu haguugde. **20** Utuu nu maqaa Waaqa gaddaan jiraadha?" **10** Amajaajonni koo guyyaa guutuu, keenya irraanfannee, yookaan utuu harka keenya gara "Waaqni koo eessa jira?" jedhami natti qosudhaan, waqa ormaatti bal ifannee jiraannee, **21** silaa Waaqni akkuma goraadee lafee koo keessatti na dhifhisu. **11** Yaa lubbuu ko, ati maaliif gaddita? Na keessattis maaliif waan kana bira hin ga'u turee? Inni icciitii garaa namaa beekaa ti. **22** Nu siif jennee guyyaa guutuu ni ajeefamna; akka hoolota qalamuuf jiraniittis lakkaa' amneerra. **23** Yaa Goftaa dammaaqi! Ati maaliif rafta? Ka'il! Bara baraanis nu hin gatin. **24** Ati maaliif fuula kee dhokfatta? Maaliifis dhiphinna fi hacuucamuu keenya irraanfatta? **25** Lubbuu keenya biyyootti dabalamteertii; garaan keenyas lafatti maxxaneera. **26** Ka'iitii nu gargaar; sababii jaalala kee kan hin geeddaramneetiis nu furi.

45 Dura bu'aa faarfattootaatiif. Yeedaloo ilmaan Qooraahi kan "Daraaraa" jedhamu. Maskiil. Faarfannaa cidhaa. Yommuu ani mootiidaaf faarfadhuuti, yaadni gaariin garaa koo giuitee irra dhangala'a; arrabni koos akkuma biirii barreessaa ogessaa tokkoo ti. **2** Ati nama hundumaa caalaa miidhagaa dha; hidhii kee irra surraatu dhangala'a; kanaafuu Waaqni bara baraan si eebbeiseera. **3** Yaa gooticha, goraadee kee luqqeettuutti hidhadhu; ulfinaa fi surraa uffadhu. **4** Sababii dubbii dhugaatiif, gad of qabiisa fi qajeelummaatiif, miidhagina keetiin mo'annaadhaan fuula duratti gulufi; harki kee mirgaas hojji sodaachisa haa hoijetu. **5** Xiyawwan kee qara qabeeyyiin sun onnee diinota mootii haa waraanan; saboonnis miilla kee jalatti haa jijjiganii. **6** Yaa Waaqayyo, teessoon kee bara baraa hamma bara baraatii ni jiraata; bokkuun qajeelummaas bokkuu mootummaa keetii ni ta'a. **7** Ati qajeelummaa jaallatta; jal'ina immoo ni jibbita; kanaafuu Waaqayyo, Waaqni kee hiriyoota kee caalaati, zayitiidhaan gammachuu si dibeera. **8** Uffanni kee hundinuu qumbiidhaan, argeessaa fi qundhiidhaan ni urgaa'; masaraawwan ilka arbaatiin miidhagfaman keessattis muuiziqaan mi'a ribuu si gammachiisa. **9** Intallan moototaa dubartoota kee warra kabajamoo keessa jiru; mootittiis warqee Oofiriitiin miidhagfamtee karaa harka mirga keetii dhaabatti. **10** Yaa intalaa dhaga'i; hubadhu; gurra kees as qabi; saba keetti fi mana abbaa keetii irraanfadhu. **11** Mootiin miidhagina kee hawwa; waan inni goftaa kee ta'eef isa kabaji. **12** Intalli Xiiroos kennaa fiddee dhufti; sooreyyiiniis garaa si laafifachuu barbaadu. **13** Intalli mootii ulfina guddaaadhaan diinqa ishee jirti; uffanni ishees warqeendaan dha'ame. **14** Isheenii uffata halluu garaa garaa qabu uffattee gara mootiitti geeffamtii; durbooni waa'elli ishees ishee duukaa bu'anii gara keetti fidamu. **15** Isaanis gammachuu fi ililleedhaan ol galfamu; masaraa mootichaas ni seenuu. **16** Ilmaan kee iddoobooti keetii bu'an; atis lafa hunda irratti isaan ni moosifta. **17** Ani akka maqaan kee dhaloota hunda

keessatti yaadatamu nan godha; kanaafuu saboonni bara baraa hamma bara baraatti si jajatu.

46 Dura bu'aa faarfattootaatiif. Faarfannaa Ilmaan Qooraahi. Haala Alaamootiitiin. Waaqni da'o fi jabina keenya; inni gargaarsa yeroo hunda rakkina keessatti nu wajjin jiruu dha. **2** Kanaafuu yoo lafti raafamtee tulluuwwanis garaa galaanaa keessa gadi bu'an iyyuu nu hin sodaanuu. **3** Utuu bishaanisaas huursee hoomachaa'ee tulluuwwanis raafamaa isaatii socho'an iyyuu nu hin sodaanuu. **4** Lagni yaa'aan issaa magaalaa Waaqaa gammachiisu kan iddo qulqulluu Waaqni Waan Hunda Olii jiraatuuf gammachuu kennu tokko jira. **5** Waaqni magaalattii keessa jira; isheenisi hin raafamtu; ganama barii Waaqni ishee gargaara. **6** Saboonni ni raafaman; mootummoonnisi ni kufan; inni sagalee issaa dhageessise; laftis ni baqxe. **7** Waaqayyoon Waan Hunda Danda'u nu wajjin jira; Waaqni Yaaqoob da'o keenya. **8** Kottaa, hojji Waaqayyo ilalaas; badiisa inni lafa irratti fides argaa. **9** Inni hamma handaara lafaatii waraana ni balleessa; iddaa ni cabsa; eebo ni burkuteessa; gaachanaa ibiddaan guba. **10** "Cal'isaa; akka ani Waaqa ta'es beekaa; ani saboota gidduuuti ol ol nan jedha; lafa irrattis ol ol nan jedha." **11** Waaqayyoon Waan Hunda Danda'u nu wajjin jira; Waaqni Yaaqoob da'o keenya.

47 Dura bu'aa faarfattootaatiif. Faarfannaa Ilmaan Qooraahi. Isin saboonni hundinuu harka keessan rukutaa; sagalee ol fudhadhaati gammachuudhaan Waaqaf ililchaa. **2** Waaqayyo Waqa Waan Hunda Olii, Mootichi guddaan lafa hundumaa, sodaachisaadhaati! **3** Inni saboota nu jala, namootas miilla keenya jala galcheera. **4** Innis nu warra Yaaqoob isa inni jaallate sanaaf ulfina taaneef, dhaala keenya nuu fileera. **5** Waaqni ililleedhaan, Waaqayyo sagalee malakataati ol ba'e. **6** Faarfannaa galataa Waaqaf faarfadhaa; faarfannaa galataa faarfadhaa; faarfannaa galataa Mootii keenyaaf faarfadhaa; faarfannaa galataa faarfadhaa. **7** Waaqni Mootii lafa hundaa ti; faarfannaa galataa hubannaadhaan faarfadhaa. **8** Waaqni saboota irratti Mootii dha; Waaqni teessoo issaa qulqulluu irra taa'eera. **9** Qondaaltonni sabootaa, akkuma saba Waqa Abrahaamitti walitti qabamu; mooltonni lafa irraa kan Waqaatii; innis guddisee ol ol jedheera.

48 Weedduu. Faarfannaa Ilmaan Qooraahi. Magaalaa Waaqa keenya keessatti, tulluu issaa qulqulluu irrattis, Waaqayyo guddaa dha; waan hundaa olittis galanni isaa mala. **2** Tulluu Xiyoona gara kaabaatti argama; dheerina isaatiiinis ni bareeda. Innis gammachuu addunyaa hundaa ti; magaalaa Mooticha Guddaatis. **3** Waaqni da'anno ishee keessa jira; inni da'anno ishee ta'uu issaa argisiiseera. **4** Mootonni humna walitti daratanii tokkummaadhaan itti qajeelan. **5** Isaanis ishee arganii dingifatan; sodaatanis baqatan. **6** Achittis akkuma muddama dubartii ciniinsifattuutti, hollannaan isaan qabate. **7** Atis bubbee ba'a biiftuutti dooniwwan Tarshiish caccabsite. **8** Akkuma dhageenyse sana, magaalaa Waaqayyo Waan Hunda Danda'u keessatti,

magaalaa Waaqa keenya keessatti, akkasuma argineerra; Waaqni barabaraan jabeessee ishee dhaaba. **9** Yaa Waaqayyo, nu mana qulqullummaa kee keessatti, jaalaal kee kan hin geeddaramee sana irra deddeebinee yaadna. **10** Yaa Waaqayyo, galanni kee akkuma maqaa keetii handaara lafaa ga'; harki kee mirgaas qajeelummaa guutameera. **11** Sababii murtii keetitif, Tulluu Xiyoona haa gammaddu; intallan Yihuudaas haa ililchan. **12** Xiyoona irra naanmaa'aa; naannoo ishee irras adeemaa; gamoowwan ishees lakkaa'aa. **13** Dhaloota itti aanuttii akka himtanifi, dallaa eegumsa ishee sirriitti hubadhaa; galma ishees ilaalaas. **14** Waaqni kun bara baraa hamma bara baraatti Waaqa keenyaatii; inni hamma dhumaatti illee nu qajeelcha.

49 Dura bu'aa faarfattootaatiif. Faarfannaa Ilmaan Qooraahi. Yaa namoota, isin hundi waan kana dhaga'aa; warri addunyaa kana irra jiraattan hundinuu dhaggeeffadhaa; **2** xinnaa fi guddaan, sooreessii fi hiyyeessi walumaan dhaggeeffadhaa; kunis: **3** Afaan koo dubbi ogummaa dubbata; wanti ani garaatti yaadus hubannaa kenna. **4** Gurra koo gara mammaaksaatti nan qabada; hibboo koos baganaadhaan nan ibradsadha. **5** Bara rakkinaa, yeroo gowwoomsitoooni hamoon na marsanitti, ani maaliifan sodaadha? **6** Isaan qabeenya isaanii amanatu; guddina sooruma isaaniiinis boonu. **7** Namni lubbuu nama gara biraa furu, yookaan gatti furii nama sanaa Waaqaf baasu tokko iyyuu hin jiru; **8** furii lubbuu nama gatti guddaa qabaati; gatti quufsaniis yoom iyyuu hin argamu; **9** silaa inni bara baraaan ni jiraata; hin tortorus ture. **10** Akka ogeeyyi du'an namni hundinuu ni arga; gowwoonnii fi raatuwwanis akkasuma ni badu; qabeenya isaanii warra kaaniif dhiisu. **11** Isaan yoo lafa maqaa isaaniiinis waamamtu qabaatan illee, awwaalli isaanii bara baraaan mana isaanii, dhalootaa hamma dhalootaattis iddo boqonnaa isaanii ta'ee hafa. **12** Namni garuu qabeenya qabaatu illee bara dhieraan hin jiraatu; inni akkuma bineensa du'ee baduu ti. **13** Wanni namoota ofitti amanatanii fi warra isaan duukaa bu'anii dubbi isaanii ho'isan eeggatu kanuma. **14** Isaan akkuma hoolaa du'aaf ramadamaniiru; duuti tiksee isaanii ti; tolooni ganamaan isaan irratti aangoo qabaatu; dhagni isaanii mana isaanii irraa fagaatee awwala keessatti ni tortora; awwallis mana jireenya isaanii ti. (**Sheol h7585**) **15** Waaqni garuu lubbuu koo humna si'ool jalaa baasa; inni dhugumaan ofitti na fudhata. (**Sheol h7585**)

16 Yommuu namni tokko sooromu, yommuu ulfinni mana isaaas guddatu hin sodaatin. **17** Inni yommuu du'uti waanuma tokko illee fudhatee hin deemuutii; ulfinni isaaas issa wajjin hin dhaqu. **18** Inni bara jireenya isaa lubbuu issaa eebbisu iyyuu, yoo namoonni yeroo ati waan gaarri ofii keetii godhattutti si jajan illee, **19** inni gara dhaloota abbootii issaa, gara warra gonkumaa deeb'i'arii ifa jireenya hii arginee ni dhaqa. **20** Namni badhaadhaan hubannaa hin qabne, akkuma bineensaas du'ee bada.

50 Faarfannaa Asaaf. Waaqayyo, Humna Qabeessi dubbatee ba'a biiftuutti jalqabee hamma lixa biiftuutti lafa waameera. **2** Xiyoona ishee midhaginni

ishee hir'ina hin qabne irraa Waaqni ni ibsa. **3** Waaqni keenya ni dhufa; hin cal'isus; ibiddi hamaan fuula isaa dura, bubbleen jabaanis naannoo isaa jira. **4** Inni saba isaatti muruuf jedhee, samiiwwan oliitii fi lafa akkana jedhee ni waama: **5** "Qulqulloota koo warra aarsaadhaan na wajjin kakuu galan, gara kootti walitti naa qabaa." **6** Anis warra karraa kee irraa jal'atan nan barsiisa; Samiiwwan qajeelummaa isaa ni labsu; Waaqni matala isaa abbaa murtiitii. **7** "Yaa saba ko, nan dubbadhaati dhaga'; yaa Israa'eel, ani dhugaa sitti nan ba': Ani Waaqni Waaqa kee ti. **8** Ani aarsaa keetif sitti hin dheekkamu; aarsaan kee inni gubamu yeroo hunda fuula koo dura jira. **9** Ani dallaa kee keessaa korma, yookaan karra kee keessaa korbeessa re'ee hin barbaadu. **10** Bineensi bosonaa hundinuu, horin tulluu kuma irratti bobba'us kan kootii. **11** Ani simbirroota tulluuwan irraa hunda beeka; wanni lafa irra sosocho'u hundinuu kan koo ti. **12** Ani utuun beela'ee iyuu sitti hin himadhu ture; addunyaa fi wanni ishee keessa jiru hundi kanuma kootii. **13** Ani foon korommii nan nyaadhaa? Yookaan dhiiga re'ootaa nan dhugaa? **14** "Aarsaa galataa Waaqaaf dhi'eessi; wareega kee illee Waaqa Waan Hundaa Oliitii galchi; **15** guyyaa rakkinaa na waammadhu; ani sin oolcha; atis ulfina naa kennita." **16** Waaqni garuu nama hamaadhaan akkana jedha: "Ati seera koo labsuudhaaf, kakuu koos afaan keetiin dubbachuudhaaf mirga maalii qabda?" **17** Ati adaba koo ni jibbita; dubbi koos of duubbatti gatta. **18** Ati yoo hattuu argite isa michuu godhatta; ejjitoota wajjinis qooda qabaatta. **19** Ati afaan kee waan hamaa dubbachuu itti fayyadama; arraba kees gowwoomsaadhaf dheereffatta. **20** Ati teessee obboleessa kee hamatta; ilma haadha kee maqaa balleessita. **21** Ati waan kana hunda hoijetteerta; ani immoo inuma cal'ise; ati akkuma ofti keetti na seete. Amma garuu ani sin ifadha; ifatti baasees sin himadha. **22** "Isin warri Waaqa irraanfattan waan kana hubadhaa; yoo kanaa achii ani isin nan ciccira; namni isin oolchu tokko iyuu hin jiru. **23** Namni aarsaa galataa dhi'eessu ulfina naa kenna; anis warra hir'ina hin qabnetti fayyisuu Waaqaa nan argisiisa."

51 Dura bu'aa faarfattootaatiif. Faarfannaa Daawit.

Faarfannaa kanas inni erga Batisheebaa bira ga'ee booddee yeroo Naataan raajichi gara isaa dhufetti faarfate. Yaa Waaqayyo, akkuma jaalala kee kan hin geeddaramne sanaatti na maari; akkuma baay'ina araara keetti, yakka koo narraa haqi. **2** Yakka koo hundumaa narraa dhiqi; cubbuu koo irraas na qulqulleessi. **3** Ani yakka koo beekaati; cubbuun koos yeroo hunda fuula koo dura jira. **4** Ani sitti, suma qofatti cubbuu hoijedheera; waan fuula kee duratti hamaa ta'es hoijedheera; kanaafuu ati murtii keetiin qajeelaa dha; yommuu murtii kennittutis hin dogoggortu. **5** Dhuguma iyuu ani cubbuudhaanan dhaladhe; yeroo haati koo na ulfootfee jalqabees cubbamaan ture. **6** Ati keessa namaatti dhugaa hawwita; kanaafuu keessa kootti ogummaa na barsiisi. **7** Hiisophiidhaan cubbuu irraa na qulqulleessi; anis nan qulqulla'a; na dhiqi; anis cabbii caalaatti nan addaadha. **8** Gammachuu fi ilillee na dhageessisi; lafeen ati caccabsites haa lilchu. **9** Fuula kee cubbuu koo irraa deebifadhu; yakka koo hundas narraa

haqi. **10** Yaa Waaqayyo, garaa qulqulluu na keessatti uumi; Hafuura qajeelaas na keessatti haaronsi. **11** Fuula kee duraa na hin balleessin; Hafuura kee Qulqulluus narraa hin fudhatin. **12** Gammachuu fayyina keetii naa deebisi; na jiraachisuidhaafis hafuura sarmu naa kenni. **13** Anis warra karraa kee irraa jal'atan nan barsiisa; cubbamoonnis gara kee ni deebi'u. **14** Yaa Waaqi, Waaqa na Fayyiftu, ati dhiiga dhangalaasuu irraa na oolchi; arrabni koos qajeelummaa kee ni faarfata. **15** Yaa Gootfaa, hidhii koo naa bani; afaan koos galata kee labsa. **16** Ati aarsaatti hin gammaddu malee silaa nan dhi'eessa ture; aarsaa gubamuttis hin gammaddu. **17** Aarsaan Waaqni fudhatu hafuura cabaa dha; Yaa Waaqi, ati garaa cabaa fi kan gaabbi hin tuffatu. **18** Jaalala keetii Xiyooniif waan gaarii godhi; dallaa Yerusaalem ijaari. **19** Yoos ati aarsaa qajeelaatti, qalma gubamu fi qalma akkuma jirutti gubamutti ni gammadda; korommiinis iddo aarsaa kee irratti ni dhi'eeffaman.

52 Dura bu'aa faarfattootaatiif. Maskillii Daawit. Doo'eeg namni biyya Edoomii yeroo gara Saa'olii dhaqee, "Daawit gara mana Ahiimelekii dhufeera" jedhee itti himetti faarfate. Yaa nama jabaa nana, ati maaliif hamminaan koorta? Ati namni fuula Waaqaa duratti tuffatamtuu, maaliif guyyaa guutuu koorta? **2** Ati namni nama gowwoomsitu, arrabni kee badiisa qophesssa; arrabni kee akkuma qarabaa qaramee ti. **3** Ati waan gaarii irra waan hamaa jaallatta; dhugaa dubbachuu irra immoo soba dubbachuu jaallatta. **4** Yaa arraba gowwoomsituu nana, ati dubbi nana miidhu hunda jaallatta. **5** Kanaafuu Waaqni bara baraan si balleessa: Inni dunkaana kee keessaa butee si ciccira; biyya jiraattotaa keessaa si buqqisa. **6** Qajeeltonni waan kana arganii sodaatan; isaanis akkana jedhanii isatti kolfan; **7** "Kunoo, namicha Waaqa da'oo isaa hin godhatin, qooda kanaa immoo baay'ina qabeenya isaa amanatee jal'ina ofitti ciche!" **8** Ani garuu akkuma ejersa mana Waaqaa keessatti lalisuu ti; baraa hamma bara baraattis, jaalala Waaqaa kan hin geeddaramne sana nan amanadha. **9** Sababii ati waan kana gooteef ani bara baraaan sin galateeffadha; sababii maqaa kee gaarii ta'eef ani maqaa kee nan abdadh. Fuula qulqulloota kee durattis sin leellisa.

53 Dura bu'aa faarfattootaatiif. Gosa Muuiziigaa maahilaati jedhamuun faarfate. Maskillii Daawiti. Gowwaan garaa isaatti, "Waaqni hin jiru" jedha. Isaan xuraa'aniiru; karaan isaaniis jibbisiiisa dha; namni waan gaarii hoijetu tokko iyuu hin jiru. **2** Waaqni yoo namni waa hubatu, kan Waaqas barbaadu tokko iyuu jiraate arguu jedhee, samii irraa ilmaan namootaa dhalila. **3** Hundiinu dogoggoraniiru; hundi isaanis xuraa'aniiru; namni waan gaarii hoijetu tokko iyuu hin jiru; tokkumti iyuu hin jiru. **4** Warri hammina hoijetan, kanneen akkuma waan buddeena nyaataniitti saba koo nyaatan, warri Waaqa hin waammanne hundinu homaa hin beekanii? **5** Isaan iddo wanni sodaatamu hin jirretti, sodaadhaan liqimfamaniiru. Waaqni lafee warra si marsanii ni bittinneessa; sababii Waaqni isaan tuffateef, ati isaan qaanessite. **6** Maaloo utuu Xiyooniif

keessaa fayyinni Israa'eliif dhufee! Yommuu Waaqni saba isaa warra booji'aman deebisutti, Yaaqoob haa ililchu; Israa'elis haa gammadu!

54 Dura bu'aa faarfattootaatiif. Mi'a ribuutiin Maskiilii Daawit. Yeroo warri Ziif Saa'ol bira dhaqanii, "Daawit nu gidduu dhokatee jira" jedhanitti faarfatame. Yaa Waaqi, maqa keetii na fayysi; humna keetiiniis naa murteessi. **2** Yaa Waaqi, kadhannaa koo naa dhaga'i, dubbi afaan kootiis dhaggeeffadhu. **3** Keessumoonni natti ka'aniruutii; warri garaa namaa hin laafne lubbuu koo galaafachuu barbaadu; Isaaniis warra Waaqaaf ulfina hin kenninee dha. **4** Kunoo, Waaqni gargaaraa koo ti; Gooftaan jiraachisa lubbuu koo ti. **5** Hammimni warra maqa na balleessanii isaanumatti haa deebi'u; atis amanamummaa keetti isaan balleessi. **6** Ani fedhii kootiin aarsaa siif dhi'eessa; yaa Waaqayyo, ani maqa kee nan galateeffadha; inni gaariidhaati. **7** Inni dhiphina koo hundumaa keessaa na baaseerataa; iji koos ol aantummaadhaan diinota koo of jalatti ilaaleera.

55 Dura bu'aa faarfattootaatiif. Mi'a ribuutiin Maskiilii Daawit. Yaa Waaqi, kadhannaa koo dhaga'i; waammata koo jalaas hin didin. **2** Na dhaga'iiti deebii naa kenni; komiin koo na dhiphisu; anis nagaa dhabeera. **3** Sagalee diinaatiin, cunqursa namoota hamoos dhufe; isaan dhiphina natti fiduutii; aariidhaanis na jibbu. **4** Lapheen koo na keessatti dhiphatte; sodaan du'aas na qabate. **5** Soda fi hollannaan natti dhufeera; naasunis na fudhateera. **6** Anis akkana nan jedhe; "Utuu ani akkuma gugee qoochoo qabaadhee! Silaa asii barrisee nan boqodhan ture. **7** Silaa fagootti baqadhee gammoojii keessa nan bubbula ture; **8** silaa bubblee hamaa fi qilleensa jabaa irraa fagaadhee gara iddo boqonnaa kootti nan ariifadhan ture." **9** Yaa Gooftaa, namoota hamoo burjaajessi; dubbi isaanii walii dha'i; ani magaalaa keessatti goolii fi lola argeeraati. **10** Isaan halkanii guyyaa ol ba'anii dallaa ishee irra naanuu'; jal'inni fi rakkinni ishee keessa jira. **11** Ishee keessa badiisat jira; nama cunqrsuu fi gowwoomsuun daandii ishee irraa hin dhabamu. **12** Utuu diinni na arrabsee, silaa obsuu nan danda'a ture; utuu amajaajiin natti ka'ee, silaa jalaa dhokachuu nan danda'a ture. **13** Garuu si'i namuma akka kootii, hiriyyaa koo, michuu koo kan natti dhi'atutu waan kana godhe. **14** Tokkummaadhaan mana Waaqaa walii wajjin deemme; haasaa mi'aawaas walii wajjin haasofne. **15** Duuti tasa isaanitti haa dhufu; utuma lubbuudhaan jiranuu sii'ool keessa haa bu'an; hammimni mana isaanittii fi garaa isaanii keessa jirattii. **(Sheol h7585)** **16** Ani garuu Waaqa nan waammadha; Waaqayyo jalaa na baasa. **17** Ani galgala, ganamaa fi waareetti dhiphinaan nan iyya; innis sagalee koo ni dhaga'a. **18** Yoo namni baay'een anaan morme illee, inni waraana natti ka'e jalaa miidhaa malee na baasa. **19** Waaqni inni durumaa jalqabee teessoo irra jiru sun, Namoota karaa isaanii hin geeddaranne, kanneen Waaqa hin sodaanne ni dhaga'a; isaan qanessas. **20** Hiriyan koo michoota isatta harka isaa ol fudhate; kakuu isaa illee ni cabse. **21** Dubbiin isaa akkuma dhadhaa ti; nama hin quuqu; garaa isaa keessa garuu lolatu jira; dubbiin

isaa zayitii caalaa lallaafa; garuu goraadee luqqifamee dha. **22** Yaaddoo kee Waaqayyotti kennadhu; inni si jiraachisa; namni qajeelaan akka jeqamus hin godhu. **23** Yaa Waaqayyo, ati garuu namoota hamoo boolla badiisa keessa ni buuuta; warri dhiiga dhangalaasanii fi gowwoomsitoonni, walakkaa bara jireenya isaanii iyyuu hin jiraatan. Ani garuu sin amanadha.

56 Dura bu'aa faarfattootaatiif. Yeedaloo "Gugee Qilxuu Fagoo irraa" jedhuun faarfatame. Miiktaamii Faarfannaa Daawit. Innis yeroo Filisxeemonni Gaati keessatti isa qaban faarfate. Yaa Waaqi na maari; diinonni koo akka malee na ari'u; guyyaa guutuu na cunqrsu. **2** Diinonni koo guyyaa guutuu na gaadu; namoonni baay'een of tuulummaadhaan na lolu. **3** Ani yommuu sodaadhuutti sin amanadha. **4** Waaqa ani dubbi isaa jajadhu, Waaqa nan amanadha; homaa hin sodaadhu. Namni du'a hin oolle maal na gochuu danda'a? **5** Isaan guyyaa guutuu dubbi koo micciiru; na miidhuudhaafis yeroo hunda natti malatu. **6** Isaan ni mari'atu; ni riphus; lubbuu koo galaafachuu jedhanii tarkaanfi koo eeggatu. **7** Sababii hammina isaanii ifi akka isaan miliqan hin godhin; yaa Waaqi, dheekkamsa keetti saboota gad deebisi. **8** Gadadamu koo galmeessi; imimmaan koos kitaba kee keessatti barreessi; isaan galmee kee keessa jiru mitii? **9** Yommuu ani gargaarsaaf si waammadhuutti, diinonni koo dugda duuba deebi'u. Anis kanaan akka Waaqni na wajjin jiru beeka. **10** Waaqa ani dubbi isaa jajadhu, Waaqayyo ani dubbi isaa jajadhu, **11** Waaqa nan amanadha; ani homaa hin sodaadhu. Namni maal na gochuu danda'a? **12** Yaa Waaqi wareegni kee narraa jira; aarsaa galataas siif nan dhi'eessa. **13** Akka ani fuula Waaqaa dura, ifa jireenya keessa deddeebi'uuf, ati lubbuu koo du'a jalaa, miilla koos gufachuu oolchiteertaati.

57 Dura bu'aa faarfattootaatiif. Yeedaloo "Hin balleessin" jedhuun faarfatame. Faarfannaa Daawit. Miiktaamii. Innis yeroo Saa'ol jalaa baqatee holqatti galee faarfate. Na maari; yaa Waaqa na maari; lubbuun koo sitti kooluu galitiitii. Anis hamma balaan darbutti, gaaddisa qoochoo keetti jalatti kooluu nan gala. **2** Ani gara Waaqa Waan Hundaa Oliitti, gara Waaqa haaloo naa baasutti nan iyya. **3** Inni samii irraa ergee na oolcha; warra akka malee na ari'an ni ifata; Waaqni jaalala isaatii fi amanamummaa isaa ni erga. **4** Ani leencota gidduu jira; ani bineensota nama nyaatan, namoota ilkaan isaanii eeboo fi xiyyaa kanneen arrabni isaanii akka goraadee qaramaa gidduu ciiseera. **5** Yaa Waaqi, ati samiwwaniin olitti ol ol jedhi; ulfinni kees lafa hunda irra haa jiraatu. **6** Isaan kiyyo miilla kootiif kaa'an; lubbuun koos dhiphinaan gad gogdeerti. Isaan karaa koo irratti boolla qotan; garuu isaanumatti keessatti kufe. **7** Yaa Waaqi, garaan koo hin raafamu; garaan koo hin raafamu; ani nan faarfadha; nan weeddisas. **8** Yaa lubbuu ko, dammaqi! Yaa kiraaraa fi baganaa dammaqa! Anis ganamaan nan dammaqa. **9** Yaa Gooftaa, ani saboota giddutti galata siif nan galcha; namoota gidduttiis waa'ee kee nan faarfadha. **10** Jaalalli kee guddaa dha; samiwwaniin

ga'atii; amanamummaan kees samiiwwan qaqqaba. **11** Yaa Waaqi, ati samiiwwaniin olitti ol ol jedhi; ulfinni kees lafa hunda irra haa jiraatu.

58 Dura bu'aa faarfattootaatiif. Yeedaloo "Hin balleessin" jedhuun faarfatame. Faarfannaa Daawiti. Miiktaamii. Yaa bulchitoota, isin dhugumaan waan qajeelaa dubbattanii? Nama gidduutis murtii qajeelaa kennitanii? **2** Akkas miti; isin garaa keessan keessatti hammina yaaddu; harki keessanis lafa irratti goolii kaasa. **3** Namoonni hamoon dhalootumaa kaasanii karaa irraa jal'atu; gadameessa haadha isaaniijalqabniis karaa irraa goranii soba dubbatu. **4** Hadhaan isaanii akkuma hadhha bofaa ti; isaan akkuma buutii duudaa gurra isaa cuqqaalatee **5** sagalee nama isa raatessuu yookaan nama waan ittiin isa raatessu hojjetu tokkoo dhaga'uudiduu ti. **6** Yaa Waaqi ati ilkaan isaanii afaan isaanii keessatti caccabsi; qarriiffaa leencotaas daaki, yaa Waaqayyo! **7** Isaan akkuma bishaan dhangala ee baduutti haa badan; yeroo iddaa futtaasanitti xiyyi isaanii haa doomu. **8** Akkuma ciilalluu yommuu deemu baquutti, akkuma daa'ima utuu yeroon hin ga'in dhalatuutis aduu hin argin. **9** Utuu okkotene keessan ibidda qoraattiihin hin ho'in, jiidhaas ta'u gogaan isaanii haxaa'amanii balleeffamu. **10** Namni qajeelaan yommuu haaloo ba'u kana argutti ni gammada; miilla isaaas dhiiga namoota hamootiin ni dhiqata. **11** Yommus namoonni akkana ni jedhu; "Dhugumaan nama qajeelaadhaaf badhaasni jira; dhugumaan Waaqni lafa irratti murtii kenuu jira."

59 Dura bu'aa faarfattootaatiif. Yeedaloo Daawit kan "Hin balleessin" jedhuun faarfatame. Miiktaamii. Daawitis yeroo Saa'olisa aijeesuudhaaf jedhee namoota ergee mana isaa eegsiseti faarfate. Yaa Waaqi, diinota koo jalaa na baasi; warra natti ka'an jalaas na furi. **2** Warra hammina hojjetan jalaa na baasi; namoota dhiiga dhangalaasan jalaas na baraari. **3** Ilaa, isaan riphaniin na eggachaa jiruu! Yaa Waaqayyo, namoonni hamoon, utuu ani balleessaa fi cubbuu hin qabaatin lola natti kaasu. **4** Ani balleessaa tokko illee hin hojennee; isaan garuu na loluuf qophaa'aniiru. Na gargaaruudhaaf ka'i; rakkina koos ilala! **5** Yaa Waaqayyo, Waqa Waan Hunda Danda'u, yaa Waaqa Israa'el, saboota hunda adabuudhaaf ka'i; warra hammina isaaniiitiin yakka hojjetan tokko illee hin maarin. **6** Isaanis galgala galgala deeb'i anii, akka saree gurur'a magaalattii irra naanuu'. **7** Waan isaan afaan isaaniiiti baasan ilala; hidhii isaanii irra goraadeetu jira; isaanis, "Eenyutu nu dhaga'uudan danda'a?" jedhu. **8** Yaa Waaqayyo, ati garuu isaanitti kolfita; saboota sana hundumattis ni quoosta. **9** Yaa Jabina ko, ani sin eeggadha; yaa Waaqi ati da'o koo, **10** Waaqa na jaallatuudha. Waaqni fuula koo dura deema; akka ani diinota koo mo'annoodhaan of jalatti ilaalu godha. **11** Yaa Gooftaa, yaa gaachana keenya, ati garuu isaan hin aijeesin; yoo kanaa achii sabni koo ni irraanfata. Humna keetiin akka isaan jooran godhi; gad isaan deebisis. **12** Sababii cubbuu afaan isaaniiitiif, sababii dubbii hidhii isaaniiitiif, isaan of tuulummaa isaaniiitiin haa qabaman. Sababii abaarsaa fi soba isaan dubbataniiitiif, **13** dheekkamsaan

isaan balleessi; akka isaan deeb'i anii hin argamneef isaan balleessi. Kanaanis akka Waaqni Yaaoob irratti mootii ta'e, hamma handaara lafaatti ni beekama. **14** Isaanis galgala galgala deeb'i anii, akka saree gururi'aa, magaalattii irra naanna'u. **15** Isaan waan nyaatan barbaacha asii fi achi jooru; yoo quuufuu baatan immoo ni iyyu. **16** Ani garuu waa'ee jabina keetii nan faarfadha; ganamaanis waa'ee jaalala keetii nan faarfadha; ati da'oo kootii; yeroo rakkinia koottis ati iddo anitit kooluu galuu dha. **17** Yaa Jabina ko, ani faarfannaa galataa siifin faarfadha; yaa Waaqi, ati da'oo koo ti; ati Waaqa anibabdadhuhu dha.

60 Dura bu'aa faarfattootaatiif. Yeedaloo "Daraaraa kakuu" jedhamuun faarfatame. Miiktaamii Daawit. Barsiisuu. Yeroo inni Arraam Nahaaraayimii fi Arraam Zooba loolee fi yeroo Yoo'aabin deebisee warra Edoomii keessaa namoota kuma kudha lama Sulula soogiddaa keessatti fixetti faarfatame. Yaa Waaqi, ati nu gatteerta; nu caccabsiteertas; nutti arteerta; amma garuu iddootti nu deebisil. **2** Ati lafa sochoofteerta; tarsaaftees afaan bansiifteerta; caccabaa ishees walitti suphi; isheen raaafameteerti. **3** Ati akka sabni kee waan hamaadhaan dhiphatu gooteerta; daadhii wayinii nu gataritarsus nuu kenniteerta. **4** Akka isaan iddaa jalaa gara isaatti baqataniif, ati warra si sodaatanifi mallattoo kenniteerta. **5** Akka warri ati jaallattu furamanifi, harka kee mirgaatiin nu oluchi; nu gargaaris. **6** Waqaqni iddo qulqullummaa isatiif akkana jedhee dubbateera; "Ani gammachuudhaan Sheekemiin gargar nan qooda; Sulula Sukootis nan safari.

7 Gili'aad kan koo ti; Minaaseenis kan koo ti. Efrem gonfoo sibiila koo ti; Yihuudaanis bokkuu mootummaa koo ti. **8** Mo'ab caabii dhiqannah koo ti; Edoom irra kopheekoo darbadhee nan buusa; Filisxeem irrattis mo'annaadhaan nan geerara." **9** Eenyutu magaalaa jabeefamtee ijaaramtetti na fida? Eenyutu Edoomitti na geessa? **10** Yaa Waaqi, kan nu gatte suma mitii? Yaa Waaqi, kan loltoota keenya wajjin ba'uudiddeesuma mitii? **11** Diina keenya of irraa dhowwuu nu gargaar; gargaarsi namaa faayidaa hin qabuutii. **12** Nu Waaqa wajjin ni mo'anna; innis diinota keenya gad dhidhiita.

61 Dura bu'aa faarfattootaatiif. Faarfannaa Daawit kan mi'ribuuti faarfatame. Yaa Waaqi, iyyata koo dhaga'i; kadhananis koos dhaggeeffadhu. **2** Yeroo garaan koo citetti, anii handaara lafaatti sin waammadha; ati gara kattaa na caalaa ol dheeratuutti na geessi. **3** Ati iddo anitit kooluu galuudhaatii; fuula diina koo duratis gamoo jabaa dha. **4** Ani bara bараan dukaana kee keessa jiraachuu, gaaddisa qoochoo keetii jalattis kooluu galuu nan hawwa. **5** Yaa Waaqi, ati wareega koo dhageesseertaati; dhaala warri maqaa kee sodaatan argatanis naa kenniteerta. **6** Bara jireenyaa mootii, umurii isaa illee dhalootaa gara dhalootaatti dheressi. **7** Innis fuula Waqaqa duratti bara bараan haa mo'u; akka jaalalli keetii fi amanamummaan kee isa eeganis godhi. **8** Amis faarfannaa galataa maqaa keetii nan faarfadha; guyuma guyyaanis wareega koo nan guuttadha.

62 Dura bu'aa faarfattootaatiif. Yeduutuuniif. ni mari'atu; "Eenyutu isa arguu danda'a?" jedhaniis ni Faarfannaa Daawit. Lubbuun koo Waaqa qofa yaadu. **6** Isaanis jal'ina yaaduudhaan, "Nu mala hir'ina eeggatti; fayyinni koos isa biraa naa dhufa. **2** Kattaan kootii fi fayyinni koo isa qofa; inni da'o koo ti; ani gonkumaa hin raafamu. **3** Isin hamma yoomiitti nama miitu? Hamma yoomiitti akka keenyan manaa kan duuveetti, akka dallaan raafameettis lafaan isa dha'uu barbaaddu? **4** Isaan aangoo isaa guddaa sana irraa, guutummaatti gad isa deeabisu barbaadu; isaan sobatti ni gammadu. Afaan isaanitiini ni eebbisu; garaa isaanitiin garuu ni abaaru. **5** Lubbuun koo Waaqa qofa obsaan eeggatti; abdiin koo isa biraa dhufaattii. **6** Kattaan kootii fi fayyinni koo isa qofa; inni da'o koo ti; ani hin raafamu. **7** Fayyinni kootii fi ulfinni koo harka Waaqaa keessa jira; kattaan koo jabaan, iddoon ani itti kooluu galu Waaqa. **8** Yaa namoota, yeroo hunda isa amanadhaa; garaa keessanis fuula isaa duratti dhangalaasaa; Waaqni iddo nu itti kooluu galluudhaati. **9** Gosa tuffatamaa irraa dhalachuu homaa miti; gosa kabajamaa irraa dhalachuuunis sobuma; yoo madaaliidhaan madaalaman lachanuu qilleensa caalaa salphatu. **10** Waan saamichaan argattan hin amanatinnaa; waan hatameenis hin koorinaa. Yoo qabeenyi keessan guddate illee, qalbi keessan isa irra hin kaatinaa. **11** Waaqni yeroo tokko dubbate; ani immoo yeroo lama nan dhaga'; kunis akka humni kan Waaqaa ta'ee dha. **12** Yaa Gooftaa aaraari kan kee ti. Ati dhugumaan tokkoo tokkoo namaa akkuma hojii isattii gatii isaa ni kennitaaf.

63 Faarfannaa Daawit. Yeroo inni Gammoojji Yihuudaa keessa turetti. Yaa Waaqi, ati Waaqa koo ti; ani dhugumaan sin barbaadadh; lafa gogaa fi gammoojji, lafa bishaan hin jirretti, lubbuun koo si dheebooti; foon koos sitti gaggaba. **2** Kanaafuu ani iddo qulqulluu keessattin si arge; humna keetii fi ulfina kees nan ilala. **3** Waan jaalalli kee jirenya caaluuf, hidhiin koo si jajatti. **4** Ani hamman jirutti sin eebbisa; maqaa keetiini harka koo ol nan qabadha. **5** Lubbuun koo akka nama dhukaa fi cooma quueetti quufurti; afaan koos hidhii ililleetiin si jajata. **6** Ani siree koo irratti sin yaadadh; halkan guutuus waa'ee kee nan yaada. **7** Waan ati gargaarsa koo taateef, ani gaaddisa qoochoo keetii jalatti gammachuudhaan nan faarfadha. **8** Lubbuun koo sitti maxxanti; harki kee mirgaa ol na qaba. **9** Warri lubbuun koo galaafachuu barbaadan garuu boolla lafaa isa gad fagoo keessa bu'u. **10** Isaan dabarfamanii goraadeetti kennamu; nyaata waangoos ni ta'u. **11** Mootiin garuu Waaqaatti ni gammada; namni Waaqaan kakatu hundinuu ulfina argata; afaan warra soba dubbatuu immoo ni cufama.

64 Dura bu'aa faarfattootaatiif. Faarfannaa Daawit. Yaa Waaqi, yommuu ani iyyadhu sagalee koo dhaga'i; lubbuun koos doorsisuu diinaa duraa baasi. **2** Marii jal'ootaa duraa, mala namoota hamoo duraas na dhoksi. **3** Isaan arraba isaanii akka goraadee qaratan; dubbi hadhaa'as akkuma xiyyaatti qopheeffatu. **4** Isaan riphaniii nama yakka hin qabnetti futtaasu; akkuma tasaas sodaa malee itti gad dhiisu. **5** Kaayyoo jal'inaa irratti wal jajjabeessu; waa'ee dhoksanii kiyyoo kaa'us

ni mari'atu; "Eenyutu isa arguu danda'a?" jedhaniis ni hin qabne malanneerra!" jedhu; yaadnii fi keessi garaa namaa gad fagoodhaati. **7** Waaqni garuu xiyya isaa isaanitti futtaasa; isaanis akkuma tasaa madaa'u. **8** Innis arrabuma isaanii isaan balleessa; warri isaan argan hundinuu tuffiidihaan mataa raasu. **9** Namoonni hundinuu ni sodaatu; isaan hojii Waaqaa ni labsu; waan inni hojjetee illee ni qalbeeffatu. **10** Namni qajeelaan Waaqayyotti gammada; isattis kooluu gala; gara toteeyyiin hundinuu isaan ulfina argatu.

65 Dura bu'aa faarfattootaatiif. Faarfannaa Daawit. Yaa Waaqi, Xiyoon keessatti galatatu si eeggata; wareegni keenyas siif galfama. **2** Yaa isa kadhnanna namaa dhageessu, namni hundinuu gara kee ni dhufa. **3** Yeroo cubbuun na mo'atteti, ati yakka keenya nuu dhiifteerta. **4** Warri ati filattee akka isaan q'e'ee kee jiraatanifi ofitti dhi'eessite eebbfamoo dha! Nus waan gaarrii mana keetiini, kan mana qulqullummaa keetiiniis ni quufna. **5** Yaa Waaqi Fayyisaa keenya, ati hojii qajeeleummaa sodaachisaadhan debibii nuu kennita; daarii lafaa hundumaa, galaana fagootti argamuufis ati abdi dha; **6** ati humna uffatteerta; jabina keetiinis tulluuwan hundeessite; **7** ati huursaa galaanaa, huursaa dha'aa bishaanii, raafamaa uummataas ni cal'isiifte. **8** Warri fagoo jiraatan dinqiiwwan kee ni sodaatu; ati yeroo bari'uu fi yeroo dhi'utti, akka faarfannaan gammachuu faarfatamu ni goota. **9**

Ati lafa ni eegda; bishaanis ni obaafa; akka malees ni gabbifta; akka namootaaf midhaan kennaniifis lageen Waaqaa bishaanii guutamaniiru; ati kanumaa qopheessiteertaati. **10** Bo'oo isaa bishaan quubsita; biyyoo isaa wal qixxeessita; tiifuu bokkaatiiniis ni jiifta; biqila isaa ni eebbifta. **11** Gaarummaa keetiin bara ni gonfita; daandiiwwan kees cooma coccobsu. **12** Lafti margaa kan gammoojji akka malee misa; gaarranis gammachuuudhaan guutamu. **13** Dirreewan bushaayeedhaan guutamu; sululoonni midhaaniin haguugamu; isaanis ililleedhaan iyyanii faarfatu.

66 Dura bu'aa faarfattootaatiif. Faarfannaa. Isin lafti hundinuu ililleedhaan gara Waaqaatti iyyaal! **2** Ulfina maqaa isaa faarfadhaa; galata isatiifis ulfina kennaa! **3** Waaqaanakkana jehdaa; "Hojinnee aakkam sodaachisa dha! Sababii humni kee guddaa ta'eef, diinonni kee fuula kee duratti hollatu. **4** Lafti hundinuu siif sagadu; faarfannaal galataa siif faarfatu; maqaa keetiifis faarfatu." **5** Kottaatiin waan Waaqni hojjetee, hojii sodaachiisa inni namaaf hojjetee ilaala! **6** Inni galaana lafa gogaatti geeddare; isaanis miilla isaanitiin laga ce'an; kottaa isatti haa gammanni! **7** Inni bara bараan humna isatiin bulcha; jii isaa saboota ilaala; fincilttooni ol ol of hin qabin. **8** Yaa saboota, Waaqa keenya eebbisa; sagaleen isa galateeeffatus haa dhaga'amu; **9** inni lubbuun keenya jiraachiseera; miilla keenyas mucucaachuu oolcheera. **10** Yaa Waaqayyo, ati nu qorteertaati; akkuma meteeti nu qulqulleessiteerta. **11** Ati kiyoootti nu galchiteerta; dugda keenya irras ba'aa keesseerta. **12** Akka namoonni mataa keenya yaabbatan

gootoerta; nu ibiddaa fi bishaan keessa dabarre; ati garuu iddo badhaadhummaatti nu fidde. **13** Anis qalma gubamu qabadee mana qulqullummaa kee nan seena; wareega koos siif nan galcha; **14** kunis wareega yeroo ani rakkina keessa turetti arrabni koo waadaa galee afaan koos dubbatee dha. **15** Anis horii coccoomoo, qalma gubamu, korbeeyyi hoolaa immoo aarsaa godhee siif nan dhi'eessa; jibootaa fi re'ota illee aarsaa siifin dhi'eessa. **16** Isin warri Waqaq sodaattan hundi kottaa anis waan inni naaf godhe isinitti nan hima. **17** Ani afaan kootiin isatti nan iyye; galanni isaa arraba koo irra ture. **18** Utuu ani garaa koo keessa cubbuu kaa'adhee jiraadhee, silaa Gooftaan naaf hin dhaga'u ture; **19** Waaqni garuu dhugumaan na dhaggeeffateera; sagalee kadhannaa kootiis dhaga'eera. **20** Waaqni kadhannaa koo hin didin yookaan jaalala isaa na hin dhowwatin haa eebbfamu!

warqe calaqqsuun uffisamee ti." **14** Yommuu Waqaqi Waan Hunda Danda'u mootota achitti bittinneesetti, Zalmoon irratti cabbiin bu'e. **15** Yaa tulluu Baashaan, yaa tulluu surra qabeessa, yaa Tulluu Baashaan, yaa tulluu fiixee baay'ee qabu, **16** yaa tulluu fiixee baay'ee qabdu, ati maaliif tulluu Waaqni bulchuuf filate, iddo qalma gubamu, korbeeyyi hoolaa immoo aarsaa godhee Waqaqayo bara bараan jiraatu sana hinaaffaadhaan ilaalta? **17** Gaariwwan Waqaqaa kuma hedduu dha; isaan kumaatamaa yeroo kumaatamaa ti; Gooftaanis dhaggeeffadhaa; anis waan inni naaf godhe isinitti nan Siinaadhaa gara iddoq qulqulluu dhufereera. **18** Ati hima. **19** Gooftaan guyyuma guyyaan ba'aa keenya baatu, namoota irraa, finciltoota irraas kennaa fudhatte. **20** Waaqni Faiyyissaa keenya ta'e sun haa eebbfamu. **21** Waaqni keenya Waqaq fayyinnaa ti; du'a jalaa ba'uunis Waqaqyo Goofticha biraa dhufa.

67 Dura Bu'aa Faarfattootaatiif. Mi'a ribuuutin. Faarfanna. Waaqni garaa nuuf laafu; nu haa eebbisus; fuula isaas narratti haa ibsu; **2** kunis akka karaan kee lafa irratti, fayyisuun kee immoo saboota hundumaa biratti beekamuuf. **3** Yaa Waqaayyo, saboonni si haa jajatan; saboonni hundii si haa jajatan. **4** Ati waan qajeelummaadhan namoota bulchituuf, saboota lafa irraas waan geggeessituuf, saboonni haa gammadaniis; ililchaniis haa faarfatan. **5** Yaa Waqaayyo, saboonni si haa jajatan; saboonni hundii si haa jajatan. **6** Lafti midhaan kenniteerti; Waqaayyo Waaqni keenyas nu eebbiseera. **7** Waaqni nu eebbiseera; handaarri lafaa hundi isa haa sodaatu.

68 Dura bu'aa faarfattootaatiif. Faarfannaa Daawit.
Waaqni haa ka'u; diinonni isaas haa bittinnaa'an; warri isa jibbanis fuula issaa duraa haa baqatan. **2** Akkuma aarri bittinnaa'u, ati isaan bittinneessi; akkuma gagaan ibidda duratti baqu, hamoonni fuula Waaqaa duraa haa badan. **3** Qajeelonne garuu haa gammadan; fuula Waqaqa durattis baay'ee haa gammadan; isaan gammachuuudhaan haa ililchan. **4** Waaqqaaf faarfadhaa; faarfannaa galataa maqaqa isaatif faarfadhaa; isa duumessaan gulufu sana jajadhaa; maqaan issaa Waaqayyo dha; fuula issaa durattis baay'ee gammadaa. **5** Waaqni warra abbaa hin qabneef abbaa, niitota dhirsoonni irraa du'aniiifis falmaa ta'e sun iddo jireenyia isaa qulqulluu keessa jira. **6** Waaqni warra kophaa ta'an maatii keessa jiraachisa; warra hidhamanis mana hidhaati baasa; finciltionni garuu lafa gogaa irra jiraatu. **7** Yaa Waaqayyo, gaafa ati saba kee dura baate, gaafa ati gammoojiji keessa dabarte, **8** fuula Waaqaa, Waaqa Siinaa duratti, fuula Waaqaa, Waaqa Israa'el duratti, lafti ni raafamte; samiiwwanis bokkaa roobsan. **9** Yaa Waaqayyo, ati bokkaa baay'ee roobsite; dhaala kee kan dadhab illee ni quubsite. **10** Sabni kee achi qubate; yaa Waaqayyo, ati badhaadhummaa kee keessaa hiyyeyyi soorte. **11** Gooftaan dubbii isaa kenne; dubartoonni dubbii sana labsanis baay'ee dha: **12** "Mootonni fi loltoonni ariitiin baqatan; dubartoonni qe'ee oolan boojuu qooddatan. **13** Yoo gola hoolotaa gidduutti argamtan illee, isin akka gugee qoochoon ishee meetiidhaan uffifamee baalleen ishee immoo

Faarfannaal

362

koo ta'an baay'ee dha. Ani akkan waan hin hatin deebisu dirqameera. **5** Yaa Waaqi, ati gowwummaa koo ni beekta; yakki koos si duraa hin dhokatu. **6** Yaa Gooftaa, Waaqayyo Waan Hunda Dandeessu, warri abdii sirra kaa'atan, sababii kootiif hin qaana'in; yaa Waaqa Israa'el, warri si barbaadan, sababii kootiif hin qaaneffamin. **7** Ani siif jedhee tuffii obseeraati; qaaniinis fuula koo haguugeera. **8** Ani obboloota kootti keessummaa, ilmaan haadha kootiittis alagaa dha; **9** Hinaaffaan mana keetii na guggubeeraati; arrabsoon warra si arrabsanii narra bu'eera. **10** Boo'uu fi soomuun koo, arrabsoo natti ta'e. **11** Yommuu ani wayyaa gaddaa uffadhetti, namoonni natti qoosu. **12** Warri karra dura tataa'an natti qoosu; machoofftonnis waa'ee kootiin sirbu. **13** Ani garuu yaa Waaqayyo, yeroo ati filattutti sin kadhadha; yaa Waaqi, jaalala kee guddichaan fayyina kee kan dhugaatiinis deebii naaf kenni. **14** Akka ani hin liqimfanneef, raaree keessaan na baasi; warra na jibban jalaa, bishaanota gad fagoo keessaas na baasi. **15** Ati akka lolaan na hin fudhanne, akka tuujubni na hin liqimsine, akka boollis afaan isaa natti hin cufanne godhi. **16** Yaa Waaqayyo, gaarummaa jaalala keetiitii deebii naaf kenni; araara kee guddichaanis natti garagali. **17** Fuula kee tajaajila kee duraa hin dhokfatin; waan ani rakkina keessa jiruuf daftiitii deebii naaf kenni. **18** Natti dhi'aadhuutii na furi; xiiqii diinota kootiif jedhii na baasi. **19** Ati akka ani hammam tuffatamee, salphifamee fi akka ani qaaneffamee ni beekta; diinonni koo hundinuu fuula koo dura jiru. **20** Arrabsoon garaa koo cabse; anis abdii kutadheera. Ani nama garaa naaf laafu nan barbaade; garuu nan dhabe; nama na jajjabeessus nan barbaade; garuu tokko illee hin arganne. **21** Nyaata kootti hadhoftuu makan; akka ani dhuguuf immoo waan dhangaggaa'aa naa kennan. **22** Maaddiin isaanii iddaa isaanitti haa ta'u; adabaa fi kiyyoo isaanitti haa ta'u. **23** Akka arguu hin dandeenyeef iji isaanii haa haguuggamu; dugdi isaanii bara baraan haa goophatu. **24** Dheekkamsa kee isaan irratti dhangalaasi; aariin kee boba'an sunis isaan irra haa bu'u. **25** Qe'enisaanii haa onu; namni dunkaana isaanii keessa jiraatu tokko iyuu hin hafin. **26** Isaan warra ati madeesite sana ni ari'atutii; waa'ee dehukkubbii warra ati miite sanaas ni odeeessu. **27** Yakka irratti yakka isaanitti dabali; isaan gara qajeelumma keetii hin dhufin. **28** Maqaan isaanii kitaba jireenyaa keessaahaa haqamu; qajeeltota wajjinis hin galmeeffamin. **29** Ani garuu dhiphinaa fi rakkina keessan jira; yaa Waaqi, fayyinni kee ol na haa qabu. **30** Ani faarfannaadhaan maqaa Waaqaan galateeffadha; galataanis ulfina nan kennaa. **31** Kunis sangaa caalaa, korma gaanfaa fi kottee qabu dhi'eessuu caalaa Waaqayyoon gammachiisa. **32** Hiyyeyyiin waan kana arganii ni gammadu; isin warri Waaqa barbaaddan garaan keessan jiraata haa ta'u. **33** Waaqayyo rakkattoota ni dhaga'a; namoota isaa warra hidhamanis hin tuffatu. **34** Samii fi lafti, galaanoniif fi wannii isaan keessa jiraatan hundinuu isa haa leellissan. **35** Waaqni Xiyoonin ni fayyisaatii; magalaawwan Yihuudaas deebisee ni ijaara. Sabni isaaq achi qubata;

ni dhaalas. **36** Sanyiin tajaajiltoota isaa magaalattii ni dhaalu; warri maqaa isaa jaallatanis achi jiraatu.

70 Dura bu'aa faarfattootaatiif. Faarfanna Daawiti. Yaa Waaqi, na fayyisuuf ariifadhu; yaa Waaqayyo, na gargaaruuf dafii kottu. **2** Warri lubbuu koo galaafchuu barbaadan hundinuu, haa qaana'an; haa burjaaj'aanis; warri badii koo hawwan hundi qaana'anii duubatti haa deebi'an. **3** Warri, "Baga! Baga!" aanan jedhan qaana'anii duubatti haa deebi'an. **4** Warri si barbaadan hundinuu garuu sitti gammadanii haa ililchan; warri fayyisuuf kee jaallatan, yeroo hunda, "Waaqni guddaa dhal!" haa jedhan. **5** Ani garuu hiyyeessaa fi rakkataa dha; yaa Waaqi, dafii na qaqqabi. Ati gargaaraa koo fi fayyisaa koo ti; yaa Waaqayyo hin turin.

71 Yaa Waaqayyo, ani kooluu sitti galeera; ati gonkumaa na hin qaanessin. **2** Qajeelummaa keetiin na baasi; na oolchis; gurra kee gara kootti qabi; na fayyisis. **3** Ati kattaa ani kooluu itti galu, iddo ari yeroo hunda itti baqadhu naa ta'i; ati waan kattaa koo fi da'o koo taateef, na baraaruuf ajaja kenni. **4** Yaa Waaqa ko, harka nama hamaa, qabaa nama jal'aatti fi gara jabeessaa keessaan na baasi. **5** Yaa Waaqayyo Gooftaa, ati abdii kootti; ijoollummaa kootti kaaftees ati Waaqa ani amanadhuu dha. **6** Ani gaafan dhaladhee jalqabee sitti irkadheera; gadameessa haadha koo keessaas situ na basee. Ani yeroo hunda sin galateeffadha. **7** Ani namoota baay'eedhaaf mallattoo ta'eera; ati garuu da'o oo koo isa jabaa dha. **8** Afaan koo guyyaa guutuu, galataa fi ulfina keetiin guutama. **9** Yeroo ani dulloomutti ati na hin gatin; yeroo humni koo dhummuts na hin dhiisin. **10** Diinonni koo natti mari'atutii; warri na ajjeesuu riphanii eeggatanis walii wajjin natti mari'atu. **11** Ilaanis, "Waaqni isa dhiiseera; namni isa oolchu tokko iyuu hin jiruutii faana bu'aatti qabaa" jedhu. **12** Yaa Waaqi, narraan hin fagaatin; yaa Waaqa ko, na gargaaruuf dafii kottu. **13** Warri na himatan qaana'anii haa badan; warri na miidhuu barbaadanis tuffii fi salphinaa haa uffatan. **14** Ani garuu yeroo hundumaa abdii qaba; ittuma caalchisees sin galateeffadha. **15** Ani yoo hammam akka inni ga'u beekuu baadhe illee, afaan koo waa'ee qajeelummaa keetiitii fi waa'ee fayyisuuf keetii guyyaa guutuu ni odeeessa. **16** Yaa Waaqayyo Gooftaa, anि dhufee hojii kee humna qabeessa sana nan odeeessa; anि qajeelummaa kee qofa labsa. **17** Yaa Waaqi, ati ijoollummaa kootti jalqabdeed na barsiifteerta; anis hamma har'aatti hojii kee dinqisiisa sana nan labsa. **18** Yaa Waaqayyo, yeroo ani dulloomee mataan koo arrii ta'utti illee, hamma anि humna kee dhaloota kanatti, jabina kees dhaloota dhufuuf jiru hundatti labsuutti, ati na hin dhiisin. **19** Yaa Waaqi, qajeelummaa kee samiiwwan bira ga'a; ati waan gurguddaa hojetteerta; yaa Waaqi, kan akka keetii enyu. **20** Ati rakkinaa fi dhiphina baay'ee na argisiifteerta; ta'uus jireenyaa koo deebiftee ni haaromsita, qilee lafaa keessaas deebiftee ol na baasta. **21** Ulfina koo ni guddifta; amma illee na jajjabeessita. **22** Yaa Waaqa ko, anि amanamummaa keetif, kiraaraan sin faarfadha; Yaa Qulqullicha Israa'el ani kiraaraan faarfanna galataa siif faarfadha. **23** Yommuu ani faarfanna galataa siif

faarfadhuutti, hidhiin koo, lubbuun koo kan ati furtes guddisanii ni ililchu. **24** Warri na miidhuu barbaadan, waan qaana'anii burjaaja'anii arrabni koo guyyaa guutuu qajeelummaa kee odeessa.

72 Faarfannaas Soloomon. Yaa Waaqi, murtii kee mootiidaaf, qajeelummaa kee immoo ilma mootiitiif kenni. **2** Innni saba keetiif qajeelummaadhaan murtteesaa; hiyyeyyiifis murtii qajeela kenna. **3** Tulluuwan badhaadhummaa, gaarran immoo ija qajeelummaa sabaa haa fidan. **4** Innni hiyyeyyiifis keessa jiraataniif ni falma; ijoolee rakkattootaa ni oolcha; cunqursituu immoo ni barbadeessa. **5** Namoonni hamma aduum jiraattuu fi hamma ji'i jiraatutti, dhalootaa hamma dhalootaatti si sodaatu. **6** Innni akkuma bokkaa marga haamame irratti roobuu, akkuma tiifuu lafa jisuuuttiis ni dhufa. **7** Bara isaa keessa qajeelummaa ni daraara; nageenyis hamma ji'i dhabamutti ni baay'ata. **8** Innnis galaanaa hamma galaanaatti, Laga Efraaxiisi hamma moggaa lafaatti ni bulcha. **9** Warri gammoojii keessa jiraatan fuula isaa duratti ni sagudu; diinonni isaa biyyoo arraabu. **10** Mootonni Tarshiishii fi mootonni biyyoota qarqarawan galaana fagoo gibra isaaaf ni fidu; mootonni Shebaatti fi mootonni Saabaa kennaa ni fiduuf. **11** Mootonni hundinuu isaaaf ni sagadu; saboonni hundinuu isa ni tajaajilu. **12** Innni nama rakkatee gara isaatti iyyu, hiyyeesaa fi nama gargaarsa hin qabne ni baraaraatii. **13** Nama dadhabaa fi rakkataaf garaa lafa; nama rakkataas du'a jalaa baasa. **14** Lubbuu isaanis hacuuccaa fi cunqursaa jalaa ni fura; dhiigni isaanii fuula isaa duratti gatii guddaa qabaati. **15** Umuriin isaa haa dheeratu; warqeent Shebaa isaaaf haa kennamu. Yeroo hunda Waaqa isaaaf haa kadhatan; guyyaa guutuu isaa haa eebbisian. **16** Lafa irratti midhaan akka malee haa baay'atu; fiixeee tulluuwanii irras asii fi achi haa raafamu. Iji isaa akka Libaanoon haa tolou; akka marga lafaas haa misu. **17** Maqaan isaa barabaraan haa jiraatu; Akkuma aduuu itti fufee haa jiraatu. Sabooni hundinuu isaan ni eebbfamu; jarris eebbfamaa jedhaanii isaa waamu. **18** Innni kophaa isaa waan dingii hoijetu, Waqaayyo Waaqni, Waaqni Israa'el haa eebbfamuu. **19** Maqaan isaa ulfaataa sanaaf barabaraan galanni haa ta'u; lafti hundinuu ulfina isaaatiin haa guutamu. **20** Kadhanan Daawit ilma Isseey as irratti xumurame.

73 Faarfannaas Asaaf. Dhugumaan Waaqni Israa'eliif, warra garaan isaanii qulqulluu ta'eef gaarii dha. **2** Ani garuu miilli koo gufachuu ga'ee, faannni koos mucuacchuu ga'ee ture. **3** Ani yommuun badhaadhummaa hamootaa argettii, of tuultottatti hinaafeen tureetii. **4** Isaan hin dhiphathan; dhagni isaanis fayyaa dha; cimaa dhas. **5** Rakkinni nama biraatti dhufu isaanitti hin dhufu; isaan akka namoota kaanii dhukkubaan hin dha'amani. **6** Kanaafuu of tuulummaan faaya morma isaanii ti; fincilaas akka wayyaatti uffatu. **7** Iji isaanii coomee alatti dhiibama; hamminni isaan garaatti yaadan dhuma hin qabu. **8** Isaan ni qosuu; hamminas ni dubbatu; of tuulaa cunqursaadhaan nama doorsisu. **9** Afaan isaanii samii falmata; arrabni isaanii lafa dhaala. **10** Kanaafuu sabni gara isaanitti dacha'ee

bishaan baay'ee dhuga. **11** Isaanis, "Waaqni akkamitti qabaa?" jedhu. **12** Egaa namoonni hamoon akkana; isaan yeroo hunda yaaddoo malee jiraatu; badhaadhummaanis guddachaa deemu. **13** Yoos ani akkasumaan garaa koo qulqullinaan eeggadhee harka koos akkasumaan dhiqadhe kaa! **14** Ani guyyaa guutuu dha'ameera; ganama ganamas adabameera. **15** Ani utuu, "Akkana nan dubbada" jedhee jiraadhee silaa ijoollee kee nan yakan ture. **16** Garuu yommuu ani waan kana hunda hubachuu yaaletti, wanni kun hojii dadhabsiisa natti ta'e. **17** Kunis hamma ani iddo qulqullummaa Waaqaa seenutti ture; ergasiis ani galgala isaanii nan hubadhe. **18** Dhugumaan ati iddo muccaataa irra isaan dhaabde; akka isaan kufanii caccabaniifis gad isaan darbatte. **19** Isaan akkamiin guutumaan guutuutti sodaadhaan fudhatamanii akkuma tasaa barbadaa'an! **20** Akkuma abjuun yeroo namni hirribaa dammaqutti ta'u sana, atis yaa Gooftaa, akkasuma yommuu ol kaatu, hawwii garaa isaanii ni busheessita. **21** Yommuu lubbuun koo gadditee onneen koos waraanamtetti, **22** ani gowwa fi wallaalaan ture; fuula kee durattis akka horii nan ta'e. **23** Ta'uus ani yeroo hunda si wajjinan jira; atis harka koo mirgaa ni qabda. **24** Ati gorsa keetiin na qajeelchita; ergasiis immoo ulfinatti na galchita. **25** Ani samii keessaa eenyunaa qaba? Lafa irraas si malee homaa hin fedhu. **26** Foon koo fi onneen koo dadhabuu danda'u; Waaqni garuu jabina garaa koo ti; barabaraan inni qooda koo. **27** Warri sirraa fagoo jiran ni badu; atis warra siif haa amanamne hunda ni balleessita. **28** Akka ani yaadutti garuu Waaqatti dhi'aachuu gaarii dha; Waqaayyo Gooftaa da'o koo godhadheera; ani hojii kee hunda nan labsa.

74 Maskiili Asaaf. Yaa Waaqi, ati maaliif barabaraan nu gatte? Aariin kee maaliif hoolota ati bobbaafte irratti akka malee boba'a? **2** Saba ati dur filatte, gosa dhaala keetii, warra ati furte, Tulluu Xiyoond iddo ati jiraattes yaadadhu. **3** Tarkaanfi kee gara waan barabaraan diigameetti qajeelfadh; diinni waan mana qulqullummaa keessa jiru hunda barbadeesseera. **4** Diinonni kee iddo qulqulluu kee keessatti bookkisan; mallattoo isaanis mallattoo godhanii dhaabbatan. **5** Isaan nama bosona keessatti muka muruuf qottoo ol fudhatu fakkaatu. **6** Isaanis waan soofame hunda, qottoo fi burrusaan caccabsan. **7** Isaan mana qulqullummaa kee guban; lafa jirenya Maqaan keetiis ni xureessan. **8** Garaa isaanii keessatti, "Nu guutumaan guutuutti isaan barbadeessina!" jedhan. Iddoo Waaqni biyyattii keessatti itti waqaaffamaa ture hundumas ni guban. **9** Mallattoon dingii nuu hin kennamme; si'achi raajiin tokko illee hin jiru; wanni kun hamma yoomiitti akka turu nu keessaa namni beeku hin jiru. **10** Yaa Waaqi, hamma yoomiitti diinni sitti qoosa? Amajaajinii barabaraan maqaan kee xureessaa? **11** Ati maaliif harka kee, harka kee mirgaa dachaafatta? Harka kee bobaa jalaa baafadhuutii isaan barbadeessi! **12** Yaa Waaqi, ati durumaa jalqabdee mootii koo ti; lafa irrattis hojii fayyinna hoijetta. **13** Situ humna keetiin galaana gargar qoode; ati bishaan keessattis mataa bineensa jawwee

fakkaatuu caccabsite. **14** Situ mataa Lewaataan caccabsee nyaata godhee uumamawwan gammoojji jiraatanifi kenne. **15** Situ burqaawwanii fi bishaan yaa'uuf karaa bane; ati laga yeroo hunda yaa'u illee gogsiteerta. **16** Guyyaan kan kee ti; halkanis keetuma; ati aduu fi ji'a uomteerta. **17** Situ daarii lafaa hunda dhaabe; ati bonaafi gammaa uomteerta. **18** Yaa Waaqayyo, akkamitti akka diinni sitti qosu, akkamitti akka namoonni gowwoonnis maqaa kee xureessan yaadahu. **19** Lubbuu guuge keeti dabarsitee bineensa bosonaatti hin kennin; jireenyaa sabaa kee hiyyoomee baraaraan hin irraanfatini. **20** Kakuu kee eegi; iddoon lafaa dukkanaa'an hundinuu gooliidaan guutameeraati. **21** Warri cunqurfaman qaana'anii duubatti hin deebi'in; hiyyeyyi fi rakkattooni maqaa kee haa galateeffatan. **22** Yaa Waaqi ka'i; dubbi kees falmdahu; akka gowwoonni guyyaa guutuu sitti qosan yaadahu. **23** Dhaadachuu diinota keetii, bookkisuudina keetii kan gargar hin cinne sana hin dagatin.

75 Dura Bu'aa Faarfattootaatiif. Faarfannaa Yeedalo, "Hin balleessin" jedhuun faarfatame. Faarfannaa Asaaf. Yaa Waaqi, nu si galateeffanna; sababii Maqaan kee dhi'oo ta'eef galataa siif galchina; namoonni waa'ee dinqii hojji keetii odeeessu. **2** Ati akkana jettaa, "Ani yeroo murteeffame nan filadha; kan qajeelummaadhaan muru ana. **3** Yommuu laftii fi sabni ishee hundi raafamanitti, kan utubaa ishee jabeessee qabu ana. **4** Ani of tuultotaan akkana nan jedha; 'Of hin jajinaa.' Hamootaanis, 'Gaanfa keessan ol hin qabatinaa. **5** Gaanfa keessan samiitti hin kaasinaa; morma keessan dheereffattanii hin dubbatinaa.'" **6** Ulfinni ba'a biiftutii yookaan lixa biiftutii yookaan lafa onaatii hin dhufutii. **7** Garuu kan murtii kennu Waaqa; inni nama tokko gad buusa; kaan immoo ol baasa. **8** Harka Waaqayyoo keessa, xoofoo wayinii urgoothuudhaan walitti makame kan hoomachaan guutame tokkotu jira; inni wayinii sana gad naqa; hamoomni lafaa hundinuu utuu siicoo isaa illee hin hambisin xuruurfatani dhugu. **9** Ani garuu baraaraan waan kana nan labsa; Waaqa Yaaqoobis nan faarfadha. **10** Gaanfa hamoota hundaa nan caccabsa; gaanfi qajeeltotaa garuu ol ol jedha.

76 Dura Bu'aa Faarfattootaatiif. Mi'a Ribuutiin. Faarfannaa Asaaf. Yihuudaa keessatti Waaqni beekamaa dha; maqaan isaa Israa'el keessatti guddaa dha. **2** Dunkaamni isaa Saaleem keessa, iddoon jireenyaa isaa Xiyoon keessa jira. **3** Innis achitti xiyya boba'u fi gaachana, goraadee fi meeshawwan waraanaa caccabse. **4** Ati ifa uffattee midhagdeerta; ati tulluuwwanbara baraa caalaa Surra qabeessa. **5** Goottoni booji'amaniiru; hirribaanis fudhatamaniiru; duultota keessas namni tokko iyuu harka sochoofachuu hin daneenye. **6** Yaa Waaqa Yaaqoob, ifannaa keetti fardeenii fi warri fardeen yaabbatan of wallaalanii. **7** Si'i qofatu sodaatamuun qaba. Yommuu ati aartu eenyutu fuula kee dura dhaabachuu danda'aa? **8** Ati samii irraa murtii kennite; laftis ni sodaatte; ni cal-iftees; **9** yaa Waaqi, wanni kunis yommuu ati murtii kennuudhaaf, rakkattoota biyyattii fayyisuuf kaatetti ta'e. **10** Dheekkamsi ati namatti dheekkamtu dhugumaan ulfina siif fida;

warra dheekkamsa kee irraa hafanis ni hidhatta. **11** Waaqayyo Waaqa keessaniif wareegaa; wareegichas guuttadhaa; warri naannoo isaa jiraatan hundinuu Waaqa sodaatamuun qabu sanaaf kennaawwan haa fidan. **12** Inni hafuura bulchitootaa ni cabsa; mootonni lafaa isaa sodaatu.

77 Dura Bu'aa Faarfattootaatiif. Yeduutuuniif. Faarfannaa Asaaf. Ani gargaarsaaf gara Waaqaatti nan iyyadhe; anni akka Waaqni na dhaga'uuf nan iyyadhe. **2** Yeroo rakkina kootiitti Gooftaa nan barbaaddadhe; halkanis utuu hin dadhabin harka koo nan diriifadhe; lubbuun koos jajjabachuu didde. **3** Yaa Waaqi, anni yommuu si yaadadhu nan aada; anni irra deddeebi'ee nan yaade; hafuuri koos ni laafe. **4** Ati akka jii koo hin dunuunfanne goote; anni akka malee lubbamee dubbachuu iyuu dadhabe. **5** Ani waa'ee bara durii, waa'ee waggoota durii duuriis nan yaade; **6** anni halkaniin faarfannaa koo nan yaadadhe. Ani irra deddeebi'ee na yaade; hafuuri koos akkana jedhee qorate: **7** "Gooftaan bara baraan nama gataa?" Inni deebi'ee garaa hin laafuu? **8** Araarri isaa bara baraan badee? Waadaan isaa bara baraan guutamuun dhabee? **9** Waaqni arjoomuu irraanfateeraa? Inni aariidhaan gara laafina isaa dhiiseeraa?" **10** Anis, "Harki mirgaa kan Waaqa Waan Hundaa Olii jijiirameera jedhee yaaduun koo, dadhabbi koo ti" nan jedhe. **11** Ani hojji Waaqayyoo nan yaadadha; dhugumaan dinqii kee kan durii nan yaadadhaa. **12** Ani waan ati hojjette hunda irra deddeebi'ee nan yaada; waa'ee hojji keetii illee nan dubbadha. **13** Yaa Waaqi, karaan kee qulqulluu dha. Waaqni guddaan akka Waaqa keenyaa eessa jira? **14** Ati Waaqa hojji dinqii hojjettuu dha; saboota gidduuttiis humna kee ni argisifta. **15** Irree kee cimaadhaan saba kee, sanyii Yaqqoobii fi sanyii Yousef furteerta. **16** Yaa Waaqi, bishaanoni si argan; bishaanoni si arganii sodaatan; tuujabawan ni hollatan. **17** Duumessi bishaan gad dhangalaase; samiwwan ni qaqawweessa'an; xiyyi kees qixa hundaa balaqqise. **18** Bakakkaan kee bubblee hamaa keessaah dhaga'ame; balaqqeesi kee addunyaa ibse; laftis hollatee sochoote. **19** Daandiin kee galaana keessa, karaan kee immoo bishaanota gurguddaa keessa ba'a; garuu faanni kee hin argamne. **20** Ati harka Museetii fi harka Arooniin, saba kee akka bushaayeetti geggeesite.

78 Maskilii Asaaf. Yaa saba ko, barsiisa koo dhaga'aa; dubbi afaan koo dhaggeeffadhaa. **2** Ani fakkeenyaa afaan koo nan banadha; waan durumaa jalqabee dhokfames nan dubbadha. **3** Kunis waanuma nu dhageenye fi waanuma nu beeknu, waan abbootiin keenya nutti himanii dha. **4** Nus waan kana ijlolleesiisaanii duraa hin dhoksnu; hojji Waaqayyoo ulfina qabeessa sana, humna isaatii fi dinqii inni hojjete, dhaloota itti aanutti ni himna. **5** Inni Yaqqoobiif sirna dhaabe; Israa'eliif immoo seera kenne; waan kana illee akka isaan ijlolleesiisaanii barsisiisiif, abbooti keenya ajaje; **6** kunis akka dhaloonti itti aanu beeku, akka ijlolleesiisaanii iyuu hin dhalatin beekan, isaanis akka ijlolleesiisaanii dabarsanii himanii. **7** Yoos isaan Waaqa amanatu; ajaja isaaas ni eegu malee hojji isaa

hin irraanfatan. **8** Isaan akka abbootii isaanii, akka ta'an yaadate. **40** Isaan hammam gammoojji keessatti dhaloota mata jabeessa fi fincilaa, warra garaan isaanii isatti fincilanii gammoojji keessattis isa gaddisiisan Waqaaf hin ajajamnee, akka warra hafuurri isaanii **41** Isaan ammumaa amma Waqa qoran; Qulqullicha isaaf hin amanamin sanaa hin ta'an. **9** Namoonni Isra'e sanas ni aarsan. **42** Isaan humna isaa yookaan Efrem xiyya qabatani turan; ta'us gaafa lolaa duubatti guyyaa inni itti diinota isaanii jalaa isaan baase hin deebi'an. **10** Isaan kakuu Waqaqaa hin eegne; seera yaadanne. **43** Guyyaa inni itti biyya Gibxi keessatti isaattis buluu didan. **11** Isaan hojjii inni hojjete, dinqii mallattoo isaa, kutaa Zoo'aan keessatti immoo dinqii inni isaanitti argisises ni irraanfatan. **12** Inni fuula isaa argisiise isaan hin yaadanne. **44** Inni lageen abbootii isaanii duratti, biyya Gibxi kutaa Zoo'aanitti isaanii dhiigatti geeddare; isaanis burqaawwan isaanii waan nama dinqisiisu hojjete. **13** Inni galaana gargar dhuguu hin dandeeny. **45** Innis tuuta tisiisaas kan quodee giddtuu isaan dabarse; bishaan sanas akkuma isaan balleessu, fattee isaan barbadeessu itti erge. keenyan manaa dhaabaciise. **14** Guyyaa duumessaan, **46** Midhaan isaanii ilmaan hawaannisaatiif, bu'aa halkan guutuu immoo ifa ibidattaan isaan geggesse. **15** dadhabbi isaanii immoo hawaannisaaf kenne. **47** Inni gammoojji keessatti kattaa dayyaasee bishaan akka Muka wayinii isaanii cabbiidhaan, harbuu isaanii immoo galaanaaa baay'atu isaanii kenne. **16** Kattaa keessaa burqa dhaamocha hamaan dha'e. **48** Loon isaanii cabbiif, burqisiise akka bishaan akkuma lagaatti yaa'u godhe. horii isaanii immoo bakakkaaf dabarsee kenne. **49** **17** Isaan garuu gammoojji keessatti Waqa Waan Hundaa Inni ergamoota badiisa fidan isaanitti erguudhaan aarii Oliitti fincilan; ittuma fufaniis isatti cubbuu hojjetaan. **18** isaa sodaachisaa, dheekkamsa isaa, dallansuu isaatii Isaan nyaata dharra'anii, "Fidi" jechuudhaan beekumsa fi rakkoo isaanitti gad lakkise. **50** Inni aarii isaatif Waqaqaa qoran. **19** Akkana jedhanii Waqa hamatan; daandii qopheesse; lubbuu isaanii dabarsee dha'ichatti "Waqaqni gammoojji keessatti maaddii qopheessukenne malee du'a isaan hin oolchine. **51** Hangafoota danda aa? **20** Inni kattaa rukunnaan bishaan humnaan Gibxi hunda, ilmaan jalqabatti dhalatanis dunkaana keessaa burqe; burqaan guutaa irraan dhangala'e. Garuu Haam keessatti dha'e. **52** Saba isaa garuu akkuma inni nyaataa nuu kennuu danda aa? Saba isaatifis foon nama bushayee bobbaasuutti achii baase; akkuma kennuu danda aa?" **21** Waqaqayyo yommuu waan kana hoolas gammoojji keessa isaan geggesse. **53** Inni dhaga'etti baay'ee aare; Yaqaqob irratti ibiddi isaa ni nagaadhaan isaan geggesse; kanaafuu isaan homaa qabsiifame; dheekkamsi isaa Isra'e elitti dhufe; **22** isaa sodaanne; diinota isaanii garuu galaanatu liqimse. Waqaqaa hin amananneeti; fayisuu isattsii hin amanne. **54** Innis gara daarii biyya isaa qulqulluutti, gara biyya **23** Inni garuu samii gubbaatiif ajaja kenne; balbalaa gaaraa kan harki isaa mirgaa fudhateetti isaan galche. samiis ni bane; **24** akka isaan nyaatanaiif mannaa gad **55** Inni ormoota isaan duraa ari'e; lafa jaraas dhaala roobseef; midhaan samiis isaanif kenne. **25** Namoonni godhee isaanii qoode; gosa Isra'e elis dunkaana isaanii buddeena ergamoota Waqaqayyo nyaatan; inni waan keessa qubachiise. **56** Isaan garuu Waqa qoran; Waqaqaa isaan nyaatanii quiyan ergeef. **26** Inni akka bubbleen ba'a Waan Hundaa Oliitti fincilan; ajaja isaa hin eegne. **57** biiftuu samii keessaa bubbisu godhe; bubblee kibbaas Akkuma abbootii isaanii duubatti deebi'an; amanamuus humna ofii isatiin oofe. **27** Foon akkuma awwaaraatti, ni didan; akka iddaa micciiramaattis jajal'atan. **58** simbirroota barrisanis akkuma cirracha galaanaatti Isaan iddoowwan sagadaa isaanii kanneen gaarran gad isaanif roobse. **28** Innis akka isaan qubata isaanii irraatiisa aarsan; waaqota isaanii tol famoodhaanis keessatti naannoo dunkaanota isaanitti gad harca'an hinaaffaadhaaf isakaas. **59** Waqaqnis yeroo isaan godhe. **29** Isaanis nyaatanii quiyan; inni waan isaan hinaaffaadhaaf isakaas. **60** Innis iddoowwan jirenya isaa kan Shiilo nyaataa dharra'an sana hin quufin, utuma nyaanni sun keessaa, dunkaana inni namoota gidduu dhaabbate afaan isaanii keessa jiruu, **31** dheekkamsi Waqaqaa sanas ni dhiise. **61** Humna isaa boojuutti, ulfina isaa isaanitti dhufe; innis isaan keessaa warra jajjaabeeyyi immoo harka diinatti dabarsee kenne. **62** Saba isaa galaafate; dargaggeeyyii Isra'e elis ni fixe. **32** Isaan waan dabarsee goraadeef kenne; handhuuraa isattaakkaka kana hunda irra darbanii cubbuu hojjechuu fufan; malee dheekkame. **63** Dargaggoota isaanii ibiddatu dinqii isattsii hin amanne. **33** Kanaafuu inni akka fixe; durboota isaanittifis sirbi heerumaa hin sirbamne; barri isaanii faayidaa malee darbu, akka waggooni **64** luboonti isaanii goraadeedhaan dhuman; niittonni isaanii sodaadhaan dhuman godhe. **34** Yeroo Waaqni dhirsooni irraa du'an immoo boo'u hin dandeeny. isaan ajjeese kamitti iyyuu, isaan isaa barbaadatten; **65** Gootaanis akkuma waan hirribaa dammaquutti, isaan ammas fedhiidhaan gara isattii deebi'an. **35** Akka akkuma goota sababii wayinittii iyuyuttis dammaqe. Waaqni Kattaa isaanii ta'e, akka Waaqni Waan Hundaa **66** Inni diinota isaa rukutee duubatti deebise; qaanii Olii Furii isaanii ta'e yaadatan. **36** Isaan garuu afaan **67** Dunkaanota Yousef isaanittiisa saadan; arraba isaanittiisa soban; **37** ni tuffate; gosa Efremis hin filanne; **68** inni garuu gosa garaan isaanii isaf amanamaa hin turre; isaan kakuu Yihuudaa, Tulluu Xiyoon kan jaallatu sana ni filate. isattaif hin amanamne. **38** Inni garuu araara qabeessa **69** Mana qulqullummaa isaa akka samii ol dheraatti, waan ta'eef, cubbuu isaanii ni dhiiseef malee isaan hin akka lafa bara baraan hundeesseettis ijaare. **70** Inni fixne. Inni yeroo yerootti aarii isaa ittificate; dheekkamsa Daawit garbicha isaa ni filate; dallaa hoolota keessas isaa hundaas hin kakafne. **39** Innis akka isaan nama du'a isaa waammate; **71** akka inni saba isaa Yaaqoobin, hin oolle, qilleensuma darbu kan deebi'ee hin dhufne handhuuraa isaa Isra'e elin tiksuf jedhee hoolota tiksuu

irraa isa fide. **72** Daawitis garaa qajeelaadhaan isaan tikse; ogummaa harka isaatiiinis isaan dura bu'e.

79 Faarfannaa Asaaf. Yaa Waaqi, namoonni ormaa handhuuraa kee qabatanuur; mana qulqullummaa kee qulqullicha xureessaniiru; Yerusaaleminis barbaadeessaniiru. **2** Akka isaan nyaata isaanifi ta'anifi, reeffa garboota keetii allaattii samiitiif, foon qulqulloota keetii immoo bineensu lafaatiif kennaniiru. **3** Dhiiga isaanisi naannoo Yerusaalemitti akkuma bishaanii dhangalaasan; namni isaan awwaalu tokko illee hin argamne. **4** Ollaa keenya biratti maqaan nu badeera; warra naannoo keenya jiran birattis nama tuffii fi kolfaa taane. **5** Yaa Waaqayyo, kun hamma yoomiitti? Ati hamma bara baraatti aartaa? Hinaaffaan kees hamma yoomiitti akka ibiddaa boba'a? **6** Dheekkamsa kee sana saboota si hin beekne irratii, mootummoota maqaan kee hin waammanne irratii gad dhangalaasi; **7** isaan Yaaqoobin liqimsaniiruutii; iddo jireenyaa isas balleessaniiru. **8** Cubbuu abbootii keenyaa nutti hin herregin; waan nu baay'ee gad deebifamneef, aaraarri kee dafee nu bira haag'u. **9** Yaa Waaqi Fayyisaa keenya, ulfina maqaan keetiitif jedhii nu gargaari; maqaan keetiif jedhiiitu nu oolchi; cubbuu keenya illee nuu dhiisi. **10** Ormoonni maaliif, "Waaqni isaanii eessa jira?" jedhii ree? Dhiiga tajaajiltotta keetii kan dhangalaafame sanaaf, akka haaloobaaftu ija keenya durattii saboota gidduutti beeksisi. **11** Aaduun hidhamtootaa fuula kee dura haa ga'u; jabina irree keettiini warra duuti itti murame oolchi. **12** Yaa Gooftaa, arraba isaan ittiini si arrabsan, dachaa torba godhiitii ollaa keenyatti deebisi. **13** Yoos nu sabni kee, hoolonni tika keetii, bara bараан si jajanna; dhalootaa hamma dhalootaattis, galata kee ni odeessina.

80 Dura Bu'aa Faarfattootaatiif. Yeedaloo, "Daraaraa Kakuutiin" Faarfatame. Faarfannaa Asaaf. Yaa tiksee saba Israa'el, kan akkuma bushaayeetti Yoosefin geggeessituu nu dhaga'i; ati kan kiirubeel gidduu teessoo irra teessu, ifitiit mul'adhu. **2** Fuula Efrem, Beniyaamii fi Minaasee durattii humna kee sochoosi; kottuutii nu fayysi. **3** Yaa Waaqi, iddo keenyatti nu deebisi; akka fayyinuufis fuula kee narratti ibsi. **4** Yaa Waaqayyo, Waaqa Waan Hunda Dandeessu, ati hamma yoomiitti kadhannaa saba keettiiti aarta? **5** Ati buddeena imimmaanii isaan nyaachiffe; imimmaan waciitiif guutuu isaan obaafe. **6** Ati akka olloonni keenya nu tuffatan goote; diinonni keenyas nutti qoosu. **7** Yaa Waaqa Waan Hunda Dandeessu, iddo keenyatti nu deebisi; akka nu fayyinuufis fuula kee narratti ibsi. **8** Ati muka wayinii biyya Gibxii buqqiftee fidde; ormoootas ariitee muka sana dhaabde. **9** Mukichaafis lafa qopheessite; mukni sunis hidda gad fageeffatee bifyattii guute. **10** Tulluuwan gaaddisa isaatii, birbirswawan gurguddaanis dameewwan isaatii haguugaman. **11** Innis dameewwan isaa gara Galaanaatti, lata isaan hamma Lagaatti diriirfate. **12** Yoos ati maaliif akka namni achiin darbu hundinuu ija isaa ciratu gochuuf jettee dallaa isaa diigde ree? **13** Kormi booyyee bosona keessaa ba'ee isaa ni balleessa; bineensi dirrees isaa ni nyaata. **14** Yaa Waaqa

Waan Hunda Dandeessu, si kadhannaa gara keenyatti deebi'il Samii irraa gad ilaaliif argi! Muka wayinii kana eegi; **15** mukni kun muka wayinii kan harki kee mirgaadhaabee dha; biqiltuu ati ofii keetiif guddifatte dha. **16** Wayini kee ciramee ibiddaan gubameera; sabni kees dheekkamsa keettiin bada. **17** Harki kee namicha karaa harka kee mirgaadhaa jiru irra, ilma namaa kan ati ofii keetiif guddifatte irra haa boqotu. **18** Yoos nu sirraa hin garagallu; jireenyaa nuu kenni; nus maqaan kee ni waammanaa. **19** Yaa Waaqayyo, Waaqa Waan Hunda Dandeessu iddo keenyatti nu deebisi; akka nu fayyinuufis fuula kee narratti ibsi.

81 Dura Bu'aa Faarfattootaatiif. Faarfannaa Asaaf Kan Giitiitidhaan Faarfatamu. Waaqa jabina nuu ta'eef gammachuudhaan faarfadhaa; Waaqa Yaaqoobiitif gammachuudhaan ililchaa! **2** Faarfachuu jalqabaa; dibbees rukutaa; baganaa fi kiraara sagalee gaarii qabu rukutaa. **3** Yeroo Baatiin dhalattu, yommuu ji'i goobanuttii, guyyaa ayyaana keenyaa malakata afuufaa; **4** kun seera Israa'eliff kennname, ajaja Waaqa Yaaqoob. **5** Inni yeroo biyya Gibxi dha'uuf ba'etti, waan kana Yooseeffi seera godhee dhaabe. Anis afaan duraan hin beekin tokko dhaga'e. **6** Innis akkana jedhe; "Ani gatiitii isaanii irraa ba'aa buuseera; harki isaanis guuboo baachuu jalaa ba'e." **7** Ati dhiphina kee keessatti na waammatte; anis sin olche; anis lafa bakakkaan itti dhokatu keessaa deebii siifin kenni; bishaan Mariibaa birattis sin qore. **8** "Yaa saba koo dhaga'i; ani siin akeekkachiisa; yaa Israa'el ati utuu na dhaggeeffate! **9** Waaqni ormaa tokko iyyuu isin gidduu hin jiraatin; ana malee waaqa biraan hin waaqeffatin. **10** Ani Waaqayyo Waaqa kee, kan Gibxii baasee isin fidee dha. Afaan kee bal'isii banadhu; ani nan guutaa. **11** "Sabni koo garuu na hin dhaggeeffanee; Israa'el anaaf hin bulle. **12** Kanaafuu ani akka isaan karaa fedhii isaanii deemanifiidabarsee mata jabina isaanittii isaan kenne. **13** "Utuu sabni koo na dhaggeeffatee, utuu Israa'el karaa koo irra deemeen jiraatee, **14** anis silaa akkam dafee diinota isaanii jilbeenfachiiise harka koos amajaajota isaanittii nan kaasa ture! **15** Warri Waaqayyo jibban fuula isaa durattii ni gugguuufu; adabbiin isaanis bara bараан itti fufa. **16** Ani garuu qamadii qulqulluu isin soora; damma kattaa keessaa baafames isinan quubsa."

82 Faarfannaa Asaaf. Waaqni, waldaa waaqotaan gidduu dhaabata; "waaqota" gidduuttiis murtii kenni; akkanas jedha: **2** "Isin hamma yoomiitti seera jal'iftu? Hamma yoomiittis jal'ootaaaf dhaabattu? **3** Dadhabdootaa fi ijoolleeb abbaa hin qabneef murtii qajeelaa kennaa; mirga hiyyeyyiitii fi cunqurfamtootaas eegsisa. **4** Warra dadhabaa fi rakkattoota bараарaa; harka jal'ootaaatis isaan baasaa. **5** "Isaan homaa keessa jiraatu; hundeen lafaa hundinuu ni raafame. **6** "Anis, 'isin,' 'waaqota,' hundi keessan ilmaan Waaqa Waan Hunda Olii ti' jedheera. **7** Ta'us isin akkuma namatti ni duutu; akkuma bulchitoota kamii iyyuu ni kuftu." **8** Yaa Waaqi ka'i; lafatti muri; sabni hundinuu kan keettiitii.

83 Faarfannaa Asaaf. Yaa Waaqi gab hin jedhin; yaa Waan Hunda Dandeessu, namni si amanatu eebbfamaa Waaqi, hin cal'isin; akkasumattis hin dhiisins. 2 dha.

Diinonni kee akkam akka kaka'an, warri si jibbanis akkam akka mataa ol qabatan ilaali. 3 Isaan saba keetti daba karoorfatu; warra ati eegdutti mari'atu. 4 Isaanis, "Kottaa akka maqaan Israael lammatia hin yaadatamneef, akka isaan saba hin taaneef isaan barbadeessinaa" jedhu. 5 Isaan yaada tokkoon wali galu; sittis ni gurmaa'u; 6 isaanis dunkaanota Edoom, Ishmaa'eeloota, Mo'aabii fi gosa Aggaar, 7 Gebaal, Amoonii fi Amaaleq, Filixseemii fi namoota biyya Xiiroos wajjin turan. 8 Warri Asooriis, ilmaan Looxiitiif irree jabaa ta'uudhaaf isaanitti makaman. 9 Ati akkuma Midyaanin goote, akkuma laga Qiishooniitti Siisaaraa fi Yaabiiniin goote sana isaan godhi; 10 isaan Eendooritti dhumanii akkuma kosii lafaa ta'an. 11 Gurguddoota isaanii akka Hereebiitii fi Ze'eeb, ilmaan mootota isaanii immoo akka Zebaa fi Zalmunaa godhi; 12 isaan warra, "Kottaa, lafa tika Waaqaa fudhannee kan dhuunfaa keenyaa godhanna" jedhani dha. 13 Yaa Waaqa ko, akka awwaara bubbleen fudhatuu, akka habaqii qilleensi bittinneessuu isaan godhi. 14 Akkuma ibiddi bosona balleessu, yookaan akkuma arrabni ibiddaa tulluuwan gubu, 15 atis akkasuma aarii keetti isaan gugsi; bubblee keetti isaan sodaachisi. 16 Yaa Waaqayyo, akka isaan maqaan kee barbaaddataniif, fuula isaanii qaaniin haguugi. 17 Isaan yeroo hunda qaana'anii haa dhiphatan; salphinaanis haa badan. 18 Isaan akka ati kan maqaan kee Waaqayyo ta'e sun softi, lafa hundumaa irratti Waaqa Waan Hundaa Olii taate haa beekan.

84 Dura Bu'aa Faarfattootaatiif. Kan Gititiidhaan Faarfatamu. Faarfannaa Ilmaan Qooraahi. Yaa Waaqayyo Waan Hunda Dandeessu, iddoon ati jiraattu akkam namatti tola! 2 Lubbuun koo oobdiwwan Waaqayyo hawwiti; akka malees itti gaggabdi; onneen koo fi foon koo Waaqa jiraataadhaaf ililleedhaan ni faarfatu. 3 Yaa Waaqayyo Waan Hunda Dandeessu, Mootii koo fi Waaqa ko, iddo aarsaa keetii biratti, dimbiitti iddo jireenyaa, garrisnis ofii isheetiif man'ee cuucii ishee keessa kaa'attu argatti. 4 Warri mana kee keessa jiraatan eebbfamoo dha; isaan yeroo hundumaa si jajatuutii. 5 Warri sirraa jabina argatan, kanneen garaa isaanitiin karaa kee yaadan eebbfamoo dha. 6 Isaan yommuu Sulula Baakaa keessa darbaniitti, iddo sana lafa bishaan keessa burqu godhatu; bokkaan jalqabaas eeba itti dhangalaasa. 7 Isaan hamma Xiyoon keessatti fuula Waaqaa duratti mul'atanitti, jabina irraa gara jabinaatti ni darbu. 8 Yaa Waaqayyo, Waaqa Waan Hunda Dandeessu, kadhannaa koo dhaga'i; yaa Waaqa Yaaqoob na dhaggeeffadhu. 9 Yaa Waaqayyo, gara gaachana keenyaa ilaali; fuula dibamaa kee sanaas ilaali. 10 Guyyaa kuma tokko iddo biraa jiraachuu irra, guyyaa tokko oobdii keetii irra ooluu wayya; dunkaanhamootaa keessa jiraachuu irra, eegduu balbala mana Waaqa koo ta'uua nnaa wayya. 11 Waaqayyo Waaqni aduu fi gaachanaati; Waaqayyo surraa fi ulfina ni kenni; inni toloota waan gaarii hin dhowwatu. 12 Yaa Waaqayyo

Waan Hunda Dandeessu, namni si amanatu eebbfamaa arjoomteerta; bojuu Yaaqoobis deebifteerta. 2 Ati balleessa uummata keetii dhiifteertaaf, cubbuu isaanii hundumaas dhoksiteerta. 3 Dheekkamsa kee hunda fageessiteerta; aarii kee sodaachisaa sana irraas deebiteerta. 4 Yaa Waaqa Fayyisaan keenya, iddo keenyatti nu deebisi; dheekkamsa kees nurraa qabi. 5 Ati bara baaara nutti aartaa? Dheekkamsa kee dhaloota tokko irraa dhaloota kaanitti dabarsita? 6 Akka sabni kee sitti gammaduuf, ati lubbuu nutti hin deebiftuu? 7 Yaa Waaqayyo, araara kee nutti mul'isi; fayyina kees nuu kenni. 8 Ani waan Waaqayyo Waaqni jedhu nan dhaggeeffadhu; inni saba isaa qulqullootaaf nagaa abdachiisa; isaan garuu gara gowwummaatti hin deebi'in. 9 Akka ulfinni isaa lafa keenya irra jiraatuuf, fayyisuun isaa dhugumaan warra isa sodaatanitti dhi'oo jira. 10 Jaallallii fi amanamummaan wal ga'an; qajeelummaa fi nagaan wal dhungatan. 11 Amanamummaan lafa keessaa burqa; qajeelummaan immoo samii irraa gad ilaala. 12 Waaqayyo dhugumaan waan gaarii ni kenni; lafti keenyas midhaan ishee ni kenniti. 13 Qajeelummaan fuula isaa dura deema; miilla isatiifis karaa qopheessa.

85 Kadhannaa Daawit. Yaa Waaqayyo, waan ani hiyyeesaa fi rakkataa ta'eef, na dhaga'iitii deebii naa kenni. 2 Ani sitti di kenneeraati lubbuu koo eegi. Ati Waaqa koo ti; garbicha kee kan si amanatu oolchi. 3 Yaa Gooftaa na maari; ani guyyaa guutuu sin waammadhaatii. 4 Lubbuu garbicha keetii gammachiisi; yaa Gooftaa, ani lubbuu koo gara keetti oli nan fuudhaati. 5 Yaa Gooftaa ati gaarii dha; dhifamas namaa goota; warra si waammataan hundaafis jaalalli kee guddaa dha. 6 Yaa Waaqayyo, kadhannaa koo dhaga'i; iyya waammata koos dhaggeeffadhu. 7 Ani guyyaa rakkina kootiitti sin waammadha; ati deebii naa kennitaatii. 8 Yaa Gooftaa, waqaota keessaa kan akka keetii hin jiru; hojiin hojii keetti wal qixxaatu tokko iyyuu hin jiru. 9 Yaa Gooftaa, saboonni ati uuimte hundinuu dhuufanii, fuula kee duratti ni sagadu; maqaan keetifiis ulfina fidu. 10 Ati guddaa fi kan hojii dinqisiisa hojettuu dha; Waaqni suma qofa. 11 Yaa Waaqayyo, karaa kee na barsiisi; anis dhugaa keetii nan bulu; akka arii maqaan kee sodaadhuuf, garaa gargar hin qoodamne naa kenni. 12 Yaa Waaqa koo Gooftaa, ani garaa koo guutuudhaan sin galateeffadha; maqaan kee illee baraaan nan ulfeessa. 13 Jaallallii ati naa qabdu guddaa dhhaatii; lubbuu koo dhidhima sii'ool keessa baafteerta. (Sheol h7585) 14 Yaa Waaqi, of tuultonni natti ka'aniiru; tuunni finciltootaa, namoonni si hin sodaanne lubbuu koo galaafachuu barbaadu. 15 Yaa Gooftaa, ati garuu Waaqa garaa laafessaa fi arjaan dha; daftee hin aartu; jaallallii fi amanamummaan kee dhuma hin qabu. 16 Gara kootti deebi'iitii na maari; jabina kee tajaajila keetii kenni; ilma garbitti keetis oolchi. 17 Akka diinonni koo organii qaana'anii, mallattoo gaarummaa keetii naa kenni; yaa Waaqayyo, ati na gargaartee na jajjabeessiteertaatii.

87 Faarfannaa Ilmaan Qooraahi. Hundeen magaalaa isaa tulluu qulqulluu irra jira. **2** Waaqayyo iddo jireenyaa Yaaqoob hunda caalaa, karrawwan Xiyoon jaallata. **3** Yaa magaalaa Waaqaa, waa'ee keetiif wanni kabajamaanakkana jedhamee ni dubbatama: **4** "Ani Ra'aabii fi Baabilonin warra na beekan giddutti maqaan dha'a; kunoo, Filixseemii fi Xiroos Itoophiyaa wajjin, 'Namichi kun achitti dhalate' jedhu." **5** Dhubgumaan waa'ee Xiyoon, "Inni kuniif i inni sun ishee keessatti dhalatan; Waaqni Waan Hunda Olli matalaan isaa iyuu ishee dhaaba" jedhama. **6** Waaqayyo yeroo saboota galmeessutti, "Namichi kun achitti dhalate" jedhee barreessa. **7** Warri faarfatanii fi warri meeshaa muuiziqaataphatan, "Burqaan koo hundi si keessatti argama" jedhu.

88 Dura Bu'aa Faarfattootaatiif. Faarfannaa Ilmaan Qooraahi kan maahilaati liinooti Faarfatame. Maskilii Heemaan Izraahichaa. Yaa Waaqayyo, Waaqaa na fayyiftu, ani halkanii fi guyyaa fuula kee durattinaiyyadha. **2** Kadhannean koo fuula kee durattihaa dhi'aatu; atis gurra kee gara iyannaa kootiittiqabi. **3** Lubbuun koo rakkinaan guttamteerti; jireenyi koos awwaalatti dhi'aateera. (**Sheol h7585**) **4** Ani warra boolla keessa bu'anitti nan lakkaa'ame; akka nama humna hin qabnees nan ta'e. **5** Ani akka nama gorra'amee awwaala keessa ciisutti, akka nama ati deebitee hin yaadanneetti, akka warra eegumsa kee jalaa ba'aniitti, warra du'an wajjin gatameera. **6** Ati boolla gad fagoo keessa, dukkana hamaa keessas na buufteerta. **7** Dheekkamsi kee ulfaatee narraciiseera; dambalii kee hundas narraragagalchiteerta. **8** Michoota koo narraa fageessiteerta; isaan biratti jibbamaa na gooteerta; akka ani jalaa hin baanettis balballi natti cufameera. **9** Iji koo gaddaan dadhabeera. Yaa Waaqayyo, ani guyumaa guyyaa sin waammadh; harka koo illee gara keetti nan bal'ifadha. **10** Ati dinqii kee warra du'anitti ni argisiiftaa? Warri du'anis ka'anii si galateeffatuu? **11** Jaalalli kee awwaala keessatti, amanamummaankee immo Qilee keessatti ni labsamaa? **12** Dinqiitwan kee dukkana keessatti, yookaan qajeelummaan kee biyya irraanfannaa keessatti ni beekamaa? **13** Yaa Waaqayyo, ani garuu akka ati na gargaartuuf gara keetti naiyyadha; ganamaanis kadhannean koo fuula kee duratti ni dhi'aata. **14** Yaa Waaqayyo, ati maaliif na gatta? Fuula kees maaliif na duraa dhokfatta? **15** Ani ijoollummaa kootii jalqabee rakkadhee du'u ga'een ture; naasisuun kee na dhiphiseera; abdiik kutadheera. **16** Dheekkamsi kee narraya'a; naasisuun kees na balleesseera. **17** Isaan guyyaa guutuu akkuma lolaa bishaanii na marsu; guutumaan guutuuttis na liqimsaniiru. **18** Michoota koo fi warra na jaallatan narraa fudhatteerta; dukkana qofatu michuu naa ta'e.

89 Maskilii Eetaan Izraahichaa. Ani waa'ee araara Waaqayyo bara baraan nan faarfadha; afaan kootiinis amanamummaa kee dhaloota hundumatti nan labsa. **2** Akka araari kee bara baraan jiraatu, akka ati amanamummaa kee samii keessatti jabeessitee dhaabde nan labsa. **3** Ati akkana jetteerta; "Ani filatamaa koo wajjin kakuu galeera; Daawit tajaajilaa kootiif illeekkana jedhee kakadheera; **4** 'Ani bara baraan sanyikee nan dhaaba; teessoo kees dhaloota hundaaf nan cimsa.'" **5** Yaa Waaqayyo, samiiwwan dinqii kee jaju; yaa'iil qulqullootaa keessatti amanamummaa kee jaju. **6** Samii keessatti eenyutu Waaqayyoon qixxaachuu danda'a? Uumamawwan samii keessaa kan Waaqayyoon fakaatu eenyu? **7** Waaqni waldaa qulqullootaa keessatti baay'ee sodaatama; warra naannoo isaa jiran hunda keessaa isaa sodachisaa dha. **8** Yaa Waaqayyo, Waaqa Waan Hunda Dandeessu, kan akka keetii eenyu? Yaa Waaqayyo, ati jabaa dha; amanamummaan kees si marsa. **9** Ati raafama galaanaanii motta; yommuu dha'aan isaa jabaatus ni tasgabbeessita. **10** Akka warra qalamalittira'aabin bulleessite; irree kee jabaa sanaanis diinota kee ni bittinneessite. **11** Samiiwwan kan kee ti; laftis akkasuma kan kee ti; ati addunyaa fi waan ishee keessa jiru hunda hundeessiteerta. **12** Kaabaa fi kibba situ uume; Taaboorii fi Hermoon gammachuudhaan maqaakee galateeffatu. **13** Ati irree jabaa qabd; harki kee jabaa dha; harki kee mirgaas ol ka'eera. **14** Qajeelummaa fi murtiin qajeelaan hundee teessoo keetii ti; aarrii fi amanamummaan fuula kee dura deemu. **15** Yaa Waaqayyo, warri siif ililchuu beekan, warri ifa iddo ati jirtuu keessa jiraatan eebbfamoodha. **16** Isaan guyyaa guutuu maqaakeetin gammadu; qajeelummaa keetiiinis si jajatu. **17** Ati ulfina jabina isaanii ti; jaalaakeetiniis gaanfa keenya ol qabdeerta. **18** Dhugumaan gaachanni keenya kan Waaqayyo ti; kan motti keenya Qulqullicha Israa'eliit. **19** Ati durakkana jettee saba kee amanamaatti mul'ataan dubbatteerta: "Ani loltuu tokko humna kenneera; dargaggeessa saba keessaa filatame tokkos ani ol guddiseera. **20** Ani garbicha koo Daawitin argadheera; zayittii koo qulqulluuniisa dibeera. **21** Harki koo isa wajjin jira; irreen koos isa jajjabeessa. **22** Diinni tokko iyuu isa hin mo'atu; namni hamaanis isa hin hacuucu. **23** Amajaajota isaa fuula isaa duratti nan barbadeessa; warra isa jibbanis nan dha'a. **24** Amanamummaa fi aarrii koo isa wajjin jiraata; gaanfi isaaqaa kootiin ol jedha. **25** Ani harka isaa galaana irra, harka isaa mirgaas lageen irra nan ka'a. **26** Innis, 'Ati Abbaa koo ti; Waaqa koo ti, Kattaa Fayina koo ti' jedhee na waammatua. **27** Anis ilma koo hangafa, kan mootota lafaa hundaa olii isa nan godha. **28** Jaalala koos bara baraan isaaf nurtsa; kakuu anii isa wajjin qabus hin cabu. **29** Hidda sanyii isaa bara baraan, teessoo isaa illee hamma samiiwwan jiraatanitti nan dhaaba. **30** "Yoo ilmaan isaa seera koo eeguu didan, yoo isaan ajaja koo faana bu'u baatan, **31** yoo isaan sirna koo cabsanii ajaja koo illee eeguu baatan, **32** anii cubbuu isaaqii uleedhaan, yakka isaanii immo qacceedhaan nan adaba; **33** anii garuu jaalala koo isa irraa hin fudhadhu; yookaan amanamummaa koo sobatti hin geedduu. **34** Ani kakuu koo hin cabsu; yookaan waan afaan koo dubbates hin geedduu. **35** Si'a tokko yeroo hundaaf, qulqullina kootiin kakadheera; anii Daawitin hin sobu. **36** Sanyii isaa bara baraan itti fufa; teessoo isaaqaa aduu fuula koo dura jiraata; **37** akkuma j'aa's bara baraan ni jiraata; hamma samiiwwan jiranittis cimee dhaabata."

38 Ati amma garuu isa dhiifteerta; tuffatteertas; isa dibde sanatti baay'ee arteerta. **39** Kakuu tajaajilaa kee wajjin galte cabsiteerta; gonfoo isaas awwaara keessa buuftee xureessiteerta. **40** Dallaa isaa hunda caccabsiteerta; da'oo isaa jajjabaas barbadeessiteerta. **41** Warri achiin darban hundi isa saamu; olloonni isaa itti qosu. **42** Ati harka amajaajii isaa mirgaa ol qabdeerta; akka diinonni isaa hundi gammadan gooteerta. **43** Arfii goraadee isaa duubatii deebfteerta; waraana keessattis isa hin gargaarre. **44** Surraa isaa isaa irraa balleessiteerta; teessoo isaa lafatti gatteerta. **45** Umurii dargaggummaa isaa gabaabsiteerta; qaaniidhaanis isaa haguugdeerta. **46** Yaa Waaqayyo, kun hamma yoomiitti? Ati bara barea of dhoksita? Dheekkamsi kee hamma yoomiitti akka ibiddaa boba'a? **47** Umuriin koo hammam akka gabaabaa ta'e yaadadhu. Ati badiisa akkamitiif ilmaan namaa hunda uumte! **48** Utuu du'a hin argin jiraachuu kan danda'u yookaan humna si'ool jalaa of baasuu kan danda'u nama akkamii ti? (**Sheol h7585**) **49** Yaa Goottaa, jaalalli kee guddaan durii kan ati amanumummaa keetti Daawitiif kakatte sun eessa jira? **50** Yaa Goottaa, akkamitti akka tajaajilaan kee tuffatame, akkamitti akka ani arrabsoo saboota hundaa bobaatti baadhe yaadadhu; **51** yaa Waaqayyo, qoosaa diinonni kee natti qoosan, kan isaan itti tarkaanffii dibamaa keetti hundatti qoosan yaadadhu. **52** Galanni bara bareaan Waaqayyoof haata'u!

90 Kadhnnaa Musee Nama Waaqaa Sanaa. Yaa Goottaa, ati dhaloota hunda keessatti iddoor jireenya nuu taateerta. **2** Utuu tulluuwan hin dhalatin yookaan utuu ati lafaa fi addunyaa hin uumin, barea barea hamma bara bareaati ati Waaqa. **3** Atis, "Yaa ilmaan namootaa, biyyootti deebi'a" jettee namootaa biyyootti deebista. **4** Fuula kee durattu waggaan kummi tokko, akkuma guyyaa kaleessa darbee ti; yookaan akkuma dabaree eegumsa halkanii tokkoo ti. **5** Ati hirriba du'attiin namoota haxooftaa balleessita; isaan akkuma marga ganama bayyanatuu ti; **6** margi sun ganama ganama bayyanatu illee galgal galgal garuu collagee goga. **7** Aariin kee nu fixeera; dheekkamsi kees nu naasiseera. **8** Yakka keenya fuula kee dura, cubbuu keenya dhokataa sanas ifa fuula keetti dura keesseerta. **9** Barri keenya hundinuu dheekkamsi keetti dhumeeraati; umurii keenyas aaduudhaan fixanna. **10** Dheerinni bara keenya waggaan torbaatama, yoo jabaanne immoo waggaan saddeettama ta'a; kuni iyyuu garri caalaan isaa dadhabbiif i rakkinan guutameera; inni dafee darbaatii; nus barrifnee ni sakkina. **11** Humna aarii keetti eenyutu beeka? Dheekkamsi kee akkuma sodaa nu siif qabaachuu qabnu sanaa guddadaati. **12** Akka nu garaa ogummaadhaan guutame qabaanmuuf, bara keenya lakkaa'u nu barsiisi. **13** Yaa Waaqayyo, deebi'!! Kun hamma yoomiitti ta'a? Tajaajiltoota keettiifis garaa laafi. **14** Akka nu bara keenya giutuut gammnanee ilichinuuf, ganama ganama araara keettiin nu quufsi. **15** Hamma baay'ina guyyoota ati nu miite sanaa, hamma baay'ina waggoota nu rakkanne sanaas nu gammachiisi. **16** Hojiin kee tajaajiltoota keetti, ulfinni kees ijoollee isaanittii haa mul'ifamu. **17** Eebbi Waaqa keenya Gooftchaa nurra haa bu'u; hojii harka keenyaas jabeessii

nuu dhaabi; eeyyee, hojii harka keenyaas jabeessii nuu dhaabi.

91 Namni da'oo Waaqa Waan Hundaa Olii keessa jiraatu, gaaddisa Waaqa Waan Hunda Danda'u sanaa jala boqota. **2** Anis Waaqayyoon, "Inni iddo anit kooluu galuu fi da'anno koo ti; Waaqa koo kan an amanadhuu dha" nan jedha. **3** Inni dhugumaan kiyyoo Adamsaa jalaa, dhukkuba nama fixu jalaas si baasa. **4** Inni baalleesi isaaatiin si dhoksa; atis qoochoo isaa jalatti kooluu ni galta; amanumummaa isaa gaachanaa fi dallas eegumsaa siif ta'a. **5** Atis naasuul halkanii, yookaan xiyya guyyaan futtaafamu hin sodaattu; **6** golfaa dukkana keessa deemu, yookaan dha'icha guyyaa saafaan nama balleessu hin sodaannu. **7** Kumni tokko si cinatti, kumni kudhan immoo mirga keetti ni kufa; garuu sitti hin dhi'aatu. **8** Ati ijuma kee qofaan ilaalta; adaba hamootatti dhufus ni argita. **9** Ati waan Waaqayyoon iddo kooluu itti galuu, Waaqa Waan Hundaa Olii iddo jireenya keetti godhatteef, **10** wanni hamaan si hin tuqu; dha'ichis dunkaan keetti hin dhi'aatu. **11** Inni akka isaan karaa kee hunda irratti si eeganif, ergamotoa isaa siif ni ajaja; **12** isaanis akka miilla keettiin dhagaatti hin buuneef harka isaanitiin ol si fiudhu. **13** Ati leencaa fi buutii irra ejetta; leenca saafelaa fi jawwee ni dhidhiitta. **14** Waaqayyoos akkana jedha; "Sababii inni na jaallatuuf, ani isa nan oolcha; waan inni maqaa koo beekuuuf isa nan eega. **15** Inni na waammata; anis nan deebisaaf; rakkina keessatti ani isa wajjin nan ta'a; isa nan oolcha; ulfinas nan kennaaf. **16** Ani umurii dheeraa isa nan quufsa; fayisuu koos isatti argisiisa."

92 Faarfannaa Guyyaa Sanbataa Faarfatamu. Waaqayyoon, galateeffachuu, yaa Waaqa Waan Hundaa Olii, maqaa keetif faarfachuu gaarii dha. **2** Jaalala kee ganamaan, amanumummaa kees halkaniin labsuun, **3** kiraara ribuu kudhaniitiin, sagalee baganaatiinis labsuun gaarii dha. **4** Yaa Waaqayyo, ati hojii keetti na gammachiiftaati; ani sababii hojii harka keettiif gammachuudhaan nan faarfadha. **5** Yaa Waaqayyo, hojii kee akkam guddaa dha; yaadni kees akkam gad fagoo dha! **6** Namni qalbii hin qabne waan kana beekuu hin danda'u; gowwaanis hin hubatu; **7** hamoonni yoo akkuma margaa biqilan iyyuu, jal'oonni hundinuu yoo daraaran iyyuu, isaan bara bareaan ni barbadaa'u. **8** Yaa Waaqayyo, ati garuu bara bareaan ol ol jetta. **9** Yaa Waaqayyo, kunoo diinota kee, kunoo diinonni kee ni badu; warri jal'ina hoijetan hundinuu ni bittinneeffamu. **10** Ati gaanfaa koo akka gaanfaafarsaa ol ol qabde; zayitii haaraa natti dhangalaafte. **11** Iji koo mo'tamuu diinota koo argeera; gurri koos badiisa jal'oota natti ka'anii dhaga'eera. **12** Qajeelonni akkuma muka meexxii ni dagaagu; akkuma birbirsa Libaanoonitti ni guddatu; **13** isaan mana Waaqayyo keessa dhaabamanii jiru; oobdii Waaqa keenyaas keessatti itti toolee misanii jiran. **14** Isaan amma iyyuu bara dullumaa keessa ija naqatu; gabbataniis dagaaganii jiraatu. **15** Isaanis, "Waaqayyo tolaa dha; inni Kattaa koo ti; hamminni isa keessa hin jiru" jedhanii labsu.

93 Waaqayyo ni mo'a; surraas ni uffata; Waaqayyo surra ni uffata; jabinas hidhata. Addunyaan cimtee dhaabamteerti; hin sochofamtus. **2** Teessoon kee durumaa jalqabee cimee dhaabateera; ati durii duriitii jalqabdee jirta. **3** Yaa Waaqayyo, galaanonni ol kaasaniiru; galaanonni sagalee isaanii ol kaafataniiru; galaanonni huursuu isaanii ol kaafataniiru. **4** Sagalee bishaan baay'ee caalaa, jabina dha'a galaanaa caalaas, Waaqayyo ol gubbaa jiru sun humna qabeessa. **5** Seerri kee jabaatee ni dhaabata; Yaa Waaqayyo, qulqullummaan bara baaan faaya mana keetii ti.

94 Yaa Waaqayyo, Waaqa haalo baantu, Yaa Waaqa haalo baantu, ifii mul'adhu. **2** Yaa Abbaa Murtii lafa kanaa ka'i; of tuultotaaf illee waan isaanii malu kenni. **3** Yaa Waaqayyo, hamma yoomiitti warri hamoon, warri hamoon hamma yoomiitti burraaq? **4** Isaan dubbi of tuulummaa gad roobsu; jal'oonni hundinuu of dhiibudhaan guutaman. **5** Yaa Waaqayyo, isaan saba kee midhu; handhuuraa kees ni hacuucu. **6** Haadha hiyeessatiif fi keessummaa ni gorra'u; ijlolle abbaa hin qabnes ni aijeesu. **7** Isaan, "Waaqayyo hin argu; Waaqni Yaaqoob hin qalbeeffatu" jedhu. **8** Warri saba keessaa raatoftan mee hubadhaa; isin warri gowwooni yoom ogeeyyi taatu? **9** Inni gurra uume sun hin dhaga'uu? Inni ija uume hin argu? **10** Inni saboota sirreessu sun hin adabuu? Inni nama barsiisu sun beekumsa hin qabuu? **11** Waaqayyo yaada namaa beeka; akka yaadni namaa faayidaa hin qabnes ni beeka. **12** Yaa Waaqayyo, namni ati adabdu, namni ati seera kee irraa barsiiftu eebbfamaa dha; **13** hamma hamootaaf boollu qotamutti, guyyaa rakkinaatti ati boqonmaa kennitaaf. **14** Waaqayyo saba isaa hin gatuutii; inni akkana illee jedhee handhuuraa ofii isaa hin dhiisuu. **15** Murtiin qajeelummaa irratti hundeffamaa; tolooni hundinuu isaa faana bu'u. **16** Enyetu hamootatti naa ka'a? Enyetu na cina dhaabatee warra jal'ina hoijeteani morma? **17** Utuu Waaqayyo na gargaaru baatee, silaa yoona lubbuun koo boolla du'aa keessa jirti. **18** Yaa Waaqayyo yeroo ani, "Miilli koo mucucaateera" jedhetti, araarri kee ol qabee na dhaabe. **19** Yommuu yaaddoon natti baay'atetti, jajjabeessuun kee lubbuu koo gammachiise. **20** Bulchitoonni hamoon, warri seeratti fayyadamanii jal'ina hoijetan si wajjin tokkummaa qabaachuu danda'uu? **21** Isaan tokkummaadhaan nama qajeelaatti ka'anii nama yakka hin qabnetti du'a muru. **22** Waaqayyo garuu da'oo, Waaqni koos, kattaa ani itti baqadhu naa ta'eera. **23** Inni gatii cubbuu isaanii isaanumatti deebisa; sababii hammina isaanii if illee isaan balleessa; Waaqayyo Waaqni keenya isaan barbadeessa.

95 Kottaa Waaqayyoof faarfannaa; Kattaa fayyina keenyaatiifis ni lilchinaa. **2** Galataan fuula isaa duratti haa dhi'aannu; faarfannaaadhaanis isa haa leellifnu. **3** Waqaqayyo Waaqa guddaahatii; inni waqaota hundaa olitti Mootii guddaa dha. **4** Qileewwan lafaa harka isaa keessa jiru; fiixeewwan tulluus kan isaa ti. **5** Galaanni kan isaa ti; isatu hoijeteeti; lafa gogaa illee harka isaatu uume. **6** Kottaa gad jennee sagadnaa;

Uumaa keenya Waaqayyo duratti ni jilbeenfannaa; **7** inni Waaqa keenyaati; nu immoo saba eegumsa isaa jala jirruu dha; bushaayee harka isaa keessa jiruudhas. Isin har'a yoo sagalee isaa dhageessan, **8** akka Mariibaatti gootan sana, akka gaafa gammoojjii keessatti Maasaatti gootan sanaa mataa hin jabaatinnaa; **9** abbootiin keessan utuma hojji koo arganuu, achitti qoranii na ilaalaa. **10** Dhaloota sanatti ani wagga afurtama nan dheekkame; anis, "Isaan saba garaan isaanii karaa irraa jal'atee dha; isaan karaa koo hin beekne" nan jedheen. **11** Kanaafuu ani dheekkamsa kootiin, "Isaan boqonmaa kootti hin galan" jedhee kakadhe.

96 Faarfannaa haaraa Waaqayyoof faarfadhaa; lafti hundinuu Waaqayyoof faarfadhaa. **2** Waaqayyoon faarfadhaa; maqaa isaa eebbisaa; fayyisuu isaa guyyuma guyyaan labsaa. **3** Ulfina isaa saboota gidduutti, hojji isaa dinqisiisa sana immoo namoota hunda keessatti labsaa. **4** Waaqayyo guddaahatii galanni baay'een isaaaf ni mala; inni waqaota hundaa olittis sodaatamuu qaba. **5** Waaqonni saboota ormaa hundinuu waqaota tolfaamoohatii; Waaqayyo garuu samiiwan uume. **6** Miidhaginnii fi surraa fuula isaa dura jiru; jabirnii fi ulfinni iddoq qulqullummaa isaa keessa jiru. **7** Yaa maatiwwan sabootaa Waaqayyoof kennaa; ulfinnaa fi jabina Waaqayyoof kennaa. **8** Ulfina maqaa isatiif malu Waaqayyoof kennaa; aarsaa fidtaa oobdi isaa seenaa. **9** Bareedina qulqullummaa isatiin Waaqayyoon waqeffadhaa; isin lafti hundinuu fuula isaa duratti holladhaa. **10** Saboota gidduutti, "Waaqayyo mootii dha" jedhaa; addunyaan jabaattee dhaabaterteeti; sochofamuus hin dandeessu. Inni qajeelummaadhaan sabootaaaf murtii kenna. **11** Samiiwan haa ililchan; laftis haa gammaddu; galaannii fi wanni isa keessa jiru hundinuu haa huursu. **12** Dirreewwaniif fi wanni isaan irra jiran hundinuu haa gammadan. Mukkeen bosona hundinuu gammachuudhaan haa faarfatan. **13** Uumamni hundi fuula Waaqayyo duratti haa faarfatu; inni ni dhufaatiif; inni lafatti murteesuuf ni dhufa. Addunyaanti qajeelummaadhaan, sabootatti immoo dhugaa isatiin ni mura.

97 Waaqayyo mo'eera; lafti haa gammaddu; biyyonni qarqara galaanaa hedduunis haa ililchan. **2** Duumessaa fi dukkanni limixiin isa marsaniiru; qajeelummaa fi murtii qajeelaan hundee teessoo isaa ti. **3** Ibddi fuula isaa dura deemeer diinota isaa naannoo isatiif fixa. **4** Balaqqeem isaa addunyaa ibsa; laftis argitee hollatti. **5** Tulluuwan fuula Waaqayyo duratti, fuula Goftaa lafa hundumaa durattis akkuma gaga baqu. **6** Samiiwan qajeelummaa isaa labsu; sabonni hundinuu ulfina isaa argu. **7** Warri fakkii waqeffatan, kanneen waqaota tolfaamooh of jajan hundi haa qaaneffaman; isin waqaonni hundinuu isaa waqeffadhaa! **8** Yaa Waaqayyo, sababii murtii keettiif, Xiyoon dhageessee ililchiti; gandoonni Yihuudaas ni gammadu. **9** Yaa Waaqayyo, ati lafa hundumaa irratti Waaqa Waan Hundaa Olii ti; ati waqaota hundumaa irra akka malee ol ol jetteerta. **10** Sababii inni lubbuu amanamoota isaa eegee, harka hamootaa jalaa isaan baasuuf, warri

Waaqayyoon jaallatan hammina haa jibban. **11** Qajeeltota irratti ifni ni ifa; gara tolootaaafis gammachuun ni dhufa. **12** Isin qajeeltonni Waaqayyotti gammadaa; maqaa isaa qulqulluus galateeffadhaa.

98 Faarfanna. Waaqayyoof faarfanna haaraa faarfadhaa; inni dinqii hojjetterati; harki isaa inni mirgaatti fi irreen isaa qulqulluun, akka inni mo'anna argatu godhaniiru. **2** Waaqayyo akka fayyisuun isaa beekamu godheera; qajeelummaa isaaas sabbootatti mul'iseera. **3** Inni jaalala isattii fi amanamummaa isaa mana Israa'eliif yaadateera; daariin lafaa hundinuu, fayyisuu Waaqa keenyaa arganiiru. **4** Lafti hundinuu Waaqayyoof ililchaa; faarfanna gammachutiin iyyaa; weedduu galataas weeddisaa; **5** baganaadhaan faarfanna galataa, baganaa fi sagalee weedduutiin Waaqayyoof faarfadhaa; **6** malakataa fi sagalee gaanfaatiin, fuula Waaqayyo mooticha duratti ililchaa. **7** Galaannii fi wanni isa keessa jiru hundinuu, addunyaa fi wanti ishee keessa jiraatu hundinuu haa huursan. **8** Lageen harka isaanii haa rurukutan; tulluuwanis tokkummaadhaan haa ililchan; **9** isaa fuula Waaqayyoo duratti haa faarfatan; inni lafatti murtessuu ni dhufaati. Inni addunyaaq qajeelummaadhaan, namootaaf immoo utuu wal hin caalchisin murtii kenna.

99 Waaqayyo mo'eera; saboonni haa hollatan; inni kiirubeel gidduu, teessoo isaa irra taa'a; lafti haa raafamtu. **2** Waaqayyo Xiyoon keessatti guddaa dha; inni saboota hunda irra ol ol jedheera. **3** Isaan maqaa kee guddichaa fi sodaachisa sana haa jajan; inni qulqullu dha. **4** Mootichi humna qabeessa; inni murtii qajeelaa jaallata; ati tola hundeessiteerta; Yaaqoob keessattis haqaa fi qajeelummaa hojjetterta. **5** Waaqayyo Waaqa keenya leellisa; ejjeta milla isaa jalatti sagadaa; inni qulqulluu dha. **6** Musee fi Aroon luboota isaa keessa turan; Saamu'eelis warra maqaa isaa waammatan keessa ture; isaan Waaqayyoon waammatan; innis deebii kenneef. **7** Inni utubaa duumessaa keessaa isaanitti dubbate; isaanis sirna isattii fi seera inni isaanifi kenne eegan. **8** Yaa Waaqayyo Waaqa keenya, ati deebii isaanii kennite; ati balleessaa isaanii adabdu illee, Israa'eliif Waaqa dhifama gootu turte. **9** Waaqa keenya Waaqayyoon leellisa; tulluu isaa qulqullu irrattis waaqeffadhaa; Waaqayyo Waaqni keenya Waaqa qulqulluudhaatii.

100 Faarfanna Galataa. Lafti hundinuu Waaqayyoof ililchaa. **2** Gammachuudhaan Waaqayyoon waaqeffadhaa; faarfanna gammachutiiniis fuula isaa duratti dhi'aadhaa. **3** Akka Waaqayyo Waaqa ta'e beekaa; isattu nu uume; nu kan isaa ti; nu saba isaa ti; hoolota tika isaa jala jirruu dha. **4** Galateeffachuudhaan karrawwan isaa, jajachuudhaanis oobdii isaa seenaa; isaa galateeffadhaa; maqaa isaa illee eebbisaa. **5** Waaqayyo gaariidhaatii; aarri isaa kan bara baraa ti; amanamummaan isaaas dhalootaa gara dhalootaatti itti fufa.

101 Faarfanna Daawit. Ani jaalala keetii fi murtii kee qajeelaa sanaaf nan faarfadha; Yaa

Waaqayyo ani siif nan faarfadha. **2** Ani jirenya hir'ina hin qabne jiraachuuf of nan eeggadha; ati yoom gara koo dhufta? Ani garaa qulqulluudhaan, mana koo nan jiraadha. **3** Ani ija koo dura, waan hamaa hin kaa'u. Hojji jal'ootaa nan jibba; nattis hin qabatu. **4** Namoonni yaada micciiramaa qaban narraa haa fagaatan; ani jal'ina wajjin tokkummaa hin qabaadhu. **5** Nama dhoksaan ollaas isaa hamatu kam iyyuu, ani afaan nan qabachiisa; nama tuffiin nama ilaalu fi kan garaa of tuul qabuuf, ani obsa hin qabaadhu. **6** Akka isaan na wajjin jiraataniif, iji koo amanamoota biyyattii irra jiraatti; namni karaa qajeela irra deemu, inni na tajaajila. **7** Namni nama gowwoomsu tokko iyyuu mana koo keessa hin jiraatu; namni soba dubbatu tokko iyyuu fuula koo dura hin dhaabatu. **8** Ani jal'oota biyyattii hunda, ganama ganama nan barbadeessa; warra waan hamaa hojjetan magaalaa Waaqayyo keessaa nan balleessa.

102 Kadhancaa Namni Dhiphathe Tokko Faaruu Boo'ichaa Faarsee Fuula Waaqayyo Durati Dhi'eefattu. Yaa Waaqayyo, kadhancaa koo naa dhaga'i; iyyi ani gargaarsaaf iyadhus si biraa haa ga'u. **2** Yeroo ani dhiphadhetti, fuula kee na duraa hin dhoksin. Gurra kee gara kootti deebisi; yommuu ani si waammadhu dafittii deebii naa kenni. **3** Barri koo akkuma aaraatti ni badaatii; lafeen koo akkuma barbadaa ibiddaa boba'a jira. **4** Garaan koo dhukkubsatee akkuma margaa collageera; ani nyaata koo nyaachuu irraanfadheera. **5** Sababii ani guddisee aaduuf, lafeen koo gogaa kootti maxxaneera. **6** Ani akka urunguu gammoojiji, akka urunguu lafa barbada'e keessaa nan ta'e. **7** Ani hirriba malee nan bula; akka simbirro kophaa ishee guutuu manaa irra jirtuu ta'eera. **8** Diinonni koo guyyaa guutuu na arrabsu; warri natti qoosanis abaarsaaf maqaa kootti fayyadamu. **9** Ani akkuma buddeenaatti daaraa nyaadheeraattii; dhugaatiit koottis imimmaan makadheera; **10** kunis sababii aarii fi dheekkamsa keetiitiif natti dhufe; ati ol na fuitte gad na darbatteertaati. **11** Barri koo akkuma gaaddidduu galgalaa ti; anis akkuma margaa gogeera. **12** Yaa Waaqayyo, ati bara baraan teessoo irra jirta; yaadannoont kees dhaloota hundatti darba. **13** Ati kaatee Xiyooniif garaa ni laafka; yeroon itti isheen fudhatama argachuu qabdu ammumaati; yeroon murteeffame sun ga'eeraa. **14** Garboonni kee dhagaa isheetti gammaduutii; biyyoo ishees ni mararfatu. **15** Saboонни maqaa Waaqayyo ni sodaatu; mootonni lafaa hundinuu ulfina kee ni kabaju. **16** Waaqayyo deebisee Xiyooniin ijaaraatii; ulfina isaaatiinis ni mul'ata. **17** Inni kadhancaa gadadamtootaa ni dhaga'a; waammata isaanii hin tuttatu. **18** Akka sabni hamma ammaatti hin dhalatin Waaqayyoon galateeffatuuf, wanni kun akkana jedhamee dhaloota dhufuuf haa barreeffamu: **19** "Waaqayyo iddoq qulqullummaa isaa gubbaa irraa gad ilaae; samii irraas gara lafaa gad mil'ate; **20** kanas aaduu warra hidhamanii dhaga'uun fi warra duuti itti murame baasuuudhaaf hojjetee." **21** Akkasiin maqaan Waaqayyo Xiyoon keessatti, galanni isaaas Yerusalem keessatti ni labsama; **22** kunis yommuu saboонни fi mootummooni, Waaqayyoon waaqeffachuuuf walitti qabamanitti ta'a. **23** Inni jabina koo karaatti hambise;

umurii koos ni gabaabse. **24** Anis akkanan jedhe: "Yaa hin sochootu. **6** Ati akkuma wayyaatti tuujubaan ishee Waaqa ko, walakkaa umurii kootti na hin fudhatin; haguugde; bishaanonnis tulluuwwanii ol dhaabatan. **7** waggoonni kee dhalootaa hamma dhaloota hundaatti itti fufu. **25** Ati jalqabatti lafa hundeessite; samiwwanis hojii harka keetii ti. **26** Isaan ni badu; ati garuu ni jiraatta; hundumti isaanii akkuma wayyaa ni dhumu. Ati akkuma uffataa isaan geeddartaa; isaanis ni badu. **27** Ati garuu sanuma; umuriin kees gonkumaa dhuma hin qabu. **28** Ijoolleen garboota keetii sodaa malee jiraatu; sanyiin isaani fiuula kee dura jiraata."

103 Faarfanna Daawit. Yaa lubbuu ko, Waaqayyoon eebbis; keessi namummaa koo hundi maqaa isaa qulqullu sana eebbisaa. **2** Yaa lubbuu koo Waaqayyoon eebbis; tola isaa hundas hin irraamfatin. **3** Inni cubbuu kee hundumaa siif dhiisa; dhukkuba kee hundumaa ni fayisa; **4** jirenya kee boolla irraa ni baraara; jaalalaa fi gara laafinaan si gonfa; **5** akka dargaggummaan kee akkuma risaa haaromfamuuvis, inni fedhii kee waan gaariidhaan ni guuta. **6** Waaqayyo warra cunqarfaman hundaaq qajeelummaa fi murtii qajeelaa kenna. **7** Inni karaa isaa Museetti, hojii isaa immoo saba Israa'elitti beeksise. **8** Waaqayyo gara laafessaa fi arjaan dha; inni aaruuf hin ariifatu; jaalalli isaaas baay'ee dha. **9** Inni yeroo hunda hin dheekkamu; arii isaa illee bara baraan hin kuufatu; **10** inni akka cubbuu keenyaatti nu hin adabne; yookaan akka balleessaa keenyaatti nuuf hin deebifne. **11** Akkuma samiwwan lafa irraa ol fagaatan sana, jaalalli inni warra isa sodaatanifi qabu akkasuma guddaa dha; **12** akkuma ba'i biiftuu lixa biiftuu irraa fagaatu, akkasuma inni balleessaa keenya nurraa haqeera. **13** Akkuma abbaan ijoollee isaatiif garaa laafa, Waaqayyo warra isa sodaatanifi garaa ni laafa; **14** inni akka nu itti uumamne ni beekaatti; akka nu biyyoo taanes ni yaadata. **15** Barri namaa akkuma margaa ti; akka abaaboo dirrees ni misa; **16** inni yeroo bubbleen itti bubbisutti ni bada; iddon isaaas deebi'ee isaa hin yaadatu. **17** Jaalalli Waaqayyo garuu bara baraa hamma bara baraatti warra issa sodaatan wajjin ni jiraata; qajeelummaa isaa immoo ijoollee ijoollee isaaniitti darba; **18** warra kakuu isaa eeganitti, warra ajaja isaaattu buluu yaadatanittis ni darba. **19** Waaqayyo teessoo isaa samii keessa dhaabbateera; mootummaan isaaas waan hunda bulcha. **20** Isin ergamoorni isaa, warri ajaja isaa eegdan jajjaboon, warri dubbi isaaatiif ajajamtanis Waaqayyoon eebbisaa. **21** Raayyaan isaa hundinuu, isin tajaajiltooni isaa warri fedhii isaa guuttan Waaqayyoon eebbisaa. **22** Uumamawwan bulchiinsa isaa jala lafa hunda jirtan hundi Waaqayyoon eebbisaa. Yaa lubbuu ko, Waaqayyoon eebbis.

104 Yaa lubbuu ko, Waaqayyoon eebbis. Yaa Waaqayyo, Waaqa ko, ati akka malee guddaa dha; miidhaginna fi surraa uffatteerta. **2** Ati akkuma wayyaa ifa uffatta; samiwwanis akkuma dunkaanaa diriirsits. **3** Dareeraa diinqa isaa bishaanota irra buufta. Duumessoota gaarii isaa godhata; qoochoo bubblee yaabbattee deema. **4** Inni ergamotoa isaa hafuurota, tajaajiltoota isaa immoo arraba ibiddaa godha. **5** Inni lafa hundee ishee irra dhaabeera; isheenis gonkumaa

hin sochootu. **6** Ati akkuma wayyaatti tuujubaan ishee Ati ifannaan bishaanonnis baqatan; sagalee qaqaawwee keetii dhageeyaan gugatan. **8** Isaan tulluuwwan irraan dhngala'an; gara iddo ati isaanii qopheessitee, gara sululootaatti gad yaa'an. **9** Akka isaan deebi'ani lafa hin haguugneef ati daarii isaan darbuu hin daneenyee isaan dura dhaabde. **10** Akka burqaawwan sululoota keessa yaa'an goota; isaanis tulluuwwan gidduu yaa'u. **11** Isaan bineensota bakkee hundaaaf bishaan kennu; harroonni diidaas dheebuu ba'u. **12** Simbirrooni samii bishaanota biratti mandhee ijaarratan; dameewwan gidduutti ni faarfatan. **13** Inni mana isaa kan olli irraa tulluuwwan bishaan obafta; laftis ija hojii keettiitiin quufi. **14** Inni lafa irraa nyaata kennuuf jedhee looniif marga, faayidaa namaatiif immoo biqiltuuwwan biqilchaa; **15** akka daadhiin wayinii garaa nama gammachiisu, akka zayitiin fuula nama cululuqsuu fi akka midhaan nama jajjabeessu ni goota. **16** Mukkeen Waaqayyo, birbirsi Libaanoon kan inni dhaabe sun bishaan quufaniru. **17** Simbirrooni achitti mandhee isaanii ijaarratu; hummoonis birbirsa irraa mana qabdi. **18** Tulluuwwan dhedheeroon da'oo re'e diidaa ti; holqi kattaawwanii immoo da'oo osolee ti. **19** Inni akka ji'i waqtilee gargar qoodu godha; biiftuunis yeroo itti lixxu ni beekti. **20** Ati dukkanaa uuuma, halkanis ni ta'a; bineensorni bosonaa hundis gad yaa'u. **21** Leenci saafelli waan nyaatu barbaadee aada; nyaata isaaas Waaqa bira barbaada. **22** Isaan yommuu biiftuunis baattutti walitti qabamu; dacha'aniis goda isaanii keessa ciciisu. **23** Namni gara hojii isaatti, hamma galgalaltis gara jiruu isaatti ni ba'a. **24** Yaa Waaqayyo, hojii kee akkam baay'ee dha! Ati hunda isaanii ogummaadhaan hojjette; laftis uumamawwan keetiin guutame. **25** Galaanni guddaa fi bal'aan kun, uumamawwan hamma hin qabneen guutame; kan lubbuu qabeeyyiin gurguddaa fi xixinnoon keessa jiraatan kuunnoo jira. **26** Dooniwwan as irra deddeebi'u; lewaataan kan akka inni achi keessa taphatuut ati uuutes achi jira. **27** Akka ati nyaata isaanii yeroo barbaachisutti isaaniif kennituuf, isaan hundi si eeggatu. **28** Yeroo ati isaaniif kennituuti, isaan walitti qabatu; yeroo ati harka kee bal'iftutti, isaan waan gaarii quufu. **29** Yeroo ati fuula kee dhokfattutti, isaan ni na'u; yeroo ati hafuura isaanii fudhaffutti, isaan du'anii biyyootti deebi'u. **30** Yeroo ati Hafuura kee ergitutti isaan ni uumamu; atis fuula lafaa ni haaromsita. **31** Ulfinni Waaqayyo bara baraan haa jiraatu; Waaqayyo hojii isaatti haa gammadu; **32** inni ilaallaan lafti hollatte; inni tuqnaan tulluuwwan keessaa aarrii ba'e. **33** Bara jirenya koo guutuu ani Waaqayyoof nan faarfadha; hamma lubbuun koo jirttuts faarfannaadhaan Waaqa koo nan galateeffadha. **34** Irra deddeebi'ee yaaduu koo isaa haa gammachiisu; ani Waaqayyotti nan gammadaatii. **35** Cubbamoonni lafa irraa haa badan; hamoonnis si'achi hin jiraatin. Yaa lubbuu koo Waaqayyoon eebbis. Haalleluyaya.

105 Waaqayyoof galata galchaa; maqaa isaa waammadhaa; waan inni hojjetes saboota gidduutti beeksisa. **2** Isaaaf faarfadhaa; faarfannaadhaan isaa galateeffadhaa; waa'ee hojii isaa isa dinqisiisa

hundaas odeessa. **3** Maqaa isaa qulqulluu sanaan boona; garaan warra Waaqayyoon barbaadanii haa gammadu. **4** Waaqayyo fi humna isaa barbaaddadha; yeroo hunda fuula isaa barbaadaa. **5** Dinqii inni hojete, hojii isaa dinqii sanaa fi murtii inni labse yaadadhaa; **6** isin tajaajilttooni isaa, warri sanyii Abrahaam taatan, isin filatamtooni isaa, ilmaan Yaaqobis kana yaadadhaa. **7** Inni Waaqayyo Waaqa keenya; murtii isaa lafa hunda irra jira. **8** Inni kakuu isaa baraaraan, waadaa gale sanas dhaloata kumaa ni yaadata; **9** inni kakuu Abrahaam wajjin gale, kakuu Yisihaaqiif kakates ni yaadata. **10** Kanas Yaaqoobiif seera, Israa'eliif immoo kakuu bara baraa godhee akkana jedhee mirkanesseera: **11** "Ani biyya Kana'an qooda ati dhaaluu godhee siif nani kenna." **12** Isaan yeroo lakkobsaan xinnoo turanitti, dhugumaanu xinnoo fi biyyattii keessattis keessummoota turanitti, **13** sabaa gara sabaatti, mootummaa tokkoo gara mootummaa biraatti jooran. **14** Inni akka namni tokko iyuu isaan cunqursu hin eeyyamne; sababii isaaniitifis akkana jedhee mootota ifate: **15** "Dibamtoota koo hin tuqinaa; raajota koos hin midhinaa." **16** Inni beela biyyattiitii waame; midhaan nyaataa hundas ni balleesse; **17** innis Yoosif namicha akka garbaatti gurgurame tokko isaan dura erge. **18** Isaan foncaadhaan miilla isaa luqqisan; mormi isaa sibiila keessa galfame; **19** hamma wanni inni duraan durseee dubbatee guutamutti dubbiin Waaqayyo isaa qore. **20** Mootiini nama ergee gad isaa dhiisise; bulchaan sabaa isaa hiiksise. **21** Mootichis mana isaa irratti ajajaa, qabeenya isaa hunda irratti immoo bulchaa isaa godhate; **22** kanas akka inni akkuma fedhetti qondaaltota isaa gorsuuf, akka inni maanguddoota isaa ogummaa barsiisuuf godhe. **23** Israa'el biyya Gibxi dhaqe; Yaaqobis akka alagaatti biyya Haam keessa jiraate. **24** Waaqayyo saba isaa akka malee baay'ise; akka isaan amajaajota isaanii caalaa jabaatanis godhe; **25** innis akka isaan saba isaa jibbanii fi akka isaan tajaajilttoota isaaatti mari'atanifiyaada isaanii geeddare. **26** Waaqnis Musee tajaajilaa isaatti fi Aroon filatamaa isaa erge. **27** Isaanis jara gidduutti mallattoo isaa, biyya Haam keessatti immoo dinqii isaa argisiisan. **28** Inni dukkana ergee biyyattii dukkaneesse; isaan dubbiis isaa fincilaniruutii. **29** Inni bishaanota isaanii dhiigatti geeddaaree akka qurxummiwwan isaanii dhuman godhe. **30** Fatteen biyya isaanii guutee diinqa mootota isaanii keessa yaa'e. **31** Inni dubbannaan tuunni tisiisaati fi bookeen biyya isaanii hunda keessa guutte. **32** Inni qooda bokkaa cabbi isaanii roobse; bakakkaas biyya isaanii erge; **33** wayinii isaanii fi muka harbuu isaanii balleesse; mukkeen biyya isaanii ni caccabse. **34** Inni dubbannaan hawwaannisnii fi korophisni hedduun dhufan; **35** isaanis biqiltuu biyya jaraa hunda nyaatan; waan lafti isaanii baases ni fixan. **36** Ergasii inni hangafa biyya isaanii hunda, jabina isaanii jalqabaas ni dha'e. **37** Akka sabni Israa'el meetii fi warqee baadhatee ba'u godhe; gosa isaanii keessaa namni tokko iyuu hin gufanne. **38** Israa'eloonni baanaan warri Gibxi gammadan; isaan Israa'elin sodaatariii turaniitii. **39** Inni akka gaaddisaatti duumessa isaan irra qabe; akka halkaniin isaaniif ibsuuf immoo ibidda qabsiiseef. **40** Isaan kadhannaan inni dimbiriqqe kennef; buddeena samiitiinis isaan quufse. **41** Innis kattaa bane; bishaanis keessaa gad dhanganla'e; akkuma bishaan lagaattis gammojjii keessaa yaa'e. **42** Innis waadaa isaa qulqulluu, kan garbicha isaa Abrahaamif gale sana yaadateeraati. **43** Innis saba isaa gammachuur, warra isaaaf filataman immoo ililleedaan baaseera; **44** inni biyya ormootaa isaanii kennef; isaanis waan saboonni sun itti dadhaban dhaalan; **45** kanas akka isaan sirna isaa eegani seera isaatif bulaniif godhe. Haalleluuyaa.

106 Haalleluuyaa. Waaqayyo galata galchaa; inni gaariidhataa; jaalallii isaa bara bараan jiraata. **2** Eenyutu hojii Waaqayyo jabaa sana labsuu, yookaan galata isaa guutummaatti odeeessuu danda'a? **3** Warri jabeessanii murtii qajeelaa eegan, warri yeroo hunda waan qajeelaa hojjetan eebbfamoo dha. **4** Yaa Waaqayyo, yommuu saba keetti faara toluttu na yaadadh; yommuu isaan oolchittis na gargar; **5** akka ani badhaadhummila filatamtoota keetii arguuf, akka ani gammachuu saba keetti keessatti hirmaadhee dhaala kee wajjin boonuu na yaadadh. **6** Nu akkuma abbootii keenyaa cubbuu hojjenneerra; yakka hojjenneerra; hamminas hojjenneerra. **7** Abbootiin keenya yeroo biyya Gibxi keessa turanitti, dinqii kee hin hubanne; baay'ina araara keetiis hin yaadanne; isaan galaana biratti, Galaana Diimaa biratti sitti fincilan. **8** Ta'us inni akka humni isaa guddaan sun beekamuuf, maqaa isaatif jedhee isaan oolche. **9** Inni Galaana Diimaa ifate; galaanichis ni goge; akkuma waan gammojjii keessa dabarsuutti lafa gogaa irra isaan dabarse. **10** Harka amajaajii isaanii keessaa isaan baase; humna diinaa jalaas isaan fure. **11** Bishaanonnee diinota isaanii liqimsan; tokkoon isaanii iyuu hin hafne. **12** Ergasii isaan dubbiis isaa amananii faarfannaadhaan isaa galateeffatan. **13** Isaan garuu yommusuma waan inni hojjetee ture dagatan; gorsa isaaobsaan hin eeganne. **14** Gammojjii keessatti dharraa hamaadhaan guutaman; lafa onaa keessatti Waaqa qoran. **15** Kanaafuu inni waan isaan kadhatan kennef; garuu dhukkuba nama huqqisu isaanitti erge. **16** Isaan qubata keessatti Musee fi Aroon qulqullicha Waaqayyootti hinaafan. **17** Lafti afaan banattee Daataanin liqimsite; garee Abiiraamis gad fudhatte. **18** Duuka buutoota isaanii gidduutti ibiddi boba'e; arrabni ibiddaas hamoota fixe. **19** Isaan Kooreebitti jabbii tolftan; fakkii baqfamee tolffames waaqeffatan. **20** Isa Ulfina isaanii ta'e sana, fakkii sangaa margaa dheedutti geeddaran. **21** Waaqa isaan fayise, isaa biyya Gibxitii waan gurguddaa hojjeet sana irraanfatan. **22** Dinqii inni biyya Haam keessatti hojete, hojii sodaachisaa inni Galaana Diimaa irratti hojjetes ni irraanfatan. **23** Kanaafuu utuu filatamaan isaa Museen akka dheekkamsi Waaqaa isaan hin balleessineef gidduu galee fuula isaa dura dhaabachuu baatee silaa Waaqni akka isaan balleessu dubbatte ture. **24** Isaanis biyya namatti tolu sana tuffatan; waadaa Waaqni gales hin amanne. **25** Dunkaanota isaanii keessatti ni guunguman; Waaqayyoofis hin ajajamne. **26** Kanaafuu inni akka gammojjii keessatti isaan gatu harka isaa ol qabatee

kakate; **27** sanyii isaanii akka saboota gidduuuti gatu, hojii dadhabsiisaatti isaan kenne; isaanis ni gufatan; biyyoota hunda keessas akka isaan bittinneessu kakate. namni isaan gargaaru tokko iyyuu hin argamne. **13**
28 Isaan Ba'aal Phe'ooritti of kennanii aarsaa waqaota lubbuu hin qabneef dhi'eeffame nyaatan. **29** Hojii isaanii hamaa sanaan Waaqayyoon dheekkamsaaf kakaasan; dha'ichis isaan irra bu'e. **30** Garuu Fiinehaas ka'ee gidduu seennaan dha'ichi sun dhaabate. **31** Kunis dhaloataa hamma dhaloataati, akka qajeelummaati isaaaf herregame. **32** Isaan bishaan Mariibaa birat akka Waaqayyo aaru godhan. Museenis sababii isaaniitiif rakkate; **33** sababii isaan Hafuura Waaqattti fincilanii Museen utuu itti hin yaadin dubbate. **34** Isaan akka Waaqayyo isaan ajajetti, saboota hin balleessine; **35** isaan garuu ormoottati makamanii duudhaa isaanii baratan. **36** Waqaota isaanii tolfamoo, kanneen kiyoo isaanitti ta'an waaqeefatan. **37** Ilmaan isaaniitiif fi intallan isaanii aarsaa godhanii hafuurota hamoof dhi'eessan. **38** Isaanis dhiiga warra balleessaa hin qabnee, dhiiga ilmaan isaaniitiif fi intallan isaanii, kan waqaota tolfamoo Kana'aaniif aarsaa godhanii dhi'eessan sana dhangalaasan; biyyattiinis dhiiga isaaniitiin faalamt. **39** Isaan waanuma hojetianni of xureessan; hojii isaaniitiin sagaagaltoota of taasisan. **40** Kanaafuu Waaqayyo saba isaatti aare; handhuuraa isaa ni balfe. **41** Inni dabarsee ormoottati isaan kenne; amajaajonni isaaniijs of jalatti isaan bulchun. **42** Diinonni isaanii isaan cunqursan; humna isaanii j alas isaan galfatan. **43** Inni yeroo baay'ee isaan bareara; isaan garuu ittuma fufanii finclan; ittuma caalchisaniis cubbuu hojetan. **44** Inni garuu yommuu iyya isaanii dhaga'etti, rakkina isaanii hubate; **45** isaanif jedhee kakuu isaa yaadate; sababii jaalala isaa guddaa sanaatiif garaa laafeef. **46** Inni akka warri isaan booji'an hundinuu garaa isaanii laafanii godhe. **47** Yaa Waaqayyo, Waaqa keenya nu oolchi; akka nu maqaa kee qulqulluu sana galateeffannuuuf, akka galata keetiin of jajnuufis, ormoota keessaa walitti nu qabi. **48** Waaqayyo, Waaqa Isra'aeliiti, bara baraa hamma bara baraatti galanni haa ga'u. Namni hundinuu "Ameen!" haa jedhu. Haalleluuyaal!

107 Waaqayyoof galata galchaa; inni gaariidhaati; jaalalli isaa bara baraan jiraata. **2** Warri Waaqayyo isaan fure, warri inni harka diinaati baase, **3** warri inni biyya gara garaatiit, ba'aa fi lixa biiftuutii, kaabaa fi kibbaa walitti qabe waan kana haa dubbatan. **4** Isaan keessaa tokko tokko gammoojjii goggogaa keessa jooran; magaalaa keessa jiraachuu danda'anis hin arganne. **5** Isaan ni beela'an; ni dheeobotanis; lubbuu isaanii isaan keessatti gaggabde. **6** Isaan rakkina isaanii keessatti Waaqayyotti iyyatan; innis dhiphina isaanii keessaa isaan baase. **7** Inni hamma isaan magaalaa keessa jiraachuu danda'an ga'anitti karaa qajeelaa irra isaan qajeelche. **8** Isaan sababii jaalala isaa kan hin geeddaramne sanaatiif fi hojii dinqii kan inni ilmaan namaatiif hojete sanaatiif Waaqayyoon haa galateeffatan; **9** inni warra dheeobotan dheeobuu baasee warra beela'an illee waan gaaridhaan quifsaati. **10** Isaan keessaa tokko tokko sibiilaan hidhamanii rakkachaa, dukkanaa fi dimimmisa keessa jiraatan; **11** isaan dubbi Waaqaatti fincilanii gorsa Waaqa Waan Hundaa Oliis tuffataniiruutii. **12** Kanaafuu inni dabarsee

Isaan rakkina isaanii keessatti Waaqayyotti iyyatan; innis dhiphina isaanii keessaa isaan baase. **14** Inni dukkanaa fi dimimmisa keessaa isaan baase; foncaa isaanis gargar kukkute. **15** Isaan sababii jaalala isaa kan hin geeddaramne sanaatiif fi hojii dinqii kan inni ilmaan namaatiif hojete sanaatiif Waaqayyoon haa galateeffatan; **16** inni balbalawwan naasii caccabsee danqaraawwan sibila illee kukkutaati. **17** Isaan keessaa tokko tokko cubbuu mataa isaaniitiin gowwooman; sababii balleessaa isaaniitiifis gadadoo keessa seenan. **18** Isaan nyaata gosa kamii iyyuu balfanii afaan boolla du'aa ga'an. **19** Rakkina isaanii keessatti Waaqayyotti iyyatan; innis dhiphina isaanii keessaa isaan baase. **20** Inni dubbiis isaa ergee isaan fayyise; awwala keessaa isaan baase. **21** Isaan sababii jaalala isaa kan hin geeddaramne sanaatiif fi hojii dinqii kan inni ilmaan namaatiif hojete sanaatiif, Waaqayyoon haa galateeffatan! **22** Aarsaa galataa haa dhi'eessan; faarfanna gammachutiiniis hojii isaa haa himan. **23** Isaan keessaa tokko tokko dooniidhaan galaana irra deemanii bishaanota gurguddaa irratti daldalan. **24** Isaanis hojii Waaqayyottii fi hojii isaa dinqisiisa sana tuujuba keessatti argan. **25** Inni dubbatee bubblee jabaa dambalii galaanaa of fuudhu tokko kaaseeraati. **26** Isaan samiitti ol ba'anii tuujubatti gad bu'an; rakkina isaanii keessattis abdii kutatan. **27** Akka nama machaa'ee daddarbatanami ganatarant ogummaan isaanis faayidaa dhabe. **28** Isaan rakkina isaanii keessatti Waaqayyotti iyyatan; innis dhiphina isaanii keessaa isaan baase. **29** Inni akka dambalii sun qabbanaa'uuf dha'aa galaanaa cal'isiise. **30** Isaan waan dambalii fi dha'an galaanaa sun cal'isaniif ni gammadan; haala kanaanis gara qubata doonii barbaadaniitti isaan geesse. **31** Isaan sababii jaalala isaa kan hin geeddaramne sanaatiif fi hojii dinqii kan inni ilmaan namaatiif hojete sanaatiif Waaqayyoon haa galateeffatan. **32** Waldaa namootaa keessatti isa haa leellisan; wal ga'ii maanguddootaa keessattis isa haa jajan. **33** Innis lagoota gammoojjii taasisee burqaawwan bishaanis gara lafa goggogaa'ati geed dare; **34** sababii hammina warra achi jiraataniiitif, biyya midhaan baasu lafa soogiddaa taasise. **35** Gammoojjii kuussa bishaanii, lafa goggogaa immoo burqaa bishaanii geed dare; **36** inni akka warri beela'an achi jiraatan godhe; isaanis magaalaa keessa jiraatan ijaarratan. **37** Lafa qotisaa isaanii facaafatanii wayiniis ni dhaabbatan; midhaan gaariis argatan. **38** Inni isaan eebbie; baay'ina isaanii akka malee dabale; akka loon isaanii lakkobsaan yarachaa deeman hin goone. **39** Yeroo isaan cunqursaadhaan, rakkinaa fi gaddaan xinnaatanii gad deebei'anitti, **40** inni namoota bebekamoo irratti tuffii roobsee akka isaan gammoojjii karaa hin qabne keessa jooran godhe. **41** Inni garuu rakkattoota dhiphina isaanii keessaa baase; maatii isaanis akkuma bushaayee baay'ise. **42** Qajeeltonni waan kana arganii ililchu; hamoonni hundinuu garuu afaan qabatu. **43** Ogeessi kam iyyuu waan kana yaadatti haa qabatu; jaalala Waaqayyoon kan dhuma hin qabne sana illee haa hubatu.

108 Faarfannaa Daawit. Yaa Waaqi, garaan koo yeroo hunda hidhatuu isatti haa ta'u. **20** Kaffaltiin hin raafamu; ani nan faarfadha; lubbuu koo Waqaqayyo warra na himatanii fi warra jireenya koo guutuudhaanis sin galateeffadha. **2** Yaa kiraaraa fi baganaa dammaqaal Anis ganamaan nan dammaqa. **3** Yaa Waqaqayyo, ani saboota gidduutti galata siif nan galcha; namoota gidduuttiis waa'ee kee nan faarfadha. **4** Jaallali kee guddaa dha; samiiwanis caalaal ol dheeraadhaati; amanamummaan kees samiiwan qaqqaba. **5** Yaa galgalaa badeera; akkuma hawaanmisas olii gad Waqaqi, ati samiiwanini olitti ol ol jedhi; ulfimi kees ofameera. **24** Jilbi koo soomuudhaan dadhabeera; lafa hunda irra haa jiraatu. **6** Akka warri ati jaallattu furamanifi, harka kee mirgaatiin nu oolchi; nu gargaaris; **7** Waqaani iddoq qulqullummaa isatiiakkana jedhee, dubbateera: "Ani gammachuuudhaan Sheekemin gargar nan quoda; Sulula Sukootis nan safara. **8** Gili'aad kan koo ti; Minaaseenis kan koo ti; Efrem gonfoo sibiilaal koo ti; Yihuudaanis bokkuu mootummaa koo ti. **9** Mo'aab caabii dhiqannaan koo ti; Edoom irra kophee koo darbadhee nan buusa; Filisxeem irrattis mo'annaadhaan nan geerara." **10** Eenyetu magaalaa jabeeffamtee ijaaramtetti na fida? Eenyetu Edoomitti na geessa? **11** Yaa Waqaqi kan nu gatte, kan loltoota keenya wajjin ba'uu diddes suma mitii? **12** Diina keenya of irraa dhowwuu nu gargar, gargaarsi namaa faayidaa hin qabuutii. **13** Nu Waqaq wajjin ni mo'anna; innis diinota keenya gad dhichiita.

109 Dura Bu'aa Faarfattootaatiif. Faarfannaa Daawit. Yaa Waqaqi anii galateeffadhu ati hin cal'isin; **2** namoonni hamoonni fi gowwoomsitoonni, afaan isaanii natti banatanii jiruutii; isaan arraba sobaatiin maqaa na balleessaniiru. **3** Isaan dubbii jibbaatiin na marsan; sababii tokko malees na lolan. **4** Utuma anii isaan jaalladhuu na himatan; ani garuu nan kadhadha. **5** Qooda waan gaarii hammina, qooda jaalala koo immoo jibba naa deebsan. **6** Akka inni isa mormuuuf nama itti ramadi; seexannis karaa mirga isaa haa dhaabatu. **7** Yommuu qoramatutti isatti haa muramu; kadhannaan isaa cubbuu isatti haa ta'u. **8** Umuriin isaa haa gabaaabatu, aangoo isaa namni biraa haa fudhatu. **9** Ijoollee isaa abbaa malee haa hafan; niitiin isaaas haadha hiyyeesaa haa taatu. **10** Ijoollee isaa kadhattootaa asii fi achi jooran haa ta'an; mana isaaanii diigamaa keessaa illee haa ari'amani. **11** Waan inni qabu hunda namni isa irraa liiqi qabu haa fudhatu; bu'aa dadhabbiisa illee karaa adeemtonni haa saaman. **12** Namni tokko iyuu isaa haa na'in, yookaan ijollee isaa kanneen abbaa hin qabneef garaa hin laafin. **13** Sanyiin isaa haa dhumu; maqaan isaaanii dhaloota itti aaru keessaa haa balleeffamu. **14** Balleessaan abbootii isaa fuula Waqaqayyo duratti haa yaadatum; cubbuu haadha isaa hin haqamin. **15** Akka inni seenaa isaaanii lafa irraa balleessuuf, cubbuu isaaanii yeroo hunda fuula Waqaqayyo dura haa jiraatu. **16** Inni hiyyeyyii fi rakkattoota, warra garaan isaaanii madaa'ees hamma du'aatti gugse malee garaa isaaanii laafuu hin yaadneeti. **17** Inni abaaruu jaallate; abaarsi sun isumatti haa deeb'i'u; inni eebbisuu hin jaallanne; eebbis isaa irraa haa fagaatu. **18** Inni akkuma uffata isatti abaarsa uffata; abaarsis akkuma bishaanii dhagna isaa seena; akkuma zayitiis lafee isaa lixa. **19** Abaarsi sun akkuma uffata inni ittiin of haguuguu, sabbata inni

110 Faarfannaa Daawit. Waqaqayyo, gooftaa kootiin: "Hamma anii diinota kee ejjeta miilla keetii godhutti, karaa mirga koo taa'i" jedhe. **2** Waqaqayyo, "Diinota kee gidduutti mo'i" jedhee bokkuu aangoo keetii Xiyooni siif erga. **3** Gaafa ati waraanaaf baatu, loltoonni kee fedhee isaanii si faana qajeelu. Ati gadameessa ganamaa keessaa, surraa qulqulluu gonfattee fixeensa dargaggummaa keetii qabaatta. **4** Waqaqayyo, "Akka sirna Malikiiseedeeqitti, ati luba bara baraa ti" jedhee kakateera. Inni yaada isaa hin geedduu. **5** Gooftaan karaa harka kee mirgaa jira; inni guyyaa dheekkamsa isatti mootota ni burkuteessa. **6** Inni reeffa tuluuudhaan, bulchitoota guttummaa lafafabarbadeessuudhaan sabootatti mura. **7** Innis laga karaa cina jiru keessaa ni dhuga; kanaafuu mataal qabataa.

111 Haalleluyaya. Ani waldaa tolootaati fi wal ga'ii keessatti, garaa koo guttuudhaan Waqaqayyoon nan galateeffadha. **2** Hojiin Waqaqayyo guddaa dha; warri itti gammadan hundinuuus irra deddeeb'i anii yaadan. **3** Hojiin isaa surra qabeessaa fi kabajamaa dha; qajeelummaan isaaas bara baraaan jiraata. **4** Inni akka dinqin isaa yaadatum godheera; Waqaqayyo arjaan fi gara laafessa. **5** Inni warra isaa sodaataniiif nyataa kenna; kakuu isaaas bara baraaan ni yaadata. **6** Lafa saboota kaanii isaaanii kenuudhaan humna hojji isaa saba isatti mul'iseera. **7** Hojiin harka isaa amanamaa fi qajeelaa dha; ajajni isaa hundinuuus amanamaa dha. **8** Isaanis bara baraa hamma bara baraatti jabaatanii dhaabatu; amanamummaa fi qajeelummaadhaanis hojetamu. **9** Inni saba isaaatiif furii ergeera; kakuu isaaas bara baraaan ajajjeera; maqaan isaa qulqulluu fi sodaachisaa dha. **10** Waqaqayyoon sodaachuuun jalqaba ogummaa ti; warri sirna isaa faana bu'an hundinuu hubannaa gaarri qabu. Galanni isaaas bara baraaan jiraata.

112 Haalleluuyaa. Namni Waaqayyoon sodaatu, qabu; garuu qaqqabachuu hin danda'an; milla qabu; kan ajaja isaatti baay'ee gammadu eebbfifamaa garuu deemuu hin danda'an; laagaa isaanii keessattis dha. **2** Sanyiin issa lafa irratti jabaat'a; dhalooni tolootaa ni eebbfifama. **3** Qabeenyii fi badhaadhummaan mana isaa keessa jira; qajeelummaan isaas bara bараan jiraata. **4** Nama tolaa fi arjaadhaaf, gara lafessaa fi qajeelaaf, dukkana keessatti iyyuu ifni ni ba'a. **5** Nama arjaa fi nama waa namaa liqeessuuf, nama hojii isaa qajeelummaadhaan adeemsifatuuf waan gaariitu ta'a. **6** Dhugumaan inni gonkumaa hin raafamu; namni qajeelaanbara bараан yaadatama. **7** Inni oduu hamaa hin sodaatu; garaan issaas Waaqayyoon amanachuudhaan jabaatee dhaabata. **8** Garaan issaas hin raafamu; hin sodaatus; dhuma irrattis diinota isaa mo'ata. **9** Inni ni bittinneesse; hiyyeyyiifis ni kenne; qajeelummaan issaas bara bараан ni jiraata; gaanfi issaas ulfinaal ol qabama. **10** Namni hamaan waan kana argee aara; ilkaan issaas qara; baqees ni bada; hawwiin hamootaa faayidaa malee hafa.

11 Isin warri isa sodaattan, Waaqayyoon amanadhaa; inni gargaarsaa fi gaachana isaanii ti. **12** Waaqayyo nu yaadata; nu eebbis; inni mana Israa'el ni eebbis; mana Aroonis ni eebbis; **13** inni warra Waaqayyoon sodataan, xinnaas guddaa ni eebbis. **14** Waaqayyo, isinii fi ijoollee keessan haay'isu. **15** Waaqayyo, fi lafa Uume sun isin haa eebbisu. **16** Samiin samiiwwanii oliis kan Waaqayyo ti; lafa garuu inni namaaf kenneera. **17** Warri du'an yookaan warri gara iddo cal'isanitti gad bu'an Waaqayyoon galateeffachuu hin danda'an; **18** nu garuu ammaa jalqabniee bara bараан Waaqayyoon ni eebbfina. Haalleluuyaa.

113 Haalleluuyaa. Yaa tajaajiltoota Waaqayyo, galata galchaa; maqaa Waaqayyo jajadhaa. **2** Ammaa hamma bara bараатти мааqaan Waaqayyo haa eebbfifamu. **3** Ba'a biiftuutti hamma lixa biiftuutti, maqaan Waaqayyo haa jajamu. **4** Waaqayyo saba hundaa ol jira; ulfinni issaas samiiwwanii ol. **5** Kan akka Waaqayyo Waqa keenna Isa gubbaa teessoo issa irra taa'u sanaa eenyu? **6** Kan gad jedhee samii fi lafa ilaalu eenyu? **7** Inni hiyyeessa awwaara keessaa ni kaasa; rakkataas tuulaa daaraa keessaa ol fuudha; **8** inni bulchitoota gidduu, bulchitoota saba isaa giddiuus issaan teessisa. **9** Inni akkuma haadha ijollee kan gammachuudhaan jiraattuutti, dubartii maseena mana ishee keessa ni jiraachisa. Haalleluuyaa.

114 Yeroo sabni Israa'el biyya Gibxii, manni Yaaqobis saba afaan ormaa dubbatu keessaa ba'etti, **2** Yihuudaan mana qulqullummaa Waaqaa, Israa'el immoo bulchiinsa issa ta'e. **3** Galaanni argee baqate; Yordaanos duubatti deebi'e; **4** tulluuwan akka korbeeiyii hoolaa, gaarranis akkuma xobbaallaawwan hoolaa burraaqan. **5** Yaa galaana, ati maaliif baqatte? Yaa Yordaanos, atis maaliif duubatti deebite? **6** Yaa tulluuwan, isin maaliif akka korbeeiyii hoolaa, yaa gaarran isinis maaliif akka xobbaallaawwan hoolaa burraaqxu? **7** Yaa lafa, fuula Gooftaa duratti, fuula Waaqa Yaaqob duratti holladhu; **8** inni kattaa gara harootti, kattaa jabaab immoo gara burqaa bishaaniitti geedhare.

115 Nuuf miti; yaa Waaqayyo, nuuf miti; garuu jaalala fi amanamummaa keetiif jedhiiti maqaa keetiif ulfina kenni. **2** Saboonni maaliif, "Waaqni isaanii eessa jira?" jedhu? **3** Waaqni keenna samii keessa jira; inni waan Isa gammachiisu kam iyyuu ni hoijeta. **4** Waaqoniisaanii tol famoon garuu meetii fi warqee harka namaatiin hojetamanii dha. **5** Isaan afaan qabu; garuu dubbachuu hin danda'an; ijas qabu; garuu arguu hin danda'an; **6** gurra qabu; garuu dhaga'uun hin danda'an; funyaan qabu; garuu fuunfachuu hin danda'an; **7** harka

116 Ani Waaqayyoon nan jaalladh; inni sagalee waammata kootii naa dhaga'eeraati. **2** Sababii inni gurra isaa gara kootti deebiseef, ani hamman lubbuun jiraadhuutti isa naa waammadha. **3** Kiyyoon du'a na marse; dhiphinni Si'oolis na qabate; ani rakkinaa fi gaddaan nan mo'ame. (**Sheol h7585**) **4** Anis, "Yaa Waaqayyo na oolchi!" jedhee maqaa Waaqayyo nan waammadhe. **5** Waaqayyo arjaa fi qajeela dha; Waaqni keenna gara laaffessa. **6** Waaqayyo garraamota ni eega; yeroo ani baay'ee rakkadheti isatu na gargaare. **7** Yaa lubbuu ko, boqonnaa keetti deebi'i; Waaqayyo waan gaarii siif godheeraati. **8** Ati yaa Waaqayyo lubbuu koo du'a irraa, ija koo imimmaan irraa, miilla koo gufachuu irraa waan oolchiteef, **9** ani biyya warra jiraato keessa, fuula Waaqayyo dura naa jiraadha. **10** Ani yeroo, "Ani baay'ee dhiphadheera" jedhetti, amantii koo eeggadheera. **11** Ani yommuun burjaaja etti, "Namni hundinuu sobduu dha" nan jedhe. **12** Waan gaarri inni naa godhe hundaa, ani Waaqayyoof maalan deebisa? **13** Ani xoofoo fayyinaa ol kaasee maqaa Waaqayyo nan waammadha. **14** Fuula saba issa hundumaa duratti, ani wareega koo Waaqayyoof nan galcha. **15** Duuti qulqulloota isaa, fuula Waaqayyo duratti ulfina qaba. **16** Yaa Waaqayyo, ani dhugumaan tajaajilaa kee ti; ani tajaajilaa kee ilma tajaajiltuu keetti ti; ati foncaa koo narraa hiikteerta. **17** Ani aarsaa galataa siif nan dhi'eessa; maqaa Waaqayyoos naa waammadha. **18** Iddoo sabni issa hundi jirutti, ani wareega koo Waaqayyoof nan galcha; **19** yaa Yerusaalem si keessatti, oobdii mana Waaqayyo irrattis nan galcha. Haalleluuyaa.

117 Saboonni hundi Waaqayyoon jajadhaa; isin namoonni hundinuu isa leellisaa. **2** Jaalalli inni nuuf qabu guddaahtii; amanamummaan Waaqayyoo bara bараан jiraata. Haalleluuyaa.

118 Waaqayyoof galata galchaa; inni gaariidhaatii; jaalalli issa bara bараан jiraata. **2** Sabni Israa'el, "Jaalalli issa bara bараан jiraata" haa jedhu. **3** Manni Aroonis, "Jaalalli issa bara bараан jiraata" haa jedhu. **4**

Warri Waaqayyoona sadaatan, "Jaalalli isaa bara baraan hojenneef, dubbii kee garaa koo keessa dhokfadheera. jiraata" haa jedhan. **5** Dhiphina koo keessatti ani **12** Yaa Waaqayyo, galanni siif haa ta'u; sirna kee na Waaqayyotti nan iyyadhe; innis deebii naa kenne; iddo bal'aas na qubachiise. **6** Waaqayyo na wajjin jira; ani hin sodaadhu; namni maal na gochuu danda'a? **7** Waaqayyo na wajjin jira; inni gargaaraa koo ti. Anis diinota koo faana bu'uutti nan gammada. **15** Ajajawwan kee irra nan mo'adha. **8** Nama amanachuu irra, Waaqayyotti deddeebi'ee nan yaada; karaa kee irraas ija koo hin kooluu galuu wayya. **9** Qondaaltota amanachuu irra, buqqifadhu. **16** Ani sirna keetti nan gammada; dubbii Waaqayyotti kooluu galuu wayya. **10** Saboonni hundinuu kees hin dagadhu. **17** Akka ani jiraadhuu fi dubbii kee na marsan; ani garuu maqaa Waaqayyootiin isaan nan eeguuf, garbicha keetii waan gaarii godhi. **18** Akka ani barbadeesse. **11** Isaan karaa hundaan na marsan; ani garuu maqaa Waaqayyootiin isaan nan eeguuf, garbicha keetii waan dinqisiisaarguuf, ija koo naa garuu maqaa Waaqayyootiin isaan nan barbadeesse. **12** bani. **19** Ani lafa irratti keessummaa dha; ajajawwan kee Akkuma tuuta kannisaan na marsan; garuu akka qoraattii na duraa hin dhoksin. **20** Lubbuun koo yeroo hunda gubatuutti barbadaa'an; anis maqaa Waaqayyootiin seera kee hawwuudhaan, laafaa jirti. **21** Ati of tuultota isaan nan barbadeesse. **13** Ani dhiibamee kufuu ga'en warra abaaramoo, kanneen ajajawwan kee irraa jal'atan kooluu galuu wayya. **14** Waaqayyo jabina ni ifatta. **22** Waan ani seera kee eeguuf, arrabsoo fi tuffii kootii fi faarfannaa koo ti; inni fayyina koo ta'eera. **15** Sagaleen gammachuu fi mo'anna dunkaanota isaanii narraa fageessi. **23** Bulchitooni walii wajjin taa'anii yoo maqaa na balleessan iyuu, tajaajilaan qajeeltotaa keessaa ni dhaga'ama; "Harki Waaqayyo kee irra deddeebi'ee labsii kee ni yaada. **24** Ajajni kee kan mirgaa waan jabaa hojjeteera! **16** Harki Waaqayyo gammachuu koo ti; gorsitu kootis. **25** Lubbuun koo mirgaa ol qabameera; harki Waaqayyo mirgaa waan biyyootti maxxante; atiakkuma dubbii keetiitti na jabaa hojjeteera!" **17** Ani nan jiraadha malee hin oolchi. **26** Yeroo ani waa'ee karaa koo sitti himetti, ati du'u; waan Waaqayyo hojjetes nan labsa. **18** Waaqayyo deebii naa kennite; sirna kees na barsiisi. **27** Barsiisa jabeessee na adabeera; garuu dabarsee du'atti na hin seera keetti na hubachiisi; anis irra deddeebi'ee dinqii kennine. **19** Karra qajeelummaa naa banaa; anis ol galee kee nan yaada. **28** Lubbuun koo gaddaan laafteerti; ati Waaqayyoof galata nan galcha. **20** Kun karra Waaqayyo, akkuma dubbii keetiitti na jabeessi. **29** Karaa sobaa irraa kan qajeelonni ittiin ol galanii dha. **21** Ati deebii naa na fageessi; arjumaaadhaanis seera kee na barsiisi. **30** Ani kenniteertaati, anis sin galateeffadha; ati fayyina naa karaa dhugaa filadheera; seera kees of dura ka'aadheera. taateerta. **22** Dhagaan ijaarttonni tuffatan, dhagaan golee **31** Yaa Waaqayyo, ani ajaja kee jabeessee qabadheera; ta'eera; **23** Waaqayyo waan kana hojjeteera; kunis ija ati na hin qaenessi. **32** Sababii ati hubannaakoo naa keenyatti dinqii dha. **24** Guyyaan kun guyyaa Waaqayyo bal'ifteef anidandii ajajawwan keetii irra na fiiga. uumee dha; kottaa ni ililchina; itti gammannas. **25** Yaa **33** Yaa Waaqayyo, akka ani sirna kee duukaa bu'u na Waaqayyo, si kadhannaakoo nu oolchi; Yaa Waaqayyo, si barsiisi; anis hamma dhumaatti isa nan eega. **34** Akka kadhannaakoo nu milkoomsi. **26** Kan maqaa Waaqayyootiin ani seera kee eeggee garaa koo guutuun isaaaf ajajamuuf dhufu eebbfamaa dha. Nu mana Waaqayyo keessaa hubannaakoo naa kenni. **35** Daandii ajajawwan keetii irra na isin eebbfina. **27** Waaqayyo Waaqa; ifa isaaas nuu **36** dubbii keetiitti na jiraachisi. **38** Ati akka sodaatamtuu, Waaqayyoof galata galchaa; inni gaariidhaatii; jaalalli waadaa kee garbicha keetif guuti. **39** Salphina ani isaa bara baraan jiraata. **37** Ija irattibseera. Dameewwan harkatti qabdhaiti warra Garaa koo gara ofittummaadhaan faayidaa argachuutti ayyaneffachuu dhaqanitti makamaa; gara gaanfawwan utuu hin ta'in, gara sirna keetiitti naa deeabis. **40** Ija iddo aarsaa dhaqaa. **28** Ati Waaqa koo ti; anis sin galateeffadha; ati Waaqa koo ti; anis sin leellisa. **29** dubbii keetiitti na jiraachisi. **41** Yaa Waaqayyo, jaalalli kee kan keetiitti na jiraachisi. **42** yoos ani sababii dubbii kee amanadhuuf, warra na arrabsaniiif deebii kenna. **43** Waan ani seera kee abdadheef, ati dubbii dhugaa afaan koo keessaa hin balleessin. **44** Bara baraa hamma bara baratti, anis yeroo hunda seera kee nan eega. **45** Ani ajaja kee waanan barbaaduuf, bilisummaadhaan nan deddeebi'a. **46** Ani waa'ee ajaja keetii mootota duratti nan dubbadha; hin qaaneffamus; **47** waan ani ajajawwan kee jaalladhuuf, isaanitti nan gammada. **48** Ani gara ajajawwan kee kanneen anis jaalladhu sanaatti harka koo ol nan fudhadha; labsii kees irra deddeebi'ee nan yaada. **49** Waadaa tajaajila keetif seente sana yaadadhu; ati isumaan abdii naa kenniteertaati. **50** Rakkina koo keessatti jajabinni koo kana: Waadaan kee

119 Warri jireenyi isaanii mudaa hin qabne, kanneen akka seera Waaqayyootiin jiraattan eebbfamoo dha. **2** Warri ajajawwan isaa eegan, kanneen garaa guutuun isa barbaadan eebbfamoo dha. **3** Isaan balleessaa hin hojjetan; karaa isaa irras ni deemu. **4** Akka Seerri kee amanumummaadhaan eegamuuf ati ajajeerta. **5** Akka ani ajaja kee eeguuf utuu karaan koo naa qajeelee jiraatee! **6** Ani utuu ajajawwan kee hunda xiyyeffadhee ilaalee silaa hin qaana'un ture. **7** Ani yommuan seera kee qajeeleela sana baradhutti, garaa tolaadhaan sin galateeffadha. **8** Ani sirna keetif nan bulu; ati gonkumaa na hin dhiisin. **9** Dargaggeessi akkamitti jireenyi qulqulluu jirachuu danda'a? Akka dubbii keetiitti jiraachuuudhaan. **10** Ani garaa koo guutuudhaan sin barbaada; akka ani ajajawwan kee irraa jal'adhu na hin godhin. **11** Ani akkan cubbuu sitti hin

jiraachisa. **51** Of tuultonni akkuma barbaadanitti natti qoosu; ani garuu seera kee irraa hin jal'adhu. **52** Yaa Waaqayyo, ani seera kee durii sana nan yaadadh; isa keessattis jajjabina nan argadha. **53** Sababii hamoota warra seera kee dhiisaniitiif, aariin na gugguba. **54** Iddoo si keessummummaa koo hundatti seerri kee faarfannaa koo ti. **55** Yaa Waaqayyo, ani halkan keessa maqaan eega. **56** Waan ani ajaa kee eegeef, kun naaf ta'eera. **57** Yaa Waaqayyo, ati qooda koo ti; anis dubbii keetiif ajajamuuf waadaas galeera. **58** Ani garaa koo guutuun fuula kee barbaaddadheera; ati akkuma waadaas keetiitti naa araarami. **59** Ani karraa koo itti deddeebi'ee yaadeera; tarkaanfii koo gara sirna keetiitti deebiseera. **60** Ani ajajawwan kee eeguuf, nan ariifadha; hin barfadhus. **61** Hamoonni yoo funyoodhaan na hidhan iyyuu, ani seera kee hin irraanfadhu. **62** Sababii seera kee qajeelaa sanaatiif, ani si galateeffachuuf jedhee halkan walakkaa nan ka'a. **63** Ani warra si sodaatan hundaaf, warra ajaja kee eegan hundaafis michuu dha. **64** Yaa Waaqayyo, lafti jaalala keetiin guutamteerti; sirna kee na barsiisi. **65** Yaa Waaqayyo, ati akkuma dubbii keetiitti, tajaajila keetiif waan gaarri gooteerta. **66** Murtii gaarri fi beekumsa na barsiisi; ani ajajawwan keetti nan amanaatiif. **67** Ani utuu hin rakkatin karra irraa badee ture; amma garuu dubbii kee nan eega. **68** Ati gaarri dha; wanni ati hojettus gaarri dha; sirna kee na barsiisi. **69** Of tuultonni yoo sobaan maqaan na balleessan iyyuu, ani garaa koo guutuudhaan seera kee nan eega. **70** Orneen isaanii mooraan haguugamteerti; ani garuu seera keetti nan gammada. **71** Akka ani sirna kee baradhuuf, rakkachuuun koo anaaf gaarri ture. **72** Meetii fi warqee kumaatama irra, seeri afaan keetti ba'u anaaf gaariidha. **73** Harki kee na uuume; na tolches; akka ani ajaja kee baradhuuf ati hubannahaa naa kenni. **74** Sababii ani dubbii kee abdadheef, warri si sodaatan yommuu na arganitti haa gammadan. **75** Yaa Waaqayyo, ani akka murtiin kee qajeelaa ta'e, akka atis amanamummaadhaan na dhiphiste beeka. **76** Akkuma ati tajaajila keetiif waadaa galte sanatti, jaallali koo kee hin geeddaramne sun na haa jajjabeessu. **77** Akka ani lubbuun jiraadhuuf gara laafinni kee gara koo haa dhufu; seerri kee gammachuu kootii. **78** Of tuultonni waan sababii malee na yakkanif haa qaana'an; ani garuu irraa deddeebi'ee seera kee nan yaada. **79** Warri si sodaatan, kanneen seera kee hubatan gara kootti haa deebi'an. **80** Akka ani hin qaanoofneef garaan koo seera kee durattii hanqina hin qabaatin. **81** Lubbuun koo fayisuu kee hawwudhaan gagbabdi; ani garuu dubbii kee nan abdadha. **82** Iji koo waadaa kee eggachuuudhaan dadhabee; anis, "Ati yoom na jajjabeessita?" nan jedha. **83** Qalqalloo wayinii kan aara keessa ture fakkadhus ani ajaja kee hin irraanfadhu. **84** Tajaajilaan kee hamma yoomiitti obsuu qaba? Ati warra na ari'atanitti yoom murta? **85** Of tuultonni warri akka seera keetiitti hin bulle, boolla naa qotaniiru. **86** Ajajawwan kee hundinuu amanamoo dha; namooni sababii malee waan na ari'atanifi ati na gargaari. **87** Isaan lafa irraa na balleessuu ga'anii turan; ani garuu sirna kee hin dhiifne. **88** Ati akkuma jaalala keetiitti lubbuu koo baraari; anis seera afaan keetii ba'u nan eega. **89** Yaa Waaqayyo, dubbiin kee bara baraan jiraata; samii keessas jabaatee ni dhaabata. **90** Amanamummaan kee dhaloota hundaaf itti fufa; ati lafa hundeessite; isheenis ni jiraatti. **91** Sababii wannu hundinuu si tajaajiluuf, seerri kee hamma har'aatti jiraateera. **92** Utuu seerri kee gammachuu naa ta'u baatee, ani silaa rakkina kootiin badeen ture. **93** Sababii ati isaan na jiraachiftif, ani gonkumaa ajaka kee hin irraanfadhu. **94** Sababii ani kan kee ta'eef na fayisi; anis sirna kee barbaadeera. **95** Hamoonni na balleessuu na eeggachaa jiru; ani garuu irra deddeebi'ee seera kee nan yaada. **96** Ani akka wannu mudaa hin qabnee hundinuu daangaa qabu argeera; ajajni kee garuu baay'ee bal'aa dha. **97** Ani seera kee akkaman jaalladha! Guyyaa guutuu irra deddeebi'ee waa'ee isaa nan yaada. **98** Ajajawwan kee waan yeroo hunda na wajjin jiraniif, diinota koo caalaa ogeessa na godhan. **99** Ani sababiin irra deddeebi'ee seera kee yaaduuf, barsiisota koo hundumaa caalaa hubannahaa qaba. **100** Ani sababiin ajaja kee eeguuf, maanguddoota caalaa hubannahaa guddaan qaba. **101** Ani akkan dubbii kee eeguuf, karaa hamaa hunda irraa miilla koo ababadheera. **102** Waan ati matalaa kee na barsiifteef, ani seera kee irraa hin fagaanne. **103** Dubbiin kee akkam arraba kootti mi'aawa; nadhif dammaa caalaa afaan kootti mi'aawa! **104** Ani qajeelfama kee irraa hubannahaa argadheera; kanaafuu daandii sobaa hunda nan jibba. **105** Dubbiin kee miilla kootiif ibsa dha; daandii kootiif immoo ifa. **106** Ani akkan seera kee qajeelaa sana eeguuf, kakadheera; kanas mirkaneesseera. **107** Ani akka malee dhiphadheen jira; yaa Waaqayyo, ati akkuma dubbii keetiitti lubbuu koo baraari. **108** Yaa Waaqayyo, galata fedhiidhaan afaan kootii ba'u fudhadhu; seera kees na barsiisi. **109** Jireenyi koo yeroo hunda harka koo keessa jiraatu iyyuu, ani seera kee hin irraanfadhu. **110** Hamoonni kiyyoo naa kaa'aniiru; ani garuu ajaja kee irraa hin jal'anne. **111** Seerri kee dhaala koo kan bara baraati; gammachuu garaa kootiitis. **112** Garaan koo hamma dhumaatti ajaja kee eeguuf kutateera. **113** Ani nama yaada lamaa nan jibba; seera kee garuu nan jaalladha. **114** Ati iddo anitii baqadhuuf fi gaachana koo ti; ani dubbii kee abdadheera. **115** Akka ani ajajawwan Waaqa koo eeguuf, isin warri waan hamaa hojettan narraa fagaadhaa! **116** Ati akkuma waadaa keetiitti na deeggar; anis nan jiraadha; akka ani abdii kootti qaana'u na hin godhin. **117** Akka ani nagaadhaan jiraadhuuf na deeggar; yeroo hunda seera kee nan kabaja. **118** Sababii gowwoomsaan isaanii faayidaa hin qabneef; ati warra seera kee irraa jal'atan hunda tuffattee gatta. **119** Ati hamoota lafa irraa hunda akka kosiitti gatta; kanaafuu ani seera kee nan jaalladha. **120** Foon koo si sodaachuuudhaan hollla; anis murtii kee nan sodaadha. **121** Ani waan qajeelaa fi tolaa hojedheera; ati warra na hacuucanitti dabarsitee na hin kennin. **122** Nagaan jiraachuu tajaajila keetiitti mirkaneessi; akka of tuultonni na cunqursansin hin eeyamin. **123** Iji koo fayisuu kee eeguudhaan, waadaa kee qajeelaa eeguudhaanis dadhabeera. **124** Akkuma jaalala keetiitti tajaajila kee yaadadh; seera kees na barsiisi. **125** Ani tajaajila kee

ti; akka ani ajaja kee beekuuf hubannaas naa kenni. **126** seera kee qajeelaa sanaatiif, ani guyyaatti yeroo torba Yaa Waaqayyo, kun yeroo ati itti hoijettuu dha; seerri sin galateeffadha. **165** Warri seera kee jaallatan nagaa kee cabsamaa jiraatii. **127** Kanaafuu ani warqee caalaa, guddaa qabu; wanni isaan gufachiisu tokko iyyuu hin warqee qulqulluu caalaa, ajajawwan kee nan jaalladha; jiru. **166** Yaa Waaqayyo, ani fayyisuu kee nan abdadha; **128** ani akka seerri kee hundi qajeelaa ta'e nan amana; ajaja kee duukaas nan bu'a. **167** Ani waanan guddaa daandii sobaa hundas nan jibba. **129** Sirni kee dinqisiisa isa jaalladhuuf, ajaja kee nan eega. **168** Ati karaa koo dha; kanaafuu ani isa nan eega. **130** Ibsamuun dubbiif keetii ifa kenna; wallaalotaafis hubannaas kenna. **131** eega. **169** Yaa Waaqayyo, iyyi koo fuula kee dura haa Ani ajajawwan kee hawwudhaan afaan koo banee nan ga'u; atiakkuma dubbiif keetiittu hubannaas naa kenni. hargana. **132** Atiakkuma yeroo hunda warra maqaa kee **170** Waammanni koo fuula kee dura haa ga'u; akkuma jaalataaniif gooto sana, gara kootti garagaliin maari. waadaa keetiittu na baasi. **171** Sababii ati qajeelfama kee **133** Akkuma dubbiif keetiittu tarkaanfii miilla kootii naa qajeelchi; cubbuun tokko iyyuu narratti hin mo'in. **134** Arrabuu koo dubbiif kee haafatuu; ajajni kee hundi Akka ani ajaja kee eeguuf hacuuccaa namootaa jalaa qajeelaadhaatii. **173** Waan ani sirna kee filadheef, harki na furi. **135** Akka fuulli kee tajaajilaa kee irratii ifu godhi; sirna kees na barsiisi. **136** Sababii namoonni seerra kee hin eegneef, iji koo imimmamaa lolaasa. **137** Yaa Waaqayyo, ati qajeelaa dha; murtiin kees qajeelaa dha. **138** Seerri ati kennite qajeelaa dha; guutummaattis **174** Yaa Waaqayyo, ani fayyisu kee nan hawwa; seerri kees gammachuu dagataniif, hinaaffaan ani qabu na guggubeera. **140** Waadaan kee sirriitti qoramee ilaameera; tajaajilaan kees isa jaallata. **141** Xinnadhee tuffatamu iyyuu, ani ajaja kee hin irraanfadhu. **142** Qajeelummaan kee barabaraan jiraata; seerri kees dhugaa dha. **143** Rakkinnii fi dhiphinni natti dhufeera; ajajawwan kee garuu gammachuu koo ti. **144** Seerri kee barabaraan qajeelaa dha; akka ani jiraadhuuf hubannaas naa kenni. **145** Yaa Waaqayyo, ani garaa koo guutuudhaan sin waammadha; deebii naa kenni; anis sirna keetiffan ajajama. **146** Ani sittin iyyadha; ati na fayysi; seera kees nan eega. **147** Ani uttu lafti hin bari'in ka'ee gargaarsaaf nan iyyadha; ani dubbiif kee abdadheera. **148** Akka ani irra deddeebi'ee waadaa kee yaaduuf, iji koo halkan guutuu banamee bula. **149** Akkuma jaalala keetiittu sagalee koo dhaga'i; Yaa Waaqayyo, akkuma seera keetiittu lubbuu koo baraari. **150** Warri daba mari'atan as dhi'oo jiru; seera kee irraa garuu fagoo jiru. **151** Yaa Waaqayyo, ati garuu dhi'oo jirta; ajajawwan kee hundis dhugaa dha. **152** Akka ati ajajawwan kee barabaraan hundeessite, anis seera kee irraa dur baradheera. **153** Dhiphina koo argiitii na oolchi; anis seera kee hin daganneetii. **154** Dubbiif koo naa falmi; na furis; akkuma waadaa keetiittu lubbuu koo baraari. **155** Sababii isaan sirna kee hin barbaanneef, fayyinni hamoota irraa fagaateera. **156** Yaa Waaqayyo, gara laafinni kee guddaa dha; akkuma seera keetiittu lubbuu koo baraari. **157** Diinonni koo warri na ari'atan baay'ee dha; anis garuu seera kee irraa hin jal'anne. **158** Sababii isaan dubbiif keetiiff hin ajajamneef, anis warra amantii hin qabne ija jibbaatiin nan ilaala. **159** Akkam akka ani qajeelfama kee jaalladhu mee ilaali; Yaa Waaqayyo, akkuma jaalala keetiittu lubbuu koo baraari. **160** Dubbiin kee hundinuu dhugaa dha; seerri kee qajeelaan hundinuu barabaraan jiraata. **161** Bulchitoonni sababii malee na ari'atan; garaan koo garuu dubbiif kee sodaachuudhaan hollata. **162** Ani akka nama boojuu guddaa argate tokkootti, dubbiif keetti nan gammada. **163** Ani soba nan jibba; nan xireeffadhas; seera kee garuu nan jaalladha. **164** Sababii seera kee qajeelaa sanaatiif, ani guyyaatti yeroo torba sin galateeffadha. **165** Warri seera kee jaallatan nagaa kee cabsamaa jiraatii. **166** Yaa Waaqayyo, ani fayyisuu kee nan abdadha; **167** Ani waanan guddaa daandii sobaa hundas nan jibba. **168** Ati karaa koo dha; kanaafuu ani isa nan eega. **169** Yaa Waaqayyo, iyyi koo fuula kee dura haa ga'u; atiakkuma dubbiif keetiittu hubannaas naa kenni. **170** Waammanni koo fuula kee dura haa ga'u; akkuma jaalataaniif gooto sana, gara kootti garagaliin maari. **171** Sababii ati qajeelfama kee na barsiiftuf, hidhiin koo galata haa dhangalaasu. **172** Arrabuu koo dubbiif kee haafatuu; ajajni kee hundi Akka ani ajaja kee eeguuf hacuuccaa namootaa jalaa qajeelaadhaatii. **173** Waan ani sirna kee filadheef, harki na gargaaruuf haa qophaa'u. **174** Yaa Waaqayyo, ani fayyisu kee nan hawwa; seerri kees gammachuu koo ti. **175** Lubbuun koo si galateeffachuuuf haa jiraattu; seerri kees na haa gargaaru. **176** Aniakkuma hoolaa badee karaa irraa jal'adheera. Ani ajajawwan kee hin irraanfanneetii, tajaajilaa kee barbaadi.

120 Faarfannaa Ol ba'u. Ani rakkina koo keessatti Waaqayyotti nan iyyadha; innis deebii naa kenni. **2** Yaa Waaqayyo, afaan sobuu fi arraba nama gowwoomsu jalaa na baasi. **3** Yaa arraba gowwoomsitusu nana, maaltu siif kennama? Kana caalaas maal godhamta? **4** Inni xiyya loltootaa kan qarameen, barbaddaa ibiddaa qacamaatiin si adaba. **5** Ani waanan Meshek keessa taa'ee dunkaanota Qeedaar gidduu jiraadhuuf, anaaf wayyoo! **6** Warra nagaa jibban gidduu, ani yeroo dheeraa jiraadheera. **7** Ani nama nagaa barbaadu dha; isaan garuu yeroo ani dubbadhu lolaaf kaka'an.

121 Faarfannaa Ol ba'u. Ani ija koo gara tulluuuwaniitti ol nan qabadha; gargaarsi koo eessaa dhufa? **2** Gargaarsi koo Waaqayyo samii fi lafa uume biraa dhufa. **3** Inni akka miilli kee mucucaatu hin godhu; kan si eegu hin mugu; **4** dhugumaan inni Israa'elin eegu hin mugu; hin rafus. **5** Waaqayyo si eega; Waaqayyo karaa mirga keetiitiin gaaddisa siif ta'a; **6** guyyaa aduun si hin gubu; halkanis ji'i si hin miidhu. **7** Waaqayyo miidhaa hunda irraa si eega; inni lubbuu kee ni eega; **8** Waaqayyo ammaa jalqabee hamma baraaraatti, ba'u fi galuu kee ni eega.

122 Faarfannaa Ol ba'u. Faarfannaa Daawit. Yommuu isaan, "Kottu gara mana Waaqayyoo dhaqnaa" naan jedhanitti, ani nan gammade. **2** Yaa Yerusaalem, miilli keenya karrawwan kee irra dhaabata. **3** Yerusaalem akka magaala walitti maxxante gobbatte tokkootti ijaaramte. **4** Kunis iddo gosoornni, gosoornni Waaqayyo, akka sirna Israa'eliif kennname sanaatti, maqaa Waaqayyoo galateeffachuuuf itti ol ba'anii dha. **5** Teessoowwan murtii, teessoowwan mana Daawit achi dhaabatu. **6** Akkana jedhaa nagaa Yerusaalemiiif kadhadhaa: "Warri si jaallatan nagaan haa jiraatan. **7** Dallaa kee eessa nagaan, masaraa mootummaa keetii keessa immoo tasgabbiin haa jiraatu." **8** Ani obboloota kootii fi michoota kootiif jedhee, "Nagaan si keessa haa jiraatu" nan jedha. **9** Mana Waaqayyo Waaqa keenyaatiif jedhee, ani akka wanni gaariin siif ta'u nan hawwa.

- 123** Faarfannaas ol ba'uu. Yaa isa teessoon kee samii irra jiru, ani ija koo gara keetti ol nan qabadha. **2** Akkuma iji garbootaa harka gooftaa isaanii, iji garbittii immoo harka giiftii ishee ilaalu sana, hamma inni araara nuu buusutti, iji keenyas gara Waaqayyo Waqa keenyaa ni ilaala. **3** Nuu araarami; yaa Waaqayyo, nuu araarami; tuffatamuun nutti baay'ateeraatii. **4** Arrabni warra of jajaniitii fi tuffiin warra of tuulanii nutti baay'ateera.
- 124** Faarfannaas ol ba'uu. Faarfannaas Daawit. Israa'el akkana haa jedhu: Utuu Waaqayyo garee keenya ta'uu baatee, **2** utuu Waaqayyo garee keenya ta'uu baatee, yommuu namoonni nutti ka'anitti, **3** yommuu aariin isaanii nutti boba'etti, silaa isaan utuu nu lubbuu jirruu nu liqimsu turan; **4** lolaa nu liqimsee dha'aan bishaanii nurra yaa'ta ture; **5** bishaan hamaan nu fudhatee bade ture. **6** Waaqayyo akka nu ilkaan isaanitiin cicciramuuf dabarsee itti nu hin kennin sun haa eebbfamuu. **7** Akkuma simbirri kiyyoo adamsituu jalaa baatu, nu isaan jalaa baaneerra; kiyyoon ni ciccite; nus jalaa baane. **8** Gargaarsi keenya maqaa Waaqayyo, Uumaa samii fi lafa sanaa ti.
- 125** Faarfannaas ol ba'uu. Warri Waaqayyoon amanatan akka Tulluu Xiyoon kan hin raaafamme, kan barabaraan jiraatu sanaa ti. **2** Akkuma tulluuwwan Yerusaalemin marsan sana, Waaqayyo ammaa jalqabee hamma bara baraatti, saba isaa ni marsa. **3** Akka qajeeltonni jal'ina hojjechuuf harka isaanii ol hin diriirfanneef, bokkuun hamootaa lafa qajeeltotaafixaadhaan goodame irra hin jiraatu. **4** Yaa Waaqayyo, warra gaariif, warra garaa isaanitiin toloota ta'aniifis waan gaarii godhi. **5** Warra karaa micciiramaatti garagalan garuu, Waaqayyo akkuma warra hammina hoijjetan balleessu jaras ni balleessa. Nagaan Israa'elif haa ta'u.
- 126** Faarfannaas ol ba'uu. Yeroo Waaqayyo warra booji'amanii turan gara Xiyoontti deebisetti, nu akka warra abjuu abjootanii taane. **2** Afaan keenya kolfaan, arrabni keenya immoo faarfannaas gammachuutiin guutame. Kana irratti saboota gidduutti, "Waaqayyo waan guddaa isaanifi godheera" jedhame. **3** Waaqayyo waan guddaa nuuf godhe; nus ni gammanne. **4** Yaa Waaqayyo, akkuma lagoota Negeeb, boojuu keenya nuu deebisi. **5** Warri imimmaaniin facaasan, faarfannaas gammachuutiin ni haammatu. **6** Namni sanyii facaafamu baadhatee boo'aa gad ba'u, bissii isaa baadhatee faarfannaas gammachuu faarfachaa deeb'i'a.
- 127** Faarfannaas Ol ba'uu. Faarfannaas Soloomoon. Waaqayyo mana ijaaruu baannan, warri ijaaran akkasumaan dadhabu. Waaqayyo magaalaa eeguu baannan, warri eegan akkasumaan dhaabachaa bulu. **2** Isin buddeena dadhabpii guddaan argame nyaachuu jettanii, barrii barraaqaan ka'uun keessan, turtanii rafuu keessan faayidaa hin qabu; inni warra jaallatuuf utuma isaan rafanii iyuu waan isaan barbaachisu ni kennaaf. **3** Kunoo, ijooleen kennaa Waaqayyo ti; iji gadameessas badhaasa isaa ti. **4** Ijooleen dargaggummaa keessa dhalchan, akkuma xiyya harka goota tokkoo keessa jiru ti. **5** Namni korojoon isaa xiyyaan guutame eebbfamaa dha. Inni yommuu karra duratti diinota isatiin falmutti hin qaana'u.
- 128** Faarfannaas Ol Ba'uu. Warri Waaqayyoon sodaatan, kanneen karaa isaa irra deeman eebbfamoo dha. **2** Ati bu'aa dadhabpii keetii ni nyaatta; ni eebbfamta; jireenyis sitti tola. **3** Niitiin kee mana kee keessatti, akka muka wayinii kan ija naqatee ni taati; ijooleen kees naannoo maaddii keetiitti, akka lataa muka ejersaa ni ta'u. **4** Namni Waaqayyoon sodaatu akkasitti eebbfamia. **5** Bara jirenyia keetii guutuu, Waaqayyo Xiyoon irraa si haa eebbisu; atis badhaadhummaa Yerusaalem argi. **6** ijoolee ijoolee keetii ni argi; nagaan Israa'elif haa ta'u.
- 129** Faarfannaas ol ba'uu. Israa'el akkana haa jedhu; "Isaan dargaggummaa kootii jalqabanii akka malee na cunqursaniiru; **2** isaan dargaggummaa kootii jalqabanii akka malee na cunqursaniiru; garuu na hin mo'anne. **3** Warri qootisa qotan dugda koo qotan; bo'oo isaanis ni dheeressan. **4** Waaqayyo garuu qajeela dha; funyoo jal'ootaa gargar kukkuteera." **5** Warri Xiyooniin jibban hundinuu, qaaniidhaan duubatti haa deebi'an. **6** Isaan akka marga bantii manaa irraa kan utuu hin guddatin goguu haa ta'an; **7** namichi haamu qabaa isaa guuttachuu, yookaan namichi walitti qabu bissii isaa guuttachuu hin danda'u. **8** Warri achiin darban, "Eebbi Waaqayyo isiniif haa ta'u; maqaa Waaqayyoonti isin eebbfina" isaanii hin jedhin.
- 130** Faarfannaas ol ba'uu. Yaa Waaqayyo, ani boolla gad fagoo keessaa sitti nan iyyadha; **2** yaa Gooftaa, sagalee koo dhaga'i. Gurri kees sagalee waammata koo xiyyeffatee haa dhaga'u. **3** Yaa Waaqayyo, utuu ati cubbuu lakkooftee, yaa gooftaa silaa eenyutu dhaabachuu danda'? **4** Garuu dhifamni si bira jira; kanaaf ati ni sodaatamta. **5** Ani Waaqayyoon nan eeggadh; lubbuu koos isa eeggatti; dubbiis isaa nan abdadha. **6** Eegdota barii lafaa eeggatan caalaa, dhugumaan eegdota barii lafaa eeggatan caalaa lubbuu koo Gooftaa eeggatti. **7** Yaa Israa'el, ati Waaqayyoon abdadhu; Waaqayyo bira jaalalli dhuma hin qabne, furiin guutuniis ni jiraatiit. **8** Inni mataan isaa cubbuu isaanii hundumaa irraa Israa'elin ni fura.
- 131** Faarfannaas ol ba'uu. Faarfannaas Daawit. Yaa Waaqayyo, garaan koo of hin jaju; iji koos of hin tuulu; ani waan guddaa fi waan humna kootii ol ta'e keessa hin seenu. **2** Ani garuu lubbuu koo afaan qabchiiseera; cal'isiiseeras; akkuma daa'imma harma haadha isaa guusan tokko haadhati irkatee boqotu sana, akkuma daa'imma harma haadha isaa guusanii lubbuu koo na keessatti cal'iste. **3** Yaa Israa'el, ammaa fi baraaraaf, Waaqayyoon abdadhu.
- 132** Faarfannaas ol ba'uu. Yaa Waaqayyo, Daawitii fi rakkina inni obse hundumaa yaadadhu. **2** Inni kakuu tokko Waaqayyoof kakatee Waaqa Yaqoob Jabaa sanaaf akkana jedhee wareege: **3** "Ani mana koo ol

hin seenu; yookaan siree kootti ol hin ba'u. **4** Ani ija kootiif hirriba, baallee ija kootiitiif immoo mugaatti hin eeyamu; **5** kunis hamma ani Waaqayyoof iddo argutti, Waaqa Yaaqoob Jabaa sanaaf iddo jireenyaa argutti." **6** Luboонни ке qajeelummaa haa uffatan; qulqulloонни кеес gammachuudhaan haa faarfatan." **10** Sababii garbicha kee Daawitif jedhiiti, dibamaa kee hin gatin. **11** Waaqayyoakkana jedhee kakuu dhugaa tokko Daawitif kakateera; inni kakuu kana irraa duubatti hin deebi'u: "Ani ilmaan кеекеес тоокко teessoo кеес irra nan teessisa; **12** yoo ilmaan кеекеес koo fi seera ani isaan barsiisu eegan, ilmaan isaaniis akkasuma bara baraa hamma bara baraatti teessoo кеес irra ni taa'u." **13** Waaqayyo Xiyoонин filateeraati; akka isheen iddo jirenyaa isaa taatus fedheeakkana jedheera: **14** "Kun bara baraa hamma bara baraatti iddo jirenyaa koo ti; kanas ani waanan fedheef, as nan jiraadha. **15** Ani waan hundaan ishee nan eebbis; hiyyeyyii ishee illee buddeena nan quubsa. **16** Luboota isheetti fayyina nan uffisa; qulqulloонни ishees gammachuudhaan ni faarfatu. **17** "Ani achitti akka gaanfi tokko Daawitif biqilu nan godha; dibamaa koofis ibsaa qopheesseera. **18** Diinota isaatii qaaniis nan uffisa; gonfoon mataa isaa irraa garuu ni ifa."

133 Faarfannaa ol ba'u. Faarfannaa Daawit. Obboloonni tokkummaadhaan walii wajjin jiraachuun, akkam gaarii dha! Akkam namatti tolas! **2** Kun akka zayitiif gatii guddaa kan mataa irratti dhangalaafamee, akka Isa areeda irra gad yaa'u, areeda Aroon irra, morma uffataa isaa irras gad yaa'a ti. **3** Innis akkuma fixeens Hermoon, kan Tulluu Xiyoон irra gad yaa'u ti. Achi irratti Waaqayyo hamma bara baraatti eeba isaa, jirenyas ajajeeraati.

134 Faarfannaa ol ba'u. Isin tajaajiltionni Waaqayyo, warri halkan mana Waaqayyo keessa tajaajiltan hundinuu, Waaqayyo galateeffadhaa. **2** Mana qulqullummaa keessatti harka keessan ol qabaati Waaqayyo galateeffadhaa. **3** Waaqayyo samii fi lafa uume sun Xiyoон irraa isin haa eebbisu.

135 Haalleluuya. Maqa Waqaayyo jajadhaa; isin garboонни Waqaayyo isaa galateeffadhaa. **2** Isin warri mana Waqaayyo keessa, oobdi mana Waqa keenyaa keessa tajaajiltan, isaa galateeffadhaa. **3** Waqaayyo gaariidhaati, Waqaayyo galateeffadhaa; inni arjaadhaati maqa isaatiffaafadhaa. **4** Waqaayyo Yaaqoobin ofii isaatiff, Israa'elin immoo dhaala dhuunfaa isaa godhee filateeraati. **5** Ani akka Waqaayyo guddaa ta'e, akka Gooftaan keenya waaqota hunda calaalaa guddaa ta'e beeka. **6** Waqaayyo samiiwan keessatti fi lafa irratti, galaanotaa fi tuujuba isaanii hunda keessatti, waan isaa gammachiisu kam iyyuu ni hojjeta. **7** Inni akka duumessonni daarii lafaati ka'an ni godha; bokkaa wajjin balaqqee erga; gombisaa isaa keessaas bubblee gad baasa. **8** Inni hangafoota Gibxi, kan namaatii fi

kan horii ni dha'e. **9** Yaa Gibxi, inni gidduu keetti, Fara'oонни fi tajaajiltota isaa hundatti mallattoo fi dinqii maqaan kee barabaraan jiraata; yaa Waaqayyo, ati dhaloota hunda keessatti ni yaadatamta. **14** Waaqayyo saba isatiif ni falma; tajaajiltota isaatifiis garaa laafa. **15** Waqaonni tolfamoон namoota ormaa meetii fi warqee harka namaatii hojjetamani dha. **16** Isaan afaan qabu; garuu dubbachuu hin danda'an; ijas qabu; garuu arguu hin danda'an; **17** gurra qabu; garuu dhaga'uun hin danda'an; yookaan hafuurri tokko iyyuu afaan isaanii keessa hin jiru. **18** Warri isaan tolchan kanneen isaan amanatan hundi akkuma isaanii ta'u. **19** Yaa mana Israa'el Waaqayyoon eebbisaa; yaa mana Aroon Waaqayyoon eebbisaa; **20** yaa mana Lewwii Waaqayyoon eebbisaa; isin warri isa sodaattanis, Waaqayyoon eebbisaa. **21** Waaqayyo inni Yerusaalem keessa jiraatu sun, Xiyoон irraa haa eebbfamu. Haalleluuya!

136 Waaqayyoof galata galchaa; inni gaariidhaati. **2** Waaqa waaqotaatiif galata galchaa. **3** Gooftaa Gooftotaatiif galata galchaa: **4** inni kophaa isaa dinqii gurguddaa hojjetaa; **5** inni ogummaa isaatii samiiwwan uume; **6** inni bishaanota irratti lafa diriirse; **7** inni ifa gurguddaa hojjetaa; **8** inni akka biiftuu guyyaa mootu godhe; **9** inni akka ji'i fi urjiwwan halkan mo'an godhe; **10** inni hangafo Gibxi dha'e; **11** inni isaan gidduudhaa Israa'elin baase; **12** harka jabaa fi irree diriiraadhaan Israa'elin baase; **13** inni Galaana Diimaa iddo lamatti gargarrii qoode; **14** inni galaana gidduudhaan Israa'elin dabarse; **15** Fara'oонни fi loltoota isaa garuu Galaana Diimatti naqe; **16** inni saba ofii isaa gammoojjii keessa gegeesse; **17** inni mootota gurguddaa dha'e; **18** inni mootota jajaboo fixe; **19** inni Sihoon mootii Amoorotaa ajjeese; **20** inni Oogi mootii Baashaan ajjeese; **21** inni biyya isaanii dhaala godhee kenne; **22** dhaala godhee garbicha isaa Israa'elin kenne; **23** Inni yeroo nu gad deebinetti nu yaadate; **24** inni harka diinota keenyaaati nu baase, **25** inni uumama hundaaf soora kenna; **26** Waqa samiitiif galata galchaa.

137 Nu yeroo Xiyoонин yaadannetti, lageen Baabilon bira teenyee boonye. **2** Achitti kiraara keenya muka alaltuutti fannifne; **3** achitti warri nu booji'an faarfannaa, warri nu dhiphisaniis, "Faarfannaawwan Xiyoон keessaan tokko nuu faarfadhaa!" jedhanii akka nu faarfannaa gammachuu isaanii faarfannu nu gaafatana. **4** Nu utuu biyya ormaa jirruu, akkamitti faarfannaa Waqaayyo faarfachuu dandeenaya? **5** Yaa Yerusaalem, yoo ani si irraanfadhe, harki koo mirgaa ogummaa isaa haa irraanfatuu. **6** Yoo ani si yaadachuu baadhe, yoo ani gammachuu koo guddichaa olitti Yerusaalemin ilaluu baadhe, arrabni koo laagaa kootti haa maxxanu. **7** Yaa Waqaayyo, waan warri Edoom gaafa Yerusaalem diigante jedhan sana yaadadhu; isaanis, "Ishee diigaal Hamma hundee isheetti ishee diigaal!" jedhanii iyyan. **8**

Yaa intala Baabilon, kan baduudhaaf qophooftie, inni waan ati nu goote sanaaf, gatii kee siif kenu eebbfamaa dha. **9** Inni daa' imman kee qabee dhagaa irratti caccabsu sun eebbfamaa dha.

138 Faarfannaa Daawit. Yaa Waaqayyo, ani garaa koo giutuudhaan sin galateeffadha; fuula "waaqotaa" durattis galata kee nan faarfadha. **2** Sababii ati maqaa keetii fi dubbii kee waan hundaa olitti guddifteef, ani sababii jaalalaa fi amanumummaa keetiitif gara mana qulqullummaa kee qulqulichaatti gad jedhee, maqaa kee nan leellisa. **3** Yeroo ani si waammadhetti ati deebii naa kennite; irree keetiinis na jabeessite. **4** Yaa Waaqayyo, moottonni lafaa hundinuu, yeroo dubbii afaan keetii dhaga'anitti si haa leelisan. **5** Ulfinni Waaqayyoo, guddaadaatii, isaan waa'ee karaa Waaqayyoo haa faarfatan. **6** Waaqayyo yoo ol fagoo jiraate iyuu, nama gad qabame niilaal; nama of tuulu immoo fagootti beeka. **7** Ani rakkinga keessa jiraadhu iyuu, ati lubbuu koo ni eegda; aarii diina kootti harka kee ni diriirsita; harka kee mirgaatiiniis na oolchita. **8** Waaqayyo kaayyoo issaa fiixaan naa baasa; yaa Waaqayyo, jaalalli kee baraaraan jiraata; hojji harka keetii hin gatin.

139 Dura bu'aa faarfattootaatif. Faarfannaa Daawit. Yaa Waaqayyo, ati na qortoerta; na beekeertas. **2** Ati yeroo ani gad taa'u fi yeroo ani ol ka'u ni beekta; yaada koos fagootti hubatta. **3** Deemuu koo fi ciisuu koo addaan baaftee beekta; karaa koo hundas beekta. **4** Yaa Waaqayyo, akka dubbiin tokko iyuu arraba koo hin jirre, ati guutumaan guutuutti ni beekta. **5** Ati duraa fi duubaan na marsiteerta; harka kees narrakeesseeta. **6** Beekumsi akkanaa anaaf akka malee dinqii dha; hubachuuvis akka malee narraa fagoo dha. **7** Hafuura kee biraan eesa dhaquun danda'a? Fuula kee duraas ani eessatti baqachuun danda'a? **8** Yoo

ani samiiwwanitti ol ba'e, ati achi jirta; yoo ani siree koo si'i'ool keessa dhaabbadhes, achis ni jirta. (**Sheol h7585**) **9** Yoo ani qoochoo ganamaatiin barrisee qarqara galaanaa fagoo irra qubadhe, **10** achittis harki kee karaa na argisiisa; harki kee mirgaas jabeessee na qaba. **11** Yoo ani, "Dhugumaan dukkanni na dhoksa; ifnis naannoo kootti halkan ta'a" jedhe, **12** dukkanni iyuu siif dukkana hin ta'u; halkanis akkuma guyyaa ifa; dukkanni siif akkuma ifaatti. **13** Ati namumimmaa koo isa keessa uumerteetaati; gadameessa haadha koo keessattis na tolchite. **14** Ani sababii haala sodaachisaa fi dinqisiisaadhaan uumameef sin galateeffadha; hojji kee dinqisiisaas dha; kanas ani akka gaariittan beeka. **15** Yeroo ani iddo dhoksatti uumame, lafeen koo si duraa hin dhokanne. Yeroo ani dhidhima lafaa keessatti tolfame, **16** iji kee dhagna koo kan hin tolfaamin arge. Guyyooni duraan dursanii naaf murteeffaman hundi utuu hin jiraatin, kitaaba kee keessatti barreeffamaniiru. **17** Yaa Waqaq, yaada kee hubachuun akkam ulfaata! Baay'inni isaas akkam guddaa dha! **18** Utuu ami isaan lakkaa'ee jiraadhee, silaa lakkobsi isaanii cirracha irra baay'ata. Ani yeroon dammaqutti, amma iyuu suma wajjinan jira. **19** Maaloo yaa Waqaq, ati utuu

hamoota fixxee! Warri dhiiga namaa dhangalaantaan, narraa fagaadhaa! **20** Isaan yaada hamaadhaan waa'ee kee dubbatu; diinonni kee akkasumaan maqaa kee dha'u.

21 Yaa Waaqayyo, ani warra si jibban hin jibbuu? Warra sitti ka'anis hin xireeffadhu? **22** Ani hamma dhumaatti isaan jibbeera; akka diina koottis isaan nan hedaa. **23** Yaa Waqaq, na sakatt'a'i; garaa koos beeki; qoriiti na ilaali; yaada koos beeki. **24** Yoo karaan hammina na keessa jirata mee ilaali; karaa bara baraas irras na adeemsisi.

140 Dura Bu'aa faarfattootaatif. Faarfannaa Daawit. Yaa Waaqayyo, namoota hamoo jalaa na baasi; namoota finciltoota **2** warra garaa isaanii keessatti hammina yaadanii guyyaa hunda waraana kaasan narraa eegi. **3** Isaan arraba isaanii akkuma bofaa qaratuu; hadhaan buuttii hidhii isaanii jala jira. **4** Yaa Waaqayyo, harka hamootaa narraa eegi; namoota finciltoota warra miilla koo kiyoootti galchuu yaadan jalaa na baasi. **5** Of tuultonni dhoksanii kiyyoo na dura kaa'aniru; ribuu kiyyoo isaanii diriirsaniiru; karaa koo irras kiyyoo isaanii kaa'aniru. **6** Yaa Waaqayyo, ani, "Ati Waaqa koo ti" siin nan jedha. Yaa Waaqayyo, waammata koo dhaga'i. **7** Yaa Waaqayyo Gooftaa, fayyisaa koo jabaa, ati guyyaa waraanaatti gaachana mataa naa taate. **8** Yaa Waaqayyo, akka fedhiin hamootaa fiixaan ba'u hin godhin; akka isaan of hin tuulleef, akka karoortiisaanii milkaa'u hin godhin. **9** Mataan warra na marsanii, hamminna afaan isaaniiitii ba'uun haa haguugamu. **10** Barbadaan ibiddaa isaan irra haa bu'u; isaan ibiddatti illee haa darbataman; akka lammataa hin kaaneefis boolla qileetti haa darbataman. **11** Maqa balleessitooni lafa irra hin jiraatin; nammi jal'aan waan hamaadhaan haa badu. **12** Waaqayyo rakkattootaaf falmee hiyyeyyiil illee murtii qajeelaakka kennu ani beeka. **13** Dhugumaan nammi qajeelaan maqaa kee ni galateeffata; nammi tolaanis fuula kee dura ni jiraata.

141 Faarfannaa Daawit. Yaa Waaqayyo, ani sin waammadha; dafii na qaqqabi. Yommuu ani si waammadhus sagalee koo dhaga'i. **2** Kadhannaan koo fulua kee durattis akkaixaanaatti anaaf haa fudhatamu; harka koo ol qabachuun koos akka aarsaa galgalaa anaaf haa ta'u. **3** Yaa Waaqayyo, afaan kootiif eegduu naa dhaabi; balbalaa afaan kootiis naa eegi. **4** Garaan koo namoota waan hamaa hoijetan wajjin, hojji hamminaa keessatti hirmaachuu, gara jal'ina kamitti iyuu hin harkifamin; akka ani nyaata isaanii mi'awaaw na yaadhus anaaf hin eeyyamiin. **5** Namni qajeelaan naa rukutu; kun gara laafinaiti; inni ana haa ifatu; kunis zayitii matakoo irraatti. Mataan koo waan kana hin didu. Ta'us kadhannaan koo yoom iyuu hojji hamootaatiin mormuu dha. **6** Bulchitooni isaanii ededa boollaa irraa gad ni darbatamu; isaan dubbii koo ni dhaga'u; dubbiin koo ni mi'awaatii. **7** Isaanis, "Akkuma namni lafa qotu biyyoo bulleessu sana, lafeen keenya afaan si'i'ool irratti bittinneeffamee jira" jedhu. (**Sheol h7585**) **8** Yaa Waaqayyo Gooftaa, ani garuu ija koo sirraa hin buqqifadhu; ani kooluu sitti galeera; dabarsitee du'atti na hin kennin. **9** Kiyyoo isaan naaf kaa'an irraa, kiyyoo warri jal'ina hoijetan naaf qopheessan irraas na eegi. **10**

Warri hamoon kiyoo ofii isaaniitiin haa qabaman; ani garuu nagumaan nan ba'a.

142 Maaskilii Daawit Ani gara Waaqayyotti nan iyya; sagalee kootiiniis fuula Waaqayyoo duratti waammata koo nan dhi'eefadha. **2** Ani guungummii koo fuula isaa duratti naan dhangalaas; dhibee koo fuula isaa duratti nan himadha. **3** Yeroof hafuurri koo na keessatti laafu, situ karaa koo beeka. Namoonni daandii ani deemu irra, kiyoo naa kaa'aniiru. **4** Gara mirga koo ilaali; argis; namni naa yaadu tokko iyuu hin jiru; ani iddoon itti kooluu galu tokko illee hin qabu; namni jireenya kootiif yaadus hin jiru. **5** Yaa Waaqayyo, sitti nan iyaydh; "Ati iddoon anit itti kooluu galuu dha; biyya warra jiraatoo keessattis ati qooda koo ti" nan jedha. **6** Ani abdi kudatheeeraati, kadhanna koo naa dhaga'i; warra na ari'atan jalaa na baasi; isaan akka malee natti cimaniiruut. **7** Akka anit maqaan koo galateeffadhuuf, lubbuu koo mana hidhaatii naa baasi. Sababii ati waan gaarii naa gooteef, qajeeltonni naannoo kootti walitti qabamu.

143 Faarfannaa Daawit. Yaa Waaqayyo, kadhanna koo naa dhaga'i; gurra kees gara waammata kootiiti deebeesi; amanamummaa fi qajeelummaa keetti, na gargaari. **2** Ati garbicha kee murtiitti hin dhi'eessin; namni lubbuun jiraatu kam iyuu fuula kee duratti qajeelaa mitiiti. **3** Diinni lubbuu koo ari'achaa jiraatii; jireenya koos butuchee biyyootti make. Akkuma warra dur du'aniittis dukkana keessa na jiraachiseera. **4** Kanaafuu hafuurri koo na keessatti gaggabeera; onneen koos na keessatti rifatteerti. **5** Ani guyoota durii naa yaadadha; waan ati hojjette hundas irra deddeebi'ee naa yaada; waan harki kee hojjete illee naan hed. **6** Harka koo gara keetti nan diriirfadha; lubbuun koos akkuma lafa gogaa si dheebotti. **7** Yaa Waaqayyo, dafii deebii naa kenni; hafuurri koo dadhabeera. Fuula kee na duraa hin dhoksin yookaan anit akka warra boolla bu'anii naa ta'a. **8** Ani waanan si amanadheef, akka anit ganama ganama oduu jaalala keetii dhaga'u godhi. Ani lubbuu koo gara keetti ol naa kaasati, karaa anit irra deemuu qabu natti argisiisi. **9** Yaa Waaqayyo, anit akka ati na dhoksituuf sitti naan baqadhaati, diinota koo jalaa na baasi. **10** Ati sababii Waaqa koo taateef, akka anit fedhii kee guutu na barsiisi; hafuurri kee gaariin sun karaa wal qixxeer irra na haa qajeelchu. **11** Yaa Waaqayyo, maqaan keetii jedhiitti lubbuu koo jiraachisi; qajeelummaa keettiinis rakkina keessaa na baasi. **12** Ati sababii na jaallattuuuf diinota koo fixi; waan anit garbicha kee ta'eef, warra na cunqursan hunda barbadeessi.

144 Faarfannaa Daawit. Waaqayyo kattaa koo, isaa harka koo waraanaaf, quba koos lolaaf leenjisii sanaaf galanni haa ga'u. **2** Inni Waaqa na jaallatuuf fi da'oo koo ti; iddoon anit itti da'adhuu fi fayyisaa koo ti. Gaachana koo, iddoon anit itti kooluu galu, kan na jalatti saba naaf bulchuu dha. **3** Yaa Waaqayyo, akka anit waa'ee isaa yaadduuuf, namni maali? Akka anit isaaft yaadduuuf ilmi namaa maali? **4** Namni akkuma qilleensa shuf jedhee darbuuti, barri isaaft akkuma gaaddisa darbuu ti. **5** Yaa

Waaqayyo, samiiwwan kee tarsaasii gad bu'i; akka aarri isaan keessaa yaa'uufis tulluuwwan tuqi. **6** Bakakkaa ergitii diina bittinneessi; xiyya kee darbadhuutii isaan balleessi. **7** Ol gubbaadhaa harka kee gad hiixadhuutii bishaan jabaa jalaa, harka alagaa duraas, na baasi; na oolchis; **8** warra afaan isaanii sobaan guutame, warra harki isaanii mirgaa nama dogoggorsu duraa na baasi. **9** Yaa Waaqi, anit faarfannaa haaraa siif nan faarfadha; kiraara ribuu kudhaniitiis siifin weeddissa; **10** isaa mootoataf mo'anno kennuuf, isaa garbicha isaa Daawitin goraadee nama ajeesu jalaa baasuuuf nan faarfadha. **11** Harka Ormootaa duraa, warra afaan isaanii sobaan guutame, warra harki isaanii mirgaa nama dogoggorsu jalaa na baasi; na oolchis. **12** Ilmaan kanya dargaggummaa isaanii keessatti, akka biqiltuu tolee guddatee haa ta'an; intallan keenys akka utubaa golee, kan masaraa mootummaa miidhagsuuf soofamee haa ta'an. **13** Gombisaawwan keenya, midhaan gosa garaa garaatiin haa guutaman. Hoolonni keenya kumaatama haa dhalan; dirree keenya irrattis kumaatama kudhaniin haa baay'atan; **14** loon keenya haa dorroban hin gatatim yookaan yeroo malee hin dhalin; booji'amuunis hin jiraatin; wawaachuunis karaa keenya irratti hin dhaga'amin. **15** Warri eebbi kun ta'eef haa gammadan; warri Waaqayyo Waaqa isaanii ta'eef eebbfamoo dha.

145 Faarfannaa Daawit. Yaa Waaqa koo Mooticha, anit sin leellisa; bara baraa hamma bara baraattis maqaan kee nan galateeffadha. **2** Ani guyuma guyyaan sin galateeffadha; bara baraa hamma bara baraattis maqaan kee nan leellisa. **3** Waaqayyo guddaa dha; galateeffamunis baay'ee malaaf; guddina isaa qoratanii itti ba'un hin danda'amu. **4** Dhalooni tokko dhaloota biraatti hojji kee ni hima; hojiwwan kee jajjaboos ni labsa. **5** Isaanis waa'ee miidhagina ulfina qabeessa surraa kee sanaa ni dubbatu; anis waa'ee hojji kee dinqisiisa sanaa irra deddeebi'ee itti naan yaada. **6** Isaan waa'ee hojji kee sodaachisaa sanaa ni odeessu; anis guddina kee nan labsa. **7** Isaan yaadannoo gaarummaa keetii baay'isaniit odeeessu; waa'ee qajeelummaa keetii ililchanii faarfatu. **8** Waaqayyo arjaa fi gara laafessa; inni aaruuf hin arifatu; jaalallii isaaft baay'ee dha. **9** Waaqayyo, nama hundaaf gaarii dha; inni waan uume hundaaf garaa ni laafa. **10** Yaa Waaqayyo, hojiin kee hundinuu si galateeffat; qulqullooni kees si leellisu. **11** Isaan waa'ee ulfina mootummaa keetii ni odeeessu; waa'ee humna keetii ni dubbatu; **12** kunis akka namoonni hundi hojji kee humna qabeessa, surraa ulfina qabeessa mootummaa kee sanaas beekanii. **13** Mootummaan kee mootummaa bara baraa ti; bulchiinsi kees dhalootaa gara dhalootaatti darba. Waaqayyo dubbii isaa hundaan amanamaa dha; hojji isaa hundaanis arjaa dha. **14** Waaqayyo warra kufan hunda ol qaba; warra gad qabaman hundas ni kaasa. **15** Iji nama hundaa si eeggata; atis yeroo barbaachisutti nyaata isaanif ni kennita. **16** Ati harka kee bal'iftee fedhii warra lubbuu qaban hundaa ni guutta. **17** Waaqayyo karaa isaa hundaan qajeelaa dha; hojji isaa hundaanis arjaa dha. **18** Waaqayyo warra isaa waammataan hundatti, warra dhugaadhaan isaa

waammattan hundatti dhi'oo dha. **19** Inni fedhii warra isa sodaatanii ni guuta; kadhannaa isaanis dhaga'ee isaan oolcha. **20** Waaqayyo warra isa jaallatan hunda ni eega; jal'oota hunda garuu ni balleessa. **21** Afaan koo Waaqayyoon galateeffachuudhaan ni dubbata. Uumamni hundinuu maqaas isaa qulqulluu sana bara baraa hamma bara baraatti haa eebbisu.

146 Haalleluuyaa. Yaa lubbuu ko, Waaqayyoon galateeffadhu. **2** Ani bara jirenya koo guutuu Waaqayyoon nan galateeffadha; ani hamman jirutti Waaqaaf nan faarfadha. **3** Abdii keessan bulchitoota irra, namoota du'a hin oolle warra isin gargaaruu hin dandeenye irra hin kaa'atinaa. **4** Isaan yeruma lubbuun isaan keessaa baatu gara lafaatti deebi'u; guyyuma sanas karoori isaanii bada. **5** Namni gargaarsi isaa Waaqa Yaaqoob ta'e, kan abdiin isaaas Waaqayyo Waaqa isaa ta'e eebbfifamaa dha. **6** Waaqayyo Uumaa samii fi lafaa, galaanaa fi waan isaan keessa jiru hundaa ti; inni bara bараan amanamaa ta'e jiraata. **7** Inni warra cunqurfamanii ni mura; warra beela'aniif nyaata kenna. Waaqayyo warra hidhaman illee ni hiika; **8** Waaqayyo jaamotaaf agartuu ni kenna; Waaqayyo warra gad deebi'an ol qaba; Waaqayyo qajeeltota ni jallata. **9** Waaqayyo alagaadhaaf eegumsa ni godha; ijoolee haadhaa fi abbaa hin qabnee fi dubartoota dhirsooni irraa du'an ni jiraachisa; karaa jal'ootaa garuu ni balleessa. **10** Waaqayyo bara bараan ni mo'a; Yaa Xiyoon, Waaqni kee dhaloota hundaaf mootii ta'a. Haalleluuyaa.

147 Haalleluuyaa. Faarfannaadhaan Waaqa galateeffachuun akkam gaarrii dha; isaa galateeffachuun akkam gammachiisaa fi kan maluu dha! **2** Waaqayyo Yerusaalemin ni ijaara; Israa'eloota booji'amani walitti qaba. **3** Warra garaan cabe ni fayyisa; madaa isaanis walitti hodha. **4** Inni baay'ina urjiwwanii ni beeka; tokkoo tokkoo isaanis maqaas maqaadhaan waama. **5** Gooftaan keenya guddaa dha; humni isaaas jabaa dha; hubannaan isaaas dhuma hin qabu. **6** Waaqayyo warra gad qabaman ni jiraachisa; hamoota garuu lafatti darbata. **7** Galata galchaa Waaqayyoon faarfadhaa; baganaadhaanis Waaqa keenyaaf weeddisaa. **8** Inni samiwwani duumessaan haguuga; lafaafis bokkaa kenna; tulluuwan irrattis marga biqilcha. **9** Horiidhaaf waan isaan dheedan, yommuu ilmaan arraagessaa iyyanitti nyaata isaanii ni kenna. **10** Inni jabina fardaatti hin gammadu; yookaan miilli namaa isa hin gammachiisu; **11** Waaqayyo warra isa sodaatanitti, warra araara isaa abdatanitti ni gammada. **12** Yaa Yerusaalem, Waaqayyoon galateeffadhu; Yaa Xiyoon Waaqa kee galateeffadhu. **13** Inni danqaraan karra keetii ni jabeessaati; ijoolee kees si keessatti eebbisu. **14** Daarii keetiff nagaa kenna; qamadii qulqulluuudhaanis si quubsa. **15** Inni ajaja isaa gara lafaatti ni erga; dubbiin isaaas ni ariifata. **16** Inni cabbii akkuma suufiitti diriirsaa; qorras akkuma daaraatti bittinneessa. **17** Dhagaa cabbii akkuma cirrachaa gad darbata. Dhaamocha isaa dura eenyutu dhaabachuu danda'a? **18** Inni dubbiis isaa ergee isaan baqsa; bubbee isaa ni kaasa; bisaanonnisi ni yaa'u. **19** Inni dubbiis isaa Yaaqoobitti, seeraa fi sirna isaa

immoo Israa'elitti mul'iseera. **20** Waan kana saba biraan tokkoof iyyuu hin goone; isaan seera isaa hin beekan. Haalleluuyaa.

148 Haalleluuyaa. Samiiwan irraa Waaqayyoon galateeffadhaa; ol gubbaatti isa galateeffadhaa. **2** Ergamooni isaa hundinuu isa galateeffadhaa; raayyaan isaa hundinuu isa galateeffadhaa. **3** Aduu fi ji'i isaa galateeffadhaa; urjiwwan ibsitan hundinuu isaa galateeffadhaa. **4** Samiiwan samii isaa galateeffadhaa; bisaanonnisi samii ol jirtanis isa galateeffadhaa. **5** Isaan maqaas Waaqayyo haa galateeffat; inni ajajnaan, isaan uumamaniitii. **6** Inni bara bараа hamma bara baraatti isaan dhaabeera; seera hin geeddaramnes isaanif kenneera. **7** Uumamawwan galaanaatii fi tuujubawwan hundi, lafa irraa Waaqayyoon galateeffadhaa; **8** bakakkaa fi dhagaan cabbii, cabbii fi duumessi, bubbleen jabaan ajaja isaa raaqwatan, **9** tulluuwwanii fi gaarran hundinuu, mukkeen ija naqatanii fi birbirsii hundinuu, **10** bineensonii fi loon hundinuu, uumamawwan xixinnoo fi simbirroonni barrisan, **11** mootonni lafaatii fi saboonni hundinuu, ilmaan moototaati fi bulchitoonni lafaa hundinuu, **12** dargagoonni fi shamarran, jarsolii fi daa'imman isaa galateeffadhaa. **13** Maqaan isaa qofti ol ol jedheeraati, isaan maqaas Waaqayyo haa galateeffat; ulfinni isaaas lafaa fi samiwwanii ol jira. **14** Inni saba isaatifi gaanfa ol kaaseera; kunis qulqulloota isaa hundaaf, saba Israa'el warra isatti dhi'oo jiran hundaaf ulfinna. Haalleluuyaa.

149 Haalleluuyaa. Faarfanna haaraa Waaqayyoof faarfadhaa; waldaa qulqullootaa keessatti illee isaa jajadhaa. **2** Israa'el Uumaa isattii haa gammadu; sabni Xiyoon Mootii isattii haa gammadu. **3** Maqaas isaaas shuubbisuudhaan haa jajatu; dibbee fi baganaadhaan isaaaf haa faarfatu. **4** Waaqayyo saba isatta ni gammadaati; warra gad of qabanis fayyina gonfachiisa. **5** Qulqullooni ulfina kanatti haa gammadan; siree isaanii irrattis gammachuudhaan haa faarfatan. **6** Galanni Waaqaa afaan isaanii keessa haa jiraatu; goraadeen afaan lamaas harka isaanii keessa haa jiraatu; **7** kunis sabootatti haaloo ba'u fi namoota adabuudhaaf; **8** mootota isaanii foncaan, hangafoota isaanis funyoo sibiilaatiin hidhuudhaaf, **9** murtii barreeffame sana isaan irratti dhugaa ba'uudhaaf. Kunis amanamtoota isaa hundaaf ulfina. Haalleluuyaa.

150 Haalleluuyaa. Mana qulqullummaa isaa keessatti Waaqa galateeffadhaa; samiwwan isaa humna qabeyyii keessattis isaa galateeffadhaa. **2** Hojjiwwan isaa jajaboo sanaaf isaa leellisa; guddina isaa hamma hin qabne sanaaf isaa leellisa. **3** Malakata afuufuudhaan isaa galateeffadhaa; baganaa fi kiraaraan isaa galateeffadhaa; **4** dibbeedhaan shuubbisaati isaa jajadhaa; mi'a ribuutii fi ululleedaan isaa jajadhaa. **5** Kililee sagalee qabun isaa jajadhaa; kililee sagalee guddaatiin isaa jajadhaa. **6** Wanni hafuuura baafatu hundinuu Waaqayyoon haa jajatu. Haalleluuyaa.

Fakkeenyaa

1 Fakkeenyaa Soloomoon Ilma Daawit, mootii Israa'el:

2 Ogummaa fi qajeelfama qabaachuudhaaf, dubbi beekumsa guddaa hubachuudhaaf; **3** ogummaadhaan jiraachuudhaan, qajeelummaadhaan, murtii qajeela kennuu fi nama wal qixxeessiuudhaan qajeelfama argachuudhaaf; **4** warra waa hin beekneef of eeggannoo kennuudhaaf, dargaggoataaf immoo beekumsaa fi hubannaa kennuudhaaf, **5** ogeeyyi dhaggeeffatanii barumsa isaanii irratti waa haa dabalatan; warri qalbi qabanis qajeelfama haa argatan; **6** kunis fakkeenyaa fi hiikkaa, jechaa fi hibboo ogeeyyii hubachuudhaaf.

7 Waaqayyoon sodaachuuun jalqaba ogummaa ti; gowwoonni garuu ogummaa fi adabamu tuffatu. **8** Yaa ilma ko, gorsa abbaa keetii dhaggeeffadhu; barsiisa haadha keetii illee hin gatin. **9** Wanni kun mataa kee miidhagsuudhaaf gonfoo, morma kee bareechuudhaaf immoo faaya siif ta'a. **10** Yaa ilma ko, yoo cubbamoonni sossobanii ofitti si harkisan, tole hin jedhiniif. **11** Yoo isaan, "Nu wajjin kottu; riphnee dhiiga namaa dhangalaasnaa; nama balleessa hin qabne galaafachuudhaafis dhokannee eegganna; **12** kottu akkuma awwaalaa jiraatti isaan liqimsinaa; akkuma warra boolla keessa buufamaniis guutumanaa guutuutti isaan liqimsinaa; (*Sheol h7585*) **13** nu waan gatti qabu kan gosa hundaa ni arganna; manneen keenya illee boojuudhaan guuttanna; **14** ixaa kee nu wajjin buufadhu; nus korojoo tokko si wajjin qoddannaa" siin jedhan, **15** yaa ilma ko, ati isaan wajjin hin deemin; miilla keetiin karaa isaanii irra illee hin ejjetin; **16** miilli isaanii cubbuutti arifataati; isaan dhiiga dhangalaasuuf jarjaro. **17** Utuma simbirroonni hundi arganuu, kiyoo buusuun waan gatti hin qabnee dha! **18** Namoonni, kunneen dhiiguma ofii isaanii riphanii eeggatu; lubbuma ofii isaanii gaadul! **19** Kun dhuma warra qabeenya karaa hamaadhaan argamu duukaa bu'an hundaa ti; wanni akkasii jireenyaa warra isa argatanii balleessa. **20** Ogummaan karaa irratti gudiftee iyyiti; iddo wal ga'ii uummatattis sagalee ishee ofi fudhatti. **21** Isheen fiixee daandii irraa iyyiti; karra magaalaad duraasakkana jettee dubbatti: **22** "Isin warri homaa hin beekne kun hamma yoomiitti karaa keessan kaa faayidaa hin qabne sana jaallattu? Warri namatti qoosan hamma yoomiitti qoosaa sanatti gammadanii gowwoonnis beekumsa jibbu?" **23** Mormii koo qalbeeffadhaa; ani yaada koo isinii nan dhangalaasa; dubbi koos isiniifin ibsa. **24** Garuu sababii isin yeroo ani isin waametti diddanii yeroo ani harka bal'ifadhetti namni tokko iyyuu na hin dhaggeeffataniif, **25** waan isin gorsa koo hunda tuffattanii dheekkamsa koo dhaga'uu diddanii, **26** anis badiisa keessanitti nan kolfa, yeroo balaan isinitti dhufutti nan qoosa; **27** yeroo balaan akkuma bubbleetti isin fudhatutti, yeroo badiisni akkuma bubblee hamaatti isin haxaa'utti, yeroo dhiphiniaa fi rakkinni isinitti dhufutti ani isinittan qoosa. **28** "Yeroo sana isaan na waammatu; ani garuu isaan jalaa hin owwaadhu; isaan na barbaadu; garuu na hin argatan. **29** Isaan waan beekumsa jibbanii Waaqayyoon

sodaachuu illee filachuu didaniif, **30** waan gorsa koo fudhachuu didanii dheekkamsa koos tuffatanii, **31** isaan gati karraa isaanii ni nyaatu; bu'a jal'ina isaanii ni quufu. **32** Gowwoota waa dagachuutu isaan balleessaatii; quufni gowwootaa isaanuma balleessa; **33** namni na dhaggeeffatu kam iyyuu garuu nagaadhaan jiraata; inni qabbanaan jiraata; wanni hamaanis isa hin sodaachisu."

2 Yaa ilma ko, yoo ati dubbi koo fudhattee ajaja koos of keessatti kuufatte, **2** yoo ati gurra kee ogummaati garagalfatte yaada kee hubannaatti deebifatte, **3** yoo ati jabbatee qalbeeffannaa barbaaddee hubannaargachuuq qabeenya dhokfameetti isa barbaaddattee akkuma qabeenya dhokfameetti isa barbaadde, **5** ati Waaqayyoon sodaachuu ni hubatta; Waaqa beekuuus ni argatta. **6** Waaqayyo ogummaa namaa kennaati; afaan isaa keessaa illee beekumsaa fi hubannaatu ba'a. **7** Inni qajeeltotaaf ogummaa dhugaa kuusa; warra adeemiisaanii mudaa hin qabneef gaachana; **8** inni daandii tolootaa ni eega; karaa qulquloota isaa illee ni tiksa. **9** Ergasii ati qajeelummaa fi murtii qajeelaa, nama wal qixxeessuu, karaa qajeelaa hundas ni hubatta. **10** Ogummaan garaa kee seena; beekumsis lubbuu kee gammachiisa. **11** Qalbeeffannaa si eega; hubannaanis si tiksa. **12** Ogummaan karaa hamootaa irraa, namoota daba dubbatan jalaas si barara; **13** warra karaa dukkanaa irra deemuudhaaf jedhaniid qajeelaa dhiisan, **14** warra waan hamaa hojjechutti gammadan, warra jal'ina hojjechuun itti tolu, **15** warra daandiin isaanii jal'ate, warra karaan isaanii dabe jalaa si barara. **16** Ogummaatu dubartii ganda labee, niitti dubbiidhaan sossobdee ofitti nama harkiftu jalaa si barara; **17** niitti dhirsaa ishee kan jalqabaa dhiiftee kakuu fuula Waaqaa duratti galte sana dagatte jalaa si barara. **18** Manni ishee gara du'aatti, karaan ishee immoo gara hafuurota warra du'aniitti nama geessaati. **19** Namni gara ishee dhaqu tokko iyyuu hin deebi u yookaan karaa jireenyaa hin argatu. **20** Kanaafuu ati karaa namoota gaggaarii irra ni deemta; daandii qajeeltotta irraas hin jal'attu. **21** Toloonni biyyattii keessa ni jiraatuutii; warri mudaa hin qabnes achi keessa jiraatu; **22** hamoonni garuu biyyattii keessaa ni balleeffamu; warri hin amanamnes ishee keessaa buqqifamu.

3 Yaa ilma ko, barumsa ani siif kennu hin dagatin; ajaja koos garaatti qabadhu; **2** isaan bara baay'ee fi umuri dheeraa, nagaaf fi badhaadhummaa siif dabaluutii. **3** Jaallallii fi amanamummaan yoom iyyuu sirraa hin fagaatin; morma keetti hidhadhu; gabatee garaa kee irrattis barreeffadhu. **4** Ati karaa kanaan fuula Waaqatii fi fulaa namaa duratti surraa fi maqaa gaarii ni argatta. **5** Garaa kee guutuun Waaqayyoon amanadhu; hubannaas kees hin abdatin; **6** karaa kee hunda keessatti isa dursi; innis daandii kee siif qajeelcha. **7** Ani ogeessa ofiin hin jedhin; Waaqayyoon sodaadhu; waan hamaa irraas fagaadhu. **8** Wanni kun dhagna keetiffayaa kenna; lafee kee illee ni haaromsa. **9** Qabeenya keetii, mataa midhaan keetii hundaanis Waaqayyoon kabaji; **10** yoos gombisaan kee hamma irraan dhangala'utti guutama;

iddoon cuunfaa wayinii keetiis daadhiidhaan guutamee gonfoo miidhagaa illee siif kenniti.” **10** Yaa ilma ko irraan dhangala’aa. **11** Yaa ilma ko, adabbii Waaqayyoo dhaga’i; waan ani jedhu illee fudhadhu; barri jireenya hin tuffatin; dheekkamsa isaas hin jibbin. **12** Waaqayyo keetiis ni baay’ataa. **11** Ani karaa ogummaa irra sin akkuma abbaa ilma ofii isaa jaallatu tokkootti warra qajeelcha; daandii qajeelaa irras sin buusa. **12** Yeroo jaallatu ni adabaatii. **13** Namni ogummaa argatu kan hubannas argatu eebbfamama dha; **14** ogummaan meetii hubannas argatu eebbfamama dha; **15** Gatiin ishee gatii lula diimaa caala; wanni caalaa faayidaa qabaati; warqee caalaas bu’ aa namaaf ati akka malee hawitu kam iyuu isheedhaan wal buusa. **16** Jireenyi dheeraan harka qixxaachuu hin danda’u. **17** Karaan ishee harka ishee mirgaa keessa jira; badhaadhummaa fi ulfinni harka ishee bitaa keessa jiru. **18** Karaan ishee harka nama gammachiisuu dha; daandiin ishee hundis nagaa dha. **19** Isheen warra jabeessanii ishee qabatanif muka jireenya ti; warri itti cichanii ishee qabatan immoo ni eebbfamamu. **20** Waaqayyo ogummaadhaan hundee lafaa hubannaadhaanis samiwwan iddoon isaanii kaa’e; **21** beekumsa isaatiin tuujubawan gargar qoodaman; duumessoonnis fixeensa coccobsan. **22** Yaa ilma ko ogummaa fi hubannaa dhugaa eeggadhu; isaanis fuula kee duraa hin dhabamin; **23** isaan jireenya siif ta’u; morma kee miidhagsuufis faaya mormaa siif ta’u. **24** Yoos ati karaa kee nagumaan deemta; miilli kees hin gufatu; **25** ati yoo raftu hin sodaattu; hirribini kees yoo ati raftu sitti mi’awa. **26** Balaa akkuma tasaa sitti dhufu yookaan badiisa hamoota galaafatu hin sodaatin; **27** Waaqayyo irkoo siif ta’atii; akka miilli kee kiyoodhaan hin qabannes si eega. **28** Ati yeroo waan tokko gochuudhaaf aangoo qabdutti, warra wanni gaariin isaaniif malu irraa waan sana hin hanqisin. **29** Utuu ammaa waa qabduu, ollaa keettiin, “Yeroo biraa deebii’i kottu; ani borii siifin kennaaatii” hin jedhin. **30** Ollaa kee kan si amanee si cina jiratu miidhuu jettee waan hamaa itti hin yaadin. **31** Nama tokko utuu inni homaa si hin godhin akkasumaan hin miidhin. **32** Nama dabaatti hin hinaafin; yookaan karaa isaa tokko illee hin filatin. **33** Waaqayyo nama jal’aa ni jibbaati; nama qajeelaa garuu ofitti aanfata. **34** Abaarsi Waaqayyoo mana nama hamaa irra bu’aa; inni garuu mana nama qajeelaa ni eebbisaa. **35** Inni qostota of tuultotatti ni qoosa; warra gad of qabaniif immoo ayyaana kenna. **36** Ogeeyyiin ulfina dhaalu; gowwoota garuu inni ni qaanessa.

4 Yaa ilmaan ko, mee gorsa abbaan namaaf kennu dhaga’aa; qalbeeffadhaatii hubannaa argadhaa. **2** Ani barumsa gaarii isinii nan kenna; kanaafuu barsiisa koo hin dhiisinaa. **3** Yeroo ani mucaa xinnaa ta’ee mana abbaa koo turetti, yeroo ani daa’ima dhiiga ta’ee haadha kootif ilma tokkicha turetti, **4** inniakkana jedhee na barsiise; “Garaa kee guutuudhaan dubbi koo jabeessii qabadhu; seera koo eegii; ati ni jiraattatii. **5** Ogummaa argadhu; hubannas argadhu; dubbi koo hin dagatin yookaan irraa hin jal’atin. **6** Ogummaa hin dhiisii; isheen si eegdi; ishee jaalladhu; isheenii si tiksiti. **7** Ogummaan waan hunda caalti; kanaafuu ogummaa argadhu. Yoo isheen waan ati qabdu hunda si baasifte illee hubannaa argadhu. **8** Ogummaa kabaji; inni ol si guddisaatii; isa hammadhu; innis si kabajaatii. **9** Isheen kallacha bareedaa mataa kee irraa siif keessi;

gonfoo miidhagaa illee siif kenniti.” **10** Yaa ilma ko dhaga’i; waan ani jedhu illee fudhadhu; barri jireenya keetiis ni baay’ataa. **11** Ani karaa ogummaa irra sin qajeelcha; daandii qajeelaa irras sin buusa. **12** Yeroo ati deemtu, tarkaanfiin kee hin ittifamu; yoo fiigdu illee ati hin gufattu. **13** Qajeelfama jabeessii qabadhu; gad hin dhiisii; waan inni jireenya kee ta’ef jabeessii eeggadhu. **14** Daandii hamootaa irra miilla kee hin dhaabin yookaan karaa jal’ootaa irra hin deemin. **15** Irraa fagaadhu; irras hin deemin; irraa goritii karaa kee irraa qajeeli. **16** Isaan waan hamaa hoijetan malee rafuu hin danda’aniitii; isaan hamma nama gufachiisanitti hirribi hin argatan. **17** Isaan buddeena hamminaa nyaatu; daadhii wayinii kan dabaan argame dhugu. **18** Karaan qajeeltotaa akkuma ifa barrii barraaqaa kan hamma saafaatti ittuma fufee ifaa deemuu ti. **19** Karaan hamootaa garuu akkuma dukkana guddaa ti; isaan waan isaan gufachiisu hin beekan. **20** Yaa ilma ko, waan ani jedhu qalbeeffadhu; dubbi kootifis surra kenni. **21** Akka inni fuula kee duraa dhabamu hin godhin; garaa kee keessa ol kaa’adhu; **22** inni warra isa argatuuf jireenya, dhagna namaa guutuufis fayyinaati. **23** Waan hunda caalaal qalbii kee eeggadhu; burqaan jireenya achii ba’atii. **24** Dubbi jal’inaa afaan kee keessa balleessi; haasaa hamaa arraba kee irraa fageessi. **25** Iji kee kallattiidhaan qajeelchee haa ilaalu; atis xiyyeeffadhu fuula kee dura ilali. **26** Miilla keetiif daandii wal qixxeeffadhu; karaan kee hundinuu haa jabaatu. **27** Gara mirgaatti yookaan gara bitaatti hin gorin; miilla kee hamminaa irraa eeggadhu.

5 Yaa ilma ko, ogummaa koo qalbeeffadhu; hubannaa kootif illee surra kenni; **2** kunis akka ati hubannaa turfattee arrabni kees beekumsa kuufattuuf. **3** Hidhiin ejituu damma coccobsa; haasaan ishee zayitii caalaal lallaafa; **4** dhuma irratti garuu isheen akkuma hadhooftu hadhoofti; akkuma goraadee afaan lamaas qara qabeettii dha. **5** Miilli ishee gara du’atii gad bu’aa; tarkaanfiin ishee awwaalatii nama geessa. (**Sheol h7585**) **6** Isheen waa’ee karaa jireenya dhimma hin qabd; daandiin ishee jal’aa dha; isheen garuu kana hin beektu. **7** Egaan yaa ilmaan ko, mee na dhaga’aa; waan ani jedhu irraa gara kamitti iyuu hin gorinaa. **8** Karaa keessan ishee irraa fageeffadhaa; balbalaa mana isheetti hin dhi’aatinaa; **9** kunis akka ati ulfina kee nama biraatiif, umurii kees nama namaaf hin naaneef hin kennineef; **10** akkasumas qabeenya kee ormatu nyaata; dadhabbiin kees mana alagaa badhaasa. **11** Dhuma jireenya keetiitti, yeroo foonii fi dhagni kee dhumutti ati ni aadda. **12** Atisakkana jetta; “Ani akkamittin adabamu jibbeel! Garaan koos akkam sirreeffamuu tuffate! **13** Ani barsiistota kootif hin ajajamne yookaan qajeelchitoota koo hin dhaggeeffanne. **14** Ani waldaa guutuu giddutti qarqara badiisa ga’een ture.” **15** Eela kee keessa bishaan, boolla bishaanii kee keessaan immoo bishaan qulqulluu dhugi. **16** Burqaan kee guuitee daandii irra, bishaan kee kan yaa’us oobdii keessa dhangala’uu qabaa? **17** Isaan kan kee haa ta’an; ormi si wajjin qoddachuu hin qabu. **18** Burqaan kee haa eebbfamamu;

niitti dargaggummaa keetiitti gammadi. **19** Isheen miidhagduu akka borofaa, bareedduu akka gadamsaa ti; jaalallii ishee si haa booji'u. **20** Yaa ilma ko, ati maaliif ejjituudhaan booji'amta? Maaliif bobaa niitti nama bira hammatta? **21** Karaan namaa guutumaan giutuutti fuula Waaqayyo dura jiraatii; innis daandii namsa hunda ni to'ata. **22** Balleessaan nama hamaa isuma qabaata; funyoon cubbuu isaa jabeesee isa qaba. **23** Inni sababii adabamuun dhabeef du'a; guddinni gowwummaa isas karaa irraa isa balleessa.

6 Yaa ilma ko, ati yoo ollaa keetiif wabii taatee harka dhooftee nama ormaatiif kakatte, **2** yoo waanuma dubbatteen qabamtee dubbuma afaan keetiitti kiyoyo seente, **3** yoos yaa ilma ko, ati sababii harka olla keetti seentee jirtuu ati of baasudhaaf daffi dhaqittii gad of qabii jabeessiitii ollaa kadhadhu! **4** Ija keetiif hirriba, baallee ija keetiitiif immoo mugaatti hin eeyamin. **5** Ati akkuma kuruphee harka adamstituutti baatuutti, akkuma simbirroo kiyoyo nama ishee qabuu jalaa baatuutti of oolchi. **6** Yaa dhiba'a'ana nana mee gara goondaa dhaqi; karaa ishee qalbeeffadhuutii ogessa ta'il! **7** Inni ajajaa hin qabu; to'ataa yookaan bulchaa hin qabu; **8** ta'u illee inni bona keessa nyaata isaa kuufata; yeroo midhaan galfamutti immoo nyaata isaa walitti qabata. **9** Yaa dhiba'a'ana nana, ati hamma yoomiitti ciifta? Ati yoomi hirriba keetii kaata? **10** Hirriba xinnaa, mugaatti xinnaa, xinnoo harka walitti marachuu, **11** hiyyummaanis akkuma hattuutti sitti dhufa; degummaanis akkuma loltuu hidhateetti sitti dhufa. **12** Namni rakkisaan, namni hamaan, dubbi sobaatiin asii fi achi naanna'a; **13** inni ijaan dha'a; miilla issatiiniis mallattoo kenna; quba issatiini argisiisa; **14** inni garaa isaa isaa sobaadhaan hammina yaada; yeroo hundas lola kakaasa. **15** Kanaafuu badiisni yommusuma isatti dhufa; inni akkuma tasaa caba; deebi'ees hin fayyu. **16** Waaqayyo waan ja'ibba; waan torba immoo ni xireeffata; isaanis: **17** ija of tuulu, arraba sobu, harka dhiiga nama balleessaan hin qabnee dhangalaasu, **18** garaa mala hamaa malu, miilla gara jal'inaatti ariifatu, **19** dhuga baatuut sobaa kan soba dhangalaasu, nama obboloota gidduutti lola kakaasu dha. **20** Yaa ilma ko, ajaja abbaa keetii eegi; barsiisa haadha keetii illee hin gatin. **21** Bara baraan garaa keetti qabdhuu; morma keettis hidhadhu. **22** Yeroo ati deemuut isaan si qajeelchu; yeroo ati raftu si eegu; yeroo ati hirribaa kaatu illee si haasofsiisu. **23** Ajajni kun ibsaadhaati; barsiisi kunis ifa; sirreeffamni amalaa immoo karaa jireenyaa ti; **24** isaan dubartii hamtuu irraa, niitti kashlabbee afaan dammaa irraa si eegu. **25** Garaa kee keessatti bareedina ishee hin dharra'in; yookaan akka isheen ija isheettiin si boojitu hin godhin. **26** Sagaagaltuun buddeena tokkoon bitamitti; ejjituunis jireenyuma kee adamsiti. **27** Namni bobaa jalatti ibidda baadhatee wayyaan isaa hin gubanne jiraa? **28** Namni ibidda cilee irra ejjetee miilli isaa hin gubanne jiraa? **29** Namni niitti nama biraa wajjin ciisus akkasuma ta'a; namni ishee tuqu kam iyyuu utuu hin adabamin hin hafu. **30** Yoo hattuun tokko beela ba'uuf jedhee hate, namoonni hin tuffatan. **31** Garuu inni yoo qabame

dachaa torba baasa; mi'a mana isaa hundas ni kenna. **32** Namni sagaagaluu qalbii hin qabu; namni waan akkasii hojjetu ofuma galaafata. **33** Qoodni isaa dhaanamuu fi salphachuu dha; qaaniin isaa yoom iyyuu isa irraa hin haqamu. **34** Hinaffaan aarii dhirsaa kakaasaatii; inni yeroo haaloo ba'utti dhiifama tokko iyyuu hin godhu. **35** Inni beenyaa tokko illee hin fudhatu; hammam baay'atu iyyuu inni matta'aa ni nida.

7 Yaa ilma ko, dubbi koo eegiitii ajaja koos of keessatti kuufadhu. **2** Ajaja koo eegi, ati ni jiraataati; barsiisa koos akkuma qaroo ija keetiitti eegi. **3** Quba keetti isaan hidhadhu; gabatee garaa keetii irrattis barreffadhu. **4** Ogummaan, "Ati obboleetti koo ti" jedhi; hubannaa immoo, fira koo jedhii waami; **5** isaan sagaagaltuu irraa, niitti kashlabbee dubbi isheettiin nama harkiftu irraa si eegu. **6** Ani foddaa mana koo bira keessaan, karaa qaawwaatiin ala ilaale. **7** Ani warra homaa hin dandeene keessatti, dargaggoota keessatti hubadhee dargaggeessa qalbii hin qabne tokko arge. **8** Innis karaa mana ishee dhaqii qabatee daandii golee mana ishee bira jiruutiin gad bu'aa ture. **9** Kunis yeroo aduu dhiitee lafti dimimmisaai aaturetti, yeroo halkan dukkanaa'uu jalqabetti ture. **10** Dubartii tokko akka sagaagaltuutti uffattie yaada haxxummaatiin isa simachuuf gad baate. **11** Isheen iyyituut fi kashlabbee dha; miilli ishee mana hin dhaabatu; **12** takka daandii irratti, takka oobdii irratti, golee hundatti riphxeen nama eggatti. **13** Isheen qabdee isa dhungatti; fuula qaanii hin qabneen akkana jettiin: **14** "Ani aarsaa nagaa dhi'eessuun qaba; har'a wareega koo guuttadheera. **15** Kanaafuu ani si simachuufin gad ba'e; ani barbaadee si argadheera! **16** Ani wayyaa bareedduu quincee talbaa irraa hoijetame kan Gibxii dhufeen, siree koo afee miidhageera. **17** Ani qumbiin, argeessaa fi qarafaan siree koo urgeesseera. **18** Kottu mee hamma bariitti gad fageerya jaalalaa walii wajjin dhugnaa; kottu jaalalaan of gammachiifnaal! **19** Dhirsii koo mana hin jiru; inni karaa dheeraa deerneera. **20** Inni boorsaa isaa maallaqaan guuttatee deeme; hamma jii'goobanutti manatti hin deebi'u." **21** Isheen dubbi mi'ooftuudhaan karaa irraa isaa jal'ifte; haasaa nama sosobounnis isa dirqisii. **22** Innis akkuma sangaa qalamuu deemuutti, akkuma gadamsa kiyoyo keessa seenuuttiis yommusuma ka'ee ishee duukaa bu'e; **23** akkuma simbira kiyyotti ariifattuutti, inni hamma xiyyi tiruu isaa waraanutti akka wanni kun lubbuu isaa galaafatu hin beeku. **24** Egaa yaa ilmaan ko, na dhaggeeffadhaa; waan ani jedhus qalbeeffadhaa. **25** Akka garaan kee karaa isheetti garagalu hin godhin; karaa kee irraas baddee daandii ishee irra hin bu'in. **26** Namoonni hedduun warra isheen lafaan dhooftee dha; namoonni jajjaboon baay'eenis harka isheetti dhumaniiru. **27** Manni ishee karaa qileetti nama geessu, kan gola du'aatti gad nama buusuu dha. (**Sheol h7585**)

8 Ogummaan hin iyyuu? Hubannaanis sagalee isaa ol hin fudhatu? **2** Isheen qarqara karaa, lafa ol ka'aa irra, iddoa daandiin itti wal ga'u dhaabatti; **3** karra magalaatti nama galchu biraa, balbala dura dhaabattee akkana jettee iyyiti: **4** "Yaa namoota, ani iyyeen isin

waama; ani ilmaan namaa hundatti sagalee koo ol nan fudhadha. **5** Isin warri homaa hin beekne, qalbii horadhaa; isin warri gowwaan hubannaa argadhaa. **6** Ani waan faayidaa qabu nan dubbadhaati, dhaga'aa; waan qajeelaa dubbachuuufs afaan koo nan banadha. **7** Afaan koo dhugaa dubbata; arrabni koo hammina jibbaati. **8** Dubbiin afaan koo hundinuu qajeelaa dha; dubbiin koo keessaa tokko iyyuu jal'aa yookaan micciiramaa miti. **9** Nama waa hubatuuf dubbiin koo hundinuu qajeelaa dha; warra beekumsa qabuufs hir'ina hin qabu. **10** Qooda meetii gorsa koo, warqee qulqulluu caalaas beekumsa filadhu; **11** ogummaan lula diimaa caalaas gatii guddaa qabdii; wanni ati hawwitu tokko iyyuu isheedhaan wal hin madaalu. **12** "Ani ogummaan, qalbii wajjin nan jiraadha; ani beekumsaa fi hubannaa qaba. **13** Waaqayyoon sodaachuuun jibbuu dha; hammina ani of tuulummaa fi of guddisuu, amala hamaa fi haasaa jal'aa nan jibba. **14** Gorsaa fi murtiin dhugaa kan koo ti; ani hubannaa fi humna qaba. **15** Moottonni anaan mo'u; bulchitoonis anaan seera qajeelaa baasu. **16** Ilmaan moototaa anaan bulchu; namoonni bebeekamoon hundis anaan biyya bulchu. **17** Ani warra na jaallatan nan jaalladha; warri na barbaadanis na argatu. **18** Soorunnii fi ulfinni, qabeenyi fi badhaadhummaan dhuma hin qabne harkuma koo jiru. **19** Iji koo warqee qulqulluu caala; bu'aan narraa argamus meetii filatamaa caala. **20** Ani karaa qajeelummaa irra, daandii qajeelaa irras nan deema; **21** warra na jaallatutti qabeenya nan dhangalaasa; mankuusa qabeenya isaanii illee nan guuta. **22** "Waaqayyo waan bara durii hojeteen dura, hojii issa kan jalqabatiin dura na aanfate; **23** ani utuu addunyaa hin uumamin dura, jalqabumatti, bara hamma hin qabneen dura nan muudame. **24** Ani utuu tuujubini hin jiraatin, utuu burqaawwan bishaaniin hin guutamin dhaladhe; **25** utuu tulluuwwan iddoosisaanii hin dhaabamin dura, ani gaarraniin dura nan dhaladhe; **26** utuu inni lafa yookaan dirree ishee yookaan biyyoo addunyaa tokko iyyuu hin uumin dura nan dhaladhe. **27** Yeroo inni samiiwwan hundeessetti, yeroo inni dhhidhma irra muummee kaa'etti ani achin ture; **28** yeroo inni gubbaatti duumessa dhaabeer madda tuujubaa illee hundeessetti ani achin ture; **29** yeroo inni akka bishaanoni ajaja issaahin cabsineef jedhee, galaanaaf daangaa dhaabetti, yeroo inni lafa hundeessetti ani achin ture. **30** Yeroo sanatti ani ogeessa hojii harkaa ta'ee isa biran ture. Ani yeroo hunda fuula issaah dura burraaqaa, guyuma guyaadhaan gammachiudhaan guutamaan ture; **31** ani guutummaa addunyaa issa keessatti ililchaa, ilmaan namaatti illee gammadaan ture. **32** "Eegaa yaa ilmaan ko, mee na dhaga'aa; warri karaa koo eegan eebbfamoo dha. **33** Gorsa koo dhaggeeffadhaitti ogeeyyi ta'aa; isa hin tuffatinaa. **34** Namni na dhaga'u, kan guyyaa hunda balbala koo eegu, kan karra koo dura turu eebbfamaa dha. **35** Namni na argatu kam iyyuu jireenya argata; Waaqayyo biratti illee fudhatama argata. **36** Namni na hin arganne garuu ofuma miidha; namni na jibbu hundinuu du'a jaallata."

9 Ogummaan mana ishee ijaarratte; utubaa ishee torbanis dhagaa irraa qopheeffate. **2** Isheen horii qalattee daadhii wayinii ishee bulbulatte; maaddii ishee illee qopheeffatte. **3** Tajaajiltoota ishee dubarran ergattee fiixee magaalaa irraa lallabde. **4** Isheen warra qalbii hin qabneen akkana jetti; "Isin warri homaa hin beekne hundi as kotta! **5** Kottaati nyataa koo nyaadhaa; daadhii wayinii ani bulbuladhe illee dhugaa. **6** Karaa gowwummaa keessanii sana dhiisaatii jiraadhaa; karaa hubannaa irra deemaa. **7** "Namni nama namatti quoso gorsu kam iyyuu ni arrabsama; namni nama hamaa ifatu kam iyyuu ni salphata. **8** Ati nama namatti quoso hin ifatin; inni si jibbaati; nama ogeessa ifaduh; inni si jaallataati. **9** Nama ogeessa gorsi; inni ittuma caalchisee ogeessa ta'aa; nama qajeelaaf barumsa kenni; inni beekumsa isaatti dabalaatii. **10** "Waaqayyoon sodaachuuun jalqaba ogummaa ti; isa Qulqulluu Sana beekuuun hubannaa dha. **11** Karaa kootiin barii jireenya keetii ni dheerata; jireenya kee irrattis waggoonni ni dabalamuutii. **12** Yoo ati nama ogeessa taate, ogummaan kee si badhaasa; yoo ati kan namatti qostu taate suma qofatu gidirama." **13** Dubartiin gowwaan oduu baay'ifti; ishee raatuu homaa hin beeknee dha. **14** Isheen balbala mana ishee dura, fiixee magaalaa gubbaa barcumma irra teesee **15** warra achiin darban, kanneen qajeelanii daandii isaanii irra deeman waamti. **16** Isheen warra qalbii hin qabneen akkana jetti. "Isin warri homaa hin beekne hundi as kotta! **17** Bishaan hatan ni mi'aawa; nyaanni dhoksaan nyaatanis guddoo namatti tola!" **18** Isaan garuu akka warri du'an achi jiran, akka keessumoonni ishee dhidhima awwaalaa keessa jiran illee xinnuma beeku. (**Sheol h7585**)

10 Fakkeenyawwan Soloomon: Ilmi ogeessi abbaa isaa gammachiisa; ilmi gowwaan garuu haadha isaa gaddisiisa. **2** Qabeenyi karaa hamaadhaan horatan gatii hin qabu; qajeelummaan garuu du'a jalaa nama baasa. **3** Waaqayyo akka warri qajeelaan beela'an hin eeyamu; hawwii jal'ootaa garuu ni busheessa. **4** Harki hojii hin hojjenne nama hiyyomsa; harki jabaatee hojii hojetu garuu nama sooromsa. **5** Namni yeroo bonaal midhaan walitti qabatu ilma ogeessa; kan yeroo midhaan galfamutti rafu immoo ilma nama qaaneessuu dha. **6** Eebbi mataa qajeeltotaati gonfoo kaa'a; afaan hamootaa irra garuu jeequmsatu lola'a. **7** Yaadannoon nama qajeelaa eeba ta'a; maqaan nama hamaa garuu lafa irraa bada. **8** Namni garaa isaatti ogeessa ta'e ajaja fudhata; gowwaan oduu baay'isu garuu ni bada. **9** Namni amanamaan sodaa malee deema; kan karaa issaah jal'isu garuu ni saaxilama. **10** Namni ija hamminatiin waa namaan jedhu rakkoo uuma; gowwaan oduu baay'isu garuu ni bada. **11** Afaan nama qajeelaa burqaa jireenya ti; afaan hamootaa irra garuu jeequmsatu lola'a. **12** Jibbi lola kakaasa; jaallali garuu balleessa hunda haguuga. **13** Ogummaan hidhii nama waa hubatuu irratti argamti; ueleen immoo dirra nama hubannaa hin qabnee irra bu'a. **14** Namoonni ogeeyyi beekumsa kuufatu; afaan gowwaan garuu badiisa waama. **15** Qabeenyi sooreyyii issaaniif magaalaa da'o qabduu dha; hiyyummaan garuu badiisa hiyyeyyi ti. **16** Mindaan qajeeltotaati jireenya; galiin

hamootaa garuu cubbuu fi du'a. **17** Namni gorsa fudhatu argatti; namoonni garaa dhagaa immoo qabeenya qofa karaa jireenyaa irra deema; namni adaba didu kam iyyuu argatu. **18** Namni hidhii rakkina ofitti fida. **19** Namni gaariin of fayyada; gara jabeessi garuu sobuun jibba dhokfatu, kan maqaa namaa balleesus gowwaa dha. **20** Yoo dubbiin baay'atu, cubbuun keessaa argata; kan qajeelummaa facafatu immoo badhaasa gowwaa dha. **21** Arrabni nama qajeelaan duukaa bu'u garuu gara du'a arrabni nama qajeelaan meetii filatamaa dha; garaan argata. **22** Waaqayyo warra yaada jal'aa qaban balfa; nama hamaa garuu faayidaa xinnoo qaba. **23** Arrabni warra karaan isaanii muddaa hin qabnetti immoo ni nama qajeelaan hedduu soora; gowwoonni garuu gammada. **24** Waan kana hubadhu: Namni hamaan utuu hubannaa dhabiisaan du'u. **25** Eebbi Waaqayyo nomee hin abadamin hin hafu; qajeeltonni garuu bilisa ba'u. sooromsa; inni rakkina tokko illee itti hin dabalu. **26** Dubartiin miidhagduun qalbii hin qabne akkuma Gowwaan amala hamaadhaan gammachuu argata; qubeelaa warqee kan funyaan booyyeetti jirtuu ti. **27** namni waa hubatu garuu ogummaatti gammada. **28** Wanni qajeeltonni hawwan gaarii ta'aaf; abdiin hamootaa Wanni namni hamaan sodataa isumatti dhufa; hawiini garuu dheekkamsa qofa ta'a. **29** Namni tokko toluma nama qajeelaan immoo ni guutamaaf. **30** Yeroo bubbineen waa namaa kennaa; ta'uus ittuma caalchisee sooroma; hamaan bubbisu namoonni hamoon ni badu; qajeeltonni kaan immoo waan kennuu malu dhowwata; ta'uus inuma garuu bara baraan jabaatanii jiraatu. **31** Akkuma hiyyooma. **32** Namni arjaan ni badhaadha; namni warra wanni dhangaggaa'an ilkaan miidhee, aarris ija miidhu kaan dheebuu baasu ofii isaatii illee dheebuu ba'a. **33** sana namni dhibaa'aan warra isa ergatu miidha. **34** Nama dhoksee midhaan kuufatu sabni ni abaara; kan Waaqayyo sodaachuu bara jirenyaa namaa dheeressa; gurguruuf fedhii qabu immoo eebbatu gonfoo ta'aaf. umuriin nama hamaa garuu ni gabaabbata. **35** Abdiin **36** Namni waan gaarii barbaadu carraa gaarii argata; nama qajeelaan gammachuu ta'a; wanni namni hamaan hamminni garuu nama hammina barbaadutti dhufa. eeggatu garuu ni bada. **37** Karaan Waaqayyo nomee qajeelaaf da'oo dha; nama jal'aaf garuu badii. **38** qajeelaan garuu akkuma baala magariisaatti lalisa. **39** Qajeeltonni yoom iyyuu hin fonqolfaman; hamoonni garuu lafa irratti hin hafan. **40** Afaan nama qajeelaan gowwaan immoo garbicha nama ogeessaa ta'a. **41** Iji ogummaa dubbata; arrabni jal'aan garuu ni kutama. **42** nama qajeelaan muka jirenyaa ti; namni lubbuu namaa Arrabni nama qajeelaan waan fudhatama qabu dubbata; arrabni jal'aan qofa dubbata; afaan nama hamaa garuu waan jal'a qofa dubbata.

11 Waaqayyo madaalii hin amanamne ni balfa; madaalii dhugaatti immoo ni gammada. **12** Gaafa of tuuluun dhufu, salphinatu dhufa; gad of qabiisa wajjin immoo ogummaatu dhufa. **13** Amanamummaan tolootaa isaan dura deema; warri hin amanamne garuu dabuma isaaniiitiin badu. **14** Guyyaa dheekkamsaatti qabeenyi faayidaa hin qabu; qajeelummaan garuu du'a jalaa nama baasa. **15** Qajeelummaan warra mudaa hin qabnee karaa qajeelaan baasaaf; hamoonni garuu hamminuma isaaniiitiin badu. **16** Qajeelummaan tolootaa isaan oolcha; warri hin amanamne garuu hawwii hamaadhaan qabamu. **17** Yeroo namni hamaan du'u, abdiin isaaas ni bada; wanni namni hamaan eeggatus ni barbadeeffama. **18** Namni qajeelaan rakkoo jalaa ni baafama; rakkoon sunis qooda isaa nama hamaa irra ga'a. **19** Namni Waaqattii hin bulle dubbii afaan isaatiin ollea isaa balleessa; namni qajeelaan immoo beekumsaan miliqa. **20** Yommuu namni qajeelaan badhaadhu magaalaan ni gammada; yommuu namni hamaan barbadaa'u immoo iyya gammachuuutu dhaga'ama. **21** Eebba nama tolaatiin magaalaan ulfina argata; afaan nama hamaatiin garuu ni barbadeeffama. **22** Namni sammuu hin qabne ollea isaa tuffata; kan hubannaa qabu garuu ni cal'isa. **23** Namni odeeessu dhoksaa gad baasa; kan amanamu garuu icciitii eega. **24** Qajeelfama dhabiisaan sabni ni kufa; baay'ina gorsitootaatiin garuu nagaatu argama. **25** Namni waan afaan isaatii ba'uun waan gaariin guutama; Namni nama hin beekeef wabii ta'u ni rakkata; namni namaaf kakachuu jedhee harka dha'u didu immoo karaan isaa qajeelaan itti fakkaata; namni ogeessi garuu nagaan jiraata. **26** Dubartiin gara laafettiin ulfina gorsa dhaga'a.

27 Namni kana hubadhu: Namni hamaan utuu hubannaa dhabuun qabne akkuma. **28** Wanni qajeelaan duukaa bu'u garuu gara du'a arrabni tokko toluma qofa ta'a. **29** Namni tokko kaan immoo waan kennuu malu dhowwata; ta'uus ittuma caalchisee sooroma; hamminni garuu nama hammina barbaadutti dhufa. **30** Namni sooruma ofii isaa abdatu kam iyyuu ni kufa; qajeelaan garuu akkuma baala magariisaatti lalisa. **31** Namni maatii isaatii rakkoo fidu bubblee qofa dhaala; gowwaan immoo garbicha nama ogeessaa ta'a. **32** Iji qajeelaan muka jirenyaa ti; namni lubbuu namaa baraaru immoo ogeessaa. **33** Erga qajeeltonni lafa irratti gatii isaanii argatanii, namni Waaqattii hin bulle fi cubbamaan hammam caalaa haa argatanii reel!

12 Namni abadamu jaallatu kam iyyuu beekumsa jaallata; kan sirreffamuu jibbu garuu gowwaan dha. **13** Namni gaariin Waaqayyo biratti fudhatama argata; Waaqayyo garuu nama hammina malatutti ni mura. **14** Namni tokko hamminaan jabaatee hin dhaabatu; qajeelaan garuu hin buqqifamu. **15** Niitiin amala gaarii dhirsaa isheetiif gonfoo dha; niitiin qaanessitu garuu akkuma tortora lafee isaa keessaa ti. **16** Karoorri qajeeltotaa qajeelaan dha; gorsi jal'ootaa garuu gowwoomsaa dha. **17** Dubbiin hamootaa dhiiga dhangalaasuuuf riphee nama eeggata; haasaan tolootaa garuu du'a jalaa nama baasa. **18** Namoonni hamoon ni garagalfamu; deebi'anii hin argaman; manni qajeeltotaa garuu jabaatee dhaabata. **19** Namni tokko akkuma ogummaa isaatii jajama; namni yaada jal'a qabu immoo ni tuffatama. **20** Namni tuffatamaan hojjetaa qabu tokko, nama of kabaju kan waan nyaatu iyyuu hin qabne caala. **21** Namni qajeelaan lubbuu horii isaatiiif yaada; hojjiin jal'ootaa garuu tolaan isaa iyyuu hammina. **22** Namni lafa isaa quotatu nyaata guddaa argata; kan yaada faayidaa hin qabne duukaa bu'u garuu hubannaa hin qabu. **23** Hamoonni boojuu jal'ootaa hawwu; hiddi qajeeltotaa Namni odeeessu dhoksaa gad baasa; kan amanamu garuu garuu ni lalisa. **24** Namni hamaan cubbuu afaan isaatii qabma; namni qajeelaan garuu rakkoo jalaa miliqa. **25** Namni waan afaan isaatii ba'uun waan gaariin guutama; hojjiin harka namaas isumaaaf deebi'a. **26** Nama gowwaan karaan isaa qajeelaan itti fakkaata; namni ogeessi garuu nagaan jiraata. **27** Aariin gowwaan yommusuma isa irraa

beekama; namni hubataan garuu arrabsoo tuffata. **17** hamaan cubbamoota ari'ata; badhaadhummaan immoo Namnii dhugaa dubbatu ragaa amanamaa kenna; dhuga badhaasa qajeelotaa ti. **22** Namni gaariin ilmaan baatuun sobaa garuu soba dubbatti. **18** Dubbiin of isaatif dhaala dabarsa; qabeenyi nama cubbamoota garuu eeggannaah hin qabne akkuma goraadee nama waraa; qajeeltotaaf kuufama. **23** Qonnaan hiyyeesaa midhaan arrabni nama ogeessaa garuu nama fayyisa. **19** Afaan guddaa baasa; murtiin jal'aan garuu haxaa'ee duraa dhugaa dubbatu bara baaaran jiraata; arrabni soba balleessa. **24** Namni harcummee qusatul ilma isaa jibba; dubbatu garuu yeroo gabaabaa qofa jiraata. **20** Garaa warra waan hamaa malatanii keessa gowwoomsaatu jira; warri nagaa buusan garuu gammachuu qabu. **21** Qajeeltottati miidhaan tokko iyyuu hin dhufu; hamoonni rakkinaan guutamu. **22** Waaqayyo arraba sobu ni jibba; warra dhugaa dubbatutti garuu ni gammada. **23** Namni hubataan beekaa ta'uun isaa dhokfata; gowwoonni garuu gowwummaa isaanii labsu. **24** Harki nama jabaatee hoijetutti ni mo'a; dhibaan' ummaan garuu garbummaatti nama geessa. **25** Garaan yaadda'u gad nama deebisa; dubbiin tolaan immoo nama gammachiisa. **26** Namni qajeelaan ollaa isaa karaa argisiisa; karaan hamootaa garuu karaa irraa nama jal'isa. **27** Namni dhibaan'aan waan adamsee ajeeese hin waaddatu; kan jabaatee hoijetu immoo qabeenya gatii guddaa argata. **28** Kaaan qajeelummaa irra jireenyatu jira; daandii sana irra duuti hin jiru.

13 Ilmi ogeessi gorsa abbaa isaa dhaga'a; qostuuun namaa immoo dheekkamsa hin dhaggeeffatu. **2** Namni waan afaan isaatii ba'uun waan gaariin gammada; namni hin amanamne garuu jeequmsaaf ariifata. **3** Namni arraba isaa eeggatu, jireenyaa isaa eeggata; kan of eeggachuu malee dubbatu immoo baduuf ariifata. **4** Fedhiin dhibaan'aayoom iyyuu hin guutamu; fedhiin nama jabaatee hoijetutti immoo guutumaan ni milkaa'a. **5** Namni qajeelaan soba jibba; namni hamaa garuu qaaniifil sphinx fida. **6** Qajeelummaatuna tolaa tiksaa; hamminni garuu cubbamoota galaafata. **7** Namni tokko sooreessa of fakkeessa; garuu homaa hin qabu; tokko immoo hiyyeesaa of fakkeessa; garuu qabeenya guddaa qaba. **8** Soorunni nama tokkoo furii jireenyaa isaa ta'uun danda'a; hiyyeesi garuu ifannaa hin dhaga'u. **9** Ifni nama qajeelaan akka gaarii ifa; ibsaan nama hamaa garuu ni dhaama. **10** Of tuulummaan lola qofa baay'isa; ogummaan garuu warra gorsa dhaga'an biratti argamti. **11** Maallaqni karaa sobaatiin dhufu dafee bada; namni xinnoo xinnoon maallaqa walitti qabatu garuu ni kuufata. **12** Abdiin lafa irra harkifatu garaa nama dhukkubsaa; hawwiin guutamu garuu muka jireenyaa ti. **13** Namni gorsa tuffatu badiisa ofitti fida; kan ajaja ulfeessu immoo badhaasa argata. **14** Barsiisni nama ogeessaa burqaajireenyaa ti; kiyyoo du'a irraas nama deebisa. **15** Hubannaan gaariin surraa argamsiisa; karaan warra hin amanamnee garuu badlisatti isaan geessa. **16** Namni qalbii qabu kam iyyuu beekumsaan hoijeta; gowwaan immoo gowwummaa isaa mul'isa. **17** Ergamaan hamaaan rakkoo keessa seena; ergamaan amanamaan garuu fayyina fida. **18** Namni adabamuun jibbu ni hiyyooma; ni qaana'as; kan sirreffama kabaju immoo ulfina argata. **19** Hawwiin guutame namatti mi'aawa; gowwoonni garuu waan hamaa irraa deebi'uun balfu. **20** Namni nama ogeessa wajjin deemu ogeessa ta'a, michuun gowwootaa garuu ni miidhama. **21** Wanni

hamaan cubbamoota ari'ata; badhaadhummaan immoo Namnii dhugaa dubbatu ragaa amanamaa kenna; dhuga badhaasa qajeelotaa ti. **22** Namni gaariin ilmaan baatuun sobaa garuu soba dubbatti. **23** Qonnaan hiyyeesaa midhaan arrabni nama ogeessaa garuu nama fayyisa. **19** Afaan guddaa baasa; murtiin jal'aan garuu haxaa'ee duraa dhugaa dubbatu bara baaaran jiraata; arrabni soba balleessa. **24** Namni harcummee qusatul ilma isaa jibba; dubbatu garuu yeroo gabaabaa qofa jiraata. **20** Garaa warra waan hamaa malatanii keessa gowwoomsaatu jira; warri nagaa buusan garuu gammachuu qabu. **21** Qajeelaan hammaa quifutti nyaata; garaan nama hamaa garuu ni beela'a.

14 Dubartiin ogeettiin mana ishee ijaarratti; gowwaan immoo harkuma isheetiin mana ofii diigdi. **2** Namni qajeelummaan jiraatu Waaqayyoon sodaata; kan karaan isaa jal'aa ta'e garuu isa tuffata. **3** Afaan nama gowwa dugda isatta ulee of tuulummaa fida; arrabni ogeeyyi garuu isaan eega. **4** Yoo qotiyoyon hin jirre, dallaan duwwaa ta'a; garuu humna qotiyoo tokkootiin midhaan baay'en argama. **5** Dhuga baatuun amanamnaa hin sobu; dhuga baatuun sobaa immoo dhara of keessaa gad naqa. **6** Qoostuuun namaa ogummaa barbaadee hin argatu; nama waa hubatuuf garuu beekumsi dadhabbi malee dhufa. **7** Ati nama gowwa irraa fagaadhu; arraba isaa irraa beekumsa hin argattutii. **8** Ogummaan hubattootaa akka isaan karaa isaanii beekan isaan godha; gowwummaan gowwootaa garuu karaa irraa isaan balleessa. **9** Gowwoonni cubbuutti qosu; qajeeltota giddutti garuu hawwiin gaariit argama. **10** Garaan gadda ofii isaa ni beeka; namni biraan tokko iyyuu gammachuu isaa irraa hin qooddatu. **11** Manni nama hamaa ni bada; dinkaanni nama qajeelaan immoo ni daraara. **12** Karaan qajeelaan namatti fakkaatu tokko jira; dhuma irratti garuu du'atti nama geessa. **13** Kolfa keessatti iyyuu garaan nama dhukkubuu danda'a; gammachuuunis gaddaan dhumuu danda'a. **14** Namni hin amanamne gatii karaa isaa, namni gaariin immoo gatii hojji isaa argata. **15** Namni homaa hin beekne waan hunda amana; namni qalbii qabu garuu tarkaanfti isaa ilallata. **16** Namni ogeessi of eeggata; waan hamaa irraas ni deebi'a; gowwaan garuu waan hundatti jarjar; of illee hin eeggatu. **17** Namni dafee aaru gowwummaa hoijeta; namni daba hoijetu garuu ni jibbama. **18** Namni homaa hin beekne gowwummaa dhaala; qalbeeffataan garuu beekumsa gonfata. **19** Namoonni hamoon fuula namoota gaarii duratti, jal'oornis karra qajeeltotaa duratti sagadu. **20** Hiyyeyyi olloonni isaanii iyyuu ni jibbu; sooreyyiin immoo michoota hedduu qabu. **21** Namni ollaa isaa tuffatu cubbuu hoijeta; kan rakkataaf garaa laafu garuu ebbifamaa dha. **22** Namni hammina yaadu karaa irraa hin baduu? Warri waan gaarii karoorsan garuu jaalala fi amanamummaa argatu. **23** Jabaatanii hojjechuun hundi bu'a buusa; oduun faayidaa hin qabne garuu hiyyummaa qofa fida. **24** Gonfoon ogeeyyi qabeenya isaanii ti; gowwummaan gowwootaa garuu gowwummaa dhalaa. **25** Dhuga baatuun dhugaa lubbuu baaara; dhuga baatuun sobaa immoo soba dubbata. **26** Namni Waaqayyoon sodaatu da'anno jabaa qaba; ijoolleen isaa da'oo argatu. **27** Waaqayyoon sodaachuuun burqaajireenyaa ti; kiyyoo du'a irraas nama deebisa. **28** Ulfinni mootii tokkoo baay'ina uummata isaa ti; yoo uummanni hin jirre garuu ilmi mootiis ni bada. **29** Namni obsa

qabu hubannaa guddaa qaba; kan dafee aaru garuu qajeeelaa haala ittiin deebii kenu yaada; afaan nama gowwummaa mul'isa. **30** Garaan nagaa qabu dhagnaa hamaa garuu hammina dhangalaasa. **29** Waaqayyo nama jireenyaa kenna; hinaaffaan garuu lafee tortorsa. **31** hamaa irraa fagoo jira; kadhannaam a nama qajeeelaa garuu Namni hiyyeessa cunqursu kan isa Uume tuffata; namni ni dhaga'a. **30** Fuulli ifaan garaa gammachiisi; oduun hiyyeessaaf garaa laafu immoo Waaqa kabaja. **32** gaariinis lafee haaromsa. **31** Namni adabbii jirenyaa Hamoonni jal'inuma isaaniitiin badu; qajeeltonni garuu kennu dhaggeeffatu, ogeeyyii gidduu jiraata. **32** Namni du'a keessatti illee amanamummaa isaaniitiin da'anno adabbii tuffatu ofuma tuffata; kan sirreefama fudhatu argatu. **33** Ogummaan qalbii nama waa hubatuu keessa garuu hubannaa argata. **33** Waaqayyoon sodaachuun jirti; garaa gowwootaa keessatti garuu hin beekantu. **34** ogummaa nama barsiisa; gad of qabuunis ulfina dura Qajeelummaa saba ol guddisa; cubbuun garuu saba dhufa. **35** Mootiin tajaajila ogessatti kamiiif iyyuu salphina. **35** Mootiin tajaajila ogessatti ni gammada; kan isa qaanessutti garuu ni dheekkama.

15 Deebiin laafaan dheekkamsa qabbaneessa; jechi hamaan garuu aarii kakaasa. **2** Arrabni nama ogessaa beekumsa jaja; afaan nama gowwaa garuu gowwummaa dhangalaasa. **3** Iji Waaqayyo idduma hunda jira; nama hamaa fi gaariis ni to'ata. **4** Arrabni fayyina fidu muka jirenyaa ti; arrabni sobu garuu hafuura cabsa. **5** Gowwaan adabbii abbaa isaa tuffata; namni sirreefama fudhatu kam iyyuu garuu qalbii qabeessa. **6** Manni nama qajeeelaa badhaadhummaa guddaa qaba; galin nama hamaa garuu rakkoo isatti fida. **7** Arrabni nama ogessaa beekumsa facaasa; garaan nama gowwaa garuu akkas miti. **8** Waaqayyo aarsaa hamootaa ni balfa; kadhannaan tolootaa garuu isa gammachiisa. **9** Waaqayyo karaa hamootaa ni balfa; warra qajeelummaa duukka bu'an garuu ni jaallata. **10** Nama daandii irraa jal'atu adabbii hamaatu isa eeggata; kan sirreefama jibuu ni du'a. **11** Du'a fi Badiisni fuula Waaqayyo duratt beekamoo dha; yoos garaan namaa hammam caalaa haa beekamu reel! (**Sheol h7585**) **12** Namni quoosu sirreefama hin jaallatu; nama ogessaanis hin mari'atu. **13** Garaan gammadu akka fuulli ifu godha; gaddi garaa garuu hafuura cabsa. **14** Garaan waa qalbeeffatu beekumsa barbaada; afaan gowwaa garuu gowwummaa nyaata. **15** Barri nama hacuucamee giutumaan giutuutti gadadoo dha; garaa gammaduuf garuu guyyaan hundinuu cidha. **16** Qabeenyaa guddaa rakkina of keessaa qabuu mannaa, Waaqayyoon sodaachaa waan xinnaa qabaachuu wayya. **17** Jibbaan cooma sangaa nyaachuu mannaa, jaalalaan raafuu nyaachuu wayya. **18** Namni dafee aaru lola kakaasa; namni obsa qabu garuu lola qabbaneessa. **19** Karaan nama dhibaa'aa qoraattiidhaan cufama; daandiin tolootaa garuu karaa diriiraa dha. **20** Ilmi ogessi abbaa isaa gammachiisa; namni gowwaan garuu haadha isaa tuffata. **21** Nama qalbii hin qabne gowwummaatu isa gammachiisa; namni hubataan garuu daandii qajeeelaa irra deema. **22** Karoorri gorsa hin qabne fiixaan hin ba'u; garuu gorsitoota hedduudhaan ni milka'a. **23** Namni tokko deebii malu kennuudhaan gammachuu argata; dubbiin yeroo isaafti dubbatamu akkam gaarii dha! **24** Daandiin nama hubataa akka inni sii'oolliti gad hin buuoneef gara jireenyatti ol isa baasa. (**Sheol h7585**) **25** Waaqayyo mana nama of tuuluu ni diiga; daangaa haadha hiyyeessa garuu ni dhaaba. **26** Waaqayyo yaada nama hamaa ni balfa; yaadni nama qulqullu garuu isa gammachiisa. **27** Namni doqni maatii isaafti rakkina fida; kan matta'aa jibbu garuu ni jiraata. **28** Garaan nama

qajeeelaa haala ittiin deebii kenu yaada; afaan nama gowwummaa mul'isa. **29** Waaqayyo nama jireenyaa kenna; hinaaffaan garuu lafee tortorsa. **31** hamaa irraa fagoo jira; kadhannaam a nama qajeeelaa garuu ni dhaga'a. **30** Fuulli ifaan garaa gammachiisi; oduun hiyyeessaaf garaa laafu immoo Waaqa kabaja. **32** gaariinis lafee haaromsa. **31** Namni adabbii jirenyaa Hamoonni jal'inuma isaaniitiin badu; qajeeltonni garuu kennu dhaggeeffatu, ogeeyyii gidduu jiraata. **32** Namni du'a keessatti illee amanamummaa isaaniitiin da'anno adabbii tuffatu ofuma tuffata; kan sirreefama fudhatu argatu. **33** Ogummaan qalbii nama waa hubatuu keessa garuu hubannaa argata. **33** Waaqayyoon sodaachuun jirti; garaa gowwootaa keessatti garuu hin beekantu. **34** ogummaa nama barsiisa; gad of qabuunis ulfina dura Qajeelummaa saba ol guddisa; cubbuun garuu saba dhufa. **16** Karoorri garaa kan namaa ti; deebiin arrabaa garuu Waaqayyo biraa dhufa. **2** Nama tokko karaan isaa hundi qulqullu itti fakkaata; yaada namaa garuu Waaqayyot madaala. **3** Waan hoijettu hunda Waaqayyotti kennadhu; karoorri kees siif milka'a. **4** Waaqayyo waan hunda kaayyo ofii isaatif hojjeti; hamoota iyyuu guyyaa badiisaatif qopheessa. **5** Namni of tuulu kam iyyuu fuula Waaqayyo duratt balfamaa dha; dhugumaan inni uttu hin adabamin hin hafu. **6** Namni jaalalaan fi amanamummaadhaan araara cubbuu argata; Waaqayyoon sodaachuudhaanis hammina irraa cita. **7** Yoo karaan namaa Waaqayyoon gammachiise, inni akka diinonni isaas nagaan isa wajjin jiraatan ni godha. **8** Galii guddaa jal'inaan argatan mannaa waan xinnoo qajeeleummaa argatan wayya. **9** Namni garaa isaa keessatti karaa isaa karoorfata; Waaqayyo garuu tarkaanfii isaa illee ni murteessa. **10** Hidhiin mootii hooda dubbata; afaan isaa illee murtii hin jal'isu. **11** Madaallii fi safartuun qajeealan kan Waaqayyo ti; ulfinni korojoo keessa jiru hundinuu hojji isaa ti. **12** Sababii teessoon qajeeleummaadhaan jabaatee dhaabatuuf mootonni waan hamaa hojjechuun ni balfu. **13** Mootonni afaan dhugaa dubbatutti ni gammadu; isaan nama dhugaa dubbatu ni jaallatu. **14** Dheekkamsi mootii ergamaa du'aa ti; namni ogessi garuu ni qabbaneessa. **15** Jireenyaa ifa fuula mootii keessa jira; surraan isaa akkuma duumessa bokkaa arfaasaa ti. **16** Ogummaa argachuun warqee caala; hubannaah argachunis meetii caala! **17** Daandiin nama tolaa hammina irraa fagoo dha; namni karaa isaa egus jireenyaa isaa eeggata. **18** Of tuuluun badiisaan dura, of bokoksunis kufaatiin dura deema. **19** Warra of tuulu wajjin boojuu quoddachuu mannaa, hafuuraan gad of qabani warra cunqurfame wajjin jiraachuu wayya. **20** Namni gorsa fudhatu kam iyyuu ni milka'a; kan Waaqayyoon amanatus eebbfamaa dha. **21** Namni garaadhaan ogessaa ta'e qalbeeffataa jedhama; dubbiin mi'aawu immoo gorsa dabala. **22** Hubannaan nama isaa qabuuf madda jireenyaa ti; gowwummaan garuu gowwoottati adabbii fida. **23** Garaan nama ogessaa arraba isaa qajeechaa; afaan isaa gorsa dabala. **24** Dubbiin nama gammachiisi dhaaba dammaa ti; inni lubbuutti ni mi'aawa; lafees ni fayyisa. **25** Karaan qajeeela namatti fakkaatu tokko jira; dhuma irrati garuu du'atti nama geessa. **26** Fedhiin hojjetaan tokko nyaataaf qabu hojif isa kakaasa; beela'uun isaaas ittuma cima. **27** Namni faayidaa hin qabne hammina malata; haasaan isaa akkuma ibidda waa gubuu ti. **28** Namni jal'an lola kakaasa; hamattuun immoo michoota walitti dhi'aatan gargar baafsi. **29** Namni jeequmsaan deemu ollaa isaa

gowwoomsee karaa jal'aatti isa geessa. **30** Namni ija qisu jal'ina karoorfata; kan hidhii ciniinnatu immoo hubataanis hafuura qabanaa'aa qaba. **28** Gowwaan iyyuu yommuu cal'su ogeessa fakkaata; yommuu arraba isaa to'atus hubataa fakkaata.

31 Arrii gonfoo ulfinaa ti; innis karaa qajeelaadhaan argama. **32** Goota waraanaa irra nama obsa qabu, nama magaalaa tokko booji'ee fudhatu irra kan of qabu wayya. **33** Ixaan gudeeda irratti buufama; murtoon isaa garuu guutumaan guutuutti Waaqayyo biraah dhufa.

17 Mana nyaataa dhugaatiin guutame kan lola qabuu mannaa, iddo nagaan jirutti hurraa'aa buddeena goggogaa wayya. **2** Garbichi hubataan ilma salphaa bulcha; obboleota gidduutti dhaala qoodata. **3** Okkoteen waa itti baqsan meetiif, boollibiddaa immoo warqeef; Waaqayyo garuu garaa namaa qora. **4** Namni hamaan dubpii gowwoomsaa dhaggeeffata; sobaanis arraba bala'amaadhaaf gurra kenna. **5** Namni hiyyeyyiitti qosu kan isaan Uume sana tuffata; kan badiisa namaatti gammadu utuu hin adabamin hin hafu. **6** Nama jaare tokkoof ilmaan ilmaan isaa gonfoo dha; haadhaa fi abbaanis ijlollee isaanittif ulfina. **7** Dubbiin ba'eessi nama gowwaatti hin tolu; hidhiin sobu immoo hammam bulchaa tokkotti haa hammaatu reel! **8** Matta'aan namicha kennuuf mi'a falflaata ti; inni lafa dhaqu kamitti iyyuu ni milkaa'a. **9** Namni balleessaa namaaf dhiisu jaalala guddisa; namni waan tokko irra deddeebi'u, garuu michoota walitti dhi'aatan gargar baasa. **10** Hamma gowwaan yeroo dhibba garafamee itti dhaga'amu caalaa ifannaan nama waa hubatutti dhaga'ama. **11** Namni hamaan fincila qofa barbaada; ergamaan namaa hin naane isatti ni ergama. **12** Gowwaan gowwummaa isa keessa jiruun walitti dhufuu mannaa amaaketa dhaltuu ilmaan ishee jalaa fudhatamaniin walitti dhufuu wayya. **13** Nama qooda gaarii hamaa deebisu, hamminni mana isaa keessaa hin ba'u. **14** Lola jalqabuu akkuma bishaan cabsanii yaasuu ti; kanaafuu utuu lolli hin ho'in dubbii dhiisi. **15** Waaqayyo waan kana lachuu ni balfa; kunis nama yakka qabu qulqulluu gochuu fi nama balleessaa hin qabnetti muruu dha. **16** Sababii inni ogummaa argachuuf fedhii hin qabneef, maallaqni harka gowwaan jiru faayidaa maaliq qaba? **17** Michuun yeroo hunda nama jaallata; obboleessi immoo guyyaa rakkootif dhalata. **18** Namni qalbii hin qabne harka dha'ee waa namaaf kakata; fuula ollaa ofii isaa durattis wabii ta'a. **19** Namni lola jaallatu cubbuu jaallata; namni karra ol dheeraat ijaarus badiisa waama. **20** Namni yaada hamaa qabu hin milkaa'u; kan arrabni isaa nama gowwoomsus rakkoo keessa seena. **21** Ilmi gowwaan abbaa isatti gadda fida; abbaan ilma gowwaas hin gammadu. **22** Garaan gammadu qoricha gaarii dha; hafuurri cabe immoo lafee gogsa. **23** Namni hamaan karaa murtii qajeelaa jal'isuuf jedhee dhoksaadhaan matta'aa fudhata. **24** Namni hubataan fuula isaa gara ogummaatti deebifata; iji gowwaan garuu hamma handaara lafaatti joora. **25** Ilmi gowwaan abbaa isatti gadda fida; haadhaa isaa deessettis jireenyaa hadheessa. **26** Nama balleessaa hin qabne tokko adabuun gaarii miti; qondaaltota amanamoo rukutuunis sirrii miti. **27** Namni beekaan of qusachaa dubbata; namni

hubataanis hafuura qabanaa'aa qaba. **28** Gowwaan iyyuu yommuu cal'su ogeessa fakkaata; yommuu arraba isaa to'atus hubataa fakkaata. **18** Namni addaan of baasu ofittummaa duukaa bu'a; murtii dhugaa hundaanis ni morma. **2** Namni gowwaan hubannaa argachuutti hin gammadu; garuu yaaduma isaa ibsuutti gammada. **3** Yeroo hamminni dhufu tuffiin dhufa; salphinnis qaani wajjin dhufa. **4** Dubbiin afaan namaa bishaan gad fagoo dha; burqaan ogummaa garuu bishaan yaa'uu dha. **5** Gara nama hamaa goruu yookaan nama balleessaa hin qabne murtii qajeelaa dhowwachuu gaarii miti. **6** Hidhiin gowwaalola fida; afaan isaaas rukutamuutti waama. **7** Afaan gowwaalola fida; hidhiin isaaas kiyyoo lubbuu isaa ti. **8** Dubbiin hamattuu akkuma gurshaan mi'aawuu ti; gara kutaa garaattis gad bu'a. **9** Namni hojii isaa irratti dhiiba'u, obboleessa nama waa balleessuu ti. **10** Maqaan Waaqayyo gamoo jabaa dha; namni qajeelaan itti baqatee badiisa oola. **11** Qabeenyi sooreyyii isaanif magaalaa da'oo qabduu dha; isaanis akka dallaa ol dheeraatti hedu. **12** Kufaatiidhaan dura garaan namaa of tuula; gad of qabuu garuu ulfinaan dura dhufa. **13** Utuu hin dhaggeeffatin deebii kennuun, gowwummaa fi qaani dha. **14** Hafuurri namaa dhukkuba ni obsa; hafuura cabee garuu eenyutu obsuu danda'a? **15** Garaan nama hubataa beekumsa argata; gurri ogeessaa waan kana barbaada. **16** Kennaan abbicha kennuuf karaa bana; fuula namoota gurguddaa durattis isa dhi'eessa. **17** Hamma namni biraa dhufee isaan mormutti, namni jalqabatti himata isaa dhi'eefatu tokko dhugaa qabeessa fakkaata. **18** Ixaa buusuun wal falmii qabbaneessa; namoota wal lolan jajjaboos addaan galcha. **19** Obboleessa yakkame tokko deebisuu magaalaa da'oo qabdu irra ulfaata; wal falmiinis akkuma danqaraa karra dallaa dhagaa ti. **20** Ija afaan isatiin garaan namaa quufa; dubbii arraba isatiiniis ni guuta. **21** Arrabni humna jireenyatiit fi du'a qaba; warri isa jaallatanis ija isaa nyatu. **22** Namni niitii argatu waan gaarii argata; fuula Waaqayyo durattis surraa argata. **23** Hiyyeesi arraba laafaadhaan dubbata; sooreessi garuu sagalee jabaadhaan deebii kenna. **24** Namni michoota baay'isu ni bada; garuu michuun obboleessa caalaa namatti aunu ni jira. **19** Gowwaan daba dubbatuu mannaa hiyyeessa amanamummaadhaan jiratu wayya. **2** Namni beekumsa hin qabne gaarii miti; miilli jarjarus karaa irraa jal'ata. **3** Gowwummaan namaa karaa isaa jal'isa; garuu isaa immoo Waaqayyotti aara. **4** Badhaadhummaan michoota hedduu nama argachiisa; hiyyeessi garuu michoota isaa irraa gargar ba'a. **5** Namni sobaan dhugaa ba'u utuu hin adabamin hin hafu; namni soba odeeessuu jalaa hin ba'u. **6** Namni hedduun bulchaa biratti surraa argachuu barbaada; namni hundis michuu nama waa namaa kennuutti. **7** Obboloonni hiyyeessaa hundinuu isaa jibbu; yoos michoonni isaa hammam caalaa isaa irraa haa fagaataan ree! Inni kadhachaa isaan duukaa bu'u iyyuu isaan eessattuu hin argaman. **8** Namni qalbii qabu ofii isaa jaallata; namni hubannaa jaallata ni milkaa'a. **9** Namni sobaan dhugaa ba'u utuu hin

adabamin hin hafu; namni soba odeessus ni bada. **10** akka quuuftuuf, dammaqii jiraadhu. **14** Namni waa Jireenya qananii jiraachuun gowwaaf hin malu; yoos bitatu, "Wanni kun gaarii miti; wanni kun gaarii miti!" ilmaan mootii bulchuun garbichaaf hammam caalaa jedha; ergasii immoo dhaaqee waa'ee waan bitate sanaa haa hammaatu ree? **11** Ogummaan nama tokkoo obsa boona. **15** Warqeem ni jira; lulli diimaanis baay'inaan kennaaf; balleessaa namaa irra darbuunis isaaq ulfina. jira; arrabni beekumsa dubbatu garuu faaya gatii guddaa **12** Dheekkamsi mootii akkuma aaduu leencaa ti, surraan ti. **16** Nama nama ormaatiif wabii ta'e irraa uftata isaa isaa immoo akkuma fiveensa marga irratti. **13** Ilmi fudhadhu; yoo inni dubartii ormaatiif wabii ta'es uftata gowwaan abbaa isaatifi badiisa; niitiin nyakkiftunis sana qabdi qabadhu. **17** Nyaanni gowwoomsaadhaan akka mana yeroo hundumaa dhimmisuut ti. **14** Manaa fi argame namatti mi'aawa; dhuma irratti garuu afaan qabeenyi warra ofii irraa dhaalamu; niitii qalbi qabdu nama sanaa cirrachatu guuta. **18** Gorsaan karoora garuu Waaqayyotu namaaf kenna. **15** Dhibaa' ummaan baafadhu; qajeelfama ogummaatiin waraanaa bani. **19** hirriba guddaa namatti buusa; namni hojji malee taa'us Hamattuun icciitti baafiti; kanaafuu odeeessituu wajjin ni beela'a. **16** Namni ajaja eegu lubbuu isaa eggata; kan tokkummaa hin qabaatin. **20** Namni tokko yoo abbaa karaa isaa tuffatu immoo ni du'a. **17** Namni hiyyeessaaf isaa yookaan haadha isaa abaare, ibsaan isaa dukkana garaa laafu Waaqayyoof liqeessa; Waqaqnis waan inni hamaa keessatti dhaama. **21** Dhaalli jalqabumatti dafee hojjete sanaaf isa badhaasa. **18** Yeroo abdiin jirutti argame dhumni isaa eebba hin qabaatu. **22** Ati, "Yakka ilma kee adabadhu; akka inni du'uufis cal'istee hin ati hojjette kanaaf ani gatii kee siifin kennel!" hin jedhin; ilaalim. **19** Namni dafee aaru adabamuun qaba; atti yoo isa Waaqayyoon eeggadhu; inni si baasa. **23** Waaqayyo oolchite, amma illee akkasuma gochuu qabda. **20** Gorsa madaaliil jal'aa ni balfa; safartuu sobaattis hin gammadu. namaa dhaggeeffadhu; sirreffamas fudhadhu; dhuma **24** Adeemsi namaa Waaqayyoon qajeelfama. Yoos namni irratti ati nama ogeeessa taata. **21** Garaa namaa keessa kam iyyuuakkamiin karaa ofii isaa hubachuu danda'a karoora baay'eetu jira; garuu wannii fiixaan ba'u kaayyo ree? **25** Namni utuu itti hin yaadin, "Wanni kun Waaqayyo ti. **22** Wanni namni hawwu jaalala dhuma Waaqaaf qulqulleeffameera" jedhee ergasii immoo waan hin qabnee dha; sobduu ta'uun mannaa hiyyeessa ta'uun wareege sana gaabbe kiyyoo isatti ta'a. **26** Mootiin wayya. **23** Waaqayyoon sodaachuu jireenyaatii nama ogeessi hamoota gิงilchee addaan baasa; geengoo geessa; yoos namni boqonnaadhaan jiraata; rakkinnis ittiin midhaan dha'an illee isaan irra oofa. **27** Ibsaan isa hin argatu. **24** Dhibaa' aan harka isaa waciitii keessa Waaqayyo hafuura namaa sakatta'a; inni keessa namaa kaa'a; gara afaan isattis hin deebifatu. **25** Qoostuu kaa'a; gara afaan isattis hin deebifatu. **25** Qoostuu garafi; wallaalan hubannaa argataa; nama qalbi qabu ifadhu; inni beekumsa argataati. **26** Namni abbaa isaa saamu, haadha isaaas kan manaa ari'u, ilma qaaniif i illee isumaan qora. **28** Jaalallii fi amanamummaa ifadhu; inni beekumsa argataati. **26** Namni abbaa isaa salphina fiduu dha. **27** Yaa ilma ko, mee qajeelfama ti. **30** Abootteen nama madeessu hammina nama irraa dhaggeeffachuu dhiisi; ati dubbiit beekumsaa irraa ni baddaa. **28** Dhuga ba'an faayidaa hin qabne murtii qajeelaa tuffata; afaan hamootaa immoo hammina liqimsa. **29** Qoostotaaf adabbii, dugda gowwootaatiif immoorukuttaatu qopheeffama.

20 Daadhiin wayinii nama qoostuu, dhugaatiin cimaan immoowaccuu nama godha; namni isaaaniin fudhatamus ogeeessa miti. **2** Dheekkamsi mootii akkuma aaduu leencaa ti; namni isa aarsus lubbuu ofii isaa dhaba. **3** Lola irraa fagaachuun ulfina; gowwaan hundi garuu lolatti ariifata. **4** Dhibaa' aan yeroodhaan hin qotatu; kanaafuu inni yeroo haamaatti ni ilaala malee homaa hin argatu. **5** Yaadni qalbi namaa akkuma bishaan gad fagoo ti; hubataan namaa garuu ni waraabatta. **6** Namni hedduun akka jaalala hin dhumne qabu dubbat; nama amanamamaa garuu eenyutu argachuu danda'a? **7** Namni qajeelaan amanamummaadhaan jiraata; joolleean isaa warri booddee dhalatanis ni eebifamu. **8** Mootiin tokko yeroo murtii kennuuf teessoo isaa irra taa'utti, waan hamaa hunda ijuma isaaatiin ginggaalchee addaan baasa. **9** Eenyutu, "Ani garaa koo qulqulleeffadheera; ani qulqulluu dha; cubbuus hin qabu" jechuu danda'a? **10** Madaaliil jal'aa fi safartuu jal'aa lamaanuu Waaqayyo ni balfa. **11** Mucaan xinnaan iyyuu amalli isaa qulqulluu fi qajeelaa ta'uun isaa hojji isaaatiin beekama. **12** Gurra dhaga'uun fi ija argu, lachanuu Waaqayyotu uume. **13** Akka hin hiyyoomneef, hirriba hin jaallatin; midhaan

21 Yaadni mootii akkuma yaa'aa bishaanii harka Waaqayyo keessa jira; innis garuma fedhetti qajeelcha. **2** Karaan namaa hundinuu ija ofii isaa durattiqajeelaa itti fakkataa; Waaqayyo garuu yaada namaa madaala. **3** Fuula Waaqayyo durattiaarsaa caalaa, waan qajeelaa fi sirrii ta'e hojjechuutu fudhatama qaba. **4** Iji of jajuu fi garaan of tuuluu maasi hamootaa kan hin qotaminii dha; innis cubbuu dhala. **5** Karoori nama tattaaffatuu bu'aa argamsiisa; namni ariifatu garuu ni hiyyooma. **6** Qabeenyi arraba sobuun argamu, urrii bittinnaa'ee baduu fi kiyyoo du'a ti. **7** Sababii isaan waan qajeelaa hojjechuu didaniif, fincilli hamootaa isaanuma balleessa. **8** Karaan nama balleessaa qabuu jal'aa dha; amalli nama qulqulluu garuu qajeelaa dha. **9** Niitii nyakkiftuu wajjin mana tokko keessa jiraachuun mannaa, golee bantii manaa irra jiraachuun wayya. **10** Namni hamaan jal'ina dharra'a; ollaan isaa gara laafina tokko iyyuu isaa irraa hin argatu. **11** Yeroo namni qoos tokko adabamutti, wallaalan ogummaa argata; namni ogeessi yeroo gorfamutti beekumsa argata. **12** Namni qajeelaan mana hamootaa qalbeeffatee ilala; hamootas ni balleessa. **13** Namni tokko yoo iyya hiyyeessatiif gurra kennuu dide, innis ni iyya; deebiis hin argatu. **14** Wanni dhoksaadhaan namaaf kennan aarii qabbaneessa; matta'aan harka bobaa jalaatiin kennanis dheekkamsa guddaa gab godha. **15** Murtii qajeelaa

kennuu qajeeltataaf gammachuu kenna; hamootatti immoo raafama fida. **16** Namni karaa hubannaa irraa badu kam iyyuu waldaa warra du'aniitti dabalam. **17** fi Namni qanani jaallatu ni deega; kan daadhii wayiniitiif fi zayitii jaallatu immoo hin sooromu. **18** Namni hamaan nama qajeelaadhaaf, kan hin amanamne immo jaalala duukaa bu'u, jirenya, badhaadhummaa fi ulfina argata. **22** Namni ogeessi magaalaa nama jabaati ba'ee da'oo jabaan inni amanato jalaa diiga. **23** Namni afaan isaatii fi arraba isaa eeggatu, balaa irraa of eega. **24** Nama of jajuu fi of tuulu maqaan isaa, "Qoostuu dha;" inni akka malee koora. **25** Sababii harki isaa hojii hojechuu hin jaallanneef, hawwiin nama dhibaa'aa du'a isatti fida. **26** Inni guyyaa guutuu kajeela; namni qajeelaan garuu utuu hin quasatin kenna. **27** Aarsaan nama hamaa balfamadaa dha; yoos yoo inni yaada hamaadhaan dhi'eesse hammam sana caalaa haa balfamu ree! **28** Dhuga baatuun sobaa ni bada; namni isa dhaga'u kam iyyuu bara baaan bada. **29** Namni hamaan ija jabaata; namni tolaan garuu karaa isaa qajeelfata. **30** Ogummaan, hubannaanii fi karoorri Waaqayyoon mormee milkaa'uu hin jiru. **31** Fardi guyyaa waraanaatiif qopheeffama; mo'ichi garuu kan Waaqayyo ti.

22 Maqaan gaarii badhaadhummaa guddaa caalaa filatamaa dha; kabajamuunis meetii fi warqee caala. **2** Wanni sooreessa fi hiyyeessa wal fakkeessu kanaa dha: Uumaan hunda isaanii Waaqayyo dha. **3** Namni hubataan balaa argee jalaa dhokata; wallalaan immo ittuma deemee adabama. **4** Gad of qabiisiin fi Waaqayyoon sodaachuun, qabeenya, ulfinaa fi jirenya namaa kenuu. **5** Karaa hamootaa irra qoraatii fi kiyootu jira; namni lubbuu isaa eeggatu garuu waan kana irraa fagaatee jiraata. **6** Daa'ima tokko karaa inni irra deemuu qabu barsiisi; inni gaafa dulloome iyyuu karaa sana irraa hin jal'atu. **7** Sooreessa hiyyeessa bulcha; liqeefataan garbicha liqeessitu ti. **8** Namni hammina facaasu rakkina haammata; uleen aarii isaa ni hurraa'aa. **9** Namni arjaan waan nyaata isaa hiyyeyyiif quoduf ofii isaatii ni eebbfifama. **10** Qoostuu of biraa ari'i; lollu ni qabbanaa'aa; wal diddaa fi arrabsoonis hin jiraatu. **11** Nama qulqullina garaa jaallatuu fi dubbiin isaa namatti tolou moothin michuu isaaft ta'a. **12** Jji Waaqayyo xiyyeefataan beekumsa ilaali; inni garuu dubbiin nama hiin amanamneen ni busheessa. **13** Dhibaat'aan, "Leenci ala jira! Ani karaa gubbaati nan aijeefama!" jedha. **14** Afaan ejittuu boolla gad fagoo dha; namni dheekkamsa Waaqayyo jala jiru achi keessa bu'a. **15** Gowwummaan yaada daa'ima keessattii hidhameera; uleen ittiin adaban garuu irraa fageessa. **16** Namni qabeenya isaa guddifachuuf jedhee hiyyeessa hacuucuu fi kan sooreessaaf kennaa kenuu ni deega. **17** Qalbeeffadhuutii waan namni ogeessi jedhu dhaggeeffadhu; yaada kees gara waan ani barsiisutti deebifadhu; **18** yoo ati qalbiitti qabattee hunduma isaa hidhii kee irratti qopheeffatte

wanmi kun nama gammachiisaatii. **19** Akka abdiin kee Waaqayyo ta'uuf ani har'a suma mataa kee iyyuu nan barsiisa. **20** Ani jecha soddoma, jecha gorsaatiif beekumsaa siif hin barreessine? **21** Kanas ani akka ati warra si erganiif deebii dhugaa kennituuf waan qajeelaa fi dhugaa si argisiisuufin barreesse mitii? **22** Ati sababii inni hiyyeessa ta'eef jettee hiyyeessa hin saamin; rakkataas mana murtiitti hin cunqursin; **23** Waaqayyo dubbiis isaanii ni ilaalaaf, jirenya warra isaa saamanii ni saamaatii. **24** Nama dafee aaru michuu hin godhatin; nama akka salphaatti dheekkamu wajjinis tokkummaa hin qabaatin; **25** yoo kana goote karaa isaa baratta; ofii kees kiyyootti galchita. **26** Nama harka dha'ee waadaa galu yookaan nama liqii namaatiif wabii ta'u hin ta'in; **27** yoo ati waan baafu dhabde, sireen kee iyyuu si jalaa fudhatama. **28** Dhagaa daarii durii, kan abbootiin kee dhaaban hin dhiibin. **29** Nama hojii isaa keessatti ogummaa qabu argitee? Inni fuula moototaa dura dhaabata; fuula namoota kaanii dura garuu hin dhaabatu.

23 Ati yeroo waa nyaachuu bulchaa tokko wajjin teessutti, waan fuula kee dura jiru hubadhuhu ilaali; **2** ati yoo nyaataaf fedhii guddaa qabaatte, qoonqoo kee irra billaa kaa'i. **3** Waan nyaanni sun nama gowwoomsuuf, mi'aa isaatti hin gaggabin. **4** Sooromuu jettee of hin dadhabsiisin; of qabuufs ogummaa qabaadhu. **5** Sooromni yommuu ati ija irra buufattutti ni bada; inni dhugumaan Baallee baafatee akkuma risaa gara samiitti ol barrisaatii. **6** Buddeena doqnaa hin nyaatin; cidha isaa hin kajeelin; **7** inni yeroo hunda waa'ee gatii yaadaatii. Inni, "Nyaadhuu dhugi" siin jedha; garaan isaa garuu si wajjin hin jiru. **8** Ati waanuma xinnoo nyaatte sana ni diddigda; dubbi kee gaarrii sana illee ni dhabda. **9** Sababii inni ogummaa dubbi keetii tuffatuuf ati nama gowwaati hin dubbatin. **10** Dhagaa daangaa durii hin dhiibin yookaan lafa qotisaa ijoollee abbaa hin qabneetti hin darbin. **11** Furii isaanii jabaadhaatii; inni gara isaanii goree sitti falma. **12** Qalbi kee gara gorsaatti, gurra kee immo gara dubbi beekumsaatti deebifadhu. **13** Ijoollee kee adabachuu hin dhiisii; yoo ati arcummeedhaan adabde isaan hin du'an. **14** Arcummeedhaan isaan adabiitii lubbuu isaanii du'a oolchi. (**Sheol h7585**) **15** Yaa ilma ko, yoo garaan kee ogeessa ta'e, garaan koo ni gammada; **16** yoo arrabni kee waan qajeelaa dubbate, keessi koo baay'ee gammada. **17** Garaan kee cubbamootatti hin hinaafin; garuu yeroo hunda Waaqayyoon sodaadhu. **18** Ati dhugumaan gara fuulduraatti abdii qabda; abdiin kees hin citu. **19** Yaa ilma ko, dhaggeeffadhu; ogeessa ta'; qalbi kee daandii qajeelaa irra buufadhu. **20** Warra daadhii wayinti baay'ee dhuganittu yookaan warra foonitti gaggabanitti hin makamin; **21** machooftuu fi albaadheyiin ni hiyyoomu; hirribaa baay'isuuunis moofaa nama uffachiisa. **22** Abbaa kee kan si dhalche dhaga'i; haadha kees yeroo isheen jaarto hin tuffatin. **23** Dhugaa bidatuh malee hin gurgurin; ogummaa, qajeelfamaa fi hubannaas bidathu. **24** Abbaan nama qajeelaa gammachuu guddaa qaba; namni ilma ogeessa qabu isatti gammada. **25** Abbaan keetii fi haati kee haa gammadan; isheen si deesse sun

haa ililchitu! **26** Yaa ilma ko, garaa kee naa kenni; iji caalchisuun gaarii miti: **24** Kan nama yakka qabuun, "Ati kees karaa koo haa ilalaal; **27** sagaagaltuun boolla gad balleessaa hin qabdu" jedhu kam iyyuu namni isa abaara; fagoodhaati, niitiin ganda labeenis boolla bishaanii dhiphaa dha. **28** Isheen akkuma saamtuutti riphxeen sabinis isa balaaleffata. **25** Warri nama yakka hoijetu nama eeggatti; namoota gidduuttiis warra hin amanamne ifatan garuu ni gammadu; eebbi guddaanis ni dhufaaf. **26** Deebiin qajeelaan, akkuma hidhii dhungachuu ti. **27** baay'ifti. **29** Eenyutu, "Aanaf wayyool!" jedha? Eenyutu Hojji kee kan diidaa raaawwadhuutii lafa qotisaas kees gadda qaba? Eenyutu lola qaba? Eenyutu komii qaba? qopheeffadhu; ergasiin mana kee ijaaarradhu. **28** Sababii Eenyutu sababii malee madaa'a? Kan iji isaa diimatu eenyu? **30** Warra daadhii wayinii dhuguu irra akka tokko malee ollaa keetti dhugaa hin ba'in yookaan malee turan, warra daadhii wayinii walmakaa afaaaniin hidhii keetiin hin gowwoomsin. **29** Ati, "Waanuma inni qabuu dhaqanii dha. **31** Yeroo inni diimatutti, yeroo inni na godhe anis isa nan godha; waan inni hojjeteefis billilee keessa ol xixinniqutti, yeroo inni suuta jedhee gatii isaa nan deebisa" hin jedhin. **30** Ani lafa qotisaas gad bu'utti daadhii wayinii ija itti qabdee hin ilaalini. **32** nama dhibaa'aa keessa ba'ee, iddo dhaaabaa wayinii Dhuma irattu akkuma bofaa nama idda; akkuma buutuis lafa hunda giuteera; laftis aramaadhaan fudhatameera; nama ciniina. **33** Iji kee waan haaraa arga; qalbiin kees dallaan dhagaas diigameera. **32** Ani argeen waan sana jal'ina yaada. **34** Ati akkuma nama walakkaa galaana qalbeeffadhe; waanan arge sana irraas barumsa nan guddaa ciisuu ti; akkuma nama fiixeet utubaa doonii argadhe: **33** hirriba xinnaa; mugaatii xinnaa; xinnoo irra ciisuu taata. **35** Ati akkana jetta; "Isaan na dha'an; harka walitti marachuu; **34** hiyyummaanis akkuma ani garuu hin miidhamme! Isaan na tuman; garuu natti hattuutti, deegummaanis akkuma loltuu hidhateetti sitti hin dhaga'amne! Ani dhugaatii biraa barbaaddachuuuf dhufa. yooman dammaqa?"

24 Hamootatti hin hinaafin; garee isaanii ta'uus hin hawwin; **2** garaan isaanii hammina malataati; hidhiin isaanii rakkina odeeessa. **3** Manni ogummaadhaan ijaarama; hubannaadhaanis jabeeffamee dhaabama; **4** kutaawanisaas, beekumsaan, qabeenya gatii guddatii fi miidhagaadhaan guutamu. **5** Ogeessi humna guddaa qaba; beekaan namaa immoo jabina itti dabalata; **6** waraana banuuf qajeelfama, mo'annaa argachuudhaaf immoo gorsitoota hedduu si barbaachisa. **7** Gowwa irraa ogummaan akka malee ol fagoos dha; inni karra duratti afaan isaa hin saaqqatu. **8** Namni hammina malu, "Maltee" jedhama. **9** Malli gowwummaa cubbuu dha; namoonnis qoostuu ni balfu. **10** Ati yoo gaafa rakkinaa laafte, jabinni kee dhugumaanuu xinnaa dhal! **11** Warra gara du'aatti geefamaa jiran du'jalaa baasi; warra ajjeefamuuf qopheeffamanis oolchi. **12** Yoo ati, "Nu waan kana homaa hin beekne" jette, inni yaada namaa madaalo sun hin hubatuu? Kan lubbuu kee eegu sun waan kana hin beekuu? Inni nama hundaaf akkuma hojji isattii gatii hin kennuu? **13** Yaa ilma ko, dammi waan gaarii ta'eef nyaadhu; nadhiin dammaa sitti ni mi'aawa. **14** Akka ogummaan lubbuu keetti mi'aawu illee beeki; ati yoo isa argatte fuul duratti abdi qabda; abdiin kees hin citu. **15** Akka nama seeraan hin bulleetti mana nama qajeelaa riphxeen eeggatin; mana jireenya isaa hin saamin. **16** Namni qajeelaan yeroo torba kufu iyyuu, deebi'ee ni ka'atii; namni hamaan garuu yeroo balaan itti dhufutti ni gufata. **17** Yeroo diinni kee kufutti hin ililchin; yeroo inni gufatuttiis garaa kee hin gammadin; **18** yoo kanaa achii Waqaayyo waan kanatti ni gaddaatii; dheekkamsa isaa isaa irraa deebisa. **19** Ati sababii jal'ootaatiif aariidhaan hin gubatin; hamootatti hin hinaafin. **20** Namni jal'aan fuul duratti abdi hin qabuutti; ibsaan hamootaaas ni dhaama. **21** Yaa ilma ko, Waqaayyo fi mootii sodaadhu; finciltoottis hin makamin; **22** badiisni akkuma tasaa isaanitti dhufaati; balaa isaan lachuu fidan eenyutu beeka? **23** Kunneenis jechoota ogeessaa ti: Murtii kennuu irratti nama wal

25 Fakkeenyawwan kunneen fakkeenyawwan Soloomon kanneen namoonni Hisqiyaas, mooticha Yihuudaa garagalchanii dha: **2** Waa dhoksuun Waaqaaf ulfina isaa ti; waa sakatta'anii bira ga'uun immoo ulfina moototaa ti. **3** Akkuma samiiwwan ol dheeratanii laftis gad fagaatu sana, yaadni moototaa qoratamee bira hin gatii ga'amu. **4** Meetii irraa xurii baasi; ergasiin tumtuun qodaa tolchuu danda'a. **5** Nama hamaa fuula mootii duraa balleessi; ergasiit teessoon isaa qajeelummaadhaan ni jabaata. **6** Fuula mootii duratti ol of hin qabin; iddo namoota gurguddaas hin dhaabatin; **7** inni fuula namoota bebeekamoo duratti si salphisuu irra, yoo inni, "As ol kottu" siin jedhe wayyaa. Ati waan ija keetiin argite, **8** daftee mana murtiitti hin fidin; yoo ollaan kee si qaanesse, dhuma irattu ati maal gochuu dandeessa? **9** Dhimma kee ollaa kee wajjin falmadhu; iccitii nama kaanii immoo hin baasin; **10** yoo kanaa achii namni waan sana dhaga'ee si qaanessa; maqaan hamaan siif kenname sunis sirraa hin ba'u. **11** Dubbiin yeroo isattii dubbatame, akkuma hudhau warqee kan meetii irattu hojjetamee ti. **12** Ifanni nama ogeessaa surra dhaggeeffatuuf, loottii warqee yookaan faaya warqee qulqulluu ti. **13** Ergamaan amanamaan tokko warra isa ergataniif akkuma qabbana cabbii kan yeroo midhaan haamanii ti; inni hafuura gooftota isaa haaromsatii. **14** Namni kennaa namaaf hin kennineen boonu tokko akkuma duumessaa fi bubbee bokkaa hin qabnee ti. **15** Obsaan bulchaa tokko garaa laafifachuu ni danda'ama; dubbiin malaan dubbatame lafee ni cabsa. **16** Damma yoo argatte hamma si ga'u nyaadhu; yoo baay'ifti nyaatte ni diddigda. **17** Mana ollaa keetti dhäquu hin baay'isin; yoo ati miilla itti baay'ifti inni si jibba. **18** Namni sobaan ollaa isattii dhugaa ba'u, akkuma bokkuu yookaan goraadee yookaan xiyya qara qabuu ti. **19** Nama hin amanamne tokko yeroo rakkotti abdachuuu akkuma ilkaan cabee yookaan miilla okkoluu ti. **20** Nama garaan isaa gaddeef sirba sirbuun akkuma nama guyyaa dhaamochaa wayyaa of irraa baasuu, yookaan madaa irratti dhangaggaa'aa dhangalaasuu ti.

21 Yoo diinni kee beela'e waan inni nyaatu kenniif; yoo inni dheeboes bishaan inni dhugu kenniif. **22** Kana gochuu keetiin barbadaa ibiddaa mataa isaa irra tuulta; Waaqayyo si badhaasa. **23** Akkuma bubbleen kaabaa bokkaa fidu, arrabni hamatus fuula dheekkamu fida. **24** Niittii nyakkiftuu wajjin mana tokko keessa jiraachuu mannaa, golee bantii manaa irra jiraachuu wayya. **25** Oduun gaariin biyya fagootii dhufu, akkuma bishaan qabbanaa'aa lubbuu dheebotteef ta'u ti. **26** Namni qajeelaan fuula hamootaa duratti kufu, akkuma burqaa dhoqqa'eeyoокаan boolla bishaanii faalame tokkoo ti. **27** Damma baay'eeyoakaan boolla bishaanii miti; ulfina mataa ofii barbaadunniis ulfina miti. **28** Namni of hin qabne, akkuma magaalaal dallaan isaa diigamee ti.

26 Akkuma cabbii yeroo bonaa yookaan bokkaa yeroo haamaa, nama gowwaaf ulfinni hin malu. **2** Akkuma simbirri barriftu yookaan daaloteen barriftu abaarsi sababii malee dhufu nama irra hin bu'u. **3** Alangaan fardaaf, luugamni harreef, uleen immoo dugda gowwaatiif mala! **4** Gowwaadhaaf akka gowwummaa isattii hin deebisin; yoo akkas goote ati mataan kee iyuu akkuma isaa taata. **5** Gowwaadhaaf deebii gowwummaa isattif malu kenni; yoo kanaa achii inni ogeessa of se'a. **6** Harka nama gowwaatti ergaa ergachuu, akkuma miilla ofii irraa murru yookaan summii dhuguu ti. **7** Afaan nama gowwa keessatti, fakkeenyi akkuma miilla naafaa ti. **8** Namni gowwaadhaaf ulfina kenuu, akkuma nama furrisaatti dhagaa guduunfuu ti. **9** Fakkeenyi afaan gowwa keessatti akkuma qoraattii harka nama machaa'ee keessaa ti. **10** Namni gowwa yookaan kara deemaa qaxaratu akkuma adamsaa nama hunda xiyyaan madeessuu ti. **11** Akkuma sareen diddigia isheetti deebitu sana, gowwaan gowwummaa isaa irra deddeebi'a. **12** Ati nama akka ilalcha ofii isattii ogeessa ta'e argitaa? Isa irra gowwaatu abdii caalu qaba. **13** Dhibaa'aan, "Leenci karaa irra jira; leenci sodaachisaan daandii irra jira!" jedha. **14** Akkuma saanqaan muchoo isaa irra naanna'u, dhibaa'aan siree ofii irra gaggaragala **15** Dhibaa'aan harka isaa waciitti keessa kaa'a; gara afaan isattii deebifachuu ni dhibaa'a. **16** Dhibaa'aan namoota hubannaadhaan deebii kennan torba caalaa ogeessa of se'a. **17** Namni lola nama biraa keessa seenu, akkuma nama harkaan gurra saree qabuu ti. **18** Akkuma maraatuu ibidda yookaan xiyya namatti gad dhiisu tokkoo **19** namni, "Ani nan qoose!" jedhee ollaa isaa gowwoomsus akkasuma. **20** Ibiddi yoo qoraan dhabe ni dhaama; hamiiin yoo hin jiraanne, lolli ni qabbanaa'a. **21** Akkuma cileen barbadaa ibiddaa bobeessee qoraan ibidda qabsisu sana namni lola jaallatu lola kakaasa. **22** Dubbiin hamattuu akkuma gurshaa mi'aawuu ti; gara kutaa garaattis gad bu'a. **23** Dubbiin gaariin garaa hamaa keessaa ba'u akkuma okkotee meetiin irra dibamee ti. **24** Namni maqaan namaa balleessu tokko arrabuma ofiiin nama tolaa of fakkeessa; garaa isaa keessatti immoo gowwoomsaa guduunfata. **25** Yoo dubbiin isaa sitti mi'aawe iyuu isaa hin amaniin; wanni jibbisiiisan torba garaa isaa guuteeraatii. **26** Jal'inni isaa sobaan haguugamee dhokfamuu danda'a; hamminni isaa garuu

fuula waldaa duratti ifatti ba'a. **27** Namni boolla qotu boolla keessa bu'a; nama dhagaan gangalchus, dhagaan sun isumatti deebi'a. **28** Arrabni sobu tokko warruma miidhu sana jibba; afaan saadu tokkos badiisa fida.

27 Ati waa'e booriitiin hin boonin; waan guyyaan fidu hin beektutii. **2** Namni biraa si haa jaju malee ati afaan keetiin of hin jajin; namni kaan si haa jajuu malee hidhiin kee si hin jajin. **3** Dhagaan ni ulfaata; cirrachis ba'a dha; tuttuqaan gowwaa garuu lachuu calaa ulfaata. **4** Dheekkamsi gara jabeessa; aariinis guutee dhangala'a; hinaaffaa dura garuu eenyetu dhaabachuu danda'a? **5** Jaalala dhokfamee mannaa ifannaa ifatti ba'e wayya. **6** Madaan michuun nama madeessu amanamaa dha; dhungachuu diinaa garuu gowwoomsaa dha. **7** Namni quufe damma illee ni balfa; kan beela'e garuu wanni hadhaa'u iyuu itti mi'aawa. **8** Namni mana isattii badu tokko, akkuma simbirroo man'ee isheetii badduu ti. **9** Shitto foixaanni garaa nama gammachiisi; gorsi michuus garaa nama ciibsa. **10** Michoota keetti fi michoota abbaa keetti hin gatin; yoo balaan sitti dhufe mana obboleessa keetti hin dhaqin; obboleessa fagoo jiru irra ollaa dhi'ooyu jiru wayya. **11** Yaa ilma ko, ogeessa ta'iittii garaa koo gammachiisi; ergasii ani nama na tuffata hundaaf deebii kennuu nan danda'a. **12** Namni hubataan balaa argee jalaa dhokata; wallaalaan immoo ittuma deemee adabama. **13** Nama nama ormaatiif wabii ta'e irraa uffata isaa fudhadhu; yoo inni dubartii ormaatiif wabii ta'es uffata sana qabdii qabadhu. **14** Namni tokko ganamaan sagalee ol fudhatee ollaa isaa yoo eebbie wanni sun akka abaarsaatti fudhatama. **15** Niiti nyakkiftuu, akkuma bokkaa guyyaa roobaah diimmissaa ooluu ti; **16** ishee ittsiuun akkuma bubbbee ittsiuun ti yookaan akkuma zayitti harkaan qabuu ti. **17** Akkuma sibiilli sibiila qaru, namni tokko nama kaan qara. **18** Namni muka harbuu eeggatu tokko ija isaa niyaata; namni gooftaa isaa eeggatus ulfina argata. **19** Akkuma bishaan fuula namaa argisiisu sana garaan nama tokkooyummaa namichaa argisiisa. **20** Du'aafii Badiisni gonkumaa hin qufan; jii namaas akkasuma. (*Sheol h7585*) **21** Okkoteen waa itti baqsan meetiif; boollibiddaa immoo warqeef; namni immoo ulfina argatuun qoroma. **22** Gowwa mooyye keessatti yoo tumte iyuu, akkuma midhaaniitti muka mooyyeetiin isa bulleessite iyuu, ati gowwummaa isa irraa hin balleessitu. **23** Haala bushaayeen kee keessa jiran sirriitti beeki; loon keetifis xiyyeffannaa kenni; **24** soorumni bara bараан itti hin fufuutii; gonfoonis dhaloota irraa dhalootatti hin darbu. **25** Yeroo okaan haamamee biqilaa haaraan jalaan biqilee margi tulluu irraa walitti qabamutti, **26** xobbaallaawwanii daara baata; re'oorni immoo gatii lafa qotisaa siif ta'u. **27** Ati ofii keetti fi maatii kee, xomboreewwan kees ittiin jiraachisuu aannan re'ootaa baay'e ni qabaatta.

28 Namni hamaan utuu namni tokko iyuu isaa hin ari'in baqata; qajeelonni garuu akkuma leencaa ija jabaatu. **2** Biyya finciil keessa bulchitoota hedduutu jira; bulchaan hubataanii fi beekaan garuu seera eegsisa. **3** Bulchaan hiyyeessa hacuucu tokko akkuma bokkaa

jaba midhaan lafa irraa balleessuu ti. **4** Warri seera qabama; qajeelaan garuu ni faarfata; ni ililchas. **7** didan hamoota jaju; warri seera eegan garuu isaaniin Namni qajeelaan mirga hiyyeessaatiif dhaabata; namni mormu. **5** Jal'oonni murtii qajeelaa hin hubatan; warri hamaan garuu dhimma akkanaa hin qabu. **8** Qoostonni Waaqayyoon barbaadan immoo guutumaan guutuutti magaalaa jeequ; ogeeyyiin garuu aarii qabbaneessu. **9** hubatu. **6** Sooreessa karaan isaa jal'aa ta'e mannaa Yoo ogeessi gowwaa wajjin mana murtii dhaqe, gowwaan hiyyeessa adeemsii isaa mudaa hin qabne wayya. **7** Namni sun ni aara yookaan ni kolfa; nagaanis hin jiraatu. **10** seera eegu ilma ogeessa; michuun albaadheessa immoo Namoonni dhiiga dheebotan, nama amanamaa jibbu; abbaa isaa qaanessa. **8** Namni dhalaa fi hiiqiidhaan nama tolaas ajeesuu barbaadu. **11** Gowwaan guutumaan qabeenya isaa guddifatu kam iyyuu, nama hiyyeessaaf guutuutti aariitti of kenna; ogeessi garuu of qaba. **12** garaa laafuu walitti qaba. **9** Nama seeraaf gurra kennu Yoo bulchaan tokko soba dhaggeeffate, qondaaltonni didu kam iyyuu, kadhannaan isaa balfamaa dha. **10** isaa hundi ni hammaatu. **13** Hiyyeessaa fi namni nama Namni nama tolaas karaa jal'aa irra adeemsisu kam iyyuu cunqursu waan kanaan wal fakkaatu: Waaqayyo ija kiyyoo ofii isaa keessa seena; namni balleessa hin lachan isaaantiifiu argartuu kenna. **14** Yoo mootiin tokko qabne garuu dhaala gaarrii argata. **11** Namni sooreessi wal qixxummaadhaan hiyyeeyyiif murtii kenne, teessoon ogeessa of se'a; hiyyeessi hubannaa qabu garuu isaa bara bараan jabaatee dhaabata. **15** Ulee fi ifannaan qoree bira ga'a. **12** Yeroo namni qajeelaan mo'atutti ogummaa kenuu; daa'imni akkasumatti gad dhiifame gammachuu guddatu ta'a; yeroo namni hamaan aangoo garuu haadha isaa salphisa. **16** Yommuu hamoonni qabatutti garuu namoonni ni dhokatu. **13** Namni aangoo qabatan, cubbuutu baay'ata; qajeeltonni garuu cubbuu ofii dhokfatu hin milkaa'u; kan cubbuu isaa kufaati jaraa argu. **17** Ilma kee adabadhu, inni nagaa himatee irraa deebi'u garuu araara argata. **14** Namni siif kenna; lubbuu kees ni gammachiisa. **18** Iddoo yeroo hunda Waaqayyoon sodaatu eebbfamaa dha; mul'anni hin jirretti sabni gad dhiisii ta'a; namni seera kan mataa jabaatu garuu rakkoo keessatti kufa. **15** eegu garuu eebbfamaa dha. **19** Garbichi dubbi afaanii Namni hamaan hiyyeeyyi bulchu, akkuma leenca aaduu qofaan hin sirreffamu; inni yoo hubate illee deebii hin yookaan amakaeta wayitti arifattu ti. **16** Bulchaan akka kenuutii. **20** Ati nama jarjarsuu dubbatu argitee? Isa malee nama cunqursu hubannaa hin qabu; kan bu'a irra gowwaatu abdi caalu qaba. **21** Nama garbicha ofii karaa hin malleen argamu jibbu garuu bara dheeraa isaa ijoollummaa isaatii jalqabee qanansiis, galgalli jiraata. **17** Namni yakki dhiiga namaa dhangalaasu isaa rakkina. **22** Namni aaru lola kakaasa; kan dafee irra jiru, boollatti baqata; namni tokko iyyuu isha in aarus cubbuu hedduu hoijeta. **23** Of tuulummaan namaa gargaarin. **18** Namni adeemsi isaa mudaa hin qabne isuma gad deebisa; namni hafuuraan gad of qabu garuu nagumaan jiraata; kan karaan isaa jal'aa ta'e garuu ulfina argata. **24** Namni hattuu wajjin qooddatu lubbuu boollatti kufa. **19** Namni lafa isaa qotatu nyaata guddaa ofii isaa jibba; inni ni kakata; garuu waan tokko illee argata; kan yaada faayidaa hin qabne duukaa bu'u garuu hin himu. **25** Nama sodaachuuu kiyyoo namatti ta'a; hiyyumaan guutama. **20** Namni amanamaan eeba kan Waaqayyoon amanatu garuu nagaadhaan jiraata. **21** Nama wal caalchisuun gaarrii miti; namni garuu muraa buddeenaargachuu jedhee yakka hoijeta. **26** Namni hedduun bulchaa biratti surraa argachuu quufa; kan sooromuutti gaggabu garuu adabbii jalaa hin ba'u. **22** Namni waa kajeelu sooromuuf jarjara; inni akka surraa argata. **24** Namni abbaa yookaan haadha isaa saamee, "Kun balleessa miti" jedhu garree nama waa balleessuu ti. **25** Namni wayitti gaggabu lola kakaasa; kan Waaqayyoon amanatu garuu ni badhaadha. **26** Namni of amanatu gowwaa dha; kan ogummaadhaan deemu immoo nagaadhaan jiraata. **27** Namni hiyyeessaaf kennu waan tokko illee hin dhabu; kan ija dunuunfatu garuu abaarsa baay'ee argata. **28** Yeroo namni hamaan aangoo qabatutti namoonni ni dhokatu; yeroo namni hamaan badutti garuu qajeeltonni ni baay'atu.

29 Namni ifannaan baay'ee booddee mataa jabaatu kam iyyuu akkuma tasaa caba; hin fayyus. **2** Yommuu namni qajeelaan aangoo qabatutti, sabni ni ililcha; yommuu namni hamaan bulchu garuu sabni ni guunguma. **3** Namni ogummaa jaallatu abbaa isaa gammachiisa; miiltion sagaalgaltuu garuu qabeenya isaa barbadeessa. **4** Mootiin murtii qajeelaadhaan biyyaaf nagaa buusa; kan matta'aaf gaggabu immoo biyya gargar qoqqooda. **5** Namni ollaa isaa jaju, miilluma isaatii kanaan achii ani akka malee quifese si ganee 'Waaqayyo kiyyoo kaa'a. **6** Namni hamaan cubbuu ofii isatiin

30 Jecha Aguur ilma Yaaqee. Dubbiin nama kanaa akkanaa jedhee litii'eeliitti dubbatame: "Innis litii'eeliitti fi Ukaalitti dubbate: **2** Ani dhugumaan doofaa nama hundaa gadii ti; ani hubannaa namni qabu hin qabu. **3** Ani ogummaa hin baranne yookaan beekumsa Isa Qulqulluu sanaa hin qabu. **4** Eenyutu samiitti ol ba'ee deebi'ee dhufe? Kan harki isaa bubblee walitti qabe eenyu? Namni bishaan uffataan mare eenyu? Kan daarii lafaa hunda jabeessee dhaabe eenyu? Maqaan isaatii fi maqaan ilma isaa eenyu? Mee yoo beekte natti himi! **5** "Dubbiiin Waaqaa hundinuu hir'ina hin qabu; warra isatti kooluu galaniif, inni gaachana. **6** Dubbiis isatti hormaa hin dabalin; yoo kanaa achii inni si ifata; atis sobduu taatee argamta. **7** "Yaa Waaqayyo ani wantoota lama sin kadhadha; isaanis utuu hamman jirutti ana hin dhowwatini. **8** Gowwoomsaa fi sober narraa fageessi; hiyyummaa yookaan sooruma naaf hin kennin; garuu buddeena koo guyyaa guyyaan naaf kenni. **9** Yoo kanaan achii ani akka malee quifese si ganee 'Waaqayyo eenyuu dha?' nan jedha; yookaan hiyyoomee hateef, akkasiin maqaan Waaqa koo nan salphisa. **10** "Garbicha

inni si abaaraa; atis waan kanatti ni gaafatamta. **11** falmi.” **10** Niitii amala gaarii qabdu eenyutu argachuu “Dhaloota abbaa isaa abaaru kan haadha isaa illee hin danda'a? Isheen lula diimaa caalaa gati qabeettii dha. **11** eebbifnetu jira; **12** dhaloota qulqulluu of se'u, kan xurii Dhirsii ishee guddisee ishee amanata; inni waan faayidaa isaa irraa hin qulqulleeffamintu jiru; **13** dhaloota iji qabu tokko illee hin dhabu. **12** Isheen bara jireenya isaa akka malee of tuulu, kan baalleen ija isaaas nama ishee guutuu waan gaarii isaaf fiddi malee isa hin miitu. tuffatutu jira; **14** dhaloota hiyyeyyii lafa irraa fixuuf **13** Isheen suufii fi quncee talbaa barbaaddee harka rakkattoota illee gidduu namaatti balleessuuf ilkaan ishee kan hojii jaallatuun footi. **14** Isheen akkuma isaa goraadee, ha'oonaan immoo billaa ta'e jira. **15** doonii daldalaatti lafa fagoodhaa nyaata ishee fidatti. “Dhulaandhulli intallan, ‘Kenni! Kenni! jedhanii iyay **15** Isheen uttu lafti hin bari’ in hirribaa kaatee maatii lama qabdi. “Wantoota gonkumaa hin quufne saditu isheetiif nyaata kenniti; xomboreewwan isheefis hojii jira; kannineen gonkumaa, ‘Nu ga’el’ hin jenne immoo qooddi. **16** Isheen lafa qotisaab hubatteet ilaltaan bitti; afurtu jira: **16** isaanis Sii’ool, gadameessa maseene, lafa gonkumaa bishaan hin quufnee fi ibidda gonkumaa, ‘Na ga’el’ hin jennee dha. (**Sheol h7585**) **17** “Ija abbaatti **17** Isheen lafa qotisaab hubatteet ilaltaan bitti; qoosu, kan ajaja haadhaa tuffatu arraageessa sulultaatiin waan hojjettee argattu keessaa wayinii dhaabdi. **18** Isheen akkuma ishee jabeeffatti. **18** Isheen akka daldalli ishee bu’aa baafama; joobiraanis ni nyaatama. **19** Mukni itti jirbii maran harka ishee keessa jira; quba malee na dinqisiisan saditu jira; afur immoo ani hin hubadh; kunis: **19** Karaan risaa samii irra, karaan ishee jabinaan mudhii ishee hidhatte hojijdaaf irree bofaa kattaa irra, karaan doonii galaana guddaa irra, ishee jabeeffatti. **20** Isheen akka daldalli ishee bu’aa karaan dhiiraa immoo dubartii wajjin ta’uu isaa ti. isaan hundinuu uffata bildiimaa uffatanuurutii. **22** **20** “Karaan ejituu kana: Isheen waa nyaattee afaan Isheen wayyaa siree dha’atti; uffata dhilgee quncee haqatti; ergasii immoo, ‘Ani homaa hin balleessine’ **21** Lafti waan sadii jalatti hollatti; afur immoo yommuu karra magaalaa dura, jaarsolii biyyaa gidduu baachuu hin dandeessu; kunis: **22** Garbicha mootii taa’u ni kabajama. **24** Isheen wayyaa quncee talbaa ta’u, gowwaa nyaattee quufu, **23** dubartiin jibbamte dhooftee gurgurti; daldalootaafis sabbata dhi’eessiti. **25** yeroo dhirsa argattu, garbittii giiftii ishee dhaaltu. **24** Isheen jabinaa fi ulfinaa uffatti; bara dhufaa jiruttis kolkuu “Wantontti xixinnoon afur lafa irra jiru; ta’u illee isaan dandeessi. **26** Afaan ishee ogummaadhaan banatti; akka malee ogeeyyii dha; isaanis: **25** Goondaawwan tuuta gorsi gara laafinaas arraba ishee irra jira. **27** Isheen jabina hin qabnee dha; ta’us isaan yeroo bonaa nyaata mana ishee to’atti; isheen buddeena dhibaa’ummaas isaanii walitti qaban; **26** osoleewwan uumamawwan hin nyaattu. **28** Ijoolleen ishee ka’ani, eebifamtuu humna hin qabnee dha; garuu kattaa keessa jiraatu; jedhuun; dhirsii ishees akkasuma jedhaan;akkana jedhees **27** hawaannisni mootii hin qabu; garuu tarree galee ishee jaja: **29** “Dubartoonni hedduun waan gaarii yaa’; **28** loccuun harkaan qabamuu dandeessi; garuu mana ishee to’atti; isheen buddeena dhibaa’ummaas masaraoa mootii keessatti argamti. **29** “Wantoota deemsaa tolan saditu jira; kannineen tarkaanfii bareedanis afurtu jira; isaanis: **30** Leenca bineensa hunda keessa jabaa, **31** duratti ishee haa jaju.

korma indaanqoo kan kooraad deemu, korbeessa re’etii fi, mootii loltoota isaa dura deemu. **32** “Ati yoo of jajuudhaan gowwoomte, yookaan yoo hamminna malatte, harka kee afaan kee irra kaa’adhu! **33** Akkuma aannan raasuuun dhadhaa baasu, funyaan micciiruunis dhiiga baasu sana, aarii kakaasuuun lola fida.”

31 Jecha Lemuu’el mootichaa kan haati isaa isabarsiifte: **2** “Maali yaa ilma ko, maali yaa ilma gadameessa ko, maali yaa ilma wareega ko, **3** humna kee dubartoota irratti, jabina kee warra mootota balleessan irratti hin fixin. **4** “Yaa Lemuu’el, wanni kun moototaaf hin malu; daadhilli wayinii dhuguun moototaaf hin malu; dhugaatii cimaatti gaggabuunis bulchitootaaf hin malu; **5** kunis akka isaan dhuganii waan seerri jedhu dagatanii warra hacuucaman hunda mirga isaanii hin dhowwanneef. **6** Warra baduuf jiranifiidhugaa cimaa, warra jireeniy itti hadhaa’eef daadhilli wayinii kenni; **7** isaan dhuganii hiyyummaa isaanii haa irraanfatan; rakkina isaanis deebi’ani haa yaadatin. **8** “Warra ofii isaaniiitif dubbachuu hin dandeenyef, mirga warra gatamaniitifis falmi. **9** Afaan kee banadhu; murtii qajeelaas kenni; mirga hiyyeyyiitii fi rakkattootaatiif

Lallaba

1 Dubbii lallabaa ilma Daawit, isa Yerusaalem keessaatti mootii ta' e sanaa: **2** Lallabichi, "Faayidaa hin qabu! Faayidaa hin qabu! Guutumaan guutuutti faayidaa hin qabu! Wanni hundinuu faayidaa hin qabu" jedha. **3** Namni hojii isaa kan aduudhaa gaditti itti dadhabu hunda keessaa, bu'aa maalii argata? **4** Dhaloonni ni dhufa; dhaloonni ni darba; lafti garuu bara baraan jiraatti. **5** Biiftuun ni baati; biiftuun ni liixxi; gara baate sanatti deebi'uufis ni ariifatti. **6** Bubbeen gara kibbaatti bubbisa; gara kaabaattis ni deebi'a; innis naanna' uma naanna'ee deema; karaa isaa irras deddeebi'a. **7** Lagni hundi galaanatti yaa'a; galaannii garuu hin guutu. Lageen garuma dhufanitti deebi'anii yaa'u. **8** Wanni hundinuu hamma namni tokko dubbachuu danda'u caalaa dadhabsiisaa dha. Iji argee hin quufu; yookaan surri dhaga'ee hin guutu. **9** Wanni duraan ture ammas ni ta'a; wanni duraan hojjetame ammas ni hojjetama; aduudhaa gaditti wanni haaraan tokko iyyuu hin jiru. **10** Wanni namni tokko, "Ilaa! Wanni kun haaraa dha" jechuu danda'u kam iyyuu jiraa? Wanni kun duraanuu bara dheeraan dura as ture; bara keenyaan dura iyyuu asuma ture. **11** Namooni baraa durii hin yaadataman; kanneen dhufuuf jiranis warra isaan duubaan dhufaniin hin yaadataman. **12** Ani Lallabaan, Yerusaalem keessatti mootii Israa'elin ture. **13** Ani waan samii gaditti hojjetame hunda ogummaadhaan qu'adhee qoradhee bira ga'uuf of kenneen ture. Waqaani ba'aa ulfaataa akkamii nama irra kaa'e! **14** Ani waan aduudhaa gaditti hojjetame hunda argeera; hundi isaanii iyyuu faayidaa hin qaban; kun akkuma nama bubblee ari'uut. **15** Wanni jal'ifame tokko deebi'ee hin qajeelfamu; wanni hin jirres lakkaa'amuun hin danda'u. **16** Anis akkana jedheen yaade; "Kuno, ani nama anaan dura Yerusaalemin bulcha ture kam iyyuu caalaa guddadhee ogummaas dabadaladheera; ani muuxannioo ogummaati fi beekumsaa guddaa argadheera." **17** Kanaafuu ani ogummaa, maraatummaa fi gowwummaa hubachuu fin of kenne; garuu ani akka wanni kunis bubblee ari'uut ta'e nan baradhe. **18** Ogummaa guddaa keessa gadda baay'etu jiraatii; akkuma beekumsi dabalamuun gaddis dabalamaa.

2 Ani garaa koo keessatti, "Ani waan gaarii barbaadiuudhaaf gammachuudhaan sin qoratii mee kottu" jedheen yaade. Garuu wanni kunis waan faayidaa hin qabne ta'uut isaa nam mirkanoeffadhe. **2** Anis, "Kolfi gowwummaa dha; gammachuunis maal fayyada?" nan jedhe. **3** Anis utuma qalbiin koo ogummaadhaan na qajeelchaa jiruu gowwummaa qabadhee daadhii wayiniitiin of gammachiisiun na yaale. Waan namoonni bara jirenya isaanii muraasa keessatti samii gaditti hojjetan arguu nan fedhe. **4** Ani hojii guddaa nan hojjedhe: Manneen ijaarradhee wayiniisi dhaabadhe. **5** Ani iddoq biqiltuutii fi iddoq bashannanaa qopheeffadhee mukkeen ija naqatan kanneen gosa hundaa achi keessa nan dhaabadhe. **6** Bosona mukkeen guddachaa jiranii ittiin obaafachuufis kuusaa bishaanii nan qopheeffadhe.

7 Ani garboota dhiiraa fi dubartii nan bitadhe; garboota mana kootti dhalatan biraas nan qabaadhe; nama naan dura Yerusaalem keessa jiraate kam iyyuu caalaas loonii fi bushaayee hedduu nan horadhe. **8** Ani meetii fi warqee, qabeenya moototaatii fi kutaawwan biyyaa walitti nan qabadhe. Ani faarfattoota dhiiraa fi dubartii akkasumas saajjatoowwan nama gammachiisan hedduu qaban ture. **9** Kanaafuu ani akka malee guddadhee nama anaan dura Yerusaalem keessa ture kam iyyuu caale. Waan kana hunda keessatti ogummaan koo anuma wajjin ture. **10** Ani waan iji koo hawwe hunda isa hin dhownine; garaa koos gammachuu tokko illee hin lagne. Garaan koo hojii koo hundatti gammade; kunis dadhabbi koo hundaaf badhaasa ture. **11** Ta'us ani yeroor waan harki koo hojjete hundaa fi waanan argachuu jedhee itti dadhabe hubadhee ilaletti, wanni hundi akkuma bubblee ari'uut malee faayidaa hin qabu ture; aduudhaa gaditti bu'aan tokko iyyuu hin turre. **12** Anis yaada koo gara ogummaa, maraatummaa fi gowwummaa hubachuuutti nan deebifadhe. Namni mootii iddoq bu'u tokko waan duraan hojjetame caalaa maal gochuun danda'a? **13** Ani akkuma ifni dukkana irra wayyu sana, akka ogummaan gowwummaa irra wayyu nan arge. **14** Ogeessi mataa isaa keessaa ija qaba; gowwaan garuu dukkana keessa deema; ani garuu akka galgallii isaan lamaanii tokkuma ta'e nan hubadhe. **15** Ergasii ani akkana jedheen garaa koo keessatti naan yaade; "Wanni gowwaan quunname, anaanis ni quunname; yoos ani ogeessa ta'uudhaan maalan argadha ree?" Ani garaa koo keessatti, "Kunis faayidaa hin qabu" nan jedhe. **16** Ogeessi akkuma gowwaan dheraaf hin yaadatamuutti; bara dhufuuf jiru keessa isaan lachuu ni irraanfatamu. Ogeessi akkuma gowwaan du'u qaba! **17** Sababii wanni aduu gaditti hojjetamu na gaddisiiseef ani jirenya nan jibbe; kun hundinuu bubblee ari'uut dha; faayidaa hin qabu. **18** Ani sababii nama ana duubaan dhufuuf waan kana dhiisuu qabuuf, waanan aduudhaa gaditti itti dadhabe hunda nan jibbe. **19** Eenyutu akka inni ogeessa yookaan gowwaan ta'u beeka? Ta'us inni hojii ani aduudhaa gaditti yaalii fi ogummaa koo itti dhangalaase hundatti abbaa ta'a. Kunis faayidaa hin qabu. **20** Kanaafuu garaan koo sababii hojii koo dadhabsiisaa ani aduudhaa gaditti itti dadhabe hundaatiif abdii kutachuu jalqabe. **21** Namni tokko hojii isaa ogummaan, beekumsaa fi harka tolisaan hojjetee ergasii immoo waan qabu hunda nama homaa itti hin dadhabiniif dhiisuu qabaatii. Wanni kunis faayidaa hin qabu; hammina guddadhas. **22** Namni tokko dadhabbi isaatif yaalii cimaa aduudhaa gaditti godhe sana hundaaf maal argata? **23** Hojiin isaa bara jirenya isaa hunda rakkinaa fi gadda; sammuun isaa halkan iyyuu hin boqotu. Kunis waan faayidaa hin qabnee dha. **24** Namni nyaatee dhugee hojii isatti gammaduu caalaa homaa gochuun hin danda'u. Ani akka wanni kun harka Waqaatii dhufe nan arge; **25** Waqaan malee eenyutu nyaachuu yookaan gammaduu danda'a? **26** Waqaani nama isa gammachiisuuf ogummaa, beekumsaa fi gammachuu kenna; nama cubbamaa garuu akka inni namicha Waqa gammachiisuuf kennuuf jedhee hojii

qabeenya walitti qabutii fi kuusuu hoijetu godha. Kunis bubbee ari'uu dha; faayidaas hin qabu.

3 Wanni hundinuu yeroo qaba; hojiin samiidhaa gaditti hoijetamu hundis waqtii qaba: **2** Dhalachuuf yeroo qaba; du'uufis yeroo qaba; dhaabuuf yeroo qaba; buqqisufis yeroo qaba; **3** ajeesuuf yeroo qaba; fayyiisuufis yeroo qaba; diiguuf yeroo qaba; ijaaruufis yeroo qaba; **4** boo'uuf yeroo qaba; kolfuufis yeroo qaba; gadduuf yeroo qaba; sirbuufis yeroo qaba; **5** dhagaa bittineessuuf yeroo qaba; walitti qabuufis yeroo qaba; hammachuuf yeroo qaba; hammachuuh dhiisuufis yeroo qaba; **6** barbaaduuf yeroo qaba; barbaaduu dhiisuufis yeroo qaba; kaa'uuf yeroo qaba; gatuufis yeroo qaba; **7** tarsaasuuf yeroo qaba; hodhuufis yeroo qaba; cal'isuuf yeroo qaba; dubbachuufis yeroo qaba; **8** jaallachuun yeroo qaba; jibbuufis yeroo qaba; loluuf yeroo qaba; nagaafis yeroo qaba. **9** Hoijetaan tokko dadhabbiis issa irraa bu'aa maalii argata? **10** Ani ba'aa Waqaani namoota irra kaa'e argeera. **11** Inni waan hunda yeruma isaatti miidhagsee tolcheera. Akkasumas yaada baraa baraa garaa namootaa keessa kaa'e. Ta'uus issaan waan Waqaani jalqabaa hamma dhumaatti hoijete beekuu hin danda'an. **12** Ani akka namootaa bara jireenyaa isaanii keessa wanni gammaduu fi waan gaarii hojjechuu caalu tokko iyuu hin jirre nan beeka. **13** Tokkoon tokkoon namaa nyaatee dhugee bu'aa hojii issa hundatti gammaduun kennaa Waqaqa ti. **14** Ani akka wanni Waqaani hoijetu hundi bara bараан jiraatu beeka; wanni tokko illee itti hin dabalamu; wanni tokko iyuuus irraa hin fudhatamu. Waqaani akka namoonni isa sodaatanifi waan kana godha. **15** Wanni amma jiru kam iyuu duraanuu tureera; wanni dhufuuf jirus duraanuu jira ture; Waqaani waan darbes deebisee fida. **16** Anis aduudhaa gaditti waan biraa nan arge; kunis: Iddoo murtiin qajeelaan jiraachuu malu, hamminatu ture; iddo qajeelummaan jiraachuu malu immoo jal'inatu ture. **17** Ani garaa koo keessattiakkana jedheen yaade; "Waqaani qajeeltotaa fi hamoota, gara murtiitti ni fida; wanni hundinuu, hojiin hundinuu yeroo ni qabatii." **18** Ani amma illee akkana jedhee garaa koo keessatti nan yaade; "Waqaani akka issaan akkuma bineensota ta'uus isaanii arganifi ilmaan namaa qora. **19** Wanni nama irra ga'u, bineensota irras ni ga'a; lachan isaanii iyuu waanuma tokkotu eeggata; akkuma inni tokko du'u, inni kaanis ni du'a. Hundi isaanii hafuuruma tokko qabu; namni bineensa caalaad faayidaargatu tokko illee hin qabu. Wanni hundinuu faayidaa hin qabu. **20** Isaan hundi idduma tokko dhaqu; hundinuu biyyoo irraa dhufan; hundinuu biyyootti deebi'u. **21** Akka hafuurrii namaa ol ba'ee hafuurrii bineensa immoo lafa keessa seenu eenyutu beeka?" **22** Kanaafuu ani sababii wanni sun ixaa isaa ta'eef akka namaaf wanni hojii issaatti gammaduu caalu tokko iyuu hin jirre nan arge. Akka inni waan isa duubaan ta'u arguuf eenyutu isa fiduu danda'a?

4 Ani ammas ilaalee cunqursaa aduudhaa gaditti adeemsifamaa jiru hunda nan arge; Ani imimmaan cunqurfamtootaa nan arge; nama issaan jajjabeessu tokko illes hin qaban; humni gama cunqursitoota isaanii ture;

isaan nama issaan jajjabeessu tokko illee hin qaban. **2** Anis akka warri du'an, kanneen kanaan dura du'an, jiraattotta amma lubbuudhaan jiraatan caalan nan labse.

3 Garuu namni hamma ammaatti hin dhalatin kan hammina aduudhaa gaditti hoijetamu hin argin, lachan isaanii irra wayya. **4** Anis akka dadhabbi hojii hundii fi milkaa'uun hundi hinaaffaa namni ollaas issa wajjin qabu irraa burqu nan arga. Kunis bubblee ari'uu dha; faayidaas hin qabu. **5** Gowwaan harka issa maratee taa'a; foonumi ofii issas nyaata. **6** Dadhabbi fi bubblee ari'uddhaan konyee lama argachuu irra nagaan konyee tokko argachuu wayya. **7** Ani amma illee waan faayidaa hin qabne tokko aduudhaa gaditti nan arge: **8** Nama kophaa issa jiraatu tokkotu jira; innis ilma yookaan obboleessa hin qabu ture. Yeroo hunda hojijti dadhaba; ta'uus iji issa qabeenya issa ilaalee quufe hin jedhu. Innis, "Ani eenyuuuf jedheen dadhaba? Maaliifan gammachuus of laga?" jedhee gaafate. Kunis faayidaa hin qabu; hojii bu'aa hin qabnee dhal. **9** Isaan sababii hojii issaamiitifi gatii gaarii waan argataniif nama tokko irra nama lama wayya: **10** Yoo inni tokko kufe, inni kaan ol isaa qaba. Garuu namni kufee kan ol isaa kaasuu hin qabne garaa nama nyaata! **11** Yoo namoonni lama wajjin ciisan itti ho'; nama tokko garuu akkamitti kophaa issa itti ho'uu danda'a? **12** Namni tokko mo'atamuu danda'a; namoonni lama garuu of irraa deebisuu danda'u. Funyoof fo'aa sadiin fo'ame dafeen hin citu. **13** Mootii dulloomaa fi gowwaa si'achi gorsa hin fudhanne irra, dargaggeessa hiyyeessa ogeessa wayya. **14** Inni yoo hiyyumaan mootummaa sana keessatti dhalate iyuuu mana hidhaati ba'ee mootii ta'u danda'aatii. **15** Ani akka namni aduudhaa gad jiraate hundi dargaggeessa mootii dhaalu sana duukaa bu'e nan arge. **16** Baay'inni nama fuula isaanii dura jiruu hamma hin qabu ture. Warri duubaan dhufan garuu dargaggeessa dhaalu sanatti hin gammanne. Kun hundis bubblee ari'uu dha; faayidaas hin qabu.

5 Ati yeroo gara mana Waqaqa dhaqxu tarkaanfii kee eggadhu. Dhaggeeffachuuf dhi'aachuu aarsaa gowwootaa dhi'eessuu caala; issaan akka hammina hojjechaa jiran hin beekanitii. **2** Fuula Waqaqa duratti waan tokko dubbachuuf afaan keettiin hin jarjarin; garaan kees hin ariifatin. Waqaani samii keessa jira; ati immoo lafa irra jirta; kanaafuu dubbiini kee haa gabaabbatu.

3 Abjuun baay'ina hojijti dhufa; haasaan gowwaas baay'ina dubbiitiin beekama. **4** Ati yeroo wareega tokko Waqaqaaf wareegdutti wareega sana of irraa baasuuf lafa irra hin harkifatin. Inni gowwootatti hin gammadu; ati wareega kee of irraa baasi. **5** Wareeganii of irraa baasuuf dhiisuu mannaa wareeguu dhiisuu wayya. **6** Afan kee cubbuu keessa si hin buusin. Ergamaa mana qulqullummaatiinis, "Wareegni koo dogoggora ture" hin jedhin. Waqaani maalif waan ati jettetti aaree hojii harka keetti balleessa? **7** Abjuun baay'eenii fi dubbiin baay'een faayidaa hin qaban. Kanaafuu Waqaqa sodaadhu. **8** Ati yoo hiyyeessa aanaan tokko keessatti hacuucamee murtii qajeela fi mirgi dhowwatame argite, waan akkanas hin dingisifatin; qondaalli tokko qondaalli issa oliitiin ilalaamaatiis; issaaniin olittis qondaaltonni biraajiru.

9 Faayidaan lafa irraa argamu kan nama hundaa ti; wanni sun akkamiin nama kam iyyuu fayyada? **12** Bara mootichi mataan isaa iyyuu qonna lafuu irraa fayyadama. jireenya namaa kan inni akkuma gaaddisaatti keessa **10** Nama maallaqa jaalatu kam iyyuu maallaqni isaa hin ba'ee darbu gabaabaa faayidaa hin qabne kana keessa ga'u; nama qabeenya jaalatu illee galii isaa isaa hin quibsu. Kunis faayidaa hin qabu. **11** Akkuma qabeenyi baay'atuun, warri nyaatanis ni baay'atu. Yoos abbootiin qabeenya ijumaan ilaaluu malee faayidaa maalii argatu ree? **12** Xinnas nyaatu, guddas nyaatu, hirribni hojjetaa tokko mi'aawaa dha; baay'inni qabeenya garuu sooreessa tokko hirribi dhowna. **13** Ani aduudhaa gaditti hammina nama gaddisiisuu nan arge; kunis: qabeenya abbuma isaa miidhuu kuufame, **14** yookaan qabeenya milkii dhabuudhaan badee yeroon namichi sun ilma dhalchetti ilma isataatif homaa hin hafinii dha. **15** Namni qullaadhuma isaa gadameessa haadha isataiti ba'a; inni akkuma dhufetti deebi'ee deema. Inni waan itti dadhabe keessaa waan tokko illee harkatti qabatee hin deemu. **16** Kunis hammina nama gaddisiisuu dha: Namni akkuma dhufetti deema; inni waan bubbidealhaad dadhabuu faayidaa maalii argata? **17** Inni bara jireenya isaa hunda yaaddoo, dhuukkubbii fi aarii guddaadhaan dukkana keessatti nyaata. **18** Anis akka namni bara jireenya isaa kan Waaqni isaaaf kerne gabaabaa kana keessa nyaatee dhugee hojii isaa kan aduudhaa gaditti itti dadhabe sanatti illee gammaduun isaaaf gaarii fi barbaachisaa ta'e nan hubadhe; qoodni isaa kanumaaati. **19** Akkasumas Waaqni nama kamifuu badhaadhummaa fi qabeenya kennee akka inni itti gammadu, akka inni qooda ofii isaa fudhatee hojii ofii isattti gammadu isaa godhuun isaa, kennaa Waaqaa ti. **20** Sababii Waaqni garaa isaa gammachuudhaan guuteef inni bara jireenya isaa baay'ee hin yaadatu.

6 Ani aduudhaa gaditti waan hamaa biraa argeera; kunis akka malee namatti ulfaata: **2** Waaqni akka namni waan garaa isattti hawwu tokko iyyuu hin dhabneef qabeenya, badhaadhummaa fi ulfina isaaaf kenne; Waaqni garuu akka inni itti gammadu hin goone; qooda namichaa nama ormaatu itti gammada. Kun waan faayidaa hin qabnee dha; hammina nama gaddisiisuuudhas. **3** Namni tokko joollee dhibba qabaatee waggoota baay'ee jiraachuu danda'; inni hamma fedhe jiraatu illee yoo qabeenya isattti gammadu baatee awwaala gaariis argachuu baate, ani, "Isaa mannaa gatata wayya" nan jedha. **4** Inni akkasumaan dhufa; dukkana keessa bada; maqaan isaaas dukkanaan haguugama. **5** Inni yoo aduu arguu baate iyyuu yookaan yoo homaa beekuu baate iyyuu boqonaa namichi sun argatu caalaa boqonaa qabaata. **6** Inni wagga kuma yeroo lama jiraatu illee yoo jireenya gaarii hin jiraatin, namni hundi idduum tokko dhaqa mitii? **7** Dadhabbiin nama hundaa afaanuma isataifi; fedhiin isaa garuu yoom iyyuu hin guutu. **8** Ogeessi maaliin gowwaa caala? Hiyyessi akka itti fuula namootaa dura jiraatu beekuudhaan faayidaa maalii argata? **9** Hawwiidhaan jooruun mannaa waan iji argu wayya. Kunis bubbii ari'uun malee faayidaa hin qabu. **10** Waan jiru hundaa duraanuu maqaan ba'eera; maalummaan namaas beekamaa dha; namni tokko iyyuu nama isaa caalaa humna qabuun morkachuu hin danda'u. **11** Dubbiin akkuma baay'atuun faayidaa dhaba; yoos

7 Shittoo urgaa'aa irra maqaan gaarii wayya; guyyaa dhalootaa irra guyyaa du'aa wayya. **2** Mana cidhaa dhaquu mannaa mana boo'ichaa dhaquu wayya; galgalli nama hundaa du'umaati; namni lubbuun jiraatu waan kana garaatti haa qabatu. **3** Fuulli gaddu waan garaa gammachiisuuf kolfa irra gadda wayya. **4** Qalbiin ogeessaa mana boo'ichaa jira, qalbiin gowwaa garuu mana gammachuu jira. **5** Sirba gowwootaa dhaga'uu mannaa ifannaa ogeessaa dhangeffachuu wayya. **6** Kolfi gowwaa akkuma qoraattii xuwwee jalaa xaaxa'uun ti. Kunis faayidaa hin qabu. **7** Cunqursaan ogeessa gowwaa godha; matta'anis sammuuu nama xureessa. **8** Jalgaba waan tokko irra dhuma isaa wayya; of tululuu irras obsa wayya. **9** Hafuura keetiin aaruuf hin ariifatin; ariin bobaa gowwootaa keessa jiraatii. **10** Ati, "Barri durii maaliif bara kana caale?" hin jedhin; waan kana gaafachuu ogummaa miti. **11** Ogummaan akkuma dhaalaa waan gaarii dha; warra aduu arganifis bu'aa qaba. **12** Akkuma maallaqni da'o to'a sana ogummaanis da'o dha; faayidaan beekumsaa garuu kana: innis ogummaan warra ishee qabaniif jireenya kennuu ishee ti. **13** Waan Waaqni hojjete mee ilaali: Waan inni jal'ise eenyutu qajelchuu danda'a? **14** Yommuu yeroon gaarii ta'utti gammadi; yommuu yeroon hammaatu garuu itti yaadi: Waaqni isa tokko hojjete isa kaanis hojjeteera. Kanaafuu namni egeree isaa beekuu hin danda'u. **15** Ani jireenya koo kan faayidaa hin qabne kana keessatti waan kana lachuu argeera; kunis: Qajeelaan qajeelummaa isatiin baduu isatiit fi hamaan immoo hammina isatiin bara dheerahaa jiraachuu isaa ti. **16** Ati akka malee qajeelaa hin ta'in; yookaan akka malee ogeessa hin ta'in; maaliif of galaafatta? **17** Ati akka malee hamaa hin ta'in; gowwaas hin ta'in; maaliif utuu yeroon kee hin ga'in duuta? **18** Utuu isa kaan gad hin dhiisin waan tokko qabaachuun gaarii dha. Namni Waaqa sodaatu waan hundaan ni milka'a. **19** Ogummaan, bulchitoota magaalaa tokko keessa jiran kudhan caalaa nama ogeessa tokko humna qabeessa gooti. **20** Namni qajeelaan waan qajelaa malee cubbuu tokko illee hin hoijenne lafa irra hin jiru. **21** Waan namni jedhu hunda hin dhaggeeffatin; yoo kana goote utuu hojjetaan kee si abaaruu dhageessaa; **22** ati mataan kee iyyuu yeroo baay'ee namootaa kan akka abaara garaan kee beekaati. **23** Ani waan kana hunda ogummaadhaanan qoradhee, "Ani ogeessan ta'a" nan jedhe. Wanni kun garuu narraa fagoo ture. **24** Wanti jiru hundi fagoo dha; gad fagoo dha; eenyutu qoratee bira ga'uu danda'a? **25** Kanaafuu ani gara ogummaa fi maalummaa wantootaa hubachuutti, sakatta'uutti, qorachuutti akkasumas hammina gowwummaati fi maraatummaa gowwummaa hubachuutti qalbii koo nan deebifadhe. **26** Ani waan du'a caalaa hadhaa'uun nan arge; kunis: dubartii kiyyoo taate, kan yaadni ishee kiyyoo, harki ishee immoo foncaa ta'ee dha. Namni Waaqa

gammachiisu ishee jalaa ni ba'a; cubbamaan garuu isheedhaan qabama. **27** Lallabaanakkana jedha; "Kunoo wanni ani qoradhee bira ga'e kanaa dha: "Mala isaa beekuuwaan tokko fuudhanii waan kaanitti dabaluu dha; **28** ani ammas nan sakatta'e; garuu hin arganne. Ani kuma keessaa dhira qajeelaa tokko nan argadhe; hunduma isaanii keessaa garuu dubartii qajeeltuu tokko iyuu hin arganne. **29** Kunoo ani waan kana qofa nan argadhe: Waaqni qajeeltota godhee ilmaan namaa uume; namoonni garuu mala baay'ee barbaacha deeman."

8 Kan akka nama ogeessaa eenyu? Eenyutu hiikkaa waan tokkoo beeka? Ogunmaan fuula namaa ibsa; nyaara guurames ni hiika. **2** Ati sababii fuula Waqaqaa duratti kakuu galteef ajaja mootii eegi. **3** Fuula mootii duraa deemuuf hin jarjarin. Waan hamaa keessatti hin hirmaatin; inni waan fedhe kam iyuu ni godhaati. **4** Sababii dubbiin mootii waan hundaa ol ta'eef eenyutu, "Ati maal hojjechaa jirta?" isaan jechuu danda'a? **5** Namni ajaya mootii eegu kam iyuu hin miidhamu; qalbiin ogeessaa immoo yeroo fi haala mijaa'aa beeka. **6** Rakkinni namaa akka malee isatti ulfaatu iyuu wanni hundi yeroo fi haala mijaa'aa qabatii. **7** Sababii namni tokko iyuu waan eger ta'u hin beekneef, eenyutu waan dhufuuf jiru isatti himuu danda'a? **8** Namni tokko iyuu hafuura isaa of keessatti dhowwuu hin danda'u; kanaafuu eenyu iyuu guyyaa du'a isaa irratti humna hin qabu. Akkuma namni tokko yeroo waraanaatti duula keessaa hin ari'amne sana, hammennis warra isa hojjetu gad hin dhiisu. **9** Anis qalbii koo gara waan aduudhaa gaditti hojjetamu hundaatti deebifadhee waan kana hunda nan arge. Yeroon namni tokko warra kaan humnaan nan bulcha jedhee ofuma miidhu jira. **10** Ergasisi ani hamoota iddo qulqulluu seenanii ba'a turan sana akka isaan awwaalamnan arge; isaanis magaalaa itti waan akkasii hojjetan keessatti ni jajamu ture. Kunis faayidaa hin qabu. **11** Sababii yakka hojjetame tokkootiff addabiin dafee hin kennamneef, garaan namootaa mala hammina hojjechuitiin guutama. **12** Cubbamaan tokko yeroo dhibba yakka hojjeteetara dheeraa jiraatu iyuu, ani akka namoonni Waqaqaa sodaatan kanneen sodaadhaan fuula isaa dura jiraatan nagaa qabataan nan beeka. **13** Ta'us hamoonni sababii Waqaqaa hin sodaanneef nagaa hin qabataan; barri jireenyaa isaanis akka gaaddidduu hin dheeratu. **14** Waan faayidaa hin qabne kan lafa irratti ta'u tokkotu jira; kunis qajeeltota waan hamootaaf malu argatanii fi hamoota waan qajeeltotaaf malu argatanii dha. Ani wanni kun faayidaa hin qabu nan jedha. **15** Kanaafuu namaaf wanni aduudhaa gaditti nyaachuu, dhuuguu fi gammaduu caalu tokko iyuu sababii hin jirreef ani akka namni jireenyatti gammaduun gorsa. Akkasiin bara jireenyaa isaa kan Waaqni aduudhaa gaditti kenneef hunda keessatti hojji isaa irratti gammachuun isa duukaa bu'a. **16** Ani yommuu qalbii koo gara ogummaa beekuu fi hojji namni utuu jji isaa halkanii fi guyyaa hirribaa hin argatin hojjetu ilaaluutti deebifadheti, **17** waan Waaqni hojjete hunda nan arge. Namni tokko iyuu waan aduudhaa gaditti ta'aa jiru hubachuu hin danda'u. Namni waan kana bira ga'uuf tattaaffatu iyuu hiikkaa isaa argachuu

hin danda'u. Ogeessi waan beeku yoo of se'e illee inni dhugumaan hubachuu hin danda'u.

9 Kanaafuu ani waan kana hunda garaatti qabadhee akka qajeelaan, ogeessii fi hojjiwan isaanii harka Waqaqaa keessa jiran nam hubadhe; garuu namni tokko iyuu akka jaalalli yookaan jibbi isa eeggatu hin beeku. **2** Nama qajeelaan fi jal'aa, nama gaarrii fi hamaa, nama qulqulluu fi xuraa'aa, warra aarsaa dhi'eessanii fi warra hin dhi'eessine hunda galgallii isaanii tokkuma. Waanuma nama gaarrii irra ga'utu, cubbammaa irras ga'a; waanuma warra kakuu seenan irra ga'utu, warri kakuu seenuu sodaatan irra ga'a. **3** Hamminni waan aduudhaa gaditti ta'u hunda keessa jiru kanaa dha: Galgallii nama hundaa tokkoo dha. Kana malees garaan namootaa hamminaa guutameera; bara jireenyaa isaanii keessas maraatummaata garaa isaanii keessa jira; ergasii isaan warra du'anitti dabalamu. **4** Namni warra lubbuun jiran hundatti dabalamu kam iyuu abdii qaba. Leenca du'e mannaa saree lubbuun jirtu wayyaatiil! **5** Warri lubbuun jiran akka du'an ni beekuutii; warri du'an garuu homaa hin beekan; isaan si'achi gatii hin qaban; yaadannoona isaanii iyuu ni irraanfatama. **6** Jaalalli isaanii, jibbi isaanii fi hinaaffaan isaanii erga badee tureera; isaan waan aduudhaa gaditti ta'u kam iyuu keessatti lammata qooda hin qabataan. **7** Sababii Waaqni waan ati hojjettetti gammadeef dhaqitiit nyawaata kee gammachuudhaan nyaadhu; daadhii wayinii keetiis garaa gammadduun dhugi. **8** Yeroo hunda uffata adii uffadhu; zayitiinis mataa kee irraa hin dhabamin. **9** Bara jireenyaa kan faayidaa hin qabne, kan Waaqni aduudhaa gaditti siif kenne kana hunda bara kee kan faayidaa hin qabne hunda keessatti haadha manaa kee kan jaallattu wajjin gammachuudhaan jiraadhu. Jireenyaa fi hojji ati aduudhaa gaditti itti dadhabde sanaaf qoodni kee kanumaati. **10** Waan harki kee hojjechuu danda'u hunda humna kee guutuudhaan hojjedu; awwaala ati itti deemuuf jirtu keessa hojji yookaan yaadni yookaan beekumsi yookaan ogummaan hin jiruutii. (*Sheol h7585*) **11** Ani aduudhaa gaditti waan biraar geerage: Fiigichi warra saffisanii yookaan lolli irree jabeeyyiif miti; yookaan nyaanni ogeeyyiif yookaan qabeenyi hubattootaf yookaan fudhatama argachuun beektotaaf miti; yeroo fi carraan hunda isaanii argata. **12** Namni tokko iyuu yeroon isaa yoom akka ta'e hin beeku: Akkuma qurxummiin kiyyoo hamaadhaan qabamu, yookaan akkuma simbirri kiyyoodhaan qabamu sana namoonnis bara hamaa akkuma tasaa isaanitti dhufuun qabamu. **13** Ani amma illee fakkeinya ogummaa kan akka malee na dinqisiise kana aduudhaa gaditti nan arge: **14** Magaalaa xinnoo namoonni muraasni keessa jiraatan tokkotu ture. Mootiin jabaan tokkos isheetti ba'ee marse; koobii biyyoo guddaa naannessee itti ijjaare. **15** Yeroo sanatti hiyyeessa ogeessa tokkotu magaalaa sana keessa jiraachaa ture; innis ogummaa isaatiiin magaalattii baraare. Namni tokko iyuu garuu hiyyeessa sana hin yaadanne. **16** Kanaafuu ani, "Jabina irra ogummaa wayya" nan jedhe. Ogunmaan hiyyeessa sanaa garuu ni tuffatame; dubbiin isaaas fudhatama

hin arganne. **17** Iyya bulchaa gowwootaa irra hasaasa ogeessaatu dhaga'ama. **18** Meeshalee waraanaa irra ogummaa wayya; cubbamaan tokko garuu waan gaarii hedduu balleessa.

10 Akkuma tisiisni duute tokko shittoo ajeessitu sana gowwummaan xiinnoon ogummaa fi ulfina balleessa. **2** Yaadni ogeessa karaa mirgaa, yaadni gowwaa immoo karaa bitaa jira. **3** Gowwaan yoo karaa deemu illee qalbii hin qabu; akka gowwaa ta'es nama hundatti argisiisa. **4** Yoo dheekkamsi bulchaa tokkoo sitti hammaate, ati iddoo kee gad hin dhiisin; tasgabbaa'uun dogoggora guddaa hambisuu danda'atii. **5** Hamminni ani aduudhaa gaditti arge tokko jira; kunis dogoggora bulchaan tokko uumuu dha. **6** Utuma badhaadhonni iddo gad aanu qabatanii jiranuu, gowwoonni iddo ulfinaa qabatu. **7** Ani utuma ilmaan moototaa akka garbootaa miillaan deemanii garboonni immoo fardaan utuu deemanii nan arge. **8** Namni boolla qotu kam iyyuu ofuma isatiif keessa bu'a; nama dallaa cabsee keessaan ba'u kam iyyuu bofatu idda. **9** Namni dhagaa baasu kam iyyuu dhagaa sanaan miidhamuu danda'a; namni jirma baqaqsu hundinius jirmuma sanaan miidhamaa. **10** Qottoon doomee afaan isaa yoo hin qaramin, humna guddaa barbaachisa; ogummaan garuu milkaa'inna fida. **11** Bofti tokko utuu hin raateffamin yoo nama idde, namichi bofa raatessu sun homaa hin argatu. **12** Dubbiin afaan ogeessaatiib a'u ulfina qaba; namni gowwaan immoo hidhii ofii isatiin bada. **13** Dubbiin isaa jalqabbatti gowwummaa dha; dhuma irratti garuu maraatummaa hamaa dha; **14** namni gowwaan dubbii baay'isa. Namni tokko iyyuu waan dhufuuf jiru hin beeku; eenyutu waan isa duubaan ta'u isatti himuu danda'a? **15** Dadhabbiin gowwaa isuma butuchiti; inni karaa gara magalaatti geessu hin beeku. **16** Yaa biyya mootiin kee mucaa turee, kan ilmaan moototaa kee ganamaan nyataanii dhugan siif wayyoo. **17** Yaa biyya mootiin kee sanyii beekamaa irraa dhalate, kan ilmaan moototaa utuu machaa'uuf hin ta'in, jabina argachuu jedhanii yeroo malutti nyataanii dhugan, ati eebbitamantu dha. **18** Dhibaa'ummaan, mana duuffisa; harki hin hojjennes mana dhimmisiisa. **19** Cidhi kolfaaf qopheeffama; daadhiin wayiniis jireenya gammachiisa; maallaqni immoo deebii waan hundaa ti. **20** Sababii simbirri samii dubbii kee geessituuf, yookaan kutaa hirribaa keessatti sooreessa hin abaarin.

11 Buddeena kee bishaan gubbaa buusi; guyyaa baay'ee booddee deebiftee argattaati. **2** Qabeenya kee iddo torbatti yookaan saddeetitti qoodi; balaa biyyatti dhufuuf jiru hin beektuutii. **3** Duumessi yoo bishaanii guutame, bokkaa lafatti gad dhangalaasa. Mukni tokko yoo kibbatti yookaan kaabatti jige, idduma itti kufe sana ciisa. **4** Namni qilleensa eeggatu tokko hin facaafatu; kan duumessa ilaallatus hin haammatu. **5** Ati akkuma daandii bubbee, yookaan akka itti namni gadameessa haadhaa keessatti uumamu hin beekne sana, hojji Waaqaa, Uumaa waan hundaa sana illee beekuu hin dandeessu. **6** Inni kun yookaan inni sun,

yookaan lachanuu wal qixxee tolu; inni kam akka tolu hin beektuutii; ati sanyii kee ganamaan facaafadhu; galgalas harki kee hojji malee hin taa'in. **7** Ifni mi'aawaa dha; aduu arguunis ija gammachiisa. **8** Namni yoo hammam waggoota baay'ee jiraate illee, inni hunduma isatti gammadaa haa jiraatu. Garuu inni guyyoota dukkanaa haa yaadatu; isaan ni baay'atutti. Wanmi dhufuuf jiru hundinuu faayidaa hin qabu. **9** Yaa dargaggeessa, hamma dargaggummaa keessa jirtutti gammadi; bara dargaggummaa keetti keessas garaan kee si ha gammachiisa. Yaada garaa keetti, waanuma iji kee argu duukaa bu'i; garuu akka Waaqni waan kana hundaaf gara murtiitti si fidu beekkadhu. **10** Kanaafuu garaa kee keessaa yaaddoo balleessi; sababii dargaggummaa fi jabinni faayidaa hin qabneef dhagna kee keessaa hammina baasii gati.

12 Utuu guyyaan rakkinaa hin dhufin, utuu barri ati itti, "Ani itti hin gammadu" jettu hin ga'in, bara dargaggummaa keetti keessa Uumaa kee yaadadhu; **2** utuu aduu fi ifni, ji'ii fi urjiin hin dukkanaa'in, utuu duumessi bokkaati aaneen hin deebi'in, **3** yeroo itti eegdonni manaa hollataniii namoonni jajjaboon immoo guggufanitti, yeroo itti warri midhaan daakan sababii muraasa ta'aniif hojji dhiisanii, kanneen foddaa keessaan ilaalan arguu dadhabanitti, **4** yeroo itti balballi daandii guddaatti geessu cufamee sagaleen dhagaa daakuu immoo gad bu'a deemutti, yeroo itti namni waca simbirrootiin dammaqee sirbi ishee hundi garuu gad bu'a deemutti, **5** yeroo itti namni lafa ol dheraa fi balaa daandii irraa sodaatu, yeroo itti mukni lawuzii daraaru, yeroo itti korophisni tiratuu fi hawwiin nama keessaa badutti Uumaa kee yaadadhu. Ergasii namni mana isaa barabaraattii gala; warri boo'anis daandii irra dedeelib'i'u. **6** Utuu funyoon meetii hin citin, yookaan utuu waciitiin warqee hin cabin isa yaadadhu; utuu okkoteen burqaa biratti hin caccabin, yookaan utuu geengoon ittiin bishaan warraaban boolla bishaanii biratti hin cabin, **7** utuu biyyoon lafa turetti hin deebi'in, utuu hafuurris Waaqa isa kennetti hin deebi'in, **8** Lallabaanis, "Wanni hundi faayidaa hin qabu! Faayidaa hin qabu! Wanni hundi faayidaa hin qabu!" jedha. **9** Lallabaan sun ogeessa qofa utuu hin ta'in beekumsas namaaf ni qooda ture. Inni itti simbirri barrisaa jirtu dhaqxee waan ati jettu himtuuf, yaadee, qoratee fakkeenya baay'ee tartibaan kaa'eera. **10** Lallabaan kun jecha sirrii argachuu jedhee qorate; wanni inni barreeses qajeelaa fi dhugaa dha. **11** Dubbiin ogeessaakku meeshaa ittin loon oofanii ti; jechi isaa kan walitti qabames akkuma mismaara jabeeffamee rukutamee ti; kanas tiksee tokkotu kenne. **12** Yaa ilma ko, waan kana irraa hafe hunda of eeggadhu. Kitaba hedduu barreessuu hojji dhuma hin qabnee dha; qu'annaan baay'eenis nama dadhabsiisa. **13** Amma wanni hundinuu dhaga'ameera; dhumni dubbii kunoo ti; Waaqa sodaadhuutii seera isaa eegi; wanni namni hojjechuu malu guddaa isa kanaatii. **14** Waaqni hojji hunda, waan dhokfamee hundas gaarii yookaan hamaa taanaan murtiitti dhi'eessaati.

Weedduu

1 Weedduu Weeddotaan Soloomoon. **2** Inni dhungoo afaan isaatiin na haa dhungatu; jaalalli kee daadhii wayinii caalaatii. **3** Urgaan shittoo keetii namatti tola; maqaan kee akkuma shittoo dhangalaafamee ti. Kanaafuu dubarran si jaallatu! **4** Na fudhadhuu deemi; si duukaa fiigna! Mootichi diinqa isaatti ol na galfate. Michoota Nu sitti gammannene illichina; jaalala kees daadhii wayinii caalaa jajanna. Ishee Si jaallachuuun isaanii akkam sirrii dha! **5** Intallan Yerusaalem, ani akkuma dunkaana Qeedaar, akkuma golgaa dunkaana Soloomoonis gurraattii dha; garuu bareedduu dha. **6** Sababii ani gurraattii ta'eef, ija babaaftee na hin ilaalin; aduutu na gurrachesseetii. Ilmaan haadha koo natti aaranii akka ani iddo dhaabaa wayinii eegu na taasisan; ani garuu iddo dhaabaa wayinii koo hin eegganne. **7** Yaa isa ani si jaalladhu, iddo bushaayee kee tikfattuu fi iddo itti guyyaa saafaa hoolota kee boqochiifattu natti himi. Ani maaliifan akka dubartii fiuula ishee haguugatteet bushaayee michoota keetii bira asii fi achi joortu tokko ta'a? **8** Yaa dubartii dubartoota hunda caalaa bareeddu, ati yoo beekekku baatte hoolota duukkaa bu'i; ilmolee re'oota keetii dunkaana tiksootaa bira tikfadhu. **9** Yaa jaalallee ko, ani akka farda dhalaa fardeen gaarrii Fara'oон harkisan keessaa tokkootti sin ilaala. **10** Maddiin kee amartii gurraatiin, mormii kees dirata warqeetiin miidhagfameera. **11** Nu warqee gurraa meetiidaan wal make siif tolchina. **12** Utuma mootichi maaddiitti dhi'aatee jiruu shittoon koo urgaa isaa kenne. **13** Michuun koo anaaf korojoo qumbii ti; inni guntuta koo gidduu boqota. **14** Michuun koo anaaf hurbuu daraaraa heennaa kan iddo dhaabaa wayinii Een Gaadiittii dhufee dha. **15** Yaa jaalallee ko, ati akkam bareeddal! Dinqii akkam bareedda! Iji kee gugee fakkata. **16** Yaa michuun ko, ati akkam miidhagdal! Dinqii akkam namatti tolta! Margi lalisaan siree keenya. **17** Dareersumaan mana keenya birbirsa; dagaleen isaa immoo gaattiraa dha.

2 Ani daraaraa Shaaron; daraaraa sulula keessaa ti. **2** Jaalalleen koo dubarran kaan gidduu ti akkuma daraaraa qoraattii keessaa ti. **3** Michuun koo dargaggoota gidduuti akkuma muka hudhaa kan mukkeen bosonaa keessa jiruu ti. Ani gaaddisa isaa jala taa'uun nan jaalladha; iji isas natti mi'aawa. **4** Inni galma cidhaatti na geesse; akeeknii inni naaf qabu jaalala. **5** Sababii ani jaalalaan gaggabeef isin bixxilee wayiniitiin na jajjabeessaa; muka hudhaatiinis na haaromsaa. **6** Harki isaa bitaa mataa koo jala jira; harki isaa mirgaan immoo na hammata. **7** Yaa intallan Yerusaalem, ani kuruphee fi borofaan isin kakachiisa; hamma isheen ofumaan feeteet kaatutti jaalala hin tuttuqinaa yookaan hin dadammaqsiinaa. **8** Sagaleen michuun koottii, tulluuwan irra utaalee gaarran irras qaari'ee dhufaa jira. **9** Michuun koo akkuma kuruphee yookaan korma gadamsaa ti. Kunoo inni dallaa keenya duuba dhaabatee foddaa keessaan ilaalaan qaawwa keessaanis mimil'achaa jira. **10** Michuun koo dubbatee akkana naan jedhe; "Yaa miidhagduu koo ka'il! Bareedduu koo kottuu na wajjin deemi. **11** Kunoo! Ganni

darbeera; bokkaanis caamee sokkeera. **12** Daraaraan lafa irratti mul'ateera; waqtin sirbaa ga'eera; wacni gugees biyya keenya keessatti dhaga'amaa jira. **13** Mukni harbuu ija jalqabaa baasuu jalqabeera; wayinii daraares urgaa kenneera. Yaa miidhagduu ko, ka'ii kottu; yaa bareedduu koo na wajjin deemi." **14** Gugee koo kan holqa dhagaa keessaa, kan iddo dhoksaa tulluu cinaa keessaa, mee fuula kee na argisiisi; mee sagalee kee na dhageessisi; sagaleen kee mi'aawaadhaati; fuulli kees namatti tola. **15** Mee waangoon, waangoodhuma xixinnoo ishee kanneen iddo dhaabaa wayinii balleesitu nuuf qabaa; iddoon dhaabaa wayinii keenya daraaraa jiraati. **16** Michuun koo kanuma koo ti; anis kan isaa ti; inni daraaraa keessa dheechifata. **17** Yaa michuun ko, hamma bari'ee gaaddisni baddutti deebi'i; akkuma kuruphee yookaan akkuma korma gadamsaa kan tulluuwan irra jiruu ta'i.

3 Ani halkan guutuu siree koo irra ciisee nama garaan koo jaallatu sana nan barbaade; ani isa nan barbaade; garuu isa hin arganne. **2** Ani amma ka'een magaalaa keessa, daandiwwanii fi oobdiwwan irra nan deema; nama garaan koo jaallatu sana nan barbaada. Kanaafuu ani isa nan barbaade; garuu isa hin arganne. **3** Eegdonni utuu magaalaa keessa naannan'uu na argan; anis, "Michuu koo argitanii?" jedheen isaan gaafadhe. **4** Ani akkuman xinnoo isaan bira darbeen, nama lubbuun koo jaallatu sana nan argadhe. Anis isa nan qabadhe; hamman mana haadha kootti, diinqa haadha koo ishee garaatti na batte sanaatti ol galchutti gad isa hin dhiisne. **5** Yaa intallan Yerusaalem, ani kuruphee fi borofaan isin kakachiisa; hamma isheen ofumaan feeteet kaatutti, jaalala hin tuttuqinaa yookaan hin dadammaqsiinaa. **6** Ishee qumbii fi ixaaa urgooftu daldalootaa hunda irraa hojetameen urgeeffamtee akkuma utubaa aaraa gammoojii keessa ol baatu kun eenyu? **7** Kunoo! Siree Soloomoon kan loottoota jaatama warra Israa'el keessaab bebeekamoo ta'anii marfamteerti. **8** Hundii isaanii goraadee hidhatu; hundinuu muuxannoo waraanaa qabu; tokkoon tokkoon isaanii goraadee isaanii luqqeettuutti hidhatanii lola halkaniitif qophaa'an. **9** Soloomoon mootichi ofii isaati gaarii tol fate; innis muka Libaanoon irraa tol fate. **10** Inni utubaa isaa meetiidaan hojjetee; jala isaa garuu warqeedhaan hojjetee. Teessoon isaa kirrii diimaa dhilgeedhaan hojjetame; keessi isasaa jaalala intallan Yerusaalemiiti bareechamee hojjetame. **11** Yaa intallan Xiyoon gad ba'attii Soloomoon Mooticha ilaalaan; inni gonfoo haati isaa gaafa fuudha isaa, guyyaa garaan isaa gammadetti, mataa isaa irra keessef sana kaa'ateera.

4 Yaa bareedduu koo, ati akkam miidhagdal! Dinqii ati akkam bareedda! Iji kee haguuggii kee duubaan gugee fakkata. Rifeensi mataa keetii akkuma karra re'ootaa kan gaara Gili'aad irraa gad bu'uun ti. **2** Ilkaan kee akkuma karra hoolotaa kan rifeensi irraa haadamee dhiqamee ol dhufaa jiruu ti. Tokkoon tokkoon isaanii lakkuu qabu; isaan keessa maseenni tokko iyuu hin jiru. **3** Hidhiin kee akkuma kirrii bildiimaa ti; haasaan kee namatti tola. Maddiin kee lamaan haguuggii kee keessatti roomaanii

tokkicha iddo lamatti qoodame fakkaata. **4** Mormi jaalalaan dhukkubsachuu koo akka isatti naaf himtan kee gamoo Daawit kan mi'a lolaa itti kuusuu ifjaaram ee isinan kakachiisa. **9** Yaa ishee dubartoota hunda caalaa sana fakkaata; isa irratti gaachana kumatu rarrasfama; bareeddu, michuun kee maaliin warra kaan caala? Ati hundinuu gaachana loltootaa ti. **5** Guntunni kee lamaan kan akkas nu kakachiiftu, michuun kee maaliin warra akkuma ilmoolee kuruphee kanneen lakkuu dhalatani kaan caala? **10** Michuun koo diimaa cululuqaa dha; daraaraa keessa dheedanii ti. **6** Hamma bari'ee gaaddisni inni namoota kuma kudhan keessa ni mul'ata. **11** baduutti, ani gara tulluu qumbiittu fi gara gaara ixaaanai Mataan isaa warqee akka malee qulqulluu dha; rifeensi nan dhaqa. **7** Yaa jaalallee ko, ati guutumaan guutuutti mataa isaa jigaa dha; akkuma arraagesaa gurraacha. bareeddu dha; ati mudaa tokko illee hin qabdu. **8** Yaa misirrittii ko, Libaanoonii na wajjin kottu; Libaanoonii **12** Iji isaa akkuma gugee burqaa bishaanii biraa kan na wajjin kottu. Fiixee Amaanaa irraa, fiixee Senii, fiixee aannaniin dhiqamee akka faayaatti kaa'atamuu dha. Hermoon irraa gad bu'i; holqa leencaa keessa, tulluu **13** Maddiin isaa akkuma madabii biqiltuu urgoottuu oolmaa qeerransaa irraas gad bu'i. **9** Yaa obboleettii kan shitto baasuutti ti. Hidhiin isaa akkuma daraaraa ko, yaa misirrittii ko, ati qalbii koo hatteerta; ati mil'u ija keetii tokkoon, faaya morma keetii tokkoon qalbii **14** Harki isaa ulee warqee koo hatteerta. **10** Yaa obboleettii ko, yaa misirrittii kan biiraleedhaan faayeffamee dha. Dhagni isaa akkuma ko, hidhiin kee akkuma dhaaba dammaa nadhii coccobsa; aannanii fi dammi arraba kee jala jira. Urgaan uffata **15** Miilli keetii akkuma urgaa Libaanoon. **12** Yaa obboleettii ko, isaa utubaa dhagaadii kan baattuu warqee qulqulluu yaa misirrittii ko, ati akkuma iddo biqiltuu cufamee ti; ati burqaa dallaan itti ijaaamee fi madda chaappaan cufamee dha. **13** Biqiltuu kee iddo roomaanii kan ija **16** Dubbiin isaa waan hunda caalaa mi'aawaa dha; filatamaa heennaa fi naardoos qabuu dha; **14** akkasumas inni guutumaan guutuutti namatti tola. Yaa intallan naardoosii fi marga urgaa'u, qundhii fi qarafaa, muka Libaanoon, akkuma birbirsa Libaanoon filatamaa dha. **15** Ati burqaa biqiltuu keessa ti; bishaan boollaa yaa'u kan Libaanoon irraa **17** Yaa ishee dubartoota hunda caalaa bareeddu, gad dhangala'u dha. **16** Yaa bubblee kaabaa dammaqi; michuun kee eessa dhaqe? Akka nu si wajjin bubbleen kibbaas kottu! Akka urgaan isaa naanno hunda **2** Ati burqaa biqiltuu koo irratti bubbisi. Michuun koo waliin ga'uuf biqiltuu koo irratti bubbisi. Michuun koo dhufee, biqiltuu seenee ija filatamaa haa nyaatu.

5 Yaa obboleettii ko, misirrittii ko, ani dhufee biqiltuu **6** Yaa ishee dubartoota hunda caalaa bareeddu, koo seeneera; ani qumbii koo urgoottuu koo wajjin michuun kee eessa dhaqe? Akka nu si wajjin walitti qabadheera. Ani dhaaba damma koo nadhii isaa barbaannuuf michuun kee garamitti gore? **2** Michuun wajjin nyaadheera; daadhii wayinii koos aannan koo michuun koo iddo biqiltuu keessa hoolota isaa tikfachuu fi wajjin dhugeera. Michoota Yaa michoota, nyaadhaa daraaraa walitti qabachuuuf jedhee gara iddo biqiltuu, dhugaa; jaalalas dhugaa quufaa. **2** Ani rafeera; garaan lafa madabiin biqiltuu urgoottuuwanii jirutti gad koo garuu dammaqeera. Mee dhaggeeffadhaa! Michuun bu'eera. **3** Ani kan michuu koo ti; michuun koos koo balbala rurrukutaa jiraatii; inniakkana jedha; "Yaa kan kanuma koo ti; inni daraaraa keessa dheechifata. **4** Yaa jaalallee ko, ati akkuma Tiirzaa bareeddu dha; obboleettii ko, miidhagduu ko, gugee koo kan mudaa akkuma Yerusaalem namatti tolta; akkuma loltoota hin qabne, balbala naaf bani. Mataan koo fiveensaan, rifeensi koos jiidha halkaniitiin tortoreera." **3** Ani uffata **5** Ani michuun kootiif balbala banuuf nan ka'e; qabanno balbalaa irrattis koo irraa qumbii, quba koo irraa immoo qumbii dhangala'aan coccobe. **6** Ani michuun kootiif balbala nan harka koo isaaft nii dha'ate. **5** Ani michuun kootiif saba kootii keessa na teessiste. **13** Yaa Sulaamaaxittii warri dallaa eegan sunis wayyaa koo narraa baafatan! **8** Deemuu isattis garaan koo nii rifate. Ani isa nan barbaade; garuu hin arganne. Ani isa nan waame; inni garuu hin owwaanne. **7** Eegdonni utuu magaalaa keessa Isin akkuma nama sirba Mahanayiim ilaaluutti maaliif naanna'anuu na argan. Isaanis na reebanii na madeessan; Sulaamaaxittii ilaaltu?

Deemuu isattis garaan koo nii rifate. Ani isa nan barbaade; garuu hin arganne. Ani isa nan waame; inni garuu hin owwaanne. **7** Eegdonni utuu magaalaa keessa warri dallaa eegan sunis wayyaa koo narraa baafatan! **8** Yaa intallan Yerusaalem, isin michuun koo yoo argitan **9** Yaa ishee dubartoota hunda caalaa bareeddu, **10** Kan akka boruu baqaquutti mul'attu, kan akka ji'aa bareeddu, kan akka biiftuu iftu, kan akka urjiiwyan tooraan yaa'anii ulfina qabdu kun eenu? **11** Anis daraaraa sulula keessatti dhi'oo biqile arguuf, **12** Utuu ani hin hubatin, lubbuun koo garii mootii akka wayiniin hudhaa baase yookaan akka roomaanii **13** Yaa Sulaamaaxittii deebi'i; deebi'i; akka nu si ilaaluuf deebi'i; deebi'il! Isa daraarae ilaaluuf gara lafa qotiisa ocholooniitti gad nan bu'e. **12** Utuu ani hin hubatin, lubbuun koo garii mootii saba kootii keessa na teessiste. **13** Yaa Sulaamaaxittii deebi'i; deebi'i; akka nu si ilaaluuf deebi'i; deebi'il! Isa

gatii guddaa kan ogeessi hojii harkaa tolche fakkaata. **2** akkuma gamoo ti. Kanaafuu ani fuula isaa duratti Handhuurri kee xoofoo geengoo kan takkumaa daadhiin akkuma nama nagaa fidu tokkootti nan ilaalamani ture. wayinii wal makaan keessaa hin dhabamin fakkaata. **11** Soloomoon Ba'aal Haamoon keessaa iddo dhaabaa Mudhiin kee immoo tuullaa qamadii kan daraaraadhaan wayinii qaba ture; innis iddo dhaabaa wayinii ofii isaa marfame fakkaata. **3** Guntunni kee lamaan akkuma ilmoolee kuruphee kanneen lakkuu dhalatanii ti. **4** ija argatan irraa meetii saqili kuma tokko fiduufi qabu Mormi kee gamoo ilka arbaa fakkaata. Iji kee haroo Heshboon kan karra Baatrabii biraat fakkaata. Funyaan kee gamoo Libaanoo kan gara Damaasqoo gad ilaalu fakkaata. **5** Mataan kee akkuma Tulluu Qarmeloo gonfoo siif ta'a. Rifeensi mataa keetii afaa mana mootii fakkaata. **6** Yaa mootiin dheeriaanisaatiin qabamee booji'ama. **7** Dhaabni kee dhaaba meexxi fakkaata; gun tunni kees hurbuu jaa fakkaata. **8** Anis, "Muka meexxi kana nan yaabbadha; ija isaa nan qabada" nan jedhe. Guntunni kee akkuma hurbuu wayinii, urgaan hafuura keetii akkuma urgaa hudhaa ti; **9** afaan kees akkuma daadhii wayinii kan akka malee gaarii ta'ee ti. Ishee Daadhiin wayinii suutumaan hidhii fi ilkaan irra gad yaa'ee gara michuu koo haa dhaqu. **10** Ani kan michuu koo ti; hawwiin isaa anumaaaf. **11** Yaa michuu ko, kottu mee gara baadiyyaa haa deemnu; gandoota achii keessa haa bullu. **12** Akka mukni wayinii hudhaa baafate, akka daraaraan ija banatee fi akka roomaanii daraare ilaaluuf ganama bariin kaanee gara iddo dhaabaa wayinii haa deemnu; anis achitti jaalala koo siif nan kenna. **13** Hudhaan urgaa isaa gad dhiisa; yaa michuu ko, wanni ani siif kuuse, haaraa fi moofaanis wanni filatamaan hundi balbala keenya dura jira.

8 Utuu ati akka obboleessa koo kan harma haadha koo hodhee guddatee naa taatee! Ani yoon alatti si arge sin dhungadhan ture; namni tokko iyuu na hin tuffatu. **2** Anis si dura deeme mana haadha koo ishee na barsiifte sanaatti sin geessa ture. Akka ati dhugduufis daadhii wayinii kan mi'eefame cuunfaa roomaanii koos siifin kenna ture. **3** Harki isaa bitaa mataa koo jala jira; harki isaa mirgaa immoo na hammata. **4** Yaa intallan Yerusaalem, ani isin kakachiisa; hamma isheen ofumaaan feetee kaattutti jaalala hin tuttuqinaa yookaan hin dadammaqsinaa. **5** Kan michuu isheetti irkattee gammoojji keessaa ol dhufaa jirtu kun eenyu? Ishee Ani muka hudhaa jalatti sin kakaase; haati kee achitti si ulfoofte; achumattis ciniinsifattee si deesse. **6** Akkuma chaappaatti laphee kee irra, akkuma chaappaatti irree kee irra na kaa'adhu; jaalalli akkuma du'aa jabduudhaatii; hinaaffaan isaa akkuma awwaalaa hamaa dha. Inni akkuma ibidda balal'i'u, akkuma arraba ibidda jabaa boba'a. (*Sheol h7585*) **7** Bishaan baay'een jaalala dhaamsuu hin danda'u; lagnis dhiquee isa balleessuu hin danda'u. Namni tokko qabeenyaa mana isaa hunda yoo jaalalaaf kenne qabeenyi sun guutumaan guutuutti ni tuffatama. **8** Nu obboleettii xinnoo tokko qabna; isheen guntuta iyuu hin baafne. Guyyaa isheen heerumaaf kadhatamtutti nu obboleettii keenyaaf maal goona? **9** Utuu isheen dallaa dhagaa taatee nu silaa gamoo meetii ishee irratti ijaarra ture. Utuu isheen balbala taatee nu silaa birbirsaan ishee marsina. **10** Ani dallaa dhagaa ti; gun tunni koos

Isaayyaas

1 Mul'ata Isaayyaas ilmi Amoos bara bulchiinsa Uziyaan, bara Yootaam, bara Aahaazii fi bara Hisqiyaa keessa waa'ee Yihuudaatii fi Yerusaalem arge. **2** Yaa Samiiwwan dhaga'aal! Yaa lafa dhaggeeffadhu! Waaqayyoakkana jedhee dubbateeraati: "Ani ijoollie horadheen guddifadhe; isaan garuu natti finclaniiru. **3** Qotiyyoon gooftaa isaa, harreens gola gooftaa isaa ni beeku; Israa'el garuu hin beeku; sabni koo hin hubatu." **4** Yaa saba cubbamaa, uummataa balleessaan itti baay'ate, ilmaan warra waan hamaa hoijetuu, ijoollie xuraa'ummaadhaan guutameetisiniif wayyoo! Isaan Waaqayyoon dhiisaniiru; Qulqullicha Israa'el sana tuffatanii dugda isaanii itti garagalfataniiru. **5** Isin si'achi maaliif rukutamu? Maaliif fincila keessa jiraatu? Mataan keessan guutuun midhameera; garaan keessan guutuunis dadhabeera. **6** Faana miilla keessaniitii hamma gubbee mataba keessaniitti, fayyaa hin qabdan; madaa fi dirmammuu, madaan dhiigu, kan hin qulqulloofne yookaan hin maramane yookaan zayitiidhaan hin laafne. **7** Biyyi keessan duuwaa hafteerti; magalaawwan keessan ibiddaan gubamaniiru; alagoonni fuuluma keessan duratti lafa qotisa keessan saamu; akkuma waan orni ishee saameettis onti. **8** Intalli Xiyoon akkuma da'anno iddo dhaabaa wayinii keessaatti, akkuma daasii lafa qotisa buqqee keessaatti, akkuma magaalaa marfame tokkootti dhiifamti. **9** Utuu Waaqayyoon Waan Hunda Danda'u hambaa muraasa nuuf hambisu baatee, nu silaa akkuma Sodoom taanee, Gomoraa fakkaanma turre. **10** Yaa bulchitoota Sodoom dubbi Waaqayyo dhaga'a; yaa saba Gomoraa, Seera Waaqa keenyaa dhaggeeffadha!

11 Waaqayyoakkana jedha; "Baay'inni aarsaa keessanii anaaf maali?" Ani aarsaa gubamu kan korbeeeyii hoolaatii fi horii gabibamanii baay'een qaba; ani dhiiga koromii looniitti, kan xobbaalawwan hoolaatti fi re'eetti hin gammadu. **12** Isin yommuu fuula koo duratti mul'achuu dhuftan, akka oobdi koo dhidihiittan eenyutu isin irraa barbaade! **13** Kennaa faayidha hin qabne fiduu dhiisaal! Ixaanni keessan na jibbisisa. Ayyanaa Baatii, Sanbataa fi yaa'ii keessan jechuuni wal ga'ii keessan hamaa sana ani hin fedhu. **14** Ayyanaa Baatii keessanii fi ayyaanota keessan bebbekamoo lubbuu koo ni jibbiti. Isaan ba'aa natti ta'aniiru; anis obsuu dadhabeera. **15** Yeroo isin kadhhanaaf harka keessan bal'ifattan, ani ija koo isinan dhokfadha; yoo isin kadhaa baay'ee kadhattan illee ani hin dhaggeeffadhu. Harki keessan dhiigaan guutameera! **16** Dhiqadhaatii of qulqulleessaa. Hojii keessan hamaa sana fuula koo duraa balleessa! Yakka hojjechuus dhiisa; **17** waan qajeela hojjechuu baradhaal! Murtii qajeela barbaada; warra hacuucame jajjabeessaa. Ijoollie abbaa hin qabneef falmaa; haadha hiyyeessatiif dhaabahaa. **18** Waaqayyoakkana jedha; "Kottaa wal qorraa; cubbuun keessan yoo akka bildiimaa ta'e iyyuu, inni addaatee akka cabbii ni ta'a; yoo akka alalaa diimate iyyuu, akka suufii ni addaata. **19** Isin yoo fedhii qabaattanii ajajamtan, waan lafti baafu filatamaa ni nyaattu; **20** garuu yoo diddaniif finciltan goraadeetu isin nyaata." Afaan Waaqayyoo waan kana dubbateeraati. **21** Akka magaalaan amanamtuum sun sagaagaltuu taate ilaala! Isheen dur murtii qajeelaadhaan guutamtee qajeelummaan ishee keessa jiraata ture; amma immoo namoota nama ajjeesantu ishee keessa jiraatal. **22** Meetiin kee ligidaa'era; daadhiin wayinii kee filatamaan bishaamiin makameera. **23** Bulchitoonni kee finciltoota; michuu hattuuwanii ti; isaan hundinuu matta'aa jaallatu; kennas akka malee barbaadu. Isaan ijoollie abbaa hin qabneef hin falman; himata haadha hiyyeessaa hin dhaggeeffatan. **24** Kanaafuu Gooftaan, Waaqayyoon Waan Hunda Danda'u, Jabaan Israa'el sunakkana jedha: "Ani amajaajota koo irraa boqonnaan argadha; diinota koos haaloonan baafadha. **25** Ani harka koo sitti nan deebisa; ligidaa'ummaa kees akka malutti sirraa nan haqa; xuri kee hundas sirraa nan balleessa. **26** Ani akkuma bara durii abbootii murtii iddootti, akkuma jalqabaatti gorsitoota kee illee siifin deebisa. Ergasii ati magaalaa qajeelummaa, magaalaa amanamtuu jedhamitee ni waamamta." **27** Xiyoon murtii qajeelaadhaan, qalbii jijiirrattonni ishee immoo qajeelummaadhaan furamu. **28** Finciltoonni fi cubbamoonni garuu ni caccabu; warri Waaqayyoon dhiisanis ni badu. **29** "Isin sababii muuka qilxuu itti gammaddan sanaatiif ni qaanoftu; sababii iddo biqiltuu filattan sanaatiif immoo ni salphattu. **30** Isin akka qilxuu baalli irraa harca'ee, akka iddo biqiltuu bishaan hin qabnee ni taatu. **31** Namni jabaan akkuma huubaa, hojin isaa akkuma qaanqee ta'a; isaan lachuu walumaaan gubatu; namni ibidda sana dhaamsus hin jiru."

2 Wanni Isaayyaas ilmi Amoos waa'ee Yihuudaatii fi Yerusaalem arge kanaa dha: **2** Bara dhumaa keessa, tulluun mana qulqullummaa Waaqayyoon tulluuwan hunda keessaa ol dheeratee dhaabata; inni tulluuwan caalaa ol ol jedha; saboonni hundinuu gara isaatti yaa' u. **3** Namoonni baay'een dhufaniiakkana jedhu; "Kottaa gara tulluu Waaqayyo, gara mana Waaqa Yaaqoob ol baanaa. Inni akka nu daandii isaa irra deemuuf karaa isaa nu barsiisa." Seeri Xiyoon keessaa, dubbiin Wiqaayyo immoo Yerusaalem keessaa ni ba'a. **4** Inni saboota gidduutti murtii kenna; namoota hedduudhaafis ni murteessa. Isaan goraadee isaanii tumanii maarashaa tolfatu; eeboosaanii tumanii haamtuu tolfatu. Sabni tokko saba biraatti goraadee hin luqqifatu; yookaan lolaaf nama hin leenijifatan. **5** Yaa mana Yaqaqoob, kottaa ifa Waaqayyo keessa deddeebinaa. **6** Kanaafuu saba kee, mana Yaqaqoob dhiifteerta. Isaan bartee Ba'a Biiftuutiin guutamaniiru; akkuma Filisxeemotaa falfala hojjetu; duudhaa namoota ormaattis ni cichu. **7** Biyyi isaanii meetii fi warqeent guutamteerti; qabeenyi isaanii dhuma hin qabu. Biyyi isaanii fardeeniin guutamteerti; gaariiwwan isaanii dhuma hin qaban. **8** Biyyi isaanii waqaota tolfaamoodhaan guutamteerti; isaan hojjidhuma harka isaanii, waanuma qubni isaanii tolcheef sagadu. **9** Kanaafuu namni gad qabaa; ilmaan nammaa gad deebifamu; ati isaanii hin dhiisin. **10** Argamuu Waaqayyo isaa sodaachisa fi surraa ulfina isaa duraa, kattaa keessa lixu; lafa keessas

dhokadhu **11** Iji nama of tuuluu gad qabama; of jajuun isin; wanni hiyyeyyii irraa saamame mana keessan namootaas gad deebifama; gaafas Waaqayyo qofatu ol jira. **15** Isin saba koo caccabsuun keessan, fuula ol jedha. **12** Waaqayyoon Waan Hunda Danda'u warra of jajuu fi warra of tuulu hundaaf, warra ol ol jedhan hundaaf guyyaa tokko qaba; isaanis gad deebifamu. **13** Inni birbirsa Libaanoon dheeraa fi guddaa hundaaf, qilxuu Baashaan hundaaf, **14** tulluuwan ol dheedheero hundaaf, gaarran ol dheedheero hundaaf, **15** gamoo gurguddaa hundaaf, dallaa dhagaadhaan jabeeffamee ijaarame hundaaf, **16** doonii daldalaan hundaa fi waan gatii guddaa qabu hundaaf guyyaa murteefafe tokko qaba. **17** Of tuulummaan nammaa gad qabama; of jajuun namootaas gad deebifama; gaafas Waaqayyo qofatu ol jedha; **18** waaqonni tolfaamoo guutumaaan guutuutti ni barbadeeffamu. **19** Namoonni yommuu inni lafa raasuuf ka'utti, sodaachisa Waaqayyootii fi surraa isaa ulfina qabeessa sana duraa gara holqa kattaa keessaatti fi boolla lafa keessaatti ni baqatu. **20** Gaafas namoonni waaqota isaanii tolfaamoo kanneen waaqeffachuuf jedhanii meetii fi warqee irraa tolftatan sana tuqaa fi simbira halkaniitii darbatu. **21** Isaan yommuu inni lafa raasuuf ka'utti sodaachisa Waaqayyootii fi surraa ulfina isaa duraa gara holqa guddaa kattaawwan keessaatti fi baqqaqaa kattaatti ni baqatu. **22** Nama du'a hin oolle, kan hafurri isaa funyaan irra jiru abdachuu dhiisa. Inni maalitti lakkaa'ama?

3 Kunoo Gooftaan, Waaqayyoon Waan Hunda Danda'u

Yerusaalemii fi Yihuudaa irraa kennaa fi gargaarsa isaa kan midhaaniitii fi kan bishaanii hunda irraa fudhata; **2** gootaa fi loltuu, abbaa murtiitii fi raajii, hooda himaa fi maanguddoo, **3** ajajaa shantamaati fi nama ulfina qabu, gorsituu, ogeessa hojji harkaatii fi ogeessa waa dawweessuu beeku irraa fudhata. **4** "Ani dargaggoota qondaaltota isaanii nan godha; joolleen isaan bulchu." **5** Namoonni wal hacuucu; namni tokko nama kaanitti, ollaanis, ollaa isattii ka'a. Dargageessi jaarsatti, tuffatamaanis kabajamaatti ka'a. **6** Namni tokko mana abbaa isattii, obboloota isaa keessaa tokko qabee, "Ati qoloo qabda; kanaafuu bulchaa nuuf ta'; tuullaa waan diigamee kanattis itti gaafatama fudhu!" jedha. **7** Inni garuu gaafas, "Ani furmaata ta'uun hin danda'u. Ani nyaata yookaan uffata tokko illee mana kootii hin qabu; bulchaa sabaa na hin taasisinaa" jedhee iyya. **8** Yerusaalem gatantaraa jirti; Yihuudaa immoo kuferteeri; dubbiisaanii fi gochi isaanii Waaqayyoon mormuudhaan ulfina argamuu isaa xureessa. **9** Haalli fuula isaanii dhugaa isaanitti ba'a; isaan akkuma Sodoom cubbuu isaanii ifa baasu; isaan cubbuu isaanii hin dhokfatan. Isaanif wayyoo! Isaan balaa guddaa ofitti fidaniiru. **10** Akka wanni kun isaanif tolku qajeeltottatti himaa; isaan bu'a hojji isaanii nyaatu. **11** Hamaadhaaf wayyoo! Badiisni isatti ni dhufa! Inni gatii harka isaa ni argata. **12** Dargaggooni saba koo cunqursu; dubartoorni isaan bulchu. Yaa saba ko, qajeelchitooni keessan karaa irraa isin jal'isaniiru; isaan irraa isin gorsaniiru. **13** Waaqayyo murtii kennuuf taa'era; saba isattis muruuf ka'era. **14** Waaqayyo akkana jedhee maanguddootaa fi hooggantoota saba isattis mura: "Kan iddo dhaabaa wayinii kootii balleesse

isin; wanni hiyyeyyii butuchuun keessan maal gochuu keessan?" **15** Isin saba koo caccabsuun keessan, fuula jedha Gooftaan, Waaqayyoon Waan Hunda Danda'u. **16** Waaqayyo akkana jedha; "Dubarsoonni Xiyoon of tuulu; isaan morma dheereffatanii yaa'u; ijaanis ni waammatu; faaya miilla isaanii kilillisaa cillaanfachaa deemu. **17** Kanaafuu Gooftaan mataa intallan Xiyoontti qaaqee ni fida; Waaqayyo gubbee mataa isaanii moleessa." **18** Gaafas Gooftaan faaya miidhagina isaanii: albuu, marata mataa, faaya mormaa kan baattiif fakkaatu, **19** amartii gurraa, bitawoo, haguuggii fuulaa, **20** Marata mataa, faaya miillaa, sabbata, bilqaxxiishitto, kudhaama, **21** qubeelaa chaappaa, amartii funyaanii **22** wandaboo filatamaa, koofiyaa, qoloo, koroojoo harkaa, **23** of ilaalewwan, wayyaa quncee talbaa irraa hoijetame, gonfoo dubartoontaa fi uffata mormaa isaan irraa mulqaa. **24** Qooda urgaa, ajaa; qooda sabbataa, funyoo; qooda mataa sirriiti dha'amee, moluu; qooda uffata miidhagaa, wayyaa gaddaa; qooda miidhaginaa fokkisuutu dhufa. **25** Namoonni keessan goraadeedhaan, loltoonni keessanis lola keessatti dhumu. **26** Karri Xiyoon faarsitee boossi; isheen ontee lafa teessi.

4 Bara sana keessa dubartoorni torba nama tokkicha qabatanii, "Nu nyaatuma keenya nyaanna; uffata keenya uffanna; garuu maqaa keetiin haa waamamu. Salphina keenya nurraa fageessi!" jedhuun. **2** Bara sana keessa dameen Waaqayyo bareedee ulfina qabaata; iji lafaas hambaa Israa'eliif waan isaan ittiin boonanii fi ulfina ta'a. **3** Warri Xiyoon keessatti hafan, warri Yerusaalem keessatti hambifaman, warri namoota Yerusaalem keessa jiraatan keessatti galmeeffaman hundi qulqlloota jedhamanii ni waamamu. **4** Gooftaan xurii dubartoota Xiyoon irraa dhiqa; inni Yerusaalem irraa hafuura murtiitii fi hafuura ibiddaatini dhiiga ni qulqulleessa. **5** Ergasiis Waaqayyo guutumaa Tulluu Xiyooni fi warra achitti walitti qabaman hundaa irratti guyaadhaan duumessa aaraa, halkaniin immoo ifa arraba ibiddaa ni uuma; ulfina sana hunda irra dunkaanatu jiraata. **6** Innis ho'a guyyaa irraa da'oofi gaaddisa, iddo bubbee hamaa fi bokkaa jalaa itti baqatanii fi iddo itti dhokatan ta'a.

5 Ani naman jaalladhu sanaaf, faarfannaa waa'ee iddo dhaabaa wayinii isaa nan faarfadha: Michuun koo gaara gabbataa irraa iddo dhaabaa wayinii qaba. **2** Innis lafa sana qotee isa irraa dhagaa balleessee wayinii filatamaa sia irra dhaabe. Qoxii eegumsaa isa keessatti ijaaree boolla wayinii itti cuunfan illee qote. Ergasiis akka lafti qotiisaas sun ija gaarii kennu eeggate; inni garuu ija hamaa qofa kenne. **3** "Yaa jiraattota Yerusaalemii fi saba Yihuudaa, mee dubbiisaanii fi iddo dhaabaa wayinii koo gidduu jiruuf murtii kennaa. **4** Waan ani godheef kana caalaa wanni iddo dhaabaa wayinii kootiif godhamuu malu maali? Yeroo ani ija wayinii gaarii barbaadetti inni maalifi ija hadhaa'aa qofa naqate? **5** Ani amma waanan iddo dhaabaa wayinii koo gochuuf jiru isinitii nan hima; ani dallasaa isaa nan diiga; innis ni bada; dallaa isaa dhagaa nan jigsaa; innis gad

dhidhiitama. **6** Ani isa nan onsa; mukni wayinii isaaas isaa ol ka'ee isaan rukuta. Tulluuwwan ni raafamu; hin qoram u yookaan lafti isaa hin qotamu. Sokorruu fi reefi isaanis akkuma kosii daandii irratti gatamee ta'a. qoraattiin achi keessatti guddata. Ani akka bokkaan itti Kana hundaan illee dheekkamsi isaa hin qabbanoofne; hin roobneef duumessa nan ajaja." **7** Iddoona dhaabaa harki isaaas akkuma ol kaafametti jira. **26** Inni saboota wayinii Waaqayyoo Waan Hunda Danda'uun mana Israa'el; fagoo jiraniif faajjii ol qaba; warra moggaa lafaa jiranitti namoonni Yihuudaa immoo iddo bigiltuu inni itti ni siiqsa. Isaanis kunoo arifataniif dafanii dhufu. **27** gammaduun dha. Inni murtii qajeelaa barbaade; garuu dhiiga dhangalaafamu arge; qajeelummaa barbaade; garuu iyya warra miidhamee dhaga'e. **8** Isin warra hamma iddoon tokko iyyuu hin hafnietti mana irratti mana, lafa qotiisaas irratti lafa qotiisaas dabalataniif kophuma keessan biyya keessa jiraattaniif wayyoo! **9** Waaqayyoon Waan Hunda Danda'uutumaa anii dhaga'uun akkana jedhee dubbate: "Dhugumaan manneen hedduun ni onu; manneen gurguddaanii fi babbareedoon nama keessa jiraatu dhabu. **10** Iddoona dhaabaa wayinii cimdiid kudhan irraa daadhii wayinii baadoosii tokko qofatu galfama; sanyii qoroosii tokkoo irraa midhaan ififi tokkoo qofatu galfama." **11** Warra dhugaatiif barbaachaaf ganamaan ka'an, kanneen hamma daadhii wayinitti machaa'anitti halkan dhereeffataniiif wayyoo. **12** Isaan cidha isaanii irratti baganaa, kiraaraa fi dibbee, ulullee fi daadhii wayinii qabu; garuu hojji Waaqayyootiif dhimma hin qaban; hojji harka isaatiffis ulfina hin kennan. **13** Kanaafuu sabni koo sababii hubannaa dhabeef booji'ama; namoonni isaanii bebbeekamoonaan beelaan, uummanni isaanis dheebuudhaan dhumu. **14** Kanaafuu Sii'ool garaa isaa bal'ifatee afaan ofii isaa illee hamma malee banata; namoonni isaanii bebbeekamooni fi uummanni isaanii warri wacanii fi warri gammadan hundis achi keessa bu'u. (**Sheol h7585**) **15** Kanaafuu namni gad qabama; ilmaan namaa gad deebifamu; jji of tuultotaas lafa ilaala. **16** Waaqayyoon Waan Hunda Danda'u garuu murtii qajeelaa ofii isaatii ol ol jedha; Waaqni qulqulluun qajeelummaa ofii isaatii akka qulqulluu ta'e of argisiisa. **17** Yeroo sanatti hoolonni akkuma waan lafa dheeda isaanii keessa jiranitti ni dheedu; xobbaallaawwan hoolaas iddo sooreyyiit barbadaa'an keessa dheedu. **18** Warra funyoo gowwoomsaatiin cubbuu, funyoo gaariiftiin hammina harkisan, **19** kanneen, "Waaqni haa arriifatu; akka nu arginuu inni hojji ofii isaa haa saffisiisu, wanni kun haa dhi'aatu; akka nu beeknuufis karoori Qulqullicha Israa'el haa dhufu" jedhaniif wayyoo. **20** Warra hamaadhaan gaarri, gaariidhaan immoo hamaa jedhaniif, kanneen ifaan dukkana, dukkanaan immoo ifa jedhaniif, warra mi'aawaadhaan hadhaa'aa, hadhaa'aadhaan immoo mi'aawaa jedhaniif wayyoo. **21** Warra akka yaada isaanitti ogeeyyi, akka ilalcha isaanitti immoo abshaala of se'aniif wayyoo. **22** Warra daadhii wayinii dhuguutti jaba, dhugaatiif walitti makuuttis goota ta'aniif, **23** warra matta'aa fudhatanii yakkamaa gad lakkisaniif, murtii nama balleessaa hin qabnee immoo jal'isaniif wayyoo. **24** Kanaafuu akkuma arrabni ibiddaa cidiif lafa irraa arrabu, akkuma okaan ibiddaan gubatee badu sana hiddi isaanii ni tortora; daraaraan isaanis akkuma awwaaraa bittinnaa'ee badda; isaan seera Waaqayyoo Waan Hunda Danda'uun didanii dubbiif Qulqullicha Israa'el tuffataniiruutii. **25** Kanaafuu dheekkamsi Waaqayyoo saba isaaatti ni boba'a; harki

sana akkasuma sanyiin qulqulluun gufuu ta'ee achitti hafa."

7 Bara Aahaaz ilmi Yootaam, ilmi Uziyaan Mootii Yihuudaa turetti, Reziiin mootichi Sooriyatii fi Pheqaan ilmi Remaaliyya mootichi Israa'el Yerusaalemiin loluuf itti duulan, garuu ishee mo'achuu hin dandeeny. **2** Yeroo kanattis, "Sooriyan Efreem wajjin tokkummaa uummateerti" jedhanii mana Daawititti himan; kanaafuu garaan Aahaaziitii fi garaan saba isaa akkuma mukni bosonaa bubbeedhaan raaafamu sana raafame. **3** Kana irattii Waaqayyo Isaayyaasiinakkana jedhe; "Atii fi ilmi kee She'ar-Yashaub dhuma jal'isii Haroo Ol aanuu kan karaa Lafa qotisaan namicha wayyaa miicuuti geessu sana biratti Aahaazin simachuuf gad ba'aa. **4** Akkana jedhiin; 'Of eeggadhu; cal'isi; hin sodaatin. Ati sababii gifuuwan muka ibiddaa kanneen seeqaa jiran lamaan kanneeniitif jechuunis sababii aarii Reziiin kan Sooriyatii fi aarii ilma Remaaliyya hamaa sanaatiif jettee abdiil hin kutatin. **5** Sooriyan, Efremii fi ilmi Remaaliyya akkana jedhanii badiisa keetiif mari'ataniiru; **6** "Kottaa Yihuudaatti duullaa; kottaa ishee kukkannee gargar qoddannaa; ilma Xaabi'eelis ishee irattii moosifanna." **7** Ta'uus Waaqayyo Gooftaan akkana jedha: "Wanni kun hin raawwatu; wanni kun hin ta'u; **8** mataan Sooriyan Damaasqoodhaati; mataan Damaasqoo immoo Rezinii dha. Wagga jaatamii shan keessatti, Efrem ni bittinnaa'a; saba tokko ta'uun isaa ni hafa. **9** Mataan Efrem Samaariyya dha; mataan Samaariyya immoo ilma Remaaliyya ti. Isin yoo amanti keessaniin jabaattanii dhaabachuu baattan; yoom iyuu hin dhaabattan." **10** Waaqayyo amma illee akkana jedhee Aahaazitti dubbate; **11** "Qilee akka malee gad fagoo keessatti yookaan samii akka malee ol fagoo keessatti, Waaqayyo Waqa kee mallattoo gaafadhu."

(Sheol h7585) **12** Aahaaz garuu, "Ani hin gaafadhu; Waaqayyonis hin qoru" jedhe. **13** Isaayyaasiinakkana jedhe; "Yaa mana Daawit mee dhaga'aal! Isin obsa namaa qoruun isin hanqatee obsa Waqa koo qortuu? **14** Kanaafuu Gooftaan mataan isaa mallattoo isiniif kenna: Kunoo durbi tokko ni ulfoofti; ilma ni deessi; Amaanu'el jettees isa moggafti. **15** Inni yeroo waan hamaa lagatee waan gaarii filachuu beekutti itittuu fi damma nyaata. **16** Garuu uttu mucaan sun waan hamaa lagatee waan gaarii filachuu hin beekin dura biyyi mootota lamaan ati sodaatte sanaa ni ona. **17** Waaqayyo erga Efrem Yihuudaa irraa citee jalqabee bara takkumaa ta'ee hin beekin tokko sitti, saba keettii fi mana Abbaa keettiiti ni fida; jechuunis mootii Asoor ni fida." **18** Bara sana keessa Waaqayyo tisiisota burqaa laga Gibxi keessa jiranii fi kannisota biyya Asoor sijsqeet waama. **19** Hundi isaanii dhufanii dhoonaq lafaa keessa, holqa kattaa keessa, daggala qoraattitii fi boolla bishaanii hunda keessa qubatu. **20** Bara sana keessa Gooftaan haaduu laga gamaa kireeffateen jechuunis mootiin Asoor rifeensa mataa keessaniif rifeensa milla keessaniitii fi areeda keessan ni haada. **21** Bara sana keessa namni tokko goromsa tokko fi hoolaa lama qabaata. **22** Sababii baay'ina aannan isaan kennaniif, inni itittuu sooratu qabaata. Namni biyya

sanatti hafu hundinuu itittuu fi damma nyaata. **23** Bara sana keessa, lafa mukkeen wayinii kumni tokko kanneen meetii saqili kuma baasan jiran hunda irra sokorruu fi qoraattii qofatu jiraata. **24** Sababii lafti sun sokorruu fi qoraattii guutameef, namoonni iddaa fi xiyya qabatan iyuu achi dhaqu. **25** Ati sababii sokorruu fi qoraattii sodaattuuf si'achi gara gaarran kanaan dura gasoon soqamaa turan sanaa hin dhaqxu; isaan lafa loon itti bobba'anii fi lafa hoolonni keessa burraaqan ta'u.

8 Waaqayyo akkana naan jedhe; "Gabatee guddaa tokko fuudhiitii isa irattii, 'Maheer-Shaalal-Haash-Baaz' jedhii qubee beekamaadhaan barreessi." **2** Anis akka isaan dhuga baatota amanamoo ta'aniif Uuriyya lubichaa fi Zakkaariyas ilma Yeberekiyya nan waammadha. **3** Anis raajtii bira nan ga'e; isheenis ulfootee ilma deesse. Waaqayyo akkana naan jedhe; "Maqaas isaa Maheer-Shaalal-Haash-Baaz jedhii moggaasi. **4** Utuu mucaan kun 'Aabboo' yookaan 'Aayyoo' jechuu hin beekin dura qabeenyi Damaasqootii fi boojuun Samaariyya mootii Asooriin fudhatama." **5** Waaqayyo ammas akkana jedhee natti dubbate: **6** "Sabni kun bishaan Shiloo'aa kan suuta yaa'u sana dhiisee Rezinii fi ilma Remaaliyyati gammadeeraati; **7** kanaafuu Gooftaan, lolaa guddaa kan laga Efraaxiis jechuunis mootii Asoor ulfinna isaa hunda wajjin saba kanatti fida. Lolaan sunis guutee bo'oo isaa irra yaa'ee ededa isaa hunda irra dhangala'a. **8** Lolaan sunis hamma morma ga'utti guutee irra dhangala'ee keessa darbuudhaan waan hundumaa haxaa'ee Yihuudaatti geessa. Yaa Amaanu'ell Qoochoon isaa bal'ifamee guutummaa biyya keetii ni haguugaa." **9** Yaa saboota, burkutaa'aal! Isin warri biyya fagoo jirtan hundi dhaggeeffadhaa. Waraanaaf hidhadhaa; ta'uus burkutaa'aal! Waraanaaf hidhadhaa; ta'uus burkutaa'aal! **10** Mari'adhaa; garuu faayidaa hin qabu; karorfadhaa; garuu fiixaan hin ba'u; Waaqini nu wajjin jiratii. **11** Waaqayyo harka isaa jabaa sanaan natti dubbatee akka ani karaa saba kanaa irra hin deemneef akkana jedhee na akeekkachiiseeraati: **12** "Isin waan uummanni kun fincila jedhu hundaaa fincila hin jedhinaan; waan isaan sodaatan hin sodaatinnaa; hin raafaminaa. **13** Kan isin akka qulqulluutti ilaalu qabdani Waqaayyoo Waan Hunda Danda'u tokkicha; kan isin sodaachuu qabdani isuma; kan isin hollachuuufi qabdani isuma. **14** Inni iddo qulqullu ta'a; manneen Israa'el lamaaniif garuu inni dhagaa nama gufachiisu, kattaa nama kuffisu ta'a. Saba Yerusaalemitti garuu inni kiyyoo fi futtaasaa ta'a. **15** Hedduun isaanii ni gufatu; isaan kufanii caccabu; futtaasaa seenanii qabamu." **16** Dhuga ba'umsa kana walitti qabsiisi; seera kanas barattoota koo gidduutti chaappaadhaan cufi. **17** Waaqayyo mana Yaqqoob duraa fuula isaa dhokfate sana nan eeggadha. Ani isa nan amanadha. **18** Anii fi ijooleen Waaqayyo naan kenne kuno ti. Nu Israa'el keessatti Waaqayyo Waan Hunda Danda'u kan Tulluu Xiyoon irra jiratuu sanaaf mallattoo fi fakkenya. **19** Yommuu namni tokko dhaqaatii ilaaltootaa fi eker dubbistoota kanneen hasaaansii fi guunguman waa gaafadhaa isiniin jedhutti sabni tokko Waaqa isaa gorsa gaafachuu hin qabuu? Isaan waa'ee jiraattotaa maaliif warra du'an gaafatu? **20** Akka seerah

fi dhuga ba'umsa sanaatti jiraadhaa! Isaan yoo akka hamaa dubbata. Kana hundaan illee dheekkamsi isaa dubbi kanaatti dubbachuu baatan ifa barii hin qaban hin qabbanofne; harki isaas amma iyuuakkuma jechuu dha. **21** Isaan rakkina guddaa fi beelaan biyya ol kaafametti jira. **18** Hamminni dhugumaan akka keessa jooru; yommuu beela'anittis akka malee aaranii, ibiddaa boba'a; inni sokorruu fi qoraattii illee gubee ol ilaalanii mootii isaanitii fi Waqaq isaanii abaaru. **22** balleessa, bosona gobbuus ni qabata; akkuma aara ol Ergasisiis gara lafaa ilaalanii rakkina guddaa, dukkanaa ba'uuttiis ol ba'a. **19** Dheekkamsa Waaqayyoo Waan fi hurrii sodaachisaa argu; isaanis dukkanaa hamaatti darbatamu.

9 Warri rakkina guddaa keessa turan garuu si'achi gadda keessa hin jiraatan. Inni duraan biyya Zebuuloonii fi biyya Niftaalem gad deebise; gara fuulduuraatti garuu Galilaa Namoota Ormaa kan Yordaanoosiin gama, qarqara Daandii Galaanaa irra jiran sana ni kabaja. **2** Sabni dukkanaa keessa jiraatu ifa guddaa argeera; warra biyya dukkanaa limixii keessa jiraataniifis ifni ba'eera. **3** Ati saba baay'iftree gammachuu isaanii illee guddifteerta; isaan akkuma uummanni yeroo midhaan haamamutti gammadu sana, akkuma namoonni yeroo boojuu qooddatanittu gammadan sana fuula kee durattu ni ilichu. **4** Ati akkuma bara Midyaanin mo'atame sanaa, waanjoo isaanitti ulfaate somaa gatiittii isaanii irraa ulee cunqursaa isaanii illee caccabsiteera. **5** Kopheen looltuun ittiin duulute hundi, uffanni dhiiga keessa cuuphame hundi ibiddaan gubama; qoraan ibiddaas ta'a. **6** Mucaan nuuf dhalateera; ilmi nuuf kennameera; mootummaan gatiittii isaa irra jiraata. Innis Gorsaa Dingisiisa, Waqaq Jabaa, Abbaa Bara baraa, Mootii Nagaa jedhamee ni waamama. **7** Babal'inni mootummaa isaatii fi nagaan isaa dhuma hin qabu. Innis murtii qajeelaa fi qajeelummaadhaan hundeessee jabeessee dhaabuudhaan yeroo sanaa jalqabee bara baraan teessoo Daawit irra taa'ee mootummaa isaa bulcha. Hinaaffaan Waaqayyoo Waan Hunda Danda'uus waan kana ni raawwata. **8** Gooftaan dhaamsa tokko Yaaqobitti ergeera; kunis Israa'el irra bu'a. **9** Uummanni hundi, Efremii fi jiraattonni Samaariyaa waan kana ni beeku; isaanis of tuuluu fi garaa of jajuuakkana jedhu; **10** "Xuubiwwan diigamaniiru; nu garuu dhagaa soofameen deebisnee ijaarra; mukkeen harbuu murmuramaniiru; nu garuu birbirsa iddoobuusua." **11** Kanaafuu Waaqayyo amajajajota Reziin isaanitti jabeesse; diinota isaanii illee isaanitti kakaase. **12** Warri Sooriyaa gama ba'attiin, Filisxeemonni immoo gama lixaatiin afaan banatanii Israa'elin liqimsan. Kana hundaan illee dheekkamsi isaa hin qabbanofne; harki isaas amma iyuuakkuma ol kaafametti jira. **13** Sabni sun garuu gara isa isaan dha'e sanaatti hin deebine yookaan Waaqayyoo Waan Hunda Danda'u hin barbaaddanne. **14** Kanaafuu Waaqayyo Israa'el irraa mataa fi egee kuta; damee meexxiiti fi shambaqqoo guyuma tokkoon balleessa; **15** maanguddoonnii fi kabajamoonni mataa dha; raajonni soba barsiisan immoo egee dha. **16** Namoonni saba kana qajeelchan isaan dogoggorsu; warri isaanin qajeelfamanis karaa irraa badu. **17** Kanaafuu Gooftaan dargaggootatti hin gammadu yookaan ijoollee abbaa hin qabnee fi haadhota hiyyeessatiif hin na'u; namni hundinuu kan Waqaq hin sodaannee fi hamaadhaatii; afaan hundinuu

hamaa dubbata. Kana hundaan illee dheekkamsi isaa dubbi kanaatti dubbachuu baatan ifa barii hin qaban hin qabbanofne; harki isaas amma iyuuakkuma jechuu dha. **18** Hamminni dhugumaan akka keessa jooru; yommuu beela'anittis akka malee aaranii, ibiddaa boba'a; inni sokorruu fi qoraattii illee gubee ol ilaalanii mootii isaanitii fi Waqaq isaanii abaaru. **19** Dheekkamsa Waaqayyoo Waan fi hurrii sodaachisaa argu; isaanis dukkanaa hamaatti darbatamu.

10 Warra seera jal'aa baasan, kanneen labsii cunqursaa labsaniiif wayyoo; **2** isaan murtii rakkattoota jal'isu; mirga hiyyeyyii saba koos ni dhiibuu; haadhota hiyyeessaa boojuu godhatuu; ijoollee abbaa hin qabnes ni saamu. **3** Isin yeroo badiisni fagoodhaa dhufu guyyaa abdiibitti maal gootu? Gargaarsa argachuu eenuutyi baqattu? Qabeenya keessan eessatti dhiiftu? **4** Warra booji'amani jala guggiuufuu yookaan warra ajjeefaman jalatti kufuu malee homtuu hin hafu. Kana hundaan illee dheekkamsi isaa hin qabbanofne; harki isaan amma iyuuakkuma ol kaafametti jira. **5** "Asooricha isaa ulee aarii kootii ta'eef, isaa bokkuun dheekkamsa kootii harka isaa jiruuf wayyoo!" **6** Ani akka inni isaan saamuu fi booji'uuf akka inni akkuma dhoqkee karaa irraa lafatti isaan dhidhiituuf saba Waaqattii hin bulletti isaa nan erga; uummatu na aarsutti isaa nan ajaja. **7** Garuu kun waan inni yaadu miti; yaadni akkasiis garaa isaa keessa hin jiru; kaayyoon isaa barbadeessuu dha; saba baay'eess fixuu dha. **8** Innisakkana jedha; 'Ajajoonni koo hundinuu mootota mitii? **9** Kaalnoon akkuma Karkemiish mitii? Hamatti akkuma Arfaad mitii? Samaariyaanis akkuma Damaasqoo mitii? **10** Akkuma harka koo mootummoota waaqota tolfamoo kanneen fakkiiwwan soofamoo kan Yerusaaleemii fi Samaariyaa caalan qabe sana, **11** ani waanan Samaariyaa fi fakkiiwwan ishee godhe sana Yerusaaleemii fi waqqota ishee tolfamoo hin godhui?" **12** Gooftaan yeroo Tulluu Xiyoon irrattii fi Yerusaalem keessatti hojji isaa hunda fixatutti akkana jedha; "Ani sababii of jajuu garaa isaatii fi ilalchaa isaa kan of tuulummaan guutame sanaatiif jedhee mooticha Asoor nan adaba. **13** Innisakkana jedhaatii: "Ani jabina harka kootii waan kana hojjedheera; ani sababiin hubannaa qabuuuf, ogummaa kootiin hojjedheera. Ani daangaa sabotaa iddoodhaa buqqiseera; qabeenya isaanii illee saameera. Akkuma nama jabaan tokko an i mootota isaanii of jala galfadheera. **14** Akkuma namni tokko man ee simbiraa keessa harka kaa'u sana anis harka koo qabeenya sabotaa keessa nan kaa'; akkuma namoonni hanqaquu dagatame walitti qaban sana, anis biyya hunda walitti nan qabe; kan qoochoo hurgufate, yookaan wacuuf afaan banate tokko iyuu hin turre." **15** Qottoon nama ittiin waa murutti ni kooraa? Yookaan wanni ittiin waa murutti ni kooraa? Yookaan wanni Kunis akka waan uleen tokko nama isaa qabatutti of

mirmirsuu ti; yookaanakkuma bokkuun tokko akka hamoota ni fixa. **5** Qajeelummaan teepha mudhii isaa waan muka hin ta'iinitti ol of guddisuu ti! **16** Kanaafuu ti; amanamummaan immoo sabbata mudhii isaa ti. **6** Gooftaan, Waaqayyoon Waan Hunda Danda'u, loltoota gagabbatan kanatti dhukkuba nama huqqisu ni erga; ulfina isaa jalaanis ibiddi tokkoakkuma arraba ibiddaa ni qabsifama. **17** Ifni Isra'a'el ibidda, Qulqullichi isaanii sunis arraba ibiddaa ta'a; ibiddi sun guyyuma tokkoon qoraattii isaatii fi sokorruu isaa gubee balleessa. **18** Akkuma namni tokko yeroo dhukkubsatu huqqatu sana, ibiddi sun ulfina bosonaa isaatii fi lafa qotisaas gabbataa, lubbuu fi foonis ni bardabeessa. **19** Mukkeen bosona isaa keessatti hafan waan akka malee muraasa ta'anifi mucaan tokko galmeessuu ni danda'a. **20** Bara sana keessa hambaan Isra'a'el, mana Yaaqoob keessaa warri hafan, dhugumaan Waaqayyo Qulqullicha Isra'a'el abdatu malee lammataa isa isaan dha'e sana hin abdatan. **21** Hambaan tokko, hambaan Yaqaqoob gara Waaqa Jabaa sanaatti ni deebi'a. **22** Yaa Isra'a'el, yoo sabni keeakkuma cirracha qarqara galaanaa ta'e iyuu, hambaa qofatu deebi'a. Badiisni qajeelummaadhaan guutame labsameera. **23** Gooftaan, Waaqayyoon Waan Hunda Danda'u badiisa lafa hundatti labsame ni raawwata. **24** Kanaafuu Gooftaan, Waaqayyoon Waan Hunda Danda'u akkana jedha: "Yaa saba koo warri Xiyoon keessa jiraattan, warra Asoor kanneen uleedhaan isin rukutan, kanneenakkuma warra Gibxi bokkuu ol isinitti fudhatan hin sodaatinaa. **25** Aariin ani isinitti aare dafee qabbaana'a; dheekkamsi koos isaan balleessuuf itti garagala." **26** Waaqayyoon Waan Hunda Danda'u sun,akkuma kattaa Hereeb biratti Midiyaanin qacceen garafe sana,akkuma biyya Gibxi keessatti godhe sana,ulee isaa bishaan irratti ol fudhata. **27** Gaafas ba'an isaanii gatiittii keessan irraa, waanjoon isaanis morma keessan irraa fuudhama; waan isin akka malee gabbattaniif waanjoon ni caccaba. **28** Isaan gara Ayyati seenan; Migroon keessa ba'an; nyaataa fi hidhata isaanis Mikmaas keessatti kuuftan. **29** Isaan karaa qal'aa irra ba'anii, "Nu Gebaa qubannee bulla" jedhan. Raamaan ni sodaatti; Gibe'an Saa'olis ni baqtatti. **30** Yaa intala Galiiim, iyi! Yaa Laayishaa dhaggeeffadhu! Yaa Anaatoot deebii isheef kenni! **31** Maadmenaan baqataa jirti; uummanni Geebiimis baqachuu walitti qabama. **32** Isaan har'a Noob ga'u; isaan tulluu Intala Xiyonitti, gaara Yerusaalemitti harka isaanii raasu. **33** Kunoo Gooftaan, Waaqayyoon Waan Hunda Danda'u, humna guddadaan dameewwan murmur; mukkeen gurguddaani cicciramu; mukkeen dheedheeronis gad qabamu. **34** Inni bosona gobbuu qottoodhaan cira; Libaanoonis fuula Waaqa Jabaa duratti kufa.

11 Lataan tokko jirma Isseey irraa ni lata; hidda isaa irraas dameen tokko ija naqata. **2** Hafurri Waaqayyo, Hafurri ogummaatii fi hubannaa, Hafurri gorsaati fi humnay, Hafurri beekumsaattii fi kan Waaqayyoon sodaachuu isa irra qubata; **3** inni Waaqayyoon sodaachutti ni gammada. Inni waanuma jii isaa arguun murtii hin kennu; yookaan waanuma gurra isaatii dhaga'uun hin murteessu; **4** garuu nama rakataaf qajeelummaadhaan murteessa; hiyyeyyi lafa irraatiifis murtii qajeelaadhaan murtii kenna. Inni ulee afaan isaatii lafa rukuta; hafuura afaan isaatii ba'uun

hamoota ni fixa. **5** Qajeelummaan teepha mudhii isaa Yeeyyi xobbaallaa hoolaa wajjin jiraata; qerransi ilmoo re'ee bira ciisa; jabbiin, leencii fi horiin gabbataan walii wajjin bobba'u; mucaan xinnaan isaan bobbaasa. **7** Saan amaaketa wajjin soorata; ilmaan isaanii wal cina ciciisu; leencis akka sangaa cidiit nyaata. **8** Da'a'immi boolla Akkuma bishaan galaana guutu sana lafti Waaqayyoon beekuudhaan guutamii. **10** Bara sana keessa hiddi Isseey akkuma faajjiitti uummataaf dhaabata; sabooni gara isaatii walitti qabamu; lafti inni boqotus ulfina qabeessa ta'a. **11** Gaafas Gooftaan yeroo lammaaffaaf harka isaa diriirsee Asoor irraa, Gibxi Gadii irraa, Gibxi Olii irraa, Itoophiyaa irraa, Eelaam irraa, Baabilon irraa, Hamaatii fi biyyoota bishaan gidduu galaanaa irraa hambawwan saba isaa walitti qabata. **12** Inni sabootaaf faajjiil kaasee booji amtoota Isra'a'el walitti qaba; inni roga laafaa afran irraa saba Yihuudaa kan bittinnaa'ee hundatti labsame ni raawwata. **13** Hinaaffaan Efrem ni bada; ture walitti qaba. **14** Isaa karaa lixa biiftuuti gatiittii Filisxeemitti gad bu'u; tokko ta'anisi uummataaf ba'a biiftuutti saamu. Isaan Edoomii fi Mo'aabin qabatu; warri Amoonis isaan jalatty bulu. **15** Waaqayyo guutumaan Yihuudattihin hinaafu; yookaan Yihuudaa Efremmitti hin hammaatu. **16** Isaa karaa lixa biiftuuti gatiittii Filisxeemitti gad bu'u; tokko ta'anisi uummataaf ba'a biiftuutti galoo galaana Gibxi ni gogsa; inni bubblee sochoosa. Akka namoonni kopheen ce'aniifis inni laga torbatti gargar isa qooda. **17** Akkuma gaafis isaan Gibxii ba'an Isra'a'el ifti ta'e sana, hambaa saba isaa kan Asoor irraa hafeef karaan guddaan ni argama.

12 Ati gaafas akkana jettu: "Yaa Waaqayyo, ati natti aartee turte; aariin kees narraa deebi'eera; na jajjabeessiteertaatti sin galateeffadha. **2** Dhugumaan Waaqayyo fayyina koo ti; ani isa nan abdadha; hin sodaadhus. Waaqayyo, Waaqayyo mataan isaa, jabinaa fi faarfanna koo ti; inni fayyina koo ta'eera." **3** Isin burqaa fayyinaa keessaa gammachuudhaan bishaan waraabattu. **4** Isin bara sana keessa akkana jettu: "Waaqayyoof galata galchaa; maqa isaa waammadhaa; waan inni hojjete sabootatti beeksisa; akka maqaan isaa ol ol jedhe lallabaa. **5** Inni waan ulfina qabu hojjeteeraatti Waaqayyoof faarfadhaa; wanni kun addunyaa hunda keessatti haa beekamu. **6** Yaa saba Xiyoon, Qulqullichi Isra'a'el isin gidduuutti guddaaadhaatii sagalee ol fudhadhaatii gammachuudhaan faarfadhaa."

13 Raajii waa'ee Baabilon kan Isaayyaas ilmi Amoos arge: **2** Tulluu homaa itti hin biqilin irratti faajjiil ol kaasaattii isaanitti iyyaa; akka isaan karra namoota bebeekamootiin ol galaniif harkaan itti himaa. **3** Ani qulqulloota koo ajageera; akka isaan dheekkamsa koo hojii irra naa oolchaniiif ani loltoota koo kanneen mo'anno kootti gammadan waammadheera. **4** Waca tulluuwwan irraa, kan akka tuuta guddaa tokko dhaggeeffadhaa! Guungummii mootummoontaa kan saboota walitti

qabamanii dhaggeeffadha! Waaqayyo Waan Hunda isin boqochiisutti, **4**akkana jettee mootii Baabilonitti Danda'u lolaaf jedhee loltoota qopheeffachaa jira! **5** ni qoosta: Cunqursichi akkamitti bade! Aariin isaas Isaan biyya fagoodhaa daarii samiiwwaniitii dhufan; akkamitti isa irraa gale! **5** Waaqayyo ulee hamootaatii Waaqayyo fi mi'a lolaan kan dheekkamsa isaatiin fi bokkuu bulchitootaa, **6** kan dheekkamsa wal irraa guutummaa biyyatti balleessuuf dhufu. **6** Waan guyaan hin cinneetiin uummata rukute; kan gara laafina tokko Waaqayyo dhi'aateef boo'aa; guyaan sun akkuma malee ari'ee saboota dha'e sana caccabseera. **7** Lafti badiisa Waaqa Waan Hunda Danda'u biraa ergameetti hundi boqonnaa fi nagaag argatti; faarfachuuttiis kaati. ni dhufa. **7** Kanaafuu harki hundinuu ni laamsha'a; onneen nama hundaasi na baqa. **8** Sodaan isaan qabata; dhukkubbii fi gaddi isaan qabata; akkuma dubartii ciniinsuun qabeetti wiixirfatu. Isaan rifatani wal ilaalu, fuulli isaanii akka ibiddaa diimata. **9** Kunoo guyaan Waaqayyo, guyyaan hamaan, dheekkamsaa fi aarii sodaachisaadhaan, lafa onsuu fi cubbamoota ishee keessa jiraatan barbadeessuuf ni dhufa. **10** Urjiwwan samiittii fi tuunni isaanii ifa isaanii hin kennan. Aduun baatu ni dukkanoofti; ji's ifa ishee hin kennitu. **11** Ani addunyaa kana sababii jal'ina isaatiif, hamoota sababii cubbuu isaanitiif nan adaba. Ani of tuulummaa of jajjootaa nan balleessa; of guddisuu gara jabeeyyi illee gadin deebisa. **12** Ani akka namni warqee qulqulluu caalaa gati qabeessa, warqee Oofir caalaas muraasa ta'u nan godha. **13** Kanaafuu ani akka samiiwwan hollatan nan godha; gaafa aariin isaa boba'utti dheekkamsa Waaqayyo Waan Hunda Danda'uutti lafti iddo isheetti ni raafamti. **14** Namni hundinuu akkuma kuruphee adamsamtuu, akkuma hoolota tilksee hin qabnee gara saba isattaati deeb'i'a; namni kam iyyuu biyya isattti baqata. **15** Namni booji'ame hundinuu ni waraanama; kan qabame kam iyyuu goraadeedhaan du'a. **16** Daa'imman isaanii fuuluma isaanii duratti ni cicciramu; manneen isaanii ni saamamu; niitonni isaanii humnaan gudeedamu. **17** Kunoo ani warra Meedee kanneen meetti irraa dhimma hin qabne warra warqeen hin gammachiifne jarattin kakaasa. **18** Iddaan isaanii dargaggoota fixxi; isaan daa'immaniif hin na'an; ijlolleefis garaa hin laafan. **19** Baabilon ulfinni moototaa, miidhaginii of jaja warra Baabilon akkuma Sodomii fi Gomorra irree qubatu; yookaa dhaloota hunda keessatti namni ishee isaa achi hin dhaabatu; tiksken tokko iyyuu bushaayee isaa achi hin boqochiifattu. **21** Garuu bineensonni bosonaa achi ciciisi; waangoowwan mana ishee ni guutu; urunguun achi jiraatti; re'en diidaa achi keessa buburraaqxi. **22** Waraabessi da'annoowwan ishee keessaa yuusa; waangoonnis manneen ishee mimmiidhagoo kan mootummaa keessaa iyyiti. Yeroon ishee ga'eera; barri ishees hin dheeratu.

14 Waaqayyo Yaaoobiif garaa ni laafa; inni amma illee Israa'elin filatee biyya isaanii keessa isaan qubachiisa. Ormoonni isaanittti dabalamu; mana Yaaoob wajjinis tokko ta'u. **2** Saboonni isaan fudhatu; iddoofi isaanittti isaan deebisu. Manni Israa'el immoo akkuma hoijettotoa dhiiraa fi dubartiitti lafa Waaqayyo keessatti dhaala godhanii isaan fudhatu. Isaan boojitoota isaanii booji'anii warra isaan hacuucanis bulchu. **3** Guyyaa Waaqayyo itti dhiphina, rakkinaa fi hojiji hamaa isin itti garboomfamtanii turtan sana jalaa

isin boqochiisutti, **4**akkana jettee mootii Baabilonitti Danda'u lolaaf jedhee loltoota qopheeffachaa jira! **5** ni qoosta: Cunqursichi akkamitti bade! Aariin isaas Isaan biyya fagoodhaa daarii samiiwwaniitii dhufan; akkamitti isa irraa gale! **5** Waaqayyo ulee hamootaatii Waaqayyo fi bokkuu bulchitootaa, **6** kan dheekkamsa wal irraa hin cinneetiin uummata rukute; kan gara laafina tokko Waaqayyo dhi'aateef boo'aa; guyaan sun akkuma malee ari'ee saboota dha'e sana caccabseera. **7** Lafti hundi boqonnaa fi nagaag argatti; faarfachuuttiis kaati. **8** Gattirtaawwanii fi birbirsawwan Libaanoon iyyuu isinittti burraqanii, "Amma ati kufteerta; namni tokko iyyuu nu muruuf hin dhufu" jedhu. **9** Sii'ool isheen gadii yeroo ati dhuftutti si simachuuf kaati; isheen akka isaan si dubbisaniif hafuurota warra du'anii, warra addunyaa irratti hooggantoota turanii hunda dammaqsiteerti; isheen warra mootota sabootaa turan hunda teessoo isaanii irraa kafti. (**Sheol h7585**) **10** Isaan hundinuu deebisanii akkana jedhu; "Atis akkuma keenya dadhabdeerta; akkuma keenya taateerta." **11** Ulfinni kee hundinuu, sagalee baganaa keetii wajjin awwaala keessa buufameera; ilmaan raammoo si jala afamanii raammoon si haguugdi. (**Sheol h7585**) **12** Yaa bakkalcha barii, ilma barii barraaqaa, ati akkamitti samii irraa lafa dhoofte! Ati kan duraan saboota gad qabde, lafatti gad darbatameerta! **13** Ati garaa keetti akkana jette; "Ani samiitti olin ba'a; ani urjiwwan Waaqatii olitti teessoo koo olin baafadha; ani tulluu wal ga'ii irra, fiixee tulluu qulqullichaa irra teessoo irra nan taa'a. **14** Ani fiixee duumessootaa gara irraatti ol nan ba'a; ani akka Waqaqaa Hundaa Olli ofin taasisa." **15** Garuu ati sii'ool keessa, boolla qilee keessa buufameerta. (**Sheol h7585**) **16** Warri si argan ija babaasanii si ilaalii; akkana jedhaniis dinqisiifatu: "Kun namichuma lafa sochoosee akka mootummoonni raafaman godhe, **17** namicha addunyaa kana gammoojjii godhe, kan magalaawwan ishee gaggaragalchee akka warri booji'amani mana isaanittti hin deebine godhe sanaa?" **18** Mootonni sabootaa hundi, ulfinaan awwaala isaanii keessa ciciisaniiru. **19** Ati garuu akkuma damee jibbame tokkotti, awwaala kee keessaa baafamtee gatamteerta; ati warra ajjeefamaniin, warra Waaqaatiin garagalfamti. **20** Namni ishee keessa hin goraadeen waraanamaniiin, warra gara dhagaa boollaatti qabatu; yookaa dhaloota hunda keessatti namni ishee gad bu'ani haguugamteerta. Akkuma reefaa miillaan keessa hin jiraatu; namni Arabaa tokko iyyuu dunkaana isaa achi hin dhaabatu; tiksken tokko iyyuu bushaayee namoota kee fixxeef, isaan gidduutti hin awaalantu. Maqaan sanyii hamootaa lammata hin dha'amu. **21** Sababii cubbuu abbootii isaanittif iddo ilmaan isaa itti calaman qopheessa; isaan biyya dhaaluuudhaaf, magalaawwan isaanittin lafa guutuuf hin ka'an. **22** "Ani isaanittti nan ka'a," jedha Waaqayyo Waan Hunda Danda'u. "Ani Baabilon keessaa maqa isheetti fi hambaa ishee, ilmaan isheetti fi sanyii ishee nan balleessa" jedha Waaqayyo. **23** "Ani iddo urunguun keessa jiraattuu fi lafa coffeee ishee nan godha; ani hartuu badiisaatiin ishee nan haxaa'a" jedha Waaqayyo Waan Hunda Danda'u. **24** Waaqayyo Waan Hunda Danda'u akkana jedhee kakateera; "Dhugumaan akkuma ani duraan karoorfadhe sana wanmi kun ni ta'a; akkuma ani yaade sanas ni dhaabata. **25** Ani biyya koo keessatti Asoorota nan barbadeessa; tulluuwan koo irratti ani isa gad dhiidiita. Waarioon isaa saba koo irraa ni fuudhama; ba'an isaaas gatiittii isaanii irraa ni bu'a." **26** Karoorri

guutummaa addunyaatiif murtaa'e kanaa dha; kun harka saboota hunda irratti diriifamee dha. **27** Waaqayyoon Waan Hunda Danda'u waan kana yaadeeraatii, eenyutu Isa garagalcha? Harki isaa diriifameeraa; eenyutu, duubatti isa deebisuu danda'a? **28** Raajii kun bara Aahaaz mootichi du'e keessa dhufe: **29** Yaa Filisxeemota, jajuu ishee garuu faayidaa hin qabu. **7** Kanaafuu uleen isin dha'e waan cabeeif, isin hundinuu hin gammadinaa; hidda bofa sanaa keessa buutituu ba'a; iji isaa bofa darbatamaa summii qabu ni ta'a. **30** Hiyyeesi gadadamaan iddo itti bobba'u argataa; rakkataan nagaadhaan ciisa. Hidda kee garuu ani beelaan nan barbadeessa; beellis hambaa kee ni fixa. **31** Yaa karra, ati boo'! Yaa magaalaa, iyyi! Filisxeemonni hundi baqaatii badaa! Duumessi aaraa tokko karaa kaabaatiini ni dhufa; raayyaa waraanaa isaa keessas kan citee hafu tokko iyuu hin jiru. **32** Ergamoota saba sanaatiif deebii akkamiiut kennamu mala? "Waaqayyo jabeessee Xiyoonin dhaabeera; ishee keessattis namoonni isaa kanneen miidhaman da'annoo ni argatu."

15 Raajii waa'ee Mo'aab: Aari isheen Mo'aab keessaai diigamteerti; halkanuma tokkottis baddeerti! Qirr isheen Mo'aab keessaai diigamteerti; halkanuma tokkottis baddeerti! **2** Diiboon gara mana qulqullummaatti, iddoowwan ol ka'aatti boo'uuf ol ba'a; Mo'aabis Nebo fi Meedebaaf ni boo'a. Mataan hundinuu haadamaa dha; areedni hundinuu cicciramaa dha. **3** Isaan daandii irratti wayyaa gaddaa uffatu; bantii manaatii fi waltajji sabaa irratti hundi isaanii ni boo'u; imimmaan isaanii ni dhangalaasu. **4** Heshbooni fi Ele'aaleen ni iyyu; sagaleen isaanii hamma Yaahaziitti fagaatee dhaga'ame. Kanaafuu loltooni Mo'aab ni iyyu; lubbuun isaanii ni rom'ite. **5** Garaan koo Mo'aabiif iyya; kooluu galtooni ishee hamma Zo'aaritti, hamma Eglati Sheelishiyaatti baqatu. Isaan boo'aa, gara Luuhiiittti ol ba'u; karaa Hooronaayim irrattis, waa'ee badii isaanii faarsanii boo'u. **6** Bishaanoni Niimriim goganiiru; margis collageera; biqiltuuwan lafaa badaniiru; wanni magariisni tokko iyyuu hin hafne. **7** Kanaafuu isuaan qabeenya argatanii kuufatan sana Laga Alaltuu irraan baatanii dabarfatu. **8** Iyyi isaanii hamma daarii Mo'aabitti dhaga'ame; wawaachuuun isaanii hamma Eglayiimitti faaruun boo'icha isaanii hamma Be'er Eeliimiinitti dhaga'ame. **9** Bishaanoni Diimon dhiigaan guutamaniiru; anii immoo waan kana caalu iyyuu Diimonitti nan fid; warra Mo'aab keessaa baqatan kanneen biyya sanatti hafanitti leenca nan erga.

16 Seelaa, gammoojii gama jirtu sana irraa bulchaa biyyattiitiif, gara tulluu Intala Xiyoonitti xobbaallaawwan hoolaa gibira ergaa. **2** Akkuma simbira man'ee ishee keessaai ari'amtee asii fi achi fiigduu dubartooni Mo'aabis malkaa laga Arnoonitti akkasuma ta'u. **3** "Gorsa nuuf kennaa; murtii murteessaa. Guyyaa saafaadhaan gaaddidduu keessan akkuma halkanii dukkaneessaa. Baqattootaa dhoksa; kooluu galtoota hin ganinaa. **4** Baqattooni Mo'aab isin wajjin haa jiraatan; balleessituu irraa da'oo isaanifi ta'aa." Cunqursaan ni bada; badiisni ni hafa; warri nama miidhan lafa irraa badu. **5** Teessoon jaalalaan hundeeffama; mana Daawit

keessaai namni murtii kennuu irratti murtii qajeelaa barbaadu, kan waan qajeelaa hoijechuu arifiatu tokko amanamummaadhaan teessoo sana irra ni taa'a. **6** Nu of tuulummaa Mo'aab, of guddisuu fi kooruu ishee, of tuuluu fi addaggee ta'u ishee dhageenyerra; of Mo'aabonni ni boo'u; isaan tokkummaadhaan Mo'aabiif boo'u. Namoota Qirr Hareeshetifi faarsanii boo'uudhaan gaddu. **8** Lafti qotisaas Heshboon, mukni wayinii Sibimaas collageera. Bulchitooni sabootaa mukkeen wayinii filatamoo kanneen duraan Ya'izeerin ga'anii Sibimaatiif nan boo'a. Yaa Heshboon, yaa Ele'aalee, ani imimmaan kootiin sin jiisal Illicheen yeroo midhaan siif ga'etii fi gammachuun yeroo midhaan siif haamatu ture sun hafeera. **10** Illichuu fi gammaduun iddo biqiltuu keessaai badaniiru; namni tokko iyuu iddo dhaabaa wayinii keessatti hin faarfatu yookaan hin ilichu: sababii ani illiee balleesseef namni iddo wayinii itti cuunfanitti wayinii dhidhitiu tokko hin jiru. **11** Garaan koo akkuma baganaa faarsee Mo'aabiif boo'a; keessi koos Qirr Hareeshetifi boo'a. **12** Mo'aab yoo iddo ol ka'aatti mul'atte, ishee ofuma dadhabsiifti; yoo kadhanraaf gara iddo qulqulluu ishee dhaqxee kunis faayidaa tokko illee hin qabu. **13** Kun dubbiit Waaqayyo duraanuu waa'ee Mo'aab dubbatee dha. **14** Waaqayyo garuu amma akkanaa jedha: "Waggaa sadii keessatti, ulfinni Mo'aabii fi namoonni ishee hedduun hundi akkuma hojjetaan tokko guyyaa isaa lakkaa'atu sana ni tuffatumu; kanneen hafanis akka malee muraasaa fi dadhaboo ta'u."

17 Raajii Damaasqoodhaan mormu: "Kunoo, Damaasqoon tuullaa diigamte taati malee si'achi magaalaa hin taatu. **2** Magaalaawwan Aro'eer ni onu; bushaayeen achi ciciisu; wanni isaan sodaachisu tokko iyyuu hin jiru. **3** Magaalaan jabeeffamtee ijaaramte Efreem keessaa, humni moootummaas Damaasqoo keessaa ni bada; hambaan Sooriyaak akka ulfina Israa'elootaa ta'a" jedha Waaqayyoon Waan Hunda Danda'u. **4** "Bara sana keessa ulfinni Yaaqoob gad deebi'a; furdinni dhagna isaa ni huqqata. **5** Akkuma namni midhaan haamu tokko, midhaan dhaabbatu walitti qabee irree isaatiin haamu sana kunis akkuma yeroo namni tokko Sulula Refaayim keessaa qarmii funaanu ni ta'a. **6** Ta'us akkuma yeroo mukni ejersaa dha'amuutti, qarmii guuruun amma iyyuu jira; fiixee ol aanu irratti gumaa lama yookaan saditu hafa; damee gad aanu irratti gumaa afur yookaan shantu hafa" jedha Waaqayyo, Waaqni Israa'el. **7** Gaafas namoonni gara Uumaa isaanii ilaalu; ija isaanii gara Qulqullicha Israa'el deeefatu. **8** Isaan gara iddo aarsaa, gara hojji harka isaanii hin ilaalan; isaan galma waaqeffannaa Aasheeraa, iddo aarsaa ixaaanaa kan cuba isaaniiitiin tolchanis wayittuu hin lakkaa'an. **9** Gaafas magaalaawwan jajaboon isaan sababii Israa'elootatiif keessaa ba'an sun akkuma lafa bosona keessaa kan namni dhiisee deemei ta'u. Hundu ni onu. **10** Ati Fayyisaa kee, Waaqa

irraanfatteerta; ati kattaa, da'oo kee hin yaadanne. lagriisaas ni hir'ata; ni gogas. **6** Burqaawwan isaa Kanaafuu yoo biqiltuu akka malee gaarii dhaabbattee ni ajaa'u; lageen Gibxiis qal'atanii gogu. Shambaqqoo muka wayinii kan alaa dhufe biqilfatte iyyuu, **11** yoo fi dhallaadduun ni coollagu; **7** biqiltuuwan ededa guyyuma dhaabde sana akka inni biqilu goote iyyuu Abbayaa, kanneen qarqara lagichaa jiranis ni coollagu. ganama yeroo dhaabdetti akka inni daraaru goota; Wanni laga Abbayaa biratti facafame hundi ni goga; garuu guyyaa dhukkubaa fi dhibee hin fayyineetti bubbeedhaan fudhatama; deebi'ees hin argamu. **8** wayinichi homaa hin fayyadu. **12** Saboota baay'ee Qurxummi qabdooni, warri hokkoo Abbayaa keessa kanneen aaranifi wayyoo! Isaanakkuma galaana buusan hundi aadaniiboo'u; warri kiyyoo bishaanitti aaruutti aaru! Saboota wacanifi wayyoo! Isaanakkuma darbatanis ni dadhabu. **9** Warri quncee talbaa iddame bishaan guddaan huursutti huursu. **13** Saboonniakkuma qopheessan, wayyaa dhooftonnis abdi kutatu. **10** Warri huursaa bishaan cabsee deemuu yoo huurise iyyuu wayyaa dha'an mataa buusuu; warri mindaadhaan hojjetan yommuu inni isaanitti dheekkamu isaan baqtanii badu; hundis ni gaddu. **11** Qondaaltonni Zoo'aan gowwoota; akkuma habaqiin tulluu irraa fuula bubblee dura ari'amu, gorsitoonni Fara'o'on ogeeyyiinis gorsa faayidaa hin akkuma awwaarri fuula bubblee hamaa duraa bittinnaa'u qabne kennu. Isinakkamitti Fara'ononiin, "Ani namoota isaan ni bittinnaa'u. **14** Galgala sodaanakkuma tasaan qabatti! Isaan utuu lafti hin bari'in ni dhabamu! Kun qooda warra nu booji'ee, hiree warra nu saamee ti.

18 Biyya lageen Itoophiyaatiin gamaa kan qoochoo isheettiin shaakkiftuu wayyoo; **2** isheen galaana irra, bidiruu dhallaadduutiin ergamoota bishaan irra ergiti. Yaa ergamoota ariifattoota, gara saba dhadheeroo kanneen gogaanisaanii lallaafuu, gara saba fagoo fi dhi'oottis sodaatamu, saba jabaa fi afaan isaa hin beekamne kan biyyi isaanii lageeniin gargar qoodamte sanaa dhaqaa. **3** Isin uummanni addunyaa hundi, warri lafa irra jiraattan yeroo mallattoon gaara irratti ol qabamu ni argitu; yeroo malakanni afuufamus inuma dhageessu. **4** Waaqayyoakkana naan jedhe: "Aniakkuma ho'a ifa aduu keessatti calaqqisuu, akkuma duumessa fixeenssa kan ho'a yeroo midhaan galchaniitti cal'isee iddoojireenyaa kootii nanilaala." **5** Haamaa midhaaniittiin dura, yeroo hudhaan daraaree daraaraan sunis ija wayinii bilchaatee ta'utti inni billaa ittiin qoranii lataa isaa ni ciccira; damee babal'ates irraa murmuree ni balleessa. **6** Isaan hundinuu allaattii tulluu kan waa adamssuu fi bineensontu bosonaatif dhiifamu; allaattii bona guttuu, bineensoni bosonaas ganna guutuu isaan nyaatu. **7** Gaafas saba dhadheeroo kanneen gogaanisaanii lallaafuu irraa, saba fagoo fi dhi'oottis sodaatamu irraa, saba jabaa fi afaan isaa hin beekamne kan biyyi isaanii lageeniin gargar qoodamte irraa Waaqayyo Waan Hunda Danda'uuf kennaan ni fidama; kennaan sunis gara Tulluu Xiyoon, iddo Maqaan Waaqayyo Waan hunda danda'u jiraatutti ni fidama.

19 Raajii Gibxiin mormu: kunoo Waaqayyo duumessa saffisaayaabbatee gara Gibxi dhufaa jira. Waaqonnibol famoon fuula isaa duratti hollatu; garaan warra Gibxis isaan keessatti baqa. **2** "Ani warra Gibxi walitti nan naqa; obboleessi obboleessa isaa, ollaan ollaa isaa, magaalaan tokko magaalaan kaan, mootummaanis mootummaanis kaan lola. **3** Hafuurri warra Gibxi isaan keessatti jeeqama; anis karoora isaanii nan fashaleessa; isaanis waqaqtaa tolfaanoo fi hafuurota warra du'anii, ilaaltotaa fi eker dubbistoota gorsa gaafatu. **4** Anis dabarsee warra Gibxi humna gooftaa garaa jabaatu tokkootti nan kenna; mootiin hamaan tokkos "Gibxi sabni koo, Asoor hojiin harka kootii fi Israa'el isaan ni bulcha" jedha Gooftaan, Waaqayyo Waan dhaallii koo haa eebbfaman" jedhee isaan eebbisa. Hunda Danda'u. **5** Bishaanoni galaaanaa ni gogu;

20 Bara ajajaan muummichi Sargoon mooticha waraanaa jalaa baqataniiruutii. **16** Gooftaanakkana naan Asooriin ergame sun gara Ashdood dhufee lolee jedhe: "Akkuma waggoota hoijetaa qaxaramaa tokkoottii ishee qabate sana keessa, **2** yeroodhuma sanatti Waaqayyo karaa Isaayaas ilma Amoositiin dubbate. Innis, "Uffata gaddaa dhagna kee irraa, kophees miilla kee irraa baasi" jedheen. Innis akkasuma godhe; qullaa fi miilla duwwaa asii fi achi deeme. **3** Kana irratti Waaqayyo akkana jedhe; "Akkuma garbichi koo Isaayaas, akka Gibxii fi Itoophiyaa mallattoo fi akeekkachiisa ta'uuf jedhee waggaa sadii qullaa fi miilla duwwaa deeme sana, **4** akkasuma mootiin Asoor booji'amtotta Gibxii fi baqattoota Itoophiyaa dargaggeessaa fi jaarsa, qullaa fi miilla duwwaa hambisee teessumaan isanii illee qullaa godhee fudhatee deeme; kun warra Gibxitif qanii dha. **5** Warri Itoophiyaa amanatanii Gibxiin boonan ni sodaatu; ni qaana'us. **6** Gaafas warri qarqara galaanaa irra jiraatan akkana jedhu; "Warra nu itti irkanne, warra mooticha Asoor jalaa nu baasu jennae gargaarsaaf itti baqanne sana irra waan ga'e mee ilaala! Yoos nu akkamitti jalaa ba'uun dandeenyaa?"

21 Raajii Gammoojiji Galaana bira jirtuun mormu: Akkuma bubbleen hamaan biyya kibbaa haxaa'u sana, weeraraan tokko gammoojijidhaa, biyya sodaachisaa keessaa ni dhufa. **2** Mul'anni hamaan tokko natti mul'ateera: gantuun ni ganti; saamtuunis ni saamti. Yaa Eelaam, ol ba'i! Yaa Meedee marsii qabi! Ani aaduu isheen fidde hunda nan xumura. **3** Kana irratti dugdi na cite; akkuma dubartii ciniisfattuu muddamni na qabe; ani waanan dhaga'een nan holladhe; waanan argeenis nan raafame. **4** Qalbiin koo ni raafame; sodaan na hollachiise; dimimmisi ani hawwe sun sodaatti na jalaa geeddaram. **5** Isaan maaddii qopheessu; afaa dirirrsu; ni nyaatu, ni dhugu! Isin qondaltonni ka'aa; gaachanas zayitii dibaa. **6** Gooftaan akkana naan jedha: "Dhaqittii eegduu tokko ramadi; innis waan argu haa himu. **7** Inni yommuu warra farda yaabbatan kanneen lama lamaan yaa'an, warra harree yaabbatan yookaan warra gaala yaabbatan argutti, haa dammaqu; guutumaan guutuutti haa dammaqu." **8** Eegduu sunis akkana jedhee iyje; "Yaa gooftaa ko, ani guyumaan qooxii eegumsaa irra nan dhababadha; halkan hundas ani hooji koo irra nan tura. **9** Kunoo, warri farda yaabbatan, lama lamaan dhufaa jiru; inni akkana jedhee deebise: "Baabilon jigdeerti; jigdeerti! Fakkiwwan waaqota ishee hundinuu burkutaa'anii lafa dha'aniirul!" **10** Yaa saba koo warra oobdii midhaanii irratti dha'amtan, ani waan Waaqayyo Waan Hunda Danda'u, Waaqa Israa'el irraa dhaga'e isinittin hiima. **11** Raajii Duumaan mormu: Namni tokko See'iirii na waamee, "Yaa eegduu, halkan kun bar'i'uuf hammamtu hafe? Yaa eegduu, halkan kun bar'i'uuf hammamtu hafe?" jedhe. **12** Eegduun sunis, "Bari'uun ga'eera; garuu deebi'ee dhi'a. Yoo gaafachuu barbaaddan gaafadhaa; garuu deebi'aa kottaa" jedhee deebisa. **13** Raajii biyya Arabatiin mormu: Isin imaltoonni Dedaan kanneen bosona Arabaa keessa qubattan, **14** warra dheebeetee bishaan fidaa; isin warri Teemaa keessa jiraattan, baqattootaaf waan nyaatan fidaa. **15** Isaan goraadee jalaa, goraadee luqqifame jalaa, xiyya aggaamame jalaa, ho'a waraanaa jalaa baqataniiruutii. **16** Gooftaan akkana naan Asooriin ergame sun gara Ashdood dhufee lolee jedhe: "Akkuma waggoota hoijetaa qaxaramaa tokkoottii ishee qabate sana keessa, **2** yeroodhuma sanatti Waaqayyo karaa Isaayaas ilma Amoositiin dubbate. Innis, "Uffata gaddaa dhagna kee irraa, kophees miilla kee irraa baasi" jedheen. Innis akkasuma godhe; qullaa fi miilla duwwaa asii fi achi deeme. **3** Kana irratti Waaqayyo akkana jedhe; "Akkuma garbichi koo Isaayaas, akka Gibxii fi Itoophiyaa mallattoo fi akeekkachiisa ta'uuf jedhee waggaa sadii qullaa fi miilla duwwaa deeme sana, **4** akkasuma mootiin Asoor booji'amtotta Gibxii fi baqattoota Itoophiyaa dargaggeessaa fi jaarsa, qullaa fi miilla duwwaa hambisee teessumaan isanii illee qullaa godhee fudhatee deeme; kun warra Gibxitif qanii dha. **5** Warri Itoophiyaa amanatanii Gibxiin boonan ni sodaatu; ni qaana'us. **6** Gaafas warri qarqara galaanaa irra jiraatan akkana jedhu; "Warra nu itti irkanne, warra mooticha Asoor jalaa nu baasu jennae gargaarsaaf itti baqanne sana irra waan ga'e mee ilaala! Yoos nu akkamitti jalaa ba'uun dandeenyaa?"

22 Raajii waa'ee Sulula Mul'ataa: Amma maaltu isin rakkisee isin hundi fiixee manaatti ol baatan? **2** Yaa magaalaa wacaan guutamte, yaa magaalaa jeeqamtuu fi fandalaltuu, namoonni si jalaa qalaman goraadeedhaan hin aajefamne yookaan waraana keessatti hin dhumne. **3** Hooggantoonni kee hundi walumaan baqatan; isaan utuma xiyya hin darbatin qabaman. Isin utuma diinni fagoo jiruu baqattan iyyuu warri qabamtan hundi walumaan mana hidhaatti galfamtaanii. **4** Kanaafuu ani, "Ana irraa garagalaa; ani hiqqifadhee nan boo'a. Badisa saba koo irratti na jajjabeessuu hin yaalinaa" nan jedhe. **5** Gooftaan, Waaqayyo Waan Hunda Danda'u, Sulula Mul'ataa keessatti, guyyaa jeequmsaa, dhidihiitamuutii fi burjaajii, akkasumas guyyaa itti dalaal diigutti fi tulluuwanii iyyuu qaba. **6** Eelaam man'ee xiyyaa qabattee gaariiwanii fi abbootii fardaa fudhattee baati; Qiiris gaachana ishee qabatti. **7** Sululawwan kee filatamoontaa gaariiwanii guutamaniiru; abbootii fardaas karra magaalattii irratti ramadamanii. **8** Gooftaan ittisa Yihuudaa irraa mulqeera. Atis gaafas mi'a lolaa kan Masaraa Bosonaa keessa jiru sana abdatta. **9** Dallaan Magaalaa Daawit karaa baay'ee akka urame argitaniiru; Haroo Gad aanaa keessattis bishaan kuifattaniiru. **10** Isin manneen Yerusalem lakkootan; dalaal ishee dhagaa jabeessuuf jettaniis manneen sana diigdan. **11** Bishaan Haroo Moofaatif dalaal lamaan giddiutti kuusaa bishaanii tolchitan; garuu isin gara Isa waan sana hoijetee hin ilaa; yookaan Isa bara dheeraan dura waan sana karoorsef ulfina hin kennine. **12** Gooftaan, Waaqayyo Waan Hunda Danda'u, akka ati boossee wawaatuuuf, akka ati rifeensa mataa keetii of irraa cirtee wayyaa gaddaa uffatuuf guyyaa sana si waame. **13** Qooda kanaa garuu gammachuu fi fandalaluu, loon gorra'uuf fi hoolota qaluu, foon nyaachuu fi daadhii wayinii dhuguutu jira! Isin, "Kottaa ni nyaannaa; ni dhugnas; bor ni duunaatiil!" jettu. **14** Waaqayyo Waan Hunda Danda'u utuma gurri koo dhaga'uun waan kana naa ibse: "Hamma guyyaa du'a keessaniitti cubbuun kun isin irraa hin haqamu" jedha Gooftaan, Waaqayyo Waan Hunda Danda'u. **15** Gooftaan, Waaqayyo Waan Hunda Danda'u akkana jedha: "Dhaqittii itti gaafatamaan kanaan, Shebnaa, bulchaa masaraas mootummaatiin akkana jedhi: **16** Ati maal asii hoijetta? Akka ati iddoon kanatti iddoon awwaalaan qopheeffattu, akka iddoon ol ka'aa irratti boolla awwaala keetii qotattu, akka kattaa keessatti iddoon boqonnaa keetii tolchattu eeyyama siif kenne? **17** "Yaa nama jabaa kunoo, Waaqayyo jabeessee qabee si darbachuu jira. **18** Inni akkuma kubbaa furuurse biyya bal'aa tokko keessa si buusa. Yaa salphina mana gooftaa keetii, ati achitti duuta; gaariiwan kee mimmiidhagoonis achitti hafu! **19** Ani aangoo kee irraa sin buusa; atis taayitaa kee irraa ni ari'amt. **20** "Ani gaafas garbicha koo Eliyaqaaiimaa"

ilma Hilqiyaa nan waama. **21** Ani uffata kee isatti nan irraanfatamtuu, baganaa qabadhuutii magaalaa keessa uffisa; sabbata kee mudhii saatti nan hidha; aangoo kees naanna'i; ati akka yaadatamtuu baganaa sirriitti rukuti; dabarsee isafan kenna. Inni warra Yerusaalem keessa jiraatanii fi mana Yihuudaatiif abbaa ni ta'a. **22** Ani furtuu mana Daawit gatiittii isaa irra nan kaa'a; waan inni banu namni tokko iyuu cufuu hin danda'u; waan inni cufus namni tokko iyuu banuu hin danda'u. **23** Ani akkuma fannoo waa itti fannisan tokkootti iddo Jabaa irra isa nan dhaaba; innis mana abbaa isatiif teessoo ulfinaa ni ta'a. **24** Isaanis kabaja mana abbaa isaa hunda, ijollee isatiif i joollee ijollee isaa, mi'a xixinnaa kan waciitidhaa jalqabee hamma okketeeti jiru hunda isatti fannisu." **25** Waaqayyoon Waan Hunda Danda'uakkana jedha; "Gaafas qofoon iddo Jabaa dhaabame sun ni buqqa'a; muramee lafa bu'a; ba'an isatti fannifame sun harca'ee caccaba." Waaqayyo waan kana dubbateeraati.

23 Raajii waa'ee Xiroos: Yaa dooniiwan Tarshiishi wawaadhaal Xiroos barbadooftee mana yookaan buufata doonii malee haftterti. Biyya Qophroos oduun isaan qaqqabeera. **2** Isin jiraattooni qarqara galaanaatiif fi daldaltonni Siidoonaar, warri galaana irra marmaraan isin sooromsan cal'isa. **3** Midhaan Shihoor bishaanota gurguddaa irraan dhufe; oomishni Abbayyaa Xiroosiif galii ture; isheenis lafa gabaa kan sabootaa taate. **4** Yaa Siidoona, yaa da'anno galaaanaa qaana'i; galaanni akkana jedhee dubbateeraati: "Ani hin ciiniisifanne yookaan hin deeny; ilmaan hin horanne yookaan intallan hin guddifanne." **5** Yeroo oduun gara Gibxi dhufutti isaan gabaasa Xiroos irraa dhufuun ni dhiphatu. **6** Isin gara Tarshiishitti ce'aa; yaa warra qarqara galaanaa jiraattan wawaadhaa. **7** Magaalaan dulloomtuu durii, kan miilli ishee ishee fuudhee, akka isheen biyya fagoo keessa qubattuu ishee geesse kun, magaalaa kee ishee fandalaltuudhaa? **8** Xiroos ishee gonfoo nama gonfachiiftu kan daldaltonni ishee ilmaan moototaa ta'an kan daldaltonni ishee lafa irratti kabajamo ta'anitti eenyuu waan kana karoorfate? **9** Waaqayyoon Waan Hunda Danda'u of jaja ishee kan ulfina ishee hunda keessa jiru gad deebisuu fi warra lafa irratti kabajaman hunda salphisuuf waan kana karoorfateera. **10** Yaa Intala Tarshiish, ati si'achi buufata doonii hin qabaattuutii, lafa kee hamma Abbayyaa bira ga'utti qotadhu. **11** Waaqayyo harka isaa galaana irra qabee mootummoota hollachiiseera. Inni akka da'annoowwan ishee diigamaniif waa'ee Kana'aan jirenya. **12** Innis akkana jedha; "Yaa Durba Siidoona, ati kana caalaa hin fandalaltu!" "Ka'itiit akkanan jedhe; "Ani bade, ani bade! Anaaf wayyool gara Qophiroositti ce'ii; ati achitti iyuu boqonnaa hin Gantoonni ni ganul Gantoonni gantummaa isaaniitiin argattu." **13** Mee biyya Baabilonataa ilali; uummanni sagalee ol fudhatanii gammachuun iyuu; gama lixa biiftuutti ulfina Waaqayyo labsu. **14** Yaa uummata lafa irraa, sodaan, qilee fi kun amma seenaan hin qabu! Warri Asoor akka ishee iddo jirenya uumamawwan gammoojii taatu godhan; isaan sreee eegumsaa jaaarratan; da'annoowwan ishee qilee keessa ol ba'u qulla hambisan; ishees ni barbadeessan. **15** Yeroo sanaa jalqabee Xiroos dooniiwan Tarshiish wawaadhaa; da'annoowwan keessan hamma wagga torbaatamaatti ni dagatamti; kunis bara jirenya mootii tokko ti. Dhuma wagga torbaatamman sanaatti garuu akkuma sirba sagaagaltuu tokkoof i jidgi; deebitees hin kaatu. **16** "Yaa sagaagaltuu

irraanfatamtuu, baganaa qabadhuutii magaalaa keessa naanna'i; ati akka yaadatamtuu baganaa sirriitti rukuti; sirba baay'ee sirbi." **17** Dhuma wagga torbaatamaatti Waaqayyo Xiroos ni yaadata; isheenis gara daldala isheetti deebitee mootummoota fuula lafaa irra jiran hunda wajjin sagaagalti. **18** Ta'uus bu'aan isheetti fi wanni isheen argattu Waaqayyoof addaan baafama; hin kuufamu; walittis hin qabamu. Bu'aan ishees warra fuula Waaqaa dura jiraatanii nyaata ga'aa fi uffata babbareedaa ta'a.

24 Kunoo, Waaqayyo lafa ni onsa; ishees ni barbadeessa; inni ishee gaggaragalchee warra ishee irra jiraatan bittinneessa; **2** Kan saba irra ga'u luba irra, kan garbicha irra ga'u gooftaa irra, kan garbittii irra ga'u giiftii irra, kan bitataa irra ga'u gurgurataa irra, kan isa ergifatu irra ga'u, isa ergisu irra, kan liqeefataa irra ga'u, isa liqeessu ni ga'atti. **3** Lafti guutumaan guutuutti ni onti; guutumaan guutuutti ni saamamti. Waaqayyo waan kana dubbateeraati. **4** Lafti ni gogdi; bifti ishees ni geeddarama; addunyan ni bututti; bifti ishees ni geeddarama; gurguldonni saba lafaas ni bututti. **5** Lafti saba isheettiin xuroofteerti; isaan seeraaf ajamuu didan; siraan buluu didanii kakuu bara baraa sana cabsanii. **6** Kanaafuu abaarsi lafa balleessa; sabni ishees balleessaai isatiif adabama. Kanaafuu jiraattonni lafaa ni gubatu; nama muraasatu hafa. **7** Daadhiin wayinii haaraan ni goga; mukni wayiniis ni coolлага; warri gammadan hundinuu ni aadu. **8** Dibbeen sagaleen isaa namatti tolu ni cal'isa; wacni fandalalootaa qabbanaa'eera; baganaan nama gammachiisus cal'iseera. **9** Isaan si'achi sirbaa daadhii wayinii hin dhugan; dhugaatiin jabaan warra isaa dhuganitti ni hadha'a. **10** Magaalaan diigamte sun ontee hafti; akka namni tokko iyuu ol hin seenneef manni hundi ni cufama. **11** Isaan daadhiin wayinii dhabanii daandii irratti boo'u; gammachuun hundi gaddatti geeddarama; ililchuuun hundis lafa irraa dhabama. **12** Magaalaan sun diigamte hafti; karri ishees ni caccaba. **13** Akkuma yeroo mukni ejersaa dha'amuu fi akkuma yeroo wayiniin galfamutti qarmiin hafu ta'u sana, lafa irratti saboota gidduuttiis akkasuma ni ta'a. **14** Isaan sagalee ol fudhatanii gammachuun iyuu; gama lixa biiftuutti ulfina Waaqayyo labsu. **15** Kanaafuu isin ba'a biiftuutti irraa Waaqayyoof ulfina kennaa; qarqara galanaattis maqaa Waaqayyo Waaqa Israa'el leellisa. **16** Nu mogga lafaa irraa faarfanna, "Isa qajeelaa gantu!" **17** Yaa uummata lafa irraa, sodaan, qilee fi Lafti baqaqxerteeri; lafti gargar baateerti; lafti akka barbadeeffameeraati. **18** Namni sagalee goolii baqatu kam iyyuu qilee keessa bu'a; namni qilee keessaa ol ba'u kam iyyuu kiyyodhaan qabama. Foddaan samiiwanii yakki fincila ishee akka malee itti ulfaateera; isheen gantartii; isheen akkuma daasii bubbeedaan raafamtii; sanaatti garuu akkuma sirba sagaagaltuu tokkoof ni jidgi; deebitees hin kaatu. **19** Waaqayyo gaafas sibame sanaatti Xiroos irra ga'a: **16** "Yaa sagaagaltuu humnoota samii, samii irratti, mootota lafaa immoo lafa

irratti ni adaba. **22** Isaanakkuma hidhamtootaa boolla keessaatti walitti qabamu; manni hidhaa itti cufamee guyyaa hedduu booddee adabamu. **23** Ji'i ni burjaajofti; aduunis ni qaanofti; Waaqayyoon Waan Hunda Danda'u, Tulluu Xiyoon irrattii fi Yerusalem keessatti fuula maanguddootaa durattii ulfinaan ni mo'atii.

25 Yaa Waaqayyo, ati Waqa koo ti; waan ati amanamummaa kee kan mudaa hin qabneen wantoota dinqisiisoo bara dheeraan dura karoorfame hoijetteef, ani ulfina siif nan kenna; maqaa kees nan leellisa. **2** Ati magaalaa sana tuullaa dhagaa, magaalaa dallaa jaijabaa qabdu immoo diigamaa goote; magaalaa da'anno Namoota Ormaa turte sun si'achi hin jiraattu; isheen gonkumaa deebitee hin ijaramtu. **3** Kanaafuu namoonni jaijaboon si kabaju; magaalawwan saboota gara jabeeyyi si sodaatu. **4** Ati hiyyeeyyiif lafa itti baqatan, rakkataaf immoo dhiphinaa isaa keessatti da'oo, bubblee hamaa jalaa iddo itti baqatu, ho'a jalaa immoo iddo itti qabbaneeffatu turte. Hafuurri gara jabeeyyiin baafatan, akkuma bubblee hamaa dallaa dhagaa dha'utti fi **5** akkuma ho'a gammoojii ti. Ati waca alagootaa ni cal'isiipta; akkuma ho'i gaaddisa duumessaatiin qabbanaa'u sana, sirbi gara jabeeyyi ni qabbanaa'a. **6** Waaqayyoon Waan Hunda Danda'u tulluu kana irratti uummata hundaaf cidha nyaata gaarii, affeerraa daadhii wayinii gogee, foon coomaa fi daadhii wayinii filatamaa ni qopheessa. **7** Inni tulluu kana irratti, haguuggi uummata hundatti haguugame, golgaa saba hundatti golgame ni balleessa; **8** inni bara bараan du'a ni liqimsa. Waaqayyo Gooftaan fuula hunda irraa imimmaan ni haqa; inni lafa hunda irratti salphina saba isaa ni balleessa. Waaqayyo waan kana dubbateeraati. **9** Isaan gaafas akkana jedhu; "Dhugumaan kun Waaqa keenya; nu isa amananne; innis nu oolche. Kun Waaqayyo dha; nu isa amananne; kottaa fayyisuu isatti gammannaa; ni lilchinas." **10** Harki Waaqayyo tulluu kana irra ni boqota; Mo'aab garuu akkuma cidiin dikee keessatti dhidhitamu sana isa jalatti dhidhiitama. **11** Innis akkuma namni bishaan daaku tokko daakuuf harka bal'ifatu sana, gaara sana irratti harka isaa ni bal'ifata. Waaqnis of tuulummaa isaanii, ogummaa harka isaanii wajjin gad deebisa. **12** Inni dallaa kee ol dheeraa dhagaan ijaarame sana, akka inni duufu godha; lafatti gad jigsees biyyootti dabala.

26 Bara sana faarfannaan kun biyya Yihuudaa keessatti faarfatama: Nu magaalaa jabaa qabna; Waaqnis fayyina, dallaa eegumsa isheetti fi da'anno ishee taasisa. **2** Akka sabni qajeelaan, sabni amanamummaadhaan jiraatu ol seenuuf, karrawwan banaa. **3** Inni sitti irkateeraati, nama yaadni garaa isaa si wajjin jiru, ati nagaa hir'inna hin qabneen isa eegda. **4** Sababii Waaqayyo, Waaqayyo mataan isaa, Kattaa bara baraa ta'eef, bara bараan Waaqayyoon amanadhaa. **5** Inni warra iddo ol ka'aa irra jiraatan gad qaba; magaalaa tabba irra jirtu gad buusa; lafatti gatees awwaaratti ishee maka. **6** Miilli, miilli warra hacuucamee, faanni hiyyeeyyi ishee dhidhiita. **7** Daandiin nama qajeelaa wal qixxaataa dha; yaa Isa Tolaa, ati qajeeltootaf karaa baafaa.

8 Yaa Waaqayyo, nu karaa seera keetii irra deemaa si egganna, maqaan keetii fi beekamuun kee hawwi garaa keenya ti. **9** Halkan lubbuun koo si yaaddi; ganamas hafuurri koo baay'isee si barbaada. Yeroo murtiin kee gara lafaa dhufutti, uummanni addunyaa qajeelummaa barata. **10** Namni hamaan gara laaffinni godhamuuf iyuu, qajeelummaa hin baratu; biyya qajeelummaa jirutti iyuu inni ittuma fufee jal'ina hoijeta; surraa Waaqayyoos hin hubatu. **11** Yaa Waaqayyo, harki kee ol kaafameera; isaan garuu isa hin argan. Isaan hinaaffaa ati saba keetif qabdu arganii haa qaana'an; ibiddi diinotta keetif kuufame sun isaan haa balleessu. **12** Yaa Waaqayyo, ati nagaa nuuf kenniteerta; ati hojii keenya hunda nuuf hoijetteertaati. **13** Yaa Waaqayyo Waqa keenya, si malee gooftonni biraan nu bulchaniiru; nu garuu maqaa kee qofa ulfeessina. **14** Isaan ammaa du'aniiru; si'achi hin jiraatan; isaan gaaddidduu dha; deebi'aniis hin ka'an. Ati isaan adabde; isaan balleessites; yaadannoo isaanii hundas ni barbadeessite. **15** Yaa Waaqayyo, ati saba baay'isteerta; ati saba baay'isteerta; ati ofi keetiif ulfina argatteerta; daarii biyyaa hunda bal'ifteerta. **16** Yaa Waaqayyo, isaan yeroo dhiphinaatti si barbaaddatan; yeroo ati isaan adabdetti isaan kadhannee gad roobsan. **17** Akkuma dubartii ulfaa yeroo da'uu geessutti, ciniinsuudhaan wiixirfattee iyitu sana, yaa Waaqayyo, nus fuula kee durattii akkasuma taaneerra. **18** Nu ulfoonfee, ciniinsuudhaan wiixirfannee; nu garuu bubblee deeny. Nu lafaaf fayyina hin fidne; nu uummata addunyaa hin deeny. **19** Garuu namoonni kee kanneen du'an ni jiraatu; dhagni isaanii du'aa ni ka'a. Isin warri biyyo keessa jiraattan, dammaqaatii gammachuudhaan ililchaa. Fiveensi kee akkuma fiveensa ganamaa ti; laftis warra du'an of keessaab baafii. **20** Yaa saba ko, kutaa mana keetti ol galittii duubaan balbala ofitti cufi; hamma dheekkamsi isaa darbutti, yeroo muraasaaf of dhoksi. **21** Kunoo, Waaqayyo sababii cubbuu isaaniitiif uummata lafa irraa adabuuf iddo jirenya isatti ba'ee dhufaa jira. Lafti dhiiga ishee irratti dhangalaafame sana ifa baafii; si'achi warra ishee irratti qalaman hin dhoksuu.

27 Bara sana, Waaqayyo goraadee isattiin, goraadee isaa sodaachisaa, guddaa fi jabaa sanaan, Lewaataan boficha mirmirfamu, Lewaataan boficha marmaramu sana ni adaba; inni jawwee galaana keessa jiraatu ni kukkuta. **2** Bara sana akkana jedhama; "Waa'ee iddo dhaabaa wayinii kan namatti tolu sanaa faarfadhaa; **3** anii Waaqayyo isaa nan eega; anii yeroo hunda bishaan nan oobaas; akka namni tokko iyuu isaa hin miineef ani halkanii fi guyyaa isaa nan eega. **4** Ani hin aaru. Sokorruu fi qoraattiin waraanaaf utuu natti ba'ani! Ani silaa isaanitti nan duula; walitti qabees isaaan nan guba. **5** Yoo kanaa achii isaan kooluu natti haal galan; isaaan na wajjin nagaa haa uuman; eeyyee, isaaan na wajjin nagaa haa uuman." **6** Bara dhufuuf jiru keessa Yaaqoob hidda baasa; Israa'el latee daraara; ijaanis addunyaa hunda guuta. **7** Waaqayyo akkuma warra ishee rukutan sana rukute, ishee illeerukuteeraa? Akkuma warri ishee ajjeesun ajjeefaman, isheenis ajjeefamteertii? **8** Ati waraanuu fi ar'uudhaan isheedhaan wal falmite; inni guyyaa bubbeen ba'aa bubbisutti, bubblee isaa sodaachisaa

sanaan ishee balleessa. **9** Yommuu inni dhagoota iddo aarsaa hundaakkuma dhagaa nooraa caccabsamee godhutti, siidaan asheeraa yookaan iddoon aarsaa ixaanaa tokko iyyuu dhaabatee hin hafu. Akkasiinis balleessaan Yaaqoob ni haqamaaf; kunis cubbuun isaa guutumaan guutuuuti haqamuu isaa mirkaneessa. **10** Magaalaa dallaa jabaa qabdu ni ontii; akka gammoojji gataameetii fi dhifamtee taati; jabboonni achi dheeddi; achis ni ciciifti; jabboonni damee ishee qorqanii qullaa hambisu. **11** Dameen ishee yeroogogutti irraa cabbaca; dubartoornnis dhufanii ibiddatt naatu. Uummanni kun hubanna hin qabuutii; kanaafuu Tolchaan isaanii garaa hin laafuu; Uumaanisaaniis isaanii hin araaram. **12** Bara sana Waaqayyo Laga Efraaxiisi hamma laga Gibixti midhaan dha'a; yaa Israaelota, isin tokko tokkoon walitti ni qabamtu. **13** Bara sana malakanni guddaan tokko ni afuufama. Warri Asoor keessatti badanii turanii fi warri Gibxi keessatti faffaca'anii turan dhufanii tulluu qulqulluu irratti Yerusaalem keessatti Waaqayyoon waaqeffatu.

28 Gonfoo of tuulummaa kan machooftota Efrem sanaaf, daraaraa coollagu kan ulfina miidhagina isaanitiif, kan mataa sulula gabbataa irra jiruuf, magaalaa warra daadhii wayiniitiin fudhataman sanaatiif wayyoo! **2** Kunoo, Gooftaan isa humna qabeessaa fi jabaa tokko qaba. Inni akkuma cabbiitii fi bubblee waa balleessuu, akkuma bokkaa jabaatii fi bishaan guutee irra dhangala'u, humnaan lafatti gad ishee darbata. **3** Gonfoon of tuulummaa, machooftoni Efrem miilla jalatti dhidhiitamu. **4** Daraaraan harca'u, miidhaginii isaa kabajamaan, kan mataa sulula gabbataa irra jiru sun, akkuma muka harbuu utuu bonni hin ga'in bilchaatu sanaa ta'a; namni isa argu hundi akkuma isa harka keessa galfateen isa nyaatee fixa. **5** Bara sana Waaqayyoon Waan Hunda Danda'u hambaa saba isaatifi, gonfoo ulfinaa, m'a miidhaginii ni ta'a. **6** Inni nama murtii kennuuf taa'uf hafuu murtii qajeelaa ta'a; warra karra irraa waraana deebisanifi immoo madda jabinaa ta'a. **7** Jarri kuni daadhii wayiniitiin gatantar; dhugaatii jabaadhaan dogoggoru; luboonnii fi raajonni dhugaatii jabaadhaan gatantar; daadhii wayiniitiin fudhatamu; isaan dhugaatii jabaadhaan karaa irraa badu; yeroo mul'ata arganittis ni dogoggoru; yeroo murtii kennanittis ni dogoggoru. **8** Maaddiin hundinuu didigaan guutameera; iddoon hin xureeffamin tokko iyyuu hin jiru. **9** "Namni inni waa barsiisu yaalu kun eenyu? Inni eenyuuf ergaa isaa ibsaas jira? Ijoollee aannan dhiiifteef moo ijoollee harma guuteef? **10** Ajaja irratti ajaja; ajaja irratti ajaja; sirna irratti sirna; sirna irratti sirna; asitti muraasa; achitti muraasa" ta'aati. **11** Yoos Waaqni afaan alagootaati, afaan hin beekamneenis saba kanatti ni dubbata; **12** inni akkana isaanii jedhe; "Kun iddo boqonmaa ti; warri dadhaban haa boqotan; kun iddo aara galfannaat ti." Isaan garuu dhaga'u didan. **13** Yoo akkasiis dubbiin Waaqayyoo akkana isaanitti ta'a; ajaja irratti ajaja; ajaja irratti ajaja; sirna irratti sirna; sirna irratti sirna; asitti muraasa; achitti muraasa; kunis akka isaan dhaqanii dugda duubatti kee biyyoo keessaa guunguma. Sagaleen kee akka kufanii fi akka isaan caccabanii kiyyoodhaan qabamanifi.

14 Kanaafuu isin qoostonni warri uummata Yerusaalem bulchitan dubbii Waaqayyoo dhaga'a. **15** Isin akkana jettanii of tuultu; "Nu du'a wajjin kakuu galleerra; sii'ool wajjinis walii galtee gooneerra. Sababii nu soba da'oo godhannee, sobas iddo itti dhokannu godhanneeef, balaan hamaan yeroo dhufee lafa balleessutti nu tuquu hin danda'u." (**Sheol h7585**) **16** Kanaafuu Waaqayyo Gooftaan akkana jedha; "Kunoo ani dhagaa tokko, dhaga qoratame, dhagaa golee gati jabeessa tokko hundee mirkanaa'aadhaaf Xiyoon keessa nan ka'a; namni amanu kam iyyuu hin qaana'u. **17** Ani murtii qajeelaa funyoo ittiin safaran, qajeelummaa immoo madaalii nan godhadha; soba isin da'oo godhattan sana bokkaan jabaan ni balleessa; bishaanis lafa isin itti dhokattan keessa ni lola'a. **18** Kakuun isin du'a wajjin godhattan ni diigama; walii galteen isin sii'ool wajjin godhattanis ni barbadeeffama. Yeroo balaan hamaan dhufee lafa balleessutti isin lafatti gad dhidhiitamu. (**Sheol h7585**) **19** Inni yeroo dhufu hunda isin fudhatee deema; ganama ganama halkanii fi guyaa, inni waa balleessa." Ergaa kana hubachuuun naasuu guddaa namatti fida. **20** Sireen irratti diriirfachuu baay'ee gababaa dha; uffata halkanii ofitti marachuu baay'ee dhiphaa dha. **21** Waaqayyo hojji isaa, hojji isaa haaraa sana hojjechuuf, gocha isaa, gocha isaa kan hin beekamne sana hojjechuuf, akkuma Tulluu Pheraaziim keessatti godhe sana ni ka'a; akkuma Sulula Gibe'oontti godhe sana ni ka'a. **22** Amma qoosaa keessan dhiisa; yoo akkas hin ta'in foncaan keessan isintti jabaata; Gooftaan, Waaqayyoon Waan Hunda Danda'u, labsii guutummaa biyyattii balleessuuf labse natti himeera. **23** Dhaggeeffadhaatii sagalee koo dhaga'a; qalbeeffadhaatii waan anii dubbadhu dhaga'a. **24** Qonnaan bulaan tokko yeroo sanyii facaaasuf lafa qotatutti, ittuma fufee qotaa? Inni ittuma fufee biyyoo caccabsee bulleessa? **25** Inni yeroo lafa wal qixxeessutti dimbilaalaa fi kamuunii hin facaaasuu? Inni qamadii toora tooraan, garbuu iddo isaa irratti, honboriis lafa qotisaa isaa irratti hin facaaasuu? **26** Waaqni isaa isa barsiisa; karaa qajeelaa irras isa buusa. **27** Abasuudni gangalchaadhaan hin dha'amu; kamuunii irras gommaan gaarii hin oofamu; abasuudni uleedhaan, insilalli immoo shimalaan dha'ama. **28** Midhaan buddeena tolchuuf daakamuu qaba; kanaafuu namni tokko bara bараan midhaan hin dha'u. Inni gommaa gaarii kan midhaan dha'u midhaan sana irra ofuu iyyuu fardeen isaa midhaanicha hin bulleessan. **29** Wanni kun hundinuu Waaqayyoo Waan Hunda Danda'u, isa mariidhaan dinqisisaa, ogummaadhaanis guddaa ta'e biraa dhufa.

29 Yaa Arii'eel, yaa Arii'eel, magaalaa Daawit keessa jiraante, siif wayyoo! Wagga irratti wagga dabala; ayyaanonni waggaa ittuma haa fufan. **2** Ta'us ani Arii'eelin marsee nan qaba; isheen boossee ni wawaatti; isheen anaaf akka Arii'eel taati. **3** Ani karaa hundaa naanno kee nan qubadha; gamoowwaniinis sin marsa; tuulla biyyoos sitti naannessee nan dhaaba. **4** Ati gad deebifamtee lafa irraa ni dubbatta; haasaan muraasa; kunis akka isaan dhaqanii dugda duubatti kee biyyoo keessaa guunguma. Sagaleen kee akka kufanii fi akka isaan caccabanii kiyyoodhaan qabamanifi. sagalee ekeraa lafa keessaa ba'a; haasaan kees biyyoo

keessaa hasaasa. **5** Diinonni kee hedduun garuu akka awwaara bullaa'ee, gara jabeeyyiin baay'eenis akka habaqii bubbleen fudhatee ta'u. Akkuma tasaa utuu hin beekaminis, **6** Waaqayyoon Waan Hunda Danda'u, bakakkaadhaan, sochii lafaatii fi waca guddaadhaan, bubbleedhaan, bubblee hamaa fi arraba ibidda waa fixtuutin ni dhufa. **7** Ergasii tuunni saboota hundaa kan Aari'eeliin lolu, kan ishee fi da'oo ishee jajjaboo dha'ee marsee qabu, akkuma abjuu, akkuma mul'ata halkan keessaa ta'a; **8** kunis akkuma namni beela'e tokko akka waa nyaachaa jiru abjuudhaan argee yeroo dammaqutti garuu amma illee beela qabu sana, yookaan akkuma namni dheebeet tokko akka waa dhugaa jiru abjuudhaan argee yeroo dammaqutti garuu amma illee dheebeudhaan gaggabu sana ta'a. Tuuta saboota hundaa kan Tulluu Xiyoon lolu irrattis akkasuma ta'a. **9** Rifadhaa; dinqisiifadhaas; of jaamsaatii nama waa hin argine ta'aa; machaa'aa; garuu daadhii wayiniitiin hin ta'in; gatantaraa; garuu dhugaatii jabaadhaan hin ta'in. **10** Waaqayyo hirriba cimaa isinitti buuseera; ija keessan raajota, cufeera; mataa keessan ilaaltotas, haguugeera. **11** Mul'anni kun hundi isinif dubbi kitala maramaa irratti chaappeffame malee homaa miti. Yoo isin kitaaba kana nama dubbisuun danda'u tokkotti kennitanii, "Maaloo mee waan kana dubbisi" jettaniin inni, "Sababii kitaabichi chaappeffameef ani dubbisuun hin danda'u" jedhee deebisa. **12** Yookaan yoo isin kitaaba maramaa kana nama dubbisuun hin daneenyne tokkotti kennitanii, "Maaloo mee waan kana dubbisi" jettaniin inni, "Ani akkamitti akkan dubbisuun hin beeku" jedhee deebisa. **13** Gooftaan akkana jedha: "Uummanni kun afaan isaatiin natti dhi'aata; hidhii isaatiinis na kabaja; garaan isaa garuu narraa fagoo jira. Waaqeffannaan isaan na waaqeffatanis seera namni barsiisu qofaan tolfaame. **14** Kanaafuu ani amma illee dinqii irratti dinqii dabalee uummata kana nan dinqisiisa; ogummaan nama ogeessaa ni bada; hubannaan hubattootaas ni dhokata." **15** Warra karoora isaanii Waaqayyo duraa dhokfachuu jedhanii qileetti gad bu'anifi, warra hojji isaanii dukkana keessatti hoijetanii, "Eenyutu nu arga? Eenyutu beeka?" jedhanii yaadanif wayyoo! **16** Kun jal'ina keessan, suphee dhooftuu akka supheetti ilaaltu! Wanni tolchame tokko nama isaa tolcheen "Inni na hin tolchine" jedhaa? Okkoteen tokko suphee dhooftuudhaan, "Inni homaa hin beeku" jechuu danda'aa? **17** Libaanoo yeroo gabaabaa keessatti lafa qotisaa gabbatte hin taatuu? Lafti qonnaa gabbataan sunis bosona hin fakkaattu? **18** Gaafas duudaan dubbi kitala maramaa ni dhaga'a; iji nama jaamaa dimimmisaan fi dukkana keessatti ni arga. **19** Namni gad of qabu ammas Waaqayyotti ni gammada; rakkattoonis Qulqullicha Israa'el sanaan ni gammadu. **20** Gara jabeeyyiin ni badu; warri namatti qoosan ni barbadaa'u; warri hammina hojjechuu jaallatan hundinuu ni balleeffamu; **21** warri dubbiin yakkamaa nama godhan, warri namicha mana murtiiti namaaf falmu dura kiyyoo kaa'anii sobaan dhugaa ba'uudhaan murtii qajeelaa nama yakka hin qabnee jal'isan ni balleeffamu. **22** Kanaafuu Waaqayyo inni Abrahaamin fure sun mana Yaaqoobiin akkana jedha: "Yaaqoob si'achi deebi'ee hin qaana'u; fuulli isaaas si'achi hin dukkanaa'u.

23 Isaan yeroo gidduu isaanittti ijoollee isaanii hojji harka kootii sana arganitti, maqaa koo ni qulqulleessu; isaan qulqullummaa Qulqullicha Yaaqoob ni beeku; Waaqa Israa'elis sodaachuudhaan ni jiraatu. **24** Warri dogoggoran hubannaa ni argatu; warri guungumanis qajeelfama ni fudhatu."

30 Waaqayyo akkana jedha: "Ijoollee fincilan, kanneen karoora karoora koo hin ta'in duukaa bu'an, kanneen fedhii kootiin alatti walii galtee uuman, kanneen cubuu irratti cubuu dabalaniiif wayyoo; **2** kanneen utuu anan hin mari'atin Gibxitti gad bu'an, kanneen gaaddisa Gibxi da'oof, eegumsa Fara'oон immoo gargaarsaaf abdataniif wayyoo. **3** Eegumsi Fara'oон garuu qaaniis isinitti ta'a; gaaddisni Gibxis salphina isinitti fida. **4** Isaan yoo Zoo'aan keessatti qondaaltota qabaatan iyuu, yoo ergamooni isaanii Haanees ga'an iyuu, **5** tokkoon tokkoon isaanii sababii uummata isaan hin fayyadne kanneen qaaniis fi salphina malee gargaarsa yookaan bu'a hin kennine sanaatiif ni qaaneffamu." **6** Raajii waa'ee bineensota Negeeb dubbatame: Ergamooni qabeenya isaanii harreetti, meeshaa isaanii gaalatti fe'atani biyya leenci kormii fi leenci dhalaan, bofti summiit qabuu fi bofti darbatamu jiraatan, lafa rakkinaa fi dhiphinaan guute keessa ba'anii gara biyya homaa hin fayyadnee **7** gara Gibxi kan gargaarsi ishee gongumkaa bu'a hin qabne sanaa dhaqu. Kanaafuu ani, "Ra'ab, kan homaa hin fayyadne" jedhee ishee nan waama. **8** Amma dhaqiqiit gabatee irratti barreessiif; kitala maramaa irratti katabiif; kunis akka baroota dhufuuf jiran keessa dhuga ba'umsa bara baraa ta'uuf. **9** Jarri kunneen uummata fincila, ijoollee sobduu dha; ijoollee seera Waaqayyo dhaga'uuf fedhii hin qabnee dha. **10** Isaan mul'ata argitootaan, "Si'achi mul'ata tokko illee hin arginaal!" jedhu; rajotaanis akkana jedhu; "Isin si'achi mul'ata qajeelaa ta'e nutti hin himina! Waan nama gammachiisi nutti himaa; gowwoomsaa nuuf raajaa. **11** Karaa kana gad dihsaa; daandii kana irraa jal'adhaa; Qulqullicha Israa'el fuula keenya duraa dhabamsiisa!" jedhu. **12** Kanaafuu Qulqullichi Israa'el akkana jedha: "Sababii isin ergaa kana diddanii nama hacuucuu abdataniif gowwoomsaatti irkattaniif, **13** cubbuun kun, akkuma dallaa ol dheereea dhagaan ijaarame kan baqaqee bosose kan utuu hin beekamin tasa jiguu isinitti ta'a. **14** Dallaan sun akkuma mi'a supheetti, hamma wanni ittiin cilee boba'u iddo ibiddaati fuudhan iyuu hin hafnetti yookaan hamma wanni ittiin boolla bishaanii keessaa bishaan budduusqsan hin hafnetti akka malee caccabee burkutaa'a." **15** Waaqayyo Gooftaan, Qulqullicha Israa'el akkana jedha: "Deebi'u fi boqochuudhaan ni fayyitu; tasgabbaa'u fi abdachuudhaan ni jabaattu; isin garuu kana hin goone. **16** Isin, 'Lakki, nu fardeeniin ni baqanna' jettu. Kanaafuu isin ni baqattu! Isin, 'Nu fardeeni ariifatanii fiiganiin ni gulufna' jettu. Kanaafuu warri isin gugsan ni saffisu! **17** Doorsisa nama tokkootiin, kumata baqata; doorsisa nama shaniitiin immoo, isin hamma akkuma muka alaabaa fiixee tulluu irra jiruu, akkuma faajjii gaara irru taatanii haftanitti hundi

keessan ni baqattu.” **18** Ta’us Waaqayyo isiniif arjoomuu jedhe irraa duubatti hin deebi’u. Inni mana hamootaatti, barbaada; isiniif na’uufis ni ka’a: Waaqayyo Waaqa warra namoota hammina hoijetan gargaaraniitti ni murtii qajeelaa ti. Warri isa eeggatan hundi eeb bifamoo ka’a. **3** Warri Gibxi namootuma malee Waaqa miti; dha. **19** Yaa saba Xiyoon, warri Yerusaalem keessa fardeen isaaniis foonuma malee hafuura miti. Yeroo jiraattan, isin si’achi hin boossan. Yeroo isin gargaarsa Waaqayyo harka isaa diriirfatutti, inni gargaaru ni barbaachaaf gara isaaatti iyyattanitti inni dhugumaan gufata; inni gargaaramus ni kufa; isaan lachuu walii isiniif arjooma! Akkuma dhaga’eenis deebii isiniif kenna. wajjin badu. **4** Waaqayyo akkana naan jedha: “Akkuma **20** Gooftaan buddeena rakkinaatti fi bishaan dhiphinaa leenci, leenci guddaa tokko waan qabate irratti aadu siif kenne illee barsiisaan kee si’achi hin dhokatu; ati sana, tuunni tiksootaa guutuun isatti wal waammatan ijuma keetiin isa argita. **21** Ati yeroo gara mirgaatti iyuu, inni iyya isaanii hin sodaatu; yookaan waca yookaan gara bitaati gorttuti, dugda kee duubaan isaanittii hin raafamu; akkasuma Waaqayyoon Waan sagalee, “Karaan kana; isa irra deemi” jedhu tokko surri Hunda Danda’u Tulluu Xiyoon irratti waraana banuuf gad kee ni dhaga’a. **22** Ati ergasii waaqota kee tolfamoo sana Waaqayyoon Waan Hunda Danda’u Yerusaalemiif kanneen meettiin irra dibamee fi fakkiiwan kee kanneen gaachana ta’; inni gaachana ta’eeffii ishee baraara; ishee warqeentti uffifame sana ni xureessita; akkuma huccuu xuraa’ummaas of irraa isaan darbattee, “Asii badaa!” bira darba; ishee oolchas.” **6** Yaa saba Israa’el, gara jettaan. **23** Inni sanyii ati lafatti facaafattuuuf bokkaa Isa akka malee itti finciltan sanaatti deebi’aa. **7** Bara siif kenna; midhaan lafti baaftus kan misee fi kan akka malee baay’ate ta’aa. Bara sana keessa loon kee lafa dheedaa bal’aa irratti bobba’u. **24** Qotiyoo fi harreen qotiisa okaa filatamaa qorbii fi afarsaadhaan qulqlleeffame nyaatu. **25** Guyyaa badiisa guddaatti, yeroo qooxiiwwan eegumsaa jijjiganitti yaa’awwan bishaañi tulluuwanii fi gaarran ol dhedheeroo hunda irra yaa’u. **26** Gaafa Waaqayyo cabaa saba isaa hidhee warra madeesse illee fayyisutti ji’i akkuma aduu ifa; ifni aduu akkuma ifa guyyaa torbaa dachaa torba ni ifa. **27** jiru sun.

Kuno Maqaan Waaqayyo aarii boba’uu fi duumessa gobbuu aaraatiin fagoodhaa dhufaa jira; afaan isaa dheekkamsaan, arrabni isaa ibidda gubee balleessuuun guutameera. **28** Hafuurri inni baafatu akkuma laga guutee hamma morma ga’utti ol ka’uu ti. Inni gิงilchaa badiisaatiin saboota gingga; inni luugama karai irraa isaan balleessu ha’oo sabootaa keessa kaa’aa. **29** Isin akkuma halkan ayyaana qulqulluuya ayaaneffattanitti, faarfannaa ni faarfattu; garaan keessan akkuma yeroo namoonni ulullee afluufaa gara tulluu Waaqayyootti, gara Kattaa Israa’elitti ol ba’an sanaa ni gammada. **30** Waaqayyo akka namoonni sagalee isaa surra qabeessa sana dhaga’an ni godha; inni akka isaan irree isaa kan aarii guddaa fi ibidda gubee balleessuuun, bokkaa hamaadhaan, bakakkaa fi cabbiidhaan dhufaa jiru argan ni godha. **31** Sagaleen Waaqayyo Asoorin ni caccabsa; bokkuu isatiiniis isaan barbadeessa. **32** Adabbiin ulee kan Waaqayyo isaan irra buusu hundi sagalee dibbeetti fi sagalee kiraaraa of keessaa qaba; innis rukuttaa irree isatiini waraana keessatti isaan lola. **33** Toofet dur qopheeffame; inni mootichaaf qopheeffame. Boolii ibiddaa isaa gad fageeffamee bal’ifamee hoijetame; innis ibiddaa fi qoraaniin guutameera; hafuurri afaan Waaqayyootii ba’us akkuma dinyii dhangala’uu akka inni boba’u godha.

31 Warra gargaarsa barbaacha gara Gibxitti gad bu’aniif, warra fardeem abdataniif warra gaariiwan isaanittii fi jabina abbootii fardeen isaanii amanatanii garuu gara Qulqullicha Israa’el hin ilaalle yookaan gargaarsa Waaqayyo hin barbaanneef wayyoo. **2** Ta’us inni ogeessa; balaas fiduu danda’aa; inni waan

keessan dha'aa; dhugumaan manneen gammachuu ajjeesuu irraa gurra isaa cuqqaallatee jal'ina ilaalu hundaa fi magaalalaa fandalaltuu kanaaf boo'aa. **14** irraa ija isaa dunuunfatu, **16** iddo ol ka'aa irra jiraata; Da'annoona ni ona; magaalalaan namni keessa guutes da'annoona isaa kattaa jabaa ta'a. Buddeenni isaaaf ni duwwaa hafti; magaalalaan jabduunii fi qooxiin eegumsaan kennama; bishaanis isatti hin hir'atu. **17** Iji kee mooticha bara baraan ni onu; iddo harreen diidaa keessa miidhagummaa isattaan arga; biyya fagoo jirtu illee ni burraaqxuu fi iddo bushaayeen itti bobba'an ta'u; ilaala. **18** Atis akkana jettee garaa keetti raafamaa durii **15** kunis hamma Hafuurri Qulqulluun gubbaadhaa sana yaadda: "Ajajaan ol aanaan sun eessa jira? Namichi narrutti dhangalaafamuu fi hamma gammoojjiin lafa gibira fuudhu sun eessa jira? Ajajaan itti gaafatamaan qotisaas gabbattaa ta'ee lafti qotisaas gabbataan immoo gamoowwanii eessa jira?" **19** Ati si'achi saba hamaa, kan bosona fakkaatutti ta'a. **16** Murtii qajeelaan gammoojji haasaan isaa namaaf hin galle, kan afaan isaa haaraa keessa jiraata; qajeelummaan immoo lafa qotisaas ta'ee fi hin hubatamine hin argitu. **20** Xiyoon, magaalalaan gabbataa keessa jiraata. **17** Bu'aan qajeelummaan nagaa dha; faayidaan qajeelummaan immoo utuu hin bir'atin ayyanaa keenyaa hubadhuu ilaali; iji kee Yerusaalemin, tasgabbiin baraaan jiraachuu dha. **18** Sabni koo iddo jireenyaa nagaa qabu, manneen bultii sodaan iddo jireenyaa nagaa qabu, manneen bultii sodaan gabbataa keessa jiraata. **19** Yommuu cabbiiin bosona irratti bu'u, burqaawwanii ta'a. Dooniin waraanaa kan batoodhaan magaalattiin guutumaan guutuutti gad deebiti; **20** isin oofamu tokko iyyuu isaan irra hin deemu; dooniin jabaan warri qarqara laga hundaatti sanyii facaafftanii loon tokko iyyuu isaan irra hin qaxxaamuru. **22** Waaqayyo abbaa murtii keenyati; Waaqayyo seera nuuf kenna; Waaqayyo mootii keenya; inni nu fayyisa. **23** Funyoon kee laafeera; utubaan isaa jabaatee hin dhaabamne; sharaanis hin diriifamne. Ergasiib oojuun baay'een ni qoodama; okkolaan iyyuu oojuun ni fudhata. **24** Namni Xiyoon keessa jiraatu kam iyyuu, "Na dhukkuba" hin jedhu; cubbuun warra achi jiraatanis ni dhiifamaaf.

33 Yaa barbadeessaa, ati kan hin barbadeeffamin siif wayyoo! Yaa gantu, ati kan hin ganamin siif wayyoo! Ati yommuu barbadeessuu dhifttusi ni barbadeeffamta; yommuu ganuu dhifttusni ni ganamta. **2** Yaa Waaqayyo, nu maari; nu si eeggannaa. Ati ganama ganama jabina keenya, yeroo dhiphinaatti immoo fayyina keenya nuuf ta'i. **3** Sagalee kakawwee keetiitiin, namoonni baqatu; yeroo ati ol kaatutti, saboonni ni bittinnaa'u. **4** Yaa saboota, akkuma hawaanniisni walitti qabamu sana boojuun keessan walitti qabama; namoonnis akkuma tuuta hawaanniisaa irra u'taaluu. **5** Waaqayyo ol ol jedha; inni ol gubbaa jiraataati; inni murtii qajeelaa fi qajeelummaadhaan Xiyoonin guuta. **6** Inni bara keetifi hundee amansiisa, kuusaa fayyinaa, kan ogummaati fi kan beekumsaa ta'a; Waaqayyo sodaachuu furtuu badhaadhummaa kanaa ti. **7** Kunoo gootonni isaanii sagalee ol fudhatanii daandii irratti iyyu; ergamoonni nagaas hiqqifatanii boo'u. **8** Karaawwan gurguddaan onaniiru; namni karaa irra deemu hin jiru. Walii galteen diigameera; dhuga baatonni ishee tuffatamaniiru; namni tokko iyyuu hin kabajamu. **9** Lafti ni boossi; ni barbadoofti; Libaanoon ni qaanofti; ni coolagdi; Shaaroon akka gammoojji taati; Baashaanii fi Qarmelos baala isaanii harcaafatu. **10** Waaqayyo akkana jedha; "Ani amma nan ka'a; ani amma ol ol nan jedha; ani amma nan kabajama. **11** Isin habaqii ulfooftu; cidiid deessu; hafuurri isin baafattan ibidda gubee isin fixuu dha. **12** Namoonni akkuma nooraat gubamu; akkuma qoraattii cirameettis ibiddi itti qabsiifama." **13** Isin warri fagoo jirtan waan ani hoijedhe dhaga'a; warri dhi'oo jirtanis humna koo beekaa! **14** Cubbamoonni Xiyoon keessaa ni sodaatu; warri Waaqatti hin bulles hollachaa, "Nu keessaa eneytu ibidda waa balleessu wajjin jiraachuu danda'a? Nu keessaa eneytu ibidda bara baraan hin dhaamne wajjin jiraachuu danda'a?" jedhu. **15** Namni qajeelummaan jiraatee dhugaa dubbatu, kan faayidaa karaa dabaatiin argamu lagatee harka isaa matta'aa fudhachuu irraa eeggatu, namni marii nama

ajjeesuu irraa gurra isaa cuqqaallatee jal'ina ilaalu da'annoona isaa kattaa jabaa ta'a. Buddeenni isaaaf ni duwwaa hafti; magaalalaan jabduunii fi qooxiin eegumsaan kennama; bishaanis isatti hin hir'atu. **17** Iji kee mooticha bara baraan hin dhaamne wajjin jiraachuu danda'a?" dhalootaatti ontee hafti; namni tokko iyyuu deebi'ee ishee keessaan hin darbu. **11** Cululleen gammoojjiitii fi dhaddeen lafa sana ni fudhata; urunguu fi arraageessi mana isaanii achitti ijaarratu. Waaqni Edoom irra,

funyoo jeequmsaati fi madaalii badiisaa ni diriirsa. **12** Gurguddooni ishee waan mootummaa jedhamee waamamu achii hin qabaatan; ilmaan mootota ishee hundi ni badu. **13** Masaraa ishee qoraattii, da'annoq ishee doobbi fi sokorruut dhaala. Isheen boolla waangoo, iddo urunguu jiraattu ni taati. **14** Uumamawwan gammoojii waraabessa wajjin wal ga'u; hafuuronni hamoo re'ee diidaa fakaat wal waamu; uumamawwan halkanii achi boqootan; ofi isaaniitifis iddo aara galfannaa argatu. **15** Urunguu achitti man'ee ijaarratte hanqaquu hanqaqxii; cuucii yaaftees qoochoo jalatti kunuunfatti; allaattiinis dhirsaa fi niittii taatee achitti walitti qabamtii. **16** Kitaaba Waaqayyo keessaa ilaalaati kanakkana jedhu dubbifadhaa: Isaan kanneen keessaa tokko iyuu hin dhabamu; tokkittiin iyuu dhirsaa ishee hin dhabdu. Afaan Waaqaa ajajeeraati; Hafuurriisaas walitti isaan qaba. **17** Isatu qooda isaanii hiraaf; harki isaa safartuudhaan isaanifi qooda. Isaan bara baaan qooda kana ni qabaatu; dhalootaa hamma dhalootaattii achi jiraatu.

35 Gammoojii fi lafti gogaan ni gammadu; lafti onaan ni ililchaa; ni daraaras. Akka arfaasee, **2** baay'inaan daraara; akka malee gammadees ililchaa. Ulfinni Libaanoon, surraan Qarmelosii fi Shaaroon ni kennamaaf; isaan ulfina Waaqayyo, surraa Waaqa keenyaaas ni argu. **3** Harka dadhabe jajjabeessaa; jilba laafes ciimsaa; **4** warra garaan isaanii sodaatuunakkana jedhaa: "Jabaadhaa; hin sodaatinaa; Waaqni keessan ni dhufa; inni haaloo baasuu dhufa; gattii malu qabatee isin oolchuuf ni dhufa." **5** Ergasiis iji nama jaamaa ni banama; gurri nama duudaas ni dhaga'a. **6** Gaafas namni nafti akkuma gadamsaa uatala; arrabni hidhamaanis gammachuudhaan faarfata. Bishaan gammoojii keessaa, burqaanis gammoojii keessaa cabsee ba'a. **7** Lafti nama gubu haroo, lafti gogaan immoo burqaa bishaanii ta'a. Boolla duraan waangoorni keessa ciisan irratti marga, shambaqqoo fi dhallaaadduut biqila. **8** Karaan guddaa tokko achi ni jiraata; innis, Karaa Qulqullinaa jedhamee waamama; inni warra Karaa sana irra deemanifi ta'a. "Xuraa'onni" isaa irra hin deeman; gowwoonni achiinuu hin ba'an. **9** Leencii achitti hin argamu; yookaan bineensi hamaan achi irra hin ba'u; isaan achitti hin argaman. Garuu warra furaman qofatu achi irra deema; **10** warri Waaqayyo isaan fure ni deebi'u. Isaan faarfannaadhaan Xiyoona seenu; gammachuun bara baraa mataa isaanii irra jiraata. Isaan gammachuun fi ililleedhaan guutamu; gaddii fi boo'ichi isaan irraa fagaatu.

36 Bara mootummaa Hisqiyaaas mootichaa keessa wagga kudha afuraffaatti Senaaheriib mootichi Asoor magaalawwan Yihuudaa kanneen dallaa jabaa qaban hunda lolee ni qabate. **2** Ergasiis mootichi Asoor, Raafaasqiis ajajaa waraana isaa loltoota hedduu wajjin Laakkiihii gara Yerusaalem, Hisqiyaaas mootichatti erg. Ajajaan sunis jal'isii Haroo Ol aanu kan karra Lafaa Qotiisa Namicha Wayyaa Miicuutti geessu bira ga'ee dhaabate; **3** Eiliyaaqiim ilmi Hilqiyaa bulchaan masaraa mootummaa, Shebnaa barreessaanii fi Yoo'aa ilmi Asaaf galmeessaan gara isaaati gad ba'an. **4** Ajajaan

waraanaa sunis akkana isaaniin jedhe; "Akkana jedhaa Hisqiyaaasitti himaa: "Mootiin guddaa, mootichi Asoor akkana jedha: Of amanachuu kee kana maal irratti hundeffatte? **5** Ati, "Ani tooftaa fi jabina waraanaa qaba" jetta; garuu dubbii faayidaa hin qabne dubbatta. Ati eeyun abdattee natti finculta? **6** Kunoo ati Gibxin jechuunis ulee shambaqqoo caccabaa harka nama isatti irtaku kamii iyuu waraanee madeessu sana abdatteerta! Fara'o on Mootichi Gibxis nama isa abdatu hundaaf akkasuma. **7** Yoo ati, "Nu Waaqayyo Waaqa keenya abdanna" naan jette, inni isuma Hisqiyaaas iddoowwan sagadadaa isaaati fi iddoowwan aarsaa isaa diigee Yihuudaa fi Yerusaaleemiin, "Isin fuula iddoowwan aarsaa kanaa durattii waqeffachuu qabdu" jedhe sana mitii? **8** "Amma kottuutii gooftaa koo mooticha Asoor wajjin dubbadhu; anis yoo ati namoota farda yaabbatan qopheeffachuu dandeesse fardeen kuma lama siifin kenna! **9** Yoos ati yoo gaariwwanii fi abbootii fardaatiif jettee Gibxin abdatte iyuu, akkamiin qondaaltota gooftaa kootii keessaa ajajaa gad aanaa isaa illee of irraa deebisuu dandeesa?

10 Ati waan ani dubbii Waaqayyo malee biyya kana loolee barbadeessuuf dhufe seetaa? Waaqayyo mataan isaa akka ani biyya kanatti duulee ishee barbadeessu natti dubbateera." **11** Kana irratti Eiliyaaqiim, Shebnaa fi Yoo'aa ajajaa waraanaa sanaan, "Maaloo waan nu dhageenyuuuf afaan warra Araamaayikiitiin garboota keetti dubbadhu. Utuma namoonni dallaa irra jiran dhaga'anii afaan Ibrootaatiin nutti hin dubbatin" jedhan. **12** Ajajaan waraanaa sun garuuakkana jedhee deebise; "Namni gooftaan koo akka ani waan kana itti himuuf itti na erge gooftaa keessanii fi isin qofaa? Namoota dallaa irra tataa'an warra akkuma keessan udaan ofi isaanii nyaatanii fincaan ofi isaanii dhuguu qabaniifis mitii?" **13** Ergasiis ajajaan waraanaa sun ol ka'ee afaan Ibrootaatiinakkana jedha; "Dubbii mooticha guddaa, dubbii mootii Asoor dhaga'aal! **14** Mootichiakkana jedha: Hisqiyaaas isin hin gowwoomsin. Inni isin baasuu hin danda'u! **15** Hisqiyaaas, "Waaqayyo dhugumaan nu baasa; magaalaan kunis dabarfamtee harka mooticha Asooritii hin kennamtu' jechuudhaan akka isin Waaqayyoon amanattanii isin hin sossobin. **16** "Hisqiyasin hin dhaggeeffatinaa. Mootiin Asoorakkana jedha: Ana wajjin naga buusatu gara koo kottaa. Ergasiis tokkoon tokkoon keessan muka wayiniitii fi muka harbuu keessan irraa ni nyaattu; boolla bishaan keessanii keessaa ni dhugdu; **17** kunis hamma ani dhufee gara biyya akkuma biyya keessanii jirtuu, gara biyya midhaanii fi daadhi wayiniitii haaraatti, biyya buddeena fi iddo dhaabaa wayiniitii isin geessutti ta'a. **18** "Hisqiyaaas, "Waaqayyo nubara' jedhee isin hin dogoggorsin; Waaqni saboota kamii iyuu takkumaa harka mooticha Asoor keessaa biyya ofi baafatee beekaa? **19** Waaqonni Hamaattii fi waaqonni Arfaad eessa jiru? Waaqonni Seefarwaayim eessa jiru? Isaan harka koo keessaa Samaariyyaa baasaniiuru? **20** Waaqota biyyoota kanneenii hunda keessaa kamtu biyyoota isaanii harka koo keessaa baasuu danda'? Yoos Waaqayyo akkamiin harka koo keessaa Yerusaalemin baasuu danda' ree?" **21** Namoonni garuu sababii mootichi, "Deebii hin kenninaafii" jedhee ajajeef inuma

cal'isan malee deebii tokko iyyuu hin kennine. **22** Isaanii balleessuun dhugaa dha. **19** Isaan waaqota Kana irratti Eliyaqiqim ilmi Hilqiyya bulchaan masaraa jaraa ibiddatti naqanii barbadeessaniiru; waqqonni sun mootummaa, Shebnnaa barreessaanii fi Yoo'aa ilmi Asaaf galmeessaan, uffata isaanii tatarsaasani gara Hisqiyas dhaqanii waan ajajaan waraanaa sun jedhe itti ni himan.

37 Hisqiyas mootichi yommuu waan kana dhaga'etti, uffata isaat tarasaasee wayyaa gaddaas uffatee mana qulqullummaa Waaqayyo seene. **2** Innis Eliyaqiqim bulchaa masaraa mootummaa, Shebnnaa barreessaanii fi luboota dura bu'oota hundi isaanii wayyaa gaddaa uffatan Isaayyaas raajicha ilma Amoos sanatti erge. **3** Isaanis akkana jedhanii isatti himan; "Hisqiyas akkana jedha: Guyyaan kunakkuma yeroo daa'immni tokko dhalachuu ga'ee garuu dubartiin humna ittiin ciniisifattee deessu dhabduutti guyyaa lubbamuu, kan dheekkamsaatii fi kan salphinaa ti. **4** Waaqayyo Waqqonni kee dubbiij ajajaa waraanaan kan gooftaan isaa mootichi Asoor akka inni Waqa jiraataati quoosuuf erge sanaa dhaga'ee dubbiij Waaqayyo Waqqonni kee dhaga'ee sanaaf jedhee isatti dheekkama ta'a. Kanaafuu ati hambaawwan hamma ammaati jiranifi kadhadhu." **5** Yommuu qondaaltonni Hisqiyas Mootichaa gara Isaayyaas dhufanitti, **6** Isaayyaas akkana isaanii jedhe; "Akkana jedhaa gooftaa keessanitti himaa; 'Waaqayyo akkana jedha: Ati waan dhageesse jechuunis dubbiij garboonni mootii Asoor ittiin na arrabsan sana hin sodaatin. **7** Dhaggeeffadha! Ani akka inni oduu wayii dhaga'ee gara biyya ofii isaatti deebi'uuf hafuu tokko isa keessa nan kaa'a; achittis akka inni goraadeedhaan aijeefamu nan godha.'" **8** Ajajaan waraanaas yommuu akka moontiin Asoor Laakkishii ba'ee deeme dhaga'etti, duubatti deebi ee utuu mootichi Libnaa lolaa jiruu argate. **9** Senaaheriibis akka Tiirhaaq mootichi Itoophiyaa sun isaa loluuf dhufaa jiru dhaga'e. Innis yommuu waan kana dhaga'etti, akkana jedhee Hisqiyasaitti ergamoota erge: **10** "Hisqiyas mooticha Yihuudatiin akkana jedhaa: Waaqonni ati abdattu sun, 'Yerusalem dabarfamtee harka mootii Asooritii hin kennamtu' jedhee si hin gowwoomsin. **11** Ati waan mootonni Asoor guutumaan guutuutti isaan balleessuudhaan biyyoota hunda godhan dhageesseerta. Ati immoo ni haftaa ree? **12** Waaqonni saboota abbootiin koo barbadeessan sanaa jechuunis waqqonni Goozaan, waqqonni Kaaraan, waqqonni Rezefii fi waqqonni namoota Eden kanneen Telaasaar keessa turan sanaa isaan oolchaniiruu? **13** Mootiin Hamaati yookaan mootiin Arfaad eessa jira? Mootiin magaalaa Seefarwaayim, mootiin Heenaa yookaan mootiin Iwaa eessa jira?" **14** Hisqiyasis ergamoota sana harkaa xalayaa fuudhee dubbifate. Ergasiis gara mana qulqullummaa Waaqayyoottii ol ba'ee xalayaa sana fuula Waaqayyo duratti diriirse. **15** Hisqiyas akkana jedhee Waaqayyoon kadhate: **16** "Yaa Waaqayyo Waan Hunda Dandeessu, Waqa Israa'el, kan Kiirubeel gidduu teessoo irra jirtu, si qofatu mootummoota lafaa hunda irratti Waqa. Ati samii fi lafaa uumteerta. **17** Yaa Waaqayyo, gurra kee as qabiittii dhaga'i; yaa Waaqayyo, ija kees banadhu ilaali; dubbiij Senaaheriib kan inni Waqa jiraataas arrabsuuf erge kana hunda dhaggeeffadhu. **18** "Yaa Waaqayyo, mootonni Asoor uummataa kana hundaa fi biyyoota

jaraa ibiddatti naqanii barbadeessaniiru; waqqonni sun mukkaa fi dhagaa harka namaatiin soofaman turan malee waqqota hin tureetii. **20** Kanaafuu yaa Waaqayyo Waqa keenya, akka mootummooni lafaa hundinuu akka ati qoffti Waaqayyo Waqaata beekanif, harka isatii nu baasi." **21** Sana booddee Isaayyaas ilmi Amoos akkana jedhee Hisqiyasitii ergaa erge; "Waaqayyo Waqqonni Israa'el akkana jedha: Sababii ati waa'ee Senaaheriib mooticha Asoor na kadhateef, **22** dubbiij Waaqayyo isaan mormuudhaan dubbate kunoo kanaa dha. "Intalli Xiyoon durbi qulqullinti si tuffatee sitti qoostii. Intalli Yerusalem yeroo ati baqattutti mataa ishee sitti raafti. **23** Kan ati itti qoostee arrabsite sun eenyuy? Ati eenyuyti sagalee kee ol fudhattee of tuulummaadhaan ija ol qabatte? Qulqullichuma Israa'el sanatti mitii! **24** Ati karaa ergamoota keetiitiin, Gooftaatti qoosteerta. Ati akkanas jetteerta; 'Ani gaariiwwan koo hedduudhaan fiijee tulluwwaniitti, fiijee Libaanoon kan akka malee ol dheeratuttis ol ba'eera. Ani birbirsawwan isaa akka malee dhedheeroo, gaattiraawwan isaa filatamoo sanas ciccireera. Ani fiikeewwan isaa kanneen akka malee ol fagoo, bosonoota akka malee mimmiidhagoo qaqqabeera. **25** Ani biyya ormaatti boolla bishaanii qotadhee achitti bishaan dhugeera. Ani faana miilla kootiin lageen Gibxi hunda gogseera.' **26** "Ati waan kana hin dhageenye? Bara dheeraan dura anatu waan kana hojiete. Ani bara durii keessa waan kana nan karroorfadhe, amma immoo hojii irra oolfadheera; kunis akka ati magalaawwan dallaa jabaa qaban diigdee tuullaah dhagaa gootuu dha. **27** Namoonni isaanii humna dhabanii abdi kutatanis qaana'an. Isaanakkuma bigiltuu diidaa, akkuma bigiltuu kichuu tokkoo, akkuma marga mana gubbaatti bigilu kan utuu hin guddatin gubatee ti. **28** "Ani garuu lafa ati jirtu, yoom akka dhuftuu fi yoom akka deemtu, akka ati akka malee natti aartu illee nan beeka. **29** Sababii ati akka malee natti aartee of tuulummaan kees gurra koo seeneef, ani funyaan keetti hokkoo koo, afaan keetti immoo luugama koo kaa'ee akka ati karuma dhufte sanaan deebitu sin godha. **30** "Yaa Hisqiyas kun mallattoo siif ta'a: "Isin wagga kana waan ofumaan biqilu, wagga lammaffaatti immoo waanuma isa irraa latu nyaattu. Waggaada saddaftatti garuu facaafadhaa galfadhaa; muka wayiniis dhaabbadhaatii ija isaa nyaadhaa. **31** Ammas hambaan mootummaa Yihuudaa tokko, jalaan hidda baaftatee gubbaan immoo ija naqata. **32** Yerusalem keessaa hambaan tokko, Tulluu Xiyooniitii immoo gareen warra badiisa jalaa ba'e tokkoo ni dhufa. Hinaaffaan Waaqayyo Waan Hunda Danda'uu waan kana ni raawwata. **33** "Kanaafuu Waaqayyo waa'ee mooticha Asoor akkana jedha: "Inni magaalaa kana hin seenu, yookaan xiyya tokko illee asitti hin darbatu. Inni gaachana qabatee fuula isaa duratti hin dhi'aatu yookaan tuullaah biyyoo itti hin marsu. **34** Inni karuma dhufte sanaan ni deebi'a; magaalaa kanas hin seenu" jedha Waaqayyo. **35** "Anis sababii ofii kootii fi sababii garbicha koo Daawitiif jedhee magaalaa kana nan eega; nan oolchas!" **36** Ergasiis ergamaan Waaqayyo gad ba'e ee qubata warra Asoor keessatti nama kuma dhibba tokkoo

fi saddeettamii shan fixe. Yommuu namoonni guyyaa itti aanu ganama bariin ka'anitti kunoo reefi namaa lafa guutee ture. **37** Kanaafuu Senaaheriib mootichi Asoor qubata sana keessaa ba'ee baqate; Nanawweetti deebi'eess achi jiraate. **38** Gaaf tokko utuu inni mana sagadaa Waqa isaa Nisrook jedhamuu keessatti waqaaffachaa jiruu ilmaan isaa Adramelekii fi Sharezer goraadeedhaan isa ajjeesani gara biyya Araaraatitti baqatan. Ilmi isaa Eesarhadoonis iddoos isaa bu'ee moothi ta'e.

38 Bara sana keessa Hisqyaas dhukkubsatee du'u ga'ee ture. Isaayyaas ilmi Amoos raajichi gara isaa dhaqee, "Waaqayyoakkana jedha: Mana kee tottolfadhu; ati ni duuta malee hin fayyiututii" jedheen. **2** Hisqyaasis fuula isaa gara keenyan manaatti garagalfateeakkana jedhee Waaqayyoon kadhate; **3** "Yaa Waaqayyo, akka ani amanamummaa fi garaa tokkoon fuula kee dura jiraadhee waan fuula kee durattii gaarrii ta'es hojjedhe yaadadhu." Hisqyaasis hiqqifatee ni boo'e. **4** Ergasius dubbiin Waaqayyoo akkana jedhee gara Isaayyaas dhufe: **5** "Dhaqittii akkana jedhiit Hisqyaasitti himi; 'Waaqayyo Waaqni abbaa kee Daawit akkana jedha: Ani kadhannaa kee dhaga'eera; imimmaan kees argeera; ani umuri kee irratti waggaa kudha shan siifan dabala. **6** Ani si'i fi magaalaa kana harka mooticha Asoorittii nan baasa. Ani magaalaa kana nan eega. **7** "Kun mallattoo Waaqayyoo kan akka inni waan waadaa gale sana guitu mirkanessuuf Waaqayyo biraa siif kennamee dha: **8** Ani akka gaaddidduu aduu tarkaanfii kurnan gulantaan Aahaaz irraan gad bu'e sana dugda duubatti deebi'u nan godha." Kanaafuu gaaddidduu tarkaanfii kurnan gad bu'ee ture sun dugda duubatti deebi'e. **9** Barreefama Hisqyaas mootichi Yihuudaa erga dhukkubsatee fayyee booddee barreesse: **10** Anis, "Walakkaa umurii kootiiti, ani si'ooleen qabaa? Bara jirenya koo kan hafes dhabuun qabaa?" nan jedhe. (**Sheol h7585**) **11** Ani akkanan jedhe; "Ani biyya jiraattotaa keessatti, lammataa Waaqayyoon hin argu; ani si'achi sanyii namaa hin ilaalu, yookaan warra addunyaa kana irra jiraatan wajjin hin jiraadhu. **12** Manni koo akkuma dunkaana tiksootaa buqifamee narraa fudhatameera. Ani akkuma wayyaa dhooftuu jirenya koo marmareera; inni mi'a wayyaa dhooftuu irraa na kuteera; ati halkanii guyyaa na balleessita. **13** Ani hamma bariitti obsaan nan eeggadhe; inni garuu akka leencaa lafee koo hunda caccabse; ati halkanii guyyaas na balleessita. **14** Ani akka simbirroo yookaan akkuma daalotee nan wace; akka gugee boosuus nan aade; iji koo gara samii ilaaluudhaan dadhabee; yaa Gooftaa anि rakkadheeraa kottuu na gargaarii" **15** Ani garuu maal jechuun danda'a? Innit natti dubbate; inni mataan isaa waan kana godhe. Ani waa'ee dhiphinaa lubbuu kootiif umurii koo guutuu gad of qabee nan jiraadha. **16** Yaa Gooftaa, namoonni waanuma akkasitiin jiraatu; hafuurri koos isaanumaan jirenya argata. Ati na fayyiftee lubbuudhaanis na jiraachifte. **17** Dhugumaan akkas dhiphachuu koo faayidaa kootiif. Ati jaalala keettiin boolla badiisa irraa na eegde; cubbuu koo hundas, dugda kee duubatti gatte. **18** Sii'ool si galateeffachuu hin danda'utii; duttis si jajachuu hin danda'u. Warri qileetti gad bu'an, amanamummaa kee

abdachuu hin danda'an. (**Sheol h7585**) **19** Isaan akkuma ani har' gochaa jiru kana yaa jiraataa, yaa jiraataa jedhanii si jajatu; abbootiin waa'ee amanamummaa keetii ijoollee isaaniitti ni odeeessu. **20** Waaqayyo na baraara; nus bara jirenya keenya guutuu, mana qulqullummaa Waaqayyoo keessatti mi'a ribuu irraa hojjetameen faarfanna. **21** Isaayyaas, "Maxino harbuu tolchaatiidhulla isaa irra kaa'aa; innis ni fayyaa" jedhee ture. **22** Hisqyaasis, "Akka ani gara mana qulqullummaa Waaqayyootti ol ba'uuf maaltu mallattoo ta'a?" jedhee gaafate.

39 Yeroo sanatti Meroodak Baladaan ilmi Baladaan mootiin Baabilon sababii akka Hisqyaas dhukkubsatee fayye dhaga'eef xalayootaa fi kennaa ergeef. **2** Hisqyaasis ergamoota sana gammachuudhaan simatee waan mankuusa isaa keessa ture meetti, warqee, urgooftuu, zayittii qulqulluu akkasumas kuusaa mi'a lolaa isaa guutuu fi waan mankuusa isaa keessatti argamu hunda isaanitti argisiise. Wanni Hisqyaas masaraa mootummaa isaa keessa yookaan mootummaa isaa hunda keessaa isaanitti hin argisiisin tokko iyuu hin turre. **3** Kana irratti Isaayyaas raajichi gara Hisqyaas mootichaa dhagee, "Namoorni sun maal jedhan? Isaan eessaa dhufan?" jedhee gaafate. Hisqyaasis, "Isaan Baabilonii biyya fagoodhaa na bira dhufan" jedhee deebise. **4** Raajichi, "Jarri masaraa mootummaa keetii keessatti maal argan?" jedhee gaafate. Hisqyaas immoo, "Isaan waan masaraa mootummaa koo keessa jiru hunda argan; wanni ani mankuusa koo keessa isaanitti hin argisiisin tokko iyuu hin jiru" jedheen. **5** Isaayyaas kana irratti Hisqyaasiin akkana jedhe; "Dubbi Waaqayyoo Waan Hunda Danda'u dhaga'i: **6** Yeroon itti wanni masaraa mootummaa keetii keessa jiru hundi fi wanni abbootiin kee hamma har'aatti kuusan hundinuu saamamee gara Baabilonitti geeffamu tokko dhugumaan ni dhufu. Wanni tokko iyuu hin hafu, jedha Waaqayyo. **7** Sanyii kee keessa namoonni tokko tokko, foonii fi dhiigni kee kanneen siif dhalatan booji'amani masaraa mootummaa mooticha Baabilon keessatti xu'aashiiwwan ta'u." **8** Hisqyaasis, "Dubbiin Waaqayyoo kan ati dubbatte kun gaarrii dha" jedhee deebise. Inni, "Bara jirenya koo keessa nagaa fi tasgabbiin ni jiraata" jedhee yaadee tureetii.

40 Jajjabeessaa; saba koo jajjabeessaa; jedha Waaqni keessan. **2** Garaa Yerusaalemitti dubbadhaa; hojiin garbummaa ishee akka dhume, gatiin cubbuu ishee akka baafameef, isheen cubbuu ishee hundaaf harka Waaqayyootti adabbii dachaa akka fudhatte isheetti labsaa. **3** Sagalee akkana jedhee iyuu tokko: "Gammoojjii keessatti Waaqayyo karraa qopheessaa; gammoojjii keessatti Waaqa keenyaaf karraa guddicha qajeechaa. **4** Sululli hundi ni guutama; tulluu fi gaarri hundinuu gad deebifama; lafti wal caalu, wal qixxeffama; lafti bu'aa ba'iinis dirree ta'a. **5** Ulfinni Waaqayyoo ni mul'ata; sanyiin namaa hundinuu tokkummaadhaan ni arga. Afaan Waaqayyoo dubbateeraatti." **6** Sagaleen tokko "Iyyi" jedha. Anis, "Maal jedheen iyya?" nan jedhe. "Namni hundi akkuma margaa ti; ulfinni isaa

hundis akkuma daraaraa dirree ti. **7** Sababii hafuurri “Karaan koo Waaqayyo duraa dhokateera; haajaan Waaqayyo baafatu isaanitti bubbisuuf margi ni coolлага; koos fuula Waaqa koo duratti tuffatameera” jettee daraaraanis ni harca'a. Dhugumaan namni marguma. **8** Margi ni coolлага; daraaraanis ni harca'a; dubbiin Waaqa keenyaa garuu bara baraan ni jiraata.” **9** Ati kan Xiyooniif oduu gaarii fiddu, tulluu dheeraatti ol ba'i. Ati kan Yerusaalemiff oduu gaarii fiddu, sagalee kee ol fudhuutii iyyi; ol fudhadhuu iyyi; hin sodaatin; magalaawwan Yihuudaatiinis, “Waaqni keessan kunoo ti!” jedhi. **10** Kunoo, Waaqayyo Gooftaan humnaan ni dhufa; irreen isaa jabaadhaanis ni bulcha. Kunoo, gatiin isaa isa wajjin jira; gatiin inni namaaf kennu isuma harka jira. **11** Inni akkuma tiksee tokkoottu bushayee isaa tiktaka; xobbaallaawwan hoolaas irree isaaatiin walitti qaba; ofitti qabees qoma isaaatiin hammata; haadhota hoolotaa warra hoosisanis suutuma oofa. **12** Bishaanota konyee isaaatiin kan safare yookaan samiiwwan taakkoo isaaatiin kan safare eenyu? Biyyoo lafaa safartuudhaan walitti kan qabe yookaan tulluuwwan madaaliidhaan gaarran immoo madaaliidhaan kan madaale eenyu? **13** Eenyutu Hafuura Waaqayyo qajeelchuu danda'e? Yookaan namni gorsaa isaa ta'ee isa barsiise eenyu? **14** Waaqayyo hubannaa argachuu eenyun gorsa gaafate? Daandii qajeelaas eenyutu isa barsiise? Eenyutu beekumsa isaaif kennee yookaan daandii hubannaa isa argisiise? **15** Dhugumaan saboonni akkuma copha baaldii keessaa ti; isaan akkuma awwaara madaalii irra jiruutti ilaalamu; inni biyyoota bishaan gidduu illee akkuma biyyoy bullaa'atti madaala. **16** Libaanoon qoraan iddo aarsaatif ga'u hin qabdoo, yookaan horiin ishee aarsaa gubamuuf hin ga'an. **17** Fuula isaa duratti saboonni hundinuu wayittuu hin lakkaa'aman; isaan akka ilalcha isaaati homaattuu hin hedaman; gattiis hin qaban. **18** Yoos Waaqa eenyutti fakkeessitu? Fakkii kam wajjin isa wal bira qabdu? **19** Waaqa tolfamaa tumtuu sibiilaatu baqsee tolcha; tumtuu warqees warqee itti uffisa; foncaa meetiitiinis ni miidhagsa. **20** Hiyyeessi aarsaa akkasii dhi'eessuu hin daneenyee tokko muka hin tortorre filata. Waaqa tolfamaa hin jigne dhaabuufis nama ogummaa hojji harkaa qabu barbaaddata. **21** Isin hin beektanii? Isin hin dhageenye? Wanni kun jalqabumaa kaaseed isintii hin himamnee? Isin erga lafti hundeeffamtee jalqabee hin hubannee? **22** Inni geengoo lafaatti ol taa'a; uummanni lafaas akkuma korophsaa ti. Inni samiiwwan akkuma golgaatti diriirsaa; akka dunkaanaa keessa jiraataniittis isaan diriirsaa. **23** Inni ilmaan mootoottaa faayidaa dhabsiisa; bulchitoota addunyaas harka duwaa hambisa. **24** Akkuma isaan dhaabamaniin, akkuma isaan facaafamaniin, akkuma isaan lafa keessatti hidda yaafataniin, inni isaanitti bubbise; isaanis ni coollagen; obombolettiinis akkuma habaqitti isaan haxaa'e. **25** “Isin eenyutti na fakkeessitu? Yookaan eenyutu anaan qixxaata?” jedha Qulqullichi. **26** Ija keessan ol fudhadhaatii samiiwwan ilaala: Eenyutu kanneen hunda uume? Isa tuuta urjiiwwanii tokko tokko fidee tokko tokko isaanii maqaan maqaadhaan waamu sanaa dha. Sababii humna isaa cimaa sanaatiif fi jabina isaa guddaa sanaatiif isaan keessaa tokko iyyuu hin dhabamu. **27** Yaa Yaqqoob, yaa Israa'el, ati maaliif,

“Karaan koo Waaqayyo duraa dhokateera; haajaan

Waaqayyo Waaqa bara baraa ti; inni Uumaa handaara

laafaat ti. Inni hin dadhabu yookaan haara hin galfatuu;

hubannaa isaa kan qoree bira ga'u hin jiru. **29** Inni

dadhabdootaa jabina kenna; nama laafaaf immoo humna

dabalaa. **30** Ijoolleen iyyuu ni dadhabu; ni bututus;

dargaggoonis gufatanii kufu; **31** Warri Waaqayyoon

abdatan garuu humna isaanii ni haaromfatu. Isaan

akkuma risaa qoochoodhaan barrisu; ni fiigu; hin

dadhaban; ni deemu; hin bututan.

41 Waaqayyo akkana jedha; “Yaa biyyoota bishaan gidduu, fuula koo duratti cal'isa! Saboonni jabina isaanii haa haaromfatan! Isaan fuula duratti ba'anii haa dubbatan; walii wajjin murtiidaaf haa dhi'aannu. **2** “Kan ba'a biiftutii nama tokko kakaasee qajeelummaadhaan tajaajila isaaatiif isa waame eenyu? Inni saboota dabarsee harka isaaati kenna; moototas isaa jalatti bulcha. Inni goraadee isaaatiin daaraa, xiyya isaaatiis habaqii bubbleedaan bittinnaa'usaan godha. **3** Inni isaan ari'ee, daandii miilli isaa irra deemeet hin beekne irra nagaan darba. **4** Jalqabaa kaasee dhaloota waamee waan kana kan tolchee fi hujjet ee enyu? Ani Waaqayyo isaa duraa ti; isa dhumaatiifis ani isuma.” **5** Biyyoonti bishaan gidduu arganii sodaatu; daariiwwan lafaa ni hollatu. Isaanis ni dhi'aatu; gara fuula duraattis dhufu; **6** tokkoon tokkoon namaa wal gargaara; obboleessa isaaatiinis, “Jabaadhu!” jedha. **7** Tumtuu sibiila tumtuu warqee ni jajjabeessa; inni burruusaan wal qixxeessus, isa gemmoo irratti sibiila tumu jajjabeessa. Waa'ee sibiila walitti baqsuu, “Wanni kun gaarrii dha” jedha. Akka inni hin sochooneefis Waaqa tolfamaa sana mismaaraan walitti qabsisa. **8** “Ati garuu, yaa garbicha koo Israa'el, yaa Yaqqoob kan ani filadhe, sanyii Abrahaam michuu kootii, **9** ani handaara lafaatii si fudhadhe; golee fagoodhaan si waammadhe. Ani, ‘Ati garbicha koo ti’ siin jedhe; ani si filadheera; si hin gannes, **10** Kanaafuu ati hin sodaatin; ani si wajjin jiraatiif; hin raafamini; ani Waaqa keetti. Ani sin jabeessa; sin gargaaras; ani harka koo mirgaa qajeelaa sanaan hirkisee ol sin qaba. **11** “Kunoo, warri sitti aaran hundi, ni qaana'u; ni salphatus; warri siin morman akka waan hin jirree ta'u; ni badus. **12** Ati diinota kee barbaadduu iyyuu, isaan hin argattu. Warri waraana sitti banan, guutumaan guutuutti akka waan hin jirree ta'an. **13** Ani Waaqayyo Waaqni kee harka kee mirgaa nan qabaatii; inni, ‘Hin sodaatin; ani sin gargaaraa’ siin jedhus anuma. **14** Yaa Yaqqoob raammo nana, Yaa Israa'el xinnoo nana hin sodaatin; ani mataan koo sin gargaaratii” jedha Waaqayyo, Furaan kee, Qulqullichi Israa'el sun. **15** “Ani kunoo, meeshaa ittiin midhaan dha'an, meeshaa haaraa fi qaramaa kan ilkaan baay ee qabu sin taasisa. Ati tulluuwwan dhooftee caccabsita; gaarran immoo akka habaqii goota. **16** Ati jara ni afarsita; qilleensis ol isaan fudhatu; bubbeen jabaan isaan bittinneessa. Ati garuu Waaqayotti ni gammadda; Qulqullichi Israa'elinis ulfina argatta. **17** “Hiyyeyyi fi rakkattoonni bishaan

barbaadu; garuu homaa hin argatan; arrabni isaanii banta; mana hidhaatii booji'amtotoota ni hiikta; warra dheebuudhaan goggogeera. Ani Waaqayyo garuu deeblee dukkana keessa jiraatanis hidhaadhaa ni baaftha. **8** "Ani nan kennaaf; ani Waaqni Israa'el jara hin gatu. **18** Waaqayyo; maqaan koos kanaa dha! Ani ulfina koo kan Lafa ol ka'aa qullaa irra lageen nan yaasa; sululoota biraatiif, galata koos waaqota tolfamoof dabarsee hin keessa immoo burqaaan burqisiisa. Gammoojiji haroo kennu. **9** Kunoo wannii duraanii raawwatameera; anis bishaanittti, lafa goges burqaa bishaanittti nan geeddara. waan haaraa nan dubbadha; utuu isaan hin biqilin, ani **19** Gammoojiji keessatti gaattiraa, laaftoo, kusaayee fi wa'a ee isaanii sitti nan odeessa." **10** Isin warri galaana ejersa nan biqilcha. Lafa onaa keessatti immoo, Birbirsaa, buutanii fi wantoonni achi keessa jiraattan hundi, qararao fi hadheessa wal faana nan dhaaba. **20** Kunis akka biyyoontti bishaan gidduu fi warri achi keessa jiraattan namoonni akka harki Waaqayyoo waan kana hujete, akka hundi, faarfannaa haaraa Waaqayyoof faarfadhaa; Qulqulichi Israa'el waan kana uume arganii beekeaniif, handaara lafaatiis galata issaa faarfadhaa. **11** Gammoojiji akkasummas akka hundi isaanii waan kana qalbeefftanii fi magalaawwan ishee sagalee isaanii ol haa fudhatan; hubatanii. **21** "Dhimma keessan dhi'eefadhaa" jedha gandoonni Qeedaa keessa jiraatan haa gammadan. Waaqayyo; "Ragaa keessan fidadhaa" jedha mootiin Namoonni Seela gammachuudhaan haa faarfatan; fiixee Yaaqoob. **22** "Akka isaan waan ta'uuf jiru nutti himaniif, tulluuwwanii irraa haa iyyan. **12** Isaan Waaqayyoof ulfina waaqota keessan tolfamoo fidadhaa. Akka nu isaan haa kennan; biyyoota bishaan gidduu keessattis galata hubannee waan isaan dhuma irratti ta'an beeknuuf, isaa haa labsan. **13** Waaqayyo akka nama jabaa tokkootti wantoonni bara dur maal akka turan nutti himaa. ni duula; akka goota tokkoottis onnee isaa kakaasa; Yookaan wantoota dhufuuf jiran nutti odeessaa; **23** sagalee ol fudhatees ni dhaadata; diinota isaa irrattis ol akka nu akka isin waaqota taatan beeknuuf, waan aantummaa argata. **14** "Ani yeroo dheeraaf cal'iseera; fuul duratti ta'uuf jiru nutti himaa. Akka nu rifannee sodaan giutamnuuf, waan gaarii yookaan waan hamaa aantummaa argata. **14** "Ani yeroo dheeraaf cal'iseera; ariafaan qabadee of dhowweera. Amma garuu akka hubartii ciniinsuun qabeetti nan iyya; nan argana; hoijedhaa. **24** Kunoo isin wayittuu hin hedamtan; hoijin hafuurris na cita. **15** Ani tulluuwwanii fi gaarran nan keessanis gonkumaa gatii hin qabu; kan isin filatu kam onsa; biqiltuuwwan isaanii hundas nan gogsa; anि lageen iyyu jibbisiisa dha. **25** "Ani nama tokko kaabaa nan kaase; innis dhufa; inni ba'a biiftutii dhufus maqaan koo ni waammata. Inni akkuma suphee dhooftuun suphee dhidhiitu sana, bulchitoota akka dhoqeetti dhidhiita. **16** Ani jaamota karaa isaan hin beekne irra nan gogsa. **16** Ani jaamota karaa isaan hin beekne irra nan qajeelcha; daandii duraan hin beekamin irra nan deemsisa; anि dukkana fuula isaanii dura jiru ifatti nan geeddaa; lafa bu'aa bayiis wal nan qixxeessa. Wanni ani hoijedhu kanneenii dha; anि isaan hin dhiisu. **17** Warri sirrii dha' jechuu daneenyuu eenyutu jalqabumaa, waan kana dubbate? Yookaan akka nu, "Inni qabeetaan tolfamoo amanatan, kanneen fakkiiwaniin, kaasee waan kana dubbate? Eenyu iyyu waan kana hin himme; 'Isin waaqota keenya' jedhan garuu duubatti deebi'u; ni namni tokko iyyu duraan dursee hin himme; namni salphatus. **18** "Isin duudota nana, dhaga'aa; jaamota tokko iyyu dubbi keessan hin dhageenyne. **27** Namni jalqabatti, 'Kunoo isaan as jiru!' jedhee Xiyoontti hime jaamota nana, ilaala; argaa! **19** Tajaajilaat koo malee jaamaan eenyu? Duudaan akka ergamaa anि ergu sanaas eenyu? ana ture. Ani nama oduu gaarii himu tokko Yerusaalemiif jaamaan akka nama anaaf of kennee, jaamaan akka kenneera. **28** Ani nan ilaale; garuu homtuu hin turre; isaan keessaa namni gorsa kennu tokko iyyu hin jiru; yommuu anि isaan gaafadhus namni deebii kennu tokko iyyu hin jiru. **29** Kunoo, hundi isaanii faayidaa hin qabani Hojin isaanii gatii hin qabu; fakkiiwwan isaanii qilleensuma duuwaa dha.

42 "Tajaajilaat koo inni ani utubee dhaabu, filatamaan koo kan ani itti gammadu Isa kana; anि Hafuura koo Isa irra nan kaa'; inni sabootaaaf murtii qajeelaa ni kenna. **2** Inni hin wacu yookaan hin iyyu; yookaan daandii irratti sagalee isaa hin dhageessisu. **3** Shambaqqoo buruqe hin cabsu; fo'aa ibsaa kan seequs hin dhaamsu. Inni amanamummaadhaan murtii qajeelaa ni fida; **4** hamma murtii qajeelaa lafa irratti fidutti, inni hin dadhabu; abdiis hin kutatu. Biyyoonni bishaan gidduu seera isaa ni abdatu." **5** Waaqayyo Waaqni samiiwan uumee diriirse, inni lafaa fi wantoota ishee keessa jiran hunda hoijete, inni saba isheetif hafuura baafatan kennee warra ishee irra jiraatanifiis jirenya kenne sunakkana jedha: **6** "Ani Waaqayyo qajeelummaadhaan si waameera; harka kees nan qaba. Ani si eegee sabootaaaf kakuu, Namoota Ormaatiif immoo ifa sin taasisa; **7** atis ija jaamotaa ni

43 Amma garuu yaa Yaaqoob, Waaqayyo inni si uume, yaa Israa'el, inni si tolche akkana jedha: "Ani si fureeraatiif hin sodaatin; anि maqaan keetiin si waameera; ati kan koo ti. **2** Yommuu ati bishaan keessa dabartu,

ani si wajjinan jira; yommuu ati lageen ceetus, isaan si naa hin binne; yookaan cooma qalma keettiin naa hin liqimsan. Yommuu ibidda keessa deemtu, ati hin yakka keettiin na dadhabsiifte. **25** “Kan ofii kootiif gubattu; arrabni ibiddaas si hin gubu. **3** Ani Waaqayyo jedhee yakka kee sirraa haqee cubbuu kees deebi’ee Waaqni kee, Qulqullichi Israa’el Fayyisaa keeti; ani biyya Gibxi furii keetiif, qooda kee immoo Kuushii fi Saabaa nan kenna. **4** Waan ati ija koo duratti jaallatamaa fi kabajamaa taateef, anis waanan si jaalladhuuf, qooda kee namoota qooda lubbuu keetii immoo saboota nan kenna. **5** Ani si wajjinan jiraattii hin sodaatin; ani ijoolee kee ba’ a biiftuttiin nafida; lixa biiftuttiis walitti sin qaba. **6** Ani Kaabaan, ‘Isaan gad dhisi’! Kibbaan immoo ‘Isaan hin dhowwin’ nan jedha. Ilmaan koo fagoodhaa, intallan koo immoo handaara lafataati fidi; **7** kan maqaat kootiin waamame hunda, kannenee ani ulfina kootiif uume, warra ani tolchee fi hoijedhe sana fidaa.” **8** Warra utuu ija qabanuu jaamanii utuu gurra qabanuu duudan gad baasi. **9** Sabni hundi tokkummaadhaan walitti haa qabamu; namoonnis wal haa ga’an. Isaan keessaa namni duraan dursee waan kana nutti himee wantoota duraas nuuf labse eenyu? Akka warri kaan dhaga’ani, “Kun dhugaa dha” jedhaniif, akka dhugaa qabeeyyi ta’uun isaanii mirkaneeffamuuf usaan dhuga baatota isaanii haa dhi’eeffatan. **10** Waaqayyoakkana jedha; “Akka isin beektanii na amantaniif akka ani isa ta’es akka hubattanii isin dhuga baatota koo, garbicha koo kan ani filadhee dha. Aanaan dura waaqni hin hoijetamne; anaan booddees hin jiraatu. **11** Ana, anuma qofatu Waaqayyo; ana malees fayysiisan biraa hin jiru. **12** Ani mul’iseera; fayyiiseera; labseeras; ana malee waaqni ormaa gidduu keessan hin turre. Akka ani Waaqa ta’e, isin dhuga baatota koo ti” jedha Waaqayyo. **13** “Bara durittii jalqabee ani isuma. Namni tokko iyuu harka kootii waa baasuu hin danda’u. Ani nan hoijedha; eenyutu dhowwuu danda’?” **14** Waaqayyo Furiin kee, Qulqullichi Israa’el akkana jedha: “Ani isiniif jedhee Baabilonitti loltoota ergee dooniwwan isaan ittiin boonani namoota Baabilon hunda booji’ee nan fida. **15** Ani Waaqayyo, Qulqullicha keessan, Uumaa Israa’el, Mootii keessanii dha.” **16** Waaqayyo inni, galaana keessaan karaa, bishaanota jajjaboo keessaan immoo daandii tolche akkana jedha; **17** inni gaariwwanii fi fardeen, loltootaa fi gargaartota isaanii tokkummaadhaan ari’ee baase akkana jedha; isaan achuma ciciisu; lammatas hin ka’an; akkuma fo’aa ibsaattis dhaamanii badu; **18** “Wantoota durii irraanfadhha; waan darbettis hin cichinaa. **19** Kunoo, ani waan haaraa tokko nan hoijedhaal Innis amma ni biqila; isin hin hubattanii? Ani gammoojiji keessatti karaa nan qopheessa; lafa onaa keessattis burqaa nan burqisiisa. **20** Bineenonni bosonaa, waangoowwanii fi guchiwwan ulfina naaf kennu; akka sabni koo kan ani filadhe dhuguuf, ani gammoojiji keessatti bishaan, lafa onaa keessattis burqaa nan kennaati; **21** sabni ani ofii kootiif filadhe akka na galateeffatuuf ture. **22** “Yaa Yaqqoob, ati garuu na hin waammanne; yaa Israa’el, ati fiula koo duratti dadhabdeerta. **23** Ati aarsaa gubamuu fi hoolota naaf hin fidne; yookaan aarsaa keetti ulfina naaf hin kennine. Ani aarsaa midhaaniitii si hin rakkifne; yookaan aarsaa ixaaanaa gaafachuudhaan si hin dadhabsiifne. **24** Ati qundhii urgaa gaarii qabu naa hin binne; yookaan cooma qalma keettiin naa hin quubsine. Garuu ba’aa cubbuu keetii natti feete; gubattu; arrabni ibiddaas si hin gubu. **25** “Kan ofii kootiif yakka keettiin na dadhabsiifte. **26** Mee waan darbe irra hin yaadanee, ani anuma. **27** Abbaan kee kan jalqabaa cubbuu falminu; dubbiif kee dhi’eeffadhuutii qajeelaat ta’uu kee mirkaneeffadhu. **28** Kanaafuu ani itti gaafatamtoota mana qulqullummaa keetti nan salphisa; Yaqqoobin badiisaaf, Israa’elin immoo tuffiif dabarsee nan kenna.

44 “Amma garuu yaa Yaqqoob garbicha ko, yaa Israa’el kan ani si filadhe, dhaggeeffadhu. **2** Waaqayyo inni si uume, kan gadameessa keessatti si tolche, inni si gargaaru sun akkana jedha: Yaa garbicha koo Yaqqoob, yaa Yishuruun kan ani si filadhe hin sodaatin. **3** Ani lafa dheebote irratti bishaan, lafa gogaa irratti burqaa nan dhangaalaasaati; ani ijoolee kee irratti Hafuura koo, sanyii kee irratti immoo eeba koo nan dhangaalaasa. **4** Isaan akkuma marga bishaan gidduufti fi akka muka alaltuu kan qarqara lagaa jiruutti ni lalisu. **5** Namni tokko, ‘Ani kan Waaqayyo ti’ ofini jedha; kan biraan maqaat Yaqqoobiin of waama; kaan immoo harka isaa irratti, ‘Ani kan Waaqayyo ti’ jedhee barreffata; maqaat Israa’eliinis of waama. **6** “Waaqayyo Mootii fi Furiin Israa’el Waaqayyoon Waan Hunda Danda’u akkana jedha: Ani kan jalqabaa ti; ani kan dhumaatis; ana malee Waaqni biraan hin jiru. **7** Yoos kan akka koo eenyu? Mee inni hafuura haa baafatu. Inni waan erga ani saba koo kan durii hundeessee as ta’e, waan hamma ammaatti hin ta’in haa dubbatu; fuula koo durattis haa ibsu; waan gara fuulduraatti ta’u illee duraan dursee haa himu. **8** Hin rifatinaa; hin sodaatinaa. Ani waan kana labsee bara dheeraan dura sitti hin himnee? Isin dhuga baatota koo ti. Ana malee Waaqni biraan jiraat? Lakkii, Kattaan biraan hin jiru; ani tokko iyuu hin beeku.” **9** Warri waqaota tolfamoo tolchan hundi gatii hin qaban; wanni isaan hawwan faayidaa hin qabu. Warri isaaniiif falmanis jaamota; isaan beekumsa hin qaban; kanaafuu ni qaaneffamu. **10** Eenyutu waqaota tolfamaa fi fakkii homaa isaa hin fayyadne tolcha? **11** Isaa fi namni akka isaa ni qaaneffama; ogeeyyi hojii harkas namootuma malee homaa miti. Isaan hundi walitti qabamanii iddo tokko haa dhaabatan; isaan ni na’u; ni salphatus. **12** Tumtuun meeshaa ittiin waa tumu harkatti qabatee cilee boba’u irratti ittiin hoijeta; inni burruusaan waaqa tolfamaa tolcha; irree isaa jabaadhaanis ni miidhagsa. Inni ni beela’a; humnas ni dhaba; bishaan hin dhugu; ni gaggabas. **13** Namni muka soofu funyoodhaan safara cilaattiidhaan mallattoo itti godha; qirixiidhaan qiriixee safartuudhaan mallattoo itti godha. Fakkii namaatiin hoijeta; akka inni galma waqaeffanna keessa jiraatuufis miidhagina namaa itti tolcha. **14** Inni birbirsa mura; gaattiraa yookaan qilxuu filata. Akka inni mukkeen bosonaa keessatti guddatuuf ni dihiisa; yookaan hadheessa dhaaba; bokkaanis isa guddisa. **15** Mukni sun qoraan boboeffamu ta’; namni muraasa

isaa fudhatee bobeessee qaqqammata; ibidda qabsiisee kenna. **4** Ati na beekuu baattu iyyuu, ani garbicha buddeena ittiin tolfta. Waaqa sobaa tolfatee waaqeffata; koo Yaaqoobiif, Israa'el filatamaa kootiif jedhee maqaa waaqa tolfamaas tolfatee gad jedhee sagadaaf. **16** keettiin si waameera; maqaa ulfinaas siif kenneera. **5** Gartokkee mukkeen sanaa ni bobeesa; isa irratti nyaata bilcheeffata; foonis irratti waaddatee hamma quufutti nyaata. Ibidda qaqqammachaas, "Ishoo! Ibiddi natti ho'e; ibidda nan arga" jedhaa. **17** Mukkeen hafaniin biiftuutti hamma lixa biiftuutti, ana malee kan biraa immoo waaqa sobaa, waaqa isaa tolfamaa tolfata; gad akka hin jirre beekaniiif. Ani Waaqayyo; ana malee tokko jedhees ni sagadaaf. Isa kadhatees, "Situ Waaqa koo iyyuu hin jiru. **7** Ani ifa nan tolcha; dukkanas nan ti; na baraari" jedhaan. **18** Isaan homaa hin beekan uuma; badhaadhummaa nan fida; balaas nan uuma; ani homaa hin hubatanis; akka arguu hin dandeenyef iji Waaqayyo wantoota kanneen hunda nan godha. **8** "Yaa isaanii haguameera; akka hin hubaneeqis qalbiin samiiwwan, isin ol gubbaadhaa qajeelummaa roobsaa; isaanii cufameera. **19** Namni tokko iyyuu itti hin yaadu; namni tokko iyyuuakkana jechuuf beekumsa duumessonnis gad coccobsaa. Lafti haa banantu; fayyinni haq biqili; qajeelummaanisa wajjin haayookaan hubannaahin qabu; "Ani walakkaa isaa qoraan guddatu; ani Waaqayyo waan kana uumeera. **9** "Qiraaci godhadheera; cilee isaa irratti buddeena tolfadhee qiraaciidhuma lafaa ta'ee Uumaa isatiin wal loluuf foon ittiin waaddadhee nyaadheera. Ani amma waan wayyoo. Supheen, suphee dhooftuudhaan, 'Ati maal hafe kanaan waan jibbisisaan nan hojjedhaa? Ani gad hojjeccaa jirta?' jedhaa? Hojjin ati hojjettus, 'Inni jedhee jirmaaf sagaduu qabaa?' **20** Inni daaraa nyaata; harka hin qabu' siin jedhaa? **10** Nama Abbaadhaan, garaan gowwoomfames karaa irraa isa jal'iseera; inni 'Ati maal dhalcite?' yookaan haadhaan, 'Ati maal of oolchuu yookaan, "Wanni harka koo mirgaa keessa deesse?" jedhuuf wayyoo. **11** "Waaqayyo, Qulqullichi jiru kun soba mitii?" jechuu hin danda'u. **21** "Yaa Israa'el Uumaan ishee sun akkana jedha: Isin waa'ee Yaaqoob, ati waan kana yaadadhu; yaa Israa'el, ati wantoota dhufuuf jiranii jechuunis, 'Waa'ee ijoollee garbicha koo ti. Ani si tolcheera; atis garbicha koo koo na gaafadhaa; yookaan waa'ee hojii harka koo na ti; yaa Israa'el, ani si hin dagadhu. **22** Ani yakka ajaja.' **12** Kan lafa tolchee namas ishee irratti uume kkeeakkuma duumessaa, cubbuu kees akkuma hurrii ana. Harki koo samiiwwan diriirseera; raayya isaanii ganamaa haxaa'ee balleesseera. Ani si fureeraati, ati hundas ajajeera. **13** Ani qajeelummaa kootiin Qirosin gara kootti deebii': " **23** Yaa samiiwwan, Waaqayyo ol nan kaasa: Karaa isaa hundas wal nan qixxeessa. waan kana godheeraati gammachuudhaan faarfadhaa; Inni magaalaa koo deebisee ijaara; booji'amtoto koos yaa qileewwan lafaa, gammachuudhaan iyyaa. Isin yaa bilisa baasa; garuu gatiidhaan yookaan badhaasaan tulluuwwan, bosonoonii fi mukkeen keessan hundi miti, jedha Waaqayyo Waan Hunda Danda'u." **14** ililchaa; Waaqayyo Yaaqoobin furee Israa'el keessatti Waaqayyo akkana jedha: "Qabeenyi Gibxii fi daldalli ulfina isaa ibseeraati. **24** "Waaqayyo Furiin kee, Itoophiyaa, namoonni dhdheeroon Saabaa, gara kee ni kan gadameessa keessatti si tolchee akkana jedha: Ani dhufu; kan kees ni ta'u; isaan foncaadhaan hidhamanii Waaqayyo Tolchaan waan hundaa isa samiiwwan diriirse, dugda duubaan si duukaa bu'u. Fuula kee durattis gad isa ofuma kootiin lafa illee diriirse dha; **25** isa mallattoo jedhanii 'Dhugumaan Waaqni si wajjin jira; isa malees raajota sobaa busheessee ilaaltota raatessu, isa ogeeyyi tokko iyyuu hin jiru; isa malees Waaqni biraa hin jiru' duubatti deebisee beekumsa isaanii faayidaa dhabsiisuu jedhanii si kadhatu." **15** Yaa Waaqi, Fayyisaa Israa'el, ati dha; **26** isa dubbi garboota isaa mirkaneessee raajii dhugumaan Waqa of dhoksituu dha. **16** Warri waqaota ergamoota isaa fiixaan baasu, isa, 'Isheen iddoojireenyaa tolfamoo tolchan hundinuu ni qaana'u; ni salphatu; walii ni taati' jedhee waa'ee Yerusaalem dubbate, isa, 'Isaan wajjinis salphina keessa bu'u. **17** Israa'el garuu fayyina ni ijaaramu, diigamaa isaanii nan haaromsa' jedhee bara baraatin Waaqayyo ni fayyifama; isin bara baaaran waa'ee magalaawwan Yihuudaa dubbatuu dha; **27** isaa hin qaanoftan; yookaan hin salphattan. **18** Waaqayyo tuujubaan, 'Ati gogi; ani lageen kee nan gogsa' jedhu, akkana jedha; kan samiiwwan uume, inni Waaqa; inni **28** isaa Qirosin, 'Inni tiksee koo ti; fedhii koo hundas ni raawwata; inni waa'ee Yerusaalem, 'Isheen deebifamtee haa ijaaramtu' waa'ee mana qulqullummaa immoo, "Hundeen isaa haa hundeffamu" jedhee dubbatu sun anuma.'

45 "Waaqayyo dibamaa isaa Qiros, kan ani saboota isaa jalatti bulchuu fi hidhannaa moototaa hiiksiisuu jedhee harka isaa mirgaa qabeeb akka karrawwan hin cufameef, balbalawwan banuuuf sanaan akkana jedha: **2** Ani fuula kee dura deemee tulluuwwan wal nan qixxeessa; karrawwan naasii nan caccabsa; danqaraawwan sibilaas nan kukkan. **3** Ati akka ani Waaqayyo Waaqa Israa'el isaa maqaa keettiin si waamu ta'e akka beektuuf, ani badhaadhummaa dukkana keessaa, qabeenya lafa dhoksaatti kuufames siif nan

qajeelaa fi Fayyisaan tokko iyyuu hin jiru; ana malee tokko illee hin jiru. **22** “Isin warri handaara lafaa hundi, gara kootti deeb'i'atii fayyaa; ani Waaqa; ana malee kan biraa hin jiruutii. **23** Ani mataa kootiin kakadheera; afaan koosakkana jedhee qajeelummaadhaan dubbii hin geeddarameen dubbaateera; ‘Jilbi hundi fuula koo duratti ni jilbeefata; arrabni hundis anaan kakata.’ **24** Isaanis, ‘Qajeelummaa fi jabinni Waaqayyo qofaan argama’ jedhanii waa’ee koo ni dubbatu.” Warri aariidhaan isatti ka’an hundi, gara isaa dhufanii ni qaana’u. **25** Sanyiin Israa’el hundi garuu, Waaqayyoon qajeeltota taasifamu; ni kabajamus.

hin dhiisu.” **4** Furyin keenya maqaan isaa Waaqayyoo Waan Hunda Danda’uu dha; inni Qulqullicha Israa’el. **5** “Yaa Intala Baabilonotaa, cal’isii taa’ittii dukkana seeni; ati si’achi mootittii mootummoata jedhamtee hin waamantu. **6** Ani saba kootti dheekkameera; handhuuraa koos xureesseera; ani dabarsee harka keetti isaan kenneera; atis garaa hin laafneef. Warra dullooman irra iyyuu waanjoo ulfaataa keeses. **7** Ati, ‘Ani bara baraan itti fufee mootittii bara baraa nan ta’al’ jette. **8** Ammas yaa ishee Ati garuu wantoota kana hin hubanne yookaan dhumni isaanii maal akka ta’u hin yaadanne. **9** Ammas yaa ishee qananiituu, kan nagaan jiraattee garaa kee keessattis, ‘Anuma; ana malee tokko iyyuu hin jiru; ani si’achi haadha hiyyeessaa yookaan nama dhalee dhabe hin ta’u’ ofini jettu dhaga’i. **9** Wantoonni kunneen lamaan, dhalanii dhabuu fi haadha hiyyeessaa ta’uun akkuma tasaa guyuma tokkotti sitti dhufu. Isaan baay’ina falfala keetitii fi tolcha kee cimaa sanaa hunda irraan iyyuu humna isaanii guutuudhaan sitti dhufu. **10** Ati hammina kee amanattee, ‘Namni tokko iyyuu na hin argu’ jette. Yeroo ati garaa kee keessattis, ‘Ana; ana malee namni biraa hin jiru’ jettutti, ogummaa fi beekumsi kee si dogoggorsu. **11** Wanni hamaan sitti dhufa; ati immoo eessaa akka inni dhufu hin beektu. Balaan ati of irraa ittisuun hin dandeenee tokko sitti dhufa; badiisni ati duraan dursitee hin beekin akkuma tasaa sitti dhufa. **12** ‘Yoos ati tolcha keetii fi falfala kee baay’ee ijoolummama keetii jalqabdee itti dadhabde sana jabeessi eegi. Yoo akkas ta’e ati ni milkootha; yoo akkas ta’e nama ni sodaachifta ta’a. **13** Gorsu ati argatte hundi dadhabbi qofa sitti fide! Urjii lakkoottonni kee warri ji’ a ji’ aan urjii ilaalanii raajan sun, mee waan sitti dhufu duraa si haa baasan kaa. **14** Dhugumaan isaan akkuma cidiitibidi issaan guba. Isaan mataa isaanii iyyuu, humna arraba ibiddaa jalaa baasuu hin danda’an. Barbadaan ibiddaa kan namni ho’ifatu tokko iyyuu hin jiru; ibidda bira taa’anis hin argamu. **15** Wanni warri ati wajjin dadhabdee ijollummama keetii jalqabdee wajjin daldalte sun siif gochuu danda’an kanuma. Tokkoon tokkoon isaanii dogoggora isaanii itti fufan; kan si baasuu danda’u tokko iyyuu hin jiru.

46 Beel gad jedha; Neboo akka malee gugguufa; waqaonni isaanii tolfaamoon kotte duudaa fi horiitti fe’amanii; fakkiiwan isaan qabatanii jooran ba’aa dha; horii dadhabeef ba’aa dha. **2** Isaan gugguufanii walii wajjin gad jedhu; ba’aa sana oolchuu hin danda’an; isaan iyyuu ni booji’amu. **3** “Yaa mana Yaaqoob, isin hambaran mana Israa’el hundi, warri ani gaafa isin gadameessa keessatti uuhamtanii jalqabee ol isin qabee gaafa dhalattanii jalqabees isin baadhe hundi dhaggeeffadhaa. **4** Hamma dulloomanii arrii baafanitti, ani isa; isuma isin jiraachisuu dha. Ani isin uuumeera; isinan baadhas; ani isinan jiraachisa; isinan bararaas. **5** “Isin eenyuu wal bira na qabdu yookaan eenyuu wal na qixxeessitu? Akka wal madaallluufs eenyuyt na fakkeessitu? **6** Namoonni tokko tokko koroojaa isaanii keessaa warqee gad naqanii madaalliihdaan meetii madaalu; Waaqa tolfaamaa tolchuu jedhanii tumtii warqee qacaru; isaanis gad jedhanii sagaduuf. **7** Ol fuudhanii gatiitti isaanii ni baatu; iddoa isaaatti ni deebisu; innis achi dhaabata. Inni iddoa sanaa socho’uu hin danda’u. Yoo namni gara isaaatti iyye iyyuu, inni deebii hin kenuu; inni rakkoo isaa keessaa isa baasuu hin danda’u. **8** “Yaa finciltotta, waan kana yaadadhaa; qalbiittis qabadhaa; garaa keessan keessas kaa’adhaa. **9** Wantoota darban kanneen bara durii yaadadhaa; ani Waaqa; kan biraa hin jiru; ani Waaqa; kan akka koo hin jiru. **10** Ani dhuma waan tokko jalqabumatti nan labsu; waan amma iyyuu dhufuuf jiru, ani durumaa jalqabee dubbadheera. Ani, ‘Kaayoon koo cimee jiraata; waan na gammachiisii hundas nan hojjedha’ nan jedha. **11** Ba’ a biiftutii allaaatti waa adamsitu, lafa fagootii immoo nama kaayyoo koo fiixaan baasu nan waama. Ani waanan dubbadhe nan guuta; waanan karoorfadhes nan raawwadha. **12** Yaa mata jabeeyyi, isin warri qajeelummaa irraa fagoo jirtan na dhaggeeffadhaa. **13** Ani qajeelummaa koo nan dhi’eessa; innis fagoo hin jiru; fayyisuun koos hin barfatu. Ani Xiyooniif fayyina, Israa’ellif immoo ulfina koo nan kenna.

47 “Yaa intala Baabilon Durba Qulqullitti, gad bu’i; awwaara irra taa’i; yaa Intala Baabilonotaa, teessoo malee lafa taa’il Ati si’achi bareedduu yookaan kichuu jedhamtee hin waamantu. **2** Dhagaa daakuu fudhadhuutii midhaan daaki; haguuggii kee of irraa fuudhi. Wandaboo kee soqoladhu; gudeeda kee mul’isi; laga ce’i. **3** Qullaan kee ifatti ni ba’; qaaniin kees hin dhokatu. Ani haaloo nan ba’; ani nama tokko iyyuu

fi waqa sibila irraa hoijetamu murteesse' jechuu cululuqfame na godhee, man'ee xiyya isaa keessa na hin dandeenyeyf utuu isaan hin uumaminiin dura sitti kaa'ate. **3** Innis, "Yaa Israa'el, ati garbicha koo kan himeera. **6** Ati wantoota kanneen dhageesseerta; isaan ani ulfina koo isa irratti mul'isuu dha" anaan jedhe. **4** hunda ilaali. Ati isaan amantee hin fudhattuu? "Ani Ani garuu, "Akkasumaanan itti dadhabe; humna koos ammaa jalqabee waan haaraa, waan dhokfamee jiru kan waanuma faayidaa hin qabnettun fixe. Ta'us dhugaan ati hin beekin sitti nan hima. **7** Isaan ammaa uuumanan koo harka Waaqayyoo, gatiin koos Waaqa bira jira" malee bara dheeraan dura miti; ati har'aan dura waa'ee nan jedhe. **5** Waan ani fuula Waaqayyoo durattu ulfina isaanii hin dhageenyeye. Kanaafuu ati, "Kunoo ani waa'ee argadhee Waaqni koo jabina naa ta'eef, Waaqayyo isaanii beekeen ture' jechuu hin dandeessu. **8** Ati inni akka ani Yaaqoobin deebisee gara isattu fiduuf, takkumaa dhageessees yookaan hubattee hin beektu; Israa'elinisa birattu walitti qabuuf, akka ani garbicha gurri kee durumaa jalqabee hin banamne. Ani akka ati isaa ta'uuf gadameessa keessatti na tolche sun alkana miciiramaa taate beeka; ati dhaloota keetti jalqabdee jedha; **6** Innis, "Ati gosoota Yaaqoob deebiftee dhaabuuf, fincila jedhamtee waamamte. **9** Ani maqaa kootiif Israa'eloota aani ege sanas deebleetee fiduuf garbicha jedhee dheekkamsa koo nan tursisa; ani akka si hin koo ta'uun kee siif baay'ee salphaa dha. Akka fayyinni balleessineef galata kootiif jedhee dheekkamsa koo koo qarqara lafaa ga'uuf ani Namoota Ormaatiif ibsa duubatti harkisa. **10** Kunoo, ani yoo akka meetiitti sin taasisa" jedha. **7** Waaqayyo Furii fi Qulqullichita'uu baate iyyuu si qulqulleesseera; ibidda dhiphinaa Israa'el, isa namaan tuffatamee sabnis jibbe, tajaajilaa keessattis qoree si ilaleera. **11** Ani ofii kootiif jedhee, bulchitootaa sanaanakkana jedha: "Sababii Waaqayyo ofuma kootiif jedhee waan kana nan godha. Maqaan amanamaa Qulqullicha Israa'el isaa si filate sanaatiif koo akkamitti baduu danda'a? Ani ulfina koo dabarsee jedhanii mootonni si arganii ol ka'u; ilmaan moototaas kan biraatiif hin kennu. **12** "Yaa Yaaqoob, Yaa Israa'el arganii sagadu." **8** Waaqayyoakkana jedha: "Ani yeroo kan ani si waame, na dhaggeeffadhu: Ani isuma; ani kan fudhatama qabutti siifin deebisa; gaafa fayyinaattis sin jalqabaa ti; ani kan dhumaa ti. **13** Harki koo hundeeawan gargaara; akka ati dhaala abbaa hin qabne deebiftee lafaa dhaabe; harki koo mirgaa immoo samiiwan dhaalchiftuuf, ani sin eega; akka ati sabaaftakuu taatus diriirse; yommuu ani isaan waamutti, hundi isaanii walii sin godha; **9** akka ati warra booji'amaniin, 'Kottaa ba'aa' wajjin dhaabatu. **14** "Hundi keessan walitti qabamaati warra dukkana keessa jiraatanin immoo, 'Bilisa ba'aa' dhaggeeffadhaa; waaqota tolfamoo keessaa kamitu jettu sin godha. "Isaan karaa irratti waa nyaatu; gaara duraan durseew wantoota kanneen dubbate? Michuun qulqulaa'aa irrattis iddo qubataa argatu. **10** Isaan Waaqayyo filataamaan kaayyoo Waaqaa Baabilon irratti hin beela'an; hin dheebotanis; ho'i gammoojii yookaan fiixaan baasa; irreen isaa Baabilonotatti ka'a. **15** Ani, aduun isaan hin gubu. Inni isaanifiif garaa laafu isaan ani mataan koo dubbadheera; dhugumaan ani isaa gegeessa; qarqara burqa bishaanii irra isaan qajeelcha. waameera. Ani isaa nan fida; innis karaa isaa irratti ni **11** Tulluuwan koo hunda karaatti nan geedda; milkaa'a. **16** "Natti dhi'aadhaati waan kana dhaga'aa: daandiiwan koo gurguddaanis wal qixxeffamu. **12** "Ani jalqabumaa kaasee dhoksatti hin dubbanne; yeroo Kunoo, isaan biyya fagoodhaa ni dhufu; gariin kaabaa, wanni sun ta'ettis ani achuman ture." Ammas Waaqayyo gariin dhi'aa, kaan immoo biyya Aswaaniitii ni dhufu." Gooftaanii fi Hafuurri isaa na erganiiru. **17** Waaqayyo **13** Yaa samiiwan, ililcha; yaa lafa gammadi; yaa Furiin kee, Qulqullichia Israa'el akkana jedha: "Ani tulluuwan, guddisa faarfadhaal. Waaqayyo saba isaa Waaqayyo Waaqa kee, kan waan siif tolu si barsiisu, kan ni jajjabeessa; warra rakkatanifis garaa ni laafaati. karaa ati deemuu qabdu irra si qajeelchuu dha. **18** Ati **14** Xiyoontar garuu, "Waaqayyo na gateera; Gooftaanis utuu ajaja koo qalbeeffatte jiraattee, nagaan kee akka na irraanfateera" jette. **15** "Haati daa'ima ishee kan lagaa, qajeelummaan kee immoo akka dha'a gaalaanaa hoosiftu irraanfachuu ni dandeessii? Mucaa deeseeftis ta'a ture. **19** Sanyin kee akkuma cirracha, ijooleen kee garaa hin laaftuu? Yoo isheen irraanfatte iyyuu ani si akkuma biyyoo lafaa baay'atu ture; maqaan isaanii hin hin irraanfadhu! **16** Kunoo, ani barruu harka koo irratti haqamu; isaanis fuula koo duraa hin dhabaman ture." si qirixeera; dallaawwan kee yeroo hunda fuula koo **20** Baabilon keessaa ba'aa; Baabilonotuuraa baqadaal dura jiru. **17** Ilmaan kee arittidhaan ni dacha'u; warri Waan kana iyya gammachuuuti beeksisaa; labsaas. si diiganis sirraa baqatu. **18** Ija kee ol fudhadhuutii Hamma handaara lafaatti dabarsaa; "Waaqayyo garbicha naannoo kee laali; ilmaan kee hundi walitti qabamanii isaa Yaaqoobin fureera" jedhaa. **21** Isaan yommuu inni gara kee ni dhufu. Ani jiraataadhaatii" jedha Waaqayyo. lafa gammoojii keessa isaan qajeelchetti hin dheebonne; "Ati isaan kanneen hunda akka faayaatti ni uffatta; inni kattaa keessaa bishaan burqisiiseef; inni kattaa akka misirrootis ittiin miidhagfamta. **19** "Ati diigamtee dhoosee, bishaanis humnaan cabsee ba'e. **22** "Hamootaaf ontee biyyi kee barbadaa'u iyyuu amma saba keetti lafti ni dhiphata; warri si liqimsan sirraa ni fagaatu. **20** Ijooleen ati yeroo gadda keetti deesse, utuma gurri kee dhaga'u, 'Lafti kun nutti dhiphateera; lafa yaa saboota fagoo jiraattan waan kana dhaga'aa: irra jiraannu nuuf kenni' siin jedhu. **21** Ergasiitati Utuu ani hin dhalatin dura Waaqayyo na waame; garaa keetti akkana jette; 'Eenyutu jara kanneen naa utuu ani gadameessa haadha koo keessa jiruu maqaa da'e? Ani gaddituu fi maseentuun ture; ani baqattuu fi naa baase. **2** Inni afaan koo akka goraadee qaramee jibbamtuun ture. Isaan kanneen eenyutu guddise? Ani godhe; gaaddidduu harka isaatii na dhokse; xiyya kophatti hafeen ture; yoos, isaan kunneen eessaa dhufan

49 Yaa biyyoota bishaan gidduu na dhaggeeffadhaa;

yaa saboota fagoo jiraattan waan kana dhaga'aa:

Utuu ani hin dhalatin dura Waaqayyo na waame;

utuu ani gadameessa haadha koo keessa jiruu maqaa

da'e? Ani gaddituu fi maseentuun ture; ani baqattuu fi

naa baase. **2** Inni afaan koo akka goraadee qaramee

jibbamtuun ture. Isaan kanneen eenyutu guddise? Ani

godhe; gaaddidduu harka isaatii na dhokse; xiyya

kophatti hafeen ture; yoos, isaan kunneen eessaa dhufan

ree?" 22 Waaqayyo Gooftaan akkana jedha: "Kunoo ani namoota ormaa harkaan nan waama; faajjii koos uummataaf ol nan qaba; isaan ilmaan kee hammatanii fidu; intallan kee immoo gatiittiisaaniitii baatu. 23 Mootonni abbootii kee kanneen si guddisan, niitonni isaanii immoo haadhota kee kanneen harma si hoosisan ni ta'u. Isaan adda isaaniiitii lafatti gombifamanii siif sagadu; awwaara miilla keetii illee ni arraabu. Ergasii ati akka an Waaqayyo ta'e ni beekta; warri na abdatu hin salphatan." 24 Gootota harkaan boojuu fudhachuun, gara jabeeyyii harkaas boojuu baasuun ni danda'amaa? 25 Waaqayyo garuu akkana jedha: "Eeyyee, gootota harkaa booji'amtoonni ni baafamu; gara jabeeyyii harkaas boojuu ni fudhatama; warra siin falmaniin nan falmal; ijoollee kees naa barraara. 26 Ani akka warri si hacuuan foon oftii isaanii nyaatan nan godha; isaan akkuma nama daadhii wayiniitiin machaa'uu dhiiga ofii isaaniiitiin ni machaa'u. Ergasii sanyiin namaa hundi, akka an Waaqayyo, Fayysiisan kee, Furiin kee, Jabaa Yaaqoob ta'e ni beeka."

50 Waaqayyo akkana jedha: "Waraqaan ragaa, kan ani ittiin haadha keessan hiikee of irraa ittiin ishee geggesse meerre? Yookaan namni liqii narraa qabu kan ani itti isin gurgure eenyu? Isin sababii cubbuu keessaniiif gurguramtaniirtu; sababii yakka keessaniiiftis haati keessan ari'amteerti. 2 Yeroo an dhuftetti namni maaliif achi hin jiraatin? Yeroo an waametti namni owwaatu maaliif achii dhabame? Harki koo akka furuu hin dandeenyee gabaabateeraa? Ani isin baraaruuf humna dhabeeraa? Ani dheekkamsa qofaan galaana nan gogs; lageenis gammoojiitti nan geeddaar; qurxummiwwan isaanii bishaan dhabanii ajaa'u; dheebuudhaanis ni dhumu. 3 Ani samiitti dukkana nan uffisa; wayyaa gaddaas itti nan haguuga." 4 Akka an warra dadhaban jajjabeessuuf, Waaqayyo Gooftaan arraba barate naa kennera. Inni ganama ganama na dammaqsa; akka inni akkuma barataa tokkootti dhaggeeffatuuufs surra koo dammaqsa. 5 Waaqayyo Gooftaan surra koo naa baneera; anis fincilaan hin turre; anidugda duubatti hin deebine. 6 Ani warra na rukutanittii dudga koo, warra areeda narraa buqqisanitti immoo maddii koo nan kenne; yeroo isaan natti qoosanii hancufa natti tufanitti, ani fuula koo isaan hin dhokfanne. 7 Sababii Waaqayyo Gooftaan na gargaaruuf, ani hin salphifamu. Kanaafuu ani fuula koo akkuma dhagaa gurraachaa godhadheera; ani akka hin qaaneffamne illee nan beeka. 8 Inni dhugaa naaf baasu dhi'oo jira. Yoos eenyutu na himata ree? Mee walitti gad haa baanu! Himataan koo eenyu? Inni mee natti gad haa ba'u! 9 Waaqayyo Gooftaatu na gargaara. Eenyutu natti mura? Isaan hundi akkuma wayyaa moofa'u; dholdholeenis isaan nyaatti. 10 Isin keessaa kan Waaqayyoon sodaatee dubbi garbicha isaatiiif ajajamu eenyu? Namni dukkana keessa deddeebi'u, kan ifa hin qabne, maqaa Waaqayyo amanatee Waaqa isatta haa irkatu. 11 Amma garuu isin warri ibidda bobeesitanii guca boba'a deemu qabattan hundinuu ifa ibiddaa keessaniiiti fi ifa guca bobeesitanii keessa deemaa. Wanni isin harka koo irraa argattan kanaa dha; isin dhiphinaan ni ciciiftu.

51 "Isin warri qajeelummaa duukaan buutan, warri Waaqayyoon barbaaddan na dhaggeeffadhaa: Isin kattaa irraa argamtan, boolla keessaa baafamtan sana ilaala. 2 Abbaa keessan Abrahaamii fi Saaraa ishee isin deesse sana ilaala. Yeroo anisa waametti, inni tokkicha ture; anisa nan eebbise; nan baay'ises. 3 Waaqayyo dhugumaan Xiyoonin ni jajjabeessa; diigama ishee hundas gara laafinaan ni ilaala; inni gammoojiji ishee goggogaa akka Eeden, lafa onaa ishees akka iddo biqiltuu Waaqayyo ni godha. Ililchuu fi gammaduun, galannii fi sagaleen faarfanna ishee keessatti argama. 4 "Yaa uummataa koo na dhaggeeffadhaa; yaa saba koo na dhaga'a; seerri na biraa ba'a; murtiin koos sabootaa ifa ta'a. 5 Qajeelummaan koo dafee dhi'aata; fayyiisuun koos dhufaa jira; irreen koo moototaaf murtii qajeelaa fida; biyyoomni bishaan gidduu na eeggatu; irree koos ni abdatu. 6 Ija keessan gara samiiwwaniitti ol qabadaa; lafas gad ilaala; samiiwwan akkuma aaraa ni badu; lafti akkuma wayyaa moofoti. Jiraattonni ishees akkuma tisiisaan ni du'an. Fayyiisuun koo garuu barabaraan jiraata; qajeelummaan koos hin badu. 7 "Isin warri waan qajeelaa beektan namoonni seera koo garaa keessaa qabdani na dhaga'a; tuffii namootaa hin sodaatinaa; yookaan arrabsoo isaaniiitiin hin raafaminaa. 8 Biliin akka wayyaatti isaan nyaatti; raammoonis akkuma rifeensha hoolaatti isaan fixxi. Garuu qajeelummaan koo barabaraan, fayyiisuun koos dhalootaa gara dhalootaatti itti fufa." 9 Yaa irree Waaqayyo, ka'i; ka'il! Jabina uffadhu; akkuma baroota darbanuu, akkuma dhaloota durii keessatti ta'e sana ka'i. Kan Ra'aabin kukkan, kan jawwee galaanaa waraaane sun sumu mitii? 10 Inni akka warri furaman ce'aniif, galaanicha, bishaan tuujuba guddichaa gogse, kan dhidhima galaanaa keessaa karaa baase sumu mitii? 11 Warri Waaqayyo isaan fure ni deebi'u. Isaan faarfannaadhaan Xiyoon seenu; gammachuun bara baraa mataa isaanii irra jiraata. Isaan gammachuun fi ililleedhaan guutamu; gaddii fi boo'ichi isaan irraa fagaatu. 12 "Kan isin jajjabeessu ana; anuma. Yoos maaliif namoota du'a hin oolle, ilmaan namaa kanneen akkuma margaa ta'an sodaattu ree? 13 Ati kan Waaqayyo Tolchaa kee, isaan samiiwwan diriirsee hundee lafaa buuse sana dagattu eenyu? Ati kan sababii dheekkamsa cunqursaa waa balleessuuf qophaa'e sanaatiituu uttu gargar hin kutin guyyaa guyyaaan sodaattu eenyu? Yoos dheekkamsi cunqursaa sanaa meerree? 14 Booji'amtoonni hidhaman ariitiidhaan gad dhiifamu; isaan boolla itti hidhaman keessatti hin du'an yookaan buddeena hin dhaban. 15 Ani Waaqayyo Waqa kee, kan akka dha'aan bishaanii huursuuf galaana raasuu dha; maqaan isaaas Waaqayyo Waan Hunda Danda'u dha. 16 Ani kan samiiwwan iddo isaanii kaa'e, kan hundee lafaa hundeesee Xiyooniin, 'Ati saba koo ti' jedhe sun, dubbi koo afaa kee keessa kaa'eera; gaaddidduu harka kootiis si haguugeera." 17 Yaa Yerusalem, ati kan harka Waaqayyo irraa, xofoo dheekkamsa isaa keessaa dhugde, ati kan xofoo dhugatii nama gatantarsuu keessa siicoo isaa xuruurfattee dhugde, dammaqi, dammaqil! Ol ka'i. 18 Ilmaan isheen deesse hunda keessa, kan ishee qajeelchu tokko iyyuu hin turre; ilmaan isheen

guddifte hunda keessaas, kan harka ishee qabu tokko iyyuu hin turre. **19** Balaawwan kunneen dachaadhaan sitti dhufaniiru; egaa eenyutu si jajjabeessuu danda'a? Diigamni fi badiisni, beellii fi goraadeen sitti dhufaniiru; eegaa eenyutu si jajjabeessuu danda'a? **20** Ijooleen kee gaggabaniiru; akkuma borofa kiyyoq qabame tokkoo, roga karaa irra ciciisu. Isaan dheekkamsa Waaqayyootiin, ifata Waaqa keetiiniis guutamaniiro. **21** Kanaafuu yaa ishee miidhamte, kan uttu daadhii wayinii hin dhugun machoofto, waan kana dhaga'i. **22** Waaqayyo Gooftaan kee, Waaqni kee inni saba isaa eegu akkana jedha: "Kunoo ani xoofoo dhugaattii nama gatantarsu harka keetii fuudherea; ati si'achi xoofoo dheekkamsa koo keessaas deebitee hin dhugdu. **23** Anis xoofoo sana harka warra si dhiphisan kanneen, 'Akka nu sirra yaanuuf, lafa irra diriifam'i siin jedhan sanaa keessa nan kaa'a. Ati immoo dugda kee akkuma lafaa, akkuma daandii namni irra deemuu goote."

52 Yaa Xiyoon, dammaqi, dammaqi; jabina kee uffadhu! Yaa Yerusaalem, yaa magaalaa qulqullittii, wayyaa kee miidhagaa sana uffadhu. Namoonni dhagna hin qabaminii fi xuraa'oniin lammaaffaa sitti hin seenan. **2** Yaa Yerusaalem, awwaara of irraa dhadha'adhu; ka'itiit teessoo irraa taa'i. Yaa intala Xiyoon booji'amtitti, foncaa morma keetii of irraa hiiki. **3** Waaqayyo akkana jedhaati: "Isin gatii malee gurguramtaniir turtan; amma immoo maallaqa malee furamtan." **4** Waaqayyo Gooftaan akkana jedhaati: "Jalqabatti sabni koo jiraachuu jedhee Gibixti gad bu'e; ergasii Asoor sababii malee isaan cunqurse. **5** "Yoos ani amma maalan asii qaba?" jedha Waaqayyo. "Sabni koo sababii malee fudhatameera; warri isaan bulchanis ni qoosu" jedha Waaqayyo. "Guyaa guutuus, maqaan koo ittuma fufee arrabsama. **6** Kanaafuu sabni koo maqaan koo ni beeka; kanaafuu isaan gaafas kan duraan dursee waan sana dubbate akka ana ta'e ni beeku. Eeyyee, inni anuma." **7** Miilli warra wangeela fidanii, kan nagaal labsanii, kan oduu gammachiisaa fidanii, kan fayyina labsanii, kan Xiyooniin, "Waaqni kee mo'earal" jedhanii tulluuvwan irratti akkam miidhagaa dhal. **8** Dhaggeeffadhu! Eegdonni kee sagalee isaanii ol fudhataniiru; isaan tokkummaadhaan gammachuudhaan iyyu. Yeroo Waaqayyo Xiyoontii deebi'utti, isaan ijuma isaanitiini ni argu. **9** Yaa diigamtoota Yerusaalem tokkummaadhaan faarfannaa gammachuu faarfadhaa; Waaqayyo uummataa isaa jajjabeessee Yerusaaleminis fureeraa. **10** Waaqayyo fuula saboota hundaa duratti, irree isaa qulqulluu sana ni mul'isa; handaarri lafaa hundis fayyisu Waaqa keenyaa ni argu. **11** Isin warri mi'a Waaqayyo baattan, addaan ba'aa; addaan ba'aa; achii fagaadhaa! Waan xuraa'aa tokko illee hin tuqinaa! Ishee keessaa ba'aatii qulqulloota ta'a. **12** Isin garuu aritiidhaan achii hin baatan; yookaan baqattanii hin deemtan; Waaqayyo fuula keessan dura deemaatii; Waaqni Israa'el dugda duubaan isin eega. **13** Kunoo, garbichi koo ogummaadhaan hoijeta; inni ni kabajama; ol kaafama; ulfina guddaas ni argata. **14** Namoonni baay'een waa'ee isaa hamma na'anitti, fuulli isaa nama hundumaa caalaa golgolaa'eera; bifti isaaas nama

hundumaa caalaa badeera; **15** akkasiiniis inni saboota hedduu dinqisiifachiisa; mootonni sababii isaatiif afaan isaanii qabatu. Isaan waan isaanitti hin himamin arguutii; waan hin dhaga'inis ni hubatu.

53 Ergaa keenya eenyutu amane? Irreen Waaqayyoos eenyutti mul'ate? **2** Inni fuula isaa duratti akkuma biqiltaa kichuu, akkuma hidda lafa gogaa keessaa ba'u tokkootti guddate. Akka nu isa ilaalluuf, inni bifa hin tolu, yookaan simboo hin qabu; akka nu isa hawwinuufis miidhagina hin qabu. **3** Inni nama biratti tuffatamee jibbame; inni nama gaddaa fi gadadamuu jiraatuu dha. Akkuma nama namoonni fuula isaanii irraa garagalfatani, inni ni tuffatame; nus ulfina hin kennineef. **4** Dhugumaan inni dhukkuba keenya fudhate; gadda keenyas baate; nu garuu akka waan Waaqni isaa dha'eetti, akka waan inni rukutee isaa miidheetti isaa hedne. **5** Inni garuu sababii yakka keenyaatiif waraaname; balleessaa keenyaafis caccabsame; nu adabamuu isattiin nagaag arganne; madaa'uu isattiin immoo fayyine. **6** Hundi keenya akka hoolaa karaa irraa badnee turre; tokkoon tokkoon keenya gara karaa keenyaatti gorre; Waaqayyoos balleessaa hunda keenyaa isaa irra kaa'e. **7** Inni ni cunqurfame; ni dhiphates; garuu afaan isaa hin saaqqanne; inni akkuma ilmoo hoolaa kan iddo qalmaatti geeffamuu, akkuma hoolaa fuula nama rifeensa irraa murmuruu duratti cal'isu, akkasuma afaan isaa hin saaqqanne. **8** Inni cunqursaa fi murtiidhaan fudhatame. Eenyutu waa'ee dhaloota isaa dubbachuu danda'a? Inni biyya jiraattotaa irraa kutameeraati; dogoggora saba kootifis rukutameera. **9** Inni goolii kaasuu baatu iyyuu, yookaan sobni afaan isatti ba'u baatu iyyuu akka awwaalli isaa hamoota wajjin duuti isaa sooreyyii wajjin ta'u godhan. **10** Ta'us isaa dirmammeessuu fi isa dhiphisuun fedhii Waaqayyoo ture; Waaqayyo lubbuu isaa aarsaa yakkaa godhu iyyuu inni sanyii isaa ni arga; umurii isaaas ni dheeressa; fedhiin Waaqayyoos harka isatti ni raawwataama. **11** Inni erga lubbuu isaa dhiphatee booddee, ifa ni arga; ni gammadas; garbichi koo qajeelaan sun beekumsa isattiin namoota baay'ee qajeeltota taasisa; yakka isaanii ni baata. **12** Kanaafuu ani gurguddoota gidduutti qooda nan kennaaf; innis jajjabouta wajjin boojuu ni qooddata; inni lubbuu isaa du'aaf kennee yakkitoottatti lakkaa'ameeraati. Ta'us inni cubbuu nama hedduu baatee yakkamtootaaf araara buuseera.

54 "Yaa dubartii dhabduu, kan takkumaa hin da'in, amma faarfadhu; ati kan takkumaa ciniinsfattee hin beekin iyyii faarfadhu; guddisiitii lilchi. Ijoolee dubartii dhirsaa qabduu caalaa ijooleen dubartii gatamtee ni baay'atu" jedha Waaqayyo. **2** "Iddoo dunkaana keetii bal'ifadhu; golgaa dunkaana keetii bal'isii diriirsii; walitti hin dachaasin; funyoo kee dheereeffadhu; qofoo kees jabeeffadhu. **3** Ati gara mirgaattii fi gara bitaatti ni babal'attaati; sanyiwwan kee saboota ni dhaalu; magaalaawwan isaanii kanneen duwwaa hafan keessas ni qubatu. **4** "Hin sodaatin; ati hin qaanoftuutii. Hin yaadda'in; ati hin salphattuutii; Qaanii ijollummaa keetii ni dagatta; tuffii dhirsii kee sirraa duunaan sirra

ga'es si'achi hin yaadattu. **5** Uumaan kee dhirsa keeti; gara Waaqa keenyaatti haa deebi'u; dhiifamni isaa maqaan isaaas Waaqayyoo Waan Hunda Danda'uu dha; baay'eedhaati. **8** "Yaadni koo yaada keessan, karaan Qulqullichi Israa'el Furi kee ti; innis Waaqa guutummaa lafaa jedhama. **6** Waaqayyo akka waan ati akkuma niittii gatamtee garaan ishee gaddee, akka niittii dargaggeessa kan jibbamteetti deebiseefi si waama" jedha Waaqni kee. **7** "Ani yeroo muraasaafan si dhiise; garuu gara laafina guddaahaan deebisee sin fida. **8** Ani dheekkamsa guddaahaan yeroo muraasaaf fuula koo si dhokfadheen ture; garuu jaalala bara bараatiin, garaa siifin laafa" jedha Waaqayyo Furiin kee. **9** "Wanni kun anaaf akkuma bara Nohi, yeroo ani itti bishaan Nohi deebi'ee lafa irra hin garagaluu jedhee kakadhe sanaa ti. Kanaafuu ani akkan sitti hin aarre, gonkumaas lammata akkan si hin ifanne kakadheera. **10** Tulluuwan raafamanii, gaarran buqqifaman iyuu, jaalalli hin geeddaramne kan ani siif qabu garuu hin raafamu; yookaan kakuun koo kan nagaa hin diigamu" jedha Waaqayyo inni garaa siif laafu sun. **11** "Yaa magaalaa miidhamte kan dambaliidhaan garagfamtee nama si jajjabeessu dhabde, ani dhagaatii guddaatiin si ijaaree sanpeeriidhaanis si hundeessa. **12** Ani fiikee kee lula diimaadhaan, karrawwan kee dooga calaqquisuun, dallaa kee hunda immoo dhagaawwan gati jabeeyiidhaan nan ijaara. **13** Waaqayyo ilmaan kee hunda ni barsiisa; nagaan ijoollee keetiis guddaa ta'a. **14** Ati qajeelummaadhaan hundeeffamta; cunqurfamuun sirraa fagaata; wanni si sodaachisu tokko iyuu hin jiru. Gooliin sirraa fageeffama; sitti iyuu hin dhi'atu. **15** Yoo namni tokko iyuu lola sitti kaase ani keessaa hin qabu; namni lola sitti kaasuu kam iyuu harka sitti kennata. **16** "Kuno, kan tumtuu sibilaa kan cilee buufee ibidda bobeessee mi'a waraanaa tumee hojjii isaatifi mijeessu sana uume anuma. Kan nama waa balleessu tokko akka inni balaa buusuuf uumes anuma; **17** meeshaan si miidhuuf tolfame kam iyuu hin milkaa'u; atis arraba si himatu hunda of irraa deebifta. Kun dhaala tajaajiltoota Waaqayyo ti; innis qajeelummaa isaan narraa argatanii dha" jedha Waaqayyo.

55 "Isin warri dheebottan hundinuu kottaa; gara bishaanii kottaa; isin warri maallaqa hin qabne, kottaatiit bidathaa; nyaadhaas! Kottaatiit maallaqa fi gatii malee daadhii wayiniitii fi aannan bitadhaa. **2** Isin maaliif waan buddeena hin ta'initti maallaqa baafuu? Waan nama hin quubsine irrattis maaliif humna keessan fixxu? Dhaga'aa; na dhaga'aa; waan gaarii nyaadhaa; lubbuun keessanis coomaan haa gammaddu. **3** Gurra naaf kennaatiit gara koo kottaa; akka lubbuun keessan jiraattuufis na dhaga'aa. Ani kakuu bara baraa isin wajjin naan gala; innis jaalala amanamaa isaa Daawit abdachifame sanaa dha; **4** kunoo ani sabootaaaf dhuga baatuu isa godheera; hoogganaa fi ajajaa sabootaa isaa taasisseera. **5** Sababii Waaqayyo Waaqni kee, Qulqullichi Israa'el sun, ulfina siif kenneef ati dhugumaan sabootaa hin beekne ni waamta; saboonni si hin beeknes ariitiidhaan gara kee dhufu." **6** Yeroo inni argamutti Waaqayyoon barbaaddadhaa; yeroo inni dhi'oo jiruttis isa waammadhaa. **7** Namni hamaan karaan isaa, namni jal'aan immoo yaada isaa haa dhiisii. Inni gara Waaqayyotti haa deebi'u; innis ni araaramaa;

gara Waaqa keenyaatti haa deebi'u; dhiifamni isaa samiiwan lafa irraa ol fagaatan sana, karaan koo karaa keessan irraa, yaadni koos yaada keessan irraa ol fagoo dha. **10** Akkuma bokkaan fi cabbiin samiidhaha roobu sana, akka lafti biqila biqilchitee isa facaaftatuuf sanyii, isa nyaatuuf immoo buddeena kennituuf malee utuu ishee hin quubsin hin deebine sana, **11** dubbiin koo kan afaan kootii ba'u's fedhii koo raawwata; kaayyoo ani is ergeefis galmaan ga'a malee harka duuwaa gara kootii hin deebi'u. **12** Isin gammachuudhaan baatu; nagaadhaan geggeeffamtu; tulluuwwanii fi gaarran, fuula keessan durattu ililchanii faarfatu; mukkeen dirree hundinuu harka walitti rukutu. **13** Qooda qoraattii birbiri, qooda sokoruus kusaayeen ni biqila. Kunis Waaqayyoof yaadanno, mallattoo bara baraa kan hin badne ta'a."

56 Waaqayyo akkana jedha: Sababii fayysiun koo dhi'aatee fi qajeelummaan koo daafee mul'atuuf, "Murtii qajeelaa eegaa; waan qajeelaas hojjedhaa. **2** Namni waan kana hoijetu, kan waan kanattis cimu, kan Sanbata utuu hin xureessin eeguu fi waan hamaa kam iyyuu hojjechuu irraa harka isaa eeggatu eebfibamida." **3** Alagaan Waaqayyotti cichee tokko, "Waaqayyo dhugumaan saba isaa irraa addaan na baasa" hin jedhin. Xu'aashii kam iyyuu, "Ani mukuma gogaadha" ofiin hin jedhin. **4** Waaqayyo akkana jedhaati: "Xu'aashiiwan Sanbatoota koo eegan, kanneen waan na gammachiisu filataniit fi kakuu koo jabeessanii eeganiif, **5** ani mana qulqullummaa kootii fi dallaa isaa keessatti yaadanno fi maqaa ilmaanii fi intallan caalu tokko nan kennaaf; ani maqaa bara baraa kan hin haqamne isaaniiif nan kenna. **6** Alagoota isaa tajaajiluuf, maqaa Waaqayyoo jaallachuuf, isaa waageffachuuuf Waaqayyotti cihan kanneen Sanbata utuu hin xureessin eeganiif fi kakuu koos cimsanii eegan hunda, **7** ani gara tulluu koo qulqulluutti isaan nida; mana kadhannaan koo keessattis gammachuu isaaniiif nan kenna. Aarsaan isaanii kan gubamuu fi qalmi, iddo arsaa koo irratti fudhatama ni argata; manni koo sabootaa hundaaf, mana sagadaa jedhamee waamamaatiit." **8** Waaqayyo Gooftaan, inni Israa'eloota bittinnaa'an walitti qabu sun akkana jedha: "Ani warra duraan walitti qabaman biratti, warra kaanis gara isaanitti walitti nan qaba." **9** Bineensonni dirree hundi, bineensonni bosonaan hundis kottaatiit itti gaggabaa nyaadhaa! **10** Eegdonni Israa'el jaamota, isaan hundi beekumsa hin qaban; hundi isaanii saroota duuuda dha; dutuus hin danda'an; isaan ciisanii abjootu; rafuuus ni jaallatu. **11** Isaan saroota albaadheyii dha; nyaataniis hin quufan. Isaan tiksoota hubannaa hin qabnee dha; hundi isaanii daandii ofi isaanii irra deemu; tokkoon tokkoon isaanii faayidaa ofi isaanii barbaadu. **12** Tokkoon tokkoon isaanii akkana jedhu; "Kottaa daadhii wayiniidhii dhugnaal! Kottaa dhugatii cimaa dhugnee quufnaal! Guyyaan borii akkuma har'aa ta'a; yookaan caaluu iyyuu ni danda'a."

57 Namni qajeelaan ni du'a; kan waan kana yaadatti qabatu tokko iyyuu hin jiru; warri Waaqaaf of tufuu ti. **21** "Namoota hamoof nagaan hin jiru" jedha kennan ni fudhatamu; akka qajeeltonni waan hamaa jalaa baraaramuuuf fudhataman namni tokko iyyuu hin hubatu. **2** Namni qajeelummaadhaan jiraatu, gara nagaa seena; isaan siree isaanii irra boqotu. **3** "Isin garuu yaa ilmaan falfaltittii, isin sanyiin ejitjutti fi sagaagaltuu as kottaal! **4** Isin eenyutti qoostu? Eenyutti afaan banattu? Eenyutti arraba baftu? Isin ilmaan finciltootaa, sanyii sobdootaa mitii? **5** Isin mukkeen qilxuu gidduutii, mukkeen dagaagan hunda jalatti hawwii hamaadhaan gubattan; sululota keessatti, holqa kattaa keessattis joollee keessan qaltan. **6** Dhagaawwan cululuqoon sulula keessaa qooda kee ti; dhugumaan carraan kee isaanuma. Ati dhibaayyuu isaanii dhangalaafte; aarsaa midhaanii isaanii dhi'eessiteerta. Ani wantoota kanneen cal'isee nan ilaala? **7** Ati siree kee tulluu guddaa fi ol dheeraa irra dhaabbatteerta; aarsaa kee dhi'eefachuuufs achi ol baate. **8** Ati cufaa keetii fi michichila cufaa keetii duubaan, yaadannoo kee fannifatteerta. Ana dhiiftee siree kee saaqqattee; yaabdees bal'iftee banattee keessa seente; ati warra siree isaanii jaallatte wajjin walii galte sana qullaan isaanii ilaalte. **9** Ati zayitii ejersaa fudhathee gara Moolek dhaqxee; shittoo kee illee ni baay'ifatte. Ergamoota kee biyya fagootti ergite; sii'lolttis gad ergite! (**Sheol h7585**) **10** Dheerina karaa keetiitiin dadhabdee turte; ati garuu, "Wanni kun faayidaa hin qabu' hin jenne. Jabina haaromfame argatte; kanaafuu ati hin dadhabne. **11** "Ati akka na sobduuf akka na hin yaadanneef, yookaan akka waan kana garaatti hin qabanneef, eenyuun sodaattee akkas naate? Ati sababii ani yeroo dheeraa cal'iseef, na sodaachuu dhiifte mitii? **12** Ani qajeelummaa keetii fi hojji kee ifatti nan baasa; isaan garuu si hin fayyadan. **13** Yeroo ati gargaarsaaf iyyitutti, mee waaqonni tolfamoon ati walitti qabattee sun si haa baasan! Bubbleen hunda isaanii fudhatee bada; hafuurri baafatan iyyuu afuufee isaan balleessa. Namni da'annoos isaa ana godhatu garuu biyyattii ni dhaala; tulluu koo qulqulluu sana illee ni dhuunfata." **14** Akkanas ni jedhamaa: "Tolchaa; tolchaa; daandii qopheessa! Karaa saba koottii irraa gufuuwan bubuqqisaas." **15** Inni guddaanii fi ol ol jedhe, kanbara baaaran jiraatu fi kan maqaan isaa qulqulluu jedhamu sun akkanaa jedha: "Ani iddo ol ka'aa fi iddo qulqulluu irra nan jiraadha; hafuurra warra gad qabamani bayanachiiusuuf, garaa warra gad of qabaniijajjabeessuuf garraamii fi kan hafuuraa gad qabame wajjinis nan jiraadha. **16** Ani bara baaaran namatti hin falmu; yookaan yeroo hunda hin dheekkamu; yoo akkas ta'e hafuurri namaa, hafuurri namni ani uume baafatu ni citaati. **17** Ani dharraa isaa kan cubbuun guutame sanattan dheekkame; isa adabees aariidhaan fuula koo isa duraa nan dhokfadhe; inni garuu karuma fedhii isaatiaan itti fufe. **18** Ani karaa isaa argeera; garuu isa nan fayyisa; ani isa nan qajeelcha; deebisees nan jajjabeessa; **19** arraba boosuuwan Israa'el keessa jiraatanii irrattis galata nan uuma. Warra fagoo jiraataniiif nagaan, warra dhi'oo jiraataniiifis nagaan haa ta'u. Anis isaan nan fayyisa" jedha Waaqayyo. **20** Namoornni hamoof garuu akkuma galaana olii gadi daddarbatamu, kan boqochuu hin dandeenyee, kan dambaliin isaa laaqii fi dhoqqee sagalee kee ol fudhadhu. Saba kootti fincila isaanii, mana Yaaqobitti immoo cubbuu isaanii labsi. **2** Isaan guyumaan guyyaan na barbaaduutii; isaan akkuma saba waan qajeela hojetee ajajawwan. Waaqa isaa hin dhiisinkottkuu waan karaa koo beekuu barbaadan fakkatu. Isaan murtii qajeelaan na kadhatu; akka Waaqni isaanitti dhi'aatus waan hawwan fakkatu. **3** Isaanis, "Yoo ati waan kana hin argine, nu maalif soomne? Yoo ati waan kana hin qalbeeffanne nu maalif gad of qabne?" jedhu. "Ta'us isin guyyaa sooma keessanii waan feetan gootan; hojettoota keessan hundas ni hacuuccan. **4** Soomni keessan wal loluu fi wal qoccoluudhaan, aboottee hamminaatiin wal tumuudhaan raawwata. Soomni isin har'a soomaa jirtan kun, akka sagaleen keessan gubbaatti dhaga'amu hin godhu. **5** Soomni ani filadhe sooma akkanaatiif? Namni tokko guyuma tokko qofaaf gad of qabaa? Wanni kun akkuma dhaladduu mataa gad qabachuu fi wayyaa gaddatii fi daaraa irra ciisuu qofaafii? Wanni isin sooma jettaniin guyyaan fuula Waaqayyoo durattu fudhatama qabu kanaa? **6** "Soomni ani itti gammadu, kan foncaa jal'inaa furu, kan funyoo waanjoo hiiku, kan cunqurfamtoota bilisa baasuuf fi waanjoo hunda caccabsu mitii? **7** Akka ati warra beela'aniif nyaata kee qoodduu fi akka hiyyeyyii mana hin qabne mana keetti simattu, akka ati yeroo nama daare argitutti daaraa isa baaftuu fi akka nama foonii fi dhiiga kee ta'etti dugda hin galle mitii? **8** Yoos ifni kee akka biiftuun ganamaa ni ba'a; fayyinnee kees dafee ni dhufa; qajeelummaan kee fuula kee dura deema; ulfinni Waaqayyoo immoo duubaan si eega. **9** Yeroo sana ati ni waammatta; Waaqayyos deebii siif kenna; ati gargaarsa barbaacha iyyatta; innis, 'Ani asan jira' siin jedha. "Ati yoo waanjoo cunqursa, haasa'a hamminaatiif fi quba namatti qabuu of irraa fageessite, **10** ati yoo warra beela'aniif nyaata kenne, warra rakkatanis rakkinaa baafte, ifni kee dukkanaa keessa ni ibsa; halkan kees akka guyyaa saafaa ta'a. **11** Waaqayyo yeroo hunda si geggeessa; inni lafa aduudhaan gubate keessatti iyyuu fedhii kee siif guuta; lafee kees ni jabeessa. Ati akka lafa biqiltuu bishaan quufee, akka burqaa hin gognees ni taata. **12** Uummanni kee diigamaa durii deebisee ni ijaara; atis hundee dhaloota baay'ee ol kaasta; atis, Suphaa Dallaawwan Jijigani, Haaromsaa Daandiiwwan Jireenyaa jedhamtee waamamta. **13** "Ati yoo miilla kee Sanbataa cabsuu irraa eeggetee guyyaa koo qulqulluu waan jaallattu gochuu dhiifte, ati yoo Sanbataan, 'Gammachuu' guyyaa qulqullaa'aa Waaqayyootiin immoo, 'Kabajamaa' jette, yoo daandii ofii keetii deemtuu fi yoo waan feete gochuu yookaan haasaa faayidaa hin qabne haasa'u baattee Sanbataa ulfeessite, **14** yeroo sana Waaqayyotti ni gammadda; anis akka ati lafa ol dheeraa irra gulufu, dhaala abbaa kee Yaaqob nyaattee akka quuftus sin taasisa." Afaan Waaqayyoo dubbateeraati.

59 Dhugumaan harki Waaqayyoo fayyisuuf gabaabaa dhufaatii. **20** “Furaan gara Xiyoona, gara warra mana miti; yookaan gurri isaa dhaga’uu hin didne. Yaaqoob keessaa qalbii jijiirratani ni dhufa” jedha Waaqayyo. **21** “Gama kootiin kakuun koo kan ani isaan wajjin qabu kana” jedha Waaqayyo. “Hafuurii koo kan sirra jiru, dubbiin koo kan ani afaan kee keessa kaa’e sun afaan keetii yookaan afaan ijoolee keetiitii yookaan afaan ijoolee ijoolee isaaniiti har’aa jalqabee bara baaan hin badu” jedha Waaqayyo.

60 “Ifni kee dhufeeraatiit ka’ii ibsi; ulfinni Waaqayyoo siif ba’eera. **2** Kunoo, dukkanii lafa, dukkanii hamaan immoo uummattoota haguuga; Waaqayyo garuu siif ka’eera; ulfinni isaaas sirraa mul’ata. **3** Saboonni gara ifa keetii, mootonni immoo gara ifa kee 2 isa bariitti ni dhufu. **4** “Ija kee ol fudhadhuutii naannoo kee ilaali; hundinuu wal ga’anii gara kee ni dhufu; ilmaan kee fagoodhaa, intallan kees qomatti baatamanii gara kee ni dhufu. **5** Ergasii ni ilaalti; ni calaaqiftas; lapheen kee ni dha’ata; gammachuudhaanis ni guutama; qabeenyi galaanotaa hundinuu gara kee dhufu; badhaadhummaan sabootaas kan kee ta’a. **6** Gaalli baay’een, ilmaan gaalaan kan Midyaanii fi kan Eefaa biyya kee ni guutu. Namoonni hundi warqee fiixaana fidanii, galata Waaqayyoo labsa biyya Shebaatii ni dhufu. **7** Bushaayeen Qeedaar hundinuu gara keetti walitti qabamu; korbeeyyiin hoolaa Nabaayot si tajaajilu; isaan iddoor aarsaa koo irratti aarsaawwan fudhatama qabaa ni ta’u; anis mana ulfina kootii nan kabaja. **8** “Warri akkuma gugeewwanii manneen isaaniiti barrisan, karneen akka duumessaa gugatan kunneen eenyu fa’i? **9** Dhugumaan biyyoonni bishaan gidduu na abdatu; sababii inni ulfina sitti uffiseef, maqaan Waaqayyo Waaqa keetii, Qulqullicha Israa’eliitiif jedhanii dooniiwan Tarshiish dursanii, meetti fi warqee isaanii wajjin ilmaan kee fagoodhaa ni fidu. **10** “Namoonni ormaa dallaa kee ni ijaaru; mootonni isaaniis si tajaajilu; Ani aariidhaan si dha’u illee, gara laafina koo jaalalaan sitti nan argisiisa. **11** Akka namoonni badhaadhina sabootaa gara keetti fidanii, akka mootonni isaaniis hiriiraan gara keetti seenanii, karrawwan kee yeroo hunda banamaa ta’u; isaan halkanii guyaya gonkumaa hin cufaman; **12** Sabni yookaan mootummaan si hin tajaajille ni barbadaa’utti; guutummaan guutuuttiis ni balleeffamu. **13** “Ulfinni Libaanoon, gaattiraan, qararoo fi hadheessi, lafa iddoor qulqulluu koo miidhagsuuf gara kee ni dhufu; anis iddoor miilli koo dhaabatu nan kabaja. **14** Ilmaan warra si cunqursanii siif sagadaa gara kee dhufu; warri si tuffatan hundinuu miilla keetti kufu; isaanis Magaalaa Waaqayyoo Xiyoona kan Qulqullicha Israa’el jedhanii si waamu. **15** “Yoo ati jibbamtee gatamtee namni tokko iyuu si keessaan darbuu lagate iyuu, ani boontuu bara baaatii fi gammachuu dhaloota hundaa sin taasisa. **16** Ati aannan sabootaa ni dhugda; harma moototaas ni hoota. Yommus ani Waaqayyo Jabaan Yaaqoob, Fayysisa kee fi Furaa kee akkan ta’e ni beekta. **17** Ani qooda naasii warqee, qooda sibiilaa immoo, meetti siif nan fida. Qooda mukaa naasii, qooda dhagaa immoo, sibiila siif nan fida. Nagaa mootii kee, qajeelummaa immoo, bulchaa kee nan godha. **18** Si’achi biyya kee keessatti Inni akkuma lolaa, kan bubbleen Waaqayyoo oofuutti ni

gooliin, daarii kee keessatti immoo diigamni yookaan qabadhu. **2** Saboonti qajeelummaa kee, mootonni badiisni hin dhaga'amu; ati garuu dallaa kee Fayyina, hundinuu ulfina kee ni argu; ati maqaa haaraa, kan karrawwan kee immoo Galata jettee waamta. **19** Si'achi afaan Waaqayyo siif baasuun ni waamta. **3** Ati harka aduun guyyaadhaan, ifni ji'aas halkaniin ifa kee hin Waaqayyo keessatti gonfoo ulfinaa, harka Waaqa keetii ta'u; Waaqayyo ifa kee bara baraa ta'atii; Waaqni kee ulfina kee ni ta'a. **20** Aduun kee deebitee hin dhiitu; keessatis marata mootii ni taata. **4** Ati si'achi, Gatamtu hin jedhamtu, yookaan biyyi kee Ontuu hin jedhamtu. Ati ji'i kee hin badu; Waaqayyo ifa kee bara baraa ni ta'a; garuu, "Ani isheetti nan gammada" jedhamta; biyyi kees barri gadda kees ni raawwatama. **21** Yoos uummanni "kan heerumte" jedhamti; Waaqayyo sitti gammadaatii, kee hundi qajeelaa ni ta'a; barabaraanis lafa ni dhaala. biyyi kee ni heerumti. **5** Akkuma dargaggeessi durba Isaan biqiltuu ani dhaabbadhee dha; hojji harka koo, fuudhu, ilmaan kee si fuudhu; akkuma misirrichi kan ami ittiin ulfina koo mul'isuuf jedhee hojjedhee misirrittiit gammadu, Waaqni kees sitti gammada. **6** dha. **22** Maatiin muraasnii kuma, gareen xinnaan immoo Yaa Yerusaalem, ani dallaawwan kee irratti eegdota saba guddaa ta'a. Ani Waaqayyo dha; waan kana yeroo ramadeera; isaan gonkumaa halkanii fi guyyaa hin isaati dafee nan hojjedha."

61 Sababii Waaqayyo akka ani hiyyeyyiit oduu gaarii lallabuuf na dibeef, Hafuurri Waaqayyo Gooftaa narrra jira. Inni akka ani garaa cabe fayyisuuf, akka ani booji'amtocotaaf bilisummaa, warra hidhamaniif immoo hiikamuu lallabuuf na ergeera; **2** akka ani bara tola Waaqayyootii fi guyyaa haaloo ba'uu Waaqa keenyaa labsuuf, akka ani warra boo'an hunda jajjabeessuu, **3** akka ani warra Xiyoon keessatti gaddaniif arjoomee, qooda daaraa miidhagina, qooda boo'ichaa, zayitiif gammachuu, qooda abdiif kutachuu immoo, wayyaa galataa kennuuf na erge. Isaanis qilxuu qajeelummaa, biqiltuu Waaqayyo, kan inni ittiin kabajamu jedhamanii waamaman. **4** Isaan waan dur diigame deebisanii ijaaru; iddoowwan bara dheeraan dura onanii turanis akka duraatti deebisu; magalaawwan diigaman, kanneen dhaloota hedduun dura onanii turan ni haaromsu. **5** Alagoonni bushaayee keessan ni tiksii; ormoonnis lafa qotiisa fi iddo dhaabaa wayinii keessanii keessa ni hojjetu. **6** Isin luboota Waaqayyo jedhamtanii ni waamantu; tajaajltoota Waaqa keenyaa jedhamtanii ni moggaafantu. Isin qabeenya sabootaa ni nyaatu; badhaadhummaa isaaimitiin illee ni boontu. **7** Qooda qaanii keessanii hiree dachaa ni argattu; qooda salphinaa isin dhaala keessanittii ni gammaddu; kanaafuu isin biyya keessan keessatti hiree dachaa ni dhaaltu; gammachuu bara baraaas kan keessan. **8** "Ani Waaqayyo murtti qajeelaa nan jaalladhaatti; saamicha fi yakka nan jibba. Ani amanumummaa kootii isaan nan badhaasa; kakuu bara baraaas isaan wajjin nan gala. **9** Sanyiin isaanii saboota gidduutti, ijlolleen isaanii immoo uummata gidduutti ni beekamu. Warri isaan argan hundi, akka isaan saba Waaqayyo eebbise ta'an ni beeku." **10** Ani Waaqayyo itti guddaa nan gammada; lubbuun koos akka malee Waaqa kootti gammaddi. Inni akkuma misirrichi akka lubaatti mataa isaa miidhagfatu, misirrittiin immoo faayaan of bareechitu sana, wayyaa fayyinaa natti uffiseera uffata qajeelummaa narra buuseeraati. **11** Akkuma lafti biqiltuu biqilchitee iddoon biqiltuu immoo akka sanyiin guddattu godlu sana Waaqayyo Gooftaan akka qajeelummaa fi galanni fuula saboota hundaa duratti biqilan ni godha.

62 Hamma qajeelummaan ishee akka barii barraaqaa, fayyinni ishee akka guca boba'uu ifutti, ani waa'ee Xiyooin hin cal'isu; waa'ee Yerusaalemis afaan hin

qabduun qajeelummaa kee, mootonni badiisni hin dhaga'amu; ati garuu dallaa kee Fayyina, hundinuu ulfina kee ni argu; ati maqaa haaraa, kan karrawwan kee immoo Galata jettee waamta. **19** Si'achi afaan Waaqayyo siif baasuun ni waamta. **3** Ati harka aduun guyyaadhaan, ifni ji'aas halkaniin ifa kee hin Waaqayyo keessatti gonfoo ulfinaa, harka Waaqa keetii ta'u; Waaqayyo ifa kee bara baraa ta'atii; Waaqni kee ulfina kee ni ta'a. **20** Aduun kee deebitee hin dhiitu; keessatis marata mootii ni taata. **4** Ati si'achi, Gatamtu hin jedhamtu, yookaan biyyi kee Ontuu hin jedhamtu. Ati ji'i kee hin badu; Waaqayyo ifa kee bara baraa ni ta'a; garuu, "Ani isheetti nan gammada" jedhamta; biyyi kees barri gadda kees ni raawwatama. **21** Yoos uummanni "kan heerumte" jedhamti; Waaqayyo sitti gammadaatii, kee hundi qajeelaa ni ta'a; barabaraanis lafa ni dhaala. biyyi kee ni heerumti. **5** Akkuma dargaggeessi durba Isaan biqiltuu ani dhaabbadhee dha; hojji harka koo, fuudhu, ilmaan kee si fuudhu; akkuma misirrichi kan ami ittiin ulfina koo mul'isuuf jedhee hojjedhee misirrittiit gammadu, Waaqni kees sitti gammada. **6** dha. **22** Maatiin muraasnii kuma, gareen xinnaan immoo Yaa Yerusaalem, ani dallaawwan kee irratti eegdota ramadeera; isaan gonkumaa halkanii fi guyyaa hin cal'isan. Isin warri Waaqayyoon waammattan, ofii keessantiif boqonnaa hin kenninaa; **7** hamma inni Yerusaalemin cimsee ijaaree akka isheen lafa irratti leelilamtuu taatu godhutti boqonnaa isaf hin kenninaa. **8** Waaqayyoakkana jedhee harka isaa mirgaatii fi irree isaa jabaan sanaan kakateera; "Ani lammata midhaan kee nyaata godhee diinota keetiff hin kenuu; namoonni ormaas lammata daadhii wayinii haaraa kan ati itti dadhabde hin dhugan; **9** garuu warri galfatan midhaan sana ni nyaatu; Waaqayyoonis ni galateeffatu; warri ija wayinii guurrataniis oobdii iddo qulqulluu koo keessatti ni dhugu." **10** Keessa darbaa; karrawwan keessaan darbaa! Uummataaf karaa qopheessaa. Tolchaan; karaa guddaa tolchaal! Dhagaawwan bubuqqisaa. Sabootaafis faajjii ol qabaa. **11** Waaqayyoakkana jedhee hamma moggaa lafaatti labseera; "Intala Xiyooniin akkana jedhaa: 'Kunoo Fayyisaan kee ni dhufa! Badhaasni isaa kunoo isa harka jira; beenyaaan inni namaaf baasus isuma wajjin jira.'" **12** Isaanis Saba Qulqulluu, Furamtoota Waaqayyo jedhamanii ni waamamu; atis barbaadantu, Magaalaa Si'achi Hin Onne ni jedhamta.

63 Kan uffata isaa halluu diimaa cuuphee Edoom keessaa, Bozraadhaa dhufaa jiru kun eenyu? Kan ulfina uffatee guddina jabina isaaatiin fuula duratti deemaajiru kun eenyu? "Inni anuma, kan qajeelummaan dubbatu, kan oolchuufis humna qabu anaa dha." **2** Uffannii kee maalif akkuma uffata nama boolla wayinii itti cuunfan keessatti wayinii dhidiitu tokkoo diimata? **3** "Ani kophaa koo boolla itti wayinii cuunfan keessatti wayinii nan dhidihiite; saboota keessaa namni tokko iyyuu na wajjin hin turre. Ani aarii kootiin isaan irra dhaababdhhee dheekkamsa kootiin gad isaan dhidihiite; dhiigini isaa ni wayyaa kootti faffaca'e; wayyaa koo hundas ni faale. **4** Guyyaan haaloo ba'uu garaa koo keessa jiraatiif; waggaan ani itti nama furus dhufeera. **5** Anis mil'adhee nama na gargaaru tokko iyyuu nan dhabe; gargaarsa tokko iyyuu dhabnaan nan dinqisiifadhe; kanaafuu irreenn koo fayyinaa naa fide; dheekkamsi koos na utube. **6** Ani aarii kootiin saboota irra nan dhidihiite; dheekkamsa kootiin isaan nan macheesse; dhiiga isaa ni lafa irra nan lolaase." **7** Akkuma waan inni nuuf hojjete hundaatti ani waa'ee jaalala Waaqayyo // kan hin geeddaramne sanaa hojji inni ittiin galateeffamuu qabu nan odeessa; wantoota gaggaaarii inni akkuma gara laafinaa fi arjummaa isaa hedduu sanaatti mana Israa'eliif hojjete baay'ee ani dhugumaan nan odeessa.

8 Innis, "Isaan dhugumaan saba koo ti; ijoollee hin Waaqayyo, ati Abbaa keenya. Nu suphee dha; ati immoo sobnee dha" jedhe; kanaafuu inni Fayyisaa isaanii ta'e. **9** Dhiphina isaanii hunda keessatti, innis ni dhiphate; ergamaan Waaqayyo kan fuula isaa dura dhaabatu si isaan baraare. Jaalalaa fi araara isaatii isaan fure; bara durii hunda keessa, inni ol fuudhee isaan baate. **10** Isaan garuu fincilanii Hafuura isaa Qulqulluu gaddisiisan. Kanaafuu inni deebi'ee diina isaanii ta'e; inni mataan isaa isaan lole. **11** Kana irratti sabni isaa bara durii, bara Museetii fi saba isaa yaadatee akkana jedhe: Inni tiksee bushayee isaa wajjin galanaa keessaan isaan baase sun eessa jira? Inni Hafuura isaa Qulqulluu gidduu isaanii buuse, **12** kan akka irreen isaa ulfina qabeessi jabaan sun, harka mirgaa kan Musee wajjin jiraatuu erge, kan maqaan bara baraa ofii isaatif godhachuudhaaf fuula isaanii duratti bishaan gargar qoode, **13** kan tuujuba keessaan isaan qajeelche sun eessa jira? Isaan akkuma farda biyya bal'aa keessa gulufu tokkoo hin gufanne; **14** akkuma loon dirreetti bobba'aniitti, Hafurri Waaqayyo boqonnaa isaanii kenne. Akki ati itti maqaan ulfina qabu ofii keetiif godhachuudhaaf jettee saba kee qajeelchite kanaa dha. **15** Ati samii irraa, teessoo kee qulqulluu fi ulfina qabeessa sana irraa gad ilaali. Hinaaffaan keetii fi jabinni kee eessa jiru? Jaallii fi gara laafinni kee nurraa ittifamaniiru. **16** Yoo Abrahaam nu beekuu baatee, yookaan Israa'el nu yaadachuu baate iyuu, ati dhugumaan abbaa keenya; Yaa Waaqayyo, ati abbaa keenya; Furaan keenya durumaa jalqabee maqaan kee ti. **17** Yaa Waaqayyo, ati maalifi akka nu karaa kee irraa badnuu fi akka garaan keenya jabaatee nu si sodaachuu didnu nu goota? Sababii garboota kee, gosoota handhuuraa kee ta'aniitif jedhii deebi'i. **18** Sabni kee yeroo yartuu iddo kee qulqulluu dhaalee ture; amma garuu diionni keenya iddo kee qulqulluu gad dhidhiita jiru. **19** Nu durumaa jalqabnee kanuma kee ti; ati garuu isaan hin bulchine; isaanis maqaan keetiin hin waammanne.

64 Akka tulluuwan fuula kee duratti raafamaniif, maalo ati utuu samiiwwan tarsaaftee gad buutee! **2** Akkuma ibiddi hanxaxii gubee, bishaan danfisu sana, akka maqaan kee diinota kee biratti beekamuuf gad bu'ittii akka saboonni fuula kee duratti hollatan godhi! **3** Ati yeroo waan sodaachisaa nu hin yaadin hoijettetti gad buute; tulluuwanis fuula kee duratti hollatan. **4** Si malee Waaqa warra isa abdataniif dhaabatu, bara duriitii jalqabee namni tokko iyuu hin dhageeny; yookaan gurri tokko iyuu hin qalbeeffanne; jii tokko iyuu hin argine. **5** Ati warra gammachuudhaan waan tolaa hoijetan kanneen karaa kee yaadaten gargaaruuf ni dhufta. Garuu yommuu nu ittuma fufnee cubbuu hoijennetti ati ni dheekkamte. Yoos nu akkamitti fayyuu dandeeny re? **6** Hundii keenya akka nama qulqullina hin qabnee taaneerra; hojiin qajeelummaa keenyaa hundis akka huuccu xuraa'ummaa ti; hundi keenya akkuma baalaa coollagne; cubbuu keenyas akkuma bubbee haxaa'ee nu fudhate. **7** Namni maqaan kee waammatu tokko iyuu hin jiru; yookaan namni si qabachuuuf carraaqu hin jiru; ati fuula kee nu dhokfattee sababii cubbuu keenyatiifis nu fixxeertaati. **8** Ta'us yaa Waaqayyo, ati akka malee hin dheekkamin; cubbuu keenyas bara baraan hin yaadatin. Maalo si kadhanaa, fuula kee nuuf deebisi; nu hundinuu saba keetii. **9** Yaa Waaqayyo, ati akka malee hin dheekkamin; cubbuu keenyas bara baraan hin yaadatin. Maalo si kadhanaa, fuula kee nuuf deebisi; nu hundinuu saba keetii. **10** Magalaawwan kee qulqullooni onaniiri; Xiyoon iyyu onteerti; Yerusaalemis duwwaa haffeerti. **11** Manni qulqullummaa keenya qulqullichii fi ulfina qabeessi, iddoon abbootiin keenya itti si galateeffatan sun ibiddaan gubameera; wanni nu itti gammannu hundis barbadeeffameera. **12** Yaa Waaqayyo, ati wantoota kanneen hunda cal'uma jettee ilaaltaa? Ati cal'istee akka malee nu adabdaa?

65 "Ani warra na hin iyyafatinitti nan mul'adhe; warri na hin barbaadinis na argatan. Ani saba maqaan koo hin waammatiniin, 'Ani asan jira; anि asan jira' han jedhe. **2** Ani guyyaa guutuu gara uummata didaa ta'eetti, kan karaa gaarri hin ta'in irra deemu, kan yaada ofii issa duukaa bu'uuf harka koo nan diriifadhe; **3** Isaan saba iddoon bigiltoot keessatti aarsaa dhi'eessuudhaan, iddoon aarsaa kan xuubii irrattisixaana aarsuudhaan, utuu gargar hin kutin, utuma anि arguu dheekkamsaaf na kakaasanii dha; **4** isaan warra awwaalaa gidduu tataa'anii lafa dhoksaa bulanii dha; warra foon booyyee nyaataniif okkoteen isaanii bishaan foon xuraa'aa baatuu dha; **5** isaan warra, 'Achi fagaadhu; natti hin dhi'aitin; anि si caalaa qulqulluudhaati!' jedhanii dha. Sabni akkasii funyaan koo keessatti akkuma aaraa, akkuma ibidda guyyaa guutuu boba'uun ti. **6** "Kunoo, wanni kun akkana jedhamee fuula koo duratti barreeffameera: anि hin cal'isu; garuu gatii hojii isaanii guutuu nan kennaaf; dhugumaanis qomatti isaan nan baachisa. **7** Kunis cubbuu keessanii fi cubbuu abbootii keessanii ti" jedha Waaqayyo. "Isaan tulluuwan irattiaarsaa dhi'eessanii, gaarran irattia waan na arrabsanii, anि hojii isaanii kan duriitif, kaffaltii guutuu isaanifiin kenna."

8 Waaqayyo akkana jedha: "Akkuu yeroo hurbuu wayini keessa cuunfaan jirutti, namoonni, 'Amma iyyu eebatu keessa jiratii, hin balleessinaa' jedhan sana, anis tajaajiltoota koottif akkasuma nan godha; isaan hundas hin balleessu. **9** Anis Yaaqoob keessaa sanyii tokko, Yihuuda keessaa immoo warra tulluuwan koo dhaalan nan biqilcha; sabni koo filatamaan tulluuwan sana dhaala; tajaajiltooni koos achi ni jiraatu. **10** Saba koo kan na barbaaduu Shaaroon lafa bushaayeen itti bobba'an, Sululli Aakor immoo lafa loon boqotan ni ta'an. **11** "Garuu isin warra Waaqayyo dhiiftanii tulluu koo qulqulluu dagattan, kanneen waqa 'Milki' jedhamuuf maaddii qopheesitanii, waaqa, 'Hiree' jedhamuuf immoo dhibaayyu kubbaayyaatti guuttan, **12** anि irbaata goradee isinan godha; isin hundis qalamuuf gad jettu; anि isin waameen ture; isin garuu na jalaa hin owwaanne; anि dubbadheen ture; isin garuu na hin dhaggeeffanne. Isin fuuluma koo duratti waan hamaa hoijettanii waan na hin gammachiifne filattan." **13** Kanaafuu Waaqayyo Gooftaan akkana jedha: "Garbooni koo ni nyaatu; isin garuu ni beeloftu; garbooni koo ni dhuug; isin garuu ni dheebottu; garbooni koo ni gammadu; isin

garuu ni qaanoftu. **14** Garboonni koo gammachuu garaa irraa maddeen ni faarfatu; isin garuu, waan garaan keessan miidhameef ni boossu; waan hafuurri keessan gaddeef ni wawwaattu. **15** Filatamtooni koo maqaa isin dabarfattan sana abaarsaaf itti fayyadamu; Waaqayyo Gooftaan isin fixa; garboota isaatif garuu maqaa biraa ni kenna. **16** Namni lafa irratti eebbfamu kam iyuu, Waqa dhugaatiin eebbfama; namni lafa irratti kakatus, Waqa dhugaatiin kakata. Rakkinni duriit ni irraanfatama; ja koo duraas ni dhokataati. **17** “Kunoo an, samiiwwan haaraa fi lafa haaraan nan uuma. Wanni duriit hin yaadatanu; yookaan qalbii namaatti hin dhufu. **18** Isin garuu waan ani uumutti, bara bараan gammadaa ililchaa; ani Yerusaalemin gammachuuf, saba ishee immoo ililleef nan uumaati. **19** Ani Yerusaalemitti nan gammada; saba koottis nan gammada; si’achi sagaleen boo’ichaati fi iyyaa ishee keessatti hin dhaga’amu. **20** “Si’achi, daa’imni guyyaa muraasa qofa jiraatu, yookaan jaarsi umuriin isaa hanqatu tokko iyyuu ishee keessatti hin argamu; namni waggaal dhibbatti du’u, akka waan dargaggummaan du’eetti yaadama; namni waggaal dhibba hanqate tokko, akka waan abaarameetti hedama. **21** Namoonni mana ni ijaarratu; achi keessas ni jiraatu; wayinii dhaabbatu; ija isaaas ni nyaatu. **22** Si’achi isaan mana ijaaranii namoonni biraan keessa hin jiraatan; yookaan isaan bigiltuu dhaabanii namoonni biraan hin nyaatan. Umuriin saba koo, akkuma umuriin mukaa ni ta’; warri ani filadhe, hojji harka isaaniiitiin bara dheeraa ni gammadu. **23** Isaan akkasumaan hin dadhaban yookaan ijoolle baalan eeggattu hin dhalchan; isaan sanyii isaanii wajjin saba Waaqayyo eebbisu ni ta’u. **24** Ani utuu isaan na hin waammatin nan deebisaaf; utuu isaan dubbatanii hin fixinis nan dhaga’aa. **25** Yeeyyi fi xobbaallaa hoolaa walii wajjin nyaatu; leenci akka sangaa okaa nyaata; biyyoon garuu soora bofaa ta’aa. Isaan tulluu koo qulqulluu hunda irratti homaa hin miidhan yookaan homaa hin balleessan” jedha Waaqayyo.

keessan warri sababii maqaa kootif isin jibbanii isin ari’an sun akkana jedhan; ‘Akka nu gammachuu keessan arginuuf, mee Waaqayyo haa ulfaatu!’ Ta’us isaan ni qaana’u. **6** Huursaa magalaal keessaa sana dhaga’aa; waca mana qulqullummaa keessaa dhaga’aa! Wanni kun sagalee Waaqayyoo kan yeroo inni gatii diinota isaa hundaaaf malu isaaniiif kennuu ti. **7** “Isheen utuu hin ciniinsifatin, ni deessi; utuu miixuuun da’umsaa ishee hin qabatin, ilma deessi. **8** Eenyutu takkumaa waan akkasii dhaga’ee? Waan takkumaa akkasii eenyutu arge? Biyyi tokko guyyuma tokkotti dhalchandu dhaaneessii? Yookaan sabni yeruma tokkotti biqiluu danda’aa? Xiyoon garuu akkuma ciniinsifatteen, ijoolle ishee deesse. **9** Ani yeroo da’umsaatiin nama ga’ee da’uu nan dhowwaa?” jedha Waaqayyo. “Ani da’umsaan ga’ee gadameessa nan cufaa?” jedha Waaqni kee. **10** “Isin warri ishee jaallattan hundi, Yerusaalem wajjin gammadaa; isheefis ililchaa; isin warri isheef boosan hundi, guddisaatiis ishee wajjin gammadaa. **11** Isin harma ishee kan nama jajjabeessu sana hootanii ni quuフトtii; ulfina ishee guddaa sana irraas gammachuudhaan ni dhugdu.” **12** Waaqayyo akkana jedhaati. “Kunoo an nagaag akkuma bishaan lagaa, badhaadhummaa sabootas akkuma laga yaa’uu isheeef nan dhangalaas; isin ni hoot; harka ishee irratti ni baatantu; gudeeda ishee irra illee ni taphattu. **13** Akkuma haati daa’ima ishee ururusitu sana, anis isinan urursa; isinis Yerusaalem keessatti ni ururfamtu.” **14** Isin yommuu waan kana argitanitti garaan keessan ni gammada; lafeen keessan akka margaa ni haaromfama; harki Waaqayyoo akka garboota isaa wajjin jiru ni beekama; dheekkamsi isaa garuu amajaajota isaa irratti ni mul’ifama. **15** Kunoo, Waaqayyo ibiddaan ni dhufa; gaariiwwan isaa akkuma bubbee hamaa ti; inni aarii isaa dha’ichaan, ifannaa isaa immoo arraba ibiddaatiin gad buuua. **16** Waaqayyo ibiddaai fi goraaidee isaaatiin namoota hunda irratti murtii raawwataati; namoonni Waaqayyoon aijeefamaan ni baay’atu. **17** “Warri iddo

66 Waaqayyo akkana jedha: "Samiin teessoo koo ti; laftis ejetta miilla kootii ti. Manni isin naaf ijaaarten meerre? Lafti boqonnaa kootii eessa? **2** Waan kana hunda harki koo hin hoijennee? Kanaafuu wantoonni kunneen hundi kanuma koo ti" jedha Waaqayyo. "Ani garuu nama gad of qabuu fi kan garaa isaa keessatti gaabbee dubbi kootiin hollattuu nan ilaala. **3** Garuu namni korma qalu kam iyuu akkuma nama nama ajjeesu tokkoo ti; namni xobbaallaa hoolaa qalu kam iyuu akkuma nama morma saree cabsu tokkoo ti; namni aarsaa midhaanii dhi'eessu kam iyuu akkuma nama dhiiga booyyee dhi'eessu tokkoo ti; namniixaana yaadannoo aarsu kam iyuu akkuma nama waaqa tolfaamaa waaqeffatu tokkoo ti. Isaan karaa ofii isaanii filataniiru; lubbuun isaanii xuraa'ummaa isaaniiitti gammaddi. **4** Kanaafuu ani gidiraa isaaniiif nan fila; waan isaan akka malee sodaatanis isaanittii nan fida. Yeroo ani waametti namni tokko iyuu na jalaa hin owwaanne; yeroo ani dubbadhetti namni tokko iyuu hin dhaggeeffanneetii. Isaan fuula koo duratti waan hamaa hoijetanii waan na hin gammachiifne illee filatan." **5** Warri dubbiisaatiin hollattan dubbi Waaqayyoo dhaga'aa: "Obboleeyyan

keessan warri sababii maqaa kootiif isin jibbanii isin
ari'an sunakkana jedhan; 'Akka nu gammachuu keessan
arginuuuf, mee Waaqayyo haa ulfaatu!' Ta'us isaan ni
qaana'u. **6** Huursaa magaalaa keessaa sana dhaga'a;
waca mana qulqullummaa keessaa dhaga'a! Wanni kun
sagalee Waaqayyo kan yeroo inni gatii diinota isaa
hundaaf malu isaanifi kennuu ti. **7** 'Isheen utuu hin
ciniinsifatin, ni deessi; utuu miixuun da'umsaa ishee hin
qabatin, ilma deessi. **8** Eenyutu takkumaa waanakkasi
dhaga'e? Waan takkumaaakkasii eenyutu arge? Biyyi
tokko guyyuma tokkotti dhalachuu dandeessii? Yookaan
sabni yeruma tokkotti biqiluu danda'a? Xiyoon garuu
akkuma ciiniisfattieen, ijoollees ishee deesse. **9** Ani
yeroo da'umsaatiin nama ga'ee da'uun dhowwaa?"
jedha Waaqayyo. "Ani da'umsaan ga'ee gadameessa nan
cuuafa?" jedha Waaqni kee. **10** "Isin warri ishee jaallattan
hundi, Yerusaalem wajjin gammadaa; isheefis lilchaa;
isin warri isheeboossan hundi, guddisaatiif ishee wajjin
gammadaa. **11** Isin harma ishee kan nama jajjabeessu
sana hootanii ni quuフトuutii; ulfina ishee guddaa sana
irraas gammachuudhaan ni dhugdu." **12** Waaqayyo
akkana jedhaati: "Kunoo ani nagaa akkuma bishaan
lagaa, badhaadhummaa sabootaas akkuma laga yaa'uu
isheef nan dhangaalaasa; isin ni hootu; harka ishee irratti
ni baatamu; gudeeda ishee irra illee ni taphattu. **13**
Akkuma haati daa'ima ishee ururtsu sana, anis isiran
ururtsa; isinis Yerusaalem keessatti ni ururfamtu." **14**
Isin yommuu waan kana argitanitti garaan keessan ni
gammadaa; lafeen keessan akka margaa ni haarmofama;
sharki Waaqayyo akka garboota issa wajjin jirus ni
beekama; dheekkamsi issa garuu amajaajota issa irratti
ni mul'ifama. **15** Kunoo, Waaqayyo ibiddaan ni dhufa;
gaariiwwan isaaakkuma bubbee hamaa ti; inni aarii
isaaa dha'ichaan, ifannaa issa immoo arraba ibiddaatiin
gad buusa. **16** Waaqayyo ibiddaa fi goraadee isaaatiin
namoota hunda irratti murtii raawwataati; namoonni
Waaqayyoon ajjeefaman ni baay'atu. **17** "Warri iddo
biqiluuft seenuuf jedhanii, isa warra foon booyyee,
foon hantuitaati fi wantoota jibbisii so biraa nyaatan
gidduuuti argamu duukaa bu'uudhaan addaan of baasanii
of qulqulleessan wajjin barbabeffamu" jedha Waaqayyo.
18 "Ani waanan hojii fi yaada isaanifi beekuuf, sabootaa
fi afaanota hunda walitti qabuuf jedhee nan dhufa;
isaanis dhufanii ulfina koo ni argu. **19** "Ani gidduu
isaanii mallattoo nan kaa'a; hambaawwan keessaa
namoota tokko tokko gara sabootaa jechuuniis gara
Tarshiish, Phuulii fi gara Luud warra xiyyaan lolan,
gara Tuubaalii fi Yaawaan akkasumas gara biyyoota
bishaan gidduu fagoo jiran kanneen waa'ee koo hin
dhaga'inii yookaan ulfina koo hin arginiitti nan erga.
Isaanis saboota gidduuuti ulfina koo ni labsu. **20** Isaanis
saboota hunda keessaa obboloota keessan hunda akkuma
aarsaa Waaqayyoof dhi'eeffamu tokkoottti fardeeniin,
gaariiwwaniin, harrootaan, gaangolii fi gaalawwaniniin
gara tulluu koo qulqulluutti, gara Yerusaalem ni fidu"
jedha Waaqayyo. "Isaanis akkuma Israa'eloonni mi'a
akkaka seeraatti qulqulluu ta'een aarsaa midhaan isaanii
gara mana qulqullummaa Waaqayyootti fidan sanattii
jaraa fidu. **21** Anis isaan keessaa namoota tokko tokko

akka isaan lubootaa fi Lewwota ta'aniif nan filadha” jedha Waaqayyo. **22** “Akkuma samiin haaraanii fi lafti haaraan anuuumu itti fufanii fuula koo dura jiraatan sana maqaa fi sanyiin keessan itti fufanii jiraatu” jedha Waaqayyo. **23** “Ayyaana Baatii tokkoo hamma Ayyaana Baatii kaaniitti, Sanbata tokkoo hamma Sanbata kaaniittis sanyiin namaan hundi dhufee fuula koo duratti ni sagada” jedha Waaqayyo. **24** “Isaanis gad ba’aniif reeffa warra natti fincilanii ni ilaalu; raammoon isaanii hin du’u; ibiddi isaanis hin dhaamu; isaanis sanyii namaan hundaaf jibbisiiisoo ta’u.”

Ermiyaas

1 Kun dubbi Ermiyaas ilma Hilqiyaa kan luboota biyya Beniyaam keessa magaalaa Aanatoot jiraatan keessaa tokko ta'e sanaa ti. **2** Dubbiin Waaqayyoo bara Yosiyas ilma Amnoon mooticha Yihuudaa keessa waggaa kudha sadaffaatti gara Ermiyaas dhufe; **3** akkasumas bara Yehooyaaciim ilma Yosiyas mooticha Yihuudaa ti jalqabee hamma dhuma bara Zedeqiyaa ilma Yosiyas mooticha Yihuudaa waggaa kudha tokkoffaatti waggaa sana keessaa hamma ji'a shanaffaatti, yeroo sabni Yerusaalem booji'ametti dubbiin kun gara isaa dhufaa ture. **4** Dubbiin Waaqayyooakkana jedhee gara koo dhufe; **5** "Ani utuu gadameessa keessatti si hin uumin dura si beeke; utuu ati hin dhalatin dura addaan si baafadhe; akka ati sabootaaf raajii taatuufis si muude."

6 Anis, "Wayyoo, yaa Waaqayyo Gooftaa ani akkamitti akkan dubbadhu hin beeku; ani mucaa xinnoo dha" nan jedhe. **7** Waaqayyo garuu akkana naan jedhe; "Ati, 'Ani mucaa xinnoo dha' hin jedhin. Ati gara nama ani itti si ergu hundaa dhqaqxee waan ani si ajaju hunda dibbachuu qabda. **8** Ati jara hin sodaatin; ani si baasuuf si wajjinan jiraatii" jedha Waaqayyo. **9** Ergasiis Waaqayyo harka isaa hiiqatee afaan koo tuqee akkana naan jedhe; "Kunoo, ani dubbi koo afaan kee keessa kaa'eera. **10** Ilaa, ani akka ati buqqiftuu fi diigduuf, akka barbadeessituu fi garagalchituuuf, akka ijaartuu fi dhaabduuf har'a sabootaa fi mootummoota irratti si muudeera." **11** Dubbiin Waaqayyoo gara koo dhufee, "Ermiyaas, ati maal argaa jirta?" naan jedhe. Anis deebisee, "Damee muka lawuzii arguutin jira" jedhe. **12** Waaqayyo immoo, "Ati sirriitti argite; ani akka dubbiin koo fiixaan ba'uuf kutadhee ka'eeraati" naan jedhe. **13** Dubbiin Waaqayyoo amma illee gara koo dhufee, "Ati maal argaa jirta?" naan jedhe. Anis deebisee, "Xuwwee danfaa jiru kan kaaba irraas garagalee jiru tokko nan arga" jedhe. **14** Waaqayyoakkana naan jedhe; "Gara kaabaati balaan warra biyyattii keessa jiraatan hundatti ni bu'a. **15** Kunoo saboota mootummoota kaabaa hunda walitti nan waama" jedha Waaqayyo. "Mootonni isaanii dhufanii karrawwan Yerusaalem dura teessoowwan isaanii ni dhaabbatu; isaan dallaawwan naannoo ishee hundaa fi magaalaawwan Yihuudaa hunda marsu. **16** Sababii isaan na dhiisani waaqota biraaf ixaana aarsuudhaan waan harki isaanii hojjete waaqeffachuudhaan hammina hojjetaniif ani saba kootti murtii nan labsa. **17** "Ati garuu mudhii kee hidhadhuu ka'iittii waan ani si ajaju hunda isaanitti himi. Ati jara hin sodaatin; ati isaan sodaannaan ani fuula isaanii duratti sodaa sittin buusaa. **18** Akka ati guutuu biyyattiiin jechuunis mootota Yihuudaa tiin, qondaaltota isheettiin, lubootaa fi uummata biyyattiiin mormituuf ani har'a magaalaa dallaa jabaan marfamte, utubaa sibilaatti fi dallaa naasii si taasisseera. **19** Isaan si lolu; garuu si hin mo'atan; ani si baasuuf si wajjin jiraatii" jedha Waaqayyo.

2 Dubbiin Waaqayyooakkana jedhee gara koo dhufe; **2** "Dhaqitiitii surra Yerusaalemiiittti akkana jedhii labsi: "Waaqayyoakkana jedha: "Ani amanumummaa kee kan

yroo dargaggummaa, akka ati akkuma misirrittiitti na jaallattee lafa gammoojiji keessa, lafa midhaan itti hin facaafamin keessa na duukaa buute nan yaadadha.

3 Israa'el kan Waaqayyoof qulqullofte sun, mataa midhaan isaa turte; warri ishee nyaatan hundis akka nama yakka hojjeteeti ilaalamu ture; badiisnis isaanitti dhufe" jedha Waaqayyo. **4** Yaa mana Yaaqoob, isin maatiwwan mana Israa'el hundinius dubbi Waaqayyoo dhaga'aa. **5** Waaqayyoakkana jedha: "Abbootin keessan kan akkas narraa fagaatal balleessa maalii narratti arganii? Isaan waaqota tolfamoo faayidaa hin qabne faana bu'anii isaanumtuu warra faayidaa hin qabne ta'an.

6 Isaanis, "Waaqayyo inni Gibxii nu baasee, gammoojiji fi homtuu keessa hin jirre keessaan, lafa gammoojiji fi dhoqqa keessaan lafa hongee fi dukkanaa, biyya namni tokko iyuu keessa hin dabarree fi keessa hin jiraanne keessaan dabarsee nu fide sun eessa jira?" jedhanii hin gaafanne. **7** Ani akka isin ija ishee nyaattanii midhaan isheetti gammaddaniif gara lafa gabbataatti isin fideera. Isin garuu dhuftanii biyya koo xureessim; handhuuraa koos akka jibbamoo gootan. **8** Luboonnis, "Waaqayyo eessa jira?" jedhanii hin gaafanne. Warri seera wajjin oolanis na hin beekne; bulchitooni natti fincilan; raajonnis waaqota faayidaa hin qabne duukaa bu'anii maqaa Ba'aalin raajii dubbatan. **9** "Kanaafuu ani amma iyuu isin wajjin falmii qaba" jedha Waaqayyo. "Ijoollee ijoollee keessanii wajjinis falmii nan qabaadha.

10 Mee gara qarqara Kitiimitti ce'atii ilalaalaa; gara Qeedaarittis nama ergaatiif qalbiidhaan qoradhaa; yoo duraan wanni akkasiitaa ta'e jiraates ilalaalaa. **11** Yoo isaan waaqota ta'u baatan iyuu sabni tokko takkumaa waaqota isaa geeddeere beekaa? Uummanni koo garuu ulfinna isaa waaqota tolfamoo faayidaa hin qabneen geeddeereera. **12** Yaa samiiwwan, waan kana dinqifadhaa; naasuu guddaadhaanis holladhaa" jedha Waaqayyo. **13** "Uummanni koo cubbuu lama hojjete: Isaan ana burqaa bishaan jireenyaa dhiisani boolla bishaanii ofii isaanii, boolla bishaanii baqaqaa bishaan qabachuu hin dandeene yotatanii. **14** Israa'el garbaa? Inni garbicha manatti dhalatee? Yoos inni maalif booji'ame ree? **15** Leenconi aadaniiru; isattis gururi' anriiru. Isaan biyya isaaq onsaniru; magaalaawwan isaaq gubamanii duwaaq hafaniru. **16** Akkasumas namoonni Memfisiis fi Tahiphaanees matakkee beroqsaniiru. **17** Ati yeroo inni karaa irra si qajeelchetti, Waaqayyoon Waaqa kee dhiisuudhaan waan kana ofitti fiddeerta mitii? **18** Egaa ati maalif Shihoorii bishaan dhuguuf jettee biyya Gibxi dhaqxa? Maalifis bishaan laga Efraaxisi dhuguuf jettee Asoor dhaqxa? **19** Hamminni kee si adaba; duubatti deebi'uun kees si ifata. Ati Waaqayyoon Waaqa kee dhiiftee na sodaachuu diduun kee hammam hamaa fi hadhaa'aa akka sitti ta'e ilalii hubadhu" jedha Gooftaan, Waaqayyoon Waan Hunda Danda'u. **20** "Ani bara dheeraan dura waanjoo kee sirraa cabseera; hidhhaa kees sirraa kukkantereera. Ati garuu, 'Ani si hin tajaajilu' jette! Ati garuu akkuma sagaagaltuu tokkootti tulluuwwan dhedheero hunda irraa fi mukkeen lalisoo hunda jala ciifte. **21** Ani garuu muka wayinii filatamaa, kan sanyiin isaa guutumaan guutuutti qulqullu ta'e godhee si

dhaabbadheen ture. Yoos ati akkamitti wayinii diidaa taatee natti geeddaramte ree? **22** Ati yoo daaraadhaan dhiqattee saamunaa hedduutti fayyadamtii iyuu, xuriin yakka keetii amma illee fuula koo dura jira” jedha Waaqayyo Gooftaan. **23** “Ati akkamitti, ‘Ani hin xuroofne; Ba’al duukaas hin buune’ jechuu dandeessa? Waan sulula keessatti ta’aa turte yaadadhū; waan hojechaa turtes qalbeeffadhu. Ati gaala dhalaa asii fi achi fiigduu dha; **24** harree diidaa kan gammoojiji baratteef fedhii kormaatiin qilleensa suufattu tokko, maaltu fedhii ishee irraa ishee deebisuu danda’? Kormi ishee barbaadu kam iyuu ishee argachuu hin rakkatu; inni yeroo gaanaatti ishee argata. **25** Millaa kee kophee malee deemuu irraa, laagaa kee immoo dheebeuu irraa eeggadhu. Ati garuu, ‘Kun waan abdiin hin qabnee dha! Ani waaqota ormaa nan jaalladha; isaan faanas nan bu’ a’ jette. **26** “Akkuma hattuu yeroo qabamtu salphifantu sana manni Israa’el ni salphifama; isaan, moomtonni isaaniitii fi qondaaltonni isaanii, luboonni isaaniitii fi raajonni isaanii ni salphifamu. **27** Isaan mukaan, ‘Ati abbaa koo ti,’ dhagaadhaan immoo, ‘Situ na dhale’ jedhu. Isaan dugda isaanii malee fuula isaanii natti hin deebifanneeti; ta’us isaan yeroo rakkatanitti, ‘Kottuu nu baasi!’ jedhu. **28** Waaqonni ati ofifi tolfatte sun eessa jiru? Isaan yoo si baasuu danda’an mee yeroo ati rakkina keessa jirtutti haa dhufan! Yaa Yihuudaa, ati akkuma magaalaa hedduu qabdu sana waaqota hedduu qabdaatii. **29** “Isin maaliif na himattu? Isin hundinuu natti finciltanirtu” jedha Waaqayyo. **30** “Ani akkasumaanen ijoolee keessan adabe; isaan sirreeffama fudhachuu didan. Goraadeen keessan akkuma leenca beela’e tokkootti raajota keessan fixxe. **31** “Isin dhaloonni ammaa dubbi Waaqayyo qalbeeffadhaa: ‘Ani Israa’elif gammoojiji yookaan biyya dukkana hamaan turee? Sabni koo maaliif, ‘Nu asii fi achi jooru ni dandeenyia; si’achi gara kee hin dhufnu’ jedha? **32** Durbi tokko faaya ishee, misirrittiin tokko immoo mi’ a ittiin heerumtu ni irraanfattii? Sabni koo garuu, guyyaa hamma hin qabne na irraanfateera. **33** Ati jaalala adamsuutti akkam ogeettii dha! Dubartoota akka malee hamoo ta’an iyuu amala kee barsiifeerta. **34** Ati utuu isaan cabsanii seenanuu isaan qabuu baattu iyuu, dhiigni hiyyeyiyi balleessaan hin qabnee wayyaa kee irratti ni argama. Utuma wannu kuni hundi ta’ee hin jiruu **35** ati, ‘Ani balleessaan hin qabu; inni natti hin jedha Waaqayyo, ‘Namoonni si’achi, ‘Taabota kakuu dheekkamu’ jette. Ani garuu sababii ati, ‘Ani cubbuu hin hojenne’ jettuuf, sitti nan mura. **36** Ati maaliif karaa kee geeddaruuudhaan, asii fi achi deemuu baay’ifta? Akkuma Asoor si qaaneesitee sana Gibxis si qaaneesiti. **37** Ati mataa kee qabattee, iddoon sanaa baata; Waaqayyo warra ati itti irkatte tuffateeraatii; ati isaaniin hin milkoottu.

3 “Namni tokko yoo niitii isaa hiikee isheenii isaa dhiiftee nama biraatti heerumte, inni lammataa isheeetti deebi’aa? Biyyattiniis guutumaan guututti hin xurooftuu? Ati garuu akka sagaagaltuutti sanyoowwan hedduu wajjin jiraatteerta; ta’us amma gara kootti deebi’i?” jedha Waaqayyo. **2** “Mee ol mil’adhuutti gaara duwwaa ilaali. Iddoon ati itti hin sagaagalin tokko iyuu jiraa? Ati akkuma godaantuu gammoojiji keessaa tokkootti warra si jaallatan eeggachuuf qarqara karaa teesse; sagaagaltummaa fi hammina keetiin biyyattii xureessiteerta. **3** Kanaafuu tiifuu ni ittiface; birraa keessa illee bokkaan hin roobne. Ati garuu nyaaraa sagaagaltuu qabda; qaana’us ni didde. **4** Ati amma iyuuakkana jettee na hin waamnee? ‘Abbaa koo, ijoollummaa kootii jalqabdee michuu koo, **5** ati yeroo hunda ni aarta? Dheekkamis kee baruma baraan itti fufaa?’ Ati akkasissti dubbatta; garuu waan hamaa dandeessa hunda ni hojjetta.” **6** Waaqayyo bара Yosiyaa Mootichaa keessaakkana naan jedhe; ‘Ati waan Israa’el isheenii amanamummaa hin qabne sun hojjette argitee? Isheen dhaqxee tulluu ol dheeraa hunda irrattii fi muka lalisaa hunda jalattisagaagal. **7** Ani waan isheen erga wantoota kannene hunda hojjettee booddee gara kootti deebitu se’een ture; isheen garuu hin deebine. Obboleettiin ishee Yihuudaa hin amanamne sunis waan kana argite. **8** Ani sababii ejjummaa ishee hundaatiif waraqaan ragaa hiiikkaa kenneefiin Israa’el amanamummaa hin qabne sana of irraa ari’e; ta’u illee ani akka obboleettiin ishee Yihuudaa amanamummaa hin qabne sun hin sodaanne nan arge; isheen dhaqxee ejjite. **9** Israa’el sababii sagaagalummaa ofii akka waan salphaa tokkoottiilaalteef dhagaa fi muka wajjin ejjuudhaan biyya xureessite. **10** Isheen waan kana hunda hojjetta iyuu obboleettiin ishee Yihuudaa hin amanamne sun fakkeessuuf malee garaa guutuudhaan gara kootti hin deebine” jedha Waaqayyo. **11** Waaqayyo akkantaan jedhe; ‘Yihuudaa hin amanamne irra Israa’el amantii hin qabnetu qajeeltuu dha. **12** Dhakiittii ergaa kana kaabatti labsi: “Yaa Israa’el amantii dhabeetii, deebi’i” jedha Waaqayyo; ‘Ani si’achi ija aariitiin si hin ilaalu; anaraara qabeeesaatiit’ jedha Waaqayyo. ‘Ani bara baraan hin dheekkamu. **13** Ati akka Waaqayyo Waaqa keetti fincile, akka mukkeen lalisoo hunda jalatti jaalala kee waqqota ormaatiif kennitee naa ajajamuu didde, balleessaa kee sana qofa himadhu” jedha Waaqayyo. **14** “Yaa saba amantii hin qabne, deebi’aa” jedha Waaqayyo; ‘ani dhirsaa keessanii. Ani magaalaa tokko irraa nama tokko, balbala tokko irraa nama lama filadhee Xiyoonitti isin nan fida. **15** Ergasii ani tiksoota akka garaa kootii ta’an, kanneen beekumsaa fi hubannaadhaan isin qajeelchan isinii nan kenna. **16** Bara sana keessa, yeroo baay’inni keessan biyyattii keessattii akka malee guddatutti,” jedha Waaqayyo, ‘Namoonni si’achi, ‘Taabota kakuu Waaqayyo’ hin jedhan.’ Wanni kun gonkumaa sammuu isaanii keessa hin seenu, yookaan hin yaadatamu; kan isa barbaadu hin jiru, yookaan kan biraa hin tolfaam. **17** Isaan yeroo sanatti Yerusaalemiin Teessoo Waaqayyo jedhanii waamu; saboonni hundinuu maqaa Waaqayyo ulfeessuuf Yerusaalemitti walitti ni qabamu. Isaan si’achi mata jabina hammina garaa isaanii duukaa hin bu’an. **18** Bara sana keessa manni Yihuudaa mana Israa’elitti ni makama; isaanis tokkummaadhaan biyya kaabatii gara biyya ani akka dhaalaatti abbootii keessanii if kenne sanaa ni dhufu. **19** “Ani mataan koo akkana naan jedhe; ‘Ani silaa hamman akkuma ilmaan kootti si fudhadhee biyya namatti tolta, dhaala akka malee miidhagu kan saba kamii iyuu siif nan kenna ture.’ Ani waan ati, ‘Abbaa koo’ jettee na waamtuuuf, waan ati na duukaa bu’u hin

dhiifne se'ee ture. **20** Yaa mana Israa'el, ati garuu akkuma niitii dhirsa isheetif hin amanamne tokkoo, anaaf hin amanamne turte" jedha Waaqayyo. **21** Isaan karaa isaanii ja'sanii Waaqayyo Waaqa isaanii waan irraanfatanifi gaara duuwaa irratti iyyi, boo'ichii fi waammannaan saba Israa'el ni dhaga'ama. **22** "Yaa saba amantii hin qabne deebi'aa; ani duubatti deebi'u keessan nan fayysiatti." "Kunoo, nu gara kee ni dhufna; Ati Waaqayyo Waaqa keenyaati. **23** Dhugumaan wacni gaarranii fi tulluuwan irraa gowwoomsaa dha; dhugumaan fayyinii Israa'el harka Waaqayyo Waaqa keenya jira. **24** Ijoollummaa keenya jalqabnee waaqonni nama qaanesson, bu'aa dadhabbi abbootii keenya jechuuni bushayee fi loon isaanii, ilmaan isaanittii fi intallan isaanii fixaniiru. **25** Nu qaanii keenyaan haa ciifnuu; salphinni keenyas nu haa haguugu. Nus abbootiin keenyas Waaqayyo Waaqa keenyatti cubbuu hojjenneerra; nu ijoollummaa keenya jalqabnee hamma ammaatti Waaqayyo Waaqa keenyaaf hin ajajamne."

4 "Yaa Israa'el, ati yoo deebite, gara kootti deebi'i" jedha Waaqayyo. "Yoo ati waaqota kee jibbisisoona fuula koo duraa balleessitee si'achi karaa irraa jal'achuu baatte, **2** yoo ati, "Dhugaa Waaqayyo jiraataa" jettee dhugaadaan, murtii qajeelaa fi qajeelummaadhaan kakate, saboonni isaan ni eebbfamu; isumaanis ni kabajamu." **3** Waaqayyo namoota Yihuudaatii fi namoota Yerusaalemin akkana jedha: "Bajjii keessan qotadhaa; qoraattii keessas hin facaasinnaa. **4** Yaa namoota Yihuudaatii fi uummata Yerusaalem Waaqayyoof dhagna of qabaa; qola qalbii keessaniis dhagna qabadhaa; yoo kanaa achii sababii hammina isin hoijetaniitiif dheekkamsi koo ka'ee akka ibiddaa ni boba'a; namni isa dhaamsus hin jiru. **5** "Yihuudaa keessatti beeksisa; Yerusaalem keessattis akkana jedhaa labsaa: 'Biyyattii guutuu keessatti malakata afuufa! Sagalee ol fudhadhaatii akkana jedhaa: walitti qabamaal! Kottaa gara magalaawwan dallaa jabaa qabaniiti baqannda!' **6** Xiyoon dhaquuf faajjii ol qabaa? Dafaa baqadhaa malee duubatti hin harkifatinaal Ani karaa kaabatiin balaa, badiisa suukaneessaan nan fidaati." **7** Leenci bosona isattii ba'eera; barbaadeessaan sabootaa karaa qabateera. Inni biyya kee onsuuf jedhee iddoo isattii ka'eera. Magalaawwan kee onanii jiraattotta malee ni hafu. **8** Kanaafuu isin uffata gaddaa uffadhaatii boo'aa wawwaadhaa; dheekkamsi Waaqayyo sodaachisaan sun nurraa hin deebineetii. **9** Waaqayyo akkana jedha: "Guyyaa sana mootiini fi qondaaltonni onnee dhabu; luboonni akka malee na'u; raajonnis ni raaafamu." **10** Anis akkana nan jedhe; "Yaa Waaqayyo Gooftaa, ati utuu goraadeen kokkee keenya irra jiruu, 'Isin nagaa qabaattu' jechuudhaan saba kanaa fi Yerusaalemin guutumaan guutuutti gowwoomsiteerta?" **11** Yeroo sanatti saba kanaa fi Yerusaalemitti akkana jedhamee ni himama; "Bubbeen waa gubu tokko iddoowan ol ka'oqullaa kanneen gammoojjii keessaa irraa gara saba kootiitti ni bubbisa; garuu afarsuuf yookaan qulqulleessuuf miti; **12** bubbleen waan sanaaf akka malee cimaa ta'e tokko na biraa ni dhufa. Anis murtii koo isaanitti nan labsa." **13** Kunoo, inni akka duumessaatti,

gaariin isaaas akka bubbleetti ni dhufa; fardeen isaa risaa caalaa saffisu. Wayyoo nu baduu keenya! **14** Yaa Yerusaalem, ati akka fayyituuf qalbii kee keessaa hammina dhiqadhu. Hamma yoomiitti yaadni hamaan si keessa jiraata? **15** Sagaleen tokko Daan irraa lallaba; tulluuwan Efreem irraas badiisa labsa. **16** "Waan kana sabootatti himaa; Yerusaalemittis akkana jedhaa lallabaa: 'Loltoonni marsanii biyya qabatan tokko lafa fagoodhaa ni dhufu; isaanis magalaawwan Yihuudaatti ni iyyu. **17** Sababii isheen natti fincileef, isaan akkuma nama lafa qotisaas eegu tokkootti ishee ni marsu,' jedha Waaqayyo. **18** "Amalli keetii fi hojiin kee waan kana sitti fidaniru. Adabbiin kee kanaa dha. Innis hamman hadha'a! Onnees hammam waraanaa!" **19** Mar'umaan ko, mar'umaan ko! Ani dhukkubbiidhaan nan wiixirfadha. Onneen koo na keessaa waca; onneen koo na keessatti dha'ata; ani cal'isuu hin danda'u. Ani sagalee malakataa dhaga'eeraatii; waca waraanaas dhaga'eera. **20** Badiisni badiisa irraan dhufa; biyyattiin guutumaan guutuutti ni onti. Dunkaanni koo akkuma tasaas, golgaan koos yeroo gabaabaa keessatti bade. **21** Ani hamma yoomiittin mallattoo waraanaa ilaala? Hamma yoomiittis sagalee malakataa dhaga'a? **22** "Uummanni koo gowwaa dha; anas hin beekan. Isaan ijoolle qalbii hin qabnee dha; hubannaas hin qaban. Isaan waan hamaa hojjechuuutti ogeeyyi dha; waan gaarii hojjechuu garuu hin beekan." **23** Ani lafa nan ilaale; isheenis bifa hin qabdu; duwwaa turte; samiiwwanis nan ilaale; ifni isaanii dhaamee ture. **24** Ani tulluuwan nan ilaale; isaan socho'a turan; gaarran hundinuu raaafamaa turan. **25** Ani nan ilaale; namni tokko iyyuu hin turre; simbirroonni samii hundis barrisanii badanii turan. **26** Ani nan ilaale; kunoo biyyi midhaan baafu ontee ture; magalaawwan ishee hundis, fuula Waaqayyo duratti dheekkamsa isaa sodaachisaan sanaan diigaman. **27** Waaqayyo akkana jedha: "Yoo ani guutumaan guutuutti ishee balleessuu baadhe iyyuu biyyattiin guutumaan guutuutti ni barbadoofti. **28** Kanaafuu lafti ni boossi; samiiwwan oliis ni dukkanaa'u; ani dubbadheeraatii hin gaabbi; murteesseera; dugda duubas hin deebi'u." **29** Sababii iyya abbootii fardeeniitiif fi futtaafota xiyyatiin, tokkoon tokkoon magalaalaa ni baqata. Garri tokko bosona gobbuu seena; kaan immoo kattaatti ol ba'a; magalaawwan hundi duuwaa hafaniiru; namni tokko iyyuu isaan keessa hin jiraatu. **30** Yaa ontuu nana, ati maal gochaa jirta? Ati maalif wayyaa bildiimaaf uffattee faaya warqee kaa'atte? Maalif ija kee kuulatte? Ati akkasumaan of miidhagsita. Warri jaallatan si tuffatu; lubbuu kees balleessuu barbaadu. **31** Ani iyya akka iyya dubartii ciniisfatu tokko, miixuu akka miixuu dubartii mucaa hangafa deessuu tokko nan dhaga'e; ani iyya Intala Xiyoon kan yeroo hafuurri ishee citutti arganteer harka ishee facaasuudhaan, "Wayyool! Ani bade; lubbuun koo harka warra nama ajeesuutti dabarfamtee kennamteerti" jettuu nan dhaga'e.

5 "Daandiiwan Yerusaalem irra olii gadi deddeebi'a; asii fi achi ilaalaatii qalbeeffadhaa; oobdiwwan ishee sakatta'a. Isin yoo nama waan qajeelaa hoijetu, kan dhugaa barbaadu tokko illee argattan ani magaalaa

kanaaf dhiifama nan godha. **2** Isaan utuma ‘Dhugaa utuu gurra qabdanuu hin dhageenye waan kana dhaga’ a. Waaqayyo jiraataa’ jedhanuu amma iyyuu sobaan **22** Isin na hin sodaattanii?” jedha Waaqayyo. “Fuula koo kakatu.” **3** Yaa Waaqayyo, iji kee dhugaa hin barbaaduu? duratti hin hollattanii? Ani galaanaaf cirracha daarii Ati isaan dhoofte; garuu isaan hin dhukkubne; ati isaan dallaa bara baraa kan inni qaxxaamuruu hin dandeenyee caccabsite; isaan garuu sirreffamuu didan. Isaan dhagaa godhee tolcheera. Dha’aan galaanaa yoo itti bu’e iyyuu caalaa mataa jabaatani qalbiijijiirrachuu didan. **4** isa diiguu hin danda’u; galaanichi yoo huurse iyyuu, Anis akkana jedheen yaade; “jarri kunneen hiyyeyyii isa cabsee darbuu hin danda’u. **23** Sabni kun garuu dha; isaan gowwoota; isaan karaa Waaqayyo, seera mata jabeessaa fi fincila dha; innis karaa irraa jal’atee Waaqa isaanii hin beekeaniiti. **5** Kanaafuu ani hangafoota badeera. **24** Isaan garaa isaaniitti akkana hin jedhan; bira dhaqee isaanitti nan dubbadha; dhugumaan isaan ‘Kottaa Waaqayyo Waaqa keenya isa bokkaa arfaasaati karaa Waaqayyo, seera Waqa isaanis ni beeku.’ fi bokkaa birraa waqtidhaan kennu, isa torbanoota itti Isaanis akkasuma waanjoo of irraa caccabsanii hidhasa midhaan walitti qabannu yeroo isaaniitti nuu kennu of irraa kukkanutaniiru. **6** Kanaafuu leenci bosonaa sana haa sodaannu.” **25** Balleessaan keessan waan kana ba’ee isaan nyaata; yeeyyi gammoojiis dhufee isaan isin irraa deebiseera; cubbuun keessan waan gaarii isin balleessa; qerransi warra gad ba’an ciccirachuu dhabsiiseera. **26** “Saba koo gidduu namoota hamoo akka magalaawwan isaanii biratti riphee eeggata; fincilli warra nama qabuuf kiyyoo kaa’aniitti,akkuma nama isaanii akka malee guddate; duubatti deebi’uun isaanii kiyyoon simbirroo qabuuti riphani eeggatantu jira. **27** baay’ateeraati. **7** “Ani akkamiinan dhiifama isiniif Akkuma man’een simbiraan guutamu, manneen isaanii gochuu danda’? Ijoolleenee kee na dhiisanii waaqota sribaan guutamu; isaanis sooreyyii fi jajjaboo ta’anii, waaqota hin ta’iniin kakanatiiru. Ani waan isaanii **28** gabbatanii bareedaniiru; hamminni isaanii dhuma barbaachisu hunda kenneefiin ture; isaan garuu ni ejjan; hin qabu; isaan murtii qajeelaa hin barbaadan. Isaan gara manneen sagaagaltuuwwanitis gugatan. **8** Isaan dhimma ijlolle abbaa hin qabneetiif hin falman; mirga korommi fardeenni kanneen akka gaariitti sooramanii hiyyeyyitiifis hin dhaabatan. **29** Ani waan kanaaf dha; tokkoon tokkoon isaanii niittii namaatti himimsu. **9** isaan hin adabuu?” jedha Waaqayyo. “Ani saba akkasii Ani waan kanaaf isaan hin adabuu ree?” jedha Waaqayyo. haaloo hin baafadhu? **30** “Wanni suukaneessaan nama “Ani mataan koo saba akka saba kanaa haaloo hin rifachiis tokko biyyattii keessatti ta’era: **31** Raajonni ba’uu? **10** “Dallaa dhagaa isheetti ol ba’atii balleessa; raajii sobaa dubbatu; luboонни hummuma isaaniitti garuu guutumaan guutuutti miti. Dameewwan ishee biyya bulchu; sabni koos waan akkasii jaallata; isin garuu irraa cira; sabni kun saba Waaqayyo miti. **11** Manni Israa’elii fi manni Yihudaa, guutumaan guutuutti anaaf hin amanamme” jedha Waaqayyo. **12** Isaan waa’ee Waaqayyo soba dubbatan; akkanas jedhan; “Inni homaa hin godhu! Midhaan tokko iyyuu nutti hin dhufu; goraadee yookaan beela hin arginu. **13** Raajonni bubblee malee homaa miti; dubbiin isaan keessa hin jiru; wanni isaan dubbatan isaanumatti haa deebi’u.” **14** Kanaafuu Waaqayyo Waan Hunda Danda’u akkana jedha: “Sabni kun waan dubbi kana dubbateef, ani dubbi koo afaan kee keessatti ibidda, saba kana immoo qoraan ibiddi gubu nan godha. **15** Yaa mana Israa’el,” jedha Waaqayyo; “Ani saba duriiifi fi jabaa, saba ati afaan isaa hin beeke, kan ati dubbi isaa illee hin hubanne tokko biyya fagoodhaa sitti nan fida. **16** Man’een xiyya isaanii akkuma awwaalaa banamaa ti; hundi isaaanis loltoota jajjaboo dha. **17** Isaan midhaan keetii fi buddeena kee ni nyaatu; ilmaan keetii fi intallan kee ni ajjeesu; bushaayee fi loon kee ni nyaatu; wayinii keetii fi mukkeen harbuu keetii ni nyaatu. Magalaawwan dallaa jabaa qaban kanneen ati amanatte sana goraaeedhaan barbadeessu. **18** “Ta’us ani bara sana keessa iyyuu guutumaan guutuutti isin hin balleessu” jedha Waaqayyo. **19** “Yommuu namoonni, ‘Waaqayyo Waaqni keenya maaliif waan kana hunda nutti fide?” jedhanii gaafatanitti, ati, ‘Isin akkuma na dhiiftanii biyya keessan keessatti waaqota ormaa tajaajiltan sana, ammas biyya kan mataa keessanii hin ta’in keessatti ormoota ni tajaajiltu’ jettee isaanitti himta. **20** “Waan kana mana Yaaqoobitti himaa; Yihudaa keessattis labsaa: **21** Isin uummanni gowwaan hubannaah hin qabne, warri utuu ija qabdanuu hin argine kanneen

6 “Yaa saba Beniyaam baqadhaa ba’aa! Yerusaalem keessaa baqadhaa! Teqoo’aa keessatti malakata afuufaal Beet Hakerem irratti mallattoo ol qabaal. Karaa kaabaatiin balaan, badiisni suukaneessaan ni dhufatii. **2** Ani Intala Xiyoon ishee bareedduu fi qananiituu sana nan galaafadha. **3** Tiksooni bushaayee isaanii fidhatanii isheetti dhufu; dukaana isaanis isheetti naannessanii dhaabatu. Tokkoon tokkoon isaanis iddoa isaanii bobbaafatu.” **4** “Isheetti waraana kaasuu qophaa’aa! Ka’aa, guyyaa saafaadhaan ishee waraanaal! Wayyoo, aduun dhi’aa jirti; gaaddisni galgalas dheereteera. **5** Kanaafuu ka’aa, halkaniin ishee dhoofnee da’annoowwan ishee barbadeessinaa!” **6** Waaqayyo Waan Hunda Danda’u akkana jedha; “Mukkeen ishee cira; naannoo Yerusaalemitti tuulaa biyyoo tolchaa; magaalaan kun adabamuu qabdi; isheen cunqursaadhaan guutameertii. **7** Akkuma boollu bishaanii bishaan yaasu sana, isheen hammina ishee gad yaafti; jeequmsii fi badiisni ishee keessatti ni dhaga’ama. Dhukkubnii fi madaan ishee yeroo hunda fuula koo dura jiran. **8** Yaa Yerusaalem gorsa koo dhaga’i; yoo kanaa achii anii sirraa garagalee, akka namni tokko iyyuu keessa jiraachuu hin dandeenyee, biyya kee nan onsa.” **9** Waaqayyo Waan Hunda Danda’u akkana jedha: “Akkuma wayinii sirriitti funaanamu sana, isaanis hambaa Israa’el haa funaan; akkuma nama ija wayinii ciru tokkootti; ammas harka kee gara dameewwaniitti hiihadhu.” **10** Ani eenyuttin dubbadee akeekkachisuu danda’? Enyutu na dhaggeeffata? Kunoo, surri isaanii dhagna hin qabanne; dhaga’uus hin

danda'an. Dubbiin Waaqayyoo isaanitti hin tolu; ittis hin gammadan. **11** Ani garuu dheekkamsa Waaqayyootiin guutameera; obsuu hin danda'u. "Ijoollee daandii irra jiran irratti, dargaggoota walitti qabaman irratti, dhirsaa fi niitii irratti, warra dulloomanittis dheekkamsa nan dhangalaasa. **12** Yeroo ani harka koo warra biyyattii keessa jiraatanitti ol fudhadhutti manneen isaanii, lafa qotisaanisaanittii fi niitota isaanii wajjin namoota kaaniif kennamu" jedha Waaqayyo. **13** "Xinnaadha hamma guddatti hundi isaanii iyuu bu'a argachuuf gaggabu; rajaanmii fi luboomnis akkasuma hundi isaanii nama gowwoomsu. **14** Isaan madaa saba kootiiakkuma waan xiinnaa tokkootti ilaalanii wal'aanu. Utuu nagaan hin jiraatinis "Nagaa, nagaa" jedhu. **15** Isaan amala isaanii jibbisisaan sanatti ni qaana'u? Lakkii, isaan qaaniitokkii iyuu hin qaban; qaana'uun maal akka ta'e iyuu hin beekan. Kanaafuu isaan warra kufan wajjin ni kufu; yeroo ani isaan adabutti gad gatamu" jedha Waaqayyo. **16** Waaqayyo akkana jedha: "Karaa qaxxaamuraa irra dhaabahaatiilaala; daandii durii iyyaafadhaa; karaan gaariin garam akka jiru gaafadhaatiirra deema; lubbuu keessanii boqonnaa ni argattuutii. Isin garuu, 'Nu isira irra hin deemnu' jettaan. **17** Ani eegdota isinitti ramadeen 'Sagalee malakataa dhaggeeffadhaal' jedhe, isin garuu, 'Hin dhaggeeffannu' jettaan. **18** Kanaafuu yaa saboota dhaga'aa; yaa waldaa, waan isaanitti dhufuuf jiru hubadhaa. **19** Yaa lafaa dhaga'i: Ani waan isaan dubbi koo dhaga'uu didanii seera koos tuftanifi, saba kanatti badiisaan fida; kunis ija daba isaanii ti. **20** Ixaanni biyya Shebaatiidhufu, yookaan qayyi biyya fagootii dhufu maal na fayyada? Aarsaan keessan kan gubamu fudhatama hin qabu; qalmi keessanis hin tolu." **21** Kanaafuu Waaqayyo akkana jedha: "Ani fuula saba kanaa dura gufuu nan kaa'a. Abbootiinii fi ijoolleen walii wajjin itti gafatu; olloonni fi michoonni ni barbadaa'u." **22** Waaqayyo akkana jedha; "Kunoo, gareen loltootaa tokko biyya kaabaatiidhufa jira; sabni guddaan tokkos andaara lafaatii sosoch'aa jira. **23** Isaan xiyyaa fi eeboob qabatanirru; isaan gara jabeeyyi, namaafis naasuu hin qabnee dha. Yommuu isaan fardeen isaanii gulufanitti gigigsuu; isaaniiakkuma huursaa galaanaa ti; yaa Intala Xiyoon, isaanakkuma namoota duulaaf hiriiraniitti si loluuf dhufu." **24** Nu oduu waa'ee isaanii dhageenyerra; harki keenys na laafe. Dhiphinni nu qabateera; miixuunisakkuma dubartii ciniisifattuun nu qabe. **25** Sababii diinmi goraadee qabatee fi sababii iddo hunda gooliin jiruuf isin diidatti gad hin ba'inaa; yookaan karaa irra hin deemnaa. **26** Yaa saba ko, uffata gaddaa uffadhaatiidaraa keessa gangaladhaa; akka nama ilma isaa tokkicha dhabeetti hiqqifadhaa boo'aa; inni nama balleessu sunakkuma tasaa nutti dhufaatiit. **27** "Akka ati karaa isaanii qortee beektuuani saba koo gidduutti qorataa si godheera. **28** Hundi isaanii finciltoota mata jabeeyyi maqaa namaa balleessuuf asii fi achi jooranii dha. Isaan naasii fi sibiila; isaan hundinuu malaa maltummaa hojjetu. **29** Buufaan dilaalii ibiddaan gubee balleessuuf humna guddaan buufa; hojiin ibiddaan qulqulleessuu kun faayidaa malee hojjetama; namoonni hamoon hin balleeffamneetii. **30** Sababii Waaqayyo isaan gateef isaan meetii gatamaa jedhamu."

7 Dubbiin Waaqayyo biraa gara Ermiyaas dhufe isakanaa dha; **2** "Balbalama Waaqayyoo dura dhaabahduutti akkana jedhii ergaa kana labsi: "Isin sabni Yihuuddaa warri Waaqayyoona waqaeffachuuf balbalawan kanneneenii ol seentan hundi dubbi Waaqayyoo dhaga'aa. **3** Waaqayyo Waan Hunda Danda'u, Waaqayyo Israa'el akkana jedha: karaa keessanii fi hojii keessa qajeelfadhaa; anis akka isin iddo kana jiraattan nan godha. **4** Isin dubbi sobaa amanattanii, "Kun mana qulqullummaa Waaqayyoo ti; mana qulqullummaa Waaqayyoo ti; mana qulqullummaa Waaqayyoo til" hin jedhinaa. **5** Isin utuu dhugumaan karaa keessanii fi hojii keessa qajeelfattanii murtii qajeelaa waliif kennitanii, **6** utuu isin alagaa, ijoollee abbaa hin qabne yookaan haadha hiyyeesaa cunqursuu baattanii iddo kanatti dhiiga nama yakka hin qabnee dhangalaasuut baattanii, utuu waaqota isin balleessan duukaa bu'u baattanii, **7** 7 silaa ani akka isin iddo kana, biyya ani bara baraan abbooti keessaniiif kenne keessa jiraattan nan godha. **8** Isin garuu dubbi sobaa kan faayidaa hin qabne amanachaa jirtu. **9** "Isin hattanii nama ajeeftanii, sagaagaltanii, sobaan kakattanii, Ba'aaliif ixaana aarsitanii, waaqota hin beekin duukaa buutanii, **10** ergasii dhuftanii mana maqaa kootiin waamamu kana keessatti fuula koo dhaabatanii, utuma amma iyuu wantoota jibbisiso kanneen hunda hojjechaa jirtanuu, "Nu keessaan hin qabnu" jettaan. **11** Manni maqaa kootiin waamame kun holqa saamtota isiniif ta'ee? Ani garuu waan kana ergeera! jedha Waaqayyo. **12** "Mee gara Shiloo iddoani jalqabatti iddo jireenya Maqaa kootiif godhadhe sanaa dhaqaatii waan ani sababii hammina saba koo Israa'eliff ishee godhe ilaala. **13** Waaqayyo akkana jedha: Yeroo isin waan kana hunda gootanitti, ani amummua amma isinitti dubbadheera; isin garuu na hin dhaggeeffanne. Ani isinan waame; isin garuu hin owwaanne. **14** Kanaafuu ani waanan Shilootti fide sana amma mana Maqaa kootiin waamamu, mana Qulqullummaa kan isin amanattan, iddoani isinii fi abbooti keessaniiif kenne kanattis nan fida. **15** Ani akkuman obboloota keessa jechuuniis saba Efreem hunda fuula koo duraa ari'e sana isiniiniis nan ari'a.' **16** "Kanaafuu ati saba kanaaf hin kadhatin; yookaan waa'ee isaaniiif hin boo'in yookaan waammata hin dhi'eessin; ani si hin dhaga'uutii na hin kadhatin. **17** Ati waan isaan magaalaawwan Yihuuddaa keessatti fi daandiiwan Yerusaalem irratti hojjetan hin argituu? **18** Ijoolleen qoraan funaanu; abbootiin ibidda qabsisiu; dubartoorni immoo Mootittii Samiitiif keekii tolchuuf bukuo bukeessu. Isaan dheekkamsaaf na kakaasuuuf waaqota biraatiif dhibaayyu dhibaafatu. **19** Garuu kan isaan dheekkamsaaf kakaasan ana? jedha Waaqayyo. Isaan ofuma miidhanii qaana'an mitii? **20** "Kanaafuu Waaqayyo Gooftaan akkana jedha: Aarii fi dheekkamsi koo iddo kana irratti, namaa fi horii irratti, mukkeen diidaattii fi waan lafti baafuu irratti ni dhangala'a; inni inuma boba'a malee hin dhaamu. **21** "Waaqayyo

Waan Hunda Danda'u, Waaqni Israa'el akkana jedha: hunda karaa irraa jal'atti? Isaan gowwoomsaatti cichu; Aarsaa keessan kan gubamu qalma keessanittii dabalaati deebi'uus ni didu. **6** Ani qalbeeffadhee dhaggeeffadheera; foon nyaadhaa! **22** Ani yeroon biyya Gibxii abbootii isaan garuu waan qajeelaa hin dubbatan. Namni tokko keessan baasetti waa'ee aarsaa gubamuutii fi qalmaa iyyuu, "Ani maalan balleesse?" jedhee hammina isaa isaanittii hin dubbanne yookaan isaan hin ajajne; **23** ani irraa hin deebi'u. Tokkoon tokkoon isaanii akkuma garuu ajaja kana isaaniiif nan kenne: Anaaif ajajamaa; farda lolatti gulufuu karaa ofii isaanii irra qajeelu. **7** ani Waaqa keessan nan ta'a; isinii saba koo ni taatu. Huummoon samii keessaa iyyuu waqtii isheef murtaa'e Akka isinii tolkuuf karaa ani isin ajaju hunda irra ni beekti; gugeen, daalotee fi cuquliisnis yeroo godaansa deemaa. **24** Isaan garuu hin dhaggeeffanne yookaan isaanii ni eegu. Sabni koo garuu seera Waaqayyo hin hin qalbeeffanne; qooda kanaa mata jabina fedhii garaa beeku. **8** "Isin akkamitti, "Nu seera Waaqayyo waan isaanii duukua ba'an. Isaan duga duubatti deebi'an qabnuuf ogeeyyi dha" jechuu dandeessu? Garuu kunoo, malee gara fuula duraataati hin deemine. **25** Gaafa abbootiin qalamni sobaa kan barreessitootaa sobee barreesseera. keessan biyya Gibxii ba'anii jalqabeehamma ammaatti **9** Namoonni ogeeyyiin ni qaaneefamu; isaan na'anii ani guyyuma guyyaan, ammumaa amma tajaajiltoota kiyoodhaan ni qabamu; isaan erga dubbi Waaqayyo koo rajaota isiniiif ergeera. **26** Isaan garuu na hin tuffatani, ogummaa akkamii qabu ree? **10** Kanaafuu ani dhaggeeffanne yookaan hin qalbeeffanne. Isaan mataa jabaatanii abbootii isaanii caalaa waan hamaa hoijetan." **11** Isaan madaa saba kootii, akkuma immoo mo'attootaa af nan kenna. Xinnaadhaa hamma **27** "Yeroo ati waan kana hunda isaanittii himtu isaan si hin dhaga'an; yeroo ati isaan waamtus si jalaa hin guddatti hundi isaanii iyyuu bu'aa argachuu gaggabu; raajonni fi luboonnis akkasuma hundi isaanii nama owwaatan. **28** Kanaafuu akkana isaanii jedhi; 'Sabni gowwoomsu. **12** Isaan amala kun saba Waaqayyo Waaqa isaatifi hin ajajamne, kan adabbii isaa illee hin fudhannee dha. Dhugaa badeera; afaan isaanii keessaas dhabameera. **29** "Rifeensa mataa keetii of irraa cirii gati; iddo ol ka'a qullaatti ol ba'ii boo'i; Waaqayyo dhaloota dheeckamsa isaa jala jiru kana tutfatee gateeraati. **30** "Sabni Yihuudaa fuula koo duratti waan hamaa hoijeteera; jedha Waaqayyo. Isaan waaqota isaanii tolfamoo jibbisiso manaa maqa koottin waamamu keessa dhaabani manicha xureessaniiru. **31** Isaan ilmaanii fi intallan isaanii achitti ibidaan gubiuf jedhanii Sulula Ben Hinoom keessatti iddo sagadaa Toofet ijaaran; kun immoo waan ani isaan hin ajajin yookaan yaada kootti hin dhufinii dha. **32** Kanaafuu beekkadhaa! Barri itti namoonni iddo sanaan, si'achi Sulula qalmaa jedhanii waaman malee Toofet yookaan Sulula Ben Hinoom hin jenne ni dhufa; isaan hamma iddoon hanqatutti Toofetitti warra du'an awwaalutti, jedha Waaqayyo. **33** Reeffi namoota kanaa simbirroota samittii fi bineensota lafaatiif nyataa ta'a; namni sodaachisee irraa isaan ari'u tokko iyyuu hin jiru. **34** Ani magaalaawwan Yihuudaa keessaa fi daandiiwwan Yerusaalem irra sagalee kolfaatiif fi gammachuu, sagalee misirrichaatii fi misirrittii nan balleessa; biyyattiin ni ontiiiti.

8 "Bara sana lafeen moototaati fi qondaaltota Yihuudaa, lafeen lubootaati fi raajotaa, lafeen namoota Yerusaalem awwala isaanii keessaa ni baafama' jedha Waaqayyo. **2** 'Isaan fuula aduu fi ji'aa duratti, fuula guutummaa urjiwwan samii hundaa, kanneen jaallatani fi tajaajilani, kanneen faana bu'anii gorsa gaafatani fi waaqeefatan sanaa duratti ni saaxilamu. Isaan akkuma kosii lafatti gatamee ta'an malee walitti hin qabaman yookaan hin awwaalaman. **3** Hambaan saba hamaa kanaa hundi lafa ani itti isaan ari'u hundatti jireenyaa irra du'a filata' jedha Waaqayyo Waan Hunda Danda'u. **4** "Ati akkana isaanii jedhi; 'Waaqayyo akkana jedha: "Namoonni yoo kufan hin ka'anii? Namni tokko yoo karaa irraa bade hin deebi'u? **5** Yoos sabni kun maaliif karaa irraa jal'ata? Yerusaalem maaliif yeroo isaan garuu waan qajeelaa hin dubbatan. Namni tokko keessan baasetti waa'ee aarsaa gubamuutii fi qalmaa iyyuu, "Ani maalan balleesse?" jedhee hammina isaa isaanittii hin dubbanne yookaan isaan hin ajajne; **23** ani irraa hin deebi'u. Tokkoon tokkoon isaanii akkuma garuu ajaja kana isaaniiif nan kenne: Anaaif ajajamaa; farda lolatti gulufuu karaa ofii isaanii irra qajeelu. **7** ani Waaqa keessan nan ta'a; isinii saba koo ni taatu. Huummoon samii keessaa iyyuu waqtii isheef murtaa'e Akka isinii tolkuuf karaa ani isin ajaju hunda irra ni beekti; gugeen, daalotee fi cuquliisnis yeroo godaansa deemaa. **24** Isaan garuu hin dhaggeeffanne yookaan isaanii ni eegu. Sabni koo garuu seera Waaqayyo hin hin qalbeeffanne; qooda kanaa mata jabina fedhii garaa beeku. **8** "Isin akkamitti, "Nu seera Waaqayyo waan isaanii duukua ba'an. Isaan duga duubatti deebi'an qabnuuf ogeeyyi dha" jechuu dandeessu? Garuu kunoo, malee gara fuula duraataati hin deemine. **25** Gaafa abbootiin qalamni sobaa kan barreessitootaa sobee barreesseera. keessan biyya Gibxii ba'anii jalqabeehamma ammaatti **9** Namoonni ogeeyyiin ni qaaneefamu; isaan na'anii ani guyyuma guyyaan, ammumaa amma tajaajiltoota kiyoodhaan ni qabamu; isaan erga dubbi Waaqayyo koo rajaota isiniiif ergeera. **26** Isaan garuu na hin tuffatani, ogummaa akkamii qabu ree? **10** Kanaafuu ani dhaggeeffanne yookaan hin qalbeeffanne. Isaan mataa jabaatanii abbootii isaanii caalaa waan hamaa hoijetan." **11** Isaan madaa saba kootii, akkuma immoo mo'attootaa af nan kenna. Xinnaadhaa hamma **27** "Yeroo ati waan kana hunda isaanittii himtu isaan si hin dhaga'an; yeroo ati isaan waamtus si jalaa hin guddatti hundi isaanii iyyuu bu'aa argachuu gaggabu; raajonni fi luboonnis akkasuma hundi isaanii nama owwaatan. **28** Kanaafuu akkana isaanii jedhi; 'Sabni gowwoomsu. **12** Isaan amala kun saba Waaqayyo Waaqa isaatifi hin ajajamne, kan adabbii isaa illee hin fudhannee dha. Dhugaa badeera; afaan isaanii keessaas dhabameera. **29** "Rifeensa mataa keetii of irraa cirii gati; iddo ol ka'a qullaatti ol ba'ii boo'i; Waaqayyo dhaloota dheeckamsa isaa jala jiru kana tutfatee gateeraati. **30** "Sabni Yihuudaa fuula koo duratti waan hamaa hoijeteera; jedha Waaqayyo. Isaan waaqota isaanii tolfamoo jibbisiso manaa maqa koottin waamamu keessa dhaabani manicha xureessaniiru. **31** Isaan ilmaanii fi intallan isaanii achitti ibidaan gubiuf jedhanii Sulula Ben Hinoom keessatti iddo sagadaa Toofet ijaaran; kun immoo waan ani isaan hin ajajin yookaan yaada kootti hin dhufinii dha. **32** Kanaafuu beekkadhaa! Barri itti namoonni iddo sanaan, si'achi Sulula qalmaa jedhanii waaman malee Toofet yookaan Sulula Ben Hinoom hin jenne ni dhufa; isaan hamma iddoon hanqatutti Toofetitti warra du'an awwaalutti, jedha Waaqayyo. **33** Reeffi namoota kanaa simbirroota samittii fi bineensota lafaatiif nyataa ta'a; namni sodaachisee irraa isaan ari'u tokko iyyuu hin jiru. **34** Ani magaalaawwan Yihuudaa keessaa fi daandiiwwan Yerusaalem irra sagalee kolfaatiif fi gammachuu, sagalee misirrichaatii fi misirrittii nan balleessa; biyyattiin ni ontiiiti.

8 "Bara sana lafeen moototaati fi qondaaltota Yihuudaa, lafeen lubootaati fi raajotaa, lafeen namoota Yerusaalem awwala isaanii keessaa ni baafama' jedha Waaqayyo. **2** 'Isaan fuula aduu fi ji'aa duratti, fuula guutummaa urjiwwan samii hundaa, kanneen jaallatani fi tajaajilani, kanneen faana bu'anii gorsa gaafatani fi waaqeefatan sanaa duratti ni saaxilamu. Isaan akkuma kosii lafatti gatamee ta'an malee walitti hin qabaman yookaan hin awwaalaman. **3** Hambaan saba hamaa kanaa hundi lafa ani itti isaan ari'u hundatti jirenyaa irra du'a filata' jedha Waaqayyo Waan Hunda Danda'u. **4** "Ati akkana isaanii jedhi; 'Waaqayyo akkana jedha: "Namoonni yoo kufan hin ka'anii? Namni tokko yoo karaa irraa bade hin deebi'u? **5** Yoos sabni kun maaliif karaa irraa jal'ata? Yerusaalem maaliif yeroo isaan garuu waan qajeelaa hin dubbatan. Namni tokko keessan baasetti waa'ee aarsaa gubamuutii fi qalmaa iyyuu, "Ani maalan balleesse?" jedhee hammina isaa isaanittii hin dubbanne yookaan isaan hin ajajne; **23** ani irraa hin deebi'u. Tokkoon tokkoon isaanii akkuma garuu ajaja kana isaaniiif nan kenne: Anaaif ajajamaa; farda lolatti gulufuu karaa ofii isaanii irra qajeelu. **7** ani Waaqa keessan nan ta'a; isinii saba koo ni taatu. Huummoon samii keessaa iyyuu waqtii isheef murtaa'e Akka isinii tolkuuf karaa ani isin ajaju hunda irra ni beekti; gugeen, daalotee fi cuquliisnis yeroo godaansa deemaa. **24** Isaan garuu hin dhaggeeffanne yookaan isaanii ni eegu. Sabni koo garuu seera Waaqayyo hin hin qalbeeffanne; qooda kanaa mata jabina fedhii garaa beeku. **8** "Isin akkamitti, "Nu seera Waaqayyo waan isaanii duukua ba'an. Isaan duga duubatti deebi'an qabnuuf ogeeyyi dha" jechuu dandeessu? Garuu kunoo, malee gara fuula duraataati hin deemine. **25** Gaafa abbootiin qalamni sobaa kan barreessitootaa sobee barreesseera. keessan biyya Gibxii ba'anii jalqabeehamma ammaatti **9** Namoonni ogeeyyiin ni qaaneefamu; isaan na'anii ani guyyuma guyyaan, ammumaa amma tajaajiltoota kiyoodhaan ni qabamu; isaan erga dubbi Waaqayyo koo rajaota isiniiif ergeera. **26** Isaan garuu na hin tuffatani, ogummaa akkamii qabu ree? **10** Kanaafuu ani dhaggeeffanne yookaan hin qalbeeffanne. Isaan mataa jabaatanii abbootii isaanii caalaa waan hamaa hoijetan." **11** Isaan madaa saba kootii, akkuma immoo mo'attootaa af nan kenna. Xinnaadhaa hamma **27** "Yeroo ati waan kana hunda isaanittii himtu isaan si hin dhaga'an; yeroo ati isaan waamtus si jalaa hin guddatti hundi isaanii iyyuu bu'aa argachuu gaggabu; raajonni fi luboonnis akkasuma hundi isaanii nama owwaatan. **28** Kanaafuu akkana isaanii jedhi; 'Sabni gowwoomsu. **12** Isaan amala kun saba Waaqayyo Waaqa isaatifi hin ajajamne, kan adabbii isaa illee hin fudhannee dha. Dhugaa badeera; afaan isaanii keessaas dhabameera. **29** "Rifeensa mataa keetii of irraa cirii gati; iddo ol ka'a qullaatti ol ba'ii boo'i; Waaqayyo dhaloota dheeckamsa isaa jala jiru kana tutfatee gateeraati. **30** "Sabni Yihuudaa fuula koo duratti waan hamaa hoijeteera; jedha Waaqayyo. Isaan waaqota isaanii tolfamoo jibbisiso manaa maqa koottin waamamu keessa dhaabani manicha xureessaniiru. **31** Isaan ilmaanii fi intallan isaanii achitti ibidaan gubiuf jedhanii Sulula Ben Hinoom keessatti iddo sagadaa Toofet ijaaran; kun immoo waan ani isaan hin ajajin yookaan yaada kootti hin dhufinii dha. **32** Kanaafuu beekkadhaa! Barri itti namoonni iddo sanaan, si'achi Sulula qalmaa jedhanii waaman malee Toofet yookaan Sulula Ben Hinoom hin jenne ni dhufa; isaan hamma iddoon hanqatutti Toofetitti warra du'an awwaalutti, jedha Waaqayyo. **33** Reeffi namoota kanaa simbirroota samittii fi bineensota lafaatiif nyataa ta'a; namni sodaachisee irraa isaan ari'u tokko iyyuu hin jiru. **34** Ani magaalaawwan Yihuudaa keessaa fi daandiiwwan Yerusaalem irra sagalee kolfaatiif fi gammachuu, sagalee misirrichaatii fi misirrittii nan balleessa; biyyattiin ni ontiiiti.

8 "Bara sana lafeen moototaati fi qondaaltota Yihuudaa, lafeen lubootaati fi raajotaa, lafeen namoota Yerusaalem awwala isaanii keessaa ni baafama' jedha Waaqayyo. **2** 'Isaan fuula aduu fi ji'aa duratti, fuula guutummaa urjiwwan samii hundaa, kanneen jaallatani fi tajaajilani, kanneen faana bu'anii gorsa gaafatani fi waaqeefatan sanaa duratti ni saaxilamu. Isaan akkuma kosii lafatti gatamee ta'an malee walitti hin qabaman yookaan hin awwaalaman. **3** Hambaan saba hamaa kanaa hundi lafa ani itti isaan ari'u hundatti jirenyaa irra du'a filata' jedha Waaqayyo Waan Hunda Danda'u. **4** "Ati akkana isaanii jedhi; 'Waaqayyo akkana jedha: "Namoonni yoo kufan hin ka'anii? Namni tokko yoo karaa irraa bade hin deebi'u? **5** Yoos sabni kun maaliif karaa irraa jal'ata? Yerusaalem maaliif yeroo isaan garuu waan qajeelaa hin dubbatan. Namni tokko keessan baasetti waa'ee aarsaa gubamuutii fi qalmaa iyyuu, "Ani maalan balleesse?" jedhee hammina isaa isaanittii hin dubbanne yookaan isaan hin ajajne; **23** ani irraa hin deebi'u. Tokkoon tokkoon isaanii akkuma garuu ajaja kana isaaniiif nan kenne: Anaaif ajajamaa; farda lolatti gulufuu karaa ofii isaanii irra qajeelu. **7** ani Waaqa keessan nan ta'a; isinii saba koo ni taatu. Huummoon samii keessaa iyyuu waqtii isheef murtaa'e Akka isinii tolkuuf karaa ani isin ajaju hunda irra ni beekti; gugeen, daalotee fi cuquliisnis yeroo godaansa deemaa. **24** Isaan garuu hin dhaggeeffanne yookaan isaanii ni eegu. Sabni koo garuu seera Waaqayyo hin hin qalbeeffanne; qooda kanaa mata jabina fedhii garaa beeku. **8** "Isin akkamitti, "Nu seera Waaqayyo waan isaanii duukua ba'an. Isaan duga duubatti deebi'an qabnuuf ogeeyyi dha" jechuu dandeessu? Garuu kunoo, malee gara fuula duraataati hin deemine. **25** Gaafa abbootiin qalamni sobaa kan barreessitootaa sobee barreesseera. keessan biyya Gibxii ba'anii jalqabeehamma ammaatti **9** Namoonni ogeeyyiin ni qaaneefamu; isaan na'anii ani guyyuma guyyaan, ammumaa amma tajaajiltoota kiyoodhaan ni qabamu; isaan erga dubbi Waaqayyo koo rajaota isiniiif ergeera. **26** Isaan garuu na hin tuffatani, ogummaa akkamii qabu ree? **10** Kanaafuu ani dhaggeeffanne yookaan hin qalbeeffanne. Isaan mataa jabaatanii abbootii isaanii caalaa waan hamaa hoijetan." **11** Isaan madaa saba kootii, akkuma immoo mo'attootaa af nan kenna. Xinnaadhaa hamma **27** "Yeroo ati waan kana hunda isaanittii himtu isaan si hin dhaga'an; yeroo ati isaan waamtus si jalaa hin guddatti hundi isaanii iyyuu bu'aa argachuu gaggabu; raajonni fi luboonnis akkasuma hundi isaanii nama owwaatan. **28** Kanaafuu akkana isaanii jedhi; 'Sabni gowwoomsu. **12** Isaan amala kun saba Waaqayyo Waaqa isaatifi hin ajajamne, kan adabbii isaa illee hin fudhannee dha. Dhugaa badeera; afaan isaanii keessaas dhabameera. **29** "Rifeensa mataa keetii of irraa cirii gati; iddo ol ka'a qullaatti ol ba'ii boo'i; Waaqayyo dhaloota dheeckamsa isaa jala jiru kana tutfatee gateeraati. **30** "Sabni Yihuudaa fuula koo duratti waan hamaa hoijeteera; jedha Waaqayyo. Isaan waaqota isaanii tolfamoo jibbisiso manaa maqa koottin waamamu keessa dhaabani manicha xureessaniiru. **31** Isaan ilmaanii fi intallan isaanii achitti ibidaan gubiuf jedhanii Sulula Ben Hinoom keessatti iddo sagadaa Toofet ijaaran; kun immoo waan ani isaan hin ajajin yookaan yaada kootti hin dhufinii dha. **32** Kanaafuu beekkadhaa! Barri itti namoonni iddo sanaan, si'achi Sulula qalmaa jedhanii waaman malee Toofet yookaan Sulula Ben Hinoom hin jenne ni dhufa; isaan hamma iddoon hanqatutti Toofetitti warra du'an awwaalutti, jedha Waaqayyo. **33** Reeffi namoota kanaa simbirroota samittii fi bineensota lafaatiif nyataa ta'a; namni sodaachisee irraa isaan ari'u tokko iyyuu hin jiru. **34** Ani magaalaawwan Yihuudaa keessaa fi daandiiwwan Yerusaalem irra sagalee kolfaatiif fi gammachuu, sagalee misirrichaatii fi misirrittii nan balleessa; biyyattiin ni ontiiiti.

9 Akka ani halkanii guyyaa, saba koo dhume sanaaf boo'uuf, maaloou utuu mataan koo madda bishaanii iji koo immoo burqaa imimmaanii ta'e! **2** Ani akkan saba

koo dhiisee biraa fagaadhuuf, maaloo utuu gammoojii keessaa lafa bultii kara deemtotaa qabaadhee! Hundi isaanii sagaagaltoota, tuuta saba hin amanamne tokkoo ti. 3 “Isaan soba darbachuuf arraba isaanii akka xiyyatti qopheeffatu; isaan biyyattii keessatti dhugaadhaan hin mo’anne. Isaan cubbuu irratti cubbuu dabalu; anaanis hin beekan” jedha Waaqayyo. 4 “Michoota keessan irraa of eegaa; obboleessa hin amaninaa. Obboleessi hundi gowwoomsituu dha, michuun hundis maqa balleesituudhaati. 5 Michuun michuu gowwoomsa; namni tokko iyuu dhugaa hin dubbatu. Isaan arraba isaanii soba barsifataniiru; cubbuu hojjechuudhaanis of dadhabisianniiru. 6 Ati gidduu gowwoomsitootaa jiraatta; isaan gowwoomsaa isaanii keessatti na beekuu didan” jedha Waaqayyo. 7 Kanaafuu Waaqayyo Waan Hunda Danda’u akkana jedha: “Kunoo, ani sababii cubbuu saba kootiif baqseen isaan qora; ani sababii intala saba kootiitiif maal gochuun danda’a? 8 Arrabni isaanii xiyya nama galaafatuu dha; inni gowwoomsaa dubbata. Tokkoon tokkoon namaa ollaa isaaati afaan isaaatiin nagaa dubbata; garaa isaa keessa garuu kiyyoo kaa’af. 9 Ani waan kanaaf isaan hin adabuu ree?” jedha Waaqayyo.

“Ani mataan koo saba akka saba kanaa, haalo hin ba’uu ree?” 10 Ani tulluwaniif gadoodee nan boo’; lafa dheedaa gammoojiitifiis faarsee nan boo’. Sababii isaan onanii hafaniif namni tokko iyuu achiin hin darbu; mar’achuun looniis hin dhaga’amu. Simbirroonni samii achii baqtaniiiru; bineenonsoonis godaananiiru. 11 “Ani Yerusalemmin tuullaa waan digameetii fi boolla waangoo nan godha; akka namni tokko iyuu achi jiraachuu hin dandeenyef magaalawwan Yihuudaa nan onsa.” 12 Ogeessi waan kana hubachuu danda’u eenyu? Namni Waaqayyoon qajeelfamee waan kana ibsuu danda’u eenyu? Biyyattiin maaliifakkuma gammoojii namni tokko iyuu keessa darbuu hin dandeenyef tokkotti diigamtee onte? 13 Waaqayyo akkana jedhe; “Kun sababii isaan seera koo kan ani fiuula isaanii dura kaa’e sana dhiisaniffi dha; isaan anaaf hin ajajamne yookaan seera koo duukaa hin buune. 14 Qooda kanaa mata jabinaan fedhii garaa isaanii duukaa bu’an; akkuma abbootiin isaan barsiisanittis Ba’al duukaa bu’an.” 15 Kanaafuu Waaqayyo Waan Hunda Danda’u, Waaqni Israa’el akkana jedha: “Kunoo, ani akka sabni kun nyaata hadhaa’aa nyaatuu fi akka inni bishaan summaa’aa dhugu nan godha. 16 Ani saboota isaan yookaan abbootiin isaanii hin beekin keessa isaan nan bittinneessa; ani hamman lafa irraa isaan barbadeessutis goraadeedhaan isaan nan ari’a.” 17 Waaqayyo Waan Hunda Danda’u akkana jedha: “Mee qalbeeffadhaa! Akka dubartoonni nama boossisan dhufaniif waamaa; isaan keessaa warra ogummaadhaan caalanitti nama ergaa waamsisa. 18 Isaan dafanii dhufanii hamma jii keenya imimmaan yaasee bishaanis baallee ija keenya keessaa burquuti iyyanii nuuf haa boo’an. 19 Sagaleen boo’ichaa kan, ‘Nu hammam badneerra! Qaaniin keenyas hammam guddaa dhal Sababii manneen keenya diigamaniif nu biyya keenya keessaa ba’uu qabna’ jedhu tokko Xiyoon keessaa ni dhaga’ama.” 20 Yaa dubartoota, egaa dubbi Waaqayyo dhaga’aa; dubbiif afaan isaaati

ba’uuf gurra keessan banadhaa. Akka itti boo’an intallan keessan barsiisa; faaruus wal barsiisa. 21 Duuti foddaa keenyaan ol lixeera; da’annoowwan keenyas seeneera; innis daandiiwan irraa ijoollee oobdiwwan sabaa irraa dargaggoota balleesseera. 22 Ati akkana jedhi: “Waaqayyo akkana jedha: “Reeffi namootaaakkuma kosii diidatti gatamee, akkuma bissii midhaanii kan nama haamuu duubaan hafee nama walitti qabu dhabeetti ciciisa.” 23 Waaqayyo akkana jedha: “Ogeessi, ogummaa balleesituudhaati. 24 namni boonin; yookaan namni jabaan, jabina isaaatiin hin boonin yookaan sooreessi, sooroma isaaatiin hin boonin; 25 Waaqayyo akkana jedha; “Barri ani itti warra foon isaanii qofaan dhagna qabaman hunda adabu ni dhufa; isaanis: 26 Gibxi, Yihuudaa, Edoom, Amoon, Mo’aabii fi warra gammoojii keessa iddo fagoo jiraatan hunda. Saboornni kunneen hundi dhugumaan dhagna hin qabamne; garaan mana Israa’el hundaa iyuu dhagna hin qabamne.”

10 Yaa mana Israa’el, waan Waaqayyo isiniin jedhu dhaga’aa. 2 Waaqayyo akkana jedha: “Isin karaa saboota ormaa hin baratinna; saboornni ormaa isaan sodaatan iyuu isin mallattoowwan samii hin sodaatinna. 3 Barteen uummattootaa faayidaa hin qabu; isaan bosona keessaa muka muru; ogeessi hojji harkaa immoo qottoodhaan bifaa itti baasa. 4 Isaanis meetii fi warqeendaan miidhagsu; akka inni hin sochooneef burruusaa fi mismaraan walitti qabsiisu. 5 Waaqonni isaanii tolfamoontakuma fakkeettii ittiin waa sodaachisan kan lafa qotisaa buqqee keessaa sana dubbachuu hin danda’an; isaan waan deemuu hin dandeenyef baatamuu qabu. Sababii isaan nama miidhuu yookaan waan gaarii tokko iyuu hojjechuun dandeenyef isaan hin sodaatinna.” 6 Yaa Waaqayyo kan akka keetii tokko iyuu hin jiru; ati guddaa dha; maqaan kees humna guddaa qaba. 7 Yaa mootii sabootaa eenyutu si hin sodaanne? Kun siif ni malaatii. Ogeeyyi sabootaa hunda keessaa, mootummoota isaanii hunda keessasaa kan akka keetii tokko iyuu hin jiru. 8 Isaan hundinuu qalbii hin qaban; gowwootas; isaan waaqota tolfaamoo mukkeenii kanneen faayidaa hin qabneen qajeelfamu. 9 Meetiin tumame Tarshiishii, warqeem immoo Uufaazii fidama. Wanni ogeessi hojji mukaatii fi tumtuu warqee hoijetan, wanni hoijettoota ogummaa qabaniin hoijetaman hundi halluu cuqulisaa fi diimaadhiilgee uffifamaniiru. 10 Waaqayyo garuu Waaqayyo dhugaa ti; inni Waaqa jiraataa, Mootii bara baraa ti. Yeroo inni dheekkamutti lafti ni holatti; saboornnis dheekkamisa isaa dura dhaabachuu hin danda’an. 11 “Isin waan kana isaanitti himaa; ‘Waaqonni samii fi lafa hin uumin kunneen lafa irraa fi samii jalaa ni barbadaa’u.” 12 Waaqni garuu humna isaaatiin lafa uume; ogummaa isaaatiin addunyaa hundeesse; hubannaa isaaatiinis samiiwwan diriirse. 13 Yommuu inni qaqawweessa’utti bishaanoni samii ni huursu; inni akka duumessooni daarii lafaatii ol ka’an ni godha.

Inni bokkaa wajjin balaqqee ni erga; mankuusaalee isaa yookaan hin qalbeeffanne; qooda kanaa isaan mata keessaa immoo bubbee ni fida. **14** Tokkoon tokkoon jabina garaa isaanii hamaa sanaa faana bu'an. Kanaafuu namaa gowwa fi kan beekumsa hin qabnee dha; tokkoon ani abaarsa kakuu ani akka isaan duukaa bu'aniif tokkoon tumtuu warqee waqaota tolfamoo isatiin isaan ajajee isaan garuu eeguu didan sanaa hunda qaaneffama. Fakkiiwan inni tolchu kan sobaa ti; isaan isaanittan fide.” **9** Ammas Waaqayyo akkana naan hafuura baafatan of keessaa hin qaban. **15** Isaan faayidaa jedhe; “Saba Yihuudaati fi uummatu Yerusaalem jiraatu hin qaban; meeshaa qoosaa ti. Yeroo adabbiin isaanii giddutti fincila tokkotu argame. **10** Isaan gara cubbuu ga'utti ni badu. **16** Inni Qooda Yaaqoob ta'e sun garuu abbootii isaanii kanneen dubbi koo dhaga'u didan akka warra kanaa miti; inni Uumaa waan hundumaa sanaatti deebi'aniru. Waqaota biraa tajaajiluudhaaf ti, Israa'el immoo gosa dhaala isaa ti; maqaan isasas jedhanis isaan faana bu'aniru. Manni Israa'eli fi manni Waaqayyoo Waan Hunda Danda'u dha. **17** Ati kan Yihuudaa kakuu ani abbootii isaanii wajjin kadadhe sana marfamtee jirtu, biyyattii keessaa ba'uuf qabeenyee kee cabsaniiru. **11** Kanaafuu Waaqayyo akkana jedha; ‘Ani walitti qabadhu. **18** Waaqayyo akkana jedaatii; ‘Kunoo, ani amma warra biyyattii keessa jiraatan furguggisee nan fida. Yoo isaan natti iyyatan iyyuu ani isaan hin Yihuudaa ati akkuma magaalaawwan baay'ee qabdoo sana nan baasa; akka isaan dhiphataaniifis rakkina isaanitti Yerusaalem dhaqanii waqaota duraanixaana aarsaniiif nan fida.” **19** Waan ani miidhameef anaaf wayyoo! Madaan koo kan hin fayyinee dhal Ta'us ani ofii kootiin, sanatti iyyatan; waqaonni sun garuu yeroo rakkinni “Kun dhukkuba koo ti; anis isa obsuun qaba” nan jedhe. **20** Dunkaanni koo diigameera; funyoona isaa hundis isaanitti dhufutti isaan gargaaruu hin danda'an. **13** Yaa cicciteera. Ilmaan koo na dhiisanii sokkaniiru; isaan Yihuudaa ati akkuma magaalaawwan baay'ee qabdoo sana hin jiran; namni dunkaana naa dhaabu, yookaan golgaa waqaota baay'ee qabda; iddoowwan aarsaa kanneen isin naa hidhu tokko iyyuu hin jiru. **21** Tiksooni qalbii Ba'aal waqa qaanessa sanaaf qopheesitanis akkuma isaan hin dhageenyef ati saba kanaaf hin kadhatin; isaan hin milkaa'an; bushaayeen isaanii hundinuuus waammataa yookaan iyyata tokko illee hin dhi'eessiniif. bittinnaa'aniru. **22** Kunoo, oduun, raafamni guddaan tokko biyya kaabaatii dhufaa jira! Innis magaalaawwan Yihuudaa onsee iddoowaa waangooni jiraatan godha. **23** **15** Michuun koo namoota hedduu wajjin hojja hamaa hojjechaa mana qulqullummaa koo keessaa maal qabdi? Yaa Waaqayyo, ani akka jireenyi namaas kan mataba isaan hin dhageenyef ati saba kanaaf hin kadhatin; waammataa yookaan iyyata tokko illee hin dhi'eessiniif. isaa hin ta'in nan beeke; namni adeemsa isaa ofumaan qajeelfachuu danda'u hin jiru. **24** Yaa Waaqayyo ni gammaddaati.” **16** Waaqayyo duraan, Muka ejersaa dheekkamsa keettiin uttu hin ta'in, murtii qajeelaadhaan lalisaan miidhagaa ija qabu siin jedhee ture. Amma garuu na sirreessi; yoo kanaa achii ati na balleessitaati. **25** huursaa bubblee jabbaatiin ibidda itti qabsiisa; dameewwan Saboota si hin beeknetti uummatu maqaa kee hin waammannetti dheekkamsa kee dhangalaasi. Isaan Yaaqoobin nyaataniiruutii; guutumaan guutuutti isaa nyaatani; iddo jireenya isaa illee barbadeessaniiru.

11 Dubbiin Waaqayyo biraa gara Ermiyaas dhufe isaa kanaa dha: **2** ‘Dubbii kakuu kanaa dhaga'atii saba Yihuudaati fi namoota Yerusaalem keessa jiraatanitti himaa. **3** Waaqayyo Waaqni Israa'el akkana jedha, jedhiitti isaanitti himi; ‘Namni dubbi kakuu kanaatiif hin ajajamme haa abaaramu. **4** Dubbiin kunis dubbiin ani yeroon biyya Gibxi jechuunis boolla ibiddaa kan itti sibiila baqsan keessaa isaan baasetti abbootii keessan ajajee dha.’ Anis akkanan jedhee, ‘Naa ajajamaatti waan ani isin ajaju hunda hojjedhaa; yoos isin saba koo taatu. Anis Waaqa keessan nan ta'a. **5** Ergasiis ani kakuu akka biyya aannanii fi dammii keessaa yaa'u isaanifi kenuuf abbootii keessaniif kakadhe sana fiixaan nan baasa;’ biyyi sunis biyya isin har'a dhaaltanii jirtanii dha.’ Anis ‘Ameen, Yaa Waaqayyo” nan jedhe. **6** Waaqayyo akkana naan jedhe; ‘Dubbii kana hunda magaalaawwan Yihuudaa keessattii fi daandiiwan Yerusaalem irratti akkana jedhii labsi; ‘Dubbii kakuu kanaa hunda dhaga'atii duukaa bu'aa. **7** Ani gaafan abbootii keessan biyya Gibxiitii baasee jalqabee hamma har'aatti, ‘Naa ajajamaa’ jedhee ammuumaa amma isaan akeekkachiisaan ture. **8** Isaan garuu hin dhaggeeffanne xobbaalla hoolaa isa garraamii kan gara qalmaatti ofamu tokkoon ture; ani akka isaan, ‘Kottaa muka sanaa fi ija isaa haa barbadeessinuu; akka maqaan isaa si'achi hin yaadatamneef, kottaa biyya jiraattotaa keessaa isaa balleessinaa’ jechuudhaan natti malatan ani hin hubbanen ture. **20** Garuu yaa Waaqayyoo Waan Hunda Dandeessu, kan murtii qajeelaa kennitu, kan garaa fi yaada namaqortu, ani dhimma koo sitti kennadheeraatiit ati akka haaloo isaanitti baatu na argisiisi. **21** ‘Kanaafuu Waaqayyo akkana jedhee waa'ee namoota Anaatoot warra, ‘Ati maqaa Waaqayyootiin raajii hin dubbatin yoo kanaa achii harka keenyatti duuta’ jechuudhaan si ajeesuu barbaadan sanaa dubbata. **22** Kanaafuu Waaqayyoo Waan Hunda Danda'u akkana jedha: ‘Ani jara nan adaba. Dargaggoonni isaanii goraadeedhaan, ilmaan isaanitti fi intallan isaanii immoo beelaan ni dhumu. **23** Sababii ani bara isaan itti adabaman keessa namoota Anaatoottii balaa fiduuf isaan hambaa tokko iyyuu hin qabaatan.”

12 Yaa Waaqayyo yommuu ani iyyata koo fuula kee duratti dhi'eeffadhutti ati yeroo hunda qajeelaa dhufe: **4** "Sabbata bitattee mudhiitti hidhatte sana dha. Ta'u iyyuu ani waa'ee qajeelummaa keetii nan fuudhiittii gara Laga Efraaxiis dhaqi; sabbata sanas dubbadha; karaan jal'oottaa maalif milkaa'a? Warri hin baqaqaat kattaa keessa dhoksi." **5** Kanaafuu ani akkuma amanamne hundi maalif nagaan jiraatu? **2** Ati isaan Waaqayyo na ajajetti dhagee sabbata sana Laga Efraaxiis dhaabde; isaanis hidda gad fageeffataniiru; ni guddatu; bira nan dhokse. **6** Bultii hedduu booddee Waaqayyo, ijas ni naqatu. Ati yeroo hunda afaan isaanitii hin "Amma gara Efraaxiis dhaqitii sabbata ani akka ati achitti buutu; garaa isaanii irraa garuu fagoo jirta. **3** Ta'us dhoksitu si ajaje sana fudhadhu" naan jedhe. **7** Kanaafuu yaa Waaqayyo ati na beekta; na ilaaltees yaada ani gara Efraaxiis dhaqee sabatta sana iddoon itti siif qabu ni qorta. Akka hoolaa qalamuuuf deemuutti dhoksee ture sanaa qotee baasee nan fudhadhe; sabbanni harkissi isaan geessi. Guyyaaqlamaatiifis kophatti sun garuu yeroo sanatti ciccitee guutumaan guutuutti isaan baasi! **4** Biyyattiin hamma yoomiitti boossee horoomaa ba'ee ture. **8** Ergasii dubbiin Waaqayyo margi dirree hundis goga? Sababii hammina warra akkana jedhee gara koo dhufe; **9** "Waaqayyo akkana biyyattiin keessa jiraatanitii fi sababii namoonni, "Inni jedha; "Ani haaluma wal fakkaatuun of tuulummaa waan nurra ga'ad jiru hin argu" jedhaniif horii fi Yihuudaatii fi of tuulummaa Yerusaalem guddaa sana simbirroonni dhumiiniiru. **5** "Ati namoota lafou wajjin nan balleessa. **10** Sabni hamaan dubbi koo dhaga'uu fiigdee erga isaan si dadhabisiianii, fardeen wajjin didee mata jabina garaa isaa duukaa bu'ee waqaota akkamitti dorgomuu dandeessa ree? Ati biyya nagaa biraa tajaajiluu fi waqaefachuuuf isaan faana bu'e kun keessatti erga gufatte, bosona Yordaanos keessatti akkam akkuma sabbata kanaa ni ta'a; guutumaan guutuutti taata ree? **6** Obboloonni kee, maatin abbaa keetii, isaan horoomaa ba'a. **11** Akkuma sabbanni tokko mudhii iyuu si gananiiru; isaan sagalee ol fudhatanii sitti iyuu. namaatti hidhamu sana anis akka isaan saba, maqaa, Yoo isaan afaan nagaan sitti dubbatan iyuu, ati isaan hin galataa fi ulfina naa ta'aniif guutummaa mana Israa'elii amanin. **7** "Ani mana koo dhiiseera; handhuuraa koos fi guutummaa mana Yihuudaa ofitti maxxanseen ture. gateera; ani ishee garaan koo jaallat sana harka diinota Isaan garuu na hin dhaggeeffanne' jedha Waaqayyo. **12** isheetti dabarsee keneera. **8** Handhuuraan koo akkuma "Atiakkana isaanii jedhi: 'Waaqayyo Waqqni Israa'el leenca bosonaa natti taateerti. Isheen natti aadde; akkana jedha: qalqalloon daadhilli wayinii hundi daadhilli kanaafuu ani ishee jibbeera. **9** Handhuuraan koo akka wayiniitiin guutamuu qaba.' Yoo isaan, 'Nu akka allaatti burree kan allaattiwwan biraa marsanii miidhan qalqalloon daadhilli wayinii hundi daadhilli wayiniitiin tokkoo natti hin taaneen? Dhaqaatii bineensota bosonaa guutamuu qabu hin beeknuu?' siin jedhan, **13** ati hunda walitti qabaa; akka ishee nyaataniifis isaan fidaa. akkana jedhiin; 'Waaqayyo akkana jedha: Ani namoota **10** Tiksooni hedduu iddo dhaabaa wayinii kootti ni biyya kana keessa jiraatan hunda, mootota teessoo balleessu; quoda koos ni dhidhiitu; quoda natti tolus ni Daawit irra taa'an, luboota, raajotaa fi warra Yerusaalem onsu. **11** Isaan isa onsu; inni onee gara kootti iyya; namni keessa jiraatan hunda machidhaan nan guuta. **14** dhimma isaa qabus waan hin jirreel lafti guutuun onee Ani tokkoo tokkoo isaanii walittin buusa; abbootii fi hafa. **12** Lafa ol ka'aa qullaa gammoojii keessa hunda ilmaanis akkasuma walitti nan buusa, jedha Waaqayyo. irra balleessitoonni ni raam'isu; goraadeen Waaqayyo Ani isaan nan balleessa malee isaanii hin na'u yookaan // moggaa biyyatti tokko irraa hamma moggaa kaaniitti isaanii hin araaramu yookaan garaa hin laafuuuf." **15** ni fixaiti; namni tokko iyuu hin hafu. **13** Isaan qamadii Dhaga'aa; qalbeeffadhaas; of hin tuulinnaa; Waaqayyo facaasuu garuu qoraatii haammatu; ni dhama'u garuu dubbateeraati. **16** Utuu inni dukkana hin fidin, utuu homaahin argatan. Sababii dheekkamsa Waaqayyo milli keessan tulluu dukkanaa'aa jiru irratti hin gufatinaisa cimaa sanaatifi midhaan galfataniit ni qaana'a." Waaqayyo Waqqna keessanii ulfina kennaa. Isin ifa **14** Waaqayyo akkana jedha; "Ani olloota koo hamoo abdattu; inni garuu ifa sana dimimmisati deebisee kanneen handhuuraa ani saba koo Israa'elii kenne dukkanaa duudaatti geedara. **17** Yoo isin dhaga'uu qabatan hunda biyya isaanii keessaan nan buqqisa; mana baatttan garuu, sababii of tuulummaa keessaniiif Yihuudaa isaan gidduudhahaan nan buqqisa. **15** Ani ergan lubbuun koo dhoksaatti ni boossi; sababii bushaayeen isaan buqqisee booddee deebi'ee na'eefii tokkoo tokkoo Waaqayyo boojuun fuudhamaniif iji koo akka malee isaanii gara handhuuraa isaanitii fi gara biyya ofi boossee imimmaan ishee keessaa ni rooba. **18** Mootichaaii, isaanii nan deevisa. **16** Yoo isaan haala jireenyi fi haadha mootichaatiin, "Teessoo keessan irraa bu'aa; saba koo akka gaarii baratanii akkuma duraan saba koo gonfoon keessan ulfina qabeessi sun mataa keessan Ba'aaliin kakachuu barsiisan sana, 'Dhugaa Waaqayyo jiraataa' jechuudhaan maqaa kootin kakatan, isaan saba irraa ni bu'aatiit" jedhi. **19** Magaalaawwan Negeeb koo gidduutti ni hundeffamu. **17** Garuu yoo sabni kam ni cufamu; namni isaan banu tokko iyuu hin jiru. Yihuudaan hundi ni booji'amti; guutumaan guutuutti iyuu naa ajajamuu dide, ani guutumaan guutuutti isabiyyaa fudhatamtii. **20** Ija keessan ol fudhadhaatii warra nan buqqisa; nan balleessas" jedha Waaqayyo. gama kaabaatii dhufaa jiran ilaala. Bushaayeen imaanaa sitti kennaman, hoolonni ati ittiin boonte sun eessa jiru?

13 Waaqayyo akkana naan jedhe: "Dhaqitii sabbata quncee talbaa irraa hoijetame bidathuu mudhii keetti hidhadhu; garuu bishaan hin tuqsiisii." **2** Kanaafuu ani akkuma Waaqayyo na ajajetti sabbata bidathhee mudhii kootti nan hidhadhe. **3** Ergasii dubbiin

dhufe?" jettee of gaafatte wanni wandaboon kee sirraa tolfamaa waaqeffachuu fi waan ofuma isaaniiyiyaadaan mulqamee dhagni kee salphifameef sababii cubbuu isinitti himu. **15** Kanaafuu Waaqayyo waa'ee reajota kee baay'ee sanaatiif. **23** Namni Itoophiyaa tokko bifa maqaqa isatiin raajan sanaaakkana jedha: ani isaan hin isaa yookaan qerransi buburrina isaa geeddaru ni ergine; isaan garuu, 'Goraadeen yookaan beelli tokko danda'aa? Isin warri hammina hojjechuu barattanis iyyuu biyya kana hin tuqu' jedhu. Raajonni sun iyyuu waan gaarii hojjechuu hin daneessan. **24** "Akkuma goraadee fi beelaan dhumu. **16** Namoonni isaan raajii bubbleen gammoojji habaqii bittinneessu sana anis isin nan bittinneessa. **25** Sababii ati na irraanfattee dubbatanif sunis beelaa fi goraadeedhaan daandiiwan waaqota sobaa amanattee, kun ixaa kee, qooda anii siif safaree dha" jedha Waaqayyo. **26** "Akka qaaniin kee mul'attuuf anii wandaboo kee fuula keetti ol nan soqola. **27** Ejummaa fi himimsuun kee, sagaagalummaan kee awaalaal tokko iyyuu hin jiru. Ani badiisa isaanifi malu kan qaaniin hin qabne sunis ni mul'ata! Ani hojji kee jibbiisiisa sana gaarran irraa fi bakkee keessatti argeera. Yaa Yerusaalem, siif wayyoo! Ati hamma yoomiitti xurooftee hafta?"

14 Dubbiin Waaqayyo waa'ee hongee akkana jedhee gara Ermiyaas dhufe: **2** "Yihuudaan ni boossi; magaalaawwan ishees gad deebei'aa jiru; isaan biyyattidhaaf ni wawaatu; iyyi tokkos Yerusaalemi dhaga'amaa jira. **3** Namoonni gurguddooni hojjettoota isaanii bishaan waraabuu ergatu; isaanis gara boolla bishaanii dhaqu; garuu bishaan hin argatan. Isaan okkotee isaanii duwwaa qabatanii deebei'u; isaan qaana'anii abdii kutatanii mataa isaanii haguuggatu. **4** Sababii biyyattii keessaa bokkaan dhabameef lafti ni babbaqaqx; qonnaan bultoonnis abdii kutatanii mataa isaanii haguuggatu. **5** Sababii margi hin jirreef, borofni bakkee iyyuu ilmoo ishee kan reefuu dhalatte gattee deemti. **6** Harroonni diidaa lafa ol ka'aa qullaa irra ijajjanii akkuma waangotaa arganu; sababii waan dheedan dhabaniif jii isaanii waa arguu dadhabe." **7** Yaa Waaqayyo, cubbuun keenya nutti dhugaa ba'u iyyuu ati maqaqa keetiif jedhiitii waa nuu godhi. Duubatti deebei'uun keenya baay'ateera; nu cubbuu sitti hojenneerra. **8** Yaa abdiil Israa'el, Fayisaa ishee kan yeroo rakkinaa, ati maaliif akkuma kara deemtuu halkan tokko qofa bultuu biyyattii keessatti akkuma keessummaa taata? **9** Ati maaliif akka nama waan godhu wallaale tokkoo, akkuma loltuu nama oolchuu hin daneenyekkoottaa? Yaa Waaqayyo, ati nu gidduu jirta; nu maqaqa keetiin waamamna; ati nu hin gatin. **10** Waaqayyo waa'ee saba kanaa akkana jedha: "Isaan jooruu jaallatu; miilla isaanii hin ittifatan. Kanaafuu Waaqayyo isaanitti hin gammadu; inni amma hammina isaanii ni yaadata; cubbuu isaanittifis isaan adaba." **11** Waaqayyo akkana naan jedhe; "Akka sabni kun nagaan jiraatu na hin kadhatin. **12** Yaa isaan sooman iyyuu ani iyya isaanii hin dhaga'; yoo isaan aarsaa gubamuu fi aarsaa midhaanii dhi'eessan iyyuu ani hin fudhadhu. Qooda kanaa anii goraadeedhaan, beelaa fi dha'ichaan isaan nan balleessa." **13** Ani garuu akkana nan jedhe; "Wayyoo yaa Waaqayyo Gooftaa, raajonni saba kanaan, 'Isin goraadee hin argitan yookaan hin beeloftan. Ani dhugumaan nagaa dhuma hin qabne iddo kanatti isiniif nan kenna' jedhu.'" **14** Amma illee Waaqayyo akkana naan jedhe; "Raajonni sun maqaqa kootiin soba raaju. Ani isaan hin ergine yookaan isaan hin muudne yookaan isaanitti hin dubbanne. Isaan mul'ataa fi raajii sobaa, waqa

Yerusaalem irratti harcaafamu. Namni isaan yookaan niitota isaanii, ilmaan isaanii yookaan intallan isaanii awaalaal tokko iyyuu hin jiru. Ani badiisa isaanifi malu isaanitti nati dhangaalaasati. **17** "Akkan jedhii dubbii kana isaanitti dubbadhu: "Iji koo halkanii fi guyyaa utuu gargar hin kutin imimmaan haa lolaasu; intalli, Durbi Qulqullitti saba kootii akka malee madooftee dha'icha hamaadhaan dha'amte. **18** Ani yoon baadiyyaa dhaqe, warra goraadeedhaan dhuman nan arga; yoon magaalaal seene immoo, warra beelaan dhuman nan arga. Raajonni fi luboonni biyya hin beekne keessa joro." **19** Ati Yihuudee guutumaan guutuutti gatteeertaa? Xiyooniis ni tuffattaa? Ati maaliif akka nu fayyuu hin daneenyeef nu miita? Nu nagaa abdanne; garuu wanni gaarii tokko iyyuu hin dhufne; nu yeroo fayyinaa abdanne; garuu raafama qofatu jira. **20** Yaa Waaqayyo, nu hammin keenyaa fi yakka abbootii keenyaa ni beekna; nu dhugumaan cubbuu sitti hojenneerra. **21** Ati maqaqa keetiif jedhiitii nu hin tuffatin; teessoo kee ulfina qabeessa sanas hin qaaneessin. Kakuu nu wajjin galte sana yaadadhu; isas hin cabsin. **22** Waaqota Namoota Ormaa kanneen faayidaa hin qabne sana keessaa tokko iyyuu bokkaa ni roobsaa? Samiifwan matalaan isaanii iyyuu tiifuu gad erguu? Yaa Waaqayyo Waaqni keenya suma mitii? Kanaafuu abdiin keenya suma; situ waan kana hunda hojjetatii.

15 Waaqayyo akkana naan jedhe; "Yoo Musee fi Saamu'eel fuula koo dura dhaabatan iyyuu garaan koo gara saba kanaatti hin deebei'u. Fuula koo duraa isaan ari'il Isaan haa deeman! **2** Yoo isaan, 'Eessa dhaqna?' jedhanii si gaafatan immoo akkana jedhii isaanitti himi; 'Waaqayyo akkana jedha: "Namni du'aaf ramadame gara du'a, namni goraadeedhaaf ramadame gara goraadee, namni beelaaf ramadame gara beelaa, namni boojuudhaaf ramadame immoo gara boojuu dhaqa.' **3** Yaa isaan balleessu gosa afur isaanitti nan erga" jedha Waaqayyo. "Akka isaan aijeesuuf goraadee, akka isaan harkisaniif saroota, akka isaan nyaataanii fixaniif immoo allaattiiwan samiitii fi bineensota lafafaa isaanitti nan erga. **4** Ani sababii Minaaseen ilmi Hisqiyaaas mootichi Yihuudee Yerusaalem keessatti hojjetee waan sanaatiif fuula mootummoota lafa irraa hunda durattii jibbamtoota isaan nan godha. **5** "Yaa Yerusaalem, eenyetu garaa siif laafa? Eenyetu siif bo'a? Eenyetu si dubbisuuf sitti gora? **6** Ati na dhiierteeta; ittuma fuftees duubatti deebei'aa jirta" jedha Waaqayyo. "Kanaafuu ani harka koo sitti hixadhee sin balleessa; ani si'achi siif na'u hin danda'u. **7** Ani karrawwan magaalaal biyyattii durattii, qorbiidhaan qilleensatti isaan nan kenna. Ani saba kooti gaddaa fi badiisa nan fida; isaan karaa isaanii irraa hin deebineetii. **8** Ani haadhota hiyyeessaa isaanii cirracha galaanaa caalaa nan baay'isa. Ani haadhota

dargaggoota isaaniitti, guyyuma saafaadhaan waan namni tokko iyyuu isaaniif jedhee of hin murmurua isaan balleessu tokko nan fida; ani goolii fi naasuu yookaan mataa hin haaddatu. 7 Namni tokko iyyuu akkuma tasaanisaanittin gadhiisa. 9 Haati ilmaan warra namni irraa du'e jajjabeessuuf jedhee nyaata hin torbaa gaggabdee hafuu dhumaabaafti. Aduun ishee geessuuf, yookaan namni tokko iyyuu nama abbaan guyyuma adidhaan dhiiti; isheenis salphattee namaan yookaan haati jalaa duute jajjabeessuuf jedhee dhugaatiif gad taati. Ani hambaaawan isaanii fuula diinota isaanii hin geessu. 8 "Mana cidhi jiru hin seenin; nyaachuu fi duratti goraadeef dabarsee nan kenna" jedha Waaqayyo. dhuguuf jettees isaan wajjin hin taa'in. 9 Waaqayyo Waan 10 Wayyoo yaa haadha ko, kan ana nama biyyattii guutuu Hunda Danda'u, Waaqni Israa'el akkana jedhaati: Ani ija loluu fi falmu deesse? Ani hin liqeessine yookaan hin keessan durattii fi bara keessan keessa sagalee illeettiif liqeeffanne; namni hundi garuu naaabaara. 11 Waaqayyo gammachu, sagalee misirrittiitii fi misirrichaa iddo akkana jedhe. "Ani dhugumaan kaayoo gaariidhaaf sin kanaa nan balleessa. 10 "Yeroo ati waan kana hunda baraara; Ani dhugumaan yeroo rakkinaati fi gidiiratti, saba kanatti himtee isaan, 'Waaqayyo maaliif badiisa akka diinonni kesi kadhathan nan godha. 12 "Namni kam guddaa akkanaa narratti labse? Nu maal balleessine? iyuu sibila, sibila kaabaa dhufe yookaan naasii cabsuu Waaqayyo Waaqa keenytis cubbuu maaliif hojennee?" ni danda'a? 13 "Sababii cubbuu kee hunda kan biyya kee jedhanii si gaafatanitti, 11 akkana isaaniif jedhi; 'Kun guutuu keessa jiru sanaatiif ani badhaadhummaa keetii sababii abbootiin keessan na dhiisanii waaqota kaan fi qabeenya kee toluma boojuuf nan kenna. 14 Sababii duukaa bu'anii isaan tajaajilaniif dheekkamsi koo ibidda ishee gubu qabsiisuuf, ani biyya jedha Waaqayyo; 'isaan na dhiisan; seera koos hin qabdaatiif na hin balleessin; akka ani siif jedhee tuffatamu ati hin beekne keessatti diinota keetiif sin garboomsa.' eegne. 12 Isin garuu abbootiin keessan iyyuu caalaa 15 Yaa Waaqayyo situ beeka; na yaadadhu; na tiksits. hammaattaniirtu. Kunoo tokkoon tokkoon keessan Warra na ari'atan haaloo naaf ba'i. Ati obsa guddaa qooda anaaf ajajamuu mata jabina hammina garaa qabdaatiif na hin balleessin; akka ani siif jedhee tuffatamu keessanii duukaa buutanirruutu. 13 Kanaafuu ani biyya beeki. 16 Dubbiin kee ni argame; anis nan nyaadhe; innis na gammachiise; gammachuu garaa kootiis ta'e; keessan hin beeknetti isin nan gata; isinis achitti halkanii yaa Waaqayyo, Gooftaa Waan Hunda Dandeessu, ani maqaa keetii nan waamamaatiif. 17 Ani gonkumaa tuuta fandaltootaa wajjin hin teenye; gonkumaa isaan wajjin 14 "Ta'us" jedha Waaqayyo, "barri itti namoonni si'achi, 'Dhugaa Waaqayyo jiraataa, isa biyya Gibxii Israa'eloota hin gammanne; sababii harki kee narra turee fi sababii baase sanaa' jedhanii hin kakanne ni dhufa, 15 isaan ati aariidhaan na guutteef ani kophaa koo nan taa'e. 18 Rakkinni koo maaliif dhuma dhabe? Madaan koos maaliif fayyuu dide? Ati akka laga nama gowwoomsuu sanatti isaan nan deebisatii. 16 "Amma immoo ani akka akkana jedha: "Yoo ati qalbii jijjiirratte, ani akka ati na tajaajiltuuf deebisee sin dhaaba; Ati yoo dubbiif faayidaa qabne dhiiftee dubbiif faayidaa qabu dubbatte afaan naaf taata. Sabni kun gara keetti haa deebi'u malee ati gara isaaniitti deebi'u hin qabdu. 20 Ani saba kanaaf 17 Iji koo karaa dallaa dhagaa, dallaa naasii kan jabeeffamee ijaaame sin taasisa; isaan si lolu; garuu si hin mo'atan; ani si baraaruu fi si baasuuf si wajjin jiraattiif" jedha Waaqayyo. isaan fakkiwwan isaanii lubbuu dhabeeyyi faayidaa hin 21 "Ani harka namoota hamoo jalaa sin baasa; harka warra gara jabeeyyi jalaas sin fura."

16 Ergasii dubbiin Waaqayyo akkana jedhee gara koo dhufe: 2 "Ati iddo kanatti niitii fuutee ilmaan yookaan intallan hin dhalchini." 3 Waaqayyo waa'ee ilmaanii fi intallan iddo kanatti dhalatani, waa'ee dubartootaa haadhota isaanii ta'aniitii fi waa'ee dhiirota abbootii isaanii ta'aniitii akkana jedhaati: 4 "Isaan dhukkuba nama ajjeesun dhumu. Isaan akkuma kosii lafatti gatamee ta'u malee boo'icha hin argatan; hin awwaalamani. Isaan goraadee fi beelaan dhumu. Reeffi isaanis allaattii samiitti fi bineensota lafaatiif nyaata ta'a." 5 Waaqayyo akkana jedhaati: "Ati mana boo'icha hin seenin yookaan dhaqxee hin boo'in yookaan isaan hin jajjabeessin; ani eebba koo, jaalala kootii fi gara laafina koo saba kana irraa fudhadheeratiif" jedha Waaqayyo. 6 "Namni xinnaa fi guddaa biyya kana keessatti ni du'a. Isaan hin awwaalamani yookaan boo'icha hin argatan;

namni tokko iyyuu isaaniif jedhee of hin murmurua isaan balleessu tokko nan fida; ani goolii fi naasuu yookaan mataa hin haaddatu. 7 Namni tokko iyyuu warra namni irraa du'e jajjabeessuuf jedhee nyaata hin geessuuf, yookaan namni tokko iyyuu nama abbaan yookaan haati jalaa duute jajjabeessuuf jedhee dhugaatiif gad taati. Ani hambaaawan isaanii fuula diinota isaanii hin geessu. 8 "Mana cidhi jiru hin seenin; nyaachuu fi duratti goraadeef dabarsee nan kenna" jedha Waaqayyo. dhuguuf jettees isaan wajjin hin taa'in. 9 Waaqayyo Waan 10 Wayyoo yaa haadha ko, kan ana nama biyyattii guutuu Hunda Danda'u, Waaqni Israa'el akkana jedhaati: Ani ija keessan durattii fi bara keessan keessa sagalee illeettiif liqeeffanne; namni hundi garuu naaabaara. 11 Waaqayyo gammachu, sagalee misirrittiitii fi misirrichaa iddo akkana jedhe. "Ani dhugumaan kaayoo gaariidhaaf sin kanaa nan balleessa. 10 "Yeroo ati waan kana hunda baraara; Ani dhugumaan yeroo rakkinaati fi gidiiratti, saba kanatti himtee isaan, 'Waaqayyo maaliif badiisa akka diinonni kesi kadhathan nan godha. 12 "Namni kam guddaa akkanaa narratti labse? Nu maal balleessine? iyuu sibila, sibila kaabaa dhufe yookaan naasii cabsuu Waaqayyo Waaqa keenytis cubbuu maaliif hojennee?" ni danda'a? 13 "Sababii cubbuu kee hunda kan biyya kee jedhanii si gaafatanitti, 11 akkana isaaniif jedhi; 'Kun guutuu keessa jiru sanaatiif ani badhaadhummaa keetii sababii abbootiin keessan na dhiisanii waaqota kaan fi qabeenya kee toluma boojuuf nan kenna. 14 Sababii duukaa bu'anii isaan tajaajilaniif dheekkamsi koo ibidda ishee gubu qabsiisuuf, ani biyya jedha Waaqayyo; 'isaan na dhiisan; seera koos hin qabdaatiif na hin balleessin; akka ani siif jedhee tuffatamu keessanii duukaa buutanirruutu. 13 Kanaafuu ani biyya beeki. 16 Dubbiin kee ni argame; anis nan nyaadhe; innis na gammachiise; gammachuu garaa kootiis ta'e; keessan hin beeknetti isin nan gata; isinis achitti halkanii yaa Waaqayyo, Gooftaa Waan Hunda Dandeessu, ani maqaa keetii nan waamamaatiif. 17 Ani gonkumaa tuuta fandaltootaa wajjin hin teenye; gonkumaa isaan wajjin 14 "Ta'us" jedha Waaqayyo, "barri itti namoonni si'achi, 'Dhugaa Waaqayyo jiraataa, isa biyya Gibxii Israa'eloota hin gammanne; sababii harki kee narra turee fi sababii baase sanaa' jedhanii hin kakanne ni dhufa, 15 isaan ati aariidhaan na guutteef ani kophaa koo nan taa'e. 18 Rakkinni koo maaliif dhuma dhabe? Madaan koos maaliif fayyuu dide? Ati akka laga nama gowwoomsuu sanatti isaan nan deebisatii. 16 "Amma immoo ani akka akkana jedha: "Yoo ati qalbii jijjiirratte, ani akka ati na tajaajiltuuf deebisee sin dhaaba; Ati yoo dubbiif faayidaa qabne dhiiftee dubbiif faayidaa qabu dubbatte afaan naaf taata. Sabni kun gara keetti haa deebi'u malee ati gara isaaniitti deebi'u hin qabdu. 20 Ani saba kanaaf 17 Iji koo karaa dallaa dhagaa, dallaa naasii kan jabeeffamee ijaaame sin taasisa; isaan si lolu; garuu si hin mo'atan; ani si baraaruu fi si baasuuf si wajjin jiraattiif" jedha Waaqayyo. isaan fakkiwwan isaanii lubbuu dhabeeyyi faayidaa hin 21 "Ani harka namoota hamoo jalaa sin baasa; harka warra gara jabeeyyi jalaas sin fura."

17 Cubbuun Yihuudaa meeshaa sibiilaatiin qirixaameera; qara dhagaatiinis gabatee garaa isaanii irrattii fi gaanfa iddo aarsaa isaanii irrattii barreeffameera. 2 Ijoolleen isaanii iyyuu iddoowwan aarsaa isaaniiitii fi siidaa Aasheeraa kanneen mukkeen

lalisaa cinaatii fi gaarran ol dheeroo irraa sana yaadatan. 3 Ani sababii cubbuu biyya kee guute sanaatiif tulluu koo kan biyya keessaa, qabeenya keetii fi badhaadhummaa kee hunda iddo ol ka'aa kee wajjin dabarsee boojuuf nan kenna. 4 Ati dogoggora mataa keettiitii dhaala ani siif kenne ni dhabda. Ani biyya ati hin beekne keessatti diinota keetif sin garboomsa; ati dheeekkamsa koo qabsiifteertaati; innis bara bараan ni boba'a." 5 Waaqayyoakkana jedha: "Namni nama amanatu, kan jabin foonii irree isaa godhatu, kan garaan isaa Waaqayyo irraa garagalu abaarammaa dha. 6 Inni akka daggala gammoojji keessaa ta'a; yeroo wanni gaariin dhufutti hin argu. Inni gammoojji keessaa iddoogogaa biyya soogiddaa kan namni tokko iyuu hin jiraanne keessa jiraata. 7 "Namni Waaqayyoon amanatu, kan abdiin isaas isuma ta'e garuu eebbfamamaa dha. 8 Inni akkuma muka qarqara bishaanii dhaabame, kan hidda isaa ededa lagaa irra yaafatuu ta'a. Yommuu ho'i dhufu hin sodaatu; baallii isaa yeroo hunda lalisaa dha. Mukni sun bara hongee illee hin yaadda'u; ija naqachuu hin dhiisu." 9 Garaan nاما waan hunda caalaa haxxee dha; garmalees hamaa dha. Eenyutu isa hubachuu danda'a? 10 "Ani Waaqayyo nama hundaaf akkuma amala isaatti, akkuma waan hojjii isaatif maluutti gatii isaf kennuuf garaa isaa nan sakatta'; qalbiisaas nan qora." 11 Namni karaa hin malleen badhaadhummaa walitti qabatu akkuma gogorri hanqaakuu hin hanqaaqin hammattu ti. Walakkaa umurii isaaatti badhaadhummaan sun isa dhiisee bada; dhuma irrattis gowwaa ta'uun isaa ni mirkaneeffama. 12 Teesson ulfina qabeessi durumaa jalqabee ol jedhu sun, iddo qulqullummaa keenyaa ti. 13 Yaa Waaqayyo, abdii Israa'el, warri si dhiisan hundi ni qaaneffamu. Warri sirraa garagalan biyyoo keessatti galmeeffamaniiru; isaan Waaqayyoon burqaa bishaan jireenyaa dhiisaniiruutii. 14 Yaa Waaqayyo na fayysi; anis nan fayyaa; na oolchi, anis nan oolfama; kan ani jajadhu sumaati. 15 Isaan ittuma fufanii, "Dubbiiin Waaqayyo eessa jira? Mee amma haa raawwataamu!" naan jedhu. 16 Ani tiksee ta'ee si tajaajiluu irraa duubatti hin deebine; ati akka anii guyyaa badisaa hin hawwine ni beekta. Wannii afaan kootii ba'u fuuluma kee dura jira. 17 Ati na hin rifachiis; guyyaa badiisaatti ati da'o koo ti. 18 Warri na adamsan haa qaaneffaman; ana garuu qaaniirraa na oolchi; isaan haa rifatan; ana garuu rifaatii irraa na eegi. Guyyaa badiisa isaanitti fidii; badiisa dachaatiin isaan balleessi. 19 Waaqayyoakkana naan jedhe: "Dhaqittii karra uummataa karaa mootoni Yihuudaa ittiin seenanii ba'an dura dhaabadhu; akkasumas karrawwan Yerusaalem kaan hunda dura dhaabadhu. 20 Akkanas isaanii jedhi; 'Yaa mootota Yihuudaa, sabni Yihuudaa hundii fi namoonini Yerusaalem keessa jiraattan kanneen karra kanaan ol galtan hundi dubbii Waaqayyo dhaga'aa. 21 Waaqayyoakkana jedha: Akka guyyaa Sanbataatiin ba'aa hin baanne yookaan karrawwan Yerusaalemiin ol hin galchine of eegagadhaa. 22 Akkuma anii abbootii keessaa ajajetti guyyaa Sanbataai kabajaa malee guyyaa Sanbataatiin mana keessanii ba'aa gad hin baasinaa yookaan hojjii kam iyuu hin hojjetinaa. 23 Taus isaan hin dhaggeeffanne yookaan hin qalbeeffanne; garuu akka hin dhageenyee fi akka qajeelfamaa hin fudhanneef mataa jabaatan. 24 Waaqayyoakkana jedha; yoo isin na dhageessanii guyyaa Sanbataatiin ba'aa tokko illee karrawwan magaalaa kanaatiin ol galchuu dhiiftanii qooda kanaa gaafas hojjii kam iyuu hojjechuu dhiisudhaan guyyaa Sanbataa addaan baaftanii eegdan, 25 mootoni teessoo Daawit irra taa'an qondaaltota isaanii wajjin karrawwan magaalaa kanaatiin ol seenu. Isaanis qondaaltota isaanii wajjin gaariiwanii fi fardeen yaabbanii namoota Yihuudatiif fi warra Yerusaalem keessa jiraatan wajjin ni dhufu; magaalaa kunis magaalaa namni baraa bараan keessa jiraata ni ta'a. 26 Namoonnis magaalaaawan Yihuudatiif fi gandoota naanno Yerusaalemiiti, biyya Beniyaaimitiif fi biyya gaara keessaaati, biyya gaaraatiif fi Negeebii aarsaa gubamu fi qalma, aarsaa midhaanii,ixaanaa fi aarsaa galataa fidanii gara mana Waaqayyo ni dhufu. 27 Yoo isin guyyaa Sanbataa addaan baaftanii eeguuf jettanii guyyaa Sanbataatiin ba'aa tokko iyuu baattanii karrawwan Yerusaalemiin ol seenuu dhiisudhaan anaaf ajajamu baattan garuu ani ibidda hin dhaamne tokko karrawwan Yerusaalemitti nan qabsiisa; ibiddi sunis da'annoowwan Yerusaalem gubee barbadeessa."

18 Dubbiin Waaqayyo biraa gara Ermiyas dhufe isaa kanaa dha: 2 "Ka'iitiif gara mana namicha suphee dha'u sanaa dhaqi. Anis achitti dubbii koo sitti nan hima." 3 Kanaafuu ani gara mana namicha suphee dha'u sanaatti gad nan bu'e; innis geengoo irratti waa hojjechaa ture. 4 Okkoteen inni suphee irraa hojjechaa ture sun garuu harka isaaatti fashala'e; kanaafuu namichi suphee dha'u sun akkuma itti toletti suphee sanaan okkottee kan biraahojjete. 5 Ergasii dubbiin Waaqayyoakkana jedhee gara koo dhufe: 6 "Yaa mana Israa'el, anis akkuma suphee dhooftuun kun hojjetu isin gochuu hin danda'u?" jedha Waaqayyo. "Yaa mana Israa'el, akkuma suphee harka suphee dhooftuun keessa jiru isinis harka koo keessa jirtu. 7 Yeroo ani akka sabni yookaan mootummaan tokko buqqifamu, gargar qoodamu fi barbadeeffamu labsuti, 8 yoo sabni ani akeekachii se sun hammina isaa irraa deebi'e, ani waan hamaa isatti fiduuy yaade sana irraa nan deebi'a. 9 Yoo ani yeroo biraahimmo akka sabni yookaan mootummaan tokko ijaaramee dhaabamu labse, 10 yoo inni fuula koo duratti waan hamaa hojjetee anaaf ajajamu dide, ani waan gaarii isaf gochuu barbaade sana nan dhiisa. 11 "Kanaafuu amma saba Yihuudatiif fi warra Yerusaalem keessa jiraataniin akkana jedhi; 'Waaqayyoakkana jedha: Kunoo! Ani badiisa isiniif qopheesseen mala isiniti karoorsaa jira. Kanaafuu tokkoon tokkoon keessan karaa keessanii fi hojjii keessan qajeelfadhaa.' 12 Isaan garuu akkana jedhanii deebii kennan: 'Kun faayidaa hin qabu. Nu karoormaa keenyaan itti fufna; tokkoon tokkoon keenya mata jabinaa fi hammina garaa keenyaan duukaa buuna.'" 13 Kanaafuu Waaqayyoakkana jedha: "Mee saboota keessa iyyaafadhaa: Eenyutu takkumaa waan akkanaa dhaga'ee beeka? Israa'el Durbi Qulqullittiin waan suukaneeessaa tokko hojjeteeerti. 14 Cabbiin

Libaanoon takkumaa ededa kattaa isaa irraa badee harka warra lubbuu isaanii galaafachuu barbaadaniitti beekaa? Bishaan isaa diilallaa'an burqaa fagootii dhufu goraadeedhaan dhuman nan godha; reeffa isaanii immoo sun takkumaa citee beekaa? **15** Sabni koo garuu na allaattii samiitii fi bineensota lafaatiif nyaata godhee irraanfateera; isaan waaqota tolfamoo faayidaa hin nan kenna. **8** Ani magaalaa kana onsee waan sodaa qabne kanneen karaawwan isaanii irratti fi daandiiwwan fi qoosaa nan godha; kan achiin darbu hundi sababii durii irratti isaan gufachiisanif ixaana aarsu. Isaan karaa madaa ishee hundaatiif dinqisiifatee isheetti kolfa. **9** hin tolfamne irra daandii qal'oo irra isaan deemisaniiru. Ani akka isaan foon ilmaan isaaniitti fi intallan isaanii **16** Biyyi isaanii ni ona; bara bараanis biyya qoosaa ta'a; nyaatan nan godha; isaanis yeroo diinonni isaanii warri achiin darban hundi ni na'u; mataa isaanii ni keanneen lubbuu isaanii galaafachuu barbaadan sun raasu. **17** Akkuma bubblee ba'a biiftuutti dhufuu, ani marsanii isaan dhiphisanitti foon walii isaanii nyaatu.' fuula diinota isaanii duratti isaan natiin bittineesse; bara **10** "Ergasii okkotee san fuula warra si wajjin deemanii badiisa isaanii keessa, ani dugda koo malee fuula koo duratti cabsiitii **11**akkana isaaniin jedhi; 'Waaqayyo isaanitti hin argisiisu. **18** "Jarris, 'Seerri luba biraar, gorsi Waan Hunda Danda'uakkana jedha: Akkuma okkotene ogeeyyi biraa, dubbiin immoo raaajota biraa waan hin suphee dhoofuu kun erga caccabee booddee deebi'ee dhabamneef kottaa Ermiyaasitti mari'anna; kanaafuu haaronfamuu hin dandeenyne sana ani saba kanaa fi kottaa nu arraba keenyaan isa miinaa; waan inni dubbatu magaalaa kana nan caccabsa; sababii iddoon itti nama kam iyyuus hin fudhannu" jedhan. **19** Yaa Waaqayyo, awwaalan biraa hin jirreef namoonni Toofetitti reeffa na dhaggeeffadhu; waan warri na himatan jedhanis awwaalu. **12** Ani iddo kanaa fi warra as jiraatanitti dhaga'i! **20** Gatiin waan gaarii waan hamaadhaa? Isaan waan kanaa nan fida, jedha Waaqayyo. Magaalaa kanas garuu boolla anaaf qotaniiru. Ani akkan dheekkamsa akkuma Toofet nan godha. **13** Manneen Yerusaalem kee isaan irraa deebisuu fuula kee dura dhaabadhee keessaatii fi manneen mootota Yihuudaa jechunis iddo isaanii bu'ee dubbadhe yaadadhu. **21** Kanaafuu manneen jarri bantii isaanii irratti urjiiwwan samii ati ijoollee isaanii dabarsii beelatti kenni; jara immoo hundaaf ixaana aarsanii waaqota biraafis dhibaayyuu dabarsii humna goraadeetti kenni. Niitota isaanii jalaa dhibaafatan sun hundi akkuma iddo Toofet kanaa ijoollee fi dhirsooni haa dhuman; dhiironni isaanii haa ni xureeffamu." **14** Ermiyaasis ergasii Toofet iddo ajjeefaman; dargagoonni isaanii immoo lola keessatti Waaqayyo akka inni achitti raajii dubbatuu itti isa erge goraadeedhaan haa qalaman. **22** Yeroo ati akkuma sanaa deebi'ee ooibdi mana qulqullummaa Waaqayyoo tasaa weerartoota isaanitti fiddutti, iyyi mana isaanitti keessa dhaabatee saba hundaan akkana jedhe; **15** haa dhaga'amu; isaan na qabuu fuolla qotanii, miilla "Waaqayyo Waan Hunda Danda'u, Waaqni Isra'e'l akkana kootiifis kiyoyo kaa'aniiruutii. **23** Yaa Waaqayyo, ati jedha; 'Mee dhaggeeffadhaal Sababii isaan mata jabeeyyi garuu mala isaan na ajjeesuu malatan hunda ni beekta. ta'anii dubbi koo dhaga'u didaniif balaa ani isaanitti Yakka isaanii hin dhiisiniif; yookaan cubbuu isaanii fuula labsee ture hunda magaalaa kanaa fi gandoota naanwoo kee duraa hin haqin. Isaan fuula kee duratti lafatti haa ishee jiranitti nan fida."

gataman; yeroo dheekkamtuttis isaan adabi.

19 Waaqayyo akkana jedha; "Dhaqitii suphee dhoofuu irraa okkotee suphee bitadhu. Maanguddoota sabaatii fi luboota keessaa namoota muraasa fudhadhuutii, **2** gara Sulula Ben Hinoomitti kan balbala karra qiraaci biraa sana dhaqi. Achittis dubbii anii sitti himu labsi; **3** akkanas jedhi; 'Yaa mootota Yihuudatii fi saba Yerusaalem dubbii Waaqayyoo dhaga'a. Waaqayyo Waan Hunda Danda'u, Waaqni Isra'e'l akkana jedha: Dhaggeeffadhaal Kunoo, ani balaa gurra nama waan sana dhaga'u hundatti hin tolle tokko iddo kanatti nan fida. **4** Isaan na dhiisaniid do kana iddo waaqota ormaa godhaniiruutii; iddo kanattis waqqota isaanii yookaan abbootin isaanii yookaan mootonni Yihuudaa hin beekiniif aarsaa gubamu dhi'eessaniiru; iddo kanas dhiiga namoota balleessaan hin qabneeti guutaniiru. **5** Isaan ilmaan isaanii aarsaa ibiddaan gubamu godhanii Ba'aaliif dhi'eessuu iddo ol ka'aa Ba'aaliif ijaaraniru; kunis waan ani isaan hin ajajin yookaan maqaa hin dha'in yookaan yaada koo keessa iyyuun hin turinii dha. **6** Kanaafuu beekkadhaa; barri itti namoonni iddo sanaan, si'achi Sulula Qalmaa jedhanii waamuu malee Toofet yookaan Sulula Ben Hinoom hin jenne ni dhufa, jedha Waaqayyo. **7** "Ani iddo kanatti karoora Yihuudatii fi karoora Yerusaalem

Phaashihuur lubichi, ilmi Imeerii inni mana qulqullummaa Waaqayyoo keessatti bulchaa hangafa ture sun yommuu Ermiyaasi waan kana raaju dhaga'etti, **2** akka Ermiyaas raajichi tumamee Karra Beniyaam isa ol aanu kan mana Waaqayyoo biratti argamu sana keessatti miilli isaa jirma lama gidduu galee hidhamu godhe. **3** Ermiyaasis guyyaa itti aanu yeroo Phaashihuur jirma lamaan gidduudhaa isa baasetti akkana jedheen; "Maqaan Waaqayyo siif baase Maagormiisaabiib malee Phaashihuur miti. **4** Waaqayyo akkana jedhaatii; 'Ani akka ati ofii keetii fi michoota keetti sodaachisaa taatu sin godha; yeroo isaan goraadee diinota isaanittin dhuman ijuma keetiin argita. Ani Yihuudaa hunda dabarsee mootii Baabiloniitti nan kenna; innis Baabilonitti isaan geessa yookaan goraadeedhaan isaan fixa. **5** Ani qabeenya magaalaa kanaa hunda jechunii oomisha ishee hunda, waan gatii guddaa qabu hundaa fi badhaadhummaa mootota Yihuudaa hunda dabarsee diinota isaanittin nan kenna. Isaanis booji'anii fudhatanii Baabilonitti isaan geessan. **6** Yaa Phaashihuur ati, warri mana kee jiraatan hundis booji'amtanii Baabilonitti geeffamtu. Atii fi michoota kee warri ati raajii sobaa dubbatteef hundi achitti duutanii awwaalantu." **7** Yaa Waaqayyo, ati na gowoomsite; anis nan gowoomfame; ati humnaan na caaltee na mo'atte. Ani guyyaa guutuu waan kolfaa nan ta'e; namni

hundis natti qoosa. **8** Ani yeroon dubbadhu hunda nan iyya; "Goolii, badiisa" jedhees nan labsa. Kanaafuu dubbiin Waaqayyo guyyaa guutuu arrabsoo fi tuffii natti fide. **9** Garuu yoo ani, "Ani maqaa isaa hin dha'u yookaan si'achi maqaa isaatiin hin dubbadhu" jedhe, dubbiin isaa onnee koo keessatti akka ibiddaa, akkuma ibidda lafee koo keessatti ukkaamsameera. Ani of keessatti isa qabachuu nan dadhabee; dhuguma iyuu ani hin danda'u. **10** Ani hasaasa, "Karaa hundaan sodaal Isa balaaleffadhaal! Isa ha balaaleffannu!" jedhu hedduun nan dhaga'a. Michoonni koo hundi, "Inni ni gowwoomfama ta'a; nus ergasii isa ni mo'anna; haaloo keenya illee ni baafanna" jechaa kufaattii koo eeggatu. **11** Waaqayyo garuu akkuma goota humna qabeessa tokkotti na wajjin jira; kanaafuu warri na adamsan ni gufatu malee hin mo'atan. Isaan baay'ee qaaneffaman; hin milkaa'aniiti; salphinni isaanii gonkumaa hin irraanfatamu. **12** Yaa Waaqayyo Waan Hunda Dandeessu, kan nama qajeelaa qortu, kan garaa fi yaada namaa keessa argitu, ani falmii koo sitti kennadheeraatii ati yeroo isaanitti haaloo baatu na argisiisi. **13** Waaqayyo faarfadhaal! Waaqayyo galateeffadhaa! Inni lubbuu namoota hiyyeyyii harka hamootaatii ni baasa. **14** Guyyaan ani dhaladhe haa abaaramu! Guyyaan haati koo na deesse sunis hin eebbfamin! **15** Namichi, "Daa'imni tokko jechuunis ilmi siif dhalatee jira!" jedhee abbaa kootiif oduu fidee akka malee isa gammachaiise sun haaabaaramu! **16** Namichi sun akkuma magalaawwan Waaqayyo gara laafina malee garagalchee haa ta'u. Inni ganamaan wawaananaa, saafaan immoo iyya waraanaa haa dhaga'u. **17** Akka haati koo awwalaal naa taatuuf, akka gadameessi ishees iddo jirenyaara baraa naaf ta'uuf inni utuu ani gadameessa keessa hin ba'in na hin ajjeefneetii. **18** Ani maaliifan rakkinaa fi gadda arguuf jirenya koos qaauni fixuuf gadameessa keessa ba'e?

21 Yeroo Zedeqiyaa Mootichi Phaashihuur ilma Malkiyaatti fi Sefaaniyya lubicha ilma Ma'aseyyaa gara Ermiyaasitti ergetti dubbiin akkana jedhu Waaqayyo biraa gara Ermiyaas dhufe. Jarri ergamanis akkana jedhan; **2** "Sababii Nebukadnezar mootichi Baabilon nu waraanaa jiruuf Waaqayyoon nuu gaafadhu. Tarii Waaqayyo akkuma duraan godhe sana hojiiwyan dinqii nuuf hoijetee akka mootichi nurraa deebi'u ni godha ta'atii." **3** Ermiyaas garuu akkana isaaniin jedhe; "Zedeqiyadhaan akkana jedhaa; **4** 'Waaqayyo Waaqni Israa'el akkana jedha: Ani mi'oota waraanaa harka keessan jiran, kanneen isin ittiin mootii Baabilonii fi Baabilonota isin marsanii dallaan ala jiran loluuf itti fayyadamtan kana isinitti nan garagalcha. Anis magaalaa kana keessatti isaan walitti nan qaba. **5** Ani mataan koo harka diriirfamee fi irree jabaadhaan, aarii boba'u fi dheekkamsa guddaadhaan waraanaa isinitti nan bana. **6** Ani waan magaalaa kana keessa jiraatu jechuunis namaa fi horii nan dha'a; isaanis dha'icha hamaadhaan dhumu. **7** Anis ergasii, jedha Waaqayyo, Zedeqiyaa mooticha Yihuudaa, qondaaltotta isatii fi jiraattota magaalaa kanaa kanneen dha'icha jalaa, goraadee fi beela jalaa ba'an Nebukadnezar mooticha Baabilonii fi diinota

isaanii kanneen lubbuu isaanii balleessuu barbaadanitti dabarsee nan kenna. Mootichis goraadeedhaan isaa fixa; inni isaaniif hin hilu yookaan hin na'uuf yookaan garaa hin laafuu." **8** "Amma illeeakkana jedhii saba kanatti himi; Waaqayyoakkana jedha: 'kunoo, ani karaa jirenyaatii fi karaa du'aa fula keessan dura nan kaa'a. **9** Namni magaalaa kana keessatti hafu kam iyyuu goraadeedhaan, beelaan yookaan dha'ichaan du'a. Namni gad ba'ee Baabilonota isin marsanii jiranitti harka kennatu kam iyyuu garuu ni jiraata; lubbuu isaaas ni oolfata. **10** Ani magaalaa kanaaf waan gaarii gochuuf tuluu hin ta'in ishee miidhuuf kutadheera, jedha Waaqayyo. Isheenis dabarfamtee harka mootii Baabilonitti ni kennamti; inni immoo ibiddaan ishee barbadeessa." **11** "Akkasumas mana mootii Yihuudatiin akkana jedhi; 'Isin dubbi Waaqayyo dhaga'a; **12** Yaa mana Daawit, Waaqayyo akkana jedha: "'Ganama hunda murtii qajeelaa kennaa; nama saamame tokko harka nama isa cunqursuutii baasaa; yoo kanaa achii sababii jal'ina isin hoijettaniitiif dheekkamsi koo bu'ee akkuma ibiddaa boba'a; namni isa dhaamsu tokko iyyuu hin jiraatu. **13** Yaa ishee sulula kanaan ol dirree kattaa qabu irra jiraattu, ani sitti ka'en jira, jedha Waaqayyo; isin warri, "Eenyuttu nutti dhuufu danda'a? Eenyutus da'anno keenya seenuu danda'a?" jettan, **14** ani akkuma hojii keessaniiif malutti isinan adaba, jedha Waaqayyo. Ani ibiddaa waan naanno keessan jiru hunda barbadeessu bosona keessanitti nan qabsisa."

22 Waaqayyo akkana jedha: "Gara masaraa Mootii Yihuudatiin gad bu'itiit akkana jedhii ergaa kana achitti labsi; **2** 'Yaa Mootii Yihuudaa, ati kan teessoo Daawit irra teessu, ati, qondaalttoni keetii fi sabni kee warri karra kanaan ol galtan dubbi Waaqayyo dhaga'a. **3** Waaqayyo akkana jedha: Waan qajeelaa fi sirrii ta'e hoijedhaa. Nama saamame tokko harka nama isa cunqrsuutii baasaa. Alagaatti, ijoollee abbaa hin qabnetti yookaan haadha hiyyeessatti daba yookaan jal'ina hin hoijetina; dhiiga nama balleessaa hin qabrees iddo kanatti hin dhangalaasinnaa. **4** Yoo isin ajajawwan kanneen sirriitti eegdan mootonni teessoo Daawit irra taa'an, qondaaltotaa fi saba isaanii wajjin gaarii moototaatii fi fardeen yaabbatani karrawwan masaraa mootummaa kanaan ol galu. **5** Yoo isin ajajawwan kanneen eeguu baattan garuu akka masaraan mootummaa kun barbadeeffamu ani maqaa kootiin kakahdeera, jedha Waaqayyo.'" **6** Waaqayyo waa'ee masaraa mootii Yihuudaa akkana jedhaati: "Ati akka Gili'aad, akka fiixee Libaanoon naaf taate iyyuu, ani dhugumaan akka gammoojiji, akka magalaawwan namni keessa hin jiraannee sin taasisa. **7** Ani balleessitoota tokkoon tokkoon isaanii mi'a lolaa qabatan, sitti nan erga; isaanis birbirsa kee filatamaa ni ciru; ibiddatis ni naqu. **8** "Namooni biyya hedduus yommuu magaalaa kana biraan darbaniitti, 'Waaqayyo maaliif magaalaa guddaa kanatti waan akkanaa fide?' jedhanii wal gaafatu. **9** Isaanis, 'Sababii isaan kakuu Waaqayyo Waaqa isaanii dhiisianii waaqota biraan waqeffatanii tajaajilaniifti dha' jedhanii deebisu." **10** Isin nama du'eef hin boo'inaa yookaan hin gaddinaa; qooda kanaa

nama booji'ameef hiqqifadhaa boo'aa; inni lammata hin deebi'u yookaan biyya itti dhalate hin arguutii. **11** Waaqayyo waa'ee Shaluum ilma Yosiyas kan qooda abbaa isaa mootii Yihuudaa ta'ee garuu iddoo kanaa deeme sanaa akkana jedhaati: "Inni gonkumaa hin deebi'u. **12** Inni iddoo booji'amee itti geeffame sanatti du'a; biyya kanas lammaffaa hin argu." **13** "Nama ollaasaa utuu gatii humna isaa hin kenniniif akkasumaan hojjechifachuudhaan mana isaa karaa qajeelaa hin ta'iniin, kutaa isaa kan mana gubbaa immoo karaa sirrii hin ta'iniin jaarratuuf wayyoo. **14** Inni, 'Ani masaraa guddaa tokko, kutaaa mana gubbaa bal'aa isaa wajjin ofii kootiif nan ijaarradha' jedha. Kanaafuu inni foddaawwan itti baasee muka birbirsaatiin bareechee halluu diimaadhaan miidhagsa. **15** "Birbirsa hedduu qabaachuun kee mootii si taasisaa? Abbaan kee nyaataa dhugatii hin qabu turee? Inni waan qajeelaa fi haqa hojjete; kanaafuu wanni hundinuu ni qajeeleef. **16** Inni hiyyeyyi fi rakkattootaaf ni falme; kanaafuu wanni hundi ni qajeeleef. Na beekuu jechuun kanuma mitii?" jedha Waaqayyo. **17** Iji keetii fi garaan kee garuu bu'aa karaa hin maliniin argamu irra, dhiiga nama balleessaa hin qabnee dhangalaasuu irra, cunqursaa fi goolii kaasuu qofa irra bu'eera. **18** Kanaafuu Waaqayyo waa'ee Yehooyaqaqim mooticha Yihuudaa, ilma Yosiyas akkana jedha: "Isaan, 'Anaaf wayyoo, yaa obboleessa koo! Anaaf wayyoo, yaa obboleettii kool' jedhanii hin boo'anii. Isaan, 'Anaaf wayyoo, yaa gooftaa kool! Anaaf wayyoo yaa ulfina isaa!' jedhanii hin boo'anii. **19** Inni awwaala harree argata, jechuunis lafa irra harkifamee karrawwan Yerusaalem keessaa gad baafamee gatama." **20** "Libaanoonittti ol ba'ii iyyi; sagaleen kee Baashaan keessatti haa dhaga'amu; Abaraam keessaaas iyyi; michoonni kee hundi barbadeeffamaniiruutii. **21** Ani yeroo ati nagaa qabdutti si akeekkachiiseen ture; ati garuu, 'Ani hin dhaggeeffadhu' jette. Kun ijollummaa keetii jalqabee amala kee ture; ati naaf hin ajajamne. **22** Tiksoota kee hunda bubbleen fudhatee sokka; michoonni kees ni booji'amu. Sababii hammina kee hundaatiif ati ni qaanofta; ni salphattas. **23** Ati kan Libaanoon keessa jiraattu, kan muka birbirsaatiin mana jaarrattu, yeroo dhiphinii si qabees akkuma dubartii ciniisifattu tokkoo miixattutti ati akkam adda! **24** "Akkuma ani dhugumaan jiraataa ta'e" jedha Waaqayyo; "Yaa Yehooyaakiin mooticha Yihuudaa, ilma Yehooyaqaqim, yoo ati qubeelaa chaappaa harka koo mirgaa taatee illee ani baaseen si gata. **25** Ani warra lubbuu kee galaafachuu barbaadanitti, warra ati sodaattu jechuunis Nebukadnezar mooticha Baabilonii fi Baabilonotatti dabarsee sin kenna. **26** Ani si'i fi haadha si deesse biyya biraatti, biyya tokkoon keessan iyyuu itti hin dhalatinitti isin nan darbadhaa; isin lachuu achitti duutu. **27** Isin biyya itti deebi'u hawwitanitti gonkumaa hin deebitan." **28** Yehooyaakiin kun nama akkuma okkotee cabaa tuffatame, mi'a namni tokko iyyuu hin barbaanneedhaa? Ijoolleen isaatii fi inni maaliif darbatamanii biyya hin beeknelli gatamani? **29** Yaa lafaa, yaa lafaa, yaa lafaa, dubbii Waaqayyo dhaga'il! **30** Waaqayyo akkana jedha: "Namicha kana akka nama ijoollee hin qabne tokkootti, akka nama bara jireenya isaa keessa hin milkoofne tokkotti galmeessaa; sanyii isaa keessaa namni tokko iyyuu hin milkaa'u, namni tokko iyyuu teessoo Daawit irrha hin taa'u, yookaan si'achi Yihuudaa hin bulchutti."

23 "Tiksoota hoolota karra koo balleessanii bittinneessiiniif wayyoo!" jedha Waaqayyo. **2** Kanaafuu Waaqayyo Waaqni Israa'el tiksoota saba koo tiksanii akkana jedha: "Waan isin bushaayee koo bittinneessitanii aritanii fi eegumsa barbaachisu isaaniif hin godhiniif ani kunoo hammina isin hojjetaniif adabbii isinittin fida" jedha Waaqayyo. **3** "Ani mataan koo hambaa bushaayee kootii biyyoota ani itti isaan ari'ee ture hunda keessaa walitti qabee karra isaaniitti nan deebisa; isaanis achitti ni horu; ni baay'atus. **4** Anis tiksoota isaan tiksan isaaniif nan ramada; isaanis si'achi hin sodaatan; yookaan hin rifatan, yookaan isaan keessaa tokko iyyuu hin badu" jedha Waaqayyo. **5** "Barri ani itti Daawitiif damee qajeelaa tokko, mootii ogummaadhaan bulchuu fi waan sirrii fi qajeelaa ta'e biyya kana keessati hojjetu tokko kaasuu ni dhufa" jedha Waaqayyo. **6** Bara isaa keessa Yihuudanii ni fayya; Israa'elis nagaan jiraata; maqaan inni ittiin waamamus: Waaqayyo Qajeeulumma Keenya jedhama. **7** "Kanaafuu barri itti namoonni si'achi, 'Dhugaa Waaqayyo jiraataa isa Israa'eloota Gibxii baasee fide sanaa' hin jenne tokko ni dhufa" jedha Waaqayyo; **8** "Isaan garuu, 'Dhugaa Waaqayyo jiraataa isa biyya Kaabaatti fi biyyoota itti isaan ari'ee ture hunda keessaa sanyiwwan Israa'el baasee fide sanaa' jedhu. Ergasiis isaan biyya ofii isaanii keessa ni jiraatu." **9** Waa'ee raajotaa, onneen koo na keessatti cabeera, lafeen koo hundi ni hollata; sababii Waaqayyootii fi sababii dubbii isaa qulqulluu sanaatiffi ani akkuma nama machaa'ee akka nama daadhii wayiniittiin mo'atameen nan ta'e. **10** Biyyattiin ejjitootaan guutamteerti, sababii abarsaatiif biyyattiin ni boossi; kaloon gammoojiji keessaa ni goga. Rajonni karaa hamaa duukaa bu'u; aangoo isaaniittis karaa malee fayyadamu. **11** "Rajonnis, lubnis Waaqaaf hin bulan; ani mana koo keessatti iyyuu hammina isaanii argeera" jedha Waaqayyo. **12** "Kanaafuu karaan isaanii mucuca ta'; isaan dukkanatti gad darbatamu; achittis ni kufu. Bara isaan adabaman keessa, ani badiisa isaanitti nan fida" jedha Waaqayyo. **13** "Raajota Samaariyya gidduutti, ani waan jibbisiisaa kana argeera: Isaan maqaan Ba'aaliin raajanii saba koo Israa'elin karaa irraa jal'isan. **14** Raajota Yerusaalem gidduutti ani waan nama suukanessu tokko argeera; isaan ni ejju; sobaan jiraatus. Akka namni tokko iyyuu hammina isaa irraa hin deebineef isaan harka jal'oottaa jajjabeessu. Isaan hundi anaaf akkuma Sodoom; sabni Yerusaalem immo akkuma Gomoraa ti." **15** Kanaafuu Waaqayyo Waan Hunda Danda'u waa'ee raajotaa akkana jedha: "Sababii raajota Yerusaalemiif, waan xuraa' ummaan biyyatti keessa guuteef ani akka isaan nyaata hadhaa'aa nyaatanii bishaan summaa'es dhugan nan godha." **16** Waaqayyo Waan Hunda Danda'u akkana jedha: "Waan rajonni isini raajan hin dhaggeeffatinaa; isaan abdii sobaatiin isin guutu. Isaan utuu afaan Waaqayyootii hin ta'in mul'ata yaada ofii isaanii dubbatu; yaada isaanii keessaa fuudhanii mul'ata dubbatu. **17** Isaan ittuma fufanii warra

na tuffataniin, 'Waaqayyoakkana jedha: isin nagaa ni qabaattu' jedhu. Warra mata jabina yaada ofii isaanii duukaa bu'an hundaan immoo, 'Hamaan isin hin argatu' jedhu. **18** Garuu isaan keessaa namni dubbii isaa arguuf yookaan dhaga'uuf waldaa Waaqayyo keessa dhaabate eenyu? Namni dubbii isaatifi gurra kennee dhaga'e eenyu? **19** Kunoo bubbleen Waaqayyo, dheekkamsaan ni bu'a; bubbleen hamaanis mataa hamootaa irratti gad bubbisa. **20** Dheekkamsi Waaqayyo hamma inni kaayyo yaada garaa isaa guutuumaan guutuutti raawwattutti duubatti hin deeb'i. Isin bara dhumaan keessa waan kana akka gaariitti ni hubattu. **21** Aan rajota kanneen hin ergine; isaan garuu ergaa ofii isaanii qabtanii fiiganiiru; ani isaanittii hin dubbanne; isaan garuu rajaajii dubbataniiru. **22** Isaan utuu waldaa koo keessa dhaabatanii jiraatanii silaa dubbii koo saba kootti labsanii, karaa isaanii jal'a sanaa fi hojji isaanii hamaa sana irraa isaan deebisuture. **23** "Ani Waaqa fagootis malee Waaqa dhi'oo qofaa?" jedha Waaqayyo. **24** "Namni tokko iyyuu akka ani isa arguu hin dandeenyef iddo dhoksaat ta'e dhokachuu ni danda'a?" jedha Waaqayyo. "Ani samii fi lafa illee nan giuta mitii?" jedha Waaqayyo. **25** "Ani waan raajonni maqaa kootiin soba raajan sun jedhan dhaga'eera; isaanis, 'Ani abjuu abjoodheera! Ani abjuu abjoodheera!' jedhu. **26** Wannni akkasii kun hamma yoomiitti garaa raajota yaaduma ofii isaanii keessaa fuudhanii soba dubbatan kanneenii keessa jiraata? **27** Raajonni kunneen abjuu walitti odeessaniin akka sabni koos akkuma abbootiin isaanii Ba'alalin waaqeffachuudhaan maqaa koo irraanfataniit turan sana maqaa koo irraanfachiisuu yaadu. **28** Raajin abjuu qabu abjuu isaa haa dubbatu; namni dubbii koo qabu immoo amanamummaadhaan haa dubbatu. Cidiin midhaan irraa maal qaba?" jedha Waaqayyo. **29** "Dubbiiin koo akkuma ibiddatiif fi akkuma burruusa kattaa caccabsu tokkoo mitii?" jedha Waaqayyo. **30** "Kanaafuu ani kunoo raajota dubbii koo wal irraa hatan sanaan nan morma" jedha Waaqayyo. **31** "Kunoo ani raajota afaanuma isaaniiitiin, 'Waaqayyoakkana jedha' jedhaniin nan morma" jedha Waaqayyo. **32** "Ani dhugumaan warra abjuu sobaa raajaniin nan morma" jedha Waaqayyo, "Isaan soba itti odeessanii saba koo karaa irraa balleessu; ani garuu isaan hin ergine yookaan isaan hin muudne. Isaan gonkumaa saba kana hin fayyadan" jedha Waaqayyo. **33** "Yoo sabni kun yookaan raajin tokko yookaan lubni tokko, 'Ba'an Waaqayyo maal?' jedhee si gaafatutti, ati immoo, 'Ba'aa maali?' Ani sin gata jedha Waaqayyo' jedhiin. **34**

Yoo raajin tokko yookaan lubni tokko yookaan namni kam iyyuu, 'Ba'an Waaqayyo kanaa dha,' jedhe, ani nama sanaa fi warra mana isaa jiraatan nan adaba. **35** Tokkoon tokkoon namaa michuu isaatifi yookaan fira isaatifiin, 'Deebiin Waaqayyo kenne maali?' Yookaan, 'Waaqayyo maal dubbata?' jechuu qaba. **36** Egaa isin lammata, 'Ba'aa Waaqayyo,' jettanii dubbachuu hin qabdan; dubbiin nama hundaa ba'a ofii isaa ta'ee isin immoo dubbii Waaqa keenyaa, Waaqa jiraataa, Waaqayyo Waan Hunda Danda'u sanaa jal'istuuuti. **37** Ati ittuma fuftee raajii tokkoon, 'Deebiin Waaqayyo siif kenne maali?' Yookaan 'Waaqayyo maal dubbate?' jetta. **38**

Isin, 'Ba'an Waaqayyo kanaa dha' yoo jettan iyyuu, Waaqayyoakkana jedha; ani 'Ba'an Waaqayyo kanaa dha' jechuu hin qabdan isiniin jedhu iyyuu isin jecha, 'Ba'an Waaqayyo kanaa dha' jedhutti fayyadamtu. **39** Kanaafuu ani dhugumaan isin irraanfadhee magaalaa isini fi abbooti keessanii kenne wajjin fuula koo duraa isin nan gata. **40** Salphina bara baraa jechuunis qaaniibarabara kan hin irraanfatamnes isinitti nan fida."

24 Erga Nebukadnezar mootichi Baabilo Yehooyaakiin mooticha Yihuudaa ilma Yehooyaqqiimii fi qondaaltota Yihuudaa, ogeeyyi hojji harkaatiif ti tumtuuwwan Yihuudaa booji'ee Yerusaalemii gara Baabilonitti geessee booddee Waaqayyo ija harbuu guuboo lama fuula mana qulqullummaa Waaqayyo duratti na argisiise. **2** Guuboon tokko ija harbuu akka malee gaarii kan ija duraan bilchaate fakkaatu qaba ture; guuboon kaan immoo ija harbuu akka malee tortoree, sababii tortoruutisaatifi nyaatamuun hin dandeenyef qaba ture. **3** Waaqayyos, "Yaa Ermiyaas, ati maal argita?" naan jedhe. Anis, "Ija harbuu nan arga; ija gaariin akka malee gaarif dha; inni tortoraa immoo sababii akka malee tortoreef nyaatamuun hin danda'u" jedheen deebise. **4** Ergasiib dubbiin Waaqayyo akkana jedhee gara koo dhufe: **5** "Waaqayyo Waaqni Isra'eel akkana jedha; 'Ani booji'amtoota Yihuudaa warra ani iddo kanaa baasee biyya Baabilonotaatti erge sana akkuma ija gaarii kanaatti ija gaariin nan ilala. **6** Ani faayidaa isaaniiitiif ija koo isaan irra buufadhee biyya kanatti deebisee isaan nan fida; ani isaanan ijaara malee isaan hin diigu; ani isaanan dhaaba malee isaan hin buqqisu. **7** Ani akka isaan akka ani Waaqayyo isaanii ta'e beekaniif qalbii nan kennaf. Isaan saba koo ta'u; anis Waaqa isaanii nan ta'a; isaan garaa guutuudhaan gara kootti ni deebi'utti. **8** "Waaqayyoakkana jedha; ani garuu Zedeqiyaa mooticha Yihuudaa, qondaaltota isatiif fi hambarawwan Yerusaalem kanneen biyya kana keessatti hafanii fi warra Gibxi keessa jiraatan akkuma ija harbuu kan waan akka malee tortoreef namni nyaachuu hin dandeenyef sanaatti nan dhiisa. **9** Ani fuula mootummoota lafafaa hundaa duratti balfamoo fi jibbamoo isaan nan godha; iddo anititi isaan bittinneessu hundattis tuffatamoo, waan kolfaa, waan qoosaatiif fi waan abaarsaa isaan nan godha. **10** Ani hamma isaan biyya ani isaanii fi abbooti isaaniiitiif kenne irraa barbada'anitti goraadee, beelaa fi dha'icha isaanitti nan erga."

25 Bara Yehooyaqqiim ilma Yosiyas mootii Yihuudaa ture keessa waggaa afuraffaatti jechuunis bara mootummaa Nebukadnezar mooticha Baabilo keessa waggaa tokkoffaatti dubbiin waa'ee saba Yihuudaa hundatiif gara Ermiyaas dhufe kanaa dha. **2** Kanaafuu Ermiyaas raajichi saba Yihuudaa hundaa fi warra Yerusaalem keessa jiraatan hundaan akkana jedhe: **3** Wagga kudha sadaffaa bara mootummaa Yosiyas ilma Aamoon mooticha Yihuudatiif jalqabee hamma guyyaa har'aatti jechuunis wagga digdamii sadii guutuu dubbiin Waaqayyo gara koo dhufeera; anis irra deddeebi'ee isinitti himeera; isin garuu hin dhageeffanne. **4** Yoo

Waaqayyo raajota isaa tajaajiltoota hunda ammumaa 26 mootonni biyyoota Kaabaa kanneen dhi'oo fi fagoo, amma isinitti erge iyuu, isin hin dhaggeeffanne yookaan wal duraa duubaan jechuunis mootonni lafa irra jiran xiyyeffannaa tokko iyuu hin kennineef. 5 Isaanis hundi daadhii sana dhuganiiru. Hunda isaanii booddee akkana jedhan; "Egaa tokkoon tokkoon keessan karaa immoo mootiin Sheeshaakiis ni dhuga. 27 "Ergasii keessan jal'aa fi hojji keessan hamaa sana irraa deebi'aa; akkana isaanii jedhi; 'Waaqayyo Waan Hunda Danda'u, yoos isin biyya Waaqayyo isinii fi abbootii keessanif bara Waaqni Israa'el sunakkana jedha: Sababii goraadee baaan kenne keessa jiraachuu ni dandeessu. 6 Isaanani isin gidduutti erguu sanaatifiis dhugaa, machaa'aa, tajaajiluu fi isaan waaqeffachuuf jettanii waaqota biraahqqaasaa; akka lammatal ol hin kaaneefis kukufaa.' duukaa hin bu'inaa; waanuma harki keessan hoijeteen 28 Yoo isaan xoofoo kana si harkaa fuudhanii dhuguu dheekkamsaaf na hin kakaasinaa. Yoos ani isin hin didan garuuakkana jedhiin; 'Waaqayyo Waan Hunda miidhuu. 7 'Isin garuu na hin dhaggeeffanne; waanuma Danda'uakkana jedha: Isin dhuguu qabdul! 29 Kunoo, harki keessan hoijeteen dheekkamsaaf na kakaافتان; ani magaalaa Maqaa kootiin waamamutti balaa buusuu mataa keessanittis miidhha fiddan' jedha Waaqayyo. 8 jalqabeera; isin immoo utuu hin adabamin haftuu Kanaafuu Waaqayyo Waan Hunda Danda'uakkana jedhe: ree? Isin utuu hin adabamin hin haftan; ani warra "Sababii isin dubbi kootiif hin ajajaminiif, 9 ani saboota lafa irra jiraatan hundatti goraadee nan waamaatiif, biyya kaabaa hundaa fi garbicha koo Nebukadnezar jedha Waaqayyo Waan Hunda Danda'u.' 30 "Kanaafuu mooticha Baabilon walitti qabee biyya kanatti, jiraattota dubbi kana hunda isaanittiraajiitiiakkana jedhiin: isheettii fi saboota naannoo ishee jiraatan hundatti "Waaqayyo ol gubbaadhaa guunguma; iddo jirenya nan kaasa; guutumaan guutuutti isaan nan balleessa; isaa qulqulluu sanaa qaawweessa'ee biyya isaattis waan qaanii, waan tuffiitii fi waan barabaraan one isaan guddisee ni guunguma. Inniakkuma warra ija wayinii nan godha" jedha Waaqayyo. 10 "Ani sagalee illileetii fi gammachuu, sagalee misirriittii fi misirriichaa sagalee 31 Wacni hamma daarii lafaatti ni dhaga'ama; Waaqayyo dhagaa daakuutii fi ifa ibsa isaan keessaa nan balleessa. sabootatti ni muraati; inni sanyiit nmaa hundatti 11 Biyi kun guutuun barbadooffee onti; saboonni murtti fida; hamoota immoo goraadeedhaan fixa'" jedha kunneenis wagga torbaatamaa mooticha Baabiloniitii Waaqayyo. 32 Waaqayyo Waan Hunda Danda'uakkana garboomu. 12 "Garuu erga waggaan torbaatamni sun jedha: "Ilaa! Sabaa gara sabaatti balaan babal'achaa jira; dhumeet booddeee anni mooticha Baabiloniitii fi saba isaa, bubblee hamaan jabaan tokko daarii lafaatti ka'a jira." biyya Baabilonotaas sababii yakka isaanittifnan adaba; 33 Gaafas warri Waaqayyo fixe handaara lafaatokko biyyattiis bara baaanaan onsa" jedha Waaqayyo. 13 hamma kaaniittifirfamani argamu. Isaanakkuma "Ani waanan biyyattiis irratti dubbadhe hunda, waan kosii lafatti gatamu malee boo'icha hin argatan yookaan kitaaba kana keessatti barreeffamee fi waan Ermiyaas walitti hin qabaman yookaan hin awwaalamen. 34 Yaa saboota hundatti raaqii dubbate hunda biyya sanatti nan tiksoota, boo'aa, wawaadhaas; eegdonni bushaayees fida. 14 Isaan matalaan isaanii iyuu saboota hedduu fi daaraa irra gangaladhaa. Yeroon isin itti gorra'amtan mootota gurguddoof ni garboomu; anisakkuma hojii dhufeeraatii; isin kuftaniiakkuma mi'a suphee miidhaga isaanittii fiakkuma hojji harka isaanittigatiisaanif caccabdu. 35 Tiksooni iddo itti baqatan, eegdonni malu nan kennaaf." 15 Waaqayyo Waaqni Israa'el bushaayee immoo iddo itti miliqan hin qaban. 36 Iyyaakkana naan jedhe: "Xoofoo daadhii wayinii dheekkamsa tiksootaatii fi wawaanannaa eegdota bushaayee dhaga'aa! kootiitiiin guutame kana ana harkaa fuudhiitii saboota Waaqayyo lafa dheeda isaanii balleessa jiraati. 37 ani itti si ergu hunda obaasi. 16 Isaanis yeroo isababii dheekkamsa Waaqayyoo jabaa sanaatifi, lafti dhuganitti ni gatantaruu; sababii goraadee anisaaan nagaa qabu ni ona. 38 Sababii goraadee cunqursitootaatiif gidduutti ergu sanaatifiis ni maraatu." 17 Kanaafuu fi sababii dheekkamsa Waaqayyoo hamaa sanaatifi, inni anio xoofoo sana harka Waaqayyootii fuudhee akkaakkuma leencaa man'ee isaatii ni ba'a; biyyi isaanii ni saboonni inni itti na erge hundi dhugan nan godhe: 18 ontii.

Kunis akka Yerusaalemii fi magalaawwan Yihuudaa, 26 Jalgaba bara mootummaa Yehooyaqaqim ilma mootonni fi qondaaltonni isheeakkuma har'a ta'anii jiran kana barbadeeffamanii waan salphinaa, waan tuffiitii fi waan abaarsaa ta'anifii dha; 19 Fara'oontiis mootichi Gibxi, tajaajiltoonni isaa, qondaaltonni isaatifi fi sabni isaa hundi, 20 namoonni biyya ormaa kanneen achi jiran hundi, mootonni Uuzi hundi, mootonni Filisxeemotaa hundi jechuunis warri Eqroon, warri Gaazaa, warri Ashqalonii fi sabni Ashdooditti hafee hundi, 21 Edoom, Mo'abii fi Amoon, 22 mootonni Xiiroosii fi Siidoona hundi, mootonni biyyoota qarqara galaanaa warri galaana gama jiraatan, 23 Dedaan, Teemaan, Buuzzi fi warri biyya fagoo jiraatan hundi, 24 mootonni Arabaa hundii fi mootonni Namoota Ormaa kanneen gammoojiji keessa jiraatan hundi, 25 mootonni Zimrii, kan Eelaamii fi kan Meedee hundi,

Jalgaba bara mootummaa Yehooyaqaqim ilma Yosiyas mooticha Yihuudaa sanaatti dubbiin kun Waaqayyo biraah dhufe: 2 "Waaqayyoakkana jedha: Oobdiimana Waaqayyoo keessa dhaabahduutiin namoota magalaawwan Yihuudaa keessa b'aanii mana Waaqayyoo keessatti waqeffachuuh dhufan hundatti dubbadhu. Waanani si ajatu hunda itti himi; jecha tokko illee hin hambisin. 3 Tarii isaan dhaga'anii tokkoon tokkoon namaa karaa isaa hamaa sana irraa ni deebi'a ta'a. Anis gaabbee badiisa sababii hammina isaanittif fiduu yaadaa ture sana nan hambisa. 4 Atisakkana jedhiin; Waaqayyoakkana jedha; 'Yoo isin na dhaga'uuddiddanii, seera koo kan anifuula keessan dura kaa'e sana duukaa bu'u baattan, 5 amma illee yoo isin dubbi tajaajiltoota koo raajota anituma isin dhaga'uuddiddanuu ammumaa amma isinitti

erge sanaa illee dhaggeeffachuu baattan, **6** ani mana kana akkuma Shiloo, magaalaa kana immoo saboota lafaa hunda keessatti waan abaarsaa nan godha.” **7** Luboontii, raajonnii fi sabni hundi Ermiyaasi dubbi kana mana Waaqayyoo keessatti dubbatu dhaga'an. **8** Garuu akkuma Ermiyaas waan Waaqayyo akka inni dubbatuuf isa ajaje hunda namoota hundatti, himee rawwateen luboontii, raajonnii fi namooni hundi isa qabaniiakkana jedhaanii; “Ati du'uu qabda! **9** Ati maalif akka manni kun akkuma Shiloo ta'u fi akka magaalaa kunis onee duuwaa hafu maqa Waqqayyootiin raajii dubbatu?” Namooni hundis mana Waqqayyoo keessatti Ermiyaasin marsan. **10** Qondaaltonni Yihuudaa yommuu waan kana dhaga'anitti mana Mootii keessaa gara mana Waqqayyootti ol ba'anii balbala karra Haaraan kan mana Waqqayyoo dura tataa'an. **11** Kana irratti luboontii fi raajonni sun qondaaltotaa fi namoota hundaan, “Waan namichi kun magaalaa kana irratti raajii dubbateef duuti isatti muramuu qaba. Isin waan kana gurruma keessaniin dhageessaniirtul” jedhan. **12** Ermiyaas qondaaltota hundaa fi namoota hundaan akkana jedhe; “Waqqayyo akka ani waan isin dhageessan kana hunda mana kanaa fi magaalaa kana irratti raajii dubbadhuuf na erge. **13** Kanaafuu isin amma karaa keessanii fi hojji keessan qajeelfadhaa; Waqqayyo Waqa keessaniif illee ajajamaa. Yoos Waqqayyo gaabbee balaa isinitti fiduu yaade sana ni dhiisa. **14** Ani garuu harkuma keessan keessa nan jira; isin tarkaanfi gaarri fi qajeelaa isinitti fakkaate narratti fudhadhaa. **15** Garuu isin yoo na aijeeftan akka dhiiga nama balleessaa hin qabnee dhangalaasuu keessaniin ofitti, magaalaa kanattii fi warra ishee keessa jiraatanitti balaa fiddan beekkadhaa; Waqqayyo dhugumaan akka ani dubbi isin dhageessan kana hunda dubbadhuuf isinitti na ergeeraatiit.” **16** Kana irratti qondaaltonni fi namooni hundi, lubootaa fi raajotaan, “Namicha kanattii duuti muramuu hin qabu! Inni maqa Waqqayyo Waqa keeyantaati nutti dubbatee jiraa” jedhan. **17** Maanguddoota biyyaa keessaas tokko tokko ka'anii waldaa sabaa guutuudhaan akkana jedhan; **18** “Bara Hisqiyaas mootii Yihuudaa ture keessa Miikyaas nami biyya Mooresheet akkana jedhee saba Yihuudaa hundatti raajii dubbate; “Waqqayyo Waan Hunda Danda'u akkana jedha: “Xiyoon akkuma lafa qotisaati qotamti; Yerusaalemis tuullaa waan diigamee taati; gaarri mana qulqullummaas tabba daggalan liqimfame ta'a.” **19** “Hisqiyaas mootichi Yihuudaa yookaan saba Yihuudaa keessaas nammii tokko iyyuu isa aijeesearaa? Hisqiyaas Waqqayyoon sodaatee aaraara isaa hin kadhannee? Waqqayyos gaabbee badiisa isaanitti fiduu yaade sana hin dhiifne? Nus badiisa hamaa ofitti fiduu geenyerra!” **20** Namni maqa Waqqayyootiin raajii dubbate kan biraa immoo Uuriyaa ilma Shemaa'iyaa nama biyya Kiriyati Ye'aariim ture; innis akkuma Ermiyaas magaalaa kanaa fi biyya kana irratti raajii dubbate. **21** Yommuu Yehooyaqaqii mootichi, ajajjoonni fi qondaaltonni isaa hundi dubbi Uuriyaa dhaga'anitti mootichi isa aijeesisuun barbaade; Uuriyan garuu waan kana dhageenyaan sodaatee gara Gibxitti baqate. **22** Yehooyaqaqii mootichi garuu Elhaataan ilma Akboor

namoota biraa wajjin gara Gibxitti erge. **23** Isaanis Uuriyaa Gibxii fidanii Yehooyaqaqii mootichatti kennan; iddoonamooni ulfina hin qabne itti awwaalamaniit gate. **24** Ahiiqaam ilmi Shaafaan garuu Ermiyaasin deeggare; kanaafuu Ermiyaas aijeefamuuf dabarfamee namootatti hin kennamne.

27 Jalqaba bara Zedeqiyaa ilmi Yosiyaaas mootii Yihuudaa turetti dubbiin kun Waqqayyo biraa gara Ermiyaas dhufe: **2** Waqqayyo akkana naan jedhe; “Teephaa fi danqaraadhaan waanjoo tolchittii morma keetti kaa'adhu. **3** Ergasii karaa ergamoota Zedeqiyaa mooticha Yihuudaa bira gara Yerusaalem dhufaniitiin gara mootii Edoom, mootii Mo'ab, mootii Amoon, mootii Xiirroosii fi mootii Siidoonaatti dhaamsa ergi. **4** Gooftota isaaniitiif dhaamsa kana dabarsii akkana jedhiin; “Waqqayyo Waan Hunda Danda'u, Waqaqni Israael akkana jedha; “Waan kana gooftota keessanitti himaa. **5** Ani humnaa koo guddaa fi irree koo diriifmameen lafa, uummata isheetii fi bineensota ishee irra jiraatan vuumeera; abbaa fedheef illee nan kenna. **6** Ani amma biyyoota keessan hunda harka garbicha koo Nebukadnezar mooticha Baabiloniitti dabarsee nan kenna. Akka bineensoni bosonaa iyyuu isaa jalatti bulan nan godha. **7** Hamma guyayaan biyya isaa ga'utti saboonni hundi isaa, ilmaan isatiit fi ilmaan ilmaan isaa tajaajilu; ergasii immoo saboonni hedduunii fi mootonni gurguddaan isa garboomfatu. **8** ““Garuu yoo sabni yookaan mootummaan kam iyyuu Nebukadnezar mooticha Baabilon hin tajaajille yookaan yoo morma isaa waanjoo mootichaatiif gad hin qabanne ani hamman harkuma isatiin isaan balleessutti saba sana goraadeedhaan, beelaa fi dha'ichaan nan abada, jedha Waqqayyo. **9** Kanaafuu isin raajota keessan, ilaaltota keessan, warra abjuu isiniif hiikan, eker dubbistoota keessanii fi falflatoota keessan kanneen, ‘Isin mootii Baabilon hin tajaajiltan’ isinii jedhan sana hin dhaga'inaa. **10** Isaa akka isin biyya keessan keessaa buqqifamtanii fagaattaniif soba isiniif raaju; anis ari'ee isin nan baasa; isinii ni baddu. **11** Garuu yoo sabni kam iyyuu morma isaa waanjoo mootii Baabiloniitiif gad qabatee isa tajaajille, ani akka sabni sun biyya offi isaa keessatti hafee lafa qotatee achi jiraatu nan dhiisa, jedha Waqqayyo.”” **12** Anis Zedeqiyaa mooticha Yihuudaa ture ergaadhuma kana nan hime. Akkanan jedheen; “Morma keessan waanjoo mootii Baabiloniitiif gad qabadhaa; isaa fi saba isaa tajaajilaa; isinii ni jiraattu. **13** Atii fi sabni kee maalif goraadee, beelaa fi dha'icha Waqqayyo ittiin saba mootii Baabilon hin tajaajille kam iyyuu sodaachiseen duutu? **14** Dubbi raajota, ‘Isin mootii Baabilon hin tajaajiltan’ isinii jedhanii hin dhaga'inaa; isaan raajii sobaa isinitti dubbatuutii. **15** ‘Ani isaa hin ergine’ jedha Waqqayyo. ‘Jari maqa kootuin soba raaju. Kanaafuu ani isinii fi raajota isinii raajan illee ari'ee naa baasa; isinii ni baddu.’ **16** Anis lubootaa fi namoota kana hundaan akkanan jedhe, “Waqqayyo akkana jedha: raajota, ‘Mi'i mana Waqqayyo ammuma Baabilonii ni deebifama’ jedhan hin dhaga'inaa. Isaan soba isiniif raaju. **17** Isin

jara hin dhaggeeffatinaa. Mootii Baabilon tajaajilaa;akkana jedhii Hanaaniyaatti himi; 'Waaqayyo akkana ni jiraattutii. Magalaan kun maaliif diigamti? **18** jedha: Ati waanjoo mukaa cabsiteerta; garuu qooda Isaan yoo raajota ta'anii fi yoo dubbi Waaqayyo of isaa waanjoo sibilaan ni argatta. **14** Waaqayyo Waan keessaa qabaatan mee akka mi'i mana Waaqayyo kan Hunda Danda'u, Waaqni Israa'el akkana jedha: Ani masaraa mootii Yihuudatii fi Yerusaalem keessatti akka isaan Nebukadnezar mooticha Baabilon tajaajilan hafe sun gara Baabilonitti hin fudhatamneef Waaqayyo gochuuq morma saboota kana hundaa irra waanjoo Waan Hunda Danda'u haa kadhatan. **19** Waaqayyo sibilaan nan ka'a; isaanis isa ni tajaajilu. Ani bineensa Waan Hunda Danda'u waa'ee utubootaa, waa'ee mi'a irratti illee ol aantummaa isaf nan kenna." **15** Ermiyas bishaan itti kuusani, waa'ee baattuuwwaniitii fi waa'ee raajichis Hanaaniyya raajichaan akkana jedhe: "Yaa mi'oota magaalaa kanatti hafan kanneen biraa akkana Hanaaniyya dhaga'l Waaqayyo si hin engine; ati garuu jedhaati; **20** Nebukadnezar mootii Baabilon sun gaafa akka sabnii kun sobaa abdatu gooteerta. **16** Kanaafuu Yehooyaakiin ilma Yehooyaqaqim mooticha Yihuudaa sana namoota Yihuudatii fi Yerusaalem ulfaatoo hunda wajjin Yerusaalemii gara Baabilonitti boojie Waan Waaqayyo irratti fincila lallabdeef baruma kana duuta." **17** Hanaaniyya raajichis wagguma sana keessa sana mi'oota kanneen hin fudharne. **21** Waaqayyo ji'a torbaffaatti du'e.

Waan Hunda Danda'u, Waaqni Israa'el waa'ee mi'oota mana Waaqayyootii fi masaraa mootii Yihuudatii fi Yerusaalem keessatti hafanii akkana jedha: **22** 'Isaan Baabilonitti ni geeffamu; hamma guyyaan ani isaaniiif dhufu ga'uttis achuma turu' jedha Waaqayyo. 'Ergasii ani deebee see iddo kanatti isaan nan fida."

28 Jalqaba bulchiinsa mootummaa Zedeqiyya mootii Yihuudatii, ji'a shanaffaa waggaan sanaatti, waggaan afurraatti, Hanaaniyaan raajichi ilmi Azuri, namni Gibe'on sun mana Waaqayyo keessatti, sana harka Ele'aasaa ilma Shaafaaniittii fi Gemaariyya fuula lubootaati fi uummata hundaa duratti akkana ilma Hilqiyaa warra Zedeqiyya mootichi Yihuudaa naan jedhe: **2** "Waaqayyo Waan Hunda Danda'u, gara Nebukadnezar mooticha Baabilonitti erge sanaatti Waaqni Israa'el akkana jedha; 'Ani waanjoo mootii kenne. Xalayaan sunis akkana jedha: **4** Waaqayyo Waan Baabilon nan cabsa. **3** Ani waggaan lama keessatti mi'oota mana Waaqayyo kanneen Nebukadnezar mootichi Baabilon asii guuree Baabilonitti geesse hunda iddo kanatti deebeesee nan fida. **4** Ani amma illee jiraadhaa; biqiltuu dhaabbaatii ija isaa nyaadhaa. Yehooyaakiin ilma Yehooyaqaqim mooticha Yihuudaa sanaa fi booji'amtotta Yihuudahaa gara Baabilonitti geeffaman kaan hunda iddo kanatti deebeesee nan fida; an waanjoo mootii Baabilon nan cabsaatti' jedha Waaqayyo." **5** Ermiyas raajichi fuuluma lubootaati fi uummata mana Waaqayyo keessa dhaabachaa turan hundaa duratti akkana jedhee Hanaaniyya raajichaaf deebeebi kenne; **6** "Ameen! Waaqayyo waan kana haa godhu! Waaqayyo mi'a mana Waaqayyootii fi booji'amtotta booji'amani hunda Baabilonii iddo kanatti deebisuuudhaan raajii ati dubbatte haa raawwatu. **7** Ta'u's waan ani utuu atii fi namoonni kun hundi dhageeessanuu dubbadhu kana dhaga'i: **8** Raajonni anaa fi siin dura turan bara duriitii jalqabani akka biyyoota baay'ee fi mootummoota gurguddootti waraanni, badiisnii fi dha'ichi dhufu raajaniiru. **9** Raajii nagaa raaju garuu yoo raajii isaa sun fiixaan ba'e qofa akka Waaqayyo biraa ergame beekama." **10** Ergasii Hanaaniyaan raajichi morma Ermiyas raajichaan irraa waanjoo fuudheit cabse; **11** innis fuula nama hundaa duratti akkana jedhe; "Waaqayyo akkana jedha; 'Ani waggaan lama keessatti waanjoo Nebukadnezar mooticha Baabilon morma saboota hundaa irraa akkanuma nan cabsa.'" Anis akka isin na argattan nan godha; boojuudhaa Kana irratti Ermiyas raajichi karaa isaa qabatee qajeele. **12** Erga Hanaaniyaan raajichi waanjoo morma Ermiyas fi lafa ani itti isin ari'ee ture hunda keessaa walitti isin raajichaan irraa cabsee booddee dubbiin Waaqayyo qabee gara biyya ani keessaa baasee isin booji'amsiise akkana jedhee gara Ermiyas dhufe: **13** "Dhaqitiit sanaatti deebeesee isinan fida" jedha Waaqayyo. **15**

29 Dubbiin xalayaan kan Ermiyas raajichi Yerusaalem irraa gara maanguddoota namoota booji'amani gidduutti hafaniiittii fi lubootatti, raajotattii fi warra Nebukadnezar Yerusaalemii booji'ee Baabilonitti geesse kaan hundatti erge sanaa kanaa dha. **2** Kunis erga Yehooyaakiin mootichii fi haati isaa mootittiin, xu'ashiiwwan, dura buutota Yihuudatii fi Yerusaalem, ogeeyii hojji mukaatii fi tumtuuwwan Yerusaalemii booji'amani deemanii booddee ta'e. **3** Innis xalayaan namni ilmaanii fi intallan dhalchaa; akka isaanis ilmaanii fi intallan dhalchaniif ilmaan keessan niitiis fuusisa; intallan keessan illee heerumsiisaa. Isinis achitti baay'adhaa malee hin xiinaatinaa. **7** **6** Niitii fuudhaatii ilmaanii fi intallan dhalchaa; akka Magaalaa ani bojuudhaan itti isin ergeef illee nagaaf badhaadhummaa hawwaa. Yoo isheen badhaate, isinis waan badhaataniif isheedhaaf Waaqayyoon kadhadhhaa." **8** Waaqayyo Waan Hunda Danda'u, Waaqni Israa'el akkana jedhaati: "Raajotaa fi ilaaltota isin gidduu jiraataniin hin gowwoomfaminaa. Abjuu akka isaan abjootaniif isaan kakaافتان sana hin dhaggeeffatinaa. **9** Isaan maqaa kootiin soba isiniif raaju. Ani isaan hin dubbadhu kana dhaga'a: **10** Yaada anii isiniif qabu anatu beekaati; innis yaada ergine" jedha Waaqayyo. **10** Waaqayyo akkana jedha: "Yeroo Waggaan torbaatamni Baabiloniif kennname sun xumuramutti ani gara keessan dhufeen waadaa akka iddo kanatti isin deebeisuuf gale sana nan raawwadha. **11** Yaada anii isiniif qabu anatu beekaati; innis yaada nagaati malee yaada hamaa miti; akkasumas yaada abdiitii fi kan galgal kaessaniiif toluu dha" jedha Waaqayyo. **12** "Isinis na waammattu; dhuftaniis na jiraataniin hin gowwoomfaminaa. Abjuu akka isaan abjootaniif isaan kakaافتان sana hin dhaggeeffatinaa. **13** Isin yoo garaa keessan guutuudhaan na barbaaddan, na argattu. **14** morma saboota hundaa irraa akkanuma nan cabsa." Anis akka isin na argattan nan godha; boojuudhaa Kana irratti Ermiyas raajichi karaa isaa qabatee qajeele. **15** Isin yoo garaa keessaa walitti isin raajichaan irraa cabsee booddee dubbiin Waaqayyo qabee gara biyya ani keessaa baasee isin booji'amsiise akkana jedhee gara Ermiyas dhufe: **13** "Dhaqitiit sanaatti deebeesee isinan fida" jedha Waaqayyo. **15**

Sababii isin, "Waaqayyo Baabilon keessatti raajota nuu kaaseera" jettaniif **16** Waaqayyo waa'ee mootii teessoo Daawit irra taa'uutii fi waa'ee namoota magaalaa kana keessatti hafan hundaa, firoota keessan kanneen isin wajjin booji'amanii Baabilonitti hin geeffaminiiakkana jedha; **17** Waaqayyo Waan Hunda Danda'uakkana jedha: "Ani goraadee, beelaa fi dha'icha isaanitti nan erga; akka isaanakkuma ija harbuu kan tortoree namni nyaachuu hin daneeyee ta'anis isaan nan godha. **18** Ani goraadee, beelaa fi dha'ichaan isaan nan ari'a; akka isaan saboota ani itti isaan ari'e hunda gidduutti waan abaarsaati fi waan sodaachisaa, waan tuffiiti fi waan fafaa ta'aniif anni fiuula mootummoota lafaa hundaa durattijibbisisoona isaan nan godha. **19** Isaan dubbiikoo, dubbiikoo ammumaaamma karaatajaajiltoota koo raajotaatiin isaanitti erge hin dhaggeeffanneetii" jedhan Waaqayyo. "Isin warri booji'amtanis akkasuma hin dhaggeeffanne" jedha Waaqayyo. **20** Kanaafuu isin booji'amttonni ani Yerusaalemii baaseegara Baabilonitti erge hundi dubbiikoo Waaqayyodhaga'aa. **21** Waaqayyo Waan Hunda Danda'u, Waaqni Israa'el waa'ee Ahaab ilma Qolaayaati fi waa'ee Ma'aseyya ilma Zedeqiyaa warra maqaakootiinraajii sobaa isinitti dubbatan sanaaakkana jedha: "Ani dabarsee Nebukadnezar mooticha Baabilonitti isaan kenna; innis ijuma keessan durattisaan fixa. **22** Sababii isaanittifis booji'amttonni Yihuudaa warri biyya Baabilon jiraatan, 'Waaqayyo akka Zedeqiyatiit fi akka Ahaab warra Nebukadnezar mootichi Baabilon ibiddaan gube sanaasi haa godhu' jedhan walabaaru. **23** Isaan waan akka maleehamaa ta'e Israa'el keessatti hoojetanirruutii; isaan niitota olla isaanii wajjin ejjaniiru; waan ani akka isaan hoojetan isaanitti hin himinhoojechuuudhaan maqaakootiin soba dubbataniiru; ani waan kana nan beeka; dhugaa illee nan ba'a" jedha Waaqayyo. **24** Shemaa'iyaa namicha Nehelaamiinakkana jedhi: **25** "Waaqayyo Waan Hunda Danda'u, Waaqni Israa'elakkana jedha: Ati namoota Yerusaalem keessa jiraatan hundatti, Sefaaniyya ilma Ma'aseyya lubichaattifi luboota biraa hundatti maqaakeetiiin xalayaa ergiteerta. Sefaaniyanisakkana jetteerta; **26** "Waaqayyo akka ati mana Waaqayyokeessatti itti gaafatamaataatuuf iddooyehooyaadaa luba godhee si muudeera; ati maraatuurraajii dubbatu kam iyyuu miilla isaa jirma gidduu, mormaisa immoo hudhahsibiliilakeessa galchiteehidhuu qabda. **27** Yoosati maaliif Ermiyaas namicha Anaatoot kan gidduu keessanittiraajii dubbatu sana ifachuu dhiiifte ree? **28** Inniakkana jedheeha dhaamsakana gara keenya, gara Baabilonitti ergeera: Barri boojuu ni dheerata. Kanaafuu manneenijaarradhaati keessa jiraadhaa; biqlittu illee dhaabadhaa ija isaa nyaadhaa." **29** Sefaaniyya lubichis xalayaa sana Ermiyaas rajjichaaf dubbise. **30** Kana irratti dubbiin Waaqayyooakkana jedheeha gara Ermiyaas dhufe: **31** "Ergaa kana booji'amttootahundatti ergi; 'Waaqayyo waa'ee Shemaa'iyaa namicha Nehelaam sanaakkana jedha: Waan Shemaa'iyaa yooani isaa erguu baadhe iyyuu raajii isinii dubbatteekka isin soba amanattan godheef **32** Waaqayyoakkana jedha: arii dhugumaan Shemaa'iyaa namicha Nehelaam sanaa fi sanyii isaa nan

adaba. Inni saba kana gidduutti hambaa tokko iyyuhin qabaatu yookaan waan gaarii ani saba kootiif godhu hin argu; inni na mormuun fincila lallabeeraatiif jedha Waaqayyo."

30 Dubbiin Waaqayyo biraa gara Ermiyaas dhufe isakanaa dha: **2** "Waaqayyo Waaqni Israa'elakkana jedha: 'Dubbii ani sitti dubbadhe hunda kitaabatti barreessi. **3** Barri tokko ni dhufa' jedha Waaqayyo; 'Innis yeroo ani itti saba koo Israa'elii fi Yihuudaa boojuudhaadeebise biyya ani akka isaan dhaalaniif abbootii isaanittifikenne sanatti isaan galchuu dha,' jedha Waaqayyo." **4** Dubbiin Waaqayyo waa'ee Israa'elii fi Yihuudaa dubbatekanaa dha: **5** "Waaqayyoakkana jedha: "Iyyi sodaa ni dhaga'ama; kun raafama maleenagaamit. **6** Mee iyyaafadhaa ilaala: Dhiiri tokko da'u ni danda'aat" Yoosani maaliif dhiira hunda isaaakkuma dubartii ciniinsifattu, harka isaa garaa oftiisaa irra kaa'atee, fuulliisaasakka maleehuraacha'e argaree? **7** Guyyaan sunakkamsodaachisaa ta'al Guyyaan akka guyyaa sanaa tokko iyyuu hin jiraatu. Guyyaan sun Yaaqoobiif yeroorakkinaata'ap; inni garuu rakkina sana keessaa ni ba'a. **8** "Guyyaan sana" jedha Waaqayyoo Waan Hunda Danda'u, 'Ani mormaisaanii irraa waanjoonacabsa; hidhaa isaanii illee nan kukkantha; ergasii nameenii biyya ormaa isaan hin garboomfatan. **9** Qoodakanaa isaan Waaqayyo Waaqisaanittifidaaat moomtii isaaniiisaaniifkaasu ni tajaajilu. **10** "Kanaafuu yaa tajaajilaa koo Yaaqoob, ati hin sodaatin; yaa Israa'el hin rifatin' jedha Waaqayyo. 'Ani dhugumaan biyyafagoottisinsbaasa, sanyiwwankee immoobiyya isaanbooji'amanii itti geeffamanii nan baasa. Yaaqoob ammasnagaafi tasgabbii ni qabaata; namni isasodaachisu tokko iyyuu hin jiru. **11** Ani si baasuu si wajjinan jiraatiif jedha Waaqayyo; 'Ani sabootangidduu isaanittisibittinnesseesana guutuumaangutuutti barbadeessu iyyu si'garuu guutuumaangutuutti hin barbadeessu. Ani karaa sirrii ta'en sin adaba; utuu si hin adabinakkusumatti si hin dhiisu. **12** "Waaqayyoakkana jedha: "Madaankee hin fayyu; midhamni keewaldhaansa hin qabu. **13** Namni siif falmu tokko iyyuu hin jiru; madaakeetif qorichi hin jiru; ati hin fayyitu. **14** Michoonni kee hundi si dagataniiru; isaan dhimma kee hin qaban. Sababii yakki kee akka maleehuddaa ta'e cubbuunkeesbaay'ateefaniakkuma diinaatti si dha'eeakkuma nama garaa jabaatu tokkoottisidiabbeera. **15** Ati maaliif madaakeetifidhiukkuba keekan hin fayyine sanaaf iyyita? Sababii yakki kee guddateecubbuunkeesbaay'ateef, aniwantootakanneen sitti fideera. **16** "Warri si nyaataanhundi garuu ni nyaatamu; diinonni kee hundis boojuudhaanu ni fudhatamu. Warri qabeenya kee booji'an ni booji'amu; warri si saamandhundis ni saamamu. **17** Ani garuu fayyaa kee siifindeebisa; madaakesiifnanfayyisa' jedha Waaqayyo. 'Ati Xiyoonyatamtuukan namni tokko iyyuu dhimma ishee hin qabne jedhamteertaati. **18** "Waaqayyoakkana jedha: "Ani hambaa dunkaana Yaaqoobkanbooji'ameedeebiseenandhaaba; iddooyireenayisaanittifisgaraanalanlaafa; magalaattiinidduma diigamtesanattideebiteeni ijaaramti; masaraanisiddooyaafmalu ni dhaabata.

19 Faarfannaan galataatii fi sagaleen gammachuu isaan isaanii gammachuutti nan geeddara; qooda gaddaa keessaa ni dhaga'ama. Ani isaan nan baay'isa; isaaniis jajjabinaa fi gammachuu nan kennaaf. **14** Ani hin xinnaatan; ani ulfina nan kennaaf; isaanis hin arjummaadhaan luboota nan quubsa; sabni koos tuffataman. **20** Ijoolleen isaanii akka warra jabana durii ta'u; waldaan isaaniis jabaatee fuula koo dura **15** Waaqayyo akkana jedha: "Sagaleen boo'ichaatiif fi ni dhaabata; ani warra isaan cunqursu hunda nan wawaananaa guddaan tokko Raamaa keessaa dhaga'ame; adaba. **21** Hoogganaan isaanii namuma isaanii ta'a; sababii isaan hin jirreef, Raahel ijoollee isheetif boo'aa bulchaan isaanii isaanuma giddudhhaa ka'a. Ani isa ofitti nan dhi'eessa; innis natti dhi'aata; yoo kanaa achii eenuuty natti dhi'aachuuif ija jabaata?" jedha Waaqayyo. **22** "Akkasiin isin saba koo ni taatu; anis Waaqa keessan nan ta'a." **23** Kunoo, bubbleen Waaqayyo, inni jabaan dheekksamsaan ni bu'a; bubbleen hamaanis mataa hamootaa irratti gad bubbisa. **24** Aariin Waaqayyo, sodaachisaan sun hamma inni kaayyoo yaada isaa guutumaan guutuutti fiixaan baasutti duubatti hin deebi'u. Isin bara dhumaa keessa waan kana ni hubattu.

31 "Yeroo sanatti" jedha Waaqayyo, "Ani balbala Israa'el hundaaf Waaqa nan ta'a; isaanis saba koo ni ta'u." **2** Waaqayyo akkana jedha: "Namoonni goraadee irraa hafan gammoojii keessatti fudhatamaa ni argatu; anis Israa'eliif boqonnaa kenneuf nan dhufa."

3 Waaqayyo fagoodhaa natti mul'atee akkana jedhe: "Ani jaalala bara baraaatiin si jaalladheera; kanaafuu ani arjummaat kootiin ofitti si harkiseera. **4** Yaa Israa'el durba qulqullittii, ani amma illee sin ijaara; atis deebitee ni ijaaramta. Ati amma illee dibbee kee fudhathee warra gammadan wajjin shuubbisuuf gad baata. **5** Ati amma illee gaarran Samaariyya irratti wayinii ni dhaabbatta; qotee bulaanis wayinii dhaabbatee ija isaa ni nyata. **6** Guyyaa itti eegdonni gaarran Efrem irra dhaabatani, "Kottaa gara Xiyooniit, gara Waaqayyo Waqa keenyaatti ol baanaa' jedhanii iyyan tokko ni dhufa." **7** Waaqayyo akkana jedha: "Yaaqoobiif gammachuudhaan faarfadhaa; hangafa sabootaatiif lilchaa. Galata keessan dhageessiataa, "Yaa Waaqayyo saba kee, hambaa Israa'el baraa'ri' jedhaa. **8** Kunoo, ani biyya kaabatii isaan nan fida; handaara lafaatiis walitti isaan nan qaba. Isaan keessattis jaamotaa fi naafota, haadhota ulfaatii fi dubartoota ciniinsifatantu argama; saba guddaa ta'aniis ni deebi'u. **9** Isaanis boo'aa dhufu; yeroo ani deebisee isaan fidutti Waaqa kadhatu. Waan ani abbaa Israa'el ta'ee fi Efrem immoo ilma koo hangafa ta'eef, ani qarqara burqaa bishaanii irra, daandii qajeelaa isaan achi irratti hin gufanne irra isaan nan qajeelcha. **10** "Yaa saboota, dubbiil Waaqayyo dhaga'aa; isin, "Inni Israa'elin bittinneesesse sun walitti isaan qabeeakkuma tiksee tokkootti bushaayee isaa ni tiksaa" jedhaatiibiyoota qarqara galaanaa kanneef fagoo jiranitti labsaa. **11** Waaqayyo Yaaqoobin fureera, warra isa caalaa jajjaboo ta'an harkaas isa baaseerataa. **12** Isaan ni dhufanii gaarran Xiyoon irrattis gammadanii lilchu; isaan arjummaan Waaqayyootti jechuuunis midhaanitti, daadhii wayinii haaraa fi zayitiitti, ilmoolee bushaayeettii fi jabbootaattis ni gammadu. Jireenyi isaaniiakkuma biqiltuu bishaan quufee ta'a; isaan si'achi hin gaddan. **13** Ergasiis shamarran ni shuubbisu; ni gammadu; targaggoonnii fi maanguddooni akkasuma ni gammadu. Ani boo'icha

isaanii gammachuutti nan geeddara; qooda gaddaa keessaa ni dhaga'ama. Ani isaan hin jirreef, Raahel ijoollee isheetif boo'aa jirtti; jajjabachuuus ni didde." **16** Waaqayyo akkana jedha: "Sagalee kee boo'icha irraa, ija kee immoo imimmaan irraa eeggadh; hojni kee ni badhaafamaati" jedha Waaqayyo. "Isaan biyya diinaatti ni deebi'u. **17** Kanaafuu galgalli kee abdi qaba" jedha Waaqayyo. Ijoolleen kee biyya ofii isaaniitti ni deebi'u. **18** "Ani dhugumaan Efremi akkana jedhee boo'u dhaga'eera: 'Ati akkuma dibicha hin leenijifamin tokkootti na adabdeerta; anis adabameera. Ati sababii Waaqayyo Waaqa koo taateef, na deebisi; anis nan deebi'a. **19** Ani ergan duubatti deebi'ee booddee, qalbii jijiirradheera; anis ergan hubadhee booddee, qoma koo nan dha'e. Ani sababiin salphina dargaggummaa koo baadhuuf, nan qaana'e; gad nan deebi'es." **20** Efrem ilma koo jaallatamaa, mucaa ani itti gammadu mitii? Ani yeroo baay'ee yoon isaan morme iyuu amma illee isaan nan yaadadha. Kanaafuu garaan koo isaaaf ni yaad; garaas nan laafaa" jedha Waaqayyo. **21** "Ati mallattoo daandii dhaabbadhu; waan karaa nama argisiisu illee kaa'adhu. Karaa irra deemtu, daandii guddaa sana hubadhu. Yaa Israa'el durba qulqullittii deebi'i; magalaawwan keetti deebi'i. **22** Yaa intala hin amanamne, ati hamma yoomiitti asii fi achi joorta? Waaqayyo waan haaraa tokko lafa irratti ni uuma; dubartiin dhiira marsiti." **23** Waaqayyo Waan Hunda Danda'u, Waaqni Israa'el akkana jedha: "Yeroo ani booji'amtotta isaanii deebisutti namoonni biyya Yihuudaatiif magalaawwan ishee keessa jiraatan amma illee yeroo tokko, 'Yaa iddo murtiin qajeelaan jiraatu, yaa tulluu qulqulluu, Waaqayyo si haa eebbisu' jedhanii dubbatu. **24** Biyya Yihuudaatiif magalaawwan isaa hunda keessa namoonni jechuuunis qonnaan bultoonniif fi warri bushaayee fudhatanii asii fi achi nanaananna'an tokkummaadhaan achi keessa jiraatu. **25** Ani warra dadhaban nan jajjabeessa; warra gaggaban illee nan bayyanachiisa." **26** Kana irratti anि dammaqee asii fi achi nan ilaale. Hirribni koos natti mi'aawee ture. **27** "Barri ani itti mana Israa'eliif fi mana Yihuudaan sanyi namaatiif si sanyii horiittiin guutu tokko ni dhufa" jedha Waaqayyo. **28** "Ani akkuman isaan buqqisuu fi diiguu, isaan garagalchuuf, isaan barbadeessuu fi badiisa isaanii fiduuf isaan ilaale sana akkasuma immoo isaan ijaaruu fi isaan dhaabuuf gara isaanii nan ilaala" jedha Waaqayyo. **29** "Bara sana keessa namoonni lammata, "Abbootiin isaanii ija wayinii dhangaggaa'aa nyaannan ilkaan ijoollee hadode' hin jedhan. **30** Qooda kanaa tokkoon tokkoon namaa cubbuu ofii isaatiin du'a; nama ija wayinii dhangaggaa'aa nyaatu kam iyuu ilkaanuma isatu hadooda. **31** "Yeroon ani itti mana Israa'el wajjin, mana Yihuudaa wajjinis kakuu haaraa galu ni dhufa," jedha Waaqayyo. **32** "Kakuun kunis kakuu ani, yeroo biyya Gibxiittiisaan baasuuif jedhee harka isaanii qabe sana abbootiisaanii wajjin gale, kakuu koo kan utuma

ani dhirsaa isaanii ta'ee jiruu isaan cabsan sanaan tokko miti" jedha Waaqayyo. 33 "Kakuun ani yeroo sana booddee mana Israa'el wajjin galu kanaa dha" jedha Waaqayyo. "Ani seera koo qalbii isaanii keessa nan kaa'a; garaa isaanii keessattis nan barreessa. Ani Waaqa isaanii nan ta'a; isaanis saba koo ta'u. 34 Sababii hundi isaanii, xiinnaa hamma guddaatti na beekanii, si'achi namni kam iyyuu, 'Waaqayyoon beeki' jedhee ollaas isaa yookaan obboleessa isaa hin barsiisu" jedha Waaqayyo. "Ani yakka isaanii nan dhiisaaf, cubbuu isaanis si'achi hin yaadaduh." 35 Waaqayyo akkana jedha; inni akka isheen guyyaan ibsituut aduu ramaduu, inni akka isaan halkaniibsanii, ji'aa fi urjiwwan ajaju, inni akka dambaliin isaa huursuuf galaana raasuu sun maqaan isaa Waaqayyo Waan Hunda Danda'u dha: 36 "Yoo seerri kun fuula koo duraa bade qofa, sanyiin Israa'el, fuula koo durattu barabaraan saba ta'uun isaa hafa" jedha Waaqayyo. 37 Waaqayyo akkana jedha: "Yoo samiin gubbaa safaramuu danda'ee fi hundeen lafaa kan gadii qoratamee argamuu danda'e qofa ani sanyii Israa'el hunda sababii waan isaan hoijetan hundaatiif nan gata" jedha Waaqayyo. 38 Waaqayyo akkana jedha: "Barri itti magaalaan kun gamoo Hanaami'eeliitii jalqabee hamma Karra Goleetti deebi'ee naaf ijaaramu tokko ni dhufa. 39 Funyoon safaraasi achii ka'ee gara talluu Gaareebitti qajeelee gara Go'atti diriifama. 40 Sululli reeffii fi daaraan itti gatamu guittuun, karaa ba'aas sulula Qeedroon qabatee dirreen hamma Karra Fardaatti jiru hundi Waaqayyoof ni qulqulleeffama. Magaalaan kun gonkumaa lammaffaa hin buqqifantu yookaan hin diigamtu."

Waaqayyo ture nan beeke; 9 kanaafuu ani lafa qotisaas Anaatoot jiru sana durbii koo Hanani'eel irraa bitadhee meetii saqlili kudha torba safaree kenneef. 10 Anis walii galtee sana mallatteessee, chaappaa itti godhee, dhuga baatota waamee meetii sana madaaliitti safareef. 11 Walii galtee bittaa fi gurgurtaa jechuunis garagalchaa chaappaa qabu kan akka seeraa fi barteetti hoijetamee fi kan chaappaan hin qabnee illee nan fudhadhe; 12 geessees fuula durbii koo Hanani'eeli fi fuula dhuga baatota walii galtee sana irratti mallatteessaniitii fi fuula Yihuudoota oobdii eegumsaa keessa tataa'aa turan hundaa durattu Baaruk ilma Neeriyya ilma Mahiseyatti kenne. 13 "Anis fuuluma isaanii durattu qajeechla kana Baaruukif kenne; 14 'Waaqayyo Waan Hunda Danda'u, Waaqni Israa'el akkana jedha: walii galtee bittaa fi gurgurtaa kan chaappaa qabuu fi kan chaappaan hin qabne fuudhiitii akka isaan bara dheeraa turuu danda'aniif lachuu okkotee suphee keessa kaa'i. 15 Waaqayyo Waan Hunda Danda'u, Waaqni Israa'el akkana jedhaati; biyya kana keessatti manneen, lafa qotisaas fi iddoon dhaabaa wayiniif amma illee ni bitamu.' 16 "Anis erga walii galtee bittaa fi gurgurtaa sana Baaruk ilma Neeriyyaatti kennee booddee akkana jedheen Waaqayyoon kadhadhe: 17 "Yaa Waaqayyo Gooftaa, ati humna kee guddaa fi irree kee diriifame sanaan samiiwanii fi lafa uumteerta. Wanti ati hin dandeeyne tokko iyyuu hin jiru. 18 Ati namoota kumaatamatti jaalala ni argisiiifta; garuu sababii cubbuu abbootiitif jettee ijollee isaanii kanneen isaan booddee illee ni adabda. Yaa Waaqa guddaa fi humna qabeessa maqaan kee Waaqayyo Waan Hunda

32 Bara Zedeqiyaa mooticha Yihuudaa keessa wagga
kudhannaffatti bara mootummaa Nebukadnezar

Kuduminaamaatti baar mootuummaad Neoukadrezaal keessa waggaan kudha saddeettaffaatti, dubbiin kun Waaqayyo biraa gara Ermiyaas dhufe. 2 Yeroo sanatti oltoonni mootii Baabilon Yerusaalemin marsanii turan; Ermiyaas raajichi immoo masaraa mootii Yihuudaa keessatti oobdii eegumsaa keessatti itti cufamee ture. 3 Zedeqiyaa mootichi Yihuudaaakkana jedheeniiisa hiisisee ture; "Ati maaliifakkana jettee raajii dubbatta? Waaqayyoakkana jedha: Ani magaalaa kana dabarsee mootii Baabilonitti nan kenna; innis ni qabata. 4 Zedeqiyaa mootichi Yihuudaa dabarfamee mootii Baabilonitti ni kennama malee harka warra Baabilon jalaa hin ba'u; fuula mootichaa dura dhaabatees isa wajjin dubbata; ija isatiiniis isa ni arga. 5 Innis Zedeqiyaa gara Baabilonitti geessa; Zedeqiyaan hamma anisa Yaadadhutti achuma tura, jedha Waaqayyo. Isin yoo Baabilonita loltan hin milkootan." 6 Ermiyaasakkana jedhe; "Dubbiin Waaqayyooakkana jedhee gara koo dhufe: 7 Hanani'eel ilmi eessuma keetii ilmi Shaluum si bira dhufue, 'Ati sababii lafa kana bitachuuf mirga aantummaa qabduu lafa qotisaakoo kan Anaatoot keessaa sana bitadhu' siin jedha. 8 "Ergasiiakkuma Waaqayyo dubbate sana Hanani'eel durbii koo gara oobdii eegumsaatti na bira dhufue, 'Lafa koo kan biyya Beniyaam keessa Anaatoot jiru sana bitadhu. Waan mirgi furuutii fi dhuunfachuu kan kee ta'eef ati ofii keetii bitadhu' jedhe. "Kana irratti ani akka wanni kun dubbiit

Waaqayyo ture nan beeke; **9** kanaafuu ani lafa qotisaas Anaatoot jiru sana durbii koo Hanani'eel irraa bitadhee meetii saqlili kudha torba safaree kenneef. **10** Anis walii galtee sana mallatteesee, chaappaa itti godhee, dhuga baatota waamee meetii sana madaaliitti safareef. **11** Walii galtee bittaa fi gurgurtaa jechuunis garagalchaa chaappaa qabu kan akka seeraa fi barteetti hoijetamee fi kan chaappaa hin qabnee illee nan fudhadhe; **12** geessees fuula durbii koo Hanani'eeli fi fuula dhuga baatota walii galtee sana irratti mallatteessaniiti fi fuula Yihuudoota oobdii eegumsaa keessa tataa'aa turan hundaa durattu Baaruk ilma Neeriyya ilma Mahiseyaatti kenne. **13** "Anis fuuluma isaanii duratti qajeelcha kana Baarukiif kenne; **14** 'Waaqayyo Waan Hunda Danda'u, Waaqni Israa'el akkana jedha: walii galtee bittaa fi gurgurtaa kan chaappaa qabuu fi kan chaappaa hin qabne fuudhiitii akka isaan bara dheeraa turuu danda'anif lachuu okkotee suphee keessa kaa'i. **15** Waaqayyo Waan Hunda Danda'u, Waaqni Israa'el akkana jedhaati; biyya kana keessatti manneen, lafa qotisaas fi iddoon dhaabaa wayinii amma illee ni bitamu.' **16** "Anis erga walii galtee bittaa fi gurgurtaa sana Baaruk ilma Neeriyaatti kennee booddee akkana jedheen Waaqayyoon kadhadhe: **17** "Yaa Waaqayyo Gooftaa, ati humna kee guddaa fi irree kee diriirfamee sanaan samiwwanii fi lafa uumteerta. Wanti ati hin dandeneey tokko iyyuu hin jiru. **18** Ati namoota kumaatamatti jaalala ni argisiifta; garuu sababii cubbuu abbootiitiif jettee ijoollee isaanii kanneen isaan booddee illee ni adabda. Yaa Waaqa guddaa fi humna qabeessa maqaan kee Waaqayyo Waan Hunda Danda'u dha; **19** kaayyoon kee guddaa dha; hojin kees jabaa dha. Iji kee karaa namaa hunda ilaala; ati tokkoo tokkoo namaatiif gatii karaa isaatii fi hojii isaatiif malu kennita. **20** Ati Gibxi keessatti mallattoo fi dinqii hoijettee hamma har'aatti illee Israa'elii fi sanyii namaa hunda keessatti waan kana ittuma futeef maqaa hamma ammaatti qabdu kana argatte. **21** Saba kee Israa'eliin mallattoo fi dinqidhaan, harka humna qabeessaan, irree diriirfamaa fi haala akka malee nama sodaachisuun Gibxi keessaa baafte. **22** Biyya aannanii fi damma baasu kan ati abbootii isaaniiitiif kennuuf kakkate kana isaaniiif kennite. **23** Isaanis biyyattii seenanii dhaalan; garuu siif hin ajajamne yookaan seera kee duukaa hin buune. Waan ati akka isaan hoijetan ajajes hin hoijenne. Kanaafuu ati badiisa kana hunda isaanittu fidde. **24** "Kunoo magaalaa fudhachuu tuullaan biyyoo itti marfameera. Sababii goraadee, beelaatiif fi dha'ichaatiif magaalaa kun Baabilonota amma isa lolaa jiranitti dabarfamee ni kennama. Wanni ati dubbatte sun akkuma ati amma argitu kana fiixaan ba'eera. **25** Yaa Waaqayyo Gooftaa, ati yoo magaalattiin kun dabarfamtee Baabilonottti kennamte iyyuu 'Meetiidhaan lafa qotisaas bitadhuutii bittaa fi gurgurtaa isaa illee ragaa qabaachisi' naan jetta." **26** Ergasiis dubbiin Waaqayyo akkana jedheen gara Ermiyaaas dhufe: **27** "Ani Waaqayyo, Waaqa nama hundaa ti; wanni ani hin dandeneey tokko iyyuu jiraa? **28** Kanaafuu Waaqayyo akkana jedha: Ani magaalaa kana dabarsee Baabilonotaa fi Nebukadnezar mooficha Baabilonitti kennuuf iira; innis ishee ni gabata.

29 Baabilononni magaalaa kana lolaa jiran kunneen godhamee dhuga baatotaan ni rageeffama; ani boojuu magaalattii seenanii ibidda itti qabsiis; isaanis manneen isaanii iddo duriitti nan deebisaatii, jedha Waaqayyo.” namoonni bantii isaanii irratti Ba’aliiif ixaana aarsuu fi waaqota biraafis dhibaayyu dhibaafachuudhaan dheekkamsaaf na kakaasan sana illee walumaan ni gubu. **30** “Sabni Israa’elii fi sabni Yihuudaa ijollummaa isaanittii jalqabani fuula koo duratti waan hamaa malee homaa hin hoijenne; dhugumaan sabni Israa’el waan harkuma isaanittii hojetaniin dheekkamsaaf na kakaasan malee homaa hin hoijenne, jedha Waaqayyo.

31 Magaalattiin kun gaafa ijaaramte jalqabdee hamma ammaatti akka ani fuula koo duraa ishee balleessuuf na aarsitee dheekkamsaaf na kakaaste. **32** Sabni Israa’elii fi sabni Yihuudaa jechuunis isaan, mootonni isaanittii fi qondaaltonni isaanii, luboontni isaanittii fi rrajonni isaanii, namoonni Yihuudatii fi namoonni Yerusaalem hammina hoijetan hundaan dheekkamsaaf na kakaasaniiru. **33** Isaan fuula isaanii dhiisaniidugda isaanii natti garagalfatan; yoo ani ammumaa amma isaan barsiise iyuu isaan na hin dhaggeeffanne yookaan qajeelfama kootiin hin geeddaramme. **34** Isaan waaqota isaanii balfamoo sana mana Maqaa kootiin waamamu keessa dhaabatanii manicha xureesson. **35** Isaanis ilmaan isaanittii fi intallan isaanii aarsaa godhanii Mookeifik dhi’eessuuf jedhanii Sulula Ben Hinoom keessatti Ba’aliiif iddo sagadada ijaaran; ani garuu akka isaan waan jibbisiiisas akkanaa hojetanii Yihuudaa illee cubbuu hojjechisan gonkumaa isaan hin ajajne yookaan wanni kun qalbii koo keessa illee hin turre. **36** “Ati waa’ee magaalattii kanaa, ‘Isheen goraadeedhaan, beelaa fi dha’ichaan dabarfamtee mooticha Baabilonintti kennamti’ jetta; Waaqayyo Waaqni Israa’el akkana jedha: **37** Ani dhugumaan biyyoota ani aarii koo sodaachisaa fi dheekkamsa koo guddaadhaan itti isaan ari’e hunda keessaa walitti isaan nan qaba; iddo kanattis isaan deebisee nagaan isaan jiraachisa. **38** Isaan saba koo ta’u; anis Waaqa isaanii nan ta’a. **39** Ani akka isaanittii fi ijoollee isaanii kanneen isaan booddeettis jireenyi toluef jedhanii akka bara bараan na sodaataniiif garaa tokko fi karaa tokko isaanifiin kenna. **40** Ani kakuu bara baraa isaan wajjin nan gala; akka isaan gonkumaa narraa hin garagaleef ani waan gaarri isaanifi gochuu hin dhiisu; akka isaan na sodaataniiif isaan nan kakaasa. **41** Ani waan gaarri isaanifi gochuuutti nan gammada; garaa koo fi lubbuu koo guituudhaan, amanamummaadhaanis biyya kana keessa isaan nan dhaaba. **42** “Waaqayyo akkana jedha: Aniakkuman badiisa guddaa kana hunda saba kanatti fide sana waan gaarri waadaa isaanifi seene sana hunda nan kennaaf.

43 Biyya isin, ‘Biyyattiin kun ontee duwwaa hafteerti; namni yookaan bineensi ishee keessa hin jiru; isheen dabarfamtee Baabilonottati kennamteertii’ jettanii waa’ee ishee dubbattan kana keessatti lafti qotisaa amma illee ni bitama. **44** Biyya Beniyaam keessatti, gandoota naannoo Yerusaalem keessatti, magalaawwan Yihuudatii fi magalaawwan biyya gaaraa keessatti, magalaawwan gaarran dhi’aatii fi kan Negeeb keessatti lafti qotisaa meetiidhaan ni bitama; walii galteen bittaa gurgurtaa isaaS mallatteeffamee chaappaan itti

33 Utuu Ermiyaas amma iyuu oobdii eegumsaa keessatti hidhamee jiruu, dubbiin Waaqayyo yeroo lammaffaa akkana jedhee gara isaa dhufe: **2** “Waaqayyo inni lafa uume, Waaqayyo inni lafa tolchee jabeesee ishee dhaabe, kan maqaan isaa Waaqayyo jedhamu sun akkana jedha; **3** ‘Ati gara kootti iyayduh; anis deebii siifin kennaa; waan guddaa fi dhoksaa ati hin beekne sitti nan hima.’ **4** Waaqayyo Waaqni Israa’el waa’ee manneen magaalaa kanaatii fi waa’ee masaraa mootota Yihuudaa kanneen ittiin tuulaa biyyootii fi goraadee of irraa dhowwuuf diigaman sanaa akkana jedhaatii; **5** Baabilononni loluuf ni dhufu; ‘Isaanis magaalaa kana reeffa namoota ani aarii fi dheekkamsa kootiin fixutiin ni guutu. Ani sababii hammina ishee hundaatii fi magaalaa kana duraa fuula koo dhokfadheeraati. **6** “Ta’us ani isaan nan fayyisa; nan bayyanachiis; ani saba koo nan fayyisa; akka isaan nagaa fi tasgabbii guddaan jiraatan nan godha. **7** Ani Yihuudaa fi Israa’elin boojiuhdaa deebisee akka isaan dur turanitti nan ijaara. **8** Cubbuu isaan natti hojetan hunda irraa isaan nan qulqulleessa; cubbuu isaan natti finciliun hojetan hundas nan dhiisaaf. **9** Magaalaan kun fuula saboota lafa irraa warra waan gaarri ani isheef godhe hunda dhaga’an hundaa duratti maqaa, gammachu, galataa fi ulfina naa taati; isaan sababii badhaadhummaa fi nagaa ani isheef kenu hundaatiif sodaatanii hollatan.’ **10** “Waaqayyo akkana jedha: ‘Isin waa’ee iddo kanaa, ‘Biyyattiin kun ontee duwwaa hafteerti; namni yookaan bineensi ishee keessa hin jiru’” jettu. Ta’u illee magaalawwan Yihuudatii fi daandiiwan Yerusaalem kanneen duwwaa hafanii namni yookaan bineensi keessa hin jirre sana keessatti amma illee, **11** sagaleen ililleetii fi gammachu, sagaleen misirrichaati fi misirritti, sagaleen warra mana Waaqayyootti aarsaa dhi’eessanii kan, ‘Waaqayyo Waan Hunda Danda’u galateeffadhaa; Waaqayyo gaariidhaatii; jaalalli isaaS bara bараan ni jiraata’ jedhu ni dhaga’ama. Ani boojii’ amtoota biyyattii akkuma isaan duraan turanitti deebisaati’ jedha Waaqayyo. **12** “Waaqayyo Waan Hunda Danda’u akkana jedha: ‘Iddo onaa namni yookaan horiin keessa hin jiraanne kanaa fi magalaawwan ishee hunda keessa lafti dheedaa kan tiksoonni bushaayee isaanii itti boochiifatan ammas ni jiraata. **13** Magalaawwan biyya gaaraa keessatti, kanneen gaarran dhi’aatii fi Negeeb keessatti, biyya Beniyaam keessatti, gandoota naannoo Yerusaalemii fi magalaawwan Yihuudaa keessatti amma illee bushaayeen harka nama isaan to’atuu jala ni hulluqu’ jedha Waaqayyo. **14** “Barri ani’ jedha Waaqayyo ‘waadaa gaarri ani mana Israa’elii fi mana Yihuudatii seene sana itti fiixaan baasu ni dhufa.’ **15** “Bara sana keessa, yeroo sanatti ani akka dameen qajeelaan tokko sanyii Daawit keessaa latu nan godha; inni waan qajeelaan fi sirrii ta’e biyyattii keessatti ni hojjeta. **16** Bara sana keessa Yihuudaa ni faya; Yerusaalemis nagaan jiraatti. Maqaan isheen ittiin

waamamtus, Waaqayyo qajeelummaa keenya' jedhma. **17** Waaqayyoakkana jedhaati: 'Daawit gonkumaa nama teessoo mana Israa'el irra taa'u hin dhabu; **18** yookaan luboonti warri Lewwota ta'an gonkumaa nama aarsaa gubamu dhi'eessuuf, kennaa midhaanii gubuu fi qalma dhi'eessuuf ittuma fufee fuula koo dura dhaabatu hin dhaban.' **19** Dubbiin Waaqayyoakkana jedhee gara Ermiyas dhufe: **20** "Waaqayyoakkana jedha; 'Yoo isin akka halkanii fi guyyaan yeroo isaanii kennametti hin dhufneef kakuu ani halkan wajjin galee fi kakuu ani guyya wajjin gale sana cabsuu dandeessan, **21** kakuunani garbicha koo Daawit wajjin galee fi kakuunani Lewwota luboota ta'anii fuula koo dura tajaajilan wajjin gale sun cabuu danda'a; Daawitis si'achi sanyii teessoo isaa irra taa'ee bulchu hin qabaatu. **22** Ani sanyii garbicha koo Daawitii fi Lewwota fuula koo dura tajaajilan akkuma urjiiwwan samiiti fi akkuma cirracha qarqara galaanaa kan madaalamuu hin dandeenyee nan baay'isa.' **23** Dubbiin Waaqayyoakkana jedhee gara Ermiyas dhufe: **24** "Ati akka uummanni kun, 'Waaqayyo mootummoota filatee ture lamaan gateera' jechaa jiru hin qalbeeffannee? Kanaafuu isaan saba koo tuffataniiru; si'achis akka saba tokkoottisa hin ilaalan. **25** Waaqayyoakkana jedha: 'Ani utuu halkanii fi guyya wajjin kakuu koo jabeessee dhaabuu baadhee, samii fi lafaafis seera kaa'uu baadhee, **26** silaa sanyii Yaaqobii fi sanyii tajaajilaa koo Daawit gatee akka inni sanyii Abraaham, sanyii Yisihaaqii fi kaa Yaaqoob bulchuuf ilmaan isaa keessaa nama tokko hin filadhu ture. Anis booji'amtoota isaanii nan deebisa; garaa illee nan laafaaf."

34 Yeroo Nebukadnezar mootichi Baabiloniitii fi toltoonni isaa hundi, mootummoonnii fi saboonni biyya inni bulchu keessa jiraatan hundi Yerusaalemii fi magalaawwan naannoo ishee hunda lolaa turanitti dubbiinakkana jedhu tokko Waaqayyo biraagara Ermiyas dhufe; **2** "Waaqayyo Waaqni Israa'elakkana jedha: Gara Zedeqiyaa mooticha Yihuudaa dhaqitiitakkana jedhiin; 'Waaqayyoakkana jedha: Ani magaalakana dabarsee mootii Baabilonitti nankenna; innis ishee guba. **3** Ati dhugumaan qabamtee dabarfamtee isatti kennamta malee harka isaa jalaa hin miliqxu. Mootii Baabilon ijuma keettiini ni argita; innis kallattiu si wajjin ni dubbata. Atis Baabilonitti ni geeffamta. **4** "Ta'us yaa Zedeqiyaa mooticha Yihuudaa, ati dubbiin Waaqayyo dhaga'i. Waaqayyo waa'ee keeakkana jedha: Ati goraadeen hin duutu; **5** garuu nagumaan duuta. Namoonni akkuma ulfina awwaala abbootii keetti mootota siin duraatiif ibidda qabsiisan sana ulfina keettif ibidda qabsiisanii, "Wayyoo yaa Goofta!" jedhanii boo'u. Ani mataan koo dubbiin kana dubbadheeraatii, jedha Waaqayyo." **6** Ermiyas raajichi Yerusaalem keessatti waan kana hunda Zedeqiyaa mooticha Yihuudatti hime; **7** yeroo sanatii toltoonni mootii Baabilon Yerusaalemii fi magalaawwan Yihuudaa jechuuunis Laakkishii fi Azeeqaa lolaa turan. Magaalaawwan Yihuudaa kanneen dallaa jabaa qaban keessaa kanneen hafan isaanuma kana qofa turaniitii. **8** Erga Zedeqiyaa mootichi bilisummaa garbootaa labsuuf jedhee uummataa Yerusaalem keessa

jiraatu hunda wajjin kakuu galee booddee dubbiin tokko Waaqayyo biraagara Ermiyas dhufe. **9** Tokkoon tokkoon namaa garba isaa dhiiraa dubartii sanyii lbrootaa ta'an bilisa baasuu qaba ture; namni kam iyyuu Yihuudii sanyii isaa ta'e tokko garbummaa keessatti hambisuu hin qabu. **10** Kanaafuu qondaaltonnii fi namoonni kakuu sana seenan hundi garbootaa isaanii dhiirotaa dubartii bilisa baasuu fi akka si'achis isaanin garboomfanne walii galan. Isaanis tole jedhanii jara bilisa baasan. **11** Ergasiigaruu yaada isaanii geeddaratanii garbootaa bilisa baasaniit turan sana deebifatanii amma illee garboomfatan. **12** Ergasiigubbii Waaqayyoakkana jedhee gara Ermiyas dhufe: **13** "Waaqayyo Waaqni Israa'elakkana jedha: Ani yeroon Gibxii biyya garbummaatii isaan baasetti abbootii keessan wajjin akkana jedhee kakuu gale; **14** 'Tokkoon tokkoon keessan waggaatoba torbatti nama sanyii lbrootaa kan isinitti of gurgure kam iyyuu bilisa baasuu qabdu. Erga inni waggaatoba ja'sisin tajaajilee booddee isin gadisa dhiisuu qabdu.' Abbootiin keessan garuu na hin dhageenyee; gurras naa hin kennine. **15** Isin immoo dhi'oo kana qalbii jijiirrattanii waan fuula koo duratti qajeealaat'a'e gootaniirttu: Tokkoon tokkoon keessanis lammiiiwwan keessanii bilisummaa labsitaniiirttu. Mana Maqaatootiin waamamu keessatti fuula koo duratti kakuu galtaniirttu. **16** Amma garuu garagaltanii maqaakoo xureessitan; tokkoon tokkoon keessan garbootaa dhiiraa dubartii isin akka isaan gara fedhan deemanif bilisa baatfaanittur tutan sana deebiftanii fudhattaniirttu. Akka isaan ammas garbootaa keessan ta'aniif isaan dirqamsiiftaniirttu. **17** "Kanaafuu Waaqayyoakkana jedha: Isin naaf hin ajajamne; lammiiiwwan keessaniiifis bilisummaa hin lab sine. Kanaafuu ani amma, 'Bilisummaa isinii nan labsa' jedha Waaqayyo; 'Bilisummaa' kunis bilisummaa goraadeedaan, dha'ichaa fi beelaan dhumuutti. Ani fuula mootummoota lafaa hundaa durattis akka isin jibbamtan nan godha. **18** Warra kakuu koo cabsanii walii galtee kakuu fuula koo duratti godhan sanaa heneeggin immoo akkuma jabbii isaan iddo lamatti qoodanii gidduu isaanii ba'anii darban sanaa nan godha. **19** Durbuutota Yihuudatii fi Yerusaalem, qondaaltota mama murtii, lubootaa fi uummataa biyyattii kanneen jabbii gargar qoodame sana gidduu ba'anii darban hunda, **20** dabarsee diinota lubbuu isaanii balleessuu barbaadanitti nan kenna. Reeffi isaanii allaattiisamittii fi bineensota lafaatiif nyaata ni ta'a. **21** "Anis Zedeqiyaa mooticha Yihuudatii fi qondaaltota isaa dabarsee diinota isaanii warra lubbuu isaanii balleessuu barbaadanitti, loltoota mootii Baabilon kanneen isin loluu irraa deebi'anitti nan kenna. **22** Ani ajaja kennee, gara magaalaa kanaatti deebisee isaan nan fida jedha Waaqayyo. Isaanis ishee ni lolu; qabataniis ibiddaan ishee guba. Anis akka namni tokko iyyuu keessa hin jiraanneef magaalawwan Yihuudaa nan onsa."

35 Dubbiinbara Yehooyaaciilim Yosiyas mootii Yihuudaa turetti Waaqayyo biraagara Ermiyas dhufeakkana jedha: **2** "Gara mana Rekaabotaa dhaqitiigara mana Waaqayyootti isaan waami; kutaa manaa tokkotti ol isaan galchiitii akka dhuganiif daadhii wayinii

kenniif.” **3** Anis dhaqeen Yaazaniyaa ilma Ermiyaas, illee duukaa buutaniirtu; waan inni isin ajaje hundas ilma Habazneyaa, obboloota isaatti fi ilmaan isaa hunda hojettianiirtu.’ **19** Kanaafuu Waaqayyo Waan Hunda Danda’u, Waaqni Israa’el akkana jedha: ‘Yoonadaab ilmi Rekaab gonkumaa nama fuula koo dura dhaabatee na Haanaan ilma Yigdaaliyya nama Waaqaa sanaatti ol galche. Kutaan sunis kutaa qondaaltotaa kan kutaa Ma’aseyya ilma Shaluum namicha balbala eegu sanaatti ol jirutti aana ture. **5** Anis wacitiwwan daadhii wayiniiti guutamanii fi xoofuu fuula Rekaabotaa durattii dhi’eesseen, ‘Daadhii wayinii kana dhugaa’ jedheen.

6 Isaan garuu akkana jedhanii deebisan: ‘Nu sababii abbaan keenya Yoonaadaab ilmi Rekaab akkana jedhee nu ajageef daadhii wayinii hin dhugnu: ‘Isin yookaan sanyiin keessan gonkumaa daadhii wayinii hin dhuginaa.

7 Akkasumas isin mana ijaarrachuu, sanyii facafachuu yookaan wayinii dhaabbachuu hin qabdan; isin yeroo hunda dukaanota keessa jiraachuu qabdu malee waan kanneen keessaa tokko illee qabaachuu hin qabdan. Yoos isin biyya itti keessummaa taatan keessa bara dheeraa ni jiraattu.’ **8** Nu waan abbaan keenya Yeoonaadaab ilmi Rekaab nu ajaje hunda eegneerra. Nu yookaan niitonni keenya yookaan ilmaanii fi intallan keenya daadhii wayinii hin dhugne. **9** Yookaan mana keessa jiraannu yookaan wayinii, lafa qottiisa yookaan midhaan hin qabnu. **10** Nu dukaanaa keessa jiraannee waan abbaan keenya Yoonaadaab nu ajaje hunda eegneerra. **11** Garuu yeroo Nebukadnezar mootichi Baabilon biyya kana qabatetti nu, ‘Kottaa; nu Baabilonata fi loltoota Sooriya duraa baqannee Yerusaalemitti galuu qabna’ waliin jenne. Akkasiinis nuu Yerusaalem keessatti hafne.’ **12**

Ergasii dubbiin Waaqayyo akkana jedhee gara Ermiyaas dhufe: **13** “Waaqayyo Waan Hunda Danda’u, Waaqni Israa’el akkana jedha: Dhaqitii namoota Yihuudaati fi saba Yerusaalemiin ‘Isin gorsa koo fudhattanii naaf hin ajajamtanii?’ jedhi, jedha Waaqayyo. **14** ‘Yeoonaadaab ilmi Rekaab akka ilmaan isaa daadhii wayinii hin dhugne ajaje; ajajni kunis eegameera. Isaan sababii ajaja abbaa isinii eeganiif hamma har’atti daadhii wayinii hin dhugan. Ani garuu amnumaa amma isinitti dubbadheera; isin immoo naaf hin ajajamne. **15** Ani tajaajiltoota koorajota hunda amnumaa amma isinitti erge. Isaan akkana isinii jedhan; ‘Tokkoon tokkoon keessan karraa keessan hamaa sana irraa deebitanii hojii keessan qajeelfachuu qabdu. Isaan tajaajiluuuf jettanii waqaato biraan duukaa hin bu’inaa. Yoos isin biyya ani isinii fi abbootii keessaniiif kenne keessa ni jiraattu.’ Isin gurra keessan naaf hin kennine, yookaan na hin dhaggeeffanne. **16** Sanyiin Yeoonaadaab ilmi Rekaab ajaja abbaan isinii isiniiif kenne eeganiiru; sabni kun garuu naaf hin ajajamne.’ **17** “Kanaafuu Waaqayyo Waan Hunda Danda’u, Waaqni Israa’el akkana jedha: ‘Dhaggeeffadhaa! Ani Yihuudaatti fi nama Yerusaalem keessa jiraatu hundatti balaa nan fida jedhee labse sana hunda nan fida. Ani isinatti dubbadheen ture; isaan garuu hin dhaggeeffanne. Ani isaan waameen ture; isaan garuu hin owwaanee.’” **18** Ermiyaasis maatti Rekaabotaatiin akkana jedhe; ‘Waaqayyo Waan Hunda Danda’u, Waaqni Israa’el akkana jedha: ‘Isin ajaja abbaa keessan Yeoonaadaab eegdanii gorsa isaa hunda

illee duukaa buutaniirtu; waan inni isin ajaje hundas ilma Habazneyaa, obboloota isaatti fi ilmaan isaa hunda hojettianiirtu.’ **19** Kanaafuu Waaqayyo Waan Hunda Danda’u, Waaqni Israa’el akkana jedha: ‘Yoonadaab ilmi Rekaab gonkumaa nama fuula koo dura dhaabatee na tajaajilu hin dhabu.’”

36 Bara Yeooyaaciim ilmi Yosiyaas mootii Yihuudaa ture keessa waggaa afuraffaatti dubbiin akkana jedhu Waaqayyo biraan gara Ermiyaas dhufe: **2** “Kitaaba maramaa fudhadhuutii dubbiin ani bara mootummaa Yosiyaasiij jalqabbee hamma ammaatti waa’ee Israa’elii fi waa’ee Yihuudaa, waa’ee saboota kaan hundaas sitti dubbadhe sana hunda irratti barreessi. **3** Tarii sabni Yihuudaa yeroo waa’ee badiisaani isaanitti fiduuf yaade hundaa dhaga’aniitti tokkoon tokkoon isaanii karaa isaanii hamaa sana irraa ni deebi’u ta’; yoos ani hammina isaanii fi cubbuu isaanii nan dhisaaf.” **4** Ermiyaasis Baarul ilma Neeriya waame; Baaruk immoo dubbi Waaqayyo dubbate sana Ermiyaas irraa dhaga’ee kitaaba maramaa irratti barreesse. **5** Ermiyaas akkana jedhee Baarukin ajaje; ‘Ani mana Waaqayyo seenuu dhowwameera. **6** Kanaafuu atti guyyaa soomaa tokko mana Waaqayyo dhaqitii dubbi Waaqayyo kan narraa dhageessee barreessite sana kitaaba maramaa irraa sabaaif dubbisi. Namoota Yihuudaa warra magaalaawwan isaanii irraa dhufan hundaaf dubbi sana dubbisi. **7** Tarii isaan kadhannaas isaanii fuula Waaqayyo durattii dhi’eeffatanii tokkoon tokkoon isaanii karaa isaanii hamaa sana irraa ni deebi’u ta’; aarii fi dheekkamsi Waaqayyo saba kana irratti labse guddadhaati.” **8** Baaruk ilmi Neeriyaas waan Ermiyaas raajichi isatti hime hunda ni hojjet; mana Waaqayyo keessattis kitaaba maramaa sana irraa dubbi Waaqayyo dubbise. **9** Bara Yeooyaaciim ilmi Yosiyaasi mootii Yihuudaa ture keessa ji’aa saglaffaa waggaa shanaffaatti guyyaan fuula Waaqayyo durattii sooman tokko saba Yerusaalem keessa jiraatu fi warra magaalaawwan Yihuudaatti dhufan hundaaf ni labsame. **10** Baarukis kutaa Gemaariyaa ilma Shaafaan barreessaa sanaa kan oobdii ol aanaa keessa balbala mana qulqullummaa, kan Karra Haaraa jedhamu biraan sana keessa dhaabatee saba mana qulqullummaa Waaqayyo keessa ture hundaaf dubbi Ermiyaas sana kitaaba maramaa irraa dubbise. **11** Miikiyas ilmi Gemaariyaa ilma Shaafaan yeroo dubbi Waaqayyo hunda kitaaba maramaa irraa dhaga’etti, **12** gara kutaa barreessaa kan masaraa mootummaa keessaa, iddo qondaaltonni hundi tataa’aa turanitti gad bu’ee; isaanis Elishaamaa barreessaa, Delaayaa ilma Shemaa’iyaa, Elnaataan ilma Akboor, Gemaariyaa ilma Shaafaan, Zedeqiyas ilma Hanaaniyaaati fi qondaaltota biraan hundaa dha. **13** Miikiyas waan yeroo Baaruk kitaaba maramaa irraa uummataaf dubbisetti dhaga’ee sana hunda isaanii hime. **14** Qondaaltonni hundis akka inni Baarukiin, “Kitaaba maramaa uummataaf dubbisetti sana fidii kottu” jedhuuf Yehuudii ilma Naataaniyaa, ilma Shelemiyaa, ilma Kuushii ergan. Kanaafuu Baaruk ilmi Neeriya kitaaba maramaa sana harkatti qabatee gara isaanii dhaqe. **15** Jarris, “Maaloo, taa’ittii kitaabicha nuu dubbisi” jedhaniin. Kanaafuu Baaruk kitaaba sana isaanii dubbise. **16** Isaanis yommuu dubbi kana hunda

dhaga'anitti sodaadhaan wal ilaalanii Baarukiin, "Nu waan kana hunda mootichatti himuu qabna" jedhan. 17 Ergasiis isaan Baarukiin, "Mee nutti himi; ati akkamitti waan kana hunda barreessite? Ermiyaasitu sitti himee?" jedhanii gaafatan. 18 Baarukis, "Eeyye, Ermiyaasitu dubbi kana hunda natti hime; ani immoo qalamidhaan kitaaba maramaa irratti barreesse" jedhee deebise. 19 Kana irratti qondaaltonni sun Baarukiin, "Atii fi Ermiyaas dhaqaa dhokadhaa. Namni tokko iyuu iddooyisin jirtan hin beekin" jedhan. 20 Isaanis kitaaba maramaa sana kutaa Eliishaamaa barreessaa sanaa keessa kaa'anii mooticha bira gara oobdii dhaqanii waan hunda isatti himan. 21 Mootichis akka inni kitaabicha fiduuf Yihuudii erge; Yehuudiinis kutaa Eliishaamaa barreessaa sanaa keessa kaa'anii mooticha fidee mootichaa fi qondaaltota isa bira dhaabachaa turan hundaaf dubbise. 22 Yeroon sun ji'a saglaffaa ture; mootichis mana itti yeroo gannaabarsu keessa taa'aa ture; ibiddi girgiraa guddaa irratti boba'uus fuula isaa dura ture. 23 Yommuu Yehuudiini kitaaba maramaa sana keessa bo'o sadii yookaan afur dubbisutti, mootichi hammaa kitaabni sun guutumaan guutuutti gubatee dhumutti haaduu barreessaatiin kukkanee girgiraa ibiddaatti darbachaa ture. 24 Ta'u illee mootichii fi tajaajiltoonni isaa kanneen dubbii kana hunda dhaga'an hundii homaa hin sodaanne yookaan uffata isaanii hin tarasaafne. 25 Mootichyooo Elnaataan, Delaayaa fi Gemariyaan akka inni kitaabicha hin gubneef isa kadhatan iyuu isaan hin dhageenyee. 26 Qooda kanaa mootichi akka isaan Baaruk barreessaa sanaa fi Ermiyaas raajicha hidhaniif Yerami'eel ilma mootii, Seraaya ilma Azri'eeliitii fi Shelemyia ilma Abdi'eel ajaye. Waaqayyo garuu isaan dhoksee ture. 27 Erga mootichi kitaaba maramaa kan Baaruk dubbii Ermiyaas irraa dhaga'e itti barreesse sana gubee booddee dubbiin Waqaqayyo akkana jedhee gara Ermiyaas dhufe: 28 "Kitaaba maramaa biraaf fuudhiitii dubbii kitaabicha duraa kan Yehooyaaciim mootichi Yihuudaa gube irra ture sana hunda itti barreessi. 29 Yehooyaaciim mooticha Yihuudaatiiniis akkana jedhi; "Waaqayyo akkana jedha: Ati kitaaba maramaa sana gubee, "Ati maaliif akka mootiin Baabilon dhugumaan dhufee biyya kana balleessee namaa fi horii keessa hobbaasu kitaabicha irratti barreessite?" jettee gaafatte. 30 Kanaafuu Waqaqayyo waa'ee Yehooyaaciim mooticha Yihuudaa akkana jedha: Inni nama teessoo Daawit irra taa'uhin qabaatu; reeffi isaaq gad darbatamee ho'a guyyaatii fi qorra halkaniitti ni saaxilama. 31 Ani sababii hammina isaaniitiifisa, joollee isaatti fi tajaajiltoota isaa nan adaba; sababii isaaan na dhaggeefachuu didaniif ani balaa isaanittifida jedhee labse sana hunda isaanitt, namoota Yerusaalem keessa jiraatanii fi namoota Yihuudaati nan fida." 32 Ergasiis Ermiyaas kitaaba maramaa kan biraaf fuudhee Baaruk ilma Neeriyaan barreessaa sanatti kenne; Baarukis akkuma Ermiyaas itti himetti dubbii kitaaba maramaa Yehooyaaciim mootichi Yihuudaa ibiddaan gube sana irra ture hunda itti barreesse. Dubbiin dubbii kana fakkaattu hedduunis itti dabalameera.

37 Nebukadnezar mootichi Baabilon Zedeqiyaa ilma Yosiyaaas mootii Yihuudaa taasise; innis iddooyehooyaakiin ilma Yehooyaaciim bu'ee mootii ta'e. 2 Garuu inni yookaan tajaajiltoonni isaa yookaan sabni biyya sanaa dubbii Waaqayyo karaa Ermiyaas raajichaatiin dubbate sana hin qalbeeffan. 3 Ta'uus Zedeqiyaa mootichi, "Maaloof Waaqayyo Waqa keenya nuu kadhadhu" jedhee Yehuukal ilma Shelemyiaatii fi Sefaaniyya lubicha ilma Ma'aseyya gara Ermiyaas raajichaati erge. 4 Ermiyaas waan yeroo sanatti mana hidhaatti hin galfaminiif sodaa malee saba gidduu ni deddeeb'i a ture. 5 Loltoonni Fara'on Gibxii ba'anii turan; Baabilononni Yerusaalemin marsanii turanis yommuu waan kana dhaga'anitti Yerusaalemin dhiisaniib a'ban. 6 Kana irratti dubbiin Waaqayyo akkana jedhee gara Ermiyaas raajichaah dhufe: 7 "Waaqayyo, Waaqni Israa'el akkana jedha: Mooticha Yihuudaa isaa akka isin waa na gaafattaniif isin erge sanaan akkana jedhaa; 'Loltoonni Fara'on kanneen isin gargaaruuf dhufan sun gara biyya isaanii, gara Gibxitti ni deebi'u. 8 Ergasiis Baabilononni deebi'anii magaalaa kana ni dh'a'u; ni qabatu; ni gubus.' 9 'Waaqayyo akkana jedha: 'Baabilononni dhugumaan nu dhiisaniie deemu' jettanii yaaduudhaan of hin gowwoomsinaa; isaan hin deemaniiiti! 10 Utuu isin loltoota Baabilonotaa kanneen isin lolaa jiran kana hunda mo'attanii warri madaa'an qoffti dunkaanaisaani keessatti hafanii iyuu isaan gad ba'anii magaalaa kana ni gubu.' 11 Erga loltoonni Baabilonotaa sababii waraana Fara'ooniif jedhanii Yerusaalemin dhiisaniib a'banii as, 12 Ermiyaas saba achi jiraatu keessaa qooda qabeenyaan isa ga'u argachuuif jedhee Yerusaalemii ka'ee biyya Beniyaam dhaqe. 13 Garuu yeroo inni karra Beniyaam bira ga'etti Yiriyaan ilmi Shelemyiaa, ilmi Hanaaniyaatii gaafatamaan eegumsaa sun, "Ati gara Baabilonotaatti sokkaa jirtal" jedhee Ermiyaas raajicha qabee hidhe. 14 Ermiyaas immoo, "Kun dhugaa miti! Ani gara Baabilonotaatti sokkuutti hin jiru" jedhe. Yiriyaan garuu isa dhaga'uudide; qooda kanaa Ermiyaasin qabeesa qondaaltottu dhi'esesse. 15 Isaanis Ermiyaasitti aaranii isaa tuman; mana Yoonaataan barreessaa sanaa kan mana hidhaa godhatan sana keessatti isa hidhan. 16 Ermiyaasis kutaa mana boollaa keessa buufame; achissi yeroo dheeraa ture. 17 Ergasiis Zedeqiyaa Mootichi nama itti ergee gara masaraa ofii isaatti isa ficheesiise. Achittis koppaatti baasee, "Dubbii Waqaqayyo biraaf dhufetokkoyiyuu jiraa?" jedhee isa gaafate. Ermiyaasis, "Eeyye; ati dabarfamtee mootii Baabilonii ti ni kennamta" jedhee deebise. 18 Ergasiis Ermiyaas, Zedeqiyaaas mootichaan akkana jedhe; "Ani sitti yookaan qondaaltota keetti yookaan saba kanatti balleessaa malaii hojjennaan isin mana hidhaa keessa na buuftan? 19 Raajonni kee warri, 'Mootiin Baabilon si'i yookaan biyya kana hin lollu' jedhanii rajji siif dubbatan sun eessa jiru? 20 Amma garuu gooftaa koo yaa mootichaa, maaloo na dhaga'i. Ani iyayta koo fuula kee duratti nan dhi'eefhadhaati, mana Yoonaataan barreessaa sanaatti deebiftee na hin ergin; yoo ati na ergite ani achumatti du'aatii."

37 Nebukadnezar mootichi Baabilon Zedeqiyaa ilma Yosiyaas mootii Yihuudaa taasis; innis iddo Yehooyaakiin ilma Yehooyaqaam bu'ee mootii ta'e. **2** Garuu inni yookaan tajaajiltoonni isaa yookaan sabni biyya sanaa dubbi Waaqayyo karaa Ermiyaas raajichaattiin dubbate sana hin qalbeeffanne. **3** Ta-us Zedeqiyaa mootichi, "Maalo Waqqayyo Waqa keenya nuu kadhadhu" jedhee Yehuukal ilma Shelemyiaatii fi Sefaaniya lubicha ilma Ma'aseyaa gara Ermiyaas raajichaatti erge. **4** Ermiyaas waan yeroo sanatti mana hidhaatii hin galfaminii sodaa malee saba gidduu ni deddeebi'a ture. **5** Loltoonni Fara'oон Gibxii ba'anii turan; Baabilonnoni Yerusaalemin marsanii turanis yommuu waan kana dhaga'anitti Yerusaalemin dhiisaniib a'an. **6** Kana irratti dubbiin Waaqayyo akkana jedhee gara Ermiyaas raajichaa dhufe: **7** "Waaqayyo, Waaqni Israa'el akkana jedha: Mooticha Yihuudaa isa akka isin waa na gaafattaniif isin erge sanaanakkana jedhaa; 'Loltoonni Fara'oон kanneen isin gargaaruuf dhufan sun gara biyya isaanii, gara Gibxitti ni deebei'u. **8** Ergasi Baabilonnoni deebei'anii magaalaa kana ni dha'u; ni qabatu; ni gubus." **9** "Waaqayyo akkana jedha: 'Baabilonnoni dhugumaan nu dhiisaniid deemu' jettanii yaaduudhaan of hin gowwoomsinaa; isaan hin deemaniti! **10** Utuu isin loltoota Baabilonotaa kanneen isin lolaa jiran kana hunda mo'attanii warri madaan' qofti dukaanaa isaanii keessatti hafanii iyuu isaan gad ba'anii magaalaa kana ni gubu." **11** Erga loltoonni Baabilonotaa sababii waraana Fara'ooniif jedhanii Yerusaalemin dhiisaniib a'anii as, **12** Ermiyaas saba achi jiraatu keessa qooda qabeenyaan kan isa ga'u argachuuif jedhee Yerusaalemii ka'ee biyya Beniyaam dhage. **13** Garuu yeroo inni karra Beniyaam bira ga'etti Yirriyaan ilmi Shelemyiaa, ilmi Hanaaniya itti gaafatamaan eegumsaa sun, "Ati gara Baabilonotaatti sokkaa jirtal!" jedhee Ermiyaas raajicha qabee hidhe. **14** Ermiyaas immoo, "Kun dhugaa miti! Ani gara Baabilonotaatti sokkuutti hin jiru" jedhe. Yirriyan garuu isa dhaga'u dide; qooda kanaa Ermiyaasin qabee qondaaltottati dhi'esee. **15** Isaanis Ermiyaasitii aaranii isaa tuman; mana Yoonaataan barreessaa sanaan kan mana hidhah godhatan sana keessatti isid hidhan. **16** Ermiyaasis kutaa mana boollaa keessa buufame; achis yeroo dheeraa ture. **17** Ergasi Zedeqiyaa Mootichi nama itti ergee gara masaraa ofii isaaatii isa ficheesi. Achittis kophaahti baasee, "Dubbiin Waaqayyo biraa dhufe tokko iyuu jiraa?" jedhee isa gaafate. Ermiyaasis, "Eeyyee; ati dabarfamtee mootii Baabiloniitti ni kennamta" jedhee deebise. **18** Ergasiis Ermiyaas, Zedeqiyaaas mootichaan akkana jedhe; "Ani sitti yookaan qondaaltota keetti yookaan saba kanatti balleessaa maalii hoijennaan isin mana hidhaa keessa na buuftan? **19** Raajonni kee warri, 'Mootii Baabilon si'i yookaan biyya kana hin lollu' jedhanii raajii siif dubbatan sun eessa jiru? **20** Amma garuu gooftaa koo yaa mooticha, maaloow na dhaga'i. Ani iyaya koo fuula kee durattii nan dhi'eefadhaatii, mana Yoonaataan barreessaa sanaatti deebiftee na hin ergin; yoo ati na ergite ani achumatti du'atii."

21 Kana irratti Zedeqiyaa Mootichi akka Ermiyaas oobdi eegumsaa keessa kaa'amuu fi akka isaan hamma

buddeenni magaalaa sanaa dhumutti guyyaa guyyaatti jedhee kakuu kana dhoksaatti Ermiyaasiif kakate. **17**
buddeena tokko tokko warra buddeena tolchan irraa Kana irratti Ermiyas deebisee Zedeqiyadhaan akkana
fuudhanii isaaaf kennan ajaje. Akkasiin Ermiyas oobdii jedhe; “Waaqayyo Waaqni, inni Waan Hunda Danda’u,
eegumssaa keessa ture. Waaqni Israa’el akkana jedha: ‘Yoo ati qondaaltota mootii Baabylonitti harka kennatthe lubbuun kee du’na oolfamti;

38 Shefaaxiyaa ilmi Mataan, Gedaaliyaas ilmi Phaashihuur, Yuukaal ilmi Shelemyatiit fi Phaashihuur ilmi Malkiyaa waan Ermiyas akkana jedhee saba hundatti hime dhaga’an; **2** “Waaqayyo akkana jedha: ‘Namni magaalaa kana keessatti hafu kam iyyuu goraadeen, beelaan yookaan dha’ichaan ni du’a; namni gara Baabilonotaatti baqatu kam iyyuu garuu ni jiraata. Inni lubbuu isaatiin ni ba’a; ni jiraatas.’ **3** Waaqayyo akkana jedha: ‘Magaalaan kun dhugumaan dabarfamtee harka waraana mootii Baabilonitti ni kennamti; innis ishee qabata.’” **4** Kana irratti qondaaltonni sun mootichaan akkana jedhan; “Namichi kun ajjeefamuu qaba. Inni waan isaanittu dubbatuun loltoota magaalaa kana keessatti hafanii fi namoota hunda onnee dhabsiisa. Namichi kun saba kanaaf badiisa malee waan gaarii hin hawwu.” **5** Zedeqiyaa Mootichi immoo, “Inni harkuma keessan keessa jira; mootiin isiniin mormee homaa gochuu hin danda’u” jedhee deebise. **6** Kanaafuu isaan Ermiyasin fuudhanii boolla bishaanii kan Malkiyaa ilma mooticha keessa buusan; boollu bishaanii sunis oobdii eegumssaa keessa ture. Isaan funyoodhaan Ermiyasin boolla sana keessa buusan; boollu sun dhoqqee malee bishaan hin qabu ture; Ermiyasis dhoqqee keessa dhidhime. **7** Garuu Ebeed-Melek qondaallii Itoophiyaa kan masaraa mootii keessa ture sun akka isaan Ermiyasin boolla bishaanii keessa buusan dhaga’e. Utuma mootichi Karra Beniyaam bira taa’ee jirruu, **8** Ebeed-Melek masaraadhaa ba’ee dhagee akkana isaan jedhe; **9** “Yaa gooftaa koo mooticha, jarri kun waan Ermiyas raajicha godhan hundaan waan hamaa hoijetaniiru. Isaan akka inni beelaan du’uf yeroo buddeenni tokko iyyuu magaalaa keessa hin jirretti boolla bishaanii keessa isa buusan.” **10** Mootichis ergasi Ebeed-Melek namicha Itoophiyaa sanaan, “Nama soddoma asii fudhadhuu dhaqittii utuu inni hin du’in Ermiyas raajicha boolla bishaanii keessaa baasi” jedhee ajaje. **11** Kanaafuu Ebeed-Melek namoota sana fudhatee gara kutaa mankuusaa masaraa mooticha keessatiin jala jiru sanaa dhaqe. Innis darsaa fi wayyaa moofaa achii fudhatee funyoona gara boolla bishaaniiit Ermiyasifi gad buuse. **12** Ebeed-Melek namichi Itoophiyaa sunis Ermiyasiiin, “Akka funyoona si hin luqqisneef darsaa fi wayyaa moofaa bobaa kee jala kaa’adhu” jedhe. Ermiyasis akkasuma godhe; **13** isaanis funyoo sanaan ol harkisanii boolla bishaanii keessaa isa baasan. Ermiyasis oobdii eegumssaa keessa ture. **14** Zedeqiyaa Mootichi Ermiyasitis nama ergee gara balbalaa sadaffaa mana qulqullummaa Waqaqayyootti isa fchisiise. Mootichis Ermiyasiiin, “Ani waa sin gaafadha; ati waan tokko illee na hin dhoksin” jedhe. **15** Ermiyasis Zedeqiyadhaan, “Yoo ani deeblee siif kenne, ati na hin ajjeefuu? Yoo ani si gorse iyyuu ati na hin dhageessu” jedhe. **16** Zedeqiyaa Mootichi garuu, “Dhugaa Waaqayyo jiraataa isa jireenyaa nuu kenne sanaa ani si hin ajjeesu; warra lubbuu kee balleessuu barbaadanittis dabarsee si hin kennu”

Kana irratti Ermiyas deebisee Zedeqiyadhaan akkana jedhe; “Waaqayyo Waaqni, inni Waan Hunda Danda’u, Waaqni Israa’el akkana jedha: ‘Yoo ati qondaaltota mootii Baabylonitti harka kennatthe lubbuun kee du’na oolfamti; magaalaaan kunis hin gubamtu; atii fi maatiin kee ni jiraattu. **18** Garuu yoo ati qondaaltota mootii Baabylonitti harka kennachuu baatte magaalaa kun dabarfamtee Baabylonotatti ni kennamti; isaanis ishee gubu; ati mataan kee iyyuu isaan jalaa hin baatu.’” **19** Zedeqiyaa Mootichi Ermiyasiiin, “Ani Yihuudoota Baabylonotatti galan nam sodaadha; Baabilononni dabarsanii isaanittu na kennanii isaan immoo natti taphatuutu” jedhe. **20** Ermiyasis akkana jedhee deebise; “Isaan dabarsanii si hin kennan; ati waan ani sitti himu gochuudhaan Waaqayyoof ajajami. Yoos ati milkooftee lubbuun kees du’na oolfamti. **21** Garuu yoo ati harka kennachuu didde, Waaqayyo waan kana naa ibseera: **22** Dubartoonni mana mootii Yihuudaa keessatti hafan hundi gara qondaaltota mootii Baabylonitti geeffamu. Dubartoonni sunis akkana jedhu: “Michoonni kee kanninee ati amanatte sun, si gowwoomsanii; si mo’atan. Miilli kee dhoqqee keessa lixe; michoonni kees si dhiisanii deeman.” **23** “Niitonni keetti fi jjoollen kee hundi Baabylonotatti geeffamu. Ati mataan kee iyyuu mootii Baabloniin qabamta malee isaan harkaa hin baatu; magaalaaan kunis ni gubamti.” **24** Zedeqiyaa Ermiyasini akkana jedhe; “Dubbii nu amma dubbanne kana namni tokko iyyuu hin beekin; yoo kanaa achii ati ni duuttaa. **25** Yoo qondaaltonni akka ani si wajjin haasa’e dhaga’anii si bira dhufanii, ‘Waan ati mootiidhaan jettiee fi waan mootiin siin jedhe nutti himi; nu hin dhoksin; yoo kanaa achii nu si ajjeefnaa’ siin jedhan, **26** ‘Ani akka inni gara mana Yoonataanittu deebisee na ergee anis achitti hin duuneef mooticha kadhachaa ture’ jedhiin.” **27** Ergasii qondaaltonni hundi dhufanii Ermiyasin gaafatan; innis waan mootichi akka inni dubbatu isa ajaje hunda isaanittu hime. Sababii namni waan inni mooticha wajjin dubbate dhaga’e tokko iyyuu hin turiniif, jarri waan kana caalaa homaa isatti hin dubbanne. **28** Ermiyasis hamma gaafa Yerusaalem qabamteetti oobdii eegumssaa sana keessa ture.

39 Akki Yerusaalem itti fudhatamte kana ture: Bara Zedeqiyaa Mooticha Yihuudaa keessa ji’a kurnaffaa wagga saglaffaatti, Nebukadnezar mootichi Baabylon loltoota isaa hunda wajjin duulee Yerusaalemin marse. **2** Bara Zedeqiyaa keessa bultii saglaffaa ji’a afuraffaa wagga kudha tokkoffaatti, dallaan magaalaa sanaa ni cabsame. **3** Ergasii qondaaltonni mootii Baabylon hundi dhufanii Karra Giddu Galeessa dura tataa’an; isaanis Nergaal-Sharezer namicha Samgaar, Neboo-Sarsekiim ajaja hangafa, Nergaal-Sharezer shuumii hangafaa fi qondaaltota mootii Baabylon hundaa dha. **4** Zedeqiyaa Mooticha Yihuudatii fi loltooni hundi yommuu jara arganitti ni baqatan; isaanis halkaniin karra biqiltuu mootichaatiin magaalaa keessaa ba’anii karra dallaa lamaan giddutiin gara Arabbaatti qajeelan. **5** Loltooni Baabilonotaa garuu isaan ari’aniir dirree Yerikoo irratti Zedeqiyaa in qaqqaban. Isaanis isaa

qabanii Riiblaa Hamaati keessatti gara Nebukadnezar mooticha Baabylonitti geessan; mootichis achitti isatti mure. **6** Mootiin Baabylonis achuma Riiblaatti ijuma isaa duratti ilmaan Zedeqiyaa gorra'ee namoota Yihuudaa bebeekamoo hundas ajjeese. **7** Innis ergasii Zedeqiyaa keessaa ija isaa baasee Baabylonitti isa geessuuuf moottii fi manneen sabaatti ibidda qabsiisanii dallaa Yerusaalem diigan. **9** Nebuzaradaan ajajaan eegumsaa, namoota magaalaa keessatti hafan, namoota isatti harka kennatanii fi namoota kaan wajjin booji'ee Baabylonitti geesse. **10** Nebuzaradaan ajajaan eegumsaa sun garuu hiyyeyyi homaa hin qabne tokko tokko biyya Yihuudattti hambise; innis yeroo sanatti iddoa dhaabaa wayiniitii fi lafa qotisaa kenneef. **11** Nebukadnezar ajajaa eegumsaa sanaatiin waa'ee Ermiyaas ajaja kennef. **12** "Isa fuudhiitii akka gaarii kunuunsi; waan inni barbaadu kam iyuu godhiif malee isa hin miidhin." **13** Kanaafuu Nebuzaradaan ajajaan eegumsaa sun Nebuushazbaan shuumiin hangafti, Nergaal-Sherzer shuumiin ol aanaan, akkasumas qondaaltonni mootii Baabilon kaan hundi **14** ergamanii oobdii eegumsaa keessaa Ermiyaasin baasisan. Isaanis akka Gedaaliyas ilmi Shaafaan, ilmi Ahiiqaam mana isatti isa geessuuuf imaanaa itti kennan. Ermiyaasis askasiin saba ofii isaa keessa jiraate. **15** Utuma Ermiyaas oobdii eegumsaa keessatti hidhamee jiruu dubbiin Waaqayyo akkana jedhee gara isaa dhufe: **16** "Dhaqittii Ebeed-Melek namicha Itoophiyaa sanaan akkana jedhi; 'Waaqayyo Waan Hunda Danda'u, Waaqni Israa'el akkana jedha: Ani dubbii koo waan tolaadhaaf utuu hin ta'in waan hamaadhaaf magaalaa kana irratti fiixaan nan baasa. Yeroo sanatti wanni kun ijuma kee duratti fiixaan ba'a. **17** Ani garuu gaafas sin oolcha, jedha Waaqayyo; ati dabarfamtee warra sodaattu sanatti hin kennantu. **18** Ani sin baasa; ati waan na amanattuuf lubbuu keetiin baata malee goraadeedhaan hin duutu, jedha Waaqayyo."

40 Erga Nebuzaradaan ajajaan eegumsaa sun Raamaatti gad isa dhiisee booddeeb dubbiin kun Waaqayyo bira gara Ermiyaas dhufe. Ajajaan sun isaa booji'amtoota Yerusalemii fi Yihuudahha booji'amani gara Baabylonitti geeffamaa turan hunda gidduutti foncaan hidhamee jiru Ermiyaasin arge. **2** Ajajaan eegumsaa sunis yommuu Ermiyaasin argetti akkana jedheen; "Waaqayyo Waaqni kee badiisa kana iddo kanatii labseera. **3** Waaqayyo amma iyuu waan kana fideera; inniakkuma dubbatte sana godheera. Sababii isin Waaqayyotti cubbuu hojettanii fi isaaaf hin ajajaminifiif wanni kun hundi ta'e. **4** Ani garuu har'a foncaa harka keetii sirraa hiikeera. Ati yoo na wajjin Baabilon dhaquu feete kottu; anis sin kunuunsa; yoo fedhuu baatte garuu hin dhufin. Kunoo biyyattiin guutumaan guutuutti fula kee dura jirti; iddo jaallatte dhaqi." **5** Ta'us utuu Ermiyaas of irra hin deebi'in Nebuzaradaan itti dabalee, "Gara Gedaaliyas ilma Shaafaan ilma Ahiiqaam isaa mootichi Baabilon magaalaaawwan Yihuudaa irratti muude sanaa deebi'itii isaa wajjin saba keessa jiraadhu,

yookaan iddo jaallatte kam iyuu dhaqi" jedheen. Akkasiin ajajaan eegumsaa sun galaa fi kennaan kenneefi gad isa dhiise. **6** Kanaafuu Ermiyaas gara Gedaaliyas ilma Ahiiqaam kan Miisphaa jiraatu sanaa dhaqee isa wajjin saba biyya sanatti hafe gidduu jiraate. **7** Ajajoonni loltootaa hundii fi namoonni isaanii kanneneen fonscaan naasiitiin isa hidhe. **8** Baabylononnis masaraa Baabylon Gedaaliyas ilma Ahiiqaam sana bulchaa kutaa biyyaa godhee muudee fi akka inni dhiiraa dubartii fi ijoollee hiyyeyyi kanneen booji'amani gara Baabilonitti hin geeffamin irratti itti gaafatama kenneef dhaga'anitti, **8** Gedaaliyas bira gara Miisphaa dhufan. Isaanis Ishmaa'eel ilma Naataaniyya, Yoohaanaanii fi Yihuudattti hambise; innis yeroo sanatti iddoa dhaabaa Yoonataan ilmaan Qaareyaa, Seraayaa ilma Tanhumeeti, ilmaan Eefayi namicha Netoof sanaatiit fi Yeaaniyya ilma namicha Ma'akaat, akkasumas namoota isaanii turan. **9** Gedaaliyas ilmi Shaafaan, ilmi Ahiiqaam akkana jedhee isaanii fi namoota isaanitiif kakate; "Baabilonota tajaajiluu hin sodaatinaa; biyyattii keessa qubadhaatii mooticha Baabilon tajaajilaa; waan gaariitu isinin ta'atii. **10** Ani mataan koo fuula Baabilonota gara keenya dhufanii duratti iddo keessan bu'uf Miisphaa keessa nan tura; isin garuu wayinii, ija bonaatii fi zayitii walitti qabaatii gombisaatti naqadhaa; magaalaaawwan qabattan keessas jiraadhaa." **11** Yihuudoonni Mo'ab, Amoon, Edoomii fi biyyoota biraa hunda keessa jiraatan hundi yommuu akka mootiin Baabilon Yihuudaa keessatti hambaa hambisee fi akka inni Gedaaliyas ilma Shaafaan ilma Ahiiqaam bulchaa godhee isaan irratti muude dhaga'anitti, **12** hundi isaanii biyyoota itti bittinnaa'an hunda keessaa ba'anii Yihuudattti deebi'anii Miisphaa Gedaaliyas bira dhufan. Isaanis wayinii fi ija bonaa baay'ee walitti qabatan. **13** Yeroo kanatti Yoohaanaan ilma Qaareyaa fi ajajoonni loltoota ala turanii hundi Gedaaliyas bira Miisphaa dhaqanii, **14** akkana jedhaniin; "Ati akka mootiin Amoonotaa Ba'aaliis jedhamu sun si ajjeesuuf jedhee, Ishmaa'eel ilma Naataaniyya erge hin beektuu?" Gedaaliyas ilmi Ahiiqaam garuu isaan hin amanne. **15** Kana irratti Yoohaanaan ilma Qaareyaa Miisphaa keessatti Gedaaliyaasin kophattti baasee akkana jedheen; "Akka anii dhaqee Ishmaa'eel ilma Naataaniyya sana ajjeesu naa eeyyami; namni todko iyuu waan kana hin beeku. Inni maaliif si ajjeesee akka Yihuudoonni naanno keetti walitti qabaman hundi bittinneeffamani hambaa Yihuudaa barbadaa'u godha?" **16** Gedaaliyas ilmi Ahiiqaam garuu, Yoohaanaan ilma Qaareyaa tiin, "Ati waan akkasii hin hojetin! Wannii ati waa'ee Ishmaa'eel dubbattu kun dhugaa mitii" jedhe.

41 Ji'a torbaffaa keessa Ishmaa'eel ilmi Naataaniyya, ilma Eliishaamaa kan sanyii moototaa irraa dhalatee fi ajajoota loltoota mootichaa keessa tokko ture sun namoota kudhan wajjin Gedaaliyas ilma Ahiiqaam bira Miisphaa dhufe. Achittis utuma wajjin waa nyaatanuu **2** Ishmaa'eel ilmi Naataaniyyati fi namoonni kurnan isaa wajjin turan sun ka'anii goraadeedhaan Gedaaliyas ilma Ahiiqaam, ilma Shaafaan isaa mootiin Baabilon bulchaa kutaa biyyaa godhee muude sana rukutaniij aijeesan. **3** Ishmaa'eel akkasumas Yihuudoota Gedaaliyas wajjin Miisphaa turan hundaa fi loltoota

Baabilonotaa kanneen achi turan illee ni fixe. **4** Waqa kee kadhadhu. Nu dur baay'ee turre; amma Gedaaliyas ajjeefamee guyyaa itti aanutti utuu namni garuu akkuma ati argitu kana nu nama muraasa qofattu tokko iyyuu hin beekin, **5** namoonni areeda isaanii hafe. **3** Akka Waaqayyo Waaqni kee gara nu dhaquu haaddatanii, wayyaa isaanii tatarsaasanii, of cicciran qabnuu fi waan nu gochuu qabnu nutti himuuf nuu Saddeetamni kennaa midhaaniitii fiixaana qabatani kadhadhu." **4** Ermiyaas raajichis, "Ani isin dhaga'eera; Sheekemii, Shiiloo fi Samaariyaadhaa gara mana akkuma isin na gaafattan sana ani dhugumaan Waaqayyo Waaqayyo dhufan. **6** Ishma'a'eel ilmi Naataaniyaas Waqa keessan nan kadhadha. Waan Waaqayyo dubbatu jara simachuu Miisphaadhaa boo'aa gad ba'e. Yommuu hundas isinitti nan hima; waan tokko illees isin hin isaan argettis "Gara Gedaaliyas ilma Ahiiqaam kottaa" dhoksu" jedhee deebise. **5** Jarris Ermiyaasiinakkana jedheen. **7** Yeroo isaan magaalaa sana seenanitti immoo jedhan; "Yoo nu akkuma Waaqayyo Waaqni kee akka ati Ishma'a'eel ilmi Naataaniyaatii fi namoonni isa wajjin nutti hiimtuu si erge sana gochuu baanne Waaqayyo turan jara sana gogorra'anii boolla bishaaniitii gad mataanisa dhuga baatuu dhugaati fi amanamaa nutti darbatan. **8** Namoonni utuu hin ajjeefamin hafan haa ta'u. **6** Akka yeroo nu dubbii Waaqayyo Waaqa kudhan garuu Ishma'a'eeliin, "Nu hin ajjeesin! Nu keenyaatiif ajajammutti wanni hundi nutti tolouf yoo qamadii fi garbuu, zayitii fi damma lafa qotisaa wanni sun jaallatamaa yookaan jibbamaa ta'e illee nu keessa dhokfanne qabnaatii" jedhan. Kanaafuu inni dubbii Waaqayyo Waqa keenyaatii kan itti si erganne gad isaan dhiise; warra kaan wajjinis isaan hin sanaatiif ni ajajamna." **7** Dubbiin Waaqayyoos guyyaa ajjeefre. **9** Boolli bishaanii Ishma'a'eel reeffa namoota kudhan booddee gara Ermiyaas dhufe. **8** Kanaafuu Gedaaliyas wajjin ajjeefaman sanaa hunda itti naqe inni Yoohaanaan ilma Qaareyaatii fi ajajoota waraanaa sun boolla bishaanii Aasaan Mootichi itti Ba'ishaan kanneen isa wajjin turan hunda, akkasumas nama xinnaa mooticha Israa'el of irraa dhowruuf hojjetate ture. guddaa hunda walitti waame. **9** Innisakkana isaaniiin Ishma'a'eel ilmi Naataaniya boolla bishaanii sana jedhe; "Waaqayyo Waaqni Israa'el inni isin akka ani reeffa namaatiin guute. **10** Ishma'a'eel namoota iyayta keessan itti isinii dhi'eessuu ifti na ergitan sun Miisphaa keessaa hafan hunda intallan mootichaati akkana jedha: **10** "Yoo biyya kana keessa turtan, ani fi warra achitti hafan kanneen Nebuzaradaan ajajaan isinan ijaara malee isin hin diigu; ani isinan dhaaba eegumsaa sun Gedaaliyas ilma Ahiiqaam isaan malee isin hin buqqisu; ani badisa isinitti fide sanaaf irratti shuumee ture hunda booji'e. Ishma'a'eel ilmi gaabbeeraatii. **11** Mootii Baabilon isa amma sodaattan Naataaniyaas isaan fudhatee gara Amnoonataatti ce'uuf kana hin sodaatinnaa. Ani isin baraaree harka isaatii isin ka'ee qajeele. **11** Yoohaanaan ilma Qaareyaatii fi ajajoonni baasuu ifsin wajjin jiraatii. Isa hin sodaatinnaa, jedha waraanaa kanneen isa wajjin turan hundi yeroo waa'ee Waaqayyo. **12** Ani akka inni garaa isinii laafee biyya yakka Ishma'a'eel ilmi Naataaniya hojjete hundaa keessanitti isin deebisuuf garaa isiniif nan laafa." **13** dhaga'anitti **12** namoota isaanii hunda fudhatanii "Garuu yoo isin, 'Nu biyya kana keessa hin turru' jettanii Ishma'a'eel ilma Naataaniya loluu dhaqan. Isaanis haroo akkasiin Waaqayyo Waqa keessaniiif ajajamuu diddan, Gibe'oon guddicha biratti isa qaqqaban. **13** Namoonni **14** amma illee yoo isin, 'Hin ta'u, nu biyya Gibxi keessa Ishma'a'eel wajjin turan hundi yommuu Yoohaanaan iddo itti waraanaa hin argine yookaan malakata hin ilma Qaareyaatii fi ajajoota loltoota kanneen isa wajjin dhageenye yookaan iddo itti hin beelofne sana dhaqnee turan organitti ni gammadan. **14** Namoonni Ishma'a'eel achi jiraanna' jettan, **15** egaa yaa hambaa Yihuudaa, Miisphaadhaa booji'e ture hundis isa biraa deebi'anii dubbii Waaqayyo dhaga'a. Waaqayyo Waan Hunda gara Yoohaanaan ilma Qaareyaa dhaqan. **15** Garuu Danda'u, Waaqni Israa'el akkana jedha: 'Yoo isin biyya Ishma'a'eel ilmi Naataaniyaatii fi namoota isaa keessaa Gibxitti galuu barbaaddanii achi jiraachuu dhaqsan, **16** saddeeti Yoohaanaan jala miliqanii gara Amnoonataatti goraadeen isin sodaattan sun achumatti isin argata; baqatan. **16** Yoohaanaan ilma Qaareyaatii fi ajajoonni beelli isin sodaattanis hamma Gibxitti isin faana bu'a; loltoota warri isaa wajjin turan hundi namoota Miisphaa isinis achitti dhumtu. **17** Dhugumaan warri biyya Gibxitti warra Ishma'a'eel ilmi Naataaniya erga Gedaaliyas galanii achi qubachuu barbaadan hundi goraadeen, ilma Ahiiqaam ajeesee booddee booji'e kaan hunda beelaa fi dha'ichaan dhumu; isaan keessaa namni badiisa fuudhanii deeman; isaanis loltoota, dubartoota, ijlollee ani isanittifidu jalaa ba'u yookaan miliq tokko iyyuu fi qondaaltota mana murtii kanneen Yoohaanaan hin jiru.' **18** Waaqayyo Waan Hunda Danda'u, Waaqni Gibe'oonii deebisee fidee dha. **17** Isaanis achii ka'anii Israa'el akkana jedha: 'Akuma aariin koo fi dheekkamsi gara Gibxitti qajeelhuudhaan Beetlihem biratti Geeroti koo warra Yerusalem keessa jiraatan irratti dhangala'e Kimhaam keessa boqutan; **18** kunis Baabilonata jalaa sana, yoo isin biyya Gibxitti galtan dheekkamsi koo miliquf ture. Isaan sababii Ishma'a'eel ilmi Naataaniya isin irratti ni dhangala'a. Isinis waan abaarsaa, waan sun Gedaaliyas ilma Ahiiqaam isaa mootiin Baabilon sodaa, waan yakkaatii fi waan fafaa ni taatu; iddo biyyatti irratti bulchaa godhee shuumee sana ajjeesef kana illee gonkumaa deebitani hin argitan.' **19** "Yaa hambaa Yihuudaa Waaqayyo, 'Biyya Gibxi hin dhaqinaa' isiniin jedheera. Waan kana qalbeeffadhaa: Ani har'a isin akeekkachiisaatii; **20** Isin gaafa 'Waaqayyo Waaqa keenya nuu kadhadhu; waan inni dubbate hundas nutti himi; nus ni ajajamnaaf' jettanii gara Waaqayyo Waaqa keessanii na ergitan sana balleessaa guddaa hojettan.

42 Ergasi ajajoonni waraanaa hundi Yoohaanaan ilma Qaareyaatii fi Yeaaniya ilma Hoosha'iyaa dabalatee, namni hundi, xinnaa guddaa dhufanii **2** Ermiyaas raajichaan akkana jedhan; "Maalo kadhaa keenya dhaga'iitii hambaa kana hundaaf Waaqayyo

21 Ani har'a isinitti himeera; isin garuu waan inni akka jiraatu; **3** kunis sababii hammina isaan hoijjetaniiftiif ani isinitti himuuf na erge sana hundaan Waaqayyo ta'e. Isaanixaana aarsuu fi waaqota isaan yookaan Waaqa keessaniif hin ajajamne. **22** Kanaafuu isin amma isin yookaan abbootiin keessan hin beekin biraawaaqeffachuudhaan dheekkamsaaf na kakaasan. **4** Anis, waan kana qalbeeffadhaa: Isin iddoor jiraachuu dhaquu feetan sana keessatti goraadeen, beelaa fi dha'ichaan ni 'Waan jibbisisaanani hin jaallanne kana hin hoijjetinaal' dhumtu."

43 Erga Ermiyaas dubbi Waaqayyo Waaqa isaanii kan Waaqayyo akka inni nama hundatti himuuf isa erge sana dubbatee fixee booddee, **2** Azaariyaa ilmi Hoosha'iyya, Yoohaanaan ilmi Qaareyaati fi namoonni of tuulan hundi Ermiyaasiinakkana jedhan; "Ati ni sobda! Waaqayyo Waaqni keenya akka ati, 'Isin achi jiraachuuuf jettanii biyya Gibxi dhaquu hin qabdan' jettuu si hin ergine. **3** Baaruk ilmi Neeriyya garuu akka ati akka isaan nu fixanif yookaan booj'anii Baabylonitti nu geessanif dabarsitee harka Baabylonotaatti nu kennituuf si kakaasaa jira." **4** Kanaafuu Yoohaanaan ilmi Qaareyaati fi ajajjoonni waraanaa hundi fi sabni hundi aja Waqaqayyo akka isaan biyya Yihuudaa turanifi kenneef sana didan. **5** Qooda kanaa Yoohaanaan ilmi Qaareyaati fi ajajjoonni waraanaa hundi hambaa Yihuudaa kanneen biyyoota itti bibittinneeffaman hunda keessaanee debi'anii biyya Yihuudaa keessa jiraachuuuf dhufan hunda fudhatanii deeman. **6** Akkasumas dhiiraa dubartii, ijlollee fi intallan mootii kanneen Nebuzaradaan ajajaan eegumsaa sun Gedaaliyaas ilma Ahiiqaam, ilma Shaafaan, Ermiyaas raajichaa fi Baaruk ilma Neeriyya biratti dhiise sana hunda fudhatanii deeman. **7** Isaanis akkasini Waaqayyoof ajajamuu didiuudhaan biyya Gibxitti galanii hamma Tahiphaanhees keessa liyan. **8** Tahiphaanheesittis dubbiin Waaqayyo akka jedhee gara Ermiyaas dhufe: **9** "Dhagaa gurguddaa guuritii balbal masaraa Far'a on kan Tahiphaanhees jiru sanaa biratti utuma Yihuudoonni ilaaluuu afaa suphee keessatti awwaali. **10** Ergasiis akkana isaanii jedhi; 'Waaqayyo Waan Hunda Danda'u, Waaqni Israa'el akkana jedha: Ani tajajilaa koo Nebukadnezar mooticha Baabylonitti nama ergee nan waama; teessoo isaa illee dhagaa asitti awwaale kana irra nan dhaaba; innis dunkanaa mootummaa ofi isaa isa irratti ni diriirfata. **11** Inni dhufee Gibxin ni lola; warra du'aaf ramadamanitti du'a, warra boojuuf ramadamanitti boojuu, warra goraadeef ramadamanitti goraadee ni fida. **12** Inni manneen waaqeffannaa waaqota Gibxitti ibidda qabsiisa; manneen waaqeffannaa isaanii gubee waaqota isaanii tolfaamo illee booji'a. Akkuma Tikeen tokko wayyaa marxfattu sana innis biyya Gibxi marxfatee nagumaanis achii deema. **13** Inni achuma galma waaqeffannaa aduu biyya Gibxi keessatti utuboota waaqeffannaa caccabse galma waaqeffannaa waaqota Gibxii illee ni guba."

44 Dubbiin waa'ee Yihuudoota biyya Gibxi keessa jechuunis Migdool, Tahiphaanhees, Memfiisiif Phaxroos keessa jiraatan hundaa dubbatu kunakkana jedhee gara Ermiyaas dhufe; **2** "Waaqayyo Waan Hunda Danda'u, Waaqni Israa'el akkana jedha: Isin badiisa guddaa anii Yerusaalemiif fi magalaawwan Yihuudaa hundatti fide sana argitaniirtu. Kunoo, isaan keessa jiraanme malee hin miidhamne. **18** Erga Mootittii har'a onaniiru; namni tokko iyyuu isaan keessa hin jiraatu; **3** kunis sababii hammina isaan hoijjetaniiftiif isin yookaan abbootiin keessan hin beekin biraawaaqeffachuudhaan dheekkamsaaf na kakaasan. **4** Anis, 'Waan jibbisisaanani hin jaallanne kana hin hoijjetinaal' jedhee tajaajiltoota koo raajota ammumaa amma isaanitti erge. **5** Isaan garuu hin dhaggeeffanne yookaan gurra hin kennineef; isaan hammina isaanii irraa hin deebine yookaan waaqota biraatiif ixaana aarsuu hin dhifne. **6** Kanaafuu dheekkamsi koo sodaachisaan sun dhangala'ee magalaawwan Yihuudatii fi daandiiwwan Yerusaalem irratti boba'e; isaanis akkuma har'a ta'ee jiru kana ni barbadaan; ni onanis. **7** "Ammas Waaqayyo Waan Hunda Danda'u, Waaqni Israa'el akkana jedha: Isin maaliif dhiiraa fi dubartii, ijlollee fi daa'imman Yihuudaa irraa kuttanii badiisa guddaa akkanaa ofitti fiduudhaan hambaa malee of hambiftu? **8** Isin maaliif biyya Gibxi, lafa keessa jiraachuuuf dhuftanitti waaqota biraatiif ixaana aarsuudhaan waanuma harki keessan hoijjetene dheekkamsaaf na kakaafstu? Isin ofuma balleessitanii saboota lafa irraa hunda giddiutti waan abaarsaatii fi waan fafaa of gootu. **9** Isin hammina abbootiin keessan, mootonni Yihuudatii fi niitonni isaanii hoijjetan, akkasumas hammina isinii fi niitonni keessan biyya Yihuudatii fi daandiiwwan Yerusaalem irratti hoijjetan sana ni irraanfattanii? **10** Isaan hamma har'aatti gad of hin qabne yookaan na hin sodaanne yookaan seera kootii fi qajeelfamaa koo kan ani fuula keessanii fi fuula abbooti keessanii dura kaa'e sana duukaa hin buune. **11** "Kanaafuu Waaqayyo Waan Hunda Danda'u, Waaqni Israa'el akkana jedha: Ani badiisa isinitti fiduu fi Yihuudaa hunda balleessuu kutadheera. **12** Ani hambaa Yihuudaa kanneen biyya Gibxi dhaqanii achi jiraachuu murteeffatan nan balleessa. Isaan hundi Gibxitti dhumu; isaan goraadeedhaan kukkufu yookaan beelaan dhumu. Xinnaa guddaa isaanii goraadeedhaan yookaan beelaan du'a. Isaan waan abaarsaatii fi waan sodaa, waan yakkaati fi waan fafaa ta'u. **13** Ani akkuma Yerusaalemin adabe sana warra Gibxi keessa jiraatan ille goraadeedhaan, beelaa fi dha'ichaan nan adaba. **14** Hambaa Yihuudaa kanneen biyya Gibxi keessa jiraachuu dhaqan keessaa namni miliq yookaan biyya Yihuudaa kan achi jiraachuuuf hawwan sanatti deebi'u tokko iyyuu hin jiru; baqattootu tokko tokko malee isaan hin deebi'anitii." **15** Ergasiis namoonni akka niitonni isaanii waaqota biraatiif ixaana aarsan beekan hundii fi dubartooni achi turan, walumatti waldaan guddaa tokkoo fi namoonni biyya Gibxi keessa Phaxroos jiraatan hundi Ermiyaasiinakkana jedhan; **16** "Nu dubbi ati maqaa Waaqayyootiin nutti dubbatte sana hin dhageenyu! **17** Nu waan ni hoijenna jenne hunda dhugumaan ni hoijenna: Akkuma nuu fi abbootiin keenya, mootonni keenya fi qondaaltonni keenya magalaawwan Yihuudatii fi daandiiwwan Yerusaalem irratti goone sana nu Mootittii Samiitiif ixaana ni aarsina; dhibaayyuus ni dhibaafanna. Nu yeroo sanatti nyaataa akka malee baay'ee qabna turre; haala tolaa keessa jiraanme malee hin miidhamne. **18** Erga Mootittii Samiitiif ixaana aarsuu fi dhibaayyuus dhibaafachuu

dhiifne garuu nu goraadee fi beelaan dhumaa jirra malee homaa hin arganne.” **19** Dubartoonnis kana irratti, “Yeroo nu Mootittii Samiitiif ixaana aarsinee dhibaayyu illee dhibaafanneef sana akka nu fakkii isheettiin keekii tolchinee dhibaayyu dhibaafannuuf dhirsoonni keenya ni beeku mitii?” jedhan. **20** Ermiyaas uummataa deebii isaaf kennaa ture dhiiraa dubartii hundaanakkana jedhe; **21** “Waaqayyo waa’ee ixaana isinii fi abbootiin keessan, moottonni keessanii fi qondaaltonni keessan, sabni biyyattii magalaawwan Yihuudatii fi daandiiwwan Yerusaalem keessatti aarsitan sanaa yaadatee garaatti hin qabannee? **22** Yeroo Waaqayyo hojji keessan hamaa fi waan jibbisiisa isin hojettan sana argee obsuu dadhabetti biyyi keessan akkuma amma jirtu kana waan abaarsaatii fi ona duwcaa namni keessa hin jiraanne ta’ee hafe. **23** Sababii isin ixaana aarsitanii Waaqayyotti cubbuu hojettanii fi isaaf ajamuu diddaniif yookaan seera isaa yookaan labsii isaa yookaan qajeelfama isaa illee duukaa bu’uu diddaniif balaan kun akkuma isin amma argitan kana isinitti dhufe.” **24** Ermiyaasisa saba hundaa fi dubartoota hundaanakkana jedhe; “Isin sabni Yihuudaa warri biyya Gibxi keessa jiraattan hundi dubbii Waaqayyo dhaga’aa. **25** Waaqayyo Waan Hunda Danda’u, Waaqni Israa’elakkana jedha: Isinii fi niitonni keessan waan, ‘Nu dhugumaan wareega waqqittii samiitiif ixaana aarsuu fi dhibaayyu illee dhibaafachuuu wareegne sana ni guunna’ jettanitti waadaa galtan sana hojihdaan argisiftaniirtu. ‘Egaa ittuma fufaatti waan waadaa galtan sana raawwadhaal! Wareega keessanis guutadhaa! **26** Isin Yihuudonni biyya Gibxi keessa jiraattan hundi garuu dubbii Waaqayyo dhaga’aa: Waaqayyoakkana jedha; ‘Akka namni Yihuudadhaa dhufee biyya Gibxi keessa eessa iyyuu jiraatu tokko iyyuu lammata maqaan koo hin dhoofre yookaan, “Dhugaa Waaqayyo Goofticha jiraataa” jedhee hin kakanneen ani maqaan koo guddaadhaan nan kakadha. **27** Ani waan hamaaf isaan ilaalan jira malee waan tolaaf isaan ilaalaan hin jiruutti; Yihuudonni biyya Gibxi keessa jiraattan hamma hundi isaanii barbadeeffamanitti goraadee fi beelaan dhumu. **28** Warri goraadee jalaa miliqanii biyya Gibxi gara Yihuudatii deebi’ an akka malee xinnoo ta’u. Gaafas hambaawwan Yihuudaa kanneen biyya Gibxi keessa jiraachuu dhufan guutuun akka dubbiiin kootii fi kan isaanii keessaa kan eenyuu fiixaan ba’u ni beeku. **29** “Akka anidduu kanatti isin adabu wanni kun mallattoo isiniif ta’;” jedha Waaqayyo; ‘kunis akka isin akka dubbiiin koo dhugumaan isiniin mormee dhaabatu beektanii.’ **30** Waaqayyoakkana jedha: ‘Ani akkuma Zedeqiyaa Mooticha Yihuudaa dabarsee diina lubbuu isaa galaafachuu barbaadutti Nebukadnezar mooticha Baabilonitti kenne sana Fara’oon Hofraa mooticha Gibxi illee dabarsee diinota isaa warra lubbuu isaa galaafachuu barbaadanitti nan kenna.”

45 Bara Yehooyaaciim ilmi Yosiyas mootii Yihuudaa ture keessa waggaafuraffaatti Baaruk ilmi Neeriyaab dubbi Ermiyaas irraa dhaga’ee kitaaba maramaa irratti barreesse; dubbi Ermiyaas rajichi Baarukitti himes kanaa dha: **2** “Yaa Baaruk, Waaqayyo Waaqni

Israa’elakkana siin jedha: **3** ati, ‘Anaaf wayyoo! Waaqayyo dhibee koo irratti gadda natti dabaleera; ani aaduudhaan laafee boqonnaa dhabeera’ jette. **4** Waaqayyoakkana jedhe; ‘Akkana jedhiin: Waaqayyoakkana jedha; ani guutummaa biyyattii keessaa waanan ijaare nan diiga; waanan dhaabe illee nan buqqisa. **5** Egaa ati ofii keetiff waan gurguddaa ni barbaaddaa? Isaan hin barbaadin. Ani saba hundatti badiisa nan fida; garuu lafa dhaqxu hundatti lubbuu kee boojuu godhee siifan kenna, jedha Waaqayyo.”

46 Dubbiin Waaqayyoo kan waa’ee sabootaatiif gara Ermiyaas raajichaa dhufe kanaa dha: **2** Waa’ee Gibxi: Bara Yehooyaaciim ilmi Yosiyas mootii Yihuudaa ture keessa, waggaafuraffaatti ergaan kun gara waraana Fara’oon Nekkoo mooticha Gibxi kan Nebukadnezar mooticha Baabilon laga Efraaxiis biratti Karkeemishitti mo’ate sanaa dhufe: **3** “Gaachana keessan xinnaa fi guddaa qopheeffadhaati lolaaaf ba’aa! **4** Fardeen fe’adhaa; isaan yaabbadhaas! Qoobii sibilaa kaa’adhatii iddo iddoo keessan qabadhaa. Eeboo keessan qaradhaa; qomee sibilaa illee uffadhaa! **5** Ani maal argaan jira? Isaan na’ani jiru; dugda duubatti deebi’aa jiru; gootoni isaanii mo’atamaniiru. Isaan utuu of duuba hin mil’at inariitiin baqatu; qixaa hundaanuu gooliitu jira” jedha Waaqayyo. **6** “Fiigaan baqachuu hin danda’u; yookaan namni jabaan jalaa hin ba’u. Isaan karaa kaabaatiin Laga Efraaxiis biratti guggufatanii kukkuu. **7** “Kan akka Abbayyaa, akka laga bishaan isaa cabsee yaa’uu ol ka’u kun eenyu? **8** Gibxi akkuma Abbayyaa, akkuma laga bishaan isaa cabsee yaa’utti ol kaati. Isheenis, ‘Ani ol ka’ee lafa nan haguuga; magalaawwanii fi saba isaanii nan balleessa’ jette. **9** Yaa fardeen, isin garmamaal! Yaa gaariiwwan, isinis guulaa! Yaa gootota Itoophiyatiif fi Fuuxi warri gaachana baattan, yaa namoota Luudi warri iddaa qabattan ka’atii fuula duratti qajeelaa. **10** Guyyaan sun garuu guyya Gooftaa, kan Waaqayyo Waan Hunda Danda’uu, guyya haaloo ba’uu, kan inni itti diinota isaa haaloo baafatuu dha. Goraadeen hamma quufutti, hamma dheebuu dhiigaan ba’utti nyaata. Gooftaan, Waaqayyoon Waan Hunda Danda’u biyya kaabaa keessatti, Laga Efraaxiis biratti aarsaa dhi’eessaati. **11** “Yaa Gibxi durba qulqullitti, Gili’aditti ol ba’itii qoricha fudhadhu. Ati akkasumaan qoricha hedduutti fayyadamta; garuu hin fayyitu. **12** Saboonni qaanii kee ni dhaga’u; boo’ichi kee lafa guuta. Goonni tokko goota kaanitti gufata; isaan lamaanuu wal qabatani kufu.” **13** “Dubbiin Waaqayyo akka Nebukadnezar mooticha Baabilon dhufee Gibxi dha’u Ermiyaas raajichatti dubbatee kanaa dha: **14** “Waan kana Gibxi keessatti dubbadhu; Migoolittis labsi; Memfiisii fi Tahiphaanhees keessatti illee akkana jedhaa labsaa: ‘Goraadeen warra naannoo keessan jiru ni fixaatiif isin iddo keessan qabadhaati qophaa’aa.’ **15** Gootoni kee maalif kufanii dirriiu? Sababii Waaqayyo gad isaan qabuuf isaan dhaabachuu hin danda’an. **16** Isaan ammumaa amma gufatu; wal irrattis kukkuu. Isaanis, ‘Ka’aa goraadee cunqursaa jalaa baanee gara saba keenyaattii fi biyya itti dhalannetti ni deebinaa’ walii jedhu. **17** Isaan achitti, ‘Fara’oon mooticha Gibxi

waca qofa; inni carraa ofii isaa dhabeera' jedhanii iyyu. 18 "Dhugaa ana jiraataa" jedha mootichi inni maqaan isaa Waaqayyoo Waan Hunda Danda'u ta'e sun "kan gaarran keessa Taaboor fakkaatu, inni galaana cinatti Qarmeloosin fakkaatu tokko ni dhufa. 19 Ati kan Gibxi keessa jiraattu, waan qabdu walitti qabadhuutii baqaaf qophaa'i; Memfis ontee diigamtee jiraattota malee haftiitii. 20 "Gibxi goromsa bareeddu dha; garuu qarxaasaan biyya kaabaatti isheetti ni dhufa. 21 Loltoonni isheen kiraadhaan bitatteet gidduu ishee jiranis akkuma jiboota cocoomaani ti. Sababii guyaan badiisa, yeroon itti isaan adamabaman isaanitti dhufeef isaanis garagalanii walumaan ni baqatu; iddoa isanii dhaabataniif of irraa deebisuu hin danda'an. 22 Gibxi yeroo diinni isheetti dhufutti akkuma bofa waa baqatu siiqsiti; isaan akkuma namoota muka muraniitti qottoo qabatanii isheetti dhufu. 23 Yoo inni hamma fedhe gobbatte iyuu, isaan bosona ishee ciranii balleessu" jedha Waaqayyo. "Isaan hawaannisa caalaa baay'atu; lakkaa'amuus hin danda'an. 24 Intalli Gibxi ni qaaneffamti; dabarfamtees namoota kaabaatti ni kennamti." 25 Waaqayyo Waan Hunda Danda'u, Waaqni Israa'el akkana jedha: "Ani Aamoon Waqa Tebesitti, Fara'oonti, Gibxitii fi Waaqa isheetti, mootota isheetti fi warra Fara'oontin amanananit adabbii nan fida. 26 Ani dabarsee warra lubbuu isaanii galaafachuu barbaadanitti, jechuunis Nebukadnezar mooticha Baabilonittii fi qondaaltota isattu isaan kenna. Ergasii garuu Gibxi akkuma durii lafa namni keessa jiraatu ni taati" jedha Waaqayyo. 27 "Yaa Yaaqob tajaajilaa ko, ati hin sodaatin; yaa Israa'el atis hin na'in. Ani lafa fagootii sin baasa; sanyii kee immoo biyya isaan itti booji'amani nan fida. Yaqqoob ammas nagaa fi tasgabbi fi qabaata; namni isa sodaachisu tokko iyyuu hin jiru. 28 Yaa Yaqqoob garbicha ko, ati hin sodaatin; anis si wajjinan jiraatii" jedha Waaqayyo. "Ani yoo saboota gidduu isaanitti si bittinneesse sana guutumaan guutuutti balleesse iyyuu ani guutumaan guutuutti si hin balleessu. Ani sin adaba; garuu qajeelummaa qofaan; akka ati utuu hin adabaminuu gad dhifamtu hin godhu."

47 Dubbiin Waaqayyoo kan waa'ee Filisxeemotaan kan utuu Fara'oont Gaazaa hin dha'in dura gara Ermiyaas raajichaa dhufe kanaa dha: 2 Waaqayyo akkana jedha: "Kunoo, karaa kaabaatiin bishaan ol ka'a jira; bishaan kunis lolaa guutee irra dhangala'u ta'a. Innis biyyatti fi waan ishee keessa jiru, magalaawwanii fi warra isaan keessa jiraatan hunda irra garagalaa. Uummanni ni boo'a; warri ishee keessa jiraatan hundis ni wawwaatu; 3 kunis sababii didicha kottee fardeen gulufanii, girrisa gaariiwann diinaatti fi qaqawweessa goommaa isaaniiif. Abbootiin ijoolee isaanii gargaaruuf duubatti gara hin galan; harki isaanii isaan irratti laamsha'a. 4 Filisxeemota hunda balleessuu hambaa Xiiroosii fi Siidoonaa gargaaruuf hafan hundas balleessuu guyyaan sun dhufereeratti. Waaqayyo Filisxeemota, hambaa qarqara Kaftoor balleessuu ga'eera. 5 Gaazaan gaddaan mataa ishee haaddatti; Ashqaloon ni cal'isti. Yaa hambaa dirree irraa isin hamma yoomiitti of ciccirtu? 6 "Isin, 'Yaa goraadee Waaqayyoo ati hamma yoomiitti hin boqonne? Man'ee keetti deebi'i; cal'isii taa'i' jettanii iyyitu. 7 Garuu utuu Waaqayyo isa ajajuu, yeroo Waaqni akka inni Ashqaloon fi qarqara galaanaa dha'uuf qajeelfama isaa kennutti inni akkamitti boqochuu danda'a?"

48 Waa'ee Mo'aab: Waaqayyo Waan Hunda Danda'u, Waaqni Israa'el akkana jedha: "Neboof wayyoo; isheen ni diigamtiitii. Kiriyaataayimis ni salphatti; ni qabanti; da'oowwan ishees ni qaaneffamu; ni diigamus. 2 Mo'aab si'achi hin jajamtu; namoonni Heshboon keessatti, 'Kottaa saba sana ni balleessinaa' jedhanii waa'ee kufatii ishee mari'atu. Yaa magaalaa Maadmeen jedhamtu atis ni cal'ista; goraadeen si ari'atii. 3 Iyya Hooronaayimii dhufu, iyya barbadaa'u fi badiisa guddaa dhaga'a! 4 Mo'aab ni cabdi; ijooleen ishees ni boo'u. 5 Isaan akka malee boo'a, Luuhiitiitii ol ba'u; karaa gara Hooronaayimitti gad buusu irratti iyya badiisa dhaga'u. 6 Baqadhaa! Lubbuu keessan baafadhaa; akka daggala gammoojii keessaa ta'aa. 7 Isin waan hojii keessanii fi qabeenya keessan amanattaniif, boojudhaan fudhatamtanii ni deemtu; Kemooshis luboota isatii fi qondaaltota isaa wajjin booji'amee ni fudhatama. 8 Balleessituun sun magaalaa hundatti ni dhufu; magaalaaan tokko iyyuu isa jalaa hin ba'u. Sababii Waaqayyo dubbateef sululli ni bada; dirreenis ni barbadeeffama. 9 Mo'aabitti soogidda firfirsii; isheen ni baddiitii; magalaawwan ishees nama isaan keessa jiraatu dhabanii onu. 10 "Namni garaa hir'uudhaan hojii Waaqayyoo hoijetu abaaramaa haa ta'u! Namni goraadee isatii dhiga dhangalaasuu didus abaaramaa haa ta'u! 11 "Mo'aab akkuma daadhii wayinii kan siicoo isaa irratti hafe kan okkotee tokko keessaa gara okkotee kaaniitti gara hin galfaminii ijoolummamaa isheetti jalqabdee boqochaa turtie; booji'amtees hin fudhatamne. Kanaafuu isheen akkuma durii mi'ofti; urgaaan ishees hin geeddraramne. 12 Garuu barri ani itti namoota okkotee keessaa dhangalaasan ergu tokko ni dhufu. Isaanis gad ishee naqu; okkotee ishee duwwaa hambisanii gaanii ishee cabsu" jedha Waaqayyo. 13 "Yoos akkuma manni Israa'el yeroo Beet'eelin amanatetti qaana'e sana Mo'aabis Kemooshitti ni qaana'a. 14 "Isin akkamii 'Nu gootota; nu waraana keessatti jajjaboo dha' jechuu dandeessu? 15 Mo'aab ni barbadoofti; magalaawwan ishees ni qabatamu; dargaggooni ishee filatamoon gara qalmaatti geeffamu" jedha Mootichi maqaan isaa Waaqayyoo Waan Hunda Danda'u jedhamu sun. 16 "Kufaatiin Mo'aab ga'eera; badiisni ishees dafee ni dhufa. 17 Warri naannoo ishee jiraatan hundi, warri maqaan ishee beektan hundi 'Bokkuun jabaan sun akkamitti cabe! Uleen ulfina qabeessi sun akkamitti cabe!' jedhaa boo'aafii. 18 "Yaa jiraattuu Diiboon, ulfina kee irraa gad bu'ittii lafa goggogaa irra taa'il Barbaadeessaan Mo'aab sun sitti dhufee magalaawwan kee kanneen dallaa jabaan marfaman ni diigaatti. 19 Ati kan Aro'eer keessa jiraattu, karaa cina dhaabahdhuutii ilaali. Dhiira baqatuu fi dubartii miliqxu gaafadhu; 'Maaltu dhalate?' jedhii isaan gaafadhu. 20 Mo'aab waan diigamteef qaanofterteeti. Wawaadhuu boo'il Arnoon biratti akka Mo'aab barbadooftee jirtu labsi.

21 Murtiin dirree ol ka'aatti: Hooloonitti, Yaahizaa fi saba Mo'aab sodaan, boollii fi kiyyoon si eggata" jedha Meef'i aatti, **22** Diiboonitti, Neboo fi Beet Diblaataayimitti, Waaqayyo. **44** "Namni sodaan sana duraa baqatu kam **23** Kiriyaataayimitti, Beet Gaamulii fi Beet Me'oonti, **24** iyyuu boolla keessa bu'a; namni boolla sana keessaa ol Keriyyootti fi Bozraatti, magalaawwan Mo'aab kanneen ba'u kam iyyuu kiyyoodhaan qabama; ani Mo'aabitti fagoo fi dhi'oo jiran hundatti dhufere. **25** Gaanfi waggaadabamu ishee nan fidaatii" jedha Waaqayyo. Mo'aab irraa murameera; irreen ishees caccabeera" **45** "Baqattooni waan ta'an dhabanii gaaddisa Heshboon jedha Waaqayyo. **26** "Waan isheen Waaqayotti koortee jala dhadhbabut; Heshboon keessaa ibiddi tokko, Sihoon dhugatiidhaan ishee macheessaa. Mo'aab diddigaa ofii giddudhaas arrabni ibiddaa ni ka'aatti; inni adda Mo'aab ishee irraa haa gangalattu; waan qoosaas haa taatu. **27** guba, buqqee mataa of tuultotaas ni guba. **46** Yaa Israa'el si duratti waan qoosaas hin turree? Akka ati yeroo waa'ee ishee dubbatu hunda tuffiidihaan mataa kee isheetti raaftuuf isheen hattoota gidduutti qabamtee? **28** Isin warri Mo'aab keessa jiraatann, magalaawwan keessaa ba'aatti kattaawwan keessa jiraadhaa. Murtiin Mo'aabitti murame sun asitti dhuma.

Akkuma gugee mana ishee afaan holqaatti ijarrattuu ta'a. **29** "Nu waa'ee of tuulummaa Mo'aab jechunis akka malee of guddisu fi ofiin boonuu ishee, of tuulii fi of jajuu ishee, of bokoksuu ishee dhageenyeyerra. **30** Ani addaggummaa Mo'aab beeka; garuu faayidaa hin qabaatu" jedha Waaqayyo; "Of tuuluun ishees homaa hin fayyaduuf" **31** Kanaafuu ani Mo'aabiif nan wawaadha; Mo'aab hundaaf hiqqfadhee boo'a; ani namoota Qir Hareeshetifi nan gadda. **32** Yaa muka wayini Sibima, anि akkuma Ya'izeerii boo'u sana siifin boo'a. Dameen kee hamma galaanaatti diriirtree fagaatte; isheen hamma galaana Ya'izeeritti diriirtree deemti. Balleessituun sun ija kee bilchaataa fi hurbuu wayini keetii irra bu'eera. **33** Lafa biqiltuutii fi lafa qotiusaa midhaan Mo'aab keessaa ililee fi gammachuun badeera. Ani iddo itti wayini cuunfan irraa wayini kuteera; namni tokko iyyuu gammadaa sirbee isaan hin cuunfu. Wacni yoo jiraatee illee inni waca gammachuu miti. **34** "Sababii bishaan Niimriim gogeef, sagaleen iyya isaanii ol ka'ee, Heshboonii hamma Ele'aaleettii fi Yaahaziitti, Zo'aarii hamma Hooronaayimitti fi hamma Eglati Sheelishiyaatti ni dhaga'ama ture. **35** Ani warra iddoowwan sagadaa kanneen gaarran irraatti aarsaa dhi'eessanii waaqota isaaniif ixaana aarsan Mo'aab keessaa nan balleessa" jedha Waaqayyo. **36** "Kanaafuu garaan koo akkuma ulullee faarsee Mo'aabiif boo'a; akkuma ulullee faarsee namoota Qir Hareeshetifi boo'a. Qabeenyi isaan horatan duraa badeera. **37** Mataan hundinuu haadamee hareedni hundinuu cirameera; harki hundinuu muramee mudhiin hundis wayyaa gaddaatiin hidhameera. **38** Waan anि akkuma okkotee namni tokko iyyuu hin feeneetti Mo'aabin caccabseef bantii mana Mo'aab hunda irraa fi oobdii sabaa keessa boo'icha malee wanni tokko iyyuu hin jiru" jedha Waaqayyo. **39** "Isheen akkam akkas caccabde! Isaan akkam akkas wawwaatu! Mo'aab akkam akkas dugda ishee qaaniidhaan garagalfatte! Mo'aab waan kolfaa taatee, warra naannoo ishee jiraatan hundaaf waan sodaa taateerti." **40** Waaqayyo akkana jedha: "Ilaal! Risaan tokko Mo'aab irratti qoochoo bal'isee furguggifamaa gad bu'aa jira. **41** Keriyyootti ni qabamti; da'annoos ishee jajjaboonis ni fudhatamu. Bara sana keessa garaan loltoota Mo'aab akkuma garaa dubartii ciniinsifachuutti jirtu tokkoo ta'a. **42** Mo'aab sababii Waaqayyo tuffatheet barbadooftee saba ta'uun ishee ni hafa. **43** Yaa

saba Mo'aab sodaan, boollii fi kiyyoon si eggata" jedha Meef'i aatti, **22** Diiboonitti, Neboo fi Beet Diblaataayimitti, Waaqayyo. **44** "Namni sodaan sana duraa baqatu kam **23** Kiriyaataayimitti, Beet Gaamulii fi Beet Me'oonti, **24** iyyuu boolla keessa bu'a; namni boolla sana keessaa ol Keriyyootti fi Bozraatti, magalaawwan Mo'aab kanneen ba'u kam iyyuu kiyyoodhaan qabama; ani Mo'aabitti fagoo fi dhi'oo jiran hundatti dhufere. **25** Gaanfi waggaadabamu ishee nan fidaatii" jedha Waaqayyo. Mo'aab irraa murameera; irreen ishees caccabeera" **45** "Baqattooni waan ta'an dhabanii gaaddisa Heshboon jedha Waaqayyo. **26** "Waan isheen Waaqayotti koortee jala dhadhbabut; Heshboon keessaa ibiddi tokko, Sihoon dhugatiidhaan ishee macheessaa. Mo'aab diddigaa ofii giddudhaas arrabni ibiddaa ni ka'aatti; inni adda Mo'aab ishee irraa haa gangalattu; waan qoosaas haa taatu. **27** guba, buqqee mataa of tuultotaas ni guba. **46** Yaa Israa'el siif wayyoo! Uummanni Kemoosh barbadaa'eera; Ilmaan kee booji'amaniif fudhatamaniiru; intallan kees booji'amaniiru. **47** "Ta'u illee ani bara dhufuuf jiru keessa hambaa Mo'aab debiese nan dhaaba" jedha Waaqayyo. Murtiin Mo'aabitti murame sun asitti dhuma.

49 Waa'ee Amoonataa: Waaqayyo akkana jedha: "Israa'el ilmaan hin qabuu? Innii nama isa dhaalu hin qabuu? Yoos Moolek maaliif Gaadin dhalche ree? Namoonni issaa maaliif magaalaa ishee keessa jiraatu? **2** Garuu barri ani itti Rabbaa Amoonotaatti sagalee waca waraanaa dhageessisu tokko ni dhufa" jedha Waaqayyo. "Isheen tuullaad badiisaan ni taati; gandoonni naannoo ishee jiranis ibiddaan gubamu. Ergasii Israa'el warra ishee ari'e aabase sana aritee biyyaa ni baatti," jedha Waaqayyo. **3** "Yaa Heshboon wawaadhu, Aayi barbadoofteertii! Yaa jiraattota Rabbaa iyya! Wayyaa gaddaa uffadhatiif boo'a; dallaa keessa asii fi achi fiigaa; Moolek lubootaa fi qondaaltota issaa wajjin booji'amee ni fudhatamaati. **4** Ati maaliif sulula keetiin boonta? Maaliif sulula kee gabbataa sanaan boonta? Yaa intala hin amanamne atti sooruma kee abdattee, 'Enyetu na tuqa?' jetta. **5** Ani warra naannoo kee jiraatan hunda irraa sodaan sitti nan fida" jedha Gooftaan, Waaqayyoon Waan Hunda Danda'u. "Tokkoon tokkoon keessan ni ari'amtu; namni baqattoota walitti qabu tokko iyyuu hin jiru. **6** "Ta'u illee ani ergasii hambaawwan Amoonataa debiese nan dhaaba" jedha Waaqayyo. **7** Waa'ee Edoom: Waaqayyo Waan Hunda Danda'u akkana jedha: "Si'achi Teemaan keessa ogummaan hin jiruu? Hubattoota duraa gorsi badeeraa? Ogummaan isaanii sameeraa?" **8** Warri Deedaan keessa jiraattan garagalaa, baqadhaati holqa gad fagoo keessa dhokadhaa; ani yeroo Esaawun adabutti badiisa isatti nan fidaatii. **9** Warri gumaa wayini guuran utuu gara kee dhufanii silaa qarmii wayii hin hambisanii? Hattuu yoo halkan dhufte, Isaan hammuma barbaadan qofa fudhatanii hin deemanii? **10** Ani garuu Esaawun qullaa nan hambisa; akka inni itti hin da'anneeafi anidoo inni itti dhokatu ifatti nan baasa. Ijoolleen isaa, firoonni isaitti fi olloonni issaa ni badu; innis si'achi hin jiraatu. **11** "Daa'imman kee kanneen warra hin qabne dhiisi; anatu isaan jiraachisaati. Haadhonni hiyyeessaa kee anamanachuu danda'u." **12** Waaqayyo akkana jedha: "Yoo warri xofoo dhuguun isaaniif hin malin ishee dhuguu qabaatan, ati maaliif utuu hin adabamin hafta ree? Ati ishee dhuguu qabda malee utuu hin adabamin hin hafta. **13** Ani akka Bozraan diigamtee waan sodaa, waan fafaatii fi waan abaarsaa taatu maqaa kootiin nan kakadha" jedha Waaqayyo. "Magaalaawwan ishee hundis bara baaan ni diigamu." **14** Ani ergaa tokko Waaqayyo

irraa dhaga'eera: Ergamaan tokko akkana jechuuf gara sabootaatti ergame; "Ishee loluuf walitti qabamaa! Waraanaafis ba'aa!" **15** "Ani amma saboota gidduutti sin xinneessa; namoota keessatti illee tuffatamaa sin godha. **16** Ati kan hallayyaa kattaa irra jiraatteefiixee tulluu qabattee jirtu, sodaan ati odeessitu fi of tuulummaan garaa keetti si gowoomseera. Yoo ati akkuma risaa ol fageessitee mana ijarrattu iyuu ani achii gad sin buusa" jedha Waaqayyo. **17** "Edoom waan sodaa taati; namni achiin darbu hundis sababii madaa ishee hundaatiif dinqisifatee isheetti kolfa. **18** Isheen akkuma Sodoomii fi Gomoraan magalaawwan naannoo isaanii jiran wajjin balleffaman sana ni taati" jedha Waaqayyo, "namni tokko iyuu achi hin jiraatu, sanyiin namaa tokkos ishee keessa hin qubatu. **19** "Ani akkuma leenca bosona Yordaanosi ba'ee gara lafa dheedaa gabbataa dhufu tokkoo dafee Edoomin biyya isheetti nan ari'a. Filatamaan ani waan kanaaf muudu eenyu? Kan akka koo eenyu? Eenyutus naan morkuu danda'a? Tikseeakkamii fulu koo dura dhaabachuu danda'a?" **20** Kanaafuu waan Waaqayyo Edoomitti karoorfate, waan inni warra Teemaan keessa jiraatanitti yaades dhaga'aa. Ilmaan bushaayee harkifamanii ni fudhatamu; innis sababii isaaniitif jedhee lafa dheeda isaanii ni barbadeessa. **21** Sagalee kufaattii isaaniitii lafti ni raafamti; iyyi isaanii hamma Galaana Diimaatti ni dhaga'ama. **22** Ilaa! Risaan tokkoo Bozraa irratti qochoo bal'isee furguggifamaa gad bu'aa jira. Bara sana keessa garaan lolota Edoom akkuma garaa dubartii ciniisfachuutti jirtu tokkoo ta'a. **23** Waa'ee Damaasqoo: "Hamaatti fi Arfaad ni raafamu; isaan oduu hamaa dhaga'aniiruut. Isaan abdi kutatanii akkuma galaana boqonnaa hin qabne tokkoo jeeqamaniiru. **24** Damaasqoon dadhabdeerti; ishee baqachuuf gara galteerti; sodaan guddaan ishee qabateera; akkuma miixuu dubartii ciniisfattuu, rakkinaa fi miixun isa qabeera. **25** Magaalaan beekamaan, magaalaan ani itti gammadu sun akkam gataanti! **26** Dhugumaan dargaggooni ishee karaa irratti dhumu; loltoonni ishee hundinuu gaafas afaan qabatu" jedha Waaqayyo. **27** "Ani dallaawwan Damaasqotti ibidda nan qabsiisa; ibiddi sunis da'anno Ben-Hadaad gubee balleessa." **28** Waa'ee Qeedaariittii fi waa'ee mootummoota Haazoor kanneen Nebukadnezar mootiin Baabilon lole sanaa: Waaqayyo akkana jedha: "Ka'aa, Qeedaarin lolatii saba gama Ba'a Biiftuu barbadeessa. **29** Dunkaanoni isaaniitii fi bushaayeen isaanii ni fudhatamu; golgaawwan isaanii mi'aa fi gaalawwan isaanii wajjin fudhatamu. Namoonnis, 'Gama hundaan sodaatu jira!' jedhanii iyuu. **30** "Isin warri Haazoor keessa jiraattan dafaa baqadhaa! Holqa gad fagoo keessa dhokadhaa" jedha Waaqayyo. "Nebukadnezar mootiin Baabilon isinitti malateera; inni daba isinitti yaadeera. **31** "Ka'atii saba nagaa qabu kan of amanatee jiraatu saba karra yookaan danqaraa karraa hin qabne sanatti duulaa; uummanni issa kophuma ofii issa jiraata" jedha Waaqayyo. **32** "Gaalawwan isaanii ni hatamu, horiin isaanii baay'eenis ni booji'ama. Ani warra lafa fagoo jiran qilleensatti bittinneeesse gama hundaan balaa isaanitti nan fida" jedha Waaqayyo. **33**
 "Haazoor iddo jireenyaa waangoo, lafa bara bараан оonte taati. Namni tokko iyuu achi hin jiraatu; namni tokko iyuu ishee keessa hin qubatu." **34** Jalqabaara mootummaa Zedeqiyaa mooticha Yihuudaa keessa dubbiin Waaqayyo was'ee Eelaam akkana jedhee gara Ermiyaas raajichaa dhufe: **35** Waaqayyo Waan Hunda Danda'u akkana jedha: "Kunoor ani madda jabina isaanii, iddaa Eelaam nan cabsa. **36** Ani kutaalee samiiwanii afran irraa bubblee afran Eelaamittan fida; ani bubblee afranitti isaan nan bittinneessa; sabni baqattoonni Eelaam itti hin galle tokko iyuu hin jiraatu. **37** Ani fuula diinotta isaanii, fuula warra lubbuu isaanii galaafachuu barbaadanii durattu Eelaamin nan barbadeessa; ani balaa isaanittan fida; dheekkamsa koo sodaachisaa sanas isaanittan fida; ani hamma isaan fixutti goraaeedhaan isaan ari'a" jedha Waaqayyo. **38** "Ani teessoo koo Eelaam keessa dhaabbadhee mootii fi qondaaltota ishee nan barbadeessa" jedha Waaqayyo. **39** "Ta'u illee ani bara dhufuu jiru keessa hambaa Eelaam deebisee nan dhaaba" jedha Waaqayyo.

50 Dubbiin Waaqayyo karaa Ermiyaas raajichaatiin waa'ee Baabilonii fi waa'ee biyya Baabilonotaa dubbatte kanaa dha: **2** "Saboota gidduutti lallabaatii labsaa; faajjii ol qabatii labsaa; uttu homaa hin hambisin akkana jedhaa; 'Baabilon ni qabamtii; Beel ni salphifama; Meroodak goolitiidhaan guutama. Fakkiiwan Baabilon ni salphifamu; waqaonni ishee tolfaamoonis sodaan guutamu.' **3** Sabni Kaabaa dhufu tokko ishee loole lafa ishee duwwaa hambisa. Namni tokko iyuu ishee keessa hin jiraatu; namaa fi horiin baqatee keessaa ba'a. **4** "Bara sana keessa, yeroo sanatti, sabni Israa'elii fi sabni Yihuudaa imimmaaniin Waaqayyo Waqaqisaanii barbaacha tokkummaadhaan ni dhufu" jedha Waaqayyo; **5** "Isaan karaa gara Xiyoon geessu ni gaafatu; fuula isaanii garasitti garagalatu. Isaan dhufanii kakuu bara bараан kan gonkumaan hin irraanfatamneen Waaqayyottii of maxxansu. **6** "Sabni koo hoolota badan ta'aniru; tikseen isaanii isaan dogoggorsee akka isaan tulluuwwan irra jooran godhe. Isaan tulluu fi gaara irra jooranii lafa boqonnaa isaanii illee wallaalan. **7** Kan isaan argu hundi isaan liqimse; diinonni isaanii, 'Nu balleessaa hin qabnu; isaan Waaqayyo iddo jireenyaa isaanii kan dhugaa ta'e, Waaqayyo abdi abbootii isaanittii cubbuu hojetianiiruutii' jedhan. **8** "Baabilonii baqadhaa ba'aa; biyya Baabilonotaa keessa ba'aa; akkuma korbeessa re'ee kan bushaayee qajeelchuu ta'aa. **9** Ani biyya kaabaatii garee saboota gurguddaa kaasee Baabilonitti nan ergaati. Isaanis hiriirranii isheetti dhufu; isheenii karaa kaabaatii ni qabamti. Xiyiisaanii akkuma loltoota ogeeyyi harka duwwaa hin deebinee ti. **10** Baabilonii ni saamamti; warri ishee saaman hundis ni qufuu" jedha Waaqayyo. **11** "Isin warri handhuuraa koo saamtan waan gammaddanii fi ililchaniif, akkuma raadaa marga keessaa burraaqxanii akka korma fardaa imimsitan illee, **12** haati keessan akka malee qaanofti; kan isin deesses ni salphatti. Isheen saboota hunda keessaa gad aantuu, lafa onaa, lafa gogaa fi gammoojjii taati. **13** Isheen sababii dheekkamsa Waaqayyootiif guutumaan guutuutti ni ontii malee namni ishee keessa

hin jiraatu. Sababii madaa ishee hundaatiif namni Koortuun sun gufattee lafa dhoofti; namni gargaaree Baabilon keessa darbu hundi ni dinqisiifata; itti qoosas. ol ishee qabu tokko iyyuu hin jiru; ani magaalaawwan **14** “Isin warri iddaa luqqifattan hundinuu, naannoo ishee keessatti ibidda warra naannoo ishee jiru hunda Baabilonitti hiriira. Sababii isheen Waaqayyotti cubbuu gubee fixu nan qabsiisa.” **33** Waaqayyo Waan Hunda hojjetteef, xiyyawan itti darbadhaa! Homaa hin Danda’u akkana jedha: “Sabni Israa’el cunqurfameera; hambisinaa. **15** Karaa hundaan isheetti iyyaal! Isheen sabni Yihuudaas akkasuma cunqurfameera. Warri isaan harka kennatti; gamooni ishee ni jiga; dallaan ishee booj’iin hundi jabeessanii isaan qabataniiru; isaan gad diigameera. Kun haaloo Waaqayyo waan ta’eef isheetti dhiisuus didaniiru. **34** Ta’u illee Furaan isaanii jabaa haaloo ba’aa; waanuma isheen warra kaanitti hojjetteef dha; maqaan isaaas Waaqayyo Waan Hunda Danda’uu isheetti hojjedhaa. **16** Nama sanyii facaasuu fi kan dha. Inni biyya isaanitiif boqonnaa kenne; warra yeroo midhaan haamamutti haamtuu qabatus Baabilon Baabilon keessa jiraatan garuu boqonnaa dhowwuuuf keessa balleessaa. Sababii goraadee cunqursaatiin dhimma isaanitiif jabeessee ni falma. **35** “Goraadeen tokkoon tokkoon namaa gara saba ofii isaatii haa deebi’u; tokko Baabilonottatil dhufel!” jedha Waaqayyo; “warra tokkoon tokkoon namaa gara biyya ofii isattsit haa Baabilon keessa jiraatanii, qondaaltotaa fi namoota baqatu. **17** “Israa’el hoolaa bittinnaa’ee dha; leenconni ishee ogeeyyiitti dhufeera! **36** Goraadeen rajaota ishee isa ari’an. Kan jalqbattti isa nyaate mootii Asoor; kan sobootatti, dhufeera! Isaan gowwoota ta’u. Goraadeen dhuma irratti lafee isaa caccabse immoo Nebukadnezar gootota isheetti dhufeera! Isaanis sodaadhaan guutamu. mooticha Baabilon ture.” **18** Kanaafuu Waaqayyo Waan **37** Goraadeen fardeenii fi gaariiwwan isheetti, Namoota Hunda Danda’u, Waaqni Israa’el akkana jedha: “Ani Ormaa kanneen gidduu ishee jiraatan hundatti dhufe! akkuma mootii Asoor adabe sanaa mootii Baabilonii Isaan dadhaboo ta’u. Goraadeen qabeenya isheetti dhufe! fi biyya isaa nan adaba. **19** Israa’elin garuu lafa tika Isaan ni saamamu. **38** Caamsaan bishaan isheetti ni isaatii nan deebisa; innis Qarmelosii fi Baashaan irra dhufa! Isaanis ni gogu. Isheen biyya waaqota tolfamoo, ni dheeda; tuluu Efreemii fi Gil’aad irra dheedee ni kan waaqota tolfamoo sodaadhaan maraataniitii. **39** quifa. **20** Bara sana keessa, yeroo sanatti, yakki Israa’el “Kanaafuu uumamawwan gammoojjitii fi waraabeyyiin ni barbaadama” jedha Waaqayyo; “garuu tokko iyyuu achi jiraatu; urunguuni achi jiraatti. Lammata namni hin jiru; cubbuun Yihuudaas ni barbaadama; garuu ishee keessa hin jiraatu; yookaan dhaloataa hamma tokko iyyuu hin argamu; ani hambaan bareara sanaaf dhaloataat namni keessa jiraatu hin jiru. **40** Akkuma dhifiimaan godhaatti. **21** “Biyya Meraataayimi fi Waaqni Sodomii fi Gomoraa, magaalaawwan naannoo jiraattota Pheeqood lolaa. Ari’aa, ajeesaa, guutumaan isaanii jiran wajjin balleesse sana” jedha Waaqayyo; guutuutti isaan balleessaa,” jedha Waaqayyo. “Waan ani “namni tokko iyyuu achi hin jiraatu; sanyiin namaa isin ajaje hunda godhaa. **22** Sagaleen waraanaa, sagaleen tokkos ishee keessa hin qubatu. **41** “Kuno! Gareen badiisa guddaa biyya sana keessa jira! **23** Burruusni loltootaa tokkaa irraa dhufaa jira; sabni guddaan guutummaa lafafaa akkamitti cab! Akkamittis bullaa’el! tokkoo fi moottoni baay’een moggaa lafaatii sosocho’aa Baabilon saboota gidduutti, akkam onte! **24** Yaa Baabilon, jiru. **42** Isaan xiyyaa fi eeboo qabataniiru; isaan gara ani kiyoyo siif diriirseera; atis utuu hin beekin qabamte; jabeeyyi namaafis naasuu hin qabnee dha. Yommuu ati sababii Waaqayyo mormiteef, argamtee qabamte. isaan fardeen isaanii gulufanitti gigigsuun isaanii **25** Waaqayyo mankuusaa mi’olaas isaa banee mi’olaakkuma huursaa galaanaa ti; yaa intala Baabilon, isaan dheekkamsa isaa gad baafateera; Gooftaan, Waaqayyoon akkuma namoota duulaaf hiriiraniitti si loluuf dhufu. **43** Waan Hunda Danda’u waan biyya Baabilonottatti hojjetu Moottin Baabilon oduu waa’ee isaanii dhaga’ee; harki isaan qabaatti. **26** Biyya fagootii isheetti kottaa, Gombisaawwan irratti du’e. Dhiphinni isaa qabateera; miixuunis akkuma ishee diigaa; akkuma tuullaa midhaanittii ishee tuulaa. dubartti ciiniisfattuu isaa qabeera. **44** Ani akkuma leenca Guutumaan guutuutti ishee balleessaa; waan tokko bosona Yordaanosis ba’ee gara lafa dheedaa gabbataa illee isheef hin hambisinaa. **27** Korommii ishee hunda dhufu tokkoo dafee Baabilonin biyya isheetti nan ari’aa. qalaa; isaan gara qalmaatti haa geeffaman! Isaanii Filatamaanani waan kanaaf muudu eenyu? Kan akka wayyoo! Yeroon isaan itti adabaman, guyyaan isaanii koo eenyu? Eenyutus naan morkuu danda’aa? Tiksee dhufeeraatti. **28** Akka Waaqayyo Waaqni keenya haaloo akkamiitu fuula koo dura dhaabachuu danda’aa?” **45** ba’ee, akka inni mana qulqullummaa isatiif haaloo ba’ee, Kanaafuu waan Waaqayyo Baabilonitti karoorfate, waan kooluu galtootaa fi baqattoota Baabilonii dhufanii Xiyoon inni biyya Baabilonottatti yaades dhaga’aa; Ilmaan keessatti lallaban irraa dhaga’aa. **29** “Namoota Xiyyaan bushayee harkifamanii ni fudhatamu; innis sababii lolan kanneen iddaa luqqifatan hunda Baabilonitti isaaniiif lafa dheedaa isaanii guutumaan guutuutti ni waamiaa. Naannoo ishee hunda marsaa; namni tokko barbadeessa. **46** Waca qabamu Baabiloniitiin lafti ni iyyuu hin miliqin. Gattii hojji ishee kennaafii; waanuma raafamti; iyyi ishees saboota gidduutti ni dhaga’ama. isheen warra kaanitti hojjette isheettis hojjedhaa. Isheen Qulqullicha Israa’el, Waaqayyotti koorteertii. **30** Kanaafuu dargaggooni ishee karaa irratti dhumu; gaafas loltoonni ishee hundi ni barbadaa’u” jedha Waaqayyo. **31** “Yaa koortuu nana, kunoo ani sitti ka’eera” jedha Gooftaan, Waaqayyoon Waan Hunda danda’u; “yeroon ati itti adabamtu, guyyaan kee dhufeeraatti. **32** xiyyaa iddaa isaa hin aggaamin, yookaan mi’ola

51 Waaqayyo akkana jedha: “Kuno ani Baabilonii fi saba ishee keessa jiraattutti bubblee waa balleessu nan kaasa. **2** Ani akka isaan gingilchanii ishee balleessanii ormoota Baabilonitti nan erga; isaan gaafa badisa ishee, karaa hundaanuu isheen mormu. **3** Abbaan

hin hidhatin. Dargaggoota ishee hin baasinaa; loltoota jji keessan arguu waan isaan Xiyoon godhan hundaaf ishee illee guutumaan guutuutti barbadeessaa. **4** Isaan Baabilonii fi warra Baabilon keessa jiraatan hundaaf qalamanii Baabilon keessa ni harcaafamu; daandiiwwan gattiisaanii nan kenna” jedha Waaqayyo. **25** “Yaa ishee irrattis ni madaa’u. **5** Yoo biyyi isaanii fula tulluu barbadeessaa, ati kan lafa hunda balleessitu Qulqulicha Israa’el duratti yakkaan guutamtee jiraatte ani sitti ka’eera; ani harka koo sitti nan kaafadha; iyuu Waqaani isaanii, Waqaayyoon Waan Hunda Danda’u ededa irraa gad gangalchee tulluu gubamaa sin godha” Israa’eli fi Yihuudaa hin ganne. **6** “Baabilon keessaa jedha Waaqayyo. **26** “Waan ati bara bараан ontuuf, baqdhaal! Lubbuu keessan oolfadhaal! Isin sababii kattaan dhagaa golee ta’u, yookaan dhagaan hundeef cubbuu isheetiif hin dhuminaa. Yeroon kun yeroo ta’u tokko iyuu si keessaa hin fudhatamu” jedha haaloo ba’uu Waqaayyo ti; innis gatti isheef malu ni Waqaayyo. **27** “Biyyattii keessatti faajjii ol qabaal! Saboota kennaaf. **7** Baabilon harka Waqaayyo keessatti xoofoo giddiuttis malakata afuufaal! Saboota waraanaaf isheetti warqee turte; isheen guutummaa lafaa ni macheessite. qopheessaa; mootummoota Araaraat, kan Miiniitii fi Sabooni daadhhii wayinii ishee dhugan; kanaafuu amma Ashkenas isheetti waamama. Ajajaa waraanaa isheetti maraataniiuru. **8** Baabilon akkuma tasaas kuffee caccabdi; shuumaa; fardeen akka hoomaa hawwaannisa itti ergaa. isheef boo’al! Qoricha isheen madaa dibattu fidaafii; **28** Ishee waraanaudhaaf saboota jechuunis, mootota tarii isheen ni fayyiti ta’atii. **9** “Nu Baabilonin fayyisu Meedee bulchitoota isaanii fi qondaaltota isaanii yaalleerra; isheen garuu fayyuu hin dandeessu; kottaa hunda, biyyoota waan bulchan hundas qopheessaa. **29** tokkoon tokkoon keenya ishee dhiifnee gara biyya ofii Sababii wanni Waqaayyo akka namni tokko iyuu achi hin keenyaatti haa qajeellu; murtiin ishee hamma samiitti jiraanmeef biyya Baabilon onsuuf Baabilonitti karorfate ol ba’ee, hamma duumessaatti ol fagaateeraati.” **10** sun jabaatee dhaabatuuf biyyattiin ni raafamti; ni “Waqaayyo qajeelummaa keenya dhugaa nuu ba’era; dhidhiittatis. **30** Gootonni Baabilon lola dhiisaniiru; kottaa, waan Waqaayyo Waqaani keenya hujjeti Xiyoon isaan da’annoos isaanii keessatti hafaniiru. Jabinni isaanii keessatti haa odeessiu.” **11** “Xiyya qaradhaa; gaachana dhumeera; waan akkuma dubartootaa ta’aniiru. Iddoo illee fudhadhaal! Sababii kaayyoon isaa Baabilonin jireenyi isheetti ibiddi qabsiameera; danqaraawwan balleessuu ta’eef Waqaayyo mootota Meedee kakaaseera. balbala ishees caccabaniiru. **31** Akka magalaan isaa Waqaayyo haaloo ni ba’; mana qulqullummaa isatiit mogaa hamma moggaatti qabamte mootii Baabilonitti haaloo ni ba’. **12** Dallaa Baabilonitti faajjii kaasaa! himuuf, fiigduun tokko isaa qaqqabuuf, ergamaan Eegumsa jajjabeessaa; eegduu dhabaab; warra riphee tokkos ergamaan kaan qaqqabuuf fiiga; **32** kunis akka eeggatu qopheessaa! Waqaayyo kaayyoo isaa waan saba malkaan qabame, akka da’annoowwan ishee gubamanii Baabilonitti mure sana fiixaan baafata. **13** Ati kan bishaan baay’ee qabdu, kan qabeenyaanis badhaate, Waan Hunda Danda’u, Waqaani Israa’el akkana jedha: dhumni kee dhufeera; yeroon ati itti baddu ga’era. **14** “Intalli Baabilon akkuma oobdii ti; yeroo sanatti isheen Waqaayyo Waan Hunda Danda’u ofin kakateera: Ani ni dhidhiitamti; yeroon isheen itti haamantus dafee dhugumaan namoota akkuma hoomaa hawwaannisa ni dhufa.” **34** “Nebukadnezar mootiin Baabilon na sitti gad dhiisa; isaanis mo’annaadhaan sitti dhaadatu. nyaateera; inni barbadeesseera; akkuma okkotee duuwaa **15** “Inni humnaa isatiin lafa uume; ogummaa isatiin na godhe. Inni akkuma jawwee na liqimse; qabeenya koo addunyaa hundeesse; hubannaas isatiinis samiiwwan filatamaadhaanis garaa guuttate; ergasii immoo na tufe.” diriirse. **16** Yommuu inni qaqqawweessa’utti bishaanoni **35** Jiraattonni Xiyoon, “Dabni foon keenyatti hojjetame samii ni huursu; inni akka duumessooni daarii lafaatii Baabilonitti illee haa dhufu” jedhan. Yerusaalemis, ol ka’an ni godha. Bokkaa wajjin balaqqee ni erga; “Dhiigni keenya warra Baabilon keessa jiraatan haaloo mankuusalaa isaa keessaa immoo bubblee ni fida. **17** haa ba’” jetti. **36** Kanaafuu Waqaayyo akkana jedha: “Tokkoon tokkoon namaa gowwaa fi kan beekumsa hin “Kunoo, anii dubbiif kee siif falmee haaloo siifin ba’; qabnee dha; tokkoon tokkoon tumtuu warqee waqaota anii galaanaa ishee nan gogsa; burqaa ishee illee nan tolfamoo isatiin qaaneffama. Fakkiiwwan inni tolchu kuta. **37** Baabilon tuullaas diigame, iddo waangoonni kan sobaa ti; isaan hafuuura baafatan of keessaa hin keessa burraaqueen, waan naasutti fi qoosaa, lafa namni qaban. **18** Isaan faayidaa hin qaban; meeshaa qoosaa ti; tokko iyuu irrha hin jiraanne ni taati. **38** Sabni ishee yeroo adabbiniisaanii ga’utti ni badu. **19** Inni qooda hundi akka saafela leencaa ni aada; isaanis akka ilmaan Yaqqoob ta’e sun garuu akka warra kanaa miti; inni leencaa gururi’u. **39** Yommuu dhagni isaanii ho’utti, uummaa waan hundumaa ti; Israa’el immoo gosa dhaala anii akka isaan kolfaa gammadanii bara bараан rafanii isaa ti; maqaan isaa Waqaayyo Waan Hunda Danda’u hin dammaqneef cidha isaanii qopheessaa akka isaan dha. **20** “Ati bokkuu koo kan duulaa mi’alolaa kootii machaa’an nan godha” jedha Waqaayyo. **40** “Ani akka ti; ani siin saboota nan caccabsa; siin mootummoota ilmoolee hoolaa, akkuma korbeeyyi hoolaati fi re’ee nan barbadeessa; **21** Ani siin fardaa fi yaabbataa fardaa gara qalmaatti gad isaan buusa. **41** “Sheeshaak akkamitti nan caccabsa; siin gaarii fi ooftuu isaa nan caccabsa; **22** booji’amt! Boonuu lafa hundaas akkamitti qabame! ani siin dhiiraa dubartootaa nan caccabsa; siin jaarsaa Baabilon saba giddiutti akkam waan sodaa taati! **42** dargaggeeessa nan caccabsa; siin ga’eessaa fi shamarree Baabilon irra galaanni garagala; dambaliin galaanasan nan caccabsa; **23** ani siin tiksee fi bushaayee nan ishee haguuga. **43** Magaalaawwan ishee onanii biyya caccabsa; siin qottuu fi qotiyoo nan caccabsa; siin gogaa fi gammoojiji, biyya namni tokko iyuu keessa bulchitoota fi qondaaltota nan caccabsa. **24** “Ani utuma hin jiraanne, kan namni keessa hin dabarre ni ta’u.

44 Ani Baabilon keessatti Beelin nan adaba; waan inni liqimse illee nan tufsiisa. Sabooniin lammata gara isaatti hin yaa'an; dallaan Baabilonis ni jiga. **45** "Yaa saba ko, ishee keessaa ba'aa! Lubbuu keessan oolfachuuuf fiigaa! Dheekkamsa Waaqayyoo sodaachisaa sana jalaa baqadhaa. **46** Yeroo oduun biyya keessatti dhaga'amutti garaan keessan hin raafamin yookaan hin sodaatfin; akka gooliin biyya keessa jiru, akka bulchaan tokko bulchaa kaanitti ka'u, oduun tokko barana, kaan immoo bara dhufu dhaga'ama. **47** Yeroon ani itti waaqota Baabilon tolfaamoo adabu dhugumaan ni dhufaati; biyyi ishee guutumaan guutuutti ni salphatti; qalamtoonni ishee hundis ishee keessatti kukkuu. **48** Ergasii samii fi lafti, wanni isaan keessa jiru hundis, gammadanii Baabilonitti ililchu; barbadeessitoonni kaabaa ba'anii ishee waraanuuuti" jedha Waaqayyo. **49** "Akkuma qalamtoonni lafa irraa hundi sababii Baabiloniif harca'an sana Baabilonis sababii qalamtoota Israa'eliif harca'u qabdi. **50** Isin warri goraadee jalaa miliqxan, deemaa; lafa irra hin harkifatinaa! Biyya fagootti illee Waaqayyoon yaadadhaa; waa'ee Yerusaalemis yaadaa." **51** "Sababii ormooni iddo qulqullaa'aa mana Waaqayyootti qalaniiif, nu salphifamneerra; waan arrabsamneefis qaaniidhaan fuula keenya haguuganne." **52** "Garuu barri ani itti, waqaota ishee tolfaamoo adabuu fi yeroon guutummaa lafa ishee irratti warri madaa'an aadan dhufaa jira" jedha Waaqayyo. **53** "Yoo Baabilon samiitti ol baatee da'anno ishee ol dheeraajabeeffate iyuu, ani warra ishee barbadeessittti itti nan erga" jedha Waaqayyo. **54** "Baabilonii iyyi, lafa Baabilonotaatiimmoo sagaleen badiisa guddaa ni dhaga'ama. **55** Waaqayyos Baabilonin ni barbadeessa; inni waca ishee ni cal'isiisa, dambaliin isaaniis akkuma bishaan guddaa ni huursa; sagaleen huursaa isaaniis ni dhaga'ama. **56** Barbadeessaan tokko Baabilonitti ni dhufa; gootonni ishee ni qabamu; futtaaftuun isaaniis ni caccaba; Waaqayyo, Waqa haaloo ba'uudhaatii; inni guutumaan guutuutti gatii ishee ni deebisaaf. **57** Ani qondaaltotaa fi ogeeyyiyi ishee, akkasumas bulchitoota, ajajoota waraanaatiif fi gootota ishee nan macheessa; isaanis bara baraan ni rafu; hin dammaqaanis," jedha mootichi maqaan isaa Waaqayyo Waan Hunda Danda'u, jedhamu sun. **58** Waaqayyo Waan Hunda Danda'uakkana jedha; "Dallaan Baabilon yabbuu sun ni jiga; karrawwan ishee dhedheeroon ibidaan gubamu; namoonni akkasumaan of dadhabsiis; dadhabbiin sabootaa qoraan ibiddaa qofa ta'a." **59** Yeroo Seraayaan ilmi Neeriyyaa, ilmi Mahiseyyaa bara Zedeqiyaa mooticha Yihuudaa keessa waggaafuraffaatti mooticha wajjin gara Baabilon deemetti ajajni Ermiyas Raajichi isaaaf kenne kanaa dha. **60** Ermiyas badiisa Baabilonitti dhufu hunda, jechuuniis waa'ee Baabilon kan barreefame hunda kitaaba maramaa irratti barreessee ture. **61** Innis Seraayaadhaanakkana jedhe; "Yommuu Baabilon geessutti dubbi kana hunda sagalee ol fudhattee dubbisuu hin dagatin. **62** Akkanas jedhi: "Yaa Waaqayyo, akka namni yookaan horiin ishee keessa hin jiraanneef ati akka iddo kana barbadeessitu dubbatteerta; isheeniiis barabaraan ni onti." **63** Yeroo kitaaba maramaa kana dubbiftee fixxutti dhagaa itti hidhiitii Laga Efraaxiisitti darbadhu. **64** Akkanas jedhi; "Sababii badiisa ani isheetti fiduutiin akka lammata hin kaaneef Baabilon akkasitti ni liqimfamti. Uummanni ishees ni harca'a." Dubbiin Ermiyas as irratti raawwatama.

52 Zedeqiyaa yeroo mootii ta'etti nama umuriin isaa waggaafidgammii tokkoo ture; innis Yerusaalem keessa taa'ee waggaafudha tokko bulche. Maqaan haadha isaa Hamuutaal ture; isheenii intala Ermiyas kan magaalaa Libnaatii dhufte ture. **2** Innis akkuma Yehooyaaciim hojjete sana, fuula Waaqayyoo duratti waan hamaa ni hojjete. **3** Wanni kun hundi sababii dheekkamsa Waaqayyootiif Yerusaalemii fi Yihuudaa irra ga'e; dhuma irrattis inni fuula isaa duraa isaan balleesse. Zedeqiyaa mooticha Baabilonitti fincile. **4** Bara mootummaa Zedeqiyaa keessa waggaafaglaffaatti, bultii kurnaffaa ji'a kurnaffaatti Nebukadnezar mootiin Baabilon guutummaa loltoota isaa wajjin Yerusaalemietti duule; isaanis magaalattiin ala qubatanii naannoo ishee hundatti tuullaa biyyoo marsan. **5** Magaalaan sunis hamma waggaafudha tokkoffaa bara Zedeqiyaa Mootichaatti akkuma marfamettii ture. **6** Bultii saglaffaa ji'a afuraffaatti, magaalatti keessatti beelli akka malee hammaatee namni waan nyaatu tokko illee dhabe. **7** Ergasii dallaan magaalatti cabsamee loltoonni hundinuu ba'anii baqatan. Isaanis utuma Baabilononni magaalaa sana marsanii jiranuu karaa karra dallaa iddoq biqiltuu mootichaa bira jiru lamaan gidduu baasu sanaatiin halkani ba'anii baqatan. Isaanis Arabbaatti baqatan; **8** loltoonni Baabilon garuu Zedeqiyaa Mooticha ari'anii dirree Yerikoo irratti isa qaqqaban; loltoonni isaa hundis isa irraa gargar ba'anii bibittinnaa'anii turan; **9** innis ni qabame. Gara mootii Baabilonitti Riiblaa biyya Hamati keessaatti geeffame. Achittis itti murame. **10** Mootiin Baabilonii Riiblaatti ijuma isaa duratti ilmaan Zedeqiyaa gorra'e; qondaaltota Yihuudaa hundas fixe. **11** Innis ergasii Zedeqiyaa keessaa ja isaa baasee foncaa naasiitiin hidhee Baabilonitti isa geesse; hamma gaafa inni du'uutits manuma hidhia keessa isa tursiise. **12** Bara mootummaa Nebukadnezar mooticha Baabilon keessa waggaafudha saglaffaatti, bultii kurnaffaa ji'a shanaffaatti Nebuzaradaan ajajaa eegumsa mootummaa inni mootii Baabilon tajaajilu sun gara Yerusaalem dhufe. **13** Innis mana qulqullummaa Waaqayyootti, masaraa mootummaattii fi manneen Yerusaalem hundatti ibidda qabsiise; manneen gurguddaa hundas ni gube. **14** Loltoonni Baabilon kanneen ajajaa eegumsa mootummaa jala turan hundi dallaawwan naannoo Yerusaalem turan hunda diigan. **15** Nebuzaradaan ajajaa eegumsa sun namoota hiyyeyyiyi tokko tokkoo fi warra magaalaa keessatti hafan, warra ogummaa harkaa qabani fi warra baqatanii mootii Baabilonitti kooluu galan booji'ee fudhate. **16** Nebuzaradaan garuu hiyyeyyiyi biyyattii warra hafan akka wayinii kunuunsanii fi lafa qotaniif achitti dhiise. **17** Baabilononni sun utubaawwan naasii, baattuuwwan iddoodhaa socho'anii fi Gaanii naasii irraa hojjetamee mana qulqullummaa Waaqayyoo keessa ture caccabsanii naasii sana hunda immoo Baabilonitti geessan. **18** Akkasumas okkoteewwan, waan ittiin daaraa hammaaran, waan ittiin ibsaas

irraa daaraa dhadha'an, waciitiwwan ittiin dhiiga facaasan, caabiiwanii fi mi'ota naasii irraa hojjetaman kanneen tajaajila mana qulqullummaatiif oolan hunda fudhatan. **19** Ajajaan eegumsaa sunis mi'ota warqee qulqulluu fi meetii irraa hojjetaman hunda jechuunis caabii dhoqaa, gиргираawwan, wacitiiwwan ittiin dhiiga facaasan, okkoteewwan, baattuuwwan ibsaa, caabiiwanii fi wacitiiwwan ittiin dhibaafatan fudhatee deeme. **20** Ulfinni naasii kan Soloomoon Mootichi ittiin utubaawwan lamaan, Gaanii fi jiboota kudha lamaan isa jala jiranii fi baattuuwwan iddoondhaa socho'aniin mana qulqullummaa Waaqayyootiif hojjetee ture waan madaalliiin madaaluu danda'uoli turan. **21** Tokkoon tokkoon utubaan sanaa dhundhuma kudha saddeet ol dheeratee marsaan isaa immoo dhundhuma kudha lama ture; yabbinni isaa quba afur ta'ee keessi isaa banaa ture. **22** Guutuun naasii kan utubaa tokko irraas dhundhuma shan ol dheeratee naannoon isaa guutuun sibiila wal keessa loofamee tolfamee fi roomaanii naasii wajjin kanuma fakkata ture. **23** Roomaanonni bitaa mirgaan turan sagaltamii sagal turan; walumatti faaya naannoo utubichaa gubbaan jiru wajjin roomanoota dhibba tokkootu ture. **24** Ajajaan eegumsaa sun Seraayaa lubicha hangafa, Sefaaniyaa lubicha Sadarkaan isatti anuu fi eegdota balbalaa sadan hidhee fuudhee deeme. **25** Warra amma illee magaalaa keessatti hafan keessaa ajajaa loltootatii fi gorsitoota mootii torba fudhate. Akkasumas barreessaa qondaala ol aanaa ture kan saba keessaa loltummaaf namoota filatu sanaa fi namoota magaalaa keessatti argaman jaatama fudhate. **26** Nebuzaradaan ajajaan sun hunda isaanii guuree Riiblaatti gara mooticha Baabilonitti geesse. **27** Mootichis achuma Riiblaat biyya Hamaati keessatti isaan ni fixe. Yihuudaanis akkasiin booji'amee biyya isheetii baate. **28** Baay'inni namoota Nebukadnezar boojuudhaan fudhatee kanaa dha: Wagga torbaffaa keessa Yihuudoota 3,023; **29** bara Nebukadnezar keessa wagga kudha saddeettaffaatti, Yerusaalemii namoota 832; **30** wagga digdamii sadaffaa isaa keessa Yihuudooni 745, Nebuzaradaan ajajaa eegumsaa sanaan boojuudhaan fudhataman. **31** Yehooyaakiin mootiin Yihuudaa booji'amee wagga soddomii torbaffaa isaatti, Eewiil Marodaak mootii Baabilon ta'e; innis wagguma sana keessa bultii digdamii shanaffaa ji'a kudha lammaffaatti Yehooyaakiin mooticha Yihuudaa sana mana hidhaatti gad dhiisee bilisa isa baase. **32** Afaan tolaadhaanis isatti dubbathee barcuma ulfinaa kan barcuma mootota isa wajjin Baabilon keessa turan kaanii caalu kenneef. **33** Kanaafuu Yehooyaakiin uffata isaa kan mana hidhaatti uffachaa ture sana of irraa baasee bara jirenya isaa guutuu yeroo hunda maaddii mootichaa irraa nyate. **34** Mootiin Baabilonis hamma inni lubbuudhaan jiraatetti guyyuma guyyaadhaan waan isaaaf barbaachisu Yehooyaakiiniif kennaa ture.

Faaruu

1 Magaalaan dur namaan guutamtee turt sun akkamitti ontee hafte! Isheen yeroo tokko saboota giddutti guddoo turtt akkamitti akka haadha hiyyeesaa taate! Isheen kutaalee biyyaa giddutti mottiit turt sun amma garbittii taateerti. **2** Isheen halkan halkan hiqqifattee boossi; maddii ishee ira imimmaantu yaa'a. Michoota ishee hunda keessaa kan ishee jajjaabeessu tokko iyuu hin jiru. Michoonni ishee hundinuu ishee gananiiru; isaan diinota ishee ta'aniiru. **3** Rakkinaa fi cunqurfama guddaa booddee Yihuudaan booji'amtee fudhatameerti. Isheen saboota gidduu jiraatti, lafa itti boqottu illee hin arganne. Warri ishee ari'an hundi rakkina ishee keessatti ishee qabatan. **4** Daandiiwwan Xiyoon ni boo'u; namni ayyaana ishee kan murteeffame kabajuuf dhufu tokko iyuu hin jiruutii. Karrawwan ishee hundi onanii jiru; luboonni ishee ni aadu; shamarran ishee ni gaddu, isheenii dhiphina guddaa keessa jirti. **5** Amajaajonni ishee gooftota ishee ta'aniiru; diinota isheetti toleera. Sababii cubbuu ishee baay'ee sanaatiif Waaqayyo gadda itti fideera. Ijoollein ishee fudhatamanii deemaniiru; fuula amajaajota ishee duratti booji'amaniiru. **6** Intala Xiyoon irraa miidhaginni hundi fudhatameera. Ilmaan mootota ishee akkuma gadamsa lafa dheedaa dhabee ta'aniiru; isaan dadhabbiidhaan fuula warra isaan ari'anii dura baqatan. **7** Baroota rakkinaa fi asii achi jooru ishee keessa Yerusaalem qabeenya bara durii kan ishee ture hunda ni yaadatti. Yeroo namoonni ishee harka diinaa seenanitti namni ishee gargaaru tokko iyuu hin turre. Diinonni ishee ishee ilaalanii badiisa isheetti kolfan. **8** Yerusaalem akka malee cubbuu hoijette; akkasiinis xuroofte. Warri ulfina kennaniffii turan hundi ishee tuffatan; isaan qullaatti hafuu ishee arganiiruutii; isheen mataan ishee guungumtree of irra garagalti. **9** Xuraa' ummaan ishee wandaboo isheetti maxxane; isheen waan gara duraatii itti dhufu hin yaadne; kufaaatin ishee nama rifachiisa; kan ishee jajjaabeessu tokko iyuu hin jiru ture. "Yaa Waaqayyo rakkina koo ilaali; diinni mo'ateeraati!" **10** Qabeenya ishee hundatti diinni harka isaa diriirseera; isheen Namoota Ormaa warra ati akka isaan waldaa kee hin seenne dhowwite sana utuu isaan iddo ishee qulqulluu seenanuu argite. **11** Namoonni ishee hundinuu utuma aadanuu buddeena barbaaddatu; isaan lubbuu ofii isaanii turfachuuf jecha qabeenya isaanii nyaataan geeddarratu. "Yaa Waaqayyo na ilaali, na yaadadhust; ani tuffatameeraatii." **12** "Warra karraa irra dabartan hundi, kun isiniif homaa mitii? Naanoo keessan ilaalaati argaa. Rakkinni akka rakkina koo kan an iittin rakkadhe, kan Waaqayyo guyyaa dheekkamsa isatt natti fide sanaa jiru tokko iyuu jiraa?" **13** "Inni ol gubbaadhaa ibidda erge; ibidda sana lafee koo keessa seensisa. Inni miilla kootiif kiyyoo diriirseer dugda duubatti na deebise; inni kophattaa na hambissee guyyaa guutuu na dadhabsiise. **14** "Cubbuun koo waanjottti hidhameera; isaan harka isatiin walitti fo'aman. Isaan morma kootti rarraafaman; gooftaan humna koo dadhabsiise. Inni

warra ani of irraa deebisuu hin daneenyetti dabarsee na kenneera. **15** "Gooftaan gootota na keessatti argaman hunda gateera; inni dargaggoota koo caccabsuuf yaa'i'i waammate. Gooftaan iddo cuunfaa wayinii isatti Durba Qulqullittii Intala Yihuuda dhidhiiteera. **16** "Wanni ani boo'ee iji koo imimmaanii guutameef kanaa dha. Namni na jajjabeessuuf dhi'oo jiru tokko iyuu hin jiru; kan hafuura koo bayyanachiisus hin jiru. Sababii diinni humna argateef ijoollein koo harka duwwaa hafan." **17** Xiyoon harka ishee bal'ifatteerti; garuu namni ishee jajjaabeessu tokko iyuu hin jiru. Akka olloonni isaa amajaajota isaa ta'aniif Waaqayyo Yaaqobitti ajajeera; Yerusaalemis gidduu isaanittii waan xuraa'aa taateerti. **18** "Waaqayyo qajjeelaa dha; ta'us ani ajajawwan isatta fincileen ture. Yaa saboota, hundi keessan dhaga'aa; rakkina koos ilaala. Dargaggoonnii fi shamarran koo booji'amani fudhatamaniiru. **19** "Ani tumsitoota koo nan waammadhe; isaan garuu na ganan. Luboonni koo fi maanguddooni koo utuu lubbuu isaanii oolfachuu nyataa barbaadatanuu magaala keessatti dhuman. **20** "Yaa Waaqayyo akka ani dhiphadhe ilaali! Ani keessa kootti dhiphadheera; garaa koo keessatti raafameera; ani nama akka malee fincilun tureeti. Alaa goraadeen nama qala; mana keessa immoo du'a qofatu jira. **21** "Namoonni akka ani aadaa jiru dhaga'aniiru; kan na jajjabeessu garuu hin jiru. Diinonni koo hundinuu rakkina koo dhaga'aniiru; isaan waan ati gootetti gammadaniiru. Akka isaan akkuma koo ta'aniif maaloo ati guyyaa jette sana fidi. **22** "Hamminni isaanii hundinuu fuula kee duratti haa dhi'aatu; waanuma sababii cubbuu koo hundaatiif natti fidde sana isaanitti illee fidi! Aduun koo baay'ateeraatti; onneen koos dadhabdeerti."

2 Gooftaan akkamitti duumessa dheekkamsa isattintala Xiyoon haguuge! Inni ulfina Israa'el samiidhaa lafatti gad daddarbateera; inni guyyaa dheekkamsa isatt ejeta miilla isaa hin yaadanne. **2** Gooftaan gara laafina tokko malee iddo jirenya Yaaqoob hunda liqimseera; da'anno intala Yihuudaas dheekkamsa isattinti diige. Inni mootummaa isheetti fi bulchitoota ishee salphisee lafatti gad deebise. **3** Inni dheekkamsa sodaachisaadhaan gaanfa Israa'el hunda caccabse. Yommuu diinni dhi'aatettis harka isaa mirgaa duubatti deebifate. Inni akkuma arraba ibiddaa kan waan naannoo isaa jiru gubu sanaa Yaaqoob keessatti boba'e. **4** Inni akkuma diinaatti iddaa isaa dabsate; harki isaa mirgaa qophaa'eera. Warra ijatti bareedan hunda akkuma amajaajiitti qale; dukaana intala Xiyoontti dheekkamsa isaa akkuma ibiddaa roobse. **5** Gooftaan akkuma diinaata; inni Israa'elin liqimseera. Inni masaraawwan ishee hunda liqimsee da'anno ishee jabaa illee diigere. Inni Intala Yihuudaat boo'ichaa fi faaruu boo'ichaa baay'iseera. **6** Inni lafa jirenya isaa akkuma iddo biqiltuu onseera; iddo wal ga'i'i isaaas balleesseera. Waaqayyo akka Xiyoon ayyaana ishee kan murtaa'ee fi Sanbatoota ishee irraanfattu godheera; inni dheekkamsa isaa sodaachisaa sanaan moototaa fi luboota akka malee tuffate. **7** Gooftaan iddo aarsaa isaa tuffateera; iddo qulqulluu isaa illee dhiiseera. Dallaawwan masaraawwan ishee dabarsee harka diinotaatti kenneera; isaan akkuma

guyyaa ayyana murteeffameetti mana Waaqayyoo keeitti isaan fixxe; gara laafina tokko malee isaan qalte. keessatti sagalee ol fulhatanii iyyan. **8** Waaqayyo dallaa naannoo Intala Xiyoon jiru diiguu murteesseera. Inni safartuu dirirseera; barbadeessuu irraas harka isaa hin deebifanne. Akka dallaan eegumsaati fi keenyan faarsanii boo'an godhe; isaanis tokkummaadhaan badan.

9 Karrawan ishee lafa keessa dhidhimaniiru; inni danqaraawwan sibila ishee caccabsee balleesseera. Mootiin isheetti fi ilmaan mootota ishee booji'amanii saboota gidduu bibtintnaa'aniiru; seerri si'achi hin jiraatu; raajonni ishees si'achi Waaqayyo bira mul'ata hin argan. **10** Maanguddoorni Intala Xiyoon cal'isanii lafa tataa'an; isaan daaraa mataatti firfirfatanii uffata gaddaas uffatan. Shamaran Yerusaalem mataa isaanii gad qabatan. **11** Iji koo boo'ichaan dadhabeera; keessa kootti dhiphadheera; sababii sabni koo dhumeef sababii ijoolle fi daa'imman daandiiwan magaalaa irratti gaggabaniif garaan koo gaddaan laafeera. **12** Isaan yommuu daandiiwan magaalaa irratti akkuma namoota madaa'aniitti gaggabanitti, yommuu lubbuun isaanii hammuu haadha isaanii irratti ba'uuf jirttutti "Buddeennii fi daadhiin wayinii eessaa jiru?" jedhanii haadhota isaanii gaafatu. **13** Yaa intala Yerusaalem, ani maal siif jechuun danda'a? Maalian wal si qixxeessa? Yaa Intala Xiyoon durba qulqullittii ani akkan si jajjabeessuuf maalittin si fakkeessuu danda'a? Madaan kee akkuma galaanaa gad fagoo dha. Eenyutu si fayyisuu danda'a?

14 Mul'anni rajaota keetii sobaa fi kan faayidaa hin qabnee dha; isaan booji'amuu kee hambisuu cubbuu kee ifa hin baafne. Raajin isaan siif kennanis sobaa fi kan karaa irraa nama balleessuu dha. **15** Warri karaa keetiin darban hundinuu harka isaanii sitti rurrukutu; isaanis intala Yerusaalemitti qosuu fi mataa raasuuudhaan, "Magaalaan muummee miidhagini gammachuu guutuu lafaa jedhamtee waamamte sun kanaa?" jedhu. **16** Diinonni kee hundinuu afaan isaanii sitti banatu; isaan qosuu fi ilkaan isaanii qaruudhaan "Nu ishee liqimsineerra. Guyyaan nu eeggachaa turre sun kanaa dha; nu waan kana arguu jiraanneerra" jedhu. **17** Waaqayyo waan karorfate hojjeteera; dubbiisaa kan bara dheeraan dura dubbate sana guuttateera. Inni gara laafina tokko malee si garagalcheera; akka diinni kee sitti gammad godheera; gaanfa amajaajii keetii ol ol qabeera. **18** Onneen namootaa gara Gooftaati iyya. Yaa dallaan Intala Xiyoon halkanii guyyaa imimmaan kee akka lagaa haa yaa'u; boqonaa tokko illee ofi keetiif hin kennin; jii kees hin boqotin. **19** Yommuu eegumi halkanii jalqabutti ka'iittii halkaniin iyyi; fuula Gooftaa duratti onnee kee akka bishaanii dhangalaasi. Lubbuu ijolleek keetii kanneen fiixaan daandii hundaatti beelaan gaggabaniitif jedhiitii harka kee gara isaatti ol qabdu. **20** "Yaa Waaqayyo, ati ilaali; argis: Ati takkumaa eenyu irratti waan akkasii gootee beekta? Haadhonni daa'imman isaanii, ijolleek kunuunsanii guddisan nyaachuu qabuu? Lubnii fi raajin, iddo qulqulluu kan Gooftaa keessatti ajjeefamuu qabuu?

21 "Dargaggoonnii fi maanguddoorni, walii wajjin awwaara karaa irra ciisu; dargaggoonnii fi shamarran koo goraadeedhaan ajjeefamaniiru. Ati gaafa dheekkamsa keetitii isaan fixxe; gara laafina tokko malee isaan qalte. **22** Ati akkuma guyyaa ayyana murteeffameetti nama waamtutti qixa hundaanuu sodaa natti waamte. Guyyaa dheekkamsa Waaqayyootti, homaa hin miliqne yookaan hin hafne; warra ani da'ee guddise diinni koo na jalaa balleesseera."

3 Namni ulee dheekkamsa isaatiin rakkina arge anaa dha. **2** Inni fuula isaa duraa na ari'ee akka ani qooda ifaa dukkana keessa deemu na godhe; **3** dhugumaan inni guyyaa guutuu, ammumaa amma harka isaa natti deebise. **4** Inni foon kootii fi gogaa koo dulloomseera; lafee koo illee caccabseera. **5** Inni na marsee hadhaa'ummaa fi gidiraa natti naannesseera. **6** Akkuma warra dur dhumanii akka ani dukkana keessa jiraadhu na godhe. **7** Inni akka ani hin miliqneef dallaa natti ijaare; foncaa ulfaatus natti fe'e. **8** Yommuu ani waammadhu yookaan gargaarsaaf iyyadhuu illee inni kadhanhaa koo dhaga'uu dida. **9** Karaa koo dhagaa soofameen cafe; daandii koo illee ni jal'isa. **10** Inni akkuma amaaketa riphee waa eeggattuu, akkuma leenna dhokatee jiruu **11** daandii irraa na harkisee na cicire; kophatti na gate. **12** Inni iddaa isaa luqqifatee xiyya isaa natti qabe. **13** Korojoo isaa keessa xiyya baasee onnee koo waraae. **14** Ani saba koo hundaaf waan kolfaan ta'e; isaan guyyaa guutuu faaruudhaan natti quoos. **15** Inni waan hadhaa'aa na nyaachise; hadhooftuu illee na quubse. **16** Inni dhagaadhaan ilkaan koo cabse; awwaara keessattis na dhidihiite. **17** Ani nagaa nan dhabe; gammachuun maal akka ta'es nan irraanfadhe. **18** Kanaafuu ani "Ulfinni koo, abdiin ani Waaqayyo irraa qabu hundinuu badeera" nan jedhe. **19** Ani rakkinaa fi asii achi jooruu koo, hadhaa'ummaa fi hadhooftuu nan yaadadha. **20** Lubbuun koo yeroo hunda waan kana yaaddi; na keessattis gad of qabdi. **21** Ta'us ani waan kana nan qalbeeffadh; kanaafuu ani abdii qaba. **22** Nu sababii jaalala Waaqayyo guddaa sanaatifi hin badnu; gara laafinni isaa hin dhmuutii. **23** Isaan ganama hunda haaraa dha; amanumummaan kees guddaa dha. **24** Anis, "Waaqayyo qooda koo ti; kanaafuu ani isa nan eeggadha" oftiin nan jedha. **25** Waaqayyo warra isaa abdataniif, kanneen isa barbaadaniif gaarii dha; **26** Fayyisuu Waaqayyo cal'isanii eeggachuu gaarii dha. **27** Yeroo dargaggummaa isattii waanjoo baachuun namaaf gaarii dha. **28** Inni kophaa isaa cal'isee haa taa'u; Waaqayyo isa baachiseeraati. **29** Amma illee abdiin ni jira ta'atii, inni fuula isaa awwaara keessa haasuuqqatu. **30** Inni nama isaa dha'utti maddii isaa haa qabu; salphinaanis haa guatumu. **31** Gooftaan baraaraan nama hin gatuutii. **32** Inni gadda fidu illee garaa ni laafa; jaallali isaa kan hin geeddarame sun guddadaatii. **33** Inni itti yaadee rakkina yookaan dhiphina sanyii namaatti hin fiduutii. **34** Yommuu hidhamtooni biyyattii keessa jiran hundi miilla jalatti dhidihiitaman, **35** yommuu fuula Waaqa Waan Hundaa Olii duratti mirgi nama tokkoo dhiibamu, **36** yommuu murtiin qajeelaan dhabamu, Gooftaan waan akkasii hin arguu? **37** Yoo Gooftaan ajajuu baate eenyutu dubbatee waan sana fiixaan baasuu danda'a? **38** Wanni hamaanii fi wanni gaarii afaanuma Waaqa Waan Hundaa Oliitii

ba'a mitii? **39** Yoos namni lubbuun jiraatu kam iyyuu isaanii immoo sanpeer fakkata ture. **8** Amma garuu maaliif yommuu cubbuu isaatiif adabamutti guunguma qaqaa caalaa gurraacha'aniiru; daandii irrattis namni ree? **40** Kottaa nu daandii keenya qorree haa ilaallu; isaan hubatu hin jiru. Gogaan isaanii lafee isaaniitti gara Waaqayyoottis haa deebinu. **41** Nu onnee keenya maxxaneera; akka mukaas gogeera. **9** Warra beelaan fi harka keenya gara Waaqa samii keessa jiruutti ol dhumanii mannaa, warra goraadeedhaan ajjeefaman qabnee akkana haa jennu: **42** "Nu cubbuu hoijenneerra; wayya; Isaan waan nyaatamu lafa qotiisa irraa dhabanii fincilleerras; atis nuuf hin dhiifne. **43** "Ati dheekkamsaan beelaan alatti goggoganiif dhumu. **10** Yeroo sabni koo of haguugdee nu ariite; gara laafina malees nu fixxe. **44** dhumetti dubartooni gara laafoon harkuma isaaniittiin Akka kadhnanaan tokko iyyuu gara kee hin dhufneef akka nyaataa isaanii ta'aniif ijoollee ofti affeelan. **11** ati duumessaan of haguugde. **45** Ati saboota gidduutti Waaqayyo dheekkamsa isaa guutuu gad dhiise; aarii isaa xurii fi kosii nu goote. **46** "Diiinomi keenya hundinuu, sodaachisaa sanas ni dhangalaase. Xiyoon keessattis afaan nutti banataniiru. **47** Sodaa fi kiyyoon, diigamuu ibidda hundeeewan ishee barbadeessu qabsiise. **12** Akka fi badiisni nutti dhufeera." **48** Sababii uummanni koo diinonni yookaan amajaajonni karrawwan Yerusaalem barbadaa'eef lolaa imimmaanii ija koo keessaa yaa'a. **49** seenuu dandaan, mootonni biyya lafaya yookaan sabni iji koo bogonaa malee utuu gargar hin kutin imimmaan addunyaa tokko iyyuu hin amanne. **13** Garuu wanni kun lolaasa; **50** kunis hamma Waaqayyo ol samiidhaa gad sababii cubbuu raaajota isheetti fi balleessaa luboota ishee ilaalee argutti. **51** Sababii dubartoota magaalaa koo kanneen ishee keessatti dhiiga qajeelotaa dhangalaasan hundaatiif wanni ani argu lubbuu koo gaddisiisa. **52** sanaatiif ta'e. **14** Isaan akkuma jaamotaa daandii Warri sababii malee diina natti ta'an akkuma simbiraa irra gatantaru. Hamma namni tokko iyyuu wayyaa na adamsan. **53** Isaan lubbuu koo boolla keessatti isaanii tuquu hin dandeenyetti akka malee dhiigaan galaafatanii dhagaa natti garagalchuu yaalan; **54** bishaan xuraa'aniiru. **15** Namoonnis, "Isin xuraa'oo dha! Asii mataa koo irra gara gale; anis, "Baduu koo ti" nan jedhe. **55** Yaa Waaqayyo, ani boolla qilee keessaa maqaa kee iyuu. Yommuu baqatanii asii fi achi jooranittis saboonni nan waammadha. **56** Ati kadhnanaa koo kan, "Iyya ani Namoota Ormaa gidduu jiran, "Isaan si'achi as jiraachuu gargaarsa barbaachaaf iyyu dhaga'uun hin didin" jedhu hin danda'an" jedhu. **16** Waaqayyo mataa isaatu isaan dhageesseerta. **57** Yeroo ani si waammadhheti ati natti dittinnesse; inni si'achi isaan hin eegu. Luboonni hin dhi'aattee "Hin sodaatin" naan jette. **58** Yaa gooftaa ati kabajamne; maanguddooni surraa hin arganne. **17** dubbed koo naa falmite; lubbubi koos ni bараarte. **59** Yaa Waaqayyo, ati daba natti hoijetame argiteerta; dubbed Akkasumaan gargaarsa eeggachiuudhaan iji keenya dadhabe; gamoo keenya irra teenyee saba nu baasuu koo naa ilaa! **60** Ati haaloo ba'uun isaanii natti hin dandeenyee irraa gargaarsa eegganne. **18** Akka nu malachuu isaanii hundas argiteerta. **61** Yaa Waaqayyo, ati arraba isaanii natti malachuu isaanii hunda tarkaanfi keenya eegu. Dhunni keenya dhi'aateera; dhageesseerta; **62** kunis arraba warra natti ka'aniitii fi guyyoonni keenyas gabaabataniiru; badiisni keenya waan isaan guyyaa guutuu waa'ee koo hasaasanii dha. **63** Ati isaan ilaal! Isaan taa'anii yookaan dhadhaabatanii dhufeeraati. **19** Warri nu ari'an risaa samii caalaa weedduu isaanii natti qosu. **64** Yaa Waaqayyo, keessatti riphanii nu eeggatu. **20** Hafuuril lubbuu waan isaanii malu akkuma hojii harka isaanii deebeesi keenya kan Waaqayyo dibe, kiyyoo isaanii qabame. kenniif. **65** Onnee isaanii hagiugi; abaarsi kees isaan irra Nu waan gaaddidduu isaa jala, Namoota Ormaa gidduu haa bu'u! **66** Samiiwwan Waaqayyo jalaa dheekkamsaan jiraanu seenee turre. **21** Yaa Intala Edoom kan biyya isaan ari'i isaan balleessis.

4 Warqeent akkamitti boorrajja'e? Warqeent qulqullunis akkamitti geeddaram! Dhagaawwan iddo qulqulluu fiixee daandiwwan hundaa irratti bibittinnaa'aniiru. **2** Ilmaan Xiyoon kanneen akka warqee qulqulluutti ilaalamaa turan sun amma akkamitti akka okkotee supheetti, akka hojii suphee dhooftuutti ilaalamu! **3** Waangoonni iyyuu ilmaan isaanii hoosisuu harma isaanii ni kennu; sabni koo garuu akkuma guchii gammoojiji gara jabeessa ta'eera. **4** Sababii dheebutiif arrabni daa'immanii laagaatti maxxana; ijoolleen buddeena kadhatti; garuu namni isaanif kennu tokko iyyuu hin jiru. **5** Warri dur cidha nyaachaa turan, rakkatanii daandii irra jiru. Warri dur uffata diimaa dhiilgee uffachaa turan har'a tuullaa dikee hammatu. **6** Adabbiin yakka saba koo adabbiif yakka Sodom kan utuu harki nama ishee gargaaruuf hin tuqin tasa ianee warra Gibixitti fi warra Asooritti harka kennine;

7 Abbootiin keenya cubbuu hoijetanii darban; nu immoo badde sanaa caalaa guddaa ture. **7** Ilmaan mootota isaanii cabbii caalaa qulqulluu, aannan caalaa adaadii harka isaanii bilisa nu baasu tokko iyyuu hin jiru. **9** turan; dhagni isaanii lula diimaa caalaa diimaa, bifti Sababii goraadee gammoojiji jiruutiin lubbuu keenya

balaaf saaxillee buddeena arganna. **10** Gogaan keenya sababii beelaatiinakkuma badaa ibiddaa ho'a. **11** Xiyoon keessatti dubartooni, magaalaawwan Yihuudaa keessattis dubarran qulqulluun humnaan gudeedaman. **12** Ilmaan moototaa harka isaaniitiin fannifamaniiru; maanguddoorni ulfina hin arganne. **13** Ga'eessonni akka midhaan daakan dirqisiifaman; ijoolleen dhiiraa muka baachuun gatantar. **14** Maanguddoorni karra magaalaalaa duraa deemaniiru; dargaggoornis weedduu isaanii dhiisaniiru. **15** Gammachuun garaa keenya keessaa badeera; shuubbisuun keenyas boo'ichatti geeddarameera. **16** Gonfoon mataa keenya irraa bu'eera. Nuuf wayyoo; nu cubbuu hojjenneerraati! **17** Sababii waan kanaatiif onneen keenya ni gaggabe; sababii waan kanaatiif immoo jji keenya dadhabe; **18** Tulluun Xiyoon kan onee hafe sun lafa waangoonni irra burraaqan ta'eeraatii. **19** Yaa Waaqayyo, ati bara baraan bulchi; teessoon kees dhalootaa gara dhalootaatti itti fufa. **20** Ati maaliif guutumaan guutuutti nu irraanfatta? Maaliif bara dheeraas nu dhiifta? **21** Yaa Waaqayyo, akka nu deebinuuf ofitti nu deebisi; bara keenya illee akkuma duriitti haaromsi. **22** Ati yoo guutumaan guutuutti nu gatuu baatte, yoo akka malees nutti dheekkamuu baatte waan kana godhi.

Hisqi'eel

1 Waggaas soddommaffaa keessa, bultii shanaffaa ji'a afuraffaatti utuu ani Laga Kebar biratti booji'amtoota gidduu jiruu samiwwan ni banaman; anis mul'ata Waaqaa nan arge. **2** Ji'a sana keessas bultii shanaffaatti jechuunis Yehooyaakiin Mootichi booji'amee waggaas shanaffaatti, **3** dubbiin Waaqayyoo Laga Kebar biratti biyya Baabilonotaa keessatti gara Hisqi'eel lubicha ilma Buuz dhufe. Achittis harki Waaqayyoo isa irra ture. **4** Anis mil'adhee bubblee hamaa karaa kaabaatiin dhufaa jiru jechuunis duumessa guddaa balaqqeessa ifuu fi ifa guddaan marfame tokkon arge. Wiirtuun ibidda sanaas sibiila ibiddaan diimeffame fakkaata ture; **5** ibidda sana keessas waan uumamawwan jiraatoo afur fakkaatu tokkotu ture. Bifti isaas bifa namaa fakkaata ture; **6** tokkoon tokkoon isaanii fuula afur afurii fi qoochoo afur afur qabu turan. **7** Miilli isaanii qajeeleelaa dha; faarni isaanii immoo kottee jabbii fakkaateet akka naasii dibameetti ni calaqqisa ture. **8** Qoochoo isaanii jalaanis qixa afraniin harka namaa qabu ture. Afran isaanii hundi fuulaa fi qoochoo qabu turan; **9** qoochoon isaanii wal tuqa ture. Tokkoon tokkoon isaanii qajeeleeli fuula duratti deeman; yeroo deemanittis of duuba hin mil'atan ture. **10** Fuulli isaanii kana fakkaata ture: Afran isaanii iyyuu tokkoon tokkoon isaanii fuula namaa qabu ture; karaa mirgaatiin tokkoon tokkoon isaantii fuula leencaa, karaa bitaaati immoo fuula qotiyyo qabu ture; akkasumas tokkoon tokkoon isaanii fuula risaa qabu ture. **11** Egaa fuulli isaanii akkas ture. Qoochoon isaanii ol diriirfama ture. Tokkoon tokkoon isaanii qoochoo lama lama qabu ture. Qoochoo tokkoo tokkoo isaanii karaa lamaaniinuu qoochoo uumama kaanii tuqa; qoochoon lama immoo dhagna isaa haguuga ture. **12** Tokkoon tokkoon isaanii qajeeleeli fuula duratti ni deeman. Isaanis utuu of irra hin mil'atin iddo hafuurri deemu hunda dhaqu turan. **13** Bifti uumamawwan jiraatoo sanaa cilee ibiddaa kan boba'u yookaan guca boba'u fakkaata ture. Uumamawwan sana gidduu ibiddi asii fi achi sosoch'o'a ture; ni ifas ture; bakakkaniis isa keessaa ni ba'a ture. **14** Uumamawwan sunis akka ifa bakakkaas asii fi achi darbatamu ture. **15** Anis akkuman uumamawwan jiraatoo sana ilaaileen tokkoo tokkoo uumama fuula afur afur qabu sanaa cinatti geengoo tokko tokko nan arge. **16** Biftii fi haallii geengowwan sun ittiin hoijetamaniis akkana ture: Isaanis akka dhagaa gati jabeessa biiralee jedhamuu calaqqisu ture; afran isaanii hundinuu wal fakkaatu ture. Tokkoon tokkoon geengoo sanaa waan geengoo kaanitti diramee hoijetame fakkaata ture. **17** Isaanis yommuu deemanitti utuu of irra hin mil'atin kallattii afran kamiin iyyuu deeman; yommuu uumamawwan sun deemanis geengowwan kallattii hin geeddaratan ture. **18** Qarqarri geengowwan sanaas ol dheeraa fi sodaachisaa ture; qarqarri geengowwanii afranuu guutumaan guutuutti ijaan marfamanii turan. **19** Yeroo uumamawwan jiraatoon sun deemanitti geengowwan isaan cinaan jiranis ni deeman; yommuu uumamawwan

jiraatoon ol ka'anitti geengowwanis ol ka'an. **20** Iddoo hafuurri dhaqu hundas ni dhaqu ture; sababii hafuurri uumamawwan jiraatoo sanaa geengowwan keessa jiruuf geengowwanis isaan wajjin ol ka'an. **21** Yommuu uumamawwan sun deemanitti isaanis ni deeman; yommuu uumamawwan dhaabatanitti isaanis ni dhaabatan; sababii hafuurri uumamawwan jiraatoo sanaa geengowwan keessa jiruuf yommuu uumamawwan sun lafaa ol ka'anitti geengowwanis isaanuma wajjin ol ka'an. **22** Mataa uumamawwan jiraatoo sanaatiin ol waan akka bantii samii kan akka bililee calaqqisu fi kan nama sodaachisu tokkotu diriirfamee ture. **23** Bantii samii sana jalatti qoochoowwan isaanis walitti diriirfamanii turan; tokkoon tokkoon isaanis qoochoowwan ittiin dhagna isaanii haguuggatan lama lama qabu turan. **24** Yeroo uumamawwan sun deemanitti ani sagalee qoochoowwan isaanii nan dhaga'e; sagaleen kunis sagalee akka bisaan guutee huursuu, akka sagalee Waaqa Waan Hunda Danda'uttiif fi akka waca tuuta loltootaa ture. Isaan yeroo dhaabatan qoochoowwan isaanii gad qabatu ture. **25** Akkuma isaan qoochoo isaanii gad qabatani dhaabataniis bantii samii kan mataa isaaniiitiin ol jiru sana irraa sagaleen tokko dhufe. **26** Bantii samii kan mataa isaaniiiti ol jiru gubbaa waan akka teessoo sanpeer fakkaatu tokkotu ture; teessoo sanaa olittis fakkaattii akka fakkaattii namaa tokkotu ture. **27** Anis waan mudhii isaa fakkaatuun olitti sibiila diimeffamee ibidda fakkaatu kan ibiddaan guttame tokko nan arge; waan mudhii isaa fakkaatu sanaan gadittis inni ibidda fakkaata ture; ifni guddaanis isa marsee ture. **28** Gonfoon ifaa kan naannoo isaa ture sunis bifa sabbata Waaqaa kan guyyaa roobni roobuu fakkaata ture. Kunis bifa fakkaattii ulfina Waaqayyoo ture. Anis yeroon waan kana argetti addaan lafatti gombifamee sagalee waan dubbachaa jiru tokkoo nan dhaga'e.

2 Innis, "Yaa ilma namaa, miilla keetiin dhaabadhu; ani sittan dubbadhaa" naan jedhe. **2** Akkuma inni dubbateenis Hafuurri anatti seenee miilla kootiin na dhaabachiise; anis isaa natti dubbatu nan dhaga'e. **3** Innis akkana naan jedhe: "Yaa ilma namaa, ani gara Isra'e lootaatti, gara saba fincilaa kan natti fincile sanaaati sin erga; isaanii fi abbootiin isaanii hamma har'aatti natti finciliini. **4** Sabni ani itti si ergu sun didaa fi mata jabeessa. Atis, 'Waaqayyo Gooftaan akkana jedha' jedhiin. **5** Isaan mana fincilaadhaatii; dhaga'anis dhaga'u baatanis akka raajiin isaan gidduu jiru ni beeku. **6** Yaa ilma namaa, ati isaan yookaan dubbii isaanii hin sodaatin. Sokorruu fi qoraattiin si marsus, torbaanqabaa gidduu jiraattus hin sodaatin. Isaan mana fincilaa ta'an iyyuu ati waan isaan dubbatan hin sodaatin yookaan isaan si hin rifachiisi. **7** Waan isaan finciltoota ta'aniif, dhaga'anis dhaga'u baatanis ati dubbii koo isaanitti himuu qabda. **8** Yaa ilma namaa, ati garuu waan ani siin jedhu dhaggeeffadhu; ati akka mana fincilaa sanaa hin fincilin; afaan kee banadhuutii waan ani siif kennu nyaadhu." **9** Kana irratti ani utuu harki tokko natti hiixatuun arge. Harka sana keessas kitaaba maramaa tokkotu ture; **10** innis fuula koo duratti kitaaba sana

diriirse. Kitaaba sana irrattis, duraa duubaan faaruun boo'ichaa, gaddii fi wawaanmaan barreefamani turan.

3 Innis, "Yaa ilma namaa waan fuula kee dura jiru nyaadhu; kitaaba maramaa kana nyaadhu; ergasii dhaqiqitii mana Israa'elitti himi" naan jedhe. **2** Kanaafuu ani afaan koon banadhe; innis akka ani nyaadhuuf kitaaba maramaa sana naa kenne. **3** Innis, "Yaa ilma namaa, kitaaba maramaa ami siif kennu kana nyaadhu; garaa kees ittiin guuttadhu" naan jedhe. Anis nan nyaadhe; afaan koo keessattis akka dammaa natti mi'aawe. **4** Ergasii immoo akkana naan jedhe: "Yaa ilma namaa, amma gara mana Israa'el dhaqiqitii dubbi koo isaanitti himi. **5** Ati gara mana Israa'elitti malee gara uummata haasaan isaa nnamaa hin gallee fi afaan isaa nama rakkisuutti hin ergamne; **6** ati gara uummata haasaan isaanii nnamaa hin gallee fi afaan isaanii nama rakkisu kan ati dubbiisaanii illee hubachuu hin daneenyettili hin ergamne. Dhugumaan utuu ani isaanitti si ergee jiraadhee silaa isaan si dhaggeeffatu ture. **7** Manni Israa'el garuu sababii ana dhaga'uun hin feeneef siinis dhaga'uun hin fedhan; manni Israa'el hundi didaa fi mata jabeeyyiidhaatii. **8** Kunoo, ani fuula kee fuula isaanitti jabeesseera; adda kee illee adda isaatiin jabeesseera. **9** Adda kee akka dhagaa akka malee jabaa kan dhagaa baalcii caalaa jabaatuu nan godha. Isaan mana fincilaat ta'an iyyuu ati isaan hin sodaatin yookaan isaan si hin rifachiisiin." **10** Innis akkana naan jedhe; "Yaa ilma nnamaa, waan ani sitti dubbadhu hunda siriitti dhaga'ittii garaatti qabadhu. **11** Amma gara saba kee warra booji'aman sanaa dhaqiqitii isaanitti dubbadhu. Isaan dhaga'anis dhaga'uun baatanis, 'Waaqayyo Gooftaan akkana jedha' jedhiin." **12** Ergasii Hafuurri ol na kaase; anis sagalee guddaa gigigsu kan, "Ulfinni Waaqayyo iddo jireenya isaatti haa eebbfamul" jedhu tokko of duubaan nan dhaga'e. **13** Sagaleen kunis sagalee guddaa gigigsu kan yeroo qoochoowwan uumamawwan jiraatoo sanaa wal riganii fi sagaleen geengooowan isaan cina jiran dhageessinan ture. **14** Hafuurris ol na kaasee na fudhatee deeme; anis hadheeffadhee utuma hafuurri koo aaree gubatuu nan deeme; harki Waaqayyo jabaan sunis ana irra ture. **15** Anis gara booji'amtotoa Teel Abiib keessa Laga Kebar biraa jiraatan sanaan dhufe. Achittis waanan godhu wallaalee guyyaa torba isaan gidduu nan taa'e. **16** Dhuma guyyaa torbaffaatti dubbiin Waaqayyo akkana jedhee gara koo dhufe; **17** "Yaa ilma nnamaa, ani mana Israa'elitiif eegduu si godheera; kanaafuu dubbi an dubbadhu dhaga'ittii akeekkachiisa na biraa ba'u isaanifi kenni. **18** Yeroo ani nama hamaa tokkoon, 'Ati dhugumaan ni duuta' jedhutti, yoo ati isaa akeekkachiisuu yookaan akka inni karaa isaa hamaa irraa deebi'ee lubbuu isaa oolfatu itti himuu baate, namichi hamaan sun sababii cubbuu isaatiin ni du'a; dhiiga isaa garuu ani harka kee irraa nan barbaada. **19** Garuu yoo ati nama hamaa sana akeekkachiiftee inni immoo hamminna isaa irraa yookaan karaa isaa isaa hamaa sana irraa deebi'uu baate, inni cubbuu isaatiin ni du'a; ati garuu lubbuu kee ni oolfatta. **20** "Amma illee yoo namni qajeelaan tokko qajeelummaa isaa irraa

jal'atee hammina hojjete, ani fuula isaa dura gufuu nan kaa'a; innis ni du'a. Waan ati isa hin akeekkachiisiif inni cubbuu isaatiin ni du'a; wanni qajeelaan inni hojjete sunis isaaaf hin herregamu; anis dhiiga isaatiif sin gaafadha. **21** Garuu yoo ati nama qajeelaan sana akka inni cubbuu hin hoijenneef isa akeekkachiiftee innis cubbuu hojjechuu baate, inni sababii akeekkachiisa sana fudhateef dhugumaan lubbuudhaan ni jiraata; atis lubbuu kee ni oolfatta." **22** Achittis harki Waaqayyoo narra ture; innis, "Ka'iittii gara dirreetti ba'; anis achitti sitti nan dubbadhaa" naan jedhe. **23** Kanaafuu ani ka'ee gara dirreetti nan ba'e. Ulfinni Waaqayyoos achi dhaabatee ture; innis ulfina ani Laga Kebar biratti argee ture sana fakkaata; anis adda kootiin lafatti nan gombifame. **24** Ergasii Hafuurri anatti seenee miilla kootiin na dhaabachiise. Innis akkana jedhee natti dubbate: "Mana keetti galiiitii ofitti cufi. **25** Yaa ilma nnamaa, isaan funyoodhaan si hidhu; ati akka uummata gidduu deemuu hin daneenyeyef ni hidhamta. **26** Isaan mana fincilaat ta'an iyyuu, ani akka ati hin dubbannee fi isaanitti dheekkamuun hin daneenyeyef arraba kee laagaa keetti nan maxxansa. **27** Ani yeroon sitti dubbadhutti garuu afaan kee siifan bana; atis, 'Waaqayyo Gooftaan akkana jedha' isaanii jettia. Namni dhaga'uun barbaadu kam iyyuu haa dhaga'u; namni dhaga'uun hin barbaanne kam iyyuu dhaga'u haa dhiisu; isaan mana fincilaadhaatii.

4 "Yaa ilma nnamaa, gabatee suphee tokko fuuhii fuula kee dura kaa'iittii kaartaa magaalaa Yerusalem irratti kaasi. **2** Ergasii waan ittiin marsan itti ijaari; dallaa dhaqatiin ishee marsi; kaabii itti naannessii tuuli; waan ittiin dallaa dhagaa jigansis itti marsii kaa'i. **3** Eelee sibilaa fuuhiiit akka dallaa sibilatti si'i fi magaallatti gidduu dhaabi; fuula kees gara isheetti deebifadhu; magaallattiin ni marfamti; atis ishee marsita. Kunis mana Israa'eliff mallattoo ni ta'a. **4** "Ergasii cinaacha biitaatiin ciisiitii cubbuu mana Israa'el of irra kaa'i. Guyyaa cinaacha keetiin ciifte sana hundas ati cubbuu isaanii ni baatta. **5** Ani baay'ina waggoota isaan itti cubbuu hoijjetan sanaa akka guyyootaatti ramadee siif kenneera. Kanaafuu ati cubbuu mana Israa'el guyyaa 390 ni baatta. **6** "Ati erga waan kana fixxee booddee amma illee ciisi; yeroo kana immoo cinaacha kee kan mirgaatiin ciisiitii cubbuu mana Yihuudaa baadhu. Anis tokkoo tokkoo waggaatiif guyyaa tokko ramadee, guyyaa 40 siif kenneera. **7** Fuula kee gara marfama Yerusalemmiti deebifadhuutii irree qullaadhaan isheetti rajji dubbadhu. **8** Hamma ati guyyootaatti marfama keetii fixattutti akka ati cinaacha tokko irraa gara cinaacha kaanii hin garagalleef ani funyoodhaan sin hidha. **9** "Qamadii fi garbuu, baaqelaa fi misira, bisigaa fi honborii fuuhii okkottee keessa kaa'adhuutti ittiin buddeena tolfadhu. Buddeena kanas yeroo guyyoota 390 cinaacha keetiin ciifftutti nyaatta. **10** Ati akka guyyaa guyyaan nyaattuuf nyaataa saqili digdama madaali; isas yeroo murteeffametti nyaadhu. **11** Akkasuma bishaan safartuu iini tokko harka ja'a keessaa harka tokko safariitii yeroo murteeffametti dhugi. **12** Nyaataa sanas akkuma Maxinoo garbuu nyaattutti nyaadhu; isas udaan

namaa bobeesiitii Maxinoo tolchi.” **13** Waaqayyo tokko immoo anatu bubbetti bittinneessa; goraadee “Haala kanaan ijooleen Israa’el saboota ani itti isaan luqqifameen ari’ a. **13** “Ergasii aariin koo narraa gala; bittinneessu keessatti nyaata xuraa’aa nyaatu” jedhe. **14** Anis akkanan jedhe; “Yaa Waaqayyo Gooftaaakkana dheekkamsi koo kan isaanitti dhufe sun ni qabbanaa’ a; miti! Ani takkumaa ofiin xureessee hin beeku. Ijollummaa anis haaloo nan baafadha. Yeroo ani dheekkamsa koo koottii jalqabee hamma ammaatti takkumaa waan ofiin koottiin dubbadhe ni beeku. **14** “Saboota naannoo kee du’e yookaan waan bineensi ajeese nyaadhee hin beeku. jiraatan gidduutti fuula warra achiin darban hundaa Foon qulqulluu hin ta’in gonkumaa afaan koo seenee durattti onaa fi waan fafaa sin godha. **15** Yeroo ani hin beeku.” **15** Innis, “Kun gaarii dha; ani akka ati qooda aariidhaan, dheekkamsa fi adabbiidhaan si adabutti, udaan namaatiin buddeena kee tol fattu akka dikee ati fuula saboota naannoo kee jiraatanii durattti waan sa’atiiin tol fattu siifin eeyyama” naan jedhe. **16** Innis fafaa, waan kolfaa, waan ilaalanii quba itti qabanii fi ittuma fufeeakkana naan jedhe: “Yaa ilma namaa ani waan sodaa ni taata. Ani Waaqayyo dubbadheera.” **16** madda nyaata Yerusaalem nan gogsa; uummanni nyaata Ani yeroon ixiya beelaa kan nama ajeesuu fi nama safarame yaaddoodhaan nyaata; bishaan safarames barbadeessu isinitti darbadhutti isin balleessuuf jedheen sodaadhaan dhuga; **17** hanqinni midhaaniitii fi bishaanii darbadha. Ani beela irratti beela isinittin fida; madda ni jiraataati. Isaanis naasuuudhaan wal ilaalu; sababii nyaata keessaniis nan gogsa. **17** Ani beelaa fi bineensa cubbuu isaaniitinis ni badu.

5 “Yaa ilma namaa, goraadee qara qabu fudhadhuutii akkuma qarabaa ittiin haaddatanitti mataa keetii fi areeda kee ittiin haaddadhu. Rifeensa sanas madaaliidhaan madaaliitii gargar qoodi. **2** Yeroo barri marfamuu keetii dhumatutti rifeensa sana keessaa harka sadii keessaa harka tokko magaalattii keessatti ibiddaan gubi. Harka sadii keessaa harka tokko fuudhii magaalattii marsiitii goraadeen ciccirii. Harka sadii keessaa harka tokko immoo bubbetti bittinneessi. Ani goraadee luqqifameen isaanan ari’atii. **3** Rifeensa sana irraa xinnoo fuudhiitii handaara wayyaa keetitii guduunfadhu. **4** Ammas kanneen keessaa xinnoo fuudhiitii ibiddatti naqi; gubis. Ibiddi achiik ka’ee guutummaana mana Israa’el keessa faffaca’ a. **5** “Waaqayyo Gooftaan akkana jedha: Yerusaalem isheen ani biyyoota itti naanxesee saboota walakkaa teessise sun ishee kanaa dha. **6** Isheenis sabootaa fi biyyoota naannoo ishee jiraatan caalaa hammina isheetiin seera kootii fi ajaya kootti fincilteerti; isheen seera koo gatteerti; ajaya koos duukaa hin buune. **7** “Kanaafuu Waaqayyo Gooftaan akkana jedha: Isin saboota naannoo keessan jiraatan caalaa warra hin ajajamne taatantiirtu; isin ajaya koo duukaa hin buune yookaan seera koo hin eegne. Isin seera saboonni naannoo keessan jiraatan eegani iyyuu hin eegne. **8** “Kanaafuu Waaqayyo Gooftaan akkana jedha: Yaa Yerusaalem, ani mataan koo sittan ka’ a; fuula sabootaa durattis sin adaba. **9** Ani sababii waaqota kee jibbisiso hundaatiif waanan kanaan dura takkumaa godhee hin beekin, waanan si’achis gonkumaa hin goone sitti nan fida. **10** Kanaafuu si keessatti abbootiin ijoolee isaanii ni nyaatu; ijooleen immoo abbootii isaanii ni nyaatu. Ani sin adaba; hambaawwan kee hundas bubbleeti nantittinneessa. **11** Kanaafuu akkuma ani dhugumaan jiraataa ta’ e, jedha Waaqayyo Gooftaan; sababii atti fakkiiwan kee kanneen faayidaa hin qabne hundaa fi gochawwan kee jibbisiso sanaan mana qulqullummaa koo xureessiteef ansi fuula koo sirraa nan deebiffadha; ansi si hin baraaru yookaan garaa siif hin laifu. **12** Uummanni kee harka sadii keessaa harki tokko dha’ichaan du’ a yookaan beelaan si keessatti dhuma; harka sadii keessaa harki tokko dallaa keetiin alatti goraadeedhaan galaafatama; harka sadii keessaa harka

durattti onaa fi waan fafaa sin godha. **15** Yeroo ani aariidhaan, dheekkamsa fi adabbiidhaan si adabutti, ati fuula saboota naannoo kee jiraatanii durattti waan fafaa, waan kolfaa, waan ilaalanii quba itti qabanii fi waan sodaa ni taata. Ani Waaqayyo dubbadheera.” **16** Ani yeroon ixiya beelaa kan nama ajeesuu fi nama barbadeessu isinitti darbadhutti isin balleessuuf jedheen darbadha. Ani beela irratti beela isinittin fida; madda nyaata keessaniis nan gogsa. **17** Ani beelaa fi bineensa isinittin erga; isaanis ijoolee malee isin hambisu. Dha’ichii fi dhangalaafamuun dhiigaa isin haxaa’ a; anि goraadee isinittin fida. Ani Waaqayyo dubbadheera.”

6 Ergasii dubbiin Waaqayyoo akkana jedhee gara koo dhufe: **2** “Yaa ilma namaa, fuula kee gara tulluuwwan Israa’elitti deebifadhuutii issaaniin mormuudhaan rajjiin dubbadhu; **3** akkanas jedhi; ‘Yaa tulluuwwan Israa’el, dubbiin Waaqayyo Gooftaa dhaga’ aa. Waaqayyo Gooftaan tulluuwwanii fi gaarraniin, hallayyaawwanii fi sululawwanii akkana jedha: Ani goraadee isinitti fiduufan jira; iddoowwan sagadaa keessan kanneen iddo ol ka’aa irraa illee nan balleessa. **4** Iddoowwan aarsaa keessan ni diigamu; iddoowwan aarsaa keessanii kan ixaanaa ni caccabu; anis namoota keessan fuula waaqota keessan tol famoo durattti nan gorra’ a. **5** Reeffa Israa’elootaa fuula waaqota isaanii tol famoo dura nan cicibsa; lafee keessanii naannoo iddoa aarsaa keessanii ti nan bittinneessa. **6** Akka iddoowwan aarsaa keessanii diigamanii barbadeeffamanii, akka waaqonni keessan tol famoo caccabii hunkutaa’ anii, akka iddoowwan aarsaa keessanii kan ixaanaa burkuteeffamanii fi akka hojiin harka keessanii balleeffamuuf iddo isin jiraatan hunda keessatti magalaawwan keessan ni onu; iddoowwan sagadaa keessan kanneen iddoowwan ol ka’oo irraas ni barbadeeffamu. **7** Namoonni keessan qalamaniitii gidduutti keessanitii harca’ u; isinis akka anि Waaqayyo ta’ e ni beektu. **8** “Ani garuu yommuu isin biyyootaa fi saboota gidduutti bittinnoofanitti sababii isin keessaa gariin goraadee jalaal miliqxaniif, namoota muraasa nan hambisa. **9** Warri miliqan sun saboota itti booji’aman sana keessa taa’aniyaa yada isaanii ejja isa narraa garagalee fi ija isaanii isa waaqota isaanii tol famoo dharra’ e sanaan hammam akka na gaddisiisan ni yaadatu. Isaanis hammina hojetanii fi gochawwan isaanii jibbisiso hundaaf of jibbu. **10** Isaanis akka anि Waaqayyo ta’ e ni beeku; anि waan hamaa kana isaanittin fida jedhee akkasumaan hin dubbarne. **11** “Waaqayyo Gooftaan akkana jedha: Sababii hamminaattii fi gochaawwan jibbisiso mana Israa’el hundaatiif isaan goraadeedhaan, beelaa fi dha’ichaan ni dhumuuti harka kee walitti rukutii, miilla keetiis lafa dhiiti, “Ani bade!” jedhii boo’i. **12** Inni fagoo jiru dha’ichaan ni

du'a; kan dhi'oo jirus goraadeedhaan ni galaafatama; kan hafee fi kan miliqe immoo beelaan du'a. Anis haala kanaan dheekkamsa koo isaanitti nan roobsa. **13** Isaan yeroo namoonni isaanii naannoo iddoowwan aarsaa isaaniitti, waaqota isaanii tolfamoo gidduutti, gaarran ol dhedheero hunda irratti, fiixee tulluuwwanii hunda irratti, mukkeen laliso hunda jalatti fi qilxuu baala baay'atu hunda jalatti jechuunis iddoowwan isaan itti waaqota isaanii tolfamoo sanaafixaana urga'a aarsan hundatti gorra'amani ciciisanitt, akka ani Waaqayyo ta'e ni beeku. **14** Anis harka koo isaanitti nan kaasa; iddo isaan jiraatan hundatti jechuunis gammoojiidhaa jalqabee hamma Diblaatiitti biyyattii nan onsa. Isaanis akka ani Waaqa ta'e ni beeku."

7 Ergasiis dubbiin Waaqayyo akkana jedhee gara koo dhufe: **2** "Yaa ilma namaa, Waaqayyo Gooftaan biyya Israa'eliin akkana jedha: "Dhuma! Golee biyyattii afraanitti dhumni dhufeera. **3** Ammas dhumni kee ga'eera; dheekkamsa koo sirratti nan dhangalaasa; ani akkuma amala keetiitti sitti nan mura; gochawwan kee jibbisiisoo hundaafis ani sin adaba. **4** Ani gara laafinaan si hin ilalu yookaan si hin baasus; ani hamma gochawwan kee jibbisiisoon sun si gidduu jiranitti, amala keetiif sin adaba. "Ergasiis isin akka ani Waaqayyo ta'e ni beektu." **5** "Waaqayyo Gooftaan akkana jedha: "Badiil! Badiin takkaa hin dhaga'ammin tokko dhufaa jira. **6** Dhumni dhufeera! Dhumni dhufeera! Inni mataan isaa isinitti ka'eera. Inni dhufeera! **7** Yaa warra biyyattii keessa jiraattan, badiin isinitti dhufeera. Yeroon ga'eera; guyyaan dhi'aateera; tulluuwwan irratti gammachuu utuu hin ta'in jeequmsatu ta'a. **8** Ani dheekkamsa koo sitti dhangalaasuu dhafaan jira; aarii koo illee sitti nan ba'a; akkuma amala keetiittis sitti nan mura; gochaawwan kee jibbisiisoo sana hundaafis sin adaba. **9** Ani gara laafinaan si hin ilalu yookaan si hin baraa.

Hamma gochawwan kee jibbisiisoon sun si gidduu jiranitti ani akkuma amala keetiitti sin adaba. "Ergasiis akka kan rukutu sun ana Waaqayyo ta'e isin ni beektu. **10** "Guyyaan sun kunoo ti! Inni dhufeera! Badiin cabsee dhufeera; uleen lateera; of tulummaan daraareer! **11** Gooliin guddatee ulee hammina adabu ta'eera; isaan keessaa namni tokko iyyuu hin hafu; waldaa isaanii keessaa, qabeenya isaaniitti fi waan faayidaa qabu keessaa tokko iyyuu hin hafu. **12** Yeroon sun dhufeera; guyyaan sun ga'eera. Inni bitu hin gammadin; kan gurguris hin gaddin; dheekkamsi guutummaa isaaniitti dhufaati. **13** Hamma lamaan isaanii iyyuu lubbuun jiranitti inni lafa gurgure hin deebifatu; mul'anni waa'ee sabaatifi mul'ate duubatti hin deebi'utti. Sababii cubbuu isaanitiif isaan keessaa namni tokko iyyuu lubbuu ofti isaa hin oolfatu. **14** "Sababii dheekkamsi koo waldaa hunda irra jiruuf isaan malakata afuufanii waan hunda qopheeffatan iyyuu, namni tokko iyyuu gara adda waraanaa hin dahqo. **15** Alaan goraadeetu jira; keessaa immoo dha'ichaai fi beelatu jira; warri baadiyyaa goraadeedhaan du'u; warri magaalaa keessaa immoo beelaa fi dha'ichaan dhumu. **16** Baqattooni warri miliqan tulluuwwanitti baqatu. Tokkoon tokkoon isaanii

akkuma gugeewwan sululaa sababii cubbuu isaanitiif ni aadu. **17** Harki hundi ni naafata; jilbi hundinius bishaan ta'a. **18** Isaan wayyaa gaddaa uffatanii sodaadhaan haguugamu. Fuulli isaanii qaani uffata; mataan isaanii ni haadama. **19** "Isaan meetii isaanii daandiiwwan irratti gatu; warqeen isaanii akka waan xuraa'aa ta'a. Guyya dheekkamsa Waaqayyootti meetii fi warqeen isaanii isaan oolchuu hin danda'u. Isaan nyaatanii beela hin ba'an yookaan garaa isaanii hin guuttatan; meetii fi warqeen isaanii isaan gufachiisee cubbuuti isaan galcheeraati. **20** Isaan faaya bareedaa isanitiif of tuulian waaqota isaanii jibbisiisoo fi fakkiiwwan faayidaa hin qabne sana tolchuuf itti fayyadam. Kanaafuu ani wantoota kanneen gara waan xuraa'atti isaan duraa naa geeddara. **21** Ani harka namoota biyya ormaatti boojuudhaaf, hamoota lafaattis saamichaaf dabarsee ishee nan kenna; isaanis isaa ni xureessu. **22** Ani fuula koo isaan irraa nan deebifadha; isaanis iddo koo jaallatamaa sana ni xureessu; saamtonnis itti seenanii ni xureessu. **23** "Sababii biyyattiin dhiiga dhangalaasuu dhafaan, magaalattiin immoo gooliidhaan guutamteef foncaa qopheessi. **24** Ani akka isaan manneen isaanii dhaalanif warra saboota keessaa akka malee hamoo ta'an nan fid; of tuulummaa namoota jajaboo nar cabsa; manneen qulqullummaa isaanii nan xureessa. **25** Yeroo raafamni dhufutti isaan nagaa barbaadu; garuu tokko illee hin argatan. **26** Badiin badii irratti, oduunis, oduu irratti ni dhufa. Isaan rajjiir irraa mul'ata argachuu ni yaalu; seerri luboota biraa, gorsi immoo maanguddoota biraa ni dhabama. **27** Mootiin ni boo'; ilmi mootii abdi kutata; harki uummata biyyattii ni hollata. Ani akkuma hojii isaaniitti gatii isaanii nan kennaaf; akkuma seera ofii isaaniittis murtii nan kennaaf. "Ergasiis isaan akka ani Waaqayyo ta'e ni beeku."

8 Wagga ja'affatti, ji'a ja'affaa keessa guyya shanaffaatti, utuu ani mana koo keessa taa'ee, maanguddoonni Yihuudaas fuula koo dura tataa'anii jiranuu achumattu harki Waaqayyo Gooftaa narra bu'e. **2** Anis mil'adhee fakkaattii akka fakkaattii namnaa tokko nan arge. Innis waan mudhii isaa fakkaattuu gaditti ibidda fakkaata ture; achii olitti immoo bifti isaa sibiila ibiddaan diimeffamee ifu fakkaata ture. **3** Innis waan harka fakkaatu tokkoon hiixatee rifeensa mataa kootii qabe. Hafuurris lafaa fi samii gidduutti ol na fuudhee mul'ata Waaqaatiin gara Yerusaalem, gara karra balbala kaabaa kan ooobdii gara keessaatti, iddo waaqni tolfaamaan hinaaffaaf nama kakaasu sun dhaabatee jiruutti na geesse. **4** Ulfinni Waaqa Israa'el kan ani mul'ata dirree keessatti argee ture sun achittis fuula koo dura ture. **5** Innis, "Yaa ilma namaa, gara kaabaa ilaali" naan jedhe; anis mil'adhee karaa karra balbala kaabaa kan iddo aarsaatin waaqa tolfaamaan kan hinaaffaaf sana nan arge. **6** Innis akkana naan jedhe; "Yaa ilma namaa, wantoota akka malee jibbisiisoo kanneen akka ani iddo qulqullu koo irraa fagaadhu na godhan kanmanni Israa'el asitti gochaa jiru kana ni argita? Ati garuu waan kana caalaa jibbisiisa ta'e iyyuu ni argita."

7 Ergasii inni gara karra oobdiitti na fide. Anis mil'adhee qaaawwa keenyan manaa nan arge. **8** Innis, "Yaa ilma Magaalattii keessa isa faana deemaatiit utuu garaa namaa, keenyan manaa uri" naan jedhe. Kanaafuu ani keenyan manaa sana uree balbala tokko achitti nan jaarsota, dargaggeeyyi, shamarran, dubartootaa fi arge. **9** Innis, "Ol seeniitiit waan hamaa fi jibbisiisa ijoolee ajeesaa; nama mallattoo qabu kam iyuu garuu isaan asitti hojjechaa jiran kana ilaali" naan jedhe. **10** Anis ol seenee ilaale; kunoo ani gosa uumamawwan lafa irra loo'anii hunda, bineensota jibbisiiso hundaa jiran irraa jalqaban. **7** Innis, "Magaalattii keessa isaan jaarsota fuula mana qulqullummaa dura fi waaqota tol famoo mana Israa'el hunda keenyan xureessaa; waltajjichas reefaan guutaa. Itti ba'aa!" manaa hunda irratti fakkeeffamaniin nan arge. **11** jedheen. Kanaafuu isaan gad ba'anii magaalattii guutuu Fuula isaanii duras maanguddoonni mana Israa'el keessatti ajeesuu jalqaban. **8** Utuu isaan ajeesaa torbaatamni dhadhaabatanii turan; Yaazaniyaan ilmi jirani, ani kophaa koo hafee addaan lafat gombifamee, Shaafaan immoo gidduu isaanii dhaabatee ture. Tokkoon "Ani bade yaa Waaqayyo Gooftaa! Ati dheekkamsa tokkoon isaanis harka isaaniitti girgiraa qabatanii turan; kee Yerusaalem irratti roobsuudhaan hambaawwan duumessi aaraixaanaa urgaa'anis ol ba'a ture. **12** Israa'el hunda balleessuuf jirtaa?" jedheen iyye. **9** Innis, "Yaa ilma namaa, waan maanguddoonni mana Israa'el tokkoon tokkoon isaanii galma waaqeefannaa waaqa isaanii tol famaa sanaa keessatti dukkana keessa hoijjetan argiteertaa? Isaan, 'Waaqayyo nu hin argu; Waaqayyo biyyattii dhiiseera' jedhan." **13** Ammas inni, "Ati wantoota kana caalaa jibbisiiso ta'an kan isaan hoijjetan iyyuu ni argita" jedhe. **14** Ergasii gara karra balbala kaabaa kan mana Waaqayyootti na fide; achittis dubartoota tataa'anii waqaq tol famaa Tamuuu jedhamuuu **15** Innis, "Yaa ilma namaa, kana argitaa? Ati wantoota kana caalaa jibbisiiso ta'an iyyuu ni argita" naan jedhe. **16** Ergasii immoo gara oobdii mana Waaqayyootti isara keessatti na fide; achis balbala mana qulqullummaa dura gardaafuu fi iddo aarsaa gidduu namoota gara digdamii shanitii ture. Isaanis dugda isaanii mana qulqullummaa Waaqayyootti, fuula isaanii immoo gara ba'a biiftuutti deebifatanii, gara ba'aatti garagalaniidduu sagadaa turan. **17** Innis akkana naan jedhe; "Yaa ilma namaa, ati waan kana argitaa? Wantoota jibbisiiso kanneen asitti hojjechuun isaanii mana Yihuudaatiif laayyoodhaa? Isaan gooliidhaan biyyattii guutanii yeroo hunda aarif na kakaasuu qabuu? Kunoo isaan funyaan isaaniitti damee kaa'ataniiru! **18** Kanaafuu ani dheekkamsaan isaanitti nan dhufu; ija gara laafinaatiinis isaan hin ilaalu yookaan isaan hin baasu. Isaan gurra kootti iyyan iyyuu, ani isaan hin dhaga'u."

9 Ergasii ani isaa, "Warra tokkoon tokkoon isaanii mi'a lolaa harkatti qabatanii magaalattii balleessan as dhi'eessi" jedheen gurra kootti iyyu nan dhaga'e. **2** Anis utuu namoonni ja'a kallattii karra ol aanuu kan gara kaabaa ilaaluun tokkoon tokkoon isaanii meeshaa nama ajeesu harkatti qabatanii dhufaa jiranuu nan arge. Isaan wajjinis nama uffata quncees talbaa irraa hoijjetame uffate kan mudhii isaatti korojoo katabbi hidhate tokkotu ture. Isaanis ol seenanii iddo aarsaa naasii bira dhaabatan. **3** Ulfinni Waaqa Israa'elis iddo irra bu'ee ture kirubeeliirraa ka'ee gara gulantaa mana qulqullummaati qajeele. Ergasiiis Waaqayyo namicha wayyaa quncees talbaa irraa tol fame uffatee mudhii isaatti korojoo katabbi hidhate sana waame; **4** innis akkana jedheen; "Guutummaa magaalaa Yerusaalem keessa deemiitii adda namoota sababii wantoota jibbisiiso ishee keessatti hojjetaman hundaatiif gaddanii boo'an irratti mallattoo godhi." **5** Inni utuma ani dhaga'u warra kaanii akkana jedhe; hin laafin yookaan utuu hin mararfatin ajeesaa. **6** Jaarsota, dargaggeeyyi, shamarran, dubartootaa fi ijoolee ajeesaa; nama mallattoo qabu kam iyuu garuu hin tuqinaa. Idoo qulqullummaa koo irraa jalqabaa." Inni akkana jedhee naaf deebise; "Cubbuun mana Israa'elii fi Yihuudaa akka malee guddaa dha; biyyattiin dhiiga dhangaasuuudhaan, magaalaan immoo jal'inaan guutamteerti. Isaan, 'Waaqayyo biyyattii gateera; Waaqayyo biyyattii dhiiseera' jedhan." **10** Kanaafuu ani ija gara laafinaatiin isaan hin ilaalu yookaan hin hiluufis; garuu ani waanuma isaan hoijjetan mataa isaaniitti nan fida." **11** Ergasii namichi uffata quncees talbaa irraa hoijjetame uffatee korojoo katabbi mudhii isaatti hidhate sun boo'aa jiran nan arge. **15** Innis, "Ani bade yaa Waaqayyo Gooftaa! Ati akkuma ati na ajajje sana godheera" jedhe.

10 Anis mil'adhee bantii samii gubbaatti mataa kiirubeeliitiin olitti fakkattii teessoo sanpeer tokko nan arge. **2** Waaqayyos namicha wayyaa quncees talbaa irraa hoijjetame uffate sanaan akkana jedhe; "Geengooowan kiirubeeli jalaan jiran gidduu seeni. Barbadaa cilee boba'u kan kiirubeeli gidduu jiru sana irraa harka kee guuttadhuutii magaalattii keessa faffacaasi." Innis utuma ani ilaalu ol seene. **3** Yeroo namichi ol seenetti kiirubeeliin karaa kibba maria qulqullummaatiin dhaabatanii turan; duumessi oobdii gara keessaa guutee ture. **4** Ulfinni Waaqayyoos kiirubeeli irraa ka'ee gara gulantaa mana qulqullummaati qajeele. Duumessis mana qulqullummaa guute; waltajjichis ifa ulfina Waaqayyootti guutame. **5** Sagaleen qoochoowwan kiirubeeli hamma oobdii gara alaatti akkuma sagalee yeroo Waaqni Waan Hunda Danda'u dubbatu dhaga'amu sanaa fagootti dhaga'ama ture. **6** Yeroo Waaqayyo namicha wayyaa quncees talbaa irraa hoijjetame uffatu sanaan, "Geengooowan giddudhaas, kiirubeeli giddudhaas ibidda fudhi" jedheen ajajetti namichi ol seenee geengoo bira dhaabate. **7** Ergasii kiirubeeli keessaa inni tokko harka isaa gara ibidda isaan gidduu jiruutti hiixate. Innis ibidda sana irraa xinnoo fuudhee harka namicha wayyaa quncees talbaa irraa hoijjetame uffate sanaa keessa kaa'e; namichis ibidda sana fudhatee ba'e. **8** Qoochoowwan kiirubeeli jalaanis wanni harka namaa fakkatu tokko ni mul'ata ture. **9** Anis mil'adhee geengooowan afur kiirubeeli biratti nan arge; geengooowan sunis tokkoo tokkoo kiirubeeli bira turan; geengooowan sunis akka biiralee calaqqisu turan. **10** Bifti afranuu wal fakkata ture; tokkoon tokkoon geengoo sanaa geengoo kaanitti waan dirame

fakkaata ture. **11** Isaanis yommuu deemanitti utuu of Isin goraadee sodaattu; wanni ani isinitti fidu immoo irra hin mil'atin kallattii afran kiirubeeliin itti gara goraadeedha, jedha Waaqayyo Gooftaan. **9** Ani magaalaa galan kamiin iyuu deeman; geengoowwanis yeroo keessaa isin baasee alagaatti dabarsee isin kennee isinan kiirubeeliin deemanitti asii fi achi hin socho'an ture. **10** Isin goraadeedhaan dhumtu; anis daangaa Israa'el irratti isinitti mura. Kanaanis akka ani Waaqayyo iyuu utuu of irra hin mil'atin deeman. **12** Dhagni ta'e ni beektu. **11** Magaalaa kun okkottee isinii hin isaanii guutuun, duga isaanii, harka isaanii fi qoochoo taatu yookaan isin achi keessatti foon hin taatan; anis isaanii dabalatee akkuma geengoowwan isaanii afran sanaatti akkuma jiraniin ijaan guutamanii turan. **13** Waaqayyo ta'e ni beektu; sirna saboota naarnoo keessan Geengoowwan sunis utuma ani dhaga'u, "Geengoowwan jiraataniin duukaa buutan malee seera koo hin eegne konkolaatan" jedhamanii waamaman. **14** Tokkoon yookaan naamusaa koo hin eegneetii." **13** Utuma ani tokkoon kiirubeeli fuula afur qabu ture: fuulli raajji dubbachaa jiruu Phelaatiyaa ilmi Benaayaayaa du'e. tokkoffaan fuula kiirubeeli, fuulli lammaffaan fuula Kana irratti ani addaan lafatti gombifamee, "Ani bade namaa, fuulli sadaffaan fuula leencaa, fuulli afurraffaan yaa Waaqayyo Gooftaa! Ati hambaa Israa'el giutumaan immo fuula risaa ture. **15** Ergasiis kiirubeeliin ol ba'an; guututti balleessita?" jedheen sagalee guddadhaan isaan kuneen uumamawwan jiraatoo ani Laga Kebaar iyye. **14** Ergasiis dubbiin Waaqayyo akkana jedhee biratti argee ture sanaa dha. **16** Yeroo kiirubeeliin gara koo dhufe; **15** "Yaa ilma namaa, obboloota kee deemanitti geengoowwan isaan cina jiranis ni deeman; jechuunis obboloota kee kanneen firoota kee dhiigaati fi yeroo kiirubeeliin lafa irraa ol ka'uuf qoochoowwan manni Israa'el guutuun kanneen namoonni Yerusaalem, isaanii diriifatanitti geengoowwanis isaan biraa hin 'Isaan Waaqayyo irraa fagaataniiru; biyyi kunis akka hafan ture. **17** Yeroo kiirubeeliin dhaabatanitti isaanis ni handhuuatti nuuf kennamteeri' jedhaniini dha. **16** dhaabut turan; yeroo kiirubeeliin ol ka'anittis isaanuma wajjin ol ka'u turan; hafuurri uumamawwan jiraatoo sanaa isaan keessa tureeti. **18** Ergasiis ulfinni Waaqayyo gulantaan mana qulqullummaa irraa ka'ee kiirubeeli gara koo dhufe; **15** "Yaa ilma namaa, obboloota kee gubbaadhaan dhaabate. **19** Kiirubeeliin utuma ani arguu qoochoowwan isaanii diriifatanii lafaa ol ka'an; yeroo isaan deemanitis geengoowwan isaan wajjin deeman. 'Kanaafuu akkana jedhi: 'Waaqayyo Gooftaan akkana walitti isin qabee biyyoota itti bittinnooftaan keessaa Isaa karra balbala mana Waaqayyo kan karaa ba'aa irra dhaabatan; ulfinni Waaqa Israa'elis isaan gubbaadhaan ture. **20** Isaan kuneen uumamawwan jiraatoo ani Laga Kebaar biratti Waaqa Israa'el jalatti argee turee dha; anis akka isaan kiirubeeliin ta'an nan hubadhe. **21** Tokkoon tokkoon isaanii fuula afur afurii fi qoochoowwan afur afur, qoochoowwan isaanii jalaan immoo waan harka namaa fakkaatu qabu ture. **22** Bifti fuula isaanis akkuma bifa uumamawwan jiraatoo ani Laga Kebaar biratti arge sanaa ture. Tokkoon tokkoon isaanii qajeelanii fuula duratti deeman.

11 Hafuurri ol na fuudhee gara balbala mana Waaqayyo kan gara ba'aa ilaaluutti na fide. Achis karra balbala sanaa dura namoota digdamii shantu ture; anis isaan gidduutti hooggantoota sabaa Yaazaniyaa ilma Azurii fi Phelaatiyaa ilma Benaayaayaa nan arge. **2** Waaqayyos akkana naan jedhe; "Yaa ilma namaa, isaan kuneen namoota magaalaa kana keessatti hammina malanii fi gorsa hamaa gorsanii dha. **3** Isaanis, "Yeroon itti manneen ijaaraman ga'eera mitii? Magaalattiin kun okkottee waa itti affeelanii dha; nu immoo ishee keessatti foon" jedhan. **4** Kanaafuu isaanitti raajji dubbadhu; yaa ilma namaa raajji dubbadhu." **5** Ergasiis Hafuurri Waaqayyo narra bu'ee akkana naan jedhe; "Waaqayyo akkana jedha: Yaa mana Israa'el isin akkas jettu; ani garuu waan isin qalbii keessanitti yaaddan nan beeka. **6** Isin magaalaa kana keessatti namoota hedduu ajjeeftanii daandii ishee reeffaan guuttantiirtu. **7** "Kanaafuu Waaqayyo Gooftaan akkana jedha: Reeffi isin achitti gattan foon; magaalaa kun immoo okkotee dha; ani garuu magaalaa kana keessaa isinan baasa. **8**

Isin goraadee sodaattu; wanni ani isinitti fidu immoo keessaa isin baasee alagaatti dabarsee isin kennee isinan adaba. **10** Isin goraadeedhaan dhumtu; anis daangaa Israa'el irratti isinitti mura. Kanaanis akka ani Waaqayyo iyuu utuu of irra hin mil'atin deeman. **12** Isin akka ani sanaatti akkuma jiraniin ijaan guutamanii turan. **13** Waaqayyo ta'e ni beektu; sirna saboota naarnoo keessan Geengoowwan sunis utuma ani dhaga'u, "Geengoowwan jiraataniin duukaa buutan malee seera koo hin eegne konkolaatan" jedhamanii waamaman. **14** Tokkoon yookaan naamusaa koo hin eegneetii." **13** Utuma ani tokkoon kiirubeeli fuula afur qabu ture: fuulli raajji dubbachaa jiruu Phelaatiyaa ilmi Benaayaayaa du'e. tokkoffaan fuula kiirubeeli, fuulli lammaffaan fuula Kana irratti ani addaan lafatti gombifamee, "Ani bade namaa, fuulli sadaffaan fuula leencaa, fuulli afurraffaan yaa Waaqayyo Gooftaa! Ati hambaa Israa'el giutumaan immo fuula risaa ture. **15** Ergasiis kiirubeeliin ol ba'an; guututti balleessita?" jedheen sagalee guddadhaan isaan kuneen uumamawwan jiraatoo ani Laga Kebaar iyye. **14** Ergasiis dubbiin Waaqayyo akkana jedhee biratti argee ture sanaa dha. **16** Yeroo kiirubeeliin gara koo dhufe; **15** "Yaa ilma namaa, obboloota kee deemanitti geengoowwan isaan cina jiranis ni deeman; jechuunis obboloota kee kanneen firoota kee dhiigaati fi yeroo kiirubeeliin lafa irraa ol ka'uuf qoochoowwan manni Israa'el guutuun kanneen namoonni Yerusaalem, 'Isaan Waaqayyo irraa fagaataniiru; biyyi kunis akka handhuuatti nuuf kennamteeri' jedhaniini dha. **16** "Kanaafuu akkana jedhi: 'Waaqayyo Gooftaan akkana jedha: Ani saboota gidduutti fageessee isaan ergee biyyoota keessa isaan faffacaasu iyuu, amma illee yeroo gulantaan mana qulqullummaa xinnoof biyyoota isaan dhaqan keessatti isaanifi iddoqlqullummaa ta'eera.' **17** "Kanaafuu akkana jedhi: 'Waaqayyo Gooftaan akkana jedhi: Ani saboota keessaa walitti isin qabee biyyoota itti bittinnooftaan keessaa Isaa karra balbala mana Waaqayyo kan karaa ba'aa irra dhaabatan; ulfinni Waaqa Israa'elis isaan gubbaadhaan ture. **18** Isaan kuneen uumamawwan jiraatoo ani Laga Kebaar biratti Waaqa Israa'el jalatti argee turee dha; anis akka isaan kiirubeeliin ta'an nan hubadhe. **21** Tokkoon tokkoon isaanii fuula afur afurii fi qoochoowwan afur afur, qoochoowwan isaanii jalaan immoo waan harka namaa fakkaatu qabu ture. **22** Bifti fuula isaanis akkuma bifa uumamawwan jiraatoo ani Laga Kebaar biratti arge sanaa ture. Tokkoon tokkoon isaanii qajeelanii fuula duratti deeman.

11 Hafuurri ol na fuudhee gara balbala mana Waaqayyo kan gara ba'aa ilaaluutti na fide. Achis karra balbala sanaa dura namoota digdamii shantu ture; anis isaan gidduutti hooggantoota sabaa Yaazaniyaa ilma Azurii fi Phelaatiyaa ilma Benaayaayaa nan arge. **2** Waaqayyos akkana naan jedhe; "Yaa ilma namaa, isaan kuneen namoota magaalaa kana keessatti hammina malanii fi gorsa hamaa gorsanii dha. **3** Isaanis, "Yeroon itti manneen ijaaraman ga'eera mitii? Magaalattiin kun okkottee waa itti affeelanii dha; nu immoo ishee keessatti foon" jedhan. **4** Kanaafuu isaanitti raajji dubbadhu; yaa ilma namaa raajji dubbadhu." **5** Ergasiis Hafuurri Waaqayyo narra bu'ee akkana naan jedhe; "Waaqayyo akkana jedha: Yaa mana Israa'el isin akkas jettu; ani garuu waan isin qalbii keessanitti yaaddan nan beeka. **6** Isin magaalaa kana keessatti namoota hedduu ajjeeftanii daandii ishee reeffaan guuttantiirtu. **7** "Kanaafuu Waaqayyo Gooftaan akkana jedha: Reeffi isin achitti gattan foon; magaalaa kun immoo okkotee dha; ani garuu magaalaa kana keessaa isinan baasa. **8**

hin qoodamne isaanifi nan kenna; hafuura haaraas isaan keessa nan kaa'a; garaa isaanii isa dhaagaa isaan keessa baasee garaa foonii nan kennaaf. **20** Isaanis sirna koo duukaa bu'u; seera kootifis ni ajajamu. Isaan saba koo ni ta'u; anis Waaqa isaanii nan ta'a. **21** Warra qalbiin isaanii fakkiiwan isaanii kanneen faayidaa hin qabnee fi waqaota isaanii tolfamoo jibbisiioso sanaan fudhatame garuu ani waan isaan hoijetan matuma isaanitti nan debibisa jedha Waaqayyo Gooftaan." **22** Ergasiis kiirubeeliin qoochoowwan isaanii diriifatan; geengoowwanis isaan cina turan; ulfinni Waaqa Israa'el immoo isaan gubbaadhaan ture. **23** Ulfinni Waaqayyoos magaalaa keessa ol ba'ee tulluu ba'a magaalattiitiiin jiru gubbaadhaan dhaabate. **24** Hafuurri ol na fuudhee mul'ata Hafuura Waaqaatiin gara booji'amtoota biyya Baabilon jiranitti na fide. Ergasiis mul'anni ani argee ture sun na dhiisee ol ba'e; **25** anis waan Waaqayyo na argisiise hunda booji'amtootatti nan hime.

12 Ergasiis dubbiin Waaqayyo akkana jedhee gara koo dhufe; **2** "Yaa ilma namaa, ati uummata fincila gidduutti jiraatta. Isaan arguudhaaf ija qabu; garuu hin argan; dhaga'uudhaafis gurra qabu; garuu hin dhaga'an; isaan uummata fincilaadhaati. **3** "Kanaafuu yaa ilma nema, utuma isaan arganuu guyyaa adiidihaan waan qabdu qopheeffadhuhuiti booji'amuuf iddoor jirtuu ba'iittii iddoobiraa deemi. Isaan mana fincila ta'an iyyuu tarrii ni hubatu ta'a. **4** Mi'a kee kan booji'amuuf qopheeffatte sana

utuma isaan arganuu guyyaa adiidhaan baafadhu. Utuma isaan arganuu galgalaan akkuma warra booji'amuuf uriitii mi'a kee achi keessaan baafadhu. **6** Utuma isaan arganuu dimimmisa galgalaa keessa mi'a sana ol fuudhi gatiitti keetti baadhuu ba'i. Ati akka biyyattii hin argineef fuula kee haguuggadhu; ani mana Israa'elif mallattoo si godheeraatii." **7** Anis akkuman ajajame nan godhe. Mi'a koos bojuuf qopheeffadhee guyyaa adiidhaan baafadhe. Galgalanis dallaa sana harkuma kootiin nan ure. Utuma isaan arganuu mi'a koo gatiitti irratti baadhadhee dimimmisaan nan ba'e. **8** Guyyaa itti aanu ganamas dubbiin Waaqayyo akkana jedhee gara koo dhufe: **9** "Yaa ilma namaa, manni Israa'el fincilaan sun, 'Ati maal gochaa jirta?' jedhee si hin gaafanee?" **10** "Akkana isaaniin jedhi; 'Waaqayyo Gooftaan akkana jedha: Raajiin kun waa'ee ilma mootii isa Yerusaalem keessa jiraatuu fi guutummaa mana Israa'el kan achi jiraatuu ti.' **11** Atis, 'Ani mallattoo keessan' isaaniin jedhi. "Wanni ani hojjedhe sun isaan irra ni ga'a. Isaan booji'amanii ni fudhatamu. **12** "Ilmi mootii inni gidduu isaanii jiraatuu mi'a isaa gatiitti isaatti baadhatee dimimmisaan ni deema; akka inni keessaan ba'uuf dallaan ni uramaaf. Akka biyyattii hin argineef fuula isaa ni haguuggata. **13** Ani kiyyoo koo nan dirirsaaf; innis kiyyoo kootin ni qabama; ani gara Baabilon, biyya Kaldootaatti isa nan geessa; inni garuu biyyattii hin argu; achittis ni du'a. **14** Ani warra isa wajjin jiran hunda gartaartota isaatii fi loltoota isaa hunda bubleetti nan bittinneessa; goraadee luqqifameenisaan nan ari'a. **15** "Isaan yommuu ani saboota giddiutti isaan bittinnessee biyyoota keessa isaan faffacaasutti, akka ani Waaqayyo ta'e ni beeku. **16** Ani garuu akka isaan saboota itti geeffaman sana keessatti gochawwan isaanii jibbisiso hunda himataniif isaan keessaa namoota muraasa goraadee irraa, beelaa fi dha'icha irraa nan hambisa. Isaanis akka ani Waaqayyo ta'e ni beeku." **17** Ergasii dubbiin Waaqayyo akkana jedhee gara koo dhufe: **18** "Yaa ilma namaa, raafamuudhaan nyaata kee nyaadhu; sodaadhaan Hollachaa bishaan kee dhugi. **19** Saboota biyyattitiin akkana jedhi: 'Waaqayyo Gooftaan waa'ee warra Yerusaalem keessa fi biyya Israa'el keessa jiraatanii akkana jedha: Sababii jeequmsa namoota achi jiraatan hundaaatiif biyyattitiin waan ontuut isaan nyaata isaanii dhiphinaan nyaatu; bishaan isaanii immoo sodaadhaan dhugu. **20** Magalaawwan namoonni keessa jiraatan ni barbadaa'u; biyyattitiin immoo ni ontii. Sana booddee isin akka ani Waaqayyo ta'e ni beektu." **21** Ergasii dubbiin Waaqayyo akkana jedhee gara koo dhufe: **22** "Yaa ilma namaa, fakkeenyi isin biyya Israa'el keessatti, 'Barri dhereateera; mul'annis faayidaa dhabeera' jettan kun maali? **23** Akkana isaaniin jedhi; 'Waaqayyo Gooftaan akkana jedha: Ani fakkeenyaa kana nan balleessa; isaan si'achi Israa'el keessatti itti hin fayyadaman.' Atis, 'Barri itti mul'anni hundi fiixaan ba'u dhi'ateera, isaanin jedhi. **24** Si'achi mul'anni sobaa yookaan raajiin sobaa uummata Israa'el keessa hin jiraatuutii. **25** Ani Waaqayyo garuu waanan fedhe nan dubbadha; dubbiin sunis uttu hin turin ni raawwatama.

Isin yaa mana fincilaan nana, ani waanan dubbadhu hunda bara keessan keessa nan raawwadha, jedha deemantiitii ba'i deemi. **5** Utuma isaan arganuu dallaa uraatiit mi'a kee achi keessaan baafadhu. **6** Utuma isaan arganuu dimimmisa galgalaa keessa mi'a sana ol fuudhi gatiitti keetti baadhuu ba'i. Ati akka biyyattii hin argineef fuula kee haguuggadhu; ani mana Israa'elif mallattoo si godheeraatii." **7** Anis akkuman ajajame nan godhe. Mi'a koos bojuuf qopheeffadhee guyyaa adiidhaan baafadhe. Galgalanis dallaa sana harkuma kootiin nan ure. Utuma isaan arganuu mi'a koo gatiitti irratti baadhadhee dimimmisaan nan ba'e. **8** Guyyaa itti aanu ganamas dubbiin Waaqayyo akkana jedhee gara koo dhufe: **9** "Yaa ilma namaa, manni Israa'el fincilaan sun, 'Ati maal gochaa jirta?' jedhee si hin gaafanee?" **10** "Akkana isaaniin jedhi; 'Waaqayyo Gooftaan akkana jedha: Raajiin kun waa'ee ilma mootii isa Yerusaalem keessa jiraatuu fi guutummaa mana Israa'el kan achi jiraatuu ti.' **11** Atis, 'Ani mallattoo keessan' isaaniin jedhi. "Wanni ani hojjedhe sun isaan irra ni ga'a. Isaan booji'amanii ni fudhatamu. **12** "Ilmi mootii inni gidduu isaanii jiraatuu mi'a isaa gatiitti isaatti baadhatee dimimmisaan ni deema; akka inni keessaan ba'uuf dallaan ni uramaaf. Akka biyyattii hin argineef fuula isaa ni haguuggata. **13** Ani kiyyoo koo nan dirirsaaf; innis kiyyoo kootin ni qabama; ani gara Baabilon, biyya Kaldootaatti isa nan geessa; inni garuu biyyattii hin argu; achittis ni du'a. **14** Ani warra isa wajjin jiran hunda gartaartota isaatii fi loltoota isaa hunda bubleetti nan bittinneessa; goraadee luqqifameenisaan nan ari'a. **15** "Isaan yommuu ani saboota giddiutti isaan bittinnessee biyyoota keessa isaan faffacaasutti, akka ani Waaqayyo ta'e ni beeku. **16** Ani garuu akka isaan saboota itti geeffaman sana keessatti gochawwan isaanii jibbisiso hunda himataniif isaan keessaa namoota muraasa goraadee irraa, beelaa fi dha'icha irraa nan hambisa. Isaanis akka ani Waaqayyo ta'e ni beeku." **17** Ergasii dubbiin Waaqayyo akkana jedhee gara koo dhufe: **18** "Yaa ilma namaa, raafamuudhaan nyaata kee nyaadhu; sodaadhaan Hollachaa bishaan kee dhugi. **19** Saboota biyyattitiin akkana jedhi: 'Waaqayyo Gooftaan waa'ee warra Yerusaalem keessa fi biyya Israa'el keessa jiraatanii akkana jedha: Sababii jeequmsa namoota achi jiraatan hundaaatiif biyyattitiin waan ontuut isaan nyaata isaanii dhiphinaan nyaatu; bishaan isaanii immoo sodaadhaan dhugu. **20** Magalaawwan namoonni keessa jiraatan ni barbadaa'u; biyyattitiin immoo ni ontii. Sana booddee isin akka ani Waaqayyo ta'e ni beektu." **21** Ergasii dubbiin Waaqayyo akkana jedhee gara koo dhufe: **22** "Yaa ilma namaa, fakkeenyi isin biyya Israa'el keessatti, 'Barri dhereateera; mul'annis faayidaa dhabeera' jettan kun maali? **23** Akkana isaaniin jedhi; 'Waaqayyo Gooftaan akkana jedha: Ani fakkeenyaa kana nan balleessa; isaan si'achi Israa'el keessatti itti hin fayyadaman.' Atis, 'Barri itti mul'anni hundi fiixaan ba'u dhi'ateera, isaanin jedhi. **24** Si'achi mul'anni sobaa yookaan raajiin sobaa uummata Israa'el keessa hin jiraatuutii. **25** Ani Waaqayyo garuu waanan fedhe nan dubbadha; dubbiin sunis uttu hin turin ni raawwatama.

Isin yaa mana fincilaan nana, ani waanan dubbadhu hunda bara keessan keessa nan raawwadha, jedha deemantiitii ba'i deemi. **5** Utuma isaan arganuu dallaa uraatiit mi'a kee achi keessaan baafadhu. **6** Utuma isaan arganuu dimimmisa galgalaa keessa mi'a sana ol fuudhi gatiitti keetti baadhuu ba'i. Ati akka biyyattii hin argineef fuula kee haguuggadhu; ani mana Israa'elif mallattoo si godheeraatii." **7** Anis akkuman ajajame nan godhe. Mi'a koos bojuuf qopheeffadhee guyyaa adiidhaan baafadhe. Galgalanis dallaa sana harkuma kootiin nan ure. Utuma isaan arganuu mi'a koo gatiitti irratti baadhadhee dimimmisaan nan ba'e. **8** Guyyaa itti aanu ganamas dubbiin Waaqayyo akkana jedhee gara koo dhufe: **9** "Yaa ilma namaa, manni Israa'el fincilaan sun, 'Ati maal gochaa jirta?' jedhee si hin gaafanee?" **10** "Akkana isaaniin jedhi; 'Waaqayyo Gooftaan akkana jedha: Raajiin kun waa'ee ilma mootii isa Yerusaalem keessa jiraatuu fi guutummaa mana Israa'el kan achi jiraatuu ti.' **11** Atis, 'Ani mallattoo keessan' isaaniin jedhi. "Wanni ani hojjedhe sun isaan irra ni ga'a. Isaan booji'amanii ni fudhatamu. **12** "Ilmi mootii inni gidduu isaanii jiraatuu mi'a isaa gatiitti isaatti baadhatee dimimmisaan ni deema; akka inni keessaan ba'uuf dallaan ni uramaaf. Akka biyyattii hin argineef fuula isaa ni haguuggata. **13** Ani kiyyoo koo nan dirirsaaf; innis kiyyoo kootin ni qabama; ani gara Baabilon, biyya Kaldootaatti isa nan geessa; inni garuu biyyattii hin argu; achittis ni du'a. **14** Ani warra isa wajjin jiran hunda gartaartota isaatii fi loltoota isaa hunda bubleetti nan bittinneessa; goraadee luqqifameenisaan nan ari'a. **15** "Isaan yommuu ani saboota giddiutti isaan bittinnessee biyyoota keessa isaan faffacaasutti, akka ani Waaqayyo ta'e ni beeku. **16** Ani garuu akka isaan saboota itti geeffaman sana keessatti gochawwan isaanii jibbisiso hunda himataniif isaan keessaa namoota muraasa goraadee irraa, beelaa fi dha'icha irraa nan hambisa. Isaanis akka ani Waaqayyo ta'e ni beeku." **17** Ergasii dubbiin Waaqayyo akkana jedhee gara koo dhufe: **18** "Yaa ilma namaa, raafamuudhaan nyaata kee nyaadhu; sodaadhaan Hollachaa bishaan kee dhugi. **19** Saboota biyyattitiin akkana jedhi: 'Waaqayyo Gooftaan waa'ee warra Yerusaalem keessa fi biyya Israa'el keessa jiraatanii akkana jedha: Sababii jeequmsa namoota achi jiraatan hundaaatiif biyyattitiin waan ontuut isaan nyaata isaanii dhiphinaan nyaatu; bishaan isaanii immoo sodaadhaan dhugu. **20** Magalaawwan namoonni keessa jiraatan ni barbadaa'u; biyyattitiin immoo ni ontii. Sana booddee isin akka ani Waaqayyo ta'e ni beektu." **21** Ergasii dubbiin Waaqayyo akkana jedhee gara koo dhufe: **22** "Yaa ilma namaa, fakkeenyi isin biyya Israa'el keessatti, 'Barri dhereateera; mul'annis faayidaa dhabeera' jettan kun maali? **23** Akkana isaaniin jedhi; 'Waaqayyo Gooftaan akkana jedha: Ani fakkeenyaa kana nan balleessa; isaan si'achi Israa'el keessatti itti hin fayyadaman.' Atis, 'Barri itti mul'anni hundi fiixaan ba'u dhi'ateera, isaanin jedhi. **24** Si'achi mul'anni sobaa yookaan raajiin sobaa uummata Israa'el keessa hin jiraatuutii. **25** Ani Waaqayyo garuu waanan fedhe nan dubbadha; dubbiin sunis uttu hin turin ni raawwatama.

jedha: Dubartoota kiyoyo keessa nama galchuuf jedhanii many'ee harka isaanii hundaaf kudhaama hodhatanii haguuggijj garaa garaa mataa isaaniitti haguuggataniif wayyoo. Isin lubbuu saba koo kiyoyo keessa galchitanii kan ofii keessanii immoo oolfattuu? **19** Isin garbuu konyee tokkoo fi buddeena cabaa tokkoof jettanii uummataa koo giddutti na xureessitaniirtu. Uummataa koo isa soba keessan dhaga'uttis sobuudhaan warra du'u hin qabne ajjeftanii warra jiraachuu hin qabne immoo baraartaniirtu. **20** "Kanaafuu Waaqayyo Gooftaan akkana jedha: Kunoo, ani kudhaama keessan kan isin akkuma simbira kiyyeffamtutti uummataa ittiin kiyyeessitanitti nan ka'a; harka keessan irraas nan cira; uummataa isin akkuma simbirri kiyyeffamtutti kiyyeessitan sanas kiyoyo keessaa nan baasa. **21** Ani haguuggijj keessan tarsaasee saba koo harka keessan keessaa nan baasa; isaan si'achi harka keessan jalatti hin bulan. Ergasii isin akka ani Waaqayyo ta'e ni beektu. **22** Ani isa dirqisiisuu baadhu iyyuu isin waan soba keessanii nama qajeelaa dirqisiftanii fi waan akka namni hamaan karaa isaa hamaa sana irraa deebi'ee lubbuu isaa oolfatuuf hin jajjabeessinif, **23** isin si'achi mul'ata sobaa hin argitan yookaan raajii sobaa hin dubbattan. Anis saba koo harka keessan keessaa nan baasa. Ergasiis isin akka ani Waaqayyo ta'e ni beektu."

14 Maanguddoota Israa'elii keessaa tokko tokko na bira dhufanii fuula koo dura tataa'an. **2** Ergasii dubbiin Waaqayyo akkana jedhee gara koo dhufe; **3** "Yaa ilma namsa, namoonni kunneen waaqota tolfaamoo garaa isaanii keessa dhaabbataniiru; fuula isaanii dura immoo dhagaa hamaa nama gufachiisu kaa'aniru. Ani akka isaan na kadhatan eeyyamuufiin qabaa? **4** Kanaafuu akkana jedhii isaanitti himi; 'Waaqayyo Gooftaan akkana jedha: Yommuu namni Israa'eli kam iyyuu garaa isaa keessa Waaqa tolfaamaa dhaabbatee dhagaa hamaa nama gufachiisu immoo fuula isaa dura kaa'atee raajii bira dhaqutti, ani Waaqayyo akkuma baay'ina waaqota isaa tolfaamoo sanaatti nan deebisaaf. **5** Ani qalbib saba Israa'el kanneen waaqota isaanii tolfaamoof jedhanii na dhiisan sanu hundaa debisibuu waan kana nan godha.' **6** "Kanaafuu mana Israa'eliin akkana jedhi; 'Waaqayyo Gooftaan akkana jedha: qalbib jijjiirradhaa! Waaqota keessan tolfaamoo irraa deebi'aa; hojji keessan jibbisisaat hundas dhiisaal! **7** "Yommuu namni Israa'el kam iyyuu yookaan alagaan Israa'el keessa jiraatu kam iyyuu na dhiisee garaa isaa keessa waaqota tolfaamoo dhaabbatee fuula isaa dura immoo dhagaa hamaa nama gufachiisu kaa'atee waan ani jedhu gaafachuuf raajii bira dhaqutti, ani Waaqayyo mataan koo deebii nan kennaaif. **8** Ani namicha sana miidhuuf fuula koo isatti garagalfadhee fakkeinya waan kolfaa isaa nan godha. Saba koo irraas isaa nan kuta. Ergasii isin akka ani Waaqayyo ta'e ni beektu. **9** "Raajichi yoo raajii dubbachuu gowwoomfame, ani Waaqayyo raajii sana nan gowwoomsa; harka koos isatti kaafadhee saba koo Israa'el bidduudhaa isaa nan balleessa. **10** Isaan yakka isaanii ni badhatus; raajii sunis akkuma nama gorsa isaa gaafatee sanaa yakamaa ta'a. **11** Kunis akka sabni Israa'el si'achi narraa goree yookaan deebi'ee

cubbuu isaa hundaan of hin xureessineef. Isaan saba koo ni ta'u; anis Waaqa isaanii nan ta'a, jedha Waaqayyo Gooftaan." **12** Ergasii dubbiin Waaqayyo akkana jedhee gara koo dhufe; **13** "Yaa ilma namsa, yoo biyyi tokko amanamuu diduudhaan cubbuu natti hojette ani harka koo isheetti kaasee madda nyaata ishee nan gogsa; beelas itti ergee namoota isheetti fi horii ishee jalaa nan fixa; **14** yoo namoonni sadan kunneen jechuunis Nohi, Daami'elii fi lyyoob biyya sana keessa jiraatani iyyuu isaan qajeelummaa isaanittiin mataa ofii isaanii qofa oolfatu, jedha Waaqayyo Gooftaan. **15** "Yookaan yoo ani guutummaa biyya sanaatti bineensa ergee bineensi sun immoo biyya sana joollee malee hambise, yoo hamma namni tokko iyyuu sababii bineensa sanaatiif achiin darbuu dadhabutti biyyi sun one, **16** ani jiraataadhaati, jedha Waaqayyo Gooftaan; yoo namoonni kunneen biyya sana keessa jiraatani iyyuu intallan ofii isaanii oolfachuu hin danda'an. Isaanuma qofatu oolfama; biyyi sun garuu ni ont. **17** "Yookaan yoo ani goraadee biyyattiiti fidee, 'Goraadeen biyyattii keessa haa darbu' jedhee namsa fi horii ishee fixe, **18** ani jiraataadhaati, jedha Waaqayyo Gooftaan; yoo namoonni kunneen biyya sana keessa jiraatani iyyuu isaan ilmaan yookaan intallan ofii isaanii oolfachuu hin danda'an. Isaanuma qofatu oolfama. **19** "Yookaan yoo ani biyya sanaatti dha'icha ergee namsa fi horii ishee fixee dhiiga lolaasuudhaan dheekkamsa koo itti roobse, **20** ani jiraataadhaati, jedha Waaqayyo Gooftaan; yoo Nohi, Daani'elii fi lyyoob biyya sana keessa jiraatani iyyuu isaan ilmaan yookaan intallan ofii isaanii oolfachuu hin danda'an. Isaan qajeelummaa isaanittiin mataa ofii isaanii qofa oolfatu. **21** "Waaqayyo Gooftaan akkana jedhaati: Yeroo ani namsa fi horii ishee fixuu murtiwwan hadhaa'aa afraan sana jechuunis goraadee fi beela, bineensa fi dha'icha Yerusaalemitti ergutti hammam wannu hamaan haa ta'u ree! **22** Ta'uus ilmaanii fi intallan isaanii kanneen ishee keessaa baafamanii baraaraman muraasni achi ni jiraatu. Isaanis gara keessan ni dhufu; isin immoo yeroo amala isaanitti fi gocha isaanii argitanitti sababii ani Yerusaalemitti badiisa fideef jechuunis badiisa ani isheetti fide hundaan ni jajjabaattu. **23** Isin yeroo amala isaanitti fi gocha isaanii argitanitti akka ani sababii malee homaa ishee keessatti hin godhin waan beektaanif ni jajjabaattu, jedha Waaqayyo Gooftaan."

15 Ergasii dubbiin Waaqayyo akkana jedhee gara koo dhufe: **2** "Yaa ilma namsa, mukni wayinii akkamitti damee muka bosona keessa jiru kamii iyyuu caala? **3** Waan faayidaa qabu tolfachuuf muka wayinii sana irraa takkumaan mukni fudhatamee beekaa? Waa isatti fannifachuuf namoonni isaa irratti fannoo ni hojjetuu? **4** Inni erga akkuma qoraan ibiddatti naqamee ibiddi sun fiixee isaa lamaan gubee gidduu xaphi godhee booddee waan tokkoof iyyuu faayidaa qabaa? **5** Inni utuu hin tuqamin faayidaa yoo hin qabaatin, erga ibiddaan gubamee xaphi jedhee immoo hammam faayidaa gad aanaa haa qabaatuu ree? **6** "Kanaafuu Waaqayyo Gooftaan akkana jedha: Ani akkuma muka wayinii mukkeen bosonaa gidduu jiru akka inni boba'uuf

ibiddatti naqe sana, uummata Yerusaalem keessa jiraatu illee akkasuma nan godha. **7** Ani hamminaan fuula koo isaanitti nan deebisa. Isaan ibidda keessaa ba'an iyyuu, ibiddi amma iyyuu isaan ni balleessa. Yeroo ani hamminaan fuula koo isaanitti deebifadhuutti, isin akka ani Waaqayyo ta'e ni beektu. **8** Sababii isaan amanamuu didaniif ani biyyattii nan onsa, jedha Waaqayyo Gooftaan."

16 Dubbiin Waaqayyooakkana jedhee gara koo dhufe: **2** "Yaa ilma namaa, hojji ishee jibbisiiisa sana Yerusaalemitti himi; **3** akkanas jedhi; "Waaqayyo Gooftaan Yerusaalemiin akkanajedha: Sanyii fi dhaloonni kee biyya Kana'aanotaa ti; abbaan kee nama Amoor; haati kee immoo nama Heet. **4** Ati gaafa dhalatte hin handhuuramne yookaan akka qulqullootuuf bishaaniin hin dhiqamne yookaan soogiddaan hin sukkuumamne yookaan huuccudhaan hin maramne. **5** Namni tokko iyyuu ija gara laafinaati si hin ilaalle yookaan wantoota kanneen siif gochuuf garaa siif hin laafne. Qooda kanaa ati dirreetti gatamte; ati gaafa dhalatte tuffatamtee turteetii. **6** "Anis uttun achiin darbuu si'i dhiiga kee keessa ciiftee dhdihittatu sin arge; utuma ati achi dhiiga kee keessa ciiftuu ani, "Jiraadhu!" siinan jedhe. **7** Akkuma biqiltuu dirreettis sin guddise. Atis guddattee jabaattee lula akka malee miidhagu taate. Ati qullaa fi harka duwwaat turte, guntuta baaftee rifeensi kees guddate. **8** "Ani yeroon deebi'ee achiin darbutti si ilaaleen akka ati jaalalaaf geesse sin arge; handaara wayya kootiis sirra buuseen qullummaa kee haguuge. Siif kakadhees si wajjin waadaa nan gale, jedha Waaqayyo Gooftaan; atis kan koo taate. **9** "Ergasiis ani bishaaniin si dhiqee dhiiga sirraa miicee zayitii si dibe. **10** Ani uffata faayeffamee sitti uffisee kophee gogaa irraa hoijetame illee sitti nan kaa'e. Wayyaa miidhagaa quncee talbaa irraa hoijetame sitti uffisee uffata gatii guddaa immoo sirra buuse. **11** Ani faayaan si miidhagseera jechuunis irree keetti bitawoo, morma keetti immoo amartii siif godheera; **12** an funyaan keetti qubeelaa, gurra keetti amartii, mataa keetti immoo gonfoo miidhagaa kaa'eera. **13** Atis akkasiin warqee fi meetiidaan miidhagfamte; uffanni kees quncee talbaatii fi haariidhaan faayeffamee hoijetamee ture; nyaanni kee daakuu bullaa'aa, dammaa fi zayitii ejersaa ture. Ati akka malee bareeddee mootittii ta'uuf kaate. **14** Waa'ee bareedina keetiitifis maqaan kee saboota gidduu tamsea'e; surraan ani siif kenne bareedina kee kan hanqina hin qabne godheeraatii, jedha Waaqayyo Gooftaan. **15** "Ati garuu miidhagina kee amanattee maqaa kee sagaagalummaadhaaf itti fayyadmate. Kara deemaa kam iyyuu wajjin sagaagaltee miidhagina kees kenniteef. **16** Uffata kee keessas tokko tokko fuutee iddoowwan sagadaa kanneen itti sagaagaltu sana ittiin miidhagsite. Wanni akkasiin takkumaa ta'e hin beeku, fuuldurattis hin ta'u. **17** Faayawwan miidhagoo ani siif kenne kan warqee fi meetii koo irraa hoijetamen fudhattee korommi waaqota tol famoo ofii keetifi hoijetatee isaan wajjin sagaagal. **18** Uffata kee kan faayeffamee hoijetames isaanitti uffistee, zayitii fiixaana koos fuula isaanii duratti dhi'eessite. **19** Nyaata ani siif

kenne jechuunis daakuu bullaa'aa, zayitii ejersaatii fi damma ani akka ati nyaattuuf siif kenne sana akkaixaana urgaa gaarri qabuutti fuula isaanii duratti dhi'eessite. Wanni akkasiitaa'era, jedha Waaqayyo Gooftaan. **20** "Ati ilmaanii fi intallan kee kanneen naaf deesse fuutee akka isaan nyaataa waaqota tol famoo ta'aniif aarsaa gootee dhi'eessite. Sagaagalummaan kee hin ga'u turee? **21** Ati joollee koo qalfee waaqota tol famoo aarsaa gootee. **22** Ati hojji kee jibbisiiisa fi sagaagalummaa hojjete hundaan baroota ijoollummaa keetii, yeroo qullaa fi miilla duwwaat, yeroo dhiiga kee keessa gangalachaa turte sana hin yaadanne. **23** "Wayyoo! Siif wayyoo, jedha Waaqayyo Gooftaan. Jal'ina kee kaan hunda irratti immoo, **24** ofii keetifi waltajjii qopheeffatte; obdiiwwan uummataa hundatti galma waaqeffanna ol dheeraa hojjette. **25** Fiihee daandii hundaatti gaarran sagadaa kee ol dhedheeroo ijaarrattee; nama achiin darbu hundaaf dhagna kee dhi'eessitee sagaagalummaa kee baay'isuudhaan miidhagina kee busheessite. **26** Ati warra Gibxi, olloota kee kanneen dhagna guddaa qaban wajjin sagaagaltee sagaagalummaa kee kan hamma hin qabne sanaan dheekkamsaaf na kakaafte. **27** Kanaafuu ani harka koo sitti kaasee qooda kee sirraa nan hir'ise; ati intallan Filisxeemota warra diinota kee ta'an kanneen amala sagaagalummaa kee saalfatanitti dabarsee si kenneera. **28** Ati sababii dharraa hin ba'iniif warra Asoor wajjinis akkasuma sagaagalte; ati amma illee dharraa hin baane. **29** Ergasiis itti fuutee daldaltoota biyya Baabilon wajjin sagaagalte; garuu kanaan iyyuu dharraa hin baane. **30** "Ati akka sagaagaltuu hin saalfanne tokkotti waan kana hunda gochuun kee yaada dadhabaa akkamii qabaatteeti! jedha Waaqayyo Gooftaan. **31** Ati yeroo fiihee daandii hundaatti waltajjii tol fattee obdii uummataa hunda irratti iddoowwan sagadaa keetii ol dhedheeroo ijaarratteti, ati sababii gatii hin baasisiniif akka sagaagaltuu tokkoo hin turre. **32** "Yaa niitti sagaagaltuu nana! Ati qooda dhirsa keetii kara deemaa filata! **33** Sagaagaltuu kam iyyuu gatii fudhatti; ati garuu michoota kee hundaaf kennaa kennita; akka isaan iddoo kammii iyyuu gara kee dhufanii si wajjin sagaagalaniif jettee matta'a kennitaaf. **34** Kanaafuu sagaagalummaan kee kan warra kaaniitiin adda; namni kam iyyuu si argachuuf si faana hin bu'u. Ati gatii kennita malee waan gatii siif hin kennamneef ati kan addaa ti. **35** "Kanaafuu yaa sagaagaltuu nana, dubbii Waaqayyoo dhaga'i! **36** Waaqayyo Gooftaan akkana jedha: Sababii ati qabeenya kee dhangalaaftee michoota kee wajjin sagaagalummaa baay'isuudhaan qullaa kee dhaabattee, sababii waaqota kee jibbisiiiso hundaatii fi sababii dhiiga ijoolee keetii isaanifi kenniteef, **37** ani michoota kee kanneen ati isaan wajjin bashannante jechuunis warra ati jaallattus warra ati jibbitus walitti nan qaba. Ani iddo hundaatii isaanii sitti waamee fuula isaanii duratti qullaa sin dhaaba; isaanis qullaa kee hunda ni argu. **38** Ani adabbii dubartoota sagaagalaniitii fi dhiiga namaa dhangalaasanii malu sitti nam murteessa; dheekkamsa koo fi hinaaffaa kootiin dhiiga kee nan dhangalaasa. **39** Ergasiis ani harka michoota keetiitii dabarsee sin kennia; isaanis waltajjii kee ni diigui; iddoowwan sagadaa keetii

ol dhedheeroos ni barbadeessu. Isaan wayyaa kee sirraa hojjetteetii fi kan hojii kee jibbisisaan sanaa ni argatta, baasaniif faaya kee miidhagaa sana illee sirraa fudhatu; jedha Waaqayyo. **59** “Waaqayyo Gooftaanakkana qullaa keetii fi harka duwwaas si hambisu. **40** Isaan jedha: Sababii ati kakuu cabsuudhaan walii galtee koo jeeqxota sitti kakaasu; jarris dhagaadhaan si tuman; tuffatteef, ani akkuma siif malutti sin adaba. **60** Ta’us goraadeedaanis si kukkutu. **41** Isaan manneen keessan ani kakuun yeroo ijollummaa keetiitti si wajjin gale ni gubu; fuula dubartoota hedduu durattis isin adaban. sana nan yaadadhah; kakuu bara bараан hin diigammes Ani sagaagaltummaa kee sin dhiisisa; si’achis michoota keetifi gatii hin kaffaltu. **42** Yoos dheeekkamsi koo sirraa qabbanaa’; hinaffaan koos sirraa ni deebi’; ani nan cal’isa; si’achis hin aaru. **43** “Sababii atibara ijollummaa keetii yaadachuu dhiiftee wantoota kanneen hundaan na aarsiteef, ani dhugumaan waan ati hojjette matuma keetti nan deebisa, jedha Waaqayyo Gooftaan. Ati hojii kee jibbisisaan kaan hunda irratii wal bira ga’uu haala hamaadhaan hojjetamu dabalatteerta mitii? **44**

“Nammi mammaaksammaaku kam iyyuu, “Intalli akkuma haadhaa ti” jedhee waa’ee kee mammaaksamaka kana mammaaka. **45** Ati intala haadha kee kan dhirsaa fi ijoollee ishee balfite sanaa ti; ati obboleettii obboleettota kee kanneen dhirsoota isaaniitii fi ijoollee isaanii balfan sanaa ti. Haati kee nama Heeti, abbaan kee immoo nama Amoor turan. **46** Obboleettiin kee hangafni Samaariyya ishee intallan ishee wajjin siin gama kaabaa jiraattu sanaa ti; obboleettiin kee quxisiuun Sodoom ishee intallan ishee wajjin siin gama kibbaa jiraattu ti. **47** Ati karaa isaanii duukaa buutee hojjiwan isaanii jibbisiso sana hojjechuu qofa utuu hin ta’in karaa kee hundumaan daftee isaan caalaa amala badde. **48** Ani jiraataadhaati, jedha Waaqayyo Gooftaan; obboleettiin kee Sodoomii fi intallan ishee iyyuu takkumaa waan atii fi intallan kee hojjettan kana hin hojjenne. **49** “Egaa cubbuun obboleettiin kee Sodoom kana ture: Ishee fi intallan ishee of tuultotaa fi quufuu turan; yaada malees jiraatan; isaan hiyyeyyii fi rakkattootaa hin gargaarre. **50** Isaan of tuultota turan; fuula koo duratti waan jibbisisaan hojjetan. Kanaafuu ani akkuma isin argitan sana isaan nan balleesse. **51** Samaariyaan cubbuu ati hojjette sana walakkaa isaa illee hin hojjenne. Ati isaan caalaa waan jibbisisaan hojjetee waanuma hojjette kana hundaan obboleettota kee qajeeltota fakkeessite. **52** Ati waan obboleettota keetiff falpii qopheessiteef qaanii kee baadhadhu. Sababii cubbuun kee cubbuu isaanii caalaa hamaa ta’ef isaan si caalaa qajeeltota fakkaatu. Kanaafuu qaana’iittii salphina kee baadhadhu; ati akka obboleetonni kee qajeeltota fakkataan gooteertatii. **53** “Ta’us ani hambar Sodoomii fi kan intallan ishee, kan Samaariyatii fi kan intallan ishee, kan kees kan isaanii wajjin nan deebisa; **54** kunis akka ati salphina kee baadhattee waan isaan jajjabeessuuf hojjette sana hundaan qaanoftuuf. **55** Obboleetonni kee Sodoomii fi intallan ishee, Samaariyya fi intallan ishee akkuma duraan turanitti ni deebi’u; atii fi intallan kees akkuma duraan turanitti ni deebitu. **56** Ati bara of tuulaa turte sana keessa obboleettiin kee Sodoomiin maqaa iyyuu hin dhoofne; **57** kunis utuu hammimini kee ifatti hin ba’in ture. Ta’us ati amma intallan Edoomiin, olloota ishee hundaa fi intallan Filisxeemotaa jechuunis warra naarnioo kee jiraatan kanneen si tuffatan hundaan ni balfamta. **58** Ati gatii wal bira ga’uu haala hamaadhaan

si wajjin nan gala. **61** Ati gaafas yeroo obboleettota kee hangafaa fi quxisiuu simattutti, karaa kee yaadattee ni qaanofta. Ani intallan taasisee isaan siifan kenna; garuu kun akka kakuu ani si wajjin gale sanaa miti. **62** Ani si wajjin kakuu nan gala; atis akka ani Waaqayyo ta’e ni beekta. **63** Yeroo ani waan ati hojjette hunda siif dhiisutti, ati sababii salphina keetiittiif yaadattee ni qaanofta; lammatas afaan hin saaqattu, jedha Waaqayyo Gooftaan.”

17 Ergasii dubbiin Waaqayyooakkana jedhee gara koo dhufe: **2** “Yaa ilma namaa, hibbo dubbadhuutii mana Israa’elitti fakkenya himi. **3** Akkanas isaaniin jedhi; ‘Waaqayyo Gooftaanakkana jedha: Risaan guddaa qoochoo jabaa, baallee dhedheeraa fi bifaa addaa addaa qabu tokko gara Libaanoon dhufe. Inni mataa muka birbirsa fudhatee **4** lataa fixee isaa irraa cabsee biyya daldalootaatti geesse; magaalaal daldalootaa keessas dhaabe. **5** “Innis sanyii biyya keetii keessaa waa fuudhee biyyoo gabbataa keessa kaa’ee. Akka muka qarqara lagaatti biqiluutti bishaan guddaa bira dhaabe; **6** innis biqilee hidda yaafatee muka wayinii dagaage ta’ee. Dameewwan isaa gara isaatti deebi’an; hiddi isaa garuu isuma jalatti hafe. Inni akkasiin muka wayinii ta’ee dameewwan baala hedduu qaban baafate. **7** “Ergasisi risaa guddaa kan qoochoo guddaa fi baallee baay’ee qabu kan biraatu ture. Mukti wayinii sunis bishaan akka argatuuf lafa qotiisaan dhaabamee ture sana keessa garaa risaa sanaatti hidda yaafatee dameewwanis bal’ifate. **8** Mukti wayinii sun akka dameewwan baasuu, akka ija naqatuu fi akka wayinii itti tole ta’uuf biyyoo gaarrii qarqara bishaan guddaa jiru keessa dhaabamee ture.” **9** “Akkana isaaniin jedhi; ‘Waaqayyo Gooftaanakkana jedha: Inni ni guddataa? Inni akka goguu buqqifamee jii isaa irraa harca’a mitii? Lataan isaa hundinuu ni goga. Hiddi isaa wajjin isa buqqisuu irree jabaa yookaan nama hedduu hin barbaachisu. **10** Inni utuma iddo tokkoo buqqifamee iddo biraadhaabamee iyyuu ni guddataa? Inni yeroo bubbene ba’abiiftuu itti bubbistutti lafa qotiisaan keessatti biqile sana irratii guutumaan guutuutti collagee hin goguu?” **11** Ergasii dubbiin Waaqayyooakkana jedhee gara koo dhufe: **12** “Mana fincilaan kanaan, ‘Isin hiikka wantoota kanneenii hin beektanii?’ jedhi. Akkana isaaniin jedhi: ‘Mootiin Baabilon gara Yerusaalem dhaqee, mootii isheetii fi namoota ishee ulfaatoo fuudhee Baabilonitti deebi’ee. **13** Ergasii immoo maatii mootichaa keessaa nama tokko fuudhee kakachiisuuudhaan isaa wajjin walii galtee uummate. Akkasumas namoota biyya sanaa jajjaboo fuudhee deeme; **14** kunis akka mootummaan sun gad deebi’ee mataa ol qabachuu dadhabee walii galtee sana qofaan jiraachuu danda’uuf. **15** Mootichi garuu fardeenii fi loltoota hedduu argachuuuf jedhee ergamoota isaa Gibxitti ergachuudhaan isatti fincile.

Inni amma ni milkaa'aa? Namni waan akkanaa hoijetu yookaan wantoota kanneen fafakkaatan kan biraan hoijetu ni miliqaa? Inni walii galtee sana cabsee jalaa ba'u qaba haa jennu; **11** abbaan wantoota kanneen keessaa danda'aa? **16** "Ani jiraataadhaati, jedha Waaqayyo tokko illee gochuu baatu iyyuu, "Ilmi immoo tulluu Gooftaan; inni Baabilon keessatti biyyuma mooticha teessoo irra isa kaa'e kan inni kakuu isaa tuffatee walii waqaaffannaa irratti nyaata. Niitii ollaa isaa xureessa. **12** Inni hiyyeyyi fi rakkatoota cunqursa. Nama saama. galtee isaa cabse sanaa keessatti ni du'a. **17** Yeroo Waan qabsiisaan qabate hin deebisu. Gara waaqota lubbuu hedduu galaafachuu tuullaan biyyoo tuulamee tolfamoo ilaala. Wantoota jibbisiso hoijeta. **13** Inni da'noonn ijaaramutti, Fara'oон loltoota isaa jajjaboo fi hiiqidhaan liqeesee dhala fudhata. Namni akkasii tuuta nama baay'ee wajjin waraana keessatti homaa isaa lubbuu ni jiraata? Hin jiraatu! Inni sababii wantoota hin fayyadu. **18** Inni walii galtee tuffatee kakuu cabse. jibbisiso kanneen hunda hoijeteef dhugumaan ni Sababii walii galteedhaan harka dha'ee garuu waan kana ajeefama; dhiigii isaa matuma isaatti deebi'a. **14** hunda hoijeteef inni hin ba'u. **19** "Kanaafuu Waaqayyo "Ilmi kun garuu yoo ilma dhalchee, ilmi sun immoo Gooftaan akkana jedha: Ani jiraataadhaati, ani kakuu cubbuu abbaan isaa hojete hunda utuma arguu sodaatee koo kan inni tuffatee fi walii galtee koo kan inni cabse hojechuu dhiisa haa jennu; **15** "Inni tulluu waqaaffannaa sana matuma isaatti nan deebisa. **20** Ani kiyyoo koo isaaf irratti hin nyaatu yookaan gara waqaota tolfamoo mana nan dirirsa; innis kiyyoo kootiin ni qabama. Sababii Israa'el hin ilaalu. Niitii ollaa isaaas hin xureessa. **16** inni anaaf amanamuu dideef ani Baabilonitti isa geessee Nama tokko illee hin cunqursu yookaan liqii liqeesssuuf achitti isatti nan mura. **21** Loltooni isaa kanneen qabsiisa hin gaafatu. Inni nama hin saamu; garuu nyaata baqatan hundinuu goraadeedhaan ajeefamu; warri ofii nama beela'eef kenna; nama daares daara baasa. hafan immoo bubbleetti bittinneeffamu. Gaafas isin akka **17** Harka isaa hiyyeyyi miidhuu irraa eeggata; hiiqii ani Waaqayyo dubbadhe ni beektu. **22** "Waaqayyo yookaan dhala hin fudhatu. Inni seera koo ni eega; Gooftaan akkana jedha: Ani mataan koo mataa birbirsaajajawwan koo duukaas ni bu'a. Inni sababii cubbuu irraa damee tokko kutee nan dhaaba; fiixee isaa irraa abbaa isatiif hin du'u; inni dhugumaan ni jiraata. **18** immoo lataa kichuu cabsee tulluu guddaa ol dheeraa Abbaan isaa garuu waan nama gowwoomiseef, waan tokko irra nan dhaaba. **23** Anis ol dheerina tulluu Israa'el obboleessa isaa saamee uummata isaa gidduutti daba irra isaa nan dhaaba; inni immoo dameewwan yaafatee, hojeteef cubbuudhuma ofii isatiin du'a. **19** "Isin garuu, ija naqatee birbirsaa guddaa ta'a. Simbirrooni gosa 'Ilmi maaliif cubbuu abbaa isatiin hin adabamne?" hundaa isaa irra jiraatu; isaanis gaaddisa dameewwan isaa jalatti iddo bultii ni qabaatu. **24** Mukkeen bosonaa hundinuu akka ani Waaqayyo muka dheeraa gabaabsee muka gabaabaa immoo dheeressu ni beeku. Ani muka jiidhaa gogsee muka gogaa immoo akka inni lalisu nan godha. "Ani Waaqayyo dubbadheera; waan kana nan raawwadha."

18 Ergasi dubbiin Waaqayyo akkana jedhee gara koo dhufe: **2** "Isin yeroo, "Abbootiin ija wayini dhangagga'aaya nyaannaan, ilkaan ijoollee hadoode' jettanii waa'ee biyya Israa'el mammaaktan, maal jechuu keessan? **3** "Ani jiraataadhaati, jedha Waaqayyo Gooftaan; isin si'achi mammaaksaa kana Israa'el keessatti hin mammaaktan. **4** Lubbuun hundi kan koo ti; akkuma lubbuun abbaa kan koo taate sana lubbuun ilmaas kan koo ti. Lubbuun cubbuu hoijettu ni duuti. **5** "Mee nama qajeelaa murtii qajeelaa fi waan qajeelaa hoijetu tokkotu jira haa jennu. **6** Inni tulluu waqaaffannaa irratti hin nyaatu yookaan waqaota tolfamoo mana Israa'el hin abdatu. Inni niitii ollaa isaa hin xureessu yookaan dubartii xurii qabdoo wajjin hin ciisuu. **7** Inni nama tokko illee hin cunqursu, garuu waan qabsiisaan liqeeffate ni deebisa. Inni nama hin saamu; garuu nyaata ofii isaa nama beela'eef kenna; uftata isaa nama qullaa deemutti uffisa. **8** Inni hiiqidhaan namaaf hin liqeessu yookaan dhala nama irraa hin fudhatu. Inni waan hamaa hojechuu irraa of qusat; nama tokkoo fi nama kaan gidduuttiis murtii qajeelaa kenna. **9** Inni qajeelfama koo duukaa bu'ee seera koos amanamummaadhaan eega. Namni akkasii qajeelaa dha; inni dhugumaan ni jiraata, jedha Waaqayyo Gooftaan. **10** "Mee inni ilma jeequmsa kaasu kan dhiiga namsaa dhangalaasu

yookaan wantoota kanneen fafakkaatan kan biraan hoijetu ni miliqaa? Inni walii galtee sana cabsee jalaa ba'u qaba haa jennu; **11** abbaan wantoota kanneen keessaa danda'aa? **16** "Ani jiraataadhaati, jedha Waaqayyo Gooftaan; inni Baabilon keessatti biyyuma mooticha teessoo irra isa kaa'e kan inni kakuu isaa tuffatee walii waqaaffannaa irratti nyaata. Niitii ollaa isaa xureessa. **12** Inni hiyyeyyi fi rakkatoota cunqursa. Nama saama. galtee isaa cabse sanaa keessatti ni du'a. **17** Yeroo Waan qabsiisaan qabate hin deebisu. Gara waaqota lubbuu hedduu galaafachuu tuullaan biyyoo tuulamee tolfamoo ilaala. Wantoota jibbisiso hoijeta. **13** Inni da'noonn ijaaramutti, Fara'oон loltoota isaa jajjaboo fi hiiqidhaan liqeesee dhala fudhata. Namni akkasii tuuta nama baay'ee wajjin waraana keessatti homaa isaa lubbuu ni jiraata? Hin jiraatu! Inni sababii wantoota hin fayyadu. **18** Inni walii galtee tuffatee kakuu cabse. jibbisiso kanneen hunda hoijeteef dhugumaan ni Sababii walii galteedhaan harka dha'ee garuu waan kana ajeefama; dhiigii isaa matuma isaatti deebi'a. **14** hunda hoijeteef inni hin ba'u. **19** "Kanaafuu Waaqayyo "Ilmi kun garuu yoo ilma dhalchee, ilmi sun immoo Gooftaan akkana jedha: Ani jiraataadhaati, ani kakuu cubbuu abbaan isaa hojete hunda utuma arguu sodaatee koo kan inni tuffatee fi walii galtee koo kan inni cabse hojechuu dhiisa haa jennu; **15** "Inni tulluu waqaaffannaa sana matuma isaatti nan deebisa. **20** Ani kiyyoo koo isaaf irratti hin nyaatu yookaan gara waqaota tolfamoo mana nan dirirsa; innis kiyyoo kootiin ni qabama. Sababii Israa'el hin ilaalu. Niitii ollaa isaaas hin xureessa. **16** inni anaaf amanamuu dideef ani Baabilonitti isa geessee Nama tokko illee hin cunqursu yookaan liqii liqeesssuuf achitti isatti nan mura. **21** Loltooni isaa kanneen qabsiisa hin gaafatu. Inni nama hin saamu; garuu nyaata baqatan hundinuu goraadeedhaan ajeefamu; warri ofii nama beela'eef kenna; nama daares daara baasa. hafan immoo bubbletti bittinneeffamu. Gaafas isin akka **17** Harka isaa hiyyeyyi miidhuu irraa eeggata; hiiqii ani Waaqayyo dubbadhe ni beektu. **22** "Waaqayyo yookaan dhala hin fudhatu. Inni seera koo ni eega; Gooftaan akkana jedha: Ani mataan koo mataa birbirsaajajawwan koo duukaas ni bu'a. Inni sababii cubbuu irraa damee tokko kutee nan dhaaba; fiixee isaa irraa abbaa isatiif hin du'u; inni dhugumaan ni jiraata. **18** immoo lataa kichuu cabsee tulluu guddaa ol dheeraa Abbaan isaa garuu waan nama gowwoomiseef, waan tokko irra nan dhaaba. **23** Anis ol dheerina tulluu Israa'el obboleessa isaa saamee uummata isaa gidduutti daba irra isaa nan dhaaba; inni immoo dameewwan yaafatee, hojeteef cubbuudhuma ofii isatiin du'a. **19** "Isin garuu, ija naqatee birbirsaa guddaa ta'a. Simbirrooni gosa 'Ilmi maaliif cubbuu abbaa isatiin hin adabamne?" hundaa isaa irra jiraatu; isaanis gaaddisa dameewwan isaa jalatti iddo bultii ni qabaatu. **24** Mukkeen bosonaa hundinuu akka ani Waaqayyo muka dheeraa gabaabsee muka gabaabaa immoo dheeressu ni beeku. Ani muka jiidhaa gogsee muka gogaa immoo akka inni lalisu nan godha. "Ani Waaqayyo dubbadheera; waan kana nan raawwadha."

20 Lubbuun cubbuu hojettu ni duuti. Ilmi cubbuu abbaa isatiin hin adabamu yookaan abbaan cubbuu ilma isatiin hin adabamu. Qajeelinni nama qajeelaa isumaaf ta'a; hamminni nama hamaas isumatti deebi'a. **21** "Namni hamaan tokko garuu yoo cubbuu hojete hunda irraa deebi'ee ajajawwan koo hunda eegee, waan qajeelaa fi waan sirrii hojete inni dhugumaan ni jiraata; hin du'u. **22** Balleessaa inni hojete keessaa tokko iyyuu isatti hin herregamu. Sababii wantoota qajeelaa hojeteef inni lubbuudhaan ni jiraata. **23** Ani du'a hamootaatti nan gammadaa? jedha Waaqayyo Gooftaan. Qooda kanaa yoo isaan cubbuu isaanii irraa deebi'anii lubbuudhaan jiraatan an ihi gammaduu? **24** "Garuu namni qajeelaa tokko yoo qajeelummaa isaa irraa deebi'ee cubbuu hojeteetee wantoota jibbisiso namichi hamaan sun hojjecha ture sana hojete inni lubbuudhaan ni jiraataa? Waan qajeelaa inni hojete keessaa tokko iyyuu isaf hin yaadatumu. Inni sababii amanamuu didee cubbuu hojeteef ni du'a. **25** "Isin garuu, 'Karaan Gooftaa qajeelaa miti' jettu. Yaa mana Israa'el dhaga'aa: Karaan koo qajeelaa dha mitii? Jal'aan karaa keessan mitii? **26** Namni qajeelaa yoo qajeelummaa isaa irraa deebi'ee cubbuu hojete inni cubbuu sanaan ni du'a. Inni sababii cubbuu hojete sanaatiif ni du'a. **27** Namni hamaan tokko garuu yoo hammina isaa irraa deebi'ee murtii qajeelaa fi waan qajeelaa hojete inni lubbuu isaa ni oolfata. **28** Inni sababii yakka hojete hunda hubatee irraa deebi'eef dhugumaan lubbuudhaan ni jiraata; hin du'u. **29** Ta'u illee manni Israa'el, 'Karaan Gooftaa qajeelaa miti'

jedha. Yaa mana Israa'el, karaan koo qajeelaa dha mitii? Gooftaan.' 4 "Ati isaanitti murtaa? Yaa ilma namaa, ati Jal'aan karaa keessan mitii? 30 "Kanaafuu yaa mana isaanitti murtaa? Ergasiis akka isaan hojiwwan abbootii Israa'el, ani tokkoo tokkoo keessanitti akkuma hojii isaanii jibbiisioso sana beekan godhi; 5 akkanas isaaniin keessanitti nan mura, jedha Waaqayyo Gooftaan. Qalbii jedhi: 'Waaqayyo Gooftaanakkana jedha: Ani gaafan jijiirradhaa! Yakka keessan hunda irraa deebi'aa; yoos Israa'el filadhetti harka koo ol qabadhee sanyii mana isin cubbuudhaan hin baddan. 31 Daba natti hoijettan hunda of mul'iseera. Harka koo ol kaasee, "Ani Waaqayyo Waaqa qabaadhaa. Yaa mana Israa'el isin maaliif duutu? 32 keessan" isaaniiin jedheera. 6 Gaafas ani biyya Gibxii Ani du'a nama kamiitti iyuu hin gammaduutii, jedha Waaqayyo Gooftaan. Qalbii jijiirradhaatii lubbuudhaan Yaaoobiif kakachuudhaan biyya Gibxi keessatti isaanitti jiraadhaa!

19 "Waa'ee ilmaan mootota Israa'eliif faarsii boo'i; 2 akkanas jedhi: "Haati kee leencota gidduutti, leenca akkamii tutrel Isheen leencota gidduu ciiftee ilmoolee ishee guddifatte. 3 Ilmoolee ishee keessaas tokko guddifatte; innis leenca jabaat'a'e. Inni waa adamsee ciccirachu barate; namootas nyaate. 4 Saboonti waa'ee isaa dhaga'an; inni boolla isaanii keessatti qabame. Isaan hokkoodhaan harkisanii gara biyya Gibxitii isa geessan. 5 "Isheen yommuu akka abdiin ishee hin giutamin, akka wanni isheen yaaddes hin milkaa'in argitetti, ilmoolee ishee keessaas kan biraa fudhattee leenca jabaat gootee guddifte. 6 Inni leencota gidduu biddiique; leenca jabaat'a'eeraatii. Inni waa adamsee ciccirachu barate; namootas nyaate. 7 Inni da'anno isaanii diige; magalaawwan isaanii onse. Biyyattii fi kanneen ishee keessa jiraatan hundi aaduu isaaatiin raafaman. 8 Ergasiis saboonni warri kutaalee biyya naannoo sanaa jiran isatti ka'an. Isaanis kiyyoo isaanii isa duratti diriirsan; innis boolla isaanii keessatti qabame. 9 Isaan hokkoodhaan qabaniin mana shiboo keessa isa ka'an; gara moottii Baabilonitti isa fidan. Mana hidhaatti isa galchan; kanaafuu aaduun isaa tulluuwwan Israa'el irratti ergasiis hin dhaga'amme. 10 "Haati kee akkuma wayinii lafa qotisaa kee keessa bishaan bira dhaabatee ti; biqiltuun sunis sababii bishaan baay'ee argatteef mistee damee hedduu baaffate. 11 Dameewwan isaaas jajjaboo bokkuu bulchaatiif ta'an turan. Isheen baalawwan gobbatan gidduutti ol dheerina isheetti fi baay'ina dameewwan isheetti ol dheeratteet mul'atti ture. 12 Isheen garuu aariidhaan buqqifamtee lafatti gatamte. Bubbeen ba'a biiftuu ishee gogsee ija ishee irraa harcaase; dameewwan ishee ciccimoonis ni coollagen; ibiddis isaan fixe. 13 Amma isheen gammoojjii keessa, lafa gogaa dheebole irra dhaabamte. 14 Damee ishee tokko keessaa ibiddi ba'e ija ishee fixe. Dameen jabaan bokkuu bulchaatiif ta'u tokko iyuu ishee irratti hin hafne.' Kun faaroor boo'ichaah kan boo'ichaaf itti fayyadamanii dha."

20 Wagga torbaffaa, ji'a shanaffaa keessa guyyaa kudhannaffaatti maanguddoota Israa'el keessaa tokko tokko waan Waaqayyo jedhu gaafachuu dhufanii fuula koo dura tataa'an. 2 Ergasiis dubbiin Waaqayyo akkana jedhee gara koo dhufe; 3 "Yaa ilma namaa, akkana jedhi maanguddoota Israa'elitti dubbadhu; 'Waaqayyo Gooftaanakkana jedha: Isin yaada koo gaafachuu dhuftanii? Ani jiraataadhaatii, ani akka isin yaada koo gaafattanii isinii hin eeyyamu, jedha Waaqayyo

isaanii jibbiisioso sana beekan godhi; 5 akkanas isaaniin keessan" isaaniiin jedheera. 6 Gaafas ani biyya Gibxii isaan baasee biyya ani isaanii file kan aannanii fi damma baastu, biyya biyyoota hunda caalaa miidhagdutti isaan galchuhduhaaf isaanii nan kakadhe. 7 Anis akkanan isaaniiin jedhe, "Tokkoon tokkoon keessan wantoota jibbiisioso k jii keessan itti gammadu sana balleessa; waqaota Gibxiinis of hin xureessinaa. Ani Waaqayyo Waaqa keessan." 8 "Isaan garuu natti fincilanii na dhaga'uu didan; wantoota jibbiisioso iji isaanii itti gammade sanas hin balleessine yookaan waqaota Gibxi tolfaamoo sanas hin dhiisne. Kanaafuu ani biyya Gibxi keessatti aarii koo isaanitti ba'uudhaaf dheekkamsa koo isaan irratti nan dhangalaasa jedheen ture. 9 Ani garuu akka maqaan koo fuula saboota Israa'eloonni gidduu isaanii jiraatan kanneen ani Israa'eloota biyya Gibxi baasuuudhaan fuula isaanii duratti of beeksise sanaa duratti hin xuroofne gochuudhaaf maqaan kootiif jedheen hojjedhe. 10 Kanaafuu ani biyya Gibxi isaan baaseen gammoojjii itti isaan fide. 11 Akka namni isaanii ajajmu isaaanti jiraatuuf ansi sirnawwan koo isaanii nan kenne; seerawan koos isaanii nan beeksise. 12 Akkasumas akka isaan akka ani Waaqayyo isaan qulqulleesse beekaniif, akka anaa fi isaan gidduutti mallattoo ta'uuf Sanbatoota koo isaanii nan kenne. 13 "Manni Israa'el garuu gammoojjii keessatti natti fincile. Sirna koo isa namni yoo itti bule isaan jiraatu isa hin eegne; seera koos ni tuffatan. Sanbatoota koos guutumaan guutuutti xureessan. Kanaafuu ani dheekkamsa koo isaanitti roobsee gammoojjii keessatti isaanan barbadeessa jedhen ture. 14 Ani garuu akka maqaan koo fuula saboota utuma iji isaanii arguu Israa'elin achii baase sanaa duratti hin xuroofneef maqaan kootiif jedhee waan kana nan hojjedhe. 15 Akkasumas biyya ani isaanii kenne kan biyyoota hunda caalaa miidhagdu kan aannanii fi damma baastutti akka isaan hin galchene harka koo ol qabadhee gammoojjii keessatti isaanii nan kakadhe; 16 kunis waan isaan seera koo tufftaniiif, sirna koo duukaa hin bu'inii fi Sanbatoota koo xureessaniif. Yaadni isaanii waqaota isaanii tolfaamoo faana bu'eeraatti. 17 Ta'us ani gara laafinaanan isaanilaale malee isaan hin balleessine yookaan gammoojjii keessatti isaan hin fixne. 18 Ani gammoojjii keessatti ijoollee isaaniiitiinakkana nan jedhe; "Sirna abbootii keessanii duukaa hin bu'inaa yookaan seera isaanii hin eeginaa yookaan waqaota isaanii tolfaamoo of hin xureessinaa. 19 Ani Waaqayyo Waaqa keessan; sirna koo duukaa bu'aa; seera koos of eeggannaadhaan eegaa. 20 Akka inni nu gidduutti mallattoo ta'uuf Sanbatoota koo qulqullaan eegaa. Ergasiis isin akka ani Waaqayyo Waaqa keessan ta'e ni beektu." 21 "Ijooleen isaanii garuu natti fincilan; isaan sirna koo isa, "Namni yoo itti bule isaan jiraatu" sana duukaa hin buune; seera

koos of eeggannoodhaan hin eegne. Sanbatoota koos Ergasii garuu dhugumaan na dhaggeeffattu; kennaa fi ni xureessan. Kanaafuu ani dheekkamsa koo isaanitti waaqota keessaniiniis lammata maqaa koo qulqullicha roobsee gammoojji keessatti aarii koo isaanitti nan ba'a hin xureessitan. **40** Tulluu koo qulqullicha iratti, tulluu jedheen ture. **22** Ani garuu maqaa kootiif jedhee akka Israa'el dheeraa sana iratti, jedha Waaqayyo Gooftaan, maqaan koo fuula saboota ani utuma isaan ilaalanuu achitti guutummaan mana Israa'el na tajaajilu; anis achii isaan baase sanaa duratti hin xuroofneef harka koo achitti isaan nan simadha. Achittis buusii keessanii fi dachaafadhe. **23** Akkasumas ani gammoojji keessatti kennaa keessan filatamaa sana aarsaa keessan qulqulluu harka koo ol qabadhee akkan saboota gidduutti isaan hunda wajjin nan barbaada. **41** Ani yeroo saboota faffacaasuu fi biyyoota keessa isaan bittinneessu fuula keessaa isin baasee biyyoota isin itti bittinnooftanii isaanii durati nan kakadhe; **24** isaan seera kootiif turtan keessaa walitti isin qabutti, ixaana urgaa'aa ajajamuun didan; sirna koos ni tuttatan; Sanbatoota godhadhee isin nan simadha; fuula sabootaa durattis koos ni xureessan; iji isaaniiis waaqota tolfamoo kan isin gidduutti qulqulluu ta'u koo of nan mul'isa. **42** abbootii isaanii duukuu bu'e. **25** Anis sirna gaarii hin Yeroo ani biyya Israa'el, biyya ani abbootii keessaniiif ta'inii fi seera isaan itti hin jiraannetti dabarseen isaan kennuu harka ol qabadheen kakadhee ture sanatti kenne; **26** anis sodaadhaan isaan guutuufan aarsaa isin galchutti isin akka ani Waaqayyo ta'e ni beektu. isaan ilmaan isaanii hangafa dhi'eessuudhaan kennan sanaan akka isaan xuraa'an nan godha; kanas ani akka isaan akka ani Waaqayyo ta'e beekaniifan godhe. **27** "Kanaafuu yaa ilma namaa,akkana jedhii saba Israa'elitti dubbadhu; 'Waaqayyo Gooftaan akkana jedha: Kanaanis abbootii keessan na gananii na arrabsan; **28** yeroo fokkisa sanaatti hin ta'in, maqaa kootiif jedhee isinii ani gara biyya ani isaaniiif kennuu kakadhee ture sanaatti isaan galchee isaan immoo gaara ol dheeraa kam iyuu yookaan muka laisiaa kam iyuu arganitti, isaan achitti aarsaa isaaniiif dhi'eessan; aariif na nakaasuuf jedhanii qalma dhi'eessan; ixaana isaanii urgaa'aa dhi'eessanii dhibaayyuu isaaniiis dhibaafatan. **29** Anis Waqqayyo Gooftaan." **43** Achitti isin amala keessanii fi gochawwan ittiin of xureessitan hunda ni yaadattu; hammina hoijettan hundaafis of balfitu. **44** Yaa mana Israa'el, yeroo ani utuu akka hammina keessaniiittu fi akka hojii keessan fokkisa sanaatti hin ta'in, maqaa kootiif jedhee isinii araaramutti, isin akka ani Waaqayyo ta'e ni beektu, jedha Waqqayyo Gooftaan." **45** Ergasii dubbiin Waqqayyoo akkana jedhee gara koo dhufe: **46** "Yaa ilma namaa, fuula kee gara kibbaatti garagafadhu; biyya kibbaatti lallabiitii bosona biyya Negeebiitiin mormuudhaan raajii dubbadhu. **47** Bosona Negeebiin akkana jedhi: 'Dubbii dhi'eessanii dhibaayyuu isaaniiis dhibaafatan. Ani ibidda sitti qabsiisufan jira; innis mukkeen kee Hamma har'aatti lafti sun Baamaa jedhamee waamama. **30** "Kanaaf mana Israa'eliin akkana jedhi: 'Waaqayyo Gooftaan akkana jedha: Isinakkuma abbootii keessanii of xureessitanii hawwi wantoota jibbisiisoo isaaniiitiin gubattanii? **31** Isin yeroo kennaa keessan dhi'eessitanii ilmaan keessan ibiddaan aarsaa gootanitti, hamma har'aatti ittuma fuitanii waaqota keessan tolfamoo hundaan of xureessitan. Yaa mana Israa'el, akka isin na kadhattani ani isinif nan eeyyamaa? Ani dhugumaan jiraataadhaatii, jedha Waaqayyo Gooftaan; akka isin na kadhattan ani isinif hin eeyyamu. **32** "Isin, "Nu akka sabootaa, akka uummata adduryaa kanneen mukaa fi dhagaadhaaf sagadan sanaa ta'u feena" jettu. Garuu wanni isin garaatti yaaddan gonkumaa hin ta'u. **33** Ani dhugumaan jiraataadhaatii, jedha Waaqayyo Gooftaan; ani irree jabaa fi harka diriifameen, dheekkamsa roobsuudhaan isinan bulcha. **34** Ani harka jabaadhaan, irree diriifamee fi dheekkamsa roobeen saboota keessaa isinan fida; biyyoota isin itti bibittinnooftan keessas walitti isinan qaba. **35** Ani gammoojji sabootaatti isin fidee achitti ifaan ifatti isinitti nan mura. **36** Ani akkuman biyya Gibixitti abbootii keessanitti mure sana isinittis nan mura, jedha Waaqayyo Gooftaan. **37** Ani akka isin ulee koo jalaan lootan nan godha; hidhaa kakuuttis isin nan galcha. **38** Warra natti ka'anii natti fincilan isin keessaa nan baasa. Biyya isaan jiraachaa turan sana keessaa isaan nan baasa; garuu isaan biyya Israa'el hin seenan. Kanaanis isin akka ani Waaqayyo ta'e ni beektu. **39** "Yaa mana Israa'el waa'ee keessan garuu Waaqayyo Gooftaan akkana jedha: Tokkoon tokkoon keessan dhaqaatii waaqota tolfamoo keessan tajaajilaal!

21 Dubbiin Waqqayyoo akkana jedhee gara koo dhufe: **2** "Yaa ilma namaa, fuula kee gara Yerusaalemitti garagafadhuutii iddo qulqulluu kanaan mormii lallabi. Biyya Israa'eliinis mormii raajii dubbadhu; **3** akkanas isheen jedhi: 'Waaqayyo akkana jedha: Ani sitti nan ka'a. Goraadee koo man'ee isaaa keessaa luqqifadhee nama qajeelaas, hamaas si keessaa nan balleessa. **4** Waan ani nama qajeelaas, nama hamaas balleessuudhaaf goraadeen koo saba kibbaa hamma kaabaatti jirutti ni luqqifama. **5** Akka ani Waaqayyo goraadee koo man'ee isaaa keessaa luqqifadhe, namni hundi ni beeka; innis man'ee isatta hin deeb'i'u." **6** "Kanaafuu yaa ilma namaa, aadi! Fuulisaanii duratti garaa cabaa fi gadda hadhaa'adhaan aadi. **7** Yommuu isaan, 'Ati maalif aadda?' jedhanii si gaafatanitti, 'Sababii oduu dhaga'amaa jiruutif. Onneen hundi ni baqxi; harki hundis ni laafa; hafuurri hundi ni gaggaba; jilbi hundis bishaan ta'a. Oduuni sun dhaga'amaa jiral Dhugumaanis ni ta'a, jedha Waaqayyo Gooftaan." **8** Ergasii dubbiin Waqqayyoo akkana jedhee gara koo dhufe; **9** "Yaa ilma namaa, raajii dubbadhuutii, 'Gooftaan akkana jedha' jedhi: "Goraadeel! Goraadeel! Goraadee qaramiee cululuqfame, **10** kan ajjeesuuf qaramie, akka balaqqee calaqqisuudhaaf cululuqfame!" "Nu bokkuu ilma koo Yihuudaatiin gammanna? Goraadeen ulee akkasii

hunda tuffata. **11** “Goraadeen akka harkaan qabatamuuf isaanii dhi'aate, warra yeroon adabbii isaanii ga'e irra ni cululuqfamuuf ramadameera; harka warra nama galuutti kaa'ama. **30** Goraadee man'ee isaaatti deebisi; iddo ati kennamuuf qaramee cululuqfameera. **12** Yaa ilma itti dhalattetti, biyya akaakayyuu keetiitti, ani sitti nan namaa, kun saba kootti, ilmaan mootota Israa'el hundatti mura. **31** Ani dheekkamsa koo sirratti nan dhangalaasa; dhufeeraati, iyyii wawaadhu. Isaan saba koo wajjin ibidda aarii kootiis sitti nan buufa; ani namoota hamoo goraadeedhaaf kennamaniiru. Kanaafuu ati laphee kee kanneen balleessuudhaan beekamanitti dabarsee sin rukuti. **13** “Qorumsi dhugumaan ni dhufa. Yoo bokkuun kenna. **32** Ati qoraan ibiddaa taata; dhiigni kee biyya goraadeen tuffate sun itti fufuu baate hoo? jedha kee keessatti dhangala'a; si'achi hin yaadatamu; ani Waaqayyo dubbadheeratii.”
22 Dubbiin Waaqayyooakkana jedhee gara koo dhufe: **2** “Yaa ilma namaa, isheetti murtaa? Magaalaa dhiiga dhangalaafu kanatti ni murtaa? Yoos hojji ishee jibbisisaasana itti himi; **3** akkanas jedhi: ‘Waaqayyo Gooftaanakkana jedha: Yaa magaalaa of keessatti dhiiga dhangalaasuuudhaan baddi ofitti fiddee waaqota tol famoo tolchuuudhaan of xureessitu, **4** ati sababii dhiiga dhangalaafte sanaatiif yakka hojjetteerta; sababii waqaqta tol famoo tolchiteef immoo xuroofteeta. Ati waqaqta tol famoo tolchiteef immoo xuroofteeta. Ati bara kee gabaabsiteerta; xumuramuun bara keetii dhi'aateera. Kanaafuu ani namoota ormaa biratti daandii lama baasi; lachanuu biyyuma tokkoo ka'u. Iddoo tuffatamtuu, biyyoota hundaaf immoo waan qoosasintaaasisa. **5** Yaa magaalaa salphatee gooliin si keessa guute, daandii lammaffaa mallattoo godhadhu. **6** Akka tokkoon warri dhi'oo fi fagoo jiraatan sitti qoosu. **6** “Akka tokkoon tokkoon ilmaan moototaa kanneen si keessa jiraatan humma isaanittifayyadamanii dhiiga dhangalaasan ilaali. **7** Abbootii fi haadhonnisi keessatti salphifaman; alagoonni ni hacuucaman; ijoolleen abbaa hin qabnee fi haadhonnihiiyeessaa si keessatti miidhaman. **8** Ati mi'oota koo qulqulluu tuffattee Sanbata koos xureessite. **9** Namoonni dhiiga dhangalaasuuf maqaa tulluuwwan irraattii nyaatanii fi sagaagalani si keessa jiru. **10** Namoonni siree abbaa isaanii xureessan si keessa jiru; namoonni dubartoota xuriijii'a qaban kanneen akka seeraatti qulqulluu hin ta'in wajjin ciisanis si keessa jiru. **11** Si keessatti namni tokko niitii ollaas isaa wajjin waan jibbisisaahojjetta; kaan haala fokkisaadhan niitii ilma isaa xureessa; kaan immoo obboleettii isaa, intaluma abbaa isaa xureessa. **12** Namoonni dhiiga dhangalaasuuf jedhanii si keessatti mattaa'afudhatu; atis hiiqii fi dhala fudhachuuudhaan olla kee irraa bu'aa hin malle argachaa jirta. Ati na irraanfatteerta, jedha Waaqayyo Gooftaan. **13** “Ani dhugumaan bu'aa ati karaa hin malleen argattee fi dhiiga ati gidduu keetti dhangalaafte sanaaf harka koo walitti nan rurrukuta. **14** Gaafa ani si adabutti garaan kee jabaatee dhaabachuu yookaan harki kee humna qabaachuu danda'aa? Ani Waaqayyo dubbadheera; waan kanas nan godha. **15** Ani saboota keessa sin bittinneessa; biyyoota keessasinfacaasa; xuraa ummaa kees sirraan qulqulleessa. **16** Ati yeroo fuula sabootaa durattixuroofteetakkani Waaqayyo akkana jedhee gara koo dhufe. **17** Ergasii dubbiin Waaqayyoo akkana jedhee gara koo dhufe. **18** “Yaa ilma namaa, manni Israa'el uadaan sibilaa natti ta'eera; hundi isaanii naasii, qorqoroo, sibilaa fi dilaalii boolla ibiddaa keessatti dhiifame natti ta'aniiru. Isaan udaanuma meetiiti malee homaa miti. **19** Kanaafuu Waaqayyo goftaanakkana jedha: ‘Sababii hundi keessan uadaan sibilaa taataniif, ani Yerusaalem keessatti walittan

isin qaba. **20** Akkuma namoonni meetii, naasii, sibiila, qaqqabatanii dharraa sagaagalummaa isaanii ishee dilaali fi qorqorroo baqsuuf jedhanii boolla ibiddaatti irratti dhangalaasan. **9** “Kanaafuu ani michoota ishee, guuran sana, anis aarii fi dheekkamsa kootiin walitti isin qabee magaalaa keessatti isinan baqsa. **21** Ani walitti isin qabee ibidda dheekkamsa kootii isinitti nan buufa; isinis ishee keessatti ni baqfamtu. **22** Akkuma meetii boolla ibiddaa keessatti baqfamu sana, isinis ishee keessatti ni baqfamtu; akka anि Waaqayyo dheekkamsa koo isinitti roobses ni beektu.” **23** Ammas dubbiin Waaqayyo akkana jedhee gara koo dhufe: **24** “Yaa ilmaanamaa biyya sanaan, ‘Ati biyya hin qulqulleeffamn yookaan kan bara dheekkamsaa keessa bokkaan itti hin roobinii dha’ jedhi. **25** Ilmaan mootota ishee akkuma leenca waan adamsate ciccirachaa adauu ti; isaan saba nyaatu; qabeenyaa fi mi’oota gatii guddaa saamuudhaan dubartoota hedduu dhirs malee hambisu. **26** Luboonni ishee seera koo cabsanii mi’oota koo qulqulluu xureessu; isaan waan qulqulla’ee fi waan hin qulqulla’in gargar hin baasan; kan hin qulqulla’inii fi kan qulqulla’e gidduu garaa garummaan hin jiru jedhanii barsiisu; akka anि isaan giddutti tuffatamuuf Sanbatoota koo eeguu irraa ija isaanii dunuunfatu. **27** Ishee keessatti qondaaltonni ishee akkuma yeeyiwan waan adamsatan ciccirachaa jiranii ti; isaan bu’aa hin malle argachuu jedhanii dhiiga dhangalaasu; namootas ni aijeesu. **28** Raajonni ishees hojji kana mul’ata sobaatii fi rajji sobaatiin haguugu. Isaan utuma Waaqayyo hin dubbatin, ‘Waaqayyo Gooftaan akkana jedha’ jedhu. **29** Sabini biyya sanaan ni cunqursu; ni saamus; murtii qajeelaa gananii hiyyeyyii fi rakkattoota hacuucu; alagootas ni miidhu. **30** “Nama akka anि biyyattii hin balleessineef dallaa ijaaree biyyattiidhaa jedhee karaa qaawwaatiin fuula koo dura dhaabatu isaan gidduu nan barbaade; garuu nama tokko illee hin arganne. **31** Kanaafuu ani dheekkamsa koo isaanitti roobsee ibidda aarii kootiitiin isaan nan fixa; waan isaan godhan hunda mtaa isaanitti nan fida, jedha Waaqayyo Gooftaan.”

23 Ergasi dubbiin Waaqayyo akkana jedhee gara koo dhufe: **2** “Yaa ilmaanamaa, dubartoota lama, intallan haadha tokkootu ture. **3** Isaanis shamarrummaa isaanitti jalqabanii sagaagalummaadhaaf of kennuudhaan biyya Gibxi keessatti sagaagaltotta ta’ani. Biyya sanattis harmi isaanii ni tuttuqame; fiixeen guntuta isaanii kan yeroo durbummaa immoo ni qaqqabatame. **4** Ishee hangafni Oholaa, obboleettiin ishee immoo Oholaa jedhamte. Isaanis kan koo turan; ilmaanii fi intallanis da’ani. Aholaan Samaariya dha; Oholiibaan immoo Yerusaalemii dha. **5** “Oholaan utuma kan koo taatee jirtuu sagaagalummaa jalqabde; isheenichoo ishee jechuunis loltoota Asoor kajeelte; **6** isaanis loltoota wayyaa bifaa cuquliisaa uffatan, bulchitootaa fi ajajoota; isaan hundinuu namoota mimmiidhagoo kanne farda yaabbatan turan. **7** Isheenichoo hayyoota Asoor hundaaf sagaagalummaadhaan of kennite; waaqota tolfaamo namoota isheen kajeelte sanaa hundaanis of xureessite. **8** Isheen sagaagalummaa ishee kan biyya Gibxi keessatti jalqabde sana hin dhiifne; yeroo shamarrummaa isheetti namoonni ishee wajjin ciisan fiixee guntuta ishee kan yeroo durbummaa

Asoroota isheen dharraatetti dabarsee ishee nan kenne. **10** Isaanis qullaa ishee mul’isan; ilmaanii fi intallan ishee ni fudhatan; goraadeedhaan ishee ajeesan. Isheen dubartoota keessatti waan kolfaa taatee murtiin ishee irratti raawwatame. **11** “Obboleettiin ishee Oholiibaan waan kana argitee turte; ta’us ishee dharraa isheetti fi sagaagalummaa isheetti obboleettiin ishee caalaa xuroofte. **12** Akkasumas isheen Asoroota jechuunis bulchitootaa fi ajajoota, loltoota wayyaa irraa fi jalaa uffatan, namoota farda yaabbatan kanne hundi isaanii dargaggeyyii mimmiidhagoo ta’an dharraate. **13** Ani akkuma isheen of xureessite nan arge; lachan isaanii iyuu daandii tokko irra deemu. **14** “Isheen garuu sagaagalummaa ishee ittuma fufte. Fakkii namootaa kan keenyan manaa irratti fakkeeffame, fakkiwwan Kaldoottaa kan halluu diimaadhaan fakkeeffame, **15** kan mudhii isaanii irraa sabbata, mataa isaanii irraa immoo marata qaban argite; isaan hundi ajajoota gaarii waraanaa kan Baabilonotaa, dhalattoota biyya Kaldoottaa fakkatu ture. **16** Isheenichoo akkuma isaan argiteen isaan dharraatee gara biyya Kaldoottaa ergamoota isaanittti ergatte. **17** Warri Baabilonis gara ishee, gara siree jaalalaa seenanii dharraa sagaagalummaa isaanitti ishee xureessan. Isheen erga isaanii xuroofte booddee jibbitiee isaan irraa garagalte. **18** Yeroo isheen ifaan ifatti sagaagalummaa ishee itti fufte qullaa of dhaabdetti, ani akkuman obboleettiin ishee irraa gara gale sana jibbaan ishee irraa nan gara gale. **19** Ta’us isheen akkuma yeroo shamarrummaa ishee, yeroo biyya Gibxi keessatti sagaagaltuu turte sana yaadatteen sagaagalummaa ishee ittuma fufte. **20** Isheenichoo achitti michoota ishee kanneen dhagni saala isaanii, dhagna hormaata korma harree fakkaatu, fincaan isaanii kan dhiiraa immoo fincaan korma fardaa fakkatu sana dharraate. **21** Kanaafuu ati addaggummaa yeroo shamarrummaa keetii kan yeroo biyya Gibxi turtetti harmi kee qaqqabatamee gun tunnee kee immoo tuttuqame sana yaadatte. **22** “Kanaafuu yaa Oholiibaan, Waaqayyo Gooftaan akkana jedha: Ani michoota kee kanneen ati xireeffattee irraa garagalte sana sitti kaasee qixa hundaan sitti n fida. **23** Isaan kunneenis Baabilonotaa fi Kaldoota hunda, namoota Pheqood kan Shoo’attii fi Qo’aa turan; isaan wajjinis Asoroota hundattu ture; Asoronni kunneenis dargaggeyyii mimmiidhagoo hundi isaanii bulchitootaa fi ajajoota waraanaa, ajajoota gaarii waraanaatii fi namoota sadarkaa ol aanaa kanneen hundi isaanii fardaan deeman turan. **24** Isaanis mi’alaatii fi gaarii waraanaa, gaariiwwan biraatii fi tuuta uummataa wajjin sitti dhufu; isaanis gaachana guddaa fi xinnaan, gonfoo sibiilaatiin qixa hundaan sitti hiriiru; ani dabarsee isaanitti adabbiif sin kenna; isaan akkuma seera isaanitti si adabu. **25** Ani dheekkamsa koo sitti nan erga; isaanis aariidhaan sirra yaa’u. Funyaanii fi girra kee sirraa kutu; warri si keessaa hafan iyuu goraadeedhaan dhumu. Isaan ilmaan keetii fi intallan kee fudhatanii deemu. Warri si keessaa hafan immoo ibiddaan barbadeeffamu. **26** Akkasumas wayyaa

kee sirraa baafatanii faaya kee miidhagaa fudhatu. **27** goraadee isaaniitiin isaan kukkan; ilmaan isaaniiti fi Akkasiin ani addaggummaa fi sagaagalummaa ati biyya intallan isaanii fixanii manneen isaanii immoo ni gubu. Gibxitti jalqabde sana nan dhaaba. Ati dharraadhaan wantoota kanneen hin ilaaltu yookaan lammata biyya Gibxi hin yaadattu. **28** “Waaqayyo Gooftaan akkana jedhaati: Ani warra ati jibbite, kanneen ati xireeffattee irraa garagalte sanatti dabarsee sin kenna. **29** Isaanis jibbaan sitti dhufanii waan ati itti dadhabde hunda sirraa fudhatu. Qullaa fi harka duwwaa si hambisu; qaaniin sagaagalummaa keetiis ifatti ba'a. Addaggummaa keetii fi halalummaan khee, **30** waan kana sitti fidaniiru; ati saboota ormaa dhaaratee waaqota isaanii tolfaamoodhaan of xureessiteertaati. **31** Ati karaa obboleettiin kee deemeet irra deemeert; kanaafuu ani harka kee keessa xoofoo ishee nan kaa'a. **32** “Waaqayyo Gooftaan akkana jedha: “Atis xoofoo guddaa fi gad fagoo, xoofoo obboleetti keetii ni dhugda; ati arrabsoo fi tuffii ni quufa; xoofoon sun dhugaati baay'ee qabataati. **33** Ati xoofoo obboleetti keetii kan Samaariyaatiin, xoofoo diigamuutti fi badiisaatiin, kan machiitii fi gaddaatiin ni guutamta. **34** Ati ni dhugda; keessaas ni fixxa; xoofoo sana ni caccabsita; harma kee of irraa ciccipta. Ani waan kana dubbadheera, jedha Waaqayyo Gooftaan. **35** “Kanaafuu Waaqayyo Gooftaan akkana jedha: Ati waan na irraanfattedu duubbatti na gatteef gatii addaggummaa keetiitii fi sagaagalummaa keetii ni argatta.” **36** Waaqayyo akkana naan jedhe: “Yaa ilma namaa, ati Oholaa fi Oholiibaatti ni murtaa? Yoos hojjii isaanii jibbisisaan sana isaanitti himi; **37** isaan sagaagalaniiru; dhiigni harka isaanii irra jira. Isaan waaqota isaanii tolfaamoo wajjin sagaagalaniiru; isaan ijoollee naaf da'an iyyuu nyaata godhanii isaanifi aarsaa dhi'eessaniiru. **38** Dabalaniis waan kana narratti raawwatan: Yeruma sana iddo koo qulqulluu xureessan; Sanbatoota koos ni salphisan. **39** Gaafuma ijoollee isaanii waaqota tolfaamoo aarsaa godhanitti iddo koo qulqulluu seenanii xureessan. Wanni isaan mana koo keessatti godhan kanaa dha. **40** “Akka namoonni biyya fagootii dhufanii ergamoota itti ergan; isaanis ni dhufan; yommuu isaan dhufanittis ati dhagna kee dhiqattee, ija kee kuulattee faaya kee kaa'atte. **41** Ati siree ulfinaa irra teesse; fula siree sanaa dura minjaala keesse; minjaala sana irras ixaana kootii fi zayitii koo keesse. **42** “Wacni fandalalootaa naannoch isheetti dhaga'a; machooftoni namoota wacan sana wajjin gammoojjiidhaa dhufanis achi turan; isaanis irree dubartti sanaattii fi kan obboleetti isheetti bitawoo, mataa isaanittim immoo gonfoo miidhagaa kaa'anifi. **43** Anis, ‘Namoonni yeroo ishee wajjin sagaagalaniit isaan amma ejja hojjechuu isaanittii mitii?’ nan jedhe. **44** Jarris ishee wajjin ciisan. Isaanis akkuma namoonni sagaagaloota wajjin ciisan sana Oholaa fi Oholiibaad addaggeewwan sana wajjin ciisan. **45** Sababii isaan ejjitoota ta'anii fi dhiigni harka isaanii irratti argameef, namoonni qajeeltonni adabbii dubartoota ejjitoottaa fi dhiiga dhangalaasanii malu isaanitti muru. **46** “Waaqayyo Gooftaan akkana jedha: Ani jeeqxota itti nan kakaasa; raafamaa fi saamichaaf dabarsee isaan nan kenna. **47** Jeeqxonni sunis dhagaan isaan tumaniif

48 Kanaafuu akka dubartoonni hundi of eeggatani fi isin duukaa hin buuneef ani biyyattii keessaa addaggummaa nan balleessa. **49** Isin addaggummaa keessanii ni adabamtu; gatii cubbuu keessan kan waaqota tolfaamoo waqqessuu duhhaan hoijettan sanaa ni argattu. Ergasiis akka ani Waaqayyo Gooftaa ta'e ni beektu.”

24 Wagga saglaffaa, ji'a kurnaffaa keessa bultii kurnaffaatti; dubbiin Waaqayyoo akkana jedhee gara koo dhufe: **2** “Yaa ilma namaa guyyaa kana, guyyaa har'aa kana galmeeffadhu; mootin Baabilon guyyaa har'aa kana Yerusaalemin marseeraatii. **3** Mana fincilaan kanatti akkana jedhii fakkeenyi himi: “Waaqayyo Gooftaan akkana jedha: “Olkottee itti affeelan ibidda irra kaa'i; ibidda irra kaa'iitii bishaan itti naqi. **4** Foon murmuramaa, foon murmuramaa filatamaa hunda jechuunis tafaa fi cinaacha itti naqi. Lafewewan filatamoodhaanis isa guuti; **5** bushayee keessa filatamaa isaa fuudhi. Lafee bilcheessuudhaaf okkotee sana jala qoraan naqi; akka gaaritti affeeli; lafee isaaas bilcheessi. **6** “Waaqayyo Gooftaan akkana jedhaati: “Magalaalaa dhiiga namaa dhangalaftuu, okkotee xuriin itti qabatee xuriin sun irraa hin ba'inif wayyo! Utuu ixaa hin buusin gumaa gumaa isaa keessa fuudhii duwwaa hambisi. **7** “Dhiigni isheen dhangalaafte ishee keessa jiraatii; isheen kattaa qululla'aa irratti dhiiga sana dhangalaafte; isheen dhiiga sanatti biyyoo deebisuuuf lufatti hin dhangalaafne. **8** Ani dheekkamsa koo kakaasee haaloobuu jedhee akka dhiigni sun hin haguugameef dhiiga ishee kattaa qululla'aa irratti nadhangalaase. **9** “Kanaafuu Waaqayyo Gooftaan akkana jedha: “Magalaalaa dhiiga dhangalaftu sanaaf wayyo! Anis qoraan ibiddaaan nan tuula. **10** Qoraan irra tuuli; ibiddas itti qabsiisi. Urgoofstu itti naqijitti foon isaa akka gaaritti affeeli; lafeen isaaas haa gubamu. **11** Ergasiis akka xuriin isaa irraa baqeef wanni irratti ligida'e gubatee baduuf, hamma inni ho'e sibiliit diimaan isaa baquuti, okkotee duwwaa sana cilee bobaa' irra kaa'i. **12** Yaaliin godhame hundi akkasumaan hafe; ligida'uun isaaas ibiddaan iyyuu gad hin dhiifne. **13** “Xuraa'ummaan kee addaggummaa dha. Ani si qulqulleessuu yaaleera; ati garuu xuraa'ummaa kee irraa hin qulqulloofne; hamma dheekkamsi koo sirraa deebi'utti ati lammata hin qulqullooftu. **14** “Ani Waaqayyo dubbadheera. Yeroon anit itti hojjedu naaf dhufeera. Ani duubbatti hin deebi'u; anit garaa hin laafu yookaan hin gaabbu. Akkuma amala keetittii fi hojjii keetittii sitti murama, jedha Waaqayyo Gooftaan.” **15** Ergasiis dubbiin Waaqayyoo akkana jedhee gara koo dhufe: **16** “Yaa ilma namaa, anit waan iji kee itti gammadu dha'icha tokkoon si duraan nan fuudha. Ta'us ati hin gaddin yookaan hin boo'in yookaan imimmamaan tokko iyyuu hin dhangalaasin. **17** Of keessatti aadi; nama du'eef hin boo'in. Marata kee maradhu; kophee kees miilla keetti kaa'adhu; fiula kee gara gadittiin hin haguugatin yookaan buddeena warra gaddaa hin nyaatii.” **18** Kanaafuu ani ganamaan sabatti nan hime; niitiin koos galgala duute. Guyyaa itti aanu ganama

ani akkuman ajajame sana nan godhe. **19** Namoonnis, Gooftaanakkana jedha: ‘Sababii Edoom mana Yihuudaatti “Waan kana gochuun kee hiikkaa maalii akka nuuf qabu haaloo ba’ee waan kana gochuudhaan yakka guddaa ati nutti hin himtuu?” jedhanii na gaafatan. **20** Anis akkananisaaniin jedhe; ‘Dubbii Waaqayyooakkana hujjetee, **13** Waaqayyoo Gooftaanakkana jedha: Ani Edoommitti harka koo diriirfadhee namoota isheetti fi horii jedhee gara koo dhufe: **21** Mana Israa’eliinakkana isaanii nan fixa. Ani ishee nan onsa; isaanis Teemaanii jedhi; ‘Waaqayyoo Gooftaanakkana jedha: Ani iddo hamma Dedaaniitti goraadeedhaan ni dhumu. **14** Ani koo qulqulluu jechuuunis da’annoos isin ittiin boontan, harka saba koo Israa’eliin Edoommitti haaloo nan ba’; waan jii keessan itti gammadu, waan isin jaallattan sana isaanis akkuma aarii fi dheekkamsa kootiitti Edoomin nan xureessa. Ilmaanii fi intallan keessan kanneen isin adabu; Edoomis haaloo baafachuu koo ni beekti, jedha dhiifitani deemtan immoo goraadeedhaan ni dhumu. **22** Waaqayyoo Gooftaan.’ **15** ‘Waaqayyoo Gooftaanakkana Isinis akkuma ani godhe sana gotoot. Fuula keessan gara gadiitiin hin haguuggattan yookaan buddeena warra hamminatiin haaloo ba’ani fi sababii isaan diinummaa gaddaa hin nyaattu. **23** Maranniskeessan mataa keessan duritiin Yihuudaa balleessuu barbaadaniif, **16** Waaqayyoo irra, kopheen keessan immoo miilla keessan irra haa Gooftaanakkana jedha: Ani harka koo diriirfadhee turu. Isin sababii cubbuu keessaniitiif ni huqqattan; Filisxeemotaan balleessa; Kereetotaan balleessa; walii wajjinis ni aaddu malee hin gadditan yookaan hin warra qarqara galaanaatti hafan nan barbadeessa. **17** boossan. **24** Hisqi’el mallattoo isiniif ta’; isinis akkuma inni godhe sana ni gootan. Yeroo wanni kun ta’utti isin Akkihaaloo guddaa isaanitti ba’ee dheekkamsa kootiin akka an Waaqayyoo Gooftaa ta’ ni beektu.’ **25** ‘Yaa ilma namaan, gaafa ani da’annoos isaanii, gammachuu jedha: ‘Sababii Filisxeemomni didhaan kaka’aniigaraa fi ulfina isaanii, waan jii isaanii itti gammadu, waan garaan isaanii hawwu fi ilmaanii fi intallan isaanii fudhadhutti, **26** gaafas namni miliqee ba’etokko dhufee oduu sitti hima. **27** Gaafas afaan kee ni banama; atis isawajjin ni haasofta; ergasii hin cal’istu. Kanaafuu ati isaanifiif mallattoo ni taata; isaanis akka an Waaqayyoo ta’ ni beeku.’

25 Ergasii dubbiin Waaqayyooakkana jedhee gara koo dhufe: **2** ‘Yaa ilma namaan, fuula kee gara Amoonotaatti garagalfadhuutii isaaniiin mormuudhaan raaji. **3** Akkanas isaaniiin jedhi; ‘Dubbii Waaqayyoo Gooftaa dhaga’aa. Waaqayyoo Gooftaanakkana jedha: Yeroo iddoon koo qulqulluu xureeffametti, yeroo biyyi Israa’el onetti, yeroo uummamni Yihuudaa booji’amee fudhatametti, ‘Baga!’ jettaniirtutti; **4** kanaafuu anisababa’ibiftutti handhuuraa godheen dabarsee isin kenna. Isaan giidduu keessanitti qubata hundeffataniidunkaana isaanii ni dhaabbatu; isaan midhaan keessan nyaatu; aannan keessanis ni dhugu. **5** Magaalaa Rabbaa iddo gaalli dheedoo, Amoon immoo iddo hoolaan boqotu nan godha. Ergasiis isin akka an Waaqayyoo ta’ ni beeku. **6** Waaqayyoo Gooftaanakkana jedhaati: Isin jal’ina garaa keessaniitiin badiisa biyya Israa’elitti gammaduudhaan harka keessan walitti rurrukuttanii miilla keessaniin lafa dhdihiiittaniirtutti; **7** kanaafuu anisababa’ibiftutti handhuuraa godheen dabarsee sabootatti isinan kenna. Ani saboota irraa isin kuteebiyoota keessaa isinan balleessa. Ani isinan barbadeessa; isinis akka an Waaqayyoo ta’ ni beeku.’ **8** ‘Waaqayyoo Gooftaanakkana jedha: ‘Mo’abii fi See’iir, ‘Kunoemannii Yihuudaa akkuma saboota biraa hundaa ta’ee’ jedhaniirtutti; **9** kanaafuu magalaawwan daangaa biyattii irra jiran kanneen ishee kabajamsiisan jechuuunis Beet Yashiiimooti, Ba’al Me’oonii fi Kiriyaataayimii jalqabeehamma Mo’abibetti jiran qullaa nan hambisa. **10** Ani akka Amoononni saboota giidduutti hin yaadatamneef Mo’abotaa fi Amoonota handhuuraa godheen uummata ba’atti nan kenna; **11** anis Mo’abin nan adaba. Ergasii si isaan akka an Waaqayyoo ta’ ni beeku.’ **12** ‘Waaqayyoo

26 Waggaakudha tokkoffaatti, ji’asana keessaa guyyaa jalqabaatti dubbiin Waaqayyooakkana jedhee gara koo dhufe: **2** ‘Yaa ilma namaan, Xiiroos waa’ee Yerusaalem, ‘Bag! Karri sabootaa cabeera; balbalawan ishees naaf banamaniiru; egaa amma waan isheen onteef anin sooroma’ jetteertti; **3** kanaafuu Waaqayyoo Gooftaanakkana jedha: Yaa Xiiroos, kunoo anisababa’ibiftutti handhuuraa godheen dabarsee isin kenna. Isaan dallaa Xiiroos ni diigu; gamoo ishees ni jigsu; anibiyoyoisheehiraxaa’ee kattaa qullaa hafe ishee nan godha. **5** Isheen galaana keessatti iddoottitii kiyoyo qurxummii diriirsan ni taati; anidubbadheeraatii, jedha Waaqayyoo Gooftaan. Isheen sabootaaaf boojuu taati; **6** intallan isheen kanneen walakkaa biyyaa jiranis goraadeedhaan aijeefamu. Ergasii isaan akka an Waaqayyoo ta’ ni beeku. **7** ‘Waaqayyoo Gooftaanakkana jedhaati: Ani karaa kaabatii Nebukadnezar mooticha Baabilon, mootii moototaa sana fardeenii fi gaariiwwan wajjin, abbootii fardaatiifiraayyaa waraanaa guddaa isaa wajjin Xiiroositi nafida. **8** Innis intallan kee kanneen biyyawalakkaa jiran goraadeedhaan fixa; dallaa ittiinsi marsu ijaarrata; hamma dallaa keetiitti biyyoo ol tuula; gaachana isaa sitti ol kaafata. **9** Innis jirma ittiin waa diigan dallaa keetti garagalfata; gamoowwan kees mi’olaatiin diiga. **10** Fardeenisaas hamma awwaaraan si haguuguu danda’aniitti gar malee baay’ee etau’. Yeroo inni akkuma namoota magaalaa dallaan ishee diigame seenaniitti karrawwan keettiin ol seenutti dallaan kee didichuu fardeen waraanaatiin, kan gaariiwwan waraanaatiifikan gaariiwwan kaaniitiini raaafama. **11** Kotteeewwan fardeenisaadaandiiwwan kee hunda ni dhdihiiutti; innis namoota kee goraadeedhaan aijeesa; utubaawwan keejajaboonis ni jigu. **12** Isaaan qabeenya kee booji’u; mi’akee kan daldalaa ni saamu; dallaa kee ni jigsu; manneen kee mimmiidhagoo ni diigu; dhagaa kee, jirmaa fi biyyoo kee galaanattin naqu. **13** Anisirba kee nan hambisa; sagaleen baganaa keettiisachihihin dhaga’amu. **14** Ani kattaa qullaa hafe si isaan akka an Waaqayyoo ta’ ni beeku.’

taasisa; atis iddoor itti kiyyoo qurxummii diriirsan taata. Ati gonkumaa deebifamtee hin ijaraamtuu; ani Waaqayyo dubbadheeraattii, jedha Waaqayyo Gooftaan. **15** “Waaqayyo Gooftaan Xiiroosiin akkana jedha: Yeroo warri madaa'an aadaniif fi yeroo namni si keessatti qalamutti biyyoonni qarqara galaanaa sagalee jiguu keetiitiin hin hollataniif? **16** Ilmaan moototaa kanneen qarqara galaanaa jiraatan hundi teessoo isaanii irraa ni bu'u; uffata isaanii lafa kaa'u; wayyaa isaanii kan faayeffames of irraa baasu. Isaan sodaaahaan guutamanii daaraa irra taa'anii uttu addaan hin kutin waan sirra ga'e sanaan naasuudhaan hollatu. **17** Isaanis waa'ee keetiif akkana jedhanii faarsanii siif boo'u: “Yaa magaalaa beekamtuu, kan namoota galaanaatiin guutamte ati akkamitti barbadoofte! Ati lammiiwwan kee wajjin galaana irratti irree jabeettii turtue; warra achi jiraatan hundas sodaa keetiin guutte. **18** Gaafa ati jidgutti, biyyoonni qarqara galaanaa ni hollatu; jigaatiif keetiinis biyyoonni bishaan gidduu kanneen galaanaan marfaman akka malee sodaatan.’ **19** ‘Waaqayyo Gooftaan akkana jedha: Yommuu ani akka magalaawwan namni keessa hin jiraannee magaalaa oonte si taasisutti, yommuu ani tujuba sirra garagalchee bishaan guddaaahaan si haguugutti, **20** ani gara namoota duriitti, warra boolla bu'an wajjin boolla sin buusa. Aniakkuma diigama duriitti, warra boolla bu'an wajjin akka ati lafa jala jiraattu sin godha; atis lammataa hin deebitu yookaan biyya warra lubbuun jiranii keessatti iddoon hin argattu. **21** Anis dhuma kee suukaneessaa nan godha; atis si'achi hin jiraattu. Ati ni barbaadamtaa; garuu si'achi hin argamtu, jedha Waaqayyo Gooftaan.”

27 Ergasii dubbiin Waaqayyo akkana jedhee gara koo dhufe: **2** “Yaa ilma namaa, waa'ee Xiiroos faarsii boo'i. **3** Xiiroos ishee balbala galaanaa irra jiraattu, kan uummataa qarqara galaanaa hundaaf daldalatuu taate sanaan akkana jedhi; “Waaqayyo Gooftaan akkana jedha: “Yaa Xiiroos, ati, “Ani bareedinaan hir'inna hin qabu” jetta. **4** Daangaan kee garaa galaanaa keessa; warri si jaaran bareedduu hir'inna hin qabne si taasisaniiru. **5** Isaan laaxaa doonii keetii birbirsa Seniirii dhufeen hoijetan; utubaa doonii siif tolchuufis Libaanooni birbirsa fidan. **6** Qilxuu Baashaanii dhufeen batoo kee hoijetan; muka birbirsaan kan qarqara Qophiroosiitii dhufeen lafa doonii keessaa ilka arbaatiin miidhagsanii siif hoijetan. **7** Sharaan doonii keetii quncee talbaa kan miidhagfamee biyya Gibxii dhufe ture; innis akka faajiiitti si fayyade; haguuggiin kees bifaa cuquiliisaanii siimaa dhiilgee kan qarqara Eliishaatii dhufe ture. **8** Mooqxonni kee namoota Siidoonaan fi Arwaadii dhufan turan; yaa Xiiroos hayyoonni kee ooftota doonii keetii turan. **9** Ogeeyyiin Gebal kanneen muuxannoo guddaa qaban, qaawwa doonii keetii duuchuuf si gidduu turan. Dooniiwwan galaanaatiif fi ooftontii isaanii hundi, si wajjin daldaluuf gara kee dhufu turan. **10** “Namoonni Faaresi, kan Luudii fi kan Fuuxii, loltummaadhaan loltoota kee gidduu tajaajilan. Isaanis si miidhagsuuuf gaachanawwan isaanii fi gonfoo isaanii si keessatti fannisan. **11** Namoonni Arwaadii fi Heeleekii dallaa kee qixa hundaan eegan; namoonni Gamaadii gamoowwan

kee keessa turan. Gaachana isaanii naannessanii dallasaa keetti fannisan; isaan bareedduu hanqina hin qabne si taasisan. **12** “Sababii guddina qabeenyaa keetiitiif Tarshiish si wajjin daldalaa turte; isaan meetii, sibiila, qorqorroo fi dilaaliif fidanii si wajjin wal geeddaraa daldalaa turan. **13** “Giriik, Tuubaalii fi Meshek si wajjin daldalan; isaanis mi'ootta gurguraan keetiin garbootaa fi mi'ootta naasii geeddar turan. **14** “Namoonni Beet Toogarmaa immoo fardeen fe'iisaa, fardeen lolaatii fi gaangoliidhaan mi'a kee kan daldalaa geeddaratur. **15** “Namoonni Dedaanii si wajjin daldalan; biyyoonni qarqara galaanaa baay'eenis maamiloota kee turan; isaanis ilka arbaatiif fi muka harsammeessaa siif baasan. **16** “Sababii ati oomisha guddaa qabduuuf Sooriyaanii si wajjin daldalti ture; isaanis maragdiin, uffata diimaa dhiilgeen, wayyaa faayeffameen, uffata quncee talbaa irraa hoijetamee haphii isatiin, elellaanii fi lula diimaadhaan mi'ootta kee daldalaa geeddaratan. **17** “Yihudaa fi Israa'elis si wajjin daldalan; isaanis qamadii biyya Miiniiti, Maxinoo mi'aawaa, damma, zayitiif baalmiin mi'a daldalaa kee geeddaratan. **18** “Sababii oomisha kee hedduutii fi qabeenyaa mi'a kee guddaa sanaatiif Damaasqoon daadhii wayinii Helbooniitii fi rifeensa hoolaa Zaahariitiin si wajjin daldalteerti. **19** Warri Daanii fi Yaawaan kanneen Oseelii dhufan mi'a daldalaa kee bitatan; isaanis sibiila baqfamee hoijetameen burgudii fi qarafaadhaan mi'ootta daldalaa kee ni geeddaratu ture. **20** “Dedaan immoo uffata kooraa si wajjin daldalte. **21** “Biyyi Araabatii fi ilmaan mootota Qeedaar hundi maamiloota kee turan. Isaanis xobbaalla hoolaa, korbeeyyi hoolaatii fi re'oota si wajjin daldalu turan. **22** “Daldaloonni Shebaatii fi Ra'ima si wajjin daldalaniiru; urgooftuuwwan gosa hundaa, dhagaawwan gati jabeeyyi fi warqeendaan mi'ootta daldalaa kee geeddarataniiiru. **23** “Kaaraan, Kaneen, Eden, daldaloonni Shebaa, Ashuurii fi Kilmaad si wajjin daldalaa turan. **24** Isaan iddoon gabaa keetii keessatti uffata mimmiidhagaa, uffata bifaa cuquiliisaanii, uffata faayeffamee fi afaa halluu garaa garaa kan kirrii micciiramee jabeefamee dha'ameen daldalan. **25** “Dooniiwwan Tarshiish, mi'ootta kee kan daldalaa siif fe'an. Ati walakkaa galaanaatiif fe'iisa ulfaataadhaan guutamteerta. **26** Mooqxonni kee, gara galaanaa guddatti si geessan. Bubbeen ba'a biiftuu garuu galaanaa walakkaatti si caccabaa. **27** Gaafa doonii kee caccabutti qabeenyi kee, meeshaan keetii fi mi'i daldalaa kee, namoonni kee kanneen dooniiidhaan hoijetan, ooftonni dooniiitii fi warri doonii haaromsan, daldaloonni keetii fi loltooni kee hundi namni doonii irra jiru biraan hundi garaa galaanaa keessatti gad liqimfamu. **28** Yeroo ooftonni doonii keetii iyyanitti biyyoonni qarqara galaanaa ni raafamu. **29** Warri batoo qabatan hundi, warri doonii irra hoijetanii fi ooftonni doonii, doonii isaanii irraa bu'anii qarqara galaanaa dhaabatu. **30** Isaanis sagalee isaanii ol fudhatanii hiqqifataniif siif boo'u; mataa isaanittis awwaara firfirisanii daaraa keessa gangalatu. **31** Waa'ee keetiifis mataa haaddatanii wayyaa gaddaa uffatu. Lubbuu isaanittii akka malee hiqqifataniif gadda guddaaadhaan ni boo'u. **32** Isaanis

Yeroo wawwaatanii siif boo'anitti, "Kan akka Xiiroos galaanaan liqimfamee bade eenyu?" jedhanii faaruu irra ergamutti, ati saboota hedduu quufsite; qabeenya kee guddaa fi mi'a keetiin mootota lafaa sooromsite. **34** Amma immoo ati galaana keessatti, tujuba bishaanii keessatti caccabdeerta; mi'oonni keetii fi milttonni kee hundi suma wajjin liqimfamaniiru. **35** Warri qarqara galaanaa jiraatan hundi waa'ee keetiin rifataniiru; mootonni isaanii sodaadhaan hollatanii fuulli isaanii naasudhaan geeddarameera. **36** Daldaltonni saboota gidduu jiran sitti siiqsu; dhumni kee suukaneessaa ta'eera; ati si'achi bara bараан ni dhabamta."

28 Ergasii dubbiin Waaqayyooakkana jedhee gara koo dhufe: **2** "Yaa ilma namaa, bulchaa Xiiroosiin akka jedhi; 'Waaqayyo Gooftaanakkana jedha: "Ati of tuulummaa garaa keetiitiin, "Ani waqa; ani handhuura galaanaa keessa, teessoo waqaqaa irra nan taa'a" jette. Qaroo akka waqaqaa of seetu iyuu, ati nama malee waqaq miti. **3** Ati Daami'el caalaah ogeessaa? Iccitiin tokko iyuu sijalaa hin dhokatuu? **4** Ati ogummaa fi hubanna keetiin qabeenya argatteerta; warqee fi meetii mankuusaa kee keessatti kuufatteerta. **5** Ati ogummaa guddaa daldala keessati qabduun qabeenya kee baay'ifatteerta; sababii qabeenya keetiitiif immoo garaan kee of tuulummaadhaan guutameera. **6** "Kanaafuu Waaqayyo Gooftaanakkana jedha: "Sababii ati qaroo akka waqaqaa of seetuuf, **7** ani namoota biyya ormaa saboota akka malee gara jabeeyyi sitti nan fida; isaan goraadee isaanii miidhagina keetii fi ogummaa keetti luqqifatani ulfina kee guddaa sana balleessu. **8** Isaan boolla keessa si buusu; atis garaa galaanaa keessatti du'a hamaa duuta. **9** Yoos ati fuula warra si ajjeesani duratt, "Ani waqa" ni jettaa? Ati harka warra si gorra'anii keessatti namuma malee waqaq miti. **10** Ati harka namoota biyya ormaatti du'a nama dhagna hin qabatinii duuta. Ani dubbadheera, jedha Waaqayyo Gooftaan." **11** Dubbiin Waaqayyooakkana jedhee gara koo dhufe: **12** "Yaa ilma namaa, waa'ee eemootii Xiiroos faarsii boo'itiiakkana jedhiin: 'Waaqayyo Gooftaanakkana jedha: "Ati fakkeenya guutummaa ti; ogummaadhaan guutameerta; miidhaginaanis hir'ina hin qabdu. **13** Ati iddo biqiltuu Waqaqa, Eeden keessa turte; dhagaawwan gati jabeeyyi hundi si bareechu; isaanis: lula diimaa, topahaaziyon, almaazii fi maragdi, kirisolixios, sardoomiksii fi yaasphiidi, sanpeer, baluurii fi biiralee. Dirannii keetii fi faayni kee warqee irraa tolfaman; isaanis guyyaa ati uumamte qopheffaman. **14** Ati Kiirubii waa eegu taatee dibamte; anis kanumaafan si muude. Ati tulluu Waqaqa qulqullicha sana irra jiraatte; dhagaawwan ibiddaa gidduu deddeebite. **15** Ati gaafa uumamtee jalqabdee hamma gaafa hamminni si keessatti argameetti jireenyi kee hir'ina hin qabu ture. **16** Babal'ina daldala keetiitiin gooliidhaan guutamtee cubbuu hojette. Kanaafuu yaa kiirubii eegumsaa, anii tulluu Waqaqa irraa dhagaawwan ibiddaa gidduuudhaa si salphisee ari'een si baase. **17** Sababii miidhagina keetiitiif, ati koorteerta; sababii ulfina keetiitiif, ogummaa kee balleessite. Kanaafuu

ani gara lafaattan si darbadhe; fuula moototaa durattis waan kolfaa si godhe. **18** Ati cubbuu kee hedduu fi shaqqaba daldala keetiitiin iddoowwan kee qulqulluu xureesseeteera. Kanaafuu ani akka ibiddi si keessaa ba'u nan godhe; innis gubee si fixe; anis fuula namoota si ilaala turan hundaa duratti lafa irratti daaraan si taasise. **19** Saboonti si beekan hundinuu si arganii rifatan; dhumni kee suukaneessaa ta'eera; ati si'achi bara bараан ni dhabamta." **20** Ergasii dubbiin Waaqayyooakkana jedhee gara koo dhufe; **21** "Yaa ilma namaa, fuula kee Siidoonaatti garagalfadhuutii isheedhaan mormuudhaan raajii dubbadhu; **22** akkanas jedhi: 'Waaqayyo Gooftaanakkana jedha: "Yaa Siidoona, ani sitti ka'eera; si keessatti ulfina nan argadha. Yeroo ani ishee adabee akka ani qulqulluu ta'e ishee keessatti of argisiisuutti, isaan akka ani Waaqayyo ta'e ni beeku. **23** Ani dha'icha isheetti ergee akka daandii ishee irra dhiigni lola'u nan godha. Namoonni goraadee karaa hundaan ishee marseen gorra'aman ishee keessatti ni harca'u. Ergasisiisaan akka ani Waaqayyo ta'e ni beeku. **24** "Sabni Israa'el si'achi olloota hamoo akka sokorruu nama waraanianii akka qoraattii immoo nama madeessan hin qabaatu. Ergasisiisaan akka ani Waaqayyo Gooftaa ta'e ni beeku. **25** "Waaqayyo Gooftaanakkana jedha: Yeroo ani mana Israa'el saboota isaan keessa bibittinnaa'an keessaa walitti qabutti, ani akkan isaan gidduutti qulqulluu ta'e fuula sabootaa duratti of nan argisiisa. Ergasii isaan biyya ofii isaanii kan ani garbicha koo Yaaqoobiff kenne sana keessa ni jiraatu. **26** Isaan nagaadhaan achi jiraatanii manneen ijaarratanii wayiniis dhaabbatu; yeroo ani olloota isaanii kanneen isaan cunqursan adabutti, isaan nagumaan jiraatu. Ergasii isaan akka ani Waaqayyo Waqaqaa isaanii ta'e ni beeku."

29 Wagga kurnaffaatti, ji'a kurnaffaa keessa, guyyaa kudha lammaffaatti dubbiin Waaqayyooakkana jedhee gara koo dhufe: **2** "Yaa ilma namaa, fuula kee gara Fara'oonti mooticha Gibxitti garagalfadhuutii isaa fi warra Gibxi hundaan mormuudhaan raajii dubbadhu. **3** Isatti dubbadhuutiiakkana jedhiin: 'Waaqayyo Gooftaanakkana jedha: "Ati bineensi guddichi, kan lageen kee gidduu ciiftu, yaa Fara'oonti mooticha Gibxi, ani sitti nan ka'a. Ati, "Lagni Abbayyaa kan koo ti; anatu ofuma kootiifisa uummate" jetta. **4** Ani garuu ha'oo kee keessa hokkoo kaa'ee akka qurxummiwwan lageen keetii qola keetti maxxanan nan godha. Ani qurxummiwwan qola keetti maxxanan hunda wajjinis lageen kee keessaa harkiseen si baasa. **5** Si'ii fi qurxummiwwan lageen keetii hunda gammoojjiitti nan gata. Ati dirree duwwaa irratti ni kufa; walitti hin qabamtut; hin awwaalamtu. Ani bineensota lafaatii fi allaattii samiitiif nyaata godheen si kenna. **6** Warri Gibxi keessa jiraatan hundis akka ani Waaqayyo ta'e ni beeku. "Ati mana Israa'eliif ulee shambaqqoo taateerta. **7** Yommuu isaan harkaan si qabatanitti baqaqxee gatiittii isaanii waraante; yommuu isaan sitti irkatanittis ati caccabdee akka dugdi isaanii hollatu goote. **8** "Kanaafuu Waaqayyo Gooftaanakkana jedha: Ani goraadee sitti fidee namoota keetii fi horii isaanii nan fixa. **9** Gibxi duwwaa fi ona taati; isaanis akka ani Waaqayyo ta'e ni beeku. "Ati, "Lagni Abbayyaa

kan koo ti; anatu isa uume” jetteertaati; **10** kanaafuu hundi barbadaa’amitti, isaan akka ani Waaqayyo ta’e ni ani sitti ka’eera; lageen keettis ka’eera; biyya Gibxis beeku. **9** “Gaafas namoota Itoophiyaa kanneen yaaddoo Migdoolii jalqabee hamma Aswaanitti, hamma daarii malee jiraatan sodaachisuuf, ergamoonni dooniidhaan Itoophiyaatti diigamtuu fi ontuu nan godha. **11** Miilli na biraa ni ba’u. Guyyaa badiisa Gibxitti dhiphinni namaa yookaan kotteen horii karaa sana hin darbu; isaan qabata; wanni kun dhugumaan ni dhufaati. namni tokko iyuu hamma waggaafurtamaatti ishee **10** “Waaqayyo Gooftaanakkana jedha: “Ani harka keessa hin jiraatu. **12** Ani biyyoota onan gidduutti biyya Nebukadnezar mooticha Baabiloniin namoota Gibxi Gibxi nan onsa; magalaawwan ishees magalaawwan hedduu nan barbadeessa. **11** Innii fi loltoonni isaa diigaman gidduutti waggaafurtama ni onu. Namoota kanneen saboota keessaa akka malee hamoo ta’an, Gibxi immoo saboota keessa nafaffacaasa; biyyoota akka biyyattii balleessaniif ni fidamu. Isaanis goraadee keessas isaan nan bittinneessa. **13** “Ammas Waaqayyo isaaanii Gibxitti luqiqifataniif reefaan biyyattii gutu. **12** Gooftaanakkana jedha: Dhuma waggaafurtamaatti Ani bishaan Abbayaa nan gogsa; biyyattii namoota ani namoota Gibxi saboota isaan itti bittinneeffaman hamooti nan gurgura; harka alagootaatiin biyyattii fi keessas walitti nan qaba. **14** Ani boojjuudhaha isaan waan ishee keessa jiru hunda nan onsa. Ani Waaqayyo deebisee Phaxroos biyya abbootii isaaniiittti isaan nan dubbadheera. **13** “Waaqayyo Gooftaanakkana jedha: galcha. Achittis isaan mootummaa gad aanaa ni ta’u. “Ani waaqota tolfamoo nan balleessa; fakkiiwan **15** Isheenii mootummoota keessaa gad aantuu ni taati; Memfiis keessa jiranis nan facaasa. Si’achi Gibxi keessatti deebitees saboota kaaniin olitti gonkumaa ol of hin bulchaan hin argamu; biyyattii guutuu keessas sodaa kaantu. Anis akka isheen lammata saboota kaan hin nan buusa. **14** Phaxroosin nan onsa; Zoo’aanitti ibidda bulchineef ishee nan dadhabsiisa. **16** Biyyi Gibxi si’achi nan qabsiisa; Tebesiin immoo nan adaba. **15** Da’anno uummata Israa’eliiirkoo hin taatu; yoo isaan gargaarsaaf Gibxi jabaa jechuunis Siin irratti dheekkamsa koo gara isheetti deebi'an garuu isheen yaadannoo cubbuu nan dhangalaasa; uummata Tebesi hedduu sana illee isaanii taati. Ergasii isaan akka ani Waaqayyo Gooftaa nan balleessa. **16** Ani Gibxitti ibidda nan qabsiisa; ta’e ni beeku.” **17** Waggaafidgamiit torbaffaatti, ji'a Siin dhiphinaan raaafamti. Tebesi dambaliidhaan ni tokkoffaa keessa, guyyaa tokkoffaatti dubbiin Waaqayyoo fudhatamti; Memfiis dhiphina wal irraa hin cinneen akkana jedhee gara koo dhufe: **18** “Yaa ilma namaa, Nebukadnezar mootiin Baabilon duula jabaadaan loltoota isaa Xiiroositii kaaseera; mataan nama hundaa ni dhiphatti. **17** Dargaggooni Aawwenii fi Phii-Beseti molaa’eera; gatiittiin nama hundaa luqqa’eera. Ta’us innii fi loltoonni isaa duula jabaa Xiiroositii kasaniin bu’aa tokko illee hin arganne. **19** Kanaafuu Waaqayyo cabsutti, Tahiphaanheesitti guyyaan ni dukkanaa’; humni isheen ittiin boontus ni laafa. Isheen hurriidhaan Gooftaanakkana jedha: Ani biyya Gibxi Nebukadnezar haguugamtii; gandoonni ishee immoo ni booji’amu. **19** Kanaafuu ani Gibxiin nan adaba; isaanis akka ani **20** Waggaafidgamiit torbaffaatti, ji'a tokkoffa keessa, guyyaa torbaffaatti dubbiin Waaqayyoo akkana jedhee gara koo dhufe: **21** “Yaa qabeenyi ishee saama. Kunis mindaa loltoota isaa ta’a. **20** Ani Gibxiin gatii dadhabbiis isaa godhee isaaaf kenneera; innii fi loltoonni isaa waan kana anaaf hoijetaniiruutii, jedha Waaqayyo Gooftaan. **21** “Ani Guyyaa sana akka inni akka fayyuuf hin hidhamne yookaan shambaqqoon manni Israa’el gaanfa baasu nan godha; isaan gidduutti hidhamee akka jabaatee goraadee qabachuu danda’u hin afaan kee nan saaqa. Isaanis akka ani Waaqayyo ta’e ni godhamne. **22** Kanaafuu Waaqayyo Gooftaanakkana beeku.” jedha: Ani Fara’oon mooticha Gibxitti ka’eera. Ani irree isaa lachanuu, isa fayyaa, isa cabe sana illee cabsee akka goraadeen harka isaatii bu’nan godha. **23** Ani namoota Gibxi saboota gidduutti nan faffacaasa; biyyoota keessas isaan nan bittinneessa. **24** Irree mootiin Baabilon nan jabeessa; goraadee koos harka isaa keessa nan kaa’; irree Fara’oon garuu nan cabsa; innis fuula isaa durattii akkuma nama akka malee madaa’ettti ni aada. **25** Irree mootiin Baabilon nan jabeessa; irreen Fara’oon garuu ni laafa. Yommuu ani goraadee koo harka mootiin Baabilon keessa kaa’ee inni immoo Gibxitti isa mirmirsutti isaan akka ani Waaqayyo ta’e ni beeku. **26** Ani namoota Gibxi saboota gidduutti nan faffacaasa; biyyoota keessas isaan nan bittinneessa. Isaanis akka ani Waaqayyo ta’e ni beeku.”

30 Ergasii dubbiin Waaqayyoo akkana jedhee gara koo dhufe: **2** “Yaa ilma namaa raaji; akkanas jedhi; “Waaqayyo Gooftaanakkana jedha: “Wawwaadhuutii akkana jedhi; “Guyyaa sanaaf wayyoo!” **3** Guyyaan sun dhi’oo dha; Guyyaan Waaqayyoo dhi’oo dha; innis guyyaa duumessaa, sabootaaf immoo yeroo badiisaan ni ta’aa. **4** Gibxitti goraadeen ni dhufa; Itoophiyaatti immoo dhiphinni ni dhufa. Yommuu warri qalaman Gibxi keessatti kulkufanitti, qabeenyi ishee saamamee fudhatama; hundeeawan ishee immoo ni diigamu. **5** Itoophiyaa fi Fuuxi, Luudii fi biyyi Arabaa hundi, Liibiyaa fi uummanni biyya kakuu Gibxi wajjin goraadeedhaan ni dhumu. **6** “Waaqayyo akkana jedha: “Tumsitoonni Gibxi ni kufu; humni isheen ittiin boontu ni dadhaba. Migdoolii hamma Aswaanitti, isaan ishee keessatti goraadeedhaan ni dhumu, jedha Waaqayyo Gooftaan. **7** Isaan biyyoota onan gidduutti, onanii hafu; magalaawwan isaanis magalaawwan diigaman gidduutti argamu. **8** Yommuu ani Gibxitti ibidda qabsiisee warri ishee gargaaran

hundi barbadaa’amitti, isaan akka ani Waaqayyo ta’e ni beeku. **9** “Gaafas namoota Itoophiyaa kanneen yaaddoo Nebukadnezar mooticha Baabiloniin namoota Gibxi Gibxi nan onsa; magalaawwan ishees magalaawwan hedduu nan barbadeessa. **11** Innii fi loltoonni isaa diigaman gidduutti waggaafurtama ni onu. Namoota kanneen saboota keessaa akka malee hamoo ta’an, Gibxi immoo saboota keessa nafaffacaasa; biyyoota akka biyyattii balleessaniif ni fidamu. Isaanis goraadee keessas isaan nan bittinneessa. **13** “Ammas Waaqayyo isaaanii Gibxitti luqiqifataniif reefaan biyyattii gutu. **12** Gooftaanakkana jedha: Dhuma waggaafurtamaatti Ani bishaan Abbayaa nan gogsa; biyyattii namoota hamooti nan gurgura; harka alagootaatiin biyyattii fi keessas walitti nan qaba. **14** Ani boojjuudhaha isaan waan ishee keessa jiru hunda nan onsa. Ani Waaqayyo dubbadheera. **13** “Waaqayyo Gooftaanakkana jedha: galcha. Achittis isaan mootummaa gad aanaa ni ta’u. “Ani waaqota tolfamoo nan balleessa; fakkiiwan **15** Isheenii mootummoota keessaa gad aantuu ni taati; Memfiis keessa jiranis nan facaasa. Si’achi Gibxi keessatti deebitees saboota kaaniin olitti gonkumaa ol of hin bulchaan hin argamu; biyyattii guutuu keessas sodaa kaantu. Anis akka isheen lammata saboota kaan hin nan buusa. **14** Phaxroosin nan onsa; Zoo’aanitti ibidda bulchineef ishee nan dadhabsiisa. **16** Biyyi Gibxi si’achi nan qabsiisa; Tebesiin immoo nan adaba. **15** Da’anno uummata Israa’eliiirkoo hin taatu; yoo isaan gargaarsaaf Gibxi jabaa jechuunis Siin irratti dheekkamsa koo gara isheetti deebi'an garuu isheen yaadannoo cubbuu nan dhangalaasa; uummata Tebesi hedduu sana illee isaanii taati. Ergasii isaan akka ani Waaqayyo Gooftaa nan balleessa. **16** Ani Gibxitti ibidda nan qabsiisa; ta’e ni beeku.” **17** Waggaafidgamiit torbaffaatti, ji'a Siin dhiphinaan raaafamti. Tebesi dambaliidhaan ni tokkoffaa keessa, guyyaa tokkoffaatti dubbiin Waaqayyoo fudhatamti; Memfiis dhiphina wal irraa hin cinneen akkana jedhee gara koo dhufe: **18** “Yaa ilma namaa, Nebukadnezar mootiin Baabilon duula jabaadaan loltoota isaa Xiiroositii kaaseera; mataan nama hundaa ni dhiphatti. **17** Dargaggooni Aawwenii fi Phii-Beseti molaa’eera; gatiittiin nama hundaa luqqa’eera. Ta’us innii fi loltoonni isaa duula jabaa Xiiroositii kasaniin bu’aa tokko illee hin arganne. **19** Kanaafuu Waaqayyo cabsutti, Tahiphaanheesitti guyyaan ni dukkanaa’; humni isheen ittiin boontus ni laafa. Isheen hurriidhaan Gooftaanakkana jedha: Ani biyya Gibxi Nebukadnezar haguugamtii; gandoonni ishee immoo ni booji’amu. **19** Kanaafuu ani Gibxiin nan adaba; isaanis akka ani **20** Waggaafidgamiit torbaffaatti, ji'a tokkoffa keessa, guyyaa torbaffaatti dubbiin Waaqayyoo akkana jedhee gara koo dhufe: **21** “Yaa qabeenyi ishee saama. Kunis mindaa loltoota isaa ta’a. **20** Ani Gibxiin gatii dadhabbiis isaa godhee isaaaf kenneera; inni akka fayyuuf hin hidhamne yookaan shambaqqoon manni Israa’el gaanfa baasu nan godha. **23** Ani namoota Gibxi saboota gidduutti nan faffacaasa; biyyoota keessas isaan nan bittinneessa. **24** Irree mootiin Baabilon nan jabeessa; goraadee koos harka isaa keessa nan kaa’; irree Fara’oon garuu nan cabsa; innis fuula isaa durattii akkuma nama akka malee madaa’ettti ni aada. **25** Irree mootiin Baabilon nan jabeessa; irreen Fara’oon garuu ni laafa. Yommuu ani goraadee koo harka mootiin Baabilon keessa kaa’ee inni immoo Gibxitti isa mirmirsutti isaan akka ani Waaqayyo ta’e ni beeku. **26** Ani namoota Gibxi saboota gidduutti nan faffacaasa; biyyoota keessas isaan nan bittinneessa. Isaanis akka ani Waaqayyo ta’e ni beeku.”

31 Waggaafidgamiit torbaffaatti, ji'a sadaffaa keessa, guyyaa tokkoffaatti dubbiin Waaqayyoo akkana jedhee gara koo dhufe: **2** “Yaa ilma namaa, Fara’oon mooticha Gibxii fi tuuta namoota isatiin akkana jedhi: “Surraadhaan eenyutu siin qixxaata? **3** Kunoo Asoor

akka birbirsa Libaanoon kan dameewwan mimmiidhagoo qabuu fi bosonaaf gaaddisa ta'ee akka malee ol dheeraa fi kan fiixeen isaa duumessa tuqe ture. **4** Bishaan isa biqilche; burqaawwan gad fagoon immoo isa guddise; lageen isaanii hidda isaa hunda marsanii yaa'anii jedhi: "Ati saboota gidduutti akka leencaa ti; galaanota bishaan isaanii gara mukkeen bosonaa hundaatti ergu. **5** Kanaafuu inni mukkeen bosonaa hundaan olitti akka malee ol dheerate; laataan isaa ni baay'ate; dameen isaa ni guddate; inni bishaan baay'ee argatee babal-ateeraati. **6** Simbirroonni samii hundi damee isaa irratti man'ee ijaarratani; bineensonni dirree hundi damee isaa jalatti dhalan; saboонни gurguddaan hundinuu, gaaddisa isaa jala jiraatan. **7** Inni sababii hidda isaa gara bishaan baay'eetti gad fageeffateef, dameewwan isaa kanneen babal'atan wajjin akka malee miidhagaa ture. **8** Gaattiraawwan iddo biqiltuu Waaqaa keessa jiran isa gituu hin dandeeny; yookaan mukkeen birbirsaan dameewwan isataatiin hin qixxaatan; mukni waddeessas dameewwan isataatiin hin qixxaatu; mukni iddo biqiltuu Waaqaa keessa jiru tokko iyuu miidhagina isataatiin wal bira hin qabamu. **9** Ani dameewwan baay'eedhaan isaa nan miidhagse; mukkeen Eeden kanneen iddo biqiltuu Waaqaa keessa jiran hundi isatti hinaafan. **10** "Kanaafuu dheeratee fiixeen isaa duumessa tuqee inni dheerina isataatiin of tuuleef, **11** akka inni waan hammina isataatiif malu isaaф kennuuf, ani dabarseen bulchaa sabootaatti isaa kenne. Darbadhees isaa nan gate; **12** alagoonni akka malee hamoonis cicciranii isaa gatan. Lataawwan isaa gaarran irraa fi sululawwan keessatti harca'a; dameewwan isaa yeroon lubbuu isaanitiif ni kirkiru. **13** "Waaqayyo immoо cicciramanii bo'owwan bishaanii hunda keessa Gooftaan akkana jedhaati: "Goraadeen mootii Baabilon bu'an. Saboонни lafaa hundi gaaddisa isaa jalaa ba'anii yookaan fiixeen isaa duumessa hin tuqu. Mukni akkasitti bishaan quife kam iyuu akkas ol dheeratee hin beeku. Isaan hundi warra du'anii boolla qileetti gad bu'an wajjin akka du'an itti murteeffameera. **15** "Waaqayyo Gooftaan akkana jedhe: Guyyaa inni awwaalametti ani isaaф jedhee burqaawwan gad fagoo gaddaan nan guute; lageen isaa nan ittise; bishaan isaa guddichis yaa'uu dhiise. Sababii isataatiif ani Libaanoonitti dukkanaa nan uffise; mukkeen dirree hundis ni gogan. (**Sheol h7585**) **16** Yommuu ani warra boolla bu'an sanatti dabalee awwaala keessa isaa buusutti sagalee kufaatti isataatiin ani saboota nan hollachiisa. Ergasiis mukkeen Eeden kanneen Libaanoon keessaa filatamoo fi kan addaa ta'an hundi, mukkeen akka gaarii bishaan obaafaman hundi boolla keessatti jajjabeeffaman. (**Sheol h7585**) **17** Warri gaaddisa isaa jala jiraatan kanneen saboota giddiuudhaa isaaф tumsan, warra goraadeedhaan ajjeefamanitii makamuuf isaa wajjin awwaala keessa bu'an. (**Sheol h7585**) **18** "Mukkeen Eeden keessaa kan ulfinaa fi surraadhaan siin qixxaatu kami? Ta'u iyuu mukkeen Eeden wajjin boolla buuta; ati warra goraadeedhaan ajjeefaman wajjin, namoota dhagna hin qabatin gidduu ciifta. "Kun Fara'oонii fi waldaa uummata isaa hunda, jedha Waaqayyo Gooftaan."

32 Waggaan kudha lammaffaatti, ji'a kudha lammaffa keessa, guyyaa tokkoffaatti dubbiin Waaqayyoo akkana jedhee gara koo dhufe: **2** "Yaa ilma namaa, waa'ee Fara'oон moотicha Gibxi faaruu baasitii akkana sitti nan darbadha; isaanis kiyyoo kootiin harkisanii si baasu. **4** Ani lafatti sin gata; bakkeetis sin darbadha. Akka simbirroonni samii hundi sirra qubatan, akka bineensonni lafaa hundinuu si nyaataniii quufan nan godha. **5** Ani foon kee tulluuwan irratti nan bittinneessa; raqaa keetiis sululawwan nan guuta. **6** Hamma tulluuwan bira ga'utti dhiiga kee kan lola'un biyyattii nan guuta; sululawanis foon keetiin ni guutamu. **7** Ani yommuu si balleessutti samiiwwan nan haguuga; urjiwwan isaanii immoo nan dukkaneessa; aduu duumessaan nan haguuga; ji's ifa isaa hin kenuu. **8** Ifawwan calaqqiso samii irra jiran hunda sitti nan dukkaneessa; ani biyya kee irra dukkana nan buusa, jedha Waaqayyo Gooftaan. **9** Ani yeroon boojuu godhee saboota gidduutti gara biyyoota ati hin beekiniitti si ergutti garaa saboota hedduu nan dhiphisa. **10** Ani isataatiin of tuuleef, **11** yeroon goraadee koo fuula isaanii duratti mirmirsutti malu isaaф kennuuf, ani namoonni hedduun si organii na'an, akka moomtonni akka namoonni hedduun si organii na'an, akka moomtonni kenne. Darbadhees isaa nan gate; **12** alagoonni akka malee isaanii waa'ee keettiif sodaadhaan hollataan nod godha. Guyyaa kufaatti keetii tokkoon tokkoon isaanii yeruma yeroon lubbuu isaanitiif ni kirkiru. **13** "Waaqayyo immoо cicciramanii bo'owwan bishaanii hunda keessa Gooftaan akkana jedhaati: "Goraadeen mootii Baabilon sitti dhufa. **14** Ani akka namoonni kee hedduun goraadee namoota jajjabootiin jechuuni kanneen saboota hunda keessaa akka malee hamoo ta'an sanaatiin dhuman nan godha. Isaan of tuulummaa Gibxi ni balleessu; walfoonni ishee hundinuu ni barbadeeffamu. **15** Bishaanota baay'ee bira loon ishee hunda nan fixa; si'achi miilli namaa hin booressu yookaan kotteen loonii hin dhoqqeessu. **16** Ergasii bishaan ishee akka qulqulla'u, lageen ishee immoo akkuma zayitiif akka dhanganla'an nan godha, jedha Waaqayyo Gooftaan. **17** Gaafa ani biyya Gibxi onsee biyyattiin waan ishee keessa jiru hunda dhabdutti, yommuu ani waan achi jiraatu hunda dha'utti isaan akka ani Waaqayyo ta'e ni beeku." **18** "Faaruun isaan isheef faarsan kana. Intallan sabootaas ni faarsu; biyyi Gibxii fi waldaan ishee hundi ni faarsu, jedha Waaqayyo Gooftaan." **19** Waggaan kudha lammaffaatti, ji'a tokkoffa keessa, guyyaa kudha shanaffaatti dubbiin Waaqayyoo akkana jedhee gara koo dhufe: **18** "Yaa ilma namaa, waldaa namoota Gibxiif wawaadhu; ishee fi intallan saboota jajjaboo kanneen boolla bu'anitti dabaliitti qileetti darbadhu. **20** Akkanas isaanii jedhi: 'Ati eenyu caalaa miidhagda? Gad bu'iitti warra dhagna hin qabanne sana gidduu ciisi.' **21** Isaan warra goraadeedhaan ajjeefamanitii namoota ishee hunda wajjin lafa irrhaa harkifantu. **21** Hooggantoonni jajjaboon awwaala keessaa waa'ee Gibxii fi waa'ee tumsitoota ishee, 'Isaan gad bu'aniiru; warra

dhagna hin qabatin kanneen goraadeedhaan qalaman wajjin ciciisaniiru' jedhu. (**Sheol h7585**) 22 "Asoor loltoota ishee hunda wajjin achi jirti; isheenis awwala namoota ishee warra qalaman hundaa kanneen goraadeedhaan dhuman hundaatiin marfamteerti. 23 Awwaalli isaanii boolla qilee keessa; loltooni ishees naannoo awwala ishee ciciisaniiru. Warri biyya jiraattotaa keessatti sodaaaffacaasan hundi gorra'amani goraadeedhaan dhumananiiru. 24 "Eelaam waldaa namoota ishee kanneen naannoo awwalaalaa ishee jiran hunda wajjin achi jirti. Hundi isaanii gorra'amani goraadeedhaan dhumananiiru. Warri biyya jiraattotaa keessa sodaaaffacaasan hundi utuu dhagna hin qabatin qilee keessa bu'ananiiru. Isaan warra boolla bu'an wajjin qaanii isaanii baadhataniiru. 25 Waldaa namoota ishee kanneen naannoo awwala ishee jiran hunda wajjin warra gorra'aman giddutti siren isheedhaaf qopheeffameera. Hundi isaanii warra dhagna hin qabatin kanneen goraadeen dhumanii dha. Sababii sodaan isaanii biyya jiraattotaa keessa affacaas eef, isaan warra boolla bu'an wajjin qaanii isaanii baadhataniiru; isaan warra gorra'aman gidduu ciciisaniiru. 26 "Meshekii fi Tuubaal waldaa namoota ishee kanneen naannoo awwala isaanii jiran hunda wajjin achi jiru. Hundi isaanii iyuu warra dhagna hin qabatin kanneen sababii biyya jiraattotaa keessa sodaaaffacaasanii goraadeedhaan dhumanii dha. 27 Isaan gootota dhuman kanneen dhagna hin qabatin kaan, warra mi'a lolaa isaanii wajjin awwalaaman kanneen goraadeewwan boraaftan wajjin hin ciciisani? Sodaaachiisuun gootota kanneenii biyya jiraattotaa keessa jiraatu iyuu adabbiin cubbuu isaaniiif malu lafee isaanii irra bu'e. (**Sheol h7585**) 28 "Yaa Fara'on, atis cabdee warra dhagna hin qabatin kanneen goraadeedhaan ajjeefaman gidduu ni ciifta. 29 "Edoom, mootonni isheetti fi bulchitoonni ishee hundi achi jiru; isaan humna qabaatan iyuu, warra goraadeedhaan ajjeefaman wajjin ciciisaniiru. Isaan warra dhagna hin qabatin kanneen boolla bu'an wajjin ciciisu. 30 "Bulchitoonni kaabaa hundii fi warri Siidoonaah hundi achi jiru; isaan warra jabina isaaniiitiin goolii uumaa turan ta'an iyuu warra gorra'aman wajjin salphinaan gad bu'an. Utuu dhagna hin qabatin warra goraadeedhaan ajjeefaman wajjin ciciisu; warra boolla bu'an wajjinis salphina isaanii baadhatu. 31 "Fara'onii fi loltooni isaa hundi jara argu; waldaan namoota isaa hundi goraadeedhaan ajjeefamani iyuu inni of jajjabeessa, jedha Waaqayyo Gooftaan. 32 Ani akka inni biyya jiraattotaa keessa goolii affacaasu godhu iyuu, Fara'onii fi waldaan namoota isaa hundi warra dhagna hin qabatin kanneen goraadeedhaan ajjeefaman gidduu ni ciciisu, jedha Waaqayyo Gooftaan."

33 Ergasiidubbiin Waaqayyooakkana jedhee gara koo dhufe: 2 "Yaa ilma namaa, namoota biyya keetiitti dubbadhuutiiakkana jedhiin: 'Yeroo ani biyya tokkotti goraadee fidutti, sabni biyya sanaa namoota isaa keessama tokko filatee eegduu isa godhatee, 3 eegduun sun goraadee biyyattiitidhufaa jiru argee uummata akekkachiisuu malakataa yeroo afuufutti, 4 yoo namni kam iyuu sagalee malakataa dhaga'ee garuu akekkachiisa sana fudhachuu didee goraadeen

sun dhufee lubbuu isaa galaafate, dhiigni isaa matuma isatti deebi'a. 5 Inni sagalee malakataa dhaga'ee garuu akekkachiisa waan hin fudhatiniif dhiigni isaa matuma isatti deebi'a. Inni utuu akekkachiisa sana fudhatee jiraatee silaa of baasa ture. 6 Garuu yoo eegduun sun goraadee dhufaa jiru argee namoota akekkachiisuu malakataa afuufu baatee goraadeen sun dhufee isaa keessaa lubbuu nama tokkoo galaafate, namichi sun sababii cubbuu isaaatiif ajjeefama; eegduu sana garuu sababii dhiiga nama sanaatiif nan gaafadaf.' 7 "Yaa ilma namaa, ani mana Isra'eeliitiif eegduu si godheera; kanaafuu dubbii ani dubbadhu dhaga'iittii akekkachiisa na biraabu'aanisaaniiif kenni. 8 Yeroo ani nama hamaa tokkoon, 'Yaa namicha hamaa nana, ati dhugumaan ni duuta' jedhutti, yoo ati akka inni qalbii jijjiirratu akekkachiisuu baatte namichi hamaa sun cubbuu isattiin ni du'a; dhiiga isaa garuu ani harka kee irraa nan barbaada. 9 Garuu yoo ati nama hamaa sana akka inni karaa isaa irraa deebi'u akekkachiiftee inni immoo deebi'u baate, inni cubbuu isattiin ni du'a; ati garuu lubbuu kee oolfatteeerta. 10 "Yaa ilma namaa, mana Isra'eeliinakkana jedhi; 'isn akkana jettu: "Yakkii fi cubbuun keenya nutti ullaateera; nuus sababii kanaaf nyaatamnee dhumne. Yoos akkamiin jiraachuu dandeenyaa ree?'" 11 Akkana isaanii jedhi; 'Akkuunaani dhugumaan jiraataa ta'e, ani akka namoonni hamoon karaa isaanii irraa deebi'anii jiraatan malee du'a isaaantiitihin gammadu, jedha Waaqayyo Gooftaan. Deebi'aal Karaa keessaa hamaa sana irraa deebi'a! Yaa mana Isra'eel isin maaliif duutu?' 12 "Kanaafuu yaa ilma namaa, namoota biyya keetiittiinakkana jedhi; 'Qajeelummaan nama qajeelaa yommuu inni ajajamuu didutti isa hin baasu; hamminni nama hamaa yommuu inni hammina isaa irraa deebi'uttiisa hin balleessu. Namni qajeelaa yoo cubbuu hojjete sababii qajeelummaa isaa duraatiif lubbuudhaan hin jiraatu.' 13 Yoo ani nama qajeelaa tokko akka inni dhugumaan jiraatu itti himee, inni garuu qajeelummaa isaa amanatee cubbuu hojjete, waan qajeelaa inni hojjete keessaa tokko iyuu hin yaadatum; inni cubbuu hojjete sanaan ni du'a. 14 Yoo ani nama cubbamta tokkoon, 'Ati dhugumaan ni duuta' jedhee inni garuu cubbuu isaa irraa deebi'ee waan sirrii fi waan qajeelaa hojjete jechuunis, 15 inni yoo qabdii waan liqeesse tokkoof fudhate deebise, yoo waan hate deebeise, yoo seera jireeyna namaaf kenni duukaa bu'ee hammina hojjechuu baate, inni dhugumaan ni jiraata; hin du's. 16 Cubbuu namichi sun hojjete keessaa tokko iyuu isatti hin herregamu. Inni waan sirrii fi qajeelaa hojjeteeraatti, dhugumaan lubbuudhaan ni jiraata. 17 "Ta'us namoonni biyya keetii, 'Karaan Gooftaa qajeelaa miti' jedhu. Garuu karaan qajeelaa hin ta'in kanuma isaanii ti. 18 Namni qajeelaa yoo qajeelummaa isaa irraa deebi'ee hammina hojjete, inni hammina sanaan ni du'a. 19 Namni hamaa tokko immoo yoo hammina isaa irraa deebi'ee murtii qajeelaa fi waan qajeelaa hojjete, inni waan kana hojjechuu isaaatiin ni jiraata. 20 Ta'u illee yaa mana Isra'eel isin, 'Karaan Gooftaa qajeelaa miti' jettu. Ani garuu hunda keessaniiitakkuma hojji keessaniiitinnan mura.' 21 Waggaakudhaan

lammaffaa booji'amuu keenyaatti, ji'a kurnaffaa keessa, guutummaa lafaa irra affaca'an; namni isaan ilaalu bultii shanaffaatti, namichi Yerusaalemii baqatee ba'e yookaan isaan barbaadu tokko iyyuu hin turre. 7 tokko gara koo dhufee, "Magaalattiin kufteerti!" jedhe. "Kanaafuu isin tiksooni, dubbi Waaqayyoo dhaga'aa: 22 Galgala dhufaatti namichaatiin duraa sana harki 8 Ani jiraataadhaatti, jedha Waaqayyo Gooftaan; sababii Waaqayyoo narra ture; utuu namichi ganamaan gara bushaayeen koo tiksoota dhabanii akkasiin saamamanii koo hin dhufinis Waaqni afaan koo bane. Afaan koo bineensa bosonaatiif nyaata ta'anii, sababii tiksooni banameeraatii ani lammata hin cal'sne. 23 Ergasi koo bushaayee koo barbaadu didanii qooda bushaayee dubbiin Waaqayyooakkana jedhee gara koo dhufe: ofuma isaanii sooraniif 9 yaa tiksoota, kanaafuu isin 24 "Yaa ilma namaa, namoonni diigama biyya Israa'el dubbi Waaqayyoo dhaga'aa: 10 Waaqayyo Gooftaan keessa jiru keessa jiraatanakkana jedhu; 'Abrahaam akkana jedha: Ani tiksoottanni na ka'a; bushaayee koos namuma tokku ture; ta'u inni biyyattii dhaale. Nu garuu harka isaanii irraa nan barbaada. Akka tiksooni si'achi baay'e dha; biyyattiiis dhugumaan akka nu dhaalluu hofin sorreef bushaayee tiksuu irraa isaan nan ar'i. nuu kennamtteerti.' 25 Kanaafuuakkana isaanii jedhi; Ani bushaayee koo afaan isaanitii nan buusa; isaanis 'Waaqayyo Gooftaanakkana jedha: Isin foon utuma si'achi soora isaanii hin ta'an. 11 "Waaqayyo Gooftaan dhiigni keessa jiruu nyaattu; waaqota keessan tol famoo akkana jedhaati: Ani mataan koo hoolota koo nan abdattu; dhiiga namaas dhangalaافت; yoos isin biyyattii barbaadadh; nan tikfadhas. 12 Akkuma tikseen tokko dhaaluu qabduu? 26 Isin goraadee keessan abdattu; yommuu bushaayee isaa bira jirutti hoolota isaa warra waan jibbisisaahojjettu; tokkoon tokkoon keessan niittii bittinnaa'an barbaaddatu sana anis hoolota koo nan ollaa keessanii xureessitu. Yoos isin biyyattii dhaaluu barbaaddadha. Ani lafa isaan guyyaa duumessaatiif fi qabduu?" 27 "Akkana isaanii jedhi; 'Waaqayyo Gooftaan guyyaa dukkanaa itti bittinneeffaman hundaa baasee akkana jedha: Ani jiraataadhaatti, warri diigama keessatti isaan nan galfadha. 13 Anis saboota keessaa isaan hafan goraadeedhaan dhumu; warra baadiyyaa keessa baasee biyyoota keessaa immoo walitti isaan nan qaba; jiran akka isaan nyaatamaniiif bineensatti dabarsee biyya isaanitii isaan nan deebisa. Ani gaarran Israa'el nan kenna; warri da'anno fi holqa keessa jiraatan immoo dha'ichaan ni dhumu. 28 Ani biyyattii onsee irra, qarqara burqaawwaniiiti fi lafa namni jiraatu duwwaaan hambisa; humni isheen ittiin ofajjus ni kan biyya sana keessaa hunda isaan nan tikfadha. 14 Ani marga gaarii keessa isaan nan tiksa; tulluun dhuma; gaarran Israa'elis akka namni tokko iyyuu irra Israa'elis iddo dheeda isaanii ta'a. Isaan achitti lafa wantoota jibbisisaahojjettu; isaan akka an Waaqayyo dheedola isaa irra ciciisu; marga misaa tulluuvwan onsee duwwaaan hambisutti, isaan akka an Waaqayyo Israa'el irraas ni dheedu. 15 Ani mataan koo hoolota koo nan tikfadha; akka isaan boqotanis nan godha, ta'e ni beeku.' 30 "Waa'ee kee immoo yaa ilma namaa, jedha Waaqayyo Gooftaan. 16 Kanneen badan nan namoonni biyya keetti keenyan manaa birattii fi balbala barbaada; kanneen miliqan deebisee nan galcha. Kan duratti waa'ee kee dubbachaa, 'Kottaa dhqanee ergaa gabbataa fi jabaa isaa immoo nan balleessa. Ani murtii Waaqayyo biraa dhufe dhageenyaa' waliin jedhu. 31 Sabni koo akkuma yeroo kaaniitti gara kee dhufanii qajelaadhaan bushaayee nan tikfadha. 17 "Isin garuu dubbi kee dhaga'uudhaaf fuula kee dura tataa'u; isaan garuu waan sana hojiidhaan hin argisiisan. Isaan afaan qajelaadhaan bushaayee nan tikfadha. 18 Marga isaanitii jaalala guddaa dubbatu; garaan isaanii garuu marga keessan kan hafe lafatti dhidhiittu qabduu? garuu b'aa hin malle argachuuf gaggaba. 32 Dhubgunaan ati Bishaan qulqilluu dhuguu isinitti ximnaatee? Bishaan isaanitii jaalala guddaa dubbatu; garaan isaanii garuu marga keessan kan hafe lafatti dhidhiittu qabduu? 19 kee ni dhaga'u malee hojiidhaan hin argisiisanitii. 33 "Yeroo wanni kun ta'utti, dhugumaan ni ta'aatti isaan gaafas akka raajiin gidduu isaanii ture ni beeku."

34 Ergasi dubbiin Waaqayyooakkana jedhee gara koo dhufe: 2 "Yaa ilma namaa, tiksoota Israa'elitti rajji dubbadhuutiiakkana jedhiin: 'Waaqayyo Gooftaan akkana jedha: Tiksoota Israa'el warra ofuma isaanii qofa sooranii wayyoo! Tiksooni bushaayee sooruuhin qabani? 3 Isin cooma ni nyaattu; suufii ni uffattu; horii gabbataa ni qalattu; bushaayee garuu hin soortan. 4 Isin dadhabaa hin jabeessine yookaan dhukkubsataa hin fayyifne yookaan cabaa hin wal'anne. Kanneen miliqan hin deebifne yookaan kanneen badan hin barbaanne. Humnaa fi gara jabinaan isaan ajajju. 5 Kanaafuu isaan sababii tikseen hin jirreef bittinnaa'an; yeroo bittinnaa'anittis bineensota bosonaatiif soora ta'an. 6 Hoolonni koo gaarran hundaa fi tulluuvwan ol dhedheeroo hundaa irra asii fi achi jooran. Isaan

keessaa nan baasa. **26** Ani isaanii fi iddoowwan tulluu koo marsanii jiran nan eebbisa. Bokkaas yeroo isaatti nan roobsa; roobni sunis rooba eebbaa ni ta'a. **27** Mukkeen bakkee ija naqatu; laftis midhaan ni baafti; namoonni biyya isaanii keessatti tasgabbiin ni jiraatu. Yeroo ani danqaraa waanjoo isaanii cabsee harka warra isaan garboomfatanii isaan baasutti, isaan akka ani Waqaqayyo ta'e ni beeku. **28** Isaan si'achi sabootaan hin saamaman yookaan bineensota bosonaatiin hin nyaataman. Nagaadhaan jiraatu; wanni isaan sodaachisi tokko iyuu hin jiru. **29** Ani lafa midhaan baasudhaan beekame isaaniiif nan kenna; isaan biyyattii keessatti si'achi beelaan hin miidhaman yookaan sabootafaa waan kolfaa hin ta'an. **30** Yommus akka ani Waqaqayyo Waagni isaanii isaan wajjin jiruu fi akka manni Israa'el saba koo ta'e isaan ni beeku, jedha Waqaqayyo Gooftaan. **31** Isin hoolonni koo, hoolonni tika koo namoota; anis Waqaqayyo keessan, jedha Waqaqayyo Gooftaan.”

35 Ergasiis dubbiin Waqaqayyo akkana jedhee gara koo dhufe: **2** “Yaa ilma namaa, fuula kee gara Tulluu See'iiritti deefibadh; isaan mormuudhaanis raajii dubbadhu; **3** akkanas jedhiin: ‘Waqaqayyo Gooftaan akkana jedha: Yaa Tulluu See'iir ani sitti ka'era; ani harka koo sitti hiixadhee onaa fi gatamaan sin godha. **4** Ani magalaawwan klee nan diiga; atis ni onta. Ergasiis akka ani Waqaqayyo ta'e ni beekta. **5** “Ati sababii haalao diinummaa durii garaatti qabatteebar rakkina isaanii keessa jechuunis yeroo adabbiin isaanii dhuma irra ga'etti Israa'eloota dabarsitee goradeettkennite; **6** kanaafuu ani jiraataadhaati, jedha Waqaqayyo Gooftaan; ani dhiiga dhangalaasutti dabarsee sin kenna; ati dhiiga dhangalaasuu jalaa hin baatu. Ati waan dhiiga dhangalaasuu hin jibbinee dhiiga dhangalaasuu jalaa hin baatu. **7** Ani Tulluu See'iir onsee duwwaa nan hambisa; warra dhaquu fi deebi'u achi irraa nan kuta. **8** Ani tulluuwan klee reeffaan nan guuta; warri goraaideedhaan ajjeefamanis gaarran klee irra, sululawan klee keessaa fi lageen klee hunda keessa ni ciciisu. **9** Ani bara bareaan sin onsa; magalaawwan kees lafa jireenyaa hin ta'an. Ergasiis akka ani Waqaqayyo ta'e ni beektu. **10** “Sababii ati, ‘Waqaqayyo achi jiraatu iyuu, saboonni lamaan kunneenii fi biyyoonni lamaan kunneen kan koo ni ta'u; nus isaan dhuunfanna” jetteeef, **11** ani jiraataadhaati, jedha Waqaqayyo Gooftaan; kanaafuu ani akkuma ati aarii fi hinaaffaa jibba isaaniiif qabduun argisiifte sanaatti gatii klee siif nan kenna; anis yeroon sitti murteessutti isaan gidduutti of nan beeksisa. **12** Ergasiis akka ani Waqaqayyo wantoota ati tulluuwan Israa'elitti, ‘Isaan onanii duwwaa hafaniiru; akka nu nyaannuufis nuu kennamaniiru” jettee tuffiin dubbatte hunda dhaga'ee jiru ni beekta. **13** Ati afaan keetiin natti of jajjee oduu natti baay ifteerta; anis waan kana dhaga eeru. **14** Waqaqayyo Gooftaan akkana jedha: Yommuu guutummaan lafaha gammadutti ani sin onsa. **15** Sababii ati yeroo dhaallii mana Israa'el onnetti gammaddeef ani akkana sin godha. Yaa Tulluu See'iir ati ni onta; atii fi guutummaan Edoom ni ontu. Ergasiis isaan akka ani Waqaqayyo ta'e ni beeku.”

36 “Yaa ilma namaa, akkana jedhii tulluuwan Israa'eliitif raaji; ‘Yaa tulluuwan Israa'el, dubbiin Waaqayyo dhaga'aa. **2** Waaqayyo Gooftaan akkana jedha: Diinni waa'ee keessan, ‘Ishoo! Iddoowwan ol ka'oonee durii dhuunfaa keenya ta'aniiru” jedhe. **3** Kanaafuu raajiitii akkana jedhi; ‘Waaqayyo Gooftaan akkana jedha: Sababii isaan qixa hundaan marsanii isin waraananiif, isin saboota kaaanif dhuunfaa taatan; namootaafis waan mammaakaatti fi waan qoosaa taatan; **4** kanaafuu yaa tulluuwan Israa'el, dubbiin Waaqayyo Gooftaan dhaga'aa: Waaqayyo Gooftaan tulluuwanii fi gaarraniin, lageenii fi sululawwaniin, onawwan diigamanii fi magalaawwan duwwaa hafan kanneen saboota naannoo keessan jiraniin saamamanii waan qoosaa ta'aniin akkana jedha: **5** Waaqayyo Gooftaan akkana jedha: Ani aarii koo kan boba'u sanaan saboota hafanii fi Edoom hunda irratti dubbadheera; isaan gammachuu fi tuffi garaadhaa qabaniin lafa dheeda ishee saamuuf jedhanii biyya koo handhuuraa ofii isaanii godhatan.’ **6** Kanaafuu waa'ee biyya Israa'eliif raajii dubbadhuutii tulluuwanii fi gaarraniin, lageenii fi sululawwaniin akkana jedhi; ‘Waaqayyo Gooftaan akkana jedha: Sababii isin sabootaan tuffatamtaniif, ani hinaaffaa dheekkamsa kootiitiin nan dubbadha. **7** Kanaafuu Waaqayyo Gooftaan akkana jedha: Ani akka saboonni naannoo keessan jiraatani tuffatamaniif harka koo ol qabadhee nan kakadha. **8** “Yaa tulluuwan Israa'el, isin garuu saba koo Israa'eliif dameewwanii fi jawwan naqattu; isaan dhi'eenyati biyyatti ni deebi'utti. **9** Ani isiniif nan yaada; gara laafinaanis isinan ilaala; isin ni qotamtu; sanyiinis isintti facaafama; **10** anilakkoobsa uummataan kan guutummaan mana Israa'el nan baay'isa. Magalaawwan namaan ni guutamu; wanni diigames deebe'ee ni ijaarama. **11** Ani lakkobsa namootaatiif fi horii irratti nan dabala; isaanis wal horanii baay'atu. Ani akkuma bara durii sana namoota isin irra qubachiisee kan durii caalaa isinan sooromsa. Ergasiis isin akka ani Waqaqayyo ta'e ni beektu. **12** Ani akka namoonni jechuunis sabni koo Israa'el isin irra deemuun godha. Isaan isin dhuunfatu; isin ishala isaanii ni taatu; lammatas warra ijoollee hin qabne isaan hin gootan. **13** “Waaqayyo Gooftaan akkana jedha: Namoonni, ‘Ati nama nyaatta; saba kees ijoollee malee hambifta” siin jedhu; **14** ati garuu si'achi nama hin nyaatta yookaa sab klee ijoollee malee hin hambiftu, jedha Waqaqayyo Gooftaan. **15** Ani si'achi akka ati doorsisa sabootaa dhageessu hin godhu; si'achi ati tuffi namootaatiin hin dhiphattu yookaa akka sabni kee gufatu hin gootu, jedha Waqaqayyo Gooftaan.” **16** Ammas dubbiin Waqaqayyo akkana jedhee gara koo dhufe: **17** “Yaa ilma namaa, namoonni Israa'el yeroo biyya isaanii keessa jiraachaa turanitti amala isaanittii fi hojii isaanittii biyyattii xureessan. Amalli isaanii fuula koo duratti akkuma laguu dubartii kan ji'a ji'an itti dhufu sanaa ture. **18** Sababii isaan biyyattii keessatti dhiiga dhangalaasaniif fi sababii waqota isaanii tolfamoodhaan biyyattii xureessanii, ani dheekkamsa koo isaanittii nan roobse. **19** Ani saboota keessa isaan nan faffacaase; isaanis biyyoota keessa isaanan fittinnaa'an; ani akkuma amala

isaaniitii fi hojii isaaniitti isaanitti nan mure. **20** Iddoo dhaqan hundatti saboota keessatti maqaa koo qulqulluu sana xureessan; waa' ee isaanii, 'Jarri kun saba Waaqayyoo ti; isaan garuu biyya isaatii ba'aniru' jedhameeraati. Isaan gidduuus asii fi achi na deddeebise; anis lafeewwan **21** Ani maqaa koo qulqulluu manni Israa'el iddo saboota gidduutti xureessitan sanaatiif malee isiniif jedhee wantoota kanneen hin godhu. **22** Kanaafuu mana Israa'eliin akkana jedhi; lafeewwan kunneen jiraachuu danda'u?" jedhee na 'Waaqayyo Gooftaan akkana jedha: Yaa mana Israa'el, gaafate. Ani immoo, "Yaa Waaqayyoo Gooftaa, si qofatu anii waa'ee maqaa koo qulqulluu isin iddo dhaqxanifti beeka" nadhe. **4** Kana irratti inni akkana naan saboota gidduutti xureessitan sanaatiif malee isiniif jedhe; "Lafeewwan kanneenitii raajiitii akkana jedhiin; jedhee wantoota kanneen hin godhu. **23** Ani qulqullina Yaa lafeewwan goggogoo, dubbi Waaqayyoo dhaga'a! maqaa koo guddichaa kan saboota gidduutti xura'e kan **5** Waaqayyoo Gooftaan lafeewwan kanneenitii akkana isin saboota gidduutti xureessitan sana nan argisiisa. jedha: Ani hafuura isinitti nan galcha; isin lubbuudhaan Yommuu ani karaa keessaniin fiuila isaanii duratti ni jiraattu. **6** Ribuu isinitti nan baasa; akka foon isinitti qulqulluu ta'u koo argisiisutti akka anii Waaqayyo ba'u nan godha; gogaas isinitti nan uffisa; hafuuras ta'e saboonni ni beeku, jedha Waaqayyo Gooftaan. **24** isin keessa nan kaa'; isin lubbuudhaan ni jiraattu. "Ani saboota keessaa isinan baafadhaati; ani biyyoota Ergasiis isin akka ani Waaqayyo ta'e ni beektu." **7** keessaa walitti isin qabee biyya keessanitii deebisee Kanaafuu ani akkuman ajajametti raajii nan dubbadhe. isinan fida. **25** Ani bishaan qulqulluu isinitti nan facaasa; Utuma ani raajii dubbachaa jiruus sagaleen tokko isinis ni qulqullooftu; ani xura'a ummaa keessan hunda dhaga'ame; lafeewwanis walitti dhufan; lafeenis lafeetti irraa fi waaqota keessan tolfamoo hunda irraa isinan maxxane. **8** Yeroo ani isaan ilaletti, kunoo ribuu qulqulleessa. **26** Ani onnee haaraa isinif nan kenna; isaanitti ba'ee ture; foonis isaan irra ture; gogaas hafuura haaraas isin keessa nan kaa'; onnee dhaga uffatanii turan; hafuuri garuu isaan keessa hin jiru isin keessaa baasee onnee foonii isinif nan kenna. **27** ture. **9** Ergasiis inni akkana naan jedhe; "Yaa ilma nema, Akka isin dambii koo duukaa buutanii fi seera koo bubbletti raajii dubbadhu; akkanas jedhiin; 'Waaqayyo sirriitti eegdaniif ani Hafuura koo isin keessa nan kaa'. **28** Isin biyya ani abbootii keessanitii konne keessa ni Gooftaan akkana jedha: Yaa bubblee, bubbleewwan afran qulqulleessa. Ani midhaan nan waama; nan baay'is; beelas isinitti hin fidu. **30** Akka isin si'achi sababii irraa kottu; akka isaan lubbuudhaan jiraatanif warra jiraattu; isin sabaa koo ni taatu; anis Waaqa keessan nan gorra'amanaan jiraattu; isin lubbuudhaan jiraatanif warra ta'a. **29** Ani xuraa'ummaa keessan hunda irraa isinan qulqulleessa. Ani midhaan nan waama; nan baay'is; beelas isinitti hin fidu. **30** Akka isin si'achi sababii ka'ani dhadhabatan; isaanis raayya guddaa turan. **11** beelaatiin fuula sabootaa duratti hin salphanneef, ija Innis akkana naan jedhe: "Yaa ilma nema, lafeewwan mukkeeniitii fi midhaan lafa qottiisa nan baay'isa. kunneen guutummaa mana Israa'eli. Jarris, 'Lafeewwan **31** Ergasiis karaa hammina keessanitii fi hojii jal'ina keenya goggoganiiru; nu abdi hin qabnu; cinneerras' keessanii ni yaadattu; sababii cubbuu keessanitii fi jedhu. **12** Kanaafuu raajii dubbadhuutti akkana isaanin hojii keessan jibbisiiisa sanaatiifis of balfitu. **32** Akka jedhi: 'Waaqayyo Gooftaan akkana jedha: Yaa saba koo ani waan kana isinif jedhee hin hojjetin akka beektan isin keessa nan kaa'; isin lubbuudhaan jiraattu; ani biyya nan barbaada, jedha Waaqayyo Gooftaan. Yaa mana Israa'elitti deebisee sin fida. **13** Isinis yaa saba ko, yeroo Israa'el, waa'ee amala keessanitif qaana'aa; saalfadhaas! ani awwala keessan banee isa keessaa isin baasutti, **33** "Waaqayyo Gooftaan akkana jedha: Ani gaafan akka ani Waaqayyo ta'e ni beektu. **14** Ani Hafuura koo cubbuu keessan hunda irraa isin qulqulleessutti, akka isin keessa nan kaa'; isin lubbuudhaan jiraattu; ani magaalaawwan keessan deebi'anii lafa jireenyaa ta'a biyyuma keessan keessa isinan qubachiisa. Ergasiis isin nan godha; kanneen diigamanis deebi'anii ijaramu. akka ani Waaqayyo dubbadhe hojjedhe ni beektu, jedha **34** Lafti onee ture qooda fuula namoota karaa sanaan Waaqayyo." **15** Ergasiis dubbiin Waaqayyoo akkana darban hunda duratti onee hafu ni qotama. **35** Isaan, jedhee gara koo dhufe; **16** "Yaa ilma nema, ulee mukkaa "Lafti ona ture kun akka lafa bigiltuu Eeden ta'eera; tokko fuudhiiti, 'Kan Yihuudatii fi kan Israa'eloota magaalaawwan diigamanii, onanii barbadaa'anis amma fi kan guutummaa mana Israa'el kanneen isa wajjin akka ani Waaqayyo waan barbadaa' deebisee ijaaree tumsanii' jedhhisa isin lubbuudhaan jiraattu; isin keessa nan kaa'; isin lubbuudhaan jiraattu; ani waan ones deebisee dhaabe ni beeku. Ani Waaqayyo harka kee keessatti tokko ta'anif uleewwan sana walitti dubbadheera; nan raawwadhas.' **37** "Waaqayyo Gooftaan qabsiis. **18** "Yommuu namoonni biyya keetii, 'Kun akkana jedha: Ammas kadhannaas mana Israa'el dhaga'ee maal jechuu kee akka ta'e nutti hin himtuu?' jedhanii waan kana isaanif nan godha: Namoota isaanii akkuma si gaafatanitti, **19** akkana isaanin jedhi; 'Waaqayyo hoolotaa nan baay'isa; **38**akkuma bushaayee yeroo Gooftaan akkana jedha: Ani ulee Yoosef kan harka ayyaanaa Yerusaalem keessatti aarsaaf dhi'eeffamaniitti Efrem jiru kan gosoota Israa'el kanneen isa wajjin nan baay'isa. Kanaafuu magaalaawwan diigamanii turan tumsanii, ulee Yihuudaa wajjin walitti qabsiisee ulee waldaa namootaatiin ni guutamu. Ergasiis isaan akka ani mukkaa tokko nan godha; isaanis harka koo keessatti Waaqayyo ta'e ni beeku."

37 Harki Waaqayyoo narrat ure; innis Hafuura Waaqayyootiin na fuudhee, walakkaa sululaa na dhaabe; sululli sunis lafeewwan guutamee ure. **2** ti; isaan garuu biyya isaatii ba'aniru' jedhameeraati. Isaan gidduuus asii fi achi na deddeebise; anis lafeewwan **21** Ani maqaa koo qulqulluu manni Israa'el iddo akka malee baay'ee kanneen akka malee goggogan lafa dhaqan hundatti saboota gidduutti xureessan sanaaf sululaa irratti nan arge. **3** Innis, "Yaa ilma nema, yaadeera. **22** Kanaafuu mana Israa'eliin akkana jedhi; lafeewwan kunneen jiraachuu danda'u?" jedhee na 'Waaqayyo Gooftaan akkana jedha: Yaa mana Israa'el, gaafate. Ani immoo, "Yaa Waaqayyoo Gooftaa, si qofatu anii waa'ee maqaa koo qulqulluu isin iddo dhaqxanifti beeka" nadhe. **4** Kana irratti inni akkana naan saboota gidduutti xureessitan sanaatiif malee isiniif jedhe; "Lafeewwan kanneenitii raajiitii akkana jedhiin; jedhee wantoota kanneen hin godhu. **23** Ani qulqullina Yaa lafeewwan goggogoo, dubbi Waaqayyoo dhaga'a! maqaa koo guddichaa kan saboota gidduutti xura'e kan **5** Waaqayyoo Gooftaan lafeewwan kanneenitii akkana isin saboota gidduutti xureessitan sana nan argisiisa. jedha: Ani hafuura isinitti nan galcha; isin lubbuudhaan Yommuu ani karaa keessaniin fiuila isaanii duratti ni jiraattu. **6** Ribuu isinitti nan baasa; akka foon isinitti qulqulluu ta'u koo argisiisutti akka anii Waaqayyo ba'u nan godha; gogaas isinitti nan uffisa; hafuuras ta'e saboonni ni beeku, jedha Waaqayyo Gooftaan. **24** isin keessa nan kaa'; isin lubbuudhaan ni jiraattu. "Ani saboota keessaa isinan baafadhaati; ani biyyoota Ergasiis isin akka ani Waaqayyo ta'e ni beektu." **7** keessaa walitti isin qabee biyya keessanitii deebisee Kanaafuu ani akkuman ajajametti raajii nan dubbadhe. isinan fida. **25** Ani bishaan qulqulluu isinitti nan facaasa; Utuma ani raajii dubbachaa jiruus sagaleen tokko isinis ni qulqullooftu; ani xura'a ummaa keessan hunda dhaga'ame; lafeewwanis walitti dhufan; lafeenis lafeetti irraa fi waaqota keessan tolfamoo hunda irraa isinan maxxane. **8** Yeroo ani isaan ilaletti, kunoo ribuu qulqulleessa. **26** Ani onnee haaraa isinif nan kenna; isaanitti ba'ee ture; foonis isaan irra ture; gogaas hafuura haaraas isin keessa nan kaa'; onnee dhaga uffatanii turan; hafuuri garuu isaan keessa hin jiru isin keessaa baasee onnee foonii isinif nan kenna. **27** ture. **9** Ergasiis inni akkana naan jedhe; "Yaa ilma nema, Akka isin dambii koo duukaa buutanii fi seera koo bubbletti raajii dubbadhu; akkanas jedhiin; 'Waaqayyo sirriitti eegdaniif ani Hafuura koo isin keessa nan kaa'. **28** Isin biyya ani abbootii keessanitii konne keessa ni Gooftaan akkana jedha: Yaa bubblee, bubbleewwan afran qulqulleessa. Ani midhaan nan waama; nan baay'is; beelas isinitti hin fidu. **30** Akka isin si'achi sababii irraa kottu; akka isaan lubbuudhaan jiraatanif warra jiraattu; isin sabaa koo ni taatu; anis Waaqa keessan nan gorra'amanaan jiraattu; isin lubbuudhaan jiraatanif warra ta'a. **29** Ani xuraa'ummaa keessan hunda irraa isinan qulqulleessa. Ani midhaan nan waama; nan baay'is; beelas isinitti hin fidu. **30** Akka isin si'achi sababii ka'ani dhadhabatan; isaanis raayya guddaa turan. **11** beelaatiin fuula sabootaa duratti hin salphanneef, ija Innis akkana naan jedhe: "Yaa ilma nema, lafeewwan mukkeeniitii fi midhaan lafa qottiisa nan baay'isa. kunneen guutummaa mana Israa'eli. Jarris, 'Lafeewwan **31** Ergasiis karaa hammina keessanitii fi hojii jal'ina keenya goggoganiiru; nu abdi hin qabnu; cinneerras' keessanii ni yaadattu; sababii cubbuu keessanitii fi jedhu. **12** Kanaafuu raajii dubbadhuutti akkana isaanin hojii keessan jibbisiiisa sanaatiifis of balfitu. **32** Akka jedhi: 'Waaqayyo Gooftaan akkana jedha: Yaa saba koo ani waan kana isinif jedhee hin hojjetin akka beektan isin keessa nan kaa'; isin lubbuudhaan jiraattu; ani biyya nan barbaada, jedha Waaqayyo Gooftaan. Yaa mana Israa'elitti deebisee sin fida. **13** Isinis yaa saba ko, yeroo Israa'el, waa'ee amala keessanitif qaana'aa; saalfadhaas! ani awwala keessan banee isa keessaa isin baasutti, **33** "Waaqayyo Gooftaan akkana jedha: Ani gaafan akka ani Waaqayyo ta'e ni beektu. **14** Ani Hafuura koo cubbuu keessan hunda irraa isin qulqulleessutti, akka isin keessa nan kaa'; isin lubbuudhaan jiraattu; ani magaalaawwan keessan deebi'anii lafa jireenyaa ta'a biyyuma keessan keessa isinan qubachiisa. Ergasiis isin nan godha; kanneen diigamanis deebi'anii ijaramu. akka ani Waaqayyo dubbadhe hojjedhe ni beektu, jedha **34** Lafti onee ture qooda fuula namoota karaa sanaan Waaqayyo." **15** Ergasiis dubbiin Waaqayyoo akkana darban hunda duratti onee hafu ni qotama. **35** Isaan, jedhee gara koo dhufe; **16** "Yaa ilma nema, ulee mukkaa "Lafti ona ture kun akka lafa bigiltuu Eeden ta'eera; tokko fuudhiiti, 'Kan Yihuudatii fi kan Israa'eloota magaalaawwan diigamanii, onanii barbadaa'anis amma fi kan guutummaa mana Israa'el kanneen isa wajjin akka ani Waaqayyo waan barbadaa' deebisee ijaaree tumsanii' jedhhisa isin lubbuudhaan jiraattu; isin keessa nan kaa'; isin lubbuudhaan jiraattu; ani waan ones deebisee dhaabe ni beeku. Ani Waaqayyo harka kee keessatti tokko ta'anif uleewwan sana walitti dubbadheera; nan raawwadhas.' **37** "Waaqayyo Gooftaan qabsiis. **18** "Yommuu namoonni biyya keetii, 'Kun akkana jedha: Ammas kadhannaas mana Israa'el dhaga'ee maal jechuu kee akka ta'e nutti hin himtuu?' jedhanii waan kana isaanif nan godha: Namoota isaanii akkuma si gaafatanitti, **19** akkana isaanin jedhi; 'Waaqayyo hoolotaa nan baay'isa; **38**akkuma bushaayee yeroo Gooftaan akkana jedha: Ani ulee Yoosef kan harka ayyaanaa Yerusaalem keessatti aarsaaf dhi'eeffamaniitti Efrem jiru kan gosoota Israa'el kanneen isa wajjin nan baay'isa. Kanaafuu magaalaawwan diigamanii turan tumsanii, ulee Yihuudaa wajjin walitti qabsiisee ulee waldaa namootaatiin ni guutamu. Ergasiis isaan akka ani mukkaa tokko nan godha; isaanis harka koo keessatti Waaqayyo ta'e ni beeku."

irratti barreessite sana harkatti qabadhuutii **21** akkana yaadni sammuu keetti ni dhufa; atis hammina ni malatta isaani jedhi; ‘Waaqayyo Gooftaan akkana jedha: Ani **11** Ati akkana jetta; “Ani biyya gandoonni ishee dallaa saboota isaan keessa turan keessaa Israa’eloota nan hin qabne tokko nan weerara; ani namoota nagaa fi baasa. Qixa hundaa walitti isaan qabee biyya isaaniitti tasgabbiidhaan jiraatan jechuunis warra dallaa, balbalaa isaan nan galcha. **22** Ani tulluuwan Israa’el irratti, fi danqaraawwan hin qabne hunda nan dha’a. **12** Ani biyyattii keessatti saba tokko isaan nan godha. Isaan nan booji’; nan saamas; namoota saboota keessaa hunda irratti mootii tokkotu mo’; isaanis gorkumaa walitti qabamanii iddoowwan diigamanitti deebi’ anii deebi’ anii saboota lama hin ta’an yookaan mootummaan isaanii iddo lamatti hin qoodamu. **23** Isaan si’achi waaqota isaanii tolfaamoodhaa fi fakkiiwwan faayidaa qubatan kanneen horii fi meeshaaleedhaan sooromani fi hin qabneen yookaan balleessaan isaanii kamiin iyyu of hin xureessan; ani cubbuudhaan dugda duubatti handhuu biyyattii keessa jiraatanitti harka koo nan mucucaachuu isaanii hunda irraa debisee isaan nan qulqulleessati. Isaan saba koo ni ta’u; anis Waaqa isaanii kaasa.” **13** Shebaa fi Dedaan, daldaltonni Tarshiishii fi nan ta’. **24** “Daawit garbichi koo isaan irratti mootii gandoonni ishee hundi akkana siin jedhu; “Ati booji’ uuf ni ta’; isaan hundis tiksitet tokko ni qabaatu. Isaan seera koo duukaa ni bu’u; sirna koos of eeggannaadhaan dhufte? Ati saamuuf, meetii fi warqee fudhattee ni eegu. **25** Isaan biyya abbootiin keessan jiraatan, deemuuf, horii fi meeshaalee fudhachuu, boojuu biyya ani Yaaqoobiif kenne keessa ni jiraatu. Isaanii fi hedduus qabachuu tuuta kee walitti qabattee?” **14** ijooleen isaanii, ijooleen ijoollees isaanis barabaraan “Kanaafuu yaa ilma namaa, raajii dubbadhuutii Googiin akkana jedhi: ‘Waaqayyo Gooftaan akkana jedha: Gaafas seera koo duukaa ni bu’u; sirna koos of eeggannaadhaan yeroo sabni koo Israa’el nagaan jiraatutti ati waan kana ni eegu. **26** Ani isaan wajjin kakuu nagaa nan seena; kakuun kunis kakuu bara baraa ni ta’. Ani jabeesee isaan nan dhaaba; lakkobsa isaanis nan farda yaabbatan, waldaan guddaa, loltoonni jajjaboon baay’isa; gidduu isaanittis iddoon qulqulluu koo baraaraan nan dhaaba. **27** Iddoon jireenyaa koo isaan biraa si wajjin ni dhufu. **16** Ati akkuma duumessa biyya seena; kakuun kunis kakuu bara baraa ni ta’; isaanis saba koo ni ta’u. **28** Ergasiy yommuu iddoon qulqulluu koo baraaraan haguuguutti saba koo Israa’elitti ni kaata. Yaa Googi, isaan gidduu jiraatutti, akka ani Waaqayyo Israa’elini qulqulleessu saboonni ni beeku.” **17** akka saboonni yommuu ani karaa keetin fuula isaanii durattu qulqullummaa koo argisiutti na beekanif, ani farda yaabbatan, waldaan guddaa, loltoonni jajjaboon karaa tajaajiltoota koo raajonni Israa’eliin waa’ee bara dhufuf jiru keessa biyya kootti sin kaasa.

38 Ergasiy dubbiin Waaqayyoo akkana jedhee gara koo dhufe: **2** “Yaa ilma namaa, fuula kee gara Googi, bulchaa hangafticha Meshekii fi Tuubaalii kan biyya Maagoggitti garagalfadhu; isaan mormuudhaanis raajii dubbadhuutii **3** akkana jedhi: ‘Waaqayyo Gooftaan akkana jedha: Yaa Googi, bulchaa hangafticha Meshekii fi Tuubaal, ani sitti ka’u. **4** Ani duubatti sin deebisa; ha’oo kee keessa hokkoo galchee loltoota kee hunda wajjin, fardeen kee, abbootii fardeenii kee kanneen hidhata waraanaa guutuu hidhatan, waldaa guddaa kanneen gaachana gurguddaa fi xixiqqaa qabatanii fi kanneen hundi isaanii goraadee qabatan wajjin sin baasa. **5** Faaresi, Itoophiyaa fi Fuuxi kanneen hundi isaanii gaachanaa fi gonfoor sibilila qabatan isaan wajjin ta’u; **6** akkasumas Goomer loltoota ishee hunda wajjin, kaaba fagootii Beet Toogarmaa loltoota ishee hunda wajjin, saboota hedduus sitti dabalee nan baasa. **7** “Qophaa’i; atii fi waldaan si biratti walitti qabame hundi qophaa’aa; ajajaa isaanis ta’i. **8** Guyyaa hedduu booddee ati lolaa ni waamamtta. Waggoota fuula duraa keessa ati biyyattii lola irraa dandamatte, kan namoonni ishee saboota baay’ee keessaa tulluuwan Israa’el irratti walitti qabaman, kan bara dheeraaf ontee turtu sana ni weerarta Isaan saboota keessaa baafamaniiru; amma hundi isaanii nagaadhaan jiraatu. **9** Atii fi loltoonni kee hundi, saboonni si wajjin jiranis tulluuwan Israa’el irratti ni kuftu. Ani allaattii raqaa kan gosa hundaatii ol ni baatu; ati akka duumessa biyyattii haguuguu ni taata. **10** “Waaqayyo Gooftaan akkana jedha: Gaafas

yaadni sammuu keetti ni dhufa; atis hammina ni malatta isaan jedhi: ‘Waaqayyo Gooftaan akkana jedha: Namni ani bara durii karaa tajaajiltoota koo raajonni Israa’eliin waa’ee isaa dubbadhe sun si’ii mitti? Yeroo sana isaan akka ani isaanittsi kaasuu bara dheeraaf ni raajan. **18** Gaafas waan kanatu ta’u; yeroo Googi biyya Israa’el miidhutti aariin koo ni boba’u, jedha Waaqayyo Gooftaan. **19** Yeroo sana Israa’el keessatti sochiin lafaa guddaa isaa akka ta’u, ani hinaaffaa fi dheekkamsa koo boba’aa sanaan nan dubbadha. **20** Qurxummiin galaanaa, simbirroonni samii, bineensonni dirree, uumamawwan lafa irra munyuuqan, namoonni lafa irra jiraatan hundi argamuu kootti ni hollatu. Tulluuwan ni jigu; ededni hallayaa ni fottoqa; dallaan hundis ni jiga. **21** Ani tulluuwan koo hunda irratti Googitti goraadee nan waama, jedha Waaqayyo Gooftaan. Goraadeen nama hundaa obboleessa isattii ni ka’u. **22** Ani adabbi dha’i chaati fi dhiiga dhangalaasu isatti nan mura; isaa fi loltoota isattii, saboota isa wajjin jiran hedduuttsi bokkaa hamaa, cabbii fi dinyii boba’u nan roobsa. **23** Kanaanis guddinaa fi qulqullina koo nan argisiisa; fuula saboota baay’ee durattis of nan beeksisa; ergasiy isaan akka ani Waaqayyo ta’u ni beeku.’

39 “Yaa ilma namaa, Googiin mormuudhaan raajii dubbadhu; akkanas jedhi: ‘Waaqayyo gooftaan akkana jedha: Yaa Goog, bulchaa hangafticha Meshekii fi Tuubaal ani sitti ka’era. **2** Ani dugda duubatti si deebisee gara fuula duraatti sin oofa. Ani kaaba fagootii si fidee tulluuwan Israa’elitti sin erga. **3** Ergasiy ani harka kee bitaa irraa iddaa kee dha’ ee harka kee mirgaan irraa immoo akka xiyyi kee bu’u nan godha. **4** Atii fi loltoonni kee hundi, saboonni si wajjin jiranis tulluuwan Israa’el irratti ni kuftu. Ani allaattii raqaa kan gosa hundaatii fi bineensota bosonaatiif nyasta godhee sin kenna. **5** Ati dirree duwwaa irratti ni kuftu; ani dubbadheeraatii,

jedha Waaqayyo Gooftaan. **6** Ani Maagoogii fi warra garagalfadhee diinota isaaniitti dabarsee isaan kenne; qarqara galaanaa irra nagaadhaan jiraatanitti ibidda nan hundi isaanis goraadeedhaan dhuman. **24** Ani akkuma erga; isaanis akka ani Waaqayyo ta'e ni beeku. **7** “Ani xuraa'ummaa isaaniitti fi yakka isaamiittis waan kana akka saba koo Israa'el giddutti maqaan koo qulqulluun isaanitti nan fide; fuula koos isaan duraa dhokfadhe. **25** sun beekamu nan godha. Si'achi akka maqaan koo qulqulluun sun xuraa'u hin godhu; saboonnis akka ani Qulqullicha Israa'el ta'e ni beeku. **8** Kunoo, garaa nan laafa; maqaa koo qulqullichaafis nan hinaafa. wanni kun dhufaa jira! Dhugumaanis ni ta'a, jedha **26** Isaan yeroo utuu namni tokko iyuu isaan hin Waaqayyo Gooftaan. Guyyaan ani jedhes kanaa dha. **9** sodaachisin nagaadhaan biyya isaanii keessa jiraatanitti “Ergasii warri magaalawwan Israa'el keessa jiraatan ba'anii mi'a lolaa jechuuni gaachanawwan xixnnaa qaanii isaanii fi naaf amanamuu diduu isaanii hunda gurguddaa, iddaa fi xiyya, bokkuu lolatii fi eeboor qoraan godhatanii bobeffatu. Wagga torbaafis akka qoraaniitti itti fayyadamu. **10** Isaan sababii meeshaalee waraanaa saboota baay'ee duratti nan argisiisa. **28** Ani akka isaan goraan godhatanii itti fayyadamanii, dirreedhaa qoraan funaanuu yookaan bosona keessaa qoraan cabsuun isaan hin barbaachisu. Isaan warra isaan saaman ni saamu; warra isaan booji'anis ni booji'u, jedha **29** Waaqayyo Gooftaan. **11** “Ani gaafas Israa'el keessaa sulula karaa deemtotoa kan gama ba'a Galanaatiin jiru sana keessatti Googif lafa awwaalaan kenna. Sababii Googii fi tuunni isaa hundi achitti awwaalamaniif daandii imaltootaa ni cufu. Kanaafuu inni Sulula Hamoon Goog jedhamee waamama. **12** “Mannii Israa'elis biyyattii qulqulleessuu jedhanii j'a torba guutuu isaan awwaalu. **13** Namoonni biyyattii hundi isaan awwaalu; guyyaan anit ulfaadhus guyyaa yaadanloo isaaniiif ta'a, jedha **20** Waaqayyo Gooftaan. **14** “Namoonnis akka biyyattii qulqulleessaniif yeroo yerootti ni qaxaramu. Namoonni tokko tokko giutummaa biyyattii keessa deemu; kaan immoo warra utuu hin awwaalamin hafan awwaalu. Dhuma j'a torbaffaattis sakatta'u jalqabu. **15** Yommuu isaan biyya keessa deemanitti namni lafee namaar arge kam iyuu mallattoo itti godha; kunis hamma warri awwaala qotan sun Sulula Hamoon Googittii awwaalanitti ta'a. **16** Magaalaan Hamoonaa jedhamtu tokko achi jirti; isaan akkasiin biyya sana qulqulleessu.” **17** “Yaa ilma namaa, Waaqayyo Gooftaan akkana jedha: Simbirro gosa hundaa fi bineensota bosonaa hundatti dubbadhu; akkanas jedhiiri: ‘Naannoo hundaa walitti qabamatii gara aarsaa ani isiniif qopheessuu, aarsaa guddicha tulluuwwan Israa'el irratti dhi'atu biratti wal ga'aa. Achittis foon nyaattu; dhiigas ni dhugdu. **18** Akka waan isaan korbeeyyi fi xobbaallaa hoolaa, re'ootaa fi jiboota ta'aniitti, isin foon namoota jajjaboo ni nyaattu; dhiiga bulchitoota lafaas ni dhugdu; hundi isaanis horii Baashaan kanneen coomanii dha. **19** Aarsaa ani isiniif qopheessu irratti hamma quuftanitti cooma nyaattu; hamma machooftanitti illee dhiiga dhugdu. **20** Maaddii koo irraas hamma quuftanitti fardeenii fi warra fardeen yaabbatan, namoota jajjaboo fi loloota gosa hundaa ni nyaattu’ jedha Waaqayyo Gooftaan. **21** “Ani saboota giddutti ulfina koo nan argisiisa; saboonni hundi adabbii ani isaan adabee fi harka koo kan ani isaan irra kaa'e sana ni argu. **22** Gaafa sanaa jalqabees manni Israa'el akka ani Waaqayyo Waaqa isaa ta'e ni beeka. **23** Saboonnis akka uummanni Israa'el sababii cubbuu anaaf amanamuu diduu isaaniiin hoijetan sanaatiif booji'amani ni beeku. Kanaafuu ani fuula koo isaan irraa

garagalfadhee diinota isaaniitti dabarsee isaan kenne; hundi isaanis goraadeedhaan dhuman. **24** Ani akkuma xuraa'ummaa isaaniitti fi yakka isaamiittis waan kana isaanitti nan fide; fuula koos isaan duraa dhokfadhe. **25** “Kanaafuu Waaqayyo Gooftaan akkana jedha: Yaaqoobin bojuudhaa nan deevisa; uummata Israa'el hundaaf Waaqayyo Qulqullicha Israa'el ta'e ni beeku. **26** Isaan yeroo utuu namni tokko iyuu isaan hin Waaqayyo Gooftaan. Guyyaan ani jedhes kanaa dha. **27** Ani yeroon saboota keessaa isaan sodaachisin nagaadhaan biyya isaanii keessa jiraatanitti ni irraanfatuu. **28** Ani yeroon saboota keessaa isaan gurbatti, qulqulluun ta'uun koo karaa isaaniiitii fuula debisee biyyoota diinota isaanii keessaa walitti isaan qabutti, qulqulluun ta'uun koo karaa isaaniiitii fuula saboota baay'ee duratti nan argisiisa. **29** Ani akka isaan booji'amani saboota gidduu jiraatanii isaan ergu iyuu, utuu tokkoo isaanii illee duubatti hin hambisin biyya isaanii keessatti walitti isaan nan qaba; ergasiis isaan akka ani Waaqayyo Waaqa isaanii ta'e ni beeku. **30** Si'achi ani fuula koo isaan duraa hin dhokfadhu; ani Hafuura koo mana Israa'el irratti nan dhangalaasaatii, jedha Waaqayyo Gooftaan.”

40 Wagga digdamii shanaffaa booji'amuu keenyaa keessa, wagga jalqabaatti, ji'a kurnaffaatti, erga magaalattiin diigamtee booddee wagga kudha afuraffaatti, guyuma sana harki Waaqayyo narra ture; innis achi na geesse. **2** Mul'ata Waaqaatiinis gara biyya Israa'el na geessee tulluu baay'ee ol dheeraa irra na dhaabe; karaa kibba isaaatiinis waan ijaarsa magaalaa fakkaatanitu ture. **3** Inni achi na geesse; anis nama bifti isaa naasii fakkaatu tokko nan arge; innis harka isatti funyoo fo'a quncee talbaatti fi ulee safaraa qabatee balbala dura ijaajja ture. **4** Namichi sunis akkana naan jedhe; “Yaa ilma namaa, ati sababii kanaaf waan as fidamteef, ija keetiin ilaali; gurra keetiin is dhaqa'iitii waan ani sitti argisiisu hunda hubadhu. Mana Israa'elittis waan argite hunda himi.” **5** Anis dallaa guutumaan guutuutti lafa mana qulqullummaa marsee jiru tokko nan arge. Dheerinni ulee ittiin safaran kan harka namicha sanaa keessa ture dhundhuma ja'aa dha; tokkoon tokkoon dhundhuma sanaa dhundhuma tokkoo fi bal'ina barruu harkaa tokko ture. Innis dallaa sana safare; dallaan sunis ulee safartuu tokko yabbatee ulee safartuu tokko ol dheerata ture. **6** Ergasiis inni gara balbala gara ba'aa ilaaluutti dhufe. Gulantaawwanitti ol ba'ee waltajji balbalaa safare; innis ulee safartuu tokko gad fagaata ture. **7** Sireewan eegumsaa ol dheerinni isaanii ulee tokko, bal'inni isaanii immoo ulee tokko ture; keenyan manneen gidduu turanis dhundhuma shan yabbatu ture. Dooyaan karraa kan gardaafotti aanee gara mana qulqullummaatti garagalu sunis ulee safartuu tokko gad fagaata ture. **8** Sana booddee inni gardaafoo balbalaa safare; **9** balballi sunis dhundhuma saddeet gad fagaatee tuggeewwan isaaas dhundhuma lama furdatu turan. Gardaafoon balbala sanaa gara mana qulqullummaatti garagala ture. **10** Karra gara ba'a biiftuu jiru keessa bitaa fi mirgaan manneen waardiyootaa sadii sadiitii ture; sadan isaanii iyuu wal qixxee turan. Tuggeewwan gama lamaan jiranis waluma qixxee turan. **11** Ergasiis inni bal'ina

balbal ittiin ol seenanii safare; innis dhundhuma kudhan ture; dheerinni isaa immoo dhundhuma kudha sadii ture. **12** Tokkoo tokkoo mana waardiyaa dura keenyan dhundhuma tokko ol dheeratutu ture; manneen kunneenis gama lamaani dhundhuma ja'a ja'a turan. **13** Ergasisi inni bantii keenyan manichaai kan boroo irraa jalqabee hamma bantii kaaniitti balbala sana safare; wal irraa fageenyi isas balbala tokko irraa hamma balbala kaaniitti dhundhuma digdamii shan ture. **14** Akkasumas balbala ittiin ol seenan safare; innis dhundhuma jaatama ta'e; safari sunis hamma utubaa gara oobdii ilaala sanaatti taasifame. **15** Fageenyi balbala ol seensuu jalqabee hamma dhuma gardaafotti jirus dhundhuma shantama ta'e. **16** Kutaawwan manichaati fi keenyan isaa karaa ittiin ol seenaniin foddaa gama lachuutiin dhiphachaa deemu qabu ture; gardaafoon sunis akkasuma naanna'ee gara keessaatiin foddaa qaba ture; utubaawwan sun immoo muka meexxiitiin faayeffamanii turan. **17** Ergasisi inni gara oobdii alaatti na fide. Achittis dareewwanii fi karaa dhagaadhaan tolfaame tokko naannoo oobdiitii nan arge; qrqara karaa sanaas daree soddomatu ture. **18** Karaa sunis balbala sana bira ture; bal'inni isaas hamma ol dheerina balbalawwanii ture; karaa kunis karaa isa gad auuuu dha. **19** Sana booddee balbala gad aanu keessaa jalqabee hamma oobdii isaa keessaa kan gara alaatti fageenyi isaa safare; innis karaa ba'atiit fi karaa kaabaaatiin dhundhuma dhibba tokko ture. **20** Ergasisi inni lafa irra dheerinaa fi bal'ina karra gara kaabaa ilaalu kan gara oobdii alaatti baasuu safare. **21** Safari utubaawwanii fi gardaafoo manneen waardiyaa kanneen bitaa mirgaan dareewwan sadii qaban sanaas kan karra jalqabaa wajjin wal qixxee ture. Innis dheerina dhundhuma shantamaati fi bal'ina dhundhuma digdamii shanii qaba ture. **22** Foddaawwan isaanii, gardaafowwan isaanii tii fi faaya isaanii kan muka meexxiirraa hoijetame safari isaanii safara karra gara ba'aa ilaalu wajjin wal qixxee ture. Gulantaawwan gara karra sanaatti geessan torbatu ture; fuullee isaanii immoo gardaafoo isatu ture. **23** Akkuma karra karaa ba'atiit ture sanaa karra gara kaabaa ilaalu kan gara oobdii keessaa geessu tokkotu ture. Innis karra tokko irraa jalqabee hamma karra fuullee isaa jiruutti safare; innis dhundhuma dhibba tokko ture. **24** Innis gara kibbaatti na geesse; anis karra gara kibbaa ilaalu nan arge. Innis utubaawwanii fi gardaafowwan isaa safare; safari isaanii safara warra kaanii wajjin wal qixxee ture. **25** Karri sunii fi gardaafoon isaa foddaawwan akkuma foddaawwan kaanii dhidhiphatan naannoo isaanii tii qabu ture. Innis dheerina dhundhuma shantamaati fi bal'ina dhundhuma digdamii shanii qaba ture. **26** Gulantaawwan gara karra sanaatti geessan torbatu ture; fuullee isaanii immoo gardaafoo isatu ture; balballi sunis fuula utubaawwan sanaa irraa bitaa mirgaan faaya muka meexxiitiin hoijetame qaba ture. **27** Oobdiin gara keessaa karra gara kibbaa ilaalu qaba ture; innis karra kana irraa kaasee hamma karra karaa kibbaa kan gara alaatiin jiruutti safare; safari isaa dhundhuma dhibba tokko ture. **28** Ergasisi inni karaa balbala kibbaatiin gara oobdii isaa keessaati na fide; innis karra kibbaa safare; safari karra sanaas safara karrawwan kaanii wal qixxee ture. **29** Safari manneen waardiyaa kan utubaawwan isaatii fi kan gardaafoo isaa safara karrawwan kaanii wajjin wal qixxee ture. Karri sunii fi gardaafoon isaa foddaawwani marfamanii turan. Innis dheerina dhundhuma shantamaa fi bal'ina dhundhuma digdamii shanii qaba ture. **30** Gardaafowwan karraa kanneen naannoo oobdii gara keessaa jiran lafa irra dheerini isaanii dhundhuma digdamii shan, bal'inni isaanii immoo dhundhuma shan qaba ture. **31** Gardaafoon isaa gara oobdii alaa ilaala ture; tuggeewwan isaa muka meexxiitiin faayeffamanii turan; gulantaawwan saddeetis gara isaa geessu turan. **32** Ergasisi inni karaa ba'atiit gara oobdii isaa keessaati na fide; innis balbala sana safare; safari isaa safara karrawwan kaanii wajjin wal qixxee ture. **33** Safari manneen waardiyaa, kan utubaawwan isaatii fi kan gardaafoo isaa safara karrawwan kaanii wajjin wal qixxee ture. Karri sunii fi gardaafoon isaa foddaawwani marfamanii turan. Innis dheerina dhundhuma shantamaa fi bal'ina dhundhuma digdamii shanii qaba ture. **34** Gardaafoon isaa gara oobdii alaa ilaala ture; tuggeen isaa bitaa mirgaan muka meexxiitiin faayeffamee ture; gulantaawwan saddeetis gara isaa geessu turan. **35** Ergasisi inni gara karra kaabaaati na fide; isas ni safare. Safari isaa safara karrawwan kaanii wajjin wal qixxee ture. **36** Innis akkuma manneen waardiyaa isaa, utubaawwan isaatii fi gardaafoo isaa foddaawwani marfamee ture. Innis dheerina dhundhuma shantamaati fi bal'ina dhundhuma digdamii shanii qaba ture. **37** Gardaafoon isaa gara oobdii alaa ilaala ture; tuggeen isaa bitaa mirgaan muka meexxiitiin faayeffamee ture; gulantaawwan saddeetis gara isaa geessu turan. **38** Kutan balballi isaa gara gardaafoo karra sanatti ba'u tokko jira ture; innis lafa aarsaan gubamu itti miicamu ture. **39** Gardaafoon karraa keessa karaa bitaa fi mirgaatiin minjaalota lama kanneen aarsaan gubamu, aarsaan cubbuutii fi aarsaan yakkaa irratti qalamutu ture. **40** Gardaafoon karraa kan gara alaa jiru cina, gulantaawwan balbalaa kanneen ittiin gara karra kaabaa seenan bira minjaalota lamatu ture; gulantaawwan sana irraa qixa kaaniin minjaalota lamatu ture. **41** Kanaafuu karra sana irraa gara tokkoon minjaalota afur, gara kaaniin immoo minjaalota afur, walumatti minjaalota saddeeti kanneen aarsaan irratti qalamutu ture. **42** Akkasumas minjaalota dhagaa soofame irraa aarsaa gubamuuf tolfaam afurtu ture; tokkoon tokkoon isaanis dheerina dhundhuma tokkoo fi walakkatii fi ol dheerina dhundhuma tokkoo qabu ture. Isaan irras meeshaalee ittiin aarsaan gubamuuf fi aarsaawwan biraa ittiin qalaman ka'aamanii turan. **43** Hokkoowan gaanfa lama lama qaban kanneen tokkoon tokkoon isaanii dheerina barruu harkaa tokko qaban itti qabsiifamanii turan. Minjaaloni sunis kan foon aarsaawwaniitii qopheeffaman turan. **44** Balbal isaa keessaa duubaan oobdii isaa keessa keessa dareewwan lamatu ture; tokko karaa balbala kaabaa gara kibbaati garagaleera; tokko immoo karaa balbala kibbaa gara kaabaaati garagaleera. **45** Innis akkana naan jedhe;

"Dareen gara kibbaatti garagalee jiru luboota warra mana qulqullummaa keessatti ramadamaniiifi dha; **46** kan gara kaabaatti garagalee jiru immoo luboota warra iddo aarsaatti ramadamaniiifi dha. Warri kunneen ilmaan Zaadoq; kanneen Lewwota keessaa gara Waaqayyootti dhi'aatanii fuula isaa dura tajaajilan isaan qofa." **47** Achii immoo oobdii safare; innis roga afur kan wal qixxee ta'ee dheerinni isaa dhundhuma dhibba tokko, bal'inni isaa dhundhuma dhibba tokkoo ti. Iddoonaarsaas fuula mana qulqullummaa dura ture. **48** Innis gara gardaafaa mana qulqullummaati na fidee tuggeewwan gardaafaa sanaa safare; isaanis qixa lamaaniin dhundhuma shan shan babal'atan ture. Bal'inni balbala isaa immoo dhundhuma kudha afur ture; keenyan isaaq qixa lamaaniin dhundhuma sadii babal'ata ture. **49** Gardafoon sun bal'inni isaa dhundhuma digdama, fuula isaa duraa hamma dugda duubaatti immoo dhundhuma kudha lama ture. Gulantaawwan gara mana qulqullummaati geessan kudhanitu ture; qixa lamaaniinis tuggeewwan gurguddaan, tuggeewwan xixinnaa cina turan.

41 Ergasiis gara mana qulqullummaati na fidee tuggeewwan isaa safare; bal'inni tuggeewwan sanaas qixa hundaanuu dhundhuma ja'a ja a ture. **2** Bal'inni balbala isaa dhundhuma kudhan, bal'inni isaa immoo karaa hundaan dhundhuma shan shan ture. Akkasumas inni karaa mana qulqullummaa kan gara alaa safare; innis dhundhuma afurtama dheeratee bal'inni isaa immoo dhundhuma digdama ture. **3** Sana booddee gara mana qulqullummaa isa gara keessaa seenee utubaawwan balbalaa safare; tokkoon tokkoon isaaniis dhundhuma lama lama babal'atu ture. Balballi isaa dhundhuma ja'a bal'atee qixa hundaanuu dhundhuma torba torba bal'ata ture. **4** Lafaa irra dheerina mana qulqullummaa isa gara keessaa ni safare; innis fiixee tokko irraa hamma fiixeet kaaniitti dhundhuma digdama dheeratee bal'inni isaa immoo dhundhuma digdama ture. Innis, "Kun Iddoo Qulqullummaa kan Hunda Caaluu dha" naan jedhe. **5** Ergasiis immoo keenyan mana qulqullummaa safare; innis yabbinna dhundhuma ja'a qaba ture; bal'inni dareewwanii kan naannoo mana qulqullummaa biraas dhundhuma afur afur ture. **6** Dareewwan sunis darbii sadiitti qoodamanii wal irratti ijaaraman; tokkoon tokkoon darbii immoo dareewwan soddoma soddoma qaba ture. Dareewwan sana deeggaruufis naannoo keenyan mana qulqullummaa tuggeewwantu ture; tuggeewwan sun garuu keenyan mana qulqullummaa deeggaruuf keessa hin suuqamne. **7** Dareewwan mana qulqullummaa bira jiran sunis darbiidhaa gara darbiitti babal'achaa deemu turan. Ijaarsi mana qulqullummaa marsee jiru waan gadii gara oliitti ijaarameef dareewwan sunakkuma ol ba'aa deemaniin babal'atu turan. Gulantaan tokkos darbii gadiitii jalqabee darbii walakkaa keessa ba'ee gara darbii oliitti baasa ture. **8** Akkasumas manni qulqullummaa sun naannoo isatii madabii ol ka'aa akka qabu nan arge; madabiin sunis dareewwan sanaaf hundee ta'e. Hundeen sunis lafa irra dheerina ulee tokkoo jechuunis dhundhuma ja'a qaba ture. **9** Keenyan dareewwan sanaa gara

alaatiin dhundhuma shan yabbata ture. Iddoonaarsaas fuula lubootaa gidduu jiru kan naannoo mana qulqullummaa guutumaan guutuutti dhundhuma digdama bal'ata ture. **11** Iddoo duwwaa sana irraa jalqabeees balbalawwan dareewwan sanatti ol seensisan, tokko karaa kaabaa, kaan immoo karaa kibbaa turan; madabiin iddoa duwwaa sana marsee jiru dhundhuma shan bal'ata ture. **12** Ijaarsi oobdii mana qulqullummaati garagalee jiruu karaa dhi'aatiin dhundhuma torbaatama bal'ata. Keenyan ijaarsa sanaas dhundhuma shan yabbata; dheerinni isaaq qixa lamaaniin dhundhuma sagaltama ture. **13** Ergasiis inni mana qulqullummaa safare; dheerinni isaaq dhundhuma dhibba tokko ture; oobdii mana qulqullummaati fi ijaarsi sun keenyan isaa wajjin dhundhuma dhibba tokko dheerata ture. **14** Bal'inni oobdii mana qulqullummaa kan karaa ba'atiin jiru iddoa fuullee mana qulqullummaa dabalatee dhundhuma dhibba tokko ture. **15** Ergasiis inni dheerina ijaarsa kan gara oobdii isa mana qulqullummaa duubaatti garagalee jiru keenyan gama lamaanii dabalatee safare; innis dhundhuma dhibba tokko ture. Manni qulqullummaa kan gara alaa, kan gara keessatii fi gardafoon gara oobdiitti garagalee jiru, **16** akkasumas waltajjiwwan, foddaawwan dhidhiphoonii fi darbiwwan naannoo sadan isaanii jiran kan waltajjiin oliitti fi waltajjiin mataan isaa mukaan haguugamee ture. Lafti isaa, keenyan hamma foddaawwaniitti jiruu fi foddaawwan haguugamanii turan. **17** Keessa iddoa balbala mana qulqullummaa gubbaan jiruu fi naannoo keenyan mana qulqullummaa kan gara keessatii fi kan gara alaa irratti **18** fakkiin kiirubeelii fi mukkeen meexxi tolfamanii turan. Mukkeen meexxi sunis kiirubeelii gidduutti tolfaam. Tokkoon tokkoon kiirubis fuula lama lama qaba ture: **19** Fuulli namaa tokko gara muka meexxi kan gama tokkoon jirutti garagalee ture; fuulli leencaa immoo gara muka meexxi kan gama kaaniitti garagalee ture. Isaanis guutumaan guutuutti mana qulqullummaa irratti marfamanii tolfaamani turan. **20** Lafaa mana qulqullummaa keessaa hamma balbala gubbaa jirutti kiirubeelii fi mukkeen meexxi keenyan mana qulqullummaa isa gara alaa irratti tolfaamani turan. **21** Manni qulqullummaa karaa alaatiin hidhii balbalaa kan roga afurii qaba ture; hidhii balbalaa kan Iddoo Iddoo Hunda Caalaa Qulqulluu ta'e feuldu jirus wal fakkata ture. **22** Iddoo aarsaa kan muka irraa tolfaam kan ol dheerinni isaa dhundhuma sadii, lafa irra dheerinni isaa dhundhuma lamaa fi bal'inni isaa immoo dhundhuma lamaatu ture; goleewan isaa, madabiin isatii fi cinaachi isaa muka irraa tolfaam. Namichi sunis, "Maaddii kun maaddii fuula Waaqayyo dura jiruu dha" naan jedhe. **23** Manni qulqullummaa inni gara alaati fi Iddoonaarsaas Hunda Caalaa Qulqulluu ta'e sun balbala lama lama qaba ture. **24** Tokkoon tokkoon balbala sanaas saanqaawwan lama lama qaba ture; tokkoon tokkoon balbala sanaas saanqaawwan qabsiiftuu qaban lama lama qaba ture. **25** Balbalawwan mana qulqullummaa isa gara alaa irratti kiirubeelii fi mukkeen meexxi akkuma keenyan manaa irratti tolfaam sana tolfaamani turan; gardaafaa sana fuula

duraanis dibaabee mukaa tokkotu ture. **26** Keenyan bitaa fi mirgaa kan gardaafuu sanaa irra foddaawwan dhidhiphoon kanneen bitaa mirgaan mukkeen meexxiitiin faayeffamantu ture. Dareewwan mana qulqullummaa kanneen bitaa fi mirgaas dibaabeewwan qabu turan.

Kallattii ba'aas ulee ittiin safaraiin safare; wanni inni safares dhundhuma dhibba shan ta'e. **17** Kallattii gara kaabas safaree safarri sun ulee safaraatiin dhundhuma dhibba shan ta'e. **18** Kallattii kibbaatiinis safaree safarri sun ulee ittiin safaraiiin dhundhuma dhibba shan ta'e.

42 Sana booddee namichi sun karaa kaabaatiin gara oobdii alaatti na baasee gara fuullee dareewwan oobdii mana qulqullummaa fi gara fuullee ijaarsa alaa kan karaa kaabaa jiruutti na fide. **2** Ijaarsi balballi isaa gara kaabaatti garagaluu sun dheerina dhundhuma dhibba tokkoo fi bal'ina dhundhuma dhibba tokko qaba ture. **3** Kutaa oobdii isa gara keessaa kan dhundhuma digdamaa keessaa fi kutaa fuullee madabii oobdii kan gara alaa jiru keessa sadarkaa sadii darbiin tokko darbi kaanitti garagalee ture. **4** Dareewwan sana fuula duraanis karaan mana keessaan nama baasu kan dhundhuma kudhan bal'atee dhundhuma dhibba tokko dheeratutu ture. Balbalawwan isaanis karaa kaabaatiin turan. **5** Sababii darbiwwan sun iddo dareewwan kanneen gara gadii irraa fi gamoo isa gidduu irraa qabatan caalaa dareewwan olii jalaa qabataniif dareewwan olii dhidhipho dha. **6** Dareewwan darbibii sadaffaa irra jiran akka oobdiwwanii utubaawwan hin qaban ture; kanaafuu darbiwwan gara gadiitii fi walakkaa jiran caalaa lafa xinnaa qabu ture. **7** Keenyen karaa alaa tokkos dareewwanii fi oobdii gara alaa fuullee jira ture; innis dareewwan sana fuula duraan dhundhuma shantamaa dheerata ture. **8** Dheerinni dareewwan oobdii alaatti aananii tarreedhaan jiranii dhundhuma shantama, tarreen mana qulqullummaatti aanee jiru immoo dhundhuma dhibba tokko dheerata ture. **9** Yommuu oobdii alaattii ol seenanitti, balballi karaa ba'atiin gara dareewwan gadiitti nama seensuu tokko ni argama ture. **10** Karaa kibbaatiinis dheerina dallaa oobdii gara alaa qabatee, oobdii mana qulqullummaa qabatee fuullee dallaa gara alaatiin dareewwan **11** fuula isaanii duraan karaa namni irra darbu qabantu ture. Dareewwan kunneenis akkuma dareewwan karaa kaabaa sanaa turan; isaanis dheerinaa fi bal'ina, karaa ittiin gad ba'anii fi guddina wal fakkaatu qabu turan. Balbalawwan karaa kaabaa **12** balbalawwan dareewwan karaa kibbaa wajjin wal fakkaatu turan. Karaa namni irra darbu kan dallaa gara ba'atti ijaaramee wal cina deemuun fuullee jiru kan ittiin dareewwan seenan tokkotu jira ture. **13** Ergasisi inniakkana naan jedhe; "Dareewwan kaabaati fi kibbaa kanneen gara oobdii mana qulqullummaatti garagalani jiran sun dareewwan lubootaa, iddo itti luboomni warri fuula Waaqayyo durattu dhi'aatan aarsaa aarsaa hunda caalaa qulqulluu ta'e nyaatani dha. Isaanis aarsaa aarsaa hunda caalaa qulqulluu ta'e jechunni kennaa midhaanii, aarsaa cubbuutii fi aarsaa yakkaa achi kaa'u; iddoon sun qulqulluudhaati. **14** Luboomni iddo oobdii sana takkaa seennaan hamma uffata ittiin tajaajilan sana of irraa baasanitti gara oobdii gara alaatti hin ba'an; wayyaan sun qulqulluudhaati. Isaan utuu iddo uummataaf ramadametti hin dhi'aatin uffata bira uffachuu qabu." **15** Inni erga waan mana qulqullummaa keessa jiru safaree xumuree booddee karaa balbal ba'atiin na baasee naannoo sana hunda safare. **16**

19 Ergasii inni gara kallattii dhi aatti garagalee safaree, safarri sun ulee ittiin safaraniin dhundhuma dhibba shan ta'e. **20** Kanaafuu inni iddo kallattii afraniin jiru safare. Iddoon sun dallas iddo qulqulluu, iddo xuraa'aa irraa addaan baasu kan dheeriinni isaa dhundhuma dhibba shan, bal'inni isaaas dhundhuma dhibba shan qaba ture.

43 Ergasii namichi sun gara balbala ba'a biiftuutti garagalutti na fide; **2** anis utuu ulfinni Waaqa Israa'el ba'a biiftuutti dhufuu nan arge. Sagaleen isaa akka sagalee huursaa bishaan yaa'uu ture; laftis ulfina isaatiin ifte. **3** Mul'anni ani arges mul'ata ani yommuu inni magaalaa barbadeesuu dhufetti argee fi mul'ata ani Laga Kebaar biratti argee ture sana fakkata; anis adda kootiin lafatii nan gombifame. **4** Ulfinni Waaqayyo sun karaa balbala gara ba'a biiftuutti garagalutun mana qulqullummaa seene. **5** Ergasii Hafuurri ol na fuudhee gara oobdii gara keessaahti na fide; ulfinni Waaqayyoos mana qulqullummaa guute. **6** Utuu namichi sun na bira dhaabatee jiruu, nama wayii kan mana qulqullummaa keessaa natti dubbatu nan dhaga'e. **7** Innis akkana naan jedhe: "Yaa ilma namaa, kun iddo teessoo kootii fi faanni miilla koo irra ejetuu dha. Kunis iddo ani bara bараан Israa'eloota gidduu jiraadhuu dha. Manni Israa'el jechuunis isaan yookaan moottonni isaanii sagaagalummaa isaanitii fi reeffa mootota isaanitii lammatu gaarran waaqeffannaas isaanii irratti maqaa koo qulqulluu sana hin xureessan. **8** Isaaan yommuu anaa fi isaan gidduutti dallaa qofa hambisanii buusaa balbala isaanii buusaa balbala kootii bira, michichila balbala isaanii immoo michichila balbala kootii bira dhaabatanitti hojii isaanii jibbisissaa sanaan maqaa koo qulqullichaa xureessan. Kanaafuu ani dheekkamsa kootiin isaanan balleesse. **9** Isaaan amma sagaagalummaa isaanitii fi reeffa mootota isaanii sana narraa haa fageessani; anis bara bараан isaan gidduu nan jiraadha. **10** "Yaa ilma namaa, akka isaan cubbuu isaanitiin qaana'aniif namoota Israa'elitti mana qulqullummaa argisiisi. Isaan karoora isaa haa hubatan; **11** yoo isaan waan hoijetan hundatti qaana'an, karoora mana qulqullummaa jechuunis haala inni ittiin hoijetame, balbala ol seensisuu fi gad baasu, karoora isaa guutuutti jechuunis sirna isaatii fi seera isaa hunda akka beekan godhi. Akka isaan karoora isaatii fi guutuummaa sirna isaatifi amanamanii fi duukaa bu'aniifis fuula isaanii durattu waan kana barreessi. **12** "Seerir mana qulqullummaa kanaa dha: Lafti naannoch fixee tulluu jiru hundi waan hunda caalaa qulqulluudhaa. Kun seera mana qulqullummaa ti. **13** "Lafa irra dheeriinni iddo aarsaa dhundhuma dheeraadhaan isa kana: Innis dhundhuma tokkoo fi bal'ina barruu harkaa tokkoo dha; jalli isaa gad fageenya dhundhuma tokkootii fi bal'ina dhundhuma tokkoo qaba; naannoon isaa immoo xiyyoo taakkuu tokkoo qaba. Ol dheeriinni iddo aarsaa sanaa kana: **14** Jala isaatii kaasee hamma gulantaagadiitti ol

sheerina dhundhuma lamaatti fi bal'ina dhundhuma tokkoo qaba; gulantaa xiinnaadhaa hamma gulantaa guddaatti ol dheerina dhundhuma afuriiiti fi bal'ina dhundhuma tokkoo qaba. **15** Iddoon ibiddaa kan iddo aarsaa dhundhuma afur ol dheerata; badaan ibiddaa kun gaanfawwan ol babba'an afur qaba. **16** Iddoon ibiddaa kun roga wal qixxee afur qaba; dheerinni isaa dhundhuma kudha lama, bal'inni isaa immoo dhundhuma kudha lama: **17** Gulantaal ol aanus roga wal qixxee afur qaba; dheerinni isaa dhundhuma kudha afur, bal'inni isaaas dhundhuma kudha afur; xiyyoon isaa walakkaa dhundhumaa, naannoona jala isaa immoo dhundhuma tokkoo dha. Gulantaawan iddo aarsaa sanaa gara ba'a biifttuutti garagalu." **18** Inni akkana naan jedhe; "Yaa ilma namaa, Waaqayyo Gooftaan akkana jedha: Yeroo iddoon aarsaa ijaaramutti dambiiawan ittiin aarsaan gubamu dhi'eefamuu fi dhiigni iddoon aarsaa irratti facaaafamu kanaa dha: **19** luboota Lewwota maatii Zaadoq kanneen na tajaajiluuf fuula koo duratti dhi'atanaiif akka aarsaa cubbuu ta'uuf dibicha kennita, jedha Waaqayyo Gooftaan. **20** Ati dhiiga isaa irraa xiinnoo fudhathee gaanifa afran kan iddoon aarsaa, goleewwan gulantaa ol aauu anfranii fi naannoo xiyyoo isaa hunda dibda; haala kanaanis iddoon aarsaa sana qulqulleessitee araara buufta. **21** Dibicha sanas aarsaa cubbuutif fuutee iddoon qulqulluudhaan alatti, kuttaa mana qulqullummaa kan waan kanaaf ramadame keessatti ni gubda. **22** "Guyyaa lammaffaatti korbeeessa re'ee kan hir'ina hin qabne aarsaa cubbuutif dhi'eessita; iddoon aarsas akkuma dibichaan qulqulleffame sanatti qulqulleffama. **23** Erga iddoon aarsaa sana qulqulleessitee booddee, horii keessaa dibichaa fi korbeeessa bushaayee kanneen lamaan isaani iyuu hir'ina hin qabne dhi'eessita. **24** Ati fuula Waaqayyo duratti isaan dhi'eessita; luboonni immoo soogidda itti facaasanii aarsaa gubamu godhanii Waaqayyoof isaan dhi'eessu. **25** "Ati guyyaa torbaaf dhi'eessu qabda; akkasumas horii keessaa dibichaa fi korbeeessa bushaayee kan hir'ina hin qabne dhi'eessu qabda. **26** Isaanis guyyaa torbaaf iddoon aarsaatifiif araara buusaniii isaa qulqulleessuu qabu; akkasatis isaa qulqulleessu. **27** Dhuma guyyoota kanaatti, guyyaa saddeettaffaa irraa jalqabee luboonni aarsaa keessan kan gubamu fi aarsaa keessan kan nagaag iddoon aarsaa irratti dhi'eessuu qabu. Ergasii ani isinan simadha, jedha Waaqayyo Gooftaan."

ulfinni Waaqayyoo mana qulqullummaa Waaqayyo guute arge; adda kootiniis lafattan gombifame. **5** Waaqayyo akkana naan jedhe; "Yaa ilma namaa, waa'ee danbiwwan mana qulqullummaa Waaqayyoo waan ani sitti himu hunda hubadhuu ilaali; sirriitti dhaggeeffadhu; qalbeeffadhus. Waa'ee karra ittiin mana qulqullummaa seenaniitii fi karra ittiin iddoon qulqulluudhaa ba'anii hunda yaadatti qabadhu. **6** Mana Israa'el fincilaan sanaan akkana jedhi; "Waaqayyo Gooftaan akkana jedha: Yaa mana Israa'el, hojni keessan jibbisisaan sun haa ga'u! **7** Hojiwwan keessan jibbisisiis kaan hundatti dabaltanii alagoata yaada garaa fi fooniin dhagna hin qabatin iddoon qulqulluu kootti galchitan; nyaataa, cooma fi dhiiga naaf dhi'eessuudhaan mana qulqullummaa koo xureesseitan; kakuu koos cabsitan. **8** Isin itti gaafatamummaa wantoota koo qulqulluu irratti qabdan fiixaan baasuu diddanii iddoon koo qulqulluu irratti alagoata muuddatan. **9** Waaqayyo Gooftaan akkana jedha: Alagaan yaada garaa fi fooniin dhagna hin qabatin iddoon koo qulqulluu sana seenuu hin qabu; alagoonni Israa'eloota gidduu Gooftaan. **10** "Lewwonnii warri yeroo Israa'eloonni narraa jal'atanitti waaqota isaanii duukaa bu'uudhaan jooran cubbuu isaanittii gaafatamuu qabu. **11** Isaa itti gaafatamummaa karrawwan mana qulqullummaa qabaachuudhaan, isaa keessas tajaajiluudhaan iddoon qulqulluu koo keessa tajaajiluuf danda'u; qalma gubamu qalanii maqaan uummataatiin dhi'eessuu, fuula uummataa dura dhaabatanis uummataa tajaajiluuf ni danda'u. **12** Garuu sababii isaan fula waqaota isaanii duratti uummataa tajaajilanii mana Israa'el cubbuudhaan kuffisaniif ani akka isaan cubbuu isaanittii gaafatamaniif harka ol kaafadhee kakadheera, jedha Waaqayyo Gooftaan. **13** Isaa luboota ta'anii na tajaajiluuf natti dhi'aachuu hin qaban yookaan wantoota koo qulqulluu kamitti iyuu yookaan aarsaawan koo kanneen aarsaawan hunda caalaa qulqulluu ta'anitti dhi'aachuu hin qaban; qaanii hojiwwan isaanii jibbisisiis baadhadhuu qabu. **14** Ta'u usi akka isaan itti gaafatama mana qulqullummaa qabaatanii, akka isaan hojji isaa hunda hojetanii fi waan achi keessatti hojetamuu qabu hunda hojetanii isaan nan muuda. **15** "Lubooni warri Lewwotaa fi sanyii Zaadoq ta'anii fi warri yeroo Israa'eloonni karaa koo irraa jal'atanitti hojji iddoon qulqulluu koo amanamummaadhaan deemsisan fula koo dura tajaajiluudhaaf dhi'aachuu qabu; cooma fi dhiigas aarsaa godhanii dhi'eessuuf fula koo dura

44 Sana booddee namichi sun balbala iddo qulqulluu
kan karaa alaaatiin gara ba'a biiftutti garagalutti
deebisee na fide; balballi sunis cufamee ture. **2** Waaqayyo
akkana naan jedhe; "Balballi kun cufamee hafa; inni
banamuu hir qabu; namni tokko iyuu achiin hin
seenu. Sababii Waaqayyo Waaqni Israa'el karaa sanaan
seeneef, balballi sun cufamee hafa. **3** Namni fulula
Waaqayyoo duratti waa nyaachuuuf karra ittiin seenan
keessa taauu danda'u bulchaha sana qofa. Inni karra ittiin
gardaafuu seenan sanaan ol galee achumaan gad ba'uu
qaba." **4** Namichi sun karra kaabaatiin gara fululee
mana qulqullummaatti na fide. Anis mil'adheen akka

ulfinni Waaqayyoo mana qulqullummaa Waaqayyoo
guute arge; adda kootiinis lafattan gombifame. 5
Waaqayyo akkana naan jedhe; "Yaa ilma namaa, waa'ee
danbiwwan mana qulqullummaa Waaqayyoo waan ani
sitti himu hunda hubadhuu ilaali; sirriitti dhaggeeffadhu;
qalbeeffadhus. Waa'ee karra ittiin mana qulqullummaa
seenaniitii fi karra ittiin iddo qulqulluudhaa ba'anii
hunda yaadatti qabadhu. 6 Mana Israa'el fincilaan sanaan
akkana jedhi; 'Waaqayyo Gooftaan akkana jedha: Yaa
mana Israa'el, hojiin keessan jibbisiiasan sun haa ga'u! 7
Hojiwwan keessan jibbisiioso kaan hundatti dabaltanii
alagoota yaada garaa fi fooniin dhagna hin qabatin iddo
qulqulluu kootti galchitan; nyaata, cooma fi dhiiga naaf
dhi'eessuudhaan mana qulqullummaa koo xureessimant;
kakuu koos cabsitan. 8 Isin itti gaafatamummaa wantoota
koo qulqulluu irratti qabdan fiixaan baasuu diddanii
iddoo koo qulqulluu irratti alagoota muuddatan. 9
Waaqayyo Gooftaan akkana jedha: Alagaan yaada garaa
fi fooniin dhagna hin qabatin iddo koo qulqulluu
sana seenuu hin qabu; alagoonni Israa'eloota gidduu
jiraatan iyuu seenuu hin qaban. 10 "Lewwonni warri
yeroo Israa'eloonni narraa jal'atanitti waaqota isaanii
duukaa bu'udhaan jooran cubbuu isaanii gaafatamuu
qabu. 11 Isaan itti gaafatamummaa karrawwan
mana qulqullummaa qabaachuudhaan, isa keessas
tajaajiluudhaan iddo qulqulluu koo keessa tajaajiluu
danda'u; qalma gubamu qalanii maqaa uummataatiin
dhi'eessuu, fuula uummataa dura dhaabataniis uummataa
tajaajiluu ni danda'u. 12 Garuu sababii isaan fuula
waaqota isaanii duratti uummataa tajaajilanii mana
Israa'el cubbuudhaan kuffisaniif ani akka isaan cubbuu
isaanii gaafatamaniif harka ol kaafadhee kakadheera,
jedha Waaqayyo Gooftaan. 13 Isaan luboota ta'anii na
tajaajiluuf natti dhi'aachuu hin qaban yookaan wantoota
koo qulqulluu kamitti iyuu yookaan aarsawwan koo
kanneen aarsawwan hunda caala qulqulluu ta'anitti
dhi'aachuu hin qaban; qaaniit hojiwwan isaanii jibbisiioso
baadhachuu qabu. 14 Ta's uni akka isaan itti gaafatama
mana qulqullummaa qabaataniif, akka isaan hojji issa
hunda hojetanii fi waan achi keessatti hojetamuu qabu
hunda hojetaniif isaan nan muuda. 15 "Luboonni
warri Lewwotaa fi sanyii Saadoq ta'anii fi warri yeroo
Israa'eloonni karaa koo irraa jal'atanitti hojji iddo
qulqulluu koo amanamummaadhaan deemsisan fuula
koo dura tajaajiluudhaaf dhi'aachuu qabu; cooma fi
dhiigas aarsaa godhanii dhi'eessuuf fuula koo dura
dhaabachuu qabu, jedha Waaqayyo Gooftaan. 16 Iddoo
qulqulluu koo isaan qofatu seenuu qaba; isaan qofatu
na tajaajiluu fi hojji koo hojjechuuf maaddii kootti
dhi'aachuu qaba. 17 "Isaan yeroo karra oobdii gara
keessatti seenanitti wayyaa quncee talbaa irraa
dha'ame uffachuu qabu; yeroo karra oobdii gara keessaa
dura yookaan mana qulqullummaa keessa tajaajilanitti
wayyaa suufii irraa dha'ame kam iyuu uffachuu hin
qaban. 18 Isaan marata quncee talbaa irraa dha'ame
mataa isaaniiit maratanii wayyaa jalaa kan quncee
talbaa irraa dha'ame mudhii isaaniiitti hidhachuu qabu.
Wayyaa isaan dafqisiisu kam iyuu uffachuu hin qaban.
19 Isaan yeroo gara oobdii alaa iddo uummanni jirutti

gad ba'anitti uffata ittiin tajaajilaa turan sana of irraa baasanii dareewwan qulqulluu keessa kaa'uu qabu; akka uffata isaaniitiin uummata hin qulqulleessineefis uffata biraa uffachuu qabu. **20** "Rifeensa mataa isaanii haaddachuu yookaan guddisuu hin qaban; garuu rifeensa mataa isaamii murachuu qabu. **21** Lubni kam iyyuu yeroo oobdii gara keessaa seenutti daadhii wayinii dhuguu hin qabu. **22** Isaan haadha hiyeessaa yookaan niitii dhirsii hiike fuudhuu hin qaban; durba sanyii Israa'el yookaan niitii lubni irraa du'e qofa fuudhuu danda'u. **23** Isaan garaa garummaa waan qulqulluu fi waan qulqulluu hin ta'in gidduu jiru saba koo barsiisanii akka isaan waan xuraa'aa fi waan qulqulla'a addaan baafatan itti argisiisuu qabu. **24** "Falmii kam iyyuu keessatti luboonni akka abbootii seeraatti haa tajaajilan; akka sirna koottis haa mureessan. Isaan seera koo fi ajaja koo kan ayyaana kootiif murteeffame hundaaf kennname sana eeguu qabu; Sanbatoota koos qulqulleessanii eeguu qabu. **25** "Lubni tokko nama du'etti dhi'aachiuudhaan of xureessuu hin qabu; haa ta'u malee yoo namni du'e sun abbaa isaa yookaan haadha isaa, ilma isaa yookaan intala isaa, obboleessa isaa yookaan obboleettiis isaa kan hin heerumin ta'e garuu inni of xureessuu danda'a. **26** Inni erga qulqulla'a ee booddee guyyaa torba eeguu qaba. **27** Innis gaafa iddo qulqulluu keessa tajaajiluu oobdii iddo qulqulluu isa gara keessaa seenutti aarsaa cubbuu waa'ee ofti isaaatiif dhi'eessuu qaba, jedha Waaqayyo Gooftaan. **28** "Dhaalli luboonni qaban anuma qofa. Isin Israa'el keessatti qabeenya tokko illee isaaniif kennuu hin qabdan; ani qabeenya isaanii nan ta'a. **29** Isaan kennaa midhaanii, aarsaa cubbuutii fi aarsaa yakkaa ni nyaatan; wanni Israa'el keessaa Waaqayyoof kennname hundi kan isaanii ni ta'a. **30** Mataa oomisha midhaanii keessaa filatamaan hundii fi kennaan keessan kan addaa hundiniu kan lubootaa ti. Akka eebbi warra mana keessan jiraataniif dhufuuf, daakuu keessan keessaa kan jalqabaa isaaniif kennuu qabdu. **31** Luboonni simbiria yookaan horii, waan du'e argame yookaan kan bineensi madeesse kam iyyuu nyaachuu hin qaban.

Lewwota mana qulqullummaa keessa tajaajilaniif ta'a. **6**
“Lafa bal’inni isaa dhundhuma 5,000, dheerinni isaa immoo dhundhuma 25,000 ta’e kutaa qulqullu sanatti aansaatii akka qabeenya ishee ta’uuf magaalaa sanaaf kenna; innis mana Israa’el hundaaf ta’a. **7** “Bulchaan sunis lafa aanaa qulqullu sanaatii fi qabeenya magaalaa gama lamaaniimuu daangessitu tokko qabaata. Lafti sunis karaa lixaatti gara lixaatti diriirtee karaa ba’atitin immoo gara ba’atti diriirtee kutaailee lafa gosaal keessa tokko biraan daarii lixaatti hamma daarii ba’atti dheeratti. **8** Lafti kun Israa’el keessatti handhuuraa isaa taati. Bulchitooni koos akka manni Israa’el akkuma gosa isaaniti lafa handhuuraa qabaatan godhu malee si’achi saba koo hin hacuucan. **9** “Waaqayyo Gooftaan akkana jedha: Yaa bulchitoota Israa’el isin seera dabartaniirtul Jeequumsaa fi haciuuccaa keessan dhiisaatii waan sirrii ta’ee fi qajeelaa hoijedhaa. Saba koo hin saaminaa, jedha Waaqayyo Gooftaan. **10** Isin madaalii sirrii, iifii sirrii fi baadoosii sirrii ta’etti fayyadamu qabdu. **11** Iifii fi baadoosiin wal qixxee ta’uu qabu; baadoosiin tokko homeerii kudhan keessaa tokko, iifiin tokko immoo homeerii kudhan keessaa tokko qabata; kanaafuu homeeriin lachan isaanitifuu madaalii walii galaa ta’a. **12** Saqiliin tokko geeraa digdama qabata; saqiliin jaatamni immoo minnaanii tokko ta’a. **13** “Kennaan isin dhi’eessuu qabdani kanaa dha: Tokkoo tokkoo qamadii homeerii tokkoo keessaa iifii qooda ja’aa keessaa qooda tokko, tokkoo tokkoo garbuu homeerii tokkoo keessaa iifii qooda ja’aa keessaa qooda tokko. **14** Zayitiin ajajame yoo baadoosidhaan safarame, baadoosii qooda kudhan keessaa qooda tokko kan tokkoo tokkoo qoroosii irraa fudhatamee dha. Qoroosii tokko baadoosii kudhan yookaan homeerii tokko qabaata; baadoosiin kudhan homeerii tokkoon wal qixxeedhaatii. **15** Akkasumas lafa tika Israa’el kan bishaan quufe irraa bushaayee dhibba lama keessaa hoolaa tokko haa fudhatu. Kun hundi akka sabaaf araarri bu’uuf kennaa midhaanii, aarsaa gubamuu fi aarsaa nagaatiif ta’a, jedha Waaqayyo Gooftaan. **16** Sabni biyyattii hundinuu kennaa kana bulchaa Israa’eliif ni kenna. **17** Yeroo ayyaanotaatti, yeroo Ayyaanaa Baatiitti, guyyoota Sanbataatti, yeroo ayyaanota mana Israa’eliif murteeffaman hunda aarsaa gubamu, kennaa midhaaniiiti fi dhibaayyyu dhi’eessuu itti gaafatamaa bulchaa ti. Innis akka mana Israa’eliif araarri bu’uuf aarsaa cubbuu, kennaa midhaanii, aarsaa gubamuu fi aarsaa nagaa ni dhi’eessa. **18** “Waaqayyo Gooftaan akkana jedha: Guyyaa jalqabaa, j’i jalqabaa ti dibicha hir’ina hin qabne geessitee mana qulqullummaa ni qulqulleessita. **19** Lubichis dhiiga aarsaa cubbuu sana irraa waa fuudhee dhaabawwan balbala mana qulqullummaa irra, qarqara goleewwan iddo aarsaa kanneen ol aannan afranii fi dhaabawwan karra oobdii kan gara keessaa irra dibuu qaba. **20** Nama utuu itti hin yaadin yookaan utuu hin beekin cubbuu hoijetu kamiiif iyyuu j’i a sana keessaa bultii torbaffaatti akkasuma gochuu qabdan; isin akkasitti mana qulqullummaa sanaaf aaraara buuftu. **21** “J’i jalqabaa keessa, bultii kudha afuraffaatti isin Faasiikaa jechuunis ayyaana torban tokko turu ayyaaneffattu; yeroo kanattis buddeena

raacitii malee tolfame nyaatu. **22** Gaafas bulchaan sun iifiitti zayitii iini tokko dabalee dhi'eessuu qaba. **12** ofii isaati fi uummata biyyattii hundaaf dibicha tokko Yommuu bulchaan fedhii isaatiin Waaqayyoof aarsaa aarsaa cubbuu godhee dhi'eessuu qaba. **23** Innis yeroo ayaanaa bultii torbaa sana keessa guyyuma guyyaan korommi loonii torbaa fi korbeeyyi hoolaa torba kanneen hir'ina hin qabne aarsaa gubamu godhee, korbeeessa re'ee tokko immoo aarsaa cubbuu godhee, Waqaayyoof dhi'eessuu qaba. **24** Tokkoo tokkoo dibicha looniitif iifii tokko, tokkoo tokkoo korbeeessa hoolaatiifis iifii tokko kennaa midhaanii godhee, zayitii iini tokkoos tokkoo tokkoo iifii sanaatti dabalee qopheessuu qaba. **25** "Yeroo ayaanaa bultii torba turu kan ji'a torbaffaa keessa guyyaa kudha shanaffatti jalqabamu sana keessa illee aarsaa cubbuutif, aarsaa gubamuuf, kennaa midhaaniitii fi kan zayitiitif akkasuma haa qopheessuu.

46 "Waaqayyo Gooftaanakkana jedha: Karri oobdii gara keessaan ka ba'a biiftuutti garagaluu guyyaa hojii ja' anuu cufamuu qaba; gaafa Sanbataati fi guyyaa Ayyaana Baatii garuu banamuu qaba. **2** Bulchaan sun karaa gardaafuu balalaatiil ol galee dhaaba balbalaa bira dhaabachuu qaba. Luboonni immoo aarsaa isaa kan gubamu fi aarsaa isaa kan nagaa dhi'eessuu qabu. Innis buusaa karraa durattii sagadee ergasii gad ba'uu qaba; karri sun garuu hamma galgaltaati hin cufamu. **3** Guyyoota Sanbataattii fi Baatii Haaraatti sabni biyyattii karra ittiin ol seenan irratti fuula Waaqayyo durattii sagaduu qaba. **4** Aarsaan gubamu kan bulchaan sun guyyaa Sanbataatiin Waaqayyoof fidu xobbaallaawwan hoolaa ja'aa fi korbeeessa hoolaa tokko, kanneen hundi isaanii mudaa hin qabne ta'u qabu. **5** Kennaan midhaanii kan korbeeessa hoolaa wajjin kennamu sun iifii tokko, kennaan midhaanii kan xobbaallaawwan hoolaa wajjin kennamu immoo akkuma bulchaan sun fedhetti ta'ee tokko tokko iifii sanaatti zayitiin iini tokko dabalamii dhi'eefamuu qaba. **6** Innis guyyaa Baatii Haaraatti dibicha tokko, xobbaallaawwan hoolaa ja'aa fi korbeeessa hoolaa tokko, kanneen hundi isaanii iyuu mudaa hin qabne dhi'eessuu qabu. **7** Iifii tokko korma loonii wajjin, iifii tokko korbeeessa hoolaa wajjin, xobbaallaawwan hoolaa wajjin immoo akkuma bulchaan sun kennuu fedhetti kennaa midhaanii godhee tokko tokko iifii sanaatti zayitii iini tokko dabalee dhi'eessuu qaba. **8** Bulchaan sun yeroo ol seenutti karaa gardaafuu karra sanaatiin seenuu, karuma sanaanis gad ba'u qaba. **9** "Yoo sabni biyyattii guyyaa ayaanaa murteeffameetti fuula Waaqayyo durattii dhi'aatutti namni waqaeffachuudhaaf karra gama kaabatiin ol seenu kam iyuu, karra gama kibbaatiin ba'u qaba; namni karra gama kibbaatiin seenu kam iyuu kam kaabatiin ba'u qaba; namni kam iyuu kam kaabatiin sanatti dugda galee jiruun ba'u qaba malee karra ittiin seenee sanaan ba'u hin qabu. **10** Bulchaan sunis isaan gidduu jiraachuu qaba; inni yeroo isaan ol seenanitti seenee yeroo isaan gad ba'anitti ba'a. **11** "Guyyoota ayaanaatiif fi ayaanota murteeffamanii, kennaan midhaanii iifii tokko dibicha tokko wajjin, iifii tokko korbeeessa hoolaa tokko wajjin, xobbaallaawwan hoolaa wajjin immoo akkuma namichi sun kennuu fedhetti tokkoo tokkoo

iifiitti zayitii iini tokko dabalee dhi'eessuu qaba. **12** dhi'eessutti jechuunis yommuu aarsaa gubamu yookaan aarsaa nagaa dhi'eessutti karri gara ba'a biiftuutti garagaluu isaaf banamuu qaba. Inni akkuma guyyaa Sanbataa godhu sana aarsaa isaa kan gubamu yookaan aarsaa isaa kan nagaa dhi'eessuu qaba. Ergasii inni ba'ee deema; erga inni deemeet booddee karri sun ni cufama. **13** "Ati guyyuma guyyaan xobbaalla hoolaa waggaa tokko kan mudaa hin qabne aarsaa gubamu gootee Waqaayyoof dhi'eessuu qabda; waan kanas ganama ganama dhi'eessita. **14** Kana wajjinis daakuu midhaanii iifii ja'a keessaa tokko, daakuu sana jiisuuufis zayitii iini sadii keessaa tokko itti dabaltee ganama ganama kennaa midhaanii dhi'eessuu qabda; kennaa midhaanii kana Waaqayyoof dhi'eessuun sirna baraa baraa ti. **15** Kanaafuu xobbaallaan hoolaa, kennaa midhaanii fi zayitiin aarsaa gubamu kan yeroo hundaatiif ganama ganama haa dhi'eefamu. **16** "Waaqayyo Gooftaanakkana jedha: Yoo bulchaan sun dhaala isaa irraa ilmaan isaa keessaa isa tokkoof kenne dhaalli sun sanyii isaatiifis ni ta'a; kunis dhaalaan handhuraa isaanii ta'a. **17** Haa ta'u malee yoo bulchaan sun dhaala isaa irraa garboota isaa keessaa isa tokkoof kenne garbichi sun hamma waggaa inni itti bilisoomu ga'utti kan isaa ti; sana booddee dhaalli sun bulchaa sanaaf deebi'a. Dhaalli isaa ilmaan isaa qofaaf ta'a; dhaalli sun kan isaanii ti. **18** Bulchaan sun qabeenya isaa irraa isaan buqqisee dhaala sabaa kam iyuu fudhachuu hin qabu. Akka sabni koo kam iyuu qabeenya isaa irraa hin buqqifamneefis inni qabeenya isaa irraa ilmaan isaatiif dhaala isaanii kennuu qabu." **19** Ergasii namichi sun balbala isa karra gara dareewwan qulqulluu gara kaabaatti garagalani jiran kanneen lubootaa fenmananitti geessu cina jiru keessaan na baasee moggaa gara dhi'aatiin iddo tokko natti argisiise. **20** Innis akkana naan jedhe; "Iddoon kun iddoon itti luboonni uummata qulqulleessuu jedhanii akka aarsaan gara oobdii alatti gad hin baafamneef aarsaa yakkatiit fi aarsaa cubbuu bilcheessanii kennaa midhaanii immoo itti tolchanii dha." **21** Innis ergasii gara oobdii alatti na baasee golee isaa afran irra na naannesse; ani immoo tokko tokko golee sanaa keessatti oobdii biraan arge. **22** Goleewwan oobdii alaa afran keessa oobdiwwan xixinnaatu ture; isaanis lafa irra dherina dhundhuma afurtamaa fi bal'ina dhundhuma soddoma qabu; bal'inni tokkoo tokkoo oobdiwwan goleewwan afran keessa jiranii wal qixxe ture. **23** Naannoo tokkoo tokkoo goleewwan afranii keessa marsaa dhagaa kan naannoo isaa jalatti iddoon ibiddaa jiru tokkotu ijaramee ture. **24** Innis, "Isaan kunneen manneen warri mana qulqullummaa keessa tajaajilan aarsaawwan sabaa itti bilcheessanii dha" naan jedhe.

47 Namichi sun deebisee gara balbala mana qulqullummaatti na fide; anis bishaan gulantaa mana qulqullummaa jalaa ba'ee gara ba'a biiftuutti yaa'u nan arge; manni qulqullummaa sun gara ba'a biiftuutti garagala tureetii. Bishaan sunis kibba mana

qulqullummaa jalaa ba'ee kibba iddoa aarsatiin gad yaa'a ture. **2** Ergasii karaa balbala kaabaatiin na gara ba'a biiftuutti garagalee jiruutti na fide; bishaan sunis karaa kibbaatiin yaa'a ture. **3** Namichi sunis funyoo ittiin safaru harkatti qabatee gara ba'a biiftuutti deemudhaan dhundhuma kuma tokko safare; ergasii bishaan koronyoo ga'u keessa na deemsise. **4** Ammas dhundhuma kuma tokko safaree bishaan jilba ga'u keessa na deemsise; itti aanssees dhundhuma kuma tokko safaree bishaan mudhii ga'u keessa na deemsise. **5** Ammas inni dhundhuma kuma tokko safare; sababii bishaan sun guutee tureef ani laga sana ce'uu hin dandeeneye; lagni sun daakuudhaaf akka malee gad fagoo waan ta'eef namni tokko iyyuu ce'uu hin danda'u ture. **6** Innis, "Yaa ilma namaa, waan kana argita?" naan jedhe. Ergasii inni deebisee gara afaan lagaatti na fide. **7** Anis yommuun achi ga'etti bitaa fi mirga laga sanaatti mukkeen hedduu nan arge. **8** Innis akkana naan jedhe; "Bishaan kun gara biyya ba'a biiftuutti yaa'ee gara Arabbaatti bu'ee galaanatti makama. Yommuu galaanatti makamuttis bishaan sun ni qulqulla'a. **9** Iddoo lagni sun itti yaa'u hunda uumamawwan lubbuu qabeeyyiin ni jiraatu ture. Sababii bishaan kun achi yaa'ee bishaan qulqulleessuu, qurxummiin baay'inaan argama; kanaafuu lafa bishaan sun itti yaa'u wanni hundi ni jiraata. **10** Qurxummii qabdonni qarqara bishaanii dhadhaabatu; lafti Een Gaadiidhaa hamma Een Eglayiimitti jiru lafa itti kiyoo diriirsan ta'; qurxummiin isaas akkuma qurxummiin Galaana Meeditiraaniyaan gosa adda addaa qabaata. **11** Raeree fi caffaan garuu hin qulqulla'u; isaanis soogidda ta'anii hafu. **12** Mukkeen ija naqatan gosti hundinuu bitaa fi mirga qarqara laga sanaatti ni guddatu. Baalawwan isaanii hin gogan yookaan ija hin dhaban. Sababii bishaan iddoa qulqulluudhaa gara isaaniiitti yaa'uuf mukkeen sun ji'a ji'aan ija naqatu. Iji isaanii nyaataaf, baalli isaanii immoo nama fayyisuuf fayyada." **13** Waaqayyo Gooftaan akkana jedha: "Daangaawanunneen daangaawanunneen isin ittiin biyyattii dhaala gootanii gosoota Israa'el kudha lamaaniif qoqqoodanii dha; Yoosaf qooda lama haa argatu. **14** Innis wal qixxeessitanii isaaniiif qoqqooduu qabdu. Sababii ani abbootii keessanii kenneuf harka ol kaafameen kakadheef biyyattiin kun dhaala keessan ni taati. **15** "Daangaan biyyattii kanaa dha: "Karaa kaabaatiin Galaana Meeditiraaniyaanii kaasee daandii Hetilooniitii karaa Haamaat darbee hamma Zedaadi ga'utti, **16** Beeroottaanii fi Sibraayim isa daangaa Damaasqootii fi Hamaatii gidduutti argamu irraa hamma Hazeer Hatiikoon isa daangaa Hawiraanii irratti argamu sanaa ga'a. **17** Daangaan kun galaana irraa ka'ee karaa kaabaatiin daangaa Damaasqoo qabatee, daangaa Hamaatis gara kaabaatti dhiisee hamma Hazar Eenooniitti deema. Kunis daangaa kaabaa ta'a. **18** Daangaan sun karaa ba'a biiftuutiin Hawiraanii fi Damaasqoo gidduu ba'ee Yordaanosin qabatee Gil'aadii fi biyya Israa'el gidduudhaan karaa Galaana ba'a biiftuutiin hamma Taamaarittii deema. Kunis daangaa ba'a biiftuu ni ta'a. **19** Innis karaa kibbaatiin Taamaarii ka'ee hamma bishaan Mariibaa Qaadeshiitti deema; ergasiis laga

Gibxi qabatee hamma Galaana Guddichaatti deema. Kun daangaa kibbaa ta'a. **20** Karaa lixaatiin immoo hamma iddoa fuullee Hamaati jiru tokkootti Galaanni Meeditiraaniyaan daangaa isaa ni ta'a. Kunis daangaa lixa ni ta'a. **21** "Isinis akkuma baay'ina gosoota Israa'elitti biyya kana ni qoqqoodattu. **22** Isin ofii keessanii fi alagoota isin gidduu jiraatan kanneen ijoolee qabaniif biyyattii dhaala godhaati ixaadhaan qoqoodaa. Akka dhalattoota Israa'ellittis isaan ilaala; isaanis isin wajjin gosoota Israa'el gidduutti ixaadhaan dhaala qoddachuu qabu. **23** Isin alagaa gosa kam iyyuu keessa qubateef dhaala isaa kennuufii qabdu" jedha Waaqayyo Gooftaan.

48 "Gosoonti maqaan isaanii galmeeffame kanneenii dha: "Karaa daarii kaabaatiin gasti Daan qooda tokko qabaata; kunis daandii Hetiloon qabatee hamma qaxxaamura Hamaatitti deema; Hazar Eenaanii fi daariin Damaasqoo kan gara kaabaa inni Hamaatitti aaneejiru daarii isaa kan karaa ba'aatii jalqabee hamma karaa lixa biiftuutti jiruu ta'a. **2** Gosti Aasheer qooda tokko qabaata; kunis biyya Daan kan ba'aa hamma lixaatti jiru daangessa. **3** Gosti Niftaalem qooda tokko qabaata; kunis biyya Aasheer kan ba'aa hamma lixaatti jiru daangessa. **4** Gosti Minaasee qooda tokko qabaata; kunis biyya Niftaalem kan ba'aa hamma lixaatti jiru daangessa. **5** Gosti Efrem qooda tokko qabaata; kunis biyya Minaasee kan ba'aa hamma lixaatti jiru daangessa. **6** Gosti Ruubeen qooda tokko qabaata; kunis biyya Efrem kan ba'aa hamma lixaatti jiru daangessa. **7** Gosti Yihuudaa qooda tokko qabaata; kunis biyya Ruubeen kan ba'aa hamma lixaatti jiru daangessa. **8** "Biyyi ba'a biiftuutti gara lixa biiftuutti Yihuudaa daangessu qooda isin kennaa addaa gootanii dhi'eessuu qabdanii dha. Bal'inni isaa dhundhuma 25,000, dheerinnee isaa immoo ba'a biiftuutti gara lixa biiftuutti qooda gosaa keessaa isa tokko wajjin wal qixxe ta'; iddoon qulqulluun sunis biyya sana gidduutti argama. **9** "Qoodni addaa kan isin Waaqayyoof dhi'eessuu qabdan dheerinnee isaa dhundhuma 25,000, bal'inni isaa immoo dhundhuma 10,000 ta'a. **10** Kunis lubootaaaf qooda qulqullu ta'a. Innis karaa kaabaatiin dhundhuma 25,000 dheerata; karaa lixa biiftuutiin dhundhuma 10,000 bal'ata; karaa ba'a biiftuutti dhundhuma 10,000 bal'ata; karaa kibbaatiin immoo dhundhuma 25,000 dheerata. Manni qulqullummaa Waaqayyoos gidduu isaatti argama. **11** Kunis lubootaa qulqulla'o jechuunis ilmaan Zaadoq kanneen amanamummaadhaan na tajaajila turan kanneen yeroo Israa'eloonni karaa irraa badanitti akka Lewwonni karaa irraa badan sana karaa irraa hin badin sanaaf ta'a. **12** Innis qooda biyyattii isa qulqullu irraa jechuunis qooda qulqullu kan qooda hunda caalaa qulqullu ta'e irraa kan biyya Lewwota daangessu sun isaaniiif kennaa addaa ta'a. **13** "Biyya lubootaa biraan Lewwonni lafa dheerinnee isaa dhundhuma 25,000, bal'inni isaa immoo dhundhuma 10,000 qabaatu. Walumaa galatti dheerinnee isaa dhundhuma 25,000 bal'inni isaa immoo dhundhuma 10,000 ta'a. **14** Isaanis lafa sana irraa waan tokko illee gurguruu yookaan geeddaruu hin qaban. Lafti kun biyyattii keessaa filatamaa dha;

sababii Waaqayyoof qulqulluu ta'eefis harka nama 4,500 dheeratan sadiit jira; isaanis karra Simi'oon, biraatti darbuu hin qabu. **15** "Lafti hafe kan bal'inni isaa karra Yisaakorii fi karra Zebuulloon. **34** Karaa dhi'aa dhundhuma 5,000, dheerinni isaa immoo dhundhuma karrawwan dhundhuma 4,500 dheeratan sadiit jira; 25,000 ta'e faayidaa magaalattiif oola; kunis ijaarsa isaanis karra Gaad, karra Aasheerii fi karra Niftaalem. manneeniiti fi lafa dheedaatiif ta'a. Magaalattiin immoo **35** "Naannoon magaalaa sanaa guutumaan guutuutti isa gidduu jiraatti; **16** magaalattiinis karaa kaabaatiin dhundhuma 4,500, sanaa jalqabee, 'Waaqayyo achi jira ta'a."

karaa ba'atiin dhundhuma 4,500 karaa lixaattiis dhundhuma 4,500 bal'atti. **17** Magaalattiin kaabaan dhundhuma 250, kibbaan dhundhuma 250, ba'an dhundhuma 250, dhi'aanis dhundhuma 250 lafa dheedaa ni qabaatti. **18** Wanni lafa sana irraa hafe kan kutaa qulqulluu daangessuu fi dheerina lafa sanaa qabatee jiru karra ba'atiin dhundhuma 10,000, karra dhi'atiin illee dhundhuma 10,000 ni ta'a. Oomishni lafa sanaas hoijettoota magaalattiif nyaata ni ta'a. **19** Hoijettooni magaalattii kanneen lafa qotatan gosoota Israa'el hunda keessaa dhufu. **20** Kutaan lafa sanaa hundi roga wal qixxee afur qabaata; tokkoon tokkoon roga sanaas dhundhuma 25,000 ta'a. Qabeenyaa magaalaa wajjinis akka kennaa addaa ta'uuf kutaa qulqulluu hambisaa. **21** "Wanni karra kutaa qulqulluu lamaanii fi qabeenyaa magaalattii irraa hafe bulchaa sanaaf ta'a. Innis karra ba'aa kutaa qulqulluu kan dhundhuma 25,000 dheeratu sana irraa jalqabee gara daangaa ba'atti, karra dhi'aa immoo lafa dhundhuma 25,000 dheeratu sana irraa jalqabee gara daangaa dhi'atti bal'ata. Lafti dheerina qoodawwan gosaa qabatee jiru sun lamaan bulchaa sanaaf ta'a; kutaan qulqulluun iddo qulqulluu kan mana qulqullummaa wajjin jiru sun isaan gidduutti argama. **22** Kanaafuu qabeenyi Lewwotaatii fi qabeenyi magaalattii lafa bulchaa sanaaf kennname sana walakkaatti argama. Lafti bulchaa sanaaf kennname sunis daangaa Yihuudaatii fi daangaa Beniyaam gidduutti argama. **23** "Qoodni gosoota hafanii kan armaan gad jiruu dha: "Gosti Beniyaam qooda tokko qabaata; kunis gara ba'atii hamma gara dhi'atti bal'ata. **24** Gosti Simi'oon qooda tokko qabaata; kunis ba'aa hamma lixaatti biyya Beniyaam daangessa. **25** Gosti Yisaakorii qooda tokko qabaata; kunis ba'aa hamma lixaatti biyya Simi'oon daangessa. **26** Gosti Zebuulloon qooda tokko qabaata; kunis ba'aa hamma lixaatti biyya Yisaakor daangessa. **27** Gosti Gaad qooda tokko qabaata; kunis ba'aa hamma lixaatti biyya Zebuulloon daangessa. **28** Daangan Gaad kan karra kibbaa sun Taamaarii jalqabee hamma bishaan Mariibaa Qaadashiitti, ergasiis ededa Laga Gibxi irra hamma Galaana Guddichaatti gara Kaabaa deema. **29** "Kunis biyya isin dhaala gootanii ixaadhaan gosoota Israa'eliif qoqqooduu qabdaniidha; isaan kenneen qoodawwan isaanii ta'an" jedha Waaqayyo Gooftaan. **30** "Karrawwan magaalaa sana keessaa ittiin ba'an kenneenii dha: "Karaa kaabaatii jalqabee kan dhundhuma 4,500 dheeratu, **31** karrawwan magaalaa sanaa maqqa gosoota Israa'eliin moggaafamu. Karrawwan sadan karra kaabaatiin jiran karra gosa Ruubeen, karra gosa Yihuudaa fi karra gosa Lewwii ta'u. **32** Karaa ba'aa karrawwan dhundhuma 4,500 dheeratan sadiit jira; isaanis karra Yoosef, karra Beniyaamii fi karra Daan. **33** Karaa kibbaa karrawwan dhundhuma

Daani'el

1 Bara Yehooyaqaqim mooticha Yihuudaa keessa, waggaa sadafkaatti Nebukadnezar mootiin Baabilon dhufee Yerusaalemin marse. **2** Gooftaanis Yehooyaqaqim mooticha Yihuudaa mi'oota mana qulqullummaa Waqaqa tokko tokko wajjin dabarsee harka isaatti kenne. Mi'oota kanneen gara mana Waqaq isaa, gara Baabilonitti geeffatee mankuusaa mana Waqaq isaa keessa kaa'ate. **3** Mootichis ergasii Ashfenaz itti gaafatamaa qondaaltota isaa sana waamee akka inni Isra'a'eloota sanyii moototaati fi maatii ulfina qabeeyyii ta'an tokko tokko ol galchu ajaje; **4** isaanis dargaggeeyyi hir'inna dhagnaa hin qabne, babbareedoo, kanneen barumsa gosa kamii iyyuu barachuuf dandeetii ogummaa qaban, kanneen beekumsaan badhaadhan, kanneen waan hunda hubachuu danda'anii fi masaraa mootummaa keessa tajaajiluuf ga'umsa qaban turan. Innis afaanii fi katabbi Baabilonotaa isaan barsiisuu qaba ture. **5** Mootichis nyaataa fi daadhii wayinii kan guyyaa guyyaatti isaan barbaachisu maaddii mootummaa irraa isaanifi ajaje. Isaanis tajaajila mootichaah seenuuw waggaa sadii leenijifamuu qabu ture. **6** Isaan kanneen keessaa warri Yihuudaa dhufan Daani'el, Hanaaniyaa, Miishaa'elii fi Azaariyaa turan. **7** Itti gaafatamaan qondaaltotaa sun Daani'eliin Beelkishaazaar, Hanaaniyaadhaan Shaadraak, Miishaa'elin, Meeshak, Azaariyaadhaan immoo Abdanaagoo jedhee maqaa haaraa baaseef. **8** amma illee deebisanii, "Mootichi abjuu isaa tajaajiltoota Daani'el garuu nyaataa fi daadhii wayinii mootichaatiin isattii haa himu; nu ni hiiknaaf" jedhan. **9** Kana of xureessuu dide; innis akkasiin akka of hin xureessineef nyaataa fi dhugaatii keessan isinii ramade sana nan sodaadha; inni maalif dargaggoota hiryoota keessan kaan caalaa huqqattanii isin arga? Kanaan isin mootichi waardiyya itti gaafatamaan qondaaltotaa sun Daani'eliin fi Hanaaniyaa irratti, Miishaa'elii fi Azaariyaa irratti muude Meldaariin akkana jedhe; **10** "Maalooy tajaajiltoota kee bultii kudhaniif ilali; biqiltuu nyaatamuu fi bishaan dhugamu malee waan biraan nuuf hin kennin. **11** Sana booddee bifa keenyaa fi bifa dargaggoota nyaataa mootii nyaatanii wal biratti ilali; waan argite irratti hundaa'iiti tajaajiltoota kee irratti waan feete murteessi." **12** Innis yaada kana fudhatee bultii kudhan isaan qore. **13** Sana Dhuma bultii kurnan sanaattis isaan dargaggoota nyaataa mootii nyaatan sana caalaa fayyaleyyii fi warra dhagni isaanii furdatee miidhage ta'anii argaman. **14** Kanaafuu waardiyyaan sun qooda nyaataa filatamaa fi daadhii wayinii kan isaan dhuguu qaban sanaa raafuu qofa isaanifi kenne. **15** Waaqnis dargaggoota afran kanneenifi barumsaa fi ogummaa hunda keessatti beekumsaa fi dandeetii kenneef. Daani'elis mul'ataa fi abjuu hunda hubachuu danda'a ture. **16** Yommuu guyyaan mootichi akka isaan gara isatta dhi'aatan murteesse ga'ettis, hime. **17** Waaqnis dargaggoota afran kanneenifi barumsaa fi ogummaa hunda keessatti beekumsaa fi dandeetii kenneef. Daani'elis mul'ataa fi abjuu hunda hubachuu danda'a ture. **18** Yommuu guyyaan mootichi akka isaan gara isatta dhi'aatan murteesse ga'ettis, hime. **19** Mootichis isaan haasofsiise; innis nama Daani'eliin, Hanaaniyaa, Miishaa'elii fi Azaariyaan qixxaatu tokko illee hin arganne; kanaafuu isaan hojii mootichaajalqaban. **20** Mootichis waa'ee ogummaa fi beekumsaa kan isaan gaafatee hundaan akka isaan ilaaltotaa fi falftoota biyyattitii argaman hunda harka kudhan caalan arge. **21** Daani'elis hamma waggaa tokkoffaa Qiros mootichaatti achuma ture.

dhi'eesse. **22** Nebukadnezar bara mootummaa isaa keessa, waggaa lammaffaatti abjuu abjoote; hafuurri isaa jeeqamee hirribas rafuu dadhabe. **23** Kanaafuu mootichi akka isaan abjuu inni abjoote sana itti himaniif tolchitoota, mortootta, falftootta fi warra urjii ilaalan waamsise; isaanis ol galanii fuula isaa dura dhadhaabatan; **24** mootichis, "Ani abjuu na dhiphise tokko nan abjoodhe; hiikkaa abjuu sanaa maal akka ta'e beekuu nan barbaada" jedheen. **25** Kana irratti warri urjii ilaalan sun afaan Araamaayikiittiin mootichaan, "Yaa mootii, bara baraan jiraadhu! Abjuu kee tajaajiltoota keetti himi; nu siif hiiknaa" jedhanii mootichaaf deebisan. **26** Mootichis warra urjii ilaalan sanaanakkana jedhe; "Ani waan kana murteesseera: Yoo isin abjuu koo fi hiikkaa isaa natti himuu baattan anni isinan kukkuta; manneen keessanis tuulaa waan diigamee ta'u. **27** Garuu yoo abjuu sanaa fi hiikkaa isaa natti himtan isin kennaa, badhaasaa fi ulfina guddaa narraa argattu. Kanaafuu abjuu sanaa fi hiikkaa isaa natti himaa." **28** Isaan yeroo dheeressuu yaalaa jirtan hubadheera: **29** Yoo isin sanaa duratti surraa fi gara laafina argatu godhe; **30** abjuu sanaa natti himuu baattan, adabbii tokkotu isin qondaallii sun garuu Daani'eliin, "Ani gooftaa koo isaa eeggata. Isin waan haalli geeddaramu seetanii dubbiit nyaataa fi dhugaatii keessan isinii ramade sana nan dogoggorsa fi hamaa natti himuu mari'attaniirtu. Kanaafuu abjuu sanaa natti himaa; anis akka isin hiikkaa kaan caalaa huqqattanii isin arga? Kanaan isin mootichi isaa natti himuu dandeessan kanaan neebekaa." **31** Balaa mataa kootti fiddu" jedhe. **32** Kana irratti Daani'el Warri urjii ilaalan sunisakkana jedhanii mootichaaf waardiyya itti gaafatamaan qondaaltotaa sun Daani'eliin deebise; "Namni waan mootichi gaafatee kana hojjechuu danda'u tokko iyyuu lafa irratti hin argamu! Mootiin kam iyyuu hammuma fedhee guddaa fi jabaa ta'u illee tolchituu, moortuu yookaan warra urjii ilaalu kam iyyuu gaaffii akkanaa gaafatee hin beeku. **33** Wannii mootichi gaafatee akka malee rakkisa dha. Waaqota malee namni tokko iyyuu waan kana mootichaaf ibsuu hin danda'u; isaan immoo namoota gidduu hin jiraatan." **34** Wannii kunis mooticha akka malee aarse; isa dallansiisees akka inni ogeeyyi Baabilon hundatti murtii du'aa muru godhe. **35** Kanaafuu akka namoonni ogeeyyiin hundi michoota isaa barbaadanii ajjeesaniif ergaman. **36** Yommuu Ariyook itti gaafatamaan eegumsa mootichaaf namoota Baabilon ogeeyyi ajjeesuu b'etii, Daani'el ogummaa fi malaan isaa haasofsiise. **37** Innis qondaala mootichaatiin, "Mootichi maalif labsiin cimaa akkasii baase?" jedhee gaafate. Ariyookis waan sana Daani'elitti isaaaf hiikuuf akka mootichi yeroo isaa kenuu gaafate. **38**

Ergasii Daani'el gara mana isaatti deebi'ee waan sana dabarsee harka keetti siif kenneera. Lafa isaan jiraatani michoota isaa Hanaaniyaatti, Misaa'eli fi Azariyaatti kamitti iyyuu hunda isaanii irratti bulchaa si godheera. hime. **18** Kanaafuu akka innii fi michoonti isaa ogeeyyiin Ati mataa warqee ti. **39** "Si'iin duuba mootummaan Baabilon kaan hin ajeefamneef akka isaan waa'ee icciitii mootummaa keetii gadii biraa tokko ni ka'a. Itti aansee kanaa Waaqa samii araara kadhatan isaan akeekkachiise. **19** Halkan sanas icciitiin sun mul'ataan Daani'elitti mootummaan Naasii sadaffaan kan tokko guutummaa lafaa ni bulcha. **40** Dhuma irrattis mootummaan mul'ifame. Ergasiis Daani'el Waaqqa samii galateeffatee afurrafaan akkuma sibiila jabaat'a tokko ni ka'a; sibiili **20**akkana jedhe: "Maqaan Waaqqa bara baraa hamma waan hunda caccabsee bulleessaati; mootummaan kunis bara bараа haa eebbfamu; ogummaanii fi humni kan akkuma sibiili waan hunda caccabsee balleessu sana isaa ti. **21** Inni barootaa fi waqtilee ni geeddaar; mootota mootummoota isaa duraan turan hunda caccabsee ni teessoo irra ni teessisa; irraa buusas. Inni ogeeyyiif bulleessa. **41** Akkuma ati akka faamii fi qubni miilla isaa ogummaa, beektotaafis hubannaa ni kenna. **22** Inni gartokko suphee, gartokko immoo sibiila ta'e argite sana waan gad fagoo fi waan dhokfame ni mul'isa; waan mootummaan kun mootummaa gargar qoodame ta'a; dukkana keessa jiru ni beeka; ifnis isa wajjin jiraata. **23** Yaa Waqa abbootii ko, ani sin galateeffadh; sin ta'us inni akkuma sibiila gartokkeen isaa supheedhaan makame kan ati argite sanaa jabina sibiila of keessa jajadhas: Ati ogummaa fi humna naa kenniteerta; waan ni qabaata. **42** Akkuma qubni miillaa sun gartokko nu si kadhanne na beeksifeerta; ati abjuu mooticha nu sibiila, gartokko immoo suphee ta'e sana mootummaan beeksifeerta." **24** Daani'elis Ariyook isaa mootichi akka kunis gartokko jabaat'a, gartokko immoo dadhabaa ta'a. **43** inni ogeeyyi Baabilon aijeesuuf ajaje sana bira deemee, Akkuma ati sibiila supheedhaan wal make argite sana "Ati ogeeyyi Baabilon hin aijeesin. Mooticha biratti na uummanni kunis walmakaa ta'a; innis si'achi sibiila fi geessi; ani abjuu isaa nan hiikaaf" jedheen. **25** Ariyookis supheen walitti makame sana caalaa tokko ta'ee hin Daani'elin mooticha bira geessee, "Ani booji'amtotoa jiraatu. **44** "Bara mootota sanaa keessa, Waaqni samii Yihuudaa keessa nama hiikkaa abjuu mooticha himuu mootummaa gonkumaa hin diigamne yookaan saba danda'u tokko argeera" jedheen. **26** Mootichis Daani'el biraatiif hin kennamne hundeessa. Innis mootummoota isaa Beelxishaazaar jedhame sanaan, "Ati abjuu ani argee fi hiikkaa isaa natti himuu daneessaa?" jedhe. **27** balleessa; inni mataan isaa garuu bara bараа jabaatee Daani'elis deebiseeakkana jedhe: "Namni ogeessi kam ni dhababata. **45** Hiikkaan mul'ata dhagaa utuu harka iyuu, mortuu, tolchituun yookaan ilaaltuu icciitii namaatiin hin ta'in ofuma isaatii tulluu irraa fotoqee waan mootichi gaafate sanaa ibrusun danda'u tokko iyuu sibiila, naasii, suphee, meetii fi warqee caccabse sanaa hin jiru; **28** garuu Waaqni icciitii mul'isuu tokko samii kanaa dha. "Waaqni guddaa waan gara fuula duraatti irra jira. Innis wantoota baroota dhufan keessa ta'an ta'u mootichatti argisiiseera. Abjuun sun dhugaa dha; Nebukadnezar mootichatti argisiiseera. Abjuun keetii hiikkaan isas amanamaa dha." **46** Nebukadnezar fi mul'anni utuu ati siree kee irra ciiftu yaada keetti mootichi addaan lafatti gombifamee Daani'elif sagade; dhufe kanaa dha: **29** "Yaa mooticha utuu ati ciiftee ulfinas kenneef; akka aarsaa fi ixaana isaaaf dhi'eessanis jirtuu wannu gara fuula duraatti ta'uuf jiru yaada keetti ajaje. **47** Mootichis Daani'elii, "Ati dhoksaa kana dhufe; inni icciitii mul'isuu waan fuula duratti ta'u sitti mul'isuu daneesseertaati dhugumaan Waaqni kee argisiise. **30** Yaa mootii, akka kootti sababiin icciitiin Waaqa waaqotaati fi Gooftaa moototaa kan dhoksaa kun natti mul'ateef ani namoota jiraatoo kaan caalaa mul'isuu dha" jedhe. **48** Ergasiis mootichi Daani'elif ogummaa qabaadheef utuu hin ta'in, akka ati hiikkaa taayita guddaa kennee, kennaa akka malee baay'ees isaa beektee waan yaada kee keessa jiru hubattuuf. **31** itti dhangalaase. Bulchaa guutummaa kutaalee biyyaa "Yaa mootii, ati ni ilaalte; fuula kee duras fakkii guddaa Baabilon isaa godhee namoota Baabilon hunda irratti jechuunis fakkii akka malee guddaa, bifaa calaqqisaa isaa muude. **49** Daani'el mooticha kadhannaan mootichi fi sodaachisaa tokkotu ture. **32** Mataan fakkii sanaa Shaadraak, Meeshakii fi Abdanaagoo bulchitoota biyyaa warqee qulqullu irraa, qomaa fi irreem isaa meetii Baabilon godhee muude. Daani'el garuu mana mootichaa irraa, garaa fi tafni isaa naasii irraa hoijetaman; **33** keessatti hafe.

3 Nebukadnezar Mootichi fakkii warqee kan dheerinni isaa dhundhuma jaatamaa fi bal'inni isaa dhundhuma ja'a hoijetee kutaa biyyaa Baabilon keessa dirree Durraa jedhamu irra dhaabe. **2** Ergasiis mootichi akka isaa eeba fakkii inni dhaabe sanaa irratti argamaniif ilmaan mootota, muudamoto, bulchitoota gorsitooni, itti gaafatamtoota mankuusa qabeenyaa, abbootii murtii, hayyoota seeraati fi qondaaltota biyya hundaa waame. **3** Kanaafuu eeba fakkii Nebukadnezar Mootichi dhaabe sanaa irratti argamuuf ilmaan moototaa, muudamoto, bulchitooni, gorsitooni, itti gaafatamtooni mankuusa qabeenyaa, abbootii murtii hayyoonni seeraa biraatti fi qondaaltonni biyyaa hundi walitti qabamanii fuula fakkii sanaa dura dhadhaabatan. **4** Kana irratti labsituun

tokkoakkana jedhee sagalee guddaadhaan labse; "Yaa namoota, sabotaa fi namoonni afaan garaa garaa dubbattan hundi, wanni isin akka gootan ajajamtan kanaa dha: **5** Isin akkuma sagalee gaanfaa, ululle, masiinqoo, kiraaraa, baganaa, kan faaggaatii fi sirbaa geessan sana fixe; **23** namoonni sadan kunneenis dhageessaniin addaan lafatti gombifamtanii fakkii jabeeffamanii hidhamanii boolla ibiddi keessaa balali'u warqee kan Nebukadnezar Mootichi dhaabeef sagaduu sana keessatti kufan. **24** Nebukadnezar Mootichi qabdu. **6** Namni addaan lafatti gombifamee hin sagadne kam iyyuu yoosuma boolla ibiddi keessaa balali'utti darbatama." **7** Kanaafuu namoonni, saboonnii fi namoonni afaan garaa garaa dubbattan hundi yommuu sagalee gaanfaa, ululle, masiinqoo, kiraaraa, baganaa fi sirbaa hunda dhaga'anitti addaan lafatti gombifamanii fakkii warqee kan Nebukadnezar Mootichi dhaabe sanaaf sagadan. **8** Yeroo kanatti Kaldoonni tokko tokko gara fuula duraatti dhufanii dabaan Yihuudoota himatan. **9** Isaanis Nebukadnezar Mootichaanakkanaa jedhan; "Yaa mootii, ati bara baraan jiraadhu! **10** Yaa mootii, ati akka namni kam iyyuu yommuu sagalee gaanfaa, ululle, masiinqoo, kiraaraa, baganaa kan faaggaatii fi kan sirbaa dhaga'u kam iyyuu addaan lafatti gombifamee fakkii warqee sanaaf sagaduu qabu seera baaftaerta; **11** akka namni lafatti gombifamee sagaduu didu kam iyyuu boolla ibiddi keessaa balali'utti darbatamu seera baaftaerta. **12** Garuu yaa Mooticha, Yihuudooni ati dhimma biyya Baabilon irratti muudde tokko tokko ajaya kee didaniiru; isaanis Shaadraak, Meeshakii fi Abdanaagoo dha. Isaan waqaat kee hin tajaajilan yookaan fakkii warqee ati dhaabdeef hin sagadan." **13** Nebukadnezaris akka malee aaree Shaadraak, Meeshakii fi Abdanaagoo waamsise. Kanaafuu namoonni kunneen mooticha duratti dhi'eefaman; **14** Nebukadnezarisakkanaa isaaniin jedhe; "Yaa Shaadraak, Meeshakii fi Abdanaagoo, isin dhugumaan waqaota koo hin tajaajiltanii? Yookaan fakkii warqee ani dhaabeef hin sagaddanii? **15** Amma isin yeroo sagalee gaanfaa, ululle, masiinqoo, kiraaraa, baganaa, kan faaggaatii fi sirba kam iyyuu dhageessanittkuftanii fakkii ani dhaabeef yoo sagaddan gaarii dha. Garuu yoo isin sagaduu baattan, yoosuma boolla ibiddi keessaa balali'utti darbatantu. Ega waqa kamitu harka kootii isin baasuu danda'a?" **16** Shaadraak, Meeshakii fi Abdanaagoo deebisanii mootichaanakkanaa jedhan; "Yaa Nebukadnezar, nu fuula kee duratti waan kana falmachuu hin barbaanmu. **17** Yaa Mootii, nu yoo boolla ibiddi keessaa balali'utti darbatamne, Waaqni nu isa tajaajill sun nu oolchuu danda'a; harka keetii illee nu baasuu danda'a. **18** Yaa Mootii, yoo inni nu baasuu baate iyyuu nu waqaota kee akka hin tajaajille yookaan fakkii warqee ati dhaabde sanaaf akka hin sagadne akka beektu barbaanna." **19** Kana irratti Nebukadnezar akka malee aaree fuulli isaa Shaadraak, Meeshakii fi Abdanaagootti geeddaramae. Akka ibiddi boollaa sunis hamma durii caalaa harka torba ho'e finiinu ajaje; **20** akka isaaan Shaadraak, Meeshakii fi Abdanaagoo hidhanii boolla ibiddi keessaa boba'u sanatti darbataniif loltoota isaa keessaa jajjaboo tokko tokko ajaje. **21** Kanaafuu namoonni kunneen akkuma wandaboo isaanii, fiddoo isaanii, marata isaanii kan mataatiif uffataa biraas uffatanittu hidhamanii boolla ibiddi keessaa balali'u sanatti darbataman. **22** Ajajni mootichaa akka malee ariifachiisa ture; sababii ibiddi boollaa sun akka malee boba'aa tureef arrabni ibidda sanaa loltoota Shaadraak, Meeshakii fi Abdanaagoo dinqisiifachuudhaan utaalee ka'ee, "Namoonni nu hiineebibiddi darbanne sadii hin turre?" jedhee gorsitoota isaa gaafate. Isaanis, "Yaa Mootii, kun dhuguma" jedhanii deebisan. **25** Innis, "Iila! Ani namoota ibidda keessa deddeebi'an afur nan arga; isaanis hin hidhamne; hin miidhamnes; inni afurfaan immoo ilma waqaotaa fakkaata" jedheen. **26** Nebukadnezaris gara afaan boolla ibiddi keessaa boba'utti dhi'aatee sagalee guddaadhaan, "Yaa Shaadraak, Meeshakii fi Abdanaagoo, tajaajiltoota Waqa Waan Hundaa Olii, kottaa ba'al As kottaa" jedhe. Akkasiin Shaadraak, Meeshakii fi Abdanaagoo ibidda keessaa ba'an; **27** ilmaan moototaa, muudamoonni, bulchitoonni fi gorsitoonni mootii naannoo isaaniitt walitti qabaman. Isaanis akka ibiddi sun dhagna jaraa hin miidhiin yookaan akka rifeensa matakisaanii keessaa tokko iyyuu hin gubatin ni argan; wandaboon isaanii iyyuu homaa hin taane; foolini ibiddaas isaan irra hin turre. **28** Kana irratti Nebukadnezar akkana jedhe; "Waqa Shaadraak, Meeshakii fi Abdanaagoo isa ergamaa isaa ergee tajaajiltoota isaa baraareef galannu haa ta'u! Isaanisa amantanii ajaya mootii didanii akka Waqa isaanii malee waqaota biraa hin tajaajille yookaan hin waqaefanne lubbuu isaanii dabarsanii kennaniiru. **29** Kanaafuu Waaqni akkasitti nama oolchu kan biraa Waqa hin jirref, ani akka uummanni saba kamii iyyuu yookaan afaan kamii iyyuu yoo Waqa Shaadraak, Meeshakii fi Abdanaagoo irratti waan hamaa dubbate kukkutamu, akka manni isaaas tuullaan waan diigamee ta'u labseera." **30** Ergasii mootichi Shaadraak, Meeshakii fi Abdanaagoo kuttaa biyyaa Baabilon irratti muude.

iyyuu sitti hin ulfaatu. Abjuun ani arge kana; hiikkaa isaa irratti bulchaa ta'ee fi akka inni mootummoota kanas natti himi. **10** Mul'anni utuun siree koo irra ciisee jiruu abbaa barbaadeef kennuu danda'u beektutti waggaan arge isa kanaa dha: Ani nan ilaale; mukni tokko fuula torba si darba. **26** Ajajni akka gufuun muka sanaa hidda koo dura walakkaa lafaa dhaabatee ture. Dheerinni isaa isaa wajjin hafuu fenname sunis akka mootummaan guddaa ture. **11** Mukni sun akka malee guddatee jabaate; kee yeroo ati ol aantummaan kan samii ta'e beektutti fiixeen isaa samii tuqe; hamma daarii lafattis ni siif deebifamu argisiisa. **27** Kanaafuu yaa Mootii, gorsa mul'ata ture. **12** Baalli isaa bareedaa, jii isaa akka malee koo fuchadlu: Waan qajeelaa hojjechuu dhhaar cubbuu baay'ee ture; mukicha irras nyaata waan hundaaf ta'utu kee of irraa haq; hammina kees cunquramtootaa garaa ture. Bineensonni gaaddisa isaa jala boqotu; simbirroon laafuudhaan of irraa balleessi; yoos barri jirenya keetii samiis dameellee isaa irra jiraatu; lubbuu qabeeyyin ni dheerataa. **28** Kun hundi Nebukadnezar Mooticha hundinuu isaa irraa nyaatu ture. **13** "Ani mul'ata utuun irra ga'e. **29** Ji'a kudha lama booddee mootichi utuu siree koo irra ciisee jiruu arge sana keessatti nan ilaale; gubbaa masaraa mootummaa Baabilon irra asii fi achi fuula koo duras ergamaa qulqulluu samiidhaa gad deddeebi'aa jiruu, **30** "Kun Baabilon guddittii ani akka bu'aa jiru tokkotu ture. **14** Innis sagalee guddaa dhhaar isheen mana jirenya mootii taatuuf ulfina maqaa kootiff akkana jedhe: 'Mukicha muraa; dameewwan isaa ciccira; jedhee humna koo jabaadhaan ijaare sanaa miti?' baala isaa harcaasaa; ija isaa bittinneessa. Bineensonni jedhe. **31** Utuu inni dubbii isaa afaanii hin fixatin isaa jalaa, simbirroonnis dameewwan isaa irraa haa sagaleenakkana jedhu tokko samiidhaa dhufe; "Yaa baqatani. **15** Gufuu fi hiddi isaa garuu sibiila fi Nebukadnezar Mooticha, wanni sirratti labsame kana: naasiidhaan hidhamee lafa keessa, marga dirree keessa Aangoon mootummaa keetii sirraa fudhatameera. **32** Ati haa turu. "Inni fixeensa samiitiin haa jiidhu; biqiltuu uummata keessaa ari'amtee bineensota bosonaa wajjin keessas bineensota wajjin haa jiraatu. **16** Qalbiin isaa jiraatta. Akka looniis marga nyaatta. Hamma ati akka qalbii namaq irraa geeddaramee qalbiin horii isaf haa Waqaani Waan Hundaa Olii mootummoota namootaa kennamu; kunis hamma waggaan torba darbutti haa iratt Gooftaa ta'ee fi akka inni mootummoota sana ta'u. **17** "Akka namni lubbuu jiraatu hundinuu akka abbaa fedheef kennu beektutti waggaan torba si darba." Waqaani Waan Hundaa Olii mootummoota namootaa **33** Yommusuma wanni waa'ee Nebukadnezar dubbatame iratt bulchaa ta'ee fi akka inni abbaa barbaadeef isaa sun ni raawwatame. Innis uummata keessaa ari'amee kennee nama namootaa hundaa gad ta'e isaanitti muudu akka loonii marga nyaate. Inni hamma rifeensi isaa akka beekanii ergatamtoonni murtii labsanii qulqullooni baalleel risaa guddatee qensi isaa akka qeensa allaattii murtoo lallaban. **18** "Abjuun ani Nebukadnezar mootiin fakkaatutti dhagni isaa fixeensa samiitiin jidhe. **34** arge kanaa dha. Egaa yaa Beelxishaazaari waan namootaa Dhuma yeroon sanaatti, ani Nebukadnezar gara samii mootummaa kootii qaqqaroo keessaa tokko iyyuu naa ol nan ilaale; qalbiin koos naa deebi'e. Anis Waaqa hiikkuu hin daneenyef abjuun sun maal akka ta'e natti Waan Hundaa Olii nan galateeffadhe; isa bara bараан himi. Ati garuu sababii hafuurri waaqota qulqullu si jiraatus nan jajadhe; ulfinas nan kenneef. **35** Uummanni keessa jiruuf ni dandeessa." **19** Ergasii Daani'el inni lafaa hundi **36** Akkuma qalbiin koo naaf deebi'eenis, Beelxishaazaari jedhamu sun yeroodhaaf akka malee ulfina mootummaa kootiitif ulfinni fi miidhaginni koo jeeqamee yaadni isaa isaa rifachiise. Kanaafuu mootichi, yommusuma naaf deebi'an. Gorsitoonni fi qondaaltonni "Yaa Beelxishaazaar, abjuun kun yookaan hiikkaan isaa koo na barbaadan; anis teessoo kootti deebifamee kan si hin rifachiisin" jedhe. Beelxishaazaar isakkana jedhee durii caalaas guddaa nan ta'e. **37** Sababii wanni inni deebise; "Yaa gooftaa koo abjuun kun warra si jibbanii, hojjetu hundi dhugaa, karaan isaa hundinuu qajeelaa hiikkaan isaa immoo diinota keetif haa ta'u! **20** Mukni ta'eef ani Nebukadnezar, Mooticha samii sana nan ati argite kan akka malee guddatee fi cimaan, kan fiixeen jajadha; isa nan leelissa; ulfinas nan kennaaf. Inni warra isaa samii tuqee hamma daarii lafattis mu'lata, **21** kan of tuulan gad deebisuu danda'atii.

5 Beelshaazaar mootichi qondaaltota isaa kuma tokkoof dhangaan guddaa qopheesee fuula isaanii duratti daadhii wayinii dhuge. **2** Beelshaazaar isutu daadhii wayinii dhugaa jiruu akka innii fi qondaaltonni isaa, niitonni fi saajjatoowwan isaa ittiin dhuganiif akka isaan xoofoo warqeetii fi meetii kan abbaan isaa Nebukadnezar mana qulqullummaa Yerusaaleemii fide sana fidan ajaje. **3** Kanaafuu isaan xoofoo warqee kan mana qulqullummaa Waqaani kan Yerusaaleemii fudhataman sana fidan; mootichi, qondaaltonni, niitonni fi saajjatoowwan isaa ittiin dhugan. **4** Isaan utuma daadhii wayinii sana dhugaa jiranuu, waaqota warqeetii fi meetii, kan naasiitii fi sibiilaan, kan mukaafti fi dhagaa galateeffatan. **5** Akkuma tasaa qubni harka namaq mul'atee keenyan maraa kan masaraa mootii keessa baattuu ibras biraa jiru iratt barreesse. Mootichis harka sana utuu inni

barreessuu arge. **6** Fuulli mootichaa ni geeddaramee; Waan Hundaa Olii mootummoota namootaa irratti innis sodaadhaan guutamee jilbii isaa hollatee waldha'e; bulchaa ta'ee fi akka inni abbaa fedhe isaan irratti miilli isas ni laafe. **7** Mootichis sagalee isaa ol fuudhee akka mortoota, warra urjii ilaalanii fi ilaaltota ol isaa galchan ajaje. Ogeeyyil Baabiloniin isakkana jedhe; "Nama katabbi kana dubbisee hiikkaa isaa natti himu kamitti iyyuu uffanni diimaan dhilgeen uffifamee morma isattii faayi warqee ni kaa'amaaf; mootummaa koo keessattis bulchaa ol aanaa sadaffaa ta'a." **8** Ergasiis ogeeyyiin mootichaa hundi ol seenan; isaan keessaa garuu namni katabbi sana dubbisuu yookaan hiikkaa isaa mootichatti himuu danda'u tokko iyyuu hin argamne. **9** Kana irratti Beelshaazaar mootichi kan duraa caalaa sodaatee fuulli isaa geeddaramee; qondaaltonni isasaa waan godhan wallaalan. **10** Mootittiinis waca mootichaati fi qondaaltota isaa dhageessee galma cidha sanaa ol seente. Isheenisakkana jette; "Yaa mootii, bara baraan jiraadhu! Hin rifatin; fuulli kees hin geeddaramin! **11** Mootummaa kee keessa namichi hafuurri waqaota qulqulloataa keessa jiru tokko jira. Namichi kun bara abbaa keetii keessa nama hubannaa, beekumsaa fi ogummaa akkuma waqaotaa qabu ta'ee argame. Abbaan kee Nebukadnezar Mootichi, itti gaafatamaa tolchitootaa, mortootaa, kan warra urjii ilaalanittii fi ilaaltotaa godhee isa muudetture. **12** Daani'el namichi mootichi Beelxishaazaar jedhee waamaa kun nama hafuurri gaariin, beekumsii fi hubannaan keessa jiru ta'ee argame; innis abjuu, hibboo fi rakkoo hiikuuf dandeettii addaa qaba ture. Daani'elin waami; innis hiikkaa katabbi kanaa sitti himaatti." **13** Kanaafuu Daani'el fuula mootichaa durattidhi'eefame; mootichisakkana jedheen; "Warra abbaan koo mootichi booji'ee Yihuudaadhha fide keessaa kan Daani'el jedhamu si'i? **14** Ani akka hafuurri waqaotaa si keessa jiru fi akka ati hubannaa, beekumsaa fi ogummaa addaa qabdu dhaga'eera. **15** Ogeeyyiin fi mortoonni akka katabbi kana dubbisianii hiikkaa isaa natti himaniif fuula koo duratti fidamanii turan; isaan garuu ibsuu hin dandeenyen. **16** Ani akka ati hiikkaa kennitee rakkoojis fala kennuu dandeessu dhaga'eera. Yoo ati katabbi kana dubbiftee hiikkaa isaa natti himuu dandeesse, uffata diimaa dhiigeetu sitti uffifama; faayi warqeess morma keetti siif kaa'ama; mootummaa koo keessattis bulchaa ol aanaa sadaffaa taata." **17** Kana irratti Daani'el deebisee mootichaanakkana jedhe; "Kennaan kee sumaaahaa hafu; badhaasni kee immoo nama biraatiif haa kennamu. Ta'u iyyuu ani katabbicha dubbisee hiikkaa isaa mootichatti nan hima. **18** "Yaa mootii, Waaqni Waan Hundaa Olii abbaa kee Nebukadnezariif surraa fi guddina, ulfinaa fi kabaja kenne. **19** Sababii ol aantummaa inni isaaaf kenneef saboonnii fi mootummooni hundi, namoonni afaan garaa garaa dubbatan ni hollataniif; isa sodaatanis. Mootichis warra aijeesuu barbaade ni aijeesa; warra oolchuu barbaade ni oolcha, kan muuduu barbaade ni muuda, kan salphisuu barbaades ni salphisa ture. **20** Gaafa garaan isaa of tuulee mataa jabaatetti garuu inni teessoo isaa irraa kaafamee ulfinni isasaa isaa fudhatame. **21** Inni uummataa keessaa ari'amee qalbiin horii kennameef; harroota diidaa wajjin jiraatee akka loonii marga nyaaete; inni hamma akka Waaqni muudu beekutti dhagni isaa fixeensa samiitiin jiidhe. **22** "Yaa Beelshaazaar, ati ilmi isaa utuma waan kana hunda beektuu mataa kee gad hin qabanne. **23** Qooda kanaa ati Gooftaa samii irratti mataa ol qabatte. Ati xoofoowwan mana qulqullummaa isattii fichiisiftee atii fi qondaaltonni kee, niitonni fi saajjatoowwan kee isaan keessaa dhugdan. Ati waqaota meetii, warqee, naasii, sibilaa, mukaatii fi kan dhagaa kanneen arguu yookaan dhaga'u yookaan hubachuu hin dandeenyje jajatte. **24** Waaqa lubbuu keetii fi karaa kee hunda harka isattaqabatee jiru garuu hin ulfeessine. **25** Kanaafuu inni harka katabbi sana barreesse erge. **26** "Katabbiin barreefameetures kana: Maanee, Maanee, Teeqeel, Faares. **26** "Hiikkaan isas kana: "Maanee jechuun Waaqni bara kee murteesee gara dhumaatti fide jechuu dha. **27** "Teeqeel jechuun ati madaalliidhaan madaalamtee salphattee argamte jechuu dha. **28** "Faares jechuun mootummaa kee qoodamee namootaa Meedeefti fi Faaresiitif kennname jechuu dha." **29** Ergasiis ajaja Beelshaazaarini Daani'elitti uffata diimaa dhilgee uffisan; morma isattis faaya warqee kaa'anif; mootummaa sana irrattis bulchaa ol aanaa sadaffaa ta'ee muudame. **30** Halkanuma sana Beelshaazaar mootiin Baabilonataa aijefame; **31** Daariyoos namichi Meedee umurii isaa jaatamii lammafaatti mootummaa sana fudhate.

6 Daariyoos akka isaan guutummaa mootummaa isaa keessatti bulchitoota ta'aniif ilmaan moototaa 120 muuduubarbaade; **2** innis isaan irratti bulchitoota ol aantota sadii muude; isaan keessaa tokko Daani'el ture. Akka mooticha irra rakkinni hin geenyieefis ilmaan moototaa kunneen bulchitoota ol aantota sadan jalattibulu. **3** Mootichi sababii Daani'el ilmaan moototaa fi bulchitoota ol aantota kaan caalaa dandeettii addaa qabuuf isa jaallatee guutummaa mootummaa irratti isaa muuduubarbaade. **4** Sababii kanaaf bulchitoonni ol aantonni fi ilmaan moototaa waan hojii mootummaa ilaaluun Daani'elin himachuuf karaa barbaadan; garuu akkas gochuu hin dandeenyen. Daani'el amanamaa, of eeggataa fi nama mudaa hin qabne waan ta'ee isaan isa irratti dogoggora tokko iyyuu argachuu hin dandeenyen. **5** Dhuma irrattis namoonni kunneen, "Yoo waan seera Waaqa isatiwal qabatu ta'e malee waan ittiin namicha Daani'el jedhamu kana himannu tokko iyyuu hin argannu" jedhan. **6** Kanaafuu bulchitoonni ol aantonni fi ilmaan moototaa tokkumnaadhaan mooticha bira dhaqaniiakkana jedhan; "Yaa Daariyoos mooticha, bara baraan jiraadhu!" **7** Yaa mootii, akka namni hamma bultii soddomaatti si malee Waaqa yookaan nama kam iyyuu kadhatu kam iyyuu boolla leencaatti darbatamu, akka mootichi labsii baasee ajajni isasaa cimu bulchitoonni mootummaa, muudamoonni, ilmaan moototaa, gorsitoonni fi qondaaltonni hundi walii galaniiru. **8** Yaa mootii, labsii baasi, akka seera Meedee fi Faares kan hin geeddaramme sanaas mallaatteessi." **9** Kanaafuu Daariyoos mootichi labsii sana barreesse baase. **10** Daani'elis yommuu akka labsiin sun ba'e beeketti kutaa mana isaa kan foddaan isaa

dhadhaabachaa turan keessaa isa tokkotti dhi'aadhee lafa hin tuqin guutummaa lafaa qaxxaamuraa akkuma hiikkaa dhugaa kan waan kana hundaa nan gaafadhe. **6** Innis gara korbeeessa hoolaa "Kanaafuu inni natti himee akkana jedhee hiikkaa waan kanaa anaaf ibse: **17** 'Bineensonni gurguddaan afran mootota afran ka'anii lafa irratti mo'anii dha. **18** Garuu qulqulloonni Waqa Waan Hundaa Olii mootummaa sana ni fudhatu; bara baraanis ni fudhatu; eeyyee, bara baraa hamma bara baraatti ni dhaaluu.' **19** "Ergasiis ani hiikkaa dhugaa kan bineensa afuraffaa isa bineensota kaan irraa adda ta'ee ilkaan sibiilaati fi qeensa naasii qabu kan akka malee sodaachisaa ta'ee kan waan qabate nyaatuu fi waan hafe immoo miilla isaa jalatti dhidhiitu sanaa beekuu nan barbaade. **20** Akkasumas waa'ee gaanfawwan kurnan mataa isaa irra jiraniitii fi gaanfa ba'e inni biraan kan isaan kaan fuula isaa duratti kufanii, isa hunda isaanii caalu kan ijaa fi afaan ittiin of jajaa dubbatu qabu sanaa beekuu nan barbaade. **21** Gaanfi kunis utuma ani arguu qulquloota irratti waraana labsee isaan mo'achaa ture; **22** kunis hamma Inni Bara Durii dhufee qulquloota Waaqa Waan Hundaa Oliitiif murutti ture; yeroon itti qulqulloonni mootummaa dhaalanis ni dhufe. **23** "Innis akkana naan jedhe: 'Bineensi afuraffaan sun mootummaa afuraffaa lafa irratti mul'atuu dha. Inni mootummoata kaan hunda irraa adda; guutummaa lafaa barbadeesee gad dhidhiite daaraa godha. **24** Gaanfawwan kurnan mootota kurnan mootummaa kana keessaa dhufanii dha. Isaan booddees mootini biraan kan warra duraa irraa adda ta'ee tokko ni ka'a; innis mootota sadii of jala galfata. **25** Inni Waqa Waan Hundaa Olii mormuudhaan qulquloota isaa cunqursee yeroo murteeffameef seera illee geeddaruuif yaala. Qulqulloonis bara tokkoof, bara lamaa fi walakkaa baraatiff dabarfamanii harka isattini kennamu. **26** "Garuu dhaddachi ni taa'ama; aangoon isaaas irraa fudhatamee inni bara bараan guutumaan guutuutti ni barbadeeffama. **27** Ergasiis gootummaan, humnii fi guiddinni mootummoataa guutummaa samii gaditti qulquloota, Waqa Waan Hundaa Oliitiif ni kennamu. Mootummaan isaaas mootummaa bara bараan itti fufuu dha; bulchitooni hundinuu isaa waaqeffatu; ni ajajamuufis." **28** "Dhumni waan sanaa kana. Ani Daani'el yaada kootiin akka malee nan dhiphadhe; fuulli koo ni geeddarame; anि garuu waan sana garaa kootti qabadeen ture."

8 Bara Beelsaazaar mootichaa keessa waggaasadaffaatti, ani Daani'el, mul'ata duraan natti mul'ate sana booddee mul'ata tokko nan arge. **2** Anis mul'ata koo keessatti gamoo Suusaa kan kutaa biyyaa Eelaam keessattan of arge. Ani mul'ata sana keessatti Laga Uulayi biraa ture. **3** Anis ija ol fudhadhee korbeeessa hoolaa gaanfa lama qabu utuu laga cina dhaabatu nan arge; gaanfi isaaas dheeraa ture. Gaanfa isaa keessaa inni tokko isaa kan irra dheerata; ergasiis garuu ni guddate. **4** Ani utuu korbeessi hoolaa sun gara lixa biiftuutti, gara kaabaa fi gara kibbaatti jifatuu nan arge; horiin fuula isaa dura dhaabachuu danda'e tokko iyyuu hin turre; kan humna isaa jalaa baasuu danda'u tokko iyyuu hin turre. Inni waanuma barbaade hoijetee guddaa ta'e. **5** Utuma ani waan kana yaadaa jiruu korbeeessi re'ee kan ija isaa lamaan giddudhhaa gaanfa qabu tokko utuu

lafa hin tuqin guutummaa lafaa qaxxaamuraa akkuma kan gaanfa lama qabu kan ani utuu inni laga cina dhaabatu arge sanaa dhufee aarii guddadaanisa jifate. **7** Ani utuu inni akka malee aaree isa dha'ee gaanfa isaa lamaanis isa irraa caccabsuu nan arge. Hoolaan sun of irraa isa dhowwuu humna hin qabu ture; re'een sun lafaanisa dha'ee of jalatti dhidhiite; hoolaa sanas humna isaa jalaa baasuu kan danda'u tokko iyyuu hin turre. **8** Re'een sunis akka malee guddate; garuu yeroo humni isaa jabaatetti gaanfi isaa guddichi isaa irraa cabe; qooda isaa gaanfawwan afur guddatanii gara bubbleewwan samii afrianti ba'an. **9** Afran isaanii keessaa isaa tokko keessaa gaanfi biraan ba'e; innis xinnaa fakkaatee ergasiis garuu humnaa jabaatee gara kibbaa, gara lixa biiftuutti fi Biyya Bareedduu sanaatti guddate. **10** Gaafni sunis hamma raayyaa samiiwwanii qaqqabee raayyaa urjiwwanii keessaa tokko tokko lafatti gad darbatee of jalatti dhidhiitutti guddate. **11** Akka waan ajajaa loltoota Waaqaatiin wal qixxaateettis mataa ol qabate; aarsaa guyyaa guyyaa illee isa irraa fudhate; iddoon isaa qulqulluunis gad darbatame. **12** Sababii cubbuutiif raayyaan qulqulootaati fi aarsaan guyyaa guyyaa dhi'eefamu dabarfamanii isaaft kennaman. Inni waan hoijetu hunda keessatti ni milkaa'e; dhugaanis lafatti gatame. **13** Anis utuu qulqullichi dubbatuu nan dhaga'e; qulqulluun kaan, "Mul'anni waa'ee aarsaa guyyaa guyyaa, kan cubbuu badiisa fiduu, kan iddoon qulqulluuttiif fi raayyaawwan akka miilla jalatti dhidhitamaniif dabarfamanii kennaman sanaa yoomi raawwata?" jedheen. **14** Innis, "Wanni sun galgalaa fi ganama 2,300 fudhata; ergasiis iddoon qulqulluun deebi'ee ni qulqulleeffama" naan jedhe. **15** Utuma ani Daani'el mul'ata sana argee hiikkaa isaa hubachuuif yaalaa jiruu inni nama fakkaatu tokko fuula koo dura dhaabatee. **16** Anis sagalee nama tokkoo kan "Yaa Gabri'el, hiikkaa mul'ata sanaa nama kanatti himi" jedhu tokko Uulayi nan dhaga'e. **17** Akkuma inni iddoon ani dhaabachaa ture dhufenee ani rifadheen addaan lafatti gombifamee hirriba cimaa keessan ture. Inni garuu na tuqee ol na qabee miilla kootiin na dhaabe. **19** Innis akkana jedhe; "Ani waan booddee yeroo dheekkamaatti dhuufuif jiru sitti nan hima; mul'anni sun waan bara dhumaan kan murtaa'e sana keessatti ta'u argisiisaatii. **20** Korbeeessi hoolaa kan gaafaa lamaa ati argite sun, mootota Meedee fi Faares argisiisa. **21** Re'een rifeensa qabu sun mootii Giriik; gaanfi guddaan ija isaa lamaan gidduu immoo mootii jalqabaa ti. **22** Gaanfawwan afran gaanfa cabe tokko iddoon bu'an mootummoata saba isaa keessaa ba'an afran argisiisan; isaan garuu humna akka isaa hin qaban. **23** "Dhuma bulchiinsa isaaaniitti, yeroo fincitooni akka malee hammaachaa deemanitti mootiin adda jabeessi hibboo hubatu tokko ni ka'a. **24** Innis akka malee jabaa ta'a; garuu humna isaaatiin miti. Inni badiisa suukaneessaa fida; waan hoijetu hundaa ni milkaa'a. Namoota jajjaboo fi qulquloota ni balleessa.

25 Inni badhaadhuuf jedhee gowwoomsaa hojjeta; akka jiru kana beekamu goote, nu cubbuu hojenneerra; nama guddaattis of ilaala. Inni yommuu isaan waan balleessineerras. **16** Yaa Gooftaa, akkuma hojii kee nagaa qaban se'anitti baay'ee isaanii balleessee Mootii qajeelaa sana hundaatti Yerusaalem magaalaa keetii moototaattis ni ka'a. Ta'u illee inni ni bada; garuu fi gaara kee qulqulluu irraa aarii fi dheekkamsa kee humna namaatiin miti. **26** "Mul'anni galgalaa fi ganama deebisi. Cubbuun keenyaa fi balleessaan abbootii keenyaa sitti mul'ifame sunis dhugaa dha; garuu sababii inni namoota naannoo keenya jiraatan hunda biratti akka waan bara dheeraa booddee ta'uut jiru argisiisuuf isa Yerusaalemi fi sabnii kee waan kolfaa ta'an godheera. **27** Ani Daani'elis akka malee dadhabee guyoota cufi." **27** Ani Daani'elis akka malee dadhabee guyoota baay'ee dhukkubsadheen ciise. Ergasiis ka'ee gara hojii fi gaara kee qulqulluu irraa aarii fi dheekkamsa kee mootichaan nan dhaqe. Anis mul'atan argee sanaan deebisi. **18** Yaa Waaqa ko, gurra itti qabii dhaga'i; ija rifadheen ture; dubbiin Isaas naaf hin galle.

9 Bara Daariyoos ilma Ahashweroos namicha Meedee kan mootummaa Kaldootaa irratti bulchaa taasifame sanaa keessa waggaa tokkoffaatti **2** bara mootummaa isaa keessa waggaa tokkoffaatti ani Daani'el dubbi Waaqayyoo kan Ermiyas raajichaaf kennname irraa akka Yerusaalem waggaa torbaatamaaf ontee turtu kitaabota qulqulluu irraa nan hubadhe. **3** Kanaafuu ani deebii barbaadee kadhanna fi waammataan, soomaan, wayaya gaddaa uffachuudhaa fi daaraa keessa taa'uudhaan gara Waaqayyoo Gooftaatti nan deeb'e. **4** Anis Waaqayyo Waaqa kootti kadhanna dhi'eessseeakkana jedheen cubbuu saba kootii himadhe: "Yaa Gooftaa, Waaqa guddaa fi akka malee sodaachisaa kan warra si jaallatanii ajaja kee eegan hundaaf kakuu jaalala keetii eegdu, **5** nu cubbuu hojenneerra; balleessineerras. Nu jal'oota turre; fincilleerras; ajajaa fi seera kee irraa garagalleerra. **6** Nu tajaajiltoota kee raajota warra maqaa keetiin mootota keenyatti, ilmaan mootota keenyatti, abbootii keenyaa fi saba lafaa hundatti dubbatan sana hin dhaggeeffanne. **7** "Yaa Gooftaa, ati qajeelaa dha; garuu nu namoonni Yihuudaa, sabni Yerusaalemi fi Israa'el kanneen ati sababii amanamummaa dhabuu keenyattiin biyyoota dhi'oo fi fagoo keessa bittinneessitee hundi har'a qaaniidhaan haguugamneerra. **8** Yaa Waaqayyo nuu fi mootonni keenya, ilmaan moototaatii fi abbootii keenya waan cubbuu sitti hojenneef qaaniidhaan haguugamneerra. **9** Yoo nu isatti fincillee jiraanne iyuu Waaqni keenya Gooftichi araara qabeessa; dhifamas namaaf godha; **10** nu Waaqayyo Waaqa keenyaaf hin ajajamne yookaan seera isaa kan inni karaa tajaajiltoota isaa raajotaatiin nuuf kenne sana hin eegne. **11** Israa'eloonni hundinuu siif ajajamuu diduudhaan seera kee cabsaniiru; sirraa garagalaniiru. "Kanaafuu sababii nu cubbuu sitti hojenneef abaarsaa fi kakuun Seera Musee garbicha Waaqaa sanaa keessatti barreefame narratti dhangala'e. **12** Ati balaa guddaa nutti fiduudhaan dubbi nuu fi bulchitoota keenya irratti dubbatame sana raawwatteerta. Wanni akka waan Yerusaalem irratti ta'e sanaa takkumaa guutummaa samiitii gaditti ta'e hin beeku. **13** Akkuma Seera Musee keessatti barreefametti balaan kun hundi nutti dhufeera; ta'u iyuu nu qalbii jijiirrannee dhugaa duukaa bu'uudhaan Waaqayyo Waaqa keenya irraa araara hin barbaanne. **14** Waaqayyo balaa nutti fiduu irraa duubatti hin deebine; Waaqayyo Waaqni keenya waan hojjetu hundaan qajeelaadhaatii; nu garuu isaaaf hin ajajamne. **15** "Egaa amma yaa Waaqa keenya Gooftaa, kan irree jabaadhaan saba kee biyya Gibxi baaftee akka maqaan kee akkuma har'a

jiru kana beekamu goote, nu cubbuu hojenneerra; qajeelaa sana hundaatti Yerusaalem magaalaa keetii fi gaara kee qulqulluu irraa aarii fi dheekkamsa kee deebisi. Cubbuun keenyaa fi balleessaan abbootii keenyaa namoota naannoo keenya jiraatan hunda biratti akka Yerusaalemi fi sabnii kee waan kolfaa ta'an godheera. **17** "Egaa yaa Waaqa keenya, kadhanna fi waammataa garbicha keetii dhaga'i. Yaa Gooftaa, ulfina keetif jedhiitii fuula kee gara iddo kee qulqulluu one sanaatti deebisi. **18** Yaa Waaqa ko, gurra itti qabii dhaga'i; ija kee banadhuutii badii keenyaa fi magaalaa Maqaan kee ittiin waamame sana ilaali. Nu utuu waa'ee qajeelummaa keenyattaifi hin ta'in sababii araara kee guddaa sanaatiif si kadhanna. **19** Yaa Gooftaa dhaggeeffadhul! Yaa Gooftaa dhiifama nuu godhi! Yaa Gooftaa dhaga'iitii waa hojedhu! Yaa Waaqa ko, sababii magaalaa keetii fi sabnii kee Maqaan keetiin waamamuuf ati hin turin." **20** Utuu ani dubbichaa fi kadhachaa, cubbuu kootii fi cubbuu saba koo Israa'el himachaa, tulluu isaa qulqulluufi Waaqayyo Waaqa koo gaafachaa jiruu, **21** utuu ani amma illee kadhanna irra jiruu, Gabri'eel namichi ani mul'ata koo duraa keessatti arge sun, yeroo aarsaa galgalaatti ariitiidhaan barrisaagara koo dhufeera. **22** Innisakkana jedhee na barsiise; akkanas naan jedhe; "Yaa Daani'el ani amma ogummaa fi hubannaa siif kennuuf dhufeera. **23** Akkuma ati Waaqa kadhachuu jalqabdeen deebiin ani sitti himuuf dhufe kun siif kennname; ati akka malee jaatalamaadhaatii. Kanaafuu ergaa kana qalbeeffadhuutii mul'ata sana hubadhu: **24** "Dogoggora hambisuu, cubbuu balleessuu, araara yakkaa buusuu, qajeelummaa bara baraa fiduuf, mul'ataa fi raajii chaappaadhaan cuuuf, Iddoo Iddoo Hunda Caalaa Qulqulluu ta'e sana dibuuf saba keetii fi magaalattii qulqulluu keetif 'torban' torbaatamni labsameera. **25** "Waan kana beeki; hubadhus: Gaafa labsiin Yerusaalemin haaromsuu fi deebisanii ijaaruuf labsame kun ba'ee jalqabee hamma Masiihichi, Bulchaan dhufutti 'torban' torbaatamna fi torban jaatamii lama ta'a. Isheen daandiiwanii fi dallaa wajjin ni haaromfamti; garuu wanni kun yeroo rakinaa keessa ta'a. **26** 'Torban' jaatamii lama booddee Masiihichi ni ajeefama; wanni tokko iyuu isaaaf hin hafu. Namoonni bulchaa dhufuuf jiru tokkoo magaalaa sanaa fi iddo qulqulluu ni barbadeessu. Dhumnis akkuma lolaatti dhufa: Waraanni hamma dhumatti itti fufa; badiisnis labsameera. **27** Bulchaan kunis 'Torban' tokkoof namoota baay'ee wajjin kakuu godhata; walakkaa 'Torban' sanaatti aarsaa fi kennaan akka hafu godha. Innis hamma wanni labsame sun isa irratti dhangala'utti waan xuraa'aa badiisa fidu mana qulqullummaa gubbaa ni dhaaba."

10 Bara Qiros mooticha Faares keessa waggaa sadafkaatti Daani'el isa Beelxishaazaar jedhame sanatti mul'anni tokko mul'ate. Ergaanisaas dhugaa fi kan waa'ee waraanaa ibsu ture. Hubannaan ergaa sanaas mul'ataan isaaaf kennname. **2** Yeroo sanatti ani Daani'el torban sadii nan boo'e. **3** Hamma torban sadan sun raawwatamanitti ani nyaata filatamaa tokko illee hin nyaanne; fooni yookaan daadhiin wayinii afaan koo

hin seenne; dibata tokko illees hin dibanne. **4** Bultii digdamii afuraffaa ji'a jalqabaatti ani utuu qarqara laga guddichaa Laga Xegroos irra dhaabahdhee jiruu, **5** ol ilaalee namicha wayyaa quncee talbaa irraa hoijetame uffatee sabbata warqee Uufaaqii qulqulluu mudhii isattii hidhate tokko fiuula koo duratti arge. **6** Nafni isaa akka biiralee, fuulli isaa akka balaqfee, iji isaa akka guca boba'uu, irree fi miilli isaa akka naasii dibamee cululuqee, sagaleen isaa immoo akka sagalee namoota baay' ee ture. **7** Namni mul'ata sana arge anuma Daani'el qofa ture; namoonni na wajjin turan hin argine; garuu sodaan guddaa isaan qabatee baqatanii dhoktan. **8** Kanaafuu ani mul'ata guddaa kana ilaalaan kophaatti hafe; humna nan dhabe; fiuulli koos ni geeddaram; nan laafes. **9** Kana irratti ani utuu inni dubbatuu nan dhaga'e; ani akkumanisa dhaga'een adda kootiin lafatti gombifamee hirribni cimaan na qabe. **10** Ergasii garuu harki tokko na qabee utuu ani holladhuu harkaa fi jilba kootiin na dhaabe. **11** Innis, "Yaa Daani'el, ati kan akka malee jaallatamte dubbi; ani sitti himuuf jiru sirriitti qabadhu; ani gara keetti ergameeraatiil ol ka'i" jedhe. Anis yommuu inni waan kana naan jedhetti hollachaan ka ee dhaabadhe. **12** Ammas akkana naan jedhe; "Yaa Daani'el hin sodaatin. Guyya tokkoffaa gaafa ati hubannaa argachuu fi fuula Waqa keetii duratti of xinneessuu murteesseetee jalqabee dubbiin kee dhaga'ameera; anis deebii isaa fidee dhufeera. **13** Ergamaan guddichiit mootummaa Faares garuu bultii digdamii tokko naan morme. Sababii ani ilma mooticha mootummaa Faares wajjin achitti hafee tureef hangafoota ergamootaa keessa Miika'el na gargaaruuf dhufe. **14** Ani amma waan gara fuula duraatti saba kee irra ga'uuf jiru sitti himuuf dhufeera; mul'anni sun waan yeroon isaa amma illee hin ga'in argisiisaitti." **15** Utuma inni waan kana natti dubbachaa jiruu ani matataa gad qabadee waanan dubbadhus dhabe. **16** Ergasii inni nama fakkaatu tokko hidhii koo tuqe; anis afaan banadheen dubbachuu jalqabe. Isa fuula koo duraa dhaabachaa ture sanaanis akkanan jedhe; "Yaa gooftaa ko, ani sababii mul'ata sanaatiif dhiphadheera; humnas dhabeera. **17** Yaa gooftaa ko, ani garbichi kee akkamittan si wajjin haasa'uu danda'? Humni koo dhumeera; ani hafuura baafachuu illee dadhabeera." **18** Ammas inni nama fakkaatu sun na tuqeey humna naa kenne. **19** Innis, "Yaa namicha akka malee jaallatamte, hin sodaatin; nagaan siif haa ta'ul Amma jabaadhu; jajjabaadhus" naan jedhe. Yeroo inni natti dubbateti ani nan jajjabaadhee, "Yaa Gooftaa ko, ati waan na jajjabeessiteef dubbadhu" isaan jedhe. **20** Kana irratti inni akkana naan jedhe; "Ati waan ani gara kee dhufeef beektaa? Ani ergamaan guddichiit mootummaa Faares loluuf nan deebi'a; yeroo ani deemutti immoo ergamaan guddichiit mootummaa Giriik ni dhufa; **21** garuu ani duraan durseee waan Kitaaah Dhugaa keessatti barreffame sittin hima. Isaan loluufis Miika'el hangafticha keessan malee kan na gargaaru kan biraa hin jiru.

mootiin afuraffaan warra kaan hunda irra sooreesa ta'el tokko ni ka'a. Innis erga qabeenya isaaatiin jabina argatee booddee tokkoo tokkoo namaa mootummaa Giriik irratti ni kakaasa. **3** Ergasii mootiin jabaan tokko ni ka'a; innis humna guddaadhaan ni bulcha; waan fedhes ni hoijeta. **4** Erga inni dhufee booddee mootummaa isaa diigamee gara qilleensota samii afraniitti gargar qoqqoodama. Mootummaa isaa buqq'a'ee mootota biraatiif waan kennamuuf sanyii isattii hin darbu yookaan humna inni argatee ture sana hin qabaatu. **5** "Mootiin Kibbaa ni jabaata; ajajoota loltoota isaa keessa tokko garuu isaa caalaah iyuu jabaatee humna guddaadhaan mootummaa sana bulcha. **6** Waggoota muraasaan booddee isaan tokko ta'u; walii galtee godhachuuufs intalli mooticha Kibbaa gara mootii Kaabaa ni dhaqxii; garuu humna ishee qabattee turuu hin dandeessu; innii fi humni isaa jabaatee hin jiraatu. Bara sana keessa isheen, qondaaltota ishee, abbaa isheetii fi nama ishee gargaare wajjin dabarfamtee ni kennamtii. **7** "Hidda sanyii ishee keessaa namni tokko iddo ishee qabachuuuf ni ka'a. Innis humnoota mootii Kaabaa dha'ee da'annoowwan isaaas cabsee ni seena; loolees isaan mo'ata. **8** Inni waaqota isaanii, fakkiiwwan isaanii kan sibiilaatiif fi mi'oota isaanii gati jabeeyyi meetii fi warqee booji'ee gara Gibixti ni geessa. Waggoota muraasaafis mootii Kaabaa waraaanuu ni dhiisa. **9** Ergasii mootiin Kaabaa daangaa mootii Kibbaa ni qabata; garuu of irra garagalee biyya isattii deebi'a. **10** Ilmaan isaa waraaanaf qophaa'anii humna waraaanaa guddaa tokko walitti qabatu; humni kunis akkuma lolaa namni of irraa deebisuuh hin dandeneenyee tokkootti hamma da'anno isattii duulee lola. **11** "Ergasiis mootiin Kibbaa aariidhaan duulee mootii Kaabaa kan loltoota hedduu walitti qabatee sana ni waraana; loltooni hedduun sun garuu ni mo'amu. **12** Mootiin Kibbaa sun yommuu loltoota baay' ee booji'utti garaan isaa of tuulumaadhan guutamee kuma baay'ees ni gogorra'; garuu mo'ichi isaa itti hin fufu. **13** Mootiin kaabaa humna waraanaa kan isa duraa sana caalaah guddaa walitti qabataati; waggoota baay'ee booddees humna waraanaa guddaa kan guutummaati hidhate qabatee ni dhufa. **14** "Yeroo sanatit namoonni baay'een mootii Kibbaatti ni ka'u. Mul'ata sana raawwachuuuf uummataa kee keessaa fincitooni ni ka'u; garuu ni kufu. **15** Ergasii mootiin Kaabaa dhufee tuulaa biyyoo hoijetee magaalaa dallaadhaan marfamte ni qabata. Humnoonni waraana Kibbaas of irraa deebisuuf humna ni dhabu; loltooni isaanii jajjaboonti iyuu isaan duraa dhaabachuuuf humna dhabu. **16** Inni itti duulee sun waanuma fedhe hoijeta; namni tokko iyuu of irraa isaa deebisuuh hin danda'u. Inni Biyya Bareedduu sana keessa jabaattee dhaabata; ishee balleessuuufs humna qabataa. **17** Inni jabina mootummaa isaa guutuudhaan dhufuu murteessa; mootii Kibbaa wajjinis walii galtee godhata. Inni mootummaa sana kuffisuuf intala isaa itti heerumsiisa; karoori isaa kun garuu hin milkaa'u yookaan isaa hin fayvadu. **18** Ergasii

11 Anis bara Daariyoos namicha Meedon keessaan waggaan tokkoffaatti isa jajjabeessuu fi eeguuf isa bira dhaabadeen ture. 2 "Egaa ani dhugaan sitti hima: Moottonni biraa sadii Faares keessatti ni ka'u; ergasii

isaa gara da'annoowwan biyya isaatti deebifata; garuu 38 Qooda isaanii waqa da'annoowwaniitiif ulfina gufatee kufa; deebi'ees hin argamu. 20 "Namni iddo kenna; inni waqa abbootiin isaa hin beekin warqee fi isaa bu'u ulfina mootummaa eegsisiuuf warra gibira meetiidhaan, dhagaawwan gati jabeeyyif i kennaawwan walitti qaban ni erga. Ta'us inni utuu aariidhaan yookaan gati jabeeyyiidhaan ulfeessa. 39 Inni gargaarsa waqa waraanaan hin ta'in yeroo gabaabaa keessatti bada. ormaatiin da'annoowwan jajjaboo waraana; warra isa 21 "Idoo isas nama tuffatamaa ulfinni mootummaa jalatti bulanis akka malee kabaja. Namoota baay'ee hin kennaminiifti qabata. Inni utuu sabni nagaadhaan irattis bulchitoota isaan godhee gatiidhaan lafa qoodaaf. jiraatuu mootummaatti duulee dabaan qabata. 22 40 "Bara dhumaa keessa mootiin Kibbaa waraana Ergasiis raayyaan guddaan tokko fuula isaa duraa ni itti bana; mootiin Kaabaas fardeen, gaariiwwanii fi haxaa'ama; innii fi hangafni kakuu ni balleeffamu. dooniwwan hedduudhaan akkuma dambalii isaa irra 23 Inni erga isaa wajjin walii galtee godhatee booddee garagala. Biyyoota baay'ee weerare akkuma lolaa isaan hojji gowwoomsaa hojjeta; namoota muraasa wajjinis keessa ba'ee darba. 41 Akkasumas Biyya Bareedduu aangoo qabata. 24 Yeroo kutaawwan biyya sooreyyiin weerrara. Biyyoonni baay'een harka isaa jala galu; Edoom, nagaadhaan jiraatanitti isaanitti duulee waan abbootiin Mo'aabii fi hooggantoonni Amoon garuu isaa jalaan ni ba'u. isaa yookaan akaakileen isaa hin hojjetin hojjeta. Innis 42 Innis biyyoota baay'ee irattti aangoo isaa ni babal'ifata; waan booji'ame, waan saamamee fi qabeenya duuka Gibxis hin miliqxu. 43 Qabeenya warqeetii fi meetii, bu'oota isaatifi ni qoqqooda. Inni da'annoowwan jigsuu akkasumas badhaadhummaa Gibxi hunda to'annaa ofii ni malata; garuu yeroo muraasaaf waan kana godha. 25 isaa jala galfata; namoonni Liibiyatii fi Itoophiyaas isaa "Inni raayya loltootaa guddaadhaan ciminaa fi jabina jalatti bulu. 44 Garuu oduun ba'aa fi kaabaa dhufu isaa isaa mootii Kibbaa irattti ni kakaasa. Mootiin Kibbaas sodaachisa; inni namoota baay'ee balleessuu fi fixuuf loltoota akka malee baay'ee fi humna qabaniin waraana aarii guddaadhaan ni ba'a. 45 Dunkaana mootummaa labsa; garuu sababii mariiisa irattti mari'atamuuf of isas galaanotaa fi tulluu bareedaa qulqulluu gidduu ni irraa ittisuun hin danda'u. 26 Warri maaddii mootichaa dhaabbata. Ta'u illee inni dhuma ofii isattti ni dhufa; irraa nyaachaa turan isaa balleessuu yaalu; lottoonni namni tokko iyuu isaa hin gargaaru.

isaa ni barbadaa'u; baay'een isaanis waraana keessatti dhumu. 27 Mootonni garaan isaanii hammina yaadu lamaan minjaalaottokkotti naannan'anii tataan'anii wal sobu; garuu sababii barri dhumaa yeroo murteeffametti dhufuuf wanni kun isaanif hin milkaa'u. 28 Mootiin Kaabaa qabeenya guddaadhaan gara biyya isattti deebi'a; garaan isaa garuu kakuu qulqulluu morma. Waanuma fedhe itti hojjetee gara biyya isattti deebi'a. 29 "Yeroo murteeffamettis deebi'e Kibba weerara; yeroo kanatti garuu haalli isaa kan duraa sanaan adda ta'a. 30 Dooniwwan Kitiim isaa mormu; innis abdi kutata. Ergasiis duubatti deebi'e kakuu qulqulluutti dheekkamsa isaa buusa. Deebi'ees warra kakuu qulqulluu dhiisan jaallata. 31 "Humni loltoota isas dallaa mana qulqullummaa jabaa sana xureessuu ni ka'a; aarsaa guyyaa guyyaa ni hambisa. Ergasiis isaan xuraa'ummaa badisa fidu tokko dhaabu. 32 Inni warra kakuu sana dhiisan gowwoomsee ni dogoggorsa; warri Waaqa isaanii beekan garuu jabaatanii dhaabachuudhaan isaa mormu. 33 "Ogeeyyiin yoo yeroodhaaf goraadeedhaan dhuman illee yookaan gubaman illee yookaan booji'amani illee yookaan saamaman illee namoota hedduu ni barsiisu. 34 Isaan yeroo dhumuun ga'anitti gargaarsa xinnaa argatu; fakkeessitoonni hedduunis isaan deeggaru. 35 Ogeeyyi keessaa tokko akka hamma dhumaatti calalamaniif, akka qulqulleeffamani warra hir'ina hin qabne ta'aniif ni gufatu; wanni kun amma iyuu yeroo murteeffametti ni dhufaati. 36 "Mootiin waan jaallate hojjeta. Inni Waaqa kam iyuu caalaa ol ol of qabee Waaqa waaqota mormuudhaan waan dhaga'amee hin beekne dubbatu. Inni hamma yeroon dheekkamsa guutamutti ni milkaa'a; wanni murteeffame sun guutamuu qabaati. 37 Inni waaqota abbootiis isattif yookaan kan dbaratoonni isaa jaallatanii yookaan Waaqa kamiif iyuu ulfina hin kenuu; garuu hunda isaanii caalaa ol ol of qaba.

38 Qooda isaanii waqa da'annoowwaniitiif ulfina kenna; inni waqa abbootiin isaa hin beekin warqee fi meetiidhaan, dhagaawwan gati jabeeyyif i kennaawwan walitti qaban ni erga. Ta'us inni utuu aariidhaan yookaan gati jabeeyyiidhaan ulfeessa. 39 Inni gargaarsa waqa waraanaan hin ta'in yeroo gabaabaa keessatti bada. ormaatiin da'annoowwan jajjaboo waraana; warra isa 21 "Idoo isas nama tuffatamaa ulfinni mootummaa jalatti bulanis akka malee kabaja. Namoota baay'ee hin kennaminiifti qabata. Inni utuu sabni nagaadhaan irattis bulchitoota isaan godhee gatiidhaan lafa qoodaaf. jiraatuu mootummaatti duulee dabaan qabata. 22 40 "Bara dhumaa keessa mootiin Kibbaa waraana Ergasiis raayyaan guddaan tokko fuula isaa duraa ni itti bana; mootiin Kaabaas fardeen, gaariiwwanii fi haxaa'ama; innii fi hangafni kakuu ni balleeffamu. dooniwwan hedduudhaan akkuma dambalii isaa irra 23 Inni erga isaa wajjin walii galtee godhatee booddee garagala. Biyyoota baay'ee weerare akkuma lolaa isaan hojji gowwoomsaa hojjeta; namoota muraasa wajjinis keessa ba'ee darba. 41 Akkasumas Biyya Bareedduu aangoo qabata. 24 Yeroo kutaawwan biyya sooreyyiin weerrara. Biyyoonni baay'een harka isaa jala galu; Edoom, nagaadhaan jiraatanitti isaanitti duulee waan abbootiin Mo'aabii fi hooggantoonni Amoon garuu isaa jalaan ni ba'u. isaa yookaan akaakileen isaa hin hojjetin hojjeta. Innis 42 Innis biyyoota baay'ee irattti aangoo isaa ni babal'ifata; waan booji'ame, waan saamamee fi qabeenya duuka Gibxis hin miliqxu. 43 Qabeenya warqeetii fi meetii, bu'oota isaatifi ni qoqqooda. Inni da'annoowwan jigsuu akkasumas badhaadhummaa Gibxi hunda to'annaa ofii ni malata; garuu yeroo muraasaaf waan kana godha. 25 isaa jala galfata; namoonni Liibiyatii fi Itoophiyaas isaa "Inni raayya loltootaa guddaadhaan ciminaa fi jabina jalatti bulu. 44 Garuu oduun ba'aa fi kaabaa dhufu isaa isaa mootii Kibbaa irattti ni kakaasa. Mootiin Kibbaas sodaachisa; inni namoota baay'ee balleessuu fi fixuuf loltoota akka malee baay'ee fi humna qabaniin waraana aarii guddaadhaan ni ba'a. 45 Dunkaana mootummaa labsa; garuu sababii mariiisa irattti mari'atamuuf of isas galaanotaa fi tulluu bareedaa qulqulluu gidduu ni irraa ittisuun hin danda'u. 26 Warri maaddii mootichaa dhaabbata. Ta'u illee inni dhuma ofii isattti ni dhufa; irraa nyaachaa turan isaa balleessuu yaalu; lottoonni namni tokko iyuu isaa hin gargaaru.

12 "Yeroo sanatti Miikaa'el hangafni ergamootaa inni saba kee eegu ni ka'a. Yeroon rakkinaa kan erga saboonni uumamanii jalqabee hamma gaafasiitti takkumaa ta'ee hin beekne tokko ni dhufa. Yeroo sanatti garuu namoonni kee kanneen maqaan isaanii kitaabicha keessatti galmeeffamee jiru hundi ni baraaramu. 2 Warri biyyoo lafaa jala ciciisan baay'een ni ka'u: Gariin jireenyaa barabaraatiif, kaan immoo qaanii fi salphina barabaraatiif ka'u. 3 Ogeeyyiin akkuma ifa samiiwwaniitti calaqqisu; warri nama baay'ee gara qajeelummaatti fidanis akkuma urjiitti barabara hamma barabaraatti ni ifu. 4 Yaa Daani'el, ati garuu hamma bara dhumaatti dubbiit kitalaabaa maramaa cufiitti chaappessi. Namoonni baay'een beekumsa dabalachuu asii fi achi fiigii." 5 Ani Daani'el nan illaale; kunoo fuula koo dura namoonni biraa lama dhadhabatani turan; tokko qarqara lagaa gamanaan, inni lammaffaan immoo qarqara lagaa gamasiin ture. 6 Isaan keessaa tokko namicha uffata quncee talbaa irraa hojjetame uffatee bishaanota lagatii ol jiruu, "Waantonni dingii kunneen raawwatamuuf yeroo hammamtu hafa?" jedhe. 7 Namichi uffata quncee talbaa irraa hojjetame uffatee bishaanota lagatii ol ture sun harka isaa mirgaatii fi bitaa ol qabe; anis isaa, "Wanni kun baraan, barootaaf walakkaa baraatiif ta'a. Yeroo humni namoota qulqulluu dhuma irattti cabutti wannu kun hundi fiixaan ba'a" jedhee isa baraaraan jiraatuu sanaan kakatu nan dhaga'e. 8 Anis nan dhaga'e; garuu hin hubanne. Kanaafuu ani, "Yaa goftaa ko, dhummii waan kana hundaa maal ta'a?" jedheen gaafadef. 9 Innis akkana jedhee deebise. "Yaa Daani'el, sababii hamma bara dhumaatti dubbiin sun chaappaan chaappeffameef ati karaa kee qabadhu. 10 Namoonni baay'een ni qulqulleeffamu; warra hir'ina hin qabne ni ta'u; ni calalamus; hamoonni garuu ittuma

fufanii hammaatu. Namoota hamoo keessaa tokko iyyuu hin hubatan; ogeeyyiin garuu ni hubatu. **11** “Gaafa aarsaan guyyaa guyyaatti dhi’atu hambifamee jalqabee hamma gaafa wanni jibbisiisaan badiisa fidu sun achi dhaabatuutti guyyoota 1,290 ta’a. **12** Namni obsee dhuma guyyoota 1,335 qaqqabu eebbfamamaa dha. **13** “Ati garuu hamma dhumaatti karaa kee qabadhu. Ati ni boqotta; dhuma barootaattis dhaala kee kan siif qoodame fudhachuuf ni kaata.”

Hoose'aa

1 Dubbiin Waaqayyoo kan bara Uziyan, Yootaam, Aahaazitii fi Hisqiyas mootota Yihuudaa keessa, akkasumas bara Yerobi'aam ilma Yoo'aash mooticha Israa'el keessa gara Hoose'aa ilma Bi'er dhufe kanaa dha: **2** Yeroo Waaqayyo karaa Hoose'attiin dubbachuu jalqabetti Waaqayyoakkana isaan jedhe; "Sababii biyyattiin Waaqayyo irraa gortee yakka sagaagalummaa guddaa isaa hojetteef ati dhaqitiin niittii sagaagaltuu fi ijoolee hin amanamne ofti keettiif fudhadhu." **3** Kanaafuu inni dhaqee Goomer intala Diblaayiim fuudhe; isheenis ulfooftee ilma deesseef. **4** Kana irratti Waaqayyo Hoose'attiinakkana jedhe; "Ani sababii dhiiga Yizri'eel keessatti dhangala'e sanaatiif dafee mana Yehuu waanan adabuuf Yizri'eel jedhii isa moggaasi; ani mootummaa Israa'el nan balleessa. **5** Gaafas ani Sulula Yizri'eel keessatti iddaa Israa'el nan cabsa." **6** Goomer amma illee ulfooftee intala deesse. Waaqayyo Hoose'attiinakkana jedhe; "Sababii ani isaanif araaramuu fi si'achis mana Israa'eliif garaa hin laafneef Loo-Ruhaamaa jedhii ishee moggaasi. **7** Ta'us ani mana Yihuudatiif garaa nan laafa; ani xiyaan yookaan goraadeedhaan yookaan waraanaan yookaan fardeeniin yookaan abbootii fardaatin isaan hin oolchu; garuu ani Waaqayyo Waaqni isaanii isaan nan oolcha." **8** Goomer erga Loo-Ruhaamaa harma guusiftee booddee ulfooftee ilma deesse. **9** Ergasiis Waaqayyoakkana jedhe; "Isin waan saba koo hin ta'inii fi anis Waaqa keessan hin ta'iniiif Loo-Amii jedhii isa moggaasi. **10** "Ta'us Israa'el akkuma cirracha qarqara galaanaa kan madaalamuu yookaan hedamuun hin danda'amnee ta'a. Isaan iddoodhuma itti, 'Isin saba koo miti' isaanini jedhame sanatti, 'Ilmaan Waaqa jiraataa' jedhamanii ni waamamu. **11** Guyyaan Yizri'eel waan guddaa ta'uuf, sabni Yihuudatiif fi sabni Israa'el deebi'anii tokko ta'u; isaan hoogganaa tokko muuddatanii biyya sana keessaa ni ba'u.

2 "Obboloota keessaniin, 'Saba koo' obboleettota keessaniin immoo, 'Jaallatantu koo' jedhaa. **2** "Haadha keessanitti dheekkamaa; isheetti dheekkamaa; isheen niittii koo mitiitii; anis dhirsa ishee miti. Isheen fuula ishee irraa ilaalcha ejjummaa haa balleessitu; amanamummaa dhabuus harma ishee gidduudhhaa haa balleessitu. **3** Yoo kanaa achii ani wayyaa ishee irraa baasee akkuma guyyaa isheen dhalatte sanaa qullaa ishee nan hambisaa; akkuma gammoojiji ishee nan godha; lafa goggogaatti ishee nan geeddara; dheebuudhaanis ishee nan ajjeesa. **4** Isaan ijoolee ejjummaa waan ta'anif, ani ijoolee isheettiif garaa hin laafu. **5** Haati isaanii amanamummaa dhabdee karaa salphinaatiin isaan ulfoote. Isheen, 'Ani warra na jaallatu, warra nyaataa koo fi bishaan koo, warra suuffi koo fi wayyaa quncee talbaa irraa hojjetame, warra dibataa fi dhugaatiit koo naaf kennaa duukaa nan bu'a' jette. **6** Kanaafuu ani haafa qoraattiitiin daandii ishee nan cufa; akka isheen karaa ittiin baatu hin argannef dallaa itti nan ijaara. **7** Isheen michoota ishee duukaa buuti; garuu isaan hin qaqqabdu; isaan barbaaddi; garuu hin argitu.

Ergasiis isheen, 'Ani akkuma duraa gara dhirsa kootti nan deebi'a; amma caalaayeroo sana wayya tureeti' jetti.

8 Isheen akka anि midhaan, daadhii wayinii haaraa fi zaytii isheedaaf kenne, meetii fi warqee isaan Ba'aaliif dhi'eessanis kan ishee irratti dhangalaase anuma akka ta'e hin beekne. **9** "Kanaafuu ani yeroo inni bilchaatutti midhaan koo, daadhii wayinii koo haaraa illee yeroo inni qophaa'utti irraa nan fudhadha. Ani suufti koo fi wayyaa koo kan quncee talbaa irraa hojjetame kanan qullaa ishee dhoksuidhaaf kenneefis amma ishee irraa nan fudhadha. **10** Ani amma ijuma michoota ishee durattti addaggummaa ishee nan saaxila; namni tokko iyuu harka koo keessaa ishee hin baasu. **11** Ani ayyaana ishee ishee hunda jechuunis, ayyaana ishee kan waggaa, ayyaana ishee kan gaafa baatii haaraa, ayyaana ishee kan Sanbataatiif fi ayyaanota ishee kanneen murtaa'an hunda nan hambisa. **12** Ani muka wayinii isheetti fi muka harbuu ishee kan isheen michoota kootu naaf kenne jettu sana nan barbadeessa. Ani daggala isaan nan godha; bineensi bosonaa isaan dheeda. **13** Ani guyyoota isheen itti Ba'aaliifixaana aarsite sanaaf ishee nan adaba; isheen qubeelaa fi faaya garaa garaatiin of midhagsitee michoota ishee duukaa butee na irraanfatte" jedha Waaqayyo. **14** "Kanaafuu ani amma ishee nan sossoba; gara lafa gammoojijiit ishee geessee jaalalaan itti nan dubbadha. **15** Ani iddo dhaabaa wayinii ishee deebisee nan kennaaaf; Sulula Aakooris balbala abdii nan godha. Isheen achitti akkuma gaafa shamarrummaa isheetti, akkuma gaafa biyya Gibxii baateetti sirbiti. **16** "Ati gaafa sana" jedha Waaqayyo; "Dhirsa koo' jettee na waamta; ati lammata deebitee, 'Gooftaa koo' naan hin jettu. **17** Ani maqaawwan Ba'aal afaan isheetti nan balleessa; maqaan isaanii lammata hin dha'amu. **18** Ani gaafas bineensa bosonatiif fi simbirroota samii wajjin, uumamawwan lafa irra munyuuqan wajjin isaanif kakuu nan gala. Ani akka isin nagaadhaan bultaniif xiyya, goraadee fi waraana lafa irraa nan balleessa. **19** Ani bara baaan ofti kootiif sin kaadhimadha; ani qajeelummaa fi dhugaadhaan jaalala fi gara laafinaan sin kaadhimadha. **20** Ani amanamummaadhaan sin kaadhimadha; atis Waaqayyo ni beekta." **21** Waaqayyoakkana jedha; "Ani gaafas deebii siif nan kenna; ani samiif deebii nan kenna; samiiniis lafaaf deebii ni kenna; **22** laftis midhaaniif, daadhii wayinii haaraa fi zaytiff deebii kenniti; isaanis Yizri'eeliff deebii kennu. **23** Ani ofti kootiif lafa irra ishee nan dhaabbadha; ani kanan, 'Ati jaalallee koo miti' jedheen sana nan jaalladha. Ani warra, 'Isin saba koo miti' jedhaman sanaan, 'Isin saba koo ti' naan jedha; isaanis, 'Ati Waaqa koo ti' naan jedhu."

3 Waaqayyoakkana naan jedhe; "Namni biraa ishee jaallatee isheen sagaagaltuu taatu iyuu, ati dhaqitiit ammas niittii keetti jaalala kee argisiisi. Akkuma Waaqayyo utuma isaan waaqota biraatti deebii'anii bixxillee wayinii jaallatanuu Israa'eloota jaallate sana atis ishee jaalladhu." **2** Kanaafuu ani meetii saqlili kudha shaniin, garbuu hoomeerii tokkoo fi walakkaatiin ishee nan bitadhe. **3** Ani ergasiisakkana naan jedheen; "Ati bara hedduu na wajjin jiraachuu qabda; ati sagaagaltuu ta'u yookaan nama kam iyuu wajjin tokko ta'uun hin

qabdu; ani si wajjin nan jiraadha.” 4 Israa’eloonni mootii yookaan ilma mootii malee, aarsaa yookaan utubaa waaqeefannaa malee dirata yookaan waaqota tolfamoo malee bara baay’ee ni jiraatuutii. 5 Ergasii immoo Israa’eloonni deebi’anii Waaqayyo Waaqa isaaniitii fi Daawit mootii isaanii barbaadu. Isaan bara dhumaa keessa hollachaa gara Waaqayyootii fi gara eebba isaa ni dhufu.

4 Yaa Israa’eloota, Waaqayyo isin warra biyyattii keessa jiraattan irratii himata dhi’eefattu waan qabuuf dubbii Waaqayyoo dhaga’aa: “Biyyattii keessa amanamummaan, jaalallii fi Waaqa beekuun hin jiru. 2 Abaaruu, sobuu fi ajeesuu, hannahaa fi ejja qofatu jira; isaan kakuu hunda ni cabsu; dhiiga dhangalaasutu baay’ata. 3 Sababii kanaaf biyyattiin ni gadditi; warri ishee keessa jiraatan hundis ni badu; bineensonni bosonaa, simbirrooni samiitii fi qurxummiin galaanaa dhumaa jiru. 4 “Garuu namni tokko iyuu dubbii hin kaasin; yommuu Waaqayyoon barbaaduudhaaf bushaayee fi namni tokko iyuu nama kaan hin himatin; sabni keessan akkuma nama luba himatu tokkoo ti. 5 Ati halkanii fi guyyaa gufatta; raajonnis isin wajjin gufatu. Kanaafuu ani haadha kee nan balleessa; 6 sabni koo beekumsa dhabuudhaan badeera. “Waan ati beekumsa tuffatteef anis akka ati luba naaf hin taaneef si tuffadheera; sababii ati seera Waaqa keetii gatteef anis ilmaan kee nan gata. 7 Luboomni akkuma baay’achaa deemanii, akkasuma cubbuu natti hojjechuu baay’isan; isaan ulfina isaanii salphinatti geeddaraniiru. 8 Isaan cubbuu saba kootii nyaatu; hamminna isaaniis ni hawwu. 9 Wanni kunis akkuma sabaa, akkuma lubootaa ta’aa. Anis sababii karaa isaaniitif lachan isaanii iyuu nan adaba; hojji isaaniis isaanumatti nan deebisa. 10 “Isaan ni nyaatu; garuu hin quufan; ni sagaagal; garuu hin baay’atan; kunis sababii isaan Waaqayyoon dhiisanii dabarsanii 11 sagaagaltummaatti, daadhii wayinii moofaa fi haaraa hubannaas isaanii fudhatetti of kennanii. 12 Sabni koo waqa muka irraa tolfame gorsa gaafata; uleen falftuuus isaanitti dubbata. Hafuurri sagaagaltummaa karaa irraa isaan jal’isa; isaan Waaqa isaaniitif hin amanaman. 13 Isaan fiixeewwan tuluu irratii qalma, aarsaa gubamu immoo gaarran irratii, qilxuu jalatti, alaltuu fi hoomii gaaddisni isaanii namatti tolu jalatti dhi’eessu. Kanaafuu intallan keessan sagaagaltummaatti deebi’u; niitonni ilmaan keessaniis ejjatti deebi’u. 14 “Sababii warri dhiiraajaa iyuu sagaagaltummaatti deebi’anii galma waaqeefannaa ejjaatti qalma dhi’eessaniif, yommuu intallan keessan sagaagaltummaatti deebi’anitti yookaan yommuu niitonni ilmaan keessanii ejjatti deebi’anitti ani isaan hin adabu; sabni hubannaas hin qabne ni badaati! 15 “Yaa Israa’el, ati yoo ejja hoijette illee akka Yihuudaan yakka qabaatu hin godhin. “Isin Gilgaal hin dhaqinnaa; Beet Aawwenittis ol hin ba’inaa. ‘Dhugaa Waaqayyo jiraataal’ jettaniis hin katatinaa. 16 Israa’eloonni akkuma goromsa mataa jabaate tokkoo mataa jabeeyyi ta’aniiru. Yoos Waaqayyoakkamiin akka xobbaallaawun hoolaatti kaloo bal’atti isaan bobbaasuu danda’ree? 17 Efreem waaqota tolfaamootti galeera; isa ittuma dhiisaal! 18 Dhugaatiin isaanii yoo dhume iyuu isaan

sagaagaltummaa isaanii ittuma fufu; bulchitoorni isaanii ulfina irra qaanii jaallatu. 19 Bubbeen hamaan haxaa’ee isaan balleessa; aarsaan isaaniis qaanii isaanitti fida.

5 “Isin luboorni waan kana dhaga’aa! Israa’eloonnis qalbeeffadhaal! Yaa mana mootii dhaggeeffadhu! Murtiin kun isinitti muramaa: Isin Miisphaatti kiyyoo, Taaboor irratii immoo xaxoo diriirsaa tartan. 2 Finciltoonni ajjeechaatti jabaataniiru. Ani isaan hunda nan adaba. 3 Ani waa’ee Efreem hunda beeka; Israa’elis na duraa hin dhokattu. Yaa Efreem, ati amma sagaagaltummaatti deebiteerta; Israa’elis xuraa’eera. 4 “Hojjiin isaanii akka isaan gara Waaqa isaaniitii deebi’an hin eeyyamuuf. Hafuurri sagaagaltummaa garaa isaanii keessa jira; isaan Waaqayyoon hin beekan. 5 Of tuulumaan Israa’el dhugaa isaanitti ba’aa; Israa’eloonni, Efreem mataan isaa iyuu cubbuu isaanii keessatti gafatu; Yihuudaanis isaan wajjin gafata. 6 Isaan lafa qotisaanii ni balleessa. 8 “Gibe’aa keessatti malakata, Raamaa keessatti immoo gaafna afuufaa. Beet Aawwen keessatti iyya lolaa dhageessisa; yaa Beniyaam, ati dura qajeeli. 9 Guyyaa ifannaatti Efreem ni ona. Ani gosoota Israa’el gidduutti waan mirkanaa’e nan labsa. 10 Bulchitoorni Yihuuda akkuma nama dhagaa daarii dhiibuu tokkoo ti. Ani akkuma lolaa bishaanii dheekkamsa koo isaanitti gad nan lolaasa. 11 Efreem sababii waaqota tolfaamoo duukaa bu’uu jaallateef akka malee hacuucamee murtiidhaan lafatti dhidhiitame. 12 Ani Efreemitti akka bilii, Yihuudaatti immoo akka daana’oo ti. 13 “Yommuu Efreem dhukkuba isaa, Yihuudaanis madaa isaa argettii, Efreem gara Asooritti garagalee mooticha guddaa gargaarsa kadhachuudhaaf nama itti erge. Inni garuu isin fayyisuus, madaa keessanis wayyeessuu hin danda’u. 14 Ani Efreemitti akkuma leencaa, Yihuudaatii akkuma saafela leencaa nan ta’a. Ani gargar isaan ciccireen biraa deema; anि isaan giureen deema; namni isaan oolchus hin jiru. 15 Ergasii ani hamma isaan balleessaa isaanii fudhatanitti iddo kootti nan deebi’aa. Isaan fulu koo barbaaddatu; rakkoo isaanii keessatti jabaataniitii na barbaaddatu.”

6 “Kottaa gara Waaqayyootti deebinaa. Inni nu ciccireera; garuu nu fayyisa; inni nu madeesseera; garuu madaa keenya ni waldaana. 2 Akku na fuula isaa dura jiraanmuuf, guyyaa lama booddee nu bayanachiisa; guyyaa sadafkaatti immoo deebisee nu dhaaba. 3 Kottaa Waaqayyoon haa beeknu; isa beekuufis haa tattaaaffannu. Akkuma aduu dhuugumaan baatu sana inni dhugumaan ni dhufa; inni akkuma bokkaa gancaa, akkuma bokkaa birraa kan lafa quibusu sanaattti gara keenya ni dhufa. 4 “Yaa Efreem, ani maalan si godha? Yaa Yihuudaan, ani maalan si godha? Jaallalli keessan akkuma hurrii ganamaa, akkuma fixeensa barii baduu ti. 5 Kanaafuu ani rajjota kootiin isin cicciree dubbii afaan kootiin isin fixe; murtiin koos akkuma aduu ni ba’aa. 6 Ani araaran

fedha malee aarsaa hin fedhuutii; aarsaa gubamu caalaa iyuu Israa'el waan gaarii dideera; kanaafuu diinni isa Waaqa beekuu nan fedha. **7** Isaan akkuma Addaam kakuu ari'a. **4** Isaan walii galtee koo malee mootota moosifatan; cabsaniiru; achittis anaaf hin amanamne. **8** Gili'aad utuu ani hin fudhatiniif ilmaan moototaa filatan. Isaan magaalaa hamootaa kan dhiigaan faalamtee dha. **9** Akkuma saamtuu riphxee nama eeggattu sana, gareen lubootaas akkasuma godhu; isaan yakka qaanesaa kee tolfamaa bifaa jabbii sana baasii gati! Dheekkamsi koo hojjechuuudhaan karaa Sheekem irratti nama aijeesu. **10** Ani mana Israa'el keessatti waan suukaneessaa tokko argeera. Achitti Efrem ni sagaagale; Israa'elis ni xuraa'e. **11** "Yaa Yihuudaa sittis haamamuun murteeffameera. "Yeroo ani boojuu saba koo deebisutti,

7 yeroo ani Israa'elin fayyisutti cubbuun Efrem saaxilamee yakki Samaariyas ifatti baafama. Isaan nama gowwoomsu; hattuun cabsitee mana seent; saamttonni daandii irratti nama saamu; **2** isaan garuu akka ani jal'in isaanii hunda yaadadhu hin hubatan. Cubbuun isaanii isaan marseera; yeroo hundas fuula koo dura jira. **3** "Isaan hammina isaaniiif mootii, soba isaaniiif immoo ilmaan mootii gammachiisu. **4** Isaan hundinuu ejjitoota, akkuma baddaa ibiddaa kan tolchituu tokko yeroo bukoo sukkuumanii jalqabee hamma inni bukaa'utti itti tuttuquu hin barbaannee ti. **5** Guyyaa ayyaanaa mootii keenyaatti ilmaan moototaa daadhii wayiniitiin finiinan; innis qoostota wajjin harka isaa dirirsa. **6** Akkuma baddaa ibiddaatti garaa isaanii qopheeessaniiru; isaan dabaan gara isattii dhi'aatu. Aariin isaanii halkan guutuu irraa hin galu; ganama immoo akkuma arraba ibiddaa balali'a. **7** Hundi isaanii akkuma baddaa ibiddaa ho'u; bulchitoota isaanii ni fixu. Mootonni isaanii hundinuu ni dhumu; tokkoon isaanii iyuu na hin waammataan. **8** "Efrem sabootaan walitti makama; Efrem maxinoo gara hin galfaminiif dha. **9** Namoonni ormaa humnaa isaa nyaatan; inni garuu hin hubatu. Arriin isatti ba'e; inni garuu hin beeku. **10** Of tuulummaan Israa'el dhugaa isatti ba'a; inni garuu utuu wanni kun hundiakkana ta'ee jiruu, gara Waaqayyo Waaqa isattii hin deebi'u yookaan isaa hin barbaaddatu. **11** "Efrem akkuma gugee gowwaa sammuu hin qabnee ti; isaan Gibxin waammattu; isaan gara Asooritti deebi'u. **12** Yommuu isaan deerman ani kiyyoo koo isaan irraan buusa; ani akkuma simbirroo samii gad isaan nan harkisa. Ani yommuun akka isaan walii wajjin yaa'an dhaga'utti, isaan nan qaba. **13** Waan narraa goraniif isaaniiif wayyoo! Waan natti fincilaniif badiisni isaaniiif mala! Ani isaan furuu nan barbaada; isaan garuu waa'ee koo soba dubbatu. **14** Isaan garaa isaanii guutuudhaan gara kootti hin iyyatan; garuu siree isaanii irra tataa'anii boo'u. Isaan midhaanii fi daadhii wayiniitiif walitti qabamu; garuu natti fincilu. **15** Ani leenjiseen irree isaanii jajjabeesse; isaan garuu waan hamaa natti yaadu. **16** Isaan gara Waaqa Waan Hundaa Olliitti hin deebi'an; isaan akkuma xiyya jal'atee ti. Hooggantonnee isaanii sababii soba dubbataniif goraadeedhaan dhumu. Sababii kanaaf isaan biyya Gibxitti ni tuffatamu.

8 "Malakata afaan keetti kaa'adhu! Sababii namoonni kakuu koo cabsanii seera kootti fincilaniiif risaan tokko mana Waaqayyootiin ol jira. **2** Israa'el, 'Yaa Waaqa keenya nu si beekna!' jedhee gara kootti iyyate. **3** Ta'u

iyuu Israa'el waan gaarii dideera; kanaafuu diinni isa ari'a. **4** Isaan walii galtee koo malee mootota moosifatan; meetii fi warqee isaaniiif badiisa isaaniiif waaqota tolfaamoo ofii isaaniiif tolftatan. **5** Yaa Samaariyya, waaqa kee tolfamaa bifaa jabbii sana baasii gati! Dheekkamsi koo isaanii bobaa'. Isaan hamma yoomiitti qulqulla'u dadhabu? **6** Isaan warra Israa'el! Jabbii kana ogeessa hojji harkatu tolche; inni Waaqa miti. Jabbiin Samaariyya ni hurraa'a. **7** "Isaan bubblee facaafatanii bubblee hamaa haammatu. Mukii isaa mataa hin qabu; daraaraas hin baasu. Utuu inni midhaan naqatee silaa namoonni ormaa ni nyaatuture. **8** Israa'el liqimfameera; isaan amma saboota gidduutti akka waan faayidaa hin qabne tokkoo ti. **9** Isaan akkuma harree diidaa kan asii fi achi kophaa jooru gara Asooritti ol ba'aniiruutti; Efremis michootatti of gurgureera. **10** Isaan saboota gidduutti yoo of gurguran iyuu ani amma walitti isaan nan qaba. Isaan hacuuccaa mooticha jabaal jalatti ni sukkuumamu. **11** "Efrem aarsaa cubbuutif iddo aarsaa hedduu yoo hojjetee iyuu, lafti sun iddo aarsaa itti cubbuu hojjechuuf qopheessan ta'eera. **12** Ani waa'ee seera koo waan baay'ee isaaniiif barreesseera; isaan garuu akkuma waan alaa dhufe tokkootti ilaalu. **13** Isaan aarsaa naaf kennname dhi'eessu; foon sanas ni nyaatu; Waaqayyo garuu isaanii hin gammanne. Inni amma hammina isaanii yaadatee cubbuu isaanii abada: Isaan gara Gibxitti deebi'u. **14** Israa'el Uumaa isaa irraanfatee masaraawwan mootummaa ijaa're; Yihuudaa magaalaawwan hedduutti dallaajaa ijaa're. Ani garuu ibidda da'annoowwan isaanii barbadeessu magaalaawwan isaaniiif nan erga."

9 Yaa Israa'el hin ililchin; akka saboota kaanii hin gammadin. Ati Waaqa keetif amanamaa hin turreeti; ati oobdi hunda irratti gatii sagaagaltummaadhaaf baafamu jaallatteerta. **2** Oobdiwwanii fi iddoon cuunfaa wayiniif saba hin sooran; daadhii wayiniif haaraan isaaniiif hin tolu. **3** Isaan biyya Waaqayyoo keessatti hin hafan; Efrem gara Gibxitti deebi'ee Asoor keessatti nyaata xuraa'e nyaata. **4** Isaan dhibaayyuu daadhii wayiniif Waaqayyoo hin dhibaafatan; yookaan aarsaan isaanii isaa hin gammachiisu. Aarsaan akkasii akkuma buddeena warra gaddaa isaaniiif ta'a; namni buddeena kana nyaatu hundinuu ni xuraa'a. Nyaaanni kun kanuma mataa isaanii ta'a; mana qulqullummaa Waaqayyoos ol hin seenu. **5** Isin guyyaa ayyaanaa keessan murteeffameetti, guyyoota ayyaanaa Waaqayyoo sanatti maal hoijetu? **6** Yoo isaan badiisa jalaa ba'an iyyuu Gibxi walitti isaan qabdi; Memfiis immoo isaan awwaala. Qabeenyi meetii isaanii sokoruudhaan liqimfama; dunkaana isaanii immoo qoraattitu haguuga. **7** Guyyoonni adabbii dhufaa jiru; guyyoonni itti gatii baasan dhi'aataniiiru. Israa'el waan kana haa beeku. Sababii cubbuun kee akka malee baay'atee hamminni kees akka malee guddaa ta'eef, raajniin akka raatuutti ilaame; namni Hafuura Waaqatta qajeelfamu immoo akka maraatuutti hedame. **8** Rajichi Waaqa koo wajjin eegduu Efrem te'e; ta'us daandii isaa hunda irratti kiyyoon isaa eeggata; mana Waaqa isaa keessatti jibbi isaa eeggata. **9** Isaan akkuma bara Gibe'aa keessatti ta'e

sana xuraa'ummaa keessa dhidhiman. Waaqni hammina fedhe isaan nan adaba; sababii cubbuu isaanii dachaa isaanii yaadatee sababii cubbuu isaaniitiif isaan adaba. **10** "Yeroo ani Israa'elin argetti, inni akkuma ija wayinii sanaatiif hidhaa keessa isaan buusuu saboonni naanoo gammoojii keessatti argamee ture; yeroo ani abbootii kan midhaan siribsiisu jaallatuun dha; kanaafuu ani keessan argetti, isaan akkuma waan ija jalqabaa harbuu morma ishee irra waanjoo nan kaa'a. Ani Efreetin nan irratti argamee turan. Isaan garuu yommuu gara Ba'aal oofa; Yihuudaan lafa qotisaa qotuu qaba; Yaaqobis Ph'e'or dhufanitti, waaqa tolfamaa qanessaa sanaaf of biyyo bulleessuu qaba. **12** Ofii keessaniif qajeelummaa qulqulleessanii akkuma waan jaallatan sanaa jibbisiso faacaafadhatiif ija jaalalaan kan hin dhunne haammadhaa; ta'an. **11** Ulfinni Efreet akkuma simbirroo barrisee bada; lafa keessan kan hin qotamin illee baqaqsaa; yeroon dhalchuun, garaatti baachuun, ulfaa'uun hin jiru. **12** Yoo kun yeroo hamma inni dhufee qajeelummaa isintti isaan ijoollee guddifat iyyuu ani jalaa fixee ilmaan roobsutti Waaqayyoon barbaadtanii. **13** Isin garuu malee isaan nan hambisa. Gaafa ani isaan irraa garagulu hammina facaafattanii jal'ina haammattan; isin ija sobaa isaanifiif wayyoo! **13** Ani Efreetin isaa akkuma Xiroos nyaataniirtu. Sababii ati jabina keetti fi loltoota kee lafa namatti tolu irra dhaabatee jiru nan arge. Sabni baay'ee sana abdatteef, **14** akkuma Shalmaan gaafa ijoollee isaa gad baasee warra gogorra'utti lolaatti Beet Arbeelin balleesee haadhota ijoollee isaanii kenna." **14** Yaa Waqqayyo isaanifiif kenni; ati maal wajjin biyyootti makaman sana, da'annoowwan kee isaanifiif kennita? Gadameessa ulfa hin baannee fi harma hundi ni barbadaa'u; huursaan waraanaas saba keetti goggogaa kenniif. **15** "Sababii hammina isaanii kan ni ka'a. **15** Yaa Beet'eel, sababii hamminni kee akka Gilgaal keessatti hoijetame sana hundaatiif, ani achitti malee guddaa ta'eef, wanni akkasii sittis ni dhufti. isaan nan jibbe. Sababii hojji isaanii kan cubbuudhaan Gaafa guyyaan sun bari'utti mootiin Israa'el guutumaan guutuutti ni barbadeeffama.

10 Israa'el muka wayinii dagaage ture; inni matuma isatiif ija naqata. Akkuma jiji isaa baay'ateen inni iddo aarsaa hedduu ijaarrate; akkuma lafti isaa gabbatteen utubaawwan waqaaffannaa isaa miidhagfate. **2** Garaan isaanii gowwoomsaadhaan guutameera; isaan amma yakka isaanii baadhachuu qabu. Waqqayyo iddo aarsaa isaanii ni diiga; utubaawwan waqaaffannaa isaanii ni barbadeessa. **3** Ergasii isaanakkana jedhu; "Nu sababii Waqqayyoon sodaachuun didneef mootii hin qabnu. Garuu uttu mootiq qabaanne iyyuu inni silaa maal nuuf godha?" **4** Isaan waan hedduu waadaa galu; kakuu sobaas seenanii walii galtee uummatu; kanaafuu seera dhabeeyyiin akkuma aramaa summii qabu kan lafa qotisaa keessaatti latu. **5** Namoonni Samaariyaa keessa jiraatan sababii waaqa tolfamaa fakkii jabbii kan Beet Aawwen keessaa sanaatiif sodaatu. Sabni ishee isheedhaaf boo'a. Luboonni ishee ejittooni warri ulfina isheetiin gammadan sunis sababii isheen isaan irraa booji'amteef ni boo'u. **6** Jabbichis akka harka fuudhaatti Yaaritum mootichaaf Asooritti geeffama. Efreeti ni salphifama; Israa'el waqaota ishee kanneen muka irraa tolfamaniif ni qaanofti. **7** Samaariyaa fi mootiin ishee akkuma hoomacha bishaan irraatti fudhatamanii badu. **8** Iddoowwan sagadaan kanneen Awween ni barbadeeffamu; kunis cubbuu Israa'el. Qoraatti fi sokorruruun irratti biqilee iddo aarsaa isaanii haguuga. Yeroo sana namoonni tulluuwaniin, "Nurratti jigaal!" gaarraniin immoo, "Nu dhoksaal!" jedhu. **9** "Yaa Israa'el isin bara Gibe'aattii jalqabdaniif cubbuu hoijettaniirtu; ammas achumatti haftaniirtu. Gibe'a keessatti waraanni ka'ee jal'oota hin fixuu? **10** Ani yoon

fedhe isaan nan adaba; sababii cubbuu isaanii dachaa sanaatiif hidhaa keessa isaan buusuu saboonni naanoo isaaniiti walitti qabamu. **11** Efreet goromsa leenjifame kan midhaan siribsiisu jaallatuun dha; kanaafuu ani morma ishee irra waanjoo nan kaa'a. Ani Efreetin nan oofa; Yihuudaan lafa qotisaa qotuu qaba; Yaaqobis biyyo bulleessuu qaba. **12** Ofii keessaniif qajeelummaa facaafadhatiif ija jaalalaan kan hin dhunne haammadhaa; lafa keessan kan hin qotamin illee baqaqsaa; yeroon kun yeroo hamma inni dhufee qajeelummaa isintti roobsutti Waqqayyoon barbaadtanii. **13** Isin garuu hammmina facaafattanii jal'ina haammattan; isin ija sobaa nyaataniirtu. Sababii ati jabina keetti fi loltoota kee baay'ee sana abdatteef, **14** akkuma Shalmaan gaafa lolaatti Beet Arbeelin balleesee haadhota ijoollee isaanii wajjin biyyootti makaman sana, da'annoowwan kee hundi ni barbadaa'u; huursaan waraanaas saba keetti ni ka'a. **15** Yaa Beet'eel, sababii hamminni kee akka malee guddaa ta'eef, wanni akkasii sittis ni dhufti. Gaafa guyyaan sun bari'utti mootiin Israa'el guutumaan guutuutti ni barbadeeffama.

11 "Israa'el yeroo daa'ima turetti, ani isa nan jaalladhe; ani Gibxii ilma koo waameera. **2** Garuu hammuma ani itti deddeebi'ee isaan waamu, isaan narraa fagaachaa deeman. Isaan Ba'aaliif aarsaa dhi'eessanii fakkiiwaniif ixaana aarsan. **3** Kan irree isaanii qabee Efreetin miillaan deemuu barsiise anuma; isaan garuu akka ani isaan fayyise hin hubanne. **4** Ani funyoo gara laafina namaatiin, hidhaa jaalalaatiinis isaan nan harkise; ani morma isaanii irraa waanjoo fuudhee isaan sooruuf gadan jedhe. **5** "Isaan qalbii jijiirrachuu waan didaniif Gibixti hin deebi'an; Asoor garuu isaan bulcha. **6** Goraadeen magaalaawwan isaanii keessatti balaqqisa; raajota sobduu isaanii ni barbadeessa; karoora isaanii ni fashaleessa. **7** Sabn koo narraa deebi'uuf kutateera. Yoo isaan Waqaq Waan Hundaa Olii waammatan iyyuu inni gonkumaa ol isaan hin qabu. **8** "Yaa Efreeti ani akkamiinan dabarsee si kenna? Ani akkamiinan danda'ee akka Adimaa si godha? Akkamiinan akka Zeboo'iim si godha? Garaan koo na keessatti geeddarameera; gara laafinni ani siif qabu guddateera. **9** Ani dheekkamsa koo sodaachisaa sana gad hin dhiisu; yookaan ani deebi'ee Efreetin hin balleessu. Ani Waqaq malee nama miti; ani Isa Qulqulluu gidduu kee jiruu dha. Ani dheekkamsa hin dhufu. **10** Isaan Waqqayyoon duukaa bu'u; inni akkuma leencaa aada; yommuu inni Aadutti ilmaan isaa hollachaa lixa biiftutti dhufu. **11** Isaan akkuma simbirroo Gibxi irraa, akkuma gugee ollachaa Asoor irraa dhufu. Ani mana isaanii keessa isaan nan jiraachisa" jedha Waqqayyo. **12** Efreet sobaan, manni Israa'el immoo gowwoomsaadhaan na marse. Yihuudaanis Waqqatti, amanamaa Qulqulicha Sanatti iyyuu fincile.

12 Efreet bubbee nyaata; inni guyyaan guutuu bubbee ba'a biiftu duukaa fiiga; sobaa fi gooliis ni baay'isa. Inni Asoor wajjin walii galtee godhatee biyya Gibxiitti zayitii ejersaa erga. **2** Waqqayyo waan Yihuudaanis himatu qaba; inni akkuma amala isattti Yaaqoobin

adaba; akkuma hojji isaattis gatii isaa kennaaf. **3** Inni dheekkamsa kootiin immoo isa sirraa nan fudhadhe. gadameessa keessatti koomee obboleessa isaa qabe; **12** Balleessaan Efrem walitti kuufamee cubbuun isaa erga guddatee immoo Waaqa wajjin wal'aansoo qabe. **4** galmeeffameera. **13** Miixuun akkuma dubartii ciniinsuu Inni ergamaa Waaqaa wajjin wal'aansoo qabee mo'ate; qabatteetti isatti dhufa; inni garuu daa'ima wallalaa boo'ees surraa kadhatte. Inni Beet'elitti isa argatee achitti isa wajjin haasa'e. **5** Waaqayyo Waaqa Waan dha; inni yommuu yeroon ga'utti, gadameessa keessaa Hunda Danda'u, maqaan isaa Waaqayyo! **6** Ati garuu jalaa'naan baraara; du'a jalaa'naan baasa. Yaa du'a, Waaqa keetti deeb'i; jaalala fi murpii qajeelaa jabeessii dha'ichi kee meerre? Yaa awwaala, balleessuun kee yeroo hunda Waaqa klee eeggadhu. **7** Daldalaan madaalii meerre? "Ani gara laafina tokko illee hin qabaadhu; sobaa ofi harkaa qabu nama gowwoomsuu jaallata. **8** (Sheol h7585) **15** Yoo inni obbooloota ofi gidduu jireenyaa Efrem alkana jedhee boona; "Ani akka malee soressaa; tolaa jiraate iyuu, bubbleen ba'aa Waaqayyo biraan qabeenyaa guddaa argadheera. Isaan qabeenyaa koo kana dhufa; lafa gammoojii keessaa ni bubbisa; burqaan isaa hunda keessatti iyyuu balleessaa yookaan cubbuu tokko bishaan dhaba; boollu bishaan isaaas ni goga. Mankusni illee narratti argachuu hin danda'an." **9** "Ani Waaqayyo isaa, qabeenyi inni qabu hundis ni saamama. **16** Sabni Waaqa kee kan biyya Gibxii si baasee dha; ani akka ati Samaaariyaa waan Waaqa isaaati fincileef gatii balleessaa akkuma guyyaa ayyaanota kee kanneen murteeffaman isaa ni argata. Isaan goraadeedhaan dhumu; daa'imman sanaatti deebitee dunkaana keessa jiraattu sin godha. isaanii lafatti harcaafamu; dubartoonni isaanii kanneen **10** Ani raajotatti dubbadhee mul'ata hedduu kenneefii ulfa qabanis ni baqaqfamu."

11 Gili'aad karaa isaaantiin fakkeeyaan nan dubbadhe." **12** Ati sababii cubbuu keetiiif gufatteetii! Akkanas jedhiin: hamaadhaa? Sabni ishee faayidaa hin qabu! Isaan Gilgaal keessatti korma qaluu? Iddoon aarsaa isaanii akkuma tuullaa dhagaa isa lafa qotisaan kan qotame irra jiruu ni ta'a. **13** Yaaqoob gara Sooriyaatti baqate; Israa'el niitiit argachuu nama tajaajile; gabbara ishee baasuwifi hoolota tikse. **14** Waaqayyo biyya Gibxiitii Israa'elin baasuuw raajiitti fayyadame; inni karuma raajii sanaatiin isaa kunuunse. **15** Efrem garuu aarii isaa guddicha hoolchuu hin danda'u; nu fardeen lolaa hin yaabbannu. Nu si'achi deebinee, waan harki keenya hoojeteen, 'Waaqota keenya' hin jennu; daa'imman abbaa hin qabne gara laafina sirraa argatuutii." **16** "Ani gantummaa isaanii nan fayisa, toluman isaan jaalladha; aariin koo isaan irraa deeb'i eeraatii. **17** Ani Israa'elitti akkuma fixeensaa nan ta'a; inni akkuma daraaraa ni daraara. Inni akkuma gaattiraa Libaanoon hidda isaa gad fageeffata; **18** dameen isaa ni guddata. Miidhaginni isaa akkuma muka ejersaa ta'a; urgaan isaa akkuma gaattiraa Libaanoon. **19** Namoonni ammas deeb'i anii gaaddisa isaa jala jiraatu. Inni akkuma midhaanii lalisa. Akkuma muka wayinii dagaaga; maqaan isaaas akkuma daadhii wayinii Libaanoon beekama. **20** Yaa Efrem, ani kana caalaa waaqota tolfamoo wajjin dhimma maaliin qaba? Kan deebii siif kennee si eegu anuma. Ani akkuma muka birbirsa lalisa ti; amanamummaan kee ana irraa dhufa." **21** Namni ogeessi eenyu? Inni waan kana ni beeka. Qalbii qabeessi eenyu? Inni waan kana ni hubata. Karaan Waaqayyo qajeelaan dha; namni qajeelaan isaa irraa deema; fincitoonni garuu isaa irratti gafatu.

13 Yeroo Efrem dubbatetti namoonni ni hollatan; inni Israa'el keessatti ol ol jedhee ture. Garuu yakka Ba'aalin waaqeffachuu in du'e. **2** Isaan ammas itti deddeeb'i anii cubbuu hoijetu; meetii ofi isaaniiitiin waaqa tolfamaa tolfatu; fakkii mimmiidhagaa kanneen hundi isaanii harka ogeeyiitiin hoijetaman. Waa ee saba kanaas, "Isaan nama qalanii aarsaa dhi'eessu; waaqa tolfamaa jabbiis ni dhungatu!" jedhame. **3** Kanaafuu isaan akkuma hurrii ganamaa, akkuma fixeensa barii baduu, akkuma habaqii oobdiil midhaan itti dha'an irraa ka'uu akkuma aara foddaadhaan ba'uu ni ta'u. **4** "Ani garuu yeroo ati Gibxii baatee jalqabee Waaqayyo Waaqa kee ti. Ati ana malee Waaqa tokko illee beekuu hin qabdu; ana malee fayyisaa tokko illee hin qabdu. **5** Ani gammoojii keessatti, biyya ho'a gubaa keessatti si kunuunseera. **6** Yeroo ani isaan sooretti ni quufan; isaan yeroo quufanitti of tuulan; ergasii immoo na irraanfatan. **7** Kanaafuu ani akkuma leencaa isaanitti nan ta'a; akkuma qeerransaa riphee daandii irratti isaan nan eeggadha. **8** Ani akkuma amaaketa ilmaan ishee jalaa fudhatamaniitti isaan loolee garaa isaanii nan baqaqsa. Ani akkuma leencaatti qorree isaan nan nyaadha; bineensi bosonaa gargar isaan ciccira. **9** "Yaa Israa'el, waan ana gargaaraa kee mormiteef ati baddeerta. **10** Akka si oolchuuf mootiin kee eessa jira? Bulchitoonni kee warri magaalaa kee hunda keessaa kanneen ati, 'Mootii fi ilmaan moototaa naaf kenni' jettee kadhatte sun eessa jiru? **11** Ani aarii kootiin mootii siifan kenne;

1 Dubbii Waaqayyoo kan gara Yoo'eel ilma Phetuu'eel dhufe. **2** Yaa maanguddoota, waan kana dhaga'aa; warri biyyattii keessa jiraattan hundinuu dhaggeeffadhaa. Wanni akkanaa takkumaa bara keessan yookaan bara abbootii keessanii keessa ta'ee **3** Isin waan kana ijoollee keessanitti himaa; beekaa! **4** Waan tuunni hawwaannisa dhiise, keessa ta'ee hin beeku yookaan dhaloota dhufuu hawwaannisni guddaa fixe; waan hawwaannisni guddaan dhiise, hawwaannisni xixinnaa nyaatee fixe; waan hawwaannisni xixinnaa dhiise immoo hawwaannisni biraajtunni hundinuu wawaadhaa; sababii daadhii wayinii haaraatiif wawaadhaa; inni afaan keessan irraa qarriffaa leenca dhalaa qaba. **5** Yaa machooftota, kaa'atii boo'aa! Isin warri daadhii wayinii koo onsee harbuu koos barbadeesseera. Inni qola quncisee lafatti gatee dameelee isaanii duwwaa hambise. **6** Sabni jabaan akka malee baay'een tokko biyya koo weerareera; inni ilkaan leencaa, qarriffaa leenca dhalaa qaba. **7** Inni muka wayinii koo onsee harbuu koos barbadeesseera. Inni qola quncisee lafatti gatee dameelee isaanii duwwaa hambise. **8** Isin akkuma durba wayyaa gaddaa uffattiee dhirsa ijollummua isheetiif gadditutti boo'aa. **9** Kennaan midhaaniitii fi dhibaayyuun mana Waaqayyoo irraa citaniiru. Luboonni fuula Waaqayyoo dura tajaajilan boo'aa jiru. **10** Lafti qotisaas oneera; laftis gogeera; midhaan barbadaa'eera; daadhiin wayinii haaraan dhumeera; zayitiinis dhabameera. **11** Yaa qonnaan bultoota, isin raafamaa; warri wayinii keessanii barbadaa'eef qamadii fi garbuudhaaf boo'aa. **12** Wayini gogeera; harbuunis collageera; roomaaniin, meexxiif fi hudhaan, mukkeen lafa qotisaas oneera; laftis gogeera; midhaan barbadaa'eera; daadhiin wayinii haaraan dhumeera; zayitiinis dhabameera. **13** Yaa luboota, wayyaa gaddaa uffadhaatii boo'aa; isin warri iddo aarsaa dura tajaajilan wawaadhaa. Isin warri fuula Waqa koo dura tajaajilta kottaati wayyaa gaddaa uffadhaa bulaa; kennaan midhaaniitii fi dhibaayyuun mana Waqaqaa irraa hambifamaniiruuti. **14** Sooma qulqulluu labsaa; waldaa qulqulluu waamaa. Maanguddootaa fi warra biyyattii keessa jiraatan hunda gara mana Waaqayyoo Waqa keessaniiitii waamaatii Waaqayyotti boo'aa. **15** Badne kaa! Guyyaan sun dhi'aateera. Guyyaan Waaqayyoo ga'eeraati; inni akkuma badiisaatti Waqa Waan Hunda Danda'u biraa dhufa. **16** Ijuma keenya duratti nyaanni irraa hin cinnee? **17** Sanyiin lafa keessatti tortoree hafe. Mankusni diigameera; gombisaan caccabeera; midhaan gogee hafeeraati. **18** Loon akkam mar'atu! Karri loonii sababii waan dheedu dhabeef asii fi achi joora; bushaayeenis dhiphataaniiru. **19** Yaa Waaqayyo ani sin waammadha; ibiddi lafa dheedaa barbadeesee arrabni ibiddaa immoo mukkeen diidaa hunda gubee fixeeraati. **20** Bineensonni bosonaa sitti gaggaabu;

2 Xiyoon keessatti malakata afuufaa; gaara koo qulqulluu irratti sagalee akekkiisaa dhageessisa. Guyyaan Waaqayyoo dhufaa jiraatii; warri lafa irra jiraatii hundi haa hollatan. Guyyaan sun dhi'aateera; keessa yookaan bara abbootii keessanii keessa ta'ee **2** guyyaan dukkanaatii fi dimimmisa, guyyaan duumessaatii fi dukkana hamaa ni dhufa. Sabni guddaa ijoolleen keessanis ijoollee ofii isaanitti haa himan; fi jabaaan tokko akkuma ifa ganama tulluuwan irratti ijoolleen isaanii immoo dhaloota itti aanutti haa ba'uutti ni dhufa; wanni akkasiis takkumaa bara durii dabarsan. **4** Waan tuunni hawwaannisa dhiise, keessa ta'ee hin beeku yookaan dhaloota dhufuu hawwaannisni guddaa fixe; waan hawwaannisni guddaan dhiise, hawwaannisni xixinnaa nyaatee fixe; waan hawwaannisni xixinnaa dhiise immoo hawwaannisni biraajtunni hundinuu wawaadhaa; sababii daadhii wayinii haaraatiif wawaadhaa; inni afaan keessan irraa qarriffaa leenca dhalaa qaba. **5** Isaaan bifaa fardeenii qabu; lafti akkuma gammoojii onee ti; wanni tokko iyuu jiru keessatti illee hin ta'u. **3** Fuula isaanii duraa ibiddi ni barbadeessa; dugda isaanii duubaan immoo arraba ibiddatu boba'a. Fuula isaanii duraan lafti iddo hawwaannisni biraajtunni hundinuu wawaadhaa; sababii daadhii wayinii isaan duraa hin miliqu. **4** Isaaan bifaa fardeenii qabu; haaraatiif wawaadhaa; inni afaan keessan irraa akkuma fardeen lolaas ni gulufu. **5** Isaaan sagalee akka butameeraati. **6** Sabni jabaan akka malee baay'een gaarii waraaanaatiin fiijeee tulluu irra utaalu; akkuma tokko biyya koo weerareera; inni ilkaan leencaa, ibidda yeroo qarmii gubutti xaaxuu, akkuma waraaana qarriffaa leenca dhalaa qaba. **7** Inni muka wayinii jabaalolaaf ba'e tokkoo ti. **6** Saboonni jara arginii koo onsee harbuu koos barbadeesseera. Inni qola dhiphatu; fuulli nama hundaas ni gurraacha'a. **7** isaanii irraa quncisee lafatti gatee dameelee isaanii Isaan akkuma namoota jajjaboo fiigu; akkuma loltoota duwwaa hambise. **8** Isin akkuma durba wayyaa gaddaa uffattiee dhirsa ijollummua isheetiif gadditutti boo'aa. **9** Kennaan midhaaniitii fi dhibaayyuun mana Waaqayyoo irraa citaniiru. Luboonni fuula Waaqayyoo dura tajaajilan boo'aa jiru. **10** Lafti qotisaas oneera; laftis gogeera; midhaan barbadaa'eera; daadhiin wayinii haaraan dhumeera; zayitiinis dhabameera. **11** Yaa qonnaan bultoota, isin raafamaa; warri wayinii keessanii barbadaa'eef qamadii fi garbuudhaaf boo'aa. **12** Wayini gogeera; harbuunis collageera; roomaaniin, meexxiif fi hudhaan, mukkeen lafa qotisaas oneera; laftis gogeera; midhaan barbadaa'eera; daadhiin wayinii haaraan dhumeera; zayitiinis dhabameera. **13** Yaa luboota, wayyaa gaddaa uffadhaatii boo'aa; isin warri iddo aarsaa dura tajaajilan wawaadhaa. Isin warri fuula Waqa koo dura tajaajilta kottaati wayyaa gaddaa uffadhaa bulaa; kennaan midhaaniitii fi dhibaayyuun mana Waqaqaa irraa hambifamaniiruuti. **14** Sooma qulqulluu labsaa; waldaa qulqulluu waamaa. Maanguddootaa fi warra biyyattii keessa jiraatan hunda gara mana Waaqayyoo Waqa keessaniiitii waamaatii Waaqayyotti boo'aa. **15** Badne kaa! Guyyaan sun dhi'aateera. Guyyaan Waaqayyoo ga'eeraati; inni akkuma badiisaatti Waqa Waan Hunda Danda'u biraa dhufa. **16** Ijuma keenya duratti nyaanni irraa hin cinnee? **17** Sanyiin lafa keessatti tortoree hafe. Mankusni diigameera; gombisaan caccabeera; midhaan gogee hafeeraati. **18** Loon akkam mar'atu! Karri loonii sababii waan dheedu dhabeef asii fi achi joora; bushaayeenis dhiphataaniiru. **19** Yaa Waaqayyo ani sin waammadha; ibiddi lafa dheedaa barbadeesee arrabni ibiddaa immoo mukkeen diidaa hunda gubee fixeeraati. **20** Bineensonni bosonaa sitti gaggaabu;

2 Xiyoon keessatti malakata afuufaa; sooma qulqulluu labsaa; waldaa qulqulluu waamaa. **16** Saba walitti qabaa; waldaa sana qulqulleessaa; maanguddootaa walitti fidaa; fuula Waaqayyoo dura tajaajilan gardaafoo fi iddo aarsaa gidduutti haa boo'an. Isaan akkanaa haa jedhan; ijombeeli walitti qabaa; daa'imman harma hodhan illee hin hambisinaa. Misirrichi kutaa isaa keessaa haa ba'u; misirrittiiniis diinqa isheetiif haa baatu. **17** Luboonni fuula Waaqayyoo dura tajaajilan gardaafoo fi iddo aarsaa gidduutti haa boo'an. Isaan akkanaa haa jedhan; "Yaa Waaqayyo saba kee baraari. Handhuuraa kee waan qoosaa, saboota gidduuttiis waan kolfaa hin godhin. Isaan maaliif namoota gidduutti, 'Waaqni isaanii eessa jira?' jedhu?" **18** Waaqayyo biyya isaatif ni hinaafa; saba isatiifis garaa laafa. **19** Waaqayyo akkanaa jedhee

deebii kennaaf: "Ani midhaan, daadhii wayinii haaraa warqee koo guurrattanii qabeenya koo filatamaas mana fi zayiti ejersaa kan isin quubsu isiniif nan erga; ani waqaaffannaa keessanitti geeffattaniirtutii. **6** Isin biyya lammata saboota gidduutti waan qoosaa isin hin godhu. **7** Isin biyya Yerusaalem Giriikottati gurgurattan. **8** Ani ilmaanii fi intallan keessan saba Yihuudaatti isaanii ni xiraa'; xiraan isaaniis ol ba'a." Dugumaan nan gurgura; isaan immoo saba fagoo jiru kan Saabaa inni waan guddaa hojjeteera! **9** Waan kana saboota gidduutti labsaa: waan guddaa hojjeteera! **10** Maarahsha keessan isinis hin sodaatin; dirreen dheedaa gabbachaa jiraati. **11** Isin saboonni hundaa jiranitti muruuf achi nan taa'atii. **12** Saboonni haa ka'an; isaan dafanii gara midhaaniin guutama; boollit itti wayinii cuunfanis Sulula Yehooshaafaax haa dhufan; ani saboota gama daadhilli wayinii haaraa fi zayitiidhaan guutamanii hundaan jiranitti muruuf achi nan taa'atii. **13** Midhaan dhangalaasu. **14** "Saboonni haa ka'an; isaan dafanii gara midhaaniin guutama; boollit itti wayinii cuunfan guuteeraati; waan hawaannnisni kaanii fi tuunni hawaannisaababii hamminni isaanii guddaa ta'eef boollit itti jechuunis loltoonni koo jajjaboon ani gidduu keessanitti wayinii cuunfan guutee irra dhangala'eeral!" **15** Waldaan erge sun nyaatan iddoor isiniif nan buusa. **16** Isin waan guddaan, waldaan nama baay ee sulula murtii keessatti hamma quuftanitti nyaattan baay ee ni qabaatu; maqaa wal ga'eera! Guyyaan Waaqayyoo sulula murtii keessatti Waaqayyo Waaqa keessanii kan waan dinqii isiniif hojjete dhufuu ga'eeraatii. **17** Biiftuu fi addeessi ni dukkanaa'u; sanaa ni galateeffatu; uummanni koo lammata hin urjiwwanis si'achi ifa hin kennan. **18** Waaqayyo Xiyoon qaaneffamu. **19** Ergasii isin akka ani Israa'el keessa jiru akka ani Waaqayyo Waaqa keessan ta'e, akka ana malee Waaqni biraan hin jirre ni beektu; uummanni koo lammata hin qaaneffamu. **20** "Anis kana booddee, **21** Ergasii isin akka ani Waaqayyo Waaqni keessan Hafuura koo nama hunda irratti nan dhangalaasa. **22** Isin saboota gidduutti dhaloota hundaaf iddoor jireenyaa hundinuu illee Hafuura koo nan dhangalaasa. **23** Ani hundinuu ol samii irratti dinqii, gad lafa irrattis dhiiga, ibiddaa fi hundinuu ol faya;akkuma Waaqayyo dubbatettis Tulluu keessa burqee sulula Shixiim ni obaasa. **24** Gibxi garuu inni guddichii fi sodaachisaan sun hin dhufin dura, ni ont; Edoomis duwwaa hafti; isaan dhiiga nama yakka aduun dukkanatti geeddaramti; ji'i immoo dhiigatti hin qabnee biyyattii keessatti dhangalaasuudhaan saba geedarama. **25** Namrii maqaa Waaqayyoo waammatu Yihuudaatti daba hojjetaniiruutii. **26** Yihuudaan bara hundinuu faya;akkuma Waaqayyo dubbatettis Tulluu baraan, Yerusaalemis dhaloota hundaaf iddoor jireenyaa Xiyoon irraa fi Yerusaalem keessa, furamatu jiraata; ni taati. **27** Ani dhiiga isaanii kan yakka hin qabne sana hambaa gidduuttiis warri Waaqayyo isaan waame ni utuun haaloo hin ba'in nan dhiisaa? Lakkii, hin dhiisu." argamu.

3 "Bara sana keessa, yeroo sanatti, ani yommuun boojuu Yihuudaatti fi Yerusaalem deebisutti, **2** saboota hunda walitti qabeen gara Sulula Yehooshaafaaxitti gad isaan nan buusa. Anis achitti sababii dhaala koo, sababii Israa'eliif isaanitti nan mura; isaan saboota gidduutti saba koo bittinneessanii biyya koos gargar qooddataniiirtutii. **3** Isaan uummatu kootti ixaax buufatanii ijoollee dhiiraas sagaagalummaatti geeddarataniiirtutii. **4** "Yaa Xiiroosii fi Siidoona, isin kutaaleen Filisxeem hundinuu, amma maal narraa qabdu? Isin waan ani godheef haaloo na baafachaa jirtuu? Yoo isin haaloo na baafachaa jirtu ta'e ani dafee ariitiidhaan waan isin hojjettan sana matuma keessanittin deebisa. **5** Isin meetii fi

Amoos

1 Kun mul'ata Amoos inni tikseewwan Teqoo'aa keessaa tokko ture sun bara Uziyaan mootii Yihuudaa, Yerobi'aam ilmi Yoo'aash immoo mootii Israa'el turetti, utuu sochiin lafaa hin ta'in waggaalama dura waa ee Israa'el argee dha. **2** Innisakkana jedha: "Waaqayyo Xiyoon keessaa iyya; Yerusaalem keessaa sagalee dhageessisa; dirreen tiksooni itti bobbaasan ni goga; fiixeen gaara Qarmeloosis ni coolлага." **3** Waaqayyoakkana jedha: "Ani cubbuu Damaasqoo sadiif, afuriifis dheekkamsa koo duubatti hin deebisu. Sababiiisaan meeshaa ittiin midhaan dha'an kan ilkaan sibiilaqabuun Gili'aadin tumanii, **4** ani ibidda da'annooben-Hadaad barbadeessu tokko, mana Hazaa'eelitti nan erga. **5** Ani karra Damaasqoo nan cabsa; mootii Sulula Aawwen keessa jiruu fi isa Beet Eden keessatti bokkuu qabatu nan balleessa. Uummanni Sooriyaa booji'amee Qiiritti ni geeffama" jedha Waaqayyo. **6** Waaqayyoakkana jedha: "Ani cubbuu Gaazaa sadiif, afuriifis dheekkamsa koo duubatti hin deebisu. Sababii isheen hawaasa hunda boojitee Edoomitti gurguratteef, **7** ani ibidda da'anno ishee barbadeessu tokko dallaa Gaazaati nan erga. **8** Ani mootii Ashdoodii fi isa Ashqaloon keessatti bokkuu qabatu sana nan balleessa. Ani hamma hambaan Filisxeemota du'uutti harka koo Eqroonitti naa deebifadha" jedha Waaqayyo Gooftaan. **9** Waaqayyoakkana jedha: "Ani cubbuu Xiiroos sadiif, afuriifis dheekkamsa koo duubatti hin deebisu. Sababii isheen walii galtee obbolummaa cabsitee hawaasa booji'amee guutuu Edoomitti gurguratteef **10** ani ibidda da'anno ishee barbadeessu tokko dallaa Xiiroositti nan erga." **11** Waaqayyoakkana jedha: "Ani cubbuu Edoom sadiif, afuriifis dheekkamsa koo duubatti hin deebisu. Sababii inni gara laafina hunda gatee obboleessa isaa goraaeedhaan ari'eef, sababii aariin isaa ittuma fufee ho'eet dheekkamsi isaa utuu hin dhowwamin boba'eef, **12** ani ibidda da'anno Bozraa barbadeessu tokko Teemaanitti nan erga." **13** Waaqayyoakkana jedha: "Ani cubbuu Amoon sadiif, afuriifis dheekkamsa koo duubatti hin deebisu. Sababii inni daangaa isaa babal'ifachuu jedhee dubartoota Gili'aad kannene ulfa qaban baqaqseef **14** ani guyyaa lolaatti wacaan, guyyaa qilleensa hamaatti immoo bubblee jabaadhaan ibidda da'anno ishee barbadeessu tokko dallaa Rabbaatti nan erga. **15** Mootiin ishee booji'amee innii fi qondaaltonni isaa wajjin ni booji'amu" jedha Waaqayyo.

2 Waaqayyoakkana jedha: "Ani cubbuu Mo'aab sadiif, afuriifis dheekkamsa koo duubatti hin deebisu. Sababii inni lafee mootii Edoom gubee daaraa godheef, **2** ani ibidda da'anno Keriyooti barbadeessu tokko Mo'aabitti nan erga. Mo'aab iyya waraanaatiif sagalee malakataatiin du'a. **3** Ani bulchaa ishee aijeesee qondaaltota ishee hundas isa wajjin fixa" jedha Waaqayyo. **4** Waaqayyoakkana jedha: "Ani cubbuu Yihuudaa sadiif, afuriifis dheekkamsa koo duubatti hin deebisu. Sababiiisaan seera Waaqayyoo didaniit ajaja isaa hin eeginiif, sababiiisaan waqaota sobaa, waqaota

abbootiin isaanii duukaa bu'an sanaan karaa irrajal'ataniif, **5** ani ibidda da'anno Yerusaalem barbadeessu tokko Yihuudaatti nan erga." **6** Waaqayyoakkana jedha: "Ani cubbuu Israa'el sadiif, afuriifis dheekkamsa koo duubatti hin deebisu. Isaan qajeeltota meetiitti, rakkattoota immoo kopheecimdiit tokkotti gurguratan. **7** Isaanakkuma biyyooflaattimataa hiyyeyeyiif irra ijaaajianii cunqurfamaa murtii qajeelaa dhowwatan. Abbaai ilmi durba tokkotti galanii akkasiin maqaakoo qulqulluu xureessan. **8** Isaanuffata qabdiidhaan nama irraa fudhatan irra iddoaarsaa hunda bira ciciisan. Isaandadhii wayinii kan warra abadabaman biraa dhufe, mana waqaqisaanii keessatti dhugu. **9** "Inniakkuma birbirsaadheeratee akka qilxuu jabaata iyuu, ani namicha Amoor sana fuulaisaanii durattigalaafadheera. Ani gubbaadhaa ija isaa, jalaanimmoo hidda isaa balleesseera. **10** "Ani biyya Amoorotaa isiniif kennuuf jedhee, biyya Gibxiittii isin baasee waggaafurta gammoojiji keessa isinan geggesse. **11** "Akkumasani ilmaan keessan giddiudhaa raajota, dargaggoota keessan giddiudhaa immoo Naaziroota kaaseera. Yaa saba Israa'el, wannikun dhuguma mitii?" jedha Waaqayyo. **12** "Isin garuu Naaziroota daadhii wayinii oobaantaniif akka raajonnisraajii hin dubbanne ajajjan. **13** "Aniakkuma gaariinyommuu midhaaniin guutamu caccabu sana, amma isinan caccabsa. **14** Saffisaan hin miliqu; namoonni jajjaboontumnaa isaaanii hin jabeefattan; lotluunni lubbuu isaa hin oolfatu. **15** Abbaan xiyyaa jabaatee dhaabachuu hin danda'u; lotluunni saffisaan fiigee jalaa hin ba'u; abbaan fardaas lubbuu isaa oolfachuu hin danda'u. **16** Lottoonni akka malee jajjaboontumnaa isaaanii baqatu" jedha Waaqayyo.

3 Yaa saba Israa'el, dubbi Waaqayyo isiniin mormuudhaan, maatii anibiyya Gibxiibaa see fide hundaan mormuudhaan dubbate kana dhaga'a: **2** "Ani maatiwwan lafa irra jiraantan hunda keessaa isin qofa filadheera; kanaafuu ani cubbuu keessan hundaaf isinan adaba." **3** Yoo walii galan malee namoonni lama wajjin ni deemuu? **4** Leenci tokko yoo waan adamsu hin argatin bosona keessaa ni aadaa? Inni yoo waaqabate malee holqa isaa keessaa ni aadaa? **5** Simbirritokko lafa kiyyoon hin kaa'aminitti kiyyoo keessa ni seentii? Kiyyoon tokko yoo wanniqabamu hin jirre akkasumatti lafaa ni utealaan? **6** Yoo magaalaa keessattimalakanni afuufame, namoonni hin raafamani? Balaan magaalaa tokkotti yoo dhufe, Waaqayyotu waan sana fide mitii? **7** Dhugumaan Waaqayyo Gooftaan uttu tajaajiltotta isaa rajotatti hin mul'isin waan tokko illee hin hoijetu. **8** Leenci aadeera; eenyutu hin sodaanne ree? Waaqayyo Gooftaan dubbateera; yoos eenyutu raajii hin dubbanne ree? **9** Da'anno Ashdoodiitii fi da'anno Gibxiittiiakkana jedhaa labsaa: "Tulluuwwan Samaaariyaa irratti walitti qabamaa; jeequmsa guddaa ishee keessa jiruu fi cunqursaa uummataa ishee keessa jiru ilaala." **10** "Warri da'annoisaanii keessatti waan booji'amee fi waan saamame kuufatan akka itti waan qajeelaa hoijetan hin beekan" jedha Waaqayyo. **11** Kanaafuu Waaqayyo Gooftaanakkana jedha: "Diinni biyya keessan marsa; jabina keessan gad buusa; da'annoowwan keessanisni

4 Isin yaa saawwan Baashaan kanneen Tulluu Samaariyya irra jirtan, yaa dubartoota, isin warri hiyyeyyii fi rakkattoota cunqursitanii dhirsoota keessaniin, "Dhugaatii nuuf fidaa!" jettan dubbii kana dhaga'aa. **2** Waaqayyo Gooftaan akkana jedhee qulqullummaa isaatiin kakateera: "Yeroon isin itti hokkoodhaan, isin keessaa namni dhumaa immoo qabduu qurxummiitiin qabamu tokko dhugumaan ni dhufa. **3** Isin tokko tokkoon qajeeltanii qaawwa dallatiin ni baatu; gara Harmoonittis ni darbatamtu" jedha Waaqayyo. **4** "Beet'eel dhaqaatii cubbuu hojjedhaa; Gilgaal dhaqaatii cubbuu baay'ee hojjedhaa. Ganama ganama aarsaa keessan dhi'eessaa; waggaad sadii sadiitti immoo kennaa keessan harka kudhan keessaa harka tokko fidaa. **5** Buddeena raacitii qabu aarsaa galataa godhaatii gubaa; aarsaa fedhiidhaan kennitan labsaa; beeksisaas; yaa Israa'eloota, wanni isin hojjechuu jaallattan kanaatti, ittiin boona" jedha Waaqayyo Gooftaan. **6** "Ani magaalaa hunda keessatti garaa duwwaas isiniif kenneera; magaalaa hunda keessatts buddeena isin dhabsiiseera; isin garuu gara kootti hin deebine" jedha Waaqayyo. **7** "Ani yeroo midhaan haamamuuf ji'i sadii hafutti bokkaa isin irraa nan kute. Ani magaalaa tokkotti bokkaa ergee kaan irraa immoo nan dhaabe. Lafti qonnaa tokko bokkaa argatee kaan garuu homaa dhabee goge. **8** Uummanni bishaan barbaacha magaaladhaa gara magaalatti joore; garuu waan dhugaatiif isa ga'u hin arganne; ta'us isin gara kootti hin deebine" jedha Waaqayyo. **9** "Ani yeroo hedduu iddo biqlitutii fi wayinii keessan waagii fi awwaaroodhaan dha'een balleesse. Hawwaannisi harbuu fi ejersa keessan barbadeesse; ta'us isin gara kootti hin deebine" jedha Waaqayyo. **10** "Ani akkuman biyya Gibxi godhe sana dha'icha isinitti nan erge. Ani fardeen isin boojitan wajjin dargaggoota keessan goraadeedhaan nan fixe. Ajaa qubata keessaniitiin funyaan keessan nan guute; isin garuu gara kootti hin deebine" jedha Waaqayyo. **11** "Ani akkuman Sodoomii fi Gomoraa garagalche sana isin keessaa nama tokko tokko garagalcheera. Isin akkuma muka boba'u kan ibidda keessaa butamee ti; ta'us isin gara kootti hin deebine" jedha Waaqayyo. **12** "Kanaafuu yaa Israa'eel, ani akkanan isin godha; sababii ani akkana isin godhuuf yaa Israa'eel Waaqa kee arguuf qophaa'i." **13** Inni tulluuwwan tolchee bubbii uumee yaada isaa namatti mul'isu sun, inni barri ni booji'amti; Beet'eelis ni dhabamti." **6** Waaqayyoon barbaaddhaati jiraadhaa; yoo kanaa achii inni akkuma ibiddaa mana Yoosef keessa ba'ee haxaa'aa; ibiddi sun ishee guba; Beet'eelis nama irraa dhaamsu tokko iyyuu hin qabaattu. **7** Isin warra murtii qajeelaa hadhaatti geedgartanii qajeelummaas lafatti harcaatanii dha. **8** Inni urjiwwan Torbii fi urjiwwan Sadee uuume, kan dukkana bariitti geeddaru, inni guyyaa dukkaneessee halkan godhu, kan galaana keessaa bishaan ol waamee fuula lafa gogaa irratti dhanganasu maqaan isaa Waaqayyo dha. **9** Inni da'oo jabaatti bidaasi tasaas fida; magaalaa dallaa jabaa qabdus ni barbareessa. **10** Isaan nama karra irratti nama ifatu ni jibbu; kan dhugaa dubbatus ni balfu. **11** Isin hiyyeyyii dhidhiittanii akka isaan midhaan isinii kennan dirqisiftu. Kanaafuu isin manneen dhagaa yoo ijaarrattan iyyuu manneen sana keessa hin jiraattan; isin iddoowwan qotiisa gaarii keessa wayinii yoo dhaabbattan iyyuu daadhii wayinii isaanii hin dhugdan. **12** Balleessaan keessan hammam akka baay'attu fi cubbuu keessanis hammam guddaa akka ta'e nan beekaaati. Isaan qajeeltota hacuucanii matta'aa irraa fudhatu; hiyyeyyiis mana murtii keessatti murtii qajeelaa dhowwatu. **13** Kanaafuu namni qalbeeffataan yeroo akkasiitti afaa qabata; barbi kun bara hamadaadhaati. **14** Akka lubbuudhaan jiraattanii waan hamaa dhiisaatii waan gaarii barbaadaa. Yoos akkuma isin jettan sana Waaqayyo Waaqni Waan Hunda Danda'u isin wajjin ta'a. **15** Waan hamaa jibbaa; waan gaarii jaalladhaa; mana murtii keessatti murtii qajeelaa jabeessaa; Waaqayyo Waaqni Waan Hunda Danda'u tarii hambaa Yoosestif garaa laafa ta'attii. **16** Kanaafuu Gooftaan, Waaqayyo Waaqni Waan Hunda Danda'u akkana jedha: "Daandii hunda irra boo'icha, oobdii uummataa hunda irra immoo iyya dhiphinaatu jira. Qonnaan bultooni akka boo'aniif, warri boo'an immoo akka wawaataaniif ni waamamu. **17** Ani gidduu keessan waanan darbuu iddo dhaabaa wayinii hunda keessaa boo'ichatu ta'a" jedha Waaqayyo. **18** Isin warra guyyaa Waaqayyo arguu hawwitaaniif wayyool! Isin maaliif guyyaa Waaqayyo arguu hawwitu! Guyyaan sun dukkana malee ifa hin ta'ututii. **19** Wanni kun akkuma mana leenca jalaa ba'ee afaa amaaketaabu'u tokkoottu; yookaan akka nama mana isaa seenee harka isaa keenyan manaa irra ka'atee bofti isa idde tokkoo ti. **20** Guyyaan Waagayvoo ifa utuu hin ta'in dukkana mitii?

Dukkana hamaa ifa tokko illee of keessaa hin qabne mitii? **21** “Ani ayyaana amantaa keessanii nan jibba; nan tuffadhas; waldaa keessanittis hin gammadu. **22** Utuu isin aarsaa gubamu fi kennaa midhaanii naaf fiddanii iyuu ani jaalladhee isin irraa hin fudhadhu. Utuu isin aarsaa nagaa filatamaa naaf fiddanii iyuu ani homaattuu isa hin lakkaa’u. **23** Waca faarfannaa keessanii asii balleessa! Ani muuiziqa baganaa keessanii hin dhaggeeffadhu. **24** Garuu murtii qajeelaan akkuma lagaa, qajeelummaanis akkuma burqa hin gognee haa yaa’ul! **25** “Yaa mana Israa’el isin waggaafurtama gammoojji keessatti takkumaa aarsaa fi kennaa naaf fiddanirtuu? **26** Isin waan harkuma keessani tolftattan jechuunis galma waaqeffannaa mootii keessanii, utubaa waqa keessan tolfamaati fi fakkii urjii waqa keessanii ol fuutaniirtu. **27** Kanaafuu ani akka isin booji’amtaniif, Damaasqoodhaan gamatti isinan erga” jedha Waaqayyo inni maqaan isaa Waaqa Waan Hunda Danda’u ta’e sun.

6 Yaa warra yaaddoo malee Xiyoon keessa jiraattan, kanneen Tulluu Samaariyya irra waan nagaadhaan jiraatan seetan, isaan namoota ulfaatoo saba duri, kanneen sabni Israa’el gara isaanii dhufuu wayyo! **2** Gara Kaalneetti darbaatii ilaala, achii ka’attii gara Hamaati guddichaa dhaqaqa; ergasiimmo Gaati Filisxeem keessaatti gad bu’aa. Isaan mootummoota keessan lamaan caaluu? Biyyi isaanii biyya keessan caalaa bal’ataa? **3** Isin guyyaa hamaa fageesitanii bulchiinsa jeequmsaa fiddu. **4** Isin siree ilka arbaatiin miidhagfame irra ciiftu; siree keessan dinkii irra boqottu. Isin xobbaallaa hoolaa filatamoo fi jabbii coccoomoo nyaattu. **5** Isin sagalee baganaatiin weedduu faayidaan hin qabne weediftu; akkuma Daawitis meeshaa muuiziqa qaqqajeelfattu. **6** Isin xoofoo keessaa daadhii wayini dhugdu; dibata akka malee gaarii dibattu; garuu badiisa Yooseefi hin gadditan. **7** Kanaafuu isin warra jalqabatti booji’aman wajjin booji’amtaniif fudhatantu; burraaquo fi bashannanuu keessan ni hafa. **8** Waaqayyo Gooftaan ofi isaatiiin kakateera; Waaqayyo Waaqni Waan Hunda Danda’u akkana jedha: “Ani of tuulummamaa Yaaqoob nan balfa; da’annoos isaaas nan jibba; ani magaalattii fi waan ishee keessa jiru hunda dabarsee nan kenna.” **9** Namoonni kudhan yoo mana tokko keessatti hafan isaanis ni dhumu. **10** Yoo firri reeffa baasee gubu tokko mana sana keessaa baasuuf dhufee nama dhokatee achi jiru kamiin iyuu, “Namni tokko iyuu si wajjin jiraa?” jedhee gaafatee namichi sun, “Hin jiru” jedheen, inni “Cal’isil Nu maqaan Waaqayyo dha’uu hin qabnu” jedhaan. **11** Kunoo Waaqayyo ajaja kenneeraatii, manneen gurguddaan ni barbadaa’u; manneen xixinnoonis ni caccabu. **12** Fardeen kattaawan irra ni fiiguu? Namni tokko qotiyoodhaan achi ni qotaa? Isin garuu murtii qajeelaan gara summiitti, ija qajeelummaas gara hadhaatti geedgartaniirtu; **13** isin warra Lodeebaar mo’achuuuti gammaddanii, “Nu humna keenyaan Qaarnaayim qabanne mitii?” jettanii dha. **14** Waaqayyo Waaqni Waan Hunda Danda’u akkana jedhaatti; “Yaa mana Israa’el, ani saba Leeboo Hamaati

jalgabee hamma sulula Arabbaatti karaa keessan hunda irratti isin cunqursu tokko isinittin kaasa.”

7 Waaqayyo Gooftaan waan kana natti argisiise: Inni erga qoodni mootichaa haamamee booddee, utuma midhaan lammaffaan ga’aa jiruu tuuta hawwaanmisaa qopheesse. **2** Anis erga hawaanmisni sun lafa barbadeesee booddee, “Yaa Waaqayyo Gooftaa, nuuf araarami! Yaaqoob akkamiin danda’ee badiisa irraa hafa? Inni daa’ima xinnaa dha!” jedheen iyye. **3** Kanaafuu Waaqayyo ni gaabbe. Waaqayyos, “Wanni kun hin ta’u” jedhe. **4** Waaqayyo Gooftaan waan kana natti argisiise; Waaqayyo Gooftaan murtii kenuuf ibidda waamaa ture; ibiddi sunis tuujuba guddaa gogsee lafas ni barbadeesse. **5** Kana irratti ani, “Yaa Waaqayyo Gooftaa, ani sin kadhadhaa, waan kana nurraa dhaabi! Yaaqoob akkamiin waan kana irraa hafa? Inni daa’ima xinnaa dha!” jedheen iyye. **6** Kanaafuu Waaqayyo ni gaabbe. Waaqayyo Gooftaan, “Wanni kuniis hin ta’u” jedhe. **7** Inni waan kana na argisiise: Gooftaan tumbii harkatti qabatee dallaa tumbiidhaan ijaarame bira dhaabachaa ture. **8** Waaqayyos, “Amoos, ati maal arguutti jirta?” jedhee na gaafate. Anis, “Tumbii nan arga” jedheen deebise. Gooftaanis akkana naan jedhe; “Kunoo ani saba koo Israa’el gidduu tumbii tokko nan kaa’; ani si’achi isaan hin baraaru. **9** “Iddoowan sagadaa Yisihaaq ni barbadaa’u; iddoon qulqulluun Israa’elis ni ona; ani goraadee kootiin mana Yerobi’amitti nan ka’a.” **10** Ergasi Amasiyya lubni Beet’el akkana jedhee Yerobi’am mooticha Israa’elitti ergaa tokko erge; “Amoos garaa Israa’el keessatti sitti malateera. Dubbii isaa hunda lafti iyuu baachuu hin dandeessu. **11** Amoos akkana jedheeraati: “Yerobi’am goraadeedhaan du’a; Israa’elis dhugumaan booji’amee biyya isatii ni fudhatama.” **12** Kana irratti Amasiyan Amoosiin akkana jedhe; “Yaa ilaaltuu nana, sokki! Biyya Yihuudaatti deebi’i. Achitti buddeena nyaadhu; raajiis dubbadhu.

13 Sababii inni iddo qulqulluun mootichaatiif fi mana qulqullummaa mootummaa ta’ef ati lammata Beet’el keessatti rajji hin dubbatin.” **14** Amoos immo akkana jedhee Amasiyaaf deebise; “Ani rajji yookaan ilma rajji miti; garuu ani tiksee fi eegduu muka harbuun ture. **15** Waaqayyo garuu tika bushayee keessaa na fuudhee, ‘Dhaqii saba koo Israa’elitti rajji dubbadhu’ naan jedhe. **16** Egaa amma dubbii Waaqayyoo dhaga’i. Ati akkana jetta; “Ati Israa’eliin mormuudhaan rajji hin dubbatin; mana Yisihaaq mormuudhaan lallabuu dhiisi.’ **17** Kanaafuu Waaqayyo akkana jedha: “Niitiin kee magaalaa keessatti sagaagaltuu taati; ilmaan keetii fi intallan kee goraadeedhaan dhumu. Biyyi kee safaramtee gargar qoodamti; ati mataan kee iyuu biyya ormaatti duuta. Israa’el dhugumaan booji’amee biyya isatii ni fuudhama.”

8 Waaqayyo Gooftaan waan kana natti argisiise: kun guuboo ija bilchaateen guutamee dha. **2** Innis, “Amoos, ati maal arguutti jirta?” jedhee na gaafate. Ani immo, “Guuboo ija bilchaateen guutame tokko” jedheen deebiseef. Ergasi Waaqayyo akkana naan jedhe; “Saba koo Israa’elitti yeroon dhufeera; ani si’achi

isaan hin baraaru.” **3** Waaqayyo Gooftaan akkana fuula lafaa irratti gad roobsu sun maqaan isaa Waaqayyo. jedha; “Gaafas faarfannaan mana qulqullummaa keessa **7** “Isin Israa’eloonti anaafakkuma saba Itoophiyaa boo’ichatti geeddarama. Reeffi akka malee hedduun mitii?” jedha Waaqayyo. “Ani Israa’eloota biyya Gibxiitii, lafa hundatti gatama! Cal’isuuunis ni ta’al!” **4** Isin warri Filisxeemota Kaftoorii, warra Sooriyaa immoo Qiirii rakkattoota dhidhiittanii hiyyeyyi biyyattii balleessitan baasee hin fidnee? **8** “Dhugumaan iji Waaqayyo Gooftaa waan kana dhaga’aa; **5** isin akkana jettu; “Akka nu mootummaa cubbamaa irra jira. Ani fuula lafaa irraa midhaan gurgurannuuf Baatin Haaraan yoom goobana? isaa nan balleessa; ta’us ani guutumaan guutuutti mana Akka nu qamadib gabaa baafannuuf Sanbanni yoom Yaaqoob hin balleessa” jedha Waaqayyo. **9** “Ani ajaja darba?” Isin warri safartuu xinnootti fayyadamtanii keeneeakkuma midhaan gingilchaadhaan gingilfamee iji gatii immoo ol kaftan, madaaliis sobaatiin nama tokko iyuu lafa hin buune sana saboota hunda gidduutti gowwoomsitanii saamtu; **6** hiyyeyyi meetiidaan, mana Israa’el nan gingilcha. **10** Cubbamoonni saba koo rakkataa immoo kophee miilla lamaaniitiin bitattanii gidduu jiraatan hundi Warri, ‘Balaan nu hin argatu girdiis qamadii wajjin gurgurtattu. **7** Waaqayyo akkana yookaan nutti hin dhufu’ jedhan hundi goraadeedhaan jedhee ulfina Yaaqoobiin kakateera; “Ani gonkumaa dhumu. **11** “Ani bara sana keessa dunkaana Daawit ‘Kan waan isaan hoijetan tokko illee hin irraanfadhu. **8** kufe sana deebisee nan dhaaba. Kan tarsa’es walitti nan “Sababii kanaaf lafti kirkirtee namoonni ishee keessa supha; diigamaa isaa iddootti deebisee akka duraatti nan jiraatan hundi hin boo’anii? Guutumaan biyya sanaa ijaara; **12** kunis akka isaan hambaa Edoomii fi saboota akkuma laga Abbayaa ol ka’; isheen akkuma laga Gibxi maqaa kootiin waamaman hunda dhaalaniif” jedha ol dadarbatamtee liqimfamti.” **9** Waaqayyo Gooftaan Waaqayyo, inni waan kana hoijetu. **13** Waaqayyo akkana akkana jedha; “Bara sana, “Ani akka aduuun saafaadhaan jedha; “Kunoo, barri itti namni haamu tokko isa qotu dhiitee laftis guyyuma adiidhaan dukkanootu nan qaqqabu, “namni wayinii dhaabu immoo isa cuunfu godha. **10** Ani ayyana amantii keessanii gaddatti, sirba qaqqabu tokko ni dhufa; Daadhiin wayinii haaraan keessan hundas boo’ichatti nan geeddara. Ani akka tulluuwan irraa ni coccopha; gaarran hunda keessas ni isin hundi wayyaa gaddaa uffattanii mataa keessan yaa’. **14** Ani saba koo Israa’elin boojuudhaan deebisa. haaddattan nan godha. Ani yeroo sana akkuma boo’icha “Isaanis magalaawwan diigaman deebisanii ijaaranii ilma tokkicha, dhuma isaa akka guyyaa hadhha’aa nan keessa ni jiraatu. Isaan wayinii dhaabanii, daadhii wayinii godha.” **11** Waaqayyo Gooftaan akkana jedha; “Yeroon isaanii ni dhugu; isaan biqiltuu dhaabbanii ija isaa ni ani biyayttiiti beela fidu tokko ni dhufa; innis beela nyaatu. **15** Ani Israa’eloota biyya ofii isaanii keessa nan dubbi Waaqayyoo dhaga’uu ti malee beela nyaataa dhaaba; isaan biyya ani isaanif kenne keessaa lammata yookaan dheebeeu bishaanii miti. **12** Namoonni dubbi hin buqqifaman,” jedha Waaqayyo Waaqni khee.

Waaqayyo barbaacha galaanaa gara galaanaatti, kaabaa gara ba’ a biiftuutti ni jooru; garuu hin argatan. **13** “Bara sana “Shamarran babbareedoo fi dargaggooni dhiiraa jajjaboont dheebotanii gaggabu. **14** Warri cubbuu Samaariyaatiin kakatan yookaan ‘Yaa Daan dhugaa waaqa kee jiraataa’ jedhan, yookaan warri ‘Dhugaa waaqa Bersheeba’ jedhanii kakatan akka lammata hin kaaneef ni kufu.”

9 Utuu Gooftaan iddo aarsaa bira dhaabatuun nan arge; innis akkana jedhe: “Akka buusaawwan balbalaa raafamaniif fiixee utubaa dha’i. Mataa nama hundaa irratti gad isaan harcaasi; warra hafe immoo anatu goraadeedhaan fixa. Tokkoon isaanii iyuu baqatanii hin ba’an; isaan keessaa namni tokko iyuu hin miliqu. **2** Yoo isaan boolla qilee qotatan iyuu harki koo achii isaan fuudha. Yoo isaan samiitti ol ba’an iyuu ani achii gad isaan nan buusa. (**Sheol h7585**) **3** Yoo isaan fiixee Qarmeloos irra dhokatan iyuu, ani achii adamsee qabee gad isaan nan fida. Yoo isaan galaana jala na dhokatan iyuu, ani akka inni achitti isaan idduuf bofa itti nan ajaja. **4** Yoo diinonni isaanii booj’aniis isaan fudhatan, achitti goraadee isaan fixxu itti nan ajaja. “Ani waan gaariidhaaf utuu hin ta’in waan hamadhaaf ija koo isaan irra nan buusa.” **5** Gooftaan, Waaqayyo Waan Hunda Danda’u lafa ni tuqa; isheenii ni baqxii; wanni ishee irra jiraatu hundinuu ni boo’; biyayttiin guutuun akka laga Abbayaa ol kaati; ergasiis akka laga Gibxi gad galiti; **6** inni darbii isaa ol dheeraa samii irratti ijaarratee hundee isaa lafa irra dhaabbatu, inni bishaanota galaanaa waamee

Obaadiyaa

1 Mul'ata Obaadiyaa. Waaqayyo Gootaan waa'ee Edoom akkana jedha. Nu ergaa tokko Waaqayyo irraa dhageenyeerra: Ergamaan tokko, "Ka'aa dhaqnee ishee lollaa; waraanaafis ba'aa" jechuuf gara sabootaatti ergame. **2** "Kunoo, ani saboota giddutti sin xinneessa; atis akka malee tuffatamta. **3** Ati kan baqaqaa kattaa keessa jiraattee mana kee lafa ol ka'aa irratti ijarrattu, kan, 'Eenyutu lafatti gad na buusa?' ofiin jettu, of tuulummaan garaa keetti si gowwoomseera. **4** Yoo ati akkuma risaa ol fagaattee urjiiwwan giddutti man'ee kee ijarratte iyuu, ani achii gad sin buusa" jedha Waaqayyo. **5** "Hattuun yoo sitti dhuftee saamtuum halkaniin sitti seente, balaa akkamiit u si eeggata! Isaan hammuma barbaadan qofa fudhatanii hin deemanii? Warri ija wayinii guuran utuu gara kee dhufanii, silaa qarmii wayii hin dhiisanii? **6** Esaawu garuu akkam saamamee qabeenyi isaa dhokfamaanis jalaa guurame! **7** Gareen kee hundinuu gara moggaatti si dhiiba; michoonni kee si gowwoomsanii si mo'atu; warri buddeena kee nyaatan kiyyoo si dura kaa'u; ati garuu waan kana hin hubattu. **8** "Ani bara sana ogeeyii Edoom, namoota hubannaq qaban tulluuwwan Esaaw irraa hin balleessuu?" jedha Waaqayyo. **9** "Yaa Teemaan qabsaa'oni kee ni rifatu; namni tulluuwwan Esaawuu irra jiraatu hundinuu gorra'amee dhuma. **10** Sababii daba obboleessa kee Yaaqoobitti hoijetameetiif ati qaaniidhaan haguugamta; bara bараanis ni balleeffamta. **11** Gaafa alagoonni qabeenyi isaa guurrataniin namoonni ormaa immoo karra isaa seenanii Yerusaalemitti ixaa buufatanitti, atis kophaa dhaabattee isaan keessaa akka isa tokkoo taate. **12** Gaafa inni milkii dhabetti ati obboleessa kee tuffachuu hin qabdu turte; yookaan guyyaa badii isaanittti saba Yihudaatti gammaduu hin qabdu turte; yookaan bara rakkina isaanii keessa akka malee of tuuluu hin qabdu turte. **13** Bara balaan isaanitti dhufe keessa karra saba kootiin ol seenuu hin qabdu turte; yookaan bara dha'ichi isaanitti dhufe keessa rakkina isaanii keessatti isaan tuffachuu hin qabdu turte; yookaan bara balaan isaanitti dhufe keessa qabeenyi isaanii saamuu hin qabdu turte. **14** Baqattoota isaa fixuuf jettee qaxxaamura karaatti isaan eeggachuu hin qabdu turte; yookaan bara rakkina isaa keessa hambaraa isaa dabarsitee kennuu hin qabdu turte. **15** "Guyyaan Waaqayyo saboota hundaaf dhi'aateera. Akkuma ati hoijette sittis ni hoijetama; hojiin kees matuma keetti deebi'a. **16** Akkuma isin gaara koo qulqulluu irratti dhugdan sana, saboonni hundinuu ittuma fufanii ni dhugu; isaan itti deddeeby'anii dhugu; akka waan gonkumaa hin dhugnii ta'u. **17** Tulluu Xiyoon irra garuu furamuun ni jiraata; inni ni qulqulla'a; manni Yaaqoobis dhaala isaanii ni dhuunfatu. **18** Manni Yaaqoob ibidda, manni Yoosif immoo arraba ibiddaa ta'a; manni Esaaw huura ta'a; isaanis ibidda itti qabsiisanii gubanii barbadeessu. Mana Esaaw keessaa namni tokko iyuu hin hafu" jedhee dubbateera Waaqayyo. **19** Namoonni Negeeb tulluuwwan Esaaw ni qabatu; namoonni gaarran jala jiraatan immoo

biyya Filisxeemotaa qabatu. Isaan dirree Efreesmii fi Samaariyaa ni qabatu; Beniyaam immoo biyya Gili'aad qabata. **20** Gareen booji'amtoota Israa'el kan Kana'aan jiraatu kun biyya hamma Saaraptaatti jiru dhaala; booji'amtooni Yerusaalem kanneen Sefaraad jiraatan magaalaawwan Negeeb dhaalu. **21** Bilisa baastonni tulluuwwan Esaaw bulchuu dhaf Tulluu Xiyoonitti ol ba'u. Mootummaanis kan Waaqayyo ta'a.

Yoonaas

1 Dubbiin Waaqayyoo akkana jedhee gara Yoonaas ilma Amitaayi dhufe: **2** “Sababii hamminni ishee fuula koo dura dhufueef, gara Nanawwee magaalaa guddittii dhaqittii isheedhaan mormuudhaan itti lallabi.” **3** Yoonaas garuu Waaqayyo duraa baqatee Tarshiishitti qajeele. Innis Yoopheetti gad bu’ee doonii gara Tarshiish deemu tokko argate. Erga gatii geejibaa baasee booddee Waaqayyo duraa miliquuf jedhee doonii yaabbatee Tarshiishitti imale. **4** Waaqayyo bubbee jabaan tokko galaanatti erge; dambaliin akka malee jabaan tokko kaanaan dooniin sun gargar caccabuu ga’e. **5** Warri doonii sana oofan hundinuu akka malee sodaatanii tokkoon tokkoon isaanii waaqa isaaniitti iyaytan. Isaanis ba’aa xinneessuuf jedhanii doonii irraa fe’iisa galaanatti gad dadarbatan. Yoonaas garuu garaa doonii seenee ciisee achitti hirribni guddaan isa qabe. **6** Ajajaan doonii sanaa gara issa dhufee, “Ati akkam akkas rafuu dandeessa? Ka’ii waqa kee waammadhu! Tarii inni nuu dhaga’ee nus du’u oolla ta’attii” jedheen. **7** Warri doonii oofanis, “Kottaa nama balaa kana nutti fide beekuuf ixaa buufannaati” waliin jedhan. Isaan ixaa buufannaan ixaan sun Yoonaas irra bu’e. **8** Kanaafuu isaan, “Mee nutti himi; namni balaa nutti dhufe kana hundaaf itti gaafatamu eenyu? Hojiin kee maali? Ati eessaa dhufet? Biyyi kee eessa? Ati saba kam keessaa dhalatte?” jedhanii isa gaafatan. **9** Innis, “Ani Ibricha Waaqayyo, Waqaq isa samii, galaanaa fi lafa uume sana waaqeefattuu dha” jedhee deebise. **10** Wanni kun isaan sodaachisnaan, “Ati maal goote?” jedhanii isa gaafatan. Isaanis sababii inni duraanuu isaanitti himeef akka inni Waaqayyo duraa miliquuf baqachuutti jiru beekan. **11** Galaanni sunis ittuma caalchisee raaafamaa dhufe. Kanaafuu isaan, “Nu amma galaana kana tasgabbeessuuf maal si gochuu qabna?” jedhanii isa gaafatan. **12** Innis, “Ol na fuudhaati galaanatti na darbadaa; ergasii galaanichi gab jedha. Ani akka dha’aan galaanamaa hamaan kun sababii balleessaa kootiitif dhufe nan beeka” jedhee deebise. **13** Namoonni sun garuu qooda kanaa doonii sana gara qarqaattii baasuuuf waan danda’an hunda yaalan. Isaan garuu galaanini sun ittuma caalchisee raaafamaa waan dhufeef baasuu hin dandeenye. **14** Kana irratti isaan, “Yaa Waaqayyo, ati sababii lubbuu namicha kanaatiif jettee nu hin fixin. Yaa Waaqayyo ati waan akkuma feete hoijetteef yakka lubbuu nama balleessaa hin qabnee ajjeesuu nutti hin herregin” jedhanii gara Waaqayyootti iyaytan. **15** Akkasiin Yoonaasin fuudhanii doonii irraa gad darbatan; galaanii raaafamaa ture sunis gab jedhe. **16** Kana irratti namoonni sun akka malee Waaqayyoon sodaatanii aarsaa Waaqayyoof dhi’eessan; wareegas wareeganifi. **17** Waaqayyo garuu akka inni Yoonaasin liqimsuuq qurxummii guddaa tokko qopheesse; Yoonaasis guyyaa sadii fi halkan sadii garaa qurxummii sanaa keessa ture.

sii’ool keessaa nan iyye; atis iyya koo naaf dhageesse. **(Sheol h7585)** **3** Ati tuujubatti, garaa galaanaatti gad na darbatte; lolaanis na marse; dambalii fi dha’aan kee hundinuu narragalan. **4** Anis, ‘Kunoo ani fuula kee duraa balleeffameera; ta’us ani deebi’ee gara mana qulqullummaa keetii qulqulluu sanaan ilaala’ nan jedhe. **5** Bishaanonni na haguugan; tuujubni immoo na marse; aramaan galaanaas mataatti na marame. **6** Ani gara hundee tulluuwaniittin gad liqimfame; balballi lafa jalaas bara bараan natti cufame. Yaa Waaqayyo Waqa ko, ati garuu lubbuu koo boolla keessaa ol baafte. **7** “Yaa Waaqayyo, yeroo lubbuun koo dadhabdetti ani sin yaadadhe; kadhannaan koos gara kee gara mana qulqullummaa kee qulqulichaatti ol ba’e.” **8** “Warri waqaota tolfamo faayidaa hin qabnetti cichan araara Waqaqa irraa garagal. **9** Ani garuu faarfannaa galataatiin aarsaa siif nan dhi’eessa. Ani wareegan wareege sanas nan baasa. Anis, ‘Fayyinni Waaqayyo biraa dhufa” nan jedha. **10** Waaqayyoq qurxummii sana ajaje; qurxummii sunis lafa gogaa irratti Yoonaasin tufe.

3 Ergasii dubbiin Waaqayyoo akkana jedhee yeroo lammaffaa gara Yoonaas dhufe: **2** “Gara Nanawwee magaalaa guddittii sanaa dhaqittii ergaa ani sitti himu kana itti lallabi.” **3** Yoonaasis dubbiin Waaqayyootiif ajajamee Nanawwee dhaqe. Yeroo sanatti Nanawween magaalaa akka malee guddoo turte; keessa ba’aniid darbuufis guyyaa sadii fudhata ture. **4** Yoonaas imala guyyaa tokkoo deemuudhaan magaalattiitii gale. Akkana jedhees lallabe: “Nanawween guyyaa afurtama keessatti ni garagalfamti.” **5** Warri Nanawwees Waqaqtii amanan. Soomas labsanii hundi isaanii xinnaa fi guddaan uffata gaddaa uffatan. **6** Yommuu oduun kun mooticha Nanawwee ga’etti inni teessoo isaa irraa ka’ee uffata mootii of irraa baase; wayyaa gaddaas uffatee daaraa keessa taa’ee. **7** Ergasii akkana jedhee Nanawwee keessatti labse: “Ajajni mootichaatiif fi qondaaltota isaa kanaa dha: Akka namni yookaan horiin tokko iyyuu, karri loonii yookaan bushaayeen waan tokko iyyuu afaaaniin qabu hin eeyyaminaa; akka isaan waa nyaatan yookaan dhugan hin eeyyaminaa. **8** Garuu namnis, horinis wayyaa gaddaa haa uffatan. Namni hundinuu dafee Waaqa isaa haa waammatu. Isaan karaa isaanii hamaa sanaa fi yakka harki isaanii hoijetu irraa haa deebi’an. **9** Maaltu beeka? Tarii Waaqni gaabbee garaa nuu laafee dheekkamsa isaa sodaachisaa sana nurraa deebisee, nuus badii oolla ta’attii.” **10** Waaqnis akka isaan waan hamaa irraa deebi’an hojii isaanii arge; Waaqnis garaa laafeefti balaa isaanitti erguuf yaade sana isaanitti fiduu dhiise.

4 Wanni kun Yoonaasin baay’ee hin gammachiifne; inni ni aare. **2** Akkana jedhees Waaqayyoon kadhate; “Yaa Waaqayyo wanni ani yeroo biyya koo turetti jedhe sun kanuma mitii? Wanni ani Tarshiishitti baqachuuf ariifadheefis kana. Ani akka ati Waaqa arjaa fi garaa laafessa, kan dafee hin aarree fi kan jaalalli isaa guddaa ta’ee, Waaqa balaa buusuu irraa of qusatuu taate nan beeka. **3** Yaa Waaqayyo jiraachuu mannaa du’uu naaf wayyaatii

amma lubbuu koo fudhadhu.” **4** Waaqayyo garuu, “Ati aaruun kee sirriidhaa?” jedheen. **5** Yoonaasis magaalattii keessaa ba’ee karaa ba’aa magaalattiiti taa’ee. Innis achitti daasii tokko ijaarratee gaaddisa isaa jala taa’ee waan magaalattiin ta’uuf jirtu arguuf eege. **6** Waaqayyo Waaqni biqiltuu qopheessee akka inni Yoonaaasin olitti guddatee mataa isaa irra gaaddisa buusee akka gadii itti qabbanaa’u godhe; Yoonaasis sababii biqiltuu sanaatiif baay’ee gammade. **7** Borumtaa bariis Waaqni biqiltuun sun akka goguuf raammoo isa nyaatu itti erge. **8** Yeroo biiftuun baatettis Waaqni bubblee ba’aa biiftuu ho’aa tokko erge; aduunis akka inni gaggabuuf mataa Yoonaasitti baate. Innis du’uu barbaadee, “Jiraachuu mannaa du’uu naaf wayya” jedhe. **9** Waaqni garuu, “Ati waa ee biqiltuu sanaatiif aaruun kee sirriidhaa?” jedheen. Yoonaasis, “Eeyyee. Ani hamma du’aatti utuun aare iyuu nan barbaada” jedhe. **10** Waaqayyo garuuakkana jedhe; “Ati yoo biqiltuu kana eeguu yookaan akka inni guddatu gochuu baatte illee waa’ee isaa yaaddofteerta. Biqiltuun kun halkanuma tokkoon guddatee halkanuma tokkoon du’e. **11** Nanawteen garuu namoota bitaa fi mirga isaanii iyuu gargar baasanii hin beekne kuma dhibba tokkoo fi kuma digdamaa fi loon hedduu qabdi. Ani magaalaalaa guddoo akkasiitiif yaaduu hin qabuu ree?”

Miikiyaas

1 Bara Yootam, Aahaazii fi Hisqiyaas mootota Yihuudaa turan keessa dubbiin Waaqayyo gara Miikiyaas namicha Mooresheet dhufe; kunis mul'ata inni waa'ee Samaariyaati fi waa'ee Yerusaalem argee dha. **2** Yaa namoota, isin hundinuu dhaga'a; lafaa fi wantooni ishee irraattan hundinuu dhaggeeffadhaa; Waaqayyo Gooftichi, Gooftaan mana qulqullummaa isaa qulqullu sana keessaa dhugaa isinitti ba'a. **3** Kunoo! Waaqayyo iddooy jireenya isatii dhufaa jira; inni gad dhufee iddooy ol ka'aa lafaa irra ni ejjeta. **4** Akkuma gagaa fuula ibiddaa dura jiruu, akkuma bishaan tabba irraa gad yaa'uu tulluuwanisa jalatti ni baqu; sululawwanis gargar baqaqu. **5** Wanni kun hundi sababii dogoggora Yaacoobi, sababii cubbuu mana Israa'eliif ta'e. Dogoggorri Yaacoob maali? Samaariyaa mitii? Iddooy sagadaa Yihuudaa maali? Yerusaalem mitii? **6** "Kanaafuu ani Samaariyaa tuulla diigamaa, lafa wayinii itti dhaabbatan nan godha. Ani dhagaawwan ishee sululatti naqee, hundee ishee qullaa nan hambisa. **7** Waaqonni ishee tolfamoont hundinuu ni hurreffamu; kennawwan mana qulqullummaa ishee hundinuu ibidaan gubamu; ani fakkii ishee hunda nan barbadeessa. Isheen gatii sagaaltootaa irraa kennaa ishee walitti waan qabattee, kennaan sun ammas gatii sagaaltootaa ta'ee ni deebi'a." **8** Sababii waan kanaatiif ani boo'ee nan wawaadha; ani miilla duwwaa fi qullaa nan deema. Ani akkuma waangooy iyyee, akkuma urunguu nan aada. **9** Madaan ishee waan hin fayyineef, Yihuudaattis darbeera. Karra saba koo dura ga'eera; Yerusaalemittis dhufeera. **10** Isin waan kana Gaati keessatti hin dubbatinaa; gonkumaa hin boo'inaa. Beet Le'afraatti, awwaara keessa gangaladhaa. **11** Isin warri Shaafir keessa jiraattan, qullaa fi qaaniidhaan darbaa. Warri Zanaan keessa jiraatan, gad hin ba'an. Beet Eezel boo'icha irra jirti; eegumsi ishee isin irraa fuudhameera. **12** Sababii balaan Waaqayyo biraan dhufee karra Yerusaalem iyyuu ga'eef, warri Maaroott keessa jiraatan gargaarsa argachuuw wixirfatu. **13** Ati Laakkish keessa kan jiraattu, fardeean gaariitti hidhadhu. Ati Intala Xiyooniif jalqaba cubbuu ti; dogoggorri Israa'el si'i keessatti argamaatti. **14** Kanaafuu ati Mooresheet Gaatiif kennaa kennita. Manneen Akziiib mootota Israa'eliif gowwoomsitoota ta'u. **15** Ani warra Maareeshaa keessa jiraattanitti mo'ataa tokko nan fida. Inni ulfina Israa'el ta'e gara Adulaam ni dhufa. **16** Sababii gadda ijoollie itti gammadduutiif jedhii mataa kee haaddadhu; akkuma goggocoro matala kee moleeffadhu; isaan boojuudhaan sirraa fudhatamuutii.

2 Warra daba karoorfatan kanneen siree isaanii irra ciisanii hammina yaadaniiif wayyool Sababii waan kana hojjechun humna isaanii jala jiruu isaan ifa bariitiin ka'anii waan sana hojjetu. **2** Isaan lafa qotisaa kajeelanii qabatu; manneenis akkasuma kajeelanii fudhatu. Isaan gowwoomsaadhaan mana namaa, dhaala isaan ni fudhatu. **3** Kanaafuu Waaqayyo akkana jedha; "Kunoo ani balaa isin jalaa ba'uun hin dandeenyee

tokko saba kanatti fiduuf karoorfadheen jira. Isin si'achi of tuulummaadhaan jiraachuu hin dandeessan; yeroon kun yeroo rakkinaa ta'atii. **4** Bara sana keessa namoonni isinitti ga'isu; akkana jedhaniis faaruu boo'ichaa kanaan isinitti qosu; 'Nu guutumaan guututti barbadoofneerra; qabeenyi saba kootis gargar qooddatameera. Inni narraa fudhata! Lafa qotisaa keenya warra nu mo'ataniif kenna.'" **5** Kanaafuu ati nama ixadhaan lafa qoodu tokko illee waldaa Waaqayyo keessaa hin qabaattu. **6** Raajonni isaanii, "Isin raajii hin dubbatinaa; waa'ee waan kanaa raajii hin dubbatinaa; salphinni nutti hin dhufu" jedhu. **7** Yaa mana Yaacoob, "Wanni kun akkana jedhamuu qabaa? Hafuuri Waaqayyo obsa hin qabuu? Inni waan akkasii ni hobjetaa?" "Nama karaan isaa qajeelaat ta'eef dubbiin koo waan gaarii hin hobjetuu? **8** Sabni koo akka diinaatti ka'eera. Isin namoota yaaddoo malee achiin darban kanneen duulaa galaa jiran irraa uffata baafattu. **9** Isin dubartoota saba kootii manneen isaanii babbareedoo keessaa ariitu. Eeba koos bara baraan ijoollie isaanii irraa fudhata. **10** Ka'atii asii deema! Iddooy kun lafa boqonnaa keessanii miti; isheen xurooftee diigamtee baddeerti. **11** Namni sobaa fi gowwoomsaan tokko yoo dhufee, 'Ani waa'ee daadhii wayinittii fi dhugaatti cimaa raajii siif nun dabbadha' jedhe; inni raajii saba kanaa ta'al. **12** "Yaa Yaacoob, ani dhugumaan isin hunda walitti nan qaba; ani hambaraa Israa'el walitti nan fida. Ani akkuma hoolota gola keessatti, akkuma bushayee lafa dheedaa jiraniitti walitti isaan nan fida; lafti sunis tuuta namaatiin guutamtii. **13** Inni cabsee karaa baasu fuula isaanii dura deema; isaan cabsanii karraan ba'u. Mootiin isaanii isaan dura ba'a; Waaqayyo fuula isaanii dura deema."

3 Ergasii ani akkanan jedhe; "Isin hooggantoonni Yaacoob, bulchitoonni mana Israa'el mee dhaggeeffadhaa. Isin murtii qajeelaab beekuu hin qabdani?" **2** Isin warri waan gaarii jibbitanii waan hamaa jaallattan, warri saba koo irraa gogaa, lafee isaanii irraa immoo foon baafan, **3** warri foon saba koo nyaattan, kanneen gogaa isaanii irraa qunciftanii lafee isaanii caccabsitan, isin warri akka fooneleetti waadamuutii fi okkoteetti affeelamuun isaan ciccirtan murtii qajeelaab beekuu hin qabdani?" **4** Ergasii isaan Waaqayyotti iyyay; inni garuu deebii hin kennuuf. Yeroo sanatti inni sababii cubbuu isaan hojjetanittiif fuula isaa isaan duraa ni dhokfata. **5** Waaqayyo akkana jedha: "Waa'ee raajota saba koo karaa irraa jal'isani, yoo namni tokko nyaata kenneef isaan 'Nagaal' labsu; yoo inni akkas gochu baate immoo lola isatti kaasuuq qophaa' u. **6** Kanaafuu utuu isin mul'ata hin argin halkan, utuu isin hoodin hin dubbatin immoo dukkanni isinitti dhufa. Aduun raajotatti dhiiti; guyyaanis isaanitti dukkanaa'a. **7** Ilaltonni ni qaana'u; warri hooda dubbatanii ni salphifamu. Sababii deebiin tokko iyyuu Waaqa biraan hin dhufneef isaan hundi fuula haguuggatu." **8** Ani garuu Yaacoobitti balleessaas isaan, Israa'elittis cubbuu isaa himuuq humnaan guutameera; Hafuura Waaqayyootiin murtii qajeelaab fi jabinaan guutameera. **9** Isin hooggantoonni mana Yaacoob bulchitoonni mana Israa'el warri murtii qajeelaab

tuffattanii waan sirrii ta'e hunda jal'iftan waan kana dhaga'aa; **10** warri dhiiga dhangalaasuudhaan Xiyoonin, hamminaan immoo Yerusaalemin ijaartan waan kana dhaga'aa. **11** Hooggantoonni ishee matta'aa fudhatanii murtii kennu; luboонни ishee gatiidhaan barsiisu; raajonni ishees maallaqa fudhatanii hooda dubbatu. Ta'us isaan Waaqayyotti irkatanii, "Waaqayyo gidduu keenya jira mitii? Balaan tokko iyuu nutti hin dhufu" jedhu. **12** Kanaafuu sababii keessanii, Xiyoon akkuma lafa qotisaatti qotamti; Yerusaalemis tuullaa waan diigamee taati; gaarri mana qulqullummaas tabba daggalaan liqimfame ta'a.

4 Bara dhumaa keessa tulluun mana qulqullummaa

Waaqayyoo tulluuwan hunda keessa ol dheeratee dhaabata; inni gaarran caalaa ol ol jedha; namoonnis itti yaa'u. **2** Saboonni baay'een dhufaniiakkana jedhu; "Kottaa gara tulluu Waaqayyoo, gara mana Waaqa Yaaqoob ol baanaa. Inni akka nu daandii issaa irra deemnuuf karaa issaa nu barsiisa." Seeri Xiyoon keessaa, dubbiin Waaqayyoo immoo Yerusaalem keessa dhufa. **3** Inni namoota hedduu giddutti murtii kennee saboota jajjaboo gargar fagoo jiranis walitti araarsa. Isaan goraadee isaanii tumaniin maarashaa, eeboo isaanii illee haamtuu tolfatu. Sabni tokko saba biraatti goraadee hin luqqifatu yookaan waraanaaf jedhanii si'achi nama hin leenjisan. **4** Namni hundi muka wayinii isaatii fi muka harbuu issaa jala taa'a; Waaqayyoon Waan Hunda Danda'u dubbateeraatiit namni isaan sodaachisu tokko iyuu hin jiru. **5** Saboonni hundinuu maqaa waaqota isaaniitiin deddeebi'u; nu immoo bara baraa hamma bara baraatti maqaa Waaqayyo Waaqa keenyaatiin deddeebina. **6** Waaqayyoakkana jedha; "Ani bara sana naafa walittin qaba; warra booji'amani fi warra ani gaddisiises walittin qaba. **7** Ani warra naafa hambaa, warra ari'ame immoo saba jabaa nan godha. Waaqayyo guyyaa sanaa jalqabee hamma bara baraatti Tulluu Xiyoon irratti bulchaa isaanii ta'a. **8** Yaa gamoo eegumsa bushaayee, yaa da'oo Intala Xiyoon, ol aantummaan durii siif ni deebifama; mootummaan Intala Yerusaalem ni dhufa." **9** Ati amma maaliifakkana iyiyitee boossa? Ati mootii hin qabduu? Wanni ati akka dubartii ciniinsuun qabeemii xattuu gorsoan kee badeetii? **10** Yaa Intala Xiyoon, akkuma dubartii ciniinsuun qabeetti aadi; ati amma bakkee keessa qubachuuq magaalaa keessa ba'uu qabdaati. Ati Baabilon dhaqxaa; achitti ni baraaramta. Waaqayyo achitti harka diina keetti keessaa si fura. **11** Amma garuu saboonni hedduu si marsaniiru. Isaanis, "Isheen haa xurooftu; jii keenya xiyyeffatee Xiyoonin haa ilala!" jedhu. **12** Isaan garuu yaada Waaqayyoo hin beekan; isaan karoora isaa kan inni akkuma bissii oobdiitti walitti qabe sana hin hubatan. **13** "Yaa Intala Xiyoon ka'iiti midhaan dha'i; ani gaanfa sibiilaas siif nan kennaati; ani kottee naasii siif nan kenna; atis saboota baay ee caccabsita." Ati horii isaan karaa hamaadhaan argatan Waaqayyoof kennita; qabeenya isaanis Goftaa lafa hundaaifi kennita.

5 Yaa magaalaa raayyaa waraanaa, raayyaa kee hiriis; nu marfamneerraatii. Isaan uleedhaan maddii

bulchaa Israa'el dha'u. **2** "Garuu yaa Beetlihem Efraataa, ati yoo balbala Yihuudaa keessaa xinnoo taate iyuu, kan bulchaa Israa'el ta'u, kan jiraachuun isaa durumaa, kan bara duriitii jalqabee ture tokko si keessaa ba'ee naaf dhufa." **3** Kanaafuu Israa'el hamma isheen ciinisifachaa jirtu deessee obboloonni isaa warri hafan Israa'elootatti makamuuf deebei'anitti kophaa hafti. **4** Inni jabina Waaqayyootiin surraa maqaa Waaqayyo, Waaqa isaatii dhaabatee bushaayee isaa tikfata. Yeroo sanatti surraan isaa waan daarii lafaa ga'uf isaan nagaadhaan jiraatu. **5** Inni nagaa keenya ta'a; yeroo warri Asoor biyya keenya weeraranii da'anno keenna keessa ba'anitti nu tiksoota torbaa fi ajajjuuwan sadheet itti kakaasna. **6** Isaan biyya Asoor goraadeedhaan biyya Naamruudis goraadee luqqifameen bulchu. Yeroo warri Asoor biyya keenya weeraranii daarii keenya keessa ba'anitti, inni warra Asoor sana jalaa nu baasa. **7** Hambaan Yaaqoob namoota hedduu giddutti akkuma fixeensa Waaqayyo biraa dhufuu, akkuma tiifuu marga irraa kan nama hin eegnee yookaan ilmaan namaa hin eeggannee ta'a. **8** Hambaan Yaaqoob saboota giddutti, ummata hedduu giddutti, akkuma leenca bineensota bosonaa gidduu jiruu, akkuma leenca saafela bushaayee gidduu jiru kan irra ejjetee isaan cicciruuti fi kan namni tokko iyuu harkaa buusuu hin dandeenyee ta'a. **9** Harki kee mo'annaadhaan diinota keetti ka'a; amajaajonni kee hundinuu ni barbadeeffamu. **10** Waaqayyoakkana jedha; "Gaafas ani fardeen keessan gidduu keessanii nan balleessa; gaariwwan keessan kan waraanaas nan barbadeessa. **11** Ani magaalaaawwan biyya keessanii nan barbadeessa; da'annoowwan keessan hundas nan diiga. **12** Ani falflatoota keessan nan balleessa; isin iseebitanii hin mortan. **13** Ani falkkiwwan kee soofamoo fi utubaawwan waaqeffannaa keetti gidduu keetti nan balleessa; ati si'achi gad jettee hojji harka keettiif hin sagaddu. **14** Ani siidaa Aasheeraa gidduu keetti buqqisee magaalaawwan kees nan barbadeessa. **15** Ani saboota naaf hin ajajamin irratti aarii fi dheekkamsaan haaloo nan ba'a."

6 Waan Waaqayyo jedhu dhaggeeffadhaa: "Ol kakka'atii fuula tulluuwanii duratti dubbii keessan dhi'eeffadhaa; gaarranis waan isin jettan haa dhaga'an. **2** "Yaa tulluuwan himata Waaqayyoo dhaga'aa; hundeeawan lafaa kanneen bara baraa isinis dhaggeeffadhaa. Waaqayyo saba isaa irraa dubbii qabati; inni Israa'el wajjin falmii qaba. **3** "Yaa saba ko, ani maalan si godhe? Ani maaliinan si dadhabsiise? Mee deebii naaf kenni. **4** Ani biyya Gibxii sin baasee biyya garbummaa keessaa sin fure. Ani akka inni si qajeelchuuf Musee, akkasumas Aroonii fi Miriyaamin siifan erge. **5** Yaa saba ko, mee gorsa Baalaaq mootoin Mo'aab gaafatee fi deebii Bala'aam ilmi Be'or kenneef yaadadh. Ati akka hojji qajeelummaa Waaqayyo beektuuf karaa ati Shixiimii hamma Gilgaalitti deemte sana yaadadh." **6** Ani maaliinan fuula Waaqayyoo dura dhufee fuula Waaqa ol gubbaa jiruu duratti sagada? Ani aarsaa gubamuun, jabbii wagga tokkootiin fuula isaa duratti dhi'aadhuu?

7 Waaqayyo korbeeyyi hoolaa kuma hedduutti, zayitti laga kuma kudhaniitti ni gammadaa? Ani ilma koo

hangafa, sababii yakka kootiitiif, sababii cubbuu lubbuu ni dhufa. **12** Gaafas namoonni Asoorii fi magalaawwan kootiitiifis dhala garaa koo aarsaa dhi'eessuu? **8** Yaa Gibxi, Gibxii hamma Efraaxiisitti iyyuu, galaanaa hamma nama, inni waan gaarii si argisiiseera. Waaqayyo maal galaanaatti, tulluudhaa hamma tulluutti jiraatan gara sirraa barbaada? Murtii qajeelaa kennuu fi araara kee ni dhufu. **13** Sababii jiraattota isheetii fi sababii jaallachuu, akka ati gad of qabdee Waaqa kee wajjin waan isaan hoijetaniitiif lafti ni onti. **14** Uummata deemtu sirraa barbaada mitii? **9** Isin dhaggeeffadhaa! kee, bushaayee dhala keetii kanneen ofumaan bosona Waaqayyo akkana jedhee magaalattii waama: Maqaa keessa, lafa dheedaa gabbataa irra jiraatan ulee keetiin kee sodaachuu ogummaa dha; "Ulee fi Isa ulee sana tikfadhu. Isaan akkuma bara duriitti Baashaanii fi Gili'aad filate qalbeeffadhaa. **10** Yaa mana hamaa, ani qabeenya keessa haa boppa'an. **15** "Ani akkuma yeroo ati Gibxii isin dabaan argattanii fi madaaliit sobaa abaaramaa sana baatee dhufte sanaa dinqii koo isaan nan argisiisa." **16** irraanfadhaa? **11** Ani nama madaaliit sobaaatiin hoijetu Saboomni organii ni qaane'u; humna ofii hunda iyyuu fi kan madaaliit sobaa korojotti baatu akkasumatti ni dhabu. Isaan afaan isaanii qabatu; gurri isaaniis ni dhiisa? **12** Sooreyyiin ishee jal'oota; uummanni ishee duuda. **17** Isaan akkuma bofaa, akkuma uumamawwan sobdoota; arrabni isaaniis gowwoomsaa dubbata. **13** lafa irra loo'anii biyooo arraabu. Isaan hollachaa holqa Kanaafuu ani sababii cubbuu keessaniiitiif isin diigee, keessaab'aanii dhufu; Isaan Waaqayyo Waaqa keenya isin balleessuu jalqabeera. **14** Ati inuma nyaatta; garuu sodaachuudhaan deebi'anii fuula kee dura sodaadhaan hin quuftu; garaan kee amma illee duwwaa dha. Ati dhaabatu. **18** Waaqni akka keetii kan cubbuu nama bira ni kaa'atta; garuu homaa siif hin kuufamu; waan ati darbee balleessaa hambaa dhaala isaa dhiisuuf eenyu? kuufattu sana ani goraadeetti kennaatii. **15** Ati ni Ati araara gochuutti gammadda malee bara baaan hin facaaafatta; garuu hin haammattu; ejersa ni cuunfatta; dheekamtu. **19** Ati deebitee garaa nuu laafka; cubbuu garuu zaytii isaa hin dibattu; ija wayinii ni cuunfatta; keenya miilla kee jalatti dhidhiitttee balleessaa keenya garuu daadhii wayinii hin dhugdu. **16** Ati sirna Omriitii hundas tuujuba galaanaatti gad darbatta. **20** Ati akkuma fi hojjii mana Ahaab hunda jabeessiteerta; gorsa isaaniis bara durii abbootii keenyaaf kakatte sana Yaaqoobiif duukaa buuteerta. Kanaafuu ani si balleessee, uummata amanamaa taata; Abrahaamittis jaalala ni argisiifta. kee nan salphisa; isin tuffii sabootaa ni baattu."

7 Anaaf wayyoo! Ani akkuma nama yeroo qarmii bonaa funaananitti wayinii walitti qabu tokkoo ta'eera; hurbuun wayinii kan nyaatamu tokko iyyuu hin jiru; iji harbuu jalqabaa kan ani dharra'u tokko iyyuu hin jiru. **2** Namni gaariin lafa irraa badeera; namni qajeelaan tokko iyyuu hin hafne. Namoonni hundinuu dhiiga dhangalaasuuf riphani eeggatu; tokkoon tokkoon namaa kiyyoodhaan obboleessa isaa eeggata. **3** Harki lachuu waan hamaa hoijechuu barateera; bulchaan kennaa barbaada; abbaan murtiis matta'aa fudhata; namni humna qabu waanuma fedhe dubbata; hundi isaanii walii wajjin malatu. **4** Kan isaan hunda caalaa gaarii ta'e akka sokorruu ti; inni akka malee qajeelaan immoo dallaa qoraattii caala. Guyyaan eegdota keetii, guyyaan itti Waaqni si ilaalu dhufeera. Amma yeroo itti isaan joonja'anii dha. **5** Ollaa hin amanatin; michuus hin abdatin. Ishee hammattee ciiftu biratti iyyuu arraba kee eeggadhu. **6** Ilmi abbaa isaa tuffata; intalli haadha isheetti, niitiin ilmaas amaatiit isheetti kaati; diinonni namaa misseensotuma mana isaa ta'uutii. **7** Ani garuu abdiidhaan Waaqayyoon nan eeggadha; fayyisaa koo Waaqa nan eeggadha; Waaqni koo na dhaga'a. **8** Yaa diina koo natti hin gammadin! Ani yoon kufe iyyuu nan ka'a. Ani dukkana keessa taa'u iyyuu Waaqayyo ifa naaf ta'a. **9** Ani sababiin cubbuu isatti hoijedheef, hamma inni dubbiit koo ilaalee naaf murteessutti dheekkamsa Waaqayyo nan baadha. Inni ifatti na baasa; anis qajeelummaa isaa nan arga. **10** Ergasii diinni koo isheen, "Waaqayyo Waaqni kee eessa jira?" naan jette sun waan kana argitee qaaniin haguugamti. Iji koo kufaatti ishee ni arga; Isheen amma iyyuu miilla jalattiakkuma dhoqee daandii irraatti dhidhiitamti. **11** Guyyaan itti dalaan kee ijaaramu, guyyaan itti daangaan kee bal'ifamu tokko

Naahoom

1 Raajii waa'ee Nanawwee dubbatame. Kitaaba mul'ata Naahoom Elqooshicha. **2** Waaqayyo Waqa hinaafuu fi Waaqa haaloobaa'uu dha; Waaqayyo haaloobaa' a; dheekkamsaanis guutameera. Waaqayyo diinotta isaa haaloobaa' a; dheekkamsa isas amajaajota isataifi ni kuusa. **3** Waaqayyo dheekkamuuf hin jarjaru; humni isaa immoo guddaa dha; Waaqayyo nama balleessa qabu utuu hin adabin hin dhisi. Bubbee hamaa fi dha'aa galaanaa keessasa karaa qaba; duumessi immoo awwaraa miilla isaa ti. **4** Inni galaanatti dheekkamee gogsaa; akka lagni hundinuu gogu godha. Baashaanii fi Qarmeloos ni coollagu; daraaraa Libaanoonis ni harca'a. **5** Fuula isaa duratti tulluuwan ni kirkiru; gaarranis baqanii badu. Iddoo inni jirutti lafti ni hollatti; addunyaa fi wanni addunyaa irra jiraatu hundi ni hollatu. **6** Eenyutu dheekkamsa isaa dura dhaabachuu danda'a? Eenyutu dheekkamsa isaa sodaachisa sana obsuu danda'a? Dheekkamsi isaaakkuma ibiddaa dhangala'a; fuula isaa duratti kattaawwan ni burkutaa'u. **7** Waaqayyo gaarii dha; yeroo rakkinaattis da'ooha. Inni warra isaa amanatan ni beeka; **8** Garuu inni lolaa jabaadhaan Nanawwee ni balleessa; amajaajota isas ari'ee dukkanatt galcha. **9** Wanni isin Waaqayyootti yaaddan maali? inni guutumaan guututti ni balleessa; rakkoonis lammata hin dhufu. **10** Isaan qoraattii keessatti xaxamanii daadhii wayinii isaanitiim machaa'u; akkuma cidiigogeetti gubatanii dhumu. **11** Yaa Nanawwee, namni Waaqayyootti hammina malatee waan hamaa karoorfatu si keessaa argameera. **12** Waaqayyo akkana jedha: "Isaan jabinaa fi baay'ina yoo qabaatan iyyuu isaan ni barbadeeffamu; ni badus. Yaa Yihuudaa, ani yoon duraan si midhee jiraadhe iyyuu, si'achi si hin miidhu. **13** Ani amma waanjoo isaanii gurmuu keessan irraa nan cabsa; hudhaa kees sirraan kutaa." **14** Yaa Nanawwee, Waaqayyo akkana jedhee waa'ee kee ajaja kennee jira: "Ati sanyii maqaan kee ittiin waamamu hin qabaattu. Ani fakkiiwwan soofamanii fi waaqota tolfaamo baqfamanii tolfaman kanneen galmwawan waaqota keetii keessa jiran nan barbadeessa. Waan ati akka malee balfamaa taateef ani awwaala siif nan qopheessa." **15** Kunoo, miilli nama oduu gaarii fidu, kan nagaa labsu tokkoo tulluuwan irra jira! Yaa Yihuudaa, ayyaanota kee ayyaaneffadhu; wareega kees baafadhu. Si'achi hamaan si hin weeraru; inni guutumaan guututti ni barbadeeffama.

2 Yaa Nanawwee, namni si lolu sitti dhufeera. Da'ooleegadhu; karaa ilaaladhu. Mudhii kee hidhadhu; humna kee hunda walitti qabadhu! **2** Yoo balleessitooni isaan onsanii mukkeen wayinii isaanii barbadeessan iyyuu, Waaqayyo akkuma ulfina Israa'el deebise sana ulfina Yaaqobis iddootti ni deebisa. **3** Gaachanawwan loltoota isaa diddiimoo dha; gootonnis uffata bildiimaa uffataniiru. Guyyaa isaan itti qopheeffaman sana, sibiilli gaarii lolaa irra jiru ni calaqqisa; eeboon gaattiraa isaanii ni mirmirfama. **4** Gaariiwan lolaa karaa irra dadarbatamu; ooibdiowan keessas asii fi achi

gulufu. Isaan guca boba'u fakkaatu; akkuma bakakkaas ni darbatamu. **5** Inni gootota isaa ni yaadata; isaan garuu karaatti gufatu. Isaan gara dallaa magaalattiit ariifatu; da'oonees qopheeffameefii jira. **6** Balballi lageenii banamaa dha; masaraan mootummaas ni jiga. **7** Magaalattiin qullaatti hambaa akka booji'amtu mureeffameera. Xomboreewwan ishee qoma isaanii rurrukutanii akka gugee boo'u. **8** Nanawween akkuma haroo ti; bishaan ishees keessaa yaa'ee dhuma. Isaanis, "Dhaabahda! Dhaabahda!" jedhanii iyuu; garuu namni tokko iyuu dugda duubbatti hin deebi'u. **9** Meetti saamaal! Warqee saamaal! Maddi ishee, badhaadhummaa kuusaa qabeenya ishee hundaas dhuma hin qabu! **10** Isheen duwwaa, qulla fi ona taateertil Lapheen baqeeraa; jilbi laafeera; dhagni hollateera; fuulli hundis gurraacha'eera. **11** Holqi leencotaa, iddoon isaan itti ilmaan isaanii sooran, iddoon leenci kormaa fi dhalaan keessa yaa'an, saafelli isaanis sodaa malee nagaadhaan jiraatan eessa? **12** Leenci waan ilmaan isataifi ga'u aijefate; leenca dhalaas isatiifis waa hudhee aijeeese; boolla isaa waan adamseen, holqa isaa immoo gumaa fooniitiin guuttate. **13** Waaqayyo Waan Hunda Danda'u akkana jedha; "Ani sitti ka'eera; ani gaariiwan kee kanneen waraanaa gubee daaraan nan godha; goraadeen leenca kee saafela ni fixa. Ani waan ati adamsattu tokko illee lafa irratti siif hin hambisu. Sagaleen ergamoota keetii lammata hin dhaga'amu."

3 Magaalatti dhiigaatiif, kan sobaan guutamteef, kan saamichaan guutamteef, kan warri hammina hoijetan keessaa hin dhabamne sanaaf wayyoo! **2** Iyyi qaccee, kakaksuu gommaa, gulufuu fardaa, didichuun gaarii lolaa ni dhaga'ama! **3** Abbaan fardaa ni gulufa; goraadeen ni balaaqisa; eeboon ni calaqqisal Balaan hedduun nama irra ga'eera; namni baay'en du'eera; reefi lakkobsa hin qabu; namoonnis reeffa isaanitti gafatu; **4** kun hundi sababii baay'ina sagaagulummaa sagaagaltuu, giiftii falftootaa, kan sagaagulummaa isheeti saboota, tolcha isheeti immoo uummata garboomsite sanaatiin ta'e. **5** Waaqayyo Waan Hunda Danda'u akkana jedha: "Ani sitti ka'een jira. Ani uffata kee fuula keetti ol soqola. Ani sabootatti qulla kee, mootummoottatti immoo qaani kee nan mul'isa. **6** Ani xuriidhaan sin faala; akka malee sin tuffadha; waan kolfaa illee sin godha. **7** Namni si argu hundi sirraa baqatee, 'Nanawween baduutti jirti; eenyutu boo'aaf?' siin jedha. Ani nama si jajjabeessu tokko illee eessaa argadha?" **8** Ati, Noo'i Amoon biyya laga Abbayaa irraa kan bishaaniin marfamte sana caaltaa? Lagni da'o ishee ti; bishaanis dallaa ishee ti. **9** Itioophiyyaa fi Gibxi jabina ishee kan dhuma hin qabnee dha; Fuuxii fi Liibiyaan tumsitoota ishee ti. **10** Ta'us isheen booji'amtii biyya ormaatti geefamte. Daa'imman ishee mataa daandii hunda irratti miciriqfamanii dhuman. Namoota ishee ulfaatootti ixaa buufatanii namoonni ishee gurguddoonti hundinuu foncaadhaan hidhaman. **11** Atis ni machoofta; ni dhokattas; diina jalaa ba'uufis da'o barbaaddatta. **12** Da'on kee hundi mukkeen harbuu kanneen ija jalqabatti bilchaate qaban fakkaat; yeroo mukkeen sun hurgufamanitti iji isaanii afaan

nama waa nyaatuu keessa bu'a. **13** Mee raayyaawwan kee ilali; isaan hundinuu dubartoota! Karrawwan biyya keetii diinota keetiif bal'atanii banamanii jiru; ibiddis danqaraa isaanii gubee fixeera. **14** Utuu hin marfamin bishaan waraabbadhu; humna hittisaa kee jajjaboeffadhu! Suphee tolfadhu; dhoqgee suphee dhiittadhu; xuubii tolfadhu. **15** Achitti ibiddi si fixa; goraadeen si cicciree akkuma korophisaas si barbadeessa. Akka korophisaas hori; akkuma hawaannisaa baay'adhu. **16** Ati hamma isaan urjii samii caalaa baay'atanitti daldaltoota kee baay'ifatteerta; isaan garuu akkuma hawaannisaa biyyatii qullaa hambisanii ergasii barrisanii deemu. **17** Eegdonni kee akkuma hawaannisaa ti; qondaaltonni kees akkuma tuuta hawaannisaa kan guyyaa qabbanaa dallaa irra qubattuu ti; yeroo aduun baatu garuu barrisanii badu; namni tokko iyyuu gara isaan dhaqan hin beeku. **18** Yaa mootii Asoor tiksoonni kee ni mugu; namoonni kee ulfaatoon boqochuuf gad ciciisaniiru. Namoonni kee nama walitti isaan qabu dhabanii tulluuwwan irratti bibittinnaa'aniiru. **19** Wanni tokko iyyuu madaa kee fayyisuu hin danda'u; miidhamni kees kan du'aan si ga'uu dha. Namni oduu waa'ee keetii dhaga'u hundinuu kufaatii keetti harka walitti rurrukuta; gara jabina kee kan dhuma hin qabne sanaan eenyutu hin miidhamin?

Anbaaqoom

1 Raajii Anbaaqoom raajichi arge. **2** Yaa Waaqayyo, ani hamma yoomiittin gargaarsaaf sitti iyayadha? Ati garuu na hin dhaggeeffattu; yookaan ani hamma yoomiitti, "Goolii!" jedhee sitti boo'ee ati garuu na hin oolchitu? **3** Ati maaliif akka ani murtii dabe argu na goota? Ati maalif balleessaa namaa obsita? Badiisni fi gooliin fulu koo dura jiru; lollifi fi waldhabiinsi baay'ateera. **4** Kanaafuu seeri laamsha'era; murtiin qajeelaan dabsameera. Akka murtiin qajeelaan jal'ifamuuf; namoonni hamoon qajeelota marsu. **5** "Saboota hubadhaa ilaala; akka malees dinqisiifadhaa. Ani bara keessan keessa waan isin yoo isinitti himame illee hin amanne tokko nan hojjedha. **6** Ani warra Baabilon, uummata gara jabeessaa fi ariifataa, kan iddo jirenyaa isaa hin ta'in qabachuu guutummaa lafaa keessa yaa'u sana nan kaasa. **7** Isaan saba sodaatamuu fi naasisuu dha; isaan ofii isaaniiitu seera; ulfina isaanii ni guddifatu. **8** Fardeen isaanii qeerransa caalaa saffisu; yeeyyi galgalaa caalaa sodaachisu. Namoonni isaanii kanneen farda yaabbatan aritiidhaan gulufu; abbootiin farda isaanii fagoodhaa dhufu. Isaanakkuma risaa waa nyaachuu ariifatuu barrisu; **9** isaan hundinuu jeequmsaaf dhufu. Tuunni isaanii akkuma bubblee gammoojiji gara fuula duraatti qajeela; namoota hidhamanis akkuma cirrachaal walitti qaba. **10** Isaan mootota tuffatanii bulchitootatti qosuu. Da'anno hundatti ni kolfu; biyyoos tuulanii isaa qabatu. **11** Ergasii namoonni yakka hoijetan kanneen humna isaanii waaqa isaanii godhatan, akka bubblee lafa haxaa'anii karaa isaanii itti fufu." **12** Yaa Waaqayyo, ati bara baraa jalqabdee jirta mitii? Yaa Waaqa ko, yaa Qulqullicha ko, ati gonkumaa hin duutu. Yaa Waaqayyo, ati akka isaan murtii kennaniif isaan muuddeerta; yaa Kattaa ko, ati akka isaan nama adabanii isaan ramaddeerta. **13** Iji kee akka waan hamaa hin ilaaleef akka malee qulqulluu dha; ati daba argitee obsaan dhiisuu hin dandeessu. Yoos ati maaliif obsaan namoota hamoo ilaalta? Ati maaliif yeroo namoonni hamoor warra isaan caalaa qajeeloo ta'an liqimsanitti cal'istaa? **14** Ati namoota akka qurxummiif galaana keessa, akka uumamawwan galaanaa kanneen bulchaa hin qabnee gooteerta. **15** Diinni hokkoodhaan isaan hunda ol baasa; kiyyoo isatiiniis isaan harkisa; kiyyoo isaa keessatti walitti isaan qabata; kanaafuu inni ni gammada; ni ililchas. **16** Inni sababii kiyyoo isatiin bashanmanee nyaata isaa filatamaatti gammaduuf kiyyoo isatiif aarsaa dhi'eessa; kiyyoo isatiif illee ixaana aarsa. **17** Inni kiyyoo isaa keessa garagalchuudhaan, gara laafina malee ittuma fufee saboota balleessuu qabaa?

2 Ani iddo koo dhaabadhee dallaa eegumsaa irra nan tura; mee waan inni naan jedhu arguuf deebii ani guungummii kanaaf kennuu malu beekuuuf nan ilaala. **2** Ergasii Waaqayyo akkana jedhee deebii kenne: "Akka namni dubbisu tokko qabatee fiiguuf, mul'ata sana ifa godhii gabatee irratti barreessi. **3** Mul'anni kun yeroo murtaa'e tokko eeggataati; inni waa'ee dhuma

isaa dubbata malee hin sobu. Yoo tures isa eegi; inni dhugumaan ni dhufa; hin turus. **4** "Kunoo inni of bokokseera; hawwiin Isaas sirri miti; namni qajeelaan garuu amantii isatiin jiraata; **5** dhugumaan inni daadhii wayiniitiin ni gowwoomfama; of tuula; boqonnaas hin qabu. Inni akkuma si'ool sassata; akka du'aas kan hin quufnee dha. Inni saboota hunda walitti qabata; uummata hundas booji'ee fudhata. (**Sheol h7585**) **6** "Isaa hundi isaa tuffatanii itti kolfaa, "Nama mi'a hatarme tuullatee saamichaan of sooromsuuf wayyoo! Wanni kun hamma yoomiitti itti fufa' jedhanii itti hin qosanii?" **7** Warri liqii sirraa qaban akkuma tasaa sitti hin ka'anii? Isaan ka'anii si hin hollachii sanii? Ergasii ati harka isaanii jala galta. **8** Sababii ati saba hedduu saamteef namoonni hafan si saamu. Ati dhiiga namaa dhangalaafteertatii; ati biyyoota, magaalaawwanii fi namoota isaan keessa jiraatan hunda balleessiteerta. **9** "Nama bu'aa hin malleen mana ijaarratu kan badiisa jalaa ba'uuf jedhee lafa ol ka'aa irratti iddo jirenyaa tolfatuuuf wayyoo! **10** Ati lubbuu nama baay'ee galaafachuu dhafaa, waan nama qaanessu mana keetti malattee lubbuu keetti badiisa fidde. **11** Dhagaawwan keenyan keessa iyyu; demdemoon mukaas jalaa qaba. **12** "Nama dhiiga dhangalaasuu dhaa magaalaa ijaaruuf, kan yakkaan magaalaa hundeessuuf wayyoo! **13** Akka dadhabbiin namaa akkuma qoraan ibiddaa ta'e, akka saboonnis akkasumaan of dadhabsiisan Waaqayyoon Waan Hunda Danda'u murteesseera mitii? **14** Akkuma bishaan galaanaa guutu sana lafti ulfina Waaqayyoon beekuutiin guutamtii. **15** "Nama qullaah dhagna olлаaa isaa iilaaluuf jedhee hamma inni machaa'utti qalqalloo keessa daadhii wayinii isaa buusuuuf wayyoo. **16** Ati qooda ulfinaa qaaniidhaan guutamta. Amma dabareen kan kee ti! Akka qullaan kee mul'atuuf dhugi. Xoofoon mirga Waaqayyo sitti garagala; salphinnis ulfina kee haguuga. **17** Fincilli ati Libaanoonitti hoijete si liqimsa; horii fixiun kee si rifachiisa. Ati dhiiga namaa dhangalaafteertatii; ati biyyoota, magaalaawwanii fi namoota isaan keessa jiraatan hunda balleessiteerta. **18** "Waagni tolfamaan ogeessa harkaatiin soofamu yookaan fakkii soba barsisu faayidaa maalii qaba? Namni isaa tolchu tokko hojihduma harka isaa amanataati; inni waqaota tolfamoo dubbachuu hin dandeenyee tolcha. **19** Nama mukaan, 'Dammaqil' yookaan dhagaa lubbuu hin qabneen, 'Ka'il' jedhuuf wayyoo. Inni barsisuu ni danda'aa? Kunoo inni warqee fi meetii dibameera; hafurri tokko iyyuu isa keessa hin jiru." **20** Waaqayyo garuu mana qulqullummaa isaa qulqulluu sana keessa jira; lafti hundi fuula isaa duratti haa cal'istu.

3 Kadhanaa Anbaaqoom raajichaa shigiyonootiidhaan. **2** Yaa Waaqayyo, ani oodu kee dhaga'eera; yaa Waaqayyo, ani gochawwan kee nan sodaadha. Bara keenya keessa isaan haaromsii; jabana keenya keessa isaan beekkamsiis; yeroo dheekamtutti aaraara yaadadhu. **3** Waaqni Teemaan irraa, Inni Qulqullichi Tulluu Phaaranaanii dhufe. Ulfinni isaa samiiwwan haguuge; galanni isaa lafa guute. **4** Miidhaginni isaa akkuma ba'iisa aduu ti; gaanfawwan lama harka isatii ba'u; humni isaa achi

dhokateera. **5** Fuula isaa dura dha'ichatu deeme; golfaanis isa duukaa bu'e. **6** Inni dhaabatee lafa raase; ilaalee akka saboonni hollatan godhe. Tulluuwan durii ni burkutaa'an; gaarran bara hedduu jiraatanis ni diigaman. Karaan isaa kan bara baraa ti. **7** Ani utuu dunkaanoni Itoophiyaa dhiphatanuu nan arge; golgaawwan Midyaaniis ni hollatu. **8** Yaa Waaqayyo, ati lageenitti aartee turtree? Burqaawwanittis dheekkamtee? Ati yeroo fardeen keetiin guluftetti, yeroo gaariiwan mo'annaa kee yaabbatetti galaanatti dheekkamtee turtree? **9** Ati iddaa kee luqqifattaa xiyya itti dhaabbatte. Lafas lageenii gargar baqaqsite; **10** tulluuwan si arganii hollattan. Dha'aawwan bishaanii achiin darban; tuujubni ni huurse; dambalii isaaas ol kaase. **11** Sababii xiyya kee calaqqisaa fiigu sanaatiif sababii ifa eeboo keetii sanaatiif aduu fi ji'i samii keessa dhaabatanii hafan. **12** Ati dheekkamsaan lafa irra marmaarte; aariidhaanis saboota lafatti dhidhiit. **13** Ati saba kee furuuf, dibamaa kee oolchuuf dhufte. Hoogganaa biyya hamootaa ni daakte; mataadhaa hamma miillaatti qullaasisa hambifte. **14** Yeroo loltoonni isaa nu bittinneessuuf ka'anii, akkuma waan rakkattoota dhokatanii jiran fixuu ga'aniiitti gammadanitti, ati eeboo ofii isaatii mataa isaa waraante. **15** Ati fardeen keetiin bishaanota gurguddaa hoomacheessaa galaana irra deemte. **16** Ani dhaga'een garaan koo raafame; hidhiin koo sagalee sanaan hollate; tortori lafee koo seene; miilli koos ni hollate. Ta'us ani hamma guyyaan badiisaa saboota nu weeraranitti dhufutti obsaan nan eeggadha. **17** Yoo mukni harbuu daraaruu baatee iji wayinii muka wayinii irra jirachuu baate iyuu, yoo mukni ejersaa ija naqachuu didee lafti gotiisaa midhaan dhowwate iyuu, yoo hoolonni gola keessaa, loonis dallaa keessaa dhabaman iyuu, **18** ani garuu Waaqayyotti nan gammada; Waaqa isaa na fayyisutti nan gammada. **19** Waaqayyo Gooftaan jabina koo ti; inni miilla koo akka miilla borofaa godha; lafa ol ka'aa irras na deemsisa. Dura bu'aa faarfannaatiif. Meeshaa koo kan ribuutiin kan faarfatame.

Sefaaniyaa

1 Dubbiin Waaqayyoo kan bara Yosiyaas ilmi Aamoon mootii Yihuudaa ture keessa gara Sefaaniyaa ilma Kuushii, ilma Gedaaliyas, ilma Amariyyaa, ilma Hisqiyas dhufe kanaa dha: **2** “Ani fuula lafaa irraa waan hunda haxaa’ee nan balleessa” jedha Waaqayyo. **3** “Ani namaa fi horii haxaa’ee nan balleessa; simbirroota samiiti fi qurxummii galaaanaa, waaqota tolfamoo namoota hamoo gufachiisan haxaa’ee nan balleessa.” “Ani sanyi namaa lafa irraa nan balleessa” jedha Waaqayyo. **4** “Ani Yihuudaa fi warra Yerusaalem keessa jiraatan hundatti harka koo ol nan fudhadha. Ani hambaa Ba’aal hundaa fi maqaa luboota waaqota tolfamoo waaqefftanii iddoor kanaa nan balleessa; **5** warra raayyaam samii waaqeffachuuq qinaaxxi manaa irratti sagadan, warra sagadanii fi Waaqayyoon kakatan, warra Moolekiinis kakatan, **6** warra Waaqayyoon duukaa bu’uu dhiisaniif duubatti deebi’an, warra Waaqayyoon hin barbaanne yookaan gorsa isaa hin gaafanne nan balleessa.” **7** Guyyaan Waaqayyoo waan dhi’ateef fuula Waaqayyo Gooftaa durattu cal’isaa. Waaqayyo aarsaa tokko qopheesseera; inni warra afferee qulqulleesseera. **8** “Guyya aarsaa Waaqayyotti ani qondaaltota ilmaan mootichaati fi warra wayyaa ormaa uffatan hunda nan adaba. **9** Ani gaafas warra buusaa irra utaalan, kanneen galma waaqota isaanii jeequmsaa fi gowoomsaadhaan guutan nan adaba.” **10** Waaqayyoakkana jedha; “Gaafas Karra Qurxummii irraa iyya, Waltajjii Lammaffaa irraa wawwaannaa, gaarran irraa immoo sagalee diigama guddaatu dhaga’ama. **11** Isin warri Makteesh keessa jiraattan wawwaadhaa; daldaltonni keessan hundi lafa irraa haxaa’amu; warri meetii daldalan hundinuu ni barbadaa’u. **12** Ani yeroo sana Yerusaalemin ibsadaahan nan sakatta’; warra qananiidhaan jiraatan, kanneen akka daadhii wayinii siicoor irratti hafee ta’ an, kanneen, ‘Waaqayyo waan tolaas ta’ uu waan hamaa homaa hin godhu’ jedhanii yaadan nan adaba. **13** Qabeenyi isaanii ni saamama; manni isaanii ni ona. Isaan mana ijarratu; garuu keessa hin jiraatan; isaan biqiltuu wayinii ni dhaabbatu; garuu daadhii wayinii hin dhugan.” **14** Guyyaan Waaqayyoo guddichi dhi’ateera; dhi’atees dafee dhufaara. Dhaga’aa! Iyyi guyyaa Waaqayyo hadhaa’aa dha; goonni achitti sagalee ol fudhatee iyya. **15** Guyyaan sun guyyaa dheekkamsaa guyyaa dhiphinaa fi gaddaa, guyyaa rakkinaa fi badiisaas, guyyaa dukkanaa fi dimimmisaa, guyyaa duumessaa fi dukkana hamaa ni ta’; **16** magalaawwan dallaa jabaa qabaniif gamoowwan ol dhedheeroo irratti guyyaa itti malakata afuufanii fi iyya waraanaa ta’ a. **17** “Sababii isaan Waaqayyotti cubbuu hoijetaniif, ani akka isaan akkuma jaamotaatti deemanii uummati dhiphinaa nan fida. Dhiigni isaanii akkuma awwaaraa, mi’ garaa isaanii akkuma kosii gatama. **18** Guyya dheekkamsa Waaqayyotti meetiin isaanii yookaan warqeem isaanii isaan oolchuu hin danda’u.” Ibidda hinaaffaa saatiin addunyan hundii ni barbadoofi; warra lafa irra jiraatan hundatti inni badiisa tasaa ni fidaatii.

2 Yaa saba qaanii hin qabne, walitti qabamaa; walitti qabamaa; **2** utuu yeroon murtaa’ e sun ga’ee guyyaan sun akkuma habaqiitti isin hin haxaa’in, utuu aariin Waaqayyoo boba’an sun isintti hin dhufin, utuu guyyaan dheekkamsa Waaqayyoo isintti hin dhufin walitti qabamaa. **3** Isin garraamonni lafaa kanneen waan inni ajuu hoijettan hundi Waaqayyoon barbaaddadhaa. Qajeelummaa barbaadaa; gad of qabiisa barbaadaa; isin guyyaa dheekkamsa Waaqayyotti ni golbomamtu ta’atti. **4** Gaazaan duwwaa hafti; Ashqaloon immoo ni onti. Sabni Ashdood guyyuma Saafaadhaan ari’amee ba’ a; Eqroon immoo ni buqqifamti. **5** Yaa Kereetota qarqara galaanaa jiraattan, isiniif wayyoo; yaa Kana’an, biyya Filisxeemota, dubbiin Waaqayyoo akkana jedhee sitti dhufeera; “Ani sin barbadeessa; namni tokko iyuu hin hafu.” **6** Biyyi qarqara galaanaa, iddoon Kalitonni jiraattan, iddoor tiksoonni jiraattanii fi gola bushayee ta’ a. **7** Innis handhuuraa hambaa mana Yihuudaa ta’ a; isaan achitti lafa dheedaa argatu. Isaan galgala galgala mana Ashqaloon keessa ciciisu. Waaqayyo Waaqni isaanii isaan tiksa; boojuu isaanii ni deebisaaf. **8** “Ani arrabsoo Mo’abii fi Qoosaa Amoonotaa, warra saba koo arrabsanii fi biyya isaanii doorsisan sanaa dhaga’ eera. **9** Kanaafuu akkuma ani dhugumaan jiraataa ta’ e sana” jedha Waaqayyo Waan Hunda Danda’u, Waaqni Israa’el; “Mo’ab dhugumaan akkuma Sodoom, Amoononnis akka Gomora, iddoor aramaatii fi boolla soogiddaa, lafa bara bараа one ni ta’u. Hambaa uummata kootii isaan saamu; warri saba koo keessaa badii jalaa ba’ an biyya isaanii ni dhaalu.” **10** Kun gatii isaan of tuulummaa isaanitiiif argatanii dha; isaan saba Waaqayyoo Waan Hunda Danda’u arrabsanii itti qoosaniiirttii. **11** Waaqayyo yeroo waaqota biyyattii hunda barbadeessutti, akka malee isaan sodaachisa. Saboonni qarqara galaana hundaa irra jiraatan, namni biyya isaa keessa jiraatu hundinuu isa waaqeffta. **12** “Yaa warra Itoophiyaa isinis goraadee kootiin ni gorra’antu.” **13** Inni kaabatti harka ol fudhata; Asoorinis ni barbadeessa; Nanawwee guutumaan guutuutti ni onsa; akkuma gammoojjiitti gogsee hambisa. **14** Bushaayee fi loon, uumamawwan gosa hundaa achi ciciisu. Urunguu fi dhaddeen utubaa ishee irra boqotu. Sagaleen isaanii foddaawan keessan dhaga’ama; diigamii balbala isaanii dura jira; demdemoon birbirsaa hundinuu qullaahafa. **15** Kun magalaalaa of hin eegganne kan garuu nagumaan jiraattuu dha. Magalaalan kun, “Anuma qofa malee kan biraa na bira hin jiru” ofiin jette. Isheen akkam akkas ontee, iddoor bineensi bosonaa jiraatu taate! Namni ishee bira ba’ ee darbu hundinuu ni quoosa; harka isaas ni raasa.

3 Magalaalaa cunqursitootaa, finciltuu fi xurooftuu sanaaf wayyoo! **2** Isheen nama tokkoof iyuu hin ajajamtu; sirreeffamaa tokko iyuu hin fudhattu. Isheen Waaqayyoon hin amanattu; Waaqa isheettis hin dhi’attu. **3** Qondaaltonni ishee leenca aduu dha; bulchitoonni ishee yeeyyii galgalaa kanneen waan tokko illee ganamaaf hin bulfannee dha. **4** Raajonni ishee of tuultota; isaan namoota hin amanamnee dha. Luboonti ishee iddoor qulqulluu xureessanii seeras

cabsu. **5** Waaqayyo inni ishee keessa jiru qajeelaa dha; inni dogoggora tokko illee hin hojjetu. Inni ganama ganama murtii qajeelaa kenna; guyyaa tokko iyuu waan kana hojjechuu hin dadhabu; jal'oonni garuu qaani tokko iyuu hin beekan. **6** “Ani saboota nan balleessa; da'annoowwan isaanii diigamaniiru. Akka namni tokko iyuu achiin hin dabarreef ani daandiiwan ishee onseera. Magalaawwan isaanii onanii nama malee, duwwaah hafu. **7** Ani magaalaa sanaan, ‘Ati dhugumaan na sodaatta; sirreeffamas ni fudhatta!’ nan jedhe. Ergasii iddoon jireenya ishee hin badu yookaan adabbiin koo hundinuu isheetti hin dhufu. Isaan garuu waan hojjetan hunda keessatti daba hojjechuutti ciman. **8** Kanaafuu guyyaa ani itti dhugaa ba'u eeggadhu” jedha Waaqayyo; “Ani sabootaa fi mootummoota walitti qabee dheekkamsa kootii fi aarii koo sodaachisaa sana hunda isaanitti dhangalaasuuf murteesseera. Addunyaan guutuun ibidda hinaaffaa kootiin gubattee barbadoofti. **9** “Ergasii ani akka hundi isaanii maqaa Waaqayyoo waammataanii, akka walii galuudhaan isa tajaajilaniifis afaan namootaa nan qulqulleessa. **10** Warri anaaf sagadan, intallan koo kanneen bittinnaa'an lageen Itoophiyaa gamaa kennaa naaf fidu. **11** Sababii ani warra of tuulummaa isaaniitti gammadan magaalaa kana keessaa baasuuf, gaafas yakka ati natti hojette sana hundaaf salphinni sitti hin dhufu. Ati lammata gaara koo qulqulluu irratti of hin tuultu. **12** Ani garuu garraamotaa fi gad of qabeeyyi kanneen maqaa Waaqayyoo amatan si keessatti nan hambisa. **13** Hambaan Israa’el yakka tokko illee hin hojjetan. Isaan soba hin dubbatan yookaan gowwoomsaan afaan isaanii keessatti hin argamu. Isaan nyaatanii boqotu; kai isaan sodaachisus hin jiru.” **14** Yaa Intala Xiyoona ati faarfadhu; yaa Israa’el sagalee ol fudhadhuu iyiy! Yaa Intala Yerusaalem gammadiitii garaa kee guutuudhaan ililchi! **15** Waaqayyo adaba kee sirraa fuudheera; inni diinota kee sirraa deebiseera. Waaqayyo Mootiin Israa’el, si wajjin jira; ati lammata balaa tokko illee hin sodaattu. **16** Isaan gaafas Yerusaalemiin akkana ni jedhu; “Yaa Xiyoona hin sodaatin; harki kees hin laafin. **17** Waaqayyo Waaqni kee inni si wajjin jiru jabaa dha. Inni baay ee sitti gammada; inni jaalala isaatiin si boqochiisa; faarfannaadhaanis sitti gammada.” **18** “Ani gadda ati ayyaanotha murteeffamaniif gadditu sirraa nan fuudha; isaan boo’ichaa fi salphina sitti ta’u. **19** Ani yeroo sanatti warra si cunqursan hunda nan adaba; ani okkolaa nan baraara; warra gatamanis walitti nan qaba. Ani biyya isaan itti qaaneffaman hunda keessatti maqaa fi ulfinaa isaaniifin kennaaf. **20** Ani yeroo sanatti walittin isin qaba; yeroo sanatti ani biyya keessanitti isin nan galcha. Ani yeroo utuma isin argitanuu boojuu keessan deebisutti saba lafaa hunda gidduutti ulfinaa fi maqaa isiniifin kenna” jedha Waaqayyo.

Haagee

1 Bara bulchiinsa Daariyoos Mootichaa keessaa waggaa lammaffaatti, guyyaa tokkoffaa ji'a ja'affaatti, dubbiin Waaqayyo karaa Haagee Raajichaatiin gara ilma She'altii'eel gara Zarubaabel bulchaa Yihuudaatti fi gara Iyyasuu ilma Yehoozaadaaq lubicha ol aanaa akkana jedhee dhufe; **2** Waaqayyo Waan Hunda Danda'u akkana jedha: "Sabni kun, 'Yeroon itti manni Waaqayyo ijaaramu amma illee hin geeny'e' jedha." **3** Ergasiis dubbiin Waaqayyo karaa Haagee Raajichaatiin akkana jedhee dhufe; **4** "Yeroon kun yeroo isin utuu manni kun diigamee jiruu manneen keessan kanneen miidhafaman keessa jiraattaniidhaha?" **5** Ammas Waaqayyo Waan Hunda Danda'u akkana jedha: "Yaada keessan karaa keessan irra kaa'adhaa. **6** Isin sanyii baay'ee facafattanii waan xinnoo haammattaniirtu. Isin ni nyaattu; garuu hin quuftan. Ni dhugdu; garuu dheebeeu hin baatan. Wayyaa ni uffattu; garuu isinitti hin ho'u. Namni mindaa fudhatu akkuma nama mindaa isaa korjoo tarsha'aa keessa kaa'atuu ti." **7** Waaqayyo Waan Hunda Danda'u akkana jedha: "Karaa keessan hubadhaa. **8** Tulluutti ol ba'aa; muka fidaa; manicha ijaraa; anis isatti nan gammada; nan kabajamas" jedha Waaqayyo. **9** "Isin waan baay'ee abdattan; garuu ni xinnaate. Isin manatti galfattan ani immoo nan afuupe. Kun maaliif ta'ee?" jedha Waaqayyo Waan Hunda Danda'u. "Kun sababii utuu manni koo diigamee jiruu tokkoon tokkoon keessan gara mana keessaniitti fiigdaniif. **10** Kanaafuu sababii keessaniif samiiwwan fixeensa isaanii dhowwatan; laftis midhaan ishee dhowwatte. **11** Anis lafa qotiisa fi tulluuwwaniitti, midhaanii fi daadhii wayinii haaraatti, zayitii fi waan lafti kennitu hundatti, namaa fi loonitti, hojji dadhabbi harka keessaniittis hongee waameera." **12** Zarubaabel ilmi She'altii'eel, Iyyasuu ilmi Yehoozaadaaq lubichi ol aanaanii fi hambaawwan uummataa hundi sagalee Waaqayyo Waaqa isaaniiiti fi ergaa Haagee raajichaatiif ajajaman; Waaqayyo Waaqni isaanii isa ergeeraatiif. Uummannis Waaqayyoon sodaate. **13** Ergasiis Haageen ergamaan Waaqayyo sun akkana jedhee ergaa Waaqayyo kana sabatti hime: "Ani isin wajjinan jira" jedha Waaqayyo. **14** Akkasiin Waaqayyo hafuura Zarubaabel ilmi She'altii'eel bulchaa Yihuuda, hafuura Iyyasuu ilma Yehoozaadaaq lubicha ol aanaatti fi hafuura hambar uummataa hundaa kakaase. Isaanis dhufanii mana Waaqayyo Waan Hunda Danda'u, mana Waaqa isaanii ijaruu jalqaban; **15** kunis bara Daariyoos mootichaa keessaa waggaa lammaffaatti, bultii digdamii afuraffaa ji'a ja'affaatti ta'e.

2 Ji'a torbaffaa keessaa, bultii digdamii tokkoffaatti dubbiin Waaqayyo akkana jedhee karaa Haagee raajichaatiin dhufe; **2** "Zarubaabel ilmi She'altii'eel bulchaa Yihuudaatti, Iyyasuu ilma Yehoozaadaaq lubicha ol aanaatti fi hambar uummataatti dubbadhu. Akkanas jedhhii isaan gaafadhu; **3** 'Isin keessaa namni mana kana ulfina isaa kan duraa sana argee amma iyuu jiru eenyu? Inni amma maal isinitti fakkaata? Waanuma faayidaa hin qabne tokko isinitti hin fakkaatuu? **4** Yaa

Zarubaabel, egaa amma jabaadhu' jedha Waaqayyo. 'Yaa Iyyasuu ilma Yehoozaadaaq lubicha ol aanaa atis jabaadhu. Isinis sabni biyya kanaa hundinuu jabaadhaatiii hojjedhaa' jedha Waaqayyo. 'Ani isin wajjinan jiraati' jedha Waaqayyo Waan Hunda Danda'u. **5** 'Yeroo isin biyya Gibxii baatan sanatti, kakuun ani isin wajjin galee kanaa dha. Hafuurri koo isin gidduu jira. Isin hin sodaatinaa.' **6** 'Waaqayyo Waan Hunda Danda'u akkana jedha: 'Ani ammas yeroo gabaabaa keessatti deebi'ee samiiwwanii fi lafa, galaanaa fi lafa goggogaa nan raasa. **7** Ani saboota hunda nan raasa; qabeenyi sabootaa hundi ni dhufa; anis mana kana ulfinaa guuta' jedha Waaqayyo Waan Hunda Danda'u. **8** 'Meetiin kan koo ti; warqeens kan koo ti' jedha Waaqayyo Waan Hunda Danda'u. **9** 'Ulfinni mana ammaa kun ulfina mana duraa sanaa ni caala' jedha Waaqayyo Waan Hunda Danda'u. 'Anis iddo kanatti nagaa nan kenna' jedha Waaqayyo Waan Hunda Danda'u.' **10** Waggaal lammaffaa bulchiinsa Daariyoos keessa, bultii digdamii afuraffaa ji'a saglaffaatti, dubbiin Waaqayyo akkana jedhee gara Haagee raajichaatiin dhufe; **11** 'Waaqayyo Waan Hunda Danda'u akkana jedha; 'Waan seerri jedhu luboota gaafadhu; **12** yoo namni tokko foon qulqulleeffamee Waaqaf kennname fuudhee dachaa wayyaa isaa keessatti baatee wayyaan sun buddeena yookaan ittoo, daadhii wayinii, zayitii yookaan nyaata gosa biraat tuqe, nyaanni sun ni qulqulleeffamaa?' Luboonnis, "Waawuu" jedhanii deebisaniff. **13** Ergasiis Haageen akkana jedhe; "Namni reeffa tuqee xuraa'e tokko yoo wantoota kanneen keessa tokko tuqe wanni sun ni xuraa'a?" Luboonnis sunis, "Eeyye, wanni sun ni xuraa'a" jedhanii deebisaniff. **14** Haageen akkana jedhe; "Uummanni kunii fi sabni kun fuula koo duratti akkasuma' jedha Waaqayyo. 'Wanni isaan hoijjetan hundii fi wanni isaan achitti dhi'eessan hundi xuraa'a dha. **15** "Egaa guyyaa kanaa jalqabaatii of eeggannaadhaan qalbeeffadhaa; mana qulqullummaa Waaqayyo keessatti haala utuu dhagaan tokko dhagaa kaan irra hin kaa'amin dura ture hubadhaa. **16** Namni kam iyuu yeroo gara tuulla safartuu digdamaa dhufetti safartuu kudhan qofa argate. Namni kam iyuu yeroo daadhii wayinii safartuu shantama waraabbachuu gara boolla itti wayinii cuunfanii dhaqetti safartuu digdama qofa argate. **17** Ani hojji harka keessanii hunda waajgidhaan, awwaaroof fi cabbiidhaan nan rukute; isin garuu gara kootti hin deebine' jedha Waaqayyo. **18** Guyyaa kanaa jalqabaatii jechuunis guyyaa digdamii afuraffaa ji'a saglaffaa kanaa jalqabaatii hamma guyyaa hundeen mana qulqullummaa Waaqayyo buufameetti of eeggannaadhaan qalbeeffadhaa. **19** Amma iyuu sanyiin gombisa keessatti hafe tokko iyuu jiraa? Hamma ammaatti mukni wayinii fi mukni harbuu, roomaanii fi mukni ejersaa ija hin naqanne. "Ani guyyaa kanaa jalqabee isin nan eebbisaa." **20** Dubbiin Waaqayyo bultii digdamii afuraffaa ji'a sanaatti yeroo lammaffaa akkana jedhee gara Haagee dhufe; **21** "Akka ansi samiiwwanii fi lafa raasuuf jiru Zarubaabel bulchaa Yihuudaatti himi. **22** Ani teessoo moototaa nan garagalcha; humnaa mootummoota biyya alaas nan barbadeessa. Ani gaariiwwanii fi ooftota isaanii nan

garagalcha; fardeenii fi warra fardeen yaabbatan ni kufu; tokkoon tokkoon isaanii goraadee obboleessa isaaniitiin ni kufu. 23 “Guyyaa sana’ jedha Waaqayyo Waan Hunda Danda’u; ‘Yaa tajaajilaa koo Zarubaabel ilma She’altii’eel, ani sin fudhadha’ jedha Waaqayyo; ‘Ani waanan si filadheef akka qubeelaa chaappaa koo sin godhadha’ jedha Waaqayyo Waan Hunda Danda’u.”

Zakkaariyaas

1 Bara Daariyoos keessa, ji'a saddeetaffaa waggaalammaffaatti dubbiin Waaqayyo akkaan jedhee gara Zakkaariyaas raajicha ilma Berekiiyaa, ilma Iddoo dhufe: **2** "Waaqayyo alka malee abbootii keessanitti aaree ture." **3** Kanaafuuakkana jedhii sabatti himi; Waaqayyo Waan Hunda Danda'u akkana jedha; 'Gara kootti deebi'aa' jedha Waaqayyo Waan Hunda Danda'u; 'Anis gara keessanitti nan deebi'aa' jedha Waaqayyo Waan Hunda Danda'u. **4** Isin akka abbootii keessan kanneen raajonni duri, Waaqayyo Waan Hunda Danda'u, 'Karaa keessan hamaa fi gochawwan keessan hamaa sana irraa deebi'aa' jedha, jedhanii itti lallaban sanaa hin ta'inaa. Isaan garuu hin dhaggeeffatan yookaan na hin qalbeeffatan, jedha Waaqayyo. **5** Abbootiin keessan amma eessa jiru? Raajonis bara bараан jiraatuut? **6** Garuu dubbiin koo fi seerri koo kan ani tajaajiltoota koo raajota ajaje sun abbootii keessan irra hin geenyee? "Ergasiisaan qalbii jijiirratani, 'Waaqayyo Waan Hunda Danda'u akkuma gochuuf murteesse sanatti waan karaa keenyaa fi gochawwan keenyaf malu nutti godhe' jedhan." **7** Bara Daariyoos keessa, waggaalammaffaatti, bultii afuraffaa ji'a kudha tokkoffaa, ji'a Shebaaxi jedhamu keessa dubbiin Waaqayyo gara Zakkaariyaas raajichaa ilma Berekiiyaa, ilma Iddoo dhufe. **8** Ani halkan keessa mul'ataan namicha farda diimaa yaabbatu tokko fuula koo duratti nan argel! Innis mukkeen kusaayee kanneen laga keessaa gidduu dhaabatee ture. Dugda isaa duubaan fardeen diddiimoo, mammagaallanii fi adaadiit ture. **9** Anis, "Yaa gooftaa ko, wantoonni kunneen maali!" jedheen gaafadhe. Ergamaan Waaqayyo kan natti dubbachaa tures, "Isaan maal akka ta'an ani sin argisiisa" naan jedhe. **10** Kana irratti namichi mukkeen kusaayee gidduu dhaabatee jiru sun, "Kunneen warra akka isaan guutummaa lafaa keessa deemanif Waaqayyo ergee dha" jedhee naa ibse. **11** Isaanis, "Nu lafa guutuu irra naannofnee akka lafti guutuu boqonnaat fi nagaa qabdu argine" jedhanii ergamaa Waaqayyo kan mukkeen kusaayee gidduu dhaabatee sanatti himan. **12** Ergamaan Waaqayyoos, "Yaa Waaqayyo Waan Hunda Dandeessu, ati Yerusaalemin fi magaalaawwan Yihuudaa kanneen waggoota torbaatama itti aarteef hamma yoomiitti hin araaramtu?" jedhe. **13** Waaqayyo dubbii gaarii fi dubbii jajjabeessuu ergamaa Waaqayyo kan na wajjin dubbachaa ture sanatti dubbate. **14** Ergasiisaan ergamaan Waaqayyo kan natti dubbachaa ture sun akkana jedhe; "Dubbii kana labsi: Waaqayyo Waan Hunda Danda'u akkana jedha; 'Ani Yerusaalemi fi Xiyooniif akka malee nan hinaafa; **15** ani garuu saboota waan nagaa qaban of se'anitti akka malee aareera. Ani xinnuma aareen ture; isaan garuu ittuma fufanii hamaa hoijetan." **16** "Kanaafuu Waaqayyo akkana jedha: 'Ani aaraaraan Yerusaalemitti nan deebi'aa; manni koos deebifamee ni ijaarama. Funyoontiitii safaranis Yerusaaleem irra ni diriirfama' jedha Waaqayyo Waan Hunda Danda'u. **17** "Ammas ittuma fufitii Waaqayyo Waan Hunda Danda'u akkana jedha, jedhii labsi: 'Magaalaawwan

koo deebi'anii badhaadhumaadhaan ni guutamu; Waaqayyo Xiyoontiitii jajjabeessa; Yerusaalemis ni filata." **18** Ammas ol nan mil'adhe; kunoo, fuula koo dura gaanfa afurtu ture! **19** Anis, "Kun maali?" jedheen ergamaa Waaqayyo kan natti dubbachaa ture sana gaafadhe. Innis, "Kunneen gaanfawwan Yihuudaa, Israa'elii fi Yerusaalemin gargar bittinneessanii dha" jedhee naaf deebise. **20** Waaqayyo ergasiis ogeeyyi hojji harkaa afur na argisiise. **21** Anis, "Isaan kunneen maal hojjechuuf dhufan?" jedheen gaafadhe. Innis akkana jedhee deebise; "Isaan kunneen gaanfawwan akka namni tokko mataa isaa ol hin qabanneef Yihuudaa bittinneessanii dha; ogeeyyiin hojji harkaa kunneen garuu isaan rifachiisu fi gaanfawwan saboota uummataa ishee bittinneessuu gaanfawwan isaanii biyya Yihuudaatti ol fudhatan kanneenii balleessuu dhufan."

2 Ani ol nan mil'adhe; kunoo, namichi funyoo safaraa harkatti qabate tokko fuula koo dura ture! **2** Anis, "Ati garam deemuutti jirta?" jedheen gaafadhe. Innis, "Ani Yerusaalemin safaree bal'inaa fi dheerina ishee beekuufan deema" jedhee naaf deebise. **3** Ergasiisaan ergamaan Waaqayyo kan natti dubbachaa ture sun ka'ee deeme; ergamaan Waaqayyo kan biraa isa arguu dhufue **4** akkana jedheen: "Dhaqitii dargaggeessa sanatti akkana jedhii himi; 'Yerusaalem sababii baay'ina namaa fi horii ishee keessa jiraataniitiif magaalaa dallaa hin qabne taati. **5** Ani mataan koo naannoo isheetti dallaa ibiddaa nan ta'; ishee keessattis ulfina nan ta' a' jedha Waaqayyo. **6** "Kottaal Kottaal Biyya kaabaa sana keessaa baqadhaa" jedha Waaqayyo; "Ani bubbee samii afranitti isin bittinneesseeraati" jedha Waaqayyo. **7** "Yaa Xiyoon kottu! Ati kan intala Baabilon keessa jiraattu baqadhu!" **8** Waaqayyo Waan Hunda Danda'u akkana jedhaati: "Namni si tuqu kam iyyuu argituu ija isaa waan tuquuf, erga Inni Ulfina Qabeessi saboota si saaman sanatti na ergee booddee, **9** akka garboonni isaanii isaan saamaniif ani dhugumaan harka koo isaanitti ol nan kaafadha. Ergasiisaan isin akka Waaqayyo Waan Hunda Danda'u na ergee ni beektu. **10** "Yaa Intala Xiyoon gammadii ililchi. Ani dhufee gidduu kee nan jiraadhaati" jedha Waaqayyo. **11** "Bara sana saboonni hedduun gara Waaqayyoottideebi'anii saba koo ta'u. Ani immoo gidduu kee nan jiraadha; ati akka Waaqayyo Waan Hunda Danda'u sitti na ergee ni beekta. **12** Waaqayyo akkuma qooda isaa kan biyya qulqulluu keessaatti Yihuudaa ni dhaala; Yerusaaleminis deebi'ee ni filata. **13** Sababii inni iddo jireenya isaa qulqulluu sanaa ol ka'eef, sanyiin namaa hundi fuula Waaqayyo duratti cal'isaa."

3 Innis utuu Iyyaasuun lubichi ol aanaan fuula ergamaan Waaqayyo dura dhaabatee, Seexanni immoo isaa himachuuf karaa harka mirga isaa dhaabatuut na argisiise. **2** Waaqayyo Seexanaan akkana jedhe; "Seexana nana, Waaqayyo si haa ifatu! Waaqayyo inni Yerusaalemin filate si haa ifatu! Namichi kun mukukkula ibidda boba'u keessaat butame mitii?" **3** Iyyaasuun yeroo ergamaan Waaqayyo sana dura dhaabatetti uffata xuraa'aa uffatee ture. **4** Ergamaan Waaqayyo sunis warra isaa dura dhaabachaa turan sanaan, "Uffata isaa xuraa'aa

isa irraa baasaa” jedhe. Innis ergasii Iyyasuudhaan, inni, “Isaan kunneen warra lamaan akka Gooftaa lafa hundaa tajaajilaniif dibamanii dha” jedhe.

sittin uffisa” jedhe. 5 Anis, “Mataa isaa irra marata qulqulluu kaa’afii” nan jedhe. Kanaafuu isaan utuma ergamaan Waaqayyo sun achi dhaabatee jiruu, marata qulqulluu mataa isaa irra kaa’aniif uffata itti uffisan. 6 Ergamaan Waaqayyo sunis ajaja kana Iyyasuuif kenne: 7 “Waaqayyo Waan Hunda Danda’uakkana jedha; ‘Ati yoo karaa koo irra deemtee ajaja koo eegde, mana koo ni bulchita; itti gaafatamaa oobdi koo ni taata; anis warra as dhadhaabatan kana gidduutti iddo siif nan kenna. 8 “Yaa Iyyasuu lubicha ol aanaa, atii fi gareen kee warri fuula kue dura tataa’an, namoonni waan dhufuuf jiruuf mallaatto ta’an waan kana dhaggeeffadhaa. Ani tajaajila koo Damee sana nan fida. 9 Dhagaa ani fuula Iyyasuu dura kaa’e ilaala! Dhagaa tokkicha sana irra ija torbatu jira; anis barreffama isa irratti nan qiriixa’ jedha Waaqayyo Waan Hunda Danda’u; ‘cubbuu biyya kanaas guyuma tokkotti nan balleessa. 10 “Bara sana tokkoon tokkoon namaa muka wayiniitii fi muka harbuu isaa jala taa’uuf ollea isaa ni waammata’ jedha Waaqayyo Waan Hunda Danda’u.”

4 Ergasii ergamaan Waaqayyo kan natti dubbachaa ture sun deebi’ee akkuma nama hirribaa dammaqfamuutti na dammaqse. 2 Innis, “Ati maal argita?” jedhee na gaafate. Anisakkana jedheen deebise; “Ani baattuu ibsaa kan guutumaan guututti warqee ta’e cuggeen tokkos isa irra dhaabamee, ibsaawwan torba of irraa qabu kan ibsaawwan sanaaf ujummoowwan torba qabu tokko nan arga. 3 Akkasumas mukkeen ejersaa lama, tokko karaa mirga cuggeetiin, kaan immoo karaa bitaa cuggeetiin jira.” 4 Anis, “Yaa gooftaa wanni kun maali?” jedheen ergamaa Waaqayyo kan natti dubbachaa ture sana gaafadhe. 5 Inni immoo, “Ati isaan maal akka ta’an hin beektu?” jedhee naaf deebise. Anis, “Yaa gooftaa ko, ani hin beeku” jedheen deebise. 6 Kanaafuu inniakkana naan jedhe; “Kun dubbiit

Waaqayyo kan Zarubaabeliif kennamee dha: ‘Hafuura kootiin malee jabinaan yookaan humnaan miti’ jedha Waaqayyo Waan Hunda Danda’u. 7 “Yaa tulluu guddaa ati maali? Ati fuula Zarubaabel duratti lafa diriiraa taata. Innis, ‘Surraan, surraan isaa haa ta’u!’ jedhanii iyyaa inni dhagaa xumuraa baasa.” 8 Ergasii dubbiin Waaqayyoakkana jedhee gara koo dhufe: 9 “Harki Zarubaabel hundee mana qulqullummaa kanaa buuseera; harkuma isaa jaaaree fixa. Ergasii isin akka Waaqayyo Waan Hunda Danda’u isinitti na erge ni beektu. 10 “Eenyutu guyyicha waan xinnoo tuffata? Namoonni gaafa harka Zarubaabel keessatti tunbii organitti ni ililchu. Wantoonni torban kunneen ijawwan Waaqayyo kanneen lafa hunda irra nanaanna’aniilalanii dha.” 11 Anis, “Mukkeen ejersaa lamaan karaa mirgaa fi bitaa baattuu ibsa jiran kunneen maali?” jedheen ergamaa Waaqayyo sana gaafadhe. 12 Ammas anis, “Dameen muka ejersaa lamaan ujummoow warqee lamaan biraa kanneen zayitti warqee gad dhangalaasan kunneen maali!” jedheen isa gaafadhe. 13 Innis, “Isaan maal akka ta’an ati hin beektu?” naan jedhe. Anis, “Yaa gooftaa ko, ani hin beeku” nan jedheen. 14 Kanaafuu

5 Ani ammas ol mil’adhe; kunoo kitaabni maramaan barrisu tokko fuula koo dura ture! 2 Ergamaan Waaqayyo sunis, “Ati maal argita?” jedhee na gaafate.

Anis, “Kunoo ani kitaaba maramaa dhundhuma digdama dheeratee dhundhuma kuudhan bal’atu tokko nan arga” jedheen deebise. 3 Kana irratti inniakkana naan jedhe; “Kun abaarsa lafa hundumatti dhufaa jiruu dha; akka kitaabicha irratti barreffametti, hattuun hundinuu ni barbadoofti; akkuma barreffamni gama kaan irraa jedhutti namni sobaan kakatu hundinuu ni barbadeeffama. 4 Waaqayyo Waan Hunda Danda’uakkana jedha; ‘Ani abaarsa kana gad nan erga; innis mana hattuutii fi mana nama sobaan maqaa kootiin kakatu ni seena. Abaarsi kun mana isaa keessatti hafee, mana isaa, muka isaatii fi dhagaa isaa ni barbadeessa.”

5 Ergamaan Waaqayyo kan natti dubbachaa ture sun dhufee, “Mee ol jedhii waan dhufaa jiru sana ilali” naan jedhe. 6 Anis, “Inni maali?” jedheen gaafadhe. Innis, “Kun quunnaa ittiin waa safaranii dha” jedhee deebise. Ammas itti dabalee, “Kun hammina saba guutummaa lafaa irra jiraatuutti ti” jedhe. 7 Ergasii qadaadililaa hoijetame irraa ol fuudhame; kunoo dubartiiin tokko quunnaa sana keessaa teessee ture! 8 Innis, “Kun hammina” jedhe; ergasii quunnaa keessatti gad ishee dhiibee qadaada dilaalii irraa hoijetame sana afaan quunnaatti deebise. 9 Ergasii ani ol nan mil’adhe; kunoo dubartoonni qoochoo isaanii jalaa bubbbee qaban lama fuula koo dura turan! Isaanis qoochoo akka qoochoo huummoo qabu ture; quunnaa sanas samii fi lafa gidduutti ol fuudhan. 10 Anis, “Isaan quunnaa sana eessatti geessu?” jedheen ergamaa Waaqayyo kan natti dubbachaa ture sana gaafadhe. 11 Innis, “Mana ijaaruuf jedhanii gara biyya Baabilonitti geessu. Yeroo manni sun ijaaramee qopheeffamitti quunnaa sana fuudhanii iddoos isaa kaa’u.”

6 Ani ammas ol nan mil’adhe; kunoo gaariwwan afur kanneen gaarran lama jechuunis tulluuwwan naasii gidduu gad ba’an nan arge! 2 Gaarii jalqabaa fardeen didiimoo, lammafaan gugurraa, 3 sadaffaan adaadii, afuraffaan immoo farda daamaa qaba ture; isaan hundinuu jajjaboo turan. 4 Anis, “Yaa gooftaa ko, isaan kunneen maali?” jedheen ergamaa Waaqayyo natti dubbachaa ture sana gaafadhe. 5 Ergamaan Waaqayyo sunis akkana jedhee naaf deebise; “Isaan kunneen hafuurota samii afran fuula Gooftaa lafa hundaa dura iddoa dhaabachaa turanii gad ba’aniif dha. 6 Kan fardeen gugurraa qabu gara biyya kaabaa deema; kan fardeen adaadii qabu gara biyya lixa biiftuu deema; kan fardeen daamaa qabu immoo gara biyya kibbaa deemaa.” 7 Fardeen jajjaboon sun yeroo gad ba’aniitti guutummaa lafaa irra asii fi achi deemuu barbaadanii turan. Innis “Guutummaa lafaa irra deemaa!” jedheen. Kanaafuu isaan guutummaa lafaa irra deeman. 8 Ergasii inni na waamee, “Ilaali, warri gara biyya kaabaa deeman sun biyya kaabatti Hafuura koo boqochiisaniiru” naan jedhe. 9 Ergasii dubbiin Waaqayyoakkana jedhee gara

koo dhufe; **10** “Booji’amtotta Baabilon irraa dhufan jechuunis Heldaayi, Xoobbiyaa fi Yedaa’iyaa irraa meetii fi warqee fuudhi. Gaafasuma gara mana Yosiyaas ilma Sefaaniyya dhaqi. **11** Meetii fi warqee sana fuudhiitii gonfoo tolchi; gonfoo sanas mataa lyyasuu lubicha ol aanaa ilma Yehoozaadaaq irra kaa’i. **12** Waaqayyo Waan Hunda Danda’u akkana jedha, jedhii itti himi: ‘Kunoo namichi maqaan isaa Damee jedhamu tokko as jira; innis damee baasee iddoosisaatii dagaagee dhaqee mana qulqullummaa Waaqayyoo ijhaar. **13** Namni mana qulqullummaa Waaqayyoo ijhaar is; inni ulfina uffatee teessoo isaa irra taa’ee ni bulcha. Inni teessoo isaa irratti luba ta’aa. Walii galteen nagaas isaan lamaan gidduu ni jiraata.’ **14** Gonfoon sunis yaadannoo Heelem, Xoobbiyaa, Yedaa’iyatiif fi Heeni ilma Sefaaniyya tiif mana qulqullummaa Waaqayyoo keessa ni kaa’ama. **15** Warri fagoo jiraatan dhufanii ijaarsa mana qulqullummaa Waaqayyoo ni gargaaru; isinis akka Waaqayyo Waan Hunda Danda’u isinittii na erge ni beektu. Yoo isin akka gaarii Waaqayyo Waqa keessanii ajajamtan wanni kun ni ta’aa.”

7 Bara Daariyoos Mootichaa keessa waggaafuraffaatti, bultii afuraffaa ji'a saglaffaa, ji'a Kaaseluu jedhamu keessa dubbiin Waaqayyoo gara Zakkaariyas dhufe. **2** Namoonni Beet'eel akka isaan Waaqayyoon kadhatanii Sharezerii fi Regee-Meleekin namoota isaanii wajjin ergan; **3** kunis akka isaan, “Ani akkuman waggoota hedduu godhe sana ammas ji'a shanaffaa keessa gaddee soomuu qabaa?” jedhanii luboota mana qulqullummaa Waaqayyo Waan Hunda Danda'utii fi raajota gaafatanii. **4** Dubbiin Waaqayyo Waan Hunda Danda'uu akkana jedhee gara koo dhufe; **5** “Uummata biyya kanaatii fi luboota hunda akkana jedhii gaafadhu; ‘Isin waggoota torbaataman darban yeroo ji'a shanaffaa fi torbaffaa keessa soomtanii gadditanitti dhugumaan anaaf soomtanii? **6** Yeroo nyaattanii fi dhugdanittis ofuma keessanii nyaattanii dhugdan mitii? **7** Dubbiin kun isa Waaqayyo gaafa Yerusaalemii fi magalaawwan naannoo ishee nagaa fi badhaadhummaadhaan jiraatanitti, yeroo Negeebii fi gaarran lixaan bira namoonni jiraachaa turanitti karaa raajota isaa kanneen duriitiin dubbate mitii?” **8** Dubbiin Waaqayyoo ammas akkana jedhee gara Zakkaariyas dhufe: **9** “Waaqayyo Waan Hunda Danda’u akkana jedha: ‘Murtii qajeelaadhaan bulchaa; waliiif araaramaa; garaas walii laafaa. **10** Isin haadha hiyyeessaa yookaan ijoollee abbaa hin qabne yookaan alagaa yookaan hiyyeeyii hin hacuucinnaa. Garaa keessanitti hammina walitti hin yaadinaa.’ **11** ‘Isaan garuu dhaga uu didan; mataa jabinaanis dugda isaanii itti gatanii gurra isaanii cuqqaallatan. **12** Isaan garaa isaanii akkuma dhagaa jabeeffatanii seera yookaan dubbii Waaqayyo Waan Hunda Danda’u karaa raajota isaa kanneen duriitiin Hafuu isatiin erge dhaggeeffachuu didan. Kanaafuu Waaqayyo Waan Hunda Danda’u akka malee aare. **13** “Yeroo ani waametti, isaan na hin dhaggeeffanne; kanaafuu yoo isaan na waammatan ani isaan hin dhaggeeffadhu’ jedha Waaqayyo Waan Hunda Danda’u. **14** ‘Ani bubbeedaan saba isaan hin beekne

hunda gidduutti isaan nan bittinnees. Biyyi isaanii hamma namni itti galuu fi keessaan darbu tokko iyuu dhabamutti isaan booddee ni onte. Isaan akkasiin biyya namatti toltu sana onsan.” **8** Dubbiin Waaqayyo Waan Hunda Danda’uu ammas gara koo dhufe. **2** Waaqayyo Waan Hunda Danda’u akkana jedha: “Ani Xiyooniif hinaaffaa guddaa qaba; hinaaffaa isheetiin guggubachaan jira.” **3** Waaqayyo akkana jedha: “Ani Xiyoontti deebi’ee Yerusaalem keessa nan jiraadha. Yerusaalem Magaalaa Dhugaa jedhamti; tulluu Waaqayyo Waan Hunda Danda’uu Tulluu Qulqulluu jedhamee ni waamama.” **4** Waaqayyo Waan Hunda Danda’u akkana jedha: “Ammas yeroo tokko jaarsolii fi jaartoliin daandii Yerusaalem irra ni tataa’u; tokkoon tokkoon isaanii sababii dulluma isaaniitif ulee harkatti qabatu. **5** Daandiin magaalattii ijoollee dhiiraa fi durbaa kanneen achi taphataniin ni guutama.” **6** Waaqayyo Waan Hunda Danda’u akkana jedha: “Yeroo sanatti wanni kun hambaa saba kanaatifi dinqii ta'u danda'a; anaaf garuu kun dinqii ta'u danda'a?" jedha Waaqayyo Waan Hunda Danda’u. **7** Waaqayyo Waan Hunda Danda’u akkana jedha: “Ani biyyoota ba'a biifttii fi lixa biifttii keessaa saba koo nan baasa. **8** Ani akka isaan Yerusaalem keessa jiraataniif isaan nan deebisa; isaan saba koo ni ta'u; anis dhugaa fi qajeelummaadhaan Waaqa isaanii nan ta'a.” **9** Waaqayyo Waan Hunda Danda’u akkana jedha: “Isin warri amma dubbii raajonni yeroo hundeen mana Waaqayyo Waan Hunda Danda’uu buufametti achi turan dubbatan kana dhageessan, akka manni qulqullummaa ijaaramuuf irreen keessan haa 11 Garuu ani amma akkan duraan hojjedhe sana hambaa saba kanaatii hin hojjedhu” jedha Waaqayyo Waan Hunda Danda’u. **12** “Sanyiin akka gaaribiqila; mukni wayiniis ija naqata; lafti midhaan kenniti; samiiwwanis fixeensa isaanii coccobsu. Ani waan kana hunda dhaala godhee hambaa saba kanaatifi naai kenna. **13** Yaa Yihuudaa fi Israa'el akkuma isin saboota gidduutti waan abarsaa turtaan sana, ani isin baasee akka isin eebba taatan nan godha. Harki keessan haa jabaatuu malee hin sodaatinaa.” **14** Waaqayyo Waan Hunda Danda’u akkana jedha: “Ani akkuma gaafa abbootiin keessan na aarsanitti balaa isinittii fiduu yaadee isinii na'uu dide sana” jedha Waaqayyo Waan Hunda Danda’u; **15** “Kanaafuu ani amma Yerusaalemii fi Yihuudaaf waan gaarif hojjechuu murteesseera. Isin hin sodaatinaa. **16** Wannii isin gochuu qabdani kana: Dhugaa walitti dubbadhaa; karra keessan duratti murtii dhugaa fi malinaa; sobaan kakachuu illee hin jaalatinaa. Ani waan kana hunda nan jibbaa” jedha Waaqayyo. **18** Ammas dubbiin Waaqayyo Waan Hunda Danda’uu gara koo dhufe. **19** Waaqayyo Waan Hunda Danda’u akkana jedha: “Soomni ji'a afuraffaa, shanaffaa, torbaffaa fi kurnaffaa Yihuudaaf yeroo gammachuu fi ililchuu, akkasumas yeroo ayyaana gammachuu ta'a. Kanaafuu dhugaa fi

nagaa jaalladhaa.” **20** Waaqayyo Waan Hunda Danda’u golee iddoo aarsaatti facaasaniitti ni guutamu. **16** akkana jedha: “Uummanni hedduunii fi jiraattonni Akkuma tikseen bushaayee isaa oolchu sana, Waaqayyo magaalaa hedduun ammas ni dhufu; **21** jiraattonni Waaqni isaanii gaafas saba isaa ni oolcha. Isaan akkuma magaalaa tokkoo gara magaalaa biraajaa dhaqanii, ‘Kottaa faaya gonfoo irraatti biyya isaa keessatti ni calaqqisu. mee Waaqayyo kadhachuu fi Waaqayyo Waan Hunda **17** Isaan akkam nama hawwatu! Akkamis miidhagu! Danda’u barbaadachuuuf dafnee haa deemnu. Ani mataan Midhaan dargaggoota, daadhiin wayinii haaraan immoo koo iyyuu nan deema’ jedhu. **22** Uummanni baay’eenii fi shamarran jajjabeessa.

9 Raajiin dubbi Waaqayyo biyya Hadraakkitti ni dhufa; Damaasqoo irras ni bu’u; iji namoota hundaa fi gosoota Israa’el hundaa gara Waaqayyo ni ilaalaati; **2** akkasumaa gara Hamaati ishee daangaa irraa, isaan ogeeyyii ta an iyyuu gara Xiiroosii fi Siidoonaas ni ilaala. **3** Xiiroos da’anno jabaa ijaarratteerti; meetii akka awwaaraatti, warqeess akkuma kosii daandii irraatti tuullateerti. **4** Gooftaan garuu qabeenya ishee irraa fuudheer humna ishee galaana irratti barbadeessa; isheenii ibiddaan dhumti. **5** Ashqaloon waan kana argitee ni sodaatti; Gaazaan immoo dhukkubsattaae aaddi; Eqroonis akkasuma taati; abdiin ishee collageeraati. Gaazaan mootii ishee ni dhabdi; Eqroonis ontee hafti. **6** Namoonni ormaa Ashdoodin ni qabatu; anis of tuulummaa Filisxeemotaa nan balleessa. **7** Ani dhiiga afaan isaanii keessa jiru, nyaata dhowwames ilkaan isaanii gidduudhaa nan baasa. Warri hafanis kan Waaqa keenyyaa ta’ani Yihuudaa keessatti bulchitoota ta’u; Eqrooni immoo akka warra Yebusotaa ni taati. **8** Ani garuu loltuu cabsitee seentu mana koo irraa nan dhowwa. Lammata hacuuccuu saba koo irra hin burraaqxu; ani amma dammaqee nan eegaatti. **9** Yaa Intala Xiyoon ati guddisi gammadi! Yaa Intala Yerusaalem iyyi! Kunoo mootin kee qajeelaan, fayyina qabatee, gad of qabee harree yaabbatee, ilmoo harree jechuunis harree xinnoo yaabbatee gara kee dhufaa jira. **10** Ani gaariiwwan lolaa Efrem keessaa, fardeen lolaas Yerusaalem keessaa nan balleessa; iddaan waraanaas ni caccaba. Inni sabootatti nagaa ni labsa; bulchiinsi isaa galaana tokkoo irraa hamma galaana biraatti, Laga Efraaxiisiitii hamma daarii lafaatti bal’ata. **11** Si’i immoo, sababii dhiiga kakuu ani si wajjin qabutiif hidhamtoota kee ani boolla bishaan hin qabne keessaa baasee gad nan dhiisa. **12** Yaa hidhamtoota abdi qabdan, da’anno keessanitti deebi’aa; ani ammas harka lama godhee isiniif nan deebisa. **13** Ani akkan iddaa koo dabsadhatti Yihuudaa dabsee Efrem keessa nan guuta. Yaa Xiyoon, ani ilmaan kee ilmaan Giriikkitti nan kaasa; si’i immoo akka goraadee goota tokkoo nan godhadha. **14** Waaqayyo isaan irratti ni mul’ata; xiyyi isaa akka bakakkaa ni balaqqisa. Waaqayyo Gooftaan malakata ni afuufa; inni bubblee kibbaatiin deema; **15** Waaqayyo Waan Hunda Danda’u isaan eega. Isaan dhagaa furrisaatiin barbadeessanii mo’atu. Isaan akkuma daadhii wayinii dhuganii akkuma waciitii ittiin

Akkuma tikseen bushaayee isaa oolchu sana, Waaqayyo Waaqni isaanii gaafas saba isaa ni oolcha. Isaan akkuma faaya gonfoo irraatti biyya isaa keessatti ni calaqqisu. **17** Isaan akkam nama hawwatu! Akkamis miidhagu! Midhaan dargaggoota, daadhiin wayinii haaraan immoo shamarran jajjabeessa.

10 Yeroo bokkaa isa booddeetti akka inni bokkaa isiniif kennuuf Waaqayyoon kadhadhaa; bakakkaa kan ergu Waaqayyo dha. Inni bokkaa lola’u nama hundaa, biqiltuu dirree immoo tokkoo tokkoo namaatiif ni kenna. **2** Waaqonni tolfamoon gowwoomsaa dubbatu; raajonni mul’ata sobaa argu; isaan abjuu sobaa namatti himu; waan faayidaa hin qabneen nama jajjabeessa. Kanaafuu sabni kun akkuma hoolaa tiksee hin qabnee hacuucamee asii fi achi joora. **3** “Aariin koo tiksootatti boba’eera; ani re’oota nan adaba; Waaqayyo Waan Hunda Danda’u bushaayee isaa, mana Yihuudaa ni to’ata; lola keessattis akka farda jabaa isaan taasisa. **4** Yihuudaa keessaa dhagaan golee, isaa keessaa qofoon dinkaanaa, isaa keessaa iddaan lolaa, isaa keessaa bulchaan hundi ni dhufa. **5** Isaan akkuma namoota jajjaboo waraana keessatti tokkummaadhaan daandii dhoqfee irra deemu. Sababii Waaqayyo isaan wajjin jiruuf isaan lolanii abbootii fardeenii qaanessu. **6** “Ani mana Yihuudaa nan jajjabeessa; mana Yoosefis nan oolcha. Ani waanan garaa isaanii laafuuq deebisee isaan nan dhaaba. Isaan akkuma waan ani duraanuu isaan hin gatinii ta’u; ani Waaqayyo Waaqa isaanii ti; deeibiis isaaniiif nan kenna. **7** Efremmonni akkuma namoota jajjaboo ta’u; garaan isaanii akkuma nama daadhii wayiniitti gammaduu ni gammada. Ijoolleen isaanii waan kana arganii ni gammada; garaan isaanii Waaqayyootti ni gammada. **8** Ani siiqsee walitti isaan nan qaba. Ani dhugumaan isaan nan fura; isaan akkuma duraa sana ni baay’atu. **9** Yoo ani saboota gidduutti isaan bittineesse iyyuu isaan biyya fagootti na yaadatu. Isaanii fi ijoolleen isaanii lubbuudhaan ni jiraatu; ni deebi’us. **10** Ani biyya Gibxiitti deebisee isaan nan fida; Asoor keessaas walittin isaan qaba. Ani gara Gil’adii fi Libaanoonitti isaan nan fida; iddoon isaan ga’us hin argamu. **11** Inni galaana rakkinaa keessa darba; dha’aa galaanaas ni rukuta; tuujubawwan Abbayyaa hundinuu ni gogu. Of tuulummaan Asoor gad deebi’aa; bokkuun mootummaa Gibxis ni bada. **12** Ani Waaqayyoon isaan nan jabeessa; isaanis maqaa isaatin deddeebi’u” jedha Waaqayyo.

11 Yaa Libaanoon, akka ibiddi birbirsa kee gubee fixiuf balbal kee banadhu! **2** Yaa muka gaattiraa, birbirsii kufeeraatti wawaadhu; mukkeen ulfina qaban badaniiru! Yaa qilxuu Baashaan wawaadhu; bosonni gobbuun ciramee dhumeera! **3** Wawaanahaa tiksootaa dhaggeeffadhaa; lafti tika isaanii inni gabbataan barbadaa’ eeraati! Aaduu leencaa dhaga’aa; bosonni Yordaanos gobbuun sun barbadaa’ eeraati! **4** Waaqayyo Waaqni kooakkana jedha: “Bushayee qalmaaf qopheeffaman tiksi. **5** Warri isaan bitatan, qalataniit utuu hin adabamin hafu. Warri gurguratanis, ‘Waaqayyoon galanni haa ga’u; ani sooreessal’ jedhu.

Tiksoonni isaanii garaa isaaniif hin laafan. **6** Ani si'achi uummata biyyattiitif garaa hin laafutii" jedha Waaqayyo. "Ani nama hunda dabarsee olлаaa isaatii fi mootii isaatti nan kenna. Isaan biyyattii ni rukut; anis harka isaaniittiisaan hin baas." **7** Kanaafuu ani bushaayee qalmaaf qopheeffaman, keessumattuu kannineen bushaayee cunqurfaman nan tikfadhe. Ergasiin ulee lama fudhadhee isa tokkoon Surraa isa kaaniin immoo Tokkummaa jedheen moggaase; akkasiinis bushaayee nan tikfadhe. **8** Ani ji'uma tokko keessati tiksoota sadan nan balleesse. Lubbuun koo isaan balfite; lubbuun isaaniis na balfite; **9** akkanas jedheen; "Ani tiksee keessan hin ta'u. Kan du'u haa du'u; kan badus haa badu. Kanneen hafanis foon walii haa nyaatan." **10** Ergasiin ani kakuu saboota hunda wajjin gale cabsuudhaaf ulee koo kan Surraa jedhamu fuudhee nan cabse. **11** Innis guyyuma sana cabe; kanaafuu bushaayeen dhiphathan kanneen na ilaala turan akka wannu kun dubbi Waaqayyo ta'e beekan. **12** Anis, "Yoo wannu kun waan gaarii isinitti fakkate, gatii koo naaf kennaa; yoo ta'uu baate immoo dhiisaa" nan jedheen. Kanaafuu isaan meetii soddoma naaf kennan. **13** Waaqayyos gatii gaarii isaan itti na shallagan sana, "Mankuusa keessa buusi!" naan jedhe. Kanaafuu ani meetii soddomman sana fuudhee mana Waaqayyo keessatti mankuusa keessa nan buuse. **14** Ergasiin ani obbolummaa Yihuudatii fi Israa'el diiguudhaaf ulee koo lammaaffaa kan Tokkummaa jedhamu sana nan cabse. **15** Kana irratti Waaqayyo akkana naan jedhe; "Ammas mi'a tiksee gowwaa sanaa fuudhi. **16** Ani kunoo biyyattii keessatti tiksee hoolotaa nan kaasa; innis isa bade hin yaadatu; isa joore hin barbaadu; isa cabe hin wal'anu; isa fayye hin sooru; garuu foon coomaa ni nyaata; kottree isaaniis ni caccabsa. **17** "Tiksee faayidaa hin qabne kan bushaayee gatee deemuuf wayyoo! Goraadeen irree isaatii fi ija isaa mirgaa haa dha'u! Irreen isaa guutumaan guutuutti haa goggogu; iji isaa mirgaa guutumaan guutuutti haa jaamu!"

12 Kun raajii dubbi Waaqayyo waa'ee Israa'el dubbatuu dha. Waaqayyo samiiwwan diriirse, inni hundee lafaa buuse, inni nama keessatti hafuura namaa uume sunakkana jedha: **2** "Ani Yerusaalemin namoota naannoo ishee jiraatan hundatti xoofoo gatantarsu nan godha. Yihuudanakkuma Yerusaalem marfamtee ni qabamti. **3** Gaafas, yeroo saboonni lafaa hundi isheen mormuudhaan walitti qabamanitti, ani Yerusaalemin saboota hundatti kattaa hin sochoofamne nan godha. Warri ishee sochoosuu yaalan hundi of miidhu. **4** Gaafas ani fardeen hundaan naaaisa; isa yaabbatus nan maraacha" jedha Waaqayyo. "Ani Yihuudaa eeguuf ija koo nan banadha; ija fardeen saboota hundaa garuu nan jaamsa. **5** Ergasiin hangafoonni Yihuudaa garaa isaaniitti, 'Jiraatonni Yerusaalem sababii Waaqayyo Waan Hunda Danda'u Waaqa isaanii ta'eef jajjaboo dha' jedhu. **6** "Ani gaafas hangafoota Yihuudaa baddaa ibiddaa tuullaa qoraanii keessaa, akkuma guca ibiddaa bissii keessaa nan godha. Isaan saboota naannoo isaanii kanneen mirgaa fi bitaan jiran hunda ni barbadeessu; Yerusaalem garuu utuu hin miidhamin iddoodhuma isheetti hafti.

7 "Waaqayyo akka ulfinni mana Daawitii fi jiraattota iddooy jirenya Yihuudaa ni baraara. **8** Gaafas Waaqayyo jiraattota Yerusaalemiif ni qolata; guyyaa sana isaan keessaa inni dadhabaan akka Daawit ta'a; manni Daawitii akka Waaqaa, akka ergamaa Waaqayyoo isaan dura deemuu ni ta'a. **9** Ani gaafas saboota Yerusaalem lolan hunda balleessuuq nani ba'a. **10** "Ani mana Daawitii fi jiraattota Yerusaalem irratti hafuura surraati fi kadhanan dhangaalaasa. Isaan ana isaa waraanaan sana ni ilalu; isaan akkuma nama ilma tokkichaaf boo'uttii ni boo'uuf; akkuma nama ilma hangaafab baay'isee gadduuttiis ni gadduu. **11** Gaafas boo'ichi Yerusaalem keessaa akkuma boo'icha dirree Megidoonitti Hadaad Rimooniif boo'ame sanaa guddaa ta'a. **12** Biyyattiin ni boossi; tokkoon tokkoon balbalas niitota isaanii wajjin ofii isaaniiif ni boo'u; balballi mana Daawitii fi niitonni isaanii, balballi mana Naataaniitii fi niitonni isaanii, **13** balballi mana Lewwii fi niitonni isaanii, balballi Shime'iitii fi niitonni isaanii, **14** balbalawwan hafan hundii fi niitonni isaanii ni boo'u.

13 "Gaafas mana Daawitii fi jiraattota Yerusaalem cubbuu fi xuraa'ummaa irraa akka qulqulleessuuq burqaan tokko ni banama. **2** "Ani gaafas maqaa waaqota tol famoo biyyattii keessaa nan balleessa; isaan lammata hin yaadataman" jedha Waaqayyo Waan Hunda Danda'u. "Ani raajotaa fi hafuura xuraa'ummaa biyyattii keessaa nan balleessa. **3** Yoo namni tokko ammas raajii dubbate, abbaa fi haati issa, warri isa dhalche, 'Ati maqaa Waaqayyootiin waan soba dubbatteef du'uu qabda' jedhuun. Yeroo inni raajii dubbatutti abbaa fi haati issa warri isa dhalche isa waraanu. **4** "Guyyaa sana raajii hundinu sababii mul'ata raajii isatiif ni qaana'a; inni gowwoomsuudhaaf wayyaar raajii kan rifeensa irraa hojjetame hin uffatu. **5** Inni, 'Ani qotee bulaadha malee raajii miti; ijollummaa kootii jalqabee namni na gurguree ture' jedha. **6** Yoo namni tokko, 'Madaan dhagna kee irraa kun maali?' jedhee gaafate, inni, 'Madaan kun madaan ani mana michoota kootti madaa'ee dha' jedheebisa. **7** "Yaa goraadee, tiksee kootti, nama natti dhi'aatu sanatti ka'il" jedha Waaqayyoon Waan Hunda Danda'u. "Ati tiksee rukuti; hoolonni ni bittinneeffamu; anis harka koo warra xixinnaatti nan deebifadha. **8** Lafa hunda irratti" jedha Waaqayyo, "Harka sadii keessaa harki lama rukutamee bada; ta'uus harka sadii keessaa harki tokko achitti hafa. **9** Ani harka sadaffaa kana ibiddattin naqa; akkuma meetii baqsee isaan nan qulqulleessa; akka warqeetti isaan nan qora. Isaan maqaa koo ni waanmattu; anis deebii nan kennaa; ani, 'Isaan saba koo ti' nan jedha; isaan immoo, 'Waaqayyo Waaqa keenya' jedhu."

14 Kunoo guyyaan Waaqayyoo ni dhufa; boojuun kees si keessatti ni qoqqoodama. **2** Ani akka isaan ishee waraananiif saboota hunda Yerusaalemitti walitti nan qaba; magaalattiin ni qabamti; manneen ni saamamu; dubartoonni isaanii humnaan gudeedamu. Gartokkeen magaalattii ni booj'iama; uummanni hafe garuu magaalattii keessaa hin fudhatamu. **3** Waaqayyo

akkuma guyyaa duulaa dhaqee lolu sana, dhaqee saboota sana lola. **4** Guyyaa sana miilli isaa Tulluu Ejersaa isa karaa ba'a Yerusaalemiiti jiru irra dhaabata; Tulluun Ejersaas ba'aa gara dhi'aatti sulula guddaa uumee iddo lamatti baqaqfama. Tulluun sunis gartokkeen isaa gara kaabaatti, gartokkeen isaa immoo gara kibbaatti siqa. **5** Isin karaa sulula tulluu kootiin baqattu; inni gara Aazeelitti diriirfamaati. Isin akkuma bara Uziyan mooticha Yihuudaa keessa sochii lafaa jalaa baqattan sana ammas ni baqattu. Ergasii Waaqayyo, Waaqni koo ni dhufu; qulqullooni hundinuus isa wajjin ni dhufu. **6** Guyyaa sana ifni, dhaamochii fi qorri hin jiraatan. **7** Guyyaan sun guyyaa addaa, guyyaa Waaqayyo qofa biratti beekamu, yeroo itti garaagarummaan guyyaa fi halkanii hin beekamne ni ta'a. Yeroo dhi'utti ifa ni ta'a. **8** Gaafas bishaan jireenyaa Yerusaalem keessaa ni yaa'a; walakkaan isaa gara galaana ba'aatti, walakkaan immoo gara galaana lixaatti bonaa fi ganna yaa'a. **9** Waaqayyo guutummaa lafaa irratti mootii ta'a. Gaafas Waaqayyo tokko, maqaan isas maqaa tokko ta'a. **10** Guutummaan biyyattii Gebaadhaa hamma Rimoon ishee kibba Yerusaalem jirtuutti akka Arabbaa ta'a. Yerusaalem garuu Karra Beniyaamii hamma Karra Jalqabaatti, hamma Karra Goleetti, Gamoo Hanaani'eelii hamma iddo cuunfaa wayinii mootichaatti ol kaafamtee iddoohuma ishee durii ni turti. **11** Namni ishee keessa jiraata; isheen si'achi hin diigamtu. Yerusaalem nagaadhaan jiraatti. **12** Kun dha'icha Waaqayyo ittiin saboota Yerusaalemin lolan hunda rukutuu dha: Foon isaanii utuma isaan miilla isaaniiitiin dhaabatanii jiranuu tortora; iji isaanii boolla ija isaanii keessatti tortora; arrabni isaanii afaan isaanii keessatti tortora. **13** Gaafas jeequmsi guddaaan Waaqayyo biraan namootatti ni dhufa. Isaanis harkaan wal qabatanii wal haleelu **14** Yihuudaanis Yerusaalemin lola. Qabeenyi saboota naannoo ishee jiraatanii hundi warqueen, meetii fi uffanni baay'een walitti qabama. **15** Dha'ichi akkasii fardeenii fi gaangolii, gaalaa fi harree, akkasumas horii qubata keessaa hunda ni rukuta. **16** Ergasii hambaawan saboota Yerusaalemin lolan hundaa wagguma waggaadhaan Mooticha, Waaqayyo Waan Hunda Danda'u waqqeffachuuf fi ba'u. **17** Uummanni lafa irra jiraatu kam iyyuu yoo Mooticha, Waaqayyo Waan Hunda Danda'u waqqeffachuuf Yerusaalemitti ol ba'uu baate bokkaa hin argatu. **18** Uummanni Gibxiis yoo ol ba'ee hirmaachuu baate bokkaa hin argatu. Waaqayyo dha'icha ittiin saboota Ayyaana Daasii ayyaaneffachuuf ol hin baane rukutu isaanitti ni fida. **19** Kun adabbii Gibxii fi adabbii saboota Ayyaana Daasii ayyaaneffachuuf ol hin baane hundaa ta'a. **20** Gaafas katabbiin, "Waaqayyoof qulqulla'e" jedhu bilbila fardeenii irratti ni barreffama. Xuween mana Waaqayyoo keessaas akkuma waciitii qulqulluu fuula iddo aarsaa dura jiru sanaa ni ta'a. **21** Xuween Yerusaalemii fi Yihuudaa keessaa hundi Waaqayyo Waan Hunda Danda'uuf qulqulluu ta'a; namni aarsaa dhi'eessuuf dhufu hundinuus xuwwewwan sana keessaa muraasa ni fudhata. Foon aarsaa itti bilcheeffata. Gaafas namni Kana'aan tokko iyyuu deebi'ee mana Waaqayyo Waan Hunda Danda'u keessatti hin argamu.

Miilkyaas

1 Raajii dubbi Waaqayyoo kan karaa Miilkyaasiin gara Israa'el dhufe. **2** "Ani isin jaalladheera" jedha Waaqayyo. "Isin immoo, 'Ati akkamitti nu jaallatte?" jettanii gaafattu. "Esaawu obboleessa Yaaqoob hin turree?" jedha Waaqayyo. "Ta'us ani Yaaqoobin jaalladhee, **3** Esaawun garuu jibbeera; ani tulluuwan isaa lafa onaa godhee dhaala isaa waangoo gammoojiitif kenneara." **4** Edoomiyaas, "Nu caccabnu iyuu, diigama sana deebisnee ni ijaarra" jedha ta'a. Garuu Waaqayyo Waan Hunda Danda'uakkana jedha: "Isaan ni ijaaru ta'a; ani garuu nan diiga. Isaan Biyya Hamaa, saba yeroo hunda dheekkamsa Waaqayyoo jala jiraatu jedhamanii ni waamamu. **5** Isin waan kana ija keessaniin argitanii, 'Daarii biyya Israa'eliin gamatti iyuu Waaqayyo Guddaa dhal' jettu. **6** "Ilmi abbaa isaa, garbichis gooftaa isaa ulfeessa. Egaa ergan abbaa ta'e, ulfinni naaf malu meerre ree? Ergan gooftaa ta'e, kabajni naaf malu meerree ree?" jedha Waaqayyo Waan Hunda Danda'u. "Yaa luboota; isintu maqaa koo tuffata. "Isin garuu, 'Nu akkamiin maqaa kee tuffanne?' jettanii gaafattu. **7** "Isin nyataa xuraa'a iddo aarsaa koo irratti dhi'eessitu. "Isin garuu, 'Nu akkamiin si xureessine' jettanii gaafattu. "Maaddiin Waaqayyoo tuffatamaa dha jechuudhaan. **8** Isin yoo horii jaamaa aarsaadhaaf dhi'eessitan, sun balleessa mitii? Isin yoo horii naafa yookaan horii dhukkubsataa naaf qaltan, sun balleessa mitii? Mee horii sana bulchaa keessaniif kennuu yaalaa! Inni isinitti ni gammadaa? Inni isin harkaa ni fudhataa?" jedha Waaqayyo Waan Hunda Danda'u. **9** "Egaa mee akka inni garaa nuu laafuuf Waaqa nuuf kadhadhaa. Isin yoo aarsaaakkasii qabattanii dhi'attan inni isin harkaa ni fudhataa?" jedha Waaqayyo Waan Hunda danda'u. **10** "Isin keessaa namni tokko akka isin ibidda faayidaa hin qabne iddo aarsaa koo irratti hin bobeessineetf utuu balbala mana qulqullummaa cufee jiraateel! Ani isinitti hin gammadu; aarsaa tokko iyuu isin harkaa hin fudhu" jedha Waaqayyo Waan Hunda Danda'u. **11** "Maqaan koo ba'a adutti kaasee hamma lixa adutti saboota gidduutti guddaa ni ta'a. Iddoo hundatti ixaannii fi aarsaan qulqulluun ni kennama; maqaan koo saboota gidduutti guddaa ni ta'aati" jedha Waaqayyo Waan Hunda Danda'u. **12** "Isin garuu maaddiin Gooftaa 'xuraa'a dha' nyaanni isaa 'tuffatamaa dha' jechuudhaan maqaa koo xureessitu. **13** 'Kun dadhabbbii dha!' jettanii tuffiidaan itti cirriiqfattu" jedha Waaqayyo Waan Hunda Danda'u. "Isin yoo horii hatame, kan naafate yookaan kan dhukkuba qabu fidanii aarsaa gootanii dhi'eessitan, ani isin harkaa fudhachuuut narra jiraa?" jedha Waaqayyo. **14** "Nammi bushaayee isaa keessaa korbeessa jaallatamaa qabu kan korbeessa sana aarsaa dhi'eessuu wareega kennee garuu sobee horii hir'ina qabu Gooftaadhaaf dhi'eessu abaaramaa haa ta'u. Ani mootii guddadhaati, maqaan koo saboota gidduutti sodaatamuu qaba" jedha Waaqayyo Waan Hunda Danda'u.

2 "Yaa luboota akeekkachiisni kun isiniif kennname. **2** Yoo isin dhaggeeffachuu baattan, yoo isin maqaa

koo kabajuuf garaa keessan qopheessuu baattan, ani abaarsa isinitti nan erga; eebba keessanis nan abaara" jedha Waaqayyo Waan Hunda Danda'u. "Sababii isin maqaa koo kabajuuf garaa keessan hin qopheessiniif dhugumaan ani amma iyuu eebba keessan abaareera. **3** "Sababii keessaniif ani sanyii keessan nan ifadha; faandoor aarsaa isin guyyaa ayyaanaa dhi'eessitan fuula keessanitti nan facasa; isa wajjinis ni baddu. **4** Kakuun ani Lewwi wajjin qabu akka itti fufuuf, ajaya kana isinitti erguu koo isin ni beektu" jedha Waaqayyo Waan Hunda Danda'u. **5** "Kakuun ani isa wajjin gale kakuu jireenytaati fi kakuu nagaa ture; isas nan kennieef; kunis kabaja fide; innis na kabaje; maqaa koo sodaachuudhaanis ni dhaabate. **6** Gorsii dhugaa afaan isaa keessa ture; sobni tokko iyuu hidhii isaa irraa hin argamme. Inni nagaag fi qajeelummaadhaan na wajjin jiraate; nama hedduus qalbii jijjiirrachiise. **7** "Sababii inni ergamaa Waaqayyo Waan Hunda Danda'uut ta'eef, hidhihi luba tokkoo beekumsa kuufata; namoonnis afaan isaa irraa gorsa barbaadu. **8** Isin garuu karaa irraa jal'attaniirtu; barsiisa keessaniinis namoota baay'ee gufachiftaniirtu; kakuu Lewwiis cabsitaniiirtu" jedha Waaqayyo Waan Hunda Danda'u. **9** "Kanaafuu ani akka isin saboota hunda durattu tuffatamtanii fi salphattan nan godha; isin waa'ee seeraa keessatti loogii hojettan malee karaa koo duukaa hin buuneetii." **10** Nu hundi Abbaa tokko qabna mitii? Waaquma tokkotu nu uume mitii? Yoos nu maalifi walifi amanamuu diduudhaan kakuu abbootii keenyyaa xureessina ree? **11** Yihuudaan hin amanamme. Israa'eli fi Yerusaalem keessatti wanni jibbisiiisan tokko raawwatameera; Yihuudaan dubartoota waqa ormaa waageffatan fuudhuudhaan iddo qulqulluu Waaqayyo jaallata xureesseera. **12** Nama waan kana hojjetu abbaa fedhe illee yoo ta'e, Waaqayyo Waan Hunda Danda'uut aarsaa fidu iyuu dunkaana Yaaqoob keessaa Waaqayyo isa haa balleessu. **13** Wanni isin hojettan kan biraas kanaa dha: iddo aarsaa Waaqayyoo irra imimmaan lolaافت. Sababii inni si'achi aarsaa keessaniif xiyyeffanoo hin kennineef yookaan aarsaa keessan gammachuudhaan isin harkaa hin fudhanneef ni boossu; ni wawaattus. **14** Isinis, "Kun maaliif ta'e?" jettanii gaafattu. Kun sababii ati utuma isheen hidhata kee, niittii kee kan kakuu taatee jirtuu amanamummaa isheef dhabdeef Waaqayyo si'ii fi niittii qeerrummaa kee gidduutti ragaa ta'eefi dha. **15** Waaqayyo tokko isaan hin goonee? Isaan fooniini hafuuraanis kanuma isaa ti. Inni maalif tokko isaan godhe? Sababii inni sanyii Waaqa sodaataarbaadaa tureef. Kanaafuu of eeggadhaa; eenyu iyuu amanamummaa niittii qeerrummaa isatiif qabu hin cabins. **16** "Ani wal hiiku dhirsaa fi niittii nan jibba" jedha Waaqayyo Waaqni Israa'el; "Ani nama wayyaa isatiin jal'ina haguugu nan jibba" jedha Waaqayyo Waan Hunda Danda'u. Kanaafuu of eeggadhaa; amanamummaas hin dhabinnaa. **17** Isin dubbi keessaniif Waaqayyo dadhabsiiftaniirtu. "Nu akkamiin isa dadhabsiifne?" jettanii gaafattu. "Warri waan hamaa hojjetan hundinuu fuula Waaqayyoo durattu gaarii dha; innis isaanitti gammadaa" yookaan "Waaqni murtii qajeelaa meerre?" jechuudhaan.

3 “Kunoo ani ergamaa koo isa fuula koo duraan karaa naaf qopheessu nan erga. Ergasii Gooftaan isin eeggattan akkuma tasaa gara mana qulqullummaa isaa ni dhufa; ergamaan kakuu kan isin hawwitan sun ni dhufa” jedha Waaqayyo Waan Hunda Danda’u. **2** Garuu eenyetu guyyaa dhufatii isaa sana obsuu danda’? Yeroo inni mul’atutis eenyetu isa dura dhaabachuu danda’? Innii akka ibidda nama sibiila baqsee qulqulleessuu wayyaa kooyaan akka saamunaa nama wayyaa miicuu ti. **3** Innii akkuma nama meetii baqsee qulqulleessuu ni ta’; Lewwotas calalee akka warqeetii fi meetiitii qulqulleessa. Ergasiis Waaqayyo namoota qajeelummaadhaan aarsaa isaaaf fidan ni qabaata; **4** akkuma bara darbee, akkuma waggoota duraa aarsaan Yihuudaatii fi Yerusaalem Waaqayyoon ni gammachiisa. **5** “Kanaafuu ani murtiif gara keessan nan dhufa. Ani falfalootatti, sagaagaltootatti, warra sobaan kakatanitti, warra mindaa hoijettootaa dhowwatanitti, warra haadhota hiyyeesaa fi ijomlee abbaa hin qabne hacuucanitti, warra alagoota murtii qajeelaa dhowwatanii fi na hin sodaannetti dhugaa ba’uuf nan ariifadha” jedha Waaqayyo Waan Hunda Danda’u. **6** “Ani Waaqayyo hin geeddaramu. Kanaafuu yaa ilmaan Yaaqob isin hin barbadooofne. **7** Isin bara abbootii keessanittii jalqabdani sirna koo irraa jal’attaniirtu; hin eegnes. Gara kootti deebi’aa; anis gara keessanitti nan deebi’aa” jedha Waaqayyo Waan Hunda Danda’u. “Isin garuu, ‘Nu akkamiin deebina?’ jettanii gaafattu. **8** “Namni Waaqa ni saamaa?” Ta’us isin na saamtan. “Isin garuu, ‘Nu akkamiin si saamne?’ jettanii gaafattu. “Kudhan keessa tokko fi aarsaadhaan. **9** Isin guutummaan saba keessanii sababii na saamtaniif abaarsa jala jirtu. **10** Akka mana koo keessa nyaanni jiraatuuf, kudhan keessa tokko guutummaatti gombisaatti galchaa. Kanaan na qoraatiik akka ani karra burqaa samii banee hamma isin iddo itti kuufattan dhabdanitti eebba guddaa isiniif hin roobsine ilaala” jedha Waaqayyo Waan Hunda Danda’u. **11** “Ani akka daana’oon midhaan keessan hin balleessineef nan ifadha; mukni wayinii lafa qotisa keessanii ija hin harcaafatu” jedha Waaqayyo Waan Hunda Danda’u. **12** “Ergasii isin biyya gammaddu waan taataniiif, saboonni hundinuu eebbfamtoota isiniin jedhu” jedha Waaqayyo Waan Hunda Danda’u. **13** “Isin of tuulummaadhaan natti dubbattan” jedha Waaqayyo. “Ta’us, ‘Nu maal siin jenne?’ jettanii gaafattu. **14** “Isin akkana dubbattan; ‘Waaqa tajaajiluun faayidaa hin qabu. Nu fedhii isaa duukaa buunee akkuma nama boo’uu, fuula Waaqayyo Waan Hunda Danda’uu dura jooruudhaan maal arganne?’ **15** Amma garuu of tuultotaan eebbfamtoota jenna. Dhugumaan warri hamaa hoijetan ni eebbfamu; warri Waaqa qoranis ni miliqu.” **16** Warri Waaqayyoon sodaatan walitti dubbattan; Waaqayyoos isaan dhaggeeffate; ni dhaga’ees. Warra Waaqayyoon sodaatanii fi maqaa isaa kabajaniifis kitaabni maramaan yaadannoodhaaf fuula isaa duratti barreeffame. **17** Waaqayyo Waan Hunda Danda’u akkana jedha; “Guyyaa ani hoijedhutti isaan handhuuraa koo addaa ni ta’u. Akkuma namni tokko ilma isaa kan isa tajaajilu baraaru sana ani isa nan baraara. **18** Isin ammas garaa garummaa nama qajeelaati fi nama hamaa, garaa garummaa warra Waaqa tajaajilaniitii fi warra hin tajaajilee ni argitu.

4 “Dhugumaan guyyaan akka badaa ibiddaa boba’u ni dhufa. Of tuultonni hundii fi warri hammina hoijetan hundi cidii ta’u; guyyaan sunis isaan guba” jedha Waaqayyo Waan Hunda Danda’u. “Hiddi yookaan dameen tokko iyuu isaanif hin hafu. **2** Isin warra maqaa koo kabajaniif garuu Aduun qajeelummaa qoochoo isaa jalatti fayyina qabatee ni ba’. Isinis baatanii akkuma jabbii golaa gad dhiifamteetti burraaqxu. **3** Ergasii isin hamoota ni dhidhiittu; isaanis guyyaa ani wantoota kanneen hoijedhutti faana miilla keessanii jalatti daaraa ni ta’u” jedha Waaqayyo Waan Hunda Danda’u. **4** “Seera garbicha koo Musee, sirnaa fi ajaja ani Israa’eloota hundaaf Kooreebitti isatti kenne sana yaadadhaa. **5** “Kunoo ani, guyyaan Waaqayyo inni guddaaniif sodaachisaan sun utuu hin dhufin dura Eeliyas raa jicha isiniif nan erga. **6** Innii qalbii abbootii gara ijomlee, qalbii ijomlee immoo gara abbootiitti ni deevisa; yoo kanaan achii ani dhufee abaarsaan biyyattii nan rukuta.”

NEW TESTAMENT

Yesuusis, "Yaa Abbaa, isaan waan hojjetan hin beekaniitii isaaniif dhiisi"

jedhe. Isaanis ixaa buufatanii uffata isaa gargar qooddatan.

Luqaas 23:34

Maatewos

1 Hiddi dhaloota Yesuu Kiristoos sanyii Daawit, sanyii Abrahaam ta'e sanaa kanaa dha; **2** Abrahaam Yisihaaqin dhalche; Yisihaaq Yaaqoobin dhalche; Yaaqoob Yihuudaa fi obboloota isaa dhalche; **3** Yihuudaa Taamaar irraa Faaresii fi Zeraa dhalche; Faares Hezroonin dhalche; Hezroon Arraamin dhalche; **4** Arraam Amiinaadaabin dhalche; Abiinaadaab Nahishoonin dhalche; Nahishoon Salmooniin dhalche; **5** Salmoon Rahaab irraa Bo'eezin dhalche; Bo'eez Ruut irraa Yoobeedin dhalche; Yoobeed Isseeyin dhalche; **6** Isseey Daawit Mooticha dhalche. Daawit niitti Uuriyaa irraa Solomoonin dhalche; **7** Solomoon Rehoobo'aamin dhalche; Rehoobo'aam Abiyaa dhalche; Abiyaan Asaafin dhalche; **8** Asaaf Yehooshaafaaxin dhalche; Yehooshaafaax Yehooraamin dhalche; Yehooraam Uziyaan dhalche; **9** Uziyaan Yootaamin dhalche; Yootaam Akaazin dhalche; Akaaz Hisqiyaaasin dhalche; **10** Hisqiyaaas Minaasee dhalche; Minaaseen Aamoonin dhalche; Aamoon Yosiyaasin dhalche; **11** Yosiyaas baro boojuu Baabilon keessa, Yekoonyaanii fi obboloota isaa dhalche; **12** Boojuu Baabilon booddee, Yekoonyaan She'alti'eelin dhalche; She'alti'eel Zarubaabelin dhalche; **13** Zarubaabel Abiyuudin dhalche; Abiyuud Eliyaqaemeen dhalche; Eliyaqaemeen Azoorin dhalche; **14** Azoor Zaadoqin dhalche; Zaadoq Akiimin dhalche; Akiim Eliyuudin dhalche; **15** Eliyuud Ele'aazaarin dhalche; Ele'aazaar Maattaanin dhalche; Maattaan Yaaqoobin dhalche; **16** Yaaqoob Yoosefin dhalche; Yoosef kunis dhirsa Maariyaam ishee Yesuu isa Kiristoos jedhamu deesse sanaa ti. **17** Egaa walumaa galatti Abrahaamii hamma Daawittiti dhaloota kudha afur, Daawittii hamma boojuu Baabilonitti dhaloota kudha afur, boojuu Baabilonii hamma Kiristoosiitti dhaloota kudha afurtu ture. **18** Dhalachuun Yesuu Kiristoos akkana ture: Haati isaa Maariyaam kaadhima Yoosef turti; isheenii utuu Yoosef wajjin wal bira hin ga'in Hafuura Qulqulluudhaan ulfoofte argamte. **19** Yoosef kaadhimni ishee sunis nama qajelaa waan tureef, dhoksaadhaan ishee dhiisuu murteesse malee uummata durattii ishee qaaneessuu hin barbaanne. **20** Utuu inni waan kana yaadaa jiruu, ergamaan Gooftaa abjuu keessa itti mul'atee akkana jedheen; "Yaa Yoosef ilma Daawit, kaadhimni kee Maariyaam Hafuura Qulqulluudhaan waan ulfoofteef ishee fuudhuu hin sodaatin. **21** Isheen ilma deessi; atis maqaa isaa Yesuu jettee ni moggaafat; inni saba isaa cubbuu isaanii irraa ni fayyisaati." **22** Kun hundinuu akka wanni Gooftaan karaa rajichaatiin dubbate sun raawwtamuuf ta'e. **23** Innis, "Kunoo, durbi tokko ni ulfoofti; ilma ni deessi; maqaa isaa Amaanu'el jedhu" jedha. Amaanu'el jechuuniis, "Waaqni nu wajjin jira" jechuu dha. **24** Yoosefis hirribaa dammaqee akkuma ergamaan Gooftaa isa ajajetti Maariyaamin niitummaadhaan mana isattu fudhate. **25** Garuu inni hamma isheen ilma deessutti ishee bira hin geenyee. Maqaa isaaas, "Yesuu" jedhee moggaase.

2 Bara Heroodis Mooticha keessa, erga Yesuu magaalaa Beetlihem Yihuudaatti argamtu keessatti dhalatee booddee, beektonni ba'a biiftuutii gara Yerusaalem dhufan; **2** isaanis, "Mootiin Yihuudootaa inni dhalate sun eessa jira? Nu urjii isaa ba'a biiftuutti arginee isaa sagaduu dhufneerra" jedhanii gaafatan. **3** Heroodis Mooticha yommuu waan kana dhaga'etti ni jeeqame; Yerusaalemis guutummaatti isa wajjin jeeqamte. **4** Innis luboota hangafootaa fi barsiistota seeraa hunda saba keessaa walitti qabee, Kiristoos eessatti akka dhalatu isaan gaafate. **5** Isaanis akkana jedhanii deebisanifi; "Beetlihem Yihuudaatti dhalata; kunis dubbiib rajichi, "Yaa Beetlihem ishee biyya Yihuudaa, ati gonkumaa bulchitoota Yihuudaatti gad miti; bulchaan saba koo Israa'elin tiksii si keessaa ni ba'aati' jedhee barreesse sanaa dha." **7** Ergasii Heroodis beektota sana dhoksaatti waamee yeroo itti urjiin sun mul'ate isaan irraa hubate. **8** Innis, "Dhaqaatii jabeessaa mucicha barbaadaa. Yeroo argitanitti immoo akka anis dhufree isaa sagaduuf natti himaa" jedhee Beetlihemitti isaan erge. **9** Isaanis erga waan mootichi jedhe sana dhaga'anii booddee karaa isaanii itti fufan; urjiin isaan ba'a biiftuutti argan sunis hamma iddo mucichi ture ga ee dhaabatutti isaan dura deeme. **10** Isaanis yeroo urjiin sana arganitti akka malee gammadan. **11** Akkuma mana ol seenaniiniis mucicha, haadha isaa Maariyaam wajjin argan; kufaniis sagadaniifi. Qorxii isaanii bananii kennaa warqee, ixaanaa fi qumbii dhi'eessanifi. **12** Beektonnis akka gara Heroodisitti hin deebineef waan abjuudhaan of eeggachiisni isaanifiif kennameef karaa biraatiin biyya isaanitti deebi'an. **13** Yommuu beektonni sun deemanitti, kunoo ergamaan Gooftaa abjuudhaan Yoosefitti mul'atee, "Sababii Heroodis mucicha aijeesuu barbaaduuf ka'iitii mucichaa fi haadha isaa fudhadhuutii Gibixti baqadhu. Hamma ani yeroo ati itti deebitu sitti himutti achuma turi" jedheen. **14** Kanaafuu Yoosef ka'ee mucichaa fi haadha isaa halkaniin fudhatee Gibixti qajeele; **15** hamma Heroodis du'utti achi jiraate. Kunis akka wanni Gooftaan karaa rajichaatiin, "Ani Gibixii ilma koo waameera" jedhe sun raawwtamuuf ta'e. **16** Heroodis yommuu akka beektonni sun issa gowwoomsan hubatetti akka malee aare; innis akka yeroo beektota sana irraa bareetti, ijoollee dhiiraa warra umuriin isaanii wagga lamaa fi hammasii gad ta'e kanneen Beetlihemii fi naanno ishee keessa jiraatan hunda nama itti ergee ficiisiise. **17** Kanaanis wanni Ermuyaas rajichi dubbate ni raawwtame. Innis akkana jedha: **18** "Sagaleen boo'ichaatiif fi wawwaannaa guddaan tokko Raamaa keessaa dhaga'ame; sababii isaan hin jirreef, Raahel ijoollee isheetiif boo'aa jirti; jajjabachuu ni didde." **19** Erga Heroodis du'ee booddee, ergamaan Gooftaa tokko Gibixti abjuudhaan Yoosefitti mul'atee, **20** "Warri lubbuu mucichaa barbaadan waan du'aniif ka'iitii mucicha haadha isaa wajjin fudhadhuutii biyya Israa'el dhaqi" jedheen. **21** Kanaafuu Yoosef ka'ee mucichaa fi haadha isaa fudhatee biyya Israa'el dhaqe. **22** Garuu yommuu akka Arkelaawoos iddo abbaa isaa, iddo Heroodis Yihuudaa irratti mo'e dhaga'etti achi dhaquu sodaate; abjuudhaanis waan of eeggachiisni isaaif kennameef

gara aanaa Galilaa deeme; **23** achis dhaqee magaalaa Naazreeti jedhamtu keessa jiraate. Kunis dubbiin, “Inni Naaziricha jedhamee ni waamama” jedhamee karaa raajotaatiin dubbatame sun akka raawwatamuuf ta’ e.

3 Bara sana Yohannis Cuuphaan gammoojiji Yihuudaa keessatti lallabaa dhufe; **2** innis, “Mootummaan samii dhi'aateeraati qalbii jijiirradhaa” jedhee. **3** Kunis isa waa'een isaa karaa Isayyaas raajichaatiin, “Sagalee nama, ‘Gooftaadhaaf karaa qopheessa; daandii qajeelaas isaaq hojjedhaa’ jedhee gammoojiji keessaa iyyu tokkoo” jedhamee dubbatame sanaa dha. **4** Uffanni Yohannis rifeensa gaalaa irraa hojjetame; innis mudhii isaatti sabbata teephaa hidhata ture. Nyaanni isaa immoo hawaannisaas fi damma bosonaa ture. **5** Namoonnis Yerusaalem irraa, Yihuudaa hundaa fi biyya naannoo Yordaanos guutuu irraa gara isaa dhaqaa turan. **6** Cubbuu isaaniis himachaa, Laga Yordaanos keessatti isaan cuuphamaa turan. **7** Inni garuu yommuu Fariisotaa fi Saduuqota keessaa baay'een isaanii uttu gara iddo inni itti cuuphaa turee dhufanuu argetti akkana jedheen; “Isin joollee buutii nana! Dheekkamsa dhufu jalaa akka baqattanifiif eenyutu isinitti hime? **8** Egaa ija qalbii jijiirrannaa mirkaneeusu naqadhaa. **9** Isin, ‘Abbaan keenya Abrahaamii dha’ ofiin jechuu waan daneeessan hin se'inaa. Waaqni dhagoota kanneen irraa Abrahaamiiif ijoollee kaasuu akka danda'u ani isinittan himaatti. **10** Qottoon amma iyyuu hidda mukkeenii irra kaa'ameera; mukti ija gaarri hin naqanne hundinuu muramee ibiddatti darbatama. **11** “Ani qalbii jijiirrannaa dhadaafin bishaaniin isin cuupha. Inni na duubaan dhufu garuu na caalaa jabaa dha; ani kophee isaa iyyuu baachuuf hin malu. Inni Hafuura Qulqulluu fi ibiddaan isin cuupha. **12** Inni afarsaa ittiin midhaan qulleessu of harkaa qaba; qamadii isaa gombisaatti naqata; oobdii isaa ni qulqulleessa; habaqii garuu ibidda hin dhaamneen guba.” **13** Yesuus ergasii Yohannisii cuuphamuuf Galilaa dhadaa gara Laga Yordaanos dhufe. **14** Yohannis garuu, “Ani siin cuuphamuu na barbaachisa; atti immoo gara koo dhuftaa?” jedhee isa dhowwe. **15** Yesuus deebisee, “AmmAAF akkanuma haa ta'uun dhiisi; nu qajeelummaa hunda raawwachuuudhaaf waan kana gochuu qabnaatii” jedheen. Yohannis isaa dhowwuun dhiise. **16** Yesuus akkuma cuuphameen bishaan keessaa ol ba'e. Innis yommusuma samii banamee, utuu Hafuurri Waaqaa akkuma gugeetti gad bu'ee isa irras qubatuu arge. **17** Sagaleen tokkos samii irraa, “Kun Ilma koo isa ani jaalladhuu dha; isatti baay'ee nan gammada” jedhee.

4 Ergasii Yesuus akka diiyaabiloosiin qoramuu Hafuuuraan gammoojijiittee geeffame. **2** Innis erga guyyaa afurtamaa fi halkan afurtamaa soomee booddee ni beela'e. **3** Inni nama qoru sun gara isaa dhufee, “Ati yoo Ilma Waaqaa taate, akka dhagoonni kunneen buddeena ta'an ajaji” jedheen. **4** Yesuus immoo deebisee, “Namni dubbiif afaan Waaqayyootii ba'u hundaan malee buddeena qofaan hin jiraatu’ jedhamee barreffameera” jedheen. **5** Ergasii diiyaabiloos gara magaalaa qulqulluummaa isaa geessee fiixee mana qulqullummaa irra dhaabachiise. **6** Akkanas jedheen; “Ati yoo Ilma Waaqaa taate, gad of

darbadhu. Akkana jedhamee barreffameeraatii: “Inni ergamoota isaa siif ni ajaja; isaanis akka ati miilla keetiin dhagaatti hin buuneef, harka isaaniitiin ol si fuudhu.”

7 Yesuus immoo deebisee, “Waaqa kee Goofticha hin qorin’ jedhamee barreffameera” jedheen. **8** Ammas diiyaabiloos tulluu akka malee ol dheeraa tokkotti ol isaa baasee mootummoota addunyaa hundaa fi ulfina isaanii isatti argisiise. **9** Akkanas jedheen; “Yoo ati gad jettee naaf sagadde, waan kana hundumaa siifin kenna.”

10 Yesuus, “Seexana nana, narraa fagaadhu! Waaqa kee Gooftichaaf sagadi; isuma qofa tajaajil! jedhamee barreffameeraati” jedheen. **11** Diiyaabiloosisa dhiisee deeme; ergamoonni immoo dhufanii isaa tajaajilan.

12 Yesuus yommuu akka Yohannis mana hidhaatti galfame dhaga'etti Galilaa tti deebi'e. **13** Innis Naazreetti ba'ee gara Qifirnaahom ishee biyya Zebululonii fi Niftaalem keessatti qarqara galaanaatti argamtu sanaa dhaqee achi jiraate; **14** kunis akka dubbiin karaa Isayyaas raajichaatiin dubbatame sun raawwatamuuf ta'e; dubbichis akka jedha: **15** “Biyyi Zebululonii fi biyyi Niftaalem kanneen Yordaanos gama, qarqara Daandii Galaanaa irra jiran, Galilaa Namoota Ormaas,

16 sabnii dukkana keessaa jiraatu, ifa guddaa argeera; warra biyya gaaddidduu du'aa keessaa jiraatanifiis, ifri ba'eera.”

17 Yesuus yeroo sanaa jalqabee, “Mootummaan samii dhi'aateeraati qalbii jijiirradhaa” jedhee lallabuutti ka'e. **18** Yesuus utuu qarqara Galaana Galilaa irra deemaa jiruu, obboloota lama jechuunis Simoon isaa Phexros jedhamuu fi obboleessa isaa Indriiyaasin arge. Isaanis qurxummii qabdoo waan ta'anif kiyoyo galaanatti darbachaa turan. **19** Yesuus, “Kottaa, na duukaa bu'aa; anis akka isin qabduu namootaa taataniif isin nan erga” jedheen. **20** Isaanis yommusuma kiyoyo isaanii dhiisanii isaa duukaa bu'an. **21** Innis utuu achii ka'ee deemuu obboloota gara bira lama jechuunis Yaqoob ilma Zabdeewoosii fi obboleessa isaa Yohannis arge. Isaanis abbaa isaanii Zabdeewoos wajjin kiyoyo isaanii qopheffachaa bidiruu keessa turan. Yesuus isaan waame;

22 isaanis yommusuma bidiruu sanaa fi abbaa isaanii dhiisanii isaa duukaa bu'an. **23** Yesuus marineen sagadaa isaanii keessatti barsiisa, wangeela mootummaa lallabaa, dhibee fi dhukkuba saba keessa jiru hunda fayyisaas Galilaa guutuu keessa deeme. **24** Oduun waa'ee isaaas Sooriyaa hunda keessatti dhaga'ame; namoonnis warra dhukkuba garaa garaatiin qabaman, warra dhukkuba hamaan dhiphathan, warra hafuura hamaan qabaman, warra dhukkuba gaggaabdoottin dhiphatanii fi warra dhagni irratti du'e isatti fidan; innis isaan fayyise. **25** Tuunni namootaa baay'ees Galilaa dhadaa, Magaalaa Kurnanii, Yerusaalemii, Yihuudaa fi biyya Yordaanos gamaatii isaa duukaa bu'e.

5 Yesuus yommuu namootaa baay'ee argetti, tulluutti ol ba'e taa'e. Barattooni isaaas gara isaa dhufan; **2** innis isaan barsiisu jalqabe. Akkanas jedhe: **3** “Warri hafuuuraan hiyyeyyii ta'an eebbifamoo dha; mootummaan samii kan isaaniitii. **4** Warri gaddan eebbifamoo dha; jajjabina ni argatuutii. **5** Warri garraamiin eebbifamoo dha; lafa ni dhaaluutii. **6** Warri qajeelummaa beela'anii fi dheebootan eebbifamoo dha;

isaan ni quufuutii. **7** Araara qabeeyyi eebbfamoo dha; araara ni argatuutii. **8** Warri garaan isaanii qulqulluu eebbfamoo dha; Waaqa ni arguutii. **9** Warri nagaa buusan eebbfamoo dha; ijoolee Waqaqa ni jedhamuutii. **10** Warri qajeelummaadhaaf jedhanii ari'ataman eebbfamoo dha; mootummaan samii kan isaaniitii. **11** "Yommuu namoonni sababii kootiif jedhanii isin arrabsan, yommuu isin ari'ataniif fi yommuu waan hamaa gosa hundaa sobaan isin irratti dubbatan isin eebbfamoo dha. **12** Sababii gatiin keessan samii keessatti guddaa ta'eef ililcha; gammadaas; isaan rajajota isin dura turanis haluma kanaan ari'ataniiruutti. **13** "Isin soogidda lafaa ti. Garuu soogiddi yoo mi'aa isaa dhabe, mi'aan isaa akkamiin deebifamuu danda'a? Gad gatamee miillaan dhidhijitama malee si'achi waantokko illee hin fayyadu. **14** "Isin ifa addunyaa ti. Magaalaan gaara gubbaa jiru tokko dhokachuu hin danda'u. **15** Yookaan namoonni ibsaan qabsiisanii gombisaal jala hin kaa'an. Qooda kanaa baattuu isaa irra kaa'u; ibsaan sunis namoota mana keessa jiran hundaaf ifa kenna. **16** Akka namoonni hojii keessan isa gaarii arganii abbaa keessan kan samii irraatiif ulfina kennanii ifni keessanis akkasuma fuula namootaa duratti haa ifu. **17** "Isin waan anii Seera yookaan Rajajota diiguu dhufe hin se'inaa; anii isaan raawwachuuuf malee diiguuf hin dhufne. **18** Ani dhuguman isinittin hima; hamma samii fi lafti darbanitti, Seeri guutummaatti raawwataama malee seericha keessaa qubeen tokko iyuu, tuqaan xinnoon ishee iyuu gonkumaa hin baddu. **19** Kanaafuu namni ajajawanwan kanneen keessa xinnaa isaa illee diigu, kan akka warri kaanis diiganii barsiisu kam iyuu mootummaa samii keessatti xinnaa jedhama; namni ajajawanwan kanneen eeguu fi kan warra kaanis barsiisu kam iyuu garuu mootummaa samii keessatti guddaa jedhama. **20** Ani isinittin hima; qajeelummaan keessan qajeelummaa Fariisotaati fi qajeelummaa barsiistota seeraa yoo caaluu baate isin dhugumaan mootummaa samiitti hin galtan. **21** "Isin akka bara dheeraan dura namootaan, 'Hin ajeesin; nama ajeese kamitti iyuu ni muramaa' jedhame dhageessaniirtu. **22** Ani garuu isinittin hima; nama obboleessa isaatti dheeekkamu hundumaa murtiito eeggata. Namni obboleessa isaatiin 'Raatu' jedhu hundis murtii waldaatti dhi'aata. Nama obboleessa isaatiin 'Doofaa nanal' jedhu immoo ibidda gahaannamtu isaa eeggata. (**Geenna g1067**) **23** "Kanaafuu ati yeroo kennaa kee iddo aarsaatti dhi'eessiitutti yoo akka obboleessi kee komii sirraa qabu yaadatte, **24** kennaa kee achuma iddo aarsaa duratti dhiisiidhaqiiitii duraan dursii obboleessa keetti araarami; ergasii kottutii kennaa kee dhi'eessi. **25** "Amajaajii kee isa mana murtiitti si geessaa jiru wajjin dafii walii galii. Kanas utuma isa wajjin karaa jirtuu godhi; yoo kanaa achii amajaajiin kee dabarsee abbaa seeraatti si kenna; abbaan seeraa immoo poolisiitti si kenna; atis mana hidhaatti darbatamta. **26** Ani dhuguman sitti hima; ati hamma saantima ishee dhumaa baaftutti achii hin baatu. **27** "Isin akka, 'Hin ejjin' jedhame dhageessaniirtu. **28** Ani garuu isinittin hima; namni hawwiidhaan dubartii ilaalu hundinuu yaada isaatti ishee wajjin ejjeera. **29**

Yoo jiji kee mirgaa si gufachiise, of keessaa baasii gati. Dhagni kee guutuun gahaannamitti darbatamuu irra, kutaa dhagna keetti keessaa tokko dhabuu siif wayyaatii. (**Geenna g1067**) **30** Yoo harki kee mirgaa si gufachiise of irraa murii gati. Dhagni kee guutuun gahaannamitti galuu irra, kutaa dhagna keetti keessaa tokko dhabuu siif wayya. (**Geenna g1067**) **31** "Namni niitiis isaa hiiku kam iyuu, 'Waraqaan ragaa hiikkaa haa kennuuf' jedhameera. **32** Ani garuu isinittin hima; namni utuu isheen halalummaa hin hojjetin niitiis isaa hiiku kam iyuu akka isheen ejitu ishee taasisa; namni dubartii hiikamte fuudhu kam iyuu ni ejja. **33** "Ammas akka warra duriitiin, 'Waan katakte Gooftaadhaaf guuti malee sobaan hin kakatin' jedhame dhageessaniirtu. **34** Ani garuu isinittin hima; gonkumaa hin kakatinaa: samiidhaan hin kakatinaa; inni teessoo Waqaatii; **35** yookaan lafaan hin kakatinaa; isheen ejjeta miilla isatiis; yookaan Yerusaaleemiin hin kakatinaa; isheen magaalaa Mooticha Guddatii. **36** Mataa keetiimis hin kakatin; ati rifeensa tokko illee addeessuu yookaan gurraachesuu hin dandeessuutii. **37** Wanni isin jechuu qabdan, 'Eyyee' yookaan 'Waawuu' haa ta'u; wanni kanaa achii kam iyuu isaa hamaa sana irraa dhufa. **38** "Qooda ijaa, ijaa; qooda ilkaanii immoo ilkaan'akka jedhame dhageessaniirtu. **39** Ani garuu isinittin hima. Nama hamaadhaan hin morkatinaa. Yoo namni tokko maddii kee mirgaa si kabale, kaanis itti qabi. **40** Yoo namni tokko si himatee kittaa kee sirraa fudhate, kootii kees kenniif. **41** Yoo namni tokko akka ati gara kiiloo meetira tokkoo fi walakkaa isa wajjin deemu si dirqisiise, ati immoo gara kiiloo meetira sadii isa wajjin deemi. **42** Nama si kadhatuuf kenni; nama sirraa liqeefbachuu barbaadtus duga hin garagalchin. **43** "Ollaa kee jaalladhu; diina kee jibbi' akka jedhame dhageessaniirtu. **44** Ani garuu isinittin hima; diinota keessan jaalladhaa; warra isin ari'ataniifis kadhadaa; **45** kanaanis abbaa keessan kan samii irraatiif ijoolee ni taatu. Inni warra hamoo fi warra gaggaariidhaaf aduu isaa ni baasa; qajeeltotaa fi jal'ootaafis bokkaa ni roobsa. **46** Isin warra isin jaallatan qofa yoo jaallattan gatii maalii argattu? Kana immoo qaraxoomni iyuu ni godhu mitii? **47** Isin yoo obboloota keessan qofa nagaa gaafattan warra kaan caalaa maal hojjechuttii jirtu? Kana immoo ormoonni iyuu ni godhu mitii? **48** Akkuma abbaan keessan inni samii irraa mudaa hin qabne sana, isinis warra mudaa hin qabne ta'a.

6 "Akka isaan isin arganif jettanii 'Hojii qajeelummaa' keessan fuula namootaa duratti akka hin hojjenneef of eeggadhaa. Yoo akkas gootan abbaa keessan kan samii irraa biraa gatii hin qabaattaniitii. **2** "Kanaafuu ati yommuu warra rakkatanif waan kennitutti akka fakkeessitooni namoota biratti jajamuuif jedhanii manneen sagadaa keessattii fi karaa irratti godhan sana malakataan hin labsatin. Ani dhuguman isinittin hima; isaan gatii isaanii argatanii. **3** Yeroo ati rakkattooaf waa kennitutti garuu waan harki kee mirgaa godhu, harki kee bitaa hin beekin; **4** kunis akka kennaan kee dhoksaati ta'uuf. Abbaan kee inni waan dhoksaati hojjetamu

argu sun ifaan ifatti gatii siif kenna. **5** “Isin yommuu kadhattan akka fakkeessitootaa hin ta’inaa; isaan namatti mul’achuuuf jedhanii manneen sagadaa keessa fi goolee karaa irra dhaabatanii kadhachuu jaallatuutii. Ani dhuguman isinitti hima; isaan gatti isaanii argataniiru.

6 Ati garuu yeroo kadhattu mana keetti ol gali; balbala cufadhuutii Abbaa kee isa hin mul’anne sana kadhadhu. Abbaan kee inni waan dhoksaatti hoijetamu argu sun ifaan ifatti gatii siif kenna. **7** Isinis yommuu kadhattan akka ormootaa dubbiifayyadaa hin qabne irra hin deddeebi’inaa; isaan baay’ina dubbiif isaanitiin waan isaanif dhaga’amu se’u. **8** Isin akka isaanii hin ta’inaa; abbaan keessan utuma isin hin kadhatin iyyuu waan isin barbaachisu ni beekaati. **9** “Egaa akkana jedhaa kadhadhaa: “Yaa Abbaa keenya kan samii irra jirtu, maqaan kee haa qulqulla’u; **10** mootummaan kee haa dhufu; fedhiin kee akkuma samii irratti ta’ e sana, lafa irrattis haa ta’u. **11** Buddeena keenya kan guyyuma guyyaa har’na nuu kenni. **12** Akkuma nu warra yakka nutti hoijetaniif dhiifnu sana, atis yakka keenya nuuf dhiisi. **13** Isa hamaa jalaa nu baasi malee qoramatti nu hin galchin.’ Mootummaan, humnni, ulfinnis bara bараан kan kee ti.

14 Yoo isin namootaaf cubbuu isaanii dhiiftan, Abbaan keessan inni samii irraas akkasuma isiniif dhiisaati. **15** Yoo isin namootaaf cubbuu isaanii dhiisuu baattan garuu, Abbaan keessanii akkasuma cubbuu keessan isiniif hin dhiisu. **16** “Isin yommuu soomtanitti akka fakkeessitootaa fuula hin dukkaneeffatinaa; isaan akka soomuutti jiran argisifachuuuf jedhanii fuula isaanii hammeessu. Ani dhuguman isinitti hima; isaan gatti isaanii argataniiru. **17** Ati garuu yeroo soomtu mataa kee dibadhu; fuula kees dhiqadhu. **18** Kunis akka sooma kee sana abbaa kee isa namatti hin mul’anne malee namni hin beekneefii dha. Abbaan kee inni waan dhoksaatti hoijetamu argu sun gatii kee ifaan ifatti siif kenna. **19** “Isin iddo itti bilii fi daana’oon balleessituu fi iddo itti hattuun cabsitee hattu lafa irratti badhaadhummaa ofii keessaniiif hin kuufatinaa. **20** Garuu iddo itti bilii fi daana’oon nyaattee hin balleessinee fi iddo itti hattuun cabsitee hin hanne samii irratti badhaadhummaa ofii keessaniiif kuufadhaa.

21 Idduma badhaadhummaan kee jiru sana garaan kees jiraatii. **22** “Iji ibsaa dhagnaa ti. Iji kee fayyaa taanaan, dhagni kee guutuun ifaan guutama. **23** Yoo iji kee fayyaa hin ta’in garuu, dhagni kee guutuun ni dukkanaa’. Erga ifni si keessa jiru sun dukkanaa’ee, dukkanni sun hammam haa jabaatu ree! **24** “Namni gooftota lama tajaajiluu danda’u tokko iyyuu hin jiru. Isa tokko jibbitee isa kaan jaallattaatii; yookaan isa tokkoof of kennitee isa kaan immoo tuffatta. Isinis Waaqaa fi Maallaqa tajaajiluu hin dandeessan. **25** “Kanaafuu ani isinittin hima; ‘Maal nyaanna yookaan maal dhugna?’ jettanii waa’ee jirenya keessanii hin yaadda’inaa; yookaan ‘maal uffanna?’ jettanii waa’ee dhagna keessanii hin yaadda’inaa. Jireenyi nyaata hin caalu? Dhagnis uffata hin caalu? **26** Mee simbirroota samii ilaala; isaan hin facaafat yookaan hin haammatan yookaan gombisaatti hin galflatani; ta’us Abbaan keessan inni samii irraa isaan soora. Isin immoo isaan caalaa gatti guddaa qabdu mitii?

27 Isin keessaa namni yaadda’uudhaan hojjaa isaa irratti dhundhuma tokko dabalachuu danda’uu eenuy? **28** Isin maaliif waa’ee uffataa yaaddoftu? Daraaraawwan dirree akkamitti akka guddatan mee ilaala. Isaan hin dhama’an yookaan hin fo’an. **29** Ani garuu isinittin hima; Soloomoon iyyuu ulfina isaa hunda keessatti, akka tokkoo isaanitiif hin uffanne. **30** Isin yaa warra amantii xinnoo nana. Waqaani erga marga dirree kan har’ a jiruu fi kan bor immoo ibiddatti naqamutti iyyuu akkasitti uffise, isinittimmo guddaa caalchisee hin uffisii ree?

31 Kanaafuu, ‘Maal nyaanna?’ yookaan ‘Maal dhugna?’ yookaan ‘Maal uffanna?’ jettanii hin yaadda’inaa. **32** Kana hunda ormoonni iyyuu ni barbaaduutii; Abbaan keessan inni samii irraas akka wanni kun hundinu isin barbaachisu ni beeka. **33** Garuu duraan dursaatiit mootummaa isatii fi qajeelummaa isaa barbaadaa; wanni kun hundinuu akkasuma isiniif kennama. **34** Kanaafuu waa’ee boritiif hin yaadda’inaa; bor ofii isatifiif ni yaadda’atii. Hamminni guyyaa sanaa mataan isaa guyyicha ni ga’.

7 “Akka isinittin hin muramneef namoota kaanitti hin murinaa. **2** Murtiidhuma isin namatti murtaniin isinittin muramaati; safartuu ittiin safartaniinis isinif safarama. **3** “Ati maalif jirma ija kee keessa jiru arguu dhiiftee huuba ija obboleessa keetii keessa jiru ilaalta? **4** Ati utuu jirmi ija kee keessa jiruu akkamitti obboleessa keetii, ‘Kottu mee ani huuba ija kee keessa jiru siif nan baasa’ jechuu dandeessa? **5** Fakkeessituu nana; duraan dursiitii jirma ija kee keessa jiru baafadhu; ergasiis huuba ija obboleessa keetii keessa jiru baasuu dhafirriitti argita. **6** “Waan qulqulluu sarootaaf hin kenninaa; lula keessanis booyye dura hin buusinaa. Yoo kana gootan isaan miilla isaanitiini dhidhiit; gara galanis isin ciciru. **7** “Kadhadhaa, isiniif ni kennamaa; barbaadaa, ni argattuu; rurukutaa, balballi isiniif ni banamaa. **8** Namni kadhatu hundi ni argataati; namni barbaadu ni argata; nama rurukutuuufis balballi ni banama. **9** “Isin keessaa namni yoo ilmi isaa buddeena isa kadhate, dhagaa kennuuf eenuy? **10** Yookaan yoo inni qurxummaa isaa kadhate, bofa kennuuf eenuy? **11** Erga isin warri hamoon iyyuu kennaa gaarri joollee keessaniiif kennuu beektanii, abbaan keessan inni samii irraa immoo hammam caalchisee warra isa kadhataniiif kennaa gaarri haa kennuuf ree! **12** Kanaafuu waan akka namoonni isiniif godhan barbaaddan hundumaa isinis akkasuma isaaniiif godhaa; Seerris Raajonnis kanumaati. **13** “Karra dhiphaadhaan seenaa. Karaan badiisatti geessu bal’aadhaati; karri isaaas bal’aa dha; namoonni ittiin seenanis baay’ee dha. **14** Garuu karri isaa dhiphaa dha; karaan jireenyatti nama geessu qal’aa dha; warri isa argatanis muraasa. **15** “Raajota sobaa warra kal’ee hoolaa uffatanii gara keessan dhufan, kanneen keessi isaanii garuu yeeyyii akka malee beela’ee waa cicciratu ta’e irraa of eeggadhaa. **16** Isin ija isaanitiin isaan beektu. Namoonni qoraattii irraa wayinii yookaan sokorruu irraa harbuu ni ciruu? **17** Akkasumas mukni gaariin hundumtuu ija gaarii naqata; mukni gadheen immoo ija gadhee naqata. **18** Mukni gaarin ija gadhee naqachuu hin danda’u; mukni gadheen ija gaarii naqachuu

hin danda'u. **19** Mukni ija gaarii hin naqanne hundi muramee ibiddatti naqama. **20** Kanaaf isin ija isaaniitiin isaan beeaktu. **21** "Nama fedhii Abbaa koo isa samii irraa raawwatu malee namni, 'Yaa Gooftaa, yaa Gooftaa' naan jedhu hundi mootummaa samiitti hin galu. **22** Guyyaa sana namoonni hedduun, 'Yaa Gooftaa, yaa Gooftaa, nu maqaa keetiin raajii dubbanneerra mitii? Maqaa keetiin hafuuota hamoo baafneerra mitii? Maqaa keetiin dinqii hedduu hoijenneerra mitii?' naan jedhu. **23** Ani immoo, 'Narraa fagaadhaa! Isin warra hammina hojjettan, ani gonkumaa isin hin beeknu' jedhee ifaanit isaanitti nan hima. **24** "Kanaafuu namni dubbii koo kana dhaga'ee hojiidhaan argisiisu hundi, nama ogeessa mana isaa kattaa irratti ijaarrate fakkaata. **25** Bokkaan roobee, lolaan lola'ee, bubbleen is bubbisee mana sana dha'e; manichi garuu waan kattaa irratti hundeeffameef hin jigne. **26** Namni dubbii koo kana dhaga'ee hojiidhaan hin argisiifne hundi garuu nama gowwaa mana isaa cirracha irratti ijaarrate fakkaata. **27** Bokkaan roobee, lolaan lola'ee, bubbleen is bubbisee manicha dha'e; manni sunis ni jige; jiguun isasa akka malee hamaa ture." **28** Yommuu Yesuus dubbii kana dubbatee raawwatetti namoonni barsiisa isaa ni dinqisifat; **29** inni akka barsiistota seeraatti utuu hin ta'in, akka nama taayitaa qabu tokkootti isaan barsiisa tureetii.

8 Yeroo Yesuus gaara irraa bu'etti, tuuta namoota baay'eetu isaa duukaa bu'e. **2** Kunoo namichi lamxa'aan tokkos dhufree, fuula isaa durattii jilbeefatee, "Yaa Gooftaa, yoo fedhii kee ta'e, ati na qulqleessuu ni daneessa" jedheen. **3** Yesuus harka isaa hiixatee namicha qaqqabee, "Fedhii koo ti; qulqulla'al" jedheen. Lamxiin isasas yeruma sana qulqulla'e. **4** Ergasis Yesuus, "Nama tokkotti illee akka hin himne beekkadhu. Garuu dhaqiqiitii akka isaanif ragaa ta'uuf lubatti of argisiisi; kennaa Museen ajaje sana illee dhi'eessi" jedheen. **5** Yeroo Yesuus Qifirnaahom seenetti, ajajaan dhibbaa tokko gara isaa dhufree akkana jedhee isa kadhat; **6** "Yaa Gooftaa, tajaajilaan koo dhagni irratti du'ee mana ciisa; akka malees dhiphachaa jira." **7** Yesuus, "Ani dhufreen isaa fayyisa" jedheen. **8** Ajajaan dhibbaa sun immoo akkana jedhee deebiseef; "Yaa Gooftaa, ati bantii mana kootii jala seenuu naaf hin malu. Garuu dubbicha qofa dubbadhu; tajaajilaan koo ni fayyatiit. **9** Ani mataan koo iyuu nama taayitaa jala jiruu dha; loltootaa of jalaa qaba. Isa tokkoon, 'Deemi' nan jedha; innis ni deema; isa kaaniin immoo, 'Kottu' nan jedha; innis ni dhufa. Tajaajilaan kootiinis, 'Waan kana hojjedhu' nan jedha; innis ni hojjeta." **10** Yesuus yommuu waan kana dhaga'etti dinqifatee warra isa duukaa bu'aa turaniin akkana jedhe; "Ani dhuguma isinittin hima; ani Israa'el keessatti nama amantiiguddaa akkanaa qabu tokko illee hin arganne. **11** Ani isinittin hima; namoonni hedduun ba'a biiftuutii fi lixa biiftuutii ni dhufu; isaanis Abrahaam, Yisihaaqii fi Yaaqoob wajjin mootummaa samii keessatti maaddiitti ni dhi'attu. **12** Ijooleen mootummaa garuu dukkanla alaatti gad darbatamu; achitti boo'uun fi ilkaan qaruutu ta'a." **13** Yesuus deebiseejajajaan dhibbaa sanaan, "Akkuma amantiiguddaa siif haa ta'u; deemil" jedhe. Tajaajilaan isasas yeruma sana fayye. **14** Yesuus yommuu mana Phexros seenetti, haati niittii Phexros dhukkuba dhagna gubaadhaan qabametee ciifte arge. **15** Innis harka ishee tuqe; dhagna gubaan sunis ishee dhiise; isheenis kaatee isa tajaajiluu jalqabde. **16** Galgala sanas namoota hafuuota hamoon qabaman hedduu gara isaa fidan; innis jecha tokkoon hafuuota sana baase; dhukkubsattoota hundumaa ni fayyise. **17** Kunis akka dubbiin karaa Isaayaas raajichaatiin, "Inni dhibee keenya nurraa fuudhe; dhukkuba keenyas ni baate" jedhame sun raawwatamuuf ta'e. **18** Yesuus yommuu tuuta namoota baay'ee naannoo isaaattii argettii akka gama ce'aniif ajaje. **19** Barsiisaan seeraa tokkos gara isaa dhufree, "Yaa barsiisa, ani iddo ati dhaqxu hundatti si duukaa nan bu'a" jedhe. **20** Yesuus deebisee, "Waangoonni boolla qabu; simbirroonis man'ee qabu; Ilmi Namaa garuu iddo itti mataa isaa irkfatu illee hin qabu" jedhe. **21** Barattoota isaa keessas inni tokko, "Yaa Gooftaa, dura akka ani dhaqee abbaa koo awwaalladhu naa eeyyami!" jedheen. **22** Yesuus garuu, "Warri du'an du'a isaanii haa awwaallatan; ati immoo na duukaa bu'i" jedheen. **23** Yommuu inni bidiruu yaabbatettis, barattooni isaa isa duukaa bu'an. **24** Akkuma tasaa bubbleen hamaan tokko galaana irratti ka'e; dambaliinis bidiruu sana irra gara gale. Yesuus garuu rafaa ture. **25** Barattooni isaa gara isaa dhufanii, "Yaa Gooftaa, nu olchi! Nu dhumuufi!" jedhanii isa dammaqsan. **26** Innis deebisee, "Isin warra amantiig xinnoo nana; maalif akkana sodaattu?" jedheen. Ka'eess bubblee sanaa fi galaana sana ifate; tasgabbiin guddaanis ni ta'e. **27** Namoonnis dinqifatanii, "Namni bubblee fi galaanni ajajamaniif kun nama akkamii ti?" jedhan. **28** Yommuu Yesuus gama ce'ee biyya Gadareen ga'etti, namoonni hafuuota hamaan qabaman lama iddo awwaalaatii ba'anii itti dhufan. Isaanis waan akka malee hamoo turaniif namni tokko iyuu karaa sana irra darbuu hin danda'u ture. **29** Isaanis, "Yaa Ilma Waqaqa, ati maal nurraa barbaadda? Utuu yeroon sun hin ga'in nu dhiphisuu dhufute moo?" jedhanii iyyan. **30** Hoomaan booyyee guddaa isaan xinnoo isaan irraa fagaatee dheedaa ture. **31** Hafuuronni hamoon sunis, "Yoo nu baafte, gara hoomaa booyyee sanaatti nu ergi" jedhanii Yesuusin kadhatan. **32** Innis, "Dhaqaal" jedheen. Isaanis namicha keessaa ba'anii hoomaa booyyee sanatti galan; hoomaan sun guutuunis ededa hallayaa irraa gad gugatee galaanattii nam'ee bishaan keessatti dhume. **33** Warri booyyeeewwan tiksan sunis baqatanii magaalaa seenan; isaanis waan hunda, waan namoota hafuuota hamoon qabamanii turan irra ga'es ni odeadessan. **34** Magaalaa sun guutuunis Yesuusin arguuf ba'e. Yommuu isaa argettis akka inni biyya isaanii keessaa ba'uuf isa kadhat.

9 Yesuus bidiruu yaabbatee galaana ce'ee gara magaalaa isaa dhuf. **2** Kunoo, jarri tokko nama dhagni irratti du'ee siree irra ciisu tokko gara isaa fidan. Yesuus yommuu amantiig isaanii argettii namichaan, "Ilma koo jabaadhu, cubbuun kee siif dhifameeraati" jedhe. **3** Kana irratti barsiistota seeraa keessaa tokko tokko

garaa isaanii keessatti, "Kunoo, namichi kun Waaqa dhaabatte. **26** Oduun waa'ee kanaas biyya sana guutuu arrabsa!" jedhan. **4** Yesusis yaada isaanii beekee akkana keessa faca'e. **27** Yesus utuu achii ka'ee deemaa jiruu, jedhe; "Isin maaliif garaa keessan keessatti waan hamaa jaamonni lama isa duukaa bu'anii, "Yaa Ilma Daawit yaaddu? **5** 'Cubbuun kee siif dhiifameera' jechuu moo nu maari!" jedhanii iyyan. **28** Yommuu inni mana 'Ka'ii deemi' jechuuut salphaa dha? **6** Ani garuu akka seenettis jaamonni sun gara isaa dhufan; innis, "Akka ilmi Namaa cubbuu namaaf dhiisuudhaaf lafa irratti ani waan kana gochuu danda'u ni amantuuree?" jedhee taayitaq qabu akka beektan nan barbaada." Kanaafuu isaan gaafate. Isaanis, "Eeyyee, yaa Gooftaa!" jedhanii inni namicha dhagni irratti du'e sanaan, "Ka'i; siree deebisanii. **29** Yesusis ija isaanii qaqqabee, "Akkuma kee fudhadhuutii mana keetti galii" jedhe. **7** Namichis amantii keessanii isiniif haa ta'u" jedheen. **30** Iji isaanis ka'ee mana isattii gale. **8** Namoonnis yommuu waan kana arganitti ni dinqifatan; Waaqa taayitaakkiis ni baname. Yesusis, "Akka namni tokko iyuu waan kana arganitti ni dinqifatan; Waaqa taayitaakkiis haa ta'u" jedheen. **31** Iji isaanis kana hin beekne of eeggadhaa" jedhee jabeessee isaan akeekkachiise. **32** Utuu isaan gad hunda keessatti waa'ee isaa odeeessan. **33** Namichi sunis erga hafuurri hamaanisa keessaa kana baafamee booddee ni dubbate. Namoonnis, "Wanni isaa fi barattoota isaa wajjin nyaatan. **11** Fariisonni akkanaa gonkumaa Israa'el keessatti hin argamne" yommuu waan kana arganitti, "Barsiisaan keessan jedhanii dinqifatan. **34** Fariisonni garuu, "Inni hangafa maaliif qaraxxoota fi cubbamoota wajjin nyaata?" hafuurota hamootiin hafuurota hamoo baasa" jedhan. jedhanii barattoota isaa gaafatan. **12** Yesus immoo 35 Yesus manneen sagadaa isaanii keessatti barsiisa, waan kana dhageenyaan akkanaa jedhe; "Ogeessi fayyaa wangeela mootummaa lallabaa, akkasumas dhibee fi warra dhukkubsataniif malee warra fayyaa qabaniif dhukkuba hunda irraa namoota fayyisaa magalaawwanii hin barbaachisu. **13** Garuu dhaqaatii dubbiin, 'Ani fi gandoota hunda keessa deeme. **36** Innis yommuu tuuta araaran fedha malee aarsaa hin fedhu'jedhu sun maal namootaa argetti garaa laafeef; isaanakkuma hoolota jechuu akka ta'e hubadhaa. Ani cubbamoota waamuufin tiksee hin qabneeti dhiphatanii, gatamaniis turaniitii. dhufe malee qajeeltota waamuuf hin dhufneetii." **14** **37** Barattoota isaaatinis akkanaa jedhe; "Midhaan walitti Barattooni Yohannis dhufanii, "Sababiin utuu nuu qabamu baay'ee dha; hoijettooni garuu muraasa. **38** fi Fariisonni soomnuu, barattooni kee hin soomneef Kanaaf akka Gooftaan midhaan sanaa gara lafa qotisaa maali?" jedhanii isaa gaafatan. **15** Yesus immoo akkana midhaan isattii hoijettoota erguuuf isa kadhadhaa."

10 Yesus barattoota isaa kudha lamaan offiti waamee akka isaan hafuurota xuraa'oo baasaniif, dhibee fi dhukkuba hundumaa akka fayysiariif taayita kenneef. **2** Maqaan ergamoota kudha lamaaniis kana: Jalqabatti Simeon isa Phexros jedhamuu fi obboleessa isaa Indiriyaas, Yaaqoob ilma Zabdewoosii fi obboleessa isaa Yohannis, **3** Filiphos, Bartaloomewoos, Toomaas, Maatewos isa qaraxa walitti qabu, Yaaqoob ilma Alfwoosii fi Taadewoos, **4** Simeon Hinaafticha, Yihuudaa Keeriyoticha isa Yesusin dabarsee kenne. **5** Yesusis warra kudha lamaan kanneen erge; akkanas jedhee isaan ajaje; "Gara Namoota Ormaa hin dhaqinaa; magalaawwan Samaariyya tokko illee hin seeninaa. **6** Qooda kanaa gara hoolota mana Israa'el kanneen badan sanaa dhaqaa. **7** Yommuu dhaqxanittis, 'mootummaan samii dhi'aateera' jedhaa lallabaa. **8** Dhukkubsatoota fayyisaa; warra du'an kaasaa; warra lamxaan qulqilleessa; hafuurota hamoo baasaa. Tola waan argattaniif toluma kennaa. **9** "Sabbata keessanitti warqee yookaan meetii yookaan sibiila diimaa hin qabatinaa; **10** karaa keessaniif korojoo yookaan kittaa lama yookaan kophee yookaan ulee hin qabatinaa; hoijetaaf waan isaa barbaachisu argachuu ni malaati. **11** Magaalaa yookaan ganda seentan kam iyuu keessa nama malu barbaadaa; hamma achii baatanitti manuma isaa turaa. **12** Yommuu mana sana seentanitis nagaagafadhaa. **13** Nagaan keessan yoo mana sanaaf male, mana sanaaf haa ta'u; yoo isaaaf hin malin garuu nagaan

keessan isiniif haa deebi'u. **14** Yoo namni tokko illee akka bofaa ogeeyii, akka gugee garraamii ta'aa. **15** Ani dhuguma isinittin hima; guyyaa murtiitti magaalaa sana irra Sodoomii fi Gomorraf ni salphata. **16** "Kunoo, ani akka hoolotaa gara gidduu yeeyyiitii isin erga. Kanaafuu akka dubbattan hin yaadda'inaa. Wanni isin dubbattan yeruma sanatti isiniif kennama; **20** Hafuura Abbaa keessaniitii isin keessaa dubbata malee isintu dubbata mitii. **21** "Obboleessi dabarsee obboleessa du'atti kenna; abbaan dabarsee ijoolee isaa du'atti kenna; ijooleenis warra isaaniitti ka'anii isaan ajjeesu. **22** Namni hundinuu sababii kootif isin jibba; kan hamma dhumaatti jabaatee dhaabatu garuu ni fayya. **23** Yommuu magaalaa tokko keessatti isin ari'atanitti, gara magaalaa kaanitti baqadhaa; ani dhuguma isinittin hima; hamma Ilmi Namaa dhufutti magalaawwan Israa'el hundumaa keessa naannoftanii waliini hin geessan. **24** "Barataan barsiisaas isaatii ol miti; garbichis gooftaa isaatii ol miti. **25** Barataan tokko akka barsiisaas isaa ta'uun, garbichi tokko immoo akka gooftaa isaa ta'uun ni ga'a. Erga abbaa manaatiin 'Bi'elzebuul' jedhanii, warra mana isaa jiraataniin immoo hammam kana caalaa haa jedhan ree! **26** "Kanaafuu isaan hin sodaatinaa. Wanni haguugamee utuu hin mul'ifamin hafu yookaan wanni dhokfamee utuu hin beekamin hafu tokko iyyuu hin jiruutii. **27** Waan ani dukkana keessatti isinittin himi guyyaa adiin odeessaa; waan gurratti isinittin hasaasan, bantii manaa irraa labsaa. **28** Warra foon malee lubbuu ajjeesuu hin dandeenye hin sodaatinaa. Qooda kanaa Isa gahaannan keessatti foonii fi lubbuu balleessuu danda'u sana sodaadhaa. (**Geenna g1067**) **29** Daaloteen lama saantima tokkotti gurguramu mitii? Isaan keessaa garuu tokko iyyuu fedhii Abbaa keessanii malee lafa hin buutu. **30** Rifeensi mataa keessanii hundis lakkaa'ameera. **31** Kanaaf hin sodaatinaa; isin daalotee hedduu caalaa gatii qabduutii. **32** "Kanaafuu nuna fuula namootaa duratti dhugaa naa ba'u kanniif iyyuu, anis fuula Abbaa koo isaa samii irraa duratti dhugaa nan ba'a. **33** Nama fuula namootaa duratti na ganu kam iyyuu garuu anis fuula Abbaa koo isaa samii irraa duratti nan gana. **34** "Isin waan ani lafa irratti nagaa buusuuf dhufe hin se'inaa. Ani goraadee fiduuf malee nagaa buusuuf hin dhufne. **35** Ani, "Nama abbaa isaatii, intala immoo haadha isheetti, niitii ilmaas amaatiit isheetti kaasuuuf dhufeeraatii; **36** diinonni nammaa, misesontuma mana isaatii." **37** "Namni abbaa isaa yookaan haadha isaa na caalchisee jaallatu kam iyyuu naaf hin malu; namni ilma isaa yookaan intala isaa na caalchisee jaallatu kam iyyuu naaf hin malu. **38** Namni fannoo ofii isaa baadhatee na duukaa hin buune kam iyyuu naaf hin malu. **39** Namni lubbuu isaa

oolfatu kam iyyuu lubbuu isaa ni dhaba; garuu namni isin simachuu baate yookaan dubbii keessan dhaga'uu naaf jedhee lubbuu isaa dhabu kam iyyuu lubbuu isaa baate, yeroo mana yookaan magaalaa sanaa baatanitti simatu immoo isa na erge sana simata. **41** Namni raajii tokko sababii inni raajii ta'eef simatu kam iyyuu gatii raajii ni argata; namni nama qajeelaa tokko sababii inni nama qajeelaa ta'eef simatu gatii nama qajeelaa tokkoo ni argata. **42** Ani dhuguman isinittin hima; namni kam iyyuu yoo warra xixinnaa kanneen keessaa isa tokko sababii inni barataa koo ta'eef bishaan qabbana'a aa buduuqsaa tokkoo illee kenne, inni dhugumaan gatii isaa hin dhabu."

11 Yesuus erga barattoota isaa kudha lamaaniif ajaja kennuu raawwatee booddee magalaawwan Galilaa keessatti barsiisu fi lallabuuf jedhee achii ka'ee karraa isaa itti fufe. **2** Yohannis mana hidhaa taa'ee yommuu waan Kiristoos hojjechaa ture dhaga'etti barattoota isaa ergee, **3** "Inni dhufuuf jiru sun si'moo yookaan kan biraat eegganna?" jedhee isa gaafate. **4** Yesuisusakkana jedhee deebiseef; "Deebi'atii waan dhageessantii fi waan argitan Yohannisitti himaa; **5** jaamonnii ni argu; warri naafatan ni deemu; warri lamxaa'an ni qulqluua'; warri duudan ni dhaga'; warri du'an ni ka'u; hiyyeyyiifis wangeelli ni lallabama. **6** Namni natti hin gufanne kam iyyuu eebbfamaa dha." **7** Akkuma barattooni Yohannis ba'anii qajeelaniin, Yesuisusakkana jedhee waa'ee Yohannis namootatti himuu jalqabe; "Isin maal arguuf gammoojjitti gad baatan? Shambaqqoo qilleensi raasu moo? **8** Yoos maal arguu baatan ree? Nama uffata miidhagaa uffata moo? Lakkii, warri uffata miidhagaa uffataan masaraa moototaa jiru. **9** Yoos maal arguu baatan ree? Raajii moo? Eeyye; ani isinittin hima; kan raajii iyyuu caalu. **10** Kunis isaa waa'een isaaakkana jedhamee barreffamee dha. "Kunoo, ani ergamaa koo isa fuula kee duraan karaa kee qopheessu, si dura nan erga." **11** Ani dhuguma isinittin hima; namoota dubartoota irraa dhalatan keessaa namni Yohannis Cuuphaa caalu tokko iyyuu hin kaane; namni mootummaa samii keessatti nama hundumaa gad ta' kam iyyuu garuu isa ni caala. **12** Mootummaa samii bara Yohannis Cuuphaatti jalqabee hamma ammaatti humnaan dhiibbachaa jira; namoonni dhiibbatanis humnaan mootummaa sana argatu. **13** Raajonni hundinuu, Seerris hamma Yohannis Cuuphaatti raajii dubbataniiruutii. **14** Isinis kana fudhachuuf yoo fedhii qabaattan, inni Eeliyaasisa dhufuuf jiruu dha. **15** Namni gurra dhaga'u qabu haa dhaga'u. **16** "Ani dhaloota kana maaliinan wal fakkeessuu danda'a? Isaanakkuma ijoolee iddo gabaa taa'anii warra kaan waamanii akkana jedhanii ti: **17** "Nu ulullee isinii afuufne; isin garuu hin sirbine; faaruu boo'ichaas faarsine; isin garuu hin boonye." **18** Yohannis yeroo dhufetii hin nyaatu, hin dhugus tureetii; isaan immoo, 'Inni hafuura hamaa qaba' jedhu. **19** Ilmi Namaa nyaachaa, dhugaas dhufe; isaan immoo, 'Kunoo albaadhessaa fi machaa'aa, michuu qaraxxoataati fi cubbamootaa' jedhu. Ogunmaan garuu hojii isheettiin mirkanoeffamti." **20** Ergasiis Yesuisus sababii magalaawwan inni itti hojii dinqii isaa gara

caalu hojjete sun qalbii hin jijjiirratiniif akkana jedhee isaaas guutummaatti fayyee akkuma isa kaanii ta'e. **14** isaan balaaleffachuu jalqabe. **21** "Yaa Koraaziin siif Fariisonni garuu gad ba'anii akka ittiin Yesuusin ajjeesan wayyoo! Yaa Beetisayidaa siif wayyoo! Hojiin dinqii mari'atan. **15** Yesuus waan kana beekee iddoos sanaa ka'ee isin keessatti hojjetame sun utuu Xiiroosii fi Siidoonaad deeme. Namoonni baay'eenis isa duukaa bu'an; innis keessatti hojjetamee jiraatee, isaan silaa yeroo dheeraan dhukkubsattoota isaanii hunda fayyise; **16** akka isaan dura uffata gaddaa uffatanii, daaraas ofitti firfirisanii akka inni beekamu hin goones isaan ajaje. **17** Kunis akka qalbii jijiirratu turan. **22** Ani garuu isinittin hima; wanni Isaayyaas rajaichi dubbate sun raawwatamuuf ta'e; guyyaa murtiitti isin irra Xiiroosii fi Siidoonaaf ni salphata. **23** Atis yaa Qifirnahom, hamma samiitti ol mar'i atan. **18** Tajaajilaan koo inni ani filadhe, kaafamtaa? Lakkii, sii'oolitti gad buuta. Hojiin dinqii inni ani jaalladhuu fi inni ani itti gammadu isa kana; ani kan si keessatti hojjetame sun utuu Sodoom keessatti Hafuura koo isa irra nian kaa'a; innis saboottii murtii hojjetamee jiraatee, isheen silaa hamma har'aatti ni qajeelaan ni labsa. **19** Inni hin wacu yookaan hin iyyu; jiraatti turte. (**Hadees g86**) **24** Ani garuu sittin hima; namni tokko illee sagalee isaa karaa irratti hin dhaga'u. guyyaa murtiitti sirra Sodoomiif ni salphata. **25** **20** Inni hamma akka murtiini qajeelaan mo'u godhutti, shambaqqoo buruqe hin cabsu; fo'aa ibsaa kan seequs Yesuus yeroo sana akkana jedhe; "Yaa Abbaa, Gooftaa hin dhaamsu. **21** Saboonnis maqaas isaa ni abdatu." **22** samiitti fi lafaa, sababii ati wantoota kanneen ogeeyyiif Yeroo sanatti namicha hafuura hamaan qabame, kan iji fi hubattoota jalaa dhoksitee daa'immanitti mul'ifteef isaa jaamee arrabni isaaas dubbachuu dide tokko gara ani sin galateeffadha. **26** Eeyyee yaa Abbaa, ati waan isaa fidan; Yesuusis namicha sana fayyise; namichis kana gochuutti gammaddeertaati. **27** "Abbaan koo waan dubbachuu fi arguu danda'e. **23** Namoonni hundinuus hunda dabarsee natti kenneera. Abbaa malee namni dinqifatani, "Kun Ilma Daawit ta'innaa?" jedhan. **24** tokko iyyuu Ilma hin beeku; Ilmaa fi nama Ilmi isa itti Fariisonni garuu yommuu kana dhaga'anitti, "Namichi mul'isuu fedhu malee namni tokko iyyuu Abbaa hin kun Bi'elzebuul, hangafa hafuurota hamoo qofaan beeku. **28** "Isin dadhabdoonni, warri ba'an isinitti hafuurota hamoo baasa" jedhan. **25** Yesuusis yaada ulfaate hundinuu gara koo kottaa; anii isinan boqochiisa. **29** Waanjoo koo baadhaa; narraas baradhaa; waan anii maatiin gargar of qoodu hundinuus hin dhaabatu. **26** garraamii fi gad of qabeessa ta'eef isin lubbuu keessaniif boqonaa ni argattu. **30** Waanjoon koo laafaa dha; Seexannis Seexana baafnaan, inni gargar of qooda. Yoos ba'an koos salphaa dha."

12 Yesuus yeroo sana guyyaa Sanbataatiin lafa qotisaas midhaanii keessa darbe. Barattooniisaas beela'anii asheeti midhaanii ciratanii nyaachuu jalqaban. **2** Fariisonni yommuu waan kana arganitti, "Ilaa! Barattooni kee waan guyyaa Sanbataatiin hojjechuun seeraan hin eeyyamamne hojjetu" jedhanii. **3** Innis akkana jedhee deebise; "Yeroo Daawitii fi warri isa wajjin turan beela'anitti waan Daawit godhe isin hin dubbifnee? **4** Inni mana Waaqaa seene; innii fi warri isa wajjin turanis buddeena kennaa nyaatan; buddeenni sun immoo luboota qofaaf malee isaaniiif hin eeyyamamu ture. **5** Yookaan akka luboonni mana qulqullummaa keessaa guyyaa Sanbataatiin Sanbata xureesson, ta'us akka yakka ta'ee isaanitti hin hedamne isin Seera keessatti hin dubbifnee? **6** Ani isinitti nan hima; kan mana qulqullummaa caalu as jira. **7** Isin, utuu dubbiin, 'Ani araaran fedha malee aarsaa hin fedhu'jedhu sun maal jechuu akka ta'e beektanii jiraattanii silaa warra yakka hin qabnetti hin murtan ture. **8** Ilmi Namaa Goftaa Sanbataati. **9** Innis achiik ka'ee mana sagadaa isaanii seene; **10** kurnoo, namichi harki irratti goge tokkos achi ture. Isaanis sababii ittiin Yesuusin himatan barbaadaa waan turaniif, "Guyyaa Sanbataatiin nama fayyisuun seeraa?" jedhanii isa gaafatan. **11** Yesuus immoo akkana isaaniiin jedhe; "Isin keessaa namni hoolaa tokko qabu, yoo hoolaan sun guyyaa Sanbataatiin boolla keessa bu'e, kan harkisee hin baafanne jiraat?" **12** Namni immoo hammam hoolaa caalaa gatti guddaa haa qabaatu ree! Kanaafuu Sambataan waan gaarii hojjechuun eeyyamamaa dha." **13** Namichaanis, "Harka kee diriirfadhu" jedhe. Namichis harka diriirfate; harki

isaaas guutummaatti fayyee akkuma isa kaanii ta'e. **14** isaan balaaleffachuu jalqabe. **21** "Yaa Koraaziin siif Fariisonni garuu gad ba'anii akka ittiin Yesuusin ajjeesan wayyoo! Yaa Beetisayidaa siif wayyoo! Hojiin dinqii mari'atan. **15** Yesuus waan kana beekee iddoos sanaa ka'ee isin keessatti hojjetame sun utuu Xiiroosii fi Siidoonaad deeme. Namoonni baay'eenis isa duukaa bu'an; innis keessatti hojjetamee jiraatee, isaan silaa yeroo dheeraan dhukkubsattoota isaanii hunda fayyise; **16** akka isaan dura uffata gaddaa uffatanii, daaraas ofitti firfirisanii akka inni beekamu hin goones isaan ajaje. **17** Kunis akka qalbii jijiirratu turan. **22** Ani garuu isinittin hima; wanni Isaayyaas rajaichi dubbate sun raawwatamuuf ta'e; guyyaa murtiitti isin irra Xiiroosii fi Siidoonaaf ni salphata. **23** Atis yaa Qifirnahom, hamma samiitti ol kaafamtaa? Lakkii, sii'oolitti gad buuta. Hojiin dinqii kan si keessatti hojjetame sun utuu Sodoom keessatti hojjetamee jiraatee, isheen silaa hamma har'aatti ni jiraatti turte. (**Hadees g86**) **24** Ani garuu sittin hima; guyyaa murtiitti sirra Sodoomiif ni salphata. **25** **20** Inni hamma akka murtiini qajeelaan mo'u godhutti, shambaqqoo buruqe hin cabsu; fo'aa ibsaa kan seequs Yesuus yeroo sana akkana jedhe; "Yaa Abbaa, Gooftaa hin dhaamsu. **21** Saboonnis maqaas isaa ni abdatu." **22** samiitti fi lafaa, sababii ati wantoota kanneen ogeeyyiif Yeroo sanatti namicha hafuura hamaan qabame, kan iji fi hubattoota jalaa dhoksitee daa'immanitti mul'ifteef isaa jaamee arrabni isaaas dubbachuu dide tokko gara ani sin galateeffadha. **26** Eeyyee yaa Abbaa, ati waan isaa fidan; Yesuusis namicha sana fayyise; namichis kana gochuutti gammaddeertaati. **27** "Abbaan koo waan dubbachuu fi arguu danda'e. **23** Namoonni hundinuus hunda dabarsee natti kenneera. Abbaa malee namni dinqifatani, "Kun Ilma Daawit ta'innaa?" jedhan. **24** tokko iyyuu Ilma hin beeku; Ilmaa fi nama Ilmi isa itti Fariisonni garuu yommuu kana dhaga'anitti, "Namichi kun Bi'elzebuul, hangafa hafuurota hamoo qofaan hafuurota hamoo baasa" jedhan. **25** Yesuusis yaada isinitti beekee akkana jedheen; "Mootummaan gargar of qoodu hundinuu ni diigama; magaalaan yookaan maatiin gargar of qoodu hundinuus hin dhaabatu. **26** Seexannis Seexana baafnaan, inni gargar of qooda. Yoos mootummaan isaa akkamitti dhaabachuu danda'a ree? **27** Erga ani Bi'elzebuuliin hafuurota hamoo baasee, ijoolleen keessan immoo maaliin baasu ree? Kanaafuu isaan abbootii murtii isinitti ta'u. **28** Garuu ani Hafuura Waqaatiin hafuurota hamoo baasa taanaan, yoos mootummaan Waaqaa isinitti dhufeera. **29** "Yookaan namni kam iyyuu yoo duraan dursee nama jabaa tokko hidhe malee akkamitti mana nama jabaa sanaa seenee qabeenya isaa saamuu danda'a? Ergasii inni mana isaa saamuu danda'a. **30** "Namni na wajjin hin jirre kam iyyuu naan morma; namni na wajjin walitti hin qabne kam iyyuu ni bittinneesa. **31** Kanaafuu ani isinittin hima; cubbuu fi arrabsuun hundinuu namaaf ni dhifama; Hafuura Qulqulluu arrabsuun garuu hin dhifama. **32** Nama Ilma Namaatiin mormee jecha tokko dubbatu kamiif iyyuu ni dhifama; nama Hafuura Qulqulluudhaan mormee dubbatu kamiif iyyuu garuu, addunyaa kana irratti yookaan addunyaa dhufuuf jiru irratti hin dhifama. (**aioon g165**) **33** "Muka gaarii qabaadha; iji isaa gaarii ta'a; muka gadhee qabaadha; iji isaa gadhee ta'a; mukni ija isaatii beekamaatii. **34** Isin yaa ijoolleen buutii nana, isin warri hamoon akkamitti waan gaarii dubbachuu dandeessu? Waan garaa guute afaan dubbataati. **35** Namni gaarii waan gaarii garaa isaa keessa jiru keessaa waan gaarii baasa; namni hamaan immoo waan hamaa garaa isaa keessa jiru keessaa waan hamaa baasa. **36** Ani garuu isinittin hima; guyyaa murtiitti namoonni dubbi akkuma argan dubbatan hundumatti ni gaafatamu. **37** Dubbi keetiin qajeelaan taasifamataati; dubbi keetiinis sitti murama." **38** Ergasii barsiistonni seeraatiif Fariisonni tokko tokko, "Yaa barsiisa, nu mallattoo sirraa arguu barbaanna"

jedhaniin. **39** Innis deebisee akkana isaaniin jedhe; jedhee fakkeenyaaan isaanitti dubbahduufis kana: "Isaan "Dhalooni hamaa fi ejjaan mallattoo barbaadal! Garuu utuma ilaalanuu hin argan; utuma dhaggeeffatantuus mallattoo Yoonaas raajichaa sana malee mallattoon tokko iyyu hin kennamuuf. **40** Akkuma Yoonaas guyyaa sadii fi halkan sadii garaa qurxummii guddaa tokkoo keessa ture sana, Ilmi Namaas guyyaa sadii fi halkan sadii garaa lafaf keessa niituraatii. **41** Namoonni Nanawee guyyaa murtiitti dhaloota kana wajjin kaanii itti muru; isaan lallaba Yoonaasiin qalbii jijjiirrataniitii; kunoo, kan Yoolaasin caalu as jira. **42** Mootittin kibbaa guyyaa murtiitti dhaloota kana wajjin kaatee itti murti; isheen ogummaa Soloomon dhaga'uuf jettee daarii lafaatiin dhufteetii; kunoo, kan Soloomoonin caalu as jira. **43** waan dhaga'uuf eebbfamada dha; **17** Ani dhuguma "Hafuuri xuraa'an yommuu nama keessaa ba'utti, isinittin himaatti; raajonnii fi qajeeltonni baay'een boqonmaa barbaacha lafa gogaa keessa joora; garuu hin waan isin argitan kana arguu hawwan; garuu hin argatu. **44** Innis, 'Mana koo isa ani keessaa ba'e sanatti nan deebi'a' jedha. Yommuu achi ga'uttis manicha duwwaa ta'ee, haramee qulqulleeffamee, qopheeffames argata. **45** Ergasiis dhaaqee hafuurota bira Torba kanneen isa calaah hamoo ta'an fudhatee dhufa; isaan itti galanii achi jiraatu. Haalli namicha sanaa kan dhumaas jaqlabaa calaah hammaata. Dhalooni hamaan kuniis akkasuma ta'a." **46** Utuu Yesuus amma iyyuu namootatti dubbachaa jiruu kunoo, haatii fi obboloonni issa isaa wajjin haasa'uun barbaadanii ala dhadhaabachaa turan. **47** Namni tokkos, "Haati keetii fi obboloonni kee si wajjin haasa'uun barbaadanii ala dhadhaabatu" jedhee isatti hime. **48** Innis deebiseefii, "Haati koo eenyu? Obboloonni koos eenyu fa'i?" jedheen. **49** Harka isaaas gara barattoota isatti qabee akkana jedhe; "Haati kootii fi obboloonni koo kunoo ti. **50** Namni fedhii Abbaa koo isa samii irraa guutu kam iyyuu obboleessa koo ti; obboleettii koo ti; haadha kootis."

13 Guyyuma sana Yesuus manaa ba'ee galaana bira taa'e. **2** Tuunni namootaa guddaaan naannoo isatti walitti qabame; utuu namoonni hundi qarqara galaanicha dhadhaabachaa jiranuu, inni bidiruu yaabbatee taa'e. **3** Innis akkana jedhee waan baay'ee fakkeenyaaan isaanitti hime; "Kunoo, namichi sanyii facaasuu tokko sanyii facafachuu ba'e. **4** Utuu inni facaasaa jiruu sanyii tokko tokkaa irra bu'e; simbirroonis dhufanii nyaatanii fixan. **5** Kaan immoo lafa kattaa, iddo biyyoo baay'ee hin qabne irra bu'e. Sanyii sunis sababii biyyoon sun gad fageenyaa hin qabaatiniiif dafee biqile. **6** Yommuu aduuun baatetti garuu bigiltuu sun ni coollage; waan hidda hin qabaatiniiif ni goge. **7** Sanyii biraas qoraattii keessa bu'e; qoraattii sunis guddatee bigiltuu sana hudhe. **8** Ammas sanyii kaan biyyoo gaarii irra bu'e achitti ija naqate; garri tokko dachaa dhibba, kaan dachaa jaatama, kaan immoo dachaa soddoma naqate. **9** Namni gurra qabu kam iyyuu haa dhaga'u." **10** Barattoonnis gara isaa dhufanii, "Ati maalif fakkeenyaaan namootatti dubbatta?" jedhaniin isa gaafatan. **11** Innis akkana jedhee deebiseef; "Iccitii mootummaa samii beejuun isiniif kennameera; isaaniif garuu hin kennamme. **12** Kan qabu kamiif iyyuu itti dabalamee ni kennama; irraa hafaas ni qabaata. Kan hin qabne garuu wannu inni qabu iyyuu irraa fudhatama. **13** Wanni ani akkana

utuma ilaalanuu hin argan; utuma dhaggeeffatantuus hin dhaga'an yookaan hin hubatan. **14** Raajiin Isaayaas dubbate sun isaan irratti raawwatameera; innis akkana jedha: "Dhaga'uun inuma dhageessu; garuu hin hubattan; ilaaluus inuma ilaaltu; garuu hin qalbeeffattan. **15** Qalbiin saba kanaa doomeeraati; gurri isaanii sirriitti hin dhaga'u; ija isaaniiis dununfataniiru. Utuu akkas ta'u baatee silaa ija isaaniiin organii, gurra isaaniiin dhaga'anii, qalbii isaaniiiniis hubatani ni deebi'u turan; anis isaan nan fayisa ture." **16** Iji keessan ogummaa Soloomon dhaga'uuf jettee daarii lafaatiin garuu waan arguuve eebbfamada dha; gurri keessanis dhufteetii; kunoo, kan Soloomoonin caalu as jira. **17** waan dhaga'uuf eebbfamada dha. **18** Ani dhuguma "Hafuuri xuraa'an yommuu nama keessaa ba'utti, isinittin himaatti; raajonnii fi qajeeltonni baay'een facaafamee dha. **19** Sanyii lafa kattaa irratti facaafamee dha. **20** Sanyii facaafamee sunis nama dubbicha dhaga'ee yommusuma gammachuun fudhatuu dha. **21** Garuu inni waan hidda hin qabneef yeroo gabaabaa qofa tura. Yeroo rakkinni yookaan ari'atamni sababii dubbichaatiif dhufutti inni dafee gufata. **22** Sanyii qoraattii keessatti facaafamee sunis nama dubbicha dhaga'u argisiisa; garuu yaaddoon addunnya kanaatii fi gowwoomsaa qabeeyaa dubbicha dhudhee ija naqachuu dhownwa. (**aiōn g165**) **23** Sanyii biyyoo gaarii irratti facaafamee garuu nama dubbicha dhaga'ee hubatu argisiisa. Innis ija kenna; garri tokko dhibba, kaan jaatama, kaan immoo soddoma naqata." **24** Yesuus akkana jedhee fakkeenyaa biraa isaanitti hime; "Mootummaan samii nama lafa qotisaa isaa keessatti sanyii gaarii facafate tokko fakkaata. **25** Garuu utuu namoonni rafanuu diinni isaa dhufee qamadii keessatti inkirdaada facaasee deeme. **26** Yeroo qamadiin sun guddatee ija naqatetti inkirdaadnis ni mul'ate. **27** "Garbooni abbaa lafa qotisaa sanaas gara isaa dhufanii, 'Gootaa, ati lafa qotisaa kee keessatti sanyii gaarii hin facaafnee? Yoos inkirdaadni eessaa dhufe ree?' jedhaniin. **28** "Innis deebiseef, 'Diinatu kana hojje'e' jedhe. 'Garbooni, 'Akka nu dhaaqne buqqifnu ni barbaaddaa?' jedhanii isa gaafatan. **29** "Namichi garuu akkana jedhee deebiseef; 'Lakki, utuu inkirdaada buqqiftantuus, akka isa wajjin qamadii hin buqqifneef dhisaas. **30** Hamma yeroo haamaatti lachanuu walumaan haa guddatan. Anis yeroo sana warra midhaan haamaniin, 'Jalqabatti inkirdaada sana buqqisaa; akka gubamuufis bissii bissiidihaan hidhaa; qamadii garuu walitti qabaatii gombisa kootti naa naqaa' jedhee isaanitti nan hima.'" **31** Innis akkana jedhee fakkeenyaa biraa isaanitti hime; "Mootummaan samii sanyii sanaaficaa kan namni fiudhee lafa qotisaa isaa keessatti facaasee tokko fakkaata. **32** Inni dhugumaan sanyii hunda irra xiinnaa dha; erga guddatee garuu bigiltuu hunda caalee muka ta'; simbirroonis dhufanii dameewwan isaa irra jiraatu." **33** Amma illee akkana jedhee fakkeenyaa biraa isaanitti hime; "Mootummaan

samii raacitii dubartiin tokko fuutee hamma inni guutummaatti bukeessutti daakuu safartuu sadiaatti makte fakkaata.” 34 Yesuus waan kana hundumaa fakkeenyaa namootatti dubbate; innis fakkeenyaa malee waan tokko illee isaanitti hin dubbanne. 35 Kunis akka wanni raajichi, “Ani fakkeenyaa afaan koo nan banadha; waan gaafa addunyaan uumamee jalqabee dhokfames nan dubbada” jedhe sun raawwatuamuut ta’ e. 36 Yesuus tuuta namootaa achumatti dhiisee mana ol seene. Barattoonni isaas gara isaa dhufanii, “Hiikkaa fakkeenyaa inkirdaada lafa qotisaas keessa sana nutti himi” jedhaniin. 37 Innisakkana jedhee deebise; “Namichi sanyii gaarii facaase sun Ilma Namaa ti. 38 Lafti qotisaas sun addunyaa dha; sanyiin gaariini ijoolee mootummicha ti. Inkirdaadni sun ijoolee isa hamaa sanaa ti; 39 diinni inkirdaada facaase immoo diyaabiloos dha. Haamaan dhuma addunyaa ti; warri haaman immoo ergamoota Waaqaa ti. (aiōn g165) 40 “Akkuma inkirdaadni walitti qabamee ibiddaan gubamu sana, dhuma addunyattis akkasuma ta’ a. (aiōn g165) 41 Ilmi Namaa ergamoota isaa ni erga; isaanis waan cubbuutti nama geessu hundaa fi warra waan hamaa hoijetan hunda mootummamaa isaa keessaas baasanii walitti qabu. 42 Boolla ibiddaattis isaan darbatu; achittis wawaanmaa fi ilkaan qaruuut ta’ a. 43 Yeroo sana qajeeltonni mootummamaa Abbaa isaanii keessatti akku aduu ni ifu. Namni surra qabu haa dhaga’u. 44 “Mootummamaa samii qabeenya lafa qotisaas keessa dhokfame fakkaata. Namni tokkos qabeenya kana argatee deebisee dhokse; innis waan gammadeef dhaqeeq waan qabu hunda gurguree lafa qotisaas sana bitate. 45 “Akkasumas mootummamaan samii daldalaa lula gaarii barbaadu tokko fakkaata. 46 Daldalaan sunis lula gatii guddaa tokko argate; innis dhaqeeq waan qabu hundumaa gurguree lula sana bitate. 47 “Akkasumas mootummamaan samii kiyyoo galaanatti darbatamee qurxummii gosa hundaa walitti qabe fakkaata. 48 Yeroo kiyyoon sun guutamettis qurxummii qabdooni gara qarqara galaanaatti isa harkisan. Ergasis tataa’ani qurxummii gaarii filanii qodaa isaanitti naqatan; qurxummii gadhee immoo ni gatan. 49 Dhuma addunyattis akkasuma ta’ a. Ergamoonni dhufanii warra hamoo warra qajeelotta irraa gargar baasu; (aiōn g165) 50 boolla ibiddaattis isaan darbatu; achittis wawaanmaa fi ilkaan qaruuut ta’ a.” 51 Yesuus, “Waan kana hunda hubtanthiirtuu?” jedhee isaan gaafate. Isaanis, “Eeyye” jedhaniin deebisan. 52 Innis, “Kanaafuu barsiisaan seeraa kan barataa mootummamaa samii ta’ e kam iyyuu abbaa manaa kan qabeenya haaraa fi moofaa mana mi’ a isaa keessaas gad baasu tokko fakkaata” jedheen. 53 Yesuus erga fakkeenyaa kana dubbatee raawwatee booddee achii ka’ee deeme. 54 Innis gara magaalaa itti dhalatee dhaqeeq mana sagadaa isaanii keessatti namoota barsiisiuun jalqabe; isaanis ni dinqisifatan. Akkana jedhaniis gaafatan; “Namichi kun ogummaa kanaa fi hojiiwan dinqii kannee eessa argate? 55 Innis ilma namicha muka soofu sanaati mitii? Maqaan haadha isaanas Maariyaam mitii? Obboloonni isaan Yaqoob, Yoosif, Simoonii fi Yihuudaa mitii? 56 Obboleetonni isaa hundinuu nu bira jiru mitii? Yoos

namichi kun waan kana hundumaa eessaargate?” 57 Isaanis isatti gufatan. Yesuus garuu, “Raajiin magaalaa itti dhalatee fi mana isatti malee kabaja hin dhabu” jedheen. 58 Innis sababii amantii dhabuu isaanitiif hojii dinqii hedduu achitti hin hojenne.

14 Bara sana Heroodis bulchaan oduu waa’ee Yesuus dhaga’e; 2 innis tajajiltoota isatiin, “Kun Yohannis Cuuphaa dha; inni warra du’an keessa kaafameera! Sababiin hojiin dinqii isaan hoijetamuufis kanuma” jedhe. 3 Heroodis sababii niitti obboleessa isaa Fiiliphoos, sababii Heroodiyaasiitiif jedhee Yohannisin qabee, hidhee mana hidhaatti galchee tureeti. 4 Kunis sababii Yohannis Heroodisiin, “Ati ishee fuudhuun kee seera miti” jechaa tureef. 5 Inni immoo Yohannisin ajjeesuu barbaade; garuu sababii namoonni Yohannisin akka raajijiitilaalaa turaniffisaan sodaate. 6 Intalli Heroodiyas guyyaa dhaloota Heroodisitti keessummoota duratti sirbitez Heroodisins gammachiffe; 7 Kanaafuu inni waan isheen gaafatte kam iyyuu isheef kennuuf kaukuudhaan waadaa gale. 8 Isheenis haadha isheettiin gorfamtee, “Mataa Yohannis Cuuphaa gabatee irra kaa’ii naa kenni” jette. 9 Mootichis ni gadde; garuu sababii kakuu isaatii fi sababii warra isaa wajjin maaddiitti dhi’aataniittiif jedhee akka wanni isheen barbaadde sun isheef kennamu ajaje; 10 innis nama ergee mana hidhaa keessatti mataa Yohannis isaa irraa kute. 11 Mataan isaan gabatee irra kaa’amee fidamee intalattiitit kennamee; isheenis haadha isheetti geessite. 12 Barattoonni Yohannisis dhufanii reeffa isaa fuudhanii awwaalan. Isaanis dhaqanii Yesuusitti himan. 13 Yesuus yommuu waan kana dhaga’etti achii ka’ee kophaa isaa bidiruuudhaan iddoonamni hin jirre tokko dhaqee. Namoonnis yommuu waan kana dhaga’antti magaalaaawwanii ba’ani miillaanisa duukkaa bu’an. 14 Yesuus yommuu bidiruu irraa bu’etti tuuta guddaa tokko arge; innis garaa laafeefii dhukkubsattoo isaanii fayyiseef. 15 Yommuu galgalaa’etti barattoonni gara isaa dhufanii, “Iddoon kun gammoojjii dha; aduunis dhiiteerti. Namoonni kunneen gara gandootaa dhaqanii akka nyaataa bitataanifi isaan gad dhiisi” jedhaniin. 16 Yesuus garuu, “Deemuun isaan hin barbaachisu. Isinuu waan isaan nyaatan kennaafii” jedhee deebise. 17 Isaanis, “Nu buddeena shanii fi qurxummii lama qofa asii qabna” jedhaniin deebisan. 18 Yesuus, “Isuma natti fidaa” jedhe. 19 Innis akka namoonni marga irra tataa’an ajajee buddeena shananii fi qurxummii lamaan sana fuudhee, gara samii ol ilaalee galata galchee buddeena sana caccabsees barattoottatti kenne; barattoonni immoo nomootaaf kennan. 20 Isaan hundi nyaatanii quufan; barattoonnis hurraa’aa hambifame gundoo kudha lama guutuu walitee qaban. 21 Warri nyaatanis dubartoottaa fi ijoolee malee gara dhiire kuma shanii turan. 22 Yesuus yommusuma akka barattoonni bidiruu yaabbatanii hamma inni tuuta sanaa of irraa geggeessutti isa dura gamatti darbanifi isaan dirqisiise. 23 Innis erga namoota of irraa geggeessee booddee kadchahuuf kophaa isaa gaaratti ol ba’e. Yommuu galgalaa’ettis kophaa isaa achi ture; 24 yeroo kanatti immoo bidiruu sun lafa irraa xinnoo achi hiiqxee turte; sababii bubbeen fuula

duraan itti bubbiseef bidiruu sun dambaliidhaan asii fi achi raafamaa turtre. **25** Yesuusis halkan keessaa kutaa afuraffatti galaana irra deemaa gara isaanii dhufe. **26** Barattooniis yommuu galaana irra deemuu isaa arganitti akka malee rifatan. Sodaatanis, “Kun ekeraa dha” jedhanii iyyan. **27** Yesuus garuu yommusuma, “Jabaadha! Anumaatti hin sodaatinaa” jedhee isaanitti dubbate. **28** Phexros immoo, “Yaa Gooftaa! Eega si taanaan, akka ani bishaan irra deemeet gara kee dhufu na ajaji” jedhee deebiseef. **29** Yesuusis, “Kottu” jedheen. Phexros immoo bidiruu sana irraa bu’ee bishaan irra deemaa gara Yesuus dhufe. **30** Yommuu bubblee jabaa sana argetti garuu ni sodaate; liqimfamuu jalqabanaanis, “Yaa Gooftaa na olchil!” jedhee iyye. **31** Yesuus yommusuma harka isaa hiixatee isa qabee, “Yaa namicha amantii xinnoo nana, ati maalif mamte?” jedheen. **32** Yommuu isaan bidiruu yaabbatanittis bubbleen sun gab jedhe. **33** Warri bidiruu sana keessa turanis, “Ati dhuguma Ilma Waaqaa til!” jedhanii isaa sagadan. **34** Isaanis yommuu gama ce’anitti Geensereexitti bidiruu irraa bu’an. **35** Namoonni iddo sanaas yommuu Yesuusin beekanitti biyya naanno sanaa hundatti dhaamsa ergan. Namoonnis dhukkubsattoota isaanii hunda isatti fidan; **36** akka dhukkubsattooni sun handaara wayyaa isaa illee tuqanii isa kadhatar; warri handaara wayyaa isaa tuqan hundinius ni fayyan.

15 Ergasi Fariisonnii fi barsiistonni seeraa tokko tokko Yerusalemii gara Yesuus dhufanii, **2** “Barattooni kee maalif duudhaa maanguddootaa cabsu? Isaan yommuu buddeena nyataanitti harka hin dhiqatanii” jedhan. **3** Yesuusis akkana jedhee deebise; “Isinis maalif duudhaa keessanii jettanii ajaja Waqaqaa cabsitu? **4** Waaqni, ‘Abbaa keetti fi haadha keetiif ulfina kenni; namni abbaa isaa yookaan haadha isaa arrabsu kam iyyuu haa ajjeefarmu’ jedheeraati. **5** Isin garuu yoo namni kam iyyuu akka wanni silaa abbaa isaatifiif yookaan haadha isaatifiif kennamuu malu ‘Waaqaaf kennameera’ jedhee dubbate, **6** inni waan sanaan abbaa isaatifiif yookaan haadha isaatifiif ulfina kennuu hin qabu jettu. Akkanaanis isin duudhaa keessanii jettanii dubbi Waaqaa busheessitu. **7** Yaa fakkeessitoota! Isaaayaas yommuu waa’ee keessan raajii dubbatetti sirrii ture; innis akkana jedhe: **8** “Uumanni kun hidhii isaatii na kabaja; garaan isaa garuu narraa fagoo jira. **9** Isaan akkanumaan na waaqeffatu; barsiisiisaanis sirnuma namaat ti.” **10** Yesuusis tuuta sana ofitti waamee akkana jedheen; “Dhaga’aa; hubadhaas. **11** Waan afaan namaa keessaa ba’utu nama xureessa malee wanni afaan namaa seenu nama hin xureessa.” **12** Ergasi barattooni gara isaa dhufanii, “Ati akka Fariisonni dubbi kana dhaga’aniif mufatan beektaa?” jedhanii gaafatan. **13** Innis deebisee akkana jedhe; “Biqiltuun abbaan koo inni samii irraa hin dhaabin hundiniu ni buqqifama. **14** Isaan dhiisaat; isaan qajeechitoota jaamota. Jaamyan yoo jaamaa qajeech, isaan lachuu boolla keessa bu’u.” **15** Phexrosis, “Mee hiikkaa fakkeenyaa kanaa nuu ibsi” jedheen. **16** Yesuus immoo akkana jedhee isaa gaafate; “Isinis hamma ammaatti hin hubattanii? **17** Akka wanni afaan seenu kam iyyuu garaa seenee achumaan darbee dhagna

keessaa ba’u hin argitanii? **18** Wanni afaan namaatii ba’u garuu nama keessaa ba’; namichas ni xureessa. **19** Sababiin isaaas yaadni hamaan jechuunis aijeesuu, ejummaan, halalummaan, hanni, sobaan dhugaa ba’uun, maqaa nama balleessuun garaa nاما keessaa ba’atii. **20** Wantoota kanneentu nama ‘xureessa’ malee utuu harka hin dhiqatin nyaachuun nama hin xureessu.” **21** Yesuusis iddo sanaa ka’ee gara biyya Xiiroosii fi Siidoonaati qajeeli. **22** Kunoo, dubartiin Kana’aan tokko naanno sanaa gara isaa dhuftee iyyaa, “Yaa Gooftaa, yaa Ilma Daawit, intalli koo hafuura hamaadhaan qabamtee akka malee dhiphachaa jirti; na maarl” jette. **23** Yesuus garuu deebii tokko illee hin kennineef. Barattooni isaaas gara isaa dhufanii, “Kunoo isheen iyyaa nu faana deemtiiti achi deebisi” jedhanii isa kadhatan. **24** Inni immoo, “Ani hoolota mana Israa’el kanneen badan sana qofaafan ergame” jedhee deebise. **25** Dubartiin sunis dhuftee sagaddeefii, “Yaa Gooftaa na gargaari!” jette. **26** Innis, “Buddeena ijoollee fuudhanii saroota dura buusuun sirrii miti” jedhee deebise. **27** Isheenis, “Eeyee yaa Gooftaa, saroonni iyyuu hambaa maaddii gooftota isaaanii irraa harca’u nyaatu” jettee deebifteef. **28** Yesuusis, “Dubarrii nana, amantiin kee guddaa dha! Akkuma fedhii keetti siif haa ta’u” jedhee deebise. Intalli ishees sa’attiidhuma sana fayyite. **29** Yesuus achii ka’ee gara Galaana Galililaah dhaqe. Gaarattis ol ba’ee taa’e. **30** Namoonni hedduunis warra arrabni isaaanii dubbachuu didee fi kanneen biraahedduu fidanii miilla Yesuus jala ka’an; innis isaan fayyise. **31** Namoonni sunis yommuu akka warri arrabni hin dubbanne dubbatan, warri naafatan fayyan, warri okkolan deeman, warra jaamanifi immoo akka iji isaaanii baname arganitti ni dingifatan. Waaqa Israa’eliiif ulfina kennan. **32** Yesuus barattoota isaa ofitti waamee, “Ani namoota kanneenii garaa nan laafa; isaan guyyaa sadii na bira turan; waan nyaatan tokko illee hin qaban. Akka isaan karaa irratti hin gaggabenefis ani agabuu isaaanii gad isaan dhiisuun hin barbaadu” jedhe. **33** Barattooni isaaas deebisanii, “Buddeena tuuta guddaa akkanaa ga’u gammoojii kana keessatti eessaa argachuu dandeeyna?” jedhan. **34** Yesuus immoo, “Isin buddeena meeqa qabdu?” jedhee gaafate. Isaanis deebisanii, “Buddeena torbaa fi qurxummii xixinno muraasa qabna” jedhan. **35** Innis akka namoonni sun lafa taaa’it hime. **36** Ergasi buddeena torbanii fi qurxummii sana fuudhee erga galateeffatee booddee kukkanee barattootatti kennet; isaanis namootaaf kennan. **37** Isaan hundi nyaatanii quufan. Ergasiis barattooni hambaa gundoo torba guutuu walitti qaban. **38** Baay’inni warra nyaatanii ijoollee fi dubartoota malee dhiira kuma afur ture. **39** Yesuus erga tuuta sana of irraa geggessee booddee bidiruu yaabbatee naanno Magadaan dhaqe.

16 Fariisonnii fi Saduuqonni gara Yesuus dhufanii akka inni samii irraa mallattoo isaan argisiisu gaafachuudhaan isa qoran. **2** Innis akkana jedhee deebise; “Isin yeroo galgalaa’utti, ‘Samiin diimateera; caama ta’aa jettu; **3** ganama immoo, ‘Samiin diimatee duumessaa’eraati har’aa bokkaan jabaan ni rooba’ jettu.

Isin bifa samii addaan baasuu ni beektu; garuu mallattoo lubbuu isaa dhabu kam iyyuu lubbuu isaa ni argata. **26**
 baraa addaan baasuu hin dandeessan. **4** Dhalooni Namni yoo addunyaa guutuu argatee lubbuu isaa immoo hamaa fi ejjaan mallattoo barbaada; garuu mallattoo Yoonaa malee mallattoon hin kennamuuf." Yesuusis isaa dhiisee deeme. **5** Barattooni yommuu galaanicha ce'anitti buddeena fudhachuu irraanfatan. **6** Yesuusis, "Beekkadhaa; raaciti Fariisotaati fi Saduuqotaa irraa of eeggadhaa" isaaniin jedhe. **7** Isaanis, "Kun sababii nu buddeena hin fidatinif" jedhanii waan kana walii wajjin haasa'an. **8** Yesuusis waan isaan haasa'an beekee akkana jedhee gaafate, "Yaa warra amantiin xiimoo nana, isin maaliif waa'ee buddeena dhabuu keessanii walii wajjin dudubbattu? **9** Isin amma iyyuu hin hubattanii? Buddeenni shan nama kuma shanif dhi'eefamee gundoo hammam guutuu akka walitti qabdan hin yaadattanii? **10** Yookaan buddeenni torba nama kuma afuriif dhi'eefamee hambaa gundoo hammam guutuu akka walitti qabdan hin yaadattanii? **11** Akka ani waa'ee buddeenaas isinitti dubbachaa hin turin isin akkamitti hin hubanne? Garuu raaciti Fariisotaati fi Saduuqotaa irraa of eeggadhaa." **12** Isaanis ergasii akka inni akka isaan raaciti buddeenaas irraa of eeggataniif utuu hin ta'in akka barsiisa Fariisotaati fi Saduuqotaa irraa of eeggataniif isaanitti himaa ture hubatan. **13** Yesuus yeroo gara biyya Filiphooqs Qisaariyaa dhufetti, "Namoonni Ilma Namaatiin eenyu jedhu?" jedhee barattoota isaa gaafate. **14** Isaanis, "Namoonni tokko tokko inni Yohannis Cuuphaa dha jedhu; warri kaan inni Eeliyas jedhu; kaan immoo inni Ermiyaas yookaan raajota keessaa isa tokko dha jedhu" jedhanii deebisan. **15** Innis, "Isin hoo? Eenyu anaan jettu?" jedhee gaafate. **16** Simoon Phexrosis, "Ati Kiristoos, Ilma Waaqa jiraataa ti" jedhee deebise. **17** Yesuus immoo akkana jedhee deebiseef; "Yaa Simoon ilma Yoonaa, ati eeb bifamaa dha; kana abbaa koo isa samii irratu siif ibse malee nama miti. **18** Ani sittin hima; ati Phexrosii dha; kattaa kana irratii waldaa kiristaanaa koo nan ijaara; karri gahaannamis ishee hin mo'atu. (**Hades g86**) **19** Ani furtuu mootummaa samii siifin kenna; wanni ati lafa irratii hiitu kam iyyuu samii irratii ni hidhama; wanni ati lafa irratii hiiktu kam iyyuu samii irratii ni hiikama." **20** Ergasiis akka isaan akka inni Kiristoos ta'e nama tokkotti illee hin himneef barattoota isaa akeekkachii. **21** Yesuus yeroo sanaa jalqabee akka Yerusaalem dhaqee harka maangduudottaati, harka luboota hangafootaatti fi harka barsiistota seeraatti waan hedduun dhiphachuu qabu, akka ajjeefamuu qabuu fi akka guyyaa sadaffaatti immoo du'aa kaafamu barattoota isaafti ibsuu jalqabe. **22** Phexrosis kophatti baasee, "Yaa Gooftaa, kun gonkumaa hin ta'in! Kun sirraa haa fagaatu!" jedhee isa ifachuu jalqabe. **23** Yesuus garuu of irra garagalee Phexrosiin, "Yaa Seexana nana! Na duubatti deeb'iil Ati gufuu natti taateerta; ati kan namaa yaadda malee kan Waaqaa hin yaadduutii" jedhe. **24** Ergasiis Yesuus barattoota isaaftiin akkana jedhe; "Namni kam iyyuu yoo na faana dhufuu barbaade, inni of haa ganu. Fannoo ofti isaa baadhatees na duukaa haa bu'u. **25** Namni lubbuu isaa oofachuu barbaadu kam iyyuu lubbuu isaa ni dhabaati; garuu namni naaf jedhee lubbuu isaa dhabu kam iyyuu lubbuu isaa ni argata. **26**
 dhabee, bu'aan isaa maali? Yookaan namni qooda lubbuu isaa maal kennuu danda'a? **27** Ilmi Namaa ulfina Abbaa isaaftiin ergamoota isaa wajjin dhufuu jiraatii; innis yeroo sana tokkoo tokkoo namaatiif akkuma hojji isaaftiin gatii isaa ni kenna. **28** "Ani dhuguman isinitti hima; warra as dhadhaabachaa jiran keessaa namoonni tokko tokko hamma utuu Ilmi Namaa mootummaa isaaftiin dhufuu organitti du'a hin dhandhaman."

17 Yesuus guyyaa ja'a booddee Phexrosin, Yaaqoobii fi Yohannis obboleessa Yaaqoob fudhatee kophaa isaanii tulluu dherea tokkotti ol baase. **2** Innis achitti fuula isaanii duratti geeddaram. Fuulli isaa akka aduu ife; uffanni isaaftiin ifaa addaate. **3** Kunoo Musee fi Eeliyas utuu Yesuus wajjin haasa'anuu isaanitti mul'atan. **4** Phexrosis Yesuusiin, "Yaa Gooftaa, as jiraachuun nuuf gaarii dha. Yoo fedhii kee ta'e, ani daasiif sadii jechuunis tokko siif, tokko Museef, tokko immoo Eeliyasif asitti nan ijaara" jedhe. **5** Utuma inni dubbachaa jiruu kunoo, duumessi ifaan tokko isaan haguuge; duumessicha keessaa sagaleen tokko, "Kun Ilma koo isa ani jaalladhuu dha; ani isatti baay'ee nan gammada. Isinis isa dhaga'aal" jedhe. **6** Barattoonis yommuu waan kana dhaga'anitti akka malee sodaataniif adda isaanittiin lafatti gombifaman. **7** Yesuus garuu itti dhi'aatee isaan tuqee, "Ka'aa! Hin sodaatinaa" jedheen. **8** Isaanis yommuu ol jedhanii ilaalanitti Yesuusin malee nama tokko illee hin argine. **9** Utuu tulluu sana irraa bu'uutti jiranuu Yesuus, "Hamma Ilmi Namaa warra du'an keessaa kaafamutti waan argitan sana nama tokkotti illee hin himinaa" jedhee isaan seerrate. **10** Barattoonis, "Yoos barsiistonni seeraa maaliif Eeliyas akka duraan dursee dhufuu qabu dubbatu ree?" jedhanii isaa gaafatan. **11** Yesuus akkana jedhee deebise; "Dhugumaan, Eeliyas waan hunda iddootti deebisuf jedhee duraan dursee ni dhufa. **12** Ani garuu isinittin hima; Eeliyas amma iyyuu dhufeera; isaanis isa hin hubanne; garuu waanuma fedhan hunda isatti hoijetan. Ilmi Namaas akkasuma harka isaanitti dhiphachuu jira." **13** Barattoonis ergasii akka wanmi inni isaanitti dubbachaa ture sun waa'ee Yohannis Cuuphaa ta'e hubatan. **14** Yommuu isaan gara tuuta sanaa dhufanittis namichi tokko Yesuusitti dhi'aatee fuula isaa duratti jilbeenfate; **15** akkanas jedhe; "Yaa Gooftaa, ilmi koo gaggabloodhaan qabamee akka malee rakkachaa jiraatii naaf maari. Yeroo hedduu ibidda keessatti yookaan bishaan keessatti kufa. **16** Ani barattoota keetti isa nan fide; isaan garuu isa fayyiisuu hin dandeeneye." **17** Yesuusis deebisee, "Isin dhaloota hin amannee fi jal'aana; ani hamma yoomiittin isin wajjin jiraadha? Hamma yoomiittis ani isiniobsa? Mee gurbicha as natti fidaal" jedhe. **18** Yesuusis hafuura hamaa sana ifate; hafuuri hamaa sunis gurbaa sana keessaa ba'e; gurbichis yommusuma fayye. **19** Ergasiis barattooni kophaa isaanii gara Yesuus dhufanii, "Nu maaliif hafuura hamaa sana baasuu dadhabne?" jedhanii isaa gaafatan. **20** Innis akkana jedhee deebise; "Sababii amantiin keessan xinnaateefii dha. Ani dhuguman isinitti hima;

isin utuu amantii xinnoo hamma sanyii sanaaficaa qabaattanii silaa tulluu kanaan, ‘Asii ka’ii achi darbi’ jechuu ni dandeessu; innis ni darba. Wanni isiniif hin danda’amne tokko iyuu hin jiru. [21 Hafuurri hamaan akkanaa garuu soomaa fi kadhannaadhaan malee hin ba’u.”] 22 Yeroo isaan Galilaatti walitti qabamanitti inni akkana isaanin jedhe; “Ilmi Namaa dabarfamee harka namootaatti ni kennama. 23 Isaanis is ni ajjees; inni immoo guyyaa sadappaati ni kaafama.” Barattoonnis akka malee gaddan. 24 Yommuu Yesuusii fi barattoonni isaa Qifirnaahom ga’anniti qaraxxoorni gara Phexros dhufanii, “Barsiisaan keessan gibira hin kaffaluu?” jedhanii gaafatan. 25 Innis deebisee, “Ni kaffala” jedheen. Yesuus yommuu Phexros mana seenetti duraan dursee, “Yaa Simeon ati maal yaadda? Mootornii lafaa eenyu irraa qaraxaa fi gibira walitti qabu? Ijoollee isaanii irraa moo keessummoota irraa walitti qabu?” jedhee gaafate. 26 Phexrosis deebisee, “Keessummoota irraa walitti qabu” jedhe. Yesusis akkana jedhee deebiseef; “Yoos ijoolleen isaanii bilisa. 27 Garuu nu akka isaan hin mufachiifneef dhaqittii okko galarattu darbadhu. Qurxummii jalqabatti qabdus fuudhi; yommuu afaan isaa bantuttis maallaqa argatta. Maallaqa sanas geessiiti anaa fi ofi keetifi isaanitti kenni.”

18 Yeruma sana barattoonni gara Yesuus dhufanii, “Yoos mootummaa samii keessatti kan hundumaa caalu eenyu?” jedhanii gaafatan. 2 Innis mucaa xinnaa tokko ofitti waamee isaan gidduu dhaabe. 3 Akkanas jedhe: “Ani dhuguman isiniti hima; isin yoo deebitanii akkuma ijollee taatan malee gonkumaa mootummaa samiitti hin galtan. 4 Kanaaf namni akka daa’ima kanaa gad of qabu kam iyuu mootummaa samii keessatti nama hunda caala. 5 Namni daa’ima akkanaa tokko maqaa kootiin simatu kam iyuu na simata. 6 “Namni kam iyuu warra natti amanaan xixinnaa kanneen keessaa tokko illee yoo gufachiise, dhagaan daakuu guddaa morma isatti hidhamee tuujuba galaanaa keessa dhidhimuu isaaф wayya ture. 7 Sababii wantoota akka namoonni gufatan godhan sanaatiif addunyaaf wayyo! Wantoonni akkanaa dhufuu qabu; garuu nama wantoonni kuneen karaa isatiin dhufan sanaaf wayyo! 8 Yoo harki kee yookaan miilli kee si gufachiise, of irraa kutii gati. Harka lama yookaan miilla lama qabaattee ibidda bara baraatti darbatamuu irra, dooluu taatee yookaan laamshoffte jireenyatti galuu siif wayya. (aiōnios g166) 9 Yoo iji kee si gufachiise of keessaa baasii gati. Ija lama qabaattee ibidda gahaannamiitti darbatamuu irra ija tokko qabaattee jireenyatti galuu siif wayya. (Geenna g1067) 10 “Warra xixinnaa kanneen keessaa tokko illee akka hin tuffanneef of eeggadhaa. Ani isiniti nan hima; ergamoorni isaanii samii irratti yeroo hunda fuula Abbaa koo isa samii irraa ni argutii. [11 Ilmi Namaa isa bade oolchuuudhaaf dhufeeti.] 12 “Isin maal seetu? Namni tokko yoo hoolota dhibba qabaatee hoolota sana keessaa tokko bade, namichi sun sagaltamii sagallan hafan kaan tulluuwanh irratti dhiisee tokkicha bade sana barbaaduu hin dhaquu? 13 Ani dhuguman isiniti hima; inni yoo hoolaa sana argate, hoolota sagaltamii sagallan hin badin irra hoolaa tokkicha sanatti caalaa ni gammada. 14 Akkasuma immoo isaan xixinnoo kanneen keessaa tokko iyuu akka badu fedhii Abbaa keessan isa samii irraa miti. 15 “Yoo obboleessi kee cubbuu sitti hojjete, dhaqittii iddo isin lamaan qofti jirtanitti balleessaas isaa itti himi. Yoo inni si dhaga’e ati obboleessa kee deebifatteerta. 16 Yoo si dhaga’uu baate garuu ‘dubbii hundinuu dhuga baatota lamaan yookaan sadiin waan mirkaneeffamuuf’ nama biraa tokko yookaan nama lama fudhadhuu dhaqi. 17 Yoo inni jara dhaga’uu dide waldaa kiristaanaati himi; yoo inni waldaa kiristaanaa iyuu dhaga’uu dide akka nama ormaattii fi akka qaraxxuutti isa fudhadhu. 18 “Ani dhuguman isiniti hima; wanni isin lafa irratti hiitan kam iyuu samii irratti ni hidhama; wanni isin lafa irratti hiiktan kam iyuu samii irrattis ni hiikama. 19 “Ammas ani isiniti nan hima; isin keessaa yoo namoonni lama lafa irratti waa’ee waan kadhatan kamii iyuu walii galan Abbaan koo inni samii irraa isaanifi taasisa. 20 Idoo itti namoonni lama yookaan sadii maqaa kootiin walitti qabamanitti ani gidduu isaanifiit nan argamaattii.” 21 Ergasi Phexros gara Yesuus dhufee, “Yaa Gooftaa, yoo obboleessi koo cubbuu natti hojjete ani yeroo hammam dhiisaaf? Hamma yeroo torbaatti?” jedhee gaafate. 22 Yesusis akkana jedhee deebiseef; “Ani sitti nan hima; yeroo torbaatamii torba malee yeroo torba miti. 23 Kanaafuu mootummaan samii mottii herrega garboota isaa harka jiru to’achuu barbaade tokko fakaata. 24 Akkuma inni herrega isaa to’achuu jalqabeenin nama mottiichi taalaantii kuma kudhan irraa qabu tokko itti fidan. 25 Namichi sun waan baasu dhabnaan gooftaan isaa akka inni, niitiin isaa, ijolleen isatii fi wanni inni qabu hundinuu gurguramani gatiin sun kaffalamu ajaje. 26 “Garbichi sunis miilla isatii kufee, ‘Yaa gooftaa, naaf obsi; hunduma isaaa iyuu siif nan kaffalaa’ jedhee isa kadhate. 27 Gooftaan garbicha sanaas garaa laafeef; gatii isira qabus dhiiseefii gad isa lakkise. 28 “Garbichi sun garuu akkuma achii ba’een garbicha akka isaa kan gatii diinaariidhibbaa irraa qabu tokko arge. Innis morma namichaa hudhee qabee, ‘Waan ani sirraa qabu naa kaffali’ jedheen. 29 “Garbichi akka isaa sunis miilla isatii kufee, ‘Naaf obsi; waan narra jiru siif nan kaffalaa’ jedhee isa kadhate. 30 “Inni garuu ni dide; qooda kanaa hamma inni gatii isaa kaffalutti mana hidhaatti isa galchisiise. 31 Garboonni kaan yommuu waan ta’e sana organitti akka malee gaddan; dhaqaniis waan ta’e hundumaa gooftaa isaanifiit himan. 32 “Gooftichis garbicha sana ofitti waamee akkanaa jedheen; ‘Yaa garbicha hamaal! Ani sababii ati na kadhateef gatii sirra ture hunda siif dhiise. 33 Akkuma ani garaa siif laafe sana atis garbicha akka keetiitiif garaa laafuu hin qabduu?” 34 Gooftaan isaa aariidhaan hamma inni gatii sana hunda kaffalutti warra isa dhiphisanitti dabarsee isa kenne. 35 “Isin is yoogaraa keessan guutuudhaan obboleessa keessanifi dhiisu baattan Abbaan koo inni samii irraa tokkoo tokkoo keessan akkanuma godha.”

19 Yesuus erga dubbi kana dubbatee fixatee booddee, Galilaadhaa ka’ee gama Yordaanos gara biyya Yihuudaa dhaqe. 2 Namoonni baay’eenis isa duukaa

bu'an; innis achitti isaan fayyise. **3** Fariisonni tokko tokkos isa qoruuf gara isaa dhufanii, "Namni tokko waanuma argeen niittii isaa hiikuun ni eeyyamamaa?" jedhanii gaafatan. **4** Yesuus akkana jedhee deebise; "Isin akka inni jalqabatti isaan uume sun, 'dhiiraa fi dubartii taasisee isaan uume' hin dubbifneet." **5** Innii akkana jedhee; "Sababii kanaaf namni abbaa fi haadha isaa dhiisee niittii isattii maxxana; lamaan isaanii iyyuu foon tokko ta'u." **6** Egaa isaan si'achi foon tokko malee lama miti. Kanaafuu waan Waaqni tokko taasise namni gargar hin baasin." **7** Isaanis, "Yos Museen maaliif akka namni tokko waraqa ragaa hiikkaa kenneefii niittii isaa of irraa geggeessu ajaje ree?" jedhanii isa gaafatan. **8** Yesuus akkana jedhee deebise; "Museen sababii mata jabina keessaniitif jedhee akka isin niitota keessan hiiktaan isiniif eeyyame. Jalqabatti garuu akkana hin turre. **9** Ani isinittin hima; namni utuu isheen halalummaa hin hoijetin niittii isaa hiikee dubartii biraa fuudhu kam iyyuu ejja raawwata." **10** Barattooniisa, "Haalli dhirsaa fi niittii akkana taanaan fuudhuu dhiisuu wayya" jedhanii. **11** Yesuus akkana jedheen; "Waan kana warra isaaniiif kenname qofa malee namni hundi fudhachuu hin danda'u." **12** Warri xu'aashii ta'anii gadameessa haadha isaaniiitii dhalatan jiruutii; warri harka namaatiin xu'aashii ta'anis jiru; kannee mootummaa samiitiif jedhanii xu'aashii of taasisanis jiru; namni kana fudhachuu danda'u haa fudhatu." **13** Ergasii akka inni harka isaan irra kaa'ee isaanif kadhatuuf ijoollee xixinnoo Yesuusittii fidan. Barattooni garuu isaan ifatnan. **14** Yesuus, "Ijoolleen xixinnoon gara koo haa dhufanii hin dhowninnaa; mootummaan samii kan warra akkanaatii" jedhee. **15** Innis erga harka isaa isaan irra kaa'ee booddee achii deeme. **16** Kunoo namichi tokko gara Yesuus dhufee, "Yaa barsiisaa, jirenya bara baraa argachuuw wanni gaariin ani gochuu qabu maali?" jedhee gaafate. (**aiōnios g166**) **17** Yesuus immoo, "Ati maaliif waa'ee waan gaarii na gaafatta? Gaariin Isa Tokkicha qofatu jira. Ati yoo jireenyatti galuu barbaadde ajajawwan eegi" jedhee deebise. **18** Namichis, "Ajajawwan kami?" jedhee gaafate. Yesuus immoo akkana jedhee deebise; "Hin ajeesin; hin ejjin; hin hatin; sobaan dhugaa hin ba'in; **19** abbaa keetti fi haadha kee kabaji; ollaa kee akkuma ofii keetti jaalladhu." **20** Dargaggeessi sunis, "Ani ajajawwan kanneen hunda eegeera. Yoos maaltu amma iyyuu na duraa hir'ata ree?" jedhee. **21** Yesuus, "Ati yoo nama hir'ina hin qabne ta'uun barbaadde, dhaqittii waan qabdu gurgurii hiyyeeyyiif kenni; samii keessatti badhaadhummaa ni qabaattaa. Ergasii kottuu na duukaa bu'i" jedhee deebiseef. **22** Dargaggeessi sunis yommuu waan kana dhaga'etti gaddee achii deeme; inni qabeenya guddaa qaba tureetii. **23** Yesuus barattoota isatiin akkana jedhee; "Ani dhuguma isinittin hima; mootummaa samiiti galuun nama sooreessaaf rakkisaa dha." **24** Ammas isinittin hima; namni sooreessi mootummaa Waaqaatti galuu irra qaawwa lilmoor keessa ba'uutu gaalaaf salphata." **25** Barattooni yommuu waan kana dhaga'anitti akka malee raajeffatanii, "Yoos eenyutu fayyuu danda'a ree?" jedhanii gaafatan. **26** Yesuus isaan ilaalee, "Kun namaaf hin danda'amu; Waaqaaf garuu wanni hundinuu ni danda'ama" jedhee. **27** Kana irratti Phexros, "Kunoo, nu waan hunda dhiifnee si duukaa buuneerra! Egaa maal arganna ree?" jedhee deebise. **28** Yesuus immoo akkana isaaniin jedhee; "Ani dhuguma isinittin hima; addunyaa haaraa keessatti, yeroo Ilmi Namaa teessoo isaa ulfina qabeeesa sana irra taa'utti, isin warri na duukaa buutanis akkasuma teessoowwan kudha lama irra teessanii gosoota Israa'el kudha lamaanittii murtu. **29** Namni maqa koottif jedhee manneen yookaan obboloota yookaan obboleettota yookaan abbaa yookaan haadha yookaan niittii yookaan ijoollee yookaan lafa qotisaa dhiise hundi dachaa dhibba ni argata; jirenya bara baraas ni dhaala. (**aiōnios g166**) **30** Garuu warri jalqabaa hedduun warra dhumaa ni ta'u; warri dhumaa hedduun immoo warra jalqabaa ni ta'u.

20 "Mootummaan samiis abbaa lafaa kan iddo dhabaabaa wayinii isattii hoijettoota qacarachuuf jedhee barii obboroo manaa ba'e tokko fakkata. **2** Innis guyyaatti diinaaritokko tokko isaanii kaffaluuf hoijettoota sanaan walii galee gara iddo dhaabaa wayinii isattii isaan erge. **3** "Namichi sunis gara sa'aatii saditti gad ba'ee namoota hojii malee iddo gabaa dhadhaabatan kanneen biraa arge. **4** 'Isinis dhaqaatii iddo dhabaabaa wayinii kootii keessa hoijedhaa; anis waan isiniif malu isiniifin kaffalaa' jedhee. **5** Isaanis ni dhaqan. "Ammas gara sa'aatii ja'aa fi gara sa'aatii sagaliitti gad ba'ee akkasuma godhe. **6** Naannoo sa'aatii kudha tokkoottis gad ba'ee namoota hojii malee dhadhaabatan biraa argee, 'Isin maaliif guyyaa guutuu hojii malee as dhadhaabattu?' jedhee isaan gaafate. **7** 'Isaanis, 'Sababii namni tokko illee nu hin qacaratiniif' jedhanii deebisan. "Inni immoo, 'Isinis dhaqaatii iddo dhabaabaa wayinii kootii keessa hoijedhaa' jedhee. **8** "Yommuu galgalaa'etti abbaan iddo dhaabaa wayinii sanaa hoogganaa hojii isattiiin, 'Hoijettoota waami; warra gara dhumatti qacaramanii jalqabii hamma warra dura qacaramaniiitii mindaa isaanii kaffalaiif' jedhee. **9** "Warri gara sa'aatii kudha tokkoottis qacaraman sunis dhufanii tokkoon tokkoon isaanii diinaarrii tokko tokko fudhatan. **10** Warri jalqabatti qacaraman yommuu dhufanitti waan warra kaan caalaa argatan se'an. Garuu tokkoon tokkoon isaanii diinaarrii tokko tokko fudhatan. **11** Isaan yommuu diinaarrii sana fudhatanittii abbaa lafaa sanatti guunguman. **12** Isaanis, 'Warri gara dhumatti qacaraman kunneen sa'aatii tokko qofa hoijetan; ati garuu nu warra dadhabbi hojichaati fi ho'a guyyaa obsine isaanii wal qixxeessite' jedhanii. **13** "Inni garuu hoijettoota sana keessaa isa tokkoon, 'Yaa michuu ko, anii waan tokkoon illee si hin miine. Ati diinaarrii tokkoon naan walii hin gallee? **14** Qoodaa kee fudhadhuu deemi; anii namicha isa gara dhumaa kanaafis hammuma siif kenne sana kenuufii nan barbaada. **15** Ani qarshii kootiin waan barbaade gochuuuf mirga hin qabuu? Yookaan sababii anii arjaa ta'eef hinaftaa?" jedhee. **16** "Akkasuma warri dhumaa warra jalqabaa ni ta'u; warri jalqabaa immoo warra dhumaa ni ta'u." **17** Yesuus utuu Yerusaalemitti ol ba'aa jiruu barattoota kudha lamaan kophaatti baasee akkana jedheen: **18** "Kunoo nu Yerusaalemitti ol ba'aa jirra; Ilmi Namaas dabarfamee luboota hangafootattii

fi barsiistota seeraatti ni kennama. Isaanis du'a itti kaan immoo dameewwan mukaa kukkanterii karaa muru; **19** akka isaan itti qoosanif, isa garafanii fi isa irra bubuusan. **9** Namoonni issa dura deemaa turanii fannisiifis dabarsanii Namoota Ormaatti isa kennu. fi warri issa duukaa bu'aa turan iyyanii, "Hoosa'inaa Innis guyyaa sadaffaatti du'aa ni kaafama!" **20** Ergasiis Ilma Daawitiif! "Inni maqaa Gooftaatiin dhufu haati ilmaan Zabdewoos ilmaan ishee wajjin gara Yesuus eebbfamaa dha!" "Hoosa'inaa ol gubbaatti!" jedhan. dhuftee jilbeenfattee waa isa kadhatte. **21** Yesuusis, **10** Yommuu Yesuus Yerusaalem seenetti, magalaan sun "Ati maal barbaadda?" jedheen. Ishreenis, "Akka ilmaan guutummaatti raafamtee, "Kun eenuy?" jette. **11** Tuunni koo kunneen lamaan mootummaa kee keessatti inni sun immoo, "Kun Yesuus, raajicha Naazreeti Galilaati" tokko mirga keetiin, inni kaan immoo bitaa keetiin jedhee deebise. **12** Yesuus mana qulqullummaa taa'u naa godhi" jetteen. **22** Yesuus immoo, "Isin waan seenee warra mana qulqullummaa keessatti bitatanii fi kadhattan hin beektan; xoofu ani dhuguuf jiru dhuguu gurguratan hundumaa ari'e. Minjaala warra maallaqa ni dandeessuu?" jedheen. Isaanis, "Ni dandeenya" geeddarataniitii fi barcuma warra gugee gurguratanii jedhanii deebisan. **23** Yesuusis, "Dhugumaan xoofoo garagalche. **13** Innis, "Manni koo mana kadhanna koo irraa illee ni dhugdu; garuu mirga kootii fi bitaa jedham'a jedhamee barreefameera; isin garuu holqa kootiin taa'u kan kennu ana miti. Iddoon kun kan saamtotaa gootaniirtu" isaanin jedhe. **14** Jaamonni fi warri naafatan mana qulqullummaa keessatti gara isaa dhufan; innis isaan fayyise. **15** Luboonni hangafoonni fi barsiistonni seeraa yommuu hojii dinqisiisa inni hojete arganii ijoollee mana qulqullummaa keessatti, "Hoosa'inaa ilma Daawitiif" jedhanii iyyan dhaga'anitti isaanis akka isaan irratii gootummaa mul'isan, gurguddooni "Hoosa'inaa ilma Daawitiif" jedhanii iyyan dhaga'anitti isaanis akka isaan irratii taayitaa argisiisan ni beektu. ni aaran. **16** Isaanis, "Ati waan ijoolleen kunneen **26** Isin biratti akkas miti. Qooda kanaa namni isin keessaa jedhan dhageessaa?" jedhanii isa gaafatan. Yesuus nama guddaa ta'u barbaadu kam iyyuu tajaajilaa immoo, "Eeyee," isin waan, "Yaa Gooftaa, ati afaan keessan ta'u qaba; **27** namni nama jalqabaa ta'u qaba; **28** qopheessiteerta' jedhu sana takkumaa hin dubbifnee?" Ilmi Namaa iyyuu tajaajilu fi lubbuu isaa immoo jedhee deebise. **17** Innis isaan bira deemeet magalaan namoota baayyedhaaf furii godhee kennuuf dhufe sanaa ba'e; Biitaaniyaa dhaquee achi bule. **18** Yesuus malee tajaajilamuuf hin dhufneetti. **29** Utuu Yesuus fi barattoonni isaa Yerikoodhha ba'aa jiranuu, tuunni namootaa guddanaa issa duukaa bu'e. **30** Kunoo, jaamonni lama qarqara karaa tataa'aa turan; isaanis yommuu akka Yesuus achiin darbaa jiru dhaga'anitti iyyanii, "Gooftaa, yaa Ilma Daawit nu maari!" jedhan. **31** Tuunni sunis akka isaan cal'isaniif isaan ifate; isaan garuu, "Yaa Gooftaa, yaa Ilma Daawit nu maari!" jedhanii ittuma caalchisaniif iyyan. **32** Yesuusis dhaabatee isaan waamee, "Akka ani maal isiniif godhu barbaaddu?" jedhee isaan gaafate. **33** Isaaan immoo, "Yaa Gooftaa, akka iji keenya nuuf banamu barbaanna" jedhanii deebisan. **34** Yesuusis garaa laafeefii ija isaanii qaqqabe. Isaanis yeruma sana arganii issa duukaa bu'an.

21 Akkuma isaan Yerusaalemitti dhi'aatanii Beetfaagee ishee Gaara Ejersaa irraa sana ga'anii Yesuus barattoota lama erge; **2** akkanas isaanin jedhe; "Gara ganda fuula keessan dura jiru sanaa dhqaan; yommusuma harree hidhamte tokko ilmoo ishee wajjin ni argattu. Lachan isaanii hiikaatiin naa fidaa. **3** Yoo namni tokko iyyuu waan tokko isiniin jedhe, "Gooftatu isaan barbaada' jedhaa; innis yommusuma erga." **4** Kunis akka wanni karaa raaajichaatiin dubbatame sun raawwatuamuuf ta'e; innis akkana jedha: **5** "Akkanan jedhaa Intala Xiyoontti himaa; Kunoo, mootiin kee gad of qabee, harree yaabbatee, ilmoo harree jechuunis harree xinnoo yaabbatee, gara kee dhufa." **6** Barattoonnis dhaqanii akkuma Yesuus isaan ajaje godhan. **7** Isaaan harree fi ilmoo harree sana fidan; uffata isaanii isaan irra buusan; Yesuusis isaan irra taa'e. **8** Namoonni akka malee baay'een uffata isaanii karaa irra afan; warri

warri naafatan mana qulqullummaa keessatti gara isaa dhufan; innis isaan fayyise. **15** Luboonni hangafoonni fi barsiistonni seeraa yommuu hojii dinqisiisa inni hojete arganii ijoollee mana qulqullummaa keessatti, "Hoosa'inaa ilma Daawitiif" jedhanii iyyan dhaga'anitti isaanis akka isaan irratii gootummaa mul'isan, gurguddooni "Hoosa'inaa ilma Daawitiif" jedhanii iyyan dhaga'anitti isaanis akka isaan irratii taayitaa argisiisan ni beektu. ni aaran. **16** Isaanis, "Ati waan ijoolleen kunneen **26** Isin biratti akkas miti. Qooda kanaa namni isin keessaa jedhan dhageessaa?" jedhanii isa gaafatan. Yesuus nama guddaa ta'u barbaadu kam iyyuu tajaajilaa immoo, "Eeyee," isin waan, "Yaa Gooftaa, ati afaan keessan ta'u qaba; **27** namni nama jalqabaa ta'u qaba; **28** qopheessiteerta' jedhu sana takkumaa hin dubbifnee?" Ilmi Namaa iyyuu tajaajilu fi lubbuu isaa immoo jedhee deebise. **17** Innis isaan bira deemeet magalaan namoota baayyedhaaf furii godhee kennuuf dhufe sanaa ba'e; Biitaaniyaa dhaquee achi bule. **18** Yesuus malee tajaajilamuuf hin dhufneetti. **29** Utuu Yesuus fi barattoonni isaa Yerikoodhha ba'aa jiranuu, tuunni namootaa guddanaa issa duukaa bu'e. **30** Kunoo, jaamonni lama qarqara karaa tataa'aa turan; isaanis yommuu akka Yesuus achiin darbaa jiru dhaga'anitti iyyanii, "Gooftaa, yaa Ilma Daawit nu maari!" jedhan. **31** Tuunni sunis akka isaan cal'isaniif isaan ifate; isaan garuu, "Yaa Gooftaa, yaa Ilma Daawit nu maari!" jedhanii ittuma caalchisaniif iyyan. **32** Yesuusis dhaabatee isaan waamee, "Akka ani maal isiniif godhu barbaaddu?" jedhee isaan gaafate. **33** Isaaan immoo, "Yaa Gooftaa, akka iji keenya nuuf banamu barbaanna" jedhanii deebisan. **34** Yesuusis garaa laafeefii ija isaanii qaqqabe. Isaanis yeruma sana arganii issa duukaa bu'an.

19 Muka harbuu tokkos karaa biratti argee itti gore; garuu baala malee waa tokko illee hin arganne. Innis, "Iji barabaraan sIRRatti hin argamin!" jedheen. Mukni sunis yeruma sana goge. (**aioN g165**) **20** Barattoonnis yommuu waan kana arganitti ni dinqisiifatan. Isaanis, "Harbuun sun akkamitti yommusuma goge?" jedhanii gaafatan. **21** Yesuusis akkana jedhee deebise; "Ani dhuguman isintti hima; yoo amantii qabaattan, yoo mamuu baattanis, waan muka harbuu sana irratii ta'e qofa utuu hin ta'in, tulluu kanaan illee, 'Ka'il Galaanatti darbatami!' yoo jettan ni ta'a. **22** Isin yoo amantii qabaattan waan kadhannaadhaan gaafattan hunda ni argattu." **23** Utuu Yesuus mana qulqullummaa seeenee barsiisa jiru luboonni hangafoonni fi maanguddooni sabaa gara isaa dhufanii, "Ati taayitaa maaliitiin wantoota kanneen hojjetta? Eenyetu taayitaa kana siif kenne?" jedhanii gaafatan. **24** Yesuusis akkana jedhee deebise; "Anis taayitaa maaliitiin wantoota kanneen akkan hojgedhu isintti hima. **25** Cuuphaan Yohannis eessaa dhufe? Samii irraa moo nama biraah dhufe?" Isaanis waliin mari'atanii akkana jedhan; "Yoo nu, 'Samii irraa dhufe' jenne, inni immoo, 'Yoos isin maaliif isa hin amanin ree?' nuun jedha. **26** Yoo nu, 'Nama biraah dhufe' jenne garuu namoota sodaanna; isaan hundinuu Yohannis akka raajiitti ilaaluutii." **27** Kanaaf isaan, "Hin beeknu!" jedhanii Yesuusif deebisan. Innis immoo akkana jedhe; "Anis taayitaa maaliitiin akkan wantoota kanneen hojgedhu isintti hin himu." **28** "Maal seetu? Nama ilmaan lama qabu tokkotu ture; innis gara ilma isaa hangafaa dhaqee, 'Yaa ilma ko, har'a dhaqitii iddo

daabaa wayinii keessa hojjedhu' jedheen. 29 "Ilmi sunis deebisee, 'Ani hin dhaqu' jedhe; ergasii garuu gaabbee dhaqe. 30 "Namichis gara ilma isaa isa kaanii dhaqee akkasuma jedheen. Ilmi isaa sunis, 'Yaa gooftaa nan dhaqa' jedhee deebiseef; garuu hin dhaqne. 31 "Ilmaan lamaan keessaa isa kamtu fedhii abbaa isaa guute?" Isaanis, "Isa jalqabaa ti" jedhan. Yesuusis akkana isaaniin jedhe; "Ani dhuguman isinitti hima; qaraxxoonnii fi sagaagaltoonni isin dura mootummaa Waaqaatti ni galu. 32 Yohannis karaa qajeelummaa isinitti argisiisu dhufeeti; isin immoo isin amanne. Qaraxxoonnii fi sagaagaltonni garuu isaa amanan; isin erguma waan kana argitan illee qalbii jjiiyrrattani isatti hin amanne. 33 "Fakkenya biraaj tokko dhaga'a; abbaa lafaa kan iddo dhaabaa wayinii irra wayinii dhaabbate tokkotu ture. Innis naannoo isattii dallaa ijaaree, achi keessatti boolla itti wayinii cuunfan qotee qooxii eegumsaa ijaare. Ergasiis lafa wayinii sana qorinaan buloottatti kiraaj kennatee biyya fagoo dhaqe. 34 Innis yeroon itti midhaan walitti qaban geenyaan akka isaan ija isaa fidaniifiif garboota isaa qottuuwwan sanatti ergate. 35 "Qottuuwwan sunis garboota namichaan qabanii, isaa tokko ni dhaanan; isaa kaan ni ajjeesan; isaa sadaffaa immoo dhaagan tuman. 36 Ammas garboota warra duraa caalaabaa baay'atan biraa ergate; qonnaan buloottonni sunis akkuma sana isaan godhan. 37 Dhuma irrattis inni, 'Ilma koo ni kabaju' jedhee ilma isaa isaanitti ergate. 38 "Qottoonni sun garuu yommuu ilma sana arganitti, 'Dhaaltuun isaa kana. Kottaa isaa ajjeefnee dhaala isaa fudhannaal' waliin jedhan. 39 Kanaafuu isaan fuudhanii iddo dhaabaa wayinii keessaa gad baasanii isaa ajjeesan. 40 "Egaa abbaan iddo dhaabaa wayinii sanaa yommuu dhufutti qottuuwwan sana maal godhinna laata?" 41 Isaanis, "Inni namoota hamoo sana haala hamaadhaan ni balleessa; iddo dhaabaa wayinii sanas qottuuwwan yeroo midhaan walitti qabamutti qooda midhaan isaa kennanif kanneen biraatti dabarsee ni kenna" jedhanii deebisan. 42 Yesuusis akkana isaaniin jedhe; "Isin dubbi Katabbiwwan Qulqulluu keessatti, "Dhagaan ijaarttonni tuffatan, dhagaa golee ta'eera; kanas Gooftaatu godhe; kun immoo ija keenyatti dinqii dha'jedhu sana gonkumaa hin dubbifnee?" 43 "Kanaafuu ani isinittim hima; mootummaan Waaqaa isin irraa fudhatamee saba ija isaa godhatutti ni kennama. 44 Namni dhagaa kana irratti kufu kam iyyuu caccabee bututa; namni dhagichi irratti kufu kam iyyuu ni daakama." 45 Luboonni hangafoonni fi Fariisonni yommuu fakkeenyawwan Yesuus dhaga'anitti akka inni waa'ee isaanii dubbate beekan. 46 Isaanis isaa qabuu barbaadan; garuu sababii namoonni Yesuusin akka raajiitti ilaala turanii namoota sana sodaatan.

gopheeffameera. Gara cidha fuudhaa fi heerumaa kottaa jedhaatii warra affeeraman sanatti himaa." 5 "Isaan garuu tuffatanii, inni tokko gara lafa qotiisaas isaa, kaan immoo gara daldala isaa dhaqe. 6 Warri hafan immoo garboota isaa qabani salphisan; ni ajjeesan. 7 Mootichis ni aare. Loltoota isaaas ergee warra garboota isaa ajjeesan sana balleesse; magalaalaa isaanis ni gube. 8 "Ergasii inni garboota isattii akkana jedhe; 'Dhangaan cidha fuudhaa gopheeffameera; warri affeeraman garuu cidha kanaaf hin malle. 9 Kanaafuu gara qaxxaamura karaatti ba'atii nama argitan hunda gara cidhaatti affeeraa.' 10 Garboonni sunis karaatti ba'anii nama argan hunda, hamaas gaaris walitti qaban; galmi cidhaa sunis keessummootaan guutame. 11 "Mootichi yommuu keessummoota ilaaluu ol seenneti, nama uffata cidhaa hin uffatin tokko achitti arge. 12 Innis, "Yaa michuu ko, ati akkamitti utuu uffata cidhaa hin uffatin as seente?" jedhee isaa gaafate. Namichi garuu waan dubbati dhabe. 13 "Mootichis tajaajiltoota isattii, 'Namicha kana harkaa fi miilla hidhaatii dukkana alaatti gad darbadhaa; achittis boo'u fi ilkaan qaruutu ta'a' jedhe. 14 "Warri affeeraman baay' eedhaatii; warri filataman garuu muraasa." 15 Ergasiis Fariisonni waanuma inni dubbatuun isaa qabuuf gad ba'anii Yesuusitti mari'atan. 16 Isaanis barattoota isaanii garee Heroodis wajjin isatti ergan. Akkanas jedhan; "Yaa barsiisa, akka ati nama dhugaa taate, akka ati dhugaadhaan karaa. Waqaqa barsiiftu beekna. Ati nama wal hin caalchiftu; fulu namaas hin ilaltau. 17 Egaa mee nutti himi; yaadni kee maali? Qeesaariif gibira kaffaluun eeyyamameera moo hin eeyyamamme?" 18 Yesuus garuu hamminta isaanii beekee akkana jedhe; "Yaa fakkeessitoota nana, isin maaliif na qortu? 19 Mee maallaqa gibira kaffaltan natti argisiisa." Isaanis diinaarii tokko isattii fidan; 20 inni immoo, "Fakkiin kun kan eenyuu ti? Katabbiin kunis kan eenyuu ti?" jedhee isaan gaafate. 21 Isaanis, "Kan Qeesaari" jedhanii deebisan. Kana irratti inni, "Yoos kan Qeesaari Qeesaariif, kan Waaqaa immoo Waaqaaf kennaa" jedheen. 22 Isaanis yommuu waan kana dhaga'anitti ni dinqifatan. Kanaaf isa dhiisianii qajeelan. 23 Guyyuma sana Saduuqonni warri du'aak'auun hin jiru jedhan tokko tokko gara isaa dhufanii gaaffii isaa gaafatan. 24 Akkanas jedhan; "Yaa barsiisa, Museen, "Namni tokko niitii fuudhee utuu ijoollee hin dhalchin yoo du'e obboleessi isaa niitii sana dhaalee obboleessa isattaif sanyii haa dhaabu' jedhee nutti himeera. 25 Kunoo obboloo torbatu nu bira ture. Inni jalqabaa niitii fuudhee utuu ijoollee hin qabaatin niitii isaa obboleessa isattii dhiisee du'e. 26 Obboleessa lammaffaa fi sadaffaa irratti, hamma isa torbaffaattis waanuma sanatu ta'e. 27 Dhuma irratti dubarttiiniis

22 Yesuus ammas akkana jedhee fakkeenyaa deebii
kenneef: **2** "Mootummaan samii mootii ilma
isaatiif cidha fiudhaa qopheesesse tokko fakkaata. **3** Innis
akka isaan warra cidha sanatti affereraman waamantii
garbootaa isaa erge; warri waamaman sun garuu dhufuu
hin barbaanne. **4** "Ammas akkana jedhee garbootaa biraa
erge; 'Kunoo ani irbaata koo qopheesseera: Sangoonni
koo, horiin koo coccoomoonis qalamanii wanni hundinuu

Maatewos

du'anii isiniin jedhe hin dubbifnee? Innis akkana jedha; isinitti murama.] **15** “Yaa barsiistota seeraatii fi Fariisota 32 ‘Ani Waaqa Abrahaam, Waaqa Yisihaaqii fi Waaqa fakkeessitoota nana, isiniif wayyo! Nama tokko amantii Yaaqob.’ Inni Waaqa warra jiraataniiti malee Waaqa keessanitti galfachuuif jettanii lafaa fi galaana irra joortu; warra du'anii miti.” **33** Namoonni yommuu waan kana yommuu inni amanuttis akka inni isin caalaa dachaa dhaga'anitti, barsiisa isaa dinqifatan. **34** Fariisonni lama ilma gahaannam ta'u isa gootu. (**Geenna g1067**) yommuu akka Yesuus Saduuqota afaan qabachiise 16 “Qajeelchitoota jaamota nana, isiniif wayyo! Isin, dhaga'anitti walitti qabaman. **35** Isaan keessaas hayyuun ‘Namni kam iyuu yoo mana qulqullummaatin kakate, seeraa tokko akkana jedhee gaaffii kanaan isa qore: **36** kun homaa miti; namni kam iyuu yoo warqee mana “Yaa barsiisa, seera keessaajajni guddaan isa kami?” qulqullummaatiin kakate garuu kakuun sun isa qaba’ **37** Yesuus akkana jedheen; ‘Waaqa kee Goofticha garaa jettu. **17** Isin gowwootaa fi jaamota nana, warqee moo kee guutuudhaan, lubbuu kee guutuudhaan, yaada kee mana qulqullummaa kan warqee sana qulqulleessutu caala? **18** Akkasumas isin, ‘Namni kam iyuu yoo iddo aarsaatiin kakate, kun homaa miti; yoo kennaa iddo **38** Kunis ajaja jalqabatti fi guiddicha. **39** Ajajni lammafaanis isuma fakkataa: ‘Ollaa aarsaa irra jiru sanaan kakate garuu kakuun sun isa kee akkuma ofii keettiitti jaalladhu’jedha. **40** Seerii fi qaba’ jettu. **19** Isin jaamota nana, kennaa sana moo Raajonni hundinuu ajajawwan karneen lamaan irratti iddo aarsaa isa kennaa sana qulqulleessutu caala? **20** jiranuu Yesuus gaaffii tokko isaan gaafate; **42** innis, ‘Isin Kanaafuu namni iddo aarsaatiin kakatu, iddo aarsaati waa’ee Kiristoos maal yaaddu? Inni ilma eenyuu ti?’ fi waan isa irra jiru hundumaan ni kakata. **21** Namni jedhe. Isaanis, ‘Inni Ilma Daawit’ jedhanii deebisan. **43** Innis akkana isaaniin jedhe; ‘Yoos Daawit akkamitti Kanaafuu namni iddo aarsaatiin kakatu, teessoo Waqaatii fi isa Hafuuraan geggeeffamee, ‘Gooftaa’ isaan jedha ree? **44** ‘Gooftaan Gooftaa kootiin: ‘Hamma ani diinota kee miilla kee jala siif galchutti fi waan isa irra taa’uun kakata. **23** “Yaa barsiistota gara mirga koo taa’i’jedhe.’ **45** Erga Daawit, ‘Gooftaa’ seeraatii fi Fariisota fakkeessitoota nana, isiniif wayyo! jedhee isa waame, yoos inni akkamitti ilma isaa taa’u Isin abasuuda, insilaalaa fi kamuuini kudhan keessaa danda’ ree?’ **46** Namni tokko iyuu waan tokko isaaф tokko ni kennitu. Garuu seera keessa waan caalaatti deebisuu hin daneenye; gaafasii jalqabee namni tokko barbaachisaa ta’e jechuumis murtii qajeelaa, araaraa fi amanamummaa dhiiftaniirtu. Silaa utuu isa duraa iyyuu deebi’ee gaaffii isa gaafachuuif ija hin jabaanne. **22** Namni samiidhaan kakatu, teessoo Waqaatii fi isa

23 Yesuus ergasii uummataa fi barattoota isaaatiin akkana jedhe: **2** ‘Barsiistonti seeraatii fi Fariisonti barcumu Musee irra taa’aniiru. **3** Kanaafuu waan isaan isinitti himan hundumaa godhaa; eegaas. Garuu waan isaan hoijetan hin hoijetinaa; isaan ni dubbatu malee waan dubbatan sana hin hoijetaniitti. **4** Isaan ba’aa ulfaataa hidhanii gatiitti namaa irra kaa’u; ofii isaanittii garuu ba’aa sana sochoosuuf qubaan illee tuquu hin barbaadan. **5** ‘Isaan waan hoijetan hundumaa namootatti of argisiisuuf hoijetu: Kudhaama isaanii ni bal’ifatutti; handaara uffata isaanii ni dheereffatu. **6** Iddoo cidaatti iddo ulfinaa, manneen sagadaa keessatti immoo taa’umsa ulfinaa jaallatu. **7** Gabaa keessattis akka namoonni nagaa isaan gaafatani fi akka ‘Yaa barsiisa’, jedhanii isaan waaman jaallatu. **8** ‘Isin garuu, ‘Barsiisa’ jedhamtanii hin waamaminaa; Barsiisa tokko qofa qabduutii. Isin hundis obboloota walii keessanii ti. **9** Lafa irratti nama tokkoon illee ‘Abbaa’ hin jedhinaa; isin Abbaa tokko qofa qabduutii; innis isa samii irraa ti. **10** ‘Gooftota’ jedhamtanii hin waamaminaa; isin Gooftaa tokko qofa qabduutii; innis Kiristoos. **11** Isin keessaa namni hunda keessan caalu tajaajilaa keessan haa ta’u. **12** Namni ol of qabu kam iyyuu gad qabamatti; namni gad of qabu kam iyyuu garuu ol qabama. **13** ‘Yaa barsiistota seeraatii fi Fariisota fakkeessitoota nana, isiniif wayyo! Isin mootummaa samii namoota duraa cuftutu. Ofii keessanii hin seentan; warra seenuu yaalanis akka isaan seenan hin gootan. [**14** Yaa barsiistota seeraatii fi Fariisota fakkeessitoota nana, isiniif wayyo! Mana haadha hiyyeessaa saamtanii onsitutii; itti fakkeessuuif dhadhanna ni dheeressitu; kanaafuu murtii caalutu isinitti murama.] **15** “Yaa barsiistota seeraatii fi Fariisota 32 ‘Ani Waaqa Abrahaam, Waaqa Yisihaaqii fi Waaqa fakkeessitoota nana, isiniif wayyo! Nama tokko amantii Yaaqob.’ Inni Waaqa warra jiraataniiti malee Waaqa keessanitti galfachuuif jettanii lafaa fi galaana irra joortu; yommuu inni amanuttis akka inni isin caalaa dachaa lama ilma gahaannam ta'u isa gootu. (**Geenna g1067**) **16** “Qajeelchitoota jaamota nana, isiniif wayyo! Isin, ‘Namni kam iyuu yoo mana qulqullummaatin kakate, kun homaa miti; namni kam iyuu yoo warqee mana qulqullummaatiin kakate garuu kakuun sun isa qaba’ jettu. **17** Isin gowwootaa fi jaamota nana, warqee moo mana qulqullummaa kan warqee sana qulqulleessutu caala? **18** Akkasumas isin, ‘Namni kam iyuu yoo iddo aarsaatiin kakate, kun homaa miti; yoo kennaa iddo aarsaa irra jiru sanaan kakate garuu kakuun sun isa qaba’ jettu. **19** Isin jaamota nana, kennaa sana moo iddo aarsaa isa kennaa sana qulqulleessutu caala? **20** Kanaafuu namni iddo aarsaatiin kakatu, iddo aarsaati fi waan isa irra jiru hundumaan ni kakata. **21** Namni mana qulqullummaatiin kakatu, mana qulqullummaati fi isa mana qulqullummaa keessa jiraatuun kakata. **22** Namni samiidhaan kakatu, teessoo Waqaatii fi isa teessoo sana irra taa’uun kakata. **23** “Yaa barsiistota seeraatii fi Fariisota fakkeessitoota nana, isiniif wayyo! Isin abasuuda, insilaalaa fi kamuuini kudhan keessaa tokko ni kennitu. Garuu seera keessa waan caalaatti barbaachisaa ta’e jechuumis murtii qajeelaa, araaraa fi amanamummaa dhiiftaniirtu. Silaa utuu isa duraa hin dhiisin isu duubua hojii irra olchuu qabdu ture. **24** Isin qajeelchitoota jaamota nana! Bookee ni calaltu; gaala immoo ni liqimsitu. **25** “Yaa barsiistota seeraatii fi Fariisota fakkeessitoota nana, isiniif wayyo! Duuba xofootii fi caabii ni qulqulleessitu; keessi isaanii garuu saamichaa fi ofittummaadhaan guutameera. **26** Yaa Fariisicha jaamaa nana! Jalqabatti keessa xoofootii fi caabii qulqulleessi; ergasii duubni isaaas ni qulqulla’aa. **27** “Yaa barsiistota seeraatii fi Fariisota fakkeessitoota nana, isiniif wayyo! Isin akkuma awwaala noora dibame kan duubni isaa bareeedaa fakkaatee keessi isaa immoo lafee namoota du’aniiti, xuraa’ummaa hundaanis guutamee ti. **28** Isinis akkasuma duubaan qajeeltota fakkaattanii namootatti mul’attu; keessi keessan garuu fakkeessuu fi hamminaan guutameera. **29** “Yaa barsiistota seeraatii fi Fariisota fakkeessitoota nana, isiniif wayyo! Isin raajotaa awwala ijaartuiti; soodduu qajeeltotasaa ni bareechitu. **30** Isin, ‘Nu utuu baraabootii keenyaa sana jiraannee silaa dhiiga raajotaa dhangalaasuu keessatti isaan wajjin hin hirmaannu’ jettu. **31** Kanaafuu isin akka sanyii warra raajota aijeesan sanaa taatan ofuma keessanitti dhugaa baatu. **32** Egaa safartuu cubbuu abbootii keessanii guutaa! **33** “Bofoota nana! Joollee buutii nana! Isin akkamitti murtii gahaannam jalaa ba’uu dandeessu? (**Geenna g1067**) **34** Kanaafuu, kunoo ani raajotaa fi ogeeyyi, barsiistotas gara keessanitti nan erga. Isinis isaan keessa gartokko ni aijeeftu; ni fanniftu; warra kaan immoo manneen sagadaa keessan keessatti garaftu; magaalaa tokko irraa gara magaalaa biraattis isaan ariitu. **35** Kanaaf dhiiga Abeel nama qajeelaa sanaatti jalqabee hamma dhiiga Zakkariyas ilma Baraakiyuu isa isin mana

qulqullummaati fi iddo aarsaa gidduuuti ajjeeftaniitti, dhiiga qulqullu lafatti dhangalaafame hundumatti ni gaafatamu. **36** Ani dhuguma isinittin hima; kun hundinuu dhaloota kanatti ni dhufa. **37** “Yaa Yerusaalem, yaa Yerusaalem, ati kan rajota ajjeefu, warra gara keetti ergamanis kan dhagaadhaan tumtu, akkuma indaanqoon cuucci ishee qoochoo ishee jalatti walitti qabattu sana anis ijoolee kee walitti qabuuuf yeroo meeqan hawwe! Isin garuu hin barbaanne. **38** Kunoo, manni keessan onee isinii hafa. **39** Ani isinittin himaatiit; isin hamma, ‘Inni maqa Gooftaatiin dhufu sun eebbfamaa dha’ jettanitti lammata na hin argitan.”

24 Utuu Yesuus mana qulqullummaati ba’ee deemaa jiruu barattooni issa gamoowwan mana qulqullummaa isatti argisiisuuf gara isaa dhufan. **2** Innis, “Waan kana hunda argituu? Ani dhuguma isinittin hima; asitti dhagaan dhagaa irratti hafu tokko hin jiru; hundi isaa iyuu ni diigama” jedhee deebiseef. **3** Utuu Yesuus Tulluu Ejersaa irra taa’ee jiruu, barattooni issa kophaa issaani gara isaa dhufanii, “Mee nutti himi; wanni kun yoom ta’? Mallattoon dhufu keetii fi mallattoon dhuma barichaa maali?” jedhan. (**aiōn g165**) **4** Yesuus akkana jedhee deebiseef, “Akka namni tokko iyuu isin hin gowwoomsineef of eeggadhaa. **5** Namoonni hedduun, ‘Ani Kристоos’ jedhanii maqaat kootiin ni dhufuutii; nama hedduus ni gowwoomsu. **6** Isin waa’ee waraanaatiif fi oodu waraanaa ni dhageessu; garuu akka hin rifanee of eeggadhaa. Wanni akkanaa ta’uu qabaati; dhumni garuu amma iyuu hin geenyee. **7** Sabni sabatti, mootummaanis mootummaati ni ka’aa. Beellii fi sochiin lafaa iddo garaa garaatti ni ta’aa. **8** Garuu kun hundinuu jalqaba ciniinsu da’umsaa ti. **9** “Isaan dabarsanii dhiphinatti isin kennu; isin ajjeesus; sababii maqaat kootiis saba hundaan ni jibbamtu. **10** Yeroo sanatti namoonni baay’een ni gafatu; dabarsanii wal kennu; wal jibbus; **11** raajonni sobaa hedduu ni dhufu; nama hedduu ni gowwoomsu. **12** Sababii baay’ina hamminaatiif jaallali namoota baay’ee ni qabbanaa’; **13** namni hamma dhummaatti jabaatee dhaabatu garuu ni fayya. **14** Wangeelli mootummaanis akaakka saba hundaf dhuga ba’umsa ta’uff addunyaa hunda keessatti ni lallabama; ergasiis dhumni sun ni dhufa. **15** “Kanaafuu, ‘Isin yommuu wanni jibbisiiisan badiisa fidu’kan Daani’el raajichi waa’ee isaa dubbatu sun iddo qulqullu dhaabateet argitanitti, namni dubbisu haa hubatu; **16** yommus warri Yihuudaa keessa jiran tulluuwanatti haa baqatan. **17** Namni bantii manaa irra jiru tokko iyuu waan tokko illee mana isaatii fudhachuuuf gad hin bu’in. **18** Namni lafa qotiisa keessa jiru tokko iyuu uffata isaa fudhachuuuf duubatti hin deebi’in. **19** Bara sana keessa dubartoota ulfaatii fi haadhota hoosisaatiif wayyoo! **20** Garuu akka baqachuu keessan ganna keessa yookaan Guyyaan Sanbataatiin hin taaneef kadhadaa. **21** Yeroo sanatti dhiphinni guddaa isaa ni dhufaati; dhiphinni akkasii uumama addunyatti jalqabee hamma ammaatti hin dhufne; si’achis gonkumaa hin dhufu. **22** “Utuu guyyooni sun gabaabbachuu baatanii silaa namni tokko iyuu hin hafu ture; garuu sababii filatamtootaatiif guyyooni sun ni

gabaabbatu. **23** Yeroo sana yoo namni kam iyuu, ‘Ilaa, Kристоos as jira’ yookaan ‘Achi jira’ isiniin jedhe, hin amaninaa. **24** Kристоosonni sobaatiif fi raajonni sobaa ni ka’utii; isaanis yoo danda’ameef filatamtoota illee gowwoomsuuf jedhanii mallattoo gurguddaa fi dinqii ni hojjetu. **25** Kunoo ani duraan dursee isinitti himeera. **26** “Kanaafuu yoo isaan, ‘Kuunnoo, inni gammoojjii keessa jira’ isiniin jedhan achi hin dhaqinaa; yookaan yoo isaan, ‘Kunoo, mana keessa gola jira’ isiniin jedhan hin amaninaa. **27** Akkuma bakakaan ba’aa biiftuutii bu’ee hamma lixa biiftuutti mul’ata sana dhufaatiin Ilma Namaas akkasuma ta’aa. **28** Iddoo raqni jiru kamitti iyuu gogocorroowwan walitti qabamu. **29** “Akkuma dhiphinni bara sanaa darbeen, “Aduun ni dukkanoofti; ji’is ifa ishee hin kennitu; urjiwwan samii irraa ni harca’u; humnooni samii ni raafamu.” **30** “Ergasii mallattoon Ilma Namaa samii irratti ni mul’ata; saboonni addunyaa hundinuu ni boo’u. Isaanis utuu Ilmi Namaa duumessa samiitiin humnaa fi ulfina guddaadhaan dhufuu ni argu. **31** Innis ergamoota isaa sagalee malakataa guddaa isatiin erga; isaanis filatamtoota isaa kanneen handaara samiwwanii tokko irraa hamma isa kaaniitti jiran bubbeewwan afran irraa walitti qabu. **32** “Fakkeenya kana muka harbuu irraa baradhaa; yommuu dameen isaa latee baala baafatutti akka bonni dhi’ate ni beektu. **33** Akkasuma isinis yommuu waan kana hunda argitanitti akka inni dhi’ate, akka balbala irras ga’e ni beektu. **34** Ani dhuguma isinittin hima; hamma wanni kun hundi ta’utti dhaloonni kun hin darbu. **35** Samii fi lafti ni darbu; dubbiin koo garuu gonkumaa hin darbu. **36** “Waa’ee guyyaa sanaa yookaan waa’ee sa’attii sanaa garuu Abbaa qofatu beeka malee namni tokko iyuu hin beeku; ergamoonni samii irraa iyuu hin beekan; yookaan Ilmi iyuu hin beeku. **37** Akkuma bara Nohi ta’ee sana yeroo dhufaatiin Ilma Namaattiis akkasuma ni ta’aa. **38** Bara bishaan badiisaatiin dura ture sana, hamma gaafa Nohi doonii seenetti namoonni nyaachaa, dhugaa, fiuhdaa, heerumaas turaniitti. **39** Isaanis hamma bishaan badiisa dhufee hunda issaani fudhatetti waan dhufuuf jiru hin beekne. Yeroo Ilmi Namaa dhufuttis akkasuma ta’aa. **40** Gaafas namoonni lama lafa qotiisa keessa hojjetu; inni tokko ni fudhatama; kaan immoo ni hafa. **41** Dubartoonni lama dhagaa daakuutiin daakuutiin tokko ni fudhatamti; kaan immoo ni hafti. **42** “Kanaafuu isin dammaqa; Gooftaan keessan guyyaa kam akka dhufu hin beektaniitti. **43** Garuu waan kana hubadhaa: Abbichi manaa utuu yeroo kamitti akka hattuu dhufu beekee silaa dammaqee eeggata malee akka manni isaa cabsamee seenamu itti hin dhiis ture. **44** Kanaafuu isinis akkasuma qophaa’uu qabdu; Ilmi Namaa sa’attii isin hin eegnetti dhufaati. **45** “Egaa garbichi amanamaa fi ogeessi kan gooftaan isaa akka inni nyaata issaani yeroo malutti issaani kenuuf jedhee garboota mana isaa jiraatan irratti isa muudu eenyu? **46** Garbichi gooftaan isaa yommuu deebi’utti utuu inni akkasuma hojjetuu isaa argu sun eebbfamaa dha. **47** Ani dhuguma isinitti nan hima; inni qabeenya isaa hunda irratti isa muuda. **48** Garbichi sun garuu yoo hamaa ta’ee, ‘Gooftaan koo yeroo dheeraa tura’ ofin jedhee **49** garboota isa wajjin

tajaajilan tumuu, machooftota wajjin immoo nyaachuu fi dhuguu jalqaba. **50** Gooftaan garbicha sanaa guyyaa inni isa hin eegnee fi sa'attii inni hin beeknetti ni dhufa. **51** Innis isa kukkan; fakkeessitoota keessattis isa ramada; achittis boo'ichaa fi ilkaan qaruuutu ta'a.

25 "Yeroo sanatti mootummaan samii dubarran kudhan kanneen ibrasaa isaanii fudhatanii misirricha simachuudhaaf gad ba'an fakkata. **2** Isaan keessaas shan gowwoota, shan immoo ogeeyyi turan. **3** Warri gowwoonni ibrasaa isaanii fudhatan malee zaytii hin fudhanne. **4** Warri ogeeyyiin garuu ibrasaa isaanii wajjin zaytii qodaatti qabatani turan. **5** Misirrichi sun turraan hundumti isaanii mugan; ni rafanis. **6** "Halkan walakkaattis sagaleen guddaan, 'Kunoo, misirrichi dhufeeral Ba'attii isa simadhaal' jedhu tokko dhaga'ame. **7** "Dubbarri sun hundinuu ka'anii ibrasaa isaanii qopheeffatan. **8** Warri gowwoonni sun warra ogeeyyiidhaan, 'Ibsaan keenyu nu duraa dhaamuutti jiraati zaytii keessan irraa xinnoo nuu kennaa' jedhan. **9** "Warri ogeeyyiinis deebisanii, 'Hin kenninu; tarii wannu nuu fi isin ga'u hin jiru ta'attii. Qooda kanaa warra gurguran bira dhaqaatii ofii keessaniiif bitadhaa' jedhaniin. **10** "Garuu utuma isaan zaytii bitachuu dhaquutti jiranuu misirrichi dhufe. Dubbari qophaa'anis isa wajjin galma cidha fuudhaatti ol galan. Balballis ni cufame. **11** "Ergasii dubarran kaanis dhufanii, 'Yaa Gooftaa, yaa Gooftaa, balbala nuuf bani!' jedhaniin. **12** "Inni garuu deebisee, 'Dhuguman isinitti hima; ani isin hin beeku' jedheen. **13** "Kanaafuu isin sababii guyyaa sana yookaan sa'attii sana hin beekneef dammaqaa. **14** "Ammas mootummaan samii nama biyya fagoo dhaqu tokko fakkata; namichis garboota isaa waamee qabeenyaa isaa imaanaa itti kennate. **15** Tokkoo tokkoo isaaniiittis akkuma dandeettii isaaniiitti, isa tokkotti taalaantii shan, isa kaanitt taalaantii lama, isa kaanitti immoo taalaantii tokko kennee ka'ee deeme. **16** Namichi taalaantii shan fudhate sun, yeroodhuma sana dhaqee ittiin daldalee taalaantii biraa shan irraa buufate. **17** Inni taalaantii lama fudhates akkasuma taalaantii biraa lama irraa buufate. **18** Namichi taalaantii tokko fudhate garuu dhaqee lafa qotee maallaqa gooftaa isaa dhokse. **19** "Yeroo dheeraa booddee gooftaan garboota sanaa deebi'ee herrega isaan bira jiru herregate. **20** Namichi taalaantii shan fudhatee ture sun taalaantii biraa shan fidee, 'Yaa gooftaa, ati taalaantii shan imaanaa natti kennitee ture. Ani immoo kunoo, taalaantii shan irraa buufadheera' jedheen. **21** "Gooftaan isaa deebisee, 'Yaa garbicha gaarri fi amanamaa, waan gaarri hojjette! Ati waan akka malee xinnoo irratti amanamaa taateerta; ani immoo waan baay'ee irratti sin muuda. Kottuutii gammachuu gooftaa keetiitti galii' jedheen. **22** "Namichi taalaantii lama fudhatee tures dhufee, 'Yaa gooftaa, ati taalaantii lama imaanaa natti kennitee ture; ani immoo kunoo, taalaantii biraa lama irraa buufadheera' jedheen. **23** "Gooftaan isaa deebisee, 'Yaa garbicha gaarri fi amanamaa, waan gaarri hojjette! Ati waan xinnoo irratti amanamaa taateerta; ani immoo waan baay'ee irratti sin muuda. Kottuutii gammachuu gooftaa keetiitti galii' jedheen. **24** "Namichi taalaantii tokkicha fudhatee

tures dhufee akkana jedhe; 'Yaa gooftaa, ati nama gara jabeessa iddoon itti hin facaasinii galfattu, iddoon itti hin bittinneessiniis walitti qabattu akka taate nan beeka. **25** Kanaafuu ani sodaadhee dhaqeent taalaantii kee lafa keessa dhokse. Taalaantii kee kunoo ti.' **26** "Gooftaan isaaas deebisee akkana jedhe; 'Yaa garbicha hamaa dhiba'a! Ati akka ani iddoon itti hin facaasinii galfadhu, iddoon itti hin bittinneessiniis walitti qabadhu beektaa? **27** Yoos akka ani yommuu deebi'utti dhala isaa wajjin fudhadhuuf silaa maallaqa koo warra baankii bira naa kaa'uu qabda ture. **28** "Kanaaf taalaantica isa harkaa fuudhaatii namicha taalaantii kudhan qabuuf kennaa. **29** Kan qabu kamiif iyyuu itti dabalamee ni kennama; irraa hafaas ni qabataati. Kan hin qabne garuu wanni inni qabu iyyuu irraa fudhatama. **30** Garbicha faayidaa hin qabne kana dukkana alaatti gad darbadhaa; achittis boo'ichaa fi ilkaan qaruuutu ta'a.' **31** "Ilmi Namaa yommuu ulfina isaaati ergamoota Waqaqa hunda wajjin dhufutti, teessoo isaa kan ulfinaa irra ni taa'a. **32** Saboonni hundinuu fuula isaa durattil walitti qabamu; innis akkuma tikseen tokko hoolotaa fi re'oota gargar footu sana namoota gargar ni fo'a. **33** Imi hoolota karaa mirga isaa, re'oota immoo karaa bitaa isaa ni dhaabachisa. **34** "Yeroo sana Mootichi warra mirga isaa jiranin akkana jedha; 'Isin warri Abbaan koo eebbise kottaa mootumicha uumamuu addunyatiit jalgabee isinii qopheeffame sana daahala. **35** Sababiin isaa anieelofnaan isin nyaata naaf kennitan; dheebonnaan waan ani dhugu naaf kennitan; ani keessummaan ture; isin immoo na simattan; **36** ani daarraan daaraa na baafthan; dhukkubsannaan na gaafattan; hidhamnaan dhuftanii na ilaaltan.' **37** "Qajeeltonni sunis deebisanii akkana jedhaniin; 'Yaa Gooftaa, yoom beeloftee si arginee waan ati nyaattu siif kennine? Yookaan yoom dheebottee si arginee waan ati dhugdu siif kennine? **38** Yoom keessummaa ta'u kee arginee si simanne? Yookaan yoom daartee si arginee daaraa si baafne? **39** Yoom dhukkubsattee yookaan hidhamtee si arginee dhufnee si ilaalle?' **40** "Mootiin sunis deebisee, 'Ani dhuguman isinitti hima; waan obboloota koo warra nama hundumaa gad ta'an kanneen keessaa isa tokkoof gootan kam iyyuu naaf gootan' jedhaan. **41** "Ergasii warra bitaa isaa jiranin akkana jedha; 'Isin yaa abaaramoo, na duraa badatiit ibidda bara baraa isa diiyabiloosii fi ergamoota isaaatiif qopheeffametti galaa. (**aiōnios g166**) **42** Ani beelofnaan isin waan ani nyaadhu naaf hin kennineetii; ani dheebonnaan waan ani dhugu naaf hin kennineetii; **43** ani keessummaan ture; isin na hin simanne; ani daarraan isin daaraa na hin baafne; dhukkubsannaan yookaan hidhamnaan dhuftanii na hin ilaalle.' **44** "Isaanis, 'Yaa Gooftaa, ati yoom beeloftee yookaan dheebottee yookaan keessummaa taateet yookaan daartee yookaan dhukkubsattee yookaan hidhamtee si arginee si gargaaruu didne?' jedhaniin deebisu. **45** "Innis deebisee, 'Ani dhuguman isinitti hima; waan obboloota koo warra nama hundaa gad ta'an kanneen keessaa isa tokkoof hin godhin naafis hin goone' jedha. **46** "Isaan kuneen adabbii barabaraatti, qajeeltonni immoo jirenya bara baraatti galu." (**aiōnios g166**)

26 Yesus erga waan kana hunda dubbatee raawwatee akkanas jedhe; “Hundi keessan kana irraa dhugaa. **28** booddee barattoota isaatiinakkana jedhe; **2** Kun dhiiga koo, dhiiga kakuu haaraa kan dhiifama “Akuma isin beektan Faasiikaaf guyyaa lamatu hafa; cubuu namoota baay’eeetiif dhangalaafamuu dha. **29** ilmi Namaas fannifamuuf dabarfamee ni kennama.” Ani isinitti nan hima; ani hamman guyyaa isin wajjin **3** Ergasii luboonni hangafoonni fi maanguddooni mootummaa Abbaa koo keessatti deebi’ee dhugutti uummataa dallaa luba ol aanaa isa Qayyaaffaa jedhamuu ammaa jalqabee ija wayinii kana irraa hin dhugu.” keessatti walitti qabaman. **4** Isaanis haxxummaadhaan **30** Isaanis erga faarfannaa faarfatanii booddee Tulluu Yesusin qabuu fi ajeesuu mariatan. **5** Isaanis, “Garuu Ejersatti qajeelan. **31** Ergasii Yesus akkana isaaniin akka namoota gidduutti gooliin hin kaaneef yeroo jedhe; “Hundi keessan edana sababii kootifi ni gulfattu; ayyaanaatti hin ta’in” jedhan. **6** Utuu Yesus Biitaaniyya akkana jedhamee barreefameratii: “Ani tikssee nan keessa mana Simoon isa lamxa’aa sanaa jiruu, **7** rukuta; holoonni karra sanaas ni bittinneeffamu.” **32** dubartii tokko shittoo gatiin isaa akka malee guddaa Ani garuu ergan du’aa ka’ee booddee isin dura Galilailaa ta’e bilqaaxxi albaasxiroositti qabattee gara isaa dhufte; nan dhaqa.” **33** Phexros immoo deebisee, “Yoo namni akkuma inni maaddiitti dhi’aateenii shittoo sana mataa hundinuu sababii keetiif gufate iyuu ani gonkumaa siisaatti dhangalaafte. **8** Barattoonis yommuu waan hin gufadhu” jedheen. **34** Yesus immoo deebisee, “Ani kana arganitti aaranii akkana jedhan; “Waan kana dhuguma sitti nan hima; ati edana utuu indaanqoon hin balleessuu maaliif? **9** Silaa shittoon kun gatti guddaatti iyin yeroo sadii na ganta” jedheen. **35** Phexros garuu, gurguramee maallaqa isaa hiyyeyyiif kennuun ni “Ani yoon si wajjin du’uu qabaadhe illee gonkumaa si danda’ama tureetii.” **10** Yesus kana hubatee akkana hin ganu” jedheen. Barattooni hundinuu akkasuma isaaniin jedhe; “Isin maaliif dubartii kana rakkiftu” jedhan. **36** Ergasii Yesus barattoota isaa wajjin iddo Isheen waan gaarii naaf gooteerti. **11** Hiyyeyyiif yeroo Geetesemaanee jedhamu tokko dhaqe; innis, “Hamma ani hunda of biraa qabdu; ana garuu yeroo hunda of achi dhaqee kadhadhutti isin as taa’aa” jedheen. **37** Innis biraa hin qabdan. **12** Dubartii kun yommuu shittoo Phexrosi fi ilmaan Zabdewoos lamaan of faana fudhatee kana dhagna koo irrati dhangalaftetti awwaalaaf na deeme; gadduu fi yaadda’tuus jalqabe. **38** Ergasii inni, qopheessuudhaaf waan kana goote. **13** Ani dhuguma “Lubbuun koo akka malee gadditee du’uu geesseerti. Isin isinittin hima; addunyaa hunda irratti, iddo wangeelli asuma turaatii na wajjin dammaqaa” jedheen. **39** Innis kun itti lallabamu kamitti iyuu wanni isheen gootes xinnoo achi hiiqee adda isisaatiin lafatti gombifamee, “Yaa yaadanno isheetiif ni odeeefama.” **14** Ergasii warra Abbaa ko, yoo danda’ame xoofoon kun narra haa darbu. Kudha Lamaan keessaa namichi Yihuudaa Keeriyotti Garuu akka fedhii keetii malee akka fedhii kootii hin jedhamu tokko gara luboota hangafootaa dhafee, **15** ta’in” jedhee kadhat. **40** Innis gara barattoota isaaati “Yoo ani isa dabarsee isinitti kenne isin maal naaf deebi’ee utuu rafanuu isaan arge. Phexrosiiniis akkana kennitu?” jedhee gaafate. Isaanis meetti soddomaan walii jedhe; “Jarana, isin sa’attii tokkitti illee dammaqxanii na galan. **16** Yihuudaanis yeroo sanaa jalqabee Yesusin wajjin turuu hin dandeenyee? **41** Isin akka qorumsatti dabarsee kennuuf haala mijaa’aa eeggachaa ture. **17** hin galleef dammaqaa kadhadhaa. Hafuurri qophaa’aa Guyyaa jalqaba Ayyaana Maxinotti barattooni gara dha; foon garuu dadhabaa dha.” **42** Ammas yeroo Yesus dhufanii, “Akka ati Faasiikaaya nyaattuuf eessatti lammaffaa achi hiiqee, “Yaa Abbaa ko, xoofoon kun akka siif qopheessinu barbaadda?” jedhanii gaafatan. **18** utuu ani hin dhugin yoo narra darbuu hin dandeenye Innis deebisee akkana jedhe; “Magaala seenaatti nama akkuma fedhii keetii haa ta’u” jedhee kadhat. **43** Inni wayiitiin, “Barsiisaan, yeroon koo ga’era; ani barattoota yommuu deebi’ee dhufetti, ammas utuu rafanuu isaan koo wajjin Ayyaana Faasiikaaya mana keetti nan kabaja arge; jii isaanii itti ulfaatee tureetii. **44** Ammas isaan siin jedha’ jedhaa.” **19** Barattoonis akkuma Yesus dhiisee achi hiiqee waanuma kanaan dura kadhat sana isaan ajaye sana godhan; Faasiikaaya ni qopheessan. **20** irra deebi’ee yeroo sadaffaa kadhat. **45** Innis gara Yesusis yommuu galgalaa’etti warra Kudha Lamaan barattootaatti deebi’ee akkana jedheen; “Isin amma wajjin maaddiitti dhi’aate. **21** Innis utuma nyaachaa iyuu raftanii boqochaa jirtuu? Kunoo, sa’attii sun jiranuu, “Ani dhuguma isinitti nan hima; isin keessaa ga’era; Ilmi Namaas dabarfamee harka cubbamootaatti tokko dabarsee na kenna” jedhe. **22** Isaanis akka malee ni kennama. **46** Ka’aa ni deemnaa! Kunoo, namichi gaddanii tokko tokkoon, “Yaa Gooftaa, na ta’innaa dabarsee na kennu sun dhufaa jira.” **47** Utuma inni laata?” jedhanii gaafachuu jalqaban. **23** Yesusis akkana amma iyuu dubbachaa jiruu, Yihuudaan namichi warra jedhee deebisee; “Namichi na wajjin gabatee keessa harka Kudha Lamaan keessaa tokko ta’e sun dhufe. Tuunni kaa’ee cuuphate dabarsee na kenna. **24** Ilmi Namaa luboota hangafootaa fi maanguddoota uummataa biraa akkuma waa’een isaa barreefame sanatti ni deema. ergame guddaanis goraadee fi bokkuu qabatee isa Garuu namicha dabarsee Ilma Namaa kennu sanaaf wajjin dhufe. **48** Inni dabarsee Yesusin kennu sunis, wayyoo! Inni utuu dhalachuu baatee isaaф wayya ture.” “Namichi ani dhungadhu isa; isinis isa qabaa” jedhee **25** Yihuudaan inni dabarsee isa kennuuf jiru sunis, “Yaa mallattoo kennieeffi ture. **49** Yihuudaanis yommusuma Barsiisaan, na ta’innaa laata?” jedhe. Yesusis, “Atuu jette Yesusisitti dhi’aatee, “Nagumaa yaa barsiisaal!” jedhee kaa!” jedhee deebise. **26** Utuu nyaachaa jiranuu Yesusis isa dhungate. **50** Yesusis deebisee, “Yaa michuu ko, buddeena fuudhee eebbise; caccabees, “Fudhadhaa waan dhufteef sana raawwadhu kaa!” jedhe. Namoonni nyaadhaa; kun foon koo ti” jedhee barattoota isaatif sun itti dhi’aatianii Yesusin qabaniidhihan. **51** Kunoo, kenne. **27** Xoofos fuudhee galchee isaanifi kenne; warra Yesusis wajjin turan keessaa inni tokko goraadee

isaa luqqifatee garbicha luba ol aanaa dha'ee gurra isaa irraa kute. **52** Yesuu immooakkana jedheen; "Goraadee kee iddoa isatti deebisi; warri goraadee luqqifatan hundinuu goraadeedhaan balleeffamuu. **53** Ati waan ani Abbaa kootti iyachuu hin dandeeny, waan innis yeruma sana ergamotoo Waqaal Leegewoonii Kudha Lamaa olii naa hin ergine seetaa?" **54** Utuu akkas ta'ee immoo wanni Kataabbiwwan Qulqulluun karaa kanaan ta'uu qaba jedhan sun silaa akkamitti raawwatamaa ree?" **55** Sa'attii sanatti Yesuu tuuta sanaan akkana jedhe; "Isin goraadee fi bokkuu qabattanii akka nama hattuu qabutti na qabuu dhuftanii? Ani guyuma guyyaan mana qulqullummaa keessa taa'ee barsiisaan ture; isinis na hin qabne. **56** Kun hundinuu garuu akka Kataabbiwwan raajotaa Qulqulluun raawwatamaniif ta'e." Barattoonni hundinuu isa dhiisani baqatan. **57** Warri Yesusin qaban sunis gara mana luba ol aanaa isa Qayyaffaa jedhamuu iddoa barsiistonni seeraati fi maanguddoorni itti walitti qabamaniitti isa geessan. **58** Phexros garuu hamma dallaa mana lubicha ol aanaatti fagootti isa duukaa bu'e. Innis waan ta'uuf jiru arguuf jedhee ol lixeet waardiyyoota wajjin taa'e. **59** Luboonni hangafoonni fi yaa'iin Yihuudootaa guutuun Yesusin ajeesuuf jedhanii ragaa sobaa isatti barbaadaa turan. **60** Isaan garuu yoo dhuga baatonni sobaa hedduun dhi'aatan illee homaa hin arganne. Dhuma irratti dhuga baatonni lama dhufanii, **61** "Namichi kun, 'Ani mana qulqullummaa Waqaal diiguu, guyyaa sadii keessatti deebisee ijaaruun nan danda'a' jedheera" jedhan. **62** Lubichi ol aanaanis ka'ee dhaabatee, "Ati deebii tokko illee hin kennituu? Wanni namoonni kuneen dhugaa sitti ba'an kun maali?" jedhee Yesusin gaafate. **63** Yesuu garuu inuma cal'ise. Lubichi ol aanaan, "Ani Waqaal jiraataadhaan sin kakachisa: Ati yoo Kiristoos Ilma Waqaal taate mee nutti himi" jedheen. **64** Yesusis deebisee, "Atuu jetteerta. Ani garuu isinitti nan hima; isin si'achi utuu Ilmi Namaa mirga isa Humna qabeessa sanaatiiti taa'ee, duumessa samiitiin dhufuu ni argitu" jedhe. **65** Kana irratti lubichi ol aanaan uffata isaa tarasaaseeakkana jedhe; "Inni Waqaal arrabseera! Kana caalaa dhuga baatota maalii nu barbaachisa?" Kunoo, Waqaal arrabsuu isaa isin iyyuu amma dhageessaniirtu. **66** Maal isinitti fakkaata?" Isaanis, "Du'atu isaaaf mala" jedhanii deebisan. **67** Ergasii isaan fuula isatti tufan; abootteenis isa rukutan. Warri kaan immoo isa kabalanii, **68** "Yaa Kiristoos! Eenyetu si rukute? Mee raajii nutti dubbadhu" jedhanii. **69** Phexrosis dallaa keessa ala taa'aa ture; xomboreen tokko isatti dhi'aatte, "Atis Yesuu namicha Galilaa sana wajjin turt!" jetteen. **70** Inni garuu, "Ani waan ati dubbachuu jirtu hin beeku" jedhee hunduma isaanii duratti gane. **71** Utuu inni gara karra dallaa sanaatti deemaa jiruu xomboreen biraa tokko isa argitee, "Namichi kun Yesuu nama Naazreeti wajjin ture" jettee warra achi turanitti himte. **72** Innis kakatee, "Ani namicha kana hin beekul!" jedhee ammas gane. **73** Yeroo xinnoo booddee warri achi dhadhaabachaa turan Phexrositti dhi'aatanii, "Atis dhuguma iyyuu jara keessaa tokkoo dha; loqodni kee si saaxilaati" jedhan. **74** Yommus inni, "Ani namicha

kana hin beeku" jedhee of abaaruu fi kakachuu jalqabe. Yommusuma indaanqoon iyye. **75** Phexrosis dubbi Yesuu, "Ati utuu indaanqoon hin iyyin yeroo sadii na ganta" jedhee ture sana yaadate. Gad ba'es hiqqifatee boo'e.

27 Ganaama barii luboorni hangafoonni fi maanguddoorni sabaa hundinuu Yesusin ajeesuuf walii wajjin mari'atan. **2** Isaanis isa hidhanii geessanii Phiilaaxoos bulchaatti dabarsanii kennan. **3** Yihuudaan inni Yesusin dabarsee kenne sun yommuu akka Yesusitti murame argetti ni gaabbe; meetii soddoma sanas luboota hangafootattii fi maanguddootatti deebise. **4** Innis, "Ani dhiiga qulqullu dabarsee kennuudhaan cubbuu hojjedheera" jedhe. Isaanis deebisanii, "Maaltu nu dhibe ree? Situ itti gaafatama!" jedhanii. **5** Yihuudaanis meetii sana mana qulqullummaa keessatti gatee gad ba'e; dhaqeess of fannise. **6** Luboonni hangafoonnis meetii sana fuudhanii, "Meettiin kun waan gatii dhiigaa ta'eef meetii mana qulqullummaatti dabaluun seera miti" jedhan. **7** Isaanis walii wajjin mari'atanii akka namoota biyya ormaatiif iddoa awwaalaat ta'uuf meetii sanaan lafa namicha suphee dha'u tokkoo bitan. **8** Kanaaf lafti sun hamma har'aatti, "Lafa Dhiigaa" jedhamee waamama. **9** Kanaanis wanni Ermiyas raajichi dubbate sun ni raawwataame: Innis akkana jedha; "Isaan meetii soddomman, gatii isaa kan ijoolleen Israa'el isatti shallagan sana fuudhanii, **10** akkuma Gooftaan na ajajetti lafa namicha suphee dha'u sanaa ittiin bitan." **11** Yeroo sanatti Yesuu fuula bulchaa dura dhaabate; bulchaan sunis, "Ati mootii Yihuudootaatii?" jedhee isa gaafate. Yesuu immoo, "Atuu jettee kaa!" jedhee deebise. **12** Inni yeroo luboonni hangafoonni fi maanguddoorni isa himatanittis deebii tokko illee hin kennine. **13** Phiilaaxosis, "Ati akka isaan waan meeqa srratti dhugaa ba'an hin dhageessuu?" jedhee isa gaafate. **14** Yesuu garuu himata tokkoof illee deebii tokko iyyuu hin kennine; bulchaan sunis akka malee waan kana dinqisiifate. **15** Bulchaan sun nama hidhame tokko ayyaanaan akkuma fedhii sabaatti gad dhiisuu bartee godhatee ture. **16** Yeroo sana namicha Barabbaas jedhamu beekamaan tokko hidhamee ture. **17** Kanaafuu yommuu isaan walitti qabamanitti Phiilaaxoos, "Akka ani isa kam gad isinii dhiisu barbaaddu? Barabbaas moo Yesuu isa Kiristoos jedhamu sana?" jedhee isaan gaafate. **18** Akka isaan hinaaffaadhaan Yesusin dabarsanii isatti kennan ni beeka tureeti. **19** Utuu Phiilaaxoos barcuma murtii irra taa'uu niitiin isaa, "Namicha qajeevlaa sana hin tuqin; ani eda sababii isaaftif abjuudhaan akka malee dhiphadheeraati" jettee itti dhaamte. **20** Luboonni hangafoonni fi maanguddoorni garuu akka Barabbaas gad dhiifamee, Yesuu immoo ajjeefamu akka isa kadhataniiif namoota sossoban. **21** Bulchaan sun, "Isaan lamaan kanneen keessaa akka ani isa kam gad isinii dhiisu barbaaddu?" jedhee ammas gaafate. Isaanis, "Barabbaasin" jedhanii deebisan. **22** Phiilaaxosis, "Yesuu isa Kiristoos jedhamu immoo ani maal godhu ree?" jedhee gaafate. Hundi isaaniis, "Isa fannisi!" jedhanii deebisan. **23** Phiilaaxoos immoo,

"Maaliif? Inni yakka maalii hujete?" jedhee gaafate. Yesuuus ammas sagalee guddaadaan iyyee hafuura isaa Isaan garuu ittuma caalchisani, "Isa fannisi!" jedhanii kenne. **51** Yeruma sana golgaan mana qulqullummaa iyyan. **24** Phiilaaxoos yommuu akka wannu kun goolii oli hamma gadiitti iddo lamatti tarsa'e. Lafti ni kaasuu malee faayidaa tokko illee hin qabne argetti, sochoote; kattaawwanis ni babbqaqan. **52** Awwaalonnis "Ani dhiiga nama kanaa irraa qulqulluu dha; isintu itti banamanii dhagnawwan qulqullootaa kannenee du'anii gaafatama!" jedhee bishaan fudhatee fuula namootaa turan hedduun du'aa kaafaman. **53** Isaanis du'aa ka'u duratu harka isaa dhiqate. **25** Namoonni hundinuu, Yesuuus booddee awwaala keessaa ba'ani magaaltii "Dhiigni isaa nuu fi ijoollee keenya irraa haa ga'u!" qulqulluu seenan. Namoota hedduuttis mul'atan. **54** jedhanii deebisan. **26** Ergasiin inni Barabbaasin gad Ajajaan dhibbaa sunii fi warri isa wajjin Yesuuusin isaanif dhiise. Yesuuusin garuu garafsiisee akka inni eegaa turan yommuu soochii lafaatii fi waan achitti ta'e fannifamuuf dabarsee kenne. **27** Ergasiiloltooni hunda organitti akka malee sodaatanii, "Dhugumaanuu bulchaa sanaa Yesuuusin mana bulchaatti ol galchan; inni Ilma Waaqaa ture!" jedhan. **55** Dubartooni raayyaa loltootaan hundas naannoon Yesuuusitti walitti Yesuuusin tajaajiluuf jedhanii Galiiлаadhaa isaa duukaa qaban. **28** Isaanis uffata isaa irraa baasanii uffata bu'an baay'eenis fagoo dhaabatanii ilaala turan. **56** bildiimaa itti uffisan; **29** gonfoo qoraattii micciirani Isaan keessaa Maariyaam ishee Magdalaa, Maariyaam dha'anii mataa isaa irraa kaa'an. Harka isaa mirgaa haadha Yaaqobii fi Yoosef, akkasumas haadha ilmaan keessaa ulee kaa'an. Fuula isaa durattis jilbeenfatani, Zabdewoos turan. **57** Yommuu galgalaa ettis namichi "Akkam ree, yaa mootii Yihuudootaa!" jedhanii isatti sooressi Yoosef jedhamu tokko Armaatiyaa dhufe; qoosan. **30** Isaanis isatti tufan; ulee sanas fuudhanii inni mataan isaaas barataa Yesuuus ture. **58** Innis gara mataa isaa rukutan. **31** Erga itti qoosanii booddee uffata sanaa irraa baasanii wayyaa isaa deebisanii isatti uffisan. Fannisuuufsisa fuudhanii deeman. **32** Utuu gad ba'anuuus akka reeffi sun isaaaf kennamu ajaje. **59** Yoosefis namicha Qareenaa kan Simoon jedhamu tokko organii hoijetame qulqulluudhaan kafane; **60** innis awwaala akka inni fanno sana baatuuf isa dirqisiisan. **33** Isaanis ofii isaa kaa garaa kattaa keessatti qotate haaraa tokko iddo Golgootaa jedhamu ga'an; Golgootaa jechuuun keessa kaa'e. Dhagaaguddaa tokkos balbala awwaala "Iddo buqqee mataba" jechuu dha. **34** Achittis akka inni sanaatti gangalchee bira deeme. **61** Maariyaam isheen dhuguuf daadhii wayinii kan hadhooftuun itti makame Magdalaatii fi Maariyaam isheen kaan fuullee awwaala kennanif; inni garuu afaaani qabee dhuguuf dide. **35** sanaa tataa'aa turan. **62** Guyyaa itti aanutti jechuunis Isaanis erga isa fannisanii booddee ixaa buufatanii guyyaa qophii booddee luboonni hangafoonni fi uffata isaa gargar qooddatan. **36** Isaanis achi taa'anii isa Fariisonni fuula Phiilaaxoos duratti walitti qabaman. eegaa turan. **37** Kataabbiin waan inni ittiin himatamees **63** Isaanis akkana jedhan; "Gooftaa! Akka namichi mataa isaatii ol kaa'amee ture; kataabbiin sumis, Kun gowwoomsaan sun utuu lubbuudhaan jiruu, 'Ani guyyaa Yesuuus Mooticha Yihuudootaa ti, jedha. **38** Hattonni lamas, inni tokko mirga isatiin, kaan immoo bitaa sadii booddee du'aa nan ka'a' jedhe nu ni yaadanna. **64** isatiin isa wajjin fannifaman. **39** Warri achiin darbanis Kanaafuu akka awwaalli sun hamma guyyaa sadaffaatti isa arrabsan; mataa isaaniis raasanii, **40** "Ati kan mana qulqullummaa diigdee guyyaa sadiitti ijaartu, mee of ka'eera" jedhanii namatti odeessu. Gowwoomsaan oolchi! Ati yoo Ilma Waaqaa taate fanno irraa gad dhumaan kun immoo isa duraa caalaa ni hammaata." bu'i!" jedhan. **41** Akkasumas luboonni hangafoonni, **65** Phiilaaxoosis deebisee, "Waardiyyaa fudhadhaa barsiistonni seeraatti fi maanguddooni isatti qoosan. dhaqaatiiakkuma beektanitti awwaalicha eegsifadhaa" Akkanas jedhan; **42** "Inni warra kaan oolcheera; ofii isaa jecheen. **66** Kanaaf isaan dhaqanii dhagicha irratti garuu oolchuu hin danda'u! Inni yoo mootii Israa'el ta'e amma fanno irraa gad haa bu'u; nuus isatti ni amannaatii. **43** Inni Waaqaa amanata; Waaqni yoo isa jaallate, mee amma isa haa oolchu; inni, "Ani Ilma Waaqaa ti" jedheeraati. **44** Akkasuma hattonni isa wajjin fannifamanis isa arrabsan. **45** Sa'atii ja'aa jalqabee hamma sa'atii sagaliitti dukkanni lafa hunda irra bu'e. **46** Gara Sa'atii sagaliitti Yesuuus sagalee guddaadaan, "Eloohee, Elohee, laamaa sabqaanii?" jedhee iyye; hiikkaanisaas, "Yaa Waaqa ko, yaa Waaqa ko, ati maaliif na dhiifte?" jechuu dha. **47** Warri achi dhadhaabatan keessaa tokko tokko yommuu waan kana dhaga'anitti, "Namichi kun Eeliyaasin waama" jedhan. **48** Yommusuma isaan keessaa namichi tokko fiigee dhaqee ispoonjii daadhii wayinii dhagaggaa' aadhaan guutee, uleetti kaa'e; akka inni dhuguufis Yesuuusif kenne. **49** Warri kaan garuu, "Mee isa dhiisaa. Akka Eeliyaas dhufee isa oolchu arginaatii" jedhan. **50**

28 Sanbata booddee, guyyaa jalqaba torban sanaa Maariyaam isheen Magdalaatii fi Maariyaam isheen kaan barii barraaqaan awwaala ilaalu dhaqan. **2** Kuno, sababii ergamaan Gooftaa samii irraa gad bu'ee gara awwalaa dhaqee balbala awwalaa irraa dhagaag sana garagalchee irra taa'eef, sochiin lafaa guddaa ta'e. **3** Bifti isaa ifaa akka bakakkaa, uffannii isaa immoo adii akka cabbii ture. **4** Waardiyyoonni sunis sababii isa sodaatanifi hollatanii akkuma nama du'ee ta'an. **5** Ergamaan sunis dubartoota sanaan akkana jedhe; "Hin sodaatinaa! Akka isin Yesuuus isaa fannifamee ture sana barbaaddan anuu beeka. **6** Inni as hin jiru; akkuma jedhe sana du'aa ka'eeraati. Kottaatii iddo inni ciisa ture ilaala. **7** Egaa dafaa dhaqaatiiakkuna jedhaa barattoota isatti himaa; 'Inni warra du'an keessaa ka'eera; kunoo, inni isin dursee

Galiilaa ni dhaqa. Achittis isa ni argitu.’ Kunoo ani isinitti himeera.” **8** Dubartoonni sunis sodaatanii, ta’us gammachuu guddaan guutamanii ariitiidhaan awwaala sana biraa deeman; barattoota isaatti himuufis fiigan. **9** Yeruma sana kunoo Yesuus isaanitti dhufee, nagaasaa isaan gaafate. Isaanis isatti dhi’aatani miilla isaa qabatanii sagadanif. **10** Yesuusis, “Hii sodaatinaal! Dhaqaati akka isaan gara Galiilaa deemanifi obboloota kootti himaa; isaanis achitti na argu” jedheen. **11** Utuu dubartoonni sun karaa jiranuu waardiyyoota sana keessaa tokko tokko magaalaa seenanii waan ta’c hunda luboota hangafootatti himan. **12** Luboonni hangafoonnis erga maanguddoota wajjin walitti qabamanii mar’atanii booddee loltootaaf maallaqa hedduu kennan. **13** Akkanas jedhanii; “Utuu nu rafnuu barattooniisa halkaniin dhufanii isa hatan’ jedhaatii namootatti himaa. **14** Yoo wanni kun gurra bulchaa seene nu isa amansiifnee rakkina jalaa isin baafnaa.” **15** Loltoonis maallaqa sana fudhatanii akkuma ajajaman godhan. Oduun kunis hamma har’atti Yihuudoota biratti odeeffamaa jira. **16** Barattooni kudha tokkoon sun gara biyya Galiilaa, gara tulluu Yesuus dhaqaa isaanii jedhee ture sanaa dhaqan. **17** Isaanis yommuu isa arganitti ni sagadanif; isaan keessaa tokko garuu ni maman. **18** Yesuus immoo isaanitti dhi’atee akkana jedhe; “Taayitaan hundinuu samii fi lafa irratti naa kennameera. **19** Kanaaf dhaqaati saba hundumaa maqaa Abbaatti, maqaa Ilmaatti, maqaa Hafuura Qulqulluttis cuuphaattii barattoota taasisaa; **20** akka waan ani isin ajaje hunda eeganiifis isaan barsiisaa. Kunoo, ani hamma dhuma addunyaatti guyyaa hunda isin wajjinan jira.” (**aiōn g165**)

Maarqos

1 Jalqaba wangeela Yesuus Kiristoos Ilma Waqaan.

2 Kitaaba Isaayyaas raajichaa keessatti akkana jedhamee barreffameera: "Kunoo, ani ergamaa koo isa karaa kee qopheessu, si dura nan erga;" **3** "Sagalee nama, 'Goottaaf karaa qopheessaa; daandii qajeelaa isaaaf hoijedhaa' jedhee gammoojiji keessaa iyyu tokkoo." **4** Kanaafuu Yohannis gammoojiji keessatti nama cuuphaha, dhiifama cubbuutif immoo cuuphaha qalbii jijjiirrannaa lallabaa dhufe. **5** Biyyi Yihuudaa guutuunii fi namoonni Yerusaalem hundinuu gara isaa dhaqanii cubbuu isaanii himachaa, Laga Yordaanos keessatti isaan cuuphamaa turan. **6** Yohannis uffata rifeensa gaalaa irraa hoijetame uffatee, mudhii isaaas sabbata teephaati hidhata ture; inni hawaanisa fi damma bosonaa nyaata ture. **7** Innis akkana jedhee lallabaa ture; "Kan na caalaajabaa ta'e, hidhaa kophee isaa illee gad jedhee hiikuun kan naaf hin malle tokko na duubaan ni dhufa. **8** Ani bishaaniian isin cuupha; inni garuu Hafuurot Qulqulluudhaan isin cuupha." **9** Yeroo sana Yesuus Naazreetti ishee Galilaatii dhufee Laga Yordaanos keessatti Yohannis cuuphame. **10** Yesuus utuma bishaan keessaa ol ba'aajiruu, samiin banamee utuu Hafurri akkuma gugeetti isa irrattu gad bu'u arge. **11** Sagaleen, "Ati Ilma koo isa ani jaalladhuu dha; ani baay'ee sitti nan gammada" jedhu tokkos samiirraa dhufa. **12** Yeruma sana Hafurri gammoojiji isaa baase; **13** inni guyyaa afurtama Seexanaan qoramaa gammoojiji keessa ture. Inni bineensota wajjin ture; ergamoonnis isa tajaajilan. **14** Erga Yohannis mana hidhaatti galfamee booddee, Yesuus wangeela Waqaan lallabaa Galilila seene. **15** Innis, "Barri sun ga'eera; mootummaan Waqaas dhi'aateera; qalbii jijjiirradhaati wangeelatti amanaal!" jedhe. **16** Yesuus utuu qarqara Galaana Galilila irra deemaa jiruu Simeoni fi obboleessa isaa Indiriyaaas utuu isaan kiyoyo galaanatti darbachaa jiranuu arge; isaan qurxummiit qabdoota turaniiti. **17** Yesuus, "Kottaa, na duukaa bu'a; anis akka isin qabduu namootaa taataniif isin nan erga" jedheen. **18** Isaanis yommusuma kiyoyo isaanii dhiisanii isaa duukaa bu'an. **19** Innis yommuu xinnoo achi hiiqetti Yaaqoob ilma Zabdewoosii fi obboleessa isaa Yohannis utuu isaan bidiruu keessatti kiyoyowwan isaanii qopheeffatanuu arge. **20** Innis yommusuma isaan waame; isaanis abbaa isaanii Zabdewoosin hoijettoota qacaraman wajjin bidiruu sana keessatti dhiisanii isaa duukaa bu'an. **21** Isaan gara Qifirnaahom dhaqan; innis yommusuma Sanbataan mana sagadaa seenee barsiise. **22** Inni akka barsiistota seeraatti utuu hin ta'in akka nama taayitaan qabu tokkootti waan barsiisa tureef namoonni barsiisa isaa ni dinqisiifatan. **23** Yeruma sana namicha mana sagadaa isaanii keessaan hafuura xuraa'an qabame tokko iyee **24** akkana jedhe; "Yaa Yesuus nama Naazreetti, ati maal nurraa qabda? Nu balleessuu dhufte moo? Ati eenyuu akka taate anii nan beeka, yaa Qulqullicha Waaqaal!" **25** Yesuus immoo, "Cal'isii isaa keessaa ba'il!" jedhee ifate. **26** Hafuurri xuraa'an sunis namicha dhidhiitachiisee, sagalee guddaadhaan

iyee keessaa ba'e. **27** Namoonni hundinuu baay'ee dinqifatanii, "Kun maali? Inni taayitaadhaan barsiisa haaraa barsiisa! Hafuurota xuraa'oo illee ni ajaja; isaanis ni ajajamuuf" waliin jedhan. **28** Oduun waa'ee isaaas dafee biyya Galilaa guutuu keessa faffaca'e. **29** Isaanis akkuma mana sagadaatii ba'aniin Yaaqoobii fi Yohannis wajjin mana Simeoni fi Indiriyaaas dhaqan. **30** Haati niitti Simeoni dhukkuba dhagna gubaadhaan qabamtee ciifti turt; isaanis yommusuma waa'ee ishee Yesuusitti himan. **31** Innis dhaqee harka qabee ishee kaase. Dhagna gubaan sunis ishee dhiise; isheenii isaan tajaajiluu jalqabde. **32** Namoonnis galgala sana erga biiftuun lixxee booddee, dhukkubsattootaa fi warra hafuurota hamoon qabaman hunda Yesuusitti fidan. **33** Magaalaan sun guutuunis balbala duratu walitti qabame. **34** Yesuusis namoota dhibee garaa garaa qaban hedduu fayyise; hafuurota hamoo baay'ees ni baase; garuu inni sababii hafuuronni hamoon sun eenyummaa isaa beekaniif akka isaan dubbatan hin eeyyamneef. **35** Yesuus ganama barii dimimmisaan ka'ee manaa ba'ee iddo namni hin jirre tokko dhaqee achitti kadhate. **36** Simeoni fi warri isa wajjin turan isa barbaaduu deeman; **37** isaanis yommuu isa argatanitti, "Namni hundinuu si barbaadaa jiral" jedhaanii. **38** Yesuus immoo deebisee, "Akka ani achittis lallabuuf kottaa gara magaalaawwan dhi'oo jiran kaanii dhaqnaa. Sababiin ani dhufefis kanuma" jedhe. **39** Kanaafuu inni manneen sagadaa isaanii keessatti lallabaa, hafuurota hamoos baasaa, Galilila guutuu keessa deeme. **40** Namichi lamxaa'aan tokko gara isaa dhufee jilbeenfatee, "Yoo fedhii kee ta'e, ati na qulqulleessuu ni dandeessa" jedhee isa kadhate. **41** Yesuusis garaa laafeefti, harka isaa hiixatee namicha qaqqabee, "Fedhii koo ti; qulqulla'i!" jedheen. **42** Yeruma sana lamxiin sun namicha irraa bade; namichis ni qulqulla'e. **43** Yesuusis of egganno jabaa kenneefii yommusuma gad isa dhiise. **44** Akkanas jedheen; "Ati waan kana nama tokkotti illee akka hin himne beekkadhu; garuu dhaqiti akka isaanif ragaa ta'uuf lubatti of argisiisi; qulqulla'u keetiifis aarsaawwan Museen ajaje sana dhi'eessi." **45** Namichi garuu achii ba'e baay'isee odeeessuu jalqabe. Kanaafis Yesuus ergasii magaalaan ala, lafa namni hin jirre ture malee ifaan ifatti magaalattii seenuu hin dandeeny. Namoonni garuu iddo hundatti isa bira dhufaa turan.

2 Yesuus guyyaa muraasa booddee Qifirnaahomitti deebi'e; namoonnis akka inni mana jiru dhaga'an. **2** Namoonni akka malee baay'atan walitti qabamnaan iddoon dhabamee balballi durris dhiphate; innis dubibicha isaanitti lallabaa ture. **3** Jarri tokko nama dhagni irratti du'e kan namoota afuriin baatame tokko gara isaa fidan. **4** Isaanis sababii baay'ina namaatiif namicha sana Yesuusitti dhi'eessuu dadhabanii qixa Yesuus tureen bantii manaa saaqanii siree namichi dhagni irratti du'e irra ciise sana gad buusan. **5** Yesuusis yommuu amantiis isaanii argetti namicha dhagni irratti du'e sanaan, "Gurbaa, cubbuun kee siif dhifameera" jedhe. **6** Barsiistota seeraa keessaa tokko tokko achi tataa'anii garaa isaanii keessatti, **7** "Namichi kun maaliif akkana dubbat? Inni Waaqa arrabsa!

Waaqa tokkicha malee eenyutu cubbuu namaaf dhiisuu danda'a?" jedhanii yaadan. **8** Yesusis yeruma sana akka wanni isaan garaa isaanii keessatti yaadaa turan kana ta'e hafuuraan beekeeakkana jedheen; "Isin maaliif waan kana yaaddu? **9** Namicha dhagni irratti du'e kanaan, 'Cubbuun kee siif dhifameera' jechuutu salphaa dha? **10** Ani garuu akka Ilmi Namaa cubbuu namaaf dhiisuudhaaf lafa irratti taayitaa qabu akka beektantan barbaada." Kanaafuu inni namicha sanaan, **11** "Ani sitti nan hima; ka'i; siree kee fudhadhuutii mana keetti gal" jedhe. **12** Innis ka'ee, yommusuma siree isaa fudhatee utuma isaan hundinuu arganuu ba'e deeme. Kunis hunda isaanii dingisiise; isaanis, "Nu takkumaa waan akkanaa arginee hin beeknu!" jedhanii Waaqa jajan. **13** Yesus amma illee gara qarqara galaanichaatti gad ba'e. Namoonni baay'enis isa biratti walitti qabaman; innis isaan barsiisuu jalqabe. **14** Innis utuu achiin darbaajiruu, Lewwii ilma Alfewoos utuu inni iddo itti qaraxa walitti qaban taa'u argee, "Na duukaa bu'i" jedheen. Lewwiinis ka'ee isa duukaa bu'e. **15** Yeroo Yesus mana Lewwiitti irbaata nyaachaa turetti, qaraxxoonnii fi cubbamoonni baay'en isaa fi barattoota isaa wajjin nyaachaa turan; namoonni isa duukaa bu'an baay'ee turaniiti. **16** Barsiistonni seeraa warri Fariisota turan yommuu isaa cubbamootaa fi qaraxxoota wajjin nyaatu arganitti, "Inni maaliif qaraxxoota fi cubbamoota wajjin nyaata?" jedhanii barattoota isaa gaafatan. **17** Yesus immoo waan kana dhageenyaan, "Ogeessi fayyaa tokko warra dhukkubsataniif malee warra fayyaa qabanif hin barbaachisu. Ani cubbamoota waamuufin dhufe malee qajeeltota waamuuf hin dhufne" jedheen. **18** Barattoonni Yohannissi fi Fariisonni ni soomu turan. Namoonni tokko tokko dhufanii, "Barattoonni Yohannissi fi barattoonni Fariisota ni soomu; barattoonni kee garuu maaliif hin soomne?" jedhanii Yesusin gaafatan. **19** Yesus immoo akkana jedhee deebise; "Keessummooni misirrichaa akkamiin utuu inni isaan wajjin jiruu soomuu danda'u? Isaan hamma isa of biraa qabanitti soomuu hin danda'an. **20** Garuu yeroon itti misirrichi isaan biraa fudhatumu ni dhufa; isaanis gaafas ni soomu. **21** "Namni uffata moofaa irratti erbee haaraa erbu tokko iyyuu hin jiru. Yoo kun godhame, erbeen haaraan sun uffata sana irraa tarsaasa; tarsaan sunis isa duraa ni caala. **22** Namni daadhii wayinii haaraa qalqalloo moofaatti naqu tokko iyyuu hin jiru. Yoo itti naqe immoo daadhii sun qalqalloo sana dhoosa; daadhichii fi qalqallichii horoomaa ba'u. Qooda kanaa daadhii wayinii haaraan qalqalloo haaraatti naqamuu qaba." **23** Guyyaa Sanbataa tokko Yesus lafa qottisaa midhaanii keessa darbaa ture; barattoonni isaas utuu isa wajjin deemaa jiranuu asheetii midhaanii cirachuu jalqaban. **24** Fariisonnis, "Ilaa, isaan maaliif waan Sanbataan hoijechuun hin eeyyamamne hoijetu?" jedhanii. **25** Innis akkana jedhee deebise; "Isin waan Daawit yeroo inni fi miiltonni isaa beela'anii fi rakkatanitti godhe sana takkumaa hin dubbifnee? **26** Bara Abiyaataar luba ol aanaa ture keessa, inni mana Waaqa seernee buddeena qulqulleeffame kan akka luboonni qofti nyaataniif eeyyamame sana nyaate.

Warra isa wajjin jiranifis ni kenne." **27** Yesusis akkana jedheen; "Sanbatatu namaaf uuame malee namni Sanbataaf hin uuamme. **28** Kanaafuu Ilmi Namaa Sanbataaf illee Gooftaa dha."

3 Ammas Yesusis mana sagadaa seene; namicha harki irratti goge tokkos achi ture. **2** Isaan keessaa namoonni tokko tokko Yesusin himachuu jedhanii sababa barbaadaa turan; kanaafuu akka inni Sanbataan namicha fayyisu ilaaluuf isa gaadan. **3** Yesusis namicha harki irratti goge sanaan, "Ka'i fuula nama hundaa dura dhaabadhу" jedhe. **4** Yesusis, "Sanbataan isaa kamtu eeyyamamaa dha? Waan gaarii hoijechuutu moo waan hamaa hoijechuutu? Lubbuu oolchuu moo aijeesuu?" jedhee isaan gaafate. Isaan garuu ni cal'isan. **5** Innis mata jabina isaaniitti akka malee gaddee, aariidhaan garagalee isaan ilaale; namicha sanaanis, "Harka kee diriirfadhu!" jedhe. Namichis harka diriirfate; harki isaas guutumaan guutuutti fayye. **6** Fariisonnis gad ba'anii akka ittiin Yesusis aijeesuu danda'an garree Heroodis wajjin mari'achuu jalqaban. **7** Yesusis barattoota isaa wajjin achihi ka'ee gara galaanichaatti qajeele; tuunni namoota baay'ees Galilaadhaa isa duukaa bu'e. **8** Namoonni baay'enis yommuu waan inni hoijechaa ture hunda dhaga'anitti Yihuudaadhaa, Yerusaalemi, Edoomiyaasi, biyya Yordaanos gamaatii, naannoo Xiiroosiiti fi Siidoonaatii gara isaa dhufan. **9** Innis akka baay'ina namaatiin hin dhiibamneef akka isaan bidiruu xinnoo tokko isaaq qopheessan barattoota isaati hime. **10** Sababii inni nama baay'ee fayyisee tureef, warri dhukkubsatan hundinuu isa tuquuf jedhanii irratti wal cabsaa turan. **11** Hafuuronni xuraa'onis yeroo isa argan fuula isaa duratti kufanii, "Ati Ilma Waaqaatil!" jedhanii iyyu turan. **12** Inni garuu akka isaan akka inni beekamu hin goone jabeessee isaan ajaje. **13** Yesusis tulluutti ol ba'ee warra ofii isaaatii barbaade ofitti waame; isaanis gara isaa dhufan. **14** Innis akka isaan isaa wajjin jiraatanii fi akka lallabaaaf isaa erguufi namoota kudha lama muudee barattoota jedhee moggaase; **15** akka isaan hafuurota hamoo baasanifiis taayitaa kenneef. **16** Warri kudha lamaan inni muudes isaan kana: Simoon isa inni "Phexros" jedhee moggaase, **17** Yaaqoob ilma Zabdewoosii fi obboleessa isaa Yohanniss warra inni "Bo'anergees" jedhee moggaase; Bo'anergees jechuun ilmaan "Kakawwee" jechuutu dha; **18** Indiriyaas, Fiiliphoos, Bartaloomewoos, Maatewos, Toomaas, Yaaqoob ilma Alfewoos, Taadewoos, Simoon Hinaafitcha, **19** Yihuudaa Keeriyoticha isa Yesusin dabarsee kenne. **20** Yesusis mana tokko seene; sababii namoonni akka malee baay'atan ammas walitti qabamanifi inni fi barattoonni isaa waa nyaachuu illee hin dandeene. **21** Firoonni isaaas yommuu waan kana dhaga'anitti isa qabuu dhaqan; namoonni, "Inni qalbii dabarseera" jechaa turaniiti. **22** Barsiistonni seeraa warri Yerusaalemi gad bu'an, "Inni Bi'eelzebuliin qabameera! Hangafa hafuurota hamootiin hafuurota hamoo baasaa jira" jedhan. **23** Yesus immoo ofitti isaan waamee akkana jedhee fakkeenyaaan isaanitti dubbate: "Seexanni akkamitti Seexana baasuu danda'a? **24** Mootummaan tokko yoo gargar of quode, mootummaan

sun dhaabachuu hin danda'u. **25** Manni tokko yoo Akkuma isaan dubbicha dhaga'aniin Seexanni dhufee gargar of qoode, manni sun dhaabachuu hin danda'u. dubbicha isaan keessatti facaafame sana fudhata. **16** **26** Seexannis yoo gargar of qoode, inni dhaabachuu hin danda'u; dhumini isaa ga'eeraati. **27** Dhugumaan namni kam iyyuu utuu duraan dursee nama jabaa tokko hin hidhin, mana nama jabaa sanaa seenee qabeenya isaa saamuu hin danda'u. Ergasii inni mana namicha jabaa sanaa saamuu danda'a. **28** Ani dhuguma isintittin hima; cubbuun isaanii hundi fi arrabsoon isaan dubbatan hundi namootaa dhiifamuu ni danda'a; **29** namni Hafuura Qulqulluu arrabsoo kam iyyuu garuu gonkumaa dhiifamaa hin argatu; inni itti gaafatuu cubboo bara baraa ti." (aiōn g165, aiōnios g166) **30** Yesuus sababii isaan, "Inni hafuura xuraa'a qaba" jeccha turanif waan kana dubbate. **31** Haatii fi obboloonni isaa dhufanii, ala dhaabatanii nama itti erganii isa waamsisan. **32** Namoonni baay'eenis isatti naanna'anii taa'aa turan; isaanis, "Haati keetii fi obboloonni kee ala dhadhaabatanii si iyyafachaa jiru" jedhanii isatti himan. **33** Inni immoo, "Haati kootii fi obboloonni koo eenyu?" jedhee gaafate. **34** Innis warra naannoo isaa marsanii tataa'an ilaaleeakkana jedhe; "Haati kootii fi obboloonni koo kunoo til" **35** Namni fedhii Waaqaa raawwatuu kam iyyuu obboleessa koo ti; obboleettii koo ti; haadha kootis."

4 Yesuus ammas qarqara galaanichaatti barsiisuu jalqabe. Tuunni naannoo isattii walitti qabame akka malee guddaa ture; utuu namoonni hundi qarqara galaanichaa irra afaan bishaanii jiranuu, inni bidiruu yaabbatee galaanicha irra achi hiiqee taa'e. **2** Fakkeenyaaanis waan baay'ee isaan barsiise; barsiisa isaa keessattisakkana jedhe: **3** "Mee dhaga'aal Kunoo, namichi sanyii facaasu tokko sanyii facaafachuu ba'e. **4** Utuu inni facaasaasaa jiruu sanyiin tokko tokko karaa irra bu'e; simbirroonnis dhufanii nyaatanii fixan. **5** Kaan immoo lafa kattaa, iddo biyoyo baay'ee hin qabne irra bu'e. Sanyiin sunis sababii biyyoon sun gad fageenya hin qabaatinifiif dafee bigile. **6** Yommuu aduu baatetti garuu bigiltuu sun ni coollage; waan hidda hin qabaatinifiis ni goge. **7** Sanyiin biraas qoraattii keessa bu'e; qoraattii sunis guddatee bigiltuu sana hudhe; bigiltuu sunis ija hin naqanne. **8** Ammas sanyiin kaan biyoyo gaarii irra bu'e. Ni bigile; ni guddatee; ijas ni naqate. Inni tokko soddoma, kaan jaatama, kaan immoo dhibba naqate." **9** Yesuusis, "Namni gurra dhaga'u qabu kam iyyuu haa dhaga'u" jedhe. **10** Yeroo inni kophaa turettis warri Kudha Lamaanii fi namoonni naannoo isaa turan biraas waa'ee fakkeenyaa sanaa isa gaafatan. **11** Innis akkana jedheen; "Iccitiin mootummaan Waaqaa isiniif kennameera. Warra ala jiranitti garuu wanni hundinuu fakkeenyaa himama; **12** kunis, "Isaan akka hin deebinee fi akka dhiifamaa hin argannef, arguu inuma argu, garuu hin qalbeeffatan; dhaga'uus inuma dhaga'u, garuu hin hubatan." **13** Yesuusis akkanaa isaaaniin jedhe; "Isin fakkeenyaa kana hin hubattanii? Yoos isin akkamitti fakkeenyaa hunda hubattu ree?" **14** Namichi sanyii facaasu sun dubbicha facaasa. **15** Namoonni tokko tokko sanyii karaa irraa, lafa dubbichi itti facaafame sana fakkaatu.

Akkuma isaan dubbicha dhaga'aniin Seexanni dhufee Warri kaan akkuma sanyii lafa kattaa irratti facaafamee ti; isaan yommuu dubbicha dhaga'anitti yommusuma gammachuun fudhatu. **17** Garuu isaan waan hidda hin qabneef yeroo gabaabaa qofa turu. Yeroo rakkinni yookaan ari'atamni sababii dubbichaatiif dhufutti isaan dafanii gufatu. **18** Ammas warri kaan sanyii qoraattii keessatti facaafamee fakkaatu; isaanis warra dubbicha dhaga'anii dha; **19** garuu yaaddoona addunyaa kanaa, gowwoomsaan qabeenyaatiif fi hawwiin waan garaa garaa isaan seenee dubbicha hudhee ija naqachuun dhowwa. (aiōn g165) **20** Warri kaanis sanyii biyoyo gaarii irratti facaafamee fakkaatu; isaanis dubbicha ni dhaga'u; ni fudhatu; ijas ni naqata; inni tokko soddoma, kaan jaatama, kaan immoo dhibba naqata." **21** Innis akkana isaaniin jedhe; "Isin ibrasaa gombisa jala yookaan siree jala kaa'uuf fidduu? Qooda kanaa baattuu isaa irra keessu mitii?" **22** Wanni dhokfame kam iyyuu mul'ifamuuf jiraati; wanni haguugame kam iyyuu ifatti baafamuuf jiraati. **23** Namni kam iyyuu yoo gurra dhaga'u qabaate haa dhaga'u." **24** Innis itti fufeeakkana jedheen; "Waan dhageessan qalbeeffadhaa. Safartuu itti safartaniinis, hammas caalaa iyyuu isiniif safarama. **25** Kan qabu kamiif iyyuu itti dabalamnee ni kennama; kan hin qabne garuu wanni inni qabu iyyuu irraa fudhatama." **26** Ammasakkana jedhe; "Mootummaan Waaqaa nama lafa isaa irratti sanyii facaasu tokko fakkaata. **27** Akkamitti akka ta'e namichi beekuu baatu illee, inni rafus yookaan dammaqus, sanyiin sun halkanii guyyaa ni biqila; ni guddatas. **28** Lafti ofuma isheetiin midhaan baafti; jalqabatti biqila, itti aansee hudhaa midhaanii, ergasii immoo midhaan guutuu baafti. **29** Namichis akkuma midhaanichi bilchaateen haamuu jalqaba; yeroon haamaa ga'eeraati." **30** Ammas inni akkana jedhe; "Mootummaan Waaqaa maal fakkaata jechuu dandeenya? Yookaan fakkeenyaa maaliitii isaa ibrasina? **31** Inni sanyii sanaaficcaa kan sanyiwwan lafa irra jiran hunda irra ximnaa ta'e fakkaata. **32** Erga facaafamee booddee garuu guddatee bigiltuu hunda caal; dameewwan gurguddaa simbirroonnis gaaddisa isaa jala jiraachuu danda'anis qabaata." **33** Yesuusis fakkeenyawwan akkanaa baay'eedham hamma isaan dhaga'uun danda'an dubbicha isaanitti dubbate. **34** Innis fakkeenyaa malee waan tokko illee isaanitti hin dubbanne. Yeroo kophaa turanitti garuu waan hunda barattoota isaatifi ni ibse. **35** Inni gaafas, yeroo galgalaa'etti, "Kottaa gama ceenaa" isaaaniin jedhe. **36** Isaanis tuuta namootaa sana achitti dhiisani Yesuusin akkuma inni bidiruu keessa jirutti fuudhanii deeman. Bidiruuwan biraasisa wajjin turan. **37** Bubbeen hamaan tokko ni ka'e; dambaliinis bidiruu sana dha'ee bidiruu sun bishaaniin guutamuu ga'e. **38** Yesuusis bidiruu sana keessa karaa duubaad boraatii tokko irra rafaa ture. Barattoonnisisa dammaqsanii, "Yaa barsiisa, dhumuun keenya homaa si hin dhibuu?" jedhanii. **39** Innis ka'e ee bubbee sana ifate; dambaliis sanaanis, "Cal'isi! Gab jedhis!" jedhe. Bubbeen sunis ni cal'ise; tasgabbiin guddaaniis ni ta'e. **40** Innis barattoota isaatin, "Isin

maaliif akkana sodaattu? Isin amma iyyuu amantii hin qabdani?" jedhe. **41** Isaanis akka malee sodaatanii, "Namichi bubbee fi dambaliin iyyuu ajajamaniif kun eenuy?" jedhanii wal gaafatan.

5 Isaanis galaanicha ce'anii biyya Gergeesenoon dhaqan. **2** Yommuu Yesuus bidiruu irraa bu'etti, yommusuma namichi hafuura xuraa'aadhaan qabame tokko iddo awwaalaati ba'ee isatti dhufe. **3** Namichi kun iddo awwaala jiraata ture; namni tokko iyyuu foncaan illee lammata isa hidhuu hin dandeenye. **4** Innis yeroo baay'ee funyoo sibiilaati fi foncaadhaan hidhama ture; garuu fonca sana kukkanee funyoo sibiila sanas caccabsa tureetii. Namni gad isa qabuu danda'u tokko iyyuu hin turre. **5** Innis yeroo hundumaa, halkanii guyyaa iddo awwaala keessattii fi gaarran gubaatti iyyaa, dhagna isaaS dhagaadhaan murmuraa ture. **6** Innis yommuu Yesuusin fagootti argetti itti fiigee, fuula isaa duratti jilbeenfate. **7** Sagalee ol fudhatee iyyees, "Yaa Yesuus Ilma Waaqa Waan Hundaa Olii, ati maal narraa barbaadda? Maqaa Waaqaati sin kadhadhaatii maalo no hin dhiphisini!" jedheen. **8** Yesuusis, "Yaa hafuura xuraa'aa, namicha kana keessaa ba'il" jedheenii tureetii. **9** Yesuusis, "Maqaan kee eenuy?" jedhee isa gaafate. Innis, "Nu waan baay'ee taaneef, maqaan koo Leegeewoon" jedhee deebise. **10** Akka inni biyya sana keessaa isaan hin ariineefis guddisee Yesuusin kadhate. **11** Hoomaan booyyee guddaan isaa gaara bira dheedaa ture. **12** Hafuuronni hamoon sunis, "Gara hoomaa booyyee sanaatti nu ergi; akka itti galluufis nuu eeyyami" jedhanii Yesuusin kadhatan. **13** Innis ni eeyyameef; hafuuronni xuraa'on sun ba'anii booyyee sanatti galan. Hoomaan gara booyyee kuma lamaa of keessaa qabu sunis ededa hallayya irraa gad furguggifamee galaanatti nam'ee liqimfame. **14** Warri booyyeewwan tiksan sunis baqatanii magaalaa fi baadiyyaatti waan kana odeeessan; namoonnis waan ta'e sana ilaaluu yaa'an. **15** Isaanis yommuu gara Yesuus dhufanitti namicha Leegeewoonii hafuurota hamootiin qabamee ture sana wayyaa uffatee, qalbii isattis deebi'ee achi taa'ee argan; nii sodaatanis. **16** Warri waan kana arganii turanis waan namicha hafuurota hamoon qabamee ture sanaaf ta'e fi waa'ee hoomaa booyyees namootatti odeeessan. **17** Kana irratti jarri akka Yesuus biyya isaanii keessaa ba'uuf isa kadhadchuu jalqaban. **18** Utuu Yesuus bidiruu yaabbachaa jiruu namichi hafuura hamaan qabamee ture sun isa wajjin deemuuf isa kadhate. **19** Yesuus garuu, "Gara mana keetii, warra keetti galitii waan guddaa Goofaan siif godhee fi akkamitti akka inni si maares isaanitti odeeessi!" jedheen malee hin eeyyameef. **20** Kanaafuu namichi sun dhaqee waan Yesuus isaaaf godhe Magaalaa Kurnan keessatti odeeessuu jalqabe. Namoonni hundinuu ni dinqifatan. **21** Yommuu Yesuus bidiruudhaan ammas gara gama galaanaatti ce'etti namoonni hedduun isa biratti walitti qabaman; innis qarqara galaanaa ture. **22** Hooggantoota mana sagadaa keessas namichi Yaa'iiros jedhamu tokko dhufe; innis yommuu Yesuusin argetti, miilla isaa irratti kufee, **23** "Intalli koo xinnoon du'u geesseerti. Akka isheen fayyitee jiraattuuf, maalo kottutuuii harka kee ishee irra ka'i" jedhee jabeessee isa kadhate. **24** Kanaafuu Yesuus isa wajjin dhaqe. Namoonni baay'eenis isa duukaa bu'an; gara isattis wal dhiiba turan. **25** Dubartiin dhiigni ishee waggaakudha lama dhangala'aa ture tokkos achi turte. **26** Isheenis ogeeyyi fayyaa baay'ee biratti akka malee dhiphatte; waan qabdu hundumas of harkaa fixxe; garuu ituma hammaachaa deeme malee itti hin wayyoofne. **27** Isheenis yommuu waa'ee Yesuus dhageessetti dugda isaa duubaan namoota gidduudhaan dhuftee uffata isaa tuqxe. **28** Isheen, "Ani yoon uffatuma isaa illee tuqe nan faya" jettee yaaddee turtetii. **29** Dhiigni ishees yommusuma cite; isheenis akka dhiphina ishee irraa fayyitee dhagna ishee keessatti hubatte. **30** Yesuusis yommusuma akka humni isa keessaa ba'e hubate. Innis namoota keessa garagalee, "Eenyutu uffata koo tuqe?" jedhee gaafate. **31** Barattooniisaas deebisanii, "Akka namoonni si dhiiba jiran utuma argituu, 'Eenyutu na tuqe?' jettee gaafattaa?" jedhan. **32** Yesuus garuu namni waan kana godhe eenyuu akka ta'e arguuf jedhee garagalee ilaale. **33** Dubarttiiinis waan isheef godhame hubattee sodaadhaan Hollachaa dhuftee miilla isaa irratti kufte; dhugaa hundumas isatti himte. **34** Innis, "Yaa intalaa, amantiin kee si fayyiseera. Nagaan deemi; dhiphina kee irraas fayyi" jedheen. **35** Utuu Yesuus dubbachaa jiruu namoonni tokko tokko mana Yaa'iiroos bulchaa mana sagadaatii dhufanii, "Intalli kee duuteerti; ati si achi maaliif barsiisicha rakkifta?" jedhan. **36** Yesuus garuu waan isaan jedhan jala qabuu didee bulchaa mana sagadaa sanaan, "Amani malee hin sodaatin!" jedhe. **37** Innis Phexros, Yaaqobii fi Yohannis obboleessa Yaaqoob malee akka namni tokko iyyuu isa faana deemu hin eeyyamne. **38** Yommuu mana hoogganaa mana sagadaa sanaa bira ga'anittis Yesuus uummata wacu, namoota boo'anii fi wawwaatan arge. **39** Innis ol seenee, "Wacnii fi boo'ichi kuu hundi maali? Intalattiin ni rafti malee hin duune" jedheen. **40** Isaan garuu isatti kolfan. Innis erga hunda isaanii gad baasee booddee, abbaa fi haadha intalatti, barattoota isa wajjin turanis fudhatee iddo intalattiin jirtu seene. **41** Innis harka ishee qabee, "Xaaliitaa quumiil!" jedheen; kunis, "Yaa mucattii xinnoo, ari siin nan jedha, ka'il!" jechuu dha. **42** Mucattiiinis yommusuma kaatee dhaabattee; asii fi achis deemuu jalqabde. Umuriin ishee waggaakudha lama ture. Isaanis yommusuma akka malee dinqifatan. **43** Innis akka namni tokko iyyuu waan kana hin beekneef ajaja cimaa kenne; akka isaan waan isheen nyaattu isheef kennan isaanitti hime.

6 Yesuus achii ba'ee gara magaalaa itti dhalatee dhaqe; barattooniisaas isa waajjin dhaqan. **2** Innis guyyaan Sanbataa geenyaan mana sagadaatti barsiisu jalqabe; warri isa dhaga'an baay'eenis ni dinqisiifatan. Isaanis akkana jedhanii gaafatan; "Namichi kun wantoota kanneen eessaa argate? Ogummaanisaaf kennname kun maali? Hojjiwan dinqisiisoon harka isaatiiin hojjetaman kanneen akkanaa maali? **3** Namichi kun sooftu mukaa mitii? Inni ilma Maariyam, obboleessa Yaaqoob, kan Yoosaa, kan Yihuudaa fi kan Simum mitii? Obboleettomni isaa as nu bira jiru mitii?" Isaanis

isatti gufatan. **4** Yesuuus immoo, "Raajiin magaalaa itti malee gadde; garuu sababii kakuu isaatii fi sababii warra dhalatetii, firoota isaa keessattii fi mana isaatii malee isa wajjin maaddiitti dhi'aataniiif jedhee ishee diduu kabaja hin dhabu" jedheen. **5** Innis dhukkubsattoota hin barbaanne. **27** Innis yommusuma loltuu tokko muraasa irra harka isaa kaa'ee fayyisuu malee hojii akka inni mataa Yohannis fiduuf ajajee erge. Loltuun dinqisiisa tokko illee achitti hojjechuu hin daneeny. sunis dhaqee mana hidhaa keessatti mataa Yohannis **6** Innis amantii dhabuu isaaniitif dinqifate. Yesuuus isaa irraa kute; **28** mataa isaaas gabatee irra kaa'ee fidee namoota barsiisa ganda tokko irraa gara ganda biraatti intalattiiti kenne. Isheenis haadha isheetti kennite. naanna'aa ture. **7** Warra Kudha Lamaan ofitti waamee **29** Barattooni Yohannisis waan kana dhageenyaan lama lamaan isaan erguu jalqabe; hafuurota xuraa'oo dhufanii reeffa isaa fuudhanii awwaala keessa kaa'an. irrattis taayitaa kenneef. **8** Akkana jedhees isaa **30** Ergamoonnis Yesuuus biratti walitti qabamanii waan ajaje. "Adeemsa keessaniif ulee malee waan tokko illee hojjetamii turanii fi waan barsiisanii turan hunda isatti jechuuni buddeena fi korojoo hin qabatinaa; sabbata himan. **31** Innis, "Kophaa keessan gara iddo namni hin keessanittti immoo maallaqa hin guduunfatinaa. **9** jirre tokkoo kottaatiif takka boqodhaa" jedheen; isaan Kophee kaa'adhaa; garuu kittaa lama hin uffatinaa. **10** sababii namoonni baay'een dhufaa, deemaas turaniiif Yeroo mana tokko seentaa kam iyyuu, hamma magaalaa carraa itti waa nyaatan illee hin qaban tureetii. **32** sanaa baatanitti manuma sana turaa. **11** Yoo iddoon Isaanis kophaa isaanii bidiruudhaan iddo namni hin kam iyyuu isin simachuu baate yookaan isin dhaga'uun jirre tokko dhaqan. **33** Namoonni deemuu isaanii argan baate, iddo sanaa ba'atii akka ragaa isaanittti ta'uuf baay'een garuu isaan beekan; magaalaawwan hunda awwaara miilla keessanii dhadha'adhaa." **12** Isaanis keessaa ba'anii miillaan fiiganii isaan dursanii iddo sana achii ba'anii akka namoonni qalbii jijiirrataniif lallaban. ga'an. **34** Yesuuus yommuu bidiruu irraa bu'etti tuuta **13** Hafuurota hamoo baay'ee baasan; dhukkubsattoota guddaa tokko arge; innis sababii isaan akkuma hoolota baay'ees zaytii dibanii fayyisan. **14** Heroodis mootichi tiksee hin qabnee turaniiif garaa laafeef. Kanaafuu inni waa'ee waan kanaa dhaga'e; maqaan Yesuuus sirriitti waan baay'ee isaan barsiisu jalqabe. **35** Yeroo kanatti beekamee tureetii. Namoonni tokko tokko, "Yohannis galgalaa'ee ture; kanaafuu barattooni isaa gara isaa cuuphaan warra du'an keessaa kaafameera; sababiin dhufaniiakkana jedhaniin; "Iddoon kun gammoojii dha; hojjiin dinqii isaan hojjetamuufis kanuma" jedhan. aduunis dhiiteerti. **36** Akka isaan gara baadiyyaatiif **15** Warri kaan, "Inni Eeliyas" jedhan. Kaan immoo, gandoota naannoo kana jiranii dhaqanii waan nyaatan "Inni raajota durii keessaa akka isa tokkoo ti" jedhan. bitanifiif namoota kanneen gad dhiisi." **37** Inni garuu, **16** Heroodis garuu yommuu waan kana dhaga'etti, "Isinuu waan isaan nyaatan kennaafii" jedhee deebise. "Yohannis isa ani mataa isaa irraa kutetu warra du'an Isaanis, "Dhaqnee buddeena diinaarii dhibba lamaa keessaa kaafame!" jedhe. **17** Heroodis mataan isaa binnee akka nyaatanifiif isaanifiif kenninuu ree?" jedhaniin. akka Yohannis qabamee, hidhamee mana hidhaatti **38** Innis, "Buddeena meeqa qabdu? Mee dhaqaa ilaala!" galfamu ajajee tureetii. Innis sababii niitti obboleessa ofii jedheen. Isaanis yommuu organitti, "Buddeena shanii isaa Filiphoo, sababii Heroodiyas ishee ofii fuudhee fi qurxummii lama" jedhan. **39** Yesuuus akka isaan ture sanaatiif jedhee waan kana godhe. **18** Yohannisis namoota hundumaa garee gareedhaan marga lalisa irra Heroodisiin, "Ati niitii obboleessa keetii fuudhuun kee teteessisan isaan ajaje. **40** Kanaafuu namoonni dhibba seera miti" jedhaanii tureetii. **19** Kanaafuu Heroodiyas dhibbaa fi shantama shantamaan garee gareedhaan Yohannisitti haaloo qabattee isa ajjeesuu barbaadde. tataa'an. **41** Innis buddeena shananii fi qurxummii Garuu ishee hin daneeny; **20** Heroodis akka Yohannis lamaan sana fuudhee, gara samii ol ilaalee galata nama qajeelaa fi nama qulqulluut'a'ee beekee, isa sodaatee, galchee buddeena sana caccabse. Akka isaan namootaaf eegumsa isaaq gochaa tureetii. Heroodis yommuu waan dhi'eessanifiis barattoota isaatii kenne. Qurxummii Yohannis dubbatu dhaga'etti akka malee rifate; ta'us lamaanis hunduma isaanifiif qoqqode. **42** Isaan gammachuudhaan isa dhaggeeffachuu barbaade. **21** hundi nyaatanii quufan; **43** barattoonis hurraa'aa Dhuma irrattis yeroon mijaa'aan argame. Heroodis budeenaatiif fi qurxummii gundoo kudha lama guutuu guyyaa dhaloota isaatii qondaaltota gurguddootaaf, walitti qaban. **44** Warri nyaatanis dhiira kuma shan ajajjoota loltootaatiif fi namoota Galiila keessatti turan. **45** Yesuuus yommusuma akka barattooni isaa beekamaniif irbaata qopheesse. **22** Intalli Heroodiyas bidiruu yaabbatanii hamma inni tuuta sana of irraa yommuu ol seentee sribettti Heroodisiif fi keessummoota gegeessutti isaa dura gara Beetisayadaatti darbanifiis isaan isaa warra irbaata afferaman gammachiifte. Mootichis dirqisiise. **46** Innis erga namoota of irraa gegeesee intalattiidhaan, "Waanuma barbaadde na kadhadhu; booddee kadhachuu gaaratti ol ba'e. **47** Yommuu ani siif nan kenna!" jedhe. **23** Innis, "Hamma walakkaa galgalaa'ettis bidiruun sun galaana walakkaa ture; mootummaa kootti illee waan ati na kadhattu kam Yesuuus immoo kophaa isaa lafa irra ture. **48** Innis iyyuu siif nan kenna!" jedhee kakuudhaan waadaa utuu barattooni sababii bubbeen fuula isaanii duraan galeef. **24** Isheenis gad baatee haadha isheetti, "Maal itti dhufef bishaan mooquudhaan dhiphatanuu arge. kadhadhu?" jette. Haati immoo, "Mataa Yohannis Innis halkan keessaa kutaa afuraffaatti galaana irra Cuuphaa" jettee deebifteef. **25** Intalattiinis yommusuma deema gara isaanii dhufe. Innis waan isaan bira darbu ariitiidhaan gara mootichaatti ol seentee, "Akka ati fakkaate; **49** isaan garuu yommuu galaana irra deemuu ammuna mataa Yohannis Cuuphaa gabatee irra keesee isaa arganitti ekeraa se'anii iyyan; **50** isaan hundi isaa naa kennitu nan barbaada" jetteen. **26** Mootichis akka arganii akka malee na'aniitii. Inni immoo, "Jabaadhaa!

Anumaatii hin sodaatinaa” jedhee yommusuma isaanitti dubbate. **51** Innis isaan wajjin bidiruu yaabbate; bubbleen sunis gab jedhe. Isaanis akka malee dinqisiifatan; **52** isaan waa’ee buddeennan sanaa hin hubanneetii; mata jabeeyyiis turan. **53** Isaanis yommuu gama ce’aniitti Geensereexittii bidiruu irraa bu’an; bidiruu sanas achitti hidhan. **54** Akkuma isaan bidiruu irraa bu’aniinis namoonni Yesuusin beekan. **55** Namoonni sunis biyya sana guutuu keessa asii fi achi fiiganiid iddooy Yesuus achi jira jechuu dhaga’an hundumatti dhukkubsattoota sreedhaan baatanii fiduu jalqaban. **56** Iddoo inni dhage kam illee jechuunis gandoota, magalaawwan yookaan baadiyyaahundattti warra dhukkubsatan fidanii lafa gabaa kaa’an. Isaanis akka dhukkubsattoonni sun handaara wayyaa isaa illee tuqaniifisa kadhatan; warri handaaruma wayyaa isaa tuqan hundinuu ni fayyan.

7 Fariisotaa fi barsiistota seeraa keessa warri

Yerusaalemii dhufan tokko tokko Yesuus biratti walitti qabamanii **2** barattoota isaa keessaat tolko tokko harka, “Hin qulqulleeffaminiin” jechuunis utuu harka hin dhiqatin buddeena nyaachuu isaanii argan. **3** Sababiin issaas Fariisonni, Yihuudoonni hundinuu duudhaa maanguddootaa eeguuf jedhanii utuu harka hin dhiqatin hin nyaataanii. **4** Yommuu gabaadhaa galanittis utuu of hin qulqulleessin hin nyaatan. Dudhaa biraa baay’ees kan akka xoofoo dhiquu, okkotee fi huuroo dhiquu ni eegu. **5** Kanaafuu Fariisonni fi barsiistonni seeraa, “Barattooni kee qooda harka ‘Hin qulqulleeffaminiin’ nyaatan maalif akkuma duudhaa maanguddootaatti hin jiraanne?” jedhanii Yesuusin gaafatan. **6** Innisakkana jedhee deebise; “Yaa fakkeesitoota, Isaayyaas yommuu waa’ee keessan raajii dubbatetti sirrii ture; kunis akkuma akkana jedhamee barreefamee dha: “Uumanni kun hidhii isaatii na kabaja; garaan isaa garuu narraa fagoo jira. **7** Isaan akkanumaan na waaqeffatu; barsiisni issaaniis sruunma namaati.” **8** Isin ajaja Waaqaa dhiiftanii, duudhaa namootaa jabeessitanii eegdu.” **9** Innis ittuma fufeeakkana jedheen; “Isin duudhaa ofii keessanii eeguuf jettanii ajaja Waaqaa tuffachuuuf mala gaarii qabdul! **10** Museen, ‘Abbaa keetii fi haadha keetiif ulfina kenni; namni abbaa isaa yookaan haadha isaa arrabsu kam iyyuu haa ajjeefamu’ jedheeraati. **11** Isin garuu yoo namni kam iyyuu akka wanni silaa abbaa isaa yookaan haadha isaa gargaaruuf oolu Qurbaana jechuunis Waaqaa kennameera jedhee dubbate, **12** isin akka inni abbaa isaatif yookaan haadha isaatif waan tokko illee godhu si’achi hin eeyyamtanii. **13** Akkanaanis duudhaa keessanisa walitti dabarsitan sanaan dubbiil Waaqaa busheessitu. Waan akkanaa baay’ees nii hojjeti.” **14** Yesuus ammas namootaa sanaa ofitti waamee akkana jedheen; “Isin hundi na dhaga’aa; kanas hubadhaha. **15** Waan nama keessaa ba’utu nama ‘xureessa’ malee wanni alaa namatti seenee nama ‘xureessuu’ danda’u tokko iyyuu hin jiru. [**16** Namni kam iyyuu yoo gurra dhaga’u qabaate haa dhaga’u.”] **17** Erga inni namootaa biraa mana ol seenee booddee barattoonni isaa waa’ee fakkeenyaa sanaa isa gaafatan. **18** Innisakkana jedhee gaafate; “Isin hin hubattanii? Akka wanni alaa namatti seenu tokko iyyuu nama ‘xureessuu’ hin dandeenye hin

qalbeeffattanii? **19** Wanni sun garaa isaa seenee ergasii dhagna isaa keessaa gad ba’aa malee garaaisaa hin seenuutii.” Yesuusis kana jechuudhaan akka nyaanni hundinuu qulqulluu ta’e labse. **20** Innis itti fufeeakkana jedhe: “Wanni nama ‘xureessu’ waan nama keessaa ba’uu dha. **21** Yaadni hamaan keessa namaatii, garaa nama keessaa ba’atii; innis halalummaa, hanna, nama ajeesuu, ejja, **22** doqnummaa, hamminna, gowwoomsaa, jirenya gad dhiisi, hinaaffaa, maqaa nama balleessuu, of tuluummaa fi gowwummaa. **23** Wantoonni hamoon kunneen hundinuu nama keessaa ba’u; namas ‘ni xureessu.’” **24** Yesuus iddooy sanaa ka’ee aanaa Xiroositti qajeelo. Mana tokkos ol seene; innis akka namni tokko iyyuu achi jiraachuu isaa beeku hin barbaanne; garuu dhokachuu hin dandeenye. **25** Dubartiint intalli ishee hafuura xuraa’aan qabamte tokko akkuma waa’ee isaa dhageesseen dhuftee miilla isaa irratti kufte. **26** Dubarttiiniis nama Giriik, kan biyya Sooriyya keessatti Finiiqueetti dhalatee dha. Isheen akka inni intala ishee keessa hafuura hamaa sana baasuu Yesuusin kadhatte. **27** Innis, “Dura ijooleen haa quuftu; buddeena ijoolee fuudhanii saroota dura buusuu sirrii miti” jedheen. **28** Isheen garuu, “Eeyyee yaa Gooftaa, saroonni iyyuu maaddii jala hambaa ijooleen harcaafu nyaatuut” jettee deebifteef. **29** Yesuusis, “Jecha kee kanaaf gal; hafuuri hamaan sun intala kee keessa ba’eera” jedheen. **30** Isheenis yommuu manatti galgettintallli ishee siree irra ciifte, hafuuri hamaan sunis keessaa ba’ee argatte. **31** Ergasiis Yesuus biyya Xiroosittii ka’ee Siidoonaa keessa darbee, kutaa Magaalaa Kurnanii keessa ba’ee gara galaana Galilaa dhufe. **32** Jarri tokkos namicha gurra duudaa fi arrab-didaa tokko isatti fidanii akka inni harka isa irra kaa’uuf kadhatan. **33** Yesuusis namicha sana tuuta keessa kophatti baasee quba isaa gurra namicha keessa kaa’e. Hancufa tufees arraba namicha tuqe. **34** Gara samiis ol ilaalee, hafuura guddaa baafatee, “Eftaahl!” jedheen; kana jechuunis “Banami!” jechuun dha. **35** Gurri namichaas yommusuma baname; arrabni isaa hiikamee rakkina tokko malee dubbachuu jalqabe. **36** Yesuusis akka isaan nama tokkotti illee hin himneef namootaa sana ajaje. Hammuma inni cimsee isaan ajaje sana, isaanis ittuma caalchisanii odeesson. **37** Warri oduu sana dhaga’aniis akka malee dinqifatanii, “Inni waan hunda gaarii godheera; warri duudaanis akka dhaga’an, warri arrabni isaanii dubbachuu dides akka dubbatan ni godha” jedhan.

8 Gidduu sana tuunni biraa guddaa isaa ammas walitti qabame. Yesuusis sababii tuunni sun waan nyaatuu hin qabatiiniif barattoota isaa ofitti waameeakkana jedhe; **2** “Sababii isaan guyyaa sadii na bira turanii waan nyaatan tokko illee hin qabneef, ani namootaa kanneeniif garaan laafa. **3** Yoo ani agabuu isaanii gad isaan dhiise, isaan karaa irratti nii gaggabu; isaan keessaa tokko fagoodhaa dhufaniitii.” **4** Barattooni isaaas deebisanii, “Namni kam iyyuu gammoojjii kana keessatti buddeena isaan ga’u eessaa argachuu danda’aa?” jedhan. **5** Yesuus immoo, “Isin buddeena meeqa qabdu?” jedhee gaafate. Isaanis, “Torba” jedhan. **6** Innis akka namoonni sun

lafa tataa'an itti hime. Buddeena torban fuudhee erga galateeffatee booddee kukkutee akka isaan namootaaaf dhi'eessaniif barattoota isaatti kenne; isaanis namootaaaf dhi'eessan. 7 Akkasumas qurxummiix xixinnoo muraasa turan; qurxummiix sanas eebbisee akka isaan hiraniif barattoota isaatti hime. 8 Namoonnis nana! Na duubatti deebi'il Ati kan namaa yaadda malee nyaataniif quifan. Ergasiis barattooni hambaa gundoo torba guutuu walitti qaban. 9 Isaanis gara nama kuma afurii turan. Innis erga of irraa isaan geggesseebooddee, 10 barattoota isaa wajjin yommusuma bidiruu yaabbatee biyya Daalmaanuita dhaqe. 11 Fariisonnis dhufanii Yesuusittai falmuuj jalqaban; isaa qoruuf jedhaniis mallattoo samii irraa isaa irraa barbaadan. 12 Innis hafuura dheeraa baafatee, "Dhaloomni kun maaliif mallattoo barbaada? Ani dhuguma isinitti hima; mallattoon tokko iyuu dhaloona kanaaf hin kennamu" jedheen. 13 Innis isaan dhiisee bidiruutti deebi'ee gama ce'e. 14 Barattooniis buddeena tokkicha bidiruu keessaa of biraq qaban sana malee buddeena fudhachuu irraanfataniit turan. 15 Yesuusis, "Beekkadhaa; raacitii Fariisotaatiif raacitii Heroodis irraa of eeggadhaa" jedhee isaan akekkiichiise.

16 Isaanis, "Kun sababii nu buddeena hin qabneef" jedhaniis wali wajjin haasa'an. 17 Yesuusis waan isaan haasa'an beekee akkanai jedhee isaan gaafate; "Isin maaliif waa'ee buddeena dhabuu keessanii dudubattu? Isin amma iyuu hin argitanii? Yookaan hin hubattanii? Mataa jabaattanii?" 18 Isin utuma ija qabdanuu hin argitanii? Utuma gurra qabdanius hin dhageessanii? Hin yaadtanii? 19 Yeroo ani buddeena shanan sana nama kuma shaniff caccabsetti isin hurraa aa gundoo meeqa guutuu kaftan?" Isaanis, "Kudha lama" jedhaniin. 20 Innis, "Yeroo ani buddeena torba nama kuma afurii caccabsetti hambaa gundoo meeqa guutuu walitti qabdan?" jedhee gaafate. Isaanis, "Torba" jedhaniin. 21 Innis, "Isin amma iyuu hin hubattanii?" jedheen. 22 Isaanis Beetisayidaa dhaqan; jarri tokkos namicha jaamaa tokko fidanii akka inni isaa qaqqabuu Yesuusin kadhatan. 23 Innis namicha jaamaa sana harka qabee ganda sana keessaa baase. Ija isaatattu tufee, harka isaa irraka'a, "Waa arguu daneessa?" jedhee gaafate. 24 Namichis ol ilaalee, "Namoota nan arga; isaan muka deemu natti fakkatu" jedhe. 25 Yesuus amma illee harka isaa ija namicha irra ka'a. Iji namichaas ni baname; agartuun isaa ni deebi'eef; waan hundas siriitti arge. 26 Yesuusis namichaan, "Gara ganda sanaa seenteet waan kana nama tokkotti illee hin himin" jedhee gara mana isattiaisa erge. 27 Yesuusii fi barattooni isaa gara gandoota naannoo Fiiliphooqs Qiisaariyaa jiranii darban. Innis, "Namoonni anaan eenyu jedhu?" jedhee karaa irratti isaan gaafate. 28 Isaanis, "Namoonni tokko tokko, 'Inni Yohannis Cuuphaa dha' jedhu; warri kaan, 'inni Eeliyaas' jedhu; kaan immoo, 'inni raajota keessaa isaa tokkoo dha' jedhu" jedhaniis deebisan. 29 Innis, "Isin eenyu anaan jettu?" jedhee gaafate. Phexrosis, "Ati Kiristoos" jedhee deebise. 30 Yesuusis akka isaan waa'ee isaa nama tokkotti illee hin himneef isaan akekkiichiise. 31 Yesuusis akka Ilmi Namaa waan hedduun dhiphachuu qabu, akka maanguddootaan, luboota hangafootaa fi barsiistota seeraatiin tuffatamuu

qabuu fi akka ajjeefamuu qabu, guyyaa sadii booddee immoo akka du'a ka'u isaan barsiisuu jalqabe. 32 Innis waa'ee kanaa ifatti baasee dubbate; Phexrosis kophaatti inni tuuta sanaa fi barattoota isaa offiti waameeakkana afurii turan. Innis kam iyuu yoo na faana dhufuu barbaade, inni of haa ganu; fannoo isaa baadhatees na duukaa haa bu'u. 35 Namni lubbuu isaa oolfachuu barbaadu kam iyuu lubbuu isaa ni dhabaatii; garuu namni anaa fi wangeelaaf jedhee lubbuu isaa dhabu kam iyuu lubbuu isaa ni oolfata. 36 Namni yoo addunyaa guutuu argatee lubbuu isaa immoo dhabe bu'aa maalii argata? 37 Yookaan namni qooda lubbuu isaa maal kennuu danda'a? 38 Yoo namni kam iyuu dhaloona ejja fi cubbamaa kana keessatti anaa fi dubbii kootti qaana'e, Ilmi Namaa yommuu ulfina Abbaa isaaatiin ergamoota qulqulluu wajjin dhufutti isatti ni qaana'a."

9 Innis, "Ani dhuguman isinitti hima; warra as dhadhaabachaa jiran keessaa namoonni tokko tokko hamma mootummaan Waaqa humnaan dhufee arganitti du'a hin dhandhaman" isaaanii jedhe. 2 Yesuus guyyaa ja'a booddee Phexrosin, Yaqqoobii fi Yohannisin fudhatee tulluu dheeraa tokkotti iddo isaan hundi kophaa turuu danda'anitti ol isaan baase. Innis achitti fuula isaanii duratti geedaram. 3 Uffanni isaaas uffata namni addunyaa kanaa kam iyuu miicee addeessuu danda'u caalaa akka malee addaate. 4 Eeliyaasiif fi Museenis isaanitti mul'atan; isaanis Yesuus wajjin haasa'aa turan. 5 Phexrosis Yesuusin, "Yaa Barsiisaa, as jiraachuun nuuif gaarrii dha; daasii sadii, tokko siif, tokko Museef, tokko immoo Eeliyaasiif ni ijaarra" jedhe. 6 Inni waan dubbatu hin beeku ture; isaan akka malee sodaatanii turaniit. 7 Duumessis dhufee isaan haguuge; sagaleen, "Kun Ilma koo isaa ani jaalladhuu dha. Isinis isaa dhaga'aal" jedhu tokko duumessicha keessaa dhufe. 8 Isaanis yommuu akkuma tasaas naannoo isaanii ilaalanitti Yesuusin malee nama tokko illee of biratti hin argine. 9 Utuu tulluu sana irraa bu'uutti jiranuu Yesuus akka isaan hamma Ilmi Namaa warra du'an keessaa ka'utti waan argan sana nama tokkotti illee hin himne isaan ajaje. 10 Isaanis "warra du'an keessaa ka'uun" maal akka ta'e wal gaggafachaa dubbicha garaatti qabatan. 11 Isaanis, "Barsiistoni seeraa maaliif Eeliyaas akka duraan dursee dhufuu qabu dubbatu?" jedhaniis isaa gaafatan. 12 Yesuus akkana jedhee deebise; "Dhugumaan Eeliyaas duraan dursee ni dhufa; waan hundas iddoottideebisa. Yoos maaliif Ilmi Namaa akka malee dhiphachuu fi tuffatamuu qaba jedhamee barreeffame ree?" 13 Ani garuu isinittihima; Eeliyaas dhufeera; isaanis akkuma waa'ee isaa barreeffame sanatti waanuma fedhan hunda isatti hojetan." 14 Isaanis yommuu gara barattoota kaanii dhufanitti, namoonni hedduun isaanittinaanana'ani, barsiistoni seeraa immoo utuu isaanittifalmanuu argan. 15 Namoonni hundinuus akkuma Yesuusin arganiin akka malee dinqifataniisa dubbisuudhaa itti fiigan. 16 Innis, "Isin maal isaanittifalmitu?" jedhee isaan gaafate. 17

Namoota sana keessaas namichi tokkoakkana jedhee deebise; "Yaa barsiisa, ani ilma koo kan hafuura arraba didaadhaan qabame sitti fideera. **18** Hafuurichi yeroo itti ka'u kam iyyuu, darbatee lafaan isa dha'a. Gurbichis hoomacha afaaani baasa; ilkaan qara; ni kokottaa's. Ani akka hafuura sana baasaniif barattoota kee nan gaafadhe; isaan garuu hin dandeeyne." **19** Yesuusis deebisee, "Isin dhaloota hin amanne nana; ani hamma yoomiittin isin wajjin jiraadha? Hamma yoomiittis ani isinii obsa? Mee gurbicha natti fidaa" jedhe. **20** Isaanis gurbicha isatti fidan. Hafuurichis akkuma Yesuusin argeen gurbicha dhidhiitachiise; gurbichis lafa dha'ee hoomacha afaaani baasee gangalate. **21** Yesuusis, "Wanni kun erga isa qabee hammam ture?" jedhee abbaa gurbichaa gaafate. Innisakkana jedhe; "Ijoolummaadhaa jalqabee ti. **22** Isaa jeeesuuf jedhees yeroo baay'ee ibidda keessa yookaan bishaan keessa isa buuseera. Ati garuu yoo waanuma tokko illee gochuun dandeesse garaa nuu laafiiitii nu gargaari." **23** Yesuusis, "Yoo dandeesse jettaa? Nama amanuuw wanni hundi ni danda'ama" jedheen. **24** Yommusuma abbaan mucaa sanaa, "Ani nan amana; amantii dhabuu koo na gargaari" jedhee iyee. **25** Yesuusis yommuu namoota garrisianii dhufan argettii, "Yaa hafuura duudaa fi arrab-didaan nana, akka ati isa keessaa baatu, deebitees akka isatti hin galle sin ajaja" jedhee hafuura xuraa'aa sana ifate. **26** Hafuurri sun iyee, akka malees isa dhidhiitachiisee keessaa ba'e. Gurbichis akkuma reeffaa ta'e; namoonni baay'enis, "Inni du'eraa" jedhan. **27** Yesuus garuu harka qabee ol isa kaase; gurbaan sunis ka'ee dhabate. **28** Erga Yesuus manatti ol galee booddee barattoonni isaa, "Nu maaliif hafuura hamaa sana baasuu dadhabne?" jedhanii kophatti isa gaafatan. **29** Innis deebisee, "Inni akkanaa kun kadhannaa fi sooma qofaan ba'a malee waan biraatiin hin ba'u" jedheen. **30** Isaan achii ka'anii Galilila keessa darban. Yesuusis akka namni tokko iyyuu kana beeku hin barbaanne; **31** sababiisa, "Ilmi Namaa dabarfamee harka namootaatti ni kennama. Isaanis isa ni ajjeesu; innis guyyaa sadii booddee du'aa ni ka'a" jedhee barattoota isaa barsiisa ture. **32** Isaan garuu waan inni jedhe hin hubanne; isa gaafachuu ni sodaatan. **33** Isaanis Qifirnaahom dhaqan. Innis yeroo mana keessa turetti, "Isin karaatti maal walitti falmaa turtan?" jedhee isaan gaafate. **34** Isaan garuu eenyu akka nama hundumaa calu karaatti waan walitti falmaa turtaanii ni cal'isan. **35** Yesuusis taa'ee warra kudha lamaan waamee, "Namni nama jalqabaa ta'uun barbaadu kam iyyuu nama hundaa gadii fi tajaajilaa nama hundaa ta'u qaba" jedheen. **36** Innis mucaa xinnaa tokko fidee isaan gidduu dhaabe. Hammateesakkana isaanii jedhe; **37** "Namni ijolleek xixinno kanneen keessaa tokko maqaa kootiin simatu kam iyyuu na simata; namni na simatu kam iyyuusisa na erge sana simata malee na qofa hin simatu." **38** Yohannisis, "Yaa barsiisa, nu utuu namni tokko maqaa keettiin hafuurota hamoo baasuu arginee waan inni nu duukaa hin buuneef isa dhowwine" jedhe. **39** Yesuus garuuakkana jedhe; "Isa hin dhowwinaa; namni maqaa kootiin dinqii hojetu kan ergasii immoo dafee waa'ee koo waan hamaa dubbachuu

danda'u tokko iyyuu hin jiruutii. **40** Namni nuun hin mormine kam iyyuu kanuma keenyaatii. **41** Ani dhuguman isinitti hima; namni sababii isin kan Kiristoos taataaniif jedhee bishaan budduuqsa tokkoo isinii kenuu kam iyyuu dhugumaan gatii isaa hin dhabu. **42** "Namni kam iyyuu warra natti amanan xixinnaa kanneen keessaa tokko gufachiisuu irra, utuu dhagaan daakuu guddaan isaa morma isatta hidhamee galaanatti darbatamee isaaaf wayya ture. **43** Yoo harki kee si gufachiise, of irraa muri. Harka lama qabaattee gahaannamitti, iddoobiddi isaa hin dhaamnetti galuu irra, harka dooluudhaan jireenyatti galuu siif wayya. [**(Geenna g1067)** **44** Gahaannamis iddoob, "raammoon isaanii hin duune, ibiddis hin dhaamnee dha."] (questioned) **45** Yoo miilli kee si gufachiise of irraa muri. Miilla lama qabaattee gahaannamitti darbatamuun irra, laamshofftee jireenyatti galuu siif wayya. [**(Geenna g1067)** **46** Gahaannamis iddoob, "raammoon isaanii hin duune, ibiddis hin dhaamnee dha."] (questioned) **47** Yoo iji kee si gufachiise, of keessaa baasi. Ija lama qabaattee gahaannamitti darbatamuun irra ija tokkoon mootummaa Waaqaatti galuu siif wayya. **(Geenna g1067)** **48** Gahaannamis iddoob, "raammoon isaanii hin duune, ibiddis hin dhaamnee dha." (questioned) **49** Namni hundinuu ibiddaan mi'eefama. **50** "Soogiddi gaarii dha; garuu yoo mi'aa isaa dhabe, mi'aa isaa akkamiin deebisuufi dandeessu? Isinis soogidda of keessaa qabaadhaa; walii wajjinis nagaan jiraadhaa."

10 Yesuusis achii ka'ee gara biyya Yihuudaatii fi Yordaanos gamaa dhaqe. Amma illee namoonni isaa biratti walitti qabaman; innis akkuma bartee isattaan barsiise. **2** Fariisonni dhufanii, "Namni tokko nitii isaa hiikuun ni eeyyamamaa?" jedhanii gaafachuuudhaan isaa qoran. **3** Innis deebisee, "Museen maal isin ajaje?" jedheen. **4** Isaanis, "Namni tokko akka waraqaan ragaa hiikkaa barreeseefti nitii isaa hiiku Museen eeyyameera" jedhan. **5** Yesuusis akkana jedhee deebisee; "Museen sababii mata jabina keessaniifti jedhee seera kana isiniif barreesse. **6** Jalqaba uumamaatti kaassee garuu Waaqni, 'Dhiira fi dubartii isaan taasise.' **7** 'Kanaafis namni abbaa isatta fi haadha isaa ni dhiisa; nitii isaa wajjinis tokko ta'a; **8** lamaan isaanii iyyuu foon tokko ni ta'u. 'Egaa isaan si'achi foon tokko malee lama miti. **9** Kanaafuu waan Waaqni tokko taasise namni gargar hin baasin.' **10** Utuu ammas mana jiranuu barattoonni waa'ee dubbi kanaa Yesuusis gaafatan. **11** Innisakkana jedhee deebiseef; "Namni nitii isaa hiikee dubartii biraa fuudhu kam iyyuu ishee irratti ejja raawwata. **12** Isheenis yoo dhirsaa ishee hiiktee nama biraatti heerunte ejja raawwatti." **13** Namoonni akka inni harka isaan irra kaa'uf ijolleek xixinno Yesuusis fidaa turan; barattoonni garuu isaan ifatan. **14** Yesuus yommuu waan kana argettii aareeakkana isaanii jedhe; "Ijolleek xixinnoon gara koo haa dhufanitii hin dhowwinaa; mootummaan Waqaqa kan warra akkanaatii. **15** Ani dhuguman isinitti hima; namni akkuma ijolleetti mootummaa Waqaqa hin simanne kam iyyuu gonkumaa itti hin galu." **16** Innis ijolleek sana fuudhee ofitti qabe; harka isaan irra kaa'ee isaan eebbise. **17** Akkuma Yesuus

deemuuf karaa qabateen namichi tokko fiigaa dhufee fuula isaa duratti jilbeenfatee, "Yaa barsiisa gaarii, ani jirenya bara baraa dhaaluuf maal gochuun qaba?" **(aiōnios g166)** 18 Yesuusis akkana jedhee jedhee gaafate. "Ati maaliif gaarii naan jetta? Waaqa tokkicha malee gaariin hin jiru. **19** Ati ajajawwan ni beekta; "Hin jiru; kaaqaaqaa qabateen namichi ilaalee isaa jaallatee, "Waan tokkotu si duraa hir'ata; dhaqitii waan qabdu hunda gurgurihiyyeeyyiif kenni; samii irratti badhaadhummaa ni qabaattaa. Ergasii kottuu na duukaa bu'i" jedheen. **20** Namichis, "Yaa barsiisa, ani ijoollummaa kootii jalqabee ajajawwan kanneenee hunda eegeera" bulchitoota Namoota Ormaatti ilaalamani sun isaan jedhe. **21** Yesuus namicha ilaalee isaa jaallatee, "Waan irratti goofummaa mul'isan, gurguddoorni isaanis akka tokkotu si duraa hir'ata; dhaqitii waan qabdu hunda gurgurihiyyeeyyiif kenni; samii irratti badhaadhummaa ni qabaattaa. Ergasii kottuu na duukaa bu'i" jedheen. **22** Kana irratti fuulli namichaa ni geeddaram. Inni gaddee garuu ammas akkana jedheen; "Ijolle, mootummaa garuu ammas akkana jedheen; "Ijolle, mootummaa barattoota isaatii fi tuuta namootaa guddaa isaa wajjin Waaqaatti galuu sooreyyiif akkam rakkisaa dha!" **23** Yesuus sooreessi mootummaa Waaqaatti galuu irra qaawwa jedhamu ilmi Ximeewos karaa irra taa'ee kadhachaa lilmoo keessa ba'uutu gaalaaf salphata." **24** Barattoonis dubbiis isaa ni dinqisiifatan. Yesuus garuu ammas akkana jedheen; "Ijolle, mootummaa barattoota isaatii fi tuuta namootaa guddaa isaa wajjin Waaqaatti galuu akkam rakkisaa dha! **25** Namni Yerikoodhaa ba'aa jiruu, namichi jaamaan Barxiimewos dinaa. **26** Barattoonis ture. **27** Yesuus isaa ilaalee, "Kun garuu Waqaaf malee namaaf hin danda'amu; Waqaaf wanni hundinuu ni danda'amaati" jedhe. **28** Kana joollee yookaan lafa qotiisaa dhiise kam iyuu, **29** Yesuus deebisee akkana jedheen; "Ani dhuguma isinintti nan hima; namni anaa fi wangeelaaf jedhee mana yookaan obboloota yookaan obboleettota yookaan haadha yookaan abbaa yookaan joollee yookaan lafa qotiisaa dhiise kam iyuu, **30** kan bara ammaa kana keessa ari'atama wajjin manneen, obboloota, obboleettota, haadhota, joollee fi lafa qotiisaa dachaa dhibba hin arganne, kan bara dhufuttis jirenya bara baraa hin dhaalle tokko iyuu hin jiru. **(aiōn g165, aiōnios g166)** **31** Garuu warri jalqabaa hedduun warra dhumaa, warri dhumaa immoo warra jalqabaa ni ta'u." **32** Isaanis Yerusaalemitti ol ba'uuf jedhanii karaa irra turan; Yesuus immoo isaan dura deemaa ture; barattoonis ni dinqisiifatan; warri duukaa bu'a turan immoo ni sodaatan. Yesuus amma illee warra kudha lamaan kophatti baasee waan isatti dhufuuf jiru isaanitti hime. **33** Akkanas jedhe; "Kunoo, nu Yerusaalemitti ol ba'a jirra; Ilmi Namaas dabarfamee luboota hangafootattii fi barsiisota seeraatti ni kennama. Isaanis du'a itti muru; akkasumas dabarsantii Namoota Ormaatti isa kenuu; **34** isaanis isatti quoosu; isatti tufu; isa garafu; isa ajjeesus. Inni garuu guyyaa sadii booddee du'a ni ka'a." **35** Ilmaan Zabdewoos jechuunis Yaqoobii fi Yohannis gara Yesuus dhufanii, "Yaa Barsiisa, akka ati waan nu si kadhannu kam iyuu nuu gootu barbaanna" jedhan. **36** Innis, "Akka ani maal isiniif godhu barbaaddu?" jedheen. **37** Isaanis deebisanii, "Yeroo ulfina keetiiti, tokkoon keenya mirga keetiin, tokkoon keenya immoo bitaa keetiin akka teenyuuf nuuf eeyyami" jedhanii deebisan. **38** Yesuusis, "Isin waan kadhattan hin beektan; xoofoo ani dhugu, dhugu yookaan cuuphaa

ani cuuphamu, cuuphamuu ni dandeessuu?" jedheen. **39** Isaanis, "Ni dandeenna" jedhanii deebisan. Yesuusis akkana jedheen; "Xoofoo ani dhugu ni dhugdu; cuuphaa ani cuuphamus ni cuuphamtu; **40** garuu mirga koo yookaan bitaa koo taa'uun kan kennu ana miti. Iddoon kun kan warra isaanisif jedhamee qopheeffame sanaa aijeesin; hin ejjin; hin hatin; sobaan dhugaa hin ba'in; ti." **41** Warri kurnan yommuu waan kana dhaga'anitti hin gowwoomsin; abbaa keetii fi haadha keetii ulfina Yaqoobii fi Yohannisitti aaran. **42** Yesuusis walitti kenni." **43** Isaanis, "Isin waamee akkana jedhe; "Isin akka warri akka kootii jalqabee ajajawwan kanneenee hunda eegeera" bulchitoota Namoota Ormaatti ilaalamani sun isaan jedhe. **44** Yesuus namni nama jalqabaa ta'uun barbaadu kam iyuu tajaajila keessaan ta'uun qaba; **45** Ilmi Namaa iyuu garbicha nama hundaa ta'uun qaba. **46** Isaanis Yerikoo dhufan. Utuu Yesuus Naazreetti ta'e dhaga'etti, "Yesuus, yaa ilma Daawit na ree?" walini jedhan. **47** Yesuus isaa ilaalee, "Kun maari!" jedhee iyuu jalqabe. **48** Namoonni baay'een garuu Waqaaf malee namaaf hin danda'amu; Waqaaf akka inni cal'isuuf ifatan; inni garuu, "Yaa ilma Daawit wanni hundinuu ni danda'amaati" jedhe. **49** Yesuus isaa ilaalee, "Kun maari!" jedhee ittuma caalchisee iyye. **50** Yesuus irratti Phexros, "Kunoo, nu waan hunda dhifinnee si dhaabatee, "Isa waamaa" jedhe. Isaanis, "Jabaadhu! Ka'i inni si waamaati" jedhanii namicha jaamaa sana waaman. **51** Yesuus wayyaa isaa of irraa darbatee, utaalee ka'ee gara Yesuus dhufe. **52** Yesuusis, "Akka ani maal siif godhu barbaadda?" jedhee isa gaafate. Namichi jaamaan sunis, "Yaa barsiisa, ani arguun barbaada" jedheen. **53** Yesuusis, "Amantiin kee si fayyiseeraa deemi" jedheen. Innis yeruma sana argee karaa irra bu'ee Yesuus duukaa bu'ee.

11 Akkuma isaan Yerusaalemitti dhi'aatanii, Beetafaagee fi Biitaaniyyaa kanneenee Tulluu Ejersaa biraan sana ga'aniiin Yesuus Barattoota isaa keessaan lama erge; **2** akkanas isaanin jedhe; "Gara ganda fuula keessan dura jiru sanaa dhaqaa; akkuma achi seentaniiniis, ilmoo harree kan namni tokko iyuu takkumaa hin yaabbatin tokko achitti hidhamee jiru ni argattu; isa hiikaatti as fidaa. **3** Yoo namni tokko iyuu, "Isin maaliif waan kana gootu?" jedhee isin gaafate, "Gooftatu isa barbaada; dafees deebisee ni erga' jedhaa." **4** Isaanis dhaqanii ilmoo harree kan balbala duratti, karaa irratti hidhamee tokko argan. Akkuma isaan hiikaniniis, **5** namoonni achi dhadhaabachaa turan tokko tokko, "Maal gochuuf ilmoo harree sana hiiku?" jedhanii isaan gaafatan. **6** Isaanis akkuma Yesuus isaanin jedhe sanatti deebisanii; namoonni sunis akka isaan deeman isaan dhiisan. **7** Ilmoo harree sanas Yesuusittidan; uffata isaanis ilmoo harree irra buusan; innis irra taa'e. **8** Namoonni baay'een uffata isaanii karaa irra afan; warri kaan immoo dameewwan baala qaban kanneenee alaa kukkanan sana karaa irra bubuusan. **9** Warri dura deemaa turanii fi warri duukaa bu'a turan

iyyaniiakkana jedhan; "Hoosaa'inaa!" "Inni maqaa Yookaan, 'Nama biraa dhufe' jennuu?" jedhan. Sababii Gooftaaati dhufu eebbfamaa dhal!" **10** "Mootummaan namni hundinuu dhugumaan Yohannisin akka raajiitti abbaa keenya Daawit inni dhufu sun eebbfamaa dha!" **11** Yesuusis Yerusaalem seenee mana qulqullummaatti ol gale. Gara galees waan hundumaa ilaale; sababii galgalaa'ee tureefis warra Kudha Lamaan wajjin ba'ee Biitaaniyya dhaqe. **12** Guyyaa itti aanutti uttu Biitaaniyyadhaa ba'anuu Yesuu beela'e. **13** Innis muka harbuu baala qabu tokko fagootti argee ija qabaachuu fi qabaachuu baachuu isaa ilaaluu dhaqe. Garuu waan yeroon sun waqtii harbuu hin ta'iniif inni yommuu muka sana bira ga'etti baala malee waa tokko illee hin arganne. **14** Yesuusis muka sanaan, "Namni tokko iyuu deebee'ee ija sirraa hin nyaatin" jedhe. Barattooniisaas ni dhaga'an. **(aiōn g165)** **15** Yommuu Yerusaalem ga'anittis Yesuusis mana qulqullummaa seenee warra achitti bitatanii fi gurguratan ari'uu jalqabe. Minjaala warra maallaqa geeddaratanitiit fi barcuma warra gugee gurguratanii garagalche. **16** Akka namni tokko iyuu waan tokko illee baatee mana qulqullummaa keessa darbus hin eeyyamne. **17** Innisakkana jedhee isaan barsiise; "Manni koo saba hundumaaaf mana kadhanna ni jedhamaa'jedhamee hin barreeffamme? Isin garuu 'Holqa saamtota'goontaniirtu." **18** Lubooni hangafoonni fi barsiistonni seeraa waan kana dhaga'anii karaa ittiinisa aijeesan barbaaduu jalqaban; isaan sababii namoonni hundinuu barsiisa isaa dinqisifataniif isa sodaataniit turanii. **19** Isaanis yommuu galgalaa'etti magaalaa sana keessaa ba'an. **20** Isaanis ganamaan uttu karaa sana darbanuu akka mukti harbuu sun hidda isatii jalqabee goge argan. **21** Phexrosis yaadatee Yesuusiin, "Yaa barsiisaalil Harbuun ati abaarte sun gogeera!" jedhe. **22** Yesuu immooakkana jedhee deebise; "Waaqattiamanaa. **23** Ani dhuguman isinitti hima; eenu iyuu yoo tulluu kanaan 'Buqqa'iitii galaanatti darbatami' jedhe, yoo garaa isaattis mamuu baatee akka wanni inni jedhe sun ta'u amane, wanni sun ni ta'aaf. **24** Kanaafuu ani isinittin hima; waan kadhannaadhaan gaafattan hunda akka argattan amanaa; innis isiniif ni ta'a. **25** Yeroo kadhachuu dhaabat, akka Abbaan keessan inni samii irraa cubbuu keessan isiniif dhiisuuf, isinis yoo waanuma tokko illee nama kam iyuu irraa qabaattan dhiisaafii. [**26** Yoo dhiisuufii baattan garuu Abbaan keessan inni samii irraas cubbuu keessan isiniif hin dhiisu.] **27** Isaanis deebe'anii gara Yerusaalem dhufan; uttu Yesuuusis mana qulqullummaa keessa deddeebi'aa jiruu lubooni hangafoonni, barsiistonni seeraatiit fi maanguddoorni gara isaa dhufan. **28** Isaanis, "Ati taayitaa maaliitiin wantoota kanneen hojjetta? Akka wantoota kanneen hojjettuufis eenyutu taayitaa siif kenne?" jedhaniin. **29** Yesuusisakkana jedhee deebise; "Anis gaaffii tokkon isin gaafadha. Isin immoo deebii naaf kennaa; anis taayitaa maaliitiin wantoota kanneen akkan hojgedhu isinittin hima. **30** Cuuphaan Yohannis samii irraa dhufe moo nama biraad dhufe? Mee natti himaa!" **31** Isaanis waliin mari'ataniikkana jedhan; "Yoo nu, 'Samii irraa dhufe' jenne inni immoo, 'Yoos isin maaliifisa hin amanin ree?' jedhee nu gaafata; **32** Yookaan, 'Nama biraa dhufe' jennuu?" jedhan. Sababii ilalaaleef uummataa sodaatan. **33** Kanaafisaan, "Hin beeknu" jedhani Yesuusif deebisan. Yesuu immoo, "Anis taayitaa maaliitiin akkan wantoota kanneen hojgedhu isinitti hin himu" jedheen.

12 Yesuusisakkana jedhee fakkeenyaaanisaanittidubbachuu jalqabe; "Namichi tokko iddo dhaabaa wayinii irra wayinii dhaabbate. Innis naannooisaatidallaa ijaaree, boolla itti wayinii cuunfan qoteeqooxieegumsaa ijaaree. Ergasiis iddo dhaabaa wayinii sana qonnaan bulootattikiraakennatee biyya fagoo dhaqe. **2** Innis yeroo midhaan walitti qabamutti akka inniija iddo dhaabaa wayinii irraa waa fiduuufiis garbicha tokko qottuuwan sanatti ergate. **3** Isaan garuu qabanii, tumanii harka duwwaa of irraa isa deebisan. **4** Ammas garbicha biraasaaanittis ergate; isaanis mataa isaa buruqsaniiisa qaaneessan. **5** Amma illee garbicha biraasergate; isanis nai aijeesan. Garboota biraabaaay'ees ergate; isaanis gartokko ni tuman; kaan immoo nai aijeesan. **6** "Amma iyuu inni nama ergu tokko qaba ture; innis ilma isaa jaallatamaa dha. Namichis, 'Ilma koo ni kabaju' jedhee dhuma irrattiisa ergate. **7** "Qottooni sun garuu, 'Dhaaltuunisa kana. Kottaaisa aijeefnaa; dhaallisun keenya ta'atii' waliiin jedhan. **8** Kanaafuuisaan fuudhaniiisa aijeesan; iddo dhaabaa wayinii keessaas gadbaasaniiisa gatan. **9** "Egaa abbaan iddo dhaabaa wayinii sanaa maal godhinna laata? Inni dhufee qottuuwan sana nai aijeesa; iddo dhaabaa wayinii sanasnamoota biraatti kennata. **10** Isin Kataabbi Qulqulluuhin dubbifneey? Isinakkana jedha: "Dhagaan ijaartonni tuffatan, dhagaalee golee ta'era; **11** kanaas Gooftaaat godhe; kunis ija keenyatti dinqii dha." **12** Isaanis akka inniisaanimormuudhaanfakkeenyaa sana dubbatteewaan beekaniiisa qabuuu barbaadan. Garuu namoota sana sodoataan; kanaafuuisa dhiisaniiqajeelan. **13** Ergasiis waan inni dubbatuunisa qabuuuf jedhani Fariisotaafigaree Heroodis keessaa jara tokko Yesuusittis ergan. **14** Isaanis gara isaa dhufaniiakkana jedhaniin; "Yaa barsiisa, akka ati nama dhugaa taate beekna. Ati waan fuula namaa hin ilalaaleef namni kam iyuu karaa irraa si hin jal'isutti; garuu ati dhugaaadhaan karaa Waaqaa barsiifta. Qeesaariif gibira baasuun eeyyamameera moohin eeyyamamne? **15** Haa baasnu moohaa dhiifnuu?" Yesuuus garuu fakkeessitummaa isaanii beekee, "Isin maaliifnaqortu? Mee diinaariitokkonnatiifidaanilaalaad" jedheen. **16** Isaanis diinaariitokko isatti fidan; innis, "Fakkiin kunkan eenyutu ti? Katabbiin kunis kan eenyutu ti?" jedhee isaan gaafate. Isaanis, "Kan Qeesaari" jedhani deebisan. **17** Kana irratti Yesuu, "Kan Qeesaariif, kan Waaqaa immoo Waqaafkennaa" jedheen. Isaanis isadinqifatan. **18** Ergasiis Saduuqonni, du'aa ka'uun hin jiru jedhan gara Yesuuus dhufaniiakkana jedhani gaaffii tokkoisa gaafatan; **19** "Yaa barsiisaayoo obboleessiinama tokkoonniitii fuudheetutuujoollee hin dhalchin niitii isaa irraa du'e, obboleessiisaa niitii sana dhaalee obboleessa isatiif sanyii haa dhaabuu jedhee Museen nuu barreesseera. **20** Kunoo obbolootatorbatusure. Inni jalqabaa niitii fuudheetutuujoollee hin

dhalchin du'e. **21** Inni lammaffaanis ishee fuudhee utuu ijoollee hin dhalchin du'e. Inni sadaffaanis akkasuma ta'e. **22** Torban isaanii iyuu ijoollee hin dhalchine. Dhuma irratti dubarttiiniis ni duute. **23** Guyyaa du'a ka'uutti isheen niittii isa kamii taati? Torban isaanii iyuu ishee fuudhanuurutti." **24** Yesuus immooakkana jedhee deebise; "Isin waan Kataabbiwwan Qulqulluu yookaan humna Waaqa hin beekneef dogoggortu mitii? **25** Warri du'an yommuu du'a ka'anitti akka ergamoota samii ta'u malee hin fuudhan; hin heerumanis. **26** Waa'ee warri du'an du'aa ka'uun garuu akka Waaqni Kitaaba Musee keessatti, daggala boba'u biratti, 'Ani Waaqa Abrahaam, Waaqa Yisihaaqii fi Waaqa Yaaqoob' jedhee isatti dubbate isin hin dubbifnhee? **27** Inni Waaqa warra jiraataaniit malee Waaqa warra du'anii miti. Isin akka malee dogoggortaniirtu!" **28** Barsiistota seeraa keessaa inni tokko dhufee wal falmuu isaanii dhaga'e. Innis akka Yesuus deebii gaarriisaaniiif kenne hubatee, "Ajajni ajajawwan hunda caalu isa kami?" jedhee isa gaafate. **29** Yesuus akkana jedhee deebise; "Ajajni ajajawwan hunda caalu isa kana; 'Yaa Israa'el dhaga'il! Waaqayyo Gooftaan keenya Gooftaa tokkicha. **30** Waaqa kee Goofticha garaa kee guutuudhaan, lubbuu kee guutuudhaan, yaada kee guutuudhaan, humna kee guutuudhaan jaalladhu." **31** Inni lammafaan immoo, isa kana; 'Ollaa kee akkuma ofii keetiitti jaalladhu.' Ajajni ajajawwan kanneen caalu tokko iyuu hin jiru." **32** Barsiisaan seeraa sunis akkana jedhee deebise; "Yaa barsiisa, ati dhugaa jette; Waaqa tokkicha malee Waaqni biraat hin jiruutii. **33** Garaa kee guutuudhaan, yaada kee guutuudhaan, humna kee guutuudhaan isa jaallachuun, olla kees akkuma ofii keetiitti jaallachuun, qalma gubamu fi aarsaa hunda caala." **34** Yesuus yommuu akka inni hubannaadhaan deebise argetti, "Ati mootummaa Waaqaa irraa fagoo hin jirtu" jedheen. Ergasii namni tokko iyuu deebii'ee gaaffii isa gaafachuu ija hin jabaanne. **35** Yesuus utuu mana qulqullummaa keessatti barsiisa jiruu akkana jedhee gaafate; "Barsiistonni seeraa maalif Kiristoos ilma Daawit jedhu? **36** Daawit mataan isaa iyuu Hafuu Qulqulluudhaan geggeeffamee akkana jedhe: "Gooftichi Gooftaa kootiin, 'Hamma anii diinota kee, miilla kee jala siif galchutti, gara mirga koo taa'i.'" **37** Daawit mataan isaa iyuu "Gooftaa" jedhee isa waama. Yoos inni akkamitti ilma isaa ta'uun danda'a ree?" Tuunni guddaa sunis gammachuudhaan isa dhaga'e. **38** Yesuus utuu barsiisuut akkana jedhe; "Barsiistota seeraa irraa of eeggadhaa. Isaan uffata dhedheeraa uffatanii nanaanna'uun fi gabaa keessattis nagaa gaafatamuun jaallatu; **39** manneen sagadaa keessatti taa'umsa ulfinaa, lafa cidhaatti immoo iddo ulfinaa jaallatu. **40** Isaanis mana haadha hiyyeessaa saamanii onsu; of argisiisuuf jedhaniis kadhannahaa dheressu. Namoonni kunneen adaba guddaa adabamu." **41** Yesuus fuullee iddo kennaan kaa'amuu taa'ee namoota maallaqa isaanii mi'a buusii keessa buusan ilaala ture. Sooreyyiin baay'eenis maallaqa baay'e mi'a sana keessa buusaa turan. **42** Haati hiyyeessaa hiyyeettiin tokko dhuftee saantima sibila diimaa xixinnoo lama kan gatiin isaa gara saantima tokkoo ta'e mi'a sana keessa buutte. **43**

Yesuus barattoota isaa ofitti waamee akkana jedhe; "Ani dhuguman isinitti hima; haati hiyyeessaa hiyyeettiin kun warra mi'a buusii kana keessa kennaan buusan hunda caalaa buutfeerti. **44** Isaan hundi qabeenya isaanii irraa kennan; isheen garuu hiyyuma ishee keessaa waan hunda, waan ittiin jiraattu hunda kennite."

13 Utuu Yesuus mana qulqullummaatii ba'a jiruu barattoota isaa keessaa inni tokko, "Yaa Barsiisa! Dhagaawwan gurguddaa kanneen fi gamoowwan babbareedoo kanneen mee ilaali!" jedheen. **2** Yesuus, "Gamoowwan gurguddaa kanneen argitaa? Ni diigama malee asitti dhagaan dhagaa irratti hin hafu" jedheen. **3** Utuu Yesuus Tulluu Ejersaa irra fuullee mana qulqullummaa taa'ee jiruu Phexros, Yaaqoob, Yohannissiif fi Indiriyaas akkana jedhaniik kophatti isa gaafatan; **4** "Mee nutti himi; wantoonni kunneen yoom ta'u? Mallattoon yeroo wantoonni kunneen hundi itti raawwatamanii maali?" **5** Yesuus akkana isaaniin jechuu jalqabe; "Akka namni tokko iyuu isin hin gowwoomsineef of eeggadhaa. **6** Namoonni hedduun, 'Ani isa' jechaa maqaa kootiin ni dhufu; nama hedduun ni gowwoomsu. **7** Isin yommuu waa'ee waraanaatii fi oodu waraanaa dhageessanitti hin rifatinaa. Warmi akkanaa ta'u qabaatti; dhumnii garuu amma iyuu hin geeny'e. **8** Sabni sabatti, mootummaanis mootummaatti ni ka'a. Sochiin lafaa iddo garaa garaatti ni ta'a; beellis ni bu'a. Kunis jalqaba ciniinsuu da'umsaa ti. **9** "Isin of eeggachuu qabdu. Isin dabarfamtanii yaa'iitti ni kennamtu; manneen sagadaa keessattis ni garafantu. Isinis akka isaanitti dhuga baatota taatanif anaaf jettanii fuula bulchitootaatii fi moototaa dura ni dhaabattu. **10** Duraan dursee wangeelli saba hundatti lallabamuu qaba. **11** Yommuu qabamtanii qorumsaaf dhi'eefamtanitti waa'ee waan dubbattanii duraan dursitanii hin yaadda'inaa. Waanuma yeroo sana isinii kennamu dubbadhaa; kan dubbatu Hafuu Qulqulluudha malee isin miti. **12** "Obboleessi dabarsee obboleessa du'atti kenna; abbaan dabarsee ijoollee isaa du'atti kenna. Ijoolleenis warra isaaniitti ka'anii isaan aijeesu. **13** Namni hundinuu sababii maqaa kootiif isin jibba; kan hamma dhumaatti jabaatee dhaabatu garuu ni faya. **14** "Isin yommuu wanni jibbisisaan badiisa fidu'sun iddo isaf hin malle dhaabatee argitanitti, namni dubbisu haa hubatu; yommus warri Yihuudaa keessa jiran tulluwwanitti haa baqatan. **15** Namni bantii manaa irra jiru tokko iyuu waan tokko illee fudhachuuuf gad hin bu'in yookaan mana hin seenin. **16** Namni lafa qotiisaan jiru tokko iyuu uffata isaa fudhachuuuf dubbatti hin deebi'in. **17** Bara sana keessa dubartoota ulfaati fi haadhota hooisansiif wayyoo! **18** Kunis akka gannakeessa hin taaneen kadhahhaa. **19** Guyyoota sana keessa dhiphinni jalqaba uumama Waaqni uumee kaasee hamma ammaatti hin dhufin, kan gara fuula duraattis hin dhufne ni dhufaatti. **20** "Utuu Gooftaan guyyoota sana gabaabsuu baatee silaa namni tokko iyuu hin hafu ture. Garuu inni sababii filatamtoota filateetiif jedhee guyyoota sana gabaabseera. **21** Yeroo sana yoo namni kam iyuu, 'llaa Kiristoos as jira!' yookaan 'llaa, inni achi jira!' isiniin jedhe hin amaninaa. **22** Kiristoosonni sobaatii

fi raajonni sobaa ni ka'utii; isaanis yoo danda'ameef, Ergasiis warra Kudha Lamaan keessaa tokko, Yihuudaa filatamtoota illee gowwoomsuuf jedhanii mallattoo Keeriyotichi, Yesusin dabarsee isaanitti kennuuf jedhee fi dinqii ni hoijetu. **23** Isin garuu of eeggadhaa! Ani gara luboota hangafootaa dhaque. **11** Isaanis yommuu waan hunda duraan dursee isinitti himeera. **24** "Bara sana keessa garuu dhiphina sana booddee, "Aduun ni kennuuf waadaa galan. Kanaafuu Yihuudaan dabarsee isa dukkanoofti; ji's ifa ishee hin kennitu; **25** urjiwwan kennuuf haala mijaa'aa eeggachaa ture. **12** Guyyaa jalqaba samii irraa ni harca'u; humnooni samii ni raafamu." **26** Ayyaana Maxinoo, yeroo itti hoolaan Faasiika qalamutti "Yeroo sana namoorni uttu Ilmi Namaa humna guddaa fi barattooni Yesuu, "Akka ati Faasiika nyaattuuf nu ulfinaan duumessaan dhufuu ni argu. **27** Innis Ergamoota eessa dhaqnee akka siif qopheessinu barbaadda?" isaa ergee filatamtoota isaa kanneen handaarawwan jedhanii isa gaafatan. **13** Innis barattoota isaa keessa lafaa irraa hamma handaarawwan samiwwaniitjir anama lama erge; akkanas isaanii jedhe; "Magaalaa bubbleewwan afran irraa walitti qaba. **28** "Fakkeenyaa seenaa; namichi okkotee bishaanii baatu tokko isinitti kana muka harbuu irraa baradhaa; yommuu dameen dhufu; isa duukaa bu'aa. **14** Abbaa mana namichi sun isaa latee baala baafatutti akka bonni dhi'aate ni beektu. **29** Akkasuma isinits yommuu wanni kun rawwatamuu seenuutiis, "Barsiisaan, manni keessumaa ko, iddoon isaa argitanitti akka inni dhi'aate, akka balbala irras ani itti barattoota koo wajjin Faasiika nyaadhu eessa? ga'e ni beektu. **30** Ani dhuguma isinitt hima; hamma jedhee gaafata" jedhaa. **15** Abbaan manaa sunis darbii wanni kun hundi ta'utti dhaloonni kun hin darbu. **31** Samii fi lafti ni darbu; dubbiin koo garuu gonkumaa hin Isinis achitti nuuf qopheessaa." **16** Barattoonis ka'anii darbu. **32** "Waa'ee guyyaa sanaa yookaan waa'ee sa'atii magaalaa sana seenaniiakkuma Yesuu isaanitti hime sanaa garuu Abbaa qofatu beeka malee namni tokko yommuu galgalaa etti warra Kudha Lamaan wajjin achi iyyuu hin beeku; ergamoorni samii irraa iyyuu hin ga'e. **18** Utuu isaan maaddiitti dhi'aatanii jiranuu Yesuu, beekan; yookaan ilmi iyyuu hin beeku. **33** Of eeggadhaa! "Ani dhuguma isinitti nan hima; isin keessa tokko, kan Dammaqaas! Yeroon sun yoom akka ta'e hin beektanitti. amma na wajjin nyaachuuutti jiru dabarsee na kenna" **34** Innis nama garboota isaatti taayitaa kennee, tokkoo jedheen. **19** Isaanis gaddanii, tokko tokkoon, "Na ta'innaa tokkoo isaaniittis hojjii isaa kennee, akka garbichi karra laata?" jechuu jalqaban. **20** Innis akkana jedhee deebise; eegu immoo dammaqee eegu ajajee, mana isaa dhiisee karraa deheraa deemeen tokko fakkata. **35** "Kanaafuu "Namichi sun warra kudha Lamaan keessaa tokkoo dha. Innis isaa na wajjin gabatee keessa cuuphatuu dha. **21** isin dammaqaa; yeroo itti abbaan mana sanaa deebi'u, jechuunis galgala yookaan halkan walakkaa yookaan iyya indaanqoo yookaan barii obboroo ta'u isaa hin beektanitti. **36** Kunis akka inni akkuma tasaa dhufee utuu raftanuu isin hin arganuef. **37** Ani waanan isinii jedhu nama hundumaan nan jedha; 'dammaqaal!" amma na wajjin nyaachuuutti jiru dabarsee na kenna"

14 Egaa Faasiika fi Ayyaana Maxinootiif guyyaa lama qofatu hafe; luboonni hangafoonni fi barsiistonni seeraa haxxummaadhaan Yesusin qabani aijeesuuf mari'achaa turan. **2** Isaanis, "Garuu akka namoorni goolii hin kaafneef yeroo ayyaanaatti hin ta'in" jedhan. **3** Utuu inni Biitaaniyyaa keessa mana Simoon isa lamxa'aan sanaatti maaddiitti dhi'aatee jiruu, dubartiin tokko shittoo gatiin isaa guddaa ta'e kan naardoos qulqulluu irraa qopheeffame bilqaaxxii albaaxiroositi qabattee dhufte. Isheenis bilqaaxxicha cabsitee shittoo sana mataa isaatti dhangalaafte. **4** Namoota achi turan keessa tokko aaraniiakkana waliin jedhan; "Shittoon kana balleessuu maaliif? **5** Silaa shittoon kun diinaarii dhibba sadii olitti gurguramee maallaqa isaa hiyyeyyiif kennuun ni danda'ama tureetii." Isaanis isheetti dheekkaman. **6** Yesuu garuu akkana jedhe; "Ishee dhiisaa. Maaliif ishee rakkiftu? Isheen waan gaarii naaf gooteerti. **7** Hiyyeyyiif yeroo hunda of biraa qabdu; isin yeroo feetan kamitti iyyuu isaan gargaaru ni dandeessu. Ana garuu yeroo hunda of biraa hin qabdan. **8** Isheen waan dandeessu hoijette. Isheen duraan dursitee dhagna koo awwaalaaf dibde. **9** Ani dhuguma isinitt hima; addunyaa hunda irratti, iddo wangeelli itti lallabamu kamitti iyyuu wanni isheen gootes yaadannoo isheettiif ni odeeefamaa." **10**

hiiqee lafatti gombifamee, yoo danda'ame akka sa'atiin jedhee Yesuusin gaafate. **61** Yesuus garuu inuma cal'ise sun isa irra darbituuf kadhate. **36** Innis, "Aabbaa, yaa malee deebii tokko illee hin kennine. Lubichi ol aanaan Abbaa, wanni hundinuu siif ni danda'ama. Xoofoo kana ammas, "Kiristoos Ilmi isa Eebbfamaa Sanaa sii?" narraa fuudhi. Garuu akka fedhii keetii malee akka jedhee isa gaafate. **62** Yesuusis, "Eeyyee ana; isin utuu fedhii kootii hin ta'in" jedhe. **37** Innis gara barattoota Ilmi Namaa karaa mirga Humna Qabeessa sanaatiin isaatti deebi'ee utuu rafanuu isaan arge. Phexrosiinis taa'ee, duumessa samiitiin dhufuu ni argitu" jedhe. **63** akkana jedhe; "Simoon, ati amma illee inuma raftaa? Lubichi ol aanaan uffata isaa tarsaaseeakkana jedhe; Sa'aatiitokkittii illee dammaquu hin daneenye?" **38** "Kana caalaa dhuga baatota maalii nu barbaachisa? Isin akka qorumsatti hin galleef dammaqaa kadhadhaa. **64** Waaqa arrabsuu isaa isini iyyuu dhageessaniirtu. Hafuurri qophaa'a dha; foon garuu dadhabaa dha." Maal isinitti fakkaata?" Hundi isaanis du'atu isaaaf mala **39** Ammas achi hiiqee waanuma duraan kadhate sana jehanii isatti muran. **65** Namoonni tokko tokko isatti kadhate. **40** Inni yommuu deebi'ee dhufetti, ammas utuu tufuu jalqaban; fuula isaaas haguuganii abootteeisa rafanuu isaan arge; jii isaanii itti ulfaatee tureetii. Isaanis rukutani, "Mee raajii dubbadhu!" jedhan. Eegdonnis akka maal jehanii deebisaniiif hin beekne. **41** Yeroo fuudhanii isakakkabalan. **66** Utuu Phexros dallaa sana sadaffaas deebi'ee akkana jedheen; "Isin amma iyyuu keessa gara gadii jiruu xomboreewwan luba ol aanaa raftanii boqochaa jirtuu? Ni ga'! Sa'aatiin sun ga'eera. keessa tokko dhufte. **67** Isheen utuu Phexros ibidda Kunoo, Ilmi Namaa dabarfamee harka cubbamootaatti qaqqaammattuutu argite; hubattees isa ilalte. Isheen, ni kennama. **42** Ka'aa ni deemnaal! Kunoo, namichi "Atis Yesuus nama Naazreeti sana wajjin turte" jetteen. dabarsee na kennu sun dhufaa jira." **43** Utuma inni **68** Inni garuu, "Ani waan ati jettu hin beeku; naaf dubbachaa jiruus, Yihuudaan namichi warra Kudha indaanqoonis ni iyye. **69** Xomboreen sun ammas isa hangafoota, barsiistota seeraatii fi maanguddoota biraa argitee warra achi dhadhaabatanii, "Namichi kun jara ergames goraadee fi bokkuu qabatee isa wajjin dhufe. keessa tokkoo dha" jette. **70** Inni garuu ammas ni gane. **44** Inni dabarsee Yesuusin kennu sunis, "Namichi ani Yeroo ximnoo booddee immoo warri achi dhadhaabachaa dhungadhu isa; isinis isa qabaatti eegaa isa fuuudha turan Phexrosiin, "Atis nama Galilaa waan taateef deemaa" jedhee mallattoon kenneefii ture. **45** Yihuudaanis dhuguma iyyuu jara keessa tokkoo dha!" jedhaniin. yommusuma Yesuusit dhi'aatee, "Yaa Barsiisa!" jedhee **71** Innis, "Ani namicha isin waa'ee isaa dubbattan kana isa dhungate. **46** Namoonni sun Yesuusin qabaniit hidhan. **47** Warra achi dhadhaabachaa turan keessaa **72** Yommusuma indaanqoon lammata iyye. Phexrosis inni tokko garuu goraadee isaa luqqifatee garbicha dubbii Yesuus, "Utuu indaanqoon yeroo lama hin iyyin, luba ol aanaa dha'ee gurra isaa irraa kute. **48** Yesuusis ati yeroo sadii na ganta" isaan jedhee ture sana yaadatee akkana jedhe; "Isin goraadee fi bokkuu qabattanii boo'e.

akka nama hattuu qabuutti na qabuu dhuftanii?" **49** Ani guyyuma guyyaan mana qulqullummaa keessatti barsiisaa isin wajjin ture; isinis na hin qabne. Garuu Kataabbiwwan Qulqulluun raawwatamuu qabu." **50** Isaan hundinuuisa dhiisani baqatan. **51** Dargaggeessi tokkos uffata quncee talbaa irraa hoijetame tokko qullaas isaa irra buufatee Yesuus faana deemaa ture. Yeroo isaa qabaniittis, **52** dargaggeessi sun uffata isaa dhiisee, qullaas isaa harkaa ba'e. **53** Isaanis Yesuusin luba ol aanaatti geessan; luboonti hangafoonni, maanguddoonii fi barsiistonni seeraa hundinuu walitti qabaman. **54** Phexrosi hamma dallaa luba ol aanaa keessaatti fagootti isaa duukaa bu'e. Innis waardiyoota wajjin ibidda bira taa'ee qaqqamachaa ture. **55** Luboonti hangafoonni fi yaa'iin guutuun Yesuusin ajjeesuuf jedhanii ragaa isatti barbaadaa turan; isaan garuu homaa hin arganne. **56** Namoonni baay'een sobaan isatti dhugaa ba'an; dhugaa ba'umsi isaanii garuu tokko hin taane. **57** Tokko tokko immoo ka'anii akkana jedhaanii sobaan isatti dhugaa ba'an: **58** "Mana qulqullummaa kan harka namaatiin ijaarame kana diigee kan biraa kan harka namaatiin hin ijaaramin guyyaa sadii keessatti deebisee nan ijaara' jechuu isaa dhageenyerra." **59** Haa ta'uu malee dhugaa ba'umsi isaanii amma illee tokko hin taane. **60** Lubichi ol aanaanis ka'ee fuula isaanii dura dhaabatee, "Ati deebii tokko illee hin kennituu? Wanni namoonni kunneen dhugaa sitti ba'an kun maali?" **15** Ganama barii luboonti hangafoonni, maanguddoota, barsiistota seeraatii fi guutummaa yaa'ii Yihuudootaa wajjin mari'ataniii Yesuusin hidhanii, geessanii Phiilaaxoositti dabarsanii kennan. **2** Phiilaaxosis, "Ati mootii Yihuudootaatii?" jedhee isaa gaafate. Yesuus immoo, "Atuu jette kaa!" jedhee deebisee. **3** Luboonti hangafoonni waan baay'eedhaan isaa himatan. **4** Phiilaaxos amma illee, "Ati deebii hin kennituu? Isaan waan meeqaan akka si himatan mee ilaali" jedhee isaa gaafate. **5** Yesuus garuu amma illee deebii tokko iyyuu hin kennine; Phiilaaxosis ni dingisiiate. **6** Innis nama hidhame kan sabni gaafate tokko Guyyaa Ayyaanaa hunda gad dhiisa ture. **7** Namichi Barabbaas jedhamu tokko finciltoota goolii kaasanii nama ajjeesan wajjin mana hidhaa keessa ture. **8** Uummanni sunis Phiilaaxos bira dhaqee akka inni waan duraan gochaafii ture sana isaanii godhu isa kadhate. **9** Phiilaaxos garuu, "Akka ani mootii Yihuudootaa gad isinii dhiisu barbaadduu?" jedhee gaafate; **10** inni akka luboonti hangafoonni hinaaffaadhaan Yesuusin dabarsanii isatti kennan ni beeka tureetii. **11** Luboonti hangafoonni garuu akka Phiilaaxos qooda Yesuus Barabbaasin gad dhiisu akka isaa kadhataanii namoota kakaasan. **12** Phiilaaxosis, "Yoos namicha isin mootii Yihuudootaa jettaniin kana maal godhu ree?" jedhee amma illee isaan gaafate. **13** Isaan amma illee, "Isa fannisi!" jedhanii iyyan. **14**

Phiilaaxoos immoo, "Maaliif? Inni yakka maalii hujete?" fagoodhaa ilaala turan. Isaan keessaas Maariyaam ishee jedhee gaafate. Isaan garuu ittuma caalchisani, "Isa Magdalaa, Maariyaam haadha Yaaqoob isa quxisutti fi fannisi!" jedhanii iyyan. **15** Kanaafuu Phiilaaxoos namoota gammachiisuu jedhee Barabbaasin gad isaaniif Yoosaa akkasumas Saloomee turan. **41** Isaanis yeroo inni Galiilaa turetti isa duukaa bu'anii isa tajaajila turan. Dubartooniisa wajjin Yerusaalemitti ol ba'an dabarsee kenne. **16** Ergasi loltooni Yesusin mana bulchaatti, jechuunis Piraayitooriyooniit galchan; Qophii jechuunis guyyaa Sanbataan duraa ture. Yommuu raayyaa loltootaa hundas walitti waaman. **17** Uffata galgalaa'ettis, **43** Yoosef namni Armaatiyaa, miseensi dhiilgee itti uffisan; gonfoo qoraattiis micciirani yaa'ii beekamaan kan matalan isaa mootummaan Waaqaa dha'anii isa irra kaa'an. **18** Isaanis, "Akkam ree, yaa eeggachaa ture tokko ija jabinan gara Phiilaaxoos mootii Yihuudootaa!" jedhanii nagaa isa gaafachuu jalqaban. **19** Uleedhaanis mataa isaa rukutan; isattis tufan, Jilbeenfataniis sagadanaiif. **20** Erga itti quoosanii booddee uffata diimaa dhiilgee sana irraa basanii wayyaa isaa deebisanii isatti uffisan. Fannisuufis isaa fuudhanii deeman. **21** Isaanis namicha Qareenaa kan Simoon jedhamu tokko utuu inni baadiyyaadhaa dhufee achiin darbaa jiruu arganii akka inni fannoo Yesusus baatuuf isa dirqisiisan. Namichi kunis abbaa Iskindiroosii fi Ruufoosii ti. **22** Isaanis iddo Golgoottaa jedhamutti Yesusin geessan; Golgoottaa jechuun "Iddoo buqqee mataa" jechuun dha. **23** Jarris akka inni daadhii wayinii kan qumbiin walitti makame dhuguuf kennaniif; inni garuu fudhachuu dide. **24** Isaanis isa fannisan. Uffata isaa gargar qoodatanii tokkoon tokkoon namaal maal akka argatu murteessuuf ixaa buufatan. **25** Yeronn isaan itti isa fannisan ganama sa'aatii sadii ture. **26** Kataabbiin waan inni ittiin himatamee kan, Mooticha Yihuudootaa, jedhu mataa isaatini ol ture. **27** Hattoota lamas, isa tokko mirga isaatini, kaan immoo bitaa isaatini isa wajjin fannisan. [**28** Kanaanis dubbiin kitaabini, "Inni akka seera cabsitootaatti lakkaa'ame" jedhu sun ni raawwataame.] **29** Warri achiin darbanis isa arrabsan; mataa isaaniis raasanii, "Muu! Ati kan mana qulqullummaa diigdee guyyaa saditti ijaartu, **30** mee fannoo irraa gad bu'iittii of oolchi!" jedhan. **31** Akkasumas luboonni hangafoonni fi barsiistonni seeraa wajjin itti quoosan. Akkanas jedhan; "Inni warra kaan oolcheera; ofii isaa garuu oolchuu hin danda'u! **32** Akka nu arginee amannuuf Kiristoos mootichi Israa'el kun mee amma fannoo irraa gad haa bu'u." Warri isa wajjin fannifamanis isa arrabsan. **33** Sa'aatii ja'aa jalqabee, hamma sa'aatii sagalitti dukkanni lafa hunda irra bu'e. **34** Sa'aatii sagalittis Yesusus sagalee guddaadaan, "Eloohee! Elohee! Laamaa Sabqataanii?" jedhee iyee. Hiikkaanisaas, "Yaa Waqa ko! Yaa Waqa ko! Ati maaliif na dhifite?" jechuun dha. **35** Warra achi dhadhaabatan keessaa tokko tokko yommuu waan kana dhaga'anitti, "Illa, inni Eeliyaasin waamaa" jedhan. **36** Namichi tokkos fiigee, ispoonjii dhangaggaa'aadhaan guutee, uleetti kaa'e; akka inni dhuguufis Yesusisif kennee, "Mee isa dhiisaa. Akka Eeliyaas dhufee gad isa buusu arginaatii" jedhe. **37** Yesusus sagalee guddaadaan iyee hafuura dhumaabaa faafate. **38** Golgaan mana qulqullummaas olii hamma gaditti iddo lamatti tar'se. **39** Ajajaan dhibbaa kan fuula Yesusus dura dhaabachaa tures yommuu iyyuu Yesusus dhaga'ee akka inni itti hafuura dhumaabaa faafate argetti, "Dhugumaanuu namichi kun Ilma Waaqaa ture!" jedhe. **40** Dubartooni tokko tokkos Yoosaa akkasumas Saloomee turan. **41** Isaanis yeroo inni Galiilaa turetti isa duukaa bu'anii isa tajaajila turan. Dubartooniisa wajjin Yerusaalemitti ol ba'an baay'een kaanis achi turan. **42** Guyyaan sun Guyyaan Qophii jechuunis guyyaa Sanbataan duraa ture. Yommuu galgalaa'ettis, **43** Yoosef namni Armaatiyaa, miseensi dhiilgee itti uffisan; gonfoo qoraattiis micciirani yaa'ii beekamaan kan matalan isaa mootummaan Waaqaa dhaqee reeffa Yesusus kadhate. **44** Phiilaaxoosis yommuu akka inni du'e dhaga'etti ni dinqifate. Ajajaa dhibbaa sanas ofitti waamee Yesusus erga du'eetee turuu baachuu isaa gaafate. **45** Akka inni du'es ajajaa dhibbaa sana irraa erga mirkaneeffatee booddee reeffa sana Yoosefif kenne. **46** Yoosefis huuccu quncee talbaa irraa hoijetame bitee, reeffa sana gad buusee, huuccu sanaan kafanee awwaala garaa kattaa keessatti qotate keessa kaa'e. Dhaga tokkos balbala awwaala sanaatti gangalchee cufe. **47** Maariyaam isheen Magdalaatti fi Maariyaam haati Yoosaa lafa inni kaa'ame ni argan.

16 Erga Sanbanni darbee booddee Maariyaam isheen Magdalaa, Maariyaam haati Yaaqobii fi Saloomeen dhaqanii reeffa Yesusus dibuu jedhanii urgoottuu bitan. **2** Isaanis guyyaa jalqaba torbaan sanaa ganama barii, akkuma biiftuun baateen gara awwaala dhaqan; **3** isaanis, "Eenyutu balbala awwaala irraa dhaga sana nuu gangalcha?" waliin jedhan. **4** Yommuu mil'ataniil alaalanitti garuu akka dhagaan baay'ee guddaan sun afaan awwaala irraa gangalfame argan. **5** Isaanis awwaala keessa seenanii dargageessa uffata adii uffate tokko karaa mirgaatini taa'ee arganii rifatan. **6** Innis akkana isaanin jedhe; "Hin rifatina! Isin Yesusus Nama Naazreeti isa fannifamee ture barbaaddu. Inni ka'eera! As hin jiru. Mee iddo isaanisa kaa'anii turan ilaala. **7** Garuu dhaqatii barattoota isaatii fi Phrexositti, 'Inni isin dursee Galiilaa ni dhaqa. Akkuma isinitti hime sanas achitti isa ni argitu' jedhaati himaa.' **8** Dubartooni sunis hollachaa fi dinqisifachaa gad ba'anii awwaalicha biraa baqatan. Sababii sodaatanifiis nama tokkotti illee homaa hin himne. [**9** (note: The most reliable and earliest manuscripts do not include Mark 16:9-20.)] Yesusus barii guyyaa jalqaba torban sanaa yeroo du'a ka'etti duraan dursee Maariyaam isheen Magdalaatti mul'ate; Maariyaam kunis kan inni hafuurota hamoo torba ishee keessaa baasee turee dha. **10** Isheenis dhaqxee utuu warri isa wajjin turan wawaachuu fi boo'uutti jiranuu isaanitti himte. **11** Isaan garuu yommuu akka Yesusus jiraataa ta ee fi akka isheenisa argite dhaga'anitti waan sana hin amanne. **12** Ergasiis isaan keessaa utuu namoonni lama baadiyyaa dhaqaa jiranuu Yesusus bifaa biraatiin isaanitti mul'ate. **13** Jarris deebi'anii warra hafanitti himan; isaan garuu warra kanas hin amanne. **14** Ergasiis Yesusus utuu isaan maaddiitti dhi'aatanii jiranuu warra Kudha Tokkotti mul'ate; innis sababii isaan warra erga inni du'a ka'e isa argan sana amanuu didaniif, amantii dhabuu isaanitii fi mata jabina isaanitii isaan ifate. **15** Innis akkana isaanin jedhe; "Gara addunyaa hundaa dhaqaa; uumama hundumattis wangeela lallabaa. **16** Namni

amanuu fi cuuphamu kam iyyuu ni fayya; nama hin amannetti garuu ni murama. **17** Mallattoon kuniis warra amanan irraa mul'ata; isaan maqaa kootiin hafuuota hamoo baasu; afaan haaraadhaan dubbatu; **18** harka isaaniitiin bofa ni qabu; yoo summii nama ajeesu dhugan isaan hin miidhu; harka isaanii namoota dhukkubsatan irra ni kaa'u; namoonnis ni fayyu.” **19** Yesius Gooftaan erga isaanitti dubbatee booddee samiitti ol fudhatamee gara mirga Waqaatiin taa'e. **20** Barattoonnis achii ba'anii iddo hundatti lallaban; Gooftaanis isaan wajjin hojjechaa ture; dubbiisaas dinqiwwan hojjetamaniin ni mirkaneessa ture.]

Luqaas

1 Namoonni baay'een seenaa wantoota nu gidduutti raawwatame sanaa barreessuu yaalaniiru; **2** kunis akka warri jalqabaa kaasanii ijaan arganii fi tajaajiltoota dubbichaa turan sun nutti dabarsanii kennanitti. **3** Kanaafuu yaa Tewofilos kabajamaa, anis jalqabumaa kaasee waan hundumaa sirriitti ergan qoradhee boodde seenaa sana wal duraa duubaan siif barreessuun waan gaarii natti fakkaateera. **4** Kunis akka wanni ati baratte sun dhugaa ta'e akka beektuuf. **5** Bara Heroodis mootii Yihuudaa turetti ramaddii lubummaa Abiyaa keessaa luba Zakkaariyas jedhamu tokkotu ture; niitiin isaa Elsaabeexis sanyii Aroon. **6** Lamaan isaanii iyuu ajajaa fi seera Gooftaa hunda mudaa malee eeguudhaan fuula Waaqaa duratt qajeeltota turan. **7** Garuu Elsaabeex waan dhabduu tureef ijoollee hin qaban ture; lamaan isaanii iyuu dulloomanii turan. **8** Zakkaariyasis dabareen garree isaa geenyaan utuu fuula Waaqaa duratt tajaajila lubummaa isaa kennaa jiruu, **9** akkuma duudhaa lubummaati akka mana qulqullummaa Gooftaa seeneeixaana aarsuufixaadhaan filatame. **10** Yerooixaanni aarfamuttis namoonni baay'een alatti kadhachaa turan. **11** Ergamaan Gooftaa iddoor aarsaaixaanaatiin mirga dhaabatee Zakkaariyasitti mul'ate. **12** Zakkaariyasis yommuu isargettini rife; sodaanis isaqabate. **13** Ergamaan sun garuuakkana isaan jedhe; "Yaa Zakkaariyas, hin sodaatin; kadhannaan kee dhaga'ameera. Niitiin kee Elsaabeex ilma siif deessi; atis maqaa isaa Yohannis jedhii moggaasi. **14** Ati illilee fi gammachuu ni qabaattha; namoonni baay'eenis dhalachuu isaaatti ni gammadu; **15** inni fuula Gooftaa duratt guddaa ta'atii. Daadhii wayinii yookaan dhugaatiit nama macheessu gonkumaa dhuguu hin qabu; utuma garaa haadha isaa keessa jiruu Hafuura Qulqulluudhaan ni guutama. **16** Saba Israa el keessas namoota baay'ee gara Gooftaa, gara Waaqa isaanittini deebisa. **17** Innis saba Gooftaaq qophaa'e tokko kurfeessuuf jedhee gara abbootii gara ijoollee isaanitti, warra hin ajajamne immoo gara ogummataa qajeeltotaati deebisuuf hafuuraa fi humna Eeliyasiin fuula Gooftaa dura ni deema." **18** Zakkaariyasis, "Ani akkamittin kana beeka? Ani dulloomeera; umuriin niitii kootiis deemee jira" jedhee ergamaan sana gaafate. **19** Ergamaan sunis akkana jedheee deebiseef; "Ani Gabri'eel isaa fuula Waaqaa dura dhaabatuudhaha; anis sitti dubbachuu fi oduu gammachiisaa kana sitti himuuf ergameera. **20** Kunoo, ati sababii dubbii koo isaa yeroo isaaatti mirkanaau hin amaniniif hamma gaafa wanni kun ta'uutti ni duudda; dubbachuu hin dandeessu." **21** Uummennis yeroo sana sababii Zakkaariyas yeroo akkas dheeratu mana qulqullummaa keessa tureef dinqifachaa isaeegaa ture. **22** Garuu Zakkaariyas yommuu gad ba'etti waan isaanitti dubbachuu hin danda'iiniif isaan akka inni mana qulqullummaa keessatti mul'ata wayii arge hubatan; innis mallattoon isaanitti himaa ture malee dubbachuu hin dandeeny. **23** Innis yommuu yeroon tajaajila isaa raawwatetti gara mana isaaatti deebi'e.

24 Ergasii niitiin isaa Elsaabeex ulfoottee hamma ji'a shaniitti manaa hin baane. **25** Isheenis, "Gooftaan salphina namoota gidduutti narra ture narraa kaasuuf jedhee guyyaa arjummaan na yaadatetti waan kana naa godhe" jette. **26** Ji'a ja'affaattis Gabri'eel Ergamichi Waqa biraa gara magaalaa Naazreeti ishee Galilaa keessatti argamtuutti ergame; **27** innis gara durba namichi sanyii Daawit irraa dhalate kan maqaan isaa Yoosef jedhamu tokkoof kaadhimamtee dhufe. Maqaan durba qulqullittii sanaas Maariyaam ture. **28** Ergamaan Waaqaa sunis gara ishee dhagee, "Yaa ishee surraa argatte; nagaan siif ha ta'u! Gooftaan si wajjin jira" jedhe. **29** Maariyaam garuu dubbia ergamaa sanaatiin akka malee jeeqamtee, "Kun nagaa akkamittii?" jettee yaadde. **30** Ergamichi garuu akkana isheedhaan jedhe; "Yaa Maariyaam, hin sodaatin; ati Waaqa biraa surraa argatteertaati. **31** Kunoo ni ulfootta; Ilmas ni deessa; maqaa isaa Yesuus jettee moggagafta. **32** Innis guddaa ni ta'a; Ilma Waaqa Waan Hundaa Olii jedhamees ni waamama. Waaqni Gooftaanis teessoo Abbaa isaa Daawit ni kennaaf; **33** inni mana Yaqqob irratti barabaraan ni mo'a; mootummaanisaas dhuma hin qabu." (aiōn g165) **34** Maariyaamis, "Ani durba; yoos wanni kun akkamitti ta'u danda'a ree?" jettee ergamaan sana gaafatthe. **35** Ergamaan sunis akkana jedheee deebiseef; "Hafurri Qulqulluun sirra bu'a; humni Waaqa Waan Hundaa Oliis si golbooba. Kanaaf inni qulqulluun dhalatu sun Ilma Waaqaa ni jedhama. **36** Kunoo, firri kee Elsaabeexi iyuu dulluma ishee keessa ilma ulfooteerti; isheen dhabduu jedhamaa turte sun ji'a ja'affaa qabaterteeri. **37** Wanni Waaqaaq hin danda'amme hin jiruutti." **38** Maariyaamis, "Kunoo, ani garbittii Gooftaa ti. Akkuma ati dubbatte naaf haa ta'u" jetteen. Ergamichis ishee dhiisee deeme. **39** Yeroo sana Maariyaam kaatee ariitidhaan gara magaalaa baddaa biyya Yihuudaa tokko dhaqx. **40** Isheenis mana Zakkaariyas seentee Elsaabeexin nagaa gaafatthe. **41** Elsaabeexis yommuu nagaa Maariyaam dhageessetti mucaan sun gadameessa ishee keessa u'taa. Elsaabeexis Hafuura Qulqulluudhaan ni guutamte. **42** Isheenis sagalee ishee ol fudhattee iyithee akkana jette; "Ati dubartoota keessa eebbfamtuu dha; mucaan ati deessus eebbfamama dha. **43** Garuu akka haati Gooftaa koo gara koo dhuftuuf arjummaan akkanaa akkamitti naa godhame? **44** Kunoo, akkuma sagaleen nagaa keetii gurra koo seeneen ulfi gadameessa koo keessa jiru gammachuu utaaleera. **45** Wanni Gooftaan isheetti dubbate akka raawwatamu kan amante isheen eebbfamtuu dhal!" **46** Maariyaamis akkana jette: "Lubbuu koo Gooftaadhaaf ulfina kenniti; **47** hafurri koos fayyisaa koo Waaqatti ni gammada; **48** inni salphina garbittii isaa argeeraati. Kunoo ammaa jalqabee dhaloonti hundinuu eebbfamtuu naan jedha; **49** Inni humna qabeessi sun waan guddaa naa godheeraati; maqaan isaa qulqullu dha. **50** Araarii isaa warra isaa sodaataniif dhalootaa hamma dhalootaatti itti fufa. **51** Inni irree isaaatiin hojjiiwan gurguddaa hojjetere; of tuultotas yaada garaa isaanitti bittinneesseera. **52** Bulchitoota teessoo isaanii irraa buuseera; gad of qabeeyyii garuu ol kaaseera. **53** Warra

beela'an waan gaariidhaan quufseera; sooreyyii garuu harka duwwaa debiseera. 54 Inni araara qabeessa ta'u isaa yaadachaa garbicha isaa Israa'elin gargaareera; 55 kunis akkuma inni abbootii keenyaaf, Abrahaamii fi sanyii isaatiif baraaraan waadaa galetti." (aiōn g165) 56 Maariyaamis gara ja'sadii Elsaabexi bira turtee gara mana ofii isheetti deebite. 57 Elsaabexi yeroon da'umsa ishee geenyaa ilma deesse. 58 Olloonni isheetti fi firoonni ishee akka Gooftaan araara guddaa ishee godhe dhaga'anii ishee wajjin gammadan. 59 Isaanis guyyaa saddeettafaatti daa'ima sana dhagna qabuu dhufan; Zakkariyaas jedhaniis maqaa abbaa isaatiin isaa moggaasuu fedhan. 60 Haati isaa garuu, "Lakkii! Inni Yohannis jedhamee waamamuun qaba" jette. 61 Isaanis, "Firoota kee keessa namni maqaa akkanaa qabu tokko iyyuu hin jiru" jedhaniin. 62 Namoonni sunis akka Zakkariyaas eenuy jedhee daa'ima sana waamuun gabatee irratte barreesu kadhatee, "Maqaan isaa Yohannis" jedhee barreesse; hundi isaaniis ni dinqifatan. 64 Yommusuma afaan isaa banamee arrabbiin isaa hiikame, innis Waqaq galateeffachuudhaan dubbachuu jalqabe. 65 Olloonni isaanii hundinuu sodaadhaan guutaman; wanni kunis baddaa biyya Yihuudaa hunda keessatti odeeftime. 66 Warri kana dhaga'an hundinuu, "Yoos daa'imni kun nama akkamii ta'inna laata?" jedhaniii garaa isaanittii dinqifatan. Harki Gooftaa isaa wajjin tureetii. 67 Zakkariyaas abbaan Yohannis Hafuu Qulqulluudhaan guutamee akkana jedhees raajii dubbate: 68 "Sababii dhufee saba isaa fureef Gooftaan, Waaqni Israa'el haa eebbfamu. 69 Inni mana garbicha isaa mana Daawit keessatti gaanfa fayyinaa nuuf kaaseera; 70 akkuma afaan rajoota isaa qulqulloota duriitun dubbatetti (aiōn g165) 71 diinota keenya jalaa, harka warra nu jibban hundumaa keessaas nu baasuuf jedhee 72 araara abbootii keenyaaf waadaa gale sana raawwachuuudhaaf, kakuu isaa qulqulluu, 73 inni abbaa keenya Abrahaamii kakate yaadachuuudhaaf, 74 harka diinota keenya keessaa nu baasuudhaaf, akka nu sodaa malee isaa tajaajillu nu dandeessisuudhaaf, 75 akka nu bara jireeyaa keenya guutuu qulqullinaa fi qajeelinaan, fuula isaa durattii tajaajilluu waan kana godhe. 76 "Yaa mucaa ko, ati raajii Waaqa Waan Hundaa Olli ni jedhamta; ati karaa isaa qopheesssuuf fuula Gooftaa dura ni deemtaatti; 77 kunis fayyinaa saba isaatiif kennituuf; 78 sababii araara Waaqa keenya kan gara laafinaan guutamee kan barii fayyinaa gaaddidduu du'a jala jiranif akka ifa kenniuuf; miilla keenyas karaa nagaa irra deemsisuu." 80 Mucichis guddateen hafuurana jabaachaa deeme, hamma guyyaa saba Israa'ellii mul'ateetis gammoojii keessa jiraafe.

keessa waan dhalateel magaalaa Naazreetti ishee Galilaa keessaatii ka'ee gara magaalaa Daawit ishee Yihuudaa keessaan kan Beetlihem jedhamtuutti ol ba'e. 5 Innis kaadhma isaa Maariyaam ishee ulfa turtur sana wajjin galmeeffamuu dhage. 6 Utuma isaan achiijiranuu yeroon da'umsa ishee ga'e. 7 Isheenil ilma ishee isa hangafa deesse. Waan mana bultii keessummoottaa keessa iddoon hin jiraatinif huccuudhaan martee bidiruu keessa isaa ciibsite. 8 Tiksoota halkan halkan ala bulanii bushayee isaanii tikfatanitu biyya sana ture. 9 Ergamaan Gooftaa isaanitti mul'ate; ulfinni Gooftaa naannoo isaanitti ibse; isaanis akka malee sodaataan. 10 Ergamaan sun garuu akkana isaanii jedhe; "Hin sodaatinaa. Kunoo, ani oduu gaarii baay'ee nama gammachiisu kan saba hundumaaf ta'u isinii fideeraati. 11 Har'a magaalaa Daawit keessatti fayyisaan isiniif dhalateera; innis Kiristoos Goofticha. 12 Kunis mallattoo isiniif ta'a: Daa'ima huccuudhaan maramee bidiruu keessa cisu tokko ni argitu." 13 Ergamaan sana wajjinis raayyan samii irraa baay'een akkuma tasaa mul'ataniii Waqaq galateeffachaakkan jehdan; 14 "Samii gubbaatti ulfinni Waqaaf, lafa irratis nagaan namoota inni itti gammaduuf haa ta'u." 15 Erga Ergamoontii tiksoota dhiisianii gara samiitti ol ba'anii booddee tiksoonni sun, "Kottaa Beetlihemin dhaqnee waan ta' isaa Gooftaan nutti hime kana ilaala" waliin jehdan. 16 Isaanis dafanii dhaqanii Maariyaamii fi Yoosefin, daa'ima bidiruu keessa cisus argan. 17 Yommuu isa organitti waan waa'ee mucichaa isaanitti himame sana odeessan; 18 warri waan kana dhaga'an hundinuu waan tiksoonni isaanitti himan sana ni dinqifatan. 19 Maariyaam garuu waan kana hunda garaatti qabattee itti yaadaa ture. 20 Tiksoonnis sababii waan dhaga'anii fi organiitif Waqaaf ulfina kennaa, isa jajachaa deebi'an; wanni hundinuu akkuma isaanitti himame sana tureeti. 21 Innis guyyaa saddeettafaatti, akkuma yeroon dhagna qabaa isaa ga'een maqaa utuu haati isaa iyyuu isaa hin ulfaa'inii dura ergamaan Waqaqa isaaaf baaseen Yesuus jedhamee moggaafame. 22 Akka Seera Museetti yeroon qulqullaummaa isaanii geenyaa Yoosefii fi Maariyaam daa'ima sana Gooftaa durattii dhi'eessuuf jedhaniii isaa fudhatanii Yerusaalemitti ol ba'an. 23 Akkuma Seera Gooftaa keessatti barreeffametti, "Dhiirri hangafni hundinuu gooftaf ni qulqulleeffama." 24 Isaanis akkuma Seerri Gooftaa jedhutti, "Gugee lama yookaan gugee sosookkee lama" aarsaa dhi'eessuu dhagan. 25 Kunoo, namichi qajeelaan Waaqa sodaatu kan maqaaan isaa Simi'o on jedhamu tokko Yerusaaleem keessa ture. Innis jajabeffama Israa'el eeggachaa ture; Hafuurri Qulqullunis isaa irra ture. 26 Hafuurri Qulqullunis akka inni utuu Kiristoos Goofticha hin argin hin duune isatti mul'isee ture. 27 Innis Hafuurraan qajeeffamee

2 Bara sana keessa akka addunyaan Roomaan hundi galmeeffamuuf Awugisxoos Qeesaar biraa labsiin ba'e. **2** Lakkoobsi sabaa kunis bara Qereenewoos bulchaa biyya Sooriyaa turetti yeroo jalqabaatiif taasifame. **3** Namni hundinuu galmeeffamuuf gara magaalaa itti dhalatee dhaqe. **4** Yosefis manaa fi sanyii Daawit

keessaa waan dhalateef magaalaa Naazreetti ishee Galilaa keessaati ka'ee gara magaalaa Daawit ishee Yihuudaa keessaa kan Beetlihem jedhamtuutti ol ba'e. **5** Innis kaadhima isaa Maariyaam ishee ulfa turte sana wajjin galmeeffamuu dhaqe. **6** Utuma isaan achi jirauus yeroon da'umsa ishee ga'e. **7** Isheenis ilma ishee isa hangafa deesse. Waan mana bultii keessummoottaa keessa iddoon hin jiraatinii huccuudhaan martee bidiruu keessa isa ciibsite. **8** Tiksoota halkan halkan ala bulanii bushaayee isaanii tikfatanitu biyya sana ture. **9** Ergamaan Gooftaa isaanitti mul'ate; ulfinni Gooftas naannoo isaanitti ibse; isaanis akka malee sadaootan. **10** Ergamaan sun garuu akkana isaanini jedhe; "Hin sodaatinaa. Kunoo, ani oduu gaarii baay'ee nama gammachiisu kan saba hundumaaaf ta'u isinii fideeraatii. **11** Har'a magaalaa Daawit keessatti fayyisaan isiniif dhalateera; innis Kiristoos Goofticha. **12** Kunis mallattoo isiniif ta'a: Daa'ima huccuudhaan maramee bidiruu keessa ciisu tokko ni argitu." **13** Ergamaa sana wajjinis raayyaan samii irraa baay'een akkuma tasaa mul'atanii Waaqa galateeffachaa akkana jedhan; **14** "Samii gubbaatti ulfinni Waaqaaf, lafa irrattis nagaan namoota inni itti gammaduuf haa ta'u." **15** Erga Ergamoonni tiksoota dhiisani gara samiitti ol ba'anii booddee tiksooni sun, "Kottaa Beetlihemini dhaqneeq waan ta'e kan Gooftaan nutti hime kana ilalaalaa" waliin jedhan. **16** Isaanis dafanii dhaqanii Maariyaamii fi Yoosefin, daa'ima bidiruu keessa ciisus argan. **17** Yommuu isa organitti waan waa'ee mucichaa isaanitti himame sana odeessan; **18** warri waan kana dhaga'an hundinuu waan tiksooni isaanitti himan sana ni dinqifatan. **19** Maariyaam garuu waan kana hunda garaatti qabattee itti yaadaa turte. **20** Tiksoonnis sababii waan dhaga'anii fi organiitiif Waaqaaf ulfina kennaa, isa jajachaas deebi'an; wanni hundinuu akkuma isaanitti himame sana tureetii. **21** Innis guyyaa saddeettaffaatti, akkuma yeroon dhagna qabaa isaa ga'een maqaa utuu haati isaa iyuuu isa hin ulfaa'inii dura ergamaan Waaqaa isaaaf baaseen Yesuus jedhamee moggaafame. **22** Akka Seera Museetti yeroon qulqullaa'ummaa isaanii geenyaa Yoosefi fi Maariyaam daa'ima sana Gooftaa durattti dhi'eessuuf jedhanii isa fudhatanii Yerusaalemitti ol ba'an. **23** Akkuma Seera Gooftaa keessatti barreeffametti, "Dhiiri hangafni hundinuu gooftaaf ni qulqulleffama." **24** Isaanis akkuma Seerri Gooftaa jedhutti, "Gugee lama yookaan gugee sosookkee lama" aarsaa dhi'eessuu dhaqan. **25** Kunoo, namichi qajeelaan Waaqa sodaatu kan maqaan isaa Sim'i'on jedhamu tokko Yerusaalem keessa ture. Innis jajabeffama Israa'el eeggachaa ture; Hafuurri Qulqullunis isa irra ture. **26** Hafuurri Qulqullunis akka inni utuu Kiristoos Goofticha hin argin hin duuune isatti mul'isee ture. **27** Innis Hafuuraaan qajeelfamee mana qulqullummaa seene. Abbaa fi haati Yesuus yommuu akka duudhaa seerichaatti waan barbaachisu isaaaf guutuuf jedhanii Yesuus mucicha baadhatanii ol seenanitti, **28** Sim'i'on fuudheee isa hammatee akkana jedhee Waaqa galateeffate: **29** "Yaa Gooftaa, akkuma dubbi keetiitti, ati garbicha kee amma nagaan gegeessi. **30** Iii koo favvina kee isa ati. **31** saba

hundumaa duratti qopheessite argeera; **32** innis mul'ata cubbuutiif cuuphaa qalbii jijiirranna lallabaa biyya Namoota Ormaatiif ifa; saba kee Israa'eliif immoo ulfina." naannoo Yordaanos hunda keessa deeme. **4** Kunis isa **33** Abbaa fi haati isas waan waa'ee isaa dubbatame kitaaba dubbiif Isaayyaas raajichaa keessattiakkana sana ni dinqifatan. **34** Sim'i'oonis isaan eebbise; haadha jedhamee barreefamee dha: "Sagalee nama gammoojji daa'ima sanaa Maariyaamiinis akkana jedhe; "Daa'imiini keessaa iyuu tokkoo: 'Karaa Gooftaa qopheessaa; daandii kun Isra'a'l keessatti kufaatiidhaa fi ka'umsa namoota isas qajeelchaa. **5** Sululli hundi ni giutama; tulluu baay'etii sababii, mormiiisa irratti dubbatamuufis fi gaarii hundinuu gad dee bifamu. Karaan jal'aan ni mallattoo akka ta'u murteeffameera; **35** kunis akka yaadni garaa namoota baay'ee ifatti ba'uuf. Goraadeen lubbuu khee ni waraana." **36** Gosa Aasheer keessaa rajjitti Haanmaa jedhamtu tokkotu ture. Isheenis intala Faanu'el turte; baay'ees jaartee turte; dhirsaa ishee kan durbummaadhaan itti heerumte wajjin waggaat torba jiraatte; **37** isheenis hamma umuriin ishee waggaat 8 Eegaa ija qalbii jijiirranna mirkaneeessu naqadhaa. Isin, 'Abbaan keenya Abrahamii dha' ofiin jechuu hin waggaat 84 giuteetti haadha hiyyeessaa taatee jiraatte. jalqabinaa. Waaqni dhagoota kanneen irraa Abrahamiiif Utuu mana qulqullummaati hin dhabaminis soomaa ijoollee kaasuu akka danda'u ani isintitt himaattii. **9** fi kadhannaadhaan halkanii guyyaa waqaaffachaa Qottoon amma iyuu hidda mukkeenii irra kaa'ameera; turte. **38** Yeruma sanas isaanitti dhi'aattee Waaqaaf mukti ija gaarii hin naqanne hundinuu muramee galata galchite; warra furama Yerusaalem eeggachaa godhu" jedheen. **10** Namoonni sunis, "Yoos maal turan hundattis waa'ee daa'ima sanaa odeessite. **39** Yoosefii fi Maariyaamis waan seerri Gooftaa ajaju hunda raawwatanii gara Galilaatti gara magaalaa isaanii Naazreetitti deebi'an. **40** Mucichis guddatee jabaachaa deeme; ogummaadhaanii ni giutame; ayyaanni Waqaas isaa irra ture. **41** Abbaa fi haati isaa wagguna waggaan Ayyaana Faasiikaatiif jedhanii Yerusaalem dhaqaan turan. **42** Yommuu umuriin mucaa sanaa waggaan kudha lama giutettis akkuma sirna Ayyaanichaatti Yerusalemitti ol ba'an. **43** Erga ayyaanichi raawwatee booddee utuu abbaa fi haati isaa gara mana isaaniitti deebi'aa jiranuu, Yesuus mucichi Yerusalemitti isaan biraa hafe; isaan garuu waan kana hin hubanne. **44** Isaanis waan inni miiltoor isaanii wajjin jiru se'anii guyyaa tokko deeman. Ergasiis firoota isaanittii fi michoota isaanii keessa isa barbaaduu jalqaban. **45** Yommuu isa dhabanittis, isa barbaaduuf Yerusalemitti deebi'an. **46** Guyyaa sadii booddee utuu inni barsiistota gidduu taa'ee isaan dhagoeffattuu, gaaffis isaan gaafatuu mana qulqullummaa keessatti isa argatan. **47** Warri isaa dhaga'an hundinuu hubanna jetteen. **49** Innis deebisee, "Maaliif na barbaaddan? Akka ani mana Abbaa kootti argamuu qabu hin beekne moo?" isaanii jedhe. **50** Isaan garuu dubbiif inni isaanitti dubbate hin hubanne. **51** Innis isaan wajjin Naazreetitti gad bu'e; isaanifiis ni ajajama ture. Haati isaa garuu waan kana hunda garaatti qabatte. **52** Yesuus isogummaadhaan, hojjaa fi surraadhaan fuula Waaqaatiif fi fuula namaa duratti guddachaa deeme.

3 Xibeeriyoos Qeesaar mo'ee waggaan kudha shanaffaatti jechuuunis yommuu Phonxoos Phiilaaxoos bulchaa Yihuudaa turetti, Heroodis bulchaa Galilaat ture; obboleessi isaa Filiphooos bulchaa Ixuriyaasiif fi Xiraakonitiis, Lisaaniyaas immoo bulchaa Abileenii turan; **2** yeroo sana Haannaasiif fi Qayyaaffaan luboota ol aantota turan. Dubbiin Waaqa gammoojji keessatti gara Yohannis ilma Zakkaariyaas dhufe. **3** Innis dhiifama

cubbuutiif cuuphaa qalbii jijiirranna lallabaa biyya naannoo Yordaanos hunda keessa deeme. **4** Kunis isa kitaaba dubbiif Isaayyaas raajichaa keessattiakkana sana ni dinqifatan. **34** Sim'i'oonis isaan eebbise; haadha jedhamee barreefamee dha: "Sagalee nama gammoojji daa'ima sanaa Maariyaamiinis akkana jedhe; "Daa'imiini keessaa iyuu tokkoo: 'Karaa Gooftaa qopheessaa; daandii kun Isra'a'l keessatti kufaatiidhaa fi ka'umsa namoota isas qajeelchaa. **5** Sululli hundi ni giutama; tulluu fi gaarii hundinuu gad dee bifamu. Karaan jal'aan ni qajeela; daandiin bu'aa ba'iinis wal qixxeefama. **6** Sanyiin namsa hundinuu fayyisuu Waaqa ni arga." **7** Yohannis warra harka isaa cuuphamuuf dhufaniin akkana jedhe; "Isin ijoolee buutii nanaal Dheekkamsa dhufu jalaa akka baqtattaniiif eenyutu isintitti hime? ibiddatti darbatama." **10** Namoonni sunis, "Yoos maal ijoolee kaasuu akka danda'u ani isintitt himaattii. **9** fi kadhannaadhaan halkanii guyyaa waqaaffachaa Qottoon amma iyuu hidda mukkeenii irra kaa'ameera; turte. **38** Yeruma sanas isaanitti dhi'aattee Waaqaaf mukti ija gaarii hin naqanne hundinuu muramee galata galchite; warra furama Yerusaalem eeggachaa godhu" jedheen. **12** Qaraxxooni cuuphamuuf dhufanii, "Yaa barsiisa, nu hoo maal haa goonu?" jedhanii isa gaafatana. **13** Innis, "Waanaajamtan caalaa walitti hin qabinaa" jedheen. **14** Loltooniis akkasuma, "Nu immo haa maal haa goonu ree?" jedhanii isa gaafatana. Innis, "Hummaan nama irraa mallaqa hin fudhatinaa; sobaanama hin himatinaa; minden keessan isin haa ga'u" jedheen. **15** Namoonni sun hawiidihaan eegaa turan; hundi isaanii, "Yohannis kun inni Kiristoos ta'innaa laata?" jedhanii garaa isaanittiy yaadaa turan. **16** Yohannis akkana jedhee isaan hundaaf deebii kenne; "Ani bishaaniin isin cuupha. Garuu kan na caalaa jabaa ta'e tokko ni dhufa; ani hidhha kophee isaa harka isaa naaf hin malu. Inni Hafuura Qulqullu fi ibiddaan isin inni barsiistota gidduu taa'ee isaan dhagoeffattuu, cuupha. **17** Innis oobdii isaa qulqulleessee gombisaa isaa qamadii galfachuu dhafaa afarsaan isaa harka isaa jira; habaqiif garuu ibidda hin dhaamneen guba." **18** Yohannis dubbiif biraa baay'eedhaan namoota gorsee wangeelas isaanittii lallabe. **19** Heroodis bulchaa garuu isaa, "Gurbaa, maalif akkana nu goote? Kunoo, anii fi yommuu sababii inni niitii obboleessa isaa Heroodiyaa abbaan kee yaaddoo guddadhaan si barbaadaa turree!" fuudhee fi sababii hammina inni hojjetee ture kaan hundaatiif Yohannis isafate, **20** hammina isaa hunda irattti dabalee Yohannis mana hidhaatti galchee itti cufe. **21** Yeroo namoonni hundinuu cuuphamaa turanitti, Yesuusis ni cuuphamame. Utuu inni kadhachaa jiruu samiin banamee, **22** Hafurri Qulqulluun bifa gugeetiin mul'atee isaa irratti gad bu'e. Sagaleen, "Ati Ilma koo isaa ani jaalladhuhu dha; ani sitti nan gammada" jedhu tokkos samii irraa ni dhufe. **23** Yesuus yeroo tajaajila isaa jalqabetti umuriin isaa gara waggaan soddomaat ure; Innis akka waan ilma Yoosef tureetti yaadamaa ture; ilma Eelii, **24** ilma Maataat, ilma Lewwii, ilma Melkii, ilma Yaana, ilma Yoosef, **25** ilma Maataatiyaas, ilma Amoos, ilma Naahoom, ilma Asiiliim, ilma Naagee, **26** ilma Maa'at, ilma Maataatiyaas, ilma Semee'i, ilma Yoosef, ilma Yoodaa, **27** ilma Yoonaan, ilma Resaa, ilma Zarubaabel, ilma She'alti'eel, ilma Neeri, **28** ilma

Melkii, ilma Hadii, ilma Qoosaam, ilma Elmaadaam, ilma kun har'a gurra keessanitti raawwatame" isaaniin Eer, **29** ilma Iyyasuu, ilma Eli'ezer, ilma Yoorim, ilma jechuu jalqabe. **22** Hundii isaanii waa'ee isaa waan gaarii Maataat, ilma Lewwii, **30** ilma Simi'oon, ilma Yihuudaa, dubbachaa turan; dubbi ayyaan qabeessa afaan isattii ilma Yoosuf, ilma Yoonaan, ilma Eliyaqaqeem, **31** ilma ba'us ni dinqisiifatan. Isaanis, "Kun ilma Yoosuf mitii?" Meeleyaa, ilma Mennaa, ilma Maataataa, ilma Naataan, jedhanii gaafatan. **23** Yesuusis, "Akka isin, 'Yaa abbaa ilma Daawit, **32** ilma Isseey, ilma Yoobeed, ilma Bo'eez, qorichaa, of fayysi! Waan Qifirnaahomitti hojjechuu kee ilma Salmoon, ilma Nahishsoon, **33** ilma Amiinaadaab, dhageenye sana as biyya keettis hojjedhu' jettanii natti ilma Aaraam, ilma Hezroon, ilma Faares, ilma Yihuudaa, mammaaktan ani shakkii hin qabu" isaaniin jedhe. **24** Innis itti fufee akkana jedhe; "Ani dhuguma isintii nan hima; raajii tokko iyyuu iddootttu itti dhalatetti fudhatama hin qabu. **25** Ani dhuguman isiniin jedha; bara Eeliyaas Feleg, ilma Eeber, ilma Saalaa, **36** ilma Qaayinaan ilma Arfaaksaad, ilma Seem, ilma Nohi, ilma Laamehi, **37** ilma Muatuuelaa, ilma Henook, ilma Yaared, ilma Mahalaleel, ilma Keenaan, **38** ilma Enoos, ilma Seeti, ilma Addaam, ilma Waaqaa.

4 Yesuus Hafuura Qulqulluudhaan guutamee

Yordaanosiis ka'ee Hafuuruma sanaan gammoojiitti geefame; **2** achittis guyyaa afurtama diiyaabiloosiuun qorame. Innis guyyoota sana keessa homaa hin nyaamne; dhuma irrattis ni beela'e. **3** Diiyaabiloosis, "Ati yoo ilma Waaqaa taate, akka dhagaan kun buddeena ta'u ajaji" jedheen. **4** Yesuus immoo deebisee, "Namni buddeena qofaan hin jiraatu'jedhamee barreeffameera" jedheen. **5** Diiyaabiloosis gaara dheeraa tokkotti ol isa baasee hamma liphsuu ijaati mootummoota addunyaa hunda isatti argisiise. **6** Akkanas jedheen; "Ani taayitaanisaanitii fi ulfina isaanii hundumaa siifin kenna; taayitaan fi ulfinni kun waan naa kennameef ani abbaa kennuufii barbaadeef kennuu nan danda'a. **7** Yoo ati naa sagadde, wanni kun hundinuu kan kee ta'a." **8** Yesuus immoo, "Waaqa kee Gooftichaaf sagadi, isuma qofa tajaajili'jedhamee barreeffameera" jedhee deebiseef. **9** Diiyaabiloosis Yerusalemitti isa geessee, fiixeen mana qulqullummaa irra dhaabchiise. Akkanas jedheen; "Ati yoo Ilma Waaqaa taate, asii gad of darbadhu. **10** Akkanaa jedhamee barreeffameeraati: "Inni akka isaan sirriitti si eeganifi, ergamoota isaa siif ni ajaja; **11** isaanis akka ati miilla keetii dhagaatti hin buuneef, harka isaanitiil ol si fuudhu." **12** Yesuus immoo deebisee, "Waaqa kee Goofticha hin qorin'jedhameera" jedheen. **13** Diiyaabiloos immoo erga qorumsa kana hunda raawwatee booddee hamma yeroo mijja'a argatutti isa dhiisee deeme. **14** Yesuus humna Hafuuriatiin Galiilaatti deebi'e; oduun waa'ee isaa baadiyyaa guutuu keessa faffaca'e. **15** Innis manneen sagadaa isaanii keessatti barsiisa ture; namni hundinuu isa jaje. **16** Innis Naazreeti iddootttu guddate dhage; guyyaa Sanbataas akkuma amala isaa mana sagadaa seene. Kitaaba dubbisuufis ka'ee dhaabate; **17** kitaabni rajjicha Isaayyas isatti kenname. Innis kitaabicha banee kutaa akkanaa jedhamee barreeffame argate: **18** "Hafuuri Gooftaa narra jira; akka ani hiyyeyyiitti oduu gaarii lallabuuf, inni na dibbeeraati. Innis akka ani akka warri hidhaman hiikaman, akka warri jaaman argan, akka warri cunqurfamanis bilisa ba'an lallabuuf na ergeera; **19** inni akka ani bara tola Gooftaa labsuufis na ergeera." **20** Innis kitaabicha cufee tajaajiltchatti deebisee kennee taa'e; warri mana sagadaa sana keessa turan hundinuu xiyyeffatanii isaa ilaala turan. **21** Innis, "Barreeffamni

kun har'a gurra keessanitti raawwatame" isaaniin Eer, **29** ilma Iyyasuu, ilma Eli'ezer, ilma Yoorim, ilma jechuu jalqabe. **22** Hundii isaanii waa'ee isaa waan gaarii Maataat, ilma Lewwii, **30** ilma Simi'oon, ilma Yihuudaa, dubbachaa turan; dubbi ayyaan qabeessa afaan isattii ilma Yoosuf, ilma Yoonaan, ilma Eliyaqaqeem, **31** ilma ba'us ni dinqisiifatan. Isaanis, "Kun ilma Yoosuf mitii?" Meeleyaa, ilma Mennaa, ilma Maataataa, ilma Naataan, jedhanii gaafatan. **23** Yesuusis, "Akka isin, 'Yaa abbaa ilma Daawit, **32** ilma Isseey, ilma Yoobeed, ilma Bo'eez, qorichaa, of fayysi! Waan Qifirnaahomitti hojjechuu kee ilma Salmoon, ilma Nahishsoon, **33** ilma Amiinaadaab, dhageenye sana as biyya keettis hojjedhu' jettanii natti ilma Aaraam, ilma Hezroon, ilma Faares, ilma Yihuudaa, mammaaktan ani shakkii hin qabu" isaaniin jedhe. **24** Innis itti fufee akkana jedhe; "Ani dhuguma isintii nan hima; raajii tokko iyyuu iddootttu itti dhalatetti fudhatama hin qabu. **25** Ani dhuguman isiniin jedha; bara Eeliyaas yeroo samiin waggaad sadii fi walakkaa cufamee beelihamaa bu'ettti hadhota hiyyessaa baay'eetu Israa'el keessa ture. **26** Ta'us Eeliyaas gara haadha hiyyessaa magaalaa Saraaphtaa biyya Siidoon keessa jiraattu tokkotti ergame malee haadhotaa hiyyessaa sana keessa gara tokkoo isaanitii illee hin ergamne. **27** Bара Elsa'si rajjichaas namoota lamxaa' an hedduutu Israa'el keessa ture; garuu Na'amaan, namicha Sooriyya tokkicha sana malee warra kaan keessa namni tokko iyyuu hin qulqulloofne ture." **28** Namoonni manicha sagadaa keessa turan hundinuu yommuu waan kana dhaga'anitti akka malee aaran. **29** Isaanis ka'anii magaalaa sana keessa gad isa baasan; gad isa darbachuuuf jedhaniis ededa tulluu magaalaan isaanii irratti ijaaramteetti ol isa baasan. **30** Inni garuu gidduudhuma isaanii ba'e deeme. **31** Innis gara Qifirnaahom, magaalaa Galiliala keessatti gad bu'e; guyyaa Sanbataas namoota barsiise. **32** Isaanis waan dubbiin isaa taayitaan qabuuf barsiisa isaa ni dinqisiifatan. **33** Namichi hafuura hamaa xura'aadhaan qabame tokko mana sagadaa keessa ture. Innis sagalee guddadhaan iyeeakkanaa jedhe; **34** "Uffi! Yaa Yesuus nama Naazreeti, ati maal nurraa qabda? Nu balleessuu dhufte moo? Ati eenyu akka taate ani nan beeka, yaa Qulqullicha Waaqaa!" **35** Yesuus immoo, "Cal'isii isa keessaa ba'il!" jedhee ifate. Hafuuri hamaan sunis isaan hunda duratti namicha kuffisee utuu hin miidhin isa keessaa ba'e. **36** Namoonni hundinuu dingifatanii, "Maal barsiisni akkanaa! Inni taayitaadhaan, humnaanis hafuurota xuraao ni ajaja; isaanis ni ba'u" waliin jedhan. **37** Oduun waa'ee isaa biyya naannoo sanaa guutuu keessa faffaca'e. **38** Yesuus mana sagadaati ba'e mana Simeon dhage. Haati niittii Simeoniis dhukkuba dhagna gubaa hamaadhaan qabamtee dhiphachaa turt; isaanis akka Yesuus ishee gargaaru isa kadhatan. **39** Innis isheetti gad jedheen, dhagna gubaa sana ifate; dhagna gubaan sunis ishee dhiise. Isheenis yeruma sana kaatee isaan tajaajiluu jalqabde. **40** Namoonnis yeroo aduun lixxetti namoota dhukkuba gosa garaa garaa qaban hunda gara Yesuus fidan; innis tokkoo tokkoo isaanii irra harka isaa kaa'ee isaa fayysi. **41** Akkasumas hafuuronni hamoon iyyanii, "Ati Ilma Waaqaa ti!" jedhanii namoota baay'ee keessaa ba'an. Inni garuu sababii isaa akka inni Kiristoos ta'e beekanifi isaa ifate; akka isaa dubbatanis hin eeuyamneef. **42** Yommuu bari'ettis Yesuus achii ba'e, iddootttu namni hin jirre tokko dhage. Namoonnis isaa barbaadaa turan; yommuu gara isaa dhufanittis akka inni isaa dhiisee hin deemneef isaa

dhowwuu yaalan. **43** Inni garuu, "Ani magaalaawwan kaanittis wangeela mootummaa Waaqaa lallabuu qaba; sababiin ani ergameefis kanuma" jedhe. **44** Innis ittuma fufee manneen sagadaa Yihuudaa keessatti lallabaa ture.

5 Gaaf tokko Yesuus utuu Haroo Geensereex bira dhaabatee jiruu, utuu namoonnis issatti naanna'anii dubbi Waaqaa dhaga'aa jiranuu, **2** bidiruuwwan lama ededa bishaanichaa irratti arge; qurxummii qabdooni garuu keessaa ba'anii kiyyoo isaanii miicachaa turan. **3** Innis bidiruuwwan sana gidduudhaa ishee kan Simum taate tokko yaabbate; akka inni qarqara lafaa irraa gara gidduu bishaaniitti xinnoo achi butus isa kadhate. Yesuusis bidiruu sana irra taa'ee namoota barsiisuu jalqabe. **4** Innis yommuu dubbathee fixetti Simumooni, "Gara tuujuba bishaaniitti achi siqi; qurxummii qabuufis kiyyoo keessan darbadhaa" jedhe. **5** Simumoos deebisee, "Yaa barsiisaas, nu halkan guutuu akka malee itti dadhabnee waa tokko illee hin qabne. Ani garuu waan ati jetteef kiyyoo nan darbadha" jedhe. **6** Isaanis kiyyoo isaanii darbatanii hamma kiyyoon isaanii cicciitu jalqabutti qurxummii akka malee baay'ee qabatan. **7** Kanaafuu akka michoonni isaanii warri bidiruu kaan keessa turan dhufanii isaan gargaaraniif mallattoon waammatan; isaanis dhufanii bidiruu lachuu qurxummiidhaan guutan; bidiruuwwan sunis liqimfamuu jalqaban. **8** Simum Pherosis yommuu waan kana argetti jilba Yesuusitti kufee, "Yaa Gooftaa, ani nama cubbamaa dha; narraa fagaadhu!" jedhe. **9** Kunis sababi qurxummiin baay'een qabame sun Sim'ooni fi warras waajjin turan hunda dinqisiiseef; **10** ilmaan Zabdewoos warri michoota Simum turan jechuunis Yaaqobii fi Yohannis akkasuma dinqisiifatan. Yesuusis Sim'ooni, "Hin sodaatin; ati ammaa jalqabdee qabduu namoottaa ni taataa" jedhe. **11** Isaanis bidiruuwwan isaanii gara qarqaraati ol baasanii waan hunda dhisianni isa duukaa bu'an. **12** Utuu Yesuus magaalaawwan sana keessaa isa tokko keessa jiruu namichi dhagni isaa guutiin lamxa'e tokko gara isaa dhufe. Innis yommuu Yesuusin argetti adda isaatiin lattifi gombifamee, "Yaa Gooftaa, yoo fedhii kee ta'e, ati na qulqulleessuu ni dandeessa" jedhee isa kadhate. **13** Yesuusis harka isaa hiixatee namicha qaqqabee, "Fedhii koo ti; qulqulla'il" jedheen; lamxiin sunis yeruma sana namicha irraa bade. **14** Yesuusis, "Nama tokkotti illee hin himin; garuu dhaqitiit akka isaanii ragaa ta'uuf lubatti of argisiisi; qulqulla'uut keetifis aarsaawwan Museen ajape sana dhi'eessi" jedhee isa ajape. **15** Haa ta'u malee oduun waa'ee isaa ittuma callee faca'; namoonni hedduunis isa dhaga'uu fi dhukkuba isaanii irraa fayyuuf jedhanii gara isaa dhufaa turan. **16** Yesuus garuu yeroo baay'ee lafa namni hin jirre dhagee kadhachaa ture. **17** Gaaf tokko Yesuus utuu barsiisaas jiruu, Fariisonni fi barsiistonni seeraa warri gandoota Galilaatii fi Yihuudaa hunda keessaa akkasumas Yerusaaleemii dhufan achi tataa'aa turan. Akka inni dhukkubsattoota fayyisuufis humni Gooftaa isa wajjin ture. **18** Jarri tokko nama dhagni irratti du'e tokko sireedhaan baatanii dhufan; isaanis fuula Yesuus dura isa kaa'uuf jedhanii manatti ol isa

galchuu yaalan. **19** Sababii baay'ina namaatiifis karaa ittiin ol isa galchan dhabnaan bantii manaatti ol ba'anii qadaada bantii manaa saaqanii walakkaa namootaatiin fuula Yesuus duratti siree isaatiin gad isa buusan. **20** Yesuusis yommuu amantii isaanii argetti, "Namichoo, cubbuun kee siif dhiifameera" jedhe. **21** Fariisonni fi barsiistonni seeraas, "Namichi Waaqa arrabsu kun eenyu? Waaqa tokkicha malee eenyetu cubbuun namaaf dhiisuu danda'a?" jedhanii garaa isaanii tyaduu jalqaban. **22** Yesuusis waan isaan yaadaa turan beekee akkana jedhee gaafate; "Isin maaliif garaa keessan keessatti waan kana yaaddu? **23** 'Cubbuun kee siif dhiifameera' jechuun moo 'Ka'iil deemi' jechuutu salphaa dha? **24** Ani garuu akka Ilmi Namaa cubbuun namaaf dhiisuudhaaf lafa irratti taayitaa qabu akka beektan nan barbaada." Kanaafuu inni namicha dhagni irratti du'e sanaan, "Ani sitti nan hima; ka'i; siree kee fudhadhuutii mana keetti gal" jedhe. **25** Innis yeruma sana ka'ee fuula isaanii dura dhaabate; waan irra ciisaa tures fudhatee Waaqa jajachaa mana ofii issatti qajeele. **26** Hundi isaanii dinqifatanii Waaqa jajan. Sodaadhaanis guutamanii, "Nu har'a waan takkumaa hin ta'in argine" jedhan. **27** Ergasii Yesuus achii ba'ee qaraxxuu Lewwii jedhamu tokko utuu inni iddoor itti qaraxa walitti qaban taa'uu arge. Yesuusis, "Na duukaa bu'i" jedheen. **28** Lewwiiniis waan hunda dhiisee ka'ee isa duukaa bu'e. **29** Lewwiiniis mana issatti ciddha guddaa Yesuusiiif qopheesse; qaraxxonni fi namoonni kaan baay'eenis issaan wajjin nyaachaa turan. **30** Fariisonni fi Barsiistonni seeraa kanneene garee isaanii ta'an garuu, "Isin maaliif qaraxxootaa fi cubbamoota wajjin nyaattanii dhugdu?" jedhanii barattoota issatti guunguman. **31** Yesuu immoo deebisee akkana isaanii jedhe; "Ogeessi fayyaa tokko warra dhukkubsataniiif malee warra fayyaa qabaniif hin barbaachisu. **32** Ani cubbamoota gara qalbi jijiirrannaaati waamuuf dhufe malee qajeeltota waamuuf hin dhufne." **33** Isaanis, "Barattooni Yohannis yeroo baay'ee ni soomu; ni kadhatus; barattooni Fariisotaas akkasuma godhu; barattooni kee garuu ni nyaatu; ni dhugus" jedhanii. **34** Yesuu immoo akkana jedhee deebisee; "Isin utuu inni issaan wajjin jiruu michoota misirrichaa soomsisuu ni dandeessuu? **35** Garuu yeroon itti misirrichi issaan biraa fudhatamu ni dhufa; issaanis yeroo sana ni soomu." **36** Innis akkana jedhee fakkeenyaa kana isaanitti hime; "Namni uffata moofaa erbuuf jedhee huuccu uffata haaraa tarasaas tokko iyyuu hin jiru. Yoo kun godhame, issaan uffata haaraa sana tarasaaniiuru; erbeen haaraan sunis uffata moofaa wajjin wal hin fudhatu. **37** Namni daadhii wayinii haaraaqalqalloo moofaatti naqu tokko iyyuu hin jiru. Yoo itti naqe immoo daadhii haaraan sun qalqalloo sana ni dhoosa; daadhiin sun ni dhangala'a; qalqallichis horoomaa ba'a. **38** Qooda kanaa daadhiin wayinii haaraan qalqalloo daadhii wayinii haaraatti naqamuu qaba. **39** Namni kam iyyuu erga daadhii wayinii kan goge dhugee booddee daadhii wayinii haaraa hin barbaadu; issaan, 'Daadhii wayinii kan goge wayya' jedhuutii."

6 Guyyaa Sanbataa tokko Yesuus lafa qottiisa midhaanii keessa darbaa ture; barattoonni isaas asheetti midhaanii ciratanii harka isaaniitiin sukkuummatanii nyaachuu jalqaban. **2** Fariisota keessaa tokko tokko, "Isin maaliif waan Sanbataan hojjechuun hin eeyyamamne hojjettu?" jedhanii gaafatan. **3** Yesuus akkana jedhee deebiseef; "Isin waan Daawit yeroo innii fi milttonni isa beela'anitti godhe sana takkumaa hin dubbifnee? **4** Inni mana Waaqaa seeneed buddeenee qulqulleeffamekan luboota qofaaf eeyyamame fudhatee nyaate. Warra isa wajjin jiraniifis kenne." **5** Yesuus, "Ilmi Namaa Gooftaa Sanbataa ti" isaanin jehde. **6** Sanbataa biraas inni mana sagadaa seenee barsiisaas ture; namichi harki isaa mirgaa irratti goge tokkos achi ture. **7** Fariisonnii fi barsiistonni seeraa Yesuusin himachuu jedhanii sababa barbaada turan; kanaafuu akka inni Sanbataan nama fayisu ilaaluuf isa gaadan. **8** Yesuus garuu waan isaan yaadan beekee namicha harki irratti goge sanaan, "Ka'ii fuula nama hundaa dura dhaabadh" jedhe. Innis ka'ee achi dhaabate. **9** Yesuus, "Anis isinan gaafadha; Sanbataan isa kamtu eeyyamamaa dha? Waan gaarii gootan, kun galata maalii isiniif qaba? Kana immoo hojjechuu moo waan hamaa hojjechuu? Lubbuu oolchuu moo balleessuu?" isaanin jehde. **10** Gara galees hunda isaanin ilaalee namichaan, "Harka kee diriirfadhu" jedhe. Innis akkasuma godhe; harki isaaas guutumaan guutuutti fayye. **11** Fariisonnii fi barsiistonni seeraa garuu akka malee aaranii Yesuusin maal gochuu akka danda'an waliin mari'achuu jalqaban. **12** Yesuus guyyoota sana keessaa gaaf tokko kadhannaadhaaf tulluutti ol ba'e; halkan guutuutus Waaqa kadhachaa bule. **13** Innis yommuu lafti bari'etti barattoota isaa ofitti waamee nama kudha lama isaan keessaa filate; ergamoota jedhees isaan moggaase. **14** Isaanis Simoon isa inni Phexros jedhee moggaase, obboleessa isaa Indiriiyas, Yaaqoob, Yohannis, Filiphoo, Bartaloomeeoos, **15** Maatewos, Toomaas, Yaaqoob ilma Alfewoos, Simoon isa Hinaafticha jedhamee waamame, **16** Yihuudaa ilma Yaaqoob, Yihuudaa Keeriyoticha isa Yesuusin dabarsee kenne. **17** Innis isaan wajjin gad bu'ee iddoor diriiraa tokko irra dhaabate. Tuunni barattoota isaa guddaanis achi ture; namoonni Yihuudaa hunda keessaa, Yerusaalem keessaa, biyya qarqara galaanaa kan naanno Xiiroosii fi Siidoonaatiif dhufan baay'een, **18** warri issa dhaga'u fi dhukkuba isaanii irraa fayyuuf dhufanis achi turan. Warri hafuuropa xuraa'oон dhiphachaa turanis ni fayyan; **19** sababii humni isa keessaa ba'ee hunduma isaanii fayyisaa tureef, namoonni hundinuu isaa tuuquuf carraaqaa turan. **20** Innis barattoota isaa ilaaleeakkana jedhe: "Isin warri hiyyeyyiin eebbfamoo dha; mootummaan Waqaan kan keessaniiiti. **21** Isin warri amma beeloftan eebbfamoo dha; ni kolfittuuti. **22** Yommuu namoonni sababii Ilma Namaatiif jedhanii isin jibban, yommuu isaan of keessaa isin baasanii fi isin arrabsan, yommuu isaan maqaan keessan akka waan hamaa tokkootti tuffatan, isin eebbfamoo dha. **23** "Sababii gattiin keessan samii keessatti guddaa ta'eef gaafa sana illchaati gammachuudhaan burraaqaa. Abbootiin isaanii iyuu akkasuma raajota godhaniiti.

24 "Garuu warri sooreyyiin isiniif wayyoo; isin jajjabina keessan argattaa iirtuutii. **25** Warri amma quuftan isiniif wayyoo, beela'uuf jirtuutii, warri amma kolfitan isiniif wayyoo; wawaachuu fi boo'uuf jirtuutii. **26** Yommuu namni hundinuu isin saadu isiniif wayyoo; abbootiin isaanii iyuu akkanuma raajota sobaa saadaa turaniiiti. **27** "Ani garuu isin warra na dhageessanitti nan hima; diinota keessan jaalladhaa; warra isin jibbanii waan gaarii hojjeedaa; **28** warra isin abaaro eebbisaa; warra isin miidhanifiis kadhadhaa. **29** Yoo namni tokko maddii tokko si kabale, maddii kaanis itti qabi. Yoo namni tokko kootti kee sirraa baafate immoo, kittaa kee illee hin dhowwatin. **30** Nama si kadhatus hundumaaf kenni; yoo namni kam iyuu waan kan kee ta'e fudhate, akka wanni sun siif deebifamu hin gaafatin. **31** Isinis akkuma namoonni kaan akka isiniif godhan barbaaddan sana isaaniiif godhaa. **32** "Isin warra isin jaallattan qofa yoo iyuu warra isaan jaallattan ni jaallatuutii. **33** Isin warra jaallattan qofa yoo? Cubbamoonni iyyuu warra isaan jaallattan ni jaallatuutii. **34** Warruma akka isiniif deebisan abdattaniif yoo liqeessitan galata maalii argattu? 'Cubbamoonni iyyuu' hammuma liqeessan sana deebisaniif argachuu jedhanii cubbamootaaf ni liqeessutii. **35** Isin garuu diinotta keessan jaalladhaa; waan gaariis isaanif hojjeedaa; utuu waan isiniif deebi'u tokko illee hin abdatin isaanif liqeessaa. Yoos gattiin keessan guddaa ni ta'a; isinis ijoollee Waaqa Waan Hundaa Olli ni taatu; inni warra hin galateeffannee fi hamootaaf illee arjaadhaati. **36** Akkuma abbaan keessan araara qabeessa ta'e sana, isinis araara qabeeyyi ta'a. **37** "Namatti hin murinää; isinittis hin muramuutii. Nama hin yakkinaa; isinis hin yakkantani. Dhiifamas godhaa; dhifamni isiniif godhamaati. **38** Kennaa; isiniifis ni kennamaa. Safartuu gaariin itti hudumame, kan sochoofamee fi guutamee irra dhangala'e bobaas keessanitii isiniif naqama. Safartuu ittiin safartaniinis isiniif safaramaatii." **39** Innis akkana jedhee fakkeenyaa kana isaaniti hime; "Jaamaan tokko jaamaa qajeelchuu ni danda'a? Isaan lachuu boolla keessa hin bu'anii? **40** Barataan barsiisaas isaatii ol miti; namni guutumaan guutuutti leenjifame hundinuu garuu akka barsiisaas isaa ni ta'a. **41** "Ati maaliif jirma ija kee keessa jiru arguu dhiiftee huuba ija obboleessa keetii keessa jiru ilaalta? **42** Ati utuu ofti keetii jirma ija kee keessa jiru arguu hin danda'in, akkamitti obboleessa keetiin, 'Obboleessa, kottu mee ani huuba ija kee keessa jiru siif nan baasa' jechuu daneessa? Fakkeessituuna, duraan dursuiti jirma ija kee keessa jiru baafadhu; ergasiis huuba ija obboleessa keetii keessa jiru baasuuhabdhirriitit. **43** "Mukni gaariin ija gadhee naqatu tokko iyuu hin jiru; mukni gadheenja ija gaarri hin naqatu. **44** Tokkoon tokkoon mukaa ija isaatii beekama. Namoonni muka qoraatii irraa harbuu, yookaan korruur irraa wayinii hin ciran. **45** Namni gaariin waan gaarii garaa isaa keessatti kuufate keessaa waan gaarii baasa; namni hamaan immoo waan hamaa garaa isaa keessatti kuufate keessaa waan hamaa baasa. Waan garaa guute afaan

dubbataati. **46** “Isin waan ani jedhu hin hoijettan; yoos hundaa isatti himan. Yohannnis isaan keessaa nama maaliif, ‘Yaa Gooftaa, yaa Gooftaa’ naan jettu? **47** Namni lama ofitti waamee, **19** “Inni dhufuuf jiru si’i moo gara koo dhufu, kan dubbii koo dhaga’ee hojiidhaan yookaan kan biraa eegganna?” jedhee gaafachuu dhufuuf jiru sun si’i moo yookaan kan biraa eegganna?” argisiisu hundi maal akka fakkaatu ani isinitti nan Gooftaatti isaan erge. **20** Namoonni sunis yommuu gara Yesuus dhufanitti, “Yohannnis cuuphaan, ‘Inni dhufuuf jiru sun si’i moo yookaan kan biraa eegganna?’ tokko fakkaatu. Sababii manichi sirriitti ijaarameef, jedhee gaafachuu dhufuuf sitti nu ergeera” jedhanii. **21** lolaan yeroo lola’ee humnaan itti bu’etti mana sana Yesusis yeruma sana namoota dhabee, dhukkuba fi sochoosuu hin dandeeny. **49** Namni dubbii koo dhaga’ee hafuura hamaa qaban heddu fayyise; warra jaamaa hojiidhaan hin argisiifne garuu nama lafa irratti mana turan baay’eedhaafis agartuu debise. **22** Innis akkana hundee hin qabne ijaaratu tokko fakkaata. Yeroo lolaan jedhee ergamoota sanaaf deeblee kenne; “Deebi’atii humnaan itti bu’etti manni sun ni jige; guutumaan jaamoni ni argu; warri naafatan ni deemu; warri guutuuttis diigame.” jaamoni ni argu; warri naafatan ni deemu; warri lamxaan ni qilqulla’u; warri duudan ni dhaga’u; warri du’an ni ka’u; hiyeeyyiifis wangeelli ni lallabama. **23**

7 Yesuus yeroo waan kana hundumaa namoota isa **24** Erga ergamoonni Yohannnis ba’ani qajeelani booddee dhaggeeffachaa turanitti himee fixatetti, Qifirnaahom seeene. **2** Achis tajaajilaan ajajaa dhibbaa kan gooftaan isaa akka malee isa jaallatu tokko dhukkubsatee du’uu Yesuus akkana jedhee waa’ee Yohannnis namootatt ga’ee ture. **3** Ajajaan dhibbaa sunis waa’ee Yesuus dhaba ee akka inni dhufree garbicha isaa fayyisuuf jabeessanii sia kadhathan; “Ati waan kana isaaf gochuun maanguddoota Yihuudootaa isatti ergee kadhate. **4** Isaanis yommuu gara Yesuus dhufanitti akkana jedhanii jabeessanii sia kadhathan; “Ati waan kana isaaf gochuun namicha kanaaf ni mala; **5** inni saba keenya ni jaallataati; mana sagadaas nuuf ijaareera.” **6** Kanaafuu Yesuus isaan wajjin deeme. Yeroo inni manichatti dhi’aatetti ajajaan dhibbaa sun akkana jedhee michootaa isaa Yesuusitti erge; “Yaa gooftaa of hin rakkisin; ati bantii mana koo jala seenuun naaf hin maluutii. **7** Sababiin ani ofti koo akka nama gara kee dhufuun maluuftti hin ilaalinif iyuu kanuma. Garuu dubbicha qofa dubbadhu; tajaajilaan koo ni fayyatiit. **8** Ani mataan koo iyuu nama taayitaa jala jiruu dha; loltootas of jalaa qaba. Isa tokkoon, ‘Deemi’ nan jedha; innis ni deema; isa kaaniin immoo, ‘Kottu’ nan jedha; innis ni dhufa. Tajaajilaan kootiinis, ‘Waan kana hojjedhu’ nan jedha; innis ni hojjeta.’ **9** Yesuus yommuu waan kana dhaga’etti isa dinqifate; namoota isa duukaa bu’aa turanittis garagalee, “Ani isinittin hima; ani amantii guddaa akkanaa Israa’el keessatti iyuu hin arganne” jedhe. **10** Yommuu namoonni ergamanii turan manatti deebl’aniitti garbichi sun fayyee isaan eeg. **11** Yesuus ergasiis magaalaa Naayin jedhamtu tokko dhaqe; barattoonni isaatii fi namoonni baay’eenis isa wajjin dhaqan. **12** Yommuu inni karra magaalattiitti dhi’aatetti jarri tokko nama du’e tokko baatanii isatti dhufan; namichi du’e sunis haadha isaatifi ilma tokkicha ture; haati isaas haadha hiyyeessaa turte. Namoonni magaalatti baay’eenis ishee wajjin turan. **13** Gooftaanis yommuu ishee argettii na’efifi, “Hin boo’in” jedheen. **14** Innis itti dhi’aattee wasaasaa reefa sanaa tuqe; warri reefa baatanis ni dhaabatan. Innis, “Gurbayyoo, ani siin nan jedhaa, ka’il” jedheen. **15** Gurbaan du’e sunis ka’ee taa’ee dubbachuu jalqabe; Yesuusis deebisee haadha isaatii isa kenne. **16** Hundi isaanii ni sodaatan; “Raajjin guddaan nu keessaa argameera. Waaqnis saba isaa gargaaruuf dhufeera” jedhanii Waqaqaaf ulfina kennan. **17** Oduun waa’ee Yesuus kunis Yihuudaa guutuu fi biyya naannoo sana jiru hundumaa keessa affaca’e. **18** Barattoonni Yohannnis waa’ee waan kana harka Yohannnisitti cuuphamanii turanifi yommuu dubbii Yesuus dhaga’anitti, karaan Waqaqa qajeelaa ta’uu isaa mirkaneesson. **30** Fariisonni fi beektonni seeraa garuu sababii harka Yohannnisitti hin cuuphaminiif kaayyoo Waqaqi isaaniiif qabu fudhachuu didan. **31** Yesuus itti fufee akkana jedhe; “Yoos ani namoota dhaloota kanaan maaliinan wal fakkeessuu danda’a ree? Isaan maal fakkaatu? **32** Isaan akkuma ijomlee iddo gabaa taa’ani wal waamanii akkana jedhanii ti: “Nu ulilee isinii afuufne; isin garuu hin sribine; faaruu boo’ichaas faarsine; isin garuu hin boonye.” **33** Yohannnis cuuphaan yeroo dhufetti buddeena hin nyaatu, daadhiit wayiniis hin dhugu tureetii; isin immoo, ‘Inni hafuura hamaa qaba’ jettu. **34** Ilmi Namaa nyaachaa, dhugaas dhufe; isin immoo, ‘Kunoo albaadhessaa fi machaa aa, michuu qaraxxootaati fi cubbamootaa’ jettu. **35** Ogummaan garuu ijomlee ishee hundumaaan mirkaneeffamti.” **36** Fariisota keessaa namichi tokko akka inni isa wajjin nyaatuuf Yesuusin affeere; innis mana Fariisichaahaa dhaqee maaddiitti dhi’ate. **37** Dubartiin cubbamtuun magaalaa sanaa tokkos yommuu akka Yesuus mana Fariisichaatti waa nyaachaa jiru bartetti bilqaaxxi albaaxsiroositti shittoo qabattee dhufte. **38** Isheenis boo’aa dugda isaa duubaan miilla isaa bira dhaabattee imimmaan isheetiin miilla isaa jiisuu jalqabde. Rifeensa mataa isheetiin miilla isaa haqxee, dhungattees miilla isaa shittoo dibde. **39** Fariisicha isaa affeere sunis waan kana argee, “Namichi

kun utuu raajii ta'ee, dubartiin isa tuqxu kun eenyu akka hin hubanneef.' **11** "Hiikkaan fakkeenyichaa kanaa dha: taate, nama akkamii akka taate ni beeka ture; isheen Sanyiin sun dubbi Waaqaa ti. **12** Sanyiin karaa irraa cubbamtuudhaati" jedhee garaa isaa keessatti yaade. sun namoota dubbicha dhaga'anii garuu akka isaan **40** Yesuus immoo, "Yaa Simoon, ani waanan sitti himu amananii hin fayyineef diyyabiloos dhufee dubbicha tokko qaba" jedheen. Innis, "Yaa barsiisa natti himi" garaa isaanii keessaa fudhatuu dha. **13** Sanyiin lafa jedhe. **41** Yesuus is akkana jedheen; "Namoorni lama kattaa irraa sunis warra yommuu dubbicha dhaga'anitti nama maallaqa liqeessu tokko irraa maallaqa liqeeffatan. gammachuudhaan fudhatanii dha; isaan garuu hidda Inni tokko diinaarii dhibba shan liqeefafe; kaan immoo hin qaban. Yeroof amanu malee yeroo qorumsaatti ni diinaarii shantama liqeefafe. **42** Jarri lachuu waan isaa ganu. **14** Sanyiin qoraattii keessa bu'es warra dubbicha kaffalan dhabnaan dhiiseef. Egaa jara lamaan keessaa dhaga'anii dha; isaanii akkuma karaa isaanii itti fufaniin kamtu caalaa isaa jaallata?" **43** Simoonis debieseef, "Isa yaaddoo jireenyaatin, bedhaadhummaa fi qananiidhaan liqiin guddaaan dhiifameef sana natti fakkata" jedheen. **44** Innis irraa garuu warra garaa tolaa fi gaariidhaan dubbicha gara dubartittiit garagalee Simooniin akkana jedhe; dhaga'anii jabeessanii qabataniii obsaan ija naqatan "Dubartii kana argitaa? Ani mana kee nan dhufe. Ati argisiisa. **16** "Namni kam iyyuu ibsaa qabsiisee okkotee bishaan miillaa illee naaf hin kennine; isheen garuu keessa hin dhoksu yookaa siree jala hin kaa'u. Qooda imimmaan isheetiin miilla koo dhiqxee rifeensa mataa isheetiin haqxe. **45** Ati na hin dhunganne; dubartiin kanaa akka warri ol seenan ifa arguu danda'anii ifa baattuu ibsaa irra kaa'u. **17** Wanni dhokfamee utuu hin kun garuu yeroo ani ol seenee jalqabdee miilla koo mul'ifamin hafu, wanni haguugamee utuu hin beekamin dhungachuu hin dhiifine. **46** Ati Zayitii iyyuu mataa koo hafu yookaa utuu ifatti hin baafamin hafu tokko iyyuu hin dibne; isheen garuu miilla koo shittoo dibde. **47** hin jiruutii. **18** Kanaaf akkamitti akka dhaggeeffattan Kanaafuu ani sittin hima; sababii jaalalli ishee guddaa qalbeeffadhaa. Kan qabu kamii iyyuu itti dabalamee ni ta'eef cubbuu ishee baay'een sun isheef dhiifameera. kennama; kan hin qabne kam iyyuu garuu wanni inni Kan xinnoon dhiifameef garuu jaalalli isaa xinnoo waan qabu of se'u iyyuu isa irraa fudhatama." **19** Haattii dha." **48** Yesuus dubartittiidhaan, "Cubbuu kee siif fi obboloonni Yesuus isa arguu dhufan; garuu sababii dhiifameera" jedhe. **49** Warri isa wajjin maaddiitti baay'ina namaatiif isa bira ga'uu hin dandeene. **20** dhi'aatanii turanis, "Namni cubbuu iyyuu namaa dhiisu Namni tokkos, "Haati keetii fi obboloonni kkee si arguu kun eenyu?" jedhanii garaa isaaniiyaqaduul jalqaban. barbadanii ala dhadaabatanii jiru" jedhee isatti hime. **50** Yesuus dubartittiidhaan, "Amantiin kee si fayyiseera; **21** Innis, "Haati kootii fi obboloonni koo warra dubbii nagaan deemi" jedhe.

8 Yesuus ergasii wangeela mootummaa Waaqaa lallabaa magaalaa tokko irraa gara magaalaa biraatti, ganda tokko irraas gara ganda biraatti naanna'aa ture. Warri Kudha Lamaanis isa wajjin turan; **2** dubartooni hafurota hamoo fi dhibee irraa fayyifaman tokko tokkos isa wajjin turan; isaanis Maariyaami ishee Magdalaa kan hafurronni hamoon torba ishee keessaa ba'an, **3** Yohaanaa niitii Kuuzaa isa eegduu mana Heroodis turee, Suusanaa fi dubartoona biraabaa'yee turan. Dubartooni kunneenis waan qabaniini Yesuusii fi barattoota isaa tajaajila turan. **4** Yeroo tuunni guddaaan walitti qabamee namoonnis magaalaa gara garaatti gara isaa dhufanitti Yesuus akkana jedhee fakkeenyana kana isaanitti hime: **5** "Namichi sanyii facaaas tokko sanyii facaaafachuu ba'e. Utuu inni facaaasaa jiruus sanyiin tokko tokko karaa irra bu'ee irra ejjetame; simbirroonnis nyaatanii fixan. **6** Kaan immoo lafa kattaa irra bu'e; innis waan jiidha hin qabneef yeroo biqiletti ni goge. **7** Sanyiin biraas qoraattii keessa bu'e; qoraattii sunis biqiltuu sana wajjin guddatee isaa hudhe. **8** Ammas sanyiin kaan biyyoo gaarii irra bu'e. Ni biqile; ijas dachaa dhibba naqate." Innis yommuu waan kana dubbatetti lallabee, "Namni gurra dhaga' qabu haa dhaga'u" jedhe. **9** Barattooni isaanas hiikkaan fakkeenyana kanaa maal akka ta'e isaa gaafatan. **10** Innis akkana jedhe; "Iccitiitii mootummaa Waaqaa beekuun isinii kennameera; warra kaanatti garuu ani fakkeenyaaan nan dubbadha; kunis, "Akka isaan utuma ilaalanuu hin argineef, utuma dhaga'anuu,

hin hubanneef." **11** "Hiikkaan fakkeenyichaa kanaa dha: Sanyiin sun dubbi Waaqaa ti. **12** Sanyiin karaa irraa sun namoota dubbicha dhaga'anii garuu akka isaan amananii hin fayyineef diyyabiloos dhufee dubbicha tokko qaba" jedheen. Innis, "Yaa barsiisa natti himi" garaa isaanii keessaa fudhatuu dha. **13** Sanyiin lafa jedhe. **41** Yesuus is akkana jedheen; "Namoorni lama kattaa irraa sunis warra yommuu dubbicha dhaga'anitti nama maallaqa liqeessu tokko irraa maallaqa liqeeffatan. gammachuudhaan fudhatanii dha; isaan garuu hidda Inni tokko diinaarii dhibba shan liqeefafe; kaan immoo hin qaban. Yeroof amanu malee yeroo qorumsaatti ni diinaarii shantama liqeefafe. **42** Jarri lachuu waan isaa ganu. **14** Sanyiin qoraattii keessa bu'es warra dubbicha kaffalan dhabnaan dhiiseef. Egaa jara lamaan keessaa dhaga'anii dha; isaanii akkuma karaa isaanii itti fufaniin kamtu caalaa isaa jaallata?" **43** Simoonis debieseef, "Isa yaaddoo jireenyaatin, bedhaadhummaa fi qananiidhaan liqiin guddaaan dhiifameef sana natti fakkata" jedheen. **44** Innis irraa garuu warra garaa tolaa fi gaariidhaan dubbicha gara dubartittiit garagalee Simooniin akkana jedhe; dhaga'anii jabeessanii qabataniii obsaan ija naqatan "Dubartii kana argitaa? Ani mana kee nan dhufe. Ati argisiisa. **16** "Namni kam iyyuu ibsaa qabsiisee okkotee bishaan miillaa illee naaf hin kennine; isheen garuu keessa hin dhoksu yookaa siree jala hin kaa'u. Qooda imimmaan isheetiin miilla koo dhiqxee rifeensa mataa isheetiin haqxe. **45** Ati na hin dhunganne; dubartiin kanaa akka warri ol seenan ifa arguu danda'anii ifa baattuu ibsaa irra kaa'u. **17** Wanni dhokfamee utuu hin kun garuu yeroo ani ol seenee jalqabdee miilla koo mul'ifamin hafu, wanni haguugamee utuu hin beekamin dhungachuu hin dhiifine. **46** Ati Zayitii iyyuu mataa koo hafu yookaa utuu ifatti hin baafamin hafu tokko iyyuu hin dibne; isheen garuu miilla koo shittoo dibde. **47** hin jiruutii. **18** Kanaaf akkamitti akka dhaggeeffattan Kanaafuu ani sittin hima; sababii jaalalli ishee guddaa qalbeeffadhaa. Kan qabu kamii iyyuu itti dabalamee ni ta'eef cubbuu ishee baay'een sun isheef dhiifameera. kennama; kan hin qabne kam iyyuu garuu wanni inni Kan xinnoon dhiifameef garuu jaalalli isaa xinnoo waan qabu of se'u iyyuu isa irraa fudhatama." **19** Haattii dha." **48** Yesuus dubartittiidhaan, "Cubbuu kee siif fi obboloonni Yesuus isa arguu dhufan; garuu sababii dhiifameera" jedhe. **49** Warri isa wajjin maaddiitti baay'ina namaatiif isa bira ga'uu hin dandeene. **20** dhi'aatanii turanis, "Namni cubbuu iyyuu namaa dhiisu Namni tokkos, "Haati keetii fi obboloonni kkee si arguu kun eenyu?" jedhanii garaa isaaniiyaqaduul jalqaban. barbadanii ala dhadaabatanii jiru" jedhee isatti hime. **21** Innis, "Haati kootii fi obboloonni koo warra dubbii Waqaa dhaga'anii hojii irra oolchanii dha" jedhee deebise. **22** Gaaf tokko Yesuus barattoota isaaatiin, "Kottaa galaana gama ceenaa" jedhe. Kanaafuu isaan bidiruu yaabbananii qajeelan. **23** Inni utuu isaan bidiruudhaan deemaa jiranuu hirribni qabee rafe. Bubbeen tokkos galaana sana irratti ka'ee, bidiruun sun bisaaniin guutamuul jalqabe; isaanis balaa guddaa keessa seenan. **24** Barattoonis dhaqanii, "Yaa Gooftaa, yaa Gooftaa, nu dhumuuf jirral!" jedhanii isa dammaqsan. Innis ka'ee bubbee fi bishaan raafamaa ture sana ifate; bubbeen sunis gab jedhe; wanni hundinuus ni tasgabba'e. **25** Barattoota isaaas, "Amantiin keessaa eessa jira?" jedhee gaafate. Isaanis sodaa fi dinqifannaadhaan, "Namichi bubbee fi bishaan illee ajaju kun eenyu?" Isaanis ni ajajamuuf" jedhanii wal gaafatan. **26** Isaanis gara biyya Gergeesenoon ishee galaanaan gama fuullee Galilialatti argamtuutti bidiruudhaan ce'an. **27** Yommuu Yesuus qarqara galaanaatti bu'ettis namichi magaalaa sanaa kan hafuura hamaadhaan qabamee ture tokko isatti dhufe. Namichi kun yeroo dheeraadhaaf uffata hin uffatu ture; awwaala gidduu jiraata malee mana keessa hin jiraatu ture. **28** Innis yommuu Yesuus argetti iyee miilla isaa irratti kufe; sagalee ol fudhatee iyees, "Yaa Yesuus Ilma Waaqa Waan Hundaa Olii, ati maal narraa barbaadda? Ani sin kadhada; na hin dhiphisin!" jedhe. **29** Yesuus akka hafurri xuraa'an sun namicha keessaa ba'u ajajee tureetii. Hafurri sunis yeroo baay'ee itti ka'aa ture; namichi sun yoo harkaa fi miilli isaa foncaan hidhamee eegamaa ture iyyuu, hidhaa isaa of irraa kukkutee, hafuura hamaa sanaan lafa namni

hin jirreetti geeffamaa ture. **30** Yesuusis, “Maqaan kee hamoon baay’een isatti galanii turaniif, “Leegeewoon” jedhee deebise. **31** Hafuuronni hamoon sunis akka inni akka isaan Qilee keessa bu’an isaan hin ajajneef Yesuusin kadhatan. (*Abyssos q12*) **32** Hoomaan booyee guddaa isaas gaara irra achi dheedaa ture. Hafuuronni hamoon sunis akka inni akka isaan booyyewwan sanatti galaniif isaanii eeyyamu Yesuusin kadhatan; innis ni eeyyameef. **33** Yommuu hafuuronni hamoon sun namicha keessaa ba’aniib oooyeewwanitti galanitti, hoomaan sun ededa hallayaa irraa gad furguggifamee galaanatti nam’ee liqimfame. **34** Warri booyyewwan tiksaa sunis yommuu waan ta’e sana arganitti, baqatanii magaalaa fi baadiyyaatti waan kana odeessan; **35** namoonnis waan ta’e sana ilaalu ba’an. Isaanis yommuu gara Yesuus dhufanitti namicha hafuuronni hamoon keessaa ba’an sana wayyaa uffatee, qalbii isaattis deebi’ee miilla Yesuus jala taa’ee argan; ni sodaatanis. **36** Warri waan kana arganii turanis namichi hafuura hamaan qabame sun akkamitti akka fayye namootatti odeessan. **37** Kana irattti namoonni biyya Gergeesenoon hundinuu waan sodaadhaan guutamaniif akka Yesuus isaan biraa deemu isa kadhatan. Innis bidirruu yaabbatee achii deeme. **38** Namichi hafuuronni hamoon keessaa ba’an sun Yesuus wajjin deemuuf isa kadhate; Yesuus garuuakkana jedhee of bira isa deebise; **39** “Mana keetti deebi’ittii wanni Waaqni siif godhe hammam guddaa akka ta’e odeeessi.” Namichis dhaqee wanni Yesuus isaaaf godhe hammam guddaa akka ta’e magaalaa sana hunda keessatti odeeessi. **40** Yommuu Yesuus deebi’etti namoonni baay’een isa simatan. Hundi isaanii isa eeggachaa turanitii. **41** Namichi Yaa’iroos jedhamu, bulchaan mana sagadaa tokko dhufee miilla Yesuus irattti kufee akka inni mana isaa dhaqu isa kadhate; **42** sababiin isaas intalli isaa tokkittiin, durbi umuriin ishee gara waggaan kudha lamaa ta’u tokko du’uu geessee turte. Utuu Yesuus deemaa jiruu namoonni qixa hundaan dhiibanii hafuura isa kutuu ga’an. **43** Dubartiin dhiigni ishee waggaan kudha lama dhangala’aa ture tokkos achi turt; garuu namni tokko iyuu ishee fayyisuu hin dandeeny. **44** Isheenis dugda isaa duubaan dhuftee handaara uffata isaa tuqxee; dhiigni ishees yommusuma cite. **45** Yesuusis, “Eenyutu na tuqe?” jedhee gaafate. Yommuu hundi isaanii haalanitti Phexros, “Yaa barsiisa namoonni tuutta’ani si dhibaab jiru” jedhee. **46** Yesuus garuu, “Namni wayii na tuqeera; ani akka humni na keessaa ba’e nan beekaa” jedhee. **47** Dubarttiiniis akka utuu hin beekamin deemuun hin dandeeny hubannaan hollachaa dhuftee miilla isaa irattti kufte. Isheenis maaliif akka isa tuqxee fi akkamittis akka yommusuma fayyite namoota sana hunda duratti dubbate. **48** Kana irattti inni, “Yaa intalaa, amantiin kee si fayyiseera. Nagaan deemi” jedheen. **49** Utuu Yesuus dubbachaa jiruu namni tokko mana Yaa’iroos bulchaan mana sagadaati dhufee, “Intalli kee duuteerti; ati si’achi barsiisicha hin rakkisin” jedhee. **50** Yesuus garuu yommuu dhaga’etti Yaa’iroosiin, “Amani malee hin sodaatin; isheen ni fayyiti” jedhee. **51** Innis yommuu mana Yaa’iroos ga’etti Phexros, Yohannisiif yi Yaqqoob

akkasumas abbaa fi haadha intalattii malee akka namni tokko iyuu isa wajjin ol seenu hin eeyyamne. **52** Kana irattti namoonni hundinuu isheef wawwaachaa, faarsaa turan. Yesuus garuu, “Hin boo’inaa; isheen ni rafti malee hin duuneetii” jedhe. **53** Isaan immoo akka isheen duute waan beekaniff isatti kolfan. **54** Innis garuu harka ishee qabee, “Intala ko, ka’il” jedhe. **55** Hafuurrri ishees ni deebi’; isheenis yommusuma kaatee dhaabat. Ergasii Yesuus akka isaan waan isheen nyaattu isheef kennan isaanitti hime. **56** Abbaa fi haati ishees ni dingqifatan; inni garuu akka isaan waan ta’e sana nama tokkotti illee hin himne isaan ajaje.

9 Yesuus warra Kudha Lamaan walitti waamee, akka isaan hafuurota hamoo hunda baasanii fi akka dhibeewwan fayyisaniif humnaa fi taayitaa kenneef; **2** inni akka isaan mootummaa Waaqaa labsanii fi akka dhukkubsattoota fayyisaniif isaan erge. **3** Akkanas isaanii jedhe; “Adeemsaa keessaniif waan tokko illee jechuunis ulee yookaan korojoo yookaan buddeena yookaan maallaqa akkanumas kittaa lama hin qabatinaa. **4** Mana seentan kam iyuu keessa hamma magaalaa sanaa baatanitti achuma turaa. **5** Yoo namoonni isin simachuu baatan, magaalaa isaanittii ba’attii akka ragaa isaanitti ta’uf awaaraa miilla keessanii dhadha’adhaa.” **6** Isaanis achii ba’aniib iddo hundood wangeela lallabaa, namootas fayyisaa ganda tokko irraa gara ganda kaanii deema turan. **7** Heroodis bulchaan waa’ee waan ta’aa ture hundaa dhaga’e. Innis waan namoonni tokko tokko Yohannis cuuphaan warra du’an keessaa kaafameera jechaa turaniif, **8** warri kaanis Eeliyas mul’ateera jechaa waan turaniif, warri kaan immoo raajota durii keessaa inni tokko du’aa ka’eera jechaa waan turaniif akka malee burjaaja’e. **9** Heroodis garuu, “Ani Yohannisin mataa isaa kuteen ture. Yoos namichi ani waa’ee isaa waan akkanaa dhaga’u kun eenyu ree?” jedhe. Yesuusin arguufis ni hawa ture. **10** Ergamoonnis yommuu deebi’ anitti waan hoijetanii turan Yesuusitti himan. Innis ofitti isaan fudhate; isaanis ofumaan gara magaalaa Beetisayidaa jedhamtuu dhaqan; **11** namoonni baay’een garuu waan kana beekanii isa duukaa bu’an. Innis isaan simatee waa’ee mootummaa Waaqaa isaanittii hime; warra fayyuun isaan barbaachises ni fayyise. **12** Gara galgalaitti warri Kudha Lamaan gara isaa dhufanii, “Waan nu as gammoojii keessa jirruuf, akka namoonni kunneen gara gandoottatii fi baadiyyaa naannoo kana jiranii dhaqanii waan nyaatanii fi iddo bultii barbaadataniif isaan gad dhiisi” jedhaniin. **13** Innis immoo, “Isinuu waan isaan nyaatan kennaafii” jedhee deebise. Isaanis, “Nama kana hundaaf nyaataa yoo dhaqnee binne malee nu buddeena shanii fi qurxummii lama qofa qabna” jedhanii deebisan. **14** Dhiira gara kuma shantu achi ture. Innis garuu barattoota isaaatii, “Garee tokkoon tokkoon isaa gara nama shantama shantamaa qabuun isaan teessisa” jedhe. **15** Barattooniis akkasuma godhan; namni hundis ni taa’e. **16** Innis buddeena shananii fi qurxummii lamaan fuudhee, gara samii ol ilaalee galata galchée caccabse. Ergasii akka isaan namootaaf dhi’essaniif barattootatti kenne. **17** Isaan hundi nyaatanii quufan;

barattoonis hurraa'aa hambifame gundoo kudha lama gurbichis akkuma tasaa iyya; hafuurri sun lafaan dha'ee guutuu walitti qaban. **18** Gaaf tokko Yesuus kophaa isa dhidhiitachiisa. Gurbichis hoomacha afaa in baas; isaa kadhanna irra ture; barattooni isaa is waajjin hafuurichi dafee irraa hin galu; yeroo hundas isa miidha. turan. Innis, "Namoonni anaan eenyu jedhu?" jedhee **40** Ani akka hafuura sana baasaniif barattoota kee nan isaan gaafate. **19** Isaanis, "Namoonni tokko tokko inni kadhadhe; isaan garuu hin dandeenye." **41** Yesuusis Yohannis Cuuphaa dha jedhu; warri kaan inni Eeliyas deebisee, "Isin dhaloota hin amannee fi jal'aa nana; ani jedhu; kaan immoo raaajota duriil keessaa isaa tokkotu du'a hamma yoomiitti isin wajjin jiraadha? Hamma yoomiittis ka'e jedhu" jedhanii deebisan. **20** Innis, "Isin hoo? Eenyu isiniib olsa?" jedhe. Namichaanis, "Mee ilma kee as fidi" anaan jettu?" jedhee gaafate. Phexrosis, "Ati Kiristoos jedhe. **42** Utuma gurbaan sun gara Yesuus dhufaa jiruus, Waaqaa ti" jedhee deebise. **21** Yesuusis akka isaan waan hafuurri hamaan sun lafaan dha'ee isa dhidhiitachiise. kana nama tokkotti illee hin himneef jabeessee isaan Yesuus garuu hafuura xuraa'aa sana ifate; gurbichas akeekkachiise. **22** Innis, "Ilmi Namaa waan hedduun fayyisee abbaa isataif kenne. **43** Hundumti isaaniis dhiphachuu, maanguddootaan, luboota hangafootaa fi humna Waaqaa isaa jabaa sana ni dinqifatan. Utuu hundi barsiistota seeraatiin tuttamatuu, ajeefamuu fi guyyaa isaanii waan Yesuus hojete sana dinqisifachaa jiranuu sadaffaatti immoo du'a ka'u qaba" jedhe. **23** Ergasiis inni barattoota isatiinakkana jedhe; **44** "Waan ani inni hunduma isaaniitiinakkana jedhe; "Namni kam isinitti himuu jiru of eeggannaadhaan dhaggeeffadhaa: iyyuu yoo na faana dhufuu barbaade, inni of haa ganu; Ilmi Namaa dabarfamee harka namootaatti ni kennama." fannoo isaa guyyuma guyyaan baadhatees na duukaa **45** Isaan garuu dubbii kana hin hubanne. Akka isaaniiif haa bu'u. **24** Namni lubbuu isaa oolfachuu barbaadu waan kanaa isaa gaafachuus ni sodaatan. **46** Isaan keessaa jedhee lubbuu isaa dhabu kam iyyuu lubbuu isaa ni namni nama hundumaa caalu eenyu akka ta'e barattoota oolfata. **25** Namni yoo addunyaa guutuu argatee ofi gidduutti wal falmiin ka'e. **47** Yesuusis waan isaan isaa immoo dhabe yookaan yoo gatame inni bu'a garaatti yaadan beekee mucaa xinnaa tokko fidee of maalii argata? **26** Nama anattii fi dubbii kootti qaana'u bira dhaabe; **48** akkanas isaaniiin jedhe; "Namni mucaa kam iyyuu Ilmi Namaa yommuu ulfina isatiin, ulfina xinnaa kana maqa koottin simatu kam iyyuu na simata; Abbaatii fi ulfina ergamoota qulqullutiin dhufutti namni na simatus isaa na erge sana simata; namni isin isatti ni qaana'a. **27** "Ani dhuguman isinitti hima; hundaa gad ta'e inni hunda calaatii." **49** Yohannis, warra as dhadhaabachaa jiran keessaa namoonni tokko "Yaa Barsiisa, nu utuu namni tokko maqa keetii tokko utuu mootummaa Waaqaa hin argin du'a hin hafuurota hamoo baasuu arginee waan inni nu duukaa dhandhaman." **28** Yesuus erga waan kana dubbatee hin buuneef isa dhowwine" jedhe. **50** Yesuus garuu, "Iса gara guyyaa saddeetii booddee Phexros, Yohannisii fi hin dhowwina; namni isiniihin mormine kam iyyuu Yaaqoobin fudhatee kadhannaadhaaf tulluu tokkotti gara keessan jiraatii" jedhe. **51** Yesuusis yommuu yeroon ol ba'e. **29** Utuu inni kadhachaa jiruus bifti fuula isaa inni itti gara samiitti ol fudhatamu ga'etti Yerusaalem geedaram; uffanni isaa adlii calaaqisu ta'e. **30** Kunoo dhaquuf hidhatee ka'e. **52** Innis ergamoota of dura erge; namoonni lama jechuunis Musee fi Eeliyas, ulfina isaanis waan isaa barbaachisu qopheessiuudhaaf ganda guddaadaan mul'atanii Yesuus wajjin haasa'aa turan. Samaariyya tokko seenan. **53** Namoonni naanno sanaa **31** Isaanis ulfinaan mul'atanii waa'ee addunyaa kana garuu sababii inni fuula isaa Yerusaalemitti deebifatee irraa deemuu isaa kan inni Yerusaalemitti raawwachuu deemaa tureef isa hin simanne. **54** Barattooni isaa jiru sanaa dudubbachaa turan. **32** Phexrosis fi warri jechuunis Yaqqoobii fi Yohannis yommuu waan kana isaa wajjin turan garuu akka malee mugan; yeroo organitti, "Yaa Gooftaa, akka inni isaan balleessuu, akka dammaqanitti immoo ulfina Yesuusii fi namoota Yesuus nu samii irraa ibidda gad waarmuu barbaaddaa?" jedhan. wajjin dhadhaabachaa turan lamaan argan. **33** Phexrosis **55** Yesuus garuu garagalee isaan ifate. **56** Isaanis darbanii akkuma namoonni sun Yesuus biraan deemuu jalqabaniin, ganda biraan dhaqan. **57** Utuu isaan karaa deemaa "Yaa Gooftaa, as jiraachuu nuuf gaarii dha. Daasisi jiranuu namichi tokko Yesuusiin, "Ani iddo ati dhaqxu sadii jechuunis tokko siif, tokko Museef, tokko immoo hundatti si duukaa nan bu'a" jedhe. **58** Yesuusis deebisee, Eeliyaasiif ni ijaarrta" jedhe. Innis waan dubbatu hin "Waangoonni boolla qabu; simbirroonis man'ee qabu; beeku ture. **34** Utuma inni dubbachaa jiruu duumessi Ilmi Namaa garuu iddo itti mataa isaa irkifatu illee tokko dhufee isaan haguuge; isaanis yommuu duumessa hin qabu" jedhe. **59** Nama biraatiin, "Na duukaa bu'il!" sana keessa seenanitti ni sodaatan. **35** Sagaleen, "Kun jedhe. Namichi garuu, "Yaa Gooftaa, dura akka ani Ilma koo isaa filadhee dha; isinis isaa dhaga'aa" dhaqee abbaa koo awwaalladhu naa eeyyami" jedhee jedhu tokko duumessicha keessaa dhuf. **36** Yommuu deebise. **60** Yesuusis, "Warri du'an du'a isaanii haa sagaleen sun dubbateti, Yesuus kophaa isaa argame. awwaallatan; ati garuu dhaqitii mootummaa Waaqaa Barattoonis ni cal'isan malee waan argan keessaa lallabi" jedheen. **61** Ammas namni bira, "Yaa Gooftaa, tokko illee yeroo sanatti nama tokkottuu hin himne. anis si duukaa nan bu'a; garuu dura akka ani dhaqee **37** Guyyaa itti aanu, yommuu isaan tulluu irraa gad maatii kootti nagaa dhaamadhu naa eeyyami" jedhe. bu'anitti namoonni baay'een isatti dhufan. **38** Namoota **62** Yesuusis deebisee, "Namni harkaan hordaa qabatee sana keessaas namichi tokko iyeeakkana jedhe; "Yaa of duuba ilaalu kam iyyuu mootummaa Waaqatiif hin Barsiisaakka ati ilma koo naa ilaaltu sin kadhadha; inni malu" jedhe. anaaf mucaa tokkichaati. **39** Hafuurri wayii itti ka'a;

10 Kana booddee Gooftaan namoota biraa 72 muudee gara magalaawwanii fi lafa ofii dhaquuf ture hundaatti lama lamaan of dura isaan erge. **2** Akkanas isaaniin jedhe; “Midhaan walitti qabamu baay’ee dha; hoijettooni garuu muraasa. Kanaaf akka Gooftaan midhaan sanaa gara lafa qotiisa midhaan isaatti hoijettoota erguu ifa kadhadhaa. **3** Deemaal! Ani akka ilmoolee hoolaa gara gidduu yeeyiitti isin erga. **4** Borsaa yookaan korojoo yookaan kophee hin qabatinaa; karaa irrattis nama tokko illee nagaa hin gaafatinaa. **5** “Yeroo mana tokko seentanii dursaati,” Nagaan mana kanaaf haa ta’u jedhaa. **6** Yoo namni nagaa achi jiraate, nagaan keessan isaafta’; yoo kanaa achii nagaan keessan isiniif deebi’aa. **7** Waan isaan isiniif kennan hunda nyaachaa, dhugaas achuma turaa; hoijetaaf mindaa isaa argachuu ni malaati. Manaa gara manaatti hin labinaa. **8** “Yeroo magaalaa tokko seentanii simatamtanitti waanuma isiniif dhi’atee nyaadhaa. **9** Dhukkubsattoota achi jiran fayyisaati, ‘Mootummaan Waaqaa isinittti dhi’ateera’ jedhaa isaanitti himaa. **10** Yoo magaalaa tokko seentanii isin simachuu baatan garuu gara daandii magaalaatti ba’atii akkana jedhaa; **11** ‘Nu akka akeekkachiisa isiniif ta’uuf awwaara magaalaa keessanii illee miilla keenya irraa dhadha’anna. Ta’us waan kana beekaa: Mootummaan Waaqaa dhi’ateera.’ **12** Ani isinittti hima; gaafas magaalaa sana irra Sodoomiif ni salphata. **13** “Yaa Koraaziin siif wayyoo! Yaa Beitisayidaa siif wayyoo! Hojiin dinqii kan isin keessatti hoijetamee sun uttu Xiiroosii fi Siidoona keessatti hoijetamee jiraatee isaan silaa yeroo dheeraan dura uffata gaddaa uffatanii, daaraa keessas tataa’anii qalbii jijiirratu turan. **14** Garuu guyyaa murtiitti isin irra Xiiroosii fi Siidoonaaf ni salphata. **15** Atis yaa Qifirnaahom, hamma samiitti ol kaafamtaa? Lakki, Sii’oolitti gad buuta. (**Hadēs g86**) **16** “Namni isin dhaga’u kam iyuu na dhaga’aa; namni isin dhaga’uu didu anas dhaga’uu dida; namni na dhaga’uu didu immoo isa na erge sana dhaga’uu dida.” **17** Namoonni torbaatamii lamaan sunis gammachuudhaan deebi’ani, “Yaa Gooftaa, hafuuronni hamoon iyuu maqaan keetiin nuu ajajamaniiru” jedhan. **18** Yesusis deebiseeakkana jedhe; “Ani uttu Seexanni akkuma balaqqeetti samii irraa bu’uu nan arge. **19** Kunoo, ani akka isin bofaa fi torbaanqabaa lafatti dhidhiittiani fi akka humna diinuu hunds mo’attanii aangoo isiniif kenneera; wanni kam iyuu isin hin miidhu. **20** Garuu sababii maqaan keessan samii keessatti barreffameef gammadaa malee sababii hafuuronni isiniif ajajamaniif hin gammadinaa.” **21** Yesus yeroo sana Hafuura Qulqulluudhaan gammachuun guutameeakkana jedhe; “Yaa Abbaa, Gooftaa samiitti fi lafaa, sababii ati wantoota kanneen ogeyyii fi hubattoota jalaa dhoksitee daa’immanitti mul’itfeef ani sin galateeffadha. Eeyyee yaa Abbaa, ati waan kana gochuutti gammaddeertaati. **22** “Abbaan koo waan hunda dabarsee natti kenneera. Abbaa malee namni tokko iyuu Ilmi eenyu akka ta’e hin beeku; Ilmaa fi nama Ilmi isa itti mul’isu fedhu malee namni tokko iyuu Abbaan eenyu akka ta’e hin beeku.” **23** Barattoota isaattis garagalee kophattiakkana jedheen; “Iji waan isin argitan argu eebbfamamaa dha. **24** Ani isinitttin himaatii raajonniif fi moottonni baay’een waan isin argitan kana arguu barbaadan; garuu hin argine. Waan isin dhageessan kanas dhaga’uu barbaadan; garuu hin dhageenye.” **25** Gaaf tokko, hayyuun seeraa tokko Yesusis qoruuf jedhee ka’ee dhaabate, Innis, “Yaa Barsiisa, ani jireenyaa bara baraa dhaaluudhaaf maal gochuun qaba?” jedhee gaafate. (**aiōnios g166**) **26** Yesusis deebisee, “Seera keessatti maaltu barreffame? Atis akkamitti dubbifta?” jedheen. **27** Namichis, “Waaqaa kee Goofticha garaa kee guutuudhaan, lubbuu kee guutuudhaan, humna kee guutuudhaan, yaada kee guutuudhaan jaalladhu; ollaa kees akkuma ofii keeitiitti jaalladhu” jedhee deebisee. **28** Yesusis, “Sirriitti deebifteerta; atis kanuma godhi ni jiraattaa” jedheen. **29** Namichi sun garuu qajeelaa of gochuun barbaadee, “Ollaan koo eeyunu?” jedhee Yesusis gaafate. **30** Yesusis deebiseeakkana jedhe; “Namichi tokko uttu Yerusaalemii ba’ee Yerikotti gad bu’aa jiruu harka saamtotaa seeene. Isaanis uffata isaa irraa baafatanii, tumanii, du’aa fi jirenyaa gidduutti isaa dhiisianii deeman. **31** Lubni tokko uttu akkuma tasaa karaa sanaan gad bu’uu namicha argee irraa goree darbe. **32** Akkasumas namichi gosa Lewwii tokko yommuu iddo sana ga’eetti namicha sana argee irraa goree darbe. **33** Mootummaan Waaqaa dhi’ateera.’ **34** Innis itti dhi’atee zayitti fi daadhiin wayinii laafeef. **35** Guyyaa itti aanutti diinaarii lama madaa isaaqee hidheef; harree isaa irras kaa’ee, mana boqonnaa keessummootaatia isaa geesse; achittis jiraatee isaan silaa yeroo dheeraan dura uffata gaddaa uffatanii, daaraa keessas tataa’anii qalbii jijiirratu turan. **36** Atis dhaqiittii akkasuma godhi” jedheen. **37** Hayyuun seeraa sunis, “Isa garaa laafeef sana” jedheen. Yesusis, “Egaa jara sadan kanneen keessaa ollaan namicha harka saamtotaa seeene sanaa isa kam seeta?” **38** Utuu karaa deemaa jiranuu Yesus ganda tokko seene; dubartiin Maartaa jedhamtu tokkos mana isheetti isa simatte. **39** Isheenis obboleetti Maariyaam jedhamtu tokko qabdi terte; Maariyaamis miilla Gooftaa jala teessee waan inni jedhu dhaggeeffachaa terte. **40** Maartaan garuu baay’ina hojitiin waan dadhabaa turtreef gara isaa dhuftee, “Yaa Gooftaa, obboleettiin koo akka ani hojii hunda koo hojiedhu natti dhiisuu ishee si hin gaddisiisuu? Akka isheen na gargaarta itti himil” jette. **41** Gooftaanis deebiseeakkana jedheen; “Yaa Maartaa, yaa Maartaa, ati waa’ee waan baay’ee yaaddofta; ni raaftamas. **42** Wanni barbaachisuu garuu waanuma tokko qofa; Maariyaam isaa caalu filatteerti; innis ishee irraa hin fudhatamu.”

11 Gaaf tokko Yesus iddo tokkotti kadhachaa ture; yommuu inni fixatettis, barattoota isaa keessaa namni tokko, “Yaa Barsiisa, akkuma Yohannis barattoota isaa barsiise sana, atis kadhachuu nu barsiisi” jedheen. **2** Innisakkana isaanin jedhe; “Isin yommuu kadhattanakkana jedhaa: “Yaa Abbaa, maqaan kee haa qulqlua’u; mootummaan kee haa dhufu. **3** Buddeena keenya kan guyyuma guyyaa, guyyuma guyyaan nuu kenni. **4** Akkuma nus warra cubbuu nutti hoijetaniif

dhiifnu sana atis cubbuu keenya nuu dhiisi; qoramatti Utuu Yesuus waan kana dubbachaa jiruu, dubartiin nu hin galchin.” **5** Innis akkana isaaniin jedhe; “Mee tokko namoota gidduudhaa sagalee ishee ol fudhattee, isin keessaa namni tokko michuu qaba haa jennuu; “Garaan si baate, harmi ati hootes eebbfamamaa dha” innis halkan walakkaa michuu isaa sana bira dhagee, jette. **28** Inni garuu deebisee, “Kana caalaa iyuu, warri ‘Yaa michuu ko, mee buddeena sadii naa ligueessi; **6** dubbi Waqaqa dhaga’aniij ajajamaniif eebbfamoo dha” michuun koo kan karaa deemu tokko natti goreeraati; jedhe. **29** Akkuma baay’inni namootaa dabalamdeen anis waanan dhi’eesuuuf tokko illee hin qabu’ haa Yesuus akkana jedhe; “Dhaloomni kun dhaloota hamaa jedhu. **7** Namichi mana keessaa sunis, ‘Na hin rakkisin; dha. Inni mallattoo barbaada; garuu mallattoo Yoonaas balballi cufameera; ijoolleen koos na wajjin siree irra malee mallattoon tokko iyuu isaaaf hin kennamu. **30** jiru; ani ka’ee waan tokko illee siif kennuu hin danda’u’ Akkuma Yoonaas mallattoo saba Nanawwee ture sana, jedhaanii? **8** Ani isinittin hima; sababii inni michuu isaa Ilmi Namaas mallattoo dhaloota kanaa ni ta’atii. **31** ta’eef jedhee ka’ee buddeena sana isaaaf kennuu baatu Mootitti kibbaa guyyaa murtiitti namoota dhaloota illee, sababii ija jabina namicha sanaatiif jedhee ka’ee kanaa wajjin kaatee isaanitti murti; isheen ogummaa waan isa barbaachisu hunda ni kennaaf. **9** “Kanaafuu Solomoon dhaga’uuf jettee daarii lafaatii dhufteetii. ani isinittin hima: Kadhadhaa, isiniiif ni kennamaa; Kunoo kan Solomooni caalu as jira. **32** Namoonni barbaadaa, ni argattuu; rurrukutaa, balballi isiniiif ni Nanawwee guyyaa murtiitti dhaloota kana wajjin ka’aniif banamaa. **10** Namni kadhatu hundi ni argataati; namni itti muru; isaan lallaba Yoonaasiin qalbii jjijiirrataniitii; barbaadu ni argata; nama rurrukutuufis balballi ni kunooy Yoonaasin caalu as jira. **33** “Namni kam iyuu banama. **11** “Yaa abbootii, isin keessaa namni yoo ibsaq qabsiisee iddo hin mul’anne yookaan gombisaai ilmi isaa qurxummii isa kadhate, qooda qurxummii jala hin kaa’u. Qooda kanaa akka warri ol seenan ifa isaa bofa kennuuf eenyu? **12** Yookaan namni yoo ilmi isaa arganiif baattuu isaa irra kaa’u. **34** Iji kee ibsaq dhagna hanqaquu isa kadhate torbaanqabaa kennuuf eenyu? keetii ti. Iji kee fayyaa taanaan, dhagni kee guutuun **13** Erga isin warri hamoon iyuu kennaa gaarii ijoollee ifaan guutama. Yoo jji kee fayyaa hin ta’in garuu dhagni keessaniiif kennuu beektanii, Abbaan keessan inni samii kees dukkanaan guutama. **35** Kanaafuu akka ifni si irraa immoo hammam caalchisee warra isa kadhataniif keessaa dukkana hin taaneef of eeggadhu. **36** Egaa yoo Hafuuru Qulqulluu haa kennuu reel!” **14** Yesuus dhagni kee hundinuu ifaan guutame, yoo kutaan tokko hafuuru hamaa arrab-didaa ta’e tokko baasaas ture. iyuu dukkanu hin qabaatin, akkuma waan ifni ibsaq Yommuu hafuurri hamaan sun ba’etti arrab-didaan sun tokkoq ifa isatiin siif ibrusutti dhagni kee guutummaatti ni dubbate; namoonni ni dinqifatan. **15** Isaan keessaa ifa ni qabaataa.” **37** Akkuma Yesuus haasaa isaa fixateen namoonni tokko tokko garuu, “Inni Bi’elzebuuliin, Fariisota keessaa namichi tokko akka Yesuus isa wajjin hangafa hafuurota hamootiin hafuurota hamoo baasaa nyaata nyaatuuf mana isaatti isa waame; Yesuusil os jira” jedhan. **16** Warri kaan immoo mallattoo samii seenee maaddiitti dhi’ate. **38** Fariisichi garuu akka irraa isa gaafachuuudhaan isa qoran. **17** Yesuus yaada Yesuus nyaataan dura hin dhiqatin argee dinqisiifate. isaanii beekee akkana jedheen; “Mootummaan gargar of **39** Gooftaanis akkana isaan jedhe; “Isin Fariisonni duuba quodu kam iyuu ni diigama; manni gargar of quodus ni xoofootii fi caabii ni qulqulleessitu; keessi keessan jiga. **18** Seexanni yoo gargar of quode, mootummaan garuu saamichaa fi hamminaan guutameera. **40** Yaa isaa akkamitti dhaabachuu danda’? Wanni ani akkana namoota gowwoota! Inni duuba isaa uume sun keessa jedhuuf sababii isin akka waan ani Bi’elzebuuliin isaa immoo hin uumnee? **41** Isin garuu waan xoofoo hafuurota hamoo baasuub dubbattaniif. **19** Egaa yoo ani fi caabii keessa jiru hiyyeyyiif kennaa; yoos wanni Bi’elzebuuliin hafuurota hamoo baasee, ilmaan keessan hundinuu isinii qulqulla’aa. **42** “Fariisota nana isiniiif immoo maaliin baasu ree? Kanaafuu isaan abbootii wayyoo! Isin insilaala, cilaaddaamaa fi biqiltuu gosa murtiit isinitti ta’u. **20** Garuu ani quba Waqaatiin hundaa kudhan keessaa tokko Waqaaf ni kennitu; hafuurota hamoo baasa taanaan, yoos mootummaan murtiit qajeelaa fi jaalala Waqaqa garuu ni tuffattu. Waaqaqaa isinitti dhufeera. **21** “Yommuu namni jabaan Silaa utuu isa duraa hin dhiisinsa isaa booddee hojji irra gutummaatti mi’a lolaa hidhate tokko mana isaa olchuu qabdu ture. **43** “Yaa Fariisota, isiniiif wayyoo! eeggatutti, qabeenyi isaa nagaadhaan taa’af. **22** Garuu Isin manneen sagadaa keessatti taa’umsa ulfinaa, gabaa namni jabinaan isa caalu tokko yoo loolee isa mo’ate, keessattis nagaa gaafatamuu jaallattu. **44** “Isin sababii mi’a lolaa kan namichi sun amanate sana isa irraa awwaala mallattoo hin qabne kan namoonni utuu hin fudhatee boojuu isaaqoqooda. **23** “Namni na wajjin beekin irra deeman fakkaattaniif isinii wayyoo!” **45** hin jirre kam iyuu naan morma; namni na wajjin walitti Hayyoota seeraa keessaa tokko deebisee, “Yaa Barsiisa, hin qabne kam iyuu ni bittinneessa. **24** “Hafuurri ati yommuu waan kana jettutti nuus arrabsaa jirta!” xuraa’aan yommuu nama keessaa ba’utti, boqonnaa jedheen. **46** Yesuus immoo akkana jedhee deebise; barbaacha lafa gogaakeessa joora; garuu hin argatu. “Hayyoota seeraa, isiniiif wayyoo! Isin ba’aa namni Innis, ‘Manaa koo isa ani keessaa ba’e sanatti nan deebi’aa’ baachuu hin dandeenye isaanitti feetu; ofii keessaniiif jedha. **25** Yommuu achi ga’uttiis manicha haramee garuu isaan gargaaruudhaaf qubaan illee hin tuqxan. **47** qulqulleeffamee argata. **26** Ergasiis dhagee hafuurota “Isiniiif wayyoo! Isin rajjotaaf awwaala ijaartutii; kan biraa torba karneen isa caalaa hamoo ta’an fudhatee isaan ajjeeses abbootuma keessan. **48** Kanaafuu isin akka dhufa; isaanis itti galanii achi jiraatu. Haallii namicha waanuma abbootiin keessan hojjetan sana deeggartan sanaa kan dhumaa isa jalqabaa caalaa hammaata.” **27** dhugaa baatu; isaan raajota ajjeesan; isin immoo awwaala

raajotaa ijaartu. **49** Sababii kanaaf Waaqni ogummaa kenneef. **17** Namichi sunis, ‘Ani waan lafan itti midhaan isaatiin, ‘Ani raajotaa fi ergamoota isaanittin erga; koo galfadhu hin qabneef maal gochuu naa wayya?’ namoonni sunis isaan keessaa tokko tokko ni aijeesu; jedhee garaa isaatti yaade. **18** “Innis akkana jedhe; kaan immoo ni ari’atu’ jedhe. **50** Kanaaf dhaloonti kun dhiiga raajota hundaa kan uumama addunyattii jalqabee dhangala’etti ni gaafatama; **51** dhiiga Abeel irraa achittin kuufadha. **19** Lubbuu kootiini, “Yaa lubbuu ko, ati waan gaarri hedduu kan wagga baay eef kuufame qabda; boqodhu; nyaadhu; dhugi; gammadis” nan jedha.’ **20** “Waaqni garuu, ‘Yaa gowwicha, edanuun lubbuu kee sirraa fudhachuu barbaadu; egaa wanni ati walitti qabatte sun kan eenyuu ta’at’ jedheen. **21** “Kanaafuu namni ofii isaaifiit badhaadhummaa kuufatee fuula Waaqaa durattii immoo hin sooromin kam iyyu akkasuma ta’at’.’ **22** Yesusus barattoota isaatiin akkana jedhe; “Kanaafuu ani isinittin hima; ‘maal nyaanna?’ jettanii waa’ee jireenyaa keessanii hin yaadda’inaa; yookaan ‘maal uffanna?’ jettanii waa’ee dhagna keessanii hin yaadda’inaa. **23** Jireenyi nyaata caala; dhagnis uffata caalaati. **24** Mee arrageeyyi ilalaalaa: Isaan hin facaafatan yookaan hin haammatan; gombisaay yookaan gumbii hin qaban; ta’us Waaqni isaan soora. Isin immoo hammam simbirroota caalaa gatii guddaa qabdul! **25** Isin keessaa namni yaadda’uudhaan hojjaa isaa irratti dhundhuma tokko dabalaachuu danda’u eenyuu? **26** Yoos isin erga waan xinnoo akkasiil illee godhachuu hin dandeeneye, maaliif waan biraaf yaaddoftu ree? **27** “Daraaraawwan bosonaa akkamitti akka guddatan mee ilalaalaa; isaan hin dhama’an yookaan hin fo’an. Ani garuu isinittin hima; Soloomoon iyyuu ulfina isaa hunda keessatti, akka tokkoo isaaifiit hin uffanne. **28** Isin yaa warra amantii xinnoo nana! Waaqni erga marga dirree kan har’ajiruu fi kan bor immoo ibiddatti naqamatutti iyyuu akkasitti uffisee, isinittii immoo hammam kana caalaahaa uffisu ree. **29** Qalbi keessan waan nyaattan irra yookaan waan dhugdan irra hin kaa’atinaa; waa’ee isaa hin yaadda’inaa. **30** Addunyaan ormootaa waan kana hunda ni barbaadutii; Abbaan keessan akka wanni kun hundinuu isin barbaachisu ni beeka. **31** Garuu mootummaa isaa barbaadaa; wanni kun akkasuma isinif kennama. **32** “Isin karra xinnoo nana, hin sodaatinaa; Abbaan keessan mootummaa isinii kennuu jaallateeraatii. **33** Waan qabdan gurguraatii hiyyeeyyiif kenna. Korojoo hin moofne, qabeenya dhuma hin qabnes samii irratti, iddo hattuu itti hin dhi’annee fi biliniis hin balleessinetti ofii keessanifi kuufadhaa.

34 Idhuma badhaadhummaan keessan jiru sana garaan keessanis jiraati. **35** “Tajaajilaaf hidhadhaatii qophaa’aa; ibsaa keessanis ibsdhaa; **36** akkuma namoota yommuu Gooftaan isaanii cidha fuudhaa fi heerumaatti galee balbala dhadha’utti dafanii isaaaf banuuf jedhanii qophaa’aniisa eeganii ta’aa. **37** Garboonni gooftaan isaanii yeroo galutti isaanii dammaqanii jiran argu sun eebbfamoo dha; ani dhuguman isinittii hima; inni marxifatee akka isaan nyaataaf taa’an ni godha; dhufees isaan tajaajila. **38** Garboonni gooftaan isaanii halkanicha keessaa kutaa lammaffaatti yookaan kutaa sadappaatti dhufee akkasuma isaanii dammaqanii jiran isaan argu sun eebbfamoo dha. **39** Garuu waan kana hubadhaa: Abbichi manaa uttu sa’atii kamitti akka

“Lafti qotiisaa namicha sooreessa tokkoo midhaan guddaa

hattuun dhuftu beekee, silaa akka manni isaa cabsamee **3** Ani isinittin hima; akkas miti; garuu isinis qalbii seenamu itti hin dhiisu ture. **40** Isinis akkasuma jijjiirachuu baannaan hundi keessan akkasuma baddu. **4** qophaa'uu qabdu; Ilmi Namaa sa'aatii isin hin eegnetti Yookaan namoonni kudha saddeettan gamoon Saliihoom dhufaati." **41** Phexrosis, "Yaa Gooftaa, ati fakkeenya isaan irratti jigee isaan fixe sun warra Yerusaalem keessa kana nu qofatti moo nama hundumatti himta?" jedhee jiraatan kaan hunda irra waan yakka hoijetan seetu? gaafate. **42** Gooftaanis akkana jedhee deebise; "Egaa hojii **5** Ani isinittin hima; akkas miti. Garuu isinis qalbii adeemsisaan amanamaa fi ogeessi kan gooftaan isaa akka jijjiirachuu baannaan, hundi keessan akkasuma baddu." inni nyaata isaanii yeroo malutti isaanii kennuuf jedhee **6** Innis akkana jedhee fakkeenya kana dubbate; "Namichi garboota isaa irratti isa muudu eenyu?" **43** Garbichi tokko muka harbuu kan iddo dhaabaa wayinii isaa gooftaan isaa yommuu deebi'utti utuu inni akkasuma keessa dhaabame tokko qaba ture; innis muka sana irra hoijetuu isa argu sun eebbfamaa dha. **44** Ani dhuguma ija barbaaduu dhaaqee waan tokko illee dhabe. **7** Innis isinittin nan hima; inni qabeenya isaa hunda irratti isa hoijetaa iddo dhaaba wayinichaatiin, 'Ani waggaa sadan muuda. **45** Garbichi sun garuu yoo, "Gooftaan koo dhufuuf yeroo dheeraa tura' ofiin jedhee, garboota dhiiraatiif ija barbaaduu dhaaqee waan tokko illee irraa fi dubartootaa tumuu jalqabe, yoo nyaatee dhugee ija naqate, gaarii dha! Yoo kanaa achii murtee gatuu machaa'e, **46** gooftaan garbicha sanaa guyyaa inni isa jedhee. **8** "Namichi sunis deebisee akkana jedheen; 'Yaa hin eegnee fi sa'aatii inni hin beeknetti ni dhufa. Innis Gooftaa, anuu naanooo isaa qoteen xaa'oo itti naqaatii isa kukkuta; warra hin amanne keessattis isa ramada. **47** mee wagguma tokko haa turu. **9** Yoo inni waggaa dhufu "Garbichi utuu fedhii gooftaa isaa beekuu hin qophoofne yookaan waan gooftaan isaa barbaadu hin hoijenne sun sagadaa keessaa isa tokkotti barsiisa ture. **11** Dubartiin akka malee tumama. **48** Nama utuu hin beekin waan hafuuri hamaan waggaa kudha saddeeti dugda ishee ga'a. Nama wannu baay'een itti kennname hunda irraa goophesse tokkos achi ture; isheenii waan gad gogdeef waan baay'eetu eegama; nama imaanana guddaan itti gonkumaa ol jechuu hin dandeessu ture. **12** Yesuusis kennname irraa immoo kan caalutu barbaadama. **49** "Ani yommuu ishee argetti ofitti ishee waamee, "Dubarpii ibidda lafa irra buusuufin dhufe; utuu inni ammuma nana, ati dhukkuba kee irraa fayyiteerta" jedheen, **13** iyyuu qabatee ani akkam hawwa! **50** Garuu cuuphaa Innis harka isaa ishee irra kaa'e; isheenii yeruma sana ol ani cuuphamu tokkotu jira; hamma inni raawwamatutti jettee Waqaq galateeffatte. **14** Bulchaan mana sagadaas ani akka malee nan dhiphadh! **51** Isin waan ani lafa sababii Yesuus guyyaa Sanbataatiin nama fayyiseef irraati nagaa buusuuf dhufe seetu? Akkas miti; ani aaree namootaan, "Guyyaan hojii ja'atu jira; guyyota isinittin hima; ani gargar ba'u fiduufan dhufe malee sana kottaatii fayyifamaa malee guyyaa Sanbataa hin nagaa buusuuf hin dhufne. **52** Si'achi maatiin nama dhufinaa" jedhe. **15** Gooftaan immoo akkana jedhee shan qabu tokko gargar qoodama; namni sadii nama deebiseef; "Yaa fakkeessitoota! Isin keessaa namni lamatti ka'a; namni lama immoo nama sadiitti ka'a. guyyaa Sanbataa qotiyoo isaa yookaan harree isaa **53** Abbaan ilmatti, ilmi abbaatti, haati intalatti, intalli guyyota isinittin hima; ani gargar ba'u fiduufan dhufe malee sana kottaatii fayyifamaa malee guyyaa Sanbataa hin haadhatti, amaatiin niittii ilmaatti, niitiin ilmaas amaatiit jira? **16** Yoos dubartiin kun intalli Abrahaam kan isheetti ka'uudhaan gargar ba'u." **54** Yesuusis tuuta Seexanni waggaa kudha saddeeti guutuu hidhee ture kun sanaan akkana jedhe; "Isin yommuu duumessa karaa guyyaa Sanbataatiin hidhaa kana irraa hiikamuun isheef lixa biiftuuti ol ba'u argitanitti yeruma sana, 'Bokkaan hin maluu?" **17** Yommuu inni waan kana dubbatetti ni rooba' jette; innis ni rooba. **55** Yommuu bubbleen mormitoonni isaa hundi ni qaana'an; namoonni garuu kibbaa bubbisutti immoo, 'Ni ho'a' jette; innis ni ho'a. hojjiiwwan dinqii kanneen inni hoijechaa ture hundatti **56** Fakkeessitoota nana! Isin bifaa lafaatii fi samiitiif ni gammadan. **18** Yesuusis akkana jedhee gaafate; hiikkaa kennuu ni beektu. Bara ammaa kanaaf immoo "Mootummaan Waqaqa maal fakkaata? Anis maaliinan hiikkaa kennuu akkamitti wallaata? **57** "Isin maaliif wal isa fakkeessa? **19** Mootummaan Waqaqa sanyii ofuma keessanii waan qajeeleelaa hin murtessineen? **58** sanaaficaa kan namni tokko fuudhee lafa qotisaas isaa Ati yommuu amajaajii kee wajjin gara abbaa murtii keessatti facaase fakkaata. Sanyii sunis guddatee muka dhaqxutti, karuma irraati isaan walitti araaramuu cimsii ta'e; simbirroonis dameewwan isaa irra jiraatan." **20** yaali; yoo kanaa achii amajaajiin kee abbaa seeraatti Amma illee akkana jedhee gaafate; "Ani mootummaa si geessa; abbaan seeraas dabarsee poolisiitti si kenna; Waqaqa maaliinan wal fakkeessa? **21** Inni raacitii poolisiin immoo mana hidhaatti si darbata. **59** Ani sitti bukeessutti daakuu safartuu sadiitti makte fakkaata." baafatutti achii hin baatu."

13 Yeroo sana namoonni waa ee warra Galilaa kanneen Phiilaaxoos dhiiga isaanii aarsaa isaanitti make sanaa Yesuusitii himan tokko achi turan. **2** Yesuusis deebisee akkana jedheen; "Sababiin namoonni Galilaa kunneen akkas dhiphataniif waan isaan saba Galilaa kaan hunda irra cubbamoota turaniif seetu?

3 Ani isinittin hima; akkas miti; garuu isinis qalbii seenamu muraasa qofaa?" jedhee isa gaafate. Innis akkana isaanii jedhe; **24** "Balbalaa dhiphadhaan seenuuf tattaaffadhaa; ani isinittin hima; namoonni baay'een seenuu ni yaaluutii; garuu hin danda'an. **25** Abbaan mana sanaa takkaa ka'ee balbalicha cufannaa isin ala

dhaabatanii balbala rurrukutaa, 'Yaa Gooftaa balbala nuu bani' jettanii kadhattu. "Inni garuu deebissee, 'Ani isin hin beeku yookaan eessaa akka dhuftan hin beeku' isiniin jedha. **26** "Isin immoo, 'Nu si wajjin nyaannee dhugneerra; atis daandii keenya irratti barsiifteerta' jettuun. **27** "Inni garuu deebissee, 'Ani isin hin beeku yookaan eessaa akka dhuftan hin beeku. Isin warri hammina hoijettan hundinuu na biraas badaa!' jedha. **28** "Yommuu Abrahaam, Yisihaaq, Yaaqoobii fi raajota hunda mootummaa Waaqaa keessatti argitani, ofii keessanii immoo gad darbatamtan, achitti boo'u fi ilkaan qaruutu ta'a. **29** Namoonnis ba'a biiftuutii fi lixa biiftuutii, kaabaa fi kibbaa dhufanii mootummaa Waaqaa keessatti maaddiitti ni dhi'aatu. **30** Dhugumaanuu kanneen warra dhumaa ta'an keessaa kanneen warra jalqabaa, kanneen warra jalqabaa ta'an keessaa immoo warra dhumaa ta'an jiru." **31** Yeroo sana Fariisota keessaa namoonni tokko tokko gara Yesuus dhufanii, "Sababii Heroodis si ajeesuu barbaaduuf asii deemii iddo biraa dhaqi" jedhaniin. **32** Innisakkana jedhee deebise; "Dhaqaatii waangoo sanaan, 'Kunoo, ani har'a fi borii hafuurota hamoo nan baasa; namoota dhukkubسانانis nan fayyisa; guyyaa sadaffaatti immoo hojii koo nan fixadhaa' jedhaa. **33** Waan fedhe iyyuu taanaan, ani har'a fi borii, iftaanis adeemsaa koo itti fuufutu naa mala; jiraatti, maaloon na hin komatin' jedheen. **34** "Yaa raajin Yerusaalemiin alatti du'u hin qabuutii! **35** "Inni Yerusaalem, ati kan raajota ajjeeftu, warra gara keetti ergamanis kan dhagaadhaan tumtu, akkuma indaanqoon cuucii ishee qoochoo ishee jalatti walitti qabattu sana anis ijoolee kee walitti qabuuf yeroo meeqan hawwe! Isin garuu hin barbaanne. **36** Kunoo, manni keessan onee isinii hafa. Ani isinittin hima; isin hamma, 'Inni maqaa Gooftatiin dhufu sun eebbfamaa dha'jettanitti lammata na hin argitan.'

14 Guyyaa Sanbataa tokko yommuu Yesuus buddeena nyaachuu manna Fariisicha beekamaa tokkoo dhaqetti, namoonni xiyyeffatanii isa ilaala turan. **2** Namichi dhagni isaa dhiita'e tokkos fuula isaa dura ture. **3** Yesuusis, "Guyyaa Sanbataatiin nama fayyisuun ni eeyyamama moo hin eeyyamamu?" jedhee Fariisotaa fi hayyoota seeraa gaafate. **4** Isaan garuu ni cal'isan; innis namicha harkaan qaqqabee fayyisee gad isa lakkise. **5** Innis, "Isin keessaa namni tokko yoo ilma yookaan qotiyoo guyyaa Sanbataatiin boolla keessa bu'e qabaate, inni yeruma sana harkisee boolla keessaa hin baasuun?" jedhee isaan gaafate. **6** Isaan garuu deebii kennuu hin dandeenyee. **7** Innis yommuu akka keessumoonni sun iddo ulfina filatan hubatettiakkana jedhee fakkeenya kana isaanitti hime; **8** "Yoo namni tokko cidha fuudhhaa fi heerumaatti si waame, iddo ulfinaa hin taa'in; tarii namni si caalaa ulfina qabu tokko waamameera ta'aati. **9** Namichi isin lamaanuu waame sun dhufee, 'Namicha kanaaf ka'i siin jedha; atis qaanoftee dhaqxee lafa iddo hundumaa gad ta'e teessa. **10** Ati garuu yommuu waamantu akka namichi si waame sun yeroo dhufutti, 'Yaa michuu koo iddo ol aanutti hiiqi' siin jedhuu dhaqii lafa iddo hundumaa gad ta'e taa'i; yos fula warra si wajjin maaddiitti dhi'aatan hundumaa duratti ulfina argattaatii. **11** Namni ol of qabu hundinuu gad qabamaatii; namni gad of qabu hundinuu immoo ol qabama." **12** Yesuusis namicha isa waame sanaan akkana jedhe; "Ati yommuu laaqana yookaan irbaata qopheessitu michoota kee yookaan obboloota kee, yookaan firoota kee, yookaan olloota kee warra sooreyyii hin waamin; yoo akkas goote isaanis deebisanii si waamu; gatiin kees siif deebifama. **13** Garuu yommuu cidha qopheessitu hiyyeyyi, naafa, okkolaa fi jaamaa waami. **14** Sababii isaan waan siif deebisan hin qabneef ati ni eebbfamta; gatiin kee guyyaa du'a ka'u qajeeltotaatti siif deebifamaatii." **15** Warra isa wajjin maaddiitti dhi'aatan keessaa namichi tokko yommuu waan dhaga'etti Yesuusis, "Namni mootummaa Waaqaa keessatti maaddiitti dhi'aatu eebbfamaa dha" jedhe. **16** Yesuus immoo akkana jedhee deebise; "Namichi tokko cidha guddaa qopheesee keessumoota hedduu affeere. **17** Namichi sunis sa'aati nyaataatti akka inni, 'Kunoo, wanni hundinuu qopheeffameeraatii kottaa' jedhee warra affeerman sanatti himuuf garbicha isaa erge. **18** "Garuu isaan hundi bifuma tokkoon sababa dhi'eeffachuu jalqaban; inni jalqabaa, 'Ani lafa qotisa bitadheera; kanaafuu dhaqeen ilaalu qabaatii maaloo na hin komatin' jedheen. **19** "Inni kaan, 'Ani qotiyoo cimidi shan bitadheera; isaan leenjisuuq deemuutin jiraatti, maaloon na hin komatin' jedheen. **20** "Amma illee inni kaan, 'Ani dhi'o'on niitiif fuudhe; kanaafuu dhuufiin hundan danda'u' jedheen. **21** "Garbichi sunis deebi'ee wara gara keetti ergamanis kan dhagaadhaan tumtu, waan kana gooftaa isaaatti hime. Abbaan mana sanaas aaree, 'Dafii karaa guddaa fi daandii qal'aa magalaatii achi ba'iittii hiyyeyyi, naafa, jaamaa fi okkolaa fidii ol seenisis' jedhee garbicha isaa ajaje. **22** "Garbichi sunis, 'Yaa gooftaa, wanni ati ajajie hundi raawwateera; garuu amma illee iddoon jira' jedheen. **23** "Gooftichis garbicha isaaatiinakkana jedhe; 'Akka manni koo guutamuuf karaa guddaa fi daandii baadiyyaatti achi ba'iittii akka isaan ol galan dirqisiisi. **24** Ani isinittin hima; namoota waamaman sana keessaa namni tokko iyyuu maaddi koo irraa afaaanii hin qabu.'" **25** Namoonni baay'een Yesuus wajjin deemaa turan; innis garagaleeakkana isaaanii jedhe; **26** "Namni gara koo dhufu kam iyyuu yoo abbaa isaaati fi haadha isaa, niittii isaaati fi jioollee isaa, obboloota isaaati fi obboleettota isaa akkasumas lubbuu isaa illee hin jibbine inni barataa koo ta'u hin danda'u. **27** Namni fannoo ofii isaa baadhatee na duukaa hin buune kam iyyuu barataa koo ta'u hin danda'u. **28** "Mee isin keessaa namni tokko gamoo ijaaarrachuu barbaada haa jennuu; namichi sun gamoo sana ijaree fixuu horii ga'aa qabaachuu fi qabaachuu baachuu isaa beekuu duraan dursee taa'ee gatii isaa hin herregatuu? **29** Yoo kanaaachii yommuu inni hundee kaa'ee fixuu dadhabutti, namoonni argan hundi itti qosu. **30** Isaanis, 'Namichi kun ijaaaru jalqabee fixuu dadhabe' jedhu. **31** "Yookaan mee mootiin tokko mootii biraa loluu dhaqa haa jennuu; inni mootii loltoota kuma digdamaan isatti dhufu tokko loltoota kuma kudhanni of irraa loluu danda'u fi danda'u baachuu isaa duraan dursee taa'ee itti hin yaaduu? **32** Yoo hin dandeenyee immoo utuu mootichi kaan isa irraa fagoo jiruu bakka bu'oota itti ergee akka nagaan bu'u kadhata. **33** Akkanumas isin

keessaa namni waan qabu hunda hin dhiifne kam iyyuu barataa koo ta'uu hin danda'u. **34** "Soogiddi gaarii dha; garuu yoo inni mi'a isaa dhabe, mi'aan isaa akkamiin deebifamuu danda'a? **35** Inni biyyoof yookaan tuulaa kosiitif faayidaa hin qabu; inni gad gatama. "Namni gurra dhaga'u qabu kam iyyuu haa dhaga'u."

15 Gaaf tokko warri qaraxa fuudhanii fi cubbamoonni hundi Yesuusin dhaggeeffachuudhaaf isa biratti walitti qabamaa turan. **2** Fariisonnii fi barsiistonni seeraa garuu, "Namichi kun cubbamoota simata; isaan wajjinis ni nyaata" jedhanii guunguman. **3** Yesuusin akkana jedhee fakkeenyaa kana isaanitti hime; **4** "Isin keessaa namni hoolota dhibba qabu tokko yoo hoolaan tokko jalaa bade, hoolota sagaltamii sagallan kaan lafa tikaatti dhiisee hamma hoolaa bade sana argatutti kan barbaaduu hin deemne eenuy? **5** Yommuu argatus gammadee gatiittii isaa irratti baatee, **6** mana isaaati galaa. Innis michoota isaaati fi olloota isaa walitti waamee, 'Ani hoolaa koo kan bade sana argadheeraatii na wajjin gammadaa' jedha. **7** Ani isinittin hima; sababii qajeeltota qalbii jijiirachuu isaan hin barbaachifne sagaltamii sagalii irra sababii cubbamaa qalbii jijiirratu tokkoootif samii keessatti gammachuun guddaan akkasuma ni ta'a.

8 "Yookaan mee dubartii saantima meetii kudhan qabdu jalaa tokko badeera haa jennuu; isheen ibsa qabsifattee, manas harteet hamma saantima sana argatutti jabeessitee hin barbaaddattuu? **9** Isheenis yommuu argatutti michoota isheetti fi olloota ishee walitti waamtee, 'Ani saantima koo kan bade sana argadheeraatii na wajjin gammadaa' jetti. **10** Ani isinittin hima; sababii cubbamaa qalbii jijiirratu tokkoootif ergamoonni Waqaqa akkasuma ni gammaduu." **11** Yesuus ittuma fufee akkana jedhee; "Namicha ilmaan lama qabu tokkotu ture. **12** Ilmi quxisuun abbaa isaaati 'Yaa abbaa ko, qabeenya kee irraa qooda na ga'u naa kenni' jedhe. Abbaanis qabeenya isaa lamaan isaaantiif ni hire. **13** 'Ilmi quxisuun sunis utuu hin turin waan qabu hunda walitti qabatee biyya fagoo dhaqe; achittis qabeenya isaa jireenyaa bashannanuu irratti balleesse. **14** Erga inni waan hunda fixee booddee beelli hamaan biyya sanatti bu'e; innis rakkachuu jalqabe. **15** Kanaafuu dhaqee lammiwwan biyyasii keessaa isa tokkotti gale; namichi sunis akka inni booyee tiksuu lafa tikaatti isa erge. **16** Gurbichis qola booyeen nyaattu sana nyaatee garaa guutachuu kajeela ture; garuu namni tokko iyyuu waa isatti hin kennu ture. **17** "Innis yommuu of beeketti akkana jedhee; 'Tajaajiltontoonii mana abbaa kootti qacaraman hammamitu buddeena ga'e irraa hafu qaba! Ani garuu asitti beelaan nan du'a. **18** Ani ka'een abbaa kootti deebi'e ee akkana jedhaan; "Yaa abbaa ko, anii samii fi sitti cubbuu hojjedheera. **19** Si'achi ilma kee jedhamuun naaf hin malu; tajaajiltotta kee keessaa akka isa tokkotti na ilaali." **20** Innis ka'ee gara abbaa isaa dhaqe. "Garuu utuu inni fagoo jiruu abbaan isaa isa argee akka malee garaa laafeef; gara ilma isaaattis figgee itti marmee dhungate. **21** "Gurbichis, 'Yaa abbaa ko, anii samii fi sitti cubbuu hojjedheera; si'achi ilma kee jedhamuun naaf hin malu' jedhee. **22** "Abbaan isaa garuu garboota isaaatiin akkana jedhee; 'Dafaatii uffata uffata hunda caalu fidaa isatti

uffisa; quba isaaati qubeelaa, miilla isaaattis kophee kaa aa. **23** Dibicha gabbataa fidaatii qalaa; haa nyaannuu; haa gammannus. **24** Ilmi koo kun du'ee tureetii; amma immoo jireenyatti deebi'eeraa. Badees ture; amma immoo argameera.' Isaanis gammaduu jalqaban. **25** "Yeroo sanatti ilmi inni hangafti lafa qotiisa ture; innis yeroo dhufee manatti dhi'aatetti muuiziqa fi sirba dhaga'e. **26** Kanaafuu tajaajiltotta keessaa nama tokko waamee waan ta'aa jiru gaafate. **27** Tajaajilaan sunis deebisee, 'Obboleessi kaa galeera; abbaan kees waan ilma isaa nagaa fi fayyaadhaan argateef dibicha gabbataa qale' jedheen. **28** "Obboleessi hangafni garuu aaree ol seenuu dide; kanaaf abbaan isaa gad ba'ee isa kadhate. **29** Inni immoo deebisee abbaa isaaatiin akkana jedhe; 'Illa ani waggoota kanneen hunda akkuma garbaatti siif hojjechaan ture; ajaja kee illee didee hin beeku. Ati garuu akka ani michoota koo wajjin gammaduu takkumaa ilmoo re'ee tokko illee naa hin kennine. **30** Garuu ilmi kee inni sagaagaltoota wajjin qabeenya kee balleesse kun deebi'e manatti gallaan dibicha gabbataa qalteef!' **31** "Abbaan isaa akkana jedheen; 'Yaa ilma koo ati yeroo hunda anuma wajjin jirta; wanni ani qabu hundinuu kanuma kee ti. **32** Garuu obboleessi kee inni du'ee ture kun waan jirenyatti deebi'eef nu gammaduu fi ililchuu qabna. Inni badee ture; amma immoo argameera."

16 Yesuus barattoota isaaatiin akkana jedhe; "Namicha sooreessa nama hojji isaa adeemsisuuf qabu tokkotu ture; akka hojji adeemsisaan sun qabeenya isaa jalaa balleessa jirus sooreessa sanatti himan. **2** Sooreessi sunis hojji adeemsisaan sunis garaa isaa keessatti akkana jedhe; 'Waan gooftaan koo hojji keessaa na baasuuf, maal naa wayya? Lafa qotuuf humna hin qabu; kadhadhutu immoo naa qaana'a. **4** Akka yeroo ani hojji keessaa ari'amutti namoonni mana isaaantiit na simataniif waan godhu anuu beeka.' **5** "Innis warra gatiin gooftaa isaa irra jiru tokko tokkoon waamee, isa jalqabaatiin, 'Idaan gooftaa koo hammamitu sirra jira?' jedhee gaafate. **6** "Namichis, 'Zayiti ejersaa hubboo dhibba saddeeti' jedhee deebise. 'Hojji adeemsisaan sunis, 'Waraqaa walii galtee kee hoo'u; dafii taa'iiti dhibba afur jedhii barreessi' jedheen. **7** "Isa lammafaadhaanis, 'Sirra immoo hammamitu jira?' jedhee gaafate. "Innis, 'Qamadii guuboo kuma tokkoo' jedheen. "Hojji adeemsisaan sunis, 'Waraqaa walii galtee kee hoo'utii, 80 jedhii barreessi' jedheen. **8** "Hojji adeemsisaan hin amanamne sun waan abshaala ta'eef gooftichi isa jaje; namoonni addunyaa kanaa warra akka isaanii wajjin haajaa isaanii guutachuu irratti namoota ifaa caalaa abshaalotaatii. (**aiōn g165**) **9** Ani isinittin hima; akka isaan yeroo qabeeniyi sun dhumutti mana bara baraatti isin simataniif qabeenya addunyaaatiin ofii keessaniif michoota horadhaa. (**aiōnios g166**) **10** "Namni waan xinnootti amanamu kam iyyuu waan baay'eettis ni amanama; namni waan xinnootti hin amanamne kam iyyuu immoo waan baay'eettis hin amanamu. **11**

Yoos isin yoo qabeenya addunyaatti hin amanamne, qabeenya dhugaatti immoo eenyutu isin amana ree? **12** Yoo isin qabeenya nama biraa irratti hin amanamne, qabeenya mataa keessanii immoo eenyutu isinii kenna ree? **13** “Namni gooftota lama tajaajiluu danda’u tokko iyuu hin jiru. Isa tokko jibbitee isa kaan jaallattaati; yookaan isa tokkoof of kennitee isa kaan immoo tuffatta. **14** Isinis Waaqa fi maallaqa tajaajiluu hin dandeessan.” **15** Innis akkana isaanii jedhe; “Isin warra fuula namootaa durattti qajeeltota of gootanii dha; Waaqni garuu garaa keessan beeka. Wanni nama biratti akka malee kabajamu fuula Waaqaa durattti jibbisiiisaadhaatti. **16** “Seerrii fi rajonni hamma Yohannisitti labsaman. Yeroo sanaa jalqabee wangeelli mootummaa Waaqaa lallabamaa jira; namni hundinuuus itti galuu wal dhiiba. **17** Seera keessaa tuqaan hundumaa gadii dhabamuu irra samii fi lafti dhabamuutu salphata. **18** “Namni niittii isaa hiikee dubartii biraa fuudhu kam iyuu ejja raawwata; namni dubartii dhirsaa ishee hiikte fuudhus ejja raawwata. **19** “Namicha sooreessa uffata dhiilgee haphii kan quncee talbaa irraa hoijetame uffatee, guyyuma guyyaan qananiidhaan jiraatu tokkotu ture. **20** Karra isaa dura immoo namichi hiyyeessi Al’azaar jedhamu kan dhagni isaa hundi mammadaa’e tokko ciisaa ture. **21** Innis hambaa maaddii sooreessa sanaa irraa harca’u illee nyaachuu ni kajeela ture; saroomni iyuu dhufanii madaa isaa arraabu turan. **22** “Gaaf tokko namichi hiyyeessi sun duunaan ergamooni Waaqaa isaa baatanii gara bobaa Abrahaamitti isaa geessan; sooreessichis du’ee awwaalame. **23** Utuu Sii’ool keessatti dhiphachaa jiruus ol mil’atee Abrahaamini fagootti, Al’azaarim immoo bobaa Abrahaam keessatti arge. (**Hades g86**) **24** Innis iyee, ‘Yaa Abbaa koo Abrahaam, waan ani ibidda kana keessatti dhiphachaa jiruuf maaloogaraa naa laafitii akka inni fiiqee quba isaa bishaan keessa cuuphee arraba koo naa qabbaneessuuf Al’azaarin naa ergi’ jedheen. **25** “Abrahaam garuuakkana jedhee deebise; ‘Yaa ilma ko, ati bara jireenya keetiitti waan gaarii akka argatte, Al’azaar immoo waan hamaa akka argate yaadadhu; amma garuu asitti isatti tolleera; ati immoo dhiphachaa jirta. **26** Waan kana hunda irrattis, akka warri nu biraa gara keessan dhufuu barbaadan dhufuu hin daneenyeef yookaan akka warri isin biraa gara keenyatti ce’uu hin daneenyeef nuu fi isin gidduu boolla guddatu jira.’ **27** “Dureessi sunisakkana jedhee deebise; ‘Yos yaa Abbaa, akka ati gara mana abbaa kootti Al’azaarin naa ergitu sin kadhadha; **28** ani obboloota shan qabaatii; akka isaanis iddo dhiphinaa kana hin dhufneef inni dhagee isaan haa akeekkachiisu.’ **29** “Abrahaam garuu, ‘Isaan Musee fi raajota qabu; isaanuma haa dhaga’an’ jedhe. **30** “Dureessichis, ‘Akkas miti; yaa abbaa koo Abrahaam; yoo warra du’an keessaa namni tokko gara isaanii dhagee garuu, isaan qalbii ni jijiirratu’ jedheen. **31** “Abrahaamis, ‘Isaan yoo Musee fi raajota hin dhageenye, yoo namni tokko warra du’an keessaa ka’e illee hin amanan’ jedheen.”

17 Yesuus barattoota isatiin akkana jedhe; “Wantoonni akka namoonni gufatan godhan dhufuu hin oolu; garuu nama wantoonni kunneen karaa isatiin dhufanii wayyo! **2** Inni warra xixinnaa kanneen keessaa tokko illee gufachiiusu mannaa dhagaan daakuu morma isatti hidhamee galaanatti utuu darbatamee isaa wayya ture. **3** Kanaafuu of eeggadhaa. “Yoo obboleessi kee yakka sitti hojjete isa ifadhu; yoo inni qalbii jijiirrate immoo dhiifama godhiif. **4** Yoo inni guyyaa tokkotti yeroo torba cubbuu sitti hojjete yeroo torbanuu sitti deebi’ee, ‘Ani qalbii nan jijiirradha’ siin jedhe dhiifama godhiif.” **5** Ergamoonis Gooftaadhaan, ‘Amantii keenya nuu guddisi’ jedhan. **6** Innis akkana jedhee deebise; “Isin amantii xinnoo hamma ija sanaafcaa illee yoo qabaattan, muka qilxuu kanaan, ‘Buqqa’iiti galaana keessa dhaabamii’ jechuu dandeessu; innis isinii ajajama. **7** “Isin keessaa namni tokko garbicha lafa qotu yookaan kan hoolota tiksaa qaba haa jennu; inni yeroo garbichi sun alaa galutti, ‘Dafii kottuutii taa’ii waa nyaadhu’ ni dhugdas’ hin jedhuunii? **9** Namichis sababii garbichi sun waan ajajame sana raawwateef isa ni galateeffataa? **10** Kanaafuu isinis yommuu waan ajajamtan hunda raawwattanitti, ‘Nu garbootaa faayidaa hin qabnee dha; waanuma hojjechuu qabnu qofa hojenne’ jedhaa.” **11** Yesuus utuu Yerusalem dhaquu Samaariyya fi Galilaa gidduu darbaa ture. **12** Akkuma inni ganda tokko seeeenis, namoonni lamxaa’an kudhan isatti dhufan. Isaanis fagoo dhadhaabatanii, **13** sagalee isaanii ol fudhatanii, “Yesuus yaa Goofaa, nuu na’il!” jedhan. **14** Innis yommuu isaan argetti, “Dhaqaatii lubootatti of argisiisa!” jedheen; isaanis utuma deemaa jiranuu qulqullaa’an. **15** Isaan keessas inni tokko yommuu fayyuu isaa argetti sagalee guddaadhaan Waaqaaf ulfina kennaan deebi’ee dhufe. **16** Adda isatiiniis miilla Yesuus irratti gombifamee isa galateeffate; innis nama Samaariyya ture. **17** Yesuus isakkana jedhee gaafate; “Kurnanuu qulqullaa’aniiru mitii? Yoos warri hafan sagallan eessa dhaqan? **18** Nama ormaa kana malee namni deebi’ee Waaqaaf galata galchu tokko iyuu hin argamneey?” **19** Yesuus, “Ka’ii deemi; amantiin kee si fayyiseeraati” jedheen. **20** Fariisonnis mootummaan Waaqaa yoom akka dhufu Yesuusin gaafatan; innis akkana jedhee deebiseef, ‘Mootummaan Waaqaa namatti mul’achaa hin dhufu; **21** namoonnis, ‘Mootummaan Waaqaa kunoo as jira’ yookaan ‘Kuunnood achi jira’ hin jedhan; mootummaan Waaqaa isin gidduu jiratii.” **22** Innis barattoota isatiin akkana jedhe; “Yeroon isin itti guyyoota Ilma Namaa keessaa isa tokko arguu hawwitan ni dhufa; garuu hin argitan. **23** Namoonni, ‘Inni kuunnoo achi jira!’ yookaan ‘Kunoo as jira’ isiniin jedhu; isin garuu hin dhaqinaa; isaan duukaa hin bu’inaa. **24** Ilmi Namaa guyyaa isatti akkuma balaqqeessi balaqqeessi ee gama tokko hamma gama kaaniitti samii ibrusu ni ta’attii. **25** Inni garuu duraan dursee akka malee dhiphachuu fi dhaloota kanaan tuffatamuu qaba. **26** “Akkuma bara Nohi ta’e sana, yeroo Ilma Namaattis akkasuma ni

ta'a. **27** Hamma gaafa Nohi doonii seeneetti namoonni jedhe malee ija isaatiin illee ol jedhee gara samii hin nyaachaa, dhugaa, fuudhaa, heerumaas turan. Bishaan ilaaalle. **14** "Ani isinittin hima; namichi kun namicha badiisaas dhufee hunda isaanii balleesse. **28** "Bara Looxis duraa irra fuula Waaqaa duratt qajeelaa ta'ee mana akkasuma ture; namoonni nyaachaa, dhugaa, bitachaa, gurgurachaa, biqiltuu dhaabbachaa, manas ijaarrachaa turan. **29** Guyyaa Looxi Sodoomii ba'etti garuu ibiddi inni harka isaan irra kaa'uuf daa'immanis Yesusitti fi dinyiin samii irraa roobee hunda isaanii balleesse. fidaa turan. Barattooni garuu yommuu waan kana **30** "Guyyaa Ilmi Namaa mul'atuttis akkasuma ta'a. **31** organitti isaan ifatan. **16** Yesus garuu ijollee sana ofitti Guyyaa sana namni bantii manaa irra jiru kan mana keessaa mi'a qabu mi'a sana fudhachuuf gad bu'uu hin malu. Akkasuma immoo namni lafa qotisaas keessa jiru tokko iyuu waan tokkoof illee manatti hin deebi'in. **32** warra akkanaatti. **17** Ani dhuguman isinitti hima; namni Niitii Looxya dadadhaa! **33** Namni lubbuu isaa eeggachuu yaalu kam iyuu lubbuu isaa ni dhaba; namni lubbuu isaa dhabu kam iyuu lubbuu isaa ni turfata. **34** Ani isinittin hima; halkan sana namoonni lama siree tokko irra ni rafu; inni tokko ni fudhatama; kaan immoo ni hafa. **35** Dubartoonni lama walii wajjin midhaan daaku; isheen tokko ni fudhatamtii; kaan immoo ni hafti. [**36** Namoonni lama lafa qotisaas keessa jiru; tokko ni fudhatama; kaan immoo ni hafa."] **37** Isaanis, "Yaa Gooftaa, eessatti?" jedhanii gaafatan. Innis, "Idoo jedhee. **19** Yesusitis akkana jedhee deebise; "Ati maaliif gaarii naan jetta? Waaqa tokkicha malee gaarii hin jiru. **20** Ati ajajawwan ni beekta; 'Hin ejjin; hin ajjeesin; hin hatin; sobaan dhugaa hin ba'in; abbaa keetii fi haadha keetif ulfina kenni.'" **21** Namichis, "Ani ijollummaa kootti jalqabee ajajawwan kanneen hunda egeera" "Yaa Barsiisaa gaarii, ani jireenyaa bara baraa dhaaluuf maal gochuun qaba?" jedhee isa gaafate. (**aiōnios g166**) **22** Yesusitis yommuu waan kana dhaga'etti, raqni jirutti gogocorroowwan walitti qabamu" jedhee deebiseef.

18 Yesusitis akka isaan yeroo hunda kadhachuu qabaniif fi akka isaan abdii hin kutanne isaan barsiisuuif jedhee fakkeenyaa tokko barattoota isaatti hime. **2** Innis akkana jedhee; "Magaalaat tokko keessa abbaa murtii kan Waaqa hin sodaanne, namas kan hin kabajne tokkotu ture. **3** Haati hiyyeesaa tokkos magaalaa sana keessa ture; isheenis, 'Diina koo irratti murtii qajeelaa naa kenni' jettee isatti deddeebi'aa ture. **4** "Innis yeroo gabaabaaf didee ture; ergasiis garuu akkana jedhee garaa isatti yaade; 'Ani yoon Waaqa hin sodaanne illee, yoon namas hin kabajne illee, **5** sababii niittiin kun deddeebitee na rakkiftuuf murtii qajeelaa nan kennaaf; yoo kanaa achii deddeebitee na dadhabsiifti." **6** Gooftaanis akkana jedhee; "Egaa waan abbichii murtii dabaaan sun jedhu dhaga'aa; **7** Waapni immoo filamatmoota isaa warra halkanii guyyaa gara isatti iyyataniif murtii qajeelaa hin kennuu? Isaan duraa tursaa ree? **8** Ani isinittin hima; inni dafee murtii qajeelaa kennaaf; garuu Ilmi Namaa gaafa dhufu lafa irratti amantii ni argataan?" **9** Yesusitis namoota qajeelummaa ofiitti amananii warra kaan immoo tuffatanitti akkana jedhee fakkeenyaa kana hime. **10** "Namoonni lama Waaqa kadhachuuuf gara mana qulqullummaatti ol ba'an; isaanis Fariisicha tokko fi nama qaraxa walitti qabu tokko turan. **11** Fariisicha ka'ee dhaabatee, waa'ee mataa isaa akkana jedhee kadhate; 'Yaa Waaqayyo, ani akka namoota kaanii jechuunis akka saamtotaa, jal'oottaa fi sagaagaltootaa keessumattuu waan akka namicha qaraxa walitti qabu kanaa hin ta'iniif sin galateeffadha. **12** Ani torbanitti yeroo lama nan sooma; waanargadhu hundumaa irraas harka kudhan keessaa tokko nan kenna.' **13** "Namichi qaraxa walitti qabu sun garuu fagoo dhaabate, qoma isaa dhadha'aa, 'Yaa Waaqayyo, ani nama cubbamaadhaatii naa na'il'

jedhe malee ija isaatiin illee ol jedhee gara samii hin nyaachaa, dhugaa, fuudhaa, heerumaas turan. Bishaan ilaaalle. **14** "Ani isinittin hima; namichi kun namicha badiisaas dhufee hunda isaanii balleesse. **15** Namoonni akka inni harka isaan irra kaa'uuf daa'immanis Yesusitti fi dinyiin samii irraa roobee hunda isaanii balleesse. fidaa turan. Barattooni garuu yommuu waan kana **16** Yesus garuu ijollee sana ofitti waamee akkana jedhe; 'ijoolleen xixinnoon gara koo haa dhufanittii hin dhowninaa; mootummaa Waaqaa kan warra akkanaatti. **17** Ani dhuguman isinitti hima; namni akkuma ijolleetti mootummaa Waaqaa hin simanne kam iyuu gonkumaa itti hin galu.' **18** Bulchaan tokko, "Yaa Barsiisaa gaarii, ani jireenyaa bara baraa dhaaluuf maal gochuun qaba?" jedhee isa gaafate. (**aiōnios g166**) **19** Yesusitis akkana jedhee deebise; "Ati maaliif gaarii naan jetta? Waaqa tokkicha malee gaarii hin jiru. **20** Ati ajajawwan ni beekta; 'Hin ejjin; hin ajjeesin; hin hatin; sobaan dhugaa hin ba'in; abbaa keetii fi haadha keetif ulfina kenni.'" **21** Namichis, "Ani ijollummaa kootti jalqabee ajajawwan kanneen hunda egeera" "Yaa Barsiisaa gaarii, ani jireenyaa bara baraa dhaaluuf maal gochuun qaba?" jedhee isa gaafate. (**aiōnios g166**) **22** Yesusitis yommuu waan kana dhaga'etti, "Amma illee waan tokkotu si duraa hir'ata; waan qabdu hunda gurgurii hiyyeyyiif kenni; samii keessatti bahaadhummaa ni qabaattaa. Ergasii kottuu na duukaa bu'i" jedheen. **23** Inni yommuu waan kana dhaga'etti baay'ee gadde; akka malee sooreessa tureeti. **24** Yesusitis isaa ilalee akkana jedhe; "Mootummaa Waaqaatti galuu sooreyyiif akkam rakkisaa dhal!" **25** Dhugumaan namni sooreessa mootummaa Waaqaatti galuu irra qaawwa lilmoo keessa ba'utu gaalaaf salphata." **26** Warri waan kana dhaga'anis, "Yoos eenyutu fayyuu danda'a ree?" jedhanii gaafatan. **27** Yesusitis, "Wanni namaaf hin danda'amne, Waaqaaf ni danda'ama" jedhee deebise. **28** Phexrosis, "Kunoo, nu waan qabnu hunda dhiifnee si duukaa buuneerra" jedheen. **29** Yesus immoo akkana isaaniin jedhe; "Ani dhuguman isinitti hima; namni sababii mootummaa Waaqaatiif jedhee mana yookaan niitti yookaan obboloota yookaan haadhaa fi abbaa yookaan ijollee dhiisee, **30** bara kana keessa dachaabaa baay'ee, bara dhuufuf jiru keessa immoo jireenyaa bara baraa uttu hin argatin hafu tokko iyuu hin jiru." (**aiōn g165, aiōnios g166**) **31** Yesus warra kudha lamaan kophatti baasee akkana jedheen; "Kunoo nu Yerusaalemitti ol ba'aa jirra; wanni raajonni waa'ee Ilma Namaa barreessan hundinuu ni raawwatama. **32** Inni dabarfamee Namoota Ormaatti ni kennama. Isaanis isatti quoos; isa arrabsu; isatti tufu; isa garafu; isa ajjeesus. **33** Innis guyyaa sadappaatti du'aa ni ka'a." **34** Barattooni garuu waan kana hunda keessaa tokko illee hin hubanne; hiikkaanisaas isaan duraa dhokfamee ture. Inni maal akka dubbachaa tures isaaniif hin galle. **35** Yeroo Yesus Yerikotti dhi'aatetti, namichi jaamaan tokko qarqara karaa taa'ee kadhachaa ture. **36** Innis akka tuunni namootaa karaa sana darbaa jiru dhageenyaan, waan ta'aa ture gaafate. **37** Isaanis, "Yesus nama Naazreetitu asiin darbaa jira" jedhanii isatti himan. **38** Innis, "Yesus, yaa ilma Daawit, na maari!" jedhee iyye. **39** Namoonni fuula dura deemaa turanis akka inni cal'isuuf isa ifatan;

inni garuu, "Yaa ilma Daawit na maari!" jedhee ittuma caalchisee iyye. **40** Yesuusis dhaabatee akka isaan namicha gara isaa fidan ajaje. Yommuu inni gara isaatti dhi'aatetti Yesuus akkana jedhee isa gaafate; **41** "Akka ani maal siif godhu barbaadda?" Namichis, "Yaa Gooftaa, ani argiuu barbaada" jedhee deebise. **42** Yesuusis, "Argi; amantiin kee si fayyiseeraa" jedheen. **43** Innis yeruma sana argee Waaqa jajachaa Yesuus duukaa bu'e. Namoonni hundinuu yommuu waan kana arganitti Waaqa jajan.

19 Yesuus Yerikoo seenee achi keessa darbaa ture. **2** Namichi Zakkewoos jedhamu tokkos achi ture; innis hangafa warra qaraxa walitti qabaniittii fi sooreessa ture. **3** Innis Yesuus nama akkamii akka ta'e arguu barbaade; garuu gabaabaa waan tureef, sababii baay'ina namootaatiif isa arguu hin daneeny. **4** Yesuus waan karaa sana irra darbaa tureef, Zakkewoos isa arguuf jedhee fiigee dura darbee muka qilxuu tokko yaabe. **5** Yesuus yommuu iddo sana ga'etti ol mil'atee, "Yaa Zakkewoos, har'a mana kee ooluun narr a jiraatiif dafii gad bu'i" jedheen. **6** Innis yommuusuma gad bu'ee gammachuudhaan isa simate. **7** Namoonni hundinuu yommuu waan kana arganitti, "Inni keessummaa 'Nama cubbamaa' ta'u dhage!" jedhanii guungumuu jalqaban. **8** Zakkewoos garuu ka'ee dhaabatee Gooftaadhaan, "Yaa Gooftaa kunoo, ani walakkaa qabeenya koo hiyyeyyiif nan kenna; ani yoon nama tokko illee gowwoomsee saamee jiraadhe, waanan fudhadhe sana harka afur godhee nan deebisa" jedhe. **9** Yesuus deebisee akkana jedheen; "Namichi kunis waan ilma Abrahaam ta'eef, har'a fayyinni mana kanaaf dhufeera. **10** Ilmi Namaa isa bade barbaaduu fi fayyisuudhaaf dhufeetii." **11** Yesuusis utuma isaan waan kana dhaga'aa jiranuu itti fufee, fakkeenya tokko isaanitti hime; kanas sababii inni Yerusaalemitti dhi'aatee fi sababii namoonni waan mootummaan Waaqa yeruma sana mul'atu se'anifii dubbate. **12** Innis akkana jedhe; "Namichi sanyii mootii tokko muudamee mootii ta'ee deebi'uuf biyya fagoo dhage. **13** Namichi sunis garboota isaa keessaa nama kudhan waamee, 'Hamma ani deebi'utti maallaqa kanaan daldalaa' jedhee minnaanii kudhan isaanitti kenne. **14** "Namoonni biyya isaa garuu isa jibbanii, 'Akka namichi kun narratti mootii ta'u hin feenul' jedhanii bakka bu'oota isaanii isa duubaan ergatan. **15** "Innis erga muudamee mootii ta'ee deebi'ee booddee garboonni inni maallaqa itti kennee ture sun ittiin daldalanii maal akka argatan beekuuuf jedhee nama itti ergee isaan waamsise. **16** "Garbichi jalqabaa dhufee, 'Yaa Gooftaa, minnaanii kee minnaanii gara biraa kudhan dhaleera' jedheen. **17** "Gooftaan isaaas deebisee, 'Yaa garbicha gaarii, ati waan gaarii hojjette. Sababii ati waan akka malee xinnoo irratti amanamaa taateef, magaalaa kudhan irratti taayitaa qabaadhu' jedheen. **18** "Garbichi lammaffaanis dhufee, 'Yaa Gooftaa, minnaanii kee minnaanii gara biraa shan dhaleera' jedheen. **19** "Gooftaan isaaas deebisee, 'Atis magaalaa shan irratti mo'i' jedheen. **20** "Inni sadaffaan immoo dhufee akkanaa jedhe; 'Yaa Gooftaa, minnaanii kee kunoo ti; ati huuccudhaan maree dhokseen ture. **21** Ati gara jabeessa waan taateef ani sin sodaadhe; ati waan

hin kaa'atin fudhatta; waan hin facaasinis haammatta.' **22** "Gooftaan isaaas deebisee akkana jedhe; 'Yaa garbicha hamaa nana; ani dubbuma afaan keetiitiin sittin mura; ati akka ani nama dabaa waan hin kaa'atin fudhatu, waan hin facaasinis haammatu ta'e beekta mitii? **23** Yoos akka ani yommuun deebi'utti dhala isaa wajjin fudhadhuuf maalif maallaqa koo mana baankii naa hin kaa'in ree?' **24** "Gooftichis warra achi dhadhaabataniin, 'Minnaanii sana isa harkaa fuudhaatii namicha minnaanii kudhan qabuuf kennaa' jedhe. **25** "Isaanis deebisanii, 'Yaa Gooftaa, inni duraanuu minnaanii kudhan qaba' jedhaani. **26** "Inni immoo deebisee akkana jedhe; 'Ani isinittin hima; kan qabu hundaafuu itti dabalamee ni kennama; kan hin qabne garuu wanni inni qabu iyyuu irraa fudhatama; **27** diinota koo kanneen akka ani isaan irratti mootii ta'u hin barbaadin immoo as fidaatii fuula koo duratti isaan gogorra'aa.'" **28** Yesuus erga waan kana dubbatee booddee Yerusaalemitti ol ba'uuf isaan dura deemaa ture. **29** Innis akkuma Beetfaagee fi Biitaaniyya kanneen tulluu Gaara Ejersaa jedhamu biraas sanatti dhi'aateen barattoota isaa keessaa lama erge; **30** akkanas isaanii jedhe; "Gara ganda fuula keessan dura jiru sanaa dhaqa; akkuma achi seentaniiniis, ilmoor harree kan namni tokko iyyuu takkumaa hin yaabbatin tokko achitti hidhamee jiru ni argattu. Isa hiikaatiif as fidaa. **31** Yoo namni tokko iyyuu, 'Isin maalif hiiktu?' jedhee isin gaafate, 'Gooftatu isa barbaada' jedhaa." **32** Warri ergamanis dhaqanii waan hunda akkuma inni isaanitti himetti argatan. **33** Utuu isaan ilmoor harree sana hiikaajiranuu warri harree sanaa, "Ilmoor harree kana maalif hiiktu?" jedhanii isaan gaafatan. **34** Isaanis, "Gooftatu isa barbaada" jedhanii deebisan. **35** Ilmoor harree sanas Yesuusitti fidan; uffata isaanis harree sana irra buusan; Yesuusinis irra teessisan. **36** Utuu inni deemuus namoonni uffata isaanii karaa irra afan. **37** Yeroo inni daandii Tulluu Ejersaa irraa gad bu'utti dhi'aatettis, barattooni hundi hojji dinqii organii turan hundatti gammadanii, sagalee guddaan akkana jedhanii Waaqa galateeffachuu jalqaban. **38** "Mootiin maqaa Gooftaatiin dhufu eebfibamaa dha!" "Nagaan samii irratti, ulfinnis ol gubbaatti!" **39** Namoota achi turan keessaa Fariisonni tokko tokko Yesuusiin, "Yaa Barsiisaa, barattoota kee ifadhu!" jedhan. **40** Innis deebisee, "Ani isinittin hima; yoo isaan cal'isan illee dhagoonni ni iyyu" jedheen. **41** Yesuusis yommuu Yerusaalemitti dhi'aatee magaalattii argettii ni boo'eef; **42** akkanas jedhe; "Utuu atumti waan har'a nagaa siif kennu beektee gaarii ture! Amma garuu ija kee duraa dhokfameera. **43** Guyyooni itti diinonni kee koobii sitti ijaaranii, si marsanii, karaa hundaanis ba'uu si dhowwan sitti ni dhufuutii. **44** Diinonni si'ii fi jjoolliee kee warra dallaa kee keessa jiraatan biyyootti maku. Isaan dhagaa tokko dhagaa kaan irratti hin dhiisan; ati yeroo itti Waaqni gara kee dhufu hin beekneetii." **45** Yesuus mana qulqullummaa seenee warra gurgurachaa turan ari'uujalqabe. **46** Innis, "'Manni koo mana kadhanaa ta'a' jedhamee barreefameera; isin garuu 'Holqa saamtota' gootaniirtu'" isaanin jedhe. **47** Guyyuma guyyaanis mana qulqullummaa keessatti barsiisaa ture; luboонни

hangafoonni, barsiistonni seeraatii fi dura bu'oonni sabaa garuu isa ajjeesuudhaa jabeessanii barbaadaa turan. **48** Ta'us isaan karaa ittiin isa ajjeesan hin arganne; namoonni hundinuu yaada tokkoon waan inni dubbate dhaggeeffachaa turanii.

20 Gaaf tokko utuu Yesuus mana qulqullummaa keessatti namoota barsiisuu, utuu wangeelas lallabuu luboonti hangafoonni fi barsiistonni seeraa maanguddoota wajjin gara isaa dhufan. **2** Isaanis, "Ati akka taayitaa maaliitiin waan kana hoijettu nutti himi. Eenyutu taayitaa kana siif kenne" jedhan. **3** Innis akkana jedhee deebise; "Anis gaaffii tokkon isin gaafadha. Isin immoo natti himaa: **4** Cuuphaan Yohannis samii irraa dhufe moo nama biraa dhufe?" **5** Isaanis waliin mari'atanii akkana jedhan; "Yoo nu, 'Samii irraa dhufe' jenne inni immoo, 'Isin maalif isa hin amanin ree?' jedhee nu gaafata." **6** Yoo nu, 'Nama biraat dhufe' jenne garuu namoonni hundinuu akka Yohannis raijii ta'e waan amananiif dhagaadhaan nu tumu." **7** Kanaaf isaan, "Inni eessaa akka dhufe nu hin beeknu" jedhan. **8** Yesuus immoo, "Anis taayitaa maaliitiin akkan waan kana hoijedhu isinitti hin himu." jedheen. **9** Innis akkana jedhee fakkeenya kana namootatti himuu jalqabe; "Namichi tokko iddo dhaabaa wayinii irra wayinii dhaabbatee, qonnaan buloottati kiraa kennatee biyya fagoo dhagee yeroo dheeraa ture. **10** Innis yeroo midhaan walitti qabamutti akka isaan ija iddo dhaabaa wayinii irraa waa kennaniif garbicha tokko qottuuwwan sanatti ergate. Qottuuwwan sun garuu tumanii harka duwwaa of irraa isa deebisan. **11** Innis garbicha biraat ergate; isaan garuu isas tumanii, qaansessanii harka duwwaa of irraa isa deebisan. **12** Amma illee garbicha sadaffaa ergate; isaan immoo isas madeessanii gad isa darbatan. **13** "Ergasiis abbichi iddo dhaabaa wayinii, 'Maal gochuu naa wayya? Ka'een ilma koo jaallatamaa itti erga; tarii isa ni kabaju ta'aatii' jedhe. **14** "Qottooni sun garuu yommuu isa arganitti, 'Dhaaltuun isa kana; kottaa isa ajjeefnaa; dhaallii sun kan keenya ta'aatii' jedhanii walii wajjin dudubbatan. **15** Kanaafuu isaan iddo dhaabaa wayinii keessaa gad baasanii isa ajjeesan. "Egaa abbaan iddo dhaabaa wayinii sanaa maal isaan godhinna laata? **16** Inni dhufee qottuuwwan sana ni ajjeesa; iddo dhaabaa wayinii sanas namoota biraatti kennata." Namoonnis yommuu waan kana dhaga'anitti, "Waaqni waan kana hin fidin!" jedhan. **17** Yesuus isaan ilaalee, akkana jedhe; "Egaa inni, 'Dhagaan ijaartonni tuffatan dhagaa golee ta'eera jedhamee barreefame maal jechuu isati ree?' **18** Namni dhagaa sana irratti kufu hundinuu caccabee bututa; namni dhagichi irratti kufu kam iyuu ni daakama." **19** Barsiistonni seeraatii fi luboonti hangafoonni akka inni fakkeenya kana isaanin mormuun dubbate waan beekanii yeruma sana isa qabuu barbaadan. Garuu namoota sana sodoatan. **20** Jarris isa gaadaa, akka isaan waan inni dubbatuun isa qabaniif dabarsanii humnaa fi taayitaa bulchaatti isa kennaniif jedhanii basaastota nama nagaa of fakkeessan ergan. **21** Basaastonni sunis akkana jedhanii isa gaafatan; "Yaa Barsiisaa, nu akka ati waan qajeelaa dubbatuu fi waanuma qajeelaa barsiiftu, akkasumas akka ati

dhugaadhaan karaa Waaqaa barsiisuu malee nama wal hin caalchifne beekna. **22** Qeesaariif gibira kaffaluun eeyyamameera moo hin eeyyamamne?" **23** Inni garuu haxxummaa isaanii argeeakkana isaanii jedhe; **24** "Mee diinaarii tokko natti argisiisa. Fakkii fi katabbi eenuyuutu isa irra jira?" Isaanis, "Kan Qeesaar" jedhanii deebisan. **25** Kana irratti inni, "Yoo kan Qeesaar Qeesaariif, kan Waaqaa immoo Waaqaafkennaa" jedheen. **26** Isaanis waan inni dubbateen fuula namootaa duratti isa qabuu hin daneenye. Deebii isaaas dingisifatani cal'isan. **27** Saduuoqta du'aa ka'uun hin jiru jedhan keessaa tokko tokko waa gaafachuuf jedhanii garu Yesuus dhufan; **28** akkanas jedhan; "Yaa Barsiisaa yoo obboleessi nama tokkoo niittii fuudhee utuu ijoollee hin dhalchin du'e, akka namichi sun niittii sana dhaalee ijoollee dhalchee obboleessa isaatiif sanyii dabarsu Museen nuu barreesseera. **29** Kunoo obboloota torbatu ture. Inni hangafni niittii fuudhee ijoollee malee du'e. **30** Inni lammafaan, **31** inni sadafkaanis ishee fuudhan; haaluma wal fakkaatuun isaan torbanuu utuu ijoollee hin dhalchin du'an. **32** Dhuma irratti dubarttiiniis ni duute. **33** Egaa guyyaa du'a ka'uutti isheen niittii isa kamii taati? Torban isaanii iyuu ishee fuudhaniiruutii." **34** Yesuus isakkana jedhee deebiseef; "Namoonni addunyaa kanaa ni fuudhuu ni heerumus. (aiōn g165) **35** Warri addunyaa dhufuuf jiruu fi du'a ka'uutti keessatti hirmaachuuun isaanii malu garuu hin fuudhan; hin heerumanis. (aiōn g165) **36** Isaan waan akka ergamotootaa ta'anif deeb'i'anii hin du'an; waan ijoollee du'a ka'uutti ta'anifis isaan ijoollee Waaqaa ti. **37** Garuu Museen iyuu seenaa waa'ee daggalaat keessatti akka warri du'an du'a ka'an argisiiseera; inni Gooftaadhaan, 'Waaqa Abrahaam, Waaqa Yisihaaqii fi Waaqa Yaqoob' jedhee waamaatii. **38** Inni Waaqa warra jiraataniiti malee Waaqa warra du'anii miti; hundinuu isaaaf jiraatoodhaati." **39** Barsiistota seeraa keessaa tokko tokko, "Yaa Barsiisaa, dhugaa jettel" jedhanii deebisan. **40** Namni tokko iyuu deebi'ee gaaffii isa gaafachuuf ija hin jabaanne. **41** Yesuus isakkana isaanii jedhe; "Isaan akkamitti Kiristoosilma Daawit jechuu danda'u?" **42** Daawit mataan isaa iyuu kitaaba faarfannaa keessatti akkana jedha; "Goothchi Gooftaa kootiin akkana jedhe; "Karaa mirga koo taa'i; **43** hamma anii dinota kee, ejjeta miilla keetii siif godhutti." **44** Daawit 'Gooftaa' jedhee isa waama. Yoo inni akkamitti ilma isaa ta'uun danda'ree?" **45** Utuu namoonni hundinuu isa dhaga'aa jiranuu, Yesuus barattoota isaaatii akkana jedhe; **46** "Barsiistota seeraa irraa of eeggadhaa. Isaan uffata dhedheeraa uffatani nanaanna'uun fi gabaa keessattis nagaagaa gaafatamuu, manneen sagadada keessatti taa'umsa ulfinaa, lafa cidhaatti immoo iddo ulfinaa jaallatu. **47** Isaanis mana haadha hiyyeessaa saamanii onsu; of argisiisuuuf jedhanii kadhanna dheressu. Namoonni kunneen adaba guddaa adabamu."

21 Yesuus ol mil'atee sooreyyii kennaa isaanii mi'a buusii keessa buusaa jiran arge. **2** Akkasumas haadha hiyyeessaa hiyyeettii tokko saantima sibiila diimaa xixinnoo lama buusuu ishee arge. **3** Innis akkana jedhe; "Ani dhuguman isinitti hima; haati

hiyyeessaa hiyyeettiin kun warra kaan hunda caalaa keessan ol qabadhaa; olis ilaala; furamuun keessan buutteerti. **4** Namoonni kуннене hundi qabeenya isaanii dhi'aateeraati." **29** Innis akkana jedhee fakkeenyä irraa kennan; isheen garuu hiyyuma ishee keessaa waan ittiin jiraattu hunda kennite." **5** Barattoota isaa keessaas tokko tokko waa'ee mana qulqullummaa, haala manni qulqullummaa sun dhagaawwan babbareedanii fi kennaawwan Waaqaaf kennamaniin itti midhagfame dudubbachaa turan. Yesuus garuu akkana jedhe; **6** "Yeroon itti wanni isin ilaaltan kun hundinuu, utuu dhagaan tokko iyuu wal irratti hin hafin diigamu tokko ni dhufa." **7** Isaanis, "Yaa barsiisaan, wanni kun yoom ta'a? Mallattoon yeroo wanni kun itti fiixaan ba'uun ga'uu maali?" jedhanii gaafatan. **8** Innis akkana jedhee deebise; "Isin akka hin gowwoomfamneef of eeggadha. Namoonni hedduun, 'Ani is; yeroon sun dhi'aateera' jechaa maqaa kootin ni dhufuutii. Isin garuu isaan duukaa hin bu'inaa. **9** Yommuu waa'ee waraanaatii fi waa'ee fincila dhageessanitti, hin sodaatinaa. Wanni kun duraan dursee ta'u qabaatii; dhumni garuu yeruma sana hin ta'u." **10** Innis akkana isaaniin jedhe; "Sabni sabatti, mootummaanis mootummaatti ni ka'a. **11** Iddoo garaa garaatti sochiin lafaa guddaan, beellii fi golfaan ni ta'a; samii irrattis wanni sodaachisaanii fi mallattoon gurguddaan ni ta'a. **12** "Kana hunda dura garuu isaan isin qabu; isin ari'atus. Dabarsanii manneen sagadaatti isin kennu; mana hidhaa keessas isin buusu; isin maqaa kootiif jettanii fuula moototaati fi bulchitootaa durattu ni dhi'eeffamtu. **13** Akkasiin isin anaaf dhugaa baatu. **14** Isin garuu akkamitti akka fal-mattan duraan dursitanii akka hin yaadofne yaadatti qabdhaha. **15** Anuu afaanii fi ogummaa diinonni keessan tokko iyuu danda'anii dura hin dhaabanne yookaan hin mormine isiniif nan kennaatii. **16** Abbaa fi haati, obboloonni, firoonni fi michoonni dabarsanii isin kennu; isin keessaas tokko tokko ni aijeesu. **17** Namni hundinuu sababii maqaa kootiif isin jibba. **18** Garuu rifeensi mataa keessanii tokko iyuu hin badu. **19** Isin jabaadhaa dhaabdhaa; yoos lubbuu keessan ni oolfattu. **20** "Isin yommuu Yerusaalem loltootaan marfamtee argitanitti akka badiin ishee dhi'aate beekaa. **21** Yommus warri Yihuudaa keessa jiran gaarranitti haa baqatan; warri magaalaa keessa jiranis achii haab'aan; warri baadiyyaa jiran immoo magaalaa hin seenin. **22** Akka wanni barreffame hundinuu rawwamatamuuf yeroon kun yeroo haloo baasutii. **23** Bara sana keessa dubartoota ulfaatii fi haadhota hoosianiif wayyoo! Lafa irratti dhiphinni guddaan, saba kanatti immoo dheekkamsi ni dhufaati. **24** Isaanis goraadeedhaan aijefamu; booji'amaniis biyyoota ormaa hundatti ni geeffamu; hamma barri Namoota Ormaa dhumutti Yerusaalem Namoota Ormaatiin dhidhiitamti. **25** "Aduu irratti, ji'a irratti, urjiwwan irrattis mallattoon ni ta'a. Lafa irrattis sababii huursaatii fi dha'aa galaanaatiif saboonni ni muddamu; waan ta'anis ni wallaalu. **26** Namoonnis sababii humnoonni samii irraa raafamanifi, waan addunyaa kanatti dhufuuf jiru yaadda'anii sodaadhaan ni gaggabu. **27** Isaanis yeroo sana utuu Ilmi Namaa humnaa fi ulfina guddaadhaan duumessaan dhufuu ni argu. **28** Yommuu wanni kun ta'u jalqabutti mataa keessan ol qabadhaa; olis ilaala; furamuun keessan kana isaanitti hime; "Mee muka harbuutii fi muka hunda ilaala. **30** Yommuu isaan baala baafataniit isin mataan keessan iyuu ilaaltanii akka bonni dhi'aate beekuu dandeessu. **31** Akkasuma isinis yommuu wanni kun rawwamatamuu isaa argitanitti akka mootummaan Waaqaaf dhi'aate ni beektu. **32** "Ani dhuguma isinittin hima; hamma warni kunn hundi ta'utti dhaloonni kun hin darbu. **33** Samii fi lafti ni darbu; dubbiin koo garuu gonkumaa hin darbu. **34** "Isin of eeggadhaa; yoo kanaa achii qalbiin keessan qananiidhaan, machii fi yaaddoo jireenyatiin fudhatamee guyyyaan sunis utuu isin hin beekin akkuma kiyyoo isin qabata. **35** Guyyaan sun warra lafa irra jiraataan hundatti ni dhufaati. **36** Kanaafuu akka waan dhufuuf jiru hunda jalaataniif, akka fuula Ilma Namaa duras dhaabachuu dandeessaniif yeroo hunda dammaqa; kadhadaas." **37** Yesuus guyyyuma guyyyaan mana qulqullummaa keessatti barsiisa ture; halkan halkan immoo tulluu Gaara Ejersaa jedhamu irra bula ture. **38** Namoonni hundinuu isa dhaggeeffachuuif jedhanii barii barraaqaan mana qulqullummaa dhufu turan.

22 Yeroo sana Ayyaanni Maxino kan Faasiikaa jedhamu dhi'aate ture; **2** luboonni hangafoonii fi barsiistonni seeraa waan namoota sodaataniif, mala ittiin Yesuusin aijeesan barbaada turan. **3** Ergasiis seexanni namicha Yihuudaa Keeriyoticha jedhamu kan jara Kudha Lamaan keessaa tokko ture sanatti gale. **4** Yihuudaanis gara luboota hangafootaati fi ajajoota waardiyyaa mana qulqullummaa dhqee haala ittiin Yesuusin dabarsee kennu irratti isaan wajjin mari'ate. **5** Isaanis gammadanii maallaqa isaaq kennuuf walii galan. **6** Innis tole jedhee yeroo namoonni hin jirretti Yesuusin dabarsee isaanitti kennuudhaaf haala mijaa'a eegachaa ture. **7** Guyyaan Ayyaana Maxino kan hoolaan Faasiikaa itti qalamuu qabu ga'ee ture. **8** Yesusis, "Akka Faasiikaa nyaannuuf dhqaatii nuu qopheessaa" jedhee Phexrosii fi Yohannisin erge. **9** Isaanis, "Akka nu eessatti qopheessinu barbaadda?" jedhanii isa gaafatan. **10** Inni immoo deebisee akkana jedhe; "Akuma isin magaalaa seentaniin, namichi okkotee bishaanii baatu tokko isinitti dhufa. Gara mana inni seenuutti isa duukaa bu'atii, **11** abbaa mana sanaatiin, "Barsiisaan, "Manni keessummaa, iddoon ani itti barattoota koo wajjin Faasiikaa nyaadhu eessaa?" siin jedha' jedhaa. **12** Abbaan manaa sunis darbii bal'aan'i a manaatiin guutamee tokko isinitti argisiisa. Isinin achitti qopheessaa." **13** Isaanis dhaqanii akkuma Yesuus isaanitti hime sanatti argatan. Faasiikaa ni qopheessan. **14** Yommuu sa'atiin sun ga'etti Yesuusii fi ergamooniisa maaddiitti dhi'aatan. **15** Innis akkana isaanin jedhe; "Ani utuu hin dhiphatinii dura isin wajjin Faasiikaa kana nyaachuu akka malee hawween ture. **16** Ani isinittin himaati; hamma Faasiikaan kun mootummaa Waaqaaf keessatti raawwamatutti ani deebi'ee isa hin nyaadhu." **17** Innis erga xoofoo fuudhee galata galchee booddee akkana jedhe; "Kana fudhadhaati gargar qoddadhaa. **18** Ani isinitti nan himaati; ani hamma mootummaan

Waaqaa dhufutti ija wayinii kana irraa deebi'ee hin tokkos samii irraa isatti mul'atee isa jajjabeesse. **44** dhugu" jedhe. **19** Innis buddeena fuudhee galata galchee, Innis lubbamee jabetesee kadhate; dafqi isas akka caccabsee isaaniif kennee, "Kun foon koo kan isiniif coccopha dhiigaa lafatti coppha ture. **45** Innis yommuu kennamuu dha; kanas yaadannoo kootif godhadhaa" kadhanna irraa ka'ee gara barattootaatti deebi'etti, jedheen. **20** Akkasumas irbaata booddee xoofoo sana isaanii gaddaan bututanii raffaa jiran isaan arge. **46** fuudheeakkana jedhe; "Xoofoon kun Kakuu Haaraa Innis, "Isin maaliif raftu? Isin akka qorumsatti hin dhiiga koo kan isinif dhangalaafamuun ta'uu dha. **21** galleef ka'aati kadhadhaa" isaanii jedhe. **47** Utuma Garuu harki namicha dabarsee na kennu sanaa kunoo inni amma iyuu dubbachaa jiruu, tuunni namootaa harka koo wajjin maaddii irra jira. **22** Ilmi Namaa tokko dhufe; namichi Yihuudaa jedhamu kan warra akkuma murteeffame sanatti ni deema. Garuu namicha Kudha Lamaan keessaa tokko ta'e sunis isaan dura dabarsee isa kennu sanaaf wayyo!" **23** Isaanis namni deemaa ture, Innis Yesuusin dhungachuuf itti dhi'aate; isaan keessaa waan kana gochuuh jiru eenyu akka **48** Yesuus garuu, "Yaa Yihuudaa, ati dhungoodhaan Ilma ta'e wal gaggafaachuu jalqaban. **24** Akkasumas isaan Namaa dabarsitee kennitaa?" jedhee gaafate. **49** Warri keessaa namni akka nama nama hundummaa caaluutti isaa wajjin turanis yommuu waan ta'uuf jiru organitti, ilaalamu eenyu akka ta'e irratti wal falmiin gidduu "Yaa Gooftaa, goraadeedhaan isaan dhoofnuu" jedhan, isaanitti ka'e. **25** Yesuus isakkana isaanii jedhe; **50** Isaan keessaa namni tokko garbicha luba ol aanaa "Moottonni Namoota Ormaa isaan irratti gooftummaa dha'ee gurra isaa mirgaa irraa kute. **51** Yesuus deebisee, mul'isu; warri isaan irratti taayitaa argisiisan immoo "Dhiisa! Waanakkanaa itti hin deebi'inaa" jedhe; Gargaartota ofiin jedhu. **26** Isin garuu akkas ta'uu gurra namichaas tuttuqee fayyise. **52** Ergasiis Yesuus hin qabdani. Qooda kanaa isin keessaa namni nama luboota hangafoota, dura bu'oota mana qulqullummaatii hunda caalu, akka quxisuu nama hundaa, bulchaan fi maanguddoota isa qabuu dhufaniinakkana jedhe; immoo akka tajaajilaa haa ta'u. **27** Eenyutu guddaa dha? "Isin goraadee fi bokkuu qabattanii akka nama hattuu Nama maaddiitti dhi'aatu moo nama tajaajilu? Nama qabuutti dhuftanii? **53** Ani guyyuma guyyaan mana maaddiitti dhi'aatu mitii? Ani garuu isin gidduutti akka qulqullummaa keessa isin wajjinan ture; isin harkaanuu tajaajilaa tokkoo ti. **28** Isin immoo warra yeroo qorama na hin tuqne. Garuu sa'aatiin kun sa'aati keessan; innis koo na wajjin turtanii dha. **29** Akkuma Abbaan koo yeroo itti dukkanni mo'uu dha." **54** Isaanis isa qabaniit mootummaa natti kenne, anis akkasuma isinittin kenna; fuudhanii deeman; fidaniis mana luba ol aanaa ol isaa **30** kunis akka isin mootummaa koo keessatti maaddii seensisan. Phexros immoo fagootti duukaa bu'a ture, koo irraa nyaattanii fi dhugdan, akka teessoowwan irra **55** Yommuu isaan walakkaa lafa dallaa keessatti ibidda teessanii gosoota Israa'el kudha lamaanittimurtanii. qabsiisanii walii wajjin tata'anitti Phexrosis isaan wajjin **31** "Yaa Simoon, yaa Simoon; kunoo, Seexanni akkuma taa'e. **56** Xomboreen tokkos utuu inni ifa ibiddaa keessa qamadiitti isin gingilchuu kadhateera. **32** Yaa Simoon, taa'ee jiruu isa argite. Isheenis hubattee isa ilaaltee, ani garuu akka amantiin kee hin dadhabneef siif "Namichi kunis isa wajjin ture" jette. **57** Inni garuu, kadhadheera; atis yommuu deebitutti, obboloota kee "Dubartii nana, ani isa hin beeku" jedhee gane. **58** jajjabeessi." **33** Sim'oontar garuu deebisee, "Yaa Gooftaa, Yeroo xinnoo booddee namni biraa isa argee, "Atis jara ani si wajjin hidhamuu fi du'uuf illee qophaa'eera" keessaa tokkoo dha" jedhe. Phexros garuu, "Namichoo, jedhe. **34** Yesuus, "Yaa Phexros, ani sittin hima; ati ana miti" jedhee deebise. **59** Gara Sa'aatiit tokkoo har'a utuu indaanqoon hin iyyin akkuma na beektu illee booddee namni biraa, "Namichi kunis waan nama Galilaa yeroo sadii ni ganta" jedhee deebise. **35** Yesuus, "Yeroo ta'eef dhuguma iyuu isa wajjin ture" jedhee jabetesee ani borsaa, korojoo yookaan kophee malee isin erge dubbate. **60** Phexros immoo deebisee, "Namichoo, sana waa isin duraa hir'ateera?" jedhee isaan gaafate. ani waan ati jettu kana hin beeku" jedhe. Utuma Isaanis deebisani, "Wanni tokko iyuu hin hir'anne" inni dubbachaa jiruu indaanqoon iyye. **61** Gooftaanis jedhan. **36** Inni immoo akkana isaanii jedhe; "Amma garagalee Phexrosin ilaale. Phexrosis waan Gooftaan, garuu yoo borsaa qabaattan fudhadhaa; yoo korojoo "Ati har'a utuu indaanqoon hin iyyin yeroo sadii na qabaattanis fudhadhaa; yoo goraadee hin qabaannes ganta" isaan jedhee ture sana yaadate. **62** Innis gad ba'ee uffata keessan gurguraatti goraadee bitadhaa. **37** Wanni, hiqqifatee boo'e. **63** Namoonni Yesuusin eegaa turan 'Inni yakkitoottaki lakkaa'ame'jedhamee barreeffame sun sun isatti qosuu fi isa tumuu jalqaban. **64** Isaanis isa akka narratti raawwatamuun qabu ani isinittihima; wanni haguuganii, "Mee raajii dubbadhu! Eenyutu si rukute?" waa'ee koo barreeffame raawwatamuun ga'eeraati." **38** jedhanii isaa gaafatan. **65** Isaanis isaa arrabsaa waan Barattoonnis, "Yaa Gooftaa, kunoo goraadee lamatu hedduu isaan jedhan. **66** Yommuu lafti bari'ettis yaa'iin as jira" jedhan. Innis, "Ni ga'a?" jedhee deebiseef. **39** maanguddoota sabaa akkasumas luboonni hangafoonni Yesuus ischii ba'ee, akkuma amala isaa gara Tulluu fi barsiistonni seeraa walitti qabaman; yaa'iisaa Ejersaa dhaqe; barattooniisaas isaa duukaa bu'an. **40** durattis Yesuusin dhi'eessanii, **67** "Ati yoo Kiristoos Innis akkuma iddo sana ga'een, "Isin akka qorumsatti taate mee nutti himi" jedhaniin. Yesuus isakkana jedhee hin galleef kadhadhaa" isaanii jedhe. **41** Innis hamma deebise; "Yoo ani isinittihime isin na hin amantan; darbata dhagaa tokkoo achi hiiqee, jilbeenfateesakkana **68** yoo ani isin gaafadhes hin deebiftan. **69** Garuu jedhee kadhate; **42** "Yaa Abbaa, yoo fedhii kee ta'e, si'achi Ilmi Namaa karaa mirga humna Waaqaatiin ni xoofoo kana narraa fuudhi; garuu akka fedhii keetii taa'a." **70** Hundii isaanis, "Yoos ati Ilma Waaqaatiin ni malee akka fedhii kootii hin ta'in." **43** Ergamaan Waaqaa ree?" jedhanii gaafatan. Innis deebisee, "Akka ana ta'e

isinuu ni dubbattu!" jedhe. **71** Kana irratti isaan, "Kana caalaa dhuga ba'umsa maalii nu barbaachisa? Nu mataan keenya iyyuu afaanuma isaa irraa dhageenyerraati?" jedhan.

23 Ergasiy yaa'iin sun guutuun ka'ee Yesusin gara Phiilaaxoositti geesse. **2** Isaanis, "Nu utuu namichi kun saba keenya karaa irraa jal'isuu, utuu inni akka Gibirri Qeesaariif hin baafamne godhhu, akkasumas utuu inni akka mataan isaa Kiristoos mooticha ta'e dubbattuu argineerra" jedhanii isaa himachuu jalqabani. **3** Kanaafuu Phiilaaxoos, "Ati mootii Yihuudootaatii?" jedhee Yesusin gaafate. Yesus immoo, "Atuu jette kaa!" jedhee deebise. **4** Phiilaaxosis luboota hangafootaa fi tuuta namootaatiin, "Ani namicha kana irratti yakka tokko illee hin arganne" jedhe. **5** Isaan garuu ittuma caalchisanii, "Inni Galilaa irraa jalqabee Yihuudaa hunda keessatti barsisa isaaatiin saba jeeqaa hamma asiitti illee dhufeera" jedhan. **6** Phiilaaxosis yommuu waan kana dhaga'etti, "Namichi kun nama Galilaaati?" jedhee gaafate. **7** Innis yommuu akka Yesus nama kutaa Heroodis bulchuu ta'e beeketti Heroodisitti isaa erge; Heroodisis yeroo sana Yerusaalem keessa ture. **8** Heroodis yommuu Yesusin argetti akka malee gammade; inni sababii waa'ee Yesus dhaga'aa fi hojji dinqii kan inni hoijetu tokko tokko akka arguu abdachaa tureef yeroo dheeraaf isaa arguu barbaadaa ture. **9** Innis Gaaffii baay'ee isaa gaafate; Yesus garuu deebii tokko illee hin kennineef. **10** Luboonni hangafoonni fi barsiistonni seeraa achi dhadhaabatanii cimsanii isaa himachaa turan. **11** Heroodisii fi toltoonni isaa isaa tuffatan; isatti qosanis. Isaanis uffataa miidhagaa isatti uffisanii deeabisanii Phiilaaxoositti isaa ergan. **12** Guyyuma sana Heroodisis fi Phiilaaxoos walitti michooman; isaan duraan diina walii turanii. **13** Phiilaaxosis luboota hangafoota, bulchitoottaa fi saba walitti waamee, **14** akkana isaanii jedhe; "Isin namichi kun, 'karaa irraa saba jal'isa' jettanii isaa natti fiddan; anis fuuluma keessan duratti isaa qore akka inni waan isin ittiin isaa himattan sana keessatti tokko illee hoijete hin argine. **15** Heroodis waan tokko illee isaa irratti hin argine; inni deebisee isaa nutti ergeeraati. Akkuma isin argitan kana namichi kun waan du'aan isaa ga'u tokko illee hin hoijenne. **16** Kanaafuu ani namicha kana adabeen gad isaa dhiisa." [**17** Phiilaaxosis guyyaa ayaanaatiin nama tokko mana hidhaatii gad isaanii dhiisun dirqama ture.] **18** Isaan garuu sagalee tokkoon iyyanii, "Namicha kana balleessi! Barabbas-in gad nuu dhiisi!" jedhan. **19** Barabbas sababii fincila magaalaa keessatti ka'eetii fi ajjeechaa namaatiin mana hidhaa keessa buufamee ture. **20** Phiilaaxosis Yesusin gad dhiisuu barbaadee amma illee isaanittii dubbate. **21** Isaan garuu, "Isa fannisi! Isa fannisi!" jedhanii iyyaa turan. **22** Innis yeroo sadaffaa, "Maaliif? Namichi kun yakka maalii hoijete? Ani yakka du'aan isaa ga'u isaa irratti hin arganne. Kanaafuu ani isaa adabeen gad isaa dhiisi" isaanii jedhe. **23** Isaan garuu akka inni fannifamuuf sagalee guddaadhaan ittuma cichanii gaafatan; iyyi isaanii ittuma jabaate. **24** Kanaaf Phiilaaxoos waan isaan kadhatan sana isaanii kennuu murteesse. **25** Innis namicha sababii fincilaati fi sababii

ajjeechaa namaatiin mana hidhaa keessa buufamee kan isaan akka inni hiikamuuf kadhatan sana gad dhiisi; Yesusin immoo dabarsee fedhii isaanittii kenne. **26** Isaanis utuu Yesusin geessaa jiranuu Simoon namicha Qareena tokko utuu inni baadiyyaadhaa dhufaa jiruu qaban; fanno sanas isaa irra kaa'anii akka inni baatee Yesus duubaan deemu isaa dirqisisan. **27** Namoonni baay'een, dubartoota keessaas warri isaaf gaddaa fi boo'aa turan isaa duukaa bu'an. **28** Yesusis isaanitti garagaleeakkana jedhe; "Yaa durboota Yerusaalem, ofii keessanii fi jjoollee keessanii boo'aa malee naaf hin boo'inaa. **29** Kunoo guyyoonni itti namoonni, 'dubartooni dhabdoonni, garaan takkumaa ulfa hin baatinii fi harmi takkumaa hin hoosins eebbfamoo dha' jedhan ni dhufutii. **30** Yeroo sana, "Namoonni gaarranii, 'Nurratti jiga!' tulluuwaniin immoo, "Nu dhoksaal!" ni jedhu." **31** Isaan erga muka jiidhaaakkana godhanii muka gogaa immoo akkam haa godhan?" **32** Namoonni biraa kanneen yakkitoota turan lamas isaa wajjin aijefamuuf geeffaman. **33** Yommuu iddo Buqqee Mataa jedhamu ga'anitti achitti isaa fannisan; yakkitoota sanas, isaa tokko mirga isaaatiin, kaan immoo bitaa isaaatiin fannisan. **34** Yesusis, "Yaa Abbaa, isaan waan hoijetan hin beekanittii isaanii dhisi" jedhe. Isaanis ixaa buufatanii uffataa isaa gargar qooddatan. **35** Namoonnis achi dhadhaabatanii laalaal turan; bulchitoonni garuu, "Inni warra kaan olcheera. Inni yoo dhuguma Kiristoos Waaqa isaa Filatamaa sana ta'e mee of haa oolchuul!" jedhanii isatti qoosan. **36** Lolloonnis isatti dhi'aatanii itti qoosaa daadhii wayinii dhangaggaa'aa kennaniifi, **37** "Ati yoo mootii Yihuudootaa taate mee of oolchi" jedhan. **38** Kataabbiin, Kun Mooticha Yihuudootaa ti, jedhu tokkos mataa isaaati ol ture. **39** Yakkitoota achitti fannifaman keessaa tokko, "Ati Kiristoos mitii? Mee of oolchi; nu illee oolchi!" jedhee isaa arrabse. **40** Yakkitoon kaan garuu akkana jedhee isaa ifate; "Atis waan murtii wal fakkaatu jala jirtuuf, Waaqa illee hin sodaattuu? **41** Nu adabbii sirrii adabamaa jirra; gatii hojji keenyaaf malu argachaa jirraati. Namichi kun garuu yakka tokko illee hin hoijenne." **42** Yesusin, "Yaa Yesus, yeroo mootummaa keetiin dhuftutti na yaadadhu" jedhe. **43** Yesusis deebisee, "Ani dhuguman sitti hima; ati har'a na wajjin jannatatti ni galta" jedheen. **44** Yeroon sun gara sa'aati jaa'te ture; hamma sa'aati sagaliiiti dukkanni lafa hunda irra bu'e; **45** aduun ifa dhowatteetii. Golgaan mana qulqullummaas iddoon lamatti ni tarso'e. **46** Yesusis sagalee guddaadhaan iyyee, "Yaa Abbaa, ani hafuura koo dabarsee harka keettin kennadha" jedhe. Kana jedhees hafuura dhumaabaaftae. **47** Ajajaan dhibbaa sunis yommuu waan ta'e sana argetti Waaqaaf ulfina kennee, "Dhugumaanuu namichi kun nama qajeelaa ture" jedhe. **48** Namoonni waan kana ilaaluuf iddoon sanatti walitti qabaman hundi yommuu waan ta'e sana organitti qoma isaanii rurrukutaa achii deeman. **49** Warri isaa beekan hundi, dubartooni Galilaaadhaa isaa duukaa bu'anis fagoo dhaabatanii waan kana ilaala turan. **50** Kunoo namicha miseensa waldaa Yihuudootaa kan Yoosef jedhamu tokkotu ture; inni nama gaarrii fi qajeelaa ture; **51** innis murtii fi hojji isaanii irratti

jaraan walii hin galle. Yoosef magaalaa Yihuudaa kan Armaatiyaa jedhamtuu dhufe; innis mootummaa Waaqaa eeggachaa ture. **52** Namichi kun gara Phiilaaxoos dhaqee reeffa Yesuus kadhate. **53** Reeffa sanas gad buusee huccuu quncee talbaa irraa hoijetameen kafanee awwala garaa kattaa keessatti qotame kan namni tokko iyyuu duraan itti hin awwaalamin tokko keessa kaa'e. **54** Guyyaan sun Guyyaa qophii ture; Sanbannis seenuu ga'eera. **55** Dubartoonni Yesuus wajjin Galiliadhaa dhufanis Yoosef duukaa bu'anii awwala sanaa fi akka itti reeffi Yesuus awwala keessa kaa'ame argan. **56** Achii deebi'anii qayyaa fi shittoo qopheessan. Guyyaa Sanbataa garuu seeraaf ajajamuuf jedhanii boqutan.

24 Guyyaa jalqaba torban sanaa ganama barii, dubartoonni sun urgoottuu qopheessan sana fudhatanii gara awwalaalaa dhaqan. **2** Isaanis dhagaa sana balbala awwalaalaa irraa gara galfamee argan; **3** yommuu seenanitti garuu reeffa Gooftaa Yesuus hin arganne. **4** Utuma isaan wa'a'ee kanaa dinqisiifacha jiranuu, namoonni uffata caccalaqqaas uffatan lama isaan bira dhadhaabat. **5** Dubartoonni sunis sodaatanii mataa buusaniil lafa ilalan; namoonni sun garuu akkana isaanii jedhan; "Isin maaliif warra du'an keessa isa jiraataab barbaaddu?" **6** Inni as hin jiru; ka'eera! Waan inni yeroo isin wajjin Galilaa turetti isinitti hime sana yaadadhaa. **7** 'Ilmi Namaa dabarfamee harka cubbamootaatti ni kennama; ni fannifama; guyyaa sadaffaatti immoo ni kaafama' jedhee tureeti." **8** Dubartoonnis dubbii isaa yaadatan. **9** Isaanis yommuu iddo awwalaati deebi'anitti waan kana hunda barattoota kudha tokkottii fi namoota hafan hundatti himan. **10** Warri waan kana ergamootatti himanis Maariyaam ishee Magdalaa, Yohaanaa, Maariyaam haadha Yaaqoobii fi dubartoota biraan warra isaan wajjin turanii dha. **11** Isaan garuu sababii dubbichi oduu sobaa itti fakkateef dubartoota sana hin amanne. **12** Ta'us Phexros ka'ee gara awwala sanaatti fiige. Yommuu gad jedhee ilalettis huccuu quncee talbaa irraa hoijetamee qofa arge; innis waan arge sana dinqifacha deebi'e. **13** Guyyuma sana isaan keessaa namoonni lama ganda Emaa'uus jedhamu dhaqaa turan; Emaa'uusis Yerusaalem irraa gara kiiloo meetir kudha tokko fagaata. **14** Isaanis waa'ee waan ta'e sana hunda walitti dudubbachaa turan. **15** Utuma isaan walitti dudubbachaa fi wajjin haasa'aa jiranuu Yesuus mataan isaa itti dhi'attee isaan wajjin deemuu jalqabe. **16** Garuu akka isaan isa hin hubanneef iji isaanii qabamee ture. **17** Innis, "Wanni isin dudubbachaa deemtan kun maali?" jedhee isaan gaafate. Isaanis gaddanii achuma dhadhaabatan. **18** Isaan keessaa namichi Qileyophaa jedhamu tokko immoo deebisee, "Waan gidduu kana achitti ta'e kan hin beekne ati Yerusaaleemiif keessummaadha?" jedheen. **19** Innis, "Maal faatu ta'e?" jedhee gaafate. Isaanis deebisaniiakkana jedhan, "Waa'ee Yesuus nama Naazreetti; inni raajii ture; fuula Waaqaatii fi fuula nama hundaa durattis dubbii fi hojjidhaan jabaa ture. **20** Luboonni hangafoonii fi bulchitoonni keenya akka duutti itti muramuuf dabarsanii isa kennan; isa fannisanis. **21** Nu garuu namni Israa'elin furu isa jennee abdannee turre. Kana irratti immoo erga wanni kun hundi ta'ee har'a guyyaa sadaffaa dha. **22** Akkasumas dubartoota keenya keessaa tokko tokko nu dinqisiisaniiru; isaanis barii barraaqaan gara awwala sanaa dhaqanii, **23** reeffa isaa achii dhaban. Dubartoonni sunis deebi'anii akka ergamoornni isaanitti mul'atanii, Yesuus jiraataa ta'uua isaanitti himan nutti odeessan. **24** Warra nu wajjin turan keessas namoonni tokko tokko gara awwalaalaa dhaqanii akka wanni sunakkuma dubartoonni nutti odeessan sana ta'e argan; isa garuu hin argine." **25** Innis akkana isaanii jedhe; "Isin yaa warra hin hubannee fi warra waan raajonni dubbatan hunda amanuutts mataa jabaattan! **26** Kiristooswaan kana hundaan dhiphatee ergasii immoo ulfina isaatti galuu hin qabu turee?" **27** Innis Musee fi raajota hunda irraa jalqabee waan Katabbiwwan Qulqulluu hunda keessatti waa'ee isaa dubbatame isaaniff ibse. **28** Yommuu ganda dhaqaa turan sanatti dhi'aatanittis Yesuus waan darbee deemu of fakkesse. **29** Isaan garuu, "Sababii galgalaa'uu ga'ee fi dukkanaa'aa jiruuf, nu bira buli" jedhanii jabeessanii isa kadhatan. Innis isaan bira buluuf gore. **30** Innis yommuu isaan wajjin maaddiitti dhi'aatetti buddeena fuudhee, eebbisii, caccabsees isaaniff kenne. **31** Iji isaanii ni baname; isas ni beekan; innis ija isaanii duraa dhokate. **32** Isaanis, "Yeroo inni karaatti nu wajjin dubbachaa turee fi yeroo inni Katabbiwwan Qulqulluu nuu ibrasaa ture sana, garaan keenya nu keessatti boba'aa hin turee?" jedhanii wal gaafatan. **33** Yeruma sanas ka'anii Yerusaalemitti deebi'an; achitti immoo barattoota kudha tokko fi namoota isaan wajjin turan sana walitti qabamanii argan. **34** Warri walitti qabaman sunis, "Dhugumaan Gooftaan du'a ka'eera; Simoonittis mul'ateera" jedheen. **35** Namoonni lamaan sunis waan karaa irratti ta'e hundumaa fi yeroo Yesuus buddeena caccabse sana akkamitti akka isa beekan odeessan. **36** Utuu isaan waan kana dudubbachaa jiranuu, Yesuus mataan isaa isaan gidduu dhaabatee, "Nagaan isiniif haa ta'u" jedheen. **37** Isaan garuu waan ekeraa argan se'anii na'an; ni sodaatanis. **38** Innis akkana isaanii jedhe; "Maaliif sodaattu? Mamiinis maaliif garaa keessan keessatti uumama?" **39** Akka anuma mataa koo ta'e mee harka koo fi miilla koo ilaala! Qaqqabadahtii na ilaala; ekeraan foonii fi lafee hin qabu; ani garuu akkuma isin argitan kana foonii fi lafee qaba." **40** Innis waan kana dubbatee harka isaatti fi miilla isaa isaanitti argisiise. **41** Utuma isaan sababii gammachutti fi sababii dinqifannaatiif amma illee hin amanin, "Isin waan nyaatamu asii qabduu?" jedhee isaan gaafate. **42** Isaanis qurxummii waadame kennaniif; **43** innis fudhatee fuuluma isaanii duratti nyaate. **44** Innis, "Yeroo ani isin bira turetti, 'Wanni seera Musee keessatti, kitaabota raajotaati fi kitaaba faarfannaa keessatti waa'ee koo barreefame hundi raawwatamuu qaba'" jedhee isinitti hime sun isa kana" jedheen. **45** Innis akka isaan Katabbiwwan Qulqulluu hubataniif qalbii isaanii baneef. **46** Akkanas isaanii jedhe; "Wanni barreefame akkana jedha; 'Kiristoos ni dhiphata; guyyaa sadaffaatti immoo warra du'an keessaa ni ka'a; **47** maqaa isaatiinis

qalbii jijiirrachuunii fi dhiifamni cubbuu Yerusaalemii jalqabee saba hundatti ni lallabama.’ **48** Isinis dhuga baatota waan kanaa ti. **49** Kunoo ani waan Abbaan koo waadaa isinii gale sana isiniif nan erga; isin garuu hamma olii humna uffattanitti magaalaa Yerusaalem keessa turaa.” **50** Innis achii baasee hamma Biitaaniyaatti isaan geesse; harka isaa lamaanis ol kaafatee isaan eebbiise. **51** Utuma isaan eebbisaa jiruus isaan dhiisee samiitti ol fudhatame. **52** Isaanis isaaf sagadanii gammachuu guddaadhaan Yerusaalemitti deebi’ an. **53** Yeroo hundas mana qulqullummaa keessatti Waaqa galateeffachaa turan.

Yohannis

1 Jalqabatti dubbiitu ture; dubbichis Waaqa wajjin ture; dubbiin sunis Waaqa ture. **2** Innis jalqabatti Waaqa wajjin ture. **3** Wanni hundinuu isaan ta'e; waan ta'e hunda keessaa wanni isa malee ta'e tokko iyyuu hin jiru. **4** Jireenyi isa keessa ture; jireenyi sunis ifa namootaa ture. **5** Ifni sun dukkana keessatti ni ibsa; dukkanni garuu isa hin mo'anne. **6** Nama Waaqa biraam ergame kan maqaan isaa Yohannis jedhamu tokkotu ture. **7** Innis akka namni hundinuu karaa isaatii amanuu dhuga baatuu ta'e waa'ee ifa sanaa dhugaa ba'uuf dhufe. **8** Waa'ee ifa sanaa dhugaa ba'uuf dhufe malee inni mataan isaa ifa hin turre. **9** Ifni dhugaa kan nama hundaaf ifa kennu sun gara addunyaa dhufaa ture. **10** Inni addunyaa keessa ture; addunyaa isaan uumame; addunyaa garuu isa hin beekne. **11** Innis gara saba isaa dhufe; sabni isaa garuu isa hin fudhanne. **12** Warra isa fudhatanii maqa isattti amananiif garuu akka ijoollee Waaqaa ta'aniif mirga kenne. **13** Isaanis Waaqa irraa dhalatan malee dhiiga irraa yookaan fedhii foonii irraa yookaan fedhii dhiiraan irraa hin dhalanne. **14** Dubbiin foon ta'ee nu gidduu jiraate. Nus ulfina isaa, ulfina Ilma Tokkicha ayyanaan fi dhugaadhaan guutamee Abbaa biraa dhufe sanaa argineerra. **15** Yohannis waa'ee isaa dhugaa ba'e. Sagalee isasas ol fudhatee akkana jedhe; "Inni ani, 'Inni na duubaan dhufu na caala; inni na dura tureetii' jedhee waa'ee isaa dubbade sun isa kana." **16** Guutama isaa irraas hundi keenya ayyanaan irratti ayyanaan arganneerra. **17** Seerri karaa Museetiin kennameetii; ayyannii fi dhugaan garuu karaa Yesuus Kiristoositiin dhufe. **18** Eenyu iyyuu takkumaa Waaqa hin argine; garuu Ilma Tokkicha Abbaa bira jiru sanatu isa beeksise. **19** Yommuu Yihudoonni lubootaa fi Lewwota Yerusaalem Yohannisitti organii, "Ati eenyu?" jedhani gaafachuisanitti dhuga ba'umsi Yohannis kenne kana ture. **20** Inni dhugaa ba'e malee hin gamne; "Ani Kiristoos miti" jedhee dhugaa ba'e. **21** Isaanis, "Yoos ati eenyu ree? Eeliyas moo?" jedhani isaa gaafatan. Innis, "Lakki, ani isa miti" jedhee deebiseef. Isaanis, "Yoos ati Raajichaa ree?" jedhaniin. Inni immoo, "Lakki" jedheen. **22** Isaanis, "Ati eenyu ree? Akka warra nu erganiif deebii kenninuufti atti eenyu oftiin jetta?" jedhaniin. **23** Yohannis dubbii Isaayyaas rajjichi dubbate sanaan deebisee, "Ani sagalee gammoojiji keessaa, 'Goothaaf karaa qajeelchaa' jedhee iyyu sanaa dha" jedheen. **24** Fariisonni ergaman tokko tokkos, **25** akkana jedhani isaa gaafatan; "Ati erga Kiristoos yookaan Eeliyas yookaan rajjicha ta'uun baattee maaliif cuuphxa ree?" **26** Yohannis immoo akkana jedhee deebiseef, "Ani bishaaniin nan cuupha; namni isir isaa hin beekne tokko garuu isin gidduu dhaabata. **27** Innis isaa na duubaan dhufu kan ani hidhaa kophee isaa iyyuu hiikuufi hin malee dha." **28** Wanni kun hundi Yordaanos gama iddo Yohannis itti cuuphhaa ture Biitaaniyaa keessatti ta'e. **29** Guyyaa itti aanutti Yohannis utuu Yesuus gara isaa dhufuu argee akkana jedhe; "Ilaa Hoola Waqaasi cubbuu addunyaa balleessu! **30** Inni ani, 'Namni na duubaan dhufu na

caala; inni na dura tureetii' jedhee waa'ee isaa dubbade sun isa kana. **31** Ani mataan koo iyyuu isa hin beekun ture; sababiin ani bishaaniin cuuphhaa dhufuef garuu akka inni saba Israa'elitti mul'ifamuuf." **32** Yohannis itti fufee akkana jedhee dhugaa ba'e; "Ani utuu Hafuurri akkuma gugeetti samii irraa gad bu'ee isa irra jiraatuun nan arge. **33** Inni akka ani bishaaniin cuuphuuf na erge sun, 'Namichi ati utuu Hafuurri gad bu'ee isa irra jiraatuun argitu sun, isa Hafuura Qulqulluudhaan cuuphu dha' jedhee utuu natti himuu baatee silaa ani iyyuu isa hin beeku ture. **34** Anis argeera; akka inni Ilma Waaqaa ta'es dhugaa ba'eera." **35** Guyyaa itti aanutti Yohannis ammas barattoota isaa keessaa lama wajjin achi ture. **36** Innis utuu Yesuus achi irra darbuu argee, "Ilaa, Hoola Waqaal!" jedhe. **37** Barattooni lamaanis waan kana dubbachuu isaa dhaga'anii Yesuus duukaa bu'an. **38** Yesuusis of irra garagalee isa duukaa bu'uu isaanii argee, "Isin maal barbaaddu?" jedheen. Isaanis, "Rabbii, ati eessa jiraatta?" jedhaniin. Rabbii jechuun Barsiisa jechuu dha. **39** Innis, "Kottaati ilaalaa" jedheen. Isaanis dhaqanii akka inni eessa jiraatu argan; gaafa sana isa wajjin oolan. Yeroon sunis gara sa'atii kurnaffaa ture. **40** Warra waan Yohannis dubbate dhaga'anii Yesuus duukaa bu'an lamaan keessaa inni tokko Indiriyaas obboleessa Simeon Phexros ture. **41** Innis duraan dursee obboleessa isaa Simeonin argatee, "Nu Masiihicha arganneerra" jedheen; Masiihii jechuun Kiristoos jechuu dha. **42** Indiriyaasis Sim'ooneen gara Yesuusitti fide. Yesuusis isa ilaalee, "Ati Simeon ilma Yohannis, Keefaa jedhamtee ni waamamta" jedheen. Keefaa jechuun Phexros jechuu dha. **43** Yesuusis guyyaa itti aanutti Galiilaan dhaquu barbaade. Innis Fiiliphoosin argee, "Na duukaa bu'i" jedheen. **44** Fiiliphoosis akkuma Indiriyaasis fi Phexros nama magaalaa Beetisayidaa ture. **45** Fiiliphoosi Naatnaa'elin argee, "Isa Museen kitaaba Seeraa keessatti waa'ee isaa barreessee fi isa raajonnis waa'ee isaa barreessan, ilma Yoosef, Yesuus nama Naazreeti arganneerra" jedheen. **46** Naatnaa'elis, "Naazreeti keessaa wanni gaariin ba'u ni danda'aa?" jedhee gaafate. Fiiliphoosis, "Kottuutii ilaali" jedheen. **47** Yesuusis utuu Naatnaa'el gara isaa dhufuu argee, "Ilaa Israa'elicha dhugaa kan haaxxummaan keessa hin jirre!" jedhee waa'ee isaa dubbate. **48** Naatnaa'elis, "Ati eessatti na beekta?" jedheen. Yesuusis, "Utuu Fiiliphoosi si hin waamini dura yeroo ati muka harbuu jala tuttettin si arge" jedhee deebiseef. **49** Naatnaa'elis, "Yaa Barsiisa, ati Ilma Waaqaa ti! Ati Mootii Israa'el" jedheen. **50** Yesuus immoo akkana jedheen; "Ati sababii ani muka harbuu jalattan si arge siin jedheef amantee? Waan kana caalu iyyuu arguu jirta." **51** Innis itti dabalee, "Ani dhuguman, dhuguman isiniin jedha; samiin banamee utuu ergamooni Waaqaa Ilma Namaa irra ol ba'anii gad bu'anuu ni argitu" jedheen.

2 Guyyaa sadaffaatti Qaanaa Galiila keessa cidha gaa'elaatu ture. Haati Yesuusis achi turte; **2** Yesuusii fi barattooni isaa gara cidha sanaatti waamamanii turan. **3** Yommuu Daadhiin wayinii dhumetti haati

Yesuuus immoo deebisee, "Dubartii nana! Maal godhi naan jetta? Yeroon koo amma illee hin geeny" deebisee, "Ani dhuguman, dhuguman sitti hima; namni jedheen. **5** Haati isaas tajaajiltootaan, "Waanuma inni isinitti himu hunda godhaa" jette. **6** Gaaniwwan dhagaa ja'a sirna qulqulleessuu Yihuudootaatif achi dhaabamanii turan; tokkoon tokkoon isaanis gara liitroo 75 hamma 115 qabata ture. **7** Yesuuus tajaajiltootaan, "Gaaniiwwanitti bishaan guutaa" jedhee; isaanis hamma afaan gaaniiwwanitti guutan. **8** Innis, "Egaa budduusqasatii abbaa cidhaatti kennaa" jedheen. **9** Isaanis akkasum godhan; **9** abbaan cidhaas bishaan gara daadhii wayiniitti geeddarama sana afaniini qabee ilaa. Daadhiin wayini sun eessaa akka dhufu tajaajiltoota bishaan waraabaniit beeka malee abbaan cidhaa sun hin beeku ture. Innis misirricha waamee **10** akkana jedheen; "Namni hundi daadhii wayiniisa gaarii jalqabatti dhi'eessi, erga keessumoonni machaa'anii booddee immoo daadhii isa laafaa dhi'eessa; ati garuu daadhii gaarii hamma ammaatti tursite." **11** Qifirnaahomitti gad bu'e. Isaanis guyyoota muraasa achi turan. **13** Yesuuus waan Faasiikaan Yihuudootaa dhi'aateef Yerusaalemitti ol ba'e. **14** Mana qulqullummaa fi keessattis warra loon, hoolotaa fi gugee gurguratanii fi warra taa'anii maallaqa geeddarang arge. **15** Innis quncee irraa qacce dha'atee nama hundumaa hoolotaa fi loon wajjin mana qulqullummaa keessaa ari'e; saantima warra maallaqa geeddaraniis bittinneesse; minjaala isaanis garagalche. **16** Warra gugee gurguraniinis, "Kana hunda asii baasa! Mana Abbaa koo mana daldalaan hin godhinaa!" jedhee. **17** Barattooniisaas, "Hinaaffaan mana keetii na gugguba" jedhamnee akka barreefame yaadatan. **18** Yihuudoonnis deebisanii, "Kana hunda hojjechuu akka taayita qabdu mirkaneessuu mallattoo maalii nutti argisiisuu dandeessa?" jedhaniiisa gaafatan. **19** Yesuuus, "Mana qulqullummaa kana jigsaa; ani immoo guyyaa sadii keessattii olin dhaabaa" jedhee deebiseef. **20** Yihuudoonnis deebisanii, "Mana qulqullummaa kana ijaaruun waggaaf afurtamii ja'a fudhate; ati immoo guyyaa sadii keessattii olin dhaabadaa?" jedhanii. **21** Manni qulqullummaa kan inni waa'ee isaa dubbate sun garuu dhagna isaa ti. **22** Erga inni du'a ka'ee booddee barattooniisa waan inni dubbatee ture sana yaadatan. Isaanis Katabbii Qulqulluu fi dubbi Yesuuus dubbate amanan. **23** Yeroon inni Ayyaana Faasiikaatiif jedhee Yerusaalem turetti namoonni baay'een mallattoo inni hojjeti arganii maqaa isaatti amanan. **24** Yesuuus garuu waan nama hunda beekuuf, amaneesiisaanitti of hin dhiifne. **25** Akka namni tokko iyyuu waa'ee namaa isaa dhugaa ba'u isa hin barbaachifne; inni waan nama keessa jiru beeka tureeti.

3 Fariisicha Niqoodemoos jedhamu bulchaa Yihuudootaa tokkotu ture. **2** Innis halkaniin Yesuuus bira dhaqee, "Yaa barsiisaa, akka ati barsiisaa Waaqa bira dhufte taate nu beekna; nama Waaqni isaa wajjin jiru malee namni mallattoo ati hojjetu kana hojjechuu

danda'u tokko iyyuu hin jiruutii" jedheen. **3** Yesuuus yoo lammata dhalate malee mootummaa Waqaqaa arguu hin danda'u" jedheen. **4** Niqoodemoos immoo, "Namni erga dulloomee booddee akkamitti dhalachuu danda'a? Dhalachuu jedhee lammata gadameessa haadha isaa keessa seenuu danda'aa?" jedhee gaafate. **5** Yesuuus tajaajiltootaan, "Gaaniiwwanitti bishaan guutaa" jedhee; akkana jedhee deebise; "Ani dhuguman, dhuguman sitti isaanis hamma afaan gaaniiwwanitti guutan. **6** Isaaanis hima; namni yoo bishaanii fi Hafuura irraa dhalate malee mootummaa Waqaqatt galuu hin danda'u. **7** Isaaanis akkasum godhan; **9** abbaan cidhaas bishaan Kan foon irraa dhalate foon; kan Hafuura irraa dhalate garuu hafuura. **7** Jecha ani, 'Ati lammata dhalachuu si barbaachisa siin jedhe hin dinqifatin.' **8** Bubbeesa gara fedhetti bubbisa. Atis huursuu isaa dhageessa malee akka inni eessaa dhufee fi akka inni garamitti deemuwaan kana hin beektuu? **11** Ani dhuguman, dhuguman sitti hima; nu waan beeknu dubbanna; waan argines dhugaa ni baana; isin garuu dhugaa ba'umsa keenya hin fudhattan. **12** Isin yoo ani waan addunyaa isinitti himaan hin amanin, yoo ani waan samii isinitti hime akkamitti amantu ree? **13** Ilma Namaa isa samii irraa gad bu'e malee eenyu iyyuu samiitti ol hin baane. **14** Akkuma Museen gammoojii keessatti bofa fannisesana Ilmi Namaas fannifamuu qaba. **15** Kunis akka namni isatti amanu hundi jirenya bara baraa qabaatuuf. **(aiōnios g166)** **16** Kan isatti amanu hundi jirenya bara baraa akka qabaatuuf malee akka hin badneef, Waaqni hamma Ilma isaa tokkicha kennutti addunyaa jaallateeraatii. **(aiōnios g166)** **17** Waaqni karaa isaattiin addunyaa fayysiudhaaf malee addunyaaatti muruuf Ilma isaa gara addunyaaatti hin engineetii. **18** Kan isatti amanuttii hin muramu; kan isatti hin amanne garuu waan inni maqaa Ilma Waaqaa tokkichaatti hin amaniniif ammuma iyyuu itti murameera. **19** Murtiin sunis isaka: Ifni gara addunyaa dhufe; namoonni garuu waan hojiin isaanii hamaa tureef ifa caalaa dukkana jaallatan. **20** Namni waan hamaa hojjetu kam iyyuu ifa jibba; akka hojiin isaa ifatti hin baafamneefis gara ifaa hin dhufu. **21** Namni dhugaa hojjetu kam iyyuu garuu akka hojiin isaa akka fedhii Waaqaatti hojjetamuun isaa mul'atuum gara ifaa dhufa. **22** Ergasiisi Yesuuus fi barattooniisa gara biyya Yihuudaa dhaqan; innis isaan wajjin achi ture; ni cuuphes. **23** Yohannisis naanloo Saaleem iddoon jedhamutti ni cuupha ture; bishaan baay'een achi tureeti; namoonnis achi dhaqanii cuuphamu turan. **24** Kunis utuu Yohannisis mana hidhaatti hin galfamin ta'e. **25** Yommus barattoota Yohannisis fi Yihuudii tokko giddutti waa'ee qulqulleeffamuu irratti wal falmiin uumame. **26** Isaanis Yohannisis bira dhufanii, "Yaa barsiisaa, namichi si wajjin Yordaanos gama ture, kan ati waa'ee isaa dhugaa baate sun kunoo cuuphuutti jira; namni hundis gara isaa dhaquutti jira" jedhanii. **27** Yohannisis akkana jedhee deebise; "Namni yoo samii irraa isaaaf kennname malee homaa fudhachuu hin danda'u. **28** Akka ani, 'Ani Kiristoos miti; garuu

isa dura nan ergame' jedhe isin mataan keessan iyyuu "Dhirsa hin qabu jechuun kee sirrii dha; **18** ati dhirsoota dhugaa naa baatu. **29** Misirrittiin kan misirrichaa ti. shan qabda turteteeti; namichi amma si wajjin jirus Miinjeen misirricha bira dhaabatuu fi isa dhaggeeffatu, dhirsa kee miti. Wanni ati amma dubbate dhugaa yommuu sagalee misirrichaa dhaga'utti akka malee dha." **19** Dubartittiis akkana jette; "Yaa Gooftaa, gammada. Gammachuun sun kan koo ti; gammachuun akka ati raajii taate nan hubadha. **20** Abbootiin keenya koos amma guutuu ta'eera. **30** Inni guddaa ta'u qaba; tulluu kana irratti sagadaa turan; isin Yihuudoonni ani immoo xinnaa ta'uun qaba. **31** "Kan olii dhufu garuu iddoon namni itti waaqeffachuu qabu Yerusalem inni hundumaa oli; inni lafaa immoo kanuma lafaa ti; jettu." **21** Yesuus akkana jedheen; "Dubartii nana, na waanuma lafaa dubbatas. Kan samii irraa dhufu inni hundumaa oli. **32** Inni waan argee fi waan dhaga'e amani; yeroon isin itti tulluu kana irrattis ta'u yookaan Yerusaalemitti Abbaa hin waaqeffanne tokko ni dhufa. dhugaa ba'a; dhuga ba'umsa isaa garuu enyu iyyuu hin fudhatu. **33** Namni dhuga ba'umsa kana fudhates akka Waaqni dhugaa ta'e mirkanesse. **34** Inni Waaqni erge dubbii Waaqaa dubbat; Waaqnis safara malee Hafuura isaa ni kennaatii. **35** Abbaan Ilma ni jaallata; waan hundas harka isaatti kenneera. **36** Namni Ilmatti amanu jirenya bara baraa qaba; namni Ilmaaf hin ajajamne garuu dheekkamsa Waaqaatu isa irra jiraata malee jirenya hin argu." (**aiōnios g166**)

4 Ega Yesuus Yohannis caalaa barattoota akka baay'ifatee fi akka cuuphe Fariisonni dhaga'uu isaanii Gooftaan ni beeke; **2** ta'us barattoota isatuu cuuphaa ture malee Yesuus ofii isaatii hin cuuphine. **3** Inni Yihuudaa dhiisee amma illee Galiliatti deebei'. **4** Innis Samaariyaa keessa darbuu qaba ture. **5** Kanaafuu gara magaalaa Samaariyaa kan Siikaar jedhamu tokkoo dhuf; magaalalaan sunis lafa Yaaqoob ilma isaa Yooseefif kenne sanatti dhi'oo dha. **6** Boolli bishaanii kan Yaaqoob tokko achi ture; Yesuus waan karaa deemuudhaan dadhabeeif boolla bishaanii sana bira taa'e. Yeronis gara sa'atii ja'aa ture. **7** Dubartiin Samaariyaa tokkos bishaan waraabbachuu dhufte; Yesuus, "Mee na obaasi" jedheen. **8** Barattooni isaa nyaata bituuf gara magaalaa dhaqanii turanitii. **9** Dubartiin Samaariyaa sunis Yesuusiin, "Ati utuu Yihuudii taatee jirtuu akkamitt 'na obaasi' jettee ana dubartii Samaariyaa kadhatta?" jetteen. Yihuudoonni warra Samaariyaa wajjin walitti dhufeeyna hin qaban tureetii. **10** Yesuus deebisee, "Kennaas Waaqaatii fi inni, 'na obaasi' siin jedhu kun enyu akka ta'e utuu beektee silaa situ isa kadhata ture; innis bishaan jireenyaa siif kenna ture" jedheen. **11** Dubartittiis akkana jetteen; "Yaa gooftaa, ati waan ittiin waraabbattu hin qabdu; boollu bishaanii kunis gad fagoo dha. Yoos bishaan jireenyaa eessaa argatta? **12** Ati abbaa keenya Yaaqoob isa boolla bishaanii kana nuu kenne caalta moo? Inni mataan isaa, ijoolleen isaatii fi horiin isaa boolla bishaanii kana keessaa dhugaa turan." **13** Yesuus immoo akkana jedhee deebise; "Namni bishaan kana dhugu hundinuu deebee'ee ni dheeboota; **14** garuu namni bishaan ansiisaaf kennu dhugu kam iyyuu gonkumaa hin dheeboota. Bishaan ansiisaaf kennu isa keessatti burqaa bishaanii isa jirenyaa bara baraatifi burqu ni ta'a." (**aiōn g165, aiōnios g166**) **15** Dubartittiis, "Yaa Gooftaa, akka ansi hin dheebooneef, bishaan waraabbuufis akka ansi as hin dhufneef bishaan sana naa kenni" jetteen. **16** Yesuus immoo, "Dhaqitiit dhirsa kee waamii kottu!" jedheen. **17** Dubartittiin, "Ani dhirsa hin qabu" jetteen. Yesuus akkana jedheen;

"Dhirsa hin qabu jechuun kee sirrii dha; **18** ati dhirsoota shan qabda turteteeti; namichi amma si wajjin jirus Miinjeen misirricha bira dhaabatuu fi isa dhaggeeffatu, dhirsa kee miti. Wanni ati amma dubbate dhugaa yommuu sagalee misirrichaa dhaga'utti akka malee dha." **19** Dubartittiis akkana jette; "Yaa Gooftaa, gammada. Gammachuun sun kan koo ti; gammachuun akka ati raajii taate nan hubadha. **20** Abbootiin keenya koos amma guutuu ta'eera. **30** Inni guddaa ta'u qaba; tulluu kana irratti sagadaa turan; isin Yihuudoonni ani immoo xinnaa ta'uun qaba. **31** "Kan olii dhufu garuu iddoon namni itti waaqeffachuu qabu Yerusalem inni hundumaa oli; inni lafaa immoo kanuma lafaa ti; jettu." **21** Yesuus akkana jedheen; "Dubartii nana, na waanuma lafaa dubbatas. Kan samii irraa dhufu inni hundumaa oli. **32** Inni waan argee fi waan dhaga'e amani; yeroon isin itti tulluu kana irrattis ta'u yookaan Yerusaalemitti Abbaa hin waaqeffanne tokko ni dhufa. **22** Isin waan hin beekeen waaqeffattu; nu sababii fayyini Yihuudoonni keessaah dhufuuf kan beekeen waaqeffanna. **23** Warri dhugaa waaqeffatan yeroon isaan itti hafuura fi dhugaadhaan Abbaa waaqeffatan tokko ni dhufa; amma iyyuu dhufeera; Abbaan warra akkasitti isa waaqeffatan barbaada. **24** Waaqni hafuura; warri isa waaqeffatanis Hafuuraa fi dhugaadhaan waaqeffachuu qabu." **25** Dubartittiis, "Ani akka Masihiin Kiristoos jedhamu dhufu nan beeka. Inni yommuu dhufutti waan hunda nutti hima" jetteen. **26** Yesuus, "Ani, namni amma sitti dubbachaa jiru kun isuma" jedheen. **27** Barattooni isaa yommusuma deebi'anii utuu inni dubartii tokko wajjin dubbatuu organii dinqisifatan. Garuu namni, "Maal barbaadda?" yookaan "Maaliif ishee wajjin haasofta?" jedheen isa gaafatu tokko iyyuu hin turre. **28** Dubartiin sunis okkotee ishee dhiiptee gara magalaati deebite; namootaan akkana jette; **29** "Kottaatii nama waan ani hoijedhe hunda natti hime tokko ilaala! Tarii inni Kiristoos ta'innaa?" **30** Isaanis magaalaa keessaah ba'anii Yesuus bira dhufan. **31** Kana gidduutti barattooni isaa, "Yaa barsiisaa, mee waa nyaadhu!" jedhanii isa kadhatan. **32** Inni garuu, "Ani nyaata isin hin beekeen kanan nyaadhu qaba" jedheen. **33** Barattooni isaaas, "Namatu nyaata fideefii laata?" jedhanii wal gaafatan. **34** Yesuus immoo akkana jedheen; "Nyaanni koo fedhii isaa na ergee guutuu fi hojii isaa raawwachuu dha. **35** Isin, 'ji'a afurtu hafe; ergasii midhaan walitti qabama' jette mitii? Kunoo, ani isinittan hima; akka midhaan bilchaatee walitti qabamuun ga'e mee ol jedhaatii lafa qotisiaa ilaala!" **36** Inni midhaan haamu amma iyyuu mindaa ni argata; jirenyaa bara baraatiif ija walitti ni qaba; kunis akka inni facaaasuu fi inni walitti qabu waliiin gammadaniif. (**aiōnios g166**) **37** Haala kanaan mammaaksi, 'Inni tokko ni facaasa; kaan immoo ni haama' jedhu sun dhugaa dha. **38** Ani akka isin waan itti hin dadhabin haammattaniffan isin erge. Warri kaan itti dadhabanirru; isin garuu bu'aa dadhabbi isaanii galfattu." **39** Sababii dubartittiin, "Inni waan ani hoijedhe hunda natti hime" jettee dhugaa baateef namoonni Samaariyaa warri magaalaa sanaa baay'een isatti amanan. **40** Kanaafuu namoonni Samaariyaa yommuu gara isaa dhufanitti akka inni isaan wajjin turuuf isa kadhatan; innis guyyaa lama achi ture. **41** Sababii dubbii isatiiniis namoonni biraa baay'een isatti amanan. **42** Isaanis dubartittiidhaan, "Si'achi wannu nu amannuuuf sababii dubbii ati nutti himte sanaatifi miti; nu mataan keenya iyyuu isa dhageenyerraatii; akka inni dhugumaan Fayyisaaddunyaa ta'es beekeenerra" jedhan. **43** Guyyaa lamaan sana booddee Yesuus Galilaa

dhaqe. **44** Yesuus mataan isaa iyyuu akka raajii tokko biyya isaa keessatti kabaja hin qabne dubbatee tureetii. **45** Yommuu inni Galilaa ga'ettis warri Galilaa isa simatan. Isaanis sababii Yerusaalem turaniif waan inni yeroo Ayyaana Faasiikaatti achitti hojjete hunda arganii turan. **46** Kanaafuu inni deebi'ee gara Qaanaa ishee Galilaa keessa iddo itti bishaan gara daadhii wayiniitti geeddaree ture sanaa dhaqe. Qondaalli mootii kan ilmi isaa dhukkubsato tokkos Qifirnaahom keessa ture. **47** Namichi kunis yommuu akka Yesuus Yihuudaadhaa ka'ee Galilaa dhufe dhaga'etti isa bira dhaqee akka imni dhufue ilma isaa kan du'u ga'e sana fayyisu isa kadhate. **48** Kana irratti Yesuus, "Isin yoo mallattoo fi dinqii argitan malee hin amantani!" isaan jedhe. **49** Qondaaltichis, "Yaa Gooftaa, maaloo utuu mucaa koo hin du'in naa qaqqabi" jedheen. **50** Yesuus, "Ilmi kee ni jiraataati galii!" jedheen. Namichis waan Yesuus isatti dubbate amanee deeme. **51** Utuu inni deemaa jiruu tajaajilttooni isaa itti dhufanii akka ilmi isaa lubbuu jiru itti himan. **52** Innis yeroo itti mucaa isatti wayyaa'e gaafate; isaanis, "Kaleessa sa'atii torbatti dhagna gubaan isa dhiise" jedhaniin. **53** Abbaan mucichaas akka yeroon sun yeroo Yesuus itti, "Ilmi kee ni jiraata" jedheen ta'e hubate. Kanaafuu innis, warri mana isaa hundiuus ni amanan. **54** Kun mallattoo lammaffaa Yesuus erga Yihuudaadhaa Galilaa dhufee hojjete dha.

5 Yeroo xinnoo booddee ayyaana Yihuudootaa tokkotu ture; Yesuus Yerusaalemitti ol ba'e. **2** Yerusaalem keessa Karra Hoolaa bira haroo afaan Ibraayixsiitiin Beetizaataa jedhamu tokkotu jira; haroon sun gardaafuu shan qaba. **3** Gardaafowwan sana keessas namoonni dhukkubsatan, jechuunis jaamonnii, warri naafatanii fi warri dhagni irratti du'e baay'een ciisanii raafama bishaanii eggachaa turan. [**4** Ergamaa Gooftaa yeroo yerootti gad bu'ee bishaanicha ni raasa ture; raafama bishaanicha booddee namni jalqabatti bishaan sana keessa seenu kam iyyuu dhukkuba qabu hunda irraa ni fayy ture.] **5** Namichi wagga soddomii saddeeti dhukkubsate tokko achi ture. **6** Yesuus yommuu isaa achi ciisu argee akka inni yeroo dheeraa haala kana keessa ture beeketti, "Ati fayyuu barbaaddaa?" jedhee isaa gaafate. **7** Dhukkubsataan sunis, "Yaa Gooftaa, ani nama na gargaaree yommuu bishaanichi raafamutti haroo sana keessa na buusu hin qabu. Yeroo ani seenuu yaaluttis namni biraan na dursee seena" jedheen. **8** Kana irratti Yesuus, "Ka'il Siree kee fudhadhuutii deemi" jedheen. **9** Namichis yeruma sana fayye; siree isaaas fudhatee deeme. Guyyaan wannii kun ta'e sunis Sanbata ture; **10** Yihuudootis namicha fayye sanaan, "Har'a Sanbata; seeri siree kee baachuu si dhowwa" jedhaniin. **11** Inni garuu, "Namicha na fayyisetu 'Siree kee fudhadhuu deemi' naan jedhe" jedheen. **12** Isaanis, "Namichi siree kee fudhadhuu deemi siin jedhe sun eenyu?" jedhanii isaa gaafatan. **13** Namichi fayye sun sababii Yesuus achi hiiqee tuuta iddo sana ture keessa seeneef inni eenyu akka ta'e hin beekne. **14** Yesuus ergasii namicha sana mana qulqullummaa keessatti argee, "Ati kunoo amma fayyiteerta. Wanni kana caalu akka sitti hin dhufneef si achi cubbuu hin hojjeten" jedheen. **15** Namichis dhaqee

kan isa fayyise Yesuus akka ta'e Yihuudootatti hime. **16** Kanaafuu sababii inni Sanbataan waan kana hojjeteef, Yihuudoonni Yesuusin ari'achuu jalqaban. **17** Yesuus garuu, "Abbaan koo hamma ammaatti hojjechaa jira; anis hojjechaan jira" isaanin jedhe. **18** Sababii kanaaf Yihuudoonni ittuma caalchisanii isa ajjeesuu barbaadan; inni Waqaan of qixxeessuudhaan Waaqa iyyuu Abbaa ofii isaa godhee waamaa ture malee Sanbata qofa hin cab sine. **19** Yesuus immooakkana jedhee deebiseef; "Ani dhuguman, dhuguman isinitti hima; Ilmi ofii isaatii waan tokko illee hojjechuu hin danda'u; inni waanuma utuu Abbaan isaa hojjetuu arge qofa hojjechuu danda'a; waanuma Abbaan hojjetu ilmis akkasuma hojjetaa. **20** Abbaan Ilma ni jaallataati; waan hojjetu hundumas isatti ni argisiisa. Akka isin dinqisiifattanii isin hojjiwan hojjiwan kanneen caalan iyyuu isatti ni argisiisa. **21** Akkuma Abbaan warra du'an du'aa kaasee jireenya kennuuf sana, Ilmis akkasuma abbaa fedheef jireenya ni kenna. **22** Abbaan eenyutti illee hin muru; murtii hunda garuu Ilmatti kenneera; **23** kunis akka namni hundi akkuma Abbaaf ulfina kennutti Ilmaafis ulfina kennuuf. Namni Ilmaaf ulfina hin kennine, Abbaa isaa Ilma ergeefis ulfina hin kennu. **24** "Ani dhuguman, dhuguman isinitti hima; namni dubbii koo dhaga'u, isa na ergettis kan amanu hundi jireenya bara baraa qaba; murtiitti hin dhi'aatu; inni du'a jalaa gara jireenyaatti darbeera. (**aionios g166**) **25** Ani dhuguman, dhuguman isinitti hima; yeroon warri du'an itti sagalee Ilma Waqaan dhaga'an tokko ni dhufa; ammuma iyyuu dhufere; warri dhaga'anis ni jiraatu. **26** Akkuma Abbaan ofuma isatiin jireenya qabu sana, Ilmis akkasuma akka ofuma isatiin jireenya qabaatuuf isaaaf kenneeraati. **27** Sababii inni Ilma Namaa ta'eefis Abbaan akka inni murtii kennuuf taayitaa isaaaf kenneera. **28** "Kana hin dinqisiifatinaa; sa'atiin itti warri awwaala keessa jiran hundi sagalee isaa dhaga'an tokko ni dhufatii. **29** Warri waan gaarii hojjetan du'aa ka'u jireenyaatiif, warri waan hamaa hojjetan immoo du'aa ka'u murtiittiif du'aa ni ka'u. **30** Ani ofii kootiin waan tokko illee gochuu hin danda'u; ani akkuman dhaga'utti nan murtessa; ani fedhii isaa na ergee malee fedhii matakootii waan hin barbaanneef murtiin koo qajeelaa dha. **31** "Ani yoon waa'ee ofii kootii dhugaa ba'e, dhuga ba'umsi koo dhugaa miti. **32** Garuu kan waa'ee koo dhugaa ba'u biraas jira; anis akka dhuga ba'umsi inni waa'ee koo kennu sun dhugaa ta'e beeka. **33** "Isin Yohannisitti ergitaniirttu; innis dhugaa sanaaf, dhugaa ba'eera. **34** Ani dhuga ba'umsa namaa hin fudhadhu; garuu akka isin fayyitaniif wantoota kanneen nan dubbadha. **35** Yohannis ibsa bobaa'ee ifa kennu ture; isinis yeroo xinnoo ifa isatti gammaduu barbaaddan. **36** "Ani garuu dhuga ba'umsa, dhuga ba'umsa Yohannis sana caalu qaba. Hojiin akka ani raawwadhuu Abbaan natti kenne, kan ani hojjedu kun iyyuu akka Abbaan na erge mirkaneessaati. **37** Abbaan inni na erges ofii isatti waa'ee koo dhugaa ba'eera. Isin takkumaa sagalee isaa hin dhageenye; bifa isaaas takkumaa hin argine. **38** Isin sababii isaa inni erge hin amaniniif dubbiin isaa isin keessa hin jiraatu. **39** Isin Kataabbiiwwan Qulqulluudhaan jireenya bara baraa arganna jettanii waan yaaddaniif

Katabbiwwan Qulqulluu sana qorattu. Katabbiwwan Qulqulluu kunneenis waa'ee koo dhugaa ba'u; (**aiōnios g166**) 40 isin garuu jirenya argachuudhaaf gara koo dhufuu hin barbaaddan. 41 "Ani nama irraa ulfina hin fudhadhu; 42 garuu akka isin jaalala Waaqaa of keessaa hin qabne naan beeka. 43 Ani maqaa Abbaa kootiin dhufeera; isin na hin simattan; utuu namni biraan maqaa ofii isatiin dhufree garuu isa ni simattu. 44 Isin yoo wal irraa ulfina argattanii ulfina Waaqa tokkicha biraan dhufu garuu hin barbaanne akkamitti amanuu dandeessu ree? 45 "Waan ani Abbaa duratti isin himadhu hin se'inaa. Kan isin himatu tokko jira; innis Musee isin abdattan sana. 46 Utuu Musee amantanii silaa anas ni amantu ture; inni waa'ee koo barreesetii. 47 Isin erga waan inni barreesse hin amarnee, dubbii koo immoo akkamitti amantu ree?"

6 Wantoota kanneen booddee Yesuus Galaana Galilaa
isa Galaana Xibeeriyaas jedhamu gama ce'e; 2 namoonni baay'eeni sababii mallattoo inni warra dhukkubsatan fayyisuudhaan hojjete arganiif isa duukaa bu'an. 3 Yesuusis barattoota isaa wajjin gaaratti ol ba'ee taa'e. 4 Yeroo sana Ayyaanni Yihuudoottaa, Faasiikaan dhi'aatee ture. 5 Yesuus yommuu ol ilaletti tuuta guddaa gara isaa dhufaa jiru tokko arge; Filiphooisiniis, "Namoota kanneeniiif buddeena isaan nyaatan eessaa bitanna?" jedhe. 6 Kanas Filiphooisin qoruudhaaf jedhee gaafate; inni mataan isaa waan gochuu qabu beeka tureetii. 7 Filiphoois immoo, "Akka tokkoon tokkoon isaanii waanuma xinnoo illee argataniif buddeena ga'u bituuf diinaarii dhibba lama fudhata" jedhee deebiseef. 8 Barattoota isaa keessaa tokko Indiriyas, obboleessi Simoon Phexros akkana jedheen; 9 "Gurbaan buddeena garbuu shanii fi qurxummiif lama qabu tokko kunoo ti; garuu nama akkana baay'atu kanaaf kun maali?" 10 Yesuusis, "Namoota teessisaa" jedhe. Iddoo sanas marga baay'eetu ture; namoonnis ni tataa'an; dhiira gara kuma shantu achi ture. 11 Yesuusis ergasii buddeena fuudhee, galata galchee warra tataa'aniif hamma isaan barbaadan qoqqode. Qurxummiif sana illee akkasuma godhe. 12 Innis yommuu isaan hundi nyaatanii quufanitti barattoota isatiin, "Hurraa'aa hambifame walitti qabaa. Wanni tokko iyyuu hin badin" jedhe. 13 Kanaafuu isaan hurraa'aa buddeena garbuu shananiif kan namoonni nyaatanii hambisan walitti qabaniif gundoo kudha lama guutan. 14 Namoonnis yommuu mallattoo Yesuus hojjete arganitti, "Kun dhugumaanuu Raajii gara addunyaa dhufuu jiru" jedhan. 15 Yesuusis akka namoonni sun dhufanii humnaan qabanii mootii isaa gochuu yaadan hubatee ammas kophaa isaa gara tulluu deeme. 16 Yommuu galgalaa'etti barattooniis isaa gara galaanaatti gad bu'an; 17 achittis bidiruu yaabbatanii galaana irra gama Qifirnaahomitti qajeelan. Yeroon sun dukkanaa ture; Yesuus amma iyyuu gara isaanii hin dhufne ture. 18 Bubbeen jabaan isaa waan bubbisaa tureef bishaanichi ni rafaame. 19 Isaanis erga gara kiiloo meetira shanii yookaan ja'a mooqanii booddee utuu Yesuus galaana irra deemaa, bidiruu sanattis dhi'aachaa jiruu argan; ni sodaatanis. 20 Inni garuu, "Anumaatii hin sodaatinaa" jedheen. 21 Isaanis

bidiruutti ol isa fudhachuu barbaadan; bidiruun sunis yommusuma lafa isaan dhaqaa turan sana ga'e. 22 Guyyaa itti aanutti namoonni galaanicha gamatti hafanii turan akka bidiruun tokko qofti achi ture, akka Yesuus barattoota isaa wajjin bidiruu hin yaabbatanii fi akka isaan kophaa isaanii deeman hubatan. 23 Bidiruuwan biraan Xibeeriyaasiis ka'aniid doo itti Goofaan galata galchee isaanis itti buddeena nyaatan sana bira ga'an. 24 Namoonni sunis yommuu akka Yesuusii fi barattooniis isaa achi hin jirre baranitti bidiruuwan yaabbatanii Yesuusin barbaaduuf Qifirnaahom dhaqan. 25 Namoonni yommuu galaanicha gamatti isa organitti, "Yaa Barsiisa, ati yoom as dhufte?" jedhanii isaa gaafatan. 26 Yesuusis akkana jedhee deebiseef; "Ani dhuguman, dhuguman isinitti hima; isin waan mallattoo argitaniiif utuu hin ta'in, waan buddeena nyaattanii quuftaniiif na barbaaddu." 27 Nyaata jirenya bara baraatiif ta'u kan Ilmi Namaa isinii kennuuf dadhabaa malee nyaata baduuf hin dadhabinaa. Waqaani Abbaan chaappaa isaa kan mirkaneessu Ilma irratti rukuteeraati." (**aiōnios g166**) 28 Isaanis, "Nu akka hojji Waqaan hojjennuuf maal gochuu qabna?" jedhanii isaa gaafatan. 29 Yesuusis, "Isa inni ergetti amanuu keessan kun hojji Waqaan ti" jedhee deebiseef. 30 Kanaafuu isaan akkana jedhanii isaa gaafatan; "Akka nu is argineesi amannuuf, mallattoo maalii argisiifta? Maal hojjettaas? 31 'Akka isaan nyaattaniiif samii irraa budeena isaaniiif kenne' jedhamee akkuma barreffame, abbootin keenya gammoojiji keessatti mannaa nyaatan." 32 Yesuusis akkana jedheen; "Ani dhuguman isinitti hima; kan samii irraa buddeena isinii kenne Musee miti; kan samii irraa buddeena dhugaa isiniiif kennu garuu Abbaa koo ti. 33 Buddeenni Waqaan isaa samii irraa gad bu'ee addunyaa jirenya kenuu sanaattii." 34 Isaanis, "Yaa Gooftaa, yeroo hunda buddeena kana nuu kenni" jedhaniin. 35 Yesuusis akkana isaaniiin jedhe; "Buddeenni jirenyaa ana. Namni gara koo dhufu gonkumaa hin beela'u; kan anatti amanus gonkumaa hin dheeobotu. 36 Akkuma ani isinitti hime isin na argitaniirtu; garuu amma iyyuu hin amantaa. 37 Kan Abbaan naa kennu hundi gara koo ni dhufa; anis kan gara koo dhufu gonkumaa alatti hin ari'u. 38 Ani fedhii isaa na erge sanaa guutuuf malee, fedhii koo guutachuuf samii irraa gad hin buuneetii. 39 Fedhiin isaa na ergees akka ani warra inni natti kenne hunda guyyaa dhumaatti du'aakaasuf malee akka ani isaan keessaa tokko illee balleessuuf miti. 40 Fedhiin Abbaa kootiis akka namni Ilma ilaaee isatti amanu hundi jirenya bara baraa qabaatuuf; anis guyyaa dhumaatti du'a isa nan kaasa." (**aiōnios g166**) 41 Kana irratti Yihuudoonni sababii inni, "Ani buddeena samii irraa gad bu'ee dha" jedheef isatti guungumu jalqaban. 42 Isaanis, "Kun Yesuus ilma Yoosif, isa nu abbaa fi haadha isaa beeknu sana mitii? Yoos inni akkamitti, 'Ani samii irraa gad bu'eera' jedha ree?" jedhan. 43 Yesuus immoo akkana jedhee deebiseef; "Walitti hin guunguminaa. 44 Abbaan na erge sun isa harkisu baannaa namni kam iyyuu gara koo dhufuu hin danda'u; anis guyyaa dhumaatti du'a isa nan kaasa. 45 Raajota keessatti, 'Isaan hundi warra Waqaan irraa baratan ni ta'u'jedhamee barreffameera. Namni Abbaa

irraa dhaga'ee fi kan isa irraa barate hundi gara koo ni dhufa. **46** Isa Waqaqaa biraa dhufe sana malee namni tokko iyyuu Abbaa hin argine; isa qofatu Abbaa arge. **47** Ani dhuguman isinitti hima; kan amanu jireenyaa bara baraa qaba. (**aiōnios g166**) **48** Buddeenni jireenyaa ana. **49** Abbootiin keessan gammoojii keessatti mannaa nyaatani; ta'us ni du'an. **50** Buddeenni samii irraa gad bu'e garuu isa kana; namni isa nyaatu gonkumaa hin du'u. **51** Buddeenni jiraataan samii irraa bu'e ana. Namni kam iyyuu yoo buddeena kana irraa nyaate bara baraa ni jiraata. Buddeenni ani jireenyaa addunyatiif kennus foon koo ti." (**aiōn g165**) **52** Yihuudoonnis, "Namichi kun akkamitti akka nu nyaannuuf foon isaa nuu kennuu danda'a?" jedhanii wal falman. **53** Yesuus immoo akkana jedheen; "Ani dhuguman isinitti hima; isin foon Ilma Namaa nyaachuu baannaan, dhiiga isas dhuguu baannaan ofii keessaniin jireenyaa hin qabdan. **54** Namni foon koo nyaattuu fi dhiiga koo dhugu jireenyaa bara baraa qaba. Anis guyyaa dhumaatti du'aa isa naan kaasa. (**aiōnios g166**) **55** Foon koo nyaata dhugaatti; dhiigni koos dhugaatti dhugaa ti. **56** Namni foon koo nyaattuu fi dhiiga koo dhugu hundi na keessa jiraata; anis isa keessa nan jiraadha. **57** Akkuma Abbaan jiraataan na ergee anis sababii Abbaatiin jiraadhu sana, namni na nyaatus sababii kootiin ni jiraata. **58** Buddeenni samii irraa bu'e isa kana; innis kan akka mannaa Abbootiin keessan nyaatanii du'an sanaa miti; namni buddeena kana nyaatu bara bараа ni jiraata." (**aiōn g165**) **59** Innis Qifirnaahomitti utuu mana sagadaa keessatti barsiisaas jiruu waan kana dubbate. **60** Barattoota isaa keessaa baay'een yommuu waan kana dhaga'anitti, "Barsiisi kun cimaa dha; eenyutu fudhachuu danda'a?" jedhan. **61** Yesuus iska barattooni isaa waa'ee waan kanaa guunguman hubatee akkana jedheen; "Kun isin gufachiisaa ree? **62** Yoos yoo utuu Ilmi Namaa iddo dur turetti ol ba'uu argitan akkam ta'innaa ree? **63** Kan jireenyaa kenu Hafuu; foon faayidaa hin qabu. Dubbiin ani isinitti dubbadhe Hafuu; jireenyas. **64** Isin keessas warri hin amanne tokko tokko jiru." Yesuus jalqabumaa kaasee isaan keessaa eenyu akka hin amaninii fi eenyu akka dabarsee isa kenu ni beeka tureeti. **65** Innis ittuma fufue, "Sababiin an, 'Yoo Abbaa biraax isaaif kennname malee namni kam iyyuu gara koo dhufuu hin danda'u' isiniin jedheefis kanumaa" jedhe. **66** Yeroo kanaa jalqabee barattoota isaa keessaa baay'een duubatti deebi'an; ergasiis isaa wajjin hin deemne. **67** Yesuus iska warra Kudha Lamaanii, "Isinis deemuu barbaadduu?" jedhee gaafate. **68** Simeon Phexrosis akkana jedhee deebise; "Yaa Gooftaa, gara eenyuu deemna? Ati dubbi jireenyaa bara baraa qabdaa. (**aiōnios g166**) **69** Nu akka ati Qulqulicha Waaqaa taate amanneerra; beekneerras." **70** Yesuus isebisee, "Anumatu Kudha Lamaan keessan filate mitii? Ta'us isin keessaa inni tokko diiyaabiloosii dhal" jedhe. **71** Innis waa'ee Yihuudaa ilma Simeon Keeriyotichaa dubbate; Yihuudaa warra Kudha Lamaan keessaa tokko ta'us Yesuusin dabarsee kennuu tureeti!

7 Kana booddee Yesuus Galilaa keessa deddeebi'aa ture; sababii Yihuudoonni isaa ajjeesuu barbaaduunni inni Yihuudaa keessa hin deddeebine. **2** Ayaanni Daasii Yihuudootaa dhi'aatee ture. **3** Obboloonni isaa akkana jedhaniin; "Akka barattooni kee warri achii waan ati hojjettu arganiif ka'iiti Yihuudaa dhaqi. **4** Namni utuu ifaan ifatti beekamuu barbaaduu dhoksatti waa hojjetu hin jiruutii. Atis sababii waan kana hojjettuuf addunyatiif of mul'isi." **5** Obboloonni isaa iyyuu isatti hin amanne tureeti. **6** Yesuus iska jedheen; "Yeroon koo amma illee hin geenyee; isiniif garuu yeroon hundi mijaa'a dha. **7** Addunyaa isin jibbuu hin danda'u; ana garuu akka hojiin isaa hamaa ta'e waanan itti dhugaa ba'uuuf na jibba. **8** Isin gara Ayyaana sanaa dhaqaa. Ani garuu waan yeroon koo amma illee hin ga'iniif gara Ayyaanichaatti ol hin ba'u." **9** Inni waan kana isaanittii dubbatee Galiliatlatti hafe. **10** Garuu erga obboloonni isaa gara Ayyaanichaatti ol ba'anii booddee innis utuu ifaan ifatti hin ta'in dhoksaadhaan ol ba'e. **11** Yihuudoonnis Ayyaanicha irratti, "Namichi sun eessa jira?" jedhanii gaafachaa isa barbaadaa turan. **12** Namoota gidduuttis waa'ee isaa guungummii guddatu ture. Namoonni tokko tokko, "Inni nama gaarii dha" jedhan. Warri kaan immoo, "Akkas miti; inni nama dogoggorsa" jedhan. **13** Garuu waan Yihuudoota sodaataniif namni tokko iyyuu ifaan ifatti waa'ee isaa hin dubbanne. **14** Gara walakkaa Ayyaanichaattis Yesuus mana qulqullummaa seenee barsiisu jalqabe. **15** Yihuudoonnis dinqifatani, "Namichi kun akkamitti utuu hin baratin beekumsa akkanaa qabaate?" jedhan. **16** Yesuus iska jedhee deebiseef, "Barsiisi koo kan isa na ergeeti malee kan koo miti. **17** Namni fedhii Waaqaa gochuu barbaadu kam iyyuu barsiisi koo Waaqaa biraax dhufuu fi dhufuu baachuu isaa yookaan ani ofuma kootiin dubbachuu fi dubbachuu baachuu koo ni beeka. **18** Namni ofuma isatiin dubbatu inni ofuma isatiit ulfina argachuu barbaada; namni ulfina kan isa erge sanaa barbaadu garuu inni nama dhugaa ti; jal'innis isaa keessa hin jiru. **19** Museen seera isinii kenneera mitii? Isin keessa garuu namni tokko iyyuu seera sana hin eegu. Isin maaliif na ajjeesuu barbaaddu?" **20** Jarris deebisanii, "Hafuu hamaatu si keessa jira; eenyutu si ajjeesuu barbaada?" jedhanii. **21** Yesuus isebisee akkana jedheen; "Ani hojji tokko hojjenaa hundi keessan dinqifattan. **22** Museen seera dhagna qabaa isinii kenne; dhagna qabaa garuu abbootiit jalqabe malee Musee miti; isinis Sanbataan nama dhagna qabdu. **23** Akka seeri Musee hin cabneef erga namni tokko Sanbataan dhagna qabchuu danda'ee, isin maaliif sababii ani Sanbataan dhagna namaa guutuu fayyiseef natti aartu? **24** Murtii qajeela kenna malee, bifaa qofaa ilaaltanii hin murteessinaa." **25** Kana irratti namoota Yerusaalem keessaa tokko tokko akkana jedhan; "Inni kun namicha isaan ajjeesuu barbaadan sana mitii? **26** Kunoo inni ifatti ba'ee dubbatu; isaanis homaa isaan hin jenne. Abbootiin taayitaa akka inni Kiristoos ta'e sirriitti beekaniiruu laata? **27** Ta'us namichi kun nama eessaa akka ta'e nu beekna. Kiristoos yommuu dhufutti garuu inni eessaa akka dhufu namni tokko iyyuu hin beeku." **28** Yesuus utuu mana qulqullummaa keessatti barsiisuus sagalee isaa ol fudhatee akkana jedhe; "Isin na beektu; akka ani eessaa dhufe illee beektu. Ani ofii kootiin

hin dhufne; inni na erge sun dhuga qabeessa. Isin dubartii ejja irratti qabamte tokko isatti fidan. Gidduu garuu isa hin beektan; **29** ani garuu sababiisa isa biraasisaaniis dhaabachiiisanii, **4** Yesuusiin akkana jedhan; “Yaa dhufee fi sababii inni na ergeef isa nan beeka.” **30** Kana barsiisaa, dubartiin kun utuu ejja hojjettuu qabamte. **5** irratti isaan isa qabuu yaalan; garuu waan sa’atiin Museen Seera keessatti akka warri akkanaa dhaagadhaan isaa hin ga’iniif namni tokko iyuu harkaan isa hin tumaman nu ajajeera. Ati immoo maal jetta?” **6** tuqne. **31** Ta’us namoonni baay’een isatti amanan. Isaanis waan ittiisa himatan argachuuuf jedhanii isa Isaanis, “Kiristoos yommuu dhufutti namicha kana qoruudhaaf waan kana gaafat. Yesuus garuu gad caala mallattoo hojjetaa?” jedhan. **32** Fariisonnis utuu jedhee quba isatiin lafa irratti barreessuu jalqabe. namoonni waa’ee isaa waan akkanaa guungumuanu **7** Isaanis ittuma fufanii isa gaafannaan ol jedhee, dhaga’an. Luboonni hangafoonni fi Fariisonni Yesuusin “Isin keessaa namni cubbuu hin qabne dursee isheetti qabsiisudhaaf eegdota mana qulqullummaa ergan. dhagaa haa darbatu” jedheen. **8** Ammas gad jedhee lafa **33** Yesuusis akkanaa jedheen; “Ani yeroo gabaabaa isin irratti barreesse. **9** Isaanis yommuu kana dhaga’anitti wajjin jira; ergasii gara isa na erge sanaa nan dhaga. **34** maanguddootaa jalqabaniit tokko tokkoon ba’ani sokkan; Isaanis na barbaaddu; garuu na hin argattan; iddo anjirius Yesuus immoo dubartittii achuma dhaabattee jirtu dhufuu hin dandeessan.” **35** Yihuudoonis akkanaa waliin wajjin kophaa hafe. **10** Yesuusis ol jedhee, “Dubartii jedhan; “Namichi kun akka nu isa hin argineef eessa nana, warri si himatan meerre? Namni tokko iyuu dhaquu yaade laata? Gara saba keenya warra Giriikota sitti hin murree?” jedheen. **11** Isheen, “Yaa Gooftaa, keessa faffaca’aniidhaqee Giriikota barsiisaa? **36** ‘Isin na namni tokko iyuu natti hin murre” jetteen. Yesuusis, barbaaddu; garuu na hin argattan; iddo anjirius dhufuu “Anis sitti hin muruu deemi; garuu si’achi cubbuu hin hin dandeessan’ jechuu isaa maal jechuu isatiit?” **37** hojjetin” jedheen.] **12** Yesuus ammas, “Ani ifa addunyaa Guyyyaa Ayyaanichi itti hobba’u, guyyyaa guddaa sana, ti. Namni na duukaa bu’u kam iyuu ifa jireenyaa Yesuus ka’ee dhaabatee sagalee guddaadhaan akkana qabaata malee dukkana keessa hin deddeebiit” jedhee jedhe; “Eenyu iyuu yoo dheebole, gara koo dhufee haa isaanitti dubbate. **13** Fariisonnis, “Ati waa’ee mataa dhugu. **38** Akkuma Kataabbiin Qulqulluun jedhe nama keetti dhugaa baata; dhugaa ba’umsi kee immoo dhugaa natti amanu kam iyuu laga bishaan jireenyatu garaa miti” jedhaniin. **14** Yesuusis akkanaa jedhee deebise; isaa keessaa burqa.” **39** Kunis waa’ee Hafuura Qulqulluun “Ani yoon ofi kootiif dhugaa ba’e illee anjirius eessa warri isatti amanu argachuuuf jiranii dubbachuu isaa dhufee fi akkan garam deemu waanan beekuuuf dhuga ti. Sababii Yesuus amma illee ulfina hin argatinii ba’umsi koo dhugaa dha. Isin garuu akka anjirius Hafuuri Qulqulluun hamma yeroo sanaatti hin kennamne dhufe yookaan akka anjirius deemu hin beektan. **15** tureeti. **40** Namoota sana keessaa tokko tokko yommuu Isin akka yaada fooniitti murteessitu; anjirius tokkotti dubbii kana dhaga’anitti, “Kun dhugumaanu Raajicha” illee hin muru. **16** Garuu anjirius yoon mure illee murtiin koo jedhan. **41** Warri kaan immoo, “Inni Kiristoosii dha” dhugaa dha; kan murus na qofa miti. Anjirius abbaa na erge jedhan. Namoonni kaanis akkanaa jedhan; “Kiristoos sana wajjinan jiraatii. **17** Dhugaa ba’umsi nama lamaa Galilaadhaa dhufaa? **42** Akka Kiristoos sanyii Daawit akka dhugaa ta’e Seera keessan barreeffameera. keessaa dhalatuu fi akka inni Beethhemii, ganda Daawitiit **18** Anjirius ofi kootiif dhugaa nan ba’; Abbaan na erges dhufu Kataabbiin Qulqulluun ni dubbata miti?” **43** Isaaanis, “Abbaan kee eessa Akkasiin waa’ee Yesuus irratti garaa garummaan waldaa jira?” jedhaniin isaa gaafatan. Yesuus immoo deebisee, gidduutti uumame. **44** Isaaan keessaa tokko tokko isaa “Isin anas, Abbaa koos hin beektan; utuu na beektanii qabuu barbaadan; garuu namni tokko iyuu harkaan isaa silaa Abbaa koos ni beektu turtan” jedhe. **20** Yesuus hin tuqne. **45** Eegdonni sun gara luboota hangafootaatii utuu mana qulqullummaa keessatti, kutaa buusiin itti fi gara Fariisotaatti deebi’iin; isaaanis, “Isin maalif isaa hin kuufamu keessatti barsiisaa jiruu dubbii kana dubbate. fidin?” jedhaniin eegdota sana gaafatan. **46** Eegdonnis, Garuu waan sa’atiin isaa hin ga’iniif namni tokko “Takkumaa namni akka namicha kanaatti hin dubbanne” iyuu isaa hin qabne. **21** Yesuus amma illee, “Ani nan jedhaniin deebisan. **47** Fariisonnis deebisanii akkana Isin iddo anjirius dhaqo dhufuu hin dandeessan” isaaanin keessaa yookaan Fariisota keessaa namni tokko iyuu jidhe. **22** Yihuudoonis, “Isin iddo anjirius dhaqo dhufuu isatti amaneeraa? **49** Sabni seera hin beekne kun garuu hin dandeessan’ jechuu isaa of ajjeesuufii laata?” abaaramaa dha.” **50** Niqodemoo inni duraan Yesuus jedhan. **23** Innis ittuma fufee akkanaa jedhe; “Isin kan bira dhagee fi isaa keessaa tokko ta’e sun akkana gadii ti; anjirius olii ti. Isin kan addunyaa kanaa ti; anjirius isaaanii jedhe; **51** “Seerri keenya utuu isaa irraa hin dhaga’in, waan inni hojjetes utuu hin beekin nama keessanii duutan anjirius himeera; isin yoo akka anjirius tokkotti ni muraa?” **52** Isaaanis, “Ati nama Galilaatii? Isin ta’e amanu baattan, cubbuu keessanii ni duutu.” Akka raajin Galilaadhaa hin kaane qoradhuu bira **25** Isaaanis, “Ati enyu?” jedhaniin isaa gaafatan. Yesuus ga’i” jedhaniin. [**53** Ergasii isaa hundinuu gara mana immo akkanaa jedhee deebise; “Ani isuma jalqabaa isaaanii galan. **26** Akka isin cubbuu kaasee isin himeera; isin yoo akka anjirius isaa ta’e amanu baattan, cubbuu keessanii ni duutu.” **27** Isaaan garuu immo akkanaa jedhee deebise; “Ani isuma jalqabaa keessan waanan jedhuu fi waanan murteessu baay’een qaba. Garuu inni na erge dhugaa qabeessa; anjirius waanan isaa irraa dhaga’e addunyaaatti nan hima.” **28** Isaaan garuu akka inni waa’ee Abbaa isaa isaaanitti himaa ture hin

8 Yesuus garuu gara Tulluu Ejersaa dhagee. **2** Ganama bariis deebi’ee mana qulqullummaa dhufu; innis namni hundumtuu isaa biratti walitti qabamnaan taa’ee isaaan barsiise. **3** Barsiistonni seeraatii fi Fariisonni

hubanne. **28** Kanaafuu Yesuuus akkana isaaniin jedhe; “Yommuu Ilma Namaa ol fuutanitti akka ani isa ta’e, koo ege bara baraan du’ a hin dhandhamu’ jetta. (aiōn g165) **29** Inni waanuma Abbaan na barsiisen dubbadha malee akka ani ofii kootiin homaa hin hojennees ni beektu. **30** Inni na erge na wajjin jira; sababii ani yeroo hunda waan isa gammachiisu hojjedhuuf, inni kophaa koo na hin dhiifne.” **31** Utuma inni dubbatuuus, namoonni baay’een isatti amanan. **32** Yesuuus Yihuudoota isatti amananiin akkana jedhe; “Yoo dubbi kootti cichitanii jiraattan isin dhuguma barattoota koo ti. **33** Dhugaasi ni beektu; dhugaasi bilisa isin baasa.” **34** Isaanis, “Nu sanyii Abrahaam; nu eenyumaafuu takkumaa hin garboomeen. Yoos atiakkamitti bilisa baatu nuunjetta ree?” jedhaniin. **35** Garbichi bara baraan mana hin jiraatu; ilmi garuu bara baraan ni jiraata. (aiōn g165) **36** Kanaafuu yoo Ilmi bilisa isin baase, isin dhugumaan bilisa ni baatu. **37** Isin sanyii Abrahaam ta’uu keessan anuu beeka. Garuu sababii dubbiin koo isin keessatti iddoohin qabneef na ajeesuu barbaaddu. **38** Ani waanum Abbaa koo biratti argen dubbadha; isinis waanum abbaa keessan irraa dhageessan hojjettu.” **39** Isaanis, “Abbaan keenya Abrahaam” jedhan. Yesuuus immoo akkana jedhe; “Isin utuu ijoollee Abrahaam taatanii silaa hojji Abrahaam hojjete ni hojjettu turtan. **40** Isin garuu ana nama dhugaa Waaqa irraa dhaga’e isinittii hime ajeesuu barbaaddu. Abrahaam waan akkasi hin hojenne. **41** Isin waan abbaan keessan hojjete hojjettu.” Isaanis, “Nu ejjaan hin dhalanne. Abbaa tokkicha qabna; innis Waaqa” jedhaniin. **42** Yesuuus akkana isaaniin jedhe; “Isin utuu Waaqni abbaa keessan ta’ee silaa na jaallattu turtan; ani Waaqa biraabaa’een dhufetii. Isatu na erge malee ani ofii kootiin hin dhufne. **43** Wanni ani dubbadhu maaliif isinii hin galu? Sababiisa waan isin waan ani jedhu fudhachuu hin feeneef. **44** Isin ijoollee abbaa keessanii ijoollee diiyaabiloos; fedhiin keessanis hawwii abbaa keessanii raawwachuu dha. Inni jalqabunaa kaasee nama ajeesaa ture; waan dhugaanisa keessa hin jirreef inni dhugadhaan hin jiraatu. Inni sobduu fi abbaa sobaa waan ta’eef yommuu soba dubbatutti ofuma keessaa fuudhee dubbata. **45** Isin garuu waan ani dhugaa dubbadhuuf na hin amantan! **46** Isin keessaa namni cubbuudhaan na himatu eenyu? Erga ani dhugaa dubbadhee, isin maaliif na hin amanne? **47** Namni kan Waaqaa ta’ee kam iyyuu dubbi Waaqaa ni dhaga’a. Isin waan kan Waaqaa hin ta’iniif hin dhageessan.” **48** Yihuudoonnis deebisanii, “Ati nama Samaariyya ti; hafuurra hamaatu si keessa jira jechuun keenya dhugaa mitii?” jedhaniin. **49** Yesuuus immoo akkana jedhe; “Hafuurri hamaan na keessa hin jiru; ani Abbaa koo nan kabaja; isin garuu na hin kabajjan. **50** Ani ulfina mataa koo hin barbaadu; garuu kan isa barbaadu tokkotu jira; innis Abbaa murtii ti. **51** Ani dhuguman, dhuguman isinittii hima; eenyu iyyuu yoo dubbi koo ege bara baraan du’ a hin argu.” (aiōn g165) **52** Yihuudoonnis akkana jedhaniin; “Akka hafuurri hamaan si keessa jiru nu amma barreerra. Abrahaam du’ eera; raajonnis du’aniiru; ati garuu, ‘Eenyu iyyuu yoo dubbi koo ege bara baraan du’ a hin dhandhamu’ jetta. (aiōn g165) **53** Ati abbaa keenya Abrahaam caaltaa? Inni du’era; raajonnis du’aniiru. Egaa ati eenyu ofii jetta ree?” **54** Yesuuus akkana jedhee deebise; “Ani yoon ofii kootiif ulfina kenne, ulfinni koo gatii hin qabu. Kan ulfina naa kennu Abbaa koo isuma isin Waaqa keenya jettaniin sanaa dha. **55** Yoo isin isa beekuu baattan illee anि isa beeka. Ani utuu isa hin beeku jedhee silaa akkuma keessan sobduu nan ta’ a ture. Ani garuu isa beeka; dubbi isaa illee nan eega. **56** Abbaan keessan Abrahaam guyyaa koo arguuf gammadeeture; innis ni arge; ni gammades.” **57** Yihuudoonnis, “Umuriin k ee waggaa shantama iyyuu hin guunne; yoos Abrahaamin argiteertaa?” jedhaniin. **58** Yesuuus, “Ani dhuguman, dhuguman isinittii hima; utuu Abrahaam hin dhalatin iyyuu ani anuma” isaaniin jedhe. **59** Kana irratti isaanisa dha’uuf jedhaniin dhagaa guurrtan; Yesuuus garuu dhokatee mana qulqullummaatiibaa’ee deeme.

9 Yesuuus utuu darbuu namicha dhalootuma isaati jalqabee jaamaa ture tokko arge. **2** Barattoonni isaas, “Yaa barsiisa, akka namichi kun jaamaa ta’ee dhalataa eenyutu cubbuu hojjite? Isuma moo abbaa fi haadha isaa ti?” jedhaniis isaa gaafatan. **3** Yesuuus akkana jedhee deebise; “Akka hojjiin Waaqaa isaan mul’atuuf malee inni yookaan abbaa fi haati isaa cubbuu hojjetanii miti. **4** Utuu guyyaa ta’ee jiru hojji isaa na ergee hojjechuun qabna. Halkan namni tokko iyyuu itti hojjechuun hin dandeenye ni dhufa. **5** Ani yommuu addunyaa irra jiru, ifa addunyaa ti.” **6** Innis erga waan kana dubbatee booddee lafatti tufee dhoqqee tolchee; dhoqqee sanas ija namichaatti dibe. **7** Innis namicha sanaan, “Dhaqitii Haroo Saliihoomitti dhiqadhu” jedhe. Saliihoom jechuun kan ergame jechuun dha. Namichis dhaqee dhiqate; argaas deebi’ee dhufe. **8** Olloonni isaatii fi namoonni duraan utuu inni kadhatuu argan, “Namichi kun isuma ta’ee kadhachaa ture sana mitii?” jedhan. **9** Namoonni tokko tokko, “Eeyye, isa” jedhan. Kaan immoo, “Miti, isa fakkaata malee” jedhan. Inni garuu, “Namichi sun anuma” jedhe. **10** Jarris, “Iji keeakkamitti baname ree?” jedhaniin. **11** Innis deebisee, “Namicha Yesuuus jedhamutu dhoqqee tolchee ija koo dibe, ‘Gara Haroo Saliihoom dhaqitii dhiqadhu’ naan jedhe; anis dhaqeen dhiqadhe; arguus nan danda’e.” **12** Isaanis, “Namichi sun eessa jira?” jedhaniis isaa gaafatan. Inni immoo, “Ani hin beeku” jedheen. **13** Isaanis namicha jaamaa ture sana Fariisotatti geessan. **14** Guyyaa itti Yesuuus dhoqqee tolchee ija namicha bane Sanbata ture. **15** Fariisonnis namichi akkamitti akka arguu danda’e isa gaafatan; namichis, “Inni dhoqqee tolchee ija koo dibe; anis nan dhiqadhe; nan argues” jedheen. **16** Fariisota keessaa tokko tokko, “Namichi kun waan Sanbata hin eegneef, inni Waaqa biraabaa hin dhufne” jedhan. Warri kaan garuu, “Cubbaamaan tokko akkamitti dinqii akkanaa hojjechuun danda’a?” jedhan. Garaa garummaanis isaan giddiutti uumame. **17** Isaanis amma illee namicha jaamaa ture sanaan, “Waa’ee namicha ija kee siif bane sanaa maal jettaa?” jedhan. Namichis deebisee, “Inni raajii dha” jedhe. **18** Yihuudoonnis hamma abbaa fi haadha namicha

agartruu isaa argate sanaa waamanitti akka inni jaamaa dhaga'u. Innis hoolota isaa maqaa maqaan waamee gad turee fi akka inni agartruu isaa argate amma illee hin yaasa. **4** Erga warra kan isaa ta'an hunda gad yaasee amanne. **19** Isaanis, "Inni kun ilma keessan isuma isin booddee isaan dura deema; hoolonni isas waan sagalee jaamaa ta'ee dhalate jettan sanaa? Yoos amma immoo isaa beekaniif isa faana bu'u. **5** Orma garuu ni baqatu akkamitti arguu danda'a ree?" jedhanii gaafatan. **20** malee faana hin bu'an; sagalee ormaa hin beekaniitii." Abbaa fi haati namichaas deebisaniiakkana jedhan; "Akka **6** Yesuus fakkeenyä kana isaanitti hime; isaan garuu inni ilma keenya ta'ee fi akka inni jaamaa ta'ee dhalate akka inni maal isaanitti himaa ture hin hubanne. **7** ni beekna. **21** Garuu amma akkamitti akka arguu danda'e Kanaafuu Yesuus ammasakkana jedheen; "Dhuguman, yookaan ija isaa eenuy akka baneef nu hin beeknu. dhuguman isinitti hima; ani balbala hoolotaa ti. **8** Inni nama ga'aa dha; waa'ee mataa isaa dubbachuu ni Warri na dura dhufan hundi hattootaa fi saamtota; danda'a; isuma gaafadhaa." **22** Abbaa fi haati isaa sababii hoolonni garuu isaan hin dhageenye. **9** Balballi ana; Yihuudoota sodaataanif waan kana jedhan; namni kam namni karoo kootiin ol seenu kam iyuu ni fayya. iyuu yoo Yesuus inni Kiristoos jedhee dhugaa ba'ekka Inni ni seena; ni ba'; lafa dheedaas ni argata. **10** mana sagadaga keessaa ari'amu Yihuudoonni kanaan dura Hattichi hatuuf, ajjeesuu fi balleessuu qofaa dhufu; walii galanii murteessanii turanitii. **23** Kanaafuu abbaa ani garuu akka isaan jireenya qabaataniif, jireenya fi haati isaa, "Inni nama ga'aa dha; isuma gaafadhaa" irraa hafaas akka qabaataniif dhufeera. **11** "Tikseen jedhan. **24** Isaanis yeroo lammaffaa namicha jaamaa gaariin ana. Tikseen gaariin hoolota isaatiff jedhee ture sana waamanii, "Waaqaaf ulfina kenni. Namichi kun lubbuu isaa dabarsee kenna. **12** Namni qacaramaan cubbamaa ta'uu isaa nu ni beekna" jedhaniin. **25** Innis, kan tiksee hin ta'in garuu waan hoolonni kan isaa hin "Cubbamaa ta'uu fi ta'uu baachuu isaa ani hin beeku. Ani waan tokkon beeka. Ani jaamaan ture; amma garuu nan argal" jedhee deebise. **26** Isaanis, "Inni maal siif godhe? **13** Namichi waan qacaramaa ta'eef ni baqata; dhimma ija kees akkamitti siif bane?" jedhanii isaa gaafatan. **27** hoolotaas hin qabu. **14** "Tikseen gaariin ana; ani hoolota Inni immoo, "Ani kanaan dura isinitti himeera; isinii hin koo beeka; hoolonni koos na beeku; **15** kunisakkuma dhageenye. Ammas maaliif dhaga'u barbaaddu?" Isinis Abbaan na beekutti fiakkuma ani Abbaa beekutti. barattoota isaa ta'uu barbaadduu?" jedheen. **28** Isaanis Anis lubbuu koo hoolotaaf nan kenna. **16** Ani warra akkana jedhanii isaa arrabsan; "Barataan namicha kanaa gola kanatti galan males hoolota gara biraan qaba. si'i! Nu barattoota Musee ti! **29** Akka Waaqni Museetti Isaanis fiduun qaba. Isaanis sagalee koo ni dhaga'u; dubbatee nu beekna; namichi kun garuu eessaa akka karra tokkos ni ta'u; tikseen isaanisitokko ta'a. **17** dhufe iyuu hin beeknu." **30** Namichis deebiseeakkana Kanaafuu Abbaan waan ani deebisee fudhachuu lubbuu jedhe; "Inni eessaa akka dhufe wallaluun keessan waan koo dabarsee kennuu na jaallata. **18** Lubbuu koo nama dinquu dha; garuu inni ija koo naa bane. **31** Akka numatumofti kootiin dabarsee kenna malee eenuy iyyuu Waaqni cubbamoota hin dhageenye ni beekna. Inni narraa hin fudhatu. Ani lubbuu koo dabarsee kennuu taayitaan qaba; deebisee fudhachuuvis taayitaan qaba. baatee silaa homaa gochuu hin danda'u ture." **34** Isaanis "Hafuura hamaatu isa keessa jira; inni maraateera. Isin deebisanii, "Ati kan guutummaatti cubbuu dhalatte, maaliif isa dhageessu?" jedhan. **21** Warri kaan immoo, situ nu barsiisa?" jedhaniin. Alattis gad isa baasan. **35** "Kun jecha nama hafuura hamaadhaan qabame miti. Yesuus akka isaan gad isa baasan dhaga'e; yommuu isa Hafuuri hamaan ija nama jaamaa banuu ni danda'a?" argettis, "Ati Ilma Namaatti ni amantaa?" jedheen. **36** jedhan. **22** Yeroo sana Ayyaanninmana qulqullummaa Namichis, "Yaa gooftaa, akka ani isatti amanuu inni haaromssuu Yerusaalemitti ayyaaneffamee ture. Yeroon eenuy?" jedhe. **37** Yesuus, "Ati amma isa argiteera; sunis ganna ture; **23** Yesuus mana qulqullummaa inni si wajjin haasa'aa jiru isuma" jedheen. **38** Namichi keessa gardaafuu Soloomoon keessa deddeebi'aa ture. **24** sunis, "Yaa Gooftaa, ani nan amana" jedhe; ni sagadeefis. Yihuudoonnisisa marsanii, "Hamma yoomiitti qalbii **39** Yesuus immoo, "Warri hin argine akka arganif, warri argan immoo akka jaamaniif anni murtiif gara addunyaa nu rarraaftaa? Ati yoo Kiristoos taate ifatti baasiitutti kanaa dhufeera" jedhe. **40** Fariisota isawajjin turan "Ani isinitti himeera; isin garuu hin amantan. Hojiin keessaa tokko tokko waan kana jechuu isaa dhaga'anii, ani maqaa Abbaa kootiitiin hojjedhu waa'ee koo dhugaa "Nus jaamota mitii ree?" jedhanii gaafatan. **41** Yesuus, "Utuu jaamota taatanii silaa cubbuu hin qabdan ture; ba'a. **26** Isin garuu waan hoolota koo hin ta'iniif hin isin garuu, 'Ni argina' jettu; cubbuun keessan ni jiraata" amantan. **27** Hoolonni koo sagalee koo ni dhaga'u; anis isaan beeka; isaanis na faana bu'u. **28** Anis jireenya bara baraa nan kennaaf; isaanis gonkumaa hin badan. Eenyu iyuu harka koo keessaa isaan hin butatu. (**aion g165**, **aionios g166**) **29** Abbaan koo kan natti isaan kenne sun hunduma caala; namni tokko iyuu harka Abbaa kooti keessaa isaan butachuu hin danda'u. **30** Anii fi Abbaan tokkuma." **31** Yihuudoonni isaa dha'uuf jedhanii ammas

10 "Ani dhuguman, dhuguman isinitti hima; namni balbalaaan gola hoolotaa hin seennee, garuu karaa biraatiin koree seenu inni hattuu fi saamtuu dha. **2** Namni balbalaaan seenu immoo tiksee hoolotaa ti. **3** Eegduunis balbala isaa bana; hoolonnisi sagalee isaa ni

dhagaa guurratan. **32** Yesuusis, “Ani hojii Abbaa kootii gaarii baay’ee isinitti argisiiseera. Hojii kana keessaa isin sababii isa kamitiif dhagaadhaan na dhoofstu?” jedheen. **33** Yihuudoonnis, “Nu hojii gaariif jennee dhagaadhaan si hin dhoofnu; garuu waan ati Waaqa arrabsitee utumaa nama taatee jirttu Waaqa of gooteef si dhoofna” jedhanii deebisanif. **34** Yesuus immoo akkana jedhee deebiseef; “Seera keessan keessatti, ‘Anuu isin, “waaqota” jedheera’ jedhamee barreeffameera mitii? **35** Inni erga warra dubbiin Waaqaa isaaniif dhufenee ‘waaqota’ jedhee, Kataabbiin Qulqulluun immoo waan hin diigameef, **36** sababii ani, ‘Ani ilma Waaqaa ti’ jedhee, isin maaliif isa Abbaan qulqulleessee gara addunyatti erge sanaan ‘Ati Waaqa arrabsita’ jettu? **37** Yoo ani hojii Abbaa kootii hojjechuu baadhe na hin amaniinaa. **38** Yoo ani hojii sana hojjedhe garuu yoo na amanuu baattan illee hojicha amanaa; kunis akka Abbaan na keessa jiru, akka anis Abbaa keessa jiru beektanii akka hubattanii.” **39** Isaan amma illee isa qabuu barbaadan; inni garuu isaan harkaa miliqe. **40** Yesuus ergasii deebi’ee Yordaanos gama iddo Yohannis jalqbattu itti cuuphah ture sana dhaqee achis ture. **41** Namoonni baay’eenis gara isaa dhufanii, “Yohannis mallattoo tokko illee hin hojenne; garuu wanni inni waa’ee namicha kanaa dubbate hundinuu dhugaa dha” jedhan. **42** Achittis namoonni hedduun Yesuusitti amanan.

11 Namichi Al’aaazar jedhamu kan Biitaaniya keessa jiraatu tokko dhukkubsatee ture. Biitaaniyaan ganda Maariyaamii fi obboleettiin ishee Maartaan keessa jiraatanii dha. **2** Maariyaam isheen obboleessi ishee Al’aaazar dhukkubsatee kun, isheedhuma Gooftaa shiftoo dibdee rifeensa mataa isheettiin miilla isaa haqxee sanaa dha. **3** Kanaaf obboleettonni isaa, “Yaa Gooftaa, inni ati jaallattu kunoo dhukkubsatee jira” jedhanii Yesuusitti dhaaman. **4** Yesuus yommuu waan kana dhaga’etti, “Dhibeen kun akka Ilmii Waaqaa ittiin ulfaatuuf, ulfina Waaqatiif dhufe malee du’aan hin ga’u” jedhe. **5** Yesuusis Maartaa fi obboleettiin ishee, Al’aaazarinis ni jaallata ture. **6** Innis yommuu akka Al’aaazar dhukkubsatee dhaga’etti guyyaa lama idduma jiru sana ture. **7** Innis ergasii barattoota isaaatiin, “Kottaa Yihuudaatti deebinaa” jedhe. **8** Barattooni isaa immoo, “Yaa Barsiisa, Yihuudooni dhi’eenya kana dhagaadhaan si tumuu barbaadaa turan; ati amma illee deebitee achi dhaqxa?” jedhanii. **9** Yesuusis akkana jedhee deebiseef, “Guyyaan tokko sa’atii kudha lama qaba mitii? Namni guyyaan deemu waan ifa addunyaa kanaatiin arguuf hin gufatu. **10** Kan halkaniin deemu garuu sababii ifni isa keessa hin jirreef ni gufata.” **11** Innis erga waan kana dubbatee booddee, “Michuun keenya Al’aaazar rafeera; ani garuu hirribaa isa kaasuu nan dhaqa” isaaniin jedhe. **12** Barattooni isaaas, “Yaa Gooftaa, yoo rafee jirratee ni fayaa” jedhanii. **13** Yesuus waa’ee du’aa’ Al’aaazar dubbate; barattooni isaa garuu waan inni waa’ee rafiiuti hirribaa dubbate se’an. **14** Kanaafuu Yesuus akkana jedhee ifatti baasee isaanitti hime; “Al’aaazar du’eeraa; **15** akka isin amantaniif ani waan achi hin turiniif waa’ee keessaniif nan gammada. Ta’us kottaa gara isaa dhaqnaa.” **16** Toomaas inni

Didimoos jedhamu immoo barattoota kaaniin, “Nus akka isa wajjin duunuuf ka’aa ni dhaqnaa” jedhe. **17** Yesuus yommuu achi ga’etti Al’aaazar erga awwaalamee guyyaa afur akka ture beeke. **18** Biitaaniyaan Yerusaalem irraa gara kiiloo meetira sadii fagaatti turtu; **19** Yihuudoonni baay’een Maartaa fi Maariyaamin sababii obboleessa isaaniitif isaan jajjabeessuu dhaqanii turan. **20** Maartaan yommuu dhufaatti Yesuus dhageesetti isa simachuu gad baate; Maariyaam garuu mama teesse. **21** Maartaanis Yesuusiin akkana jette; “Yaa Gooftaa, utuu ati as jiraatteet silaa obboleessi koo hin du’ ture. **22** Ammas taanaan yommuu akkana isheedhaan jedhe; “Du’aa ka’uu fi jireenyi ana. Namni natti amanu yoo du’ e iyyuu ni jiraata; **23** Yesuusis, “Obboleessi kee ni ka’aa” jedheen. **24** Maartaanis deebiftee, “Akka inni du’aa ka’uu guyyaa dhumaa sanatti ka’u anuu beeka” jetteen. **25** Yesuus immoo akkana isheedhaan jedhe; “Du’aa ka’uu fi jireenyi ana. Namni natti amanu yoo du’ e iyyuu ni jiraata; **26** kan na keessa jiraatuu fi kan natti amanu hundinuu bara bараan hin du’u. Kana ni amantaa ree?” (**aiōn g165**) **27** Isheenis, “Eeyyee yaa Gooftaa, akka ati Kiroostos Ilma Waaqaa kan gara addunyaa dhufu sana taate nan amana” jetteen. **28** Isheenis erga akkas jettee dhaqxee obboleettii ishee Maariyaamin kophatti waamtee, “Barsiisaan dhuferra; si waamas” jetteen. **29** Maariyaamis yommuu waan kana dhageesetti arriitin kaatee gara isaa dhaqxee. **30** Yesuus yeroo sana iddo Maartaan itti isa simatte ture malee amma illee ganda sana hin seenne. **31** Yihuudooni Maariyaamin jajjabeessaa mana keessa ishee wajjin turanis yommuu akka ishee arittiidaan kaatee gad baatee arganitti waan isheen achitti boo’uuf jettee gara awwaala dhaqxu se’aniif ishee duukaa bu’an. **32** Maariyaamis yommuu iddo Yesuus ture sana geessee isa argitetti, miilla isaa irratti kuftee, “Yaa Gooftaa utuu ati as jiraatteet silaa obboleessi koo hin du’ ture” jetteen. **33** Yesuusis yommuu boo’uu ishee, Yihuudooni ishee wajjin dhufanis boo’uu isaanii argettii hafuuraan akka malee jeeqame; ni dhiphates. **34** Innis, “Eessa isa keessan?” jedhee isaan gaafate. Isaanis, “Yaa Gooftaa, kottuu ilaali” jedhaniin. **35** Yesuusis imimmaan dhangalaase. **36** Yihuudoonnis, “Inni hammam akka isa jaallatu mee ilaalaal!” jedhan. **37** Isaan keessa tokko tokko garuu, “Inni kan ija namicha jaamaa sanaa bane, akka namichi kunis hin duune gochuun hin danda’u turee?” jedhan. **38** Yesuus ammas akka malee jeeqamee gara awwaala sanaa dhaqe. Awwaalli sunis holqa balballi isaa dhagaadhaan cufame tokko ture. **39** Yesuusis, “Dhagaa kana achi irraa fuudhaal!” jedhe. Maartaan obboleettiin isa du’ee sanaa garuu, “Yaa Gooftaa, inni erga awwaalamee waan guyyaa afur tureef yoona ni ajaa’aa” jetteen. **40** Yesuus immoo, “Ati yoo amante akka ulfina Waaqaa argitu ani sitti hin himnee?” jedheen. **41** Kanaafuu isaan dhagicha irraa kaasan. Yesuusis ol ilaalee akkana jedhe; “Yaa Abbaa, waan ati na dhageesee sin galateeffadha. **42** Akka ati yeroo hunda na dhageessu ani beekeera; garuu akka namoonni as dhadhaabatan kuneen akka ati na ergite amananiif ani isaanif jedheen waan kana dubbadeh.” **43** Yesuusis waan kana dubbatee, “Al’aaazar, as ba’i!” jedhee sagalee guddaadhaan iyye. **44** Namichi du’ee sunis akkuma harki isaatii fi miilli

isaa huccudhaan kafanamee, fuulli isaas wayyaadhaan Al'aazaarinis ajjeesuuf mari'atan; **11** Yihuudoota keessaa marametti gad ba'e. Yesuusis, "Isa hiikaa, haa deemu" namoonni baay'een sababii isaatiif dhaqanii Yesuusitti isaani jedhe. **45** Kanaafuu Yihuudoota gara Maariyam dhufanii waan Yesuus hojjete argan keessaa hedduun isatti amanan. **46** Isaan keessaa tokko tokko garuu Fariisota bira dhaqanii waan Yesuus hojjete itti himan. **47** Kana irratti luboonni hangafoonni fi Fariisonni yaa'iil Yihuudootaa waaman. Isaanis akkana jedhanii gaafatan; "Namichi kun mallattoo baay'ee argisiisa jira. Maal haa goonu?" **48** Yoo akkasumatti isa dhiifne namni hundi isatti amanaa; warri Roomaas dhufanii iddo keenyaa fi saba keeyaa nurraa fudhatu." **49** Isaan keessaa namichi Qayyaaffaa jedhamu kan bara sana luba ol aanaa ture tokko akkana isaanin jedhe; "Isin waan tokko illee hin beektan! **50** Sabni guutummaatti dhumuu irra namni tokko sabaaf du'un akka isinii wayyu hin hubattan." **51** Inni bara sana waan luba ol aanaa tureef, akka Yesuus saba sanaaf du'u raajii dubbachuu isaati malee dubbii kana of keessaa fuudhee hin dubbanne; **52** kunis ijoolee Waaqaa kanneen bittinnaa'an walitti qabee tokko gochuuf malee saba sana qofaaf miti. **53** Kanaafuu isaan gaafasii jalqabaniisa aijeesuuf malachaa turan. **54** Kanaafuu Yesuus ifatti ba'ee Yihuudoota gidduu hin deddeebine. Achii ka'ee gara magaala Efreem jedhamu kan gammoojiitti dhi'atau tokkoo dhaqe; barattoota isaa wajjinis achi ture. **55** Faasiikaan Yihuudootaa waan dhi'aatee tureef, namoonni hedduun utuu Faasiikaan hin ga'in of qulqullessuuf jedhanii baadiyyaadhaa Yerusaalemitti ol ba'an. **56** Isaanis Yesuusin barbaadaa turan; mana qulqullummaa keessas dhaabatanii, "Isin maal seetu? Inni gara Ayyaana kanaa hin dhufuu laata?" waliin jedhan. **57** Luboonni hangafoonni fi Fariisonni garuu Yesuusin qabuuf jedhanii namni iddo inni jiru beeku yoo jiraate akka isaanitti himuuf ajaja kennanii turan.

12 Faasiikaan dura guyyaa ja'affaatti Yesuus gara Biitaaniyya ganda Al'aazaar, kan Yesuus du'a isa kaase sun jiraachaa tureef dhaqe. **2** Achitti irbaata qopheessaniif. Maartaanis ni tajaajilti turt; Al'aazaar is warra isa wajjin irbaatatti dhi'aatan keessaa tokko ture. **3** Maariyamis shittoon Naardos qulqulluu gatiin isaa guddaa kan gara liitirii walakkaa ta'u fiddee miilla Yesuus dibde; rifeensa mataa isheetiiniis miilla isaa haqxee. Manichis urgaa shittoo sanaatiin guutame. **4** Barattoota isaa keessaa tokko kan dabarsee isaa kennuuf jiru Yihuudaa Keeriyotichi garuu akkana jedhe; **5** "Shittoon kun maaliif dinaarii dhibba sadiiuti gurguramee hiyyeeyyiif hin kennamne?" **6** Akkana jechuun isaa waan hattuu tureef malee hiyyeeyyiif yaade miti. Innis sababii korjoon maallaqa harka isaa tureef, waan achi keessa buufamu irraa ofii isaatii fudhachaa ture. **7** Yesuusis deebisee akkana jedhe; "Isheen shittoo kana guyyaa awwaala kootiitiif haa tursituutii ishee dhiisaa. **8** Hiyyeeyyiif yeroo hunda of biraa qabdu; ana garuu yeroo hunda of biraa hin qabdan." **9** Yihuudoonni baay'een akka Yesuus achi jiru beekanii Yesuus qofaaf jedhanii utuu hin ta'in, Al'aazaar isaa inni du'a kaases ilalaatu dhufan. **10** Kanaafuu luboonni hangafoonni Al'aazaarinis ajjeesuuf mari'atan; **11** Yihuudoota keessaa amanaa turaniit. **12** Guyyaa itti aanutti namoonni Ayyaanichaaf dhufanii turan baay'een akka Yesuus gara Yerusaalem dhufaa jiru dhaga'an. **13** Isaanis damee meexxi harkatti qabatanii isa simachuu ba'an; iyyanis akkana jedhan; "Hoosaa inaal!" "Inni maqaa Gooftaatiin dhufu eebbfamaa dhal!" "Mootiin Israa'el eebbfamaa dhal!" **14** Yesuusis ilmoo harree tokko argatee yaabbate; kunis akkuma akkana jedhamee barreffamee dha; **15** "Yaa Intala Xiyoon, hin sodaatin; kunoo, mootiin kee, ilmoo harree yaabbatee dhufuutti jira." **16** Barattoonni isaa jalqabatti waan kana hin hubanne. Erga Yesuus ulfina argatee booddee garuu akka wanni barreffamee kun waa'ee isaa ta'ee fi akka isaanis waanuma kana isaf godhan yaadatan. **17** Namoonni baay'een yommuu inni Al'aazaarin awwaala keessaa waamee du'aa kaasetti isa wajjin turanis ittuma fufanii dhugaa ba'an. **18** Namoonni baay'enis sababii mallattoo kana gochuu isaa dhaga'aniif isa simachuu ba'an. **19** Kanaafuu Fariisonni, "Isin akka waa tokko illee gochuu hin dandeenye argitanii? Ilaa, addunyaa guutuu akkamitti akka isaa duukaa bu'e ilaalaal!" waliin jedhan. **20** Warra yeroo Ayyaanichaatti waqaeffachuuuf ol ba'an keessaa tokko tokko Giriikota turan. **21** Isaanis Fiiliphoois namicha Beetisayidaa Galiliatii dhufe sanatti dhi'aatanii, "Yaa gooftaa, Yesuusin arguu barbaanna" jedhani. **22** Fiiliphoois dhaqee Indirriyaasitti hime; Indirriyaasitti fi Fiiliphoois immoo dhaqanii Yesuusitti himan. **23** Yesuus immo akkana jedhee isaanifiid deebise; "Sa'aatiin Ilmi Namaa itti ulfina argatu ga'eera. **24** Ani dhuguman, dhuguman isinitti hima; iji qamadiit tokko yoo lafa bu'ee du'u baate kophaa isaa hafa. Yoo du'e garuu ija baay'ee naqata. **25** Namni lubbuu isaa jaallatu kam iyyuu lubbuu isaa ni dhaba; kan addunyaa kana irratti lubbuu isaa jibbu immo jirenya bara baraatiif lubbuu isaa ka'ata. (aiōnios g166) **26** Namni na tajaajilu kam iyyuu na faana haa bu'u; iddo anji tajaajilaan koos ni jiraata. Abbaan koo nama na tajaajilu kumiif iyyuu ulfina ni kenna. **27** "Amma lubbuu koo dhiphatteerti; egaa anि mal jedhu ree? 'Yaa Abbaa, sa'aati kana jalaa na baasi;' garuu anि sababii kanaafan gara sa'aati kanaa dhufe. **28** Yaa Abbaa, maqaa kee ulfeessi!" Ergasii sagaleen, "Ani isaa ulfeesseera; ammas nan ulfeessa" jedhu tokko samiidihaa dhufe. **29** Tuunni achi dhaabachaa ture yommuu sagalee kana dhaga'etti, "Ni kakawwise" jedhe. Warri kaan immo, "Ergamaa Waqaatu isatti dubbate" jedhan. **30** Yesuus akkana jedhee deebise; "Sagaleen kun sababii keessaniif dhufe malee sababii kootif miti. **31** Yeroon itti addunyaa kanatti muramu amma; bulchaan addunyaa kanaas amma gad gatama. **32** Ani garuu yeroon lafa irraa ol fuudhamutti nama hunda ofitti nan harkisa." **33** Innis akka du'a akkamii du'uuf jiru argisiisuuf kana jedhe. **34** Tuunnis deebisee, "Akka Kirstoos bara baraan jiraatu nu Seera irraa dhageenyereera; yoos ati akkamitti, 'Ilmi Namaa ol fuudhamuu qaba' jetta? 'Ilmi Namaa' kunis eenyu?" jedheen. (aiōn g165) **35** Yesuus immo akkana jedheen; "Ifni yeroo gababaadhaaf isin bira jira. Akka dukkanni isin hin liqimsineef utuu ifa qabdantu

deddeebei'aa. Namni dukkana keessa deddeebei'u eessa qulqulluu dha. Isin qulqulluu dha; garuu hunda keessan akka dhaqu hin beekuutii. **36** Ijoollee ifaa akka taatanifiif miti" jedheen. **11** Innis nama dabarsee isa kennuuf utuu ifa qabdanuu ifa sanatti amanaa." Yesuusis erga jiru beeka tureetii; sababiin inni, "Qulqulluu hunda waan kana dubbatee fixee booddee iddo sanaa ka'ee keessan miti" jedheefis kanuma. **12** Innis erga miilla isaan duraa dhokate. **37** Yesuus fuula isaanii durattti mallattoo hedduu hoijetu iyyuu, isaan isatti hin amanne. deebi'ee taa'e. Akkanas jedheen; "Isin waan ani isiniif **38** Kunis dubbiin Isaayyaas rajjichaan: "Yaa Gooftaa, godhe hubattanii?" **13** Isin, 'Barsiisa', 'Gooftaa's' naan ergaa keenya eenyutu amane? Irreen Gooftaa eenyutu mul'ate?" jedhu sun akka raawwataamuuf ture. **39** Sababii jettu; anis waan isuma isin jettan ta'eeif isin dhuguma kanaaf isaan amanuu hin dandeenyie; Isaayyaas iddo biraatti alkana jedheeraati; **40** "Ija isaaniiiti akka hin argineef, qalbii isaaniiiti akka hin hubaneef, akka ani isaan fayyisuufis akka gara kootti hin deebineef, inni ija isaanii jaamseeraati; garaa isaanii jabeesseera." **41** Akkuma ani isiniif godhe kana isinisababii ulfina isaa argee waa'ee isasas dubbateef waan kana jedhe. **42** Ta'us hooggantoota keessaa iyyuu namoonni baay'een isatti amanan. Garuu waan mana sagadaati nu baasu jedhanii Fariisotsa sodaataniif amantii isaanii ifatti hin baafne; **43** isaan ulfina Waqaqa irra ulfina namaa jaallataniiruutii. **44** Yesuusis iyyeeakkana jedhe; "Namni natti amanu isa na erge sanatti amana malee natti miti. **45** Kan na argus isa na erge sana arga. **46** Akka namni natti amanu hundinuu dukkana keessa muru ana miti; ani addunyaa fayyisuufin dhufe malee itti muruuf hin dhufreetii. **48** Namni na didu kan dubbiit koos hin fudhanne abbaa murtii tokko qaba; dubbiin anu dubbadhe sun guyyaa dhumaatti isatti mura. **49** Garuu Abbaa isuma na erge sanatu akka ani waanen dubbadhe sana jedhu na ajaje malee ani ofii koottiin hin dubbanne. **50** Akka ajajni isaa jirenya bara baraa ta'e nan beeka. Kanaafuu wannu ani dubbadhu kam iyyuu waan akka ani dubbadhuuf Abbaan natti himee dha." (*aiōnios g166*)

13 Yeroon sun Ayyaana Faasiikaatiin dura ture. Yesuusis akka addunyaa kana keessa gara Abbaa dhaquduhaaf sa'attiin isaa ga'e ni beeke. Innis warra kan isaa ta'an kannene addunyaa keessa turan ni jaallate; hamma dhumaattis isaan jaallate. **2** Yeroo irbaataatti diiyaabiloos akka inni Yesuusin dabarsee kennuuf Yihuudaa Keeriyoticha ilma Simoon keessa duraan dursee yaada kaa'e. **3** Yesuusis akka Abbaan waan hunda harka isatti kenne, akka Waaqa biraa dhufee fi akka gara Waaqaatti deebi'u illee beeka ture; **4** kanaaf irbaata irraa ka'ee, wayyaa isaa kan irraan uffate of irraa fuudhee lafa kaa'e; fooxaas mudhiitti hidhate. **5** Ergasi gabateetti bishaan naqatee miilla barattootaa dhiquu fi fooxaa mudhiitti hidhate sanaanis haqqu jalqabe. **6** Innis gara Simoon Phexros dhufee; Phexrosis, "Yaa Gooftaa, situ miilla koo naa dhiqqa?" jedheen. **7** Yesuus immoo debibisee, "Waan ani hoijechaa jiru ati amma hin beektu; booddee garuu ni hubatta" jedheen. **8** Phexrosis, "Hin ta'u; ati gonkumaa miilla koo naa hin dhiqxu" jedheen. Yesuusis debibisee, "Yoo ani siif dhiquu baadhe ati na biraa qooda hin qabaattu" jedheen. (*aiōn g165*) **9** Simoon Phexrosis debibisee, "Yaa Gooftaa, yoos harka koo fi mataa koos malee miilla koo qofa hin ta'in" jedheen. **10** Yesuusis, "Namni dhagna isaa dhigate tokko miilla isaa qofa dhiqachuu isa barbaachisa; dhagni isaa guutuun

qulqulluu dha. Isin qulqulluu dha; garuu hunda keessan jiru beeka tureetii; sababiin inni, "Qulqulluu hunda keessan miti" jedheefis kanuma. **12** Innis erga miilla isaanii dhiquee booddee, uffata isaa uffatee iddo isattideebi'ee taa'e. Akkanas jedheen; "Isin waan ani isiniif jettu; anis waan isuma isin jettan ta'eeif isin dhuguma jettan. **14** Yoos erga ani Gooftaa fi Barsiisaan keessan miilla keessan isiniif dhiquee, isinis akkasuma miilla walii dhiquu qabdu. **15** Akkuma ani isiniif godhe kana isinisababii gootaniif ani fakkeenyia isiniif kenneera. **16** Ani dhuguman, dhuguman isinitti hima; garbichi gooftaa isaa hin caalu; ergamaanis kan isa erge hin caalu. **17** Egaa isin yoo waan kana beektanii hojji irra oolchitan isin eebbfamoo dha. **18** "Ani waa'ee hunda keessanii dubbachaa hin jiru; ani warran filadhe nan beeka. Kun garuu dubbiin Kataabbii Qulqulluu kan, 'Inni buddeena koo nyaate koomee isaa natti ol fudhate' jedhu sun akka guutamuuf. **19** "Isin yommuu wannu kun ta'utti akka ani Isa ta'e akka amantaniif utuu inni hin ta'in amma isinitti nan hima. **20** Ani dhuguman, dhuguman isinitti hima; kan nama ani ergu kam iyyuu simatu hundinuu na simata; kan na simatu hundis isa na erge sana simata." **21** Yesuusis erga kana dubbatee booddee hafuuraan jeeqamee, "Ani dhuguman, dhuguman isinitti hima; isin keessaa tokko dabarsee na kenna" jedheen dhugaa ba'e. **22** Barattoonni akka inni waa'ee eenyuu dubbatee wallaanil wal ilalan. **23** Barattoona keessaa inni Yesuus isaa jaallatu tokko Yesuusitti irkatee maaddiitti dhi'aatee ture. **24** Simoon Phexrosis, "Mee eenyuu jechuu isaa akka ta'e isaa gaafadhu!" jedheen nyaaraan barataa sanatti hime. **25** Innis qoma Yesuusitti hirkatee, "Yaa Gooftaa, eenyu inniif?" jedheen gaafate. **26** Yesuusis debibisee, "Namichi ani buddeena afaan kaa'ata tokkoo caabii keessa cuuphee kennuufisa" jedhe. Innis buddeena caabii keessa cuuphee Yihuudaa ilma Simoon Keeriyotichaatiif kenne. **27** Yihuudaa akkuma inni buddeenechaa fudhateen Seexanni itti gale. Yesuusis, "Waan gochuuf jirtu dafii godhi" isaan jedhe. **28** Warrna nyaataaf tataa'an keessaa namni tokko iyyuu waan inni akkas isaaan jedheef hin hubanne. **29** Sababii Yihuudaa korojoo maallaqaa baachaa tureefis isaan keessaa namoonni tokko tokko waan Yesuus, akka inni waan Ayyaanaaf barbaachisu bitu yookaan akka inni hiyyeyyiif waa kenu isatti hime se'an. **30** Yihuudaa akkuma buddeena sana fudhateen gad ba'e. Yeroon sunis halkan ture. **31** Erga Yihuudaa gad ba'e booddee Yesuus akkana jedhe; "Amma Ilmi Namaa ulfaateera; Waaqnis isaan ulfina argateera. **32** Waaqnis erga isaan ulfina argateer. Waaqnis ofuma isatiin Ilma ulfeessa; inni takkumaanisa ulfeessa. **33** "Yaa ijoolle, ani yeroo gabaabaaf isin wajjinan jira. Isin na barbaaddu; ani akkuma Yihuudootaan, 'Iddo anidhaqu isin dhufuu hin dandeessan' jedhe sana ammas isiniin nan jedha. **34** "Akka isin wal jaallattaniif ani ajaja haaraa isiniif kenna. Akkuma ani isin jaalladhetti isinis akkasuma wal jaalladhaa. **35** Yoo isin jaalala walif qabaattan namoonni hundinuu akka isin barattoota koo taatan kanaan ni beeku." **36** Simoon Phexrosis, "Yaa Gooftaa,

eessa dhaqxa?" jedhee isa gaafate. Yesuusis, "Ati amma iddo an dhaqu na faana dhaquu hin dandeessu; gara booddeetti garuu na duukaa buuta" jedhee deebiseef. **37** Phexrosis, "Yaa Gootaa, ani maaliifan amma si duukaa bu'uu hin dandeenyen? Ani siif jedhee lubbuu koo nan kenna" jedheen. **38** Yesuusis deebisee, "Ati dhuguma naaf jettee lubbuu kee ni kennita? Ani dhuguman, dhuguman sitti hima; ati utuu indaanqoon hin iyin yeroo sadii na ganta" jedheen.

14 "Garaan keessan hin raafamin. Waaqatti amanaa; nattis amanaa. **2** Mana Abbaa koo keessa iddo jireenyaa baay'eetu jira; utuuakkana ta'u baatee silaa isinittin hima ture. Ani iddo isinii qopheessuu achin dhaqatii. **3** Anis yoon dhaqee iddo isinii qopheesse, akka isinis iddo an jiru jiraattaniif deebi'ee dhufreen ofitti isin fudhadha. **4** Isinis karraa iddo an dhaquu ni beektu." **5** Toomaasis, "Yaa Gootaa, ati eessa akka dhaqxu nu hin beeknu; yoos akkamitti karraa sana beekuu dandeenyen ree?" jedheen. **6** Yesuusis akkana jedhee deebiseef; "Karaa fi dhugaan, jireenyi anuma. Yoo anaan ta'e malee eenyu iyiyu gara Abbaa hin dhufu. **7** Utuu na beektanii silaa Abbaa koos akkasuma ni beektu turtan; ammaa jalqabdanii isin beektu; isas argitaniirtu."

8 Filiphoo, "Yaa Gootaa, Abbaa nutti argisiisi; kun nu ga'aatii" jedheen. **9** Yesuusis akkana isaan jedhe; "Yaa Filiphoo, ani yeroo dheeraa akkanaa isin wajjin jiraadhee, ati amma illee na hin beeknue? Namni na arge Abbaas argeera. Yoos ati akkamitti, 'Abbaa nutti argisiisi' jechuu dandeessa ree? **10** Akka ani Abbaa keessa jiru, Abbaanis akka na keessa jiru ati hin amantu? Ani dubbii isinittti dubbashu kana ofuma kootiin hin dubbashu. Garuu Abbaa isa na keessa jiraatuut hojji isaa hojjeta. **11** Akka ani Abbaa keessa jiru, Abbaanis akka na keessa jiru na amanaa; yookaan sababii hojji sanaatiif na amanaa. **12** Ani dhuguman, dhuguman isinittti hima; namni natti amanu hojji ani hojjedu ni hojjeta. Ani waanan gara Abbaa dhaquuif inni waan kana caalu iyiyu ni hojjeta. **13** Akka Abbaan Ilmaan ulfina argatuuf ani waan isin maqaa kootiin kadhattan kam iyiyu nan raawwadha. **14** Yoo isin maqaa kootiin waan kam iyiyu na kadhattan ani nan raawwadha. **15** "Isin yoo na jaallattan ajaja koo eegaa. **16** Ani Abbaa nan kadhada; innis akka inni bara baraan isin wajjin jiraatuuf Jajjabeessaa biraa isinii kenna; (**aiōn g165**) **17** inni Hafuura dhugaa ti. Addunyaan waan isa hin arginee fi waan isa hin beekneef isa fudhachuu hin danda'u. Isin garuu waan inni isin wajjin jiraatuuf, isin keessas waan jiruuf isin ni beektu. **18** Ani akka ijoolee haadhaa fi abbaa hin qabneetti isin hin dhiisu; gara keessan nan dhufa. **19** Yeroo muraasa booddee addunyaan deebi'ee na hin argu; isin garuu na argitu. Sababii ani jiraadhuu isinis ni jiraattu. **20** Akka ani Abbaa koo keessa jiru, akka isin na keessa jirtan akka anis isin keessa jiru gaafas ni beektu. **21** Namni ajajawwan koo qabu, isaanis kan eegu, inni na jaallata. Nama na jaallat Abbaan koo ni jaallata; anis isa nan jaalladha; isattis of nan mul'isa." **22** Yihuudaa Keeriyoticha utuu hin ta'in inni Yihuudaa kaan, "Yaa Gootaa, ati maaliif addunyaatti utuu hin ta'in nutti of mul'isuu barbaadda?" jedheen. **23**

Yesuusis akkana jedhee deebiseef; "Namni na jaallatu kam iyiyu dubbii koo ni eega. Abbaan koo isa ni jaallata; nus gara isaa ni dhufna; iddo jireenyaa isin wajjin ni godhanna. **24** Namni na hin jaallanne dubbii koo hin eegu. Dubbiin isin dhageessan kunis kan Abbaa na erge sanaati malee kan koo miti. **25** "Ani utuman isin wajjin jiruu waan kana isinittti dubbashu. **26** Jajjabeessaa sun, Hafuuri Qulqulluun kan Abbaan maqaa kootiin ergu garuu waan hunda isin barsiisa; waan ani isinittti hime hundas isin yaadachiisa. **27** Ani nagaa isin biratti na hambisa; nagaa koos isinif nan kenna. Ani akka addunyaan kennutti isinif hin kennu. Garaan keessan hin raafamin; hin sodaatinis. **28** "Isin akka ani, 'Ani nan deema; deebi'ees gara keessan nan dhufa' jedhe dhageessaniirtu. Utuu na jaallattanii silaa gara Abbaa dhaquu kootti ni gammaddu turtan; Abbaan na caalaatii. **29** Akka yommuu wanni kun ta'utti isin amantaniif utuu wanni kun hin ta'in anि amma duraan dursee isinittti himeera. **30** Waan bulchaan addunyaa kanaa dhufuuf, ani si'achi isin wajjin baay'ee hin dubbashu; inni narraa homaa hin qabu; **31** garuu akka ani Abbaa jaalladhu addunyaan akka beekuu, ani akkuma Abbaan na ajajetti nan hojjeda. "Ka'aa, asii ni deemnaa.

15 "Ani muka wayinii dhugaa ti; kan dhaabes Abbaa koo ti. **2** Inni damee koo kan ija hin naqanne hunda muree gata; damee ija naqatu immoo akka inni caalaatti naqatuuf irraa qora. **3** Isin dubbii ani isinittti dubbashu amma qulqulluun dha. **4** Na keessa jiraadhaa; anis isin keessa nan jiraadhaa. Akkuma dameen yoo muka wayinittti jiraate malee ofuma isaatii ija naqachuu hin dandeenyen, isinis yoo na keessa jiraattan malee ija naqachuu hin dandeessan. **5** "Ani muka wayinii ti; isini immoo dameewwan. Namni yoo na keessa jiraate, anis yoon isa keessa jiraadhe inni ija baay'ee naqata; isin narraa gargar baatanii homaa gochuu hin dandeessaniirti. **6** Namni na keessa hin jiraane akka damee gad gatamee goguu ti. Dameewwan akkanaa walitti qabamanii ibiddatti naqamu; ni gubamus. **7** Isin yoo na keessa jiraattan, dubbiin koos yoo isin keessa jiraate, waanuma feetan kadhadaah; innis isinif ni kennama. **8** Isin yoo ija baay'ee naqattanii fi yoo barattoota koo taatan, kanaan Abbaan koo ulfina argata. **9** "Akkuma Abbaan na jaallatetti anis akkasuma isin jaalladheera. Egaa jaalala koo keessa jiraadhaa. **10** Akkuma ani ajajawwan Abbaa kootii eegee jaalala isaa keessa jiraadhu, isinis yoo ajajawwan koo eegdan jaalala koo keessa ni jiraattu. **11** Akka gammachuun koo isin keessa jiraatuuf fi akka gammachuun keessanis guutuu ta'uff ani waan kana isinittti himeera. **12** Ajajni koo isa kana: Akkuma ani isin jaalladheti isinis wal jaalladhaa. **13** Enyu iyiyu jaalala guddaa kan namni lubbuu isaa dabarsee michoota isaaftiif kennu sana irra caalu hin qabu. **14** Waan ani isin ajaje yoo raawwattan isin michoota koo ti. **15** Garbichi waan gooftaan isaa hojjetu waan hin beekneef, ani si'achi garboota isintiin hin jedhu. Qooda kanaa ani michoota isinif jedheera; anis waanan Abbaa koo irraa dhaga'e hundumaa isin beeksiseeraati. **16** Isinis akka dhaqxanii ija naqattanii, iji keessanis akka jiraatuuf anatu isin filatee isin muude malee isin na hin

filanne. Kunis akka Abbaan waan isin maqaa kootiin argitu.” 17 Barattoota isaa keessaas tokko tokko, “Inni, kadhattan kam iyyuu isinii kennuuf. 18 Ajajni koo isa ‘Isin yeroo muraasaaf na hin argitan; yeroo muraasaaf kana: Wal jaalladhaa. 19 “Yoo addunyaan isin jibbe, akka immoo deebitani na argitu’ akkanumas ‘Ani waanan inni isin dura na jibbe beekaa. 19 Utuu isin kan addunyaa gara Abbaa dhaquuf’ nuun jechuun isaa maal jechuu taatanii silaa addunyaan kan ofii isaa ni jaallata ture. isaa ti?” waliin jedhan. 18 Isaanis, “Yeroo muraasaaf” Amma garuu waan ani addunyaa keessaa isin filadheef jechuun isaa maal jechuu isaa ti? Maal jechuu isaa akka isin kan addunyaa miti. Kanaafuu addunyaa isin jibba. ta’e nu hin beeknuu” jedhan. 19 Yesuus immoo akka 20 Dubbii ani, ‘Garbichi gooftaa isaa hin caalu’jedhee isaanisa gaafachuu barbaadan beekee akkana jedheen; isinitti hime sana yaadadhaa. Isaan erga na ari’atani, “Wanni ani, ‘Isin yeroo muraasaaf na hin argitan; yeroo isinis ni ari’atu. Yoo dubbii kootiif ajajaman, dubbii muraasaaf immoo deebitani na argitu’ jedhe sun maal keessanifiis ni ajajamu. 21 Isaan waan Isa na erge sana jechuun koo akka ta’e wal gaafachaa jirtuu? 20 Ani hin beekneef, sababii maqaa kootiif waan kana hunda isin irratti raawwatu. 22 Utuu ani dhufee isaanitti himuu baadhee silaa cubbuu isaanitti hin ta’u ture. Amma baadhee silaa cubbuu isaanitti sababii dhi’eeffatan hin qaban. 23 Namni na jibbu Abbaa koos ni jibba. 24 Utuu ani hojji namni biraa tokko iyyuu hin hoijetin gidduu isaanitti hoijechuu baadhee silaa cubbuu isaanitti hin ta’u ture. Amma garuu utuma waan ani hojjedhe arganuu anas Abbaa koos jibbaniiru. 25 Kunis akka dubbiin Seera isaanii keessatti, ‘Isaan akkasumaan na jibban’jedhamee barreeffame sun raawwatumuu ta’e. 26 “Jajjabeessaan ani Abbaa biraa isinii ergu, jechuunis Hafuurri Dhugaa inni Abbaa keessaa ba’u sun yommuu dhufutti waa ee koo dhugaa ba’a. 27 Isinis jalqabaa kaaftanii waan na wajjin turtaniif dhugaa baatu.

16 “Ani akka isin hin gufanneef jedhee wantoota kanneen isinitti himeera. 2 Isaan mana sagadaa keessaa isin ari’u; dhugumaan yeroon itti namni isin aijeesu kam iyyuu akka waan Waaqa tajaajiluutti yaadu tokko ni dhufa. 3 Isaanis waan Abbaa yookaan na hin beekiniif wantoota kanneen godhu. 4 Anis akka isin yommuu yeroon sun ga’utti isaan yaadtattaniif wantoota kanneen isinitti himeera. Ani waanan isin wajjin tureef jalqabati wantoota kanneen isinitti hin himne. 5 “Amma garuu ani gara isa na ergee nan dhaqa; ta’us isin keessaa namni, ‘Ati eessa dhaqx?’ jedhee na gaafatu tokko iyyuu hin jiru. 6 Garuu waan ani wantoota kanneen isinitti himeef garaan keessan gaddaan guutameera. 7 Ani garuu dhuguman isinitti hima; deemuun koo bu’aa isiniif qaba; yoo ani deeme malee Jajjabeessaan sun gara keessan hin dhufu; ani yoon deeme garuu isa isiniif nan erga. 8 Innis yommuu dhufutti akka addunyaaan waa’ee cubbuu, waa’ee qajeelummaati fi waa’ee murtii dogoggoree jiru mirkaneessa; 9 waa’ee cubbuu, sababii namoonni natti hin amanneef; 10 waa’ee qajeelummaa, sababii ani gara Abbaa dhaquu fi sababii isinis si’achi na hin argineef; 11 waa’ee murtii immoo sababii bulchaa addunyaa kanaatti murameef. 12 “Ani amma iyyuu waanan isinitti himu baay’ee qaba; isin garuu amma baachuu hin dandeessan. 13 Hafuurri dhugaa sun yommuu dhufutti gara dhugaa hundaatti isin geessa. Inni waan dhaga’u qofa dubbata malee ofuma isataatiin hin dubbatu; waan dhufuuf jirus isinitti hima. 14 Innis sababii waanuma koo fuudhee isinitti beeksisuuf ulfina naa kenna. 15 Wanni Abbaan qabu hundinuu kan koo ti. Inni waanuma koo fuudhee isinitti beeksisa jechuun koos kanumaa. 16 “Isin yeroo muraasa booddee na hin argitan; yeroo muraasa booddee immoo deebitani na

argitu.” 17 Barattoota isaa keessaas tokko tokko, “Inni, kadhattan kam iyyuu isinii kennuuf. 18 Ajajni koo isa ‘Isin yeroo muraasaaf na hin argitan; yeroo muraasaaf kana: Wal jaalladhaa. 19 “Yoo addunyaan isin jibbe, akka immoo deebitani na argitu’ akkanumas ‘Ani waanan inni isin dura na jibbe beekaa. 19 Utuu isin kan addunyaa gara Abbaa dhaquuf’ nuun jechuun isaa maal jechuu ta’e nu hin beeknuu” jedhan. 19 Yesuus immoo akka 20 Dubbii ani, ‘Garbichi gooftaa isaa hin caalu’jedhee isaanisa gaafachuu barbaadan beekee akkana jedheen; isinitti hime sana yaadadhaa. Isaan erga na ari’atani, “Wanni ani, ‘Isin yeroo muraasaaf na hin argitan; yeroo isinis ni ari’atu. Yoo dubbii kootiif ajajaman, dubbii muraasaaf immoo deebitani na argitu’ jedhe sun maal keessanifiis ni ajajamu. 21 Isaan waan Isa na erge sana jechuun koo akka ta’e wal gaafachaa jirtuu? 20 Ani hin beekneef, sababii maqaa kootiif waan kana hunda isin irratti raawwatu. 22 Utuu ani dhufee isaanitti himuu baadhee silaa cubbuu isaanitti hin ta’u ture. Amma baadhee silaa cubbuu isaanitti sababii dhi’eeffatan hin qaban. 23 Namni na jibbu Abbaa koos ni jibba. 24 Utuu ani hojji namni biraa tokko iyyuu hin hoijetin gidduu isaanitti hoijechuu baadhee silaa cubbuu isaanitti hin ta’u ture. Amma garuu utuma waan ani hojjedhe arganuu anas Abbaa koos jibbaniiru. 25 Kunis akka dubbiin Seera isaanii keessatti, ‘Isaan akkasumaan na jibban’jedhamee barreeffame sun raawwatumuu ta’e. 26 “Jajjabeessaan ani Abbaa biraa isinii ergu, jechuunis Hafuurri Dhugaa inni Abbaa keessaa ba’u sun yommuu dhufutti waa ee koo dhugaa ba’a. 27 Isinis jalqabaa kaaftanii waan na wajjin turtaniif dhugaa baatu.

17 Yesuus wantoota kanneen dubbatee gara samii ol ilaalee akkana jedhe: “Yaa Abbaa, sa’aatin sun ga’era. Akka Ilmi kees ulfina siif kennuuf, ati Ilma keetifi ulfina kenna. 2 Akka inni warra ati isaaaf kennite hundaaf jireenyi bara baraa kennuuf, nama hunda irratti taayitaa isaaaf kenniteertaaifi. (aiōnios g16) 3 Jireenyi bara baraa kana: innis akka isaan si’i Waaqa dhugaa tokkichaai fi Yesuus Kiristoos isaa ati ergite sana beekaniif. (aiōnios g16) 4 Ani hojji ati akka ani hojjedhuu natti kennite sana raawwachuuudhaan lafa irratti ulfina siif kenneera. 5 Yaa Abbaa, amma immoo ati ulfina ani utuu addunyaa

hin uumaminiin dura si biratti qabaadhe sanaan of achitti wal argaa waan tureef, Yihuudaan inni Yesusin biratti na ulfeessi. **6** “Ani namoota ati addunyaa keessaan dabarsee kenu sunis iddo sana beeka ture. **3** Kanaafuu naa kennitetti maqaa kee beeksiseera. Isaan kan kee Yihuudaan tuuta loltootaati fi qondaaltota luboota turan; ati isaan naa kennite; isaanis dubbii kee eeganiiru. hangafootaa fi Fariisots biraa ergaman dura deemaa achi **7** Isaan akka wanni ati anaaf kennite hundumtuu si biraa dhufe. Isaanis guca, ibsa fi mi'a lolaa qabatanii turan. **4** dhufe amma beekaniiru. **8** Ani dubbii ati anaaf kennite Yesusis waan isa irra ga'uuf jiru hunda beeknaan gad isaanif kennereeratii; isaanis fudhataniiru. Akka ani si ba'ee, “Isin eenyun barbaaddu?” jedhee isaan gaafate. **5** biraa ba'es dhugumaan beekaniiru; akka ati na ergites Isaanis deebisanii, “Yesus isa Naazreetti” jedhan. Yesus amananiiru. **9** Ani isaanif nan kadhadha. Warri ati immoo, “Ani isaa dha” jedhe. Yihuudaan inni dabarsee naa kennite waan kan kee ta'anif isaaniifin kadhadha isa kennu sunis jara wajjin achi dhaabachaa ture. **6** malee addunyaa hin kadhadhu. **10** Wanni ani qabu Yommuu Yesus, “Ani isaa dha” isaanii jedhetti dugda hundinuu kan kee ti; wanni ati qabdu hundinuu kan duubbatti deebi'anii lafatti kukkufan. **7** Inni ammas, koo ti. Anis kanaan ulfina nang arbadha. **11** Ani si'achi “Isin eenyun barbaaddu?” jedhee isaan gaafate. Isaanis, addunyaa keessa hin turu; isaan garuu amma iyuu “Yesus isa Naazreetti” jedhan. **8** Yesusis deebisee, “Ani, addunyaa keessa jiru; ani gara kee nan dhufa. Yaa Abbaa ‘Ani isaa dha’ isiniin jedheera. Kanaafuu, isin yoo na Qulqulluu, akkuma nu tokko taane sana isaanis tokko barbaaddan namoota kanneen dhiisaan haa deemanii!” akka ta'anif maqaa kee kan naa kennite sanaan isaan jedhe. **9** Kunis akka dubbiin inni, “Ani warra ati naa eegi. **12** Ani yeroo isaan wajjin turetti, maqaa kee kan kennite keessaan tokko illee hin ganne” jedhee dubbate ati naa kennite sanaan isaan nan eege; isaan eegeeras. sun raawwatumuu ta'e. **10** Simoon Phexros goraadee Akka Katabbiin Qulquluun raawwatumuuvis ilma badii qabu luqqifatee garbicha luba ol aanaa dha'ee gurra isaa sana malee isaan keessaan nammi tokko iyuu hin badne. mirgaa irraa kute. Maqaan garbicha sanaas Maalkoosii **13** “Amma garuu ani gara kee nan dhufa; gammachuu koos akka isaan keessatti giutuu ta'uuf, ani amma iyuu dha. **11** Yesusis Phexrosiin, “Goraadee kee man'ee isaatti utuman addunyaa keessa jiruu wantoota kanneen nan deebisil! Ani xoofoo Abbaan naa kennet hin dhuguu?” dubbada. **14** Ani dubbii kee isaanif kennere; akkuma Yihuudootaas Yesusin qabanii hidhan. **13** Isaanis ani kan addunyaa hin ta'in, isaanis waan kan addunyaa duraan dursanii Haannaasitti isa geessan; Haannaas hin ta'inif, addunyaa isaan jibbeera. **15** Ani akka ati isa abbaa niittii Qayyaaffaa ti; Qayyaaffaan immoo bara sana hamaa sana isaan irraa eegduuf malee akka ati addunyaa luba ol aanaa ture. **14** Qayyaaffaan isa akka namni tokko keessaan isaan baaftuuf si hin kadhadhu. **16** Akkuma ani uummataaf du'un wayyu Yihuudoota gorsee turee dha. kan addunyaa hin ta'in isaanis akkasuma kan addunyaa **15** Simoon Phexrosi fi barataan biraa Yesus faana bu'an. miti. **17** Dhugaadhaan isaan qulquleessi; dubbiin kee Barataan sunis waan luba ol aanaa biratti beekamaa dhugaa dha. **18** Akkuma ati gara addunyaaatti na ergite tureef, Yesus wajjin dallaa luba ol aanaa keessa seene; sana anis gara addunyaaatti isaan ergeera. **19** Akka **16** Phexros garuu balbala dura ala dhaabachaa ture. isaanis dhugumaan qulqulla'anif, ani isaanif jedhee Barataan luba ol aanaa biratti beekamaa ture kaan of nan qulquleessa. **20** “Ani warra dubbii isaaniitiin gad ba'ee intala balbala eegdutti himee Phexrosin ol natti amananiifis malee isaan kana qofaaf hin kadhadhu; tokko akka ta'anif, ulfina ati naaf kennite sana anis turan. Phexrosis isaan wajjin dhaabatee qaqqammachaa isaanif kennere; **23** kunis akka isaan guutummaatti ture. **19** Yommus lubni ol aanaan Yesusin waa'ee tokko ta'anif ani keessa naan jiraadha; ati immoo barattoota isatii fi waa'ee barsiisa isaa gaafate. **20** na keessa jiraatta. Yoos akka ati na ergitee fi akkuma na Yesusisakkana jedhee deebiseef; “Ani ifatti jaallattetti akka isaanis jaallatte addunyaa ni beeka. addunyaaatti dubbadheera; iddo Yihuudooni hundi **24** “Yaa Abbaa, akka warri ati naa kennite kunneen itti walitti qabamanitti, manneen sagadaatti fi mana iddo anि jiru na wajjin jiraatanii fi akka isaan ulfina qulqullumma keessattis ani yeroo hunda barsiisaan koo kan ati utuu addunyaa hin uumaminiin dura waan ture. Ani waan tokko illee icciitiidhaan hin dubbanne, na jaallatteef naa kennite sana arganis nan barbaada. **21** Ati maalif na gaafatta? Warra waan ani isaanii **25** “Yaa Abbaa Qajeelticha, addunyaa si hin beeku; jedhe dhaga'an gaafadhu. Kunoo isaan waan ani jedhe ani garuu sin beeka; isaan kunis akka ati na ergite ni beeku.” **22** Yommuu Yesus wantoota kanneen jedhetti ture. Ani waan tokko illee icciitiidhaan hin dubbanne, qondaaltota achi ijaajja turan keessaan tokko, “Luba ol keessa jiraatuuf, anis akka isaan keessa jiraadhuuf ani aanaafakkana deebiftaa?” jedhee isa kabale. **23** Yesusis akka maqaan kee isaan biratti beekamu godheera; akka deebisee, “Yoo ani waan hamaa dubbadhe jiraadhe, waan hamaa sana dhugaa ba'i. Yoo ani waan qajeelaa dubbadhe jiraadhe garuu ati maalif na rukutta?” beekamus nan godha.” **24** Haannaasis Yesusin akkuma inni hidhamee jirutti gara lubicha ol aanaa, gara Qayyaaffaatti erge. **25** Simoon Phexros dhaabatee ibidda qaqqammachaa

18 Yesus wantoota kanneen dubbatee barattoota isaa wajjin Sulula Qeediroon gama iddo biqiltuun ture tokkotti ce'e; innis, barattoonni isaas achi keessa seenan. **2** Yesus yeroo baay'ee barattoota isaa wajjin

ture. Kanaafuu isaan, "Atis barattoota isaa keessaa tokko mitii?" jedhaniin. Inni immoo, "Ana mitii" jedhee haale. **26** Garboota luba ol aanaa keessaa firri namicha Phexros gurra isaa irraa kute sanaa tokko, "Ani iddo biqiltuutti isaa wajjin si hin arginee?" jedheen. **27** Phexros ammas ni gane; yommusuma indaangoon iyye. **28** Yihuudoonis Yesuusin mana Qayyaffaatii fuudhanii masaraa bulchaa warra Roomaatti geessan. Yeroon sun ganama barii ture; Yihuudoonis akka hin xuroofneef jedhanii masarao ol hin seenne; kunis akka Faasiikaan nyaachuu danda'anif. **29** Kanaafuu Phiilaaxoos gara isaaniitti gad ba'ee, "Himanni isin namicha kana irratti dhi'eessitan maali?" jedhee gaafate. **30** Isaanis, "Utuu namichi kun yakka hojechuu baatee nu silaa isa dabarsinee sitti hin kenninu ture" jedhanii deebisanifi. **31** Phiilaaxosis, "Isin ofuma keessanii isaa fuudhaati akka seera keessanii itti muraa" jedheen. Yihuudoonis, "Nu garuu nama tokko illee ajjeesuuf mirga hin qabnu" jedhaniin. **32** Kunis wann Yesuus akka du'a akkamitiin du'uuf jiru argisiisuuf jedhee dubbate sun akka raawwatamuuf ta'e. **33** Phiilaaxoos ammas masaraa mootummaa seene; Yesuusin ofitti waamee, "Ati mootii Yihuudoootaati?" jedhee isa gaafate. **34** Yesuusis, "Waan kana sumatu jedhe moo namoota biraatu waa'ee koo sitti him?" jedhee gaafate. **35** Phiilaaxosis debisee, "Anatu Yihuudiidhaa ree? Kan dabarsee natti si kenne sabuma keetii filuboota hangafoota. Garuu ati maali gooteeti?" jedheen. **36** Yesuusis, "Mootummaan koo kan addunyaa kanaati miti. Utuu kan addunyaa kanaa ta'ee silaa akka ani dabarfamee Yihuudoottati hin kennamneef tajaajiltooni koo naa lolu turan. Amma garuu mootummaan koo kan addunyaa kanaa miti" jedhe. **37** Phiilaaxosis, "Yoos ati mootii dha kaa!" jedheen. Yesuus immoo, "Akka ani mootii ta'e atuu jette. Dhugumaan wannani dhaladhee gara addunyaa dhufefis dhugaadhaaf dhugaa ba'uuf. Namni dhugaaf dhaabatu hundinuu sagalee koo dhaga'a" jedhee deebise. **38** Phiilaaxosis, "Dhugaan maal inni?" jedheen. Innis erga waan kana dubbatee boodhee amma illee Yihuudoottati gad ba'ee akkana jedheen; "Ani balleessa tokko illee isaa irratti hin arganne. **39** Garuu isin akka ani yeroon Faasiikaatti nama tokko gad isiniif dhiisii bartee godhattaniirtu. Kanaafuu akka ani, 'Mootii Yihuudoootaa' gad isiniif dhiisu barbaadduu?" **40** Isaan amma illee iyyanii, "Lakki, Barabbaas malee isa mitil!" jedhan. Barbaas kun saamtuu ture.

iyuu isa irratti hin arganne" jedheen. **7** Yihuudoonis deebisanii, "Nu seera qabna; namichi kun waan Ilma Waqaqa of godheef akka seera keenyaatti du'u qaba" jedhan. **8** Phiilaaxosis yommuu dubbi kana dhaga'etti ittuma calchisee sodaate. **9** Innis masaraatti ol deebee'ee, "Ati nama eessaati?" jedhee Yesuusin gaafate. Yesuus garuu deebeii tokko iyuu hin kennineef. **10** Phiilaaxosis, "Ati na jalaa dubbachuu diddaa? Akka ani gad si dhiisuuf taayitaa qabuu fi akka ani si fannistuu taayitaa qabu ati hin beektuu?" jedheen. **11** Yesuus immoo, "Ati utuu olii siif kennamuu baatee silaa taayitaa tokko illee narratti hin qabdu ture. Kanaaf inni dabarsee sitti na kenne sun cubbuu cubbuu caalu qaba" jedhee deebiseef. **12** Phiilaaxosis yeroon sanaa jalqabee Yesuusin gad dhiisu barbaada ture; Yihuudooni garuu, "Ati yoo namicha kana gad dhiipte michuu Qeesaar miti. Namni mootii of godhu kam iyuu Qeesaariin morma" jedhaniii iyyan. **13** Phiilaaxosis yommuu dubbi kana dhaga'etti Yesuusin gad baasee, iddo "Dhagaa Afamaa" kan afaan Ibraayixiitiin "Gabataa" jedhamutti barcuma murtii irra taa'e. **14** Guyyaan sunis guyyaa Qophii Faasiikaat ture; yeroon isaaas gara sa'aati ja'aa ture. Phiilaaxosis Yihuudootaan, "Mootii keessan kunoonti" jedhe. **15** Isaan garuu, "Isa balleessi! Isa balleessi! Isa fannisi!" jedhaniii iyyan. Phiilaaxoos immoo, "Mootii keessan fannisi moo?" jedhee gaafate. Luboonni hangafoonnis, "Nu Qeesaar malee mootii biraahin qabnu" jedhaniii deebisanifi. **16** Kanaaf Phiilaaxoos akka inni fannifamuuuf dabarsee isaanitti kenne. Isaanis Yesuusin fuudhanii deeman. **17** Innis fannoo ofii isaa baadhatee iddo Buqqee Mataa kan afaan Ibraayixiitiin Golgoottaa jedhamutti ol ba'e. **18** Isaanis achitti isa fannisan; isaa wajjinis namoota biraah lama, isaa tokko garanaan, kaan immoo garasiin, Yesuusin immoo gidduu isaaniitti fannisan. **19** Phiilaaxosis Kataabbi, Yesuus Isa Naazreetti, Mooticha Yihuudoota, jedhu tokko barreessee fannoo sanatti maxxanze. **20** Iddoont Yesuus itti fannifame waan magalaaltti dhi'o'oo tureef Yihuudooni hedduun kataabbi sana dubbisaniiru; kataabbi sunis afaan Ibraayixiitiin, Laatiini fi Giriikiin barreeffame. **21** Luboonni Yihuudoootaa hangafoonni Phiilaaxosiin, "Namichi kun, "Ani mootii Yihuudoootaa ti" jedheera' jedhii barreessi malee, 'Inni Mootii Yihuudoootaa ti' jettee hin barreessin" jedhan. **22** Phiilaaxosis, "Ani waanan barreesse, barreesseera" jedhee deebise. **23**

19 Phiilaaxoosis Yesusin fuudhee garafsiise. **2**
Loltoonnis gonfoo qoraattii micciirani dha'anii
mataa isaa irra kaa'an. Isaanis uffata dhiilgee isatti
uffisanii, **3** "Akkam ree, yaa Mootii Yihuudootaa!"
jehcaa gara isaatti deddeebii aa turan. Isas ni kabalan. **4**
Phiilaaxoos amma illee gad ba'ee Yihuudootaan, "Akka
ani balleessaa tokko illee isa irratti hin argatin akka
beektaniif kunoo ani isa gad isiniifin baasa" jedhe. **5**
Yesuusis gonfoo qoraattii kaa'atee, wayyaa dhiilgees
uffatee gad ba'e; Phiilaaxoosis, "Namichi kunoo ti!"
isaanii jedhe. **6** Luboonni hangafoonni fi qondaaltonni
isaanii yommuu isa arganitti, "Fannisi! Fannisi!" jedhanii
iyyan. Phiilaaxoos immoo deebisee, "Isin ofuma keessanii
fuudhaatti isa fannisa malee ani balleessaa tokko

iyuu isa irratti hin arganne” jedheen. 7 Yihuudoonis deebisanii, “Nu seera qabna; namichi kun waan Ilma Waqaqa of godheef akka seera keenyaatti du’uu qaba” jedhan. 8 Philaaxoosis yommuu dubbii kana dhaga’etti ittuma caalchisee sodaate. 9 Innis masaraatti ol deebi’ee, “Ati nama eessaati?” jedhee Yesuusin gaafate. Yesuus garuu deebii tokko iyuu hin kennineef. 10 Philaaxoosis, “Ati na jalaa dubbachuu diddaa? Akka ani gad si dhiisuuf taayitaa qabuu fi akka ani si fannisuuf taayitaa qabu ati hin beektuu?” jedheen. 11 Yesuus immoo, “Ati utuu olii siif kennamuu baatee silaa taayitaa tokko illee narratti hin qabdu ture. Kanaaf inni dabarsee sitti na kenne sun cubbuu cubbuu caaluu qaba” jedhee deebiseef. 12 Philaaxoosis yeroo sanaa jalqabee Yesuusin gad dhiisuuf barbaada ture; Yihuudoonni garuu, “Ati yoo namicha kana gad dhiipte michuu Qeesaar miti. Nanni mootii of godhu kam iyuu Qeesaariin morma” jedhanii iyyan. 13 Philaaxoosis yommuu dubbii kana dhaga’etti Yesuusin gad baasee, iddo “Dhagaa Afamaa” kan afaan Ibraayixsiitiin “Gabataa” jedhamutti barcuma murtii irra taa’e. 14 Guyyaan sunis guyyaa Qophii Faasiikaa ture; yeroon isaas gara sa’atii ja’aa ture. Philaaxoosis Yihuudootaan, “Mootiin keessan kunoo til!” jedhe. 15 Isaan garuu, “Isa balleess! Isa balleess! Isa fannisil!” jedhanii iyyan. Philaaxoosis immoo, “Mootiin keessan fannisi moo?” jedhee gaafate. Luboomni hangafoonis, “Nu Qeesaara malee mootii biraahin qabnu” jedhanii deekaaqoos. 16 Kenet Philaaxoosis kala jiroo fannisif.

deevisamii. **16** Kanaai Phiiixaaxoos akka inni laahimiaaui dabarsee isaanitti kenne. Isaanis Yesusin fuudhanni deeman. **17** Innis fannoo ofii issa baadhatee iddo Golgoottaa Mataa kan afaan Ibraayisxiitiin Golgoottaa jedhamutti ol ba'e. **18** Isaanis achitti isa fannisan; isa wajjinis namoota biraalama, isa tokko garanaan, kaan immoo garasiin, Yesusin immoo gidduu isaanitti fannisan. **19** Phiiixaaxoosis Katabbi, Yesus Isa Naazreetti, Mooticha Yihuuudootaa jedhu tokko barreesee fannoo

Mootii Yihuudootaa Jeana teko ean fessce kumice sanatti maxxanse. **20** Iddoon Yesiuu itti fannifame waan magaalatti dhi'oo tureef Yihuudoonni hedduun katabbi sana dubbisaniiru; katabbiin sunis afaan Ibraayixsiitiin, Laatiinii fi Girikiin barreeffame. **21** Luboonni Yihuudootaa hangafoonni Phiilaaxoosiin, "Namichi kun, "Ani mootii Yihuudootaa ti" jedheera' jedhii barreessi malee, 'Inni Mootii Yihuudootaa ti' jettee hin barreessin" jedhan. **22** Phiilaaxoosis, "Ani

waanan barreesse, barreesseera” jedhee deebise. 23
Loltooni sunis erga Yesuusin fannisanii booddee kittaa
isaa hambisanii wayyaa isaa fuudhanii akka tokko tokko
isaan ga’uuf iddo afuritti hiratan. Kittaan sun hin
hodhamne; olii hamma gadiitts dha’aa tokko ture. 24
Kanaafuu isaan, “Kottaa hin tarrsaasnuu; garuu ixaan
buufannee akka inni kan eeyuu ta’u ilaallaa” waluin
ihdeen. Kanaafuu olla Katahdin Ojibwayttaan.

Jednah. Kunis akka kataabbin Quiquilutin, "Isaan wayyaa koo hiratan; uffata koottis ixaa buufatan" jedhu sun rawawwatamuutu ta'e. Wanni loltoonni godhanis kanuma. **25** Fannoo Yesuus biras haati isaa, obboleettiin haadha isaa, Maariyaam niitiin Qilophaatti fi Maariyaam isheen Magdalaa dhaabataniit turan. **26** Yesuusis yommuu haadha isaatti fi barataa inni jaallatu sana utuu inni ishee cina dhaabatuu argetti haadha isaattiin, "Dubartii

nana! Kunoo, ilma kee” jedhe. **27** Barataan sanaan illee, sunis kophaa isaa dachaafamee iddo biraat ture malee “Kunoo haadha kee” jedhe; barataan sunis sa’atii sanaa huccuu qunce talbaa irraa hoijetame sana bira hin turre. jalqabees gara mana isaatti ishee fudhate. **28** Ergasii **8** Ergasiis barataan biraat inni jalqabatti awwaalicha bira Yesuus akka wanni hundinuu raawwatame beekee akka ga’e sun keessa seene. Innis argee amane. **9** Isaan akka Kataabbiin Qulqulluun raawwatamuuf, “Nan dheebedhe” Yesuus warra du’an keessaa ka’u Kataabbi Qulqulluun jedhe. **29** Qodaan dhangaggaa’aa qabu tokko achi ture; irraa amma iyuu hin beekne tureetii. **10** Barattoonni isaanis dhangaggaa’aa sana keessa ispoonjii cuuphanii sunis gara mana isaanitti deebi’an. **11** Maariyaam garuu hiisophiitti kaa’aniif afaan isaatti qaban. **30** Yesuus isaanis alaan awwaala bira dhaabattee boo’aa turtre. Utuma dhangaggaa’aa sana fudhatee, “Raawwateera” jedhe. boossuus awwaallatti gad jettee ilaalte; **12** isheenis Mataa buusees hafuura isaa kenne. **31** Guyaan sun ergamotoo lama kanneen uffata adaadii uffatanii iddo guyyaa Qophii ture; guyaan itti aanus Sanbataa addaa reeffi Yesuus kaa’amee ture sana, inni tokko mataa ture. Kanaafuu akka reeffi isaanis Sanbataan fannoo irra duraan, kaan immoo miilla jalaan taa’an argite. **13** hin oolle gochuuf jedhanii akka miilla isaanii cabsamee Isaanis, “Dubartii nana, maaliif boossa?” jedhanii. fannoo irraa gad buufamuuf Yihudoonni Phiilaaxoosin Isheen immoo, “Gootfaa koo fudhataniiru; eessa akka kadhatan. **32** Kanaafuu loltoonni dhaqanii miilla namicha isa kaa’aniis ani hin beeku” jetteen. **14** Yommuu waan jalqabaa, miilla namicha Yesuus wajjin fannifame kaaniis kana dubbattee of irra gara galtees Yesuus isaa cabsan. **33** Yommuu gara Yesuus dhufanitti garuu inni achi dhaabatu argite; garuu Yesuus ta’uu isaa hin du’e waan arganiif miilla isaa hin cabsine. **34** Loltoota beekne. **15** Yesuusis, “Dubartii nana, maaliif boossa? sana keessaa inni tokko garuu eeboodhaan cinaacha Eenyun barbaadda?” jedheen. Isheen immoo, nama iddo isaa waraane; yeruma sana dhiigii fi bishaan ba’e. **35** biqiltuu keessa hoijetu seetee, “Yaa goftaa, ati yoo isa Namni waan kana arge rageesseera; ragaan isaaas dhugaa fuitte jiraatte, akka ani dhaqee fudhadhuuf eessa akka dha. Inni akka dhugaa dubbatu ni beeka; inni akka isa keesse natti himi” jetteen. **16** Yesuusis, “Maariyaam!” isinis amantaniiif dubbata. **36** Kunis wanni Kataabbiin jedheen. Isheenis isatti gara galtee afaan Ibraayisxiitiin, Qulqulluun, “Lafeen isaa tokko iyuu hin cabsamu” “Rabbuniil” jetteen. Hiikkaan isaaas “Barsiisaas” jechuu jedhe sun akka raawwatamuuf ta’e. **37** Ammas Kataabbiin dha. **17** Yesuus immoo, “Ani amma illee waan gara Qulqulluun biraa, “Isaanis isaa waraanan sana ni ilaalu” Abbaatti ol hin ba’iniif na hin tuqin. Garuu obboloota jedha. **38** Ergasii Yoosif namni Armaatiyaa kan sababii koo bira dhaqitii, ‘Ani gara Abbaa kootii fi Abbaa Yihudoota sodaateef dhoksaan barataas Yesuus ture keessanitti, gara Waqa kootii fi Waqa keessanitti ol sun reeffa Yesuus fudhachuu Philaaxoosin kadhate. nan ba’ a’ jedheera jedhittii isaanitti himi” jedheen. **18** Phiilaaxoosis isaaaf eeyyame; kanaafuu inni dhaqee reeffa Maariyaam isheen Magdalaas gara barattootaa dhaqkee, Yesuus fudhate. **39** Niqodemoo inni duraan halkaniii “Ani Gootfaa argeera!” jette. Akka inni waan kana isheen gara Yesuus dhufee tures walmakaa qumbiitii fi argeessa jedhes isaanitti himte. **19** Guyyaa jalqaba torban sanaa gara kiiloo giraamii soddomii afur ulfaatu qabatee galgala utuu barattoonni waan Yihudoota sodaataniiif dhufe. **40** Isaanis reeffa Yesuus fuudhanii akka duudhaa balbala cufatanii walitti qabamanii jiranuu Yesuus Yihudootaatti awwaaluuf urgoottuu wajjin huccuu dhufee isaan gidduu dhaabatee, “Nagaan isiniif haa qunce talbaa irraa hoijetameen kafanan. **41** Iddoo ta’u” jedheen. **20** Innis erga waan kana dubbatee Yesuus itti fannifames lafa biqiltuu tokkotu ture; lafa booddee harka isaatti fi cinaacha isaa isaanitti argisiise. biqiltuu sana keessas iddo awwaalaahaa raa kan namni Barattoonnis yommuu Gootfaa arganitti akka malee tokko iyuu duraan itti hin awwaalamin tokkotu ture. **42** gammadan. **21** Yesuus amma illee, “Nagaan isiniif haa Sababii guyaan sun guyyaa Qophii Yihudootaatturee ta’u! Akkuma Abbaan na erge sana anis isinan erga” fi iddoon awwaalaan sunis waan dhi’ oo tureef Yesuusin jedheen. **22** Innis erga waan kana jedhee booddee Hafuura isaanitti baafateekkana jedheen; “Hafuura Qulqulluun fudhadhaa.” **23** Yoo isin namootaaf cubbuu isaanii dhiiftan isaanii ni dhiifama; yoo isaanii dhiisuu baattan immoo isaanii hin dhiifamu.” **24** Garuu yeroo Yesuus dhufetti warra Kudha Lamaan keessaa Toomaas inni Didimoos jedhamu tokko barattoota wajjin hin turre. **25** Kanaafuu barattoonni warri kaan, “Nu Gootfaa argineerra!” jedhanii isatti himan. Inni garuu, “Ani iddo mismaaraan waraaname harka isaa irratti argu malee, quba koo iddo mismaaraa sana keessa kaa’u malee, harka koos cinaacha isaa keessa kaa’u malee hin amanu” jedheen. **26** Guyyaa saddeeti booddee barattoonni isaa ammas mana keessa turan; Toomaasis isaan wajjin ture. Utuma balbalichi cufamee jiruu Yesuus ol galee isaan gidduu dhaabatee, “Nagaan isiniif haa ta’u” jedheen. **27** Innis Toomaasiin, “Quba kee as fidi; harka koo ilaali. Harka kee diriirfadhuutii cinaacha koo keessa kaa’i. Amani malee amantii hin dhabin” jedhe. **28** Toomaas

20 Guyyaa jalqaba torban sanaa ganama barrii utuma dukkanaa’ee jiruu Maariyaam isheen Magdalaa gara awwaalaan dhaqxee akka dhagaan afaan awwaala sanaa irraa fuudhame argite. **2** Kanaafuu isheen fiigaa gara Simum Phexrosii fi gara barataan biraan Yesuus isa jaallate sanaa dhaqkee, “Gootfaa awwaala keessaa fudhataniiru; eessa akka isa kaa’aniis hin beeknu!” jetteen. **3** Kanaafuu Phexrosii fi barataan kaan ba’aniii gara awwaalichaa dhaqan. **4** Lachan isaanii iyuu ni fiigu turan; barataan kaan garuu Phexros bira darbee fiiguudhaan dursee iddo awwaalaan sana ga’e. **5** Innis gad jedhee ilaalee huccuu qunce talbaa irraa hoijetame lafatti arge malee awwaalicha keessa hin seenne. **6** Simum Phexros immoo isaa duubaan dhufee awwaalicha keessa seenne. Huccuu sanas lafatti arge; **7** akkanumas huccuu mataa Yesuusitti maramee ture arge. Huccuu

immoo, "Gooftaa koo! Waaqa koo!" jedheen. **29** Yesuusis, jaallattaa?" jedhee isa gaafateef gaddee, "Yaa Gooftaa, "Ati waan na argiteef amante; warri utuu hin argin ati waan hunda beekta; akka ani si jaalladhus ni amanan eebbfamoo dha" jedheen. **30** Yesuus barattoota isaa duratti mallattoowwan biraan kanneen kitaaba beekta" jedheen. Yesuusisakkana jedheen; "Hoolota koo soori. **18** Ani dhuguman, dhuguman sitti hima; kana keessatti hin barreffamin hedduu hujjete. **31** ati yeroo dargaggeessa turtetti, ofuma keetiin mudhii Wantoonni kunneen garuu akka Yesuus inni Kiristoos ilma Waaqaa ta'e akka amantaniif, amanuudhaanis akka maqaa isaatiin jireenyaa qabaattaniif barreffame.

21 Wantoota kanneen booddee Yesuus ammas galaana Xibeeriyaas biratti barattoota isaatti of mul'ise. Haalli inni ittiin of mul'isesakkana ture: **2** Simoon Phexros, Toomaas inni Didimoos jedhamu, Naatnaa'el namichi Qaanaa Galilaa, ilmaan Zabdewoosii fi barattooni biraan lama walii wajjin turan. **3** Simoon Phexrosis, "Ani qurxummii qabuu nan dhaqa" isaanii jedhe; isaanis, "Nus si wajjin dhaqna" jedhanii. Gad ba'anis bidiruu yaabbatan; halkan sana garuu homaa hin qabne. **4** Ganama bariidhaanis Yesuus qarqara galaanichaay irra dhaabachaa ture; barattooni garuu akka inni Yesuus ta'e hin beekne. **5** Inni isaan waamee, "Ijoolle, qurxummii tokko illee hin qabdani?" jedhee gaafate. Isaan immoo, "Hin qabnu" jedhanii deebisan. **6** Inni, "Karaa mirga bidiruutii kiyyoo gad darbabhaa; qurxummii ni argattuu" jedheen. Kanaafuu isaan kiyyoo sana gad darbatan; sababii baay'ina qurxummiitiiifis kiyyoo sana harkisuudadhaban. **7** Barataan inni Yesuus isa jaallachaa ture sunis, "Inni Gooftaa dha!" jedhee Phexrositti hime. Kanaafuu Simoon Phexros yommuu "Inni Gooftaa dha" jechuu isaa dhaga'etti waan marxoo isaa of irraa baasee tureef, marxoo isaa marxfatee bishaanitti gad utaale. **8** Barattooni kaan garuu waan qarqara galaanaa irraa dhundhuma dhibba lama caalaa hin fagaatinii kiyyoo qurxummiin keessa guute sana harkisaa bidiruudhaan dhufan. **9** Yommuu lafatti ba'anittis ibidda cileekan qurxummiin irra jiruu fi buddeena achitti argan. **10** Yesuusis, "Mee qurxummii amma qabdan irraa waa fidaa!" isaanii jedhe. **11** Simoon Phexrosis bidiruu sana yaabbatee kiyyoo qurxummiin gurguddaan 153 guute sana gara lafaatti harkise. Kiyyoon sunis qurxummii akkas baay'attuun guutamu illee hin tarasaane. **12** Yesuusis, "Kottaa ciree nyaadhaa!" isaanii jedhe. Barattoota keessaa namni ija jabaatee, "Ati eenu?" jedhee isa gaafate tokko iyuu hin turre. Isaan akka inni Gooftaa ta'e beekaniiruutii. **13** Yesuusis dhufee buddeena sana fuudhee isaanii kenne; qurxummichas akkasuma godhe. **14** Egaan Yesuus erga du'aa kaafamee, kana wajjin yeroo sadaffaa barattoota isaatti mul'ate. **15** Yesuus erga isaan ciree nyaataniif booddee Sim'oont Phexrosiin, "Yaa Simoon ilma Yohannis, ati warra kana caalaa na jaallattaa?" jedhe. Innis, "Eeyyee, yaa Gooftaa; akka ani si jaalladhu attuu ni beekta" jedheen. Yesuusis, "Ilmoolee hoolaa koo soori" jedheen. **16** Yesuus amma illee, "Yaa Simoon ilma Yohannis, ati na jaallattaa?" jedheen. Innis deebisee, "Eeyyee, yaa Gooftaa, akka ani si jaalladhu attuu ni beekta" jedheen. Yesuus immoo, "Hoolota koo tiksi" jedheen. **17** Yeroo sadaffaa, "Yaa Simoon ilma Yohannis, ati na jaallattaa?" jedheen. Phexrosis sababii Yesuus yeroo sadaffaa, "Ati na

Hojii

1 Yaa Tewofilos, ani waan Yesuu hojjechuu fi barsiisuu jalqabe hunda kitaaba koo kan jalqabaa keessatti barreesseera. **2** Wanni kunis waan erga Yesuu ergamoota filate sanaaf karraa hafuura qulqulluutiin ajaja kennee booddee hamma gaafa inni Samiitti ol fudhatameetti ta'ee dha. **3** Innis du'a isaa booddee namoota kanatti of argisiisee waan akka inni jiraataa ta'e mirkaneessu baay'es dhi'eesse; bultii afurtama isaanitti mul'atee waa'ee mootummaa Waqaqaa dubbate. **4** Utuu isaan wajjin jiruu akkana jedhee isaan ajaje; "Waadaa Abbaa kootii kan waa'ee isaa narraa dhageessan sana eeggadhaa malee Yerusaalemii hin ba'inna. **5** Yohannis bishaaniin cuupheetii; isin garuu bultii xinnoo booddee Hafuura Qulqulluudhaan ni cuuphamtu." **6** Isaanis yommuu walitti qabamanitti, "Yaa Gootfaa, ati yeroo kanatti Israa'elif mootummaa ni deebiftaa?" jedhaniisa gaafatan. **7** Innis immoo akkana isaanii jedhe; "Yeroo yookaan guyyaa Abbaan aangoo isaatiin murteesse beekuun hojji keessan miti. **8** Yeroo hafurri Qulqulluun isin irra bu'utti garuu humna ni argattu; isinis Yerusaalem keessatti, Yihuudaa hundaa fi Samariyyaa keessatti, hamma qarqara lafaattis dhuga baatota koo ni taatu." **9** Erga inni waan kana dubbathee booddee utuma isaan ilaalanuu ol fudhatame; duumessis ija isaanii duraa isa dhokse. **10** Yeroo inni ol ba'at turettis, utuma isaan xiyyeffatanii gara Samii ilaala jiranuu namoonni uffata adaadii uffatan lama isaan bira dhadhaabatan. **11** Akkanas jedhaniis; "Yaa namoota Galiiila, isin maaliif as dhadhaabtanii gara Samii ilaaltu? Yesuu innumti isin biraa samiitti ol fudhatame kun, akkuma isin utuu inni samiitti ol ba'uu argitan kana deebi'ee ni dhufa." **12** Isaanis gaara Tulluu Ejersaa jedhamu irraa Yerusaalemitti deebi'an; gaarri kunis Yerusaalem irraa gara deemsa guyyaa Sanbata tokkoo fagaata. **13** Isaanis yommuu Yerusaalem ga'anitti kutaa darbii kan keessa jiraachaa turan sanatti ol ba'an; isaanis: Phexrosii fi Yohannis, Yaaqoobii fi Indiriyyas, Fiiliphosii fi Toomaas, Bartalooweesii fi Maatewos, Yaaqoob ilma Alfewoos, Simoon isa Hinaafitcha jedhamuu fi Yihuudaa ilma Yaqaqob turan. **14** Hundi isaanis dubartootaa fi Maariyam haadha Yesuu wajjin, obboloota isaa wajjinis utuu gargar hin kutin yaada tokkoon kadhannaatti jabaachaa turan. **15** Gidduma sana Phexros ka'ee amantoota gara 120 ta'an gidduu dhaabate. **16** Akkanas jedhe; "Yaa obboloota, dubbiin kitaabaa kan Hafurri Qulqulluun yeroo dheeraan dura waa'ee Yihuudaa isaa warra Yesuusin qaban fide sanaa afaan Daawitiitiin dubbate sun raawwamatamuu qaba. **17** Innis misesena keenyaa fi nama akka tajaajila kana keessatti qooda qabaatuuf filatame ture." **18** Yihuudaa horii hammina hojjetee argate sanaan lafa bitate; innis mataan kufee qixxe lamaanitti tarsa'e; mar'umaan isaa hundinuu keessaa jige. **19** Namoonni Yerusaalem keessa jiraatan hundinuu waan kana dhaga'an; lafa sanas afaan isaanitiini Akeldaamaa jedhaniis waaman. Akeldaamaa jechuu "Lafa Dhiigaa" jechuu dha. **20** Phexrosis akkana

jedhe; "Kitaaba faarfannaa keessatti akkana jedhamee barreefameeraati: "Qe'en isaa haa onu; namni keessa jiraatu tokko iyyuu hin hafin' akkasumas "Aangoo isaa namni biraa haa fudhatu." **21** Kanaaf warra yeroo gooftaa Yesuu nu gidduu ba'ee galaa ture hundumaa nu wajjin turan keessaa nama tokko filachuun barbaachisaa dha; **22** namni filatamuun kun nama cuuphaa Yohannisii jalqabee hamma gaafa Yesuu nu biraa samiitti ol fudhatameetti nu wajjin ture ta'u qaba. Namoota kanneen keessaa tokko nu wajjin dhuga baatuu du'aak'u'ee Yesuu ta'u qabaati." **23** Kanaafis namoota lama dhi'eessan; isaanis Yoosef isa Barsaabaas jedhamu kan Yoosxoos jedhamee beekamu tokkoo fi Maatiyas. **24** Akkanas jedhaniis Waaqa kadhatan; "Yaa Gootfaa garaa nama hundumaa beektu, ati namoota kanneen lamaan keessaa isa kam akka filatte nutti argisiisi; **25** kunis akka inni tajaajila fi ergamtummaa Yihuudaa dhiisee gara iddoofii isaatti gara gale sana fudhatuuf." **26** Isaanis ixaa buusan; ixaan sunis Maatiyaasiif ba'e. Kanaafuu inni ergamoota kudha tokkotti dabalam.

2 Yeroo guyyaan Pheenxeqooshee ga'etti, hundi isaanii iddoottokkotti walitti qabamanii turan. **2** Akkuma tasaa sagaleen akka bubblee jabaa bubbisu tokko samii irraa dhufee mana isaan keessa tataa'aa turan sana hunda guute. **3** Isaanis waan akka arraba ibiddaa tokko isaa gargar qoodamee dhufee tokkoo tokkoo isaanii irra bubbu'argan. **4** Hundi isaanis Hafuura Qulqulluudhaan guutamanii akkuma hafurri sun isaan dandeessisetti afaan gara biraatiin dubbachuu jalqaban. **5** Yeroo sana Yihuudoonni Waaqa sodaatan saboota samii jala jiran hunda keessaa dhufanii Yerusaalem keessa jiraachaa turan. **6** Yeroo sagaleen sun dhaga amettis namoonni hedduun waan jedhan dhabanii walitti qabaman; warri Hafuuraan guutaman sun afaan tokkoo tokkoo namoota sanaatiin dubbachaa turanii. **7** Isaanis akka malee dinqifatanii akkana jedhan; "Namoonni dudubbatan kunneen hundi warra Galiiilaati mitii? **8** Yoos akkamiin tokkoon tokkoon keenya isaanii afaanuma keenya kan nu itti dhalanee dubbatan dhageenyaa ree? **9** Nu warri Phartee, warri Meedii fi warri Elaam, jiraattonni Mesophotaamiyya, warri Yihuudaa fi Qaphadoodiqiyaa akkasumas jiraattonni Phonxosii fi Asiyaa, **10** Firiigiyaa fi Phamfiliyya, Gibxii fi kutaawwan biyya Liibiyaa kanneen naannoo Qareenaatti argaman, nu warri Roomaadhaa dhufne, **11** nu Yihuudoonni fi warri amantii Yihuudootaa fudhanne lamaan, namoonni Qareexii fi Araboonni kunoo yommuu namoonni kunneen afaanuma keenyaan dinqii Waaqaa dubbatan dhageenyaa!" **12** Hundi isaanis dinqifatanii, waan jedhaniis wallaalani, "Kun maal jechuu dha?" jedhaniis wal gaafatan. **13** Namoonni tokko tokko garuu, "Isaan daadhii wayinii ba'yee dhuganiiru" jedhaniis isaanitti qoosan. **14** Phexrosis ergamoota Kudha Tokkoo sana wajjin ka'ee dhaabate; sagalee isaaas ol fudhatee tuuta sanaan akkana jedhe; "Isin yaa namoota Yihuudatii fi warri Yerusaalem keessa jiraattan hundi, mee waan kana beekaa; waan ani isinitti himu kana hubadhaa dhaga'aa. **15** Yeroon kun waan guyyaa keessaa sa'atii sadaffaa ta'eef namoonni kunneen akka isin yaaddan sana hin machoofne! **16**

Kun garuu waan Yoo'eel raajichi dubbatee dha; innis baay'eedhaan dhugaa ba'ee, "Dhaloota jal'aa kana duraa akkana jedha: **17** "Bara dhumaa keessa, jedha Waaqayyo, of oolchaa" jedhee isaan gorse. **41** Warri dubbiisaa ani Hafuura koo nama hunda irratti nan dhangalaasa; fudhatanis ni cuuphaman; gaafas nama gara kuma sadiitu ilmaanii fi intallan keessan raajii dubbatu; dargaggooni, keessan mul'ata argu; jaarsoliin keessan abjuu abjootu. jirenya tokkummaatti, buddeena caccabsuutti, Waaqa **18** Bara sana keessa garboota koo warra dhiiraa fi kadhachuuttiis ni jabaatan. **43** Namni hundinius sodaan dubartii irratti illee, Hafuura koo nan dhangalaasa; guutame; dinqii fi mallatatoon baay'een ergamootaan isaanis raajii ni dubbatu. **19** Ani ol samii irratti dinqii, hoijetame. **44** Amantoonni hundinius wajjin turan; gad lafa irrattis mallattoo, dhiiga, ibiddaa fi hirru aaraan waan hundas walumaan qabu turan. **45** Qabeenya nan argisiisa. **20** Utuu guyyaan Gooftaa inni gudidchii fi isaaniitii fi mi'a isaaniis gurguraniis nama rakkina qabu ulfina qabeessi sun hin dhufin dura, aduun dukkanati geeddaranti; ji'i immoo dhiigatti geeddarama. **21** Namni maqaa Gooftaa waammatu, hundinuu ni fayaa.' **22** 'Yaa namoota Israa'el, dubbi kana dhaga'a; akkuma isinuu beektan, Yesuus namni Naazreetti nama Waaqni dinqii, raajii fi mallattoo karaa isatiin isin gidduutti hoijeteen isinii mirkaneesee dha. **23** Namicha kana Waaqatu akkuma dur murteesee fi akkuma duraan dursee beeku sanatti dabarsee isinitti kenne. Isinis namoota hamoo wajjin tokko taatanii fanniftanii isa aijjeeftan. **24** Waaqni garuu dhiphina keessaa isa baasee, warra du'an keessaa isa kaase; duuti isa irratti aangoo qabaachuu hin daneenyeetti. **25** Daawitis akkana jedhee waa'ee isaa dubbate: "Ani yeroo hunda Gooftaa of duratti nan argan ture. Waan inni mirga koo jiruuf, ani hin raafamu. **26** Kanaaf garaan koo ni gammada; arrabni koos ni ililcha; foon koos abdiidhaan jiraata. **27** Ati sii'ool keessatti na hin dhiiftuuti; qulqulli kee akka tortoru hin gooto. (**Hades g86**) **28** Karaa jirenyaa na barsiifteerta; fuula kee durattis gammachuudhaan na guutta.' **29** 'Yaa obbolota, akka Daawit hangafni abbootii durii sun du'ee awwaalame, awwaalli isaa hamma har'aatti asuma akka jiru ani ija jabaadhee isinitti himuu nan danda'a. **30** Innis waan raajii tureef akka Waaqni sanyii isaa keessaa nama tokko teessoo isaa irra teessisuuf akka kakatee waadaa galeefii ture beeke. **31** Innis waa'ee du'aa ka'u Kiristoos, lubbuun isaa sii'ool keessatti akka hin hafin, yookaan foon isaa akka hin tortorin duraan dursee argee dubbate. (**Hades g86**) **32** Yesuusuma kana Waaqni du'aa kaaseera; nu hundinuu dhuga baatota waan kanaa ti. **33** Kanaaf inni gara mirga Waaqaatti ol ol jedhee, abdi Hafuura Qulqulluu Abbaa biraan fuudhee waan isin amma argitanii fi dhageessan kana dhangalaase. **34** Daawit gara samiitti ol hin baaneeti; inni mataan isaa garuu akkana jedha: "'Gooftaan Gooftaa kootiin akkana jedhe; "Gara mirga koo taa'i; **35** hamma ani diinota kee ejjeta miilla keettii siif godhutti.'" **36** "Kanaafuu Yesuusuma isin fanniftan kana akka Waaqni Gooftaa fi Kiristoos isa godhe manni Israa'el hundi dhugumaan haa beeku." **37** Namoonni sunis yommuu waan kana dhaga'anitti, garaan isaanii raafamee Phexrosii fi ergamoota kaaniin, "Yaa obbolota, yoos maal haa goonu?" jedhan. **38** Phexrosis akkana jedhee deebise; "Tokkoon tokkoon keessan qalbii jijiirradhaa; dhiifama cubbuu keessaniiifis maqaa Yesuus Kiristoosiitii cuuphamaa; kennaa Hafuura Qulqulluu ni argattu. **39** Abdii kunis isinii fi ijoollee keessaniiif, akkasumas warra Waaqni Gooftaan keenya ofitti waamu kanneen fagoo jiran hundaaf kennname." **40** Innis dubbiisaa 3 Gaaf tokko Phexrosii fi Yohannis yeroo kadhannaatti jechuunis waaree booddee sa'aatti sagalitti mana qulqullummaatti ol ba'aa turan. **2** Namoonnis akka inni warra mana qulqullummaa seenanu waa kadhauuf jedhanii namicha dhalootuma isatati jalqabee naafa ture tokko guyyuma guyyaan baatanii gara karra mana qulqullummaa kan "Miidhagaa" jedhamuutti geessu turan. **3** Innis utuu Phexrosii fi Yohannis mana qulqullummaa seenanuu argee horii isaan kadhate. **4** Phexrosis Yohannis wajjin namicha hubatee ilaalee, "Mee nu ilaali!" jedheen. **5** Namichis waa isaan irraa argachuu abdatee hubatee isaan ilaale. **6** Phexrosis, "Ani meetii yookaan warqee hin qabu; ani garuu waan qabu siifin kenna. Maqaa Yesuus Kiristoos isa Naazreettiin ol ka'i deemi!" jedhe. **7** Phexrosis harka isaa mirgaa qabee ol isa kaase; yeruma sana miillaa fi gulubiin isaa ni jabaate. **8** Innis utaaalee ka'eemiiilaan deemuu jalqabe; deemaa, utaalaa, Waaqas galateeffachaa isaan wajjin mana qulqullummaa seeene. **9** Namoonni hundinuu yommuu deemuu isatati fi Waaqa galateeffachuu isaa arganitti, **10** akka inni namicha karra mana qulqullummaa kan, "Miidhagaa" jedhamu sana bira taa'ee kadhachaa ture sana ta'e hubatan; isanis waan isaafta ta'e sanaaf akka malee rajeffatan; ni dinqifatanis. **11** Namoonni hundinuu yeroo namichi fayye sun Phexrosii fi Yohannis biraan deebi'u didetti dinqisiifatanii utuu isaan iddoa gardaafuu Soloomoon jedhamu keessa jiranuu fiigaa isaanitti dhufan. **12** Phexrosis yommuu waan kana argetti akkana isaaniin jedhe; "Yaa namoota Israa'el wanni kun maalifi isin dinqaa? Akka waan nu humna yookaan qulqullummaa mataa keenyaatiin akka namichi kun deemu gooneetti maalifi ija nutti babaafuu? **13** Waaqni abbootii keenyaa, Waaqni Abrahaam, Waaqni Yisihaaqii fi Waaqni Yaaqob tajaajilaan isaa Yesuusin kabajeera. Isin garuu akka inni aijefamuuuf dabarsitanii isa kennitan; Philiiaxooos gad isaa dhiisuur murteessu iyuu isin fuuluma Philiiaxooos durattis haaltan. **14** Isinis isaa qulqullu fi qajeelaa sana gantanii akka namichi nama aijeeese sun gad isinii dhiifamu kadhauuf. **15** Isin burqaa jirenyaa aijeeftan; Waaqni garuu warra du'an keessaa isa kaase; nus dhuga baatota waan kanaa ti. **16** Namichi isin argitanii fi isa

beektan kun maqaa Yesusutti amanuudhaan jabaate. kennname biraan tokko iyyuu hin jiruutii." **13** Namoonni Maqaa Yesusutti fi amantii karaa isaatii dhufutu akkuma sunis yommuu ija jabina Phexrosii fi Yohannis arganii isin hundi argitan kana namicha kanaaf fayyaa guutuu akka isaan warra barumsa hin qabnee fi warra hin kenne. **17** "Ammas yaa obbooloota, akka isinis utuu beekamne ta'an hubatanitti ni dinqisiifatan; akka isaan Yesus wajjin turanis ni qalbeeffatan. **14** Garuu sana gootan ani nan beeka. **18** Waaqni garuu waan namicha fayyifame sana isaa isaanuma wajjin achi akka Kiristoos dhiphachuuj firu duraan dursee karaa dhaabatu arganii waan dubbatan dhaban. **15** Kanaaf rajota hundaatiin dubbate sanaakkanaan rawwate. akka isaan waldaa keessaa gad ba'an ajajanii wajjin **19** Ega akka cubbuun keessan haqamuuf, akka barri mari'achuu jalqaban. **16** Akkanas jedhan; "Jara kana haaromfamaa Gooftaa biraan dhufuuf qalbii jijjiirradhaa maal haa goonu? Akka isaan dinqii guddaa hoijetan gara Waaqaatti deeb'i'aa; **20** kunis akka inni Kiristoos isiniif filatame sana jechuun Yesusutin erguuf. **21** namni Yerusaaleem keessa jiraatu hundi ni beeka; nus Innis hamma yeroon Waaqni itti waan hunda iddootti waan kana waakkachuu hin dandeenyu. **17** Garuu deebisu sun ga'utti samii irra turuu qaba; Waaqni bara akka wanni kun hammana caalaa uummata keessa hin dheeraadhaan dura karaa rajota isaa qulqullootaatiin babal'anneef nu akka jarri kun si'achi maqaa kanaan waan kana dubbatee ture. (**aioñ g165**) **22** Museen akkana nama tokkotti illee hin dubbanne isaan of eeggachiiusu jedheeraati; 'Waaqni keessan Gooftaan sabuma keessan qabna.' **23** Namni rajiji sana qabna.' **18** Isaanis jara waamanii akka isaan gonkumaa hin dhageenye kam iyyuu saba isaa keessaa baafamee maqaa Yesusuttiin hin dubbanne yookaan hin barsiifne keessaa raajii akka kootii tokko isinii kaasa; isinis waan isaan ajajan. **19** Phexrosii fi Yohannis garuu deebisanii inni isinitti himu hunda dhaga'aa. **24** 'Saamu'el irraa jalqabee rajonni akkana jedhan; "Qooda Waqaqa isiniif ajajamuun dursanii waa'ee yeroo sanaa labsaniiru. **25** Isin immoo Isaanis erga ittuma fufanii doorsisanii booddee jara ilmaan rajotaatiif ilmaan kakuu Waaqni abbootii gad dhiisan. Waan namoonni sababii waan hoijetame keessan wajjin seene sanaa ti. Innis Abrahaamiin, 'Sabni sanaatiif Waqaq galateeffachaa turanifis akka itti jara lafa irraa hundi karaa sanyii keettiiti ni eebbfama' abadan murteeffachuu hin dandeenyu. **22** Umuriin jedhe. **26** Waaqni yeroo Ilma isaa du'aa kaasetti, tokkoo namicha karaa dinqiitiin fayyifame sanaa waggaa tokkoo keessan hammina irraa isin deebisudhaan isin afurtamaa oltureeti. **23** Phexrosii fi Yohannis yeroo eebbisuuf jedhee jalqabatti gara keessanitti isa erge." gad dhiifamanitti gara saba isaanii dhaqanii waan lubooni hangafoonii fi maanguddoonee jedhaniin hundumaa isaanitti himan. **24** Isaanis yommuu waan kana dhaga'anitti kadhhannaadhaan sagalee isaanii tokkummaan Waaqatti ol fuudhanii akkana jedhan; "Yaa Gooftaa Waan Hundaa Olii, situ samii, lafa, galaanaa fi waan isaan keessa jiru hunda uume. **25** Ati Hafuura Qulqulluun karaa afaan tajaajilaa kee abbaa keenya Daawitiitiin akkana jettee dubbatteerta; "Namoonni maalif akkanaumaan mari'atu? Saboonnis maalif waan faayidaa hin qabne yaadu? **26** Mootonni lafaa ka'anii, bulchitoonnis Gooftichaa fi dibamaa isatiin mormuuf walitti qabaman." **27** Dhugumaan Heroodisii fi Phonxoos Phiilaaxoos Namoota Ormaatii fi uummata Israa'el wajjin hoijetaa kee isa qulqulluu, Yesus isaa tibdetti mari'achuuuf jedhanii magalaan kana keessatti walitti qabaman. **28** Isaanis waanuma humnii fi fedhiin kee akka wanni kun ta'uuf duraan dursanii murteessan sana hoijetan. **29** Yaa Gooftaa, egaa doorsisa isaanii ilaaliittii akka garboonni kee ija jabinaan dubbi kee dubbataniiif dandeettii kenniif. **30** Nama fayyisuu fi maqaa tajaajilaa kee qulqulichaa, maqaa Yesusuttiin mallattoo fi dinqii hojechuuf harka kee diriirfadhu." **31** Erga isaan Waaqa kadhatanii booddee lafti isaan itti wal ga'an sun ni soschoote; isaan hundinuu hafuura qulqulluudhaan guutamanii ija jabinaan dubbi Waaqaa dubbatan. **32** Amantoonni hundinuu garaa tokkoo fi yaada tokko qabu turan; waan qaban hundas walumaan qoodachaa turan malee namni tokko iyyuu akka waan qabeenyi inni qabu kam iyyuu kan mataa isaa qofa ta'eetti hin lakkooafe. **33** Ergamoonnis du'aa ka'u Gooftaa Yesusutti

4 Utuu Phexrosii fi Yohannis namootatti dubbachaa jiranuu, luboonni, ajajaan eegdota mana qulqullummaatiif fi Saduuqonni isaanitti dhufan. **2** Sababii ergamoonnii sun namoota barsiisaniif du'aa ka'uu karaa Yesusuttiin argamu labsaniifis akka malee aaran. **3** Isaanis Phexrosii fi Yohannisin qabanii hamma guyyaa itti aauuitti mana hidhaatti isaan galchan; galgalaa'ee tureeti. **4** Warra dubbicha dhaga'an keessaa baay'etu amane; baay'inni warra amanees gara kuma shaniitti ol ka'e. **5** Guyyaa itti aauuitti bulchitoonni, maanguddoonee fi barsiistonni seeraa Yerusaalemitti wal ga'an. **6** Haannaas lubichi ol aanaan, isaa wajjin immoo Qayyaaffaan, Yohannis, Iskindiroosii fi namoonni maatii lubicha ol aanaa ta'an kaan hundi achi turan. **7** Isaanis Phexrosii fi Yohannisin gidduu isaanii dhaabani, "Isin humna maalitiin yookaan maqaa eenyuuttiin waan kana gootan?" jedhanii gaafachuu jalqaban. **8** Phexrosii Hafuura Qulqulluudhaan guutamee akkana isaanii jedhe; "Isin yaa bulchitoataa fi maanguddoota uummataa! **9** Har'a wa'ee waan gaarii nama naafa tokko godhameetii fi akka inni itti fayyifame yoo nu gaafattan, **10** isinii fi namoonni Israa'el hundinuu waan kana beekaa; namichi kun maqaa Yesusuttiin Kiristoos nama Naazreetti kan isin fanniftanii Waaqni immoo warra du'an keessaa isaa kaase sanaatiin fayyee fuula keessan dura dhaabataa. **11** Yesusutti, "Dhagaa isin ijaartonni tuffattan kan dhagaa goolee ta'ee dha." **12** Fayyinni nama biraa tokko irraa iyyuu hin argamu; maqaa nu ittiin fayyifamnu kan samii gaditti namootaa

humna guddaadhaan dhugaa ba'aa turan; ayyaanni guddaanis hunduma isaanii irra ture. **34** Rakkataan tokko iyyuu isaan gidduu hin turre. Warri lafa yookaan mana qaban hundinuu gurgurani maallaqa fidanii, **35** miilla ergamootaa bira kaa'u turan; maallaqni sunis nama rakkina qabu kamiif iyyuu ni qoodama ture. **36** Yoosef namni gosa Lewwii kan Qophiroositti dhalate, inni ergamooni Barnaabaas jedhanii tokkos achi ture. Barnaabaas jechuuu "ilma jajjabinaa" jechuuu dha. **37** Innis lafa qotisaas ofii isaa gurguree horii isaa fidee miilla ergamootaa bira kaa'e.

5 Namni Anaaniyaas jedhamu tokko niitii isaa Safiaraa wajjin lafa gurgurate. **2** Innis utuma niitiin isaa beektuu horii sana irraa gartokko ofii isaatii hambifatee kan hafe immoo geessee miilla ergamootaa bira kaa'e. **3** Phexros garuu akkana jedhe; "Yaa Anaaniyaas, akka ati Hafuura Qulqulluu sobdee horii lafa gurguratte argate irraa gartokko hambifattuu seexanni maalif akkas garaa kee guute? **4** Lafti sun utuu hin gurgurami iyyuu kan kee ture mitii? Erga gurguramee booddees horii sun harkuma kee hin turree? Yoos akka ati waan akkasii gootu maalitu si yaachise? Ati Waaqa sobde malee nama hin sobne." **5** Anaaniyaasis yommuu waan kana dhaga'etti kufee du'e. Warri waan kana dhaga'an hundinuuus sodaa guddaan qabaman. **6** Dargaggoonis dhufanii, reefa isaa kafanan; gad baasaniis isa awwaalan. **7** Gara sa'attii sadii booddee niitiin isaa utuu waan ta'e hin beekin dhuftee ol seente. **8** Phexrosis, "Gatiin isin Anaaniyaas wajjin lafa gurgurattan sana irraa argattan kanumaa? Mee natti himi!" jedhee ishee gaafate. Isheenisi, "Eeyye kanuma" jette. **9** Phexrosis, "Isin akkam Hafuura Gooftaa qoruuf walii galuu daneessan? Ilal! miilli warra dhiraa kee awwaalanii balbala dura ga'eera; sis gad si baasu" jedheen. **10** Isheenisi yeruma sana miilla isaa jalatti lafa dhooftee duute; dargaggooni sunis ol seenanii reefa ishee argan; gad baasaniis dhiraa ishee biratti ishee awwaalan. **11** Waldaan kiristaanaa hundi, warri waan kana dhaga'an hundinuuus sodaa guddaan qabaman. **12** Ergamooni mallattoo fi dinqii baay'ee uummataa gidduutti hoijetan. Amantooni hundinuuus iddo gardaafuu Soloomoon jedhamutti walitti qabamu turan. **13** Warra hafan keessaa namni tokko iyyuu isaanitti dabalamuuuf ija hin jabaanne, uummanni garuu akka malee isaan ulfeessa ture. **14** Hamma duraa caalaas dhiironni fi dubartooni hedduun Gooftaatti amanani amantootatti dabalamani. **15** Kanaafis akka yommuu Phexros achiin darbutti gaaddiduumti isaa iyyuu isaan keessaa tokko tokko irra bu'uuf jedhanii namoonni dhukkubsattoota karatta baasanii siree fi ittlee irra ciciibsan. **16** Namoonnis magalaawwan naannoo Yerusalem jiran keessaa warra dhukkubsatani fi warra hafuura xuraa'an dhiphataan fidanii achitti wal ga'an; warri geefaman hundinuu ni fayyifaman. **17** Lubni ol aanaanii fi miseenonni garee Saduuqotaa warri isaa wajjin turan hundinuu hinaaffaan guutaman. **18** Isaanis ergamoota qabaniis mana hidhaa uummataa keessa buusan. **19** Garuu ergamaan Gooftaa tokko halkaniin balbala mana hidhaa banee gad isaan baase. **20** Innis, "Dhaqaa mana qulqullummaa keessa dhadhaabadaati,

dubbii jirenya haaraa kana hunda isaa uummattati himaa" jedheen. **21** Isaanis akkuma isaanitti himame sanatti ganama barii mana qulqullummaa seenanii uummataa barsiisuu jalqaban. Lubni ol aanaanii fi warri isaa wajjin turan yommuu achi ga'anitti waldaa Yihuudootaaifi fi yaa'ii maanguddoota Israa'el walitti waaman; akka ergamoota sana fidaniiis mana hidhaatti namoota ergan. **22** Qondaaltonni ergaman sun garuu yommuu mana hidhaa ga'anitti jara achitti hin arganne; kanaafis deeb'i'anii, **23** "Mana hidhaa sana isaa sirriitti qollofamee jiru, eegdotas, utuu isaan balbala dura dhaabatanii jiranuu argine; yeroo bannetti garuu nama tokko illee achi keessatti hin arganne" jedhan. **24** Ajajaan eegdotas mana qulqullummaati fi luboonni hangafoonni yommuu oduu kana dhaga'anitti dinqifachuudhaan waan jedhan wallaalani, "Maaltu dhalate immoo?" jedhan. **25** Yommus namichi tokko dhufee, "Jarri isin mana hidhaatti galchitan sun kunoo, mana qulqullummaa keessa dhadhaabatanii uummataa barsiisaa jiru!" jedhe. **26** Kana irratti ajajaan sun qondaaltota wajjin dhaqeem ergamoota sana fide; isaanis sababii uummanni dhagaan nu tuma jedhanii sodaatanii humnatti hin fayyadamne. **27** Ergamootas fidanii, akka lubni ol aanaan isaan qoruuf fuula yaa'ii Yihuudootaa dura isaan dhadhaabachiisan. **28** Lubichi ol aanaanis, "Nu akka isin maqaan kanaan hin barsiisne jabeessinee isin ajajnee turre; isin garuu barsiisa keessaniin Yerusalem guuttaniirtu; akka nu itti gaafatamtotta dhiiga namicha kanaa taanu nu goochuu barbaaddu" jedhe. **29** Phexrosis fi ergamooni kaan garuu akkana jedhanii deebisan; "Nu namaaf ajajamuu irra Waqaaf ajajamuu qabna! **30** Yesuu isa isin fannoo irratti fanniftanii ajeeftan sana Waqaani abbootii keenyaa warra du'an keessaa isa kaaseera. **31** Waqaani akka inni Israa'eliif qalbii jijiirrachuu fi dhiifama cubbuu kennuuf jedhee bulchaa fi Fayyisaa godhee mirga ofiitti ol ol isa qabe. **32** Nu dhuga baatota waan kanaa ti; akkasumas Hafuurri Qulqulluu Waqaani warra isaaaf ajajamaniif kenne sun dhuga ba'aa waan kanaa ti." **33** Isaanis yommuu waan kana dhaga'anitti akka malee aariidhaan guggubatanii ergamoota ajeesuu mar'i atan. **34** Fariiichi Gamaaliyaal jedhamu, barsiisaan seeraa kan namni hundi kabaju tokko garuu waldaa Yihuudootaa keessa dhaabatee akka ergamooni sun yeroof gad baafaman ajaje. **35** Innisakkana isaaniiin jedhe; "Yaa namoota Israa'el, waan jara kana gochuuuf deementan keessatti of eeggadhaa. **36** Bara dheeraan dura Toyidaas akka waan nama guddaa ta'eetti of ilalee kaanaan namoonni gara dhibba afuriitti hedaman isa faana bu'an; inni ni ajeefame; duuka buutonni isaa ni bittinneeffaman; akkasumaan badanis. **37** Namicha kana booddee immoo Yihuudaan, namni Galilaa bara lakkooobsa sabaa keessa ka'ee nama baay'ee ofitti kutate; innis ni ajeefame; warri isaa faana bu'anis ni bittinnaan. **38** Kanaafuu dubbi kana keessatti ani isinittin hima; namoota kana gad dhiisa! Haa deemanil Mariin isaanii yookaan hojiin isaanii kun yoo waan nama irraa dhufe ta'e ni bada. **39** Yoo waan Waqaaf irraa dhufe ta'e garuu jara kana dhowwuu hin daneessan; isin mataan keessan iyyuu akka utuu Waqaan wal loltanuu hin argamane of

eggadhaa!" 40 Isaanis gorsa isaa fudhatan; ergamoota sanas ol waamanii garafan; akka isaan maqaa Yesuusiitin waan hin dubbannes ajajanii gad isaan dhiisan. 41 Ergamoonnis akka maqaa sanaaf jedhanii qaana'aniif waan ga'umsa argataniif akka malee gammadaa fuula waldaa duraa deeman. 42 Isaanis guyyuma guyyaan mana qulqullummaatti, mana namaattis utuu gargar hin kutin akka Yesuus Kiristoos ta'e barsiisaa, lallabaas turan.

6 Bara sana keessa yommuu baay'inni barattoota dabalamaa deemetti Yihuudooni Giriikota keessa jiraatan Irootatti guunguman; haadhonni hiyyeesaa Yihuudoottaa nyaata guyyaa guyyaan hiramu keessatti hacuucamanii turaniitii. 2 Kanaaf ergamoonni kudha lamaan barattoota hunda walitti qabaniit akkana jedhaniin; "Maaddii tajaajiluuf jennee dubbi Waaqa barsiisu dhiisuun nuuf qajeelaa miti. 3 Kanaaf yaa obboloota isin namoota maqaa gaarii qaban kanneen Hafuura Qulqullu fi ogummaan guutaman torba gidduu keessanii filadhaa. Nus itti gaafatamaa kana isaanitti kennineet, 4 Waaqa kadhachuu fi dubbi isaa barsiisuutti jabaannaa." 5 Wanni isaan jedhanii tuuta sana hunda gammachiise. Isaanis Isxifaanos namicha amantii fi Hafuura Qulqulluudhaan guutame tokko, akkasumas Fiiliphoois fi Phirookoroosin, Niiqaaroonaa fi Xiimoonaa, Pharmeenaa fi Niqoolaas namicha Anxookiyaa isaa amantii Yihuudoottaa gale sana filatan. 6 Isaanis jara kana fuula ergamootaa dura dhaaban; ergamoonnis Waaqa kadhhataniifii harka isaan irra kaa'an. 7 Dubbiin Waaqaa ni babal'ate; baay'inni barattootaas Yerusaalem keessatti akka malee dabalamet; luboonni hedduun amantii kanaaf ajajaman. 8 Isxifaanos ayyaanaa fi humna Waaqaatiin guutamee dinqii fi mallattoo gurguddaa namoota gidduttu hojette. 9 Miseensomni mana sagadaa warra, "Namoota bilisooman" jedhamanii, jechhuuris Yihuudooni Qareenaa fi Iskindiriyadhaa dhufan akkasumas Yihuudooni Kiilqiyaa fi Asiyadhaa dhufan tokko Isxifaanoosiin mormuu jalqaban. 10 Isaan garuu ogummaa isaa yookaan Hafuura Qulqullu inni ittiin dubbatu sanaan mormuu hin daneenye. 11 Kanaafuu akka isaan, "Nu utuu Isxifaanos Musee fi Waaqa irratti dubbi arrabsoo dubbatuu dhageenyeyerra" jedhaniif dhoksaan namoota tokko tokko sossobatan. 12 Isaanis uummataa, maangdoodootaa fi barsiistota seeraa kakaasan. Isxifaanosiinis qabaniit fuula waldaa Yihuudoottaa duratti isa dhi'eessan. 13 Dhuga baatota sobduu qopheefftan; isaanis akkana jedhan; "Namichi kun iddo qulqullu kanaa fi seeraan mormuu takkumaa hin dhifine. 14 Nu isaa, 'Yesuus namni Naazreeti kun iddo kana ni diiga; seera Museen nuu kenes ni geedara' jedhu dhageenyeyerra.' 15 Warri waldaa sana keessa turan hundi ija babaasanii Isxifaanosiin ilaalanii akka fuuli isaa akkuma fuula ergamaa Waaqaa ta'e argan.

7 Lubni ol aanaanis, "Wanni kun dhugumaa?" jedhee isaa gaafate. 2 Innis akkana jedhee deebise; "Yaa obbolootaa fi yaa abbooti, mee na dhaga'aal! Waaqni ulfinaa, yeroo abbaan keenya Abrahaam

Mesophotaamiyya turetti, utuu inni biyya Kaaraan hin dhaqin isatti mul'ate. 3 Waaqnis, 'Biyya keetii fi saba kee dhiisiti gara biyya ani si argisiisut dhaqi' jedheen. 4 "Innis biyya Kaldoottati ba'ee dhaqee Kaaraan keessa jiraate. Erga abbaan isaa du'e immoo Waaqni achii isaa baasee biyya isin amma keessa jiraattan kanatti isaa erge. 5 Ta'us Waaqni dhaala tokko illee, lafa taakkkuu tokkittii illee biyya sana keessatti hin kennineef; garuu Waaqni akka Abrahaamii fi sanyii isaa warra isaan boodeetifi biyya sana akkuma qabeenyatti kennuuf waadaa galeef. Abrahaam yeroo sana ijoollee tokko illee hin qabu ture. 6 Waaqni akkana jedhee karaa kanaan isatti dubbate; 'Sanyii kee biyya kan isaa hin ta'in keessatti alagaa ta'a; wagga dhibba afuris ni garboomfama; ni cunqurfamas.' 7 Waaqni akkana jedhe; 'Ani garuu saba isaan akkuma garbootaatti tajaajilan sana nan adaba; ergasii immoo isaa biyya sanaa ba'anii lafa kanatti na waaqeffatu.' 8 Waaqnis kakuu dhagna qabaa Abrahaamii kenne; Abrahaamis abbaa Yisihaaq ta'ee guyyaa saddeettaffaatti dhagna isaa qabe; Yisihaaqis ergasii abbaa Yaaqoob ta'e; Yaqqoob immoo abbaa abbootii gosoota kudha lamaanii ta'e. 9 "Abbootiin sunis waan Yoosefitti hinaafaniiif akka inni biyya Gibxitto garba ta'uuf isaa gurguran; Waqaani garuu isaa wajjin ture; 10 rakkina isaa hunda keessa isaa basee; Waaqnis fuula Fara'oonti mooticha Gibxi duratti ulfinaa fi ogummaa Yoosefif kenne; Fara'oonti isaa gibuya Gibxi fi mana mootummaa isaa hunda irratti bulchaa isaa godhe. 11 "Baruma sana biyya Gibxi fi biyya Kana'aan hundatti beelli bu'ee rakkina guddaa fide; abbootiin keenyas waan nyaatan tokko illee argachuu hin dandeneey. 12 Yaqqoobis akka Gibxi keessa midhaan jiru dhageeyaan yeroo jalqabatiif abbooti keenya achi erge. 13 Imala isaanii lammaffaa irrattis Yoosef eenyummaa isaa obboloota isattii hime; Fara'oonti waa'ee obboloota Yoosef beeke. 14 Yoosefis ergasii nama ergee abbaa isaa Yaqqoobii fi maatii isaa hunda jechhuunis walumatti qabaatti nama 75 waamsise. 15 Yaqqoobis Gibxitto gad bu'e; innis, abbootiin keenyas achitti du'an. 16 Reeffi isaanis Sheekemitti geeffamee lafa awwaalaan kan Abrahaam ijoollee Hamoori irraa horii wayiitiin bitee ture sanatti awwaalame. 17 "Akkuma yeroon waadaa Waaqni Abrahaamii gale sun itti raawwatomu dhi'aachaa dhufeen baay'inni saba keenya Gibxi keessatti akka malee guddate. 18 Ergasii 'Mootiin waa'ee Yoosef hin beekin haaraan tokko bulchaa Gibxi ta'e.' 19 Innis akka malee saba keenya cunqurse; abbooti keenyas akka daa'imman isaanii dhumanii akka isaan gad gatan dirqisiise. 20 "Yeroon Museen dhalates yeruma kana ture; innis fuula Waaqaa duratti miidhagaa ture; ji'a sadifiis mana abbaa isattii kumuunfamee guddate. 21 Yommuu inni alatti gatametti intalli Fara'oonti fudhattee akka ilma isheetti isaa guddifatte. 22 Museen ogummaa warra Gibxi hunda barate; innis dubbi isattii fi hojji isattii jabaa ture. 23 "Museen yommuu umuriin isaa wagga 40 guutetti dhaqee obboloota isaa ijoollee Israael ilaalu murteesse. 24 Museen isaa namni Gibxi tokko nama isaanii tokko miidhuu arge. Kanaafis nama isaanii gargaaruu dhaqee namicha Gibxi sana ajeesiun haaloo baaseef. 25 Museen waan sabni isaa

akka Waaqni karaa isaatiin saba Israa'el furu hubatu keenyas dafkaanicha fudhatanii biyya saba Waaqni se'ee ture; sabni sun garuu hin hubanne. **26** Guyyuu isaan duraa ari'ee baase sanaatti Iyyasuu wajjin galan; itti aanutti immoo uttu namoonni Israa'el lama wal dafkaanni sun hamma bara Daawitiitti biyya sana ture. lolanuu itti dhufee, 'Jaran, isin obboloota walii ti; **46** Daawitis fuula Waaqaa duratti fudhatama argatee yoos maaliif wal miitu ree?' jedhee walitti araarsuu Waaqa Yaqoobiitif mana jireenyaa ijaaruuf kadhate. yaale. **27** "Namichi hiriyya isaa midhaa ture sun garuu **47** Garuu kan mana sana ijaareef Soloomoon ture. **48** Musee achi of irraa darbatee akkana jedhe; 'Enyetu "Ta'uus Waaqni Waan Hundaa Olii mana harki namaa narratti bulchaa fi abbaa murtii si godhe? **28** Akkuma ijaare keessa hin jiraatu; kunis akkuma raajichi akkana kaleessa namicha Gibxi ajjeefte sana ana illee ajjeesuu jedhee dubbatee dha: **49** "'Samiin teessoo koo ti; laftis barbaaddaa?' **29** Museenis waan kana dhageenyaan biyya ejjeta miilla kootii ti. Yoos isin mana akkamii naaf Midiyaaantiit baqatee galtuu ta'ee achi jiraate; achittis ijaartu ree?' jedha Gooftaan. Yookaan lafti boqonmaa ilmaan lama dhalche. **30** "Erga waggaan afurtamni kootii eessa ta'a? **50** Waan kana hunda harki koo hin darbee booddees ergamaan Waaqaa tokko gammoojji naanwoo Tulluu Siinaa keessatti daggala boba'u keessaa hojjennie?' **51** "Yaa namoota mata jabeeyyi nana! arraba ibiddaa keessaan Museetti mul'ate. **31** Innis garaan keessan hin amanu; surri keessan hin dhaga'u! waan kana arginaan waan arge sana dinqifate. Yommuu Isin yeroo hunda Hafuura Qulqulluun mormitu; akkuma ilaaluu itti dhi'aatettis sagalee Gooftaa dhaga'e. **32** abbootiin keessan hin ari'atin tokko iyuu jiraa? Isaa Sagaleen sunis, 'Ani Waaqa abbootii keetii, Waaqa warra duraan dursanii dhufaatiisa qajeelaa sanaa Abrahaam, kan Yisihaaqii fi kan Yaaqoob' jedheen. himan illee ni ajjeesans; isinis amma isa dabarsitanii Museenis ni hollate; ilaaluu ni sodaate. **33** "Gooftaan kennitanii ajjeftaniirtu; **53** warri karaa ergamoota immoo akkana jedheen; 'Sababii iddoon ati dhaabatu kun Waaqaatiin seera fudhattanii seera sanaaf ajajamuu qulqulluu ta'ef kopheee kee baafadhu. **34** Ani akka sabni diddanis isinuma.' **54** Isaanis yommuu waan kana koo biyya Gibxi keessatti cunqurfamaa jiru dhugumaan dhaga'anitti aariin guggubatanii isatti ciniimmatan. **55** argeera; boo'icha isaanis dhaga'ee isaan bilisoomsuuf Isxifaanos garuu Hafuura Qulqulluun guutamee gara jedhee gad bu'eera; egaa kottu Gibxittin deebisee si samii olilaalee ulfina Waaqaatiif fi Yesuusinis isaa mirga ergaati.' **35** "Namii isaan, 'Enyetu bulchaa fi abbaa Waaqa dhaabatee jiru arge. **56** Innis, "Ani kunoo samiin murtii si godhe?' jedhannee tuffatan sun Museedhumaa banamee, Ilma Namaas isaa mirga Waaqaa dhaabatee kana. Isas Waaqni akka inni bulchaa fi furaa isaanii jiru nan arga' jedhe. **57** Kana irratti isaan hundi gurra ta'uuf harka ergamaan Waaqaa kan daggala keessaan isanii qabatanii sagalee guddaan iyyaa isatti girrisan. isatti mul'ate sanaatiin erge. **36** Innis Gibxi keessatti, **58** Magaalaa keessasa gad isa baasanii dhagaan isa tumuu galaana diimaan irratti akkasumas waggaan 40 gammoojji jalqaban. Yeroo sana dhuga baatonni uffata isaanii miilla keessatti dinqii fi mallattoo hojjechaa Gibxi keessaa dargaggeessa Saa'ol jedhamu tokkoo jala kaa'atan. **59** isaan baase. **37** "Museen kun isuma saba Israa'eliitiin, Isxifaanosis uttu isaan dhagaan isa tumaa jiranuu, "Yaa 'Waaqni sabuma keessan keessaa raajii akka kootii tokko isinii kaasa' jedhe sanaa dha. **38** Innis, Ergamaa Warri karaa ergamoota malee warri kaan hundinuu biyya Yihuudaatii toki isinii kaasa' jedhe sanaa dha. **39** Innis, Ergamaa Waaqaan kana Tulluu Siinaa irratti isatti dubbatee sanaa **60** Jilbeenfatees sagalee guddaadaan, "Yaa Gooftaa, cubbuu kana isaanitti hin lakkaa'ini!" jedhee iyee; innis fi abbootii keenya wajjin gammoojji keessatti waldaa erga waan kana dubbatee booddee ni du'e.

8 Saa'ol isaa'el ajeefamuu Isxifaanos irratti namootaan walii galee ture. Guyyuma sana waldaa Kiristaanaa ishee Yerusaalem jirttuti ari'atamni guddaan ka'e; ergamoota malee warri kaan hundinuu biyya Yihuudaatii fi Samaariyya hunda keessa bibittinnaa'an. **2** Namoonni Waaqa sodaatanis Isxifaanosis awwaalan; boo'icha guddas boo'aniif. **3** Saa'ol garuu waldaa kiristaanaa balleessuu jalqabe; innis mana tokko irraa gara mana biraas dhqaee dhiiira fi dubartii lafa irra harkisee mana hidhaatti galchaa ture. **4** Warri bittinnaa'an sun lafa dhqaan hundatti dubbii sana lallaban. **5** Filipoosis gara magaalaa Samaariyyaa tokkootti gad bu'e achitti Kiristoos lallabe. **6** Namoonni sunis yommuu waan Filipoos dubbatu dhaga'anii dinqii inni hojjetu organitti hundi isaanii qalbeeffatanii isa dhaga'an. **7** Hafuurri xuraa'anis sagalee guddaan iyee nama hedduu keessaa ba'e; warri laamsha'anii fi warri naafatan baay'eenis ni fayyan. **8** Kanaafis gammachuu guddatu magaalaa sana keessatti ta'e. **9** Garuu yeroo sanaan dura namichi Simoon jedhamu tokko magaalaa sana keessatti falafal hojjetee namoota Samaariyyaa hunda dinqisiisa ture; innis akka waan nama guddaa

ta'eetti of hedaa ture. **10** Namoonni hundinuu xinnaa Inni cunqurfamuu isatiin murtii qajeelaa dhowwatame; guddaa qalbii isaanii gara isatiin deebifatanii, "Namichi eenyutu waa'ee sanyii isaa dubbachuu danda'a?" Jireenyi kun humna Waaqaaqisa 'humna guddaa' jedhamu sanaa isaa lafa irraa fudhatameeraatii." **34** Xu'aashiin sunis dha" jedhanii isa saadan. **11** Namoonni sunis sababii Fiiliphooosiin, "Raajiin sun waa'ee eenyuu dubbata? inni yeroo dheeraa falfala isatiin isaan dinqisiiseef Waa'ee mataa isaa moo waa'ee nama biraa ti? Maaloo mee qalbii isaanii gara isatiin deebifatan. **12** Garuu yommuu natti himi!" jedhee gaafate. **35** Filiphooisis kutaadhumaa Fiiliphoois wangeela waa'ee mootummaa Waaqaatii fi kitabaa sanaan afaan saaqatee oduu gaarii waa'ee maqaa Yesuus Kiristoos lallabetti amananii dhiiraa Yesuus isatti hime. **36** Isaanis utuu karaa deemanuu dubarttiin cuuphaman. **13** Simumon mataan isaa iyyuu bishaanitti ba'an; xu'aashiin sunis, "Kunoobishaan as amanee cuuphamene. Innis mallattoo fi dinqii arge sana jira; yoos maaltu cuuphamuu na dhowwa ree?" jedheen. dinqifachaa Fiiliphoois wajjin deeme. **14** Ergamooni [**37** Fiiliphooisis, "Ati yoo garaa kee guutuun amante Yerusaalem turan akka warri Samaariyaa dubbii Waaqaaq fudhatan dhaga'anii Phexrosii fi Yohannisin isaanitti ergan. **15** Ergamooni sunis yommuu achi ga'anitti akka jedheen.] **38** Innis akka gaarii sun dhaabatu ajaje; isaan isaan Hafuuura Qulqulluun argatanii ni kadhataniif; **16** lamaanuu dhaqanii bishaan seenan; Fiiliphooisis isa Hafuuura Qulqulluun isaan keessaa nama tokko irra illee cuuphe. **39** Yommuu isaan bishaan keessaa ba'anittis hin buune tureetii; isaan maqaa Gooftaa Yesuus qofaan Hafuurri Gooftaa Fiiliphooisin fudhate; xu'aashiin sunis cuuphamanii turan. **17** Phexrosii fi Yohannis harka ergasii isa hin argine; garuu gammadaa karaa isaa itti fufe. **40** Fiiliphoois immoo Azooxoonitti argame; isaan hamma Qiisaariyaa ga'utti magalaawwan hunda keessatti wangeela lallabaa darbe.

9 Giddudhumaa sana Saa'ol barattoota Gooftaa ajeesuuuf dhaadachaa gara luba ol aanaa dhaqee, **2** nama karaa kana irra jiru kam iyyuu dhiiras dubarttiis yoo argate akka hidhee Yerusaalemitti geessuuf akka lubni sun gara manneen sagadaa kanneen Damaasqoo jiraniitti xalayaawwan isaaaf barreessuuf isa kadhate. **3** Utuu inni deemaa jiruu akkuma Damaasqootti dhi'aateen akkuma tasaa ifni tokko samii irraa naannoo isatiin balaqqise. **4** Innis lafatti kufee sagalee, "Yaa Saa'ol, Yaa Saa'ol, ati maaliif na ari'atta?" isaan jedhu tokko dhaga'e. **5** Saa'olis, "Yaa Gooftaa, ati eenyu?" jedhee gaafate. Innis akkana jedhee deebiseef; "Ani Yesuus isa ati ari'attuu dha. Arftii wayii dhiituum suma miidha. **6** Amma ka'ii magaalaa seeni; wanni ati gooto sitti himamaatii" jedheen. **7** Namoonni Saa'ol wajjin deemaat turanis waan dubbatan dhabanii dhadhaabatan; isaanis sagalee dhaga'an malee nama tokko illee hin argine. **8** Saa'olis lafaa ka'e; innis yommuu jii isaa banametti homaa arguu hin dandeenyee; isaanis harka isaa qabani Damaasqootti isa geessan. **9** Iji isaaas Guyyaa sadii guutuun arguu hin dandeenyee; innis homaa hin nyaanne; homaas hin dhugne. **10** Damaasqoo keessa barataa Anaaniyaas jedhamu tokkotu ture. Gooftaanis mul'ataan, "Yaa Anaaniyaas!" jedhee isa waame. Innis, "Yaa Gooftaa, kunoo ani asin jira" jedhee deebise. **11** Gooftaanis akkana jedheen; "Ka'ii gara daandii 'Qajeelaa' jedhamu sanaa mana Yihuudaa dhaqitiit nama Saa'ol jedhamu kan Xarseesii dhufe tokko iyyafadhu; inni kadhancaa irra jiraatti. **12** Saa'olis nama Anaaniyaas jedhamu tokko isaa dhufee akka agartuun isaa deebi'uufif harka isaa irra kaa'u mul'ataan arge." **13** Anaaniyaasis deebisee akkana jedhe; "Yaa Gooftaa, ani waa'ee namicha kanaa, miidhaa inni qulqulloota kee warra Yerusaalem jiraatan irratti hojete hundumaa dhaga'eera. **14** Ammas warra maqaa kee waammamat hunda hidhuuf jedhee luboota hangafoota irraa aangoo fudhatee dhufeera." **15** Gooftaan garuu Anaaniyaasiin akkana jedhe; "Namichi kun mi'a koo kan ani akka inni namoota Ormaatii fi mootota isaanii duratti, saba

Israa'el durattis maqaa koo baatuuf jedhee filadhe waan bira ga'il!" jedhanii isa kadhatan. **39** Phexrosis ka'ee ta'eef ka'ii dhaqi! **16** Ani akka inni maqaa kootiif jedhee isaan wajjin deeme; akkuma inni achi ga'eenis gara rakkachuu qabu isattin argisiisa." **17** Anaaniyaasis kutaa darbi sanaatti isa geessan. Haadhonni hiyyeessa hundinuu isa bira dhaabatanii kootii fi wayyaa biraan Doorqaan yeroo isaan wajjin turte hojette sana ati as dhuftuu karaa irratti sitti mul'ate sun akka ati isatti argisiisanii boo'aa turan. **40** Phexrosis hunda isaanii gad baasee jilbeefatee Waaqa kadhate; reefa sanattis garagalee, "Xaabiitaa ka'il!" jedhe. Isheenii ija ishee banattee Phexrosin argite; kaatees ni teesse. **41** Ka'es cuuphame. **19** Nyaatas nyaaatee jajhabaate. Saa'ol Innis harka qabees ishee kaase; amantootaa fi haadhota bultii gababduudhaaf barattoota Damaasqoo jiran bira hiyyeessa waamee jiraattu taateet isaan fuulduura bubble. **20** Innis akka Yesuus ilma Waaqaa ta'e yeruma dhaabe. **42** Kunis Yoophee hunda keessatti beekame; sana manneen sagadaa keessatti lallabuu jalqabe. **21** namoonni baay'eenis Gooftaatti amanan. **43** Phexrosis Warri isa dhaga'an hundinuu dinqifatani akkana jedhan; "Namichi kun isuma Yerusaalem keessatti warra biraa guyyaa hedduu ture.

10 Namichi Qorneelewoos jedhamu tokko Qiisaariya keessa ture; innis kutaa, "Humna waraana lixaaliyaa" jedhamu keessatti ajajaa dhibbaa ture. **2** Qorneelewoosii fi maatiin isaa hundinuu warra Waaqaa bulanii fi warra Waaqa sodaatan turan; innis warra rakkataniif arjummaadhaan kenna ture; yeroo hundas Waqaqa kadhata ture. **3** Innis gaafa tokko ergamaa Waqaqa tokko isaa gara isaa dhufee, "Yaa Qorneelewoos!" jedhuun guyyaa keessaa gara sa'aatti sagaliihti ifatti mul'ataan arge. **4** Qorneelewoosis sodaan ija babasee isa ilaalee, "Yaa Gooftaa, maal barbaadda?" jedhee gaafate. Ergamaan Waaqaa sun immoo akkana jedhee deebise; "Kadhanhaa keetii fi kennaan ati hiyyeyyiidhaaf kennitu aarsaa yaadachaa ta'ee fula Waaqaa duratti ol ba'eera. **5** Amma Yoopheetti nama ergiitii Simoon isa Phexros jedhamu sana as fichiisi. **6** Innis namicha gogaa duugu kan Simoon jedhamu kan manni isaa qarqara galaanaatti argamu tokko bira jira." **7** Qorneelewoosis yommuu ergamaan Waaqaa kan isatti dubbate sun deemeti tajaajiltoota isaa keessaa nama lama, warra isa eegan keessaa immoo loltuu Waaqaf bulu tokko waamee, **8** waan kana hunda itti himee Yoopheetti isaan erge. **9** Guyyaa itti aanuttis utuu warri ergaman sun karaa jiruu, yeroo isaan magalaatti dhi'ataanitti Phexros gara sa'aatti ja'aatti kadhannaaf bantii manaatti ol ba'e. **10** Innis beela'ee waan nyaatu barbaade; utuu isaan qopheessaafii jiruuus akka waan yaadaan fudhatamee ta'e. **11** Samii banamee fi waan akka wayyaa bal'aa tokkos isaa roga isaa afraniin qabamee lafatti gad buufamu arge. **12** Wayyaan sunis bineensota miilla afurii, uumamawwan lafa irra loo'anii fi simbirroota samii kanneen gosa hundaa of keessaa qaba ture. **13** Sagaleen tokkos, "Yaa Phexros, ka'iiti qaladhuu nyaadhu" jedheen. **14** Phexros garuu deebisee, "Yaa Gooftaa, hin ta'u! Ani takkumaa waan balfamaa yookaan waan xuraa'aa hin nyaamne" jedhe. **15** Sagaleen sunis yeroo lammaffaa, "Ati waan Waaqni qulqulleesseen xuraa'aa hin jedhin" jedheen. **16** Wanni kunis yeroo sadii ta'e; wayyaan sunis yommusuma deebi'ee samiitti ol fudhatame. **17** Utuu Phexros waa'ee hiikkaa mul'ata sanaa dinqisiifacha jiruuus namoonni Qorneelewoos erge sun mana Simoon iyyafachaa dhufanii karra dura dhaabatan. **18** Isaanis lallabanii, "Simoon inni Phexros jedhamu tokko as jiraa?" jedhanii gaafatan. **19**

Ammas utuu Phexros waa'ee mul'ata sanaa yaadaa jiruu, irratti fannisanii isa aijeesan. **40** Waaqni immoo guyyaa Hafuurri Qulqulluun akkana isaan jedhe; "Yaa Simoon, sadaffaatti warra du'an keessaa isa kaase; akka inni kunoo namoonni sadii si barbaaduutti jiru. **20** Ka'iitii namatti mul'atus godhe. **41** Inni nama hundatti hin gad bu'i. Isaan wajjin deemuus hin shakkin; anatu isaan mul'anne; garuu nu dhuga baatota Waaqni duraan ergeetii." **21** Phexrosis gara namoota sanaatti gad bu'ee, dursee filatetti fi erga inni warra du'an keessaa ka'ee "Namni isin barbaadaa jirtan ana; maalif dhuftani?" booddee isa wajjin nyaannee dhugnetti mul'ate. **42** jedheen. **22** Jarri sunis akkana jedhanii deebsan; "Nu Innis akka nu namootatti lallabnuu fi akka inni nama ajajaa dhibbaa kan Qorneeleoos jedhamu tokko biraat Waqaani warra jiranii fi warra du'an irratti abbaa murtii dhufne; inni nama qajeelaa fi nama Waaqa sodaatu kan godhee muude ta'ekka dhugaa baanuuf nu ajaje. **43** Yihuudoota hunda birattis kabajamuu dha; ergamaan Raajonni hundinuu akka namni isatti amanu hundi Waaqaqa qulqulluun tokko akka inni mana isatti si maqaa isaaati dihiifama cubbuu argatu waa'ee isaa waamsisee waan ati jettu dhaga'uuf isatti dubbate." **23** Phexrosis namoota sana manattil ol galchee keessumiise. dhubbachaa jiruu, Hafuurri Qulqulluun warra dubbii sana Guyyaa itti aanutti Phexros ka'ee isaan wajjin deeme; dhaga'aa turan hunda irra bu'e. **45** Amantoonni dhagna obboloonni tokko tokkos Yoopheedhaa ka'anii isa wajjin qabatan kanneen Phexros wajjin dhufan sun waan deeman. **24** Isaanis guyyaa itti aanu Qiisaariyaatti kennaan Hafuura Qulqulluu Namoota Ormaa irratil illee galan; Qorneeleoosis firoota isaatii fi michoota isaa dhangala'eef ni dinqifatan; **46** isaan jaraa afaan haaraa warra isatti dhi'aatan walitti waamee isaan eegaa ture. dubbatanii fi Waaqas jajatan dhaga'aniiruutii. Phexrosis **25** Akkuma Phexros mana seeneen Qorneeleoos isaa akkana jedhe; **47** "Akka namoonni akkuma keenya simatee isaa sagaduuf jedhee miilla isaa irratti kufe. Hafuura Qulqulluu argatan kunneen hin cuuphamneef 26 Phexros garuu, "Ka'il Anis namumaatii" jedhee ol namni bishaan dhowwachuu danda'u eenyu?" **48** Innis isaa qabe. **27** Phexrosis isa wajjin dudubbachaa mana akkana isaan maqaa Yesuus Kiristoositti cuuphaman ajaje; seenee namoota walitti qabaman hedduu arge. **28** Innis isaanis akka Phexros bultii xinnoo isaan bira turuuf isa akkana isaaniin jedhe; "Akka Yihuudiin tokko nama kadhathan.

11 Ergamoonnii fi obboloonni Yihuudaa keessa jiran akka Namoonni Ormaas dubbii Waqaqa fudhatan dhaga'an. **2** Kanaaf yommuu Phexros Yerusalemitti ol ba'etti amantoonni dhagna qabatan isaan morman; **3** akkanas jedhan; "Ati maalif mana namoota dhagna hin qabatinii dhaqxee isaan wajjin nyaatte?" **4** Phexrosis akkana jedhee waan ta'e sana tokko tokkoon isaanib suu jalqabe. **5** "Ani magaalaa Yoophee keessatti kadhannaan irran ture; akka waan yaadaan fudhatamuus ta'ee waan akka wayyaa bal'aa tokko isaa roga isaa afraniin qabamee samii irraa gad buufamu mul'ataan arge. Innis iddo ani turetti gad dhufe. **6** Anis xiyyeffadhee ilaalee bineensota miilla afurii, bineensota bosonaa, uumamawwan lafa irra loo'anii fi simbirroota samii nan arge. **7** Anis sagalee, "Yaa Phexros, ka'iitii qaladhuu nyaadhu' naan jedhu tokkon dhaga'e. **8** "Ani garuu deebisee, 'Yaa Gooftaa, hin ta'u! Takkumaa wanni balfamaan yookaan wanni xuraa'an tokko iyyuu afaan koo hin seenne' jedhe. **9** "Sagaleen sunis yeroo lammaffaa samii irraa, 'Ati waan Waqaani qulqulleesseen xuraa'aa hin jedhin' jedhe. **10** Wanni kunis yeroo sadii ta'e; kana booddees hundumti isaa amma illee samiitti ol fudhatame. **11** "Yommusuma namoonni Qiisaariyaadhaa natti ergaman sadii mana ani jiraachaa ture sana dura dhaabatan. **12** Hafuurri Qulqulluunis akka ani shakkii tokko malee isaan wajjin deemu natti hime. Obboloonni kunneen ja'aanis na wajjin deeman; nus mana namichaa ol seenne. **13** Innis akka ergamaan Waqaqa kan mana isaa keessatti itti mul'ate tokki arge nutti hime; ergamaan sunis akkana isaan jedhe; 'Yoopheetti nama ergittii Simoon isa Phexros jedhamu sana waamsisi; **14** inni ergaa sii fi namoonni mana keetii hundinuu ittiin fayyitan sitti hima.' **15** "Akkuma ani dubbachuu jalqabeen, Hafuurri Qulqulluun akkuma jalqabatti nurra bu'e sana isaan irras bu'e. **16** Anis

39 "Nus waan inni biyya Yihuudoataati fi Yerusalem keessatti hojjete hundaaft dhuga baatota. Isaanis fannoo

waan Gooftaan, 'Yohannis bishaaniin cuuphe; isin garuu Hafuura Qulqulluudhaan cuuphamantu' jedhee ture sana nan yaadadhe. **17** Kanaafuu erga Waaqni kennaadhuma yeroo nu gooftaa Yesuus Kiristoositti amanne nuu kenne sana isaaniifis kennee Waqaan mormuuf ani eenu?" **18** Isaanis waan kana dhaga'anii cal'isan; "Yoos Waaqni qalbij jijiirratani jiraachuu Namoota Ormaatifiis kenneera" jedhanii Waaqa galateeffatan. **19** Warri sababii ari'atama Isxifaanositii ka'etii bittinnaa'anii turan sun ergaa sana Yihuudoota qofatti himaa hamma Finiqee, Qophiroosii fi Anxookiyatta deeman. **20** Isaan keessaa namoonni Qophiroosii fi Qareenaa irraa dhufan tokko tokko garuu Anxookiyaya dhaqanii oduu gaarii waa'ee Gooftaa Yesuus Girikotattis himuu jalqaban. **21** akka Gooftaan ergamaa isaa ergee harka Heroodisis Harki Gooftaa isaan wajjin ture; namoonni hedduunis amananii Gooftaatti deebi'an. **22** Oduun kunis gurra waldaa kiristaanaa ishee Yerusaalem jirtuu seene; isaanis Barnaabaasin Anxookiyatta ergan. **23** Innis yommuu achi ga'ee Ayyaana Waaqaa argettii gammade; akka isaan garaa tokkoon Gooftaaf amanananii jiraataniifis isaan hunda jajabeesse. **24** Inni nama gaarii Hafuura Qulqulluu fi amantiidaan giutame ture; namoonni baay'eenis Gooftaatti dabalamani. **25** Barnaabaasis Saa'olin barbaaduuf jedhee Xarsees dhaqe; **26** Yommuu isaa argettis Anxookiyatta isa geesse. Isaanis wagga tokko guutuu waldaa sanaan wal ga'anii namoota baay'ee barsiisan. Barattoonis yeroo jalqabatiif Anxookiyatta, "Kiristaana" jedhaman. **27** Gidduduudhuma sana raajonni tokko tokko Yerusaalemii ka'anii Anxookiyatta gad bu'an. **28** Isaan keessaa namichi Agaaboos jedhamu tokko ka'ee dhaabatee akka beelli guddaa isaa addunyaa hunda irratti bu'u Hafuuraan dubbate. Wanni kunis Saa'olitti gargaarsa isaanii maanguddootaatti erguun gargaarsa kennan.

12 Baruma sana keessa Heroodis mootichi isaan ari'achuuf jedhee miseensota waldaa kiristaanaa tokko tokko qabe. **2** Innis Yaaqoob obboleessa Yohannis goraadeen ajjeese. **3** Yommuu akka wanni kun Yihuudoota gammachiise argettis, ittuma fufee Phexrosinis qabsiise. Wanni kunis yeroo Ayyaana Maxino keessa ta'e. **4** Erga isa qabee booddee akka isaan isaa eeganiif jedhee gareewwan loltoota afur kanneen tokkoon tokkoon isaanii loltoota afur afur of keessaa qabanitti dabarsee isa kennuudhaan, mana hidhaa keessa isa buuisse; kanas ayyaana Faasiikaa booddee fuula uummataas duratti dhi'eessaa isaa qoruuf godhe. **5** Kanaafuu Phexros mana hidhaa keessatti eegamaa ture; waldaan kiristaanaa garuu jabeessitee waa'ee isaaatif Waqa kadhachaa ture. **6** Edumtii guyyaa Heroodis itti Phexrosin dhi'eessuuf ture sanaa Phexros foncaa lamaan hidhamee loltoota lama gidduu rafaa ture; loltooni kaanis balbala dura dhaabatanii mana hidhaa sana eegaa turan. **7** Akkuma tasaas, ergamaan Gooftaa tokko mul'ate; kutaa mana hidhaa sana keessattis ifni ife; ergamaan sunis cinaacha Phexros tuqee isaa

dammaqsuudhaan, "Dafii ka'il" jedheen. Foncaan sunis harka isaa irraa harca'e. **8** Ergamaan Waaqaa sunis, "Uffata kee uffadhu; kophee kees kaa'adhu" jedheen. Phexrosis akkasuma godhe. Ergamaan sunis, "Wayyaa kee marxfadhuutii na faana bu'l" jedheen. **9** Phexrosis isaa duukaa bu'ee mana hidhaatii ba'e; innis waan mul'ata argu se'e malee akka wanni ergamaan Waaqaa hojjechaa ture sun dhugaa ta'e hin beekne. **10** Isaanis waardiyaa duraatii fi isaa lammaaffaa bira darbanii balbala sibiilaan kan magaalaatti gad baasu bira ga'an; balballi sunis ofumaan banameef; isaanis gad ba'anii utuu daandii tokko irra gad bu'aa jiranuu ergamaan sun isaa biraa sokke. **11** Phexrosis qalbij isaaatii deebi'ee, "Ani amma fi waan Yihuudooni natti yaadaa turan hunda jalaa na base shakkii malee beekeera" jedhe. **12** Innis erga waan kana hubatee booddee mana Maariyaam haadha Yohannis isa Maarqos jedhamu sanaa iddo itti namoonni baay'een walitti qabamanii kadhachaa turan dhaqe. **13** Yommuu Phexros balbala alaa rurrukutetti intalli hojjettuu Roodaa jedhamtu tokko ilaaluu dhufte. **14** Isheenis yommuu sagalee Phexros hubattetti akka malee gammadde; balbala banuu dhiifttees fiigdee ol deeblee akka Phexros balbala dura dhaabatu himte. **15** Isaanis, "Ati maratteerta!" jedhanii; isheen garuu cimsitee akka wanni kun akkasuma ta'e dubbate; isaan immoo, "Yoos ergamaa isaa til" jedhan. **16** Phexros garuu ittuma fufee balbalicha rurrukute; isaanis yommuu bananitti, isa organii dinqifatan. **17** Phexrosis akka isaan cal'isaniif harkaan itti hime; akka itti Gooftaan mana hidhaatii isa baases isaanitti odeesse; innis, "Waan kana Yaaqoobii fi obbolootatti himaa" isaanin jedhe; achii ka'ees lafa biraa dhaqe. **18** Yommuu bari'etti raafamni guddaa isaa loltoota gidduutti uumame; isaanis, "Phexros maal ta'e?" jedhanii wal gaggaafatan. **19** Heroodisis cimsee barbaadee isa dhabnaan eegdota sana jabeesee qoree akka isaan ajjeefaman ajaje. Heroodis Yihuudaadhaa ka'ee Qiisaariyaatti gad bu'ee xinnoo achi jiraate. **20** Innis warra Xiilosii fi Siidoonaatti akka malee aare; isaanis tajaajilaa mootichaa amanamaan Bilaaxsoos jedhamu tokko michoomfataniit tokummaan gara mootichaa dhaqanii araara kadhatan; biyyi isaanii biyya mooticha sanaa irraa midhaan nyaataa argachaa jiraatteetii. **21** Guyyaa beellamaatis Heroodis uffata mootii uffatee teessoo isaa irra taa'e; uummattis dubbate. **22** Namoonnis, "Kun sagalee Waaqaati malee sagalee namma miti" jedhanii iyyan. **23** Heroodisis waan Waaqaaf ulfina hin kenniiniif yeruma sana ergamaan Waqaqaa tokko isa dha'e; innis raammoodhaan nyaatamee du'e. **24** Dubbiin Waaqaa garuu ittuma fufee guddachaa, babal'achaas deeme. **25** Barnaabaasisi fi Saa'ol erga ergama isaanii fixatanii booddee Yohannis isa Maarqos jedhamu sana fudhatanii Yerusaalemii deebi'an.

13 Waldaa kiristaanaa Anxookiyaya keessa Raajotaa fi barsiistotu ture; isaanis Barnaabaas, Sim'i'oон isaa Niiger jedhamu, Luukiyos nama Qareenaa, Maanaa'en isaa Heroodis bulchaa sana wajjin guddatee fi Saa'ol fa'a. **2** Utuu isaan Gooftaa tajaajilaa, soomaas jiranuu

Hafuurri Qulqulluun, "Barnaabaasi fi Saa'olin hojii ani fayyisaa saba Israa'eliif fide. **24** Yohannis dhufaatii itti isaan waammadheef naa filaa" jedhe. **3** Kanaaf Yesuu duratti cuuphaa qalbii jijiirranna saba Israa'el isaan erga soomanii kadhatanii booddee harka isaanii hundumatti lallabee ture. **25** Yohannisis utuu ergama jara irra kaa'anii isaan ergan. **4** Isaan lachuu Hafuura isaa guutachaa jiruu, 'Isin eenu na seetu? Ani isa isin Qulqulluudhaan ergamanii Seluuqiyatti gad bu'an; eggachaa jirtan miti. Garuu namni ani kophee isaa illee achiis ka'anii dooniin Qophiroos dhaqan. **5** Yommuu hiikuu hin malle tokko na duubaan ni dhufa' jedhe. **26** Salaamis ga'anittis manneen sagadaa Yihuudoottaa "Obboloota, yaa ijoollee Abrahaam, isin warri Waqa keessatti dubbi Waaqaa lallaban; Yohannisis isaan sodaattanis, dubbiin fayyina kanaa nuu ergame. **27** Warra gargaaruu isaan bira ture. **6** Isaan yommuu biyyoota Yerusaalem keessa jiraatanii fi bulchitoonni isaanii bishaani marfaman sana hundumaa keessa ba'anii waan Yesuu hin beekeenii yookaan dubbii raajotaa isaa hamma Phaafositti dhufanitti, Yihuudii falfaltichaan Sanbataan Sanbataan dubbifamu waan hin hubatiniif isatti fi raajii sobaa kan maqaan isaa Baaryesuu jedhamu muruudhaan dubbii raajotaa sana guutan. **28** Isaanis yoo tokkotti dhufan. **7** Innis namicha hubataan bulchaa biyyaa Sababii du'a isatti mursisiuus danda'u argachuu baatan ta'e kan Sergiyoos Phaawulos jedhamu tokko wajjin ture. illee akka Yesuu ajjeefamuuf Phiilaaxoosin kadhatan. Bulchaan sunis waan dubbii Waaqaa dhaga'uu barbaadeef **29** Erga waan waa'ee isaa barreeffame hunda guutatanii nama ergee Barnaabaasi fi Saa'olin waamsifate. **8** booddees fannoo irraa gad buusani awwaala keessa isaa Eliimaas falfaltichi kan hiikkaan maqaa isaa afaan kaa'an. **30** Waaqni garuu warra du'an keessaa isaa kaase. Giriikiin akkasuma ta'e sun garuu bulchaa biyyaa sana **31** Innis warra isaa wajjin Galiiaadhaa gara Yerusaalemitti amantii irraa deebisuu jedhee isaanii morme. **9** ol ba'anitti guyyaa hedduu mul'ate; isaanis amma saba Saa'ol inni Phaawulos jedhamu sun garuu Hafuura keenya duratti dhuga baatota isaa ti. **32** "Nus oodu Qulqulluudhaan guutamee Eelimaasin hubatee ilaalee nama gammachisu isinitti odeessina; oduun kunis: akkana jedheen; **10** "Ati ilma diiyaabiloosii fi diina Waaqni waan abbootii keenya abdachiise sana, **33** qajeelummaa hundaa ti! Sobaa fi gowwoomsaa gosa Yesuuus du'a kaasudhaan nuu ijoollee isaaniiif hundaatiis guutamteeta. Ati karaa Gooftaa isaa qajeelaan guuteera. Kunis akkuma faarfanna lammaffaa keessatti sana jal'isuu hin dhifttuo? **11** Kunoo amma harki Gooftaa akkana jedhamee barreeffamee dha; "Ati ilma koo ti; sitti ka'eera; atis jaamtee yeroof ifa aduu arguu ni ani har'a si dhalcheera." **34** Wanni Waaqni, akka inni dadhabda." Yeruma sana hurrii fi dukkanni isa irra gonkumaa hin tortorreef jedhee warra du'an keessaa bu'e; innis nama harka qabee isaa qajeelchu barbaaduu isa kaaseef akkana jedhamee dubbii kana keessatti jalqabe. **12** Bulchaan biyyaa sunis waan kana arginaan barreeffameera; "Ani eeba qulqullu fi mirkanaa'aa, amane; barsiisa waa'ee Gooftaa dinqifatee tureetee. **13** isaa Daawit abdachiifame sana isinif nan kenna." **35** Phaawulosii fi miiltonni isaa Phaafosii bidiruudhaan Akkasumas iddo biraatti akkana jedha: "'Qulqulichii ka'anii Phergeen ishee Phamfiliyaan sana dhaqan; kee akka tortoru hin gooto.' **36** "Daawitis bara isaa Yohannisis achitti isaan dhiisee Yerusaalemitti deebi'e. keessa fedhii Waaqaa tajaajilee boqote; abbootii isaa **14** Isaan garuu Phergeenii ka'anii gara Anxookiyya biratti awwaalam; dhagni isas ni tortore. **37** Inni ishee Phisiidiyaatti argamtuu dhufan; guyyaa Sanbataas Waaqni warra du'an keessaa isaa kaase sun garuu hin mana sagadaa seenanii tataa'an. **15** Bulchitoonni mana tortorre. **38** "Kanaaf yaa obboloota ko, isin akka karaa sagadaa sanaas erga kitaabonni Seeraatii fi Raajotaa Yesuuusiiin dhiifamni cubbuu isinitti lallabame akka dubbifamanii booddee nama isaanitti erganii, "Yaa beektan nan fedha. **39** Namni amanu hundinuu waan obboloota, yoo dubbii gorsaa uummataaf qabaattan mee seera Museetiin furamuu hin danda'in hunda irraa dubbadhaa" jedhanii. **16** Phaawulos ka'ee dhaabatee karaa Yesuuusiiin furamuu ni danda'a. **40** Isin isakka harkaan mallattoo argisiisee akkana jedhe, "Yaa namoota wanni raajonni dubbatan sun isin irra hin geenyeef Israa'el, isin warri Waaqaa sodaattanis mee na dhaga'aal of eeggadhaa; innis akkana jedha: **41** "Ilaala, isin **17** Waaqni saba Israa'el abbootii keenya filate; innis yeroo qostota nana; dinqisiifadhaa; dhumaas; ani bara keessan isaan biyya Gibxi jiraachaa turanitti sabicha saba guddaa keessa waan isin yoo namni tokko isinitti hime illee hin godhe; irree jabaanis achii isaan baase; **18** gammoojii amanne tokko nan hoijedha." **42** Utuu Phaawulosii fi keessattis gara waggaafurtaa isaanii obse. **19** Biyya Barnaabaas mana sagadaatii ba'uutti jiranuu namoonni Kana'aan keessas saboota torba balleessee lafa isaanii sun akka isaan Sanbata itti aanu illee deebi'anii dubbii akka dhaalaatti saba isaaatiif kenne. **20** Wanni kun sana lallabaniif isaan kadhatan. **43** Erga wal ga'in hundinuu gara waggaaf 450 fudhatte. "Kana booddees mana sagadaa bittinnaa'ee booddee, Yihuudoonni Waaqni hamma bara Saamu'eel raajichaatti abbootii fi namoonni amantii Yihuudoottaa fudhatanii itti murtii isaaniiif kenne. **21** Yommuu isaan akka inni bulan baay'een isaan duukaa bu'an; Phaawulosii fi mootii kennuutif isaa kadhatanitti Waaqni gosa Beniyaam Barnaabaasis jara sana wajjin dudubbatanii akka isaan keessaa Saa'ol ilma Qiishi isaanif kenne; Saa'olis waggaayyaana Waaqaatti jiraatanifi cimsanii isaan gorsan. **44** 40 isaan bulche. **22** Waaqni Saa'olin moottummaa israa Sanbata itti aanutti nama muraasa malee uummanni buusee Daawitin moottii isaanii godhe; innis, 'Ani nama magaalaa sanaa guutun dubbii Gooftaa dhaga'uuf walitti akka garaa koo Daawit ilma Isseey argadheera; inni qabame. **45** Yihuudoonni garuu uummataaf baay'een organii waan ani akka inni hoijetu fedhu hunda ni hoijeta' hinaaffaan guutaman; Phaawulosinis arrabsanii waan jedhee waa'ee Daawit rageesseera. **23** "Waaqnis akkuma inni dubbateen morman. **46** Phaawulosii fi Barnaabaasis abdachiise sana, sanyii nama kanaa keessaa Yesuuakkana jedhanii sodaa malee deebii kennaniiif; "Nu

duraan dursinee dubbii Waaqaa isinitti himuu qabniture; isin garuu dubbii sana diddanii akka jireenyi bara baraa isiniif hin malleetti waan of heddaniif kunoo, nu amma gara Namoota Ormaatti gara galla. (**aiōnios g166**) 47 Gooftaanakkana jedhee nu ajajeeraati; “Ani akka ati Namoota Ormaatiif ifa taatee, hamma qarqara lafaatti fayyina geessituuf si filadheera.” 48 Namoonni Ormaas yommuu waan kana dhaga'anitti gammadanii dubbii Gooftaa ulfeessan; warri jireenyi bara baraatiffilataman hundinuu ni amanan. (**aiōnios g166**) 49 Dubbiin Gooftaas naannoo sana hunda keessatti facafame. 50 Yihuudoonni garuu dubbatoota bebeekamoo Waqaasodaatanii fi dura bu'oota magaalattii isaanittitutuqan; isaanis Phaawulosii fi Barnaabaas irratti ari'atama kaasaniibiyya isaanii keessaa isaan baasan. 51 Isaan garuu akka akeekkachiisa isaanif ta'uuf, awwaara miilla isaanii dhadha'atani IQooniyoonitti qajeelan. 52 Barattoonis gammachuu fi Hafuura Qulqulluudhaan guutaman.

14 Phaawulosii fi Barnaabaas akkuma amala isaanii IQooniyoonitti mana sagadaa Yihuudoottaseen; achittis waan akka gaarri dubbataniif Yihuudoonni fi Girikoni hedduun ni amanan. 2 Yihuudoonni hin amanin garuu Namoota Ormaa kakaasaniif akka isaan obbolootaan mormaniif yaada isaanii hammeesson. 3 Phaawulosii fi Barnaabaas sodaa maleewaa'ee Gooftaa dubbachaa yeroo dheeraa achi turan; Gooftaanis akka isaan mallattoo fi dinqii hoijetan isaan dandeesisuudhaan dubbii ayyana isaa mirkaneesse. 4 Uummanni magaalaa sanaas gargar qoodame; garri tokko Yihuudoota wajjin, kaan immoo ergamotootawajjin dhaabate. 5 Namoonni Ormaatiif fi Yihuudoonni bulchitoota isaanii wajjin isaan dhiphisuu fi dhagaadhaan isaan tumuuf mari'atan. 6 Jarri garuu waan kana beekkataniif magaalaaawan Liqaa'ooniyaa kanneen Lisxiraanii fi Darbeen jedhamanitti, gara biyya naannoo sanaattis baqatan. 7 Achittis wangeela lallabuu itti fufan. 8 Lisxiraan keessa namichi miilli isaa laamsha'e, kan dhaloota isaatii jalqabee naafa turee fi takkumaa miillaan deemeeyin beekin tokko taa'aa ture. 9 Innisyeroo Phaawulos dubbatutti isa dhaggeeffachaa ture; Phaawulosis hubatee isa ilaaee akka namichi sun fayyuuf amantii qabu arge; 10 sagalee guddaadhaanis, “Ka'iimilla keetiin dhaabadhul!” jedheen. Namichi sunis ol utaalee ka'e; miillaan deemuus jalqabe. 11 Namoonnis yommuu waan Phaawulos hojjete organitti, sagalee isaanii ol fudhatanii afaan Liqaa'ooniyatiin, “Waaqonni bifa namaatiin nutti gad bu'aniirul!” jedhan. 12 Isaanis Barnaabaasiin, “Ze'oos” jedhan; Phaawulos immoo waan inni dubbataa hangafa tureef, “Hermeneen” jedhan. 13 Lubni Ze'oos uummataa wajjin aarsaa isaanii dhi'eessuu barbaadee sangootaa fi daraaraa fo'ame gara balbalamagaalaatti fide; manni qulqullummaa Diyaas magaalaa sanaan alatti argama ture. 14 Ergamooni jechuunis Barnaabaasiif fi Phaawulos garuu yommuu waan kana dhaga'anitti wayyaa isaanii tarsaasanii iyyaa fiiganiiu ummataa keessa seenan; akkanas jedhan; 15 “Yaa jarana, isin maaliif waan kana gootan? Nus namuma akka

keessanii ti. Akka isin waan faayidaa hin qabne kana irraa deebitanii Waaqaa jiraataa isa samii, lafa, galaanaa fi waan isaan keessa jiru hunda uumetti deebitanii oodu gaarri isinitti himna. 16 Inni bara durii keessa akka saboonti hundinuu akkuma fedhanitti jiraatan isaan dhiise; 17 ta'us dhuga ba'umsa malee of hin dhiifne. Bokkaa samii irraa roobsee midhaanis yeroo isaaati isinii kennee, garaa laafummaa isaa argisiiseera; soora hedduus isinii kennee garaa keessan gammachuudhaan guuta.” 18 Jarri garuu dubbii kanaan iyyuu rakkina guddadhaan akka tuunni sun aarsaa isaanii hin dhi'eessine of irraa deebisan. 19 Yihuudoonni tokko tokko Anxookiyya fi IQooniyoonii dhufanii ummataa gara ofii isaaantiiddeeifatan. Phaawulosin dhagaadhaan tumanii waan inni du'e se'aniis lafa irra harkisaa magaalaa keessaa gad isa baasan. 20 Inni garuu yeroo barattooni isatti naanna'anitti ka'ee magaalaa seene; guyyaa itti aanutti immoo Barnaabaas wajjin magaalaa Darbeenitti qajelee. 21 Isaanis erga magaalaa sanatti wangeela lallabanii namoota hedduu barattoota godhatanii booddeelisxiraanitti, IQooniyoonii fi Anxookiyyaatti deebi'an. 22 Isaanis, “Nu mootummaa Waaqattti galuudhaaf rakkina baay'ee keessa darbuu qabna” jedhanii barattoota jajjabeesaa, akka isaan amantii cimanifiis gorsaa turan. 23 Phaawulosii fi Barnaabaas tokkoo tokkoo waldaa kiristaanaa keessatti maanguddoota muudaniifii kadhaa fi soomaan Goofticha isaan itti amananittidabarsanii isaan kennan. 24 Phisiidiyya keessa darbanii phamfiliyya seenan. 25 Phergeenitti dubbicha lallabanii Axaaliyaatti gad bu'an. 26 Axaaliyaadhaa ka'anii gara iddoottihojjite amma fixatan kanaaf ayyana Waaqattti imaanaa kennamanii turanii Anxookiyyaatti dooniindeebi'an. 27 Akkuma achi ga'aniiis waldaa kiristaanaa walitti qabaniit waan Waaqni karaa isaanitiin hojjete hundaa fi akkamitti akka inni Namoota Ormaatiif balbalamantii banes isaanitti himan. 28 Isaanis barattoota wajjin yeroo dheeraa achi turan.

15 Namoonni tokko tokko Yihuudaa gara Anxookiyyaatti gad bu'anii, “Isin yoo akkuma seera Museetti dhagna qabachuu baattan fayyuu hin dandeesan” jedhanii obboloota barsisaa turan. 2 Kunis akka Phaawulosii fi Barnaabaas jara wajjin wal diddaa fi wal morkii cimaa keessa seenan isaan godhe; kanaaf Phaawulosii fi Barnaabaas waa'ee dubbii kanaatiif jedhanii akka Yerusaalemitti ol ba'anii ergamotootaa fi maanguddoota bira dhaqaniif amantoota tokko tokko wajjin filataman. 3 Waldaan kiristaanaa isaan ergite; isaanis akka Namoonni Ormaa Waaqattti deebi'an odeessaan Finiqee fi Samaariyya keessa darban. Oduun kunis obboloota hunda akka malee gammachiise. 4 Yommuu isaan Yerusaalem ga'anitti waldaan kiristaanaa, ergamotoonii fi maanguddoonee isaan simatan; isaanis waan Waaqni karaa isaanitiin hojjete hundaa jaratti himan. 5 Amantooni garee Fariisotaa tokko tokko garuu ka'anii dhaabatanii, “Namoonni Ormaa dhagna qabachuu qabani; akka seera Musee eeganiifis itti himamuu qaba” jedhan. 6 Ergamooniif fi maanguddoonei dubbii kana ilaaluuf walitti qabaman. 7 Phexrosis falmii guddaan booddeelisxiraanitti.

ka'ee dhaabatee akkana isaaniin jedhe; "Yaa obboloota, isin akka Waaqni yeroo gabaabaan dura akka Namoonni Ormaa afaan koo irraa dubbi wangeelaa dhaga'anii amananiif jedhee isinuma keessaa na filatee beektu. **8** Waaqni yaada garaa namaa beeku sun akkuma nuuf kenne sanatti isaaniifis Hafuu Qulqulluu kennuudhaan akka isaan simate mirkaneesse. **9** Innis sababii garaa isaanii amantiin qulqullesseef, nuu fi isaan gidduutti garaa garummaa tokko illee hin goone. **10** Yeo maalif waanjoo nus abbootiin keenyas baachuu hin danda'in morma barattoota irra kaa'uudhaan Waaqa qortu ree? **11** Nu akka ayyanaa Gooftaa keenya Yesuusiitiiin fayinu ni amanna; isaanis akkasuma ni fayyu." **12** Yommuu Barnaabaasi fi Phaawullos waa'ee mallattoo fi dinqii Waaqni harka isaanitiin Namoota Ormaa keessatti hojjete sanaa dubbatanitti yaa'iin guutuu cal'isee isaan dhaga'a ture. **13** Erga isaan dubbatanii fixanii booddees Yaaqoob akkana jedhe; "Yaa obboloota, mee na dhaggeeffadhaa! **14** Simoonis akka Waaqni duraan dursee Namoota Ormaa keessaa saba tokko ofii isaatii filachuu jaalala isaa argisiise nutti himeera. **15** Dubbiin raajotaas waan kana wajjin walii gala; innis akkana jedhamee barreeffameera: **16** "Kana booddee ani nan deebi'a; dafkaana Daawit kan kufe sana deebisee nan ijaara; diigamaa isaa immoo deebisee nan ijaara; deebisees nan dhaaba; **17** kunis akka namoonni hafan jechuunis, Namoonni Ormaa warri maqaa kootiin waamaman hundinuu gooftaa barbaadaniif" **18** jedha Gooftichi waan bara dheeraaf beekame hojjete sun. (**aioin g165**) **19** "Kanaaf nu akka murtii kootiiti Namoota Ormaa kanneen Waaqatti deebi'an rakkisu hin qabnu. **20** Qooda kanaa akka isaan nyaata waqonni tolfaamoon xureessan, sagaagalummaa, foon horii hudhamee du'eetii fi dhiiga lagatanifi xalayaan barreessinee itti himuu qabna. **21** Seerri Musee dhaloota duriitti jalqabee magaalaa hunda keessatti lallabamaa ture; manneen sagadaa keessattis Sanbata Sanbata ni dubbifama." **22** Yommus ergamoonnii fi maanguddoorni miseensota waldaa kiristaanaa guutuu wajjin tokko ta'anii namoota isaanii keessaa tokko tokko filatani Phaawulosis fi Barnaabaas wajjin gara Anxookiyyaatti erguu murteessan; isaanis namoota lama jechuunis Yihuudaa isa Barsiyan jedhamuu fi Stilaas kanneen obboloota keessatti dura bu'oota turan sana filatan. **23** Xalayaa armaan gad jiru kanas isaanitti ergan: Obboloota keessan, ergamootaa fi maanguddoota irraa; Gara Namoota Ormaa kanneen amanan warra Anxookiyya, Sooriyya fi Kiilqiyaa keessa jiraataniifti; Nagaa isinii dhaamna. **24** Nu akka namoonni tokko tokko eeyyama keenya malee nu biraa ba'anii waan dubbatanii qalbii isin raasanii isin jeeqan dhageenyerra. **25** Kanaafuu nu hundi namoota tokko tokko filanee obboloota keenya jaallatamoo Barnaabaasi fi Phaawulos jechuunis **26** namoota maqaa Gooftaa keenya Yesuusi Kiristoosiitif jedhanii jireenya isaanii kennan isinittti erguuf walii galle. **27** Kanaafuu akka isaan waanuma nu barreessine sana dubbi afaaniitiin isinii mirkaneeessaniiif jennee Yihuudaa fi Siilaasin engineerra. **28** Waan barbaachisaan armaan gad jiru kana malee akka nu ba'aa tokko illee isin irra hin keenye Hafuurri Qulqulluu jaallateera; **29** kunis akka isin nyaata waqota tolfaamof aarsaa dhi'eefamu, dhiiga, foon horii hudhamee du'eetii fi sagaagalummaa lagattanii dha. Isin yoo waan kana irraa of eegdan, waan qajeelaa hojettan. Nagaatti. **30** Jarri sunis ergamanii Anxookiyyaatti gad bu'an; achittis amantoota walitti qabani xalayaa sana itti kennan. **31** Amantoonnis yommuu xalayaa sana dubbisanitti gorsa jajjabeessaa sanatti ni gammadan. **32** Yihuudaa fi Siilaas warri mataan isaanii iyuu raajota turan sun dubbi baay'een obboloota gorsanii jajjabeessan. **33** Erga isaan yeroo gabaabaa achi turanii boodees, obboloonni akka isaan warra isaan erganitti deebi'anifi nagaan isaan geggeessan. [**34** Siilaas immoo achumatu hafuu murteesse.] **35** Phaawulosis fi Barnaabaas garuu Anxookiyyaatti hafanii namoota bira hedduu wajjin dubbi Gooftaa barsiisan; ni lallabanis. **36** Phaawulosis bultii gabaabduu booddee Barnaabaasiin, "Mee kottu, magalaawwan itti dubbi Gooftaa lallabne hundatti deebinee obboloota dubbifnaa; haala isaan keessa jiranis ni ilallaal!" jedhe. **37** Barnaabaasis Yohannis isa Maarqos jedhamu sana isaan wajjin fudhatee deemuu barbaade. **38** Phaawulos garuu sababii Maarqosisaan wajjin hojiitti fufuu didee Phamfiliyaatti isaan dhiiisee deemeef akka inni isaan wajjin deemu hin jaallanne. **39** Kana irratti walhabiiini guddaan gidduu isaanitti uumamnaan gargar ba'an; Barnaabaasis Maarqosin fudhatee dooniidhaan Qophiroositti qajeele. **40** Phaawulosis immoo Siilaasin filatee erga obboloonni dabarsanii ayyanaa goftaatti isa kennanii booddee ka'ee deeme. **41** Innis waldoota kiristaanaa jajjabeessaa Sooriyya fi Kiilqiyaa keessa darbe.

dooniidhaan kaaneet Saamotraaqeetti fuula deebifanaanee qajeelle; guyyaa itti aanu immoo Ne'aphoolsitti dabarre. **12** Achii kaanees Fiiliphisyyus dhagqe; isheenii magaalala beekamtuu aanaa Maqedooniyya kan kolonii mootummaa Roomaa jala turtree dha; nus magaalatti keessa guyyaa muraasa turre. **13** Guyyaa Sanbataa immoo magaalatti keessaa baanee gara lagaa iddo akka lafa kadhannaat itti argannu abdanne tokkootti gad buune; teteenyees dubartoota achitti walitti qabamanitti dubbachuu jalqabne. **14** Warra nu dhaggeeffachaa turan keessaa dubartii Liidiyya jedhamtu tokkotu ture; isheenii daldaltuu wayyaa dhilgee kan magaalala Tiyaatiraitaa dhuftee, Waqaas waaqeffattu ture. Gooftaan akka isheenii waan Phaawulos dubbatu qalbeeffattuuq qalbii ishee baneef. **15** Isheenii erga warra mana ishee jiraatan wajjin cuuphamtee booddee, "Yoo akka nama Gooftaatti amanu tokkootti na ilaaltan, kottaatii mana koo turaa" jettee nu waamte; jabeessitees nu kadhatte. **16** Gaaf tokko utuu iddo itti kadhatan dhaqnuu xomboree hafuu waa himsiisuuq guutamte tokkoon walitti dhufue; isheenii waa nammaa himuuq gooftota isheetif maallaqa guddaa galchiti ture. **17** Isheenii, "Namoonni kunneen tajaajltoota Waqaas Waan Hundaa Olii kanneen karaa fayyinnaa isinitti himanii dha" jettee iyaa Phaawulosii fi nu duukuu buute. **18** Waan kanas guyyaa hedduu itti fufte; Phaawulos garuu waan akka malee aareef itti garagalee hafuu sanaan, "Ani akka ati ishee keessaa baatu maqaa Yesuus Kiristoosii sin ajaja" jedhe; hafuurichis yommusuma ishee keessaa ba'e. **19** Gooftonni xomboree sanaas yommuu akka abdiin galii isaanii citte hubatanitti Phaawulosii fi Siilaasin qabanii fuula abbootii taayitaa duratti dhi'eessuuf jedhanii lafa irra harkisaa iddo gabaatti isaan geessan. **20** Fuula qondaaltotaa durattis isaan dhi'eessaniiakkana jedhan; "Namoonni kunneen Yihuudoota; magaalala keenyas jeequutti jiru. **21** Isaanis diudhaa fudhachuun yookaan itti buluu nuu warra Roomaatif hin eeyyamaranne barsiisi." **22** Namoonnis tokkummaadhaan Phaawulosii fi Siilaasitii ka'an; qondaaltonni sunis akka wayayaan isaan irraa baafamee uleedhaan tumaman aajan. **23** Jarris erga akka malee garafamanii booddee mana hidhaatti darbataman; eegduun mana hidhaa sanaas akka jabeessee isaan eegu ajajame. **24** Innis ajaja kana fudhatee gola mana hidhaa keessa isaan galche; miilla isaanii jirma gidduu galchee hidhe. **25** Gara halkan walakkaati Phaawulosii fi Siilaas kadhachaa, faarfannaadhaanis Waqaas galateeffachaa turan; hidhamtooni kaanis isaan dhaggeeffachaa turan. **26** Akkuma tassaa sochiin lafaa cimaan tokko ta'e; kanaanis hundeen mana hidhaa sanaa raafame; yommusuma balballi hundinuu ni baname; foncaan nama hundaas ni hiikame. **27** Eegduun mana hidhaa sunis yommuu dammaqee akka balballi mana hidhaa baname argettii waan hidhamtooni ba'anii badan se'ee of aijeesuuf goraadee isaa luqqifate. **28** Phaawulos garuu sagalee guddadaanah iyyee, "Nu hundi asuma jirraatiif of hin midhlin" jedheen. **29** Eegduun sunis ibsaas fichisifatee fiigaa ol gale; sodaadhaanis hollachaa Phaawulosii fi Siilaas durattu kufe; **30** gad isaan baasees, "Yaa Gooftota ko, anii akka fayyuuf maal gochuun qaba?" jedhee gaafate. **31** Isaanis deebisanii, "Gooftaa Yesuusittu amani; ati ni fayyitaa; warri mana kee jiraatanis ni fayyutii" jedhan. **32** Dubbi Gooftaas isaa fi warra mana isaa jiraatan hundatti himan. **33** Eegduun mana hidhaa sunis sa'aatumma halkanii sana isaan fuudhee madaa isaanii dhiqeef; yommusumas innii fi maatiin isaa hundinuu cuuphaman. **34** Eegduun sunis mana isatta isaan geessee nyaata dhi'eesseef; sababii maatiin isaa hundi gara Waqaas amanuutti dhufanii fi warri mana isaa jiraatan hundi akka malee gammadan. **35** Yommuu bari'etti qondaaltonni sun, "Namoota sana gad dhiisi" jedhanii eegduun mana hidhaa sanatti poolisii ergan. **36** Eegduun sunis, "Qondaaltonni akka isin hiikamant aajaniiru; kanaaf amma deemuu ni dandeessu; nagaan galaa" jedhee Phaawulositti hime. **37** Phaawulos garuu poolisoota sanaanakkana jedhe; "Isaan utuma nu lammiiwwan Roomaa taanee jirruu, murtii tokko malee nu garafanii mana hidhaatti nu darbatan; amma immoo dhoksaan nu baasuu barbaaduu? Kun hin ta'u! Isaanumti mataan isaanii dhufanii nu haa baasanii!" jedhe. **38** Poolisoonis dubbi kana qondaaltotatti himan; qondaaltonnis yommuu akka Phaawulosii fi Siilaas lammiwwan Roomaa ta'an dhaga'anitti ni rifatan. **39** Isaanis dhufanii dhififamaa isaan gaafatan; mana hidhaatti isaan baasanii akka isaan magaalatti keessaa ba'anii deemanifi isaan kadhatan. **40** Phaawulosii fi Siilaas mana hidhaatti ba'anii mana Liidiyya dhaqan; isaanis yommuu obboloota organitti isaan jajjabeessan; achiiis ba'anii deeman.

17 Isaanis Amfiipholiisii fi Apholoonya keessa darbanii Tasaloniiqee iddo manni sagadaa Yihuudoottaa ture dhufan. **2** Phaawulosis akkuma amala isaa mana sagadaa seenee guyyaa Sanbataa sadii dubbi kitaaabaa irratti isaan wajjin dudubbachaa, **3** akka Kiristoos dhiphachuu fi warra du'an keessaa ka'u qabu addeessa, mirkaneessaas ture. Innis, "Yesuus ani amma isinitti himu kun Kiristoosii dha" jedhe. **4** Yihuudoottaa keessaa tokko tokko, Girikota Waqaas sodaatan keessas namoonni akka malee baay'atani fi dubartoonni bebeekamoont hedduun amananii Phaawulosii fi Siilaasitii dabalamani. **5** Yihuudoonnii garuu hinaaffaan guutaman; isaanis iddo gabaatti kashlabboota tokko tokko walitti qabatanii, uummatas kakaasanii magaalaa keessatti goolii uuman; Phaawulosii fi Siilaasinis fuula uummataa duratti dhi'eessuuf jedhanii isaan barbaacha mana Yaasonitti fiigani. **6** Yommuu jara dhabanitti immoo Yaasonii fi obboloota tokko tokko harkisaa fuula qondaaltotta magaalaa duratti dhi'eessaniiakkana jedhanii iyyan; "Namoonni addunyaa hunda rakkisa turan kunneen amma kunoo as dhufaniiru; **7** Yaasonis mana isatti isaan simateera. Hundi isaanis, 'Mootiin biraa kan Yesuus jedhamu tokko jira' jedhanii labsii Qeesaariin mormu." **8** Uummanni fi qondaaltonni magaalaa sanaas yommuu waan kana dhaga'anitti ni raafaman. **9** Isaanis Yaasonii fi warra kaan irraa qabsiisa fuudhanii gad isaan dhiisan. **10** Obboloomnis yeruma sana Phaawulosii fi Siilaasin halkaniin Beeriyaatti ergan; isaanis yommuu

achi ga'anitti mana sagadaa Yihuudootaa seenan. 11 Yihuudoonni Beeriyya Yihuudoota Tasaloniiqee irra qalbii qabeeyyii turan; isaanis fedhii guddaan dubbii sana fudhatanii akka wanni Phaawulos jedhe sun dhugaa ta'ee fi akka dhugaa hin ta'in ilaaluuf jedhanii guyuma guyyaan Kataabbiwwan Qulqulluu qorachaa turaniiti. 12 Kanaaf Yihuudoota keessaa baay'een ni amanan; akkasumas dubartoonni Giriik beekamoon hedduunii fi dhiironni Giriik hedduun ni amanan. 13 Yihuudoonni Tasaloniiqee yommuu akka Phaawulos Beeriyya keessattis dubbii Waaqaa lallabaa ture dhaga'anitti achis dhaqanii rakkoo uumanii ummataa kakaasan. 14 Obboloonni immoo yommusuma Phaawulosin gara qarqara galaanaatti ergan; Siilaasi fi Xiomotewos garuu Beeriyyaatti hafan. 15 Namoonni Phaawulosin geggeessanis Ateenaan isa ga'anii akka Siilaasi fi Xiomotewos hamma isaanii danda'ametti dafanii Phaawulos bira dhaqaniiif ajaja fuudhaniifii deebi'an. 16 Phaawulos utuu Ateenaa keessatti isaan eegaa jiruu akka magaalaan sun waaqota tolfamoodhaan guutamte argee akka malee gadde. 17 Kanaaf mana sagadaa keessatti Yihuudootaa fi Giriikota Waqaasodaatan wajjin, iddo gabatti immoo guyuma guyyaan warra achitti argaman wajjin falmaa ture. 18 Gareen falaasamtoota Efiiqoroosittii fi Isto'iki tokkos isaan falmaa ture; isaan keessaa tokko tolko, "Namichi legellegaan kun maal jedha?" jedhan. Warri kaan immoo, "Inni waa'ee waqaota ormaa labsa fakkaata" jedhan. Phaawulos waa'ee Yesuuus fi waa'ee du'a ka'u lallabaa tureetii. 19 Isaanis isa qabanii gara wal ga'ii Ariyoospaagositte geessan; achittis akkana jedhanii; "Barsiisni haaraan ati fidde kun maal akka ta'e beekuu dandeenyaa? 20 Ati waan nu takkumaa hin dhaga'in nutti himaa jirta; kanaaf nu akka wanni kun maal jechuu ta'e beekuu feena." 21 Warri Ateenaa hundii fi namoonni biyya ormaa kanneen achi jiraatan yeroo isaanii waan haaraa dhaga'u fi odeessuu irratti malee waan biraa irratti hin balleessan ture. 22 Phaawulos wal ga'ii Ariyoospaagos walakkaa dhaabatee akkana jedhe; "Yaa namoota Ateenaa! Ani akka isin karaa hundaanuu warra amantaa taatan nan hubadha. 23 Ani yommuuni nanaananna'ee waan isin waqaaffettan ilaaletti iddo aarsaa kan katabpii, Waqaq hin Beekamneef, jedhu of irraa qabu argeeraati. Ega amma waan isin utuu hin beekin waqaaffettan kana isinittin hima. 24 "Waaqni addunyaa fi waan ishee keessa jiru hunda uume sun Gooftaa samiitii fi lafaa ti; inni mana qulqullummaa kan harka namaatiin hoijetame keessa hin jiraatu. 25 Inni mataan isaa sababii jirenya hafuura baafatamuu fi waan biraa hunda nama hundaaf kennuuf akka waan waa dhabeetti harka namaatiin hin tajaajilamu. 26 Inni saboota hunda nama tokko irraa uumee akka isaan lafa hunda irra jiraatan godhe; bara jirenyaa kan isaanii kennnamee fi daarii lafa isaan jiraatanii murteesse. 27 Waaqni yoo tokkoo tokkoo keenya irraa fagoo jiraachuu baate iyyuu akka namoonni isa barbaadanii, tarrii carraaqaniis isa argatanifi jedhee wan kana godhe. 28 Akkuma beektonni keessan tokko tokko, 'Nu ilmaan isaa ti' jedhan sana 'Nu isa keessa jiraanna; isa keessa sochoona; eeyummaa keenya illee isa keessatti qabaannaaatii.' 29 "Kanaafuu nu waan ilmaan Waqaas taaneef Waaqni waan akka warqee yookaan meetii yookaan dhagaa jechuunis waan ogummaa fi beekumsa namaatiin hoijetame fakkataa jennee yaaduu hin qabnu. 30 Waaqni bara wallaalummaa durii hin ilaalu ture; amma garuu akka namni iddo hunda jiru hundi qalbii jijiirratu ajaja. 31 Innis guyyaan itti harka namicha filete sanaatiin qajeelummaadhaan addunyatti muru murteesseerati; kanas warra du'an keessaa isa kaasuuu noma hundumafa mirkaneesseera." 32 Isaan keessaa namoonni tokko tokko yommuu waa'ee du'a ka'u warra du'anii dhaga'anitti ni qoosan; warri kaan immoo, "Nu ammas dubbii kana sirraa dhaga'uun barbaanma" jedhan. 33 Kana irratti Phaawulos isaan keessaa ba'ee deeme. 34 Namoonni tokko tokko garuu gama Phaawulos goranii amanan; isaan keessas namichi Diiyonaasiyoos jedhamu kan miseensa Ariyoospaagosture tokko, dubartti Damaariis jedhamtuu fi namoonni biraas isaan wajjin turan.

18 Kana booddee Phaawulos Ateenaa ka'ee Qorontos dhaqe. 2 Achittis Yihuudii Aqilaan jedhamu kan biyya Phonoosittis dhalate tokko argate; Aqilaan kuniis sababii Qilaawudewoos akka Yihuudoonni hundinuu biyya Roomaa keessaa ba'an ajajeef dhi'oo niittii isaa Phirisqilaa wajjin lixaaliyaadhaa dhufe. Phaawulosis isaan ilaalu dhaqe. 3 Innis waan akkuma isaanii hoijetaa dunkaanaa tureef achi jiraatee isaan wajjin hojjete. 4 Guyyaan Sanbataa hundas mana sagadaa keessatti falmee Yihuudootaa fi Giriikota amansisa ture. 5 Phaawulos yeroo Siilaasi fi Xiomotewos Maqedoonyaadhaa dhufanitti akka Yesuus kun Kiristoots ta'e Yihuudootaaf dhugaa ba'aa dubbicha lallabuutti ni jabaata ture. 6 Yommuu Yihuudoonni isaan mormaniis isaa arrabsanittis garuu Phaawulos uffataa isaa hurgufatee, "Dhiigni keessan matuma keessan irra haa jiraatu! Ani qulqullu dha; ammaa jalqabee gara Namoota Ormaa nandhaqa" jedheen. 7 Innis achiib ba'ee mana namicha Waqaq waqaeffatuu kan maqaan isaa Tiito jedhamu tokkoo dhaqe; manni namicha sanaas mana sagadaatti ana ture. 8 Kiriisphoos bulchaan mana sagadaas sanas warra mana isaa jiraatan hunda wajjin Gooftaatti amane; namoota Qorontos kanneen Phaawulosin dhaga'an keessaa baay'een isaanii amanani cuuphaman. 9 Halkan tokko Gooftaan akkana jedhee mul'ataan Phaawulositti dubbate; "Hin sodaatin; dubbadhu malees hin cal'isin. 10 Sababii ani si wajjin jiruuuf namni tokko iyyuu si miidhuuf jedhee si hin tuqu; ani magaalaa kana keessaa nama baay'ee qabaatii." 11 Kanaafuu Phaawulos dubbii Waaqaa isaan barsiisa wagga tokkoo fi walakkaa achi ture. 12 Yeroo Gaaliyoon bulchaa Akaayaayaa turetti Yihuudoorni tokkummaadhaan Phaawulositsi ka'anii mana murtiitti isaa dhi'eessan. 13 Isaanis, "Namichi kun akka isaan karaa seeraan ala ta'een Waqaq waqaeffatanifi namoota sossobaa jira" jedhanii isaa himatan. 14 Utuu Phaawulos dubbachuuuf jedhee afaan banachuutti jiruu Gaaliyoon Yihuudootaan akkana jedhe; "Yaa Yihuudoota, utuu dubbiin kun waa'ee balleessaa hoijechuu yookaan waa'ee yakka guddaa ta'ee ani silaa obsaan isihan dhaga'a ture.

15 Gaaffiin keessan garuu waan waa'ee jechootaa, waa'ee maqaawwaniitii fi waa'ee seera keessanii ta'eef kana isinuu fixadhaa; ani waan akkanaatiif abbaa murtii hin ta'uutii." **16** Kanaafuu mana murtii keessaa gad isaan baase. **17** Isaan hundi bulchaa mana sagadaa sanatti jechuunis Soosteenesitti garagalaniif fula mana murtii duratti isa tumuu jalqaban. Wanni kun garuu xiinnuma illee Gaaliyoo hin yaaddessine. **18** Phaawulos yeroo muraasa Qorontos keessa ture. Ergasiis obboloota biraa deeme Phirisqilaa fi Aqilaa wajjin dooniidhaan Sooriyaal dhaqe; innis waan wareega qabuutu hin deemin Kanchire'aatti mataa haadette. **19** Pphaawulos yeroo Efesoona ga'anitti Phirisqilaa fi Aqilaa achitti dhiisee ofii isatii garuu mana sagadaa seenee Yihuudootaan mormaa ture. **20** Yommuu isaan akka inni yeroo dheeraan isaan bira turu kadhatanitti immoo dhaga'uu dide. **21** Garuu akkuma isaan biraa deemeen, "Yoo Waaqni jedhe ani deebi'ee nan dhufa" jedheen; dooniidhaanis Efesonii ka'ee deeme. **22** Innis Qisaariyyaa geenyaa ol ba'ee waldaa kiristaanaa dubbise; ergasiis Anxookiyyaatti gad bu'e. **23** Phaawulos erga Anxookiyyaa keessa takka bubbulee booddee achii ka'ee barattoota hunda jajjabeessaa biyya Galaatiyaatti fi Firiigiyaa hunda keessa iddo tokko irraa iddo kaanitti nanaanna'a ture. **24** Giddudhuma sana Yihuudiin Iskindiriyatti dhalate; kan Apholoos jedhamu tokko gara Efesoona dhufe; innis nama arraba qajeelu, kan Kataabbiwwan Qulqulluu gad fageenyaa beeku ture. **25** Namichi kun duraan karaa Gooftaa baratee ture; inni yoo cuuphaa Yohannis qofa beeku illee hafuura ho'adhaan waa'ee Yesuus qajeechaa dubbachaa, barsiisaas ture. **26** Mana sagadaa keessattis sodaa malee dubbachuu jalqabe; Phirisqilaa fi Aqilaanis yommuu isa dhaga'anitti mana isaanitti isa waamanii karaa Waaqaa isa duraa caalaatti sirriiti addeessanii. **27** Yeroo Apholoos Akaayaa dhaquu barbaadetti obboloonni isa jajjabeessanii akka barattooni achi jiran sun isa simatanifi xalayaa barreessanii. Innis achi ga'ee warra ayyaana Waaqatiin amananii turanifi gargaarsa guddaa ta'e. **28** Innis akka Yesuus kun Kiristoos ta'e Kataabbiwwan Qulqulluudhaan mirkaneessaa, jabaatee ifaan ifatti Yihuudootaan mormee amansiiisa tureetii.

19 Utuu Apholoos Qorontos keessa jiruu Phaawulos immoo biyya ol aanu keessa ba'ee Efesoona dhufe; achittis barattoota tokko tokko argate. **2** Innis, "Isin yeroo amantanitti Hafuura Qulqulluu argattaniirtuu?" jedhee gaafate. Isaan immoo deebisanii, "Hin arganne; nu akka Hafuuri Qulqulluun jiru iyyuu takkumaa hin dhageenye" jedhan. **3** Phaawulosis, "Yoos cuuphaa kami cuuphamtan ree?" jedhee gaafate. Isaanis, "Cuuphaa Yohannis" jedhan. **4** Phaawulosis, "Cuuphaan Yohannis cuuphaa qalbi jijjiirrannaa ti; Yohannis akka isaan kan isa duubaan dhuufaa jirutti, jechuunis Yesuusitti amananifi namootatti hima ture" jedhe. **5** Isaanis waan kana dhaga'anii maqaa Gooftaa Yesuusitti cuuphaman. **6** Yommuu Phaawulos harka isaan irra kaa'etti Hafuuri Qulqulluun isaan irra bu'e; isaanis afaan haaraadhaan dubbatan; raajiis ni dubbatan. **7** Isaanis walumatti gara nama kudha lamaa turan. **8** Phaawulosis mana sagadaa seenee waa'ee mootummaa Waaqaa isaan wajjin falmaa, akka isaan amananifiis yaalaa, ji'a sadii sodaa malee dubbachaa ture. **9** Isaan keessaa tokko tokko garuu mata jabeeyyii ta'an; amanuus didanii waa'ee karaa sanaa uummataa duratti waan hamaa dubbatan; kanaaf Phaaawulos isaan dhiisee deeme; barattootaa ofitti fudhatee mana barumsaa Xiraanoos keessatti guyyuma guyyaan isaan wajjin mari'achaa ture. **10** Kunis wagga lama itti fufe; kanaaf Yihuudoonni fi Giriikoni biyya Asiyaa keessa jiraatan hundinuu dubbii Gooftaa dhaga'an. **11** Waaqni harka Phaawulosisiitii hojji dinqin ka akka malee dinqisiisu hojjechaa ture. **12** Kanaaf maarrabiin yookaan marxoona dhagna isaa tuje iyyuu dhukkubsattootatti geeffama ture; isaanis ni fayyu; hafuuri hamaanis isaan keessaa ba'a ture. **13** Yihuudoonni biyya keessa nanaanna'anii hafuurota xuraa'oo nama keessaa baasan tokko tokkos namoota hafuura hamaan qabaman irratti maqaa Gooftaa Yesuus waamuu yaalan; isaanis, "Ani maqaa Yesuus kan Phaawulos lallabu sanaan sin ajaja" jedhan. **14** Ilmaan Iskoyaas, isa luba hangafa Yihuudoottaa ture sanaa torbanis waan kana hojjetaniiru. **15** Hafuuri hamaan sun garuu, "Ani Yesuusin beeka; waa'ee Phaawulosis beeka; isin immoo eenyu?" jedhee deebiseef. **16** Namichi hafuura hamaan qabame sunis isaanitti utaae; hunda isaanis mo'ate; ni tunes; isaanis madaa'anii qullaa isaanii mana keessaa ba'anii baqatan. **17** Kunis Yihuudoottaa fi Giriikota Efesoona keessa jiraatan hunda birati beekame; isaan hundis sodaan guutaman; maqaa Gooftaa Yesuusis baay'ee kabajame. **18** Warra amanan keessaa baay'een isaanii dhufanii hojji isaanii hamaa sana ifatti baasaniif himachaa turan. **19** Warra falfala hojjechaa turan keessaa namoonni baay'een kitaabota isaanii walitti qabaniif fula uummataa duratti guban; gatiin kitaabota sanaas yommuu shallagametti gara meetii kuma shantama ta'e. **20** Haala kanaanis dubbiin Gooftaa akka malee babal'ate; humnaanis guddate. **21** Erga wanni kun hundinuu ta'ee booddee Phaawulos Maqedooniyaa fi Akaayaa keessa darbee Yerusaalem dhaquu murteeffate; innis, "Ani ergan achi ga'ee booddee Roomaas dhaquu qaba" jedhe. **22** Innis gargaartota isaa keessaa nama lama jechuunis Xiimotewosis fi Erisxoosin Maqedooniyatti ergee ofii immoo yeroof biyya Asiyaa keessa ture. **23** Gidduma sana waa'ee karaa sanaa irratti gooliin guddaaan uumame. **24** Tumtuun meetii kan Dimeexiroos jedhamu tokko fakkii mana qulqullummaa Arxemiisi meetii irraa hojjechuun ogeeyyii hojji harkaatiif galii guddaa galchaa ture. **25** Innis isaan hundaa fi namoota hojji akkasii qaban kaan walitti waameeakkana jedheen; "Yaa namoota nana, akka nu hojji kana irraa galii guddaa argannu ni beektu. **26** Isin akka namichi Phaawulos jedhamu kun utuu Efesoona qofatti hin ta'in guutummaa biyya Asiyaa gara caalu keessattis akka waqonni harka namaatiin tolfaman waaqota hin ta'in dubbachuudhaan nama hedduu amansisee karaa irraa balleesse ni argitu; ni dhageessus. **27** Kanaafuu akka maqaan hojji keenyaa inni gaariin sun badu sodaan jira; garuu kana qofa utuu hin ta'in manni sagadaa Arxemiisi waaqittii guddoo

sanaa iyuu ni salphata; waaqittiin biyya Asiyaa guutuu bultii shan booddee warra kaan wajjin Xiroo'aasitti wal fi addunyaa keessatti waqaafatamu mataan ishee arganne; achis guyyaa torba turre. 7 Nus guyyaa jalqaba iyuu ulfina waaqummaa ishee ni dhabdi." 28 Isaanis torban sanaatti buddeena caccabsuu jennee walitti yommuu waan kana dhaga'anitti akka malee aaranii, qabamne; Phaawulos namootatti haasa'e. Innis waan "Arxemiisiin warra Efesoon guddoo dhal" jedhanii iyyan. guyyaa itti aanutti deemuu barbaadeef hamma halkan 29 Yommusuma magaalattiin ni raafamete; namoonni walakkaatti haasaa dheeresse. 8 Gulantaa darbii iddo sunis miiltota Phaawulos kanneen Maqedooniyadhaa nu itti walitti qabamne keessa ibsaay'eetu ture. 9 dhufan jechuunis Gaayoosii fi Arisxiroosin qabanii Dargaggeessi Awuxekiis jedhamu tokkos foddaa irra akkuma nama tokkootti gara iddo itti tapha argisiisanii taa'aa ture; yommuu Phaawulos haasaa dheresettis garrisani fiigan. 30 Phaawulos uummattati mul'achuu hirribni cimaan issa fudhate; utuu hirribaan of wallaalee barbaade; barattooni garuu hin eeyamneef. 31 jiruu darbii sadaffaa irraa kufe; isaanis reeffa issa lafaa Qondaaltota biyya Asiyaa warra michoota Phaawulos fuudhan. 10 Phaawulosis gad bu'ee dargaggeessa sana turan keessaas tokko tokko nama isatti erganii akka irattali gombifamee isa hammachuudhaan, "Lubbuu inni iddo itti tapha argisiisan sana hin dhaaqne issa keessa jirtiiti hin rifatinaal!" jedhe. 11 Innis darbii kadhatan. 32 Yaa'ichis wacaan gutame: Garri tokko sanatti ol deebee'ee buddeena caccabsee nyaate; hamma waan tokko, garri kaan waan biraayeye. Garri caalaan lafti bariituttis yeroo dhereeraa issa wajjin haasa'e isaanii immoo waan achitti walitti qabamanii illee achii deeme. 12 Namoonnis dargaggeessa sana jiraataa hin beekne. 33 Yihuudoonis Iskindiroosin dhiibaniit fuula uummataa duratti baafnaan, namoonni tokko gara doonii dhaqnee dooniidhaan Asoositti qajeelle; tokko uummataa keessaayiyanii gorsa kennanii; innis Phaawulosis achii fuudhuu jennee duraan dursinee cal'isaniif harkaan mallattoo kenne. 34 Yommuu akka kana karoorfatee tureetii. 14 Asoosittis isaan wal inni Yihuudii ta'e hubatanitti garuu isaan hundinuu arginee dooniidhaan Miixiilintti dabarre. 15 Guyyaa sagalee tokkoon, "Arxemiisiin warra Efesoon guddoo itti aanttis dooniin achii kaaneeyi fuullee Kiiyos geeny; dhal" jedhanii gara sa'atii lamaa iyaya turan. 35 guyyaa tokko booddees Saamoositti baane; guyyaa Barreessaan magaalalaas sanaa uummataa cal'isiseeakkana itti anuu immoo Miilexoos geeny. 16 Phaawulosis jedhe; "Yaa namoota Efesoon, akka magalaan Efesoon yoo danda'ameef waan guyyaa Pheenxeqosxeetiin kun eegduu mana sagadaa Arxemiisiin guddittii fi fakkii Yerusalem ga'uuf arifateef akka biyya Asiyaa keessatti ishee kan samii irraa bu'e sanaa tatae namii hin beekne yeroon isa duraa hin dhumeef jedhe dooniidhaan jiraan? 36 Kanaaf waan namii dhugaa kana falmu hin Efesoon bira darbee deemuu murteeffatee ture. 17 jirreef isin cal'isuu qabdru; waan tokko illee jarjarsuu Innis Miilexoosii Efesoonittis nama ergee jaarsolii waldaa hoijechuu hin qabdan. 37 Isaan mana sagadaa saamuu kiristaanaa ofitti waamsise. 18 Isaan gara isaa dhufnaan yookaan waaqittii keenya arrabsuu baatan illee isin akkana jedheen; "Ani gaafan biyya Asiyaa dhufe kan jara kana as fiddaniirtu. 38 Kanaaf Dimeexiroosii fi duraatii jalqabee yeroon isin wajjin jiraachaa ture sana ogeeyyiisa wajjin jiran sun yoo waan ittiin nama tokko hunda haala akkam keessa akka ani jiraachaa ture iyuu himatan qabaatan manneen murtii banaa dha; isin mataan keessan iyuu beektu. 19 Ani yoon mala bulchitoonni biyyaas jiru. Isaan himata qaban achitti haa Yihuudoataatiin akka malee qorame illee gad of qabiisa dhi'eefattan. 39 Yoo wanni biraan kan isin dhi'eefachuu guddaa fi imimmaaniin Gooftaa tajaajileera. 20 Utuu barbaaddan tokko iyuu jiraate garuu wanni sun yaa'ii waan faayidaa isinii qabu tokko illee lallabuu irraa of hin seera qabeessa irratti ilaalamta. 40 Nu wal ga'ii kanaaf quasatin akka ani mana tokko gara mana kaanii deemee sababii dhi'eefachuu dandeenyu waan hin qabneef ifatti baasee isin barsiise isinuu beektu. 21 Ani akka goolii har'a ta'kanatti akka gaafatamuun sodaa qabna." 41 Innis erga waan kana dubbatee booddee waldaa sana Waaqaatti deebi'anii fi akka isaan Gooftaa keenya Yesuus Kiristoosittis amanan isaanatti himeera. 22 "Ammas ani utuu waan achitti narra ga'uuf jiru hin beekin Hafuuran dirqamee Yerusalem dhaquuttin jira. 23 Hafuurri Qulqulluun immoo akka hidhamuu fi rakkachuun na eeggatu magaalala hunda keessatti dhugaa naa ba'a. 24 Ta'uus ani fiigicha sana xumuruu fi hojji Gooftaa Yesuus natti kenne sana hobbaafachuu jedhee jireenya koo akka waan faayidaa hin qabneetti nan lakkaa'a; hojni kunis wangeela ayyaana Waaqaatiif dhugaa ba'u dha. 25 "Ani akka isin warra ani keessa nanaanna'ee mootummaa Waaqa lallabe kanneen keessa nammi tokko iyuu lammataa na hin argine nan beeka. 26 Kanaafuu ani dhiigii nama hundaa irraa qulqulluu ta'u dha. 27 Ani fedhii Waaqa hunda isinitti himuu irraa of hin qusanmeetii. 28 Isin of eegaa; karra hoolota Hafuurri Qulqulluun irratti Phaaphaasota isin

godhe sanaa hundas eegaa. Waldaa Kiristaanaa Waqaan kan inni dhiiga ofii isaatiin bitate sanaafis tiksoota ta'aa. **29** Erga ani deemee booddee akka yeeyyiwwan hamoon dhufanii giidduu keessan seenan, akka isaan karra hoolotaa sana keessaa tokko illee hin hambifnes ani beeka. **30** Isinuma keessaa iyuu namooni barattoota of faana fudhachuu jedhanii dubbi miicciiramaa dubbatan ni ka'u. **31** Kanaafuu isin of eeggadhaa! Akka ani waggaad sadii halkanii guyyaa utuu gargar hin kutin imimmaaniin tokkoo tokkoo keessaa gorsaa ture yaadadhaa. **32** "Ani amma Waqaatti, akkasumas dubbii ayyaana isaa kan isin ijaaruu danda'u fi kan warra qulqullaa'n hunda keessatti dhaala isinii kennuu danda'u sanatti isinin kennadha. **33** Ani meetii yookaan warjee yookaan uffataa nama tokkoo iyuu hin kajeelle. **34** Akka ani harkuma koo kanaan hojjedhee waan naa fi warra na wajjin jiranifi barbaachisu argamsiise isin mataan keessan iyuu ni beektu. **35** Ani waan hojjedhe hunda keessatti nu dubbii Gooftaa Yesuus mataan isaa, 'Fudhachuu irra kennuutu eebba qaba' jedhee dubbate sana yaadachaa hojji jabaa akkanatiin akka warra dadhabaa gargaaruu qabnu isin argisiiseera.' **36** Innis waan kana dubbatee isaan hunda wajjin jilbeenfatee Waqaat kadhate. **37** Hundi isaanii is akka malee boo'aa mormaa Phaawulositti marmanii is dhungatan. **38** Wanni akka malee isaan gaddisiise akka isaan yeroo sanaa jalqabanii lammataa isaa hin argine dubbachuu isaa ti. Ergasii isaan hamma dooniitti isaa geggeessan.

21 Erga isaanii gargar baanee booddees dooniidhaan kaanee utuu mirgaa bitaatti hin gorin Qoositti qajeelle. Guyyaa itti aanutti Roodees dhaqneetee ce'u tokkos organnee isaa yaabbannee adeemsaa itti fufne. **3** Yommuu Qophiroosin arguu dandeeyetti, harka bitaatti ishee dhifneet Sooriyaatti qajeelle; nus iddoonii keenya fe'iisa isaa itti buufachuu ture Xiiroositti irraa buune. **4** Achitti barattoota organnee guyyaa torbaa isaan bira turre. Isaanis akka Phaawulos Yerusaalem hin dhaqneet Hafuuq Qulqulluun isaa akeekkachiisan. **5** Garuu yeroon keenya dhumnaan achii kaanee deemsaa keenya itti fufne; barattooni hundinuu niitota isaanittii fi ijoollee isaanii wajjin magaalattii keessaa nu baasanii nu geggeessan; nus qarqara galaanaatti jilbeenfannee kadhante. **6** Erga nagaatti waliin jennee booddees doonii yaabbannee; isaan immoo mana isaanittii deebi'an. **7** Xiiroosii kaanee adeemsaa keenya itti fufuudhaan Phitolemaayisitti galle; achittis obboloota dubbfifneet guyyaa tokko isaan bira oolle. **8** Guyyaa itti aanutti achii kaanee Qiisaariyaa geenyee; achittis mana lallabaa wangeela tokko mana Fiiliphoo isaa warra torbaan keessaa tokko ture sanaa dhaqneet isaa bira turre. **9** Innis ijoollee durbaa kanneen hin heerumin afur qaba ture; isaanis rajpii dubbatu turan. **10** Erga nu guyyaa hedduu achi turree booddee rajpii Agaabos jedhamu tokko Yihudaadhaa gad bu'e. **11** Innis gara keenya dhufee sabbata Phaawulos fuudhee harkaa fi miilla ofii isaa hidhee, "Hafuurri Qulqulluun, 'Yihudooni Yerusaalem jiraatan abbaa sabbata kanaa akkanatti hidhanii dabarsanii Namoota Ormaatti isaa kenuu' jedha"

jedhe. **12** Nus yommuu waan kana dhageenyetti akka Phaawulos Yerusaalemitti ol hin baaneef namoota achi jiran wajjin isa kadhante. **13** Phaawulos immoo deebee, "Isin maaliif boossanii garaa na raaftu? Ani maqaat Gooftaa Yesuusitiif jedhee Yerusaalemitti hidhamuu qofa utuu hin ta'in du'uuf illee qophaa'eraatti" jedhe. **14** Yommuu inni nuu sarmuu didettis, "Fedhiin Gooftaa haa ta'u" jennee dhiifne. **15** Guyyoota kanneen booddees qophoofnee Yerusaalemitti ol baane. **16** Barattooni Qiisaariyaa keessaa tokko tokko nu miiltessanii gara mana Minaason nu geessan; innis nama Qophiroos kan barattoota durii keessaa tokko turee dha. **17** Yommuu nu Yerusaalem geenyetti obboloonni gammachuudhaan nu simatan. **18** Guyyaa itti aanutti Phaawulos nu wajjin Yaqqob bira dhaqe; jaarsoliin hundinuu achi turan. **19** Phaawulosis nagaa isaan gaafatee waan Waqaani tajaajila inni kenneen Namoota Ormaa keessatti hojjete hunda tokko tokkoon isaanii ibse. **20** Isaan yommuu waan kana dhaga'anitti Waqaat galateeffatan. Phaawulosiinisakkana jedhan; "Yaa obboleessa, ati akka Yihudooni kuma hedduun amanan ni argita; hundi isaanii hinaaffaa seeraaf qabu. **21** Ati akka Yihudooni Namoota Ormaa keessaa jiraatan hundinuu ilmaan isaanii dhagna hin qabree fi akka isaan akka duudhaa keenyatti hin jiraanne itti himtee akka isaan seera Musee irraa gara galan barsiisuun kee isaanitti himameera. **22** Isaan akka ati dhufte dhugumaan ni dhaga'u; egaa maal gochuu wayaa? **23** Kanaaf ati waan nu sitti himnu godhi; namooni wareega of irraa qaban afur nu bira jiru. **24** Akka isaan mataa isaanii haaddataniif namoota kanneen ofitti fuudhitiisaa wajjin of qulqulleessiitii baasisi isaanii ati baasi. Kanaanis namooni hundinuu akka oduun waa'ee kee odeeoffame sun dhugaa hin ta'in, akka ati mataan kee iyuu seeraaf ajamtee jiraattu ni beeku. **25** Waa'ee Namoota Ormaa kanneen amanantii immoo akka isaan nyaata waqaota tolfaamoof aarsaa dhi'eefame, dhiiga, foon horii hudhamee du'eetii fi sagaagalummaa lagataniif nu murtii keenya isaanifiif barreessineerra." **26** Phaawulosis guyyaa itti aanutti namoota sana ofitti fuudhee isaan wajjin of qulqulleesse; ergasii immoo gaafa guyyoonni qulqullaan ummaa sun itti xumuramanii fi yeroo itti aarsaan maqaat tokko tokko isaanittiiin dhi'eefamuu malu beeksisuuf mana qulqullummaa seeene. **27** Yommuu guyyoonni torban sun xumuramuu ga'anitti Yihudooni biyya Asiyatii dhufan tokko tokko Phaawulosin mana qulqullummaa keessatti argan. Isaanis nama hundumaa kakaasanii isaa qaban. **28** Iyaniis, "Yaa namoota Israa'el nu gargaaraa! Namichi kun nama saba keenyaan mormaa, seera keenyaa fi mana qulqullummaa mormaa nama hunda iddo hundatti barsiisuu dha. Kana malees inni Giriikota mana qulqullummaatti ol galchee iddo qulqulluu kana xureesseera" jedhan. **29** Isaan waan duraan namicha Efeson kan maqaan isaa Xiroofoomos jedhamu tokko Phaawulos biratti magaalaat keessatti arganii turaniif, waan Phaawulos mana qulqullummaatti ol isaa galchee se'aniitii. **30** Magaalaan sunis gutummaatti ni raafamte; namooniis karaa hundumaa fiigga dhufan. Isaanis Phaawulosin qabaniif lafa irra harkisaa mana

qulqullummaatti gad baasan; yommusuma karroonni cufaman. **31** Utuu isaan isa ajjeesuu yaalanuu akka magaalaa Yerusaalem guutummaatti raafamaa jirtu oduun ajajaa waraana Roomaa ga'e. **32** Innis yeruma sana loltoota fi ajajiuwwan dhibbaa tokko tokko fudhatee fiigichaan isaanitti gad bu'e. Isaanis yommuu ajajaa sanaa fi loltoota isaa arganitti Phaawulosin tumuu dhiisan. **33** Ajajaan sunis dhufee isa qabe; akka inni foncaa lamaan hidhamus ajaje; akka inni eenyu ta'ee fi akka inni maal hojjechaa tures isa gaafate. **34** Tuuta sana keessaa garri tokko waan tokko jedhanii iyya, garri kaan immoo waan biraa jedhanii iyya turan; ajajaan sunis sababii waca namaatiif waan mirkana ta'e isaa irraa dubbi dhageessuif si filateera. **15** Atis waan argachuu waan dadhabeef akka Phaawulos gara qubata loltootaatti geeffamu ajaje. **35** Phaawulos gulantaa itti durattaa isaaq dhugaa ni baata. **16** Egaa amma maal eegda gad ba'an bira geenyaan sababii goolii namootaatiif loltooniisa baatan. **36** Namoonni hedduunis, "Isa ajjeesil" jedhanii iyya duukaa bu'an. **37** Phaawulos yommuu loltooniisa fuudhanii qubata loltootaatti ol isa galchuuf jedhanitti, ajajaa sanaan, "Akka ani waa sitti himu naa eeyyamtaa?" jedhee gaafate. Ajajaan sun immoo deebiseeakkana jedhe; "Ati afaan Girik ni dubbatta? **38** Ati namicha biyya Gibxi kan dhi'eenya kana goolii kaasee shororceessitoota 4,000 fudhatee gammoojiiti gale sana mitii?" **39** Phaawulosis, "Ani Yihuudii Xarsees magaalaa beekamtuu Kiilqiyyaa keessaa sanaa ti. Maaloo, akka ani namoota kanatti dubbadhu naa eeyyami?" jedhee deebise. **40** Phaawulos akkuma eeyyama ajajaa sanaa argateen gulantaa sana irra dhaabatee akka namoonni cal'isaniiif harkaan mallattoo kenne; yommuu isaan hundinuu cal'isanitti immoo afaan Araamaayikiitiinakkana jedheen.

22 "Yaa obbolootaa fi abbootii, falmata ani amma isin durattti dhi'eeffadhu kana mee naa dhaga'a." **2** Jarris yommuu isaa afaan Ibraayisxiitiin isaanitti dubbatu dhaga'anitti kan duraa illee calaaal cal'san. Phaawulosisakkana jedhe; **3** "Ani Yihuudii dha; magaalaa Xarsees ishee biyya Kiilqiyyaa keessaa sanattin dhaladhe; garuu Yerusaalemittin guddadhe. Miilla Gamaaliyaljalattis seera Abbootii keenyaa akka gaariitti baradhee, akkuma isin hundi har'a hinaaftan kana anis Waqaafnan hinaafa ture. **4** Dhiiraa fi dubartii qabee, mana hidhaa keessa isaan buusuudhaan duuka buutotakaraa kanaa hamma du'aatti ari'adheera; **5** waan kanas lubni ol aanaanii fi waldaan jaarsolii guutuun ragaa naa ba'u. Anis xalayoota isaan gara obboloota warra Damaasqoo jiranitti barreessan fudhadheen akka namoonni kuneen adabamaniiif hidhee Yerusaalemitti isaan fiduuf achi nan dhaqe. **6** "Gara saafaatti, akkuma ani Damaasqotti dhi'aadheen ifni guddaan isaa akkuma tasaa samii irraa naannoo kootti balaqqise. **7** Anis lafatti kufeen sagalee, "Yaa Saa'ol! Yaa Saa'ol! Ati maaliif na ari'atta?" naan jedhu tokkon dhaga'e. **8** "Anis, 'Yaa Gooftaa ati eenyu?' jedheen gaafadhe. "Inni immoo deebisee, 'Ani Yesuus nama Naazreeta isatiai' ari'attuu dha' naan jedhe. **9** Warri na wajjin turanis ifa sana argan malee sagalee isaa natti dubbachaa ture sanaahin hubanne. **10** "Anis, 'Yaa Gooftaa, ani maal godhuree?' jedhee gaafadhe. "Gooftaanis, 'Ka'i Damaasqoo seeni. Wanni akka ati hojjettuuf siif kaa'ame hundinuu achitti sitti himamaatti' naan jedhe. **11** Anis sababii calaqqisa ifa sanaatiif homaa arguu dadhabnaan, warri na wajjin turan harka qabanii Damaasqotti na geessan. **12** "Namichi Anaaniyaas jedhamu kan sirriitti seera eegu tokko Yihuudootaa achi jiraatan hunda biratti maqaagaarii qaba ture. **13** Innis gara koo dhufee na bira dhaabatee, "Yaa obboleessa koo Saa'ol, agartuun kee siif haa deebi'u!" naan jedhe; agartuun koos yeruma sana naa deebi'e. Anis isa arguu danda'e. **14** "Innisakkana sana keessaa garri tokko waan tokko jedhanii iyya, beektu, akka ati Isa Qajeelaa sana argituu fi akka afaan jehde; "Waaqni abbootii keenyaa akka ati fedhii isaa garri kaan immoo waan biraa jedhanii iyya turan; isaa irraa dubbi dhageessuif si filateera. **15** Atis waan argachuu waan dadhabeef akka Phaawulos gara qubata argitee fi waan dhageesse sana fuula nama hundumaa durattti isaaq dhugaa ni baata. **16** Egaa amma maal eegda ree? Ka'i maqaqa isaa waammachaa cuuphamiittii cubbuu kee of irraa dhiqi." **17** "Anis Yerusaalemitti deebi'ee utuu mana qulqullummaa keessatti kadhannaatti jiruu akka waan of wallaaluun nan ta'e. **18** Gooftaa illee isaa, 'Jarri kun waan ati waa'ee koo dhugaa baatu hin fudhataniittidafii ammuma Yerusaalem keessaa ba'il!' jedhee nattidubbatu nan arge. **19** "Anis deebiseenakkana jedhe; 'Yaa Gooftaa jarri kun akka ani warra sitti amanan hidhuu fi isaaq dhugaa'ee ture. **20** Yeroo dhiigni dhuga baatuu keetii, Yihuudii Xarsees magaalaa beekamtuu Kiilqiyyaa keessaa dhiigni Isxifaanlos dhangalaafamettis anijjeefamuu sanaa ti. Maaloo, akka ani namoota kanatti dubbadhu isaitti namootaan walii galee achi dhaabadheen uffata naa eeyyami?" jedhee deebise. **21** "Gooftaanis, 'Ani warra isaa ajjeesaniif eegaa ture.' **22** Namoonni sunis hamma inni dubbikana dubbatutti isa dhaga'a turan; ergasiis sagalee isaanii ol fudhatanii, "Namniakkanaa jiraachuu hin qabuutti lafa irraa balleessa!" jedhanii iyyan. **23** Utuu isaan uffata isaanii dadarbatanii, awwaaras qilleensa keessa bibittinnesessanii iyyanuu, **24** ajajaan sun akka Phaawulos qubata loltootaatti ol galfamuu ajaje; innis waan namoonni akkas isatti iyyaniif beekuuuf jedhee akka Phaawulos garafamee qoratamu ajaje. **25** Phaawulos immoo yommuu isaanisa garafuuuf jedhanii teephaan isahidhanitti ajajaa dhibbaa kanisa bira dhaabachautureen, "Lammii Roomaa tokko murtii malee garafuuun isiniif na eeyyamamaa?" jedhe. **26** Ajajaan dhibbaa sunis yommuu waan kana dhaga'etti gara ajajaa kumaa sanaa dhaqee, "Namichi kunoo lammii Roomaatti ati maal gochuu yaadda?" jedheen. **27** Ajajaan kumaa sunis Phaawulos bira dhaqee, "Mee natti himi; ati lammii Roomaatti?" jedhee gaafate. Innis, "Eeyyee" jedhee deebise. **28** Ajajaan kumaa sunis, "Ani lammummaa kana argachuudhaaf gatii guddaa baase" jedhe. Phaawulos immoo deebisee, "Ani garuu ittin dhaladhe" jedhe. **29** Warri isaqoruuf yaadanis yommusuma isairraa deebi'an; ajajaan kumaa sunis yommuu akka Phaawulos lammii Roomaa ta'ee fi akka ofsi isaitti immoo Phaawulosinfoncaan hidhe hubatetti ni rilate. **30** Ajajaan kumaa sun sababii Yihuudoonni Phaawulosin himataniif sirriitti beekuuuf fedhee guyyaa itti aauisa hiikee akka luboonni hangafoonii fi waldaan Yihuudootaa hundi walitti qabaman ajaje. Ergasiis immoo Phaawulosin fidee akka inni fuula isaanii durattti dhi'aatu godhe.

23 Phaawulos xiyyeefatee yaa'ii sana ilaalee, "Yaa jedhe; "Yihuudoonni waan waa'ee isaa sirriitti cimsanii obboloota ko, ani hamma guyyaa har'aatti fuula qoruu barbaadan fakkeessanii akka ati Phaawulosin bori Waaqaa dura yaada gaariidhaan jiraadheera" jedhe. **2** Kana irratti Anaaniyaas lubni ol aanaan akka warri Phaawulos bira dhaabachaa turan sun afaan isaa keessa dha'an ajaje. **3** Phaawulosis deebisee, "Ati keenyan nooraa dibame, Waaqni si rukutal Seeraan natti muruuf jettee achi teessee atumti mataan kee immoo akka dha'amu ajajuudhaan seera cabsitaa?" jedhe. **4** "Ati akka waan kana natti himte nama tokkotti iyuu hin Warri Phaawulos bira dhaabachaa turanis; "Ati akkam luba Waaqaa ol aanaa tokko arrabsita?" jedhanii. **5** Phaawulos immoo deebisee, "Yaa obboloota, ani akka inni lubicha ol aanaa ta'e hin beekne; "Waa'ee bulchaa saba keetii hamaa hin dubbatin' jedhamee barreeffameeraati" jedhe. **6** Phaawulos yommuu akka isaan keessaa garri tokko Saduuqota, garri kaan immoo Fariisota ta'an beeketti, "Yaa obboloota ko, ani Fariisicha ilma Fariisi ti. Ani sababii akka warri du'an du'aa ka'an abdadhuuf qoramuuuf dhi'aadheera" jedhe. **7** Yommuu inni waan kana dubbatetti Fariisotaa fi Saduuqota gidduutti falmiin uumame; yaa'in sun gargar qoodame. **8** Saduuqonni, "Du'aa ka'uun hin jiru, ergamoonnis, hafuuronnis hin jiran" jedhu; Fariisonti garuu akka kunneen hundinuu jiran amanu. **9** Wacni guddaaniis uumame; barsiistonni seeraa tokko tokkos garee Fariisotaa keessaa ka'anii, "Nu balleessaa tokko illee namicha kana irratti hin arganne; Hafuura yookaa ergamaa Waqaatu isatti dubbate ta'innaa?" jedhanii cimsanii dubbatan. **10** Ajajaan kumaa sunis yommuu falmiin jabaachaa deemetti jarri kun Phaawulosin cicciru jedhee sodaate. Kanaaf akka loltooni dhaqanii humnaan achii isaa fuudhanii qubata loltootaatti ol galchan ajaje. **11** Gooftaanis halkan itti aanutti Phaawulositti mul'atee, "Jabaadhu! Akkuma Yerusaalem keessatti waa'ee koo dhugaa baate sana Roomaa keessattis dhugaa ba'u qabdaati" jedheen. **12** Yihuudoonni tokko tokko barii guyyaa itti aanuu mari'atanii akka hamma Phaawulosin aijeesanitti waa hin nyaanne yookaan waa hin dhugne walii kakan. **13** Namoota afurtamaa oltu maree kana irratti hirmaate. **14** Isaanis gara luboota hangafootaati fi gara maanguddoota dhaqaniiakkana jedhan; "Nu hamma Phaawulosin aijeefnutti akka homaa afaaniihin qabne jabeessinee kakanneerra. **15** Kanaafuu isinii fi waldaan Yihuudoottaa waan waa'ee Phaawulos sirriitti cimsitanii qorachuu barbaadden fakkeessatii akka ajajaan kumaa sun Phaawulosin gara keessanitti gad ergu kadhadhaa; nu uttu inni achi hin ga'in isaa aijeesuu qophoofneerraati." **16** Garuu ilmi obboleettii Phaawulos yommuu maree kana dhaga'etti qubata loltootaatti ol galee Phaawulositti hime. **17** Phaawulosis aijajuuwwan dhibbaa keessaa nama tokko waamee, "Dargaggeessi kun waan isatti himu qabaatii mee ajajaa kumaatti isa geessi" jedheen. **18** Innis ajajaa kumaa sanatti isa geesse. Ajajaan dhibbaa sunis, "Phaawulos inni mana hidhaa jiru sun na waamsisee waan dargaggeessi kun waan sitti himu qabuuf akka ani isa sitti fidu na kadhate" jedheen. **19** Ajajaan kumaas dargaggeessa sana harka qabee kophaatti baasee, "Wanni ati natti himuu barbaaddu maali?" jedhee gaafate. **20** Dargaggeessi sunisakkana gara yaa'ii Yihuudoottaa atti gad ergitu si kadhachuu walii galaniiru. **21** Waan isaan keessaa namoonni afurtamaa oli ta'an riphanii isa eeggachaa jiranif ati isaan jalaa hin qabin. Isaan akka hamma isa aijeesanitti homaa hin nyaanne yookaan hin dhugne kakataniiru; qophaa'aniis eeyamaa kee eeggachaa jiru." **22** Ajajaan kumaa sunis, lama waameeakkana jedhee ajaje; "Akka loltooni dhibbi lama, abbootiin fardaa torbaatamni fi warri eebboo qabatan dhibbi lama edana sa'aatti sadiitti Qiisaariyaa dhaqanif qopheessaa. **24** Phaawulosiifis farda inni Yihuudoonni namicha kana qabani aijeesuu barbaadaa turan; ani garuu akka inni lammii Roomaa ta'e beekee barreesse. **25** Qilaawudewoos Liisiyaas irraa, Gara bulchaa kabajamaa, gara Feeliksi: Nagaa jirtaa. **27** Yihuudoonni namicha kana qabani aijeesuu barbaadaa turan; ani garuu akka inni lammii Roomaa ta'e beekee barreesse. **26** Qilaawudewoos Liisiyaas irraa, Gara bulchaa kabajamaa, gara Feeliksi: Nagaa jirtaa. **27** Yihuudoonni namicha kana qabani aijeesuu barbaadaa turan; ani garuu akka inni lammii Roomaa ta'e beekee barreesse. **28** Anis waan isaanisa himatanif beekuu barbaadeen fuula waldaa isaanii duratti isa dhi'eesse. **29** Ani akka inni waa'ee gaaffi seera isaanittii himatame arge malee akka inni waan du'an yookaan hidhaan isa ga'u tokkumaanuu himatame hin argine. **30** Ani yeroo akka isaan namicha sanatti mari'atan dhaga'etti dafee isa sitti erge. Warra isaa himatanis akka isaan himata isaanii sittan dhi'eeffatan ajajeera. **31** Kanaaf loltooni sunakkuma ajajaman sana Phaawulosin fuudhanii halkaniin Antiiphaaxriisitti geessan. **32** Isaanis guyyaa itti aanutti akka abbootiin fardaa isa wajjin deeman godhanii ofii immoo qubata loltootaatti deebi'an. **33** Abbootiin fardaa sunis yommuu Qiisaariyaa ga'anitti xalayaa sana bulchaatti kennan; Phaawulosinis fuula isaa dura dhi'eessan. **34** Bulchaan sunis erga xalayaa sana dubbifatee booddee, akka inni biyya kamii dhufe isa gaafate. Yommuu akka inni Kiilqiyadhaa dhufe beekettis, **35** "Ani yeroo himattooni kee as ga'anitti dubbii kee nan dhaga'a" jedhe. Innis ergasii akka Phaawulos masaraa Heroodis keessatti eegamus ajaje.

24 Guyyaa shan booddee Anaaniyaas lubni ol aanaan maanguddoota tokko tokkoo fi abukaattoo Xerxuloos jedhamu tokko wajjin Qiisaariyatti gad bu'e; isaanis waan ittiin Phaawulosin himatan bulchaa duratti dhi'eeffatan. **2** Yommuu Phaawulos waamamee ol galetti, Xerxuloosakkana jedhee himata isaa Feeliksi duratti dhi'eeffate; "Yaa Feeliksi kabajamaa, nu bara kee keessa yeroo dheeraa nagaan jiraanneera; ogummaan kees saba kanaaf geeddarama fideera. **3** Yaa Feeliksi kabajamaa, nu waan kana karaa hundumaa fi iddo hundatl galata guddadhaan ni fudharina. **4** Garuu ani akka hammanira si hin dadhabsiifneef akka ati gabaabumatti gara laafinaan nu dhageessu sin kadhada. **5** "Nu akka namichi kun dhukkuba hamaa ta'e Yihuudoottaa addunyaa giutuu irra jiran hunda keessatti goolii kaasaa jiru argineerra. Inni hoogganaa

garee Naazirootaa ti. **6** Inni mana qulqullummaa iyyuu anuu sin waamsisaatii” jedhe. **26** Yeroodhuma sanattis xureessuu yaaleera; nu immoo akka seera keenyaatti inni akka waan Phaawulos matta’aa isaf kennuutti itti muruuf jennee isa qabne. [**7** Garuu Luusiyos waan abdachaa tureef ammuma amma waamsisee isa ajajaan kumaa sun dhufee humna guddaan harka keenya wajjin haasa’aa ture. **27** Phoorqiyos Fesxoos erga keessaa isa baase; akka himattooni isaa fuula kee waggaan lama darbee booddee iddo Feeliksi qabate; duratti dhi'aatanis ni ajaje.] **8** Ati mataan kee iyyuu Feeliksi waan Yihuudoota gammachiisuun barbaadeef isaa qoruudhaan waa’ee waan nu isa himannu kanaa Phaawulosin manuma hidhaatti dhiise.

hunda beekuu ni dandeessa.” **9** Yihuudoonis akka dubbiin kun dhugaa ta’e mirkaneessanii himata sana deeggaran. **10** Phaawulosis yommuu bulchaan sun akka inni dubbatuuf harkaan mallattoo kenneefitti akkana jedhee deebii kenne; “Ani waan akka ati waggoota hedduu abbaa murtii saba kanaa taate beekuu falmii koo gammachuuudhaan nan dhi'eefadha. **11** Akkuma ati rakkoo malee mirkaneeffachuu dandeessu ani waaqeffachuuf jedhee Yerusaalemitti ol ba’uun koo guyyaa kudha lama hin caalu. **12** Warri na himatan kun anaa mana qulqullummaa keessatti yookaan manneen sagadaa keessatti yookaan magaalaa keessatti nama tokkoon illee falmu yookaan uummataa kakaasu na hin arganne. **13** Isaaan waan amma ittiin na himachaa jiran kanas siif mirkaneessuu hin danda'an. **14** Ta’us ani akka nama karaa isaa garee mormitoottaa jedhanii sana duukaa bu’u tokkootti akka Waqaq abbootii keenyaa waaqeffadhu fuula kee duratti nan amana. Waan seera Museetiin walii galuu fi waan kitaabota raajotaa keessatti barreefamee hundas nan amana. **15** Anis akkuma jara kanaa akka du’aa ka’uun qajeelattootii fi hamootaa jiraatu Waqaq nan abdadha. **16** Kanaafuu ani akka yeroo hunda Waqaq fi nama duratti yaada qulqulluu qabaadhu nan tattaaffadha. **17** “Anis bara baay’ee hiyyeyyi sabaa kootiitifi gargaarsa kennuuf, Waaqaafis aarsaa dhi'eessuu jedhee Yerusaalem dhufe. **18** Yeroo ani waan kana hojjechaa turettis isaaan anaa qulqullaa’ee jiru mana qulqullummaa keessatti na argan. Tuunni tokko iyyuu na bira hin turre; anis goolii keessatti hin hirmaanne. **19** Garuu Yihuudooni biyya Asiyaa kanneen yoo waan ittiin na himatan tokko illee narraa qabaatan si duratti as dhi'aatanii na himachuu malan tokko tokko jiru. **20** Yookaan warri as jiran kunneen yakka yeroo ani fuula Waldaa Yihuudoottaa dura dhaabade sana narratti argan haa himan; **21** waan ani yeroo fuula isaanii dura dhaabade sana iyeee, ‘‘Ani har’aa waa’ee du’aa ka’uu warra du’aniii irratti qoramuuuf jedhee fuula keessan dura dhaabadeera’ jedhe tokkicha sana malee yoo jiraate haa himan.’’ **22** Feeliksi garuu waan waa’ee Karaa sanaa sirriitti beekuuf, “Ani gaafa Liisiyaas ajajaan kumaa sun dhufutti dubbii keessan nan murteessa” jedhee yeroo biraatti dabarse. **23** Innis akka ajajaan dhibbaa sun Phaawulosin eegumsa jala tursu, garuu akka haala isaa itti furuu fi akka michoonni isaaa waan isa barbaachisu kam iyyuu isaaaf dhi'eessan eeyamuuf ajaje. **24** Feeliksi bultii muraasa booddee niitii isaa Diruusilaa ishee Yihuudii turte wajjin dhufee; innis Phaawulosin waamsisee isaa waa’ee Kirstoos Yesuusitti amanuu dubbatu dhaggeeffate. **25** Yommuu Phaawulos waa’ee qajeelummaa, waa’ee of qabutti fi waa’ee murtii kan dhufuuf jiru sanaa dubbatetti Feeliksi sodaatee, “Ammaaf ni ga’atii deemi! Yommuu naa mijaa’utti

25 Fesxoosis biyya sana ga’ee guyyaa sadii booddee Qiisaariyaadhaa Yerusaalemitti ol ba’e; **2** achittis lubooni hangafoonii fi dura bu’onni Yihuudootaa fuula isaa duratti dhi'aatanii himata Phaawulos irraa qaban dhi'eefat. **3** Isaanis waan karaatti riphanii Phaawulosin ajeesuuq qophaa’aa turaniif akka Fesxoos isaan deeggaree nama ergee gara Yerusaalem isa fichiisiis kadhathan. **4** Fesxoos immooakkana jedhee deebise; “Phaawulos Qiisaariyaatti eegamaa jira; ani mataan koo iyyuu dhi'eenyatti achi nan dhaqa. **5** Kanaafuu abbootii taayitaa keessan keessaa tokko tokko na wajjin deemanii yoo namichi sun balleessaa wayii qabaate achitti isa haa himatan.” **6** Innis erga guyyaa saddeeti yookaan kudhan isaan bira bubbilee booddee Qiisaariyaatti gad bu’e; guyyaa itti aanuttis barcuma murtii irra taa’ee akka Phaawulos fuula isaa duratti dhi'eefamuu ajaje. **7** Yommuu Phaawulos dhi'aatettis Yihuudooni Yerusaalemmi gad bu’an sun isatti naannaa’ani dhaabachuu himata ciccimaa hedduu isaa irratti dhi'eessan; garuu amansiisuu hin dandeenye. **8** Phaawulosis, “Ani seera Yihuudootaa irratti yookaan mana qulqullummaa irratti yookaan Qeesaar irratti yakka tokko illee hin hoijenne” jedhee falmate. **9** Fesxoosis Yihuudoota gammachiisuuf jedhee Phaawulosiin, “Ati Yerusaalemitti ol baatee himata kana irratti fuula koo duratti qoratamuun ni feetaa?” jedhe. **10** Phaawulos garuu akkana jedhee deebise; “Ani amma barcuma murtii Qeesaar dura, iddo itti qoratamuun qabu dhaabadeen jira; akkuma ati mataan kee iyyuu sirriitti beektu ani yakka tokko illee Yihuudoota irratti hin hoijenne. **11** Ta’us ani utuu balleessaa du’u natti mursiisu tokko illee hojjedhee silaa du’u jalaa ba’uuf hin carraaq; garuu yoo wanni Yihuudooni kunneen ittiin na himatan dhugaa hin ta’in, namni tokko iyyuu dabarsee harka isaanittii na kennuuf mirga hin qabu. Ani Qeesaaritti oli nan iyyadha!” **12** Fesxoosis erga gorsitoota isaa wajjin mari’atee booddee, “Ati Qeesaaritti ol iyyatteerta; gara Qeesaar ni dhaqx!” jedhe. **13** Bultii muraasa booddee Agriiphaa mootichii fi Barniqieen Fesxoos simachuuf Qiisaariya dhaqan. **14** Fesxoosis isaan guyyaa hedduu achi bubbullaan akkana jedhee waa’ee himata Phaawulos mooticha wajjin dubbate, “Namichi Feeliksi mana hidhaa keessatti dhiisee deeme tokko as jira. **15** Yeroo ani Yerusaalem turetti lubooni hangafoonii fi maanguddooni Yihuudootaa isa himatanii akka itti muramu kadhathan. **16** “Anis akka namni kam iyyuu akka seera biyya Roomaatti utuu fuula himattoota isaa duratti dhi'aatee himata sana mormachuuf carraa hin argatin dabarfamee kennamuu hin qabne isaanittii himeera. **17** Kanaafuu ani yommuu isaan na wajjin as dhufanitti barcuma murtii irra taa’een akka namicha natti fidan

ajaje malee dubpii sana lafa irra hin harkifne. **18** mormuudhaaf akka waan danda'amu hunda gochuu Himattoonni isaas yommuu dubbachuuf ka'anitti yakka qabu nan amana ture. **10** Wanni ani Yerusaalem keessatti ani ittiin isa himatu jedhee egee keessaa tokko illee isa irratti hin dhi'eessine. **19** Garuu isaan waa'ee amantaa hojjedhes kanuma; ani taayitaa luboota hangafoota isaaniitii fi waa'ee namicha du'e kan Yesuus jedhamu irraa argadheen qulqulloota baay'ee mana hidhaati Isa Phaawulos immoo, 'Inni jiraataa dha' jedhee falmuu naquu qofa utuu hin ta'in yeroo isaan ajjeefaman iyuu tokkoo irratti wal dhaban. **20** Anis akka itti dubpii dubbicha irratti walii galaan ture. **11** Anis akka isaan sana qoradhu wallaale; kanaaf inni Yerusaalem dhagee abadamanifiif yeroo baay'ee mana sagadaa tokko irraa himata kana irratti qoratamuuf fedhii qabuu fi akka inni gara mana sagadaa biraatti darbaa, akka isaan amantii hin qabne isa gaafadhe. **21** Garuu yommuu Phaawulos isaanii arrabsaniiifis isaan dirqisiisaan ture. Ani waan murtii Awugisxoos Qeesaa argachuuf jedhee turfamuu akka malee isaanittaa aaraa tureef hamma magalaawwan biyya alaatti illee deemees isaan ari'achaan ture. **12** kadhatetti ani akka inni hamma ani Qeesaaritti isaa ergutti "Anis gaafa tokko kanumaa jedhee taayitaa fi ergama eegamu nan ajaje." **22** Agriiphaanis Fesxoosiin, "Ani luboota hangafoota biraa fudhadhee uu Damaasqoo mataan koo namicha kana dhaga'uun nan barbaada" jedhe. deemaa jiruu, **13** yaa mooticha, ani utuman karaa Inni immoo deebisee, "Bori isa dhageessa" jedheen. deemaa jiruu gara saafaatti ifa ifa aduu caalaa ibsu tokko **23** Guyyaa itti aanuttis Agriiphaa fi Barniiqueen ulfina isaa samii irraa naannoo koottii fi naannoo warra na guddaa dhufanii Ajajjuuwwan kumaatti fi gurguddoota wajjin deemaniitti ibsu arge. **14** Hundi keenya lalfati magaalaa wajjin galma wal ga'i seenan. Fesxoos ajajnaan kukkufne; anis sagalee afaan Ibraayisxiitti 'Yaa Saa'ol, Phaawulosin ol galchan. **24** Fesxoosittaa akkana jedhe; "Yaa yaa Saa'ol, ati maaliif na ari'atta? Arfii wayii dhiituun Agriiphaa mooticha, warri nu wajjin as jirtan hundinuu sumu miidha' naan jedhu tokkon dhaga'e. **15** "Anis, isin namicha kana ni argitu! Hawaaasnii Yihuudootaa 'Yaa Gooftaa ati Eenyu?" jedheen gaafadhe. "Gooftaanis guutummaatti, 'Namichi kuu si'achi jiraachuu hin qabu' deebiseeakkana jedhe; 'Ani Yesuus isa ati ari'attuu jedhanii waa'ee isaa Yerusaalemittii fi as Qisaaariyaatti dha. **16** Amma ka'iimilla keettiin dhaabadhu. Ani akka iyaniit na kadhatan. **25** Ani waan du'aan isa ga'u kan ati tajaajilaat koo taatee, waa'ee koos waan argitee fi inni hujjet tokko illee hin argine; ani garuu sababii waan anisitti mul'isuuf jiru dhugaa baatuuf si muuduuf inni Awugisxoosittaa ol iyyateef gara Roomaatti isaa erguu kukkanneet; anis sagalee afaan Ibraayisxiitti 'Yaa Saa'ol, murteesse. **26** Ani waa'ee namicha kanaa waan ifatti ba'e kan gooftaa kootiif barreessu tokko illee hin qabu; kanaafuu anisitti erga isa qorannee booddee akka waan barreessu argadhuuf jedhee fuula hunda keessanii duratti, keessumattuu yaa Agriiphaa mooticha, fuula kee duratti isa dhi'eesseera. **27** Ani nama hidhame tokko utuu waan inni ittiin himatame ifatti hin baasin ol dabarsuu qajeela hin se'uutii."

26 Agriiphaan Phaawulosiin, "Akka ati ofii keetiif dubbattu siif eeyyamameera" jedhe. Phaawulosiin harkaan mallattoo kennee akkana jedhee falmachuu jalqabe; **2** "Yaa Agriiphaa Mooticha, ani sababii waan Yihuudootaa ittiin na himatan hunda falmachuudhaaf jedhee har'a fuula kee dura dhaabadhuuf akka ayyaantuu tokkoottin of ilaala. **3** Kunis waan ati duudhaa fi wal mormii Yihuudootaa hunda keessa beektuufii dha. Kanaafuu anisitti akkana ati obsaan na dhaggeeffattu sin kadhadha. **4** "Ani ijoollummaa kootii jalqabee saba koo keessatti, Yerusaalem keessattis akkamitti akka jiraachaa ture Yihuudootaa hundinuu ni beeku. **5** Akka anisitti Fariisicha tokkoottii akkuma siraan garee akka malee amantaa keenyatti cichu sanaatti jiraadhe isaanuu bara dheeraa waan na beekaniif, yoo fedhii qabaatan dhugaa ba'uun ni danda'u. **6** Ammas anisitti waadaa Waaqni abbootii keenyaaf gale sana waan abdadhuuf qoratamuuf dhi'aadheen as jira. **7** Waadaan kun isuma gosooni keenya kudha lamaan halkanii guyyaa Waaqa tajaajiluutti jabaatanii raawwatamuu isaa arguu hawwan sanaa dha. Yaa Agriiphaa Mooticha, Yihuudootaa sababuma abdi kanaatiif na himachaa jiru. **8** Akka Waaqni warra du'an du'aan kaasi isin maaliif akka waan hin amanamne tokkoottii herregdu? **9** "Ani mataan koo iyuu maqaa Yesuus nama Naazreetiitiin kabajamaa, anisitti hin maraanne; wannan anisitti dubbachaa jirus dhugaa dha; sirrii dhas. **26** Sababii mootichi waan kana beekuuuf, anisitti baasees isatti himuu nan danda'a. Sababii wannan kun suuqatti hin hojjetaminifiif anisitti kaan kana keessaa tokko iyuu isin duraan hin dhokatin nan amana. **27** Yaa Agriiphaa Mooticha, ati raajota ni amantaa? Akka ati amantu anisitti iyuu beeka." **28** Agriiphaanis Phaawulosiin, "Ati yeruma gabaabaa keessatti Kiristaana na gochuu yaaddaa?"

qedhe. **29** Phaaawulosis deebisee, "Yeroo gabaabaattis xinnoo Qeedaa jedhamtu doonkoon da'annee rakkina ta'u dheeraatti, si qofa utuu hin ta'in akka warri na guddadaahan bidiruu doonichaa oolchuu daneenye. **17** dhaga'a jiran hundinuu foncaa kanaan hidhamuu Namoonni sunis bidiruu sana dooniitti ol baasaniikka malee akkuma koo akka ta'an ani Waaqaan kadhadha" dooniin sun gargar hin diigamneef funyoon xaxanii jedhe. **30** Kana irratti mootichi, bulchaanii fi Barniqeen, walitti hidhan. Isaanis tima cirracha Sirtiisitti bu'uu akkasumas warri isaan wajjin tataa'aa turan ol ka'an. **31** sodaatanii hiituu doonii galaanatti gad buusaniikka Isaanis yeroo gad ba'anitti, "Namichi kun waan du'an yookaan hidhaanisa ga'u tokko illee hin hoijenne" wajjin jedhan. **32** Agriiphaanis Fessoxoosi, "Namichi kun utuu Qeesaariitti ol iyyachuu baatee silaa ni hiikamatu" jedhe.

27 Yommuu dooniin Iixaaliyaa dhaquun keenya murteeffametti, Phaaawulosii fi warri hidhaman biraa ajajaa dhibbaa kan Yuuliyoos jedhamu tokkotti dabarfamanii kennaman; innis misesensa kutaa waraanaa "Awugisxoos" jedhamu tokkoo ture. **2** Nus dooniin Adraamiiyoosii ka'ee gara buufatawwan doonii kanneen qarqara galaana biyya Asiyaa dhaquuf ka'e tokko yaabbannee deemuu jalqabne. Arisxirokkoos namichi Maqedoniyyaakan Tasaloniiqee jiraatu tokkos nu wajjin ture. **3** Guyyaa itti aanutti Siidoonaattti galle; Yuuliyoos Phaaawulosif garaa laafee akka inni michoota isaa bira dhaqee waan isa barbaachisu argatu eeyyameef. **4** Nus dooniin achii kaanee waan bubbeen fuula keenya duraan nutti bubbisaa tureef Qophiroosiin da'annee darbarre. **5** Erga galaana Kiilqiyaa fi Phamfiliyaa irra dooniin darbinee booddee magaalaa Miiraa kan Luuqiyyaa keessatti argamtu geenyee. **6** Ajajaan dhibbaa sunis dooniin Iskindiriyya kan Iixaaliyaa dhaquutti jiru tokko achitti argatee nu yaabbachiise. **7** Nus guyyaa hedduu suuta jennee dooniin deemnee rakkinaan naannoo Kiniodos geenyee; yommuu bubbeen karaa sana irra darbuu nu dhowwettis Salmoonee biraan gara da'o Qareexitt qajeelle. **8** Rakkina guddadaahnis qarqara galaanichaan irra darbinee iddo "Buufata doonii gaarii" jedhamu kan magaalaa Laasiyaa biraat tokkotti baane. **9** Yeroon dheeraan badeera; sababii yeroon sun erga Soomni darbee ta'eef dooniidhaan karaa deemuu sodaachisaa ta'eera; kanaafuu Phaaawulos akkana jedhee isaan akeekkachiise; **10** "Yaa jarana, ani akka karaan keenya kun badiisa of keessaa qabu, akka inni doonichattii fi mi'a qofatti utuu hin ta'in jireenyaa keenyatti illee balaa guddaa fiduuf deemuu nan arga." **11** Ajajaan dhibbaa sun garuu qooda waan Phaaawulos jedhe dhaga'u gorsa ooftuu doonittii fi gorsa abbaa doonii fudhate. **12** Sababii buufanni doonii sun ganna achi turuu mijaa'aa hin ta'ainif baay'een isaanii Finiiqueetti galanii ganna achitti dabarsuu abdatanii akka nu ittuma fufne dooniin deemnu murteessan. Buufanni Qareexi kun fuulii isaa gara kibba dhi'aattii fi gara kaaba dhi'aattii deebi'ee ture. **13** Yeroon bubbeen kibbaa suuta bubbisuu jalqabetti waan kaayyoo isaanii guutachuu danda'an se'anii hiituu doonii hiikanii Qareexi biraan qarqara galaana irra darban. **14** Utuu hin turinis bubbeen hamaan, "Awuraaqiis" jedhamu tokko biyya bisaanii marfamte sana irraa gad bubbise. **15** Dooniin sunis bubbidealhaan qabamee gara bubbee sanaatti deemuu dadhabee; kanaafuu akka inni bubbeen fudhatamuuf ittuma dhiifne. **16** Nus biyya bisaanii marfamte

xinnoo Qeedaa jedhamtu tokkoon da'annee rakkina Namoonni sunis bidiruu sana dooniitti ol baasaniikka dooniin sun gargar hin diigamneef funyoon xaxanii jedhe. **31** sodaatanii hiituu doonii galaanatti gad buusaniikka dooniin sun bubbleen ofamtuu iftuma dhiisan. **18** Waan bubbleen sun akka malee nutti jabaachaa deemeef isaan guyyaa itti aanutti doonii sana irraa fe'iisa guuraniibishaanit dadarbachuu jalqaban. **19** Guyyaa sadaffaattti immoo mi'a doonii sanaa harkuma ofii isaanittin dadarbatan. **20** Nu waan utuu aduu yookaan urjii hin argin guyyaa hedduu turree fi waan bubbleen nutti jabaateef dhuma irratti abdiisa ooluuf qabnu hunda ni kutanne. **21** Phaaawulosis erga namoonni sun agabuu isaanii yeroo dheeraa turanii booddee gidduu isaanii dhaabateeakkana jedhe; "Yaa jarana, isin utuu gorsa koo dhageessanii Qareexii ka'u hin qabdan ture; silaa balaa fi badiisa kana hundumaa irraa of oolchitu turtan. **22** Amma garuu ani akka isin jabaattan isinan gorsa; doonicha malee isin keessaa lubbuun nama tokkoo iyyuu hin baduutii. **23** Ergamaan Waqaani kan isaa ta'ee fi is tajaajilu sanaa tokko eda dhufee na cina dhaabatee, **24** "Yaa Phaaawulos, hin sodaatin; ati Qeesa dura dhaabachuu qabdaati; kunoo, Waqaani warra si wajjin deemaa jiran hunda gaarummaa isaatii sitti kenneera' naan jedhe. **25** Kanaaf yaa jarana jabaadhaa! Ani akka wanni kun akkuma natti himame sana ta'u Waaqaan amanaatii. **26** Ta'us biyya bisaanii marfamte tokkotti bu'uun keenya hin oolu." **27** Halkan kudha afuraffaattti utuu galaana Adiriyyaa irra asii fi achi ofafamaa jirruu gara halkan walakkaatti warri doonii irra hoijjetan sun waan gara lafaatti dhi'aatan se'an. **28** Isaan funyoo ittiin gad fageenya galaanaa ilaalan gad buusaniikka galaanni sun meetira soddomii torba gad fagaatu argan; yeroo gabaabaa booddee ammas funyoo sana gad buusaniikka gad fageenyi galaanichaam meetira digdamii saddeet ta'e argan. **29** Isaanis kattaatti buuna jedhanii sodaatanii hiituu doonii afur dugda duubaan doonii irraa gad buusan. Akka lafti bariiutufi kadhathan. **30** Warri doonii irra hoijjetanis bidiruu keessaa baqachuuuf jedhanii waan fuula doonii duraan hiituu doonii buusan fakaataniibidiruu sana galaana keessa buusan. **31** Phaaawulos immoo ajajaa dhibbaatii fi loltootaan, "Yoo namoonni kuneen doonii keessatti hafan malee isin badii ooluuf hin daneessan" jedhe. **32** Kanaafuu loltooni sun funyoo bidirichi ittiin hidhamee ture sana irraa kutanii galaanatti gad ishee dhiisan. **33** Gara barii lafaattis Phaaawulos akka namoonni hundinuu waa nyaataaniif isaan kadhate; akkanas jedheen; "Isin bultii kudha afran darban yaadda'aa, utuu waa tokko illee hin nyaatin agabuu keessan ooltanii bultaniirtu. **34** Kanaaf ani akka isin waa nyaattaniif isin kadhadha. Nyaaanni jiraachuuuf isin barbaachisaatii, Isin keessaa nama kam iyyuu rifeensa mataa isaa keessaa tokko iyyuu hin baduutii." **35** Innis erga waan kana dubbatee booddee buddeena fuudhee hunduma isaanii duratti Waqa galateeffate; kutatees nyaachuu jalqabe. **36** Isaan hundinuu jajjabatanii ofumaan waa nyaatan.

37 Walumatti nu nama 276 taanee doonii sana keessa asxaa waaqota lakkkuu Kastoorii fi Paaluksi adda isaa ture. **38** Isaanis erga nyaatanii quufanii booddee qamadii irraa qaba ture. **12** Seraakuus geenyees bultii sadii achi fe'amee ture sana galaanatti naqanii akka dooniin salphatu godhan. **39** Isaanis yommuu lafti bariitetti galoo galaanaa kan kuufama cirrachaa qabu tokko argan malee biyyi fuula isaanii dura jiru sun eessa akka ta'e hin hubanne; doonii sanas yoo isaanii danda'aame dhiibanii qarqara galaanaatti baasuu murteessan. **40** Kanaafuu funyoo hiituu doonii kutanii galana keessatti gad dhiisan; yeruma sana funyoo batoon ittiin hidhame sana hiikan; ergasiis sharaa karaa fuula doonii duraan jiru sana qilleensatti ol fuudhanii gara kuufama cirrachaatti qajeelan. **41** Garuu dooniin sun iddo itti galaanni lama wal ga'utti tima cirrachaatti bu'ee lafa tuqe. Mataan isaa achitti qabamee socho'uu dide; dudga duubni isaa immoo humna dha'aa galaanaatti dha'amee caccabe. **42** Loltoonis akka warra hidhaman sana keessaa namni tokko iyyuu bishaan daakee baqatee jalaa hin baaneef isaan aijeesuu karoorfatan. **43** Garuu ajajaan dhibbaa sun waan Phaawulosin du'a oolchuu fedheef akka isaan waan karoorfatan sana hin goone dhowwe; innis akka warri bishaan daakuu danda'an duraan dursanii doonii irraa uatalanii gara lafaatti ba'an ajaje. **44** Akka warri hafan immoo saaqaan yookaan caccabaa dooniiitii achi ga'an ajaje; haala kanaan hundi isaanii nagaan lattifi ba'an.

28 Nus nagumaan qarqara galaanaatti baanee akka biyyi bishaaniin marfamte sun Malaaxiyaa jedhamtu beekne. **2** Namoonni biyya bishaaniin marfamte sana irra jiraatanis gara laafina dinqisiisa nu argisiisan. Isaanis sababii roobnii fi dhaamochi tureef ibidda bobeesanii hunda keenya simatan. **3** Utuu Phaawulos hanxaxii qoraanii walitti qabee ibiddatti naqaa jiruu buutiin sababii ho'aatiin gad baate tokko harka isatti maxxanteet gad dhiisuudidde. **4** Warri biyya bishaaniin marfamte sana irra jiraatan sunis buutii harka isatti rarraatu arganii, "Namichi kun nama nama aijeesee ta'uun hin oolu; inni yoo balaa galaanaa jalaa ba'e illee Murtiin Qajeelaan akka inni jiraatu hin eeyyamneef" waliin jedhan. **5** Phaawulos buuttii sana ibidda keessa of irraa buuse; miidhaa tokko malees hafe. **6** Namoonni sunis, "Inni ni dhiita'a yookaan akkuma tasaa kufee du'a" jedhanii eegan; garuu yommuu yeroo dheeraa eeganii akka inni waa tokko illee hin ta'in arganitti yaada geeddaratanii, "Inni waaqa" jedhan. **7** Bulchaan biyya bishaaniin marfamtee kan Phubiliyoos jedhamu tokkos naannoo sanaa lafa qotisaq qaba ture; innis mana isatti nu simatee guyyaa sadii jaalalaan nu keessumsiise. **8** Abbaan Phubiliyoos dhukkuba dhagna nama gubuu fi garaa nama kaasuun qabamee ciisaat ture; Phaawulosis isa gaafachuu ol seenee erga kadhatee booddee harka irra kaa'ee isa fayyise. **9** Yommuu wanni kun ta'etti dhukkubsattooni biyya bishaaniin marfamte sana irra jiraatan biraa hundi dhufanii fayyan. **10** Isaanis karaa baay'eedhaan ulfina nuu kennar; yommuu nu dooniin deemuuf kaanettis waan nu barbaachisu hunda nuuf kennan. **11** Nus ji'a sadii booddee doonii Iskindiriyaa kan biyya bishaaniin marfamte sana irratti yeroo gannaa dabarse tokkoon kaanee deemsaa jalqabne; dooniin sunis

asxaa waaqota lakkkuu Kastoorii fi Paaluksi adda isaa ture. **13** Achii kaanee Reegiyuumitti galle; guyyaa tokko booddees waan bubbleen kibbaa bubbiseef guyyaa itti aanutti Putiyooluus geenyeye. **14** Achitti obboloota tokko tokko arganne; isaanis akka nu bultii torba isaan birra turru nu kadhatan. Nus akkasiin Roomaatti galle. **15** Obboloolni achi turanis yommuu dhuaatii keenya dhaga'anitti hamma iddo gabaa Aphyiuusiittii fi iddo "Lafa Bultoo Sadii" jedhamuutti nu simachuu dhufan; Phaawulosis isaan argee Waqaq galateeffate; ofii isatiiti ni jajjabaate. **16** Yommuu nu Roomaa geenyetti Phaawulos akka loltuu isa eegu tokko wajjin kophaa issa jiraatu eeyyamameef. **17** Phaawulosis guyyaa sadii booddee dura bu'ota Yihuudootaa walitti waame; yommuu isaan walitti qabamanittisakkana jedheen; "Yaa obboloota ko, ani utuu waan saba keenyaan yookaan duudhah abbootii keenyaatiin mormu tokko illee hin hojetin Yerusaalem keessatti qabamee dabarfamee harka warra Roomaatti kennameera. **18** Isaanis erga na qoranii booddee sababii ani yakka du'a namatti mursiisu tokko illee hin qabaatinif gad na dhiisuun barbaadan. **19** Ani garuu yoo waan ittiin saba koo himadhu tokko iyyuu hin qabaatin illee yommuu Yihuudoonni mormanittti akka Qeesaariitii ol iyyadhu nan dirqame. **20** Wanni ani isin arguu fi isin wajjin haasa'uu kadhadeefis kanuma. Ani sababuma abdiil Israa'eliif jedhee foncaa kanaan hidhameera." **21** Isaanis akkana jedhanii deebisan; "Nu xalayaan waa'ee kee dubbatu tokko illee biyya Yihuudaatii hin arganne; obboloota achii dhufan keessas namni tokko iyyuu waa'ee kee waan hamaa hin dubbanne; nuttis hin himne. **22** Nu garuu yaadni kee maal akka ta'e sirraa dhaga'uu barbaanna; nu akka namoonni iddo hunda jiran garee kanaan morman ni beeknaatii." **23** Isaanis guyyaa itti Phaawulos wajjin wal argan qabatanii, akka malee baay'atanii lafa inni jiraachaa ture dhaqan; innis ganamaa jalqabee hamma galgalaitti waa'ee mootummaa Waaqaa isaanii ibras, lallabaas ture; waa'ee Yesuusiis Seera Museetii fi Kitaabota Raajotaa keessaa eeree isaan amansiisuu yaalaa ture. **24** Isaan keessaa warri tokko tokko waan inni jedhe ni fudhathan; warri kaan immoo amanuu didan. **25** Isaan gidduutti waldbabiisni uumamnaan ka'anii deemuu jalqaban; kunis erga Phaawulos akkana jedhee dubbi dhumaa dubbatte booddee; "Hafuurri Qulqulluu yeroo karaa Isaayyaas raajichaatiin abbootii keessanitti dubbate sana dhugaa isaa dubbatte; innis akkana jedhe: **26** "Gara saba kanaa dhaqitii akkana jedhi; "Dhaga'uu inuma dhageessu; garuu hin hubattan; ilaaluus inuma ilaltu; garuu hin qalbeeffattan." **27** Qalbiin saba kanaa doomeeraatii; gurri isaanii sirriitti hin dhaga'u; ija isaanis dunuunfataniiru; utuu akkas ta'uun baatee silaa ija isaanittii arganii, gurra isaanittii dhaga'anii, qalbii isaanittii hubatanii, ni deebi'u turan; anis isaan nan fayyisa ture." **28** "Kanaafuu ani akka fayyisuun Waaqaa gara Namoota Ormaatti ergame akka isin beektan nan barbaadal! Isaanis ni dhaga'u." [**29** Yihuudoonnis erga inni waan kana dubbatte booddee jabeessanii waliin mormaa achii deeman.] **30** Phaawulosis wagga lama

guutuu mana ofii isaatii kireeffate keessa jiraachaa,
warra isa dubbisuu dhufan hundas simachaa ture. **31**
Innis ija jabinaan, gufuu tokko malees mootummaa
Waaqaa lallabaa, waa'ee Gooftaa Yesuus Kiristoosis
barsiisa ture.

Roomaa

1 Phaawulos tajaajilaa Kiristoos Yesuus, kan ergamaa ta'uuf waamamee fi akka wangeela Waaqaa lallabuuf addaan baafme irraa: **2** Wangeelli kunis kan Waaqni duraan dursee karaa raajota isaatiin Kataabbiwwan Qulqulluu keessatti waadaa galee dha. **3** Wangeelchis waa'ee ilma isaa kan akka namummaatti sanyii Daawit irraa dhalateet, **4** akka Hafuura qulqullummaatti immoo warra du'an keessaa ka'uua isaatiin Ilma Waaqaa humna qabeessa ta'uun isaa labsamee dha; innis Gooftaa keenya Yesuus Kiristoos. **5** Nus karaa isaatiin, maqaq isaatiif jecha ormoota hunda keessaa akka gara ajajamuu amantii irraa dhufuutti namoota waammuuf ayyanaa fi ergamtummaa arganneerra. **6** Isinis warra akka kan Yesuus Kiristoos ta'aniif waamaman sana keessa jirtu. **7** Warra Waaqaan jaallatamtanii qulqulloota ta'uuf waamamtan kanneen Roomaa jirtaa hundaaf: **8** Sababii amantiin keessan guutummaa addunyaa irratti odeeefamaa jiruuf, ani duraan dursee waa'ee hunda keessaniiitiif karaa Yesuus Kiristoosiin Waaqa koo nan galateeffadha. **9** Akka ani kadhanmaa koo keessatti utuu wal irraa hin kutin isin yaadadhu Waaqni ani wangeela Ilma isaa lallabuudhaan hafuura kootiin isaa tajaajil sun dhuga baatuu koo ti; **10** ani akka ammas dhuma irratti gara keessan dhufuuf fedhii Waaqatiin karaan naa banamu nan kadhadha. **11** Akka isin jabaattaniiifis kennaa hafuuraa isinii hiruuf isin arguu baay'ee nan hawwa; **12** kunis akka isinii fi ami amantii keenyaan wal jajjabeessinuuf. **13** Yaa obboloota ko, ani akkuma Namoota Ormaa kaan keessatti ija qabaadhe sana isin keessattis akkasuma akkan qabaadhuuf yeroo baay'ee gara keessan dhufuu yaadaa turuu ko, garuu hamma ammaatti dhowwamuu koo akka isin beekuu dhabdan hin barbaadu. **14** Ani namoota Giriikii fi warra nama Giriik hin ta'inif, beektotaa fi wallaaltotaa gatii of irraa nan qaba. **15** Sababiin ami isin warra Roomaa jirtanittis wangeela lallabuuf akka malee hawwuuf kanuma. **16** Ani wangeelatti hin qaana'a; kunis sababii wangeelli humna Waaqaa kan warra amanan hunda fayisuu ta'eef; innis jalqabatti Yihuudoataaf, itti ansee immoo Giriikotaaf. **17** Wangeela keessatti qajeelummaan Waaqaa amantii irraa gara amantiitti mul'ateeraati; kunis akkuma, "Namni qajeelaan amantiidhaan jiraata" jedhamee barreeffamee dha. **18** Dheekkamsi Waaqaa, Waaqa malee jiraachuu fi hammina namootaa hunda irratti samii irraa ni mul'ata; namoonni kunneen hammina isaaniitiin dhugaa ukkaamsu; **19** kunis sababii wanni waa'ee Waaqaa beekamuu malu isaaniif ifa ta'eef; Waaqni isaaniif ibseeraati. **20** Amalli Waaqaa kan hin mul'anne jechuuniis humni isaa kan barabaraati fi waaqummaan isaa uumama addunyatti jalqabee wantoota uumaman irraa ifaan ifatti mul'ataati; kanaafuu isaan waan itti qabatan hin qaban. (**aidios g126**) **21** Isaan yoo Waaqa beekan illee akka waaqummaa isaatii ulfina hin kennineef; galatas hin galchineef. Garuu yaadni isaanii waan faayidaa hin qabne ta'e; qalbiin isaanii kan hin hubannes ni dukkanaa'e. **22** Isaan yoo ogeeyyi

ofiin jedhan iyyuu gowwoota ta'an; **23** ulfina Waaqa hin duunes nama du'utti, simbiratti, horii miila afuriitti akkasumas uumamawwan lafa irra loo'anitti fakkeessuudhaan geeddaran. **24** Kanaafuu Waaqni akka isaan dhagna walii isaanii salphisaniiif hawwii garaa isaanii hamaadhaan dabarsee xuraa'ummaatti isaan kenne. **25** Isaanis dhugaa Waaqaa sobatti geeddaran; Uumaa dhiisanti uumamaa waqaeffatan; ni tajaajilanis. Uumaan bara baaran eebbfimaa dha. Ameen. (**aiōnios g165**) **26** Sababii kanaaf Waaqni dabarsee hawwii jibbisisaatti isaan kenne. Dubartoomni isaanis karaa ittiin fedhii fooniitiif dhiira wajjin wal bira ga'an isa uumamaan kennameef dhiisanti, gara isa uumamanaan isaanii hin kennaminitti geeddaran. **27** Warri dhiiraaas akkasuma karaa ittiin fedhii fooniitiif dubartoota wajjin wal bira ga'an isa uumamaan kennameef dhiisanti kajeellaa walii isaanitiin gubatan. Warri dhiiraa, dhiira biraa wajjin gocha jibbisisaas raawwatan; dogoggora isaanii kanaafis adaba isaaniif malu ofuma isaaniittiin fudhatan. **28** Sababii isaan Waaqa beekuu akka waan faayidaa hin qabnetti fudhataniif, Waaqni immoo akka isaan waan hoijetamuu hin malle hoijetaniif qalbii faayidaa hin qabnetti dabarsee isaan kenne. **29** Isaanis hamminna gosa hundaatiin, jal'inan, sassattummaan, amala baduun, hinaffaan, nama ajeesuuu, wal loluu, gowwoomsuu fi dabaan guutaman. Isaan hamattoota, **30** warra maqaq nama balleessan, warra Waaqa jibban, warra nama arrabsan, warra of jajanii fi warra of tuulanii dha; isaan warra karaa ittiin jal'in hoijetan yaadan, warra abbaa fi haadha isaanitiif hin ajajamnee dha; **31** isaan warra hubannahaa hin qabne, warra walii galtee diigan, warra jaalala hin qabne fi warra namaaf garaa hin laafnee dha. **32** Isaan seera Waaqaa kan, "Warra waan akkanaa hoijetan du'uutu isaaniiif mala" jedhu sana yoo beekan iyyuu ofii isaanitiif waan akkanaa hoijechuu qofa utuu hin ta'in warra waan kana hoijetan iyyuu ni jajjabeessu.

2 Kanaafuu yaa namichoo, ati yoo abbaa fedhe illee taate kan nama kaanitti murtu waan itti qabattu hin qabdu; waan ittiin namatti murtu hundaan offitis ni murtatii; ati kan murtii kennitu iyyuu ofii keetti isuma hoijettaati. **2** Nu akka murtiin Waaqaa kan warra waan akkanaa hoijetan irratti murteeffamuu dhugaa irratti hundaa'e ni beekna. **3** Yaa namichoo, ati yommuu warra waan akkanaa hoijetanitti murtee ofii keetti immoo waanuma akkasii hoijettu waan murtii Waaqaa jalaa baatu seetaa? **4** Yookaan ati akka gara laafummaan Waaqaa gara qalbii jijiirranneatti si geessu utuu hin beekin baay'ina gara laafummaa isaa, gara bal'ina isaatii fi obsa isaa ni tuffattaa? **5** Ati garuu sababii mata jabina keetiiti fi garaa kee isa qalbii hin jijiirranne sanaatiif guyyaa dheekkamsa Waaqaa kan murtiin qajeelaan itti mul'ataan sanaaf dheekkamsa of irratti kuusaa jirta. **6** Waaqni, "Nama hundaaf akkuma hojii isaatii gatii isaa ni kenna." **7** Inni warra obsaanaa waan gaarii hoijechaa kabaja, ulfinaa fi jireenyaa hin darbarre barbaadanifi jireenyaa bara baraa ni kenna. (**aiōnios g166**) **8** Warra ofittoo kanneen dhugaadhaaf ajajamuu didanii hammina duukaa bu'an garuu dheekkamsaa fi aariitu

isaan eeggata. **9** Nama hammina hoijetu hunda irratti, jedhamee barreffamee dha. **5** Yoo jal'inni keenya jalqabatti Yihuudii irratti, ergasii immoo Nama Ormaa qajelina Waaqaa ifa baase garuu maal jenna ree? Waaqni irratti dhiphinni fi rakkinni ni dhufa. **10** Garuu nama dheekkamsa isaa nutti fiduun isaa qajeelina dhabeetii? waan gaarii hoijetu hundaa, jalqabatti Yihuudiif, ergasii Kanas ani akka namaattin dubbadha. **6** Gonkumaa immoo Nama Ormaatiif kabajni, ulfinni fi nagaan ni hin ta'u! Utuu akkas ta'ee silaa Waaqni akkamitti ta'a. **11** Waaqni nama wal hin caalchisutti. **12** Warri addunyaatti muruu danda'a ree? **7** Namni tokko, "Yoo utuu seera hin qabaatii cubbuu hoijetan hundinuu soba kootiin dhuga qabeessummaan Waaqaa guddatee seera malee barbadaa'u; warra utuu seera qabanuu ulfinni isaa baay'ate maalif hamma ammaatti akka cubbuu hoijetan hundattis seeruma sanaan murama. **13** cubbamaa tokkotti natti murama ree?" jedhee falma Sababiini isaa warra seeraaf ajamaniti fuula Waaqaa ta'a. **8** Kunis isa namoonni tokko tokko, "Isaan, 'Akka duratti qajeeltota taasifama malee warri seera dhaga'an wanni gaariin dhufuuf hammina haa hojjennu?' jedhu" qajeeltota miti. **14** Namoonni Ormaa warri seera hin jedhanii narratti odeessanii dha. Murtiin isaanitti qabne yoo uumamaana waan seerri ajaju hoijetan, yoo muramus waanum maluu dha! **9** Egaa maal jenna seera qabaachuu baatan illee isaan ofii isaaniitiiifu ree? Nu Yihuudooni warra kaan caallaa? Gonkumaa seera. **15** Isaan waan qalbiin isaanii dhugaa ba'uuf, akkas miti! Akka Yihuudoonni fi Girikoni hundinuu waan yaadni isaanii yeroo tokko isaan himatee yeroo cubbuu jala jiran duraan dursinee mirkaneessineeraatii. kaan immoo isaanii falmuuf, akka ajajni seeraa garaa **10** Kunis kanakkana jedhamee barreffamee dha: isaanii keessatti barreffamee ni argisiisu. **16** Akka "Qajeelaan tokko iyyuu hin jiru; namni tokko iyyuu; wangeela ani lallabuutti wanni kun gaafa Waaqni icciitii **11** namni hubanna qabu, kan Waaqa barbaadu tokko namootaa karaa Yesius Kiristoosiin murtii itti kennutti iyyuu hin jiru. **12** Hundinuu dogoggoraniiru; walumatti ta'a. **17** Ati yoo Yihuudii ofii jette, yoo seera amanatte, warra faayidaa hin qabne ta'aniiru; namni waan gaarii yoo kan Waaqaanis of jajju taate, **18** yoo fedhii isaa hoijetu tokko iyyuu hin jiru; tokkumti iyyuu hin beekte, yoo seera sanaanis qajeelfamtee waan hunda jiru." **13** "Laagaan isaanii awwala banamaa dha; caalu mirkaneeffatte, **19** warra jii isaanii jaameef dura arraba isaaniiitiin ni gowwoomsu." "Hadhaan buuttii deemaa, warra dukkana keessa jiraniif immoo ifa ta'u hidhii isaanii jala jira." **14** "Afaan isaanii abarsaa fi kee yoo amante, **20** karaa seeraatiini beekumsaa fi hadhha'ummaan guutame." **15** "Miilli isaanii dhiiga dhugaa qabduun yoo wallaaltota gorsite, daa'immanis dhangalaasuutti ariifata; **16** badisaa fi gadadootu karaa yoo barsiifte, **21** egaa ati kan warra kaan barsiiftu, isaanii irra jira; **17** karaa nagaas hin beekan." **18** "Waaqa ofii kee immoo hin barsiiftuu? Kan 'Hin hatin' jettee sodaachuuun ija isaanii dura hin jiru." **19** Akka afaan barsiiftu ofii keetti immoo ni hattaa? **22** Ati kan, "Namni hundi cufamu fi akka addunyan hundinuu murtii ejjuu hin qabu" jettee ofii keetti ni ejjita? Kan waaqota Waaqaa jala galuu, wanni seerri jedhu hundinuu akka tolfamoo akka malee jibbitu mana qulqullummaa ni warra seera jala jiraniif dubbatu ni beekna. **20** Kanaafis saamtaa? **23** Ati kan Seeraan of jajju seera cabsuudhaan eenuy iyyuu seera eeguudhaan fuula Waaqaa duratti Waaqa ni salphiftaa? **24** "Sababii keessaniif maqaan qajelaa hin ta'u; seeratu cubbuu nu hubachiisaati. **21** Waaqaa Namoota Ormaa gidduutti arrabsama" jedhamee Amma garuu qajeelummaan Waaqaan kennamu kan barreffameeraatii. **25** Yoo ati seera eegde dhagna seeraan adda ta'e, kan Seerri fi Raajonni dhugaa ba'aniif qabaan faayidaa qaba; yoo seera cabsite garuu akka mul'ateera. **22** Qajeelummaan Waaqaa kun amantiidhaan waan dhagna hin qabatinii taateerta. **26** Warri dhagna warra Yesius Kiristoositt amanan hundaa kennama; hin qabatin yoo waan seerri ajaju eegan, akka waan nama wal caalchisun hin jiru; **23** sababii hundi dhagna qabataniitti hin ilaalamann ree? **27** Namni utuu isaanii iyyuu cubbuu hoijetaniif isaan ulfina Waaqaa fooni dhagna hin qabatin seera eegu tokko si nama irraa citaniiruutii; **24** isaanis ayyaana Waaqaa isa seera barreffamee qabaattee dhagnas qabattee seera furama karaa Kiristoos Yesuusiin toluma kennameefiin cabsititu ni mura. **28** Namni waan alaan mul'atu qofaan qajelota taasifamaniiru. **25** Dhiiga isaatti amantiif Yihuudii hin ta'u; dhagna qabachuunis waan alaan qabaachuudhaanis akka inni aarsaa araaraa ta'uuf mul'atu qofa miti. **29** Garuu nama keessa namummaa Waaqni isa dhi'esse. Waan kana gochuun isaaas cubbuu isaatii Yihuudii ta'etu Yihuudii dha; dhagna qabaanis kanaan dura hoijetame utuu hin adabin waan obsaan dhagna qabaa yaada garaa kan Hafuuraa ta'uddha bira darbeef qajeelina isaa argisiisuuf jedhee ti; **26** malee seera barreffameen miti. Namni akkasi Waaqa Waqqni yeroo ammaa qajeelummaa isaa argisiisu fi akka nama Yesusitt amarus qajeelaa ta'u isaa biratti malee nama biratti hin jajamu.

3 Egaa Yihuudii ta'uun faayidaa maalii qaba? Yookaan bu'aan dhagna qabaa maalii? **2** Karaa hundaaanuun bu'aan guddaa qabal! Jalqabatti dubbiin Waaqaa Yihuudootatti imaanaa kenname. **3** Isaan keessaa tokko tokko yoo hin amarin maal ree? Amantiif dhabuun isaanii amanamummaa Waaqaa ni balleessaa? **4** Gonkumaa hin ta'u! Namoonni hundinuu sobdoota, Waaqni immoo dhugaa qabeessa haa ta'u. Kunis akkuma, "Akka ati dubbii keetti dhuga qabeessa taatuuf, yommuu murtiitti dhi'aattuttis akka mo'attuuf"

tokkicha. **31** Yoos nu amantii kanaan seera sana cabsinaa ree? Gonkumaa akkas miti! Seericha ni cimsina malee.

4 Egaa Abrahaam inni fooniin abbaa keenya ta'e sun haala kanaan maal argate jenna ree? **2** Abrahaam utuu hojiin qajeelaa taasifamee jiraatee silaa waan ittiin of jaju qaba ture; fiula Waaqaa duratu garuu akkas miti. **3** Katabbiin Qulqulluun maal jedha? "Abrahaam Waaqa amane; kunis qajeelummaatti lakka'aameef." **4** Nama hoijetu tokkoof Mindaan gatiidha malee akka kennaa tolattii hin hedamu. **5** Ta'uus nama hin hoijenne, kan Waaqa isa nama hamaa qajeelaa taasisi amanatu garuu amantiin isaa qajeelummaatti lakka'aameaf. **6** Daawitis akka namni Waaqni qajeelummaa hoji malee argamu lakka'a'uuf eebbfifamaa ta'e yommuu dubbatu akkana jedha: **7** "Warri yakki isaanii dhiifameef, kanneen cubbuun isaanii haguugameef eebbfifamoo dha. **8** Namni Gooftaan cubbuu isaa itti hin lakkofne eebbfifamoo dha." **9** Eebbi kun warra dhagna qabatan qofaaf moo warra dhagna hin qabatinifiis? Abrahaamii amantiin isaa qajeelummaatti lakka'a'me jenneerraati. **10** Kun egaa akkamitti isaaf lakka'a'me ree? Erga inni dhagna qabatee moo duraanii? Durumaan malee erga dhagna qabate miti! **11** Inni mallattoo dhagna qabaa fudhate; kunis chaappaa qajeelummaa inni utuu dhagna hin qabatin dura amantiin argate sanaa ti. Kanaafis inni warra utuu dhagna hin qabatin amanan kanneen amantiin isaanii qajeelummaatti lakka'a'meef hundaaf abbaa dha. **12** Akkasumas inni warra dhagna qabatanifi, dhagna qabachuu qofas utuu hin ta'in warra karaa amantiin abbaan keenya Abrahaam utuu dhagna hin qabatinii dura fudhate sanaa duukaa bu'an hundaaf abbaa dha. **13** Abrahaamii fi sanyiin isaa waadaa akka inni dhaaltuu addunyaa ta'u kennname sana karaa qajeelummaa amantiin dhufuutii argatan malee karaa seeraatiin miti. **14** Yoo warri seeratti bulan dhaaltota ta'an, amantiin gatiin hin qabu; waadaanis homaa hin fayyadutti; **15** kunis sababii seerri dheekkamsa fiduu. Lafa seerri hin jirre yakki hin jiruutii. **16** Kanaafuu waadaan kun akka ayaanaan ta'u fi akka sanyii isaa hundaaf wabii ta'uuf amantiin irratti hundeeffame; innis warra akka Abrahaam amananiif malee warra seeratti bulan qofaaf miti; Abrahaam abbaa hunduma keenyaa ti. **17** Kunis akkuma, "Ani abbaa saboota baay'ee si taasiseera" jedhamee barreeffamee dha. Abrahaam Waaqa amanate; innis Waaqa warra du'anii jirenya kennuu fi isa waan hin jirre akka waan jiruutti waamu sana duratti abbaa keenya. **18** Abrahaamis akkuma, "Sanyiin kee akkas ni ta'a" jedhametti utuu abdiin tokko iyyuu hin jirratin abdiidhaan amanee abbaa saboota baay'ee ta'e. **19** Innis akka umuriini isaa gara waggaan dhibbaan ga'ee dhagni isaa du'e, akkasumas akka gadameessi Saaraa du'e beeku illee amantiin isaaatti hin laafrie. **20** Inni amantiin isaaatti jabaachuu Waaqaaf ulfina kenne malee amantiin dhabuun waadaa Waaqaa hin shakkine; **21** akka Waaqni waan waadaa gale raawachuu danda'uus guututti hubateera. **22** Kanaafuu, "Amantiin isaa qajeelummaatti isaaf lakka'a'me." **23** Dubbiin, "Qajeelummaatti isaaf lakka'a'me" jedhu kun

Abrahaam qofaaf hin barreeffamne; **24** nuufis, warra Waaqa Gooftaa keenya Yesuusin warra du'an keessaa kaase sanatti amannuufis, qajeelummaatti ni lakka'a'ma. **25** Yesuus cubbuu keenyaaf dabarfamee du'atti kennname; qajeeltota nu taasisuuf immoo du'a kaafame.

5 Kanaafuu amantiidhaan qajeeltota erga taasifamne nu karaa Gooftaa keenya Yesuus Kiristoosiin Waaqa wajjin nagaq qabna. **2** Ayyaana amma jabaannee ittiin dhaabannu kanattis karaa isaaatiin galuu carraa arganneerra. Abdii ulfina Waaqaattis ni gammanna. **3** Kana qofa miti; nu dhiphina keenyattis ni gammanna; akka dhiphinni obsa fidu ni beekeenattii; **4** obsi jabaatani dhaabachuu, jabaatani dhaabachuu immoo abdii fida. **5** Jaallali Waaqa karaa Hafuura Qulqullu nuu kennnamee sanaatiin garaa keenya keessatti waan dhanganafameef abdiin nu hin qaanessa. **6** Utuu nu amma illee dadhabdoota taanee jirruu yeroo malutti Kiristoos cubbamootaaaf jedhee du'e. **7** Yoo namni tokko nama gaarif du'uuf ija jabaachuu danda'e iyyuu, namni nama qajeelaaf du'u akka malee muraasa. **8** Garuu utuma nu cubbamoota taanee jirruu Kiristoos nuuf jedhee du'e; kunis jaalala Waaqni nuuf qabu argisiisa. **9** Egaa nu amma erga dhiiga isaaatiin qajeeltota taasifamne, akkam karuma isaaatiin dheekkamsa Waaqa jalaa hin baanee ree! **10** Nu utuu diinota Waaqa taanee jirruu erga du'a ilma isaaatiin isatti araaramnee, erga isatti araaramnee booddee immoo hammam caalaa jirenya isaaatiin hin fayyinu reel! **11** Kana qofa miti; nu garuu Gooftaa keenya Yesuus Kiristoos isaa ittiin amma araara arganne sanaan Waaqaatti ni gammanna. **12** Kanaaf akkuma cubbuun karaa nama tokkootiin addunyaa seene, duuti immoo karaa cubbuutiin seene; sababii namni hundinuu cubbuu hojjetefis duuti nama hundatti dhufe. **13** Utuu seerri hin kennaminiin dura iyyuu cubbuun addunyaa keessa tureetii; yeroo seerri hin jirretti garuu cubbuun hin lakka'a'mu. **14** Ta'uus duuti bara Addaam irraa jalqabee hamma bara Museetti warra dogoggora akka Addaam hin hojjetin irratti illee mo'ee ture; Addaamis Isa dhufuuf jiru sanaaf fakkeenyaa ture. **15** Kennaan tolaa sun garuu akka balleessaa sanaa miti. Erga sababii balleessaa nama tokkootiin namoonni baay'een du'anii, ayyaanni Waaqaatii fi kennaan karaa ayyaana nama tokkootiin jechuunis kennaan karaa Yesuus Kiristoosiitii dhufe sun immoo hammam caalaa namootaa haa baay'atu reel! **16** Kennaan Waaqa miidhaa cubbuun namni tokko hojjeti fiduu tokko miti: Murtiin cubbuu tokkichaaf kennname yakkamtummaa fideera; kennaan tolaa kan balleessaa baay'ee irratti kennname garuu qajeelummaa fide. **17** Erga sababii balleessaa nama tokkootiin karaa namicha sanaatiin duuti mo'ee, warri ayyaana baay'atee irraa hafaa ta'e fi kennaan qajeeltota nama taasisi argatan immoo karaa nama tokko karaa Yesuus Kiristoosiitii hammam caalaa jirenyaan hin mo'an reel! **18** Kanaafuu akkuma balleessaan tokko nama hundatti yakka mursiise, akkasuma immoo hojiin qajeelummaa tokko nama hundaaf qajeelummaa jirenya fidu ta'e. **19** Akkuma ajajamuu diduu nama tokkootiin namoonni baay'een cubbamoota ta'an, akkasuma immoo ajajamuu nama tokkootiin namoonni baay'een qajeeltota ni taasifamu.

20 Seerris akka cubbuun baay'atuuf dhufe. Lafa cubbuun baay'atetti garuu ayaanni akka malee baay'ate; **21** kunis akkuma cubbuun karaa du'attiin mo'e sana ayaannis karaa Gooftaa keenya Yesuus Kiristoosiitin akka jirenya bara baraa fiduuf karaa qajeelinaatiin akka mo'uuf.

(aiōnios g166)

6 Egaa maal jenna ree? Akka ayaanni baay'atuuf ittuma fufnee cubbuu haa hojenmuu? **2** Gonkumaa hin ta'u! Nu warri cubbuuf duune, si'achi akkamitti cubbuu jala jiraanna? **3** Yookaan nu warri Kiristoos Yesuusittu cuuphamne hundi akka du'a isaattis cuuphamne isin hin beektanii? **4** Kanaafuu akkuma Kiristoos ulfina Abbaatiin warra du'an keessaa kaafame sana nus akka jirenya haaraa jiraannuuf cuuphaadhan du'a issa keessatti hirmaannee isa wajjin awwaalamne.

5 Nu erga du'a isaatiiin akkasitti isa wajjin tokko taane, du'aa ka'u isaatiiin akkasuma isa wajjin tokko ni taana.

6 Akka dhagni cubbamaan balleffamuuf, nus akka si'achi garboota cubbuu hin taaneef akka namummaan keenya moofaan sun isa wajjin fannifame ni beekna; **7** namni du'e cubbuu irraa bilisoomeeraatii. **8** Egaa nu yoo Kiristoos wajjin duune, akka isa wajjin jiraannus ni amanna. **9** Kiristoos warra du'an keessaa waan ka'eef, akka inni deebi'ee hin duune ni beeknaati; duutis si'achi isa irratti gooftummaa hin qabu. **10** Inni du'a du'e sana si'a tokko yeroo hundaaf cubbuuf du'e; jirenya jiraatu sana garuu Waaqaaf jiraata. **11**

Isinis akkasuma akka cubbuuf duutanitti, Kiristoos Yesuusiin garuu akka Waaqaaf jiraattota taatanitti of hedaa. **12** Kanaafuu isin akka fedhii isaa hamaadhaa hin ajamneef dhagna keessan kan du'a hin oolle irratti cubbuu hin moosisinaa. **13** Akka warra du'a irraa gara jirenyaatti fidamanitti Waaqaaf of dhi'eessaa malee kutaa dhagna keessanii mi'a jal'inaa gootanii cubbuuf hin dhi'eessinaa; garuu kutaa dhagna keessanii mi'a qajeelinaa godhaatti Waaqaaf dhi'eessaa. **14** Isin ayaana jala jirtu malee waan seera jala hin jirreef, cubbuun isin irratti gooftummaa hin qabaatu. **15** Egaa maal haa ta'u ree? Nu sababii ayaana jala malee seera jala hin jirreef cubbuu haa hojenmuu? Gonkumaa hin ta'u! **16** Cubbuu gara du'aatti nama geessuufis ta'u yookaan ajajamuu gara qajeelummaatti nama geessuuf, yommuu akka garbootaatti nama tokkoof ajajamuuf of kennitanitti, nama ajamataniif sanaaf akka garboota taatan hin beektanii? **17** Isin yoo garboota cubbuu turtan illee amma garuu barumus itti kennamtan sanaaf waan garaa guutuun ajamataniif Waaqaaf galanni haa ta'u. **18** Isin cubbuu irraa bilisoontanii garboota qajeelummaa taatanitti. **19** Sababii isin uumamaanuu dadhaboo taatanifi ani jecha namaa galuuun nan dubbadha; akkuma kutaa dhagna keessanii xuraa'ummaa fi hammina guddachaa deemuuf garba gootanii dhi'eessaa turtan sana ammas kutaa dhagna keessanii qajeelummaa gara qulqullummaatti geessuuf garba godhaatti dhi'eessaa.

20 Isin yeroo garboota cubbuu turtanitti, qajeelummaa irraa bilisa turtan. **21** Waan amma itti qaanoftan kana irraa yeroo sana bu'aa maalii argattan ree? Dhumni waan sanaa du'atiil! **22** Amma garuu waan cubbuu irraa bilisoontanii garboota Waaqaa taatanifi faayidaan isin

argattan gara qulqullummaatti isin geessa; dhumni isaaas jirenya bara baraa ti. (aiōnios g166) **23** Mindaan cubbuu du'atiil; kennaan Waaqaa garuu karaa Gooftaa keenya Kiristoos Yesuusiin jirenya bara baraa ti. (aiōnios g166)

7 Yaa obboloota, ani warra seera beekanitti nan dubbadhaati; seerri nama tokko irratti taayitaa kan qabaatu hamma namichi sun lubbuun jiru qofa akka ta'e isin hin beektanii ree? **2** Dubartiin heerumte tokko hamma inni lubbuudhaan jirutti seeraan dhirsaa isheetti hidhamteerti; yoo dhirsii ishee du'e garuu seera fuuhdaa fi heerumaa sana irraa hiikamteerti. **3** Kanaafuu utuu dhirsii ishee lubbuudhaan jiruu yoo nama biraatti heerumte isheen ejjitu jedhamti. Yoo dhirsii ishee du'e garuu waan seera sana irraa hiikamteef yoo nama biraatti heerumte illee ejjitu miti. **4** Kanaafuu yaa obboloota ko, isinis akkasuma karaa dhagna Kiristoosin seeraaf duutaniirtu; kunis akka isin kan biraa, kan isa warra du'an keessaa kaafame sanaa taataniif; kun immoo akka nu Waaqaaf ija naqannuuf. **5** Yeroo nu akka namummaa cubbamaatti jiraachaa turretti, hawwiin cubbuu kan seeraan kakaafame sun akka nu du'aaf ija naqannuuf dhagna keenya keessatti hojjechaa ture. **6** Amma garuu waan duraanu nu hidhee ture sanaaf du'uudhaan seera irraa hiikamneerra; kunis akka seera moofaa barreffame sana jalatti tajaajilluuf utuu hin ta'in akka jirenya Hafuuraa haaraa sanaan tajaajilluuf. **7** Egaa maal jenna ree? Seerri cubbuudhaa? Gonkumaa akkas miti! Garuu ani utuu seeraan ta'u baatee cubbuun maal akka ta'e hin beeku ture. Utuu seerri "Hin hawwin" jechuu baatee ani silaa hawwiin maal akka ta'e dhugumaan hin beeku ture. **8** Cubbuu garuu carraa ajajni argamsiiseen hawwi hamaa gosa hundaa na keessatti uume. Lafa seerri hin jirretti cubbuun du'aadhaati. **9** Ani dur seera malee jiraachaa ture; yommuu ajajni dhufetti garuu cubbuun ni bayyanatte; anis nan du'e. **10** Ajajni jirenya fida jedhamee eegame sunis akka du'a natti fide nan hubadhe. **11** Cubbuu carraa ajajni argamsiiseen na gowwoomse; ajajuma sanaanis na ajeese. **12** Kanaafuu seerri qulqullu dha; ajajni sunis qulqullu dha; qajeelaa dha; gaarrii dhas. **13** Egaa waan gaarii sanatu du'a natti ta'ee ree? Gonkumaa akkas miti! Cubbuunis akka cubbuutti akka ilaalamuuuf, akka karaa ajajaatiin ittuma caalee cubbuu ta'uufis cubbuun karaa waan gaarii sanaatiin du'a natti fide. **14** Nus akka seerri sun seera hafuuraa ta'e ni beekna; ani garuu nama foonii kan akkuma garbaatti cubbuutti gurguramee dha. **15** Ani waanan hoijedhu hin beeku. Ani waanan jibbuun hoijedha malee waanan hoijechuu barbaadu hin hoijedhuiti. **16** Ani erga waanan hoijechuu hin barbaanne hoijedhee, akka seerri sun gaarii ta'e wali nan gala. **17** Yoos, si'achi cubbuu na keessa jiraatutu waan kana hoijeta malee ana miti. **18** Na keessa jechuuunis namummaa koo cubbamaa keessa akka wanni gaariin tokko iyuu hin jirre nan beeka. Ani waan gaarii hoijechuu nan hawwa; garuu hoijechuu hin danda'u. **19** Wanti ani hoijedhu waan hamaa ani hoijechuu hin barbaanne malee waan gaarii ani hoijechuu barbaadu mitiiti. **20** Egaa ani waanan hoijechuu hin barbaanne yoon hoijedhe, si'achi cubbuu na keessa jiraatu sanatu waan kana hoijeta malee ana

miti. **21** Kanaafuu akka seerri sun hojjechaa jiru nan hubadha; yommuu ani waan gaarii hojjechuu barbaadu hamminni na biratti argama. **22** Ani keessa namummaa kootti seera Waaqaattin nan gammadaati; **23** ani garuu utuu seerri biraa seera qalbii koo wajjin kutaa dhagna koo keessatti wal lolee seera cubbuu kan kutaa dhagna koo keessa jiruuf na booji'uun nan arga. **24** Ani nama gadadamaa akkamii til Dhagna du'u kana jalaa eenyutu na baasa? **25** Karaa Gootfaa keenya Yesuus Kiristoosin galanni Waaqaaf haa ta'u! Kanaafuu ani mataan koo qalbii kootiin garbicha seera Waaqaa ti; namummaa koo cubbamaadhaan garuu ani garbicha seera cubbuu ti.

8 Egaa amma murtiin warra Kiristoos Yesuus keessa jiraatanitti muramu hin jiru; **2** seerri Hafuura jireenya karaa Kiristoos Yesuusiin seera cubbuutti fi seera du'aa jalaa na bilisoomseeraatii. **3** Waan seerri sababii fooniitti dadhabsiifameef hojjechuu hin danda'in, Waaqni Ilma ofii isaa bifa foon cubbamaatiin aarsaa cubbuu akka ta'uuf erguu hojjeteeraati. Kanaanis inni fooniin cubbuutti mure. **4** Kunis akka qajeelummaa seeraa sun nu warra utuu akka namummaa cubbamaatti hin ta'in akka Hafuuraatti jiraanu keessatti raawwatumuufi dha. **5** Warri akka fooniitti jiraatan waan foonii yaadu; warri akka Hafuuraatti jiraatan garuu waan Hafuuraa yaadu. **6** Yaadni foonii du'a; yaadni Hafuuraa garuu jireenya fi nagaag dha. **7** Yaadni foonii diina Waaqaa ti; seera Waaqaatiifis hin bulu. Buluuus hin danda'u. **8** Warri akka fooniitti jiraatan Waaqa gammachiisuu hin danda'an. **9** Isin garuu yoo Hafuuri Waaqaa isin keessa jiraate akka Hafuuraatti jiraattu malee akka fooniitti hin jiraattan. Eenyu iyyuu yoo Hafuura Kiristoos qabaachuu baate inni kan Kiristoos miti. **10** Yoo Kiristoos isin keessa jiraate garuu dhagni keessan sababii cubbuutiin du'aa dha; hafuuri keessan immoo sababii qajeelummaatiin jiraataa dha. **11** Hafuuri Waaqaa inni Yesuusin warra du'an keessaa kaase sun yoo isin keessa jiraate garuu, inni Kiristoos Yesuusin warra du'an keessaa kaase sun karaa Hafuura isaa kan isin keessa jiruutiin dhagna keessan isa du'uufis jireenya kenna. **12** Egaa yaa obboloota, nu gatii of irraa qabna; garuu fooniitti miti; akka fooniitti jiraachuuufis miti. **13** Isin yoo akka fooniitti jiraattan ni duututii; yoo Hafuuraan hojji foon keessanii ajjeeftan garuu ni jiraattu. **14** Warri Hafuura Waaqaatiin qajeelfaman hundinuu ilmaan Waaqaati. **15** Isin Hafuura ilmummaa isaa nu ittiin, "Aabbaa, yaa Abbaa" jennee waammannu sana argattan malee Hafuura garbummaa kan gara sodaatti isin deebisu hin arganne. **16** Akka nu ijlolle Waaqaa taane kan hafuura keenya wajjin dhugaa ba'uus Hafuurauma sana. **17** Yoo ijlolle taane immoo nu dhaaltota; akka hirmaattotta ulfina isaa taanuufis yoo hirmaattotta dhiphina isaa taane, nu dhaaltota Waaqaa ti; Kiristoos wajjinis ni dhaalla. **18** Dhiphinni keenya kan ammaa kun ulfina nutti mul'achuu jiruun yommuu wal bira qabamu akka waan tokkottuu hin lakka'anme amni nan yaada. **19** Uumamni mul'achuu ijlolle Waaqaa hawiidhaan eeggachaa jira. **20** Uumamni utuu filannoo isaatii hin ta'in, fedhii isaa dabarsee isa kenne sanaatiin abdiidhaan waan faayidaa hin qabnetti saaxilameeraatii; **21** kunis akka uumamni mataan isaa garbummaa tortoru jalaa ba'ee bilisummaa ulfina qabeessa ijoollee Waaqaatti galuuf. **22** Uumamni hundinuu hamma ammaatti akkuma dhiphina yeroo ciniisutti akka aadaa jiru ni beekna. **23** Uumama qofa utuu hin ta'in nu mataan keenya warri ija Hafuuraan jalqabaa qabnu iyyuu furii dhagna keenya ilmummaatti guddifamu eeggachaa of keessatti ni aadna. **24** Nu abdi kanaan fayyineetii. Abdiin argamu garuu abdi miti; namni waan amma iyyuu qabu abdatu eenyu ree? **25** Nu yoo waan amma hin qabne abdanne garuu obsaan eegganna. **26** Akkasumas Hafuuri dadhabbiin keenya irratti nu gargaara. Nu waan kadhachuu qabnu hin beeknuuti; hafuurri mataan isaa garuu aaduu ibsamuu hin danda'amneen nuuf kadhata. **27** Inni garaa keenya qoru sun yaada Hafuuras ni beeka; Hafuurri akka fedhii Waaqaatti qulqullootaaf kadhataatii. **28** Waaqni warra isa jaallatani akka kaayyoo isatta waamamaniif akka wanti hundinuu gaarii ta'uuf hojjetu ni beekna. **29** Akka inni obboloota baay'ee keessatti hangafa ta'uuf Waaqni warra duraan dursee beeke akka bifa ilma isaa fakaataniif duraan dursee murteesseeraatii. **30** Inni warra duraan dursee murteesee sana ni waame; warra waame sanas qajeeltota taasise; warra qajeeltota taasiseef immoo ulfina kenne. **31** Egaa kana irratti maal jenna ree? Erga Waaqni nu wajjin ta'e eenyutu nuun mormuu danda'a? **32** Waaqni Ilma isaa illee utuu hin marfatin hunduma keenyaaf dabarsee kenne sun akkamitti waan biraa hundumas isa wajjin akkasuma arjummaan nuuf hin kennu ree? **33** Warra Waaqni filate eenyutu himata? Kan qajeelaa nama taasisu Waaqa. **34** Kan itti muru eenyu? Kiristoos Yesuus isuma nuuf du'ee, kana caalaa immoo warra du'an keessaa ka'ee mirga Waaqaa jiruu fi nuuf kadhatu sanaa dha. **35** Jaalala Kiristoos irraa eenyutu gargar nu baasa? Dhiphina moo rakkina, ari'atama moo beela, daaruu moo balaa yookaan goraadee? **36** Kunis akkuma, "Nu siif jennee guyya guutuu ni ajjeefamna; akka hoolota qalamuuif jiranittis lakkaa'amneerra" jedhamee barreeffamee dha. **37** Kana hunda keessatti garuu nu isa nu jaallate sanaan mo'attoota ni caalla. **38** Duuti yookaan jireeniyi, ergamooni yookaan bulchitoonni, hangafoonni, wanni ammaa yookaan wanni dhufuuf jiru yookaan humni tokko iyyuu, **39** ol dheerinnyi yookaan gad fageenyi yookaan uumamni biraa kam iyyuu jaalala Waaqaa kan Kiristoos Yesuus Gootfaa keenya irraa akka gargar nu baasuu hin dandeeneye ani amaneera.

9 Ani Kiristoosiin dhugaa nan dubbadha; ani hin sobu; yaadni koos Hafuura Qulqulluudhaan naa mirkaneessa; **2** ani gadda guddaa fi dhiphina wal irraa hin cinne garaa koo keessaa qaba. **3** Ani iyyuu obboloota koo warra akka fooniitti sanyii koo ta'anif jedhee utuu Kiristoos irraa gargar ba'ee abaaramee nan hawwa tureeti; **4** isaan saba Israa'el. Ilmummaan, ulfinni, kakuun, seera fudhachuu, tajaajiluu fi waadaan kan isaanii ti. **5** Abbootiin kan isaanii ti; Kiristoosis isaan irraa fooniin dhalate; inni waan hunda irratti Waaqaa; inni bara baraan haa eebbfamu! Ameen. (aiōn g165) **6**

Kun garuu dubbiin Waaqaa diigameera jechuu miti. Kan Israa'el irraa dhalate hundi Israa'el miti. **7** Yookaan isaan sababii sanyii Abrahaam ta'aniif hundi isaanii ijoollee isaa miti. Garuu, "Sanyiin kee Yisihaaqiin siif waamama" jedhameera. **8** Kana jechuunis ijoollee waadaatu sanyiitti lakkaa'ama malee ijoolleen foon irraa dhalatan ijoollee Waaqaa miti. **9** Dubbiin waadaa sunis kan, "Ani yeroo murteeffametti deebi'ee nan dhufa; Saaraanis ilma ni deessi" jedhu tureeti. **10** Kana qofa miti; Ribqaan yeroo namuma tokkoof, abbaa keenya Yisihaaqiif ulfootteti, **11** ijoolleen sun utuu hin dhalatin yookaan utuu waan gaarii yookaan waan hamaa hin hoijetin akka kaayyoon filanno Waaqaa rawwatamuuf, **12** utuu hojiin hin ta'in isa waamicha Waaqaatiin, "Inni hangafni isa quxisuu tajaajila" jedhamee isheetti himame. **13** Kunis akkuma, "Yaaqoobin nan jaalladhe; Esaawun garuu nan jibbe" jedhamee barreeffamee dha. **14** Egaa maal jenna ree? Waaqni jal'aadhaa? Gonkumaa akkas miti! **15** Inni Museedhaan, "Ani kanan maaru nan maara; kanan garaa laafuuifiis garaa nan laafa" jedhaati. **16** Kanaafuu wanti kun araara Waaqaatiin malee hawwii yookaan carraaqiin namaatiin miti. **17** Kataabbiin qulqulluun Fara'ooniin, "Ani humna koo sirratti argisisuuf, maqaan koos akka lafa hunda irratti labsamuuf kaayyoo kanaaf si kaaseera" jedhaati. **18** Kanaaf Waaqni kan maaruur barbaadu ni maara; kan mata jabeessa gochuu barbaadu immoo mata jabeessa godha. **19** Isiniin, "Yoos Waaqni maaliif amma iyuu dogoggora nurra barbaada?" Fedhii isaaas eneytu mormuuu danda'a?" naan jettu. **20** Garuu yaa namichoo, Waaqaan mormuuf ati eneyu? "Wanti tolfame tokko kan isa tolcheen, 'Ati maaliif akkanatti na tolchite?'" jedhaa? **21** Suphee dhooftuun tokko dhoqgee suphee kan bukaa'e irraa qodaa ulfinaa fi salphinaaf oolu tolchuuf mirga hin qabuu? **22** Waaqni dheekkamsa issaa argisiisuuf fi humna isaaas beeksisuuf jedhee yoo mi'a dheekkamsaa kanneen badiisaaf qopheeffaman obsa guddaaan bira darbe hoo? **23** Inni badhaadhummaa ulfinaa isaa yoo mi'a araara isaa kanneen duraan dursee ulfinaaf qopheessetti beeksisuuf jedhee waan kana godhe hoo? **24** Nus warra waamaman keessaa tokko dha; inni Yihuudoota qofa keessaa utuu hin ta'in Namoota Ormaa keessaaas waameera. **25** Inni kitaaba Hoose'aa keessattiakkana jedha: "Ani warra saba koo hin ta'iniin, 'saba koo' nan jedha; ishee jaallatantuun hin ta'iniin immoo, 'jaallatantuun' nan jedha." **26** Akkusumas isaan, "Iddoodhuma itti, 'Isin saba koo miti' isaaniin jedhamee sanatti, 'ilmaan Waaqa jiraataa' jedhamanii ni waamamu." **27** Isaayyaas akkana jedhee waa'ee Israa'el iyya: "Baay'inni ilmaan Israa'el yoo akkuma cirracha qarqara galaanaa ta'e iyuu, hambaa qofatu fayya. **28** Gooftaan utuu hin turin, yeroo dhumaatiif lafa irratti ni muraatiit." **29** Kunis akkuma Isaayyaas duraan dursee akkana jedhee dubbatee dha: "Utuu Gooftaan Waan Hunda Danda'u, sanyii nuuf hambisuu baatee, nu silaa akkuma Sodoom taanee, Gomoraas fakkaanna turre." **30** Egaa maal jenna ree? Namoonni Ormaa kan qajeelummaa duukaa hin bu'in qajeelummaa karaa amantiitiin ta'e argataniiru. **31** Israa'eloomni seera qajeelummaa duukaa bu'an garuu qajeelummaa hin arganne. **32** Maaliif dhaban? Kunis

sababii isaan utuu karaa amantiitiin hin ta'in hojiidhaan qajeelummaa argachuu barbaadaniif; isaanis dhagaa nama gufachiisuun gufatan. **33** Kunis akkuma, "Kunoo, ani dhagaa nama gufachiisu, kattaa nama kuffisu Xiyoon keessa nan kaa'a; namni isatti amanu gonkumaa hin qaana'u" jedhamee barreeffamee sanaa dha.

10 Yaa obboloota, hawwiin garaa kootii fi wanni ani Israa'elootaa Waaqa kadhadhu akka isaan fayyanii. **2** Ani akka isaan Waaqaaf hinaaffaa qaban dhugaa nan ba'a; hinaaffaan isaanii garuu kan beekumsa irratti hundeffame miti. **3** Isaan waan qajeelummaa Waaqa biraah dhufu hin beekinii fi waan qajeelummaa ofii isaanii uu machuu barbaadaniif qajeelummaa Waaqaatiif hin bulle. **4** Akka namni amanu hundinuu qajeelummaa argatuuf Kiristoos raawwii seeraati. **5** Museen waa ee qajeelummaa seeraan argamuu, "Namni waan seeri ajaju godhu ittiin jiraata" jedhee waan kana barreesseeraati. **6** Qajeelummaan amantiidihaan argamu garuuakkana jedha; "Ati garaa kee keessatti, 'Eenyutu gara samiitti ol ba'a?' hin jedhin;" Kun Kiristoosin gad buusuuf; **7** "Yookaan, 'Eenyutu qileetti gad bu'a?' hin jedhin;" kun Kiristoosin warra du'an keessaa ol baasuuf. **(Abysos g12)** **8** Inni garuu maal jedha? "Dubbichi si bira jira; afaan keetti fi garaa kee keessa jira;" innis dubbi amantii isa nu lallabnuu dha; **9** kunis yoo ati, "Yesuus Gooftaa dha" jettee afaan keettiin dhugaa baatee akka Waaqni warra du'an keessaa isa kaase garaa keetti amante, ati ni fayyita. **10** Namni garaa isaatii amanee qajeela taasifamaatii; afaan isaatiiinis dhugaa ba'ee faya. **11** Kataabbiin Qulqulluun, "Namni isatti amanu kam iyuu gonkumaa hin qaana'u" jedhaati. **12** Yihuudii fi Giriikii gidduu garaa garummaan hin jiruuti; Gooftuma tokkicha sanatu Gooftaa hundaa ti; innis warra isa waammattan hunda eeba isaatiiin badhaasa. **13** "Namni maqaa Gooftaa waammattu hundinuu ni fayyatiit." **14** Yoos isaan akkamitti isa itti hin amanin waammachuu danda'u ree? Isa waa'ee isaa hin dhaga'inittis akkamitti amanuu danda'u ree? Utuu namni isaanitti hin lallabinis akkamitti dhaga'uun danda'u ree? **15** Isaanis utuu hin ergaami akkamitti lallabuu danda'u? Kunis isa, "Miilli warra wangeela fidanii akkam miidhagaa dhal" jedhamee barreeffamee dha. **16** Oduu gaarii sanas kan fudhate Israa'eloota hunda miti. Isaayyaas, "Yaa Gooftaa, ergaa keenya eneytu amane?" jedhaati. **17** Egaa amantiin ergaa dhaga'uudhaan dhufa; ergaan kunis karaa dubbi waa'ee Kiristoosiin dhaga'ama. **18** Ani garuu: Isaan hin dhageenye moo? jedhee nan gaafadha; dhugumaanuu isaan dhaga'aniiru: "Sagaleen isaanii lafa hunda, dubbiin isaanii handaara addunyyaa ga'e." **19** Ammas an: Israa'el hin hubannee moo? jedhee gaafadha. Museen duraan dursee, "Ani warra saba hin ta'iniin akka isin hinaaftan nan godha; saba hubannaa hin qabneenis isin nan aarsaa" jedha. **20** Isaayyaasis ija jabinaan, "Warri na hin barbaadin na argatan; warra na hin iyyaafatinittis nan mul'adhe" jedha. **21** Waa'ee Israa'el garuu, "Ani guyyaa guutuu gara uummata hin ajajamnee fi didaa ta'eetti harka koo nan diriirfadhe" jedha.

11 Anis, "Egaa Waaqni saba isaa ni gatee ree?" jedhee itti fayyifamu; Waaqni deebisee itti isaan fayyisuun ni nan gaafadha. Kun gonkumaa akkas miti! Ani iyyuu danda'aati. **24** Ati muka uumamaan ejersa bosonaa ta'e Israa'elicha, sanyii Abrahaam keessaa gosa Beniyaam. irraa muramtee karaa seera uumamaatiin ala ta'een **2** Waaqni saba isaa warra duraan dursee beeke sana hin ganne; isin waa'ee Eeliyas, inni akkamitti Waaqa duratti akka Israa'elin himate Katabbiin Qulqulluun ejersa isaanii irratti deebifamanii hin fayyifaman ree! maal akka jedhu hin beektanii? Innis akkana jedha: **25** Yaa obboloota, ani akka isin ogeeyyiil of seetanii 3 "Yaa Gooftaa isaan raajota kee ajjeesaniiru; iddo aarsaa keetii illee diiganiiru; anuma qofatu hafe; anas ajjeesuu barbaadu." **4** Garuu deebiin Waaqni isaaf muka ejersaa kan dhaabame irratti erga fayyifamtee, kenne maal ture? "Ani ofii kootif nomoota Ba'aliiif dameewwan uumamaa kunneen hammam caalaa muka jiru. **6** Erga ayyaanaan ta'e immoo si'achi hojiin miti; ejersa isaanii irratti deebifamanii hin fayyifaman ree! utuu hojiin ta'ee immoo ayyaanni silaa ayyaana hin ta'u ture. **7** Egaa maali ree? Israa'el waan jabeesee barbaade sana hin arganne; warri filataman garuu argatanii. Warri kaan immoo mataa jabaatan. **8** Kunis isa, "Waaqni hamma guyyaa har'aatti, akka iji isaanii hin argineef, akka gurri isaanii hin dhageenyef, hafuura nama dawweessu isaaniiif kenne" jedhamee barreeffamee dha. **9** Daawitis akkana jedha; "Maaddiin isaanii iddaa fi kiyyoo, gafuu nama gafachisuu fi adaba isaanitti haa ta'u. **10** Akka arguu hin daneenyeef iji isaanii haa haguuggamu; dugdi isaanii barsaaran haa goophatu." **11** Anis deebisee, "Isaan hamma kufanii ka'uu hin daneenyetti gafatanii?" jedheen gaafadha. Kun gonkumaa akkas miti! Garuu akka sabni Israa'el hinaafuu sababii balleessaan isaaniiif fayyinni Namoota Ormaatiif dhufe. **12** Yoos erga balleessaan isaanii addunyaaf badhaadhummamaa fidee, kufaahtiisaanii erga Namoota Ormaatiif badhaadhummamaa fidee, guutummaan isaanii immoo hammam caalaa badhaadhummamaa haa fiduu ree? **13** Yaa Namoota Ormaa, ani isiniittin dubbadha. Ani waanan ergamaa Namoota Ormaa ta'eef, tajaajila koo nan kabaja. **14** Kanaanis ani tarrii saba koo hinaaffaaf kakaasee isaan keessaa tokko tokko fayyisuu abbadhee ti. **15** Erga gatamuun isaanii addunyaaf araara fidee, fudhatamuun isaanii immoo warra du'an keessaa jireenyatti kaafamu malee maal fida ree? **16** Kutaan bukoo kan akka kennaa hangafaatti dh'eeffame tokko erga qulqulluun ta'e, bukoon guutuun qulqulluun dh; hiddi erga qulqulluun ta'e, dameewwan Isaakasuma qulqulloota. **17** Dameewwan sana keessaa tokko tokko caccabsammaan ati utuma lataa ejersa bosonaa taatee jirtuu iddo dameewwan caccabanitti fayyifamtee soora hiddi ejersaa irraa argamu kan qooddattu taanaan, **18** dameewwan sanatti hin koorin. Yoo of jajje garuu hidda sanatu si baata malee akka ati hidda sana hin baanne hubadhu. **19** Atis, "Akka ani itti fayyifamuuf dameewwan sun caccabsaman" ni jetta. **20** Kun dhuguma. Isaan waan amantii hin qabneef caccabsaman; ati garuu amantiidhaan dhaabatteerta. Kanaafuu sodaadhu malee of hin tuulin. **21** Waaqni yoo dameewwan uumamaatiif hin hilin siifis hin hiluutti. **22** Egaa arjummaa fi gara jabina Waaqaa hubadhu: gara jabinni isaa warra kufan irratti; arjummaa isaa garuu hamma ati arjummaa isaa keessa jiraattutti siif; yoo kanaa achii atis ni kutamta. **23** Isaanis yoo amantii dhabuutti fufuu baatan itti fayyifamu; Waaqni deebisee itti isaan fayyisuun ni danda'aati. **24** Ati muka uumamaan ejersa bosonaa ta'e irraa muramtee karaa seera uumamaatiin ala ta'een muka ejersaa kan dhaabame irratti erga fayyifamtee, dameewwan uumamaa kunneen hammam caalaa muka ejersa isaanii irratti deebifamanii hin fayyifaman ree! **25** Yaa obboloota, ani akka isin ogeeyyiil of seetanii icciitii kana wallaaltan hin barbaadu; hamma lakkobsi Namoota Ormaa guutuun seenutti Israa'el gariin mata jabinaan jiraachaa turan. **26** Kanaafuu Israa'el hundi ni kenne fayyuu; akkana jedhamee barreeffameeraati. "Inni furu Xiyoonii ni dhufa; Yaaqoob irraas Waaqa malee jiraachuu ni balleessa. **27** Yommuu ani cubbuu isaanii isaaan irraa fuudhutti, kakuun koo kan ani isaan wajjin qabu kana." **28** Akka wangeelaatti isiniif jecha isaan diinota; akka filannotti garuu abbootiif jecha isaan jaallatamo dha; **29** kennaan Waaqaatiif fi waamichi isaa gaabbii hin qabutti. **30** Akkuma isin kanaan dura Waaqaaf ajajamuu diddaniif amma garuu ajajamuu diduu isaaniiitiiin araara argattan sana **31** isaanis akkasuma araara Waaqaa kan isin argattanii akka araara argataniiif amma ajajamuu didan. **32** Waaqni hunduma isaaniiitiiif araara buusuuif jedhee namoota hunda ajajamuu diduu jala galche, (eleëse g1653) **33** Badhaadhummamaa ogummaatiif fi beekumsa Waaqaa hammag gad fagaata! Murtiin isaa qoramee bira hin ga'amu! Karaan isaaas barbaadamee itti hin ba'amu! **34** "Eenyutu yaada garaa Gooftaa beekie? Yookaan eenyutu gorsaa issa ture?" **35** "Yookaan akka Waaqni deebisee isaaf kennuuf jedhee, eenyutu takkumaa Waaqaaf waa kenne?" **36** Wanti hundinuu isaa irraa dhufe; isumaan dhufe; isaaaf dhufe. Bara bараан ulfinni isaaaf haa ta'u! Ameen. (aiõn g165)

12 Kanaafuu yaa obboloota, akka isin dhagna keessan aarsaa jiraataa, qulqulla'a fi kan Waaqa gammachiisiu gootanii dhi'eessitaniiif ani gara laafina Waaqaatiin isin kadhadha; kunis waqqeffanna keessan kan hafuuraa ti. **2** Fedhiin Waaqaa gaariin, gammachiisaanii fi kan mudaa hin qabne maal akka ta'e qorattanii akka mirkaneessuu dandeessaniiif haarmofamuu qalbii keessaniiitiiif geeddaramaa malee addunyaa kana hin fakkaatinaa. (aiõn g165) **3** Ani ayyaana naa kennameen tokko tokko keessan nan gorsaatii: Akka madaalii amantii kan Waaqni isinii kenne sanaatti qalbeeffannaadhaan waa'ee ofii keessanii yaadaa malee hamma yaaduu qabdanii olitti hin yaadinaa. **4** Akkuma dhagni keenya kutaa baay'ee qabu, akkuma kutaawwan kunneenis hojii wal fakkaatu hin qabaatin sana **5** akkasuma immoo nu warri baay'ee taane Kiristoosiin dhagna tokko dha; tokkoon tokkoon kutaa dhagnaa kan walii isaanii ti. **6** Nu akkuma ayyaana nuu kennameetti kennaa garaa garaa qabna. Yoo kennaan nama tokko rajaaji dubbachuu ta'e, inni akkuma amantii isaatitti haa dubbatu. **7** Yoo tajaajiluun ta'e, haa tajaajilu; yoo barsiisuu ta'e, haa barsiisuu; **8** yoo jajjabeessuu ta'e, haa jajjabeessu; yoo warra rakkataniiif kennuut ta'e, arjummaadhaan haa kennu; yoo bulchuu ta'e, jabaatee haa bulchu; yoo maaruu ta'e, gammachuun haa maaruu. **9** Jaallali keessan itti fakkeessuudhaan hin ta'in. Waan hamaa jibbaa; waan gaariitti maxxanaa. **10** Jaalala obbolummaatiin jabeessaa

wal jaalladhaa. Ulfina walii kennuutti wal dorgomaa. **11** Gooftaa tajaajiluu keessatti hafuura gubaa qabaadhaa malee hinaaffaa hin dhabinaa. **12** Abdiidhaan gammadaa; dhiphina obsaa; kadhannaatti cimaa. **13** Qulqulloota rakkataniif waa gumaachaa. Keessummoota simadhaa. **14** Warra isin ari'atan eebbisaa; eebbisaa malee hin abaarinnaa. **15** Warra gammadan wajjin gammadaa; warra boo'an wajjin boo'aa. **16** Walii galteedhaan wajjin jiraadhaa. Warra jirenya gad aanaa jiraatan wajjin jiraadhaa malee hin koorincaa. Of hin tuulincaa. **17** Nama kamiiif iyuu hammina hamminaan hin deebisinaa. Nama hunda duratti waan gaarii hojjedhaa. **18** Yoo danda'a'me, gama keessaniin nama hunda wajjin nagaan jiraadhaa. **19** Yaa jaallatamtoota, dheekkamsa Waaqaatiif iddo kennaan malee haaloo hin ba'inaa; Gooftaan, "Haaloo baasuu kan koo ti; ani gatii nan deebisa" jedha, jedhamee barreffameeraati. **20** Garuu, "Yoo diinni kee beela'e, beela baasi; yoo inni dheebootes, waan inni dhugu kenniif. Kana gochuu keetiin barbadaa ibiddaa mataa isaa irra tuulta." **21** Gaarummaan hammina mo'i malee hamminaan hin mo'amin.

13 Namni kam iyuu warra taayitaa bulchiinsaa irra jiran jalatti buluu qaba; yoo Waqaq irraa ta'e malee taayitaa qabaachuu hin danda'amuuuti. Warra taayitaa qaban Waaqatu muude. **2** Kanaafuu namni abbootii taayitaatiin mormu sirna Waaqaatiin morma; warri akkas godhanis murtii ofitti fidu. **3** Bulchitoonni warra waan hamaa hoijetan malee warra waan gaarii hoijetan hin sodaachisan. Ati akka nama taayitaa qabu hin sodaanne ni barbaaddaa? Egaan waan gaarii hojjedhu; inni iyuu si galateeffataati. **4** Inni waan gaarii siif gochuudhaaf tajaajilaa Waaqaati. Ati garuu yoo waan hamaa hoijettee sodaadhu; inni akkasumaan goraadee hin qabatutii. Inni tajaajilaa Waaqaq kan warra waan hamaa hoijetan irrattii dheekkamsa fiduu haaloo baasuu dha. **5** Kanaafuu sababii dheekkamsa qofaaf utuu hin ta'in, yaada qulqulluudhaan warra taayitaa irra jiran jalatti buluun barbaachisaa dha. **6** Isinis kanumaaf qaraxa baaftu; abbootii taayitaa tajaajlutta Waaqaa warra yeroo isaanii guittuu hojji bulchiinsatiif kennaniidhaati. **7** Waan nama hundaa kennuun isin irra jiru kennaa; yoo qaraxa ta'e qaraxa, yoo gibira ta'e immoo gibira baasaa; yoo sodaachuu ta'e sodaadhaa; yoo ulfina kennuu ta'es, ulfina kennaa. **8** Isin wal jaallachuu malee gatii tokko illee of irraa hin qabaatinaa; namni nama biraa jaallatu kam iyuu seera raawwateeraati. **9** Ajajawwan, "Hin ejjin; hin ajeesin; hin hatin; hin hawwin" jedhanii fi ajajni biraas seera, "Olla kee akkuma ofti keettiiti jaalladhu" jedhu kanaan walitti guduunfamu. **10** Jaalalli ollaa isaa hin miidhu. Kanaafuu jaalalli raawwii seeraa ti. **11** Yeroon isin hirribaa dammaqxan amma akka ta'e hubadhaa. Yeroon nu itti amanne sana calaa fayyinii keenya amma nutti dhi'aateeraati. **12** Halkan barri'uun ga'eera; guyyaanis dhi'aateera. Kanaafuu hojji dukkanaa of irraa gannee mi'a lolaa kan ifaa haa hidhamnu. **13** Kottaa akka yeroo guyyaatti amala gaariin haa jiraannu; addaggummaa fi machiidhaan miti; jirenya sagaagalummaa fi gad dhiisiitiin miti; wal loluu fi hinaaffaadhaan miti. **14**

Qooda kanaa Yesuus Kiristoos Goofticha uffadhaa; akka itti hawwiifoonii gammachiiftan hin yaadinaa.

14 Nama amantiitti dadhabaa ta'e ofitti qabaa; waan wal nama falmisiisu irrattis itti hin murinaa. **2** Namni tokko akka waan hunda nyaachuu danda'u amara; namni amantiitti isaa dadhabaa ta'e kaan garuu biqilltuq qofa nyaata. **3** Namni nyaatu kan hin nyaatin hin tuffatin; inni hin nyaatinis kan nyaatutti hin murin; Waaqni isaa ofitti qabeeraati. **4** Hojjetaa nama kaaniitti kan murtu ati eenu? Inni yoo dhaabates yoo kufes gooftaa isaatif. Waan Gooftaan isaa dhaabachiisu danda'uufis ni dhaabata. **5** Namni tokko akka waan guyyaan tokko guyyaan kaan caaluutti yaada; namni kaan immoo guyyaan hundi tokkuma jedhee yaada. Namni kam iyuu yaada ofii isaa guutummaatti amanee haa fudhatu. **6** Namni guyyicha kabaju Gooftaaf jedhee kabaja; kan guyyicha hin kabajnes Gooftaaf jedhee hin kabaju. Kan nyaatu Gooftaaf jedhee nyaata; inni Waqaq galateeffataati; kan hin nyaannes Gooftaaf jedhee hin nyaatu; Waaqas ni galateeffata. **7** Nu keessaa namni mataa isaatif jiraatu, kan mataa isaatif du'us hin jiruutii. **8** Nu yoo jiraanne Gooftaaf jiraanna; yoo duunes Gooftaaf duuna. Kanaafuu yoo jiraannes yoo duunes nu kan Gooftaa ti. **9** Sababii kanaaf Kiristoos Gooftaa du'aaleyyiiti fi jiraatoo ta'uuf du'e; deebee's jiraataa ta'e. **10** Yos atti maalif obboleessa keetti murtaree? Yookaan maalif obboleessa kee tuffatta ree? Nu hundi teessoo murtii Waaqaa dura ni dhaabannaatii. **11** Kunis: "Ani jiraataadhaati; jilbi hundi anaaf ni jilbeenfata; arrabni hundi Waaqaaf dhugaa ba'a' jedha Gooftaan" jedhamee barreffameeraati. **12** Kanaafis tokkoon tokkoon keenya waa'ee mataa keenyaa fuula Waaqaa duratti deebii ni kennina. **13** Kanaafuu nu walitti muruu haa dhiifnu. Qooda kanaa akka karaa obboleessa keessanii irra gafuu yookaan waan gafachiisu tokko illee hin keenye murteeffadhaa. **14** Akka wanni ofuma isaatini xuraa'aa ta'e tokko iyuu hin jirre ani karaa Gooftaa Yesuus nan beeka; nan amanas. Nama wanni tokko xuraa'adhaa jedhee yaaduuf garuu wanni sun isaaq xuraa'aa dha. **15** Yoo wanni atti nyaattu obboleessa kee midhe, ati jaalalaan jiraachaa hin jirtu. Ati waan nyaattuu obboleessa kee isa Kiristoos isaaaf du'e hin balleessin. **16** Kanaafuu wanti isin gaariidha jettan akka arrabsamu hin godhinaa. **17** Mootummaan Waaqaa qajeelummaa, nagaa fi gammachuu Hafuura Qulqulluun ta'eedha malee waa'ee nyaataa fi dhugaatiif mitiiti. **18** Namni haala kanaan Kiristoosin tajaajilu Waaqaa gammachiisaati; namoota birattis fudhatama argata. **19** Kanaaf waan nagaa fidu gochuu fi wal ijaaruuf haa tattaaffannu. **20** Nyataaf jettee hojji Waaqaa hin balleessin. Nyanni hundi qulqullu dha; garuu waan nama biraa gafachiisu kam iyuu nyaachuu nama tokkoof dogoggora. **21** Akka obboleessi kee hin gafanfeef, foon nyaachuu dhiisuu yookaan daadhib wayinii dhuguu dhiisuu yookaan waan biraa kam iyuu gochuu dhiisuu gaarii dha. **22** Kanaafuu atti amantiitti waan kana irratti qabdu kam iyuu fiula Waaqaa duratti ofumaa keetii qabaadhu. Namni waan amanee fudhate

irratti ofitti hin murre eebbifamaa dha. **23** Namni shakkii qabu garuu nyaachuun isaa waan amantiin hin ta'iniif yoo nyaate isatti murama; wanni amantiin hin ta'in kam iyuu cubbuudhaati.

15 Nu warri jajjaboo taane, dadhabbi warra dadhaboo baachuu qabna malee ofuma gammachiisu hin qabnu. **2** Tokkoon tokkoon keenya olla keenya ijhaaruf, akka isatti toluf waan isa gammachiisu gochuu qabna. **3** Kiristoos iyyuu ofii isaa hin gammachiifneetii; kun garuu akkuma, "Arrabsoon warra si arrabsanii narra ga'eera" jedhamee barreffamee dha. **4** Nu akka obsaa fi jajjabina Katabbiwwan Qulqulluun kennaniin abdii qabaannuuf wanti duraan barreffame hundi barumsa keenyaaf barreffameetii. **5** Waaqni obsaa fi jajjabina namaa kennu sun akka isin yaaduma Kiristoos Yesuu qabaate sana walii qabaattan isin haa gargaaru. **6** Kunis akka isin yaada tokkoo fi afaan tokkoon Waqaaf, Abbaa Gooftaa keenya Yesuu Kiristoosiif ulfina kennatiif. **7** Kanaaf akkuma Kiristoos ulfina Waaqatiif jedhee isin simatetti isinis wal simadhaa. **8** Kiristoos dhugaa Waaqatiif jedhee waadaa abbootiif kennamee mirkaneessuuf akka tajaajilaa warra dhagna qabtanii ta'e ani isinittin himaati; **9** kunis akka Namoonni Ormaa sababii araara isaatifi Waaqa ulfessaniif. Innis akkuma, "Kanaafuu ani Namoota Ormaa gidduutti sin jajdha; maqaa keetiifis nan faarfadha" jedhamee barreffamee dha. **10** Amma illee, "Yaa Namoota Ormaa, isin saba isaa wajjin gammadaa" jedha. **11** Amma illee, "Yaa Namoota Ormaa, hundi keessan Gooftaa jajdhaa; namoonni hundinius faarfannaadhaan isa leellisa" jedha. **12** Akkasumas Isaayaas, "Hiddi Isseey kan saboota bulchuuf ka'u tokko ni dhufa; Namoonni Ormaas isa abdatu" jedha. **13** Isinis akka humna Hafuura Qulqullutiin abdiitti akka malee guddattaniif, Waaqni abdii sun isa amanachuu keessaniin gammachuu fi nagaa hundumaan isin haa guitu. **14** Yaa obbolota ko, isin ofii keessanii akka gaarummaadhaan guutuu taatan, akka beekumsaan guutamtaniif fi akka wal gorsuu dandeessan ani iyyuu hubadheera. **15** Ani sababii ayyaana Waaqni naaf kenneetifi waan tokko tokko isin yaadachiisuuuf jedhee ija jabinaan isinii barreesseera; **16** kunis akka Namoonni Ormaa Hafuura Qulqulluun Qulqulleffamaniif fuula Waaqaa duratti aarsaa fudhatama qabu ta'anii fi akka ani lubummaa wangeela Waaqaa lallabutiin Namoota Ormaatiif tajaajilaa Kiristoos Yesuu ta'uuf. **17** Kanaafuu ani Waaqa tajaajiluu kootiin Kiristoos Yesuu siin nan boona. **18** Ani waan Kiristoos waan ani jedhee fi hojjedheen akka Namoonni Ormaa Waqaaf ajajamian gochuuudhaan karaa kootiin raawwateen alatti homaa dubbachuu ija hin jabaadhu; **19** kunis humna mallattoo fi dinqiiti, humna Hafuura Qulqullutiin raawwatame. Kanaafuu ani Yerusaalemiij jalqabee naanma'uun hamma Ilwaariqoonitti guutummaatiit wangeela Kiristoos lallabeera. **20** Ani akka hundee namni biraan buuse irratti hin ijaarref lafa Kiristoos itti hin beekaminitti wangeela lallabuuf yeroo hunda tattaaffadheera. **21** Kunis isa, "Warri waa'een isaa itti hin himamin ni argu; warri hin dhaga'inis ni hubatu" jedhamee barreffamee dha. **22** Anis kan yeroo baay'ee

gara keessan dhufuu dhowwameef kanuma. **23** Amma garuu naannoowwan kanneenittu iddoon itti hojjedhu waan hin jirree fi anis waan isin arguuf wagga baay'ee hawwaa tureef, **24** yeroo Isphaaniyya dhaqu isinittu goruu nan yaada. Anis yeroo achi irra darbu erga isin argee xinnoo isin wajjin gammadee booddee akka imala koo irratti na gargaartan nan abdadha. **25** Amma garuu ani qulqulloota tajaajiluu Yerusaalem dhaquuttin jira. **26** Warri Maqedooniyatiif fi Akaayaa qulqulloota Yerusaalem jiraatan keessaa kanneen hiyyeeyii ta'aniif buusii gochutti gammadaniiirttii. **27** Isaan waan kana gochuuf ni gammadan; dhugumanuu waan kana isaanii gochuun dirqama isaanii ti. Namoonni Ormaa erga eebba hafuura Yihuudoota irraa qooddatanii, eebba isaanii kan foonii immoo Yihuudootaaf gooduun dirqama isaanii ti. **28** Kanaaf ani ergan waan kana raawwadhee, akka isaan buusii kana fudhatan mirkanoeffadhee booddee goree isin ilaalee Isphaaniyya nan dhaqa. **29** Ani yommuu gara keessan dhufu akka eebba Kiristoosiin guutamee dhufu nan beeka. **30** Yaa obbolota, akka isin kadhannee Waaqa kadhattan keessatti naaf kadhachuuudhaan na wajjin dhamaataan Gooftaa keenya Yesuu Kiristoosiin, jaalala Hafuura Qulqullutiin isinin kadhadha. **31** Akka ani namoota Yihuudaat keessa jiraatan kanneen hin amanin jalaa ba'u fi akka tajaajilli koos Yerusaalem keessatti qulqulloota achi jiraatan biratti fudhatama argatu naaf kadhadha; **32** kunis akka ani fedhii Waaqatiin, gammachuuudhaan isin bira dhufee isin wajjin boqodhuuf. **33** Waaqni nagaa hunduma keessan wajjin haa ta'u. Ameen.

16 Obboleetti keenya Feebeen tajaajiltuu waldaa kiristaanaa ishee Kanchire'aa imaanaa isinittu nan kennadha. **2** Isheen namoota baay'eef, anaafis gargaarsa guddaa waan taateef akka isin simannaa qulqulloataaf maluu Gooftaadhaan ishee simattanii fi akka gargaarsa ishee isin irraa barbaaddu kam iyyuu ishee gootan isinin kadhadha. **3** Phirisqilaaf fi Aqilaah, warra Kiristoos Yesuu siin na wajjin tajaajilanitti nagaa naa himaa. **4** Isaan naa jedhannii lubbuu isaanaii balaaf saaxilin. Utuu ana qofa hin ta'in Waldaaleen Kiristaanaa Namoota Ormaa hundinius isaan galateeffatu. **5** Waldaa Kiristaanaa kan mana isaanittu walitti qabamtuttiis nagaa naa himaa. Biyya Asiyaa keessaa Kiristoosittu amanuutti hangafa kan ta'e michuu koo jaallatamaa Axeenexoonittis nagaa naa himaa. **6** Maariyam ishee baay'ee isinii dhamaatettis nagaa naa himaa. **7** Firoota koo warra na wajjin hidhaman Androoniqoosii fi Yuuniyanaittis nagaa naa himaa. Isaan warra ergamotoa keessaa maqaa gaarii qaban kanneen na dura Kiristoosittu amananii dha. **8** Amphiliyaxos isa ani Gooftaadhaan jaalladhatti nagaa naa himaa. **9** Urbaanos isa Kiristoosin nu wajjin tajaajiluu fi michuu koo jaallatamaa Isxaakisittis nagaa naa himaa. **10** Apheelees isa Kiristoosittu amanamuun isaa qoramee mirkanoeffametti nagaa naa himaa. Warra mana Arissxoobuluu jiraatanittis nagaa naa himaa. **11** Fira koo Heroodiyoonaatti, nagaa naa himaa. Warra mana Naarkisoos jiraatan kanneen Gooftaatti amananittis nagaa naa himaa. **12**

Warra Gooftaatti amananii dham'a'an Tiriifeenaa fi Tiriifoozaatti nagaa naa himaa. Pharsiis jaallatamtuu hojii Gooftaatti amantee baay'ee dhamaatettis nagaa naa himaa. **13** Ruufoos isa Gooftaadhaan filatamee fi haadha isaa ishee anaafis haadha taatetti nagaa naa himaa. **14** Asinqiriixositti, Fileegoonitti, Hermeesitti, Phaaxroobaasitti, Hermaasittii fi obboloota isaan wajjin jiranitti nagaa naa himaa. **15** Filologooniitti, Yuuliyaatti, Neeriyoositti fi obboleettii isaatti, Olimphaasittii fi qulqulloota isaan wajjin jiran hundattis nagaa naa himaa. **16** Dhungoo qulqulliudhaan nagaa wal gaafadhaa. Waldaaleen Kiristoos hundinuu nagaa isinii dhaamu. **17** Yaa obboloota, ani akka isin warra gargar ba'uun uumanii barumsa isin barattaniinis mormuudhaan karaa keessan irra gufuu kaa'an irraa of eeggattan isin kadhadha. Isaan irraa fagaadhaa. **18** Namoonni akkasii garaa ofi malee Gooftaa keenya Kiristoosin hin tajaajilaniiti. Isaan afaan toluu fi saaduudhaan qalbii namoota garraamii ni hatu. **19** Waa'een ajajamuu keessanii nama hundumaa biratti dhaga'ameera; anis isinitti nan gammada; garuu akka isin waan gaariif ogeeyyii, waan hamaaf immoo garraamota taatan nan barbaada. **20** Waaqni nagaa dafee Seexana miilla keessan jalatti ni burkuteessa. Ayyaanni Gooftaa keenya Yesuus isin wajjin haa ta'u. **21** Xiomotewos inni na wajjin tajaajilu, akkasumas firoonni koo Luukiyoos, Yaasonii fi Soosiiphaaxroos nagaa isinii dhaamu. **22** Ani Xerxiwoos barreessaan xalayaa kanaa Gooftaadhaan nagaa isinii dhaama. **23** Gaayuos inni anaa fi waldaa Kiristaanaa guutuu keessumsiisus nagaa isinii dhaama. Bulchaan maallaqaa kan magaalaa kanaa Erisxoos, akkasumas obboleessi keenya Qu'axsiroos nagaa isinii dhaamu. [**24** Ayyaanni Gooftaa keenya Yesuus Kiristoos isin hunda wajjin haa ta'u.] **25** Egaa Waaqni akka wangeela koottii fi lallaba waa'ee Yesuus Kiristoositti, akka mul'ata icciitii bara dheeraaf dhokfamee tureettis jabeessee isin dhaabuu ni danda'a; (*aiōnios g166*) **26** amma garuu akka saboonni hundinuu Waaqatti amananii fi isaaf ajajamaniiif icciitii sun ajaja Waaqa bara baraatiiin katabbiwwan raajotaatiin ifatti baafameera; beeksifameeras. (*aiōnios g166*) **27** Waaqa kophaa isaa ogeessa ta'e sanaaf karaa Yesuus Kiristoosiin ulfinni bara baraan haa ta'u! Ameen. (*aiōn g165*)

1 Qorontos

1 Phaawulos isa akka ergamaa Kiristoos Yesuus ta'uuf fedhii Waaqaatiin waamamee fi obboleessa keenya Soostenees irraa, **2** Gara waldaa Waaqaa ishee Qorontos keessa jirtuutti, gara warra Kiristoos Yesuusiin qulqulleeffamanii fi warra lafa hundaa kanneen maqaa Gooftaa keenya Yesuus Kiristoos isa Gooftaa isaanitiit fi Gooftaa keenyas ta'e sanaa waammataan hunda wajjin qulqulloota ta'uuf waamamaniitti: **3** Ayyaannii fi nagaan Abbaa keenya Waaqaa fi Yesuus Kiristoos Gooftaa irraa isiniif haat'a'u. **4** Ani yeroo hunda ayyaana Waaqaa isa Kiristoos Yesuusiin isinii kennameef waa'ee keessaniif Waaqa nan galateeffadha. **5** Isinis karaa hundaan jechuunis dubbii fi beekumsa hundaan isaan badhaataniirtu; **6** wanti nu waa'ee Kiristoos dhugaa baane sun isin gidduutti mirkaneeffameeraati. **7** Kanaafuu utuu mul'achuu Gooftaa keenya Yesuus Kiristoos eeggachaa jirtanuu kennaa hafuuraa tokko iyyuu isin jalaa hin hit'a. **8** Akka isin guyyaa Gooftaa keenya Yesuus Kiristoositti warra mudaa hin qabne taataniifis inni hamma dhuumaatti jabeessee isin eega. **9** Waaqni gara tokkummaa Ilma isaa Gooftaa keenya Yesuus Kiristoositti isin waame sun amanamaa dha. **10** Yaa obboloota, ani akka isin gidduu gargar ba'uun hin jiraannee fi akka qalbi fi yaada tokko qabaattanii hundi keessan walii galtaniiif maqaa Gooftaa keenya Yesuus Kiristoosiin isin kadhadha. **11** Yaa obboloota ko, akka isin gidduu lolli jiru warri mana Kilo'ee jiraatan tokko tokko natti himaniiru. **12** Wanti ani jedhus kana: Isin keessaa namni tokko, "Ani kan Phaawulos" jedha; inni kaan, "Ani kan Apholoos" jedha; kaanis, "Ani kan Keefaa ti" jedha; kaan immoo, "Ani kan Kiristoos" jedha. **13** Kiristoos gargar qoodameera? Phaawulositu isinii fannifame ree? Yookaan maqaa Phaawulosiin cuuphamtanii? **14** Ani Kirispooosii fi Gaayoosiin malee isin keessaa nama tokko illee waan hin cuuphiniif Waaqa nan galateeffadha. **15** Kanaaf namni akka isin maqaa kootiin cuuphamtan dubbachuu danda'u tolko iyyuu hin jiru. **16** Eeyyee, ani warra mana Isxiffaanaas jiraatanis akkasuma cuupheera; sanaan alatti nama biraan tolko illee cuuphii koo hin yaadadhu. **17** Kiristoos akka ani wangeela lallabuuf malee akka ani cuuphuuf na hin ergineetii; anis akka fannoor Kiristoos humna hin dhabneef dubbii ogummaa namaatiin hin lallabu. **18** Dubbiin fannoor warra baduuf jiraniif gowwummaadhaati; nu warra fayyiinuuf garuu humna Waaqaa ti. **19** Kunis, "Ani ogummaa ogeeyyii nan balleessa; hubannaah hubattootaas nan fashaleessa" jedhamee barreffameera. **20** Namni ogeessi eessa jira? Hayyuun eessa jira? Falaasamaan bara kanaa eessa jira? Waaqni ogummaa addunyaa kanaa gowwummaa hin goonee ree? (**aiōn g165**) **21** Sababii ogummaa Waaqaatiin addunyaa karaa ogummaa isheetiin Waaqa waan hin beekiniif, Waaqni gowwummaa lallabatiin warra amanan fayyiisuu jaallate. **22** Yihuudoonni mallattoo fedhu; Giriikoni immoo ogummaa barbaadu; **23** nu garuu Kiristoos isa fannifame sana lallabu; innis Yihuudootatti gufuu dha; Namoota Ormaatiif

immoo gowwummaa dha; **24** warra waamamaniif garuu Yihuudootaa fis ta'u Giriikotaaf Kiristoos humna Waaqaati fi ogummaa Waaqaa ti. **25** Gowwummaa Waaqaa ogummaa namaa caalaa ogeessaati; dadhabbiin Waaqaas jabina namaa irra jabaa dha. **26** Yaa obboloota, isin yeroo waamamtanitti maal akka turtan yaadadhaa. Akka ilaalcha namaatti baay'een keessan ogeeyyii hin turre; baay'een keessanis beekamoo hin turre; baay'een keessan immoo sanyii warra gurguddaa irraa hin dhalanne. **27** Waaqni garuu ogeeyyii qaansessuuf jedhee waan addunyaa irratti gowwaa ta'e filate; Waaqni warra jajabeesyiyi qaansessuuf jedhee waan addunyaa irratti dadhabbaa ta'e filate. **28** Waaqni waan jiru waan hin jirre gochuuf, waan addunyaa kanaa irratti gad aanaa fi tuffatamaa ta'e, waan iddoo hin qabnes filate; **29** kunis akka eenyu iyyuu isa duratti of hin jajneef. **30** Isin sababii isaatin kan Kiristoos Yesuus taatan; inni ogummaa keenya kan Waaqa biraa dhufe jechuunis qajeelummaa keenya, qulqullummaa fi furii keenya dha. **31** Kunis akkuma, "Namni boonu Gooftaadhaan haa boonu" jedhamee barreffamee dha.

2 Yaa obboloota, ani yeroon gara keessan dhufetti, afaan toluniin yookaan ogummaa guddaadhaan dhuga ba'umsa waa'ee Waaqa lallabaa hin dhufne. **2** Ani yeroon isin bira turetti Yesuus Kiristoos isa fannifame sana malee akka waan tokko illee hin beekne murteesseen tureetii. **3** Ani dadhabbiin, sodaa fi hollannaah guddaadhaan gara keessan dhufe. **4** Ergaan koo fi lallabni koo Hafuuraa fi humna argisiisuuudhaan malee dubbii ogummaa fi sossobbiif of keessaa qabuun hin turre; **5** kunis akka amantiin keessan humna Waaqaa irratti malee ogummaa namaa irratti hin hundeefamneef. **6** Haa ta'i u malee nu warra bilchaatan gidduutti ogummaa dubbanna; garuu ogummaa addunyaa kanaa yookaan ogummaa bulchitoota addunyaa kanaa kanneen baduuf jiranii miti. (**aiōn g165**) **7** Garuu nu ogummaa Waaqaa, ogummaa dhokfamee ture, isa Waaqni uumama addunyatiin dura ulfina keenyaaf jedhee murteesse sanaa icciitidhaan dubbanna. (**aiōn g165**) **8** Bulchitoota addunyaa kanaa keessaa tokko iyyuu ogummaa kana hin hubanne; isaan utuu hubatanii jiraatanii silaa Gooftaa ulfinaa hin fannisan tureetii. (**aiōn g165**) **9** Ta'u iyyuu akkuma, "Waan Waaqni warra isa jaallatiif qopheesse iji hin argine, gurri hin dhageenyee, garaa namaattiis hin yaadamne" jedhamee barreffamee sana, **10** Waaqni garuu Hafuura isaatin waan kana nutti mul'iseera. Hafuuri wantoota hunda, wantoota Waaqaa kanneen gad fagoo ta'an illee ni qora. **11** Hafuura isa keessa jiru malee yaada nama tokko eenyutu beeka? Akkasuma immoo Hafuura Waaqaa malee kan yaada Waaqaa beekuu tolko iyyuu hin jiru. **12** Nu akka waan Waaqni toluma nuu kenne hubannuuf Hafuura Waaqa irraa dhufe arganne malee hafuura addunyaa hin arganne. **13** Wanni nu dubbannus kana; nu dubbii Hafuuri nu barsiisuu malee dubbii ogummaa namaa barsiisuu hin dubbannu; dhugaa Hafuuraas dubbii Hafuuraatiin ibsina. **14** Namni fooni wantoota Hafuura Waaqaa hin fudhatu; kun isaaq gowwummaadhaati; wantoonni Hafuuraan qoramaniif inni hubachuu hin

danda'u. **15** Namni Hafuuraa waan hundumaa ni qora; ofii isaatii garuu eenyuu in qoramu. **16** "Akka isa barsiisuu, eenyutu yaada garaa Gooftaa beeke?" Nu garuu yaada garaa Kiristoos qabna.

3 Yaa obboloota, ani akka namoota foonii warra Kiristoositti daa'imman taataniitti malee akka namoota Hafuuraatti isinittti dubbachuu hin dandeeny. **2** Waan isin nyaata jabaa nyaachuu hin ga'iniif ani aannan isiniif kenne malee nyaata cimaa isinii hin kennine. Dhugumaan isin amma iyyuu nyaachuu hin dandeeny. **3** Isin amma iyyuu nama foonii ti. Sababii hinaaffaa fi wal qoccoluun isin gidduu jiruuf isin nama foonii mitii? Akkuma namoota kaaniitti jiraattu mitii? **4** Namni tokko, "Ani kan Phaawulos" jedhee, inni kaan immoo, "Ani kan Apholoos" yoo jedhe isin namuma qofa mitii ree? **5** Egaa Apholoos eenyu? Phaawulosis eenyu? Isaan warra akkuma hojii Gooftaan tokkoo tokkoo isaaniitiif kenneetti tajaajilaniidh; isin immoo karaa isaaniitiin amantan. **6** Ani nan dhaabe; Apholoos bishaan obaase; Waaqni garuu ni guddise. **7** Kanaafuu Waaqa isu guddisu sana malee namichi dhaabu yookaan inni bishaan obaasu sun homaa miti. **8** Inni dhaabus, inni bishaan obaasus tokkuma; tokkoon tokkoon isaaniis akkuma dadhabbiis isaaniitti gatii ni argatu. **9** Nu warra Waaqa wajjin hoijennuu dha; isin lafa qotisaas Waaqaa ti; ijaarsa Waaqaatis. **10** Anis ayyaana Waaqni naa kenneen akkuma ogeessa ijaarsaa tokkotti hundee buuseera; namni kaan immoo isa irratti ijaaraa jira. Garuu tokkoon tokkoon namaa akkamitti akka ijaaru of eeggachuu qaba. **11** Namni tokko iyyuu hundee duraan buufame sana malee kan biraa buusuu hin danda'uutii; hundeen sunis Yesuu Kiristoos. **12** Namni kam iyyuu yoo hundee sana irratti warqueen, meetiin, dhagaa gatii guddaatiin, mukaan, citaan yookaan hoffaan ijaare, **13** guyyaan sun waan ifatti isa baasuuif hojiin isaa maal akka ta'e ni beekama. Innis ibiddaan ifatti baafama; ibidi sunis qulquillina hojii nama hundaa ni qora. **14** Yoo wanni inni ijaare utuu hin gubatin hafeef inni gatii isaa ni argata. **15** Namni hojiin isaa jalaa gubate kam iyyuu gatii isaa ni dhaba; inni mataan isaa garuu ni olfama; ta'us akka nama ibidda keessa darbeetti oolfama. **16** Isin akka mana qulqullummaa Waaqaa taatanii fi akka Hafuurrri Waaqaa isin keessa jiraatu hin beektanii? **17** Eenyu iyyuu yoo mana qulqullummaa Waaqaa balleesse, Waaqni isa ni balleessa; manni qulqullummaa Waaqaa qulqulluudhaati; manni qulqullummaa sunis isin. **18** Eenyu iyyuu of hin gowwoomsin. Isin keessaa namni tokko yoo addunyaa kana irratti ogeessa of se'e, inni akka ogeessa ta'uuf gowwaa haat'a u. **(ain g165)** **19** Ogummaan addunyaa kanaa fuula Waaqaa duratti gowwummaadhaati. Kunis isa, "Inni ogeeyyii haxxummaa isaaniitiin qaba" jedhamee barreeffamee dha. **20** Akkasumas, "Gooftaan akka yaadni ogeeyyii faayidaan hin qabne ni beeka" jedhameera. **21** Kanaafuu eenyu iyyuu namaan hin boonii! Wanni hundinuu keessaniitii; **22** Phaawulosis ta'u Apholoos yookaan Keefaan yookaan addunyaa yookaan jireenyi yookaan duuti yookaan wanti amma jirus ta'u wanti dhufu

hundinuu keessan; **23** isin kan Kiristoos; Kiristoos immoo kan Waaqaa ti.

4 Kanaafuu namni akka tajaajiltoota Kiristoosii fi akka warra icciitin Waaqaa imaanaan itti kernameetti nu ilaaluu qaba. **2** Warra imaanaan itti kenname sanas amanamoo ta'uutu irraa eegama. **3** Yoo isiniin yookaan nama kaaniin natti murame ani homaattuu hin lakkaa'u; dhugumaan anuu ofitti hin muru. **4** Yaadni garaa koo qulquulluu dha; kun garuu qulqullina koo hin mirkaneessu. Kan natti muru Gooftaa dha. **5** Kanaafuu isin uttu yeroon murteeffame sun hin ga'in murtti tokko iyyuu hin kenninaa; hamma Gooftaan dhufutti eegaa. Inni waan dukkana keessatti dhokfame ifatti ni baasa; hawwi garaa namaas ni mul'isa. Yeroo sana namni hundinuu Waaqa biraal galata ni argata. **6** Egaa yaa obboloota, ani akka isin jechi, "Waan barreeffame irra hin darbin" jedhu sun maal jechuu akka ta'e nurraa barattaniif bu'aa keessaniif jedhee waan kana hunda Apholoosii fi ofii kootti fakkeesseera; kunis akka isin nama tokko isa kaan caalchiftanii hin koorreef. **7** Eenyutu akka ati warra kaan caaltu si godhe? Wanni Waaqni siif hin kennis kan ati qabdu maal faatu jira? Erga siif kennamee immoo akka waan kennaa hin ta'iniitti maaliif boonta ree? **8** Amma isin waan barbaaddan hundumaa argattaniirtu! Sooromtaniirtu! Nurraa gargar baatanii mootota taataniiirtu! Nus akka isin wajjin mootota taanuu uttu isin mootota taatanii ani akkaman hawwa ture! **9** Waaqni, nu ergamoota akka namoota duuti itti murtaa'eetti waan dhuma hiriiraa nu taasise natti fakkaataatii. Nu addunyaa duratti, ergamootaa fi namoota durattis waan daawwatamu taaneerra. **10** Nu Kiristoosif jennee gowwoota; isin garuu Kiristoosiin ogeeyyii dha! Nu dadhaboo dha; isin immoo jajjabeeyyii dha! Isin kabajamtoota; nu immoo tuffatamtoota! **11** Hamma sa'attii ammaatti ni beelofna; ni dheebonna; ni daarra; ni reebamma; mana jireenyaa hin qabnu. **12** Harkuma keenyaan hojechuudhaanis ni dadhabna. Yommuu abaaramnu ni eebbfina; yommuu ari'atamus ni obsina. **13** Yommuu arrabsamnu, waan gaarii deebifna; hamma yeroo kanaattis xurii lafaatii fi kosii addunyaa taaneerra. **14** Kanas isinii barreeessuun koo akka ijoollee koo kanneen jaallatamaniiiti isin gorsuudhaaf malee isin qaannessuif miti. **15** Isin yoo karaa Kiristoosiin guddiftoota kuma kudhan qabaattan iyyuu, abbootii baay'ee hin qabdan; ani Kiristoos Yesuusiin karaa wangeelaatiin abbaa keessan ta'eeraatii. **16** Kanaaf ani akka isin fakkeenyi koo duukaa buutan isinan kadhadha. **17** Sababii kanaafis ani ilma koo isan jaalladhu, kan Gooftattis amanamaa ta'e Xiimotewosin gara keessanitti ergeera. Innis haala jireenyi koo kan ani Kiristoos Yesuusiin argadhe kan waan ani iddo hundatti waldaa kiristaanaa hunda keessatti barsiisu wajjin deemu sana isin yaadachiisa. **18** Isin keessaa namoonni tokko tokko waan ani gara keessan hin dhufne se'anii of tuulanii jiru. **19** Yoo fedhii Waaqaa ta'e garuu ani dafee gara keessan nan dhufa; ergasii waan of tuultonni kunneen dubbatan qofa uttu hin ta'in humnaa isaan qabanis beekuu nan barbaada. **20** Mootummaan

Waaqaa humnaan malee dubbiidhaan miti. **21** Isin maal barbaadu? Ani ulee qabadhee moo jaalala fi hafuura gad of qabutiin gara keessan dhufa?

5 Akka halalummaan ormoota keessatti illee hin beekamin isin gidduu jiru odeeefamaa jira: namni niitti abbaa isaa wajjin ciise tokko jiraati. **2** Isinis of tuultaniirtu! Qooda kanaa akka malee gadditanii namicha waan akkasii hojete sana tokkummaa keessan keessaa baasuun isin irra hin jiruu? **3** Ani foonin isin biratti argamu baadhu illee hafuuraan isin wajjinan jira. Ani akka waan isin wajjin jiruutti namicha waan akkasii hojjetetti ammuma mureera. **4** Yommuu isin maqaat Gooftaa keenya Yesuusiin walitti qabamtanitti anis yeroo hafuuraan isin wajjin ta'uutti fi humna Gooftaa keenya Yesuus arganutti, **5** akka foon isaa balleeffamuuf, akka hafurri isaa immoo guyyaa Gooftaatti fayyuuf namicha kana dabarsaati Seexanatti kennaa. **6** Of tuuluun keessan gaarii miti. Isin akka raacitiin xinnoon bukoo guutuu bukeessitu hin beektanii? **7** Isin waan bukoo raacitiin hin qabnie taataanii akka Maxino haaraa taataanii raacitiin moofaa of keessaa baasaatii gataa; hoolaan Faasiikaa keenya, Kiristoos aarsaa nuuf ta'eeraati. **8** Kanaafuu kottaa raacitiin moofaa yookaan raacitiin jal'inaatii fi hamminaatiin utuu hin ta'in Buddeena Hin bukaa'in kan qulqullinaa fi dhugaa of keessaa qabuun ayyaanicha ayyaaneffannaa. **9** Ani akka isin namoota halalummaadhaan jiraatan wajjin walitti dhufeenyaa hin qabaanneef xalayaan koo keessatti isinii barreesseen ture; **10** kunis gonkumaa namoota halalummaadhaan addunyaa kana irra jiraatan yookaan doqnootaa fi saamtota yookaan warra Waaqa tolfaamaa waaqeffatan jechuu koo miti. Utuu akkas ta'ee immoo silaa addunyaa kana keessaa ba'uu qabdut ture. **11** Ani garuu akka isin nama, "Ani obboleessa" oftiin jechaa halalummaan jiraatu yookaan doqna yookaan nama Waaqa tolfaamaa waaqeffoot yookaan maqaat nama balleessu yookaan machooftuu yookaan saamtuu wajjin walitti dhufeenyaa hin qabaanneef amma isinii barreessa. Nama akkasii wajjin nyaata iyuu hin nyaatinaa! **12** Warra ala jiranitti muruu hooji kootii? Isin warra keessa jiranitti muruu hin qabdani? **13** Waaqni warra ala jiranitti ni mura; "Nama hamaa of keessaa baasaal!"

6 Isin keessaa namni kam iyuu yoo nama biraat irraa falmii qabaate, dhimma isaa qulqulloota durattu dhi'eefachuu irra akkamitti warra Waaqatti hin amanin duratti murtiif dhi'eefachuu ifa jabaata? **2** Isin akka qulqullooni addunyatti muran hin beektanii? Erga kan addunyatti murtan taatanii waan xixinnootti muruu hin daneessanii? **3** Isin akka nu ergamoota Waaqaatti murru hin beektanii? Yoos hammam caalaa waan jireenya addunyaa kanaatti haa murru ree? **4** Egaa yoo falmii dhimma akkasii qabaattan maaliif namoota waldaa Kiristaanaa keessatti tuffataman duratti dhi'eefattu ree? **5** Anis isin qaanesuuf waan kana nan dubbadha. Namni beekaan falmii amantoota gidduu jiruuf murtii kennuu danda'u tokko iyuu hin jiru jechuudhaa? **6** Obboleessi tokko obboleessa kaan himachuuuf jedhee mana murtii dhaqa; kunis fuula

warra hin amannee duratti! **7** Wal himachuun keessan amma iyuu guutumaatti mo'atamuu keessan argisiisa. Qooda kanaa dabni isinittti hojjetamuu hin wayyuu? Gowwoomfamuu isinii hin wayyuu? **8** Garuu isin mataan keessan iyuu ni gowwoomsitu; dabas ni hojettu; kanas obbolootuma keessanittti hojettu. **9** Isin akka jal'oonne mootummaa Waaqaa hin dhaalle hin beektanii? Hin gowwoominaa: halaleewwan yookaan warri Waaqa tolfaamaa waaqeffatan yookaan ejjitoonni yookaan dhiironni sagaageltoonni yookaan dhiironni dhiira wajjin sagaagalaa, **10** yookaan hattoonni yookaan doqnootni yookaan machooftonni yookaan warri maqaat nama balleessan yookaan saamtonni mootummaa Waaqaa hin dhaalan. **11** Gariin keessan akkas turtan. Ta'us isin maqaat Gooftaa keenya Yesuus Kiristoosii fi Hafuura Waaqa keenyaatiin dhiqamtaniirtu; qulqulloftaniirtu; qajeeltotas taasifamtaniirtu. **12** "Wanti hundinuu naaf eeyyamameera;" kan faayidaa qabu garuu hunda isaa miti; "Wanti hundinuu naaf eeyyamameera;" garuu wanti tokko iyuu na hin mo'atu. **13** "Nyaanni garaadhaaf; garaanis nyaataaf;" Waaqni garuu lachan isaanii iyuu ni balleessa. Dhagni Gooftaa tajaajiluudhaaf malee halalummaaf miti; Gooftaanis dhagnaaf. **14** Waaqni humna isaatii warra du'an keessaa Gooftaa kaaseera; nus akkasuma ni kaasa. **15** Isin akka dhagni keessan kutaa dhagna Kiristoos ta'e hin beektanii? Yoos ani kutaa dhagna Kiristoos fuudhee kutaa dhagna sagaagaltuu godhuu ree? Gonkumaa hin ta'u! **16** Isin akka namni sagaagaltuu wajjin wal qunnamtii qabu tokko ishee wajjin dhagna tokko ta'u hin beektanii? "Lamaan isaanii iyuu foon tokko ni ta'u" jedhameeraati. **17** Namni Gooftaa wajjin tokko ta'e garuu Gooftaa wajjin hafuuraan tokko. **18** Halalummaa irraa baqadhaa. Namni cubbuu biraat hunda dhagna isaatii alatti hojjetu; namni halalummaa hojjetu garuu dhagnuma ofii isaatti cubbuu hojjeta. **19** Isin akka dhagni keessan mana qulqullummaa Hafuura Qulqulluu isin keessa jiraatu, kan Waaqa irraa argattan sanaa ta'e hin beektanii? Isin kan ofii keessanii miti; **20** isin gatiin bitamtan; kanaafuu dhagna keessanii Waaqaf ulfina kennaa.

7 Waa'ee waan isin naa barreessitan sanaa, namni tokko utuu fuudhuu baatee isaaaf gaarii dha. **2** Garuu waan halalummaan jiruuf dhiirri hundi niitti ofii isaa haa qabaatu; dubartiin hundis dhirsaa ofii ishee haa qabaattu. **3** Dhirsii waan niitti isaatii malu haa guutuu; niittiin akkasuma dhirsaa isheetif haa guuttu. **4** Niittiin dhagna ofii ishee irratti aangoo hin qabdu; kan aangoo qabu dhirsaa. Akkasuma immoo dhirsii dhagna ofii isaa irratti aangoo hin qabu; kan aangoo qabdu niitti dha. **5** Yoo kadhannaatti jabaachuuif jettanii yeroof itti walii galtaan malee wal hin didinaa. Ergasisi akka of qabuu dadhabuu keessanii Seexanii isin hin qorreef deeb'iia wajjin jiraadhaa. **6** Kanas ani eeyyamaan malee ajajaaf hin dubbadhu. **7** Ani utuu namni hundumtuu akkuma koo ta'ee nan hawwa ture. Garuu namni hundi kennaa ofii isaa kan Waaqni isaaaf kenne qaba; inni tokko kennaa tokko, kaan immoo kennaa biraat qaba. **8** Ani warra hin fuudhinii fi warra hin heerumiini, haadhota hiyyeessatiin illee akkanan jedha: Isaan yoo

akkuma koo fuudhaa fi heeruma malee hafan isaaniif warri gammadan akka waan hin gammadiniitti, wayya. **9** Yoo of qabuu dadhaban garuu haa fuudhan warri gammadan akka waan hin gammadiniitti, warri yookaan haa heeruman; hawwiin gubachuu irra fuudhuu waa bitatan akka waan wannit bitatan sun kan isaanii hin yookaan heerumuwayyaati. **10** Warra fuudhanii fi warra heerumanifiis ajajni ani kennu kana: Ajaja kanas warri yookaan haa heeruman; hawwiin gubachuu irra fuudhuu waa bitatan akka waan wannit bitatan sun kan isaanii hin jiraatu. Dhrsits niittii isaa hin hiikin. **11** Warra hafaniinis ani akkanan jedha: Kana immoo anatu jedha malee Gooftaa miti; obboleessi kam iyyuu yoo niittii qoodameera. Dubartii hin heerumin yookaan durbi amantii hin qabne qabaate, yoo isheenisa wajjin qulqulluun dhagnaa fi hafuuraan qulqulluu ta'uf jiraachuuf fedhii qabaatte, inni ishee hin hiikin. **12** Warra hafaniinis ani akkanan jedha: Kana immoo anatu jedha malee Gooftaa miti; obboleessi kam iyyuu yoo niittii qoodameera. Dubartii hin heerumin yookaan durbi amantii hin qabne qabaate, yoo isheenisa wajjin qulqulluun dhagnaa fi hafuuraan qulqulluu ta'uf jiraachuuf fedhii qabaatte, inni ishee hin hiikin. **13** Warra hafaniinis ani akkanan jedha: Kana immoo anatu jedha malee Gooftaa miti; obboleessi kam iyyuu yoo niittii qoodameera. Dubartii hin heerumin yookaan durbi amantii hin qabne qabaate, yoo isheenisa wajjin qulqulluun dhagnaa fi hafuuraan qulqulluu ta'uf jiraachuuf fedhii qabaatte, inni ishee hin hiikin. **14** Dhrsits amantii hin qabne karaa niittii qulqulleeffameeraati; niittii amantii hin qabnes karaa dhirsa isheettiin qulqulleeffamteertii. Yoo kanaa yadaa gargar hin hiraminii karaa qajeelaa irra Gooftaaaf karaa dhirsa isheettiin qulqulleeffamteertii. Yoo kanaa jiraattan nan hawwa. **15** Namni amantii hin qabne garuu yoo dabalaa deemee innis akka ishee fuudhuu qabu yaade, gargar ba'u fedhe gargar haa ba'u. Obboleessi tokko yookaan obboleettiin tokko haala akkasii keessatti hin hidhaman; Waaqni akka isin nagaan jiraattanifi isin qulqulloota. **16** Namni amantii hin qabne garuu yoo dabalaa deemee innis akka ishee fuudhuu qabu yaade, gargar ba'u fedhe gargar haa ba'u. Obboleessi tokko yookaan obboleettiin tokko haala akkasii keessatti hin hidhaman; Waaqni akka isin nagaan jiraattanifi isin qulqulloota. **17** Tokkoon tokkoon namaa qulqulleeffamteertii. Yoo kanaa yadaa gargar hin hiraminii karaa qajeelaa irra Gooftaaaf karaa dhirsa isheettiin qulqulleeffamteertii. Yoo kanaa jiraattan nan hawwa. **18** Namni amantii hin qabne garuu yoo dabalaa deemee innis akka ishee fuudhuu qabu yaade, gargar ba'u fedhe gargar haa ba'u. Obboleessi tokko yookaan obboleettiin tokko haala akkasii keessatti hin hidhaman; Waaqni akka isin nagaan jiraattanifi isin qulqulloota. **19** Ajaja Waqaqaa eeguutu faayidaa qabu malee dhagna qabachuu yookaan qabachuu baachuu faayidaa hin qabu. **20** Tokkoon tokkoon namaa haaluma yeroo Waaqni isaa waametti keessa ture keessa haa jiraatu. **21** Ati yeroo waamamettii garba turtee? Yoo akkas ta'e inni si hin yaaddessin; yoo bilisa ba'u dandeesse garuu itti fayyadami. **22** Namni yeroo Gooftaadhaan waamametti garba ture inni goftaadhaaf bilisa; akkasumaa immoo namni yeroo waamametti bilisa ture inni garbicha Kiristoos. **23** Isin gatiidhaan bitamtan; garboota namootaa hin ta'inaa. **24** Yaa obboloota, tokkoon tokkoon namaa haaluma yeroo itti waamametti keessa tureen fiula Waqaqaa dura haa jiraatu. **25** Ani waa'ee dubarran qulqulluu ajaja Gooftaa natti kenne hin qabu; garuu akka nama amanamaata'uuf araara Gooftaa argate tokkotti yaada koo nan kenna. **26** Sababii rakkina ammaatiif jettanii akkuma jirtanitti turuun isiniif gaarri natti fakkaata. **27** Ati niitiitii hidhamteertaa? Ishee hiikuu hin barbaadin. Ati niitii irraa hiikamteertaa? Niitii hin barbaadin. **28** Ati garuu yoo fuute cubbuu hojjechuu kee miti; durbis yoo heerumte cubbuu hojjechuu ishee miti. Ta'us addunyaa kana irratti warra fuudhanii fi warra heeruman rakkinitu argata; ani immoo rakkina kana jalaa isin baasuuun barbaada. **29** Yaa obboloota, wanti ani jedhu kana; yeroon murteeffame sun gabaabateera; si'achi warri niitii qaban akka waan hin qabaatiniitti

8 Waa'ee nyaata waaqota tolfaamoof aarsaa dhi'eeffamee akka nu hundinuu beekumsa qabnu beekna. Beekumsi of nama tuulchisa; jaalalli garuu nama ijaara. **2** Namni waan waa beeku of se'u inni amma illee akka beekuuun isa irra jirutti hin beeku. **3** Namni Waaqa jaallatu garuu Waqaan beekameera. **4** Egaa waa'ee nyaata waaqota tolfaamoof aarsaa dhi'eeffame nyaachuu irratti, "Akka addunyaa kana irratti Waaqni tolfaamaan homaa hin fayyadne, Waqa tokkicha malees akka Waaqni biraahin jirre" beekna. **5** Dhugumaan akkuma waqaonni baay'eenii fi goftonni baay'een jiran sana wantoonni waqaqta jedhaman samii irra yookaan lafa irra jiraatani iyuu, **6** garuu Waqa tokkicha, Abbaa, kan wannit hundi isaa biraahin dhufu, kan nus isaaq jiraannu qabna; akkasumas Gooftaa tokkicha, Yesuus Kiristoos kan wannit hundi karaa isatiinti dhufu fi kan nus karaa isatiinti jiraannu jira. **7** Garuu namni beekumsa kana qabu nama hunda miti. Namoonni tokko tokko waqaqta tolfaamoof waan baraniif yommuu nyaata akkanaa nyaatanitti akka waan Waqa tolfaamoof dhi'eeffameetti hedu; yaadni garaa isaanii waan dadhabaa ta'eef ni xuraa'a. **8** Nyaaamni garuu Waqaqatti nu hin dhi'eessu; yoo nyaachuu baanne wannit hammaatu, yoo nyaannes wannit nutti tolu hin jiru. **9** Ta'us akka mirgi keessan kun warra dadhabootti gafuu hin taaneef of eeggadhaa. **10** Namni

yaada dadhabaa qabu tokko yoo utuu ati iyuu namni beekumsa qabdu mana qulqullummaa Waaqa tolfamaa keessatti nyaattuu si arge inni waan waaqota tolfamoof dhi'eefame sana nyaachuu ija hin jabaatu? **11** Akkasiin obboleessi dadhabaan Kiristoos isaaf jedhee du'e kun beekumsa keettiin bada. **12** Isinis yoo karaa kanaan obboloota keessanti cubbuu hojettan, yaada isaaniiisa dadhabaas yoo madeessitan, isin Kiristoositti cubbuu hojettu. **13** Kanaafuu yoo wannii ani nyaadhu obboleessa koo gufachiise, ani akka obboleessi koo hin gufanneef gonkumaa deebi'ee foon hin nyaadhu. (aiōn g165)

9 Ani bilisa mitii? Ani ergamaa mitii? Ani Gooftaa keenya Yesuusin hin arginee? Isin bu'aa hojii ani Gooftaaf hojjedhee mitii? **2** Ani yoon warra kaaniif ergamaa ta'uu baadhe iyuu isiniif dhugumaan ergamaa dha! Isin Gooftaadhaan chaappaa ergamtummaa koo ti. **3** Deebiin ani warra na qoranif kenuu kana. **4** Nu nyaachuu fi dhuguuf mirga hin qabnuu? **5** Nu akkuma ergamootta kaanii, akkuma obboloota Gooftaati fi akkuma Keefaa niitii amantu tokko of faana fudhannee deemuuf mirga hin qabnuu? **6** Yookaan anaa fi Barnaabas qofatu hojii dhiisuuf mirga hin qabnee? **7** Namni baasii offi isaatii loltuu ta'ee tajaajilu eenyu? Namni iddo dhaabaa wayinii irra wayinii dhaabee ija isaa hin nyaanne eenyu? Namni bushayee tiksaa aannan hin dhugne eenyu? **8** Kanas ani akka taayitaa namaa qofaanan dubbadaa? Seerris kanuma dubbata mitii? **9** Seera Musee keessatti, "Qotiyoyoo midhaan siribsiisuutti jiru afaan hin hidhin" jedhamee barreeffameeraati. Egaa Waaqni qotiyoodhaaf yaaduu isaatii ree? **10** Inni guutummaatti sababii keenyaaf dubbachuu isaa mitii? Eeyee, kun sababii keenyaaf barreeffame; sababiin isaa inni qotu qotuun isaa, inni midhaan siribsiisuut siribsiisuut isaa akka midhaan sana keessaa qoddattu abdachaa hojjechuu qaba. **11** Nu waan hafuuraa isin keessatti facafree yoo waan foonii isin irraa haammanne kun ni guddataa? **12** Erga warri kaan mirga gargaarsaa kana isin irraa qabaattanii, nu immoo kan caalu hin qabaannuu ree? Nu garuu mirga kanatti hin fayyadamine. Nu wangeela Kiristoositti gafuu ta'uu mannaa waanuma hunda obsuu qabna. **13** Isin akka warri mana qulqullummaa keessa wantoota qulqulluu irra tajaajilan nyaata isaanii mana qulqullummaa irraa argatan, akka warri iddo aarsaa tajaajilan immoo waan iddo aarsaa irratti dhi'eefamu irraa qoddattu hin beektanii? **14** Akkasuma immoo akka warri wangeela lallabaa waan ittiin jiraatan wangeela irraa argatan Gooftaan ajajeera. **15** Ani garuu mirga kana keessaa tokkotti illee hin fayyadamine. Kanas isiniif barreesuun koo waan akkasii naa gootu jedhee abbadhee mite. Namni tokko waan ani ittiin of jajuu kana na jalaa busheessuu mannaa ani du'u naa wayya! **16** Ani yoon wangeela lallabe of jajuu hin danda'u; lallabuu dirqama kootii. Yoon wangeela lallabuu baadhe anaaf wayyo! **17** Ani yoon fedhii kootiin lallabe badhaasa qaba; yoon fedhii kootiin hin ta'in garuu ani imaanaadhuma natti kennname sana raawwachuu koo ti. **18** Yoos badhaasni koo maali ree? Badhaasni koo, lallaba koo keessatti ani mirga wangeelaan qabutti guutuummaa guutuutti utuu

hin fayyadamin kaffaltii malee wangeela lallabuu koo ti. **19** Ani nama hunda irraa bilisa ta'u iyuu nama gara caaluuf bu'aa buusuuf jedhee nama hundaaf of garboomse. **20** Ani Yihuudootaaf bu'aa buusuuf jedhee Yihuudootaaf akka Yihuudii nan ta'e. Yoon ofii kootii seera jala jiraachuu baadhe iyuu, warra seera jala jiranif bu'aa buusuuf jedhee akka nama seera jala jiruu nan ta'e. **21** Ani utuu seera Waaqaatiin ala hin ta'in, garuu utuman seera Kiristoos jala jiruu, warra seera hin qabneef bu'aa buusuuf jedhee warra seera hin qabneef akka nama seera hin qabneen ta'e. **22** Ani warra dadhaboof bu'aa buusuuf jedhee warra dadhaboo biratti dadhabaan ta'e. Ani karaa danda'amu hundaan namoota tokko tokko fayyisuuf jedhee nama hunda biratti waanuma hunda nan ta'e. **23** Akkan wangeela keessatti hirmaadhuufis sababii wangeelaatiif jedhee waan kana hunda nan hojjedha. **24** Dorgommii fiigichaa keessatti akka warri fiigan hundinuu dorgoman, garuu akka namni tokko qofti badhaasa argatu hin beektanii? Isinis akkasuma akka badhaasa argattaniif fiigal! **25** Namni dorgommii keessatti dorgomu hundinuu leenjii cimaa keessa darba. Isaan gonfoo badu argachuuwaan kana godhu; nu garuu gonfoo hin badne argachuuwaan kana goona. **26** Kanaafuu ani akka nama kaayyo malee fiiguutti hin fiigu; akka nama qilleensa rukutuutti hin lolu. **27** Ani garuu warra kaaniif lallabee akka ofii kootii immoo nama gatame hin taaneef dhagna koo adabee akka inni naa ajajamu nan godha.

10 Yaa obboloota, akka abbootiin keenya hundi duumessa jala turan, akka hundi isaanii galaana keessa darban akka isin utuu hin beekin haftan ani hin barbaadu. **2** Hundi isaanii kan Musee ta'uuf duumessa fi galanaanaa cuuphaman. **3** Hundi isaanii nyaata hafuuraa tokkicha nyaatan. **4** Hundi isaanii dhugaatii hafuuraa tokkicha dhugan. Isaan kattaa hafuuraa isaa wajjin deemaa ture irraa dhuganiiruutii; kattaaan sunis Kiristoos ture. **5** Ta'u iyuu waan Waaqni hedduu isaanittii hin gammadinif isaan lafa gammoojii keessatti dhuman. **6** Wantoonni kunnedee akka nu akkuma isaanii waan hamaa hin hawwineef fakkeenyaa nuu ta'an. **7** Akka isaan keessaa namoonni tokko tokko godhan sana isin waaqota tolfamoo hin waaqeffatin; kunis akkuma, "Namoonni nyaachuu fi dhuguuf tataa'an; sirbuufis ka'an" jedhamee barreeffamee dha. **8** Akka isaan keessaa namoonni tokko tokko halalummaa raawwatanii guyyaa tokkotti namoonni 23,000 dhuman sana, nu halalummaa raawwachuu hin qabnu. **9** Akka isaan keessaa tokko Gooftaa qoranii bofaan ajeefaman sana nu Gooftaa qoruu hin qabnu. **10** Isin akka isaan keessaa tokko tokko guungumanii isaa nama balleessuu balleeffaman sana hin guunguminaa. **11** Kun hundi akka fakkeenyaa ta'uuf isaan irratti raawwbatame; nuu warra dhumni baraa itti dhufifeet immoo akka of eggannaa ta'uuf barreeffame. (aiōn g165) **12** Kanaafuu namni waan dhaabate of se'u akka hin kufneef of haa eeggatu. **13** Qorama nama irra ga'u malee qoramni tokko iyuu isinittii hin dhufne. Waaqnis amanamaa dha; inni akka isin waan baachuu hin dandeenyeen qoramtan isin hin godhu. Yommuu qoramtanitti garuu inni akka isin obsuu dandeessaniif

karaa ittiin keessaa baatan isiniif qopheessa. **14** Kanaafuu mataa ishee hin haguuggatin kadhattu yookaan raajii yaa michoota ko, isin waqaota tolfamoo waqaeffachuu dubbattu kam iyuu mataa ofii ishee salphifti; kun irraa baqadhaa. **15** Ani namoota hubannaa qabanittin akka waan mataan ishee haaddameetti hedamaati. **6** dubbadha; waan ani dubbadhu isinuu murteessaa. **16** Dubartiin tokko yoo mataa ishee haguuggachuu baatte Xoofoon eebbaa kan nu eebbfnu sun dhiiga Kiristoos rifeensa mataa ishee murachuu qabdi; dubartiin rifeensa wajjin tokkummaa qaba mitii? Buddeenni nu caccabsinu mataa ishee murachuu yookaan haaddachuu yoo sunis foon Kiristoos wajjin tokkummaa qaba mitii? **17** qaaniit itti ta'e immoo mataa ishee haguuggachuu qabdi. Waan buddeenni tokko qofti jiruuf, nu baay'ee taanu **7** Dhiir fakkaatti fi ulfina Waaqaa waan ta'eef mataa iyuu dhagnuma tokko; hundi keenya buddeenuma isaa haguuggachuu hin qabu; dubartiin garuu ulfina tokkicha sana irraa hirmaannaati. **18** Mee saba Israa'el dhiiraa ti. **8** Dubartiit dhiira irraa argame malee ilaalaat: Warri aarsaa irraa nyaatan sun iddoa aarsaa irraa qooda qabu mitii? **19** Egaa maal jechuu koo ti? Nyaanni waqaota tolfaamoof aarsaa dhi'eefamu wayi moo ree **10** Kanaafuu dubartiin sababii ergamotoona Waaqaatiif yookaan Waaqaa tolfamaan wayi moo ree jechuu kootii? mallattoo taayitaataa mataa ishee irraa qabaachuu qabdi. **20** Akkas miti; aarsaani namoonni ormaa dhi'eessan **11** Ta'uus Gooftaa biratti dubartiin dhiira malee yookaan hafuuropa hamoodhaaf malee Waaqaaf miti; ani akka dhiirri dubartii malee hin ta'u. **12** Akkuma dubartiin isin hafuuropa hamoo wajjin tokkummaa qabaattan hin barbaadu. **21** Isin xoofoo Gooftatti fi xoofoo hafuuropa hamoo dhuguu hin dandeessan; maaddii Gooftatti fi maaddii hafuuropa hamoo irrattis hirmaachuu hin dandeesan. **22** Nu Gooftaa hinaaffaaf kakaafnaa? Nu **14** Akka dhiirri rifeensa mataa dheereffachuu isaaaf iscaalaas jabaanmaa? **23** "Wanni hundinuu anaaf salphina ta'euumamni iyuu isin hin barsiisuu? **15** eeyyamamaa dha;" kan faayidaa qabu garuu waan hunda nama fayyadu garuu waan hunda miti. **24** Namni tokko Dubartiin garuu yoo rifeensa dheeraa qabaatte, inni miti. "Wanni hundinuu anaaf eeyyamamaa dha;" kan isheef ulfina mitii? Rifeensi dheeraan akka haguuggiitti nama fayyadu garuu waan hunda miti. **25** malee waa tolchu hin ta'iniif ani ajaja kana keessatti "Laftii fi wanni lafa irra jiru hundinuu kan Gooftatti." isin hin jaju. **16** Garuu yoo abbaan fedhe iyuu wa'aee kanaa mormuu barbaade, nu yookaan malee waan ofii isaaatii gaarii ta'e barbaadu hin qabu. waldaaleen kiristaanaa Waaqaa duudhaa akkasiin hin **26** Utuu gaaffii qalbii keessaa tokko illee hin kaasin waan gabaa fooniitti gurguramu kam iyuu nyaadhaa; **27** Warra hin amanin keessaa yoo namni tokko nyaataaf isin affeere, isinis yoo dhaqua barbaaddan dhaqua; utuu gaaffii qalbii keessaa tokko illee hin kaasin waan isin qalbii namicha sanaati malee kan keeti jechuu koo miti. Maaliif qalbii nama biraatiin bilisummaa kooti murama ree? **30** Ani ergan galateeffachuudhaan nyaata sana irratti hirmaadhee maalifan waan ittiin Waaqa warra homaa hin qabne qaaenessitu? Ani maalan isiniin galateeffadhun baaleeffatamaa ree? **31** Kanaafuu yoo nyaattan yookaan yoo dhugdan yookaan yoo waanuma jedha? Isin jajuu ree? Ani kanaan isin hin jaju! **23** fedhe illee hojettan waan hunda ulfina Waaqaatiif Ani waanen dabarsee isinittti kenne kana Gooftaa irraa fudhadheeraati; Gooftaa Yesuus halkan dabarfamee hojedhaa. **32** Yihudoota yookaan Girikota yookaan warra homaa hin qabne qaaenessitu? Ani maalan isiniin waldaa kiristaanaa kan Waaqaa hin gufachiisinaa; **33** kunis akkuma ani nama hunda karaa hundaan gammachiisuuf yaalii godhutti jechuu dha. Ani akka isaan fayyanifi bu'a namoota baay'eetiif malee bu'a kootiif jedhee waan kana hin godhu.

11 Akkuma ani Kiristoosin fakkadhu, isinis na fakkadhaa. **2** Ani sababii isin waan hundaan na yaadattanii fi waan duudhaa ani dabarsee isinittti kenes jabeessitanii qabattaniiif isinin galateeffadha. **3** Ani akka mataan dhiira hundumaa Kiristoos ta'e, akka mataan dubartii dhiira ta'e, akka mataan Kiristoos immoo Waaqa ta'e akka beektan nan barbaada. **4** Dhiirri mataa isaa haguuggatee kadhatu yookaan raajii dubbattu hundinuu mataa ofii isaa salphisa. **5** Dubartiin utuu

isin keessaa hedduun dadhabaniiru; dhukkubsataniirus; hedduunis boqotaniiru. **31** Utuu of qorree garuu nutti hin muramu ture. **32** Gooftaan yommuu nutti muru garuu akka addunyaa wajjin nutti hin muramneef nu adaba. **33** Kanaafuu yaa obboloota ko, isin yommuu nyaachuuf walitti qabamtan wal eegaa. **34** Akka walitti qabamuun keessan murtii isinittii hin fidneef eenyu iyuu yoo beela'e mana isaatti haa nyaatu! Waan hafe irratti immoo ani yommuu dhufutti qajeelcha nan kenna.

12 Yaa obboloota ko, eegaa ani akka isin waa'ee kennaawwan hafuuraa wallaaltan hin barbaadu. **2** Isin yeroo ormoota turtanitti akka gowwoomfamtanii gara waqaqota tol famoo dubbachuu hin dandeenyeetti geeffamtanii turtan ni beektu. **3** Kanaafuu namni Hafuura Waaqatiin dubbatu kam iyuu akka, "Yesuus abaaramaa dha" hin jenne, akka eenyu iyuu yoo Hafuura Qulqulluudhaan ta'e malee, "Yesuus Gooftaa dha" jechuu hin dandeenyee ani isinittii hima. **4** Kennaawwan gosa garaa garaatu jira; Hafuuri garuu tokkuma. **5** Tajaajila gosa garaa garaatu jira; Gooftaan garuu tokkuma. **6** Hojii gosa garaa garaatu jira; waan hundumaa garuu Waqaq tokkitchatu nama hundumaan hojjeta. **7** Mul'anni Hafuura Qulqullu garuu faayidaa waliitiif tokkoo tokkoo namaatiif kennama. **8** Isa tokkoof karaa Hafuuraatiin dubbii ogummaatu kennama; isa kaaniif immoo Hafuuruma sanaan dubbii beekumsaatu kennama; **9** isa kaaniif Hafuuruma sanaan amantiitu kennama; isa kaaniif immoo Hafuuruma tokkicha sanaan kennaawwan warra dhukkubsatan fayyisuutu kennama; **10** isa tokkoof dingiwiwan hojjechuu, isa kaaniif rajji dubbachuu, isa kaaniif hafuurota addaan baasee beekuu, isa kaaniifis afaan haaraa gosa adda dubbachuu, isa kaaniif immoo afaan haaraa sana hiikuutu kennama. **11** Waan kana hundas Hafuuruma tokkicha sanatu akkuma fedhii ofii isatti tokkoo tokkoo namaatiif dhunuunfaatti hiruudhaan hojjeta. **12** Dhagni kutaa baay'ee qabaatu illee dhagnuma tokko; kutaawwan dhagnaa yoo baay'atani illee hundi isaanii dhagnuma tokko ta'u. Kiristoosia akkasuma. **13** Nu Yihuudoota yookaan Giriikota, garboota yookaan warra bilisoongan taanus hundi keenya Hafuura tokkoon dhagna tokkotti cuuphamneerraati; hundi keenyas, akka dhugnuuf Hafuurum tokkichi sun nuu kennameera. **14** Dhagni kutaa tokko qofa utuu hin ta'in kutaawwan baay'eedhaati. **15** Miilli yoo, "Ani waanan harka hin ta'iniif, ani kutaa dhagnaa mitii" jedhe, sababii kanaaf kutaa dhagnaa ta'unaa hin hifu. **16** Gurris yoo, "Ani waanan ija hin ta'iniif, ani kutaa dhagnaa mitii" jedhe, sababii kanaaf kutaa dhagnaa ta'unaa hin hifu. **17** Utuu dhagni guutumaatti ija ta'ee jiraatee silaa dhaga'uun eessa jira? Utuu dhagni guutumaatti gurra ta'ee jiraatee silaa fuunfachuu eessa jira? **18** Amma garuu Waaqni akkuma ofii barbaadetti kutaawwan sana adduma addaan dhagna keessa kaa'eera. **19** Utuu hundi isaanii kutaa dhagnaa tokkicha ta'anii silaa dhagni eessa jira? **20** Eegaa kutaawwan dhagnaa baay'ee dha; dhagni garuu tokkuma. **21** Iji harkaan, "Ati na hin barbaachiftu!" jechuu hin danda'u; yookaan mataan miillaan, "Ati na

hin barbaachiftu!" jechuu hin danda'u. **22** Dhugumaanuu kutaawwan dhagnaa kanneen dadhaboo fakkaatan akka malee barbaachisoo dha; **23** kutaawwan dhagnaa kanneen tuffatamoo nutti fakkaataniifis ulfina addaa ni kennina. Kutaawwan dhagnaa kanneen nu itti qaanofnuuf immoo ulfinni addaa ni kennama; **24** kutaawwan dhagna keenyaa kanneen nu itti hin qaanofne waan kana hin barbaadan. Waqaqni garuu kutaawwan dhagnaa walitti fayyisee kutaawwan nu itti qaanofnuuf ulfina caalu kenne; **25** kunis akka kutaawwan haaluma tokkoon walii yaadanii fi akka dhagna keessa gargar ba'uun hin jiraanneef. **26** Yoo kutaan dhagnaa tokko rakkate kutaawwan hundinuu isa wajjin rakkatu; yoo kutaan tokko ulfina argate kutaawwan hundi isa wajjin gammadu. **27** Isin amma dhagna Kiristoos; tokkoon tokkoon keessanis kutaa dhagna sanaa ti. **28** Waqaqni waldaa Kiristaanaa keessatti tokkoffaa ergamoota, lammaffaa raajota, sadaffaa barsiistota, ergasiis warra hojii dinqii hojjetan, itti aansees warra kennaa dhukkubsattoota fayyisuu qaban, warra namoota gargaaruu danda'an, warra kennaa bulchiinsaa qabaniif fi warra afaan haaraa gosa addaa addaa dubbatan filateera. **29** Hundumatu ergamootaa? Hundumatu rajojata? Hundumatu barsiistota? Hundinuu hojii dinqii hojjetu? **30** Hundumatu kennaa dhukkubsattoota fayyisuu qabaa? Hundumatu afaan haaraa dubbataa? Hundumatu afaan sana hiika? **31** Isin garuu jabeessaati kennaa caalu barbaadaa. Amma illee ani karaa karaa hundumaa caalu isinittii nan argisiisa.

13 Ani yoon afaan namootaatiif fi afaan ergamoota Waqaqa dubbadhe, garuu jaalala qabaachuu baananaan akkuma sibiila iyuu yookaan akka kililiee qillisu tokkoo ti. **2** Ani yoon kennaa raajii dubbachuu qabaadhe, icciitii hundaa fi beekumsa hunda hubachuu yoon danda'e, amantiig gaara buqqisuu danda'u yoon qabaadhe, garuu jaalala qabaachuu baananaan ani homaa miti. **3** Ani yoon waanan qabu hunda hiyyeyyiif kenne, dhagna koos akka gubamuuf yoon kenne, garuu jaalala qabaachuu baananaan homaa na hin fayyadu. **4** Jaalallii obsa qaba; jaalalli arjaa dha. Inni hin hinaafu; hin kooru; ofis hin tuulu. **5** Jaalalli waan hin malle hin hojjetu; ofittoo miti; dafee hin aaru; hamminna namatti hin lakkau. **6** Jaalalli dhugaatti gammada malee waan hamaatti hin gammadu. **7** Jaalalli waan hunda ni obsa; waan hunda ni amana; waan hunda abdata; waan hunda keessattis jabaatee dhaabata. **8** Jaalalli gonkumaa hin badu. Raajii taanaan ni darba; afaan haaraa taanaan ni hafa; beekumsa taanaan ni bada. **9** Nu beekumsa irraa gara tokko beeknaatti; raajiis gara tokko dubbanna; **10** yommuu inni guutuu dhufutti garuu inni gartokkeen ni bada. **11** Ani yeroon ijoolee turetti, akka ijooleettin dubbadha ture; akka ijooleettin yaada ture; akka ijooleetti nan herrega ture; ani ergan nama guddaa ta'ee garuu ijoollummaa dhiiseera. **12** Amma ofilaalee keessaan bifaa dimimmisa'a arginaati; yeroo sana garuu ifaan ni argina. Ami amma gartokkon beeka; yeroo sana garuu ani akkuma guutummaatti beekume sana guutummaatti beekuufin jira. **13** Eegaa

amantiin, abdii fi jaalalli sadan isaanii iyyuu ni jiraatu. Isaan keessaa garuu jaalalatu caala.

14 Karaa jaalalaa duukaa bu'aa; kennaawwan Hafuuraa, keessumattuu kennaa rajjii cimsaatiibarbaadaa. **2** Namni afaan haaraan dubbatu kam iyyuu Waqaatti malee namootatti hin dubbatutii. Dhugumaan namni tokko iyyuu isa hin hubatu; inni Hafuuraa icciitii dubbata. **3** Namni rajjii dubbatu garuu isaan ijaaruuf, gorsuu fi jajjabeessuuuf jedhee namootatti dubbata. **4** Namni afaan haaraan dubbatu ofuma isaa cimsa; kan rajjii dubbatu garuu waldaa kiristaanaa cimsa. **5** Ani akka hundi keessan afaan haaraan dubbattan nan barbaada; caalaatti garuu akka rajjii dubbattan nan jaalladha. Namni afaan haaraan dubbatu tokko akka waldaan kiristaanaa ittiin jajjabaattuuf jedhee waan dubbatu sana yoo hiikuu baate isa afaan haaraan dubbatu irra isa rajjii dubbatutu caala. **6** Egaa yaa obbolota, ani yoon mul'ata yookaan beekumsa yookaan rajjii yookaan barsiisa tokko tokko isinitti hime malee yoon afaan haaraan qofa dubbachaa gara keessan dhufe maal isin fayyada? **7** Kunis meeshaa lubbuh hin qabne kan akka ululeetii fi kiraaraa kanneen sagalee kennan biratti illee akkanuma; ululleen afuufamee yookaan kiraarri rukutamee yoo sagaleen isaa gargar baafame malee namni tokko akkamitti addaan basee beekuu danda'a? **8** Yoo sagaleen malakataa addaan baafamee beekame malees eeyantu lolaf qophaa'? **9** Isinis akkasuma. Yoo afaan keessaniin dubbii hubatamaa dubbattan malee namni tokko akkamitti waan isin jettan sana beekuu danda'a? Qilleensatti dubbachuu keessaniitii. **10** Akka afaan gosa garaa garaa addunyaa irra jiran hin shakkamu. Garuu isaan keessaa kan hiikkaa hin qabne tokko iyyuu hin jiru. **11** Kanaafuu ani yoon hiikkaa waan namni tokko dubbattu hubachuu baadhe ani namicha dubbatu sanatti alagaa dha. Namichi dubbatu sunis anatti alagaa dha. **12** Isinis akkasuma. Isin waan jabeessitanii kennaawwan Hafuuraa qabaachuu barbaaddaniif, kennaawwan waldaa kiristaanaa cimsan jabeessaatiibarbaadaa. **13** Kanaaf namni afaan haaraan dubbatu tokko akka waan dubbatu sana hiikuu danda'uuf kadchachuu qaba. **14** Yoo ani afaan haaraan kadhadhe hafurru koo ni kadhataati; qalbiin koo garuu hin hirmaatu. **15** Yoos ani maalan godha ree? Hafuraa kootiin nan kadhadha; qalbii kootiinis nan kadhadha; hafuraa kootiin nan faarfadha; qalbii kootiinis nan faarfadha. **16** Yoo kanaa achii uttu ati hafuraa keetiin Waaqa galateeffachuuuti jirtuu, namni iddo warra hin baratinii taa'e tokko waan ati dubbattu waan hin beekiniif akkamitti galata ati dhi'eessitu sanaaf "Ameen" jechuu danda'a? **17** Ati dhugumaan siriitti galateeffata ta'a; namni kaan garuu ittiin hin jajjabeeffamu. **18** Ani waanan hunduma keessan caalaa afaan haaraan dubbadhuuf Waaqa nan galateeffadha. **19** Waldaa kiristaanaa keessatti garuu dubbii kuma kudhan afaan haaraan dubbachuu irra warra kaan barsiisuuf dubbii hubatamaa shan dubbachuu nan barbaada. **20** Yaa obbolota, akka ijolleetti yaaduu dhiisa; waan hamaaf daa'imman ta'a; hubannaadhaan garuu nama guddaa ta'a. **21** Seera keessatti akkana

jedhamee barreeffameera: "Ani afaan biraatiin, afaan alagootaatiinis saba kanatti nan dubbadha; isaan garuu yeroo sanatti illee na hin dhaga'an, jedha Gooftaan." **22** Kanaafuu afaan haaraan dubbachuu warra hin amaniniif mallattoo ta'a malee warra amananiif miti; rajjii dubbachuu garuu warra amananiif malee warra hin amaniniif miti. **23** Egaa waldaan amantootaa guutuun walitti qabamee yoo hundi isaanii afaan haaraan dubbatan, yoo namoonni hin baratin yookaan namoonni hin amanne ol seenan isin maraattaniirtu isinii hin jedhanii? **24** Utuu namni hundi rajjii dubbachaa jiruu yoo namni hin amanne tokko yookaan namni hin baratin tokko ol seene inni akka cubbamaa ta'e nama hundaan ni amansifama; nama hundaanis isatti murama; **25** icciitiin garaa isaa keessas ifatti ni baafama. Innis, "Waaqni dhugumaan isin gidduu jira" jedhee dubbachaa addaan lafatti gombifamee Waaqa waaqeefata. **26** Yaa obbolota, egaa maal jenna ree? Yommuu isin walitti qabamtanitti namni hundi faarfannaa yookaan barsiisa yookaan mul'ata yookaan afaan haaraa yookaan hiikkaa afaan haaraa sanaa qaba. Wanni hundinuu waldaa kiristaanaa cimsuuf hojjetamuu qabu. **27** Namni afaan haaraan dubbatu yoo jirrate lama yookaan yoo baay' ate sadii ta'anii dabaree dabareen haa dubbatan; namni tokko immoo haa hiiku. **28** Yoo namni hiiku jiraachuu baate garuu namichi dubbatu sun waldaa kiristaanaa keessatti cal'isee ofii isattii fi Waqaatti haa dubbatu. **29** Raajonnis lama yookaan sadii ta'anii haa dubbatan; warri kaan immoo waan dubbatamu sana haa madaalan. **30** Yoo warra achi taa'an keessaa isa tokkoof mul'anni dhufe, namichi duraan dubbachaa ture sun haa cal'isu. **31** Namni hundi akka baratuuf, hundinuu akka jajjabeeffamuuf dabaree dabareedaan rajjii dubbachuu ni dandeessutii. **32** Hafuronni raajotaa raajotaa ni ajajamu. **33** Waaqni akka waldoota qulqulloota hundumaa keessatti ta'aa jiru kana Waaqa jeequmsaa utuu hin ta'in Waaqa nagaa ti. **34** Dubartoonni waldaa kiristaanaa keessatti haa cal'isan. Akka seeri jedhutti isaan akka ajajaman malee akka dubbatan hin eeyyamneefiitii. **35** Wanti isaan beekuu barbaadan yoo jirrate manatti dhirsaa isainii haa gaafatan; dubartii tokko waldaa kiristaanaa keessatti dubbachuu qaaniidhaatii. **36** Dubbiin Waaqa isin keessaa argamee? Yookaan isinuma qofa bira ga'ee? **37** Eenyu iyyuu yoo rajjii yookaan nama Hafuraa of se'e akka wanni ani amma isiniif barreessu kun ajaja Gooftaa ta'e haa beeku. **38** Namni kam iyyuu yoo waan kana beekuu baate, inni hin beekin. **39** Kanaaf yaa obbolota ko, rajjii dubbachuu jabeessaatiibarbaadaa. **40** Wanti hundinuu garuu karaa qajeelaa fi sirna qabeessa ta'een hojjetamuu qaba.

15 Ammas yaa obbolota, ani waa'ee wangeela ani isinitti lallabe, kan isin fudhattanii ittiin dhaabatan sanaa isin yaadachiisuu nan barbaada. **2** Isin yoo dubbii ani isinitti lallabe sana jabeessitanii qabattan wangeeluma kanaan ni fayyitu. Yoo kanaa achii akkasumaan amantajechuu dha. **3** Anis waanan fudhadhe duraan dursee dabarseen isinitti kenneeraatii; akka Kataabiiwwan Qulqulluun dubbatanitti, Kiristoos

cubbuu keenyaaf jedhee du'e; **4** ni awwaalames; maaliif qooda isaanii cuuphamu ree? **30** Nu maaliif akka Katabbiwwan Qulqulluun dubbatanitti guyyaa sa'aati hunda balaaf of saaxilla? **31** Yaa obboloota, ani sadaffaatti du'aa kaafame. **5** Inni duraan dursee Keefaatti, guyyuma guyyaan akkan du'u of jajuu karaa Gooftaa ergasiis warra Kudha Lamaanitti mul'ate. **6** Sana booddee keenya Kiristoos Yesuusiin isin irratti qabuun nan yeroo tokkotti obboloota dhibba shanii ol ta'anitti kakadha. **32** Ani akka namaatti Efesonitti bineensa mul'ate; isaan keessaas yoo muraasni boqutan iyuu wajjin wal loluun koo, erga warri du'an hin kaafamnee, hedduun isaanii hamma ammaatti ni jiru. **7** Ergasiis maal na fayyada? "Kottaa ni nyaannaa; ni dhugnas; Yaaqobitti, itti aansee ergamoota hundatti mul'ate; **8** bor ni duunaatti." **33** Hin gowwoomfaminaa: "Hiriyan dhuma irratti immoo ana kan akka gataataati dhalateetti hamaan amala gaarii balleessa." **34** Gara qalbi keessan lakkaa'amutti mul'ate. **9** Ani ergamoota hunduda gadi; isa qajeelaatti deebei'aa; cubbuu hojjechuus dhiisa; ergamaa jedhamee waamamuun iyuu naaf hin malu; namoonni Waaqa hin beekne tokko tokko isin gidduu ani waldaa kiristaanaa Waaqaa ari'achaan tureeti. **10** jiruutii. Anis isin qaanesuufin waan kana dubbadha. **35** Garuu ani ayyaana Waaqatiin akkuman jiru kana jira; Garuu namni tokko, "Warri du'an akkamitti kaafamu? ayyaanni isaa kan naa kennames akkasumaan hin hafne. Dhagna akkamittiin dhufu?" jedhee ni gaafata ta'a. **36** Ani hunduma isaanii caalaat jabaadhee hojjedheera; Yaa gowwaa! Wanni ati facaaftu yoo du'e malee jireenyaa kanas utuu ana hin ta'in ayyaana Waaqaa kan na wajjin hin argatu. **37** Wanni ati facaaftu sanyiidhuma, jechuuni sanyii qamadji yookaan sanyii midhaan biraati malee warra du'an keessaakka kaafame erga lallabamee, isin tokkoo tokkoo gosa sanyiitifis dhagna mataa isaa kenna; keessaakka namoonni tokko tokko akkamitti du'aa ka'uun warra du'anii hin jiru jechuu danda'u ree? **13** Erga **39** Foon hundinuu tokko miti; namni foon gosa tokkoo du'aa ka'uun warra du'anii hin jirre, Kiristoos iyuu qaba; horiin foon gosa biraa, simbirroon foon gosa du'aa hin kaafamne jechuudha kaa! **14** Erga Kiristoos **40** Akkasuma du'aa hin kaafamin immoo lallabni keenya faayidaa immoo dhagnawwan samii irraa ni jiru; dhagnawwan lafa hin qabu; amantiin keessanis faayidaa hin qabu. **15** irraas ni jiru; garuu ulfinni dhagnawwan samii irraa gosa Kana malees Waaqni Kiristoosin du'aa kaaseera jennee tokko; ulfinni dhagnawwan lafa irraa immoo gosa biraa waa'ee Waaqaa waan dhugaa baaneef, nu waa'ee Waaqaa ti. **41** Aduu ulfina gosa tokkoo qabdi; ji's ulfina gosa dhuga baatota sobaa taanee argamneerra. Garuu erga **42** Du'aa ka'uun warra jechuu dha. **16** Yoo warri du'an kaafamuu baatan, **43** Ilni salphinaan du'aa hin kaafamin amantiin keessan faayidaa hin kan badne ta'e immoo kaafama. **44** Dhagna fooniitufi facaafta; Kiristoosis du'aa hin kaafamneetii. **17** Erga Kiristoos **45** Kanaaf, "Addaam namichi abdanne nu warra namni hundi na'uuf ta'uun keenya. jalqabaa lubbuu jiraataa ta'e" jedhamee barreffameera; **20** Amma garuu Kiristoos warra boqotaniihangafa **46** Warri kan badne ta'e immoo kaafama; dadhabbiin facaafta; qabu; isinis ammuma iyuu cubbuu keessa jirtu. **18** humnaan kaafama; **47** Ilni jalqabatti dhufe garuu isa hafuuraatu kaafama. Erga dhagni fooniitufi jiraate, Yoos warri utuu Kiristoositti jiranuu boqutan baduu **48** Warri kan hundinuu Kiristoosin jiraatoon na taasifamuutii. **23** lafaa ta'an akkuma namicha lafa irraa sanaa ti; warri kan Kun hundinuu yeroo dabaree isaaatti ni ta'a; Kiristoos **49** Nu akkuma bifaa namicha lafaa sanaa uffanne, hangafticha, ergasiis immoo yeroo inni deebi'ee dhufutti warra kan Kiristoos ta'an. **24** Innis erga bulchiihsa **50** Yaa obboloota, akka foonii fi dhiigni mootummaa hunda, taayitaa fi humnaan hunda balleessee booddee, **51** Kunoo, ani icciitii tokko isinittin hima: Hundi yeroo Waqaq Abbaatti mootummaa dabarsee kennutti **52** kunis yeroo malakanni dhumaaf auufamu yeruma dhumni ni ta'a. **25** Inni hamma diinota isaa hunda **53** Ilni badu kun Isa hafuuraatu kaafama. Malakanni miilla isaa jala galfatutti mo'uuf qabaatii. **26** Diinni **54** Yeroo inni badu Isa hafuuraatu kaafama. Malakanni **55** Ilni badu kun **27** Inni, "Waan **56** ni afuufamaatii; warri du'anis kanneen hin badne ta'anii Erga waan kana godhee booddee akka Waaqni waan **57** ni kaafamu; nus ni geeddaramma; hunda miilla isaa jala galcheeraatii." Garuu "Wanni **58** ni uffatee, inni du'u immoo Isa hafuuraatu kaafama. Malakanni **28** **59** Yoo du'aa ka'uun jiraachuu baate namoonni **60** akkana jedhamee barreffame sun ni raawwatama; **29** Yoo du'aa ka'uun jiraachuu baate namoonni **61** "Duuti mo'ichaan liqimfameera." Akkasumas, **55** "Yaa warra du'aniif jedhamii cuuphaman maal gochuu isaanii **62** **63** **64** **65** **66** **67** **68** **69** **70** **71** **72** **73** **74** **75** **76** **77** **78** **79** **80** **81** **82** **83** **84** **85** **86** **87** **88** **89** **90** **91** **92** **93** **94** **95** **96** **97** **98** **99** **100** **101** **102** **103** **104** **105** **106** **107** **108** **109** **110** **111** **112** **113** **114** **115** **116** **117** **118** **119** **120** **121** **122** **123** **124** **125** **126** **127** **128** **129** **130** **131** **132** **133** **134** **135** **136** **137** **138** **139** **140** **141** **142** **143** **144** **145** **146** **147** **148** **149** **150** **151** **152** **153** **154** **155** **156** **157** **158** **159** **160** **161** **162** **163** **164** **165** **166** **167** **168** **169** **170** **171** **172** **173** **174** **175** **176** **177** **178** **179** **180** **181** **182** **183** **184** **185** **186** **187** **188** **189** **190** **191** **192** **193** **194** **195** **196** **197** **198** **199** **200** **201** **202** **203** **204** **205** **206** **207** **208** **209** **210** **211** **212** **213** **214** **215** **216** **217** **218** **219** **220** **221** **222** **223** **224** **225** **226** **227** **228** **229** **230** **231** **232** **233** **234** **235** **236** **237** **238** **239** **240** **241** **242** **243** **244** **245** **246** **247** **248** **249** **250** **251** **252** **253** **254** **255** **256** **257** **258** **259** **260** **261** **262** **263** **264** **265** **266** **267** **268** **269** **270** **271** **272** **273** **274** **275** **276** **277** **278** **279** **280** **281** **282** **283** **284** **285** **286** **287** **288** **289** **290** **291** **292** **293** **294** **295** **296** **297** **298** **299** **300** **301** **302** **303** **304** **305** **306** **307** **308** **309** **310** **311** **312** **313** **314** **315** **316** **317** **318** **319** **320** **321** **322** **323** **324** **325** **326** **327** **328** **329** **330** **331** **332** **333** **334** **335** **336** **337** **338** **339** **340** **341** **342** **343** **344** **345** **346** **347** **348** **349** **350** **351** **352** **353** **354** **355** **356** **357** **358** **359** **360** **361** **362** **363** **364** **365** **366** **367** **368** **369** **370** **371** **372** **373** **374** **375** **376** **377** **378** **379** **380** **381** **382** **383** **384** **385** **386** **387** **388** **389** **390** **391** **392** **393** **394** **395** **396** **397** **398** **399** **400** **401** **402** **403** **404** **405** **406** **407** **408** **409** **410** **411** **412** **413** **414** **415** **416** **417** **418** **419** **420** **421** **422** **423** **424** **425** **426** **427** **428** **429** **430** **431** **432** **433** **434** **435** **436** **437** **438** **439** **440** **441** **442** **443** **444** **445** **446** **447** **448** **449** **450** **451** **452** **453** **454** **455** **456** **457** **458** **459** **460** **461** **462** **463** **464** **465** **466** **467** **468** **469** **470** **471** **472** **473** **474** **475** **476** **477** **478** **479** **480** **481** **482** **483** **484** **485** **486** **487** **488** **489** **490** **491** **492** **493** **494** **495** **496** **497** **498** **499** **500** **501** **502** **503** **504** **505** **506** **507** **508** **509** **510** **511** **512** **513** **514** **515** **516** **517** **518** **519** **520** **521** **522** **523** **524** **525** **526** **527** **528** **529** **530** **531** **532** **533** **534** **535** **536** **537** **538** **539** **540** **541** **542** **543** **544** **545** **546** **547** **548** **549** **550** **551** **552** **553** **554** **555** **556** **557** **558** **559** **560** **561** **562** **563** **564** **565** **566** **567** **568** **569** **570** **571** **572** **573** **574** **575** **576** **577** **578** **579** **580** **581** **582** **583** **584** **585** **586** **587** **588** **589** **590** **591** **592** **593** **594** **595** **596** **597** **598** **599** **600** **601** **602** **603** **604** **605** **606** **607** **608** **609** **610** **611** **612** **613** **614** **615** **616** **617** **618** **619** **620** **621** **622** **623** **624** **625** **626** **627** **628** **629** **630** **631** **632** **633** **634** **635** **636** **637** **638** **639** **640** **641** **642** **643** **644** **645** **646** **647** **648** **649** **650** **651** **652** **653** **654** **655** **656** **657** **658** **659** **660** **661** **662** **663** **664** **665** **666** **667** **668** **669** **670** **671** **672** **673** **674** **675** **676** **677** **678** **679** **680** **681** **682** **683** **684** **685** **686** **687** **688** **689** **690** **691** **692** **693** **694** **695** **696** **697** **698** **699** **700** **701** **702** **703** **704** **705** **706** **707** **708** **709** **710** **711** **712** **713** **714** **715** **716** **717** **718** **719** **720** **721** **722** **723** **724** **725** **726** **727** **728** **729** **730** **731** **732** **733** **734** **735** **736** **737** **738** **739** **740** **741** **742** **743** **744** **745** **746** **747** **748** **749** **750** **751** **752** **753** **754** **755** **756** **757** **758** **759** **760** **761** **762** **763** **764** **765** **766** **767** **768** **769** **770** **771** **772** **773** **774** **775** **776** **777** **778** **779** **780** **781** **782** **783** **784** **785** **786** **787** **788** **789** **790** **791** **792** **793** **794** **795** **796** **797** **798** **799** **800** **801** **802** **803** **804** **805** **806** **807** **808** **809** **810** **811** **812** **813** **814** **815** **816** **817** **818** **819** **820** **821** **822** **823** **824** **825** **826** **827** **828** **829** **830** **831** **832** **833** **834** **835** **836** **837** **838** **839** **840** **841** **842** **843** **844** **845** **846** **847** **848** **849** **850** **851** **852** **853** **854** **855** **856** **857** **858** **859** **860** **861** **862** **863** **864** **865** **866** **867** **868** **869** **870** **871** **872** **873** **874** **875** **876** **877** **878** **879** **880** **881** **882** **883** **884** **885** **886** **887** **888** **889** **890** **891** **892** **893** **894** **895** **896** **897** **898** **899** **900** **901** **902** **903** **904** **905** **906** **907** **908** **909** **910** **911** **912** **913** **914** **915** **916** **917** **918** **919** **920** **921** **922** **923** **924** **925** **926** **927** **928** **929** **930** **931** **932** **933** **934** **935** **936** **937** **938** **939** **940** **941** **942** **943** **944** **945** **946** **947** **948** **949** **950** **951** **952** **953** **954** **955** **956** **957** **958** **959** **960** **961** **962** **963** **964** **965** **966** **967** **968** **969** **970** **971** **972** **973** **974** **975** **976** **977** **978** **979** **980** **981** **982** **983** **984** **985** **986** **987** **988** **989** **990** **991** **992** **993** **994** **995** **996** **997** **998** **999** **1000**

du'a, mo'ichi kee meerre? Yaa du'a, ilkeen kee meerre?" Yaa Gooftaa kottu. **23** Ayyaanni Gooftaa keenya Yesuus (**Hadēs g86**) **56** Ilkeen du'a cubbuu dha; humni cubbuu isin wajjin haa ta'u. **24** Jaalalli koo Kiristoos Yesuusiin immoo seera. **57** Waaqa karaa Gooftaa keenya Yesuus hunduma keessan wajjin haa ta'u. Ameen.

Kiristoosiin mo'icha nuu kennuuf garuu galanni haa ta'u!

58 Kanaafuu yaa obboloota koo jaallatamoo, jabaadhaa dhaabdhaa. Wanni tokko isin hin sochoosin; akka dadhabbiin keessan Gooftaa biratti faayidaa malee hin hafne waan beektanaiif yeroo hunda hojii Gooftaatifiif guutummaatti of kennaa.

16 Egaa waa'ee buusii qulqullootaaf walitti qabamuun, isinis akkuma ani waldoota kiristaanaa kanneen Galaatiyya ajaje sanatti raawwadhaa. **2** Akka buusii walitti qabuun yeroo ani dhufutti hin taaneef tokkoon tokkoon keessan akkuma galii keessaniitti torbanuma torbaniin guyyaa jalqabaa waa kophaatti baasaatii kaa'aa. **3** Anis yeroon isin bira dhufutti akka namoonni isin filattan kennaa keessan geessaniif xalayaa ittiin beekaman kenneefii Yerusaalemitti isaan nan erga. **4** Yoo dhaquun koo barbaachisaat ta'e immoo isaan na wajjin dhaqu. **5** Ani waanan Maqedooniyaa keessa darbuuf, yeroon Maqedooniyaa keessa darbutti isin bira nan dhufa. **6** Akka isin iddoaani dhaqu hundatti karaa koo irratti na gargaaruu dandeessaniif tarii yeroo xinnoo isin bira nan tura ta'a; yookaan gamma isin bira nan tura ta'a. **7** Yoo Gooftaan jedhe ani waanan yeroo muraasa isin bira turuu abdadhuuf, amma utuun darbuu goree isin arguu hin barbaadu. **8** Hamma guyyaa Pheenxeqoosxeetti garuu Efesoon keessa nan tura. **9** Balballi guddaani fi bu'a qabeessi tokko naa banameeraatii; mormitoonis baay'ee dha. **10** Yoo Xiimotewos gara keessan dhufe waan innis akkuma koo hojii Gooftaa hoijetuu yeroo inni isin bira turutti akka inni waa tokko iyuu hin sodaanne godhaa. **11** Kanaaf namni tokko iyuu isa hin tuffatin; akka inni gara kootti deebi'uufis nagaadhaan ergaa; ani obboloota wajjin isa eegaan jiraatii. **12** Waa'ee obboleessa keenya Apholoos immoo akka inni obboloota kaan wajjin gara keessan dhufuuf ani jabeesee isa kadhadheen ture. Inni garuu amma dhufuuf gonkumaa fedhii hin qabu; yeroo isaaf mijaa'utti garuu ni dhufa. **13** Dammaqaa; amantiitti cimaatii dhaabadhaa; jajabaa'dhaa; cimaas. **14** Wanni isin hoijettan hundinuu jaalalaan haa ta'u. **15** Yaa obboloota, akka warri mana Isxiifaanaas jiraatan Akaayaa keessaa warra jalqabatti amanan ta'an isin ni beektu; isaanis qulqulloota tajaajiluuf of kennaniiru. **16** Anis akka isin namoota akkasiitiif, warra isaan wajjin hoijetanii fi dadhaban hundaaaf ajajamtan isinin kadhadha. **17** Isxiifaanaas, Fartunaaxoosii fi Akaayiqos na bira dhufuu isaaniitti ani gammadeera; isaan waan asii dhabamu keessani hir'ate guutaniiruutii. **18** Isaan hafuura koo fi hafuura keessan boqochiisaniruutii. Kanaaf isin namoota akkanaatiif beekamtii kennaa. **19** Waldoonni kiristaanaa kanneen biyya Asiyaa nagaa isiniif dhaamu. Aqilaa fi Phirisqillaan, waldaan kiristaanaa kan mana isaanii jirtus Gooftaadhaan nagaa guddaa isiniif dhaamu. **20** Obboloomni hundinuu nagaa isinii dhaamu. Dhungoo qulqulluudhaan nagaa wal gaafadhaa. **21** Ani Phaawulos, xalayaa nagaa kana harkuma kootiin barreessa. **22** Namni Gooftaa hin jaallanne kam iyuu haa abaaramu.

2 Qorontos

1 Phaawulos isa fedhii Waaqaatiin ergamaa Kiristoos Yesuu ta'ee fi obboleessa keenya Xiimotewos irraa, **2** Abbaa keenya Waaqaa fi Yesuu Kiristoos Gooftaa irraa ayyaamii fi nagaan isiniif haa ta'u. **3** Waaqnii fi Abbaan Gooftaa keenya Yesuu Kiristoos, Abbaan araaraatii fi Waaqnii jajjabina hundaa haa eebbfifamu; **4** inni akka nu jajjabina Waaqa biraa arganne sanaan warra dhiphina adda keessa jiran jajjabeessuu dandeenyuf dhiphina keenya hunda keessatti nu jajjabeessa. **5** Akkuma nu dhiphina Kiristoos keessatti baay'ee hirmaannu, akkasuma immoo karaa Kiristoosiin jajjabinni nuu baay'ata. **6** Nu yoo dhiphanne jajjabinaa fi fayyina keessaniif ta'a; nu yoo jajjabanne jajjabina keessaniif ta'a; jajjabinni kunis kan isin yeroo dhiphina nu dhiphannu kana keessa dabartanitti obsaan dhaabchuudhaan argattanii dha. **7** Abdiin nu waa'ee keessaniif qabnu cimaan dha; isin akkuma dhiphina keenya keessatti hirmaattan amma immoo jajjabina keenya keessatti akka hirmaattan beeknatiit. **8** Yaa obboloota, isin waa'ee dhiphina biyya Asiyaatti nurra ga'ee akka wallaanta hin barbaannu. Hamma lubbuudhaan jiraachuuf illee abdii kutannutti dhiphinni baachuudhaaf humna keenya ol ta'e nurra ga'ee tureetii. **9** Dhubumaanuu murtiin du'a nutti dhaga amee turre. Kun garuu akka nu Waaqa warra du'an kaasutti malee ofii keenyatti hin amananeef ta'e. **10** Inni balaa du'a akkasii jalaa nu baaseera; nu baasas. Inni ittuma fufee akka nu baasu abdii keenya isa irra kaa'anneerra. **11** Akkuma isin kadhanna keessaniin nu gargaartan, ayyaana kadhanna namoota baay'etiiif deebii ta'ee nuu kennname sanaaf namoonni baay'een nuuf galateeffatu. **12** Egaa wanti nu ittiin of jajnu kanaa dha: Akka nu qulqullummaa fi amanamummaa Waaqa biraa argameen fooniin keessumattu hariiroo isin wajjin qabnuu jiraachaa turre yaadni garaa keenyaa dhugaa nuuf ba'a. Kanas akka ayyaana Waaqaatti goone malee akka ogummaa addunnyaati miti. **13** Nu waan isin dubbisuu yookaan hubachuu hin dandeeneye tokko illee isinii hin barreessinutii. Ani akka isin hamma dhumaatti hubattan nan abdadha; **14** innis akkuma isin gara tokko nu hubattan kana, akka guyaa Gooftaa Yesuuusitti akkuma nu isiniif of jajnu sana isinis nuun of jajjuu dandeessan guutummaatti hubattanii dha. **15** Anis sababiin waan kana amaneef akka isin ayyaana lammaffaa qabaattaniiif jedhee jalqabatti gara keessan dhufuu barbaade. **16** Ani yeroon Maqedooniyaha dhaqutti isin ilaaluu fi yeroon Maqedooniyadhaa deeb'i uttis gara keessan dhufee, akka isin yeroo ani Yihuudaa dhaqutti na ergitan barbaade. **17** Ani yeroon waan kana karoofadhatti akka salphaattin hojjedhee? Yookaan akka yaada fooniitti yeruma tokkotti, "Eeyyee, eeyyee" fi "Waawuu, waawuu" jechuufan karoora baafadhaa ree? **18** Akkuma Waaqnii amanamaa ta'e dubbiin nu isinitti dubbannu "Eeyyee" fi "Waawuu" miti. **19** Yesuu Kiristoos Ilmi Waaqaa inni nu jechuunis ani, Silwaanosis fi Xiimotewos isin gidduutti lallabne sun,

"Eeyyee" fi "Waawuu" hin tureetii; isa keessa "Eeyyeetu" jira. **20** Waadaawwan Waaqaa hundinuu Kiristoosiin "Eeyyedhaati". Kanaafuu nu karaa isaatiin ulfina Waaqaatiif "Ameen" jenna. **21** Egaa kan akka nu isin wajjin Kiristoositti jabaanee dhaabannu godhuu fi kan nu dibe Waaqa; **22** innis chaappaa nutti chaappesee, qabdi Hafuura Qulqulluu garaa keenya keessa kaa'e. **23** Ani garuu isin qu sachuudhaaf jecha Qorontositti hin deebine; anis akka inni dhugaa natti ba'uf Waaqa ofitti nan waama. **24** Nu gammachuu keessaniif isin wajjin hojjenma malee amantiin keessan irratti gootummaa hin qabnu; isin amantiin jabaattanii dhaabattanii.

2 Ani akkan lammata gaddaan gara keessan hin dhufne murteeffadheera. **2** Yoo ani isin gaddisiise, isinuma warra ani gaddisiisu sana malee eenyutu na gammachiisa ree? **3** Akkasitti barreessuun koo akka yommuu ani dhufutti namoonni na gammachiisu qaban na hin gaddisiisneefi. Akka gammachuu koo gammachuu hunda keessanii ta'e ani hunda keessan nan amana ture. **4** Ani dhiphina guddaa, yaaddoo garaatii fi imimmaan baay'eedhaan isinii barreesseeti; kunis jaalalli ani isinii qabu hammam guddaa akka ta'e akka beektaniiif malee isin gaddisiisuuf miti. **5** Eenyu iyuu yoo nama gaddisiise utuu dubbii ho'isuuf hin ta'in inni karaa tokko hunduma keessan gaddisiisuus isati malee na gaddisiisu isaa miti. **6** Nama akkanaa irratti adabbiin harki caalaan keessan abadban ni ga'a. **7** Qooda kanaa akka inni gadda guddaan hin liqimfameef dhiiifama isaaaf gochuu fi isa jajjabeessuutu isin irra jira. **8** Kanaafuu ani akka isin jaalala isaaaf qabdan cimsitan isinan kadhadha. **9** Anis akka isin waan hunda irratti ajajamtoota taatan mirkaneeffachuufin waan kana isinii barreesse. **10** Nama isin dhiifama gootaniif, anis dhiifama nan godha. Yoo wanti ani dhiifama godhe tokko iyuu jiraates ani isiniiif jedhee fuula Kiristoos duratti dhiifama godheera; **11** kunis akka Seexanni nu hin gowwoomsineefi. Nu mala isaa hin wallaallutii. **12** Yeroo ani wangeela Kiristoos lallabuuf Xiroo'as dhaqee Gooftaan balbala naa banetti, **13** waan ani obboleessa koo Tiitoo hin argatinifi, hafurri koo boqonmaa hin arganne. Kanaafuu ani nagaatti isaanii jedhee Maqedooniyatti darbe. **14** Waqa yeroo hunda akka nu Kiristoosiin mo'annoq qabaannu nu taasisee urgaa beekumsa isaa karaa keenyaan iddo hundatti facaasuuf galanni haa ta'u. **15** Nu warra fayyifamaa jiraniif fi warra baduutti jiran gidduutti Waaqaaf urgaa Kiristoos. **16** Nu isa tokkoof urgaa du'a ti; isa kaaniif immoo urgaa jireenyaa ti. Egaa eenyutu waan kanaaf ga'a ta'a? **17** Nu garuu akka namoota Waaqa biraa ergamaniitti Kiristoosiin fuula Waaqaa duratti garaa qulqulluudhaan dubbanna malee akka namoota hedduu kanneen bu'aa argachuuf jedhanii dubbii Waaqaa gurguratan sanaa miti.

3 Nu ammas of galateeffachuu jalqabnaa ree? Yookaan akka namoota tokko tokkoo xalayaa deeggarsaa gara keessanitti fiduu yookaan isin biraa argachuu nu barbaachisaa ree? **2** Xalayaan keenya kan namni hundinuu beekuu fi dubbisu kan garaa keenya keessatti barreeffame isinuma. **3** Isin akka xalayaan Kiristoos, bu'aa

tajaajila keenyaa taatan ifa; xalayaan kunis qalamiidhaan burjaajofna; garuu abdii hin kutannu; **9** ni ari'atamna, utuu hin ta'in Hafuura Waaqa jiraataatiin, gabatee garuu hin gatamnu; lafaan dha'amna, garuu hin badnu. dhagaa irratti utuu hin ta'in gabatee garaa namaa 10 Akka jireenyi Yesuus dhagna keenyaan mul'ifamuuf irratti kan barreeffamee dha. **4** Amantiin nu karaa Kiristoosiin fuula Waaqaa duratti qabnus kan akkanaa nu yeroo hunda du'a Yesuus dhagna keenyatti baannee ti. **5** Nu waan tokko illee ofii keenyaan hojjechuu foon keenya kan du'u keessaan mul'ifamuuf yeroo hunda dandeetii qabna jennee miti; dandeetii keenya garuu Yesuusif jennee du'atti dabarfamnee kennamnaati. Waaqa irraa dhufa. **6** Innis akka nu tajaajiltoota kakuu 12 Ega duuti nu keessatti hoijeta; jireenyi immoo haaraa taanuuuf dandeetii nuu kenneera; kakuun kunis isin keessatti hoijeta. **13** "Ani amaneera; kanaafis kan qubee utuu hin ta'in kan Hafuuraa ti; qubeen ni dubbadheera" jedhamee barreeffameera. Nu immoo ajeesa; Hafuurri garuu jireenyi kenna. **7** Erga tajaajilli du'a fide kan qubeedhaan dhagaa irratti qirixame sun sababii hafuura amantii sanaan ni amanna; kanaafis ni hamma Israa'eloomni sababii ulfina isaa kan irraa baaadu deemu sanaatiif xiyeeffatanii fuula Musee ilaaluu hin isaa duratti akka nu dhi'eessu ni beekna. **15** Ayyaanni dandeenyetti ulfinaan dhufee, **8** tajaajilli Hafuura namoota hedduu waliin ga'a jiru kun ulfina Waqaatiif immoo hammam caalaa ulfina haa qabaatuu ree! **9** Erga galata guutee dhangala'u akka fiduuf wannu kun hundi tajaajilli murtii namatti fidu ulfina qabaatee, tajaajilli bu'a keessaniif ta'e. **16** Kanaafuu nu abdii hin kutannu. qajeelummaa fidu immoo hammam caalaa ulfina haa Yoo namummaan keenya inni alaan mul'atu dhumaan qabaatu ree! **10** Wanni ulfina qabeessa ture sun yommuu deeme iyuu, namummaan keenya inni keessaa garuu ulfina caalu biratti ilaalamu amma ulfina hin qabuutii. guyuma guyyaan haaromfamaa deema. **17** Dhiphinni **11** Erga wanni yeroodhaaf jiraatu sun ulfinaan dhufee, ulfinni isa bara baaaran jiraatuu immoo hammam caalaa keenya inni salphaanii fi yeroodhaaf turu kun ulfina guddaa haa ta'u ree! **12** Kanaafuu nu abdii akkasii bara baaar kan waan hunda caalu nuuuf fida. (aiōnios g166) waan qabnuuf baay'ee ija jabaanna. **13** Nu warra akka Musee isa akka sabni Israa'el dhuma waan baaadaa deemu sanaa hin argineef jedhee haguuggiidhaan fuula isaa 18 Kanaafuu nu waan hin mul'anne ilaalla malee waan haguuggatee miti. **14** Yaadni isaanii garuu hadodeera; galata keessatti jiraannu kun diigame mana Waaqni ijaare, mana bara baaar isaan hamma har'aatti iyuu yommuu kakuu moofaa kan harka namaatiin hin ijaaramin samii irraa akka dubbisanitti haguuggiin sun isaan irraa hin fuudhamne. qabnu beekna. (aiōnios g166) **2** Hammasitti mana keenya Inni Kiristoos qofaan irraa fuudhamaati. **15** Hamma har'aatti illee yeroo isaan seera Musee dubbisaniitti haguuggiin yaada garaa isaanii ni haguuga. **16** Yeroo namni kam iyuu gara Gooftaatti deeb'i utti garuu kun diigame mana Waaqni ijaare, mana bara baaar haguuggiin sun irraa fuudhama. **17** Gooftaan Hafuura. jirenyaa akka liqimfamuuf mana keenya kan samii Iddoo Hafuurri Gooftaa jiru immoo bilisummaatu jira. irraa uffachuu malee akka uffanni nurraa baafamu hin **18** Nu warri utuu fuulli keenya hin haguugamin ulfina Gooftaa calaqqisnu hundi ulfina ittuma caalee guddachaa deemu kan Gooftaa Hafuura ta'e irraa dhufuu gara bifaa barbaanmuutii. **5** Kan kaayyoo kanaaf nu qopheesses isatti geeddaramaa jirra. Waqa isa Hafuura Qulqullu wabii waan dhufuu jiruu godheek akka qabdiitti nuu kenne sanaa dha. **6** Kanaaf nu yeroo hunda ija jabina qabna; hamma dhagna fooniitiin jirruti Gooftaa irraa fagoo akka jirru beekna. **7** Nu amantiidhaan jiraanna malee arguu miti. **8** Nu ija jirruti Gooftaa irraa fagoo akka jirru beekna. **7** Nu jiran jalaa haguugame illee warra baduutti jabina qabna; dhagna foonii kana irraa addaan baanee jirenyaa akka liqimfamuuf mana keenya kan samii Gooftaa wajjin jiraachuu filanna. **9** Kanaaf nu dhagna Gooftaa wajjin jiraachuu filanna. **9** Kanaaf nu dhagna fooniitiin jiraannus, dhagna foonii irraa fagaannus kaayyoon keenya Isa gammachiisuu dha. **10** Tokkoon tokkoon nammaa yeroo dhagna fooniitiin jiraachaa turetti akka hojji tolaa yookaan hamaa hojjeteef gattii isaa argatuuf hundi keenya barcuma murtii Kiristoos duratti dhi'aachuu qabnati. **11** Nu Gooftaa sodaachuu maal akka ta'e waan beeknuuf namoota amansiisuf yaalii qalbii isaanii jaamseera. (aiōn g165) **5** Nu akka Yesuus goona. Eenyummaan keenya Waaqa biratti beekamaa Kiristoos Gooftaa ta'e lallabna malee of hin lallabnu; nu dha; yaada garaa keessaniitifis beekamaa akka ta'e nan mataan keenya Yesuusif jennee tajaajiltoota keessan. abdadha. **12** Nu akka isin nuun boontaniif carraa isinii **6** Waqa, "Dukkana keessaa ifni haa ifu" jedhe kenuuf malee amma illee isin biratti of galateeffachuuf sun akka fuula Kiristoos irraa ifa beekumsa ulfina miti; kunis isin warra waan garaa keessa jiru caalaa Waaqaa nuu kennuuf ifa isaa garaa keenya keessatti waan ijatti mul'atuun boonaniif deebii kennuu akka ibseeraati. **7** Garuu akka humnii waan hunda caalu kun dandeessanii. **13** Nu yoo akka namoonni tokko tokko Waaqa irraa malee nu biraa hin dhufin argisiisuuf jedhan sana "qalbii dabarsine," Waaqaaf jennee ti; yoo nu badhaadhummaa kana qodaa suphee keessaa qabna. **8** Nu karaa hundaan ni dhiibamna; garuu hin caccabnu; ni

4 Kanaafuu nu araara Waqaatiin tajaajila kana waan qabnuuf abdii hin kutannu. **2** Nu waan dhoksaa ta'ee fi waan nama qaanessu dhiifneerra; namas hin gowwoomsinu; dubbi Waaqaas hin micciirru. Garuu dhugaa ifatti baafnee dubbachuudhaan fuula Waaqaa duratti qalbii nama hundumaatti of dhi'eessina. **3** Wangeelli keenya yoo haguugame illee warra baduutti jiran jalaa haguugame; **4** Waaqni addunyaana kanaa akka namoonni hin amanin ifa wangeela ulfina Kiristoos isaa fakkaatti Waaqaa ta'e sanaa arguu hin dandeenyef qalbii isaanii jaamseera. (aiōn g165) **5** Nu akka Yesuus Kiristoos Gooftaa ta'e lallabna malee of hin lallabnu; nu mataan keenya Yesuusif jennee tajaajiltoota keessan. **6** Waqa, "Dukkana keessaa ifni haa ifu" jedhe sun akka fuula Kiristoos irraa ifa beekumsa ulfina Waaqaa nuu kennuuf ifa isaa garaa keenya keessatti ibseeraati. **7** Garuu akka humnii waan hunda caalu kun Waaqa irraa malee nu biraa hin dhufin argisiisuuf nu badhaadhummaa kana qodaa suphee keessaa qabna. **8** Nu karaa hundaan ni dhiibamna; garuu hin caccabnu; ni

qalbii qabeyyii taane immoo isiniif jennee ti. **14** Jaalalli Kiristoos nu dirqisiisaati; sababiisaan waan namni tokko nama hundaaf du'eef namni hundi kan du'e ta'u isaa amansii famneerra. **15** Innis akka warri lubbuun jiran si'achi isa isaanifi jedhee du'ee du'a kaafame sanaaf malee akka ofii isaaniftiif hin jiraanneef nama hundumaaf du'e. **16** Kanaafuu nu ammaa jalqabnee nama tokko iyyuu akka ilaalcha fooniitti hin ilaallu. Yoo kanaan dura akka ilaalcha addunyaatti Kiristoosin ilaalaat turre iyyuu, si'achi akkas hin goonu. **17** Kanaafuu eenyu iyyuu yoo Kiristoositti jiraate inni uumama haaraan dha; wanni moofaan darbeera; kunoo wanni haaraan dhufeera. **18** Kun hundiuus Waqa Kiristoosiin ofitti nu araarsee fi tajaajilaaraaraa nuu kenne sana irraa dhuf; **19** kunis, Waqaqni cubbuu namootaa isaanitti lakkaa'uu dhiisuudhaan Kiristoosiin addunyaa ofitti araarsaa ture jechuu dha. Innis ergaa araaraa sana imaanaa nutti kenneera. **20** Kanaafuu nu bakka bu'ota Kiristoos; Waqaqni karaa keenyaan isin sossobata; nus akka isin Waqaqattaa araaramtaniif qooda Kiristoos taanee isin kadhanna. **21** Akka nu isumaan qajeelummaa Waqaqaa taanuu Waqaqni nuuf jedhee Kiristoos isa cubbuu hin qabne sana cubbuu godhe.

6 Egaanu warri Waqaq wajjin hojjennu, akka isin ayyana Waqaqaa akka waan gatii hin qabneetti hin fudhanne isin kadhanna. **2** Inni, "Ani yeroo fudhatama qabutti si dhaga'eera; guyyaay fayyinaattis si gargaareera" jedhaatti. Kunoo yeroon fudhatama qabu amma; guyyaan fayyinaas amma. **3** Nu akka tajaajili keenya hin tuffatamneef, karraa nama kamii irra iyyuu gufuu hin keenyu. **4** Qooda kanaa nu karaa hundaan akka tajaajiltoota Waqaqattii of dhi'eessina; obsa guddaadhaan, dhiphinaan, gidiraa fi yaaddoon, **5** garafamuun, mana hidhaatti galfamuun, jeequumsaan, hojii dadhabsiisaah hojjechuun, hirriba dhabuuun, beela'uun, **6** qulqullaa'ummaan, hubannaan, obsaa fi gara laafinaan, Hafuura Qulqulluu fi jaalala of tuulummaa hin qabneen, **7** dubbiidhugaafti fi humna Waqaatiini, mi'a waraanaa kan qajeelinaa harka mirgaatii fi harka bitaatti qabachuun, **8** ulfinaa fi salphinaan, maqaa baduu fi maqaa tolouun jiraanneerra; akkasumas utuu dhugaa qabeeyyii taanee jirruu, sobduu jedhamneerra; **9** beekamtoota turre; garuu akka warra hin beekaminiitti hedamne; nu du'aajirra; garuu kunoo ni jiraanna; ni tumamma; garuu hin ajjeefamu; **10** ni gaddina; garuu yeroo hunda ni gammanna; hiyyeyyii dha; garuu namoota hedduu sooromsina; homaa hin qabnu; garuu waan hunda qabna. **11** Yaa warra Qorontos, nu afaan guunnee isinitti dubbanneerra; garaan keenyas isiniif banamaa dha. **12** Isinitu garaa nu dhokfate malee nu garaa isin hin dhokfanne. **13** Ani waan isin ijoollee koo taataniitti isinitti dubbadha; isinis akkasuma garaa keessan bal'isaa nuu banaa. **14** Warra hin amanneen walitti hin camadaminaa. Qajeelummaa fi jal'inni maal wal irraa qabu? Yookaan ifni dukkana wajjin tokkummaa maalii qabu? **15** Kiristoosii fi Belhor gidduu walii galtee maaliit jira? Namni amanu tokko nama hin amanne wajjin maal wal irraa qabu? **16** Manni qulqullummaa Waqaqaa waaqota tolfaamoo wajjin walii

galtee maalii qaba? Nu mana qulqullummaa Waqaqaa jiraataa ti. Waaqnis akkana jedhee dubbateera; "Ani isaan wajjin nan jiraadha; isaan gidduuus nan deddeeb'i'a. Ani Waqaq isaanii nan ta'a; isaanis saba koo ni ta'u." **17** Kanaafuu, "Isaan keessaabaa'aa; isaan irraas gargar fo'amaa; jedha Gooftaan. Waan xuraa'aa hin tuqinaa, anis isinan simadha." **18** Amma illee, "Ani Abbaa isiniif nan ta'a; isinis ilmaanii fi intallan koo ni taatu; jedha Gooftaan Waan Hunda Danda'u."

7 Kanaafuu yaa jaallatamtoota, nu waan waadaawwan kanneen qabnuuf kottaa Waqaq sodaachaa qulqullina fiixaan baasuuudhaan waan foonii fi hafuura xureessu hundumaa irraa of qulqulleessinaa. **2** Isin garaa nuu bal'adhaa. Nu nama tokko illee hin yakkine; nama tokko illee amala hin balleessine; nama tokko illee gowwoomsinee waa irraa hin fudhanne. **3** Kana jechuun koos isinitti muruuf miti; nu isin wajjin du'u fi jiraachuu akka isin garaa keenya keessa jirtan ani duraan dursee himeeraatti. **4** Ani guddiseen isin amanadha; guddisees isiniin nan boona. Ani baay'ee jajjabeeffameera; rakkina keenya hunda keessatts gammachuun koo hamma hin qabu. **5** Yeroo Maqedooniyaa dhufnettiis nu qixa hundaan dhiphachaa turre malee foon keenya kun boqonnaa hin arganne; alaan lola, keessaan immoo sodaatu nurra ture. **6** Waqaqni warra gaddan jajjabeesu garuu dhufaa ti Tiiotootiinu jajjabees; **7** kun immoo isin isajajjabeesuu keessaniiniis malee dhufaafti isaa qofaan miti. Innis na yaaduu keessan, gadduu keessan, hinaaffaa isin naaf qabdan nutti himeera; kanaafuu ani hamma duraa caalaa gammadeera. **8** Ani yoon xalayaan kootiin isin gaddisiise illee waan kana gochuu kootiif hin gaabbu. Ani yoon gaabbe illee akka xalayaan sun isin gaddisiise nan hubadha; ta'uus isin gaddisiisun isaa yeruma gabaabaaf; **9** amma garuu sababii isin gadditanifi utuu hin ta'in sababii gaddi keessan gar qalbii jijjiirrachuuuti isin geesseef anii nan gammada. Isin akka fedhii Waqaqattii gadditanifi; kanaafuu isin karaa kamiin iyyuu nuun hin midhamne. **10** Gaddi akka fedhii Waqaqattii ta'u qalbii jijjiirrannaa gara fayyinaatti nama geessu fida malee gaabbbii hin fidu; gaddi akka fedhii addunyaafti ta'u garuu du'a fida. **11** Gaddi akka fedhii Waqaqattii ta'e kun tattaaffii akkamii, dandeettii falmachuukkamii, dheekkamsa akkamii, sodaa akkamii, namaa yaaduu akkamii, hinaaffaa qajeelaa akkamii, murtii qajeelaa akkamii isin keessatti akka uume mee ilaalal! Isin waan kana irratti karaa hundaan akka qulqulloota taatan mirkaneeffattaniirtu. **12** Kanaafuu ani isiniif barreessu iyyuu, isin fiula Waqaqaa duratti hammam akka nuuf of kennitan akka ofuma keessaniini argitanifi malee sababii namicha nama miidheetiif yookaan sababii namicha miidhameetiif miti. **13** Nuus kana hundaanuu ni jajjabanna. Jajjabina keenyatti dabalees keessumattuu Tiitoon gammaduu isaa arginee gammanneerra; hafuuri isaa isin hundaan haaromfameeraatti. **14** Ani isiniif isatti booneen ture; isinis na hin qaannessine. Garuu akkuma wanni nu isinitti himne sun hundi dhugaa ta'e, waa'ee keessan Tiitootti boonuu keenyas akkasuma dhugaa ta'uun isaa mirkanaa'eera. **15** Innis ajajamuu hunda keessanii akkasumas sodaa fi hollannaa isin ittiin

isa simattan sana yeroo yaadatutti jaalalli inni isiniif iraa qabuu kan duraa caalaa ni yaada. **23** Waa'ee Tiitoo qabu isa durii caalaa dabalamu. **16** Ani abdii guutuu isin irratti, inni garee koo kan na wajjin isin gidduu hojjetuu irraa qaba; kanaafuu nan gammada. dha; waa'ee obboloota keenyaa immoo isaan bakka

8 Yaa obboloota, waa'ee ayyaanaa Waqaani waldoota kiristaanaa Maqedooniyaatiif kennee isin akka beektan ni barbaanna. 2 Isaanis utuu dhiphina baay'een qoramutti jiranuu, baay'inni gammachuu isaanittii fi akka malee degueen isaanii arjummaa isaanii baay'iseera. 3 Ani akka issaan hamma dandeettii isaanii, dandeettii isaaqittii, alla falluu isaaqittii kusanyi. Huseen oo

isaanuiti olis fedhii isaanuitiin kennan dhugaa nian ba'atti. Isaan guutumaan guutuutti ofuma isaaniitiin **4** carraa qulqulloota tajaajiluu kana keessatti akka hirmaatan cimsanii nu kadhatan. **5** Isaan garuu duraan dursanii Gooftaaf, ergasii immoo fedhii Waaqaatiin nuuf of kennan malee akka nu eegne hin goone. **6** Kanaafuu Tiitoon akkuma duraan jalqabane sana hojii arjummaa kana gama keessaniin akka fiixaan baasuuf isa kadhanne. **7** Isin garuu akkuma waan hundaan jechuunis amantiin, dubbiin, beekumsaan, tattaaffii guutuu fi jaalala nuuf qabdaniin caaltan sana, kennaa arjummaa kaaniinis akka caaltan mirkaneessa. **8** Ani tattaaffii namoota kaaniitiin wal bira qabee jaallali keessan dhugaa ta'uus isaa qoruu barbaadeeti malee isin ajajaa hin jiru. **9** Isin ayyaana Gooftaa keenya Yesuus Kiristoos ni beektuutii; inni utuu sooreessa ta'ee jiruu akka isin hiyyummaa isaatiin sooromtaniif isiniif jedhee hiyyoome. **10** Waan kana irratti gorsi ani waa'ee waan hunda caalaa isiniif wayyuu irratti kennu kanna dha. Isin waggaan darbe kennuu qofaan utuu hin ta'in fedhii kennuu qabdaniin isanneen jalqabaa turtan. **11** Ammas fedhiin cimaani isin hojii sanaaf qabdan is fiixa baasuu keessaniin akka mirkanaa'uuf waanuma qabdaniin hojii sana fiixaan baasaa. **12** Erga fedhiin jiraate kennaa sun akkuma waan namni qabuutti fudhetamaa malee alkka waan nomni hin echaacatti miti.

Iudnataama maae akka waan namni nii qabneetti inti. **13** Fedhiin keenya akka isin rakkattanii warra kaanitti immoo toluuf utuu hin ta'in akka wal qixxummaa jiraatuuf. **14** Akka wanti issaan irraa hafu hir'ina keessan guutuuf, yeroo ammaa wanti isin irraa hafu hir'ina isaanii ni guuta. Yoos wal qixxummaan ni jiraata; **15** kunis akkuma, "Isa baay'ee walitti qabateef baay'een hin hafne; isa xinnoo walitti qabatettis wanni tokko iyuu hin hir'anne" jedhamee barreeffamee dha. **16** Waaqa yaaduma ani isiniif qabu garaa Tiitoo keessa kaa'e sana nan galateeffadha. **17** Tiitoon gorsa keenya fudhachuu qofaan utuu hin ta'in fedhii guddaan ofuma isaatin ka'ee gara keessan dhufaa jiraatii. **18** Nus obboleessa tajaajila wangeelaatiin waldoota kiristaanaa hundaan jajame sana isa wajjin ni ergina. **19** Kana malees inni hojji nu ulfina Gooftaatiif fedhii gaarii qabnu mul'isuuf hojjennu keessatti akka nu wajjin deemuuf waldoota kiristaanaatiin filataameera. **20** Nu kennaha arjummaa kana hojji irra oolchuu keessatti akka namni kam iyuu maqaa nu hin balleessine of eegganna. **21** Nu utuu fuula Gooftaa qofa duratti hin ta'in fiuula namootaa durattis waan qajeelaa hojjechuuf tattaaffanna. **22** Kana malees obboleessa keenya isa nu yeroo baay'ee waan hedduun qorree nama hisataa ta'uus isaa mirkaneeffanne sana isaan wajjin engineerra; innis waan amantii guddaa isin

irraa qabuuf kan duraa caalaa ni yaada. **23** Waa'ee Tiitoo irratti, inni garee koo kan na wajjin isin gidduu hojjetur dha; waa'ee obboloota keenyaa immoo isaan bakka bu'oota waldoota kiristaanaatii fi ulfina Kiristoos. **24** Kanaafuu akka walfoonni kiristaanaa arguu danda'anifi dhugaa jaalala keessaniitii fi sababii nu isiniin of jajnuuf namoota kanneenitti argisiisaa.

9 Waa'ee tajaajila qulqullootaaf kennamu kanaa isinii
barreessuu na hin barbaachisu. **2** Ani akka isin
gargaaruuf hinaaftan nan beekaati; anis, "Warri
Akaayaa bara darbee jalqabani gargaarsa kennuuf
qophaa'aniiru" jedhee namoota Maqedooniyaa biratti of
jajeen ture; fedhiin keessanis isaan keessaa namoota
baay'ee hojiif kakaaseera. **3** Egaa ani akkuman "Isaan
qophaa'aniiru" jedhee dubbadhe sanatti, akka isin
qophooftanii argamtaniiif malee waa'ee kanaatiif isinii
of jajuun keenya waan akkasumaan dubbatame akka
hin taane anि obboloota ergeera. **4** Yoo namoonti
Maqedooniyaa kam iyyuu na wajjin dhufanii akka isin
hin qophaa'in argan, nu warri akkas isin amaranne
iyyuu waa'ee keessan waan jennu dhabnee ni qaanoofa.
5 Kanaafuu akka obboloonni kunneen duraan dursanii
gara keessan dhufanii kennaa arjummaa kan isin waadaa
galtan sana qopheessaniifisaan gorsuun barbaachisaa
natti fakkate. Yoos kennaan sun akka dirqamaatti utuu
hin ta'in akka kennaa arjummaatti qopheeffama. **6** Waan
kana yaadadhaa: Namni harka isaa utuu hin guutin
facaasutu harka isaa hin guutin galfata; namni harka
isaa guutee facaasu immoo harka isaa guutee galfata.
7 Tokkoon tokkoon namaa utuu sassataan yookaan
dirqamaan hin ta'in waan kennuuf garaa keessatti
yaade haa kennu; Waaqni nama gammachuun kenuu
jaallataati. **8** Isin yeroo hundumaa waan hundumaa
waan isin barbaachisu hunda qabaattanii hojii gaarii
hundumaan akka guutamtaniiif Waqaani ayyaana hunda
isinii baay'isuu ni danda'a. **9** Kunis akkuma, "Inni
ni bittinneesse; hiyyeyyiif ni kenne; qajeelummaan
isaa bara baraan ni jiraata" jedhamee barreeffamee
dha. (aiōn g165) **10** Inni namicha facaasuu sanyii,
kan nyaatuuf immoo buddeena kennu sun isinis akka
facaafattaniiif sanyii isinii kenna; isinii baay'is; ija
qajeelummaa keessaniis ni baay'isa. **11** Isinis yeroo
hunda akka arjoontaniiif karaa hundaan ni sooromfamu;
arjummaan keessanis karaa keenyaan Waqaaf galata
fida. **12** Tajaajilli isin kennitan kun waan qulqullootaaf
barbaachisu guutuu qofa utuu hin ta'in, akka galanni
baay'een guutee Waqaaf irra dhangala'u taasisa. **13**
Sababii tajaajila isin ittiin of mirkaneesitan sanaatini,
wangeela Kiristoos lallabuun ajajamuun keessanii fi
arjummaan keessan kan isin isanii fi warra kaan
hundafaarjoontan sanaaf namoonni Waqaaf jajatu. **14**
Isaanis kadhanhaa isiniiif kadhathan keessatti sababii
ayyaana guddaa kan Waqaani isinii kenne sanaatifi isin
yaadu. **15** Kennaa isaa kan ibsamuu hin dandeenye
sanaaf galanni Waqaaf haat u!

10 Ani Phaawulos kan yeroon isin bira jiru "Ija laafessa" yeroon isin irraa fagaadhu immoo "Ija jabeessa" ta'e garraamummaa fi gara laafina Kiristoosiin

isinan kadhadhal **2** Ani yeroon gara keessan dhufutti akka isin ija jabina ani warra waan nu akka yaada fooniitti jiraannu se'an sana irratti nan qabaadha jedhee yaadu sana qabaadhu akka isin na hin goone isin kadhadha. **3** Nu yoo fooniin jiraanne iyuu akka yaada fooniitti hin lollu. **4** Mi'i waraanaa kan nu ittiin lollu kan da'annoos jigsuudhaaf humna Waqaqaa qabuudha malee mi'a waraanaa foonii miti. **5** Mormii fi of tuulummaa beekumsa Waqaqaa irratti ka'u hunda ni diigna; yaada hundas boojinee Kiristoo siif akka ajajamu ni goona. **6** Yommuu isin guutummaatti ajajamuu keessan raawwattanitti, nu immoo ajajamuu diduu hunda haaloo ba'uuf ni qophoofna. **7** Isin waanuma isinittti mul'atu qofa ilaaltu. Eenyu iyuu yoo kan Kiristoos ta'uua isatti amane akkuma inni kan Kiristoos ta'e, nus kan Kiristoos ta'uua keenya haa hubatu. **8** Ani taayitaa keenya kan Gooftaan akka ittiin isin dignuuf utuu hin ta'in akka ittiin isin ijaarruuf nuu kenne sanaan caalaatti yoon Boone iyuu itti hin qaana'u. **9** Ani waanen ergaa kootiin isin sodaachisu yaalu fakkaachuu hin barbaadu. **10** Namoonni tokko tokko, "Ergaan isaa ulfaataa fi cimaa dha; inni yeroo qaamaan argamutti garuu dadhabaa dha; dubbiin isaaas tuffatamaa dha" jedhu. **11** Warri akkasii akka wanni nu fagoo jiraannee barreessinuu fi wanni nu yeroo isaan wajjin jirruutti hojjennu tokkuma ta'e haa hubatan. **12** Nu warra of saadan tokko tokkotti of ramaduuf yookaan isaanii of qixxeessuu ifa hin jabaanmu. Isaan yeroo walii isaanittti of madaalanii fi walii isaanittti of qixxeessan hin hubatan. **13** Nu garuu hamma daangaa Waaqni nuu ramade kan isin bira ga'uutti malee daneetii keenyaa olitti of hin jajnu. **14** Nu waan wangeela Kiristoos lallabaa gara keessan dhufneef, akka waan isin bira hin ga'initti baay'ee hin hiixannuutii. **15** Nu hojji warra kaaniin hojjetameen baay'ee of hin jajnu. Akkuma amantiin keessan guddachaa deemuun akka iddoon hojji keenyaa kan isin gidduutti argamu akka malee babal'atu ni abdanna; **16** kunis akka nu hojji duraan durseer biyya nama bira keessatti hojjetameen uttu of hin jajin biyyoota isinii achi jiran keessatti wangeela lallabuu daneenyuu. **17** Garuu, "Namni boonu Gooftaadhaan haa boonu." **18** Nama Gooftaan galateessutu fudhatama argata malee namni of galateessu fudhatama hin argatuutii.

qabu; garuu beekumsa qaba. Kanas karaa hunda sirriitti isinii ibsineerra. **7** Wangeela Waqaqaa gatii malee isinittti lallabuudhaan akka isin ol ol jettaaniif ani gad of qabuun koo cubbuu turee? **8** Ani isin tajaajiluuf jedhee gargaarsa isaan irraa fudhachuudhaan waldoota kiristaanaa kaan saameera. **9** Ani yeroon isin bira turee fi yeroo waa na barbaachisetti eenyutti illee ba'aa hin taane; obboloonni Maqedooniyaa irraa dhufan waan na barbaachisutuun na gargaaraa turanii. Anis waanuma tokkoon illee akka ba'aa isinittti hin taaneef of eeggachaan ture; amma illee ittuma fufee ofin eeggadha. **10** Hamma dhugaan Kiristoos na keessa jirutti boonuu koo kana kutaailee biyya Akaaya keessatti eenyu iyuu na dhowwuu hin danda'u. **11** Maaliif? Ani waan isin hin jaallanneef moo? Isin jaallachuu koo Waaqni ni beek! **12** Warra waan ittiin boonaniin nuun qixxaachuuuf jedhanii carraa barbaaddatan carraa dhowwachuuuf ani waanam amma hojjedhu ittuma fufee nan hojjedha. **13** Namoonni akkanaa ergamotoobaa, hojjettoota nama gowwoomsan, warra ergamotoobaa Kiristoos fakkaachuuuf of geeddaranii dha. **14** Seexanni mataan isaa ergamaa ifaa fakkaachuuuf waan of geeddaruuf kun nama hin dinqu. **15** Egaa tajaajiltooni isaaas yoo tajaajiltoota qajeelummaa fakkaachuuuf of geeddarun kun waan nama dinqu miti. Dhummi isaanis akkuma hojji isaanii ta'a. **16** Ani ammas irra deebei'ee nan dubbadha: Namni tokko iyuu gowwaa na hin se'in. Isin yoo gowwaa na seetan ani xinnoo akkan boonuuf akkuma gowwaa tokkoottu na fudhadhaa. **17** Ani of amanadhee boonuu kana keessatti akka gowwaa tokkoottin dubbadha malee akka Gooftaan dubbatutti hin dubbadhu. **18** Waan namoonni hedduun akkuma yaada fooniitti boonanii, anis nan boona. **19** Isin ogeeyyi waan taatanii gammachuudhaan gowwootaaf obsitu! **20** Yoo eenyu iyuu isin garboomfate yookaan yoo isin irraa nyatee yookaan yoo faayidaa ofitiffi isinittti fayyadame yookaan yoo koore yookaan yoo isin kabale ni ohsituuutii. **21** Akka nu waan akkasii irratti dadhaboo turre ani qaana'aan dubbadha. Ani akka gowwaa tokkoottin dubbadha; waan namni kam iyuu ittiin of jajuu fi ija jabaatu sana anis ittiin of jajuu ija nan jabaan dha. **22** Isaan ibrootaa? Anis akkasuma. Isaan Israa'elootaa? Anis akkasuma. Isaan sanyii Abrahaamii? Anis akkasuma. **23** Isaan tajaajiltoota Kiristoosi? Ani akka nama qalbii dabarseettin dubbadhaatii anii nan

11 Ani gowwummaa koo ishee xinnoo naa obsitu jedheen abdadha; duraanuu naa obsitaniirtu. **2** Ani hinaaffaa Waaqatiin isiniif nan hinaafa. Ani akka durba tokkootti fuula isaa duratti isin dhi'eessuuf dhirsa tokko jechuunis Kiristoosif isin kaadhimeeraati. **3** Garuu akkuma bofti haxxummaa isaatiin Hewaarain gowwoomse sana yaadni keessanis akasuma dhugaa fi qulqullina ittiin Kiristoosif of kennitan sana irraa ni dogoggofama jedheen sodaadha. **4** Namni tokko gara keessan dhufee yoo Yesuus nu isinii lallabne malee Yesuus kan biraa isinii lallabe, yookaan Hafuura nu isinii lallabne malee hafuura kan biraa yoo fudhattan, yookaan wangeela nu isinii lallabne malee wangeela kan biraa yoo fudhattan ni obsitu. **5** Ani, "Ergamoota hangafoota" sanaa gaditti of hin ilaalu. **6** Ani dubbiitti leenjii hin caala. Ani caalchisee baay ee itti dhaabbeera, caalchisee yeroo baay'ee hidhameera; caalchisee akka malee garafameera; ammumaa ammas du'aaf saaxilameera. **24** Harka Yihuudootaattis si'a shan afurtama jechuu tokko hanquu garafameera. **25** Si'a sadii uleen dhaanameera; si'a tokko dhagaadhaan tumameera; si'a sadii doonniin na jalaa caccabeera; halkan tokkoo fi guyyaa tokko galaana keessa tureera; **26** ani uttuun wal irraa hin kutin deemsaa irra ture. Balaan lagaa, balaan saamtotaa, balaan saba kootii, balaan Namoota Ormaa, magaalaa keessatti balaan, gammoojji keessatti balaan, galaana irratii balaan, obboloota sobaa irraas balaan na mudatee ture. **27** Ani baay'ee hojjedhee bututeera; halkan baay'ee hirribaa dhabeera; beela'eera; dheeboodheera; yeroo baay'ee soomeera; dhaamodheera; daareeras. **28**

Kana hundumaa caalaa yaaddoo ani waldoota kiristaanaa hundumaaf qabutu guyya guyyaan natti ulfaata. **29** Eenyutu hin gufanne? Ani aaree hin gubadhuu ree? **30** Ani yoon of jajuu qabaadhe waan dadhabbi koo mul'isuun of nan jaja. **31** Waaqaa fi Abbaan Gooftaa Yesuus inni bara baaaran eebbfamu sun akka ani hin sobne ni beeka. (aīn g165) **32** Damaasqoo keessatti namichi mooticha Areexaa jalatti bulchaa biyyaa ture na qabsisuuf jedhee magaalaa namoota Damaasqoo eegsisaat ture. **33** Ani garuu foddaa dallas keessaan guiboodhaan gad buufamee harka isaa jalaa ba'e.

12 Yoo bu'aa qabaachuu baate iyyuu ani nan boona. Ani gara waan Gooftaan na argisiiseetti fi mul'ata isa biraan dhufeetti nan qajeela. **2** Namichi Kiristoositti jiru tokko waggaan kudha afur dura gara samii sadaffaatti ol fudhatamuu isaa nan beeka. Innis dhagna fooniitiin ta'uu fi ta'uu baachuu isaa Waaqatu beeka malee ani hin beeku. **3** Ani nama akkanaa nan beeka; dhagna fooniitiin ta'uu fi ta'uu baachuu isaa ani hin beeku; Waaqatu beeka; **4** innis gara jannataatti ol fudhatamee waan hin dubbatannee kan akka namni himuu hin eeyyammanne dhaga'e. **5** Ani wa'aee nama akkasiiif nan boona; garuu wa'aee dadhabbi kootii malee waa'ee ofii kootii hin boonu. **6** Ani waanan dhugaa dubbachaa jiruuf yoon boonuu filadhe iyyuu hin gowwoomuu. Garuu namni tokko iyyuu waan narratti arguu fi waan narraa dhaga'u caalaa akka wa'aee koo hin yaadneef ani waan akkasii irraa ofin quсадада; **7** akka ani mul'ata akka malee guddaa kanaan of hin tuulleef qoraattiin foon koo waraan tokko, ergamaan Seexanaa akka na dhiphisuuf naa kennname. **8** Wanni kun akka narraa fagaatuuf si'a sadii Gooftaa nan kadhadhe. **9** Inni garuu, "Ayyaanni koo si ga'a; humni koo dadhabbi keessatti guutuu ta'aati" naan jedhe. Kanaafuu humni Kiristoos akka narraa bogotuuf waa'ee dadhabbi kootii caalchisee gammaduudhaan akka malee nan boona. **10** Ani wa'aee Kiristoosiif jedhee dadhabbi keessatti, arrabsoo keessatti, gidiraa keessatti, ari'atama keessatti, rakkina keessatti gammaduun koo kanumaa. Yoos ani yeroon dadhabbutti nan jabaadhaati. **11** Ani of gowwoomseera; waan kanatti garuu isinitu na dhiibe. Ani yoon waanuma tokkotti illee hedamuu baadhe, waan "Ergamoota hangafoota" sanaa gad hin taaneef silaa isin naa dubbachuu qabdu turtan. **12** Mallattoowwan ergamaa dhugaa tokko jechuunis mallattoon, hojiin dinqiitii fi raajiin isin gidduutti obsa guddaadhaan hoijetamaniiru. **13** Ani utuu ba'aa isinitti hin ta'in hafuu kootii alatti wanti isin itti waldoota kiristaanaa kaanii gad taatan maali? Yakka kana naa dhiisa! **14** Ani si'a sadaffaaf gara keessan dhufuuf qophaa'eera; ani isinuma malee qabeenya keessan waan hin barbaanneef ba'aa isinitti hin ta'u. Warratu ijoollee isaaniitiif qabeenya kuusuu qaba malee ijoolleen warra isaaniitiif kuusuu hin qaban. **15** Ani waanan qabu hunda gammachuun isiniif nan kenna; ofii koo illee isinii nan kenna. Sababii ani baay'isee isin jaalladhuuf isin immoo xinneesitanii na jaallattuu ree? **16** Haa ta'uu malee ani ba'aa isinitti

hin taane. Ani garuu waanan abshaala ta'eef malaan isin qabat. **17** Ani namoota isinitti erge keessaa karaa isaa tokkootiin illee waa isin irraa nyaadheeraa? **18** Ani akka Tiitoon gara keessan dhufuuf isa kadhadhe; obboleessa tokkos isaa wajjin ergeera. Tiitoon waa isin irraa nyaateeraa? Nu hafuura tokkoon, karuma tokko irra deddeeb'i'aa hin turree? **19** Isin waan nu hamma ammaatti fuula keessan duratti ofii keenyaaf falmanuu seetanii? Nu akka warra Kiristoositti jiraatanii fuula Waqaqa duratti dubbanna; yaa michoota, waan kana hunda hoijechuun keenya isinuma jajabeesuuf. **20** Yeroo ani gara keessan dhufutti isin akka ani fedhu taatanii hin argantam ta'a. Yookaan ani akka isin feetan ta'e hin argamu ta'a jedheen sodaadhaati. Wal loluun, hinaaffaan, aariin boba'uun, wal qooduun, maqaanama balleessuu, hamiiin, of tuulummaanii fi jeequmsi isin gidduu jiraata jedheen sodaadha. **21** Yeroo ani deebi'ee gara keessan dhufutti Waaqni koo fuula keessan duratti gad na deebisa; anis waa'ee namoota baay'ee kanneen kanaan dura cubbuu hoijetanii fi xuraa'ummaa irraa, halalummaa fi jirenya gad dhiisii hamaa irraa hin deebi'iniif nan gadda jedheen sodaadha.

13 Ani kanaan walitti si'a sadaffaa gara keessan dhufuu koo ti. "Dubbii hundinuu dhuga baatota lamaan yookaan sadii mirkanoeffamuu qaba." **2** Ani duraanuu yommuun si'a lammaffaa isin bira turetti isin akeekkachiiseera. Amma illee fagoo taa'ee isuma irra nan deebi'a; ani yeroon deebi'ee dhufutti warra kanaan dura cubbuu hoijetanii fi ta'u warra kaan hundaaf garaa hin laafu; **3** kunis isin akka Kiristoos karaa kootii dubbatu ragaa waan barbaaddaniif. Inni isin gidduutti cimaadha malee waa'ee keessan irratti dadhabaa miti. **4** Inni dadhabbiidhaan fannifamu iyyuu, humna Waaqatiin garuu ni jiraata. Nus akkasuu isatti dadhabdoota; ta'u isin tajaajljuuf humna Waaqatiin isaa wajjin ni jiraanna. **5** Isin amantiidhaan jiraachuu fi jiraachuu baachuu keessan beekuuf of qoraa; of ilalaas. Dhugumaan isin yoo qormaaticha kuftan malee akka Yesuus Kiristoos isin keessa jiru hin beektanii? **6** Anis akka nu qormaaticha hin kufin isin akka hubattan nan amana. **7** Nu ammas akka isin waan hamaa tokko illee hin hoijenneef Waaqa kadhanna. Kunis nu yoo waan qormataa kufne fakkaanne illee akka isin waan qajeebla hoijettanii malee akka namoonni qormaaticha keessatti cimnee dhaabachuu keenya arganii miti. **8** Nu dhugaa hoijenna malee, dhugaa mormuudhaan homaa hoijechuu hin daneenyutii. **9** Yommuu nu dadhabnee isin immoo jabaattanii ni gammanna; kadhannaan keenyas akka isin warra hir'ina hin qabne taatanii. **10** Wanni ani yeroon fagoo jirutti barreessuu kanaa dha; kunis akka ani yeroon gara keessan dhufutti taayitaa Gooftaan akka ani ittiin isin diiguuf utuu hin ta'in, akka ani ittiin isin ijaaruuf naa kennetti fayyadamee isinitti hin jabaanneef. **11** Egaa yaa obboloota nagaatti. Haaromfamaa; wal jajabeesaa; yaada tokko qabaadhaa; nagaadhaan jiraadhaa. Waaqni jaalalaati fi nagaa isin wajjin ni ta'a. **12** Dhungoo qulqulluudhaan nagaa wal gaafadhaa. **13** Sabni Waaqaa hundinuu nagaa isinii dhaamu. **14** Ayyaanni Gooftaa Yesuus Kiristoos,

jaalalli Waaqaa, tokkummaan Hafuura Qulqulluus hunda
keessan wajjin haa ta'u.

Galaatiyaa

1 Phaaawulos ergamticha isa utuu namoota biraa yookaan namaan hin ta'in garuu Yesuus Kiristoosii fi Waaqa Abbaa Isa Yesuusin warra du'an keessaa kaaseen ergamee fi **2** obboloota na wajjin jiran hundumada irraa, **3** Abbaa keenya Waaqaa fi Yesuus Kiristoos Gooftaa irraa ayyaannii fi nagaan isiniif haa ta'u; **4** inni akka fedhii Abbaa keenya fi Waaqa keenyaatti bara hamaa kana jalaa nu oolchuuf jedhee cubbuu keeryaaf of kenne; (**aīōn g165**) **5** ulfinni bara baraa hamma bara baraatti isaa haa ta'u. Ameen. (**aīōn g165**) **6** Akkana ariifattanii isa karaa ayyaana Kiristoosiin isin waame sana dhiisuudhaan wangeela biraa duukaa bu'un keessan baay'ee na dinqeera; **7** wangeelli biraa illee hin jiru. Garuu namoonni isin dogoggorsanii wangeela Kiristoos jal'isuu yaalan tokko tokko jiru. **8** Nus taanaan yookaan yoo ergamaan Waaqa samii irraa dhufe tokko wangeela nu kanaan dura isinittti lallabne sana irraa adda ta'e isinitti lallabe, inni bara baraa haa abaaramu! **9** Akkuma nu kanaan dura jenne ani ammas irra deebi'ee nan dubbadha; yoo eenyu iyyuu wangeela isin kanaan dura fudhattan sana irraa adda ta'e isinitti lallabe inni abaaramaa haa ta'u! **10** Ani amma nama biratti moo Waaqa biratti fudhatama argachuu yaalaan jira? Yookaan nama gammachiisuu nan yaalaa? Ani utuun hamma ammaatti nama gammachiisuu yaalee silaa tajaajilaan Kiristoos hin ta'u ture. **11** Yaa obbolota, wangeelli ani lallabe sun nama irraa akka hin dhufin isin akka beektan nan barbaada. **12** Ani wangeelicha mul'ataan Yesuus Kiristoos irraa fudhadhe malee nama tokko irraa illee hin fudhanne; yookaan namni na hin barsiifne. **13** Akka ani yeroon amantii Yihuudootaa duukaa bu'aa turetti waldaa kiristaanaa Waaqaa akka malee ari'achaa fi balleessuuufs yaalaa ture dhageessaniirtu. **14** Ani amantii Yihuudootaa tiin warra saba koo keessaa hiriyoota koo ta'an baay'ee nan caala ture; duudhaa abbootii kootiifis akka malee nan hinaaqa ture. **15** Garuu yommuu Waaqni gadameessa haadha kootii jalqabee na filatee fi ayyaana isatiini na waame sun, **16** akka ani Namoota Ormaa giddutti waa'ee Ilma isaa lallabuuf isa natti mul'isuu jaallatetti ani nama tokkoon iyyuu hin mari'anne. **17** Ani warra anaan dura ergamoota turan arguuf Yerusaalemitti ol hin baane; garuu yeruma sana biyya Arabaan dhaqe. Ergasiis Damaasqoottin deebi'e. **18** Ergasiis anis wagga sadii booddee Keefaan wal baruuuf jedhee Yerusaalemitti ol ba'e; guyyaa kudha shanis isa biran ture. **19** Ani garuu Yaaqob obboleessa Gooftaa malee ergamoota kaan keessaa tokko illee hin argine. **20** Wanti ani isinii barreessu akka soba hin ta'in kunoo fuula Waaqa duratti isiniifin mirkaneessa. **21** Ergasiis ani gara Sooriyya fi biyya Kiilqiyaan dhaqe. **22** Waldoonni Kiristaanaa Yihuudaa kanneen Kiristoositti jiranis fuula koo arganii hin beekan. **23** Isaanis oduu, "Namichi duraan nu ari'achaa ture sun amma immoo amantiidhuma dur balleessuuufs yaalaa ture sana lallabaa jira" jedhu qofa dhaga'an. **24** Isaanis sababii kootiif Waaqaaf ulfina kennan.

2 Ani wagga kudha afur booddee deebi'ee Yerusaalemitti ol ba'e; ani yeroo kana Barnaabaas wajjinin ture. Tiitoo illee of duukaa fudhadhee dhaqe. **2** Ani mul'ataanin ol ba'e; wangeela Namoota Ormaa giddutti lallabus isaaniif nan ibse. Kanas akka fiigichi koo kan duraa, kan ammaas akkasumaan hin hafne waan sodaadheef kophatti warra dura bu'oota fakkaatanittin hime. **3** Garuu Tiitoon inni ana wajjin ture iyyuu utuma nama Girriik ta'ee jiruu akka dhagna qabatu hin dirqisiifamne. **4** Kunis sababii obboloota sobaa tokko tokko bilisummaa nu karaa Kiristoos Yesuusiin arganne basaasuu fi nu garboomfachuuf dhokatanii nu gidduu galanifi ta'e. **5** Nus akka dhugaan wangeela isin bira jiraatuuf jennnee battala tokkoof illee isaa niifin hin ajajamne. **6** Waa'een warra gurguddaa fakkaatan sanaa yoo isaan waanuma fedhan ta'an iyyuu anaaf homaa miti; Waaqni fuula namaa ilaalee nama wal hin caalchisu; namoonni kunneen ergaa koo irratti waan tokko hin dabable. **7** Karaa kaaniin immoo isaanakkuma Phexros warra dhagna qabatanitti wangeela lallabuuf imaanaan itti kennname sana, anis akka warra dhagna hin qabannetti wangeela lallabuuf imaanaan natti kennname argan. **8** Waaqni akka Phexros ergamaa ta'ee warra dhagna qabatan tajaajilu hoijete sun akka anis ergamaa ta'ee Namoota Ormaa tajaajilu hoijeteeraati. **9** Yaaqoob, Keefaa fi Yohannis warri akka "Utubaatti" ilaalamun sun yommuu ayyaana naa kennname hubatanitti anaa fi Barnaabaasiif harka mirgaa kan tokkummaa kennnaii akka nu gara Namoota Ormaa deemnu, isaan immoo akka gara warra dhagna qabatanii dhaqan walii galan. **10** Wanni isaan nu kadhatanis akka nu hiyyeyyii yaadannu qofa ture; kun immoo waanuma ani gochuuf hawwaa turee dha. **11** Keefaa waan dogoggoree tureef yeroo inni Anxookiyyaa dhufetti ani ifattin isaan morme. **12** Utuu jarri tokko Yaaqob biraa hin dhufin dura inni Namoota Ormaa wajjin nyaachaa ture. Yommuu isaan achi ga'anitti garuu waan garee warra dhagna qabatanii sodaateef dugda duubatti deebi'ee Namoota Ormaa irraa gargar ba'e. **13** Yihuudoonni kaanis itti fakkeessummaa isaa duukaa bu'an; Barnaabaas iyyuu itti fakkeessummaa isaa niittii dogoggorfamee ture. **14** Anis yommuu akka isaan daandii dhugaa wangeelaan irra hin deemne argetti hunda isaanii duratti Keefaanakkana jedhe; "Ati Yihuudii dha; garuu utuu akka Yihuudiitti hin ta'in akka Nama Ormaatti jiraatta; yos ati akkamitti akka Namoonni Ormaa bartee Yihuudootaa duukaa bu'an dirqisiifta ree?" **15** "Nu dhalootaan Yihuudootaa malee Namoota Ormaa cubbamoota miti; **16** namni Yesuus Kiristoositti amanuu malee akka seera eeguun qajeelaa hin taasifamne beekna. Kanaafuu seera eeguudhaan utuu hin ta'in amantii Kiristoos irratti qabnuun qajeeltota akka taanuu Kiristoos Yesuusitti amanneerra; eenyu iyyuu seera eeguudhaan qajeelaa hin ta'utii. **17** "Egaa nu utuu karaa Kiristoosiin qajeeltota taasifamuu barbaanmuu nu mataan keenya iyyuu cubbamoota taanee yoo argamnee Kiristoos tajaajilaan cubbuuti jechuudhaa ree? Kun gonkumaa akkas miti!" **18** Ani yoon waanan diige deebisee ijaare akkan seera cabstuu ta'en mirkaneessa. **19** "Ani akkan Waaqaaf jiraadhuuf, karaa seeraatiin

seeraaf du'eeraati. **20** Ani Kiristoos wajjin fannifameera; si'achi Kiristoositu na keessa jiraata malee kan jiraatu ana miti. Ani jirenya amma fooniin jiraadhu kana amantii Ilma Waqaqa isa na jaallatee naaf jedhee of kennetti qabuun nan jiraadha. **21** Ani ayyaana Waqaqa gatii hin dhabsiis; utuu qajeelummaan karaa seeraatiin argamee Kiristoos akkanumaan du'e jechuu dha kaal!"

3 Yaa warra Galatiyaa gowwoota! Enyetu falfala isinitti hojjete? Yesuus Kiristoos akka waan ijuma keessan duratti fannifameetti mul'ifamee hin turree? **2** Ani waan tokko qofa isin irraa barachuu nan barbaada: Isin seera eeguun moo waan dhageessan amanuun Hafuura Qulqullu argattan? **3** Isin akkas gowwaadhaa? Hafuura Qulqulluudhaan jalqabdani amma immoo fooniin fixxuu ree? **4** Kun dhugumaan iyyuu waan hin fayyadne taanaan isin waanuma hin fayyadneef hammana dhiphattanii ree? **5** Wanni Waqaqi Hafuura isaa isinii kennee hojji dingqi gidduu keessanitti hojjetuuf sababii isin seera eegdaniif moo sababii isin waan dhageessan amantaniif? **6** Akkasumas Abrahaam, "Waqa amane; kunis qajeelummaatti lakkaa'ameef." **7** Kanaafuu warri amanan ijoolee Abrahaam akka ta'an hubadhaa. **8** Katabbiin Qulqulluun akka Waqaqi amantii Namoota Ormaa qajeeltota taasisu duraan dursee argee, "Sabni hundinuu karaa keetiin eebbfiman" jedhee duraan dursee Abrahaamitti wangeela lallabe. **9** Kanaaf warri amantii qaban, Abrahaam nama amantii sana wajjin eebbfaman. **10** Warri seera eeguu isaanii abdatan hundinuu abaarsa jala jiru; "Namni waan Kitaaba Seeraa keessatti barreffame hundaaf itti fufee hin ajajamnie kam iyyuu abaaramaa dha" jedhamee barreffameeraati. **11** Waan, "Namni qajeelaan amantiidhaan jiraatuuf" akka enyu iyyuu fuula Waqaqa duratti seeraan qajeelaa hin taasifamne ifa. **12** Seerri amantii irratti hin hundeefamne; inni garuu, "Namni waan seerri ajaju godhu ittiin jiraata" jedha. **13** Waan, "Namni muka irratti fannifamu kam iyyuu abaaramaa dha" jedhamee barreffameef, Kiristoos nuuf jedhee abaarsa ta'uudhaan abaarsa seeraa irraa nu fure. **14** Inni akka nu amantii Hafuura Qulqullu waadaa kennname sana argannuuf, akka eebbi Abrahaamiif kennname sun karaa Kiristoos Yesuusiin gara Namoota Ormaa dhufuuf nu fure. **15** Yaa obboloota, ani akka namaattin dubbadha. Kakuun namaa iyyuu erga yeroo tokko mirkaneeffamee booddee enyu iyyuu hin tuffatu yookaan itti hin dabalu. **16** Egaa Abrahaamii fi sanyii isaatifi waadaan galameera. Katabbiin Qulqulluun, akka waan nama hedduu dubbatameetti, "Sanyiwwan" hin jedhu; garuu akka waan nama tokkoof dubbatameetti, "Sanyii keetifi" jedha; innis Kiristoos. **17** Wanni ani jedhus kana: Seerri wagga 430 booddee dhufe sun kakuu Waqaqi duraan dursee gale diigee akkasiin waadaa sana hin balleessu. **18** Dhaalli utuu karaa seeraatiin ta ee si'achi waadaadhaan hin ta'u ture; Waqaqi garuu ayyaanaa isatiin waadaadhaan Abrahaamiif dhaala kenne. **19** Yoos seerri maaliif kennnamee ree? Seerri sababii yakka hamma Sanyiin waadaan kennnamef sun dhufutti tureetiif kennname. Seerri sunis karaa ergamootaatiin harka

araarsaa gidduu galeessa tokkootiin hojji irra oolfame. **20** Ta'us araarsaan gidduu galeessi tokko garee tokko qofaa hin dhaabatu; Waqaqi garuu tokkichuma. **21** Kanaafuu seerri waadaa Waqaatiin mormaa ree? Gonkumaa akkas mitil Utuu seerri jirenya kennuu danda'u kennamee jiraatee silaa qajeelummaan dhugumaan seeraan argama tureeti. **22** Katabbiin Qulqulluun garuu akka wanni karaa

Yesuus Kiristoosittti amanuutiin waadaa galame sun warra amananiif kennamuuf waan hundumaa cubbuu akka hidhamaa godhe labsa. **23** Utuu amantiin hin dhufiini dura hamma amantii mul'ifamuti seera jalatti hidhamne nutti cufamee turre. **24** Kanaafuu akka nu amantiin qajeeltota taasifamuuf Kiristoosittti nu geessuuf seerri guddiftuu keenya ture. **25** Amma garuu waan amantiin dhufuef nu si'achi guddiftuu jala hin jiraannu. **26** Hundu keessan amantii Kiristoos Yesuusittti qabdaniin ijoolee Waqaqa ti; **27** isin warri Kiristoosittti cuuphoon tan hundi Kiristoosin uffattaniirtutuif. **28** Yihuudii yookaan Giriik, garba yookaan birmaduu, dhiira yookaan dubartii jechuun hin jiru; hundi keessan Kiristoos Yesuusiin tokkumaati. **29** Erga kan Kiristoos taatanii yoos isin sanyii Abrahaam; akka waadaattis dhaaltota.

4 Wanni ani jedhu kana; dhaaltuu yoo qabeenyi hundi kan isaa ta'e iyyuu inni hamma daa'ima ta'ee jirutti garba irraa adda miti. **2** Inni hamma guyyaan abbaan isaa murteesse sun ga'utti warra isa eeganii fi warra isa guddisan jala jira. **3** Nus akkasuma bara daa'imman turretti garbummaa sirna addunyaa jala turre. **4** Yommuu yeroon murteeffame sun ga'etti garuu Waqaqi Ilma isaa isaa dubartii irraa dhalate, kan seera jalatti dhalate sana erge; **5** kunis akka nu mirga ilmummaa argannuuf warra seera jala jiran furuuf. **6** Sababii isin ilmaan taatanifiis Waqaqi Hafuura Ilma isaa kan, "Aabbaa, yaa Abbaa" jedhee waamu sana gara keessa garaa keenyaatti erge. **7** Kanaaf ati si'achi ilma malee garba miti; erga ilma taatee immoo Waqaqi dhaaltuu si taasiseera. **8** Isin utuu Waqaqaa hin beekiniin dura, waaqota uumamaa isaanitiin waaqota hin ta'iniif garboomtanii turtan. **9** Amma garuu isin erga Waqaqaa beektanii, keessumattuu erga Waqaqaa biratti beekamtanii booddee akkamitti gara sirnoota dadhaboo fi sirnoota faayidaa hin qabneetti deebitu ree? Isin ammas isaanifi garboomuu barbaadduu? **10** Isin guyyoota, ji'oota, waqtilee fi waggoota addaa kabajju! **11** Ani akkasumaan isinitti dadhabe jedheen isinifi sodaadha. **12** Yaa obboloota, akkuma ani isin fakkaadhe, isinisi akka na fakkattan isin kadhadha. Isin balleessaa tokko illee natti hin hojenne. **13** Yeroo jalqabaatti akka anii sababii dhukkubaatiin wangeela isinitti lallabe ni beektu; **14** yoo dhukkubni koo qoramsa isinitti ta'e iyyuu, isin akka waan ani ergamaa Waqaqa ta'eetti, akka waan ani Kiristoos Yesuus matuma isaa ta'eetti na simattan malee na hin tuffanne yookaan na hin balfine. **15** Eebbi keessan sun hundi eessa jira? Utuu danda'amee ija keessan illee akka of keessaa baftanii naa kennuu fedhii keessan ture ani dhugaa ba'uun nan danda'a. **16** Egaa ani waan dhugaa isinitti himeef diina keessan ta'e ree? **17** Namoonni sun ofitti isin deebisuuif hinaafu; garuu waan gaariif miti. Isaan akka isin isaanifi

hinaaftaniif nurraa gargar isin baasuu barbaadu. **18** jiraadhee ani amma iyuu maaliifin ari'atama ree? Yeroo ani isin bira jiru qofa utuu hin ta'in yeroo Yoo akkas ta'ee immoo fannoongufuu ta'uun isaa ni hundumaa kaayyoo gaariif hinaaffaa qabaachuu gaarii dha. **19** Yaa ijoollee ko, ani hamma Kiristoos isin keessatti mul'atutti ammas isiniif jedhee nan ciniinsifadha; **20** ani waa'ee keessaniiif waan shakkii keessa jiruuf utuu isin biratti argamee sagalee koo geeddaradhee akkam mee natti himaa; isin waan seerri jedhu hin dhageenye? **21** Warri seera jala jiraachuu barbaaddan **22** "Abrahaam ilmaan lama qaba ture; tokko dubartii garbittii irraa, kaan immoo dubartii birmaduu irraa dhalate" jedhamee barreeffameeraati. **23** Ilmi isaa jiraadhaa; yoos hawwii foonii hin guuttaniiit" jedha. inni dubartii garbittii irraa dhalate akka fedhii fooniitti **24** Kunis akka fakkeenyaaatti hojjeneef wal mormu. **18** Isin garuu Hafuuraan yoo fudhatamuun danda'a; dubartoonni kunneen kakuwwan lamaan argisiisu. Kakuun tokko kan Tulluu Siinaa keessaa ti; isheenis magaalaa Yerusaalem ishee yeroo ammaatti fakkeeffanti; magalaan kun ijoollee ishee wajjin garbummaaf ijoollee horti; isheenis Aggaar. **25** Egaa Aggaar akka Tulluu Siinaa isa biyya Arabaa atis kan ciniisfattee hin beekeen guddisiiiti ililchi; ijoollee dubartii dhirsaa qabduu caalaa, ijoolleen dubartii gatamtee ni baay'atu." **26** Yaa obboloota, isinis akkuma Yisihaaq ijoollee waadaa ti. **27** Akkana jedhamee barreeffameeraati: "Yaa dubartii dhabduu kan ijoollee tokko illee hin da'in ati gammadi; atis kan ciniisfattee hin beekeen guddisiiiti ililchi; ijoollee dubartii dhirsaa qabduu caalaa, ijoolleen dubartii gatamtee ni baay'atu." **28** Yaa obboloota, nu ilmaan dubartii birmaduu sanaati malee ilmaan garbittii miti.

5 Akka bilisummaan jiraannuuf Kiristoos bilisa nu baase. Kanaafuu jabaadhaa dhaabahdaa! Deebitanii waanjoo garbummaatiin hin qabaminaa. **2** Kunoo, dhagna yoo qabattan Kiristoos waan tokko akka isin hin fayyadne ani Phaaawulos isinntii nan hima. **3** Namni dhagna qabatu hundinuu akka giutummaatti seera eeguun dirqamaa isaa ta'e ani amma illee nan mirkanessaaf. **4** Isin warri seeraan qajeeltota taasifamuu barbaaddan Kiristoos irraa gargar baataniirtu; ayyaana irraas kuftaniirtu. **5** Nu garuu qajeelummaa abdannu sana karaa Hafuuraatiin hawwiidhaan amantiin eegganna. **6** Kiristoos Yesusitti jiraannaan dhagna qabachuun yookaan qabachuu baachuu faayidaa tokko illee hin qabuutii. Wanni gatii qabu amanti jaalalaan of mul'isu qofa. **7** Isin fiigicha gaarii fiigaa turtaan. Eenyutu gufuu isintii ta'ee dhugaadhaaf ajajamuun isin dhownwe ree? **8** Sossoobiin akkasiis isin waame sana biraa hin dhufu. **9** "Raacitiin xinnoon bukoo guutuu ni bukeessa." **10** Ani akka isin yaada biraa hin qabaanne karaa Gooftaatiin isin amanadha. Abbaa fedhe illee obboloota, ani amma iyuu yoon dhagna qabaa lallabaa

hafa ture! **12** Warri isin jeeqan sun dhagna qabachuu qofa utuu hin ta'in utuu of irraa muranii iyuu nan hawwa! **13** Yaa obboloota ko, isin akka bilisa taataniif waamamtan. Jaalaalan wal tajaajilaa maledilisummaa keessan fedhii foonii guutuuf hin oolchinaa. **14** Seerri guutuun ajaja tokkicha, "Ollaa kee akka ofii keetiitti jaalladhu" jedhuun xumurameeraati. **15** Garuu isin yoo wal ciniinu fi wal nyaachuutti fuftan akka wal hin balleessineef of eeggadhaa. **16** Kanaafuu ani, "Hafuuraan dhalate" jedhamee barreeffameeraati. **17** Foon Hafuuraan ni mormaati; Hafuurris fooniitti morma. Isaan akka isin waan hojjechuu barbaaddin hin akka waadaatti dhalate. **18** Isin garuu Hafuuraan yoo fudhatamuun danda'a; dubartoonni kunneen kakuwwan lamaan argisiisu. Kakuun tokko kan Tulluu Siinaa jirenya gad dhiisi, **20** waaqota tolfamoo waqaaffachuu falfala hojjechuu, jibba, aarii, hinaaffaa, dheekkamsa, ofittummaa, wal loluu, gargar ba'u, **21** weennoo, machii, addaggummaa fi kanneen kana fakkaatan. Ani akkuman kanaan dura godhe sana akka warri waan akkanaa hojjetan mootummaa Waqaqa hin dhaalle isinin akekakchiisa. **22** Jji Hafuuraa garuu jaalala, gammachuu, naga, obsa, arjummaa, gaarummaa, amanumummaa, **23** garraumummaa fi of qabuu dha. Seerri waan akkanaa mormus hin jiru. **24** Warri kan Kiristoos Yesus ta'an immoo foon fedhii isaaftii fi hawwii isaa wajjin fannisaniiru. **25** Nu erga Hafuuraan jiraannee kottaa Hafuuraan haa deddeebinu. **26** Kottaa of hin tuulluu; wal hin aarsinuu; walittis hin hinaafnuu.

6 Yaa obboloota, yoo namni tokko cubbuu keessa seene, isin warri hafuuraan jiraattan garraumummaan isa deebisuu qabdu. Garuu atis akka hin qoramneef of eeggadhu. **2** Isin ba'aa walii baadhaa; akkasiin isin seera Kiristoos ni eegdu. **3** Namni tokko utuu waan tokko iyyuu hin ta'in, waan waa tokko ta'e yoo of se'e, inni of gowwoomsa. **4** Tokkoon tokkoon namaa hojji mataa isaa haq qoru. Ergasiis utuu nama kaanitti of hin madaalin of qofa jajuu ni danda'a; **5** tokkoon tokkoon namaa ba'aa ofii isaa baadhachuu qabaatii. **6** Namni dubbicha baratu kam iyyuu waan gaarii hundumaa barsiisaa isaa wajjin haa qoodatu. **7** Hin gowwoominaa; Waqaqaatti qoosuu hin danda'amu. Namni waanuma facaafate haammataati. **8** Namni fooniitti facaasuu foon irraa badiisa galfata; namni Hafuurrati facaasuu immoo Hafuura irraa jirenya bara bara haammata. (*aiōnios 9:16*) **9** Kottaa waan gaarii hojjechuu hin dadhabnu; yoo abdi kutachuu baanne gaafa yeroon isaa ga'e midhaan isaa ni haammannaati. **10** Kanaaf kottaa, carraa qabnuun nama hundaaf, keessumattuu warra maatti amantootaa ta'aniif waan gaarii goonaa. **11** Akka ani harkuma kootiin qubee gurguddaa hammam ga'uun isinbarreesee mee ilaalaal! **12** Warri fooniin gaarii ta'aniif mul'achuu barbaadan akka isin dhagna qabattan isin dirqisiisuu yaalu. Isaanis fannoo Kiristoosif jedhanii taanaan namni isin jeequu murtii ni argata. **11** Yaa akka hin ari'atamne qofaaf waan kana godhu. **13** Warri obboloota, ani amma iyuu yoon dhagna qabaa lallabaa dhagna qabatan mataan isaanii iyuu seera hin eegan; ta'us isaan dhagna qabaa keessan kan fooniitiin boonuuf

jedhanii akka isin dhagna qabattan barbaadu. **14** Fannoo Gooftaa keenya Yesuuus Kiristoos kan ittiin addunyaan naaf fannifame, kan anis ittiin addunyaaf fannifame sana malee waan biraatiin of jajuun narraa haa fagaatu. **15** Uumama haaraa ta'uutu faayidaa qaba malee dhagna qabachuun yookaan qabachuu baachuun faayidaa hin qabu. **16** Nagaa fi ararri warra seera kana duukaa bu'an hundaaf, Israa'el Waaqaatiifis haa ta'u. **17** Ani dhagna koo irraa godaannisa Yesuuus qabaatii si'achi namni tokko iyyuu na hin rakkisin. **18** Yaa obboloota, ayyaanni Gooftaa keenya Yesuuus Kiristoos hafuura keessan wajjin haa ta'u. Ameen.

Efesoon

1 Phaaulos isa fedhii Waaqaatiin ergamaa Kiristoos

Yesuu ta'e irraa; **2** Abbaan keenya Waaqaa fi Yesuu Kiristoos Gooftaa irraa ayyaannii fi nagaan isiniif haa ta'u. **3** Waaqnii fi Abbaan Gooftaa keenya Yesuu Kiristoos inni Kiristoosiin eeba hafuuraa hundumaan samii irratti nu eebbe sun haa eebbfamu. **4** Inni nu fuula isaa duratu qulqulloota fi warra mudaa hin qabne akka taanuuf utuu addunyaan hin uumaminii dura isaan nu filateeraati. Jaalalaanis **5** akka kaayyo fedhii isatti akka nu karaa Yesuu Kiristoosiin ilmaan isaa taanuuf duraan dursee nu murteesse; **6** kunis akka ulfinni ayyana isaa kan inni Ilma isaa jaallatamaa sanaan toluma nuu kenne sun jajamuuf. **7** Nus isumaan akkuma badhaadhummaa ayyana Waaqaatti dhiiga isatiin furama jechuunis, dhiifama cubbuu arganneerra; **8** ayyana isaaas ogummaa fi hubanna hunda wajjin nuu baay'ise. **9** Innis akka nu icciitii fedhii isaa kan akka yaada isaa isa gaarii inni karaa Kiristoosiin karoorfate sana beeknu godhe; **10** yaadni isaaas yeroo barri murtaa'e sun guutuutti wantoota samii keessaa fi lafa irra jiran hunda Kiristoos jalatti walitti qabuuf jedhee ti. **11** Nus akkuma karoora isa waan hundumaan akka kaayyo fedhii isatti hojjetu sanaataa duraan dursee waan murteeffamneef Kiristoosiin dhaala arganneerra; **12** kunis akka nu warri Kiristoosin abdachuutti kanneen jalqabaat taane galata ulfina isaa taanuuf. **13** Isinis dubbi dhugaa jechuunis wangeela fayyina keessanii dhageessanii Kiristoositti amantamii, Hafuu Qulqullu waadaa galame sanaan chaappeffamtan; **14** innis warri kan Waaqayyo ta'an galata ulfina isatiif yeroo furamanitti wanta nu argachuuf jirruuf qabdii keenya. **15** Kanaafuu ani waa'ee amantiit isin Gooftaa Yesuuusitti qabdani fi jaalala isin qulqulloota hundaaf qabdani dhaga' ee **16** kadhannee koo keessatti isin yaadachaa waa'ee keessanii galateeffachuu hin dhiifne. **17** Waaqni Gooftaa keenya Yesuu Kiristoos, Abbaan ulfinaa, akka isin guutummaatti isa beektaniiif Hafuu ogummaa fi mul'ataa akka isinii kennu nan kadhadha. **18** Abdiin inni itti isin waame maal akka ta'e, badhaadhummaan dhaala qulqulloota ulfina qabeesi maal akka ta'e akka beektaniiif iji qalbii keessanii akka isinii banamu Waaqaan kadhadha; **19** akkasumas humni isaa inni nu warra amannu keessatti hojjetu hammam guddaa akka ta'e akka beektaniiifis nan kadhadha. Humni sunis akkuma jabina guddaa **20** kan inni ittiin Kiristoosin warra du'an keessaa kaasee samii irratti mirga ofii teessise sana mul'isee dha; **21** isas ol aantummaa, taayitaa, humna, gootummaa hundaa fi bara ammaa qofa utuu hin ta'in bara dhufuuf jiru keessa illee maqaa kennamu hundaa olitti mirga ofii teessise. (**aiōn g165**) **22** Waaqnis waan hunda miilla isaa jala galche; waldaa kiristaanaatifs mataa waan hundaa godhee isa kenne; **23** waldaan kiristaanaa dhagna isaa ti; isheenis guutama isaa kan inni waan hunda karaa hundaan guutuu dha.

2 Isin irra daddarbaa keessanii fi cubbuu keessanii duutanii turtan; **2** kunis isuma isin yeroo jireenya

addunyaa kanaatii fi bulchaa mootummaa qilleensaa jechuunis hafuu amma iyuu warra hin ajajamne keessatti hojjetu duukaa buutanitti keessa jiraachaa turtanii dha. (**aiōn g165**) **3** Hundii keenyas yeroo tokko dharraa foon keenya guuttaa, hawwii fi yaada isaa duukaa bu'a issaan gidduu jiraanne. Uumama keenyaanis akkuma warra kaanii dheekkamsa jala turre. **4** Garuu Waaqni araraan guutame sun sababii jaalala guddaa nuu qabuuf, **5** yeroo nu irra daddarbaa keenyaan duunee turrentt illee Kiristoos wajjin jiraattota nu taasise; isinis ayyanaan fayyina argattan. **6** Waaqnis Kiristoos wajjin du'a nu kaase; karaa Kiristoos Yesuusiinis isa wajjin iddo samii irra nu teessise; **7** innis bara dhufuuf jiru keessa badhaadhummaa ayyana isaa kan gitaa hin qabne sana arjummaa karaa Kiristoos Yesuusiin nuuq qabu argisiisuuuf jedhee waan kana godhe. (**aiōn g165**) **8** Isinis ayyanaan karaa amantiitiin fayyitainirtuutii; kunis kenna Waaqaati malee hojji ofii keessanii miti; **9** akka namni tokko iyuu of hin jajneefis kun hojiidhaan miti. **10** Nu hojji harka isatti; hojji gaarii Waaqni duraan dursee akka nu hojjennuuf qopheesee sana akka hojjennuufis karaa Kiristoos Yesuusiin uumamme. **11** Kanaaf isin warri durummaa dhalootaan Namoota Ormaataan akka warra dhagna qabaa harka namaatiin dhagna namaa irratti hojjetamuun, "Nu warra dhagna qabatee dha" ofii jedhan biratti "Warra dhagna hin qabatin" jedhamtanii waamamtan sana yaadadhaa; **12** isin akka yeroo sana Kiristoos irraa cittamii, lammummaa Israa'el keessaa baafamtanii, kakuu waadaatiifis keessumoota taatanii, abdii malee, Waaqa malees addunyaa keessa turtan yaadadhaa. **13** Amma garuu isin warri yeroo tokko fagoo turtan Kiristoos Yesuusiin dhiiga Kiristoosiin dhi'eefamtaniiirtu. **14** Kiristoos nagaa keenyatii; innis dallaa diinummaa kan gargar baasu sana diigee jara lamaanuu tokko godheera; **15** inni foon ofitiin seera ajajaa fi sirna isaa wajjin diigeera. Kaayyoon isaaas jara lamaan keessaa ofuma isatiin nama haaraa tokko uuume akkasiin nagaa buusuudhaan **16** fanno ittiin diinummaa isaanii aijeesee sanaan lamaan isaanii iyuu dhagna tokko godhee Waaqatti araarse. **17** Innis dhufee isin warra fagoo turtanitti nagaa, warra dhi'o turanittis nagaal lallabe. **18** Nu lamaanuu karaa isatiin Hafuu tokkicha sanaan akka itti Abbaa bira geenyu qabnaatii. **19** Kanaafuu isin si'achi saba Waaqaa wajjin lammii fi miseensota warra mana Waaqaa jiraatanii malee ormaa fi alagoota miti; **20** isin hundee ergamootaa fi rajotaa irratti ijaaramtaniiirtu; Kiristoos Yesuu ofii isatiit mataa dhagaa golee ti. **21** Karaa isaaas ijaarsi sun guutuun tokkummaan wal qabatee mana qulqullummaa qulqullu ta'uuf Gooftaadhaan guddata. **22** Isinis isumaan mana Waaqni Hafuu isatiin keessa jiraatu taatanii tokkummaadhaan ijaaramaa jirtu.

3 Sababii kanaaf ani Phaaulos isin Namoota Ormaatiif jedhee hidhamaa Kiristoos Yesuu ta'eera. **2** Isin dhugumaan waa'ee hojji ayyana Waaqaa kan isiniif jedhamee natti kenname sanaa dhageessaniiirtu; **3** kunis akkuma ani kanaan dura gabaabsee isinii barreesetti icciitii mul'ataatiin natti beeksifame. **4** Isin yommuu

waan kana dubbiftanitti akka ani waa'ee icciitii Kiristoos beekumsa qabu hubachuu ni dandeessu; **5** icciitiin keenyaaf ayyaanni kennameera. **6** Iccitiin kunis Namoonni Ormaa karaa wangeelaatiin saba Israa'el wajjin dhaaltota, isaanuma wajjin dhagna tokko, waadaa Kiristoos Yesuusiin kenname keessatti immoo hirmaattota ta'uunisaaniti. **7** Anis kennaa ayyaana Waaqaa kan karaa hojji humna isaatii naa kennameen tajaajilaat wangeela kanaa ta'eera. **8** Ani qulquloota hundaa gad ta'u iyuu akka badhaadhummaa Kiristoos kan goramee bira hin ga'amne sana Namoota Ormaatti lallabuuf ayyaanni kun naa kennameera; **9** akkasumus icciitiin bara dheeraaf Waqa waan hunda uumeen dhokfameeture kun maal akka ta'e ani namoota hundaaf akka ibsuuf. (**aiōn g165**) **10** Kaayyoon isasakka ogummaan Waaqaa inni dachaa hedduu qabu sun amma karaa waldaa kiristaanaatiin bulchitootaa fi abbootii taayitaanenne samii irra jiranitti beeksifamuuf; **11** kunis akkuma kaayyoo isaa kan bara baraa kan inni karaa Gooftaa keenya Yesuus Kiristoosiin raawwate sanaattiture. (**aiōn g165**) **12** Nus isaan, amantiisisa irratti qabnuun, ija jabinaa fi amanachuudhaan Waaqattidhi'aachuu dandeenyaa. **13** Kanaafuu sababii anisiniif dhiphachaa jiruuf jettanii akka abdii hin kutanne isin kadhadha; diphachchuun koo ulfinuma keessan. **14** Sababii kanaaf anifluula Abbaa durattan jilbeefadha; **15** maatiin isaa warri samii irraa fi warri lafa irraa hundinuu maqaa isaaniiisa irraa argatu. **16** Inni akkuma badhaadhummaa ulfina isatti karaa Hafuura isattaaninanummaa keessan kan keessaa humnaan akka cimsuuf nan kadhadha; **17** akka Kiristoosis karaa amantiitiin garaa keessan keessa jiraatuuf nan kadhadha. Akka isin hidda gad fageeffattanii jaalalaan dhaabattaniiif nan kadhadha; **18** isinis jaalalli Kiristoos hammam akka bal'atu, hammam akka dheeratu, hammam akka ol fagaatuu fi hammam akka gad fagaatu qulquloota hunda wajjin hubachuudhaaf akka humna qabaattaniiif, **19** akka guutama Waaqaa hundaan guutamtaniiif jaalala Kiristoos kan beekumsa ol ta'e sana akka beektaniiif nan kadhadha. **20** Waaqaa isahumna isaa kan nu keessatti hojjetuun sanaan hammaa nu kadhanu yookaan hammaa nu yaadnu hundumaa olitti akka malee hojjechuu danda'sanaaf, **21** waldaa kiristaanaa keessatti, dhaloota hunda keessattis karaa Kiristoos Yesuusiin bara baraa hammaa barabaraatti ulfinni isaaaf haa ta'u! Ameen. (**aiōn g165**)

4 Kanaafuu ani kan Gooftaaf jedhee hidhame, isin waamicha itti waamantan sanaaf akka malutti akka jiraattan isin nan kadhadha. **2** Guutumaan guutuutti gad of qabaa; garraamota ta'aa; obsa qabaadhaa; jaalalaanis wal danda'aa. **3** Hidhaa nagaatiin tokkummaa Hafuura eeguuf carraaqaa. **4** Akkuma yeroo waamantaniiif gara abdii tokkotti waamantan sana, dhagna tokkoo fi Hafuura tokkotu jira; **5** Gooftaa tokko, amantiis tokkoo fi cuuphaa tokkotu jira; **6** Waaqaa fi Abbaan waan hundaa, inni waan hundaa ol ta'e, kan waan hunda keessatti hojjetuu fi kan waan hunda keessa jiru tokkichatu jira. **7**

Garuu akkuma safara kennaa Kiristoositttokkoo tokkoo yommuu ol gubbaa ba'etti, boojiu booj'e; namootaafis kennaa kenne" jedha. **9** Egaa, "Inni ol ba'e" jechuu isaa dhidhima lafaatti gad bu'e jechuu malee maal jechuu isaa ti? **10** Inni gad bu'e sun isuma waan hunda guutuuf jedhee samiiwan hundaa olitti ol ba'ee dha. **11** Inni namoota tokko tokko ergamoota, kaan rajota, kaan lallabuuf wangeela, kaan immoo tiksoota fi barsiistota taasisee kenne; **12** waan kanas akka dhagni Kiristoos ijaramuu qulquloota hojji tajaajilaatifi qopheessuuf jedhee godhe; **13** kunis waan hamma hundi keenya tokkummaa amantiiti fi tokkummaa Ilma Waaqaa beekuu bira geenyutti, akka guddannee sadarkaa guutama Kiristoos bira ga'uddhaan namoota bilchaatoa taanuu. **14** Egaa nu si'achi duraa duubatti dadarbatamaa babbue barsiisa gosa hundaatiin, haxxummaa fi jal'ina marii gowwoomsitootaatiin asii fi achi oofamaa daa'imman hin taanu. **15** Qooda kanaa jaalalaan dhugaa dubbachaa gara isa matala ta'e sanaatti waan hundaan ni guddanna; innis Kiristoos. **16** Isumaaniis kutaleen dhagnaa guutuun ribuu walitti isaan qabuun hidhamaniiru; yommuu kutaleen dhagnaa sun hundi hojji isaanii hojjetanittis dhagni sun jaalalaan guddatee of ijaara. **17** Kanaafuu ania wan kana isinitti nan hima; maqaa Gooftaatiinis jabeesee isinitti nan dubbadha; isin si'achi akka kadhadha; diphachchuun koo ulfinuma keessan. **18** Sababii mata Namoonni Ormaa warri yaadni isaanii faayidaa hin qabne sun jiraatanitti hin jiraatinaa. **19** Isanis waan qalbiin jiruuf hubannaan isaanii dukkanoeffameera; jirenya Waaqaa keessaas ba'aniiru. **20** Isanis waan qalbiin isaanii hadoodeef hamma xuraa'ummaa gosa hundaa keessa galanitti sassattummaan guutaman. **21** Isin garuu akkasitti Kiristoosiin hin barre; **22** isin dhugumaan akkuma dhugaa Yesuus keessa jiru sanaatti waa'ee Kiristoos dhageessanii isumaaniis barsiifamtaniiru. **23** Haala jirenya keessan kan durii, eeyummaa keessan moofaa hawwiigowwoomsaa isattaan xuraa'e sana dhabamsiisa; **24** hafuura yaada keessanitiis haarmfamaa; **25** namummaa haaraa isa qajeelummaa fi qulqullina dhugaatiin fakkeenyaa Waaqatiin uumame sana uffadhaa. **26** Kanaafuu waan nu hundi miseensa walii taaneef tokkoon tokkoon keessan soba of keessaa baastanii ollaa keessanitti dhugaa dubbachuu qabdu. **27** "Aaraa malee cubbuu hin hojjetinaa," utuma aartanii jirtanis aduuu hin lixin; **28** diyaabiloosifis carraa hin kenninaa. **29** Namni kanaan dura hataa ture si'achi hin hatin; qooda kanaa akka warra rakkatan gargaaruu danda'uuf harkuma ofti isattaan waan faayidaa qabu haa hojjetu. **30** Waan nama ijaaruuf gargaaru, akkuma barbaachisaa ta'ettis waan warra dhaggeeffattaniiif ayyaana kennu malee dubbiin hamaan tokko iyuu afaan keessanii hin ba'in. **31** Hafuura Qulqullu Waaqaa kan guyyaa furamaatiif ittiin chaappeffamtaan sana hin gaddisiisinaa. **32** Hadhaa'ummaan, dheekkamsii fi aariin, wacnii fi maqaa nama balleessuu hundinuu hammina hundumaa wajjin isin irraa haa fagaatu. **33** Akkuma Waaqni karaa Kiristoosiin dhiifama isinii godhe sana,

isinis dhiifama walii godhaa; walii na'aa; garaas walii laafaa.

5 Kanaaf akkuma ijoollee jaallatamootti fakkeenya

Waaqaa duukaa bu'aa; 2 akkuma Kiristoos nu jaallatee nuufis jedhee akka aarsaa fi qalma urgaa'utti Waaqaaf of kenne sana isinis jaalalaan deddeebi'aa. 3 Garuu waa'een halalummaa yookaan xuraa'ummaa gosa kamii iyyuu yookaan waa'een doqnummaa gidduu keessanitti hin dhaga'amin; wanni akkasii qulqulloota Waaqaa biratti hin barbaachisutti. 4 Galateeffachuu malee haasaan qaani yookaan dubbiin gowwummaa kan faayidaa hin qabne yookaan qoosaan namatti hin tolle isin gidduu hin jiraatin. 5 Halaleen yookaan xuraa'aan yookaan sassattuun jechuunis kan Waaqa tolfamaa waaqeefatu mootummaa Kiristoosii fi kan Waaqaa keessaa akka dhaala tokko illee hin qabne beekaa. 6 Namni tokko iyyuu dubbii faayidaa hin qabnee isin hin gowwoomsin; sababii waan akkanaatiif dheekkamsi Waaqaa warra hin ajajamnetti ni dhufaatii. 7 Kanaafuu isin waan isaan hojjetan keessatti hin hirmaatinaa. 8 Isin dur dukkana turtaanii; amma garuu Gooftaadhaan ifa taataniirtu. Akka ijoollee ifaatti jiraadhaa; 9 iji ifaa gaarummaa, qajeelummaa fi dhugaa hunda keessatti argamaati; 10 waan Gooftaa gammachiisu qoradhaa bira ga'aa. 11 Hojji dukkancaa kan ija hin qabne saaxilaa malee irratti hin hirmaatinaa. 12 Waan isaan icciitiin hojjetan dubbachuun iyyuu qaaniidhaati. 13 Wanni ifni sun saaxilu hundinuu garuu ni mul'ata; 14 kanaafis, "Ati yaa isa raftu, dammaqi; warra du'an keessas ka'i; Kiristoos siif ibrasati" jedhameera. 15 Egaa isin akkamitti akka jiraattan jabeessaa of eeggadhaa! Akka ogeeyyiitti jiraadhaa malee akka warra ogeeyyi hin ta'iniitti hin jiraatinaa; 16 waan guyyoonni kunneen hamoo ta'anifi baricha furaa. 17 Kanaafuu fedhiin Gooftaa maal akka ta'e hubadhaa malee gowwaa hin ta'inaa. 18 Daadhii wayinintii hin machaa'inaa; kun jireenyaa gad dhiisiitti geessatti. Qooda kanaa Hafuuraa guutamaa; 19 faarfannaadhaan, weedduu galataatiif faarfannaa Hafuuratiin wal jalaa qabaa. Garaa keessan keessatti Gooftaa faarfadhaati muuziigaa dhageessisa; 20 yeroo hundas waan hundaa maqaa Gooftaa keenya Yesuu Kiristoosiin Waaqa Abbaa galateeffadhaa. 21 Sodaan Kiristoosiif qabdaniin waliiif ajajamaa. 22 Yaa niiota, akkuma Gooftaaf ajajamtanitti dhirsoota keessanif ajajamaa. 23 Akkuma Kiristoos waldaa kiristaanaatiif mataa ta'e sana dhirsi niitiif mataadhaati; Kiristoos Fayyisaa waldaa kiristaanaa ti; waldaan kiristaanaa immoo dhagna isaa ti. 24 Egaa akkuma waldaan kiristaanaa Kiristoosiif ajajamtu, nittonnis waan hundaan dhirsoota isaanintii haa ajajaman. 25 Yaa dhirsoota, akkuma Kiristoos waldaa kiristaanaa jaallatee isheef of kenne sana isinis niitota keessan jaalladhaa; 26 innis karaa dubbii isaaatiin bishaanii ishee dhiquee qulleessee akka isheen qulqulluu taatuuf, 27 waldaa kiristaanaa ulfina qabeetti, mudaay yookaan suntuura yookaan waan akkanaa tokko illee hin qabnee garuu qulqulloftuu mudaay hin qabne godhee ofitti ishee dhi'eessuuf waan kanaa godhe. 28 Akkasuma immoo dhirsooni niitota

isaanii akkuma dhagna ofii isaaniitti jaallachuu qabu. Namni niitii ofii jaallatu of jaallata. 29 Akkuma Kiristoos waldaa kiristaanaatiif godhu sana namni kam iyyuu foon ofii ni soora; ni kunuunsas malee foon ofii hin jibbu; 30 nu kutaalee dhagna isaatii. 31 "Sababii kanaaf namni abbaa fi haadha isaa dhiisee niitii isatti ni maxxana; lamaan isaamii iyyuu foon tokko ni ta'u." 32 Kun icciitiif guddaa dha; ani garuu waa'ee Kiristoosii fi waa'ee waldaa kiristaanaa dubbadha. 33 Ta'u us isin keessaa tokkoon tokkoon namaa akkuma of jaallatutti niitii ofii haa jaallatu; niitimiis dhirsa ofii haa kabajju.

6 Yaa ijolle, Gooftaaf jedhaatii abbootii fi haadhota keessanif ajajamaa; kun qajeelaadhaati. 2 Ajajni jalqabaa kan waadaa qabu, "Abbaa keetii fi haadha keetiff ulfina kenni" jedha; 3 kunis, "Akka sitti toluu fi akka lafa irra bara dheeraa jiraattuuf." 4 Yaa abbootii, isinis ijollee keessan barsiisa fi gorsa Gooftaatiin guddisa malee hin aarsinaa. 5 Yaa garboota, akkuma Kiristoosiif ajajamtanitti kabjaa fi sodaadhaan, garaa qulqulluniis gooftota keessan warra addunyaa kanaatiif ajajamaa.

6 Yeroo iji isaanii isni argutti isaan biratti fudhatama argachuu qofaqf utuu hin ta'in garaa guutuun fedhii Waaqaa raawwachaa akka garboota Kiristoositti isaanif ajajamaa. 7 Akka waan nama tajaajiltaniitti utuu hin ta'in akka waan Gooftaa tajaajiltaniitti garaa guutuun hojhedhaa; 8 sababiin isas isin akka Gooftaan tokkoo tokkoo namaatiif garbas ta'u yookaan birmaduu, waan gaarii inni hojjetu kamiif iyyuu gatii kennu ni beektu.

9 Yaa gooftota, isinis garboota keessanif akkasuma godhaa. Isin akka inni isaanii fi isinif Gooftaa ta'e sun samii irra jiruu fi akka nama wal caalchisuniis isa bira hin jirre waan beektanif isaan hin doorsisinaa.

10 Kanaa achi Gooftaa fi humna isaa jabaa sanaan cimaax. 11 Haxxummaa diyyabiloosiin akka mormuu dandeessanif mi'a lolaa kan Waaqaa guutuu hidhadhaa.

12 Wal'aansoon keenya bulchitoota wajjin, abbootii taayita wajjin, humnoota addunyaa dukkancaa kanaa fi humnoota hafuura hamaa iddo samii keessa jiruu wajjin malee foonii fi dhiiga wajjin mitii. (aiōn g165) 13

Kanaafuu akka yommuu guyyaan hamaan sun dhufutti obsaan dhaabachuu dandeessanif, waan kana hunda gochuuniis akka jabaattanii dhaabattanif mi'a lolaa kan Waaqaa guutuu hidhadhaa. 14 Egaa mudhii keessan dhugaan hidhadhaati, qomee sibiilaan kan qajeelummaas uffadhaati jabaadhaa dhaabadhaa; 15 qophaa'ummaa wangeela nagaa akka kopheetti miilla keessanitti kaa adhaa dhaabadhaa. 16 Kana hundumaa irrattis gaachana amantii kan xiyya boba'aa hamaa sanaa hunda ittiin dhaamsuu dandeessan qabadhaa. 17 Qoobii sibiilaan kan fayyinaa kaa'adhaa; goraadee Hafuuraas qabadhaa; innis dubbii Waaqaa ti. 18 Kadhannee fi waammataa gosa hundaa keessatti yeroo hunda Hafuuraan kadhadhaa. Kanas yaadatti qabachaa yeroo hunda dammaqatii qulqulloota hundaaf jabaadhaa kadhadhaa. 19 Yommuu afaa saaqquadhu hunda ija jabinaan icciitiif wangeelaan akkan beeksisuuuf dubbiin akka naa kennamu anaafis kadhadhaa; 20 wangeelli kunis isuma ani isaaf jedhee ergamaa ta'ee foncaan hidhamee dha. Isinis akka ani akkuma narraa eegamutti sodaa malee isa lallabuu

danda'uuf naa kadhadhaa. **21** Xikiqoos obboleessi jaallatamaan, Gooftaattis tajaajilaan amanamaan haala ani keessa jiruu fi maal akka ani hojjechaa jiru akka beektaniif waan hundumaa isinitti hima. **22** Anis akka isin haala nu keessa jirru beektanii fi akka inni isin jajjabeessuuf, waanuma kanaaf jedhee ani gara keessanitti isa ergeera. **23** Waqa Abbaa fi Yesuus Kiristoos Gooftaa irraa nagaan, jaalallis amantii wajjin obboloota hundaa haa ta'u. **24** Warra jaalala hin badneen Gooftaa keenya Yesuus Kiristoosin jaallatan hundaa ayyaanni haa ta'u.

Fiiiphisiyuus

1 Paaawulosii fi Xiimotewos tajaajiltoota Kiristoos Yesuu irraa, **2** Abbaa keenya Waaqaa fi Yesuu Kiristoos Gooftaa biraa ayyaanii fi nagaan isiniif haa ta'u. **3** Ani yeroo isin yaadadhu hunda Waaqa koo nan galateeffadha. **4** Ani kadhanna hunda keessanii kadhadhu keessatti yeroo hunda gammachuu nan kadhadha; **5** isin guyyaa jalqabaati hamma ammaatti wangeela lallabuu keessatti hirmaattaniirtutii; **6** inni hojji gaarii isin keessatti jalqabe sun hamma guyyaa Kiristoos Yesuuusitti akka raawwatuun nan amana. **7** Waan isin garaa koo keessa jirtanii an i waa'ee hunda keessanii akkanatti yaaduun koo anaaf sirrii dha; hidhamuu koo keessatts ta'u yookaan wangeelaaf falmuu kootii fi akka wangeelli cimee dhaabatu gochuun koo keessatti hundi keessan na wajjin ayyanaa Waaqaa keessatti hirmaatuutii. **8** Akka ani jaalala Kiristoos Yesuuusii hammam hunda keessan yaadu Waaqayyo dhuga baatu koo ti. **9** Kadhannaa koo kanaa dha: kunis akka jaallali keessan beekumsaa fi hubannaah hundaan ittuma fufee baay'atu, **10** akka isin isa waan hundumaa caalu addaan baatfaanii beekuu dandeessanii fi akka isin hamma guyyaa Kiristoosittis qulqulootaa fi warra mudaa hin qabne taataniif, **11** akka ulfinaa fi galata Waaqaatiifis iji qajeelinaa kan karaa Yesuuus Kiristoosiin argamuun guutamtaniif. **12** Yaa obboloota, wanti narra ga'e kun dhugumaan wangeela babal'isuuf gargaaruu isaa akka beektan nan barbaada. **13** Kanaanis Kiristoosif jedhee hidhamuu koo guutummaa masaraatii fi namoota kaan hunda biratti beekameera. **14** Sababii ani hidhameefis obboloota keessaa garri caalaan Gooftaa amanatanii, dubbi Waaqaa sodaa malee dubbachuu ija jabina guddaa argatanirru. **15** Namoonni tokko tokko dhugumaan weennoo fi morkiidaan Kiristoosin lallabu; warri kaan garuu yaada gaariidaan lallabu. **16** Warri yaada gaariidaan lallaban kunneen, akka ani wangeelaaf falmuuf jedhee as kaa'ame beekanii jaalalaan lallabu. **17** Warri weennoo fi morkiidaan lallaban immoo utuu garaa qulqulluu hin ta'in, mana hidhah keessatti rakkina natti cimsuuf jedhanii fedhii ofittummaatiin Kiristoosin lallabu. **18** Yoos wanni kun maal qaba ree? Wanni barbaachisaan fakkeessunis ta'u yookaan dhugaan karaa kam iyyuu Kiristoos lallabamuun isaa ti. Sababii kanaaf ani akka malee nan gammada. Eeyyee ani ittuma fufee nan gammada; **19** akka wanni narra ga'e kun karaa kadhanna keessanitii fi karaa gargaarsa Hafuura Yesuuus Kiristoosiin gara furamaatti naa geeddaramuun nan beekaatii. **20** Ani akkuma yeroo kaanii ammas jireenyaanis ta'u yookaan du'aan ija jabinaan dubbachuu koo akka Kiristoos dhagna koo keessatti ulfina argatuuf malee karaa kamiin iyyuu akka hin qaanoofneef baay'isee nan hawwa; nan abdadhas. **21** Anaaf jiraachuuun Kiristoos; du'unis bu'aa dha. **22** Ani yoo fooniin jiraadhe kun anaaf hojji bu'a qabeessa; garuu maalan filadha? Ani hin beekul. **23** Ani yaada kana lamaan gidduutti rarra'eera; ani deemeet Kiristoos wajjin jiraachuu nan hawwa; kun waan hunda caalaatii; **24** utuu aarsaa fi tajaajila amantii keessanii irratti akka dhibaayyuutti dhangalaafamee iyyuu nan gammada;

isiniif garuu fooniin turuun koo caala barbaachisaa dha. **25** Anis kana amanadhee akka isin amantiin guddattanii fi akka isin gammaddaniif hunda keessan bira akka turu, isin wajjinis akka jiraadun beeka. **26** Kunis ani ammas isin biratti argamuu kootiin of jajuun isin Kiristoos Yesuuusitti qabdan sababii kootiin akka baay'atuuf. **27** Waan fedhe iyuu ta'u akka wangeela Kiristoosif malutti jiraadhaa. Yoos ani dhufee isin arguunis ta'u yookaan fagoo taa'ee waa'ee keessan dhaga'uu qoofaa, akka isin amantii wangeelaatiif jettanii akkuma nama tokkotti tattaafachuu hafuura tokkoon jabaattanii dhaabattan nan beeka. **28** Isin waanuma tokkoon illee mormitoota keessanii hin rafaminaa. Kun isaaanif mallattoo badiisaatii; isiniif immoo mallattoo fayyinatii; kunis hojji Waaqaa ti. **29** Isin akka Kiristoosittis amantian qofa utuu hin ta'in akka isaa jettanii dhiphattaniifis kun isaa jechaa isinii kennameeraatii; **30** kunis wal'aansoo ani keessa ture isa argitan sanaa fi isa ani amma iyyuu keessa jiru kan dhageessan kana keessa darbuutti waan jirtanifii dha.

2 Kanaafuu gorsa Kiristoosiin qabdan kam iyyuu taanaan, jaalalaan wal jajjabeessuu kam iyyuu taanaan, tokkummaa Hafuuraa kam iyyuu taanaan, araaraa fi gara laafina kam iyyuu taanaan, **2** gammachuu koo naa guuttaa; yaadaan tokko ta'a; jaalala tokko qabaadhaa; hafuuraa fi kaayyoon tokko ta'a. **3** Isin gad of qabuudhaan akka waan warri kaan isin caalaniitti ilaala malee fedhii ofittummaatiin yookaan of tuulummaatiin waanuma tokko illee hin hoijetinaa. **4** Tokkoon tokkoon keessan waan warra kaaniifis ta'u malee waan isin qofaaf ta'u hin ilaalinnaa. **5** Yaadni Kiristoos Yesuuus keessa ture sun, isin keessas haa jiraatu. **6** Inni utuma bifa Waaqaatiin jiruu, wal qixxummaa Waaqa wajjin qabu akka waan irraa fudhatameetti hin lakkofne; **7** qooda kanaa inni bifa garbaa uffateed fakkatii namaa fudhachuudhaan duwwaa of godhe. **8** Bifa namaa uffateed argamuudhaanis, gad of deebise; du'aaf jechuunis du'a fannoo irraatiif iyyuu ni ajajame! **9** Kanaafuu Waaqni akka malee ol isaa qabe; maqaa maqaa hunda caalus isaa kenne. **10** Kunis akka jilbi hundinuu samii fi lafa irratti, lafa jalattis, maqaa Yesuuusif jilbeenfatuu. **11** Akka arrabni hundinuu ulfina Waaqa Abbaatiif jedhee Yesuuus Kiristoos Gooftaa ta'u isaa dhugaa ba'uuf. **12** Kanaafuu yaa jaallatamoo, akkuma yeroo hunda ajajamtan sana, yeroo ani isin bira jiru qofa utuu hin ta'in amma yeroo ani isin bira hin jirretti caalchisaatii sodaa fi hollannaan fayyina keessan fiixaan baasuu itti fufaa; **13** akkuma kaayyo isaa gaarii sanaatti fedhuu fi hoijechuu isin keessatti kan raawwatu Waaqaati. **14** Waan hunda guungummii fi falmii malee hojjedhaa; **15** kunis akka isin dhaloota micciiramaa fi jal'aan kana gidduutti akkuma ifaa addunyaa keessatti ibrtsanii, akka warra mudaa hin qabnee fi qulqulla'o, ijoollee Waaqaa warra yakka hin qabnes taataniif, **16** yoo isin dubbi jireenyaa jabeessitanii qabattan ani akkasumaan akka hin fiigin yookaan akkasumaan akka hin dadhabin guyyaa Kiristoosittis of jajuu nan danda'a. **17** Ani utuu aarsaa fi tajaajila amantii keessanii irratti akka dhibaayyuutti dhangalaafamee iyyuu nan gammada;

hunda keessan wajjinis nan gammada. **18** Kanaafuu **10** Ani Kiristoosii fi humna du'aa ka'u isaa beekuu, isinis na wajjin gammaduu fi ililchuu qabdu. **19** Ani dhiphina isaa keessatti hirmaachuu fi du'a isaaatiinis isaa oodu waa'ee keessanii dhaga'ee gammaduuf, akka ani fakkaachuu nan barbaada; **11** akkasiinii ansi du'a ka'u dafee Xiimotewosin gara keessanitti erguu danda'u warra du'anii argachuu nan danda'a. **12** Kiristoos Yesuus Gooftaa Yesuusin nan abdadha. **20** Ani nama biraa waan kan ofii isaa na godhateef anis waan kana harkatti kan akka isaa waa'ee keessan garaa qulqulluun yaadu galfachuuuf nan fiiga jechuudha malee waan kana hunda tokko illee hin qabu. **21** Sababiin isas warri kaan hundi argadheera yookaan nama hir'inna hin qabne ta'eera utuu fedhii Yesuus Kiristoosif hin ta'in fedhii mataa jechuu miti. **13** Yaa obboloota, ansi akka waan harkatti isaanittif yaadutti. **22** Xiimotewos garuu akkuma isaa galfadheetti hin ilaalu. Waan tokko garuu nan godha: ilmi abbaa isaa tajaajilutti hojji wangeelaa keessatti Waan na duuba jiru irraanfadhee gara waan fuula koo na wajjin tajaajiluu isaa akka of mirkaneesse isinuu dura jiruutti nan hixadha; **14** badhaasa Waaqni Kiristoos beekuu. **23** Kanaaf ansi akkuma haala koo hubadheen Yesuusiin ol samiitti itti na waame sana argachuuuf gara isa erguuf nan abdadha. **24** Ani mataan koo iyuuu kaayyo sanaatti nan fiiga. **15** Nu warri bilchaatoon dafee dhufuu Gooftaa nan amanadha. **25** Ani garuu hundinuu waan akkanaa haa yaadnu. Yoo waan tokko obboleessa koo Ephaproodiixuu hojjetaa hidhata koo ta'e fi loltuu hidhata koo ta'e, ergamaa keessan kan isin Waaqni isinii ibsa. **16** Ta'us waanuma kanaan dura akka inni waan na barbaachisuun na tajaajiluu ergitan irra geenyee sanaan haa jiraannu. **17** Yaa obboloota, sana deebisee gara keessan erguu barbaachisaa natti fakkeenyaa koo duukaa bu'uudhaan warra kaaniin tokko fakkaata. **26** Inni hunda keessan yaadaatii; isin akka inni ta'a; warra fakkeenyaa nu isinii kennineen jiraatanis dhukkubsatee ture waan dhageessaniifis dhiphachaa hubadhaa. **18** Akkuma ansi yeroo hedduu isiniti himee jira. **27** Inni dhugumaan dhukkubsatee du'u ga'ee ture. fi akkuma ansi amma illee imimmaaniin iyuuu isinitti Waaqni garuu isa maareera; utuu isa qofa hin ta'in himu, namoonni baay'een diinota fanno Kiristoos akka gaddi gadda irratti natti hin dabalamneef anas ta'anii jiraatuutii. **19** Dhumni isaanii badiisa; Waaqni baraareera. **28** Kanaafuu isin akka yommuu lammata isaa argitanitti gammaddanii fi akka yaaddoon koos naa salphatuuf dafee gara keessanitti isa erguu guddaa nan hawwa. **29** Isinis Gooftaadhaan gammachuu guddaa isaa simadhaa; namoota akkasii kabajaa; **30** inni gargaarsa isin naa kennuu hin danda'in naa kennuuf, jireenyaa isaa illee dabarsee kennuun, hojji Kiristoosif jedhee du'u iyuuu ga'ee tureetii.

3 Dhuma irrattis yaa obboloota ko, Gooftaatti **4** Kanaafuu yaa obboloota ko, isin warri ansi jaalladhoo gammadaa! Ani waanuma kanaan duraa irra deebi'ee isinii barreessuuu na hin dhibu; kun isiniif eegumsa. **2** jabaadhaa dhaabadha! **2** Ani akka isaan Gooftaadhaan Saroota irraa of eeggadhaa; namoota hammina hojjetan irraa of eeggadhaa; dhagna qabaa sobaa irraas of eeggadhaa. **3** Sababiin isaa nu warri Hafuu Waaqaatiin waaqeffannu, warri Kiristoos Yesuusiin of jajnuu fi warri foon hin amananne dhagna qabanneerraati; **4** ta'us ansi mataan koo amanachuu akkanaatiif sababii qaba. Namni biraa kam iyuuu foon amanachuuw waan sababii qabu yoo of se'e, ansi immoo isa caalaa qaba: **5** Ani dhaladhee guyyaa saddeettaffaattin dhagna qabadhe; sanyii Israa'el keessaas gosa Beniyaam irraa dhaladhe; warra Irootaa keessaas Ibricha tokkoo dha; akka seeraattis ani Fariisota keessaa tokko dha; **6** waa'ee hinaaffaa, ani waldaa kiristaanaa ari'achaan ture; waa'ee qajeelummaa seera eeguu argamuus ansi mudaa hin qabu ture. **7** Garuu waan na fayyadaa ture amma Kiristoosif jedhee akka waan gatii hin qabneetti nan ilaala. **8** Dhugumaanuu sababii Gooftaa koo Kiristoos Yesuus isaa waan hundumaa caluu sana beekuutif ansi waan hundumaa akka waan gatii hin qabneetti nan ilaala. Ani isaf jedhee waan hundumaa dhabeera; Kiristoosin argachuuufi waan hundumaa akka kosiitti nan ilaala; **9** kunis qajeelummaa mataa koo kan seera eeguu argamu utuu hin ta'in qajeelummaa Kiristoositi amanuuun qajeelummaa akka ansi qajeelummaa Waqa biraa jaallatamaa ta' kam iyuuu, wanni gurra namaatti tolu kam iyuuu, wanni gaarrii ta'e yookaan galateeffamaa ta' kam iyuuu yoo jiraatee isin waan akkanaa yaadaa. **9** Isin waan narraa barattan yookaan narrati argitan yookaan narraa dhageessan yookaan narrati argitan hunda isinis akkasuma godhaa. Waaqni nagaa isin wajjin amantiidhaan dhufu qabaadhee isaa keessa jiraadhuuf.

ni ta'a. **10** Sababii isin dhuma irratti deebitanii naa yaaduu jalqabdaniif ani Gooftaatti baay'ee nan gammada. Dhugumaanuu carraa ittiin argisiiftan dhabdaniiti malee isin durumaanuu naa yaadaa turtan. **11** Ani waan waa dhabeef akkana jechaa hin jiru; haala kam iyuu keessatti na ga'jechuu baradheeraatii. **12** Ani dhabuu maal akka ta'e beeka; baay'ee qabaachuunis maal akka ta'e nan beeka. Haala kam iyuu keessatti, waan hunda keessattis icciitii quufutii fi beela'uu, baay'ee qabaachutii fi dhabuu baradheera. **13** Ani isa humnaa naa kenu sanaan waan hunda gochuu nan danda'a. **14** Haa ta'u malee rakkina koo keessatti hirmaachuun keessan waan gaarii gochuu keessan ture. **15** Kana malees isin warri Fiiliphisiyuus akkuma beektan, jalqabatti yeroo ani wangeela isinittti lallabetti, yeroo ani Maqedooniyaaadhaa ka'etti isin qofa malee waldaan kiristaanaa tokko iyuu waa'ee kennuu fi fudhachuu keessatti na wajjin hin hirmaanne. **16** Yeroo ani Tasaloniiqee turetti illee yommuu ani rakkadhetti isin yeroo tokkoo ol gargaarsa naaf ergitaniitutii. **17** Kunis akka bu'aan isiniif baay'atu barbaadeen malee ani kennaa keessan barbaadee miti. **18** Ani kaffaltii guutuu argadhee caalaa iyuu qabaadheera; kennaa isin ergitanis Ephafroodiixuu harkaa fudhadhee hamma na ga'u argadheera. Kunis kennaa urgaa'aa fi qalma fudhatamaa Waaqa gammachiisu dha. **19** Waaqni koos akkuma badhaadhummaa isaa ulfina qabeessa sanaatti waan isin barbaachisu hunda Kiristoos Yesuusiin isiniif guuta. **20** Waqa keenyaa fi Abbaa keenyaaaf bara baraa hamma bara baraatti ulfinni haa ta'u. Ameen. **(aiōn g165) 21** Kiristoos Yesuusiin qulqulloota hundatti nagaa naa himaa. Obboloomni na wajjin jiranis nagaa isinii dhaamu. **22** Qulqulloonni hundinuu, keessumattuu warri mana Qeesaarii jiraatan nagaa isinii dhaamu. **23** Ayyaanni Goofta keenya Yesuus Kiristoos hafuura keessan wajjin haa ta'u. Ameen.

Qolosaayis

1 Phaaulos isa fedhii Waaqaatiin ergamaa Kiristoos Yesuus ta'ee fi obboleessa keenya Xiimotewos irraa; **2** Gara qulqulloota, obboloota Kiristoosiin amanamoo ta'an kanneen Qolosaayis jiraataniitti; **3** Nu yommuu isiniif kadhanutti Waaqa, Abbaa Gooftaa keenya Yesuus Kiristoos yeroo hunda ni galateeffanna; **4** amantii isin Kiristoos Yesuusitti qabdani fi jaalaal isin qulqulloota hundaaf qabdan sana dhageenyerraati; **5** kunis sababii abdii samii keessatti isinii kuufame sanaatiif; isin waa'ee abdii kanaa duraanuu dubbiidhugaa, wangeela keessatti dhageessaniirtu; **6** wangeelli kunis isin bira ga'eera. Wangeelli kunis gaafa isin isa dhageessanii dhugumaan ayyanaa Waaqaa hubattanii jalqabee akkuma isin gidduutti hojjechaa ture sana addunyaa guutuu keessatts ija naqachaa fi guddachaa jira. **7** Kanas tajaajilaa jaallataama hidhata keenya ta'e Ephaafiraa irraa barattaniirtu; innis Kiristoosiif tajaajilaa amanamaa ta'ee iddooy keenya kan bu'ee dha; **8** inni waa'ee jaalala keesssan kan Hafuurri isinii kennee sanaas nutti himeera. **9** Sababii kanaaf nu gaafa waa'ee keessan dhageenyee jalqabnee isinii kadhachuu fi akka Waaqni karaa ogummaati fi hubannaahafuuraa hundaan beekumsa fedhii isatiin isin guutu kadhachuu hin dhiifne. **10** Kunis akka isin hojji gaarii hundaan ija naqachaa, Waaqa beekuudhaanis guddachaa, jireenya Gooftaaf maluu fi kan karaa hundaan isa gammachiisu jiraattaniif; **11** isinis jajjabinaa fi obsa guddaa akka qabaattaniif, akkuma aangoo isaa ulfina qabeessa sanaatti humna hundaan jabachaa, gammadaas **12** Waaqa Abbaa kan akka isin mootummaa ifaa keessatti qulqulloota wajjin dhaala keessatti hirmaattan isin dandeessise sana galateeffadhaa. **13** Inni taayitaat dukkanaa jalaa nu baasee gara mootummaa Ilma inni jaallatuutti nu dabarreeraati; **14** nus isumaan furama, jechuunis dhiifama cubbuu arganneerra. **15** Inni fakkattii Waaqa hin mul'anne sanaa ti; uumama hundaafis hangafa. **16** Wanni hundinuu isumaan uumameeti: Wanni samii keessaa fi lafa irraa, wanni mul'attu fi hin mul'anne, teessoowwan yookaan humnooni yookaan bulchitoonni yookaan taayitaawwan, wanni hundinuu isumaan, isumaaaf uumaman. **17** Inni waan hunda dura jira; wanni hundinuu isumaan wal qabatee dhaabata. **18** Inni mataa dhagna isaa, mataa waldaa kiristaanaa ti; waan hunda irratti ol aantummaa akka qabaatuufis inni kan jalqabaa ti; warra du'an keessaa kaafamuudhaanis hangafa. **19** Waaqni guutummaan isaa hundi isa keessa jiraachuu isatti gammadeeraati; **20** dhiiga isaa kan fannoo irratti dhangaalae'sanaanis nagaa buusuudhaan waan lafa irra jiru yookaan waan samii keessa jiru hunda karaa isatiin ofitti araarseeraati. **21** Isinis dur amala keessan hamaa sanaan Waaqatti orma taatanii yaada keessaniinis diinota turtan. **22** Ammaa garuu qulqulloota mudaa hin qabnee fi warra hir'inaa hin qabne godhee fuula isaa duratti isin dhi'eessuuf dhagna foon Kiristoosiin, karaa du'a isatiin isin araarseera; **23** kunis yoo isin amantii keessaniin itti fuftan, yoo jabaattanii dhaabattanii fi yoo

isin abdii wangeelaar irraa hin sochoone ta'a. Wangeelli kunis isuma isin dhageessanii fi isuma samii gaditti uumama hundatti lallabamee dha; ani Phaaulosius wangeeluma kanaaf tajaajilaa ta'eera. **24** Ani amma isiniif dhiphachuu kootti nan gammada; waan dhiphina Kiristoos dhagna isatiif jechuunis waldaa kiristaanaitif jedhee dhiphate sana keessaa hir'ates ani foon kootiin nan guuta. **25** Ergama Waaqni natti kenneen ani akka dubbiidhugaa guutummaatti isinii dhi'eessuuf tajaajilaa waldaa kiristaanaa ta'eera; **26** dubbiin kunis icciitii barootaa fi dhaloota jalaa dhokfamee turee dha; amma garuu qulqulloota isatti mul'ifameera. (**aiōn g165**) **27** Waaqni badhaadhummaan ulfina icciitii kanaa hammam guddaa akka ta'e Namoota Ormaa gidduutti qulqulloota isatti beeksisuu filateera; icciitii kunis Kiristoos, abdii ulfinnaa isa isin keessa jiruu dha. **28** Nus isuma lallabna; nama hunda kan guutumaan guutuutti Kiristoositti bilchaataa ta'e akka dhi'eessiuuf, tokkoo tokkoo namaa ogummaa hundaan gorsaa barsiisna. **29** Kanaafuu ani akkuma hojji humna isaa kan ciminaan na keessatti hojjeti sanaatti carraaqaaan dhamma.

2 Akka ani isiniif, warra Lodoqqiyaa jiranii fi warra fooniin fuula koo hin argin hundaafis jedhee hammam carraaqaa jiru isin akka beektan nan barbaada. **2** Kunis akka isaan jaalalaan tokko ta'anii garaan isanii jajjabeffamuu, akka isaan badhaadhummaa hubannaah guutuu qabaatanii icciitii Waaqaa jechuunis Kiristoosin beekaniif; **3** badhaadhummaan ogummaa fi beekumsaa hundinuu isuma keessa dhokfameera. **4** Anis akka namni tokko iyuu afaan tolee isin hin gowwoomsineef waan kana isinittin hima. **5** Ani yoon fooniin isin irraa fagaadhe illee hafuuraan isin wajjin waanan jiruuf, isin hammam naamusaa qabeeyyi akka taatanii fi amantiin isin Kiristoositti qabdanis hammam cimaa akka ta'e arguu kootiif nan gammada. **6** Yoos akkuma Kiristoos Yesuus Goofticha fudhantanitti isatti jiraadhaa; **7** akkuma barattan sanatti hidda keessan isaa keessatti gad fageeffadhaatiisa irratti ijaramaa; amantiit is jabaadhaa; galata guuttee dhangaal'us dhi'eessaa. **8** Eenyu iyuu barsiisa waa'ee Kiristoos irratti hundeffameen utuu hin ta'in falaasama faayidaa hin qabnee fi gowwoomsaa, kan bartee namaati fi qajeelfama addunyaa kanaa irratti hundeffameen akka isin hin boojine of eeggadhaa. **9** Guutummaan Waaqummaa hundinuu fooniin Kiristoos keessa jiraataati; **10** isinis Kiristoos isaa humnaa fi taayitaat hunda irratti mataa ta'e sanaan guutamtaniirtu. **11** Isumaanis foon cubbamaa ta'e sana of irraa gattanii dhagna qabattaniiirtu; dhagna qabaan kunis dhagna qabaa harka namaatiin ta'e uthu hin ta'in kan Kiristoosiin ta'e dha; **12** isinis cuuphaadhaan isaa wajjin awwaalamtanii humna Waaqaa kan Kiristoosin warra du'an keessaa isa kaasetti amanuu keessaniin cuuphaadhuuma sanaan isaa wajjin kaafamtaniirtu. **13** Yeroo isin cubbuu keessanii fi foon keessan kan dhagna hin qabmin sanaan duutianii turtanitti Waaqni Kiristoos wajjin jiraattota isin taasise. Cubbuu keenya hundas nuu dhiise; **14** innis himata idaa keenya kan seeraa kan nuun mormuu fi nutti muru sana haqee mismaaraan fannoottti diree dhabamsiise. **15** Innis humnootaa fi taayitaawwan

inni isiniif, warra Lodoqqiyaa fi magaalaa Heraapoolis jiraniijis hinaaffaa gaarii qabu dhugaa nan ba'aaf. **14** Luqaas ogeessi fayyaa michuun keenya jaallatamaanii fi Deemaas nagaa isinii dhaamu. **15** Obboloota Lodoqqiyaa jiranitti, akkasumas Niimfaa fi waldaa kiristaanaa kan mana ishee jirtutti nagaa naa himaa. **16** Erga xalayaan kun isinii dubbifamee booddee waldaa Kiristaanaa Lodoqqiyaatti akka dubbifamu godhaa; isinis xalayaa Lodoqqiyaadhaa dhufu dubbifadhaa. **17** Arkiphaadhaanis, “Hojii Gooftaadhaan sitti kennname sana akka xumurtu mirkaneeffadhu” jedhaa. **18** Ani Phaawulos, xalayaa nagaa kana harkuma kootiin barreessa. Hidhamuu koo yaadadhaa. Ayyaanni isin wajjin haa ta'u.

1 Tasaloniiqee

1 Paaawulos, Silwaanosis fi Xiimotewos irraa, **2** Nu kadhnanna keenya keessatti maqaan keessan dhoofnfee yeroo hunda waa'ee hunda keessaniif Waaqa ni galateeffenna. **3** Nu joojii amantii keessanii, dadhabbi jaalala keessanii fi obsa abdiin keessanii kan Gooftaa keenya Yesuu Kiristoositi qabdan sana Waaqa keenyaa fi Abbaa keenya duratti ittuma fufnee ni yaadanna. **4** Yaa obboloota Waqaan jaallatamant, nu akka inni isin filate beekeenati; **5** wangeelli keenya humnaan, Hafuura Qulqulluun fi amansiisa guddaan malee dubbi afaanii qofaan gara keessan hin dhufneetii. Nu isiniif jennee akkamitti akka isin gidduu jiraanne ni beektu. **6** Isinis fakkeenya keenyaa fi fakkeenya Gooftaa duukaa buutaniirtu; utuma dhiphina guddaa keessa jirtanuu gammachuu Hafuurri Qulqulluun isinii kenuun dubbicha fudhattaniirtu. **7** Kanaanis amantoota Maqedooniyaa fi Akaayaa jiran hundaaf fakkeenya taatanii jirtan. **8** Dubbiin Gooftaa isin biraas ba'ee Maqedooniyaa fi Akaayaa qofatti hin dhaga'amne; amantiin isin Waaqatti qabdans lafa hunda ga'eera. Kanaafuu waa'ee isaa homaa dubbachuu nu hin barbaachisu; **9** isin simannaa akkamii akka nuu gootan isanuu ni dubbatuutii. Isaan akkamitti akka isin Waaqa jiraataa fi Waaqa dhugaa tajaajiluuf jettanii waqota tolfamoo irraa gara Waaqatti deebitanis ni himu; **10** akkasumas Ilma isaa isa inni warra du'an keessaa kaase jechuunis Yesuu isaa dheekkamsa dhufu jalaa nu baasu sana akka samii irraa eeggattan ni himu.

2 Yaa obboloota, isin bira dhufuu keenya sun akkasumaan akka hin ta'in isinuu ni beektu. **2**

Akkuma isin beektan nu kanaan dura Fiilipishiyusitti dhiphanneerra; akka malees qaaneffamneerra. Garuu yoo mormiin cimaan nu qunname illees gargaarsa Waaqa keenyaaatiin wangeela isaa isinitti himuudhaaf ija jabina arganneerra. **3** Gorsu nu kenninus kan dogoggora yookaan xuraa'ummaa yookaan gowwoomsaa irraa dhufe miti. **4** Qooda kanaa nu akka warra Waaqni wangeela imaanaa itti kenuuf qoratee fudhateetti dubbanna. Yaaliin keenyas Waaqa garaa keenya qoru sana gammachiisuuuf malee nama gammachiisuuuf miti. **5** Akkuma isin beektanii fi akkuma Waaqnis dhugaa ba'u sana nu dubbi sossobbiitti hin fayyadanne; doqnummaa dhokfachuufis haguugannee gara keessan hin dhufne. **6** Nu namoota irraa, isin irraas ta'u yookaan warra kaan irraa ulfina hin barbaanne. Nu akka ergamoota Kiristoositti ba'a isinitti ta'u ni dandeenyaa ture; **7** nu garuu akkuma haadha daa'imman ishee kumuunfattu tokkoo taane. Garraamummaadhaan gidduu keessan jiraanne. **8** Nu waan akka malee isin jaallaneef wangeela Waaqaa qofa utuu hin ta'in lubbuu keenya illee isinii kenuun fedhii keenya ture; isin nu biratti akka malee jaallatamoo turtaniitii. **9** Yaa obboloota, isin dadhabbi fi dhiphina keenya ni yaadattuutii; nu yeroo wangeela Waaqaa isinii lallabnettii nama tokkotti illee akka ba'a hin taaneef halkanii guyyaa hojjechaa turre. **10** Nu hammam qulqullummaan, qajeelummaa fi mudaa malee

isin warra amantan gidduu akka jiraanne isin dhugaa ni baatu; Waaqnis dhugaa ba'a. **11** Isin akka nu akkuma abbaan ijoollee isaa gorsee jajabeesuutti tokkoo tokkoo keessaniif taane ni beektuutii; **12** kunis akka isin jirenya Waaqa isa mootummaa isattii fi ulfina isattii isin waamu sanaaf malu jiraattaniif. **13** Isinis yommuu dubbi Waaqaan kan nurraa dhageessan sana fudhattanitti akkuma inni jirutti, akka dubbi Waaqaan kan isin warra amantan keessatti hojjetuutti fudhattan malee akka dubbi namaatti waan hin fudhatiniif nu utuu gargar hin kutin Waaqa galateeffenna. **14** Yaa obboloota, isin fakkeenya waldoota kiristaanaa Waaqaan warra Kiristoos Yesuusitti jiran kanneen biyya Yihuudaa jiranii duukaan buutaniirtu; akkuma waldoonni kuneene harka Yihuudootaatti dhiphataan sana isinis harka namoota biyya keessaniitti dhiphattaniirtu; **15** Yihuudoonni kuneene warra Gooftaa Yesuusii fi raajota ajjeesani nu illee ari'atanii dha. Isaan Waaqa hin gammachiisan; nama hundattis diina ta'u; **16** isaanis cubbuu isaanii guuttachuuuf jedhanii akka nu akka Namoonni Ormaa fayyifamaniif itti hin dubbanne nu dhowwu. Dhuma irratti garuu dheekkamsi Waaqaan isaanitti dhufeera. **17** Garuu yaa obboloota, erga yaadaan utuu hin ta'in fooniin yeroo gabaabaaf isin irraa gargar baanee jalqabnee duu keessan arguuf hawwi guddaan caalchifnee dhamaane. **18** Nu gara keessan dhufuu barbaannee turreetii; dhugumaanuu ani Paaawulos yeroo baay'ee gara keessan dhufuu yaaleera; garuu Seexanatu nu dhowwe. **19** Yommuu Gooftaan keenya Yesuu Kiristoos dhufutti fuula isaa duratti abdiin keenya yookaan gammachuu keenya yookaan gonfoon nu ittin of jajnu eenyu? Isinuma mitii? **20** Isin ulfinaa fi gammachuu keeyyaatii.

3 Kanaafuu nu waan hammana caalaa obsuu dadhabneef kophaa keenya Ateenaatti hafuu gaarii nutti fakkaate. **2** Nus obboleessa keenya Xiimotewos, tajaajilaa Waaqaan isaa wangeela Kiristoositti hojjetaa hidhata keenya ta'e sana, akka inni amantii keessanitti isin cimsuu fi isin jajjabeessuuf ergineerra; **3** kunis akka namni tokko iyyuu dhiphina kanaan hin jeeqamneef. Isinis akka nu waan kanaaf filatamne sirriitti beektu. **4** Yeroo isin bira turretti akka dhiphinni nurra ga'u isinitti himaa turretti. Innis akkuma isin beektan sana ta'e. **5** Sababii kanaaf ani yommuu kana caalaa obsuu dadhabetti was'ee amantii keessanii baruuf jedheen isaa erge. Tarii inni nama qoru sun isin qoree dadhabbiin keenyas faayidaa malee hafeera jedheen sodaadhe. **6** Amma garuu Xiimotewos isin biraas gara keenya dhufee wa'aee amantii keessanitti fi wa'aee jaalala keessanii oduu gaarrii nutti himeera. Akkasumas akka isin yeroo hunda yaada gaariidhaan nu yaaddanii fi akkuma nu isin arguu hawwinu sana akka isinis nu arguu hawwitan nutti himeera. **7** Kanaaf yaa obboloota, nu dhiphinaa fi ari'atama keenya hunda keessatti amantii keessanii waa'ee keessan jajjabeannera. **8** Yoo isin Gooftaatti ciimtanii dhaabatan nu dhugumaan ni jiraannaatii. **9** Gammachuu sababii keessanii fuula Waaqa keenyaa duratti qabnu hundaaf waa'ee keessanii hamman Waaqa galateeffachuu dandeenyaa? **10** Nu akka deebinee isin

arginuu fi waan amantii keessan keessaa hir'ates akka isinii guutuu dandeenyuuf halkanii guyyaa cimsinee kadhanna. **11** Ammas Waaqni keenya fi Abbaan keenya mataan isaa, Gooftaan keenya Yesuus akka nu gara keessan dhufnu karaa nuuf haa qajeelchu. **12** Akkuma jaalalli nu isinii qabnu dabalaan deemu sana Gooftaan jaalala isin walii keessanii fi nama hundaaf qabdan isinii haa guddisuu; haa baay'isus. **13** Akka isin yommuu Gooftaan keenya Yesuus qulqulloota isaa hunda wajjin dhufutti fuula Waaqa keenyaati fi Abbaa keenya duratti warra muddaa hin qabnee fi qulqulloota taatanifiis inni garaa keessan haa jajjabeessu.

hin barbaachisu; **2** akka guyyaa Gooftaa akkuma hattuutti halkani dhufu isinuu sirriitti beektuutii. **3** Utuma namoonni, "Nagaa dha; qabbanas" jedhanuu akkuma ciniinsuun dubartii ulfaatti dhufu badiisni akka tasaa isaanitti dhufu; jalaas hin ba'an. **4** Isin garuu yaa obboloota, akka guyyaa sun akkuma hattuutti isinitti hin dhufneef isin warra dukkana keessa jirtan miti. **5** Isin hundi ijollee ifaa ti; ijollee guyyatiis. Nu warra halkanii yookaan warra dukkanaa miti. **6** Egaa kottaa nu akka warra kaanii hin rafnuu; qooda kanaa kottaa ni dammaqnaa; of qabnas. **7** Warri rafan halkani rafuuti; warri machaa'anis halkaniin machaa'u. **8** Nu garuu waan warra guyyaa taaneef kottaa amantii fi jaalala akka qomee sibiilaatti uffanee, abdii fayyinaa immoo akka ooibii sibiilaatti kaa'annee of qabnaa. **9** Waaqni akka nu karaa Gooftaa keenya Yesuus Kiristoosi fayyina argannuuf malee dheekkamsaaf nu hin filanneeti. **10** Nu yoo dammaqne yookaan yoo rafne akka isa wajjin tokkummaan jiraannuuf inni nuuf du'e. **11** Kanaafuu akkuma amma gochaa jirtan kana wal jajjabeessaa; wal ijaaraas. **12** Egaa yaa obboloota, nu akka isin warra gidduu keessanitti cimanii hoijetan, kanneen karaa Gooftatiin isin hoogganani fi isin gorsan sana kabajan isin kadhanna. **13** Sababii hojji issaanitiifis jaalalaan ulfina guddaa issaanif kennaa. Nagaadhaanis walii wajjin jiraadhaa. **14** Yaa obboloota, nu akka isin warra hojji hoijechuu hin jaallanne akeekkachiiftan, sodaattota jajjabeessitan, dadhaboo gargaartan, akka nama hundumaafis obsitan isin gorsina. **15** Akka namni tokko iyuu waan hamaaf deebii hamaa hin deebifne of eeggadhaa; qooda kanaa yeroo hunda walif, nama hundaafis waan gaarii gochuuf carraaqaa. **16** Yeroo hunda gammadaa; **17** utuu gargar hin kutin kadhadhaa. **18** Haala hundumaa keessatti Waaqa galateeffadhaa; fedhiin Waaqni Kiristoos Yesuusitti isiniif qabu kanaatii. **19** Hafuura hin dhaamsinaa; **20** raajii hin tuffatinaa; **21** waan hunda qoraa. Isa gaarii jabeessaati qabdhadaa. **22** Hamminna gosa hundumaa irraa fagaadhaa. **23** Waaqni mataan isaa, Waaqni nagaa guutumaan guutuutti isin haa qulqulleessu. Hafuurri keessan, lubbuun keessanii fi dhagni keessan guutuun guyyaa Gooftaan keenya Yesuus Kiristoos dhufutti mudaa irraa haa eegaman. **24** Inni isin waamu sun amanamaa dha; waan kanas ni godha. **25** Yaa obboloota, nuufis kadhadhaa. **26** Dhungoo qulqulluudhaanis obboloota hunda nagaa gaafadhaa. **27** Ani akka xalayaan kun obboloota hundaaf dubbifamu fuula Gooftaa duratti isin ajaja. **28** Ayyaanni Gooftaan keenya Yesuus Kiristoos isin wajjin haa ta'u.

4 Kana malees yaa obboloota, Waaqa gammachiisuu akkamitti akka jiraachuu qabdan nu isin barsiifneera; isinii akkuma sanatti jiraachaa jirtu. Ammas akka ittuma caalchiftanii waan kana gootan Gooftaa Yesuusiin isin kadhanna; isin gorsinas. **2** Nu taayitaa Gooftaa Yesuusiin ajaja maalii akka isinii kennine beektuutii. **3** Fedhiin Waaqa akka isin qulqulloftanii dha; kunis akka isin halalummaa irraa fagaattanii; **4** tokkoon tokkoon keessan akkamitti akka karaa qulqulluu fi ulfina qabeessa ta'een dhagna keessan eeggattan beekuu qabdu; **5** kunis akka ormoota Waaqa hin beekneeti hawwii foorniitii hin ta'in; **6** waan kanaanis namni tokko iyuu obboleessa isaa hin miidhin yookaan hin gowoomsin. Akkuma nu kanaan dura isinitti himmee isin akeekkachiifne sana, Gooftaan warra cubbuu akkasii hoijetan hunda haaloo ba'a. **7** Waaqni akka nu jirenya qulqulluu jiraannuuf malee akka xuroofnuuf nu hin waammeetii. **8** Kanaafuu namni gorsa kana tuffatu Waaqa Hafuura isaa Qulqulluu isinii kennu sana tuffata malee nama hin tuffatu. **9** Egaa waan Waaqni akka isin wal jaallattan isin barsiiseef waa'ee jaalala obbolummaa isinii barreessuu nu hin barbaachisu. **10** Dhugumaan isin obboloota guutummaa Maqedooniyaa keessa jiran hunda ni jaallattu. Yaa obboloota, nu garuu akka kana caalaa isaan jaallattan isin gorsina; **11** akkuma nu kanaan dura isin ajajnetti tasgabbiin jiraachuuftattaaffadhaa; harkuma keessanii hojji keessan hoijetadhaa; **12** kunis akka isin warra alaa biratti ulfina argattanii fi akka harka nama tokko illee hin eegganeef. **13** Yaa obboloota, nu akka isin waa'ee warra rafan sanaa wallaaltan yookaan akka namoota abdii hin qabne kaanitti gadditan hin barbaanchu. **14** Nu erga akka Yesuus du'ee du'aa ka'e amannee akkasuma immoo Waaqni warra Yesuusitti amananii rafan sana akka isuma wajjin kaasu ni amanna. **15** Wanni nu akka dubbii Gooftaatti isinitti himmu kana; nu warri lubbuun jirru kanneen hamma dhufaattii Gooftaatti jiraannu gonkumaa warra rafan sana hin dursinu. **16** Gooftaan mataan isaa ajajaan, sagalee ergamaa hangafaatii fi sagalee malakata Waaqtaatiin samii irraa ni bu'a; warri Kiristoositti amananii du'anis jalqabatti ni ka'u. **17** Ergasii immoo nu warri hafnee lubbuun jirru qilleensa irratti Gooftaa simachuuf isaan wajjin diuumessaan ol fudhatamna. Akkasumas bara baraan Gooftaa wajjin ni jiraanna. **18** Kanaafuu dubbii kanaan wal jajjabeessu.

5 Egaa yaa obboloota, waa'ee barootaatii fi waa'ee waqtilee waan tokko iyuu isinii barreessuu nu

2 Tasaloniiqee

1 Phaaulos, Silwaanosii fi Xiimotewos irraa, **2** Ayyaannii fi nagaan Waaqa Abbaa fi Gooftaa Yesuus Kiristoos irraa isiniif haa ta'a. **3** Yaa obboloota, sababii amantii keessan baay'ee guddachaa, jaalalli hundi keessan walii keessaniif qabdaniit ittuma dabalaajiruu nu yeroo hunda waa'ee keessaniif akka malutti Waaqa galateeffachuu qabna. **4** Kanaafuu nu qorumsa isin obsitan sanaaf, ari'atama hunda keessatti jabaattaniidhaabachuu keessanii fi amantii keessanii waldoota Kiristaanaa Waaqaa keessatti sababii keessanii of jajna. **5** Kun hundinuu akka murtiin Waaqaa qajeelaa ta'e mul'isa; sababii kanaafis isin warra mootummaa isaa kan dhiphachaafii jirtan sanaaf maltan ni taatu. **6** Waaqni qajeelaa dha: Inni warra isin rakkisan ni rakkisa; **7** isin warra rakkattaniif, nuufis boqonnaa ni kenna. Kunis yommuu Gooftaan Yesuus ibidda balali'uun ergamoota isaa humna qabeeyii wajjin samii irraa mul'atutti ta'a. **8** Inni warra Waaqa hin beeknee fi warra wangeela Gooftaa keenya Yesuusii hin ajajamne ni adaba. **9** Isaanis fuula Gooftaa duraa fi ulfina humna isaa irraa fageeffamanii badiisa bara baraaatiin ni adabamu; (**aiōnios g166**) **10** kunis guyyaa inni qulqulloota isatiin kabajamuu fi warra amanan hundumaa gidduutti dinqisiifatamuuf dhufutti ta'a. Isinis waan dhuga ba'umsa keenya amantaniif isaanitti lakka'amtu. **11** Nus waan kana yaadatti qabachaa, akka Waaqni keenya warra waamicha isatiif malan isin godhuuf, humna isatiiniis kaayyoo keessan gaarii hundaa fi akka hojii amantii keessanii hunda fiixaan isinii baasuuf utuu gargar hin kutin isinii kadhanna. **12** Nus akkuma ayaana Waaqa keenyaattii fi Gooftaa Yesuus Kiristoosittii akka maqaan Gooftaa keenya Yesuus isiniin kabajamuu fi akka isinis isaan kabajmantaniif waan kana kadhanna.

2 Yaa obboloota, waa'ee dhufaati Gooftaa keenya Yesuus Kiristoosii fi waa'ee isa biratti walitti qabamuu keenya wanni nu isin kadhannu kana; **2** kunis raajii yookaan dubbi yookaan xalayaa akka waan nu biraadhufeetti hedamuun akka isin guyyaan Gooftaa ammuma iyuu dhufeera jettanii daftanii hin raafamneef yookaan hin jeeqamneef. **3** Namni tokko iyuu karaa kamin iyuu isin hin gowwoomisin; utuu fincilli dursee hin dhufin, namni cubbuu, ilmi badiisa sun utuu hin mul'atii guyyaan sun hin dhufuutti. **4** Inni waan Waaqa jedhamu yookaan waan waaqeffatumuundumaa mormee isaan irratti ol ol of qaba; "Ani Waaqa" ofiin jechuduhaanis mana qulqullummaa Waaqa keessa taa'a. **5** Isin akka ani yeroo isin bira turetti waan kana isintii himaa ture hin yaadattaniif? **6** Akka inni yeroo murteeffame sanatti mul'atufis waan amma isa dhowwu ni beektu. **7** Iccitiin humna fincila sanaa amma iyuu hojii jiraatii; garuu inni amma humna sana duubatti deebisu sun hamma karaa irraa fuudhamutti ittuma fufee isa dhowwa. **8** Inni Hamaan sun ni mul'ata; Yesuus Gooftaan immoo hafuuruma afaan ofii isatiin isa galaafata; ifa dhufaati isatiiniis isa barbadeessa. **9** Dhufaatiin namicha isa hamaa sanaa akkuma hojii Seexanaatti

humna hundaa fi mallattoon, dinqii sobaatiinis ni ta'a; **10** innis gowwoomsaa gosa hundaa kan warra badan sana ittiin gowwoomsuun mul'ata. Warri badan sunis sababii dhugaa silaa ittiin fayyan sana jaallachuu didaniif badu. **11** Kanaafuu Waaqni akka isaan soba amananiif waan nama wallaalchisu isaanitti erga; **12** kunis akka warra dhugaa amanuu didanii jal'inatti gammadan hundatti murtaa'uuf. **13** Nu garuu yaa obboloota Gooftaan jaallatamtan, sababii Waaqni warra jalqabaa godhee akka isin karaa Hafuuraa qulqulleeffamuutti fi karaa dhugaa amanuu fayyitaniif isin filateef yeroo hunda Waaqa galateeffachuu qabna. **14** Innis akka isin ulfina Gooftaa keenya Yesuus Kiristoos keessati hirmaattaniif karaa wangeela keenyaatiin kaayyoo kanaaf isin waarme. **15** Egaa yaa obboloota, jabaadhaatiidhaabdhaa; barsiisa nu karaa dubbi afaaniitiin yookaan xalayaan isin barsiifne sana jabeessaatii qabdhaha. **16** Gooftaan keenya Yesuus Kiristoos mataan isaa, Waaqni Abbaan keenya inni nu jaallatee karaa ayaanaa isatiin jajjabina bara baraatii fi abdii gaarii nuu kenne sun, (**aiōnios g166**) **17** hojii fi dubbi gaarii hunda keessatti garaa keessan haa jajjabeessu; isin haa cimsus.

3 Eegaa yaa obboloota, akka dubbiin Gooftaaakkuma isin biratti ta'e sana dafee iddo hunda ga'uu fi akka ulfinas qabaatu nuuf kadhadhaa. **2** Akka nu harka namoota hamootii fi jal'oottaa jalaa baanuufis nuuf kadhadhaa; amantii kan qabu nama hunda mittii. **3** Gooftaan garuu amanamaa dha; inni isin cimsa; isa hamma irraas isin eega. **4** Nu akka isin waan nu isin ajajne sana hojjechaa jirtan, akka ittuma fuftaniis hojjetan Gooftaa ni amananna. **5** Gooftaan garaa keessan gara jaalala Waaqatii fi gara obsa Kiristoosittii haqjeelchu. **6** Yaa obboloota, isin obboleessa dhibaa'aa fi kan akka bartee isin nurraa argattan sanaattis hin jiraanne hunda irraa akka fagaattaniif maqaa Gooftaa keenya Yesuus Kiristoosin isin ajajna. **7** Isin mataan keessan akkamitti akka fakkeenya keenya duukaa bu'uu qabdan ni beektuutii. Nu yeroo isin bira turretti dhibaa'ota hin turre; **8** nus akka isin keessaa nama tokkotti illee ba'aa hin taaneef jennee, dadhabbiti fi tattaaffii guddaan halkanii guyyaa hojjechaa turre malee buddeena nama tokkoo illee tola hin nyaanne. **9** Nu fakkeenya isinii ta'uuf waan kana goone malee waan aangoo hin qabneef miti. **10** Nu yommuu isin bira turretti ajaja, "Namni hojjechuu hin barbaanne kam iyuu hin nyaatin" jedhu isinii kenninee tureetii. **11** Akka isin keessaa namoonni tokko tokko dhibaa'ota ta'anii jiraatan dhageenyerraati. Isaan dhimma nama bira keessa galuu malee ofii isaanittii waan tokko illee hin hojjetan. **12** Namoonni akkanaa akka gab jedhanii hojii hojjetanii fi akka buddeena ofii isaanii nyaatanii Gooftaa Yesuus Kiristoosin isaan ajajna; ni gorsinas. **13** Isin garuu yaa obboloota, waan gaarii hojjechuiti hin laafinaa. **14** Yoo namni kam iyuu dubbi keenya kan xalayaa kana keessatiif hin ajajamne, nama kana yaadatti qabdhaha. Akka inni qaana'uufis isa wajjin tokkummaa hin qabaatinaa. **15** Ta'us akka obboleessaatii isa gorsaa malee akka diinaatti isaa hin ilaalinaa. **16** Gooftaan nagaa mataan isas yeroo hunda, karaa hundaan nagaa isinii haa kennu. Gooftaan

hunduma keessan wajjin haa ta'u. **17** Ani Phaawulos xalayaa kana harkuma kootiin barreessa; kunis mallatoo xalayoota koo hundaa ti. Akki ani itti barreessus kanuma. **18** Ayyaanni Gooftaa keenya Yesuus Kiristoos isin hunda wajjin haa ta'u.

1 Xiimotewos

Waaqa arrabsuu dhiisuu baratanii dabarsee Seexanatti
kenne sun isaan keessatti argamu.

1 Phaaulos isa ajaja fayyisa keenya Waaqaatii fi abdiit keenya Kiristoos Yesuusiin ergamaa Kiristoos Yesus ta'e irraa, **2** Gara Xiimotewos isa amantiidhaan ilma koo dhugaa ta'eetti; **3** Akkuma ani yeroo Maqedooniyaa dhaqetti si gorse sana ati akka namoonni tokko tokko barsiisa addaa hin barsiifne akka ajajjuuf achuma Efesoos turi; **4** akkasumas akka isaan oduu hundee hin qabnee fi hidda dhalootaa kan dhuma hin qabne sanaan hin fudhatamne isaan ajaji. Wannu kun hojiji Waaqaa kan amantiin ta'u guddisuu irra mormii kakaasati. **5** Waaqaa fi nama gidduu immoo gidduu galeessa tokkotu Kaayyoon ajaja kanaas jaalala garaa qulqulluu, qalbiit gaarii fi amantii itti fakkeessuu hin qabne keessaa ba'uu dha. **6** Namoonni tokko tokko karaa kana irraa badanii gara dubbii faayidaan hin qabneetti gara galaniiru. **7** Kanaaf ani lallabaa fi ergamaa, Namoota Ormaatiif Isaanis maal akka jedhan yookaan akka waa'ee maaliicimsanii dubbatan utuu hin hubatin barsiisota seeraa ta'uu barbaadu. **8** Yoo namni sirriitti itti fayyadame seerri gaarri akka ta'e ni beekna. **9** Seerri warra seera cabsanii fi finciltootaa, warra Waaqa malee jiraatanii cubbamootaa, warra qulqulluu hin ta'inii fi xuraa'otaaf, warra abbaa isaanittii fi haadha isaanii aijeesanii fi warra aijeesanii malee akka qajeeltootaa hin tumamin ni beekna; **10** akkanumas seerri ejitootaa fi dhiirota, dhiira wajjin sagaagalaniif, warra garba daldalanii fi warra soba dubbataniif, warra sobaan dhugaa ba'anii fi warra barsiisa dhugaatiin morman hundunaaf akka Gooftaa keenya Kiristoos Yesuus isa jabina naa kenne sana nan galateeffadha. **11** Ani kanaan dura nama nama arrabsu, kan nama ari'atuu fi kan nama miidhu ta'u iyuu sababii ari wallaalummaa fi amantii dhabuun waan kana hojjedheef araara argadhe. **14** Ayyaanni Goftaa keenyas amantii fi jaalala Kiristoos Yesuusiin argamu wajjin baay'inaan narratti dhangalaafame. **15** Dubbiin, "Kiristoos Yesuus cubbamoota fayyisiusudhaaf gara addunyaa dhufe" jedhu sun amanamaa dha; namni hundinuu kana fudhachuu qaba; cubbamoota sana keessaa cubbamoota cubbamoota hunda caalu ana. **16** Ta'us sababuma kanaaf Yesuus Kiristoos akka ani warra jireenya bara baraa argachuuf isatti amanamaa fakkeinya ta'uuf ana nama cubbamoota hunda caalaa cubbamoota ta'een obsa isaa kan dhuma hin qabne sana mul'isuu jedhee naa araaram. (aiōnios g166) **17** Egaa Mootii bara baraa, isa hin duune, isa ijatti hin mul'anne Waaqa tokkicha sanaaf bara baraa hamma bara baraatti ulfnnii fi galanni haa ta'u. Ameen. (aiōn g165) **18** Yaa ilma koo Xiimotewos, akkuma raajii kanaan dura waa'ee kee dubbatame sanaatti, akka ati lola gaarii loltuuf ani ajaja kana siifin kenna; **19** waan kanas amantii fi qalbiit qajeelaa qabaachuudhaan godhi. Namoonni tokko tokko waan kana gochuu didanii amantii isaanii balleessaniiru. **20** Himenewoosii fi Iskindiroos warri ani akka isaan

2 Egaa ani akka waammachuun, kadhannaan, namaaf kadhachuu fi galanni maqaa nama hundaatiin dhi'eefamu duraan durese nan gorsa; **2** nus akka Waaqa sodaachuu hundumaan, ulfinaan jireenya nagaatiif fi tasgabiin jiraannuuuf mootootaa fi warra taayita qaban hundumaafis akkasuma haa godhamu. **3** Kunis gaarii dha; fuula Fayyisa keenya Waaqaa durattis fudhatamne dhua; **4** Waaqni akka namni hundinuu fayyuu fi akka dhugaa beekuu biras ga'u barbaada. **5** Waaqni tokkicha; **6** Waaqaa fi nama gidduu immoo gidduu galeessa tokkotu jira; innis Kiristoos Yesuus isa nama ta'ee dha; **6** Yesuus kunis isa furii ta'ee nama hundaaf dabarsee of kennee dha; kunis yeroo isaatti mirkanneffameera. **7** Sababii immoo barsiisaa amantii dhugaa ta'ee muudameen jira. Ani dhugaa dubbadha; hin sobu. **8** Kanaafuu ani akka dhiironni iddo hundatt dheeekkamsaa fi wal mormii malee harka qulqullaa'aa ol fudhatanii kadhathan nan barbaada. **9** Akkasumas dubartoonni akka hin malletti cubbamootaa, mataa dha'achuuun, warqee yookaan lula naqachuuun yookaan uffataa qabuu fi naamusafat ta'utti uffatanii akka of ni beekna; **10** isaanis akkuma dubartoota, "Nu Waaqa sodaanna" jedhaniitti waan gaarii haa miidhagsan nan barbaada; **10** isaanis akkuma dubartoota, jaloqabatti uumame; Hewan immoo ergasii uumamte. **11** Dubartiin waan hundaan ajajamuun cal'istee fi "Nu Waaqa sodaanna" jedhaniitti waan gaarii haa hojjetan. **11** Dubartiin waan hundaan ajajamuun cal'istee haa barattu. **12** Ani akka dubartiin cal'istu malee tumame ni beekna; **11** kunis wangeela ulfina qabeessa akka barsiiftu yookaan akka dhiira irratti taayita qabaattu hin eeyyamu. **13** Sababiin isaaas Addaam sana wajjin walii gala. **12** Waan inni tajaajila isaatifi jalqabatti uumame; Hewan immoo ergasii uumamte. **14** Addaam hin gowwoomfamne; dubartittiin garuu gowwoomfamtee seera cabsite. **15** Ta'us dubartoonni yoo amantiin, jaalala fi qulqullinaan, naamusaa jiraatan ijoolee da'uudhaan ni fayyu. **3** Jechi, "Eenyu iyuu yoo Phaaphaasiit ta'u hawwe, hojji gaarii hawwa" jedhu kun amanamaa dha. **2** Egaa Phaaphaasiin kan mudaan hin qabne, kan niittii tokkittii qabu, amala qabeessa, kan of qabu, kabajamaa, kan keessummaa simatu, kan barsiisuu danda'u, **3** kan hin machoofne, kan goolii kaasu utuu hin ta'in obsa qabeessa, kan lola hin jaallannee fi kan maallaqo hin jaallanne ta'u qaba. **4** Innis maatii ofii isaa sirriitti bulfatee akka jolloleen isaa kabaja maluun isaaif ajajaman mirkanneessuu qaba. **5** Namni tokko yoo maatii ofii isaa akka itti bulfatu hin beekne inni akkamitti waldaa kiristaanaa Waaqaa eeguu danda'a? **6** Innis akka of jajuudhaan afuufamee murtii diyaabiloos keessatti hin kufneef nama dhi'oo amane hin ta'in. **7** Innis akka hin tuffatamnee fi akka kiyyoo diyaabiloos keessattis hin kufneef warra alaa biratti maqaa gaarii haa qabaatu. **8** Daaqonoonnis akkasuma namoota kabajaman, warra afaan lama hin dubbanne, warra dhugaatii daadhii wayiniitiin hin fudhatamnee fi warra bu'aa hin malle argachuuf hin tattaaffanee ta'u qabu. **9** Yaada qulqullunis icciitti amantii jabeessanii qabachuu qabu. **10** Isaanis duraan dursanii haa qorataman; ergasisiis yoo mudaan tokko iyuu isaan irratti hin argamin daaqonoota ta'anii haa

tajaajilan. **11** Akkasumas dubartoonni isaanii kabajamoo, akka haadhotiitti, dubartoota shamarran akka kanneen maqaa nama hin balleessine, amala qabeeyyi obboleettotaatti qulqullummaa guutuun ilaila. **3** fi waan hundaan amanamoo ta'uu qabu. **12** Daaqoniin tokko dhirsa niitii tokkittii, kan ijoolee isaatii fi warra mana isaa jiraatan sirriitti bulchu ta'uu qaba. **13** Warri daaqonummaa sirriitti tajaajilan ulfina guddaa, amantii Kiristoos Yesuusittii qabaniin immoo ija jabina guddaa argatu. **14** Ani akkan dafee gara kee dhufu abdadhee qajeelfama kana siif nan barreessa; **15** kanas tarrii yoo ani ture, namni tokko akkamitti akka mana Waqaan keessa jiraachuu qabu akka beektuufin siif barreessa; manni Waqaan kunis waldaa Waqaan jiraataisa utubaa fi hundee dhugaa ta'ee dha. **16** Waqaattu buluu shakkii tokko malee icciitti guddaa of keessaa qaba; kunis, Inni fooniin mul'ate; Hafuuraan mirkaneeffame; ergamoota Waqaatu isa arge; saboota keessatti lallabame; addunyaa irratti itti amaname; ulfinaan ol fudhatame.

4 Akka bara dhufuuf jiru keessa namoonni tokko tokko hafuurota sobaatti fi barsiisa hafuurota hamoo duukaa bu'uudhaan amantii dhiisan Hafuurri Qulqulluun ifa baasee dubbata. **2** Barsiisiin akkasisi karaa namoota fakkeessuudhaan sobanii warra qalbiin isaanii akka waan gubaan gubameetti hadoodeetiin dhufa. **3** Isaanis fuudhaa fi heeruma dhowwu; nyaata Waaqni akka warri amananii fi warri dhugaa beekan galataan fudhatanii nyaatanaiif jedhee uume sanas akka namoonni lagatan ajaju. **4** Wanni Waaqni uume hundinuu waan gaarii ta'eef yoo galataan fudhatame wanni gatamu tokko iyuu hin jiru; **5** inni dubbii Waqaatiif fi kadhamnaadhaan qulqulleeffameeraati. **6** Atis yoo wantoota kanneen obbolootatti himte, dubbii amantii fi barsiisa gaarii duukaa bu'aa turtte sanaan bilchaatteet tajaajilaan gaarii kan Kiristoos Yesuus taata. **7** Oduu xuraa'aa fi mammaaksaa beeraa irraa fagaadhu; qooda kanaa nama Waqaan ta'uuf of leenjisi. **8** Leenjiin dhagnaa faayidaan xinnaa qabati; Waqaattu buluu garuu jireenna ammaatiifis jireenna dhufuuf jiruufiis waan waadaa of keessaa qabuuf waan hundaaf fayyada. **9** Jechi kun amanamaa fi kan guutumaan guutuutti fudhatamuu maluu dha. **10** Sababii abdii keenya Waqaan jiraataisa Fayaasaa nama hundaa keessumattuu kan warra isatti amananii ta'e sana irra kaa'anneef niuus kanaaf jennee ni dadhabna; ni tattaaffannas. **11** Wantoota kanneen ajaji; barsiisi. **12** Ati dubbiidhaan, amalaan, jaalalaan, amantii fi qulqullinaan warra amananaiif fakkeena ta'i malee namni tokko iyuu targaggummaa kee hin tuffatin. **13** Hamma ani dhufutti Kataabbi Qulqulluu namootaaif dubbisuutti, gorsuu fi barsiisuutti jabaadhu. **14** Kennaa kee isa yommuu jaarsoliin harka isaanii sirra kaa'anitti karraa rajaatiini siif kennname sana hin dagatin. **15** Waan kanattis jabaadhu; akka namni hundinuu guddachuu kee arguufis guutumaan guututti itti of kenni. **16** Jireenna keetii fi barsiisa kee eeggadhu. Ittis jabaadhu; waan kana gochuu keetinis ofii keetii fi warra si dhaga'an ni fayiftaati.

5 Nama dulloome tokko akka waan inni abbaa kee ta'eetti gorsi malee hin ifatin. Dargaggootas akka obbolootaatti ilaali; **2** dubartoota dullooman Yeesuus duratti, fuula ergamoota filatamanii durattis sin gorsa. **22** Eenyu irra iyuu harka kaa'uuf hin

ariifatin; cubbuu nama biraan keessatti hin hirmaatin. Qulqullummaadhaanis of eeggadhu. **23** Sababii garaa keetiiti fi dhukkuba ammumaa amma sitti ka'u sanaatiif daadhii wayinii xinnoo ishee dhugi malee bishaan qofa hin dhugin. **24** Cubbuun namoota tokko tokkoo duraan dursee ifatti mul'ata; isaan dura darbees lafa murtii ga'a; cubbuun warra kaanii garuu duuba irratti beekama. **25** Hojiin gaariinis akkasuma ifatti mul'ata; kan ifatti hin mul'annes dhokfamee hafuu hin danda'u.

6 Akka maqaan Waaqaatii fi barsiisni keenya hin arrabsamneef warri waanjoo garbummaa jala jiran hundinuu akka ulfinni guutuun gooftota isaaniitiif malutti haa ilaalan. **2** Warri gooftota amanan qabanis sababii isaan obboloota ta'aniif isaan hin tuffatin. Qooda kanaa warri tajaajila isaaniitiif fayyadaman sun waan isaan amantootaa fi jaallatamtoota ta'aniif ittuma cimsanii isaan haa tajaajilan. Atis waan kana barsiisi; gorsis. **3** Eenyu iyuu yoo barsiisa addaa barsiise, yoo dubbii dhugaa kan Gooftaa keenya Yesuus Kiristoosii fi barsiisa nama Waaqaa ta'uuf fayyaduun walii hin galle, **4** inni of tuulummaan guutameera; waan tokko iyuu hin hubatu. Inni waa'ee jechootaa irratti morkii fi lolaa fedhii hamaa qaba; kunis hinaaffaa, wal dhabuu, arrabsoo fi shakkii hamaa fida; **5** namoota qalbiin isaanii badee dhugaanis irraa fudhatame kanneen Waaqatti buluu karaa ittiin maallaqni argamu se'an gidduuttis walitti bu'iisa dhuma hin qabnetuuumama. **6** Waaqatti buluu, "Wanni ani qabu na ga'a" jechuu of keessaa qabaannaan kun dhugumaan faayidaa guddaa qaba. **7** Nu waan tokko illee gara addunyaatti waan hin fidiniif, waan tokko illee addunya keessaa fudhachuu hin dandeenyu. **8** Garuu waan nyaannuu fi waan uffannu qabaannaan nu ga'a. **9** Warri sooromuu barbaadan garuu qorumsaa fi kiyyoo, hawwii gowwummaa fi miidhaa baay'ee fidu kan diigamaa fi badiisatti nama dhidhimsu keessatti kufu. **10** Maallaqa jaallachuun hidda hammina gosa hundumaatii. Namoonni tokko tokko akka malee maallaqa jaallachuun amantii irraa badanii dhiphina baay'een of waraananiiru. **11** Ati garuu yaa nama Waaqaa, waan kana hunda irraa baqadhu; qajeelummaa, Waaqatti buluu, amantii, jaalala, obsaa fi garraamummaa duukaa bu'i. **12** Wal'aansoo amantii gaarii sana qabi. Jirenya bara baraa kan yeroo fuula dhuga baatota baay'ee duratti akka gaarii beeksiftetti itti waamamte sana jabeessii qabadhu. (**aiōnios g166**) **13** Ani fuula Waaqa waan hundaaf jirenya kennuu duratti, fuula Kiristoos Yesuus kan yommuu Phonxoos Phiilaaxoos duratti dhugaa ba'etti akka gaarii beeksise sanaa durattis, **14** akka ati hamma dhufaati Gooftaa keenya Yesuus Kiristoositti ajaja kana xurii fi mudaan malee eegdus sin gorsa. **15** Waaqni eebbfamaanii fi Bulchaan tokkichi, Mootiin moototaa fi Gooftaan gooftotaa yeroo isatti waan kana ni mul'isa; **16** kan hin duune isa qofa; innis ifa namni tokko iyuu itti dhi'aachuu hin dandeenyne keessa jiraata; enyu iyuu isa hin argine; isa arguu hin danda'u. Ulfinii fi humni bara baraan isaaf haa ta'u. Ameen. (**aiōnios g166**) **17** Ati akka sooreyyiin addunya kanaa of tuuluu yookaan qabeenya badu abdachuu dhiisanii Waaqa akka nu itti

gammannuuf jedhee waan hunda baay'isee nuu kennu sana abdatanifi isaan ajaji. (**aiōn g165**) **18** Akka isaan waan gaarii hojjetan, akka badhaadhummaan isaanii hojji gaarii ta'u, akka arjooman, akka waan qabanis quoduuuf fedhii qabaatan isaan ajaji. **19** Isaanis karaa kanaan jirenya dhugumaan jirenya ta'e qabaachuuuf jedhanii badhaadhummaa hundee jabaa ta'u bara dhufuuf jiruuf ofi isaanittii kuufatu. **20** Yaa Xiimotewos, waan imaanaa sitti kennname jabeessii eegi. Oduu Waaqni hin jaallannee fi yaada mormii kan sobaan "Beekumsa" jedhamu irraa fagaadhu; **21** namoonni tokko tokko, "Nu beekumsa akkasii qabna" jechuu amantii irraa badaniiruutii. Ayyaanni isin wajjin haa ta'u.

2 Xiimotewos

1 Phaaawulos isa akkuma waadaa jirenya karaa Kiristoos Yesuusiin galame sanaatti fedhii Waaqaatiin ergamaa Kiristoos Yesuus ta'e irraa, **2** Gara Xiimotewos, ilma koo jaallatamaatti: **3** Ani yommuu utuu gargar hin kutin halkanii guyyaa kadhanaa koo keessatti si yaadadhutti Waaqa akkuma abbootii kootii anis yaada qulqulluu Isa waaqeffadhu sana nan galateeffadha. **4** Ani yommuun imimmaan kee yaadadhutti akka gammachuudhaan guutamuuf guddisee si arguu nan hawwa. **5** Ani amanti koo Isa dhugaa sana nan yaadadh; amantiin kunis jalqabatti akkoo kee Loo'isii fi haadha kee Ewuunqee keessa ture; amma immoo akka si keessa jiru nan amana. **6** Sababii kanaaf ansi akka ati kennaa Waaqaa kan yeroo ansi harka koo sirra kaa'etti siif kenname sana akka ibiddaatti akka qabsiiftuuf sin yaadachiisa. **7** Waaqni hafuura humnaa, kan jaalalaatti fi kan of dhowwuu nuu kenne malee hafuura sodaa nuuif hin kennineeti. **8** Kanaafuu waa'ee Gooftaa keenya dhugaa ba'uutti yookaan ana nama isaaif jedhee hidhametti hin qaana'in. Wangeelaaf dhiphachuu keessatti garuu humna Waaqatiin na wajjin hirmaadhu; **9** Waaqni sababii kaayyoo isaaati fi sababii ayyaana isaaatiif nu fayyisee gara jirenya qulqullutti nu waame malee sababii hojii nu hoijenne kamiif iyyuu miti. Ayyaanni kunis uumama addunyaatiin dura karaa Kiristoos Yesuusiin nuu kenname; (**aiōnios g166**) **10** amma garuu ayyaanni sun dhufaati Fayisaa keenya Kiristoos Yesuus Isa karaa wangeelaatiin du'a balleessee jirenyaa fi badiisa ooluu ifatti baase sanaatiin mul'ifameera. **11** Anis wangeela kanaaf lallabaa, ergamaa fi barsiisaat ta'ee muudameera. **12** Anis akka amma jiru kanatti dhiphachuu koo kanumaaf. Ani garuu eenyun akka amane waan beekuuf hin qaana'u; akka inni waan ansi imanaa itti kennadhe hamma guyyaa sanaatti eeguu danda's un amana. **13** Waan narraa dhageesse sana akka fakkeenya barsiisa dhugaatti amantiif fi jaalala Kiristoos Yesuusiin qabdu jabeessii qabadhu. **14** Waan gaarii imanaa sitti kenname sana gargaarsa Hafuura Qulqulluu nu keessa jiraatu sanaatin eegi. **15** Namoonni biyya Asiyaa keessa jiraatan hundinuu akka narraa gara galan ni beekta; Fiigeloosi fi Hermoogenees isaan keessa jiru. **16** Oneesifoors yeroo baay'ee waan na boqochiiseef Gooftaan warra mana isaa jiraataniif araara haa buus; inni hidhamuu kootti illee hin qaanoftetii. **17** Akkasumas inni yeroo Roomaa dhufetti hamma na argutti dhimmee na barbaadaa ture. **18** Akka inni guyyaa sanatti Gooftaa irraa araara argatuuf fedhii Gooftaa haa ta'u! Inni Efesoos keessatti karaa baay'een akka na tajaajile ati iyyuu sirriitti beekta.

2 Kanaafuu yaa ilma ko, ayyaana Kiristoos Yesuusiin jabaadhu. **2** Waan fuula dhuga baatota baay'ee duratti narraa dhageesse sana namoota amanamoo kanneen warra kaan barsiisuun danda'anitti imanaa kenni. **3** Atis akkuma loltuu jabaa kan Kiristoos Yesuusiitii nu wajjin dhiphadhu. **4** Namni loltummaan tajaajilu kam iyyuu ajajaa isaa gammachiisuu yaala malee dhimma jirenyaatiin of hin xaxu. **5** Akkasumas dorgomaan tokko

yoo akka malutti dorgome malee gonfoo hin argatu. **6** Qonnaan bulaan jabaatee hojetus ija qooddachuuutti nama jalqabaa ta'u qaba. **7** Waan ansi sitti himu kana qalbeeffadhu; Gooftaan waan hunda keessatti hubannaa siif kennati. **8** Yesuus Kiristoos Isa warra du'an keessaa kaafame, Isa sanyii Daawit irraa dhalate yaadadh. Kun wangeela koo **9** kan ansi isaaif jedhee akka nama yakka hojete tokkotti hamma foncaan hidhamuutti dhiphachaafii jiruu dha. Dubbiin Waaqaa garuu hin hidhamu. **10** Kanaafuu akka warri filataman fayyina Kiristoos Yesuusiin ta'e sana ulfina bara baraa wajjin argataniif ansi isaaifi jedhee waan hundumaa nan obsa. (**aiōnios g166**) **11** Dubbichi amanamaan aakkana jedha: Nu Isa wajjin yoo duuine, Isa wajjin ni jiraanna; **12** nu yoo obsine, Isa wajjin ni moona. Nu yoo Isa ganne, innis nu gana. **13** Nu yoo amanamoo ta'u baanne, inni amanamaa ta'ee jiraata; inni of gantu hin danda'uutii. **14** Wantoota kanneen isaan yaadachiisi; waa'ee jechootaatiini akka wal hin lolleef fuula Waaqaa duratti isaan akekkiachiisi; wanni akkasi warra dhaga'an ni diiga malee waa tokko illee hin fayyaduutti. **15** Atis dubbiidhugaa sana sirriitti qabachuudhaan hojjetaa qoratamee fudhatame kan itti hin qanofne ta'iiti fuula Waaqaa duratti of dhi'eessuuf tattaaaffadhu. **16** Garuu dubbiidhugaa sana sirriitti irraa fagaadhu; dubbiin akkasiit ittuma caalchisee nama Waaqaa ta'u irraa nama fageessaati. **17** Barsiisni isaanis akka dhukkuba gaangiriini babal'achaa deema. Himeneewoosis fi Filexoosis isaan keessatti argamu; **18** isaanis du'a ka'uun ta'ee darbeera jechuudhaan dhugaa irraa fagaataniiru. Amantiin namoota tokko tokkoos ni balleessu. **19** Garuu hundeen Waaqaa hin sochofamne kan chaappaa, "Gooftaan warra kan isaa ta'an ni beeka," akkanumas "Namni maqaa Gooftaa waammatu hundi hammina irraa haa deebi'u" jedhuun chaappeffame jabaatee dhaabateera. **20** Mana guddaa tokko keessa mi'a warqeetii fi mettiif qofa utuu hin ta'in, mi'i mukatii fi suphees jira; kana keessaas tokko tokko ulfinaaf, kaan immoo salphinaaf oola. **21** Namni tokko yoo salphina kana irraa of qulqulleesse, inni mi'a ulfinaa kan qulqulleeffame, kan Gooftaa isaa fayyaduu fi kan hojii gaarii kam iyyuu hojjechuuf qopheeffame ta'a. **22** Atis hawwii hamaa yeroo dargaggummaa irraa baqadhu; warra garaa qulqulluu Gooftaa waammatan wajjin qajeelummaa, amanti, jaalala fi nagaa duukaa bu'i. **23** Falmii faayidaa hin qabnee fi gowwummaa keessa hin seenin; kun akka lola fidu atuu ni beektaati. **24** Garbichi Gooftaa kan nama hundumaa garaa laafu, kan barsiisuun danda'u fi obsa qabeessa ta'u qaba malee kan namaan wal lolu ta'u hin qabu. **25** Innis akka Waaqni qalbii jijiirrannaa gara dhugaa beekuutti isaan geessu isaanis kenu abdachaa warra isaan morman garraamummaan sirreessuu qaba; **26** akkasiinis isaan qalbii horataniif kiyyoo diiyaabiloos kan akka isaan fedhii isaa guutaniif isaan booji'e sana jalaa ba'u.

3 Garuu guyyoota dhumaa keessa yeroon rakkinaa akka dhufu hubadhu. **2** Namoonni of jaallattoota, jaallattoota maallaqaa, of jajjoota, of tuultota, warra Waaqa arrabsan, warra abbaa fi haadha isaaniihit hin ajajamne, warra hin galateeffanne, warra qulqullummaa

hin qabne, **3** warra jaalala hin qabne, warra dhiifama warra mul'achuu isaa jaallatan hundaaf kenna malee hin goone, warra maqaa nama balleessan, warra of ana qofaaf miti. **9** Dafii gara koo kottu; **10** Deemaas hin qabne, gara jabeeyyii, warra waan gaarii hin jaallanne, **4** gantoota, warra akka malee jarjaran, warra addunyaa kana jaallatee na dhiisee gara Tasaloniiqee of bokoksan, warra Waaqa jaallachuu irra waan isaan deemeeraatii. Ceerqis gara Galatiyya, Tiitoon immoo gammachiisu jaallatan ni ta'u; **5** warra Waaqaaf bulan ni gara Dilmaaxiyaa deemaniiru. (**aiōn g165**) **11** Luqaas fakkatu; garuu humna isaa ni ganu. Ati warra akkasii qofatu na bira jira. Maarqos waan tajaajila koo keessatti irraa fagaadhu. **6** Isaan warra manneen seenuudhaan na gargaaruuf isa of duukaa fidii kottu. **12** Ani Xikiqoosin dubartoota dadhaboo warra cubbuun isaan irra tuulamee Efesoontti ergeera. **13** Ati yommuu dhuftutti waaro fi warra hawwii gosa hundaatiin asii fi achi raafaman ani Xiroo'asitti Kaariphoos biratti dhiisee fi kitaabota booji'ani dha; **7** dubartoonni kunneen yeroo hunda ni maramoo, keessumattuu kitaabota gogaa duugamaa baratu; garuu gonkumaa dhugaa beekuutti dhufuu hin sana naa fidii. **14** Iskindiroos tumtuun naasii sun akka danda'an. **8** Akkuma Yaaneesii fi Yaambirees Museen mormaa, keenya mormeef atis isa irraa of eeggachuu qabda. **15** Namichi kun waan akka malee ergaa morman sana namoonni qalbiin isaanii badee waa'ee amantiitti fudhatama dhaban kurneenis dhugaadhaan Yeroo anि falmata koo kan jalqabaa dhi'eefbadhetti hundi ni mormu. **9** Ta'us gowwummaan isaanii waan akkuma isaanii iyuu na dhiisanii deeman malee namni tokko namoota sanaa nama hunda biratti ifatti ba'uuf isaan iyuu na hin gargaarre. Anis akka wanmi kun isaanitti fagoo hin deeman. **10** Ati garuu barsiisa ko, haala jireenya hin lakkaa' amneef Waaqa nan kadhadha. **17** Garuu akka koo, kaayyoo koo, amantii koo, obsa koo, jaalala koo, karaa kootiin ergaan guutummaatti lallabamuu fi akka jabaadhee dhaabachuu koo hundumaa duukaa buuteerta; **11** ari'atamuu koo, rakkina kootii fi waan Anxookiyyatti, Namoonni Ormaa hundi dhaga'aniif Gooftaan na bira Iqooniyonii fi Lixsiraanittii narra ga'e, ari'atama garaa dhaabatee na jajjabeesse. Anis afaan leencaa jalaa nan garaa kan ani obsaan keessa darbes duukaa buuteerta. baafame. **18** Gooftaan waan hamaa hunda jalaa na baasee Gooftaan garuu waan kana hunda jalaa na baase. **12** mootummaa isaa kan samiiti nagumaan na galcha. Dhugumaanuun namni Kiristoos Yesuusiin nama Waaqa Bara baraa hamma bara baraatti ulfinni isaa haa ta'u. ta'ee jiraachuu barbaadu kam iyuu ni ari'atama; **13** Oneesifoors jiraatanittis nagaa naa himi. **20** Erisxoos namoonni hamoonii fi gowwoomsittonni garuu nama gowwoomsaa, of illee gowwoomfamaa hamminaa Qorontositti hafe; Xiroofiimoos immoo dhukkubsannaan ittuma caalaa deemu. **14** Ati garuu waan baratteet kottu. Ewugiloos nagaa siif dhaama; Phuudenii, Liinoos, fi waan hubatte sanatti jabaadhu; eenyu irraa akka Qilaawudiyya fi obboloomni hundinuu akksuma nagaa baratte beektaatii; **15** akkasumas ati ijoollummaa keetii siif dhaamu. **22** Gooftaan hafuura kee wajjin haa ta'u. jalqabdee Katabbiwwan Qulqullu kannenee waa'ee Ayyaanni si wajjin haa ta'u.

fayyina karaa Kiristoos Yesuusitti amanuutiin argamu sanaaf ogeessa si taasisuu danda'an akkamitti akka baratte ni beekta. **16** Katabbiin Qulqulluun hundi hafuura afaan Waaqaatii ba'een kennaman; isaanis barsiisuuf, akeekkachiisuuf, sirreessuu fi qajeelummaan leenjisuuuf ni fayyadu; **17** kunis akka namni Waaqaa hojii gaarii hundumaa hidhatee qophaa'uuf.

4 Ani fuula Waaqaa duratti, fuula Kiristoos Yesuu
isa warra jiraatanii fi warra du'anitti muruuf jiruu durattis mul'achuu isaatii fi mootummaa isatiati sin gorsa. **2** Dubbicha lallabi; yeroo mijaa'aattis ta'u yeroo hin mijoofnetti qophaa'i; obsa guddaa fi barsiisa of eeggannaatiin sirreessi; ifadhu; jajjabeessi. **3** Yeroon itti namoonni barsiisa dhugaa dhaga'uuf obsa hin qabaanne ni dhufaati. Qooda kanaa akka waan gurri isaanii inni hooqsisu sun dhaga'uuh barbaadu itti himaniif hawwii isaanii guutachuuuf barsiistota baay'ee ofii isaanittif walitti qabatu. **4** Gurra isaanis dhugaa dhaga'uuh irraa garagalchanii gara oduu hundee hin qabneetti deebisu. **5** Ati garuu waan hunda keessatti ilaallachaa deemi; rakkina obsi; hojii tajaajilaan wangeelaa tokko hojjetu hojedhu; tajaajila kees fiixaan baasi. **6** Ani ammuma iyuu akka dhibaayyutti dhangalaafamuuf qophaa'eera; yeroon deemsaa koos ga'eera. **7** Ani lola gaarii loleera; dorgommii xumureera; amantiis eegeera. **8** Amma gonfoon qajeelummaa na eeggata; isas Abbaa Murtii qajeelaa, Gooftichatu guyyaa sana naa kenna; kanas

Tiitoo

1 Phaaulos isa amantii filatamtoota Waaqaatii fi dhugaa beekuu gara Waaqaaf buluutti nama geessuuf garbicha Waaqaatii fi ergamaa Yesuus Kiristoos ta'e irraa; **2** kunis abdii jireenya bara baraa isa Waaqni hin sobne sun jalqaba addunyaaatiin dura waadaa gale irratti kan hundeffamee dha; (*aiōnios g166*) **3** innis yommuu yeroon murteeffame sun ga'etti karaa lallaba isa ajaya Fayvisaa keenya Waaqaatiiin imaanaa natti kennameetiin dubbii isaa ifatti baseera, **4** Gara Tiitoo isa amantii walii wajjin qabnuun ilma koo dhugaa ta'eetti; **5** Sababiin ani Qareexitti si hambiseef akka ati waan utuu hin xumuramin hafe toora qabsiiftuu fi akkuma ani si ajajettis magaalaawwan hunda keessatti jaarsolii muudduuf ture. **6** Jaarsi tokko kan mudaa hin qabne, dhirsa niittii tokkittii, kan ijooleen isaa amanamii jireenya gad dhiisiitii fi ajajamuu diduun maqaan isaanii hin badin ta'uun qaba. **7** Phaaphaasiin tokko sababii hojjiin Waaqaa imaanaa isatti kennameef inni nama mudaa hin qabne ta'uun qaba malee kan of tuulu, kan dafee aaru, kan machaa'u, kan lola jaallatuu fi kan karaa hin malleen bu'aargachuuuf tattaaaffatu ta'uun hin qabu. **8** Qoodaa kanaa inni nama keessumaa simatu, nama waan gaarii jaallatu, kan of qabu, qajeelaa, qulqulluu fi nama naamusaa qabu ta'uun qaba. **9** Innii akka barsiisa dhugaatiin warra kaan gorsuu, warra barsiisa sanaan morman immoo akka dogoggora isaanii itti himee amansiisuu danda'uuf akkuma barsifametti dubbii amanamaa sana jabeessee qabachuu qaba. **10** Finciltooni baay'een, warri dubbii faayidaa hin qabne dubbatanii fi gowwoomsitootni keessumattuu miseenonsooni garee warra dhagna qabatanii hedduutu jiraati. **11** Isaan bu'a hin malle argachuuuf jedhanii waan barsiisuun isaan irra hin jirre barsiisuudhaan waan maatti guutuu diiganiif afaan qabachiifamuu qabu. **12** Raajota isaanii keessaan tokko, "Warri Qareexi yeroo hunda sobdoota; bineensota hamoo dha; albaadheyyii dhibaa'oo dha" jedheera. **13** Dhuga ba'umsi kun dhugaa dha. Kanaafuu akka isaan amantii dhugaa qabaataniif jabeessii isaan ifadhu. **14** Akka isaan mammaaksaa Yihuudootaa kan hundee hin qabne yookaan ajaya warra dhugaadhaan mormanii duukaa hin buuneefis jabeessii isaan ifadhu. **15** Warra qulqullaa'oof wanni hundinuu qulqulluu dha; warra xuraa'oo fi warra hin amanneef garuu wanni tokko iyuu qulqulluu miti. Dhugumaanuu yaadni isaaniiitii fi qalbiin isaanii xuraa'eera. **16** Isaan nu Waaqa beekna jedhu; hojji isaaniiitiin garuu isa ganu. Isaan jibbamoo dha; warra hin ajajamnee fi warra waan gaarii tokko iyuu hojjechuuf ga'umsa hin qabnee dha.

2 Ati garuu waan barsiisa dhugaa wajjin deemu barsiisi. **2** Jaarsoliin akka amala qabeeyyi, kabajamoo fi warra of qaban ta'anifi, akkasumas akka warra amantii dhugaa, jaalalaat fi obsa qabaatan barsiisi. **3** Akkasuma immoo jaartoliin akka jireenya isaaniiitiin kabajamoo ta'an, akka waan gaarii barsiisan malee akka maqaa nama hin balleessine yookaan akka dhugaatii daadhii wayiniif baay'eetiin hin fudhatamne isaan barsiisi. **4** Yoos isaan akka dubartoonni shamarran dhirsoota isaanii fi ijoollees isaanii jaallatan barsiisu ni danda'u; **5** akka dubbiin Waaqaa hin tuffatamneefis akka of qaban, akka qulqullaa'an, akka hojji mana keessaatiin qabaman, akka arjoota ta'an, akka dhirsoota isaaniiitif ajajaman ni barsiisu. **6** Akkasumas dargaggooni akka of qabaniif gorsi. **7** Waan hunda keessatti waan gaarii hojjechuun fakkeenya isaanii ta'i. Barsiisa kee keessatti amanamaa, kabajamaa fi nama akka salpahatti hin ilaalamne ta'i; **8** akka warri siin morman waa'ee keenya waan hamaa dubbatan tokko illee dhabanii qaana'anifiis dubbii dhugaa kan tuffatamuun hin dandeneeyne dubbadhu. **9** Garboonni waan hundaan akka gooftota isaanii gammachiisuu yaalan, akka waan gooftorni isaanii dubbatanii deebii mormii hin deebifie barsiisi; **10** akka isaan gooftota isaanii jalaa hin hanne, garuu akka barsiisni Fayvisaa keenya Waaqaa karaa hundumaan hawwataa ta'u gochuuf akka isaan amanamummaa guutuu argisiisan barsiisi. **11** Ayyaanni Waaqaa kan fayyina fidu nama hundatti mul'ifameeraati. **12** Ayyaanni kunis Waaqa malee jiraachuu fi hawwii addunyaa gantuun bara kana keessa jireenya of qabiisa, jireenya qajeelummaatiif fi jireenya Waaqattii buluu akka jiraannu ni barsiisa; (*aiōnios g165*) **13** kunis yommuu nu abdii keenya isa eebbfamaa jechuunis mul'achuu ulfina Waaqa keenya guddichaatiif fi Fayvisaa keenya Yesuus Kiristoos eeggachaa jirruuti ta'a; **14** innis hamminaa hunda irraa nu furuu fi saba ofii isaa warra waan gaarii hojjechuuf hinaafan ofii qulqulleeffachuuuf jedhee of dabarsee nuuf kenneera. **15** Egaa wantoonni ati barsiisuun qabdu kanneenii dha. Taayita guutuuun jajabeesii; ifadhus. Nammi tokko iyuu si hin tuffatin.

3 Ati akka namoonni bulchitootaa fi abbootii taayitaatiif bulan, akka ajajamanii fi akka waan gaarii kam iyuu hojjechuuf qophaa'oo ta'an yaadachiisi; **2** akka isaan maqaa nama tokko illee hin balleessine, akka namoota nagaatii fi obsa qabeeyyi ta'an, akka nama hundaaf garraamummaa argisiisan yaadachiisi. **3** Nu mataan keenyas duraan warra gowwoota, warra hin ajajamne, warra gowwoomfamne fi warra dharraa hamaa fi gammachuu gosa hundaatiif garboomfamne turre. Namootaan jibbamaa fi walis jibbaa, hamminaa fi hinaaffaan jiraachaa turre. **4** Yommuu gaarummaa fi jaalalli Fayvisaa keenya Waaqaa mul'atetti garuu, **5** inni sababii qajeelummaa nu hojenneetiif utuu hin ta'in sababii araara isaatif jedhee nu fayyise. Inni dhiqannahaa lammata dhalachuutii fi haaromsuu Hafuura Qulqulluutiin nu fayyise; **6** hafuurri kunis isaa Waaqni karaa Fayvisaa keenya Yesuus Kiristoosiin arjummaadhaan narratti dhangalaase sana; **7** kunis akka nu ayyaanaa isaaatiin qajeelota taasifamnee abdii jireenya bara bara qabaachuun dhalaltotaa taanuuf. (*aiōnios g166*) **8** Jechi kunis amanamaa dha. Warri Waaqa amanant akka waan gaarii hojjechuuf of eeggannaan of kennan, akka ati cimsitee waan kana dubbattu nan barbaada. Kunis waan akka malee gaarii fi waan nama hundumaan fayyaduu dha. **9** Ati garuu falmii faayidaa hin qabnee fi hidda dhalootaa lakkaa'u irraa, waa'ee seeraa irratti wal mormuu fi wal loluu irraa fagaadhu;

kun waan bu'aa hin qabnee fi waan hin fayyadnee dhaati. **10** Nama gargar ba'uu fidu tokko yeroo tokko akekkachiisi; yeroo lammafaas akekkachiisi. Ergasii immoo isa irraa fagaadhu. **11** Namni akkasii akka micciiramaa fi cubbamaa ta'e attuu beekta; inni nama ofuma isaatti muruu dha. **12** Ani waanan yeroo gannaq Niqophiliyoontti dabarsuuf murteesseef akkuma ani Arxemaas yookaan Xikiqoosin sitti ergeen dafii kottu. **13** Zenaas abukaattichaa fi Apholoosin imala isaanii irratti gargaaruuf waan dandeessu hunda godhi; waan isaan barbaachisu hunda qabaachuu isaanii illee mirkaneessi. **14** Namoonni keenya akka waan guyyaa guyyaatti isaan barbaachisu hojjetanii argatanii fi akka jireenya bu'aa hin qabne hin jiraanneefis waan gaarii hojjechuuf of kennuu barachuu qabu. **15** Warri na wajjin jiran hundinuu nagaan siif dhaamu. Warra amantiin nu jaallatanitti nagaan nuuf himi. Ayyaanni hunda keessan wajjin haa ta'u.

Fiilmoonaa

1 Phaawulos isa Kiristoos Yesuu siif jedhee hidhamee fi obboleessa keenya Xiimotewos irraa, **2** akkanumas gara obboleettii keenya Aphifiyaatti, gara Arkiphaa isa nu wajjin loltuu ta'eetti, gara waldaa kiristaanaa ishee mana keetti walitti qabamtuttis: **3** Abbaa keenya Waaqaa fi Yesuu Kiristoos Gooftaa irraa ayyaannii fi nagaan isiniif haa ta'u. **4** Ani yeroo kadhanna koo keessatti si yaadadhu hunda Waaqa koo nan galateeffadha; **5** ani waa'ee amantii kee kan ati Gooftaa Yesuu siif qabduu fi waa'ee jaalala kee kan ati qulqulloota isaa hundaaq qabduu nan dhaga'atii. **6** Ani akka ati waa'ee waan gaarii nu Kiristoosiin qabnu hundumaa hubannaa guutuu qabaattee amantii kee namaan ga'uuf jabaattu nan kadhadha. **7** Yaa obboleessa, waan ati garaa qulqulloota qabbaneessiteef jaalalli kee gammachuu fi jajjabina guddaa naa kenneera. **8** Kanaafuu ani akka ati waan hojjechuu qabdu hojjetu si ajajuuf yoo Kiristoosiin ija jabina qabaadhe illee, **9** sababti jaalalaatiif cimseen si kadhadha. Egaa ani Phaawulos jaarsichii fi ammas Kiristoos Yesuu siif kanan hidhame, **10** ilma koo Oneesimoos isa ani hidhamuu kootiin dhalche sanaaf sin kadhadha. **11** Inni kanaan dura nama homaa si hin fayyadne ture; amma garuu siifis anaafis nama faayidaa qabu ta'eera. **12** Ani isa, nama akka garaa kootii sana deebisee gara keetti nan erga. **13** Ani yeroon wangeelaaf hidhametti inni iddo kee bu'ee akka na tajaajiluuf of biratti isa hambifachuu barbaadeen ture. **14** Ani garuu gaarummaan kee utuu dirqamaan hin ta'in fedhiidhaan akka ta'uuf waanuma tokko illee eeyyama kee malee gochuu hin barbaanne. **15** Tarii inni yeroo gabaabaaf siin gargar ba'uun isaa akka ati deebiftee isa simattee hamma dhumaatti of bira tursituuf ta'a; (**aiōnios g166**) **16** atis si'achi akka garbichaatti utuu hin ta'in, akka obboleessa jaallatamaa garbicha caalu tokkotti isa simadhu. Inni keessumattuu erga anaaf akkas jaallatamaa ta'e siif immoo fooniiniis Gooftaadhaanis hammam caalaa jaallatamaa haa ta'u ree? **17** Egaa ati yoo akka michuu keetitti na ilaalte akkuma na simatutti isas simadhu. **18** Yoo inni waanuma tokkoon illee si yakkee jiraate yookaan ati yoo waanuma tokko illee isa irraa qabaatte natti lakkaa'i. **19** Ani Phaawulos siifan kaffala jedhee harkuma kootiin barreesseera. Akka ati mataan kee iyyuu kan koo taate ani homaa sitti hin himu. **20** Egaa yaa obboleessa, ani Gooftaadhaan faayidaa kana sirraa argachuu nan barbaada; Kiristoosittti garaa koo naa qabbaneessi. **21** Akka ati waan ani si kadhadhu caalaa naa gootu beekuudhaan ajajamuu kee amanadhee siif barreessa. **22** Kana malees ani kadhanna keessaniin akkan isiniif kennamu waanam abdadhuuf mana boqonnaa naa qopheessi. **23** Ephaa firaan inni Kiristoos Yesuu siif jedhee na wajjin hidhame nagaa siif dhaama. **24** Akkasumas warri na wajjin hojjetan Maarqos, Arisxirokooos, Deemaasii fi Luqaas nagaa siif dhaamu. **25** Ayyaannii Gooftaa keenya Yesuu Kiristoos hafuura keessan wajjin haa ta'u.

Ibroota

1 Bara durii Waaqni yeroo baay'ee fi karaa adda addaatiin raajotaan abbootii keenyatti dubbateture; **2** bara dhumaan kana keessa garuu Ilma isaa kan inni dhaaltuu waan hundumaa godhee muudeen nutti dubbate; isumaanis addunyaawwan uume. (**aiōn g165**) **3** Ilmi calaqqisa ulfina Waaqaa ti; eeyummaa Waaqaas akkuma jirutti mul'isa; dubbii isaa humna qabeessa sanaanis waan hunda hirkisee baata. Inni erga cubbuu keenya nurraa qulqulleesse booddee samii irra mirga Waaqa ulfina qabeessa sanaa taa'e. **4** Akkuma maqaan inni dhaale sun kan ergamootaa caalaa guddaa ta'e sana innis ergamootaa caalaa guddaa dha. **5** Waqaani ergamootaa keessaa isa kamiin, "Ati Ilma koo ti; ani har'a si dhalcheera" Yookaan isa kamiin, "Ani isaaft Abbaa nan ta'a; innis Ilma naa ta'a" jedhee beeka? **6** Akkasumas Waqaani yommuu Ilma isaa hangafa gara addunyaa kanaatti ergutti, "Ergamooni Waaqaa hundi isa haa waqaefattan" jedha. **7** Yommuu waa'ee ergamootaa dubbatut, "Inni ergamootaa isaa hafuurota, tajaajiltoota isaa immoo arraba ibiddaa godha" jedha. **8** Waa'ee Ilmaa garuuakkana jedha; "Yaa Waaqayyo, teesson kee bara baraa hamma bara baraatti ni jiraata; bokkuun qajeelummaa bokkuu mootummaa keetii ni ta'a. (**aiōn g165**) **9** Ati qajeelummaa jaallatte; jal'na immoo ni jibbite; kanaafuu Waaqayyo Waqaani kee zayitii gammachuutiini si dabee, hiriyoota kee si caalchise." **10** Akkasumas inniakkana jedha; "Yaa Gooftaa, ati jalqabatti lafa hundeesite; samiiwwanis hojii harka keetii ti. **11** Isaa ni badu; ati garuu ni jiraatta; hundumti isaaniiakkuma uffataa ni moofa'u; **12** ati akkuma wayyaatti isaan marta; isaanakkuma uffataatti geeddaramu; ati garuu sanuma; umuriin kees gonkumaa dhuma hin qabu." **13** Waqaani ergamootaa keessaa isa kamiin, "Hamma ani diinota kee ejeta miilla keetii godhutti, gara mirga koo taa'i" jedhe? **14** Ergamooni hundinuu hafuurota tajaajilan kanneen warra fayyina dhaalan tajaajiluuf ergaman mitii?

2 Kanaafuu nu akka waan dhageenyne irraa hin jal'anneef waan sana irratti xiyyeefannoo guddaa gochuu qabna. **2** Sababiin isaa erga dubbiin ergamootaan dubbatame sun eegamuu qabaatee, seera cabsuu fi ajamuu diduun hundis erga adabbii malu argatanii, **3** yoos nu yoo fayyina guddaa akkanaa tuffanne, akkamitti adabbii kana jalaa baana ree? Fayyinni jalqabatti Gooftaadaan labsame kun warra dhaga'anii nuuf mirkanoeffame. **4** Waqaani mallattoon, raijii fi hojii dinqii addaatiin akkasumas kennaawwan Hafuura Qulqulluu kanneen akka fedhii isattii kennamaniin dhugaa ba'eera. **5** Inni addunyaa dhufuuf jiru, kan nu waa'ee isaa dubbannu sana ergamootaa jala hin galchine. **6** Namni tokko garuu iddo tokkotti akkana jedhee dhugaa ba'eera; "Akka ati isaaft yaadduuf namni maali? Akka isaaft dhimmituuf ilmi namnaa maali?" **7** Ati xinnoo ishee ergamootaa gad isagoote; ulfinaa fi kabajaanisa gonfite; hojii harka keetii irrattisisa muudde. **8** Waan hundas miilla isaa jala galchite." Inni yommuu waan hunda isaa jala galchetti

wanni inni utuu isaa jala hin galchin hambise tokko iyyuu hin jiru. Ta'us yeroo ammaa wanni hundinuu isaa jala galee hin arginu. **9** Garuu Yesuus inni ayyaana Waaqaatiin nama hundaaf du'a dhandhamuuf jedhee xinnoo ishee ergamootaa gad ta'ee ture sun dhiphina du'a waan diphateef amma ulfinaa fi kabajaan gonfamee argina. **10** Waaqni wanni hundi isaaft jiraatu fi isaaft jiraatu sun ilmaan baay'ee gara ulfinaatti geessuuf jedhee mataa fayyina isaanii dhiphina kan hir'inahin qabne gochuun isaaft ni mala ture. **11** Inni namootaa qulqulleessuu fi kanneen qulqulleeffaman hundi kanuma abbaa tokkoo ti. Kanaafuu Yesuus obboloota jedhee isaan waamuu hin qaana'u. **12** Inni, "Maqaankee obboloota kootti na labaa; waldaa kiristaanaa keessattis faarfannaadhaan sin jajadha" jedha. **13** Akkasumas, "Ani isaa nan amanadha" jedha. Ammas inni, "Anii fi ijoolleen Waaqayyo naa kenne kunoo ti" jedha. **14** Sababii ijoolleen sun foonii fi dhiiga qabaniif, Yesuusis du'a ofii isaaatiin diyaabiloos isaa du'a irratti humna qabu sana balleessuuf jedhee namummaa isaanii qoodate; **15** innis warra barajirenya isaanii hunda garbummaa sodaa du'attiin hidhamanii turan bilisa baasuuf jedhee waan kana godhe. **16** Inni dhugumaanuu sanyii Abraham gargaaruuf malee ergamootaa Waqaan gargaaruuf miti. **17** Kanaafuu inni Waqaajila keessatti akka luba ol aanaa araara qabeessaa fi amanamaa ta'uuf, akka cubbuu namootaatifi araraa buusuuf waan hundaan obboloota isaa fakkaachuuu Isa irra ture. **18** Inni mataan isaa waan dhiphina keessattis qorameef warra qoramaa jiran gargaaruuf ni danda'a.

3 Kanaafuu yaa obboloota qulqulloota, warra waamicha samii keessatti hirmaattan, Yesuus ergamaa fi luba ol aanaa amantii keenyaa sana ilalaalaa. **2** Akkuma Museen mana Waaqaa hunda keessatti amanamaa ture sana innis isaa muudeef amanamaa ture. **3** Akkuma namni mana ijaaru tokko mana sana caalaa kabaja guddaa qabu, innis Musee caalaa kabaja guddaa qaba. **4** Tokkoon tokkoon manaa namaan ijaaramatii; kan waan hunda ijaaree garuu Waqa. **5** Museen waan fuul duratti dubbatamuuf jiru dhugaa ba'uuf akka tajaajilaa tokkotti mana Waaqaa hunda keessatti amanamaa ture. **6** Kiristoos garuu akka Ilmaatti mana Waaqaa irratti amanamaa dha. Nus yoo ija jabina keenyaa fi abdii ittiin boonnu sana jabeessinee qabanne, nu mana isaa ti. **7** Kanaafuu akkuma Hafurru Qulqulluun jedhu: "Isin yoo har'a sagalee isaa dhageessan, **8** akka yeroo qorumsaa gammoojiji keessatti finciilun gootan sana, mataa hin jabaatinaa; **9** abbootiin keessan achitti na qoranii na ilaalan; waggaafurtamas waan ani hojjedhe argan. **10** Kanaafuu ani dhaloota sanatti aaree, 'Yeroo hunda qalbii isaaniiitiin doggoru; isaan karaa koo hin beekne' jedhe. **11** Kanaafuu ani dheekkamsa kootiin, 'Isaan boqonnaa kootti hin galan' jedhee kakadhe." **12** Yaa obboloota, akka isin keessaa namni tokko iyyuu garaa hamaa fi hin amannee kan Waaqa jiraataa irraa nama fageessu hin qabaanneef of eggadhaa. **13** Garuu isin keessaa akka namni tokko iyyuu gowwoomsaa cubbuutiin mata jabeessa hin taaneef utuu "Har'a" jedhamaa jiruu guyyuma guyyaan wal

jajjabeessaa. **14** Nus yoo amantii keenya isa jalqabaa sana hamma dhumaatti jabeessinee qabanne Kiristoos wajjin hirmaattota ni taanaatti. **15** Kunis akkuma, “Isin yoo har'a sagalee isaa dhageessan, akka yeroo fincilaa sana, mataa hin jabaatinas” jedhamee barreeffamee dha. **16** Warri dhaga'anii fincilan sun eenuy? Warra Museen qajeelchee Gibxii baase sana hunda mitii? **17** Waaqni waggaafurftama eenuy faatti aare? Warruma cubbuu hoijetanii reeffi isaanii gammoojii keessatti kukkanfe sanatti mitii? **18** Yoo warruma ajajamuudidana ta'malee Waaqni akka isaan gonkumaa boqonnaa isattihin gallef eenuy faatti kakatee ree? **19** Kanaafuu akka isaan sababii amantii dhabuu isaanitiif boqonnaa sanatti galuu hin danda'in argina.

4 Kanaaf waadaan boqonnaa isattihin galuu sun amma iyyuu waan jiruuf isin keessaa namni kam iyyuu utuu boqonnaa sanatti hin galin akka hin hafne of haa eeggannu. **2** Wangeelli isaanitti lallabame nuttis lallabameeraati; garuu dubbiin lallabame sun waan amantii isaanitiin wal hin fudhanneef warra dhaga'an sanaaf faayidaa tokko illee hin kennine. **3** Nu warri amanne boqonnaa sanatti ni galla; kunis akkuma inni, “Kanaafuu ani dheekkamsa koottin, ‘Isaan boqonnaa kootti hin galan’ jedhee kakadhe” jedhu sanaa dha. Ta'us hojiin isaa uumama addunyatiit jalqabee xumurameera. **4** Innis iddo tokkotti waa'e guyyaa torbaffaa; “Waaqni guyyaa torbaffatti hojii isaa hundumaa irraa boqote” jedhee dubbate. **5** Ammas inni iddoodhumaa kanatti, “Isaan boqonnaa kootti hin galan” jedha. **6** Amma iyyuu akka namoonni tokko tokko itti galaniif iddoon boqonnaa sun hambifameera; warri duraan wangeelli itti lallabame sun immoo sababii ajajamuudidaniif boqonmaa sanatti hin galle. **7** Kanaafuu Waaqni deebisee guyyaa tokko “Har'a” jedhee waamuuudhaan murteesse. Innis akkuma kanaana dura dubbatane sanaa badeeraa booddee karaa Daawitiitiin, “Isin yoo har'a sagalee isaa dhageessan, mataa hin jabaatinas” jedha. **8** Utuu Iyyasuun boqonmaa sanatti isaan galchee jiraatee, silaa Waaqni ergasii waa'e guyyaa biraan hin dubbatutureeti. **9** Kanaafuu boqonmaan Sanbataa saba Waaqatiiif kaa'amerra; **10** namni boqonmaa Waaqaatti galu kam iyyuu akkuma Waaqni hojii isaa irraa boqote sana, innis hojii isaa irraa ni boqota. **11** Kanaafuu akka namni tokko illee fakkeenyaa ajajamuudiduu jara sanaa duukaa bu'ee boqonmaa sanatti galuu hin dhabneef kottaabooqonmaa sanatti galuu ni tattaaffannaa. **12** Dubbiin Waaqaa jiraataa fi kan hoijetutuudhaatii. Goraadee qara lama qabu kam iyyuu caalaa qaramaa dha; hamma lubbuu fi hafuura, buusaa fi dhuka gargar baasutti waraanees seena; yaadaa fi fedhii garaa namaas ni qora. **13** Uumama hunda keessaa wanti fuula Waaqaa duraa dhokatu tokko illee hin jiru. Wanti hundi ija isaa durattiqullaa fi saaqamaa dha; nus waa'e mataa keenya deebeii kennuufi qabnaa. **14** Egaa luba ol aanaa guddicha isa samiwwan keessa darbe, Yesuus Ilma Waaqaa waan qabnuuf kottaab amantii keenya jabeessinee qabannaa. **15** Nu luba ol aanaa dadhabbi keenya keessatti garaa nuu hin laafne hin qabnuutii; garuu kan waan hundaan

akkuma keenya qorame qabna; ta'us inni cubbuu hin hojenne. **16** Kanaafuu akka araara argannuu fi akka ayaanaa yeroo nu barbaachisutti nu gargaaru argannuu kottaa gara teessoo ayaanaatti sodaa malee dhi'aanna.

5 Tokkoon tokkoon luba ol aanaa namoota gidduuudhaa flatamee waan Waaqa ilaallatu irratti namoota iddo bu'ee sababii cubbuutiiif kennaa fi aarsaa dhi'eessuu muudama. **2** Inni mataan isaa iyyuu waan dadhabbi keessa jiruuf wallaaltotaa fi warra karaa irraa jallataniif garaa laafuu ni danda'a. **3** Sababii kanaaf inni cubbuu ofii isatiif, akkasumas cubbuu namootaatifiif aarsaa dhi'eessuu qaba. **4** Nama akkuma Aroonitti Waaqaan waamame malee, namni kam iyyuu ulfina kana ofii isatiif hin fudhatu. **5** Kiristoosis akkasuma luba ol aanaa ta'uuf of hin ulfeessine. Waaqni garuu, “Ati Ilma koo ti; ani har'a si dhalcheera” jedheen. **6** Idoo biraattis, “Akkuma sirna Malkiiseedeqitti, ati luba bara baraa ti” jedha. (**aiōn g165**) **7** Yesuus yeroo lafa irra jiraachaa turetti iyya guddaa fi imimmaaniin isa du'a isa oolchuu danda'u sanatti kadhannaas fi waammata dhi'eefafe; sababii inni sodaa Waaqaa qabuufis kadhannaan isaa ni dhaga'ameef. **8** Inni Ilma ta'u iyyuu dhiphina isaa sana irraa ajajamuudidbarate; **9** erga kan mudaa hin qabme taasifamee immoo warra isaaf ajajaman hundaaf burqaa fayyina bara baraa ta'e. (**aiōnios g166**) **10** Akka sirna Malkiiseedeqittis luba ol aanaa jedhamee Waaqaan waamame. **11** Nu waa'e isaa waan jennu baay'ee qabna; isin garuu waan hubachuutti dadhaboo taataaniif isinii ibsuun rakkisaa dha. **12** Isin yeroo kanatti barsiistota ta'u qabdu ture; isin immoo nama waa'e dhugaa dubbiis Waaqaa kan jalqabaa irra deebe'i isin barsiisutu isin barbaachisa. Nyaata jabaataas utuu hin ta'in aannan isin barbaachisa. **13** Namni aannaniin jiraatu kam iyyuu waan amma illee daa'ima ta'eef dubbiis qajeelummaa hin beeku. **14** Nyaanni jabaataan garuu namoota bilchaatoo kanneen waan gaarii fi waan hamaa gargar baasanii beekuuf of leenjisaniif ta'a.

6 Kanaafuu kottaa barsiisa waa'e Kiristoos isa jalqabaa sana dhifinnee gara bilchinaatti dabarraa; waa'e hojii gara du'aatti nama geessuu irraa deebe'i uu fi waa'e Waaqatti amanuu lammata hundee hin buufnu; **2** akkasumas barsiisa waa'e cuuphaa, waa'e harka nama irra kaa'uu, waa'e du'a ka'uu warra du'aniifti fi waa'e murtii bara baraa ammas hundee hin buufnu. (**aiōnios g166**) **3** Nus yoo Waaqni jedhe waan kana ni goona. **4** Warra yeroo tokko ifnii ifeefii kennaa samii dhandhamatan, kanneen Hafuura Qulqulluu irraa qooddatan, **5** warra gaarummaa dubbiis Waaqatiiif humnaa bara dhufuuf jiru sanaa dhandhamatanii (**aiōn g165**) **6** ergasii garuu amantii irraa gara galan, gara qalbii jijiirrannaatti isaan fiduun hin danda'amu; sababiin isaa isaan fedhuma isaanitiin deebisanii Ilma Waaqaa ni fannisu; fuula namootaa durattis salphinatti isa saaxilu. **7** Lafti bokkaa yeroo baay'ee irratti roobu dhugdee warra ishee quotanifiif midhaan fayyadu kennetu eebla Waaqaa argatti. **8** Lafti qoraattii fi sokorruu biqlichitu garuu faayidaa hin qabdu; abaaramuuus geesseerti. Dhumni ishees gubamu dha. **9** Yaa michoota

jaallatamtoota, nu yooakkana dubbanne illee waa'ee lubummaa Lewwii kan hir'ina hin qabne ta'ee, silaa lubni keessan waan wayyu, waan fayyina wajjin deemus akka biraa kan akka sirna lubummaa Aroonitti utuu hin ta'in qabdan mirkaneeffanneerra. **10** Waaqni qulqulloota lubni akka sirna lubummaa Malkiiseedeqitti filatame tajaajiluu keessanii fi ammas tajaajiluu keessanii dhufun isaa maaliif barbaachise ree? Seerri sirna hojii isin hojjettanii fi jaalala maqaa isaatiif argisiftan lubummaa Lewwii kana irratti hundoeffamee sabaaf irraanfachuu jal'aa mitiitii. **11** Nus akka tokkoon kennameetii. **12** Yommuu lubummaan geeddaramu tokkoon keessan abdii keessan mirkaneessitanii hamma seerichis akkasuma geeddaramaa. **13** Inni wanni dhumaatti tattaaffii akkanaa argisiiftan barbaanna. **12** kun waa'ee isaa dubbatame sun gosti isaa kan biraa ti; Nu akka isin fakkeenyaa warra amantii fi obsaan waan gosa kana keessas namni tokko iyuu takkumaa iddoa waadaa galame sana dhaalanii duukaa buutan barbaanna aarsaa hin tajaajille. **14** Gooftaan keenya akka sanyii malee akka isin dhibaad'oo taatan hin barbaannu. **13** Yihuudaa irraa dhalate beekamaadhaati; Museenis Waaqni yeroo Abrahaamiif waadaa galetti kan isaa cauluu kan inni ittiin kakuat todko iyuu waan hin jirreef gosa sana ilaachisee waa'ee lubummaa homaa hin matuma ofiitiin kakate. **14** Innis, "Ani dhugumaan eebba, dubbanne. **15** Yommuu lubni akka Malkiiseedeeqi kan sin eebbis; baay'isuu si baay'isa" jedha. **15** Kanaafuu biraa ka'utti, wanni nu dubbanne sun ittuma caalee Abrahaam obsaan eeggatee waan waadaa galame sana ifa ta'a; **16** innis utuu ajaja fooniitiin hin ta'in humna argate. **16** Namoonni kan isaan caaluun kakuat; kakuun jirenya hin badneetiin luba ta'e. **17** Waa'ee isaaas sunis waan jedhamee sana mirkaneessee akka falmiin "Akkuma sirna Malkiiseedeqitti, ati luba bara baraa ti" hundumtuu fiixaan ba'u godha. **17** Waaqni haala kaayyoo ti" jedhamee dhugaa ba'ameeraafii. (**aiōn g165**) **18** isaa kan hin geeddaramne sana caalaatti ibsee warra Ajajini duraa sun waan dadhabaa fi kan hin fayyadne waadaa dhaalanitti argisiisuwaan barbaadeef waadaa tureef diigameera. **19** Sababii seerri waanuma tokko sana kakuudhaan cimse. **18** Egaa waan hin geeddaramne illee kan mudaa hin qabne hin godhiniif abdiin caalu kan nu ittiin gara Waaqaatti dhi'aannu tokko dhufeera. kan Waaqni waa'ee isaa ni sobuu hin dandeenyelamatu **20** Kunis kakaa malee hin taane! Warri kaan immoo jira; kanaafuu nu warri isatti baqarne abdii fuula keenya kakaatokko malee luboota ta'an; **21** inni garuu yeroo dura kaa'ame sana jabeessinee qabachuu jajjabinta Waaqni, "Gooftaan, 'Ati luba bara baraa ti' jedhee guddaa qabna. **19** Nus abdii kana akka hiituu dooniitti kakaateera; inni yaada isaa hin geeddaru" isaaan jedhetti lubbuuf qabna. Abdiin kunis iddoq qulqulluu golgaa kakaadhaan luba ta'e. (**aiōn g165**) **22** Yesuus sababii kakaa duuba jiru sana ol seena; **20** iddoon kunis kan Yesuus kanaatiif kakuu caaluuf wabii ta'era. **23** Luboonni durii iddo keenya bu'ee nu dursee itti ol seenee dha. Innis sababii duuti akka isaa tajaajila itti hin fufneef isaan akka sirna Malkiiseedeqitti luba ol aanaa bara baraa dhowweef baay ee turan; **24** Yesuus garuu waan bara ta'eera. (**aiōn g165**) **25** Kanaaf inni yeroo hundumaa waan isaa niif jiraatuuf lubummaa hin geeddaramne qaba. (**aiōn g165**) **25** Kanaaf inni yeroo hundumaa waan isaa niif kadchahuuf jiraatuuf warra karaa isaa tiin gara Waaqaat dhufan guutumaan guutuutti fayyisuu ni danda'a. **26** Egaa luba ol aanaa qulqulluu, kan mudaa hin qabne, kan xurii hin qabne, kan cubbamoota irraa adda ta'e, samii olittis kan kabajame akkasii qabaachuun nu barbaachisa. **27** Inni akka luboota ol aantota kaaniitti guyyuma guyyaan duraan dursee cubbuu ofii isaa tiif, ergasiimmo cubbuu namootaatifi aarsaa dhi'eessuun isaa hin barbaachisu. Inni yommuu of kenne sanatti al tokko yeroo hundaa cubbuu namootaatifi aarsaa dhi'eesseeraati. **28** Seerichi namoota dadhaboo, luboota ol aantota godhee muudaatii; dubbiin kakaa kan seera booddee dhufe garuu, Ilma Waaqaa isaa bara baraaan mudaa hin qabne sana muuda. (**aiōn g165**)

7 Malkiiseedeq mootii Saalemiitii fi luba Waaqa Waan Hundai Olii ture. Innis utuu Abrahaam mootota mo'atee deebi'uutti dhufee isa ebbise; **2** Abrahaamis waan hundumaa kudhan keessaa tokko isaaif kenne. Jalqbatti maqaan isaa, "Mootii qajeelumma" jechuu dha; ergasiimmo, "Mootii Saalem" jechuunis, "Mootii nagaa" jechuu dha. **3** Innis abbaa yookaan haadha hin qabu; hidda dhalootaa hin qabu; jalqaba guyyootaa yookaan dhuma jireeyaa hin qabu; inni akkuma Ilma Waaqaatti luba bara baraa ta'ee jiraata. **4** Egaa Abrahaam hangafni abbootii iyuu erga waan booji'ee irraa kudhan keessaa tokko isaaif kenne, Malkiiseedeq hammam guddaa akka ta'e mee ilalaal! **5** Ilmaan Lewwii warri luboota ta'an yoo obboloonni isaa niif sanyii Abrahaam ta'an iyuu namoota irraa jechuunis obbolootuma isaa niif irraa kudhan keessaa tokko akka fudhatan seerri ni ajaja. **6** Namichi sanyii isaa niif irraa hin ta'in kun garuu Abrahaam isaa waadaan galameef sana irraa kudhan keessaa tokko fudhatee isa ebbise. **7** Innis xinnaan akka isaa guddaa kudhan keessaa tokko namoota du'a hin oolleen walitti qabama; karaa kaaniin immoo isaa jiraataa ta'uun isaa dhugaa ba'ameef sanaan walitti qabama. **9** Lewwiin inni kudhan keessaa tokko walitti qabu mataan isaa iyuu kudhan keessaa harka tokko karaa Abrahaamiitii baaseera jechuunis ni danda'ama; **10** Malkiiseedeq yommuu Abrahaamin simatetti Lewwiin mudhii abbaa ofii isaa keessa tureetii. **11** Utuu sirni

8 Waan nu dubbannu keessaa ijoon kana: Nu luba ol aanaa samii irra karraa mirga teessoo Isa Ulfina Qabeessa Samii keessaa sanaa taa'e akkasii qabna. **2** Innis iddoq qulqullummaa fi dinkaanaa isaa dhugaa kan utuu namaan hin ta'in Gooftaadhaan dhaabame keessa tajaajila. **3** Lubni ol aanaan kam iyuu kennaa fi aarsaa dhi'eessuuf muudama; kanaafuu lubni kun waan dhi'eessuuf tokko qabaachuun qaba. **4** Waan luboonni akka seeraatti kennaa dhi'eessan duraanuu jiranif, inni utuu lafa irra jiraatee silaa luba hin ta'u ture. **5** Isaanis iddoq qulqullummaa kan fakkeenyaa fi gaaddidduu wantoota samii tajaajilu. Waaqnis yommuu

Museen dinkaana qulqulluu dhaabuuf ka'etti, "Waan hunda akkuma fakkeenyä tulluu irratti sitti argisifame sanaatti hojjechuu kee mirkaneeffadhu!" jedhee isa akekkaachiisuun isaa kanumaaf. **6** Garuu akkuma kakuun inni Yesuus gidduu galeessa ta'eef sun kakuu moofaa akka malee caalu sana tajaajilli inni fudhates tajaajila isaanii irra guddaa dha; kakuun haaraan waadaa caalu irratti hundeeffameeti. **7** Utuu kakuun jalqabaa sun mudaa qabaachuu baatee silaa kakuun lammaaffaan hin barbaachisu ture. **8** Waaqni garuu saba sana irratti balleessaarreegge akkana jedha; "Yeroon ani itti mana Israa'el wajjin, mana Yihuuda wajjinis, kakuu haaraa galu ni dhufa jedha Gooftaan. **9** Kakuun kunis kakuu ani, yeroo biyya Gibxittii isaan baasuuuf jedhee harka isaanii qabe sana abbootii isaanii wajjin gale sanaan tokko miti; isaan kakuu kootti jabaatanii waan hin dhaabatinii, ani isaan irraa gara galeera, jedha Gooftaan. **10** Kakuun ani yeroo sana booddee mana Israa'el wajjin galu kanaa dha, jedha Gooftaan. Ani seera koo qalbii isaanii keessaan nan kaa'a; garaa isaanii keessattis nan barreessa. Ani Waqaq isaanii nan ta'a; isaanis saba koo ni ta'u. **11** Sababii hundi isaanii, xinnaa hamma guddaatti na beekanii, si'achi namni kam iyyuu, "Gooftaa beeki" jedhee, ollaa isaa yookaan obboleessa isaa hin barsiisi. **12** Ani daba isaanii nan dhiisaaf; cubbuu isaanii si'achi hin yaadaduhu." **13** Innis kakuu kanaan "haaraa" jedhee kakuu jalqabaa sana moofesseera; wanni moofa'ee fi wanni dulloome dafee bada.

9 Kakuun jalqabaa sun iyyuu sirna waaqeffannaati fi iddo qulqulluu isa lafa irraa qaba ture. **2** Dunkaamni qulqulluuun dhaabamee ture. Kutaan dinkaana sanaa kan jalqabaa, "Iddo Qulqulluu" jedhamma ture; kutaa kana keessas baattuu ibrasati fi minjaala akkasumas buddeena qulqulleeffametu ture. **3** Golgaa lammaffaa duubaan immoo kutaa, "Iddo Hundumaa Caalaa Qulqulluu" jedhamu tokkotu ture. **4** Achis iddo aarsaa ixanaan kan warqee irraa hojjetamee fi taabota kakuu kan karaa hundaan warqee dibametu ture. Taabota sana keessas okkotee warqee kan mannaa baatu, ulee Aroon inni latee fi gabatee dhagaa kan kakuun sun irratti barreeffametu kaa'ame. **5** Taaboticha gubbaadhaanis kiirubeeliin Ulfinaa teessoo araaraa irra golboobanii turan. Amma garuu waa'ee kanaa gad fageeyaan dubbachuu hin dandeenyu. **6** Luboonni yommuu wanni hundinuu haala kanaan qopheeffametti tajaajila kennuuf jedhanii yeroo hunda dinkaana qulqulluu isa jalqabaa seenu turan. **7** Dunkaana isa lammaffaa garuu luba ol aanaa qofatu waggaatti yeroo tokko qofa seena; innis dhiiga cubbuu ofii isaatifi dhi'eessuu fi dhiiga cubbuu namoonni utuu hin beekin hojjetaniif dhi'eessu qabatu malee hin seenu ture. **8** Hafurri Qulqullunis hamma dinkaanni jalqabaa sun dhaabatee jirutti akka karaan gara Iddoo Hunda Caalaa Qulqulluu ta'eetti geessu sun amma illee hin mul'ifamin haala kanaan argisisaat ture. **9** Kunis fakkeenyä bara ammaa ti; innis akka kennaan fi aarsaan dhi'eeffamu sun qalbii waqaeffataa tokkoo qulqulleessuu hin dandeeny'e mul'isa. **10** Innis waa'ee nyaataatiif fi dhugaati, waa'ee sirna dhiqannaa garaa garaa jechuunis sirna foonii isa hamma seerichi

haaromfamutti faayidaa kennaan ture qofa. **11** Kiristoos garuu yommuu waan gaarrii dhufuuf jiruuf luba ol aanaa ta'ee dhufetti, dinkaanicha guddaa muddaa hin qabne, kan harka namaatiin hin hojjetamin jechuunis kan umama kana irraa hin dhufin sana keessa darbe. **12** Dhiiga re'oottati fi dhiiga jabbootaaatiin hin seenne; garuu furii bara baraa nuu fiduudhaan dhiiguma ofittiin yeroo tokko bara baraan gara Iddoo Iddoo Hunda Caalaa Qulqulluu ta'e sanaatti seene. (**aiōnios g166**) **13** Erga dhiigni re'oottaa, dhiigni koromimii fi daaraan goromsaa kan warra xura'anitti facafamu akka isaan foonii qulqullaa'ang godhee, **14** yoos dhiigni Kiristoos isaa karaa Hafuuraa bara baraatii aarsaa hir'inna hin qabne ta'ee Waaqaaf of dhi'eesse sanaa akka nu Waqaq jiraataa tajaajilluuf hammam caalaa hojji gara du'aatti nama geessu irraa qalbii keenya haa qulqulleessuu ree! (**aiōnios g166**) **15** Sababii kanaaf akka warri waamaman dhaala bara baraa isa abdii kennname sana argataniif Kiristoos aarsaas gidduu galeessa kakuun haaraa ti; inni cubbuu isaan yeroo kakuun jalqabaa jala turanitti hojjetan irraa isaan bilisoomsuuf jedhee furii ta'ee du'eeraatti. (**aiōnios g166**) **16** Iddoo dhaamsi dhaalaa jirutti du'a namicha dhaamate sanaa mirkaneessuuun barbaachisa dha; **17** dhaamsi dhaalaa yommuu namni dhaamate sun du'u qofa hojji irra oola malee utuu inni lubbuun jiruun hin hojjetutii. **18** Sababiiin kakuun jalqabaa iyyuu dhiiga malee hojji irra hin oolinifis kanuma. **19** Museen erga ajaa seera sanaa tokko tokkoon saba sana hundatti himee boodeetti, dhiiga jabbootaaati fi dhiiga re'oottaa bishaan wajjin, rifeensa hoolaa bildiimaa fi hiisophii fuudhee kitaaba maramaa fi saba hundatti facaase. **20** Innis, "Kun dhiiga kakuun kan Waaqni isiniif ajajee dha" jedhe. **21** Haaluma wal fakkatuunis dunkaничатий fi mi'a dukaanicha keessatti sirna waaqeffannaatiif itti fayyadaman hundumatti dhiiga sana facaase. **22** Dhugumaan akka seeraatti wantoota muraasa malee wanni hundinuu dhiigaan qulqulleeffama; dhiigni dhangalaafamu malees dhiifamni cubbuu hin jiru. **23** Kanaafu fakkeenyawwan waan samii irraa aarsawwan kanneeniin qulqulleeffamuu barbaachisa ture; wanni samii irraa matalaa isaa garuu aarsawwan waan kanneen caalaniin qulqulleeffamuu isaan barbaachisa. **24** Kiristoos amma iddo keenya bu'ee fuula Waqaqa duratti argamuuf samii seene malee iddo qulqulluu kan harka namaatiin ijaraame isa fakkeenyä iddo qulqulluu kan dhugaa ta'e hin seenne. **25** Yookaan inni akkuma luba ol aanaa wagguma waggaan dhiiga kan isaa hin ta'in qabatee Iddoo Iddoo Hunda Caalaa Qulqulluu ta'e seenu sanaatti yeroo baay'ee of dhi'eessuuf samii hin seenne. **26** Utuu akkas ta'ee silaa Kiristoos uumama addunyatii jalqabaa yeroo baay'ee dhiphachuu qaba ture. Amma garuu inni ofii isaa aarsaa godhee cubbuu balleessuuf dhuma baraatti yeroo tokko bara baraan mul'ateera. (**aiōn g165**) **27** Akkuma yeroo tokko du'uun ergasii immoo murtiitti dhi'aachuu namatti murteeffame sana **28** akkasuma immoo Kiristoos cubbuu namoota baay'ee baachuu jedhee yeroo tokko aarsaa ta'eera; yeroo lammaffaa immoo cubbuu baachuu utuu hin ta'in warra isaa eggachaa jiraniif fayyina fiduuf ni mul'ata.

10 Seeri gaaddidduu waan gaarii dhufuu jiruu qofa malee bifa dhugaa miti. Kanaafuu seerichi aarsaa utuu wal irraa hin citin wagguma waggaan dhi'eefamu sanaan gonkumaa namoota waqaaffachuu dhi'aatan sana warra mudaan hin qabne gochuu hin danda'u. **2** Utuu isaan waan kana gochuu danda'anii silaa aarsaan dhi'eeffamuun isaa ni hafa ture mitii? Waqaaffattoonnis si'a tokko yeroo hundaaf ni qulqulleeffamu turaniiiti; ergasiis sababii cubbuu issaanittif yakki issaanitti hin dhaga'amu ture. **3** Aarsawwan kunneen garuu wagguma waggaan cubbuu nama yaadachiisu. **4** Sababiin isaaas dhiigni korommiitii fi dhiigni re'ootaa gonkumaa cubbuu dhabamsiisuun hin danda'uutii. **5** Kanaafuu Kiristoos yommuu gara addunyaa dhufetti akkana jedhe: "Ati aarsaa fi kennaa hin feene; garuu dhagna naa qopheessite; **6** ati aarsaa gubamuu fi kennaa sababii cubbuutiif dhi'eeffamutti hin gammanne. **7** Yeroo sana ani, 'Ani kunoо ti; waa'een koo kitaaba maramaa keessatti barreefameera; yaa Waaqa ko, ani fedhii kee raawwachuu dhufeera' nan jedhe." **8** Isaan akka seeraatti dhi'eeffaman iyuu inni jalqabatti, "Ati qalmawwanii fi aarsaawwan, aarsaawwan gubamanii fi aarsaawwan cubbuu dhi'eeffaman hin feene yookaan itti hin gammanne" jedhe. **9** Ergasiis inni, "Ani kunoо fedhii kee raawwachuu dhufeera" jedhe. Innis isa lammaaffa dhaabuuf jedhee isa jalqabaa dhabamsiise. **10** Fedhii sanaanis nu aarsaa dhagna Yesuus Kiristoos isa'si'tokko yeroo hundaaf dhi'eeffameen qulqulleeffamneerra. **11** Lubni hundinuu guyyuma guyyaan dhaabatee tajaajila isaa raawwata; aarsaa gonkumaa cubbuu dhabamsiisuun hin dandeenyne sanas yeroo hunda dhi'eessa. **12** Lubni kun garuu erga aarsaa tokkicha bara baraan cubbuudhaaf dhi'essee booddee gara mirga Waaqa taa'e. **13** Yeroo sanaa jalqabees hamma diinonni isaa ejeta miilla isaa taasifamanitti ni eggata; **14** inni aarsaa tokkicha sanaan warra qulqulleeffamuutti jiran kanneen baraaraan mudaan hin qabne godheeraati. **15** Hafuurri Qulqulluunis waa'ee kanaan dhugaa nuu ba'a. Innis jalqabatti akkana jedhe: **16** "Kakuun ani yeroo sana booddeesa isaan wajjin galu kanaa dha, jidha Gooftaan. Ani seera koo qalbii isaanii keessaa nan kaa'a; garaa isaanii keessattis nan barreessa." **17** Ammas, "Ani cubbuu fi yakka isaanii si'achi hin yaadadhu" jedha. **18** Iddoo isaan kunneen itti dhiifama argatanitti si'achi sababii cubbuutiif aarsaa dhi'eessuu hin barbaachisu. **19** Kanaafuu yaa obboloota, nu dhiiga Yesuusiin gara Iddoo Hunda Caalaa Qulqulluunis ta'eetti galuuuf ija jabina waan qabnuuf **20** karaa haaraa fi jiraataa golgaa keessaan jechuunis karaa foon isatiin nuu baname sanaan **21** waan luba guddaa mana Waaqa irratti qabnuuf, **22** kottaa akka qalbiin keenya yaada yakka qabaachuu irraa qulqulleeffamuuf garaa keenyatti muu facafamee, dhagna keenyas bishaan qulqulluun dhiqannee garaa qulqullu amantiir mirkanaa'aa guutuu qabuu Waaqatti dhi'aanna. **23** Inni waadaan gale sun waan amanamaa ta'eef kottaa nu utuu hin raafamin abdi dhuuqaa baanu sana jabeessinee qabannaa. **24** Kottaa jaalalaa fi hojji gaariif wal kakaasuuf itti yaadnaa. **25** Akka namoomni tokko tokko walitti qabamuu dhiisan sana kottaa nu walitti qabamuu hin dhiifnuu; qooda kanaa akka guyyaan sun dhi'aate waan argitanifiit ittuma caalchifnee wal haa jajjabeessinu. **26** Nu erga beekumsa dhugaa argannee booddee yoo beekaa ittuma fufnee cubbuu hojenne, si'achi aarsaan cubbuu dhi'eeffamu hin jiraatu; **27** garuu murtii fi ibidda hamaa diinota Waaqa barbadeessu sofaan eeggachuu qofatu jiraata. **28** Namni seera Musee tuffate kam iyyuu dhuga baatota lamaan yookaan sadin gara laafina malee ajjeefama. **29** Nama Ilma Waaqa a irra ejete, nama dhiiga kakuu kan ittiin qulqulleeffame sana akka waan qulqulluun hin ta'iinitii hedee fi nama Hafuura ayyaanaan arrabse tokko adabbii hammam caala guddatuu isaf mal seetu? **30** Nu isa, "Haalo baasuuun kan koo ti; ani gatii nan deebisa" jedhe sana beeknaati; akkasumas, "Gooftaan saba isattii ni mura" jedhe. **31** Harka Waaqa jiraataatti kufuu sodaachisa dha. **32** Bara duraa yeroo erga ifni isinii ifee booddee wal'aansoo dhiphinaa guddaa obsitanii keessa dhaabattan sana yaadadhaa. **33** Isin yeroo tokko tokko fuula namootaa duratti arrabsoo fi ari'atamaaf saaxilamtanii turtaan; yeroo kaan immoo namoota rakkinni akkasii irra ga'e wajjin hirmaacha turtaan. **34** Isin mataan keessan akka qabeenya wayyu kan hin dabarre qabdan waan beektanifi warra hidhaman wajjin dhiphattaniirtu; yommuu qabeeniyi keessan saamamus gammachuudhaan fudhatteniirtu. **35** Kanaafuu ija jabina keessan isa gatii guddaa qabu sana hin gatinaa. **36** Yommuu fedhii Waaqa raawwattanittis akka waan inni waadaa gale sana argattanifi obsuu isin barbaachisaati. **37** "Yeroo xinnoo keessatti, inni dhufuu jiru ni dhufa; hin turus." **38** Akkasumas, "Qajeelaan koo garuu amantiidhaan jiraata. Kan duubatti harkifatu immoo ani itti hin gammadu." **39** Nu garuu warra amanani lubbuu ofii oolfatan malee warra gara badiisaatti harkifatan miti.

hin beekin ka'ee deeme. **9** Innis akka keessummaa hin amanin wajjin hin aijeefamne. **32** Ani egaa kana biyya ormaa jiruutti biyya isaaaf waadaa galame sana caalaa maalin jedha ree? Waa'ee Gedewoon, waa'ee keessa amantiidhaan qubate; akkuma warra isa wajjin Baaraq, waa'ee Saamsoon, waa'ee Yiftaa, waa'ee Daawit, waadaadhuma sana dhaalan, akkuma Yisihaaqii fi waa'ee Saamu'elii fi waa'ee raajotaa odeeessuuf ani Yaqaabu dunkaana keessa jiraate. **10** Inni magaalaa yeroo hin qabu; **33** isaan amantiidhaan mootummoota hundee qabdu kan Waqaani ijaaree fi tolche eeggachaa mo'atan; murtii qajeelaa kennan; waan waadaa galame tureeti. **11** Saaraan yoo umurii da'umsaa dabartee, argatan; afaan leencotaa cufan; **34** amantiidhaan ibidda dhabduu turte illee isheen waan Waqaan waadaa isheef jabaab dhaamsan; qara goraadee jalaa ba'an; dadhabbiin gale sana amanamaa gootee fudhatteef, amantiidhaan isaanii jabinatti geeddarame; waraana keessatti humna mucaa da'u dandeesse. **12** Kanaaf namicha akka waan argatanii loltoota diinaa ari'an. **35** Dubartooniis du'eetti ilaalamu tokkicha kana irraa sanyiin akka urjii samii baay'attuu fi akka cirracha qarqara galaanaa kan hin lakkaa'anne dhalate. **13** Namoonni kunneen hundinuu utuu waan waadaa galameef sana hin argatin amantii isaanii immoo utuu hin dhiisin du'an. Waadaa sanas fagootti ilaalamii simatan. Isaanis lafa irratti akka keessummoota fi godaantota turan beekaniiru. **14** Warri waan akkasii jedhan kunneen akka biyya ofti isaanii eeggachaa jiran mul'isu. **15** Isaan utuu waa'ee biyya keessaa ba'an sanaa yaadaa turanii silaa, biyya isaanii deebi'uuf carraa ni argatu turan. **16** Qooda kanaa isaan biyya wayyu tokko jechuunis biyya samii irraa sana hawwa turan. Kanaafuu Waqaayyo Waqaan isaanii jedhamee waamamuutti hin qaana'a u; inni magaalaa isaanii qopheesseeraati. **17** Abrahaam yeroo Waqaani isaa qoretti amantiidhaan Yisihaaqin aarsaadhaaf dhi'eesse. Isuma waadaa argate satanu ilma isaa tokkicha aarsaa godhee dhi'eessuuf qophaa'e; **18** innis isuma Waqaani, "Sanyiin kee Yisihaaqin siif waamama" jedheen sana. **19** Abrahaam akka Waqaani warra du'an keessaa nama kaasuu danda'u illee hubatee ture; kunis karaa tokkoon inni ilma isaa Yisihaaqin warra du'an keessaa deebisee argate jechuu dha. **20** Yisihaaq amantiidhaan waan dhufuu jiru irratti Yaqaobii fi Esaawun eebbise. **21** Yaqaob yeroo du'eetti amantiidhaan ilmaan Yoosif tokko tokkoon eebbise; mataa ulee isatta irtakees sagade. **22** Yoosif yeroo du'eetti amantiidhaan waa'ee Gibxi keessaa ba'uu ijoollee Israa'el dubbate; waa'ee lafee isaa ajaja kenne. **23** Yeroo Museen dhalatetti abbaa fi haati isaa mucaa miidhagaa ta'u isaa argantii utuu labsii mootichaa hin sodaatin amantiidhaan ji'sadii isaa dhoksan. **24** Museen yeroo guddatetti ilma intala Fara'oon jedhamee waamamuu amantiidhaan dide. **25** Inni gammachuu cubbuutiin yeroo gabaabaaf gammaduu irra saba Waqaqa wajjin dhiphachuu filate. **26** Ilmi waan badhaasa isaa of duratti ilaaleaf, Kiristoosiif jedhee salphachuu akka qabeenya Gibxi caalaa gatii guddaa qabuutti fudhate. **27** Innis utuu dheekkamsa mootichaa hin sodaatin amantiidhaan Gibxi keessaa ba'e; isaa hin mul'anne sana akka waan argeetti obsee eeggate. **28** Akka ergamaan hangafa aijeesu sun hangafoota saba Israa'el hin tuqneefis amantiidhaan akka Faasiikaan ayyaneffamu, dhiignis akka facaafamu godhe. **29** Sabni Israa'el akkuma nama lafa gogaa irra deemuutti amantiin Galaana Diirmaa ce'e; warri Gibxi garuu yommuu akkuma sanatti ce'u yaalanitti ni liqimfaman. **30** Dallaan Yerikoo erga guyyaa torba marfamee booddee amantiidhaan jige. **31** Sagaagaltuun Rahaab jedhamtu basaastota simachuu isheetiin amantiidhaan hafte malee warra hin amanin wajjin hin aijeefamne. **32** Ani egaa kana caalaa maalin jedha ree? Waa'ee Gedewoon, waa'ee keessa amantiidhaan qubate; akkuma warra isa wajjin Baaraq, waa'ee Saamsoon, waa'ee Yiftaa, waa'ee Daawit, waadaadhuma sana dhaalan, akkuma Yisihaaqii fi waa'ee Saamu'elii fi waa'ee raajotaa odeeessuuf ani Yaqaabu dunkaana keessa jiraate. **33** isaan amantiidhaan mootummoota mo'atan; murtii qajeelaa kennan; waan waadaa galame tureeti. **34** amantiidhaan ibidda dhabduu turte illee isheen waan Waqaan waadaa isheef jabaab dhaamsan; qara goraadee jalaa ba'an; dadhabbiin gale sana amanamaa gootee fudhatteef, amantiidhaan isaanii jabinatti geeddarame; waraana keessatti humna mucaa da'u dandeesse. **35** Dubartooniis namoonni isaanii kanneen du'an du'a kaafamaniiifi deebisanii fudhatan. Warri kaanis du'a ka'u wayyu argachuuf jedhanii gad dhiifamuu didanii dhiphatan. **36** Warra kaanitti ni qoosame; ni garaafamanis; akkasumas foncaan hidhamanii mana hidhaatti darbataman. **37** Dhagaadhaanis ni tumaman; iddo lamatti baqaqfaman; goraadeedhaan aijeefaman. Deeguudhaan, ari'atamuu fi dhiphachuudhaan gogaa hoolotaatii fi re'ootaa uffatanii jooran; **38** addunyaan isaanii hin maleetii. Isaanis gammoojji fi gaara irra, holqaa fi boolla keessa jooraa turan. **39** Warri kunneen hundinuu yoo sababii amantii isaaniiifajajaman iyuu isaan keessaa namni tokko iyuu waan waadaa galame sana hin arganne. **40** Waqaani akka isaan nu qofa wajjin warra mudaa hin qabne ta'aniif duraan dursee waan nuuf wayyu argeera.

12 Kanaafuu nu waan dhuga baatota akka duumessa guddaa akkanaatiin marfarmeef kottaa ba'aa hunda, cubbuu xaxee nu qabates of irraa baafnee gannaa; dorgommii fuula keenya dura jirus obsaan jabaannee fiignaa; **2** kottaa Yesuus isa jalqabaa fi fiixaan baasaa amantii keenya ta'e sana irra ija keenya kaa'annaa. Innis gammachuu fuula isaa dura jiruuf jedhee qaani fannoo tuffachuun fannoo obsee mirga teessoo Waqaqa taa'e. **3** Isin akka dadhabdanii abdii hin kutanneef isa mormii cubbamoota isa irra ga'e akkasii obse sana yaadatti qabadhaa. **4** Isin ammaa iyuu wal'aansoo cubbuu wajjin gootan keessatti hamma dhiiga dhangalaasutti jabaattanii hin mormine. **5** Dubbi jajjabinaan kan akkuma ilmaaniitti isinittii dubbatu sana irraanfattaniirtu; innis akkana jedha: "Yaa ilma ko, adabbii Gootaa hin tuffatin; yommuu inni si ifatus abdii hin kutatin; **6** Gootaan warra jaallatu ni adabatii; inni nama akka ilmaatti ilaalu kam iyuu ni adaba." **7** Rakkina akkuma adabbiitti obsaa; Waqaani akka ilmaan isatta isin adabatii. Ilmi abbaan isaa hin adabne ilma akkamii ti? **8** Isin yoo adabbii ijoolleen hundinuu ittiin adabaman keessatti hin hirmaanne isin diqaalota malee ijoollee dhugaa miti. **9** Kana malees nu hundinuu abbootii fooni keesseen nu adaban qabna turre; isaan kabajnas turre. Yoos Abbaa hafuurotaatiif immoo hammam caalaa ajajamnee jiraachuu qabna ree! **10** Abbootiin keenya akkuma isaanitti gaarii fakkaatetti yeroo gabaabaaf nu adabaa turan; Waqaani garuu akka nu qulqullummaa isaa keessatti hirmaannuuf faayidaa keenyaaf jedhee nu adaba. **11** Adabbiin hundinuu yeroo sana waan nama gaddisiis malee waan nama gammachiisu hin fakkaatu. Ergasii garuu warra adabbii sanaan leenijfamaniif ija qajeelummaa fi nagaa kenna. **12** Kanaafuu irree laafee

fi jilba dadhabe jabeessaa. **13** Naafti akka fayyuuf jabeessaa eeggadhaa; wanni qabdan isin haa ga'u; malee akka karaa irraa hin jal'anneef, "Miilla keessaniif Waaqni, "Ani gonkumaa si hin dhiisu; gonkumaas si hin daandii qajeelaa baafadhaa." **14** Nama hunda wajjin gatu" jedheeraati. **6** Kanaaf nu ija jabinaan, "Gooftaan nagaadhaan jiraachuu fi qulqulluu ta'uuf tattaaffadhaa; qulqullummaan malee namni kam iyuu Gooftaa arguu hin danda'uutii. **15** Nama kamitti iyuu ayyaanni Waaqa dubbi Waaqaa isinitti himanii turan sana yaadadhaa. akka hin hir'anne of eeggadhaa; hiddi hadhaa'aan biqilee Waan jirenya isaanii irraa argames ilaala; amantii rakkina akka hin uumnee fi namoota baay'ees hin xureessineef of eeggadhaa. **16** Namni kam iyuu akka Esaawu Isa mirga hangafummuaa isaa nyaata tokkittitti gurgurata sanaa sagaagaltuu yookaan nama Waaqatti gurunbulle hin taaneef of eeggadhaa. **17** Inni ergasii yeroo eeba sana dhaaluu barbaadetti akka didame isin ni beektu. Inni yoo eeba sana imimmaaniin barbaade illee geeddarama tokko illeec fiduu hin dandeenyee. **18** Isin hir'anne of eeggadhaa; hiddi hadhaa'aan biqilee duktanuu tuqamuun danda'u fi ibiddi irraa boba'u, gara duktanuu, gara dimimmisaa fi bubblee hin geenye; **19** gara sagalee malakataatii fi gara sagalee dubbi dubbatuu hin geenye; warri Isa dhaga'anis akka dubbiin biraa dabalamee isaanitti hin dubbamatne kadhatan. **20** Isaaan waan, "Bineensi iyuu yoo tulluu sana tuqe dhagaadhaan tumanee haa ajjeefamu" jedhamree ajajame sana obsuu hin dandeenyetii. **21** Wanti achitti mul'ates waan sadaachisaa ta eef Museen, "Ani sodaadhaan hollachaan jira" jedhe. **22** Isin garuu gara Tulluu Xiyoon, gara magaalaa Waaqa jiraataa jechuunis Yerusaalem ishee samii keessaa dhuftaniirtu. Gara ergamoota kumaatama gammachuun walitti qabamanit dhuftaniirtu; **23** gara warra mudaa hin qabne taasifamanii, **24** gara Yesuu araarsaa gidduu galeessa kakuu haaraa, gara dhiiga facaafame kan dubbi dhiigni Abeel dubbatu sana caalaa dubbatu dhuftaniirtu. **25** Isinis akka Isa dubbachaa jiru sana hin didneef of eeggadhaa. Erga isaan yeroo Isa lafa irratti isaan akeekkachiise sana didanitti jalaa hin ba'in, nu immoo yoo Isa samii irraa nu akeekkachiisu sana irraa gara galle akkamitti jalaa ba'uun dandeenyee re? **26** Yeroo sanatti sagaleen isaa lafa sochoose; amma garuu inni, "Ani ammas yeroo tokko lafa qofa utuu hin ta'i samiiwanis nan sochoosa" jedhee waadaa galeera. **27** Dubbiin, "Ammas yeroo tokko" jedhu kun akka wanni hin sochoofamne hafee jiraatuuf, wanni sochoofamne jechuunis wanni uumame baduu isaa argisiusa. **28** Kanaafuu nu waan mootummaa hin sochoone argannuu kottaa haa galateeffannu! Kabajaa fi sodaadhaanis karaa fudhatamaa ta'en Waaqa haa waqaeffannu; **29** Waaqni keenya ibidda gubee balleessuudhaati.

13 Akka obbootaatti wal jaallachuu itti fufaa. **2** Keessumoota simachuu hin irraanfatinaa; namoonni tokko tokko akkasiin utuu hin beekin ergamoota Waaqaa simataniiрутii. **3** Warra mana hidhhaa jiran akka waan isaan wajjin hidhamtaniitti, warra dhiphina keessa jiranis akka waan ofii dhiphattaniitti yaadadhaa. **4** Fuudhaa fi heerumni nama hunda biratti haa kabajamu; siren fuudhaa fi heerumaas qulqulluu haa ta'u; Waaqni ejjitoataa fi sagaagaltotattu ni muraatii. **5** Jirenya keessan jaalala maallaqaa irraa

Yaaqoob

1 Yaaqoob garbicha Waqaatifi kan Yesuus Kiristoos Gooftichaa irraa, **2** Yaa obboloota ko, yommuu qorumiis adda isin irra ga'utti akka gammachuu guittuutti fudhadhaa; **3** amantiin keessan qoramuu isaa akka obsa isiniif argamsiisu beektuutii. **4** Akka isin bilchaatoo fi guittu, warra hir'ina tokko iyuu hin qabne taataniif obsi hojii isaa haa raawwatu. **5** Isin keessaan namni tokko iyuu hanqina ogummaa yoo qabaate, Waqa qabne utuu hin tuffatin nama hundumaaf arjummaan kenuu haa kadhatu; isaafti ni kennama. **6** Inni garuu yommuu kadhatu amantiin haa kadhatu; hin shakkinis; namni shakku akka dambalii galaanaa kan bubbeen dha'amee oofamuutti. **7** Namni sun waan tokko illee Gooftaa biraan argadha jedhee hin eeggatin; **8** inni nama yaada lamaa ti; iddo tokkos hin dhaabatu. **9** Obboleessi gad qabame ol qabamuuttiisaatiin of haa jaju. **10** Sooreessi garuu gad qabamuuttiisaatiin of haa jaju; inni akkuma daraaraan margaa ni harca'atti. **11** Aduu ho'a gubuu baatee margaa gogsitiitii; daraaraan biqiltuu sanaasi ni harca'a; miidhaginii isaaas ni bada. Sooreessi utuma hojii isaafti olli gad fiiguu bada. **12** Namni qorumsa obsu eebbfamaa dha; inni yommuu qorametti jabaatee waan dhaabateef gonfoo jireenyaa kan Waaqni warra isa jaallatanifiif waadaa gale sana ni argataati. **13** Namni kam iyyuu yommuu qoramutti, "Waaqatu na qoraa jira" hin jedhin. Waaqni hamaadhaan hin qoramutti; innis nama tokko illee hin qoru; **14** tokkoon tokkoon namaa garuu yommuu hawwii ofii isaa hamaa sanaan harkifamee gowwoomfamutti qorama. **15** Hawwiinis yommuu ulfootteti cubbuu dhalti; cubbuun immoo yommuu guutumaan guutuutti guddattetti du'a dhalti. **16** Yaa obboloota koo jaallatamoo, hin dogogorinaa. **17** Kennaan gaariin hundinuu, kennaan mudaa hin qabne hundinuu Abbaa ifaa isaa akka gaaddidduu hin geeddaramne sana biraa gubbaadhaa gad bu'a. **18** Innis akka nu uumamaa isaa hundumaf gosa hangafa taanuufakkuma fedhii isaafti dubbii dhugaatiin nu dhalche. **19** Yaa obboloota koo jaallatamoo, waan kana hubadhaa: Namni hundinuu dhaga'utti haa ariifatu; dubbachuu suuta haa jedhu; aaruutti suuta haa jedhu; **20** aariin namaa qajeelummaa Waqaqaa hin hojjetuutii. **21** Kanaaf xuraa' ummaa hundaa fi hammina isin keessa jiraatu hunda of irraa fageessaa; dubbii lubbuu keessan fayyisuu danda'u kan isin keessatti facaafame sana garraamummaan fudhadhaa. **22** Isin garuu warra dubbicha hojii irra oolchitan ta'aa malee warra dhaga'uu qofaan of gowwoomsitan hin ta'inaa. **23** Namni dubbicha dhaga'ee hojii irra hin oolchine kam iyyuu nama ofilaalee keessatti fuula isaa ilaallatu fakkaata; **24** innis erga ofilaalee booddee ni deema; yommusuma maal akka fakkaatu ni irraanfata. **25** Garuu namni seera bilisaa kan hir'ina hin qabne sana hubatee ilalaal, kan akka seera sanaattis jiraatu, kan waan dhaga'es hojii irra oolchuu malee hin irraanfanne sun waan hojjetu keessatti ni eebbfama. **26** Namni waan amantaa qabu of se'u, kan garuu arraba isaa hin luugamanne yoo jiraate

inni of gowwoomsa; amantaan isaa faayidaa hin qabu. **27** Amantaan Waqaq Abbaa keenya duratti qulqulluu ta'ee fi kan mudaa hin qabne isaa kana: kunis ijoolle abbaa fi haadha hin qabne fi haadhota hiyyeessaa rakkina isaanii keessatti kunuunsuu fi xuraa'ummaa addunyaa irraa of eeggachuu dha.

2 Yaa obboloota ko, isin waan Gooftaa keenya kan ulfinaa Yesuus Kiristoositti amantaniif nama wal hin caalchisinaa. **2** Namni qubeelaa warqee kaa'atee uffata bareedaas uffatu tokko gara wal ga'ii keessanii dhufa haa jennu; akkasumas hiyyeessi darsa uffatu ni dhufa haa jennu. **3** Isinis yoo namicha uffata bareedaas uffatu sanaaf ulfinia addaa kennitanii, "Maaloo kottuu iddo gaarii taa'il" jettan, yoo namicha hiyyeessaa sanaan immoo, "Ati achi dhaabadhu" yookaan "Kottuutii miilla koo bira taa'il" jettan, **4** isin gidduu keessanitti garaa garummaa uumtanii warra yaada hamaan murtessitan hin taane? **5** Yaa obboloota koo jaallatamoo, mee dhaga'aal! Waaqni akka isaan amantiitii sooreeyii ta'anii fi akka isaan mootummaa inni warra isa jaallatanifiif waadaa gale sana dhaalaniif hiyyeeyyi addunyaa kanaa filateera mitii? **6** Isin garuu hiyyeeyyi salphiftaniirtu. Warri isin qisaasuutti jiran warruma sooreeyii sana mitii? Kanneen gara mana murtiitti isin harkisaa jiranis isaanuma mitii? **7** Maqaab kabajamaa isin ittiin waamantan sanas kan arrabsan isaanuma mitii? **8** Seera mootii kan Kataabbi Qulqulluu keessatti, "Ollaa kee garuu akka ofii keetti jaalladhu" jedhu sana yoo dhugumaan eegdan isin waan qajeelaa gochaa jirtu. **9** Yoo nama wal caalchiftan garuu isin cubbuu hojjettan; seera durattis akka seera cabsitootaatti isinitti murama. **10** Sababiin isaaas namni seera guutummaatti eegee waan tokko qofa cabse kam iyyuu akka waan seera hunda cabseetti ilaalamatiit. **11** Inni, "Hin ejjin" jedhe sun akkasuma immoo, "Hin ajjeesin" jedheeraati. Ati yoo ejjuu baatte illee nama ajjeefnaa seera cabsiteerta. **12** Isin akka warra seera nama bilisoomsuun itti muramuutti dubbadhaa; hojedhaas; **13** nama namaaf hin araaramnetti murtii araraa hin qabnetu murama. Araarri murtii mo'a. **14** Yaa obboloota ko, namni tokko yoo, "Ani amantii qaba" jedhee garuu hojiin argisiisu baate, kun faayidaa maalii qaba? Amantiin akkanaa isaa fayyisuu danda'aa ree? **15** Fakkeenyaaaf obboleessi tokko yookaan obboleettiin tokko uffataa fi waan guyyaa guyyan naayaan hin qaban haa jennu. **16** Isin keessaa yoo namni tokko, "Nagaan deema; isinitti haa ho'u; quifaas" isaanii jedhee garuu waan foon isaaniiif barbaachisu tokko illee hin kenniniif, kun faayidaa maalii qaba ree? **17** Akkasumas amantiin hojii hin mul'ifamne ofiinuu du'a dha. **18** Namni tokko garuu, "Ati amantii qabda; ani immoo hojii qaba" jedha. Ati amantii kee hojii malee na argisiisi; anis hojii kootiin amantii koo sin argisiisa. **19** Akka Waaqni tokkichi jiru ati ni amanta. Kun gaarii dha! Hafuuronni hamoon iyyuu waan kana ni amanu; sodaadhaanis ni holattu. **20** Yaa namicha gowwaa nana, ati akka amantiin hojii of keessaa hin qabne du'a ta'e beekuu barbaaddaa? **21** Abbaan keenya Abrahaam yommuu ilma isaa Yisihaaqin iddo aarsaa irratti dhi'eessetti waan hojjetu sanaaf qajeelaa ta'ee hin lakkaa'amnee

ree? **22** Akka amantiin isaatti fi hojiin isaa tokkummaan itti fakkeessuu of keessaa hin qabu. **18** Iji qajeelummaa hojjechaa turan ni argita; waan inni hojjeteneen warra nagaa buusaniin nagaadhaan facaafama. amantiin isaa guutuu ta'e. **23** Kanaanis wanni katabbiq qulqulluu keessatti, "Abrahaam Waaqa amane; kunis qajeelummaatti lakkaa'ameef" jedhu ni raawwatame; innis michuu Waaqa jedhame. **24** Egaa akka namni hojjeelhaanis malee amantii qofaan qajeelaatti hin lakkaa'amne ni argitu. **25** Akkasuma immoo sagaagaltun Rahaab jedhamtu yommuu basaastota simatteet karaa kaaniin isaan geggeesitetti waan hojjeteneen qajeeltuutti hin lakkaa'amne ree? **26** Akkuma dhagni hafuura hin qabne du'aa ta'e sana, amantiin hojji hin qabnes du'aa dha.

3 Yaa obboloota ko, baay'een keessan barsiistota hin ta'inaa; nu warra barsiisnuttu murtii cimaan akka muramu ni beektuutii. **2** Nu hundinuu karaa baay'eedhaan gufanna. Namni waan dubbatu keessatti hin gufanne kam iyuu nama hir'ina hin qabnee dha; dhagna isas guutummaatti to'achuu danda'a. **3** Fardi akka nuuf ajajamuuf yoo afaan isaa luugamne dhagna isaa guutuu gara barbaanne geessuu daneenya. **4** Mee doonii illee ilaalaal! Dooniin yoo akka malee guddaa ta'ee bubbbee jabaadaan ofame illee namichi isa oofu batoo xinnoo isheetiin gara barbaadeti geessa. **5** Akkasuma immoo arrabni kutaa dhagnaa xinnoo dha; waan gurguddaadhaan of jaja. Bosnoni hammam guddaa ta'u iyuu qaانقibidaا xinnaadhaan akka gubatu hubadhaa. **6** Arrabni ibidda; kutaawwan dhagnaa keessattis addunyaa hammina ti. Inni dhagna guutuu xureessa; adeemsaa uumamaattis ibidda qabsiisa; ofii isatii immoo ibidda gahaannamiihiin gubama. (**Geenna g1067**) **7** Bineensonni gosa hundaa, simbirroonni, uumamawwan lafa irra loo'anii fi galaana keessa jiraatan hundinuu namaan madaqfamu; madaqfamaniirius; **8** ati eenyu? **13** Egaa isin warri, "Har'a yookaan bor arraba garuu namni tokko iyuu leenjisuu hin danda'u. Arrabni hamaa boqonnaa hin qabnee dha; summiin nama aijeesuunis kan guutamee dha. **9** Nu arrabaan Gooftaa fi Abbaa eebbfina; isumaan immoo nama bifa Waaqaatiin uumame abaarra. **10** Afaanuma tokko keessaa eebbiif fi abaarsi ba'a. Yaa obboloota ko, wanni kun akkas ta'uun hin qabu. **11** Bishaan mi'aawaa fi hadhaa'an burqaa tokko keessaa ni ba'aa? **12** Yaa obboloota ko, mukni harbuu ija ejersaa naqachuu yookaan wayiniin ija harbuu naqachuu danda'aa? Akkasuma immoo burqaan bishaan soogiddaa bishaan mi'aawaa kennuu hin danda'u. **13** Isin keessaa ogeessii fi hubataan eenyu? Kanas inni jireenyi isaa gaariidhaan, hojji ogummaa kan gad of qabuudhaan hojjetamuun haa argisiisu. **14** Isin garuu yoo hinaaffaa hadhaa'aa fi hawwii ofittummaa garaa keessan keessaa qabaattan of hin jajinaa; dhugaa irrattis soba hin dubbatinaa. **15** Ogummaan kun kan lafaa ti; kan foonii ti; kan hafuura hamaati malee kan samii irraa dhufu miti. **16** Iddoo hinaaffaa fi hawiin ofittummaa jiru, jeequmsaa fi hojji hamminaa hundumatu jira. **17** Ogummaan samii irraa dhufu garuu duraan dursee qulqulluu dha; akkasumas nagaa qabeessa; garraamii dha; ajajamaa dha; kan araaraa fi ija gaariin guutamee dha; wal caalchisuu fi

itti fakkeessuu of keessaa hin qabu. **18** Iji qajeelummaa warra nagaa buusaniin nagaadhaan facaafama. **4** Wanni lolaa fi walitti bu'uu isin gidduutti kaasu maali? Isaan hawwii isin keessatti wal lolan irraa dhufu miti? **2** Isin ni hawwitu; garuu hin argattan. Kanaaf ni aijeeftu; ni hinaftus. Garuu waan barbaaddan sana argachuu hin dandeessan. Kanaaf walitti buutu; wal loltus. Isin waan Waaqa hin kadhanneer hin qabaattan. **3** Isin dharraa keessan hamaa gutachuuf jettanii yaada hamaan waan kadhattaniif yommuu kadhatten hin argattan. **4** Yaa ejjitoota, addunyaatti michoomuu Waaqatti diina ta'u akka ta'e hin beektanii? Namni michuu addunyaa ta'u kam iyuu diina Waaqaa ta'a. **5** Yookaan wanni Kataabbiin Qulqulluun, "Hafuur nu keessa jiraatu sun hinaaffaadhaan hawwa" jedhu akkasumaan dubbatama seetuu ree? **6** Inni garuu ayyanaa caalu nuuf kenna. Sababiin Kataabbiin Qulqulluun, "Waaqni of tuultotaan ni morma; warra gad of qabaniif immoo ayyanaa kenna" jedhuufis kanuma. **7** Kanaafuu Waqaaf bulaa. Diyyabiloosiin immoo mormaa; innis isin baqataa. **8** Waqqatti dhi'aadhaa; innis isinitti ni dhi'aataa. Isin cubbamoonni harka keessan dhiqadhaa; warri yaada lama qabdaniis garaa keessan qulqulleeffadhaa. **9** Dhiphadhaa; gaddaa; boo'aas. Kolfi keessan boo'ichatti, gammachuun keessan immoo gaddatti haa geeddaramu. **10** Fuula Gooftaa duratti gad of qabaa; inni immoo ol isin qabaa. **11** Yaa obboloota, wal hin hammeessinaa. Namni obboleessa isaa hammeessu yookaan obboleessa isatii muru kam iyuu seera hammeessa; seerattis ni mura. Garuu ati yoo seeratti murte seera sanatti muraa jirta malee isaaq ajajamaa hin jirtu. **12** Inni seera tumuu fi Abbaan Murtii tokkichuma; innis isa fayyisuu fi balleessuu danda'uun dha. Garuu nama kaanitti muruuf fi jireenyi keessan maal innii? Isin hurrii yeroo xinnoof mul'attee ergasiis immoo badduu dha. **15** Qooda kanaa isin, "Yoo Gooftaan jedhe, nu ni jiraanna; waan kanaa yookaan waan sana ni hojenne" jechuu qabdu. **16** Amma garuu isin of jajuu keessanitti gammaddu. Gammachuun akkasii hundi hamaa dha. **17** Egaa namni kam iyuu waan gaarii hojjechuu qabu utuma beekuu yoo hojjechuu baatee kun cubbuu isatti ta'a. **5** Isin yaa sooreyyii, sababii dhiphinni isinitti dhufuuf jiruutiif boo'aa; wawaadhaas. **2** Qabeenyi keessan tortoreera; biliinis uffata keessan nyaateera. **3** Warqee fi meetti keessan sameera. Dandaa'uun isaaniis isinitti dhugaa ba'a; akkuma ibiddaattis foon keessan nyataa. Isin bara dhumaatift qabeenya walitti qabattaniirtu. **4** Kunoo, mindaan isin warra midhaan keessan haaman dhowwattan sun ni iyya. Iyyi warra midhaan keessan walitti qabaniis gurra Gooftaa Waan Hunda Danda'u sanaa seeneera. **5** Isin qananiif fi gammachuun lafa irra jiraattaniirtu. Guyyaa qalmaatiifis of gabbiftaniirtu. **6** Nama qajeela isiniin hin morminetti murtanii aijeeftu. **7** Kanaafuu yaa obboloota, hamma dhufaatiif

Gooftaatti obsaa. Qonnaan bulaan tokko lafa irraa midhaan gaarii argachuuf hammam akka eeggatu, bokkaa duraatii fi kan dhuma hamma argattuttis hammam akka obsu hubadhaa. **8** Isinis akkasuma obsaa; jabaadhaa dhaabadhaas; dhufaatiin Gooftaa dhi'aateeraatii. **9** Yaa obboloota, akka isinitti hin muramneef walitti hin guunguminaa. Kunoo, Abbaan Murtii balbala dura dhaabateera. **10** Yaa obboloota, raajota maqaa Gooftaatiin dubbachaa turan sana akka fakkeenyaa dhiphinaa fi obsaatti fudhadhaa. **11** Kunoo, nu warra obsaan jabaattanii dhaabatan sanaan eebbfamoo jenna; lyyoob obsuu isaa dhageessaniirtu; waan Gooftaan dhuma irratti isaaf godhes argitaniirtu. Gooftaan gara laafinaa fi araaraan kan guutamee dha. **12** Hundumaa caalaa immoo yaa obboloota ko, hin kakatinaa; samiin yookaan lafaan yookaan waan biraa tokkoon illee hin kakatinaa. Wanmi isin jechuu qabdan, “Eeyyee” yookaan “waawuu” haa ta’u. Yoo kanaa achii isinitti murama. **13** Isin keessaa namni dhiphachaa jiru jiraa? Inni haa kadhatu. Namni gammadu jiraa? Inni faarfannaa galataa haa faarfatu. **14** Isin keessaa namni dhukkubsatu jiraa? Inni jaarsolii waldaa kiristaanaa haa waamsifatu; isaanis maqaa Gooftaatiin zayitiisa dibanii haa kadhataniif. **15** Kadhanhaar amantiin godhamu nama dhukkubsatu ni fayyisa; Gooftaanis isa ni kaasa. Yoo inni cubbuu hojjetee jiraates ni dhiifamaaf. **16** Kanaafuu akka fayyitaniif cubbuu keessan walitti himadhaatii walii kadhadhaa. Kadhanhaar nama qajeelaa humna qaba; waan guddaas ni hojjeta. **17** Eeliyaas namuma akka keenyaa ture. Innis akka bokkaan hin roobneef jabeessee kadhate; bokkaanis wagga sadii fi ji'a ja'a lafa irratti hin roobne. **18** Ammas deebi'ee kadhate; samiin bokkaa kenne; laftis midhaan baafte. **19** Yaa obboloota ko, isin keessaa namni tokko yoo dhugaa irraa fagaate, namni biraa immoo yoo isa deebise, **20** inni nama cubbamaa karaa jal'aa irraa deebisu lubbuu namicha sanaa akka du'a jalaa baasu, cubbuu baay'ees akka dhoksu haa beeku.

1 Phexros

1 Phexros ergamaa Yesuus Kiristoos irraa, **2** kanneen akka beekumsa Waqa Abbaatti, karaa hojii qulqulleessuu Hafuuраatiin, akka Yesuus Kiristoosiif ajajamaniif fi akka dhiigni isaa isaanitti facafamuu filatamaniitti: **3** Waaqa fi Abbaan Gooftaa keenyia Yesuus Kiristoos haa eebbfifamu! Inni araara isaa guddaa sanaan, warra du'an keessaa ka'uу Yesuus Kiristoosiin abdiijiraataadhaaf lammata nu dhalche; **4** akkasumas dhaala hin badne, kan hin xuroofne yookaan hin geeddaramnetti nu galche; dhaalli kunis samii keessa isinii kaa'ameera; **5** isin warra karaa amantiitiin hamma fayyina bara dhumaatti mul'achuudhaaf qophaa'e sanaatti humna Waaqaatiin eegamtanii dha. **6** Isinis yoo amma yeroo gabaabaaf qorumsa gosa garaa garaa keessa darbuu qabaattan iyyuu waan kanaan akka malee gammaddan. **7** Wanni kunis akka amantiin keessan kan warqee yoo ibiddaan qulqulleeffame iyyuu badu sana caalu sun dhugaa ta'uun isaa mirkanoeffamee, yeroo itti Yesuus Kiristoos mul'atutti galata, ulfinaa fi kabaja fiduu ta'e. **8** Isin utuu isin argin isa jaallattu; amma yoo isaa arguu baattan iyyuu isatti amantu; gammachuu ibrasum hin dandeneeye fi ulfina qabeessaanis guutamtaniirtu; **9** isin bu'aa amanti keessanii jechuunis fayyina lubbuu keessanii argachaa jirtuutii. **10** Raajonni waa'ee ayyaana isinii kennamuuf jiru sanaa dubbatan sun itti jabaatanii waa'ee fayyina kanaa qorachaa, iyyafachaas turan; **11** isaanis yommuu Hafuurri Kiristoos inni isaan keessa ture sun waa'ee dhiphina Kiristoosiitii fi waa'ee ulfina itti aanu sanaa duraan dursee dubbatetti yoomii fi haala akkamii keessa akka ta'u beekuuf yaalaa turan. **12** Namoonni Hafuura Qulqulluu isa samiidhaa ergameen wangeela isinitti lallaban sun waan amma isinitti himan keessatti utuu ofti isanii hin ta'in isin akka tajaajilan ifa ni ta'eef; waan kana ergamooni iyyuu gad fageenyaan arguu hawwu. **13** Kanaafuu mudhii qalbii keessanii hidhadhaa; warra of qaban ta'a; abdiijeesanis guutumaan guutuutti ayyaana yeroo Yesuus Kiristoos mul'atutti isinii kennamu sana irra kaa'adhaa. **14** Akka ijoollee ajajamani ta'a malee hawwii hamaa bara wallaalummaa keessanii sana duukaa hin bu'inaa. **15** Qooda kanaa akkuma inni isin waame sun qulqulluu ta'e, isinis waan hoijetan hundumaan qulqulloota ta'a; **16** "Ani qulqulluudhaatii isinis qulqulloota ta'a" jedhamee barreeffameeraatii. **17** Isin erga isa utuu wal hin caalchisin nama hunda akkuma hojii isinitti itti muru sana "Abbaa" jettanii waammattanii bara keessummummaa keessan isa sodaachaa jiraadhaa. **18** Isin akka jireenya faayidaa hin qabne kan abbootii keessan irraa dhaaltan irraa waan baduu danda'u kan akka meetiitii fi warqeetiin hin furamin beektuutii. **19** Garuu dhiiga gatii guddaa qabu, dhiiga Kiristoos jechuunis hoolaa mudaan yookaan hanqina hin qabne sanaatiin furamtaniirtu. **20** Inni utuu addunyaan hin uumamin duraan dursee beekame; garuu isinif jedhee bara dhumaan kana keessa mul'ate. **21** Isinis karaa isatiin Waaqa warra du'an keessaa isa kaasee ulfina isaf kenne sanatti amantu; kunis akka amantiif fi abdiin keessan Waaqayyo ta'uuf. **22** Egaa isin waan akka obbolota keessanii jaalala dhugaa qabaattanii jettanii dhugaadhaaf ajajamuun of qulqulleessitanii, cimsaatiigaraa qulqulluudhaan wal jaalladhaa. **23** Isin karaa dubbi Waaqaa isaa jiraatuu fi cimee dhaabatu sanaatiin sanyii hin badne irraa lammata dhalattan malee sanyii badu irraa miti. (aiōn g165) **24** "Foon hundiakkuma margaa ti; ulfinni isaa hundisakkuma daraaraa margaa ti; margi ni coolgaa; daraaraanis ni harca'a; **25** dubbiin Gooftaa garuu bara baaana ni jiraata." Dubbiin kunis wangeela isinitti lallabame sana. (aiōn g165)

2 Kanaafuu hammina hunda, gowwoomsaa hunda, itti fakkeessummaa, weennoo fi maqaa nama balleessuu hunda of irraa fageessaa. **2** Akka ittiin fayyina keessanii guddattaniiif akkuma daa'imman reefuu dhalataniitti aannan hafuuraa qulqulla'aa sana jabeessaa dharra'aa; **3** isin gaarummaa Gooftaa dhandhamattaniirtuutii. **4** Isin erga gara isaa, gara Dhagaa jiraataa namoonni tuffatanii Waaqni garuu filate gati jabeessaa sanaa dhutaniit, **5** isinis akkuma aarsaa hafuuraa kan karaa Yesuus Kiristoosiin Waaqa biratti fudhatamaa ta'e dhi'eessuudhaan luboota qulqulla'oo ta'uuf akkuma dhagaawwan jiraatootti mana hafuuraa taatanii ijaaramaa jirtu. **6** Kataabbiin Qulqulluun, "Kunoо, ani Xiyoон keessa, dhagaa tokko, dhagaa golee filatamaa gati jabeessaa nan kaa'a; namni isaa amantan kam iyyuu hin qaana'u" jedhaati. **7** Kanaafuu dhagaan kun isin warra amantaniif dhagaa gati jabeessaa dha. Warra hin armanneef garuu, "Dhagaan ijaartonnituffatan, dhagaa golee ta'eera." **8** Akkasumas, "Dhagaa nama gufachiisu, kattaa nama kuffisu ta'e" jedhameera. Isaanis waan dubbi sanaaf ajajamuu didaniif gufatan; dhugumaanuu isaan kanumaaf ramadaman. **9** Isin garuu akka galata isa dukkana keessaa gara ifa isaa dingisisaatti isin waame sanaa labsitaniiif dhaloota filatame, luboota mootii, saba qulqulluu, saba Waaqaa kan addaa taataniiirtu. **10** Isin dur saba Waaqaa hin turre; amma garuu saba Waaqaa ti; isin dur araara hin arganne; amma garuu araara argattaniirtu. **11** Yaa michoota jaallatamoo, isin waan addunyaa keessatti alagoottaa fi keessummoota taataniiif akka hawwii foonii kan lubbuu keessan lolu irraa fagaattan ani isinin gorsa. **12** Akka ormooni akka waan isin hammina hoijetaniiif maqaa isin balleessan sun, hojii keessan isa gaarii organii guyyaa Waaqni nu ilaaltuu dhufutti ulfina isaf kennaniif isaan gidduutti amala gaarii qabaadhaa. **13** Gooftaadhaaf jedhaatiitaa taayitaa nama hunda jalatti bulaa; mootii taayitaa ol aanaa qabu **14** yookaan bulchitoota inni akka isaan namoota balleessaa hoijetan adabanii warra waan qajeelaa hoijetan immoo galateeffataniiif erge hundumaa jalattis bulaa. **15** Waaqni akka isin waan gaarii hojechuudhaan haasaa wallaalummaa namoota gowwaa afaan qabachiiftan fedhaatii. **16** Akka warra bilisummaa qabaniitti jiraadhaa; bilisummaa keessan immoo hammina dhoksuuf itti hin fayyadaminaa; garuu akka tajaajiltotta Waaqaatii jiraadhaa. **17** Nama hunda kabajaa; obbolummaa amantootaa jaalladhaa; Waaqa sodaadhaa; mootiifis ulfina kenna. **18** Yaa garboota,

isinis gooftota keessan warra gaarii fi toloota qofa utuu hin ta'in warra jal'ootas sodaa hundaan jalatti bulaa. **19** Namni tokko yoo Waaqaaf jedhee dhiphina dabaan isatti dhufe obse galata qaba. **20** Isin yoo sababii balleessa hojettaniif dhaanamtani oobsitan galata maalii argattu? Garuu yoo sababii waan qajeelaa hojettaniif dhiphattani oobsitan kun fuula Waaqaa duratti galata qaba. **21** Wanni isin waamamtaniifis kanuma. Kiristoos akka isin faana isaa duukaa buutanifiif jedhee isiniif dhiphachuudhaan fakkeenyi isinii kenneeraati. **22** "Inni cubbuu hin hoijenne; sobni afaan isatiit hin baane." **23** Yeroo isaan Isa arrabsanitti inni isaan hin arrabsine; yeroo dhiphattetis nama hin doorsifne. Garuu isaa qajeelummaan muru sanatti imaanaa of kenne. **24** Inni mataan isaa akka nu cubbuuf duunee qajeelummaaf immoo jiraannuuf jedhee dhagna isatiin cubbuu keenya fannoo irratti baate; isinis madaa isatiin fayyitaniirtu. **25** Isin durakkuma hoolota karaa irraa badanii turtan; amma garuu gara Tiksee fi Phaaphaasiif lubbuu keessaniiitti deebitanirtu.

3 Yaa niitota, yoo dhirsoonni dubbicha hin amanne tokko tokko jiraatan akka isaan dubbii tokko malee amaluma niitota isaanitiin booji'amanifiis isinis akkasuma dhirsoota keessanifiif ajajamaa; **2** isaanis yommuu qulqullinaa fi sodaa isin jirenya keessan keessatti qabdan arganitti ni booji'amu. **3** Miidhaginni keessan faaya alaan mul'atuun jechuunis shurrubbaa dha'achuu, warqee kaa'achuu fi uffata bareedaa uffachuun hin ta'in; **4** qooda kanaa miidhaginni keessan miidhagina keessa namummaa keessanii haa ta'u; innis miidhagina hafuura garraamii fi tasgabbaa'aa, kan hin badne, kan fuula Waaqaa duratti gatii guddaa qabu haa ta'u. **5** Dubartooni qulqullooni durii warri Waaqa abdatanis akkasuma dhirsoota isaanitiif ajajamudhaan of miidhagsan; **6** Saaraanis Abrahaamiin "Gooftaa" jettee waamaa isaaif ajajamaa turt. Isinis yoo waan qajeelaa hojettaniif fi sodaachuu baattan intallan ishee ti. **7** Yaa dhirsoota, isinis akkasuma akka isaan dadhaboo ta'an hubadhaati ulfina isaanifiif kennuudhaan niitota keessan wajjin jiraadhaa; kanas sababii isaanis isin wajjin ayyaana jirenyaa dhaalanifiif akka wanni tokko iyuu kadhaa keessan hin gufachiifneef jedhaatii godhaa. **8** Dhuma irratti hundi keessan yaada tokko qabaadhaa; walii na'aa; akka obbolootaatti wal jaalladhaa; garaa laafotaa fi warra gad of qabanis ta'aa. **9** Hamaa, hamaadhaan hin deebisinaa; yookaan arrabsoo, arrabsoodhaan hin deebisinaa; qooda kanaa eebbisaa. Isinis akka eeba dhaaltaniif kanumaaf waamamtaniitii. **10** "Namni jirenya jaallatu, kan bara gaariis arguu hawwu kam iyuu, arraba isaa hammina irraa, hidhii isaa immoo soba dubbachuu irraa haa eeggatu. **11** Inni hammina irraa deebi'ee gaarii haa hoijetu; nagaa haa barbaadu; duukaa haa bu'us. **12** Iji Gooftaa qajeeltota irra jiraatii; gurri isaa kadhata isaanitiif banamaa dha; garuu fuulli Gooftaa warra hamaa hojjetanitti ni hammaata." **13** Isin gaarii hojjechuuf yoo hinafaant, eeyantu isin midha? **14** Garuu yoo qajeelummaaf jettaniif dhiphattan isin eebbfamoo dha. "Sodaachisuu isaanii hin sodaatinaa; hin jeeqaminaas." **15** Garuu garaa keessan keessatti

Kiristoos Gooftichaaf ulfina guddaa kennaa. Nama sababii abdii isin qabdan sanaa isin gaafatu kamiif iyuu deebei kenuuf yeroo hunda qophaa'aa. Waan kana immoo garraamummaa fi sodaan godhaa; **16** isinis yommuu namoonni waa'ee keessan waan hamaa dubbatanitti akka warri amala gaarii isin Kiristoos keessatti qabdan sana arrabsan qaana'aniif yaada gaarii qabaadhaa. **17** Dhiphachuu keessan fedhii Waaqaa yoo ta'e, hamaa hojettaniif dhiphachuu irra gaarii hojettaniif dhiphachuu wayya. **18** Kiristoos Waaqatti isin fiduuf jedhee inni qajeelaan, warra qajeeltota hin ta'inif si'a tokko cubbuu dhiphateeraati. Inni fooniin ni ajjeefame; Hafuuraan garuu jiraataa taasifame; **19** erga jiraataa taasifamee immoo dhaqee hafuurota mana hidhaa jiranitti lallabe; **20** isaanis bara Nohi keessa utuu dooniin jaaramaan jiruu, yeroo Waaqni obsaan eegetti warra hin ajajaminii dha. Doonii kanaanis nama muraasa, walumatti nama saddeeti qofatu badiisa bishaanii jalaa ba'e; **21** bishaan kun fakkeenyi cuuphaa amma iyuu isin fayyisuut ti; kunis dhagna irraa xurii baasuu utuu hin ta'in qalpii qulqulluun Waaqaaq waadaa galuu dha. Innis du'aa ka'u Yesiuus Kiristoosiin isin fayyisa; **22** Kiristoos samiitti ol ba'ee mirga Waaqaa jira; ergamooni Waaqaa, aangoowwanii fi humnoonni hundinuu isa jalatti bulu.

4 Kanaafuu waan Kiristoos foon isatiin dhiphateef isinis yaaduma akkasiitiin hidhadhaa; sababiisaas inni fooniin dhiphate cubbuu dhiiseera. **2** Kanaafuu inni bara jirenya isaa kan foonii isa hafe sana akka fedhii Waaqatti jiraata malee akka hawwii namaatti hin jiraatu. **3** Yeroon isin duraan waan ormooni hojjechuu jaallatan sana jechuunis jirenya gad dhiisii irratti, hawwii foonii irratti, machii irratti, addaggummaa irratti, gar malee dhuguu fi waqaeffanna waqaota tol famoo kan jibbisisaat aa ta'e irratti balleessitan sun haa ga'u. **4** Isaanis sababii isin gara jirenya gad dhiisii akkasiitti isaan wajjin hin fiqneef ni dinqisiifatu; isin arrabsus. **5** Garuu isaan Waaqa warra jiranitti fi warra du'anitti muruuf qophaa'ee sana duratti deebii ni kennu. **6** Kanaafuu karaa fooniitiin akkuma namaatti akka isaanitti muramuu, karaa hafuuraatiin immoo akka Waaqatti akka jiraataniif wangeelli warra du'anii jiranitti iyuu lallabameera. **7** Dhummii waan hunda dhi'aateera. Kanaafuu akka Waaqa kadbachuu dandeessanifiif dammaqaas; warra of qabanis ta'aa. **8** Waan hunda caalaatti jaalala ho'aa walif qabaadhaa; jaalalli cubbuu baay'ee dhoksaati. **9** Guungummii malee wal keessumiisa. **10** Tokkoon tokkoon namaa kennaa warra kaan tajaajiluuf argate kam iyuu akkuma abbaa imaanaa amanamaa kan ayyaana Waaqaa bifa garaa gaaraatiin jiru sanaa tokkootti itti fayyadamuu qaba. **11** Namni dubbatu kam iyuu akka nama dubbiif Waaqaa dubbatuutti haa dubbatu. Namni tajaajiluuf kam iyuu akka Waaqni waan hunda keessatti karaa Yesiuus Kiristoosiin galateeffamuuf jedhee jabina Waaqni isaaft kenneen haa tajaajiluuf. Ulfinnii fi humni bara baraa hamma bara baraatti isaaft haa ta'u. Ameen. (aiōn g165) **12** Yaa michoota jaallatamoo, qorama akka ibiddaa kan amma ittiin dhiphachaa jirtan kana akka waan wanni haaraan isinitti dhufeetti hin dinqisiifatinaa.

13 Garuu isin yeroo ulfinni isaa mul'atutti akka baay'ee jaalalaatiin nagaa wal gaafadhaa. Isin warra kan Kiristoos gammaddaniif waan dhiphina Kiristoos keessatti qooda taatan hundaaf nagaan haa ta'u.

fudhattaniif gammadaa. **14** Yoo maqaa Kiristoosiiif jettanii arrabsamtan isin eebbfamoo dha; Hafuurri ulfinaati fi Hafuurri Waaqaa isin irra boqotaatti. **15** Isin keessaan namni kam iyuu akka nama nama aijeesuutti yookaan akka hattuutti yookaan akka nama yakka hojjetuutti yookaan akka nama dubbii namaa keessa seenuutti hin dhiphatin. **16** Garuu namni tokko yoo sababii Kiristaana ta'eef dhiphate maqaa sanaan Waaqa haa galateeffatu malee hin qaana'in. **17** Yeroon itti murtiin mana Waaqaatii jalqabu dhi'ateeraati; murtiin kun yoo narratti jalqaba ta'e dhumni warra wangeela Waaqaatiiif hin ajamnee akkam haa ta'u ree? **18** "Erga qajeeltonni fayyuun rakkisaa ta'e, namni Waqqatti hin bullee fi cubbamaan maal haa ta'u ree?" **19** Kanaafuu warri akka fedhii Waaqaatii dhiphatan lubbuu isaanii Uumaa isaanii amanamaa sanatti imaanaa kennatanii waan gaarii hojjechuuutti haa fufan.

5 Ani akka maanguddoo akkuma isaanii tokkootti, akka dhuga baattuu dhiphina Kiristoosii fi akka nama ulfina mul'achuuf jiru sana keessatti qooda qabu tokkootti akkana jedhee maanguddoota isin gidduu jiran sana nan gorsa; **2** karra hoolotaa Waaqaa kan tika keessan jala jiru eeguudhaan tiksoota ta'aa; kanas sababii dirqamtaniiif utuu hin ta'in fedhiidhmaa keessanii akka Waqqni akka isin taatan barbaadutti, bu'aa nama qaanessu argachuuutuu hin ta'in hawwi guddaa tajaajilaaf qabdaniin godhaa; **3** karra hoolotaatiif fakkeenyta'a malee warra imaanaa isinitti kennaman sana humnaan hin bulchinnaa. **4** Isinis yommuu hangafni tiksootaa mul'atutti gonfoo ulfinaa kan miidhaginni isaa irraa hin badne argattu. **5** Yaa dargaggoota, isinis akkasuma maanguddoota jalatti bulaa. Hundi keessanis tokkoo tokkoo keessaniiif gad of qabiisa akka wayyaatti uffadhaa; "Waqqni of tuultoataan ni morma; warra gad of qabaniif immoo ayyaana kennaati." **6** Kanaafuu akka Waqqni yeroo malutti ol isin qabuuf, harka isaa humna qabeessa sana jalatti gad of qabaa. **7** Inni isiniif waan yaaduuf, yaaddoo keessan hunda isa irra kaa'adhaa. **8** Warra of qaban ta'a; dammaqaas. Diiyabiloos diinii keessan nama liqimsu barbaadee akkuma leenca aaduu nanaanna'aati. **9** Sababii akka obboloonni keessan warri addunyaa guutuu keessa jiraatan dhiphina akkasii dhiphachaa jiran beektaniif amantiitti jabaadhaatii isaan mormaa. **10** Waqqni ayyaana hundaa karaa Kiristoosiin gara ulfina isaa kan bara baraatti isin waame sun erga isin yeroo gabaabaaf dhiphattanii booddee inni mataan isaa guutuu isin taasisa; isin dhaaba; isin jabeessas. (**aiōnios g166**) **11** Bara baraa hammaa barabaraatti humni isaaaf haa ta'u. Ameen. (**aiōn g165**) **12** Anis isin jajjabeessuudhaaf, akka wanni kun ayyaana Waaqaa isa dhugaa ta'e sana dhugaa ba'uuf harka Silwaanos isa ari akka obboleessa amanamaatti hedu sanaatiin gabaabumatti barreesee isinii ergeera. Ayyaana kanaan jabaadhaa dhaabadhaa. **13** Waldaan kiristaanaa isheen isin wajjin filatamtee Baabilon keessa jirtu sun nagaa isinii dhaamti; ilmi koo Maqrqosis akkasuma nagaa isinii dhaama. **14** Dhungoo

2 Phexros

1 Simumon Phexros garbichaa fi ergamaa Yesuus Kiristoos irraa, **2** Beekumsa Waaqaatii fi beekumsa Gooftaa keenya Yesuusiin ayyaanmii fi nagaan isiniif haa baay'atu. **3** Humni waaqummaa isaa karaa isä ulfina isaatii fi gaarummaa isaatii nu waame sana beekuu keenyaatiin waan jireenyaa fi Waaqatti buluu nu barbaachisu hundumaa nuuf kenneera. **4** Kennaa kanaanis isin badiisa sababii hawwi hamaatiin addunyaa keessa jiru jalaa baatanii akka amala waaqummaa isaa sana keessatti hirmaattaniif jedhee karaa kennaa kanaatiin waadaa isaa guddaa fi kan gatii guddaa qabu nuuf galeera. **5** Sababuma kanaaf amantii keessan irratti gaarummaa, gaarummaa irratti beekumsa dabalachuuf waan isinii danda'aime hunda godhaa; **6** akkasuma beekumsa irratti of qabuu, of qabuu irratti obsaan dhaabachuu, obsaan dhaabachuu irratti Waaqatti buluu, **7** Waaqatti buluu irratti jaalala obbolummaa, jaalala obbolummaa irratti immoo jaalala dhugaa dabaladhaa. **8** Yoo isin waan kana hunda qabaattanii ittuma isinii baay'achaa deeme, wanni kun akka isin Gooftaa keenya Yesuus Kiristoos beekuu keessatti dadhaboo fi bu'aah dhabeeyyii hin taane isin godha. **9** Garuu namni waan kana hin qabne kam iyyuu jaamaa dha; fagootti arguu hin danda'u; cubbuu isaa durii sana irraa qulqulleeffamuu isaa irraanfateera. **10** Kanaaf yaa obboloota ko, waamamuu fi filatamuu keessan mirkaneeffachuu caalaatti hinaaffaa qabaadhaa. Yoo waan kana gootan isin hin gufattan; **11** akkasiin gara mootummaa bara baraan kan Gooftaa keenya fi Fayyisaa keenya Yesuus Kiristoositti galuun guutummaatti isinii kennama. (**aiōnios 9:16**) **12** Kanaafuu isin wantoota kanneen beektanii, dhugaa amma qabdan kanatti jabaatanii dhaabattanii iyyuu ani yeroo hunda wantoota kanneen isin yaadachiisu nan barbaada. **13** Ani hamman dunkaana kana keessa jirutti waan kana isin yaadachiisuudhaan isin dammaqsuu koo qajeelaa nan se'a; **14** ani akka Gooftaan keenya Yesuus Kiristoos naaf ibsetti, dunkaana koo kana akkan dafee of irraa baasu beekaatii. **15** Ani akka isin erguma ani isin biraa godaaanee booddee yeroo hunda waan kana yaadachuu dandeessan gochuuf nan carraaqa. **16** Nu yommuu waa'ee humnaa fi dhufaati Gooftaa keenya Yesuus Kiristoos isinitti himnetti, surraa isaa ijuma keenyaan argineeti malee oduu haxxummaadhaan uumame duukaa buunee miti. **17** Innis yommuu sagaleen, "Kun Ilma koo isa ani jaalladhuu dha; ani isatti baay'ee nan gammada" jedhu sun Ulfina Surra qabeessa sana biraa dhufeffitti, Waaqa Abbaa biraa kabajaa fi ulfina argateeraatti. **18** Nu mataan keenya iyyuu yeroo isa wajjin tulluu qulqulluu irra turretti, utuu sagaleen kun samii irraa dhufuu dhageeyne. **19** Kanaafuu dubbiin raajonni dubbataan sun ittuma caalee nuuf mirkaneeffame; isinis hamma boruu baqaqeet bakkalchi barii garaa keessan keessatti ba'utti yoo akkuu isbsaa dukkana keessatti ibsuutti dubbiin kanaaf xiyyeeffannoo kennitan waan gaarii gochuu keessan. **20** Raajiin Katabbi Qulqulluu kam iyyuu hiikkaa

raajichaa kan mataa isatiin akka hin dhufin duraan dursitanii beekuu qabdu. **21** Raajiin takkumaa fedhii namaatiin hin dhufneetii; garuu namoota Waaqaatu Hafuura Qulqulluudhaan geggeeffamee dubbate.

2 Akkuma raajonni sobduun saba gidduu turan sana, barsiistonni sobduun isin gidduu ni jiraatu. Isaan Goofticha isaan fure sana gananii, barsiisa sobaa kan nama balleessu dhoksanii galchu; kanaanis badiisa ariifatu ofitti fidu. **2** Namoonni baay'eenis amala isaanii isa qaanessa sana duukaa bu'u; sababii isaaaniitiis karaan dhugaa ni arrabsama. **3** Barsiistonni kunneen doqnummaa isaaaniitiin oduu ofumaan uumanii odeessaniin isin qisaas. Murtiin bara dheeraan dura isaanitti murame sun amma illee hojjechaa jira; badiisni isaaaniis hin mugu. **4** Waaqni yeroo ergamooni cubbuu hojjetanitti utuu isaanii hin hilin akka isaan guyyaa murtiitiif turfamaniiif foncaadhaan dukkana keessatti hidhee gahaannamitti erga isaan darbatee, (**Tartaroō 9:5020**) **5** utuu addunyaa duriitif hin hilin Nohi isaa qajeelummaa lallabu namoota bira torba wajjin oolchee warra Waqaqatti hin bulletti bishaan badiisa erga fidee, **6** magalaawwan Sodomii fi Gomoraa hamma isaan daaraa ta'anitti gubiudhaan itti muree, fakkeenya waan warra Waqaqaf hin bulletti dhufuuq firuu erga isaan godhee, **7** namicha qajeelaa jechuunis Looxi isaa jirenyaa xuraa'aa finciltootaatiin dhiphachaa ture sana erga badiisa oolchee, **8** namichi qajeelaan sun yeroo gidduu isaanii jiraachaa turetti guyyuma guyyaa fincila isaanii sana arguu fi dhaga'uudhaan lubbuu isaa qajeeltun sun isa keessatti dhiphachaa turtree, **9** wanni kun akkas ta'ee Gooftaan akkamitti akka warra Waqaqaf bulan qorumsa keessaa baasuu fi akka itti warra jal'aa hamma guyyaa murtiitiif adabbifi tursu beeka. **10** Wanni kun keessumattuu warra hawwii fooni xuraa'aa sana duukaa bu'anii fi warra abbootii taayita tuffatanitti ni cima. Namoonni kunneen ija jabeeyyii fi of tuultota; isaan ulfina qabeeyyii samii arrabsuu hin sodaatan; **11** ergamooni iyyuu yoo isaan caalaajajaboo fi humna qabeeyyii ta'an iyyuu fuula Gooftaa durattu uumamawwan akkasiis arrabsanii hin himatan. **12** Namoonni kunneen garuu waanuma hin hubanne arrabsu. Isaan akkuma bineensota qalbii hin qabnee ti; akkuma uumamawwan miira isaaniiitiin qajeelfaman kanneen qabamuu fi ajjeefamuu qofaaf dhalataniitii ti; akkuma bineensoni sun badanitti jarris ni badu. **13** Miidhaa isaan hojjetaniiif miidhaatu deeb'i aaf. Isaan guyyaa adiidihaan gara malee machaa'u akka gammachuuti fudhatu. Yeroo isin wajjin nyaataa fi dhugaatiiti dhi'aatanittis isaan gowwoomsaa isaaniiitiin gidduu keessanittii xurii fi waan fafaa ta'u. **14** Waan iji isaanii ejjaan guutameef isaan cubbuu hojjechuu hin dhiisan; warra hin jabaatin gowwoomsu; garaan isaanii doqnummaa barateera; isaan joollee abaaramanii dha! **15** Karaa qajeelaa dhiisanii karaa Bala'aam ilma Bosoor isa gatii jal'inaa jaallate sanaa duukaa bu'uuf karaa irraa badan. **16** Bala'aam garuu sababii dogoggora isatiif harreenn Isa ifatte; horiin duudaan afaan namaa dubbattee maraatummaa rajaajii sanaa ittife. **17** Namoonni kunneen burqaa bishaan hin qabnee

fi hurrii bubbien oofamuu dha. Dukkanni limixiin 14 Kanaafuu yaa michoota jaallatamoo, isinis sababii isaanii kaa'ameera. (questioned) 18 Isaan dubbii faayidaa waanuma kana eeggataniif akka warra xurii fi hir'ina hin qabnee fi dubbii of tuulummaa odeessu; warra namoota jireenya dogoggora keessa jiraatan keessaa yaalii isinii danda'ame hunda godhaa. 15 Akkuma baqatanii ba'an hawwiifoonii hamaadhaan gowwoomsu. Phaawulos obboleessi keenya jaallatamaan sun ogummaa 19 Isaan utuma ofii isaaniitii iyuu garboota badiisa Waqaani kenneefiin isinii barreesse sana akka obsi ta'anii jiranuu birmadummaa isaan abdachiisu; namni Gooftaa keenya fayyina ta'e yaadatti qabadhaa. 16 tokko waan isaa mo'ate kamiifuu ni garboomaati. 20 Innis waa'ee waan kanaa dubbatee xalayoota isaa hunda Isaan erga Gooftaa keenya fi Fayyisaa keenya Yesuus Kiristoos beekuudhaan xuraa'ummaa addunyya keessaa keessatti haaluma kanaan barreessa. Xalayoota isaa ba'anii booddee yoo amma illee deebi'anii xuraa'ummaa keessas waan hubachuun nama rakkisu tokko tokkotu sanaan qabamanii fudhataman haallii isaanii kan dhumaan jira; wallaaltonnii fi warri jabaatanii hin dhaabanne sanaa isaa jalqabaa sana caalaa hammaata. 21 Isaan karaa akkuma Kataabbiwwan Qulqulluu kaan jal'isan sana qajeelinaa beekanii ajaya qulqulluu isaanii kennname yaa michoota jaallatamoo, isin sababii duraan dursitanii sanatti dugda galuu irra utuu duraanuu karaa qajeelinaa waan kana beektaaniif akka dogoggora finciltootaatiin sana beekuu baatanii isaanii wayya ture. 22 Mammaaksi, "Sareen diddigaa isheetti deebiti" akkasumas, "Booyeen dhiqamte dhoqqee keessa gangalachuu isheetti deebiti" jedhu sun isaan irratti mirkaneeffame.

Ameen. (aiōn g165)

3 Yaa michoota jaallatamoo, ani amma xalayaa lammaaffaa isiniiif barreessuu koo ti. Lamaan isaanii iyuu keessatti isin yaadachiisuuudhaan qalbii keessan qulqulluu sana nan kakaasa. 2 Isin dubbii dur rajota qulqulluuudhaan dubbataamee fi ajaya Gooftaa keenya fi Fayyisaa keenya kan karaa ergamoota keessaniiitiin dubbataame sana akka yaadattan nan barbaada. 3 Akka bara dhuma keessa ga'istoonni ga'isaa hawwi hamaa kan ofii isaanii duukaa bu'aa dhufan duraan dursaatiib beekaa. 4 Isaanis, "dhufaatiin' inni waadaa gale kun meerre? Wanni hundinuu erga abbootiin keenya du'anii jalqabee akkuma yeroo jalqaba uumamaatti itti fufeeraati" jedhu. 5 Garuu isaan akka samiiwwan bara baay'een dura dubbii Waaqaatiin uumaman, akka laftis bishaan irraa fi bishaañiit tolfaamte utuma beekanuu didan. 6 Addunyaan yeroo sanaas bishaanuma kanaan liqimfamee bade. 7 Dubbiidhuma kanaanis samiiwwanii fi lafti yeroo ammaa jiran kumneen guyyaa murtii, kan badiisa namoota Waaqaaf hin bulleetiif kaa'amanii ibiddaañ turfamaniru. 8 Yaa michoota jaallatamoo, isin garuu waan tokkicha kana hin irraanfatinaa. Gooftaa biratti guyyaaan tokko akka wagga kumaa, waggaan kumnis akka guyyaa tokkoo ti. 9 Gooftaan akka namoonni tokko tokko lafa irra harkifata jedhanii yaadan sana, waadaa isaa guutuu irratti lafa irra hin harkifatu. Inni akka namni hundinuu qalbii jijiirrachuu jedhee isinii obsa malee akka namni tokko iyuu badu barbaadee miti. 10 Guyyaan Gooftaa garuu akkuma hattuutti dhufa. Samiiwwan sagalee guddaadhaan dhabamu; wanni samiiwwan keessa jiru hundinuu ho'a guddaadhaan baqa; laftii fi wanni ishee irra jiru hundinuu ni gubata. 11 Wanni hundinuu akkasitti bada erga ta'ee, isin nama akkamii ta'u qabdu ree? Jireenya qulqulluu fi Waaqaaf bulu jiraachuu qabdu; 12 kanas guyyaa Waaqaaf eeggachaa, dhufaatiisaa ariifachiisaa gochuu qabdu. Guyyaa sana samiiwwan ibiddaan badu; wanni samiiwwan keessa jirus ho'aan baqa. 13 Nu garuu akkuma waadaa isatti samiiwwan haaraa fi lafa haaraa qajeelinni keessa jiraatu eegganna.

1 Yohannis

1 Nu waa'ee Dubbii jirenyaa kan jalqabaa kaaseeture, kan dhageenye, kan ija keenyaan argine, kan ilaallee fi kan harki keenyas qaqqabe kana labsina. **2** Jireenyi mul'ateera; nus isa argineerra, dhugaas ni baanaaf; nu jirenya bara baraa isa Abbaa wajjin turee fi isa nutti mul'ate sana isinitti labsina. (**aiōnios g166**) **3** Akka isinis nu wajjin tokkummaa qabaattaniif waan arginee fi waan dhageenye isinitti labsina. Tokkummaan keenyas Abbaa fi Ilma isaa Yesuus Kiristoos wajjin. **4** Nus akka gammachuun keenya guutuu ta'uuf waan kana barreessina. **5** Ergaan nu isa irraa dhageenye, kan isinittis labsinu isa kana: Kunis akka Waaqni ifa ta'ee fi akka dukkanni gonkumaa isa keessa hin jirree dha. **6** Nu isa wajjin tokkummaa qabna jennnee yoo dukkana keessa deddeebine ni sobna; dhugaas sanaanis hin jiraannu. **7** Garuuakkuma inni ifa keessa jiru sana, nus yoo ifa keessa deddeebine walii wajjin tokkummaa qabna; dhiigni Ilma isaa Yesuus cubbuu hundumaa irraa nu qulqulleessa. **8** Nu yoo cubbuu hin qabnu jenne of gowwoomsina; dhugaanis nu keessa hin jiru. **9** Yoo cubbuu keenya himanne, inni cubbuu keenya nuu dhiisuuf amanamaa fi qajeelaa dha; ja'lina hunda irraas nu qulqulleessa. **10** Nu yoo cubbuu hin hojennee jenne immoo sobduu isagoona; dubbiin isas nu keessa hin jiru.

2 Yaa ijoolle ko, ani akka isin cubbuu hin hojenneef kana isiniifan barreessa. Garuu yoo namni kam iyuu cubbuu hojete nu Abbaa biraa abukaattuo qabna; innis Yesuus Kiristoos Isa Qajeelaa sana. **2** Inni aarsaa cubbuu keenyaaf aaraara buusu dha; cubbuu addunyaa hundaatiifs malee cubbuu keenya qofaaf miti. **3** Nu yoo ajaa isaa eegne, kanaan akka isa beekne ni beekna. **4** Namni, "Ani isa nan beeka" jedhu kan garuu ajaa isaa hin eegne kam iyuu sobduu dha; dhugaanis isa keessa hin jiru. **5** Garuu yoo namni kam iyuu dubbii isatiif ajajame, jaallali Waaqaa dhugumaan isaekeessatti guutuu ta'a. Kanaanis nu akka isa keessa jirru ni beekna; **6** namni ani isaanan jiraadha ofiin jedhu kam iyuu akkuma Yesuus jiraate sanatti jiraachuu qaba. **7** Yaa obboloota, ani ajaja moofaa isuma jalqabaa kaasee isin bira ture sana malee ajaja haaraa isinii hin barreessu. Ajajni moofaan kunis ergaadhumaa isin dhageessan sana. **8** Ta'us ani ajaja haaraa tokko isiniif nan barreessa; sababiin isas dukkanichi darbaa, ifni dhugaas immoo waan amma iyuu ifaa jiruuf dhugaan isaa isa keessattii fi isin keessatti ni mul'ata. **9** Namni ani ifa keessa jira ofiin jechaa obboleessa isaa immoo jibbu kam iyuu amma illee dukkana keessa jira. **10** Namni obboleessa isaa jaallatu hundinuu ifa keessa jiraata; wanni isa gufachiisii tokko iyuu isa keessa hin jiru. **11** Namni obboleessa isaa jibbu garuu dukkana keessa jira; dukkanuma keessa jiraatas; inni waan dukkanni sun isa jaamseef gara itti adeemu hin beeku. **12** Yaa ijolle, cubbuu keessan sababii maqaa isatiif waan isinii dhifameef ani isiniifin barreessa. **13** Yaa abbootii, isin waan isa jalqabumaa kaasee jiru sana beektaniif ani isiniifin barreessa. Yaa dargaggoota, isin waan isa hamaa sana mo'attaniif,

ani isiniifin barreessa. **14** Yaa ijolle, isin waan Abbaa beektaniif, ani isiniifin barreessa. Yaa abbootii, isin waan isa jalqabumaa kaasee jiru sana beektaniif, ani isiniifin barreessa. Yaa dargaggoota, isin waan jajjaboo taataniif, waan dubbiin Waaqaa isin keessa jiraatuuf, waan isa hamaa sanas mo'attaniif, ani isiniifin barreessa. **15** Addunyaa yookaan waan addunyaa keessa jiru tokko illee hin jaallatinaa. Eenyu iyuu yoo addunyaa jaallale, jaallali Abbaa isa keessa hin jiru. **16** Wanni addunyaa keessa jiru hundinuu jechuunis hawwiin foonii, hawwiin ijaa, akkasumas waan qabaniin kooruun kan addunyatiimalee kan Abbaa miti. **17** Addunyaa fi hawwiin ishee ni badu; namni fedhi Waaqaa raawwatu garuu barabaraan jiraata. (**aiōnios g165**) **18** Yaa ijolle, sa'attiin kunsaa'atti dhumaa ti; akka farri Kiristoos sun dhufu akkuma dhageessan sana ammuma iyuu farroonni Kiristoos baay'een dhufaniiru. Kanaanis nu akka sa'attiin kunsaa'atti dhumaa ta'e beekna. **19** Isaan nu keessaa ba'an malee dhugumaan kan keenya hin turre. Utuu kan keenya ta'anii silaa nu biratti hafu turan; nu biraadeemuun isaanii garuu akka tokkoon isaanii iyuu keenya hin ta'in mul'ise. **20** Isin garuu Isa Qulqulluu sanaan dibamtaniirtu; isin hundis dhugaa ni beektu. **21** Sababiin ani isinii barreessuuwaan isin dhugaa beektanii fi akka sobni tokko iyuu dhugaa keessa hin jirres beektaniif malee waan isin dhugaa hin beekneef miti. **22** Nama Yesuus kun Kiristoos miti jedhee ganu malee sobduun eenyu ree? Namni akkasii farra Kiristoos; inni Abbaa fi Ilma ni gana. **23** Namni Ilma ganu kam iyuu Abbaa illee hin qabu; namni waa'ee Ilmaa dhugaa ba'u hundinuu Abbaas qaba. **24** Wanni isin jalqabaa kaaftanii dhageessan sun isin keessa haa jiraatu. Yoo wanni jalqabaa kaافتانى dhageessan isin keessa jiraate, isinis Ilmaa fi Abbaadhaan ni jiraattu. **25** Wanni inni waadaa nuu gale kanaa dha; kunis jirenya bara baraa ti. (**aiōnios g166**) **26** Ani waa'ee warra karaa irraa isin jal'isuu yaalan sanaatiif waan kana isiniifin barreessa. **27** Garuu dibanni isin isa irraa argattan sun waan isin keessa jiraatuuf namni tokko iyuu isin barsiisuu hin barbaachisii; dibanni isaa sun garuu waan waa'ee hundumaa isin barsiisuuuf, dibanni sun waan dhugaa malee soba hin ta'iniif akkuma inni isin barsiisii sanatti isumaan jiraadhaa. **28** Ammas yaa ijolle, akka yommuu inni mul'atutti ija jabina qabaanuuuf, akka nu guyyaa dhufatii isatiits fiuila isaa durattu hin qaanoofneef isaan jiraadhaa. **29** Isin yoo akka inni qajeelaa ta'e beektan, akka namni waan qajeelaa hojetu hundinuu isa irraa dhalat ni beektu.

3 Nu akka ijolle Waaqaa jedhamnee waamammnuuf jaallali Abbaan narratti dhangalaase akkam guddaa dhal! Nus akkasuma ijolleee isaa ti! Addunyaa waan isin beekiniif nu hin beeku. **2** Yaa michoota jaallatamoo, nu amma ijolle Waaqaa ti; gara fiuila duraattu immoo maal akka taanu amma hin ibsamne. Garuu yommuu inni mul'atutti sababii akkuma inni jirutti isaa arginuuf nu akkuma isaa akka taanu ni beekna. **3** Namni akkasitti isab abduu hundinuu akkuma inni qulqulluu ta'sana of qulqulleessa. **4** Namni cubbuu hojetu kam iyuu seeratti ni fincila; cubbuun finciiluudhaatii. **5** Isin garuu akka inni

cubbuu keenya balleessuuudhaaf mul'ate ni beektu. Isa isin kan Waaqaa ti; jaras mo'attaniirtu; inni isin keessa keessa cubbuu hin jiru. **6** Namni isaan jiraatu kam iyyuu jiru kan addunyaa keessa jiru sana caalaa guddaaadhaatii. cubbuu hin hoijetu. Namni cubbuu hoijetu kam iyyuu isa 5 Isaan kan addunyaa ti; kanaaf wanni isaan dubbatanis hin argine yookaan isa hin beekne. **7** Yaa ijoolle, namni kanuma addunyaa ti; addunyaaanis isaan dhaggeeffata. **6** tokko iyyuu isin hin gowwoomsin. Akkuma inni qajeelaa Nu kan Waaqaa ti; namni Waaqa beeku hundinuuus nu ta'e sana namni waan qajeelaa hoijetus qajeelaa dha. **8** dhaggeeffata; namni kan Waaqaa hin ta'in garuu nu hin Namni cubbuu hoijetu kan diiyaabiloos; diiyaabiloos dhaggeeffatu. Kanaanis Hafuura dhugaatii fi hafuura jalqabumaa kaasee cubbuu hoijetaati. Ilmi Waaqaa sobaa addaan baafnee ni beekna. **7** Yaa michoota, jaalalli hojii diiyaabiloos diiguudhaaf mul'ateetii. **9** Namni kan Waaqaa waan ta'eef kottaa wal jaallannaa. Namni Waaqa irraa dhalate kam iyyuu waan sanyiu Waqaqaa waan jaallatal hundi Waaqa irraa dhalate; Waaqas ni beeka. keessa jiraatuuf cubbuu hoijechuutti hin fufu; inni waan **8** Sababii Waaqni jaalala ta'eef, namni hin jaallanne Waaqa irraa dhalatef cubbuu hoijechuu hin danda'u. hundi Waaqa hin beeku. **9** Waaqni akka nu karaa **10** Ijoolleen Waaqatiit fi ijoollein diiyaabiloos kanaan isaatini jirenya argannuuuf jedhee Ilma isaa tokkicha gargar baafamanii beekamu: Namni waan qajeelaa hin sana gara addunyatti erge. Kanaanis jaalalli Waaqaa hoijenne yookaan obboleessa isaa hin jaallanne kam nu giddutti mul'ateera. **10** Jaalalli isa kana: Kunis nu iyuu kan Waaqaa miti. **11** Ergaan isin jalqabaa kaaftanii Waqaqaa jaallannee miti; garuu Waaqatu nu jaallatee akka dhageessan isa, "Nu wal jaallachuu qabna" jedhuu inni aarsaa cubbuu keenyaaf araara buusu ta'uuf Ilma dha. **12** Isin akka Qaayin isa kan isa hamaa sanaa ta'ee isaa erge. **11** Yaa michoota, erga Waaqni akkana nu obboleessa isaa ajjeese sanaa hin ta'inaa; inni maaliif jaallatee nus wal jaallachuu qabna. **12** Namni tokko obboleessa isaa ajjeese? Sababii hojii isaa jal'aa ta'ee, iyuu takkumaa Waaqa hin argine; yoo wal jaallanne kan obboleessa isaa immoo qajeelaa ta'eef. **13** Yaa garuu Waaqni nu keessa jiraata; jaalalli isaa nu keessatti obboloota ko, yoo addunyaa isin jibbe isin hin dinqin. guutuu ta'a. **13** Inni waan Hafuura isaa irraa nuu **14** Nu sababii obboloota jaallannuuuf du'a keessaa gara kennef nu akka isa keessa jiraannuu fi akka innis nu jirenyaatti akka ceene ni beekna. Namni obboleessa isaa keessa jiraata. **15** Namni obboleessa isaa jibbu kam iyyuu nama nama ajjeesuu dha; isinis akka namni nama ajjeesu jirenya bara baraa of keessaa hin qabne beektu. (**aīnios g166**) **16** Yesuus Kiristoos lubbuu isaa dabarsee nuuf kenneera: Jaalalli maal akka jaalala Waaqni nuuf qabu beekneerra; amanneerras. ta'es kanaan beekna; nus akkasuma lubbuu keenya Waaqni jaalala. Namni jaalalaan jiraatu Waaqa keessa dabarsinee obboloota keenyaaf kennuu qabna. **17** Namni jiraata; Waaqnis isaa keessa jiraata. **17** Nus akka guyyaa qabeenya addunyaa qabu kam iyyuu yoo obboleessa murtiitti ija jabina qabaannuuuf karaa kanaan jaalalli isaa rakkataa argee garaa itti jabate jaalalli Waaqaa nu giddutti guutuu ta'eera; nu addunyaa kana irratti akkamitti isa keessa jiraachuu danda'a? **18** Yaa ijoollee Yesuusin fakkaannatiit. **18** Jaalala keessa sodaan hin jiru. jaallatamoo, kottaa dubbiin yookaan afaan qofaan utuu Sodaan waan adabbii wajjin wal qabatee jiruuf jaalalli hin ta'in hojii fi dhugaadhaan jaallannaa. **19** Nus kan mudaan hin qabne sodaa of keessaa baasee gata. Namni dhugaa ta'uun keenya kanaan beekna; fuula isaa durattis sodaatu tokko jaalalli isaa guutuu miti. **19** Nu sababii garaa keenya boqochiifna. **20** Yeroo garaan keenya inni duraan dursee nu jaallateef isa jaallanna. **20** Namni, nutti murutti Waaqni garaa keenya caalaa guddaa akka "Ani Waaqa nan jaalladha" jechaa obboleessa isaa immoo ta'e ni beeknaatii; inni waan hunda ni beeka. **21** Yaa jibbu kam iyyuu sobduu dha. Namni obboleessa isaa kan michoota, yoo garaan keenya nutti muruu baate nu fuula arge sana hin jaallanne kam iyyuu Waaqa hin argin sana Waqaqa duratti ija jabina qabna. **22** Nus sababii ajaja jaallachuu hin danda'u. **21** Inni ajaja kana nuu kenneera: isaa eegnuu fi sababii waan isa gammachiisu hoijennuuuf Namni Waaqa jaallatu kam iyyuu obboleessa ofii isaa waan kadhannu hunda isa irraa ni arganna. **23** Ajajni jaallachuu qaba.

4 Yaa michoota, hafuuronni kan Waaqaa ta'uun fi ta'uun baachuu isaanii ilaaluuf qoradhaa malee hafuurota hunda hin amaninaa; raajonni sobduun hedduun addunyaa seenaniru. **2** Haallii isin ittiin Hafuura Waqaqa beektanis kanuma: Hafuurri akka Yesuus Kiristoos fooniin dhufe dhugaa ba'u hundi kan Waaqaa ti; **3** hafuurri akka Yesuus Kiristoos fooniin dhufe dhugaa hin baane hundi kan Waaqaa miti. Inni hafuura farra Kiristoos, kan isin akka inni dhufu dhageessan sanaa ti; **7** Dhuga baatota sadiitu jira: **8** Isaanis Hafuura, bishaanii innis ammuma iyyuu addunyaa keessa jira. **4** Yaa ijoolle, fi dhiigaan

5 Yesuus kun Kiristoos akka ta'e namni amanu hundinuu Waaqa irraa dhalate; namni Abbaa jaallatu hundinuuus kan Abbaa irraa dhalates ni jaallata. **2** Nu yommuu Waaqa jaallannuu fi yommuu ajaja isaa eegnutti akka ijoolle Waaqaa jaallamu kanaan beekna. **3** Waaqa jaallachuun ajaja isaa eeguu dha. Ajajni isaaas hin ulfaatu. **4** Namni Waaqa irraa dhalatu hundinuu addunyaa ni mo'ataatii. Kan addunyaa mo'atus amantii keenya. **5** Yesuus Ilma Waaqaa ta'uun isaa nama amanu malee eenyutu addunyaa mo'ata? **6** Inni bishaanii fi dhiigaan dhufe isa kana; innis Yesuus Kiristoos. Inni bishaanii fi dhiigaan dhufe malee bishaan qofaan hin dhufne. Kanas Hafuuratu dhugaa ba'a; Hafuurri dhugaadhaatii.

ni fudhanna; dhuga ba'umsi Waaqaa garuu kana caalaa guddaa dha; dhuga ba'umsi kun isa Waaqni waa'ee Ilma isaa dhugaa ba'e sana. **10** Namni Ilma Waaqaatti amanu kam iyyuu dhuga ba'umsa kana garaa isaa keessaa qaba. Namni Waaqa hin amannej garuu waan isa Waaqni waa'ee Ilma isaa dhugaa ba'e sana hin amaniniif inni Waaqa sobduu godheera. **11** Dhuga ba'umsi sunis isa kana: Waaqni jireenya bara baraa nuu kenneera; jireenyi sunis Ilma isaa keessa jira. **(aiōnios g166)** **12** Namni Ilma sana qabu jireenya qaba; namni Ilma Waaqaa hin qabne immoo jireenya hin qabu. **13** Isin warri maqaa Ilma Waaqaatti amantan jireenya bara baraa qabaachuu keessan akka beektanif ani waan kana isinii barreessa. **(aiōnios g166)** **14** Ija jabinni nu fiuala Waaqaa duratti qabnu isa kana: yoo nu akka fedhii isattti waan hunda isa kadhanne inni nuuf dhaga'a. **15** Nu yoo akka inni waan nu kadhanu hunda nuuf dhaga'u beekne, akka waan isa kadhanne argannu ni beekna. **16** Namni kam iyyuu utuu obboleessi isaa cubbuu gara du'aatti hin geessine hoijetuu yoo arge Waaqa kadhachufii qaba; Waaqnis warra cubbuun isaanii gara du'aatti isaan hin geessineef jireenya ni kenna. Cubbuun gara du'aatti nama geessu jira; anis waan akkasiitiif inni haa kadhatu jechuu koo miti. **17** Jal'inni hundinuu cubbuu dha; cubbuun gara du'aatti nama hin geessines jira. **18** Namni Waaqa irraa dhalate kam iyyuu akka cubbuu hojechuutti hin fufne ni beekna; Inni Waaqa irraa dhalate sun isa eega; inni hamaa sanaa jala akka jiru ni beekna. **19** Nu ijoollee Waaqaa akka taane, addunyaan guutuunis to'annaa isa hamaa sanaa jala akka jiru ni beekna. **20** Akkasumas akka Ilmi Waaqaa dhufee akka isa dhugaa ta'e sanas beeknuuf hubannaa nuu kenne ni beekna. Nus Ilma isaa isa dhugaa sana, jechuunis Yesiis Kiristoositti jirra. Inni Waaqa dhugaa ti; jireenya bara baraatis. **(aiōnios g166)** **21** Yaa ijolle, waaqota tol famoo irraa of eegaa.

2 Yohannis

1 Jaarsicha irraa, **2** kunis sababii dhugaa nu keessa jiraatuu fi isa bara bараan nu wajjin jiraatu sanaatiif: **(aiōn g165)** **3** Ayyaanni, araarrii fi nagaan Waqa Abbaa bираа, Yesuus Kiristoos Ilma Abbaa bираas, dhugaa fi jaalalaan nu wajjin ni ta'a. **4** Ani waan ijoollee kee keessaa tokko tokko akka isaan akkuma Abbaan nu ajajetti dhugaan jiraatan argeef baay'ee gammadeera. **5** Ammas yaa giiftii jaallatamtuu, ani ajaja durumaa jalqabee nuuf kenname sana malee ajaja haaraa siif barreessuutti hin jiru. Akka wal jaallannuufis sin kadhadha. **6** Jaalallis kana: kunis ajaja isaa eegnee jiraachuu dha. Akkuma isin durumaa jalqabdani dhageessan sana ajajni isaa akka isin jaalalaan jiraattanii dha. **7** Gowwoomsitoonni akka Yesuus Kiristoos fooniin dhufe hin amanne hedduun addunyaa seenaniiru. Namni akkanaa kam iyuu gowwoomsituu fi farra Kiristoos. **8** Isin akka gatii guutuu argattan malee akka waan hojettan sana hin dhabneef eeggadhaa. **9** Namni barsiisa Kiristoosiin hin jiraanne kan barsiisa sana keessaa ba'u kam iyuu Waqa qabu; namni barsiisa Kiristoosiin jiraatu hundinuu immoo Abbaas Ilmas qaba. **10** Isin yoo namni kam iyuu gara keessan dhufee garuu barsiisa kana hin fidin, mana keessanitti ol isa hin galchinaa yookaan isa hin simatinaa. **11** Namni isa simatu kam iyuu hojii isaa hamaa sana keessatti qooda qabaataatii. **12** Ani waanan isintiif barreessu baay'ee qaba; ta'us waraqaa fi qalamiiitti fayyadamuu hin barbaadu. Qooda kanaa akka gammachuu keenya guutuu ta'uuf ani gara keessan dhufee ifaan ifatti haasofnu abdiin qaba. **13** Ijoolleen obboleettii kee kan filamatte sanaas nagaa siif dhaamu.

3 Yohannis

1 Jaarsicha irraa, **2** Yaa michuu ko, akkuma lubbuu keetti tole sana akka wanni hundinuu sitti toluu fi akka ati fayyaa qabaattuuf nan kadhadha. **3** Obboloonni tokko tokko dhufanii akka ati dhugaaf amanamaa taatee fi akka ati dhugaadhaan jiraattu natti himnaan ani akka malee gammade. **4** Ijoolleen koo dhugaadhaan jiraachuu isaanii dhaga'uu caalaa ani gammachu guddaa hin qabu. **5** Yaa michuu ko, yoo isaan keessummoota sitti ta'an illee atti waan obbolootaaf gootu keessatti amanamaa dha. **6** Isaan waa'ee jaalala keetii waldaa kiristaanaatti himaniiru. Maalo haala Waaqatti toluun karaan isaanii irratti isaan gargaari. **7** Isaan Maqaa isaatiif jedhanii utuu ormoota irraa gargaarsa tokko illee hin argatin ba'aniiruutii. **8** Kanaafuu nu akka isaan wajjin dhugaaf hojjennuuf namoota akkasii simannee gargaaruu qabna. **9** Ani waldaa kiristaanaatiif barreesseera; garuu isaan keessaa Diiyoxiraaxii inni duree ta'uu barbaadu nu hin simatu. **10** Kanaafuu ani yoon dhufe waan inni maqaa keenya balleessuudhaan hojjechaa jiru ifatti nan baasa. Akka waan wanni kun isa hanqateetti inni obboloota simachuu dida. Warra isaan simachuu barbaadanis ni dhowwa; waldaa kiristaanaa keessaas isaan ari'a. **11** Yaa michuu ko, waan gaarii duukaa bu'i malee waan hamaa duukaa hin bu'in. Namni waan gaarii hojjetu kam iyuu kan Waaqaa ti. Namni waan hamaa hojjetu garuu takkumaa Waaqa hin argine. **12** Namni hundi Dimeexiroosiif dhugaa ba'a; dhugaa mataan ishee iyuu dhugaa baati. Nus dhugaa baanaaf; isinis akka dhuga ba'umsi keenya dhugaa ta'e ni beektu. **13** Ani waanan siif barreessu baay'ee qaba; garuu biirii fi qalamiidhaan barreessuu hin barbaadu. **14** Qooda kanaa ani dhi'ootti si arguuf abdi qaba; nus ifaan ifatti ni haasofna. Nagaan siif haa ta'u. Michoonni as jiran nagaa siif dhaamu. Atis michoota achi jiran tokko tokkoon maqaa dha iitii nagaa itti nuu himi.

Yihuudaa

1 Yihuudaa obboleessa Yaaqoob garbicha Yesuus Kiristoos irraa, **2** Araarri, nagaanii fi jaalallii isiniif haa baay'atu. **3** Yaa michoota, ani waa'ee fayyina nu walii wajjin qooddannu kanaa isiniif barreesuu guddisee nan hawwan ture; garuu akka isin amantii yeroo tokko bara bараan qulqulloota Waaqaatti imaanaa kennname sanaaf jabtaantaniif loltaniiif isiniif barreesee isin gorsuun barbaachisaan natti fakkaate. **4** Namoonni bara dheeraan dura murtii kanaaf murteeffaman tokko tokko loo'anii gidduu keessan seenantiiruutii. Isaanis namoota Waaqaaf hin bulle, warra ayyaana Waaqa keenyaa gara halalummaatti geeddaran kanneen Gooftaa Ol aanaa tokkicha jechuunis Gooftaa keenya Yesuus Kiristoosin gananii dha. **5** Yoo isin duraanuu waan kana hunda beektan illee, ani akka Gooftaan yeroo tokko saba isaa Gibxii baasee ergasii immoo warra hin amanin balleesse isin yaadachiisuu nan barbaada. **6** Innis ergamoota sadarkaa taayitaan isaanii irra hin turin, kanneen lafa jireenya isaanii dhiisan sana foncaa barabaraatiin hidhee hamma murtii Guyyaa guddaa sanaatti dukkana keessa turseera. (**aiōnios g126**) **7** Sodoomii fi Gomoraan, magalaawwan naanwoo isaanii jiranis akkusuma halalummaa fi hawwii fooni kan haala uumamaatiin ala ta'etti dabarsanii of kennaniiru. Isaanis warra adaba ibidda barabaraatiin adabamaniif fakkeenyta'aniiru. (**aiōnios g166**) **8** Haaluma wal fakkaatuunis namoonni abjootan kunneen foon ofii isaanii xureessu; gooftummaa ni tuffatul; ulfina qabeeyyii illee ni arrabsu. **9** Garuu Miikaa'el hangafni ergamoota Waaqaa iyyuu yeroo waa'ee reefa Musee irratti diiyaabiloosiin walitti falmanitti, "Gooftaan si haa ifatul!" jedhe malee isa arrabsuudhaan itti muruuf ija hin jabaanne. **10** Namoonni kunneen garuu waanuma hin hubanne arrabsu; waan isaanakkuma bineensota waa yaaduu hin dandeeneetii miiraan hubatantu isaan balleessa. **11** Isaaniif wayyoo! Isaan karaa Qaayin irra deeman; faayidaa argachuuf jedhaniif dogoggora Bal'aam keessa of buusan; fincila Qooraahiitiinis ni barbadaan. **12** Namoonni kunneen utuma xuraa'oo ta'anii jiranuu qaanii tokko malee cidha jaalalaa isin wajjin nyaatu; isaan tiksoota ofuma isaanii qofa sooranii dha. Isaanakkuma duumessa bokkaa hin qabne kan bubbeen asii fi achi oofuu ti; akkuma muka yeroo itti ija naqachuu qabutti ija dhabee buqqifamee dachaa lama du'ee ti. **13** Isaan warra akka dambalii galaanaa hoomacha qaanii isaanii baasanii dha; akkuma urjiwwan asii fi achi jooran kanneen dukkanni limixiin hamma barabaraatti isaanii kaa'amee ti. (**aiōn g165**) **14** Henook inni Addaam irraa jalqabee torbaffa ture sun akkana jedhee waa'ee namoota kanaa raajii dubbateera: "Kunoo, Gooftaan qulqulloota isaa kumaatama wajjin ni dhufa; **15** innis nama hundatti muruuf, warra Waaqaaf hin bulle kanneen karaa Waaqni hin jaallanneen waan Waaqni hin jaallanne hojjetan hundaa fi dubbii hamaa cubbamoonni Waaqaaf hin bulle hundinuu isa irratti dubbatan hundatti isaan gaafachuuf ni dhufa." **16** Namoonni kunneen yeroo hunda ni

guungumu; komiis ni qabaatu; hawwii isaanii isa hamaa duukaa bu'u; of jaju; faayidaa argachuuf jedhaniis nama saadu. **17** Yaa michoota, isin garuu waan ergamoonni Gooftaa keenya Yesuus Kiristoos duraan dursanii himan sana yaadadhhaa. **18** Isaanis, "Qoostonni hawwii fedhii Waqaatiin ala ta'e duukaa bu'an bara dhuma keessa ni dhufu" isiniin jedhan. **19** Namoonni kuneen warra gargar ba'u uuman, warra hawwii fooni duukaa bu'anii fi warra Hafuura Qulqulluu hin qabnee dha. **20** Isin garuu yaa michoota, amantii keessan kan waan hunda irra qulqulluu ta'e sana irratti of ijaraa; Hafuura Qulqulluudhaanis kadhadhhaa. **21** Araarri Gooftaa keenya Yesuus Kiristoos jireenya bara baraatti akka isin geessu eegachaa jaalala Waaqaatiin of eegaa. (**aiōnios g166**)

22 Warra shakkii qabaniif garaa laafaa; **23** Warra kaan ibidda keessaa butaattii oolchaa; kaan immo uffata hawwii fooniitii xureeffame iyyuu balfaatii sodaadhaan isaan maaraa. **24** Isa gufachuu isin oolchuu danda'u fi isa fuula ulfina isaa duratti hir'inna malee, gammachuu guddadhaan isin dhi'eessuu danda'u sanaaf, **25** Fayyisa keenya Waaqa tokkichaaf ulfinni, surraan, humnii fi taayitaan karaa Gooftaa keenya Yesuus Kiristoosiin bara hundumaan dura, amma, barabaraanis haa ta'u! Ameen.

(**aiōn g165**)

Mul'ata

1 Kun mul'ata Yesuus Kiristoos, kan akka inni waan dhi'ootti ta'uu qabu garboota isaatti argisiisuuuf jedhee Waaqniisaaf kennee dha. Innis ergamaa isaa gara garbicha isaa Yohannisitti ergee akka mul'anni sun beekamu godhe; **2** Yohannis isaa waan arge hundumaa jechuunis dubbi Waaqaatii fi dhuga ba'umsa Yesuus Kiristoos dhugaa ba'uu dha. **3** Namni dubbii raaqii kana dubbisu eebbfamaa dha; warri waan raaqii sana keessatti barreeffame dhaga'anii eeganis eebbfamoo dha; barichi dhi'aateeraati. **4** Yohannis irraa, **5** akkasumas Yesuus Kiristoos dhuga baatuu amanamaa, hangafa warra du'aniitii fi bulchaa mootota lafaa ta'e sana irraa ayyaannii fi nagaan isiniif haa ta'u. Isa nu jaallatuu fi isa dhiiga isaatiin cubbuu keenya irraa bilisa nu baase, **6** isa akka nu Waaqa isaatii fi Abbaa isaa tajaajilluuf mootummaa fi luboota nu taasise sanaaf ulfinnii fi humni bara baraa hamma bara baaatti haa ta'u! Ameen. (aiōn g165) **7** "Kuno, inni duumessa wajjin dhufa; iji hundinuu, warri isa waraanan iyuuu isai ni argu;" saboonni lafaa hundinuuus "sababii isaatif ni wawaatu." **8** Waaqni Gooftaan Waan Hunda Danda'u, "Ami Alfaa fi Oomeega dha; isa jiru, isa turee fi isa dhufuuf jiruu dha" jedha. **9** Ani obboleessi keessan Yohannis dhiphina keessatti, mootummaa fi obsa Yesuus Kiristoos keessattis isin wajjin kan hirmaadhu sababii dubbii Waaqaatii fi sababii dhuga ba'umsa Yesuus Kiristoosiif Phaaximoos biyya bisaaniin marfamte irran ture. **10** Anis guyyaa Gooftaatti Hafuuraanin ture; dugda koo duubaanis sagalee guddaa akka malakataa tokko nan dhaga'e; **11** sagaleen sunis, "Waan argitu kitaaba maramaa irratti barreessiitii gara waldoota kiristaanaa torbaniitti jechuunis Efesoonitti, Samirnaatti, Phergaamoonitti, Tiyaatiraatti, Sardeesitti, Filaadelfiyaattii fi Lodoocqiyatti ergi" jedhe. **12** Anis sagalee natti dubbachaa ture sana ilaaluuf jedheen of irra gara gale. Ani yommuun of irra gara galetti baattuuwan ibsaas kanneen warqee irraa hoijetaman torba nan arge; **13** baattuuwan ibsaas sana giddiuus kan, "ilma namaa fakkatu" tokkotu ture; innis uffata dheeraa miilla ga'uUFFatee, naannoq qoma isaatii immoo sabbata warqee hidhatee ture. **14** Mataan isaatii fi rifeensi mataa isaa adii akka rifeensa hoolaa, adii akka cabbii ture; iji isaa akka arraba ibiddaa ture. **15** Miilli isaaas naasii boolla ibiddaa keessatti diimeffame fakkata ture; sagaleen isaa immoo akkuma sagalee bisaan baay'ee ti. **16** Harka isaa mirgaatiin urjiwwan torba qabatee ture; afaan isaa keessaas goraadee qara lama qabutu ba'aa ture. Fuulli isaaas biiftuu humna guutuun iftu fakkata ture. **17** Ani yommuun isa argetti akka nama du'ee miilla isaa jalattin kufe. Innis immoo harka isaa mirgaa narra kaa'ee akkana naan jedhe: "Hin sodaatin. Ani kan Jalqabaatii fi kan Dhumaat. **18** Isa jiraataa dhas; ani du'een ture; kunoo, bara baraa hamma bara baaatti nan jiraadha! Furtuu du'attii fi kan Sii'oolis qaba. (aiōn g165, Hadēs g86) **19** "Kanaafuu ati waan argite, waan amma jiruu fi waan gara fuulduuratti ta'u barreessi. **20** Icciiitiin urjiwwan torbaa kanneen ati

harka koo mirgaa keessatti argiteetii fi baattuuwan ibsaas kanneen warqee irraa hoijetaman torbaniaa isaa kana: Urjiwwan torban ergamoota waldaa kiristaanaa torbaa ti; baattuuwan ibsaas torban immoo waldoota kiristaanaa torbani dha.

2 "Ergamaa Waaqaa kan waldaa kiristaanaa Efesoonittiaakkana jedhii barreessi: Inni urjiwwan torba harka isaa mirgaatti qabatee baattuuwan ibsaas kanneen warqee irraa hoijetaman gidduu deddeebi'u sun akkana jedha. **2** Ani hojii kee, dadhabbi keetii fi obsaan dhaabachuu kee beeka. Akka ati cal'ifte namoota hamoo hin dhiifne, warra utuu ergamoota hin ta'in ergamoota ofiin jedhan qortee akka isaan sobduu ta'an mirkaneesses nan beeka. **3** Ati maqaa kootiif jettee obsaan dhaabatteeerta; rakkina obsiteerta; hin dadhabnes. **4** Ta'us jaalala kee isa jalqabaa dhiisu keetiif ani waan sirraa jibbu xinnoo qaba. **5** Kanaaf ati maal irraa akka kufta yaadadhu! Qalbbi jijiirradhuutii hojii kee kan duraa sana hoijedhu. Yoo ati qalbbi jijiirradhuutii iddoos isaatii nan fuudha. **6** Garuu waan gaarii tokko qabda: Hojii Niqolawotaa kan ani jibbu sana atis ni jibbita. **7** Namni surra qabu waan Hafuurri waldoota kiristaanaatiin jedhu haa dhaga'u. Nama mo'atu akka inni muka jireenyaa kan jannata Waaqaa keessa jiru irraa nyaatuuf mirga nan kennaaf. **8** "Ergamaa Waaqaa kan waldaa kiristaanaa Samirnaattiakkana jedhii barreessi: Inni Jalqabaatii fi inni Dhumaat, inni du'ee turee fi amma immoo jiraataa ta'e sun akkana jedha. **9** Ani rakkinaa fi hiyyummaa kee beeka; ta'us ati sooreess! Arrabsoo warra utuu Yihuudoota hin ta'in Yihuudoota ofiin jedhan sanaas nan beeka; isaan garuu walda Seexanaa ti. **10** Dhiphina surra ga'uuf jiru hin sodaatin. Kunoo, akka qoramtanii diyyabiloos isin keessaa namoota tokko tokko mana hidhaati ni galcha. Guyyaa kudhanis ni dhiphattu. Ati hamma du'atti amanamaa ta'i; ani gonfoo jireenyaa siifin kennaati. **11** Namni surra qabu waan Hafuurri waldoota kiristaanaatiin jedhu haa dhaga'u. Namni mo'atu du'a lammaffaan hin miidhamu. **12** "Ergamaa Waaqaa kan waldaa kiristaanaa Phergaamoonittiaakkana jedhii barreessi: Inni goraadee qaramaa afaan lamaa qabu sun akkana jedha. **13** Ani iddo ati jiraattu beeka; innis iddo teessoon Seexanaa jiruu dha. Ta'us ati maqaa koo jabeessitee qabatteerta. Bara Antiiphaas dhuga baatuun koo amanamaan magaalaa keessan keessatti iddo Seexanni jiraattutti ajjeefame illee ati amantii narratti qabdu hin dhiifne. **14** Haa ta'u malee sababiitai namoota barsiisa Bala'aamduukaa bu'an achii qabduuf ani waan sirraa jibbu xinnoo qaba; namni akka inni saba Israa'el dura gufuu kaa'ee akka isaan nyaataa waaqota tolfaamoof aarsaa dhi'eefame nyaatanii fi akka isaan halalummaadhaan jiraatan godhuu jedhee Baalaaqin barsiise Bala'aam tureetii. **15** Akkasumas namoota barsiisa Niqolawotaa duukaa bu'an tokko tokko of biraq qabda. **16** Kanaafuu qalbbi jijiirradhu! Yoo kanaa achii ani dafeen sitti dhufa; goraadee afaan kootiitiinis jara sana nan lola. **17** Namni surra qabu waan Hafuurri waldoota kiristaanaatiin jedhu haa

dhaga'u. Nama mo'atuuf mannaa dhokfame irraa nan kenna. Akkasumas dhagaa adii maqaan haaraan irratti barreeffame tokko nan kennaaf; maqaan sanas namicha isa fudhatu sana malee namni tokko iyyuu hin beeku. **18** "Ergamaa Waaqaa kan Waaqaa kan waldaa Kiristaanaa Tiyaatiraatiakkana jedhii barreessi: Ilmi Waaqaa inni jii isaa arraba ibiddaa fakkaatu, kan miilli isaa immoo naasii baqfamee qulqulleffame fakkaatu sun akkana jedha. **19** Ani hojii kee, jaalala fi amantii kee, tajaajilaa fi obsaan dhaabachuu kee beeka; akkasumas akka hojii kee inni ammaa kun isa duraa caalu nan beeka. **20** Haa ta'u malee sababii ati dubartittii raajii ofin jettu Iizaabelin cal'ifttee ilaataatuuf ani waan sirraa jibbu garuu ni didde. **22** Kanaafuu ani siree dhiphinaa irratti ishee nan gata; warra ishee wajjin ejjanis yoo isaan karaa ishee irraa qalbii jijiirrachuu baatan rakkina guddaa keessa isaan nan buusa. **23** Ijoollee ishee immo dha'ichaan nan ajjeesa. Waldoonni kiristaanaa hundinius akka anii kalee fi onnee qoru ni beeku; anis tokkoo tokkoo keessaniif akkuma hojii keessaniifti gatii keessan isinii nan kenna. **24** Isin warra Tiyaatiraa keessa jiraattan kanneen barsiisa ishee duukaa hin bu'inii fi warra barsiisa Seexanaa kan dhoksaagad fagoo jedhamu sana hin baratiniin akkana nan jedha; 'Ani ba'aa biraas isinitti hin fe'u; **25** isin garuu hamma anidhufutti waan qabdan sana jabeessaa qabadhaa.' **26** Ani nama mo'atuuf, kan hamma dhumaattis fedhii koo guutuuuf sabootaa irratti taayitaa nan kerna. **27** 'Inni bokkuu sibiilaatiin isaan bulcha; akkuma qodaa supheettisisaan hurreessa;' kunis akkuma anii itti Abbaa koo biraa taayitaa argadhe sanaan. **28** Ani immoo bakkalcha barii nan kennaaf. **29** Namni gurra qabu waan Hafuurri waldoota kiristaanaatiin jedhu haa dhaga'u.

3 "Ergamaa Waaqaa kan waldaa kiristaanaa Sardeesittiakkana jedhii barreessi: Inni Hafuurrota Waaqaa torbaa fi urjiwwan torba qabu sun akkana jedha. Ani hojii kee beeka; ati maqumaaf jirta malee duuteerta. **2** Dammaqil! Ani fuula Waaqa kootii duratti hojii kee guutuu ta'u isaa hin argineetii waan du'u ga'e sana jajjabeessi. **3** Kanaafuu waan fudhattee fi waan dhageesse yaadadhnu; waan dhageesse sanaaf ajajami; qalbiis jijiirradhu. Yoo ati dammaquu baatte garuu anii akkuma hattuutti sitti nan dhufa; sa'atii kamitti akka anii sitti dhufus ati hin beektu. **4** Ta'u iyyuu ati namoota uffata isaanii hin xureessin muraasa Sardees keessa qabda. Isaanis uffata adaadii uffatanii na wajjin ni deemu; isaan kanaaf warra malanii dha. **5** Namni mo'u akkuma isaanii uffata adaadii ni uffata. Anis maqaan isaa kitaaba jireenyaa keessa gonkumaa hin haqqi; fuula Abbaa kootii fi ergamoota isaa durattis maqaan isaa nan beeksisa. **6** Namni gurra qabu waan Hafuurri waldoota kiristaanaatiin jedhu haa dhaga'u. **7** "Ergamaa Waaqaa kan waldaa kiristaanaa Filaadelfiyaattiakkana jedhii barreessi: Inni qulqulluun, inni dhugaan, inni furtuu

Daawit harka isaatii qabu, kan waan inni banu eenyu iyyuu cufuu hin dandeenyee fi waan inni cufus eenyu iyyuu banuu hin dandeenyee sun akkana jedha. **8** Ani hojii kee beeka. Kunoo, ani balbala banamaa namni cufuu hin dandeenyee tokko fuula kee dura kaa'eera. Akka ati humna xinnoo qabdus beeka; ta'us dubbii koo eegdeerta; maqaan koos hin ganne. **9** Kunoo, ani warra waldaa Seexanaa ta'an kanneen utuu Yihuudoota hin ta'in Yihuudoota ofin jedhanii soban keessa tokko tokko akka isaan dhufanii miilla kee irratti kufanii sagadanii fi akka isaan akka anii si jaalladhe beekan nan godha. **10** Ajaja anii akka ati obsaan dhaabattuuf siif kenne sana waan eegdeef, anis sa'attii qorumsaa kan xinnoo qaba. Isheenis barsiisa isheetiin tajaajiltoota warra lafa irra jiraatan qorouf addunyaa guutuutti koo gowwoomsitee akka isaan halalummaa hojetanii fi dhufuuf jiru sana irraa si oolcha. **11** Ani dafeen dhufa, Atis akka nammi tokko iyyuu gonfoo kee hin fudhanneef nyaatan gooti. **21** Ani akka isheen halalummaa ishee waan qabdu jabeessii qabadhu. **12** Nama mo'atus mana irraa qalbii jijiirrattuuf yeroo kennieefiin ture; isheen qulqullummaa Waaqa koo keessatti utubaa nan godha. Innis achi keessa gonkumaa hin ba'u. Amis maqaan garuu ni didde. **22** Kanaafuu ani siree dhiphinaa irratti Waqa kootii fi maqaan magaalaa Waaqa koo, maqaan Yerusaalem ishee haaraa, ishee Waaqa koo biraa samii immo dha'ichaan nan ajjeesa. Waldoonni kiristaanaa koo haaraas isa irratti nan barreessa; maqaan hundinius akka anii kalee fi onnee qoru ni beeku; anis qabu waan Hafuurri waldoota kiristaanaatiin jedhu haa dhaga'u. **14** "Ergamaa Waaqaa kan waldaa kiristaanaa Lodoqiyattaakkana jedhii barreessi: Ameen, inni gatii keessan isinii nan kenna. **24** Isin warra Tiyaatiraa amanamaan, dhuga baatuun dhugaatii fi jalqabaan uumamaa Waaqa sun akkana jedha. **15** Akka ati keessa jiraattan kanneen barsiisa ishee duukaa hin qabbanaa'aa yookaan ho'aa hin ta'in anii hojii kee beekal Ani utuu ati qabbanaa'aa yookaan ho'aa taatee silaa nan hawwa ture. **16** Kanaafuu ati waan laphitaateef, ho'aa yookaan qabbanaa'aa waan hin ta'iniif anii afaan kootii si tufuu ga'eera. **17** Ati, 'Ani sooreessa; qabeenya argadheera; wanni na barbaachisu tokko iyyuu hin jiru' jetta. Garuu ati deegaa, rakkataa, hiyyeessa, jaamaa fi qullaatuu kee hin beektu. **18** Kanaafuu ati akka sooromtuuf, warqee ibiddaan qulqulleffame akka narraa bitattu, akka qullaatuu kee qaanesaa sana haguuggattuufis uffata adii uffattu akka narraa bitattu, akka arguu dandeessuu immo kuulii ijatti naqattu akka narraa bitattu sin gorsa. **19** Ani warran jaalladhu ni ifadha; nan adabas. Kanaafuu jabaadhu; qalbiis jijiirradhus. **20** Kunoo, ani balbala dura dhaabadeen balbala rurrukuta. Yoo namni kam iyyuu sagalee koo dhaga'ee balbala naaf bane, anii ol seenee isa wajjin irbaata nan nyaadha; innis na wajjin ni nyaata. **21** Akkuma anii mo'adhee Abbaa koo wajjin teessoo isaa irrataa'sana, namni mo'atus akka inni na wajjin teessoo koo irra taa'uuf mirga nan kennaaf. **22** Namni gurra qabu waan Hafuurri waldoota kiristaanaatiin jedhu haa dhaga'u."

4 Anis ergasii nan ilaale; kunoo balballi banamaan tokko fuula koo dura samii keessa ture. Sagaleen jalqabaan anii utuu inni akka malakataati natti dubbatuu dhaga'e sun, "As ol kottu; anis waan asiin booddee ta'u qabu sittin argisiisa" jedhe. **2** Anis yommusuma Hafuuraanan ture; kunoo, teessoon namni tokko irra taa'e tokko samii keessa ture. **3** Inni achi taa'es dhagaagatii guddaa yaasphiidiitii fi sardiyoon fakkaata

ture. Naannoo teessoo sanaas sabbata Waqaan kan kufan. Tokkoon tokkoon isaanii baganaa qabu turan; bifti isaa dhaga maragdi fakkaatutu ture. **4** Naannoo isaanis mi'aixaanaa kan warqee irraa hujetamee fi teessoo sanaas teessoowwan bira digdamii afurtu ture. Teessoowwan sana irras maanguddooni digdamii afur uffata adaadii uffatanii, mataa isaaniitti immoo gonfoo warqee kaa'atanii tataa'anii turan. **5** Teessoo sana keessaas ifni balaqqe ni mul'ate; kakawwee fi sagaleen ni dhaga'ame. Teessoo sana fuuldurattis guci torba boba'aa ture. Isaan kunneenis Hafuurota Waqaan torbanii dha. **6** Akkasumas wannni galaana bilillee fakkaatu kan akka of-ilaalee qulqulla'e tokko teessoo sana fuulduura ture. Walakkaa naannoo teessoo sanaas uumamawwan lubbuu qabeeyyi afurtu ture; isaanis duraa fi duubaan ijaan guutamani turan. **7** Uumamni lubbuu qabeesi jalqabaa leenga, inni lammaffaan sangaa fakkaata ture; inni sadaffaan fuula akka fuula namaa qaba ture; afuraffaan immoo risaa barrisu fakkaata ture. **8** Tokkoon tokkoon uumamawwan lubbuu qabeeyyi afranii qoochoo ja'a ja'a qabu turan; duubni isaaniitti fi keessi isaanii ijaan guutamee ture. Isaanis utuu aara hin galfatim halkanii guyyaa, "Waaqni Gootaan Waan Hunda Danda'u' inni ture, inni jiruu fi inni dhufuu jiru, 'Qulqulluu, qulqulluu, qulqulluu dha'" jedhanii faarfachuu hin dhiisan. **9** Uumamawwan lubbuu qabeeyyi sun isa teessoo irra taa'ee jiru kan bara baraa hamma bara baraatti jiraatu sanaaf ulfina, kabajaa fi galata yommuu kennanitti, (**aion g165**) **10** maanguddooni digdamii afran sunis fuula isaa teessoo irra taa'ee jiru sanaa duratti kufanii isaa bara baraa hamma bara baraatti jiraatu sanaaf ni sagadan. Gonfoowwan isaanis fuula teessoo sanaa dura kakaa anii akkana jedhu: (**aion g165**) **11** "Yaa Gootaa fi Waqa keenya, ati waan hunda waan uumteef, isaan fedhii keettiin waan uumamaniif, waan jiraataniifis, ulfina, kabajaa fi humna fudhachuu siif ni mala."

5 Anis harka mirga isa teessoo irra taa'ee sanaa irratti kitaaba maramaa keessa fi duubaan itti barreefamee chaappaa torbaan cufame tokko nan arge. **2** Anis ergamaa Waqaan isa jabaa sagalee guddadhaan, "Chaappaa hiikuun, kitaaba maramaa banuu kan maluuf eenyu inni?" jedhee labsu tokko nan arge. **3** Garuu namni tokko iyyuu samii keessa yookaan lafa irraa yookaan lafa jalaa kitaaba maramaa banuu yookaan keessa isaa iyyuu ilaaluun hin dandeenye. **4** Anis waan namni kitaaba maramaa banuu yookaan keessa isaa ilaaluun maluuf tokko iyyuu dhabameef baay'isee nan boo'e. **5** Ergasiis maanguddoota sana keessa inni tokko, "Hin boo'in! Kunoo, Leenci gosa Yihuudaa, Hiddi Daawit mo'ateera. Inni kitaabicha maramaa banuu, chaappaa isaa torbanuu hiikuun ni danda'a" naan jedhe. **6** Anis Hoolaa waan qalamee fakkaatee teessoo walakkaa uumamawwan lubbuu qabeeyyi afranii fi maanguddootaan marfamee dhaabatu tokko arge. Hoolichis gaarfaa torbaa fi ija torba qaba ture; iji torban kunneenis Hafuurota Waqaan kanneen gara lafa hundaatti ergaman torbanii dha. **7** Innis dhufee harka mirgaa isa teessoo irra taa'ee jiru sanaa irraa kitaaba maramaa fudhate. **8** Yommuu inni kitaaba maramaa sana fudhatettis uumamawwan lubbuu qabeeyyi afranii fi maanguddooni digdamii afran fuula Hoolichaa duratti

kanixaanni keessa guute harkaa qabu turan; ixanii kunis kadhannee qulqullootaa ti. **9** Isaanis akkana jedhanii faarfannahaa haaraa faarfatan; "Kitaaba maramaa fuudhuun, chaappaa kitaabicha maramaa hiikuun siif mala; sababiin issas ati qalamtee, gosa hundumaa keessa, afaan hunda keessa, saba hunda keessa, sanyii hunda keessa, namoota dhiiga keetiin Waqaaf bittertaati. **10** Akka isaan mootummaa fi luboota Waqa keenyaa ta'anis gooteerta; isaanis lafa irratti ni mo'u." **11** Anis ilaalee sagalee ergamoota baay'ee dhaga'e; baay'inni isaanis kumatamaa fi kuma kumatamaa ture. Isaanis teessoo sanatti, uumamawwan lubbuu qabeeyyi fi maanguddootatti naanna'anii turan. **12** Isaanis akkana jedhanii sagalee guddadhaan faarfatan; "Hoola qalamee sanaaf, humnaa fi qabeenya, ogummaa fi jabina, kabajaa fi ulfina, galatas argachuu ni mala!" **13** Anis ergasiis uumamni samii keessa jiru, kan lafa irra jiru, kan lafa jala jiruu fi kan galaana keessa jiru hundi, uumamni isaan keessa jiru hundinuu, "Isa teessoo irra taa'ee sanaa fi Hoolichaa, galannii fi kabajini, ulfinnii fi humni, bara baraa hamma bara baraatti haa ta'u!" jedhanii utuu faarfatanuu nan dhaga'e. (**aion g165**) **14** Uumamawwan lubbuu qabeeyyi afran, "Ameen" jedhan; maanguddoonee kufanii sagadan.

6 Anis yommuu Hoolichi chaappaawwan torban keessa isaa jalqabaa banu nan arge. Ergasiis uumamawwan lubbuu qabeeyyi keessa inni tokko sagalee akka kakawweetiin, "Kottu!" jechuu isaa nan dhaga'e. **2** Anis nan ilaale; kunoo, fardi adiin tokko fuula koo dura ture! Inni farda sana yaabbates iddaa harkatti qabatee ture; gonfoonis ni kennameef; innis mo'achaa, ammas mo'achuu ba'e. **3** Yommuu Hoolichi chaappa lammaffaa banettis uumamni jiraataan inni lammaffaan, "Kottu!" jechuu isaa nan dhaga'e. **4** Fardi biraa daamaan tokkos ni dhufe. Isa fardicha yaabbatuufis akka inni nagaa lafa irraa balleessuu fi akka namoonni wal gorra'an akka godhuuf humni kennameef; goraadeen guddaan tokkos ni kennameef. **5** Yommuu Hoolichi chaappa sadaffaa banettis uumamni jiraataan inni sadaffaan, "Kottu!" jechuu isaa nan dhaga'e; nan ilaales; kunoo, fardi gurraachi tokko fuula koo dura ture! Inni fardicha yaabbatus madaalii of harkaa qaba ture. **6** Anis waan akka sagalee uumamawwan lubbuu qabeeyyi afran giddiuu dubbatamee fakkaatu tokko, "Qamadiin safartuu tokkoo mindaa guyyaa tokkootif, garbuun safartuu sadiis mindaa guyyaa tokkootif haa ta'u; garuu zayiti fi daadhi wayini hii miidhin!" jechuu isaa nan dhaga'e. **7** Yommuu Hoolichi chaappaafuraffaa banetti sagalee uumama jiraataa afuraffaa kan, "Kottu!" jedhu nan dhaga'e. **8** Anis nan ilaale; kunoo, fardi daalachi tokko fuula koo dura ture! Inni fardicha yaabbatus maqaan isaa Du'a jedhama ture; Sii'oolis dugda duubaan itti dhi'aatee isaa duukaa bu'aa ture. Isaanis goraadeen, beelaan, balaa fi bineensota lafaatiin akka ajeesanif kurmaana lafaa irratti humni ni kennameef. (**Hadës g86**) **9** Yommuu inni chaappaa shanaffaa banetti ani iddoor aarsaa jalatti lubbuuwan warra sababii dubbi Waaqatii fi

sababii dhuga ba'umsa eegan sanaatiif gorra'amani nan arge. **10** Isaanis sagalee guddaadhaan, "Yaa Gooftaa Waan Hundaa Olii, qulqulichaa fi dhugaa, ati warra lafa irra jiraatanitti utuu hin murin hamma yoomiitti turta? Hamma yoomiittis dhiiga keenyaaf haaloo hin baatu?" jedhanii iyyan. **11** Tokkoo tokkoo isaaniitifis uffanni adaadiin ni kennname; hamma lakkoobsi warra isaan wajjin tajaajilaniitii fi lakkoobsi obboloota isaanii kanneen akkuma isaaniiitii ajjeefamuuf jiran sanaa guutamutti akka yeroo xinnoo obsan isaanitti himame. **12** Yommuu inni chaappaa ja'affaa banettis nan arge. Sochii lafaa guddaa tokkotu ture. Aduun akka uffata gaddaa surraachofte; ji's akkuma dhiigaa diimate; **13** urjiwwan samiis akkuma iji muka harbuu yommuu qilleensa jabaan raafamutti harca'u sana lafatti gad harca'an. **14** Samiin akkuma kitaaba maramaatti marame; tulluu fi biyyi bishaaniin marfantes iddoa isaanitii buqqifaman. **15** Moottonni lafa irraa, bulchitoonni fi abbootiin duulaa, sooreyyii fi namoonni jajjaboonni, namoonni kaan hundi, garbas ta'u birmaduun holqa keessaa fi kattaawwan tulluwwanii giddutti dhokatan. **16** Isaanis tulluwwanii fi kattaawwan waammatanii akkana jedhu; "Nurratti kufaa; fuula isa teessoo irra taa'u sanaatti fi dheekkamsa Hoolicha duraa nu dhoksaal! **17** Guyyaan dheekkamsa isaa guddaan sun ga'eeraatii; egaa enyutu guyyaa sana dura dhaabachuu danda'a ree?"

7 Ergasiis ani utuu ergamoonti afur golee lafaa afran irra dhaabatanii akka bubbreen lafatti yookaan galaanatti yookaan muka kamitti iyuu hin bubbifne bubbree lafaa afran dhowwanuu nan arge. **2** Ergamaan chaappaa Waaqa jiraataa qabu kaan immoo utuu karaa ba'a biiftuuti ol ba'uun nan arge. Innis ergamotoo afran akka isaan lafaa fi galaana miidhanifi hummi kennnameef sana sagalee guddaadhaan waamee, **3** "Hamma nu adda tajaajiltoota Waaqa keenyaay irratti chaappaa goonutti lafa yookaan galaana yookaan muka hin miidhinaa" jedhe. **4** Anis baay'ina warra chaappefamanii dhaga'e: gosa Israa'el hunda keessaa 144,000 ture. **5** Gosa Yihuudaa keessaa 12,000, gosa Ruubeen keessaa 12,000, gosa Gaad keessaa 12,000, **6** gosa Aasheer keessaa 12,000, gosa Niftaalem keessaa 12,000, gosa Minaasee keessaa 12,000, **7** gosa Sim'i'on keessaa 12,000, gosa Lewwii keessaa 12,000, gosa Yisaakor keessaa 12,000, **8** gosa Zebululoon keessaa 12,000, gosa Yoosef keessaa 12,000, gosa Beniyaam keessaa 12,000 turan. **9** Anis kana booddee nan ilaa; kunoo, tuunni guddaan namni tokko iyuu lakkaa'uun hin daneenyee kan saba hundumaa, gosa hundumaa, nama hundumaa fi afaan hundumaa keessaa walitti qabame tokko teessoo sana duraa fi fula Hoolicha dura dhaabatee ture. Isaanis uffata adaadii uffatanii, damee meexxiis harkatti qabatanii turan. **10** Isaanis sagalee guddaadhaan, "Fayyinni kan Waaqa keenya isaa teessoo irra taa'uutii fi kan Hoolichaati" jedhanii iyyan. **11** Ergamoonti hundinuu teessichatti, maanguddootaa fi uumamawwan lubbuu qabeeyyiin afranitti naamma'anii dhadhaabachaa turan. Isaanis adda isaanitiin fuula teessoo sanaa duratti gombifamanii Waaqaaf sagadan; **12** akkanas jedhan: "Ameen! Eebbiif ulfinni, ogummaan, galanni, kabajni, humnii fi jabinni,

bara baraa hamma bara baraatti Waaqa keenyaaf haa ta'u. Ameen!" (**aīōn g165**) **13** Maanguddoota keessaas inni tokko, "Warri uffata adaadii uffatan kunneen eenuf fa'i? Eessaa dhufan?" jedhee na gaafate. **14** Anis, "Yaa Gooftaa, situ beeka" jedheen deebiseef. Inni immoo akkana naan jedhe; "Isaan kunneen warra dhiphina guddaa keessaas ba'anii dhufanii dha; isaanis dhiiga Hoolichaatiin uffata isaanii miicatanii addeeffataniiru. **15** Kanaafuu, "Isaan teessoo Waaqa dura jiru; halkanii guyyas mana qulqullummaa isaa keessatti isa tajaajilu; inni teessicha irra taa'ee jiru sunis isaan gidduu jiraata. **16** 'Isaanis si'achi gonkumaa hin beela'an; si'achis gonkumaa hin dheebotan. Aduun isaan hin dha'u; ho'i finiinaanis isaan hin gubu. **17** Hoolichi walakkaa teessoo sanaa jiru tiksee isaanii ni ta'atii; 'inni gara burqaa bishaan jireenyatti isaan geessa.' 'Waaqnis imimmaan hunda ija isaanii irraa ni haqa.'"

8 Yommuu Hoolichi chaappaa torbaffaa banetti gara walakkaa sa'atii tokkoo samii keessa tasgabbiiitu ture. **2** Anis ergamotoo fuula Waaqa dura dhadhaabatan torban arge; isaanifis malakkanni torba ni kennname. **3** Ergamaan biraan kan girgiraa warqee qabu tokko dhufee iddoa aarsaa bira dhaabate. Innis iddoa aarsaa warqee kan fuula teessichaa dura jiru sana irratti akka kadhannaq qulqulloota hundumaa wajjin dhi'eessuufixaanni baay'een isaafti ni kennname. **4** Arriixaana sanaas kadhannaq qulqulloota wajjin harka ergamaan sanaa keessaas fuula Waaqa duratti ol ba'e. **5** Ergamaan sunis girgiraa fuudhee iddoa aarsaa irraa ibidda itti guutee lafatti gad darbate; ergasiis sagaleen kakawwee, balaqeessaa fi sochii lafaa ni dhaga'ame. **6** Ergamoonti Waaqa torban warri malakata torban qabanis malakata afuuufu ni qophaa'an. **7** Ergamaan jalqabaa malakata isaa afuufe; cabbi fi ibiddi dhiigaan makames lafatti gad darbatame. Lafti harka sadii keessaas harki tokko ni gubatte; muktis harka sadii keessaas harki tokko ni gubate; margi lalisaa hundinuu ni gubate. **8** Ergamaan lammaffaanis malakata isaa afuufe; wanni tulluu guddaa fakkatu kan ibiddaan gubachaa jiru tokkos galaanatti gad darbatame. Galaannis harka sadii keessaas harki tokko dhiiga ta'e; **9** uumamawwan lubbuu qabeeyyiin galaana keessaas harka sadii keessaas harki tokko ni dhuman; dooniwwan harka sadii keessaas harki tokko ni barbadaa'an. **10** Ergamaan sadafkaanis malakata isaa afuufe; urjiin guddaa akka gucaa boba'u tokkos samii irraa lafa dha'e; innis lageen harka sadii keessaas harki tokko irratti, burqaawwan bishaanii irrattis kufe; **11** maqaan urjii sanaas "Hadheessaa" jedhama. Bishaan sunis harka sadii keessaas harki tokko ni hadhaa'e; sababii bishaan sun hadheeffameefis namoonni baay'een bishaaniin dhuman. **12** Ergamaan afuraffaanis malakata isaa afuufe; aduun harka sadii keessaas harki tokko, ji'i harka sadii keessaas harki tokko, urjiinis harka sadii keessaas harki tokko ni rukutamar; kanaanis ifni isaanii harka sadii keessaas harki tokko ni dukkanaa'e. Guyyaan harka sadii keessaas harki tokko akkasumas halkan harka sadii keessaas harki tokko ifa malee hafe. **13** Anis ilaailee risaa samii walakkaa barrisaa sagalee guddaadhaan, "Sababii sagalee malakataa kan ergamotoo biraan sadaniin

dhageessifamuuf jiru sanaatiif warra lafa irra jiraataniif Wayyo! Wayyo! Wayyo!” jedhee iyyu tokko nan dhaga’e.

9 Ergamaan shanaffaan malakata isaa afuupe; anis urjii samii irraa lafa dha’e tokko nan arge. Urjii sanaafis furtunu “Boolla Qilee” ni kennname. (**Abyssos g12**) **2** Yommuu inni Boolla Qilee sana banettis aarri tokko akkuma aara boolla ibiddaa guddaa keessaa ba’utti ol ba’e. Aduu fi samiiniis aara Boolla Qilee keessaa ba’u sanaan ni dukkanaa’an. (**Abyssos g12**)

3 Aara sana keessaa hawaannisa baay’etu lafatti yaa’e; hawaannisoota sanaafis taayitaan akka taayitaan torbaanqabaa lafaa ni kennname. **4** Isaanis akka marga lafaa yookaan biqiltuu yookaan muka tokko illee miidhan utuu hin ta’in akka namoota adda isaanii irraa chaappaa Waaqaan qabaatin qofa miidhan ajajaman. **5** Isaanis akka namoota sana ji’a shan dhiphisaniif eeyyamameef malee akka jara aijeesaniif miti. Dhiphinni kuniis akkuma dhiphiniisa yommuu torbaanqabaa nama iddutti dhiphatanii ti. **6** Guyyoota sana keessa namoonni du’a barbaadu; garuu hin argatan. Du’us ni hawwu; duuti garuu isaan baqata. **7** Bifti hawaannisoota sanaas fardeen duulaaf qopheeffaman fakkataa ture. Mataa isaaniittis waan akka gonfoo warqee kaa’ataniit turan; fuulli isaaniis fuula namaa fakkataa ture. **8** Rifeensi isaanii rifeensa mataa dubartootaa fakkataa ture; ilkaan isaaniis ilkaan leencaa fakkataa ture. **9** Isaanis maddaa maddaa sibiilaaf fakkatu qabu turan; sagaleen qoochoo isaaniis sagalee fardeeniif fi gaariiwwan baay’ee kanneen gara duulaatti didichanii fakkataa ture. **10** Isaanis akkuma torbaanqabaa eegee fi ilkee qabu turan; eegee isaanii keessaa immoo taayitaan ittiin ji’ a shan nama dhiphisian qabu turan. **11** Isaanis mootii qabu turan; innis ergamaa Boolla Qilee ti; maqaan isaa afaan Ibraayisxiitiin Abodoon, afaan Giriikiin immoo Aphooliyoon jedhamaa ture. (**Abyssos g12**) **12** Wayyooinnii duraa darbeera; kunoo, wayyoowwan biraalamaat dhufuuf jira. **13** Ergamaan ja’affanis malakata isaa afuupe; anis gaanfa afran kanneen iddoo aarsaa warqee irraa hoijetamee fuula Waaqaan dura jiru irraa sagalee tokko nan dhaga’e. **14** Sagaleen sunis ergamaa ja’affaa malakata qabu sanaan, “Ergamoota afran kanneen laga Efraaxiisi guddicha biratti hidhaman sana gad dhiisi” jedhe. **15** Ergamoonni afran sa’atii kanaaf, guyyaa kanaaf, ji’aa fi waggaan kanaaf qopheeffamanii turanis sanyii namaa harka sadii keessaa harka tokko fixuuf gad dhiifaman. **16** Baay’inni loltoota fardeeniin duulanii miliyoona dhibba lama ture. Anis baay’ina isaanii nan dhaga’e. **17** Anis mul’ata koo keessatti fardeeniif fi namoota farda yaabbatanan arge: Isaanis maddaa diimaa akka ibiddaa, sanpeerii fi keeloo akka dinyii qabu turan. Mataan fardeen sanaas mataa leencaa fakkataa ture; afaan isaanii keessaa ibidda, aaraa fi dinyiitubaa’e. **18** Dha’icha sadan kanaan jechuunis ibidda, aaraa fi dinyii afaan isaaniiit ba’een sanyiin namaa harka sadii keessaa harki tokko ni aijeefame. **19** Taayitaan fardeen sanaas afaan isaaniiit fi eegee isaanii keessa ture; eegeen isaanii akkuma bofaa mataa qaba tureeti; isaanis mataa sanaan nama miidhu turan. **20** Namoonni

dha’icha sanaan aijeefamuu jalaan ba’anis amma iyuu qalbii jijiirratani hojji harka isaanii irraa hin deebine; hafuurota hamoo waaqeffachuu fi waaqota tolframoo warqee irraa, meetii irraa, naasii irraa, dhagaa fi muka irraa hoijetaman kanneen arguu yookaan dhaga’uu yookaan deemuu hin dandeenyehaa waaqeffachuu hin dhiifne. **21** Akkasumas gaabbanii nama aijeesuu isaanii irraa yookaan falafala hoijechuu isaanii irraa yookaan halalummaa isaanii irraa yookaan hanna isaanii irraa hin deebine.

10 Anis utuu ergamaan Waaqaan inni jabaan biraad tokko samii irraa gad bu’uu nan arge. Innis duumessa uffatee ture; mataa isaa irraan immoo sabbata Waaqaatu ture; fuulli isaa akka aduu, miilli isaa akka utubaa ibiddaa ture. **2** Innis kitaaba maramaa xinnaa baname tokko harkatti qabatee ture. Miilla isaa mirgaa galaanaa irra, miilla isaa bitaa immoo lafa irra dhaabee ture; **3** innis akkuma leenca aaduutti sagalee guddaadhaan iyye. Yommuu inni iyettis bakalkaawwan torban ni dubbatan. **4** Yommuu bakalkaawwan torban dubbatanittis ani barreessuuf qophaa’een ture; garuu sagalee, “Waan bakalkaawwan torban jedhan sana chaappaan cufi malee hin barreessin” jedhu tokko samii irraa nan dhaga’e. **5** Ergamaan ani utuu inni galaanaa fi lafa irra dhaabatu argee ture sunis harka isaa mirgaa samiitti ol qabe. **6** Innis isa bara baraa hamma bara baraatti jiraatu, isa samiwwanii fi waan isaan keessa jiru hundumaa, lafuu fi waan isaa keessa jiru hundumaa, galaanaa fi waan isaa keessa jiru hundumaa uume sanaan kakatee akkana jedhe; “Ammaan achi lafa irra harkisuun hin jiru! (**a165**) **7** Garuu guyyoota ergamaan torbaffaan malakata isaa afuufti icciitiin Waaqaan akkuma inni raajota warra hoijettoota isaa ta’aniit labse sanatti ni raawwataama.” **8** Sagaleen ani samii irraa dhaga’ee ture sun ammas deebee’ee, “Dhaqitii kitaaba maramaa banamee ergamaa galaanaa fi lafa irra dhaabatu harka jiru sana fudhadhu” naan jedhe. **9** Kanaafuu ani gara ergamicha dhaqee akka inni kitaaba maramaa xinnaa sana naa kenuuf isa gaafadhe. Innis, “Fudhadhuutii nyaadhu; kitaabni kun garaa kee ni hadheessa; ‘afaan kee keessatti garuu akka dammaa mi’awa’” naan jedhe. **10** Anis kitaaba maramaa xinnaa sana ergamicha harkaa fudhadhee naan nyaadhe. Innis afaan koo keessatti akkuma dammaa mi’awe; erga ani nyaadhe garuu garaan koo ni hadheeffame. **11** Ergasiit immoo, “Ati waa’ee saba baay’ee, sanyii baay’ee, afaan baay’etii fi waa’ee mootota baay’ee ammas raajii dubbachuu qabda” jedhamee natti himame.

11 Shambaqoon ulee safartuu fakkatu tokko naa kennamee akkana jedhamee natti himame; “Dhaqitii mana qulqullummaa Waaqaati fi iddoa aarsaa safari; warra achitti waaqeffatanis lakkaa’i. **2** Oobdiin mana qulqullummaatii ala ta’e garuu hin safarin; oobdiin sun waan Namoota Ormaatiif kennameef isa itti hin dabalin. Isaanis magaalaal qulqullu sana ji’ a 42 lafatti dhihiitu. **3** Anis dhuga baatota koo lamaaniiif humunaan kenna; isaanis uffataa gaddaa uffatanii guyyaa 1,260 raajii ni dubbatu.” **4** Isaan kunneenis mukkeen

ejersaa lamaanii fi baattuuwwan ibsa lamaan fuula 3 Mallattoon biraas samii keessatti mul'ate; kunoo, Gooftaa lafaa dura dhaabatanii dha. 5 Namni kam bineensa jawwee fakkaatu diimaa guddaa, mataa torbaa iyyuu isaan miidhuu yaallaan ibiddi afaan isaaniitii fi gaanfa kudhan qabu, kan mataa isaa irraa gonfoo ba'ee diinota isaanii ni balleessa. Kunis haala namni isaan miidhuu barbaadu kam iyyuu ittiin ajjeefamuu qabuu dha. 6 Isaan yeroo rajji dubbatanitti akka gad darbate. Bineensi jawwee fakkaatu sunis yeroo bokkaan hin roobneef humna ittiin samii cufan qabu; akkasumas bishaanota dhiigatti geeddaruudhaa fi yeroo barbaadaniti dha'icha gosa hundaatiin lafa rukkutuu taayitaan qabu. 7 Yommuu isaan dhuga ba'umsa isaanii xumuraniittis bineensi Boolla Qilee keessaa ol ba'u sun lola isaanitti kaasa; isaan mo'ata; isaan ajjeesas. (Abysos g12) 8 Reeffi isaanii daandii magaalaa guddoo irra ni ciciisa; magaalattiin kunis ishee hiikkaa hafuruu samii keessatti ka'e. Miikaa'elii fi ergamoorni issa Sodoomii fi Gibxi jedhamtu kan Gooftaan isaanii itti fannifamee turee dha. 9 Namoonni saba hunda keessaa, gosa hunda keessaa, afaanii fi saryii hunda keessaa dhufanis guyyaa sadii fi walakkaa reefa isaanii ilaalu; akka hin awwaalammes ni dhowwu. 10 Raajonni lamaan kunneen waan warra lafa irra jiraatan dhiphisaa turanii gudaan guddaa, "As ol kottaa!" isaanin jedhu tokko samii irraa gudaan, "Mootummaan addunyaa amma mootummaa Gooftaa keenyaatii fi mootummaa Kiristoos ta'eera; innis turan sunis adda isaaniitii gombifamanii Waqaaf ni sagadan; 17 akkanas jedhan: "Yaa Waaqayyoo Gooftaa Waan Hunda Dandeessu, Kan jirtuu fi kan turt, ati humna kee isa guddaa fudhattee waan mo'uu jalqabdeef galata siif dhi'eessina. 18 Saboonni ni aaran; dheekkamsi keessas dhufeera. Yeroon warri du'an itti murtii argatan ga'eera; yeroon atti itti raajota tajaajilttoot kee ta'aniif, qulqulloota keetii fi warra maqaa kee sodaatan xinnaafis ta'u guddaa badhaasa kennitu ga'eera; yeroon atti itti warra lafa balleessan balleessitus ga'eera." 19 Manni qulqullummaa Waaqaa kan samii keessas ni baname; taabonni kakuu isasas mana qulqullummaa isaa keessatti mul'ate. Ergasisi ifa balaqree, sagalee, bakakkaa, sochii lafaatii fi bokkaa cabbi guddaa isaatu ture.

12 Mallattoon guddaaan tokko samii keessatti mul'ate: dubartii biiftuu uffattee miilla ishee jalaa ja'i a qabdu kan mataa ishee irraa gonfoo urjiiwwan kudha lamaa qabdu tokkotu ture. 2 Isineenis ulfa turt, yommuu da'umsi ishee ga'ettis ciniinsuudhaan qabamtee iyiyte.

3 Mallattoon biraas samii keessatti mul'ate; kunoo, dubartii deessutti mucaa ishee liqimsuuf jedhee fuula dubartii da'uuf jirtu sanaa dura dhaabate. 5 Isheen ilma bokkuu sibiilaatiin saba hundumaa bulchuu jiru tokko deesse; daa'immni ishees gara Waaqaatti, gara teessoo isattis ol butame. 6 Dubarttiin gara lafa gammoojjii iddoa akka isheen guyyaa 1,260 achitti gabibamatuuf jedhee Waaqni isheeq qopheesseetti baqatte. 7 Lollis Inni lafatti gad darbatame; ergamoorni issa isaa wajjin garuu hafuurri jireenyaa Waaqa biraa dhufee isaan seen; isaanis ka'aniii miilla isaaniitii dhaabatan; warri isaan arganis akka malee sodaatan. 12 Isaanis sagalee gudaan guddaa, "As ol kottaa!" isaanin jedhu tokko samii irraa gudaan, "Mootummaan addunyaa amma mootummaa Kiristoos isaa dhufeera. Himataan obboloota keenyaa inni halkanii guyyaa fuula Waaqaa duratti, isaan hummu sun gad darbatameeraati. 11 Isaanis dhiiga humnii fi mootummaan Waaqa keenyaa, taayitaan Hoolichaatiin, dubbii dhuga ba'umsa isaaniitii, isa bofa durii isa diiyaabiloos yookaan Seexana jedhamu, warri lafatti gad darbatame; ergamoorni issa isaa wajjin garuu mo'atan; isaan hamma du'aatti illee taanaan lubbuu isaanii hin mararfanne. 12 Kanaafuu yaa samiiwwan, isin warri isaan keessa jiraattanis gammada! Garuu yaa lalaa fi yaa galaana isiniif wayyoo! Diiyaabiloos gara keessanitti gad bu'eeraati! Innis akka yeroo gabaabaa qabu waan beekuu baay'ee eareera." 13 Bineensi jawwee fakkaatu sunis yommuu akka lafatti gad darbatame argetti, dubarttiidaa'ima dhiiraa deesse sana ari'achuu jalqabe. 14 Dubarttiin garuu akka gara gammoojjii iddoa isheef qopheffametti boficha jalaa barriftuu, achittis baraaf, barootaa fi walakkaa baraatiif akka gabbifamtuuf baalleen risaa guddaa lama isheedhaaf ni kennname. 15 Bofichis akka dubarttiin lolaadhaan fudhatamatuuf jedhee dugda ishee duubaan bishaan akka lagaa afaan isaa keessaa dhangalaase. 16 Lafti garuu afaan banteet laga bineensi jawwee fakkaatu sun afaan isaa keessaa dhangalaase sana liqimsuudhaan dubarttii gargaarte. 17 Bineensi jawwee fakkaatu sun dubarttiitii aaree sanyii ishee warra hafanitti lola kaasuu dhaqe; isaanis warra ajaja Waaqaa eeganii fi warra dhuga ba'umsa Yesuus jabeessanii qabatani dha.

13 Bineensi jawwee fakkaatu sunis cirracha galaanaa irra dhaabate. Bineensa tokkos utuu inni galaana keessaa ba'uu nan arge. Innis gaanfa kudhanii fi mataa torba qaba ture; gaanfawwan isaa irratti gonfoo kudhan, tokkoo tokkoo mataa isaa irratti immoo maqaa arrabsoo qaba ture. 2 Bineensi ani arge sunis qeerransa fakkaata ture. Miilli isaa miilla amaaketaa, afaan isaa immoo afaan leencaa fakkaata ture. Bineensi jawwee fakkaatu sunis humna isaa, teessoo isaatii fi taayitaa

guddaas bineensichaaf kenne. **3** Mataa bineensichaa torban keessaa inni tokko waan madaa du'a fidu qabu fakkaata ture; madaan du'a fidu sun garuu fayyee ture. Addunyaan guutuunis dinqisiifatee bineensicha duukaa bu'e. **4** Namoonni sababii inni taayitaan isaa bineensa sanaaf kenneef bineensa jawwee fakkaatu sanaaf ni sagadan; alkasumas, "Kan akka bineensichaaf eenyuu? Eenyutus lola isatti kaasuu danda'a?" jedhanii bineensichaaf sagadan. **5** Akka bineensichi dubbii of tuulummaati fi arrabsoo dubbatuuf afaan ni kennameef; jii'a afurtamii lamaaf akka ittiin hojjetuufs taayitaan isaaaf kenname. **6** Innis Waaqa arrabsuuf, Waaqa fi iddo jireenya isaa, alkasumas warra samii keessa jiraatan maqaa balleessuuf jedhee afaan banate. **7** Akka inni qulqullootatti waraana kaasee isaan mo'atuuufs humni ni kennameef. Gosa hunda, saba hunda, afaanii fi sanyii hunda irrattis taayitaan ni kennameef. **8** Warri lafa irra jiraatan hundinuu jechuunis warri maqaan isaanii erga addunyaan uumamee jalqabee kitaaba jireenya kan Hoolicha qalame sanaa keessatti hin galmeeffamin hundinuu bineensichaaf ni sagadu. **9** Namni gurra qabu kam iyuu haa dhaga'u. **10** "Namni booji'amuuuf jiru kam iyuu inni ni booji'ama. Namni goraadeedhaan ajjeefamuuf jiru kam iyuu goraadeedhaan ni ajjeefama." Kunis obsaa fi amanamummaa qulqulloota argisiisa. **11** Bineensa biraas utuu inni lafa keessaa ba'uun nan arge. Innis akka hoolaa gaanfa lama qaba ture; akka bineensa jawwee fakkaatuuttiis dubbata ture. **12** Innis taayitaan bineensicha jalqabaa hundanaa fuula isaa durattu hojjechaa ture; akka laftii fi warri lafa irra jiraatan bineensicha jalqabaa isa madaan du'a fidu fayyeef sanaaf sagadanis godhe. **13** Innis hamma akka ibiddi samii irraa lafatti gad bu'u godhutti ija namaa durattu dinqii gurguddaa hojjete. **14** Mallattoo akka inni iddo bineensichi jalqabaa jirutti hojjetuuf eeyyamameef sanaanis namoota lafa irra jiraatan ni gowwoomse. Akka isaan ulfina bineensicha goraadeedhaan madaa'ee ergasii immoo jiraate sanaatiif fakkii dhaaban ajaje. **15** Fakkii bineensa jalqabaa sunis akka dubbachuu danda'uu fi warras fakkii sanaaf sagaduu didan hundas akka ajjeesisuuf bineensi inni lammaffaan akka fakkii sanaaf lubbuu kennuu humni kennameef. **16** Akkasumas namni hundinuu xinnaa fi guddaa, sooreessii fi hiyyeessi, birmaduu fi garbi harka mirgaa irratti yookaan adda irratti akka mallattoo qabaatu dirqisiise; **17** kurnis akka namni mallattoo kana jechuunis maqaa bineensichaay yookaan lakkobsa maqaa isaa hin qabaatin kam iyuu bitachuu yookaan gurgurachuu hin dandeenyee. **18** Ogummaan as jira. Lakkobsichi waan lakkobsa namaa ta'eef namni hubannaa qabu kam iyuu lakkobsa bineensichaahaa herregu. Lakkobsi isaaas 666.

14 Anis nan ilaale; kunoo, Hoolichi Tulluu Xiyoon irra dhaabachaa ture; namoonni 144,000, kanneen maqaa isaaatii fi maqaan Abbaa isaa adda isaanii irratti barreeffamesa isaa wajjin turan. **2** Anis sagalee akka sagalee bishaan baay'eetii fi akka sagalee kakawwee guddaa samii irraa nan dhaga'e. Sagaleen ani dhaga'e sunis akka sagalee baganaa kan namoonni baganaa taphatan dhageessisanii ture. **3** Isaanis fuula teessichaa

duratti, fuula uumamawwan lubbuu qabeeyyii afraniitii fi fuula maanguddootaa durattu faarfanna haaraa tokko faarfatan. Faarfanna sanas namoota 144,000 warra lafa irraa furaman sana malee namni tokko iyuu barachuu hin dandeenyee. **4** Isaan kenneen waan qulqullinaan of eeganiif warra dubartootaan of hin xureessinii dha. Isaanis iddo Hoolichi dhaqu hundumatti isa duukaa bu'u. Sanyii namaa keessas hangafa ta'anii Waaqa fi Hoolichaaf ni furaman. **5** Sobni tokko iyuu afaan isaanii keessatti hin argamne; isaan mudaa hin qaban. **6** Anis ergamaa biraa kan warra lafa irra jiraatanitti jechuunis saba hundatti, gosa hundatti, afaanii fi sanyii hundatti lallabuuf jedhee wangeela bара baraa qabatee samii walakkaa barrisu tokko nan arge. (**aiōnios g166**) **7** Innis sagalee guddadhaan akkana jedhe; "Sa'atini murtti isaa waan dhi'aateef Waaqa sodaadhaa; ulfinas isaaf kennaa. Isa samii fi lafa, galaanaa fi burqaawwan bishaanii uume sanaaf sagadaa." **8** Ergamaan lammafaanis itti aansee, "Kufterte! Baabilon guddittiin" isheen akka sabni hundi daadhii wayinii dheekkamsa sagaagala ishee dhugu goote sun kufteerti" jedhe. **9** Ergamaan Waaqa inni sadafkaanis isaanitti aansee sagalee guddadhaan akkana jedhe; "Namni kam iyuu bineensichaaf fi fakkii isaaatiif yoo sagade, mallattoo isaaas adda isaa irratti yookaan harka isaa irratti yoo fudhate, **10** innis alkasuma daadhii wayinii dheekkamsa Waaqa isaa utuu homtuum itti hin makamin xoofoo aarii isaaatii buufame irraa ni dhuga. Fuula ergamoota qulqullootati fi fuula Hoolicha durattis ibiddaa fi dinyaiddaan ni dhiphata. **11** Aarri dhiphina isaanis bara baraa hamma bara baraaati ol ba'a. Warri bineensichaaf fi fakkii isaaatiif sagadan yookaan warri mallattoo maqaa isaa fudhatan hundi halkanii guyyaa boqonnaa hin qabaatan." (**aiōn g165**) **12** Kun obsa qulqulloota ajaja Waaqa eeganiitii fi Yesuusii amanamanii jiraatanii gaafata. **13** Anis sagalee, "Waan kana barreessi: Si'achi warri utuu Gooftaadhaan jiranuu du'an eebbifamoo dha" jedhu tokko samii irraa nan dhaga'e. Hafuirri Qulqullunis, "Eeyyee; hojiin isaanii waan isaan duukaa bu'uuf isaan dadhabbiis isaanii irraa ni boqotu" jedha. **14** Anis nan ilaale; kunoo, duumessa adii tokkotu ture; inni "Ilma namaa fakkaatu" tokkos gonfoo warqee mataa isaaatii kaa'atee, haamtuu qaramaa harkatti qabatee duumessa irra taa'e ture. **15** Ergamaan Waaqaan kan biraas mana qulqullummaati ba'ee sagalee guddadhaan isaa duumessa irra taa'e sanaan, "Midhaan lafaa waan bilchaateef, yeroon haamaas waan ga'eef haamtuu kee fudhadhuutii haami" jedhee iyee. **16** Kanaafis inni duumessa irra taa'e sun haamtuu isaa lafatti dhaabe; laftis ni haamantie. **17** Ergamaan Waaqaan kan biraas mana qulqullummaa isaa samii keessaatii ba'e; innis alkasuma haamtuu qaramaa qaba ture. **18** Ammas ergamaan Waaqaan kan biraas inni ibidda irratti taayitaan qabu tokko iddo aarsaa biraas dhufee, sagalee guddadhaan ergamaa haamtuu qaramaa qabu sanaan, "Hurbuu wayinii waan bilchaateef haamtuu kee qaramaa sana fudhadhuutii hurbuu wayinii lafaa walitti qabi" jedhe. **19** Ergamichis haamtuu isaa lafatti dhaabe; hurbuu wayinii lafaas walitti qabbee gara iddo cuunfaa wayinii dheekkamsa Waaqa isaa guddatti darbate. **20**

Isaanis iddo cuunfaa wayinii kan magalaan ala jiru keessatti dhidhiitaman; iddo cuunfaa sana keessaas dhiigii hamma luugama fardaatti ol ka'ee fageenya gara kiiroo meetira 300 lola'e.

15 Anis mallattoo guddaa fi dinqisiisa biraasamii keessattin arge; mallattoon kunis ergamoota torban kanneen dha'icha dhumaan torba qaban ture; dha'ichi torban kenneen sababii dheekkamsi Waqaqa isaani raawwatamuuf dha'icha dhumaan jedhaman. **2** Anis waan galaana bilillee ibiddaan makamee fakkaatu tokko nan arge; warri bineensicha fi fakkii isaa, lakkobsa maqaa isaa mo'atan baganaa Waaqni isaaniif kenne harkatti qabatani galaanicha bira dhadhaabchaa turan. **3** Isaanis faarfannaa Musee garbicha Waqaatii fi faarfannaa Hoolichaaakkana jedhanii faarfatan: "Yaa Waqa Gooftaa Waan Hundumaa Dandeessu, hojiin kee guddaa fi dinqisiisa dha. Yaa Mootii sabootaa, karaan kee qajeelaa fi dhugaa dha. **4** Yaa Gooftaa, namni si hin sodaanne, kan maqaa kees hin ulfeessire eenyu? Si qofatu qulqulluudhaatii. Hojiin qajeelummaa keetii waan mul'ifameef, saboonni hundinuu ni dhufu; fuula kee durattis ni sagadu." **5** Ergasiis nan ilaale; manni qulqullummaa inni samii jechuuniis dinkaanni dhuga ba'uun ni baname. **6** Mana qulqullummaa sana keessaas ergamoonni torban dha'icha torba qaban ni ba'an. Isaanis uffata qulqulluu fi calaqqisaar qunceet talbaa irraa hoijetame uffatanii naannoq qoma isaaniittis sabbata warqee hidhatanii turan. **7** Uumamawwan lubbuu qabeeyyi afran keessaas inni tokko waciitiiwan warqee torba kanneen dheekkamsa Waqaqa isaraa baraa hamma bara baraatti jiraatuutii guutaman ergamoota torbaniif kenne. (atōn g165) **8** Manni qulqullummaa sunis aara ulfinaa fi humna Waqaqa keessaas ba'un guutame; hamma dha'ichi torban ergamoota torbani raawwatamuttis eenyu iyuu mana qulqullummaa sana seenuu hin dandeenyee.

16 Anis sagalee guddaa, ergamoota torbaniin, "Dhaqaatii, waciitiiwan dheekkamsa Waqaqa torban keessaal lafa irratti dhangalaasaa" jedhu tokko mana qulqullummaa keessaan nan dhaga'e. **2** Ergamaan Waqaqa inni jalqabaa dhaqee waciitii isaa keessaal lafa irratti dhangalaase; namoota mallattoo bineensicha of irraa qabaniif fi fakkii isatiif sagadanittis madaan hamaanii fi dhukubsaan ni yaa'e. **3** Ergamaan lammaffaan waciitii isaa keessaal galanatti dhangalaase; galanachis dhiiga akka dhiiga nama du'ee ta'e; lubbuu qabeeyyi galanaa sana keessaal hundinuu ni du'an. **4** Ergamaan sadaffaan waciitii isaa keessaal lageenii fi burqaawwan bishaanii irratti dhangalaase; isaanis dhiiga ta'an. **5** Ergamaan bishaanota irratti itti gaafatatumummaa qabus utuu akkana jedhuu nan dhaga'e: "Yaa Isa Qulqulluu, kan jirtu, kan turte, sababii wantoota kanneen murteesiteef, ati qajeelaa dha; **6** Waan isaan dhiiga qulqullootaatii fi dhiiga raajotaa dhangalaasaniif, ati immoo akka isaan dhuganiif dhiiga isaaniif kenniteerta; kun isaaniif ni malaatii." **7** Anis utuu iddoon aarsaa, "Eeyeee yaa Waqaqayyo Gooftaa Waan Hunda Dandeessu, murtiin kee dhugaa fi qajeelaa dha" jedhuu nan dhaga'e.

8 Ergamaan afuraffaanis waciitii isaa keessaas aduu irratti dhangalaase; aduudhaafis akka isheen ibiddaan nama gubduu humni ni kenname. **9** Namoonnis ho'a guddaa sanaan ni gubatan; maqaa Waqaqa dha'icha kanneen irratti humna qabu sanaas ni abaaran; qalbii jijiirachuu fi ulfina isafakennuus ni didan. **10** Ergamaan shanaffaanis waciitii isaa keessaal teessoo bineensicha irratti dhangalaase; mootummaa bineensichaas dukkanaan liqimfame. Namoonnis dhiphachuudhaan arraba isaanii cinciniinan; **11** sababii dhukkubbii fi madaa isaaniitifis Waqa samii ni abaaran; garuu hojii isaanii irraa qalbii hin jijiirranne. **12** Ergamaan ja'affaanis waciitii isaa keessaal Efraaxiis lagicha guddaa irratti dhangalaase; bishaan laga sanaas mootota Ba'a Biiftuutti dhufanifif akka karaan qopheeffamuuf ni goge. **13** Ergasiis afaan bineensa jawwee fakkaatu sanaa keessaal, afaan bineensicha keessaal fi afaan raajii sobaa keessaal hafuuronni xuraa'oon fattee fakkaatan sadii utuu ba'anuu nan arge. **14** Isaanis hafuurota hafuura hamaa kanneen hojiwwan dinqii hojjetanii dha; isaanis lola guyyaa guddichaa kan Waqa Waan Hunda Danda'u sanaatiif walitti isaan qabuuf gara mootota addunyaa hundaatti kan ba'anii dha. **15** "Kuno, ani akka hattuutti nan dhufa! Namni akka qulla hin deemneef, akka qaaniin isaa hin mul'anneef dammaqee uffata isaa eeggatu eebbfamaa dha." **16** Isaanis iddo afaan Ibraayisxiitin Armaageedon jedhamutti mootota sana walitti qaban. **17** Ergamaan torbaffaanis waciitii isaa keessaal qilleensa keessatti dhangalaase; sagaleen guddaaan, "Raawwatameera!" jedhu tokkos mana qulqullummaatii teessoo keessaal ba'e. **18** Ergasiis balaqqeen, sagaleen, kakawweetii fi sochiin lafaa hamaaan tokko ni ta'e. Sochiin lafaa kan akkanas erga namni lafa irra jiraachuu jalqabee kaasee takkumaa ta'ee hin beeku; sochiin lafaa sunis akka malee guddaa ture. **19** Magaalattiin guddoon iddoon sadiiitti gargar qoodamte; magalaawwan sabootaa ni kufan. Waqaqnis Baabilon Guddittii ni yaadate; xofoo daadhii wayinii dheekkamsa isaa sodaachisaadhaan guutames ni kenneef. **20** Biyyooni bishaanii marfaman hundinuu ni baqtan; tulluuwanis argamuu hin dandeenyee. **21** Dhagaan cabbi gurguddaan tokkoon tokkoon isaa gara kiiroo giraamii afurtamii shanii ulfaatu samii irraa namoota irra bubbu'e. Dha'ichi sunis waan akka malee hamaa tureef namoonni sababii dha'icha cabbi sanaatiif Waqa ni abaaran.

17 Ergamoota torban waciitiiwan torba qaban keessaal inni tokko gara koo dhufeeakkana naan jedhe; "Kottu! Adaba sagaagaltittii guddittii ishee bishaanota baay ee irra teessu sana irratti raawwatamuuf jiru sittin argisiisa. **2** Mootonni lafaa ishee wajjin sagaagalaniir; warri lafa irra jiraatanis daadhi wayinii sagaagalaa isheetiin machaa'aniiru." **3** Ergamaan sunis Hafuuru Qulqulluudhaan na fuudhee gammoojiitti na geesse. Achittis dubartii bineensa bildiimaa maqaa arrabsootini guutame tokko irra teessu nan arge; bineensichis mataa torbaa fi gaanfa kudhan qaba ture. **4** Dubartittiiinis uffata dhiilgee fi bildiimaa uffattee warqueen, dhagaa gatii guddatii fi lulaan miidhagfamtee turte. Harka isheettis xofoo warqee kan waan jibbisisaas

fi xuraa' ummaa sagaagala isheettiin guutame qabattee **4** Sagalee biraas samii irraa nan dhaga'e; innisakkana turte. **5** Adda ishee irrattis maqaan icciitii kanakkana jedha: "Yaa saba ko, isin akka cubbuu ishee keessatti jedhu tokko barreeffamee ture: Baabilon Guddittii, hin hirmaanneef, balaa ishee irra ga'us akka hin Haadha Sagaagaltoota fi, Haadha waan Jibbisiisa qoodanneef, kottaa ishee keessaa ba'aa;" **5** cubbuu Lafaa. **6** Akka dubartittiin dhiiga qulqulloataati fi dhiiga ishee hamma samiitti ol tuulameeraati; Waaqnis yakka warra Yesuusif dhugaa ba'aniitiin machooftee nan arge. ishee yaadateera. **6** Akkuma isheen kennitetti isinis Anis yommuu ishee argetti baay'een dingifadhe. **7** isheef kennaa; akkuma hojji isheettiis dachaa lama godhaatiis isheef deebisa. Xoofoo isheen itti bulbultettis dachaa lama godhaatiis isheef bulbulaa. **7** Hammuma isheen ulfina oftii kennitee qananii guddaadhaan jiraatte sana, qixxeedhuma isaa dhiphinaa fi gadda isheef kennaa. Isheen garaa ishee keessatti, 'Ani kaa moottittii tokkootti nanaa ta'a; ani haadha hiyyeesaa miti; gonkumaas hin gaddu' jettee of jajji. **8** Kanaafuu dha'ichi garaa garaa jechuunis, duuti, gaddii fi beelli guyyuma tokkotti ishee irra ni ga'a. Waaqni Goothaan isheetti murteessu sun waan jabaa ta'eef, isheen ibiddaan ni gubamti. **9** "Mootonni lafaa warri ishee wajjin sagaagalani fi warri qananii guddaadhaan ishee wajjin jiraatan yommuu aara gubamuu ishee arganitti isheef ni boo'u; ni wawaatus. **10** Isaanis dhiphina ishee waan sodaatanif fagoo dhaabatanii, "Wayyoo! Wayyoo! Yaa magaalaa guddittii, yaa Baabilon magaalattii jabduu! Badiin kee sa'aatumma tokko keessatti dhufereatiil" jedhu. **11** "Daldaltonni lafaas si'achi waan namni tokko iyyuu mi'a daldala isaanii hin binneef isheef ni boo'u; ni wawaatus. **12** Mi'i daldala isaanii warqee, meetii, dhagaawwan gatii guddatii fi lula, uffata dhiilgee, uffata haphii quncee talbaa irraa hoijetame, uffata dhiilgee, uffata harrithii fi bildiimaa, muka urgaa'aa gosa hundaa, mi'a ilka arbaa irraa hoijetame hunda, mi'a muka gatii guddaa irraa hoijetame hunda, mi'a naasii irraa hoijetame hunda, mi'a sibilaati fi mi'a dhagaa adii irraa hoijetame hundaa fi gooftaatii fi Mootii moototaa ta'eef isaan mo'ata; warri isa wajjin jiranis warra isaaaf waamaman, warra isaaaf filatamanii fi warra isaaaf amanamanii dha." **15** Isaanis yaaduma tokko qabu; humnaa isaanitii fi taayita isaanis dabarsanii bineensichaaf ni kenuu. **14** Isaanis Hoolichatti lola ni kaasu; Hoolichi garuu waan Goothaan gooftaatii fi gooftaatii fi afaanota. **16** Bineensichii fi gaanfawwan kurnan ati argite sun sagaagalttii ni jibbu. Isaanis ishee onsanii qullaa ishee hambisu; foon ishee ni nyataa; ibiddaanis ishee gubu. **17** Isaanis hamma dubbiin Waqaqa fiixaan ba'utti walii galuudhaan taayitaa isaanii dabarsanii bineensichaaf kennuudhaan akka kaayyoo Waqaqa rawataniif Waqaani yaada kana garaa isaanii keessa kaa'eeraati. **18** Dubartittiin ati argite sun magaalattii guddoo mootota lafaa bulchituu dha."

18 Ergasiis utuu ergamaan biraas samii irraa gad bu'uu nan arge. Innis taayita guddaa qaba ture; ulfina isaatii ni lafti ni ifte. **2** Innisakkana jedhee sagalee guddaadhaan iyey: "Kufteerti! Baabilon guddittii kufteerti! Lafa jireenya hafuurota hamoo, lafa qubata hafuurota xuraa' oo hundaa, iddo jireenya simbirroota xuraa' oo, iddo jireenya bineensota xuraa' oo fi jibbisiiso hundaa taateerti. **3** Saboonni hundinuu, daadhii wayiniidh heekkamsa sagaagala ishee dhuganiiruutti. Mootonni lafaas ishee wajjin sagaagalaniiru; daldaltonni addunyas qananii ishee guddaa sanaan sooromanii."

sa'atuma tokko keessatti barbadoofte!" **20** "Yaa samii kufaafti isheetti gammadi! Isin sabni Waaqaa gammadaal! Ergamoonnii fi raajonni gammadaal! Waaqni ishee irratti isiniif mureeraati." **21** Ergamaan jabaan tokkos dhagaa hamma dhagaa daakku ga'u tokko fuudhee galaanatti gad darbateeakkana jedhe: "Baabilon magaalaa guddittiin, akkasuma furguggifamtee ni darbatami; gonkumaas deebitee hin argamtu. **22** Sagaleen warra baganaa fi muuiziqaq taphatanii, sagaleen warra ulullee fi malakata afuufanii si'achi si keessatti hin dhaga'amu. Ogeessi hojji harkaa tokko iyyuu, si'achi si keessatti hin argamu. Sagaleen dhagaa daakuus, si'achi si keessatti hin dhaga'amu. **23** Ifni ibsaal, lammata si keessatti hin ifu. Sagaleen misirrichaatii fi misirrittii, lammata si keessatti hin dhaga'amu. Daldaltoonni kee namoota gurguddaa addunyaa turan. Falfala keetti sabni hundinuu gowwoomfameera. **24** Dhiigni raajotaati fi dhiigni qulqullootaa, dhiigni warra lafa irratti gorra'aman hundumaas ishee keessatti argame."

baay' eetu jira. Innis maqaa isa irratti barreeffame kan isa malee namni tokko iyyuu hin beekne tokko qaba. **13** Innis uffata dhiiga keessa cuuphame tokko uffata; maqaanisaas Dubbi Waaqaa jedhama. **14** Loltoonni samii irraas uffata haphii quncee talbaa irraa hojetame adaadii fi qulqulluu uffatanii, fardeen adaadii yaabbatanii isa duukaa bu'an. **15** Afaanisa keessaas goraadee qaramaa inni itti saboota dha'u tokkotu ba'; "Innis bokkuu sibilaatiin isaan bulcha." Iddoo cuunfaa wayinii dheeekkamsa sodaachisaa Waaqa Waan Hunda Danda'u sanaas ni dhdhiita. **16** Innis uffata isattifi gudeeda isaa irratti maqaa barreeffame tokko qaba; maqaan sunis akkana jedha: Mootaa fi Gooftaa Gooftootaa. **17** Ergamaa tokkos utuu inni aduu irra dhaabatuun nan arge; innis sagalee guddaadhaan simbirroota samii walakkaa barrisanitti akkana jedhee iyye; "Kottaa, irbaata Waaqaa isa guddaafl walitti qabamaa; **18** kunis akka isin foon moototaa, foon ajajoota waraanaa, foon namoota jajjaboo, foon fardeeniitii fi foon warra farda yaabbatanii

19 Kana booddee waan akka huursaa sagalee tuuta namootaa guddaa tokko samii irraa nan dhaga'e; innisakkana jedha: "Haalleluuya! Fayyinni, ulfinnii fi humni kan Waaqa keenyaa ti; 2 murtiin isaa dhugaa fi qajeelaadhaati. Inni sagaagaltittii guddoo, ishee sagaagaltummaa isheetiin lafa xureessite sanatti mureera; dhiga garboota isaatiffis isheetti haaloo ba'eera." **3** Ammas, "Haalleluuya! Aarri ishees baraa baraa hamma bara baraatti ol ni ba'a" jedhanii iyyan. (**aion 165**) **4** Maanguddoorni digdamii afranii fi uumamawwan lubbuu qabeeyyaai aftran kufanii Waaqa teessoo irra taa'ee jiru sanaaf sagadan; sagalee guddaadhaanis, "Ameen; Haalleluuyaal" jedhan. **5** Ergasii sagaleen, "Isin garboonni isaa hundinuu, warri isa sodaattan, xinnaanis guddaanis, Waaqa keenya jajadhaa" jedhuu tokko teessicha keessaa ni ba'e. **6** Anis utuu sagaleen akka sagalee tuuta nama baay'ee, akka sagalee bishaan baay'eetii fi akka sagalee kakawwee guddaan tokkoakkana jedhuu nan dhaga'e: "Haalleluuya! Waqnii keenya Gootaan Waan Hunda Danda'u mo'eeraati. **7** Kottaa ni gammannaa; ni ililchinas; ulfinas isaaaf ni kennina! Yeroon fuudha Hoolichaa ga'eeraati; misirrittiin isaaas of qopheessiteerti. **8** Akka uffattuuufis uffanni haphiin quncee talbaa irraa hoijetame, adii fi qulqulluu isheedaaf kennameera." Uffanni haphiin quncee talbaa irraa hoijetame sun hojjii qulqulloota isaa qajeelaa sana argisiisa. **9** Ergamaan Waqaan sunis, "Warri gara irbaata ciddha fuudha Hoolichaatti affeeraman eebfibfamoo dha!" jedhiin barreessi" naan jedhe; innis, "Dubbiiin kun dubbi Waaqa isa dhugaa dha" naan jedhe. **10** Anis isaaaf sagaduuf jedhe milla isaa irrattin kufe. Inni garuuakkana naan jedhe; "Naaf hin sagadin! Anis garbicha si'ii fi obboloota kee warra Yesuisiif dhugaa ba'an wajjin tajaajiluu dha. Waaqaf sagadi! Dhuga ba'umsi Yesuis hafuura raajiitii." **11** Anis samii baname nan arge; kunoo, farda adii tokkotu ture; inni farda sana yaabbatus Amanamaa fi Dhugaa jedhama. Innis qajeelummaadhaan murteessa; waraana kaasas. **12** Iji isaa akka arraba ibiddaa ti; mataa isaa irras gonfoo

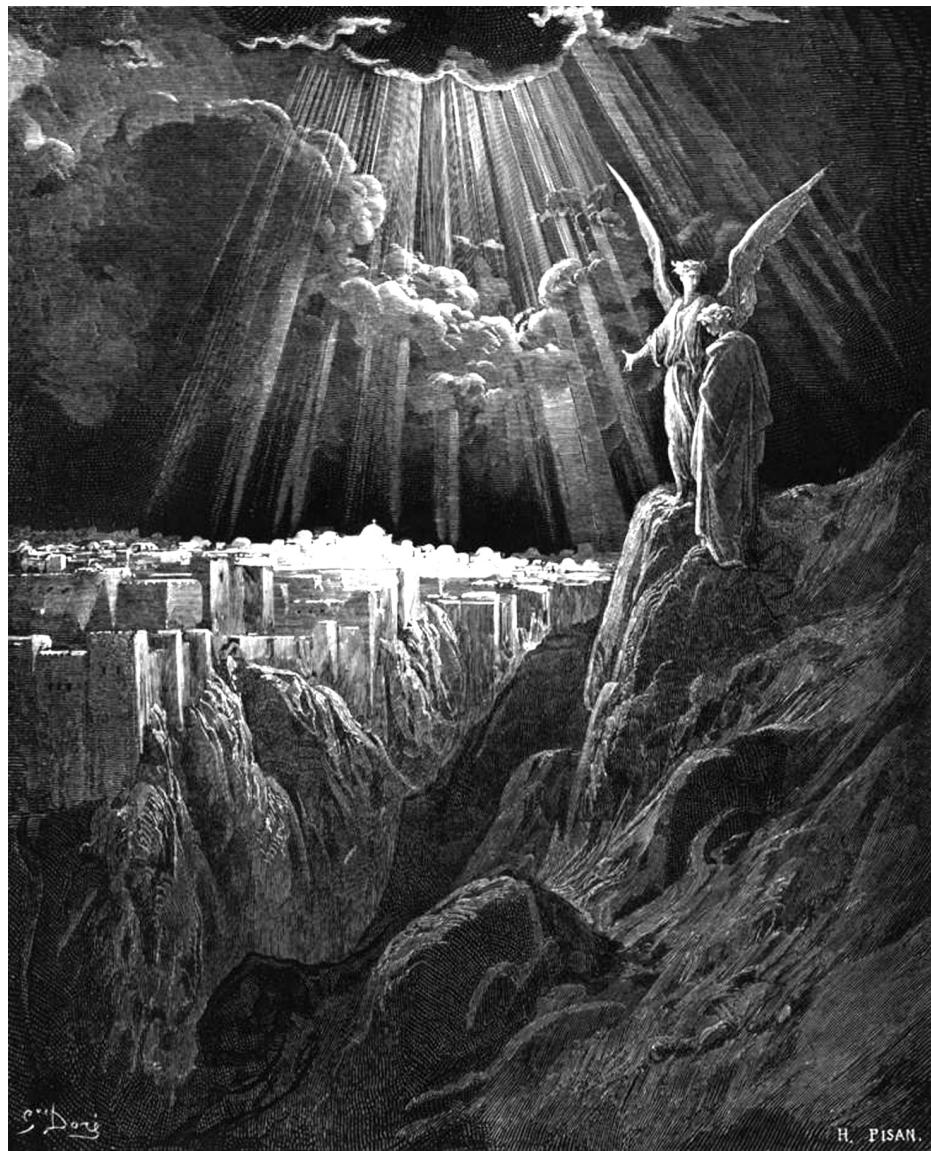
baay' eetu jira. Innis maqaa isa irratti barreffame kan isa malee namni tokko iyyuu hin beekne tokko qaba. **13** Innis uffata dhiiga keessa cuuphame tokko uffata; maqaanisaas Dubbii Waqaajedhama. **14** Loltoonni samii irraas uffata haphii quncee talbaa irraa hojjetame adaadii fi qulqulluu uffatanii, fardeen adaadii yaabbatanii isa duukaa bu'an. **15** Afaanisaat keessaas goraadee qaramaa inni ittiin saboota dha'u tokkotu ba'a; "Innis bokkuu sibilaatiin isaan bulcha." Idodo cuunfaa wayinii dheekkamsa sodaachisaa Waaqa Waan Hunda Danda'u sanaas ni dhidhiita. **16** Innis uffata isaatii fi gudeeda isaa irratti maqaa barreffame tokko qaba; maqaan sunis akkana jedha: Mootii Mootoata fi Gooftaa Gooftoata. **17** Ergamaa tokkos utuu inni aduu irra dhaabatuutu nan arge; innis sagalee guddaa dhaa simbirroota samii walakkaa barrisanitti akkana jedhee iyee; "Kottaa, irbaata Waqaajisa guddaaaf walitti qabamaa; **18** kunis akka isin foon mootoata, foon ajajjoota waraanaa, foon namoota jajjaboo, foon fardeeniitii fi foon warra farda yaabbatanii akkasumas foon nama hundaa jechuunis foon nama birmaduu ta'eetii fi garbaa, foon xinnaatii fi guddaa nyaattaniif." **19** Yeroo sanas bineensichi, mootonni lafaatii fi loltoonni isaanii namicha farda yaabbatu sanaa fi loittoota isattii waraana kaasuuuf jedhanii utuu walitti qabamanuu nan arge. **20** Bineensichi garuu ni qabame; raajichi sobaa kan fuula bineensichaa duratti hojiwwan dinqii hojjechaa ture sunis isa wajjin qabame. Innis hojiwwan dinqii kanneenii warra mallattoo bineensichaa fudhatanii fi warra fakkii isaatifi sagadan ni gowwoomise. Isaan lachuu utuma lubbuun jiranuu haroo ibiddaa kan dinyiidhaan boba'u keessatti gad darbataman. (**Linnē Pyr g3041 g4442**) **21** Warri hafan immoo goraadee afaanisa farda yaabbatu sanaa keessaabaeen aijjeefaman; allaattiin hundinius foon isaanii nyaatanii quufan.

20 Utu ergamaan tokko furtuu Boolla Qileetii fi foncaa guddaa tokko harkatti qabatee samii irraa gad bu'uu nan arge. (**Abyssos g12**) **2** Ergamaan sunis bineensicha jawwee fakkaatu, bofa durii sana jechuunis diiyaabiloos yookaan Seexana qabee waggaan kuma tokko hidhe. **3** Hamma waggaan kumaa sun dhummattis akka inni deebi'ee saboota hin gowwoomsineef Boolla Qileetti gad isa darbatee itti cufe. Chaappaas irratti chaappesse; ergasiis immoo yeroo gabaabaadhaaf hiikamuu qaba. (**Abyssos g12**) **4** Anis teessoowwan nan arge; warri akka murtii kennaniif taayitaan kennameef teessoowwan sana irra ta'anii turan. Lubbuuwwan namoota sababii Yesuusiiif dhugaa ba'anii fi sababii dubbiif Waaqaatiif jedhanii gorra'amaniis nan arge. Isaanis bineensichaaf yookaan fakkii bineensichaatiif hin sagadne; mallatlooisaas adda isaanii irratti yookaan harka isaanii irratti hin fudhanne. Isaanis du'aa ka'anii Kiristoos wajjin waggaan kuma tokko mo'an. **5** Warri du'an kaan garuu hamma waggaan kummi sun dhummatti deebi'anii lubbuudhaan hin jiraanne. Kunis du'aa ka'uul jalqabaa ti. **6** Warri du'aa ka'uul jalqabaa keessatti qooda qaban eebbfamoo fi qulqulloota. Warri akkasii luboota Waaqaatiif luuboota Kiristoos ta'anii waggaan kuma tokko isa wajjin mo'u

malee duuti lammaffaan isaan irratti taayita hin qabu. **7** Yommuu waggaan kumni sun dhumutti Seexanni iddo keessaa inni tokko dhufee, "Kottu, misirrittii niitii itti hidhamee ture keessaa gad dhifama; **8** innis saboota golee lafaa afran jiran jechuunis Googii fi Maagoogin gowwoomsuuf ni ba'a; hunduma isaaniis waraanaaf walitti ni qaba. Baay'inni isaaniis akka cirracha qarqara galaanaa ti. **9** Isaanis lafa hunda irratti faffaca'anii qubata qulqulloataati fi magaalattii jaallatamtuu marsan. Garuu ibiddi samii irraa gad bu'ee isaan fixe. **10** Diiyaabiloos inni isaan gowwoomise sunis gara haroo dinyii boba'utti iddo bineensichii fi rajaajichi sobaa itti darbataman sanatti gad darbatame. Isaanis bara baraa hamma bara baraatti halkanii guyyaa ni dhiphifamu. (**aiōn g165, Limnē Pyr g3041 g4442**) **11** Anis teessoo adii guddaa tokkoo fi isa teessicha irra taa'e nan arge. Laftii fi samiin fuula isaa duraa ni baqatan; iddoonis isaaniif hin argamne. **12** Warri du'anis xinnaa guddaan fuula teessichaa dura dhaabatanii nan arge; kitaabonnis ni banaman; akkasumas kitaabni biraas jechuunis kitaabni jireenyaa ni baname. Warra du'anis akkuma kitaabota keessatti galmeeffametti, akkuma hojii isaan duraan hoijetanitti murtiin ni kennameef. **13** Galaannis warra du'an kanneen isa keessa turan of keessa baasee kenne; duutii fi Sii'oolis warra du'an kanneen isaan keessa turan of keessa baasanii kennan; namni hundis akkuma hojii isaatti murtii argate. (**Hadēs g86**) **14** Ergasiis duutii fi Sii'ool haroo ibiddaati gad darbataman. Haroon ibiddaai kunis du'a lammaffaa ti. (**Hadēs g86, Limnē Pyr g3041 g4442**) **15** Namni maqaan isaa kitaaba jireenyaa keessatti hin galmeeffamin kam iyyuu haroo ibiddaatti gad darbatame. (**Limnē Pyr g3041 g4442**)

21 Anis ergasiis samii haaraa fi lafa haaraa nan arge; samiin duraatti fi lafti duraa sun badaniruutii; galaannis si'achi hin jiraatu. **2** Anis magaalaa qulqullitti Yerusaalem haaraan akkuma misirroo dhirsaa isheettiif miidhagfamteetti qophooftee samii keessa Waqaqaa biraatuu gad buutuu nan arge. **3** Sagalee guddaa teessoo keessaakkana jedhu tokkos nan dhaga'e; "Kunoo, iddoon Waqaqi jiraatu namoota gidduu dha; innis isaan wajjin jiraata. Isaan saba isaa ni ta'u; Waaqni mataan isaa isaan wajjin ni jiraata; Waaqaqni isaa ni ta'a. **4** Inni imimmaan hunda ija isaaanii irraa ni haqa. Si'achi duuti yookaan gaddi yookaan boo'ichi yookaan dhiphinni hin jiraatu; sirni moofaan sun darbeeraatti." **5** Inni teessoo sana irra taa'es, "Kunoo, ani waan hundumaa nan haaromsa!" jedhe; innis, "Dubbii kun waan amanamaa fi dhugaa ta'eef, kana barreessi" naan jedhe. **6** Innisakkana naan jedhe: "Raawwatameera. Alfaa fi Oomeegaan, Jalgabaa fi Dhumni anuma. Ani nama dheebooteef burqaa bishaan jireenyaa irraa tola nan kenna. **7** Inni mo'u waan kana hunda ni dhaala; ani Waaqaq isaa nan ta'aaf; innis ilma koo ni ta'a. **8** Garuu qoodni sodaattotaa, kan warra amantii hin qabnee, kan xuraa'otaa, kan warra nama ajjeesani, kan halaleewwanii, kan warra falfala hoijetanii, kan warra waaqota tolfamoo waqeffatanitti fi kan sobduuwwan hundaa haroo ibiddaati fi dinyii boba'u keessa ta'a; kunis du'a lammaffaa ti." (**Limnē Pyr g3041 g4442**) **9** Ergamoota torban warra waciitii torban dha'icha dhuma torbani guutaman qaban keessaa inni tokko dhufee, "Kottu, misirrittii niitii Hoolichaa sitti nan argisiisaati" naan jedhe. **10** Innis Hafuuraan na fuudhee tulluu guddaa fi dheeraa tokkotti na geesse; utuu Yerusaalem Magaalaa Qulqullitti samii keessaa Waqaqaa biraa gad buutuu natti argisiisa. **11** Isheenis ulfina Waqaatiin ni ibsiti turte; cululuqni ishees akkuma cululuqa dhagaa gatii guddaa, akka dhagaa yaasphiidiit qulqulluu akka bililee ture. **12** Magaalattiiinis dallaa guddaa fi ol dheeraa karra kudha lama qabu qabdi turte. Karrawwan sana irras ergamoota kudha lamatu dhaabatee ture; karra kudha lamaanii sana irrattis maqaan gosoota Israa'el kudha lamaanii barreeffamee ture. **13** Karaa ba'a biiftuutiin karra sadii, karaa kaabaatiin karra sadii, karaa kibbaatiin karra sadii, karaa lixa biiftuutiin karra sadii ture. **14** Dallaan magaalattii hundee kudha lama qaba ture; hundeeawan sana irrattis maqaan ergamoota Hoolichaa kudha lamaanii barreeffamee ture. **15** Ergamaan natti dubbate sunis magaalattii, karrawwan isheetti fi dallaawan ishee safaruudhaaf ulee safartuu kan warqee qaba ture. **16** Magaalaaan sunis golee afur qabdi turte; dheerinni isheetti fi garaan ishee wal qixxee ture. Ergamaan sunis ulee isaaatin magaalattii safare; bal'inni ishees gara kiiloo meetira 2,200 ta'e; dheerinni ishee, garaan isheetti fi ol dheerinni ishees wal qixxee ture. **17** Dallaan magaalattii ni safare; innis akka safara namaa kan ergamichi ittiin safaraa ture sanaati dhundhuma 144 ta'e. **18** Dallaan sun dhagaa yaasphiidiitii ijaraame; magaalaaan sun immoor warqee qulqulluu akka bililee qulqulluu ta'een ijaramte. **19** Hundeeawan dallas magaalaa sanaas dhagaa gatii guddaa gosa hundumaatiin miidhagfaman. Hundeen jalqabaa yaasphiidiin, lammaffaan sanpeeriin, sadaffaan keelqedooniin, afuraffaan immoo maragdiin miidhagfame; **20** Inni shanaffaan sardooniksiin, ja'affaan sardiyooniin, torbaffaan kiristolobeen, saddeetaffaan biiraleen, saglaffaan wuraawureen, kurnaffaan kirispaphraasisiin, kudha tokkoffaan yaakintiin, kudha lammaffaan immoo ametiixinosiin miidhagfame. **21** Karrawwan kudha lamaan lula kudha lama turan; tokkoon tokkoon karra sanaas lula tokko irraa hoijetame. Daandiin magaalaa sanaas warqee qulqulluu akkuma bililee keessaan waa argamuutti. **22** Waaqni Gooftaan Waan Hunda Danda'uu fi Hoolichi mana qulqullummaa ishee waan ta'aniif ani magaalattii keessatti mana qulqullummaa tokko illee hin argine. **23** Aduun yookaan ji'i magaalattii ifsbuun hin barbaachisu; ulfinni Waaqaa ifa kennaaftiit; Hoolichis ibsa ishee ti. **24** Saboonni ifa isheetti deddeebi'u; mootonni lafaas ulfina isaanii gara isheetti fidu. **25** Sababii halkan achi hin jirref karrawwan magaalattii gonkumaa guyyaa tokko iyyuu hin cufaman. **26** Ulfinaa fi kabaja sabootaa gara ishee ni fidu. **27** Warra maqaan isaanii kitaaba jireenyaa kan Hoolichaa keessatti galmeeffame malee wannii xuraa'an tokko iyyuu yookaan namni waan jibbiisaah hoijetu yookaan namni nama sobu kam iyyuu magaalaa sana hin seenu.

22 Ergamaan sunis laga bishaan jirenyaa, qulqulluu akka bilillee kan teessoo Waaqaatii fi Hoolichaa keessaa burqu tokko natti argisiise; **2** bishaan sunis walakkaa daandii magaalattii irra yaa'aa ture. Gamaa gamana lagichaa irras mukni jirenyaa ija gosa kudha lama naqatu dhaabatee ture; innis ji'uma ji'aan ija naqata ture. Baalli muka sanaas saboota fayyisa ture. **3** Si'achi abaarsi tokko iyuu hin jiraatu. Teessoon Waaqaatii fi Hoolichaa magaalattii keessatti argama; garboonni isaas isa tajaajilu. **4** Isaan fuula isaas ni argu; maqaan isaas adda isaamii irratti ni argama. **5** Si'achi halkan hin jiru. Ifni ibsaa yookaan ifni biiftuu isaan hin barbaachisu; Waaqni Gooftaan ifa isaaniif kennaati. Isaanis bara baraa hamma bara baraatti ni mo'u. (**aiōn g165**) **6** Ergamaan Waaqaa sunis, "Dubbii kun amanamaa fi dhugaa dha. Gooftaan, Waaqni hafuurota raajotaa sun waan dafee ta'u qabu garboota isaatti argisiisuf jedhee ergamaa isaa ergeera" naan jedhe. **7** "Kunoo, ani dafee nan dhufa! Namni dubbii raajii kitaaba kana keessa jiruu eegu eebbfamaa dha." **8** Kan wantoota kanneen dhaga'ee fi arge ana Yohannis. Anis yommuu wantoota kanneen dhaga'ee argetti ergamaa wantoota kanneen natti argisisaa ture sanaaf sagaduudhaaf miilla isaa irrattin kufe. **9** Inni garuu, "Kana hin godhin! Anis garbicha si'ii fi obboloota kee raajota wajjin, akkasumas warra dubbii kitaaba kanaa eegan wajjin tajaajiluu dha. Waaqaaf sagadi!" naan jedhe. **10** Inniakkana naan jedhe; "Sababii yeroon sun dhi'aateef dubbii raajii kitaaba kanaa chaappaadhaan hin cufin. **11** Jal'aan jal'ina isaatti haa fufu; xura'aan xura'a ummaa isaatti haa fufu; qajeelaanis qajeelummaa isaatti haa fufu; qulqulluun immoo qulqullummaa isaatti haa fufu." **12** "Kunoo, ani dafee nan dhufa! Gatiin koo na bira jira; tokkoo tokkoo namaatiifis akkuma hojii isaatti nan kenna. **13** Ani Alfaa fi Omeegaa dha; isa Duraatii fi isa Booddee ti; isa Jalqabaatii fi isa Dhumaatis. **14** "Warri akka muka jirenyaa irratti mirga qabaatanii fi akka karrawwaniin magaalattii seenaniif uffata isaanii miicatan eebbfamoo dha. **15** Garuu saroonni, falflattonni, halaleewwan, warri nama ajjeesanii fi warri waaqota tol famoo waaqeffatan akkasumas warri soba jaallatanii fi warri soba dubbatan hundinuu alatti hafu. **16** "Ani Yesuus, akka inni wantoota kanneen waldoota kiristaanaa keessatti dhugaa isinii ba'uuf ergamaa koo ergeera. Ani Hiddaa fi Sanyii Daawit, Bakkalcha Barii kan ifuu dha." **17** Hafuurichii fi misirittiin, "Kottu" jedhu; namni dhaga'us, "Kottu" haa jedhu; namni dheebole haa dhufu; kan barbaadu bishaan jirenyaa tola haa fudhatu. **18** Nama dubbii raajii kitaaba kanaa dhaga'u hunda nan akeekkachiiisa: Yoo namni kam iyuu dubbii kanatti waan tokko illee dabale, Waaqni dha'ichawwan kitaaba kana keessatti ibsaman isatti dabala. **19** Namni kam iyuu yoo dubbii kitaaba raajii kana keessaa waan tokko illee hir'ise, Waaqni muka jirenyaati fi magaalattii qulqulluu kitaaba kana keessatti ibsaman keessaa qooda isaa hir'isa. **20** Inni waan kana dhugaa ba'us, "Eeyyee, ani dafee nan dhufa" jedha. Ameen. Yaa Gooftaa Yesuus kottu. **21** Ayyaanni Gooftaa Yesuus qulqulloota hundumaa wajjin haa ta'u. Ameen.

Anis magaalaa qulqullittiin Yerusaalem haaraan akkuma misirroo dhirsa isheetiif
miidhagfamteetti qophooftee samii keessaa Waaqa biraan utuu gad buutuu nan arge. Sagalee
guddaa teessoo keessaa akkana jedhu tokkos nan dhaga'e; "Kunoo, iddoon Waaqni jiraatu
namoota gidduu dha; innis isaan wajjin jiraata. Isaan saba isaa ni ta'u; Waaqni mataan isaas
isaan wajjin ni jiraata; Waaqa isaaniis ni ta'a.

Mul'ata 21:2-3

Reader's Guide

Afaan Oromoo at AionianBible.org/Readers-Guide

The Aionian Bible republishes public domain and Creative Common Bible texts that are 100% free to copy and print. The original translation is unaltered and notes are added to help your study. The notes show the location of eleven special Greek and Hebrew Aionian Glossary words to help us better understand God's love for individuals and for all mankind, and the nature of afterlife destinies.

Who has the authority to interpret the Bible and examine the underlying Hebrew and Greek words? That is a good question! We read in 1 John 2:27, "*As for you, the anointing which you received from him remains in you, and you do not need for anyone to teach you. But as his anointing teaches you concerning all things, and is true, and is no lie, and even as it taught you, you remain in him.*" Every Christian is qualified to interpret the Bible! Now that does not mean we will all agree. Each of us is still growing in our understanding of the truth. However, it does mean that there is no infallible human or tradition to answer all our questions. Instead the Holy Spirit helps each of us to know the truth and grow closer to God and each other.

The Bible is a library with 66 books in the Protestant Canon. The best way to learn God's word is to read entire books. Read the book of Genesis. Read the book of John. Read the entire Bible library. Topical studies and cross-referencing can be good. However, the safest way to understand context and meaning is to read whole Bible books. Chapter and verse numbers were added for convenience in the 16th century, but unfortunately they can cause the Bible to seem like an encyclopedia. The Aionian Bible is formatted with simple verse numbering, minimal notes, and no cross-referencing in order to encourage the reading of Bible books.

Bible reading must also begin with prayer. Any Christian is qualified to interpret the Bible with God's help. However, this freedom is also a responsibility because without the Holy Spirit we cannot interpret accurately. We read in 1 Corinthians 2:13-14, "*And we speak of these things, not with words taught by human wisdom, but with those taught by the Spirit, comparing spiritual things with spiritual things. Now the natural person does not receive the things of the Spirit of God, for they are foolishness to him, and he cannot understand them, because they are spiritually discerned.*" So we cannot understand in our natural self, but we can with God's help through prayer.

The Holy Spirit is the best writer and he uses literary devices such as introductions, conclusions, paragraphs, and metaphors. He also writes various genres including historical narrative, prose, and poetry. So Bible study must spiritually discern and understand literature. Pray, read, observe, interpret, and apply. Finally, "*Do your best to present yourself approved by God, a worker who does not need to be ashamed, properly handling the word of truth.*" 2 Timothy 2:15. "*God has granted to us his precious and exceedingly great promises; that through these you may become partakers of the divine nature, having escaped from the corruption that is in the world by lust. Yes, and for this very cause adding on your part all diligence, in your faith supply moral excellence; and in moral excellence, knowledge; and in knowledge, self-control; and in self-control patience; and in patience godliness; and in godliness brotherly affection; and in brotherly affection, love. For if these things are yours and abound, they make you to be not idle nor unfruitful to the knowledge of our Lord Jesus Christ,*" 2 Peter 1:4-8.

Glossary

Afaan Oromoo at AionianBible.org/Glossary

The Aionian Bible un-translates and instead transliterates eleven special words to help us better understand the extent of God's love for individuals and all mankind, and the nature of afterlife destinies. The original translation is unaltered and a note is added to 64 Old Testament and 200 New Testament verses. Compare the meanings below to the Strong's Concordance and Glossary definitions.

Abyssos g12

Greek: proper noun, place

Usage: 9 times in 3 books, 6 chapters, and 9 verses

Meaning:

Temporary prison for special fallen angels such as Apollyon, the Beast, and Satan.

aīdios g126

Greek: adjective

Usage: 2 times in Romans 1:20 and Jude 6

Meaning:

Lasting, enduring forever, eternal.

aiōn g165

Greek: noun

Usage: 127 times in 22 books, 75 chapters, and 102 verses

Meaning:

A lifetime or time period with a beginning and end, an era, an age, the completion of which is beyond human perception, but known only to God the creator of the aiōns, Hebrews 1:2. Never meaning simple endless or infinite chronological time in Greek usage. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs.

aiōnios g166

Greek: adjective

Usage: 71 times in 19 books, 44 chapters, and 69 verses

Meaning:

From start to finish, pertaining to the age, lifetime, entirety, complete, or even consummate. Never meaning simple endless or infinite chronological time in Koine Greek usage. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs.

eleēsē g1653

Greek: verb, aorist tense, active voice, subjunctive mood, 3rd person singular

Usage: 1 time in this conjugation, Romans 11:32

Meaning:

To have pity on, to show mercy. Typically, the subjunctive mood indicates possibility, not certainty. However, a subjunctive in a purpose clause is a resulting action as certain as the causal action. The subjunctive in a purpose clause functions as an indicative, not an optative. Thus, the grand conclusion of grace theology in Romans 11:32 must be clarified. God's mercy on all is not a possibility, but a certainty. See ntgreek.org.

Geenna g1067

Greek: proper noun, place

Usage: 12 times in 4 books, 7 chapters, and 12 verses

Meaning:

Valley of Hinnom, Jerusalem's trash dump, a place of ruin, destruction, and judgment in this life, or the next, though not eternal to Jesus' audience.

Hades g86

Greek: proper noun, place

Usage: 11 times in 5 books, 9 chapters, and 11 verses

Meaning:

Synonomous with Sheol, though in New Testament usage Hades is the temporal place of punishment for deceased unbelieving mankind, distinct from Paradise for deceased believers.

Limnē Pyr g3041 g4442

Greek: proper noun, place

Usage: Phrase 5 times in the New Testament

Meaning:

Lake of Fire, final punishment for those not named in the Book of Life, prepared for the Devil and his angels, Matthew 25:41.

Sheol h7585

Hebrew: proper noun, place

Usage: 66 times in 17 books, 50 chapters, and 64 verses

Meaning:

The grave or temporal afterlife world of both the righteous and unrighteous, believing and unbelieving, until the general resurrection.

Tartaroō g5020

Greek: proper noun, place

Usage: 1 time in 2 Peter 2:4

Meaning:

Temporary prison for particular fallen angels awaiting final judgment.

Glossary +

AionianBible.org/Bibles/Oromo---New-World/Noted

Glossary references are below. Strong's Hebrew and Greek number notes are added to 64 Old Testament and 200 New Testament verses. Questioned verse translations do not contain Aionian Glossary words and may wrongly imply *eternal* or *Hell*. * The note placement is skipped or adjusted for verses with non-standard numbering.

Abyssos

Luqaas 8:31
Roomaa 10:7
Mul'ata 9:1
Mul'ata 9:2
Mul'ata 9:11
Mul'ata 11:7
Mul'ata 17:8
Mul'ata 20:1
Mul'ata 20:3

Hojii 3:21
Hojii 15:18
Roomaa 1:25
Roomaa 9:5
Roomaa 11:36
Roomaa 12:2
Roomaa 16:27
1 Qorontos 1:20
1 Qorontos 2:6
1 Qorontos 2:7
1 Qorontos 2:8
1 Qorontos 3:18
1 Qorontos 8:13
1 Qorontos 10:11
2 Qorontos 4:4
2 Qorontos 9:9
2 Qorontos 11:31
Galaatiyyaa 1:4
Galaatiyyaa 1:5
Efesoon 1:21
Efesoon 2:2
Efesoon 2:7
Efesoon 3:9
Efesoon 3:11
Efesoon 3:21
Efesoon 6:12
Fiiiphisiyuus 4:20
Qolosaayis 1:26
1 Xiimotewos 1:17
1 Xiimotewos 6:17
2 Xiimotewos 4:10
2 Xiimotewos 4:18
Tiiitoo 2:12
Ibroota 1:2
Ibroota 1:8
Ibroota 5:6
Ibroota 6:5
Ibroota 6:20
Ibroota 7:17
Ibroota 7:21
Ibroota 7:24
Ibroota 7:28
Ibroota 9:26
Ibroota 11:3
Ibroota 13:8
Ibroota 13:21
1 Phexros 1:23

1 Phexros 1:25
1 Phexros 4:11
1 Phexros 5:11
2 Phexros 3:18
1 Yohannis 2:17
2 Yohannis 1:2
Yihuudaa 1:13
Yihuudaa 1:25
Mul'ata 1:6
Mul'ata 1:18
Mul'ata 4:9
Mul'ata 4:10
Mul'ata 5:13
Mul'ata 7:12
Mul'ata 10:6
Mul'ata 11:15
Mul'ata 14:11
Mul'ata 15:7
Mul'ata 19:3
Mul'ata 20:10
Mul'ata 22:5

aïdios

Roomaa 1:20
Yihuudaa 1:6

1 Qorontos 3:18
1 Qorontos 8:13
1 Qorontos 10:11
2 Qorontos 4:4
2 Qorontos 9:9
2 Qorontos 11:31
Galaatiyyaa 1:4
Galaatiyyaa 1:5
Efesoon 1:21
Efesoon 2:2
Efesoon 2:7
Efesoon 3:9
Efesoon 3:11
Efesoon 3:21
Efesoon 6:12
Fiiiphisiyuus 4:20
Qolosaayis 1:26
1 Xiimotewos 1:17
1 Xiimotewos 6:17
2 Xiimotewos 4:10
2 Xiimotewos 4:18
Tiiitoo 2:12
Ibroota 1:2
Ibroota 1:8
Ibroota 5:6
Ibroota 6:5
Ibroota 6:20
Ibroota 7:17
Ibroota 7:21
Ibroota 7:24
Ibroota 7:28
Ibroota 9:26
Ibroota 11:3
Ibroota 13:8
Ibroota 13:21

aiōnios

Maatewos 12:32
Maatewos 13:22
Maatewos 13:39
Maatewos 13:40
Maatewos 13:49
Maatewos 21:19
Maatewos 24:3
Maatewos 28:20
Maarqos 3:29
Maarqos 4:19
Maarqos 10:30
Maarqos 11:14
Luqaas 1:33
Luqaas 1:55
Luqaas 1:70
Luqaas 16:8
Luqaas 18:30
Luqaas 20:34
Luqaas 20:35
Yohannis 4:14
Yohannis 6:51
Yohannis 6:58
Yohannis 8:35
Yohannis 8:51
Yohannis 8:52
Yohannis 9:32
Yohannis 10:28
Yohannis 11:26
Yohannis 12:34
Yohannis 13:8
Yohannis 14:16

Maatewos 18:8
Maatewos 19:16
Maatewos 19:29
Maatewos 25:41
Maatewos 25:46
Maarqos 3:29
Maarqos 10:17
Maarqos 10:30
Luqaas 10:25
Luqaas 16:9
Luqaas 18:18
Luqaas 18:30
Yohannis 3:15
Yohannis 3:16
Yohannis 3:36
Yohannis 4:14
Yohannis 4:36
Yohannis 5:24
Yohannis 5:39
Yohannis 6:27
Yohannis 6:40
Yohannis 6:47
Yohannis 6:54
Yohannis 6:68

Yohannis 10:28
Yohannis 12:25
Yohannis 12:50
Yohannis 17:2
Yohannis 17:3
Hojii 13:46
Hojii 13:48
Roomaa 2:7
Roomaa 5:21
Roomaa 6:22
Roomaa 6:23
Roomaa 16:25
Roomaa 16:26
2 Qorontos 4:17
2 Qorontos 4:18
2 Qorontos 5:1
Galaatiyya 6:8
2 Tasaloniiqee 1:9
2 Tasaloniiqee 2:16
1 Xiimotewos 1:16
1 Xiimotewos 6:12
1 Xiimotewos 6:16
2 Xiimotewos 1:9
2 Xiimotewos 2:10
Tiitoo 1:2
Tiitoo 3:7
Filmoonaa 1:15
Ibroota 5:9
Ibroota 6:2
Ibroota 9:12
Ibroota 9:14
Ibroota 9:15
Ibroota 13:20
1 Phexros 5:10
2 Phexros 1:11
1 Yohannis 1:2
1 Yohannis 2:25
1 Yohannis 3:15
1 Yohannis 5:11
1 Yohannis 5:13
1 Yohannis 5:20
Yihuudaa 1:7
Yihuudaa 1:21
Mul'ata 14:6

eleēsē

Roomaa 11:32

Geenna

Maatewos 5:22
Maatewos 5:29
Maatewos 5:30
Maatewos 10:28
Maatewos 18:9
Maatewos 23:15
Maatewos 23:33
Maarqos 9:43

Maarqos 9:45
Maarqos 9:47
Luqaas 12:5
Yaaqoob 3:6
Hadēs
Maatewos 11:23
Maatewos 16:18
Luqaas 10:15
Luqaas 16:23
Hojii 2:27
Hojii 2:31
1 Qorontos 15:55
Mul'ata 1:18
Mul'ata 6:8
Mul'ata 20:13
Mul'ata 20:14

Limnē Pyr

Mul'ata 19:20
Mul'ata 20:10
Mul'ata 20:14
Mul'ata 20:15
Mul'ata 21:8
Sheol
Uumama 37:35
Uumama 42:38
Uumama 44:29
Uumama 44:31
Lakkobsa 16:30
Lakkobsa 16:33
Keessa Deebii 32:22
1 Saamu'eel 2:6
2 Saamu'eel 22:6
1 Mootota 2:6
1 Mootota 2:9
Iyyoob 7:9
Iyyoob 11:8
Iyyoob 14:13
Iyyoob 17:13
Iyyoob 17:16
Iyyoob 21:13
Iyyoob 24:19
Iyyoob 26:6
Faarfannaa 6:5
Faarfannaa 9:17
Faarfannaa 16:10
Faarfannaa 18:5
Faarfannaa 30:3
Faarfannaa 31:17
Faarfannaa 49:14
Faarfannaa 49:15
Faarfannaa 55:15
Faarfannaa 86:13
Faarfannaa 88:3
Faarfannaa 89:48

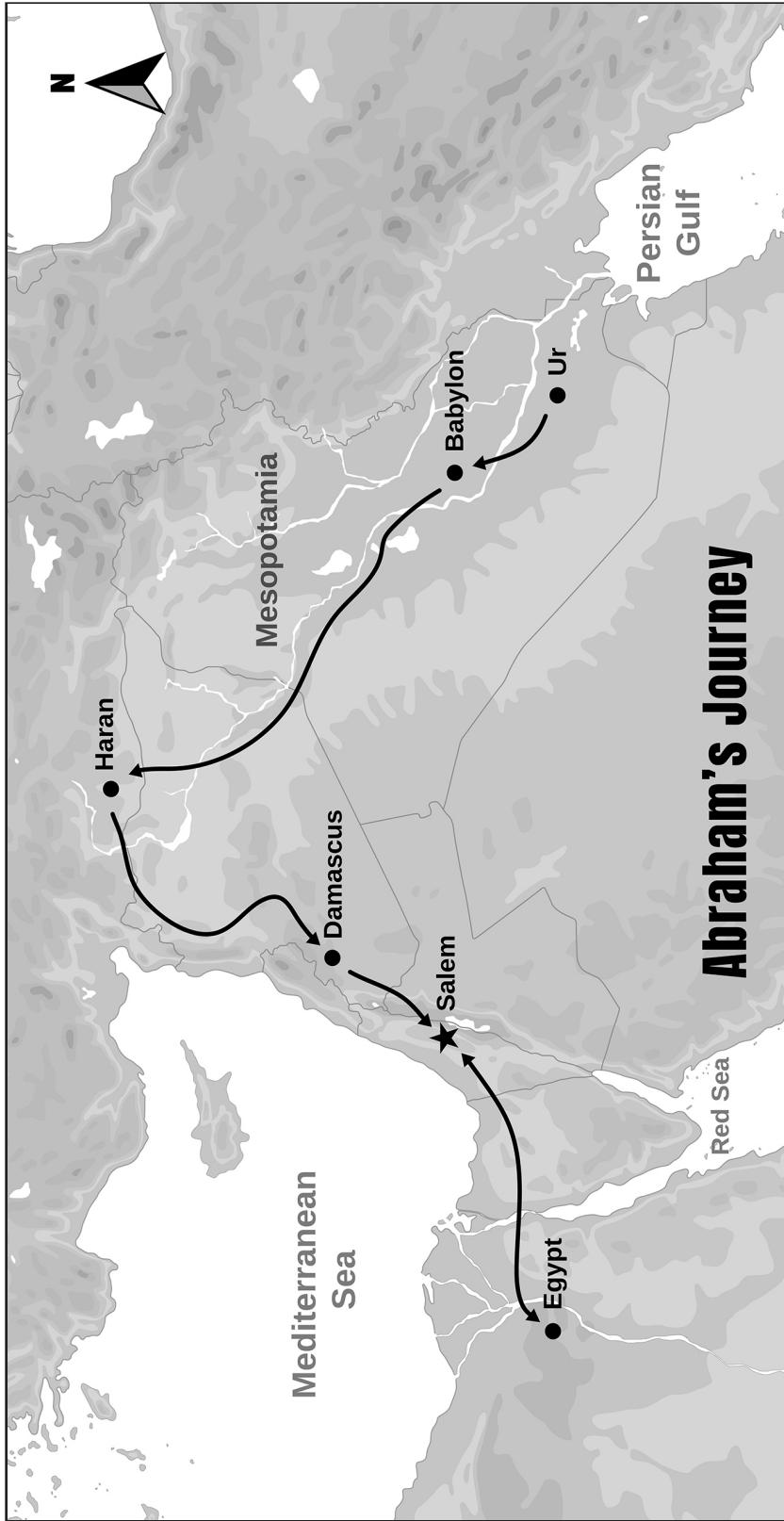
Faarfannaa 116:3
Faarfannaa 139:8
Faarfannaa 141:7
Fakkeenya 1:12
Fakkeenya 5:5
Fakkeenya 7:27
Fakkeenya 9:18
Fakkeenya 15:11
Fakkeenya 15:24
Fakkeenya 23:14
Fakkeenya 27:20
Fakkeenya 30:16
Lallaba 9:10
Weedduu 8:6
Isaayyaas 5:14
Isaayyaas 7:11
Isaayyaas 14:9
Isaayyaas 14:11
Isaayyaas 14:15
Isaayyaas 28:15
Isaayyaas 28:18
Isaayyaas 38:10
Isaayyaas 38:18
Isaayyaas 57:9
Hisqi'eel 31:15
Hisqi'eel 31:16
Hisqi'eel 31:17
Hisqi'eel 32:21
Hisqi'eel 32:27
Hoose'aa 13:14
Amoos 9:2
Yoonaas 2:2
Anbaaqoom 2:5

Tartaroō

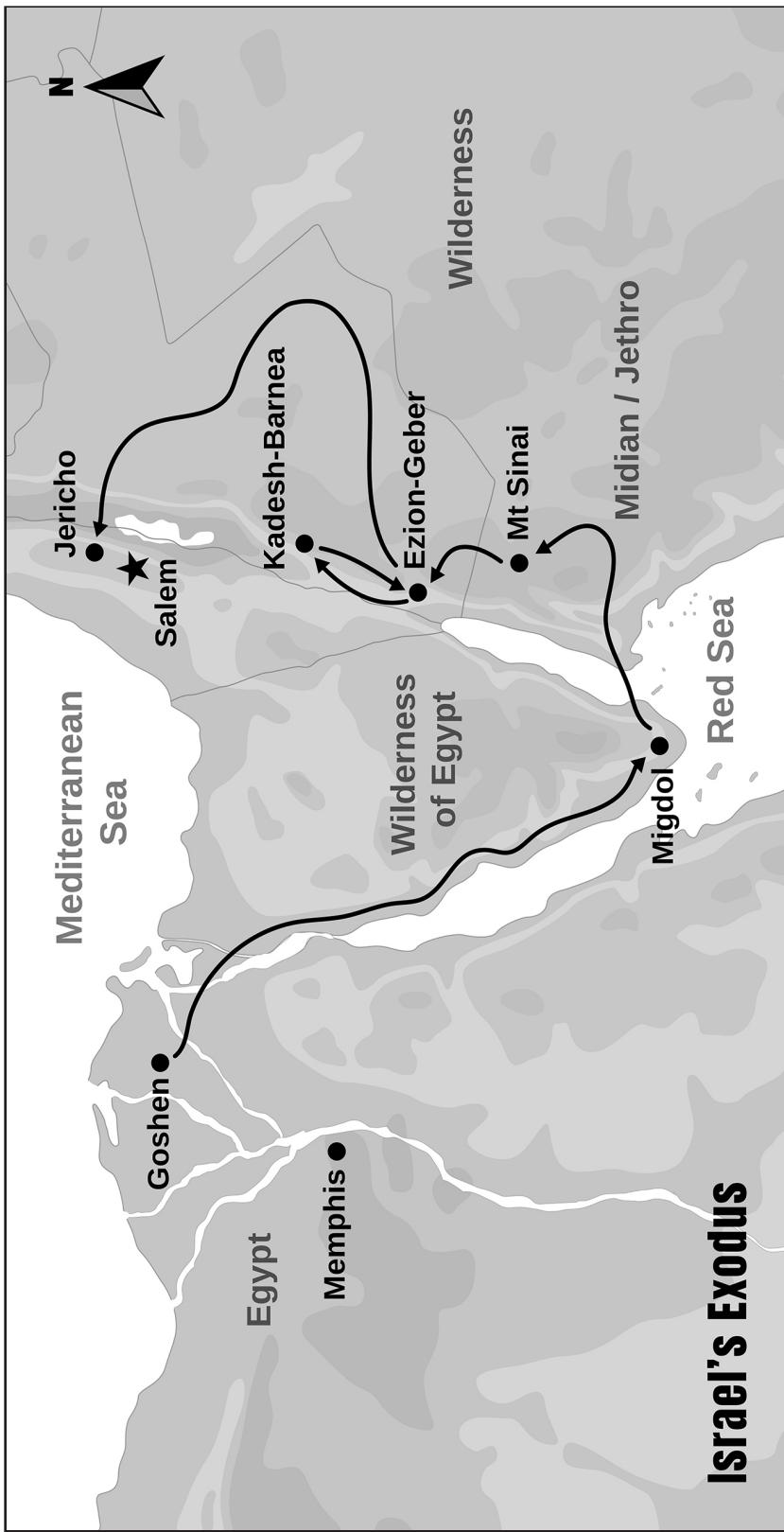
2 Phexros 2:4

Questioned

Maarqos 9:44
Maarqos 9:46
Maarqos 9:48
2 Phexros 2:17

Abrahaam gara iddo dhaaluuf jiruu akka dilaqu yommuu waamametti, amantiidhaan ajajame; eessa akka dhaqa iyuu utuu hin beekeen ka'ee deeme. - Ibroota 11:8

Israel's Exodus

Yeroo Fara oon saba sana gad dhiisetti karichi gahababaa ta' iyyuu Waaqni karaa bijya Filixceem irra isaan hin qajeelchite;
sababiin issas Waaqni, "Isaan yoo waraanni isaan mudate yaada geeddarratani Gibxitti deebi uu danda'an" jedhee ti. - Ba'uun 13:17

Mediterranean Sea

Sidon
Tyre
Caesarea-Philippi

Galilee
Capernaum
Bethsaida

Cana
Nazareth

Sychar

Samaria

Ephraim

Jerusalem ★

Bethany

Bethlehem

Judea

► Egypt

Decapolis

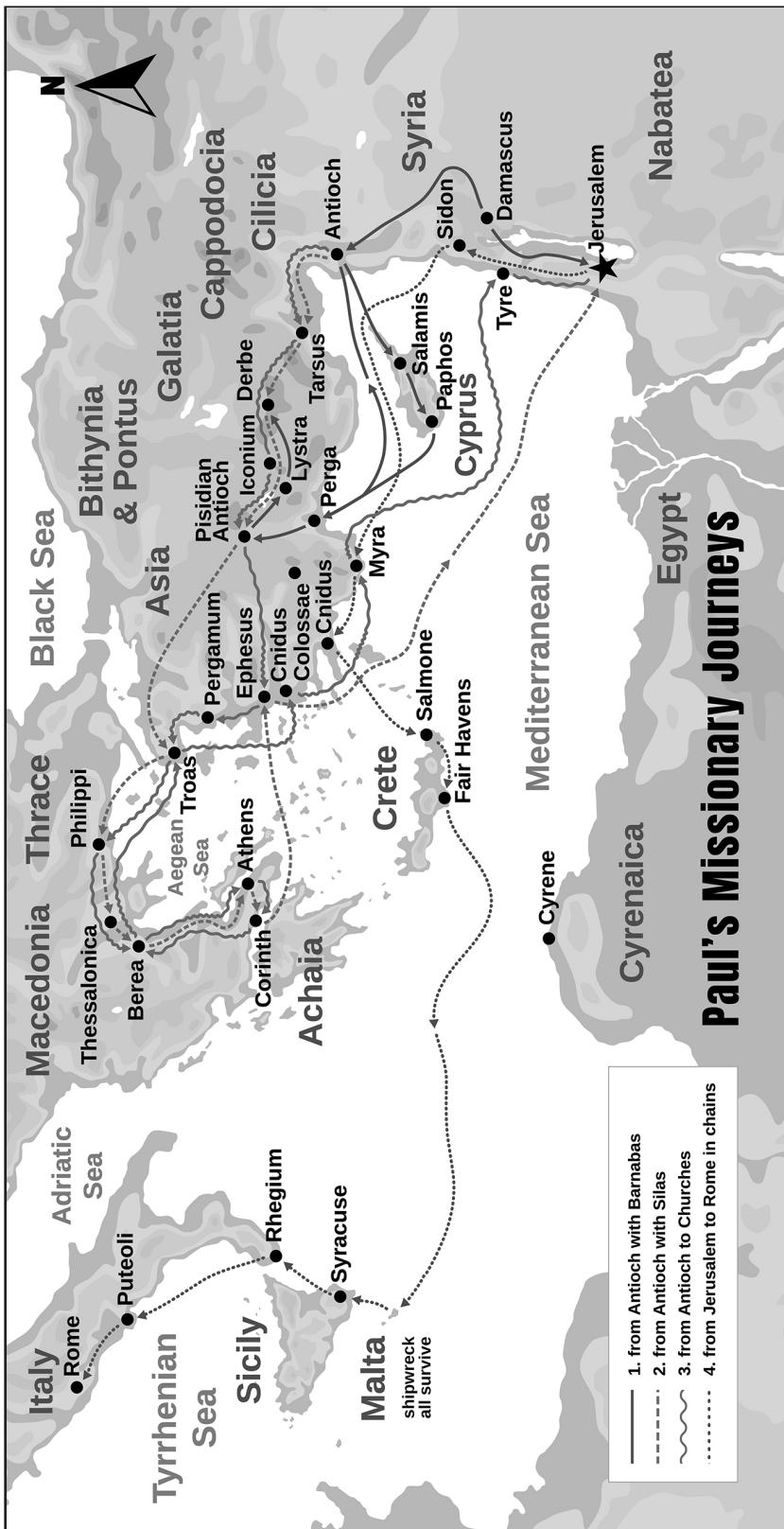
Peraea

Jericho

Jesus' Journeys

Ilmi Namaa iyuu tajaajiluu fi lubbuu isaa immo namoota baay' eedhaaf furiif godhee kemuuf dhufe malee tajaajilamuuf hin dhufneetii. - Maaroqos 10:45

Paul's Missionary Journeys

Phaaawulos tajaajilaan Kiristoos Yesuus, kan ergamaa ta' uuf waamamee fi akka waaqela Waaqaa lallabuuf addaan baafame irraa - Roomaa 1:1.

Creation 4004 B.C.

Adam and Eve created	4004
Tubal-cain forges metal	3300
Enoch walks with God	3017
Methuselah dies at age 969	2349
God floods the Earth	2349
Tower of Babel thwarted	2247
Abraham sojourns to Canaan	1922
Jacob moves to Egypt	1706
Moses leads Exodus from Egypt	1491
Gideon judges Israel	1245
Ruth embraces the God of Israel	1168
David installed as King	1055
King Solomon builds the Temple	1018
Elijah defeats Baal's prophets	896
Jonah preaches to Nineveh	800
Assyrians conquer Israelites	721
King Josiah reforms Judah	630
Babylonians capture Judah	605
Persians conquer Babylonians	539
Cyrus frees Jews, rebuilds Temple	537
Nehemiah rebuilds the wall	454
Malachi prophesies the Messiah	416
Greeks conquer Persians	331
Seleucids conquer Greeks	312
Hebrew Bible translated to Greek	250
Maccabees defeat Seleucids	165
Romans subject Judea	63
Herod the Great rules Judea	37

(The Annals of the World, James Usher)

Jesus Christ born 4 B.C.

New Heavens and Earth

- Christ returns for his people
- 1956 Jim Elliot martyred in Ecuador
- 1830 John Williams reaches Polynesia
- 1731 Zinzendorf leads Moravian mission
- 1614 Japanese kill 40,000 Christians
- 1572 Jesuits reach Mexico
- 1517 Martin Luther leads Reformation
- 1455 Gutenberg prints first Bible
- 1323 Franciscans reach Sumatra
- 1276 Ramon Llull trains missionaries
- 1100 Crusades tarnish the church
- 1054 The Great Schism
- 997 Adalbert martyred in Prussia
- 864 Bulgarian Prince Boris converts
- 716 Boniface reaches Germany
- 635 Alopen reaches China
- 569 Longinus reaches Alodia / Sudan
- 432 Saint Patrick reaches Ireland
- 397 Carthage ratifies Bible Canon
- 341 Ulfilas reaches Goth / Romania
- 325 Niceae proclaims God is Trinity
- 250 Denis reaches Paris, France
- 197 Tertullian writes Christian literature
- 70 Titus destroys the Jewish Temple
- 61 Paul imprisoned in Rome, Italy
- 52 Thomas reaches Malabar, India
- 39 Peter reaches Gentile Cornelius
- 33 Holy Spirit empowers the Church

(Wikipedia, Timeline of Christian missions)

Resurrected 33 A.D.

What are we? ►			Genesis 1:26 - 2:3	
How are we sinful? ►			Romans 5:12-19	
Where are we?			Innocence	
			Eternity Past	Creation 4004 B.C.
► Who are we?	God	Father	John 10:30 God's perfect fellowship	Genesis 1:31 God's perfect fellowship with Adam in The Garden of Eden
		Son		
		Holy Spirit		
	Mankind	Living	Genesis 1:1 No Creation No people	Genesis 1:31 No Fall No unholy Angels
		Deceased believing		
		Deceased unbelieving		
	Angels	Holy		
		Imprisoned		
		Fugitive		
		First Beast		
		False Prophet		
		Satan		
Why are we? ►			Romans 11:25-36, Ephesian 2:7	

Mankind is created in God's image, male and female He created us

Sin entered the world through Adam and then death through sin

When are we?

Fallen				Glory				
Fall to sin No Law	Moses' Law 1500 B.C.	Christ 33 A.D.	Church Age Kingdom Age	New Heavens and Earth				
1 Timothy 6:16 Living in unapproachable light				Acts 3:21 Philippians 2:11 Revelation 20:3				
John 8:58 Pre-incarnate		John 1:14 Incarnate	Luke 23:43 Paradise	God's perfectly restored fellowship with all Mankind praising Christ as Lord in the Holy City				
Psalm 139:7 Everywhere		John 14:17 Living in believers						
Ephesians 2:1-5 Serving the Savior or Satan on Earth								
Luke 16:22 Blessed in Paradise								
Luke 16:23, Revelation 20:5,13 Punished in Hades until the final judgment				Matthew 25:41 Revelation 20:10				
Hebrews 1:14 Serving mankind at God's command								
2 Peter 2:4, Jude 6 Imprisoned in Tartarus								
1 Peter 5:8, Revelation 12:10 Rebelling against Christ Accusing mankind				Revelation 20:13 Thalaasa				
				Revelation 19:20 Lake of Fire				
				Revelation 20:2 Abyss				

For God has bound all over to disobedience in order to show mercy to all

Destiny

Afaan Oromoo at AionianBible.org/Destiny

The Aionian Bible shows the location of eleven special Greek and Hebrew Aionian Glossary words to help us better understand God's love for individuals and for all mankind, and the nature of after-life destinies. The underlying Hebrew and Greek words typically translated as *Hell* show us that there are not just two after-life destinies, Heaven or Hell. Instead, there are a number of different locations, each with different purposes, different durations, and different inhabitants. Locations include 1) Old Testament *Sheol* and New Testament *Hadēs*, 2) *Geenna*, 3) *Tartaroō*, 4) *Abyssos*, 5) *Limnē Pyr*, 6) *Paradise*, 7) *The New Heaven*, and 8) *The New Earth*. So there is reason to review our conclusions about the destinies of redeemed mankind and fallen angels.

The key observation is that fallen angels will be present at the final judgment, 2 Peter 2:4 and Jude 6. Traditionally, we understand the separation of the Sheep and the Goats at the final judgment to divide believing from unbelieving mankind, Matthew 25:31-46 and Revelation 20:11-15. However, the presence of fallen angels alternatively suggests that Jesus is separating redeemed mankind from the fallen angels. We do know that Jesus is the helper of mankind and not the helper of the Devil, Hebrews 2. We also know that Jesus has atoned for the sins of all mankind, both believer and unbeliever alike, 1 John 2:1-2. Deceased believers are rewarded in Paradise, Luke 23:43, while unbelievers are punished in Hades as the story of Lazarus makes plain, Luke 16:19-31. Yet less commonly known, the punishment of this selfish man and all unbelievers is before the final judgment, is temporal, and is punctuated when Hades is evacuated, Revelation 20:13. So is there hope beyond Hades for unbelieving mankind? Jesus promised, "*the gates of Hades will not prevail*," Matthew 16:18. Paul asks, "*Hades where is your victory?*" 1 Corinthians 15:55. John wrote, "*Hades gives up*," Revelation 20:13.

Jesus comforts us saying, "*Do not be afraid*," because he holds the keys to *unlock* death and Hades, Revelation 1:18. Yet too often our Good News sounds like a warning to "*be afraid*" because Jesus holds the keys to *lock* Hades! Wow, we have it backwards! Hades will be evacuated! And to guarantee hope, once emptied, Hades is thrown into the Lake of Fire, never needed again, Revelation 20:14.

Finally, we read that anyone whose name is not written in the Book of Life is thrown into the Lake of Fire, the second death, with no exit ever mentioned or promised, Revelation 21:1-8. So are those evacuated from Hades then, "*out of the frying pan, into the fire?*" Certainly, the Lake of Fire is the destiny of the Goats. But, do not be afraid. Instead, read the Bible's explicit mention of the purpose of the Lake of Fire and the identity of the Goats, "*Then he will say also to those on the left hand, 'Depart from me, you cursed, into the consummate fire which is prepared for... the devil and his angels,'*" Matthew 25:41. Bad news for the Devil. Good news for all mankind!

Faith is not a pen to write your own name in the Book of Life. Instead, faith is the glasses to see that the love of Christ for all mankind has already written our names in Heaven. "*If the first fruit is holy, so is the lump*," Romans 11:16. Though unbelievers will suffer regrettable punishment in Hades, redeemed mankind will never enter the Lake of Fire, prepared for the devil and his angels. And as God promised, all mankind will worship Christ together forever, Philippians 2:9-11.

Disciple All Nations

Kanaaf dhaqaatii saba hundumaa maqaa Abbaatti, maqaa Ilmaatti, maqaa Hafaura Qulqulluttis cuuphaatii barattoota taasisca; - Maatewos 28:19

